DICCIONARIO ESPAÑOL-HOLANDES.

DICCIONARIO ESPAÑOL-HOLANDES

CONTENIENDO LAS
FORMAS IRREGULARES DE LOS VERBOS ESPAÑOLES
Y LOS PRINCIPALES AMERICANISMOS

POR

el Dr. A. A. FOKKER,
Profesor de Lengua Española
al Colegio de Comercio en Amsterdam.

GOUDA
G. B. VAN GOOR ZONEN.

SPAANSCH-NEDERLANDSCH WOORDENBOEK

WAARIN OOK
DE ONREGELMATIGE WERKWOORDS-VORMEN EN DE
VOORNAAMSTE AMERICANISMEN
ZIJN OPGENOMEN

DOOR

Dr. A. A. FOKKER,
Leeraar in de Spaansche Taal
aan de Openbare Handelsschool te Amsterdam.

GOUDA
G. B. VAN GOOR ZONEN.

Stoomdrukkerij Koch & Knuttel — Gouda.

PREFACION.

Desde el año 1659 *en que pareció en Ambéres el „Nuevo Dictionario en Flamenco y Español'' de Arnoldo de la Porte no se ha escrito ninguna obra semejante hasta ahora. El diccionario de ambas lenguas cuya primera parte ofrezco hoy al público siendo pues el único que existe en estos tiempos modernos no sea por lo tanto*

„el tuerto en pais de ciegos''

como dice el proverbio holandes. En verdad espero que esta mi obra pueda satisfacer á todos los que hayan de acudir á ella para guiarse sea en la lectura sea en la conversacion. Digo en la lectura y no se limite esta á la literatura moderna, sino tambien á la del período clásico. En cuanto á la conversacion no he hesitado á incluir palabras americanas, y las que se oyen exclusivamente en el estilo familiar.

Pero fuera de la esperanza que este diccionario sirva de informador y guia de mis compatriotas que estudien la hermosa lengua de Cervántes, tengo otra mas atrevida, y es que pueda contribuir al mejor conocimiento de otro idioma no ménos hermoso (aunque ménos harmonioso): el mio propio. En Europa serán pocas las personas de lengua española que quieran ocuparse de estudios holandeses, pero en América — en las islas cerca de la costa venozolana que pertenecen á Holanda — podrá darse que haya personas para quienes un diccionario como este sea de alguna utilidad.

En las islas de Curazao, Bonaire *y* Aruba *aún se habla Español, y aunque en el trato familiar la mayoridad se sirve del „Papiemento'', muchos entre ellos comprenden y leen el Español, especialmente la gente civilizada.*

Por otra parte la existencia de un buen diccionario español-holandes puede ser útil á los estudiantes flamencos en Bélgica, *que hasta ahora se han servido de algun diccionario español-frances para sus estudios castellaños, y contribuir tambien de este modo al buen uso de nuestra lengua en Bélgica; pues esta y la „flamenca" no son mas que una, presentando solamente diferencias dialécticas.*

Así pues, al despedirme de mi compañero de mas de dos años con quien pasé tantas horas de trabajo útil aunque no siempre agradable, le deseo buen viaje y que haga lo bueno que pueda.

Dr. A. A. FOKKER.

Amsterdam, Febrero 1904—Abril 1906.

VOORBERICHT.

Na de prefacio *der* Gramatica Corticoe di Idioma Papiamentoe (*Korte Spraakkunst der Papiamentsche, d. i. Curazaosche taal*) *door Alfredo F. Sintiago* (1898), *kondigt de schrijver een „diccionario" Papiamentsch-Hollandsch aan. Als dit werk uitgekomen is — wat niet blijkt — dan is het tot nu toe stellig 't eenige woordenboek, dat onze taal vergelijkt met een idioom, dat naar afkomst en wezen* Spaansch *genoemd kan worden, en verschenen is binnen de laatste eeuw. 't Eenig mij bekende Spaansch-Nederlandsch Woordenboek van vorige eeuwen is het voor zijn tijd zeer goede getiteld: „Den nieuwen Dictionaris oft Schadt der Duijtse en Spaensche Talen" door Arnoldus de la Porte, Antwerpen* 1659 *; welk werk natuurlijk thans verouderd is.*

Het Spaansch van heden toch is niet meer dat van Cervántes, zelfs niet meer dat van Perez Galdós. *Legt men de stijl van een* Blasco Ibañez *naast die van genoemde, dan springt het verschil in 't oog. 't Nieuwe Spaansch maakt zich los uit de banden van 't classicisme, evenals zooveel andere talen — de onze b.v. — dat thans eindelijk doen.*

In „Spaansch Amerika" is de omwenteling in de taal volkomen tot stand gekomen — de rustigste en best-geslaagde van dat omwenteling-rijke land! Overal heeft zich een frisch nieuw leven in de taal geopenbaard. Dagbladen als „La Prensa" en la „Nacion" van Buenos Aires met hun reuzen-oplagen, om de andere vele belangrijke organen der openbare meening in de overige republieken niet te noemen, hebben de mondigheid van 't Amerikaansche Spaansch, tegenover het Madridsche of 't Akademische van Salamanca, reeds lang bewezen.

VOORBERICHT.

Het woordenboek, dat ik hierbij ons Nederlandsch publiek en dat van onze koloniën aanbied, heeft met het een en ander rekening gehouden. Ik heb getracht hierin bijeen te brengen wat noodig is om het geschreven en gesproken Spaansch in al zijn ontwikkelings-tijdperken van Cervántes af te kunnen verstaan. Met het oog op de Nederlandsche onderdanen in West-Indië — Curazao, Bonaire *en* Aruba *— en wellicht andere Spaansch sprekende of verstaande personen die onze taal wenschen te leeren, heb ik in de Nederlandsche verklaringen meer het karakter van* gelijkwaardigheid *dan van* omschrijving *trachten te leggen. Zoo heb ik bij voorbeeld 't woord* bulla *weergegeven met „lawaai", omdat dit bij ons ongeveer op dezelfde gemeenzame wijze gezegd wordt als* bulla *in 't Spaansch. Dat ik bij zeer gemeene woorden verzuimd heb de Nederlandsche equivalenten op te geven, zal men wel niet wraken; de opname der meest voorkomende platte woorden in 't* Spaansche *gedeelte — met aanwijzing als zoodanig — is verdedigbaar, omdat 't voor de Nederlandsche studeerenden van belang is plat van beschaafd te leeren onderscheiden. Ook komt het mij goed voor, onze lange of veel consonanten bevattende woorden te splitsen (vergévens-gezindheid), en ze hier en daar van een toonteeken te voorzien. Voor vreemdelingen wordt het lezen en verstaan onzer taal daardoor veel gemakkelijker, en voor Nederlanders schaadt het niets aan de duidelijkheid.*

Vele afgeleide woorden die men zelf door achtervoegsels (als mente *en* dor*) kan vormen, heb ik niet opgenomen. Slechts die welke afwijkingen in de beteekenis vertoonen maakten hierop een uitzondering.*

Verder heb ik gemeend eigennamen te moeten opnemen en vooral ook onregelmatige werkwoords-vormen. *Nu de meeste taal-onderwijzers inzien, dat men de spraakkunst dient te bestudeeren niet vóór, maar tijdens 't hanteeren der „taal-stof", zal het duidelijk wezen dat ook die woorden niet mogen ontbreken. Daarbij ben ik steeds bij 't z.g.* pretérito perfecto *van de eerste persoon uitgegaan, behalve waar alleen de* 3de *persoon onregelmatig was (zoo* murió, murieron *van* morir*).*

VOORBERICHT.

Iets nieuws is bij verwijzingen naar ver-weg staande woorden de beteekenis er nog eens onmiddellijk bij te geven. Dit bespaart vervelend zoeken.

Mijn Nederlandsche spelling wijkt in enkele opzichten van die van De Vries en Te Winkel af (*zoo* metode *voor* methode, filozofie *voor* philosophie). *Waar de Spaansche* Academia *reeds een eeuw geleden met die dwaze th's en ph's gebroken heeft, vind ik deze „nieuwigheid'' voor onze taal niets bizonders.*

Eindelijk heb ik de buiging-n's *nog laten varen, evenals ik dit reeds jaren in al wat ik schrijf doe. 't Volstrekt ontaalkundige en onpraktische daarvan is gelukkig ook in mijn taalbewustzijn doorgedrongen!*

Moge deze eerste proeve van een Spaansch-Nederlandsch Woordenboek in een behoefte voorzien en — die voorloopig voldoende bevredigen.

DR. A. A. FOKKER.

AMSTERDAM, Febr. 1904—April 1906.

Lijst van afkortingen enz.

Abreviaciones etc.

a.	**adjetivo,** bijvoegelijk naamwoord, *a.* aan, *a. d.* aan de, *a.h.* aan het.
adv.	**adverbio,** bijwoord.
art.	**artículo,** lidwoord.
conj.	**conjuncion,** voeg-woord.
f.	**femenino,** vrouwelijk.
ind.	**indicativo,** aantoonende wijs.
int.	**interjeccion,** tusschen-werpsel,
m.	**masculino,** mannelijk.
m. d. m. h.	met de, met het.
a. num.	**adjetivo numeral,** bijvoegelijk telwoord.
s. num.	**sustantivo numeral,** zelfstandig telwoord.
num. card.	**numeral cardinal,** hoofd-getal.
num. ord.	**numeral ordinal,** rang-getal.
pl.	**plural,** meervoud.
p. p.	**participio pasado,** verleden deelwoord.
pr.	**pronombre,** voornaam-woord.
pres.	**presente,** tegenwoordige tijd.
pr. p.	**preposicion,** voorzetsel.
pr. pf.	**pretérito perfecto,** volmaakt verleden tijd.
r.	**reflexivo,** wederkeerig (werkwoord).
s	**sustantivo,** zelfstandig naamwoord.
sing.	**singular,** enkelvoud.
tr.	**transitivo,** onovergankelijk (werkwoord).
v. d. v. h.	van de, van het.
v. int.	**verbo intransitivo,** onovergankelijk werk-woord.
v. r.	**verbo reflexivo,** wederkeerig werkwoord.
v. tr.	**verbo transitivo,** onvergankelijk werkwoord.
Am.	Amerikaansch, d. w. z. slechts in Spaansch-Amerika gebruikelijk, **Americanismo.**
delfstofk.	delfstofkunde, **mineralogía.**
fam.	familaar: gemeenzaam, **familiar.**
fig.	figuurlijk, **figurativo.**
geneesk.	geneeskunde, **medicina.**

mil.	militair, **militar.**
ontleedk.	ontleedkunde, **anatomía.**
oud	wil zeggen dat het woord op toestanden of zaken uit de oude geschiedenis betrekking heeft, **antigüedad.**
plat of gemeen	wil zeggen: niet in een beschaafd gesprek te dulden, **obsceno, vulgarísimo etc.**
prov.	provincie, d. i. niet overal in Spanje gebruikelijk, **provincial.**
R. K.	Roomsch-Katoliek, **religion católica.**
scheik.	scheikunde, **quimía.**
T.	technische uitdrukking, vakwoord, **término técnico.**
vergr.	vergroot-woord, **aumentativo.**
verkl.	verklein-woord, **diminutivo.**
volkst.	volks-taal, schoon niet bepaald plat, **vulgar.**
weinig	weinig gebruikelijk, **se dice poco.**
wetensch.	wetenschappelijk, hier: ongebruikelijk of weinig voorkomend in het gewone maatschappelijk verkeer, maar slechts onder geleerden, **solamente en uso entre gente docta.**
wisk.	wiskunde, **matemática** (algebra, geometría etc.)
zeet.	zee-term, scheeps-term, **término de marina.**
ziektek.	ziekte-kunde, **término patológico** (de enfermedad).
Zig	of Zig.taal, wil zeggen dat het woord bij 't lage volk, speciaal bij de Gitano's of Zigeuners in gebruik is, (soms dieventaal). **Gitano ó caló.**

= beteekent niet bepaald volkomen gelijk-waardigheid, ook wel „synoniem"; waar een Gitano-woord een weinig gebruikelijkeof een platte uitdrukking genoemd was, komt na 't gelijk-teeken 't meer gewone of betere woord.

= no denota siempre completa identidad de sentido, sino tambien que la segunda voz es la mas usual.

— wanneer een vet-gedrukt woord-deel volgt, duidt aan, dat er een of twee lettergrepen zijn weggelaten, waarnaar men zoeke aan 't hoofd der alinea; volgt een cursief-gedrukt woord, dan is het heele woord dat dan juist verklaard wordt weggelaten. B.v. — **dita** (blz. 93) leze men: **comandita**; — *atento*, op blz. 255 1e kolom leze men: *hombre atento.*

— seguido de caracteres **gruesos** denota que falta una parte de la voz que se busque al principio del párrafo; así — **dita** (pag. 93) léase: **comandita**; pero — *atento* (pag. 255) léase: *hombre atento*, pues aquí se ha omitido la voz entera de que se trata.

N.B. Een naar links staand klemtoon-teeken (`) heft een voorafgaand gewoon accent (') op: het woord wordt dan geheel zonder accent **geschreven.**

N-B. Un acento inclinado hacia izquierda (`) suprime el acento ordinario ('), de modo que la palabra debe **escribirse sin acento alguno.**

á, aan, te; naar; jegens, enz.
aba, grondoppervlakte van ongev. twee roeden.
abab/a, f. **—ol,** m. klaproos.
abacá, f. Minila-hennep.
abacer/ia, f. kruidenierswinkel; **—o,** m. kruidenier.
aba/cial, a. van een abt; **—d,** m. abt; **—d bendito,** gemijterde abt; **—dengo,** van een abdij; **—desa,** abdis; **—día,** f. abdij; abtschap; **—diato,** abtswaardigheid.
ábaco, m. abacus, hoogste gedeelte van een kapiteel, tafel van Pythagoras.
abadejo, m. kabeljauw; winterkoninkje.
abaj/adero, m. heuvel, helling; **—o,** adv. beneden, omlaag; weg!
abalanzar, v. tr. wegen, balanceeren, drijven.
abalear, v. tr. wannen, ziften.
abalorios, m. glaskoralen; **— de acero,** stalen koralen.
aballestar, v. tr. een kabel ophalen.
abander/ado, m. banierdrager; **—ar,** v. tr. T. een schip van documenten voorzien die zijn vlag wettigen; **—izador,** m. aanvoerder, belhamel; (fam.) heethoofd, twistziek mensch; **—izar,** v. tr. woelingen stoken, intrigeeren.
abandon/ado, a. verlaten, hulpeloos; (fam.) losbol; **—ar,** v. tr. verlaten, verzaken; v. r. wanhopen; **—o,** verlatenheid, verwaarloozing.
abani/car, v. tr. bewaaien; **—cazo,** m. slag met een waaier; **—co,** m. waaier, sprietzeil; **—queo,** m. gewaaier; **—quería,** waaierhandel; **—quero,** m. waaiermaker of -verkooper.
abaratar, v. tr. goedkoop maken, in prijs verlagen.
abar/ca, f. boeren-sandaal of schoen; **—car,** v. tr. omvatten, omarmen; fam. monopoliseeren, voor zich alleen nemen; **—con,** m. ijzeren ring, hoepel.
abarloar, v. tr. vast-meren; bij de wind brassen.
abarquillar, v. tr. de vorm van een boot geven.
abarracarse, v. r. de kazernes betrekken.
abarraganarse, v. r. in concubinaat leven, z. **amancebarse.**
abarranca/dero, m. afgerond, modderige weg; (fam.) moeilijkheid, misstap; **—r,** v tr. gaten graven, een weg opbreken; v. r. in een gat vallen; (fam.) in verlegenheid komen.
abarro/tar, v. tr. vastbinden, T. stouwen; (fam.) overladen; **—te,** m. T. kleine pakken om te stouwen.
abaste/cedor, m. leverancier; **—cer,** v. tr. leveren, voor de leverantie zorgen; **—cimiento,** leverantie, proviziën.
abastionar, v. tr. van bastions voorzien.
abasto, m. levering van proviziën voor een stad; T. kleine borduursels.
abatanar, v. tr. vollen (van laken)
abate, m. abt.
ábate, i. uit den weg! pas op!
abati/do, a. terneergeslagen; laag; vlak, plat; **—miento,** m. ontmoediging; **—r,** v. tr. overweldigen, neerslaan; fig. ontmoedigen; v. intr. bukken, afdalen; v. r. ontmoedigd zijn; (zeet.) naar lijzijde gaan
abdicar, v. tr. afstand doen van; intrekken, annulleeren.
abecé, m. ABC; **— dario,** alphabet, abcboek, spelboek.
abedul, m. gewone berk.
abej/a, f. bij; **—ar,** z. **colmena,** bijenkorf; **arron, — orro,** m. paardevlieg; **—aruco,** m. bijen-eter; (fam.) gemeene vent; **—on,** mannetjes-bij, horzel.
abellaca/do, a. laaghartig; schurkachtig; **—rse,** v r. gemeen worden, zich verlagen.
abellotado, a. eikelvormig.
abemolar, v. tr. een lagere toon zingen; T. verzachten.
aberracion, f. afdwaling; aberratie.
aberrugado, a. vol wratten.
abertura, f. opening; lek; aanbod, tegemoetkoming.
abete, m volder's ijzer.
abeto, m. zilver-den.
abetumado, a. gelijkende op aardpek.
abiert/amente, adv. openlijk, vrijmoedig. vrij uit; **—o,** a. open, in volle bloei; (fam.) oprecht, ook onregelm. p. p. van **abrir,** openen.
abigarrar, v. tr. kleurig maken, bespikkelen.
abige/ato, m. vee-diefstal; **—o,** m. veedief.
abigotado, a. met lange knevels.
ab initio (Latijn) van begin af;
abism/al, a. diep; **—ales,** m. krammen; **—ar,** v. tr. neerdrukken, vernederen; **—o,** afgrond; **—os,** m. hel.
abit/adura, f. (zeet.), een slag kabel om de betings; **—aque,** m. dakspar, balk; **—ar,** v. tr. beting leggen; **—as,** f. T. betings; **—ones,** m. betings, topzeil-schoot.
abizcocha/do, a. beschuitachtig; **—r,** beschuitvormig maken.
abjura/cion, f. afzwering; **—r,** v. tr. afzweren.
ablanda/dor, m wie wat kalmeert; **—miento,** m. kalmeering, bedaring; **—r,** v. tr. bewaren, kalmeeren; verzachten; **—tivo,** zacht, kalm.
ablano, m. hazelnoot, zie **avellano.**
ablucion, f. wassching; watertje.
abnega/cion, f. zelfverloochening; **—r,** v. tr. afzien van, zich onthouden van.
aboba/do, a. sullig, onnoozel, geheel vervuld;

—miento, m. onnoozelheid, onnoozele verbazing, versuffing; **—r,** v. tr. verdooven, bedwelmen, suf maken; v. r. suf, onnoozel maken.
aboca/do, a. zacht, smakelijk; **—miento,** m. onderhoud: **—r,** v. tr. met de mond nemen; v. intr. T. een kanaal ingaan; tegemoet treden; mikken op; v. r. een onderhoud hebben: **—rdado,** a. met wijden mond (als een trompet), wijd gemaakt, groot geworden.
abocinar, v. intr. op 't gezicht vallen
abochornado, a. in verlegenheid, teleurgesteld, beschaamd; **—r,** v. tr. zengen, schroeien; tarten; beschamen; v. r. blozen.
abofetear, v. tr. oorvijgen geven, beleedigen.
aboga/cía, f. raadmanschap, advokaatschap; **—da,** f. bemiddelaarster, advokaatsvrouw, vrouwelijke advokaat; **—dear,** v. intr. fam. voor adv. spelen; **—deras.** (Am.) spitsvondigheden; **—do,** m. advokaat, raadsman; **—r,** v. tr. bepleiten.
abohetado, a. gezwollen, opgeblazen.
abolengo, m. voorgeslacht; erfstuk.
abol/icion, f. afschaffing; **—ir,** v. tr. afschaffen, herroepen.
abolsado, a. opgebuild, gerimpeld.
aboll/adura, f. buil, opbolling; kneuzing; relief-werk; **—ar,** v. tr. opbollen; kneuzen; relief-werk maken.
abomina/ble, a, afschuwelijk, hatelijk: **—cion,** f. gruweldaad, gruwel; verachting; **—r,** v. tr. verafschuwen, minachten.
abon/ado, m. geabonneerde; (fam.) geregeld bezoeker; — — a. betrouwbaar, rijk; geschikt voor (in slechte zin); **—ador,** m. borg; **—anzar,** v. intr. opklaren (van 't weer); **—ar,** v. tr. borgstaan; waarborgen; verbeteren; crediet verleenen; staven (een bewering); T. bemesten; v. r. inteekenen voor een werk; **—aré,** m. schuldbekentenis, obligatie; cheque; volmacht; **—o,** m. volmacht; quitantie; T. mest.
abord/ador, m. enteraar van een schip; (fam.) indringer; **—aje,** m. T. entering; **—ar,** v. tr. enteren; (zeel.) stooten op; in de haven brengen; **—o,** m. (fam.) aanval.
aborrachado, a. hoogrood.
aborrascarse, v.r. stormachtig zijn of worden.
aborre/cedor, a. verafschuwend; m. verafschuwer; **—cer,** v. tr. verafschuwen; **—cible,** a. afschuwelijk: **—cimiento,** afschuw, afgrijzen; (fam.) wrok.
aborregarse, v. r. bewolkt worden.
abort/ar, v. tr. en intr. een miskraam hebben, ongelukkig ter wereld brengen of komen; **—ivamente,** adv. abortief; **—ivo,** a. abortief, ongelukkig ter wereld gekomen; **—o,** m. miskraam; (fam.) monster; **—on** m. misgeboorte. [pen.
aborujarse, v. r. zich inpakken, zich instop-
abotaga/miento, m zwelling; **—rse,** v. r. gezwollen zijn, zwellen.
abotinado, a. bottine-vormig.
aboton/ador, m. knoopenhaak; **—ar,** v. tr. toeknoopen; v. intr. uitbotten.
aboveda/do, a. gewelfd, overwulfd; **—r,** v. tr. overwelven.
aboya/do, m. hoeve, die met de ploeg-ossen wordt verhuurd; **—r,** v. tr. T. boeien leggen; beboeien.
abozalar, v. tr. muilbanden.
abra, f. baai, haven, kreek; vallei, kloof (in de bergen); opening (in 't want).
abracijo, m. (fam.) omhelzing, „mokkeling."
abrahonar, v. tr. iemand vast omklemd houden.
abrasa/damente, adv. vurig, begeerig; **—dor,** verbrander, brandend; **—miento,** m. verbranding, ontsteking; **—r,** v. tr. branden, in brand steken; (fam.) tarten; v. r. in woede ontsteken, gloeien.
abrasilado, a. gekleurd als Fernambukhout (geel).
abraz/adera, f. metalen bandje; kram, klamp; **—ador,** m. en a. omhelzer, omhelzend: schoolplak; fam. dievenvanger; **—amiento,** m. omhelzing; **—ar,** v. tr. omhelzen; omringen; overzien, toezien; **—o,** m. omhelzing, kus.
ábrego, m. zuidwesten-wind.
abreva/dero, m. drinkplaats voor vee; **—do,** a. zacht gemaakt of geweekt in water; **—dor,** m. die te drinken geeft; **—r,** v. tr. vee te drinken geven; bewateren; doorweeken.
abrevia/cion, f. afkorting; **—damente,** adv. in 't kort, bij wijze van verkorting; **—dor,** m. afkorter, afkortend; **—duría,** **—turía,** f. bureau van afkorters (te Rome); **—r,** v. tr. afkorten, versnellen; **—tura,** f. verkorting, afkorting.
abribonarse, v. r. een schelm worden; fam. landloopen, lanterfanten.
abrid/ero, m. perzik; a. gemakkelijk te openen; **—or,** m. nectarine, een vrucht gelijkende op een perzik (ook de boom); opener; blikken-opener; ent-mes; **—or** *de láminas*, graveur; **—or** *en hueco*, priemdrijver.
abrig/adero, m. beschutte plaats; a. beschutting gevend, warm (mantel, jas); **—año,** m. schuilplaats voor vee; **— ar,** v. tr. beschermen, beschutten; patronizeeren; koesteren (b.v. een voornemen, *propósito* a.a.); **—o,** m. beschutting, schuilplaats; mantel; hulp.
abril, m. April.
abrillanta/dor, m. handelaar in juweelen; diamant-slijper; **—r,** v. tr. diamanten slijpen
abrimiento, m. opening, ontsluiting
abrir, v. tr. openen, beginnen; T. graveeren; v. intr. zich uitbreiden; — *á chasco*, gekheid. maken; — *el dia*, dagen, ochtend worden; — *el ojo*, op zijn hoede zijn; — *la mano*, vrijgevig zijn; voor omkooping vatbaar zijn; — *registro* T. lading beginnen in te nemen; v. r. open zijn of gaan, zich uitbreiden of -spreiden; (fig.) mededeelen, een geheim openbaren; — *una entrada al agua*, een lek slaan.
abroch/ador, m knoopenhaak; — **adores** *de algodon*, katoenen veters; — **ar,** v. tr. toeknoopen, toehaken of strikken a.a.
abroga/cion, f. terugtrekking, intrekking; **—r,** v. tr. intrekken, terugwijzen.
abroj/al, m. plaats vol distels; — **in** m. (zoöl.) soort zeeslak; **—o,** m. (plant) doorn, prikkel, stekel; distel, ranonkel; **—os,** m. (zeel.) verborgen klippen in zee.
abroma/do, a. T. donker, nevelig, mistig; wormstekig; **—rse,** v.r. wormstekig worden of vol raken met een soort mossels (die zich aan schepen hechten).
abroquelar, v. tr (zeel.) tegen-brassen; v. r. zich dekken achter een schild (ook fig.)
abrótano, m. geurige, altijd groene plant (*artemisia abrotanum*).
abrota/nar, v. intr. uitbotten, kiemen, opkomen (van pokken b. v.); opwellen, opspuiten.
abruma/do, a. mistig; afgemat; **—dor,** m. verdrukker; plager, kweller; **—r,** v. tr. neer-

drukken; overstelpen, te boven gaan; — v. r. mistig worden.
abruta/do, a. grof, ongezeggelijk, bruut; — **rse,** v. r. zoo worden.
absceso, m. abces.
abscis/a, f. (meetk.) abscissa; — **ion,** f. afsnijding (abscissie in de chirurgie).
abside, f. boog; koor, kansel.
absolu/cion, f. absolutie, vrijspraak; — **ta,** f. dogma; — **tamente,** adv. volstrekt (niet); — **to,** a. volstrekt; gebiedend; — **torio,** a. absolveerend, vrijsprekend.
absolve/deras, f. gemakkelijkheid waarmee een biechtvader absolutie geeft (gewoonlijk met een adj.: *grandes, buenas, bravas absolvaderas*); — **r,** v. tr. absolutie geven, kwijtschelden; vrijspreken.
absor/ber, v. tr. absorbeeren, in zich opnemen; geheel vervullen; — **bencia,** f. — **cion,** f. T. absorptie, opname in zich; — **to,** a. in gedachten verzonken, onthutst.
abste/mio, a. onthoudend (die geen sterke drank gebruikt); m. afschaffer; — **nerse,** v. r. zich onthouden, afschaffer zijn.
absterg/ente, a. purgatief, zuiverend; — **ger,** v. tr. T. zuiveren; — **sion,** reiniging van een wond; — **sivo,** a. T. zuiverend, abstergent.
abstinen/cia, f. onthouding; — **te,** a. onthoudend; — **te,** m. f. onthouder, die zich onthoudt.
abstra/ccion, f. abstractie, afzondering; teruggetrokkenheid; — **ctivo,** a. abstractief; — **cto,** a. abstract, afgeleid; — **er,** v. tr. afleiden, abstraheeren, weerhouden; v. r. zich afzonderen voor overpeinzing; — **ido,** a. afgezonderd, afgetrokken of verzonken in gedachten.
abstruso, a. diepzinnig, verborgen.
absuelto, a. vergeven, vrijgesproken.
absurdo, m. onzin, ongerijmdheid; — **a,** onzinnig.
abubilla, f. hop (vogel)
abuel/a, f. grootmoeder; — **o,** m. grootvader, voorvader.
abulta/do, a. lijvig; — **r,** v. tr. vermeerderen, vergrooten; — v. intr. lijvig zijn of worden.
abund/ancia, f. overvloed, weelde; — **ante,** a. overvloedig; — **antemente,** adv. overvloedig, ruim; — **ar,** v. intr. overvloedig zijn; overvloed hebben.
aburelado, a. zie **burielado,** rossig.
aburri/do, a „landerig", vervelend; — **miento,** m. verveling, landerigheid, walg; — **r,** v. tr. vervelen, ergeren; r. zich vervelen, genoeg van iets krijgen.
aburuja/do, a. verbijsterd; — **r,** v. tr. samendrukken, oprollen in kleine kluwtjes.
abus/ar, v. t. misbruik maken van; — **ivo,** a. verkeerd, abusief; — **o,** m. misbruik.
abyec/cion, f. laagheid; — **to,** a. laag, gemeen
acá, adv, hierheen, hier; *de cuando acá,* sinds wanneer? **ven acá!** kom hier! **acá** *y allá,* hier en daarheen; *sin mas acá ni mas allá,* zonder iets meer of verder.
acaba/ble, a. beëindigbaar, voorbijgaand; — **damente,** adv. volmaakt; — **do,** a. volkomen, volmaakt; (fam.) oud, versleten, „op"; — **dor,** m. eindiger, afmaker; — **lar,** v. tr. ten volle leveren, vol-maken; — **miento,** m. einde, volmaking; dood; — **r,** v. tr. eindigen, afmaken; afjakkeren afmatten; volbrengen, erlangen; — **r,** v. n. eindigen, afloopen; sterven, wegteren; *acabar de....* iets juist gedaan hebben (= Fransch *venir de*); — **r,** v. r. zwak worden.
acaball/adero, m. tijd en plaats voor paarden om merries te dekken, stoeterij; — **ado,** a. paardachtig; — **ar,** v. tr. (een merrie) dekken.
acaballer/ado, a. edel, voornaam in zijn manieren; — **ar,** v. tr. zoo maken of doen schijnen.
acabellado, a. licht kastanje-kleurig.
acabildar, v. tr. trachten stemmen te winnen voor 't een of ander doel.
acabós/e, — **ito,** i. uit! nu is 't uit!
acabronado, a. „parmant", 't hoofd omhoog houdend als een bok.
acachetear, v. tr. tikken, een klap geven.
acad/emia, f. academie; T. naakt-figuur; — **émico,** m. lid van de academie; a. academisch.
acae/cedero, a. toevallig gebeurend; — **cer,** v. intr. voorvallen, gebeuren; — **cimiento,** m. gebeurtenis, voorval.
acalcar, v. tr. drukken, samendrukken.
acalenturarse, v. r. koortsachtig worden.
acalora/miento, m. vuur, opwinding; — **r,** v. tr. verhitten, doen ontvlammen, aanzetten; v. r. warm worden.
acallar, v. tr. stillen, doen zwijgen; bedaren.
acamado, a. platgeslagen (door regen of wind, 't graan).
acambrayado, a. gelijkende op batist.
acamellado, a. kameel-achtig.
acamp/amento, m. (mil.) kamp; — **ar,** v. tr. doen kampeeren; — **o,** m. gemeene weide.
acanala/do, a. van een gleuf of vore voorzien; — **dor,** m. T. vorm, schaaf om groeven te maken; — **dura,** f. groef (in een pilaar), vore; — **r,** v. tr. groeven of voren maken; een kanaal maken.
acanelado, a. kaneel-kleurig.
acanillado, a. geribd, gestreept.
acantalear, v. intr. hagelen.
acantarar, v. tr. bij *cántaros* meten.
acantila/do, T. steil (de kust); — **r,** v. intr. tegen klippen oploopen.
acanto, m. acanthus (plant, ook bereklauw); loofwerk aan een pilaar.
acantonamiento, m. kantonnement, kwartieren; — **r,** v. tr. inkwartieren, kantonneeren.
acañonear, v. tr. beschieten met kanonnen.
acaparrarse, v. r. zich onder een anders bescherming stellen; zich dekken.
acaparrosado, a koperkleurig.
acaponado, a. kapoen-achtig
acardenalar, v. t. bont en blauw slaan, knijpen, kneuzen; v. r. bedekt zijn met kneuzingen.
acaricia/dor, m. streelend, liefkoozend; — **r,** v. tr. streelen, liefkoozen.
acarrarse, v. r. de schaduw zoeken.
acarre/adizo, a. vervoerbaar; — **ador,** m. drager, sjouwerman, kruier; — **ar,** v. tr. vervoeren, per kar transporteeren; fig. veroorzaken; v. r. beloopen, zich op den hals halen; — **o,** m. vervoer, transport, karrevracht.
acartonarse, v. r. opdrogen, mager worden.
acaso, m. kans, toeval; adv. wellicht, misschien; ¡ — ! i. hoe nu!
acastorado, a, van beverbont voorzien.
acat/adamente, adv. eerbiedig, met vereering; — **amiento,** m. eerbied, hoogach-

ting, vereering; **—ar,** v. tr. eerbiedigen, vereeren, eeren.
acatarrarse, v. r. een kou vatten.
acaudala/do, o. rijk, welgesteld; **—r,** v. tr. en intr. rijkdommen verzamelen.
acaudilla/dor, m. aanvoerder van troepen; **—r,** v. tr. aanvoeren, leiden.
acceder, v. intr. toetreden, goed-vinden.
acces/ible, a. toegankelijk, bereikbaar, benaderbaar; **—ion,** f. toetreding, T. aanval, paroxysme; **—o,** m. gemakkelijkheid (in 't toespreken, enz.), toegang; paring, copulatie; **— oriamente,** adv. op bijkomstige wijze; **— orias,** f. bijgebouwen; **— orio,** a. bijbehoorend, bijkomstig, toegevoegd; ondergeschikt.
accident/ado, a. onderhevig aan toevallen, stuipen a. a.; **—al,** a. toevallig; **—arse,** v. r. een toeval krijgen, bezwijmen; **—azo,** m. hevige ziekte-aanval; **—e,** m. toeval, beroerte; ongeval.
accion, f. actie, proces; daad; treffen; T. aandeel; — *de gracias,* dankzegging, dankdienst; **—ar,** v. n. gesticuleeren, gebaren maken; **—ista,** m. aandeelhouder.
accipitre, m, roofvogel.
aceb/edo, m. aanplant van huls; **—o,** m. huls.
acebollado, a. rot van binnen.
acebuch/al, m. aanplant van wilde olijfboomen; a. van wilde olijven; **—e,** m. wilde olijfboom; **—ina,** f. wilde olijf.
acecinar, v. tr. vleesch zouten en drogen; v. r. oud en verweerd worden.
acech/ador, m, **—on,** m. luisteraar, indringer, dief in hinderlaag; **—ar,** v. tr. belagen, loeren op; **—e,** m, groene vitriool; **—o,** m. belaging, hinderlaag; *en acecho,* in hinderlaag.
aced/amente, adv. zuur, bitter, ruw; **—ar,** v. tr. zuur maken, doorgisten; mishagen; **—era,** f. zuring; **—erilla,** f. wilde zuring; **—ía,** f. zuurheid, scherpte; T. „'t zuur" (in de mond); **—o,** a. zuur; brommig, onvriendelijk.
acéfalo, a. hoofdeloos, zonder kop (dieren).
aceit/ada, f. fam. een morsen met of storten van olie; **—ar,** v. tr. oliën, zalven; **—e,** m. olie, hars, essence; **—e** *de comer,* olijfolie; **—e** *de pescado,* walvischtraan; **—e** *Palma Christi,* castor-olie, ricini-olie; **—e** *de pal,* copahu-balsem; **—e** *de palmas,* palm-olie; *cundir como mancha de aceite,* zich verbreiden als een olievlek (ondeugd door kwaad voorbeeld a. a.); **—era,** f. oliekruik; olieflesсhje; olie-kan; **—ería,** f. oliehandel; **—ero,** m. olie-verkooper; olie-vat; **—illo,** m. (Am.) toilet-olie; **—oso** a. olie-achtig, vet; **—una,** f. groene olijf; **—unada,** f. seizoen voor de olijf-oogst; **—unado,** a. olijfkleurig; **—ero,** m. olijvenverzamelaar, -oogster, -verkooper; **—uno,** m. olijfboom; a. olijfgroen.
acelera/cion, f. **—miento,** m. versnelling, snelheid; **—damente,** adv. snel, haastig; **—r,** v. tr. versnellen, verhaasten.
acelga, f. witte biet.
acémil/a, f. lastdier; muilezel; **—àr,** a. van een muilezel; **—ería,** f. muilezel-stal; **—ero,** m. muilezeldrijver; a. van muilezels.
acemit/a, f. fijn zemelbrood; **—e,** m. fijne zemelen, zetmeel; soort soep van gebraden en half gemalen tarwe.
acendra/do, m. verfijnd, gezuiverd; belangeloos; **—dor,** m. verfijner van metalen; **—r,** v. tr. verfijnen, zuiveren (vooral metalen).
acensuar, v. t. een cijns opleggen.
acent/o, m. accent, klemtoon; **—uacion,** accentuatie, regels voor de klemtoon; **—uar,** de nadruk leggen op, accentueeren, van klemtoonteekens voorzien.
aceñ/a, f. watermolen; **—ero,** m. pachter of houder van een watermolen.
acepar, v. intr. wortel-schieten.
acepcion, f. aanneming, beteekenis; favoritisme.
acepill/adura, f. schaafsel, krullen; **—ar,** v. tr. schaven, borstelen, poetsen.
acept/able, a. aannemelijk; **—acion,** f. aanneming, goedkeuring, acceptatie; **—ador,** m. en **aceptante,** m. die de wissel accepteert, acceptant; **—ar,** v. tr. accepteeren, genoegen nemen met; v. r. vergenoegd zijn; **—o,** a. goedgevonden, welkom, aangenaam.
acequi/a, f. kanaal, draineering, waterleiding; **—ado,** a. gedraineerd, doorsneden met kanalen; **—ador,** m. draineerder of kanaalaanlegger; **—ar,** v. tr. kanalen of draineeringen aanleggen; **—ero,** m. opzichter over waterleidingen.
acera, f. wandelpad, kleine steentjes; rij huizen aan één kant der straat.
acera/cion, f. 't over doen gaan van ijzer in staal; **—do,** m. tot staal gemaakt; gestaald, sterk; **—r,** v. tr. stalen, bedekken met staal; staal harden; sterk maken; v. r. staal worden.
acerb/amente, adv. scherp, bits, ruw; **—idad,** bitsheid, ruwheid, wreedheid; **—o,** a. ruw, bits, wreed.
acerca, adv. en — *de* prp. omtrent, betreffende; **—r,** v. tr. naderbij brengen, bijeenbrengen; v. r. naderen, toespreken.
aceri/co, —llo, m. speldekussen; klein kussen.
acero, m. staal, blanke wapens; — *colado,* — *fundido,* gegoten staal; *—de agua,* waterstaal, fijnst soort staal voor gereedschappen; **—s,** moed, eetlust.
acerolo, m. soort hagedoorn met peterselie-achtig blad; soort mispel-boom.
acerrim/amente, adv. streng, vinnig, hevig; **—o,** a. krachtig, streng.
acert/adamente, adv. op geschikte wijze; **—ado,** a. geschikt, behoorlijk; **—ador,** m. goed schutter („treffer"); **—ar,** v. tr. raken, treffen, raden; slagen; wortel-schieten; v. intr. onverwacht gebeuren; **—ijo,** m. raadsel.
aceruelo, m. klein pakzadel.
acervo, m. hoop, massa; T. zandbank.
ace/scencia, f. zuurheid, zuur; **— tosa,** a. zuur; **—'tico,** a. azijnzuur.
acetileno, m. acetyleen.
acetre, m. kleine emmer, wijwater-bakje of -vat.
aciago, a. ongelukkig; ellendig; noodlottig.
acial, m neusknijper (voor een paard).
aciano, m. korenbloem.
acibar, m. aloë; fig. bitterheid, mishagen; **—epático,** Barbados-aloë.
acibarar, v. tr. fig. verbitteren, mishagen, veroorzaken.
acicala/dor, m. polijster; **—dura,** f. **—miento,** m. polijsting, glanzing; **—r,** v. tr. polijsten, glanzen; v. r. zich optooien, zich „adonizeeren".
aci/cate, m. Moorsche spoor; fig. prikkel; **—che,** m. bijltje van een pannenbakker.
acid/ez, f. zuurheid; **— ificar,** v. tr. zuur maken; **—ia,** f. (oud) luiheid.
ácido, m. zuur; a. zuur, scherp; **— acético,**

azijnzuur; **—nítrico,** salpeterzuur; — *sulfúrico,* zwavelzuur.
acidular, v. tr. zuur of zuurachtig maken v. r. zuur worden.
acídulo, a. T. zuurachtig, zuur bevattend.
acierto, m. juiste tref; 't juiste raden; voorzichtigheid; kans; *con* — met goede uitwerking.
aciguat/ado, a. geelzuchtig; — **arse,** v. r geelzucht krijgen.
aci/jado, a. vitriool-kleurig; **—je,** m. vitriool.
acimboga, f. een soort citroenboom; versuikerde schil van de vrucht.
ácimo, a. ongegist.
acinturar, v. tr. omgorden, aanbinden.
acion, f. stijgbeugel-riem.
acipado, a. gevold (laken).
acirate, m. grens, grenspaal; rand (in een tuin).
acitara, f. dunne muur, buitenmuur van een huis; zadelboog (voornaamste onderdeel van 't zadel, van gewelfd hout).
acitron, m. geconfijte „acimboga" (soort citroen).
aclam/acion, f. gejuich, toejuiching; **—ador,** m. toejuicher; **—r,** v. tr. toejuichen, intr. applaudisseeren, juichen.
aclara cion, f. uitlegging, opheldering; **—r,** v. tr. uitleggen, verduidelijken; T. klaren; v. intr. helder worden.
aclimata/cion, f. acclimatizeering; **—r,** v. tr. acclimatizeeren.
acloca/do, a. uitgestrekt (bij een vuur enz.); **—rse,** v. r. zich op den grond uitstrekken; fig. uitbroeden, bebroeden.
acobardar, v. tr. afschrikken, vrees inboezemen.
acocea/dor, m. schopper; — **miento,** m. schop, trap, 't schoppen of trappen; **—r,** v. tr. schoppen, trappen; fig. honen, beleedigen.
acocharse, v. r. hurken, bukken.
acochinar, v. tr. vermoorden; slachten; fig. vernederen; in den doofpot doen.
acod/adura, f. elleboog-buiging; 't leunen op den elleboog; 't stekken van wijnstok; **—alar,** v. tr. T. stutten; bovendrempels invoegen; **—ar,** v. tr. stekken (wijnstok); leunen op; **—erarse,** v. r. (zeet.) langs zij komen (in gevecht-stelling), tegen den wind ankeren, om niet te wenden; **—iciar,** v. tr. azen op, hunkeren naar; **—illar,** v. tr. zoo buigen dat er een hoek gevormd wordt; bezwijken; **—o,** m. stek (wijnstok a. a.).
acog/edizo, a. makkelijk bijeen te krijgen; **—edor,** m. die herbergt of huist; **—er,** v. tr. ontvangen, herbergen; fig. beschutten; v. r. zijn toevlucht nemen tot, schuilen bij; **—ida,** f. ontvangst; onthaal; samenvloeiing, samenpakking; **—ido,** m. arme, bedeelde; troep merries, die tegen een bepaalde som ergens in de weide gelaten worden.
acogollar, v. tr. met matten (planten) dekken.
acogota/do, a. gedood door 't breken van de nek, „genekt"; **—r,** v. tr. dooden door een slag op de nek.
acohombrar, v. tr. aan-aarden: zie **aporcar.**
acoita, f. verdriet, bezorgdheid; **—r,** v. tr. bedroeven, leed aandoen.
acojinamiento, m. T. druk op den zuiger.
acolchar, v. tr. stikken, capitonneeren, als een matras bewerken.
acólito, m. kameraad, helper; kind dat in de kerk helpt.
acolla/dores, m. (zeet.) talie-reepen; **—r,** v. tr. de talie-reepen hijschen, met een touw binden; **—rar,** v. tr. (vee) aaneen-koppelen, 't juk opleggen; (honden) koppelen
acollonar, v. tr. bang maken; zie **acobardar.**
abomet/edor, m. aanvaller; **—er,** v. tr. aanvallen; ondernemen, beginnen; **—er** *el sueño,* in slaap vallen; **—ida** f. **—imiento,** m. aanval.
acomod/able, a. geschikt, passend; **—acion,** f. aanpassing, accomodatie, geschiktheid; **—adamente,** adv. op gemakkelijke, geschikte wijze; **—ado,** a. geschikt; rijk; matig; gemakzuchtig; **—ador,** m. die schikt of in orde maakt; loge-bewaakster voor dames (theater); **—amiento,** m. schikking, geschiktheid, gemak; **—ar,** v. tr. schikken, regelen; verzoenen; meubileeren; een betrekking bezorgen; v. intr. passen, schikken; v. r. zich schikken; **—aticio,** a. toepasselijk, figuurlijk; **—o,** m. betrekking; voordeel; gemak.
acompaña/do, m. assistent (geneesheer) a. a. **—dor,** m. kameraad, helper; accompagnateur = begeleider, in de muziek); — **miento,** m. gevolg, bijbehoorend gezelschap; (mus.) begeleiding; **—r,** v. tr. vergezellen; sturen of zenden met of bij; (muz.) begeleiden, accompagneeren; r. consult houden, raadplegen.
acompasado, a. regelmatig, in de maat; goed geregeld.
aconchabarse, v. r. 't eens met elkaar worden, in een zaak, zich met elkaar verstaan.
aconchar, v. tr. repareeren, (een schip); intr. aan den grond raken.
acondiciona/do, a. met **bien** of **mal:** goed of slecht gesteld, in goede of slechte omstandigheden; **mal acondicionado** ook: slecht gehumeurd, moeilijk van karakter; **—r,** v. tr. regelen, aan de noodige voorwaarden laten voldoen; r. een eigenschap erlangen.
acongojar, v. tr. beangstigen, kwellen, onderdrukken; r. zich beangstigen, zich kwellen.
acónito, m. aconiet.
aconseja/ble, a. raadzaam; **—dor,** m. raadsman, raadgever; **—r** v. tr. raden, aanraden; v. r. raad inwinnen.
acontar, v. tr. rekenen, ramen; stutten (een muur a. a.)
aconte/cedero, a. gebeurlijk; **—cer,** v. intr. gebeuren; — **cimiento,** m. gebeurtenis, voorval.
acop/ado, a. beker- of kop-vormig; **—ar,** v. intr. van boven rond toeloopen (planten); **—etado,** a. de vorm hebbend van een „toupetje" (pruikje voor de kruin van 't hoofd).
acopi/amiento, m. voorziening van levensbehoeften; bijeen-zameling; **—ar,** v. tr. opkoopen, monopolizeeren; opkoopen, opschuren; **—o,** m. ophooping, opkooping, opzameling.
acopla/do, a. aaneen-gevoegd, -gelascht; **—ar,** v. tr. aaneenvoegen, -lasschen, geschillen uit den weg ruimen; koppelen, met een juk aaneenkoppelen; v. r. zich verzoenen, 't goed maken.
acoquinar, v. tr. afschrikken, bang maken; ontmoedigen.
acoraza/do, a. gepantserd; *buque* — pantser-schip; **—r,** v. tr. pantseren, een pantser aandoen.
acorazonado, a. hartvormig.
acorcha/do, a. verschrompeld, verdroogd (vruchten, confituren a. a.); **—rse,** v. r. verschrompelen, verdrogen (id.); stijf of gevoelloos in de leden worden.

acord/ada, f. brief van hooger rechter aan lager, of van rechter aan voornaam persoon tot geheime terechtwijzing; — **adamente,** adj. bij onderlinge overeenkomst, gezamenlijk, eendrachtig; **—ado,** a. toegestaan, met beradenheid gedaan, bezadigd; **—ar,** v. tr. beraden, besluiten; toestaan; herinneren; bijkomen uit een bezwijming; stemmen (muziek-instr.); r. zich herinneren; overeenkomen; intr. 't goedvinden, 't eens zijn; **—e,** a. overeenstemmend, „kloppend"; vulg. unaniem, met algemeene stemmen: **—e,** m. samenklank, accoord, symmetrie, harmonie; **—emente,** adv. met algemeen goedvinden.

acordelar, v. tr. met een koord meten, uitmeten.

acordon/ado, a. recht (niet krom); omsingeld, geblokkeerd; **—ar,** v. tr. met een cordon omsluiten, blokkeeren.

acores, m. achor, soort herpes (huid-uitslag).

acornear, v. tr. met de horens stooten.

ácoro, m. acorus (plant), calmus.

acorralar, v. tr. vee opsluiten; (fam.) bang maken; v. r. wegschuilen.

acorrer, v. tr. helpen, bijstaan.

acort/amiento, m. samentrekking; afkorting; **—ar,** v. tr. verkorten, verminderen; samentrekken; v. r. verlegen of schuchter zijn.

acorullar, v. tr. T. de riemen strijken.

acosa/dor, m. vervolger; — **miento,** m. vervolging: **—r,** v. tr. vervolgen; plagen; knevelen, lastig vallen.

acosta/do, a. uitgestrekt, liggend; **—miento,** m. 't neerliggen, 't bedlegerig zijn; **—r,** v. te doen nederliggen, neerleggen; te bed leggen; v. r. naar bed gaan; naderen; T. kust bezeilen, langs zij komen; overhellen, uit 't evenwicht komen (ook een weegschaal).

acostumbra/damente, adv. naar gebruik of gewoonte; **—r,** v. tr. gewennen, intr. wennen; gewoon zijn, plegen; r. zich aan iets wennen, aan iets gewoon raken.

acot/acion, f. of — **amiento,** m. vaststelling der grenzen; noteering, aanteekening, noot, nummering; bagage van tooneelspelers, ook de heele tooneel-toestel; **—ar,** v. tr. grenzen vaststellen; aanhalen, aanteekeningen maken; toppen; tegen een zekeren prijs nemen, aannemen; intr. tot getuige nemen; r. zich onder de bescherming van een ander gerecht stellen.

acoyuntar, v. tr. ossen met een juk verbinden.

acotillo, m. moker.

acre, a. scherp van smaak of reuk, bitter, zuur adv. met — **mente**.

acre/cencia, f. toename; — **centador,** m. vermeerderend, die vermeerdert; — **tamiento,** —. toename; — **centar,** v. tr. doen toenemen, vermeerderen, bevorderen en zie **aumentar**; **—cer,** (oud) v. tr. vermeerderen, zie **aumentar.**

acredita/do, a. aanzienlijk, notabel, in aanzien; goed beklant; **—r,** v. tr. crediteeren, in crediet of aanzien brengen; bewijzen, staven; v. r. crediet of aanzien verwerven.

acreedor, m. crediteur; fig. waardig door gedrag of verdienste om gunsten of voorrechten te erlangen; — a. verdienstelijk, waardig.

acrib/adura, f. 't ziften, zeven; **—ar,** v tr. ziften, zeven; **—illar,** v. tr. vol gaatjes maken; van alle kanten behouwen of beschieten; lastig vallen, kwellen.

acrimin/acion, f. beschuldiging; **—ador,** m. aanklager, beschuldiger; **—ar,** v. tr. beschuldigen; overdrijven, erger voorstellen, erger maken.

acrimonia, f. bitsheid, scherpheid; scherpte (smaak, reuk).

acrisolar, v. tr. zuiveren, reinigen door 't vuur; fig. in al zijn helderheid doen uitkomen.

acristianar, v. tr. doopen, kerstenen.

acritud, f. zie **acrimonia.**

acróbata, m. akrobaat, kunstenmaker.

acromàtico, a. achromatisch.

acróstico, a. akrostiek (vers waar de regels beginnen met een bepaalde letter uit een woord, zoodat al de beginletters bij elkaar dat woord vormen).

acrotera, f. voetstuk; boveneind van een zuil.

act/a, f acte, „bescheid"; **—itud,** f. houding, stelling; **—ivamente,** adv. werkzaam, — **ivar,** v tr. in beweging brengen, bespoedigen; **—ividad,** f. werkzaamheid, levendigheid; **—ivo,** m. actief; a. werkzaam, druk, ijverig; **—o,** m. bedrijf, handeling; actie; vleeschelijke gemeenschap (= **cópula carnal**); **—or,** m. tooneel-speler, aanklager, eischer; **—riz,** f. tooneel-speelster; **—uacion,** f. rechts-verloop, rechts-handeling; **—uado,** a. bekwaam, expert; **—ual**; a. actueel, tegenwoordig; **—ualidad,** f. actualiteit, gebeurtenis van den laatsten tijd; **—ualmente,** adv. bijw. van 't vorige; **—uante,** m. verdediger van een stelling in 't openbaar; **—uar,** v. tr. bepleiten, instrueeren; verteren; **—uario,** m. actuaris, griffier, notaris.

acuadrillar, v. tr. een troep of partij aanvoeren.

acuantiar, v. tr. schatten, prijzen.

acuarela, f. waterverfteekening.

acuario, m. Aquarius (de Waterman); aquarium.

acuartela/do, a. in garnizoen, ingekwartierd; — **miento,** m. het in garnizoen leggen, inkwartieren van troepen; kwartieren; **—r,** v. tr. (soldaten) in garnizoen leggen, inkwartieren.

acuático, acuátil, a. in 't water levend.

acubado, a. emmer-vormig

acuci/a, f. ijver, angstvallige zorg; **—ar,** v. tr. begeeren, teisteren; intr. zich haasten; **—osamente,** adv. ijverig, angstvallig.

acucharado, a. lepel-vormig.

acuchilla/do, a. gestoken, doorstoken (met een mes); fig. bekwaam, ervaren; **—dor,** m. bekkensnijder, messenvechter; (fam.) vechtersbaas; **—r,** v. tr. in stukken snijden; doorsteken, hakken; v. r met messen of met woorden vechten.

acudi/miento, m. hulpbieding, toegeschoten hulp; **—r,** v. intr. te hulp komen, komen toeloopen; met iets aankomen, zijn toevlucht nemen tot; ergens veel komen.

acueducto, m. waterleiding.

acueo, a. waterachtig, waterig.

acuerd/ado, a. regelrecht; **—o,** m. overleg, beslissing van een rechter; meening, raad; het korps magistraten van een hoog college; overeenstemming; — *de acuerdo,* eenstemmig; *estar de acuerdo,* het eens zijn, overeenstemmen.

acuitar, v. tr. bedroeven.

acular, v. tr. vulg. in een hoek dringen.

acullá, adv. (oud), ginds, verderop, tegenover.

acumula/cion, f. ophooping; accumulatie; **—dor,** m. accumulator ophooper; **—r,** v.

tr. ophoopen; accumuleeren; opzamelen; aanwrijven, van iets beschuldigen; **—tivamente,** adv. bij ophooping; gezamenlijk; T. bij wijze van voorzorg.
acuna/cion, f. aanmunting; **—dor,** m. munter; **—r,** v tr. munten, munt slaan; keggen inslaan; geld oppotten.
acuos/idad, f. waterachtigheid; waterigheid; **—o,** a. waterachtig, waterig.
acurrucarse, v. r. ineenduiken, hurken.
acus/able, a. beschuldigbaar; **—acion,** f. beschuldiging; aanklacht; **—ador,** m. beschuldiger, aanklager; **—ar,** v. tr. aanklagen, beschuldigen; ontvangst erkennen; bekennen (bij 't kaartspel); **—atorio,** a. aanklagend, aanklacht of beschuldiging bevattend; **—e,** m. 't bekennen (bij 't kaartspel); **—on,** m. fam. overbrenger.
acústic/a, f. acoustiek, leer van 't gehoor en geluid; **—o,** a. wat op 't gehoor of geluid betrekking heeft.
acutángulo, a. scherphoekig.
achac/ar, v. tr. beschuldigen van, toeschrijven, aanwrijven; — r. zich aanmatigen; **—oso,** a. ziekelijk, sukkelend.
achaflanar, v. tr. schuin doen afloopen (een plat voorwerp).
achafarrado, a. klein van stuk, struikachtig.
achaque, m. ongesteldheid; voorwendsel, excuus· maandstonden.
acharolar, v. tr. vernissen, verlakken.
achatar, v. tr. vlak of plat maken.
achica/do, a. kinderlijk, als een kind; verkleind; **—dor,** m. die verkleint of vermindert; schepper (om te hoozen); uitpomper (van een mijn); **—dura,** f. afname, verkleining, vermindering; **—r,** v. tr. verminderen; uitpompen; **—r** *un cabo,* een touw inkorten inhalen; **—r** *el bote,* de boot uithoozen.
achicharrar, v. tr. laten aanbranden; sterk braden; r. aanbranden; zich in de zon braden.
achichinque, m. mijn-draineerder.
achicoria, f. cichorei.
achinar, v. tr. (fam.) bang maken.
achinelado, a. als een pantoffel of muiltje.
achisparse, v. r. (fam.) boven zijn theewater raken.
achocar, v. tr. smijten (tegen den muur); uiteenslaan; (fam.) geld oppotten.
achuchar, v. tr. platmaken, platslaan; (fam.) vermorzelen, afmaken.
achulado, a. kwasterig, aanstellerig.
adagio, m. gezegde, spreekwoord of spreekwijze; (muz.) adagio.
adahala, f geschenk boven den vastgestelden prijs, toegift.
adala, f. uitloozings-buis.
adalid, m. aanvoerder, hoofd.
adamado, a. verwijfd; **—rse,** o.z. verwijfd.
adamantino, a. diamanten.
adamascado, a. damastachtig; gedamasceerd; **—r,** v. tr. damasceeren.
adapt/able, a. toepasselijk, aanpasbaar; **—cion,** f. aanpassing, adaptatie; **—do,** a. geschikt, geadapteerd; **—r,** v. tr. geschikt maken, aanpassen.
adefesio, m. fam. buitensporigheid, dolheid.
adehesa/miento, m. 't maken van land tot weide; 't weiden; **—r,** v.tr. land tot weiland maken.
adelant/ado, a. ver-gevorderd, vroeg-rijp, vroeg; **—ador,** m. voorlooper, bevorderaar; **—amiento,** m. verbetering, vooruitgang; voorlooping; 't voorgaan (ook van een uurwerk); vooruitgang; **—ar,** v. tr. vooruitbrengen, bevorderen; vooruitloopen op, vooruit ontvangen, vooruit betalen; fig. verbeteren, doen toenemen; **—arse,** v. z. de leiding hebben, voordeel behalen op iemand; (fig.) uitmunten; **—e,** adv. vooruit, voorwaarts, verder op; *en adelante,* voortaan; **—o,** m. vooruitgang; voorsprong.
adelfa, f. oleander; **—l,** m. oleander-aanplant, oleander-boschje.
adelgaza/do, a. vermagerd, verminderd; **—miento,** m. vermagering, vermindering; **—r,** v.tr. vermageren, verfijnen; fig. debatteeren, redekavelen; **—rse,** v. z. slank, mager worden.
adema, f. T. stut; **—dor,** m. mijn-timmerman, **—r,** v. tr. mijnen met hout stutten, schoren.
ademan, m. gebaar, houding.
además, adv. bovendien, overigens.
adenitis, fig. (med.) ontsteking der klieren.
adentellar, v. tr. met de tanden grijpen; bijten; fig. getand maken; fam. hekelen.
adentro, adv. binnen, binnenwaarts; *¡adentro!* kom binnen; *los adentros,* 't geweten; *á sus adentros,* bij zichzelf.
adepto, m. adept, aanhanger
aderesas, f. inrichting, meubilair.
aderez/ar, v. tr. aankleeden, optooien, bereiden, stijf maken; stijven; **—o,** m. optooiing, tooi; stijfsel; stel (juweelen); **—o** *de caballo,* paardetuig; **—o** *de casa,* meubilair, huisraad; **—o** *de comida,* toebereiding (door toevoeging van 't een of ander, een sausje a. a.) **—o** *de mesa,* tafel-servies, *medio aderezo,* medaillon-speld.
adestrar, v. tr. = **adiestrar.**
adeud/ado, a. in schulden; **—ar,** v. tr. inkomend recht moeten betalen; debiteeren; r. zich in schulden steken; door huwelijk verwant worden; **—o,** m. inkomend recht.
adher/encia, aanhang, 't aankleven, verbond; **—ente,** a. erbijhoorend, aanklevend; m. aanhanger, volger, bondgenoot; **—entes,** m. pl. requisieten, toebehooren; **—ir,** v. intr. aanhanger; r. zich hechten aan; zich aansluiten bij.
adhesi/on, f. aansluiting, aanhechting, adhesie; **—vo,** a. aanklevend, aanhechtend.
adicion, f. toevoeging, optelling; **— de una herencia,** aanvaarding eener erfenis; **—ador,** m. opteller, **—al,** a, wat ergens bijkomt, toegevoegd; **—ar,** v. tr. toevoegen, optellingen maken.
adicto, a. overgegeven, gehecht aan.
adiestr/ado, a. afgericht; geadresseerd; **—dor,** m. onderrichter, africhter; criticus; **—r,** v. tr. rijk, bemiddeld; africhten, trainen; dresseeren; **—rse,** v. z. bekwaam worden.
adietar, v. tr. een leefregel voorschrijven.
adin/amia, f. zwakte; **—ámico,** a. zwak.
adinerado, a. rijk, bemiddeld.
adintelado arco —, (*meetk.*) boog die in een rechte lijn overgaat.
adiós, i. vaarwel.
adiposo, a. vet, vleezig.
adir, v. tr. aanvaarden (een erfenis).
adiv/a, f. **—e,** m. jakhals; **—as,** f. een paardenziekte (knobbel achter 't oor, die tot verzwering overgaat).
adivin/acion, f. voorspelling, voorzegging, voorzeggings-kunst, divinatie; **—ador,** m. voorspeller; **—anza,** f. (fam.) raadsel; **—ar,** v. tr. voorspellen; raden, gissen; vermoeden;

—o, m. toekomst-voorspeller, waarzegger.
adjetivo, m. bijvoegelijk naamwoord; a. bijvoegelijk.
adjudica/cion, f. toewijzing, adjudicatie; **—r,** v. tr. toewijzen, toekomen: v. r. zich toeëigenen.
adjun/ta, f. bijvoegsel, ingesloten stuk; **—o,** a. bijgevoegd, ingesloten; m. adjunct.
admin/icular, v. tr. T. terzijde steunen; **—ículo,** m. steun, hulp.
administra/cion, f. administratie, beheer; **—dor,** m. administrateur, beheerder; **—r,** v. tr. administreeren, beheeren; besturen; **—tivo,** administratief.
admira/ble, a. bewonderenswaard, verwonderlijk; **—blemente,** adv. bijw. van 't vorige; **—cion,** f. bewondering, verbazing; **—dor,** m. bewonderaar; **—r,** v. tr. bewonderen, verbazing of verwondering wekken; r. zich verwonderen; **—tivo,** a. wonderbaarlijk
admi/sible, a. aannemelijk; **—sion,** f. aanneming, aanvaarding; **—tir,** v. tr. aannemen, aanvaarden, goed-vinden.
admoni/cion, f. waarschuwing, vermaning; **—tor,** m. vermaner.
adob/ado, m. gepekeld varkensvleesch; **—ar,** v. tr. (vleesch) pekelen, koken; (leder) looien; **—e,** m. in de zon gedroogde bouwsteen; **—ería,** f. steenbakkerij; leerlooierij; **—o,** m. pekel; looistof; herstel, opmaking; cosmetiek (toiletmiddel).
adocena/do, a. gewoon, gemeen; **—r,** v. tr. versmaden; bij dozijnen tellen.
adole/cente of **—ciente,** a. ziek, lijdend; **—cer,** v. intr. ziek zijn, lijden; fam. 't een of ander gebrek hebben.
adolescen/cia, f. jongelingschap; **—te,** m. jongeling; jonkman.
adonde, adv. waarheen (ook vragend); **—quiera,** waarheen ook.
adop/cion, f. **—tacion,** f. adoptie, aanneming; **—table,** a. aanneembaar, adoptable; **—tar,** v. tr. adopteeren, aannemen; **—tivo,** a. adoptief, aangenomen.
adoquin, m. vierkante vloersteen; **—ar,** v. tr. plaveien, bevloeren; **—ado,** m. plaveisel. [velden.
ador, m. wettelijke tijd voor 't bewateren der
adora/ble, a aanbiddelijk; **—blemente,** adv. op aanb. wijze; allerliefst; **—cion,** f. aanbidding; **—dor,** m. aanbidder; **—r,** v. tr. aanbidden, vereeren; 's pausen hand kussen.
adorme/cedor, a. slaapwekkend; **—cer,** v. tr. in slaap maken, in slaap sussen; **—cerse,** v. r. in slaap vallen, slaperig worden; fig. in ondeugd volharden; **—cido,** a. slaperig; in slaap; **— cimiento,** m. slaperigheid.
adormi/dera, f. papaver, slaapbol; **—tarse,** v. r. sluimeren.
adorn/ador, m. behanger, decorateur; **—ar,** v. tr. versieren, optooien, stoffeeren; fig. volbrengen; **—ista,** decorateur, behanger; **—o,** m. sieraad, ornament, garnituur
adqui/ridor, m. verwerven; **—rir,** v. tr. verwerven, krijgen, aanschaffen; **—sicion,** f. acquisite, aanschaffing, aankoop.
adra, f. beurt, opvolgende rang; beurt voor bewoners van een stad om gemeentelijke betrekkingen te vervullen.
adrado, a. wijd uiteen geplant.
adrales, m. horren; zijden van een kar, in den vorm van ruiven vervaardigd.
adrede, — mente, adv. met opzet, opzettelijk, met voorbedachten rade.
adrian, m. nest van een ekster.
adrizar, v. tr. (zeet.), mid-scheeps leggen, oprichten.
adrubado, a. gebocheld, misvormd.
adscri/bir, v. tr. aanstellen, benoemen; installeeren; **—pcion,** f. benoeming, aanstelling.
adstringir, samentrekken, zie **astringir.**
aduan/a, f. douane, kantoor van inkomende rechten; rooverhol; **—ar,** v. tr. goederen binnenbrengen (in 't douane-kantoor), rechten betalen; **—ero,** m douane-beambte
aduar, m. horde, kampement van zigeuners.
adúcar, m. grove zijde.
aducir, v. tr. aanhalen, bijbrengen.
aduendado, a. geestachtig, spookachtig.
adueñarse, v. r. in bezit nemen.
adu/fa, f. sluis, vloedpoort; **—fe,** m. tamboerijn; **—fero,** m. tamboerijnspeler.
aduj/as, f. opgerolde kabel, **—ar,** v. tr. een kabel oprollen, doen kronkelen.
adula/cion, f. vleierij; **—dor,** m vleier **—r,** v. tr. vleien, streelen; **—torio,** a. vleiend.
adulear, v. tr. een keel opzetten, blèren. [end.
adulter/a, f. overspelige, echtbreekster; **—acion,** f. vervalsching; **—ador,** m. echtbreker; vervalscher; **—ar,** v. tr. vervalschen, bederven; intr. echtbreuk plegen; **—inamente,** adv. overspelig; **—ino,** a. overspelig, onecht (kind); **—io,** m. overspel, echtbreuk; **—(dúlter)o** m. echtbreker; **—o,** a. bedorven, corrupt, echtbreukig; overspelig.
adulto, a. volwassen.
adulzar, v. tr. zacht maken; kneedbaar maken.
adumbracion, f. 't maken van een omtrek.
adunco, a. krom, gebogen.
adust/ion, f T. cauterizatie, branden, ontsteking; **—o,** a. opgebrand, verbrand; fig. saai somber.
adven/edizo, a. en m. vreemd, uitheemsch; fam' opkomeling, parvenu, nieuweling; **—imiento,** m. aankomst, aanvaarding eener waardigheid; **—ticio,** a. bijkomstig, toevallig.
adverbi/al, a. bijwoordelijk; **—o,** m. bijwoord.
adver/amente, adv. tegenstrijdig; tegengesteld; **—ario,** m. tegenstander; tegenpartij; **arios,** m. agenda, aanteekenboekje; **—ativo,** a. adversatief, tegengesteld (gramm.); **—idad,** f. tegenspoed; vijandschap; **—o,** a. tegengesteld; onspoedig.
advert/encia, f. **— imiento,** m. opmerkzaamheid, aandacht; raad; kennisgeving; **—idamente,** adv. opzettelijk; willens en wetens; **—ido,** a. omzichtig; bekwaam, op de hoogte; **—ir,** v. tr. opmerken, bespeuren, bemerken; raden, waarschuwen; op de hoogte stellen; **—irse,** v. r. opmerken, zich in acht nemen.
Adviento, m. Advent; aankomst.
advocacion, f. naam van kerk of kapel.
adyacente, a. bijliggend, naastliggend.
aech/adero, m. dorschvloer, plaats om te wannen; **—ador,** m. wanner; **—aduras,** f. kaf; afval; **—ar,** v. tr. wannen, zeven; **—o,** m. het wannen of zeven.
aéreo, f. lucht-; verheven, fantastisch.
aer/iforme, a. T. luchtvormig; **—olito,** m. aeroliet; luchtsteen; **—ometría,** f. aerometrie; **—ómetro,** m. aerometer, luchtmeter; **—onauta,** m. luchtschipper; **—ostacion,** f. aerostatie; 't gebruiken van een aerostaat (soort luchtballon); **—ostático,** a. aerostatisch; *globo aerostático,* m. luchtballon; **—ótono,** m. lucht-geweer.

afa/bilidad, f. vriendelijkheid; **—ble**, a. vriendelijk.
afaca, f. wikke (plant).
afama/do, a. befaamd, bekend; **—r**, v. tr. befaamd maken, de faam van iemand uittrompetten.
afan, m. verlangen, begeerte, angstvalligheid, angstvallige zorg; **—adamente**, adv. op verlangende, angstvallige wijze; **—ador**, m. zoeker van rijkdom; die zich veel moeite geeft; **—ar**, v. intr. zwoegen, vurig streven; al te angstvallig bezorgd zijn; **—oso**, a. angstvallig; hunkerend; zich veel moeite gevend.
afea/dor, m. die leelijk maakt, misvormt; **— miento**, m. misvorming; leelijkheid; **—r**, leelijk maken; misvormen; fig. bedillen, aanmerkingen maken.
afec/cion, f. aandoening, neiging, genegenheid; **- tacion**, f. gemaaktheid, affectatie; aanstellerij; **—tadamente**, adv. op gemaakte, aanstellerige wijze; **—tado**, a. gemaakt, geaffecteerd, aanstellerig; **—tar**, v. tr. aandoen; veinzen, voordoen; **—tivo**, a. aandoenlijk, roerend; **—to**, m. toegenegenheid, neiging, passie; **—tos**, vriendelijke groeten; **—to**, a. toegenegen, liefhebbend; onderhevig; **— tuosamente**, adv. hartelijk; **—tuoso**, a. hartelijk, vriendelijk.
afeit/ar, v. tr. scheren, snoeien; r. zich scheren, blanketten; **—e**, m. blanketsel, rouge; kosmetiek.
afelio, m. aphelium, verste verwijdering van de zon.
afelpado, a. fluweel of pluche-achtig.
afeminacion, f. verweekelijking, verwijfdheid; **—do**, a. verweekelijkt, verwijfd; **—r**, v. tr. verweekelijken, ontzenuwen.
aféresis, f. (spraakk.) aphaeresis, 't wegvallen van een of meer letters aan 't begin van een woord.
aferra/do, a. koppig, stijfhoofdig; **—dor**, m. grijper; **— miento**, m. 't grijpen, grabbelen; koppigheid; (zeet.) reven; **—r**, v. tr. grijpen, pakken; vastklemmen; (zeet.) oprollen, inhalen; r. zich vastklemmen aan; fig. volhouden; **—velas**, f. reeftouwen, touwen om de zeilen in te halen.
afestonado, a. gefestoneerd.
afianzar, v. tr. borgen, waarborgen; steunen; vast maken, verzekeren.
aficion, f. neiging, liefhebberij; **—ado**, m. liefhebber; a. dol op, gehecht aan; **—ar**, v. tr. behagen, liefde of genegenheid opwekken; **—arse**, v. r. liefde opvatten.
afijo, m. (spraakk.) aanhechtsel.
afil/adera, f. slijpsteen; **—ado**, a. scherp, geslepen; **—ador**, m messenscherper; scharenslijper; **—adura**, f. 't wetten of slijpen; **— amiento**, m. scherpte van trekken; **—ar**, v. tr. wetten, slijpen; aanzetten; r. mager worden; **—igranado**, a. filigraanachtig; fig. tenger (persoon); **—on**, m. slijpsteen, scheermes-riem.
afiliacion, f. aanhuwelijking.
afilosofado, a. excentriek.
afin, m. familiebetrekking; a. verwant.
afin/acion, f. verfijning; 't stemmen; afwerking; **—adamente**, adv. volmaakt, volledig; **—ado**, a. volmaakt, volkomen, afgewerkt; **—ador**, m. stemmer; stemsleutel; afwerker; **—ar**, v. tr. stemmen; verfijnen; polijsten; zuiveren, de laatste hand aan iets leggen; **—idad**, f. verwantschap; staat van aangehuwd te wezen; T. analogie.
afincar, v. intr. landbezit krijgen.
afirma/cion, f. bevestiging, verzekering; **—damente**, adv. stellig; **—dor**, m. bevestiger, verzekeraar; **—r**, v. tr. bevestigen, verzekeren, bindend maken; r. flink handhaven, volhouden; **— tivamente**, adv. bevestigend; stellig; **—tivo**, a. bevestigend, stellig.
afléchates, m. pl. (zeet.) weef-lijnen.
aflic/cion, f. smart, verdriet; **—tivo**, a. smartelijk, bedroevend; aan den lijve: *pena aflictiva*, lichamelijke straf.
afligi/damente, adv. pijnlijk; **—r**, v. tr. bedroeven, kwellen; r. klagen, treuren.
afloja/miento, m. verslapping, slapheid; **—r**, v. tr. verslappen, los maken, verzwakken; r. slap of zwak worden; neerslachtig worden.
aflu/encia, f. toeloop, overvloed, toevloeiing; **—ente**, a. toevloeiend, overvloedig; **—ir**, v. intr. toevloeien; zich opeendringen, in menigte aankomen.
afogarar, v. tr. zengen; r. vuur vatten; fig. zich ergeren.
afollar, v. tr. blazen (met een blaasbalg).
afondar, v. tr. onder water zetten; doen zinken: (zeet.) in den grond boren.
afor/ado, a. bevoorrecht (persoon); **—ador**, m. roeier (van vaten met belastbare dranken), schatter; **— amiento**, m. schatting; **—ar**, v. tr. schatten; meten; verhuren of huren met bepaalde verplichtingen; **—o**, m. schatting.
aforis/mo, m. aphorisme, spreuk, kernachtig gezegde; **—(is)tico**, a. aphoristisch; spreukachtig.
aforra/dor, m. voerder (die voert, b. v. kleeren); **—ar**, v. tr. voeren, van voering voorzien; (zeet.) kalefateren; T. in de schede doen; bekleeden; *un cabo*, een kabel bedienen; r. zich inpakken, warm aankleeden; fig. een goed maal doen; **—o**, m. voering, huls, sleuf, zie **forro**, idem.
afortuna/damente, adv. gelukkig; **—do**, a. gelukkig, fortuinlijk; **—r**, v. tr. gelukkig maken.
afosarse, v. r. zich verdedigen met verschansingen.
afrailar, v. tr. snoeien.
afrances/ado, a. Fransch geworden, Fransch in doen en laten; **—arse**, v. r. Fransch worden, de Franschen nadoen.
afrenillar, v. tr. T. de riemen vastleggen, vastbinden.
afrent/a, f. beleediging, hoon; oneer, schande; **—ar**, v. tr. beleedigen, honen; r. zich beschaamd voelen, blozen; **—osamente**, adv. smadelijk; **—oso**, a. beleedigend, schandelijk.
afretar, v. tr. (zeet.) een schip schoonmaken.
afrontar, v. tr. iets vóor iets anders plaatsen; de vijand 't hoofd bieden.
afta, f. zweer in den mond.
afuera, adv. naar buiten, uitwendig; **—s**, f. pl. buitenwijken.
afufa, f. fam. vlucht; **—r**, v. intr. uitknijpen, vluchten.
afuste, m. affuit.
agacha/diza, f. snip; **—r**, v tr. 't hoofd buigen; r. bukken, ineenduiken, hurken; fig. zich onderwerpen, zwichten.

agall/a, f. galnoot; amandel (in de keel); f pl. klieren; wratten (bij paarden); kieuwen; fig. „fut" ; **—on,** m. kraal van een halsketting; groote houten kraal van een rozekrans.
agamuzado, a. gems-kleurig.
agangrenarse, v. r versterven, gangreneus worden (lichaamsdeel).
agarbado, a. bevallig.
agarbanzar, v. intr. uitbotten.
agarbarse, v. r. hurken, neerduiken, zich verbergen.
agarra/dera, f. **—dero,** m. handvat, heft; zeet.) ankerplaats; **—do,** a. vrekkig, gierig; **—dor,** m. grijper, deurwaarder; **—far,** v. tr. fam. grijpen, gooien; **—r,** v. tr. grijpen, pakken, in bezit nemen; **—rse,** v, r. grijpen, vastpakken.
agarro, m. greep, vat; **—tar,** v. tr. binden, vastsjorren.
agarrocha/dor, m. aanzetter, prikker; die wondt met een soort werpspies; **—r,** v. tr. prikkelen, aanzetten; wonden met een soort werpspies.
agasaj/ador, m. voorkomend mensch; **—ar,** v. tr. vriendelijk behandelen, onthalen; **—o,** m. vriendelijk onthaal, gift; souper, „collation".
agata, f. agaat.
agavanza, m. **—a,** f egelantier, wilde roos (plant en bloem).
agavillar, v tr. in schoven binden; fig. samenscholen.
agazapar, v. tr. inrekenen, vangen; **—se,** v. r. zich verschuilen.
agen/cia, f. ijver, zorg; agentschap; commissie; **—ciar,** v. tr. bezorgen, bemiddelen; **—cioso,** a. werkzaam; gedienstig; **—da,** f. notitie-boek, agenda; **—te,** m. agent, onderhandelaar, bemiddelaar; **—te** *de buques*, scheepsagent, scheepsmakelaar; **—te** *de cambios*, wisselaar; **—te** *de negocios*, handels-agent.
agestado, a. (bien ó mal) goed of slecht van uiterlijk.
agibílibus, m. ijver, bekwaamheid voor zaken doen.
agigantado, a. reusachtig, buitengewoon.
ágil, a. vlug, behendig, klaar.
agil/idad, f. behendigheid, vlugheid; **—itar,** v. tr. behendig of vlug maken; vergemakkelijken; **—mente,** adv. vlug, behendig.
agio, m. agio, premie; **—taje,** m. 't opdrijven of doen dalen van de effecten-koers; „gokken"; **—tador,** m. **—tista,** m. schacheraar in effecten; „gokker".
agi/ografía, m. hagiografie (levensbeschrijving der heiligen); **—ógrafo,,** m. hagiograaf (levensbeschrijver of kenner der levensbeschrijvingen van heiligen),
agita/ble, a. bewegelijk, beweegbaar; **—cion,** f. opschudding, ontroering; **—dor,** m. aanstoker; agitator; oproermaker; **—r,** v. tr. agiteeren, verontrusten; roeren; r. fladderen, ongerust zijn, zich heen en weer bewegen.
agitanado, a. zigeuner-achtig.
aglomera/cion, f. opeenhooping; aaneenhechting; **—r,** v. tr. opeenhoopen, aaneenhechten.
agluti/nante, a. klevend (pleister b. v.); aaneenhechtend; **—nar,** v. tr. vast-lijmen, pleisteren
agna/cion, f. agnatie, afstamming in de mannelijke linie; **—do,** a. en m. bloedverwant; **—ticio,** a. agnatisch.
agnicion, f. (tooneel) herkenning van een persoon, waardoor een plotselinge verandering in zijn lot plaats heeft.
ágnus of **—dei** m. door den Paus gezegende was (met een lam erop gestempeld).
agobi/ar, v. tr. 't lichaam buigen; fig. onderdrukken; r. buigen; **—o,** m. buiging.
agolar, v. tr. (zeet.) de zeilen vastmaken.
agolpa/miento, m. gedrang, volksmenigte; **—rse,** v. r. opeendringen, bijeenstroomen.
agon/ía, f. doodstrijd; hevige pijn; **—izante,** m. zieltogende; m. priester bij een stervende; soort souffleur bij 't verdedigen van stellingen aan de universiteiten; **—izar,** v. tr. stervenden bijstaan; fig. lastig vallen, intr. zieltogen, zich veel moeite geven om iets, zich afkwellen.
agor/ar, v. tr. voorspellen; **—ero,** m. waarzegger, voorspeller; augur; a. profetisch, voorspellend. [worden.
agorgojarse, v. r. door rupsen vernield
agost/adero, m. zomerweide; **—ador,** m. verkwister; **—ar,** v. tr. verbranden, schroeien; intr. weiden op stoppels; **—ero,** m. oogster; **—izo,** a. geboren in Augustus; zwak; **—o,** m. Augustus; oogsttijd; *hacer uno su agosto*, voordeel inoogsten.
agota/miento, m. uitputting; **—r,** v. tr. uitputten, opmaken; draineeren; r. opraken; zich uitputten.
agrace/jina, f. vrucht van de berberis-plant (rood); **—jo,** m. berberis-plant; onrijpe olijf.
agra/ceño, a. zuur; **—cera,** f. vat voor 't bewaren van zuur sap (druiven); soort wijnstok waarvan de druif nooit volkomen rijp wordt.
agracia/do, a. sierlijk, lief; **—r,** v. tr. opsieren, verfraaien; een gunst of een ambt verleenen.
agrada/ble, a. aangenaam, behagelijk; **—r,** v. tr. behagen, aanstaan, bevallen.
agrade/cer, v. tr. een gunst erkennen, erkentelijk zijn voor; beloonen, bedanken voor; **—cido,** a. dankbaar, erkentelijk; **—cimiento,** m. dankbaarheid, erkentelijkheid.
agrado, m. vriendelijkheid, behagen.
agram/adera, f beuker (van vlas); **—ador,** m. hij die vlas beukt; **—ar,** v. tr. vlas beuken; **—iza,** f. hennep-stengel, hennep-touw.
agrandar, v. tr. vergrooten, uitbreiden.
agranujado, a. graanachtig.
agrario, a. landelijk, boersch.
agrava/cion, f. verergering; verzwaring; **—dor,** m. onderdrukker; **—miento,** m. daad van verzwaring of verergering; tarting; **—nte,** a. verergerend, verzwarend; **—r,** v. tr. verergeren, verzwaren; onderdrukken, bezwaren; overdrijven; **—torio,** a. (rechtst.) verzwarend.
agravi/ador, m. beleediger; **—ar,** v. tr. beleedigen, onrecht aandoen; r. boos worden, zich beleedigd achten; **—o,** m. beleediging, hoon; schade.
agraz, m sap van onrijpe druiven, onrijpe druif; misnoegen; *en agraz*, vóor de tijd, ontijdig; **—ada,** f. sap van onrijpe druiven met water; **—ar,** v. tr. mishagen, plagen, kwellen; intr. een zure smaak hebben; **—on,** m. wilde druif; kruisbessen-boschje; fig. misnoegen, verontwaardiging.
agredir v. tr. (Am.) aanvallen.
agrega/cion f. aaneensluiting; **—do,** m. agregaat, hoop; **—r,** v. tr. aaneenvoegen, aan elkaar verbinden, vereenigen; r. zich vereenigen.

agres/ion, f. aanval, aantasting; —**ivo**, a. aanvallend, agressief; —**or**, m. aanvaller.
agreste, a. wild, landelijk; ruw.
agrete, a. zuurachtig; scherp.
agria/mente, adv. scherp, met stekeligheid; —**r**, v. tr. scherp of zuur maken; fig. ergeren, tot het uiterste brengen.
agrícola, m. landbouwer, landman, boer.
agricult/or, m. pachter, landbouwer; —**ura**, f. landbouw.
agridulce, a. zuurzoet.
agrietarse, v. r. vol barsten en scheuren komen of zijn.
agri/folio, m. huls (plant); —**lla**, f zuring; —**llarse**, v. r. opschieten, uitspruiten (syn. *entallecer* en *grillarse*).
agrimens/or, m. landmeter; —**ura**, f. landmeetkunst.
agrio, a. zuur, scherp; breekbaar, broos, hard, brokkelig (van metalen); fig. gemelijk; **m**, vruchten-zuur;—**s**, boomen met zure vruchten.
agrion, m. zacht gezwel aan de kuit van een paard.
a/gronomía, f. agronomie, landbouwkunde; —**ónomo**, m. agronoom, landbouwkundige.
agrumarse, v. r. klonteren.
agrupa/cion, f. groep, verzameling; —**r**, v. tr. bijeen groepeeren, verzamelen; r. zich groepeeren, verzamelen.
agrura, f. ruwheid, scherpte.
agua, f. water, vocht; vloeistof; (zeet.) lek; — *de cepas*, druivensap, wijn; *agua fuerte*, sterkwater; *agua de olor*, reukwater; *agua de pié*, stroomend water; *agua de socorro*, particuliere doop; *agua lluvia*, of *—llovediza*, regenwater; *¡agua va!* van beneden! *agua viva*, levend water; *agua muerta*, stilstaand water, *aguas muertas*, dood tij; *aguas vivas*, opkomend getij, vloed; *agua abajo* en — *arriba*, stroom af- en opwaarts; *como agua*, overvloed; *hay mas que agua*, „ze hebben een duitje"; *hacer aguas mayores*, een groote boodschap doen; *hacer aguas menores*, een kleine boodschap doen; *meterse en agua*, opklaren; *tomar las aguas*, naar een badplaats gaan; *estar* of *andar entre la cruz y el agua bendita*, in groot gevaar verkeeren, tusschen hangen en worgen zijn.
agua/cate, m. alligator-peer (W. I. vrucht); peervormige smaragd; —**cero**, m regenbui; —**chirle**, m. minderwaardige wijn; —**da**, f. plaats om water in te nemen voor schepen; waterverf; waterverf-teekening; *hacer aguada*, water innemen; **deras**, f. pl. rekken om water-potten te dragen; vleugelveeren van vogels; —**dero**, m. drinkplaats voor dieren; —**dija**, f. lymph (waterige vloeistof in wonden); —**do**, m. geheel-onthouder; —**dor**, m. waterdrager; juk van een waterwiel; —**dura**, f. spat (paardeziekte); —**goma**, f. gomwater; —**je**, m. snelle zeestrooming; — **manil**, m. waschtafel, waterkan; — **marina**, f. aqua marina, beryl; —**miel**, m. drank van water en honing; —**nieve**, f. (ornith.) pluvier (strandvogel); —**nosidad**, f. serumvocht; —**noso**, a. waterzuchtig; —**pié**, m. nawijn (water op uitgeperste druiven); —**r**, v. tr. met water mengen; een genoegen vergallen; r. overstroomd raken; spatten krijgen (paard); —**tocha**, f. groote brandspuit); — **tocho**, m. modderplek; —**za**, f. waterachtig vocht (in 't lichaam); —**zal**, m. poel, moeras; —**zo**, m. schilderen met waterverf.
aguant/able, a. dragelijk; —**ar**, v. tr. verdragen, uithouden, handhaven; *aguantar burlas*, aardigheden kunnen verdragen; —**e**, m. flinkheid en geduld, lijdzaamheid.
aguard/ar, v. tr. wachten, verwachten; geduld hebben; —**o**, m. schuilplaats, waar men 't wild opwacht.
aguarde/ntería, f. drankwinkel; —**entero**, m. drankverkooper; —**iente**, m. brandewijn en allerlei andere sterke drank (vaak ook „anisette"); *aguardiente de grano*, whisky.
aguarrás, m. geest van terpentijn.
agud/amente, adv. scherp; schrander, vernuftig; scherpzinnig; —**eza**, f. scherpzinnigheid, snedigheid; sarcastische taal; —**o**, a. scherp; geestig; scherpzinnig, snedig, actief; (muz.) hoog, schel.
agüero, m. voorteeken; voorspelling.
aguerr/ido, a. krijgshaftig, in den strijd gehard; —**ir**, v. tr. harden in den oorlog, krijgshaftig maken.
aguij/ador, m. spoor, prikkel; opwekkend middel; —**ador**, m. opwekker, aanstoker; —**adura**, f. het aansporen of prikkelen; —**ar**, v. tr. aansporen, prickèlen, aanzetten, aanstoken; ophaasten; —**atorio**, m. wordt gezegd van 't bevel van een hoogere aan een lagere magistraat om een voorafgaand bevel uit te voeren; maanbrief; —**on**, m. angel van bij of insect; prikkel, spoor; —**onazo**, m. steek met een angel, spoorslag, enz.; — **oneador**, m. (die prikkelt of aanzet; —**oneear** = **aguijar**.
águila, f. adelaar, arend; een gouden munt.
agui/leño, a. arends- (neus b.v.); —**lucho**, m. jonge arend; heler van gestolen goederen.
aguinaldo, m. nieuwjaars-geschenk.
aguj/a, f. naald; haarnaald; priem rijgpen; toren; graveernaald; gewone geep; wijzer van een horloge of klok; *aguja de marear*, scheeps-kompas; *aguja capotera*, zeilnaald; *aguja de harnés*, zadelmakers-naald; *aguja de enfardelar*, paknaald; *aguja de mechar*, ijzeren of houten vleeschpen; *aguja de hacer medias*, breinaald; *agujas*. pl. soort paardeziekte aan hals en pooten; *agujas de ferrocarril*, wisselstang (spoorweg); beweegbare rails; —**ereador**, m. knipper; —**erear**, v. tr. doorboren, een gaatje ergens in knippen, doorsteken; —**ero**, m. gat, scheur; naaldenmaker; —**eta**, f. riem, band; metalen veterpunt; —**etas**, f. pl. fooi, toegiftje; pijn van te groote inspanning; —**etero**, m. riemensnijder; —**on**, m. paknaald.
aguosidad, f. lymphatisch vocht van 't lichaam.
¡agur! i. vaarwel, goeien dag!
agusanarse, v. r. wormstekig worden.
agustino, m. Augustijner.
aguza/dera, f. slijpsteen; —**dor**, m. slijper; —**dura**, f. —**miento**, m. 't wetten, slijpen of aanzetten; —**nieve**, f. kwikstaartje; —**r**, v. tr. slijpen, wetten, aanzetten; fig. aansporen, aanzetten.
ah! i. ach! och! o!
ahebrado, a. vezelachtig, draderig.
aherroja/miento, m. ('t) aan boeien of aan de ketting leggen; —**ar**, v. tr. boeien, ketenen.
aherrumbrarse, v. r. de kleur of smaak van ijzer krijgen; roestig worden.
ahervorarse, v. r. heet worden, beginnen te fermenteeren (graan).
ahí, adv. = **allí**, daar, ginds; *de por ahí*, goedkoop, gemeen.

ahidalgado, a. adellijk, met ridderlijke manieren, geadeld.
ahija/do, m. peetekind; beschermeling: **—r,** v. tr. aannemen (als kind); fig. ten laste leggen; intr. voortbrengen (van vee gezegd); uitspruiten.
ahil/arse, v. r. in zwijm vallen door zwakte; zuur worden (wijn, gist); **—o,** m. bezwijming, zwakte.
ahinco, m. ernst; inspanning, poging.
ahit/ar, v. tr. verzadigen, overvoeden; **—era,** f. hevige indigestie; **—o,** a. lijdende aan indigestie; landerig over of „zat" van iets; m. oververzadiging, indigestie.
ahobachonado, a. (fam.) lui, lamlendig, slordig
ahocinarse, v. r. in diepe, nauwe vaarwaters vloeien (een rivier).
ahog/adero, m. touw van den beul strop halster; tot stikkens toe opeen-gepakte menigte, benauwde plaats; **—adizo,** a. hard, onsmakelijk (vruchten); wordt van dieren gezegd die men de keel omdraait, zooals duiven enz.; **—ado,** a. gestikt; verdronken; benauwd; **—amiento,** m. verstikking; verdrinking; **—ar,** v. tr. verstikken, verdrinken, smoren; fig. onderdrukken; lastig vallen; te veel water geven; r. zinken; **—o,** m. gedrang; bedrukking, pijn, benauwdheid.
ahogui/jo, m. keel-ontsteking; croup; zeere keel: **—(í)o,** m. benauwdheid op de borst.
ahombrado, a. vulg. man-achtig.
ahondar, v. tr. uitgraven, uithollen; — v. intr. diep doordringen, onderzoeken.
ahora, adv. nu, thans; *ahora mismo,* dadelijk; *ahora poco,* kortgeleden.
ahorca/do, m. een gehangene of iemand die tot hangen veroordeeld is; **—r,** v. tr. ophangen; intr. 't land hebben, zich ergeren.
ahorcajarse, v. r. schrijlings zitten.
ahormar, v. tr. passen, fatsoeneeren; fig. tot rede brengen; nieuwe kleeren aandoen.
ahornarse, v. r. geschroeid zijn (in ongaren toestand), aanbranden.
ahorquillar, v. tr. boomen, met vorken stutten; r. gevorkt worden.
ahorr/ado, a. vrij, vrijgelaten; geëmancipeerd, onbeschroomd; **—ador,** m. die spaart; die emancipeert; **— amiento,** m. vrijlating, emancipatie; **—ar,** v. tr. vrijlaten; sparen, bezuinigen; fig. moeite, gevaar of werk ontwijken; **—ativo,** a. spaarzaam, sober, schriel; **—o,** m. spaarzaam-, sober-, schrielheid; pl. spaar-penningen.
ahoyar, v. tr. gaten maken (om te planten).
ahucha/dor, m. gierigaard; **—r,** v. tr (fam.) oppotten, sparen.
ahueca/miento, m. holte, gat; **—r,** v. tr. uithollen, uitgraven; r. trotsch of hoogmoedig worden.
ahuma/da, f. rooksignaal; **—r,** v. tr. rooken, in rook dragen; v. intr. dampen, rooken.
ahusa/do, a. spil-vormig; **—rse,** v. r. spits toeloopen.
ahuyenta/dor, m. vogelverschrikker; verbanner; **—r,** v. tr. wegjagen; op de vlucht drijven.
ain/a, adv. (oud) vlug; **—as,** adv. (fam.) bijna, op 'n haartje.
aira/damente, adv. boos, toornig; **—rse,** v. r. boos worden; **—do,** a. boos, heftig, hartstochtelijk.
aire, m. lucht; fig. uiterlijk, aanzien; bevalligheid; (muz.) aria; *hablar al aire,* in de wind praten; *creerse del aire,* lichtgeloovig zijn; *tomar el aire,* een luchtje scheppen; **—ar,** v. tr. luchten, ventileeren; **—arse,** v. r. zich afkoelen, een luchtje scheppen; **—cillo,** m. windje, briesje
air/on, m. hevige wind; reiger, vederpluim; **—osamente,** adv. sierlijk, zwierig, luchtig; **—oso,** a. luchtig, winderig; fig. luchtig, zwierig, elegant; welslagend.
aisla/damente, adv. afgezonderd, eenzaam; **—do** a. afgezonderd, eenzaam; **—dor,** m. isolator, isoleerend; **— miento,** m. afzondering, eenzaamheid; **—r,** v. tr. afzonderen, afscheiden; isoleeren.
aja/da, f. knuflook-saus; **—do,** a. knuflookachtig; vaal, flets; **— miento,** m. krenking; beleediging, kreuking, verkreukeling, dof-making; **—r,** m. knuflook-veld; **—r,** v. tr. bezoedelen, verkreukelen; krenken, beleedigen; r. verschrompelen, dof worden; **—raca,** (oud) f. strik, lus.
aje, m. kwaal van oude menschen.
ajedrea, f. winter-boonekruid.
ajedrez, m. schaakspel; **—ado,** a. geruit als een schaakbord
ajenjo, m. absinth, alsem.
ajeno, a. van een ander, andermans —, vreemd; verwijderd; krankzinnig; onwelvoegelijk.
ajenuz, m. venkel-bloem; honigdauw, schimmel.
ajeo, m. *perro de ajeo,* jachthond.
aje/ro, m. knuflook-verkooper; **—te,** m. jonge knuflook.
ajesuitado, a. jezuïtisch; slim; huichelachtig.
ají, m. capsicum (plantenvrucht), Cavenneplant en vrucht.
aji/aceite, m. mengsel van knuflook en olie; **—cola,** f. lijm van knuflook en leder; **—limójili,** m. vulg. peper- en knuflook-saus.
ajimez, m. boog-venster met zuiltje in 't midden.
ajo, m. knuflook; fig. zaak die tusschen verscheidene personen afgehandeld wordt; *como un ajo,* van een ouden man gezegd die nog kras is.
ajofaina, f. waschkom (zie **aljofaina,** id.).
ajon/je, m. vogellijm; **—jera,** f. carlina vulgaris (geneeskrachtige plant); **—jo,** m. plant met lanspunt-vormige bladeren en gele bloemen; **—jolí,** m. sesam-zaad.
ajorca, f armband, armring; hals- of beenring.
ajornalar, v. tr. in daghuur nemen.
ajuag/as, f. pl. een paarde-ziekte, waarbij scheuren in de knieën komen.
ajuar, m. meubilair; *ajuar de novia,* uitzet.
ajudiado, a. joodsch, verjoodscht
ajuicia/do, a. verstandig, voorzichtig; **—r,** v. intr. voorzichtig worden.
ajust/adamente, adv. juist, nauwkeurig; **—ado,** a. nauwkeurig; behoorlijk; **—ador,** m. nauwsluitend buis of jak, corset; **— amiento,** m. regeling, schikking, vergoeding; **—ar,** v. tr. passen, schikken; toestaan; uitmaken; vereffenen, meten; **—arse,** v. r. overeenkomen, 't eens worden, zich verzoenen; zich schikken; **—e,** m. overeenkomst, schikking, regeling, contract; *ajuste de cuentas,* vereffening van rekeningen.
ajusticia/dor, m. beul; **—r,** v. tr. terechtstellen, ter dood brengen.
ala, f. vleugel; rij, gelid; (mil.) flank; rand van een hoed; *ala de mesana,* klein zeil gevoegd bij een groot; *alas,* bovenste lij-zeilen; *alas de gavia,* groote-mars-lijzeilen.

Alá, m. Allah (God bij de Mohammedanen).
alaba/do, m. gezang tot lof van 't sacrament; **—dor**, m. prijzer, vleier; **—ncioso**, a. fam. blufferig, aanstellerig; **—nza**, f. lof; **—r**, v. tr. prijzen, loven, ophemelen; **—rse**, v. r. zichzelf prijzen, stoffen, bluffen.
alabandina, f. bruinsteen.
alabard/a, f. hellebaard; **—azo**, m. stoot met een hellebaard; **—ero**, m. hellebardier.
alabastr/ado, a. albast-achtig; **—ina**, f. albast-plaat, bij wijze van ruit gebruikt; **—ino**, a. albasten, van albast; **—o**, m. albast.
álabe, m. olijftak; schepper van een water-molen.
alabe/arse, v. r. zich buigen; krom-trekken; **—o**, m. het buigen of krom-trekken.
alabiado, a. met ruwe randen (munten).
alacena, f. etenskast. proviziekamer.
alacran, m. schorpioen; teugel-ring; haak; wervel, schakel; **—era**, f. schorpioen-gras (scorpioïda); **—ado**, a. door een schorpioen gebeten; fig. verdorven.
alada, f. wiekslag, vleugelslag.
aladares, m. pl. haarlokken op de slapen.
aladr/ada, f. ploegvore; **—ar**, v. tr. ploegen.
alaga, f. spelt, gele tarwe.
alag/adizo, a. moerassig, drassig; **—ar**, v. tr. irrigeeren, bewateren; r. drassig worden.
alagartado, a. gevlekt, bont.
alajor, m. grondhuur.
alajú, m. amandel-koek.
alamar, m. lis of lus om een knoopsgat; lus; tres.
alambi/car, v. tr. distilleeren; fig. nauwkeurig onderzoeken, over iets broeden; **—que**, m. distilleerketel; *por alambique*, trapsgewijze, bij kleine beetjes, schriel.
alambre, m. ijzerdraad, metaaldraad; vee-bel of -klokje; **—ra**, f. ijzerdraad-netwerk, traliewerk.
alameda, f. populier-laan of boschje; (fam.) laan, publieke wandelplaats.
álamo, m. populier.
alamparse, v. r. verlangen, hunkeren naar.
alance/ador, m. spies- of lanswerper; **—ar**, v. tr. speren, spiezen, wonden met speer of spies of lans.
alandrearse, v. r. droog, stijf worden (van zijde-wormen).
alano, m. groote dog.
alaqueca, f. bloedsteen (amulet om neusbloeding tegen te houden).
alar, m. lage dak-rand; paardehaar-strik; — v. tr. zie **halar**, naar zich toehalen, strak of stijf maken (een touw); — a. wat tot de vleugels behoort.
alarbe, m. Arabisch; ongemanierd, onopgevoed mensch.
alarde, m. (mil.) wapenschouwing, parade; fam. vertoon, ijdelheid; fig. opsnijderig, blufferig.
alarg/ador, m. uitsteller; verlenger; — **amiento**, m. uitstel, verdaging, verlenging; **—ar**, v. tr. verlengen; uitstellen; verdagen; vermeerderen; aanreiken (b. v. aan tafel); *alargar el vientre*, purgeeren; fig. bij iets blijven; **—arse**, v. r. lengen, verlengd worden; (zeet.) 't ruime sop kiezen.
alarguez, m. wilde roos, egelantier.
alaría, f. pottebakker's polijst-ijzer.
alarid/a, f. gekrijt, gejouw; geschreeuw; **—o**, m. schreeuw, kreet; klacht.
alarif/azgo, m. **(alarifadgo)**, Arab. de betrekking van architect die 't toezicht heeft op de gebouwen; **—e**, m. architect, bouwmeester.
alarma, f. alarm; **—r**, v. tr. alarmeeren, te wapen roepen.
alastrarse, v. r. neerhurken, bukken.
aláteres, m. pl. fam. medgezellen, aanhitsers.
alatron, m. salpeter-schuim.
alaz/an, m. alezaan, rossig geel (paard); **—or**, m. basterd-saffraan.
alba, f. dageraad, ochtend-gloren; lang wit kerkkleed; fam. morgen-japon.
albace/a, m. executeur, executrice; **—azgo** m. executeurschap.
albaha/ca, f. thijm; — **quero**, m. bloempot.
albalá, m. open brief, bevelschrift van een vorst; privilege; ontvangst-bewijs.
albanega, f. haarnetje; konijnen-net, strik.
albañ/al, m. goot, riool, poel; **—il**, m. metselaar; **—ilería**, f. metselaarswerk.
albaquía, f. rest, overblijfsel.
albar, a. wit; **—an**, m. huurbordje; onderhandsche akte, tegenover notarieel stuk; **—azado**, a. bleek; vulg. lijdend aan witte lepra; **—azo**, m. witte lepra.
albarca, f. zie **abarca**, soort sandaal.
albard/a, f. pakzadel; plakje spek (om te lardeeren); **—ado**, a. verschillend gekleurde huid aan de lendenen hebbend (dieren); **—ar**, v. tr. pakzadels opleggen; gevogelte lardeeren; **—ería**, f. zadelmakers-winkel; **—ero**, m. zadelmaker; **—illa**, f. kant der wegen in de vorm van een ezelsrug; zadel om jonge paarden te temmen; 't bovenste van een muur in den vorm van een dak; deeg van eieren, meel en suiker om gebak te maken.
albaricoque, m. abrikoos; **—ro**, m. abrikoze-boom.
albarillo, m. wijsje op de gitaar; klein soort abrikoos.
albarrada, f. aarden muur, verschansing van een kamp.
albayald/ado, a. bedekt met loodwit; **—e**, m. loodwit.
albazano, a. donker kastanje-kleurig.
albedrío, m. vrije-wilsbeschikking.
albéitar, m. vee-arts, paarden-arts.
albeitería, f. veeartsenij.
albenda, f. soort ouderwetsche draperie om bedden en vertrekken te versieren.
albendera, f. maakster van **albenda's** (zie dat woord).
albéntola, f. fijn vischnet.
alber/ca, f. put, reservoir; goot; **—con**, m. groote **alberca**; **—quero**, m. opziener over **alberca's**.
albérchigo, m. soort perzik, perzik-boom.
alberg/ador, m. herbergier; **—ar**, v. tr. herbergen, logeeren; r. schuilen, zich herbergen; **—ue**, m. onderdak, logis; asiel; schuilplaats, hof.
albero, m. witte aarde, klei; vaatdoek, stofdoek.
albicante, a. wit-achtig.
albill/a, f. vroege witte druif; **—o**, m. wijn van de vroege witte druif.
albin, m. donker-karmozijn-roode verfstof.
albin/a, f. estuarium (soort inham), zee-boezem; **—o**, a. albino; parel-wit (sommige paarden).
albitana, f. heining voor planten; (zeet.) krom stuk hout aan 't voorste deel van de kiel van een schip.
albo, a. zeer wit.

albogue, m. doedelzak; soort bekkens; **—ro**, m. speler op een **albogue.**
albóndiga, f. bal gehakt, rissole.
albor, m. witheid; dageraad; **—ada**, f. schemering, dageraad; **—ear**, v. intr. dagen, aanbreken van de dag.
alborn/ía, f. groote verglaasde kan; **—o**, m. spint; **—oz**, m. grof wollen goed.
alboronía, f. schotel bereid uit ei-vruchten (= de Indische **teroeng** of te Batavia **tèrong**) met tomaten, pompoen en cayennepeper.
alboroque, m. toegift na een koop, maaltijd na 't sluiten van een koop.
alborot/adamente, adv. stormachtig, rumoerig; **—ado**, m. woelig, rusteloos; **—ador**, m. rumoerig, luidruchtig mensch, standjesmaker; **— apueblos**, m. lawaaimaker; fam. aan-de-gang-maker bij pretjes a. a.; **—ar**, v. tr. storen, lastig vallen; oproer verwekken; **—o**, m. geraas, tumult; oploop; lawaai.
alboroz/ador, m. opvroolijker, aan-de-gang-maker; **—ar**, m. opvroolijken, vreugde verwekken; **—o**, m. vroolijkheid, uitgelatenheid.
albricias, f. pl. geschenk, belooning voor goed nieuws; *ganár las albricias*, eerste overbrenger zijn van goed nieuws.
albufera of **albuhera**, f. meertje, vijver.
álbum, m. album.
albúmen m. of **albúmina**, f. eiwit.
albuminoso, a. eiwit-houdend.
albur, m. bliek (visch); een kaartspel; **—ero**, m. kaartspeler (in dat spel); **—es**, m. pl. spel kaarten, op „lansquenet” gelijkend.
albura. f. zuivere witheid; eiwit; spint.
alcabal/a, f. belasting, rechten; **—atorio**, m. belasting-register, kohier; **—ero**, m. belastinggaarder, ambtenaar van de belasting
alcacel, m. of **alcacer**, m. snel-groeiende gerst, graan dat men de paarden groen laat eten.
alcachof/a, f. artisjok; **—ado**, a. artisjok-achtig; m. schotel van artisjokken; **—al**, m. artisjok-veld of -bed; **—era**, f. artisjok-plant.
alcafar, m. tuig (voor paarden).
alcahaz, m. groote vogelkooi, volière; **—ada**, f. kooi vol vogels; **—ar**, v. tr. vogels in kooien houden of zetten.
alcahuet/e. m. koppelaar; vulg. hoeren-waard, heler; **—ar**, v. tr. koppelen; **—ería**, f. koppelarij; heling.
alcaicería, f. markt voor ruwe zijde.
alcaid/e, m. gevangen-bewaarder; gouverneur van kasteel of fort, waar gevangenen gehouden werden; **—esa**, f. vrouw van een *alcaide*; **—ía**, f. betrekking van *alcaide*.
alcald/ada. f. machtsmisbruik van een *alcalde*; **—e**, m. burgemeester, magistraat, vrederechter; **—esa**, f. burgemeesters-vrouw a. a. **—ía**, f. betrekking en rechtsgebied van een *alcalde*,
álcali, m. alkali, basis.
alcali/no, a. alkalisch, basisch; **—zar**, v. tr. alkalizeeren, basisch maken; **—zacion**, f. alkalizeering.
alcan/ce, m. bereik; inhaling, achterhaling; debet, restant van rekening; beenwond van een paard door 't tegen-elkaar-aan stooten der beenen onder 't gaan; armlengte; draagkracht (vuurwapen); *dar alcance*, nasporen; *seguir el alcance*, de vijand nazetten; **—cía**, f. spaarpot; brandbare kogel.
alcándara, f. kruk voor de valk, om daarop te zitten bij de valken-jacht.
alcan/día, f. plant die op de maïs gelijkt; **—dial**, m. aanplant van zulke planten.
alcanfor, m. kamfer; **—ada**, f. kamferboom; **—ado**, a. gekamferd, met kamfer erin.
al/cántara, f. houten deksel voor fluweelweefgetouwen; zie ook **puente**, brug.
alcantarilla, f. kleine brug; groot riool.
alcantarado, m. draineering, riool.
alcanza/dizo, a. gemakkelijk te bereiken; **—do**, behoeftig; in schuld; **—dor**, m. vervolger; crediteur; **—r**, v. tr. nazetten, achterhalen, bereiken; verwerven; recht hebben op een overschot van rekening; intr. behooren aan; genoeg zijn.
alcaparr/a, f. kapertjes-plant (kleine groene vruchtjes); Fransch: câpres; **—ado**, a. met kapertjes toebereid; **—al**, m. bed of aanplant van kapertjes; **—on**, m. kapertjes-vrucht.
alcaparrosa, f. vitriool (ook **caparrosa**),
alcarav/an, m. roerdomp (vogel); **—ea**, f. karwei-zaad.
alcarra/cería, f. pottenbakkerij, porceleinwinkel; **—cero**, m. pottenbakker; pottebakkersplank; **—na**, f. deurplaat; **—za**, f. aarden kan om water te filtreeren, koelkan; Dresdener vaas.
alcatif/a f. fijn karpet; cement, metsel-kalk; **—e**, m. zijde.
alcatraz, m. pelikaan, onocrotalis; peperhuis (papieren zak).
alcayata, f. = **escarpia**, f. haak.
alcaza, f. olie-kan.
alcázar, m. burcht, kasteel; (zeet.) achterdek.
alcazuz, m. drop, zoethout.
alce, m. coupeeren (in 't kaartspel); eland.
alcino, m. wilde thijm.
alcoba, f. alkoof, slaapkamer; kastje voor een weegschaal.
alcohol, m. alcohol; loodglans; antimoon; zwavelzuur-lood; **—ado**, a. alcoholisch; **—ador**, m. overhaler van sterke dranken; **—ar**, v. tr. overhalen, alcoholizeeren; **—era**, f. flesch voor alcohol; **—ímetro**, m. alcoholmeter; **—izacion**, f. alcoholizeering.
alcor, m. heuvel.
Alcor/an, m. de Qorân; **—ista**, m. bestudeerder, kenner van de Qorân.
alcorno/cal, m. kurkboomen-aanplant; **—que**, m. kurkboom; **—queño**, a. kurkachtig.
alcorque, m. sandaal met kurken zool.
alcorz/a, f. glaceering van gebak; **—ar**, v, tr. glaceeren, met een laag suiker overdekken (gebak).
alcotan, m. steenvalk; **—a**, f. houweel.
alcrebite, m. zwavel.
alcu/billa, f. water-reservoir; **—cero**, m. olieflesschen-maker en -verkooper; **—za**, f, olie-flesch; **—zada**, f. een **alcuza-** vol olie; **—zcuz** of **—zcucu**, m. honing-en-meelspijs; **—cilla**, f. olie- en azijnzetje.
alcurnia, f. afstamming, ras.
aldab/a, f. deurklopper; grendel, dwarsboom; **—ada**, f. geklop aan de deur; plotselinge vrees; **—azo**, m. slag met een deurklopper; **—ear**, v. intr. kloppen aan de deur (met zoo'n klopper); **—ía**, f. dwarsbalk; **—illa**, **—ita**, f. verkleinw. van **aldaba**; **—on**, m. groote klopper, handvat van een koffer.
alde/a, f. dorp; **—anamente**, adv. landelijk; **—aniego**, a. landelijk, boersch; **—ano**, m. boer, dorpeling; **—huela**, f. gehucht; —

orrio, m. klein gehucht; minachtend gezegd van een heel klein stadje.
aldran, m. wijn-verkooper aan de schaapherders
alea/cion, f. alleage; **—r**, v. tr. alleëeren, een edel metaal vermengen met een ander; **—r**, v. intr. fladderen; de armen bewegen; fig. genezen uit een ziekte; **—torio**, a. toevallig.
alebr/arse, v. r. ineen-duiken of hurken als een haas; de moed verliezen; **—onarse**, v. r. ontmoedigd zijn.
alechugar, v. tr. vlechten; krullen; plisseeren.
aledaño, m. grens; a. aangrenzend.
alefanginas, f. pl. purgeerende pillen.
alefriz, m. in hout geboord gat, om er een ander hout in te voegen.
alega/cion, f. bewijsgrond, bewering; **—r**, v. tr. bevestigen, aanhalen; beweren; **—to**, m. geschreven memorie, waarin de feiten vermeld staan (recht); pleidooi.
ale/goría, f. allegorie, beeldspraak; **—górico**, a. allegorisch, zinnebeeldig; **—gorizar**, v. tr. allegorizeeren, zinnebeeldig voorstellen.
alegr/ar, v. tr. verheugen, opvroolijken, verblijden; fig. verlevendigen; r. zich verheugen; vroolijk worden; **—e**, a. vroolijk, blij; komiek; aardig; levendig; **—ía**, vroolijkheid, blijdschap; pleizier, pret; feestelijkheid; sesam-zaad; **—ías**, f. pl. openbare feestelijkheden; **—o**, m. allegro (muz.); **—on**, m. vulg. plotselinge, onverwachte vreugde; opflakkerend vuur dat spoedig uitgaat.
alej/amiento, m. verwijdering; vreemdheid; **—ar**, v. tr. verwijderen; **—arse**, v. r. zich verwijderen.
alejija, f. gerstemeel-pap.
alelarse, v. r. suf worden, zijn vlugheid verliezen.
alelí, m. nagelbloem, ook de plant.
aleluya, f. allelujah; Paschen.
aleman, a. Duitsch; **—a** m. f. Duitscher; Duitsch (taal); **—ia**, Duitschland
alemanisco, a. damast (tafellaken).
alengu/amiento, m. overeenkomst omtrent weiland; **—ar**, v. tr. overeenkomen omtrent gebruik van weiland.
alenta/da, f. adem, ademhaling; **—damente**, adv. dapper, moedig; **—do**, a. dapper, moedig; **—r**, v. intr. ademen; ademhalen; tr. aanmoedigen, animeeren; r. moed vatten.
alepin, m. bombazijn.
alerce, m. lorkeboom.
alero, m. dakrand, dakgoot, uitstekend dak; spatbord (aan rijtuigen); **—s**, m. pl. patrijsstrikken.
alert/a! werda! T. wachtwoord; — adv. voorzichtig; omzichtig; **—amente**, adv. waakzaam; **—ar**, v. intr. waakzaam zijn; **—o**, a. waakzaam, op zijn hoede.
alesna, f. els (van een schoenmaker); **—do**, a. scherp-gepunt.
aleta, f. vleugeltje, vin; **—da**, f. vleugelbeweging; **—zo**, m. vleugelslag, slag met de vleugel.
aletarga/do, a. in staat van slaperigheid; in doodslaap; **—rse**, v. r. tot slaapzucht vervallen, versuffen.
alete/ado, a. gevind; **—ar**, v. intr. fladderen; **—o**, m. fladdering; fig. klopping van 't hart.
aletría, f. vermicelli
aleudarse, v. r. rijzen (van deeg).
alev/e, a. verraderlijk, trouweloos; *muerte aleve*, dood door sluipmoord; **—osía**, f. verraad, trouweloosheid; **—oso**, a. verraderlijk, trouweloos.
alexifármaco, a. wat als tegengift werkt.
alfa/bético, a. alphabetisch; **—beto**, m. alfabet.
alfajía, f. plank, lat.
alfalfa, f. klavergras; **—l**, **—r**, m. klavergras-aanplant.
alfana, f. sterk, vurig paard.
alfaneque, m. witte arend; bastaardvalk.
alfan/jazo, m. zwaard-houw; **—je**, m. kort krom zwaard, hartsvanger.
alfaque, m. zandbank, ondiepte.
alfar, m. pottenbakkerij; — v. intr. de voorpooten te veel opheffen bij 't galoppeeren (paarden); **—da**, f. balk; belasting voor waterwerken; **—dero**, m. gaarder der „alfarda" (belasting); **—ería**, f. pottebakkers-bedrijf, kunst; pottenbakkerswinkel; **—ero**, m. pottenbakker; **—je**, m. onderste steen eener oliemolen; gebeeldhouwde zoldering.
alféizar, m. (bouwk.) venster- of deurgat (geheel open), (ook **alfeizamiento**).
alfeñi/cado, a. teer, fijn; **—carse**, v. r. vulg. bizondere teergevoeligheid voordoen; **—que**, m. amandel-pers; *fig.* persoon van een papperig voorkomen.
alferecía, f. = **epilepsia**, f. vallende ziekte.
alferez, m. vaandrig; **alferez de navío**, luitenant ter zee.
alfil, m. raadsheer (schaakspel); **—er**, m speld; *alfiler con guarda*, veiligheidsspeld; *alfileres*, speldegeld; fig. *no estar con sus alfileres*, niet best gemutst zijn; *alfiler canastilla*, luier-speld; **—erazo**, m. speldeprik; **—erero**, m speldemaker of -verkooper; — **—etero**, m. spelden- of naaldendoos of koker.
alfo/lí, m. graanschuur; zout-verkoopplaats; **—liero**, m. houder van een graanschuur, beambte in een zout-verkoopplaats.
alfombr/a, f. tapijt, karpet; vloerkleed; (poet.) veld vol bloemen; **—ar**, v. tr. tapijten of vloerkleeden leggen; **—ero**, m. tapijtenmaker; **—illa**, f. klein tapijt; mazelen, scharlaken-koorts.
alfóncigo, m. pistache-boom, (ook **alfónsigo**).
alfonsearse, v. r. (fam.) gekheid maken, elkaar voor den gek houden.
alforfon of **alforjon**, m. boekweit.
alforj/a, f. zadeltasch; knapzak, proviand; **—ero**, m. knapzakmaker; bedelmonnik; hij die op reis met de proviand belast is.
alforza, f. omslag, plooi (in een kleed).
alga, f. alg, zeewier; **—ido**, a. met takkebosschen gedekt; **—lia**, f. civet-kat; (heelk.) catheter; **—rabía**, f. Arabisch; fig. koeterwaalsch; soort centauria (plant); **—rragada**, f. 't drijven van stieren naar 't hok; **—rroba**, f. St. Jans-brood; **—rrobal**, m. aanplant van St. Jans-brood-boomen; **—rrobo**, m. St. Jans-brood-boom; **—varo**, m. mestworm; **—zara**, f. gejuich, hoezee-geroep.
álgebra, f. algebra; (heelk.) beenzetting.
algebrá/ico, a. algebraïsch; **(a)ista**, m. algebraïcus.
algente, a. (poët.) dood-gevroren.
algo, pr. en adv. iets, een beetje, eenigszins.
algodon, m. katoen; katoen-plant; **—ado**, a. opgevuld met watten; **—al**, m. katoenplantage; **—ero**, m. katoen-plant; katoenhandelaar.
algoso, a. vol zeewier.

alguacil, m. politie-agent; **—azgo,** betrekking van **alguacil.**
alguaza, f. hengsel; gewricht.
alguien, pr. iemand.
algun, pr. m. de een of ander, 't een of ander, eenig; **—o,** a. en pr. als boven; iemand; **algun tanto,** iet of wat, een beetje.
alhaj/a, f. juweel, ornament, sieraad; *buena alhaja!* (iron.) een beste vent! **—ar,** v. tr. versieren; elegant meubileeren.
alhamel, m. lastdier.
alharaca, f. lawaai, rumoer; veel geschreeuw en weinig wol.
alharma, f. wilde ruit (plant).
alhelí, m. zie **alelí,** nagelbloem.
alheña, f. liguster (plant); meeldauw; bederf in 't koren; **— ar,** v. tr. met liguster verven.
alhoja, f. = **alondra,** f. leeuwerik.
alhóndiga, f. openbare graanschuur; magazijn
alhondiguero, m. opzichter eener openbare graanschuur.
alhorma, f. Moorsch kamp.
alhucema, f. lavendel.
aliabierto, a. met uitgespreide vleugels.
aliacan, m. geelzucht.
alia/do, m. bondgenoot; **—nza,** f. bondgenootschap, overeenkomst, verwantschap door huwelijk; **—rse,** v. r. geallieërd zijn, in bondgenootschap zijn; **—s,** adv. anders; alias.
aliaga, f. brem; **—r,** m. met brem begroeide plaats.
alicaido, a. afhangend, zwak; terneergeslagen; met neerhangende vleugels.
alicántara, f. grijze hagedis.
alicante, m. lange, dikke, vergiftige slang.
alicantina, f. (fig.) list, krijgs-list.
alicatado, m. lambrizeering van gebrande tegels van verschillende kleuren.
alicates, m. pl. kleine tang.
aliciente, m. lokmiddel, lokaas; drijfveer.
alícuota, a. wat in een ander getal opgaat, als men het erdoor deelt.
alidada, f. bewegelijk stangetje op een instrument om de hoek-opening aan te wijzen.
alien/able, a. over te dragen, vervreemdbaar; **—acion mental,** krankzinnigheid; **—ar,** v. tr. overdragen, vervreemden; **—de,** adv. zie **allende,** aan gene zijde; **—ígena,** m. en f. = **extranjero,** vreemdeling.
aliento, m. adem, ademhaling; flinkheid; *de un aliento,* dadelijk.
alifafe, m. zacht gezwel aan de kuit van een paard.
alifar, v. tr. polijsten, poetsen.
aliga/cion, allooi, alleëering, samensmelting; **—r,** v. tr. binden, alleëeren; **—rse,** v. r. verplichten.
aligador, m. alligator, krokodil.
aliger/amiento, m. verlichting (tegenover verzwaring); **—ar,** v. tr. verlichten, licht maken.
alígero, a. (poët.) gevleugeld, gewiekt.
alij/ador, m. iemand die verlicht, lichter maakt; katoenzaad-uitzoeker; **—ador,** m. (zeet.) lichter, ontlader; **—ar,** v. tr. (zeet.) lichten, ontladen; katoenzaad uitzoeken; **—ar,** m. braakliggend land; **—azar,** v. tr. de onbebouwde landen ter bebouwing verdeelen; **—arero,** m. bebouwer van een onbebouwd stuk land; **—ariego,** a. behoorend tot onbebouwd land; **—o,** m. 't lichten, ontladen van een schip.
alimaña, f. roofdier.
alimen/tacion, f. voeding, alimentatie; **—tador,** m. olie-houder (van een lamp); **—tar,** v. tr. voeden; onderhouden; **—tario,** m. **—tista,** m. en f. iemand die een toelage tot onderhoud ontvangt; **—ticio,** a. voedend, voedzaam; versterkend; **—tos,** pl. onderhoud, onderstand; **—toso,** a. voedzaam.
alin/dar, v. tr. de grenzen vaststellen (van een erfgoed); versieren, zie **lindar;** *alindar el ganado,* het vee weiden; **—eacion,** f. 't in rijen leggen, plaatsen; **—ear,** v. tr. effenen, nivelleeren; v. r. in gelid gaan staan.
aliñ/ador, m. verfraaier, versierder; T. uitvoerder; **—ar,** v. tr. verfraaien, versieren; opmaken, toebereiden; **—o,** m sieraad; toebereiding; netheid, zindelijkheid; **—oso,** a. (oud) sierlijk.
alionin, m. meesje.
aliquebrado, a. met gebroken vleugels, vleugel-lam; geknakt (in krachten).
alisa/dor, m. polijster; werktuig van een kaarsenmaker; id. van een boekbinder; **—dura,** f. polijsting, 't polijsten; **— —s,** f. pl. wat afvalt bij 't polijsten of schaven; **—r,** v. tr. schaven, polijsten; mangelen.
alis/ar, m. **—eda,** f. aanplant van elzen; **—o,** m. els, elzeboom.
alisios, m. pl. oostenwinden in de tropen.
alisma, f. water-banaan, alisma.
alista/do, a. gestreept; **—dor,** m. werver, catalogizeerder; **—amiento,** m. werving; **—ar,** werven, registreeren; klaar-maken.
aliteracion, f. alliteratie.
alivi/ador, m. helper, verlichter; **—ar,** v. tr. verlichten, lichter maken; vergemakkelijken, verhaasten; fam. bestelen, -rooven; **—o,** m. verlichting, vermindering (van straf); vertroosting.
alizar, m. vloer of lambrizeering van tegels.
alja/ba, f. pijlkoker (zie **carcaj**); **—ma,** f. Joden-wijk; synagoge; **—rfe,** m. zie **copo** (vlok).
aljezar of **algezar,** m. plaats waar men pleister bereidt.
aljecero, m. zie **yesero,** gips of pleisterbereider of verkooper.
aljibe, m. put, wel; **—ro,** m. put-opzichter.
aljofaina, f. waschkom.
aljofar, m. kleine parel; (poët.) dauwdrop; **—ar,** v. tr. met parels bedekken; parels nabootsen.
aljofifa, f. (= **jofifa**) dweil.
aljonje, m. zie **ajonje,** vogel-lijm; **—jolí,** m. sesam-plant.
aljor, m. ruwe kalk, kalksteen.
aljuba, f. Moorsch kleed (djoebah).
alma, f. ziel; menschelijk wezen; binnenste (b.v. van een kanon); *alma de cántaro,* domme kerel of vrouw (lett.) ziel van een kan; *alma del negocio,* 't eigenlijke van de zaak; *dar el alma,* de geest geven, sterven; *echar del alma á las espaldas,* doof zijn voor de stem van 't geweten; *el alma me da,* ik heb een voorgevoel; *me va el alma á eso,* ik verlang daar vurig naar; *se le pasea el alma por el cuerpo,* hij voert niets uit; *está como el alma de Garibay* hij weet nooit wat hij doen moet; *está con el alma entre los dientes,* hij is doodelijk benauwd, bevreesd; *alma en pena,* zwartgallig mensch.
almacen, m. magazijn, voorraad-kamer; **—aje,** m. magazijn-huur, 't in magazijn brengen; **—ar,** v. tr. in magazijn doen, opslaan; opsparen; **—ero,** m. magazijn-wach-

ter; **—ista**, m. en f. magazijn-bezitter, winkelier.
almácig/a, f. mastik (soort hars); kweekbed; **—o**, m. mastik-boom; zaailingen.
almádana, f. steenhouwers-hamer.
almaden, m. mijn.
almadía, f. kano.
almadrab a, f. tonijn-visscherij; tonijs-netten; **—ero**, m. tonijn-visscher.
almadreñas, f. pl, klompen.
almagr/a, f. **—e**, m. roode-oker; rood-aarde, Spaansch-bruin; **—al**, m. plaats vol roode oker; **—ar**, v. tr. met oker verven.
almaizar, m. gazen sluier.
almaj/ar, m. poel in een zee-moeras; **—o**, m. = salicor, glasplant (waaruit soda bereid wordt).
almal/afa, f. **—eque**, m. Moorsch kleed.
almanaque, m. almanak, kalender; **—ro**, m. maker of verkooper van kalenders.
alman/dina, f. kostbare soort robijn; **—ta**, f. vore tusschen rijen olijfboomen of wijnstokken; stuk grond tusschen twee groote voren.
almarada, f. driehoekige ponjaard.
almarcha, f. stad in diepe vallei gelegen.
almario, m. = **armario**, kast.
almarjal, m. aanplant van soda-planten; moeras-land bij zee.
almarraes, m. pl. kam om katoen uit te zoeken.
almártaga, f. half-doorzichtig lood-oxyd; halster.
almástiga = **almáciga**,
almatrero, m. elftvisscher.
almatriche, m. bevloeiings-kanaal.
almazar/a, f. olie-molen; **—ero**, m. oliemolenaar.
almazarron, m. zie **almagra**, roode oker.
almea, f. water-banaan (= **alisma**); bast van de storax, na 't winnen van de hars; **—r**, m. hoop hooi of stroo; bergplaats v. hooi.
alme/ja, f. mossel; **—jía**, f. grove Moorsche mantel.
almena, f. tin (van een kasteel); **—do**, a. getind, voorzien van tinnen; **—je**, m. 't getind zijn; (de) tinnen; **—r**, v. tr. van tinnen voorzien; **—ra**, f. baken-vuur; kandelaber, meestal met vertakkingen; afwaterings-kanaal.
almendr/a, f. amandel; kern (van alle noten); cocon van de zijdeworm van de beste soort; **—ada**, f. amandel-melk; verzachtend drankje; **—ado**, a. en m. amandel-vormig; amandel-beschuit, macrone (gebak van amandel-pers en suiker); **—al**, m. aanplant van amandelboomen; **—ero**, m. schotel voor amandelen; **—ica**, f. **—illa**, f. slote-makers-vijl; **—o**, m. amandel-boom; **—on**, m. groene amandel.
almenilla, f. kleine tin (zie **almena**); getand knipsel.
almete, m. kleine helm, gehelmd soldaat.
almiar, m. hooiberg, = **almear**.
almíbar, m. stroop.
almibar/ado, a. gesuikerd; zacht, lievig; **—ar**, v. tr. vruchten op siroop zetten; intr. lieve woordjes gebruiken.
almicantáradas, f. pl. cirkels evenwijdig aan den horizon.
almid/on, m. stijfsel; **—onado**, a. gesteven; stijf; precies, deftig; **—onar**, v. tr. stijven; **—onería**, f. stijfsel-fabriek; **—ero**, m. stijfsel-maker.
almilla, f. onderbuis, borstrok; maliën-kolder, die op 't kuras gedragen werd; pen of riggel van een stuk hout, passend in een ander stuk.
almirant/a, f. admiraals-vrouw; vlaggeschip; **—azgo**, m. admiraliteit; zetel van 't gerechtshof voor maritieme aangelegenheden; admiraliteits-rechter, -jurisdictie; **—e**, m. admiraal; admiraal-schip.
almirez, m. vijzel (van koper).
almiz/clar, v. tr. met muskus parfumeeren; **—cle**, m. muskus; **—cleña**, f. muskus-plant; **—cleño**, **—clero**, a. naar muskus riekend; **—clera**, f. muskus-dier.
almo, a. (poët.) scheppend, voedend; (fig.) weldoend.
almocafre, m. schoffel.
almoceda, f. belasting op water voor irrigatie.
almocrate, m. ammoniak.
almodrote, m. huspot, rommelpot; ook saus van olie, knuflook, kaas enz.
almofre/j, **—z** m. linnen zak, om een reisbed in te vervoeren.
almogama, f. stuk hout bovenaan de voor- en achtersteven van een schip.
almogavarear, v. intr. (mil.) invallen doen.
almohad/a, f. kussen, kussen-sloop; bid-kussen; **—illa**, f. spelde-kussen; kleine matras, kussens in een rijtuig; **—on**, m. groot kussen.
almohatre m. = **almocrate**, m. ammoniak.
almohaza, f. roskam; **—dor**, m. staljongen; **—r**, v. tr. roskammen.
almojabana, f. korst van kaas en meel; soort koek; soort beignets.
almojarife, m. ambtenaar van de douane; inner van régie-rechten,
almóndiga, f. = **albóndiga**, bal gehakt.
almoned/a, f. publieke verkooping, auctie; **—ear**, v. tr. in 't openbaar verkoopen.
almoradu/j, m. **—x**, m. moederkruid (aromatische plant).
almoré, m. peperkoek.
almorranas, f. pl. aambeien.
almorzar, v. intr. ontbijten (d. w. z. tusschen 11 en 1).
almotacen, m. markt-klerk, inspecteur van maten en gewichten, enz.; **—azgo**, m. inspecteurschap van maten en gewichten; **—ía**, f. rechten die zulk een inspecteur eischte (belasting).
almozórabe, m. Christen onderworpen aan de Mooren
almu/d, m. een maat ($^1/_{12}$ schepel van 64 kop); **—dada**, f. veld dat een **almud** zaad noodig heeft.
almuérdago, m. (plant.) maretakken.
almuerzo, m. ontbijt (tusschen 11 en 1); kast.
alob/adado, a. gebeten door een wolf, lijdende aan lóbado (een paarde-ziekte); **—unado**, a. wolf-achtig.
aloc/adamente, adv. ondoordacht, onbesuisd; **—ado**, a. gek, dwaas.
alocucion, f. toespraak; discussie.
alod/idal, a. allodiaal (niet leenroerig); **—io**, bezitting vrij van feudale dienst.
aloj/a, f. drank van water, honing en kruidnagelen; **—amiento**, m. logies, onderdak; **—ar**, v. tr. logeeren; intr. kamers verhuren; **—arse**, v. r. zich vestigen, gaan wonen.
alom/ado, a. ingezakt in de rug (paard); **—ar**, v. tr. een paardelast regelen; **—arse**, v. r. sterk worden.
alon, m. vleugel zonder veeren.
alon/dra, f. leeuwerik; **—gar**, v. tr. uitrekken, langer maken; uitstellen; scheiden, vaneen-doen.

al/ópata, m. allopaath (tegenover homiopaath); **—opático,** a.
alosa, f. elft.
alotar, v. tr. sjorren, reven.
alpaque, f. alpaca (soort wol) en 't dier dat die geeft.
alpargat/a, f. hennep-sandaal; **—ado,** a, hennep-sandalen dragend; **—ar,** v. tr. hennep-sandalen maken; **—ero,** m. maker van hennep-schoenen.
alpendre, m. schuur.
alpiste, m. kanarie-zaad; **—la,** f. honingkoek; **—ro,** m. zeef voor kanarie-zaad.
alquería, f. boere-hofstede.
alquérmes, m. kaneel-koek.
alquetifa, f. tapijtje, voetkleedje.
alquez, m. een wijnmaat (ongeveer 193 liter).
alqui/cel, m. **—cer,** m. Moorsch gewaad bij wijze van mantel.
alquifol, m. lood-erts.
alquil/adizo, a. wat verhuurd of gehuurd kan worden; **—ador,** m. houder van een wagenverhuurderij; **—amiento,** m. verhuur; verhuring; **—ar,** v. tr. verhuren, huren; r. zich verhuren voor diensten; **—er,** m. huur, vracht; **—on,** a. wat verhuurd kan worden; ook minachtend van iemand die zijn diensten verhuurt; m. slecht huurpaard.
alquímico, a. alchemistisch.
alquimista, m. alchemist.
alquinal, m. sluier of hoofddoek.
alquitara, f. distilleer-kolf; *por alquitara*, schunnig, armzalig, schriel; **—r,** v. tr. distilleeren.
alquitira, f. tragacanth (een gele gomsoort).
alquitran, m. teer; vurig persoon; **—ado,** m. teer-kleed; **—ados,** m. pl. geteerd touwwerk; **—ar,** v. tr. teeren.
alrededor, (de) adv. en prp. rondom, om; **—es,** m. pl. omstreken.
alrota, f. grove vezel-stof van vlas en hennep; hennep-afval.
alta, f. een Spaansche dans; assaut, schermuitvoering; hospitaal-certificaat; **—mente,** adv. in hooge mate; volkomen; uitstekend; **—nería,** f. trots, hoogmoed; **—nero,** a. trotsch, uit de hoogte.
altar, m. altaar; **—mayor,** m. hoog-altaar; **—ero,** m. decorateur van altaars.
altea, f. zie **malvavisco,** althea (een geneeskrachtige plant); **—rse,** v. r. rijzen.
alter/abilidad, f. veranderlijkheid; **—able,** a. veranderlijk; **—acion,** f. verandering, afwijking; geestelijke stoornis; rumoer; **—ador,** m. die verandert of bederft; **—ar,** v. tr. veranderen, storen; aanzetten, prikkelen; **—ativo,** a. veranderend, die de eigenschappen van een lichaam verandert.
alterca/cion, f. redetwist; woorden-strijd; **—dor,** m. redetwister; **—r,** v. intr. redetwisten, twisten.
alterna/cion, f. afwisseling; **—r,** v. tr. afwisselen; verwisselen; **—tiva,** f. keus (uit twee), alternatief; 't telkens terugkeeren van twee elkaar afwisselende zaken; **—tivamente,** adv. afwisselend (van twee zaken), om beurten; **—tivo, alterno,** a. beurtelings, steeds de een na den ander.
alteza, f. hoogte; hoogheid (ook titel).
alti/bajo, m. soort uitgewerkt fluweel; afwisselend terrein (hoogten en laagten); wederwaardigheden, voor- en tegenspoed van 't menschelijk leven; **—locuencia,** f. hoogdravende taal; **—locuente, —locuo,** a. hoogdravend; **—metría,** f. hoogte-meting; **—(tí)metro,** a. hoogtemetend; **—planicie,** f. (Am.) hoogvlakte; **—sonante,** a. (poët.) in den hooge klinkend, daverend; **—tud,** f. zie **altura,** f. hoogte; **—vamente,** adv. fier, trots; **—vez,** f. trots, aanmatiging; **—vo,** a. trotsch, hooghartig.
alto, a. hoog, verheven; kostbaar; m. hoogte; verdieping; (mil.) halt, plaats van oponthoud; **de lo alto,** van boven, **por alto,** bij gunst; **—zano,** m. heuveltje op een vlakte.
altramuz, m. wolfs-boon; balloteer-bal.
altruista, m. altruist (tegenover egoïst).
altura, f. hoogte, verhevenheid, top; T. hoogte (boven de horizon).
alubia, f. snijboon, zie **judía.**
alucina/cion, f. hallucinatie, droom-gezicht; **—r,** v. tr. in de war brengen, in dwaling leiden.
alud, m. sneeuw-storting.
aluda, f. gevleugelde mier.
aludir, v. intr. toespelen, zinspelen.
alufrar, v. tr. onderscheiden, ontdekken.
alum/brado, m. illuminatie, verlichting; — a. aluin-bevattend; (fam.) aangeschoten, dronken; **—brador,** m. verlichter, illumineerder; **—bramiento,** m. verlichting, illuminatie, baring; **—brar,** v, tr. verlichten, illumineeren; uitleggen, inlichten; baren, kinderen voortbrengen: intr. met een aangestoken kaars aan de kerkelijke feesten deelnemen; r. zich bedrinken; **—bre,** m. aluin; **—brera,** f. aluin-mijn; **—minio,** m. aluminium; **—minoso,** a. aluin-bevattend of aluin-achtig.
alumno, m. voedsterling; leerling.
alunado, a. maan-ziek, *caballo alunado*, paard dat zenuw-trekkingen heeft; (veez.) hardlijvig; *tocino alunado*, bedorven spek.
alus/ion, f. toespeling, wenk; **—ivo,** a. zinspelend, een zinspeling bevattend.
alustrar, v. tr. poetsen, polijsten.
alutrado, a. otterkleurig.
aluv/ial, a. alluviaal; **—ion,** f. overstrooming, alluviale bodem.
alvanza, f. handspaak.
alvar, a. vroegrijp.
alv/eo, m. rivier-bedding; **—éolo,** m. holte waarin een tand staat, bijencel; zaadhuls.
alverja, f. zie **alveja,** f. wikke (plant).
alvino, a. (ontleedk.) wat betrekking heeft op de buik en onderbuik.
alza, f. rijzing, stijging in waarde; geweer-„korrel"; **—cuello,** m. kraag om 't kleed van een geestelijke; **—da,** f. stad of dorp op een hoogte; verhooging, ophooging, 't wegnemen van de oppervlakte van een deel van de bodem om de rest te verbeteren; **—damente,** adv. over 't geheel, in 't algemeen; **—do,** m. iemand die frauduleus bankroet gaat; **—dos,** m. pl. opgeborgen zaken, als juweelen enz.; **—dura,** f. verheffing, oprichting; **—miento,** m. optilling, oplichting; opstand; **—paño,** m. gordijn-haak (om de gordijnen op te houden); **—prima,** f. hefboom; **—primar,** v. tr. met een hefboom tillen; **—puertas,** m. tooneel-bediende.
alzar, v. tr. oprichten, bouwen; optillen; vrijmaken, ontheffen (van blaam enz.); opheffen (verbodsbepaling b. v.); verbergen; T. ordenen van vellen om in te binden; coupeeren (bij 't kaartspel); ophouden; *alzar de*

obra, te werken; *alzar la casa*, opbreken, verhuizen; *alzar velas*, onder zeil gaan; er vandoor gaan; *alzar la tienda*, zijn winkel sluiten; *alzarl a mesa*, de tafel afnemen; **—se,** v. r. opstaan (in rebellie); oprijzen; een frauduleus bankroet maken; appeleeren van een rechterlijke uitspraak; *alzarse con el santo y la limosna*, zich meester maken van iemands goed of iemands geest.

alzatirantes, m. rug-band (voor bretels).

allá, adv. daar, daarheen; vroeger; *allá se va*, 't is net 'tzelfde.

allana/dor, m. effen of glad-maker; straatwerker; **—miento,** m. effenmaking, nivelleering; toestemming voor 't beginnen van een proces; **—r,** v. tr. effenmaken, nivelleeren, moeilijkheden uit den weg ruimen; bijleggen (twisten); binnengaan (een huis op rechterlijk bevel); r. zich onderwerpen aan iets, zich schikken; „proleetig" doen van een edelman.

allega/dizo, a. zonder uitzoeken verzameld; **—do,** a. nabij, naburig: **—do,** m. familielid, volger, bondgenoot; **—dor,** m. bijeen-zamelaar, verzamelaar; **—miento,** m. bijeen-zameling, verzameling; **—r,** v. tr. verzamelen, naderbij brengen; intr. omgaan met, naderen.

allende, adv. aan de andere zijde.

allí, adv. daar; op die tijd.

allozo, m. wilde amandel-boom.

alludel, m. aarden pijp om water te leiden.

ama, f. vrouw des huizes, meesteres; *ama*, (*de cria* of *de leche*) min; *ama de llaves* of *de gobierno*, huishoudster.

amabili/dad, f. beminnelijkheid, vriendelijkheid, liefheid.

amable, a. beminnelijk, lief; **—mente,** adv. op beminnelijke wijze, op een lieve manier.

amacen/a, f. kleine pruim; **—o,** m. de boom (zie boven).

amaci/a, f. (Am.) boel, minnares; **—ato,** m. (id.) concubinaat; **—o,** m. (id.) boel, minnaar.

amacollarse, v. r. in bundels groeien (veel twijgen vormen).

amachinarse, v. r. zie **amigarse**, vrienden worden.

amadamarse, v. r. verweekelijken, = **adamarse.**

amador, m. minnaar.

amadrigarse, v. r. zich in zijn hol verbergen (konijn); een afgezonderd leven leiden.

amadrinar, v. tr. aaneen-jukken of -koppelen; temmen (paarden); een schip met pontons ophouden; als moeder beschermen.

amaestra/miento, m. onderwijs, onderrichting; **—r,** v. tr. onderwijzen, onderrichten.

amag/ar, v. tr. dreigen met opgeheven hand; bevelen dat iets gezegd of gedaan moet worden; symptomen vertoonen (van een ziekte); *amagar y no dar*, beloven en niet doen; r. klaar zijn om te slaan: **—o,** m. bedreiging, geveinsd vertoon dat men iets doen of zeggen wil; ijdele poging.

amainar, v. intr. zwichten, van iets afzien tr. (zeet.) de zeilen neerlaten.

amaitinar, v. tr. letten op, beloeren, met het doel om te benadeelen.

amajadar, v. tr. (vee) in de kralen doen; intr. in de kralen schuilen, verblijven.

amalar, v. tr. bederven; r. ziek worden.

amalgam/a, f. amalgaam, metaal-mengsel; **—acion,** f. verbinding (van metalen); **—ar,** v. tr. verbinden (b.v. met kwikzilver).

amallarse, v. r. verward raken in mazen.

amamant/ar, v. tr. zogen; **—amiento,** m. zoging.

amanceba/miento, m. concubinaat ('t leven met een bijzit); **—rse,** v. r. in concubinaat leven; dol verliefd worden.

amancillar, v. tr. (iemands eer) bezoedelen, onteeren.

amanecer, v. intr. dagen, ochtend worden, 's morgens vroeg aankomen of verschijnen; zich ontwikkelen, zich beginnen te vertoonen (eigenschappen in een kind b.v.); *al amanecer*, 's morgens heel vroeg, *Dios amanezca á V. con bien*, ik wensch u een goede nacht.

amanera/do, a. gemaniëreerd (van kunstenaars enz. gezegd); **—miento,** m. manier (bij schilderen enz.)

amanojar, v. tr. bundels maken, handen-vol bijeenbrengen.

amansa/dor, m. temmer, africhter; **—miento,** m. het temmen of africhten; **—r,** v. tr. temmen of africhten, mak maken.

amantar, (fam.) v. tr. met een wollen dek bedekken, bekleeden.

amante, m. minnaar; a. liefhebbend; **—s,** m. pl. kabels van een schip.

amantill/ar, v. tr. (zeet.) maneuvreeren met de toppenant; **—o,** m. (id.) toppenant.

amanuense, m. amanuensis, schrijver.

amañ/ar, v. tr. handig of bekwaam doen, „klaarspelen"; r. alles goed kunnen doen, zoo, dat iemand alles gemakkelijk afgaat; **—o,** m. gemakkelijkheid of vaardigheid in 't handelen.

amapola, f. papaver; klap-roos.

amar, v. tr. liefhebben, beminnen.

amaranto, m. amaranth.

amarg/amente, adv. bitter, bitterlijk; smartelijk; **—ar,** v. tr. verbitteren, bedroeven; intr. bitter zijn; **—o, —oso,** a. bitter; onaangenaam; **—o,** m. bitterheid; **—on,** m. paardebloem; **—or,** m. bitterheid, verdriet; **—os,** m. pl. bittere aftreksels; **—ura,** f. bitterheid, smart.

amaricado, m. verwijfd.

amarill/azo, a. bleek geel; **—ear,** v. intr. naar 't gele overhellen; **—ento,** a. geelachtig; **—ez,** f. gele kleur; **—o,** a. geel, goud- of amber-kleurig; m. geelzucht.

amarinar, v. tr. bemannen (een schip); marineeren (visch).

amaro, m. soort salie (plant).

amarra, f. meerkabel, neus-pranger; riem om de kop van een paard omlaag te houden; (fig.) bescherming; *tener buenas amarras*, machtige vrienden hebben; **—dero,** m. meer-paal, meering; **—dura,** f. ('t) meeren; **—r,** v. tr. vast-meeren; binden, vast maken.

amartela/r, v. tr. 't hof maken, vrijen naar, dol zijn op; **—miento,** m. dolle verliefdheid.

amartillar, v. tr. overhalen (trekker van een geweer); hameren.

amas/adera, f. bakkers-trog (om te kneden); **—ador,** m. kneder; **—adura,** f. kneding; **—amiento,** m. vereeniging; opeen-hooping; **—ar,** v. tr. kneeden; zaken schikken, in orde maken; **—ijo,** m. deeg; metsel-kalk; (fam.) taak; rommel; complot, samenspanning.

amatista, f. amethyst.

amatorio, a. liefde — (samenstelling met dit woord, b. v. *arte amatoria, liefdekunst*).

amazacotado, a. dooreen-gekneed, beter; **amasacotado.**

amayorazgado, a. onder zekere beperkingen vermaakt.
ambag/es, f. ombhaal van woorden; dubbelzinnigheden; **—ioso,** a. vol dubbelzinnigheden of spitsvondigheden.
ámbar, m. amber; **—ino,** a. amber-achtig, -kleurig.
ambici/on, f. eerzucht; hebzucht; **—onar,** v. tr. en intr. streven naar, hunkeren naar; **—oso,** a. eerzuchtig; hebzuchtig.
ambidext/ro, a. die beide handen en armen even vaardig kan gebruiken; **—eridad,** f. gelijke vaardigheid in beide armen en handen.
ambiente, a. omringend; m. atmosfeer, dampkring, omgeving.
ambigú, m. avondmaaltijd, souper; maaltijd die tegelijk souper en „collation" is.
ambig/uamente, adv. dubbelzinnig; **—üedad,** f. dubbelzinnigheid, onzekerheid; **—uo,** a. dubbelzinnig, twijfelachtig.
ámbito, m. omtrek, willekeurige ruimte.
amblar, v. intr. de telgang aannemen of gaan.
ambleo, m. dikke waskaars, en de kandelaar waarin men die zet.
ambos, v. r. beiden, beide.
ambrosía, f. ambrosia, godenspijs.
ambula/nte, a. rondtrekkend, ambulant; **—tivo,** a. dwalend, onvast.
amedrenta/dor, m. dreiger, bangmaker; **—r,** v. tr. bang maken, vrees aanjagen; r. bang worden of zijn.
amelga, f. ruimte tusschen twee geploegde voren; **—r,** v. tr. voren maken, doorploegen, begrenzen, afpalen, afbakenen; **—do,** m. terrein in „amelgas" verdeeld, afbakening; — a. ongelijk opkomend (van gewas).
amelo, m. klein soort lelietje-van-dalen.
amenaza, f. bedreiging; **—dor,** a. dreigend; m. dreiger; **—r,** v. tr. dreigen.
amen/idad, f. aanvalligheid, aangenaamheid, bevalligheid; **—izar,** v. tr. aangenaam of bevallig maken; **—o,** a. aangenaam, bevallig.
amerarse, v. r. doorweekt of door-en-door nat of vochtig worden
american/a, f. jasje (colbert-vorm); a. amerikaansch; **—izar,** v. tr. amerikanizeeren.
ametalado, a. koperkleurig, van geel koper.
amianto, m. asbest.
amiento, m. helm-riem, kin-band.
amig/a, f. vriendin; gouvernante; meisjesschool; liefje; **—able,** a. minnelijk, vriendschappelijk; **—ablemente,** adv. op minnelijke of vriendschappelijke wijze; **—o,** m. vriend; minnaar; a. vriendelijk, gunstig.
amilanar, v. tr. schrik aanjagen; r. de moed verliezen.
amill/aramiento, m. ('t) opleggen van een belasting zooveel per duizend; **—arar,** v. tr een belasting zooveel per duizend opleggen; **—onado,** a onderhevig of vatbaar voor belasting.
amist/ad, f. vriendschap, gunst; **—ar,** v. tr. verzoenen; **—osamente,** adv. op vriendschappelijke wijze; **—oso,** a. vriendschappelijk, vriendelijk.
amito, m. de strook linnen, die de priester op 't hoofd of over de schouders legt; pelgrims-mantel.
amnist/ía, f. amnestie, algemeene kwijtschelding van straf; **—iar,** v. tr. amnestie verleenen, kwijtschelden.
amo, m. meester, heer, eigenaar; man van een min; **amo de casa,** heer des huizes.
amoblar = **amueblar,** v. tr. meubileeren, meubelen.
amodorrarse, v. r. in een zware slaap vallen.
amogotado, a. (zeet.) gezegd van een berg met platte top.
amohinar, v. tr. plagen, doen pruilen.
amojama/do, a. mager; **—rse,** v. r. mager worden.
amojona/dor, m. afbakener, iemand die grenzen bepaalt; **—miento,** m. afbakening, begrenzing; **—r,** v. tr. afbakenen, grenspalen zetten.
amola/dera, f. slijpsteen; **—dor,** m. slijper; (fam.) knoeier; **—r,** v. tr. wetten, slijpen; (Am.) vervelen, ergeren; benadeelen.
amoldado, m. sardijne-net.
amolda/dor, m. vormer; die in vormen giet; **—r,** v. tr. in een vorm gieten, fatsoeneeren vormen.
amollar, v. tr. een kabel vieren; de vlag strijken, inviteeren (bij 't kaartspel).
amollecer, v. intr. en tr. = **ablandar,** verzachten.
amolletado, a. in de vorm van een brood.
amondongado, a. vet, zwaarlijvig.
amonedar, v. tr. munten, munt slaan.
amonesta/cion, f. vermaning, waarschuwing; **—ciones,** f. pl. huwelijks-afkondiging; **—dor,** m. vermaner; **—r,** v. tr. vermanen, waarschuwen; (een huwelijk) afkondigen.
amoniaco, m. ammoniak; vlugzout.
amontarse, v. r. in de bergen vluchten
amontona/dor, m. verzamelaar; die opeenhoopt; **—miento,** m. opeen-hooping; **—r,** v. tr. ophoopen, opeen-hoopen, bijeen-doen; groepeeren; **—rse,** v. r. driftig worden; zich ophoopen.
amor, m. liefde; *amor mio* of *mis amores,* mijn liefste: *amor propio,* eigen-liefde; *al amor de la lumbre,* bij de warmte van 't vuur; **—es,** pl. liefdes-avonturen; *de mil amores,* van ganscher harte; **—icones,** pl. duidelijke teekenen van liefde; **—ío,** m. = **enamoramiento,** m. verliefdheid, verliefd avontuur; **—osamente,** adv. liefdevol, hartelijk; **—oso,** a. liefderijk, liefdevol; lief.
amorata/do, a. lijk-kleurig, blauw (van een lijk enz); **—r,** v. tr. zoo maken, blauw slaan.
amoriscado, a. Moor-achtig.
amormado, a. droesig (een paard).
amorr/ar, v. tr. het hoofd buigen; **—onar,** v. tr. (zeet.) 't gevaar-signaal geven.
amortaja/miento, m. 't wikkelen in de lijk-wade; **—r,** v. tr. in de lijk-wade wikkelen.
amorte/cerse, v. r in zwijm vallen; **—cimiento,** m. bezwijming.
amortigua/miento, m. ('t) kalmeeren of stillen van een pijn door 't een of ander middel; **—r,** v. tr. stillen; verzachten (kleuren).
amortiza/ble, a. amortiseerbaar, overdraagbaar in de doode hand; **—cion,** f zulk een overdracht; **—r,** v. tr. op die wijze overdragen.
amos/car, v. tr. vliegen slaan; (fam.) r. boos zijn; **—quilado,** a. gekweld door vliegen.
amostazar, v. tr. prikkelen, toornig maken; r. opstuiven, driftig worden.
amotina/damente, adv. oproerig; **—dor,** m. muiteling, oproerling; **—miento,** m. oproer, opstand; **—r,** v. tr. tot muiten of oproer aanzetten; r. in opstand komen, opstaan.
amov/er, v. tr. ontzetten, afzetten; **—ible,** a. afzetbaar; **—ibilidad,** f. afzetbaarheid.

ampar/a, f. beslag-legging; **—ador,** m. beschermer; **—ar,** v. tr. beschermen; beslag leggen op; stutten, steunen; r. zich verdedigen; bescherming genieten; **—o,** m. bescherming, steun, gunst, schuilplaats, vluchtoord; advokaat die een gevangene verdedigt; f. een vrouwe-naam.
ampli/acion, f. aanvulling; **—ador,** m. aanvuller; **—amente,** adv. overvloedig, ruim; **—ar,** v. tr. aanvullen, vergrooten; **—ativo,** a. aanvullend; **—ficacion,** f. amplificatie, aanvulling; **—ficar,** v. tr amplieeren, aanvullen; **—o,** a. ampel, ruim; **—tud,** f. ('t) ruim zijn of ruim hebben.
ampo, m. witheid (van sneeuw).
ampoll/a, f. blaar; fiool; fleschje; blaas (op 't water b.v.); **—ar,** v. tr. blaren maken; uithollen; **—ar,** a. blaar-achtig; **—eta,** f. zandlooper.
ampuloso, a. hoogdravend, opgeblazen.
amputa/cion, f. amputatie, 't afzetten van een lichaams-deel; **—r,** v. tr. afzetten, amputeeren.
amuchachado, a. jongens-achtig, kinderachtig.
amueblar, v. tr. meubelen, inrichten.
amugrona/dor, m. wijnstok-planter (door stekken); **—r,** v. tr. stekken (van wijnstok).
amujerado, a. verwijfd.
amulatado, a. donker (van huidkleur).
amuleto, m. amulet, talisman, voorwerp met toover-kracht.
amunicionar,m. v. tr. van ammunitie voorzien.
amura, f. (zeet) maat van een schip aan de kant van de voorsteven; gaten in de dolboord om de zeil-touwen aan vast te leggen; maneuver die een der punten van een vierkant zeil vast-legt.
amurallado, a. ommuurd.
amur/car, v. tr. met de horens stooten; **—co,** m. stoot met de horens.
amurillar, v. tr. aanaarden, ophoogen.
amusgar, v. tr. de ooren naar achteren werpen; luisteren; de oogen samentrekken.
ana, f. el; eenheid (bij medicijnen).
Anabaptista, m. f. Wederdooper.
anacarado, a. parel-kleurig, als parelmoer.
anacardi/na, f. conserf van anacardium (soort tropische noot); **—o,** m. anacardium, de „niere-boom".
anaco, m. (Am.) uitstaand onder-rokje der Indianen.
anacoret/a, m. kluizenaar; **—(ét)ico,** a. kluizenaar-achtig.
ánade, m. f. eend (zie **pato**).
anad/ear, v. intr. waggelen (als een eend); **—eja,** f. **—ino,** m. jonge eend; **—on,** m. wilde woerd (mannetjes-eend).
anafe, m. komfoor, om strijk-ijzers te warmen.
anáfora, f. T. herhaling.
anagalide, f. pimpernel (plant).
anaglifo, m. anaglyph (een ornament in relief-werk).
anago/ge, m. **—gia,** f., anagoge, verheffing der ziel; braking, bloed-spuwing.
anagrama, m. anagram; **—tizador,** m. maker van anagrammen.
analep/si, a. (geneesk.) analepsis; **—(lép)tico,** a. opwekkend, versterkend.
anal/es, m. pl. annalen, jaarboeken; **—ista,** m. kroniek-schrijver.
analfabeto, —a, m. f. analfabeet (die niet kan lezen of schrijven).
análi/sis, m. f. analyse; oplossing (van een vraagstuk); **—(alí)ticamente,** adv. op analytische, ontledende wijze; **—(í)tico,** a. analytisch, herleidbaar; **—zadór,** m, ontleder, analytisch scheikundige; **—zar.** v. tr. analyzeeren, ontleden.
analogi/a, f. analogie, overeenstemming, overeenkomst; **—(lógi)co,** a. analoog, overeenkomstig.
anapelo, m. monnikskap (giftige plant).
anapést/ico, a. anapaestisch; **—o,** m. anapaest (vers-voet van twee korte en een lange lettergreep).
anaquel, m. plank in een kast; **—ería,** f. rij planken in een magazijn.
anaranj/ado, a. oranjekleurig; **—ear,** v. tr. met sinaas-appels gooien.
anarquía, f. anarchie, regeeringloosheid; **—(ár)quico,** a. anarchistisch, regeeringloos; **—quista,** m. f. anarchist, —e.
anasarca, f. water-zucht.
anascote, m. serge (wollen stof)
anastasia, f. bijvoet (plant).
anástrofe, f. anastrophe, omzetting, verkeerde plaatsing der woorden.
anata, f. jaarlijksch inkomen.
anatema, m. anathema, banvloek; **—tismo,** m. banning, ex-communicatie; **—tizar,** v. tr. anathematizeeren, de banvloek over iemand uitspreken.
anat/omía, f. anatomie, ontleedkunde; **—ómico,** a. anatomisch; id. en **—omista,** m anatomist; **—omizar,** v. tr. ontleden.
anca, f. kruis (van een paard); grendel; *á ancas,* achterop (op een paard); *llevar á ancas,* „op z'n dak hebben", te onderhouden hebben; *no sufrir ancas,* weinig kunnen verdragen; **—do,** m. zenuwtrekking (bij paarden).
ancian/ar, v. intr. oud worden; **—ía,** f. waardigheid van anciënniteit; **—idad,** f. ouderdom; langlevendheid; bejaardheid; **—o,** a. oud, bejaard.
ancla, f. anker; *ancla de esperanza,* plechtanker; *ancla del ayuste* of *de uso,* beste boeg-anker; *ancla sencilla* of *de leva,* klein boeg-anker; *al ancla,* voor anker; *anclas de servidumbre,* boeg-ankers; **—dero,** m. anker-plaats; **—je,** m. ankering, ankerplaats, ankerage-gelden; **—r,** v. intr. ankeren; voor anker liggen.
anclot/e, m. dreg; klein anker; **—illo,** m. klein werp-anker, rivier-anker.
ancon, m. **—onado,** f. kleine haven.
áncora, f. = **ancla,** anker.
ancor/aje, m. = **anclaje,** ankering, ankerplaats; **—ería,** f. anker-smederij; **—ero,** m. anker-smid.
ancorca, f. gele pijp-aarde (voor verf).
ancha/mente, adv. ruim, breed; **—ria,** f breedte eener stof tusschen de beide kanten
ancheta, f. handels-goederen die een particulier, die geen handelaar is, in Indië aan boord van een schip mag meenemen
anchicorto, a. meer breed dan lang.
ancho, a. breed, wijd, uitgebreid; m. zie **anchura,** breedte; *ancho de narices,* vredelievend, goed geluimd; *á sus anchas,* ruim, op zijn gemak; *vida ancha,* losbandig leven; *tener la manga ancha,* toegeeflijk zijn (b. v. een priester, die veel door de vingers ziet bij de biecht).
ancho/a, f. ansjovis (ook **anchova**).

anchur/a, f. breedte, ruimte (ook aardrijkskundige breedte); *á anchuras*, in volle vrijheid; **—oso**, a. ruim, veel ruimte bevattend.
anda/das, f. pl. sporen (van dieren); **—deras**, f. pl. **—niño**, (loop-karretje voor kinderen om te leeren loopen); **—dero**, a. toegankelijk, begaanbaar; **—do**, a. veelbezocht, gebaand; versleten (kleederen); verloopen (tijd); **—dor**, m. goed looper (iemand die goed kan loopen); vagebond, landlooper; goed zeilschip; kerke-knecht (bedeau); politieagent; laan in een tuin; **—dores**, m. pl. leibanden (voor kinderen om te leeren loopen); **—dura**, f. gang; telgang; **—miada**, f. stellingen (bij 't bouwen); **—miento**, m. manier van te werk gaan of zich te gedragen; gang (van zaken b.v.); **—mio**, m. tribune (voor toeschouwers); stelling (bij 't bouwen); **—na**, f. rij, rang; *llamarse andana*, intrekken wat men beloofd heeft; **—nada**, f. volle laag; verwijt; **—ntesco**, a. van dolende ridders; **—s**, f. pl. baar voor heilige-beelden.
andar, v. intr. gaan, loopen; te werk gaan; voorbijgaan (tijd); *andar á cuerpo*, zonder jas loopen; *andar en*, zich bemoeien met; *andar en carnes*, spiernaakt loopen; *á largo andar*, allengs, gradueel, *estar á un andar*, op dezelfde verdieping zijn; *á mas andar*, zoo vlug mogelijk; *andar por decir*, op 't punt zijn om te zeggen; *andar con segundas*, valsch, dubbelhartig handelen; *andar á palos, á púñadas*, 't aan den stok krijgen, tot vuistslagen komen; *andar con cuidado*, met zorg te werk gaan; *andar de Heródes á Pilato*, van de wal in de sloot raken; *andar malo, triste* etc. ziek, bedroefd enz. zijn; *¡anda!* vlug wat! *¡anda, va!* och, wat! (uitdrukking van toorn); *anda acá*, kom hier; *todo se andará*, alles zal wel gaan; **—aje**, m. rad van een **noria**, (water-put-inrichting); **—iego**, a. rusteloos, dwalend; **—in**, m. snel-looper, hard-looper; **—ines**, m. pl. soort vermicelli in kleine korrels; **—io**, m. witte kwikstaart; **—ios**, m. pl. baar, draagbaar; **—ivel**, m. toestel van touwen in gebruik bij zeelieden en bouwmeesters.
anden, m. plank, kleine console, waar men allerlei dingen op zet; wandel-pad, trottoir; trekpad (langs kanaal of rivier); perron.
andero, m. baar-drager.
andino, a. (Am.) van de Andes.
ándito, m. galerij, gang; balkon.
andorre/ar, v. intr. (fam.) landloopen, dolen; **—ro**, m. landlooper, die hier en daar rondloopt.
andosco, a. tweejarig (schapen enz.).
andrajo/s, m. pl. lompen; **—samente**, adv. lompig, in lompen; **—so**, a. lompig, met lompen aan.
andr/ógino, zie **hermafrodita**, kween (man en vrouw tegelijk); **—ómina**, f. of **— —s**, pl. streek, list.
andularios, m. pl. lange wijde japon.
andullo, m. rol tabak; tamboerijn (zie **pandero**); soort katrol aan boord.
andurriales, m. pl. afgelegen, verborgen oorden.
anduv/e, **—iste**, **—o**, **—imos**, **—ísteis**, **—ieron**, pretérito perf. van **andar.**
anea, f. anea (plant).
anea/je, m. ellemaat; **—r**, v. tr. met de el meten.
anécdot/a, f. anecdote; **—'ico**, a. anecdotisch, tot het gebied der anecdoten behoorend.
anega/cion, f. overstrooming, onderwaterzetting; **—dizo**, a. overstroombaar; **—do**, a. overstroomd; onder water gezet; **—do**, m. vol-geloopen (een schip); **—r**, v. tr. overstroomen, onder water zetten; intr. uit 't gezicht verdwijnen (op zee).
anego, m. (Am.) = **anegacion.**
anejar, = **anexar**, annexeeren (zaken).
anejo, m. distrikt-kerk; — a. zie **anexo**, annex.
anequin, (**á** of **de** —) adv. per hoofd.
anestesiar, v. tr. gevoelloos maken (bij 't schapen scheren).
anex/ar, v. tr. annexeeren (zaken); **—idades**, f. pl. wat erbij hoort, „annexa"; **—ion**, f. vereeniging, annexatie; **—ionar**, v. tr. annexeeren (landstreken); **—o**, a. geannexeerd, vereenigd.
anfi/bio, a. tweeslachtig, amphibisch; **—bología**, f. dubbelzinnigheid in 't spreken of schrijven; **—bológico**, a. dubbelzinnig.
anfion, m. opium, amfioen.
anfiscios, m. pl. bewoners der heete luchtstreek.
anfiteatro, m. amfiteater.
ánfora, f. amfoor, kruik met twee ooren; **—s**, f. pl. kruiken voor oliesel.
angarillas, f. pl. soort baar om materialen te vervoeren; dooden-baar (voor de hospitalen); olie- en azijn-zetje.
angarípola, f. soort grof gestreept linnen; kleurige optooisels van een kleed.
ángaro, m. baken-vuur, zie **ahumada.**
angazo, m. oester-dreg.
ángel, m. engel.
ang/élico of **—elical**, a. engel-achtig.
angelon, m. opgeblazen engel als kerk-sieraad
angina, f. keel-ontsteking.
angla, f. kaap, voorgebergte.
angost/amente, adv. nauw, nauwsluitend; **—ar**, v. tr nauw maken, samentrekken; **—o**, a. nauw, smal; *venir angosto*, erg teleurgesteld zijn; **—ura**, f. nauwte, bergengte, pas.
angra, f. baai, inham, = **ensenada.**
anguarina, f. kiel, lang los kleed, dat men over andere kleeren heen draagt.
angui/la, f. aal, paling; *anguila de cabo*, eind touw (om mee te ranselen, zie **rebenque**); **—lazo**, m. slag met een eind touw; **—lero**, m. paling-mand.
angulado, a. hoekig; **piedra angular**, f. hoeksteen.
angulemas, f. pl. walgelijke vleierij,
ángulo, m. hoek.
anguloso, a hoekig, kantig.
angurria, f. water-meloen = **sandía**; (geneesk.) dysurie (urine-ziekte); *strangurie* (veelvuldige en pijnlijke urineloozing).
angustia, f. angst, benauwdheid, groote ongerustheid, smart; **—damente**, adv. angstig, benauwd; **—do**, a. gierig, ellendig; in angst of verdriet; bezorgd; **—r**, v. tr. kwellen, verdriet doen, angstig of bezorgd maken.
anhel/ar, v. tr. smachten naar, hunkeren naar, verlangen naar; **—(hé)lito**, m. adem; **—o**, m. vurige begeerte, smachtend verlangen; **—oso**, a. hijgend naar, smachtend naar.
anidar, v. int. nestelen; wonen; schuilen.
anilina, f. aniline (verfstof).
anill/ar, v. intr. ringen vormen; **—o**, m. ring.

ánima, f. ziel, = **alma**; **—s,** f. pl. avond-klok, (fam.) *ánimas y Dios* = **ojalá,** gave God.
anima/cion, f. levendigheid, drukte; opgewektheid; **—do,** a. opgewekt, vol vuur; **—dor,** m. opwekker, aanmoediger; **—dversion,** f. strenge afkeuring, berisping; afkeer; **—r,** v. tr. aanmoedigen, verlevendigen, animeeren.
animal, m. dier; lomperd, domkop; **—azo,** m. groot dier; groote lomperd.
anime, m. geurige hars; **—ro,** m. iemand die bidt voor de zielen in 't vagevuur.
ánimo, m. gemoed; moed; stemming, animo.
animo/samente, adv. dapper, opgewekt; geanimeerd; **—sidad,** f. moed, durf; haat; **—so,** a. moedig, dapper, opwekkend, moedgevend.
aniña/damente, adv. kinderachtig; **—do,** a. kinderachtig; **—rse,** v. intr. kindsch worden.
aniquila/ble, a. vernielbaar, vernietigbaar; **—cion,** f. vernietiging, verdelging; **—miento,** m. idem; **—dor,** m. vernieler; **—r,** v. tr. vernietigen, verwoesten; r. zich vernederen; zinken.
anis, m. anijs, anijszaad; **—ado,** m. anijsbrandewijn; **—ar,** v. tr. met anijs klaar maken; **—ar,** m. met anijs beplant land; **—ete,** m. anisette.
aniversario, m. jaardag, jaarmis; a. jaarlijksch.
anjeo, m. soort grof linnen.
ano, m. achterste, anus.
anoche, adv. gisteren-avond; **—cer,** v. intr. donker worden; *al anochecer,* bij 't vallen van den avond.
anodin/ar, v. tr. een pijn-stillend middel toepassen; **—o,** a. pijn-stillend.
anomalía, f. anomalie, onregelmatigheid.
anómalo, a. onregelmatig; sterk afwijkend.
anona, f. voorraad voedsel voor een jaar; de „anona-vrucht (in Indië *boeah nona* genoemd); **—dacion** of **—damiento,** m. vernietiging; zelf-verachting; **—dar,** v. tr. vernietigen, annuleeren; **—darse,** v. r. zich verlagen.
anónimo, a. anoniem, zonder naam; **sociedad anónima,** f. naamlooze vennootschap.
anota/cion, f. aanteekening, commentaar, noot; **—dor,** m. commentator, iemand die noteert; **—r,** v. tr. noteeren, aanteekenen.
anquiseco, a. met mager achterlijf (paard).
ansar, m. gans; *ansar macho,* gent (mannetjes-gans); **—ería,** f. ganzen-fokkerij; **—ero,** m. ganzen-fokker; **—erino,** m. ganzenjong, jonge gans.
anseático, a. van de Hanse.
ansi/a, **—osidad,** f. angst, bezorgdheid; vurig verlangen; **—ar,** v. tr. vurig verlangen naar; **—oso,** a. angstig; begeerig.
anta, f. tapir (dier); (bouwk.) anta, pilaar.
antagallas, f. pl. (zeet.) boeg-zeil; reef-touwen. (steek-bouten).
antagonis/mo, m. antagonisme, strijd, vijandschap; **—ta,** m. f. tegenstander.
antaño, adv. verleden jaar, 't vorige jaar; voorheen.
antártico, a. antarctisch, van 't zuidpoolgebied.
ante, prep. vóor; in tegenwoordigheid van; *ante todas cosas,* bovenal, vooral; om te beginnen; — m. buffelhuid (gelooid, ziet licht geel); **—ado,** a. licht geel; **—ayer,** adv. eergisteren; **—brazo,** m. voorarm; **—cama,** f. kleedje voor een bed; **—cámara,** f. voor-hal, antichambre; tusschen-dek; **—camarilla,** f. vestibule van een kapel; **—cedente,** m. antecedent (voorafgaand soortgelijk geval); a. voorafgaand, voorgaand; — **—mente,** adv. vooraf; **—ceder,** v. intr. voorafgaan, voorgaan; **—cesor,** m. **—a,** f. voorganger, -ster; **—cesores,** m. pl. voorouders; **—coger,** v. tr. van voren leiden (aan de kop, zooals paarden); voor de tijd plukken, oogsten; **—columna,** f. zuil vóor een portiek; **—coro,** m. vestibule van 't koor; **—cristo,** m. Antichrist (Satan) beter; **Anti-**; **—data,** f. valsche datum, vóor de ware; **—datar,** v. tr. antedateeren, een te vroege datum opgeven; **—diluviano,** a. van vóor den zondvloed; **—lacion,** f. verkiezing, voorkeur, preferentie; **—mano (de—)** adv. te voren; **—meridiano,** a. voormiddagsch; **—mural,** m. bolwerk, verdedigings-wal; **—nallas,** f. pl. nijptang; bankschroef; **—noche,** adv. eergisteren-avond; **—nombre,** m. titel vóor een naam (zooals Don, Sir etc); **—ojeras,** f. pl. oogkleppen; **—ojero,** m. brille-maker; opticus; **—ojo,** m. kijkglas, kijker; **—ojo de larga vista,** verrekijker, telescoop; **—ojo de puño** of **de teatro,** tooneelkijker; **—pagar,** v. tr. vooruit betalen; **—pasado,** a. voorbijgegaan, voorgegaan; **—pasados,** m. pl. voorvaderen; **—pecho,** m. leuning; klein venster-borststuk van paardetuig; balkon; voorstuk van 't middenlijf van insecten; **—penúltimo,** a. op twee na de of het laatste; **—poner,** v. tr. verkiezen, voortrekken, vóor iets of iemand stellen (fig.); **—portada,** f. „Fransche" (voorhandsche) titel; **—pórtico,** m. voorhal; overdekte ingang; **—puerta,** f. voorhang of scherm; **—puerto,** m. buiten-haven; **—quino,** m. ogive-werk (lijstwerk aan muren in de vorm eener S); **—chinos,** m. pl gegroefd lijstwerk; — **—ra,** f. meeldraad; **—rior,** a. voorafgaand, vroeger; **—rioridad,** f. voorrang; prioriteit; **—riormente,** adv. vooraf, te voren; **—s,** adv. te voren, **—de,** (prep.) vóor; eerder; liever; *antes del dia,* vóor dag en dauw; *antes con antes;* zoo spoedig mogelijk; *de antes,* van ouds, eertijds; **—sacristía,** f. vestibule der sacristie; **—sala,** f. vestibule, voorhal; **—statura,** f. nood-versterking; **—templo,** m. voor-hof, portiek; **—ver,** v. tr. voorzien = **prever**; **—víspera,** f. dag vóor de voor-avond van een feest of plechtigheid.
anti/cipacion, f. 't vooruit ontvangen, voorzien, voorgevoelen, vooruitloopen op iets; **—cipada,** f. onverwachte uitval bij 't schermen; **—cipadamente,** adv. bij voorbaat, vooruit, bij wijze van voorschot; **—cipar,** v. tr. vooruitloopen op iets, voorgevoelen, voorzien; **—cipo,** m. voorschot, vooruitbetaling; **—/constitucional,** a. ongrondwettig; **—cristo,** = Antecristo (Satan); **—crítico,** m. tegen-criticus; **—cuado,** a. verouderd, in onbruik; **—cuarse,** v. r. verouderen, in onbruik raken; **—cuaria,** f. oudheidkunde; kennis van oudheden; **—cuario,** m. oudheidkundige, handelaar in oudheden; **—doral,** a. (rechtst.) wat als vergoeding dient; **—dotario,** m. pharmacopaeia, artsenij-bereidkunde; **—(tí)doto,** m. tegengift; **—er,** = **anteayer,** adv. eergisteren; **—faz,** m. sluier; masker en verder alles wat het gelaat bedekt; **—fona,** f. tegenzang,

beurtzang; —**fonal**, m. bij wijze van beurtzang; —**fonero**, m. voorzanger, koorleider; —**gualla**, f. oudheden, bouwvallen; oudroest, oude rommel; —**guamente**, adv. van ouds, vroeger tijd; —**güedad**, f. oudheid; oude tijd; —**guo**, a. oud; antiek; —**guos**, **(los—)** m. pl. de ouden; —**logía**, f. tegenspraak; —**monárquico**, a. antimonarchaal; —**monio**, m. antimoon; —**papa**, m. tegenpaus; —**para**, f. scherm; —**parras**, f. pl. bril, met om 't hoofd sluitende bladen; —**patía**, f. antipatie, tegenzin; —**pático**, a. antipatiek; —'**poca**, f. obligatie om zekere rente of cijns te betalen; —**podas**, m. pl. antipoden, tegenvoeters; —**séptico**, m. antiseptisch of ontsmettend middel; —**séptico**, a. antiseptisch, bederfwerend, ontsmettend; —**tipo**, m. tegenbeeld; symbool; afschrift, copie.

antoja/dizamente, adv. grillig; kurig; —**dizo**, a. grillig, kurig; —**do**, a. begeerig, verlangend; —**rse**, v. r. verlangen naar.

antoj/era, f. brillehuis; oogklep; —**o**, m. verlangen, gril; zin, trek, lust; *a su antojo*, naar zijn zin; —**os**, m. pl. = **anteojos**, bril, kijker.

antología, f. bloemlezing.

antor, m. verkooper van gestolen goed.

antorcha, f. toorts, fakkel; groote vetkaars.

antracita, f. antraciet.

antro, (poët.) hol, grot.

antro/pófago, m. menscheneter; —**pólatra**, m. Nestoriaan; —**pología**, f antropologie, menschkunde

antruejo, m. de drie Carnevals-dagen.

antuvion, m. plotselinge aanval; **de antuvion**, onverwachts.

anua/l, a. jaarlijksch; —**lidad**, f. duur van een jaar; jaarlijksch inkomen; —**lmente**, adv. jaarlijks; —**rio**, m. jaar-register, kalender, jaarlijksche lijst.

anubarrado, a. bewolkt, bedekt.

anubla/do, a. T. mistig, bewolkt; —**r**, v. tr. bewolken; —**rse**, v. r. bewolkt worden, betrekken; (fig.) verwelken; in 't water vallen, opgegeven worden (een plan a. a.)

anudar, v. tr. knoopen; verbinden, aanlasschen; intr. verwelken; r. achterlijk blijven (plant, mensch).

anuen/cia, f. toestemming. instemming; medewerking; —**te**, a. meegaand, medewerkend; neerbuigend.

anula/ble, a. herroepbaar; —**cion**, f. afschaffing, intrekking; —**r**, v. tr. annuleeren, intrekken; ongeldig verklaren.

anul/ar, a. ringvormig; —**oso**, a. vol ringen.

anunci/acion, f. Maria Boodschap; oud.: aankondiging; —**ador**, m. aankondiger, afkondiger; —**ar**, v. tr. aankondigen, afkondigen, voorspellen; —**o**, m. voorzegging, aankondiging; advertentie.

anuo, zie **anual**, jaarlijksch.

anverso, m. beeldenaar (van munten), hoofdzijde.

anz/olero, m. vischhaak-maker of -verkooper; —**uelo**, m vischhaak; verlokking, lok-middel; *picar* of *caer en el anzuelo*, zich laten beetnemen, foppen; *roer el anzuelo*, de dans ontspringen.

aña, f. bunzing.

añada, f. afwisseling van weer; gedeelte grond; jaarkring, tijdperk van éen jaar.

añadi/dura, f. toevoeging; overmaat (bij 't wegen enz.); —**r**, v. tr. toevoegen, bijvoegen.

añafea, f. grof papier.

añafil, f. rechte Moorsche trompet.

añagaza, f. lok-vogel; lok-aas in fig. beteekenis (vergelijk **señuelo**).

añal, a. zie **anual**, jaarlijksch; jaarling (eenjarig dier); m. jaarlijksch offer (voor de dooden); —**ejo**, m. priester-almanak.

añascar, v. tr. (fam.) dingen van weinig waarde verzamelen; in de war maken.

añej/ar, v. tr. oud maken; r. oudbakken of verschaald raken; —**o**, a. oud, oudbakken, verschaald.

añicos, m. pl. gruizels, stukjes, flarden.

añil, m. indigo; indigo-plant; *añil en terroncitos*, indigo in koeken.

añin, m. grof „werk", kabel-garen.

añina, f. wol van een lam, dat voor 't eerst geschoren wordt; lams-vacht.

añin/ero, m. handelaar in lams-vachten; —**o**, m. eenjarig lam; —**os**, m. pl. vachten van lammeren, die nog geen jaar oud zijn.

año, m. jaar; *año bisiesto*, schrikkeljaar; **años** (= **cumpleaños**), verjaardag; *año nuevo*, nieuwjaar; —**jal**, m. braakland; —**jo**, m. f. eenjarig dier (kalf of lam); —**so**, a. bejaard.

añubl/ar, = **anublar**, bewolken; —**o**, m. meeldauw, schimmel (in 't graan).

añuda/dor, m. knooper; —**dura**, f. knooping, binding; —**r**, v. tr. = **anudar**, knoopen a. a.; *añudar los labios*, 't zwijgen opleggen.

añuscar, v. intr. zich verbijten, een brok in de keel hebben, „stikken" van kwaadheid.

aoj/ador, m. bekoorder, betooveraar; —**amiento**, m. betooverings-kunst, hekserij; **ar**, v. tr. bekoren, beheksen, betooveren; —**o**, m. bekoring, betoovering, beheksing.

aov/ado, a. ei-vormig; —**ar**, v. intr. eieren leggen; r. kluw-vormig worden, zich oprollen in een kluwen.

apabilar, v. tr. (kaars) snuiten; r. flauw branden.

apacenta/dero, m. weiland; —**dor**, m. weider, hoeder, herder; —**miento**, m. ('t) grazen, weiden; —**r**, v. tr. weiden; (fig.) onderwijzen, onderrichten; r. zich vermeien, genieten.

apaci/bilidad, f. liefheid, vriendelijkheid; **ble**, o. vriendelijk, lief; —**blemente**, adv. op lieve manier; —**guador**, m. vrede-stichter, bevrediger; —**guar**, v. tr. kalmeeren, doen bedaren; r. bedaren, minder hevig worden.

apadrina/dor, m. secondant (bij een duel); —**r**, v. tr. beschermen, verdedigen; als patroon optreden bij sommige publieke plechtigheden of spelen; secondant zijn (bij een duel).

apaga/ble, a. bluschbaar, doofbaar; —**do**, a. flauw, onbezield; —**dor**, m. uitblusscher, doover; —**miento**, m. uitdooving, blussching; —**penoles**, m. pl. gei-touwen; —**r**, v. tr. blusschen, dooven, verwoesten; *apagar la cal*, kalk blusschen; r. uitgaan, uitdooven ('t vuur).

apagullar, v. tr. onverwacht slaan; (fig.) op heeterdaad betrappen.

apainelado, m. T. halve elliptische boog.

apaisado, a. meer breed dan hoog.

apalabra/do, a. verloofd; —**r**, v. tr. een bespreking of ontmoeting vaststellen, confereeren; r. zich verloven.

apalambrar, v. tr. zie **abrasar,** schroeien; **—se de sed,** van dorst versmachten.
apalancar, v. tr. met een hefboom bewegen, optillen.
apale/ador, m. die met een stok ranselt; **—amiento,** m. afranseling, „pak"; **—ar,** v. tr. met een stok slaan; zeeften (graan enz.); *apalear dinero,* geld ophoopen; **—o,** m. zeefting (van graan enz.)
apandillar, v. tr. een partij vormen; r. zich in een partij bijeen-voegen.
apandorgarse, v. r. zie **endorgarse,** week worden, zich misvormen.
apanojado, a. T. een „panoja" of aar vormend, zooals de *maïs* enz.
apantanar, v. tr. overstroomen, bevloeien.
apantuflado, a. op sloffen of pantoffels, op afgetrapte schoenen; als pantoffel gemaakt (schoeisel).
apañ/ado, a. wollig of laken-achtig; **—ador,** m. grijper, wegkaper; **—adura,** f. beslag-legging, diefstal; **—amiento,** m. **—o,** m. beslag-legging; schikking; reparatie; schranderheid; *tener malos* of *buenos apaños,* ongeschikt of geschikt zijn; **—ar,** v. tr. grijpen, beslag leggen op, schikken; wegkapen; repareeren; **—arse,** v. r. zich schikken.
apañuscar, v. tr. kreukelen, bederven, verfrommelen.
apapagaya/do, a. als een papegaai (de neus a. a.); **—rse,** v. r. zich in 't groen kleeden.
apara/dor, m. buffet, aanrecht-tafel; werkplaats; *estar de aparador,* opgetooid zijn; **—dura,** f. T. beplanking, houten bekleeding (van een schip); **—r,** v. tr. in de hand grijpen van iets dat opgegooid is; schoffelen; T. schoenen sluiten (vastnaaien van hiel-stuk met boven-leer); (een schip) opknappen.
aparasolado, a. T. umbellifeer, zonnescherm-vormige bloemtuilen hebbend.
apara/tado, a. voorbereid, bereid; **—to,** m. voorbereiding, inrichting; machine, werktuig, toestel; pl. praal, vertoon; *aparato receptor,* apparaat of toestel voor opname (bij de telegrafie).
aparce/ría, f. compagnonschap, deelgenootschap voor een gemeenschappelijk belang; verpachting; **—ro,** m. deelgenoot; pachter.
aparear, v. tr. schikken, rangschikken, gelijkstellen; koppelen, bijeen-voegen, paren; **—se,** v. r. zich bijeen-voegen, twee aan twee gaan a. a.
aperecer, v. intr. verschijnen, voor den dag komen, tegenwoordig zijn; v. r. idem, plotseling verschijnen, zich vertoonen.
aparej/ado, a. geschikt; gesorteerd, in orde gemaakt; **—ador,** m. opperman, baas; bereider, opmaker; **—ar,** v. tr. bereiden, zadelen; optuigen; r. zich klaar maken; **—o,** m. voorbereiding; paardetuig; takelage; *aparejo real,* takel; **—os,** m. pl. tuig, takelage, werktuigen, benoodigdheden.
aparen/tar, v. tr. voordoen, vertoon maken van; **—te,** a. schijnbaar; gepast, behoorlijk; **—temente,** adv. blijkbaar.
apari/cion, f. verschijning; **—encia,** f. voorkomen, blijk, aanwijzing; *de mucha apariencia,* zeer opzichtig; **—encias,** pl tooneel-toestel; decor.
aparrado, a. rankend of òmkrullend als een wijnstok.
aparroqui/ado, m f. parochiaan, gemeentelid; **—ar,** v. tr. klanten aantrekken, beklanten; r. klanten krijgen.
aparta/dero, m. plaats waar men op zij kan gaan op een weg of elders; wei langs de weg; zijweg; **—dijo,** m. klein deel van een groote hoop of stapel; **—dizo,** m. met planken beschot afgescheiden vertrekje; **—do,** a. verwijderd, afwijkend; m. afgescheiden vertrek. sorteer-kamer (op een postkantoor); T. smelt-kamer; **—dor,** m. verdeeler, sorteerder; *apartador de ganado,* veedief; *apartador de metales,* smelter; **—miento,** m. afscheiding; **—r,** v. tr. deelen, scheiden; verwijderen; sorteeren; r. zich verwijderen, scheiden (echtelieden).
aparte, adv. ter zijde; afzonderlijk, „apart"; m. ruimte tusschen twee woorden.
aparvar, v. tr. koren ophoopen om te dorschen.
apasiona/do, a. hartstochtelijk, „dol" (op iets); **—r,** v. tr. hartstocht opwekken, in geestdrift ontsteken; r. zich erg warm voor iets maken, erg „dol" op iets zijn.
apati/a, f. apatie, wezenloosheid; **—(áti)co,** a. apatisch, wezenloos.
apatus/car, v. tr. (fam.) afraffelen, haastig afknoeien; **—co,** (fam.) sieraad, tooi.
apea, f. halster; **—dero,** m. pleisterplaats, halte; blok om op een paard te stijgen en af te stappen; tijdelijk onderkomen; **—dor,** m. landmeter; **—r,** v. intr. afstappen, uitstappen; tr. land meten; (fig.) van iets afbrengen, ontraden; T. stutten; afzetten; een rem (aan een rijtuig) aanbrengen; *apear un rio,* een rivier doorwaden; *apear alguno de su empleo,* iemand uit zijn betrekking ontslaan; *se apea el telon,* de gordijn valt.
apechugar, v. tr. met de borst drukken, tegen de borst drukken; (fam.) iets aandurven, een stout stuk bestaan.
apedazar, v. tr. lappen, een stuk inzetten; in stukken breken.
apedernalado, a. steenhard; (fig.) onvermurwbaar, onbarmhartig.
apedre/adero, m. plaats van steeniging of van steenen werpen; **—amiento,** m. steeniging, ('t) werpen met steenen; **—ar,** v. tr. steenigen; intr. hevig hagelen; schreeuwerig praten; r. beschadigd worden door hagel; **—o,** m. steeniging.
apeg/adamente, adv. met toewijding; „con amore"; **—arse,** v. r. zich hechten (aan iemand); **—o,** m gehechtheid, aanhankelijkheid
apela/ble, a. voor hooger beroep vatbaar; **—cion,** f. hooger beroep, appèl; oproeping; bevelschrift om op te komen of te verschijnen; *no hay apelacion,* er is geen middel op, 't is wanhopig; **—do,** a. van dezelfde kleur (paarden); **—nte,** m. f. appellant, eischer; **—r,** v. intr. appelleeren; van dezelfde kleur zijn (paarden); **—tivo,** a. naam —; *nombre apelativo,* eigennaam, naamwoord (om mee te noemen).
apelambrar, v. tr. van 't haar ontdoen (huiden).
apeldar, (fam.) ervandoor gaan, uitknijpen.
apelmazar, v. tr. samendrukken, (fig.) plagen kwellen.
apellar, v. tr. huiden opmaken, bereiden.
apelli/damiento, m. oproeping, proclamatie, aanroeping; **—dar,** v. tr. bij den naam aanroepen; proclameeren, een naam geven; noemen; **—do,** m. naam, bijnaam.
apénas, adv. nauwelijks, tenauwernood.
apéndi/ce, m. aanhangsel.
apeo, m. meting, afbakening (van een land,

terrein); T. stut; **—nar,** v. intr. loopen (van zekere vogels, vooral *patrijzen*).
apepsia, f. apepsie, slechte spijs-vertering.
apera/dor, m. dorps wiel- of rijtuig-maker; pachter; **—r,** v. tr. karren enz. maken of repareeren (op 't platte land).
apercibi/do, a. gereed; **—miento,** m. berisping; schikking; oproeping; **—r,** v. tr. klaarmaken; vermanen, waarschuwen.
apercollar, v. tr. (fam.) bij de kraag pakken, bij de keel grijpen; (volkst.) om hals brengen.
aperitivo, a. aperitief, laxeerend; m. zulk een middel.
apernar, v. tr. (jacht) bij 't been grijpen.
apero, m. landbouw-werktuigen, gereedschappen; **—s,** m. pl. benoodigdheden, gereedschappen.
aperrea/dor, m. indringer; **—r,** v. tr. aan de honden toewerpen; (fig.) afjakkeren; v. r. zich afjakkeren, afsloven.
apersona/do, a. **—bien** of **mal,** in een goed blaadje of in een slecht blaadje; **—rse,** v. r. verschijnen (aan 't hof).
apertura, f. zie **abertura,** opening (van gerechtshoven en vergaderingen).
apesadumbrar, v. tr. kwellen, leed doen, grieven; r. verdriet hebben.
apesarar, v. tr. = 't vorige.
apesgarse, v. r. overladen zijn.
apestar, v. tr. verpesten; bederven; (fam.) „pesten", „'t land opjagen".
apet/ecedor, m. verlanger; strever; **—ecer,** v. tr. verlangen naar, trek hebben in; **—ecible,** a. te verlangen, aantrekkelijk; **—encia** en **—ito,** m. eetlust, trek, verlangen; **—itivo,** a. smakelijk, appetijtelijk; **—itoso,** a. smakelijk, heerlijk.
apezuñar, v. intr. flink stappen (van paarden).
apiada/dor, m. ontfermer; **—rse,** v. r. zich ontfermen, medelijden hebben.
apiaradero, m. herder's kerfstok (om 't aantal van 't vee aan te teekenen).
apicara/do, a. schelmsch; **—rse,** v. r. schelm- of schurkachtig handelen.
ápice, m. top; 't kleinste deel van iets; 't neteligste punt van een kwestie; (fam.) *está à los àpices* hij is volkomen op de hoogte.
apicultor, m. ijmker.
apila/dor, m. wol-opstapelaar; **—r,** v. tr. opstapelen, ophoopen.
apimpollarse, v. r. ontknoppen, uitbotten.
apiña/do, a. pijnboomvormig of -achtig; **—r,** v. tr. samendrukken; **—rse,** v. r. bijeendringen.
apio, m. selderij; *apio de ranas* ranunculus.
apiri, m. (Am.) mijn-werker in Z.-A.
apisonar, v. tr. instampen (zooals straatsteenen), neerdrukken.
apitona/miento, m. 't opkomen van horens; **—r,** v. intr. horens krijgen; tr. doorsteken (met scherp werktuig, b.v. eieren); r. (fam.) boos worden en toornig antwoorden.
aplaca/ble, a. vermurwbaar, zacht; **—dor,** m. vrede-stichter, bevrediger; **—miento,** m. bijlegging, bevrediging; vermurwing; **—r,** v. tr.
apla/cer, v. tr. behagen; naar de zin doen; **—cerado,** a. (zeet.) ondiep.
aplana/dera, f. stamper (om straten te maken); **—miento,** m. effen of gladmaking; nivelleering; **—r,** v. tr. effen of vlak maken; „dood-slaan" (door een gezegde); afbreken; nivelleeren; r. instorten (gebouwen).
aplancha/do, m. (het) strijken; gestreken linnen of dat moet gestreken worden („strijkgoed"), **—dora,** f. strijkster; **—r,** v. tr. strijken (met een strijk-ijzer).
aplantillar, v. tr. steenen of hout behouwen volgens een patroon.
aplastar, v. tr. verpletteren; mat zetten, dood-slaan (door woorden); r. plat worden.
aplau/dir, v. tr. toejuichen; **—so,** m. toejuiching, applaus.
aplayar, v. intr. overvloeien; uit de bedding treden (rivier of beek).
aplaza/miento, m. samenroeping, oproeping; uitstel, verdaging; **—r,** v. tr. uitstellen; oproepen, bijeenroepen; (rechtst.) verdagen.
aplica/ble, a. toepasselijk; **—cion,** f. toepassing; naarstigheid; **—do,** a. naarstig, ijverig; **—r,** v. tr. toepassen, aanpassen; wijten; r. zich toeleggen.
aploma/do, a. lood-kleurig, grauw; **—r,** v. tr. met een schietlood nagaan; overlasten; **—r,** v. intr. loodrecht zijn; r. instorten (gebouwen).
ápoca, f. quitantie (meer gebruikelijk **recibo**); (rechtst.) bevelschrift tot aanhouding.
apoca/do, a. kleinzielig; **—dor,** m. verminderaar; **—miento,** m. kleinzieligheid; **—r,** v. tr. verminderen; r. zich vernederen, zich verkleinen.
apócrifo, a. apokrief, twijfelachtig.
apoda/dera, f. snoeimes; **—dor,** m. grappenmaker, gever van bijnamen; **—r,** v. tr. bespotten; belachelijk maken; een zaak met iets vergelijken; bijnamen of spotnamen geven; schatten.
apodera/do, m. gemachtigde; procuratiehouder; **—r,** v. tr. machtigen, procuratie geven; r. **(de)** zich meester maken van bemachtigen.
apodo, m. bijnaam, spotnaam, gekheid, spotternij.
apófisis, f. uitwas.
apoge/ar, v. intr. dicht bij de aarde komen (planeet); **—o,** m. apogeum, stand 't dichtst bij de aarde (planeet).
apolilla/dura, f. mot-gat; **—r,** v. tr. gaten bijten in.
apolo/gético, a. verontschuldigend; allegorisch; **—gía,** f. apologie, verontschuldiging; **—(ló)gico,** a. allegorisch; **—gista,** m. apologist; iemand die een ander verontschuldigt of verdedigt.
apólogo, m. apoloog, zedekundige fabel.
apoltronarse, v. r. een lui leven leiden.
apomazar, v. tr. verglazen, met puimsteen glanzen.
apontonar, v. tr. stutten.
apo/plejía, f. beroerte; **—plético,** a. apoplectisch, vatbaar voor beroerte.
aporca/dura, f. 't ophoogen met aarde; aan-aarding; **—r,** v. tr. aanaarden.
aporrar, v. intr. met de mond vol tanden staan; r. lastig worden.
aporre/ante, m. afranselaar; **—ar,** v. tr. ranselen, slaan; r. nauwkeurig bestudeeren, met volle aandacht nagaan; *aporrearse en la jaula,* zich tevergeefs afsloven of kwellen; **—o,** m. afranseling, pak slaag.
aporrill/arse, v. r. zwellingen in de geledingen krijgen (vee); **—o,** adv. overvloedig.
aportadera, f. voorraad-kist voor 't paardrijden; **—s,** f. pl. kommen bij wijze van badkuipen.
aporta/dero, m. plaats waar men aanlegt, pleegt aan te leggen; landingsplaats; **—r,**

v. intr. in een haven aankomen; terechtkomen (na verdwalen); tr. veroorzaken.

aportillar, v. tr. een bres maken; r. in puin vallen.

aposent/ador, m. houder van een logeergelegenheid; foerier; kwartiermeester; *aposentador de camino,* een hof-beambte; *aposentador mayor de palacio,* opper-hofmaarschalk; **—amiento,** m. logies, onderkomen; **—ar,** v. tr. logies geven; r. logies nemen, intrekken; **—o,** m. kamer; herberg.

aposesionar, v. tr. in bezit stellen; **—se,** v. r. in bezit nemen.

aposicion, f. bijstelling.

apósito, m. (geneesk.) uitwendige toepassing.

aposta/damente, adv. met opzet; met bedoeling; **—dero,** m. station voor soldaten of schepen; **—dor,** m. wedder; **—leos,** m. pl. T. dikke eiken planken; **—r,** v. tr. wedden; in een post zetten; (paarden) posteeren; r. zich posteeren en = **apostarselas** of **apostarlas,** wedijveren, mededingen; **—sía,** f. afvalligheid; **—tar,** v. tr. afvallen; tot een andere partij overgaan.

apóstata, m. f. afvallige, apostaat; renegaat.

apostem/a, f. absces; **—ar,** v. tr. een absces veroorzaken; r. een absces vormen; **—ero,** m. opereer-mes; **—oso,** a. zwerend, etterend.

apostilla, f. apostille (iets boven een brief of stuk door een ander geschreven); **—r,** v. tr. van een apostille voorzien; r. in puistjes uitbreken.

apóstol, m. apostel.

apos/tolado, m. apostelschap; afbeeldingen der twaalf apostelen; vergadering der apostelen; **—tólico,** a. apostolisch.

apostrofar, v. tr. toespreken, door de naam te noemen.

apóstrof/e, (welspr.), **—o,** m. (spraakk.) apostrofe, toespraak.

apostura, f. bevalligheid in houding en gebaren.

apotegma, m. geestige zet; motto.

apoteósis, f. apotheose, vergoding.

apoya/dura, f. zog-wording (bij een moeder); **—r,** v. tr. steunen, begunstigen; bevestigen; op het bit bijten (rijpaard); intr. rusten of steunen; r. leunen of steunen op; **—tura,** f. (muz.) appoggiatura ('t in elkaar laten glijden der tonen).

apoyo, m. steun; stut; bescherming.

apreci/able, a. te waardeeren, achtbaar, geëerd; *su* —, uwe geëerde (brief); **—acion,** f. of **—o,** m. waardeering, achting; **—ador,** m. waardeerder, taxeerder, schatter; **—ar,** v. tr. waardeeren; schatten, taxeeren.

aprehen/der, v. tr. beslag leggen op; zich iets verbeelden op losse gronden; *aprehender la posesion* bezit nemen; **—sion,** f. gevangenneming; ongegronde vrees, opvatting; inbeelding; **—sivamente,** adv. vreesachtig, bedrukt; **—sivo,** a. vreesachtig, bedrukt, angstvallig voor zijn gezondheid; **—sor,** m. f. hij of zij die vat of beslag legt.

apremi/adamente, adv. met geweld; met dwang; **—ador,** m. dwinger; **—ar,** v. tr. dwingen, nopen; aandringen; sommeeren; **—o,** m. dwang; aandrang, dwangbevel, sommatie.

apren/der, v. tr. leeren, vernemen; *aprender de cabeza,* van buiten leeren, uit het hoofd leeren; **—diz,** m. leerling (voor een bedrijf of ambacht); **—dizaje,** m leertijd (voor 't zelfde).

apren/sador, -a, m. f. perser, die onder de pers doet; linnen-perser; **—sar,** v. tr. persen, linnen persen.

apresa/dor, m. kaper; zeeroover; **—miento,** m. kaping; gevangen-zetting; buitmakerij; **—r,** v. tr. kapen; in de gevangenis zetten; beslagleggen op; (fam.) wegkapen.

aprest/ar, v. tr. klaar-maken, gereed-maken; **—o,** m. gereed-making; bereiding.

apresura/cion, f. **—miento,** m. haast, snelheid; **—damente,** adv. haastig, snel; **—do,** haastig, snel; **—r,** v. tr. verhaasten, versnellen; r. zich haasten, reppen.

apret/adamente, adv. te nauwernood; net even; enkel; **—adera,** f. koord of riem; **—aderas,** f. pl. sterke aandrang, smeekbeden; **—adero,** m. (heelk.) = **braguero,** breukband; **—adizo,** a. makkelijk in een te drukken; **—ado,** a. gedrukt, ineen-geperst; (fam.) kaal, min, schunnig; (fam.) *estar muy apretado,* in de klem zitten; in groot gevaar zijn; **—ador,** m. die drukt of perst; corset; pers; *apretador de tonelero,* kuipers werktuig om te drukken; **—adura,** f. samendrukking; **—ar,** v. tr. drukken; dwingen; plagen; lastig vallen; dringen; *apretar con uno,* aanvallen; *apretar la mano,* de hand drukken; ook (fig.) onder handen nemen; *apretar el paso,* de pas verdubbelen; *apretar los puños,* zich ter dege inspannen voor iets; **—on,** m. druk, aandrang; *apreton de mano,* hand-druk; **—ura,** f. gedrang; nauwe plaats.

apri/esa, **—sa,** adv. haastig, overijld; snel; **—eto,** m. gedrang; conflict; gevaar.

aprisc/ar, v. tr. schapen in de kooi doen; **—co,** m. schapen-kooi of -hok.

aprisionar, v. tr. gevangen zetten; r. zich opsluiten.

aproar, v. tr. koers zetten op; (fam.) nut of voordeel verschaffen.

aproba/cion, f. goedkeuring; **—nte,** a. en m. goedkeurend, goedkeurder; onderzoeker; **—r,** v. tr. goedkeuren; **—tivo,** a. goedkeurend.

aproches, m. pl. loopgraven.

apront/amiento, m. **—o,** m. bespoediging, spoedige gereed-making; **—ar,** v. tr. zie **aprestar,** v. tr. snel gereed-maken, snel bereiden; *aprontar una cantidad,* een som storten.

apropia/cion, f. toeëigening; **—do,** a. geschikt, geëigend; **—r,** v. tr. in eigendom geven; zie **asemejar;** (fig.) de een of andere toepassing maken; geschikt maken, aanpassen; r. zich toeëigenen, zich aanmatigen.

apropincua/cion, f. nadering; **—rse,** v. r. naderen, nabijkomen.

aprovecha/ble, a. voordeelig; dienstig; **—damente,** adv. op voordeelige wijze; **—do,** a. zuinig (tot schrielheid toe); bezuinigd, benut (de tijd); **—miento,** m. voordeel; vordering; promotie, vooruitgang; **—r,** v. tr. benutten, partij trekken van; verbeteren, voordeelig maken; intr. nuttig zijn, voordeelig zijn, dienstig zijn; profiteeren; — r. **(de)** gebruik maken van, profiteeren van.

aproxima/cion, f. nadering, benadering, naderbij-brenging; **—damente,** adv. bij benadering; **—r,** v. tr. naderen, naderbij brengen; **—tivo,** a. benaderend, naderend.

apt/amente, adv. geschikt, behoorlijk; **—itud,** f. geschiktheid; gepastheid; bevoegdheid; **—o,** a. geschikt; bevoegd.

apuest/a, f. weddenschap; *ir de apuesta,*

mededingen; *de apuesta*, door antagonisme, door tegenstand; **—o,** a. toegeschreven, toegepast; opgetooid, opgesierd.
apulgarar, v. tr. met de duim drukken.
apulgarse, v. r. zwarte vlekjes aan de vouwen vertoonen (linnen-goed dat vochtig gevouwen is).
apuna/do, a. (Am.) lijdende aan de ziekte der *punas* (koude hoogvl. der Andes); **—rse,** v. r. daaraan onderhevig worden.
apunt/acion, f. aanteekening; T. noot; (muz.) noot; **—ado,** a. gepunt, puntig; **—ador,** m. aanteekenaar, die noten maakt; kanonnier, mikker; souffleur; **—alar,** v. tr. stutten; **—amiento,** m. noot, opmerking; extract van een akte; aanwijzing; souffleursfunctiën; **—ar,** v. tr. mikken op; aanwijzen; van noten voorzien; even zinspelen, doelen op iets; puntig maken, een punt aan iets maken; souffleeren; laken vouwen en „pointeeren"; **—ar,** v. intr. beginnen voor den dag te komen, zich even vertoonen; *apuntar y no dar,* beloven en niet doen; r. zuur beginnen te worden; uitspruiten; **—e,** m. noot, aanteekening; het mikken of richten; souffleurs-tekst; inzet, wat men verwedt; ruwe schets.
apuñ/alar, v. tr. doorsteken (met een **puñal** = dolk); **—ar,** v. tr. met de vuist grijpen; **—ear,** v. tr. met de vuist slaan; stompen.
apur/acabos, m. profijtertje, bijzeil; **—acion,** f. nauwkeurig onderzoek; naspeuring; zie **apuro**; **—adamente,** adv. juist op tijd, stipt; (fam.) nauwkeurig; **—ado,** a. berooid; **—ador,** m. zuiveraar; olijveninzamelaar; **—amiento,** m. onderzoek, naspeuring; **—ar,** v. tr. naspeuren; zuiveren; opmaken; kwellen, leed doen; r. verdriet hebben; **—o,** m. nood; bedroefdheid.
aqueja/r, v. tr. leed doen, kwellen; aanzetten, opwekken; r. bedroefd worden of zijn
aquel, —la, —lo, die, dat.
aquelarre, m. heksen-keuken.
aquende, adv. (oud) aan de andere zijde, hiervandaan.
aquerenciarse, v. r. aan een plaats gehecht raken (dieren).
aque/se, pr. (oud) zie **ese,** die, dat; **—ste,** id. id. zie **este,** deze, dit.
aquí, adv. hier; nu; toen; *de aquí en adelante,* voortaan, van nu af aan; *de aquí,* van hier, hier-vandaan; *de aquí por allí,* heen en weer; *¡aquí!* luister 's! *ve aquí* of *ves aquí,* ziedaar; *de aquí á tres dias,* vandaag over drie dagen.
aquie/scencia, f. stilzwijgende goedkeuring; toestemming; **—tar,** v. tr. doen bedaren, stillen; r. bedaren, kalmeeren.
aquilatar, v. tr. toetsen (metalen); onderzoeken, nagaan.
aquil/on, m. noorde-wind; **—onal** of **—onar,** a. noordsch, winterlijk.
aquillado, a. kiel-vormig, gebogen.
ara, f. altaar, mis-tafel; *acogerse á las aras,* zijn toevlucht in een kerk zoeken, *amigo hasta las aras,* vriend tot de altaren, d. w. z. in alles behalve gewetens-zaken.
arabesco, m. arabesk; Arabisch.
arad/a, f. geploegd land; grond-bewerking; **—illas,** f. pl. ijzeren staven en dragers; **—o, —or,** m. ploeg; **—or,** m. ploeger; ringworm; **—ura,** f. (het) ploegen, (een) dag ploegens.
aragones, —a, m. f. Aragonees; a. Aragonsch, van Aragon; f. groote zwarte druif.
arambel, m. vod (oud ding); geschilderd doek waarvan men tapisserie-werk maakt.
arancel, m. tarief in belasting-kantoren, (fig.) regel of plan voorgeschreven om naar te handelen.
arándano, m. soort braam-bes, in de geneeskunst en als verf-stof gebezigd.
arandela, f. kaars-ring; soort stoot-plaat van lansen; staande lamp; T. ring-plaat (onder de moer-schroef); (zeet.) geschut-poort.
aranzada, f. een land-maat, zie **fanega,** f.
arañ/a, f. spin; vogel-net; kandelaber; kandelaar; **—ador,** m. krabber, schrapper; **—amiento,** m. ('t) krabben, krab, schram (= **arañazo**); **—ar,** v. tr. krabben, schrammen; schrappen; **—azo,** m. **—o,** m. krab, schram.
arar, v. tr. beploegen, bewerken, bebouwen.
arbalestrilla, f. instrument om hoogten te meten.
arbitr/able, a. willekeurig; **—ador,** m. arbiter, scheids-rechter; **—aje,** m. **—amiento** m. **—amento,** m. scheids-rechterlijke uitspraak, scheidsgerecht; **—al, —ario, —ativo,** a. willekeurig; scheids-rechterlijk; **—ar,** v. tr. verzinnen, oordeelen; scheidsrechterlijk uitmaken; willekeurig handelen; **—ariedad,** f. willekeur; **—atorio,** a. scheidsrechterlijk; **—io,** m. vrije wil; arbitrage; **—ios,** m. pl. octrooi-penningen, rechten op zekere voeding-stoffen; **—ista,** m. uitdenker, ontwerper.
árbitro, m. scheids-rechter; a. scheids-rechterlijk, vrij, naar eigen oordeel en inzicht; arbitrair.
árbol, m. boom; mast, paal; lijf van een hemd zonder de mouwen; *árbol de amor,* Judas-boom; *árbol del paraiso,* bloeiende esch.
arbol/ado, a. bezet met boomen; m. geboomte, groep boomen; **—adura,** f. al de masten van een schip; **—ar,** v. tr. (de masten) opzetten; oprichten (een standaard, vlagge-stok a. a.); **—eda,** f. boschje; **—ete,** m. tak met lijm-roeden; **—ista,** m. boomkweeker.
arbollon, m. kanaal of leiding waaruit het water wegvloeit; water-afvoer van een vijver, opening van een meer.
arbóreo, a. boom-achtig, v.e. boom.
arbori/cultura, f. boom-teelt, boom-kweekerij; **—forme,** a. boom-vormig.
arbotante, m. boog v. e. gewelf.
arbusto, m. struik.
arca, f. kist, groote koffer; graf-urn, graf; omgeslagen touw in een katrol om goederen op te hijschen; 't slaan van de wol; *arca de Noé,* arke Noach's; *arca de agua,* water-reservoir; (fig.) *arca cerrada,* erg gesloten mensch; *las arcas,* (fam.) de schat.
arcabu/cear, v. tr. schieten; fusileeren; **—cería,** f. troep musketiers; vuren van musketiers; **—cero,** m. musketier; geweer-maker; **—z,** f. musket; geweer; **—zazo,** m. musketschot; musket-vuur.
arca/da, f. arcade, zuilen-gang; galerij; misselijkheid; walging; **—duz,** m. leiding; potten aan een touw om water te putten; (fig.) tolk van de aandoeningen des harten; (fig.) iemand, die een jongmensch in zijn kwade neigingen sterkt en ze bevordert.
árcade, a. en s. arcadisch, landelijk; Arcadiër.
arcaismo, m. archaïsme, verouderd woord, of in onbruik geraakte uitdrukking.

arcallatas, f. pl. haak-en-oog-scharnieren.
arca/namente, adv. geheimzinnig; **—no,** a. geheim; verborgen; **—no,** m. geheim.
arcángel, m. aartsengel.
arcar, v. tr. (wol) slaan.
arce, m. ahorn; verschansing in 't open veld.
arcedian/ato, m. aarts-dekenschap (waardigheid onder een bisschop); **—o,** m. aarts-deken.
arcen, m. (oud) rand, boord.
arcill/a, f. leem, pottebakkers-klei; **—oso,** a. klei- of leem-achtig.
arciprest/azgo, m. „aarts-priester"-schap, gebied van een „aarts-priester"; **—e,** m. „aarts-priester", voornaamste priester.
arco, m. boog (ook v. e. gewelf); strijk-stok; hoepel; *arco del cielo,* regen-boog; **—n,** m. groote kist, groote gewelf-boog; groote cirkelboog; groote schiet-boog; **—s,** m. pl. wenkbrauwen.
arch/a, f. (oud) hartsvanger, kort eensnijdig zwaard; **—ero,** m. boog-schutter, soldaat van de lijfwacht der Spaansche koningen.
archi/cofradía, f. broederschap, die gezamenlijk zekere godsd. handelingen verricht; **—ducado,** m. aarts-hertogdom; aarts-hertogelijke waardigheid; **—ducal,** a. aarts-hertogelijk; **—duque,** m. aarts-hertog; **—duquesa,** f. aarts-hertogin; **—laud,** m. groote luit; **—pámpano,** m. persoon met denkbeeldige waardigheid; **—piélago,** m. archipel.
archiv/ar, v. tr. in de archieven bewaren of neerleggen; **—ero, —ista,** m. archivaris; **—o,** m. archief; vertrouweling.
ard/a, —illa, f. eekhoorn.
árdea, f. roerdomp.
ardentía, f. ('t) fosforesceeren van de zee; oprisping; „zuur".
arder, v. intr. branden; gloeien; **—se** *en pleitos,* in processen gewikkeld zijn.
ardi/d, m. krijgslist; list; **—do,** a. verhit, opgebrand; **—ente,** a. vurig, gloeiend, heet; **—miento,** m. brand; onversaagdheid; **—te,** m. kleine Spaansche munt; *no valer un ardite,* geen oortje waard zijn.
ardo/r, m. vuur; (fig.) gloed, ijver; moed; **—roso,** a. vurig; geestdriftig; heet (in de gewone beteekenis).
ardu/idad, f. moeilijkheid; **—o,** a. moeitevol.
área, f. oppervlak dat een figuur beslaat; zekere land-maat (iets meer dan een „are").
arefaccion, f. droogte, dorheid.
arel, m. zeef; **—ar,** v. tr. zeven, ziften.
aren/a, f. zand; arena, strijdperk; **—as,** f. pl. graveel (in nieren of blaas); **—áceo, —isco, —oso,** a. zandig, zanderig; **—al,** m. zandige grond, drijf-zand; **—ar,** v. tr. met zand bedekken; **—ero,** m. zand-man, zand-handelaar; **—illa,** f. schuur-zand; zand om schrift te drogen; **—illas,** f. pl. korrel-salpeter; **—illero,** m. (Am.) zand-strooier (voor nat schrift, = **salvadera**); **—isca,** f. zandsteen.
arenga, f. toespraak; **—r,** v. tr. toespreken met een redevoering.
arenque, m. haring; *arenque ahumado,* bokking; *arenque frescal,* nieuwe haring; *arenque embanastado,* haring die, zoo gevangen, in manden (*banastas*) gedaan wordt.
areómetro, m. areometer (vloeistof-meter).
arest/il of **—in,** m. ziekte in paarde-hoeven; **—inado,** a. (id.) lijdend aan die ziekte.
arete, m. oor-ring, ring die een oor-belletje draagt.
arfa/da, f. (zeet.) 't stampen (v. e' schip); **—r,** v. intr. stampen.
argad/ijo m. of **—illo,** haspel, klos (= **devanadera**); bemoei-al; **—o,** m. schelmsche streek; kwaadwilligheid.
argalla, f. gal-appel.
argallera, f. groeven-schaaf.
arga/mandel, m. vod, lap; **—mansa,** f. fijne metsel-kalk, cement; **—mansar,** v. intr. metsel-kalk maken.
árgana, f. **—o,** m. soort balista, waarmee men oudtijds brandbare stoffen wierp; soort kraan om lasten te heffen; **—s,** pl. teenen manden, door lastdieren gedragen.
argel, a. met de rechter-achterpoot wit (paard); ongelukkig.
argelino, a. Algiersch, m. en f. Algerijn, Algiersche.
argémona, m. doornige papaver.
argen, m. (wapenk.) zilver.
argent/ado, a. zilverig, verzilverd; **—ador,** m. verzilveraar; **—ar,** v. tr. = **platear,** verzilveren, met zilver bedekken; **—ario, —erio,** m. zilver-smid, munt-meester; **—ería** f. borduurwerk in goud of zilver; **—ífero,** a. zilverhoudend; **—ina,** f. Argentinië, **—ino, —a,** m. f. Argentijn; a. Argentijnsch, van Argentinië; *República argentina,* Arg. republiek; **—o,** m. (poët.) zilver; **—o, vivo** = **mercurio,** kwikzilver.
argolla, f. hals-ring (voor misdadigers); ijzeren ring in 't algemeen.
árgoma, f. = **aliaga,** brem; linde.
argomal, m. plaats beplant met linden.
argucia, f. spitsvondigheid.
argüe, m. machine om goud- en zilverdraad te maken; ook om steenen a. a. te hijschen bij 't bouwen, zie **argano,** en **argana.**
arguell/arse, v. r. (fam.) onzindelijk zijn, zich bevuilen; anders: vermageren, uitteren; **—o,** m. (fam.) onzindelijkheid; anders: uittering, vermagering; cijns, rente.
árguenas, f. pl. = **alforjas,** knapzak van een monnik.
argüir, v. intr. argumenteeren, redeneeren, redetwisten; — v. tr. overtuigen, bewijzen, aantoonen.
argument/acion, f. redeneering, bewijs-voering, twist-gesprek; **—ador, —ista,** m. f. bewijsvoerder, iemand die gaarne redetwist; **—ar,** v. intr. redetwisten, redeneeren; **—ativo,** a. beredeneerend; **—o,** m. argument, bewijsgrond, onderwerp; aanwijzing van inhoud; **—os,** m. pl. moeilijkheden.
arguyente, m. f. redeneerend, die redeneert of redetwist.
aria, f. wijze, lied.
aridez, f. droogte, dorheid.
árido, a. dor, droog; wordt ook gezegd van een onderwerp dat weinig zaaks is.
arie/te, m. storm-ram; **—tino,** a. gelijkende op een rams-kop.
arijo, a. gemakkelijk te bewerken (land).
arilla, f. ombilicaal verlengsel van granen; omhulsel.
arillo, m. kleine ring; **—s,** m. pl. oor-ringen, -bellen.
arimez, m.uitstekend deel van een gebouw; erker-venster.
arísaro, m. aärons-wortel.
aris/negro, —prieto, a.; *trigo arisnegro* of *trigo arisprieto,* boekweit.
arisco. a. onhandelbaar, woest, stuursch, stug.

arist/a, m. aar, baard (van koorn), ruwe kant; **—as,** T. liezen; (bouwk.) ribben (hoeken, waar bolle vlakken in gewelven elkaar raken; **—oso,** a. vol aren of baarden (graan).
aristocra/cia, f. aristocratie; **—(tócra)ta,** m. f. aristocraat; **—(crá)tico,** a. aristocratisch.
aritmétic/a, f. reken-kunde; **—o,** a. rekenkunstig; **—o,** m. reken-kundige.
arlequin, m. harlekijn; **—ada,** f. harlekinade.
arlo, m berberis (plant met roode vrucht).
arma, f. wapen; *hombre de armas,* ridder in volle wapen-rusting; *capitan de armas,* onderofficier der marine; *¡ á las armas!* te wapen! *estar sobre las armas,* onder de wapenen zijn; *pasar por las armas,* fusileeren op vonnis van een krijgsraad; *arma falsa,* loos alarm; *arma blanca,* blanke wapens; *arma negra,* floret, scherm-degen; **—s,** f. pl. troepen; legers; wapen (familie-), wapen-schild.
arma/da, f. vloot, zeewezen; **—dera,** f. voornaamste houtwerk aan een schip; **—día,** f. vlot; **—dijo,** m. strik, val-strik; **—do,** a. gewapend; belegd met goud-plaatjes; **—do,** m. man in wapen-rusting; **—dor,** m. reeder; kommandant van een ten oorlog uitgerust schip; **—dura,** f. wapen-rusting; geraamte; *armadura del tejado,* geraamte van een huis; *armadura de una mesa,* idem van een tafel; **—mento,** m. wapening, bewapening; oorlogstoerusting; **—r,** v. tr. wapenen, uitrusten; bedriegen; *armar pleito,* een proces beginnen; *armar pendencia,* ruzie beginnen te maken; *armarla,* valsch spelen; (fam.) *armarla con queso,* (lett. met *kaas*) fijn beet nemen; *armar de punta en blanco,* van hoofd tot voeten uitrusten, wapenen; *armar fullona,* twist zoeken; *armar á otro,* iemand geld leenen om hem uit een moeilijke positie te redden; *armar caballero,* tot ridder slaan; **—se,** v. r. zich wapenen, toerusten; *armarse de paciencia,* geduld oefenen; **—rio,** m. kast; boeke-kast, kleere-kast; **—toste,** m. lastig meubel, slecht bewerkt en meer in de weg dan nuttig; **—zon,** m. = **armadura,** geheele wapenrusting, visch-tuig enz.; **—zones,** m. pl. meubilair.
armella, f. kram.
arme/ría, f. tuig-huis, arsenaal; wapen-kunde (heraldiek); **—ro,** m. magazijn-meester in een tuig-huis; wapen-smid.
armígero, a. wapen-dragend.
armilar, a. **esfera armilar,** hemel-globe.
armilla, f. wambuis; **—s,** f. pl. ringen aan 't kapiteel van een Dorische zuil.
armiño, m. hermelijn.
armi/potente, a. (poët.) machtig in de oorlog; **—sticio,** m. wapen-stilstand.
armon, m. (mil.) voorgestel of lemoen van een kanon-wagen.
ar/monía, f. harmonie; eendracht; **—mónico,** a. harmonisch; eendrachtig; **—moniosamente,** adv. harmonisch, eenstemmig; **—monioso,** a. harmonieus.
arn/a, —illa, f. bije-korf.
arnes, m. harnas; paardetuig; *blasonar del arnes,* zwetsen; **—es,** m. pl. gereedschappen, benoodigdheden.
aro, m. hoepel; houten stel dat men over een wieg zet, om een opening boven 't hoofd te laten; *meterle á uno por el aro,* iemand beetnemen.
aroma, m. aroma; f. bloem van de **aromo,** (acacia); **—ticidad,** f. geur; **—(má)tico,** a. aromatisch; **—tizacion,** f. parfumeering met aromatische stoffen; **—tizar,** v. tr. parfumeeren met aromatische stoffen.
aromo, m. acacia.
aroza, m. opper-man in een ijzer-smelterij.
arpa, f. harp; **—do,** a. harp-vormig; uitgetand; **—dura,** f. krab; **—r,** v. tr. in stukken scheuren, verscheuren; krabben, stuk-krabben.
arpella, f. soort nacht-uil.
arpeo, m. enter-haak, dreg.
arpía, f. harpij, (fam.) kwade vrouw.
arpillera, f. pak-linnen, zakke-goed.
arpista, m. f. harp-speler of -speelster.
arp/on, m. harpoen, **—ado,** a. harpoen-achtig; **—onar,** v. tr. harpoeneeren; **—onero,** m. harpoenier.
arque/ada, f. streek met de strijkstok; **—ador,** m. scheeps-meter; iemand die wol slaat; die in een boog ombuigt; **—aje,** m. **—o,** m. peiling; tonnemaat; (het) in een boog ombuigen; **—ar,** v. tr. in een boog buigen; wol slaan; meten (de tonnemaat van een schip); *arquear las cejas,* de wenkbrauwen fronsen; r. bukken, zich buigen; **—ría,** f. reeks van bogen; boog-werk; **—ro,** m. bouwer van bogen; hoepel-maker; kassier penningmeester; boog-schutter; **—ta,** f. kleine kist; **—tipo,** m. eerste model, grond-patroon.
arqueología, f. archeologie, oudheid-kunde.
arqui/episcopal, a. aarts-bisschoppelijk; **—mesa,** f. lessenaar, schrijf-tafel; **—sinagogo,** m. overste van de synagoge; **—tecto,** m. architekt, bouw-meester; **—tectónico,** a. architektonisch, bouw-kundig; **—tectura,** f. architektuur, bouw-kunst; **—trabe,** m. architraaf (wat rust op 't kapiteel).
arrabal, m. voorstad; **—ero,** a. uit de voorsteden; (fig.) schooierig; **arrebalera,** f. straat-wijf.
arrabio, m. giet-ijzer.
arracada, f. oor-hanger aan oor-ring; (fig. fam.) *arracadas,* lastposten (kleine kinderen eener weduwe); *le está como á la burra las arracadas,* dat staat hem „als een ezelin oor-belletjes."
arracimarse, v. r. in trossen bijeen-zitten, zich groepeeren.
arráez, m. kapitein van een Moorsch schip.
arrai/gadamente, adv. vast, duurzaam; **—gadas,** f. pl. puttings; **—gado,** m. land-eigenaar; **—gar,** v. intr. wortel-schieten; r. zich vestigen; zich vast-wortelen, ingeworteld raken; **—go,** m. land-eigendom.
arramblar, v. tr. met zand bedekken; meesleepen; r. verstopt raken (met zand).
arranca/dera, f. schape-bel; **—dero,** m. uitgangs-punt voor een wed-loop; a. a.; achterste deel van een kanon; **—miento,** m. uitroeiing; **—pinos,** m. kleuter, klein mannetje; **—r,** v. tr. uitrukken, ontwortelen, uitspugen; *arrancar la espada,* 't zwaard trekken; intr. snel heengaan; **—siega,** f. twist, ruzie (lett. het uitrukken van graan dat niet gesneden kan worden).
aran/charse, v. r. samen eten (soldaten); **—que,** m. uitrukking; uitroeiing; vlucht, verrukking; aandrift; opwelling; uitval, kwinkslag; onverwachte gebeurtenis; *carbon de arranque,* houts-kool van boom-wortels gemaakt; **—quitis,** f. (Am.) uiterste armoede (= **arranquera,** op Cuba).
arra/piezo, —po, m. lomp, vod; (fig.) misbaksel (mensch); dreumes (kind).

arras, f. pl. geld dat de man aan de vrouw geeft op 't oogenblik van 't huwelijk; pand van een belofte; gôos-penning.
arrasa/miento, m. slechting van een fort; **—r,** slechten, afbreken; neerslaan (graan, door storm); r. opklaren ('t weder).
arrastr/adamente, adv. onvolkomen; armzalig, ellendig; **—aderas,** f. pl. lagere lijzeilen; **—adero,** m. kalefater-plaats; achterweg; **—ado,** a. ellendig, armzalig; **—amiento,** m. sleeping; **—ante,** m. getabberde rechtsgeleerde, enz.; **—ar,** v. tr. voort-sleepen, troef maken; r. zich voort-sleepen, kruipen; **—e,** m. gelukkige zet bij 't spel; plichtmatig bezoek; 't dragen van een lang kleed.
arrate, m. pond (van ruim 4½ ons).
arrayan, m. myrte; **—al,** m. myrten-bosch.
¡arre! hu! int. vooruit! (woord om vee aan te zetten).
arrea/dor, m. drijver van last-dieren; zijn zweep; **—r,** v.tr. optooien; last-vee drijven; *! arrea un poco !* kom, vooruit!
arrebaña/dor, —a, m. f. oplezer, inzamelaar; **—dura,** f. samen-lezing, uitzoeking; **—r,** v. tr. samen-lezen, verzamelen.
arrebat/a, f. plotselinge aanval; **—adamente,** adv. onbesuisd, haastig; **—ado,** a. onbesuisd, haastig; **—ador,** m. ontrukker, roover; **—amiento,** m. ontvoering; aandrift; vervoering, verrukking; **—ar,** v. tr. weg-voeren, weg-rukken; verrukken; intr. verrukt zijn; r. zich laten mee-sleepen (door drift, verrukking enz.), door 't vuur verrast worden; **—iña,** f. strooi-geld; **—o,** m. zie **rebato** = uitval, vuur, verrassing; vervoering.
arrebol, m. roos-kleurige hemel; rouge; **—ar,** v. tr. rood verven; r. zich rood blanketten; **—era,** f. rouge-potje; rouge-verkoopster.
arrebollarse, v. r. zich storten, zich werpen.
arreboz/ada, f. zwerm bijen; **—ar,** v. intr. = **rebozar,** paneeren, vleesch in plakjes spek wikkelen; zich in mantel of sjaal wikkelen; r. zich inpakken, warmpjes instoppen enz.; zie **embozarse**; zwermen.
arrebuja/damente, adv. verward; terughoudend; **—r,** v. tr. verfrommelen, kreukelen; r. zich in zijn dekens wikkelen.
arreciar, v. tr. doen toenemen, sterker worden (storm, koorts enz.); r. toenemen, sterker worden (storm, koorts, enz.).
arrecido, a. verstijfd, verkleumd.
arrecife, m. weg langs 't water; klippen, rif.
arrecirse, v. r. verkleumen, verstijven.
arrechucho, m. (fam.) opwinding, gril.
arredoma/do, a. slim, geslepen; wijs; **—r,** v. tr. = **juntar,** vereenigen; r. = **escandalizarse,** geschandalizeerd worden.
arredra/miento, m. terug-deinzing, beweging van aarzeling of vrees; **—r,** v. tr. verwijderen, vrees aanjagen = **atemorizar**; r. terugdeinzen, aarzelen, terug-krabbelen.
arredro, adv. (oud) = **atrás,** achter, achter-waarts.
arregaz/ado, a. opgewipt (neus); **—arse,** v. r. de rokken opschorten.
arregl/adamente, adv. geregeld; *arregla damenta á,* prp. overeenkomstig, al naar; **—ado,** a. regelmatig; matig; geregeld, ordelijk; **—amiento,** = **reglamento,** regeling; **—ar,** v. tr. regelen, in orde maken; r. de regel volgen, geregeld worden; **—o,** m. regel, orde, regeling; liquidatie; **—o,** adv. overeenkomstig.
arregostar, v. tr. verlokken door zoete woordjes, paaien; r. zich vermeien.
arreja/car, v. tr. óver-ploegen; **—da,** f. ploeg-schrapper; ploeg-schaar; **—que,** ook (= **arrejada**) aal-speer; gier-zwaluw.
arrelde, m. gewicht van vier pond, = **arrel.**
arrellanarse, v. r. op zijn gemak gaan zitten, lekker leven.
arremang/ado, a. opgeschort, opgestroopt; *arremangado de nariz,* met opgewipte neus; **—ar,** v. tr. opschorten, opstroopen; r. aan 't werk gaan; de handen uit de mouw steken; **—o.** m. opschorting, -strooping.
arremet/edor, m. aanvaller; **—er,** v. tr. aanvallen; (fam.) aanstoot geven; **—ida,** f. aanval; afrit, begin, vertrek (v. e. paard).
arremolinado, a. = **remolinado,** in lagen uitgestort (graan); gedraaid enz.
arrenda/ble, a. rentabel, winst-gevend; verpachtbaar; **—cion,** f. **—miento,** m. verhuring, verpachting, pacht, huur; **—dero,** m. ruif-ring, waaraan de paarden vastgemaakt worden; **—do,** m. gehoorzaam aan de teugels; **—dor,** m. huurder, pachter; heler; **—jo,** m. spot-vogel; (fig.) id., naäper; **—r,** v. tr. verhuren, verpachten, beteugelen; naäpen; **—tario,** m. huurder, pachter.
arrengado, m. stof voor muskieten-gordijnen.
arreo, m. ornament, tooi, versiering; verfraaiing; adv. (fam.) achtereenvolgens; zonder ophouden; *llevar arreo,* op de schouders dragen; **—s,** m. pl. aanhangsels, bijkomende zaken; paarde-tuig; hoofd-tooi voor vrouwen.
arrepápalo, m. soort beignets.
arrepas/ar, v. intr. uitmunten (in de studie); *—'ate acá, compadre,* m. een jongens-spel (stuivertje-verwisselen).
arrepenti/do, a. berouw-vol; **—miento,** m. berouw, wroeging; **—rse.** v. r. berouw hebben.
arrepis/tar, v. tr. lompen in de papier-molens nog eens fijn stampen; **—to,** m. ('t) nog eens stampen (van lompen).
arrepollado, a. bol, gebogen.
arréptico, a. door de duivel bezeten.
arrequesonarse, v. r. schiften, zuur worden (van melk).
arrequi/fe, m. scherp schroef-ijzer om katoen uit te pluizen; **—ves,** m. pl. garnituur, opmaaksel; omstandigheden, bizonderheden; *tiene muchos arrequives,* hij heeft veel titels.
arrest/adamente, adv. stout-weg, flink-weg; **—ado,** a. onversaagd, stoutmoedig; **—ar,** v. tr. aanhouden, arresteeren; r. stoutmoedig zijn; **—o,** m. stoutmoedigheid; aanhouding.
arrezafe, m. doorn-bosch; struik-gewas; heide.
arriad/a, f. = **riada,** f. water-vloed, overstrooming; **—ura,** f. ('t) strijken (der zeilen); **—r,** v. tr. strijken (de zeilen enz.), *arriar la bandera,* de vlag strijken, *arriar las vergas,* de ra's strijken, *arriar un cabo,* een touw vieren.
arriata, f. **arriate,** m. glooiend bed langs een muur.
arrib/a, adv. boven, verder-op; *de arriba abajo,* van top tot teen; *ir agua arriba,* stroomopwaarts gaan; **—ada,** f. ('t) aanleggen in een haven; **—aje,** m. aankomst, aanvoer; landings-plaats; **—ar,** v. intr. in de haven komen, landen; (zeet.) afhouden; 't hoogste punt bereiken; zijn doel bereiken; *arribar, sobre un bajel,* op een schip stevenen; **—o,** m. aankomst, landing.

arri/cete, m. zand-bank, rif; **—cises**, m. pl. stijgbeugel-riemen; **—endo**, m. = **arrendamiento,** verhuring, verpachting.

arrie/ría, f. muilezel-drijvers ('t heele gilde); (Am. **arrieraje,** m.); **—ro**, m. muilezeldrijver.

arriesga/damente, adv. gewaagd; **—do**, a. gewaagd, gevaarlijk; **—r**, v. tr. riskeeren; r. de kans wagen, de risico op zich nemen.

arrimad/ero, m. steun, steun-punt; **—illo**, m. bekleeding, behang van matten enz.; **—izo**, a. wat aangebracht kan worden, wat ergens opgedaan kan worden; m. (fam.) klaplooper; **—o**, m. booze geest; **—or**, m. rust, blok brandhout; **—ura**, f. nadering.

arrimaje, m. over-lading in lichters.

arrim/ar, v. tr. naderbij brengen; verlaten, links laten liggen, de wapens neerleggen; de lading stuwen; r. leunen op; meedoen, zich voegen bij; zich bij iemand aansluiten; zijn toevlucht nemen; naderen; *arrimar el clavo al caballo*, een spijker te diep inslaan (bij 't beslaan), *arrimar el clavo á uno*, iemand foppen, beet-nemen; *arrimar el hombro*, iem. steunen, een handje helpen; *arrimar las espuelas al caballo*, 't paard de sporen geven; *arrimarle á uno otro delito*, iemand door nieuwe beschuldigingen treffen; *arrimarse de gorra y mogolla*, als klaplooper optreden; **—e**, m. plaats dicht bij 't doel (bal-spel); **—o**, m. stok, stut, steun; *fig.* steun, bescherming; nieuwe beschuldiging; muur waarop geen enkel deel van een gebouw rust; **—on**, m. *hacer el arrimon*, langs de muren voort-strompelen; *estar de arrimon*, passen op.

arrinconar, v. tr. op-zij leggen; ontslaan, afdanken; r. zich terugtrekken uit het maatschappelijk leven,

arrisca/do, a. stoutmoedig; **—dor**, m. olijvenzamelaar; **—r**, v. tr. in gevaar brengen; r. zijn hoofd hoog houden, trotsch zijn.

arrizar, v. tr. reven (zeilen); sjorren; inhalen (sloep); binden, iemand in verzekerde bewaring nemen.

arrob/a, f. gewicht van 25 pond (32 in Brazilië); een maat van ongeveer 18 L.; *por arrobas*, in 't groot; *echar por arrobas*, overdrijven; **—adizo**, a. (fam.) geestdrift veinzend; **—amiento**, m. geestdrift, vervoering; **—ar**, v. tr. wegen, meten met *arrobas*; r. in geestdrift zijn of raken; **—o**, m. geestdrift, vervoering.

arrocero, m. rijst-planter of -handelaar.

arrocina/do, a. dom, stompzinnig; **—rse**, v. r. dom, stompzinnig worden.

arrodela/do, a. met een schild gedekt; **—rse**, v. r. zich met een schild wapenen.

arrodeo, m. = **rodeo**, m. omweg; draai.

arrodilla/miento, m. knieling; **—rse**, v. r. neerknielen.

arrodrigar, v. tr. = **arrodrígonar**, wijnstokken stutten.

arroga/cion, f. toeëigening; aanmatiging; **—dor**, m. die zich aanmatigt of toeëigent; **—ncia**, f. aanmatiging; fierheid; verwaandheid; **—nte**, a. aanmatigend; fier; verwaand; **—r**, v. tr. zich aanmatigen; aannemen (als zoon); r. zich toeëigenen.

arroj/adamente, adv. koen, stoutmoedig; **—adizo**, a. makkelijk weg te slingeren of te werpen; **—ado**, a. onversaagd, koen; **—ar**, v. tr. wegwerpen, weg-slingeren; boos wegzenden; intr. ontkiemen; uitstralen; uitwasemen; r. zich werpen = **precipitarse.**

arrolla/dor, m. roller; **—r**, v. tr. oprollen; inpakken; (fig.) de mond snoeren; een kind in slaap wiegen.

arromadizar, v. tr. een koû doen vatten; r. een koû vatten.

arromar, v. tr. afstompen.

arronzar, v. tr. (zeet.) de kabel ophalen; 't anker lichten.

arrop/amiento, m. kleeding; **—ar**, v. tr. kleeden, toe-dekken; r. zich instoppen (in bed); *arropar el vino*, wijn met stroop mengen; **—e**, m. stroop (van druive-sap); **—eas**, f. pl. boeien; **—era**, f. stroop-pot.

arrostrado, a. brutaal.

arrostrar, v. tr. trotseeren, flink aanpakken; **—se**, v. r. tegenkomen, tot een treffen komen.

arroy/ada, f. **—adero**, m. vallei, dal, bed van een stort-beek; **—ar**, v. tr. borstweringen maken; **—arse**, v. r. meeldauw hebben (koren); weggespoeld worden; **—o**, m. beek; goot.

arroz, m. rijst; *arroz canillitas*, lange rijst (Patna), *arroz semilla*, zaad-rijst (Rangoen); **—al**, m. rijstveld.

arruar, v. intr. knorren (men zegt het van 't wilde zwijn).

arruf/adura, f. **—o**, m. bolheid van een schip dat in 't midden lager is dan aan de uiteinden; **—ar**, v. tr een schip vervaardigen dat in 't midden lager ligt dan aan de uiteinden; r. brommen, de tanden laten zien (een hond).

arruga, f. rimpel, plooi; **—cion**, f. **—miento**, m. rimpeling, plooiing; **—r**, v. tr. rimpelen, verkreuken; *arrugar la frente*, de wenkbrauwen fronsen.

arruina/dor, m. vernieler, verwoester; **—miento**, m. verwoesting, afbraak; **—r**, v. tr. vernielen, verwoesten; afbreken.

arrull/ador, m. die kinderen in slaap maakt; vleier; koozer; **—ar**, v. tr. sussen; in slaap zingen; intr. minne-koozen, „trekke-bekken"; **—o**, m. het trekke-bekken of minne-koozen; wiege-liedje, slaap-deun.

arruma/co, m. (fam.) vleiend gezicht; **—je**, m. (zeet.) ('t) stuwen van lading; **—r**, v. tr. lading stuwen; **—zon**, m. stuwing; bewolkte gezichteinder.

arrumba/das, f. pl. barghouten van een galei; **—dor**, m. die op-zij zet, afzondert; **—miento**, m. richting, plaatsing van een voorwerp; **—r**, v. tr. in een rommel-kamer doen, iem. vast-zetten; wijn overtappen; r. de juiste koers volgen.

arrunflar, v. intr. veel kaarten van dezelfde kleur in zijn spel hebben.

arrurruz, m. arrowroot, cassave.

arsenal, m. arsenaal, tuig-huis.

arsenical, a. arsenik-bevattend of op arsenik betrekking hebbend.

arsénico, m. arsenik, rattenkruid.

arsolla, f. = **arzolla**, f. groene amandel; klis-plant.

arte, m. kunst; kunstvaardigheid; *de buen arte*, sierlijk, bevallig; *de mal arte*, onhandig; *usar de arte*, slim zijn; *no tener arte ni parte*, van niets weten, er niets mee te maken hebben; *curso de artes*, cursus in physica en metaphysica; *artes liberales*, schoone kunsten; **—facto**, m. fabrieks-merk; makelij; **—jo**, m. geleding, knokkel; **—misa** of **—misia**, f. (plant) St.

Jans-kruid; **—ra,** f. bakkers-werktuig, om het brood mee te merken, voordat het in de oven gaat; **—ramente,** adv. slim, leep; **—ria,** f. slag-ader; *arteria áspera,* lucht-pijp; **—ría,** f. list, slimheid, geslepenheid; **—rial** of **—rioso,** a. slag-aderlijk; **—ro,** a. listig, slim; **—sa,** f. kneedtrog; kano; **—sano,** m. handwerksman; **—siano,** *pozo artesiano,* Artesische put; **—silla,** f. kleine trog; **—son,** m. keuken-tobbe; bakkerstrog, om 't deeg in te doen, nadat het gekneed is; zoldering met uitsnij-werk of stukadoor-werk en schilderingen.

artéti/ca, f. jicht; **—co,** a. jichtig.

ártico, a. arctisch, noordelijk.

articul/acion, f. duidelijke uitspraak; geleding; **—adamente,** adv. duidelijk hoorbaar of verstaanbaar, duidelijk uitgesproken; **—ar,** v. tr. duidelijk uitspreken; **—ar,** a. van de geleidingen of gewrichten; **—ista,** m. f. schrijver van artikelen.

artículo, m. (spraakk.) lidwoord; geleding; artikel; (jur.) dilatoire exceptie (exceptie tot uitstel van 't proces); *formar artículo,* moeilijkheden opwerpen in een geding; *el artículo de la muerte,* 't punt van sterven.

artífice, m. handwerks-man, werkman; (fig.) vernuftig mensch.

artific/ial, a. kunstmatig, kunst; **—io,** m. kunstvaardigheid, kunstigheid; handigheid; list, krijgslist; *artificio de fuego,* vuurwerk; *artificios,* toeren, kunsten-makerij; **—ioso,** a. kunstvaardig, kunstig, handig; listig.

artiga, f. pas-ontgonnen land; **—r,** v. tr. land ontginnen.

artill/ar, v. tr. van kanonnen voorzien; r. zich wapenen; **—ería,** f. artillerie; samenstel van al de onderdeelen eener machine.

artim/aña, f. val-strik, wild-strik; (fig.) list; (oud) industrie; **—on,** m. zeil van een galei.

artist/a, m. kunstenaar, artist; kunst-kenner (die er een studie van maakt); **—(tíst)ico,** a. kunst-, artistiek.

artizado, a. geslepen, sluw; bedreven.

artolas, f. pl. zadel voor twee personen.

artr/ítico, a. (geneesk.) gewrichts-; **—odia,** f. gewrichts-holte.

artuña, f. ooi zonder lam.

Arturo, m. (sterrek.) Arcturus, vaste ster in 't sterrenbeeld van Boötes (Arctofilax); Arthur.

árula, f. klein altaar.

aruñar, etc. zie **arañar,** krabben.

arvej/a, f. (plant) wikke; **—al, —ar,** m., wikke-veld; **—o,** m. soort grauwe erwt; **—on,** m. groote *arvejo,*; **—ona,** f. soort „caroube" (vrucht).

arza, f. kabel; takel.

arzobisp/ado, m. aarts-bisschoppelijk; **—al,** a. aarts-bisschoppelijk; **—o,** m. aarts-bisschop.

arzolla, f. groene amandel; klis-plant; leugentje om bestwil; *brava arzolla,* dappere leugen.

arzon, m. zadel-tasch.

as, m. aas (kaart-spel).

asa, f. handvat; voorwendsel; *amigo del asa,* boezem-vriend; *asa dulce,* gom benzoë; *asa fétida,* duivels-drek.

asacar, v. tr. valsch beschuldigen; belasteren.

asacion, f. ('t) braden of koken; ('t) koken der spijzen in eigen nat.

asad/ero, a. braadbaar; **—o,** m. gebraad; a. gebraden; **—or,** m. spit; **—ura,** f. ingewanden van wild enz.; **—uría,** f. tol voor vee.

asaet/eador, m. boogschutter; **—ear,** v. tr. met pijlen beschieten; **—inado,** a. gelijkend op de stof **saetin.**

asainetado, a. gelijkend op een *sainete,* vaudeville (soort tooneelstu).

asalariar, v. tr. salariëeren, geregeld betalen.

asalt/ador, m. aanvaller; **—ar,** v. tr. bestormen, aanvallen; **—o,** m. aanval; bestorming.

asamblea, f. vergadering; signaal „verzamelen".

asar, v. tr. braden; **—abácara, —aca,** f. **—o,** m. (plant) mansoor of asarum; **—ero,** m. slee-doorn; **—gado,** a. gekeperd, op serge gelijkend.

asativo, a. in eigen sop bereid (medicijn).

asbes/tino, a. onbrandbaar; **—to,** m. asbest.

ascalonia, f. sjalot (soort ui).

ascarides, f. pl. ingewands-wormen.

ascen/dencia, f. opgaande linie; voorgeslacht; **—dente,** m. (sterrek.) opgaand, ascendent; **—der,** v. intr. stijgen, rijzen, klimmen; *ascender á la dignidad,* de waardigheid bereiken, opklimmen tot de waardigheid; **—diente,** m. overwicht, invloed; voorvader; **—sion,** f. opstijging, Hemelvaart, ook als vrouwenaam; **—so,** m. promotie, bevordering; stijging.

as/ceta, m. askeet, zelf-kweller; zelf-kastijder; **—cético,** a. asketisch, zelf-kastijdend; **—cetismo,** m. askese, asketisme, zelf-kastijding.

ascios, m. pl. bewoners der tropen („schaduwloozen").

asco, m. afkeer, afschuw, walg; *es un asco,* 't is walgelijk; *hacer ascos,* walgelijk zijn; (fam.) doen alsof men iets versmaadt.

ascua, f. gloeiende kool; alles wat gloeit; *estar en ascuas,* op heete kolen zitten.

asea/do, a. net, zindelijk; **—r,** v. tr. netjes maken, net aankleeden; r. zich netjes aankleeden a. a.

asech/adamente, adv. verraderlijk; **—ador,** m. belager; **—amiento,** m. of **—anza,** f. belaging, hinderlaag; **—ar,** v. tr. overvallen, belagen; **—o,** = **asechamiento,** belaging, hinderlaag; **—oso,** a. verraderlijk, belagend.

asedado, a. zijde-achtig, glad.

asedi/ador, m. belegeraar; **—ar,** v. tr. belegeren, blokkeeren; **—o,** m. beleg, belegering.

aseglararse, v. r. zich secularizeeren, wereldlijk worden, d. w. z. geen geestelijke meer zijn.

asegundar, v. tr. herhalen, terugkomen.

asegura/cion, f. **—miento,** m. verzekering; zekerheid; **—dor,** m. verzekeraar (ook in de zin van die assureert); **—r,** v. tr. verzekeren, assureeren; steunen, stutten; magnetisch maken; r. zich verzekeren, iets nagaan.

asemejar, v. tr. vergelijken; **—se,** v. r. gelijken.

asenderea/do, a. begaan (een weg); verdwaald; **—r,** v. tr. een pad openen in een bosch; langs paden vervolgen.

asenso, m. toestemming; sanctie.

asenta/da, f. **de una asentada,** in eens, in één slok; **—dera,** f. **—dor,** m. scheerriem; **—deras,** f. pl. (fam.) achterste, zitvlak; **—dillas,** f. pl. **á asentadillas,** op een zadel zittend als een vrouw; **—do,** a. geplaatst; vreedzaam, kalm; **—miento,** m. wettelijk bezit; legging (van een eerste steen a. a.), vestiging; **—r,** v. tr. neerzetten, -leggen; veronderstellen; bevestigen; noteeren; in eigendom stellen; *asentar casa,* een huishouding opzetten; *asentar con maestro,* zich

aan een meester binden; *asentar plaza*, in mil. dienst gaan; *asentar bien su baza*, zijn crediet vestigen; *asentar el pie*, de voeten flink neerzetten, (fam.) *asentar el rancho*, ergens ophouden om te eten of te rusten; *asentar la mano* of *el guante*, kastijden, bestraffen; intr. passen, geschikt zijn, „goed zitten" (zooals een jas, een hoed enz. iemand „goed zit"), r. zich zetten, gaan zitten; zich vestigen; bezinken; *se asienta en el estómago*, 't bezwaart de maag.
asenti/r, v. intr. toestemmen, met iemand meegaan; **—sta,** m. leverancier voor 't leger.
aseo, m. netheid, zindelijkheid.
asequible, a. makkelijk bereikbaar, erlangbaar.
aser/cion, f. bewering, bevestiging; **—tivo,** a. bevestigend.
aserra/dero, m. zaag-put, plaats waar men zaagt; **—dizo**, a. zaagbaar; **—do**, a. getand, gekarteld; **—dor**, m. zager; **—dura,** f. ('t) zagen; **—duras**, f. pl. of **aserrin**, zaagsel; **—r,** v. tr. zagen.
asesar, v. intr. voorzichtig worden, verstandig worden.
asesin/ar, v. tr. vermoorden; door sluip-moord ombrengen; (fig.) verraden; **—ato**, m. sluipmoord; **—o**, m. sluip-moordenaar.
asesor, m. assessor, raads-man; **—ar,** v. tr. als assessor raden, raadgeven; r. de hulp van een raads-man inroepen; **—ía,** f. assessorschap, raadsman-schap.
asesta/dor, m. kanonnier; **—dura,** f. mikpunt, doel; **—r,** v. tr. mikken op.
asevera/cion, f. bevestiging, verzekering; **—r,** v. tr. verzekeren; bevestigen.
asfalto, m. asphalt.
asfixia, f. verstikking, smoring; bezwijming; **—r,** v. tr. verstikken, smoren; r. stikken; zich door verstikking dooden.
asfódelo, m. graf-bloem.
así, adv. zoo; dus; derhalve; evenzoo, evenzeer; *así bien*, zoowel, evenzeer; *así que*, zoodat, zoodra; *así así*, zoo zoo, nogal; *así que así*, doet er niet toe welk; *así como*, evenzoo; *así que asado*, koekoek één zang; *¿cómo así?* hoe dat zoo? *así pues*, zoo dan.
asid/ero, m. hand-vat; voorwendsel; **—uidad,** f. naarstigheid, aanhoudendheid; **—uo,** a. naarstig, aanhoudend.
asiento, m. zetel, stoel, zit-plaats; overeenkomst; tractaat; residentie, woon-zetel; droesem, drab; rust-vlak; aanteekening, notitie; afvoer-plaats van neger-slaven; post (in een koopmans-boek); uitgestrektheid die een mijn met het etablissement beslaat; kom (eener gemeente enz.); (fig.) omzichtigheid; *asiento de molino*, molensteen; *asiento de viento*, wind-kussen; *no calentar el asiento*, ergens niet lang blijven; *estar de asiento, hacer asiento* of *quedarse de asiento*, ergens vast verblijf houden, gevestigd zijn; *asientos* m. pl. paarlen die van boven rond en van onder plat zijn; garneersel (aan hals en mouwen); *asientos del caballo*, gedeelte van de kaak van een paard, waar 't gebit op rust.
asigna/ble, a. wat juist bepaald kan worden; **—cion**, f. bestemming, juiste bepaling of aanwijzing; assignatie; **—r**, v. tr. assigneeren, juist bepalen of aanwijzen; **—tura,** f. vak (van onderwijs).
asilo, m. asyl; wijk-plaats, toevluchts-oord.
asilla, f. klein handvat; voorwendseltje; sleutel-been.
asimiento, m. greep; gehechtheid.
asimila/cion, f. assimilatie, gelijk-stelling, gelijk-wording; **—r,** v. tr. assimileeren, gelijkstellen; intr. gelijken; r. zich assimileeren, op één lijn stellen; **—tivo,** a. gelijk-stellend, gelijk-wordend.
asimismo, adv. op dezelfde wijze; evenzoo.
asimplado, a. onnoozel of onnoozel-doend.
asinino, a. zie **asnino.**
asir, v. tr. grijpen, vatten; *asir de los cabezones*, bij de kraag pakken; intr. pakken, wortel schieten; r. zich vastklampen, zich vasthouden(**de**), (fig.) ruzie maken; een goede gelegenheid aangrijpen.
asison, m. = **sison,** soort vogel die op een patrijs lijkt (Zuid-Europa en Noord-Afrika).
asist/encia, f. bijwoning; bijstand, hulp, verpleging; **—encias,** f. pl. onderstand, „alimentatie"; **—enta,** f. hof-dame, die in 't paleis woont; **—ente,** m. helper, assistent; **—ir,** v. tr. helpen, bijstaan; bijwonen, vergezellen; verplegen, oppassen; intr. tegenwoordig zijn; in een huis wonen of er veel bezoeken brengen.
asma, f. astma, aâmborstigheid.
asmático, a. astmatisch; aamborstig.
asn/a, a. ezelin; **—as,** f. pl. dak-sparren; **—ada,** f. ezelachtigheid, domheid; **—al,** a. van 't ezels-geslacht; ezel-achtig; lomp; dom; **—almente,** adv. ezel-achtig; dom; lomp; **—azo,** m. groote ezel (ook figuurlijk); **—ería,** f. troep ezels; ezelachtigheid, domheid; **—ino,** a. = **asnal** (hierboven); **—o,** m. ezel (ook figuurlijk).
asni/co, m. verkleinw. van **asno**; ook: ijzer waarin het spit draait; **—lla,** f. schoor om een tijdelijke vloer op te houden; **—llo,** m. sprinkhaan.
asobar/cado, m. met opgestroopte mouwen; **—car,** v. tr. optillen en onder de arm houden.
asobinarse, v. r. onder een last bezwijken, neervallen; de kop tusschen de beenen laten hangen.
asocarronado, a. guitig, slim.
asocia/cion, f gemeenschap, kameraadschap; associatie; **—do,** m. deelgenoot, vennoot; compagnon, associé; kameraad; **—r,** v. tr. associeeren, deelgenoot maken; r. zich associëeren, deelgenoot worden.
asol/acion, f. = **desolacion,** f. verwoesting, woestenij; **—ador,** m. verwoester; **—amiento,** m. verwoesting; **—anarse,** v. r. schroeien; verbranden (van de zon); **—ar,** v. tr. verwoesten; r. klaar worden (likeuren), bezinken.
asolazar, v. tr. opbeuren, troosten.
asoldar, v. tr. salariëeren, bezoldigen.
asolear, v. tr. in de zon zetten; bruineeren; r. in de zon gebruind worden, „verbranden".
asolvamiento, m. verstopping (in water-buis of kanaal).
asoma/da, f. plotselinge verschijning en verdwijning; **—do,** a. dronken gemaakt; **—r,** v. tr. vertoonen, even laten zien; intr. zich beginnen te vertoonen, te voorschijn komen; r. zich even vertoonen; (fam.) dronken worden.
asombr/adizo, a. schichtig, schuchter, schuw, schrik-achtig; **—ado,** a. verbaasd; **—ar,** v. tr. verschrikken, schrik aanjagen; verbazen; r. zich verbazen, verbluft zijn; **—o,**

m. verbazing; wonder; verrassing; **—oso,** a. verbazend; verwonderlijk; wonderbaarlijk.
asomo, m. ken-teeken; aanwijzing; veronderstelling, vermoeden; *ni por asomo* of *ni aun por asomo,* geen schijntje, geen idee van.
asona/da, f. storm-achtige oploop van menschen; alarm-klok; **—ncia,** f. samen-klank, overeenkomst in klank (b. v. door gelijke begin-medeklinkers in een vers); **—ntar,** v. tr. assoneerende met consonneerende verzen mengen; **—nte,** a. samen-klinkend, assonneerend (bijv. gelijke beginletters in een vers); **—r,** v. intr. in klank overeenstemmen.
asordar, v. tr. verdooven.
asosegar, v. tr. bevredigen.
asotanar, v. tr. gewelven maken.
aspa, f. Latijnsch kruis; klos; zeilen van een windmolen; **—dera,** f. klos, afwinder; **—do,** a. met gekruiste armen; gekruisigd (aan een X-kruis); nauw-sluitend gekleed; **—dor,** m. opwinder, afwinder; **—s,** f. pl. de gezamenlijke armen van 't Lat. kruis; kruis-vormige banden om de zeilen bij sterke wind te steunen.
aspal/ato, m. roze-hout; **—to,** m. = **espalto,** spalth (verf-stof).
aspar, v. a. afwinden, opwinden; kruisigen op een Latijnsch kruis (X); leed doen; r. (fam. en fig.) hemel en aarde bewegen, al zijn best doen; *asparse á gritos,* misbaar maken (van kinderen); zich overschreeuwen.
aspaviento, m. ontsteltenis, ontzetting; **—s,** m. pl. snoeverij, groot-spraak.
aspeado, a. doorgeloopen voeten hebbend.
aspecto, m. aanzien, uiterlijk; gelaat; *á primer aspecto,* op 't eerste gezicht.
ásperarteria, f. lucht-pijp (= **arteria áspera).**
ásperamente, adv. ruw, hard.
asper/ear, v. tr. tergen, ergeren; **—ete** of **—illo,** m. zure smaak; **—eza,** f. scherpte, ruwheid, hardheid; zuurte; **—ges,** m. besprenkeling met wijwater; *quedarse asperges,* een tegenvallertje hebben; **—iega,** f. zure appel (soort reinette); **—illa,** plant, behoorende tot het genus *asperula odorata;* **—illo,** zuur-achtig, rinsch.
áspero, (superl. *aspérrimo*), ruw, hard, scherp.
asper/on, m. slijp-steen; **—sion,** f. besprenkeling, asperzie; **—sorio,** m. wijwater-kwast.
áspid, m. adder; (fig.) heet-gebakerd mensch.
aspilleras, f. pl. (mil.) kanteelen (op forten), tinnen.
aspillerar, v. tr. (mil.) van tinnen of kanteelen voorzien.
aspira/cion, f. aspiratie (uitspraak met een **h**; verlangen); aanblazing; **—nte,** m. aspirant, candidaat; adelborst; a. aspireerend, naar iets dingend (ook *geäspireerd,* met een **h**); **—r,** v. tr. adem-halen; aspireeren (met een **h** uitspreken, verlangen).
asque/ar, v. tr. verafschuwen, walgen van; **—rosamente,** adv. walgelijk; afschuwelijk; **—rosidad,** f. walgelijkheid, afschuwelijkheid; **—roso,** a. walgelijk, afschuwelijk.
asta, f. lans, speer; horen (b. v. van een stier of een hert); steel van een penseel; vlaggestok; *dar de las astas* (lett. met de horens geven, d. i. stooten), ruzie maken.
ástaco, m. kreeft.
asterisco, m. sterretje.
ástil, m. hand-vat; schacht; stang van een weeg-schaal.
astill/a, f. spaander, krul, splinter; **—ar,** v. tr. splinteren; **—azo,** m. verwonding door een splinter of afgesprongen stuk; (fam.) onaangenaam gevolg; **—oso,** a. splinterig.
astillejos, m. pl. Castor en Pollux (sterren).
astillero, m. werf; droog-dok; wapen-rek.
astrá/galo, m. (bouwk.) ring-vormige krans om een zuil; ring-vormige versiering bij de mond van een kanon; een der beentjes van de hiel.
astral, a. van de sterren; astraal.
astric/cion, f. = **astringencia,** f. samentrekking, samen-trekkende eigenschap; **—tivo,** a. samen-trekkend; **—to,** a. samengetrokken.
astrífero, a. (poët.) met sterren bezaaid, gestard, sterren dragend.
astrin/gente, a. samen-trekkend; **—gente,** m. samen-trekkend middel, astringens; **—gir,** v. tr. (weinig gebruikelijk) samen-trekken, in doen krimpen.
astro, m ster (ook in de zin van groot artiest enz.); **—labio,** m. astrolabium; instrument om hoogten te meten; **—logía,** f. sterrenwichelarij; **—lógico,** a. van sterren-wichelarij; **—(ó)logo,** m. sterren-wichelaar; **—nomía,** f. sterren-kunde; **—nómico,** a. sterren-kundig; **—(ó)nomo,** m. sterren-kundige.
astroso, a. vuil, onzindelijk.
astucia, f. list, bedrog; geslepenheid.
astucioso, a. listig enz. = **astuto.**
asturion, m. hit, pony; steur (visch).
astut/amente, adv. listig, geslepen; **—o,** a. listig, geslepen, sluw.
asubiar, v. intr. schuilen voor de regen.
asueto, m. vrije dag (op school enz.).
asumir, v. tr. de een of andere waardigheid op zich nemen; op zich nemen; r. = **arrogarse,** zich aanmatigen.
asusta/dizo, a. vreesachtig; **—r,** v. tr. verschrikken, een schrik geven; r. schrikken, een schrik krijgen.
atabacado, a. taankleurig, van de kleur van Spaansche tabak.
atabal, m. ketel-trom; **—ero,** m. ketel-tromspeler.
atabalo, m. (mil.) Moorsch muziek-instrument, cavalerie-tamboerijn.
atabanado, a. wit-gespikkeld (paard).
atabe, m. lucht-gat in een water-leiding.
atabla/dera, f. of **atabladora,** f. egge (landbouw-werktuig); **—r,** v. tr. eggen, kluiten stuk maken.
atabulo, m. N.W. wind.
atacable, a. aanvalbaar.
ataca/dera, f. l. werktuig om een gat in een gesprongen rots te stoppen; **—do,** a. besluiteloos; gierig, schriel; **—dor,** m. aanvaller; toestopper; lastpost (persoon); **—dura,** f. verstopping; toeknooping; **—r,** v. tr. toeknoopen, vast-maken; met de laadstok behandelen; aanvallen; in 't nauw brengen; stoppen; *atacar bien la plaza,* zich volproppen.
atacola, f. staart-riem (van een paard).
atader/as, f. pl. slob-kousen; **—o,** m. touw, koord; *no tener atadero,* zonder kop of staart, wanordelijk.
atad/ijo, m. pakje, bundeltje; losse knoop; **—o,** m. pak, bundel, bos; streng (kralen, uien enz.); a. weinig waard (persoon); „gebonden";

—or, m. pakker, binder; **—ura,** f. binding, vast-making.
atafagar, v. tr. vervelen; r. versuffen; „'t land" krijgen.
atah/arre, m. of **atafarra,** f. staart-riem van trek-dieren; **—orma,** f. soort adelaar met witte staart; visch-arend.
ataifar, m. soort diepe schotel; ronde tafel der Moren.
atair/ar, v. tr. vormen snijden; **—e,** m. vorm.
ataj/adizo, m. afschutting, beschot; **—ador,** m. die afsluit of de weg belemmert; **—ar,** v. tr. onderscheppen; beletten, tegenhouden, dwingen of overhalen; afperken, versterkingen maken; afsnijden (een weg); intr. een korter weg nemen; r. bedremmeld, uit het veld geslagen zijn; **—ea, —ía,** f. goot, riool; **—o,** m. kortere weg; beschot; gevechts-stelling (bij 't schermen); *salir al atajo,* een spreker in de rede vallen.
atalaya, f. wacht-toren, uitkijk; — m. wachter op een wacht-toren; **—dor,** m. wachter; scherp waarnemer; **—r,** v. tr. de wacht houden over.
atamiento, m. schuchterheid, wezel-achtigheid; verder = **ligadura** en **ligamento,** band, verband.
atan/asia, f. (plant) wurm-kruid; **—or,** m. waterleiding, onderaardsche buis.
atanquía, f. haar-wegnemende zalf; kam om mee te kaarden; groote kaarde; soort zijde
atañadero, a. wat betrekking heeft, aangaat.
atañer, v. intr. toebehooren.
ataqu/e, m. aanval; (fig.) twist; loop-graaf; toeval, aanval; **—iza,** f. 't inleggen van wijnstokken; **—izar,** v. tr. = **amugronar,** leggen van wijnstokken.
atar, v. tr. binden, vast-maken, strikken, (fig.) beletten; *atar con fuerza,* knevelen; *atar con hebilla,* gespen, vast-gespen; (fam.) *atar bien su dedo,* goed zijn maatregelen nemen, op zijn hoede zijn; (fam.) *al atar de los trapos,* ten slotte; (fam.) *ni ata ni desata,* hij slaat door, hij weet niet wat hij zegt; (fam.) *no ata los perros con longaniza,* (lett. hij bindt de honden niet met worst), hij is niet zoo rijk of mild als men zegt; r. in de klem raken; (fig.) hechten aan; *se ata á la letra,* hij houdt zich streng aan de letter; (fam.) *¡átatela al dedo!,* wees er lekker mee! daar ben je vet mee!
ataracea, f. inleg-werk.
atarantado, a. gebeten door een *tarántula*; rusteloos; onbesuisd; verbaasd.
ataraza/no, f. arsenaal; droog-dok; loods waar touw-slagers werken; (Andal.) wijn-kelder; dieven-bergplaats; **—r,** v. tr. bijten.
atarear, v. tr. een taak opleggen; met werk overladen; r. hard werken.
atarjea, f. omhulsel der buizen eener leiding; afvoer-kanaal; zink-put; afvoer-buis uit een goot-steen; goot-steen.
atarquinar, v. tr. met slijk vullen.
atarragar, v. tr 't hoef-ijzer van een paard de juiste vorm geven.
atarrajar, v. tr. een schroef-draad maken.
atarraya, f. werp-net (= **esparavel).**
ataruga/miento, m. indrijving van wiggen; **—r,** v. tr. wiggen inbrengen; dicht-stoppen, een prop ergens op doen; (fig. fam.) iemand in 't nauw drijven, uit 't veld slaan; r. in de war raken, van streek raken.
atasajar, v. tr. in stukken snijden (vleesch om in te zouten).
atasc/adero, m. modder-poel; (fig.) hindernis, beletsel; **—amiento,** m. 't in de modder raken; **—ar,** v. tr. een lek stoppen; (fig.) een zaak tegenhouden; tr. in de modder blijven steken (ook fig.) blijven vast-zitten; verstopt raken (leiding); **—o,** m. boei; hindernis.
ataud, m. dood-kist.
ataudado, a. doodkist-vormig.
ataujía, f. ingelegd metaal, damasceering.
ata/viar, v. tr. tooien, uitdossen; r. zich optooien, zich uitdossen; **—vío,** m. tooi; dos; **—vismo,** m. atavisme (terugkeer van een oorspronkelijk type); **—xia,** f. (geneesk.) ruggemergs-tering.
atediar, v. tr. mishagen, ergeren.
ateis/mo, m. atheïsme, ongeloof; **—ta,** m. atheïst, ongeloovige.
atemorizar, v. tr. bang-maken, schrik aanjagen.
atempera/cion, f. tempering, matiging; **—r,** v. tr. temperen, verzachten.
atemporalado, a. storm-achtig.
atenacear, v. tr. met nijp-tangen scheuren.
atenazar, v. tr. = **atenacear.**
aten/cion, f. oplettendheid; voorkomendheid; koop-contract (van wol); welwillendheid; *en atencion á,* adv. met het oog op, in aanmerking genomen; *sin atencion,* bij ongeluk; **—ciones,** f. pl. goedheden; **—der,** v. intr. (**á**) letten op, zorgen voor, in aanmerking nemen; **—dible,** a. de aandacht waard; **—erse,** v. r. zich houden aan; *no sé á qué atenerme,* ik weet niet waaraan ik me te houden heb.
ateneo, m. athenaeum.
aten/tacion, f. **—tado,** m. vergrijp, onwettige daad, aanslag; **—tadamente,** adv. tegen de wet; **—tado,** a. wijs, beleidvol; **—tamente,** adv. attent, beleefd, voorkomend; **—tar,** v. tr. een aanslag doen op, misdaad bedrijven tegen; r. omzichtig te werk gaan; **—to,** a. attent, beleefd, voorkomend; adv. in aanmerking genomen; **—uacion,** f. verzachting, vermindering; vermagering; **—uar,** v. tr. verzachten, verminderen.
ateo = **ateista,** atheïst, god-loochenaar.
atercionado, a. aangetast door derden-daagsche koorts.
aterciopelado, a. fluweel-achtig.
atere/cerse, v. r. = 't volgende.
atericiarse, v. r. geel-zucht hebben.
ateri/do, a. verkleumd; **—miento,** m. verkleuming; rilling (van koude); **—rse,** v. r. verkleumen, verstijven van koû.
atermasia, f. (geneesk.) ziekelijke hitte.
atérmano, a. niet warmte-geleidend.
aterra/dor, m. **-a,** f. schrik-aanjager, -jaagster; a. schrik-aanjagend, vreeselijk, verschrikkelijk; **—miento,** m. omver-werping, ter-aarde-werping; verschrikking; **—r,** v. tr. omver-werpen, ter-aarde-werpen; verschrikken; r. (zeet.) de kust houden.
aterronar, v. tr. (de aarde) in kluiten maken.
aterrorizar, v. tr. verschrikken, doen ontzetten.
atesar, v. tr. = **atiesar,** v. tr. verstijven, hard maken; stijf aanhalen (touw).
atesorar, v. tr. opsparen; opzamelen.
atesta/cion, f. attestatie; bewijs; getuige-verklaring; **—do,** a. koppig (= **testarudo**);

—dos, m. pl. getuig-schrift (= **testimoniales**); **—dura,** f. opvulling, vol-propping; **—r,** v. tr. opvullen, volstoppen; vol-proppen, ophoopen; getuigen.
atestigua/cion, f. **—miento,** m. verklaring (van getuige); **—r,** v. tr. getuigen; **astestiguar con alguno,** als getuige oproepen.
ateta/do, a. tiet-vormig; **—r,** v. tr. zoogen, de tiet geven.
atetillar, v. tr. (boomen) omgráven, rondom uitgraven, omspitten.
ateza/do, a. zwart (gemaakt); **—miento,** m. zwart-making; **—r,** v. t. zwart-maken; r. zich zwart-maken, zwart worden.
atiborrar, v. tr. met wol of iets anders opvullen, opstoppen; r. zich volproppen.
aticismo, m. atticisme; zwier.
ático, a. Attisch; zwierig, sierlijk; m. bovenste verdieping, onder 't dak; **—s,** m. pl. voetstukken der balustraden.
atiesar, v. tr. verstijven, hard of stijf maken (= **atesar**).
atifle, m. kleien pottebakkers-drievoet.
atigrado, a. getijgerd, als een tijger-vel.
atilda/dura, f. interpunctie; fijne afwerking; **—r,** v. tr. punctueeren, het teeken **tilde** over een **ñ** zetten; opmerken, critizeeren; „de puntjes op de i zetten", fijn afwerken.
atina/damente, adv. voorzichtig, wijselijk; **—r,** v. tr. treffen, juist treffen; intr. slagen; doeltreffen.
atincar, m. borax.
atiplar, v. tr. een muziek-instrument hooger stemmen; de boven-toon geven; r. zijn stem of een instrument hoog uit laten klinken.
atiricia/do, a. geel-zucht hebbend; **—rse,** v. r. geel-zucht krijgen.
atisb/adero, m. kijk-gat, opening om door te gluren of te beluisteren; **—ador,** m. begluurder; beloerder; bespieder; **—adura,** f. begluring, bespionneering; bespieding; **—ar,** v. tr. begluren, beloeren, beluisteren; **—o,** m. kleine aanwijzing; bespieding; *en atisbo,* op de loer.
atisuado, a. gelijkend op goud-weefsel.
atiza/dero, m. opwekker; **—dor,** m. aanstoker, opstoker (ook letterlijk) pook; **—r,** v. tr. aanstoken, opstoken, (ook letterlijk) oppoken; schenken (wijn); stooten, porren met.
atizonar, v. tr. dicht-metselen, grof toe-pleisteren; r. meeldauw hebben.
atlante, m. Atlas, persoon die een groote last draagt (vleiende betiteling van bestuurs-dignitarissen); **—s,** m. pl. (bouwk.) figuren die men in pl. v. zuilen gebruikt.
átlas, m. atlas; eerste hals-wervel; soort groot papier.
at/leta, m. atleet; worstelaar a. a.; **—létíca,** f. lichaams-oefeningen, toeren-makerij; **—lético,** a. atletisch; sterk.
atmósfera, f. atmosfeer.
atmosféri/ca, f. pneumatische machine; **—co,** a. atmosferisch, wat op de damp-kring betrekking heeft.
atoa/je, m. 't op sleep-touw nemen, 't sleepen; **—r,** v. tr. op sleep-touw nemen; sleepen.
atobar, v. tr. verrassen, verbazen; verdooven; r. zich verdooven.
atocina/do, a. vet, dik; **—r,** v. tr. een varken snijden om in te zouten, (fam.) vermoorden, „mollen"; r. (fam.) „zich dik maken", boos worden.
atocha, f. *esparto*-gras; **—l** of **—r,** m. veld beplant met *esparto*-gras.
atole, m. maïs-soep.
atolondra/do, a. onbesuisd, onbezonnen; **—miento,** m. onbesuisdheid; ontsteltenis, onthutstheid; **—r,** v. tr. verdooven, doen versteld staan; 't hoofd op hol brengen; r. onthutst, ontsteld zijn.
atolla/dero, m. modder-poel, plaats vol modder; (fig.) moeilijkheid, hinderpaal; **—r,** v. intr. in de modder raken of blijven steken; r. idem; in moeilijkheden komen.
atom/ista, m. atomist; **—ístico,** a. atomisch.
átomo, m. atoom, ondeelbaar deeltje; *reparar en un átomo,* 't allerminste of geringste opmerken; **—s,** m. pl. zonne-stofjes.
atondar, v. tr. de sporen geven (een paard).
atonía, f. algemeene zwakheid.
atónito, a. verbaasd, verwonderd.
atonta/damente, adv. dom, zot; **—miento,** m. verbijstering, „beteuterdheid"; **—r,** v. tr. verbijsteren; verdwazen; r. beteuterd, onthutst zijn; zot worden.
atorarse, v. r. = **atascarse,** vast-raken a. a.
atormenta/damente, adv. op kwellende of plagende wijze; **—dor,** m. kweller, plager; a. kwellend, plagend; **—r,** v. tr. kwellen, plagen; voortdurend leed doen
atornilla/dor, m. schroeven-draaier; **—r,** v. tr. schroeven.
atorozonarse, v. r. aan koliek lijden (paard).
atortolar, v. tr. overbluffen, in de war brengen, uit 't veld slaan
atortujar, v. tr. plat maken, pletten.
atosiga/dor, m. vergiftiger; (fig.) kwel-geest; **—miento,** m. vergiftiging; **—r,** v. tr. vergiftigen; kwellen, bestoken.
atrabajado, a. versleten; afgezaagd.
atraban/car, v. tr. (fam.) vlug afdoen, afraffelen; knoeien; **—co,** m. overhaasting; knoei-werk.
atrabili/ario, of **—oso,** zwartgallig; **—s,** f. zwartgalligheid; melancholie.
atraca/dero, m. T. landings-plaats, steiger; **—r,** v. tr. T. naar de wal sturen of brengen (een vaartuig); langs zij komen; vol-proppen; **¡atraca!** leg aan! r. zich vol-proppen.
atrac/cion, f. aantrekking; aantrekkelijkheid; **—on,** m. (fam.) over-eting; overlading; **—tivo,** a. aantrekkelijk; **—tivo,** m. bevalligheid; *fuerza atractiva,* aantrekkings-kracht.
atraer, v. tr. aantrekken; verlokken.
atrafagarse, v. r. (fam.) zwoegen, sloven.
atragantar, v. tr. iets in de keel krijgen; de keel afsluiten; r. zich verslikken; blijven steken (met spreken).
atraidorado, a. verraderlijk.
atraill/ado, a. oproerig; **—ar,** v. tr. de jacht-honden koppelen, indeelen; 't wild volgen met een hond.
atrampa/miento, m. een verstopping in een kanaal of water-leiding); **—r,** v. tr. een water-leiding a. a. verstoppen; r. verstopt raken; defect raken (van deuren en vensters); bemoeilijkt worden, in verlegenheid raken..
atrancar, v. tr. (een deur) met een spalk of dwars-hout afsluiten; overstappen, overspringen (dit ook figuurlijk); intr. met groote stappen loopen.
atrapar, v. tr. (fam.) pakken, vangen; betrappen; inhalen.
atras, adv. achterwaarts; vroeger; *volverse atras,* achterwaarts gaan, achteruit-gaan, terug-krabbelen; *hacia atras,* achterwaarts; achteruit.

atrasado, a. ten-achter (in alle beteekenissen), slecht bij kas; *atrasado de noticias*, onwetend in gewone dingen; **—s**, m. pl. achterstand (van gelden a. a.).
atras/ar, v. tr. uitstellen; achteruit zetten, achterwaarts voeren; r. achter-blijven; schulden hebben; achter zijn (uurwerk); **—o**, m. fortuin-verlies; uitstel; ('t) achter zijn van een uurwerk; **—os**, m. pl. achter-stand.
atravesa/do, a. scheel, loensch; schuin; m. mormel (basterd-hond); **—dor**, m. die monopolizeert; in 't groot opkoopt; **—ño**, m. dwarsbalk; **—r**, v. tr. dwars doorgaan; oversteken, kruisen; een balk dwars-leggen; doorsteken; wedden op een der spelende personen; met een heer (meestal troef) een hooge kaart van de tegen-partij winnen („snijden"); in 't groot opkoopen; *atravesar una palabra con alguno*, een woord met iemand wisselen; r. tusschen-beide komen; elkaar kruisen; de weg afsnijden, een zaak belemmeren; disputeeren, rede-twisten.
atrayente, a. aantrekkelijk, verlokkelijk.
atreguado, a. gek bij vlagen; in wapenstilstand.
atresnalar, v. tr. schoven zamelen.
atrev/erse, v. r. durven; zich verstouten; *atreverse á otro*, iemand openlijk aanvallen, te lijf gaan; **—ido**, a. stoutmoedig, koen, onversaagd; **—imiento**, m. onversaagdheid, stoutmoedigheid.
atribu/cion, f. toeschrijving; toekenning van prerogatief; prerogatief; jurisdictie; **—ir**, v. tr. toeschrijven; aanwrijven; beschuldigen; toepassen; r. zich aanmatigen; zich toeëigenen; **—tivo**, a. attributief; **—to**, m. attribuut; wat eigen is; zinne-beeld; insigne.
atriceses, m. pl. stijgbeugel-ringen.
atricion, f. zelf-verwijt, contritie.
atril, m. koor-lessenaar; muziek-lessenaar; **—era**, f. dek van de koor-lessenaar.
atrinchera/miento, m. borst-wering, barrikade; **—r**, v. tr. borst-weringen, versterkingen of barrikaden maken.
atrio, m. vestibule; voor-portaal.
atristar, v. tr. = **entristecer**, bedroeven.
atrito, a. ingekeerd, vol zelf-verwijt (tegenover God), vol contritie.
atro, (poët.) zwart, somber.
atrocidad, f. snoodheid; buitensporigheid; (fam.) *es una atrocidad*, 't is verschrikkelijk, 't is ontzettend.
atr/ofia, f. (geneesk.) atrofie (achterlijkheid in ontwikkeling van een deel van 't lichaam); **—ófico**, a. atrofisch (achterlijk in ontwikkeling, een lichaams-deel).
atrompetado, a. trompet-vormig.
atrona/do, a. onredelijk; onbesuisd; **—dor**, m. donderaar; schreeuwer; **—dura**, f. = **alcanzadura**, wond aan een voorpoot (paard); **—miento**, m. sterke verbazing; „overdondering"; **—r**, v. tr. een donderend geluid maken; *atronar con gritos*, razen en tieren; overdonderen; r. door de donder bevangen (kuikens en zijde-wormen, die daardoor sterven); ontzet zijn.
atronerar, v. tr. van schiet-gaten voorzien.
atropa/do, a. in troepen of groepen bijeen; **—r**, v. tr. in troepen of benden bijeen doen; r. troepen of benden vormen; zich groepeeren.
atropella/damente, adv. te hoop geloopen, in verwarde massa; **—do**, a. overijld, onbesuisd; **—dor**, m. die overhoop-loopt, die bruskeert; **—miento**, m. ('t) overhoop-loopen, bruskeeren; wets-overschrijding; **—r**, v. tr. overhoop-loopen, met voeten treden; beleedigen, minachten; r. onbezonnen, overhaast te werk gaan of spreken.
atroz, a. snood; vreeselijk; *es una casa atroz*, 't is vreeselijk, ook als fam. uitdrukking.
atrozar, v. tr. (zeet.) een ra aan de mast vastsjorren.
atufa/damente, adv. spijtig; gemelijk; **—r**, v. tr. boos-maken, ergeren; luchten (dranken); r. boos worden, zich ergeren.
atun, m. tonijn; (fam.) *pedazo de atun*, dom-kop; **—ara**, f. tonijn-visscherij; **—era**, f. tonijne-net; **—ero**, m. tonijn-visscher of -verkooper.
atura/da, f (oud) duur; uitstel; **—damente**, adv. met zorg, vuriglijk enz.; **—r**, v. intr. (oud) hard werken; tr. (fam.) op- of verstoppen; met zorg doen, volharden in.
aturdi/do, a. onbesuisd; ontsteld, verbluft; **—miento**, m. onbesuisdheid; groote verwondering; verdooving, verlamming; versuffing; **—r**, v. tr. doen ontstellen, verbazen; uit het veld slaan, verstomd doen staan; r. verstomd zijn; versteld staan.
aturrullar, v. tr. uit het veld slaan, van streek brengen (hiervan ook de afleiding met **—miento**).
atusa/dor, m. kapper, pruike-maker; **—r**, v. tr. het haar kammen, in-orde maken, kappen; (fam.) aaien, streelen; r. zich opdirken, zich aanstellerig optooien.
atutía, f. zalf van koper-oxyde.
auca, f. gans; ganze-bord.
auda/cia, f. vermetelheid; **—z**, a. vermetel.
audi/ble, a. hoorbaar; **—encia**, f. audiëntie; gehoor; gerechts-hof; audiëntie-zaal; gerechtszaal; *audiencia de los grados* hof van appel; **—encias**, f. pl. pleidooi; **—tivo**, a. van 't gehoor; **—tor**, m. rechter; **—tor de la nunciatura**, gedelegeerde van de Nuntius; **—tor de rota**, prelaat van de **Rota** (pauselijk gerechts-hof); **—toría**, f. auditeurschap; **—torio**, m. gehoor, de gezamenlijke toehoorders; **—torio**, a. = **auditivo.**
auge, m. (sterrek.) apogeum (verste afstand van de aarde; (fig.) hoogste positie, toppunt van geluk.
augur, m. = **agorero**, m. wichelaar, voorspeller; **—acion**, f. wichelarij, waarzegging; **—al**, a. van wichelarij, waarzeggerij; **—ar**, v. tr. = **agorar**, v. tr. voorspellen; **—io**, m. = **agüero**, m. voorspelling, waar-zegging uit de vlucht der vogels a. a.
augusto, a. verheven, majestueus.
aula, f. gehoor-zaal, aula.
aúlico, a. tot het hof of paleis behoorend.
aull/adero, m wolve-hol of -schuil-plaats; **—ador**, m. die huilt; **—ar**, v. intr. huilen (als wolven); **—ido**, of **aullo**, m. gehuil (als van wolven).
aument/able, a. vermeerderbaar; **—acion**, f. vermeerdering, toevoeging; **—ador**, m. vermeerderaar; **—ar**, v. tr. vermeerderen, toevoegen; r. toenemen; **—ativo**, a. grootermakend, toegevoegd; **—ativo**, m. vergrootwoord (tegenover *verklein-woord*); **—o**, m. vermeerdering, toevoegsel; **—os**, m. pl. winst, voordeel; bevordering, promotie.
aún, adv. nog; zelfs, ja zelfs; nochtans; ech-

ter; **—que**, conj. ofschoon, alhoewel, al is 't ook dat ..., al ware 't ook dat ...
aunar, v. tr. vereenigen; verzamelen, bijeendoen, bijeen-voegen; r. vereenigd zijn, verzameld zijn of zich verzamelen a.a.; samenzweren.
¡aupa! intr. (fam.) hoepla! hop! **—r**, v. tr. helpen opstijgen.
aura, f. soort gier (Amerika); briesje; koelte; *aura popular*, populariteit.
aúreo, a. (poët.) gouden, gulden; *aúreo número*, gulden-tal (voor de berekening van Paschen).
auréola, f. stralen-krans, aureool.
au/rícula, f. (plant) auricula; elk zijdelingsch aanhangsel, zooals de oor-lel; **—ricular**, a. van het oor; **—rista**, m. en f. oor-kundige.
aurífero, a. goud-houdend.
auriga, m. (poët.) voer-man, koetsier; wagenmenner.
aurora, f. dageraad; Aurora.
aurraugado, a. slecht bewerkt (grond).
auscultacion, f. (geneesk.) auscultatie (onderzoek door kloppen en luisteren).
ausen/cia, f. afwezigheid; f. pl. roep; *tener buenas ó malas ausencias*, een goede of een kwade roep hebben; **—tarse**, v. r. zich verwijderen, afwezig zijn; **—te**, a. afwezig; m. f. afwezige.
auspicio, m. voor-teeken; auspiciën; bescherming.
auster/idad, f. strengheid (van levens-wijze, zeden); **—o**, o. streng (in levens-wijs, zeden), onwrikbaar, onvermurwbaar.
austr/al, a. zuidelijk; **—o**, m. zuide-wind.
au/téntica, f. certificaat, rechts-geldig stuk; **—tenticacion**, f. 't rechts-geldig maken; **—tenticar**, v. tr. rechts-geldig maken; **—tenticidad**, f. rechts-geldigheid; **—téntico**, a. rechts-geldig, autentiek.
autillo, m. bizonder decreet; soort uil.
auto, m. decreet, rechterlijke uitspraak; vonnis; *auto definitivo*, afdoend vonnis; *auto interlocutorio*, interlocutoir vonnis (waarvan men in hooger beroep kan gaan); *auto en favor*, reden te meer; **autos**, proces-stukken, ook: 't heele proces of rechtsgeding; (fam.) *estar en los autos*, goed op de hoogte van een zaak zijn, die door en door kennen.
autocracia, f. autocratie, alleen-heerschappij.
autócrata, m. autocraat, alleen-heerscher.
autocrático, m. autocratisch.
autográfico, a. autografisch (zelf-geschreven).
autógrafo, m. autograaf (zelf-geschreven stuk).
automático, a. automatisch (als een lede-pop).
autómato, m. automaat (lede-pop).
autopsia, f. autopsie (lijkschouwing).
autor, m. schrijver, auteur; uitvinder, directeur (v. e. schouwburg); **—ía**, f. directie (v. e. schouwburg); **—idad**, f. autoriteit, gezag; invloed, overwicht; **—itario**, a. op gezag gegrond.
autoritati/vamente, adv. op gezag-hebbende wijze; **—vo**, a. gezag-hebbend.
autoriza/ble, a. te autorizeeren, machtigen, wettigen; **—cion**, f. of **—miento**, m. autorizeering, machtiging; **—damente**, adv. op gezag-hebbende wijze; **—do**, a. geautoriseerd; uitnemend, machtig; **—dor**, m. die autoriseert; **—r**, v. tr. autorizeeren, machtigen of wettigen; bevestigen, bewijzen.
autumnal, a. herfstelijk.
auxili/ador, m. helper; **—ar**, v. tr. helpen, bijstaan; **—ar** of **—atorio**, a. hulp-; auxiliair; **—o**, m. hulp, bijstand.
avacado, a. koe-achtig; dik van buik (paard)
avadarse, v. r. doorwaadbaar zijn.
avahar, v. a. met de adem warm maken.
aval, m. borgtocht (voor betaling); **—ancha**, f. sneeuw-storting, = **alud.**
aval/ar, v. intr. beven (de aarde), daveren; **—entado**, a. snoever, opsnijder; **—o**, m. lichte aard-beving, aard-schok; **—ote**, m. tumult.
avalizar, v. tr. boeien uitzetten.
avalorar, v. tr. schatten; prijzen, loven.
avambrazo, m. voor-armstuk (v. e. wapenrusting).
avanpiés, m. stuk van een slob-kous, dat de wreef bedekt.
avan/ce, m. voort-gang, vooruit-treding; aanval; voorschot; **—ces**, m. pl. (zeet.) som uitbetaald aan officieren en bemanning van een schip vóor 't vertrek; **—te**, adv. (zeet.) vooruit! voorwaarts; **—tren**, m. (mil.) voorwagen (vóor een kanon); **—zada**, f. (mil) voorpost; **—zado**, a. ver-gevorderd, bijna uit of klaar; **—zar**, v. intr. vooruit-gaan; (mil.) aanvallen; **—zo**, m. balans (van koopmansboeken); batig slot; voordeelig overschot.
avar/amente, adv. gierig, vrekkig; **—icia**, f. gierigheid, vrekkigheid; **—icioso**, a. of **—iento**, gierig, vrekkig; **—ientamente**, adv. hebzuchtig; **—o**, a. gierig, schriel; **—o**, m. gierigaard; woekeraar; **—os**, m. pl. Avaren (oude volks-stam).
avasalla/do, a. onderworpen; slaafsch; **—dor**, m. onderwerper; **—miento** = **vasallaje**, m. onderwerping, onderworpenheid, slaafschheid; **—r**, v. tr. onderwerpen.
ave, f. vogel (meer in natuur-historische zin en poëtisch); *ave de rapiña*, roof-vogel; *ave brava*, wilde vogel; *ave fria*, kievit, ook: botterik; *ave de cuchar*, vogels met zwem-vliezen; *es un ave*, 't is zoo licht als een veertje.
avecina/do, a. naburig, buur geworden; **—miento**, m. naburigheid, buurschap; buurt; **—r**, v. tr., v intr. nabij-brengen, buren zijn a. a.
avecinda/miento, m. woning, verblijf-plaats; domicilie; **—r**, v. tr. domicilie geven, domiciliëeren; r. domicilie nemen; naderen.
avechucho, m. leelijke of vuile vogel; (fig.) kleine, onaangename verschijning.
avejenta/do, a. vroeg-oud, oud uitziend; **—rse**, v. r. er vroeg-oud uitzien.
avejigar, v tr. bobbels, knobbels of pukkels maken, veroorzaken.
avellan/a, f. hazel-noot; **—a índica**, f. myrebolanum (Indische vrucht gebezigd om te verven en te looien); **—ado**, a. note-bruin; **—ar**, m. hazelaren-tuin, -boschje; **—arse**, v. r. hard en droog worden; **—eda**, f. beker-achtige huls der eikels; **—era**, f. of **—o**, m. hazelaar; **—ero**, m. hazelnoten-koopman.
avemaría, Ave Maria, naam van een gebed; *al avemaría*, bij 't vallen van den avond; *en un avemaría*, in een ommezientje.
aven/a, f. haver, haver-veld; (poët.) herdersfluit; ijzer-erts; *avena loca*, wilde haver; **—ado**, a. van haver; ook: lijdend aan vlagen van krankzinnigheid; **—al**, m. haverveld, haver-aanplant; **—amiento**, m. afleiding van stil-staand water; **—ar**, v. tr. stil-

staand water af laten loopen; **—ate,** m. verfrisschende drank van haver gemaakt.
avenencia, f. overeen-stemming, onderling goed-vinden.
avener/a, f. haver-veld; **—o,** a. wat zich in de haver ophoudt.
aveni/da, f. overstrooming; volks-verzameling, volks-oploop; opeen-hooping; schikking, overeenkomst; laan; **—damente,** adv. eens, in overeen-stemming; **—do,** a. overeengekomen; *bien avenido,* in goede harmonie; **—imiento,** m. overeen-stemming, onderling goedvinden; gebeurtenis; **—ir,** v. tr. schikken, verzoenen; r. zich schikken; met elkaar in goede harmonie leven.
aventa/dero of **—dor,** m. wanner; 't eerste ook: wan-plaats; **—dura,** f. gezwel aan de vet-lokken van een paard.
aventaja/damente, adv. voordeelig; **—do,** a. voordeelig; groot van stuk; prachtig; *soldado aventajado,* soldaat op extra-soldij; **—r,** v. tr. overtreffen; verbeteren; een voordeel toestaan.
aventa/miento, m. wanning, (het) wannen; **—r,** v. tr. wannen; (fam.) weg-jagen; intr. 't ruime sop kiezen; r. uit-knijpen, weg-loopen.
aventur/a, f. avontuur; toeval; risico; gevaar; **—ado,** a. gewaagd; gelukkig; *bien aventurado,* zalig, gelukkig; *mal aventurado,* ongelukkig; **—ar,** v. tr. wagen, riskeeren; r. zich wagen, gevaar loopen; **—eramente,** adv. op avontuur, op goed geluk; **—ero,** a. vrijwillig, ongedisciplineerd; **—ero,** m. **-a,** f. avonturier, -ster; vrijwilliger; (fam.) klaplooper.
averamia, f. soort kleine eend.
avergonzar, v. tr. beschamen; r. zich schamen.
avería, f T. averij; (fam.) ongeval; verzameling vogels; volière; kippen-hok.
averiar, v. tr. beschadigen, bevuilen, bederven; r. averij krijgen; bederven.
averigua/ble, a. na te gaan, voor naspeuring vatbaar; **—cion,** f. onderzoek, naspeuring; na-vraag; **—damente,** adv. stellig, zeker; **—dor,** m. onderzoeker; naspeurder; die nagaat; **—r.** v. tr. nagaan, naspeuren, onderzoeken; **—con,** r. zich met iemand verstaan, hem tot rede brengen.
averío, m. trek- of werk-beest.
averno, m. (poët.) hel, onder-wereld.
averrugado, a. vol wratten.
avers/ar, v. tr. intr. verafschuwen, een afkeer hebben van; **—ion,** f. afkeer, afschuw.
avestruz, m. struis-vogel; (fig.) dom-kop, lomperd.
avezar, v. tr. = **acostumbrar,** gewennen.
avia/do, a. *¡ estamos bien aviados !* we zijn er mooi aan toe; (fam.) *estar bien ó mal aviado,* goed of slecht toegerust, ingericht, van 't noodige voorzien zijn; **—dor,** m. die voorbereidt of in-orde-maakt of uitrust (wordt in **México** gezegd van iemand die fondsen voorschiet om een mijn te ontginnen); dunne dril-boor op scheeps-timmerwerven in gebruik; **—miento,** m. = **avío,** uitrusting, bagage; exploitatie-fonds; **—r,** v. tr. voor een reis van 't noodige voorzien; verhaasten, tot spoed aanzetten, bespoedigen; uitrusten; geld voorschieten voor mijn-ontginning; *vamos aviando,* laten we eindigen; r. zich uitrusten, voorbereiden; zich toerusten.
ávid/amente, adv. begeerig, gretig; **—èz,** f. begeerigheid, gretigheid; **—o,** a. begeerig, gretig.
aviejarse = **avejentarse,** oud schijnen vóor zijn tijd, en eenvoudig: oud worden.
aviento, m. = **bieldo,** of **bielgo,** m. hark om 't graan van 't stroo te scheiden.
avies/amente, adv. ten onrechte; op ondeugende wijze; **—o,** a. kronkelend, bochtig; (fig.) ongezeggelijk, kwaadaardig, slecht, verdorven.
avigorar, v. tr. versterken, sterken; aanmoedigen, aanvuren, aanzetten.
avilantez, f. (oud) vermetelheid; onbeschaamdheid.
avillana/damente, adv. op gemeene manier; **—do,** a. onedel, gemeen, laag; **—r,** v. tr. degradeeren, verlagen; r. gemeen worden, zich „encanailleeren”.
avinagra/do, a. azijn-achtig; een kwaad humeur hebbend.
avío, m. provizie, leeftocht, toerusting; voorschot voor mijn-exploitatie (México); **—s,** m. pl. alles wat voor iets noodig is (reis a. a.).
avion, m. gier-zwaluw.
avis/ado, a. voorzichtig, helder-ziend; *mal avisado,* ondoordacht; m. (in de Zigeunertaal) rechter; **—ador,** m. aankondiger, verwittiger; **—o,** m. aankondiging, mededeeling; waarschuwing; advies; „aviso”, een vaartuig om correspondentie, orders a. a. over te brengen; *andar* of *estar sobre aviso,* op zijn hoede zijn.
avisp/a, f. wesp; **—ado,** a. levendig, opgewekt; **—ar,** v tr. de sporen geven; (Zigeunertaal) bang-maken; r. zich ongerust maken; zijn luiheid afschudden; zich opmaken; **—ero,** m. wespen-nest, wespen-honing; **—on,** m. hommel; (fig.) roover.
avistar, v. tr. ontdekken, in 't oog krijgen, bespeuren; r. een ontmoeting of onderhoud hebben; een „interview” hebben.
avit/ar, v. tr. (zeet.) de kabel om de betings winden; **—ones,** m. pl. (zeet.) bram-zeil-schoten; betings.
avitualla, f. ('t) van victualiën voorzien; approviandeering; **—r,** v. tr. van victualiën, provisiën of proviand voorzien.
aviva/damente, adv. levendig, vlug; fluks; **—dor,** m. die weêr opwekt, verlevendigt; schaaf om groeven te maken; papier met gaatjes om de eitjes van zijde-wormen te doen uitkomen; **—r,** v. tr. verlevendigen, opwekken; aanvuren; opfrisschen (kleuren); doen uitkomen (zijde-wormen uit de eitjes); versnellen (de schreden); intr. herleven, weer opleven.
avizor, m. (fam.) bespieder, spion; *ojo avizor,* spiedend oog; **—es,** m. pl. (Zigeuner-taal) oogen; **—ar,** v. tr. (fam.) bespieden, beloeren.
avo, m. (rekenk.) breuk; uitgang der breukgetallen; *tres octavos* $\frac{3}{8}$; *siete dozavos,* $\frac{7}{12}$.
avoca/ble, appeleerbaar; **—cion,** f. of **—miento,** m. appèl, hooger beroep; **—r,** v. tr. appeleeren, in hooger beroep gaan over een zaak; **—torio,** a. van hooger beroep.
avu/casta, f. smient (vogel); **—go,** m. (plant) wilde peer; **—guero,** m. wilde peere-boom.
avutarda, f. wilde kalkoen; trap-gans.
axiom/a, m. axioma; **—ático,** a, axiomatisch.
axiómetro, m. axiometer (instrumentje om de richting van de stuur-stang aan te wijzen).
¡ay! int. ach! ach! helaas!; **—es,** m. pl. klacht, beklag.

aya, f. kinder-meid (vooral uit Indië).
ayanque, m. (zeet.) val (touw om een zeil of een vlag te hijschen).
ayer, m. dag van gisteren; — adv. gisteren; laatst, onlangs; *de ayer acá*, pas, heel kort geleden; (fam.) *de ayer á hoy*, sinds kort.
ayo, m. gouverneur, huis-onderwijzer.
ayuda, f. hulp; ondersteuning; inspuiting, lavement; vrouwe-spuit; — m. assistent, helper; *ayuda de parroquia*, hulp- of bijkerk; *ayuda de costas*, geldelijke hulp voor een bepaald doel; *ayuda de cámara*, lijf-knecht, kamer-dienaar; **—dor,** m. helper, assistent; **—nte,** m. adjudant; **—r,** v. tr. helpen; steunen.
ayun/ador, m. vaster; **—ar,** v. intr. vasten; **—o,** m. vasten; **en ayunas,** nuchter; onwetend, onkundig van iets.
ayunque, m. aambeeld; (fig.) vastberadenheid.
ayuntador, m. die vereenigt, aaneen-voegt, inspant of in 't juk slaat.
ayunta/miento, m. gemeente-bestuur; bijeenvoeging; *casa de ayuntamiento*, stadhuis, raad-huis; **—r,** v. tr. bijeenvoegen, vereenigen.
ayustar, m. (zeet.) splitsen en in elkaar werken (twee eindjes touw).
azabach/ado, a. git-zwart; **—e,** m. git; meerl (vogel); **—es,** m. pl. gitten sieraden.
azábara, (plant) aloë van Barbados.
aza/can, m. water-drager; *está hecho un azacan* of *anda hecho un azacan*, hij heeft 't erg druk; **—caya,** f. groote water-pijp; hydraulische machine om water op te werken; groote rozekrans.
azache, m. soort zijde die zeer donker lijkt.
azada, f. spade, schoffel; *azada cambada*, kromme schoffel; *azada de descepar*, om te graven of om te werken; **—da,** f. slag met een spade of schoffel.
azadon, m. groote schoffel; houweel; *azadon de peto*, hak; **—ada,** f. slag met een houweel; **—ar,** v. tr. met schoffel omwerken, graven, omspitten; **—azo,** m. slag met houweel of hak; **—cito,** m. korte spade; **—ero,** m. spitter, die met een spade graaft.
azafata, f. hof-dame, weduwe die als hofdame belast is met het toezicht op de juweelen der koningin en haar moet wekken.
azafate, m. teenen draag-bak; mand met lage randen om brooze voorwerpen in te vervoeren (ook wel zoo iets van hout, zink of blik).
azafran, m. (plant) safraan; *azafran bastardo* of *romí*, basterd-safraan; **—ado,** a. safraan-kleurig; geel als safraan; **—al,** m. safraan-aanplant; **—ar,** v. tr. met safraan kleuren, met safraan mengen; **—ero,** m. safraan-handelaar.
azagador, m. pad voor vee.
azagaya, f. assagaai (werp-spies der wilden); **—da,** f. slag met een assagaai.
azahar, m. oranje-bloesem.
azainadamente, adv. verraderlijk, trouweloos.
azambo/o, —ero, m. kwee-boom.
azanoria, f. = **zanahoria,** f. wortel (Fr. carotte).
azanoriate, m. geconserveerde, geconfijte wortelen; (fig.) flauwe complimenten, aanstellerij.
azar, m. ongeval; tegenspoed in 't spel, hindernis bij een spel; *tener azar con*, ongelukkig zijn in.
azarbe, m. afvoer-sloot, riool.
azarcon, m. roode menie; grijs lood-oxyde; donkere oranje-kleur.
azarja, f. winder voor ruwe zijde.
azarollo, m. lijster-bessen-boom.
azarosamente, adv. op noodlottige wijze.
azaroso, a. ongeluk-brengend, onheil-brengend; noodlottig, ongelukkig.
ázimo, a. ongegist; (fig.) onbesmet.
aznach/o, —ollo, m. Schotsche den.
ázoe, m. stik-stof.
azófar, m. = **laton,** m. messing.
azoga/damente, adv. opgewonden, ijlings; **—do,** a. van foelie voorzien, gefoelied; bevend, als iemand die kwik ingenomen heeft; **—miento,** m. bewegelijkheid, onrust, ongedurigheid; ('t) foeliën (spiegels), foelie; **—r,** v. tr. foeliën (van spiegels); r. ongedurig, onrustig zijn.
azogue, m. kwik-zilver; **—ría,** f. kwik-zilver-laboratorium.
azóico, a. stikstof-houdend.
azolar, v. tr. met een dissel bewerken, schaven.
azor, m. soort havik; dief; **—ero,** m. handlanger van een dief.
azora/miento, m. ontsteltenis, ongerustheid; schrik; **—r,** v. tr. van streek brengen; doen ontroeren, ontstellen; r. haastig en zenuw achtig te werk gaan, handelen.
azorra/miento, m. duizeligheid, sufheid door erge hoofd-pijn; **—r,** v. tr. een schip overladen; r. inslapen tengevolge van een zware hoofdpijn.
azot/acalles, m. straat-slenteraar, straat-slijper; **—ado,** m. gegeeselde; iemand die zich bij de processies in 't openbaar geeselt (dan = **disciplinante)**; **—ador,** f. geeselaar; adj. geeselend; zweepend; **—aina,** f. (fam.) afranseling; **—ar,** v. tr. geeselen, met de zweep slaan; *azotar las calles*, langs de straten slenteren; **—azo,** m. slag op 't achterste, spec. met de zweep; **—e,** m. zweep, geesel; ransel op 't achterste (van een kind); (fig.) ramp; *azote de campaña*, jacht-zweep; *mano de azotes* of *vuelta de azotes*, pak slaag op 't achterste; *pena de azotes*, afranseling in 't openbaar (straf); **—e,** m. = **ázoe,** stikstof.
azotea, f. plat-dak; belvedère.
azua, f. maïs-wijn.
azúcar, m. suiker; *azúcar de pillon*, brood-suiker; *azúcar de lustre*, poeder-suiker; *azúcar moreno* of *— negro*, bruine suiker; *azúcar piedra* of *— candi*, kandij-suiker; *azúcar mascabado*, bastaard-suiker; *azúcar terciado*, ongeraffineerde suiker; *azúcar de redoma*, gekristallizeerde suiker onder in de fleschen; *azúcar de quebrados*, fijne witte suiker; *azúcar de plomo*, lood-suiker; *azúcar y canela*, a. geel-bruin; **—(zucar)ado,** a. zoet, laf; vriendelijk; **—(zucar)ar,** v. tr. zoeten, verzoeten, van suiker voorzien; verzachten; **—(zucar)ero,** m. suiker-pot, suiker-doos; **—(zucar)illo,** m. luchtig stuk suiker, dat dadelijk in water oplost.
azucena, f. witte lelie; *azucena amarilla*, gele amaryllis.
azud, f. sluis, afsluiting in een rivier, om 't water tegen te houden en te verdeelen; **—a,** f. water-werk om velden te besproeien, „Perzisch water-wiel".
azuela, f. dissel, hak-mes.

azufaif/a, f. jujube (vrucht); **—o,** m. jujubeboom.
azufr/ado, a. zwavel-achtig; zwavel-houdend; **—ador,** m. plaats waar men stoffen aan zwavel-damp bloot-stelt; **—ar,** v. tr. zwavelen; aan zwavel-damp bloot-stellen; **—e,** m. zwavel; *azufre en canuto,* pijp-zwavel; **—oso,** a. zwavel-achtig.
azul, a. blauw; *azul claro,* licht-blauw; *azul subido,* helder-blauw; *azul verdemar,* zee-blauw, zee-groen; m. blauwe steen op *lapis lazuli* gelijkend; *darse un verde con dos azules,* dolle pret hebben; **—ado,** a. azuur; T. geblauwd; **—aque,** m. jode-lijm. aard-pek; **—ar,** v. tr. blauwen, blauw-maken, kleuren; **—ear,** v. intr. blauw-achtig zijn, naar 't blauw zweemen; **—ejo,** m. verglaasde tegel (in Moorsche bouw-werken); Hollandsche tegel; koren-bloem; **—enco,** a. **—ino,** a. blauw-achtig.
azumar, v. tr. het haar verven.
azúmbar, m. damasonium, water-banaan.
azumbr/ado, a. gemeten met de *azumbre* (70 azumbres = 161 liter); (fam.) boven zijn tee-water; **—e,** m. maat van iets meer dan 2 liter, $1^1/_2$ „gallon".
azuquero, m. = **azucarero,** m. suikerpot a. a.
azur, m. (wapenk.) azuur, blauw.
azutero, m. hij die 't toezicht heeft op de azuda's (sluizen a. a.).
azuza/dor, m. die aanzet, aanvuurt; **—r,** v. tr. opwekken, irriteeren; (fig.) prikkelen.

B

bab/a, f. kwijl, speeksel; **—ador,** m. **—ero,** m. kwijl-lapje; **—aza,** f. schuim; **—ear,** v. intr. kwijlen; **—eo,** m. gekwijl.
babada, f. dij-been (ook wel **babero).**
bábara, f. berline, landauer.
babazorro, m. lomperd, boere-kinkel; (fam.) zot, die zich verbeeldt geestig te zijn.
baber/a, f. **—ol,** m. kin-stuk (van een helm); **—a,** m. (fam.) sul, zot.
babia, f. *estar en babia,* afgetrokken zijn; **—eca,** m. (fam.) lummel, lomperd.
babilla, f. huid die de verbinding van dij met buik bij de viervoetige dieren bedekt.
babor, m. bak-boord; *de babor á estribor,* dwars-scheeps.
babos/a, f. slak; zaad-ui; ook een vischsoort; **—ear,** v. tr. slecht drukken; **—ear,** v. intr. kwijlen; **—illa,** f. = **babosa,** slak; **—o,** a. kwijlend, kwijlerig.
babucha, f. soort Moorsche muil of pantoffel.
bacalao of **bacallao,** m. kabeljauw = **abadejo**; (fam.) magere slungel.
baca, f. breuk in een **acequia** (waterleiding); laurier-bes.
bacada, f. (oud) slag van iets dat valt.
bacan/al, m. bacchanaal; woeste pret; **—te,** f. ruzie-makende, schreeuwerige vrouw; vrouwelijke dronkaard; bacchante; **—ales,** m. pl. bacchanaliën, bacchus-feesten.
bácar/a, —is, f. (plant) vlooie-kruid.
bacera, f. verstopping in de milt; zwelling van de onder-buik.
baceta, f. oud hazard-spel met kaarten, dat streng verboden was.
bacía, f. metalen kom; barbiers-kom of -schaal.
bácigà, f. spel met drie kaarten.
bacilar, a. staaf-vormig.
bacillar, m. pas aangeplante wijngaard.
bacin, m. aalmoezen-schaal (bij de mis); pot in een stilletje; **—ada,** f. afgang; **—eta, —ica,** f. aalmoezen-schaal; kommetje, schaaltje; *bacinica de afeitar,* barbiers-kom of -schaal; **—ete,** m. helm (uit de XIVe eeuw), Fransch „bassinet".
Baco, m. Bacchus, wijn-god; *las ermitas de Baco,* de kroegen.
bacon/ado, a. gerookt; **—ar,** v. tr. pekelen, zouten; rooken.
baculífero, m. baculiferus, struik waarvan zeer gezochte wandel-stokken gemaakt worden.
báculo, m. stok, wandel-stok; staf; (fig.) steun, troost; *báculo pastoral,* herders-staf van bisschop of abt; *báculo de Jacob,* instrument om astronomische hoogten te meten.
bache, m. plek in 't plaveisel of de bestrating, die door wagen-raderen beschadigd is, zweetplaats voor schapen (vóor 't scheren).
bachiller, m. baccalaureus, iemand met een „baccalaureaat" (academische titel, Fr. *bachelier*); (fig.) veel-prater; **—a,** f. geleerde vrouw, veel-praatster; **—ato,** m. de graad van „baccalaureus"; **—ear,** v. intr. snappen, babbelen; **—ejo,** m. klein praat-ziek mannetje; **—ia,** f. geklets; „bok" in de zin van erge vergissing; „achterdeurtje" (listige uitvlucht); antwoord, uitlegging die men zonder goede grond geeft.
bada, f. = **rinoceronte,** m. neus-hoorn.
badaj/ada, f klepel-slag, klok-slag; onnoozelheid, die men gewichtig zegt; **—ear,** v. intr. veel onzin uitslaan; **—o,** m. klepel; (fig.) onzinverkooper, „kletsmeier".
badan/a, f. opgemaakt schape-vel; (fig.) *zurrar la badana,* afranselen; **—ero,** m. verkooper van schape-vellen.
badaza, f. (oud) lederen zak, ransel; **—s,** f. pl. touwen van een klein zeil dat aan een grooter bevestigd wordt.
badea, f. = **sandía,** water-meloen (onze Indische *semangka*); (fig.) grappen-maker, hans-worst.
baden, m. ravijn.
badeya, f. olie-winkel.
badiana, f. Indisch anijs-zaad.
badil, m. **—a,** f. kole-schop a. a.
badina, f. plas.
badomía, f. onzin, zotte-klap.
badulaque, m. (oud) long-ragoût (dan syn. met **chanfaina,** f.); blanketsel; (fam.) aanstellerige zot; **—ar,** v. intr. zich zoo gedragen.
bafanear, v. intr. (fam.) opsnijden.
baga, f. touw om een last tegen te houden op een last-dier; huls van de lijnzaad-korrel; **—je,** m. last-dier, rijdier (speciaal voor militaire transporten); **—jero,** m. voer-man, geleider van last-dieren of wagens; **—r,** v. intr. zaad voortbrengen (vlas).

bagatela, f. bagatel, nietigheidje, kleinigheid; beuzelachtigheid (zie **friolera,** id.).
bagazo, m. uitgeperst overblijfsel van druiven, suiker-riet enz. (in Ned.-Indië *ampas* genoemd); ook = **baga,** 2e beteekenis.
baguillello, m. stokje, staafje.
bagilla = **vajilla,** f. vaat-werk.
bagre, m. (Am.) klein vischje; (fam.) leelijk, min vrouws-persoon; **—ro,** m. (id.) iemand die zulke vrouwen het hof maakt of verliefd maakt.
bagual, a. woest, wild, ongetemd; m. paard dat zoo is.
bague/cita, —ta, f, stok of roede om uit te kloppen.
¡bah! int. bah! och! *¡bah! ¡es imposible!* och! 't is onmogelijk!
bahareque, m. schutting.
baharí, m. sperwer.
bahía, f. baai, golf, als veilige anker-plaats voor schepen.
bahuno, a. gemeen, min.
bahurrero, m. vogelaar.
baibel, m. instrument om hoeken te meten.
baiben, m. uit drie deelen gedraaid touw; touwtje.
baila, f. zee-forel; — (oud) dans, bal; *ser dueño de la baila,* de leider zijn.
bail/able, a. dansbaar, geschikt om op te dansen (muziek); **—adero,** a. dansend, goed om te dansen; **—ador,** m. danser; a. dansend; **—r,** v. tr. intr. dansen; *bailar el agua delante,* naar iemands pijpen dansen; **—arin, -a,** danser of danseres van beroep; **—e,** m, dans; bal; ballet; baljuw (rechter); *baile de candel,* of *de boton gordo* of *de cascabel gordo,* dans-huis; *baile general* directeur der kroongoederen; *baile local,* rechter in eerste instantie; **—ete,** m. ballet (= **baile**); **—ía,** f. **—iazgo,** m. baljuw-schap (gebied); commandeurschap (der Maltezer ridders); **—iaje,** m. commandeurschap (de waardigheid) van de Maltezer ridders; **—ío,** m. Maltezer ridder boven de rang van commandeur; **—ito.** m. kleine dief (Zigeuner-taal); **—on,** m. (Zigeuner-taal) oude dief; **—otear,** r. intr. zonder opgewektheid dansen, als een oude man; springerig dansen.
baivel, m. = **baibel,** winkel-haak van steenhouwers.
bajá, m. pasja (Turksche en Perzische titel).
baja, f. daling; afslag; toelatings-bewijs tot opname in 't hospitaal voor soldaat of matroos; briefje met absent-melding of vaak ook de schrapping van een militair uit het leger; zie ook **bajo** en **bajío,**; inzakking (van het terrein); **—da,** f. afdaling, helling; 't kelderen van wijn; huis-zoeking; vijandelijke inval uit zee of van de bergen; 't neerschieten van een valk ter valken-jacht; **—do,** a. alleen in *bajado del cielo,* uitstekend, zeldzaam; onverwacht gunstig; **—lato,** m. pasja-schap; **—manero,** m. (Zigeuner-taal) gauw-dief; **—mano,** m. ongeveer = 't vorige; **—mar,** m. laag-water, eb; **—mente,** adv. laag, gemeen.
bajar, v. intr. dalen, naar beneden gaan; zakken; vervallen; uitgevaardigd worden (bevel a. a.); *bajar de ley,* in waarde verminderen (goud en zilver); *bajar de punto* of *de rumbo,* zijn rang verliezen; *bajar del punto,* minder worden, zich matigen (zaken); tr. naar beneden brengen; vernederen; de prijs afslaan, verminderen; buigen ('t hoofd, *la cabeza*), neer-slaan (de oogen, *los ojos*); *bajar el punto* of *de punto,* een toon lager zetten, transponeeren; *bajar un rio,* een rivier afzakken; *bajar la voz,* zachter spreken; *bajar el tono,* zonder aanmatiging spreken; (fig.) *bajar la cerviz,* vernederen, 't hoofd doen buigen; (fig.) *hacer bajar el gallo,* de mond snoeren; (fig.) *bajar las orejas,* toegeven, zich gedwee schikken; r. zich bukken, zich buigen; „kruipen"; *bajarse de la querela,* van zijn vorderingen afzien.
bajel, m. schip, vaartuig ('t gewone woord is **buque**); **—ero,** m. eigenaar, meester van een schip.
baje/ra, f. (oud) daling, helling; **—ro,** a. lager, onder-, beneden-; **—te,** m. stem tusschen bariton en bas; **—za,** f. laagheid, gemeenheid; minderwaardigheid; inzakking van 't terrein; *bajeza de nacimiento,* lage afkomst; *bajeza de ánimo,* kleinmoedigheid.
bajilla de porcelana, f. porceleinen tafelservies (= **vajilla —**).
bajillo, m. wijn-vat, „pijp".
bajío, m. zand-bank, ondiepte (zie **baja**); verval, achteruitgang; *dar en un bajío,* op een zand-bank raken.
bajo, m. (zie **bajío,** zand-bank); bas (stem), bas-partij; **—s,** pl. pooten (van een paard), rand van een kleed; klippen; a. laag; kruiperig; nederig; beneden-; *piso bajo,* benedenverdieping, gelijk-vloers; dof (kleuren); vlak (stijl, zonder verheffing); *bajo de ley,* minwaardig (edele metalen); *bajo relieve,* basrelief; prep. onder, = **debajo de**; adv. beneden; zachtjes (ook **bajito**); *bajo-mano,* onderlegger (om op te schrijven); *por lo bajo,* stilletjes, voorzichtig.
bajoca, f. groene tuin-boon; doode en verdroogde zijde-worm.
bajo-fondo, m. blinde klip.
bajon, m. fagot; fagotist; **—azo,** m. doodsteek a. e. stier; **—ista,** m. fagotist.
bajo-vientre, m. onder-buik.
bajulacion, f. opdracht, betrekking.
bala, f. bal; kogel; baal; druk-bal, drukkersbal; *como una bala,* bliksem-snel; **—s,** pl. *balas rojas,* gloeiende kogels; *balas encajonadas,* schroot; *balas enramadas,* ketting-kogels; *balas de metralla,* kartets-kogels.
balada, f. ballade; (fam.) concert.
balad/or, a. blatend; **—or, -a,** m. f. blatend dier; **—rar,** v. intr. een keel opzetten, schreeuwen; **—ron,** m. snoever; **—ronada,** f. snoeverij, opsnijderij; **—ronear,** v. intr. snoeven, opsnijden.
balagar, m. hooi-berg, om het vee 's winters te voederen.
bálago, m. lange stroo-halm; zeep-sop om zeepbellen te blazen; stroo-berg; *sacudir el bálago* of *menear el bálago,* afranselen, een „pak" geven, = *sacudir el bulto.*
balaguero, m. stroo-berg die men op de dorsvloer maakt.
balance, m. balans (v. e. koopman), schommeling; ('t) slingeren (v. e. schip); verder = **tanteo** en **avance** (balans); **—ar.** v. tr. doen schommelen; wegen; onderzoeken; in evenwicht houden; intr. slingeren; (fig.) weifelen; zich wiegen, heen en weer slingeren onder 't gaan of dansen; **—o,** m. ('t) slingeren (v. e. schip); **—ro,** m. = **balanzario,** degeen die de randen der munten zuiver maakt.

balancin, m. zwengel-hout (waaraan het „in-span" van een wagen wordt bevestigd); balanceer-stok; munt-machine; **—es,** m. pl. (zeet.) toppenant.
balandra, f. (zeet.) bijlegger (soort schuit).
balandran, m. huis-kleed van een geestelijke.
balano, m. (ontleedk.) eikel.
balanz/a, f. weeg-schaal; weeg-toestel; (fig.) vergelijking, oordeel; (Zig.-taal) galg; *juez de balanza,* ijker; *andar en balanza,* in gevaar verkeeren om zijn fortuin of zijn rang a. a. te verliezen; *balanza de cruz,* stang-weeg-schaal; **—ar,** v. tr. = **balancear,** wegen, doen schommelen enz.; **—ario,** m. = **balancero,** degeen die de randen der munten zuiver maakt; **—on,** m. goud-smids-kroes, smelt-kroes.
balar, v. intr. blaten; (fam.) *andar balando por una cosa,* naar iets hunkeren.
balast/ar, v. tr. begrinten; bestraten; **—e,** m. steenen of grint voor macadam-wegen a. a.
balaus/tra, f. bloemen van de wilde granaat-boom; **—trada,** f. balustrade, leuning; **—trado,** a. afgeperkt met balustrade-werk; **—tre,** m. leuning; **—trero,** m. wilde granaat-boom.
balazo, m. geweer-schot, kanon-schot; schot.
balbu/cencia, f. ('t) stotterend, stamelend spreken; **—ciente,** a. stotterend, stamelend; **—cir, —cear,** v. intr. stotteren stamelen.
balcon, m. balkon; **—aje,** m. rij balkons.
baldado, a. verminkt; niet kunnende loopen.
balda/quin, —quino, m. baldakijn, bedhemel, troon-hemel.
baldar, v. tr. verminken; „schenden" (van zaken die paars-gewijze voorkomen); „renonce" maken bij 't kaart-spelen; troeven.
balde, m. emmer, puts; bakje bij 't kalefateren gebezigd; **en balde,** tevergeefs; **de balde,** gratis of zeer goedkoop; **—ar,** v. tr.('t dek) zwabberen; **—s,** m. pl. glacé-leder; **—eo,** m. (het) zwabberen van 't dek.
baldío, a. braak; (fig.) ijdel, zonder grond, doelloos; — m. vagebond, land-looper.
baldo, m. „renonce" (kaart-spel).
bald/on, m. beleediging, hoon; **—onar,** v. tr. of **baldonear,** beleedigen, hoonen; **—osa,** f. vloer-steen, vloer-tegel.
balduque, m. breed rood band, om papieren bijeen te binden.
bale/ría, f, groote kogel-hoop; **—ro,** m. kogel-vorm; **—ta,** f. kleine baal.
bali/do, m. geblaat; **—tadera,** f. instrumentje van gespleten riet, waarop men de kreet v. e. ree nadoet, om 't moeder-hert te lokken.
balij/a, f. valies; brieven-tasch; **—ero,** m. dorps-brieven-besteller; **—on,** m. groot valies.
balisa, f. (zeet.) boei.
balista. f. balista (oorlogs-werktuig om steenen te werpen).
balística, f. balistiek, teorie van 't schieten.
balnadú, m. grens,
balon, m. ballon, bal om mee te spelen; groote baal; 24 riem.
balota, f. kogel voor stemmingen, en om te loten; **—da,** f. sprong van een paard, met de vier pooten van de grond; **—je,** m. ballotage; **—r,** v. tr. stemmen met een **balota,** balloteeren; (fig.) in de maling nemen.
balsa, f, plas, poel; vlot; vergaar-bak voor 't uitgeperste vrucht-vleesch der olijven; prauw van boom-schors der wilden; **—merita,** f. reuk-fleschje met balsem; **—(á)mico,** a. balsamiek, geurig; **—mino,** f. balsamien; **—mita mayor,** f. althea (kruid).
bálsamo, m. balsem; zalf; *ser un bálsamo,* uitstekend smaken (wijn).
balsar, m. met bosch begroeid moeras.
bals/ear, v. tr. een rivier op een vlot oversteken; **—ero,** m. veer-man, vlot-voerder; **—illa,** f. veer-pont, vlotje; **—opeto,** m. groote beurs, gewoonlijk op de borst gedragen; (fam.) hart.
balteo, m. (mil.) officiers-sjerp.
baluarte, m. bolwerk, bastion; (fig.) wat verdedigt of beschermt.
balumb/a, f. pak, volume van veel zaken bij elkaar; opeen-stapeling van krachtige gezegden; **—o,** m. groot maar niet zwaar voorwerp; troep, hoop.
balle/na, f. walvisch; balein; traan (olie); **—nato,** m. jong van een walvisch; **—ner,** m. walvisch-vormig schip; **—nera,** f. walvisch-boot; **—nero,** m. walvisch-vaarder.
ballest/a, f. kruis-boog; ook = **ballista,**; instrument door de draaiers gebruikt; **—ada,** f ('t) schieten met een kruis-boog; **—azo,** m. schot van een kruis-boog; **—ear,** v. tr. met een kruis-boog schieten op; **—ería,** f. boog-schutterij; schietkunst (oud); jacht-kunst; huis, waar de jacht-toerustingen bewaard worden en de jagers-boog-schutters vertoeven; **—ero,** m. boog-schutter, kruis-boog-schutter; *ballestero de maza,* knots-drager (zeker beambte die bij plechtige gelegenheden een knots draagt); *ballestero de corte,* koninklijke portier; **—illa,** f. (zeet.) instrument om hoogten te meten; lancet van vee-artsen; **—on,** m. een zekere hand-greep of bedriegerij bij 't kaart-spelen.
ballico, m. (plant.) roode dolik (tusschen 't koren), ray-gras.
ballueca, f. wilde haver.
bamba, f. schommel van takken of touwen gemaakt; **—lear, —near,** v. intr. wankelen, instorten; waggelen; **—rria,** „beest" (toeval-stoot op 't biljart): m. (fam.) zot, lummel.
bambo/chada, —che, m. schilderij in 't grof-kluchtige genre, zooals bijv. voorstellende een dronkemans-partij; **bamboche** ook (fam.) klein en dik persoon, „prop" of „potjerol"; *cara de bamboche,* bol-rond gezicht.
bambo/leo, —neo, m. wankeling, schommeling, waggeling; **—learse,** v. r. waggelen, wankelen.
bambolla, f. ijdel vertoon.
bambú, m. bamboe.
banan/a, f. banaan, pisang; **—ero,** m. banaan- of pisang-boom; **—o,** m. idem. (Zie **plátano,** boom en vrucht beide).
banast/a, f. groote teenen mand; ben; *estar como sardinas en banasta,* als haringen in een ton zijn; **—ero,** m. mande-maker; **—o,** m. ronde ben of groote mand; (pop.) gevangenis, „doos", „nor".
banca, f. bank zonder leuning; „banken" (kaart-spel); slag-plank voor wasch-vrouwen; „bank" van de speler die tegen alle andere speelt; *banca de nieve,* ijs-berg; **—da,** f. laken-werkers-tafel, waarop 't laken geschoren wordt; hoeveelheid laken die er op zoo'n tafel kan; **—do,** m. bed, bank; **—l,** m. terras ophooging; tafel-kleed; laag (b.v. *de piedra,* steen, *de arcilla,* leem); **—lero,** m. tafelkleed-fabrikant; **—rrota,** f. bankroet, faillissement; *hacer bancarrota,* bankroet gaan; **—za,** f. **—zo,** m. groote bank.

banco, m. bank (ook als geld-instelling en zand-bank); *casa de banco,* bank-huis, bankiershuis; *banco de economia,* spaar-bank; *banco de rio,* zand-bank vóor een rivier; *razon de pie de banco,* onzinnige redeneering; *pasar por los bancos de Flandes,* lett. door de banken (zandb.) van Vlaanderen gaan, d.w.z. een zeer moeielijke taak op zich nemen; in de Zigeuner-taal *banco*: hok, nor, gevangenis.
banda, f. bende, partij, bond; zwerm (vogels); kant, zijde (= **lado**); ridder-sjerp; *banda rejilla,* sjerp of gordel van net-werk; *banda grana,* scharlaken-roode sjerp; (zeet.) *dar á banda,* omleggen (een schip om het te repareeren); *caer ó estar en banda,* gevierd, slap hangen (kabel); *banda de babor,* bak-boordzijde; (geneesk.) verband; —**da,** f. troep, bende; zwerm; *á bandadas* bij troepen, benden of zwermen; —**na,** f. foulard (Ind. zijden doek); *bandana colorada,* roode foulard; —**rria,** f. groote ijzeren hamer op schepen gebezigd.
bande/ar, v. tr. (oud) geleiden; v. r. zich weten te redden; —**ja,** f. presenteer-blad.
bander/a, f. vlag, vaandel, banier (ook vlag op een schip); vendel, troep die onder een vaandel strijdt; *arriar la bandera,* de vlag strijken; *á banderas desplegadas,* met vliegende vaandels; *levantar bandera,* zich aan 't hoofd eener partij stellen; —**eta,** f. baanderol (soort vaandel voor sieraad); —**etas,** f. kampvlaggen; —**illa,** f. houten werp-spiesje met linten en vloei-papier erom, in gebruik bij de stiere-gevechten; soort waaier in de vorm van een vlaggetje: *poner á uno una banderilla,* iemand een fijne hatelijkheid zeggen; —**illear,** v.tr. met *banderillas* werpen (bij 't stiere-gevecht); —**illero,** m. *banderilla*-werper (bij 't stiere-gevecht); —**izar,** v. tr. woelingen verwekken; —**izo,** a. oproerig, muitend; —**ola,** f. baanderol, vlaggetje aan een lans; stuk leder-werk, waaraan de „giberne" hangt.
bandido, m. bandiet, roover.
bandin, m. (zeet.) zit-plaats links en rechts van de achter-steven in een galei.
bando, m. edict, bevel-schrift; afkondiging: *echar bando,* een bevel-schrift uitvaardigen; —**la,** f. —**lin,** m. soort van luit; —**lera,** f. schouder-riem (ruiterij); bandelier; —**lero,** m. roover; kwâjongen.
bandu/llo, m. (fam.) buik; —**rria,** f. een snaar-instrument.
bango, m. bhang, Indische hennep.
banova, f. sprei.
banque/ra, f. kleine open bije-korf; plaats waar de bije-korven staan; —**ro,** m. bankier, wisselaar; —**ta,** f. drie-potig bankje; (mil.) banket, kleine verhevenheid achter een borstwering; —**te,** m. banket, feest-maal; —**tear,** v. intr. feest-vieren, feest-malen geven.
banzo, m. was-doeken rand van een borduurraam.
bañ/a, f. = **bañadero,** bad-plaats voor wilde dieren; —**adera,** f. voet-bad; (zeet.) schepper om uit te hoozen; *bañadera para asiento,* zit-bad; —**adero,** m. zie **baña;** —**ador, -a,** m. bader, baadster; soort kuip der kaarse-makers; —**ar,** v. tr. laten baden, in 't water doopen, besproeien (zee of rivier); overdekken met (verf of vernis); —**ero,** m. -**a,** f. bad-man, -vrouw; —**il,** m. poel waar herten baden; —**ista,** m.f. iemand die mineraal-water drinkt of erin baadt; —**o,** m. bad, bad-plaats, bad-inrichting of -kuip; *baño de cadera,* heup-bad; *baño de chaparron,* stort-bad; *baño de Maria,* „bain Marie" (heet water waarin men een pot met spijzen warm maakt).
bao, m. (zeet.) hoofd-dwars-balk van een schip; *bao moestro,* midscheeps-balk.
baptisterio = **bautisterio,** m. baptisterium, deel van de kerk waar de doop-fonten zijn.
baque, m. (oud) schok bij 't vallen.
baque/ano, m. reis-gids; —**ro,** m. koehoeder, ossen-drijver; —**ta,** f. laad-stok; trommel-stok; roede; *mandar á baqueta,* gebiedend optreden; —**tas,** f. pl. *carrera de baquetas,* roeden-loop (mil. straf); —**tazo,** m. (= **baque**) slag bij 't vallen; —**teado,** a. gehard in 't werken; —**tear,** v. tr. kwellen; slaan; —**tera,** f. stok om mee schoon te maken; —**tero,** m. lade voor de laadstok; —**tilla,** f. staafje, stokje; —**to,** m. soort baars; soort kameel.
baquía, f. kleur v. e. dronkaard.
báquico, a. bacchisch, dronkemans-.
baradura, f. ('t) aan de grond raken v. schepen.
baraja, f. spel kaarten; —**dura,** f. ('t) wasschen der kaarten; (fig.) verwarring; —**r,** v. tr. kaarten wasschen; dooreen-smijten, in de war brengen; *paciencia y barajar,* geduld maar; r. in de war raken.
baran/da, f. leuning (kussen van 't biljart), *echar de baranda,* ophemelen, overdrijven; —**dado,** m. balustrade, reeks van pilasters; —**dal,** m. (de) beide leuningen eener trap; —**dilla,** f. leuning van een bed, rand; ook van een balkon; afgeperkte plaats vóor een recht-bank; keur van doctoren en hoogleeraren eener universiteit.
bararse, v. r. op het zand raken (schip).
barat/a, f. ruil; stand in het trictrac-spel, zoodat men de twee laatste vakjes van de tegenstander bedreigt; *á la barata,* wan-ordelijk; —**ador,** m. leugenaar, bedrieger; —**ar,** v. tr. ruilen, verschacheren; —**ear,** v. tr. onder de prijs van een ander verkoopen; —**ería,** f. knoeierij van de kapitein van een vaartuig tegenover eigenaar, assuradeurs of cargadoors; —**ijas,** f. pl. bagetellen, prulletjes; —**illero,** m. uitdrager; —**illo,** m. uitdragerij, oude rommel; verzameling gemeen volk 's avonds om oneerlijke handel te drijven; —**o,** a. goedkoop; gemakkelijk; *de barato,* gratis; *hacer barato,* goedkoop verkoopen om snel alles kwijt te zijn; *lo barato es caro,* goed-koop duur-koop; —**o,** m. geld dat een speler die wint vrijwillig aan iemand geeft; (oud) overvloed; oplichterij.
báratro, m. hel, onderwereld.
baraunda, f. lawaai, verwarring.
barba, f. kin; baard; eerste bijen-zwerm; lel (van kalkoen); tooneel-speler die altijd oude rollen speelt; dikke kabels, die de boeg-spriet vast-houden; *barba á barba,* in 't gezicht, brutaal-weg; *barba de ballena,* balein; *barba regada,* adv. overvloedig; *hacer la barba,* scheren; *mentir por la barba,* schandelijk liegen; *por barba,* per hoofd; *le tiembla la barba,* hij (zij) siddert van vrees; —**s,** f. pl. het deel van de boeg waarin de kabelgaten of kluizen; vezels; *en sus barbas,* in zijn gezicht; *pelarse las barbas,* erg „het land hebben"; *subirse á las barbas,* de eerbied uit het oog verliezen; *barbas honradas,* eerwaardig gelaat.

barba/cana, f. barbacaan, schiet-gat op een wal, om verdekt te vuren; lage steenen muur; **—da,** f. kin-ketting (v. e. paard); trens (aan toom); soort tarbot (visch zonder schubben); **—do,** a. gebaard; baardig; m. jonge boom met wortels; loot; spruit; **—ja,** f. (plant) slange-kruid; soort schorseneeren, die veel in Spanje voorkomen; **—jas, —juelas,** f. pl. eerste wortels, haar-wortels; **—r,** v. intr. een baard krijgen; tr. bijen houden, ijmker zijn; wortel-schieten; **—to,** a. gestaart (een komeet); **—za,** f. lange volle baard.

barbar/amente, adv. barbaars; **—idad,** f. barbaarschheid; **—ie,** f. ruwheid, boerschheid; **—ismo,** m. barbarisme; onzinnig gezegde; woord of gezegde niet tot de taal behoorend; **—izar,** v. tr. barbaarsch maken; barbarismen begaan; **—o,** a. barbaarsch, wreed, onmenschelijk.

bárbaro, m. barbaar.

barbear, v. intr. langs de kant varen; (fig.) vlak langs gaan, bijna aanraken.

barbech/ar, v. tr. vóor de winter ploegen om in de lente te zaaien; in de winter bewerken; **—era,** f. reeks van beploegingen; ('t) beploegen van braak-land; de tijd waarin men dat doet; **—o,** m. beploegd braak-land om te worden bezaaid; eerste beploeging van braakland; *como en* of *por un barbecho,* al te goed vertrouwend, waaghalzerig.

barber/ía, f. barbiers- of kappers-winkel (dit laatste meer **peluquería**); **—o,** m. barbier, scheerbaas.

barbeta, f. barbette (art.), geschut-bank.

barbi/blanco, —cano, a. grijs-baardig; **—cacho,** m. lint onder de kin vast-gemaakt; **—espeso,** a. vol-baardig; **—hecho,** a. pas geschoren; **—lampiño,** a. baardeloos; **—lindo,** a. keurig eruit-ziend; **—lo,** soort kers; **—lucio,** a. lief, mooi; **—lla,** f. punt der kin, schrale baard; T. snede onder een hoek van 45°; gezwel onder de tong van een paard; **—llera,** f. prop hennep-vezels die op 't spon-gat gedaan wordt; **—negro,** a. met zwarte baard; **—poniente,** a. in 't tijdperk der puberteit; beginnend (leerling in een handwerk); **—rojo, —rubio,** a. rood-baardig; **—rucio,** a. met peper-en-zout-baard; **—taheño, —zaeño,** a. rossig van baard.

barb/o, m. barbeel (visch); **—on,** m. grijzaard (met grijze baard); leeke-broeder in de St. Bruno-orde; bok; soort klim-vogels; **—oquejo,** m. kin-banden (van hoeden); halster; band om de mond van een doode te sluiten; onder-kaak van een paard; stag van een mast; **—otar,** v. tr. brabbelen, prevelen; roeren (water met de handen); v. intr. zich bemodderen, met modder bespatten door in modderig water te loopen; brabbelen, de klus onder 't spreken kwijt-raken; **—otear,** v. tr. met een boom afsluiten.

barbu/do, a. lang-baardig; **—lla,** f. standje, rumoer van schreeuwende menschen **—llar,** v. tr. bezoedelen, bevlekken; broddelen, knoeien (bij 't schilderen); onduidelijk uitspreken, brabbelen; verwarren; intr. slecht van geheugen zijn; **—llon** m. knoeier, broddelaar (bij 't schilderen, verven enz.).

barca, f. groote boot; **—da,** f. boot-lading; overtocht in een veer-schuit; **—je,** m. veer, overbrenging per veer-schuit; veer-schippersbedrijf; **—za,** f. laad-schuit.

barceno, a. rossig, rood-achtig grijs.

barc/eo, m. biezen mat; afval; **—ina,** f. net van Spaansch gras, om stroo te vervoeren; **—inar,** v. tr. stroo-bossen op een last-dier stapelen; **—ino,** a. = **barceno.**

barco, m. schuit, kleine boot; *barco chato,* plat-bodemd vaartuig; *barco de la vez,* veerschuit; **—n, —te,** m. groote schuit.

bardaguer/a, f. soort wilge-twijg, rijs; **—o,** m. soort wilg.

bardal, m. omsloten ruimte die met een mengsel van slijk en gehakt stroo bedekt is; *saltabardales,* olikert, guit.

bardana, f. klis-plant.

bardanza, f. *andar de bardanza,* heen en weer-loopen.

bardar, v. tr. tuin-muren dekken met braamstruiken, steenen of stroo; een paard harnassen met het borst- en billen-stuk (in de ridder-tijd).

bardo, m. bard, helden-zanger.

bardom/a, f. vuiligheid, vuil; **—era,** f. ruigte en struik-gewas door de rivier bij wassing meegevoerd.

barful, m. grove stof door de negers in Gambië vervaardigd.

barga, f. steile kant van een heuvel; huis met strooien dak.

baritel, m. paarde-tuig.

barítono, m. bariton.

barjoleta, f. knapzak.

barloa, f. sleep-kabel; **—r,** v. tr. meeren, vastleggen; een schip aan een ander vast-maken; r. aan elkaar vast zijn (twee schepen).

barloventear, v. intr. laveeren; hier-en-daarheen dwalen, ongedurig zijn.

barlovento, m. loef-zijde; *ganar el barlovento,* onder de wind komen.

barniz, m. vernis; rouge; drukkers-inkt; **—ar,** v. tr. vernissen.

barométrico, a. barometrisch.

barómetro, m. barometer.

baron, m. baron; **—al,** a, van een baron; **—esa,** f. barones; **—ía,** f. baronie.

barque/ar, v. intr. heen-en-weer-gaan in een boot; **—ro,** m. veer-man, schuite-voerder; **—ta,** f. schuitje.

barqui/chuelo, m. kleine boot (van **barco**); **—lla,** (zeet.) log (waaraan de log-lijn); wafelijzer, ijzer voor „oblies"; **—llero,** wafeltjes- of oblie-bakker; **—illo,** m. wafeltje of „oblie", vooral bij ijs gegeten; **—n,** m. **—nera,** f. blaasbalg voor ijzer-smelterij; **—no,** m. wijn-zak.

barra, f. ijzeren koevoet; staaf; zand-bank vóor haven of rivier-mond; dwars-balk (in een wapen); ruimte voor de zetels van een rechtbank of de rechters; *barra de corrediza,* gordijn-roede a. a.; *barra de parrilla,* roosterstang; *barra travesera,* dwars-stang, dwarshout; *de barra á barra,* van 't eene eind naar 't andere; *tirar* of *jugar la barra,* tegen de hoogste prijs verkoopen; *estirar la barra,* hemel en aarde bewegen om iets te krijgen; *barras,* de grenzen van 't ring-spel; de twee houten bogen, die de pak-zadels der last-dieren vormen; *estar en barras,* (fam.) voorspoedig zijn; *á barras derechas,* te goeder trouw; *sin daño de barras,* zonder schade van een ander of zichzelf.

barrabasada, f. guite-streek; mislukte onderneming.

barraca, f. hut; kleine boere-woning; kraam; barak.

barrachel, m. hoofd van politie-agenten.
barrado, a. met lange vlekken of strepen (defect laken); met een dwars-balk (wapen).
barragan/a, f. bij-zit; **—ería.** f. concubinaat; **—etes,** m. pl. oplangers (stukken hout in de ribben van een schip).
barral, m. vaat-werk van 25 L. inhoud (flesch).
barran/ca, f., **—co,** m. kloof, ravijn; *conseguir una cosa por zancas y por barrancas,* iets bereiken door buitengewone middelen.
barrancal, m. land vol kloven.
barranco, m. sloot, ook: moeilijkheid (zie **barranca).**
barrancoso, a. vol kloven en scheuren of ravijnen.
barranquera, f. = **barranca.**
barrar, v. tr. = **embarrar,** (bepleisteren, beslijken).
barras, f. pl. kleine aangezichts-puistjes.
barrear, v. tr. afsluiten met een dwars-boom; barrikadeeren; afglijden (lans langs harnas); r. zich in de modder wentelen (ever-zwijn); zich varrikadeeren.
barreda, f. = **barrera** (dwars-boom; leem-groeve; kast, buffet).
barred/eras, f. lij-zeilen; **—ero,** m. stokdweil; **—ero,** a. (fig.) meeslepend; **—or,** m., **-a,** f. veger, veegster; **—ura,** f. veegsel; **—uras,** f. pl. weg-werpsel, wat weg-geveegd wordt; *barreduras de mar,* wat de zee aanspoelt aan wier enz.
barrena, f. boor, dril-boor; *barrena de guia,* center-boor; *barrena pasador,* dril-boor; **—r,** v. tr. boren; gaten maken; iemands plannen verijdelen; *barrenar un navio,* een schip laten zinken.
barren/dero, m. veger; **—ero,** m. jongen die bij boorders dient (in de Almaden-mijnen); **—illo,** m. bast-kever; **—o,** m. groote boor; boor-gat; (fig.) ijdelheid; (zeet.) *dar barreno,* gaten boren in bodem of zijde van een schip.
barreño, m. aarden of houten pot of nap.
barrer, v. tr. vegen, schoon-krabben (van de deelen van 't schip onder water.)
barre/ra, f. leem-groeve, borst-wering; aard-hoop, die in salpeter-groeven overblijft; slag-boom, barrière; buffet, kast voor vaat-werk; *salir á barrera,* blootgesteld zijn aan de critiek van 't publiek; **—ro,** m. potte-bakker, (= **alfarero**); leem-vindplaats; **—ta,** f. schoen-voering; kleine staaf; looper-roede; **—tear,** v. tr. met dwars-houten of ijzers vast-maken, barrikadeeren; **—tero,** m. mijn-werker, die met de houweel werkt.
barri/ada, f. = **barrio,** m. wijk, stads-wijk; **—ca,** f. vat, ton; **—cada,** f. barrikade; **—do,** m. veegsel, ('t) opgeveegde; **—ga,** f. pens, buik; bocht van een vaas a. a.; zwangerschap; (fam.) *tiene la barriga á la boca,* ze loopt op 't laatst, is hoog-zwanger; **—gudo,** a. dik-buikig.
barril, m. vaatje, tonnetje; groote aarden kan; **—aje,** m. hout geschikt voor vaten; **—ame,** m. **—ería,** f. aantal vaatjes, kuipers-winkel; **—ero,** m. kuiper; **—ete,** m. kast die de veer in een uur-werk omsluit; vaatje; schrijnwerkers-knecht.
barrilla, f. plant die veel potasch geeft en daarom bij de glas-bereiding dient; ruwe soda; *barrilla de Alicante,* fijne soda.
barrillar, m. terrein waar potasch gebrand wordt.
barrio, m. wijk; *andar de barrio,* of *andar vestido de barrio,* in négligé zijn; (fam.) *irse al otro barrio,* naar de andere wereld gaan, uitknijpen.
barrizal, m. modderige plaats.
barro, m. klei, leem; slijk; aarde-werk; *tiene barro á mano* of *da barro á mano,* hij heeft duiten, heeft over geld te beschikken.
barro/s, m. pl. aangezichts-puistjes; **—cho,** m. = **birlocho** (barouche, soort rijtuig); **—so,** a. modderig, slijkerig; vol puistjes; **—te,** m. ijzeren stang; dwars-hout, sluit-boom; *barrote suelto,* losse staaf of stang; **—tes,** m. pl. latten.
barrueco, m. parel, die niet zuiver rond is.
barru/ja, f. **—jo,** m. T. soort baar.
barrumbada, f. verkwistende uitgave, *echar barrumbadas,* veel geld wegsmijten.
barrunta, f. (oud) scherpzinnigheid.
barrunt/amiento, m. **—o,** m. veronderstelling, ontwerp; verwaandheid; **—ar,** v. tr. voorzien (prévoir); vooruit opmaken (uit voorteekenen b.v.); veronderstellen, aannemen; **—e,** m. (oud) aanwijzing; spion.
bartol/a, f. adv. *a la bartola,* zorgeloos; **—o,** m. Bartolomeus (eigenn.).
bartolillo, m. frangipanni (gebak).
bártulos, m. pl. goederen, papieren, zaken, waarover men beheer voert.
barullo, m. (fam.) verwarring, ophooping van menschen van allerlei slag.
barulé, m. kous die op de knie gerold wordt.
barzon, m. slentering; ring aan de boom van de ploeg; **—ear,** v. intr. slenteren.
basa, f. voet-stuk, grond-slag; basis; (fig.) grond-slag, basis; **—da,** f. (zeet.) scheeps-helling; **—mento,** m. (bouwk.) fondament; voet-stuk voor een beeld enz.); **—r,** v. tr. gronden, grondvesten, op een voet-stuk zetten, baseeren.
basalto, m. bazalt.
basáride, f. Mexicaansche wezel.
basc/a, f. misselijkheid; **—osidad,** f. vuilheid; wellust; **—oso,** a. misselijk.
báscula, f. bascule; unster; elk der beide stukken hout die de kettingen van een ophaal-brug ophouden.
base, f. basis, grond-slag, steun; ook „basis" in de scheikunde; voetstuk; fundeering.
baseto, m. das-hond.
basilio, m. monnik van de orde van St. Bazilius.
basilisco, m. basiliscus (plant); basalisk (soort hagedis); *ojos de basilisco,* oogen vol woede of spijtigheid.
basquear, v. intr. misselijk zijn.
basquiña, f. japon van fijn laken, satijn of fluweel in Spanje gedragen.
basta, f. capitonneering (stiksels in matrassen enz. om ze strak te maken); rijgsel (voorloopig naaisel met lange steken); **—nte,** a. en adv. genoeg, voldoende; nog-al, vrij; **—ntemente,** adv. genoeg, voldoende; **—ntero,** m. beambte die de procuraties nagaat welke men aan de rechtbanken aanbiedt; **—r,** v. intr. genoeg zijn, voldoen; *¡basta!* genoeg! uit!
bastard/a, f. zachte metaal-vijl; *vela bastarda,* groote zeil; *letra bastarda* of *bastardilla,* cursief; **—ear,** v. intr. ontaarden; **—elo,** m. minuut-boek; **—ía,** f. bastaardschap; bederf; slecht mengsel; **—illa,** f. soort fluit; **—o,** m. bastaard; soort kleinere giftige slang; **—o,** a. bastaard-; onecht.
baste, m. pak-zadel; **—ar,** v. tr. rijgen; capi-

tonneeren (matrassen a. a. stikken); **—ro,** m. maker of verkooper van pak-zadels.
bastidor, m. scherm, coulisse; borduur-raam; rekker voor linnen, enz.
bastill/a, f. zoom; **—ar,** v. tr. zoomen.
bastiment/ar, v. tr. van voorraden, proviziën voorzien; **—o,** m. voorziening van proviziën; schip; **—os,** m. pl. inkomsten van een commandeurschap van Sint-Jacobus (Santiago).
bastion, m. bastion.
basto, m. pak-zadel (zie **baste**), *el basto,* klaver-aas; — a. grof, ruw; **—s,** m. pl. klaver (in 't kaart-spel).
baston, m. stok, wandel-stok; (mil.) staf; balk in een wapen-schild van boven naar onder; *empuñar el baston,* 't hoogste gezag in handen nemen; *dar baston,* wijn met een stok omroeren, wanneer hij dik in de vaten begint te worden.
baston/azo, m. afranseling met een stok; **—cico, —cillo, —cito,** m. smal kant; **—ear,** v. tr. met een stok slaan, met een stok omroeren (wijn); **—ero,** m. ballet-meester, dirigent van een bal, wandel-stokken-handelaar; onder-gevangen-bewaarder.
basur/a, f. vuilnis, veegsel; mest; **—ero,** m. vuilnis-man; mest-hoop.
bata, f. morgen-japon, peignoir; **—cazo,** m. slag, bons (van een val); **—hola,** f. lawaai, groot leven.
batall/a, f. veld-slag; strijd; ongerustheid; *en batalla,* in slag-orde; **—ador,** m. strijder; **—ar,** v. intr. strijden, vechten; schermen.
batan, m. vol-molen; **—ar,** v. tr. = **abatanar** (vollen); **—ear,** v. tr. slaan, meppen geven; **—ero,** m. volder
batata, f. soort aardappel, bataat.
batayola, f. (zeet.) verschansing.
bate/a, —huela, f. Japansch blaadje; trog; lange boot, lichter; **—l,** m. schuit, kano; (Zigeuner-taal) dieven-bende; **—o,** m. = **bautismo** en **bautizo,** m doop; **—ra,** f. modiste (maakster van **bata's**); **—ría,** f. batterij; (fig.) iets wat een groote indruk maakt, wat ontsteltenis brengt; *bateria de cocina,* f. keuken-gereedschap, *dar bateria,* bevechten; **—ro,** m. **—ra,** f. dames-kleermaker, dames-kleer-maakster.
bati/cola, f. staart-riem (= *sotacola* f. en *ataharre* m.); **—da,** f. klop-jacht; **—dera,** f. schop voor kalk-werkers; **—dero,** m. oneffen terrein; ('t) tegen elkaar aan kloppen of slaan van voorwerpen; zet-boord (vóor aan schepen); waschplank; **—do,** a. met verschillende tinten, „changeant" (zijde enz.); gebaand (wegen); **—do,** m. soort deeg voor hosties en beschuitjes, beslag; een kunstje bij 't dansen, waarbij men de voeten onder 't opspringen over elkaar laat gaan en weer van-een-doet; **—dor,** m. opspoorder van wilde dieren, spion; lijf-wacht vóor 't koninklijke rijtuig; *batidor de oro,* goud-klopper.
batiente, m. deur-post, deur-lijst; hamertje van een piano; klopper of hamer in machines; *batiente de bandera,* doek van een vlag of uithang-bord; *batiente de dique,* plankier aan de ingang van een dok.
bati/hoja, f. goud- of zilver-klopper; werkman die aan de plet-machine arbeidt; **—ntin,** m. gong; **—r,** v. tr. slaan; kloppen (*huevos,* eieren); omver-gooien (*batir una muralla en tierra,* een muur —); weg-smijten (*agua por la ventana,* water uit het venster), *batir banderas,* de vlag strijken (als groet en als teeken van overgave); *batir el cobre,* 't vuur aan de scheenen leggen, „'t ijzer smeden als 't heet is" (dit ook als spreekw.: *al hierro caliente batir de repente*); *batir los hijares* of *hijados,* de sporen geven; *batir moneda,* munt slaan; *batir la campaña,* 't terrein verkennen (ruiterij); *batir marcha,* een marsch spelen voor een aankomend generaal; (fig.) *batir en una discusion,* afmaken in een twistgesprek, verslaan; *batir la catarata,* de staar lichten (operatie); v. r. strijden, vechten, duelleeren; *batirse á pistolas,* op 't pistool duelleeren.
batista, f. batist (zeer fijn linnen).
bato, m. botterik.
batojar, v. tr. schudden (een boom), = **varear.**
batu/rrillo, m. huspot; rommel; bonte kleurenmengeling.
batuta, f. (muz.) dirigeer-stok; *llevar la batuta,* een partij dirigeeren, besturen.
baul, m. koffer; (fig.) buik; **—ero,** m. koffermaker of -handelaar.
baupres, m. boegspriet.
baus/a, (fam.) luilakkerij; **—an,** m pop, die op een wal gezet werd om een soldaat voor te stellen; (fig.) lummel; (Am.) leeglooper.
bauti/smal, a. doop-, **—smo, —zo,** m. doop; **—sta,** m. dooper; **—sterio,** m. deel der kerk waar de doop-fonten zijn; **—zar,** v. tr. doopen.
baya, f. bes; dop, peul (dan = **vaina,** f.); **—l,** m. hef-boom van twee stukken hout door een ring verbonden; **—l,** a. onbevochtigd (vlas).
bayeta, f. flanel, soort baai; *arrastrar bayetas,* naar een graad dingen aan een »colegio".
bayeton, m. serge, wollige stof.
bayo, a. licht-bruin; vos-kleurig; m. bruine vlinder om mee te visschen.
bayon, m. zak van palm-bladeren.
Bayona, *arda Bayona,* (fig. fam.) van een andermans leer is 't goed riemen snijden.
bayoneta, f. bajonet; *armar la bayoneta,* de bajonet opzetten; *calar la bayoneta,* de bajonet vooruit-brengen; **—zo,** m. bajonet-stoot.
bayuca, f. (fam.) drank-winkel, cantine.
baza, f. trek (in 't kaartspel); (zeet.) slijkbodem, modder-grond; *no dejar meter baza,* niemand een woord laten meepraten; *soltar la baza,* een „trek" laten voorbijgaan (kaartspel); *tener bien asentada su baza,* een goede naam hebben.
bazo, m. milt; — a. kastanje-bruin naar 't gele zwemend; *pan bazo,* bruin-brood; **—fia,** f. afval, kliekjes; (fam.) vuilnis, vuiligheid.
bazucar, v. tr. roeren, schudden (vloeistoffen); **—queo,** m. schudding, 't roeren.
be, m. ba (kreet van een schaap).
beat/a, f. vrome vrouw; femelaarster; non, die de gelofte afgelegd heeft; **—ería,** f. femelarij; **—erio,** m. begijnen-huis; **—ificacion,** f. beatificatie (iets minder dan heilig-verklaring); **—ificar,** v. tr. beatificeeren; zalig maken; **—ífico,** a. gelukkig of zalig-makend.
beati/lla, f. zeer fijn linnen; Ind. moeselien; **—tud,** f. zaligheid, heiligheid (titel van de Paus).
beatísimo, a. zeer zalig, heilig (titel van de Paus),
beato, m. vroom mensch; femelaar; a. vroom; zalig; schijn-heilig.

bebe/dero, m. drinkens-bakje, drink-trog voor dieren; — en **—dizo,** a. drinkbaar; **—s,** m. pl. voering aan de kanten; **—dizo,** m. liefde-drank; drankje in 't algemeen; **—dor,** m. dronkaard; drink-nap; **—ndurria,** f. (Am.) = **borrachera,** dronkenschap; **—r,** v. tr. drinken; *beber como un zaque,* drinken als een kartouwer; *beber á vaso lleno,* met volle glazen drinken; *beber á pote,* uit de flesch drinken; *beber en rueda,* een „rondje" drinken; *beber los sesos,* beheksen (lett. de hersens opdrinken); *beber en las fuentes,* uit de bronnen putten (fig.); *beber el freno,* op de stang bijten (paard); *querer beber la sangre,* wraak-plannen hebben; *beber los vientos,* loopen als de wind; *beber en blanco,* wit aan de omtrek van de bek zijn (paard); (fam.) *sin comerlo ni beberlo,* van de prins geen kwaad weten, er hoe-genaamd niets mee te maken hebben.
beberron, m. dronkelap.
bebible, a. drinkbaar.
bebi/da, f drank; **—do,** a, bijna dronken, aangeschoten; **—strajo,** m. vreemd mengsel van dranken.
beborrotear, v. tr. (fam.) sippen, lebberen.
beca, f. gekruiste sjerp op de jas van een *colegiano;* beurs op een *colegio;* banden door geestelijken gedragen; **—cin,** m. water-snip; **—da,** f. = **chocha** of **chocha perdiz,** f. snip; meeuw; **—figo,** m. vijgen-eter (vogel); **—rdon,** m. = **agachadiza,** f. water-snip.
becerr/a, f. vaars; antirrhinum (plant); **—illo,** m. opgemaakte huid van een jong kalf; **—o,** m. stier-vaars, gelooide kalfs-huid; register, verzameling documenten in een klooster: *becerro marino,* zee-hond.
becoquin, m. = **papalina,** f. muts met oor-kleppen.
becuadro, m. opheffings-teeken in de muziek (♮).
becuna, f. zee-baars.
beda/me, —ne, —no, m. T. beitel om gaten mee in hout te steken.
bedel, m. pedel.
bedelio, m. Arabische gom.
bederre, m. (vulg.) beul.
bedija, f. vlok wol.
befa, f. spotternij; = **guirnalda,** slinger, gierlande.
befabemí, m. (muz.) de toon si.
befar, v. tr. uitlachen; de lippen bewegen om de kettingen van 't bit te grijpen (paard).
befo, a. dik-lippig (= **belfo**); m. lip van een dier; soort aap (= **zambo**).
begin, m. = **bejin,** m. knorrig, jenkerig, huilerig (kind); zwam (wolfs-veest).
behetría, f. *de entre parientes,* stad die 't privilege heeft haar heer te kiezen uit bepaalde families; *behetría de mar à mar,* stad die haar heer willekeurig kiezen mag; *lugar de behetría,* stad waar men geen edelen erkent; (fig.) wan-orde, verwarring; wan-ordelijk huis waar ieder de baas wil wezen.
bejin = **begin.**
bejuc/al, m. plaats waar veel lianen zijn; **—o,** m. liaan (klim-plant).
bejuquillo, m. kleine gouden ketting; (plant) ipecacuanha.
beldad, f. schoonheid.
bel, bella (oud) schoon.
beldar, v. tr. 't graan van 't stroo scheiden.
Belen, m. Bethlehem; (fig. fam.) verwarring.
beleño, m. (plant) bilzen-kruid; ook = **veneno,** venijn, vergif.
belérico, m. = **mirabolano,** vrucht van de Arabische *behen*-plant en de daaruit bereide balsem.
belez of **belheces,** m. pl. huis-raad (weinig gebruikelijk, Zigeuner-taal).
belfo, m. = **befo,** dik-lippig.
belhez, m. groote olie- of wijn-kruik.
bélico, a. oorlog-zuchtig, krijgs-haftig.
belico/sidad, f. oorlog-zuchtigheid, krijgs-haftigheid; **—so,** a. oorlog-zuchtig, krijgs-haftig.
beligerante, a. oorlog-voerend.
belígero, a. (poët.) krijgs-haftig.
belitre, m. schooier; a. schooier-achtig; **—ro,** m. (Zig.-taal) dief die zijn kameraden besteelt.
belorta, f. ijzeren schroef, die de stijlen van een rust-bed vastlegt; schroef aan een ploeg-boom
belzebú, m. soort aap (brul-aap); de duivel (Belzebub).
bellac/amente, adv. schooier-achtig, onheb-belijk; **—o,** a. schooier-achtig, min; — m. schooier, gemeene vent.
belladama = **belladona,** f. belladonna; giftige nacht-schade.
bellamente, adv. bedaard, aan een zoet lijntje.
bellaque/ar, v. tr. oplichten; — v. intr. schooierig of als een oplichter handelen; **—ría,** f. oplichterij, schelmerij.
bellerife of **bellorife,** m. (fam.) politie-agent („smeeres").
bell/eza, f. schoonheid; *decir bellezas,* lievig-heden zeggen, mooie woordjes spreken; **—o,** a. schoon, knap; *de su bella gracia,* naar zijn eigen goed-dunken; *querer* of *pretender una cosa por su bella cara,* op iets aanspraak maken zonder het minste recht; **—orio,** a. muis-kleurig (paard); **—orita,** f. madeliefje; **—osa,** f. ruige bed-sprei; **—ota,** f. eikel; anjelier-knop; *bellota marina,* soort mossel; **—ote,** m. groote spijker met ronde kop; **—otear,** v. intr. op eikels leven; **—otera,** f. eikel-oogst, -tijd; **—otero,** m. eikel-zamelaar; boom met eikels; plaats waar de varkens door eikels vet worden.
bemol, m. (muz.) mol.
ben, m. of **been,** m. *behen*-noot.
bencina, f. benzine.
bendecir, v. tr. zegenen, inzegenen.
bendicion, f. zegen, inzegening; geluk; *habrá una cosecha de bendicion,* er zal een zeer overvloedige oogst wezen; *hurta que es una bendicion,* hij steelt dat „het een lust is".
bendito, a. gezegend, zegenrijk; — m. gebed dat met **bendito** begint.
bene/dícite, m. verlof (aan geestelijken); **—dicente,** m. en a. die goed spreekt, of goed van zijn naaste vertelt; **—dicta,** f. purgeerend stroopje; **ficencia,** f. menschlievendheid, weldadigheid; **—ficente,** a. goede daden verrichtend, een goede uitwerking hebbend; **—ficiacion,** f. ('t) ten goede komen, benutting; **—ficiado,** m. die een geestelijk „beneficium" heeft; die er het voordeel van trekt, begun-stigde; **—ficiador,** m. administrateur, be-heerder; **—ficial,** a. tot een „beneficium" behoorend; **—ficiar,** v. tr. iemand weldoen, van nut zijn; aankweeken, exploiteeren; intr. goederen erlangen, er wel bij varen; **—ficiario,** m. concessionaris, rechthebbende op een goed; **—ficio,** m. weldaad, gunst, dienst,

voorrecht; voordeel; *no tiene oficio ni beneficio*, hij heeft niets om handen, geen enkel baantje; **—ficioso**, a. nuttig, voordeelig.
benéfico, a. weldadig; mensch-lievend.
bene/mérito, a. verdienstelijk; **—plácito**, m. goed-keuring, verlof; **—volencia**, f. wel-willendheid, vriendschap.
benévolo, a. wel-willend.
bengala, f. rotting (*rotan*); ook: moeselien.
benign/idad, f. zacht-aardigheid, vriendelijkheid; **—o**, a. zacht-aardig, goedig.
benito, m. Benedictijner (monnik); gunstig (klimaat b.v.).
benjui, m. benzoë.
beod/ez, f. dronkenschap, „zotheid"; **—o**, a. zat, bezopen, dronken.
beques, m. pl. „galerij" (scheeps-sekreet).
berbero, m. = **agracejo** —, *berberis*-plant, onrijpe olijf.
berbiquí, m. dril-boor.
bercebú, m. = **belzebú**, m.
berceo, m. wilde haver.
berenj/ena, f. ei-vrucht, in Ned.-Indië *teroeng* (te Batavia *tèrong* genoemd); **—al**, m aanplant van **berenjena** of ei-vrucht; *meterse en un berenjal*, zich in een wespennest steken.
bergamot/a, f. bergamot-peer; soort sinaasappel; **—e**, **—o**, (= **bergamotero**, m. bergamot-peereboom.
bergant/e, m. roover, brand-stichter; **—in**, m. brik.
berilo, m. beryl (soort smaragd).
berjilla, f. afkrabber (van ijzer); doos met schoenpoets-benoodigdheden.
berlin/a, f. landauer (rijtuig).
berlureta, soort „blinde-mannetje".
berma, f. pad aan de voet van een wal, „berm".
bermej/ear, v. intr. naar rood zweemen; **—ez**, f. roodheid; **—izo**, **—on**, a. rood-achtig; **—o**, a. helder-rood (als vermiljoen); **—uela**, f. voorn (zoetwater-visch); **—ura**, f. roode kleur.
bermellon, m. vermiljoen
bernacho, m. soort wilde eend.
bernandinas, f. pl. opsnijerij, bluf.
bernegal, m. soort beker.
bernia, f. grof laden, waarvan men mantels maakt.
berraza = **berrera**, f.
berrear, v. intr. bulken, blèren; tr. uitbulken.
berren/chin, m. sterke lucht die 't ever-zwijn afgeeft als het woedend is; (fig.) kinder-woede; **—dearse**, v. r. geel worden (koren); **—do**, a. twee-kleurig; ook gezegd van de bruine zijde-worm, en in Andaloezië van 't koren.
berrera, f. water-peterselie.
berrido, m. gebulk, geloei.
berrinche, m. kinder-woede.
berrizal of **berrozal**, m. aanplant van water-kers.
berro, m. water-kers; *andar á la flor del berro*, rond-slenteren, drentelen.
berrueco, m. (weinig gebruikelijk) rots; gezwelletje in 't oog, „strontje".
berza, f. kool; *berza lombarda*, roode kool; *estar en berza*, in blad staan (koren).
besador, **-a**, m.f kusser; zoen-lustige.
besamanos, m. kus-hand; hof-dag.
besana, f. ploeg-vore.
bes/ar, v. tr kussen, zoenen; *besar la correa*, vergiffenis krijgen; *llegar y besar el santo*, aankom en en de heilige kussen, d. w. z. spoedig slagen; intr. vlak tegen elkaar staan of liggen; r. elkaar kussen; **—o**, m. kus, zoen; *beso del pan*, plaats waar 't eene brood 't andere in de oven geraakt heeft; **—otear** = **besuquear**, v. tr. veel en overal kussen.
besque, m. lijm, kleverigheid.
besti/a, f. beest, dier; dom-kop; *bestia de guia*, lastdier bij de troepen; *bestia de albarda*, ezel; *bestia de silla*, muil-ezel, paard; *gran bestia*, 't „groote beest", eland; *bestia de carga*, lastdier; **—aje**, m. troep last-dieren, al de last-dieren bijeen-gerekend; **—al**, m. beestachtig, dierlijk; **—alidad**, f. bestialiteit, zonde tegen de natuur.
béstola, f. slijk-krabber (aan ploegen = **arrejada**); tang om blaas-steenen bijeen te nemen; kleine kaarde om kaarden schoon te maken.
besuc/ador, m. (fam.) veel-kusser; **ar** = **besuquear**, enz. v. tr. (veel en overal kussen).
besug/o, m. zee-brasem (visch); scheel mensch; **—uera**, f. visch-pan; visch-vrouw; **—uero**, m. verkooper van zee-brasem; haak om die visch mee te vangen.
besuquear, v. tr. = **besucar**, enz. veel kussen, overal kussen.
beta, f. beet-wortel (die voor suiker-fabrikatie = **remolacha)**, biet; smal lint; scheeps-touw.
betarr/aga, **—ata**, f. beet-wortel (= **remolacha)**.
betel, m. betel- of pinang-noot; betel- of sirih-pruim.
betónica, f. = **betonia**, f. betonica (geneeskr. plant, ook stachys).
betun, m. jode-lijm, aard-pek; *betun para botas*, schoen-smeer; *betun de Judea*, asfalt.
beuna, f. een soort druif en de wijn ervan.
bezante, m. (wapenk.) voorstelling van een gouden munt in de wapen-kunde.
bezar, m. bezoar-steen; tegen-gift.
bezazas, f. pl. knapzak, dubbele knapzak voor voet-reizigers.
bez/o, m. dikke lip; randen van een wond; **—ote**, m. lip-ring; **—udo**, a. dik-lippig.
bianal, a. twee-jarig, twee-jaarlijksch.
biberon, m. zuig-flesch.
biblia, f. bijbel.
bíblico, a. bijbelsch.
bibliófilo, m. boeken-liefhebber.
biblio/grafía, f. bibliografie, boekbeschrijving; **—gráfico**, a. bibliogra-fisch.
biblió/grafo, m. bibliograaf, boek-beschermer; **—mano**, bibliomaan, boeken-worm.
biblioteca, f. biblioteek, boekerij.
bibliotecario, m. bibliotekaris.
bicenal, a. twintig-jarig, om de twintig jaar.
bicerra, f. berg-geit, gems.
bicicleta, f. rij-wiel, fiets (dit het meest gebr. woord).
biciclo, m. rij-wiel, fiets.
bicoca, f. schilder-huisje; wacht-huisje; kleinigheid, bagatel.
bicolor, a. twee-kleurig.
bicorne, a. (poët) twee-hoornig.
bicorneo, a. twee-hoornig.
bicos, m. pl. kleine gouden nestels, die men vroeger-tijd aan de fluweelen mutsen droeg.
bicuento, m. billioen.
bicha, f. hinde; blad van een vlieger.
bichero, m. boot-haak.

bicho, m. elk klein insekt of dier in 't algemeen, „beestje"; *mal bicho*, kwaad-aardig klein kereltje; **—s**, m. ongedierte, „beestjes".
bidel, m. bedde-pan.
bidente, m. twee-tandige spade.
bield/a, f. groote hooi-vork; **—ar**, v. tr. wannen door middel van de **bielda**; **—o** of **bielgo**, m. hark om 't graan van 't stroo te scheiden.
bien, m. 't goede, nuttige, voordeelige; heil; goed (meerv. goederen = **bienes**); schat (= liefste); **—es**, m. pl. goederen, bezittingen, rijkdom; *bienes de fortuna*, wereldsch goed; *bienes raices*, land-eigendom, land-bezit; *decir mil bienes de*. ophemelen; *bienes vinculados*, goederen die de oudste zoon erft; *bienes gananciales*, gedurende 't huwelijk verworven goederen; *bienes parafernales*, in 't huwelijk aangebrachte goederen. adv. goed, wel; terdege; zeer; behoorlijk, terecht; *bien que*, ofschoon, alhoewel; *si bien*, ofschoon; *bien está*, heel goed; *ahora bien* of *y bien*, welnu; *bien mas*, veel-eer; *á bien*, *por bien*, gaarne; **—al**, a. twee-jaarlijksch, twee-jaarsch; **—andante**, a. voor-spoedig; **—andanza**, f. voorspoed, geluk; **—aventurado**, a. zalig; gelukkig, voor-spoedig; (fig.) simpel, onnoozel; — m. zalige in de hemel; **—aventuranza**, f. zaligheid; **—estar**, m. wel-zijn, wel-behagelijkheid; **—famado**, a. wel-befaamd, bekend; **—fortunado**, a. gezegend met aardsche goederen, voorspoedig; **—hablado**, a. fijn-bespraakt; **—hadado**, a. gelukkig, fortuinlijk; **—hecho**, a. wel-gemaakt; **—hechor**, **-a**, m. f. wel-doener, -ster; **—io**, m. biennium, tijd van twee jaren; **—mandado**, a. gezeggelijk; **—llegado**, a. welkom; **—mereciente** = **bienemérito**, a. wel-verdiend; **—placiente**, a. zeer wel-gevallig; **—querencia**, f. goed-gezindheid, wel-willendheid; **—querer**, v. tr. lief-hebben; — m. liefde, gehechtheid; — **quistar**, v. tr. verzoenen; **—quisto**, a. wel-bemind, algemeen bemind; **—venida**, f. verwelkoming, welkomst; **—venido**, a. welkom.
bífero, a. twee-maal-bloeiend.
biforme, a. biform, samengesteld uit twee verschillende vormen.
bifronte, a. met twee gezichten.
biga, f. twee-rossig voertuig; grootste balk, die men van de spar maakt.
bigamia, f. bigamie ('t hebben van twee echtgenooten, vrouwen).
bigamo, m. bigaam (twee vrouwen tegelijk hebbend); a. tweemaal getrouwd, of gehuwd met weduwe of weduwnaar.
bigarada, f. soort bittere oranje-appel.
bigard/eado, a. liederlijk, losbandig; **—ear**, v. intr. een losbandig leven leiden; **—ía**, f. toer, bedotterij, veinzerij; **—o**, m. schelm; a. schelmsch en = **bigardeado**.
bigarrado, a. = **abigarrado**, gevlekt, afwisselend van kleur.
bigarro, m. groote zee-slak.
bigeno, a. twee-maal-vrucht-dragend.
bigodela, f. soort kers.
bigorda, f winde (klim-plant).
bigorn/ia, f. aambeeld; aambeeld met twee punten; *bigornia de mesa*, bank-schroef; **—ieja**, f. klein aambeeld; **—io**, m. (Zigeuner-taal) rumoer-makers, die bij troepen loopen.
bigot/a, f. (zeet.) gang-spil; **—azo**, m. groote snor; **—e**, m. snor, knevel; *tener bigotes*, vast-beraden zijn; *el bigote al ojo aunque no haya un cuarto*, geld-verteeren, al is men niet rijk; *en sus bigotes*, in zijn gezicht, brutaalweg; **—era**, f. snor-opdraaier, snorbaard; klap-zetel in een rijtuig; schurkestreek; strikje op de borst; *tener buenas bigoteras*, er lief uit-zien (vrouw of meisje); **—udo**, a. zwaar-gesnord.
bilance = **balance**, m. balans, schommeling.
bili/ario of **biliar**, a. gal-; **—oso**, a galachtig; '**—s**, f. gal.
bilingüe, a. twee-talig.
bilítero, a. twee-letterig.
bilocarse, v. r. zich tegelijk op twee plaatsen bevinden.
bilorta, f. ring; vliegend bericht; land-spel.
biltrote/ar, v. intr. rond-slenteren; **—ra**, f. loop-uit (vrouw).
billa, f. biljard-bal; *hacer billa*, stoppen (in de zak doen rollen, bij 't biljart-spel).
billalda of **billarda** = **tala**, stokje dat dient bij een kinder-spelletje.
billar, m. biljart, biljart-zaal.
billarde, m. kuipers-werktuig.
billet/e, m. kaartje; biljet; briefje; **—ero**, m. kaartjes-doos; loket of plaats-bureau.
billon, m. billioen.
bimano, a. twee-handig.
bimestr/al, a. twee-maandig, twee-maandelijks; **—e**, m. tijd-perk van twee maanden; verlof voor twee maanden.
bimetalismo, m. bimetallisme.
bimetalista, m. bimetallist.
bina, f.; of **—zon**, m. tweede beploeging; **—dera**, f. **—dor**, m. soort hark voor de wijn-gaarden; **—r**, v. tr. een land of tuin voor de tweede maal bewerken; twee maal op een dag de mis lezen; **—rio**, m. uit twee eenheden bestaande; **—teras**, f. pl. (zeet.) klampen.
binóculo, m. lorgnet.
binomio, m. binomium.
binza, f. vlies, velletje.
biografía, f. biografie, levens-beschrijving.
biográfico, a. biografisch. levens-beschrijvend.
biógrafo, m. biograaf, levens-beschrijver.
biombo, m. kamer-scherm.
bipartido, a. twee-ledig.
birador, m. (zeet.) kabel om over stag te gaan; **—r**, v. r. opwinden; winden, draaien; (zeet.) bij de wind omwenden; omleggen; **—zones**, m. pl. land- en zee-briesjes.
biricú, m. bandelier.
birimbao, m. mond-harp; scheeps-hoorn.
birl/a, f. = **bolo** (kegel); **—ador**, m. hij die de kegels neer-gooit; (Zig.-taal) schurk; **—ar**, v. tr. om-smijten (kegels); (Zig.-taal) wegkapen; **—esca**, f. dieven-bende; **—esco**, m. dief, deugniet; **—i birloque**, *por arte de birli birloque*, hocus-pocus; **—o**, m. (Zig. taal) dief; **—s**, m. pl. kegel-spel; **—ocha**, f. vlieger; **—oche**, m. = **birlesco**; **—ocho**, m. soort rijtuig, „cabriolet"; **—on**, m. middelste kegel.
birlonga, f. geforceerde spadille bij 't hombrespel; (fam.) *á la birlonga*, verward, wanordelijk.
birola, f. ringetje om een hand-vat; prikkel.
birre/me, a. twee-riems-; f. twee-riems-boot; **—ta**, f. roode kardinaals-hoed; **—tina**, f. grenadiers-muts.

bisabuelo, m., **-a,** f. over-grootvader, over-grootmoeder.
bisagra, f. scharnier; schoenmakers-werktuig om te polijsten; *bisagra cola de pato,* zwaluw-staart-scharnier, (lett. eende-staart); *bisagra figura de libro,* knop-hengsel.
bisbis, m. een hazard-spel, dat met holle ballen gespeeld wordt.
bisbisar, v. tr. tusschen de tanden spreken.
biseccion, f. verdeeling in twee gelijke deelen.
bisel, m. scherp of draad van een scheermes a. a.
bisílabo, a. twee-lettergrepig; afloopende kant van een spiegel-glas.
bismuto, m. bismuth.
bisnieto, m., **-a,** f. achter-kleinkind, achter-kleinzoon, -dochter.
bisojo, a. loensch.
bisonte, m. bison, wilde buffel.
bisoñ/ada, —ería, f. overijlde, onbesuisde woorden of daden; jongeluis-uitspattingen.; **—o,** a. ongeoefend soldaat, recruut.
bistorta f. slange-kruid.
bisturí, m. lancet.
bisulco, a. met gespleten hoeven of voeten.
bisunto. a. vuil, smerig.
bisuter/ía, f. juweliers-winkel; **—o,** m. juwelier.
bitacora, f. kompas-huisje.
bita/dura, f. (zeet.) kabel-beting; **—s,** f. pl. (zeet.) betings.
bitoque, m. spon of bom.
bitor, m. wachtel-koning (vogel).
bituminoso, a. aardpek-bevattend; teerachtig.
bivacar, v. intr. bivakkeeren.
bivalvo, a. een dubbele schelp hebbend; — m. weekdier met dubbele schelp.
bivio, m. twee-sprong (waar twee wegen samen-komen).
bizarr/amente, adv. dapper: **—ear,** v. intr. zich dapper gedragen; **—ía,** f. dapperheid; edelmoedigheid; **—o,** a. dapper; edelmoedig.
bizazas, f. pl. knapzak.
bizco, a. = **bisojo,** loensch, scheel.
bizcoch/ada, f. wijn-soep (met beschuit, suiker en kaneel); **—ar,** v. tr. (brood) overbakken om het beter te kunnen bewaren; **—ero,** m. beschuit-vat (aan boord); beschuitbakker; **—o,** m. beschuit, biscuit; fijn porselein; wit-kalk, pleister.
bizcotela, f. soort geglaceerde beschuitjes door nonnen in 't klooster gemaakt.
bizma, f. pap (om te pappen).
biznieto, a. = **bisnieto,** a. m. f. achter-kleinkind, achter-kleinzoon, -dochter
bizquear, bizcar, v. intr. loenschen, scheefkijken.
blanc/a, f. oude, koperen munt; *no tener blanca,* geen rooie cent bezitten; **—a espina,** f. witte hage-doorn; **—ardo,** m. groot soort adelaar; *blancardo velludo,* een fluweel-achtige gras-soort; **—azo,** a. (fam.) wit-achtig (anders vergrootw. van **blanco**); **—o,** a. wit, blank; *como de lo blanco á lo negro,* als nacht en dag (verschillend), *ropa blanca,* wit goed, linnen-goed; m. wit (onbedrukt gedeelte); doel-wit; de witte borst van een vogel; blanke; *dar en el blanco,* 't doel bereiken; *ser el blanco de,* 't mik-punt zijn van; *quedar en blanco,* er kaal afkomen; (fam.) *dejar en blanco á uno,* iemand in de steek laten, aan zijn lot overlaten; **—os,** m. pl. de witte plaatsen, de tusschen-ruimten; **—ura,** f, **blancor,** m. witheid; *blancura del ojo,* vlies over 't oog.
bland/a f. (Zig.-taal) bed; **—ales,** m. pl. (zeet.) pardoens; **—amente,** adv. zacht, met vriendelijkheid; **—eador,** m. stiller, iemand die een ander kalmeert; **—ear,** v. tr. verzachten; overhalen; zwaaien (dan = **blandir**); intr. zwichten: r. weifelend, onbeslist zijn; **—iente,** a. schommelend, zwaaiend; **—miento,** m. vleierij, flikflooierij; **—ir,** v. tr. zwaaien, drillen; (fig.) streelen, flikflooien; r. beven; **—o,** a. (soms = **blandamente,** adv.) zacht; lenig; week; meegaand, voorkomend, menschelijk (humaan); *blando de boca,* zacht van bek (paard enz.), mak; *blando de boca,* (mensch) flap-uit, alles zeggend wat hem of haar vóór de mond komt; *hombre blando,* weekelijk, zwak man; *llevar blanda la mano,* een zachte hand hebben, vriendelijk behandelen; *migas blandas,* zachte brood-kruimen, gezegd van menschen die langzaam, traag, laf of zonder moed zijn; **—on,** m. kerkwas-kaars; soort kerk-kandelaar; **—ujo,** a. (eig. verkleinw. van **blando**) week, pappig, kwabbig; **—ura,** f. zachtheid; vriendelijkheid, vleierij; blanketsel; **—urilla,** f. pommade; blanketsel.
blanque/acion, f. = **blanquicion.**; **—ador,** m. bleeker; stukadoor; **—adura,** f. (het) bleeken; witsel; **—amiento,** m. = **blanqueo**; **—ar,** v. tr. bleeken; witten; ruwe was 's winters aan de bijen geven; intr. wit worden; blankheid vertoonen; **—cedor,** m. munt-polijster; **—cer,** v. tr. munten polijsten. **cimiento,** m. = **blanquicion**; **—cino,** a. naar wit zweemend, witachtig; **—o,** m., **—adura,** f., **—amiento,** m. 't bleeken; witten; **—ría,** f. bleekerij; **—ro,** m. = **curtidor,** m. looier; **—te,** m. blanketsel „blanc".
blanqui/cion f. blank maken der munten voordat ze geslagen worden; **—lla,** f. Genua-pruim; **—llo,** a. wit-achtig; **—miento,** m. bleekwater; **—noso** = **blanquecino**; **—zal,** m. pijp-aarde.
blao, a. (wapenk.) azuur, blauw.
blasfem/able, a. = **vituperable,** a. laakbaar; **—ador,** m. gods-lasteraar; **—amente,** adv. op gods-lasterlijke wijze; **—ar,** v. intr. gods-lasteren, vloeken; **—ia,** f. gods-lastering, vloek; **—o,** m. gods-lasteraar; a. godslasterlijk.
blason, m. blazoen, wapen-schild; wapen; *hacer blason,* blazoneeren. beschrijven, uitbazuinen; **—ador,** m. pocher, snoever; **—ar,** v. tr. en intr. pochen, blazoneeren.
blasón/ico, a. wapen-kundig; — m. wapenboek; **—ista,** m. wapen-kundige, wapenbeschrijver.
ble = **ple** (*jugar al ple*), met de bal tegen een muur spelen.
bleda, f. = **acelga,** f. biet, kroot.
bledo, m. wilde amaranth of duizend-schoon; *no vale un bledo,* geen oortje, geen cent waard; *no se le da un bledo,* hij geeft er geen lor om.
blenda, f. blende, zink blende.
blenorragia, f. slijm-vloed, druiper.
blind/a, f. blind, blindeering; **—aje,** m. (mil.) blindeeringen; **—ar,** v. tr. met blindeeringen versterken.

blocao, m. blok-huis
blond/a, f. blonde (soort kant); **—ina,** f. smalle blonde (kant); **—o,** a. blond (**rubio**), tusschen goud-blond en licht kastanje-bruin.
bloque, m. blok, klomp; **—ar,** v. tr. blokkeeren (ook te land); **—o,** m. blokkade, blokkeering.
blusa, f. kiel; bloeze; *blusa suelta*, losse kiel
boa, f. boa-constrictor; boa.
boalaje, m. tol voor 't weiden van vee.
boardilla = **bohardilla,** f. zolder-kamertje.
boato, m. praal, vertoon; toejuiching of gejuich eener menigte.
bob/ada = **bobería,** f. jeugdige dwaasheid, onbezonnenheid; **—álias,** m. aarts-domkop; **alicon,** m. sukkel; **—amente,** adv. ezelachtig, dom; zonder moeite; **—arron,** m. vergrootw. van **bobo,** groote dom-kop; **—ático,** a. (fam.) onnoozel, dom (men zegt het van dingen die dom gedaan of gemaakt zijn); **—azo,** a. erg sukkel-achtig doen; sukkelen, treuzelen; **—ería** = **bobado,** f.
bóbilis: *de bóbilis* of *bóbilis bóbilis*, (fam.) gratis, zonder er moeite voor gedaan te hebben.
bobillo, m. pot met groote buik; soort kanten vrouwe-kraag van voorheen; ook verkleinw. van **bobo.**
bobinas, f. pl. spoelen, klossen.
bobo, a. simpel, sukkel-achtig, ezel-achtig; — m. onnoozele hals, sukkel; **—n,** m. vergrootw. van **bobo.**
boca, f. mond, bek; monding; ingang; nauwe zee-straat; bres in een afsluiting; 't scherp van een schaaf; smaak (van wijn); onderaardsche gang (in mijnen); *boca de fuego*, vuur-wapen; *boca con boca*, vlak bij elkaar, gezicht tegen gezicht; *boca á boca*, of *boca por boca* of *á boca*, in 't gezicht, rond-uit; *boca de Eolo*, gat in de bergen waaruit een zeer koude wind blaast; *boca de la escotilla*, luik (aan boord); *boca de escorpion*, venijnige kwaad spreker of -spreekster; *boca de espuerta*, kolossaal groote mond; *boca de estómago*, maag-kuil; *boca de gachas*, mopperaar; *boca de hucha*, die een ingevallen, naar binnen staande mond heeft; *boca de leche*, hoornschelp; *boca de lobo*, adj. erg donker, pikkedonker; ook f. kampanje-luik; *boca de noche*, ('t) invallen van de nacht; *boca de oro*, soort schelp; *boca de riego*, tuit van de waterleiding (op straat); *boca de risa*, lachebek, aardig vroolijk gezicht; *á boca de costal* royaal, zonder maat te kennen; *á boca de invierno*, in 't begin van de winter; *á boca llena*, zonder omwegen, ronduit; *á pedir de boca*, om jaloersch op te worden; *á pedir de boca á que quieres boca*, mijn liefje wat wil je nog meer?; *andar de boca en boca*, van mond tot mond gaan; *buscar á uno la boca*, iemand handig uithooren; *calentarse la boca*, zich beleedigende, hevige woorden laten ontvallen; *callar la boca*, 't zwijgen opleggen; *cerrar* of *tapar á uno la boca* iemand de mond snoeren; *coserse la boca*, uit dwang zwijgen; *de manos á boca*, plotseling; *dejar á uno con la palabra en la boca*, iemand niet uit laten spreken en heengaan; *estar con la boca abierta*, met de mond vol tanden staan, verbouwereerd zijn; *guardar la boca*, matig zijn; ook: verzwijgen wat kwaad zou kunnen stichten; *hablar por boca de ganso*, napraten; *hacerse la boca agua*, water-tanden; *irse de boca*, veel praten; *irse la boca donde está el corazon*, of *la boca dice todo lo que el corazon siente*, de mond spreekt waar 't hart van vol is; *la boca hace fuego*, eens gezegd blijft gezegd (bij 't spel); *no decir esta boca es mia*, geen stom woord zeggen; *no se le cae de la boca*, hij (zij) heeft 't altijd in de mond, zegt het altijd; *no tiene boca para negar* hij (zij) heeft de moed niet om te weigeren; *no tener que llevar á la boca*, niets te eten hebben, dood-arm zijn; *no tomar á alguno en boca*, iemand niet noemen; *¡punto en boca!* stilte! *quitarselo de la boca*, uit de mond besparen; *traer en bocas*, reppen over iemand; *echar bocas*, de uit-einden der werktuigen van staal voorzien.
boca/calle, f. hoek van een straat; **—caz,** m. opening, sloot gemaakt om 't water van een beek af te leiden; **—cí,** m. = **bocaran,** m. grove gepapte linnen stof (glanzig); **—dear,** v. tr. in kleine stukjes verdeelen; **—dillo,** m. dun linnen; smal lint; voor gordijnen; „hapje" (kleine maaltijd, twaalfuurtje); **—do,** m. mond-vol, hap; beet; bit (paard); *bocado sin hueso*, lekker baantje, sinecure; *estar con el bocado en la boca*, net van tafel opstaan; *no tener para un bocado*, geen droog brood hebben; **—s,** m. pl. stukjes ingemaakte vruchten; **—l,** m. bokaal, pot met wijde opening; haven-ingang; opening waardoor het water vloeit dat een molen drijft; mond stuk (van een muziek-instrument); a. mond-; **—llave,** f. wapen-schild; **—mancía,** f. kennis der teekenen die de mond aanwijst voor ziekten; **—manga,** f. onder-eind van een mouw; **—nada,** f. slok; teug; vlaag (wind, rook enz.); *echar bocanadas*, dwaze hoop voeden; *echar bocanadas de sangre*, bloed-spuwen; (fig.) bluffen op zijn afkomst; **—rronada,** f snoeverij; **—rte,** m. soort molen met stampers om 't erts te verbrijzelen; **—tejas,** m. pannen die de rand van 't dak vormen; **—za,** f. muil (vergrootw. van **boca**).
bocel, m. de rand van een vaas of pot; gegroefd pleisterwerk rondom onder aan een zuil; soort schaaf om groeven te maken; *cepillo bocel*, zulk een schaaf voor hout-werk; *medio bocel*, half-cirkelvormige rand van gegroefd pleisterwerk a.a.; *bocel de un cañon*, 't achterdeel van een kanon (soms met versieringen in 't gietwerk); **—ar,** m. **boceles** maken (zie boven).
boce/ra, f. wat er aan de mond blijft zitten na eten of drinken; **—to,** m. ruwe schets; **—zar** of **bocear,** v. intr. de lippen bewegen onder 't eten (paarden); ook = **bostezar,** gapen, geeuwen.
bocin, m. naaf-bus van Spaansch gras (bies); **—a,** f. jacht-hoorn; spreek-trompet; hoornschelp; *bocina para carreta*, wiel-band; **—al,** a. hoorn-vormig (schelpen); **—ar,** v. intr. trompetten, op de hoorn blazen; **—ero,** m hoorn-blazer; **—glería,** f. (fam.) lawaai, rumoer.
bocio, m. krop-gezwel.
bocioso, a. krop-gezwel-achtig.
bocon, m. iemand met een groote mond (ook figuurlijk).
bocoy, m. oks-hoofd, vat, ton (suiker b. v.).
bocudo, a. met groote mond.
boch/a, f. bal (van hout, voor 't bal-spel); plooi van een slecht gesneden kleed; lotuskruid (lijkt veel op klaver, maar is geurig);

juego de bochas, bal-spel; **—r,** v. tr. kloven; in 't bal-spel: ('t) raken van de bal der tegenpartij om die van 't doel af te drijven; **—zo,** m. stoot van twee ballen bij 't bal-spel; **—e,** m. knikker-putje, kuiltje: ook: beul; **—ero,** m. (Zig.-taal) beuls-knecht; **—inche,** m. tumult, oploop; **—ista,** m. goede bal-speler; **—orno,** m. gloei-hitte, drooge hitte; verhitting (lichamelijk); blos, kleur (van verlegenheid); verlegenheid; verlegenheid of verdrietigheid over een berisping; **—so,** a. beschamend, kwetsend; stikkend heet, smoorheet.

boda, f. bruiloft; huwelijk; *irse con la boda,* alles mee-nemen; *perrito de todas bodas,* klap-looper; *boda de hongos,* bedelaars-bruiloft.

bode, m. bok.

bodeg/a, f. kelder, wijn-kelder; overvloedige wijn-oogst; magazijn in een zee-plaats; ruim (van schip); **—on** of **bodego,** m. kroeg, eet-huis, schilderij met voorstelling van eetwaren; *¿ en qué bodegon hemos comido juntos ?* zegt men min-achtend tot een onbeschaamd mensch; **—onear,** v. intr. gemeene eet-huizen afloopen; zich slecht voeden; **—onero,** m. kroeg- of eet-huis-houder, waard; **—uero, —a,** m. f. die een wijn-kelder of magazijn houdt of er het toezicht heeft; bottelier.

bodigo, m. soort klein wit-brood.

bódijo, m. ongelijk huwelijk („mésalliance") bruiloft zonder vertoon; *hacer un bodijo,* een slecht huwelijk doen.

bodollo, m. snoei-mes.

bodoque, m. werp-steentje (voor de catapult), soort groote catapult; sukkel.

bodorrio = bodijo, slecht huwelijk, kale bruiloft.

bodrio, m. soep die men aan de armen geeft, soort hus-pot; rommel-potje.

boemio, -a, m. f. Zigeuner, schooier, waarzegger; *es una verdadera boemia,* ze is een slimmert; *vivir como un boemio,* leven als een schooier, m. f. Bohemiër; f. Bohemen.

boeta, f soort muts.

boezuelo, m. nagemaakte os, om achter te schuilen op de patrijzen-jacht.

bofe, m. long; *echar el bofe* of *los bofes,* zich half lam werken.

bofeta, f. gegomd of gewast linnen.

bofetada, f. kaak-slag, klap in 't gezicht; beleediging.

bofeton, m. tooneel-decor dat een halve deur voorstelt; ook = **bofetada.**

boga, f. buitenste schil van de kastanje; een visch-soort; *estar en boga,* in zwang zijn, in de mode zijn; **—da,** f. riem-slag; **—dor,** m. roeier; **—r,** v. tr. en intr. roeien; drijven; *bogar á cuarteles,* om beurten roeien; **vante,** m. eerste roeier.

bohardilla, f. dak-kamertje, (zie **boardilla**).

bohemio, m. zie **boemio,** verder ook: het Fransche „bohémien".

bohordo, m. (oud) stafje of stokje, dat men elkaar toewierp bij wed-rennen; kool-stronk in 't zaad; sprong van een paard.

boil, m. koeien-stal.

boj, m. „palm" (geen palm-boom); **—a,** f. blaar (op de huid), blein; **—ar** of **bojear,** v. tr. de omtrek van een kaap of een eiland meten; een huid bewerken zoodat de oneffenheden verdwijnen; omzeilen; **—edal,** m. aanplant van „palmen" (zooals op Palm-Zondag gebruikt worden); **—eo** of **bojo,** m. omzeiling (b v. om de omtrek te meten); **—iganga,** f. troep reizende komedianten.

bol, m. balletje van medicijnen om ingeslikt te worden.

bola, f. bal; bol; leugen-praat; (Zig.-taal) kermis, markt; *ruede la bola,* laat de bal maar rollen; *escurrir la bola,* de plaat poetsen, uitknijpen; heengaan zonder afscheid; *¡dale bola!* alweer! (om ergernis te kennen te geven); *pie con bola,* juist genoeg; **—da,** f. bal-worp; **—dera,** f. vlieg-wiel = **voladera**; **—verde,** m. soort champignons; **—zo,** m. slag of stoot met een bal.

bolchaca, f. **-o,** m. beurs, zak.

bole/ar, v. intr. biljart spelen; ballen werpen; (fig.) leugens verkoopen; tr. duwen; (Zig.-taal) vallen; **—o,** m. kegel-spel; plaats voor dit spel, kegel-baan; **—ro,** m. „bolero", Spaansche dans; hij die de „bolero" danst; leugenaar; **—ta,** f. kaartje, toegangs-bewijs (in Am. **—to** m.), inkwartierings-biljet; tabaks-rolletje; **—tar,** v. tr. tabaks-rolletjes maken; **—tin,** m. bulletin; toegangs-bewijs; vliegend blad; inkwartierings-biljet; **—to,** m. soort „morille" (champignons); (Am.) kaartje, biljet.

bolichada, f. uitwerping van 't net; *de una bolichada,* in één slag.

boliche, m. koning (bij 't kegelen); „bilboquet" ('t op-vangen van een balletje in een kommetje op een stok); soort gezelschaps-spel met balletjes (Fransch „trou-madame"); (Zig.-taal kroeg, speelhuis; sleep-net; kat-visch.

bolill/a, f. balletje gehakt; ronde knop als versiering; **—o,** m spoel om kant te maken; kegel; hoef-beentje; vorm (voor hemden); **—os,** m. pl. soort koek in de vorm van kant-speelen.

bolin, m. doel (bij 't balspel); **—a,** f. boeg-lijn; spitsroe-loopen; schietlood, peil-lood; (fam.) twist, ruzie; *navegar á la bolina,* laveeren, varen met zij-wind; *echar de bolina,* berispen, dreigen; **—ear,** v. tr. de boeg-lijn ophalen; **—ete,** m. beweegbare kaapstander; **—ero,** a. goed tegen de wind zeilend.

bolisa, f. lichte houtskool-asch; haartje of donsje dat zich aan de kleeren hecht.

bolo, m. kegel; kant-kussen; geraamte van een wentel-trap; (fig.) lomperd, lummel; *dar bolo* of *ser bolo,* alle trekken halen bij 't piket-spel; (fig.) *mudarse los bolos,* een nieuwe wending nemen (maken); *tener bien puestos los bolos,* zijn batterijen goed opgesteld hebben.

bolonio, m. (fig. fam.) leugenaar; dom-kop.

bols/a, f. beurs; koopmans-beurs; geld; *bolsa de hierro,* gierigaard; *bolsa rota,* verkwister (lett.: gebroken beurs); *castigar la bolsa,* tot boete veroordeelen; *no poner nada de su bolsa,* zeggen zooals 't is, onopgesmukt de waarheid zeggen; *tenerlo como en la bolsa,* zeker zijn van welslagen in een zaak; *tener* of *llevar bien herrada la bolsa,* een goed gespekte beurs hebben; **—ear,** v. intr. in plooien vallen (slecht gemaakte kleeren); **—ería,** f. beurzen-winkel of -fabriek; **—illo,** m. zak (in kleeren); beurs van zijde-draad; fortuin, kapitaal; *hacer bolsillo,* een potje maken; **—ita,** f. zakje voor odeurs of medicijnen; **—o,** m. zak (zie **bolsa**); **—on,** m. groote beurs; pl. ijzeren klampen van een gewelf.

boll/a, f. inkomend recht op stoffen, op kaarten; **—ar,** v. tr. = **abollar,** knobbels op iets maken door 't te laten vallen, in-deuken; vermoeien; verwarren; ook: een lood-merk

op kleeren aanbrengen; **—ero,** m. banketbakker; verkooper van een soort wafels; **—o,** m. broodje; bult (aan 't hoofd door vallen of stooten); deuk; *bollo maimon*, zoete koek; *con bollos de relieve*, met opbollingen bewerkt; **—s,** m. pl. haar-rolletjes (door frizeeren); **—on,** m. vergulde nagel, knop (ook van planten); **—onado,** a. met gouden nagels of spijkers.
bomb/a, f. pomp; bom; *bomba marina*, waterboos (op zee); *bomba de guimbalete*, gewone pomp (aan boord); *bomba de carena*, pomp in 't ruim; *bomba de chapa*, dubbel-werkende pomp; *bomba incendiaria*, brand-bom; *bomba para reloj*, klok-scherm; *bomba solar*, lampekap; *dar á la bomba*, pompen (aan boord); **—adilla,** f. lamp die in holte past; **—arda,** f. een oorlogs-werktuig, donderbus; een klein sterk gebouwd schip om bommen te werpen; **—ardear,** v. tr. bombardeeren, beschieten met bommen; **—ardeo,** m. bombardement; **—ardero,** m. bombardier, artillerist die een mortier bedient; **—ardo,** m. blaas-instrument (bombardon); **—así,** m. bombazijn; **—azo,** m. ontploffing van een bom; **—é,** m. lichte kar, karretje met veeren; **—ear,** v. tr. bombardeeren; **—ería,** f. bommen-gieterij; **—ero,** m. brandweer-man; mortier voor bommen; **—illa,** f. holte, waarin iets sluit; **—illo,** m. toestel om privaten schoon te maken; **—o,** m. groote trom; soort schuit; a. ontsteld, verbaasd; **—om,** m. suikergoed; T. suiker-ketel.
bona/chon, —zo, a. al te goedig, sukkelachtig; **—ncible,** a. zacht, gematigd (weer); **—nza,** f. wind-stilte; goed weer (op zee); voorspoed; *ir en bonanza*, met goede wind varen, voorspoedig zijn.
bond/ad, f. goedheid, goedigheid; **—adoso,** a. vriendelijk, minzaam, goedig; **—on,** m. spon (van een vat).
bonet/as, f. pl. kleine zeilen boven op de groote zeilen; **—ada,** f. groet door hoed of muts af te nemen; **—e,** m. muts; (fort.) buitenwerken; glazen pot voor vruchten-geleiën; *gran bonete*, domkop; *á tente bonete*, zoodat hij niet meer kon (eten of drinken); *tirarse* of *arrojarse los bonetes*, hevig disputeeren; **—ería,** f. mutsen-winkel, mutsen-makerij; **—ero,** m. mutsen-maker a. a.
bonic/amente of **bonitamente,** adv. beetje voor beetje, zachtjes-aan; **—o,** a. lief.
bonific/ar, v. tr. verbeteren; crediteeren; **—ativo,** a. die of wat verbetert.
boni/jo, m. pit van de uitgeperste olijf; **—llo,** a. beginnend groot te worden, zich te vormen; **—na,** f. soort camille (zie **manzanilla**); **—to,** a. mooi (het gewone woord), lief.
bonítalo, bonito, m. gestreepte tonijn.
bonzo, m. bonze, Buddhistische priester.
boñiga, f. koe-mest; mest; *boñiga de vaca*, een soort champignon.
boque/ada, f. ziel-tooging, laatste zucht; **—ar,** v. intr. ziel-togen; de mond wijd openen; op 't laatst loopen; **—ar,** v. tr. (een woord) uitspreken; **—ra,** f. sluis, opening in een kanaal gemaakt voor bewatering; opening in een muur van een weiland voor het vee; puist aan de bek van dieren, aphte of zweer in de bek van dieren; **—ron,** m. groote bres of opening; ansjovis; **—te,** m. bres, nauwe passage in een water, aan de ingang van een haven; **—to,** m. piek-ijzer.
boqui/abierto, a. gapend, onnoozel kijkend met open mond; **—ancho,** a. met groote mond; **—angosto,** a. met kleine mond; **conejudo,** met konijne-bek (paarde-term); **—duro,** a. hard in de mond (paarde-term); **—fresco,** a. frisch van mond (paarde-term); **—fruncido,** a. die de mond veel vertrekt; **—lla,** f. mondje; mond-stuk; sigaren-pijpje; onder-eind van een broeks-pijp; opening in een bevloeiings-kanaal; glas-blazers-pijpje; geboord gat in hout, om er een ander hout in te doen; muil-band; tuit; T. lamp-voeder; T. bit; **—muelle,** a. zacht in de mond (paard); gedwee; onvoorzichtig; **—natural,** a. goed in de mond (paard); **—negro,** a. zwartbekkig; **—negro,** m. zwarte slak; **—roto,** a. babbel-ziek; **—rubio,** a. onnoozel; **—seco,** a. droog in de mond; **—torcido, —tuerto,** a. met scheeve mond.
boquin, m. grof wol goed, soort baai.
bórax, m. borax.
borbo/llar, —llonar, borrelen (water); **—llon, —ton,** borreling (in water); *á borbollones, á borbotones*, tappelings, gutsend.
borceg/uí, m. tooneel-laars, laarsje; **—uinería,** f. winkel voor laarsjes; **—uinero,** m. laarsjes-maker.
borce/lana, f. bedde-pan; **—llar,** m. rand van een vaas a. a.
borda, f. (zeet.) verschansing; groot zeil; afgezonderde plaats voor melaatschen; **—da,** f volle laag; laveering; *dar bordadas*, laveeren; **—do,** m. borduursel; **—dor,** m., **—a,** f. borduurder, -ster; **—dura,** f. borduursel; optooing van een verhaal; rand van een wapenschild; **—je,** m. dikke planken op zij van een schip; **—r,** v. tr. en intr. borduren; optooien, opsieren.
borde, m. rand, boord; zoom; T. uitstekende rand; bastaard; rand (van een hoed); ongeënte (wilde) boom; rand-versiering van een wapen; *á borde*, op de rand (des verderfs b.v.); **—ar,** v. intr. laveeren; **—lera,** f. vrouw uit een bordeel.
bord/o, m. boord van een schip; *a bordo*, aan boord; *poner á bordo*, aan boord brengen; **—on,** m. pelgrims-staf; refrein van een lied, dikke snaar van een instrument; **—onear,** v. tr. met een staf op de grond slaan; de dikke snaren aanraken; een zwervend leven leiden; **—onería,** f. rond-zwerving om te bedelen; **—onero,** m. valsche pelgrim, bedelaar; schooier; **—ura,** f. borduursel; wapenrand.
boreal, a. noordelijk.
borgoña, m. Bourgogne-wijn, f. Boergondië.
borla, f. kwast; doctors-hoed; bosje; *tomar la borla*, doctoreeren.
borne, m. uiteinde van een lans; **—adero,** m. kooi (op een schip); **—adizo,** a. buigzaam; **—ar,** v. tr. buigen; zuilen cylindrisch maken; (zeet.) uitwijken; r. kromtrekken (hout); **—o,** m. draaiing, pirouette; (zeet.) uitwijking; **—ra,** f. soort zwarte steen, waarvan men molen-steenen maakt; **—ro,** m. naam van 't koren dat met de zwarte steen gemalen is.
borní, m. wijfje van een steen-valk.
bornido, a. (Zig.-taal) opgehangen.
boro, m. boor (een chemische stof).
borona, f. maïs-brood.
borra, f. korte wol, die op de huid der schapen blijft zitten; wol die van 't laken wordt

weggeknipt; drab, bezinksel; belasting op de schapen; **—ble,** a. uitwischbaar; **—cha,** f. (fam.) leêren wijn-zak; dronken vrouw; **—chear,** v. intr. vaak dronken zijn; **—chera,** f. dronkenschap; slemp-partij; (fam.) domme streek, „bok"; **—chería,** f. = **borrachera** (in Am. ook kroeg); **—chez,** f. en **borrachina** = **borrachera**; **—cho,** a. dronken; bedwelmd; met wijn klaargemaakt; m. dronkaard; **—chuela,** f. onkruid; **—dor,** m. klad (in 't klad opgemaakt stuk, journaal); **—j,** m. borax; **—ja,** f. bernagie (geneeskr. plant), borrago; **—jear,** v. tr. bekladden, vol-krabbelen; **—jo,** m. = **rescoldo,** m. heete sintels; **—r,** v. tr. uitvegen, uitschrap- **—s,** f. pl. overblijfsels van gesmolten talk; **—sca,** f. storm; tegen-spoed; gevaar; buitensporigheid; **—scoso,** a. storm-achtig; **—squero,** a. buiten-sporig, los-levend.

borre/ga, f. schaap-achtigheid; **—gada,** f. groote kudde schapen of lammeren; **—go,** m. een- en twee-jarig lam; onnoozele hals; **—goso,** a. met schaapjes-wolken bezet, met witte golfjes (zee die onstuimig wordt); **—guero,** m. die op de lammeren past; a. voor schapen geschikt (voeder b. v.); **—n,** m. of **borrena,** f. houten achterstuk van een zadel.

borri/ca, f. ezelin; dom mensch; **—cada,** f. troep ezels; ezel-rit; domme streek; **—co,** m. of **borriquete,** m. ezel, dom-kop; timmermans-zaagbok; schraag; **—con,** m. groote ezel; al te geduldig mensch; **—lla,** f. dons (op vruchten); **—quero,** m. ezel-drijver.

borro, m. lam van meer dan één jaar oud; belasting op wol-gevende dieren; botterik; **—n,** m. inkt-vlek, klad; ruwe schets, klad; gebrek; smet, schand-vlek; **—near,** v. tr. schetsen, in 't klad maken; krabbelen; **—so,** a. vol drab, drabbig; kladderig; vol vlekken of kladden.

borrufalla, f. kleinigheden, nietigheden.

borrunbada, f. = **barrumbada,** f. vertoon, verkwistende uitgave.

boscaje, m. boschage, bosch-landschap.

bosque, m. bosch; hout.

bosquej/ar, v. tr. schetsen; een flauw idee van iets geven; ontwerpen; **—o,** m. schets, ontwerp; *en bosbuejo,* onvoltooid, in schets.

bostez/ador, m. gaper; **—ar,** v. intr. gapen, geeuwen; **—o,** m. geeuw.

bostrigo, m. T. stift om te vergulden.

bota, f. lederen flesch; vat; laars; *bota de montar,* kavallerie-broek; *botas fuertes,* rijlaars met boven-stuk voor knie-bedekking; dijlaars (voor visschers); **—dor,** m. boek-drukkers wig, paal, boothaak, nagelklauw; tang v. e, dentist; afrij-paal; **—fuego,** stok met lont er-aan; drift-kop; **—gueña,** f. soort worst (van varkens-long); **—lon,** m. (zeet.) verlengstuk van een ra; **—(á)men,** m. vat met water- of wijn-voorraad van een schip; **—na,** f. pleister; houten stop voor gaten in wijnzakken a. a.; lid-teeken van een venerische zweer.

botá/nica, f. plant-kunde, botanie; **—nico,** a. plant-kundig, botanisch; **—nico, botanista,** m botanist, plant-kundige.

bota/r, v. tr. werpen, gooien; van stapel laten loopen, te water laten; **—r,** v. intr. op-springen; **—rate,** m. licht-zinnig, inconsequent mensch; **—rel,** m. metsel-werk om een muur te steunen; **—rga,** f. maskerade-gek; stroo-pop bij de stiere-gevechten; dikke varkens-vleesch-worst die een heel jaar kan bewaard worden; hans-worst, grappe-maker; **—silla,** f. signaal voor opzadelen; **—vante,** m. lange staak met weêr-haken, om een vijandelijk schip af te houden; **—vara,** f. spriet.

bote, m. stoot; op-springing (van iets veerkrachtigs); boot; aardewerk-pot in een apotheek; toilet-doos: *bote de lastra,* ballastlichter; *estar de bote en bote,* vol menschen zijn; *de bote y voleo,* dadelijk; *bote de lanza,* lans-stoot.

botell/a, f. flesch; *echarse á pechos una botella,* uit een flesch drinken; **—ría,** m. fleschenkast a. a.; flesschen-fabriek.

bote/quin, m. bootje; **—ría,** f. verzameling vaten; **—ro,** m. wijnzakken-maker.

boti/ca, f. apoteek; drankje; (Zig.-taal) garen- en band-winkel; **—caje,** m. winkelhuur; **—cario,** m. apoteker; **—ga,** f. winkel (gebruikelijker **tienda**); **—guero,** m. winkelier; **—ja,** f. pot, potte, groote kruik; (fam.) *estar hecho una botija,* aangaan van een kind dat huilt a. a.; ook : zeer dik zijn; **—jero,** m. potten- of kruiken-verkooper; **—jo,** m. groote pot of kruik; dik-wangig kind; **—jon,** m. dikke zware man; **—lla,** f. half-laarsje (van vrouwen); **—llería,** f. ijs-winkel, limonade-stalletje; hofmeesterskamer, dispens; **—llero,** m. limonade- of ijs-verkooper; **—llo,** m. kleine leêren flesch.

botin, m. bottine (= **borceguí**); slob-kous; buit; **—a,** f. dames-laarsje; **—ero,** m. bewaker of verkooper van de buit; maker van slob-kousen of bottines.

botiqu/ería, f. parfumeurs-winkel, parfumerie; **—in,** m. medicijn-kist.

botivoleo, m. het opvangen van de bal bij 't op-springen.

boto, a. stomp, dom; m. koeie-blaas met boter of vet.

boton, m. knop; knoop (aan kleeren); puistje; *boton de fuego,* brand-middel (om te cauterizeeren); *boton de mar,* fossiele zee-egel; *boton de metal,* ongemengde toestand van metaal; *contarle los botones á uno,* iemand tal van kogels in 't lijf schieten; *boton de oro,* boterbloempje; *botones adentro,* inwendig; **—adura,** f. stel knoopen; **—azo,** m. met kracht gegeven stoot met een degen of floret; **—ería,** f. knoopen-winkel, knoopen-fabriek; **—ero,** m. **-a,** f. knoopen-maker, -maakster, of knoopen-verkooper of -verkoopster.

bóved/a, f. gewelf; boog; kelder; troon-hemel; *la bóveda cerúlea,* het azuren gewelf (de hemel); **—illa,** f. tusschen-ruimte tusschen dok-balken; *subirse á las bovedillas,* opvlammen als buskruit.

bovino, a. rund, runder.

boy/a, f. boei (op zee), kurk (om aan te duiden waar de ankers neer-gelaten zijn); **—ada,** f. troep ossen; **—al,** a. betrekking hebbende op ossen; **—ante,** a. drijvend; wordt ook gezegd van 't schip, dat zeilt met de wind van achter; voorspoedig; **—ar,** v. intr. drijven, weer aan 't drijven gebracht zijn, weer vlot gemaakt zijn; **—ardo,** m. soort baar om kabeljauw te vervoeren; **—era,** of **—eriza,** f. osse-stal; **—ero,** m. veehoeder, osse-drijver; **—ezuelo,** m. os van nog geen drie jaar; **—uda,** f. (Zig.-taal) kaart-spel, speel-kaarten; **—uno,** a. van ossen.

boz/a, f. tros (aan boord); eindje touw om

vast te maken; —**al**, a. onervaren; zoo van 't land; provinciaal; onnoozel; —**al**, m. halster; muil-band, muil-korf; —**ar**, v. tr. met eindjes touw vastmaken; —**o**, m. dons-haartjes (op kin of hals a. a.); halster; *echar bozo*, beginnen op te komen (baard of snor).
brabante, m. soort stof uit Brabant; Brabant.
brace/ada, f. (het) uiteen-houden en uit-rekken der armen; —**aje**, m. aanmunting; recht van de pachter der munt voor de fabricatie-kosten; (zeet.) 't vastbinden met band-brassen; —**ar**, v. intr. de armen bewegen, regelmatig en beurtelings; binden met band-brassen; —**ro**, m. die arm in arm gaat; daglooner; *de bracero*, arm in arm; a. van de armen (Eng. arms); —**te**, m. kleine arm, tak.
braci/llo, m. stang (van een gebit); —**o**, m. = **brazo**, m. arm.
brac/ma, m. Brahma; —**man**, m. Brahmaan; —**mánico**, a. brahmanisch.
braco, m. brak (jacht-hond); a. met een stomp-neus.
brafonera, f. (oud) boven-armstuk (van een wapen-rusting).
brag/a, f. touw van een kraan; servetje van een kind; —**as**, f. pl. broek; —**ada**, f. liezen van 't paard; —**ado**, a. de dijen van binnen van een andere kleur hebbend dan 't overige lichaam; slecht gestemd; —**adura**, f. kruis (van een broek); liezen van dieren; —**azas**, m. sukkel; —**uero**, m. breuk-band; *braguero de cañon*, (zeet.) touwen om op een schip een kanon vast te sjorren; *braguero de dos vias*, dubbele breuk-band; —**ueta**, f. gulp (v. e. broek); (Am.) *hablar como el gigante por/la bragueta*, spreken over iets waarvan men niets weet; —**uetero**, a. (fam.) geil, wulpsch; —**uillas**, f. pl. kind dat reeds een broek begint te dragen; dreumes, klein kereltje.
bram/a, f. brons-tijd; —**adera**, f. herders-instrument om hun kudde te roepen; ratel; —**adero**, m. plaats waar bronstige dieren bijeen-komen; —**ador**, a. loeiend, brullend; (Zig.-taal) omroeper; —**anismo**, m. Brahmanisme; —**ante**, m. pak-garen; soort linnen; —**ar**, v. intr. loeien; (Zig.-taal) schreeuwen, brullen; (fig.) woedend worden; —**ido**, m. geloei; geschreeuw van iemand die woedend is; —**il**, m. werktuig v. e. timmerman om lijnen te trekken; —**o**, m. (volkst.) roep, kreet; —**on**, m. (volkst.) verklikker, aanklager.
bran de Inglaterra. m. oude Spaansche dans.
branca, f. = **agalla** (gal-noot en amandel); klauw; —**da**, f. sleep-net met kleine mazen;
brand/ales, m. pl. (zeet.) pardoens; —**is**, m. over-jas, over-kleed.
branquias, f. pl. kieuwen.
braña, f. zeer vochtig weiland.
braqu/ial, a. van de armen; —**igrafía**, f. stenografie (meer gebruikelijk **taquigrafía**); —**ígrafo**, m. stenograaf (beter **taquígrafo**).
bras/a, f. gloeiende kool; *estar hecho una brasa*, zeer verhit zijn; *estar en brasas*, op heete kolen zitten; —**eo**, m. (zeet.) gemakkelijkheid in 't brassen; —**ero**, m. kolen-bekken (voor verwarming); verbrandings-plaats van misdadigers); —**il**, m. fernambuk-hout; rouge; Brazilië; —**ilado**, a. rossig, rood; —**ileño**, a. Braziliaansch; m. f. Braziliaan; —**uli**, m. touw, lijn.
bravat/a, f. geschetter, snoeverij; —**ero**, m. (Zig.-taal) schetteraar, snoever; —**o**, m. schetteraar, snoever; a. snoevend.
brave/ador, a. schetterend, snoevend; —**ador**, m. schetteraar, snoever; —**ar**, v. intr. en intr. schetteren, iemand door groote woorden trachten bang te maken; —**ra**, f. lucht-gat in een oven; —**za**, f. woestheid (van dieren); moed, fierheid, hardheid van karakter; woede (der elementen).
brav/ío, a. woest, hard (menschen); bruusk; m. woestheid (van dieren); —**o**, a. dapper, moedig; braaf; onstuimig (zee); onbebouwd, woest; wild (planten); onhandelbaar; *¡ bravo!* bravo! m. snoever, grootspreker; —**te**, m. (Zig.-taal) snoever; —**ura**, f. moed; woestheid (van dieren).
braz/a, f. vadem; —**ada**, f. uitstrekking der armen; vadem; —**ado**, m. bundel kruiden, planten; arm-vol; —**aje**, m. aantal vadems; diepte (bij 't peilen); —**al**, m. arm-stuk (van harnas); arm-spier; sloot; —**ales de proa**, m. pl. uitleggers aan de voor-steven; —**alete**, m. arm-band; *brazaletes de proa*, als boven; —**o**, m. arm; voor-poot; tak; staaf of stang van een weeg-schaal; macht; moed; *brazo á brazo*, met gelijke wapens; *á brazo partido*, zonder wapens, met de handen; *hecho un brazo de mar*, prachtig uitgedost; *brazo de mar*, zee-arm, zee-boezem; *brazos*, patronen, beschermers; *dar los brazos*, omhelzen; *brazo eclesiástico*, afgevaardigden der geestelijkheid; *brazo real*, derde stand; *brazo seglar* of *secular*, macht der wereldlijke rechtbanken; *brazo de la nobleza*, afgevaardigden van de adel; *con los brazos abiertos*, met open armen; *á fuerza de brazos*, door hard werken; *brazo del reino*, elk der drie standen (adel, geestelijkheid en burgerij); —**uelo**, m. kleine arm; schouder (van dieren).
brea/, f. pek, teer; zakke-goed; —**r**, v. tr teeren, breeuwen; (fig.) plagen.
brebaje, m. onaangename drank; drankje.
breca, f. blei (zoetwater-visch).
brecol, m. Brusselsche kooltjes, spruitjes.
brech/a, f. bres, opening; indruk; *batir en brecha*, een bres schieten; achtervolgen; —**ar**, v. tr. met valsche dobbel-steenen spelen; valsch spelen; —**ador**, m. (Zig.-taal) die binnenkomt om 't aantal spelers vol te maken; —**ero**, m. valsche speler.
breg/a, f. twist tusschen verscheidene menschen, „standje”; gekheid, spotternij; *dar brega*, een „koopje” geven; —**ar**, v. intr. worstelen, twisten; — v. tr. kneden; *bregar el arco*, de boog spannen.
brema, f. brasem (zoetwater-visch).
bren, m. zemelen.
brenca, f. sluis-paal.
breñ/a, f. met struik-gewas bedekte plaats; afgronden; —**oso**, a. vol hoogten en laagten, rots-achtig; vol struik-gewas.
breque, m. = **breca**; *ojos de breque*, „sieppoogen”; —**ro**, m. (Am.) remmer (in een trein), = **guardafrenos**.
bresca, f. honig-raat.
breslinga, f. soort aard-bezie.
bretaña, f. soort fijn linnen; Britannië.
brete, m. boeien; behoeftigheid, armoede; *estar en un brete*, in moeilijkheden zijn.
brev/a, f. vroeg-rijpe vijg (donkere soort), *mas blando que una breva*, zachter dan een vijg, d.w.z. geheel meegaand geworden; —**al**, m. breva-boom (zie boven); —**e**, a. kort, beknopt; *en breve*, binnen kort, dadelijk; —**emente**, adv. in 't kort; weldra; —**e**, m. breve (van

de Paus); brevier; —**edad,** f. kortheid; —**ete,** m. memorandum; —**iario,** m. brevier; staatje (van een rekening); verkorting van een boek; agenda; a. (Zig.-taal) vlug, snel.
brez/al, m. heide; —**o,** m. heide-kruid.
briaga, f. touw van een wijn-pers.
brial, m. zijden onder-rok; oud Romeinsch kleed.
brib/a, f. dagdieverij, bedelarij; *andar á la briba,* bedelen; *hombre de la briba,* land-looper, schooier, bedelaar; —**ear,** v. intr. om kliekjes en overschotjes bedelen; —**ia,** f. = **briba,** f. *echar la bribia,* uit bedelen gaan; —**on,** m. land-looper, schelm; —**onada,** f. schelme-streek, bedriegerij; —**onear,** v. intr. een schurke-leven leiden; een buitensporig leven leiden; —**onería,** f. schooiers- of schelme-leven.
bricho, m. goud- of zilver-plaatje voor geborduurde kerk-kleeden en gewaden.
brid/a, f. teugel; toom; paardrijders-kunst; *á la brida,* op 't gladde zadel; —**on,** ruiter op een glad zadel met lange stijg-beugels; bit dat in 't midden gebroken is; paard dat met een glad zadel en lange stijg-beugels is opgezadeld.
brigad/a, f. brigade; een troep vracht-paarden; —**ier,** m. brigadier, brigade-generaal in Spanje; (zeet.) commodore, kapitein ter zee, oudste kapitein.
brigante, m. schelm, roover.
brigbarca, f. brik.
brigola, f. storm-ram.
brill/ador, a. die schittert, schitterend; —**ante,** a. schitterend, blinkend; —**ante,** m. brilliant; —**antez,** f. of **brillo,** m. schittering, glans; —**ar,** v. intr. schitteren; blinken; uitmunten.
brinc/ador, a. huppelend, die goed springt; m. springer; —**ar,** v. intr. springen; opvliegen (in drift); —**o,** m. sprong; loovertje.
brincho, m. zekere slag in 't **quinolas**-spel.
brind/ar, v. tr. op iemands gezondheid drinken; aanzetten tot iets; aanbieden; —**is,** m. toost, dronk op de gezondheid.
bringabala, f. pomp-handvat, zwengel.
brinquillo of **brinquiño,** m. speel-goed, klein juweel; *estar hecho un brinquiño,* er keurig uitzien.
brio, m. kracht; (fig.) moed, geest-kracht, flinkheid; *con brio,* met kracht, flink; *bajar los brios,* uit het veld slaan.
briol, m. klein touw dat aan 't zeil hangt en dient om 't op te rollen.
brioso, a. moedig, flink.
brisa, f. noordooste-wind; bries.
brisc/a, f. een zeker kaart-spel; —**ado,** a. wordt gezegd van een met zijde en goud geborduurde stof.
británic/a, f. een soort water-plant; —**o,** a. en s. Brit, Britsch.
brizn/a, f. vezel; schilfer; halmpje, spiertje; —**oso,** a. vezelig, vol spiertjes of vezeltjes.
broca, f. klosje; spoel; kleine spijker met groote kop. T. els (schoenmakers-priem); —**dillo,** m. minder soort brokaat; —**do,** m. brokaat; a. met brokaat opgemaakt; —**l,** m. rand-steen van een put; gesp van een degen, om hem mee aan de gordel te hangen, tuit van een wijn-zak; —**manton,** m. gesp die de vrouwen op de borst dragen; —**tel,** m. weefsel van zijde en hennep.
bróculi, m. = **brócul,** m. Brusselsche kooltjes, „spruitjes".
broch/a, f. schilders-kwast, penseel; wijwater-kwast; —**ada,** f. afborsteling; besprenkeling met de wijwater-kwast; —**ado,** a. gebrocheerd met zijde, zilver of goud; —**adura,** f. garnituur van gespen aan een kleed; —**e,** m. gesp, broche; *broches para traje,* haken en oogen; —**on,** m. witkwast.
brodi/o = **bodrio,** m. hus-pot; kliekjes; ook: roode aarde in ijzer-mijnen; —**sta,** m. bedelaar, die kliekjes ophaalt aan de kloosters.
brom/a, f. mist; kleine lichte bouw-steen; last, vracht; paal-worm; gekheid, scherts; gerecht van grutten; maaltijd van jongelui; *meter broma,* veel woorden gebruiken, om weinig te zeggen; —**ado,** a. door paalworm aangetast; broom bevattend; —**ar,** v. tr. knauwen, afknagen, doorboren (de paal-worm); —**ear,** v. intr. gekheid maken; een jongeluismaaltijd houden; —**ista,** m. grappe-maker; vroolijke Frans.
bromo, m. broom-gras; broom.
bronc/amente, adv. knorrig, gemelijk; —**o,** a. ruw; broos (metalen); bruusk; schel.
bronc/e, m. brons; *ser un bronce,* of *ser de bronce,* een sterk karakter of gestel hebben; —**eado,** m. of —**eadura,** f. bronzeering, ('t) brons-kleurig verven; —**ear,** v. tr. bronzen, brons-kleurig verven; r. een brons-kleur aannemen; —**ería,** f. brons-werk; —**ista,** m. brons-werker.
broncha, f. ponjaard, dolk; kort zwaard.
bronqu/ear, v. intr. snuiven van angst (paard); —**edad,** f. ruwheid, schelheid; onbewerkbaarheid (van metalen); —**ido,** m. gesnuif van angst (v. e. paard); —**ina,** f. twist, ruzie; —**inal,** a. van de lucht-pijp en haar vertakkingen; —**io,** m. lucht-pijp; —**itis,** f. bronchitis.
broque/l, m. schild; (fig.) verdediging, bescherming; naam en vorm van 't wapen-schild; —**lado,** a. gedekt door een schild; —**lazo,** m. slag met een schild; —**lero,** m. schildenmaker; met een schild gewapende; twistzoeker; —**lillo,** m. oor-ring; —**ta,** f. braadspitje (van hout).
brot/adura, f. ontkieming; —**ar,** v. intr. ontkiemen, knoppen vormen; opwellen (water); opkomen (van puistjes); —**e,** m. —**o,** m. of —**a,** f. wijn-rank, knop; —**on,** m. kiem, knop; groene kool.
broza, f. opvulsel voor zadels, kussens enz.; struik-gewas; (fig.) kleinigheden, nietigheden; *servir de toda broza,* allerlei werk doen.
broz/ar, v. tr. (de letter-kasten) na 't zetten borstelen; —**namente,** adv. (oud) ruw; —**nedad,** f. (oud) lompheid, onwetendheid; —**no,** a. (oud) ruw; (fam.) lomp, onwetend; —**oso,** a. vol afval, of struik-gewas.
brucero, m. borstel-maker.
bruces, *á bruces* of *de bruces,* voorover (van iemand die valt of ligt); *dar de bruces,* languit voor-over vallen.
brueta, f. krui-wagen.
brugo, m. = **paceron,** m. wijn-blad-luis.
brugidor, m. glaze-makers-werktuig om glas te snijden.
brugir, v. tr. de ruwe deelen weg-nemen (van glas), = **grugir.**
bruj/a, f. heks; *parece que le han chupado brujas,* 't lijkt wel of hij door heksen is uitgezogen (iemand die zeer mager en bleek ziet); —**ear,** v. tr. beheksen; hekserijen doen; —**ería,** f. hekserij; betoovering, bekoring.
brujo, m. man die aan hekserij doet.

brújul/a, f. kompas; **—eàr,** v. tr. raden, gissen; **—èo,** m. gissing; ontdekking.
brulote, m. vuur-schip (om andere schepen in brand te steken).
brulla, f. oneenigheid, twee-spalt.
brum/a, f. dikke mist, vooral op zee; **—al,** of **—oso,** a. zeer mistig; **—azon,** m. zeer dikke mist; **—o,** m. zeer witte was.
bruno, a. zwarte pruim; bruin; m. zwarte pruime-boom.
bruñ/ido, m. glans, bruineering; **—idor,** m. polijster, bruinier; **—imiento,** m bruineering, polijsting; **—ir,** v. tr. glanzen, bruineeren; rouge aanbrengen.
brusc/a, f. (zeet.) maat, soort schaal van doorsneden van een mast; 't verwarmen van 't ruim en de zijden van een schip om het te kalefateren; **—o,** a. bruusk, kort-af; m. afval (bij de oogst); hulst, muize-doorn (plant).
bruseles, m. spaan, mes.
brusquedad, f. grofheid, lompheid.
brut/al, a. ruw, woest; brutaal; **—alidad,** f. ruwheid, woestheid, onhebbelijkheid; **—aleza,** f. ruwheid; **—o,** a. ruw, grof; beestachtig; *peso bruto,* bruto gewicht; m. lomperd, vlegel; dom-kop.
bruz/a, f. borstel, ros-kam; **—ar,** v. tr. borstelen, (een zet-raam) schoon-maken.
bu, m. boe-man.
buaro of **buarillo,** m. soort valk, die kiekens rooft.
bua of **buba,** f. etter-gezwel.
bub/as, f. pl. bubo's; lies-gezwellen; **—on,** m. bubo, kwaad-aardig gezwel in de lies; **—ónico,** a. betrekking hebbend op kwaadaardige gezwellen; *peste bubónica,* builen-pest; **—oso,** a. vol gezwellen of puisten, van de aard van een „bubo".
bucal, a. van de wangen.
bucarán, m. = **bocaci,** grove gepapte linnen stof.
bucc/ar, v. intr. duiken; **—lario,** m. (oud) vazal; huis-bediende; **—o,** m. 't duiken, onderduiking; **—ro,** a. zwart van neus (hond); **—s** = **bruces.**
bucle, m. krul.
bucólic/a, f. herder-dicht; **—o,** a. van herderdicht.
bucosidad, f. tonne-maat (v. e. schip).
buche, m krop (van vogels); slok; maag, pens; (fam.) „buikje"; *sacar el buche,* uithooren; **—te,** m. gezwollen wang.
buega, f. prov. grens-teeken, grens-paal; grens.
buen/aboya, m. huurling om op de galeien te roeien; **—amente,** adv. vrij-willig; te goeder trouw; op de een of andere wijze; **—andanza,** f. voor-spoed; voorspelling, waarzegging; **—o,** goed; gezond; *bueno está,* goed zoo, genoeg! *bueno con malo,* door elkaar genomen; *es hombre de buena capa,* 't is een fatsoenlijk man; *¿adonde bueno?* waar ga je naar toe, mijn waarde? *á buenas,* of *de buenas,* vrij-willig; *de buenas á buenas,* in der minne; *de buenas á primeras,* in 't wilde weg, onbesuisd; *darse á buenas,* overtuigd worden; *¡enhora buena!* 't zij zoo á la bonne heure; *en buenhora,* te goeder ure; *¡bueno!* goed! *buenos dias,* goeien dag of goeie morgen; *buenas tardes,* goeie middag, of: goeien avond (tot een uur of 7); *buenas noches,* goeien avond, goeie nacht; **—pasar,** m. wel-stand.
buera, f. puist (aan de mond).
buey, m. os; *buey marino,* zee-koe; *buey de caza,* nagemaakt rund om achter te schieten; *buey de agua,* guts water uit een gebroken pijp; *andar á paso de buey,* zachtjes-aan te werk gaan in alles wat men onderneemt; *bueyes,* m. pl. speel-kaarten.
buf, int. foei!
buf/alino, a. van buffels; **—alo,** m. buffel; **—anda,** f. bouffante, warme hals-doek; **—ar,** v. intr. loeien, brullen van woede; blazen (als een kat); brommen, knorren; *bufar de cólera,* briesen van woede of drift; **—ete,** m. schrijftafel; advokate-kantoor; *abrir bufete,* zich als advokaat vestigen; **—i,** m. geite-haren stof; **—ia,** f. (Zig.-taal) leederen wijn-zak van bokke-vel; **—iador,** m. (Zig.-taal) kroeg-houder; **—ido,** m. gebrul van woede; uiting van woede of drift (bij menschen); *bufido de cólera,* oplaaiing van toorn; **—o,** m. tooneel-speler van 't Italiaansch tooneel; **bufos,** soort vrouwen-kapsel (zie **papos,** oud kapsel); a. komiek, komisch, kluchtig; **—on,** m. nar; grappen-maker; a. grappig; **—onada,** f. grappen-makerij; gekheid, scherts; **—onear,** v. intr. de hanswórst of grappen-maker uithangen, grappen verkoopen.
bugalla, f. gal-noot.
buhard/a, f. dak-venster; zolder-kamer (zie **guardilla** = **buhardilla**); **—illa,** f. dak-kamertje, zolder-kamertje.
buharro, m. groote gehoornde uil.
buhedera, f. schiet-gat; gat, kelder-venster.
buh/edo, m. mergel-steen; **—ero,** m. uilen-bewaker; **—o,** m. uil; menschen-schuw persoon; (Zig.-taal) stille verklikker, aanklager; **—onería,** f. draagbare winkel; venterij; **—onero,** m. venter, straat-venter.
buitr/e, m. gier; **—era,** f. plaats om gieren te jagen; **—ero,** a. op een gier lijkend; m. gieren-jager; die de gieren voedt of oppast; **—on,** m. sleep-net; patrijze-net; smelterij van goud- of zilver-mijn; haag om de jacht te forceeren.
bujar/asol, m. roode vijg; **—ron,** m. poederast, sodomieter; **—ronada,** f. sodomie; **—ronear,** v. intr. sodomie plegen; **—ronería,** = **ronada.**
buje, m. metalen ring om een wiel-as, „bus"; **—dal,** m. (of **—da**) aanplant van „palm"; **ría,** f. snuisterij, prulletje, tinwaren enz.; **—te,** m. doos van „palm"-hout (Fransch: *buis*); parfumerie-doos.
bujía, f kaars; kandelaar.
bul/a, f. bul (van de Paus); *tener bula para todo,* geheel en al vrij in doen en laten zijn; *hay bulas para difuntos,* er is overal wel een middel op te vinden; *echar las bulas á uno,* iemand een moeilijke taak opleggen; **—ar,** v. tr. brand-merken; **—ario,** m. verzameling van „bullen"; **—arcamas,** f. pl. (zeet.) ridder-sporen.
bulb/o, m. bloem-bol; **—oso,** a. bloembolachtig.
bul/ero, m. verkooper van bullen of aflaten (eertijds); **—eto,** m. breve van de Paus of de Nuntius; **—imia,** f. onverzadiglijke eet-lust; **—to,** m. gedaante; pak, stuk bagage; bult (opzwelling); buste; omvang; *pescar* of *coger el bulto,* iemand bemachtigen, aanhouden; *menear* of *sacudir el bulto,* afranselen; *á bulto,* in 't wilde weg; in 't groot; *figura de qulto,* relief-figuur („bol-op"); **—ulú,** m. reizend komediant, die alleen allerlei rollen speelt.
bull/a, f. lawaai, ruzie; *meter bulla,* lawaai, leven maken; **—aje,** m. oploop, menigte,

verwarring; **—anga,** f. oproer; **—anguero,** m. oproer-maker, opruier; **—anguero,** a. opruiend, oproer-makend; **—ar, =bollar,** v. tr. een looden merk aan kleeren maken; **—ebulle,** m. drukte-maker, iemand die altijd doet alsof hij druk in de weer is; **—icio,** m. rumoer, lawaai; gedruisch, geroezemoes eener menigte; **—icioso,** a. rumoerig, leven-makend, op standjes belust; woelig; **—idor,** a. = **—icioso;** **—idor,** m. pijp van een stoom-ketel; **—idura,** f. = **—imiento,** m. koking, opborreling; **—ir,** v. intr. koken, borrelen (kokend of bruischend water); (fig.) altijd opgewonden zijn; tr. bewegen, in beroering brengen; **—on,** m. oude ponjaard of stoot-degen; verf die in de ketel kookt; metalen oplegsels op boeken.

bunio, m. wilde knol, die men in de geneeskunde gebruikt.

buñ/olero, m. „beignet"-bakker of -verkooper; **—uelo,** m. „beignet".

buque, m. schip; omvang van een schip; *buque de hélice,* schroef-stoomboot; *buque de vapor,* stoom-schip; *buque á la carga,* schip dat op lading wacht.

burato, m. cypres; krip; lichte zijden sluier.

burbuj/a, f. blaas (op borrelend water); **—ear,** v. intr. opborrelen, borrelen.

burcho, m. groote sloep.

burdas, f. pl. pardoens.

burd/el, m. bordeel; (fam.) plaats van ontucht; **—elero,** m. bordeel-bezoeker; tusschen-persoon voor ontucht; **—o,** a. grof, gemeen.

burel, m. balk (in een wapen).

burengue, m. mulat, slaaf.

bureo, m. partij (b.v. buiten-partij); bureau, administratieve vergadering van 't huis des konings.

burg/a, f. heete bron; **—omaestre,** m. burgemeester (alleen buiten Spanje); ook; een noordelijke vogel.

buriel, a. rossig; m. grove, rood-achtig grijze stof voor vloer-kleeden enz.

buril, m. graveer-naald; **—ada,** f. trek of lijn met de graveer-naald; wat men van een stuk zilver met een graveer-naald afneemt, om te onderzoeken; **—adura,** f. gravure, 't graveeren; **—ar,** v. tr. graveeren.

burjaca, f. pelgrims-knapzak.

burl/a, f. spot; voor-de-gek-houderij; poets; *de burlas,* uit gekheid; *dar burla á,* beetnemen, te pakken nemen; *hacer burla de alguno,* niets om iemand geven, iemand voor de mal houden; *burla burlando,* terwijl men niets geeft om, den draak steekt met; *no es hombre* (of *amigo*) *de burlas,* 't is niet iemand om gekheid mee te maken, hij houdt niet van grappen; **—ador,** m. spotter, gods-lasteraar; **—ar,** v. tr. bedriegen, „erin laten loopen"; verijdelen; belachelijk maken; r. lachen om, spotten met; niets geven om **(de);** — **ería,** f. gekheid, grap; bedrog; belachelijkmaking; baker-praatje; **—esco,** a. koddig, kluchtig; komisch; grappig; **—eta,** f. guitestreek, grapje; **—on,** a. grappig, „uiig"; m. **-a,** f. grappe-maker, -maakster.

buró, m. bureau.

burr/a, f. ezelin; **—ada,** f. kudde ezels, troep ezels; **—ajear,** v. tr. krabbelen, slecht schrijven (= **borrajear**); **—ajo,** m. droge stal-mest; **—ero,** m. ezel-drijver; **—o,** m. ezel; dom-kop; getand rad om zijde te wringen; schraag voor hout-zagers; koffer waarin boek-binders de snippers bewaren; *burro cargado de letras,* schijn-geleerde, iemand die veel geleerd heeft en weinig weet; *caer de su burro,* voor zijn dwaling uitkomen.

buruj/o, m = **orujo,** en dan: uitpersel van olijven, „pulp" daarvan; anders: kleine zwelling; **—on,** m. buil, bult op 't hoofd.

busardas, f. pl. (zeet.) stukken hout die van binnen rondom een schip gaan, van voor- tot achter-steven.

busc/a, f. zoek; opzoeking; speur-hond; onderzoek, na-sporing; *á la busca,* op de zoek, aan 't zoeken; **—ada,** f. ('t) zoeken, nasporing; **—ador,** m. **-a,** f. zoeker, zoekster, onderzoeker, -zoekster; **—apié,** m. toe-speling; ('t) verborgen woord van een raadsel; „voetzoeker"; **—ar,** v. tr. zoeken, nazoeken, onderzoeken, na-sporen; (Zig.-taal) gappen, wegkapen; *andar buscando,* bedelen; *buscar á tiento,* naar iets tasten, rond-tasten; *buscar rodeos,* omwegen zoeken; *buscar quimera* of *camorra,* ruzie zoeken; *buscar á uno la boca,* handig uithooren; *buscar tres pies al gato,* met alle geweld ruzie willen maken; **—arruidos,** m ruzie-maker; **—avidas,** m. die zijn neus overal insteekt, zich met een andermans zaken bemoeit; **—on,** m. zoeker, naspoorder; fielt, handige dief.

busilis, m. moeilijkheid, knoop van de moeilijkheid; (fam.) *ahí está el busilis,* daar zit de knoop.

busto, m. boven-lijf, buste.

butaca, f. arm-stoel, stoel in de „stalles".

butifarr/a, f. soort worst; **—ero,** m. maker daarvan; **—ista,** m. die ze eet.

butiondo, a. stinkend.

butron = buitron, m. vogel-net.

buy/ador, m. = **latonero,** blik-slager; **—es,** m. pl. (fam.) speel-kaarten.

buz, m. begroeting, hand-kus; *hacer el buz,* hulde doen, hulde betoonen.

búzano, m. ouderwetsch kanon (meest 18-ponder).

buzcorona, f. tikje op 't hoofd aan iemand die de hand-kus doet.

buz/o, m. duiker, parel-zoeker; (Zig.-taal) handige dief; **—on,** m. afwaterings-kanaal v. e. vijver; gleuf in de brieve-bus; deksel, stop; **—onera,** f. afwaterings-sloot, goot.

C

¡Ca! i. och, nou!

caaba, f. kaäbah, heilige tempel te Mekka.

cabal, a. juist; volmaakt; aan elk toekomend; — of **cabalmente,** adv. juist, precies, net,

cábala, f. cabale, wichelarij; intrige, kuiperij.

cabalg/ada, f. rit, cavalcade; buit gemaakt bij een snelle inval; **—ador,** m. ruiter, reiziger die te paard reist; **—adura,** f. rij-dier;

—ar, v. intr. rijden, rossen; tr. op 't affuit zetten: *cabalgar la artilleria*; bespringen, dekken; **—ata,** f. cavalcade, troep ruiters, rit.

cabal/hueste, m. zadel met zeer hooge zadel-knoppen; **—ista,** m. cabalist, wichelaar (vooral bij de Joden); **—istico,** a. cabalistisch, in betrekking tot wichelarij (vooral bij de Joden).

caball/a, f. soort visch (gelijkend op makreel); **—aje,** m. dekking (van een merrie door een hengst); daarvoor betaald geld; **—ar,** a. van het paard; *bestia caballar*, dier van 't paarde-geslacht; **—ear,** v. intr. veel rijden; **—erato,** m. recht van gehuwde leek op kerkelijke inkomsten; die inkomsten; adellijke rang in Catalonië; **—erear,** v. intr. zich als een heer voordoen; **—eresco,** a. ridderlijk; **—erete,** m. fat, „heertje"; **—ería,** f. rijdier; cavalerie of ruiterij; ridderschap; rij-kunst; lichaam van de adel in een provincie; militaire dienst die men te paard deed; ridderlijkheid; militaire expeditie; land-maat, die niet overal dezelfde is; *caballeria andante*, dolende ridderschap; *caballeria de carga*, last-dier; *andarse en caballerias*, zich uitputten in beleefdheden a. a.; **—eriza,** f. stal; stoeterij; staf van stal-personeel; „trein" van een prins a. a., bestaande uit paarden, rijtuigen enz; **—erizo,** m. stal-meester des konings; **—ero,** m. heer („gentleman"); ridder; ruiter; verhooging voor geschut in een bastion; *caballero andante*, dolend ridder; *caballero de alarde*, ridder die de ruiter-parade moest bijwonen; *caballero de conquista*, elk der overwinnaars, onder wie men 't veroverde land verdeelde; *armar caballero*, tot ridder slaan; *caballero de sierra*, of *de la sierra*, houtvester; *caballero pardo*, burger-man, die geniet van de voorrechten des adels; *meterse á caballero* of *hacer el caballero*, de meneer uithangen; **—erosamente,** adv. ridderlijk; op de wijze van een man-van-eer „gentlemanlike"; **—erosidad,** f. ridderlijkheid, edel-aardigheid, (het) man-van-eer zijn; **—eroso,** a. ridderlijk, nobel, als man-van-eer; **—erote,** m. ongemanierd heer; **—eta,** f. veld-krekel; **—ete,** m. nok; houten paard (folter-tuig); vlasbreker; schilders-ezel; stander; rug van de neus; drie-voet voor zagers; opgehoogde aarde tusschen twee voren; onderste deel van een pers; **—ico, —ito,** m. hit; hobbel-paard; **—ista,** m. ruiter, ervaren ruiter; **—o,** m. paard; ruiter (schaak-spel); vrouw (kaart-spel); schraag; *caballo padre*, dek-hengst; *caballo de guerra*, krijgs-ros; *caballo de caza*, jacht-paard; *caballo de carrera*, ren-paard; *caballo de tiro*, trek-paard; *caballo de tronco*, dissel-paard; *caballo empinado*, steigerend paard; *caballo marino*, nijl-paard; *caballo de buena boca*, iemand die niet moeilijk is met 't eten; *sacar bien su caballo*, zich eruit redden; *á caballo*, te paard; *huir á uña de caballo*, zich met gevierde teugel redden, (fig.) zich met zorg en werkzaamheid uit de moeilijkheden weten te redden; *plegar un caballo*, een paard de kop laten buigen; **—on,** m. hoogte tusschen voren; afgesneden wijn-stok van drie of vier vinger lengte; **—uelo,** m. paardje, hit; **—uno,** a. van 't paard of paarde-geslacht.

cabani, m. publiek man, ongev. als ons notaris.

cabañ/a, f. hut; kudde ooien; kudde ezels; „band" van 't biljart; boot van de douane; **—al,** a. van de schape-paden; **—ería,** f. rantsoen van een schaap-herder; **—ero,** m herder van een **cabaña** (zie aldaar); **—ero,** a. betrekking hebbende op kudden schapen (zie **cabaña**); **—il,** m. muil-ezel-houder; **—uela,** f. schape-hok.

cabe, m. ('t) raken van twee ballen bij 't **argolla-**spel; *dar un cabe*, benadeelen, beschadigen; *cabe de pala* of *de paleta*, buitenkansje, bof.

cabec/eamiento, m. hoofd-schudding; **—ear,** v. intr. 't hoofd schudden; naar één kant overhellen; „stampen" (schip); telkens 't hoofd schudden (paard); tr. wijn mengen; een japon omboorden; de uiteinden van de rug van een boek voorzien van aparte stukjes zijde a. a.; 't dikke deel van een letter schrijven; **—eo,** m. hoofd-schudding, geknikkebol; **—equia,** m. (Ar.) inspecteur van water-leidingen en kanalen; **—era,** f. hoofden-eind (van bed, tafel a. a.); voornaamste stad; bron; vignette; hoofd, gouverneur; **—iancho,** a. met groote kop (spijker); **—illa,** f. klein hoofd; tros bloemen; m. partij-hoofd, -leider.

cabedero, a. doenlijk mogelijk.

cabell/era, f. haar-dos; loover-dos; manen; staart van een komeet; **—o,** m. haar; *llevar de un cabello*, bij de neus leiden; *asirse de un cabello*, 't geringste voorwendsel aangrijpen; *hender un cabello en el aire*, haar-kloven; *no montar un cabello*. waardeloos zijn; *en cabellos*, met los-hangend haar; *cabellos*, zenuwen van 't halsstuk van een schaap; **—udo,** a. harig, ruig; lang-harig.

caber, v. intr. ergens in kunnen, ergens in passen; mogelijk zijn (*si cabe*, zoo mogelijk); aanspraak hebben op iets, ten deel vallen; v. tr. bevatten, omvatten; *no caber en si*, ijdel zijn; *todo cabe*, alles is mogelijk; *no caber el corazon en el pecho*, 't hart vol hebben; *no cabe mas*, er gaat niets meer in, er is niets meer noodig.

cabero, m. werk-man, die hand-vatten voor gereedschap maakt.

cabestan, m. kaapstander.

cabestr/aje, m. halsters voor ossen; fooi aan een vee-kooper; (het) aanleggen van een halster; **—ar,** v. tr. met een halster binden; **—ear,** v. tr. gemakkelijk met de halster te leiden; **—ería,** f. halster-winkel; **—ero,** m. halster-maker; a. reeds met een halster te leiden; **—illo,** m. doek, waarin men een gebroken arm draagt; ouderwetsche gouden hals-ketting; nagemaakte os voor de jacht; **—o,** m. halster; os met een bel om, die vooruit loopt.

cabez/a, f. hoofd, kop; aanvoerder; knop; top; *cabeza mayor*, vee; *cabeza menor*, schapen; *cabeza de partido*, partij-leider; *cabeza de proceso*, hoofd van een acte; *cabeza de provincia* of *de reino*, hoofdstad; *cabeza redonda*, dom-kop; *cabeza torcida*, bakkers-tor; *encajarse en la cabesa*, zich in 't hoofd zetten; *aprender de cabeza*, uit het hoofd leeren; *dar de cabeza*, in ongelukken vervallen; *hablar de cabeza*, voor de vuist spreken; *con las manos en la cabeza*, vernederd, met hangende pootjes; *llevar en la cabeza*, teleurgesteld zijn; **—ada,** f. stoot met het hoofd of met de kop; hoofd-stel (paarde-tuig); uiteinde van de rug van een boek; stamper (v. e. schip); wreef; hoog terrein; *dar cabezadas*,

knikken (met 't hoofd); *darse de cabezadás*, zich 't hoofd breken; **—al,** m. klein kussen; compres (geneesk.); voor-deel v. e. rijtuig; peluw; **—o,** m. top van een heuvel, punt van een rots; **—on,** m. belasting-register; hemds-boord; hals-opening (v. e. jas a. a.); kleine karaf; tweede teugel; *coger por los cabezones*, bij de kraag pakken; **—orro,** m. groot hoofd, „dik-kop"; **—ota,** f. groot-hoofdig of koppig persoon; **—udo,** a. koppig; **—uela,** f. zemelen; roze-knop; onnoozele hals; centaurea (plant)

cabid/a, f. inhoud, omvang, „capaciteit", uitgestrektheid; *tener cabida*, in een goed blaadje zijn; **—o,** m. Maltezer ridder met een commandement.

cabild/ada, f. overijlde beraad-slaging van een kapittel, van een gemeenschap; **—ante,** m. iemand die stem heeft in 't kapittel; **—ear,** v. intr. om stemmen vechten in een corporatie; **—o,** m. kapittel; vergadering van een kapittel; kapittel-huis of -zaal; raad eener stad.

cabill/a, f. (zeet.) houten nagel; roede; *cabilla hierro*, T. rond roede-ijzer; *cabilla para buques*, hout of pen waaraan iets wordt vast-gesjord; **—o,** m. bloem-stengel.

cabimiento, m. bevordering tot een commandeur-schap in de orde van Malta; inhoud

cabio, m. boven-drempel van deur of venster; dwars-balk.

cabizbajo, a. adv. met hangend hoofd.

cable, m. (zeet.) kabel; **—grama,** m. kabelgram.

cabo, m. kaap, voor-gebergte; uiteinde; afloop; kabel, eind touw; hand-vat; klein pak; *cabo blanco*, ongeteerd touw-werk; *cabo de armería*, oudste lijn van een geslacht; *cabo de año*, jaar-dag; *cabo de barras*, balans eener rekening; *cabo de escuadra*, korporaal; *cabo de fila*, opsluitend gelid; *cabo de rabisa*, T. dun toeloopend heft; *cabo de ronda*, ambtenaar der douane, die de ink. rechten int; *cabo de modeja*, nonderdtal; *segundo cabo*, keur-soldaat, soort onder-officier van de infanterie in vroeger tijd; *dar cabo á*, volmaken; *de cabo á cabo*, van 't eene eind tot het andere; *estar al cabo*, volkomen bekend zijn met iets; *por cabo*, ten slotte; *al cabo de un año*, na verloop van een jaar; *por ningun cabo*, in geen geval; *no tiene ni cabo ni cuerda*, geheel in de war (zoodat men niet weet hoe 't aan te pakken); *está muy al cabo*, hij is al ver-weg; *cabos*, de verschillende punten eener rede; *cabos negros*, zwart haar.

cabotaje, m. kust-vaart.

cabr/a, f. geit; balista (steene-werper als belegerings-werktuig); *cabras*, vlekken aan de beenen als men te dicht bij 't vuur zit; *cabra montes*, berg, geit; *cargar las cabras á uno*, iemand voor alles laten betalen; *la cabra siempre tira al monte*, iemand verraadt altijd zijn afkomst; *echar las cabras á otro*, iets op een ander gooien; *echar cabras* zegt men van twee verliezenden die er-om spelen wie zal betalen; *meter las cabras en corral á uno*, iemand bang maken, in zijn schulp laten kruipen; **—ahigadura,** f. caprificatie, d. i. de manier om wilde vijgen eetbaar te maken; **—ahig/al, -ar,** m. aanplant van wilde vijge-boomen — **ahigar,** v. tr. een vijge-boom verbeteren; **—ahigo,** m. wilde vijge-boom; **—eía,** f. oud belegerings-werktuig om steenen te werpen; **—eo,** m. verzameling charta's van een klooster; **—ería,** f. geite-stal; **—eriza,** f. geite-herders-hut; **—ero,** m. geiteherder; **—esol,** m. halster-ring; **—estante,** m. kaapstander; **—ia,** f. wiel-as; kraan (om lasten te tillen); (zeet.) hijsch-toestel; **—illa,** f. baars (visch); **—illas,** vlekken aan de beenen als men te dicht bij 't vuur zit; Zeven-gesternte (Pleïaden); **—illear,** v. intr. in alle richtingen tegen-elkaar-aan slaan (golven); **—illeo,** m. ('t) in alle richtingen tegen elkaar aan slaan (golven); **—illo,** m. geite-kaas; **—ina,** f. geitevel; **—io,** m. dakrib; oude bok; a. van de geit of de bok (zie ook: **cabron**); *ganado cabrio*, geiten en bokken; **—iola,** f. capriool, bokke-sprong; **—iolaje,** m. verzameling dak-ribben, werk als dak-ribben; **—iolar,** of **—iolear,** v. intr. bokke-sprongen maken; **—iolé,** m. cabriolet (rijtuig met twee paarden); **—iones,** m. stukken hout achter het affuit van een kanon; **—ita,** f. bereid vel van een kleine geit, kleine geit (zie ook **cabra**); **—itero,** m. handelaar in jonge geiten, of hun vellen; **—itilla,** f. glacé-leer (zie **—ita**); **—ito,** m. jonge geit, ook hiervan **—itillo**; **—ituno,** a. van jonge geiten; **—o,** m. dikke hout-worm; **—on,** m. oude bok; (fig.) al te toegevend echtgenoot; **—onada,** f. te groote toegevendheid v. e. echtgenoot; lankmoedigheid; **—uno,** a. van de bokken.

cabu, m. onvruchtbare grond; **—jon,** m. geslepen, maar niet gesneden edel-steen.

cábul/a, f. (Am.) listige streek; **—o,** m. ouderwetsch oorlogs-werptuig.

cabull/a, f. de agave van México; aloë-hennep; **—era,** f. katoenen touw; **—ería,** f. want (zeet.)

cabuya, f. (zie **cabulla**).

caca, f. poep, vooral van een kind; *descubrir la caca, ocultar* of *callar la caca*, een fout ontdekken, bedekken of verzwijgen.

cacadú, m. kakatoe.

cacahu/al of **cacaotal,** m. aanplant van cacao-boomen; **—ete,** m. aard-nootje, „Curaçaosche amandel" (Indische *katjang tjina*).

cacao, m. cacao-boom.

cacarañ/a, f. pok-putje; **—ado,** a. pokdalig.

cacar/eador, m. f. kakelaar, kakelende hen; opsnijer over dingen die makkelijk te doen zijn; **—ear,** v. intr. kakelen (ook fig.); opsnijen, snoeven; *cacarear y no poner huevo*, hoog opgeven van mooie plannen en niets doen; **—eo,** m. gekakel; opsnijerij, snoeverij.

cacatoes; cacatue, m. of **cacátua,** f. kaketoe.

cacauete = cacahuete.

cace/ar, v. tr. water overgieten met een groote pot-lepel (weinig gebruikelijk); **—ra,** f. leiding uit een rivier ter besproeiing; **—ría,** f. jacht-partij; **—rina,** f. patroon-tasch van jagers; **—rola,** f. pan, stoof-pan; **—ta,** f. apothekers-pan.

caci/cazgo, m. waardigheid, gebied van een **cacique** (ook **cacicato**); **—que,** m. hoofd van een dorp bij de Indianen in Amerika, ook toegepast op burgemeesters van kleine plaatsen.

caco, m. slimme dief.

cacofonía, f. cacofonie; **—grafía,** f. cacografie (slecht geschreven stuk).

cacó/grafo, m. slecht schrijver; **—logía,** f. kritiek der regels eener spraak-kunst.

cacó/logo, m. die slecht spreekt; **—nemo,**

m. die gebrekkige beenen heeft; —**quimia,** f. ziekte-toestand van 't bloed; —**quimio,** a. slecht-bloedig; buiten-sporig, verzwakt; —**tècnia,** f. kwade streek of list.
cacúmen, m. top, nok.
cach/a, f. hand-vat, heft (van mes); *hasta las cachas*, boorde-vol; —**ada,** f. stoot van een tol tegen een andere; —**amarin,** m. logger; —**ar,** v. tr. in stukken breken, stuk-maken (ongebruikelijk); —**arpari,** m. (Am.) ochtendfeest; —**arrería,** f. potte-bakkerij; —**arrero,** m. potten-handelaar; aarde-werkhandelaar; —**arro,** m. grove pot; gebroken vaat-werk dat nog dienst doet; —**aza,** f. koelbloedigheid, kalmte; —**azudo,** a. flegmatiek, bedaard; —**emira,** f. kasjmier (stof); —**era,** f. soort baai (Eng. *baize*); —**etas,** f. pl. werk van een slot (tanden van de pin); —**ete,** m. vuist-slag; bol, dik gezicht; —**etero,** m. breed, kort en zeer scherp mes; hij die in 't stiere-gevecht de stier af-maakt, nadat hij gevallen is; —**etudo,** a. met opgeblazen wangen; bol-wangig; —**ican,** m. werk-baas, opper-knecht bij een groote pachter; —**icuerno,** a. met hoornen hand-vat; —**idiablo,** m. iemand als duivel gekleed, half in eene kleur en half in een andere; man van slechte neigingen; —**ifollar,** v. tr. afsnauwen; —**i/gordo,** —**gordete** en —**gordito,** kort en gezet; —**illada,** f. broed, nest (al de jongen bij elkaar); —**ipolla,** f. haft of dag-vlieg; —**iporra,** f. stok met dikke punt; —**iri,** m. gegiste drank van maniok en verbrijzelde bataten; —**irulo,** m. sterke-drank-flesch; been-stuk (in Mexico); —**ivache,** m. scherf; (fig.) onnut, belachelijk mensch; —**izo,** m. dikke balk; —**o,** partje (van vruchten); brok; kleine jongen, dreumes; soort visch (barbeel), soort kaart-spel; a. (zie **gacho**) de kop laag houdend (paard of os) *sombrero cacho* of *gacho*, suikerbrood-vormige hoed met platte rand; —**on,** m. breker (golf); —**onda,** a. f. loopsch (teef); **cachondas,** ouderwetsche broek met openingen; —**ondez,** f. (verouderd) wulpschheid; —**opo,** m. dorre boomstam; —**orro,** m. jonge hond, welp van een leeuw; gezond en dik klein kind; —**ucha,** f. muts; zekere Spaansche dans; —**uchero,** m. mutsen-handelaar; (Zig.-taal) dief; —**ucho,** m. zesde deel van een pond (olie-maat); plaats voor iedere pijl in een pijlkoker; aarden water-kruik; (Am.) klein visschers-vaartuig; —**uela,** f. konijnen-ragoût; —**uelo,** m. kleine riviervisch; —**ulera,** f. schuilplaats; —**umbo,** (zie **gachumbo**) m. bast, schil; —**undado,** m. geparfumeerde cachu-pastilles; —**unde,** f. cachu; —**upin,** m. Spanjaard die zich in Amerika gaat vestigen.
cada, a. (steeds onveranderd) elk, ieder; *cada y cuando que*, al de keeren dat, telkens wanneer; *cada vez*, telkens; *cada vez mas*, hoe langer hoe meer; —**halso,** m. (verouderd) houten loods; —**lecho,** m. bed van boomtakken; —**lso,** m. schavot; —**ñal** of —**ñego,** a. jaarlijksch; —**ñero,** a. jaarlijksch; *mujer cadañera*, vrouw die ieder jaar bevalt; —**rzo,** m. zijde-afval; kaarde voor zijde-afval; —**strar,** v. tr. kadastreeren; —**stro,** m. kadaster.
cádava, f. brem-stok.
cad/áver, m. lijk; —**avérico,** a. lijk-achtig, lijk-kleurig; —**verino,** a. van lijken levend.
cadejo, m. gevlochten haar; streng; bundel draden; vlok wol.
caden/a, f. keten, ketting; reeks; rij; *renunciar la cadena*, wordt gezegd van een gevangene die afstand doet van zijn goederen, om vrij te zijn; —**cia,** f. cadans (in verzen enz.); *hablar en cadencia*, met gemaaktheid zijn zinnen cadanseeren; —**eta,** f. soort kant, dat een keten nabootst; kin-ketting (deel van paarde-tuig); —**te,** a. vervallend, dreigend te vallen; gecandanseerd.
cader/a, f. heup; *derribar las caderas al caballo*, een paard laten steigeren; *silla de caderas*, leuning-stoel, fauteuil; —**illas,** f. pl. „tournure” der dames.
cadete, m. kadet.
cadí, m. kadi (Mohammedaansch rechter).
cadiell/a, f. (oud) teef; —**o,** f. (idem) jonge hond.
cadill/ar, m. grond vol klis-planten; —**o,** m. klis, klis-plant.
cádiz, m. grove serge.
cadm/ía, f. calamijn-steen; —**io,** m. cadmium.
cado, m. hol van een fret of konijn.
cadoce, m. (= **gobio**), grondeling (visch).
cadoso, m of **cadozo,** m. gat, afgrond in een rivier.
cadu/camente, adv. zwakjes, langzaam; —**car,** v. intr. kindsch worden; van ouderdom vergaan of instorten; in onbruik raken; —**ceador,** m. wapen-koning; —**ceo,** m. heraut-staf; —**cidad,** f. vervallenheid, bouw-valligheid; —**co,** a. vervallen, bouw-vallig; —**quez,** f. hooge ouderdom met verval gepaard; verval.
cae/dizo, a. wankelend, waggelend, geneigd tot vallen, wankelbaar; —**dura,** f. draad-afval bij 't weven; —**r,** v. intr. vallen, instorten; zich overgeven; vervallen, verminderen; toekomen, behooren; goed komen bij; *tal color cae bien*, die kleur komt goed uit bij de andere; *caer de la gracia*, uit de gunst raken; *caer en gracia*, behagen, genoegen doen; *caer en alguna cosa que se habia olvidado*, op iets komen dat men vergeten had; *no puedo caer en quien es V.*, ik kan u niet thuis-brengen (herkennen); *caer en falta*, zijn woord breken; *caer en nota*, zich bloot-stellen aan kritiek, te koop loopen met dingen die een ander verbergt; *está al caer*, 't staat op vallen; *caer en la cuenta*, iets snappen, begrijpen, nadat men 't eerst niet begrepen had; r. invallen, instorten, vallen; *caerse de risa*, zich niet kunnen houden van 't lachen; *caerse de su estado*, flauw vallen; *caerse la cara de vergüenza*, door de grond zinken van schaamte; *caerse á pedazos*, neervallen (van vermoeienis); *no tiene sobre que caerse muerto*, hij heeft niets op de wereld (lett.: niets om dood op te vallen).
caf/é, m. koffie; koffie-boom; koffie-huis; —**eina,** f. cafeïne; —**etal,** m. koffie-aanplant; —**etera,** f. koffie-pot, koffie-kan; thee-ketel; —**etero,** m. koffiehuis-houder; —**eto,** m. koffie-boom.
cáf/ila, f. karavaan; troep menschen; —**re,** m. kaffer; wilde; wreed mensch.
cag/aaceite, m. kleine vogel, die een olie-achtige drek uitwerpt; —**achin,** m. soort kleine vlieg; —**ada,** f. drek, poep; onzinnige daad; vliege-poep; —**adero,** m. kakhuis; —**ado,** a. met gemeene gezindheid; —**afierro,** m. metaal-schuim; „slak”; —**ajon,**

m. mest; —**alaolla,** f. harlekijn; —**alar,** m. endel-darm, mest-darm; —**alera,** f. buikloop, diarree; —**ar,** v. intr. tr. poepen; (fig.) iets bederven; —**arropa,** m. soort kleine vlieg; —**arrache,** m. jongen die in de oliemolens dienst doet; spreeuw; —**arría,** f. champignon in de vorm van een den-appel; —**arruta,** f. schapemest; —**atorio,** m. (= **cagadero**) kak-huis; sterk purgeerend middel; —**on,** a. lijdend aan buik-loop; (fig.) laf; —**uama,** f. T. imitatie-schildpad.

cahiz, m. maat (= 12 fanegas); —**ada,** f. land, dat een **cahiz** graan opbrengt.

cai/da, f. val; helling; instorting; (Zig.-taal) beleediging; (fig.) ongenade; *ir* of *andar de capa caida,* in verval raken; *á la caida del sol,* bij zons-ondergang; *caidas,* grove wol; *¡qué caidas tiene!* wat is hij guitig! —**do,** a. kwijnend; uit de gratie; gevallen; —**dos,** m. pl. achterstallige rente; —**go,** v. ik val (van **caer**); —**man,** m. kaaiman, krokodil; —**miento,** m. ineen-zakking, verzwakking, verval van krachten; —**que,** m. prauw, kleine boot; —**rel,** m. toer (valsch haar); vuil van de nagels; geplooide rand aan japonnen of rokken; *mudar caireles,* van batterijen veranderen, 't anders aanleggen; —**relar,** v. tr. met geplooide randen versieren (rokken a. a.).

caj/a, f. doos; kist; dood-kist; scheede; plaats waar een trap aangebracht wordt; trom; zet-kast; bureel van de post; kast van een geweer; bankier; toon-bank; *caja de anteojos,* brille-huis; *caja de bombas,* pomp-wel; *caja de balas,* magazijn (geweer); *echar con cajas destempladas,* met volle muziek weg-jagen; *caja de fusil,* lade v. e. geweer; *estar en su caja,* in zijn natuurlijke toestand zijn; *estar en caja,* gezond en wel zijn; —**eras,** f. pl. kluis-gaten; —**ero,** m. kassier; dooze- of kiste-maker; afhellende muur van een kanaal; mars-kramer (= **buhonero**); —**eta,** f. aalmoezen-bus; (zeet.) klein stuk gesponnen garen; —**etin,** m. vak v. e. zetters-kast; —**ista,** m. zetter; —**o,** m. boekbinders-gereedschap met een groef er-in; —**on,** m. lade; mars v. e. marskramer; houten tent, keet; ruimte tusschen boeke-planken; *ser de cajon,* in de mode zijn, in zwang zijn; *cajon de difunto,* dood-kist; *cajon de sastre,* alweter; —**onera,** f. kist waar men planten in doet; —**onería,** f. stel laden of planken; —**uela,** f. geruite stof.

cal, f. kalk; *cal hidráulica,* beton; *cal muerta,* gebluschte kalk; *cal viva,* ongebluschte kalk; *de cal y canto,* sterk, hard en stevig.

cala, f. kreek, inham; afgesneden stuk v. e. vrucht, om te proeven; inzinking v. e. schip naar verhouding tot de lading; zink-lood van een dobber; sonde (heelk.); ruim (schip); *hacer cala y cata,* hoeveelheid en eigenschappen nagaan; —**bacera,** f. kalebas-boom; —**bacero,** m. verkooper van kalebassen; —**bacin,** m. kleine kalebas; —**bacinate,** m. gebakken kalebas; —**bacino,** m. veldflesch van een kalebas gemaakt; —**baza,** f. kalebas; (Zig.-taal) valsche sleutel; *calabaza vinatera,* flesch-kalebas; *dar calabazas,* een blauwtje laten loopen; *nadar sin calabazas,* zonder hulp kunnen; *salir calabaza,* druipen (voor een examen); *cascos de calabaza,* onbesuisd persoontje; —**bazada,** f. stoot met het hoofd; *darse calabazadas,* tevergeefs zich verstaanbaar trachten te maken; —**bazar,** m. aanplant van kalebassen; —**bazate,** m. versuikerde kalebas; —**bazona,** f. winter-pompoen; —**bobos,** m. fijne mot-regen; —**bocero,** m. gevangen-bewaarder; —**bozaje,** m. rechten v. e. gevangen-bewaarder op zekere gelden; —**bozo,** m. gevangenis, kerker; snoei-mes; —**brote,** m. kleine kabel, kabel om vast te leggen, te meeren; —**cuerda,** f. trommel-slag voor de aanval; —**da,** f. vlucht van roofvogels; (het) zich indringen; *dar una calada,* streng berispen; —**do,** m. à-jour-borduurwerk; uitsnijdingen op metaal of hout; diepgang; (Zig.-taal) dief-stal; *calados,* „cascade" van kant; —**dor,** m. die in stukken snijdt; sonde; breeuw-mes, kalefaat-ijzer; —**fate,** —**ador,** m. kalefater, breeuwer; —**fatear,** v. tr. kalefaten, breeuwen; —**fateo,** m. ('t) kalefaten of breeuwen; —**fatería,** f. = **fateo**; —**gozo,** m. snoei-mes; —**graña,** f. druif (om te eten); —**horra,** f. kantoor voor brood-uitdeeling; —**je,** m. lade, lichte houten koffer; —**maco,** m. kalmink (wollen stof glanzig als satijn); —**mar,** m. eetbare inkt-visch; —**mbre,** m. kramp (aan de beenen); —**mento,** m. —**minta,** f. calamint, aromatische plant; —**midad,** f. ramp, onheil; —**mita,** f. zeil-steen; f. of —**mite,** m. groene kikvorsch; —**mitoso,** a. ramp-spoedig, onheilsvol, ramp-zalig.

cála/mo, m. calamus; schalmei; (poët.) pen.

cala/mocano, a. alleen in : *estar calamocano,* door de wijn beneveld; —**móco,** m. ijs-kegel die aan de daken hangt; —**mòn,** m. spijker met ronde kop; korhaan of -hen; balk v. e. olie-molen; —**morra,** f. (fam.) hoofd, „kobus"; —**morruda,** f. = **cabezada,** stoot met het hoofd; —**morrar,** v. tr. met de kop stooten (bokken); —**morrar,** v. intr. paren van schapen; —**ndrajo,** m. vod, lomp; belachelijk mensch; —**ndria,** f. soort lijster; mangel; (Zig.-taal) karakter; —**patillo,** m. koren-worm; —**r,** v. tr. doordringen; ontdekken; onderdompelen; à-jour borduren; overhalen (trekker); opzetten (bajonet); neerlaten (ophaalbrug); neerlaten (zeilen); een stuk afsnijden van (een vrucht); *calar las cubas,* tonnen meten; *calar el palo,* de mast neerlaten; intr. zinken; r. neerschieten (roofvogel); (Zig.-taal) in een huis binnen-sluipen om te stelen; zich indringen; —**vera,** f. doods-kop; los-bol; —**verada,** f. dolle streek, jeugdige dwaasheid; —**verear,** v. intr. (fam.) (ongebr.) dolle streken uithalen.

calc/a, f. weg; *calcas,* f. pl. sporen; —**áneo,** of —**año,** m. —**añal,** —**anar,** m. achillespees; —**ar,** v. tr. vertreden, drukken; —**áreo,** a. kalk-houdend; —**atrife,** (zie **ganapan**) sjouwer-man; —**e,** m. wiel-band; —**edonia,** f. witte agaat; *calcedonia encarnada,* f. cornaline.

cálc/es, m. (zeet.) top van de mast; —**eta,** f. sok, kous; been-boei; —**etería,** f. kousenhandel; —**etero,** m. kouse-stopper, lapper; kouse-handelaar; (Zig.-taal) helper v. e. gevangen-bewaarder, die de been-boeien aanlegt; —**etin,** m. sok; —**eton,** m. groote kous; bovenste kous; —**illas,** f. kleine broek; klein persoontje; —**ina,** f. mengsel van kalk met andere materialen, metsel-kalk; —**inable,** a. wat verkalken kan; —**inar,** v. tr. door hitte tot poeder maken; v. r. door hitte tot poeder worden; —**io,** m. calcium; —**o,** m. na-trekking (v. e. teekening); —**a-**

grafía, f graveer-kunst; graveer-inrichting; de pauselijke drukkerij te Rome; **—ógrafo,** m. graveur; **—orrear,** v. intr. (fam.) loopen; **—orreos,** m. pl. (fam.) schoenen; **—ulable,** a. berekenbaar; **—ulador,** m. rekenaar, berekenaar; **—ular,** v. tr. berekenen, rekenen, rekenen.

cálcul/o, m. berekening; nier- of blaas-steen; **—òso,** a. graveel-achtig, die graveel heeft.

cald/a, f. hitte van hoog-ovens en gieterijen; *caldas*, heete bronnen; **—eado,** a. goed bewerkt; **—ear,** v. tr. klinken (van ijzer), tot wit-gloeihitte verhitten; intr. vinnig steken (zon); **—era,** f. ketel, stoomketel; *caldera de Pero Botero*, hel; *ricos hombres de pendon y caldera*, oude titel die overeenkomt met *grande de España* van tegenwoordig; **—erada,** f. ketel-vol; **—erería,** f. ketel-makerij, blik- en koper-slagerij; **—ereta,** f. wij-water-vat; soort ragoût van visch en lams-vleesch; **—erilla,** f. draagbaar wij-water-vat; dak-goot; koper-geld; **—erero,** m. ketel-maker, koper-slager; **—ero,** m. koperen ketel; suiker-ketel; **—eron,** m. groote ketel; teeken voor 1000; orgel-punt (muz.); paragraafteeken §; **—eruela,** f. kleine lantaarn voor de patrijze-jacht; **—illo,** m. saus; **—o,** m. vleesch-nat, bouillon; *revolver caldos*, opnieuw ruzie maken over iets; *caldos*, wijn, spiritualiën of olie over zee uitgevoerd; **—oso,** a. veel vleesch-nat of bouillon bevattend; **—ucho,** m. varkens-draf.

caleca, f. werp-knots.

calecer, v. tr. (oud) verwarmen, opwarmen.

caledonita, f. caledoniet, mineraal v. e. groene kleur.

calefac/cion, f. verhitting, verwarming; **—iente,** a. verwarmend, de natuurlijke warmte opwekkend; **—tor,** m. verwarmingstoestel; **—torio,** a. verwarmings-lokaal in klooster, schouw-burg a. a.

caleidóscopo, m. kaleidoskoop.

calend/a, f. hoofdstuk van de roomsche martyrologie; *calendas*, calendae; vergaderingen van pastoors, bijeen-geroepen door de bisschop. **—ario,** m. kalender, almanak.

caléndula, f. gouds-bloem; ring- of kalanderleeuwerik.

calent/adera, f. tee-ketel; **—ador,** m. bedde-warmer; (fig.) lomp horloge; **—amiento,** m. verhitting, verwarming; longziekte bij paarden; **—ar,** v. tr. verhitten, verwarmen; (fig.) in 't kolf-spel de bal met de hand tegenhouden op 't oogenblik van hem terug te duwen; aanzetten, aandrijven; *calentar las orejas*, streng berispen; *calentar la silla* of *el asiento*, lang blijven op een bezoek; **—arse,** v. r. zich warmen, zich verhitten, zich opwinden; in de brons-tijd zijn (dieren); **—ito,** adv. zoo-even, net; **—on,** m. *darse un calenton*, zich even warmen; **—ura,** f. koorts (zie **calor**); ongerustheid, ontroering; *calentura de pollo por comer gallina*, doen alsof men ziek is, uit luiheid; **—uriento,** a. koortsig, koorts-achtig; **—uron,** m. hevige koorts; **—uroso,** a. koortsig, koorts-achtig (= **—uriento**).

cale/pino, m woorden-boek; **—ra,** m. kalk-put; kalk-oven; **—ría,** f. kalk-branderij, kalk-handel; **—ro,** m. kalk-brander; a. kalk-houdend; **—sa,** f. kales (klein twee-wielig rij-tuig); **—sero,** m. koetsier van een kales; **—sin,** m. (zie **calesa**); **—sinero,** m. koetsier v. e. **calesin**; **—ta,** f. kleine zee-haven, kreek; (Zig.-taal) inbreker; **—tero,** m. (Zig.-taal) helper v. e. inbreker; **—tre,** m. goed hoofd; oordeel.

cali, m. loog-zout; **—bita,** a. bij-naam der heiligen die in armoede geleefd hebben; **—brar,** v. tr. het kaliber meten; **—bre,** m. kaliber; **—che,** m. stuk kalk-steen dat aan de steen- of panne-bakker ontsnapt en dat calcineert in plaats van te koken, wanneer men de steenen of pannen aan 't vuur blootstelt; steen-gruis in slecht gekneede metselkalk; (Am.) salpeter; **—chera,** (Am.) salpeter vind-plaats; **—dad,** f. eigen-schap, aard; stand; *dineros son calidad*, geld maakt stand; *en calidad de*, in zijn hoedanigheid van; *pedir calidades*, vragen om de opgave der staatsinkomsten, om ze te pachten; **—dez,** f. warmte, warmte-graad.

cálido, a. heet, warm; sterk (peper a. a.); *clima cálido*, heet klimaat; *la pimienta es cálida*, de peper is sterk.

cali/ente, a. warm, heet; vurig (zie **cálido**); *al hierro caliente batir de repente*, smeed het ijzer als het heet is; *estar caliente*, heet zijn; in de brons-tijd zijn; *tener la sangre caliente*, heet-gebakerd zijn; *en caliente*, terstond; **—ete,** m. gele truffel, die onder aan de boomen groeit; **—fa,** m. kalief; **—fato,** m. kalifaat, kalief-schap.

califero, a. kalk-houdend.

califi/cacion, f. kwalificatie; **—cadamente,** adv. duidelijk omschreven; **—cado,** a. gekwalificeerd; **—cador,** m. censor, iemand die kwalificeert; *calificador del santo oficio*, qualificator, lid van de Inquisitie; **—car,** v. tr. kwalificeeren, schatten; wettigen, autorizeeren; in de adel-stand verheffen; *calificar de*, behandelen als; r. zijn adellijke afkomst bewijzen.

calígine, f. duisternis.

caliginoso, a. dik, zwaar (de lucht); (fig.) moeilijk te begrijpen, duister.

caligrafía, f. kaligrafie, schoon-schrijven.

calí/grafo, m. kaligraaf, iemand die mooi schrijft; **—maco,** m. = **calamaco.**

calin, m. samen-stelling van tin en lood; **—a,** f. dikke damp bij groote hitte; **—o,** = **calin.**

cáliz, m. kelk, mis-beker.

caliz/a, f. kalk-rots; **—o,** a. kalk-houdend.

calm/a, f. kalmte; bedaardheid; wind-stilte; stremming; *mar en calma*, kalme zee; *tierras calmas*, land zonder boomen; *calma chicha*, volkomen wind-stilte, „bladstilte"; **—ante,** m. kalmeerend middel, **—ante,** a. kalmeerend, verzachtend; **—ar,** v. tr. kalmeeren, bedaren; verlichten, verzachten; r. gaan liggen (wind); bedaren, kalm worden; **—o,** a. vlak en boom-loos; **—oso,** a. kalm, rustig, bedaard.

caló, m. eigen-aardige taal, „slang".

colo/friarse, v. r. bibberen van de koude, rillen van de koorts; **—frío,** m. huivering, koorts-rilling.

calom/a, f. matrozen-zang onder 't hijschen; **—el,** m. calomel.

caloña, f. boete voor laster.

calor, m. warmte, hitte; gloed; *dar calor*, aanmoedigen, aanzetten, *gastar el calor natural*, al zijn best doen, zich zelf overtreffen; **—ía,** f. calorie (warmte-eenheid); **—ico,** a. caloriek; **—ífero,** m. kachel, verwarmingstoestel, a. warmte-geleidend of -gevend; **—ímetro,** m. warmte-meter; **—oso** = **ca-**

luroso; —**osamente**, adv. vurig, gloed-vol.
cal/oto, m. Amerikaansch metaal; —**pixque**, m. nabob; —**spato**, m. kalk-spaath; —**seco**, (oud) met ongebluschte kalk gedroogd; —**umbrecerse**, v. r. roesten, oxydeeren; —**umbrito**, a. geroest, geoxydeerd.
calumn/ia, f. laster; —**ador**, om lasteraar; —**iar**, v tr. lasteren, belasteren; —**ioso**, a. lasterlijk,
caluña, f. (= **caloña**) boete voor laster.
caluroso, a. warm; levendig, vurig.
calv/a, f. kaal hoofd; een spel; *calva de almete*, hoogste gedeelte van een helm; —**ar**, v. tr. raken bij 't **calva**-spel; —**ario**, m. lijdens-berg; calvarium (ophooging waar een kruis staat); knekel-huis (zie **osario**); (fig.) groot aantal schulden; —**atrueno**, m. (fam.) volkomen kaalheid; (fig.) dwaas, zot; —**aza**, f. vergr. van **calva**; —**ecer** = **encalvecer**, v intr. kaal worden; —**ero**, m. onvruchtbaar terrein omgeven door bebouwd land; veel krijt bevattende grond'; —**eta**, f. verkl. van **calva**, balk-spijker; —**ez**, **calveza** of **calvicie**, f. kaalheid; —**illa**, f. dun haar; —**inismo**, m. calvinisme; —**inista**, m. f. calvinist(e); —**itar**, m. = **calvero**; —**o**, a. kaal; dor (land).
calz/as, f. pl. broek (in de oude tijd); (Zig.-taal) voet-boeien; *calza de arena*, zak vol zand om mee te slaan; (fig.) *meter en una calza*, dwingen; *echar una calza*, slecht signaleeren; *calzas atacadas* (zie **atacado**), toe-geknoopte broek; d. i. kleinzielige, schriele vent; *medias calzas*, kousen, (meestal **medias**); (fig.) *en calzas y jubon*, onvolledig; ten halve; *verse en calzas bermejas*, in de klem zitten; —**ada**, f. straat-weg; ophooging langs 't water, berm; —**adera**, f. schoen-bandje; —**ado**, a. geschoeid; met beveerde pooten (vogels); met witte pooten (paarden); (Zig.-taal) met voet-boeien aan; m. schoeisel; *calzados*, kousen en kouse-banden; —**ador**, m. schoen-hoorn; *con calzador*, met moeite; —**adura**, f. schoeiing, (het) aandoen van schoeisel; —**ar**, v. tr. schoeien, aandoen (van schoeisel); iets onder iets zetten om het te stutten (stukje hout onder een kast); ijzeren banden om een wiel doen; *calzar las espuelas*, de sporen aandoen; *calzar las bragas*, „de broek aanhebben" (een vrouw); *calzárselas al reves*, iets verkeerd opnemen, iets geheel verkeerd doen; r. *calzarse á alguno*, met iemand weten om te springen; *calzarse alguna cosa*, iets bereiken, gedaan krijgen; —**o** = **calce**, stalen veer v. e. vuur-wapen; —**ones**, m. pl. broek; *llevar calzones*, „de broek aanhebben"; —**onazos**, m. groote broek; lammeling; —**oncillero**, m. onder-broek-maker of -handelaar; —**oncillos**, m. pl. onder-broek.
call/a callando, adv. in stilte; —**ada(de)**, adv. in 't geheim, stilletjes; *á las calladas*, heimelijk; —**ada**, f. pens-schotel; —**adamente**, adv. heimelijk; —**ado**, a. stilzwijgend; stil; —**andico** of —**andito**, adv. stilletjes, ongemerkt; —**ar**, v. intr. zwijgen; (poët.) bedaren (wind, golven); tr. doen zwijgen; verzwijgen; r. zwijgen, zich stil-houden; —**ares**, alleen in: *corta picos y callares*, nu mondjes dicht; —**e**, f. straat; (Zig.-taal) vrijheid; *calle mayor*, hoofd-straat; *calle sin salida*, blind-loopende straat, *calle de árboles*, laan; *hacer calle*, plaats maken; *dejar en la calle*, broodeloos laten of maken; *echar á la calle*, de deur uitzetten; *quedar en la calle*, „op straat staan"; *sacar á la calle*, openbaarheid geven; *llevarse de calle*, voet-stoots wegnemen; *azotar calles*, straat-slijpen, slenteren; *¡calle!* daar! dat's ook wat! ook: ruim baan!; —**ear**, v. tr. de paden schoon-maken tusschen de wijn-stokken; —**eja**, f. steeg, nauwe gang; (Zig.-taal) vlucht, ontsnapping; *sépase quien es calleja*, men zal zien met wie men te doen heeft; —**eje de combate**, m. (zeet.) brug van 't laagste dek (van een drie-dekker); —**ejear**, v. intr. straat-slijpen, loopen te slenteren; —**ejero**, m. straat-slijper, dag-dief; —**ejo**, m. met struik-gewas bedekte sloot, val-kuil; —**ejon**, m. steeg, nauwe doorgang, *callejon sin salida*, blinde steeg; —**ejuela**, f. dwars-steeg; list, streek; *dar pan y callejuela*, onderhoud en middelen tot ontvluchten geven; —**ialto**, a. met uitstekende randen (paarde-hoef); —**izo**, m. = —**ejuela** in de eerste beteekenis; —**o**, m. ekster-oog; eelt; uiteinde v. e. paarde-hoef; *callos*, pens; *hacer* of *criar callos*, gehard worden, verstokt worden; —**osidad**, f. eelt-achtigheid; eelt-vorming; verhardheid; —**oso**, a. verhard. vereelt, eelt-achtig.
cama, f. bed; leger (v. e. dier); elk der einden van de teugel van een bit; laag mest of aarde; stroo-belegsel; dobbel-steen-doos; scheede v. e. ploeg; laag bloemen (op straat bij bestrooiing); *hacer cama*, het bed houden; *hacer la cama*, het bed opmaken; *cama con ruedas*, veld-bed; *camas*, geeren; —**da**, f. gebroed, nest (al de jongen bijeen); volg. dieven-bende; —**feo**, m. camée (uitgesneden fijne steen, b. v. met een vrouwekop erop; —**l**, m. halster; keten met zijn ring voor slaven; (Am,) slacht-plaats, = **rastro**; —**leon**, m. kameleon; (fig.) iemand die naar omstandigheden van meening verandert; —**lero**, (Am.) slachter, vee-handelaar; —**mila**, f. = **camomila**.
camándula, f. roze-krans van een of drie dozijn kralen; *tener muchas camándulas*, vol streken zijn.
camandul/ear, v. intr. zich vroom voordoen; —**ería**, f. schijn-heiligheid; —**ero**, m. leeperd, schijn-heilige.
cámara, f. kamer, voornaamste vertrek van een appartement (zie **fisco real**, schat-kist); graan-zolder (zie **cilla**); kampanje (van een schip); koninklijk hof; *ayuda de cámara*, kamer-dienaar; *cámara alta*, eerste kamer; *cámara baja*, tweede kamer; *la cámara*, de kamer; *cámaras*, diarree, buik-loop.
camar/ada, m. kameraad; maat; —**aje**, m. huur van een kamer of appartement; —**anchon**, m. zolder, vliering; —**era**, f. kamer-meisje van een groote dame; *camarera mayor*, eerste hof-dame; —**ero**, m. kamer-heer; kelner; *camarero mayor*, eerste kamer-heer; —**iento**, a. aan buik-loop lijdend; —**illa**, f. kamertje, kamer waar de school-meesters de jongens straffen; hof-kliek; —**in**, m. toilet-kamer, plaats waar men alles weg-bergt wat tot versiering van een beeld dient; studeer-kamertje, kabinet; —**ista**, m. lid van de koninklijke raad; f. hof-juffer aan 't Spaansche hof;

—**lengo,** m. kamerling, waardigheid aan 't pauselijk hof; —**o,** m. of **camaron,** m. zee-kreeft; —**onero,** m. kreefte-visscher; —**ote,** m. hut (op een schip); —**otillo,** m. kleine hut aan de achter-steven.
camas/quince, m. bij-naam van een indringer; —**tro,** m. ellendig bed; —**tron,** m. (fam.) slimme rakker, schelm.
camba, f. einden van 't bit, waaraan men de teugels vastmaakt.
cambala/che, m. (fam.) geschacher, 't koopen en verkoopen van curiositeiten a. a.; —**chear,** v. tr. schacheren, koopen en verkoopen van curiositeiten a. a.; —**chero,** m. schacheraar, handelaar in curiositeiten a. a.
cambayes, f. soort katoenen stof.
cambi/able, a. ruil-baar, wissel-baar; —**adizo,** a. (ongebr.) veranderlijk; —**ador,** m. wisselaar, ruiler; geld-wisselaar; —**amiento,** m. wisseling, ruil, verandering; —**ante,** m. wisseling van kleuren; geld-wisselaar; —**ar,** v. tr. wisselen, ruilen; veranderen; *cambiar la comida*, over-geven, braken; *cambiar de mano*, van hand verwisselen, d. i. de kop van 't paard van rechts naar links brengen en omgekeerd; *cambiar el seso*, 't hoofd kwijt raken; intr. veranderen; —**avía,** f. T. wissel-spoor; —**ga,** f. reservoir; fontein-bekken; —**o,** m. verandering, ruil, wisseling; wissel-kantoor; wat men in ruil krijgt of geeft; wissel-koers, koers; (Zig.-taal): bordeel (= **mancebía**); *dar cambio*, beantwoorden, terug-doen, reciproceeren; *á las primeras de cambio*, van begin af aan; —**sta,** m. geld-wisselaar.
cambogio, m. kambodja (Indische boom met geurige bloemen).
cambray, m. batist, fijn linnen; —**ado,** a. gelijkend op batist; —**on,** m. minder fijne batist-achtige stof.
cambron, m. wege-doorn (laxeerende plant; —**al,** m. wege-doorn-aanplant; —**era,** f. = **cambron.**
cambuj, m. kinder-mutsje.
camel/ar, v. tr. 't hof maken, verleiden; —**enca,** f. ezels-voet (geneesk. plant.); —**eon,** m. chameleon, soort distel; —**ete,** m. groot kanon in de oude tijd; —**ia,** f. camelia; —**ino,** m, zeer klein soort vlas; —**ote,** m. stof van geite-haar; (fig.) zaak van weinig waarde; —**otero,** m. verkooper van **camelote.**
camell/a, f. kameelin; melk-emmer; —**ario,** m. kameel-drijver en verzorger bij de Romeinen; —**ería,** bedrijf van kameel-drijver; —**ero,** m. kameel-drijver; —**o,** m. kameel; —**on,** m. tuin-bed; hoogere aarde tusschen twee voren; drink-trog.
camenas, f. pl. camoena, algemeene benaming der Muzen.
cámera (zie **cámara**).
camer/alística, f. cameralistiek, camerale wetenschappen, die betrekking hebben op de financiën van een staat; —**lengo,** m. (zie **camarlengo**); —**o,** m. behanger en stoffeerder.
camilla, f. rust-bed; draag-baar; droog-machine voor linnen-goed.
camin/ador, m. voet-ganger; —**ante,** m. reiziger; looper; volgeling te voet; —**ar,** v. intr. loopen, gaan; vooruit-gaan, voort-gang maken; een baan afleggen (planeten enz.); *caminar en la virtud*, vorderen in de deugd; —**ata,** f. (fam.) lange wandeling; uit-stapje; —**ero,** m. weg-werker (zie ook **caminante**); a. van de weg of de wegen; —**o,** m. weg; voort-gang, vordering; *camino hondo*, diepe weg; *torcer el camino*, af-slaan; *de camino*, onder-weg; *perder el camino*, verdwalen; *camino caudal* of *real*, groote weg; *camino carretero* of *carril* of de *ruedas*, rij-weg; *camino de herradura*, paarde-weg, ruiter-weg; *camino de Santiago*, melk-weg (=**via láctea**); *hacer de un camino dos mandados*, twee vliegen in één klap slaan; *ir fuera de camino*, zich vergissen in de weg, afdwalen; *no llevar camino*, geen redelijke grond hebben; *procurar el camino*, de weg banen; *salir al camino*, tegemoet gaan (ook *salir al encuentro*).
camion, m. vracht-kar; lage kar.
camis/a, f. hemd; fijne schil van sommige vruchten; vel (v. e. slang); lang wit kerk-kleed (zie **alba**); *camisa alquitranada, embreada* of *de fuego*, geteerd doek om brand te stichten; *camisa romana* (= **roquete**) vuur-pijl; *dejarle sin camisa*, tot het hemd toe uit-kleeden; *meterse en camisa de once varas*, zich met een andermans zaken bemoeien; *estar en su camisa*, bij zijn verstand zijn; —**ardo,** m. Calvinist der Cevennen; —**eta,** f. bloeze; klein hemd; —**ita,** f. onder-vest; —**ola,** f. camizool, klein hemd van zeer fijn goed; —**olin,** m. half-hemdje, front, voor-hemdje, slabbetje; —**on,** m. lang hemd; —**ote,** m. maliën-kolder.
camita, f. krib, bedje.
camodar, v. tr. (Zig.-taal) een andere gedaante geven, anders regelen.
camomila, f. = **manzanilla,** en **camamila,** kamille.
camon, m. groot bed; verzameling van kleine stukken hout die een soort gewelf vormen, koninklijke zetel in een kapel; *camon de vidrios*. beschot met glas; —**es,** m. pl. stukken groen eike-hout die als banden voor een wiel dienen; —**cillo,** m. krukje, taboeret.
camónula, f. = **camomila,** kamille.
camorr/a, f. (fam.) ruzie, twist; *desea camorra*, zijn handen jeuken hem; —**ista,** m. ruzie-zoeker, twist-ziek mensch.
camote, m. zoete aard-appel, bataat; (Am.) stommerik; *tener un camote* of *estar encamotado*, verliefd zijn.
camp/al, a. van 't veld; *batalla campal*, geregelde slag; —**amento,** m. kamp, kampeering; —**ana,** f. klok, bel (Zig.-taal) vrouwe-rok; *campana de buzo*, duiker-klok; *á toque de campana* met klok-gelui; *no haber oido campana*, onwetend zijn; *á campana herida*, op 't luiden van de bel; —**anada,** f. bel- of klok-gelui, een keer bellen, trek aan de bel; —**anal,** m. = **campanario**; —**anario,** m. klokke-toren; —**anear,** v. intr. klokke-luiden, dikwijls bellen of luiden; (fig.) bekend maken; de beenen druk bewegen (kind b. v. op een stoel); *allá se las campaneen*, dat 's hun zaak, ik bemoei er mij niet mee; —**anela,** f. „pirouette", vlugge been-beweging van een danser; —**aneo,** m. klokgelui, klokke-spel; (fam.) = **contoneo,** gemaakte manier van loopen; —**anero,** m. klokke-gieter, klokke-luider; bel-vogel (Amerika); —**aneta,** f. klokje; —**anil,** m. = **campanario**; —**anilla,** f. bel, huis-bel; belletje, klokje (ook de bloem, die zoo

heet); water-borreling, -bel (= **burbuja**); huig (= **gallillo**); klok of bel-vormig sieraad; *tener muchas campanillas*, met eereteekenen of eere-baantjes overladen zijn: **—anillazo,** m. ruk aan de bel; **—anillear,** v. intr. herhaaldelijk bellen; **—anillero,** m. belle-maker of -luider: **—ante,** a. uitmuntend, triomfeerend: **—anudo,** a. klokvormig; gezwollen, (Zig.-taal) schild; **—aña,** f. vlakte; veld-tocht; vlak (der zee b. v.); **—ar,** v. intr. = **acampar,** kampeeren; tr. over-treffen; eigen-schappen voor-geven die men niet heeft; **—eada,** f. het uit-rukken van troepen: **—eador,** m. zegevierder, groote slag-leveraar (de „*Cid*"); **—ear,** v. intr. (ongebr.) triomfeeren, zege-vieren; **—echano,** a. vrij-moedig: **—eche,** m. campèche-hout; **—eon,** m. kampioen; held; **—ero,** a. in 't vrije veld, in de open lucht; m. veld-wachter a. a.; *el padre campero,* de pater die 't toezicht op de velden heeft; **—esino,** of **campestre** a. van buiten, boersch; van 't veld; **—icola** a. die buiten op 't veld leeft of woont: **—iña,** f. voor 't zaaien bewerkt land; **—o,** m. veld; buiten, platte-land; terrein; (fig.) onder-grond (v, e. geborduurd stuk doek); kamp; *campo de batalla,* slag-veld; *en campo raso,* in 't open veld; *casa de campo,* land-huis, buiten-goed; *á campo travieso,* dwars door 't veld; *campo santo,* kerk-hof; *campo de pinos,* bordeel (Zig.-taal, = **mancebía**); *dejar el campo abierto,* 't terrein vrij laten; *hacerse al campo,* 't land af-loopen om te stelen; *hacer campo,* hand-gemeen zijn; duelleeren; ruimbaan maken; *hombre de campo,* buiten-man; *hombre del campo,* land-bouwer; *entrar en campo,* duelleeren; *poner puertas al campo,* 't onmogelijke willen doen, *quedar en el campo,* sneuvelen; *salir al campo,* naar de plaats gaan waar men duelleert; *descubrir campo,* het terrein verkennen; *dia de campo,* vrije dag, dat er geen school is; *hacerse el campo,* vluchten; *campos salados,* poët. de zee, ook: *campos cerúleos,* „azuren velden"; **—ote,** m. soort katoenen stof.

camues/a, f. kleine zure appel; **—o,** m. *camuesa*-boom; onnoozele hals.

camuñas, f. pl. zaad (alle soorten, behalve rogge, tarwe en gerst).

camuza, f. gems.

can, m. hond (meest eenigs-zins ironisch); éen (van een dobbel-steen, ongebr.); trekker (v. e. geweer); *can de busca,* speur-hond.

cana, f. soort gazelle; lengte-maat in Catalonië (zoowat 2 el); **canas,** f. pl. grijze haren; *peinar canas,* oud zijn, *no peinar canas,* jong zijn, *teñir las canas,* verjongen; *tener canas,* oud zijn (ook voorwerpen); *quitar mil canas,* verjongend werken, zeer aangenaam aandoen.

canab/alilla, f. schuitje, kano; **—ina,** f. vlasvink; soort onkruid (v. d. brand-netel-familie).

canad/e, m. zeer mooie vogel, gelijkend op de fazant; **—o,** a. lijdende aan een besmettelijke schape-ziekte.

canal, m kanaal; gracht; zee-straat; dakgoot; bloed-vat; kam van een weef-getouw; *abrir en canal,* in de lengte open-snijden (dier); *canales,* groeven in een zuil (= **estrías**); **—ado,** a. = **acanalado,** met een groef in 't midden (bladeren); m. holte in de vorm v. e. kanaal; **—ador** = **acanalador,** schrijn-werkers-gereedschap om groeven te maken; **—eja,** f. kleine trog in een koren-molen; **—era,** f. dak-goot-water; **—ete,** m. holle roei-spaan; **—iega,** f. soort drink-trog voor vee: **—izable,** a. kanalizeerbaar; **—izar,** v. tr. kanalizeeren: **—izo,** m. smalle door-gang tusschen twee eilanden: **—on,** m. regen-water-pijp, dak-pijp; goot-steen.

canall/a, f. gepeupel; m. ploert: **—esco,** a. kanalje-achtig; **—uza,** f. jan-hagel, slecht volk.

canana, f. patroon-tasch.

canapé, m. canapé, rust-bank.

canari/a, f. wijfje v. e kanarie-vogel; **—o,** m. kanarie-vogel; kanarie-kleur; een vlugge dans; kleine barge; *¡ canario !* i. te deksel verbazend!

canast/a, f mand; **—ero,** m. mande-maker; **—ico,** m mand voor tafel-linnen; **—illa,** f. teenen draag-bak; luier-mand; **—illo,** m. teenen mandje; bundel water-stralen; **—o,** of **canastro,** m. groote mand, ook = **canasta**; **—ron,** m. groote vierkante ben voor 't vervoer van waren.

cáncamos, m. pl. oog-bouten, bout-ringen.

canca/murria, f. = **murria,** zwaarte in 't hoofd, spleen; **—musa,** f. (zeet.) list, streek; **—nilla,** f. (oud) soort val-strik; (fam) bedriegerij.

cáncan/a, f. afstraf-bank in een school; **—o,** m. luis (= **piojo**).

cancel, m. scherm, schot (in kerken); koninklijke tribune in de kerk; **—a,** f. hek, beschot; **—acion,** f. of **canceladura,** f. uit-wissching, uit-schrapping; **—ar,** v. tr. uit-wisschen. uit-schrappen; vernietigen; **—aría,** f. of **cancelería,** f. pauselijke kanselarij; **—ario,** m. hij die aan een universiteit de titels verleent.

canceller = **canciller,** kanselier; **—ía,** f. kanselarij.

cáncer, m. kanker; kreeft; (fig.) zelf-zucht.

cancer/ado, a. kanker-achtig; **—arse,** v. r. kanker-achtig worden; **—oso,** a. = **cancerado.**

cancill/a, f. deur in de vorm van een hekje; **—er** = **canceller,** kanselier; **—eresco,** a. van de kanselarij; **—ería** = **cancellería,** kanselarij.

cancion, f. zang, lied; *volver á la misma cancion,* weer op zijn onderwerp terug-komen; *mudar de cancion,* weer een ander liedje aanheffen, d. w. z. weer met iets anders lastig vallen of vervelen; **—ero,** m. lieder-verzamelaar, lieder-verzameling, lieder-boek: **—eta,** f. liedje (= **cancioncica** **-cilla, -cita**).

cancro, m. = **cáncer.**

canch/a, f. geschroeide maïs; **—al,** m. rotsachtige plaats; **—o,** m. rots; zwijne-leer; gom-elastiek; **—on,** m. (Am.) omheinde ruimte voor 't bewaren van metalen, voor logies van dag-looners en voor ontspannings-plaats.

candado, m. hang-slot; oor-bellen (= **pendientes, zarcillos**); *candados,* kleine holten aan paarde-pooten.

candaliza, f. = **candeliza,** gei-touw.

cándano, m. een landelijke dans.

candar, v. tr. (oud) met een sleutel sluiten.

candara, f. wan om goed van slecht graan te scheiden.

cande, a. kandij; **—al,** a. zegt men van tarwe, die zeer wit brood geeft; **—da,** f. katje (bloei-wijze).

candel/a, f. kaars (= **vela**); kastanje-bloesem; over-helling van de naald van een weeg-schaal; *acabarse la candela,* op sterven liggen, *acabarse la candelilla,* ('t) uitgaan van de kaars, wat 't einde van een veiling aan-

duidt; **—abro,** m. kandelaber, groote veel-armige kandelaar; **—ada,** f. brand-stapel, ook om een lijk te verbranden; **—aria,** f. Maria Lichtmis; **—echo,** wijn-gaardeniers-hut; **—ejon,** m. (Am.) zot, dwaas mensch; **—ería,** f. kaarse-fabriek; **—ero,** m. kaarse-bandelaar, -maker; ijzer waaraan men de touwen van een schip vast-maakt; visch-toorts; **—lilla,** (of **candelica**), katheder, bougie; kleine kaars; katje (bloemen); *le hacen los ojos candellillas*, hij ziet niet duidelijk (zegt men van iemand die een beetje dronken is); *muchas candellillas hacen un cirio pascual*, veel kleintjes maken een groote; **—iza,** f. = **candaliza.**

canden/cia, f. gloeiend-heid; **—te,** a. witgloeiend, *hierro candente*, wit-gloeiend ijzer.

candi, a. = **cande; —al** = **candeal.**

candid/acion, f. kristallizeering van suiker; **—ato,** m. candidaat, sollicitant; **—atura,** f. candidatuur, al de candidaten of mede-dingers; **—ez,** f eenvoud, naiefheid, onervarenheid.

cándido, a. eenvoudig, ongekunsteld; naief; (iron.) onbeschaamd.

candiel, m. sherry-cobbler.

candil, m. tafel-lamp; punt van een herts-gewei (zie **velon,** veel-armige lamp); (fam.) punt v. e. steek; **—ada,** f. olie-vlek v. e. lamp; **—azo,** m. slag met een lamp op het hoofd; **—eja,** f. peer v. e. lamp; *candilejas*, voet-licht.

candiot/a, f. tonnetje, vaatje; **—era,** f. wijn-kelder; **—ero,** m. kuiper van kleine vaten.

candong/a, f. (fam.) bedriegelijke vleierij; aardigheid, scherts, poets; oude afgedankte muil-ezel; **—o,** a. listig, vleierig **—;uear,** v. tr. een poets bakken, plagen; **—uero,** a. plagerig, die gaarne iemand een poets bakt.

candor, m. hoogste witheid; oprechtheid, naiëfheid; **—oso,** o. oprecht, naïef.

cané, m. een kaart-spel.

caneca, f. kan, pint-maat.

canecillo, m. stut onder een lijst (aan een muur).

canefas, m. zeil-doek.

canel/a, f. kaneel; **—o,** m. canelo, bittere bast van Chile, a. kaneel-kleurig; **—ero,** m. kaneel-boom; **—ador,** m. T. ploeg-schaaf, = **canalador; —on,** m. versuikerde kaneel; ijs-kegel; (fam.) uiteinde v. e. geesel.

canequin, m. soort Indische katoenen stof.

canesú, m. vrouwe-lijfje.

canfor, m. (ongebr., zie **alcanfor**), kamfer; **—ero,** m. kamfer-boom.

cangall/a, f. (Am.) = **canalla,** of soldaat die nooit moed getoond heeft; **—ada,** f. (Am.) laffe streek; **—era,** f. (Am.) metaal-dief in de mijnen; verkooper van voorwerpen tegen lage prijs.

cangilon, m pot, kan met een tuit.

cangr/eja, f. zeil van een bij-legger of gal-joot; **—ejera,** f plaats waar veel krabben voorkomen; **—ejo,** m krab; **—ena** = **gangrena,** f. koud-vuur; **—enarse** = **gangrenarse,** v. r. koud vuur krijgen; **—oso,** a. = **gangroso,** a. koud-vuur-achtig.

canguro, of **canguron** m. kangoeroe.

cania, f. kleine, bonte brand-netel.

caníbal, m. kanibaal, menschen-eter; wreed mensch; **—ismo,** m. kanibalisme.

canica, f. canica, kruiderij van Cuba.

canicie, f. grijze haren.

canícul/a, f. (de) Hond (sterre-beeld); **—àres,** m. honds-dagen.

canijo, a. (fam.) zwak; ziekelijk; oude naam voor de fret of de marter.

canil, m. grof honde-brood; oog-tand.

canill/a, f. scheen-been; kraantje; wevers-spoel; (fig.) veel-prater; *irse como una canilla*, buik-loop hebben; **—era.** f. scheen- of been-platen; **—ero,** m. gat voor een kraantje; wevers-opwinder.

canin/a, f. honde-drek; onschadelijke slang; **—amente,** adv. met woede; **—ero,** m. inzamelaar van honde-drek voor de looiers; **—es,** f. verslindende honger; **—o,** a. van een hond; *tener una hambre canina*, honger als een wolf hebben.

caniquí, m. Indisch mousseline (= **canequin**).

canje, m. uitwisseling (van volmachten, gevangenen enz); **—ar,** v. tr. uitwisselen (van volmachten, gevangenen enz.).

can/jilon, m. = **—gilon.**

cano, a. met grijs haar.

cano/a, f. kano, uitgeholde boom-stam; **—ero,** m. kano-bestuurder.

cánon, m. canon; regel; lijst, van heilig-verklaarden; catalogus; deel van de mis; soort letter (drukkerij); *cánones*, canonniek recht.

canon/esa, f. stifts-dame; **—ical,** a. canoniek; **—icato,** = **cononjía,** canonicaat, dom-heer-schap.

canónico, a. canoniek.

canón/igo, m. kanunnik, dom-heer; *tener vida de canónigo*, een lui en lekker leventje leiden; *canónigos*, een soort smakelijke salade; **—isa,** f. = **canonesa; —izàble,** a. waardig om gecanonizeerd te worden; **—izaciòn,** f. canonizatie, heilig-verklaring; **—izàr,** v. tr. canonizeeren, heilig-verklaren; **—jía,** = **canonicato; —jìble,** a. geregeld bij canon, wat behoort aan de kanunnik; **—ista,** m. professor in canoniek recht.

canapon, m. bloesem en bast van de vlier.

canoro, a. zingend, melodieus; *canoras aves*, zang-vogels.

canoso, a. grijze haren hebbend.

cansa/damente, adv. op een vermoeiende, lastige manier; **—do,** a. vervelend; vermoeid; verzwakt (organen); versleten (drukletters); moede, „beu"; **—ncio,** m. vermoeienis; last, verveling; **—r,** v. tr. vermoeien, lastig vallen, vervelen; r. zich vermoeien, zich inspannen, genoeg krijgen van iets.

cansera, f. vermoeienis; afkeer.

cant/able, a. zing-baar, zangerig; **—ada,** f. cantate; **—adera,** f. (oud) zangeres; **—ador,** m. (oud) zanger, minstreel; **—aleta,** f. verward geluid van stemmen en valsche instrumenten; scherts, beleedigende aardigheid, *dar cantaleta*, uit-lachen, bespotten; **—aletear,** v. tr. en intr. in 't oneindige herhalen, deuren; **—ar,** m. zang, lied, romance; *los Cantares*, 't Hoog-lied, *cantares de gesta*, „chansons de geste"; tr. zingen, bezingen; kraaien (haan); piepen (wiel a. a.); uit-bazuinen (geheim); de troef aankondigen; *cantar á libro abierto*, op 't eerste gezicht zingen; *cantar de plano*, een volledige bekentenis doen; (fam.) *cantarle á uno la potra*, aan een breuk lijden; *este es otro cantar*, dat's een ander liedje.

cántara, f. wijn-maat (± 16 L.); en = **cántaro,** m. kruik, aarden kan.

cant/arera, f. plank voor kruiken a. a.; **—árida,** f. Spaansche vlieg; **—arillo,** m. kannetje; **—arin,** a. voort-durend zingend; **—arina,** f. straat-zangeres.

cántaro, m. kruik, aarden kan; *estar en*

cántaro, candidaat zijn; *á cántaros*, dat het giet (regenen); overvloedig.
cant/ata, f. cantate; **—atela,** f. klein muziek-stuk; **—atriz,** f. zangeres; **—azo,** m. groote kei; steen-worp of -slag; **—era,** f. steen-groeve; marmer-groeve; (fig.) genie, talent, gave; (fam.) *levantar* of *mover una cantera*, discussies uit-lokken; **—ería,** f. steen-houwers-kunst; werk uit steen; hoeveelheid gehouwen steenen; ook =**cantera**; **—erito,** m. brood-korst; **—ero,** m. steenwerker in de steen-groeven; steen-houwer; korst; hoek; stuk van een land; steen-tang (om steenen op te tillen); **—icio,** m. voortdurend vervelend gezang; beverig gezang.
cántico, m. lied, lof-zang.
cant/idad, f. hoeveelheid; quantiteit; **—iga,** f. lied; **—il,** m. steile rots; **—ilena** = **cantinela,** f. liedje; vervelende herhaling; refrein; **—implora,** f. trechter met gaatjes erin, om wijn enz. te doen vloeien; syphon om vloei-stoffen over te gieten; pot om vloeistoffen te koelen; (Am.) soort blikken veld-flesch; **—ina,** f. kelder; vertrek waar 't drink-water bewaard wordt; kantine; *cantinas*, reis-koffertjes voor flesschen; **—inela,** f. = **cantilena**; **—inero,** a. m. f. kantine-houder of -houdster; bottelier; **—iña,** f. liedje; **—ito,** m. alleen in; *jugar á los cantitos*, met steentjes spelen; **—izal**, m. steen-achtig terrein; **—o,** m. lied, zang; kei, steen; spelen met steenen wie 't verst gooit; rand, uit-einde, hoek; rug van een mes; *canto llano* eentonig koraal-zang, *canto de órgano* of *canto figurado*, contra-punt, koraal-zang; *de canto*, aan de kant, aan de zijde; (fam.) *darse con un canto en los pechos* zich te gelukkig achten; *al canto*, bij de hand, beschikbaar.
canton, m. kanton; hoek; **—ada,** f. hoek van 't tooneel; *dar cantonada*, lachen om, uit-lachen, stilletjes weg-gaan; **—eo,** m, = **contoneo,** m. gemaakte gang; **—al**, a. kantonaal, van 't kanton; **—era,** f. metalen hoek-beslag; slet; **—onero**, a. straat-slijpend.
cant/or, **-a,** m. f. zanger, zangeres, voor-zanger; maker van lof-zangen; (Zig.-taal): iemand die bij 't verhoor bekent; **—orral**, m. = **cantizal**, steen-achtig terrein; **—oso,** a. steen-achtig; (fig.) ruw; **—ueso,** m. lavender; **—uría,** f. vocale muziek; wijs van een lied; **—usar,** v. tr. paaien, met mooie woordjes overhalen (= **encantusar**).
cánula, f. canule, buisje.
canut/ero, m. naalden-doosje; **—illo**, m. rietje, dun buisje; zilver- of goud-draad om te borduren.
caña, f. riet; buis, pijp; halm; mijn-gang; schacht v. e. zuil; karakterloos man; merg; *caña del timon*, roer-stang; *caña de Indias*, rotting; *caña de vaca*, bot dat de armen in de *puchero* doen om er smaak aan te geven; *caña de pescar*, hengel-stok; *caña dulce* of *de azúcar*, suiker-riet; *cañas*, steekspel met stokken; (fam.) *hubo toro y cañas*, er waren hevige discussies; **—da,** l. kloof, ruimte tusschen twee bergen; weg voor *merino*-kudden, aan de ingang der wei-landen; maat voor wijn; **—fístula**, f. cassia; **—heja,** f. scheerling (plant); **—l,** m. of **cañar,** m. visch-weer; **—macero,** m. zeil-doek-maker, -fabrikant; **—mar,** m. hennep-veld; **—mazo,** m. zeil-doek, grofdoek voor tapisseriewerk; hennep-„werk"; **—meño,** a. van hennep; **—miza,** f. = **agramiza,** f. hennepstengel; **—mo,** m. hennep; **—reja,** f. = **cañaheja**; **—vera,** f. wild riet; **—veral,** m. riet-bosch aan de oever v. e. rivier; **—verear** = **acañaverear,** ter dood brengen met scherpe riet-stokken; **—verería,** f. plaats waar men riet verkoopt; **—verero,** m. riet-verkooper; **—zo,** m slag met een riet of rotting; (fam.) *dar cañazo*, bedroeven door een slechte tijding.
cañer/ía, f. water-pijp; stel pijpen; waterleiding; dijken; **—la,** = **cañaheja**; **—o,** m. hengelaar (ook = **fontanero**, opzichter over fonteinen.
cañi/lavado, a. met fijne pooten (paard); **—llera,** f. = **canillera**, been-plaat; **—za,** f. grof doek, grof linnen; **—zal,** of **cañizar,** m. = **cañaveral**; **—zo,** m. rieten hor; raam voor zijde-wormen
caño, m. buis, pijp (=**albañal**, goot), tuit van een fontein; orgel-pijp; nauwe door-vaart.
cañon, m. kanon; loop van geweer of pistool; buis, pijp; penne-schacht; (Zig.-taal) vagebond, deug-niet; *cañon de chimenea*, schoor-steen-pijp; *á la boca del cañon*, vlak bij (dood-schieten b. v., Fr. *à bout portant*); *cañon rayado*, getrokken loop; **—azo,** m. kanon-schot; **—ear,** v. tr. = **acañonear,** met kanonnen beschieten; **—eo,** m. kanonnade, kanon-vuur; **—era,** f. kanonneerboot; schiet-gat; **—ería,** f. pijp-werk van een orgel; **—ero,** m. kanonnier.
cañut/azo, m. (fam.) aanklacht, stille-verklikkerij; **—ería,** f = **cañonería**, ook orgel-spel; **—illo,** m. buisje; glas-kralen; gewonden goud- of zilver-draad; **—o,** m. geleding (van riet); buis, pijp; (fig.) aanklager, verklikker; *cañuto de jeringa*, canule van een spuit
caoba, f. mahonie-hout; de boom; **—na,** f. = **caoba.**
caolin, m. witte klei, pijp-aarde, kaolien.
cáos, m. chaos; (fig.) wan-orde.
caótico, a. chaotisch; wan-ordelijk.
capa, f. mantel; laag; vel (van een paard); om-hulsel; (fig.) schijn-gelijkenis; (Zig.-taal): nacht; *capa de coro*, domino (kleed); *capa consistorial* of *capa magna*, bisschops-mantel; *capa del cielo*, hemel-gewelf; *capa pluvial*, koor-mantel; *capa rota* (fam.) geheime afgezondene; *capa y sombrero*, „kap-laken"; *á la capa*, op de uitkijk; *buena capa*, goed uiterlijk; *de capa y gorra*, ongekleed (en négligé); *capa de rey*, roode pruim; *andar de capa caida*, zijn fortuin verliezen; *cada uno puede hacer de su capa un sayo*„ iedereen doet wat hem goed voorkomt; *defender su capa*, zijn rechten verdedigen; *de socapa*, in stilte, in 't verborgene; *gente de capa parda*, land-volk; *tirar de la capa*, ongemerkt een wenk geven.
capac/ete, of **—eto,** m. soort helm („cabasset"); middel-eeuwsche helm; **—idad**, f. inhoud; bekwaamheid; bevoegdheid,
capach/a, f. biezen mand, mat-werk-mandje (b. v. voor vijgen); order van San Juan de Dios; **—ero,** m. drager van een of meer biezen manden; **—o,** m. monnik van San Juan de Dios; biezen mand.
capa/dor, m. lubber (van dieren); **—dura** f. castratie, lubbing; **—r,** v. tr. castreeren, lubben; (macht a. a.) besnoeien, verminderen; *capar un gallo*, een haan tot kapoen maken; **—zon,** m. soort paarde-dek; kar-

kas van gevogelte; huls, om-slag; voederzak voor paarden; **—rra,** f. kappertje (Fr. câpre); de struik waaraan ze groeien; dierluis (aan de ooren); geld als borg voor de geldigheid van een koop; **—rrosa,** f. groene vitriool; **—taz,** m. opziener, werk-baas; opper-knecht van een boerderij; hoofd der munters; **—z,** a. in staat, bekwaam; inhoudend; ruim (een plaats); **—za,** f. biezen mand; **—zmente,** adv. op bekwame wijze, op kundige wijze; **—zo,** m. mand van esparto-gras.

capcioso, a. bedriegelijk.

capea/dor, m. die de stier ophitst door met een mantel (*capa*) te zwaaien; vulg. manteldief; **—r,** v. tr. een stier met de mantel ophitsen; mantels a. a. stelen; een teeken met de mantel maken om te roepen; zijn vaart staken (schip).

capel/ina, f. hoofd-verband; (oud) helm; **—o,** m. kardi- naals-muts.

capell/ada, f. stuk leder dat de lapper aan de wreef aanbrengt om te repareeren; **—an,** m. kapelaan; **—anía,** f. kapelaanschap; **—ar,** m. soort Moorsche mantel; **—ina,** f. = **capelina,** en: boere-muts in vroeger tijd

cape/o, m. ('t) ophitsen van een stier met een mantel (*capa*); **—on,** m. os die een stier vervangt bij een stieren-gevecht; **—ro,** m. priester die een koor-mantel draagt en de officieerende priester helpt; **—roles,** m. pl. verschansing; **—ruza,** f. gepunte muts, kap; *dar en caperuza,* benadeelen, verijdelen; **—tonada,** f. braking waaraan Europeanen in warme landen lijden.

capi/chola, f. zijden sjaal, doekje; **—dengue,** m. kleine dames-mantel; **—gorrista** of **capigorron,** vagebond, lui-lak; geestelijk student die de vier mindere orders ontvangen heeft; **—lar,** a. capillair.

capill/a, f. kapel; kap; koor (dat zingt in een kerk); vergadering der studenten van een college; 't eerste blad van een werk dat van de pers komt; vliesje om graan; *capilla negra,* soort lijster; *capilla ardiente,* lijk-dienst in huis (chapelle ardente); *estar en capilla,* tusschen hangen en worgen zijn; **—eja,** f. kleine kapel; **—ejo,** m kleine kap; streng zijde; **—er,** of **capillero,** m. koster, bewaker v. e. kapel; **—o,** m. kinder-muts; konijne-net; bloem-knop (= **capullo**); doop-geld; kalotje; stuk leder binnen tegen de top van een schoen; cocon van de zijdeworm (ook **capullo**); *capillo de hierro* = **capacete**; *seda de todo capillo.* zijde die onrein-heden bevat; **—udo,** a. gemutst, met een kap op.

capirot/ada, f. soort ragoût; **—azo,** m. knip met de vingers; **—e,** m. kap (zie **caperuza**); soort vier-kante kap; hooge muts der zich geeselende boete-doeners; kam der roofvogels (ook **capillo**); knip op de neus, met de vinger (= **papirote**); *capirote de colmena.* terrien waarmee men een bije-korf bedekt; *tonto de capirote,* mensch zonder oordeel; **—ear,** v. tr. knipjes geven, met de vingers klappen; **—era,** f. kinder-muts; **—ero,** a. een muts of kap dragend,

capi/sayo, m. soort kort over-kleed (combinatie van **capa** en **sayo**); **—scol,** m. voor-zanger; (Zig.-taal) haan; **—scolia,** f. voor-zangers-ambt.

capit/acion, f. hoofd-geld; **—ado,** a. de vorm van een hoofd hebbend; **—al,** a. voornaamste; hoofd-; *letra capital,* hoofd-letter; m. kapitaal; fortificatie-linie; bruid-schat; f. hoofd-stad; **—alidad,** f. toestand van wat het voornaamste is; **—alista,** m. kapitalist; **—alizacion,** f. kapitalizeering; **—alizar,** v. tr. kapitalizeeren; **—almente,** adv. ernstig; doodelijk; **—an,** m. kapitein; hoofd-man; *capitan de carros en campaña,* wagen-meester; *capitan de bandera,* vlag-officier; *capitan de maestranza,* kommandant van een tuig-huis; *capitan de mar y guerra,* kapitein ter zee; *capitan general,* leger-commandant; *capitan de lampazo,* matroos belast met toe-zicht op goederen van man-schappen; *capitan del puerto,* haven-meester; **—ana,** f. admiraal-schip; vrouw v. e. kapitein; **—anear,** v. tr. leiden, aan-voeren, het opper-bevel voeren over; **—anía,** opper-bevel, kapitein-schap, compagnie soldaten; havengelden; **—el,** m. kapiteel; **—iluv io,** m. hoofd-bad; **—olio,** m. capitool; (fig.) grootsch gebouw; **—oso,** a. grillig, koppig.

capít/ula, f. kleine les na de dienst in de kerk, hoofd-stuk der Horae; **—ulacion,** f. capitulatie; *capitulaciones,* bepalingen v. e. huwelijks-contract; **—ulado,** a. saamgevat; in een hoofdje bij-een (bloemen); **—ulante,** m. die capituleert; stem-gerechtigde in een kapittel (zie ook **capitular**); **—ular,** a. tot een kapittel behoorend; m. lid van een kapittel; v. intr. capituleeren; (fam.) in een schikking willen treden; de „capitula" van de Horae zingen; **—ulario,** m. capitula-boek; **—ularmente,** adv. bij wijze van kapittel of hoofd-stuk, in hoofd-stukken.

capítulo, m. hoofd-stuk; kapittel; onderwerp; *dar un capitulo,* een berisping toedienen; *ganar* of *perder capitulo,* slagen of niet slagen; *capitulos matrimoniales,* artikelen van een huwelijks-contract.

capoca, f. kapok.

capol/ado, m. (= **picadillo**), gehakt, „frikadel"; **—ar,** v. tr. (ongebr.) in stukjes maken; vleesch hakken; onthoofden.

capon, m. kapoen; gesnedene; knip met de vingers tegen 't hoofd; Gallicisch: takke-bos van wijn-ranken; *capon de galera,* beschuitpap met olijf-olie enz. (zie **gazpacho**); *capon de leche,* vette kapoen; **—a,** f. epaulette zonder franje; a. in *llave capona,* de sleutel van een ridder van de vergulde sleutel, die geen dienst heeft in 't koninklijk paleis; **—ar,** v. tr. de wijn-ranken opbinden; **—era,** f. soldaten-logies onder in een droge gracht; gang in een gracht; kooi waarin kapoenen vet-gemest worden; pot waarin men een kapoen in ragoût laat koken; (fam.) huis waar men als vriend behandeld wordt; *estar metido en la caponera,* in de gevangenis zitten; communicatie-galerij tusschen de werken eener vesting

caporal, m. baas, hoofd-knecht; (ongebr.): korporaal (beter **cabo de escuadra**).

capot/a, f. kapotje (dames-hoed); kap van een rij-tuig; volders-distel; **—e,** m. mantel (zie **capa**); (het) halen van alle trekken (piket-spel); (fam.) kwaad gezicht; (id.) wolk om een berg-top; *dar capote,* al de trekken halen; (fig.) een ander-mans deel opeten; *á mi capote,* naar mijn meening; **—ero,** m.

mantel-maker; **—illo,** m. (ongebr.) lichte korte mantel; *capotillo de dos faldas,* soort korte mantel, op-zij open, bij wijze van kazuifel; **—on,** m. lange kiel van grove stof, van de boeren.
Capricornio, m. Steen-bok (teeken van de Dieren-riem): „hoorn-drager".
caprich/o, m. gril; klein geniaal werk (van schilder, dichter a. a.); heftig verlangen; **—osamente,** adv. vernuftig, handig, grillig; **—oso,** a. grillig; vernuftig; **—udo,** a. koppig, stijf-hoofdig.
cápsica, f. capsica, soort peper.
cápsula, f. capsule, huls van 't zaad van sommige planten; slag-hoedje.
capsular, a. capsulair, wat bij een capsule of huls hoort.
capt/acion, f. captatie, bereiking langs slinksche wegen; **—ador,** m. die over-valt en verleidt; **—ar,** v. tr. langs slinksche wegen krijgen, óver-halen; **—atorio,** a. door slinksche manieren verkregen; **—ura,** f. gevangen-neming, inhechtenis-neming; **—urar,** v. tr. (oud) in hechtenis stellen.
capuch/a, f. monniks- of mantel-kap; samentrekkings-teeken (^); **—ina,** f. O. I. (water-) kers; nacht-lamp; Capucijner-non; f. pl. hengsels van blinden; krom-hout; **—ino,** m. Capucijner-monnik; schijn-heilige; a. op Capucijners betrekking hebbende; schijn-heilig; **—o,** m. kap; „kar-poes".
capulin, m. Amerikaansche kers.
capullo, m. cocon van de zijde-worm; knop (van bloemen en bladeren); *seda de capullo,* grove zijde.
capuz, m. lang rouw-kleed; **—ar,** v. tr. zie **chapuzar.**
caqu/éctico, a. slecht-bloedig, van een slecht gestel; **—exia,** f. slecht-bloedig-heid.
car, c. (oud), omdat.
cara, f. gezicht, gelaat (syn. **semblante, rostro**), kant, voor-kant (zie **fachada** en **frente**); goede kant eener stof (= **haz**); *cara á cara,* vlak tegen-over elkaar, gezicht tegen gezicht; *de cara,* tegen-over (= **enfrente**); *cara apedreada,* pok-dalig gezicht; (fam.) *cara de acelga,* bleek-neus; *cara de pascua,* stralend gezicht; *cara de pocos amigos,* iemand met een ongunstig gezicht; *cara de baqueta,* brutaal gezicht; *á cara descubierta,* in 't bij-zijn van ieder-een; *ir con la cara descubierta,* met op-geheven hoofde loopen; *engañar cara á cara,* brutaal bedriegen; *por su buena cara,* alleen om zijn (haar) uiterlijk, belangeloos; (fig.) *dar con las puertas en la cara,* de deur vóor de neus sluiten; (fig.) *dar en cara,* in 't gezicht werpen, verwijten; (fig.) *hombre de dos caras,* iemand die met streken omgaat; (fam.) *la cara se lo dice* of *en la cara se le conoce,* men ziet het aan zijn gezicht; *hacer cara,* trotseeren; *huir la cara de,* ontwijken, vermijden; *lavar la cara,* „de ooren wasschen"; *no tener cara para,* geen moed hebben om; *no volver la cara atras,* niet terug-deinzen; *sacar la cara por alguno,* het voor iemand opnemen; *le salen los colores á la cara,* zij (hij) bloost.
carabá, m. soort rij-tuig met meer dan twee banken („char à bancs").
cárabe, m. gele amber; loop-kever.
carab/ela, f. karveel (ouderwetsch klein zeeschip); **—ina,** f. karabijn, buks; **—inazo,** m. schot met een karabijn; **—inero,** m. karabinier, lichte cavallerist; oppasser van van de douane.
caracía, f. = **carancía,** = **balsámina.**
caracol, m. slak, caracol; wentel-trap; vulg. naam voor Amerikaansche boon; halve wending van een paard; *hacer caracoles,* hier en daar zwerven; *no vale un caracol,* 't is niets waard; **—ear,** v. intr. halve wendingen maken (paard); **—eo,** m. het aldoor halve wendingen maken, in bochten en krommingen gaan; **—ero,** m. slakken-inzamelaar; **—illo,** m. slakje; zeer gezochte koffie-soort; witte boon; **—illos,** m. pl. schelp-vormige versieringen (in de vorm van slakke-huisjes).
caracosmos, m. verzuurde merrie-melk.
carácter, m. (pl. **caracteres**) karakter, aard; hand (van schrijven); titel.
caracter/ístico, a. karakteristiek, eigenaardig; m. tooneel-speler die de grappige oude-manne-rol speelt; **—izado,** a. eminent, uitnemend; **—izar,** v. tr. karakterizeeren, de aard aangeven; tot een waardigheid verheffen.
carach/a, f. (Am.) schurft (= **sarna**) Amerika; **—o,** m. gemeene uitroep (mannelijk schaamdeel).
carado, a. *bien carado* of *mal carado,* met een aangenaam of met een onaangenaam gezicht.
caramanch/el, (zeet.) luik op 't dek; **—on,** m. = **camaranchon,** m. zolder-kamertje, vliering.
¡caramb/a! wat duive-kater! te blik-slager!; **—anado** = **helado,** bevroren.
carámbano, m. ijs-kegel.
caramb/ola, f. carambole; carambol, een tropische vrucht; **—olaje,** m. (het) caramboleeren; **—olear,** v. intr. caramboleeren; **—olo,** m. carambol-boom (tropische vrucht-boom).
caramel, m. (oud) caramel (suiker-goed); een soort sardien.
caramel/a, f. een vrucht; stroo-geel; (verouderd) schalmei; **—o,** m. caramel; **—ero,** m. boom van de caramela-vrucht.
caramente, adv. kostbaar; streng.
caramill/ar, v. intr. (ongebr.) op de schalmei blazen; **—eras,** f. pl. haak in de schoorsteen, om een pot op te hangen; **—o,** m. schalmei; wan-ordelijke hoop; leugen, praatje; glas-kruid; *amar un caramillo,* oneenigheid verwekken.
caramiñ/a, f. soort frissche vrucht; **—ero,** m. de boom van de **caramiña.**
caramuzal, m. Turksch transport-schip.
caran/a, f. soort hars-houdende palm-boom; **—cía,** f. balsamien (= **caracía).**
carand/a, f. soort Indische vrucht; **—ero,** m. boom van de caranda-vrucht.
carant/amaula, f. afschuwelijk masker; (fam.) leelijk gezicht; **—oña,** f. leelijk masker; leelijke oude vrouw, die zich blanket; „lievertje"; *hacer carantoñas,* aanhalen, liefkoozen; **—oñero,** m. vleier, aanhalig mensch.
caraña, f. soort hars (Amerika).
carapacho, m. soort harnas.
carapopela, f. soort hagedis.
carato, m. soort kamfer.
carátula, f. (oud) masker (ook tegen bijen-steken) = **careta**; tooneel-speel-kunst; (Am.) titel-blad.
calatulero, m. masker-maker.
cárava, f. (ongebr.) bijeen-komst van landvolk, om samen pret te maken.
caravan/a, f. karavaan, compagnie van

Maltezer ridders; *correr las caravanas*, bij de Maltezer ridders drie jaar tegen de ongeloovigen dienen; (fam.) niets nalaten om een doel te bereiken; **—era,** f. karavanserai, her-berg voor karavanen; **—ero,** m. karavaan-leider; wilde, woeste kerel; **—ista,** m. Marseillaansch schip dat op 't oosten vaart (de Levant); **—serallo,** m. **caravansera.**

caravela, f. = **carabela.**

caray, m. = **carey,** schild-pad.

carbaso, m. fijn vlas, voor zeilen; (poët.) zeil; (oud) kleed in de vorm van een tonnetje.

carbon, m. houts-kool, kool, houts-kool-stift (= **carboncillo**); *carbon de piedra* of *mineral*, steen-kool; *carbon estinto*, coke; *carbon de arranque*, houts-kool van boom-wortels; **—ada,** f. karbonnade, op houts-kool geroosterd vleesch; soort „beignet"; **—ado,** a. koolhoudend; **—cillo,** m. (= **carbon**), houtskool-stift (om te teekenen); **—ar,** v. tr. tot kool maken, verkolen; **—ario,** m. carbonariër, aanhanger der onbeperkte-vrijheidspartij; **—arismo,** m. carbonarisme; **—atar,** v. tr. tot kool reduceeren; **—ato,** m. carbonaat (= **carbonate**); **—ear,** v. tr. houts-kool maken; **—eo,** m. het houts-kool-maken; **—era,** f. houts-kool-makerij, kole-branderij; houts-kool-berg-plaats; **—ería,** f. nouts-kool-magazijn; **—ero,** m. houts-kool-brander, houts-kool-handelaar; kolen-drager.

carbónico, a. (scheik.) kool.

carbon/izacion, f. verkoling, carbonizatie; **—izar,** v. tr. verkolen, tot kool maken; met kool verbinden; **—o,** m. zuivere kool; **—oso,** a. kool-houdend.

carbunc/lo, of **carbunco,** of **carbúnculo,** karbonkel (edel-gesteente of gezwel); **—al,** a. karbonkel-achtig; **—oso,** a. idem.

carburado, a. = **carbonado.**

carcaj, m pijl-koker; **—ada,** f. schater-lach; *reir á carcajadas*, schater-lachen; **—ú,** m. das (dier) van Labrador.

carcamal, m. scheld-naam voor een oude man („ouwe sok"); knol (paard).

carcánas, m. soort stof van zijde en katoen.

carcañ/al, m. Achilles-pees (zie **calcañal** enz.); **—o,** m. zie **carcañal.**

carcasa, f. werp-tuig om brand te stichten.

cárcav/a, f. (ongebr.) gracht ter verdediging; **—eàr,** v. tr. (ongebr.) met grachten afsluiten; **—èra,** f. (ongebr.) slet.

carcax, of **carcaza,** (oud) = **carcaj.**

cárcel, m. kerker, gevangenis; houten klamp om gelijmde stukken aan-een te houden; letter-kast; (fam.) twee ladingen brand-hout.

carcel/aje, m. recht dat ieder gevangene aan de gevangen-bewaarder betaalt; **—ería,** f. = **prision,** gevangenis; ook: hechtenis; cautie om de gevangenis te ontgaan; **—ero,** m. gevangen-bewaarder, cipier; *fiador carcelero*, iemand die borg staat voor een gevangene die op zijn woord is vrij-gelaten.

carcer/aje, m. = **carcelaje**; **—ar,** v. tr. = **encarcerar,** in de gevangenis zetten.

cárcola, f. trapper, trede.

carcom/a, f. paal-worm; zorg, verdriet, (fig.) verkwister, die langzaam-aan zijn fortuin opmaakt; (Zig.-taal) weg; *carcoma del pino*, insekt dat pijn-boomen aantast; **—er,** v. tr. weg-knagen; r. vermolmen; in gezondheid achteruit-gaan.

card/a, f. wol-kaarde; berisping; *gente de la carda*, slenteraars; **—ada,** f. stuk gekaarde wol; **—adería,** f. wol-kaarderij; **—ador, -a,** m. f. wol-kaarder; **—adura,** f kaarding; **—alina,** f. vulg. naam voor de goudvink; **—amomo,** m. cardamom; **—ar,** v. tr. (wol) kaarden.

carden/al, m. kardinaal; Virginische nachtegaal; striem; **—alato,** m. kardinaal-schap; **—alazgo,** = **cardenalato**; **—alicio,** a. wat tot het kardinaal-schap leidt of behoort; **—alista,** a. wat tot een kardinaal behoort; **—alizar,** v. tr. tot kardinaal verheffen; rood maken; **—cha,** f. distel, om mee te „vollen"; **—chal,** m. distel-veld, waar veel voor 't „vollen" geschikte distels groeien; **—illo,** m koper-groen; groen, groene kleur.

cardeno, a. donker-violet, paarsch; lijk-kleurig, lood-kleurig.

card/ería, f. wol-kaarderij; **—ero,** m. wolkaarder, kaarde-maker; **—íaca,** f. moederkruid; **—íaco,** a. van 't hart; **—ialgia,** f. cardialgie, hevige pijn aan de maag-streek; **—illo,** m. distel; **—izal,** m distel-veld; **—inal,** a voornaamste; *número cardinal*; hoofd-getal; **—o,** m. distel; **—on,** m, kaarders-distel, kaarde; **—ucha,** f. ijzeren kaarde; **—uzador,** m. wol-kaarder of kammer; vulg. heler; **—uzal,** m. = **cardizal**; **—uzar,** v. tr. = **cardar.**

care/ar, v. tr. confronteeren (van misdadigers b. v.); vergelijken; vee bewaken; r. elkaar ontmoeten; **—cer,** v. tr. ontberen, missen; **—na,** f. kiel; het op-zij leggen van een vaar-tuig, kalefatering; *dar carena*, berispen; **—nar,** v. tr. een vaar-tuig op zijde leggen, kalefateren; **—ncia,** f. ontbering, gemis; behoeftigheid; **—nero,** m. dok, plaats voor 't repareeren der vaar-tuigen; **—o,** m confrontatie, het confronteeren van getuigen en beklaagden a. a.; **—stía,** f. duurte; dure tijd; **—ta,** f. masker; **—to,** a. *caballo careto*, bles (paard).

carey, m. = **caray,** schild-pad (stof).

carg/a, f. lading (ook v. e. vuurwapen); vracht, last; toelage betaald bij de orde waartoe men behoort; (fig.) kruis, leed; (fam.) verwijt, berisping; *carga real*, grond-belasting; (fig.) *á carga cerrada*, zonder na-denken; *á cargas*, bij de vleet; (fam.); *¿por qué carga de agua?* op welke grond, om welke beweegreden? *navio que está á la carga*, schip dat aan 't laden is; *dar con la carga en tierra*, bezwijken; *echar la carga á otro*, een ander de schuld geven, *echar la carga de si*, een plicht van zich af schuiven; *ser de ciento en carga*, van geringe waarde zijn; **—adas,** f. pl. een kaart-spel; **—adera,** f. (zeet.) katrol om de groote ra's te hijschen; **—adero,** m. laad- of los-plaats; kaai; **—adilla,** f. toe-name van een schuld; **—ado,** m. Spaansche dans-pas; vol; *cargado de espaldas*, met hooge schouders; **—ador,** m. last-drager; cargadoor; aanvaller; **—amento,** m. lading (v. e. schip); **—ante,** m. laad-schuit; **—ar,** v. tr. laden (ook vuur-wapen); boeken, debiteeren; belasten, bevrachten; beschuldigen; een belasting opleggen; troeven; aanvallen; *cargar dados*, dobbel-steenen vervalschen; intr. zich in grooten getale ergens vereenigen; leunen; r. het lichaam naar een kant laten over-hellen; boos worden; **—azon,** m. vracht; lading; zwaarte in 't

hoofd, drukking op de maag; groep zeer dikke wolken; **—o,** m. betrekking, waardigheid; last; ontvangst (geld enz.); lading, het laden; opdracht, verplichting; debet-zijde; *cargo de conciencia*, gewetens-zaak; *ser en cargo*, schuld hebben; *hacerse cargo de*, zich reken-schap geven van, begrijpen of in aanmerking nemen.
carguío, m. = **cargamento.**
cari/a, f. schacht van een zuil; **—acedo,** a. (fam.) met een zuur gezicht; **—acontecido,** a. (fam.) een bezorgd of bedroefd gezicht hebbend of zettend; **—ado,** a. gecariëerd (beenderen, tanden); **—aguileño,** a. (fam.) met een lang gezicht, met een arends-neus; **—alegre,** met een vroolijk gezicht; **—ancho,** a. (fam.) met een breed gezicht; **—arse,** v. r. cariëeren (beenderen, tanden); **—átides,** f. pl. cariatiden (vrouwebeelden als steunsels); **—be,** m. kannibaal, wilde; **—ca,** f. kleine zwart-gepikkelde boon; **—catura,** f. karikatuur; belachelijk aangekleed mensch; **—caturar,** v. tr. karikaterizeeren, belachelijk voor-stellen; **—caturista,** m. f. karikatuur-schilder(es) of -teekenar(es); **—cia,** f. lief-koozing; streeling; duur artikel; (Zig.-taal) duurte; **—ciosamente,** adv. liefde-vol, teeder, hartelijk; **—cioso,** = **cariñoso,** liefde-vol, hartelijk, teeder; **—dad,** f. mensch-lievendheid, weldadigheid; barmhartigheid; aalmoes; broeder-schap tot weldadigheid; festijn bij de begrafenis; **—delantero,** a. (fam.) brutaal, onbeschaamd; **—doliente,** a. (fam.) met een droevig gezicht; **—entismo,** m. aangename fijne ironie.
cáries, m. caries, „wolf" (in de tanden).
cari/fruncido, a. (fam.) met gerimpeld gelaat; **—gordo,** a. (fam.) pafferig, dik in 't gelaat; **—largo,** a. (fam.) met een lang gezicht; **—lucio,** a. (fam.) met frissche huids-kleur; **—lla,** f. blikken masker voor ijmkers; soort zilveren munt in Arragon; blad-zijde, „kantje"; **—lleno,** a. (fam.) met een vol, grof gezicht; **—ncho,** m. soort ragoût; **—negro,** a. bruin van tint (in 't gelaat); **—ño,** m. liefde, hartelijkheid; **—ñoso,** a. liefde-vol, hartelijk, teeder; **—oso,** a. wat betrekking heeft op „caries"; **—pando,** a. (fam.): met plat, onnoozel gezicht; **—parejo,** a. (fam.) met onverschillig gezicht; **—raido,** a. (fam.) met een brutaal, onhebbelijk gezicht; **—redondo,** a. (fam.) met een rond gelaat; **—seto,** m. een soort wollen stof; **—sma,** m. gave des hemels; **—tativo,** a. mensch-lievend, barmhartig.
carl/an, m. rechter; **—anca,** f. honde-halsband met ijzeren punten; *tener carlancas*, slim, leep zijn; **—ancon,** m. leepe vent; **—anía,** f. waardigheid of jurisdictie van een **carlan**; **—eta,** f. gele lei-steen; fijne platte vijl; **—in a,** f. zaad-hout (lang-werpig, dat de planken met de kiel verbindt); **—ino,** m kleine mops-hond; **—ista,** m. Carlist.
carmañola, f, Fransche republikeinsche ronde (lied); republikeinsch jasje.
carmelita, m. f. Carmeliter monnik of non.
cármen, m. buiten-verblijf; orde der Carmeliters; vrouwe-naam.
carme/nador, m. = **cardador,** wol-kaarder; **—nar,** v. tr. = **cardar,** kaarden; vulg. berooven; **—sí,** = **quérmes,** m. scharlaken-korrels; m. karmozijn (insekt dat verfstof levert); karmozijn-kleur (donker-rood).
carmin, m. karmijn (roode verf-stof); **—ar,** v. tr. met karmijn verven; doen blozen, rood worden; tot karmijn maken; **—ativo,** a. wind-verdrijvend (middel).
carmíneo, a. karmijn-kleurig,
carn/ada, f. aas, om te visschen of bij de jacht; **—aje,** m. voor-raad gezouten vleesch; ongebr. slachting, bloed-bad; **—al,** a. vleeschelijk; zinnelijk; wulpsch; **—alidad,** f. zinnelijkheid, wulpsch-heid; **—almente,** adv. zinnelijk, vleeschelijk; **—ario,** a. in 't vleesch levend; **—aval,** m. Carnaval; **(= carnestolendas)**; **—aza,** f. vleesch-kant van een vel; (fam.) over-vloed vleesch; **—e,** f. vleesch (ook vrucht-vleesch); *carne momia*, van botten ontdaan vleesch; adelijk vleesch; *carne de sábado*, uiteinden van 't lichaam van een dier, die Zaterdags door de Christenen gegeten mochten worden; *carne fiambre*, koud vleesch; *carne nueva*, het eerste vleesch dat na de vasten verkocht wordt; *carne de membrillo*, in-gemaakte kweeën (alleen het vrucht-vleesch); *carne de pelo*, vleesch van staand wild; *carne de pluma*, vleesch van gevogelte (daar-tegen-over); *ser uña y carne*, onder één deken slapen ('t eens zijn); *echar* of *tomar carnes*, dik worden; *perder las carnes*, af-vallen, mager worden; *no es carne ni pescado*, 't is een idioot; (fam.) *carne sin hueso*, lekker baantje; *le tiemblan las carnes*, hij (zij) is bang; *en carnes*, naakt, poedelnaakt; **—ecilla,** f. uit-wasje; **—́eo,** a. vleesch-kleurig; **—erada,** f. kudde schapen; **—eraje,** m. vroegere schapen-belasting; **—ereamiento,** m. boete voor schade door een kudde aangericht; **—erear,** v. tr. de eigenaar eener kudde wegens aan-gerichte schade beboeten; **—erero,** m. (ongebr.) herder, schaap-herder; **—eril,** m. graasveld voor kudden schapen; **—ero,** m. schaap; schape-vleesch; knekel-huis; gemeenschappelijk graf; familie-graf; vleesch-bewaar-plaats; *carnero manso*, bel-hamel (in lettterl. zin); *carnero de simiente*, ram; *carnero marino*, witte haai; *carnero verde*, schape-vleesch als „haché": *no hay tales carneros*, zoo iets is er niet; **—eruno,** a. van schapen; **—estolendas,** f. pl. Carnaval; (fig.) dolle pret; **—icería,** f. slachterij; slachting, bloed-bad; **—icero, -a,** m. f. slager, slagers-vrouw, vleesch-verkooper, -ster; a. verscheurend (dier), bloed-dorstig; **—icol,** m. gespleten hoef; **—ificacion,** a. vervleezing, vleeschvorming; **—ificarse,** v. r. vleesch worden; **—ívoro,** a. vleesch-etend; **—iza,** f. slagers-afval; **—osidad,** f. wild vleesch; vleezigheid, dikte; **—oso,** a. vleezig, dik; als vleesch; **udo,** a. = **carnoso,** en: veel vrucht-vleesch hebbend; **—uza,** f. walgelijke hoop vleesch.
caro, a. duur; dier-baar, lief; *caro bocado*, duur-gekocht genoegen; adv. duur, kostbaar; **—ca,** f flik-flooierij, lief doenerij; **—cha,** f. eieren van de bije-koningin en andere insekten; **—char,** v. intr. eieren leggen (bij); **—momia,** f. mummie; **—na,** f. bovenste v. e. ezels-zadel; deel van 't rijdier waar het zadel op rust; **—nada,** f. mortier, kanon om bommen af te schieten; **—ñoso,** a. af-gejakkerd (met wonden en kale plekken, een vracht-dier); **—quero,** m. flikflooier, mooi-doener.
carótida, f. carotide, ader, die 't bloed naar de verschillende deelen van 't hoofd voert.

carozo, m. schilletje, vliesje om de granaat-pitten.
carp/a, f. karper; *carpa albina,* kleine karper; —**edal,** m. aanplant v. witte beuken; —**era,** f. karper-vijver; —**eta,** f. grove stof om in te pakken; tafel-kleed; portefeuille; lederen huls; enveloppe; *dar carpetazo,* ter-zijde leggen (een verzoek); —**intear,** v. tr intr. timmeren; —**intería,** f. timmermans-winkel; timmer-vak: timmer-werk; —**intero,** m. timmer-man; *carpintero de blanco,* schrijn-werker; *carpintero de prieto,* wagen-maker; *carpintero de ribera,* scheeps-timmer-man; —**ir,** v. intr. vechten, krakeelen; r. ruzie-maken; —**o,** m. pols-gewricht; soort zoet-water-visch; —**ófago,** a. vruchten-etend; —**olito,** m. fossiele vrucht; —**ología,** f. vruchten-kunde; —**ólogo,** m. vrucht-kundige.
carquesa, f. T. gloei-oven.
carra/ca, f. kraak (vaar-tuig); ratel; *la Carraca,* de marine-werf te Cádiz; —**co,** a. (fam.) oud, vervallen; —**con,** m. zie **carraca**; —**fa,** f. karaf, flesch; —**l,** m. tonnetje om wijn te vervoeren op karretjes; —**lero,** m. kuiper; —**pata,** f. = **garrapata,** (teek); —**sca,** f. of **carrasco,** m. = **coscoja,** f. kermes-eik, *quercus coccifera,* groene eik; —**scal,** m. aanplant van groene eiken; —**spada,** f. drank van wijn, water, honing en specerijen; —**spera,** f. heeschheid; —**squeña;** a. de eigenschappen van de groene eik hebbend; ruw, hard.
carrer/a, f. baan; loop; loop-baan; ren-perk, ren-baan, straten waardoor een stoet gaat; laan, (fig.) rij, reeks; levens-loop; vlucht van 't genie; op-laaiing der hartstochten; (Zig.-taal) straat; *carrera de gamos,* jacht op dam-herten; *carrera de Indias,* Spaansche handel op Z.-Amerika; *estar en carrera,* een loop-baan volgen; *no poder hacer carrera,* niets kunnen verwerven, gedaan krijgen; *de carrera,* in haast, *á carrera abierta,* in volle vaart; —**illa,** f. beweging van een dans; (muz.) daling of stijging van een octaaf.
carret/a, f. kar op twee wielen en met latwerk op zij; boere-kar; kar met planken op zij (b. v. voor zand); *carreta cubierta,* (mil.) loop-graaf; —**ada,** f. karre-vracht; groote hoeveelheid; *á carretadas,* in overvloed; —**aje,** m. belasting, die men vroeger voor karren betaalde; vervoer per kar of wagen; —**e,** m. klos, ook van visschers om de lijn op te winden; *dar carrete,* de lijn vieren, het touw vieren; —**ear,** v. tr. per kar vervoeren, een kar begeleiden; r. ongelijk trekken (ossen); —**el,** m. klos der visschers; (zeet.) rol waarvan de „log-lijn" afloopt; —**ela,** f. kales, rij-tuig op vier wielen, op veeren; —**era,** f. groote weg, straat-weg; —**ería,** f. wagen-makerij, wagen-makers-kunst; verzameling voer-tuigen (karren en wagens) karre-voerders-bedrijf; —**ero,** m. karre-voerder; wagen-maker; zie ook **carretera**; *carretero de bueyes,* osse-weg; a. voor wagens of karren: *camino carretero,* karre-weg; —**illa,** f. karretje; loop-wagentje (voor een kind om te leeren loopen); krui-wagen; voetzoeker (vuur-werk); *de carretilla,* door gewoonte, door „routine"; *saber de carretilla,* uit het hoofd weten of kennen; —**on,** m. markt-kar; hand-wagen; kinder-wagen; vracht-kar; krui-wagen van een schare-slijper; kar der acteurs van de *autos sacramentales;* —**oncillo,** m. sleede, waarmee men de met sneeuw bedekte bergen afgaat; —**onero,** m. vervoerder per krui-wagen.
carri/coche, m. mest-kar, vuilnis-kar; touwslagers-kar; —**ego,** m. dubbele mand voor de visch-vangst in een rivier; mand om linnen-goed te laten uitdruipen; —**l,** m. wagen-spoor; weg waar slechts één kar tegelijk langs kan gaan; ploeg-voor; rail (zie **riel**); *seguir el carril,* de oude sleur volgen; —**llada,** f. gedeelte van een varkens-kop tusschen 't oog en de kaak · *carrilladas* pl. (volkst.) osse-of schape-kop zonder tong of hersens; —**llera,** f. = **quijada,** kaak; *carrilleras,* kin-banden (v. e. helm); —**llo,** m. dim. van **carro,** ook: wang (zie **mejilla,** id.); *tener carrillos de trompetero* of *de monja boba,* bol-wangig zijn; *comer á dos carrillos,* gulzig eten; twee bedrijven of betrekkingen tegelijk waar-nemen; —**lludo,** dik-wangig; —**ola,** f. kleine kar op drie wielen; bed op rolletjes; —**que,** m. zeer ruime jas met verscheidene kragen; —**so,** m. spoel, klos; —**to de mano,** m. hand-kar; —**zal,** m. land met riet-gras; —**zo,** m. riet-gras.
carro, m. kar; onder-stel van een rij-tuig; (Zig.-taal) 't spel; *carro de oro,* stof van Vlaamsche wol; *carro triunfal,* zege-kar; *cogerle á uno el carro,* tegen-spoed hebben; (fam.) *untar el carro,* om-koopen; —**cería,** f. wagen-fabriek; —**cero,** m. (verouderd) =**cochero**; —**cin,** m. licht rij-tuig op twee wielen, sjees; —**char,** v. intr. eieren leggen (bijen); —**cho,** m. eieren (van bijen a. a.); —**matero,** m. die een **carromato** bestuurt; —**mato,** m. platte hand-kar (zonder zij-stukken); —**nada,** f. kanonnetje; —**ña,** f. kreng; verrot vleesch; romp v. e. schip; —**ño,** a. rot, ontbonden; —**ñar,** v. tr. schapen met schurft aan-steken; —**za,** f. karos met rijke versieringen; (zeet.) „bak", of achter-dek, d. w. z. de uit-einden van het dek vóor en achter aan 't schip.
carru/ajito, of **carruejito,** m. kinder-wagen; —**aje,** m rij-tuig; —**ajero,** m. iemand wiens bedrijf het is per rij-tuig te vervoeren; stal-houder; —**co,** m. berg-kar; —**cha,** f. = **garrucha,** katrol; —**jado,** a. = **encarrujado,** verward.
cart/a, f. brief; kaart (aardrijkskundige — doch beter **mapa** — en speel-kaart); notariëele acte; schrijf-papier; *carta certificada,* aangeteekende brief; *carta de enhorabuena,* felicitatie-brief; *carta de espera,* schorsings-besluit; *carta de felicitacion,* adres van geluk-wensching; *carta de amparo* of *de seguro,* vrij-geleide; *carta cuenta,* memorie van uitgaven; *carta de crédito,* crediet-brief; *carta de guia,* paspoort; *carta de gracia,* of *carta forera,* privilege, vrij-stelling; *carta de horro,* vrij-latings-brief; *carta en lista,* brief om af te halen; *carta de marear,* charter; *carta de pésame,* brief van rouw-beklag, deel-neming; *carta de naturaleza,* naturalizatie-brief; *carta de pago,* betalings-bewijs, quitantie (zie **recibo**); *carta de pago y lasto,* quitantie van cautie-stelling; *carta puebla,* verdeeling van gronden; *carta receptoria,* procuratie; *carta de vuelta,* onbestelbare brief aan 't post-kantoor: *carta acordada,* brief van geheime berisping; *carta falla.* acte van afstand v. e. erfenis; *carta de vecindad,* brieven van burger-schap; *carta canta,* wat ge-

schreven is blijft; *no ver carta*, een slecht spel hebben; *ser honrado á carta cabal*, 't hart op de rechte plaats hebben; *estar casado á media carta*, met de linker-hand getrouwd zijn; (fam.) *traer malas cartas*, of *venir con malas cartas*, een onderneming beginnen zonder de noodige middelen; —**abon**, m. winkel-haak; (fig.) bestek: soort schaaf voor krul-werk; *echar el cartabon*, goed zijn maat-regelen nemen; —**aginense**, m. f. en a. Carthager, Carthaagsch; —**agines, -a**, m. f. en a. van Cartagena; ⁄—**ama**, f. of **cártamo**, m. wilde safraan; —**apacio**, m. school-schrift; cahier; register; school-tasch; —**apartida**, f in tweeën gedeelde acte, waarvan iedere contractant een stuk krijgt; —**apel**, m. paperas, papier waarop niets van belang staat; aanplak-biljet (zie **cartel** en **edicto**): —**azo**, m. brief met een berisping; —**eado**, a. zegt men van 't kaart-spel waar ieder zijn eigen slagen opneemt; —**ear**, v. intr. (ongebr.) bladeren; eenige valsche kaarten uit-spelen; r. met elkaar in brief-wisseling zijn; —**el**, m. aanplak-biljet; uitdaging; —**ela**, f. memorandum; console; —**elero**, m. aanplakker; —**eleta**, f. een lichte wollen stof; —**elon**, m. (vergr. van **cartel** en **cartela**) bord met een opschrift of aankondiging; —**era**, f. portefeuille (ook zak-portefeuille); zakboekje; zak-klep (aan een jas of broek); —**ería**, f. brieve-besteller-schap; —**eo**, m. brief-wisseling; goede hand bij 't kaart-spel (Am.); —**ero**, m brieve-besteller; —**eta**, f. een kaart-spel; —**ilaginarse**, v. r. kraak-been worden; —**ilaginoso**, a. kraakbeen-achtig; —**ílago**, m. kraak-been; —**illa**, f. alfabet (voor school-kinderen); eerste beginselen; *leer la cartilla*, de les leeren; *no saber su cartilla*, zijn a.b.c niet kennen, zeer onwetend zijn; —**ografía**, f. cartografie; —**ográfico**, a. cartografisch; —**ógrafo**, m. cartograaf; —**olas**, f. pl. (zie **artolas**, id.) zadel voor twee personen; —**omancia**, f. cartomancie, kaartleggers-kunst; —**omántico, -a**, m. f. kaartlegger, -ster; —**on**, m. karton, bord-papier; blad-vormige ijzeren versiering; —**onero**, m. kartonneerder (bij 't boek-binden); karton-fabrikant; —**uchera**, f. patroon-tasch; —**ucho**, m. patroon; —**uja**, f. Karthuizer non; —**ujano**, a. behoorend tot de Karthuizer orde; —**ujo**, m. karthuizer monnik; —**ulario**, m. chartularius, soort kerkelijk archivaris; —**ulina**, f. stukje karton om een borduur-werk stijf te maken; stukje perkament omwikkeld met goud- of zilver-draad (in borduur-werk).

carúncula, f. vleesch-uitsteekseltjes (b. v. in een niet meer maagdelijke vagina de overblijfselen van het maagd-vlies).

carvallo, m. soort eik.

carvi, m. karwei (plant), karwei-zaad.

casa, f. huis; handels-huis, firma; vak van 't schaak-dam of triktrak-bord; *casa de campo*, land-huis, buiten; *casa de solaz*, lust-huis, landhuis; *casa de locos*, gekken-huis (= **manicomio**); (fig.) „jan-boel"; *la casa de moneda*, de munt; *casa de posada*, of *de posadas*, herberg; hotel; *casa grande*, heer bij 't kaart-spel; *casa pública*, bordeel; *casa de huéspedes*, pension, commensalen-huis; *casa pajiza*, huis met strooien dak, stroo-hut; *Casa Santa*, Heilig Huis van Jeruzalem; *casa solariega*, oudadellijk huis; *casa de tia*, (fam.) gevangenis; *apartar casa*, gescheiden leven (man en vrouw); (fig.). *arrancar* of *levantar la casa*, op-breken, zich elders vestigen; *de casa en casa*, van huis tot huis; (fig.) *deshacer la casa*, zich ruïneeren; (fig.) *franquear la casa*, zijn huis voor iedereen open-stellen; *hacer casa*, een zet doen bij 't triktrak-spel; *no tener casa ni hogar*, geen onder-dak hebben; *poner casa*, een huis-houden opzetten; *ser muy de casa*, erg familiaar doen; *tener casa y tinelo*, open tafel houden; —**ca**, f. lange jas in de oude tijd; *volver casaca*, zijn partij verlaten; —**cion**, f. cassatie, verbreking van een rechterlijk vonnis; —**da**, f. feodaal slot eener adellijke familie; getrouwde vrouw; —**dero**, a. huw-baar; —**do**, a. getrouwd; gecasseerd; m. getrouwde man; —**dor**, m. die een vonnis „casseert"; —**lero**, m. bewoner van een buiten-verblijf; —**licio**, m. gebouw; —**mata**, f. casemat, bom-vrij gewelf; —**mentar**, v. tr. = **casar**, uit-huwelijken; —**mentero**, m. huwelijks-makelaar, bewerker van huwelijken; —**miento**, m. huwelijk; —**muro**, m (ongebr.) wal zonder platte opper-vlakte („terre-plein"); —**ña**, m. soort Bourgogne-wijn, Chassagne; —**puerta**, f. vestibule; —**quilla**, f. korte jas (ongeveer zooals van de adel-borsten); —**r**, m. gehucht; v. tr. in 't huwelijk verbinden, trouwen; een gelijke inzet doen; paren, gelijk bij gelijk doen; casseeren (een vonnis); r. trouwen, huwen; —**teniente**, m. (ongebr.) hoofd van 't gezin; —**tienda**, f. winkel-huis; —**ve**, m. cassave, manioc, of arrowroot (op Java: *ketéla-pohon*).

casbá, f. sterkte eener stad in Noord-Afrika.

casc/a, f. schillen van uitgeperste druiven; soort marsepijn (van Valencia); een soort run (om te looien); —**abel**, m. bel (om om te hangen), klokje, belletje; knop van een kanon; rolletje; *echar el cascabel*, een kwade tijding brengen; (fam.) *ser un cascabel*, onbesuisd zijn; *tener cascabel*, onrustig, ongestadig zijn; —**abelada**, f. geklingel van belletjes; belachelijke of opzien-barende daad; —**abelear**, v. tr. met ijdele hoop voeden; intr. belachelijk of onbesuisd handelen; —**abelillo**, m. soort geconfijte pruim; —**abillo**, m. belletje; kaf van koren; onderste deel van een eikel; —**aciruelas**, m. iemand die zich erg vermoeit, om niets uit te halen; —**ada**, f. water-val; tuin-versiering van schelpen; *cascadas*, plooien, vouwen; —**ado**, a. gebroken; vervallen; —**adura**, f. breuk (van iets dat gebroken is); —**ajal**, of **cascajar**, m. plaats waar veel grint is; —**ajo**, m. grint, kiezel-steentjes; afgeslagen stuk steen; (fam.) pot-scherf; (fam.) hoop droge noot-vruchten; koper-geld (zie **calderilla**, id.); —**ajoso**, a. vol kiezel of grint, grint- of kiezel-achtig; —**amajar**, v. tr. in stukken breken, verbrijzelen; —**amiento**, m. breking, (het) breken: —**anoquí**, m. bast voor gele verf; —**anueces**, m. note-kraker; —**piñones**, m. pijn-appel-peller; —**ar**, v. tr. kraken, stuk-breken; (fam.) slaan, ranselen; (fam.) *cascar las liendres*, op zijn kop geven; r. breken, stuk-gaan; ⁄—**ara**, f. schil, dop (note-dop enz.); bast; *salir de la cáscara*, uit de dop komen, uit het ei komen; *ser de la cáscara amarga*, een leven-maker, een lawaai-maker zijn; *cáscaras*, (Zig.-taal) kou-

sen; ¡—aras!, i. drommels!; —arela, f. lans-knecht (kaart-spel); —arilla, f. schilletje van kastanjes, hazel-noten enz.; basterd-kina; —aron, m. eier-dop, eier-schil; soort gewelf; trek bij 't lans-knecht-spel; *salir del cascaron*, uit de brand komen; —arria, f. modder, slijk; —arron, a. hard, ruw; —arudo, a hard-schillig, dik-schillig, met harde of dikke dop; —o, m. helm; scherf v. e bom; pot-scherf; hoef; schedel; uie-schil; hoed-vorm; hout v. e. zadel; (Andal.) ton; (zeet.) romp v. e. schip; (fam.) *quitar* of *raer del casco*, uit het hoofd praten, uit het hoofd halen; *cascos*, schape- of osse-kop zonder hersenen en zonder tong; (fam.) verstand, oordeel, (fam.) *tener los cascos á la gineta*, een beetje mal, half gek zijn; *quebrar los cascos* of *romper los cascos*, aan 't hoofd zaniken, vervelen; *lavar los cascos*, goed onder-handen nemen, harde waarheden zeggen; *levantar de cascos*, de eigen-liefde streelen, 't hoofd op hol brengen; *tener malos cascos*, onbesuisd zijn; *lijero de cascos*, onbezonnen, onbesuisd; —ote, m. puin; —udo, m. met groote hoeven.

case/acion, f. kaas-vorming; —oso, a. kaas-achtig; —ra, f. huis-houdster van een ongetrouwd man; —ramente, adv. huiselijk, burgerlijk; —ría, f. hoeve, boerderij, (zie **caserío,**); —río, m. ('t) geheel der huizen eener stad; —rna, f. kazerne; —ro, -a, m. f. huis-baas, verhuurder of verhuurster van een huis; —ro, a. huiselijk; opgaand in 't huis-houden; van 't huis; —ron, m. groot, ruim huis; soort vliegende visch; —ta, f. huisje (Eng. *cottage*); —ton, m. een nacht-uil (oehoe).

casi, adv. bijna; —a, f. cassia; —ca, f. of **casilla**, f. huisje, hut; cel (van bijen); kolom van een koopmans-boek (dit **casilla**); hokje van een secrétaire enz.; vak op dam-, schaak- of triktrak-bord; *salirse de sus casillas*, op-stuiven, zich razend maken; *sacar de sus casillas*, razend maken; —donía, f. cassidonia (edel-gesteente); —ller, m. lage bediende van 't paleis, belast met het vuile werk; —llero, m. stel vakjes of hokjes; —llo, m. iron. (fam.) nietige oorzaak; —mbas, pl. f. putsen, scheeps-emmers; —mir, m. of —mira, f. of —miro, m. cachemir (stof); —na, f. klein buiten-verblijf; —no, m. sociëteit, club; casino; —s, m. zwarte-besse-struik.

caso, m. geval; gebeurtenis; voor-val; toeval; naam-val; *caso de ménos valer*, ont-eerende daad; *caso que*, al was 't ook zoo; *dado caso*, verondersteld dat; *de caso pensado*, wel-overdacht, met voor-bedachten rade; *es caso llano*, 't geval is duidelijk, zonne-klaar; *es caso negado*, dat is onmogelijk; *estar en el caso*, op de hoogte zijn van een zaak; *no hacer al caso*, niet te maken hebben met de zaak; *por el mismo caso*, om dezelfde reden; *vamos al caso*, laat ons tot de zaak komen; *hacer caso de*, om iets of iemand geven, zich aan iets of iemand storen; —bar, m. casuaris (vogel gelijkende op de struis-vogel); —lana, f. Italiaansche appel; —rio, m. (fam.) onberaden huwelijk.

casp/a, f. roos (op 't hoofd); korstje op een genezen wond; —era, f. kam voor de roos; —ita!, i. o hemel!; —oso, a. die roos op 't hoofd heeft; met roos.

casqu/etazo, m. slag of stoot met het hoofd; —ete, f. helm; kalotje; zalf tegen hoofd-uitslag; —iacopado, a. dat hooge hoeven heeft (paard); —iblando, a dat zachte hoeven heeft (paard); —iderramado, o. dat breede hoeven heeft (paard); —ijo, m. grof zand voor cement of voor straat-herstelling; —ilucio, a. licht-hoofdig; —illa, f. cel der bijekoningin; —illo, m. punt van pijl of speer; bus (van een as); metalen uit-einde van een wandel-stok; —imuleño, a. smalle hoeven hebbend (als muil-ezels); —ivano, a. (fam.) onberaden, onbesuisd.

casta, f. kaste; ras (van dieren); soort (planten); kwaliteit; *de buena casta*, van goed soort; *le viene de casta*, dat heeft hij van niemand vreemds; —n, m. Turksche tulband; —ña, f. kastanje (vrucht); van achteren opgebonden haar; *castaña ingerta*, geënte kastanje; *castaña pilonga*, gedroogde kastanje; *castaña regoldana*, f. paarde-kastanje; *peinada en castaña* met van achteren opgebonden haar (vrouw); —ñal, of **castañar**, of **castañedo**, kastanje-bosch; —ñero, -a, m. f. kastanje-verkooper, -ster; —ñeta, f. castagnette (beter **palillo**, ook wel **castañuela**), soort zijden stof; —ñetazo, m. tik met de castagnetten; —ñeteado, m regelmatig getik der castagnetten; —ñetear, v. intr. de castagnetten gebruiken; klapperen (van de tanden); schreeuwen (patrijzen), tegen elkaar aan gaan (de knieën); —ñeteo, m. geklapper (der tanden); —ño, m. kastanje-boom; a. kastanje-bruin; —ñuela, f. castagnette (meer gebruikelijk **palillo**); dakriet; *estar como unas castañuelas*, zoo vroolijk als een vogeltje zijn; *castañuelas*, klampen (zeet.); —ñuelo, a. licht-kastanje-bruin (paard).

castel, m. (ongebr.) zie **castillo.**

castell/an, m. zie **castellano**; —ana, f. couplet eener romance met gekruist rijm; groene pruim; —anía, f. jurisdictie van de kasteel-heer; —anizar, v. tr. verspaanschen; —ano, m. (het) Spaansch; Castiliaan; kasteel-heer; 1/50 van een *marco de oro* (dus $\frac{1}{50}$ van 8 ons); a. Spaansch, Castiliaansch.

casti/dad, f. kuisch-heid; —gacion, f. of **castigo**, m. kastijding; verbetering, correctie; *castigo de miseria*, vrek; —gadera, f. touw dat vast-zit aan de belletjes der last-dieren; —gado, a. gestraft; gecorrigeerd, gezuiverd; —gador, m. kastijder; —gar, v. t. kastijden; corrigeeren, zuiveren (stijl); bedroeven; r. zich beteren; —llaje, m. = **castillería**, f.; —llejo, m. verkl. en loop-karretje (om een kind te leeren loopen); plet-machine (voor metaal); —llería, f. betrekking van een kasteel-heer of gouverneur v. e. kasteel; steiger-werk; —llo, m. kasteel (ook in het schaak-spel); cel der bije-koningin; bak v. e. schip; *hacer castillos en el aire*, lucht-kasteelen bouwen; —zo, a. van goed ras; zuiver, gekuischt (stijl).

casto, a. kuisch; zuiver, volmaakt in zijn soort.

castor, m. bever, bever-vel; *Castor y Pólux*, St. Elmus-vuur; (sterrek.) de Tweelingen; —cillo, m. castorine, soort lichte zijde-achtige wollen stof.

castóreo, m. of **castóreos**, castoreum (welriekende stof uit de liezen der bevers).

castra, f. snoeiing (van boom); **—cion,** f. (ongebr.) castratie, ontmanning; **—dera,** f. mes, om honing mee te nemen (uit de korven); **—do,** a. gecastreerd, gesneden, ontmand; gecastreerde zanger; **—dor,** m. castreerder, lubber; **—dura,** f. = **castracion,** castratie, ontmanning, wond van de castratie; **—puercas,** m. fluitje van de castreerder of lubber; **—r,** v. tr. castreeren, ontmannen; de honing uit de korven nemen (*castrar las colmenas*); **—zon,** m (het) honing nemen uit de korven, op de tijd daarvoor.
cast/rense, a. militair, betreffende de oorlog; **—on,** m. (ongebr.) gesneden bok
casu/al, a. toevallig; **—alidad,** f. toeval; toevalligheid; *por casualidad,* bij toeval; **—almente,** adv. toevallig, bij toeval; **—ca,** f. (fam.) krot (klein, slecht huis); **—cha,** f. = **casuca; —el,** = **casobar,** casuaris; **—ista,** m. casuist; **—lla,** f. kazuivel, miskleed; **—llero,** m. kazuifel-maker.
cata, f. ('t) proeven; *dar cata,* zie **catar**; *echar cata,* nauw-keurig gade-slaan; **—́bulo,** m. stal; **—caldos,** m. (fam.) iemand die veel onder-neemt, zonder zich aan iets te houden; **—clismo,** m. waters-nood, overstrooming, zond-vloed; hevige werking in de aard-korst; **—cumbas,** f. pl. catacomben, onder-aardsche graf-gewelven; **—dor,** m. proever; **—dura,** f. ('t) proeven; (fam.) aanzien (aspect), uiterlijk; **—falco,** m. parade-bed, praal-bed voor een lijk; **—lan, -a,** m. f. Cataloonsch (taal) en Cataloniër, Catalonische; **-a,** a. Cataloonsch, uit Catalonië **(Cataluña)**; **—lejo,** m. verre-kijker (= **anteojo de larga vista)**; **—́lnica,** f. (fam.) = **cotorra,** kleine papegaai; **—logar,** v. tr. catalogizeeren; **—́logo.** m. catalogus; **—luña,** f. Catalonië (in Spanje); **—maran,** m. brand-schip der Eng. marine; **—menial,** a. van de maand-stonden; **—mito,** m. schand-jonker; **—plasma,** m. pap (niet om te eten); **—pucia mayor,** f. castor-olie-plant, ricinus; **—pulta,** f. catapult, steene-werper (oud belegerings-werktuig; **—r,** v. tr. proeven; onder-zoeken; zoeken, vervolgen; honing nemen; **—raña,** f. mergus serrator, een nacht-vogel; **—rata,** f. cataract (op 't oog); water-val; *cataratas,* met water over-laden wolken; **—ribera,** m. man die op de valken-jacht de valken volgt, om hun de prooi te ontnemen; (fam.) advokaat, die enquêtes doet; **—rral,** a. catarrhaal; **—rro,** m. catarrh, verkoudheid, slijm-vlies-aandoening; **—rroso,** a. aan catarrh lijdend; **—rsis,** f. ontlasting, purgatie; **—́rtico,** a. purgeerend; **—stro,** m. algemeene belasting; land-register, kadaster; **—́strofe,** f. ontknooping v. e. drama; ramp; **—viento,** m. wimpeltje (wind-wijzer op schepen); **—vino,** m. wijn-proever.
cate/cismo, m. catechismus(-boek); **—cístico,** a. op de wijze van een catachismus ingericht, nl. met vragen en antwoorden; **—cumenado,** a. toestand van iemand die onder-richt wordt in de christelijke leer als voor-bereiding tot de doop; **—cúmeno,** m. iemand die onder-richt wordt in de christelijke leer als voor-bereiding tot de doop; **—́dra,** f. kateder (v. e. professor), leer-stoel, professoraat; bisschops- of aarts-bisschops-zetel; **—dral,** f. katedraal; a. waar een bisschop of aarts-bisschop is; **—dralidad,** f. (het) katedraal zijn, de katedralen; **—drático,** m. professor; recht door pastoor aan de bisschoppen betaald voor de wijding van 't heilige olie-sel; **—drilla,** f. weinig belang-rijke leer-stoel aan een universiteit; **—goría,** f. kategorie, klasse (alleen van personen); **—górico,** a. helder, duidelijk bepaald, on-omwonden; **—quismo,** m. onder-richt in de christelijke leer; **—quista,** m. catechizeer-meester; **—quístico,** a. van de catechismus; **—quizar,** v. tr. catechizeeren; over-halen, over-tuigen; **—rva,** f. menigte, volks-drom; verwarring, war-boel; (voor het onder-zoek der pis-buis enz.); **—́ter;** m. katheter; **—terizar,** v. tr. met een katheter onder-zoeken; **—to,** m. zijde v. e. rechte hoek.
catite, m. klein suiker-broodje, eenigszins zwart.
cato, m. catechu, gambir **(catecú)**.
catolicismo, m. katolicisme.
católico, a. katoliek; waar; *no estar muy católico,* niet erg wel zijn.
catolizacion, f. (het) katoliek worden.
catolizar, v. tr. katoliek maken; intr. doen als een katholiek.
caton, m. (fam.) zeer wijs man, of die doet alsof hij 't is; Cato, de wijsgeer.
catóptrica, f. leer der terug-kaatsing van het licht.
cator/ce, n. veertien; **—cena,** f. veertiental; **—ceno** of **catorzavo,** n. o. veertiende; veertiende deel; **—zal,** m. vier-hoekige balk.
catr/e, m. veld-bed, bedje; *catre pabellon entero,* ledikant met volle hemel; *catre medio pabellon,* met halve hemel; *catre de toldilla,* met hemel; *catre de tijera,* reis-bed; *catre de mar,* hang-mat; **—era,** f. sprei; **—icofre,** m. koffer waarin men een bed kan bergen.
cau/ana, f. soort schild-pad, waarvan de schaal veel gebruikt wordt; **—casiano,** a. Caucazisch; **—casiano, -a,** f. m. f. Caucaziër, Caucazische; **—ce,** m. goot, bevloeiings-kanaal; **—cion,** f. cautie, garantie, borg-stelling; **—cionar,** v. tr. borg-zijn voor, een cautie stellen, garantie geven; intr. zijn voorzorgen tegen iets nemen, zich waar-borgen; **—chil,** m. klein water-reservoir; **—da,** f. sleep v. e. bisschops-kleed.
caudal, m. eigen-dom, rijk-dom; waardeering; *hacer caudal,* waardeeren, op prijs stellen; **—osamente,** adv. rijkelijk (vloeien b. v.); **—oso,** a. veel water bevattend; overvloedig; rijk.
caudat/ario, m. sleep-drager; **—o,** a. gestaart of voorzien van een staart-achtig aanhangsel; **—rémula,** f. kwik-staartje.
caudillo, m. bevel-hebber, opper-hoofd; hoofd eener gemeen-schap.
caulícolo, of **caulículo,** ornament van Corintische kapiteelen.
cauno, m. een stelt-looper (Brazilië en Paraguay).
cauralo, m. cauralus, soort stelt-loopers.
cauro, m. N. W. wind.
causa, f. oorzaak, grond; belang; geding, proces; *causa motiva,* beweeg-reden; *causa pública,* algemeen belang; *hacer causa,* een proces beginnen, aandoen; *á causa de,* om reden van, van-wege; **—dor, -a,** m. f. veroorzaker, aanlegger; **—l,** a. reden-gevend; f. grond voor een handeling; **—lidad,** f. cau-

saliteit, oorzakelijkheid; **—nte,** m. f. bevorderaar; aanlegger; degeen van wie iemands aan-spraken op iets uit-gaan; **—r,** v. tr. veroorzaken, voort-brengen, teweeg-brengen; v. intr. een proces beginnen; **—tivo,** a. oorzakelijk, causatief.
causídico, a. betrekking hebbende op processen; m. advokaat.
causon, m. causus, zeer hevige koorts.
causticidad, f. geschiktheid om mee te branden (wonden enz.); (fig.) neiging tot satire, scherpte.
cáustico, a, geschikt om mee te branden, caustiek; (fig.) scherp.
cautamente, adv. omzichtig, voorzichtig.
cautchuco, m. caoutchouc.
cautel/a, f. voorzichtigheid, omzichtigheid; voor-zorg; list, slimheid; **—ar,** v. intr. voorzorgs-maatregelen nemen; r. zich in acht nemen, op zijn hoede zijn; **—osamente,** adv. slim, leep; behoedzaam; **—oso,** a. behoedzaam; slim.
cauter/io, m. brand-middel (in de chirurgie); wond van 't toepassen van zulk een middel; **—izacion,** f. cauterizatie, het branden (heelk.); **—izar,** v. tr. cauterizeeren, branden (heelk.).
cautiv/ar, v. tr. gevangen nemen; (fig.) boeien, geheel in beslag nemen; intr. (verouderd) in gevangenschap of slavernij geraken; **—erio,** m. gevangen-schap; **—idad,** f. = **cautiverio; —o,** a. gevangen; **-o, -a,** m. f. gevangene
cauto, a. voorzichtig, omzichtig.
cava, f. fatsoen dat men aan de wijn-stokken met de schoffel geeft; koninklijke wijn-kelders; verder oud voor **hoyo** (groeve, gat) en **cueva** (hol, spelonk) of **foso** (sloot, gracht): **—diza,** a. *arena cavadiza,* uitgegraven zand; **—dor,** m. graver; ongebr.: dood-graver; **—dura,** f. uitgraving; **—r,** v. tr. uitgraven, graven; v. n. door-dringen, indringen; diep over iets nadenken; **—tina,** f. (muz.) cavatine; **—zon,** f. (verouderd) (het) graven in de grond.
cavera, t. hol van de otter.
cavern/a, f. grot, hol; holte; graf; **—oso,** a. vol grotten of holen; hol-klinkend.
caví, m. oca-wortel.
cavia, f. greppel om een boom.
caviar, m. of **cavial,** caviar.
cavidad, f. holte.
cavil/acion, f. haar-kloverij, sofisme, afgetrokkenheid; **—ar,** v. tr. haar-kloven, vitten; intr. afgetrokken zijn; **—osamente,** adv. vit-achtig, bedillerig; **—osidad,** f. = **cavilacion; —oso,** a. „streken" hebbend; vitterig.
cavillas, f. pl. = **cabillas,** (zeet.), houten nagel, pen, roede.
cay/ada, f. = **—ado,** m. herders-staf; bisschops-staf; **—o,** m. rots, eilandje; **—uco,** m. klein visch-vaartuig.
caz, m. bevloeiings-kanaal, goot, watermolen-sloot.
caza, f. jacht; wild; (fam.) buit; *caza mayor,* groote jacht, groot wild; *caza menor,* kleine jacht, klein wild; *caza de pájaros,* vogel-jacht, vogelarij; *dar caza* (zeet.) achtervolgen, nazetten; *ponerse en caza,* (zeet.) maneuvreeren om te ontsnappen; (fam.) *levantar la caza,* 't eerst met een voorstel aankomen; (fam.) *espantar la caza,* de boel bederven door over-ijldheid; (fam.) *andar á caza de gangas,* op goed geluk dolen; **—be,** m. (zie **casave**) ook 't brood en 't meel van manioc; **—ble,** a. jaag-baar, wat goed is om op te jagen; **—dero,** m. jacht-terrein; **—dor,** m. jager (ook soldaat, die zoo heet); *cazador de alforja,* jager met honden en netten, zonder geweer; *cazador mayor,* groot jacht-meester; *cazador furtivo,* strooper; **—dora,** f. jageres, van Diana gezegd; **—moscas,** m. vliege-vanger (vogel); **—r,** v. tr. jagen op, achter-volgen; (fam,) door handigheid verkrijgen; inpalmen, gunstig stemmen; (zeet.) de schooten hijschen; *cazar con redes,* met netten jagen; *cazar con reclamo,* jagen door 't nabootsen van vogel-geluiden; *cazar ratones,* „muizen"; *cazar en vedado,* stroopen; (fam.) *cazar con perdigones de plata,* het wild koopen in pl. van te jagen; *cazar moscas,* vliegen-vangen, beuzelen.
cazc/alear, v. intr. (fam.) veel drukte maken en niets goeds doen; **—arria,** f. modder onder aan de kleederen; **—arriento,** a. (fam.) modderig, bemodderd; **—arrioso,** a. = **cazcarriento.**
cazo, m. pot; schepper met lange steel; ook oud voor **recazo,** achter-kant v. e. mes; greep v. e. zwaard; **—leja,** of **cazoleta,** f. pannetje; „pan" (v. e. vuur-wapen); knop v. e. schild; boven-eind v. e. kandelaar (Fr. *bobêche*); **—lon,** m. groote pan of pot; **—n,** m. steur (visch); **—nal,** m. visch-tuig voor de vangst van steur voor 't winnen van visch-lijm; **—netes,** m. pl. = **cavillas.**
cazu/do, a. dik van rug (mes); **—ela,** f. aarden kook-pot; stoof-pan; gestoofd vleesch; pekpotje (v. e. schoen-maker); vrouwen-zitplaats in een schouwburg; *cazuela moji* of *mojil,* soort taart-gebak (met kaas, brood, appelen enz.); **—mbrar,** v. tr. met hennep-touw de duigen van een vat bijeen-binden; **—mbre,** m. hennep-touw om de duigen van een vat bijeen te binden; **—mbron,** m. kuiper; **—r,** m. soort klim-op; **—rro,** a. (fam.) achter-houdend; (oud) grof, gemeen van praat.
¡ ce ! i. hei ! hei daar ! ho !
ce, f. lotter c; (fam.) *por ce ó por be,* op de eene of andere manier, hoeden ook.
cea, f. zie **cía,** heup-been.
ceba, f. vet-mesting, voeder om vet te mesten; **—da,** f. gerst; **—dal,** m. gerst-veld; **—dazo,** a. van gerst; **—dera,** a. haver-zak voor paarden (aan de kop gehangen); **—dería,** f. gerst-markt; (zeet.) spriet-zeil; **—dero,** m. gerst-handelaar; plaats waar men 't vee vet-mest; plaats waar 't aas gelegd wordt (zie **cebo**); aas; last-dier met gerst beladen; valken-kweeker en africhter; **—do,** a. aan-gelokt door 't aas; **—dor,** m. vetmester van gevogelte, kruit-hoorn; **—dura,** f. vet-mesting, voeder om te mesten; **—r,** v. tr. vet-mesten; lokken door aas; (fig.) verlokken, verleiden; met de snavel voederen; steunen op; (het vuur) aan-houden; (de hartstochten) aan-wakkeren, voeden; (kruit) op de pan doen (van pistool of geweer); *cebar con grano,* koren in de bak van een molen doen, om te vermalen; intr. pakken (spijker of schroef); r. de smaak van vleesch beet krijgen (dieren); hard-nekkig zijn in 't vervolgen; zich aan zinnelijk genot over-geven.
cebellina, f. sabel-bont; zibelien, soort marter.

cebo, m. aas; voeder; kruit op de pan v. e. vuur-wapen; verlokking; voeder in de snavel van een vogel aan de jongen toe-gestoken; plaats waar wilde dieren zich voederen; voeder om mee vet te mesten; voedsel voor harts-tocht enz.; zie ook **cefo**; *el cebo de un horno de carbon*, 't vuur in de kolen-branderij; **—lla**, f. ui; bloem-bol; peer v. e. lamp; bundel water-stralen; *cebolla albarrana*, zee-ajuin; **—llar**, m. uien-bed, uien-aanplant; **—llero, -a**, m, f. uie-verkooper, -ster; **—lleta**, f. vliezig onderdeel der uien en bloem-bollen; kleine ui of bloem-bol, op een grootere (men zegt het ook van de planten zelf en de bloemen); **—llino**, m. jonge ui; uie-zaad; sjalot; **—lludo**, r. bloem-bol-achtig; (oud) lomp, dik; **—n**, m. gemest varken, gemeste os; (fam.) vet, kwabbig; *estar hecho un cebon*, walgelijk dik zijn.

cebr/a, f. zebra; **—ado**, a. gestreept (als een zebra); **—uno**, a. rood-achtig bruin; vaal-geel; **—atana**, f. = **cerbatana**, spreek-trompet, gehoor-buis (voor dooven); ertedblazer; ouderwetsch kanon (meest 17 ponder).

ceca, f. munt (waar gemunt wordt); (fam.) *andar de ceca en meca*, overal heen-gaan.

cece/ar, v. intr. de s als z (Eng. scherpe th) uitspreken; **—o**, m. uitspreken van de s als als z (gelispt); (het) roepen met *¡ ce !*; **—oso**, a. lispend, de s als z (Eng. scherpe th) uitsprekend.

ceci/al, m. stok-visch; **—lo**, m. glaze-maker, koren-bout; **—na**, f. rook-vleesch of gedroogd vleesch.

ceda/cería, f. zeeven-handel; **—cero**, m. zeeven-handelaar; **—zo**, m. zeef; vergiet, zijg-doek.

ced/ente, m. die afstaat; **—er**, v. tr. afstaan, afstand doen van; intr. zwichten, toe-geven; wijken, terug-trekken (troepen); minder worden, afnemen (pijn); *ceder de su derecho*, van zijn rechten afstand doen; **—illa**, f. cédille (teeken); **—iza**, a. in: *carne cediza*, vleesch dat al begint te bederven.

cedr/ia, f. ceder-hars; **—ide**, m. ceder-vrucht; **—ino**, a. van de ceder; m. naam van verscheidene citroen-soorten; **—o**, m. ceder-boom of -hout.

cédul/a, f. briefje, memorandum; ceel of cedel; *cédula de preeminencias*, ontslag-brief uit de mil. dienst, na lange dienst-jaren; *cédula de cambio*, wissel (beter *letra de cambio*); *cédula de loteria*, loterij-briefje; *cédula ante diem*, oproepings-biljet voor de volgende dag; *cédula bancaria*, verbintenis van de recht-hebbende op een kerkelijk *beneficium*, om de hem opgelegde uitkeering te doen; *cédula de abono*, koninklijke ordonnantie tot vermindering van belasting; *echar cédulas*, loten; *pleito de cédula*, proces door twee kamers berecht; **—àje**, m. patent-recht; **—òn**, m. gerechtelijke akte, beleedigend aanplak-biljet.

cef/alalgia, f. hoofd-pijn (geleerd woord); **—álico**, a. betrekking hebbende op het hoofd (geleerd woord).

céfiro, m. zefier, windje.

cefo, m. cebus, soort aap.

cega/jo, m. twee-jarige bok; **—joso**, of **cegatoso**, a. met „loopende” oogen; **—miento**, m. oog-ontsteking; blindheid; **—r**, v. tr. verblinden; blind maken; (een put, sloot a. a.) dempen; *cegar los conductos*, de leidingen verstoppen, dempen; intr. blind worden; **—rrita**, m. (fam.) iemand „kippig” is, bijziend; *á cegarritas*, blindelings, met gesloten oogen; **—to**, a. (fam.) bijziend, „kippig”.

cegue/dad, f. blindheid; verblinding; **—ra**, f. = **ceguedad**; **—zuelo**, a. die geen goede oogen heeft.

ceiba, f. katoen-boom.

cej/a, f. wenk-brauw; riggel aan een muur, om 't regen-water van de muur af te houden; rand-versiering; opeen-hooping van wolken op een berg; omboordsel (v. e. vest a. a.); *cejas cardas*, dikke wenk-brauwen; (fam.) *dar entre ceja y ceja*, in 't gezicht zeggen; (fam.) *hasta las cejas*, tot aan de oogen (vermomd b. v.), *quemarse las cejas*, hard studeeren, „blokken”; **—adero**, m. streng (waaraan paarden een rijtuig trekken); **—ar**, v intr. terug-loopen (rijtuig); niet vast op zijn ankers zitten (schip); wijken (leger); zwichten, toe-geven; **—eta grata**, f. werktuig om te polijsten; **—ijunto**, a. (fam.) met elkaar rakende wenk-brauwen; **—o**, m. soort mist op de rivieren en berg-toppen; zie ook **ceño** en **sobrecejo**, stuursche blik, fronsing der wenkbrauwen.

cela/cion, f. medisch-juridische term voor 't verbergen der zwangerschap en der baring; **—da**, f. soort helm; hinder-laag; (fig.) val-strik; *celada borgoñona*, helm uit de 16e eeuw, die niet het heele hoofd bedekt (Fr. bourguignote); **—damente**, adv. onderhands, bedektelijk; **—don**, a. licht-groen, blauw-achtig groen; **—don**, m verliefde teedere herder; **—dor**, m. iemand die toezicht houdt; prefect van een *collegio*; lid eener broederschap a. a., belast met het toezicht op de nakoming der statuten (commissaris van orde); **—je**, m. tinten der wolken; dak-venster; voor-teeken; *celajes*, gekleurde wolken-groepen bij 't onder-gaan der zon; **—r**, v tr. toezicht houden over, bewaken, waken over, graveeren, beeld-houwen; (ongebr.) verborgen houden; r. jaloersch zijn.

celd/a, f. cel (in een klooster of in een bijekorf); **—illa**, f. celletje (zie **celda**), holtetje; *celdillas*, zaad-holten in een vrucht.

celebiano, a. van Celebes.

celebr/acion, f. viering; toe-juiching; **—ador**, m. vierder; toe-juicher; **—ante**, m. officieerende priester, priester die de mis leest; **—ar**, v. tr. vieren, toe-juichen: hoogelijk roemen; aangaan, vol-trekken (huwelijk); de mis lezen.

célebre, a. beroemd; (fam.) vermakelijk; **—mente**, adv. met beroemdheid; plechtig; (fig.) vermakelijk.

celebr/idad, f. beroemdheid; plechtigheid; **—o**, m. = **cerebro**, hersenen.

celem/i, m. = **celemin**; m. graan-maat (zooveel als men aan een paard geeft); **—inada**, f. een **celemin**-vol; **—inero**, m. (oud) herberg-bediende, belast met het voederen der rij-dieren, zie **mozo de paja y cebada**.

celerado, a. (oud) misdadig.

célere, a. snel.

celeridad, f. snelheid, spoed.

celest/e, a. hemelsch, hemels-blauw; *celeste mar*, zee-blauw; **—ial**, a. hemelsch; zalig; heerlijk.

celi/a, f. drank van tarwe bereid; **—aca**, f. celiaca, een der slag-aderen in de onder-

buik; **—aco,** a. betrekking hebbend op buikpijn; **—bato,** m. celibaat, ongetrouwde staat.
célibe, m. celibatair, ongetrouwd man.
célico, a. (ongebr.) = **celeste.**
celícola, m. hemel-bewoner.
celidonia, f. zwaluw-kruid.
celindrate, m. ragoût (met koriander toebereid).
celo, m. ijver; vuur, gloed; teel-drift; bronstigheid; *celos,* jaloezie; *pedir celos,* jaloezie toonen; **—sía,** f. jaloezie, zonne-blind; **—so,** a. jaloersch, naijverig; hartstochtelijk gesteld op; wordt gezegd van een slecht geballast schip, dat over-helt.
celsidad, f. oude titel; excellentie.
Celt/a, m. kelt; **—ibérico,** a. celteberisch, van Celtiberië (oude naam voor Spanje); **—íbero, -a,** m. f. Celtiberiër, Celtiberische; **—ico,** a. keltisch; zie ook **Celta.**
celul/a, f. cel; klok-huis (van vruchten); **—aje,** m. cel-stelsel (in de gevangenissen); **—ar,** a. cellulair, cel-; **—osidad,** f 't verdeeld zijn in cellen, 't vol cellen zijn; **—oso,** a. in cellen verdeeld, van cellen voorzien.
cellenc/a, f. publieke vrouw; **—o,** a. oud, vervallen, gebroken.
cemade, m. jong van een hert of ree.
cembellina, f. herts-hoorn; ammonia.
cement/acion, f. cementatie, verandering eener stof door hitte; (het) met cement verbinden, aaneen-voegen; **—ar,** v. tr. cementeeren, aan de werking van 't vuur blootstellen; b. v. ijzer zoo harden; met cement aaneen-voegen, vast-metselen; **—atorio,** a. wat betrekking heeft op cementatie; **—erial,** a. van 't kerk-hof; **—erio,** m. kerkhof; **—o,** m. cement; **—orio,** = **cementatorio; —oso,** a. wat de eigenschappen van een „cement" heeft (chemie).
cena, f. avond-eten, „souper"; de voornaamste maal-tijd (in de betere standen, ± 7 uur); *cena del rey,* een belasting voor 's konings maal-tijden; *cena-á-oscuras.* menschen-hater, vrek; **—'culo,** m. eet-zaal (bij 't Heilig Avond-maal van Christus); **—cho,** m. licht biezen fruit-mandje; **—dor,** m. „soupeur", iemand wiens voornaamste maal-tijd de **cena** is; prieëltje; **—r,** v. intr. te avond eten (in de hoogere standen 's avonds 7 uur); soupeeren; **—gal,** m. modder-poel of -gat: *meter se en un cenagal,* zich in eindelooze moeilijkheden steken; **—goso,** a. modderig.
cenc/eño, a. schraal, mager; zonder gist; (oud): louter, zuiver, eenvoudig; **—erra,** f. = **cencerro; —errada,** f. (fam.) ketelmuziek; **—erreador,** m. ketel-muziek-maker; **—errear,** v. intr. en tr. ketel-muziek maken; een pak ransel geven; piepen, knarsen (deur); **—erreo,** m. ketel-muziek; **—erril,** o. ketel-muziek-achtig; **—erro,** m. belletje (om de hals van 't vee); slecht bespeeld instrument; *concerro zumbon,* belletje om de hals van een dier; (fam.) *á concerros tapados,* met stille trom; **—erron,** m. tros druiven, die in een wijn-gaard blijft waar geoogst is; **—ido,** a. niet plat-getrapt (wei-grond).
cend/al, m. dunne doorschijnende stof; baard van een veer; poët. kouse-band; *cendales,* katoen dat men in de inkt-kokers doet; **—ea,** f. vereeniging van verschillende dorpen (in Spaansch Navarra); **—olilla,** f. (ongebr.) dwaas meisje, meisje zonder verstand; **—ra,** f. kroesje om metalen te scheiden; *ser como una cendra,* of *vivo como una cendra,* opvliegen als bus-kruit; **—rade,** f. zie **cendra.**
cene/fa, f. behangsel-rand; reep stof in 't midden eener kazuifel; **—gal,** m. = **cenagal; —stesia,** f. algemeene gevoeligheid van 't lichaam.
cenic/ero, m. asch-bak,-bakje; **—ienta,** i. assche-poetster; slordige dienst-meid; **—iento,** a. asch-kleurig.
cenismo, m. mengsel van dialekten.
cénit, m. zenith.
ceniz/a, f. asch; zie ook **cernada** (mengsel van asch en lijm); stoffelijk over-schot, assche (ook **cenizas**); *hacer cenizas,* tot as maken, *cenizas azules,* blauwe verf, blauwe asch; **—al,** m. asch-bak; **—o,** m. (plant) witte ganze-voet; a. = **ceniciento; —oso,** a. met asch bedekt, asschig.
cenob/ial, a. Cenobitisch; **—iarca,** m. hoofd der Cenobieten; **—io,** m. (ongebr.) zie **monasterio,** klooster; **—ita,** m. Cenobiet, soort monnik; **—ítico,** a. Cenobitisch.
ceno/jil, m. kouse-band; **—pegias,** f. pl. Loof-hutten-feest; **—tafio,** m. gedenk-steen.
cens/atario, m. betaler eener annuïteit-**—o,** m. cijns, jaarlijksche betaling; volks-telling; contract voor een jaarlijksche uitkeering; *censo de por vida,* lijf-rente; *dar* of *tomar á censo,* vercijnsen of in cijns nemen; *sin censo,* zonder lasten (of annuïteiten); **—or,** m. censor; criticus, beoordeelaar; **—oría,** f. censor-schap; **—orio;** a. van de censor; **—ual,** a. op de cijns betrekking hebbend; **—ualista,** m. degeen aan wie de annuïteit uitbetaald wordt; **—ualmente,** adv. met recht van cijns; **—uario,** m. cijns-boek, cijns-inner; **—ura,** f. censuur; berisping; uitsluiting van geestelijke waardigheden; **—urable,** a. afkeurens-waardig; **—urador,** m. = **censor,** criticus, berisper; **—urar,** v. tr. critizeeren; beoordeelen; afkeuren; berispen; **—uratorio,** a. betrekking hebbend op de censuur a. a.
cent/aurea, f. (plant) centaurea; **—auro,** m. centaur; (sterrek.) Boog-schutter; **—avo,** m. honderdste deel; **—ella,** f. bliksem, weer-licht; vonk; **—ellador,** a. vonkend, flonkerend; **—ellar,** v. intr. = **—ellear,** v. intr. vonken, fonkelen; **—elleo,** m. flonkering, fonkeling; **—ena,** f. honderd-tal; **—enada,** f. *á centenadas* of *centenares,* bij honderden; **—enal,** m. roggeveld; **—enar,** m. zie **centena** en **centenal;** honderd-jarig feest, eeuw-feest, zie **centenario; —enario,** m. eeuw-feest; honderd-jarige; a. honderd-jarig; **—enanza,** alleen in *paja centenanza,* roggestroo; **—eno,** of **centésimo,** a. honderdste; of **centésimo,** m. honderdste deel; **—eno,** m. rogge; **—enoso,** a. rogge bevattend, vermengd met rogge; **—esimacion,** f. ('t) nemen van éen op honderd; **—esimal,** a. centesimaal, wat op de „centimen" betrekking heeft; **—ésimo,** = **centeno; —iario,** m. centiare; **—ígrado,** a. honderd-gradig; **—ígramo,** m. centigram; **—ílitro,** m. centiliter; **—iloquio,** m. werk in 100 deelen; **—imano,** a. honderd-handig; **—'imo,** m. centime ($\frac{1}{100}$ franc of $\frac{1}{100}$ **peseta**); **—inela,** f. schild-wacht; waker, wachter; *estar de centinela,* op schild-wacht of op de wacht staan; *centinela de á caballo,* ruiter-wacht; **—ino-**

dia, f. duizend-knoop, varkens-gras; **—ipedo,** m. duizend-poot; a. duizend-pootig, duizend-voetig; **—iplicado,** a. honderdvoudig; **—ola,** f. = **—olla,** f. zee-schildpad; — **on,** m. of **cento,** rapsodie, werk bestaande uit fragmenten.

central, = **céntrico**; — **izacion**, f. centralizatie; **—izar,** v. tr. centralizeeren.

céntr/ico, = **central,** centraal, in 't midden gelegen; **—ífugo,** a. middel-punt-vliedend. centrifugaal; **—ípeto,** a. middel-punt-zoekend, centripetaal; **—o,** m. centrum, middel-punt; bodem, diepte, hoogte; (fig.) doel, oog-merk; *estar en su centro,* in zijn element zijn, zijn waar men graag is.

cent/unviro, m. centumvir, burgerlijk rechter bij de Romeinen; **—uplicar,** v. tr. verhonderd-voudigen; **—́uplo,** a. honderdvoudig; **—uria,** f. centurie; troepen-afdeeling van honderd man bij de Romeinen; tijd-perk van 100 jaar; **—urion,** m. centurio, hoofd-man over honderd soldaten (bij de Romeinen); **—urionazgo,** m. centurioschap.

ceñ/ar, v. intr. de wenk-brauwen fronsen; **—idero,** m. (ongebr.) **—idor,** m. gordel; **—idura,** f. (ongebr.) = **ceñidor**; **—ir,** v. tr. omgorden; omwinden; omsluiten; blokkeeren, belegeren; omvatten; *ceñir espada,* 't zwaard aan-gorden; *ceñir la plaza,* belegeren; r. zich bekrimpen, bezuinigen; **—o,** m. fronsing der wenk-brauwen, booze blik, zuur gezicht; rand die zich om een paarde-hoef vormt; **—oso,** a. (ongebr.) die een boos gelaat heeft, enz.; aan een paard: een rand om de hoef hebbend; **—udo,** a. met gefronste wenk-brauwen, boos of zuur kijkend.

cep/a, f. stek; oor-sprong; pijler van een brug, schacht eener zuil; begin, wortel van een paarde-staart, koe-hoorn enz.; **—e,** m. soort padde-stoel; **—ejon,** m. grof uit-einde van een tak, die van de stam afgenomen is; **—illon,** m. kleine padde-stoel; **—illaduras,** f. pl. spaanders, krullen; **—illar,** v. tr. = **acepillar,** schaven, borstelen, poetsen; — **—illera,** f. borstel-bak; **—illo,** m. borstel; schaaf; *cepillo de barbero,* scheer-kwast; *cepillo de vuelta,* draai-schaaf; *cepillo de redondear,* schaaf voor krul-werk; **—o,** m. stuk boom-stam waarop een aambeeld staat; been-blok; soort wieltje om zijde af te winden; armen-bus; wolven-val; blok om de munten op te merken; zie **cefo**; (zeet.) *cepo del ancla.* anker-spil; (fam.) *cepos quedos,* scheí uit; **—orro,** m. oude wijn-stok, als brand-hout gebruikt.

cequia, f. = **acequia,** water-leiding.

cera, f. was; kaars; zie ook **acera,** wandelpad, trottoir; *cera aleda,* eerste bije-was; *cera de los oidos,* oor-smeer; (fig.) *hacer de alguno cera y pábulo,* iemand kneden als was, bij de neus leiden; (fam.) *no hay mas cera que la que arde,* ziedaar alles; *ser una cera, ser de cera,* leid-zaam, gedwee zijn; *ceras,* bije-cellen in een honig-raat; **—́ceo,** a. was-achtig, dik als was; **—cion,** f. bereiding van een metaal voor de smelting; — **follo,** m. kervel.

cerámica, f. potte-bakkerij, porselein-werk; **—o,** a. van potte-bakkers of porcelein-bakkers.

cerato, m. was-zalf, olie-zalf.

cerbatana, f. erte-blazer; spreek-trompet, hoor-buis; ouderwetsch kanon.

cerc/a, adv. dicht-bij, nabij; *cerca de,* bij, dichtbij, ongeveer; *de cerca,* van nabij; f. schutting, tuin-muur, ring-muur; *cercas,* voorgrond eener schilderij; **—ado,** m. omheind stuk land; **—ador,** m. omheiner; belegeraar; T. gereed-schap voor „repoussé"-werk; **—anamente,** adv. dicht-bij; **—anía,** f. nabijheid, buurt; *cercanías,* omstreken; **—ano,** a. nabij, naburig; **—ar,** v. tr omheinen, ommuren, omperken; belegeren, omsingelen; *cercar á uno de desdichas y trabajos,* iemand overstelpen door onspoed en lasten; **—enador,** m. die snoeit of afknipt; **—enadura,** f. besnoeiing, afknipping; **—enar,** v. tr. snoeien, afknippen; verkorten; 't overbodige weg-nemen; **—era,** f. lucht-gat; **—eta,** f. smient (water-vogel); **—illo,** m. wijn-rank; **—iorar,** v. tr. vergewissen, nagaan; **—o,** m. blokkade; hoepel; belegering; kom (Fr. „enceinte"); kring (om de oogen enz.); (Zig.-taal) hoeren-huis; ook: omweg; *cerco del sol y de la luna,* kring om zon en maan.

cerch/a, f. buigbare maat-stok voor bochten; *cercha de la cama,* top van 't bed; **—ar,** v tr. stekken.

cerd/a, f. paarde-haar; borstel (v. e. zwijn); zeug; (Zig.-taal): mes; *ganado de cerda,* zwijne-kudde; **—ear,** v. intr. hinken (van dieren met zwakke voor-poten); een valsche toon geven, valsch zijn (snaar); (fig.) ontloopen, ontwijken; **—o,** m. zwijn, varken; vet mensch, dik-zak; **—oso,** a. = **cerdudo,** borstelig; ruig (mensch); **—udo,** = **cerdoso.**

cereal, m. koren; a. cereaal, van 't koren.

cereb/elo, m. kleine hersens; minder gebruikelijke naam voor hersenen; zacht merg van zekere palm-boomen; **—ral,** a. van de hersens; **—ro,** m. hersens, brein (= **celebro**; **—roso,** a. naar 't hoofd stijgend, koppig (dranken).

cerecilla, f. kleine roode peper.

ceremon/ia, f plechtigheid, plicht-pleging; overdreven beleefdheid; *de ceremonia,* in ambts-gewaad, *sin ceremonia,* zonder omslag, zonder complimenten; **—ial,** m. ceremonieel; boek dat regels omtrent plechtigheden bevat; **—ial,** of **—iático,** a. ceremoniëel, op plechtigheden betrekking hebbend; **iático,** ook: streng de ceremoniën in acht nemend; **—ioso,** a. vol plicht-plegingen, met veel omslag of complimenten; ceremonieus.

cer/eo, m. groote kerk-kaars; **—ería,** f. washandel, was-kaarse-winkel; **—ero,** m. kaarse-maker of fabrikant; straat-slijper.

Céres, f. Ceres, godin van de land-bouw.

cerez/a, f. kers; *cereza gordal* of *garrafal,* „Spaansche" kers; **—al,** m. aanplant van kersen-boomen; **—o,** m. kerse-boom; *cerezo gordal* of — *garrafal,* boom der Spaansche kers.

cerilla, f. kaarsje; was-lucifer; oor-smeer.

cermeñ/a, f. muscadel-peer; **—al;** m. (ongebr.) = **—o,** m. boom der muscadel-peer.

cern/ada, f. asch, die voor de wasch gediend heeft; mengsel van asch en lijm voor schilderij-doek; asch-pleister (voor vee); **—adero,** m. grof doek waarop men asch legt; doek om een soort kragen voor geestelijken te maken (Fr. *rabats*); **—edero,** m. doek, waarop het gewande graan valt; buil-linnen; zeef-

kamer, zeeverij; **—eja,** f. vet-lok (aan een paarde-poot); **—er,** v. tr. (oud) builen, zeeften, zeven; (fam.) *cerner el cuerpo,* zie **cernerse;** v. intr. in bloei staan (wijn-stok, graan enz): (fig.) vallen (fijne regen, mot-regen); r. heen- en weer-wiegen onder 't loopen; zweven (vogel a. a.); **—ícalo,** m. soort valk; (Zig.-taal) vrouwe-mantel; *pillar* of *coger un cernícalo,* zich bedrinken; **—idillo,** m. mot-regen; (het) schudden met de veeren (vogel); (het) wiegen onder 't loopen; **—ido,** m. zeefting; builing; **—idura,** f. = **cernido;** ook: *cerniduras,* wat in de zeef over-blijft.
cerñidor, m. suiker-filter.
cero, m. nul; **—llo,** a. geoogst voor 't rijp-worden; **—n,** afval van was; **—so,** a. was-achtig, op was betrekking hebbend; **—te,** m. schoen-makers-was; (fam.) vrees (= **miedo**): **—to,** m. =**cerato.**
cerqui/llo, m. verklein-woord van **cerco;** omvatting van een kleinood; gladde vinger-ring; schedel-schering, tonsuur (der geeste-lijken); **—ta,** adv. heel dicht bij.
cerra/cina, f. rumoer, hevige ruzie; lawaai; **—da,** f. rug-vel van een dier, (ongebr.) slui-ting; *hacer la cerrada,* zich leelijk vergissen, 't heelemaal mis hebben; *echar la cerrada,* geen gehoor geven, Oost-Indisch doof zijn; **—dera,** f. = **—dero,** m. plaat- of pin-gat van een slot; a. van een slot; **—dizo,** a. afsluit-baar, wat gesloten kan worden; **—do,** a. gesloten (ook fig.); gekalefaterd; onbegrijpe-lijk; m. omheinde grond, omperkt stuk land; **—dor,** m. sluiter, portier; afsluiter, slot; a. sluitend, afsluitend; **—dura,** f. slot; zie ook **cierro,** sluiting, afsluiting; (oud): omhei-ning, omperking van een veld; omperkt land; (oud): zie **encerramiento** m. inslui-ting, afsluiting; *cerradura anca de rana,* beugel-slot; *cerradura de golpe,* veer-slot, spring-slot; **—ja,** f. slot; ook: varkens-dis-tel, genus Sonchus; **—je,** m. zie **serrallo,** serail-harem; **—jear,** v. intr. slote-makers-werk doen; **—jería,** f. slote-makerij, slo-te-winkel, slote-handel; **—jero,** m. slote-maker; **—miento,** m. sluiting, afsluiting; omsluiting; verstopping (v. e. buis); zie ook **coto,** omheind land, grens-paal; dis-trikt en **cercado,** omheining, omperking; afschutting (door een beschot); (oud) *cerra-miento de razones* (rechtst.) = **conclusion; —r,** v. tr. sluiten, afsluiten; omklemmen, drukken; afperken; barrikadeeren; beslag leggen op; omwallen, ommuren; dicht-stop-pen, (zie ook **tapar**); verstoppen; met de vijand slaags maken; begrenzen (met een grens-paal b. v.); de trein besluiten, achter-aan loopen; afmaken, voltooien; afronden; *cerrar la tienda,* lett. de winkel sluiten, d. i. opbreken; *no cerrar el pico,* zijn mond geen oogenblik dicht hebben; *cerrar los oidos* of *cerrar la oreja á,* zich niet laten vermurwen, doof zijn voor; *cerrar el paso,* de pas af-snijden, de door-gang beletten; *cerrar la bestia mular* of *caballar,* niet meer „tee-kenen" (door de tanden). paard, ezel enz); *cerrar la boca* of *los labios,* de mond of de lippen sluiten; *cerrar una cuenta,* een reke-ning afsluiten; (fam.) een gevestigde mee-ning hebben omtrent iets; *al cerrar la noche,* bij 't vallen van de nacht; *cerrar la puerta,* hardnekkig weigeren; (fig.) *cerrarle á uno los oidos* of *los ojos,* verblinden, bekoren; (fig.) *cerrar los ojos,* slapen, of zich toege-vend toonen, door de vingers zien; zie *á ojos cerrados; al cerrar el dia = al anochecer;* v. intr. (fig.) op iemand los-gaan; in 't nauw brengen; v. r. pal staan, vol-harden; inkrim-pen; zich weer hechten (vleesch); koppig vol-houden; *cerrarse de espaldas,* met de rug tegen iets aan gaan staan; (fam.) *cerrarse de campiña,* koppig zijn; *se cierra el cielo,* de hemel betrekt; *se cierra el dia,* het wordt donker; *se cierran las velaciones,* wordt ge-zegd van de tijd dat de kerk verbiedt huwe-lijken te sluiten; **—s,** f. pl. (Zig.-taal): (de) handen; **—zon,** f. ('t) betrekken van de hemel.
cerre/jon, m. heuveltje; **—ro,** a. dolend van heuvel op heuvel.
cerri/cabra, f. ree-hinde **(cervicabra); —l,** a. wild (paard, muil-ezel of stier); heuvel-achtig, ongelijk (terrein); (fam.) grof, lomp, boersch; **—on,** m. ijs-kegel aan de goten; zie **canelon,** idem.
cerro, m. heuvel; hals (van een dier); rugge-graat (id.); gekaard vlas of hennep; *como por los cerros de Ubeda,* dat heeft niets met de zaak te maken; *echar por esos cerros,* „door-slaan"; *en cerro,* naakt; **—jo,** m. grendel; (fam.) *tentar cerrojos,* de middelen zoeken om zijn doel te bereiken; **—n,** m. zeer grof doek van hennep dat men in Gali-cië vervaardigt; (art.) sleutel of grendel; **—ño,** m. kreng (zie **carroña,** id.); **—tino,** m. hennep die uit de handen van de kammer of kaarder komt.
cerrum/a, f. gebrekkige of zieke paarde-kuit; **—ado,** a. lijdend aan gebrekkige of zieke kuiten (paard).
cert/a, f. (Zig.-taal) hemd; **—ámen,** m. wed-strijd; twee-strijd, duel; dispuut; **—e-ría,** f. juiste mik- of schiet-kunst; **—ero,** m. zuiver mikkend of schietend (zie **cierto** en **sabedor,**); **—eza,** f. zekerheid, stellig-heid; **—idumbre,** f. zie **certeza; —ifi-cacion,** f. certificaat, bevestiging; zie **cer-teza** en **seguridad; —ificado,** a. aange-teekend, verzekerd; m. certificaat; **—ifica-dor,** m. verzekeraar; die een certificaat af-geeft; **—ificar,** v. tr. certificeeren, als waar verklaren, bevestigen; aan-teekenen (een brief etc.); **—ificatoria,** f. (ongebr.) zie **certifi-cado,** certificaat; **—ificatorio,** a. wat of wie certificeert enz.; **—itud,** f. zie **cer-teza.**
cerúleo, a. blauw-achtig, azuur.
ceru/lina, f. oplosbaar indigo-blauw; **—ma,** f. = **cuartilla,** (¼ van een **fanega**); **—́men,** m. oor-smeer (het wetensch. woord); **—minoso,** a. betrekking hebbend op oor-smeer of oor-smeer-achtig; wassig; **—sa,** f. lood-wit; blanketsel.
cerv/a, f. sterre-beeld Cassiopea; **—al,** a. van een hert; hert-achtig; *lobo cerval,* losch (dier); *miedo cerval,* groote vrees; **—antina,** f. soort vijg; **—atillo,** m. herte-jong; **—a-rio,** a. = **cerval; —ato,** m. jong hert dat zijn eerste gewei draagt; ander jong hert-achtig dier (b. v. ree); **—ecería,** f. brou-werij; bier-huis; **—ecero,** m. bier-brouwer; **—eza,** f. bier; **—icabra,** f. hinde van een ree **(cerricabra); —icapra,** f. antiloop-soort die de bezoar-steen levert; **—icular,** a. (ontleedk.) van de nek; **—igudo,** a. met uit-stekende nek; (ongebr.) koppig; **—iguil-llo,** m. achterste van de nek **(cerviz);** —

ino, a. van 't hert, hert-achtig; **—iz,** m. = **cervigullo; —uno,** a. zie **cervino,** van 't hert; *cuero cervuno,* herte-vel of -leer.
ces/acio, of **cesacion a divinis,** f Lat., verbod (kerkelijk); **—acion,** f. staking, afbreking; **—amiento,** m = **cesacion; —ante,** m. ontslagene, iemand „op non-activiteit"; **—antía,** f. non-activiteit, (het) ontslagen zijn; **—ar,** v. intr. ophouden; aftreden; tr. doen ophouden; **—áreo,** a. keizerlijk; **—ariano,** a. aan een caesar behoorend; **—arino,** a. (ongebr.) = **cesariano; —e,** m. schorsings-besluit; op-non-activiteit-stelling; **—ible,** a. wat kan afgestaan worden; vervreemdbaar; **—ion,** f. afstand, cessie; overdracht; **—ionario,** m. cessionaris, degeen aan wie afgestaan of over-gedragen wordt; **—ionista,** m. die cedeert, over-draagt of afstaat; **—o,** m. (ongebr.) = **cesion.**
césped, m. of **céspede,** zode, plag.
cespedera, f. gras-veld waar zoden of plaggen gestoken worden,
cest/a, f. mand, gewoonlijk teenen; **—ada,** f. mand-vol; **—ería,** f. mande-makerij; **—ero,** m. mande-maker; **=o,** m. groote teenen mand; (fam.) *estar hecho un cesto,* „kachel" zijn (stom-dronken), omvallen van slaap; *ser un cesto,* olie-dom zijn; **—on,** m. vergrootw. van **cesto;** schans-korf; **—onada,** f. rij schans-korven; **—onar,** v. tr. met schans-korven dekken.
cesura, f. caesuur (rust in een vers-regel).
cetáceo, a. walvisch-achtig; m. pl. walvisch-achtigen.
cetr/a, f. soort lederen schild; **—ería,** f. valkerij; africhtings-kunst van roof-vogels; **—ero,** m. staf- of schepter-drager; valken-jager; valkenier; **—ífero,** a. schepter-dragend, wordt gezegd van Jupiter; **—ino,** a. citroen-kleurig; (fig.) wee-moedig, droef-geestig; van de bergamot, bergamot-achtig; *ungüento cetrino,* lood-zalf; **—o,** m. schepter; (fig.) regeering, koningschap; soort kromme staf bij zekere kerk-plechtigheden; zit-stok van een roof-vogel.
cía, f. heup-been.
ciaboga, f. (zeet.) ('t) uitzetten op een boot; *hacer ciaboga,* het haze-pad kiezen.
ciar, m. gehoor-gang; v. intr. terug-varen; „terug-krabbelen", afzien van iets.
ciática, f. heup-jicht; **—o,** a. jichtig in de heup.
Cibeles, f. (myth.) Cybele.
cibera, f. bak-vol graan in een molen; afval van suiker-riet; allerlei voedings-granen; zie ook **tolva,** graan-bak in een molen, trog; *moler como cibera,* afranselen.
cíb/ica, f. ijzeren staaf, waarmee men de assen der voer-tuigen versterkt; **—ola,** f. wilde koe in Mexico, zie **bisonte,** bison; **—olo,** m. wilde stier in Mexico, zie **bisonte,** bison.
cicarazate, m. = **cicatero.**
cica/tear, v. intr. beknibbelen, krenterig zijn; **—tería,** f. krenterigheid; **—tero,** a. schriel, krenterig; **—tero-a,** m. f. schriel, krenterig mensch; **—triz,** f. lit-teeken; **—trizable,** a. wat genezen kan, dicht kan gaan (wond a. a.); **—trizacion,** f. 't dichtgaan (van een wond); **—trizal,** a. v. e. lit-teeken; **—trizamiento,** m. (ongebr.) = **cicatrizacion; —trizar,** v. intr. dichtgaan, genezen (v. e. wond a. a.); r. genezen, een lit-teeken vormen; **—trizativo,** a. wat een lit-teeken vormt.
Cícero, m. Cicero, soort letter-typen; Cicero (de redenaar).
cicerone, m. cicerone, gids voor vreemdelingen; **—iano,** a. Ciceroniiaansch, v. een stijl als van Cicero.
cicion, f. (ongebr.) intermitteerende koorts; derden-daagsche koorts.
cicl/ada, f. soort sleepend kleed; **—amino,** m. alpen-viooltje; **—amor,** m. ciclamor (boom); **—an,** m. man die slechts één bal heeft; **´—ico,** a. op een cyclus betrekking hebben, cyclisch; **—o,** m. cyclus, periode, tijd-perk; **—oide,** m. cycloïde; **—ómetro,** m, cyclometer; **—on,** m. cycloon, kring-storm; **´—ope,** m. (myth.) cycloop, een-oogig mensch.
ciconiano, a. ooievaar-achtig.
cicuracion, f. tam-making van dieren.
cicuta, f. dolle kervel.
cidr/a, f. soort citroen(-boom); **—ada,** f. ingemaakte **cidra; —al,** m. aanplant van citroenboomen; **´—ico,** a. van de **cidra,** als de **cidra; —o,** m. **cidra**-boom, (zie **cidra**); **—onela,** f. citroen-achtige plant.
cieg/amente, adv. blindelings, onbesuisd; **—as**: *á ciegas,* adv. in den blinde, in 't wilde weg; **—o,** blind; (fig.) verstopt, dood-loopend; m. blinde darm.
cielo, m. hemel; klimaat; hemel v. e. ledikant; *cielo de la boca,* gehemelte (= **paladar**); *cielo raso,* zoldering, plafond; *á cielo descubierto,* ongedekt, onder de bloote hemel; *estar hecho un cielo,* heel mooi zijn; *poner el grito en el cielo* (ook *en las nubes*), veel leven over iets maken, veel „drukte" over iets maken; *mudar de cielo,* van lucht veranderen, *querer subir al cielo sin escalera,* willen slagen zonder er de middelen toe te hebben; *dar con el puño en el cielo* (of *querer coger el cielo con las manos*), de hemel met de handen willen bereiken, 't onmogelijke willen; *¡vaya al cielo!,* wat geef ik erom?
ciema, f. cyema, conceptie, foetus.
cien, a. num. zie **ciento,** (waarvan **cien** de verkorte vorm vóor een zelfst. n. w.).
cienage, f. moeras; veen.
cien/cia, f. wetenschap; *á ciencia y paciencia,* met mede-weten en goed-vinden; *ciencia cierta,* volle kennis, stellige wetenschap; *ciencias,* wetenschappen, maar vooral natuur- en wis-kundige wetenschappen; **—o,** m. slijk (poët.), meer alle-daagsch **lodo,** mooi woord **fango**); **—tífico,** a. wetenschappelijk; **—to,** a. honderd (**cientos** en **cientas**); m. honderd-tal, één honderd; *juego de los cientos,* piket (spel); **—topies,** m. duizend-poot.
ciern/a, f. (ongebr.) bloesem van graan- of wijn-stok; **—e,** alleen in: **en cierne** adv.; *coger en cierne,* buiten 't jaar-getij plukken; *estar en cierne,* in zijn kindsheid, nog onrijp zijn.
cierr/a España, f. oorlogs-kreet der oude Spanjaarden; **—e,** m. omheining; (het) omheinen, omsluiting.
cierto, a. stellig, zeker, waar; *por cierto,* stellig, voor-zeker; *ciertos son los toros,* 't is volkomen zeker.
cierv/a, f. hinde; **—o,** m. hert. *ciervo volante,* vliegend hert (insekt); *ciervo chivo,* soort ree in de Ardennen; *empezar la brama de los*

ciervos, ('t) beginnen bronzig te worden der herten.

cierzo, m. noorde-wind ; (fam.) *tener ventana al cierzo*, 't hoofd vol wind hebben.

cifr/a, f. cijfer; cijfer- of geheim-schrift; naam-cijfer : (Zig.-taal) leepheid (= **astucia**) ; *en cifra*, geheim-zinnig; in 't kort; —**ar,** v. tr. in geheim-schrift schrijven, becijferen, berekenen; inhouden, bevatten; r. alleen bestaan in, beperkt zijn tot (**á**).

cigarr/a, f. krekel; —**al,** m. afgesloten boomgaard; lust-hof; —**ero, -a,** m. f. sigaremaker, -maakster, -verkooper of -verkoopster; —**illo,** m. sigaret, sigaartje, (zie ook **cigarro**); —**o,** m. sigaar, ook : sigaret (voor sigaar meer **puro**).

cigoñ/al, m. = **cigüeñal,** toe-stel om water te putten, put-zwengel; —**ino,** m. ooievaarsjong.

ciguatera, f. geel-zucht door het eten van visch die aan de ziekte lijdt.

cigüeñ a, f. ooievaar; zwengel om iets rond te draaien; —**al** = **cigoñal,** toe-stel om water te putten, put-zwengel.

cija, f. zie **calabozo,** gevangen-hok.

cil/antro, m. coriander, (plant met zeker zaad, Mal. *ketoembar*); *anises de cilantro*, coriander-suiker-boonen ; —**iar,** a. van de wimpers ; —**icio,** m. pij (van monniken), ook wel van fijn ijzer-draad (boet-hemd); —**indrico,** a. cylindrisch ; —**indro,** m. cylinder; kandelaar, vaas-lamp; *cilindro de planchar*, mangel.

cill/a, f. graan-schuur voor de tienden; „tienden" ; —**azgo,** m. percenten der tiendinners ; —**eraje,** m. rechten op de wijnen ; —**oriza,** f. non die in een klooster voor de proviziën zorgt ; —**erizo,** m. (ongebr.) zie **cillero** ; —**ero,** m. tiend-gaarder en die ze uitschrijft; zie **cilla** ; en (ongebr.) zie **despensa** (provizie-kamer) en **bodega** (wijnkelder).

cim/a, f. top; (fig.) einde ; *dar cima* (oud), gelukkig vol-einden volbrengen ; *por cima*, op zijn hoogst; *encima* (in één woord) er bovenop; —**acio,** m. hoogste gedeelte van een zuil-kapiteel ; —**ar,** v. tr. (ongebr.) afsnijden, gelijksnijden (gras b. v.); —**arron,** a. wild, in Amerika, zoo : de „bosch"-negers.

cimb/alillo, m. belletje, klokje ; —**alo,** m. (ongebr.) klokje; „de bellen" (muziek-instrument) ; —**anillo,** m. klokje, belletje ; —**ara,** f. groote zeis of sikkel ; —**el,** m. touw waarmee de lok-duif is vast-gebonden ; lok-duif ; —**orio,** m. koepel, zie **cúpula** en **media naranja,** (halve sinaas-appel).

cimbr/a, f. houten boog-werk voor een gewelf ; —**ado,** m. beweging in een dans ; —**ar,** of **cimbrear,** v. intr. zwiepen, zwaaien ; (met een zwiepend iets slaan) ; —**ear,** = **cimbrar** ; —**eño,** a. buigzaam, lenig.

címbrico, a. Kymbrisch, van de Kymbren.

Cimbros, m. pl. Kymbren.

ciment/ado, m. cementatie, zuivering (van goud a. a.); —**ar,** v. tr. de grond-slagen leggen ; cementeeren, zuiveren (goud enz.); (oud) stichten, zie **fundar,** —**erio,** = **cementerio,** kerk-hof, begraaf-plaats ; m. cement.

cim/era, f. top-sieraad van een helm ; —**ero,** a. wat op de top is of ligt ; —**iento,** m. grond-slag, bazis ; (fam.) *tener buenos cimientos*, stevige dikke beenen hebben ; —**itarra,** f. Turksche sabel ; —**ontano,** aan dezezijde der bergen gelegen ; —**orra,** f. droes (paarde-ziekte).

cinabr/ino, a. cinaber-rood ; —**io,** m. cinnaber ; vermilioen.

cinam/ino, m. soort wel-riekende zalf ; —**oma,** f. oude naam voor kaneel (*kajoe-manis*) ; —**omo,** m. kaneel-boom (oude naam).

cinc, m. zink ; —**a,** f. „poedel" (als men mis gegooid heeft bij 't kegelen).

cincel, m. beitel ; —**ador,** m. beitelaar ; —**adura,** f. beiteling, uitbeiteling ; —**ar,** v. tr. beitelen, uitbeitelen, graveeren.

cinc/o, m. vijf, vijf-tal ; a. vijf ; kegel, die vóor de andere komt te staan, *no saber cuantos son cinco*, geen a voor een b kennen ; —**oenrama,** f. vijf-vinger-kruid ; —**omesino,** a. vijf maanden durend ; —**uenta,** f. a. num. vijftig ; —**uenteno,** a. van vijftig, uit vijftig bestaande, vijftigste.

cinch/a, f. gordel, singel ; —**ar,** v. tr. de singel aanleggen ; —**era,** f. plaats voor 't aanleggen der singel (aan een paard) ; —**o,** m. breede gordel der boeren ; naaf-band ; teenen horde om kaas te laten uit-druipen ; kring om een paarde-hoef.

cenegétic/a, f. jagers-kunst (geleerd woord); —**o,** a. van de jacht (geleerd woord).

cin/emático, a. kinematisch, betrekking hebbend op de bewegingen ; —**eracion,** f. verassching, asch-wording ; —**erario,** a. aschbevattend ; —**éreo,** a. asch-kleurig ; —**eríbeo,** a. grijs als asch ; —**eritas,** f. pl. asch der vulkanen.

cingales, a. Cingaleesch, van Ceilon ; m. Cingalees ; Cingaleesche taal.

Cingaro, m. f. Zigeuner, -in, zie **Gitano, -a.**

cingir, v. tr. = **ceñir,** omgorden, omdoen.

cín/gulo, m. gordel, heup-band ; krans ; —**ico,** a. cynisch, „hondsch" ; (fig.) vuil, gemeen.

cinife, m. mug met venijnige steek.

cinismo, m. cynisme, lompe, platte opvatting.

cino/céfalo, m. honds-kop (een aap-soort) ; —**glosa,** f. (plant) honds-tong ; —**sura,** f. (sterrek.) Kleine Beer.

cinqu/eño, of **cinquillo,** m. soort hombrespel met vijf personen ; —**ero,** m. zinkwerker.

cint/a, f. lint ; groot net voor de tonijnevangst ; zij-tegels op de vloer langs de muur ; veter-band ; *cinta manchega*, wollen lint van verschillende kleuren ; *cinta de tinto*, geellederen gordel ; *en cinta*, zwanger, ook adv. : in afhankelijkheid ; *espada en cinta*, degen op zij ; *cintas*, touw-werk om een schip heen, om 't bijeen te houden ; —**agorda,** f. groot tonijne-net ; —**arazo,** m. slag met het plat van sabel of degen ; —**eado,** m. met linten getooid, lint-vormig ; —**ería,** f. verzameling linten ; linte-winkel ; —**ero,** m. linten-handelaar ; —**illo,** m. hoed-lint ; ring met vijf edel-steenen ; rotting met diamanten ; —**o,** m. lederen gordel, riem ; (poët.) Zodiak, dieren-riem ; —**ura,** f. middel ; gordel, ceintuur ; *cintura de Vénus*, Venus-gordel, ijzeren hand-schoen der oude worstelaars ; (fig.) *meter en cintura á alguno*, iemand vervolgen, lastig vallen ; —**uron,** m. breede zwaardgordel.

cio, m. vinger-glas.

cipayo, m. „Sipajer", Britsch Indisch inlandsch soldaat.
cipo, m. cippus, mijl-steen; mijl-paal; grenssteen; **—lino,** m. cipolien, een soort marmer.
cípre, m. soort wierook-pijnboom.
cipr/és, m. cypres (boom); **—esal,** m. cypresbosch; **—esino,** a. cypres-achtig; **—ino,** a. van cypres-hout, van de cypres; **—io,** a. Cyprisch, van Cyprus; m. Cyprioot, Cyprisch dialekt.
ciquiri/baile, m. (Zig.-taal) dief **(ladron); —cata,** f. aanhalerij, flikflooierij, lievigheid.
circasian/a, f. soort geruite stof; **—o,** a. Circassisch, van Circassië; **—o, -a,** m. f. Circassiër, Ciscassische.
circ/ense, a. van 't circus; **—o,** m. circus, paarde-spel; soort valk-achtige roof-vogel; **—uicion,** f. omloop, omdraaiing; **—uir,** v. tr. (ongebr.) omgaan, omgeven, omringen; **—úito,** m. omtrek, kring; **—ulacion,** f. circulatie, omloop; **=ular,** f. circulaire, rondschrijven; a. in de rond gaand, omgaand; v. intr. rond-gaan, ómgaan, circuleeren, in omloop zijn; tr. doen rond-gaan, in omloop brengen; **—ularmente,** adv. in de rondte, omloopend.
círculo, m. cirkel; omtrek (zie voor dit laatste liever **circuito** of **circunferencia**); districkt; bond (vroeger in Duitschland).
circumambiente, a. omringend, midden-stofvormend.
circun/cidador, m. besnijder, degeen die besnijdt; **—cidar,** v. tr. besnijden; **—circa,** adv. omtrent, omstreeks; **—cision,** f. besnijdenis; **—ciso,** a. besneden; **—dar,** v. tr. omringen; **—ferencia,** f. omtrek; **—ferencial,** a. omringend; **—flejo,** a. circumflex; **—fuso,** a. rondom verspreid of uitgestort; **—locucion,** f. ompraterij, ombaal van woorden; **—loquio,** m. zie **circunlocucion; —navegacion,** f. omvaring; **—navegar,** v. tr. omvaren; **—scribir,** v. tr. omschrijven; **—scripcion,** f. omschrijving, omtrek; **—speccion,** f. omzichtigheid; **—specto,** a. omzichtig; ernstig, eerzaam; *ser circunspecto,* zich in acht nemen; **—stancia,** f. omstandigheid, bizonderheid; **—stanciado,** a. = **—stancial,** a. in bizonderheden, met alle omstandigheden erbij; **—stanciar,** v. tr. al de bizonderheden ervan noemen; **—stante,** a. omstaand, bijwonend; m. pl. omstanders, die iets bijgewoond hebben; **—valacion,** f. omringing, omwalling, ommuring; **—valar,** v. tr. omringen, omwallen, ommuren; **—vecino,** a. naburig, nabij-liggend, omliggend; **—vencion.** f. bedrog, om-de-tuin-leiding; **—venir,** v. tr. bedriegen, om-de-tuin-leiden; **—vision,** f. ('t) opnemen met éen blik wat om ons heen is; **—volucion,** f. omwenteling, omvliegíng; **—yacente,** a. omliggend, omgevend.
ciri/al, m. kandelaber, groote kerk-kandelaar; **—neo,** m. (fam.) helper, maat; **—o,** m. kerkkaars, kaars; *cirio peruano,* Peru-kaars (plant).
cirr/o, m. hard, niet-pijnlijk gezwel; rank (v. planten); **—oso,** a. van **cirro.**
ciruel/a, f. pruim; *ciruela pasa,* gedroogde pruim (*pasa* is anders rozijn); **—o,** pruimeboom.
ciru/gía, f. chirurgie, heel-kunde; **—jano,** m. chirurgijn, heel-meester, heel-kundige.
cisalpino, a. aan deze zijde der Alpen.
cisc/ar, v. tr. (plat) bevuilen; **—arse,** v. r. (plat) schijten, ontlasting hebben; *ciscarse de miedo,* in zijn broek poepen van angst; **—o,** m. stof of poeder v. houts-kool.
cis/ion, f. = **cisura** en **incision; —ma,** m. schisma, scheuring; **—mático,** a. schismatisch; **—montano,** a. aan deze zijde der bergen; **—ne,** m. zwaan; (fig.) dichter; (plat) lichte vrouw; **—neo,** a, zwaan-achtig; **—padano,** a. Cispadaansch, van deze zijde van de Po; **—quero,** m. met houts-kool-gruis **(cisco)** gevuld papier, om een teekening over te trekken; **—renano,** a. van deze zijde van de Rijn.
cist/el, m. of; **—er,** m. orde der Cisterciënsers of van St. Bernardus; **—erciense,** a. Cisterciënzisch, betrekking hebbende op de Cistercensers; *religioso cisterciense,* Cistercenser monnik; **—erna,** f. regen-put; **—o,** m. (myth.) *cisto místico,* de mystische mand der mysteriën van Ceres.
cisura, f. in-snijding.
cit/a, f. aanhaling, citaat; oproeping; rendezvous, afspraak om elkaar te ontmoeten van twee gelieven; **—acion,** f. citatie, oproepings-bevel, bevel om te verschijnen vóor een rechter, zie **cita;** *citacion de remate,* aanmaning om binnen drie dagen te betalen, op straffe van beslag-legging; **—año,** m. (fam.) = **zutano,** zoo en zoo iemand; **—ar,** v. tr. aanhalen, citeeren; oproepen; **—́ara,** f. cither (muziek-instrument); scheidings-muur van een steen dikte; **—arista,** m. f. citherspeler of -speelster; **—atorio,** a. (rechtst.) citatoir, betrekking hebbende op een oproeping of vertraging; **—erior,** a. (wetensch. term), aan deze zijde gelegen; **—ola,** f. molen-klepper (op de graan-bak); **—olero, -a,** m. f. = **citarista; —ote,** m. (volkst.) oproeping, daging vóor de rechter.
citr/amontano, a. van deze zijde der bergen; **—́ico,** a. citroen-(zuur b. v.); **—ino,** a. citroen-kleurig.
ciudad, f. stad; lichaam der gemeentelijke ambtenaren in een stad; **—anía,** f. burgerschap, burger-recht; **—ano, -a,** m. f. burger, burgeres, zie **hombre bueno;** (oud) adellijke van mindere rang; **—ano,** a. burgerlijk, van een burger; **—ela,** f. citadel; stedeke.
civeta, f. civet-kat, zie **algalia,** idem.
cívico, a. burger-rechtelijk, de burgers betreffend, zie **doméstico.**
civil, a. burgerlijk; beleefd, fatsoenlijk; **—idad,** f. beleefdheid, hoffelijkheid; **—izacion,** f. beschaving; **—izador,** a. beschavend; **—izar,** v. tr. beschaven; civiel maken (een crim. zaak); **—mente,** adv. beleefdelijk, op hoffelijke wijze; op burgerlijke wijze (trouwen b. v., zonder de kerk).
civismo, m. goed-burgerschap, vaderlandsliefde.
cizall/a, f. metaal-afval, -vijlsel; afknipsels van munten; **—ar,** v. tr. lichte of valsche munt-stukken door-knippen; f. **—as,** f. pl. groote metaal-schaar
clac, m. indrukbare hooge hoed („chapeauclaque"); drie-kantige steek.
clam/able, a. (oud) herroepbaar; **—ar,** v. tr. met geschreeuw vragen, om iets roepen, om iets jammeren; (fig.) op-eischen, noodig heb-

ben; *este delito está clamando justicia*, dit mis-drijf roept om gerechtigheid; v. tr. jammeren, luide roepen; **—or,** m. geschreeuw, geroep; angst-geschrei; gelui van de doodsklok; rumoer, standje; **—oreada**, f. (ongebr.) kreet, gekrijt ; geschreeuw; **—orear,** v. tr. dringend, klagend om iets vragen, om iets schreeuwen; de doods-klok luiden; **—oreo,** m. gelui der doods-klok; **—oroso,** a. klagend, wordt gezegd van de klachten eener vereeniging van personen; **—oso,** a. luidruchtig, schreeuwend.

clandestino, a. clandestien, geheim, niet openbaar.

clang/ador, m. (poët.) geschal, geschetter; **—or,** m. (poët.) geschal, geschetter.

clapatela, f. klepje met een scharnier in pomp, fluit enz.

claque/ar, v. intr. klepperen of klappen met de tong; **—o,** m. tong-geklap, geklik.

clara, f tijdelijke opklaring in 't weer; dunner plek in weefsel; *clara de huevo*, wit van ei; *dar clara* met wit van ei bestrijken (boek-banden b. v.); *á las claras*, openlijk; **—boya,** f. val licht, dak-venstertje; **—mente,** adv. duidelijk, helder.

clare/a, f. drank van witte wijn, honing, kaneel enz; **—ar,** v. intr. beginnen te dagen; v. tr. (Zig.-taal) verlichten, illumineeren; **—arse,** v. r. door-schijnend, helder worden; zich ophelderen; opklaren; **—te,** a. in : *vino clarete*, goedkoope soort licht-roode wijn („claret"); **—te,** m. = **vino clarete.**

clari/dad, f. helderheid; duidelijkheid; doorschijnendheid; harde waarheid; ongepaste vrij-moedigheid; glorie, roem, faam; *salir á puerto de claridad*, zich er mooi uit-redden, zich mooi uit iets draaien; **—ficacion,** f. klaring van vloei-stoffen); **—ficar,** v. tr. klaren, zuiveren ; ophelderen ; duidelijk maken; r. bezinken, zich klaren (vloeistoffen); **—ficativo,** a. goed om mee te klaren; **—'fico,** a. schitterend, glanzend; **—lla,** f. soort loog-stof voor de wasch; **—mente,** m. soort watertje voor huid-wassching; **—n,** m. klaroen, trompet; trompetter; fijn batist; (zeet.) heldere plek aan de nachtelijke hemel; **—nada,** f. dwaze taal; **—nero,** m. trompetter; **—nete,** clarinet (muziek-instr.); clarinet-speler; **—netista,** m. clarinettiste; **—on,** m. krijt, wit krijt, om te teekenen; **—osia,** f. (Zig.-taal) water **(agua)**; **—sa,** f. non van Sinte Clara; **—ta,** f. soort druif; veld-sla; **—vidente,** a. helder-ziend **(= clarovidente).**

claro, a. helder, duidelijk, klaar; door-schijnend; licht van kleur; *claro raso*, open plek in 't bosch; dun-gezaaid; *de claro en claro*, klaar-blijkelijk; *pasar de claro en claro*, dooren-door gaan of steken; *pasar la noche de claro en claro*, een heele nacht door-brengen, opblijven a. a.; *sacar en claro*, in 't licht stellen; *á las claras*, in 't openbaar, ten aanzien van ieder-een; **—vidente,** a. = **cla-rividente.**

clarucho, a. (volkst.) aan-gelengd.

clas/e, f. soort; klasse; *de toda clase*, van allerlei soort; **—'ico,** a. klassiek: voor-naam aanzien-lijk; van de klas, klassikaal; *tierra clásica de las artes*, klassiek land der kunsten; m. klassiek (schrijver a. a.); **—ificacion,** f. classificatie, rang-schikking, ordening; **—ificar,** v. tr. classificeeren, rangschikken, ordenen.

clástico, a. breekbaar, schijnbaar gebroken; (ontleedk.) clastiek, gezegd van kunst-matige anatomische onderdeelen van 't menschelijk lichaam.

clauca, m. (Zig.-taal) beul, scherp-rechter.

claudic/acion, f. ('t) hinken (wetensch.); **—ante,** a. hinkend (wetensch., zie **cojo**) (fig.) zich slecht gedragen, krom handelen.

claustr/al, a. klooster-achtig, van een klooster, in een klooster levend; als een kloostergewelf; **—ar,** v. tr. (ongebr.) zie **cercar,** omsluiten, ommuren, omheinen a. a.; **—o,** m. klooster (poëtisch woord); ook vierkante galerij om een binnen-hof

cláusul/a, f. clausule, bizondere bepaling van een contract enz.; **—ádo,** a. met korte clausulen (stijl); **—ár,** v. tr. een periode (zin) afsluiten, beëindigen, doen afloopen.

clausura, f. sluiting (van een geestelijk huis, van vergadering, zitting, studie-jaar a. a.); gelofte der nonnen; (oud): omsluiting; **—r,** v. tr. sluiten (in bedoelde zin).

clava, f. knots; (zeet.) spui-gat; **—dera,** f. prik-ijzer of -pen; **—do,** a. vast, nauw-keurig; van nagels of spijkers voor-zien: *venir clavada una cosa con otra*, goed passen, bij elkaar komen; **—dura,** f. vast-nageling, bespijkering, spijker-gaatjes van een paardehoef, die beslagen wordt; prikje, wondje; **—miento,** m. spijkering, vast-spijkering, vastnageling; **—r,** v. tr. spijkeren, inslaan (een spijker enz.); bespijkeren; (fam.) bedriegen, foppen; *clavar una herradura*, een hoef-ijzer door-slaan, er gaatjes in maken; *clavar la artillería*, het geschut vernagelen; *clavar con tornillos*, vast-schroeven; *clavar una viga*, een balk vast-spijkeren; (fig.) *clavar el corazon*, het hart door-boren, door het hart snijden; *clavar los ojos* (of *la vista*) *en*, de oogen, het gezicht, strak gevestigd hebben op; r. zich door zijn eigen leugens erin werken, zich vast-praten; **—rio,** a. (ongebr.) sleutelbewaarder van een aanzienlijk gebouw; **—zon,** f. stel spijkers, bespijkering ; spijker-versiering.

clave, f. sleutel (in de muziek, of van geheimschrift), sluit-steen; m. clavecimbel; *echar la clave*, de zaak beëindigen; **—l,** m. anjelier; *renuevo de clavel*, knopje van een anjelier naast een open-gegane bloem; **—llina,** f. klein soort anjelier; **—que,** m. „strass" (diamant-nabootsing); **—ra,** f. vorm voor spijker-koppen, gaatje voor een spijker, gaatje in een hoef-ijzer; metalen plaat, om spijker-koppen uit te slaan; **—ría,** f. in zekere militaire orden de waardigheid van **clavero**; **—ro,** m. sleutel-bewaarder; boom van de nagelbloem; in enkele militaire orden de ridder die belast is met het toezicht op een aan de orde behoorend slot; **—s,** f. pl. wig-vormige steen van deuren en vensters; **—tear,** v. tr. met spijkers of spijkertjes beslaan; veters van de metalen puntjes voor-zien; *clavetear un navio*, een schip betimmeren, van nagels voorzien.

clavi/cordio, m. soort klavier (zie **clave**); **—'cula,** f. sleutel-been; **—er,** m. knoopenhaak; **—ja,** f. pin, stuk ijzer of hout dat men in een gat steekt of slaat; *clavija maestra*, de spil waarom alles draait, hoofd-persoon; *apretarle á uno las clavijas*, iemand 't vuur aan de scheenen leggen; **—jera,** f. gleuf in een muur voor 't weg-loopen van 't

water; **—jero,** m. hout waaraan de pennetjes van een clavecimbel vast-zitten; **—llo,** of **clavito,** m. spijkertje; **—oboe,** m. slaginstrument met 17 toetsen; **—órgano,** m. orgel-achtig soort klavier.

clavo, m. spijker, nagel; ekster-oog; nagelbloem; prop van „werk"; zie **jaqueca** (scheele hoofd-pijn); (fig.) smart, leed; soort gezwel bij paarden; *de clavo pasado,* zie *de remate* (absoluut, beslist); *hacer clavo,* zich binden (metsel-kalk als ze zich vereenigt met de andere materialen); *no importa un clavo,* 't kan niets schelen, 't is van weinig belang; (fig.) *meter un clavo con la cabeza,* met het hoofd tegen een muur stooten; *dar en el clavo,* de spijker op de kop slaan; *dar una en el clavo y otra en la herradura,* onhandig zijn; *no dejar ni un clavo,* geen spijker in de muur laten, d. i. alles mee-nemen; *clavo cabezon,* deur-nagel met ronde kop; *clavos de entablar, clavos para cielos rasos,* of *clavos para tillados,* rozet-nagels.

clem/atita, f. clematis, slinger- of klim-plant; **—encia,** f. genadigheid, barm-hartigheid; **—ente,** a. genadig, barm-hartig.

cler/ecía, f. geestelijkheid (= **clero**); **—ical,** a. clericaal; geestelijk; **—icato,** m. geestelijke waardigheid; **—icatura,** f. geestelijke staat; **—igalla,** f. (verachtelijk) priester-dom, **—'igo,** m. geestelijke; *clérigo de misa,* priester; **—izon,** m. (zie **clerizonte**), ook koor-knaap; **—izonte,** m. hij die de geestelijke kleeding draagt zonder de orders ontvangen te hebben; scheld-woord voor een geestelijke; slecht gekleed geestelijke; **—o,** m. geestelijkheid.

clíbano, m. kleine draagbare oven.

clic-clac, i. en s. m. zweep-geklap.

cliché = **clisé,** m. cliché.

clicuarto, m. soort zeer goede bouw-steen, die zeldzaam begint te worden.

client/e, m. cliënt; **—ela,** f. cliëntele; bescherming; al de klanten; „klandizie"; **—'ulo, -a,** m. f. kleine cliënt of vazal.

clima, m. (wordt vaak verkeerdelijk als f. opgegeven) klimaat, lucht-streek, lucht-gesteldheid; streek tusschen twee paralel-cirkels; **—ce,** m. climax; gelijk-matige stijging (in toon enz); **—térico,** a. climaterisch, betrekking hebbende op 't klimaat; (geneesk.) wordt gezegd van zekere levens-tijdperken waarin het gestel verandert; (fam.) *estar climatérico,* slecht gemutst zijn; **—'atico,** a. veranderlijk, ongestadig; **—tura,** f. invloed van 't klimaat.

clin, f. zie **crin**: (fam.) *tenerse á las clines* zich nog trachten te redden, bijna wanhopig zijn.

clínic/a, f. kliniek; **—o,** a. aan 't ziek-bed; m. clinicus, aan de kliniek verbonden arts; doop op 't sterf-bed bij de oude Christenen.

clinó/metro, m. helling-meter; **—scopo,** m. instrument om de helling aan te wijzen van 't eene vlak op 't ander.

clisa/do, m. (het) stereotypeeren of over-drukken; **—dor,** m. clicheerder, clicheur, overdrukker; **—je,** m. clicheering, clicheer- of overdruk-kunst; **—r,** v. tr. clicheeren, overdrukken, afdrukken.

clisé, m. = **cliché,** cliché, af-druk.

clisobomba, f. clysopomp, constant-werkende spuit voor lavementen.

clist/el, m. = **—er,** m. lavement, in-spuiting; **—erizar,** v. tr. (ongebr.) een lavement zetten.

clítoris, m. (ontleedk.) clitoris, kittelaar

cliboso, a. hellend (weinig gebruikelijk).

clo-clo, m. hen-geklok.

cloaca, f. cloaca; goot, riool.

clocar, v. intr. = **cloquear.**

cloqu/e, m. enter-haak; **—ear,** v. intr. klokken (een hen); **—eo,** m. hen-geklok; **—era,** f. broed-tijd, broeding; **—ero,** m. tonijnvisscher met harpoenen.

clor/al, m. chloral (een slaap-middel); **—o,** m. chloor; **—oforme,** m. chloroform (pijnstillend en bedwelmend middel); **—osis,** f. bleek-zucht; **—ótico** a. bleek-zuchtig; **—uro,** m. chloruur; bleek-poeder.

club, m. club, societeit; **—ista,** m. lid van een club of societeit.

cluec/a, f. klok-hen; **—o,** a. (fam.) afgeleefd (grijs-aard).

cluva, f. soort visch-arend.

coaccion, f. dwang, geweld.

coacerva/cion, f. op-hooping; **—r,** v. tr. ophoopen, op-stapelen.

coacreedor, m. mede-schuld-eischer.

coact/ividad, f. macht om te dringen; **—ivo,** a. dringend, met dwang of geweld; **—or,** m. coactor, zooveel als ontvanger.

coacusado, -a, m. f. mede-beschuldigde.

coadjut/or, m. coadjutor, aan een prelaat toe-gevoegd assistent; **—ora,** f. coadjutrix, aan een abdis als helpster toe-gevoegde non; **—taría,** f. coadjutor-schap.

coadministrador, m. mede-beheerder; hij die een bisdom bestuurt gedurende het leven van de titularis.

coadquisi/cion, f. gemeenschappelijke verkrijging, erlanging; **—dor, -a,** m. f. medeverkrijger, -ster.

coaduna/cion, f. vereeniging, menging; **—miento** = **coadunacion**; **—r,** v. tr. vereenigen, mengen, inlijven.

coadyu/torio, a. helpend; **—vador,** m. helper; **—var,** v. tr. helpen, bij-staan.

coagula/cion, f. stremming, ronning, coagulatie; **—nte,** a. stremmend, doende stollen of coaguleeren.

coagular, v. tr. doen stollen of coaguleeren; r. stollen, coaguleeren.

coágul/o, m. (wetensch.) klonter; **— òso,** a. = **coagulante.**

coalescen/cia, f. (wetensch.) coalescentie, vereeniging van te voren gescheiden deelen; **—te,** a. een ondeelbaar geheel vormend.

coali/cion, f. coalitie, bond-genoot-schap; **—gados,** m. pl. bond-genooten, leden van een bond; **—gar,** v. tr. coalizeeren, aaneen-voegen in bond-genoot-schap; **—garse,** v. r. zich in een bond-genoot-schap aaneen-sluiten; **—cionarse,** v. r. een bond-genootschap vormen.

coapta/cion, f. (ongebr.) verhouding, overeenkomst; **—r,** v. tr. (ongebr.) schikken, in verhouding brengen.

coarctar, v. tr. nopen, hinderen.

coarta/cion, f. (fam.) verplichting om de orders te ontvangen om een geestelijk *beneficium* te bezitten; **—da,** f. (rechtst.) alibi; *probar la coartada,* het alibi bewijzen; **—r,** v. tr. beperken.

coasociado, -a, m. f. mede-vennoot.

coautor, m. mede-werker, mede-schrijver.

cobalto, m. cobalt (metaal).
cobarba, f. (Zig.-taal), zie **ballesta,** steene-werper.
cobard/e, m. laf-aard; a. laf; **—ear,** v. intr. bang zijn laf zijn; **—emente,** adv. op laffe, vrees-achtige wijze; **—ía,** f. lafheid; vreesachtigheid.
cobert/era, f. pot-deksel, deksel; (fig.) zie **alcahueta,** koppelaarster; *coberteras* f. pl. staart-veeren van de valk; **—izo,** m. loods (gebouwtje); overdekte gang; **—or,** m. sprei, deken; **—ura,** f. ('t) zich voor 't eerst gedekt houden bij 't verschijnen vóor de koningin (*grandes* van Spanje); ('t) dekken van 't hoofd bij 't aanvaarden eener waardigheid.
cobij/a, f. nok-pan (pan van 't dak boven twee andere gelegd); **—ador,** m. beschutter, bedekker; **—adura,** f. bedekking, beschutting of dicht-stopping; **—amiento,** m. = **cobijadura**; **—ar,** v. tr. bedekken, beschutten; „koesteren" (gevoelens a. a.) — **o,** m. schuil-plaats, plaats om zich te beschutten.
cobit, of; **—o,** m. lengte-maat in O.-Indië.
cobr/a, f. zeker aantal in-gespannen merries, vijf minstens, die men bezigt om het graan van 't kaf te scheiden (door vertrappen); — **adero,** a. invorderbaar, inbaar; **—ador,** m. ontvanger, inner; degeen die int, invordert; speur-hond (*perro cobrador*); **—amiento,** m. (ongebr) zie **recobro, recuperacion,** her-krijging, her-winning; **—anza,** f. = **cobro,**; ook: het inzamelen van geschoten wild; **—ar,** v. tr. innen, krijgen, terugkrijgen; ophalen, binnen-halen; *cobrar miedo*, bang worden; *cobrar ánimo, valor, espíritu, corazon* enz., moed vatten; *cobrar aliento*, weer op adem komen, weer nieuwe kracht krijgen; *cobrar fuerzas*, weer op krachten komen, herstellen; *cobrar amistad, inclinacion, cariño*, vriendschap, genegenheid, liefde opvatten; r. bijkomen, zich her-stellen; **—e,** m. koper; paar bak-visschen aan elkaar gebonden; (fam.) *batir el cobre*, het ijzer smeden als 't heet is; **—eño,** a. van koper, koperachtig; **—izo,** a. koper-achtig; **—o,** m. = **cobranza**; inning, ontvangst; en (oud): plaats waar men iets bewaart of in veiligheid stelt; vlucht-oord, asyl; *poner mal cobro en lo que se tiene*, slecht partij trekken van 't geen men heeft.
coca, of **cuca,** m. Peruaansche struik en blad, waaruit de *cocaïne* getrokken wordt; kartonnen draak, die men bij processies rond-draagt; zie **tarasca**; (oud) hoofd, zie: **cabeza**; **—r,** v. tr. grimassen maken, gezichten trekken; (fam. flikflooien, aanhalen; **—rar,** v. intr. coca inzamelen; — **rdo,** m. kruising van manneljes-fazant en kip.
cocc/ina, f. coccine, dierlijke stof van de cochenille; **—íneo,** a. rood, purper-rood; — **ion,** f. kooksel, afkooksel.
coce/ador, -a, m. f. sterk trappend of slaand (paard enz.); **—adura,** f (het) achteruit-slaan of trappen (van dieren); **—miento,** m. (oud) = **coceadura**; **—ar,** v. intr. trappen, achteruit-slaan (paard a. a.); trappen geven, zie **acocear**; (fig.) weer-barstig zijn; **—dero,** a. kookbaar; **—dero,** m. kook-plaats.
coce/dizo, a. = **cocedero**; **—dor,** m. koker; most-koker voor stroop-bereiding; **—dura,** f. = **cachura**; **—r,** v. tr. (ue) koken; bakken (van steenen enz.); klaar-maken (door koken, bakken of braden); verteren (in 't lichaam); (fig.) verwerken (in de geest); r. erge pijn lijden; aan 't koken gaan; v. intr. koken, gisten, termenteeren; **—ro,** m. (ongebr. zie **coceador.**
coci/do, m. gekookt vleesch; a. gekookt; doorkneed, ervaren; **—ente,** m. = **cuociente**, quotient; **—miento,** m. = **coccion**; **—na,** f. keuken; groente-soep, purée, *cocina de boca*, keuken waar men de spijzen voor 's konings tafel bereidt; **—nar,** v. tr. koken, toebereiden; intr. de pot koken, aan de kokerij doen; (fig.) zich met een andermans zaken bemoeien; **—near,** v. intr. (volkst.) zich met kokerij inlaten, er een oogje op houden; **—nera,** f. kokin, keuken-meid; **—nero,** m. kok.
cocle, m. enter-haak; **—ar,** v. tr. enteren; de tonijnen aan een harpoen vangen; v. intr. = **cloquear**, klokken (als een kip); **—a,** f. door-loopende schroef om water op te halen; **—aria,** f. lepel-kruid.
coco, m. kokos-noot, „klapper"; kokos-palm („klapper-boom"); worm; zie ook **coca**; *cocos*, m. pl. kralen van kokos voor rozekransen; *hacer cocos*, aanhalen, flikflooien, elkaar teekenen van verstand-houding geven (twee verliefden); (fam.) *ser* of *parecer un coco*, foei-leelijk zijn; **—dríleo,** a. krokodilachtig, gelijkend op een krokodil; **—drileos,** m. pl. = **—drilianos**, m. pl. krokodil-achtigen (familie van kruipende dieren); **—drilo,** m. krokodil; (fig.) afschuwelijk, verschrikkelijk iets; listige redeneering; **—liste,** m. soort scharlaken-koorts, die veel in Spaansch-Amerika vóor-komt; **—'neo,** a. kokos-achtig; m. pl. kokos-achtigen (fam. waartoe de kokos-palm behoort).
cóbora, m. vervelend mensch.
coco/so, a. worm-stekig; **—tal,** m. kokos-palm-aan-plant, klapper-tuin; **—tero,** m. kokos-palm, „klapper-boom".
cocha, f. bak voor 't wasschen van metalen; **—mbre,** m. vuiligheid, iets vuil en stinkends, vuilnis; **—mbrería,** f. hoop vuiligheid; **—mbroso,** a vuil, stinkend, vies; — **rro,** m. nap, houten kom; **—stro,** m. jong van een wild varken, dat nog geen slag-tanden heeft.
coche, m. rijtuig, wagen; *coche simon*, huurrijtuig, vigilante; *coche de camino*, reis-wagen; *coche de regalo*, rijtuig voor één paard; *coche de alquiler*, huur-rijtuig; **—ar,** v. intr. rijden (in een rijtuig), koetsier zijn; **—ra,** f. rijtuig-loods, koets-huis; **—ril,** a. van een koetsier; **—ro,** m. koetsier; Auriga, Voerman (sterre-beeld); **—vis,** m. kuif-leeuwerik.
cochifrito, m. ragoût van ree- of lams-vleesch (van de herders).
cochin/a, f. zeug (vrouwtjes-zwijn); **—ada,** f. = **cochinería**; **—amente,** adv. vuil, vies; **—atas.** f. pl. deel van 't schip dat de bodem ophoudt; **—chino,** a. van Cochin-china; m. Chochin-chineesch, Cochin-chinees; **—ería,** f. zwijnerij; (fam.) gemeene daad of gemeene uit-drukking; **—illa,** f. cochenille, soort hout-luis, waar-uit roode kleur-stof bereid wordt; **—illina,** f. cochinilline, zie **carmina**; **—o,** m. zwijn, big; a. vuil, vies, gemeen.
cochío, a. (ongebr.) makkelijk te koken of te

bereiden), zie **cocedero** en **cocedizo.**
cochi/quera, f. varkens-hok; **—tehervite,** m. afgeraffeld iets, iets dat in haast gedaan is; **—zo,** a. gemakkelijk te koken of te bereiden.
coch/o, a. (oud p. p.) = **cocido**; **—ura,** f. koking, kooksel, zie **cocedura** en **cocimiento.**
coda f. zie **cola,** staart, maar ook: *coda*, eind-stuk (muziek); **—da,** f. elleboog-stoot, zie **codazo**; **—dura,** f. loot van de wijnstok, die nog aan de moeder-plant vast-zit, en die men plant, om daar wortel te schieten; **—l,** m. elleboogs-lengte (maat); elleboog-stuk (v. e. wapen-rusting); **—ste,** m. (zeet.) achter-steven; **—zo,** m. elleboogstoot
code/ar, v. tr. met de elleboog aanstooten; (fig.) op voet van gelijkheid omgaan met; **—ar,** v. intr. zich met de ellebogen een weg banen; met de elleboog stooten; **—mandante,** m. mede-eischer, mede-gerechtigde; **—ra,** f. schurft aan de elleboog; (zeet.) dwarsgeslagen touw; **—tentor,** m. die mede tegenhoudt of weer-houdt; **—udor,** m. mede-schuldenaar; **—zmero,** m mede-gerechtigde op de tienden.
codi/a, f. maan-kop, slaap-bol; **—ce,** m. codex, register; manuscript; **—cia,** f. heb-zucht; **—ciable,** a. benijdens-waard, wat de hebzucht kan opwekken; **—ciar,** v. tr. begeeren, hunkeren naar; **—cilar,** a. v. e. „codicil"; **—cilo,** m. codicil, toe-gevoegde bepaling of wijziging van een testament; **—cioso,** a. heb-zuchtig, begeerig, „tuk"; **—go,** m. wet-boek; **—llera,** f. gezwel op de voor-knie van een paard; **—llo,** m. deel van de voor-poot v. e. dier van schouder tot gewricht; stuk v. e. tak aan de stam verbonden; muur-hoek; codille, term van 't „hombre"-spel; **—rector,** m. mede-directeur.
codo, m. elleboog; elleboogs-lengte; *codo de boj*, duim-stok, maat; *dar de codo*, afwijzen, afstooten; *por los codos*, over-matig (b. v. *hablar por los codos*, door-slaan); **—n,** m. staart-riem; **—natorio, -a,** m. f. mede-schenkend (in een „donatie"); **—nate,** m. soort marmalade van kweeën; **—rniz,** f. kwartel(-eetbaar gevogelte).
coe/cuacion, f. verdeeling van belasting, „omslag"; **—ducacion,** f. coëducatie, ('t) samen laten leeren van jongens en meisjes; **—ficiente,** m. coëfficient; a. mede-handelend; mede-optredend; **—lector,** m. mede-kiezer; **—piscopo,** m. mede-bisschop, amt-genoot van een bisschop.
coerc/er, v. tr. dwingen, geweld aandoen; **—ibilidad,** f. samen-drukbaarheid; dwingbaarheid; **—ible,** a. wat binnen zekere ruimte kan gehouden worden; dwingbaar; samendrukbaar; **—ion,** f. dwang (rechtst.); **—itivo,** a. dwingend (id.), het recht tot dwingen hebbend.
coetáneo, a. van dezelfde tijd, levend in dezelfde tijd.
coevo, a. = **coetáneo,** en van dezelfde leef-tijd.
coexist/encia, f. ('t) samen voor-komen of bestaan; **—ente,** a. te zelfder tijd bestaande, voorkomende; **—ir,** v. intr. samen voor-komen of bestaan.
coextensi/on, f. coëxtensie, uitbreiding naar alle zijden; **—vo,** a. coëxtensief, naar alle kanten uitgebreid.
cof/a, f. (zeet.) mars, mast-korf; **—ia,** f. netje, haar-netje; **—ieta,** f. vrouwe-mutsje; **—in,** m. fruit-mandje, korfje; **—ósis,** f. (gen.) absolute doofheid; **—rade,** m. confrater, lid eener broeder-schap; **—radía,** f. geestelijke broeder-schap; (Zig.-taal): troep menschen; dieve-bende; (Zig.-taal) maliënhemd; **—radre,** m. lid eener vereeniging, gemeenschap, partij; **—radría,** f. vereeniging van eenige steden om deel te hebben aan zekere privileges; **—re,** m. koffer; doos van een druk-pers; **—rear,** v. tr. (oud) wrijven, schuren; **—rero,** m. koffer-maker.
cog/edera, f. verzamel-korf (van bijen); **—edero,** m. plukker, inzamelaar; **—edizo,** m. plukbaar, gemakkelijk te plukken of in te zamelen; **—edor,** m. collecteur, inzamelaar; houten gereedschap om vuilnis op te rapen; plukker; **—edura,** f. pluk, inzameling; **—er,** v. tr. plukken; grijpen; inzamelen; ontvangen, *coger entre puertas*, in 't nauw brengen, dwingen; *coger un resfriado* of *una constipacion*, een koû vatten; *coger una pulmonia*, een long-ontsteking oploopen; **—ida,** f. (ongebr.) oogst, inzameling; **—ido,** m. vouw, plooi (in linnen-goed); **—imiento,** m. (ongebr.) pluk (beter **cogedura**).
cogita/bundo, a. nadenkend, peinzend, droomerig; **—cion,** f. (wetensch.) nadenken, over-peinzing; **—r,** v. tr. en intr. (wetensch.) over-peinzen, peinzen; **—tivo,** a. nadenkend, tot nadenken in staat.
¡cogite! (fam.) kip, ik heb je! (uit *cogi* en *te*).
cogn/acion, f. (rechtst.) cognatie, aan-verwantschap; **—ado,** a. (rechtst.) cognaat, aan-verwant; **—ático,** a. (rechtst.) cognatisch, van aan-verwantschap; **—itivo,** a. (wetensch.) cognitief, in staat om te kennen en te onder-scheiden; **—omento,** a. (deftig) bijnaam, epitheton; **—ominar,** v. tr. (ongebr.) een bijnaam geven; **—oscitivo,** a. in staat om te kennen (zie **cognitivo**).
cogo/lmar = **colmar,** over-laden; **—llo,** m. hart van kool, salade enz.; **—te,** m. occiput, achterste deel van 't hoofd, achter-hoofd. **—tera,** f. (ongebr.) krul-haartjes op 't achter-hoofd.
cogu/cho, m. bruine suiker, minder-waardige suiker; **—jada,** f. = **cochevis,** kuifleeuwerik; **—jador,** m. soort leeuwerik; **—jon,** m. hoek van een matras of kussen; **—jonero,** a. hoeken hebbend als een matras of kussen; **—lla,** f. monniks-kap; **—llada,** f. gerookte tong en keel van een varken; **—rda,** f. kalebas.
cohabit/acion, f. (rechtst.) cohabitatie, samen-woning (als man en vrouw); **—ar,** v. intr. (rechtst.) cohabiteeren (samen-leven als man en vrouw).
cohech/ador, -a, m. f. omkooper, omkoopster; (oud) omkoopbare rechter; **—ar,** v. tr. omkoopen; de laatste maal ploegen (*cohechar la tierra*); **—azon,** f. eerste of laatste bewerking van de grond; **—o,** m. omkooping, omkooperij; tijd waarin de eerste of laatste bewerking van 't land geschiedt.
cohere/dar, v. tr. mede-erven; **—dero, -a,** m. f. medeërfgenaam, -gename; **—ncia,** f. samen-hang; **—nte,** a. samen-hangend, aanhangend, aangehecht; **—ntemente,** adv.

op samen-hangende wijze, aan één stuk.
cohe/sion, f. (het) samen-hangen, aanhangen of aankleven; **—te,** m. vuur-pijl; **—tero,** m. vuur-werk-maker.
cohib/icion, f. onder-drukking; verbod; **—ir,** v. tr. verbieden, onder-drukken, tot reden brengen.
coho/bacion, f. dubbele distillatie; **—bar,** v. tr. dubbel distilleeren, dubbel „over-halen"; **—mbral,** m. komkommer-aanplant; **—mbro,** m. komkommer; **—mbrillo,** m. augurk; **—nestar,** v. tr. eerlijk of fatsoenlijk voor-stellen (daad); **—rte,** m. cohorte, bataljon bij de Romeinen; **—'rtico,** a. in cohorten ingedeeld.
coigual, a. volkomen gelijk; **—dad,** f. volkomen gelijkheid.
coim/a, m. loon dat men aan een speel-huis-houder betaalt; f. publieke vrouw; **—e,** m. speel-huis-houder; huis-heer; (Zig.-taal) *coime del cielo,* God; **—ero,** m. zie **coime.**
coin/cidencia, f. (wetensch.) gelijk-tijdige gebeurtenis, samen-treffing; **—cidente,** a. (wetensch.) samen-vallend, tegelijk gebeurend; **—cidir,** v. intr. samen-vallen, samen-treffen, tegelijk gebeuren; **—dicacion,** f. (wetensch.) gezamenlijke aanwijzing door co-incidentie; **—dicante,** a. (geneesk.) coindicant, bijkomstig (verschijnsel); **—teresado,** m. mede-belang-hebbende.
cóito, m. coitus, bij-slaap.
coj/ear, v. intr. hinken; onoprecht handelen; (fam.) *cojear del mismo pié,* aan 't zelfde euvel mank gaan; *saber de qué pié cojea,* weten aan welke voet hij mank gaat, zijn zwak kennen; **—edad,** en **cojez,** f. (oud) = **—era,** f. mankheid; **—ido,** a. gaaf, twee teel-ballen hebbend (dieren); **—ijo,** m. klacht of twist over een nietigheid; **—ijoso,** a. om kleinigheden boos wordend; **—in,** m. kussen (niet op bed); **—inete,** m. kussentje; **—itranco,** a. hinkend, mank; onrustig; **—o, -a,** m. f. manke; a. mank, hinkend; wiebelend (van tafel of stoel met één te korte poot); *andar á la pata coja,* hinke-baantje-spelen; **—on,** m. bal (testiculum); **—udo,** a. = **cojido.**
cok, m. zie **coke,** coke, steen-kool, waaruit gas gestookt is; **—e,** m. = **cok.**
col, m. kool (groente).
cola, f. staart; sleep (v. e. japon); uit-einde v. e. stuk goed; lijm; *cola de carnaza,* meubel-lijm; *cola de retazo,* soort lijm van handschoenen-afval voor 't schilderen „en détrempe"; *hacer bajar la cola,* een toontje lager laten zingen; *llevar la cola,* de laatste zijn; *tener* of *traer cola,* een staartje hebben, gevolgen na zich sleepen; *cubrirse la cola,* nietige uitvluchten of verontschuldigingen zoeken; *cola de pescado* of *de pez,* visch-lijm; *cola de zorro,* vosse-staart (plant); *cola de cobollo,* paarde-staart (plant); **—boracion,** f. samen-werking, mede-werking, collaboratie; **—borador, -a,** m. f. mede-werker, -ster, samen-werker, -ster; **—borar,** v. intr. samen-werken, mede-werken aan (*á*); **—cion,** f. vergelijking; collationeering (vergelijken van afschrift en origineel); collatie, recht en daad van 't verleenen van een geestelijk „beneficium"; lichte maal-tijd op vasten-dagen; avond-eten zonder vleesch op de vasten-dagen; *traer á colacion,* met bewijzen voor den dag komen; *traer á colacion y particion,* tot toekenning en deeling komen; **—cionar,** v. tr. collationeeren; toe-kennen (een „beneficium"); **—cháneo,** a. zoog-broeder of -zuster zijnde, van zoog-broeder of -zuster; **—chon,** m. muziek-instrument met snaren gelijkend op de „luit"; **—da,** f. loog-sop; wasch-goed; filtreering; door-gang voor vee tusschen twee stukken land; naam van de degen van „de Cid"; goed-gesmede degen; *salir á la colada,* een vergeten ding ontdekken; **—dera,** f. zijg-doek, filter, iets om door te laten zijgen; = **dero,** m. en nauwe door-gang; (oud): zie **colada; —dor,** m. zijg-doek a. a. (zie **coladera**) en: hij die 't recht heeft om een „beneficium" te verleenen; bak om de vormen af te wasschen (drukkerij); salpeter-bak; **—dora,** f. wasch-vrouw; **—dura,** f. filtreering; gefiltreerde vloei-stof; **—ina,** f. (Zig.-taal) „ad fundum", ('t) uit-drinken van een glas in één teug; **—ire,** m. tochtige plaats; **—nilla,** f. soort grendeltje; **—ña,** f. balk van ± 18 ad 20 voet lengte en 7 duim dik en breed; **—pez,** f. of **colapiscis,** f. = **cola de pez,** visch-lijm; **—pso,** m. plotselinge al-geheele instorting (bijv. bij een ziekte); **—r,** v. tr. laten door-zijgen, filtreeren; een geestelijk „beneficium" toe-kennen; door een nauwe door-gang laten gaan; wasschen (lijf-goed); *colar la ropa,* de wasch doen; v. intr. door een nauwe door-gang gaan; voor waar of goed doorgaan (iets dat het niet is); goed terecht-komen, lukken (iets moeilijks); r. (fam.) zich ergens in-dringen, in-sluipen; door-sijpelen; **—rino,** m. fries van 't kapiteel der Dorische zuil; **—teral,** a. van beide zijden, aan beide kanten staand of liggend; in de zij-linie (verwant); **—tivo,** a. toewijs- of toeken-baar (een kerkelijk goed); geschikt om een vloei-stof te filtreeren.
colcedra, f. veeren bed.
colch/e, f. gestikte deken, sprei; **—ado,** a. = **acolchado,** door-stikt, gestikt (kussen a. a.); **—adura,** f. watteering en door-stikking (kussen, matras enz.); **—ero,** m. maker van matrassen, gewatteerde spreien enz.; **—on,** m. matras; **—onero, -a,** m. f. matrassen-maker of -maakster.
cole/ada, f. kwispeling met de staart; **—adura,** f. (het) kwispelen met de staart; **—ar,** v. intr. met de staart kwispelen; **—ccion,** f. verzameling; stel; **—ccionador, -a,** m. f. of **coleccionista,** m. f. verzamelaar (van post-zegels, kunst-voorwerpen a. a.); **—ccionar,** v. tr. verzamelen, een collectie maken; **—cta,** f collecte, inning van gelden; collecta, elk der mis-gebeden; bij de oudste Christenen vergadering voor een godsdienst-oefening; **—ctacion,** f. heffing, inning (van gelden); **—ctar,** v. tr. innen = **recaudar,** heffen; collecteeren; **—cticio,** a. (mil.) uit nieuwe lichtingen samen-gesteld (troepen); **—ctivamente,** adv. bij-een-genomen; **—ctividad;** f. **—ctivo,** a. collectief, verzamel- (b. v. *número colectivo,* verzamel-telwoord); van allen of alles bijeen, tegelijk; **—ctor,** m. in-zamelaar, ontvanger, belasting-gaarder; zie **recaudador,** idem; **—cturía,** f. (ongebr.) collecteur-schap, ontvangerschap; ontvangers-kantoor.
coleg/a, m. collega, ambt-genoot; **—atario, -a,** m. f. mede-erfgenaam, -erfgename; **—iado,** a. toe-gevoegd aan de faculteit der genees-

kunde (arts); **—ial,** a. collegiaal; amts-broederlijk; van een „colegio" of middelbare school; **—ial, -a,** m. f. leerling (e) eener middelbare school; collegiaal, houder eener studie-beurs; kapittel van kanunniken zonder bisschops-zetel; **—iata,** f. kapittel van kanunniken zonder bisschops-zetel; **—iatura,** f. studie-beurs, plaatsing aan een „colegio"; **—io,** m. college, middelbare school; lichaam van personen, die dezelfde waardigheid bekleeden (bij ons ook „collega"); *colegio de Cardinales*, College van Cardinalen; **—ir,** v. ir. af-leiden, een gevolg-trekking maken.

cole/o, m. (fam.) kwispeling met de staart: **'—ra,** f. gal; toorn, drift; *cólera negra*, zwart-galligheid; *montar en cólera*, toornig, driftig worden; **'—ra,** f. (oud) staart-sieraad van een paard; **'—rico,** a. toornig, driftig; *estar colérico*, toornig zijn; *ser colérico*, driftig zijn (van aard); **'—ramorbo,** m. cholera (buik-ziekte); **—ro,** m. lijm-pot; a. de staart tusschen de beenen hebbend (leeuw in een wapen); **—ta,** f. haar-staartje, van achter op-gebonden haar; post-scriptum ('t gewone woord is: *pos-data*); aanhangsel; *coleta cruda de lino*, bruin, grof katoen (uit Holland); *coleta para farro*, Hessisch laken (om te voeren); **—tero,** m. maker van buffel-lederen jasjes of wambuizen; **—tin,** m. wambuis zonder mouwen, jasje van buffelleêr; **—to,** m. wambuis van buffel-leer; (fam.) lichaam (v. e. mensch); wambuis zonder mouwen; *ajustar el coleto*, duchtig door-halen, flink onder-handen nemen; *coger el coleto*, bij de kraag pakken, te pakken nemen; (fam.) *echarse algo al coleto*, zich iets aantrekken, een gewetens-zaak ervan maken.

colga/dero, a. geschikt of goed om op-gehangen te worden; **—dero,** m. haak, pen, ring waaraan men iets ophangt of vast-bindt; touwen om op uit te hangen a. a.; **—dizo,** m. afdak, luifel; a. hangend, afhangend; **—dor,** m. plank met een hand-vat om de vellen papier die uit de pers komen glad te strijken; *colgador de ropa*, kap-stok (zie **percha**); **—dura,** f. behang, behangsel; over een balkon gehangen kleed; (ongebr.) ophanging; *colgadura de cama*, bed-gordijn; **—jo,** m. lap, afhangende lap; druive-tros die aan de zoldering hangt; **—r,** v. tr. ophangen, hangen; behangen, met tapijten behangen; zie **ahorcar** (iemand ophangen); (fig.) *colgar á uno*, iemand een geschenk zenden op zijn verjaar- of naam-dag; *colgar de un árbol*, aan tak of ra ophangen; *colgar los hábitos*, de toga aan de kap-stok hangen enz.; intr. hangen, hangende zijn.

colibrí, m. colibri (zeer kleine vogel).

cólic/a, f. koliek, buik-snijdingen; **—àno,** a. witte haren aan de staart hebbend (paard); **—itànte,** m. f. collicitant, mede-eigenaar op naam van wie een verkooping bij „licitatie" geschiedt (in eens verkoopen van iets dat bezwaarlijk gedeeld kan worden); a. collicitant, die colliciteert; **—o,** a. *dolor cólico*, koliek, buik-snijding; **—cuaciòn,** f. smelting, vloeibaar-making; colliquatie of ontbinding der vezelachtige en slijmerige deelen van 't bloed (geneesk.); **—uàr,** v. tr. (ongebr.) smelten, vloei-baar maken; **—uativo,** a. colliquatief, colliquatie veroorzakend (zie **colicuacion**); **—uecèr,** tr. = **colicuar**; **—ulòso,** a. met verscheidene knobbeltjes bij elkander.

coliflor, f. bloem-kool.

coliga/cion, f. bond, confederatie; complot; verbintenis; **—dura,** f. aaneen-hechting, vereeniging, verbintenis; **—miento,** m. = **coligadura**; **—r,** v. tr. in bond vereenigen, onderling verbinderen; r. zich tot een bond vereenigen.

coli/na, f. heuvel; kool-zaad (zaad van kool); **—no,** m. nog on-overgeplante kool; **—rio,** m. collyrium, smeersel voor de oogen; **—seo,** m. schouwburg, tooneel-zaal; Colosseum (in de oudheid); **—sion,** m. collisie, stoot van twee lichamen tegen elkaar; **—tigante,** m. f. colligitant, die mede een proces voert.

colm/adamente, adv. in over-vloed, overstelpend; **—ar,** v. tr. over-laden; r. over-vol raken, over-loopen; **—ena,** f. bije-korf; *tener la casa como una colmena*, het huis wel voorzien van alles hebben; **—enar,** m. plaats voor bije-korven; **—enero,** m. ijmker, bewaker van bije-korven; **—enilla,** f. morel (vrucht); **—illada,** f. = **colmillazo**; **—illar,** r. van de hoek- of slag-tanden; **—illazo,** m. beet of stoot (met de hoek- of slag-tanden); **—illo,** m. hoek- of slag-tand; *mostrar los colmillos*, de tanden laten zien; *tener colmillos*, moeilijk te foppen zijn; **—illudo,** a. stevige hoek- of slag-tanden hebbend; (fig.) op zijn hoede, niet te bedriegen; **—o,** m. top-punt; over-maat; eind, afloop; *á colmo*, overmatig, overstelpen; *llegar á colmo*, ten top stijgen, volmaakt worden.

coloc/acion, f. plaatsing; schikking; betrekking; **—ar,** v. tr. plaatsen, schikken, rangschikken; een plaatsing geven (b. v. op een kantoor); r. zich vestigen, trouwen; **—ucion,** f. (weinig gebr.) = **conversacion,** samen-spreking, gesprek; **—utor,** m. (weinig) mede-spreker, toegesprokene.

colo/dra, f. melk-emmer; ook wijn-kan bij de herbergiers; *es una colodra*, 't is een dronk-lap; **—drillo,** m. achter-hoofd; *caer de colodrillo*, achter-over vallen; **—fon,** m. datum en plaats van de uit gave van een boek; **—fona,** of **colofonia,** f. droge hars, afkomstig van de neerslag der distillatie van terpentijn; **—fonita,** f. grijs of rood graniet.

colom/bina, f. erts waaruit men zuiver lood trekt; **—bino,** m. bak om materiaal te mengen voor de potte-bakkerij; **—broño,** m. die dezelfde naam draagt als een ander (zie **tocayo**) idem; **—os,** m. ont-wrichting of onbewegelijkheid van een der ledematen.

colon, m. dikke darm, colon; **—ia,** f. kolonie; zijden lint van drie of meer vingerbreedten; **—ial,** a. koloniaal, van de koloniën; **—izable,** a. kolonizeerbaar; **—izacion,** f. kolonizatie, volk-planting; **—izador,** a. die kolonizeert; **—izar,** v. tr. kolonizeeren; **—o,** m. pachter, boer; kolonist.

coloño, m. takke-bos, die men op de weg kan dragen.

coloqu/intida, f. wilde kalebas; **—io,** m. samen-spraak, gesprek.

color, m. kleur; rouge, blanketsel; voorwendsel, masker; *color blanco leche*, room-kleur; *color quebrado* of *quebradizo*, zwakke kleur; *color vivo*, heldere kleur; *so color*, onder voorwendsel; *un color se le iba y otro se le*

venia, hij (zij) verschoot telkens van kleur; —**acion**, f. kleuring, verving; —**ado**, a. gekleurd; rood; donker gekleurd (tabak); (volkst.) gemeen, vuil; *ponerse colorado*, blozen; —**ador**, m. kleurder, die kleur geeft; —**ar**, v. tr. kleuren, verven; (fig.) vermommen, anders voor-stellen; —**ativo**, a. kleur-gevend; —**ear**, v. tr. een voorwendsel te-baatnemen, vermommen, anders voor-stellen; intr. kleuren, blozen; r. zich kleuren; —**ete**, m. rouge, blanketsel; —**ética**, a.: *colu(m)na colorética*, zuil, waarvan de schacht met bloemen en loof versierd is; —**ido**, m. kleuren-menging, „coloriet"; —**ífico**, a. kleur-voort-brengend; —**ígeno**, a. = **colorífico**; —**in**, m. = **jilguero**, m., vlas-vink; helle kleur; —**ir**, v. tr. de verf geven, kleuren; (fig.) bemantelen, anders voor-stellen; —**ista**, m. f. kolorist (e), schilder die uitmunt in zijn kleuren; —**izacion**, f. (wetensch.) 't kleur-vertoonen, aannemen eener kleur.

colos/al, a. kolossaal; —**o**, m. kolos, ontzaggelijk groot iets.

colpa, f. kroesje voor 't zuiveren van edele metalen.

cólquico, m. colchicum (plant).

columb/ino, a. van de duif, duif-achtig; zacht-aardig; —**rar**, v. tr. onderscheiden, gewaarworden, uit de verte waarnemen; (fig.) bemerken, bespeuren; (Zig.-taal) kijken; —**res**, m. pl. (Zig.-taal) oogen.

colum/elar, a.: *diente columelar*, snij-tand; —**na**, f. of **coluna**, f. kolom, zuil; colonne (troepen); (fig.) steun, steun-pilaar; —**nacion**, f. plaatsing van zuilen, rang-schikking der zuilen; —**nario**, a.: *moneda columnaria*, zilveren munt in Spaansch Indië met twee zuilen er-op en de Latijnsche woorden: *non plus ultra*; —**nata**, f. zuilen-rij, kolonnade; —**piar**, v. tr. schommelen; v. intr. schommelen; wippen; ook heen-en-weer-gaan onder 't loopen; —**pio**, m. schommel; wip; wankeling, schommeling.

colu/sion, f. (rechtst.) collusie, verstand-houding van twee partijen ten nadeele van een derde; —**sorio**, a. collusoir, betrekking hebbende op *collusie* (zie **colusion**); —**torio**, m. = **gargarismo**, gorgeling, gorgeldrank.

colza, f. kool-zaad (waaruit olie bereid).

coll/a, f. hals-stuk eener wapen-rusting; —**acion**, f. = **colacion**, lichte maal-tijd enz.; —**ado**, m. heuvel, helling van een heuvel; —**ambuco**, m. uitgeholde kalebas om eten in te bewaren; —**ar**, m. hals-keten; halsband; hals-ring of -ketting der misdadigers; —**arin**, m. zie **alzacuello**, kraag v. e. geestelijke; *collarin de columna*, rond-loopende versiering aan 't kapiteel eener zuil; —**arino**, m. boven-eind eener zuil; ijzeren riggel bij de mond van een kanon.

coll/arazo, m. zoog-broeder (ook *hermano de leche*, evenals *hermana de leche*); —**azo**, m. boere-knecht; —**eja**, f. mol-slá (van paardebloemen a. a.); —**ejas**, f. pl. kliertjes aan de hals van een schaap, naast de kop, die zeer smakelijk zijn; —**era**, f. gareel; —**eta**, f. kooltje; —**on**, m. (fam.) laf-aard; —**onada**, f. (fam.) laffe streek, lafheid; —**onería**, f. lafheid.

coma, f. komma; comma, elk der kleine intervallen waarin men iedere toon verdeelt (muziek); lethargie, dood-slaap; (oud): zie **crin**; *sin faltar una coma, sin faltar punto ni coma*, met de puntjes op de i's, nauw-keurig.

comadr/e, f. peete-moei; vroed-vrouw, (fam.) aanspraak-woord voor getrouwde vrouwen uit het volk; —**ear**, v. intr. buur-praatjes houden, links en rechts kwaad-spreken; buurbezoeken brengen; —**eja**, f. wezel; (Zig.-taal) sluip-dief; —**ería**, f. buur-praat, geklets, ouwewijve-praat; —**ero**, a. die van buur-praatjes en babbelen houdt; —**on**, m. verlos-kundige.

comal, m. platte rijst-schaal.

camand/ancia, f. bevelhebber-schap; kommandement; —**anta**, f. kommandantsche (vrouw v. e. kommandant); vlagge-schip; —**ante**, m. kommandant, bevel-hebber; *comandante general*, opper-bevelhebber; —**dantear**, v. intr. slecht bevel voeren; —**dar**, v. tr. kommandeeren, bevelen (zie **mandar**, idem); —**ita**, f. commanditaire vennootschap; —**itar**, v. tr. een som storten in een handels-onderneming en zich er zoo voor interesseeren zonder eenige handels-verplichting op zich te nemen; —**itario**, m. commanditaire vennoot; —**o**, m. kommando, bevel-voering (zie **mando**).

comarc/a, f. land-streek; grens; (oud): *en comarca* zie **cerca**, nabij; —**ano**, a. aangrenzend, naburig; —**ar**, v. tr. boomen in een rechte lijn planten; intr. grenzen.

comatos/a, f. (ziekte-leer) soort zenuw-hersenkoorts (*comatose*); —**o**, a. betrekking hebbende op de „coma" of lethargie.

comaya, f. = **zumaya**, soort nacht-uil.

comba, f. buiging, welving; moker; (Zig.-taal) graf; (fam.) *hacer combas*, het lichaam heen en weer schommelen; —**da**, f. (fam.) dak-pan; —**dura**, f. (oud) = **bóveda**, gewelf; —**lacharse**, v. r. intrigeeren; —**r**, v. tr. buigen, welven; r. krom-trekken, zich welven.

combat/e, m. gevecht; strijd; —**ible**, a. bestrijdbaar, bevechtbaar; —**idor**, **-a**, m. f. strijder, strijdster; —**iente**, m. = **combatidor**, **-a**; —**iente**, a. strijdend, vechtend; —**ir**, v. tr. bestrijden, bevechten; tegen-spreken; intr. strijden, vechten; r. met zichzelf strijd voeren, elkaar bestrijden.

combeneficiado, **-a**, m. f. mede-gebeneficieerde, mede-bevoordeelde.

combés, m. opper-dek van een schip (ook **puente** of **puente superior**).

combina/ble, a. bijeen te brengen, te combineeren; —**cion**, f. bijeen-voeging, combinatie; schikking; —**do**, a. bijeen-gevoegd, gecombineerd geallieërd (troepen of schepen van verschillende mogendheden); samen-gesteld (niet enkelvoudig); —**dor**, **-a**, m. f. die combineert of bijeen-voegt; —**r**, v. tr. bijeenvoegen, combineeren; vergelijken; r. zich innig aan elkaar verbinden, zich bijeen-voegen; —**torio**, a. van 't combineeren of bijeen-voegen.

comblezado, a. man, wiens vrouw ontrouw is, „hoorn-drager".

combo, a. gebogen, gewelfd; '—**s**, m. blok hout of steen, waarop men wijn-vaten zet, om ze voor vocht te bewaren en makkelijker te tappen; —**lú**, m. roze-krans der Mohammedanen; —**ye**, m. olie-en-azijn-zetje.

combu/rente, a. (wetensch.) brandbaar, brandend; —**stible**, a. gemakkelijk brandbaar; —**stion**, f. verbranding.

comed/ero, m. (ongebr.) eet-zaal, eet-kamer (meer: **comedor**); ook: etens-bakje van vogels; a. eetbaar; **—ia,** f. blij-spel; tooneelstuk; *comedia de capa y espada*, waarin de voorn. personen edelen of ridders zijn; *comedia de figuron*, blij-spel dat de zeden belachelijk maakt; *comedia heróica*, stuk waarin de voorn. personen vorsten zijn; *entrar en una comedia*, in een blij-spel optreden; *comedias caseras*, liefhebberij-komedie, thuis; **—iador, -a,** m. f. bemiddelaar of bemiddelaarster; **—iante, -ta,** m. f. kommediant (e), tooneel-speler, -speelster; *comediante de la legua*, rond-trekkend tooneelspeler; **—iar,** v. tr. gelijkelijk verdeelen; **—idamente,** adv. wijselijk, met gematigdheid; **—ido,** a wijs, gematigd; **—imiento,** m. discretie, gematigheid, beleefdheid; beleid; **—io,** m. middel-punt v. e. rijk, provincie enz.; (ongebr.) tusschen-tijd; **—ir,** v. tr. over-dénken, zijn maat-regelen beramen of nemen; r. zich in acht nemen; zich weerhouden; **—or,** m. eet-zaal, eet-kamer; eter, veel-eter.

comend/ador, m. commandeur, ridder met een commandement; titel van oversten van zekere godsdienstige orden; (Zig.-taal): *comendador de bola*, kermis-dief; **—dadora,** f. overste (non) van de een of andere geestelijke orde; **—adoría,** f. = **encomienda,** commandeur-schap enz.; **—ar,** v. tr. een geestelijk goed in vrucht-gebruik afstaan; **—atario,** m. geestelijke die een geestelijk goed in vrucht-gebruik bezit; **—aticio,** a. wordt gezegd van de aanbevelings-brieven door een prelaat af-gegeven; **—atorio,** a. aanbevelings-; **—ero,** a. heer aan wie de vorst een stad a. a. in leen heeft gegeven.

comensal, m. f. tafel-genoot; die met andere samen-woont, commensaal; **—idad,** f. (het) tafel-genoot of huis-genoot zijn, (het) recht om zulks te wezen.

coment/ador, -a, m. f. commentarist (e); hij of zij die commentaren maakt; **—ar,** v. tr. commenteeren, commentaren maken op; (fig.) een leelijke draai aan iets geven; **—tario,** m. commentaar, uitlegging; (fig.) boos-aardige uitleg; **—o,** m. = **comentario,**

comenza/dero, a. wat moet begonnen worden; **—dor, -a,** m. f. (ongebr.) beginner, beginster; **—r,** v. tr. beginnen; *comenzar por respuesta*, verdedigen, antwoorden verschaffen op de vragen zijner partij (advokaat).

comer, v. tr. eten; weg-vreten; vernielen, verwoesten; (fig.) verkwisten; slaan (in 't dam-spel); *comer de mogollon*, eten op kosten van een ander, klap-loopen; *comer en un bocado* of *en dos bocados*, vlug af-eten; (fam.) *comer pan con corteza*, niemands raad noodig hebben; *con su pan se lo coma*, dat moet hij weten, dat is zijn zaak; *tener que comer*, zijn levens-onderhoud hebben; *ganar de comer*, zijn levens-onderhoud verdienen; r. zich opvreten (van nijd b. v.: *comerse de envidia*); *comerse las uñas*, 't land hebben.

comer, m. (ongebr.) zie **comida, manjar,** maal-tijd, eten; *ser de buen comer*, gewoonlijk goede eet-lust hebben; goed zijn om te eten; **—ciable,** a. verhandelbaar, verkoopbaar; **—cial,** a. van de handel; **—ciante,** m. f. handelaar, handelaarster, koop-man, koop-vrouw; a. handel-drijvend; **—ciar,** v. tr. verhandelen; omgang hebben met; intr. handel drijven; **—cio,** m. handel; omgang; „commerce" (kaart-spel) koop-manschap; *comercio de negros*, slaven-handel.

comestible, a. eetbaar; m. pl. eet-waren, proviziën.

comet/a, m. staart-ster, komeet; f. vlieger (om mee te spelen); (Zig.-taal) pijl; **—ario,** a. v. e. komeet; **—edor,** m. bedrijver eener misdaad; **—er,** v. tr. bedrijven, begaan; opdragen (een zending); (oud): *cometer pleitesia* of *pleito*, een pleit beginnen, aangaan; r. zich bloot-geven, zich in iets steken; **—ida,** f. (oud) aanval; **—ido,** m. commissie; **—imiento,** m. (oud) aanval = **cometida.**

comezon, f. jeukte, jeuking; onmatige trek of begeerte; manie.

comible, a. vulg. eetbaar.

cómi/ca, f. tooneel-speelster; **—camente,** adv. komiek, grappig; **—ciàl,** a. van de comitiën; **—cio,** m. comitium, plaats waar de volks-vergaderingen der Romeinen gehouden werden; *comicios*, volks-vergaderingen in Rome; **—́co,** m. tooneel-speler; komiek; *cómicos de la legua*, reizende tooneel-spelers; **'—co,** a. komisch, komiek; van 't blij-spel of (oud): van het tooneel; grappig; **—da,** f. maal-tijd, maal; voedsel, spijs; *comida de bodegon*, onzindelijk, slecht maal; *buena* of *mala comida*, goed of slecht onthaal, maal; (fam.) *comida de poma*, goed maal dat niets kost; **—dilla,** f. dineetje; genoegen, genieting; *la caza es su comidilla*, hij is dol op de jacht; **—do,** a. verzadigd, zat; *comido por servido*, van de hand in de tand; **—ènzo,** m. begin; **—litòn,** m. zie **parasita,** klap-looper; **—litona,** f. (fam.) overvloedig, rijk maal; zwelgerij; **—lòna,** f. = **comilitona**; **—lòn, -a,** m. f. groote eter; **—llas,** f. pl. aanhalings-teekens; **—neàr,** v. intr. zich inlaten met vrouwelijk werk; **—nèro,** m. „Jan Hen", man die zich met huish. zaken bemoeit; **—no,** m. komijn.

comis/ar, v. tr. beslag leggen op, confiskeeren; **—aría,** f. commissariaat; **—ariato,** m. commissariaat, commissarisschap; **—ario,** m. commissaris; **—ion,** f. commissie; opdracht; comité; zonde, die men pleegt door iets verbodens te *doen*; **—ionar,** v. tr. in commissie zenden; een opdracht geven; **—ionario,** m. = **comisionado**; **—ionista,** m. die met een commissie belast is; agent; **—o,** m. beslag-legging, confiskeering van smokkel-waar; geconfiskeerde smokkel-waar; **—orio** ,a. (rechtst.) commissoir; *pacto comisorio*, commissoire overeen-komst, die vervalt als niet aan een bepaalde voorwaarde voldaan wordt.

comist/ion, f. = **conmistion,** mengsel, vermenging; **—rajo,** m. rommel-pot, mengsel van spijzen.

comisur/a, f. (ontleedk.) aaneen-hechting; hechting van twee deelen van de schedel; **—al,** a. (ontleedk.) betrekking hebbend op de aaneen-hechting (zie **comisura**).

comit/al, a. grafelijk; **—ativa,** f. stoet, gevolg; **'—e,** m. comes (bij de Romeinen); **—ente,** m. commitent; die een order geeft, afnemer, klant; **'—re,** m. (oud) boots-man; overman v. d. veroordeelden eener galei.

comiza, f. soort rivier-barbeel.

como, adv. evenals, gelijk; c. aangezien; naar-mate.
cómo, adv. hoe, hoedanig; *cómo quiera*, hoe ook,
cómod/a, f. commode, kast met laden; **—able,** wat geleend kan worden; **—amente,** adv. gemakkelijk, gevoegelijk.
comod/atario, m. (rechtst.) degeen die leent op titel van „commodaat"; **—ato,** m. (rechtst.) commodaat, gratis-leening, met beding om in natura terug te geven; **—idad,** f. gemakkelijkheid; wel-gesteldheid; voordeel, nut; *con comodidad*, met gemak, op z'n gemak; **—o,** m. nut, voordeel; **—oro,** m. commodore.
compac/idad, f. compactheid, ineen-gedrongenheid; **—to,** a. compact, ineen-gedrongen, beknopt.
compadecerse, v. r. mede-lijden hebben met **(de)**; overeen-komen, elkaar kunnen verdragen.
compadr/aje, m. = **compadrazgo**; **—ar,** v. intr. vriend of compater (peet) worden; **—azgo,** m. peet-schap, overeen-komst van menschen om het publiek te bedotten; **—e,** m. peet; And. vriend, kameraad; (oud): zie **protector,** beschermer en **bienhechor,** wel-doener; **—ería,** f. peet-schap, betrekking tusschen vrienden onderling of tusschen peeten.
compag/e, of **compaginacion,** f. verbintenis, regeling, vereeniging; **—inador,** m. die regelt of bijeen-brengt; **—inar,** v. tr. regelen, rang-schikken, bijeen-brengen; verteren (in 't lichaam).
compago, m. (oud) kerk-portaal.
compan/aje, m. = **—go,** m. wat men bij 't brood eet; **—iero,** m. (oud) zie **compañero**: **—o,** m. (oud) zie **compañero.**
compañ/a, f. (ongebr.) zie **compañía**; *hacer una cosa en amor y compaña*, iets in gezelschap en met genoegen doen; compagnie (soldaten); **—ero,** m. mede-gezel, kameraad; collega, confrater; partner (in 't spel); medewerker; even-knie, gelijke; weder-gade; *compañero de bromas*, mede-pretmaker; **—ía,** f. gezelschap; maatschappij; echt-genoot (e); compagnie (soldaten); tooneel-gezelschap, troep: *compañía de la legua*, reizend tooneelgezelschap; **—on,** m. zie **testículo,** teelbal.
compar, a. (muz.) die een ander begeleidt (toon).
compar/abilidad, f. vergelijk-baarheid; **—able,** a.; **—acion,** f. vergelijking; **—ador,** m. vergelijker, instrument om verschillen na te gaan; **—ar,** v. tr. vergelijken; **—ativamente,** adv. vergelijkender-wijze; **—ativo,** a. vergelijkend; **—ecencia,** f. verschijning (voor de rechter); **—ecer,** v. intr. verschijnen vóor een rechter, compareeren; **—eciente,** m. comparant, (die vóor een rechter verschijnt); **—endo,** m. daging om te verschijnen, oproeping; **—icion,** f. voor **comparecencia,** en voor **comparendo**; **—iente,** m. f. een van wederzijdsche schoon-ouders; **—sa,** f. troep figuranten, menigte gekostumeerde menschen.
compart/e, m. partij (in een rechts-geding); **—idor,** m. compartitor, tegen-rechter (tegenover de rapporteerende); **—imiento,** m. afdeeling, compartiment (in de trein b. v.); verdeeling, uitdeeling; gelijk-matige afpassing; **—ir,** v. tr. verdeelen, uitdeelen; afdeelen, indeelen; afpassen.
compas, m. maat; passer; kerk-portaal; voor-beeld, regel, stelsel; orde, opper-vlak: maat-slag; *echar el compas*, de maat slaan; **—adamente,** adv. geregeld, in de maat, naar regel en orde; **—ar,** v. tr. met de passer afmeten, afpassen; de maat aan-geven; binden, vast-maken, dringen; **—eamiento,** m. verdeeling, indeeling met de passer; **—ible,** a. deernis-waardig, erbarmelijk; mede-lijdend; **—illo,** m. (muz.) vier-kwartsmaat; **—ion,** f. mede-lijden, deernis; **—ivamente,** adv. met mede-lijden, deernis; **—ivo,** a. mede-lijdend, barm-hartig.
compat/ernidad, f. (ongebr.) zie **compadrazgo,** peetschap a. a.; **—ía,** f. = **simpatía**; **—ibilidad,** f. vereenigbaarheid; **—ible,** a. vereenigbaar, 't met elkaar kunnende „vinden"; rijmbaar.
compatri/cio, m. = **compatriota**; **—ota,** m. = **compatricio,** land-genoot; **—otismo,** m. mede-vaderlander-schap, land-genootschap.
compatron, m. mede-patroon, mede-beschermer.
compel/acion, f. (oude rechtsk.) onder-vraging over feiten en artikelen; **—ativo,** a. (spraakk.) toe-sprekend; **—er,** v. tr. dwingen, nopen.
compendi/ador, m. verkorter, schrijver v. een compendium; **—ar,** v. tr. verkorten, een uittreksel maken, compendiëeren; samenvatten; **—ariamente,** adv. (weinig gebr.) in 't kort, kortelijk; **—o,** m. overzicht, uittreksel; compendium; **—osamente,** adv. in weinig woorden, in 't kort; **—oso,** a. beknopt, verkort; **—sta,** m. schrijver v. e. overzicht, uit-treksel of compendium.
compens/able, a. beloonens-waard, te compenseeren, te vergelden, schade-loos te stellen; **—ar,** v. tr. vergoeden, vergelden, beloonen, schade-loos stellen; r. zich schade-loos stellen; **—atorio,** a. compenseerend, vergoedend, schadeloos-stellend; **—acion,** f. belooning; schadeloos-stelling, vergoeding.
compenzar, v. tr. (oud) beginnen.
compermut/ar, v. tr. verwisselen, een „beneficium" tegen een ander; **—ante,** a. die ruilt met een ander.
compersonario, m. die in 't zelfde huis in gemeenschap leeft.
compet/encia, f. geschiktheid, bevoegdheid; mede-dinging, wed-strijd (dan = **competicion**); *á competencia*, om strijd, in mededinging; **—ente,** a. bevoegd, geschikt; wat iemand toe-komt; **—entemente,** adv. op bevoegde wijze; zoo dat ieder krijgt wat hem toe-komt; **—er,** v. intr. toe-komen, van iemands bevoegdheid zijn; **—icion,** f. zie **competencia**; **—idor,** m. mede-dinger, deel-nemer aan een wed-strijd; **—ir,** v. intr. mee-dingen, concurreeren, mede-aan-spraak maken, 't zelfde nemen als een ander.
compil/acion, f. verzameling, compilatie; **—ador, -a,** m. f. compilator, bijeen-lezer van 't geen anderen geschreven hebben; **—ar,** v. tr. compileeren, bijeen-lezen, verzamelen.
compinche, m. (fam.) kornuit.
complac/edero, a. = **complaciente**; **—encia,** f. mee-gaandheid, vriendelijke gezindheid; vergenoegdheid; **—er,** v. tr.

(iemand) ten genoegen zijn, iemands zin doen; r. behagen scheppen in, vergenoegd zijn; *complacerse de*, ergens mee in-genomen zijn; **—iente**, a. mee-gaand, wel-willend; **—ientemente**, adv. op wel-willende wijze.

comple/mentario, a. aanvullend, complementair; **—mento**, m. aanvulling, voltooiing; complement; **—tar**, v. tr. vervolledigen, aanvullen, voltooien, completeeren; **—tas**, f. pl. avond-dienst of compleeten; **—tivamente**, adv. geheel voltooiend, vervolledigend; **—tivo**, a. aanvullend, completief (spraakk.); **—to**, a. volledig, voltallig, voltooid; algeheel; **—torio**, a. behoorend tot de „compleeten" (kerk-dienst).

complex/idad, f. samen-gesteldheid, ingewikkeldheid; **—ion**, f. temperament; gestel; humeur; **—ionado**, a. *mal* of *bien*, slecht of goed van temperament; **—ional**, a. van het temperament, gestel of humeur; **—ionar**, v. tr. het temperament a. a. vormen; **—o**, m. complex, samen-stel.

complic/acion, f. verwikkeling, complicatie; **—ar**, v. tr. verwikkelen, compliceeren; r. verwikkeld worden, gecompliceerd worden; een complicatie vertoonen (ziekte).

cómplice, m. f. mede-plichtige, (fig.) medestander, -standster, aanhanger, -hangster; a. mede-plichtig.

compli/cidad, f. mede-plichtigheid; **—miento**, m. zie **fin**, eind, **perfeccion**, volmaking; zie ook **surtimiento**, sorteering, keuze, en **provision**, voorraad.

complot, m. komplot, samen-zwering; **—ista**, m. f. komplot-maker, -maakster; zamenzweerder, -zweerster.

complutense, a. van Alcalá de Henares (in Spanje); m. f. iemand van Alcalá de Henares (waar beroemde universiteit).

compon, m. (wapenk.) afwisselende vier-kantjes; **—edor**, m. componist, toon-dichter; zet-raam; bemiddelaar, hij die in der minne schikt; (oud): zie **cajista** (letter-zetter); **—enda**, f. schikking met de H. Stoel te Rome om een dispensatie te krijgen; bureel, waar men de *componenda* betaalt; **—ente**, a. samen-stellend (wetensch.); **—er**, v. tr. samen-stellen, bijeen-brengen; verzinnen, veinzen; schikken, herstellen, repareeren; op orde maken, „doen" (een kamer); opmaken, tooien, verfraaien; matigen; componeeren; zetten (in de drukkerij); r. zich kleeden, zich optooien; **—ible**, a. schikbaar, in der minne te schikken, bij te leggen; **—ion**, m. componium, soort cylinder-orgel, dat allerlei melodiëen kan spelen.

comport/a, f. houten vat voor het vervoeren der geplukte druiven; **—able**, a. (ongebr.) dragelijk, duldbaar; **—amiento**, m. gedrag, houding; **—ar**, v. tr. (ongebr.) dragen of vervoeren met een ander; (ongebr.) verdragen, verduren, dulden.

compos/icion, f. samen-stelling; schikking, compositie; opstel; mengsel van medicamenten; herstelling; 't zetten (in de drukkerij); *bula de composicion*, f. machtiging verleend bij pauselijke „Cruzada"-bul om goederen te bezitten, waarvan de eigenaar onbekend is; *hacer composicion de lugar*, alles in aanmerking nemen; **—itor**, m. componist (= **componedor**, 't eerste meer gebruikelijk); letter-zetter (beter **cajista**); *compositor de repente*, improvisator; **—telano**, a. van Santiago de Compostela; **—telano**, m. iemand van Compostela (Santiago de —, in Galicië, Spanje); **—tura**, f. (ongebr.) samenstelling, versiering; bescheidenheid, ingetogenheid; herstel, reparatie; op-orde-brenging (*la compostura del cuarto*, het „doen" van de kamer).

compot/a, f. compote, geconfijte vruchten; **—era**, f. compote-schaal of pot.

compra, f. koop, aan-koop, in-koop; „boodschap"; *dar compra y véndida*, de handel veroorloven; *compra y venta*, inkoop en verkoop; **—dillo**, m. soort hombre-spel; **—do**, m. = **compradillo**; **—dor, -a**, m. f. kooper, koopster; in-kooper, in-koopster; die de „boodschappen" doet voor een of meer huishoudens; **—r**, v. tr. koopen, in-koopen, aan-koopen.

compremimiento, m. samen-drukking.

compren/dedor, -a, m. f. begrijper, begrijpster; **—der**, v. tr. begrijpen; samen-vatten; omvatten, inhouden, bevatten; verstaan; **—sibilidad**, f. begrijpelijkheid; **—sible**, a. begrijpelijk; **—sion**, f. begrip, bevatting; inhouding (het inhouden of bevatten); **—sivo**, a. vlug van begrip; omvattend, veelomvattend.

compres/a, f. (heelk.) compres, verband op een wond; **—ible**, a. (wetensch.) samendrukbaar; **—ion**, f. samen-drukking, samenpersing; (spraakk.) zie **sinéresis**, samentrekking van twee letter-grepen of twee klinkers; **—ivo**, a. om mee samen te drukken; **—or**, a. samen-drukkend, ineen-drukkend.

comprim/ible, a. samen-drukbaar; **—ir**, v. tr. samen-drukken, ineen-drukken; inhouden, tegen-houden; r. zich inhouden, inbinden.

comprob/acion, f. bevestiging; legalisatie; **—ar**, v. tr. bevestigen; collationeeren.

comprofesor, m. mede-leeraar, adjunct v. e. leeraar of onderwijzer.

compromet/er, v. tr. in iets betrekken, verantwoordelijkheid stellen; compromiteeren; in gevaar brengen; scheids-rechters stellen, om zich aan hun uitspraak te houden; r. zich verbinden, betrokken raken in; zich compromiteeren, in gevaar brengen; **—imiento**, m. het zich compromiteeren enz. (zie **comprometer**).

compromis/ario, m. (rechtst.) scheids-rechter, arbiter; **—ion**, f. (ongebr.) het aannemen van een „compromis"; **—o**, m. compromis, een der drie manieren om kanonieke verkiezingen te houden; onderwerping aan een scheids-gerecht, de acte waarbij; (ongebr.) *estar, poner en compromiso*, twijfelachtig worden, in twijfel trekken.

comprotector, -a, m. f. mede-beschermer, -beschermster.

comprovincial, a. van dezelfde provincie (bisschop, tot dezelfde „metropolis" behoorend als een ander bisschop).

compuerta, f. kleine deur in een groote; sluis; (oud): gordijn aan 't portier der rijtuigen; schouder-lap, waarop het kruis eener ridderschap geborduurd is; *compuertas* f. pl. (fam.) wimpers, oog-haren.

compuest/a, f. (Zig.-taal): voor-zorg der dieven om van kleeding te verwisselen; **—amente**, adv. fatsoenlijk, bescheidenlijk, zie **ordenadamente**; **—as**, f. pl. samen-gesteld-bloemigen (plantk.); **—o**, m. samen-stelling, samen-gesteld woord.

compuls/a, f. (rechtst.) afschrift, uittreksel eener compulsoire acte; **—ar,** v. tr. compulseeren, acten of registers nagaan; **—ion,** f. dwang; **—ivo,** a. (rechtst.) dwingend; **—o,** a. en p. p. gedwongen, genoopt (van **compeler**); **—or,** m. hij die dwingt of noopt; **—orio,** a. (rechtst.) compulsoir, tot overlegging van bewijs-stukken verplichtend (ook de akte zelf).

compun/cion, f. zelf-verwijt (dat men gezondigd heeft); **—gimiento,** m. (ongebr.) zie **compuncion**; **—gir,** v. tr. (ongebr.) zelfverwijt veroorzaken; r. zelf-verwijt hebben over zonden; **—givo,** a. prikkelend.

compurga/cion, f. kanonieke purge of rechtvaardiging; **—dor,** m. hij die de „compurgatie" van de beschuldigde aan-neemt (zie 't vorige wrd).

compuse, -pusiste, -puso, -pusimos, -pusisteis, -pusieron, pr. pf. van **componer.**

comput/acion, f. computatie, berekening (der tijden voor feesten); **—ar,** v. tr. computeeren, de tijden berekenen; **—ista,** m. hij die computeert, de tijden berekent; **'—o,** m. berekening der veranderlijke feest-dagen; berekening.

comptos, m. (ongebr.) zie **cuenta,** rekening.

comulacion, f. zie **acumulacion,** opeenhooping, accumulatie.

comulgar, v. tr. commulgeeren, het sacrament van 't avond-maal toe-dienen; intr. de communie doen, 't sacrament van 't 't avondmaal ontvangen.

comun, a. gemeenschappelijk, algemeen; gewoon, alledaagsch; *comun de dos,* tweeslachtig (in de spraakk.); *por lo comun,* gewoonlijk, gemeenlijk; *en comun,* gemeenschappelijk; m. gemeente, gezamenlijke bewoners eener stad; latrinen; **—a,** f. hoofdkanaal, waaruit men water afleidt; **—al,** a. (ongebr.) zie **comun**; (oud) middel-matig; gemeentelijk, gemeenschappelijk van de bewoners van een of meer dorpen; **—al,** m. gemeente, gezamenlijke bewoners eener plaats (zie **comun**); **-divisor,** m. gemeene deeler (rekenk.); **—ero,** a. bij 't volk bemind; m. mede-eigenaar; Castiliaansche opstandeling onder Karel V; **—es, (los),** f. pl. het Engelsche Lager-huis; **—ial,** a. gemeentelijk, op een gemeente of gemeenschap betrekking hebbende; **—icabilidad,** f. eigenschap van zich te kunnen mede-deelen, of mede-gedeeld te worden; **—icable,** a. mede-deelbaar, -zaam; gezellig; **—icacion,** f. gemeenschap, mede-deeling; omgang; **—icar,** v. tr. mede-deelen, kennis-geven; raad-plegen; r. omgang hebben, gemeenschap hebben; ineen-loopen; **—icativo,** a. mede-deelzaam, houdende van gezellige omgang; **—icatorias,** *letras comunicatorias,* certificaat; **-icatorio,** a. wat medegedeeld moet worden; **—idad,** f. gemeenschappelijkheid; gemeenschap (als lichaam); geestelijk huis, klooster; gemeene grond (doch in deze zin weinig gebr.); gelijkenis, overeen-komst (idem); **—ion,** f gemeenschap; communie; kameraadschap, om-gang, aan-sluiting; **—ismo,** m. communisme; **—ista,** m. f. (rechtst.) die gemeenschappelijk met anderen bezit; aanhanger van 't communisme; **—itario,** m. (zie **comunista**); **—mente,** adv. gewoonlijk, gemeenlijk; in 't algemeen.

comuña, f. mengsel van tarwe en rogge; overeen-komst voor 't weiden van vee; handels-gezelschap, maatschappij.

comutador, m. commutator (telegrafie).

con, pr. met; door; bij; *con que,* als, indien maar; *conque,* dus, derhalve; *con todo,* ondanks alles, alles wel-beschouwd; *para con sus padres,* jegens zijn ouders; *conmigo,* met mij (in pl. van *con mi*), *contigo,* met jou (in pl. van *con ti*); *consigo,* met zich (in pl. van *con si*); *soñar con,* droomen van.

conato, m. poging; hard-nekkigheid; (rechtst.) plan, daad die een begin van uitvoering gehad heeft.

concad/a, f. concade, oude land-maat; **—enar,** v. tr. (ongebr,) aaneen-ketenen, aaneen-rijgen (denk-beelden, woorden a. a.).

concambio, m. (zie **cambio,**) ruil, wisseling.

concameracion, f. vakje, afdeeling v. e. schelp.

concatedralidad, f. vereeniging van twee cathedrale kerken.

concaten/acion, f. aaneen-ketening, aaneenrijging (fig.); **—amiento,** m. **concatenacion**; **—ar,** v. tr. = **encadenar,** tot een keten maken, aaneen-rijgen.

concausa, f. mede-oorzaak; bij-komende ziekte.

cóncava, of **concavidad,** f. holte.

concav/acion, f. uit-holling, uit-steking der borst; **—idad,** f. = **cóncava**; **'—o,** a, hol; ook holte en = **cóncava**; **'—o cóncavo,** a. bi-concaaf, d. w. z. aan weerszijden hol; **-convexo,** a. concaaf-convex. d. w. z. aan de eene kant hol, aan de andere bol.

conceb/ible, a. op te vatten, te begrijpen, te concipieeren; **—imiento,** m. = **concepcion**; **—ir,** v. tr. opvatten, begrijpen; intr. zwanger worden; concipiëeren.

conceder, v. tr. toe-staan, veroorloven.

concej/al. m lid van een raad; **—il,** a. van e. raad; **—o,** m. raad, vooral gemeenteraad; ook: stad-huis; *la casa del concejo,* het stad-huis.

concelebrar, v. tr. mede-vieren, samen vieren.

concento, m. samen-klank, concert, harmonie: (fig.) gemurmel (van water).

concentr/able, a. concentreerbaar, naar 't middel-punt over te brengen, sterker te maken; **—acion,** f. concentratie, over-brenging naar 't middel-punt, versterking (van alcoh. dranken b. v.); **—alizacion,** f. con-centralizatie, over-brenging van alle macht naar 't middel-punt, de hoofd-plaats; **—ar,** v. tr. concentreeren (ongebr.), zie **reconcentrar**; r. zich concentreeren (ongebr.) zie **reconcentrarse.**

concéntrico, adv. concentriek, concentrisch (één middelp. hebbend).

concep/cion, f. conceptie, bevatting, opvatting, begrip; het concipiëeren, of zwanger worden; Ontvangenis van Maria (ook als eigen-naam gebruikelijk); **—tear,** v. intr. gemakkelijk kwink-slagen zeggen; **—tible,** a. begrijpelijk; **—tibilidad,** f. begrijpelijkheid, begrips-vermogen; **—tista,** m. f. iemand vervuld van nieuwe denk-beelden; **—tivo,** a. conceptief, wat doet vatten, begrijpen of concipiëeren; **—to,** m. concept; begrip; opvatting; kunst-gedachte; uitspraak; onderschei-

dings-vermogen; **—tor,** a. die begrijpt, opvat of concipiëert; **—tualismo,** m. conceptualisme (wijs-begeerte van Abélard); conceptualisme: **—tuar,** v. intr. denken over iets onbekends, een opvatting hebben van, over (*de, por*); **—tuosamente,** a. vernuftig; **—tuoso,** a. vernuftig, geestig.

concern/encia, f. zie **respecto,** betrekking, aanbelang; **—iente,** a. betrekkelijk, aangaande; **—ir,** v. tr. betreffen, aan-belangen, betrekking hebben op.

concert/acion, f. (ongebr.) zie **contienda, disputa,** on-eenigheid; **—adamente,** adv. in overeen-stemming, ordelijk; **—ador,** m. bemiddelaar, verzoener; *concertador de privilegios,* minister van 't dep. der privilegiën; **—ante,** a. concertant, mede-speler of -speelster in een concert; „concertante", muziekstuk voor twee instrumenten die beurtelings dezelfde partij spelen; **—ar,** v. tr. (con) schikken, regelen, in orde brengen; onderhandelen, overeen-komen omtrent een prijs; 't eens worden omtrent de uitvoering v. e. voor-nemen; verzoenen; een klop-jacht honden; intr. passen, behoorlijk zijn; r. met elkaar een schikking treffen, overeenkomen.

conces/ion, f. vergunning, concessie; gunst, privilegie; *concesion de mas término,* akte waarbij uitstel verleend wordt; **—ionario,** m. concessionaris, degeen aan wie een con cessie gedaan wordt of is.

concia, f. ingesloten deel v. e. heuvel.

concibimiento, m. zie **concepcion,** opvatting, begrip, ontvangenis; en **concepto, idea,** begrip, denk-beeld, opvatting.

concidencia, f. = **coincidencia.**

concien/cia, f. geweten; bewustheid; *ancho de conciencia,* ruim van geweten; *en conciencia,* in eer en geweten; *conciencia callosa,* lett. eeltig geweten, d. i. verhard g., *cargar la conciencia,* het geweten bezwaren (met); **—zudo,** a. gewetens-vol.

concierto, m. concert; overeen-stemming, orde; goede verstand-houding, eens-gezindheid; klop-jacht; *de concierto,* in overeenstemming, „eens".

concili/able, a. verzoenlijk, verzoenbaar; **—ábulo,** m. onwettige geheime vergadering; plaats waar de praetoren enz. het verzamelde volk berechtten (in 't oude Rome); **—acion,** f. verzoening, bij-legging; eensgezindheid; vriendschaps-bewijs, gunst; **—ador, -a,** m. f. verzoener, -ster, bemiddelaar, -ster; **—ar,** v. tr. verzoenen, tot of in overeen-stemming brengen; rijm-baar maken; r. zich de gunst van iemand verwerven; **—ar,** m. (ongebr.) lid v. e. „concilie"; a. van een „concilie"; **—ativo,** a. verzoenend; **—atorio,** a. waarvan 't doel verzoening is; **—o,** m. concilie of kerk-vergadering; verzameling decreeten van zulke vergaderingen; (fam.) *tener concilio,* raad-slaan, konkelen.

concin/idad, f. samen-klank der woorden, aantal der woorden; **—o,** a. (ongebr.) harmonieus, talrijk.

concis/amente, adv. kort, beknopt; **—ion,** f. beknoptheid, bondigheid; **—o,** a. beknopt, bondig.

concit/acion, f. opwinding, onrust; „standje", opzetting, opruiing; **—ador,** m. opruier; **—ar,** v tr. opzetten, aanzetten; uitlokken; opruien; **—ativo,** a, opzettend, opruiend.

conciudad/ania, f. mede-burgerschap; **—ano, -a,** m. f. mede-burger, -burgeres.

conclam/acion, f. aanroeping v. e. doode met kreten en trompet-geschal (bij de Romeinen); **—itacion,** f. onstuimig geschreeuw, geroep.

conclav/e, m. conclave, vergadering van kardinalen voor de verkiezing v. e. paus; (het) lokaal daarvoor; (ongebr.) geheime vergadering; **—ista,** m. hij die een kardinaal in het conclave volgt en zich met hem opsluit.

conclu/da, f. aas aan de valken gegeven om ze aan te zetten bij de reiger-jacht; **—ir,** v. tr. beëindigen, afsluiten; besluiten; een gevolg-trekking maken; overtuigen; een tegenstander ontwapenen door het heft van zijn zwaard te grijpen; **—sion,** f. besluit; einde; gevolg-trekking; beslissing; *en conclusion,* om kort te gaan, ten slotte; **—sivo,** a. beslissend, beëindigend; **—so,** a. (ongebr.) begrepen in, ingesloten; **—yente,** a. beslissend, overtuigend, afdoend.

concofrade, m. mede-broeder in een broederschap.

concolega, m. mede-collegiaan, school-kameraad.

concom/erse, v. r. jeuk hebben en de schouders bewegen; **—imiento,** m. schouder-„scheuking"; **—io,** m. zie **concomimiento;** **—itancia,** f. verband v. e. zaak met een andere, samen-loop; **—itante,** a. samengaand, *gracia concomitante,* genade die God ons schenkt om onze daden verdienstelijk te doen zijn; *sintomas concomitantes,* verschijnselen die gewoonlijk een ziekte vergezellen; **—itar,** v. tr. (ongebr.) vergezellen, voegen bij; **—itar,** v. intr. samen handelen, in overeen-stemming optreden.

concord/able, a. verzoenbaar, schikbaar; **—acion,** f. overeen-stemming, onderlinge harmonie; **—ador,** m. vrede-stichter, bemiddelaar; **—ar,** v. tr. verzoenen, met elkaar in overeen-stemming brengen; schikken; intr. 't vol-komen met elkaar eens zijn; **—ata,** f. = **—ato,** m. concordaat, overeen-komst tusschen Paus en Vorst omtrent godsd. aangelegenheden in de staat; **—e,** a. een-stemmig, van 't zelfde gevoelen; **—emente,** adv. eenstemmig; **—ia,** f. eensgezindheid; samen-klank, harmonie; overeenkomst, tractaat; *de concordia,* met algemeene instemming; **—ial,** m. concordiaal, priester v. d. Concordia-tempel.

concorporeo, a. die door een goede communie het lichaam van Chr. deel-achtig wordt.

concrec/ible, a. vast of concreet kunnende worden; **—ion.** f. vast-wording, concretie.

concret/ar, v. tr. concreet maken, in vaste vorm overbrengen; r. zich tot één onderwerp beperken; zich samen-vatten; concreet of vast worden; **—o,** a. concreet, tastbaar, in vaste vorm of toestand, nauw-keurig.

concub/ina, f. bijzit, bijwijf; **—inario,** m. een bijzit hebbend; **—inato,** m. concubinaat, onwettige samen-leving met een vrouw; **—ino,** m. bij-slaper, bed-genoot v. e. bijzit of bijwijf; **—io,** m. (ongebr.) oogenblik voor de nacht-rust; **—ito,** m. onwettige bijslaap.

conculcar, v. tr. met voeten treden, vertreden, versmaden.

concuñado, a. wordt gezegd van twee broeders die twee zusters, twee zusters die twee broeders of broeder en zuster die met zuster en broeder gehuwd zijn (onderling verzwagerd).
concupisc/encia, f. geslachts-drift; onmatige begeerte (naar wat ook); **—ente,** a. begeerig, tuk hunkerend; **—ible,** a. begeerte opwekkend.
concurr/encia, f. gezelschap, toe-loop bijstand, hulp der genade; toevallige samenkomst van verschillende zaken; **—ir,** v. intr. bijeen-komen, met anderen ergens (veel) komen; samen-loopen, samen-gaan; concurreeren om, dingen naar 't zelfde, medewerken.
concurs/ar, v. tr. zijn goederen in handen v. e. scheids-rechter stellen tot de algeheele afbetaling der schulden; **—o,** m. mede-werking, toeloop, volks-verzameling; hulp; wedstrijd, mede-dinging; *concurso de acreedores,* vergadering van schuld-eischers.
concus/ion, f. geld-afpersing, knevelarij; **—ionario,** m. geld-afperser, knevelaar.
conch/a, f. schelp; schild of schaal (v. e. schild-pad): baai waar men ankert; munt van 8 maravedises; al wat schelp- of schulp-vormig is (b. v. souffleurs-hokje); (Zig.-taal) parel-snoer, ook: schild (verdedigings-middel); *concha marina,* zee-schelp; *tener muchas conchas,* leep, slim zijn; *Concha,* ook kleine naam voor *Concepcion,* vrouwe-naam; **—abanza,** f. (ongebr.) ('t) zich op zijn gemak zetten; (fam.) komplot, kuiperij; **—abar,** v. tr. bij 't scheren van schapen de verschillende kwaliteiten van wol mengen; (oud) (fig.) vereenigen, toevoegen; **—abarse,** v. r. zich vereenigen om samen een slechte daad te doen, heulen; **—ado,** a. bedekt met schelpen; **—il,** a. (ongebr.) zie **conchado;** m. purper-schelp of murex; **—oso,** a. vol schelpen; **—udo,** a. bedekt met schelpen; (fam.) leep, slim, handig
cond/ado, m. graafschap (titel en land); **—al,** a. grafelijk; **—e,** m. graaf (adell. titel).
condecente, a. behoorlijk, passend, waardig.
condecoracion, f. eere-teeken, teeken van waardigheid, decoratie, versiering.
condecorar, v. tr. versieren, decoreeren; eeren.
conden/a, f. veroordeeling, vonnis; **—able,** a. veroordeelens-waard, laakbaar; **—acion,** f. veroordeeling; verdoemenis; *es una condenacion.* 't is onuitstaanbaar; **—ador,** m veroordeelaar; **—ar,** v. tr. veroordeelen; laken; verdoemen; toe-spijkeren (deur of venster); *pieza de condenar,* slot v. stal- of inrij-deur, waarvoor om geopend te worden eerst een luikje moet ontsloten worden; r. schuld bekennen; ter helle gaan; **—as,** f, pl. veroordeeling, de straffen waartoe men veroordeeld is; **—atorio,** a. (rechtst.) veroordeelend.
condens/a, f. (ongebr.) etens-kast; kleeren-kast; **—abilidad,** f. condenseerbaarheid, samen-drukbaarheid; **—able,** a. condenseerbaar, samen-drukbaar; **—acion,** f. condenseering, dikker-making (v. e. vloeistof, een gas a. a.); **—ador,** m. condensator (machine om te condenseeren); **—ante,** a. verdikkend, de sappen verdikkend (genees-middel); **—ar,** v. tr. condenseeren, dikker of vaster maken; **—ativo,** a. de eigenschap hebbend van te verdikken.
condesa, f. gravin; (oud) eere- of gezelschaps-dame.
condescend/encia, f. neer-buigendheid, meegaandheid; **—er,** v. intr. neer-buigend zijn, mee-gaand zijn.
condesil, a. (ongebr.) zie **condal.**
condest/able, m. connétable (oude mil. waardigheid); (zeew.) sergeant-majoor eener marine-brigade; **—ablía,** f. connétable-schap; recht-bank van Fransche maarschalken.
condia, f. parel-moer.
condicion, f. voor-waarde; toestand; stand; omstandigheid; *con condicion de que,* op voorwaarde dat, mits; *condicion imposible de derecho,* onbestaanbare rechts-toestand; (oud) *poner, ponerse* of *tener en condicion,* blootstellen, in de waag-schaal stellen, *tener condiciones,* kuren, grillen hebben; **—ado,** a. *mal* of *bien,* in slechte of goede toestand; **—al,** a. voorwaardelijk; **—ar,** v. tr. overeenkomen; aan-passen; benutten.
condign/amente, adv. in behoorlijke verhouding of proporties; **—idad,** f. overeenstemming met de verdienste, met de schuld; **—o,** a. in overeen-stemming met verdienste of schuld.
condi/menticio, a. als een condiment of toe-voegsel (bij spijzen); **—mento,** m. condiment, toe-voegsel (om spijzen smakelijker te maken); **—r,** v. tr. (ongebr.) stichten; (ongebr.) door toevoeging smakelijker maken.
condiscípulo, -a, m. f. mede-leerling(e).
condistinguir, v. tr. (ongebr.) zie **distinguir.**
condol/ecerse, v. r. zie **condolerse; —encia,** f. rouw-beklag; **—er,** v. tr. zie **compadecer,** deel-nemen, deel-neming toonen in; r. deelnemen.
condoma, f. soort antiloop in Zuid-Afrika met spiraal-vormige horens.
condon/acion, f. kwijt-schelding, genade, gratie aan een veroordeelde; zending van 't verschuldigde bedrag; **—ar,** v. tr. kwijtschelden, genade schenken; **—ato,** m. een der monniken van St. Sulpicius in Bretagne, die afhankelijk waren v. e. vrouwe-klooster.
condor, m. Zuid.-Amerikaansche gier.
condotiero, m. „condottiere", aan-voerder van avonturiers.
conduc/cion, f. geleiding, vervoer; huur, vracht; **—encia,** f. welvoegelijkheid, passendheid; **—ente,** a. welvoegelijk, passend, behoorlijk; **—idor,** m. (oud) zie **conductor; —ir,** v. tr. geleiden, leiden, voeren; intr. gepast, behoorlijk zijn; r. zich gedragen; **—ta,** f. zie **conduccion,** gedrag; geleide, vervoer; zending; besturing; opdracht voor de lichting van troepen en de overbrenging naar hun bestemming; overéenkomst, tractaat, capitulatie; rekruut van de militie; **—tible,** a. geleidbaar, de geleidbaarheid betreffend; **—tivo,** a. wat dient of geschikt is om te geleiden of te leiden; **—to,** m. leiding, kanaal; *por conducto de,* door bemiddeling of tusschen-komst van; **—tor, -a,** m. f. geleider, geleidster, leider(ster), bestuurder (-ster).
conducho, m. tienden in natura.
conduje, *condujiste, coddujo, condujimos,*

condujisteis, *condujeron*, pr. pf. van **conducir.**
condumio, m. spijs, „iets te blikken” (fam.) *¿Hay mucho condumio?* valt er veel te bikken?
condutal, m. greppel, goot voor regenwater.
conej/a, f. wijfje v. e. konijn; **—al,** m. of **conejar,** m.; ook (fam.) armen-wijk, schooiers-wijk; **—ar,** = **conejal,** plaats waar veel konijnen zitten; **—ear,** v. intr. uitvluchten zoeken, zich listig trachten te ont-trekken; **—era,** f. konijnen-hol, plaats waar konijnen gekweekt worden; **—ero,** m. konijne-kweeker; **—o,** m. konijn; **—una,** f. konijne-haar, -bont; **—uno**. a. van 't konijn, van 't konijne-geslacht.
conex/ar, v. intr. in verband of verbintenis zijn; r. zich in verbintenis stellen, in connectie zijn; **—idad,** f. verband, verwantschap; **—ion,** f. connectie, verbintenis, band; **—o,** a. (rechtst.) connex, in verband.
confabula/cion, f. samen-spreking, gemeenzaam, partikulier onderhoud; **—dor,** m. die gemeenzaam met zijn gehoor praat terwijl hij als redenaar moest spreken; verteller van baker-praatjes; **—r,** v. intr. praten, een onderhoud hebben; r. 't samen eens zijn.
confalon, m. kerkelijke banier.
confeccion, m. vervaardiging; aan-maak, makerij; toe-bereidsel (in de apotheek); **—ador,** m. aan-maker, vervaardiger; toebereider; **—ar,** v. tr. vervaardigen, aan-maken, gereed-maken, fabriceeren; toe-bereiden (in de apotheek), klaar-maken.
confedera/cion, f. bond, confederatie; verbond; **—r,** v. tr. in een bond vereenigen; r. zich tot een bond vereenigen.
confer/encia, f. samen-spreking, overleg; onder-houd; voor-dracht, lezing; conferentie; **—enciar,** v. intr. zich onder-houden, een conferentie hebben of houden; samen-spreken; voor-drachten of lezingen houden; **—ir,** v. tr. confereeren; vergelijken; toe-staan, toekennen, toewijzen; *conferir honores*, eerbewijzen toekennen.
confes/ante, m. biechteling, iemand die bekent of biecht; **—ar,** v. tr. bekennen; biechten; *confesar de plano*, alles bekennen; *confesar en tormento*, op de pijn-bank bekennen; **—arse,** v. r. biechten, ter biecht gaan; **—ion,** f. bekentenis; biecht; **—ional,** m. hand-leiding voor 't biechten; **—ionario,** m. biechtstoel; boek over de biecht; **—ionera,** of **confesionariera,** f. non belast met de biecht-stoelen; **—o,** **-a,** m. f. leeke-broeder, converse (soort non); leeke-zuster, weduwe die non wordt; bekeerde Jood of Jodin (tot het katolicisme); **—onario,** m. biechtstoel; **—or,** m. biecht-vader; *confesores*, Heilige Confessors.
confia/ble, a. betrouwbaar; **—damente,** adv. vertrouwelijk, met vertrouwen; **—do,** a. aanmatigend, vermetel; vertrouwend, goedvertrouwend; **—dor,** m. mede-borg; (oud) die vertrouwt; **—nza,** f. vertrouwen; vertrouwelijkheid, gemeenzaamheid; geheime overeen-komst; vertrouwelijke mede-deeling, confidentie; *en confianza*, vertrouwelijk, onder geheim-houding; *de confianza*, op gemeenzame voet (met iemand omgaan a. a.)
confiden/cia, f. mede-deeling v. e. geheim, confidentie; **—cial,** a. vertrouwelijk; **—ciario,** m. confidentiaris, genietend van de titel, maar niet van 't vrucht-gebruik v. e. kerkelijk goed of „beneficium”; **—te,** m. f. vertrouweling(e); Moor, spion; kanapee met twee zit-plaatsen tegen-over elkaar; a. vertrouwbaar: trouw, betrouwbaar; **—temente.** adv. in vertrouwen.
configur/acion, f. uiterlijke vorm of vorming, wijze waarop de verschillende deelen aaneengevoegd zijn; configuratie; (oud) gelijkenis; **—ar,** v. tr. een zekere vorm geven, in elkaar zetten.
confin, m. grens; **—amiento,** m. ballingschap; **—ar,** v. intr. aan-grenzend zijn; tr. verbannen; r. zich ergens bannen; **—es,** m. pl. grenzen (v. e. land); **—gir,** m. klaar-maken, toe-bereiden (drankjes a. a.); **—idad,** f. aangrenzendheid (van twee landen).
confirm/acion, f. bevestiging; ook in kerkelijke zin; **—adamente,** adv. stellig; **—ador,** m. bevestiger; **—ar,** v. tr. bevestigen, goed-keuren; staven; versterken; confirmeeren (in de kerk); **—arse,** v. r. in een besluit gesterkt worden; zekerheid krijgen; geconfirmeerd of bevestigd worden (in de kerk); **—ativo,** a. bevestigend; **—atorio,** a. (rechtst.) bevestigend (vonnis b. v.).
confisc/able, a. te confiskeeren, confiskeerbaar; **—acion,** f. confiscatie, beslag-legging; in-beslag-name v. een goed ten bate van de heer wegens niet-nakoming van verplichtingen; **—ante,** m. die confiskeert; **—ar,** tr. confiskeeren, aan de schat-kist toewijzen.
confit/ar, v. tr. konfijten, inmaken; (fig.) verzachten, matigen; **—e,** m. suikertje, suikerboom; **—ente,** m. (rechtst.) confitent, die een volledige bekentenis aflegt; **—era,** f. suikertjes-doos of -schaaltje; **—ería,** f. banketbakkers-winkel, suiker-bakkerij; **—ero,** **-a,** m. f. suiker-bakker, banket-bakker, „confiseur”; **—ico,** **confitillo** of **confitito,** m. sprei-steek in de vorm van suiker-boonen; **—ura,** f. konfituur, in suiker-gelegde vruchten a. a.; gelei; **—urería,** f. konfituurwinkel, konfituur-makerij; **—urero,** **-a,** m. f. konfituren-verkooper (-ster).
confla/cion, f. smelting (v. metalen); **—gracion,** f. groote brand; **—til,** a. (ongebr.) van gegoten metaal.
conflicto, m. schok, botsing; conflict, strijd.
conflu/encia, f. samen-vloeiing; **—ente,** a. (ziektek.) dicht-opeen, van pokken; samenvloeiend, ineen-loopend; **—ir,** v. intr. samenvloeien.
conform/acion, f. samen-stelling, vorming; **—ar,** v. tr. regelen, inrichten naar, in overeen-stemming brengen met iets; **—ar,** v. intr. overeen-komen, van 't zelfde gevoelen zijn; **—arse,** v. r. zich schikken, zich bij iets neer-leggen; *conformarse con la voluntad de Dios*, berusten in de wil Gods; **—e,** adv. naar mate, volgens, naar; **—e,** a. overeen-komstig, evenredig; een-stemmig, in-stemmend; geschikt; **—emente,** adv. daar-mee in overeen-stemming, dien-overeen-komstig; **—idad,** f. overeen-stemming, overeen-komst (in de zin van gelijkenis); goede verstandhouding, een-stemmigheid; berusting; *de conformidad*, een-stemmig; *en conformidad* = **conformemente**; *en esta conformidad*, onder die voorwaarden.
confort/acion, f. sterking; opbeuring, troost; **—ador,** **-a,** m. f. vertrooster, -es; **—ador,**

a. vertroostend, opbeurend; —**amiento,** m. = **confortacion; —ante,** a. troostend, sterkend, opbeurend; versterkend (geneesm.); goed-doend; *confortantes,* polsmofjes („mitaines"); —**ar,** v. tr. sterken, troosten, versterken, aanmoedigen; r. zich sterken. troosten, versterken; —**ativo,** a. opwekkend, versterkend (m. zulk een middel); —**e,** m. (ongebr.) zie **confortativo,** (fig.) (ongebr.) opbeuring, troost.

confraccion, f. breuk, breking.

confrad/e, m. zie **cofrade; —ía,** f. zie **cofradía.**

confrag/oso, a. zie **fragoso; —uacion,** f. alliage v. metalen.

confrat/ernal, a. broederlijk, amts-broederlijk, vak-genootschappelijk; —**ernar,** v. intr. (ongebr.) verbroederen, zie **hermanarse; —ernidad,** f ambts- of wapenbroederlijkheid, wapen-broederschap. Zie **hermandad,** idem.

confricacion, f. het tegen elkaar aan wrijven, wrijving.

confront/acion, f. confrontatie; (fig.) overeen-stemming, sympathie; —**ar,** v. tr. confronteeren, vergelijken; intr. passen, voegen, simpatizeeren; aan-grenzen; (oud) overeenkomen, gelijken, 't eens zijn.

confu/ndimiento, m. ziels-beroering, ont-roering; —**ndir,** v. tr. verzwaren, dooreen halen, vermengen; in de war brengen; beschaamd maken; op z'n neus doen kijken; r. in de war raken; zich vernederen; —**samente,** adv. verward; vaag, onduidelijk; —**sion,** f. verwarring; wan-orde; verlegenheid; verwardheid, onduidelijkheid, (Zig.-taal) gevangenhok; —**so,** a. verward; in de war, vermengd; vaag, onduidelijk; van streek, verlegen, konfuus; *in confuso,* verward, vaag; —**tacion,** f. weer-legging, omver-werping (van beweringen); —**tar,** v. tr. weer-leggen, omverwerpen, ontzenuwen (beweringen).

congel/able, a. stol-baar, bevries-baar; —**acion,** f. stolling, bevriezing; —**ar,** v. tr. doen stollen, doen bevriezen; r. stollen, bevriezen (wetensch.); —**ativo,** a. bevriezend, „koud-makend" (mengsel b. v.).

congeminacion, f. (wetensch.) congeminatie, dubbele gelijk-tijdige wording.

congen/érico, a. (wetensch.) van het zelfde „genus", soort of geslacht; gelijk-soortig, gelijk-slachtig; —**iar,** v. intr. overeen-stemmen, simpatizeeren; ⁓**ito,** a. tegelijk geboren.

conge/rie, f. (wetensch.) ophooping, verzameling; —**stion,** f kongestie, bloed-ophooping; —**stivo,** a. (wetensch.) congestief; wat opgehoopt is.

congi/al, a. van de inhoud van één **congio** (= 3 L.), oude maat; —**o,** m. maat van 3 L. bij de Romeinen.

conglo/bacion, f. oprolling, opkluwing; (fig.) vereeniging van bewijzen, van argumenten; —**bar,** v. tr. ophoopen, tot een bal maken; —**merar,** v. tr. (wetensch.) ineen doen smelten, zich opeen doen pakken; r. zich op een-pakken, zich aaneen-sluiten, samen-klitten; zich vereenigen.

conglu/ativo, a. verslijmend, slijmerig, kleverig-makend, zie **conglutinante; —tinacion,** f. (heelk.) hechting, aaneen-kleving; —**tinante,** a. hechtend (middel b. v., dat wonden hecht); —**tinar,** v. tr. doen aaneenkleven of hechten; —**tinarse,** v. r. aaneenkleven, zich hechten, slijmerig, kleverig worden; —**tinativo,** a. (heelk.) conglutinatief, wat doet kleven; —**tinoso,** a. kleverig, slijmerig.

congoj/a, f. angst, beklemdheid, zie **desmayo, angustia,** idem; —**osamente,** adv. angstig, met angst; —**oso,** a. naar, beangstigend; bedroefd.

congol/eño, a. Kongoleesch, van de Kongo; —**eño, -a,** m. f. Kongolees, Kongoleesche.

congoria, f. bryonia (klim-plant, soort wilde wingerd).

congra/ciar, v. tr. in iemands gunst trachten te komen, iemands welwillendheid trachten te winnen; r. zich achting en welwillendheid winnen; —**tulacion,** f. geluk-wensch, adres van geluk-wensching; —**tular,** v. tr. geluk-wenschen; r. zich geluk-wenschen. deelnemen in 't geluk v. e. ander; —**tulatorio,** a. van geluk-wensching.

congreg/acion, f. gemeenschap, kerk-genootschap, gezindheid; congregatie (vereeniging van verscheidene kloosters onder een superieur; zie **cofradía,** (broederschap); vergadering van prelaten en kardinalen in 't pauselijk hof; kapittel, vergadering van monniniken; *congregacion de los fieles,* de universeele kerk (de Katolieke); —**ado,** a. (wetensch.) in de massa vereenigd, opeen-gepakt; —**andina;** f. non van de congregatie van Onze Lieve Vrouw; —**anismo,** m vereenigings-leven, geest van samen-leving; stelsel dat het vereenigings-leven bevordert; —**anista,** m. f. congreganist(e), lid eener congregatie; —**ante,** m. f. = **congreganista; —ar,** v. tr. vergaderen, bijeen-roepen.

congrero, m. met palen afgezet gedeelte eener rivier, om de visch in te sluiten.

congres/ion, f. (wetensch.) paring bij dieren; —**o,** m. congres; vergadering van afgevaardigden; paring; **el Congreso,** het Parlement in Spanje a. a.

congrio, m. zee-aal.

cóngru/a, f. inkomsten v. e. pastoor; nauw toereikend levens-onderhoud; —**amente,** adv. (ongebr.) behoorlijk gepast.

congru/encia, f. overeen-stemming, congruentie; —**ente,** a. overeen-stemmend, gepast; congruent (hoeken); ⁓**o,** a. zie **congruente**; *merecimiento* of *mérito de cóngruo,* zie **mérito,** (goede daden in toestand van zonde).

cónico, a. kegel-vormig.

conífero, a. conifeer, met kegel-vormige vruchten (z. o. den-appels).

conjet/ura, f. gissing, conjectuur; —**urable,** a. gisbaar; wat vooruit is op te maken of te gissen; —**urador, -a,** m. f. die gist of vooruit opmaakt; —**ural,** a. op gissing berustend; —**urar,** v. tr. naar gegevens opmaken, gissen.

conjuez, m. adjunct-rechter, mede-rechter.

conjug/able, a. vervoegbaar; —**acion.** f. vervoeging (van werk-woorden); —**almente,** adv. = **conjugalmente,** volgens het huwelijk; —**ar,** v. tr. vervoegen (een werkwoord); —**ativo,** a. van de vervoeging (der werk-woorden).

conjun/cion, f. verbinding, vereeniging; voegwoord; conjunctie, schijnbare ontmoeting

van hemel-lichamen; *conjunciones máximas*, conjunctie van Jupiter en Saturnus alle 800 of 900 jaren; *conjunciones magnas*, conjunctie van Jupiter en Saturnus alle 19 jaren; **—tivo,** a. verbindend; m. (spraakk.) aanvoegende wijs, beter **subjuntivo**; **—to,** m. massa, 't geheel; allerlei; a. vereenigd, verbonden; verwant, na-bestaand; *grados conjuntos*, opeen-volgende tonen (muz.).

conjur/acion, f. samen-zwering; **—ador, -a,** m. f. samen-zweerder (-ster); **—ante,** a. samen-zwerend; **—ar,** v. intr. samen-zweren; bezweren, een gelofte doen; tr. verbidden, bezweren; r. elkaar geheim-houding zweren; **—o,** m. verbidding, bezwering (van booze invloeden b. v.).

conloar, v. tr. gezamenlijk prijzen, wederkeerig dank-zeggen.

conlleva/r, v. tr. een ander helpen om zijn lasten te dragen; **—dor. -a,** m. f. mededrager, -draagster.

conmemor/acion, f. herdenking; herdenkings-feest; vermelding v. e. heilige op de dag v. e. andere; **—ar,** v. tr. herdenken; **—ativo,** a. herdenkings-; wat herinnert aan een vorig verschijnsel.

conmens/al, m. f. tafel-genoot, commensaal; **—alía,** f. tafel-genootschap, commensaalschap; **—urabilidad,** f. meetbaarheid; **—urable,** a. meetbaar, bereken-baar; **—uracion,** f. meting, gemeensch. maat van twee lichamen of twee uit-gestrekt-heden; **—urar,** a. met juistheid meten; **—urativo,** a. dienend om te meten.

conmigo, prp. pr. met mij (zie **con**).

conmiliton, m. wapen-broeder, mede-strijder.

conmin/acion, f. bedreiging, verbod; vermaning v. e. rechter a. e. beschuldigde om de waarheid te zeggen; **—ar,** v. tr. (rechtst.) bedreigen; dreigen met boete of andere straf; **—atorio,** a. (rechtst.) een bedreiging bevattend.

conmiseracion, f. erbarmen, mede-doogen.

conmist/ion, f. mengsel; **—o,** a. gemengd.

conmixt/ion, f. = **conmistion**; **—o,** a. = **conmisto.**

conmo/cion, f. beroering, ont-roering; oproer, opwinding; **—nitorio,** m. memorie, relaas; instructie; **—ver,** a. tr. ont-roeren, beroeren, in opschudding brengen.

conmut/able, a. verruil- of verwisselbaar; **—abilidad,** f. veranderlijkheid, verwisselbaarheid; **—acion,** f. verandering, verwisseling, verruiling; **—ar,** v. tr. veranderen, verwisselen, verruilen; **—ativo,** tot een ruil of wisseling behoorend.

connatural, a. tot de natuur of aard behoorend; aangeboren; eigen-aardig; **—izacion,** f. naturalizatie; **—izar,** v. tr. naturalizeeren; r. zich inburgeren; zich wennen aan klimaat enz.

conniv/encia, f. oog-luikende mede-plichtigheid; **—ir,** v. intr. oog-luikend mede-plichtig zijn.

connot/acion, f. verre verwantschap; **—ado,** a. ver verwant; **—ante,** a. wat betrekking heeft, zie **connotar**; **—ar,** v. tr. met zich mee-brengen, betrekking hebben op.

connub/ial, a. (poët.) echtelijk; **—io,** m. (poët.) echt, huwelijk zie **matrimonio.**

cono, m. kegel (stereometrische).

conoc/edor, -a, m. f. kenner, kenster; **—encia,** f. (ongebr.) zie **conocimiento**; vriendschaps-band, vriendsch.-verhouding; **—er,** v. tr. kennen; *dar á concocer*, voor-stellen, kennis doen maken; leeren kennen, ontdekken, bespeuren; *darse á conocer*, zich doen herkennen; **—ible,** a. kenbaar, her-kenbaar, kennelijk; **—imiento,** m. kennis, kunde; erkenning; ken-vermogen; cognossement.

conomitacion, f. conomitatie (rechtst.), aanwijzing van verschillende personen.

conque, a. dus, derhalve (zie **con**).

conqué, m. (fam.) voor-waarde; eigenschap; zie **condicion** en **calidad.**

conquerir, tr. = **conquistar.**

conquist/a, f. verovering; gewonnen persoon; **—ador, -a,** m. f. veroveraar, -aarster; **—ar,** v. tr. veroveren, over-winnen; winnen (personen).

conre/ar, v. tr. de grond voor de tweede maal bewerken; **—gnante,** a. in dezelfde tijd regeerend, mede-regeerend; **—inar,** v. intr. tegelijk regeeren.

consabi/do, a. bewust, vermeld; **—dor, -a,** m. f. mede-weter, -weetster.

consagr/acion, f. (in)wijding, zalving; inhuldiging (van vorst of bisschop); **—ante,** m. inwijder, inhuldiger; **—ante,** a. inwijdend, inhuldigend; **—ar,** v. tr. inwijden, inhuldigen; wijden.

consangu/íneo, a. van 't zelfde bloed, verwant; **—inidad,** f. bloed-verwantschap.

consciente, a. bewust, mede-wetend.

conscripto, a. als soldaat ingelijfd; *Padres Conscriptos*, Beschreven Vaderen (de Senaat in Rome): m. rekruut.

consectario, m. zie **corolario**; a. daaruit volgend.

consecu/cion, f. erlanging, verkrijging (zie **conseguir**); tijd-perk van 20 dagen tusschen de beide conjuncties van zon en maan; **—encia,** f. gevolg-trekking; gevolg. uitslag, na-sleep; **—ente,** a. consequent; eruit volgend of voort-vloeiend; m. gevolgtrekking; corollarium; **—entemente,** adv. consequent, behoorlijk 't eene uit het andere voort-vloeiend; **—tivamente,** adv. onmiddellijk volgend, achtereen-volgens; **—tivo,** a. onmiddellijk volgend, op elkaar volgend.

consegu/imiento, m. = **consecucion**; **—ir,** v. tr. verkrijgen, gedaan krijgen; vermogen; bereiken.

consej/a, f. fabel, vertelsel, verzinsel; *el lobo está en la conseja*, de wolf in schaaps-vel; **—able, -a,** (ongebr.) vatbaar voor raad; die geraden kan worden; **—eramente,** adv. handig, listig; **—ero,** m. raads-man; raadslid; **—il,** f. (Zig.-taal) hoer; **—o,** m. raad; raad-geving; raads-vergadering.

conseminado, a. bezaaid met verscheidene soorten graan.

consenti/dor, -a, m. f. die duldt of toelaat; **—miento,** m. toe-stemming, goed-keuring; **—ir,** v. tr. toe-stemmen in, goed-keuren, toestaan; instemmen.

conserj/e, m. portier, concierge; **—ería,** f. portiers-betrekking, portiers-huisje a. a.

conserv/a, f. conserf (b. v. van pruimen); confituur; geleide (van schepen); **—acion,** f. bewaring; behoud; onder-houd; **—ador, -a,** m. f. bewaarder, onder-houder: beschermer; *conservadores*, m. pl. (de) Conservatieven, behoudende partij; a. behoudend, conserva-

tief; **—ar.** v. tr. bewaren; behouden; houden (b. v. niet terug-geven); behoeden; *conservar la memoria*, de gedachtenis bewaren (aan); r. goed-blijven, lang gaaf blijven; zich goed in acht nemen (met zijn gezondheid); **—as.** f. pl. bril voor de bescherming van 't gezicht; **—ativo,** a. behoudend, conservatief; **—atorio,** m. conservatorium, inrichting voor openbaar onderwijs; a. bewarend, behoudend; **—ero, -a,** m. f. conserven-maker.

consid/encia, f. (weinig) bezwijking onder een last; **—erable.** a. aanzienlijk, belangrijk; **—erablemente,** adv. belangrijk, aanmerkelijk; **—eracion,** f. over-weging, beschouwing; over-denking; aandacht; nadenken; onderscheiding, achting; belang, belangrijkheid; *parar la consideracion*, de aandacht gevestigd houden op; **—eradamente,** adv. voorzichtig, over-dachtelijk; **—erado,** a. voorzichtig, behoedzaam, over-dacht, verstandig; **—erador, -a,** m. f. die beschouwt, over-weegt of nagaat; **—erando,** m. considerans (rechtst.); **—erar,** v. tr. over-wegen, beschouwen, nagaan, in aanmerking nemen, achten, met eerbied behandelen; **—erativo,** a. over-wegend, in aanmerking nemend.

consiervo, -a, m. f. mede-slaaf, -slavin.

consign/a, f. consigne, order aan een schildwacht; **—acion,** f. consignatie; gestorte som ter betaling; gerechtelijke in-bewaar-geving; **—ador, -a,** m. f. die consigneert of in bewaring geeft; **—ar,** v. tr. consigneeren; in gerechtelijke bewaring geven; een som deponeeren voor een betaling; een bepaalde plaats aanwijzen om iets te ontvangen; in deposito geven; toezenden; *consignar los órdenes*, het consigne geven; **—atario,** m. degeen bij wie of aan wie geconsigneerd of in bewaring gegeven wordt; schuldeischer die v. e. domein geniet in afwachting van betaling consignataris.

consigo, pr. p. pr. zie **con,** met zich.

consigu/iente, m. zie **consecuente**; *por consiguiente*, bij gevolg; **—iente,** a. consequent; volgend, daaruit voort-vloeiend; *ir, proceder, ser consiguiente*, consequent zijn in handelen of spreken.

consiliario, m. lid v. universiteit, college of gemeenschap, toe-gevoegd aan het hoofd.

consimilitud, f. onderlinge overeen-komst of gelijkheid.

consist/encia, f. degelijkheid, stevigheid, vastheid; samen-hang; *consistencia en el pensar*, rijpheid van oordeel, degelijkheid in 't denken; **—ente,** a. stevig, vast; **—ir,** v. intr. bestaan (in, uit); berusten (op), gegrond zijn (op); **—orial,** a. tot het consistorie of de gemeente-raad behoorend; *casa consistorial*, gemeente-huis, stad-huis; **—orio,** m. consistorie, raad; stad-huis; *Consistorio divino*, rechter-stoel van God.

consocio, m. collega, mede-werker, compagnon.

consol/a, f. console (meubel); **—able,** a. troost-baar; **—acion,** f. vertroosting, opbeuring; wat iemand die verliest bij zekere spelen moet betalen; **—ador, -a,** m. f. trooster, vertrooster; **—ador,** a. troostend, opbeurend; **—ante,** a. vertroostend; **—ar,** v. tr. troosten, vertroosten, opbeuren; aanmoedigen, opmonteren; **—ativo,** a. (fam.) troost aanbrengend, opbeurend; **—atorio,** a. (weinig) vertroostend, troost schenkend; **—'ida,** f. = **consuelda,** symphytum (vroeger veel gebruikt bloed-stelpend middel, plant); **—idable,** a. wat solied of vast gemaakt kan worden, wat geconsolideerd kan worden; **—idacion,** f. consolidatie; volkomen genezing eener wond a. a. **—idado,** m. geconsolideerde schuld; **—idamiento,** m. consolidatie; vast-of stevig-making; **—idar,** v. tr. solied. vast maken; consolideeren (openb. schuld); bestendigen; bevestigen; r. stevig, solied, vast worden, zich consolideeren; **—idativo,** a. wat consolideert, hecht, of stevig maakt.

conson/ancia, f. samen-klank, akkoord; eenheid van uitgang der woorden; overeenstemming; **—ante,** m. woord dat dezelfde uitgang heeft als een ander; (muz.) consonant (toon die met een ander een akkoord vormt); *consonantes* m. pl. opgegeven rijmwoorden, om versjes mee te maken; f. mede-klinker; **—ar,** v. intr. samenklinken; passen; rijmen.

conson/e, a. overeen-komend, juist en passend; m. pl. (muz.) zie **acordes,** akkoorden; **—o,** a. (muz.) zie **acorde,** een akkoord makend; (oud) bij elkaar komend, overeen-komstig; (muz.) zie **consonante.**

consor/cio, m. samen-leving, deel-genootschap, consortium; deel-neming, mede-leving (in 't zelfde lot); **—te,** m. f. lot-genoot, gemaal, gemalin.

conspicuo, a. voornaam, doorluchtig; opvallend, merk-waardig.

conspir/acion, f. samen-zwering; samenspanning, komplot; **—ador, -a,** m. f. samenzweerder, samen-spanner; **—ante,** a. die onder dezelfde leiding werkt; **—ar,** v. intr. samen-zweren, samen-spannen; tot hetzelfde doel mee-werken; tr. iets tegen iemands belangen op-touw-zetten, uitdenken.

const/able, a. = **constante**; **—ancia,** f. stand-vastigheid; trouw; volharding; **—ante,** a. standvastig, gestadig; volhardend, aanhoudend; **—antemente,** adv. voort-durend, steeds, aanhoudend; **—ar,** v. intr. vast-staan, blijken; bestaan uit (zooveel deelen, zulk een aantal); **—elacion,** f. gesternte; sterrenbeeld; *es constelacion* of *corre una constelacion*, er heerscht een epidemie, of de ziekte die heerscht is epidemisch.

constern/acion, f. verbijstering, consternatie; **—ar,** v. tr. verbijsteren, de moed benemen; **—arse,** v. r. door schrik bevangen worden; verbijsterd staan.

constip/acion, f. verkoudheid; ook = **estreñimiento (de vientre),** en dan ons „constipatie" (verstopping); **—ada,** m. = **constipacion**, verkoudheid; **—ar,** v. tr. verkouden maken; r. verkouden worden, een koû vatten; **—ativo,** a. constipatief, wat constipeert of verstopt.

constitu/cion, f. gestel; aard; grond-wet; gesteldheid; samen-stelling; *constitucion del cielo* of *del clima*, lucht-gesteldheid; *constitucion del mundo*, schepping, zie **creacion**; *constituciones apostólicas*, apostolische voor-schriften; **—cional,** a. van 't gestel; grond-wettelijk, grond-wettig; **—cionario,** a. aan een grondwet onderworpen; **—ir,** v. tr. samen-stellen; vormen; aanstellen, met een waardigheid bekleeden; vestigen, gronden; doen bestaan uit; r. zich vormen; een amt of

waardigheid a. a. aanvaarden; zich onder een constitutioneele regeerings-vorm stellen; —**tivo,** a. constitueerend; —**to,** m. (rechtst.) constituut; —**yente,** m. die een rente, een bruid-schat a. a. toelegt, schenkt; lid van 't constitueerend lichaam; —**yente,** a. constitueerend.

constreñ/idamente, adv. op gedwongen wijze, gedrongen; —**imiento,** m. dwang, geweld; —**ir,** v. tr. dwingen; (heelk.) binden, afbinden; r. zich geweld aandoen.

constric/cion, f. samen trekking, hevige spanning; —**tivo,** a. (geneesk.) samen-trekkend; —**tor,** m. samen-trekkende spier; *constrictores,* slangen-geslacht, waartoe de *boa constrictor* behoort.

constringente, a. samen-trekkend.

constriñ/imiento, m. (geneesk.) samen-trekking, constrictie; —**ir,** v. tr. zie **constreñir.**

constru/ccion, f. bouw, vervaardiging; zinbouw; —**ctor,** m. bouwer, vervaardiger; —**ir,** v. tr. bouwen, vervaardigen, opslaan; construeeren, opstellen, in-elkaar-zetten (van zinnen b. v.).

constupr/ador, m. (rechtst.) verkrachter; —**ar,** v. tr. verkrachten (een vrouw), onteeren.

consubstanci/acion, f. consubstanciatie, vleesch-wording van het brood en bloedwording van de wijn bij het sacrament der *eucharistie*; —**al,** a. dezelfde persoonlijkheid vormend(de Drieëenheid).

consuegr/a, f. mede-schoon-moeder; —**ar,** v. intr. wederzijds schoon-ouders worden; —**o,** m. mede-schoon-vader.

consue/lda, f. symphytum (geneeskr. plant), **consólida**; —**lo,** m. troost, opbeuring; (ongebr.) vreugde; *sin consuelo,* onbegrensd, mateloos; *Consuelo* ook vrouwe-naam; —**ta,** m. souffleur v. e. blij-spel; *consuetas* f. pl. gemeensch. herdenkingen aan 't einde van vespers en „lof"-diensten; —**tud,** f. (ongebr.) = **costumbre**; —**tudinario,** a. (godgel.) die de gewoonte heeft iets te doen.

cónsul, m consul.

consul/ado, m. consulaat, consul-schap; —**ar,** a. consulair, van de consul; —**ariamente,** adv. zooals de consuls; —**azgo,** m. (oud) zie **consulado**; ook waardigheid van honorair consul; —**ta,** f. consult, raad-pleging; —**table,** a. te raad-plegen, raad-pleegwaardig; —**tacion,** f. = **consulta**; —**tar,** v. tr. raad-plegen; —**tativo,** a. raad-gevend, advizeerend; —**tor, -a,** m. f. raad-gever, raadsman; a. raad-gevend, advizeerend (geneesheer), consultant; —**tudinario,** m. boek waarin de gewoontewetten opgenomen zijn.

consum/acion, f. verbruik; consumptie; voltooiing, voleindiging; —**adamente,** adv. vol-komen, volmaakt; —**ado,** m. vleeschsoep; a. voltooid, vol-komen; —**ador, -a,** m. f. (godgel.) die een werk volbrengt; —**ar,** v. tr. verbruiken; vol-tooien, volbrengen, volmaken; r. een einde nemen; —**icion,** f. verbruik, uit-gave, debiet; —**ible,** a. eet-baar, verbruik-baar, vatbaar voor consumptie; —**idor, -a,** m. f. verwoester, verbruiker; a. verwoestend, verbruikend; —**ir,** v. tr. verbruiken; verwoesten, verkwisten; consumeeren (wat de priester door de communie, het misoffer doet); r. in verdriet gedompeld zijn, erdoor verteerd worden; —**itivo,** a. consumptief, het vleesch aan-tastend; —**o,** m. verbruik, uitgave; ook „stads-douane".

consuncion, f. uittering.

consuno, *de consuno,* adv. samen met.

consustancial, a. = **consubstancial.**

contab/escente, a. (ziektek.) die aangetast is door uit-tering; —**ilidad,** f. comptabiliteit; boek-houding.

contacio, m. groot mis-boek.

contacto, m. aanraking; omgang; *contactos* m. pl. stukken week ijzer voor magnetische operaties.

contad/ero, a. te tellen, te rekenen (van); m. plaats om schapen te tellen; —**o,** a. schaarsch; bepaald; *de contado,* onmiddellijk; *al contado,* contant, met gereed geld; —**or, -a,** m. f. teller, rekenaar, ontvanger; tel-tafel, toonbank; bureau om stukken weg te bergen; fiche om te tellen; verteller, praatjes-maker; *contador de ejército,* officier der administratie, kwartier-meester; *contador de navio,* scheeps-klerk, admr. aan boord; *contador de provincia,* provinciale ontvanger; *contador mayor,* president v. d. reken-kamer; —**uría,** f. ontvangers- of betaal-meesters-kantoor; betrekking v. e. comptabel amtenaar; *contaduría mayor de cuentas,* algemeene rekenkamer.

contagi/ar, v. tr. be-smetten, aan-steken; bederven, verdorven maken; —**o,** m. be-smetting, aan-steking; —**on,** f. toenemende kwaadaardigheid eener ziekte; —**oso,** a. besmettelijk, aanstekelijk.

contal de cuentas, m. snoer van tel-houtjes.

contamin/acion, f. bezoedeling, smet; ontheiliging; be-smetting, aan-steking; —**ar,** v. tr. bezoedelen, be-smetten, aan-steken; bederven; verbreken, violeeren; r. besmet verdorven aan-gestoken worden.

cont/ante, a. kontant, tellend; *dinero contante,* baar geld, kontant geld; —**ar,** v. tr. tellen, rekenen; vertellen; achten; *cuéntaselo á tu ábuelo* of *á tu tia,* vertel dat aan je grootje; *contar de hilo,* van 't een op 't andere komen, van de hak op de tak gaan, praten; *contar por menor,* in bizonderheden vertellen; *contar con,* rekenen op.

contempl/acion, f. aan-schouwing, over-denking, over-peinzing; —**ador, -a,** m. f. aanschouwer, over-peinzer; vleier; —**ante,** a. beschouwend, over-peinzend; —**ar,** v. tr. aanschouwen, be-schouwen, over-peinzen; vleien; —**ativo, -a,** m. f. droomer, peinzer; zie **contemplador**; —**ativo,** a. meegaand, leidzaam, gehoorzaam; van overpeinzing of aanschouwing.

contempor/aneidad, f. gelijk-tijdigheid; —**áneo,** a. gelijk-tijdig, tegelijk-levend; —**izar,** v. intr. welwillend zijn, geduldig verdragen.

contemptible, a. verachtelijk (meer: **despreciable**).

conten/cion, f. on-eenigheid, woorden-strijd; proces; —**cioso,** a. van 't debat, in 't debat bedoeld, genoemd; van 't proces; die graag rede-twist; contentieus, verbonden aan de belangen v. e. derde; —**dedor,** m. zie **contendor**; —**der,** v. intr. wed-ijveren, mededingen, concurreeren; —**diente,** m. f. mededinger, die be-twist; —**dor,** m. be-twister,

mede-dinger, concurrent; **—edor, -a,** m. f. die inhoudt, helgeen inhoudt of bevat; — **encia,** f. inhoud, uitgestrektheid; gewieg of beweeg van vogels in de lucht; **—er,** v. tr. bevatten, inhouden; „inhouden" (in de zin van weerhouden); tegen-houden; v. r. zich inhouden, bedwingen; **—ido,** m. inhoud; **—ta,** f. endossement, endosseering, zie **endoso**; bewijs van goed gedrag; **—tadizo,** a. makkelijk tevreden te stellen; **—tamiento,** m. tevredenheid; **—tar,** v. tr. tevreden-stellen, bevredigen; r. zich vergenoegen, tevreden stellen; **—tible,** a. verachtelijk; **—tivo,** a. tegen- of bij-elkaar houdend (verbanden); **—to,** a. tevreden, vergenoegd, voldaan; m. tevredenheid, voldoening; quitantie (zie **recibo**); **—tor,** m. zie **contendor.**

contera, f. metalen uit-einde v. e. scheede, v. e. wandel-stok of zonne-scherm; knop achter aan een kanon (zie **cascabel**); (poët.) zie **estribillo,** refrein; *por contera,* ten slotte, om kort te gaan; *echar la contera,* eindigen; (plat.) *no le meará el perro en la contera,* hij laat ook niet over zich loopen; *temblarle la contera,* bang zijn.

contérmino, a. aan-grenzend.

conterráneo, a. van 't zelfde land.

contest/acion, f. antwoord, bescheid; verdediging (in rechten); getuigenis; *sin contestacion,* on-tegenzeggelijk; **—ar,** v. tr. antwoorden; getuigenis afleggen; bevestigen; **—e,** a. bevestigend wat een ander getuige gezegd heeft.

context/o, m. samen-hang; weefsel; aaneenschakeling, zie ook **contextura**; **—ura,** f. weefsel, ineen-werking; samen-hang.

contienda; f. rede-twist, woorden-strijd; twist.

contignacion, f. houten werk-tuig om lasten te dragen; samen-stel der vast te zetten stukken v. e. sterre-kundig instrument.

contigo, prp. pr. met jou (zie **con**).

contigüidad, f. aangrenzend-heid, nabij-heid.

contiguo, a. aan-grenzend: belendend; m. pl. hoeken die éen zijde gemeen hebben.

contin/encia, f. ingetogenheid, onthouding (vooral van drinken of geslachts-verkeer); (oud) houding, manier van zich voor te doen; *continencia de una causa* (rechtst.), drie-voudige eenheid, die een zaak moet hebben om bepleit te worden; **—ental,** a. van 't vaste-land; **—ente,** a. inhoudend, bevattend; zich onthoudend; m. vat, al wat inhoudt; houding, air; vaste-land; *en continente* fout voor Lat. **incontinenti,** op staande voet; **—gencia.** f. toevallige samen-loop van omstandigheden, gebeurlijkheid; **—gente,** a. toevallig; m. bijdrage; contingent; **—uacion,** f. voort-zetting; *con la continuacion,* op de lange duur; **—uadamente,** adv. aan-houdend, voort-durend; **—uador, -a,** m. f. voort-zetter; **—uamente,** adv. voort-durend; **—uar,** v. tr. voort-zetten, vervolgen; —intr. voort-gaan, vervolgen; — **uidad,** f. voort-zetting, 't door-loopen, bestendigheid; (oud) zie **continuacion**; — **uo,** a. voort-durend; *de continuo,* aanhoudend; *acto continuo,* onmiddellijk, aanstonds.

continuo, m. opeen-volging.

conton/earse, v. r. een wiegende, schommelende gang hebben of aan-nemen; **—eo,** m. aanstellerige, wiegende gang.

contorc/erse, v. r. zich verwringen, op zij over-buigen (*de risa,* van 't lachen); **—ion,** f. verwringing, wringing.

contorn/ar, v. tr. uitsnijden langs een lijn; **—eamiento,** m. omlooping. 't rond-omtrekken of teekenen; omtrekking; **—ear,** v. tr. omtrekken, omteekenen; een paard om en om laten gaan (nu links dan rechts); r. krom-trekken, mis-vormd worden; **—o,** m. omtrek, omstreek; *en contorno,* rondom, in de omtrek; zie **alrededor,** idem.

contorsion, f. verwringing, lichaam-wringing, wending en draaiing.

contra, pr. p. tegen; tegen-over; ten gunste van; *en contra,* tegen; *en pro y en contra,* voor en tegen.

contras, f. pl. bas-pijpen (in een orgel).

contraalmirante, m schout-bij-nacht.

contraamura, f. touw om de beweging der „halzen" te vergemakkelijken (zie **amura**).

contraaproches, m. pl. tegen-versterkingen.

contraataque, m. tegen-aanval.

contraba/ja, f. register van 't orgel dat het meeste geluid maakt; **—jista,** m. contrabassist; **—jo,** m. contra-bas; **—jon,** m. contra-bassen; **—lancear,** v. tr. een tegen-wicht geven, in even-wicht brengen; r. tegen elkaar opwegen; **—lanza,** f. = **contrapeso,** tegen-wicht; (fig.) zie **contraposicion,** tegen-(over)-stelling; — **ndista,** m. f. smokkelaar; **—ndo,** m. smokkel-handel of -waar; onwettige handeling; **—rrera,** f. tweede omheining rondom het stieren-circus; **—tería,** f. tegen-batterij; **—tir,** v. tr. schieten tegen een batterij.

contrabra/cear, v. tr. tegen-brassen, de wind op de zeilen doen waaien; **—nque,** m. hout dat van binnen kiel en boeg verbindt; zie ook **albitana,** plankier a. d. ingang v. e. dok; **—za,** f. aan de ra vast gemaakt touw.

contraca/lle, f. zij-straat; **—mbio,** m. herwissel; ruil, iets gelijks in de plaats van iets anders, zie **equivalente**; **—nto,** m. sneede, vergulde sneede (v. e. boek); **—zar,** v. tr. bedriegen door schijn.

contaaccion, f. samen-trekking, verkorting.

contra-cédula, f. akte die een voor-afgaande vernietigt.

contracorriente f. tegen-stroom.

contracosta, f. tegenover-liggende kust.

contract/ar, v. tr. (ongebr.) contracteeren, zie **contratar,** idem; **—il,** a. samen-trekbaar; **—ilidad,** f. samen-trekbaarheid; — **ivo,** a. (geneesk.) wat een samen-trekking, een vernauwing bewerkt.

contrada/nza, f. contra-dans; **—tar,** v. tr. contra-dateeren, de eerste datum v. e. brief veranderen.

contradecir, v. tr. tegen-spreken.

contradi/ccion, f. tegen-spraak; zie **oposicion,** tegen-stand, het tegen-gestelde; — **ciente,** a. tegen-sprekend; **—ctor, -a,** m. f. tegen-spreker; **—ctorio,** m. weer-sprekend, in strijd (ook met elkaar); **—que,** m. tweede dijk, binnen-dijk.

contraendos/ar, v. tr. contra-endosseeren (weer aan de eerste endosseur); **—o,** m. re-endossement.

contra-envite, m. mis-slag in zekere spelen.

contrae/r, v. tr. samen-trekken; aan-gaan; *contraer domicilio,* domicilie kiezen, nemen; *contraer enfermedad,* een ziekte oploopen, op den hals halen; *contraer matrimonio,* een huwelijk aangaan; *contraer parentesco,* verwant raken; *contraer deudas,* schulden aangaan; **—escama,** f. achter-kant der schelpen; **—scarpa,** f. contra-escarpe (vestingbouw); **—scritura,** f. (rechtstr.) akte die een andere vernietigt.
contraf/actor, m. namaker; **—allar,** v. tr. troeven; **—allo,** m. troef, troeving; **—oso,** m. binnen-gracht (v. e. fort); **—uero,** m. inbreuk op een privilege; **—uerte,** m. steunmuur; singel-riem (van 't paard).
contraguardia, f. kleine wal vóor een bastion.
contrahac/er, v. tr. namaken, nadoen, belachelijk maken; r. zie **fingirse,** zich houden of voor-doen als; **—imiento,** m. (ongebr.) namaak, namaking.
contrahaz, f. achter-kant, keer-zijde.
contraje, *contrajiste, contrajo, contrajimos, contrajisteis, contrajeron,* p. pf. van **contraer.**
contrahecho, a. mis-vormd, mis-maakt.
contral/or, m. controleur, opzichter; **—to,** m. contralto (lage vrouwe-stem); **—uz,** f. licht tegen-gesteld aan dat v. e. schilderij.
contrallevar, v tr. colporteeren.
contram/aestre, m. meester-knecht, opzichter; boots-man; **—alla,** f. visch-net met groote mazen achter een met kleine; **—mandar,** f. afzeggen, afkommandeeren; herroepen; **—arca,** f. contra-merk; inkomend recht op goederen, die geen douane-merk hebben; **—arco,** m. tweede lijst om een deur; **—archa,** f. contra-marsch, front-verandering (van troepen); **—archar,** v. intr. van front veranderen (troepen); **—area,** f. tegen-tij, spring-vloed; **—esana,** f. bazaansmast; **—ina,** f. tegen-mijn, mijn om een andere te vernielen; **—uralla,** f. of **contramuro,** m. muur die de voornaamste muur steunt.
contranatural, a. tegen-natuurlijk.
contraórden, f. tegen-bevel.
contraparte, f. contra-partij (muz.)
contrapas/ar, v. intr. zich bij de tegenpartij voegen; tr. de wissel aan de trekker terug-zenden; **—o,** m. terug-stap; contrapartij (muz.); (oud) ruil, zie **permuta,** idem.
contrape/char, v. intr. borst tegen borst stooten (paarden in een toernooi); **—lo,** m. richting tegen die van 't haar in; *á contrapelo,* tegen 't haar in, in verkeerde richting; **—sar,** v. tr. tegen elkaar op doen wegen, in even-wicht brengen, gelijk-maken; **—so,** m. tegen-wicht; balanceer-stok v. e. koordedanser.
contrapo/ner, v. tr. tegen-stellen, tegenover-stellen, vergelijken; **—sicion,** f. tegen-stelling; kontrast, tegen-beeld.
contraprueba, f. revizie (tweede druk-proef).
contrapuerta, f. deur-scherm, kamer-scherm vóor een deur.
contrapun/ta, f. scherp uiteinde van de rug v. e. sabel; pareer-stoot (bij 't schermen); **—tante,** m. die in contra-punt zingt; **—tar,** v. tr. aan weers-kanten steken maken (bij zekere werkjes); een batterij tegen-over een andere stellen; r. = **contrapuntearse;** **—tear,** v. tr. in contra-punt zingen; iemand hatelijk-heden zeggen; tegen-werken; vergelijken, collationeeren; r. over en weer hatelijk-heden zeggen; **—tista,** m. f. contra-puntist(e); **—to,** m. contra-punt; **—zar,** v. tr. de tweede graveer-naald in de eerste doen; **—zon,** m. tweede graveer-naald, die in de eerste gedaan wordt; letter-staafje; vorm voor een graveer-stift: contra-merk v. e. wapen-handelaar.
contraquilla, f. kim-kiel.
contrarest/ar, v. tr. tegen-gaan, tegen-spreken; (bij 't kolf-spel de bal) terug-stooten; **—o,** m. terug-stooting der bal; tegen-stand, tegen-spraak.
contrari/amente, adv. tegen-gesteld, in tegengestelde zin; **—ar,** v. tr. tegen-gaan, tegenwerken, tegen-spreken (zie **contradecir**); **—edad,** f. tegen-spoed; tegen-stand; **—o,** m. tegen-stander, vijand, mede-dinger; a. tegen-gesteld, tegen-, strijdig; m. *al contrario,* in-tegendeel, *en contrario,* tegen, er-tegen-in.
contraronda, f. tweede ronde.
contrasacudida, f. stoot op een pareerstoot.
contrasalva, f. tegen-saluut (onmiddellijk op 't saluut, op schepen).
contrasazon, f. wat buiten 't jaar-getijde groeit.
contrasellar, a. van 't contra-zegel voorzien.
contrasello, m. contra-zegel.
contraseña, f. wacht-woord, contrasigne; tweede biljet voor een schouw-burg; contrasigneering.
contrasignatario, m. contrasignataris (die een akte contrasigneert).
contrast/ante, a. tegen-werkend; **—ar,** v. tr. tegen-werken, het hoofd bieden; metalen toetsen; intr. afkeerig, weer-spannig zijn; **—e,** m. goud-en-zilver-essayeur; goud-en zilver-contrôle of contrôle-kantoor; ijker; ijk; (zeet.) plotselinge draaiing van de wind; (fig.) woordentwist; contrast, tegen-beeld; (Zig.-taal) vervolger.
contrat/a, f. contract, schriftelijke overeenkomst; **—acion,** f. handels-verkeer; **—ante,** m. f. contractant; koop-man; a. contracteerend; **—ar,** v. fr. contracteeren: handel-drijven in, verhandelen; **—ela,** f. doeken uitgespreid om de eerste afzetting, bij de wilde-zwijne-jacht; **—iempo,** m. tegenspoed; **—ista,** m. f. groot contractant; pachter van zekere rechten; **—o,** m. notariëele overeen-komst, contract, verdrag; (oud) contract in 't algemeen; geschrift; **—reta,** f. tegen-list.
contraven/cion, f. over-treding; **—eno,** m. tegen-gif; **—ir,** v. intr. een over-treding doen; **—tana,** f. luik, blind v. e. venster; **—tor,** **-a,** m. f. over-treder.
contravi/driera, f. vóor-raam, dubbel-raam; **—ento,** m. groot buiten-luik; **—sita,** f. tegen-bezoek; (rechtst.) tweede huis-zoeking.
contrayerba, f. tegen-kruid, tegen-gif.
contribu/cion, f. bijdrage; schatting; **—idor, -a,** m. f. die bijdraagt, belasting-betaler; **—ir,** v. tr. bijdrage; mee-betalen in de belasting; mee-werken; **—tario,** a. mede-betalend; **—tario, -a,** m. f. mede-werker, mede-betaler; **—yente,** a. contribueerend; m. f. = **contribuidor.**
contricion, f. zelf-verwijt; contritie.
contrincante, m. mede-dinger.

contristar, v. tr. bedroeven.
contrito, a. berouw-vol, ootmoedig.
controver/sia, f. woorden-strijd; **—sista**, m. f. die strijd-schriften schrijft, of twee-spalt predikt; **—tible**, a. omver-werpbaar, betwistbaar; **—tir**, v. tr. omver-werpen, weg-redeneeren.
contubernio, m. bij-wijverij, concubinaat.
contum/acia, f. (rechtst.) verstek; koppigheid; *dar contumacia*, bij verstek veroordeelen; **—acial**, a. van verstek; **—az**, a. koppig, hardnekkig; weigeren om voor de rechter te verschijnen; **—elia**, f. smaad, beleediging; **—elioso**, a. smadelijk, beleedigend.
contun/dente, a. kneuzend; **—dir**, v. tr. zie **magullar**, kneuzen, en **golpear**, slaan.
conturb/ador, **-a**, m. f. rust-verstoorder (ook a.); **—amiento**, m. (ongebr.) rust-verstoring, opschudding; **—ar**, v. tr. verontrusten, in opschudding brengen; verwarren.
contu/sion, f. kneuzing; **—sionar**, v. tr. (geneesk.) kneuzingen maken; **—sivo**, a. een kneuzing veroorzakend; **—so**, a. gekneusd; **—tor**, m. toe-ziende voogd.
conval/ache, m. hinder-laag, door meerdere personen gelegd; **—ecencia**, f. herstel (uit een ziekte); **—ecer**, v. intr. herstellen, weer op krachten komen; weer in zijn ouden doen komen; **—eciente**, a. her-stellend; m. f. her-stellende (uit een ziekte).
convecin/dad, f. mede-burgerschap; verbond tusschen naburige steden; **—o**, a. en s. naaste buur; vlak-naast-gelegen.
convelerse, v. r. (geneesk.) zich opwinden, geprikkeld worden.
conven/cedor, **-a**, m. f. die overtuigen kan; a. overtuigend; **—cer**, v. tr. overtuigen, overhalen; r. zich overtuigen, overtuigd worden; **—cimiento**, m. overtuiging; **—cion**, f. overeenkomst, verdrag; maatschappij (de); conventie; **—cional**, a. onderling bepaald; conventioneel; **—ible**, a. meegaand, gedwee, leidzaam; **—iencia**, f. nut, belang; overeen-stemming; plaatsing v. e. bediende; *conveniencias*, goederen, rijkdommen; *hombre de conveniencias*, iemand „in zeer goeien doen" (rijk); **—enciero**, m. degeen aan wie de heer een erfportie had toegewezen; **—iente**, a. passend, behoorlijk, in overeenstemming; overeen-komstig; **—io**, m. schikking; verdrag; **—ir**, v. intr. overeen-komen, 't eens zijn; te-pas-komen, geschikt zijn; (oud =, rechtst.); *convenir á juicio*, in rechten verschijnen; **—irse**, v. r. 't eens worden; bij elkaar passen; (rechtst.) zich verstaan met de tegen-partij ten nadeele v. e. derde; **—ticula**, f. zie **conventículo**, m. kleine oproerige of geheime vergadering; **—to**, m. klooster; **—tual**, m. f. kloosterling; monnik van de orde van St Franciscus, die goederen mag bezitten; **—tual**, a. v. e. klooster; kloosterlijk.
converg/encia, f. samen-loop, ontmoeting of snijding van lijnen; **—ente**, a. elkaar snijdend of ontmoetend (lijnen); **—er**, v. intr. elkaar snijden of ontmoeten (lijnen).
convers/able, a. aangenaam in 't gesprek; **—acion**, f. gesprek, onderhoud, conversatie; gezellige omgang; zie **tertulia**, gezellige samen-komst, partijtje; *conversacion á solas*, onderhoud onder vier oogen; *la mucha conversacion es causa de menosprecio*, al te groote gemeenzaamheid vermindert de achting; **—ar**, v. intr. zich onder-houden, praten, een gesprek voeren; omgaan; **—ion**, f. over-gang, bekeering; conversie; front-verandering; **—ivo**, a. tot bekeering leidend, conversie; **—o**, a. bekeerd; m. (ongebr.) leekebroeder.
convert/ible, a. bekeerbaar, omzetbaar; **—ibilidad**, f. bekeerbaarheid, omzetbaarheid; **—idor**, **-a**, m. f. bekeerder, omzetter; **—ir(ie)**, v. tr. doen bekeeren; omzetten; een andere bestemming geven; oplossen; (fam.) *todo lo convierte en sustancia*, alles laat hem koud; r. zich bekeeren; zich omzetten (b. v. in de chemie).
convex/idad, f. bolheid; **—o**, a. bol; **—o-cóncavo**, a. convex-concaaf, bol en hol; **—o-convexo**, a. bi-convex, aan beide kanten bol (brille-glas b. v.); **—́ulo**, a. een beetje opgebold.
convic/cion, f. overtuiging; overtuigend bewijs; **—cional**, a. over-tuigend, over-tuigings-; **—to**, a. overtuigd (oud part. pass.); **—torio**, m. pensionaat van leerlingen der Jezuïten; **—torista**, m. kost-leerling bij de Jezuïeten.
convid/ado, **-a**, m. f. gast, genoodigde; *llevar paso de convidado*, de pas verdubbelen, vlug loopen; **—ante**, a. noodigend, noodend; **—ar**, v. tr. uitnoodigen; aanzetten, drijven; *convidar con alguna cosa*, iets aanbieden; r. zich aanbieden, zijn diensten aanbieden.
convi/ncente, a. overtuigend; **—te**, m. uitnoodiging; feest-maal, festijn; *convite con porra*, feest-maal waar ieder zijn gelag betaalt; pick-nick; **—viente** a. samen-levend, samen-wonend.
convoc/able, a. bijeen-roepbaar, op te roepen; **—acion**, f. bijeen-roeping, oproeping; **—ador**, **-a**, m. f. bijeen-roeper, oproeper; **—ar**, v. tr. bijeen-roepen, oproepen; **—atoria**, f. oproeping voor een vergadering; **—atorio**, a. bijeen-roepend, van oproeping.
convoy, m. convooi, geleide van troepen of schepen; (ongebr.) stoet; opeen-volging van rijtuigen aan de spoor-wegen; trein (zie **tren**); **—ar**, v. tr. convoyeeren, door troepen of schepen doen geleiden.
convuls/ibilidad, f. stuip-achtigheid; **—ible**, a. stuip-achtig, aan stuip-bewegingen onder-hevig; **—ion**, f. stuip, vertrekking; **—ionar**, v. tr. stuip-trekkingen geven; **—ionario**, a stuip-trekkingen hebbend, lijdend aan; **—ionario**, **-a**, m. f. fanatiek mensch dat stuip-trekkingen heeft; **—ivo**, a. stuip-achtig; **—o**, a. vertrokken, verstuipt; aan stuipen lijdend.
conyúdice, m. = **conjuez**, mede-rechter.
conyugal, a. echtelijk.
cónyuges, m. pl. (rechtst.) echte-lieden, man en vrouw.
conyungo, m. (rechtst.) echt, huwelijk.
coobliga/cion, f. coöbligatie, wederzijdsche verplichting; **—do**, a. wederzijds of met anderen verplicht, verbonden.
coopera/cion, f. samen-werking; coöperatie; **—dor**, **-a**, m. f. samen-werker, medewerker; **—r**, v. intr. samen-werken, in coöperatie handelen of optreden; **—tivo**, a. samen-werkend, coöperatief.
coopositor, m. mede-dinger.

coordin/able, a. rang-schikbaar, naast-elkaar-stelbaar; **—acion,** f. naast-elkaar-stelling, in-verband-brenging; rang-schikking; **—adas,** f. pl. (meetk.) coördinaten; **—amiento,** m. rang-schikking; **—ar,** v. tr. rang-schikken, coördineeren, de betrekkingen conbineeren.

copa, f. beker, drink-schaal; blader-kroon; *copa pequeña,* wijn-glas; *sombrero de copa,* „hooge hoed" („kachel-pijp"); *copa del horno,* gewelf v. d. oven; *la copa de un broquel,* 't midden v. e. schild; *copas,* harten (in 't kaart-spel); knop aan een gebit (v. e. paard); **—do,** a. bladerrijk (boom); **—iba,** f. copahu (geneesm.); *bálsamo de copaiba,* balsamum copivi; **—l,** m. gom copal; **—r,** v. tr. de terug-tocht afsnijden; (fig.) de hoogst mogelijke inzet wagen.

copel/a, f. gloei-schaaltje van gecalcineerde beenderen, om goud of zilver van andere metalen te scheiden; **—acion,** f. zuivering van goud of zilver door middel van de **copela**; **—ar,** v. tr. zuiveren met de **copela.**

coper/a, f. glazen-kast, buffet; **—́nico,** m. instrument om de loop der hemel-lichamen voor te stellen; **—o,** m. schenker.

copet/e, m. kuif (ook v. e. paard); top-versiering (v. e. spiegel a. a.); bovenste deel van de wreef (v. e. schoen); *hombre de copete,* (fam.) achtens-waardig man; *tener copete* of *mucho copete,* hoog-hartig zijn; *le suda el copete,* hij heeft moeite om te slagen; **—uda,** f. kuif-leeuwerik; **—udo,** a. gekuift; verwaand, ijdel.

copi/a, f. overvloed; af-schrift; copie; portret; lijst van zelfst. n. w. en w. w. in een spraak-kunst; *tener copia de confesor,* een biecht-vader hebben wanneer men er een noodig heeft; **—ador, -a,** m. f. (ongebr.) zie **copiante**; *libro copiador* of *copiador,* copieboek; **—ante,** m. f. afschrijver; copieerder; **—ar,** v. tr. afschrijven; naschilderen copieeren; in alles nadoen, (fig.) iets beschrijven; *copiar del natural,* naar de natuur teekenen, beschrijven; **—lar,** v. tr. compileeren, bijeenlezen; **—lla,** f. pan; **—osamente,** adv. overvloedig, rijkelijk; **—oso,** a. overvloedig; **—sta,** m. f. (ongebr.) zie **copiante**; **—ta,** f. wijn-glas

copl/a, f. couplet v. e. lied, strofe; hatelijkheid, scherp gezegde; *coplas de ciego,* straat-liedjes; *andar en coplas,* 't voor-werp van algemeene spot zijn; *se le da como las coplas de Calaínos,* hij geeft er geen zier om; *echar coplas de repente,* verzen improvizeeren, luchtig praten; *entenderse á coplas,* met gelijke munt betalen, bedreiging tegen bedreiging uiten; **—e,** m. doos; **—ear,** v. intr. liedjes opzeggen, zingen; **—ero,** m. rijmelaar, liedjes-zanger; liedjes-verkooper; **—ista,** m. = **coplero.**

copo, m. vlok; hoeveelheid vlas of hennep op een spin-rokken; het dikste gedeelte v. e. visch-net; soort bloem; *copo de nieve,* sneeuwvlok; **—n,** m. vergr. van **copa**; hostie-vaas; **—rístico,** a. ekster-oogen-genezend; m. middel tegen ekster-oogen.

cópos, m. (geneesk.) onbewegelijkheid, traagheid in de lichaam-functiën, copose.

coposo, a. = **copado.**

copr/a, f. gedroogd vrucht-vleesch van de kokos-noot, „copra"; **—opiedad,** f. (rechtst.) mede-eigendom.

copudo, a. de inhoud hebbend van een groot glas, van een groote drink-schaal; ook = **copado,**

cópula, f. verbintenis, band, liefde-band; paring, bij-slaap; copula of koppel-woord.

copul/acion, f. paring, bij-slaap; **—ar,** v. tr. (ongebr.) vereenigen, doen paren; v. r. (ongebr.) copuleeren, paren; **—ativo,** a. verbindend, copulatief (voeg-woorden).

coque/luchar, v. intr. (ongebr.) de kink-hoest hebben; **—luche,** f. kink-hoest; **—ta,** f. slag met de roede op de hand; behaag-zieke vrouw of meisje; **—tear,** v. intr. koketteeren; **—tería,** f. behaag-zucht, coquetterie; **—tismo,** m. koketteer-kunst.

coqui/llada, f. volks-naam voor de kuif-leeuwerik; **—llo,** of **coquito,** kokos-noot (in Mexico), ook een soort kever in vrucht-boomen; **—to** = **coquillo**; ook gebaar om kinderen te doen lachen.

cora/cero, m. kurassier; **—cias,** m. zie **cuervo,** raaf; **—cora,** f. korra-korra (vaartuig in de Molukken); **—cha,** f. lederen zak voor tabak; **—je,** m. toorn; **—judo,** a. vertoornd; **—l,** m. koraal; krom stuk hout tusschen kiel en voor-steven; *fino como un coral,* bizonder leep; *corales,* snoer kralen; **—lero,** m. koraal-handelaar, koraal-bewerker; **—lino,** a. koraal-rood; **—mbre,** f. diere-huiden; **—mbrero,** m. huide-kooper; **—scora,** = **coracora**; **—za,** f. kuras, borst-harnas; *tentar á uno las corazas,* iemands moed of kennis op de proef stellen; **—znada,** f. 't binnenste van de pijn-boom; ragoût van diere-harten; **—zon,** m. hart; moed; kern; *hombre de corazon,* moedig of gevoelig man; *llevar* of *tener el corazon en las manos,* 't hart op de tong (lett. handen) dragen; *poner en su corazon,* op 't hart drukken; *se le quiebra el corazon,* zijn hart breekt (ervan), hij trekt 't zich vreeselijk aan; *tener pelos en el corazon,* haren op de tanden hebben; *corazon de Leon,* een vaste ster; *de corazon,* van ganscher harte, hartelijk; **—zonada,** f. voor-gevoel; opwelling van hartelijkheid of goedheid; **—zoncillo,** m. hartje; Johannis-kruid.

corb/achada, f. slag m. e. bulle-pees, zweepslag; **—acho,** m. bulle-pees; **—ata,** f. das; **—atin,** m. das met een gesp, dasje; **—ato,** m. afkoeler (in distilleerderijen); **—eta,** f. korvet (oorlog-schip); **—ina,** f. volks-naam voor kraai.

corc/el, m. strijd-ros, goed-loopend paard; **—esca,** f. soort helle-baard; **—illo,** of **corcino,** m. ree-tje, jong v. e. ree.

corcov/a, m. bochel; **—ado,** a. gebocheld; met bobbels of knobbels; **—ear,** v. intr. een hooge rug zetten (zooals een kat); **—eta,** m. gebochelde; **—o,** m. hooge rug, sprong v. e. dier; *dar corcovos,* telkens een hooge rug zetten.

corcucir, v. tr. stoppen, gaten stoppen (in kousen enz.).

corch/a, f. = **corchera**; **—ador, -a,** m. f. die eindjes touw aaneen-last; **—ar,** (oud) v. tr. aanlasschen; eindjes touw aanlasschen; **—e,** m. soort sandaal; **—ea,** f. kwart-noot (muz.); **—era,** f. kurken emmer om dranken te koelen; **—eta,** f. oog (tegen-over haak), ook v. e. gesp; **—etada,** f. troep politie-

agenten; **—ete,** m. haak, gesp of oog v. e. van beide; **—etero,** m. haken-en-oogen-maker; **—etesca,** f. = **corchetada**; **—o,** m. kurk; kurken bije-korf; *tener cara de corcho,* ongevoelig zijn voor verwijten; *nadar sin corcho,* op zijn eigen wieken drijven (lett. zwemmen zonder kurk); *corchos,* houten sandalen.

cord/aje, m. want (v. e. schip); **—al,** m. kies van verstand; **—apso,** m. (geneesk.) hevige koliek; **—ato,** a wijs, verstandig; **—el,** m. touwtjes, koordje; touw; *mozo de cordel,* kruier; **—elado,** a. als touw gevlochten; **—elazo,** m. slag met een touw; **—elero,** m. touw-slager, touw-verkooper; **—elería,** f. = **cordaje,** want, en: touw-slagerij, zie **cordería**; **—ellate,** m. soort gemeen laken; **—ería,** f. touw-slagerij; (zeet.) magazijn waar men scheeps-tuig maakt; **—erina,** f. lams-vel; **—erino,** a. v. e. lam; **—ero,** m. lam onder 't jaar; zacht-zinnig mensch; **—eruna,** f. = **corderina**; — **—eta,** f. biezen bindsel der riet-horren; — **iaco,** a. (ontleedk.), foutief voor **cardíaco** van 't hart of de boven-maagstreek; **—ial,** a. hartelijk; m. versterkende drank; **—ialidad,** f. hartelijkheid; **—ialmente,** adv. hartelijk; **—icolismo,** m. eere-dienst van 't Heilige Hart; **—illa,** f. aaneen-geregen schaaps-darmen als katte-voeder; **—illera,** f. berg-keten.

cordo/ban, m. Cordovaansch leder, later ook te Larissa en Saloniki gefabriceerd; **—bana,** f. *andar á la cordobana,* spier-naakt loopen; **—bes,** m. f. Cordovaan, Cordovaansche; **—bes,** a. Cordovaansch; **—jo,** m. angst, smart; **—joso,** a. bedroefd; **—n,** m. koord, veter; kordon (v. troepen); trek-koord; rand boven aan een zuil; **—ncillo,** m. koordje, touwtje; gekartelde rand (v. munten); **—nería,** f. passementerie; gezamenlijke koordjes voor een garnituur; **—nero,** m. passement-werker; touw-slager.

cordura, f. gezond verstand, verstandigheid.

core/a, f. dans met zang; **—ar,** v. muziek met koren componeeren; **—cillo,** m. gebraden speen-varkentje; **—grafía,** = **corografía**; **—ligionario, -a,** m. f. van dezelfde godsdienst; **—o,** m. vers-voet (één lang één kort); koor-zang; **—ografía,** f. kunst om de dans-passen en figuren te bestudeeren; dans-kunst; **—zuelo,** m. speen-varken; klein vel, kleine huid.

cori/áceo, a. iederen; leder-achtig; **—andra,** f. koriander (ook zaad); **—bante,** m. Corxbant (myth.); **—feo,** m. corifee (koorleider bij de Grieken); aanvoerder, leider; eerste tooneel-speler; toon-gever; **—mbo,** m. scherm-vormige bloei-wijze; corymbus, kapsel voor maagden in die vorm (bij de Ouden); **—ntia,** f. goudgeel-wit-en-roode tulp; **—sta,** m. f. korist(e); m instrument dat de toon aangeeft; koorzanger (in de (kerk); **—to,** m. scheld-naam voor de Asturiërs; a. laf; linksch; **—za,** f. verkoudheid in 't hoofd.

corl/adura, f. vernis dat aan gepolijst zilver een goud-gloed geeft; **—ar,** v. tr. (gepolijst zilver) vernissen zoodat het een goud-gloed krijgt.

corm/a, f. lijster-bes; been-houten (om 't wegloopen van gevangenen te beletten); (fig.) beletselen, binder-palen; **—al,** m. lijster-bessen-boom; **—ano,** m. (oud) volle neef; (ongebr.) oom van vaders-zijde; *cormano segundo,* achter-neef: *cormanos,* kinderen v. e. eerste bed; **—oran;** m. zee-raaf.

corn/ada, f. stoot met de horens; uitval bij 't schermen waarbij men de sabel van de tegen-standers op zij raakt en neer-slaat; **—adillo,** m. *poner* of *emplear su cornadillo,* zijn penningske bijdragen; **—ado,** m. oude Spaansche munt; *no vale un cornado,* 't is geen oortje waard; **—adura,** f. gehorente, de horens v. e. dier; en = **cornada** in de eerste beteekenis; **—al,** m. riem die de os met de horens aan 't juk bindt; **—alina,** f. cornalijn, soort minder-waardig edel-gesteente met horen-achtige doorschijnendheid; **—amenta,** f. = **cornadura**; en: herts-gewei van zeven of acht takken; **—amusa,** f. doedel-zak; **—atillo,** m. soort fijne olijf; **—́ea,** f. horen-vlies (v. 't oog); **—eador,** m. dier dat met de horens stoot; **—eja,** f. kraai; **—ejal,** m. verzameling kraaien-nesten; **—ejalejo,** m. peul of huls die zaad of vrucht bevat; **—ejo,** m. kornoelje-boom; **—ejon,** m. kerk-kraai (zie **chova**); **—elina,** (ongebr.) zie **cornalina** of **cornerina,** cornalijn; **—erina,** f. zie **cornalina,** cornalijn; **—eta,** f. horentje, trompetje; die het bespeelt; (oud) *corneta de llaves,* cornet à pistons; kornet en ruiterij-vaandel; *corneta de monte,* jacht-horen: *corneta* ook horentje voor doove menschen; **—ezuelo,** m. soort lancet der vee-artsen; horentje; **—ia,** f. = **córnea,** horen-vlies; **—ial,** a. horenvormig; **—icabra,** f. terpentijn-boom, zie **—terebinto,** idem; kromme olijf; **—ija,** f. kroon-lijst; **—ijal,** m. hoek; doek waarmee de priester de beker afwischt; **—ijamento,** m. of **cornijamiento,** (oud), zie **cornijon**; **—ijon,** m. architraaf, fries en kroonlijst vereenigd; hoek v. e. straat; **—il,** m. (oud), zie **cornal**; **—iola,** f. kornoelje; cornalijn, zie **cornalina,** enz.; **—isa,** f. = **cornija,** kroon-lijst; **—isamento,** m. of **cornisamiento** = **cornijon,** architraaf enz.; **—izon,** m. zie **cornijon**; **—izo,** m. = **cornejo,** kornoelje-boom; **—izola,** f. kornoelje-vrucht zie **corniola**; **—o,** m. kornoelje-boom = **cornizo** en **cornejo**; **—ucopia,** f. horen des overvloeds; **—udo,** a. gehorend; hoekig; m. horen-drager; — **upeta,** m. stier die m. d. horens stoot; **—o,** m. koor (in alle beteekenissen); *saber de coro,* van buiten kennen; *hablar á coro,* om de beurt spreken.

coro/cha, f. (oud) zie **casaca,** jas, ook wijnrups; **—grafía,** f. chorografie, plaats-beschrijving; **—'grafo,** m. chorograaf, plaatsbeschrijver; **—la,** f. bloem-kroon; **—lario,** m. gevolg-trekking uit het voorafgaande, overvloedig bijvoegsel na een bewijs-voering; stelling die op een vorige volgt; **—na,** f. kroon, krans; kruin; stralen-krans; kruinschering; kroning (zie **coronacion**); (zeet.) dikke kabel aan de groote- en aan de bezaans-mast; roze-krans van tien kralen; een munt („kroon"); orgel-punt (muz.); moeder-trompet (buitenste ingang der baar-moeder); *corona boreal,* noorder-licht; **—nacion,** f. kroning, bekroning; vol-tooiing, volmaking; **—nal,** a. v. e. kroon, van de kruin; **—namento,** m. f. **coronamiento,** kroon, bovenste gedeelte v. e. gebouw, meubel of vaas a. a.; (oud) zie **coronacion**; **—nar,**

v. tr. kronen; bekronen; beloonen enz.; (hoogten) bezetten; volmaken, voltooien; omkransen, bekransen; r. zich kronen; van boven aan de kruin verdorren; **—nario,** a. v. e. kroon; **—ndel,** m. drukkersspaan; **—nel,** m. kolonel; **—nelia,** f. zie **regimiento,** regiment; **—'nica,** f. zie **crónica**; **—nilla,** f. kruin van het hoofd; **—nista,** m. zie **cronista**; **—za,** f. zotskap die de veroordeelden der Inquisitie op kregen; **—zo,** m. wilde palm-boom.

corp/anchon, m. groot dik lichaam (van **cuerpo**); **—ezuelo,** m. verkl. van **cuerpo**; lijfje; zie **almilla,** borst-rok; **—iño,** m. = **corpezuelo**; **—oracion,** f. gilde, corporatie; **—oral,** a. lichamelijk; m. altaar-kleed; **—oralidad,** lichamelijkheid; **—óreo,** a. lichamelijk, belichaamd; **—orificacion,** f. belichaming; vast-wording; **—orificar,** v. tr. belichamen, tot een vaste stof maken; **—orizacion,** f. zie **corporificacion**; **—s,** m. (uit het Fransch) in: *guardia de corps*, lijf-wacht, *sumiller de corps*, groot kamer-heer enz.; **—udo,** a. of **corpulento,** lijvig, dik; **—ulencia,** f. lijvigheid, dikte; **—ulento,** a. zwaar-lijvig, dik; **—́us,** m. alleen voor 't lichaam van Christus; de dag (Sacraments-dag); ook *Córpus Christi*; **—úsculo,** m. atoom; kleinste deeltje zie **átomo.**

corr/agero, m. zadelmaker, zie **guarnicionero,** idem; **—al,** m. binnen-plaats; hoender-hof; vee-kraal; afsluiting in een rivier om visch te vangen; leemte in een boek; te groote plek wit (druk); (Zig.-taal) = **cercado**, omheining; *corral de madera*, werf, hout-magazijn; (fig.) *corral de ovejas* of *de vacas*, ontvolkt dorp; *hacer corrales*, „schooltje schuilen", plat-loopen; **—alera,** f. (And.) brutale, zeer vrijpostige vrouw; **—alero, -a,** m. f. hoender-hof of -park-houder; **—aliza,** f. = **corral.**

corre/a, f. riem; buigzaamheid; lenigheid; *besar la correa*, zich onder-werpen; excuses maken; *del cuero salen las correas*, hij (zij) leeft op kosten v. e. ander; *tener correa*, gekheid goed opnemen; **—aje,** m. riem-werk, leder-goed, verzameling riemen; **—al,** m. gelooid damhert-vel; *coser correal* of *labrar de correal*, met kleine riempjes naaien; **—ar,** v. tr. wol lenig en buigzaam maken; **—azo,** m. slag met een riem; **—calles,** m. straat-slijper.

correc/cion, f. verbetering; bestraffing; zuiverheid (van taal of manieren); correctie; berisping; *correccion de pruebas*, correctie van druk-proeven; **—cional,** a. correctioneel; **—tivo,** correctief, verbeterend, straffend; **—to,** a. correct, zuiver; **—tor,** m. corrector; berisper; verbeteraar; overste v. e. minderbroeder-klooster; f. verbeterend; berispend; straffend; **—torio,** m. boek van boete-doeningen, door St. Franciscus de Paula gemaakt.

corred/era, f. ren-perk, ren-baan; schuif (v. e. venster), gleuf; bovenste slijp-steen; krekel; *correderas*, riggels voor laden; **—izo,** a. loopend, makkelijk glijdend; *nudo corredizo*, losse knoop; **—or, -a,** m. f. makelaar; gang (dan m.); hard-looper, ren-paard; omroeper; (dieven-taal) dief die een dief-stal beraamt; (id.) politie-agent; (oud) koerier, ruiter op verkenning; *corredor de cambios* of *de orejar*, wisselaar; *corredor de lonja*, of *de mercaderías*, beurs-makelaar of in handels-artikelen; *corredor del peso*, publiek weger; (fig.) tusschen-persoon, koppelaar (zie **alcahuete**, id.); *corredora* is ook (poët.) de faam, de maan, de dageraad („bodin"); **—or,** a. loopend, hard loopend; **—oría,** f. = **correduría,** f. makelaar-schap, makelarij, makelaars-loon; (ongebr.) boete, inval (zie **correría**), idem; **—uría,** f. = **corredoría.**

correer/ía, f. riemen-makerij, riemen-makers-ambacht; **—o,** m. rieme-snijder of -verkooper.

correg/el, m. zool van Engelsch leder; **—encia,** f. mede-regent-schap; **—ente,** m. mede-regent; **—ible,** a. verbeterlijk, verbeterbaar; leidzaam; **—idor,** m. corregidor, een beambte van de magistratuur; (ongebr.) corrector, zie **corrector**; **—idora,** f. vrouw v. e. corregidor; **—imiento,** m. corregidor-schap; rechts-gebied v. e. corregidor; **—ir,** v. tr. verbeteren; corrigeeren; bestraffen; berispen; herstellen, goed-maken, verzachten, matigen; r. zich beter gedragen.

corregüela, f. = **correhuela.**

correhuela, f. verkleinw. v. **correa,** riempje; soort kruipende brem (gelijkend op vlas, als verf-stof gebezigd); een kinder-spel.

correla/cion, f. wederzijdsche betrekking; **—tivo,** a. wederzijds in betrekking; **—to,** a. = **correlativo.**

corren/cia, f. (fam.) buik-loop, diarree; **—tía,** f. kunst-matige bevloeiing na de oogst; buik-loop; **—tiar,** v. tr. een veld na de oogst onder laten loopen; **—tío,** a. vloeiend; licht, vrij; **—ton, -a,** m. f. straat-slijper, boemelaar; aangenaam prater, gezellig mensch; **—tona.** f. straat-meid, hoer.

correo, m. post, post-kantoor; (rechtst.) medeplichtige aan dief-stal; (Zig.-taal) dief die op wacht staat; *correo de malas nuevas*, Jobsbode; *correo* ook: net aan een boom vastgemaakt; *á correo tirado* of *á vuelta de correo*, per omme-gaande; *correos y telégrafos*, post-en-telegrafie; **—so,** a. lenig, buigzaam.

correr, v. intr. loopen, hard-loopen; vloeien; voorbij-gaan (tijd); varen; zijn gang gaan (een zaak); zijn toevlucht nemen tot (*á*): *correr con un negocio*, belast zijn met een zaak; (zeet.) *correr á palo seco*, met gereefde zeilen varen; *correr á rienda suelta*, met losse teugels loopen, d. w. z. in dolle vaart; zich over-geven aan zijn harts-tochten; *correr al cuidado*, ten laste, tot iemands last zijn; *corre bien* (of *mal*) *la suerte*, 't loopt mee (of tegen); *corre bien el oficio*, het bedrijf gaat goed; *corre paridad* of *comparacion*, is in overeen-stemming met de waarde (prijs); *no corre la moneda*, de munt is niet geldig, gangbaar; *correr baquetas*, spits-roeden loopen; *corre la voz*, het gerucht loopt; *correr obligacion*, verplicht zijn; *corre al viento*, de wind waait; (fig.) *correr tras una persona*, iemand in alles nadoen; *á mas correr* of *á todo correr*, in allerijl; *dejar correr*, laten begaan, door de vingers zien.

correr, v. tr. nazetten (vijandelijke schepen); *correr fortuna*, in gevaar zijn (schip); *correr ganado*, een kudde vee grijpen op een verboden wei-grond; *correr la campaña*, op ver-

kenning uitgaan; *correr la cortina*, 't gordijn neer-halen, neer-laten; *correr el cerrojo*, de grendel voor de deur doen; *correr la misma suerte*, 't zelfde lot beloopen; *correrlo todo*, alles afloopen (vermakelijkheden a. a.); *correr la palabra*, het wacht-woord afgeven; *correr las amonestaciones*, de afkondigingen laten geschieden (v. e. huwelijk); *correr monte*, jagen (op groot wild); *correr parejas*, elkaar niets te verwijten of te benijden hebben; *correr toros*, deel-nemen aan 't stieren-gevecht; *correr el velo*, de sluier oplichten, 't masker afnemen (fig).

correr/se, v. r. zich schamen, blozen; afdruipen, afloopen (kaars); **—ía,** f. inval in een vijandelijk land; (ongebr.) zie **carrera,** loop, gang en **correaje,** lederwerk; f. pl. reizen, uitstapjes, tochten; geloop (heen en weer).

correspon/dencia, f. brief-wisseling; verstand houding; gemeenschap; overeen-stemming; even-redigheid; **—der,** v. intr. overeen-stemmen; in gemeen-schap zijn; briefwisseling voeren; in evenredigheid zijn; v. tr. beantwoorden (liefde, haat); r. elkaars liefde of andere gevoelens beantwoorden; met elkaar in overeen-stemming zijn; **—diente,** a. overeen-komstig; passend, daarbij behoorend; **—sal,** m. f. correspondent, klant, afnemer.

corret/aje, m. courtage, makelaars-loon; makelarij; **—ear,** v. intr. overal rond-loopen, straat-slijpen; een ongeregeld gedrag hebben; makelaars-diensten verrichten; **—ora,** f. non belast met de leiding van 't koor gedurende de dienst.

correvedile, m. (fam.) over-brenger, praatjes-maker.

corrid/a, f. loop, zie **carrera**; (ongebr.) loop, v. e. rivier, v. e. stroom; (ongebr.) geloop, zie **correría**; (fig.) loop-baan, zie **carrera**; *corrida de tiempo*, snel verloop v. d. tijd; *corrida de toros*, stieren-gevecht; *corrida de caballo y parada de borrico*, „loop v. e. paard en stil-stand v. e. ezel", zegt men van iemand die goed begint en slecht eindigt; *de corrida*, in haast; **—os.** m. pl. = **caidos,** achter-stallige huur.

corriente, a. loopend; vloeiend, vlot; *letra corriente*, loopend schrift; gangbaar, geldig; *dar por corriente*, voor zeker geven; *hombre corriente*, rond-borstig man; *precio corriente*, prijs-koerant; *estar al corriente*, op de hoogte zijn.

corriente, f. stroom, loop (rivier, gedachten a. a.); gang (van zaken); *dejarse llevar de la corriente*, met de stroom mee gaan; *irse tras la corriente*, met de mode meedoen.

corriente, adv. in orde, geen moeilijkheid opleverend; afgesproken.

corrill/ero, m. land-looper; **—o,** m. klein gezelschap, kliek, „coterie"; **—os,** babbelpraatjes.

corri/miento, m. (ongebr.) loop; uitvloeiing (uit de oogen a. a.); vloeiing van water; (fig.) schaamte, verlegenheid; **—ncho,** m. (ongebr., fam.) vereeniging van menschen uit de heffe des volks; **—piente,** a. (geneesk.) aangrijpend, overvallend; **—vacion,** f. (ongebr.) richting aan een stroom water gegeven.

corro, m. kring, gewone samenkomst op een bepaalde plaats; ronde-dans; *hacer corro*, een kring vormen; (fig.) plaats maken; *hacer corro á parte*, een afzonderlijk troepje vormen; *salirse del coro*, het land afloopen; *echar en corro*, iets opwerpen (voorstel a. a.); (fam) *escupir en corro*, zich in 't gesprek mengen.

corrob/oracion, f. versterking; staving; **—orante,** m. versterkend middel; **—orar,** v. tr. versterken; staven; sterken; bevestigen; r. weer op krachten komen; **—orativo,** a. versterkend, kracht-gevend; **—ra,** f. zie **alboroque,** m. slokje na 't sluiten v. e. koop a. a.

corroer, v. tr. knagen, afknagen; weg-vreten, invreten; r. vergaan (door roest a. a.), verteerd worden.

corromp/er, v. tr. bederven; omkoopen; (fig.) *corromper los oidos*, met gepraat vervelen; intr. stinken; rotten; **—imiento,** m. bederving; (ongebr.) bederf, zie **corrupcion.**

corros/ion, f. weg-vreting, weg-knaging; **—ivo,** a. weg-vretend, sterk aantastend, bijtend; m. bijtend middel.

corrug/acion, f. samen-rimpeling, samentrekking; **—ar,** v. tr. rimpelen, zie **charrugar**; **—o,** m. kanaal voor goud-wassing.

corrup/cion, f. bederf; rotting; corruptie, bederving; omkooping; **—tela,** f. bederf; (rechtst.) mis-bruik zie **corrupcion**; **—tible,** a. voor bederf vat-baar, omkoopbaar; **—tivo,** a. bedervend, bederf-aanbrengend; **—to,** a. bedorven, verdorven, zie **dañado,** beschadigd, bedorven, **perverso,** verdorven, **torcido,** slinksch, slecht; **—tor, -a,** m. f. bederver, verderver; omkooper; a. bedervend; omkoopend.

corrusco, m. korst, zie **mendrugo.**

cors/a, f. (ongebr.) dag-reis over zee; **—ario,** m. vrijbuiter; zee-roover; kaper; kaperschip; sperwer; **—é,** m. korset, keurs-lijf; **—ear,** v. intr. kapen; zee-roof plegen; **—elete,** m. borst-stuk (v. insekten); **—etero,** m. korsetten-maker of verkooper; **—o,** m. kaap-vaart; (ongebr.) zie **carrera.**

cort/a, f. velling van hout; **—abolsas,** m. zakke-roller; **—acallos,** m. mesje voor ekster-oogen; **—adera,** f. beitel om gloeiend ijzer te knippen; mes om honigraten uit te snijden; **—adillo,** m. klein wijn-glas, likeurglas; (Zig.-taal) soort bedrag bij 't kaartspel; **—adillo,** a. niet gaaf rond (munt); **—ado,** a. geëvenredigd en juist; overbluft, „verbouwereerd", verlegen; m. zekere capriool bij 't dansen; **—ador, -a,** m. f. snijder, knipper; slager, vleesch-snijder en verkooper; munt- en metaal-schaar; snij-tand; *cortadores*, knijper, kleine knijp-tang; **—adura,** f. insnijding; snit; snede; *cortaduras*, knipsels, inkepingen, kartelingen; **—afrío,** m. metaal-schaar; **—afuego,** m. brand-muur; **—amente,** adv. kortelijk; zuinig, eenvoudig; **—amiento,** m. (ongebr.) af-snijding, afzetting, in-snijding; **—ao,** m. (ongebr.) soort storm-ram; **—apicos y callares,** m. pl. mondjes dicht, zie **callares**; **—apiés,** m. (ongebr.) slag met het scherp naar de beenen (schermen); **—apisa,** f. (ongebr.) garnituur onder aan een rok; (fig.) voorwaarde bij een toestemming; zoetheid van taal; **—aplumas,** m. penne-mes; **—ar,** v. tr. snijden,

knippen; af-snijden, af-knippen, uit-knippen; onder-scheppen; afkorten, bekorten; voorkomen (bij een wed-ren); besnijder, kastreeren; uit 't veld slaan, verbouwereeren; uitmaken als scheids-rechter; *cortar cercen á cercen,* met wortel en al afsnijden; *cortar un vestido,* lett. een kleed snijden, d. w. z. kwaadspreken v. e. afwezige; *cortar el naipe,* „coupeeren" (bij 't kaart-spel); *cortar el verso,* 't vers goed endanseeren; *cortar la cólera,* de gal tegen-gaan (geneesk.); (fig.) een driftig mensch doen bedaren; *cortar bien una lengua,* een taal goed spreken; *cortar las alas,* kort-wieken, ontmoedigen; *cortar de raiz,* uitroeien; *cortar libranzas,* betalingen staken; *cortar los pasos,* bewaken om te beletten; *cortar por el camina mas corto,* een kortere weg nemen; *cortar el ánimo,* de moed benemen; *cortar el vino con agua,* de wijn met water aanlengen; **—arse,** v. r. omslaan (melk); bederven; de klus kwijt-raken, in tegen-spraak met zich-zelf zijn; *cortarse las uñas con alguno,* zich voor-bereiden tot een strijd; **—auñas,** m. nagel-schaar; **—e,** f. hof, hof-makerij; hoofd-stad; m. scherp (v. e. mes a. a.); insnijding, snede; afgesneden stuk; snijding; velling; *dar un corte,* afsnijden, de gevolgen voor-komen; *Cortes,* f. pl. Staten-vergadering, parlement; **—edad,** f. kleinheid, kortheid; schuchterheid; domheid; *cortedad de medios,* gebrek aan middelen; **—ejador,** m. hof-maker; **—ejar,** v. tr. 't hof-maken aan; flik-flooien; **—ejo,** m. stoet; optocht; geschenk; goede ontvangst; (fam.) hof-maker, galant; **—és,** a. beleefd, hoffelijk; **—esana,** f. courtisane, lichte-kooi; **—esanesco,** a. v. e. hoveling, v. een courtisane; **—esanazo,** a. onhandig beleefd; **—esanía,** h. hoffelijkheid, galanterie; **—esano,** a. van 't hof; slim, handig; zie **cortés;** m. hoveling; **—esía,** f. beleefdheid, hoffelijkheid; beleefde groet; plicht-pleging aan 't einde v. e. brief; geschenk; loopdagen, respijt-dagen (voor wissels); **—esmente,** adv. beleefdelijk; **—eza,** f. bast; schil; korst; schors; opper-vlakte, buitenkant; ruwheid, boersch-heid; *cepillar la corteza,* ontbolsteren, ruwe manieren afleeren; *cortezas,* (vulg.) hand-schoenen; **—ezudo,** a. met veel korst of met een dikke schors; (fig.) onbeleefd, boersch; **—ical,** a. van de schors of 't omhulsel; **—icoso,** a. met dikke schil (vruchten); **—ijada,** f. groep huizen eener boerderij; **—ijo,** m. boerderij, hoeve; (Zig.-taal) = **mancebía,** bordeel; **—ina,** f. gordijn (van bed, venster a. a.); *estar detras de la cortina,* achter de schermen zitten; *dormir á cortinas verdes,* in 't open veld slapen; **—inaje,** m. stel gordijnen om een bed; **—inal,** m. afgesloten veld dat men alle jaren bezaait.

cort/o, a. kort; gering; min-waardig; vreesachtig, schuchter; ongeleerd, dom; schriel; *corto de vista,* kort van gezicht, bijziende; *corto de medios,* geld gebrek hebbend; *corto de manos,* niet voort-varend, langzaam; (fam.) *cortosastre,* mensch dat weinig kieskeurig is om zijn doel te bereiken; *á la corta ó á la larga,* vroeg of laat; (fam.) *no quedar por corta ni mal echada,* alles in 't werk stellen om te slagen; **—on,** m. soort tuin-rups.

coru/ña, f. Coruna-doek (grove stof); **—scante,** a. (poët.) zie **brillante; —sco,** a. (poët.) zie **brillante.**

corv/a, f. knie-holte; (vee-arts.) zie **corvaza;** (Zig.-taal) zie **ballesta,** kruis-boog; **—adura,** f. buiging, kromming; welving; **—al,** m. soort lange olijf; **—ar,** v. tr. (oud) zie **encorvar,** buigen, krommen; **—ato,** m. jong v. e. raaf; **—aza,** f. zwelling aan de pooten der paarden; **—edad,** f. = **corvadura; —ejon,** m. knie-holte v. e. dier; zie **espolon,** hane-spoor; enkelbeen; **—eta,** f. trappeling, dartele sprong; korvet (schip); **—etear,** v. intr. trappelen, sprongetjes maken (paard); **—ino,** a. (ongebr.) van de raaf; **—o,** a. krom, gebogen.

corz/a, f. hinde, ree; **—o,** m. ree-bok; **—uelo,** m. tarwe die na 't dorschen ongebolsterd blijft.

cosa, f. zaak, ding; gebeurtenis; *cosa de,* zoo ongeveer; *cosa de ver,* merk-waardig iets, wonderlijk iets; *cosa de risa,* iets belachelijks; *cosa del otro juéves,* iets ongehoords; *cosa rara,* iets raars; *fuerte cosa,* hard iets; *no es cosa,* 't is niet van belang; *no hay cosa con cosa,* alles ligt over-hoop; *no hay tal cosa,* zoo iets komt niet voor, is niet waar; *no tener cosa suya,* al te goed-geefs zijn; *no vale cosa,* 't is niets waard; *¿qué cosa?* wat is 't? wat zeg je?; **—co,** m. kozak; **—quería,** f. plunder-tocht of -inval; **—r,** m. soort Indische katoenen stof; **—rio,** m. zie **corsario,** kaper, zee-roover; muil-ezel-drijver, tevens boodschapper; jager van beroep; *de cosario á cosario no se pierde sino los barriles,* kaper tegen kaper voert niets uit, d. w. z. zijn aan elkaar gewaagd; a. v. e. kaper of zee-roover.

cosc/arana, f. soort broos gebak; **—arse,** v. r. = **concomerse,** zich scheuken; **—oja,** f. kleine groene eik waarop een soort cochenille leeft; de gedroogde bladeren daarvan; ring aan weers-kanten v. e. paardebit; **—ojal,** of **coscojar,** m. aan-plant of boschje van de kermes-eik (zie **coscoja**); **—ojo,** m. kermes, soort cochenille, *coscojos,* paarde-bit; **—on,** m. sluwe schurk; **—orobo,** m. groot soort Chili-gans; **—orron,** m. kneuzing aan 't hoofd; brood-korst; **—urro,** m. brood-korst, zie **coscorron.**

cose/cante, m. cosecans (goniometrie); **—cha,** f. oogst; pluk; **—char,** v. tr. oogsten, inoogsten; **—chero,** m. land-eigenaar die oogst; **—dizo,** a. naai-baar; **—dor, -a,** m. f. naaier, naaister; *cosedor al zurcido,* die lapt of verstelt; f. innaaister (van boeken); **—dura,** f. (ongebr. zie **costura**); **—lete,** m. licht kuras der piekeniers; piekenier of hellebardier; **—no,** m. cosinus (goniometrie).

cose/r, v. tr. naaien; *coser á puñaladas,* overdekken met dolk-steken; *coser à zurcido,* verstellen, stoppen; r. *coserse la boca,* geen mond open-doen; *coserse al suelo,* ineen-duiken, uit vrees of voor-zorg; **—ra,** f. stuk grond dat men dagelijks begiet in tijd van droogte; **—tada,** f. versnelde pas, looppas.

cosi/cosa, f. raadsel, zie **quisicosa,** idem; **—do,** m. ingenaaide pakken wasch-goed; *cosido de la cama,* lakens en dekens genaaid met losse steken om ze bijeen te houden.

cosm/ética, f. schoonheids-kunst; **—ético**, m. schoonheids-middel, huid-middel; **´—ico**, a. van 't heelal, kosmisch, gelijk opkomend of onder-gaand met 't opkomen der zon; **—ogenia**, f. ontstaan der wereld; **—ogonía**, f. cosmogonie, teorie van 't ontstaan der wereld; **—ografía**, f. wereld-beschrijving, cosmografie; **—olabio**, m. cosmolabium, instrument om de afstanden der hemellichamen te meten enz.; **—ología**, f. cosmologie, leer der wetten van 't heelal; **—ólogo**, m. cosmoloog; **—opolismo**, m. = **cosmopolitismo**; **—opolita**, m. wereldburger, cosmopoliet; **—opolitano, -a**, m. f. = **cosmopolita**; **—opolitano**, a. cosmopolitisch; **—opolítismo**, m. wereld-burgerschap, cosmopolitisme.

cos/o, m. ren-baan; ren-perk, perk voor steekspelen; hout-worm; **—on**, m. volks-naam voor de larven die in meel-houdende voedings-zaden voor-komen.

cospillo, m. uitpers-sel van olijven.

cosqui/llas, f. pl. kitteling; (fig., ongebr.) mis-verstand, slechte verstand-houding (zie daarvoor **desavenencia**); *hacer cosquillas*, kittelen; *no sufrir cosquillas* of *tener malas cosquillas*, prikkelbaar of weinig verdraagzaam wezen; *la cosa le hace cosquillas*, hij zit er over in, hij zit op heete kolen, hij brandt van nieuws-gierigheid (om te weten hoe iets afloopt); **—ileo**, m. kitteling; **—lloso**, a. kittel-oorig, gevoelig voor kittelen; netelig (een zaak); prikkelbaar.

cost/a, f. kosten, kost-prijs; kust; helling v. e. heuvel; heg; (ongebr.) rib, zie **costilla**; *á costa de*, ten koste van; *á toda costa*, het koste wat het wil, tot elken prijs; *condenar en costas*, in de kosten veroordeelen; (zeet.) *dar á la costa*, op de kust raken, stranden; *navegar costa á costa*, de kust houden; **—ado**, m. zijde (van 't lichaam); flank, zie **lado**; kant, boord (v. e. schip); (oud) rug; (zeet.) *dar el costado*, de zijde naar de vijand keeren, om de volle laag te geven; *dolor de costado*, pijn in de zij; *árbol de costado*, stam-boom; *de costado*, van ter zijde; *costados*, lijnen van verwantschap; **—al**, m. groote graan-zak; zak-vol; soort stamper; (fam.) *no soy costal*, laat mij tijd om te spreken; *esa es harina de otro costal*, dat is heel wat anders; a. (ontleedk.) van de zijde; **—alada**, f. val op rug of zijde, neer-glijdend; **—alazo**, m. *dar un costalazo*, als een zak neer-vallen; **—alero**, m. (prov.) last-drager; **—algia**, f. (geneesk.) pijn in de zij; **—anera**, f. aarde schuin tegen een muur; (oud) zie **costado** en **lado**; *costaneras*, dwars-balken, dek-sparren; **—anilla**, f. verkleinw. van **cuesta**, hellende straat; **—ar**, v. tr. kosten (*cuesta*, het kost)); moeilijk te krijgen of te doen zijn; *mucho me cuesta*, 't kost me veel, 't is me zeer moeilijk; *cuesta la torta un pan*, 't sop is de kool niet waard, 't spel is te duur betaald; *cueste lo que cueste*, 't koste wat het wil.

coste, m. zie **costa**; *á coste y costas*, tegen inkoops-prijs; **—ar**, v. tr. de kosten betalen, bekostigen; (oud) tegen de kostende prijs verkoopen; v. tr. langs de kust varen; r. zich bedruipen; **—ño**, a. langs de. kust varend (scheepje); **—ra**, f. steen-blok aan weers-zijden v. e. smelt-oven; soort visch-mand van hengelaars; zijde v. e. baal, v. e. mand; twee buitenste boeken v. e. riem papier; (oud) flank of vleugel v. e. leger; **—ro**, m. die altijd naast het doel staat; de eerst- en de laatst-gezaagde plank v. e. boom; a. *papel costero*, afval van papier; *costero* ook: langs de kust varend.

costill/a, f. rib; *dar de costillas*, achter-over vallen; *medir las cortillas*, een duchtig pak slaag geven; (fig. en fam.) zie **caudal**, rijkdom; ook: schouders, rug; (fam.) vrouw (tegen-over *man*); *estar sobre los costillas de*, op iemands kosten leven; **—aje**, m. (fam.) = **costillar**; **—ar**, m. rib-gestel; ribbenstreek; **—udo**, a. (fam.) breed en forsch.

costo, m. zie **costa**; costus (arom. plant); **—so**, a. kostbaar, duur; moeilijk, bezwaarlijk.

costr/a, f. korst; roof; rantsoen beschuit v. e. dwang-arbeider; *costra de azúcar*, suikerkorst aan de ketel-wand; **—ada**, f. gesuikerde en met door van ei geglaceerde taart; **—eñimiento**, m. (ongebr.) zie **constreñimiento**, dwang, geweld; **—eñir**, v. tr. = **constreñir**, dwingen; **—ingimiento**, m. dwang; **—ingir**, v. tr. (oud) = **constreñir**, dwingen; **—ivo**, m. (oud) steun; **—oso**, a. korstig.

costum/ado, a. gewend, gewoon; **—brar**, v. tr. (ongebr.) zie **acostumbrar**, gewennen; **—bre**, f. gewoonte, zede; *la costumbre es una segunda naturaleza*, gewoonte is een tweede natuur; *costumbres*, zeden en gewoonten; *depravar las costumbres*, de zeden bederven.

costu/ra, f. naaisel, naai-werk; *sentar las costuras*, de zoomen plat-leggen, (fig.) verwijtingen maken, berispen, of: afranselen; *como piojo en costura*, wordt gezegd van iemand die zich met alles bemoeit; *estar como piojos en costura*, als haringen in een tonnetje gepakt zijn; **—rera**, f. naaister; innaaister (van boeken); **—rería**, f. naaiwinkel; **—rero**, m. naai-doos; **—ron**, m. grof naaisel; lit-teeken aan 't gezicht

cota, f. soort wam-buis; *cota de malla*, maliën-kolder; wapen-rok der herauten; zie **cuota**, (aandeel, bijdrage); naam in Andaloezië gegeven aan de vrouwen die Maria heeten; vel aan zijden en schouders van 't ever-zwijn; genummerd merk van proces-stukken, een inventaris enz.

cot/ana, f. gleuf in hout-werk, om er een ander stuk hout in te doen passen; **—anzas**, f. pl. in de vorm v. e. waaier gevouwen linnen; **—ar**, v. tr. (ongebr.) zie **acotar**, begrenzen, quoteeren enz.; **—arrera**, f. uithuizige vrouw; (Zig.-taal) vrouw uit het volk; **—arrero**, a. (Zig.-taal) gast-vrij, mensch-lievend; **—arro**, m. toevluchtsoord, onder-dak voor arme menschen; (fam.) *andar de cotarro en cotarro*, zijn tijd gebruiken om van 't eene huis naar 't andere te gaan; **—ear**, v. tr. (oud) quoteeren, nummeren, merken; **—ejar**, v. tr. vergelijken, collationeeren; **—ejo**, m. vergelijking, tegenover-elkaar-stelling; **—elia**, f. „coteline”, fijne geribde katoenen stof van Mako-garen; **—eveto**, m. volks-naam voor kraai, zie **corbina**; **—é**, m. grove stof voor matrassen enz.

coti/diano, a. dagelijksch; **—la**, f. (ontleedk.) holte v. e. been, waarin een ander past; **—lla**, f. korset, keurs-lijf; **—llero**,

m. korsetten-verkooper; **—n,** m. slag met de achter-kant van de hand bij 't kaats-spel; stof voor bedde-tijken; **—zacion,** f. toe-wijzing of bepaling v. e. aandeel of bijdrage in een gemeensch. uitgave; koers (der effecten enz.), noteering; **—zar,** v. tr. omslaan, elks aandeel of bijdrage vast-stellen; de koersen of prijzen „noteeren".

coto, m. ingesloten terrein; grens-paal of -steen, vereeniging van dorpen a. a. die een leen vormen, om tegen een bepaalde prijs te verkoopen; vuist-lengte (de duim bovenop, maat); een kleine rivier-visch; zie **postura,** loopende prijs der voeding-stoffen; (Zig.-taal) begraaf-plaats bij een kerk; hospitaal.

coton, m. gedrukt katoen, sits; (Zig.-taal) wambuis; (Zig.-taal) *coton colorado,* zweep-slagen aan een misdadiger; id. *coton doble,* maliën-hemd; **—ada,** f. gedamasceerd katoen; weefsel van ruw katoen met lichte tinten van kleuring; **—ía,** f. = **coton,** en diemet (sterke geribde katoenen stof).

cotorr/a, f. kleine papegaai; zie **urraca,** ekster; babbel-achtige vrouw; **—era,** f. vrouwtje van de **cotorra**; babbel-achtige vrouw; **—ería,** f. gebabbel, geklets.

cotral, m. (oud) os voor de slachterij.

cotufa, f. Amerikaansche aard-vrucht; (fig.) lekkernij; *pedir cotufas en el golfo,* 't onmogelijke vragen; zie **chufa,** aard-kastanje.

coturno, m. tooneel-laarsje; *calzar el coturno,* een treur-spel maken, een stijl bombastisch maken.

courlan, m. een stelt-looper (v. de familie der kraan-vogels).

cova/cha, f. kleine grot; honde-hok; **—chuela,** f. verkleinw. van **covacha,** bureel der ministeriën (eertijds in Spanje); **—chuelista,** m. kommies v. e. ministerie, zie **covachuela.**

cox, alleen in **á cox cox,** hinkend.

coy, m. hang-mat; **—unda,** f. riem om de ossen aan 't juk te binden; (fig.) band, huwelijks-band; zie ook **dominio,** domein, macht; **—untura,** f. aaneen-lassching (der beenderen); samen-loop van omstandigheden; (fam.) *hablar por las coyunturas,* honderduit praten

coz, m. trap, schop, voet-stoot; terug-stoot v. e. vuur-wapen; zie **culatada,** idem (*meterse de hoz y coz,* er blindelings inloopen; *tirar coces,* de verzenen tegen de prikkels slaan; *á coces,* met schoppen of trappen; **—cautli,** m. Mexicaansche gier.

cra/bon, m. horzel; **—cra,** f. vrucht v. d. aardbezie-boom; **—ma,** f. (scheik.) mengsel in 't algemeen; **—n,** m. deukje in een letter-type.

cráneo, m. schedel: hoofd; kop; *secarse el craneo,* gek worden; *tener seco el cráneo,* geen oordeel hebben.

crapodina, f. crapodien, een edel-gesteente.

crápul/a, f. buiten-sporigheid, liederlijkheid, los-bandigheid; **—àr,** v. intr. in los-bandigheid leven; **—òso,** a. liederlijk.

craquelenque, m. krakeling.

cras, adv. (oud) = **mañana,** morgen; *cras de mañana,* morgen vroeg (= *mañana á la madrugada*); **—amente,** adv. olie-dom; **—ana,** f. soort fijne winterpeer; **—citar,** v. intr. krassen (raaf); **—edad,** f. (oud) zie **crasitud**; **—iento,** a. zie **grasiento,** bemodderd; **—itud,** f. dikte, vetheid; vet; kolossaalheid; **—o,** a. dik, vet; erg, oer-dom, kras; *ignorancia crasa,* grove onwetendheid; *error craso,* krasse fout.

cráter, m. krater; **—a,** f. meng-vat voor wijn (bij de Romeinen).

crat/erites, m. craterites, soort edel-gesteente; **—ícula,** f. opening, waardoor de nonnen communiëeren.

craz/a, f. vat voor gesmolten metaal in een munterij; **—ada,** f. hoeveelheid gesmolten metaal v. e. *craza*; **—afia,** f. kamp van Amerikaansche wilden, waar veel weigrond is.

crea, f cretonne (stof); **—ble,** a. wat geschapen kan worden; **—cion,** f. schepping; stichting, creatie; (fig.) benoeming van nieuwe kardinalen door de Paus; (oud) zie **crianza,** beleefdheid, opvoeding; **—dor,** m schepper; (oud) zie **criador,** opvoeder; **—miento,** m. (oud) zie **renovacion, reparacion**; **—r,** v. tr. scheppen; stichten, uitvinden; nieuwe kardinalen creëeren; (oud), zie **criar,** opvoeden; v. intr. (oud) groeien, groot worden, zie **crecer**; **—tivo,** a. wat dient om voort te brengen; voort-brengings-; **—tura,** f. schepsel, zie **criatura,** klein kind; benoemd kardinaal tegen-over de Paus, die hem benoemd heeft.

crebol, m. Arag., zie **acebo,** hulst.

crecal, m. soort wilde pruime-boom.

crec/edero, a. wat grooter kan worden; **—encia,** f. groei, toename, zie **aumento,** idem; **—entar,** v. tr. (oud) zie **acrecentar,** doen toe-nemen, vermeerderen; **—er,** v. intr. groeien; toenemen; *crecer á palmos,* zichtbaar grooter worden; *crecer como espuma,* snel fortuin maken; *le crece el ojo,* hij zet groote oogen op bij 't zien van 't begeerde); *crecer hacia abajo,* lett. naar beneden groeien, e. i. verliezen in pl. v. winnen; **—erela,** f. kleine roof-vogel van het geslacht valk; **—es,** f. pl. toename van de omvang van graan naar-mate men het omwerkt; zoo ook van zout; toegift; voordeel dat men terug-krijgt; *pagar con creces,* met woeker terug-betalen; **—ida,** f. aanwas (v. e. rivier); **—ido,** a. groot, tal-rijk; **—idos,** m. pl. ruimer wordende steken (bij 't naaien); **—iente,** a. groeiend, toenemend, wassend; f. aanwas (van water); zie **levadura,** gist; *creciente de luna,* maan-sikkel, wassende maan; *creciente de mar,* vloed (der zee); **—imiento,** m. toe-name, groei, aanwas; waarde-vermeerdering (van munt); *crecimiento de calentura,* verhooging van koorts

cred/encia, f. klein tafeltje naast het altaar; buffet; dien-tafel; **—encial,** a. wat accrediteert; geloofs-; f. geloofs-brief (v. e. gezant); **—enciero,** m. verdeeler der provisiën in een groot huis; officier die de wijn des konings moest laten proeven; zie ook **credencia**; **—ero,** m. vertrouweling, bewaarder v. e. geheim; **—ibilidad,** f. geloofwaardigheid; goed-geloovigheid; **—ito,** m. vordering; credit; crediet; geloof; goede naam; *dar crédito,* geloof schenken; ook = **acreditar,** crediteeren, een crediet openen; *carta de crédito,* crediet-brief; **—o,** m. credo, geloofs-belijdenis; (fam.) *cada credo,* ieder oogen-blik, te hooi en te gras; *estar con el credo en la boca,* zich verloren achten, in

groot levens-gevaar zijn; *en un credo*, in een oog-wenk; —**ulidad,** f. goed-geloovigheid; ⏞**ulo,** a. goed-geloovig, te goeder trouw.

cre/edor, a. geloovig; zie **creyente,** idem; —**encia,** f. geloof; crediet; zie **crédito**; (oud) boodschap, gezantschap, zie **mensaje, embajada;** —**endero,** m. (oud) aanbevolene, zie **recomendado;** —**er,** v. tr. gelooven; meenen, achten; oordeelen; *creer en una persona*, in iemand gelooven; *ver y creer*, zich vergewissen; *creer á macha martillo*, door dik en dun gelooven., *creer á ojos cerrados*, blinde-lings gelooven; —**huela,** f. grof linnen; —**ible,** a. te gelooven, geloofwaardig; —**iblemente,** adv. waarschijnlijk.

crem/a, f. room, trema; —**acion,** f. crematie, verbranding; —**ento,** m. achter-voegsel; aan-slibbing, vermeerdering van alluviale grond, zie **aumento,** vermeerdering, toename; —**esin,** a. karmozijn, zie **carmesí;** —**ítico,** a. de honger tegen-houdend; ⏞**or,** m. cremor; *cremor tártaro*, cremor tartari; —**oso,** a. room-achtig, room-houdend.

crencha, f. scheiding (in 't haar); elk der door de scheiding vaneen-gehouden gedeelten haar.

creosota, f. creosoot.

crep/ana, f. timmerman's boor-omslag; —**itacion,** f. knettering; kraking; —**itante,** a. knetterend; reutelend (adem-haling bij 't begin van long-ontsteking); —**itar,** v. intr. knetteren; kraken; moeilijk adem-halen; —**usular,** a. van de schemering; m. schemerings-kring (18° onder horizon); —**úsculo,** m. schemering; —**usculino,** a. van de schemering.

cresa, f. (= **cresca)** worm; eieren van de koningin der bijen.

cresc/endo, adv. crescendo (muz.); —**endo,** m. (een) crescendo.

cresmal, m. (oud) doop-mutsje.

cresp/ar, v. tr. zie **encrespar,** op-krullen, kroezen; —**illa,** f. ronde padde-stoel, bol en geel van boven; —**in,** m. (oud) een vrouwesieraad; —**ina,** f. (oud) haar-netje; —**o,** a. kroes-, gekroesd; verward (stijl); boos; —**on,** m. krip; gevlochten en gekroesde haren; —**oncillo,** m. zeer fijn krip of gaas.

crest/a, f. kam, hane-kam; kuif (bij dieren); berg-kam, top; helm-kam, zie **creston** en **cimera,** idem; *levantar la cresta*, een hooge toon aanslaan; —**ado,** a. voor-zien v. e. kam of kuif; —**omatía,** f. bloem-lezing; —**on,** m. helm-kam.

cret/a, f. krijt; —**áceo,** a. krijt-achtig; —**ense,** m. Kretenser (van Kreta); a. van Kreta; —**inizar,** v. tr. zie **idiotizar,** idioot maken; —**inismo,** m. cretinisme, idiootheid; —**ona,** f. cretonne, wit Normandisch doek; —**oso,** a. krijt-achtig of -houdend.

creveta, f. garnaal, zie **langostino de mar,** idem.

creyente, a. geloovig; m. geloovige; *en justos y en creyentes*, heusch waar.

crezneja, f. gevlochten esparto-gras of bies.

cria, f. broedsel, broed, „nest" (jonge katten b. v.); (fam.) zuigeling (ook van dieren); voeder; beknopte levendige vertelling, opgave voor scholieren; *ama de cria*, min; —**da,** f. dienst-meid; wasch-plank; —**dero,** m. zie **plantel,** aanplant, kweek-bed, en **semillero,** zaad-bedding; plaats waar men dieren kweekt; a. vruchtbaar; —**dilla,** f. teel-bal v. e. dier; klein broodje; *criadillas*, truffels; —**do.** m. knecht; (oud) voedsterling, zuigeling; *criado-mayor*, hoofd-knecht, eerste knecht; a. opgevoed, opgekweekt; —**dor, -a,** m. f. opvoeder, opkweeker; schepper; honde-koeter; stoeterij-houder; —**dor,** a. veel opbrengend of voort-telend; —**miento,** m. (oud) zie **creacion** (oud), schepping; (oud) zie **renovacion** en **conservacion;** —**nza,** f. beleefdheid, opvoeding; voor 't laatste (oud) zie **educacion**; (oud) ook: schepping, zie **creacion**; *dar crianza*, manieren leeren, opvoeden.

cria/r, v. tr. opvoeden, opkweeken; scheppen; voort-brengen; zogen; creëren (nieuwe betrekkingen instellen); (fam.) *criar á sus pechos*, opvoeden, zijn eigen beginselen a. e. leerling inprenten; *criar carnes*, dik worden, „bijkomen"; *criar molleja*, onbezorgd leven; v. groeien, zich voeden, profiteeren; —**tura,** f. schepsel; klein kind; creatuur, beschermeling, zie **hechura,** lett. maaksel; *es una criatura*, 't is een lobbes, eenvoudig, naief, weinig ernstig mensch; —**zon,** m. aangroei van vee; (oud) zie **familia**; (oud) ook: **cria,** broed.

crib/a, f. wan; *estar hecho una criba*, tot over de ooren in schuld steken; vol gaten; —**ador, -a,** m. f. wanner; —**ar,** v. tr. wannen, zeefte n; —**ero,** m. wannen-maker of -verkooper; —**le,** m. wan van koper-draad; —**o,** m. zie **criba;** —**oso,** a. vol gaatjes als een wan.

crid/a, f. (oud) zie **pregón,** bekend-making, omroeping; —**ar,** v. tr. (oud) zie **gritar,** schreeuwen, en **pregonar,** omroepen, bekend maken.

crímen, m. misdaad: dood-zonde; *esribano del crimen*, griffier eener crimineele recht-bank.

crimin/acion, f. (oud zie **acriminacion,** aantijging, beschuldiging; —**al,** a. misdadig; crimineel; —**alidad,** f. misdadigheid; totaal van misdaden, criminaliteit; —**alismo,** m. aanzien eener crimineele zaak; —**alista,** m. f. criminalist; rechts-geleerde raads-man voor crim. zaken; —**alizar,** v. tr. naar een crim. recht-bank verwijzen; —**ar,** v. tr. (oud) zie **acriminar,** incrimineeren ten laste leggen, en **acusar,** beschuldigen; —**ativo,** a. van misdaad beschuldigend; —**oso,** a. = **criminal.**

crimno, m. bloem van spelt of tarwe.

crin, (= **clin),** f. manen (paard of leeuw); paarde-haar (v. de staart); *asirse de las crines*, zich vast-klampen (ook fig.): —**ado,** a. harig, met lang haar; —**ito,** a. (oud) = **crinado**; ook = **cometa;** —**olina,** f. crinoline, paarde-haren stof waarvan men kragen a. a. maakt.

crio/ja, f. zie **carne,** vleesch; —**jero,** m. zie **carnicero,** slager; —**llo, -a,** m. f. Creool, Creoolsche, in Amerika geboren Europeaan.

cripta, f. crypt, onderaardsch gewelf; begraafplaats in een kerk.

cris, m. kris (dolk in de Ind. Arch.); —**álida,** f. pop (v. e. insect); —**antemo,** m. chrysanthemum; —**is,** f. crisis; hoogte-punt, keerpunt (eener ziekte); hachelijk, beslissend oogenblik; —**ma,** m. (ook foutief f.) heilig oliesel; (fam.) *no vale nada fuera de la crisma*, 't is een deug-niet; te *quitaré la crisma*, ik zal je vermoorden; —**macion,** f. toediening van 't heilig oliesel; —**mar,** v. tr. confirmeeren, het sacrament der confirmatie toedie-

nen; —**mera,** f. vat voor 't heilig oliesel; —**ol,** m. smelt-kroes; *puro como un crisol,* smetteloos zuiver (iemand die men ten onrechte verdacht had); —**olada,** f. (een) smelt-kroes-vol; —**olista,** m. fabrikant van smelt-kroezen; —**ólito,** m. chrysoliet; —**oprasía,** f. chrysopraas, prij-groene smaragd met schilfertjes goud erin; *crisoprasía de Oriente,* soort groen-achtige gele topaas.

crisp/odamente, adv. stuip-achtig, met zenuw-trekkingen; —**atura,** f. (geneesk.) samen-trekking (van zenuwen, ingewanden a. a.); —**in,** m. manteltje voor vrouwen of kinderen; *Crispin,* Crispijn; —**ir,** v. tr, (een muur) met een borstel besprenkelen, om graniet na te bootsen.

crist/a, f. kam, kuif, pluim (op een wapen), zie **cresta**; —**al,** m. kristal; *cristal de roca,* berg-kristal; *cristales,* ruiten (in een venster); —**alería,** f. kristal-fabricatie; kristal-graveering of bewerking; —**alero,** m. kristal-werker; verzameling kristal; plaats waar men 't rang-schikt; —**alino,** a. kristallijn, kristal-achtig; —**alizable,** a. kristallizeerbaar; —**alizacion,** f. kristallizatie; —**alizado,** a. gekristallizeerd; —**alizar,** v. tr. doen kristallizeeren; v. intr. of —**se,** v. a. kristallizeeren; —**el,** m. = **clistel** = **clister,** lavement; —**ianar,** v. tr. (weinig gebr.) kerstenen.

Cristia/ndad, f. Kristenheid; kristelijke gemeente onder een zendeling; —**nego,** a. (oud) van de Kristen; —**nismo,** m. kristen-dom; —**nizar,** v. tr. (oud) kerstenen = **cristianar**; —**no.** a. kristelijk; —**no, -a,** m. f. kristen; *jugar á moros y cristianos,* een ruiter-spel.

Cristo, m. Kristus, Kristus-beeld, **crucifijo.**

crístus, m. a.b.c.-boek; *estar en el cristus,* beginneling zijn; *no saber el cristus,* geen a voor een b kennen.

crisue/la, f. bakje onder een draagbare lamp, om de olie op te vangen; —**lo,** m. (oud) zie **candil,** lamp.

crit/erio, m. criterium, datgene waar-naar men beoordeelt; —**ica,** f. kritiek; gisping; —**icador, -a,** w. f. die critizeert of gispt; —**car,** v. tr. kritizeeren; gispen, laken; —**ico, -a,** m. f. criticus, aanmerking-maker; a. kritisch; gevaarlijk, hachelijk; —**icon,** m. (fam.) vitter; —**iquizar,** v. tr. vitten.

cro/ajar, v. intr. (ongebr.) zie **graznar,** (krassen van raven); —**e,** m. geknars van tanden bij 't kraken van iets; —**cino,** a. van of met saffraan; —**citar,** v. intr. krassen (raaf), zie **graznar**; —**codilo,** m. zie **cocodrilo,** krokodil; —**cota,** f. soort hyena; kruising van wolf en hond; —**cuta,** f. = **crocota**; —**chel,** m. (oud) toren, zie **torre.**

crom/ático, a. chromatisch (muz.); —**o,** m. chroom; ook verkorting van 't volgende; —**olitagrafía,** f. chromolitografie, kleurendruk.

crónica, f. kroniek.

cron/icidad, f. het chronisch zijn; —**́ico,** a. chronisch; langdurig; —**icon,** m. kroniek; —**ista,** m. kroniek-schrijver; —**ógrofo,** m. chronograaf; —**ología,** f. chronologie; —**ológico,** a. chronologisch, naar tijds-orde; —**ólogo,** m. chronoloog; —**ómetro,** m. chrono-meter, tijd-meter.

croqueta, f. kroketje.

cróquis, m. schets; eerste aanleg eener schilderij.

crótalo, m. ratel-slang; Chineesche bel bij militaire muziek.

crotorar, v. intr. klepperen (ooievaar).

croup, m. kroep (kinder-ziekte).

croza, f. bisschops-staf.

cruc/ecita, f. kruisje (voor een roze-krans); —**era,** f. schoft v. e. paard; ook: (zeet.) krabber voor scheeps-beschuit; —**ería,** f. Gotische bouw-stijl; —**ero,** m. dwars-hout, dwars-balk; kruis-boeg; kruis-drager; Zuider-kruis (sterrenbeeld); streek waar een oorlog-schip kruist; kruiser; midden v. e. vel druks; hoofd-stok (drukk.); —**eta,** f. houten riggel over de wind-as v. e. schip; hoofd-stok (drukk.); —**ial,** a. kruis-vormig; —**iferario,** m. kruis-drager; —**ífero,** m. kruis-drager, soort kanunnik; —**ificar,** v. tr. kruisigen; groot leed aandoen; (fam.) vreeselijk vervelen of kwellen; —**ificarse,** v. r. zich afbeulen, zich lasten en ontberingen opleggen; —**ifijo,** m. crucifix; —**ifixion,** f. kruisiging; —**ifixor, -a,** m. f. (oud) die kruisigt; —**iforme,** a. kruis-vormig; —**illa,** f. kruisje, houtje op het wiel der spinners; —**illo,** m. soort kinder-spel met pitten.

crud/amente, adv. rauw-weg zonder complimenten; —**ez,** f. (oud) = **crudeza**; —**eza,** f. rauwheid, onrijpheid; ruwheid, barschheid; hooge toon; *crudezas,* slecht verteerde stoffen, rauwe stukken; —**io,** a. (oud) zie **áspero,** scherp, ruw; en **bronco,** grof, ruw; —**o,** a. rauw, onrijp; moeilijk te verteren; ruw (zijde enz.); hard, wreed; guur; snoevend, opsnijerig; *á punto crudo,* te ongelegener tijd, voorbarig.

crue/l, a. wreed; —**ldad,** f. wreedheid; —**leza,** f. (oud) zie **crueldad**; —**ntacion,** f. (geneesk.) bloed-vloeiing; het toeloopende bloed rondom een wond; toestand v. e. bebloed voor-werp; —**ntar,** v. tr. (oud) = **ensangrentar,** bloedig maken; —**nto,** a. bloedig; —**za,** f. (oud) = **crueldad,**

cruj/ía, f. gang, door-loop; slaap-zaal in een klooster; *crujía de piezas,* rij vertrekken op één gang uitkomend; *pasar por la crújia,* spitsroe-loopen; *pasar crujia* of *sufrir una crujia,* lang verdriet hebben; —**ido,** m. gekraak; —**idor,** m. werktuig v. e. glaze-maker om de randen van glas af te knippen; a. krakend; —**ir,** v. intr. kraken.

cru/o, a. (oud) hard, scherp; oneffen, ruw; onmenschelijk; hoog-moedig, opgeblazen; —**or,** m. (geneesk.) cruor, gestort bloed; uit de ader gevloeid bloed; bloed-klonter.

crup, m. = **croup,** croup.

crural, a. (ontleedk.) van de beenen, van de zij; dij-(slag-ader).

crust/áceo, m. schaal-dier; —**́ico,** a. = **pulsátil,** geluid-gevend bij aanraking; —**oso,** a. met een korst bedekt.

cruz, f. kruis (in alle beteekenissen); *la señal de la cruz,* het teeken des kruises; = **cristus,** kruis aan 't begin van 't a.b.c.; *en cruz,* kruiselings; *cruz de caravaca,* vier-armig kruis; *cruz geométrica,* instrument voor 't meten van hoogten en afstanden; *ir adelante con la cruz,* geduld oefenen, volhouden tot het einde; *por una cruz de Dios,* eedsformule (bij God, zoo waarlijk helpe mij God almachtig a. a.); *andar con la cruz á cuestas,*

onder smarten gebukt gaan; *verse* of *estar entre la cruz y el agua bendita*, zijn ondergang nabij zijn; *quedar haciendo cruces*, verbluft staan; **—ada,** f. kruis-tocht; cruciade, pauselijke bul a. d. Spaansche koning; zekere recht-bank in verband daarmee; **—adero,** m. = **crucero,** kruiser (schip); **—ado,** m. kruis-vaarder; criosé (bij 't dansen); manier van gitaar-spelen; **—ámen,** m. (zeet.) lengte der ra's in verband met de breedte der vier-kante zeilen; **—amiento,** m. kruising; **—ar,** v. tr. kruisen (ook v. e. schip); oversteken (weg); door-kruisen; tegen-komen; *estarse con los brazos cruzados*, werke-loos zijn; r. 't ridder-kruis eener mil. orde aannemen; in de war raken.

cu, f. q (naam van de letter).

cuacha, f kwik-staartje.

cuad/erna, f. de kiel met voor- en achtersteven; *cuadernas*, beide vier in 't triktrakspel; **—ernal,** m. soort hijsch-blok voor masten, zeilen enz.; **—ernillo,** m. vijf vel papier bijeen, katern; ordo, mis-boekje; **—erno,** m. schrift; schrijf-boek; straf-werk; (fam.) spel kaarten; log-boek; **—erviz,** f. kwartel (vogel.

cuadr/a, f. chambrée (van soldaten); vierk. gezelschaps-zaal; stal op een boerderij; breedte van 't schip achter; Amer. lengtemaat van ± 400 voet; vier-kant; **—adamente,** adv. behoorlijk; **—ado,** m. vierkant; klink v. e. kous; geer v. e. hemd; tweede macht of quadraat; quadratuur (sterrek.); (Zig.-taal) beurs, lederen zakje; ook dolk; *cuadrado cubo*, 3e macht, = *plano sólido; cuadrado cuadrado*, 4e macht, = *plano plano, dejar* of *poner de cuadrado*, ontmaskeren, een vijandelijke gedachte ontdekken; *de cuadrado*, volmaakt, volkomen, „vier-kant"; a. vier-kant; volmaakt, volkomen; **—adura,** f. (oud) = **cuadratura; —agenario,** a. veertig-jarig; **—agesimal,** a. van de vasten; *voto cuadragesimal*, gelofte om 't heele jaar de vasten na te komen; **—agésimo,** a. veertigste; **—al.** m. in diagonaal gelegde balk; **—angulado,** a. = **—angular,** a. vier-hoekig; **ádgulo,** a. = **cuadrangular;** m. vierhoek; **—antal,** a. zegt men van de ingeschreven drie-hoek waarvan iedere zijde ¼ is van de cirkel-omtrek; **—ante,** m. quadrant; zonne-wijzer; bord waarop de missen aangekondigd staan; *hasta el último cuadrante*, tot de laatste cent; **—ar,** v. intr. passen, geschikt zijn, bijbehooren; tr. tot een vier-kant maken of herleiden; in 't quadraat verheffen; r. de voeten bijeen-doen, terwijl men een scherpe hoek vormt (soldaten); een verwaande houding aan-nemen; **—atura,** f. quadratuur; kwartier v. d. maan; **—icenal,** a. om de veertig jaar; **—ícula,** f. deeling v. e. teekening in vier-kantjes; **—iculacion,** f. bewerking door verdeeling in vierkantjes (teekening); **—icular,** v. tr. in vierkantjes verdeelen (teekening of schilderij); a. in kleine vier-kanten; **—ienal,** a. vierjarig; **—ienio,** m. tijd-perk van vier jaar; **—iforme,** a. een vier-kante vorm hebbend; **—iga,** f. vier-span (bij de Ouden); **—il,** m. (ontleedk.) dij-been; **—ilátero,** m. vier-hoek; vier-kant perk; **—ilateral,** a. vier-zijdig; **iliteral,** a. vier-letterig; **—ilongo,** a. langwerpig vier-kant; m. recht-hoek; **—illa,** f. vereeniging van personen met 't een of ander doel; verzameling menschen, die samen loopen; troep van allen die aan 't stieren-gevecht mee-doen; elk der vier secties van de vereeniging tot bevordering der vee-teelt in Spanje; quadrille van ruiters; afdeeling van agenten der Heilige Hermandad; **—illero,** m. lid of officier der Heilige Hermandad; hoofd eener quadrille v. ruiters; **—illo,** m. vier-kantje: zie **cuadro**; soort vier-kante pijl of werp-schicht; **—imestre,** a. en s. = **cuatrimestre,** vier maanden durend, tijdperk van vier maanden; **—inieto, -a,** m. f. zoon of dochter v. e. bet. achterkleinzoon, afstammeling in de vijfde graad; **´—iple,** a. zie **cuádruplo; —iplicacion,** f. zie **cuadruplicacion; —iplicar,** v. tr. zie **cuadruplicar; —isílabo,** a. vier-lettergrepig; **—ivio,** m. vier-sprong; iets dat men op vier manieren doen kan; de vier voorn. wiskunstige weten-schappen; **—ivista,** m. zie **matemático**, wiskundige, wiskunstige; **—iyugo,** m. kar met vier-span in de oudheid.

cuadr/o, m. vier-kant, vier-kante figuur; carré; vier-kant perk; schilderij; (drukk.) zet-kast; (Zig.-taal) doek; *cuadros*, dobbelsteenen; (fam.) *tocar el cuadro*, ranselen; *á cuadros*, met ruitjes; **—upedal,** a. met vier posten; b. v. een tafel; van de vierv. dieren; **—upedante,** a. (poët.) vier-voetig; **—úpede,** a. = **cuadrúpedo; —úpedo,** a. vier-voetig; **—uplicacion,** f. verviervoudiging; **—uplicar,** v. tr. verviervoudigen; **´—uplo,** a. vier-voudig.

cua.. a, f. kwagga, dier in Zuid-Afrika gelijkend op de zebra.

cuaj/ada, f. wrongel, geklonterde melk; **—adillo,** m. zijden stof met veel bloemen, takken enz. erop; **—ado,** a. gestremd; geklonterd; gestold; dik (van) bedekt (met), stijf (van); *los ojos cuajados de lágrimas*, de oogen zwemmend in tranen; zich tot vrucht zettend (bloem); m. een gerecht van vleesch, kruiden, eieren en suiker; **—aleche,** f. een soort distel; **—amiento,** m. stolling, stremming, klontering, zie **coagulacion; —ar,** v. tr. doen stremmen, coaguleeren; overdekken, over-laden met, stijf-maken van (borduursel b. v.); behagen, aanstaan; *no me cuaja*, 't bevalt me niet; intr. stemmen, stollen; (fam.) slagen, goed uitvallen; r. stollen, stremmen; *se le cuaja la sangre de miedo*, het bloed stolt hem in de aderen van vrees; zich tot vrucht zetten (bloem); m. lep-maag (v. e. koe); **—aron,** m. klonter gestolt bloed; **—o,** m. stolling, stremming; geklonterde melk in de maag van zuigende dieren; *arrancar de cuajo*, met wortel en al uitrukken; *ensanchar el cuajo*, zich opluchten door schreien; *volverse el cuajo*, klonteren (de melk in een kinder-maag).

cual, pr. rel. welke, die, dat; *cual mas, cual menos*, de eene meer de ander minder.

¿ cuál ? pr. intr. welk, welke? wat voor?

cual, adv. = **como**, evenals, gelijk; a. in *tal cual*, vrij goed, zoo zoo; *cada cual* = *cada uno*, elk ieder; **—esquier,** a. = ; **—esquiera,** a. welke ook; **—idad,** f. = **calidad**, eigen-schap; **—quier,** a. = **—quiera,** a. (zonder *a* voor een naam-woord); een wille-keurige, deze of gene; *deme V. un libro cual- quiera*, geef u me maar 't een of ander

boek (welk doet er niet toe); hoe ook (*cualquiera que*); pr. indef. al wie: *cualquiera que lo diga mentirá,* al wie 't moge zeggen, liegt.

cuan, adv. hoeveel, hoezeér, hoe; *cuan grande es su desgracia,* hoe groot zijn ongeluk is.

¿ cuán ? adv. hoeveel? hoezeer?

cuando, adv. wanneer, toen; *de cuando en cuando,* nu en dan; *cuando mas y cuando mucho,* op zijn hoogst; *cuando ménos,* op zijn minst genomen; *aun cuando,* zelfs wanneer.

¿ cuándo ? adv. interr. wanneer? *¿ de cuando acá?* sinds wanneer?

cuant/ia, f. hoeveelheid, zie **cantidad, suma**; ook: kwaliteit v. e. voornáam persoon; **—iar,** v. tr. takseeren, schatten; **—idad,** f. = **cantidad**; ook: prijs, belangrijkheid; **—ioso,** a. aanzienlijk, overvloedig, talrijk; (oud) = **hacendado,** rijk, land-bezittend; zie ook **caballero**; **—itativo,** a. vatbaar voor vermeerdering of vermindering; takseer- of schatbaar.

cuanto, a. zooveel als, evenveel; al wat; *cuanto mas hago, ménos adelanto,* hoe meer ik doe, hoe minder ik vorder; *cuanto .... tanto,* hoe .... des te; *en cuanto,* zoodra, wanneer; *en cuanto á,* wat betreft; *cuanto ántes,* zoo spoedig mogelijk; *tanto .... cuanto,* evenzeer of evenveel .... als ...; *por cuanto,* naar mate dat .... aangezien ....; *cuanto es un hombre integro,* te meer daar hij een onkrenkbaar man is.

¿ cuánto ? a. hoeveel? hoezeer?

cuarango, m. kina-boom.

cuarent/a, a. veertig; *cuarenta horas,* veertig-uurs-gebeden; **—ena,** f. „quarantaine"; veertig-tal (dagen, maanden of jaren); **—enal,** a. van ('t cijfer) veertig; **—eno,** a. zie **cuadragésimo,** veertigste; **—icio,** a. (rechtst.) rechts-geldig (een autentieke acte).

cuaresm/o, f. vasten (veertig dagen van Asch-Woensdag tot Paasch-Zondag); *media cuaresma*; **—ar,** v. intr. (oud) de vasten in acht nemen.

cuart/a, f. kwart; suite van vier kaarten (piket-spel); quart (interval van vier tonen); kwartier van 't kompas); aantal missen rechtens behoorende aan de parochie waar een doode begraven is; wordt ook gezegd van eenige andere geestelijke inkomsten; zekere slag bij 't schermen binnen de wapens en met de hand omgekeerd; *cuarta falcidia,* (rechtst.) recht v. e. erfgenaam op 1/4 v. e. met schulden bezwaarde erfenis; *cuartas,* maat van negen duim; **—ago,** m. slecht paard; **—al,** m. soort huis-bakken brood van zes tot acht pond; graanmaat = 1/4 van de Aragonsche *fanega*; **—amento,** adv. ten vierde; **—anal,** a. gelijkend op vierdendaagsche koortsen, van die koortsen; **—anas,** f. pl. vierden-daagsche koortsen; **—anario,** a. aan vierden-daagsche koortsen lijdend; **—ar,** v. tr. de grond voor de vierde maal beploegen; **—ear,** v. tr. in vieren verdeelen; in stukken verdeelen; (een schaap a. a.) in vieren snijden; met een kwart verhoogen (verpachte inkomsten der kroon); **—earse,** v. r. barsten, open-splijten (muur, zoldering).

cuartel, m. kazerne; kwart, vierde deel wijk eener stad; quatrein; vier-regelig vers; kamp, kwartier; kwartier (wapen); (zeet.) luik, dat een opening in 't dek afsluit; inkwartierings-belasting; kwartier, genade aan over-wonnenen; *cuartel maestre,* kwartiermeester; (fig.) wijk-plaats voor de lafaards; *estar de cuartel,* en disponibilité (een opper-officier); **—ado,** a. (wapenk.) in vier kwartieren verdeeld; **—adura,** f. (wapenk.) verdeeling in vier kwartieren; **—aje,** m. (wapenk.) = **cuarteladura**; **—ero,** m. soldaat met kazerne-dienst belast.

cuarte/ra, f. graan-maat in Catalonië; **—ro,** a. zegt men in Andaloezië van de ontvanger der belastingen in graan der particulieren; **—ron,** m. vierde deel v. e. pond; bovenstuk v. e. venster dat afzonderlijk opengaat; een inhouds-maat voor vloei-stoffen; quadroon, d. i. kleuring uit een blanke vrouw bij een mulat of uit een mulattin bij een blanke; *cuarterones,* deur-paneelen, vensterblinden enz.; **—ta,** f. quatrein, vers van vier regels van acht letter-grepen; zie **redondilla,** idem; **—to,** m. een der twee eerste quatreinen v. e. sonnet; kwartet, muziek-stuk voor vier instrumenten.

cuarti/l, a. negentig graden van elkaar verwijderd (planeten); **—lla,** f. kwart eener *fanega*; vierde deel v. e. vel papier; zenuwweefsel van de ooren tot aan 't eerste been-gewricht der vierv. dieren; (oud): zie **cuarteta**; wijn-kan voor-zien van kringen; hiel v. e. paard; **—llo,** m. maat voor vloeistoffen, pint; kwart v. e. *real,* (*real* = 25 *céntimos*); duim, water-maat voor fonteinen; (fam.) *andar á tres ménos cuartillo,* gebrek aan alles hebben; *ir de cuartillo,* in schade of winst deelen; *tumba-cuartillos,* kroeg-looper; **—lludo,** a. lang-hielig (paard).

cuarto, m. appartement; kwartier (tijd), kwart, vierde deel; koperen munt (minder dan vijf *céntimo* en = 4 **maravedis**); kamer, vertrek; barst in de hoef v. e. dier; *el último cuarto,* de laatste duit; *dar cuarto,* logies geven; *cuarto principal,* appartement op de eerste verdieping; *cuarto segundo,* appartement op de tweede verdieping; *cuarto creciente,* wassende maan, laatste kwartier; zie **cuadratura,**; *cosa de tres al cuarto,* iets van geen waarde; *irse cada cuarto por su lado,* niets geen bevalligheid hebben; *poner cuarto,* een appartement meubelen; *tener cuartos,* „centen" hebben, rijk zijn; *tener buenos cuartos,* wel-gemaakt zijn; a. vierde; *andar* of *estar á la cuarta pregunta,* in geld-verlegenheid zijn; *cuarto bocel,* ovaal ornament van het Dorische kapiteel; **—génito,** a. vierde (kind); **—n,** m. dikke scheeps-balk.

cuarz/o, m. kwarts; **—oso,** a. kwarts-achtig.

cuas, m. volks-naam voor de kraai.

cuasi, adv. zie **casi,** bijna; *bienes cuasi castrenses,* bijna oorlogs-goed; **—contrato,** m. (rechtst.) quasi-contract, handeling die een verplichting mee-brengt; **—modo,** m. quasimodo: *domingo de cuasimodo,* Zondag na Paschen.

cuate/quil, m. gierst (in Mexico); **—rnario,** a. van vier eenheden, door vier deelbaar; **—rnidad,** f. getal van vier eenheden; vereeniging van vier personen; **—rnion,** m. verzameling van vieren of bij vier tegelijk; schrift van vier bladen enz.

cuatr/albo, a. (een zwart of vos-kleurig paard) met witte pooten; m. hoofd-man over vier galeien; **—añal,** a. (oud) = **cuadrienal,** vier-jaarlijksch; **—atuo, -a,** m. f. = **cuarteron, -a,** quadroon; **—ero,** m. vee-dief; **—iduano,** of **-diano,** a. vier-dagen-durend, om de vier dagen; **—ienio,** m. zie **cuadrienio,** vier-jarig tijd-perk; **—illo,** m. quadrille; **—imestre,** a. vier-maanden-durend; m. tijd-perk van vier maanden; **—in,** m. gemeen-schappelijke naam voor verschillende munten van geringe waarde; **—inca,** f. vereeniging van vier personen of zaken; vier kaarten van dezelfde waarde bij zeker spel; **—ísilabo,** a. = **cuadrisílabo,** vier-lettergrepig.

cuatro, a. vier; quatuor, quartet; (Zig.-taal) paard; **cuatro de menor,** ezel; **mas de cuatro,** heel wat, een groot aantal; **—cientos,** a. vier honderd; **—dial,** a. van vier dagen, om de vier dagen, = **cuatroduano** of **cuatrodiano**; **—doblar.** v. tr. verviervoudigen; **—pea,** f. recht op de verkoop van paarden op de markt; vierv. dier, zie **cuadrúpedo,** idem; **—pear,** v. intr. op handen en voeten kruipen; **—peo,** m. (Zig.-taal) = **cuartago,** slecht, min paard; **—tanto,** m. vier-voud.

cuba, f. kuip, vat (van groote afm.); (fig.) groote kerel, die veel drinkt, *calar las cubas,* de vaten meten; **Cuba,** het eiland Cuba; **—cion,** f. meting der vastheid van lichamen, der ruimte die ze beslaan; **—je,** m. herleiding tot een cubus, verheffing in 't kubiek of de derde macht; inhouds-berekening; **—no, -a,** m. f. Cubaan, Cubaansche; **—tura,** f. = **cubaje**; ook metode om 't kubiek te vinden.

cube/ba, f. cubebs- of cubeb-boom, Ind. pereboom; **—ro,** m. kuiper; *á ojo de buen cubero,* naar gissing; **—rtura,** f. 't zich gedekt houden vóor de koning, zie **cobertura,** idem; **—ta,** f. kuipje, zie **cuba**; (heelk.) kom; ovaal stuk aan 't uit-einde v. e. *pessasarium*; kwik-balletje v. e. termometer; **—to,** m. tonnetje, vaatje; kuipje, zie **cubeta**; (fam.) *todo saldrá del cubeto,* alles zal terechtkomen.

cúbica, f. vrij fijn linnen weefsel; *entender la cúbica,* een zaak weten te voeren.

cubi/cacion, f. cubatie, herleiding in 't kubiek; kubieke inhouds-meting; **—car,** v. tr. in 't kubiek of de derde macht verheffen; de kubieke inhoud berekenen; **cubicatura,** f. = **cubatura**; **´—co,** a. kubiek; in de derde macht; **—culario,** m. kamer-bediende (bij de Ouden); **´—culo,** (oud) = **aposento,** vertrek, kamer; **—chite,** m. stuk der zijplanken v. e. schip bij de bak (a. d. voorsteven); **—erta,** f. dek (ook v. e. schip); enveloppe, brief-omslag; (fig.) voor-wendsel; omslag v. e. boek; (Zig.-taal) vrouwe-kleed; *cubierta de mesa,* tafel-kleed; *cubierta de cáliz,* deksel v. d. mis-beker; **—ertamente,** adv. bedektelijk, heimelijk; **—erto,** a. gedekt, met de hoed op; *camino cubierto,* gedekte weg; *barco cubierto* vaar-tuig met een dek; m. couvert; tafel-servies; elk toevluchts-oord, elke schuil-plaats; (oud): zie **cobertor,** deken, ook; *ponerse á cubierto,* zich in veiligheid stellen; **—ja,** f. (oud) = **cubierta**; **—jadora,** f. koppelaarster = **alcahueta**; zie ook **encubridora,** heelster en **cobertera,** = **alcahueta**; **—jar,** v. tr. (oud.) = **cobijar,** bedekking geven, koesteren.

cubil, m. leger v. e. wild dier; **—ar,** v. intr. zie **majadear,** ergens de nacht door-brengen (kudde); **—ete,** m. vorm voor pasteitjes, de pasteitjes zelf; beker; gehakt vleesch in een vorm bereid; beker v. e. goochelaar; beker voor dobbel-steenen (bij 't triktrakspel); **—etero,** m. vorm voor pasteitjes; koop-man in bekers.

cubi/llo, m. soort Spaansche vlieg, zie **cantárarida, abadejo,** idem; kleine loge aan weers-zijden achter in een schouw-burg; *cubillo de aceña,* water-leiding voor een molen; **—tal,** a. (ontleedk) van de elle-boog.

cúbito, m. (ontleedk.) elle-pijp.

cubo, m. cubus; kubiek, derde macht; putemmer; naaf v. e. rad; bol hand-vat; holle versiering voor lambrizeeringen; water-reservoir, bassin; toren in oude vesting-werken.

cubr/epan, m. soort veld-oven der herders om hun koeken te bakken; soort vuur-schoffel of pook der banket-bakkers; **—eplato,** m. bord-deksel; **—etechos,** m. lei-dekker, panne-legger; **—icion,** f. „dekking", paring van dieren; dek- of paar-tijd **—imiento,** m. (het) dekken of bedekken; (het) gedekt of bedekt zijn; **—ir,** v. tr. dekken, bedekken, toedekken; „dekken" (van dieren); kleeden; een stelling innemen (troepen); *cubrir el rostro,* een daad verbergen; *cubrir la cuenta,* de rekening geheel afbetalen; r. zich dekken (geldelijk); zich gedekt houden (met de hoed op); de hoed opzetten: *cubrirse de sudor,* doornat van 't zweet zijn of raken; *se le cubre el corazon,* hij krijgt op-eens een diepe smartelijke aandoening.

cuca, f. soort insekt; zie **cuco**; zie **chufa,** soort aard-kastanje; *cuca y matacan,* een kaart-spel; (fam.) *mala cuca,* kwaje vent; **—ña,** f. mast om te beklimmen (op de kermis enz.); voor-deel of wel-stand die men zonder moeite gekregen heeft; **—ñero,** m iemand die zich zonder moeite voordeel, genoegen of wel-stand verschaft; **—r,** v. tr. (oud) bespotten, uitlachen; **—racha,** f. kakkerlak; *Cucaracha Martin,* (oud): zeer donkere vrouw (*muy morena*); **—rachera,** f. (fam.) gelukje, fortuintje, bof; **—rachero,** a. m. naam v. e. Braziliaansche tabak-soort; **—rda,** f. = **escarapela,** cocarde; **—rro,** m. als monnik gekleed kind.

cuci/oso, a. (oud) = **diligente,** ijverig of **colícito,** toe-gewijd; **—ta,** f. schoot-hondje.

cucl/illas, (en) adv. op de hurken; **—illo,** m. koe-koek (vogel); horen-drager.

cuco, m. = **cuclillo**; ook: rups in vruchtboomen; een soort kaart-spel; kokos-noot (= **coco).**

cuco, a. klein, aardig, mooi.

cucu/arcuco, m. soort Brazil. koe-koek; **—lla,** f. kap, waarmee men vroeger-tijd het hoofd dekte; **—mela,** f. stuk ouderwetsch keuken-vaatwerk; volks-naam voor de witte oranje-appel; **´—rbita,** f. distilleer-vat, deel van 't distilleer-toestel dat het boven-eind draagt; **—rela,** f. een vijge-soort; **—rí,** m. soort zee-hond; **—rucho,** m. peper-huis, toetje, papieren zakje.

cuchar, m. (oud) zie **broca** en **tenedor,** vork; f. (oud) = **cuchara**; **—a,** f. lepel; schepper om water uit te hoozen; zie **achi-**

cador, idem; —**ada,** f. lepel-vol; —**al,** m. lederen zakje waarin de herders hun lepels bewaren; —**ero,** m. fabrikant van houten lepels; zie **cucharetero**; —**eta,** f. lepeltje; —**etear,** v. tr. roeren m. e. lepel; v. intr. zich met een andermans zaken bemoeien; —**etero,** m. maker of verkooper van houten lepels; plaats waar men de lepels ophangt; franje v. e. onder-rok; —**ista,** m. zilver-smid die lepels en vorken maakt; —**on,** m. groote lepel, pot-lepel; lepel-vormig bloem-blad.

cuch/arro, m. stuk plant om operaties te doen; —**icheador, -a,** m. f. fluisteraar, die ervan houdt te fluisteren; —**ichear,** v. intr. fluisteren; —**icheo,** m. fluistering, influistering, fluister-gesprek; —**ichero,** m. = **cuchicheador**; —**ichiar,** v. intr. 't geluid van de patrijs maken; —**illa,** f. keuken-mes; slagers-hakmes; zie **archa,** hellebaard; looiers-mes; binders-mes; (poët.) zwaard, a. a.; —**illada,** f. steek met een mes, houw, snede; *andar á cuchilladas,* vechten in een vechtpartij (met messen) *cuchillada* ook: snede in de lengte in een kleeding-stuk; —**illeria,** f. messen-makerij, messen-winkel; —**illero,** m. messen-maker of -verkooper; —**illo,** m. mes; schilders-verf-mes; inzet-stuk om een kleeding-stuk ruimer te maken; stuk land waar de ploeg niet in kan en dat dus onbewerkt blijft; (fig.) macht: *cuchillo para postre,* dessert-mesje; *cuchillo de monte,* jachtmes; *cuchillo maestro,* de eerste lange veer v. e. valk; *matar con cuchillo de palo,* lett. met een houten mes dooden, d. i. dood-martelen, langzaam dood-kwellen; *tú eres mi cuchillo,* jij bent mijn beul; *señor de horca y cuchillo,* hooge rechts-autoriteit (op eigen land): (oud): *servir el cuchillo,* voor-snijder zijn (aan 't hof); *cuchillos,* stag-zeiltjes: de zes groote veeren v. e. valk na de eerste; —**uchear,** v. intr. = **cuchichear,** fluisteren; (fig.) leelijke dingen over-brengen; —**ufleta,** f. (fam.) grapje, kwink-slag.

cudo, m. soort Amerik. antiloop.

cudri, f. (oud) biezen koord in de vorm v. e. mat.

cuébano, m. lede-pop; mand voor de wijnoogst.

cuelga, f. tak met vruchten eraan, los van de boom; ruiker als naamdag-geschenk.

cuelgacapas, m. kleeren-kast.

cuelgasombreros, m. kap-stok.

cuelmo, m. toorts, zie **tea.**

cuell/ierguido, a. die 't hoofd hoog draagt; —**ituerto,** a. die 't hoofd op zij laat hangen; guit; —**o,** m. hals (ook v. e. flesch); kraag; boord; (oud): schop, trap; *cuello de ajo, cebolla* enz. steel van knoflook, ui enz.; *cuello de camisa,* hemds-boord; *levantar el cuello,* er weer boven-op komen; —**o-amarillo,** m. gras-musch; —**o-angosto,** m. soort peer; —**o-blanco,** m. wit-staart (vogel); —**icorto,** a. met korte hals.

cuenc/a, f. houten nap (= **escudilla**); ooghoIte, oog-kas; vallei; (oud) = **pila,** doopfont; —**o,** m. aarden nap of kom; mand voor wasch-goed.

cuenda, f. draadje om een streng garen; (fig.) *madeja sin cuenda,* ordeloos mensch, verwarde zaak.

cuent/a, f. rekening, rekenschap; berekening: kraal, b. v. v. e. roze-krans; *tengamos cuenta con la cuenta,* laten we er wel mee op onze hoede wezen; *cuenta con pago,* rekening-courant; *cuenta con finiquito,* rekening met voldaan-teekening; *á la cuenta* of *por la cuenta,* naar alle schijn: *á buena cuenta, á cuenta* of *en cuenta,* a conto; (oud) *en cuenta,* zie **lugar** (plaats); *caer* of *dar en la cuenta,* er achter komen, iets eindelijk snappen: *con cuenta y razon,* nauw-keurig; *dar cuenta,* rekenschap geven, verslag geven; *dia de la cuenta,* oordeels-dag, laatste oordeel; *hacer cuenta,* veronderstellen, in 't geloof verkeeren; *hacer cuenta sin la huéspeda,* buiten de waard (eig. waardin) rekenen; *persona de cuenta,* persoon van gewicht en aanzien; *pájara de cuenta,* lichte vrouw; *poner en cuenta,* op rekening stellen: *tener cuenta de,* passen op, letten op, *no me tiene cuenta,* dat 's niets voor mij; *cuenta y razon sustenta amistad,* goede rekeningen maken goede vrienden" ('t Fr. les bonnes comptes font les bons amis); *echar cuentas alegres* of *galanas,* lucht-kasteelen bouwen; *estemos á cuentas,* laten we zien elkaar goed te verstaan; *entrar en cuentas consigo mismo,* nadenken; *pasar cuentas,* een gebed prevelen; (fam.) *tas cuentas del gran capitan,* apotekers-rekening; —**agarbanzos,** m., lett. erwten-teller, d. i. schriel mensch; —**ista,** m. f. overbrenger; —**o,** m. verhaal, vertelling; over-gebracht praatje; milioen; ruzie; vleugel-gewricht; stut, steun; (oud): zie **cuenta**; (oud): zie ook **número,** aantal, getal; *cuento de cuentos,* milioen maal milioen, bilioen; *cuento de horno,* koffie-praatje, klets-praatje; *á cuento,* ad rem, ter zake; *en cuento de,* in plaats van; *es cuento largo,* 't is een lange geschiedenis; (fam.) *ese es el cuento,* daar zit 'm de knoop; *venir á cuento,* te stade komen, zeer nuttig zijn; (fam.) *es mucho cuento,* 't is ongehoord, ongelooflijk; *cuento de viejas,* ouwe-wijvepraat; *cuentos verdes,* gepeperde verhalen; *dejémonos de cuentos,* nu zonder omprraterij.

cuerd/a, f. koord, touw; snaar; koorde (meetk.); lont; horloge-veer; *apretar hasta que se rompa la cuerda,* tot het uiterste aanzetten; *apretar la cuerda,* tot het uiterste drijven; *aflojar la cuerda,* schot geven, toegeven; *dar cuerda,* opwinden (uur-werk); *alargar la cuerda,* een zaak rekken, op de de lange baan schuiven; *trato de cuerda,* straf waarbij men aan een touw van een ra in zee werd gedompeld; *por debajo de cuerda,* ondershands, in 't geheim; *cuerdas,* (zeet.) stutten der dwars-balken onder 't dek; pezen (van 't lichaam); —**o,** a. wijs (tegen-overgek, **loco**); verstandig.

cuer/ezuelo, m. verkleinw. van **cuero**; leder; ook: speen-varken; —**na,** f. hoornen schaal; gewei; jacht-hoorn; —**nago,** m. (oud) bevloeiings-kanaal; —**nezuelo,** m. verkleinw. van **cuerno**; ook: snijdend werktuig v. e. hoef-smid; —**no,** m. hoorn; voelhoorn; uit-einde der wassende maan; uiteinde van verschillende dingen; *estar* of *ponerse de cuerno,* pruilen; *levantar sobre los cuernos de la luna,* ten hemel verheffen; *sobre cuernos penitencia,* de geslagenen betalen de boete; —**o,** m. leder, huid: lederen wijn-zak; (fam.) zuip-lap; *cuero exterior,* opper-huid; *cuero interior,* binnen-huid; *del cuero salen los carreas,* men verteert wat

men kan op kosten v. e. ander; (fam.) *en cueros* of *en cueros vivos*, spier-naakt; (fam.) *poner cueros y correas en*, zich toe-wijden aan; *cueros*, tapisserie van verguld leder; **—po,** m. lichaam, lijf; romp; zie **cadáver,** lijk; vereeniging van personen, „lichaam"; hoofd-gebouw; zie **tomo,** deel, boek-deel: „corpus", verzameling wetten; dikte v. e. stof, zie **grandor, tamaño,** grootte; korps; *cuerpo á cuerpo*, man tegen man; *cuerpo de cuerpo*, ruimte die een paard inneemt; *á cuerpo descubierto*, zonder wapens, ongedekt; *tratar como cuerpo de rey*, groot-scheeps behandelen; *dar con el cuerpo en tierra*, zich laten vallen; *salir en cuerpo*, zonder over-jas uitgaan; *llevarselo todo, en cuerpo y alma*, alles meenemen, zonder iets achter te laten; *echar el cuerpo fuera* of *huir el cuerpo*, ontwijken, vermijden, zich onttrekken aan iets; *quedarse con la palabra en el cuerpo*, 't stil-zwijgen bewaren, zich niet uitspreken; *volver el alma al cuerpo*, gerust-stellen, bemoedigen; *hacer del cuerpo*, naar achteren gaan; **—vo,** m. raaf (ook het zuidelijk sterre-beeld dat zoo heet); dood-graver; (fam.) *la ida del cuervo*, het heen-gaan van iemand die men niet gaarne terug-ziet; (fam.) *venir el cuervo*, geregeld wat hulp ontvangen; *cria cuervos y te sacarán los ojos*, lett. voed raven op en ze zullen je de oogen uit-pikken (uithalen), d. i. stank voor dank krijgen.

cuesco, m. pit (van vruchten); steen v. e. olijf-pers; wind (uit het lichaam); (fam.) *tirar un cuesco*, een wind laten.

cuest/a, f. helling v. e. heuvel; hellende grond; *ir cuesta abajo*, aan lager wal komen, achteruit-gaan; *ir cuesta arriba*, met tegen-zin handelen; *pararse al pie de la cuesta*, bij 't begin stil-staan, zich dadelijk laten ontmoedigen; *tener la cuesta y las piedras*, al 't voordeel aan zijn zijde hebben; *á cuestas*, op de rug, op de schouders, „op z'n lijf"; *echarse á cuestas*, vrij-willig op zich nemen, voor niets aanpakken; *llevar á cuestas*, tot steun zijn van, onder-houden; **—ion,** f. vraag; kwestie; vraag-stuk; *cuestion de tormento*, verhoor op de pijn-bank; **—ionable,** a. twijfel-achtig; **—ionar,** v. tr. een kwestie behandelen, debatteeren over; **—ionario,** m. verzameling vragen, vragen-boekje; **—or,** m. quaestor; die de inkomsten en uitgaven nagaat; **—uario,** a. = **cuestuoso**; **—uoso,** a. winst-gevend; **—ura,** f. quaestuur, quaesterschap.

cuev/a, f. grot, hol, kelder; *cueva de ladrones*, roover-hol; **—́ano,** m. = **cuébano,** lede-pop, groote mand voor de wijn-oogst; **—ero,** m. en a. die holen graaft.

cuezo, m. bak om pleister aan te maken; (oud): zie **brial** en **guardapiés,** zijden onder-rok; (oud) ook: kleine lede-pop, kleine mand.

cuguardo, m. Amerik. tijger-kat.

cugujada, f. leeuwerik.

cugulla, f. (oud) zie **cogulla,** kap.

cui/da, f. kost-leerlinge die op een jongere moet passen; zie **cuidado**; **—dado,** m. zorg; bezorgdheid; ongerustheid; (oud) zie **congoja, angustia,** angst; (fam.) liefde, gehechtheid; (fam.) *cuidado me llamo*, let erop, kom er niet op terug; *estar de cuidado*, gevaarlijk ziek zijn; *estar con cuidado*, bezorgd zijn, ongerust zijn; *poner en cuidado*, ongerust maken; *ir con cuidado*, voorzichtig te werk gaan, acht geven; *obrar con cuidado*, met bedoeling handelen; *¡cuidado!* pas op, let er op, denk eraan; **—dador,** m. (oud) die zich te veel zorg geeft; (oud) droomer, bezorgd mensch; **—dadoso,** a. zorgzaam; zorgvuldig; oplettend, waakzaam; **—dar,** v. tr. verzorgen, zorgen voor, 't leven aangenaam maken; **—de,** v. intr. oppassen, behoedzaam zijn; r. voor zich zorgen, voor zijn gezondheid waken, zich in acht nemen; (oud) = **discurrir,** redeneeren, **pensar,** denken; **—ta,** f. verdriet, leed; (oud): zie **ansia,** angstig verlangen, **anhelo,** idem; *contar sus cuitas*, zijn leed verhalen; **—tadez,** f. (oud) neiging tot zwaar-moedigheid; **—tado,** a. verdrietig, ongelukkig, arm-zalig; (fig.) klein-hartig, vreesachtig; **—tamiento,** m. (oud) klein-hartigheid, vrees-achtigheid; **—tar,** v. tr. (oud) zie **incomodar,** lastig vallen; verdriet doen (zie **acuitar**), idem; r. (oud) zich veel moeite of beweging geven; **—toso,** a. (oud) zie **urgente,** dringend.

cuj/a, f. banier-drager, lederen koker aan 't zadel, om daarin de banier te dragen; (oud): boveneind van 't bed, zie **cabecera**; (oud) ook: dij, zie **muslo**; **—aliar,** m. boschleeuwerik.

cula/da, f. val op 't achterste; **—ntrillo,** m. venus-haar (plant); **—ntro,** m. koriander (plant); **—r,** a. tot het achterste behoorend; **—rdo,** m. soort kerse-boom; **—ta,** f. kolf (v. e. vuur-wapen); schroef-pen; kamer (v. e. geweer) zie **recámara,** (fig.) binnenste, achterste deel; achterzijde v. e. rijtuig; *dar de culata*, achteruit-rijden (een rijtuig); **—tada,** f. terug-stoot v. e. vuur-wapen; **—tazo,** m. slag met de kolf; terug-stoot v. e. vuur-wapen.

culcusido, m. iets dat slecht genaaid is.

cule/bra, f. adder, slang; (Zig.-taal): gordel om op reis geld in te dragen; *culebra de cascabel*, ratel-slang; (fam.) *dar culebra*, erge onaangenaamheden bezorgen; *hacer culebra*, zie *culebrear*; *culebra y nube*, noordelijk sterrebeeld der Slang; *saber mas que las culebras*, uitgeslapen, leep zijn; **—brear,** v. intr. kruipen, voort-glijden als een slang; **—brina,** f. slang (soort kanon); **—brino,** a. slangof adder-achtig; **—bron,** m. vergr. van **culebra** en (fig.) sluw, listig mensch; **—ra,** f. st.-vlekken v. e. kind op de luiers; **—ro,** m. luier; a. slordig; teuterig, treuzelig.

culi/bre, m. slang v. e. distilleer-toestel; **—nario,** a. van de kook-kunst; **—dor,** (oud) m. ontvanger, gaarder.

cúlmen, m. hoogte-punt, culminatie-punt, toppunt.

culo, m. achterste, gat; achter-deel, onderdeel; (fam.) *culo de mona*, („ape-kont") iets foeileelijks; (fam.) *culo de pollo*, slecht gerepareerd gat in een kleeding-stuk; (fam.) *dar uno de culo* of *dar uno con el culo en las goteras*, lett. met het achterste in de goten terecht-komen, d. w. z. tot armoede vervallen; (fam.) *soy el culo del fraile*, ik ben een voor-werp van spot, kom er leelijk af; *culo de botella*, bodem v. e. flesch; *culo de gamella*, lamme die niet loopen kan, maar wel kruipen, of iemand zonder beenen; **—tear,** v. tr. door-rooken.

culp/a, f. schuld (*geen* geld-schuld); zonde; *culpa lata*, gebrek aan de eenvoudigste voor-zor-

gen; *echar la culpa á otro*, de schuld op een ander gooien; **—abilidad,** f. schuldigheid, toestand van beschuldigd zijn; **—able,** a. schuldig (aan een daad); **—acion,** f. = **inculpacion,** beschuldiging, wijting; **—adamente,** adv. op schuldige, misdadige wijze; **—ante,** a. = **culpable;** **—ar,** v. tr. beschuldigen, wijten.

cult/edad, f. (oud) purisme, gemaaktheid van taal; **—teranismo,** m. = **cultedad**; ook sekte van puristen; **—erano,** a. tot het purisme behoorend; m. purist, die zich als purist voordoet; (fam.) die er een bombastische, gemaakte stijl op nahoudt; **—ería,** f. = **cultedad;** **—ero,** m. = **culterano;** **—iparlar,** v. intr. (oud) mooi-praten; **—iparlista,** m. = **culterano;** **—ismo,** m = **cultedad;** **—ivable,** a. bebouwbaar, verbouw-baar; **—ivador,** m. bebouwer, verbouwer, kweeker; kleine ploeg die de spade vervangt bij de tweede bewerking; **—ivacion,** f. bebouwing, verbouwing, teelt; **—ivar,** v. tr. bebouwen, verbouwen, telen; beoefenen; *cultivar las artes*, de kunsten beoefenen; *cultivar una amistad*, een vriendschap onder-houden, aanhouden: *cultivar un jóven*, een jong-mensch vormen, opvoeden; **—ivo,** m. bebouwing, teelt; bewerking; onder-wijs, onder-richt; **—o,** m. eere-dienst; vereering; *culto de dulia*, vereeniging der heiligen, der engelen; *culto de hiperdulia*, vereering der Heilige Maagd; *culto de latria*, vereering van God uitsluitend; (oud) zie **cultivo;** **—o,** a. zuiver, beschaafd (stijl, schrijver, volk): verlicht, geleerd; adv. met bevalligheid, met gemaaktheid; **—or;** m. (oud) = **cultivador**; en = **adorador,** aanbidder, vereerder; **—ívoro,** m. (volkst.) messen-vreter (goochelaar); **—ura,** f. teelt, verbouw; zie **cultivo**; ook zuiverheid, zwier van stijl; **—urar,** v. tr. zie **cultivar**.

cumbé, m. neger-dans; zang, wijze waarbij die gedanst wordt.

cumbre, f. top (v. e. berg); hoog personage, sommiteit; toppunt; **—ra,** f. (oud) = **cumbre**; ook nok-balk.

cúmplase, m. formule gebruikt door de „kapiteins-generaal" in de brevetten en ontslag-brieven (soort contra-signe).

cumpl/eaños, m. verjaar-dag; **—idamente,** adv. volkomen, geheel en al; **—idero,** a. moetende vervallen, te vervallen, tot termijn hebbend; behoorlijk, nuttig; **—ido,** a. volkomen; in orde; ruim, fatsoenlijk, beleefd; *un cumplido caballero*, een volmaakt man van eer; m. beleefdheid, kompliment; *cumplido muy fino*, zeer fijn kompliment; **—idor,** m. die uitvoert of vervult: (fig.) uitvoerder v. e. testament; **—imentar,** v. tr. komplimenteeren, geluk-wenschen; **—imentario,** m. vertegenwoordiger in een handels-zaak; **—imentero,** a. met veel komplimenten, met veel om-slag of plicht-plegingen; **—imiento,** m. vervulling, uitvoering; kompliment, beleefdheid; plicht-pleging; volmaaktheid; (oud): over-vloed, voorraad; (oud) ook: zie **sufragio,** hulp; *estar* of *ir de cumplimiento*, beleefdheids-bezoeken ontvangen of brengen: *ofrecer por cumplimiento*, voor de vorm aanbieden, met de bedoeling dat men niet zal aannemen (een in Spanje veel voor-komende fraaiigheid); **—ir,** v. tr. vervullen, nakomen, uitvoeren; in iemands behoeften voorzien; *cumplir años*, jarig zijn; *cumplir la palabra*, zijn woord houden; *cumplir su deseo*, zijn wensch vervuld zien; intr. zich kwijten; voldoende zijn, aan de vereischten voldoen; *cumplir con alguno*, zich van zijn plicht kwijten jegens iemand; *cumplir con la Iglesia, con la parroquia* of *con el precepto*, in de Paasch-weken communiëeren; *cumplir de palabra* (vergelijk *la palabra* boven) zijn woord niet gestand doen; *cumplir por otro*, voor een ander (een plicht) vervallen; *hacer algo por cumplir*, iets doen bij wijze van plichts-kwijting („pour acquit de conscience"); *cumplir con sus deberes*, zijn plichten vervullen; r. in vervulling komen, verwezenlijkt worden.

cumulacion, f. = **acumulacion,** opeenhoping.

cúmulo, m. hoop, stapel; (fig.) menigte, hoeveelheid.

cumunalmente, adv. gemeen-schappelijk, gezamenlijk.

cuna, f. wieg; vondeling-huis; (fig.) vaderland, geboorte-land; (fig.) geboorte, afstamming, afkomst; oor-sprong; „baker-mat"; *cuna de viento*, opgehangen wieg; *conocer á uno desde su cuna*, iemand van jongs-af-aan kennen; *cuna de mimbres*, tenen mand als wieg.

cund/ido, m. hoeveelheid olie, azijn en zout die men aan de herders geeft; wat men kinderen op 't brood geeft; **—ir,** v. intr. zich uitbreiden, verbreiden; zich vermenigvuldigen; aangroeien; veel voorkomen; tr. (oud) vervullen, innemen; en volkst. (een bericht) verspreiden; r. overal verspreid zijn, overal verbreid zijn (gerucht enz.)

cune/ar, v. tr. wiegen; **—iforme,** a. wigvormig.

cúneo, m. (oud) opstelling der troepen in wig-vorm of in een drie-hoek; (oud) trappen v. e. amfiteater die naar boven toe breeder worden.

cune/ra, f. kinder-meid die een kind wiegt; **—ro,** m. vondeling (niet algemeen gebruikelijk; **—ta,** f. sloot midden in een gracht.

cuni/culado, a. een lange en diepe uit-graving vertoonend.

Cunina, f. godin die de wiegen beschermt.

cuñ/a, f. wig, keg; *ser mala cuña*, in een gedrang hinderlijk zijn door zijn dikte: *meterse de cuña*, zich zachtjes-aan ergens inwerken; *cuña de cañon*, blok hout dat het achter-deel v. e. kanon steunt; **—ada,** f. schoon-zuster; **—adería,** f. peetschap; **—aderío,** m. (oud) verwant-schap tusschen zwagers of schoon-zusters; **—adez,** f. (oud) = **cunadería;** **—adía,** of **cuñadío,** m. (oud) aanverwant-schap, zwager-schap; **—ado,** m. zwager, schoon-broeder; aanverwant; **—al,** a. (oud) zie **acuñado,** geslagen, gemunt (geld); ook: wig-vormig; **—ar,** v. tr. (oud) zie **acuñar,** munten, slaan; **—ete,** m. vaatje, kuipje; **—o,** m. munt-stempel; indruk van zulk een stempel; (gemeen) vrouwelijk schaam-deel; ook gemeene uit-roep, bij wijze van vloek.

cuociente, m. zie **cociente,** quotient.

cuodlib/etal, a. paradoxaal; **—ético,** a. = **cuodlibetal;** **—eto,** m. paradox.

cuot/a, f. aandeel, om-slag; cijns; **—idiano,** a. dagelijksch; **—idie,** adv. (Latijn) iederen dag; m. (fam.) wat dagelijks gebeurt, dage-

lijksch brood; (fam.) man (echtgenoot); **—o,** m. (rechtst.) merk, volg-nummer op een proces, een inventaris enz.

cup/é, m. zie **berlina,** een soort rijtuig; **—e,** *cupiste, cupo, cupimos, cupisteis, cupieron,* pr. pf. van **caber**; **—ídico,** a. van Cupido; **—ido,** m. Cupido, Amor; **—resino,** a. (poët.) v. e. cypres; **—́rico,** a. van koper; koper-achtig; **—rifero,** a. koperhoudend; **—́ula,** f. koepel; **—ulino,** m. lantaren op een dom (torentje).

cuquill/ero, m. jongen die een publieke oven draagt; **—o,** m. zie **cuclillo,** koekoek.

cura, m. pastoor; *cura propio,* pastoor v. e. parochie (zelf-standig, alleen-staande); *teniente cura* of *teniente de cura,* vervangend pastoor; f. kuur; genezing; behandeling; *alargar la cura,* een zaak op de lange baan schuiven; *meterse, ponerse* of *entrar en cura,* zich genees-middelen toe-dienen of laten toedienen; **—ble,** a. geneeslijk, te genezen of te behandelen; **—cion,** f. genezing, behandeling; **—dgo,** m. of **curazgo,** m. = **curato,** pastoor-schap; **—dillo,** m. = **abadejo,** of **bacalao,** kabeljauw, stok-visch; **—do,** a. verhard, versterkt; *beneficio curado,* geestelijk goed met ziele-zorg; *curado al humo,* gerookt (visch b. v.); **—dor, -a,** m. f. beheerder, curator; verzorger; genezer; die de eerste wit-making der nieuwe stoffen doet; rooker (van visch a. a); (rechtst.) *curador ad bona,* curator over de goederen; *curador ad litem,* curator bij de processen; **—doría,** f. = **—duría,** f. curator-schap, voogdij; **—gua,** m. soort maïs van Chile; **—miento,** m. (oud) zie **cura,** en **curacion**; **—ndero,** m. kwak-zalver; **—quete,** m. volks-naam voor de ortolaan (*hortulanus*), kleine zeer smakelijke vogel; **—r,** v. tr. genezen, kureeren; behandelen; (visch of vleesch) inzouten of rooken; (doek of garen) wit maken; **—ro,** m. Amerik. plant-aardig pijlengif; **—sao,** m. curaçao (likeur); **—tela,** f. zie **curaduría**; **—tivo,** a. goed of geschikt om te genezen, genezend; **—to,** m. pastoorschap; parochie; **—zgo,** m (oud) = **curato.**

curculio, m. curculio, koren-worm.

cúrcuma, f. curcuma.

curcusu, m. een grof soort gries-meel dat de Mooren uit Barbarijsch koren maken.

cure/ña, f. affuit; *á cureña rasa,* vrij opgesteld, zonder schiet-gat of borst-wering (batterij); **—sa,** f. soort adder.

cur/ga, f. pompoen; **—ia,** f. Curia, geestelijk gerechts-hof te Rome; *curia* bij de Romeinen; (oud) vaardigheid, zorg; (oud) ook vorstelijk hof; **—ial,** a. van de Curia; (oud) zie **cortesano,** hoveling; (oud) ook schrander, ervaren; m. lid van de Rom. Curie; „curiaal", belast met de dispensaties en bullen; procureur; **—ialidad,** f. (oud), zie **cortesanía,** hoffelijkheid; **—iana,** f. krekel = **corredera**; **—iar,** v. tr. (oud), zie **guidar,** geleiden, **guardar,** bewaren, bewaken; **pastorear,** hoeden; **—iosidad,** f. nieuws-gierigheid; merk-waardigheid, beziens-waardigheid; zorg, netheid; zonderlingheid, raarheid; **—ioso,** m. nieuws-gierig; merkwaardig, beziens-waardig, vreemd; net, elegant; zorgzaam, ijverig; **—ion,** m. „curio", hoofd eener „curia" bij de Romeinen.

curr/o, a. lief, snoezig, sierlijk; **—uca,** f. groen-vink, tuin-fluiter; **—utaco,** m. fat; a. fatterig.

curs/ado, a. door-kneed, bekwaam; **—ante,** m. die veel ergens komt: student die een cursus volgt; **—ar,** v. tr. ergens veel komen, iets veel doen; een cursus volgen a. e. Universiteit; **—i,** a. poenig, ploertig; **—illo,** m. verkleinw. van **curso**; kleine cursus na de groote; **—ivo,** a. cursief (zie **en bastardilla,** idem); **—o,** m. cursus: gang, voortgang; hand-boek; buik-loop; **—or,** m. (oud) zie **correo,** koerier, looper; (oud) ook = **escribano de diligencias.**

curt/acion, f. curtatie (sterrek.), verschil tusschen de werkelijke afstand v. e. planeet tot de zon en die afstand gereduceerd op het vlak der ecliptica; **—icono,** m. kegel afgeknot door een vlak evenwijdig aan de basis; **—ida,** f. verdroogde aarde; **—idero,** m. run (om te looien); **—ido,** a. gelooid; *estar curtido,* door-kneed zijn; *estar curtido del sol,* verbrand zijn door de zon; **—idor,** m. looier, leer-looier; **—idos,** m. pl. gelooide huiden; **—idura,** f. (oud) samen-stelling om te looien; **—iduría,** f. leer-looierij; **—imiento,** m. looiing; **—ir,** v. tr. looien; harden, verbranden (de zon); door-kneden; r. zich harden; *curtirse al frio,* zich harden tegen de koude.

curocuco, m. soort Brazil. koekoek.

curucucú, m. ziekte veroorzaakt door de beet v. e. Zuid-Amerik. slang.

curv/a, f. kromme lijn; (zeet.) verbindingsstukken der balken en zij-planken v. e. schip; **—ajo,** m. oostersch martel-werktuig op de punten der voeten; **—atura,** f. kromming, buiging, zie **corvadura,** idem; **—ilíneo,** a. krom-lijnig, gevormd van of eindigend in kromme lijnen; **—o,** a. krom, gebogen; zie **encurvado,** idem.

cusculia, f. = **coscoja,** kermes-eik.

cuscurr/ear, v. intr. kleine korstjes eten; **—iento,** a. knappend, broos; **—oso** = **cuscurriento**; **—o,** m. brood-korstje.

cusir, v. tr. grof naaien.

cúspide, f. top; top-punt.

custod/ia, f. bewaking, hoede, zie **guardia, guarda,** idem; hostie-kastje (m. e. zon bijv.); (oud) tabernakel, zie **tabernáculo**; onder-verdeeling der provinciën bij de monniken; veilige plaats waar men een gevangene bewaakt of een voor-werp bewaart; **—ial,** a. v. e. **custodia**; **—iar,** v. tr. hoeden, bewaken, bewaren; **—ino,** m. die voor een ander een geestelijk amt of goed waar-neemt of bewaart; **—io,** m. soort waardigheid in een klooster (monnik die de afwezige „provinciaal" vervangt); zie **guardian,** bewaker, bewaarder.

cutáneo, a. van de huid.

cúter, m. kotter (vaar-tuig).

cut/i, m. tent-doek; overtrek-goed; **—ícula,** f. velletje, huidje, schilletje; vliesje; opperhuid; **—icular,** a. = **cutáneo**; **—iculoso,** a. als een vliesje; **—idero,** m. schok, slag, = **golpe**; **—io,** m. (oud) lichamelijke arbeid; *dia de cutio* = *dia de labor*; **—illo,** m. snoei-mes; **—ir,** v. tr. iets met iets anders slaan; (oud) tegen elkaar laten wedijveren; (oud) bestrijden, disputeeren over; **—́is,** m. huid, zie **dérmis**; fatsoenl woord voor **piel** of **pellejo**; *cútis atezado*

bruine tint; *delicado de cútis, pero no de conciencia*, fijn gevoelig van huid, maar niet van geweten; **—ítis**, f. huid-ontsteking; **—re**, m. = **tacaño**, gierigaard, vrek.
cuy, m. Brazil. rat, soort marmot.
cuyo, pr. wiens, wier, welks, welker.

CH

cha, f. tee; meer gebruikelijk **té**; ook soort Chineesche zijden stof.
chabacan/ada, f. onbehoorlijk woord of ongepaste, on-wel-voegelijke daad; **—ería**, f. ongemanierdheid, grofheid; iets dat zonder kunst of vaardigheid gedaan of gemaakt is; on-wel-voegelijkheid; buiten-sporigheid; **—o**, a. plat, grof, onwel-voegelijk; buiten-sporig, belachelijk.
chabasca, f. twijg, twijgje (zie **brindilla**, idem).
chabeta, f. ijzeren pinnetje of spilletje; grendeltje; (fam.) verstand; *perder ta chabeta*, 't verstand verliezen.
chaborra, f. loot, knop; jong-meisje.
chabr/á, f. schabrak (paarde-kleed); **—ana**, f. deur-lijst.
chaca/l, m. jak-hals; **—lado**, a. scherp, scherp-kantig; **—mel**, m. Mexicaansche adelaar; **—rá**, m. zonne-priester in Perú.
chacina, f. vleesch voor worst.
chacó, m. sjako.
chacol/í, m. lichte roode Biscaysche wijn; **—otear**, v. intr. los-zitten, waggelen (een hoef-ijzer); **—oteo**, m. 't los-zitten (v. e. hoef).
chaco/na, f. een Spaansche dans; **—ta**, f. luid-ruchtige pret; (fam.) *hacer chacota*, gekheid over iets maken; **—tear**, v. intr. luidruchtige pret hebben; **—tero**, m. (fam.) lollige vent.
chacra, f. kampement van wilden.
chacuago, m. boersche, onzindelijke kerel.
chacha, f. groote lijster.
cháchara, f. gebabbel; klets-praatje; (fam.) *estar para cháchara*s, lollig zijn, op zijn dreef zijn (vooral nadat men wat gedronken heeft).
chach/arear, v. intr. babbelen, kletsen; **—arería**, f. geklets, gebabbel; **—arero**, m. (fam.) klets, babbelaar; **—aron**, m. (fam.) zie **chacharero**; **—o**, m. al de trekken bij 't hombre-spel; verkorting van **muchacho** (jongen); „snoei" a. a. tegen kleine kinderen.
chaf/ado, a. uit het veld geslagen, van streek; **—aldetes**, f. pl. (zeet.) reef-touwen, of bramzeil-touwen; **—allado**, a. slecht bewerkt, afgeknoeid; **—allar**, v. tr. (fam.) verknoeien, slecht afwerken; **—allo**, m. lap, oplapping; **—allon**, **-a**, m. f. knoeier; **—ar**, v. tr. verbrijzelen, vergruizen; de glans aan een stof ontnemen; (fam.) dood-slaan, afmaken (met woorden); **—arote**, m. kort zwaard; **—arrinada**, f. krab, kras, vlek, klad; **—arrinar**, v. tr. bekrabbelen, verknoeien, bekladden; **—arrinon**, m. zie **chafarrinada**; (fam.) *echar un chafarrinon*, een klad op zijn naam werpen; **—lan**, m. afgesneden vlakke kant van hout of steen (aan een kroon-lijst); **—lanar**, v. tr. een houten of steenen riggel door afsnijding plat maken.
chagra of **chaira**, f. wet-staal.
chaique, m. sjeich (Arab. hoofd).
chair, m. binnen-kant eener huid.
chal, m. sjaal, omslag-doek; **—ina**, f. das; **—a**, f. Chileensche plant (middel tegen kiespijn); **—an**, **-a**, m. f. koop-man van oudheden en gelegenheid-artikelen, paarden-handelaar, schacheraar, koop-man die de klanten weet te trekken; **—ana**, f. platte transport-schuit, lichter; **—anear**, v. tr. schacheren, de klanten weten te lokken; in paarden handelen; **—anería**, f. geschacher, kunst om de koopers te trekken; **—aza**, f. slijmerig bind-weefsel van de dooier v. e. ei; (geneesk.) ontspanning; strontje (puisje aan 't oog-lid); **—acion**, f. = **chalaza**; **—azósis**, f. = **chalaza**; **—eco**, m. vest; **—í**, m. stof van geite-haar; **—on**, m. wollen stof; **—ota**, f. sjalot (soort knof-look); **—ote**, m. = **chalota**; **—upa**, f. sloep; **—upero**, m. matroos v. e. sloep.
challería, f. stinkende kamille.
chama/da, f. brand-hout; **—rasca**, f. vuur van struiken en kleine takken; **—rilero**, m. = **—rillero**, m. koopman in oude meubels, zie **tahur**, valsche kaart-speler; **—rillon**, m. slechte speler; **—riz**, m. mees (vogel); **—rra**, f. ruime kiel van grove stof, zie **zamarra**, gevoerd herders-kleed; **—rreta**, f. kort buisje.
chambelan, m. kamer-heer.
chamberg/a, f. Schomberg-jas; soort lyrische poëzie (zes-regelige stanza's); zeer breed zijden lint; **—o**, a. gezegd v. e. ronde hoed met omgeslagen randen.
chambon, m. onhandig speler; **—ada**, f. slechte stoot (bij 't biljarten a. a.); **—ear**, v. intr. slecht spelen (biljart bijv.).
chamelo/te, m. (oud) zie **camelote**, kamelot (soort wollen stof); *chamelote de aguas*, moiré kamelot; **—ton**, m. grof camelot (wollen stof).
chamerluco, m. soort nauw-sluitende kamerjapon, „sjamberloek"
chami/cera, f. in brand geraakt bosch; **—cero**, m. v. e. in brand geraakt bosch; **—za**, f. soort riet in vijvers; **—zo**, m. sintel, half-verbrand stuk hout.
chamorr/a, f. (fam.) kale kop, „ratte-kop"; **—ada**, f. (fam.) slag tegen 't hoofd; **—ar**, v. tr. (oud) = **esquilar**, kaal-knippen; **—o**, a. (oud) zie **esquilado**, kaal-geknipt; wordt gezegd v. e. soort graan met aren, zonder baard.
champ/an, m. sampan (vaar-tuig in O.-I., bootje); **—ion**, m. (oud) zie **gladiator**, zwaard-vechter; **—urrar**, v. tr. (volkst.) de wijn vervalschen; (een taal) slecht spreken, brabbelen.
chamus/cado, a. (fam.) door een harts-tocht, aangetast; bij uitbreiding, zie **escamado**, achterdochtig geworden door ervaring; dron-

ken, boven z'n tee-water; **—car,** v. tr. gevogelte even over 't vuur halen, verschroeien (goed dat men dragen wil); **—co,** m. (oud) = **—quina,** f. het even over 't vuur halen; (fam.) zie *riña*, ruzie; (fam.) *huele á chamusquina*, dat ruikt naar de mutsaard, hij is op 't punt om opgehangen te worden; ook: dat loopt op katjesspel uit, dat wordt ernstig (een ruzie).

chanada, f. = **chasco,** teleurstelling, „koopje".

chancaca, f. ruwe suiker.

chanc/ear, v. intr. of **chancearse,** v. r. gekheid maken, gek-scheren; **—ero,** a. grappig, kluchtig; m. (Zig.-taal) dief, schelm; **—ica,** f. gekheidje; **—iller,** m. = **canciller; —illería,** f. kanselarij, hoogste gerechts-hof; 't huis van de kanselier; plaats waar men de brieven regelt; (oud): kanselier-schap, zie **cancillería**; (oud) ook: rechten verschuldigd a. d. kanselier

chancl/a, f. over schoen, pantoffel; **—eta,** f. pantoffel, slof, afgetrapte schoen; **—o,** m. houten klos, over-schoen.

chanch/a, f. (oud) schelmerij, bedriegerij, zie **embuste** en **engaño,** idem; **—o,** m. of **cancho,** m. varkens-vel; **—ullo,** m. teleurstelling, bedrog.

chanfaina, f. ragoût van longen van kalveren, lammeren enz.; (fam.) kleinigheid, bagatel.

chanfl/on, a. grof gemaakt, lomp; m. uitgeslagen koperen munt om dubbel zoo groot te lijken.

chant/ar, v. tr. (oud) zie **vestir, poner,** aandoen, aan-trekken; (fam.) *chantarle á uno alguna cosa*, lett. iem. iets aandoen, d. w. z. iem. in iets flink tegen-spreken; **—illon,** m. (oud) = **descantillon,** afgeslagen hoek; **—re,** m. voor-zanger; koor-leider in een katedraal; (Zig.-taal) haan; **—ría,** f. voor-zangerschap, koor-leiders-betrekking in een katedraal.

chanz/a, f. gekheid, scherts, aardigheid; (Zig.-taal) list, handigheid; *chanza pesada*, flauwe mop; **—aina,** f. (Zig.-taal) list, handigheid; **—oneta,** f. = **chanza**; ook: liedje; **—onetero,** m. liedjes-maker; liedjeszanger.

chapa, f. metalen plaatje; deel van de gesp die op de schoen, op de gordel o. a. zit; roodheid in 't gezicht; rouge, blanketsel; stuk leer dat een naad versterkt; (fam.) *hombre de chapa*, ernstig, verstandig man; **—damente,** adv. (oud) volkomen; **—danza,** f. (fam.) spotternij, bijtende scherts; **—iro,** m. Amerik. eik; **—r,** v. tr. een plaatje metaal ergens op doen; (oud) een paard beslaan met een bizonder hoefijzer, dat dikker is van binnen dan van buiten (Fr. „fer à pantoufle"); **—rro,** f. soort groote koets met lage kap; braambos; **—rrada,** f. = **chaparron**; **—rral,** m. struik-gewas, bos van struiken; **—rra,** m. altijd-groene eik; struik; kleine als struik gesneden vrucht-boom; struik, dwerg-boompje; **—rron,** m. bui, stort-bui; **—tal,** m. zie **lodazar,** modder-plek of -poel en **pantano,** moeras.

chape/ar, v. tr. met metalen plaatjes beleggen, iets plats op iets anders aanbrengen; **—l,** m. (oud) muiltje, Spaansch schoeisel; **—lata,** f. klepje; zuiger van de scheeps-pomp; **—lete,** m. (Arag.) soort muts of kap; **—lo,** m. (oud) hoed (zie **sombrero**); **—o,** m. = **chapelo**; **—ría,** f. versiering met metalen plaatjes; **—ron,** m. soort kap of muts; **—ta,** f. verkl. van **chapa**; klamp; roodheid op de wangen; **—ton,** m. Europeaan in Z.-Amerika; **—tonada,** f. ziekte der Europeanen in Perú; (fig.) mis-stap uit onwetendheid of onvoorzichtigheid.

chapin, m. vrouwe-muiltje; *chapin de la Reina*, rechten die betaald worden bij 't huwelijk des konings; *poner en chapines*, een dochter uithuwelijken; *ponerse en chapines*, zich boven zijn stand verheffen; **—azo,** m. slag of schop met een **chapin,** (zie dat woord); **—ería,** f. winkel waar men **chapines** verkoopt; 't bedrijf van hem die ze maakt; **—ero,** m. maker van **chapines,** verkooper ervan.

chápiro, m. fam. alleen in: *¡voto al chápiro!* te drommelkater a. a.

chapi/ron, m. (oud) = **chaperon**; **—rote,** m. (oud) = **capirote**; **—ta,** f. slot v. e. doos of lade; **—tel,** m. pyramide-vormige top v. e. toren; kapiteel, zie **capitel**; (Zig.-taal) hoofd; ook: hol kegeltje midden in een kompas.

chapo/dar, v. tr. besnoeien,; **—tear,** v. tr. met een spons bevochtigen; intr. in 't water klotsen of beweging brengen.

chapuce/ar, v. tr. verknoeien, zie **chafallar,** idem; **—ría,** f. knoei-werk, verknoeiing; **—ro,** m. knoeier; a. slecht bewerkt, afgeknoeid

chapu/rrar, v. tr. = **champurrar,** (een taal) brabbelen; on-verstaanbaar uit-spreken; **—z,** m. onder-dompeling, duiking in 't water; zie **chupucería**; rond-hout, om de mast te versterken; **—zar,** v. tr. in 't water dompelen; —v. intr. knoeien, broddelen.

chaqu/eta, f. jak, buis; over-trek; *hombre de chaqueta*, man uit het volk; **—ete,** m. spel dat veel lijkt op triktrak; het bord waarop men dat speelt; **—ires,** m. pl. glas-kralen.

charada, f. charade; **—drio,** m. = **alcaravan,** roer-domp,

charan ga, f. fanfare waarbij de trommen de muziek begeleiden; **—guero,** m. zie **buhonero,** mars-kramer, straat-venter; klein kust-vaartuig; a. gestreept.

charc/a, f. water-bewaarplaats, reservoir; plas, zie **charco**; **—o,** m. plas, poel; (fig.) *pasar el charco*, de zee over-gaan.

charl/a, f. praatje, gepraat; **—ador, -a,** m. f. babbelaar, prater; zie **charlatan, chacharero** idem; **—aduría,** f. gebabbel; geklets; **—ante,** m. babbelaar; kwak-zalver; **—antin,** m, babbelaar; opsnijer; **—ar,** v. intr. babbelen, praten; door-slaan; **—atan, -a,** m. f. kwak-zalver; babbelaar, klets; **—atanear,** v. intr. zie **charlar,** ook: aan kwak-zalverij doen; **—atanería,** f. kwak-zalverij; kunste-makerij; **—atanismo,** m. kwak-zalverij, charlatanisme; **—ería,** f. gepraat, praterij, = **charladuría.**

charn/eca, f. = **lentisco,** mastik-boom; **—ecal,** m. terrein beplant met mastik-boom; **—ela,** f. scharnier; f. of **charnelo,** m. kin-ketting (v. e. bit); **—eta,** f. = **charnela**; **—iegos,** m. pl. (Zig.-taal) boeien; **—oca,** f. = **charneca.**

charol, m. verlaksel; **—ar,** v. tr. verlakken, vernissen; **—ista,** m. verlakker, vernisser, zie **dorador,** vergulder.

charpa, f. bandelier, om e. vuur-wapen in te dragen.
charr/ada, f. lompheid, grofheid, (fam.) kakel-; bontheid; **—amente**, adv. smakeloos, knnsteloos; **—eria**, f. = **charrada**; **—etera**, f. broek-gesp op de kuit; epaulette; **—iote**, m. (oud) zie **charro**; **—o**, m. boer uit de omstreken van Salamanca; lompe boer; a. kakel-bont, over-laden met smakelooze versieringen.
chas/co, m. teleurstelling, „koopje"; bedriegerij, schelmerij: *dar* (*un*) *chasco*, een „koopje" geven, erin laten loopen.
chas/quear, v. tr. klappen (een zweep, de tong a. a.); bedotten, erin laten loopen, een „koopje" geven (= *dar* (*un*) *chasco*); **—quear**, v. intr. knappen, klappen; **—qui**, m. looper, koerier in Peru; brieven-besteller op 't platte land; **—quido**, m. geklop, knappend geluid, geknetter; **—quista**, m. (oud) schurk, schelm.
chat/a, f. plat-bodemde boot; **—o**, a. plat; plat-neuzig: *barco chato*, lichter, plat vaartuig; **—on**, m. spijker met platte kop om te versieren; **—onado**, m. (Zig.-taal) gordel waarin men geld draagt.
chaul, m. soort Chin. zijden stof, meestal blauw.
chava/rí, m. soort linnen stof; **—ria**, f. Amerik. vogel die de kippen tegen roof-vogels beschermt.
chaz/a, f. punt waar een bal stil-houdt; (zeet.) ruimte tusschen de kanonnen v. e. schip; *hacer chazas*, steigeren; **—ador**, m. hij die de eind-punten voor de ballen aanwijst (bij 't kolf-spel); helper bij 't kolf-spel.
che, f. naam van de **ch**: **—lin**, m. schilling; **—no**, a. (oud) vol; **—pa**, f. bult; **—po**, m. (volkst.) borst.
cher/inol, m. leider, hoofd van dieven of boos-doeners; **—inola**, f. bijeen-komst van dieven of boos-doeners; **—nito**, m. marmer dat op ivoor gelijkt; **—ote**, m. sroetoe, Indische sigaret met dek van blad.
chia, f. ouderwetsche rouw-mantel, soort kap die aanzienlijken droegen; soort witte medicinale aarde.
chib/a, f. geit; **—al**, m. (oud) troep geitjes; **—ata**, f. herders-staf; **—ato**, m. geitje tusschen zes maanden en een jaar oud; **—etero**, m. stal voor geitjes; **—ital**, m. = **chibetero**; **—itil**, m. = **chibetero**; **—o**, m. jonge bok, geitje van minder dan een jaar; sloot waar men het uitpersel van olijven werpt,
chic/a, f. meisje, zie **niña**, idem, **muchacha**, idem; **—ada**, f. kudde zieke lammeren, die men afzonderlijk laat grazen; **—o**, m. jongen, knaap (= **niño, muchacho**); a. klein; *chico con grande*, groot en klein dooreen; *chico como grande*, zonder uitzondering, zoowel groot als klein; **—olear**, v. intr. hoffelijk zijn, 't hof maken; gekheid maken om te doen lachen; **—oleo**, m. (fam.) hof-makerij; scherts, aardigheid; **—on**, m. soort salade; **—oria**, f. = **achicoria**, cichorei, chicoree; **—ote, -ta**, m. f. jong, flink en wel-gemaakt persoon; eind touw; **—uron**, m. breede schop om diep te graven, spade.
chich/a, f. drank van maïs (Am.); vleesch (in de kinder-taal); (fam.) *cosa de chicha y nabo*, iets zonder waarde; *tener pocas chichas*, mager zijn; **—aro**, m. Andal. = **guisante**, ert; **—arra**, f. = **cigarra**. krekel; (fam. *charlar* (of *ser* of *hablar*) *como una chicharra*) praten als Brugman, door-slaan; **—arrar**, v. tr. = **achicharrar**, goed gaar braden; **—arrero**, m. alleen in: *es un chicharrero*, 't is er om te puffen (zoo heet); **—arro**, m. kleine tonijn; zee-brasem; (oud) zie **cigarra**, krekel; **—arron**, m. reuzel; (fam.) verbrand stuk; **—ear**, v. intr. sissen, *st* roepen; **—eo**, m. gesis; **—ería**, f. plaats waar men de maïs-drank „chicha" verkoopt; **—ero**, m. (Am.) „chicha"-verkooper of -maker; **—isvear**, v. intr. 't hof maken, galant zijn; **—isveo**, m. aanhoudende hof-makerij; hofmakende fat; **—on**, m. bult op 't voorhoofd; **—onera**, f. gewatteerde kap voor kinderen (over de muts); **—ota**, f. alleen in: *no falta chichota*, er ontbreekt niets.
chifl/a, f. fluitje; boekbinders-gereedschap om leer af te schaven; (oud) schoppen-aas; zie ook **chifladura**; **—adera**, f. fluitje; **—adura**, f. gefluit; **—ar**, v. tr. leer glad maken (boek-binder); uitfluiten, belachelijk maken; veel en snel drinken; v. intr. fluiten, verbijsterd zijn; **—arse**, v. r.; **—ato**, m. = **chifla**; **—e**, m. fluitje; lok-fluitje; **—ete**, m. = **chifla**; **—ido**, m. fluitje (in de zin van 't even blazen erop); gefluit; **—o**, m. = **chifla**.
Chil/eño, -a, m. f. Chileen; a. Chileensch, van Chili; **—indrina**, f. nietigheid, bagatel; **—indron**, m. „hoc", een kaart-spel.
chill/a, f. lok-fluitje; pers-plank der boek-binders: *tabla de chilla*, zeer dunne plank; *clavo de chilla*, spijkertje, nageltje; **—ado**, m. dak van dunne planken, van bak-steenen of riet, bedekt met een laag kalk; **—ador**, a. fluitend; schreeuwerig, piepend (vogels); piepend, knarsend (rad); **—ar**, v. intr. gillen; fluiten als een vogel, om te lokken; knetteren; knarsen; **—ido**, m. geknars; gil; **—o**, m. = **chilla**; **—on, -a**, m. f. pieper; schreeuwer; *chillon real*, nageltje met groote kop, wat grooter dan de gewone soort.
chimenea, f. schoor-steen; lampe-glas; schoorsteen-pijp; zundgat.
chimpancé, m. chimpanzee (groote aap).
chin/a, f. kei-steentje, kiezel-steentje; China, Chineesch porselein; Chineesch zijden of linnen weefsel; *le toca la china*, hij wint; (fam) *tropezar en una china*, verdrinken in een glas water (d. i. in een kleinigheid bezwaar vinden); m. soort gekleurde Indische stof; **—ar**, v. intr. kraken; grienen, een humeurig gezicht zetten; **—arro**, m. groote kiezelsteen; **—arron**, m. = **chinarro**; **—ateado**, m. laag kiezel boven op het erts in de mijnen van Almaden.
chinch/arrero, m. plaats waar veel weegluizen zijn; **—e**, f. weeg-luis; *tener sangre de chinche*, erg lastig zijn; **—ero**, m. toestel om weeg-luizen te vangen; **—illa**, f. Peruaansche eekhoorn; „chinchilla", chinchilla-bont; **—on**, m. bult op 't voor-hoofd; **—orrería**, f. bedrog, leugen; (oud) oneenigheid te-weeg-brengende achter-klap; **—orrero, -a**, m. f. leugenaar, bedrieger; m. plaats waar veel weeg-luizen zijn; **—orrero**, a. die oneenigheid sticht door 't overbrengen van praatjes; **—orro**, m. visch-net; **—oso**, a. lastig, vermoeiend.
chin/ela, f. pantoffel, muiltje; **—ero**, m. porselein-kast; **—esco**, a. Chineesch; Chinee-

sche bellen (in mil. muziek); *sombras chinescas*, Chineesche schim; soort groen sinaasappeltje, dat men op sterke drank zet; **—o, -a,** m. f. Chinees; Chineesche taal; *¿ somos Chinos ?* hoû je me voor een zot? a. Chineesch.
chio-chio, m. getjilp der musschen.
Chiprense, m. f. Cyprioot (bewoner van Cyprus) Cyprisch dialekt; a. Cyprisch.
chiqu/ero, m. varkens-stal; stieren-stal in 't stieren-circus; **—ichaque,** m. planken-zager; geluid van iets dat gewreven wordt; **—ilicuatro,** m. klein mager levendig, opstuiverig kereltje; **—illo, -a,** m. f. klein kind; **—irritin,** m. heel klein kind; a. heel klein peuzelig; **—itin,** a. heel klein; **—ito,** a. klein, heel klein; *hacerse chiquito*, heel nederig zijn.
chiribit/as, f. pl. geel afscheidsel uit de oogen; **—il,** m. zolder-kamertje; hoekje; hok, krot.
chirigaita, f. zie **calabaza,** kalebas.
chirim/ía, f. soort hobo (blaas-instrument); **—oya,** f. anona cherimolia, een Zuid-Amerik. vrucht; **—oyo,** m. cherimolia-boom.
chiri/nola, f. soort kegel-spel; lol, pret; (fam.) *estar de chirinola*, lollig zijn, een beetje boven zijn tee-water zijn; **—pa,** f. „beest" bij 't biljarten, mis-stoot; **—pear,** v. intr. misstooten bij 't biljarten; **—pero,** m. iemand die mis-stoot bij 't biljart-spel; **—vía,** f. pastinaak of witte peen; kwik-staartje (vogel).
chirl/a, f. = **almeja,** mossel; **—ada,** f. stok-slag; **—ador, -a,** m. f. over-brenger, achter-klapper; **—ar,** v. intr. praten; schreeuwen; **—e,** m. uitwerpselen der schapen; **—erin,** m. volkst. kleine dief; **—o,** m. litteeken in 't gelaat; wond in 't gelaat.
chirr/iador, a. knetterend, knarsend, piepend; **—iar,** v. intr. knetteren, knapperen; piepen, knarsen; valsch zingen; met lange teugen drinken; **—ichote,** m. prov. zie **ignorante** of **necio,** dom mensch; **—ido,** m. gepiep van vogels; gekraak, gerinkinkel; **—ío,** m. gekraak v. e. wiel; **—ion,** m. stort-kar die kraakt; twee-wielige kar door één paard getrokken, (volkst.) gekras op een viool; **—ionero,** m. karre-man.
chirumbela, f. herders-schalmei.
chis chas, m. klank-nabootsing van wapengekletter.
chis/garabis, m. (fam.) mager klein levendig kereltje; **—guetear,** v. intr. een slok drinken; **—guete,** m. slokje wijn; **—mar,** v. tr. (oud) = **chismear**; **—me,** overbrengerij, achter-klap; zie **intriga**; snuisterij; **—meador, -a,** m. f. overbrenger, praatjesmaker; **—mear,** v. intr. kwaad-spreken, praatjes over-brengen om oneenigheid te stichten; **—mería,** f. over-brengerij, achterklap; **—mero,** m. (fam.) zie **chismoso**; **—mografía,** f. (fam.) bezigheid om praatjes over afwezigen aan de man te brengen; verhaal van wat er gepraat wordt over bekende personen; **—morreo,** m. = **chismería**; **—moso,** a. en s. die over-brengt of achter-klapt.
chisp/a, f. vonk; zeer kort geweer; zeer kleine diamant; (fig.) scherp-zinnigheid; *tener chispa*, verbeeldings-kracht hebben; (fam.) *es una chispa*, hij (zij) vliegt op als bus-kruit; *chispas* (Zig-taal) = *chismes*; *echar chispas*, razen van woede of ongeduld; **—ar,** v. intr. = **chismear**; **—azo,** m. ('t) opspringen v. e. vonk; ('t) branden v. e. vonk; (fam.) = **chisme**; **—ear,** v. intr. vonken; mot-regenen; (oud): blinken, fonkelen; **—eo,** m. fonkeling; **—ero,** m. smid die tangen, schoppen a. a. maakt; a. veel vonken afgevend (vuur-pijlen).
chisp/o, m. (fam.) zie **chisguete**; a. (volkst.) boven z'n tee-water; **—orrotear,** v. intr. knetteren; knapperen; ritselen; flikkeren; **—orroteo,** m. knettering; ritseling; knappering; flikkering; **—oso,** a. knetterend, knapperend.
chist/ar, v. intr. (fam.) een gezicht zetten als of men wat zeggen wil; mummelen, mompelen; *no atreverse á chistar*, geen mond durven opendoen; **—e,** m. gekheid, scherts; grap, aardig geval; zie **burla, chanza,** idem; (fam.) *dar* of *caer en el chiste*, de aardigheid vatten; *con chiste*, aardig, grappig; *hacer todo sin chiste*, alles zonder geestigheid of aardigheid doen, flauw zijn; **—era,** f. mandje; visch-mand; **—oso,** a. grappig.
chit/a, f. beenje uit een ossen -of schape-poot, waarmee gebikkeld wordt; kinder-spelletje met platte ronde plaatjes, waarbij een bikkel als doel dient; sits, Oostersche katoenen stof; *no importa una chita*, 't is van geen belang; **¡—e!** intr. zie **chito** en **chiton**; **—icalla,** m. (fam.) stil-zwijgend; **—icallando,** (**ir** of **andar-**), (fam.) heel zachtjes loopen; **—o,** m. doel van 't **chita-**spel (zie boven); dat spel zelf; (fam.) *irse á chitos*, zijn tijd verboemelen; **¡—o!** int. st! stil!; **¡—on!** int. = **chito**; *con el rey y con la Inquisicion, chilon*, met de koning en de Inquisitie, mondje dicht; **—ra.** f. chytra, antieke kook-pot.
chiv/a, f. geit, zie **cabra,** idem; **—etero,** m. geite-hok; **—o,** m. bokje zie **cabrito,** idem.
¡cho! int. ho! roep der muil-ezel-drijvers om hun dieren te doen stilstaan.
choc/a, f. patrijs die als wild aan een valk gegeven wordt; **—ador, -a,** m. f. die schokt of stoot; aanvaller; **—ante,** a. aanstoot-gevend, aanstootelijk; **—ar,** v. tr. aanstoot geven, beleedigen; tarten; intr. aanstoot nemen.
chocarr/ear, v. intr. kluchten verkoopen, grappen maken; zich met beuzelarijen vermaken; **—ería,** f. hans-worsterij, grappemakerij; (oud) bedrog bij 't spel; **—ero,** m. grappe-maker, kluchte-verkooper; (oud) zie **fullero,** bedrieger bij 't spel; a. grappig; al te vrij; **—esco,** a. (oud) = **chocarrero.**
chocil, m. boere-hutje.
chocl/arse, v. r. insluipen; **—o,** m. = **chanclo,** houten schoen.
chocolat/e, m. chocolade; **—era,** f. chocolade-ketel, -pot; **—ería,** f. chocolade-huis; **—ero,** m. chocolade-fabrikant of -verkooper; zie ook **chocolatera.**
choch/a, f. snip (ook **chorcha**); **—ear,** v. intr. bazelen, leuteren; **—era,** f. = **chochez**; **—ez,** f. gebazel; toestand v. e. oud mensch dat wauwelt of bazelt; **—ito,** m. iets lekkers (in de kinder-taal); **—o,** m. = **altramuz,** wolfs-boon; bonbon, suikertje; suiker-boon met kaneel; *chochos*, suikertjes; a. bazelend, wauwelend.
chof/es, m. pl. longen; **—eta,** f. tafel-komfoor; **—ista,** m. die zich met schapen- of osse-longen voedt, uit gebrek aan beter.

cholla, f. (fam.) kobus (hoofd); verstand, oordeel.

choncar, m. kleine of kerk-kraai.

chopo, m. els (boom).

choque, m. schok, stoot; gevecht; *choque de rechazo,* weer-om-stuit; (fig.) botsing, weerstand; **—zuela.** f. knie-schijf.

chor/a, f. kerk-kraai; **—cha,** f. = **chocha,** snip; **—don,** m. = **churdon,** deeg van frambozen en suiker; **—icería,** f. spek-slagerij, worste-makerij; **—icero,** m. worstemaker; **—izo,** m. worst, saucisse; **—lito,** m. zee- of water-snip; (fam.) *cabeza de chorlito,* onbesuisd persoon; **—lo,** m. schorl, bazalt; *chorlo rojo,* titaniet; *chorlo volcánico,* angiet.

choro, m. Amerik. brul-aap.

chorr/ar, v. tr. (oud) = **—ear,** v. intr. uitspuiten, gutsen; (fam.) achtereen-volgens komen opzetten; **—era,** f. straal v. e. vloeistof; vochtigheid waar water langs gevloeid is; strookje v. e. mans-hemd; koord v. e. militaire orde, op de borst gedragen; **—etada,** f. uitspuiting: *hablar á chorretadas,* een stort-vloed van woorden gebruiken; *chorretada de devocion,* bui van vroomheid; **—illo, -ito,** m. straaltje; (fam.) dagelijksche uitgave; *tomar el chorrillo,* zich een gewoonte eigen maken; *irse por el chorillo,* met de stroom meegaan; **—ito,** m. dun waterbuisje waaruit het water met kracht spuit; **—o,** m. straal v. e. vloei-stof; (fam.) *chorro de voz,* opklinking, galm v. e. stem; *soltar el chorro,* hartelijk lachen; *á chorros,* bij de vleet, in over-vloed; **—on,** m. opgemaakte hennep (twee maal gekamd).

chot/acabras, m. geite-melker (vogel); **—ar,** v. tr. zuigen (a. e. tepel), zie **mamar,** idem; **—a,** f. zuigend geitje; **—o,** m. zuigend bokje; **—uno,** a. die nog zuigt (een ree); zwak, tenger (lam); *oler á chotuno,* een bokke-lucht hebben.

chova, f. kauw (soort grijze kraai met roode pooten).

choya, f. kraai, = **corneja.**

choz, m. verbazing van verrassing; *de choz,* plotseling, op-eens; **—a,** f. hut met stroodak; **—na,** f. bet-achter-kleindochter; **—no,** m. bet-achter-kleinzoon.

chuan, m. nacht-uil.

chub/asco, m. stort-bui met veel wind; **-asquero,** m. regen-jas (v. schipper a. a.); **—azo,** m. = **chubasco.**

chu/ca, f. holle kant (v. e. bikkel); **—cero,** m. hellebaardier; (Zig.-taal) linnen-dief; zie **bocadillo,** soort fijn gordijnen-goed; **—cú,** m. soort uil.

chuch/e, m. (Zig.-taal) gezicht; **—ear,** v. tr. vogels vangen op allerlei manieren; v. intr. fluisteren, zie **cuchichear; —ería,** f. mooi prulletje; jacht op kleine vogels; smakelijke, schoon goed-koope schotel; **—ero,** m. vogelaar, vogel-jager; **—o,** m. woord om een hond te roepen; wissel-spoor; **—umeco,** m. min kereltje met droef-geestig uiterlijk; aapje, dreumes; **—urrar,** v. tr. (oud) = **despachurrar,** verpletteren.

chuec/a. f. gewrichts-been (beweegbaar been aan knie, schouder en heup); een toer; kinder-spel; (fam.) fopperij; (vulg.) schouder; **—azo,** m. slag tegen de bal bij 't **chueca**-spel.

chuf/a, f. aard-kastanje, waarvan men een soort orgeade maakt; (oud) gekheid, ('t) voor de gek houden; *echar chufas,* groot-spreken, zich verheffen op iets; **—ar,** v. intr. (oud) de spot drijven, spotten; (oud) zich beroemen, stoffen op; **—ear,** v. intr. (oud) = **chufar; —ería,** f. fabriek of verkoop van orgeade van aard-kastanjes, soort komfoortje om sigaren aan te steken; **—eta,** f. spotternij, voor-de-gek-houderij; **—leta,** f. scherpe aardigheid of spot; nietigheid, beuzelarij; **—letear,** v. intr. zich met beuzelarijen bezig-houden; spotten, scherpe dingen zeggen; **—etero,** m. spotter, die scherpe woorden zegt.

chuk, m. soort asperge.

chul/ada, f. geestige zet; al te vrije handeling of uitdrukking; **—amo,** m. (Zig.-taal) jonge knaap; **—eador,** m. spotter; die bespottelijk maakt; **—ear,** v. tr. spotten, belachelijk maken, aardig voorstellen; **—earse,** v. r. gekheid maken; **—ería,** f. losse ongedwongenheid, in houding en taal; **—eta,** f. ribbetje, „cotelette”; *chuleta empanada,* gepaneerde „coteletle”; ook: bal gehakt; **—o,** m. aardige grappe-maker; slagers-knecht; helper in 't stiere-gevecht; schurk; zie **pícaro,** idem; (Zig.-taal) jongen.

chulla, f. snede spek; schape-cotelette.

chumacera, f. plankje aan de rand v. e. roei-boot.

chun/ga, f. goed humeur; *estar de chunga,* in een goed humeur zijn; **—guear,** v. intr. luchtig gekheid maken; r. zich vroolijk maken over iets (de).

chuno, m. arrowroot.

chup/a, f. buis (kleeding-stuk); **—aderitos** of **chupadorcitos,** *andarse en* of *con—,* de zaken niet ernstig behandelen; **—adero,** a. zuigend; **—ado,** a. mager; uit-geput; **—ador,** m. zuiger; zuig- of knabbel-dot voor kleine kinderen die tanden krijgen; **—adura,** f. zuiging, (het) zuigen; **—alandero,** m. = **caracol,** slak; **—ar,** v. tr. zuigen; uitzuigen; *le chupan todo lo que tiene,* ze zetten hem alles af; *chupar la sangre,* iemand langzamerhand berooven; *le chupa como una verdadera sanguijuela,* zij (hij) zuigt hem uit als een ware bloed-zuiger; **—eta,** f. logies achter op een schip; (oud) verkleinw. v. **chupa; —ete**: *es de chupete,* 't is bizonder lekker; **—etear,** v. tr. herhaaldelijk zuigen; **—etin,** m. wambuis; **—eton,** m. 't gretig zuigen; **—on,** m. al te weelderige tak, die te veel sappen onttrekt; opzuiging van de huid; bloed-zuiger, d. i. iemand die voortdurend vraagt of neemt.

chuquélas, m. Ind. zijden en katoenen stof.

churdon, m. mengsel van frambozen-moes en suiker.

churla, f. = **churlo.**

churlo, m. zak om kaneel enz. te vervoeren.

churumo, m. sap (zie **zumo**).

churumbela, f. schalmei, = **chirumbela.**

churr/e, m. vloeibaar vet; wat erop lijkt; **—etada,** f. uitspuiting; **—iento,** a. vet-afdruipend; **—illero,** m. babbelaar; **—o,** a. die men niet naar de zomer-weide leidt (kudde); afkomstig van zulk een kudde (wol); **—ullero,** = **churrillero; —upear,** v. tr. slurpen, met kleine teugjes drinken; **—uscarse,** v. r. aanbranden; **—usco,** m. half-verbrand stuk brood.

chus: *sin decir chus mi mus,* zonder een mond open te doen; **—cada,** f. snakerij;

—**co,** a. leuk, guitig; aardig; —**ma,** f. (de) roeiers eener galerij; gespuis; (Zig.-taal) menigte; *chusma de criados,* romp-slomp van bedienden.
chutear, v. intr. (oud) = **chuchear,** fluisteren.
chuz/o, m. kleine speer; elk wapen dat bestaat uit een stok en daaraan metaal; kleine ra; *llover á chuzos,* stort-regenen; *echar chuzos,* pochen; —**on, -a,** m. f. snaak, spotter; slim, leep.

D

D. afkorting voor **Don** en **Doña**; ook voor **domingo,** zondag.
D. D. doctores, doctoren.
dable, a. mogelijk, doenlijk.
dabuis, m. Ind. katoenen stof.
daca, adv. (oud) voor **da acá,** geef hier; (fam.) *en daca esas ajas,* in een wip.
D. C. da capo, (muz.) Ital. van begin af, opnieuw.
dacio, m. (oud) belasting, schatting.
dacion, f. datio, niet-gratis-schenking.
dactil/ion, m. instrument voor de vingerzetting; aaneen-groeiing der vingers; —**ioteca,** ;. juweelen-kistje; verzameling juweelen; —**o,** m. dactylus (soort vers-voet).
dad/a, f. genot, bezit; —**iva,** f. gift, geschenk; —**ivar,** v. tr. (oud) geschenken geven; —**ivosidad,** f. edel-moedigheid, vrijgevigheid; —**ivoso,** a. vrijgevig, mild.
dad/o, m. dobbel-steen; ruit (in stoffen); onderstuk v. e. zuil of beeld; *corre el dado,* 't lukt, 't gaat goed; *dar* of *echar dado falso,* bedriegen; (fam.) *á una vuelta de dado,* in een ommezien; —**or, -a,** m. f. gever, schenker; trekker (v. e. wissel); brenger (dezes, d. i. v. e. brief).
daga, f. korte breede degen, dagge; laag baksteenen in een oven.
dagu/erreo, a. gedaguerreotypeerd; —**erreotipar,** v. tr. daguerrotypeeren; —**erreotipia,** f. daguerreotypie; —**erreotipo,** m. daguerreotype-toestel; —**illa,** f. And. breikokertje (om de brei-pennen te steunen).
daifa, f. (fam.) onder-houden vrouw, „maintinee".
dala, f. spui-gat.
¡dále! int. al weer! (uitdrukking van ongeduld); (fam.); *dále bola!* 't is vervelend! *dále que dále,* of *dale que le das,* of *dále que le dáras,* och je verveelt me.
dalia, f. dahlia.
Dalmacia, f. Dalmatië.
dálm/ata, a. Dalmatisch; (oud) m. f. Dalmatiër.
dalmátic/a, f. witte dienst-toga der R. K. priesters; tunica der Ouden; —**o,** a. Dalmatisch; **-a,** m. f. Dalmatiër.
dall/a, of **daile,** m. zeis, **guadaña**; —**ador,** m. maaier; —**ar,** v. tr. maaien.
dam/a, f. dame; geliefde, liefje; hof-dame; *primera dama,* „prima donna" aan een tooneel; koningin in 't schaak-spel; dam-hert (= **gamo**); *dama cortesana,* publieke vrouw; *soplar la dama,* een dam blazen; een minnaar uit het zadel lichten; *damas,* dam-spel; *echar damas y galanes,* bij 't lot bepalen wie van elke dame in een gezelschap voor 't komende jaar „cavalier" zal zijn; *dama juana,* flesch met groote buik en kleine hals in mande-werk; —**aras,** m. soort Ind. taf; —**asceno,** a. = **amaceno,** pruime-boom met kleine pruimen; —**asceno, -a,** m f. bewoner van Damascus; —**asco,** m. Damascus; damast (zijde); ook = —**amaceno,** zie **damasceno**; —**asina,** f. damast met bloemen van goud- en zilver-draad; —**asqueta,** f. zijden stof met goud- en zilverbtoem; —**asquillo,** m. zijden en wollen gedamasceerde stof; And. = **albaricoque,** abrikoos; —**asquina,** f. Damascener kling; —**asquino,** a. van Damascus; —**ería,** f. kies-keurigheid, preutsch-heid; —**ero,** m. dambord; —**iento,** m. (oud) geschenk; —**isela,** f. mooi en beminnelijk jong-meisje; straatjuffertje; —**nable,** a. (oud) verwerpelijk, verdoemelijk; —**nacion,** f. (oud) verdoemenis, veroordeeling, zie **condenacion**; —**nado,** a. (oud) verdoemde, zie **réprobo, condenado,** idem; —**nificador, -a,** m. f. schade berokkenend; —**nificar,** v. tr. schade aandoen, onrecht aandoen.
Dan/áidas, f. pl. Danaïden (myt.); waterrad, dat het water naar willekeur in de rondte doet vloeien; —**caire,** m. (volkst.) vervanger in 't spel; —**es,** a. Deensch; —**es, -a,** m. f. Deen; —**o-sajon,** a. Saksisch (schrift); —**ta,** f. Zuid-Amerik. tapir, ook in Afrika; —**te,** m. = **danta.**
danz/a, f. dans; dans-wijs; *estar* of *entrar en danza,* zich in een zaak steken, waarbij men eerst alleen toeschouwer geweest is; *guiar la danza,* de dans leiden, de leiding hebben; *buena va la danza,* (iron.) dat gaat kwaad; *meter en la danza,* kwaad van iem. spreken; *¿por donde va la danza?* hoe staan de zaken?; —**zador, -a,** m. f. danser; —**zante,** m. danser bij openbare feesten; a. werkzaam, handig in zaken; lichtzinnig; —**zar,** v. intr. dansen = **bailar,** in een zaak betrokken zijn; *sacar á danza,* tot den dans nooden; iemand in iets mengen, waarmee hij niet te maken heeft, door hem erbij te noemen; —**zarin,** m. danzer, = **bailarin,** (fig.) jong onbescheiden mensch, die zijn wereld niet kent; —**zomanía,** f. dansmanie, = **ballomanía.**
dañ/able, a. schadelijk, bezwarend, = **perjudicial,** en **gravoso**; (oud) = **culpable,** schuldig; —**acion,** f. (oud) schade, nadeel, zie **perjuicio,** idem, en **gravámen,** drukkende last, verplichting; —**ador, -a,** m. f. die schade of nadeel doet; —**amiento,** m. (oud) schade, nadeel, = **daño** en **perjuicio**; —**ar,** v. tr. schaden, benadeelen, beschadigen; bederven; beleedigen; —**ino,** a. schadelijk; kwaad-willig; —**o,** m. schade, nadeel; *pena de daño,* straf van verdoemenis; *á daño de alguno,* voor rekening en op risico van iem.; *dar* of *tomar dinero á daño,* geld op rente zetten of nemen; prov. *sin daño de barras,* zonder nadeel van der-

den; **—osamente**, adv. nadeelig, kwaaddoend; **—oso**, a. schadelijk, nadeelig.

dar, v. tr. geven, overgeven; slaan; *dar un disgusto*, iets onaangenaams aandoen; *dar que decir*, aanleiding tot praatjes geven; *dar materia*, stof, grond, aanleiding geven; *par por supuesto*, veronderstellen; *dar por concluido*, als geëindigd beschouwen; *dar en el punto de la dificultad*, de vinger op de wond leggen; *ha dado en ello*, hij heeft er zich op gezet, wil 't met alle geweld; *dar de barato*, aannemen, gelooven; *dar un abrazo, un beso*, omhelzen, kussen; *dar saltos*, sprongen doen; *dar aguja y sacar reja*, een spierinkje uitwerpen om een kabeljauw te vangen (lett. naald geven en ploeg-schaar uithalen); *dar á la estampa*, laten drukken; *dar al traste*, onderste-boven gooien, dooreen-smijten; *dar á luz*, ter wereld brengen (kind), uitgeven (boek); (rechtst.) *dar alzada*, een hooger beroep toelaten; *dar alzaprima*, iemands ondergang beramen; *dar armas contra si*, zich bloot-geven aan kwaad-sprekerij; *dar asunto* aanleiding, grond-geven; *dar cartas*, de kaarten geven; *dar baya*, spotten; *dar bien* of *mal el naipe*, gelukkig of ongelukkig zijn (in 't spel); *le da bien el naipe*, hij is gelukkig; *dar cabo á un negocio*, een zaak beëindigen; *dar calda*, wed-ijver opwekken; *dar calle*, ruim-baan maken; *dar calor*, aanzetten, ophaasten; *dar cantonada*, iem. op de hoek v. e. straat laten staan; *dar carta de pago*, een notariëele kwijting geven, (fig.) een lastig mensch af-schepen; *dar con un hombre en tierra*, een man op de grond smijten; *dar con una persona* of *con una cosa*, iem. of iets vinden; *dar con aire* of *con alma*, hard slaan; *dar los buenos dias*, *las buenas tardes*, *las buenas noches*, goeie morgen of goeien dag, goeie middag of goeien avond zeggen; *dar la bienvenida*, welkom heeten; *dar la enhorabuena*, of *el parabien*, geluk-wenschen; *dar un pésame*, condoleeren; *dar gracias*, bedanken; *dar cuidado*, ongerustheid veroorzaken; *dar que reir*, aanleiding tot lachen geven; *dar voces*, schreeuwen, hulp roepen; *dar que sentir*, of *dar sentimiento*, verdriet geven; *dar parte*, mede-deelen; *dar de hocicos*, op zijn neus vallen; *dar de hocicos con una persona*, iem. onverwachts ontmoeten; *dar una vuelta*, een toertje maken (in een rijtuig) of een straatje om gaan, een wandelingetje maken; *dar un paseo*, een wandeling doen; *dar vueltas*, om en om keeren; van alle kanten bekijken; *dar un chasco*, teleur-stellen, een „koopje" geven; *dar chasco*, niet verschijnen op een rendez-vous; *dar una manta*, in een laken opwerpen (persoon); *dar una manta de palos*, een pak slaag geven; *las diez han dado*, 't is tien uur geslagen; *dar de encarnado*, *de azul*, enz. rood, blauw enz. schilderen; *dar en la trampa*, *en el lazo*, in de val loopen; *da* of *le da por cantar*, hij begint lust te krijgen in zingen; *dar con la puerta en los hocicos*, de deur vóor de neus dicht doen; *dar cortinazo*, een affront aandoen; *dar carpetazo*, te zijde leggen, een zaak opgeven; *dar cuerda*, opwinden (uur-werk); (fig.) op de lange baan schuiven; *dar de alta*, (een naam) inschrijven op een lijst voor korps of hospitaal; *dar de baja*, (een naam) v. e. lijst schrappen; *dar de mano un negocio*, een zaak ter zijde stellen; *dar dentera*, doen water-tanden; *dar diente con diente*, klapper-tanden; *dar en blando*, geen weer-stand ontmoeten; *dar en duro*, tegenstand ontmoeten; *dar en que entender*, geharrewar veroorzaken; *dar el alma al diablo*, met de openbare meening spotten, zich daar niet aan storen; *dar el alma*, zich toewijden; *dar en cara*, in 't gezicht smijten; *dar en la matadura*, de vinger op de wond leggen (zie boven); *dar espera*, uitstel geven; *dar estampido*, uiteen-springen, een knal geven; *dar golpe*, effekt maken; *dar gatazo*, bedriegen, om de tuin leiden; *dar gatillazo*, dwalen, slecht geoordeeld of gerekend hebben; *dar lágrima*, af-schrikken en afkeer inboezemen; *dar grita*, uitjouwen; *dar guerra*, de oorlog aandoen; *dar las espaldas*, de rug toe-keeren; *dar la última mano*, de laatste hand aan iets leggen; *dar la ley*, de toon aangeven; *dar largas*, rekken, uitstellen; *dar el brazo*, een arm geven; *dar los brazos*, de armen openen; *dar los dias*, geluk wenschen op de naamdag; *dar luz*, verlichten (ook fig.); *dar matraca*, plagen door ongepaste aardigheden; *dar música*, een serenade brengen; *dar mesilla*, een berisping in 't publiek geven, of: aan een dienstbode eén salaris geven om voor eigen rekening te leven; *dar moratoria*, uitstel van betaling verleenen; *dar nombre*, beroemd maken; *dar oidos*, gehoor geven; *dar palabra y mano*, zich verloven; *dar pan y callejuela*, helpen om aan een gevaar te ontkomen of een leelijke zaak te ontwijken; *dar papilla*, bedotten; *dar para peras*; kastijden; *dar por el pie*, aan de wortel afsnijden; *dar puerta*, toestemming geven; *dar punto*, de vacantie ingaan, *dar paz*, de vriendschaps-kus geven; *dar querella*, een klacht indienen; *dar recados*, komplimenten over-brengen; *dar recuerdos*, groeten doen; *dar ripio á mano*, middelen verschaffen; *dar risa*, van medelijden doen lachen; *dar salida*, een voorwendsel of uitvlucht vinden; *dar señal*, geld vooruit-geven op een gesloten koop; *dar señas*, een waarheid toelichten en bewijzen; *dar soga*, lastig vallen, ongeduldig maken; *dar sobre uno*, iem. overvallen, nazetten; *dar tiempo al tiempo*, 't goede oogen-blik om te handelen afwachten; *dar traspies*, wankelen; *dar tras uno*, iem. hard-nekkig vervolgen; *dar una carda*, streng berispen; *dar una mano*, een laag kalk of pleister geven; *dar una sofrenada*, een ruk aan de teugel geven, flink door-halen, berispen; *dar una sotana*, afranselen; *dar una tarascada*, eens goed de waarheid zeggen; *dar vuelta*, omdraaien, zijn gedrag ten goede veranderen; *dar un batacazo*, een zware val doen; *dar un corte*, aan een zaak, een moeilijkheid een einde maken; *dar un mico*, heengaan zonder te betalen; *dar un babe*, onrecht aandoen; *dar un soflon*, iem. vernederen; *dar un tapaboca*, de mond snoeren, laster tegen-spreken; *dar un tiento*, even proeven; *dar un jabon*, een vermaning geven; *dar vado*, een zaak op gang brengen; *dar voces al aire*, onnoodig misbaar maken, zijn tijd verliezen; *dar vuelcos*, bijna kantelen (een rijtuig), schokken; *dar vez*, iemands beurt aanwijzen; prov. *ahi me las den todas*, dat kan me niets schelen; *no dar puntada*, niets doen om een werk voortgang te geven; *dar una en el clavo y ciento en la herradura*,

bij toeval iets goed doen, overigens onhandig zijn; *mala pascua te dé Dios*, de duivel hale je; *no dar su brazo á torcer*, niet zwichten, pal staan; *no dar una sed de agua*, schriel, krenterig zijn; *dé donde diere*, wat er ook gebeure; *donde las dan, las toman*, voor iedere tik er een terug krijgen; *mas vale un toma que dos te daré*, beter één vogel in de hand dan tien in de lucht; *quien da luego da dos veces*, die spoedig geeft, geeft dubbel; *dar á la banda* (zeet.) op zij leggen om te kalefateren; *dar á la bomba*, de pomp laten werken; *esta calle da á la plaza*, deze straat komt uit op 't plein; *dar al través*, stranden op een klip; *dar bordos*, laveeren; *dar con el pie*, vertreden, met minachting verwerpen; *me da el corazon*, mijn hart zegt me; *dar corcovos*, onhandelbaar worden, woest worden (een paard); *dar de sí*, zich uitbreiden (een doek), rekken; *dar de palos*, stok-slagen geven; *dar en vago*, mis-slaan; *dar espacio*, tijd geven; *dar fin á* beëindigen; *dar fin de* verwoesten, vernietigen; *dar fondo*, het anker uitwerpen; *dar mala espina*, argwaan, wantrouwen opwekken; *dar un un mal rato*, een onaangenaam oogenblik bezorgen; *dar poste*, zich laten wachten; *dar una ojeada*, een oogje slaan; *dar celos*, jaloezie wekken; *dar zapatetas*, springen of dansen van pret; *dar contravapor*, achter-uit laten stoomen.

darse, v. r. zwichten, toegeven; zich overgeven (aan); mogelijk zijn, voor-komen, *darse á conocer*, uitbarsten (en zich daardoor doen kennen); *darse buen tiempo*, een vroolijk leventje leiden; *darse de las astas*, slaags raken (twee legers, twee personen); *darse de cabezadas*, zich gek denken, om een oplossing voor een moeilijkheid te vinden; *darse prisa*, (of *priesa*), zich haasten; *darse una panzada*, zich vol-proppen; *darse un hartazgo*, zich een indigestie eten; *darse una cuenta*, een zelf-onderzoek doen; *poco se me da*, 't kan me weinig schelen; *darse á entender*, zijn gedachte laten raden; *darse á la mala trampa*, bedriegen om zich aan iets te onttrekken; *darse á la vela*, onder zeil gaan; *darse á partido*, naar rede luisteren, zwichten; *darse maña*, zich bevlijtigen om zijn doel te bereiken; *no darse por entendido*, doen alsof men niets gehoord heeft, zich doof houden (op klachten a. a.); *darse por sentido*, zich beleedigd toonen; *darse un refregon*, ondoordacht spreken.

dar/babasí, m. soort sperwer; **—dada**, f. worp, steek met een werp-spies; **—dear**, v. tr. wonden met een werp-spies; **—do**, m. werp-spies; (fig.) hatelijkheid, sarcasme; **—es y tomares**, m. pl. ruilen, geharrewar; **—ga**, f. (oud) zie **adarga**, ovaal lederen schild; **—gadandeta**, f. bijnaam voor een arm, maar trotsch meisje; **´—idas**, f. Indisch taf; **—námas**, m. soort Smyrnaasch katoen; **´—sena**, f. binnen-haven, die men met kettingen afsluit; **—to**, m. soort grijs papier.

dat/a, f. datum (= **fecha**); acte van kwijting v. e. geldelijke verplichting; kwaliteit, soort; schriftelijke vergunning; *estar de mala data*, in slechte toestand zijn; **—ar**, v. tr. dateeren, dag-teekenen (= **fechar**); op zijn debet stellen of op 't credit van de committent; v. intr. dateeren, dag-teekenen; **´—il**, m. dadel; dubbele schelp; **—ilera**, f. dadelpalm; **—ilado**, a. dadel-achtig; **—ivo**, m. datief; a. (rechtst.) gegeven door rechter of voogd; **—o**, m. gegeven; *datos*, gegevens, ook: wat gegeven is (wiskunde).

dauco, m. wortel = **zanahoria** (groente).

davídico, a. Davidisch, geïnspireerd als de psalmen van David.

de, pr. p. van, uit; geeft ook een toestand van lichaam of geest aan: *estar de marcha*, gereed zijn om te vertrekken; *estar de luto*, in de rouw zijn; *estar de mal humor*, in een slecht humeur zijn; soms wordt **de** met een andere prep. gebruikt: *cada cosa de por sí*, elk ding op zijn beurt; ook met adj.: *desdichado de mí*, ik ongelukkige; *el pobre de tu padre*, je arme vader; duidt een voorwaarde aan vóor een inf.: *de admitir eso, tendremos que admitir la consecuencia*, dat aannemende, moeten we 't gevolg er van aannemen; staat gelijk met **como**, als: *de sargento*, als sergeant; vóor een subst. in allerlei gemeenz. uitdrukkingen: *de intento*, opzettelijk; *de golpe*, op-eens; *de buena á primeras*, zoo maar in-eens; *de buena gana*, gaarne; *de sopeton*, bruusk; *de cara*, in 't gezicht; *de puro gordo*, doordat hij (zij) zoo dik was; *de dia*, over dag, des daags; *de noche*, 's nachts, 's avonds; met *haber*: moeten: *habremos de contentarnos con eso*, we zullen ons daarmee tevreden moeten stellen; duidt verder de wijze van gekleed zijn aan: *estar vestido de negro*, in 't zwart gekleed zijn; *de largo*, in de lange kleeren; *de corto*, in rok; *de capa*, in een mantel.

dea, f. (poët.) godin,

dealbacion, f. wit-making door 't vuur.

dean, m. deken (in een katedraal); ook v. d. universiteit van Alcalá; **—ato**, m. dekenschap, woning v. e. deken; **—azgo**, =**deanato.**

debajo, adv. beneden; *quedar debajo*, het onder-spit delven.

debajo de, en **por debajo de**, pr. p. onder: *debajo de manga, debajo de mano*, in stilte, stilletjes (= *por debajo de cuerda*); *por debajo de la pierna*, verraderlijk.

debandar, v. tr. uiteen-drijven (oud), zie **desunir**, **esparcir**, **separar.**

debat/e, m. debat, woorden-strijd; **—ible**, a. wederlegbaar, debateerbaar; **—ir**, v. tr. debateeren; met de wapens in de hand om iets twisten.

deb/elar, v. tr. over-winnen, veroveren; **—er**, v. tr. schuldig zijn; moeten, verplicht zijn; m. plicht, verplichting; schuld: *cumplir con sus deberes*, zijn plichten vervullen; **—idamente**, adv. behoorlijk, naar behooren; **´—il**, a. zwak; **—ilidad**, f. zwakte, zwakheid; **—ilitacion**, f. verzwakking, verzwakkend middel; **—ilitar**, v. tr. verzwakken, zwak maken; **´—ito**, m. debet, schuld; plicht; *débito conyugal*, huwelijksplicht; **—o**, m. schrapper (werk-tuig v. e. bewerker van fijn leder).

debrocar, v. intr. (oud) = **enfermar**, ziek worden.

década, f. tien-tal; tien-tal jaren; tien-tal dagen.

dec/adencia, f. verval; **—adente**, a. vervallend, in verval; **—áedro**, m. dekaeder, tien-vlak; **—aer**, v. intr. vervallen; afdrijven, van de koers af gaan; **—ágona**, m. tien-hoek; **—ágramo**, m. dekagram; **—aible**, a. (oud) vergankelijk, zie **perecede-**

ro, of **caduco,** bouw-vallig, vervallen; —**aimiento,** m. (oud) = **decadencia;** —**alco,** m. over-trekking (v. e. teekening); —**álitro,** m. dekaliter (10 L.).

Decálogo, m. Dekaloog, de Tien Geboden.

dec/ámetro, m. dekameter (10 M.); —**ampar,** v. intr. opbreken, wegtrekken; —**ana,** f. soort peer; —**anal,** a. v. e. deken (persoon); —**anato,** m. dekenschap, decanaat, zie **deanato,** idem; —**ano,** m. deken in een vergadering; titel in Spanje v. e. voorzitter eener recht-bank, of v. e. door de koning benoemde raad.

decant/acion, f. voorzichtige af-schenking, over-schenking, over-gieting; —**ar,** v. tr. voorzichtig af-schenken of over-schenken; over-dreven opgeven over iets: —**ar,** v. intr. (oud) afwijken v. e. te volgen richting; —**eo,** m. voorzichtige over-schenking of over-gieting.

decapit/acion, f. ont-hoofding; —**ar,** v. tr. ont-hoofden.

decasílabo, a. tien-lettergrepig.

decástera, f. deka-stere (10 kub. M3).

deceb/imiento, m. (oud) = **decepcion,** teleur-stelling; —**ir,** v. tr. (oud) teleur-stellen, bedriegen.

decen/a, f. tien-tal; —**al,** a. tien-jarig, om de tien jaar; —**ar,** m. zie **decenario;** —**ario,** a. van tien, bij tienen; m. afdeeling van tien man; tien-tal kralen v. d. rozekrans; —**cia,** f. wel-voegelijkheid; —**dencia,** f. (oud) = **descendencia,** afkomst; —**der,** v. intr. = **descender,** afstammen, afdalen; —**dimiento,** m. (oud) = **descendimiento,** afdaling; —**io,** m. tijd-perk van tien jaar; —**o,** a. tiende; —**so,** m. (oud) = **catarro** en **reuma,** verkoudheid a. a.; —**tar,** v. tr. aanbreken, beginnen te gebruiken; beginnen te verliezen (gezondheid enz.); —**tarse,** v. r. door-liggen (een zieke op bed); —**te,** a. wel-voegelijk, fatsoenlijk.

decenvir/al, a. van 't decemviraat of de regeering der tien mannen; —**ato,** m. decemviraat of regeering der tien mannen; —**o,** m. tien-man, lid der regeering van tien mannen.

decep/ar, v. tr. (oud) = **descepar,** ontwortelen, omver-halen enz.; —**cion,** f. (oud), bedrog, = **engaño;** —**tivo,** a. bedriegelijk, verleidelijk; —**torio,** a. (oud) = **engañoso,** bedriegelijk.

decercar, v. tr. (oud) = **descercar,** een omsluiting verbreken,

deces/ion, f. (oud) vooraf-gaand bestaan, het vooraf-gaan; —**o,** m. (oud) = **muerte,** dood, over-lijden; —**or,** -**a,** m. f. (oud) voorganger = **antecesor.**

deci/área, f. deciare; —**ble,** a. zegbaar, te zeggen; —**deras,** f. pl. (fam.) wel-be-spraaktheid; —**dero,** a. zonder indiscretie te zeggen; —**dido,** a. beslist; vastberaden; —**dir,** v. tr. beslissen; uitmaken; v. intr. beslissen, als meester bevelen; een besluit nemen; —**dirse por,** v. r. besluiten tot; —**dor,** m. aangenaam prater; iemand die mooi zegt of voordraagt; (oud): minne-zanger, dichter.

decíduo, a. afvallend na de bevruchting, afvallend vóor de nieuwe blad-vorming (van bloemen en bladeren).

deci/embre, m. (oud) = **diciembre;** —**́gramo,** m. decigram; —**́litro,** m. deciliter; **'—ma,** f. tiend, tiende; = **diezmo;** gedicht van tien regels; —**mal,** a. decimaal; ook: van de „tienden"; **'—manovena,** f. een der orgel-registers; —**mar,** v. tr. (oud = **diezmar,** tienden opleggen, of „decimeeren"; —**́metro,** m. decimeter; **'—mo,** a. tiende; (oud): = **diezmo,** tiend; ook $\frac{1}{10}$ v. e. frank; **'—moctavo,** a. acht-tiende; **'—mocuarto,** a. veer-tiende; **'—monono,** a. negen-tiende; **'—moquinto,** a. vijf-tiende; **'—mosétimo,** a. zeven-tiende; **'—mosexto,** a. zes-tiende; **'—motercio,** a. dertiende.

decir, v. tr. zeggen; noemen; opzeggen, voordragen: *decir nones,* weigeren, ontkennend antwoorden; *es decir,* dat wil zeggen; *decir cuantas son cinco,* goed de waarheid zeggen; *decir con la boca chica,* schoorvoetend zeggen; *decir entre burlas y veras,* al gekscherend zijn gedachten zeggen; *decir el sueño y la soltura,* ondoordacht spreken, doorslaan; *decir tijeretas,* koppig volharden in onnoozele dingen; *decir á su sayo,* of *para su capote,* of *para sus adentros,* bij zich zelf zeggen; *decir de corazon,* oprecht zeggén; *decir á voces* of *á grito pelado,* luid-keels zeggen; *decirlo deletreado,* de puntjes op de i's zetten; *decirlo como quien no dice nada,* 't zoo maar zeggen, of 't niets was; *no decir esta boca es mia,* zijn gedachte niet durven zeggen; *allá se lo dirán de misas,* God zal hem ervoor straffen; *¿ digo algo ?* moet ik 't nog duidelijker zeggen? *ello lo dirá,* we zullen zien; *dime con quién andas, te diré quién eres,* zeg me met wie je omgaat, en ik zal je zeggen wie je bent; (oud): met aandrang verzoeken.

decir, v. intr. goed bij elkaar passen, goed staan (kleeren); *decir bien una cosa con otra, decir bien, un vestido,* goed staan, een kleeding-stuk; *decir bien, una cosecha,* goed staan, zich mooi laten aanzien, een oogst; *la suerte le dice bien,* het lot is hem gunstig.

decis/ion, f. beslissing; besluit; oordeel; —**ivo,** a. beslissend; —**terio,** m. deci-stere.

declam/acion, f. voor-dracht, declamatie; luide beleediging, kwaad-aardige aanval in geschrifte; —**ador,** -**a,** m. f. die voordraagt of declameert; —**ar,** v. tr. opzeggen, declameeren; luide uit-schelden of beleedigen; **'—atorio,** a. declamatorisch.

declar/acion, f. verklaring; —**adamente,** adv. duidelijk, beslist, klaarblijkelijk; —**ador,** -**a,** m. f. die verklaart; —**amiento,** m. (oud) = **declaracion;** —**ante,** a. verklarend; m. f. die verklaart; —**ar,** v. tr. verklaren; doen kennen; openlijk noemen; een verklaring afleggen; r. zich verklaren; zijn geheimen openbaren: —**ativa,** f. gemakkelijkheid om duidelijk en smaak-vol zich uit te spreken; —**ativo,** a. declaratief, een verklaring bevattend; —**atorio,** a. een juridische verklaring inhoudend.

declin/able, a. verbuigbaar; —**acion,** f. verbuiging; helling, neiging; (fig.) verval, neiging tot onder-gang; declinatie (verwijdering v. e. hemel-lichaam van den evenaar); afwijking van de koers, van de kust; *declinacion de la aguja,* afwijking van de naald (ook: *variacion de la aguja*); (fam.) *no saber las declinaciones,* geen a voor een b kennen; —**ar,** v. tr. verbuigen; v. intr. neigen, overhellen; tot verval neigen; *declinar en,* ontaarden, verbasteren; (zeet.) zich ten noorden

van den evenaar verwijderen; *la calentura declina*, de koorts neemt af; **—atoria,** f. (rechtst.) declinatoire exceptie; **—atorio,** m. instrument om de helling v. e. muur te meten.
decliv/e, m. = **declivio**, af-looping, glooiing; helling; **—idad,** f. glooiendheid, af-loopendheid; **—io,** m. = **declividad.**
decoc/cion, f. afkooksel; afkoking; koking eener vloei-stof; **—tado,** m. decoctum, afkooksel.
decol/acion, f. onthoofding, = **dogollacion**; **—gar,** v. intr. (oud) = **colgar**, hangen; **—oracion,** f. ontkleuring, ontneming der kleuren.
decomisar, v. tr. confiskeeren, beslag leggen op, = **comisar.**
decor, m. (oud), sieraad, versiering = **adorno,** en welvoegelijkheid, = **decencia**; **—acion,** f. versiering; décor; decoreering, decoratie; *decoraciones*, décors v. e. tooneel; **—ador,** m. decorateur, stoffeerder; versierder; **—ar,** v. tr. versieren; decoreeren, = **condecorar**; opzeggen, voordragen; **—ativo,** a. tot versiering bijdragend; **—o,** m. eerbied, vereering; decorum, welvoegelijkheid; kuisch-heid, zedigheid; achting; **—oso,** a. fatsoenlijk; eerbiedig.
decorr/erse, v. r. (oud) uitglijden, = **escurrirse** en **deslizarse**; **—imiento,** m. (oud) = **corriente,** f. stroom.
decre/cimiento, m. afneming, zakken (van water) korten (der dagen); **—ciente,** a. afnemend, slinkend; **—mento,** m. afneming, vermindering; **—pitacion,** f. knettering (zout enz. in 't vuur); **—pitante,** a. knetterend; **—pitar,** v. intr. knetteren.
decr/épito. a. vervallen; afgeleefd.
decrepitud, f. afgeleefdheid, hooge leeftijd.
decret/acion, f. (ongebr.) verordening, instelling, zie **determinacion** en **establecimiento**; **—al,** f. brief van de Paus, die als richt-snoer moet dienen, „decretaal"; — a. van de „decretalen" (zie vorig woord); **—ar,** v. tr. verordenen, instellen, decreteeren; **—ero,** m. naam-staat der beschuldigden die door een recht-bank moeten berecht worden; verzameling decreeten; **—o,** m. verordening, decreet, bevel-schrift; besluit eener vergadering; **—orio,** a. beslissend, kritisch (dag in 't verloop eener ziekte); ook: in de vorm v. e. decreet.
decúbito, m. decubitus (geneesk.), liggende houding; rauwe plekken van 't „door-liggen".
decuccion, f. (oud) = **decoccion.**
decu/mato, a. tiend-plichtig; **—pelacion,** f. afschenking, over-schenking, = **decantacion**; **—plicar,** v. tr. vertienvoudigen; **—plo,** a. tien-voudig; m. tien-voud; **—ria,** f. afdeeling van tien man onder een „decurio" (bij de Romeinen); afdeeling van 't Rom. volk in centuria-tienden; vergadering van scholieren of studenten om een kameraad, die als repetitor optreedt; **—riato,** m. student als hier-boven bedoeld (zie **decuria**); **—rion,** m. „decurio", hoofd-man over tien (bij de Romeinen); student die als repetitor optreedt (zie boven); **—rsas,** f. pl. achterstand van cijns of huur; **—rso,** m. verloop (van tijd); **—sacion,** f. snij-punt van lijnen, stralen; brand-punt.
dechado, m. model, voorbeeld; toon-beeld; *dechado de virtud*, toon-beeld van deugd.

ded/ada, f. een vinger-hoogte (in een glas); triglyf, versiering eener Dorische fries; (fig.) *dedada de miel*, een doekje voor 't bloeden, kleine troost bij een verlies a. a.; **—al,** m. vinger-hoed; (fig.) al te klein drink-glas; — **alera,** f. vinger-hoed-kruid; **—álico,** a. verward, ingewikkeld (een zaak); **—alo,** m. doolhof; moeilijke, verwarde zaak.
didic/acion, f. toewijding; opdracht; wijding; jaar-dag der wijding v. e. kerk; in-schrijving op steen v. d. naam v. d. stichter eener kerk; toepassing, bestemming; **—ador, -a,** m. f. maker van opdrachten; wijder, inwijder; ook spottend; **—ar,** v. tr. opdragen, toewijden; inwijden, wijden; toepassen, bestemmen; **—arse,** v. r. zich wijden, zich over-geven aan iets; — **atoria,** f. opdracht in een boek, op een foto enz.
dedignar, v. tr. minachten, gering-schatten, versmaden; r. zich niet verwaardigen.
dedil, m. vinger-doekje, enkele vinger v. e. hand-schoen (om een zieke vinger); (Zig.-taal) ring; (oud) zie **dedal,**
dediquear, v. intr. opdrachten maken als tijd-verdrijf.
ded/o, m. vinger; teen; duim (maat), vingerdikte; *dedo anular*, of *dedo médico*, ring-vinger; *dedo auricular* of *dedo meñique*, pink; *dedo cordial*, of *dedo de en medio*, of *dedo del corazon*, middel-vinger; *dedo gordo*, of *dedo pulgar* of alleen *pulgar*, duim; *dedo índice* of *índice* of *dedo saludador* of *-mostrador*, wijs-vinger; *derribar con un dedo*, met een vinger omver-smijten (veel sterker zijn): *dar un dedo de la mano por*, een vinger v. d. hand willen missen voor; *señalar con el dedo*, met de vinger aanwijzen; (fam.) *el dedo malo*, wee de wolf die in een kwaad gerucht staat; *hablar con dedo*, op een toon van gezag spreken; *no descrepar un dedo*, nauw-keurig zijn; *poner el dedo en la boca*, de vinger op de mond leggen, stilte gebieden; *poner el dedo en la frente*, dreigen; (oud) *alzar el dedo*, beloven door de vingers op te steken; *dedos*, vingers, teenen; *chuparse los dedos*, zich de vingers aflikken; (volkst.): *decir algo á dos dedos de la oreja*, in 't gezicht zeggen; *estar á dos dedos de hacer* of *de decir*, in de verleiding zijn om te doen, te zeggen; *ganar á dedos*, met groote moeite vorderen, vooruit-komen; *irse entre los dedos*, tusschen de vingers weg-vloeien, dol verkwist worden; (fam.) *llenar la cara de dedos*, een oor-vijg geven; *los dedos de la mano no son iguales*, iedereen is niet gelijk; *medir á dedos*, met groote nauw-gezetheid meten, nagaan; *meter los dedos por los ojos*, verblinden, een rad voor de oogen draaien; *morderse los dedos*, erge spijt over iets hebben; *tener sus cinco dedos en la mano*, evenveel waard zijn als een ander; *tener malos dedos para organista*, nergens voor deugen (persoon).
dedolar, v. tr. schrammen met een snijdend werk-tuig.
dedu/ccion, f. aftrekking; aftrek, verhaal in alle bizonderheden; gevolg-trekking; afleiding; deductie; loopje van tonen (muz.); — **cible,** a. herleidbaar, af te leiden; **—cir,** v. tr. aftrekken, afleiden; deduceeren; in bizonderheden vertellen; *deducir por articulos*, (rechtst.) artikels-gewijze opnoemen; **—ctivo,** a. deductief, door gevolg-trekkingen te maken.

deduje, *dedujiste, dedujo, dedujimos, dedujisteis, dedujeron*, pr. pf. van *deducir*.
dedur, adv. (oud) met moeite.
defácile, adv. (oud) makkelijk.
defacto, adv. inderdaad, metterdaad, = **de hecho.**
defalcar, v. tr. = **desfalcar**, inhouden, aftrekken (v. e. som).
defamar, v. tr. (oud) = **difamar**, bekladden, in diskrediet brengen.
defec/acion, f. zuivering (zie **defecar**); afgang; **—ar**, v. tr. zuiveren door de drab of de neer-slag weg te nemen; **—cion**, f. verzaking (eener partij), ('t) verlaten v. e. vaandel (generaal); opstand tegen een souverein; **—tible**, a. gebrekkig; **—tivo**, a. gebrekkig; **—to**, m. gebrek; defekt; *en defecto de*, bij gebrek aan; verstek (niet voor de rechter verschijnen); **—tuoso**, a. ge brekkig, onvolkomen.
defeminado, a. verwijfd, = **afeminado.**
defen/dedero, a. verdedigbaar = **defendible**; **—dedor**, m. verdediger; (oud) advokaat; **—der**, v. tr. verdedigen; verbieden; **—sa**, f. verdediging; verbod; *defensas*, verdedigings-werken; ook: stukken hout of touw om het stooten van schepen tegen elkaar of tegen de kaai te verzachten; **—sable**, a. verdedigbaar, = **defensible**; **—sar**, v. tr. (oud) = **defender**; **—sible**, a. verdedigbaar; **—sion**, f. = **defensa**; **—siva**, f. verdedigende houding; **—sivo**, a. verdedigend; m. waar-borg, voorbehoed-middel; *defensivos*, middelen tegen ontsteking; **—sor**, **-a**, m. f. verdediger; **—soría**, f. verdedigerschap (bij rechtsgedingen); **—sorio**, m. verdediging, rechtvaardiging; apologie.
defer/encia, f. meegaandheid; onderscheiding, deferentie; **—ente**, a. meegaand; neerbuigend; *canal* of *conducto deferente*, zaadleider (ontleedk.); **—ir**, v. tr. toe-kennen, mede-deelen; v. intr. toe-treden, in-stemmen.
defesar, v. tr. (oud) afperken, afpalen, = **acotar.**
defia/nza, f. (oud), wantrouwen, = **desconfianza**; **—r**, v. tr. (oud), wantrouwen, = **desconfiar.**
defic/iencia, f. (oud), gebrek, = **defecto**; **—iente**, a. ontbrekend; **—it**, m. deficit, te kort.
defidacion, f. (oud) leelijkheid, = **fealdad.**
defin/ible, a. bepaalbaar, definiëerbaar; **—icion**, f. bepaling, definitie; *definiciones*, statuten eener mil.-orde; **—idor**, **-a**, m. f. bepaler, vast-steller; klooster-titel; assistent van de generaal of v. d. provinciaal; **—ir**, v. tr. bepalen, definiëeren, onherroepelijk beslissen; voltooien (een schilderij); **—itivo**, a. beslissend; (rechtst.) *en definitiva*, bij eind-beslissing.
defla/gracion, f. (scheik.) verbranding; ontvlamming; **—quecimiento**, m. vermagering, = **enflaquecimiento.**
deflegmacion, f. deflegmatie, verwijdering der water-achtige of slijmerige bestand-deelen eener geest-rijke vloei-stof.
deflogisticar, (wetensch.) v. tr. de ontvlambaarheid weg-nemen.
deflujo, m. (oud) vloeiing, = **fluxion.**
defondonar, v. tr. (oud) ontbodemen a. a., = **desfondar.**
deform/acion, f. vervorming; misvormdheid; **—ar**, v. tr. vervormen; bederven; mis-vormen; **—e**, a. mis-vormd, mis-maakt: monsterachtig; foei-leelijk; **—idad**, f. misvormdheid, leelijkheid; grove dwaling.
defraud/acion, f. berooving door geweld of bedrog; fraude; bedrog; **—ador**, **-a**, m. f. beroover door bedrog of geweld; bedrieger; **—ar**, v. tr. berooven; verijdelen; misbruik maken van vertrouwen, fraude plegen; benadeelen, = **perjudiciar.**
defuera, adv. buiten; (fam.) *caer por defuera*, niet veel kwaad doen
degastar, v. tr. (oud) verwoesten, = **devastar.**
degeccion, f. (geneesk.) afgang; stoel-gang.
degener/acion, f. ont-aarding; **—ador**, a. wat doet ont-aarden, verbasterend; **—ar**, v. tr. doen ont-aarden, verbasteren.
deglu/cion, f. in-slikking; **—tir**, v. tr. (wetensch.) in-slikken; 't gewone woord is **tragar.**
degoll/acion, f. onthoofding; **—adero**, m. deel van de nek waar bij 't onthoofden de val-bijl doorheen gaat; schavot der edel-lieden; slacht-huis; loge bij de parterre; (oud) uitsnijding aan de hals, „décolletage", = **escote** en **escotadura**; (fig.) *llevar al degolladero*, iem. aan een groot gevaar bloot-stellen; **—ador**, m. beul, die onthoofdt; **—adura**, f. wond aan de hals; hals-afsnijding; uitsnijding v. e. kleed; dunste deel v. e. balustrade-zuiltje; **—amiento**, m. = **degollacion**; **—ar**, v. tr. onthoofden; uitsnijden in de vorm v. e. halve-maan; vernielen, omver-werpen; *degollar algun cuento*, een verhaal afbreken, storen; *esta persona me degüella*, die persoon verveelt me gruwelijk.
degrad/acion, f. degradatie, verval van rang en aanzien; verbleeking van licht en kleuren in een schilderij, achteruit-gang, verval; **—ado**, a. vervallen verklaard van de priesterlijke waardigheid; **—amiento**, m. = **degradacion**; en: (mil.) verlies van rang zonder ont-eerende straf noch incapaciteit; **—ar**, v. tr. vervallen verklaren van rang of titel, degradeeren; ont-eeren; beschadigen.
degüell/a, f. (oud) onthoofding; = **degollacion**; (oud) ook: boete voor 't inbreken van vee binnen een omheinde wei-grond; **—o**, m. onthoofding; smalste deel van wapens a. a.; *pasar á degüello*, over de kling gaan; *llevar al degüello* = *llevar al degolladero*; *tirar al degüello* of *á degüello*, iemands val beramen, beoogen.
degustacion, f. ('t) proeven (van wijn enz).
dehes/a, f. weide; **—ar**, v. tr. tot weiland maken; **—ero**, m. wachter over weiland.
dehort/acion, f. vermaning, vooral om iem. ergens van af te brengen; **—ar**, v. tr., trachten ergens af te brengen, = **disuadir.**
deicid/a, m. gods-moordenaar; **—io**, a. godsmoord.
deícola, a. God vereerend, éen God vereeren; m. God-vereerder; die éen God aanbidt.
deidad, f. godheid; goddelijkheid.
deific/acion, f. vergoding; verandering door de genade, die de ziel tot God verheft; **—ar**, v. tr. vergoden; de ziel tot God brengen (de genade).
deífico, a. goddelijk.
de/iforme, a. goddelijk, boven-menschelijk

—ismo, m. deïsme, uitsluitend geloof in God, met verwerping van openbaring en eere-dienst; **—ista,** m. f. deïst (zie **deismo**).
dej/a, f. uit-springend deel tusschen twee in-snijdingen; **—acion,** f. afstand, ontslag-name; verlating; *dejacion de bienes,* afstand van goederen; **—ada,** f. (oud) = **dejacion; —adez,** f. afgematheid; slordigheid, nalatigheid; **—ado,** a. lui, vadsig; nalatig; kwijnend; m. (oud) nalater, erflater; **—amiento,** m. (oud) = **dejacion**; ook; nala-tigheid; matheid; afstand van eigendommen.
dej/ar, v. tr. laten; verlaten, achter-laten; nalaten (= niet doen); los-laten; afstand doen van; *dejar á buenas noches,* 't licht mee-nemen en 't gezelschap in 't donker laten; (fig.) in een verwachting bedriegen; *dejar una obra,* een werk niet voort-zetten; *dejar dicho,* een bevel of boodschap achter-laten; *¡ deja. deja !* laat maar begaan; *dejar aparte,* ter zijde leggen om weer op te ne-men; *dejar atras,* achter-laten; over-treffen; *dejar en blanco,* in een verwachting bedrie-gen; *dejar por lo que es,* laten voor wat het is; *dejar con la boca abierta,* stom verbaasd doen staan; ook: heen-gaan zonder af te wachten; *dejar con la miel en los labios,* af-breken op 't oogen-blik dat een verhaal be-lang-wekkend wordt; *dejar con un palmo de narices,* op zijn neus laten kijken; *dejar el pellejo,* zijn huid laten (er 't leven bij inschie-ten); *dejar el siglo,* 't wereldsche verlaten, d. i. in een klooster gaan; *dejar en cueros,* naakt achter-laten; *dejar en el tintero,* lett. in de inkt-pot laten, d. w. z. over-slaan; *de-jar fresco,* teleur-stellen; *dejar hecho una mona,* de mond snoeren; *dejar el pabellon bien puesto,* zich eervol van iets kwijten; *dejar plantado,* in de steek laten; *dejar feo,* heeten liegen; *dejar en la calle,* ruïneeren, te gronde richten; op straat laten staan; *estar dejado de la mano de Dios,* een god-vergeten, buiten-sporig mensch zijn; *no dejar ni á sol ni á sombra* altijd iem. naloopen; *no dejar clavo en la pared,* geen spijker in de muur laten, d. i. alles meenemen; *no dejarlo de la mano,* geen oogen-blik los-laten, uit het oog verliezen; *no dejar roso ni velloso,* hemel en aarde bewegen om te slagen; *tomar y dejar,* niet alles nemen; *dejar sin pellejo,* tot op 't hemd uitkleeden; *dejando burlas aparte,* alle gekheid op een stokje; *dejar seguro,* gerust achter-laten; v. intr. *dejar de,* ophouden, uit-scheiden; **—arse,** v. r. ophouden, afzien van; *dejarse de cuentos,* recht op de zaak afgaan, op 't doel afgaan; *dejarse rogar,* zich laten bidden; **—o,** m. einde; accent in 't spreken; luiheid, nalatigheid; nasmaak, na-gewaarwording; tikje, b. v. *con un dejo de ironia,* met een tikje ironie; *tiene mal dejo,* zegt men van iets aangenaams dat te spoedig gedaan is; (oud) zie **dejacion**; (oud): ook = **abnegacion,** zelf-verlooche-ning; **—ugar,** v. tr. ont-sappen het sap uithalen.
del, samen-trekking van **de** en **el.**
delacion, f. aan-klacht; aan-brenging.
delado, m. (oud) bandiet, slecht-aard.
delant/al, m. voor-schoot, schort, = **devan-tal; —e,** adv. vóor, van voren; *Dios delante,* met Gods hulp, *ir delante,* vóor-komen, 't op iem. winnen; **—e de,** pr. p. vóor; **—ealtar,** m. (oud) voor-kant v. e. altaar = **frontal; —era,** f. voor-kant, voor-zijde; eerste plaatsen in een amfiteater; voor-sprong, wat iem. voor-uit is; (oud) voor-hoede, = **vanguar-dia**; *coger* of *tomar la delantera,* de voor-hand krijgen, vóor-komen; **—ero,** a. vóor zijnde of gaande; m. postiljon v. e. rijtuig met vier paarden; voor-looper.
delasolré, m. de toon **re** (muz.).
delastrar v. tr. de ballast weg-doen.
delat/able, a. afkeurens-waardig; wat vóor de rechter gebracht moet worden; **—ar,** v. tr. aanklagen, vóor de rechter brengen; **—e,** m. (oud) bandiet; **—or,** m. aanklager, aan-brenger.
dele, m. (druk) verkorting van **deleatur,** Lat.: te schrappen, moet geschrapt worden (op een drukproef); **—ble,** a. uitwischbaar.
delect/able, a. (oud) = **deleitable; —acion,** f. genot, genietingen, = **deleite; —amiento,** m. (oud), = **deleite; —ar,** v. tr. (oud) = **deleitar; —o,** m. (oud), ver-kiezing, keuze, zie **eleccion,** idem.
deleg/acion, f. delegatie, machtiging; **—ado,** m. gedelegeerde, gemachtigde; **—ante,** m. die machtigt of delegeert; **—ar,** v. tr. dele-geeren, machtigen; **—atario,** m. gemach-tigde, procuratie-houder; a. gemachtigd; **—atorio,** a. een delegatie inhoudend, machti-gend.
deleit/able, a. genot-vol, heerlijk; **—acion,** f. = **delectacion; —amiento,** m. = **delectacion; —ar,** v. tr. genot of genoe-gen geven; **—arse,** v. r. zich vermeien, veel genoegen scheppen in; **—e,** m. genot; zin-genot; **—oso,** a. (oud) genot-vol, heerlijk, = **delicioso.**
deletéreo, a. (geneesk.) de dood veroorzakend (plant, sap enz.).
deletr/eado, a. openbaar, algemeen bekend; *decirselo á alguno deletreado,* iem. iets uit-leggen met groote nauwkeurigheid en na-drukkelijkheid; **—eador, -a,** m. f. die spelt of voor-spelt; **—ear,** v. tr. spellen; ontcijfe-ren; voor-spellen, raden.
delezn/able, a. ontglippend; breekbaar, ver-gankelijk; **—adero,** a. (oud) = **delezna-ble; —adizo,** a. (oud) glad, glibberig, = **resbaladizo; —amiento,** m. (oud) uit-glijding, glipping, = **deslizamiento; —ar,** v. intr. (oud) glijden, glippen, = **escurrirse** of **deslizar.**
delf/in, m. dolfijn; dauphin van Frankrijk; f. vrouw van de dauphin; **—a,** f. gade v. d. dauphin.
delga/dez, f. dunheid; tengerheid; fijnheid; **—deza,** f. (oud), = **delgadez; —do,** a. dun; mager; tenger, vernuftig; schraal, weinig opbrengend (land); zacht (water); *quebrar por lo mas delgado,* 't afleggen omdat men veel zwakker is; *delgados,* het deel v. d. buik der vierv. dieren, dat aan de zijden raakt; **—zamiento,** m. (oud), vermagering, verdunning, = **adelgazamiento; —zar,** v. tr. (oud) vermageren, dun-maken, = **adel-gazar.**
delib/acion, f. (rechtst.) verdeeling, ontle-ding; **—eracion,** f. beraad; besluit na rijpe over-weging; (oud): bevrijding; **—erada-mente,** adv. beslist, na rijp beraad; **—erador, -a,** m. f. die beraadt of overlegt; **—eramiento,** m. = **deliberacion; —erante,** a. een raadgevende stem hebbend, besluiteloos; **—erar,** v. tr. beraden, na rijp beraad besluiten; (oud): bevrijden; v. intr.

beraadslagen, met zichzelf of met anderen in overleg treden; —**erativo,** a. van 't overleg of beraad; een raad-gevende stem hebbend; die over alles ongevraagd raad geeft; —**eratorio,** a een beraad of overleg bevattend; —**racion,** f. (oud) bevrijding, verlossing; —**ramiento,** m. (oud) = 't vorige; —**ranza,** f. (oud) terug-koop, vrij-kooping der gevangenen; —**rar,** v. tr. (oud) overleggen, beraden, en bevrijden, = **deliberar** en **libertar.**

delicad/amente, adv. kiesch, delicaat; genotvol; —**ez,** f. fijn-gevoeligheid, vatbaarheid; kiesch-heid; gewetens-bezwaar; weekheid, vadsigheid; f. fijnheid, verfijndheid, fijnheid; fijn-gevoeligheid; kiesch-heid; teederheid; broosheid; verweekelijking, verwijfdheid; slimheid; gewetens-bezwaar; —**o,** a. heerlijk, smakelijk; delicaat, fijn; moeilijk, veel-eischend; breekbaar, broos; hachelijk; kiesch; lichtgeraakt; kies-keurig; zacht, week; fijn van leest, van gelaatstrekken; gewetens-vol; (fam.) *ser muy delicado para el infierno,* al te fijngevoelig zijn, klagen om nietigheden.

delicia, f. genot, wel-lust; *delicias de la campiña,* de genietingen van 't buiten-leven; *ser las delicias de alguno,* iemands lust zijn (b v. een lief kind).

deli/cio, m. (oud), = **delicia**; ook: tijd-verdrijf, ont-spanning; —**cioso,** a. heerlijk, genot-vol, wel-lustig; —**cto,** m. (oud), = **delito,** mis-drijf; —**cuescencia,** f. (scheik.) water-aantrekkend, makkelijk smeltend; —**cuescente,** a. water-aantrekkend, makkelijk smeltend of vervloeiend; —**gacion,** f. (heelk.) verband-leer, kunst om verbanden te leggen.

delin/cuente, m. f. (rechtst.) delinquent, misdadiger; —**eacion,** f. omlijning, afteekening; —**eamiento,** m. = **delineacion**; —**ear,** v. tr. omlijnen, de omtrek teekenen; omschrijven, in bizonderheden beschrijven; r. zich afteekenen, scherp uitkomen; —**quimiento,** m. (oud) misdaad, schuld (Fr. faute); —**quir,** v. intr. een misdaad plegen, de wet over-treden.

deliquio, m. (ziektek.) bezwijming, flauwte.

delir/ante, a. ijlend, (een ziekte), wartaal uitslaand, malend; buiten-sporig, dol; —**ar,** v. intr. ijlen (een ziekte), wartaal uitslaan, malen; als een dolle-man aangaan; —**io,** m. ijlende toestand (v. e. ziekte); dolzinnigheid; razernij.

delito, m. misdaad.

delongar, v. tr. (oud) verlengen, = **alargar, prolongar.**

deltoton, m. triangel, noordelijk sterrebeeld.

delu/bro, m. afgods-tempel, -altaar; afgod; —**imiento,** m. oplossing (in een vloei-stof); —**sivo,** a. (oud) bedriegelijk, = **engañoso;** —**sorio,** a. bedriegelijk, = **engañoso.**

dell/a, f. (poët. of oud) = **de ella** van haar; —**o,** (poët. of oud) = **de ello,** ervan; *dello con dello,* men moet niet al te streng zijn; ook: mengsel van ongelijk-soortige zaken.

dema/cracion, f. (ziektek.) vermagering; uitmergeling; —**crarse,** v. r. (ziektek.) uitmergelen; —**gogia,** f. demagogie, volks-leiding; volks-mennerij; volks-regeering; —**gógico,** a. demagogisch (zie 't vorige); —**gogo,** m. demagoog, volks-menner.

demand/a, f. verzoek; inzameling (van gelden); kollekte-bus; eisch; nazoeking, navorsching; twist; *demandas y respuestas,* debatten, verhandelingen (in een zaak); *poner demanda,* (rechtst.) een eisch in rechten instellen; *morir en la demanda,* in 't hand-gemeen omkomen; *salir á la demanda,* zijn verdediging op zich nemen, voor zichzelf opkomen; —**able,** a. (oud), begeerlijk, te begeeren, = **apetecible;** —**adero, -a,** m. f. bediende van een nonnen-klooster; —**ado,** a. gedaagde; —**ador, -a,** m. f. eischer in rechten; veel-vrager, die dikwijls vraagt; kollektant in de kerken; —**ante,** m. f. eischer in rechten; —**anza,** f. (oud) = **demanda, accion,** (actie) en **derecho** (recht); —**ar,** v. tr. verzoeken, smeken; eischen (in rechten); (oud): onder-vragen, vragen stellen, = **preguntar;** —**ibular,** v. tr. de kaken breken, = **desquijarar;** —**ial,** a. voortkomend uit, afgeleid van.

demarc/acion, f. begrenzing, afperking, grensregeling; afbakening; —**ar,** v. tr. (een plaats in zee op de kaarten) aanduiden; begrenzen, afbakenen, land-meten.

demarrarse, v. r. (oud), van de rechte weg afwijken, zie **descarriarse,** idem.

demás, adv. over, te veel; (fam.) *estar demás,* te veel zijn.

demás, a. overig, ander; *por lo demás,* overigens, voor 't overige; *los demás,* de anderen, de andere menschen; *por demás,* tevergeefs; *lo demás,* het overige; —**es,** m. pl. overbodige dingen; —**ía,** f. over-maat; buitensporigheid; vermetelheid; *en demasía,* al te veel, over-matig; —**iadamente,** adv. te zeer, te veel; —**iado,** adv. = 't vorige; a. te erg, te veel, over-matig; (oud): brutaal; (oud) ook: vrij-moedig.

demediar, v. tr. in tweeën deelen; v. intr. (oud): in 't midden van zijn loop-baan of levens-tijd zijn.

demen/cia, f. (geneesk.) krankzinnigheid; —**tar,** v. intr. gek worden; v. tr. gek maken; —**te,** a. krankzinnig.

dem/érito, m. gebrek aan verdienste; onverdienstelijke daad; —**eritorio,** a. onwaardig, onverdienstelijk; —**ientres,** adv. (oud) terwijl, = **miéntras;** —**ision,** f. neerslachtigheid, moed-verlies; —**itir,** v. tr. (een amt) neer-leggen, = **dimitir.**

demo/cracia, f. democratie; —**´crata,** m. f. democraat; —**crático,** a. democratisch; —**ler,** v. tr. afbreken, omver-halen; —**licion,** f. afbreking, afbraak; *demoliciones,* afbraak, puin; —**níaco,** a. door de duivel bezeten; duivelsch, woedend; —**niado,** a. (oud) door de duivel bezeten; —**nio,** m. duivel, demon; (fig.) passie, harts-tocht; *¡ demonio !* duivels! verduiveld!; —**ra,** f. uitstel; onkosten door de bevrachters vergoed aan de scheeps-eigenaars wegens oponthoud in de haven; —**ranza,** f. (oud), = **demora;** —**orar,** v. intr. dralen, onderweg ophouden, laat aankomen; naar 't kompas gelegen zijn ten opzichte van iets anders; v. tr. uitstellen.

demostr/able, a. bewijsbaar, aan te toonen; —**acion,** f. bewijs; aantooning; betooging; demonstratie; —**ador,** m. bewijzer; betooger; —**ar(ue),** v. tr. bewijzen; betoogen; te kennen geven, openbaren; onder-wijzen, dan = **enseñar;** —**ativo,** a. bewijzend, aantoonend; aanwijzend; (fam.) zich sterk uitend (vooral vriendschappelijk).

demótico, a. demotisch, van 't volk.
demud/acion, f. verandering; gelaats-verandering; zichtbare ontroering in 't gelaat; — **amiento,** m. (oud) verandering = **mutacion;** —**ar,** v. tr. veranderen, vervormen, misvormen; v. r. van gelaats-uitdrukking veranderen; van streek raken; een zichtbare ontroering onder-vinden.
demues/a, f. (oud) = **demostracion,** aantooning a. a. en **muestra,** staaltje, bewijs, a. a.; —**tra,** f. (oud) = **ademan,** houding, gebaar; of = **muestra,** bewijs, staaltje.
demul/cente, a. verzachtend; —**cir,** v. tr. (weinig), = **halagar,** streelen, aanhalen, = **recrear,** verheugen, of = **ablandar,** verzachten; —**sivo,** a. = **demulcente.**
den/ante, adv. (oud) te voren, = **ántes;** —**ántes,** adv. (oud), te voren, = **ántes;** — **ario,** a. van tien; —**de,** adv. (oud) sedert, van-af, = **desde;** —**drita,** f. natuurlijke teekening op verschill. mineralen; *dendritas,* tyrolieten; —**dritos,** m. pl. maan-bewoners.
deneg/acion, f. ontkenning vóor de rechter; weigering; intrekking van woorden; *con denegacion,* met weigering van eenig uitstel (bij 't verstrijken v. e. termijn); —**ador, -a,** m. f. ontkenner, die ontkent of weigert; — **amiento,** m. (oud) = **denegacion;** —**ar,** v. tr. ontkennen; weigeren; —**atorio,** a. ontkennend, weigerend.
denegr/ecer, v. tr. zwart maken ook (fig.), belasteren; v. intr. = **denegrecerse,** v. r. zwart worden; —**ir,** v. tr. (oud) = **denegrecer.**
deng/oso, a. preutsch, = **melindroso,** mooi-doener; —**ue,** m. preutsch-heid; mooidoenerij; soort hals-doek der boerinnen; *dengues y pelendengues,* kleine sieraden van vrouwen; —**uero,** a. mooi-doend, preutsch.
denigr/acion, f. zwart-making, bekladding (fig.); —**ador, -a,** m. f. lasteraar, beklad der; —**amiento,** m. = **denigracion;** — **ar,** v. tr. zwart-maken, bekladden (fig.); — **ativo,** a. bekladdend, lasterlijk.
deno/dado, a. dapper, onversaagd; —**darse,** v. r. zich onversaagd en vastberaden toewijden; —**minacion,** f. opnoeming, naamgeving; —**minadamente,** adv. bij name, met naam-vermelding; —**minador,** (rekenk.) noemer; —**minar,** v. tr. noemen, opnoemen, bij name noemen; een naam geven; — **minativo,** a. noemend, de eigen-naam aangevend; v. e. naam-woord afgeleid (werkwoord).
denost/able, a. (oud) berispelijk, laakbaar, = **vituperable;** —**ada,** f. (oud) beleediging, = **afrenta, injuria;** — **adamente,** adv. smadelijk; —**amiento,** m. (oud) = **denuesto;** —**ar,** v. tr. (oud) smaden, honen; —**oso,** a. honend, smadelijk.
denot/acion, f. (oud) aanduiding; —**ar,** v. tr. aanduiden, te kennen geven; vertoonen, doen blijken; —**ativo,** a. aanduidend, blijken gevend.
dens/ar, v. tr. (oud) verdichten, verdikken, = **condensar;** samen-drukken en dan = **oprimir;** —**idad,** f. dichtheid, dikheid (fig.) duister-nis, verwarring; —**o,** a. dicht in elkaar, dik; in-elkaar-gedrukt, geperst.
dent/ado, a. getand; voorzien van tanden; uitgetand; m. tanding v. e. rad of raadje.
dent/adura, f. gebit; stel tanden; tanding v. e. rad of wieltje; —**al,** a. van de tanden; aan de tanden gevormd (klanken); m. ('t) hout waarin de ploeg-schaar vast-zit; —**ar,** v. tr. getand maken; v. intr. tanden krijgen (kind); —**ario,** a. van de tanden; —**ecer,** v. intr. opkomen (de tanden); —**elado,** a. getand, tandvormig; —**elete,** m. getande versiering aan gebouwen.
dentell/ada, f. beet; greep met de tanden v. e. jacht-hond, die wild pakt; stoot met de slag-tanden v. e. wild zwijn; tande-geklapper: (fam.) *dar dentelladas,* onzinnige dingen beweren; *á dentelladas,* afsnauwend; —**ado,** a. getand, tandvormig; voor-zien van tanden; gewond door bijten; —**ar,** v. intr. klapper-tanden; —**ear,** v. tr. knabbelen, telkens bijten; met de tanden vast-grijpen; — **on,** m. uitstanding, tands-gewijze uitgehouwen; groote pen v. e. dubbel slot.
dent/era. f. slee- of sleeuwheid der tanden; zenuw-prikkeling door scherp-krassende geluiden veroorzaakt; nijd, zie **envidia,** id.; *da dentera,* 't maakt m'n tanden sleeuw; — **icion,** f. tanden-krijgen (van kinderen; — **icular,** a. uitgetand, tand-vormig uitgehouwen of uitgesneden; —**ículo,** m. tand-vormige versiering, (bouwk.); —**ista,** m. f. tand-meester, dentest; —**ivano,** a. schoon oud, nog teekenend aan de tanden (paard); —**on,** a. voorzien van groote tanden; *dentones* (Zig.-taal) tang (= **tenazas**); —**rambos,** pr. (oud) samen-trekking van *de entre ambos,* van allebeî; —**ro,** adv. binnen, binnen-in; *de dentro,* id. en van binnen; *por dentro,* van bin-nen; *á dentro,* naar binnen; *sus adentros* zijn binnenste, zichzelf; —**ro de,** prp. binnen; *dentro de tres dias,* binnen drie dagen; *dentro del pozo,* binnen in de put; —**rotraer,** v. tr. (oud) indoen, binnen-brengen; meesleepen, aantrekken; —**udo,** a. ongelijke, leelijke tanden hebbend.
denudacion, f. ontblooting; naaktheid.
denuedo, m. dapperheid.
denuesto, m. hoon, smaad; (oud) gebrek, ongerief, bezwaar.
denunc/ia, f. aanklacht, aanbrenging; —**iable,** a. waar-over een aanklacht moet gedaan worden, wat aangebracht moet worden; —**iacion,** f. = **denuncia;** (rechtst.) beschuldiging; tijding, verwittiging; —**iador, -a,** m. f. aanklager, aanbrenger; a. verradend (bijv. een beweging die een gedachte verraadt); —**iar,** v. tr. aanklagen, bekend maken, openbaren; aankondigen; —**iatorio,** a. een aanklacht of bekendmaking behelzend; —**io,** m. (oud) = **denunciacion.**
deparar, v. tr. op onverwachte wijze aanbieden of zenden.
depart/amental, a. van 't departement; — **amento,** m. departement; afdeeling; —**imiento,** m. (oud) verdeeling, deeling, = **particion;** —**ir,** v. tr. praten, (oud) disputeeren, debatteeren; (oud) bemiddelen, = **mediar;** (oud) redeneeren, oordeelen; (oud) begrenzen, juist aanduiden, = **demarcar;** (oud) beletten, verhinderen; *miente mas que departe,* hij (zij) liegt meer dan hij (zij) praat; —**irse,** v. r. vaneen-gaan, uiteen-gaan.
depauperar, v. tr. (oud) verarmen, arm maken, = **empobrecer.**
depend/encia, f. afhankelijkheid; onder-hoo-

righeid; zaak, opdracht; verwantschap; *dependencias*, bijkomstige zaken, deel uitmakende v. e. eigendom of erfenis; **—iente,** m. onderhoorige, kantoor-bediende, winkelbediende; a. afhankelijk.
depila/cion, f. uitval der haren, = **alopecia; —torio,** a. wat de haren doet uitvallen.
deple/cion, f. (geneesk.) lediging der aderen door ader-lating; lediging; **—tivo,** a. depletief (geneesk.), de aderen ledigend.
deplor/able, a. betreurens-waardig, beklagens-waardig; **—acion,** f. betreuring; **—ado,** a. (oud) opgegeven (een ziekte); **—ar,** v. tr. betreuren, beklagen.
depon/ente, m. getuige, die een verklaring aflegt; deponent (een werkw. in 't Latijn, zooals *loqui*).
deponer, v. tr. in bewaring geven, deponeeren; afzetten (uit een amt); ontnemen (een waardigheid); afzetten (een bezinksel); staven, verzekeren; verminderen, lager stellen; ont-lasten, ont-ruimen ('t lichaam); v. intr. een getuige-verklaring afleggen.
depopul/acion, f. (oud) ontvolking, = **despoblacion; —ador,** m. ontvolker, verwoester, = **despoblador;** a. ontvolkend, = **despoblador; —acion,** f. verbanning, deportatie.
deport/amiento, m. = **deportacion; —ar,** v. tr. verbannen, deporteeren; r. (oud) zich vermaken, = **divertirse; —e,** m. (oud) vermaak, tijd-verdrijf; **—oso,** a. (oud) vermakelijk, = **divertido.**
depos/ar, v. tr. (oud) = **deponer; —icion,** f. afzetting (uit een amt), ont-heffing; getuige-verklaring; ont-lasting (van 't lichaam), = **defecacion;** (heelk.) = **depresion; —itador, -a,** m. f. die deponeert, in bewaring geeft; **—itar,** v. tr. neder-leggen; nederzetten; in bewaring geven; bevatten; toevertrouwen; **—itaría,** f. depôt, bewaarplaats; **—itario,** m. bewaarder; depôt-houder; iemand aan wie iets of iem. toevertrouwd is; a. tot een depôt behoorend enz.; iets bevattend; **—́ito,** m. deposito; depôt; entrepôt; abces; neer-slag (v. vloei-stoffen); dépôt, dépôt-bataljon; *depósito de aguas*, water-reservoir; *en depósito*, in deposito.
deprav/acion, f. verdorvenheid; zeden-bederf; bederf der sappen a. a.; **—ado,** a. verdorven; zedeloos; **—ador, -a,** m. f. en a. verdervend, zeden-bederver; **—ar,** v. tr. verderven, slecht maken.
depre/cacion, f. gebed om vergiffenis; afsmeking van goed of kwaad van de Hemel over iem. of iets; **—car,** v. tr. met aandrang afsmeken; **—cativo,** a. in de vorm v. e. gebed; **—catorio,** a. = **deprecativo; —ces,** m. pl. (oud) rechten.
depreda/cion, f. plundering; roof, gepleegd door bewaarders a. a.; **—dor, -a,** m. f. plunderaar, roover; *depredadores*, een soort vlies-vleugelige insekten die groote verwoestingen in de velden aanrichten; **—r,** v. tr. rooven, plunderen, malverseeren; **—tivo,** a. het karakter van roof of plundering hebbend.
deprehenso, a. (oud) in beslag genomen, gevat, = **aprehendido.**
depre/ndador, m. (oud) roover, dief, = **robador** en **ladron; —sion,** f. neerdrukking; depressie; algemeene verzwakking; onder-drukking; zwart-making; **—sivo,** a. neer-drukkend; **—sor, -a,** m. f. die vernedert, wat neer-drukt.
depretericion, f. voorbij-gang v. e. wettig erfgenaam, = **pretericion.**
deprim/acion, f. ('t) af-eten der gras-puntjes die bedauwd zijn; **—ar,** v. tr. de gras-puntjes die bedauwd zijn weg-vreten (paarden enz. om zich te pur- geeren); **—ir,** v. tr. neerdrukken, ineen-persen; vernederen, verlagen.
deprofúndis, m. deprofundis, naam v. e. psalm.
depuesto, p. p. van **deponer.**
depur/acion, f. zuivering; **—ar,** v. tr. zuiveren ('t bloed, vloei-stoffen enz.); r. zuiver, helder worden; **—ativo,** a. zuiverend, bloed-zuiverend; **—atorio,** a. zuiverend, bloed-zuiverend.
depuse, *depusiste, depuso, depusimos, depusisteis, depusieron*, pr. pf. van **deponer.**
deque, adv. sedert dat, zoodra.
Dércis, f. sterre-beeld de Visschen.
derecera, f. recht-loopende weg.
derech/a, f. rechter-hand, rechtsche kant; troep jacht-honden; het spoor dat ze volgen; *á la derecha*, rechts; *obrar á las derechas*, met recht-schapenheid handelen; *andar á derechas* of *derecha*, idem; *á tuertas ó á derechas*, terecht of te onrecht; *no hacer nada á derechas*, niets goed doen, alles verkeerd doen; **—amente,** adv. rechtuit, onmiddellijk; voorzichtig, verstandig; zonder omwegen; **—era,** f. = **derecera; —ero,** m. ontvanger, inner van rechten; a. (oud) juist, correct, geregeld; = **justo, recto, arreglado; —ez,** f. (oud), = **derechura; —eza,** f. (oud), = **derechura; —o,** a. recht (niet krom); rechtvaardig, billijk; recht-op-staand; (oud) rechtsch tegen-over linksch; zeker, = **cierto;** wettig, = **legítimo;** *al derecho*, haasje-over (spel); *hecho y derecho*, kant en klaar; *viene derecho el parto*, de bevalling laat zich goed aanzien, ook gezegd v. e. zaak, die belooft te zullen slagen; m. recht; belasting (recht); salaris; (oud) weg, pad, = **camino, sendero;** *de derecho*, rechtens; adv. rechtstreeks, langs de kortste weg; **—orero,** a. rechtvaardig, juist, recht, zie **justo** en **derecho; —uelo** of **derechuelos,** m. pl. eerste naai-werk dat meisjes leeren; **—ura,** f. rechte weg; (oud) = **derecho,** (oud) = **destreza,** handigheid, bekwaamheid; *en derechura*, regel-recht; **—urero,** a. (oud) = **derechorero;** en: nauw-gezet, wettig; **—uría,** f. (oud) recht, rechtvaardigheid, = **derecho, justicia; —uro,** a. (oud), recht-matig, wettig, = **justo, legítimo.**
derezar, v. tr. (oud), de weg wijzen, de richting aangeven, = **encaminar.**
deriscar, v. tr. (oud), schoon-maken, zuiveren, = **limpiar, desmontar, desembarazar.**
deriv/a, f. afdrijving, afwijking v. e. schip; **—able,** a. af te leiden; **—acion,** f. afleiding (ook van water); oor-sprong; **—ar,** v. tr. afleiden; intr. afdrijven, van de koers afwijken; afkomstig zijn, afgeleid worden; **—atino,** a. (geneesk.) afleidend, afdrijvend.
dermato/logía, f. dermatologie, leer van de huid; **—lógico,** a. dermatologisch, van de leer der huid; **—́logo,** m. huid-kendige, dermatoloog; **—sa,** f. huid-ziekte.
dérmis, m. (menschelijke) huid.

dermo/logía, f. = **dermatologia; —lógico,** a. = **dermatológico.**
deroga/cion, f. inbreuk, afwijking; **—miento,** m. = **derogacion; —r,** v. tr. iets bepalen strijdig met wat reeds vast-gesteld is, strijdig met een akte of verplichting handelen; hervormen, beperken; intr. door zijn optreden in strijd zijn met karakter of waardigheid; **—torio,** a. derogatoir, d. w. z. een bepaling of akte beperkend of wijzigend.
derraba/dura, f. wond of litteeken v. e. dier dat zijn staart verloren heeft; **—r,** v. tr. de staart afsnijden of verwijderen.
derraiga/miento, m. ontworteling; **—r,** v. tr. ontwortelen; = **desarraigar.**
derram/a, f. belasting, schatting, omslag; **—adamente,** adv. over-vloedig; in 't wilde weg; **—ador, -a,** m. f. die geruchten verspreidt, algemeen bekend maakt; verkwister; **—adura,** f. (oud) = 't volgende; **—amiento,** m. uitstorting, uitvloeiing; verstrooiing (volk, familie), over-strooming; losbandigheid; **—ar,** v. tr. uitstorten, vergieten, plengen; strooien; verstrooien, uiteen-jagen; bekend-maken; verbreiden, verspreiden; (oud) verwijderen, scheiden, = **apartar, separar**; (oud) ook: (een belasting) omslaan; *derramar doctrina,* een leer verbreiden; *derramar el pensamiento,* zijn gedachten verzetten; *derramar la gente de guerra* of *de armas,* troepen afdanken; *derramar lágrimas,* tranen storten; *derramar la hacienda,* zijn fortuin verkwisten; *derramar la vista,* op zij kijken (paard); *derramar moneda,* geld strooien; *derramar sangre,* bloed storten, doen vloeien; intr. (oud) aan de band ontspringen, = **desmandarse;** r. zich verbreiden, zich verspreiden; zich uitstorten (een rivier); overstroomen; losbandig zijn; **—e,** m. wat overloopt, boven de maat; dikte v. e. muur in een venster-opening; helling v. e. terrein, zoodat het water afvloeit; weg-vloeiing, vermindering; lekkage; *derrame de sangre,* bloed-storting, bloed-verlies; **—o,** m. (oud) = **derrame** in de beteekenis weg-vloeiing, vermindering, lekkage.
derranc/adamente, adv. (oud), wanordelijk, = **desordenadamente**; ook: over-haast, ondoordacht; **—ar,** v. tr. (oud) onstuimig aanvallen.
derrancha/damente, adv. = **desordenadamente; —do,** a. in wanorde, buiten zichzelf, = **desordenado.**
derraspado, a. met aren zonder baard (soort graan).
derredor, m. omtrek; *al derredor, en derredor,* rondom, in de omtrek.
derrenegar, v. tr. haten. ver-afschuwen.
derreng/ada, f. zekere dans-pas; **—ado,** a. afgejakkerd, dood af, bek-af; **—adura,** f. 't breken van de lendenen, de rugge-graat; **—ar,** v. tr. de lendenen breken; (volkst.) verafschuwen; (ongebr.) met een stok gooiend afslaan (vruchten); **—o,** m. (weinig) stok waarmee men smijt om vruchten af te slaan.
derrería, f. (oud) *á la derreria,* ten slotte, = **alfin.**
derret/ido, a. (fig.) verliefd, smachtend; gesmolten; **—imiento,** m. smelting; smachtende liefde; **—ir,** v. tr. smelten; (fam.) wisselen (geld); verkwisten; r. smelten; versmachten, smachtend verliefd zijn; ontvlammen.
derrib/ado, a. een hoekig of niet gewelfd achter-lijf hebbend (paard); (oud) vernederd, nederig, terneer-geslagen, = **humillado, humilde** en **abatido; —amiento,** m. (oud), = **derribo; —ar,** v. tr. afbreken, omver-halen; ter aarde werpen; uit het zadel lichten; om-smijten, omver-werpen; (fig.) de achting, de steun v. e. beschermer doen verliezen; (fig.) (een hartstocht) onder-drukken, verstikken; *derribar la capa,* de mantel afwerpen om zich vrij te bewegen; **—o,** m. afbreking, sloping; *derribos,* afbraak, puin.
derriscar, v. tr. (oud) (ook **deriscar**), zuiveren, schoon-maken, ont-ruimen.
derrision, f. (oud) uitlaching, be-spotting, = **irrision.**
derroc/adero, m. (oud) rots-afgrond; **—amiento,** m. (oud) verwoesting, vernieling, = **destruccion, ruina; —ar,** v. tr. v. e. rots afsmijten; afbreken, omver-halen; (fig.) ontzetten, afzetten (uit een amt); ontmoedigen, neer-slaan; (oud) op de grond smijten, vellen; intr. vallen, instorten; r. zich los-maken, v. e. hoogte afvallen.
derroch/ador, -a, m. f. verkwister; a. verkwistend; **—ar,** v. tr. verkwisten; (oud) overwinnen, neer-slaan; r. zich over-geven aan weelde en verkwisting.
derromper, v. tr. (oud) breken, = **romper, quebrantar.**
derrot/a, f. koers, roete v. e. schip; weg, pad; neder-laag; ont-reddering, onder-gang; **—ar,** v. tr. afdrijven, van de koers afwijken (schip); verwoesten, ruïneeren, arm maken; verslaan; intr. aan lager wal raken; in slechte toestand komen; **—ero,** m. koers; verzameling zee-kaarten; (fig.) weg, middel.
derrubi/ar, v. tr. doen ineen-zakken; langzaam-aan verwoesten of vernielen; de oevers eener rivier plat, vlak maken ('t water); **—o,** m. ineen-zakking, of verzakking, val, vlakmaking van rivier-oevers; door 't water; door 't water mee-gesleepte gronden.
derruir, v. tr. vernielen, neer-slaan, omverhalen, afbreken.
derrumb/adero, m. afgrond; (fig.) gevaar; **—amiento,** m. afsmijting; verzakking, ineenstorting van aarde; **—ar,** v. ir. v. e. hoogte smijten, in een afgrond storten.
des, (oud) voor **de ese,** van die, van dat.
desabarrancar, v. tr. uit de modder halen; (fig.) uit moeilijkheid redden.
desabastecer, v. tr. van voorraad berooven, geen voorraad geven.
desabatir, v. tr. (oud) inhouden, aftrekken, afslaan = **descontar, rebajar** of **rebatir.**
desabejar, v. tr. de bijen eruit halen, (een korf).
desabido, a. (oud) onwetend, = **ignorante**; buiten-gewoon, in hooge mate.
desabillé, m. (Fransch) déshabillé, van vrouwen.
desabollar, v. tr. deuken weg-maken (van metalen voor-werpen).
desabon/o, m. ('t) doen ophouden v. e. inteekening, een abonnement; aanranding van iemands eer; **—arse,** v. r. een abonnement opzeggen.
desabor, m. (oud) on-smakelijkheid; narigheid, = **sinsabor, pena, disgusto; —ado,** a. (oud) on-smakelijk, flauw, = **desabrido; —ar,** v. tr. (oud) on-smakelijk maken, flauw

maken; (fig.) doen walgen; **—ido,** a. (oud) = **desaborado.**
desaboton/adura, f. los-making der knoopen; **—ar,** v. tr. de knoopen los-maken; intr. ontluiken, ontknoopen; r. de knoopen los doen; ronduit spreken.
desabri/damente, adv. koeltjes, gemelijk; **—do,** a. on-smakelijk; flauw; onvriendelijk, onwelwillend; sterk terug-stootend (vuurwapen); guur, onstuimig, = **destemplado** ('t weer); **—gada,** f. onbeschermde, slecht gesloten reede; **—gado,** a. onbeschut; (fig.) verlaten; onhoudbaar (vesting); **—gar,** v. tr. de beschutting of bescherming weg-nemen; ontblooten; r. zich van kleeren ontdoen; uit een beschutte plaats komen; **—go,** m. gebrek aan voldoende kleeren; onbeschutte plaats; verlating, verlatenheid; **—llantar,** v. tr. zijn glans ontnemen; **—miento,** m. flauwheid, smakeloosheid; (fig.) koelheid, gemelijkheid; onpleizier, narigheid; ('t) lastig afgaan v. e. vuur-wapen; **—r,** v. tr. smakeloos of flauw maken; ergeren; r. uit zijn humeur raken.
desabrochar, v. tr. de knoopen of gespen los-doen; los-knoopen, de knoop los-maken; r. zich de knoopen of gespen los-doen; (fam.) vrij-moedig, ronduit spreken.
desaca/balar, v. tr. (oud) onvolledig maken, verminderen; **—lorarse,** v. r. zich verfrisschen, (fig.) bedaren; **—tado,** a. oneer-biedig; **—tador,** m. en (oud) f. vermetele, oneerbiedige; **—tamiento,** m. (oud) = **desacato;** **—tar,** v. tr. oneer-biedig behandelen; **—to,** m. on-eerbiedigheid.
desaceit/ado, a. met te weinig olie; **—ar,** v. tr. de olie eruit-nemen.
desacer/acion, f. weg-neming van 't staal; **—ar,** v. tr. ontstalen, 't staal weg-nemen.
desacerbar, v. tr. verzachten, het scherpe of zure temperen.
desacert/ado, a. takt-loos en doelloos, onhandig gedaan; **—ar,** v. intr. iets misdoen, geen takt of vaardigheid bezitten.
desacidific/acion, f. (scheik.) ontzuring; **—ar,** v. tr. (scheik.) ontzuren.
desacierto, m. dwaling; gebrek aan takt.
desaclimatar, v. tr. dier of plant in een andere lucht-streek over-brengen; de gewoonten en leef-wijze van 't geboorte-land doen afleggen; a. zich acclimatizeeren; de gewoonten en leef-wijze van zijn geboorte-land afleggen.
desacobardar, v. tr. moed geven, opmonteren; r moedig worden.
desacollar, v. tr. rondom de wijn-stokken holten maken voor water.
desacomod/adamente, adv. op ongeriefelijke of ongemakkelijke wijze; zonder voordeel of nut; **—ado,** a. werkeloos; zonder middelen van bestaan; niet op zijn gemak; ongeriefelijk, ongemakkelijk; **—amiento,** m. ongemakkelijkheid; gebrek aan middelen van bestaan; **—ar,** v. tr. niet op zijn gemak maken; berooven van middelen van bestaan; r. zijn dienst verliezen (huis-bediende).
desacompañ/amiento, m. afzondering, gebrek aan gezelschap; **—ar,** v. tr. iemand niet meer vergezellen, hem alleen-laten.
desaconsej/ado, a. ondoordacht; slecht voorgelicht of geraden; **—ar,** v. tr. van iets afbrengen, ontraden.
desacoplar, v. tr. vaneen-brengen, zaken die bij elkaar waren.
desacord/adamente, adv. ondoordacht, onberaden, zonder raad ingewonnen te hebben; **—ado,** a. niet harmonisch (deelen eener schilderij); **—amiento,** m. (oud) = **desacuerdo;** **—antemente,** adv. zonder overeen-stemming, zonder samen-klank; **—anza,** f. (oud), = **desacuerdo, discordancia;** **—ar,** v. tr. ontstemmen (een muziek-instr.); intr. ontstemd zijn, = **discordar;** r. vergeten, zich niet meer herinneren; ook niet goed gestemd zijn, valsch zijn (muziek-instr.), niet overeen-stemmen (in gevoelen enz.); **—e,** a. niet stemmend, valsch; m. ('t) valsch zijn (stem, muziek-instr.).
desacorralar, v. tr. uit de stallen laten gaan (vee); uit zijn hok laten gaan (stier voor het gevecht).
desacostumbr/ado, a. ongebruikelijk; ontwend; **—ar,** v. tr. ontwennen; r. zich ontwennen.
desacot/ado, m. (oud), = **desacoto;** **—ar,** v. tr. (een verbod) intrekken; de omheining, afsluiting (v. e. weiland) weg-nemen; (een belasting) opheffen; (een kontrakt of koop) verbreken; (de voor-waarden v. e. spel) opheffen, te niet doen; **—o,** m. de daad van **desacotar.**
desacredit/ado, a. die 't krediet verloren heeft, zijn goede naam of goede roep kwijt is; **—ar,** v. tr. in diskrediet brengen, verguizen; zijn klanten doen verliezen; r. zijn krediet verliezen; in discrediet komen, vrienden of klanten verliezen.
desacuerdo, m. oneenigbeid, gebrek aan eens-gezindheid, twee-spalt; domme mis-slag, dwaling; (oud) zinne-loosheid.
desacumular, v. tr. (een verzameling) te niet doen; verstrooien.
desacuñador, m. werktuig om wiggen in- en uit te drijven.
desacuñar, v. tr. wiggen of steun-houtjes weg-nemen.
desacuñe, m. de handeling van **desacuñar.**
desacusar, v. tr. (rechtst.) een beschuldiging intrekken; r. (rechtst.) een bekentenis herroepen.
desachisp/amiento, m. ontnuchtering; **—ar,** v. tr. ontnuchteren; r. nuchter worden.
desaderezar, v. tr. uit elkaar doen, los-maken; in de war maken.
desadeudar, v. tr. iemands schulden betalen, of van schuld ontheffen.
desadorar, v. tr. weigeren te aanbidden, niet meer aanbidden.
desadormecer, v. tr. wekken, wakker maken; op-porren, wakker-schudden (fig.); r. ontwaken; „los-raken", uit den dommel raken.
desadorn/ar, v. tr. ontsieren, de versieringen weg-nemen van; **—o,** m. wan-smaak in kleeding a. a.; gebrek aan versiering of zwier.
desadvert/encia, f. on-oplettendheid = **inadvertencia;** **—ido,** a. ondoordacht, zonder over-leg; **—imiento,** m. (oud), = **desadvertencia** enz.; **—ir,** v. tr. niet letten op, niet voorzien (prévoir).
desafam/acion, f. (oud) belastering, = **disfamacion;** **—ar,** v. tr. (oud) belasteren, = **disfamar.**
desafear, v. tr. (oud) leelijk maken = **afear.**

desafec/cion, f. afkeer; ('t) ophouden van genegenheid; **—tar**, v. tr. tegen-maken, d. w. z. genegenheid voor-komen of doen verliezen; r. de genegenheid voor iemand of voor elkaar verliezen; **—to**, m. verlies der genegenheid; a. afkeerig, vijandig.

desafeitar, v. tr. (oud) ontsieren, leelijk maken, = **desadornar** en **afear**; (fig.) bezoedelen, bevlekken = **manchar.**

desaferrar, v. tr. ('t) anker lichten, los-maken, los-haken; (fig.) van meening doen veranderen. iem. ontraden.

desaforrarse, v. r. zijn prooi los-laten.

desafia/cion, f. uitdaging, duel = **desafío; —dero**, m. terrein voor een duel; **—dor,** m. uitdrager; duellist; **—miento**, m. (oud) = **desafío; —nza,** f. (oud) = **desafío; —nzar,** v. tr. terug-nemen wat men als pand of waar-borg gegeven heeft; **—r,** v. tr. uitdagen, ook tot een duel; trotseeren; tarten om iets te doen of te zeggen; zich vijandig toonen jegens; r. met iemand breken; (oud en in de prov. Arag.) als de koning een edel-man had weg-gejaagd en deze de koning verraadde, *se desafiaban* (trotseerden ze elkaar).

desaficion, f. = **desafecto; —ar,** v. tr. de vriendschap voor iem. of de smaak voor iets doen verliezen.

desafij/acion, f. (oud) los-making van iets dat vast was; **—ar,** v. tr. los-maken, = **desfijar**; (oud) niet of niet meer als zoon erkennen.

desafin/adamente, adv. valsch, ontstemd; **—ar,** v. tr. ontstemmen, valsch bespelen (instr.); intr. valsch zijn, valsch klinken.

desafío, m. uitdaging, ook tot een duel; tarting; wed-strijd = **competencia**; (oud en in de prov. Arag.) besluit v. d. koning waarbij een edelman werd afgezet.

desafiu/ciar, v. tr. (oud) opgegeven (een zieke, de hoop), opzeggen (een huurder enz.), = **desahuciar; —zar,** v. tr. (oud), wantrouwen; de hoop benemen, = **desconfiar** en **desesperauzar.**

desafor/ado, a. boven-matig, buiten-sporig; teugelloos; (oud) weder-rechtelijk; **—amiento,** m. (oud) = **desafuero; —ar**, v. tr. iem. zijn rechten of privilegiën afnemen; r. zich te buiten gaan (in woede, hartstochten enz.); **—ramiento**, m. = **desaforro: —rar**, v. tr. de voering van iets weg-nemen; **—ro,** m. 't weg-nemen der voering; **—tunado**, a. ongelukkig.

desafuci/amiento, m. (oud) wantrouwen, = **desconfianza; —ar**, v. tr. (oud), = **desafiuciar.**

desafuero, m. weder-rechtelijke handeling; smadelijke bejegening.

desagarrar, v. tr. (volkst.), los-maken, loslaten.

desagotar, v. tr. (oud). = **desaguar** of **agotor.**

desagra/ciar, v. tr. de gratie weg-nemen, niet bij 't gezicht passen en zoo leelijk maken; **—dable,** a. onaangenaam; onsierlijk, niet bevredigend; **—dar,** v. tr. mis-hagen, niet bevallen; **—decer,** v. tr. niet dankbaar zijn voor iets; **—decido;** a. ondankbaar; **—decimiento,** m. ondankbaarheid, = **ingratitud; —do,** m onvriendelijkheid; onaangenaamheid, ongenoegen; *con desagrado,* onaardig, onvriendelijk.

desagrav/ar, v. tr. ontheffen van hypoteek of belasting; **—iar**, v. tr. een onrecht herstellen, voldoening geven voor een beleediging; **—io.** m. herstel van aangedaan onrecht, voldoening voor een beleediging.

desagreg/acion, f. ontbinding eener vereeniging a. a.; **—ar,** v. tr. ontbinden (iets dat vereenigd is), uiteen doen gaan; r. zich afscheiden, uiteen-gaan.

desagriar, v. tr. ontzuren; wrok weg-nemen, droefenis verzachten; r. zijn zuurheid verliezen; wrok verliezen, geen droefenis meer over iets voelen.

desagu/adero, m. afvoer-buis; (fig.) gelegenheid tot verkwistende of buiten-sporige uitgaven; spui-gat in 't ruim v. e. schip; **—ador,** m. bevloeiings-kanaal, besproeiingsbuis; **—ar,** v. tr. ledigen, droog-maken; verkwisten; intr. uitwateren, uitmonden; r. over-loopen, uitbraken; (de maag, de buik enz.) ledigen; **—azar,** v. tr. droog-maken.

desagüe, m. droog-making; uitwatering; (fig.) = **desaguadero.**

desaguerrir, tr. verweekelijken.

desaguisa/damente, adv. onredelijk, onbillijk; (oud) boven-matig; **—do,** m. onrecht, beleediging; a. onbillijk; (oud) boven-matig; en vermetel.

desahijar, v. tr. de jongen ontnemen; r. zich ontvolken (een bijen-korf).

desahitarse, v. r. genezen van een indigestie.

desahog/ado, a. brutaal; vrij, onbelemmerd; **—amiento,** m. (oud) = **desahogo; —ar,** v. tr. (de smart) verlichten; ontspannen, luchten; op zijn gemak stellen; r. zich op zijn gemak stellen; (zijn verdriet) uitstorten, luchten; (zijn schulden) betalen; ontboezemen, (wat drukt) mede-deelen; (zijn wrok of woede) lucht geven; **—o,** m. verlichting, uitstorting van 't gemoed; verzachting van leed; ruimheid eener woning; ontboezeming, luchting van wrok of woede; *vivir con desahogo* ruim leven.

desahuci/adamente, adv. (oud) alle hoop op genezing of heil benemend; **—ar** v. tr. opgeven (een zieke, hoop); opzeggen (een huurder enz.); **—o,** m. de daad van **desahuciar.**

desahum/ado, a. verschaald, flauw; **—ar,** v. tr. de rook (van iets) weg-nemen.

desain/adura, ziekte der paarden waarbij 't vet in hun lichaam weg-smelt; **—ar,** v. tr. ontvetten; vermageren; verkwisten; r. wegkwijnen, uit-teren.

desair/adamente, adv. links, onhandig, onsierlijk; **—ado,** a. zonder gratie, onbevallig; (fig.) weg-gestuurd, geweigerd; die niet geslaagd is; **—ar,** v. tr. heeten liegen; (aanbiedingen of vriendelijk-heden) versmaden; weg-sturen; **—e,** m. onbevalligheid; versmading, beleediging, voor-'t-hoofd-stooting; *tragarse un desaire,* een beleediging slikken.

desaislarse, v. r. ophouden met in afzondering te zijn.

desajacarse. v. r. (oud) zich verontschuldigen, zich aan iets onttrekken.

desajuntar, v. tr. (oud) uit elkaar doen, ontvouwen; scheiden.

desajus/tar, v. tr. in de war maken, vaneen doen; r. uiteen-gaan; een overeen-komst breken; **—te,** m. de daad van **desajustar.**

desalab/anza, f. (oud), smaad, scheld-woord, = **vituperio** en **menosprecio**; **—ar,** v. tr. smaden, uitschelden, min-achten, = **vituperar** en **menospreciar**; **—ear,** v. tr. (krom-getrokken hout) weer recht maken.
desal/acion, f. (scheik.) ontzouting; **—adamente,** adv. ijlings, vurig, gretig; **—ado,** a. zijn zout verloren hebbend; de vleugels verloren hebbend; gretig; **—ar,** v. tr. ontzouten; van de vleugels ontdoen; r. minder zout worden; met geopende armen toe-loopen.
desalbardar, v. tr. van 't pak-zadel ontdoen.
desalentar, v. tr. ontmoedigen, uit de adem brengen.
desalfombrar, v. tr. van de tapijten ontdoen (tegen de zomer).
desalforjar, v. tr. een nacht-zak v. e. last-dier weg-nemen of openen; r. (fam.) de knoopen los-doen.
desaliar, v. tr. vaneen brengen, ontbinden; r. een huwelijk beneden zijn stand doen.
desalhaj/amiento, m. 't weg-nemen der meubels; **—ar,** v. tr. de meubels weg-nemen, = **desamueblar.**
desaliento, m. ontmoediging; terneer-geslagenheid; flauwte.
desaliñ/adamente, adv. slordig; **—ar,** v. tr. in de war maken, uiteen-doen; **—o,** m. wanorde; slordigheid; *desaliños*, soort oorbellen, die de vrouwen eer-tijds droegen.
desaline/amiento, m. slechte opstelling in gelederen, slecht alignement; **—ar,** v. tr. de gelederen verbreken van.
desalisar, v. tr. rimpelen; de gladheid weg-maken van.
desalivar, v. intr. veel spuwen, veel kwijlen.
desalm/ado, a. verdorven, misdadig; (oud) zonder ziel; **—amiento,** m. verdorvenheid, onmenschelijkheid, goddeloosheid; **—ar,** v. tr. doen sterven; (fig. oud) met oprechtheid spreken; r. vurig verlangen, hunkeren; **—enado,** a. zonder tinnen of kanteelen; **—idonar,** v. tr. de stijfsel weg-nemen van.
desaloj/amiento, m. de daad van **desalojar** (tr.); **—ar,** v. intr. van woning of logies veranderen; tr. het huis uitzetten; **—o,** m. = **desalojamiento.**
dasalquilar, v. tr. de huur opzeggen (v. e. woning) enz.
desalterar, v. tr. doen bedaren.
desalumbra/do, a. in de war, verblind, verbijsterd; **—miento,** m. verwarring, verbijstering, verblindheid.
desam/able, a. onbeminnelijk; **—ar,** v. tr. niet meer lief-hebben; haten, veraf-schuwen; **—arrar,** v. tr. los-maken (schip dat gemeerd ligt); los-maken, verwijderen; **—asado,** a. uit elkaar, niet meer bijeen; **—igado,** a. (oud) in onmin; **—igo,** m. (oud) vijand, = **enemigo**; **—istad,** f. (oud) vijandschap, = **enemistad**; **—istarse,** v. r. in onmin raken, onaangenaam-heden krijgen.
desamodorrar, v. tr. (iem. zijn) slaperigheid weg-nemen; r. uit sufferigheid bij-komen, wakker worden.
desamoldar, v. tr. de vorm veranderen (van iets uit een vorm); vervormen, misvormen.
desamontonar, v. tr. een hoop uit elkaar doen; (fig.) zijn fortuin verteren.
desamor, m. verkoeling van liefde of vriendschap; haat, vijandschap; **—ado,** a. die niet lief-heeft; **—ar,** v. tr. de liefde doen verliezen; **—oso,** a. koel, zonder liefde, weinig hartelijk; **—ar,** v. tr. (fam.) iemand doen ophouden met pruilen of humeurig zijn; **—tajamiento,** m. opgraving (v. e. lijk); **—tajar,** v. tr opgraven.
desampar/ado, a. onbeschermd; verlaten, verzaakt; woest, onbebouwd; (oud) afgescheiden, ontwricht; **—amiento,** m. (oud) = **desamparo**; **—ar,** v. intr. een post verlaten; (rechtst.) *desamparar la apelacion*, zijn goederen aan zijn schuld-eischers laten om te liquideeren; **—o,** m. verlatenheid; verlating; ('t) verlaten v. e. post.
desamueblar, v. tr. ontmeubelen, de meubels eruit nemen.
desanc/lar, v. intr. 't anker lichten; **—orar,** v. intr. = **desanclar.**
desandar, v. tr. ergens op zijn schreden terug-komen; *desandar lo andado*, een werk opnieuw doen.
desandrajado, a. in lompen, = **andrajoso.**
desangr/amiento, m. aderlating, bloed-storting; **—ar,** v. tr. van 't bloed ontdoen (huiden door ze in water te leggen); aderlaten tot flauw-vallens toe; droog-leggen (vijver a. a.); iem. langzamerhand zijn geld afhandig maken.
desanidar, v. intr. het nest verlaten (een vogel); tr. (een vogel) uit het nest halen, zijn nest afnemen; met moeite iemands verblijfplaats vinden; uit een betrekking jagen.
desanim/adamente, adv. geheel zonder moed of opgewektheid; **—ar,** v. tr. 'tleven-benemen, ontzielen; ontmoedigen, alle hoop benemen.
desanudar, v. tr. los-knoopen, uit de knoop -maken; uitleggen; een ontknooping bewerken; r. los-gaan (een knoop, Fr. noeud); zich ontknoopen (intrige).
desañuda/dura, f. ontknooping, los-knooping; **—r,** v. tr. = **desanudar.**
desaoja/dera, f. vrouw die de uitwerking van *'t booze oog* kon weg-nemen; **—r,** v. tr. genezen van de invloed van *'t booze oog*, de betoovering vernietigen.
desapacib/ilidad, f. ruwheid, onvreedzaamheid; **—le,** a. kniezerig; **—lemente,** adv. bruusk, driftig.
desapadrinar, v. tr. niet meer stemmen of beschermen; tegen-spreken, heeten liegen.
desapañar, v. tr. (oud) verkreukelen, verfrommelen.
desapar/ear, v. tr. (twee dingen die een paar vormen) vaneen-doen, 't paar verbreken; **—ecer,** v. tr. uit het gezicht verwijderen; verbergen, doen verdwijnen; intr. verdwijnen, niet meer in 't gezicht zijn; **—ecimiento,** m. verdwijning; **—ejar,** v. tr. 't pak-zadel afnemen; (zeet.) van 't want ontdoen, aftakelen; **—ejo,** m. aftakeling, verlies v. e. deel der takelage; **—icion,** f. verdwijning, plotselinge afwezigheid; **—roquiar,** v. tr. van parochie doen veranderen, uit de parochie weg-jagen; (oud) (een koopman) zijn klanten doen verliezen; r. van parochie veranderen; zijn klanten verliezen; **—tar,** v. tr. beletten, ontraden (fam.) verwijderen = **apartar.**
desapasiona/damente, adv. belangeloos;

—**r,** v. v. e. hartstocht genezen, bedaren.
desapeg/ar, v. tr. (oud) los-maken, 't plaksel verwijderen van, afscheiden, = **despegar;** r. zich los-maken, een genegenheid opgeven; —**o,** m. belangeloosheid, verwijdering (in de gevoelens), „klove".
desapercib/ido, a. onvoorbereid; —**imiento,** m. onvoorbereidheid; —**o,** m. (oud) = 't vorige.
desapestar, v. tr. desinfecteeren, ontsmetten.
desapiadado, a. onmeedogend, wreed.
desapiolar, v. tr. de pooten (van 't wild) losmaken, die vast-gebonden waren om 't op te hangen.
desaplica/cion, f. gebrek aan ijver; —**do,** a. niet ijverig, lui; —**r,** v. tr. van de studie afhouden, de ijver ont-nemen; r. niet meer ijverig zijn.
desaplomarse, v. r. uit het lood schieten.
desapodera/do, a. woedend, zich niet meer kunnende beheerschen, (oud) buiten-sporig, boven-matig; —**miento,** m. blinde woede; (oud) het iemand zijn eigendom afnemen; —**r,** v. tr. iem. zijn eigen-dom of bezit afnemen.
desapolillar, v. tr. van motten zuiveren; r. in de open lucht gezet worden; gelucht worden.
desapos/entar, v. tr. uit een woning of vertrek zetten; weg-jagen; —**esionar,** v. tr. iemand 't bezit van iets afnemen; —**tar,** v. tr. afzetten uit een amt; r. een amt verlaten; —**ura,** f. linksch-heid, onbevalligheid.
desapoyar, v. tr. de steun ontnemen, de grond-slagen vernielen; r. zijn steun verliezen.
desapreciar, v. tr. onder-schatten, de prijs ervan verminderen.
desapren/der, v. tr. afleeren, vergeten wat men geleerd heeft; —**sar,** v. tr. de glans ontnemen van iets dat door persen zijn plooien of rimpels verloren had; r. uit de verdringing, het gedrang komen, uit de klem raken (fig.).
desapr/etar, v. tr. de druk verminderen, ontspannen; —**ir,** v. tr. (oud) zich verwijderen, zich afscheiden, = **apartarse, separarse;** —**isionar,** v. tr. los-laten, vrij-laten.
desaproba/cion, f. afkeuring; —**r,** v. tr. afkeuren, berispen, laken.
desapropi/amiento, m. onteigening, 't afzien v. e. bezit of eigen-dom; —**arse,** v. r. v. e. bezit of eigen-dom afziend; —**o,** m. onteigening, 't afzien van aanspraken, bezit of eigen-dom.
desaprovech/ado, a. vergeefsch, vruchteloos; zijn tijd vermorsend, geen vorderingen in de studie makend; —**amiento,** m. achterlijkheid; —**ar,** v. tr. zijn tijd mis-bruiken; intr. achterlijk zijn; —**oso,** a. (oud) schadelijk, = **perjudicial.**
desapto, a. ongeschikt.
desapuesto, a. (oud) leelijk, mis-maakt, onbevallig, ook: slordig (= **desaliñado**); adv. (oud) slordig, leelijk, = **descompuestamente** en **feamente.**
desapunt/alar, v. tr. van de schragen of stutten ontdoen; —**ar,** v. tr. los-tornen; 't doel laten missen (vuur-wapen); onklaar maken (geweer enz.); niet meer mikken.
desarbol/ado, a. (zeet.) ontmast; —**amiento,** m. (zeet.) ontmasting; —**ar,** v. tr. (zeet.) neer-laten (vlag, mast); —**o,** m. = **desarbolamiento.**
desaren/ar, v. tr. 't zand ervan weg-nemen; —**o,** m. weg-neming van 't zand v. e. plaats.
desarm/ador, m. (drukk.) bal-houtje; instrument om een geweer in- en uit-elkaar te doen; instrument om moer-schroeven aan of af te draaien; schroeven-draaier; —**adura,** f. ontwapening; —**amiento,** m. ontwapening; —**ar,** v. tr. ontwapenen; een geweer onklaar maken; afdanken (troepen); kalmeeren, doen bedaren; ontspannen (boog); r. de wapenen neer-leggen; zich laten vermurwen; —**e,** m. (zeet.) onttakeling, aftakeling, ook = **adura;** —**onía,** f. disharmonie, valsch-heid van muziek-instr.; —**onizar,** v. tr. de harmonie verbreken, storen, valsch maken; r. niet harmonizeeren, oneenig worden.
desarraig/amiento, m. = —**o;** —**ar,** v. tr. ontwortelen; uitroeien (fig.); —**o,** m. ontworteling; uitroeiing (fig.).
desarrapado, a. in lompen gehuld.
desarrebozar, v. tr. (zijn mantel) opendoen; algemeen bekend maken.
desarrebujar, v. tr. ontrollen, los-vouwen; algemeen bekend maken, ruchtbaarheid geven.
desarregl/adamente, adv. onordelijk, slordig; —**ado,** a. een ongeregeld, slecht leven leidend; —**ar,** v. tr. in de war maken, van zijn plaats doen; r. niet meer geregeld leven, een slecht leven gaan leiden; —**o,** m. wanorde; wangedrag; geestes-storing.
desarrenda/miento, m. ('t) ophouden v. e. huur-kontrakt; —**rse,** v. r. niet meer het bit voelen, hard-nekkig worden (paard).
desarrim/ar, v. tr. iets verwijderen dat iets anders raakt; afbrengen, ontraden; —**o,** m. gebrek aan steun.
desarroll/ar, v. tr. ontwikkelen; los-wikkelen, ont-rollen; toelichten, uitleggen; r. zich ont-wikkelen; zich ontplooien; —**o,** m. ontwikkeling; los-wikkeling, ont-rolling.
desarromadizar, v. tr. van schorheid genezen.
desarropar, v. tr. van kleed of dek ontdoen; r. zich te dun kleeden of dekken.
desarrugar, v. tr. van rimpels ontdoen; —r. zijn rimpels of plooien verliezen; uit de plooi raken, weer opgeruimd worden.
desarrumar, v. tr. (een lading) opnieuw bergen.
desarticula/cion, f. ont-wrichting, = **luxacion** of **dislocacion;** —**ar,** v. tr. ontwrichten.
desartillar, v. tr. (een kanon) van zijn affuit nemen.
desarzonar, v. tr. uit het zadel lichten.
desas/ado, a. zonder hand-vat; —**eado,** a. onzindelijk, smerig; onverzorgd; —**ear,** v. tr. vuil-maken, niet goed verzorgen; —**egurar,** v. tr. zonder zekerheid laten; de zekerheid doen verliezen; —**entar,** v. tr. mishagen; r. van zijn zetel opstaan; zijn vastheid, zijn roeping verliezen; —**eo,** m. onzindelijkheid, vuilheid; —**esado,** a. (oud) oordeelloos; —**imiento,** m. afstand van goederen; belangeloosheid, onbaatzuchtigheid; ('t) afzien van aardsche goederen of genietingen; —**imilar,** v. tr. de gelijkenis, de gelijk-stelling, de betrekkingen tusschen verschillende zaken

weg-nemen; **—ir,** v. tr. los-laten; r. zich los-maken van, afstand doen van; **—nar;** v. tr. (fam.) een ezel stelen; ont-groenen, ontnuchteren; **—ociable,** a. = **insociable,** ongezellig; **—ociacion,** f. verbreking eener associatie; ontbinding; **—ociar,** v. tr. ontbinden (vereeniging, vennootschap), leden onttrekken.

desasos/egadamente, adv. onrustig, ongerust, rusteloos; over-haast; **—egado,** a. onrustig, ongerust; **—egar,** v. tr. verontrusten, verdrieten; **—iego,** m. onrust, ongerustheid, opgewondenheid.

desastr/ado, a. onheils-vol, ramp-spoedig; **—e,** m. ramp, onheil; **—oso,** a. onheils-vol, ramp-spoedig.

desatacar, v. tr. los-maken, los-knoopen; *desatacar una escopeta,* uit een geweer de prop weg-nemen; *desatacar los calzones,* de broek los-knoopen.

desatad/amente, adv. zonder verband, orde of opvolging; **—ura,** f. los-making.

desatamiento, m. = 't vorige.

desatancar, v. tr. (een kanaal) reinigen; schoon-maken; een verstopping weg-nemen.

desatapa/dura, f. (oud) opening, ontsluiting; **—r,** v. tr. ontsluiten, openen, 't deksel afnemen, = **destapar.**

desata/r, v. tr. los-maken; oplossen, smelten; vaneen-doen, scheiden; (fig.) een oplossing geven; *desatar una duda, una dificultad,* een twijfel weg-nemen, een moeilijkheid oplossen; r. los-gaan, los-raken; (fig.) „uit zijn slof schieten"; zich laten mee-sleepen los-barsten, uit-barsten, opeens moedig worden; **—scar,** v. tr. uit de modder halen (ook fig.); los-werken; (een kanaal) schoonmaken; **—viar,** v. tr. (een tooi) in de war maken, van de versieringen ontdoen; **—vío,** m. onverzorgdheid, tooiloosheid.

desate, m. los-making; los-bandigheid; *desate de vientre,* buik-loop.

desatemplarse, v. r. (oud) onmatig ongeregeld worden, = **destemplarse** en **desarreglarse.**

desaten/cion, f. onoplettendheid; onbeleefdheid; **—der,** v. tr. veronachtzamen; niet letten op; geen acht slaan (op een verzoek); **—tado,** a. onbesuisd, onover-dacht; buitensporig, onmatig; **—tamiento,** m. (oud) = **desatiento; —tar,** v. tr. (de geest) verbijsteren; **—to,** a. onbeleefd, onattent; onoplettend, afgetrokken.

dasates/ado, a. (oud) slap, = **flojo; —orar,** v. tr. een verborgen schat openen, uitgeven; **—tar,** v. tr. (rechtst.) een vorige verklaring intrekken, heeten liegen wat een getuige verklaard heeft; **—tiguacion,** f. (rechtst.) intrekking; **—tiguar,** v. tr. = **desatestar.**

desatiento, m. geest-verbijstering, verstands-verbijstering.

desatin/adamente, adv. taktloos, onberaden; boven-matig; koppig; **—ado,** a. onbesuisd; onberaden; buiten-gewoon, boven-matig; **—ado,** m. gek; **—ar,** v. tr. iem. gek maken; van streek brengen; ontroeren; intr. onzin praten; wankelen; **—o,** m. buitensporigheid, dwaasheid, dolligheid.

desato/londrar, v. tr. bij-brengen (uit een flauwte); r. weer bij-komen (uit een flauwte enz.); **—llar,** v. tr. uit de modder trekken; (fam.) los-maken, uithalen; r. zijn beenen los-maken uit modder a. a., zich ontdoen v. e. lastig mensch, v. e. vervelend iets; **—ntarse,** v. r. uit een verdooving bij-komen.

desatracar, v. tr. (zeet.) afzetten, van wal laten steken; r. van wal gaan, zich van de oever verwijderen.

desatra/er, v. tr. scheiden, vaneen-doen; **—hillar,** v. tr. (de honden) los-laten, uiteen doen gaan; **—mpar,** v. tr. een buis, een leiding schoon-maken; **—ncar,** v. tr. de slag-boomen opheffen, openen; **—vesar,** v. tr. weg-nemen wat dwars ligt.

dasatufarse, v. r. bedaren.

dasaturdir, v. tr. uit een verdooving of bedwelming bij-brengen; r. uit een verdooving of bedwelming bij-komen.

desaumentar, v. tr. verminderen.

desautor/idad, f. gebrek aan autoriteit of achting; **—izacion,** f. terug-neming, herroeping eener gegeven machtiging; **—izar,** v. tr. een gegeven machtiging afnemen; de waardigheid of het gezag aantasten; r. zijn gezag verliezen, aan zijn eigen waardigheid te kort doen.

dasavaha/miento, m. verpoozing, ontspanning; ('t) zich op zijn gemak brengen of zetten; **—r,** v. tr. aan de lucht bloot-stellen om de warmte te verminderen; r. zich wat ontspannen, wat afleiding nemen.

desavasallar, v. tr. bevrijden uit de staat van vasal.

desavecinda/do, a. verlaten (een huis); **—rse,** v. r. van woning veranderen, niet meer ergens wonen.

desaven/encia, f. onmin, twee-spalt, oneenigheid; **—imiento,** m. (oud) = **—encia; —ir,** v. tr. in onmin brengen, de goede verstandhouding storen; r. ('t) niet meer eens zijn, niet meer eendrachtig leven.

desavent/ajado, a. schadelijk, nadeelig; **—ura,** f. (oud) = **desventura,** tegen-spoed; **—urado,** a. (ond) ongelukkig, onspoedig.

desavezar, v. tr. (oud) ont-wennen, = **desacostumbrar.**

desavi/ar, v. tr. van de rechte weg afbrengen, een noodzakelijke hulp-bron weigeren; **—ltado,** a. (oud) ont-eerd, = **deshonrado; —o,** m. afdwaling; ontbering v. e. noodzakelijke hulp-bron.

desavisa/do, a. onwetend, niet wetend wat men doet of zegt; **—r,** v. tr. een raad geven strijdig met een vorige; afzeggen, afkommandeeren.

desayudar, v. tr. iem. een ondienst bewijzen.

desayun/arse, v. r. ontbijten; iets van belang voor 't eerst vernemen; **—o,** m. ontbijt.

desayunta/miento, m. (oud) ontbinding, afscheiding; **—r,** v. tr. ontbinden, afscheiden.

desazogar, v. tr. 't vertinsel of kwik v. e. spiegel-glas afnemen.

desazon, f. onwelheid; onaangenaamheid, teleur-stelling; ontijdig seizoen voor 't zaaien; onsmakelijkheid eener spijs; **—ar,** v. tr. onsmakelijk maken; mishagen, verdrieten; r. uit zijn humeur raken, boos worden; zich onwel voelen.

desazufra/miento, m. ontzwaveling (van steen-kolen); **—r,** v. tr. ontzwavelen (steen-kolen).

desbaba/r, v. intr. kwijlen; r. (fam.) harts-

tochtelijk lief-hebben; **—zar**, v. tr. de kwijl weg-nemen.
desbagar, v. tr. lijn-zaad of hennep-zaad ontbolsteren.
desbalija/miento, m. dief-stal uit een koffer of valies; **—r**, v. tr. uit een koffer of valies stelen; bestelen.
desbancar, v. tr. (de bank) laten springen; iem. uit een betrekking werken om zich ervan meester te maken; r. al het geld van de bank verliezen
desbanda/da, f. verwarring,uiteen-stuiving; *á la desbandada*, in wan-orde, wan-ordelijk dooreen; **—miento**, m. uiteen-stuiving, verwarring, verstrooiing; **—rse**, v. r. uiteenstuiven, in verwarring raken (soldaten in de oorlog).
desbañado, a. niet gebaad (valk op een jacht-dag).
desbarajust/ar, v. tr. in de war brengen, uiteen-doen; **—e**, m. verwarring, wan-orde.
desbarat/adamente, adv. in verwarring, wan-ordelijk; **—ado**, a. onbezonnen, onbesuisd, verkwistend; in slechte toestand; **—amiento**, m. wan-orde, verwarring; verijdeling; **—ar**, v. tr. vernietigen; te-nietdoen, verijdelen; op dolle wijze uitgeven; over-hoop werpen (de vijanden); ver-kwisten, weg-smijten (geld enz.); intr. onzin uitslaan; r. de klus kwijt-raken, verdwalen; **—e**, m. = **desbarato**; *desbarate de vientre*, buikloop; **—o**, m. verwarring; verijdeling; neder-laag; ver-kwisting.
desbaraustar, v. tr. = **desbarajustar.**
desbarb/ado, a. zonder baard of knevel; **—ar**, v. tr. (fam.) scheren (de baard), de overvloedige deelen weg-nemen; uitrafeling (v. e. stof) beletten door gebruik-making van gesmolten was; **—arizar**, v. tr. uit een staat van barbaarsch-heid opheffen; r. minder barbaarsch worden, beschaafd worden; **—illar**, v. tr. (de wortels der jonge wijn-stokken) snoeien.
desbardar, v. tr. de bedekking v. e. muur (meest stroo) weg-nemen.
desbarr/ada, f. (oud) oploop, beroering, verwarring (van menschen); **—ar**, v. tr. van de deur- of venster-boom ontdoen; de stang in 't wilde weg-smijten (bij zeker spel); intr. uitglijden; (fig.) afdwalen, geen voet bij stuk houden; **—etar** v. tr. de sluit-boomen wegnemen; **—igado**, a. zonder buik, of met kleine buik; **—igar**, v. tr. (fam.) de buik open-snijden; **—o**, m. afdwaling van geest of verbeelding.
desbast/adura, f. polijsting, glad-making; **—amiento**, m. = 't vorige; **—ar**, v. tr. glad-maken; verzwakken, verminderen; (fig.) fatsoeneeren, vormen; **—arse**, v. r. zich vormen, zich fatsoeneeren; **—e**, m. glad-making; **—ecido**, a. verstoken van voor-raad of proviand.
desbautizarse, v. r. van naam veranderen; (fam.) opvliegen, woedend worden.
desbazadero, m. vochtige, glibberige plek.
desbeber, v. intr. (fam.) een kl. boodschap doen.
desbecerrar, v. tr. (kalveren) spenen.
desblanqu/ecido, a. (oud) naar wit zweemend, = **blanquecino**; **—iñado**, a. (oud) = 't vorige.
desbirolar, v. tr. de gestempelde muntplaatjes, de stempel-ring uit de schroef-pers nemen.
desboca/damente, adv. teugelloos, onbezadigd; **—do**, a. met wijde mond (kanon); stomp of bot geworden (snijdend werk-tuig); onkiesch of satyrisch; *caballo desbocado*, paard dat op hol geslagen is; **—miento**, m. ('t) op hol slaan (v. e. paard); vuil-bekkerij, onkiesche taal; **—r**, v. tr. de mond (v. e. vaas enz.) breken; intr. uitmonden, = **desembocar**; r. op hol slaan (paard); onhebbelijke, grove taal uitslaan.
desboquillar, v. tr. van 't mond-stukje of het bovenste deel ontdoen, dat ervan breken.
desbord/amiento, m. over-strooming (eener rivier); **—ar**, v. intr. over-loopen; overstroomen (rivier); **—e**, m. (geneesk.) uitstorting van vochten.
desboronar, v. tr. (oud) langzamer-hand vernielen, = **desmoronar.**
desborrar, v. tr. van 't haar ontdoen (huiden); (volkst.) de loten snoeien (van jonge moerbei-boomen).
desbotonar, v. tr. los-knoopen (Fr. déboutonner), de knop eraf-nemen (v. e. floret).
desboza/lar, v. tr. van de muil-band ontdoen; **—r**, v. tr. van de uitstekende deelen ontdoen. (beeld a. a.)
desbrag/ado, a. zonder broek, d. w. z. haveloos; **—uetado**, a. m. wiens broek losgeknoopt is.
desbravar of **desbravecer**, v. intr. kalmeeren, bedaren.
desbrazarse, v. r. de armen uit-strekken, uitsteken.
desbrevarse, v. r. zijn kracht verliezen (een koppige wijn).
desbriznar, v. tr. in kleine stukken snijden.
desbro/ce, m. afval van bladeren of takken; **—zar**, v. tr. (de aarde) om-spitten om de stoppels van 't graan onder de grond te werken; afval van bladeren of takken opruimen; **—zo**, m. de handeling van **desbrozar**.
desbruar, v. tr. (het laken) ontvetten vóórdat het naar de volder gaat.
desbrujar, v. tr. (oud), = **desboronar** of **desmoronar.**
desbuchar, v. tr. uitbraken, opgeven; (fig.) eruit flappen, = **desembuchar.**
desbulla, f. over-blijfsel v. e. oester aan de schelp; **—r**, v. tr. open-maken, uit de schelp nemen (oester).
desca, f. teer-pot.
descabal, a. on-vol-ledig; **—ado**, a. on-volledig, geschonden; **—ar**, v. tr. on-vol-ledig maken, schenden; verminderen, afslaan.
descabalga/dura, f. ('t) afstappen van 't paard; **—r**, v. intr. van 't paard afstappen; tr. *la artilleria*, het geschut van de affuiten nemen.
descabella/do, a. ongerijmd, belachelijk; onbesuisd; koppig; slordig; wan-ordelijk; overmatig; heftig, hevig; **—miento**, m. ongerijmdheid; **—r**, v. tr. iem. 't haar in de war maken.
descabeñarse, v. r. (oud) = **desgreñarse**, de haren in de war maken, verwarde haren krijgen.
descabestrar, v. tr. (oud) de halster los-maken, = **desencabestrar.**
descabeza/do, a. (fig.) dol-zinnig, onbesuisd; de kop of knop verloren hebbend; **—miento**, m. onthoofding; muizenis, hoofd-brekerij; **—r**, v. tr. onthoofden; de kop of knop afslaan a. a.; aanbreken, beginnen te gebrui-

ken; —*el sueño* een oogen-blikje slapen; r. zich 't hoofd breken; de korrels los-laten (koren-aren).

descabritar, v. tr. (geitjes) spenen.

descabullirse, v. r. uitknijpen, stil weg-loopen, = **escabullirse**; ook: een vraag ontwijken, een moeilijkheid ontloopen.

descacilar, v. tr. de randen (van bak-steenen) fatsoeneeren, om ze te rang-schikken.

descaderar, v. tr. de lendenen breken, lam in 't kruis maken, ontheupen.

descadilla/r, v. tr. van noppen en ingeweven knoopen zuiveren (laken); —**dor,** m. nop-ijzer (zie 't vorige).

descaec/er, v. intr. vervallen, van kwaad tot erger komen; —**imiento,** m. kwijning, verzwakking; neer-slachtigheid, ont-moediging; verval.

descalabazarse, v. r. (fam.) zich 't hoofd breken.

descalabr/ado, a. (oud) onbesuisd; vermetel; (fam.) *salir descalabrado,* ergens kaal afkomen, tegen-spoed hebben; —**adura,** f. kneuzing of wond aan 't hoofd; —**ar,** v. tr. aan 't hoofd verwonden; de goede naam aanranden; benadeelen, verdrieten; aan 't hoofd zeuren; de huwelijks-afkondigingen doen plaats hebben; —**o,** m. tegen-spoed, verlies.

decalandrajar, v. tr. in stukken doen, in stukken snijden.

descalcañar, v. tr. (lage schoenen) aftrappen (aan de achter-kant).

descalcez, f. ('t) barre-voets gaan; een orde van barrevoets gaande monniken.

descalifica/cion, f. ontneming der bevoegdheid, verlies van bevoegdheid; verlies van eigen-schappen; —**r,** v. tr. bevoegdheid ontnemen, eigen-schappen doen verliezen.

descalorarse, v. r. zich opfrisschen, zich verfrisschen; bedaren; = **desacalorarse.**

descalostrado, a. dat de eerste tien dagen van 't zoogen voorbij is (kind).

descalz/adero, m. opening of venstertje v. e. duiven-til; —**adura,** f. ontschoeiing, het uitdoen der schoenen; —**r,** v. tr. ontschoeien, (de schoenen) uitdoen; de steun-houtjes of onder-legsels weg-nemen; r. de schoenen uittrekken; —*de risa* stikken van 't lachen; —**los guantes,** de hand-schoenen uittrekken; —**o,** a. bloot-voets, barrevoets; m. barrevoeter (monnik); *descalzo de pié y pierna,* met bloote beenen en voeten.

descamin/adamente, adv. zonder slot of zin, ongerijmd; —**ado,** a. verdwaald; *ir* of *andar—,* verdwalen; = **descaminarse**; ook: afdwalen, geen voet bij stuk houden; —**ar,** v. tr. doen verdwalen, van de wijs brengen, van zijn plicht afhouden; smokkel-waar in beslag nemen; r. verdwalen; —**o,** m. in beslag-name van smokkel-waar; in-beslag-genomen smokkel-waar; afdwaling, (ver)dwaling; (oud) belasting op koop-waren.

descamisado, a. berooide, havelooze; —**s,** de „sans-culotte" der Spaansche omwenteling van 1820—23.

descampa/do, a. vlak, open (land); in 't open veld; —**r,** v. intr. (oud) weg-trekken (regen, wolken), ophouden te regenen, = **escampar.**

descans/adamente, adv. op zijn dooie gemak; zonder groote inspanning der verbeelding; —**adero,** m. rust-plaats; —**ar,** v. intr. rusten, uitrusten, slapen; op iets steunen; op iets staat maken; 't hart opluchten door bekentenis of mede-deeling van leed; *sin—,* in één adem; —**o,** m. rust; wel-stand; steun, rust-punt; trap-portaal; groote balk waarop de boeg-spriet rust; *dar—,* een rusdag toe-staan; respijt geven.

descant/ar, v. tr. van de steenen zuiveren (grond); —**ear,** v. tr. van punt of hoeken ontdoen; —**erar,** v. tr. het kapje, een homp afsnijden (van brood); —**illar,** v. tr. van punt of hoeken ontdoen; afkorten, aftrekken; (een snijdend werk-tuig) schaardig maken; iemands krediet afbreken; in discrediet brengen; —**illon,** m. touwtje, snoer; liniaal; —**onar,** v. tr. = **descantillar.**

descañ/ar, v. tr. 't scheen-been breken; —**onar,** v. tr. plukken (vogel); nog eens scheren; (fam.) iem. „plukken", alles afzetten of afnemen.

descap/ar, v. tr. (oud) van de mantel berooven; —**eruzarse,** v. r. zich 't hoofd ontblooten; —**eruzo,** m. ontblooting van 't hoofd; —**illar,** v. tr. van de kap ontdoen; —**irotar,** v. tr. van 't kapje of boven-deel van de kop ontdoen (roof-dieren); —**uchar,** v. tr. van kap of karpoes ontdoen; —**ullar,** v. tr. van de cocon ontdoen (de larve der zij-wormen).

descaracterizar, v. tr. de aard of het karakter veranderen; r. zijn eigen waardigheid te kort doen; van aard of karakter veranderen.

descara/do, a. onbeschaamd, schaamteloos; —**miento,** m. (oud) = **descaro**; —**rse,** r. onbeschaamd spreken.

descarcañalarse, v. r. van achteren ingetrapt raken (schoenen).

descarg/a, f. aflading, lossing; afschieting, schot (v. e. vuur-wapen); gewelf-boog boven deuren en vensters; uitvloeiing, afvoer, gat of buis om af te doen vloeien; bewaar-plaats van wat niet dagelijks gebruikt wordt; uitklaring (v. e. schip); —**adero,** m. losplaats; —**ado,** a. (rechtst.) niet beschuldigd; —**ador,** m. losser; —**adura,** f. uitneming der beenderen (vleesch); hoeveelheid beenderen uit vleesch dat men verkoopt; —**amiento,** m. (oud) = **descarga,** anders: **descargo**; —**ar,** v. tr. lossen; ontladen; minder zwaar maken (last); kwijting geven de beenderen eruit nemen; afschieten; (fam.) (hatelijk-heden) naar 't hoofd gooien; besnoeien (een geschrift); een hevige slag toebrengen; —*la mano,* de zwaarte van de hand laten voelen; intr. zich ontlasten (rivier); razen en tieren; voor de waar-neming zijner zaken op een ander steunen; r. zich zuiveren, zich rechtvaardigen; een betrekking neer-leggen; —**o,** m. lossing, ontlading; kwijting; verlichting van 't geweten; (rechtst.) zuivering, rechtvaardiging; *en —de mi conciencia* voor de rust van mijn geweten; —**ue,** m. = **descarga**; ook vergunning om te lossen.

descariñ/arse, v. r. geen liefde meer voelen; —**o,** m. (oud) verkoeling van liefde of vriendschap.

descarna/do, a. zonder vleesch (bot, been); —**dura,** f. los-laten van 't tand-vleesch; —**miento,** m. ontvleezing; —**r,** v. tr. ontvleezen; (de tanden) van 't tand-vleesch ontblooten; vernielen, omver-werpen; uitpluizen (fig.), nauw-keurig nagaan; los-maken van de we-

reld; r. zich geheel ontblooten, door alles te verkwisten of weg te geven.
descaro, m. onbeschaamdheid.
descarr/iamiento, m. (oud) dwaling, = **error** of **yerro; —iar,** v. tr. doen verdwalen; in dwaling leiden; verstrooien, verwijderen; r. verdwalen, dwalen, verkeerd redeneeren; **—ilado,** a. ontspoord; **—ilamiento,** m. ontsporing; **—ilar,** a. int. ontsporen; **—illadura,** f. uiteen-scheuring der kaken; **—illar,** v. tr. de kaken uiteen-scheuren, breken; **—io,** m. verdwaling, afdwaling; dwaling, fout.
descart/ar. v. tr. verwijderen, ter zijde leggen, verwerpen; afdanken en weg-jagen (soldaat); r. (fig.) zich verontschuldigen; **—e,** m. ('t) „ecarteeren" van kaarten; geëcarteerde kaarten; (fig.) 't van zich-af-zetten; wegwerpsel, afval; verontschuldiging, rechtvaardiging.
descasa/miento, m. echtscheiding, meer gebr. **divorcio; —r,** v. tr. scheiden (van echtgenooten door de rechter); in de war brengen, uiteen-doen; tweespalt verwekken tusschen twee menschen.
descascar, v. tr. (oud) = **descascarar;** r. breken, stuk-gaan; **—ar,** v. tr. pellen, schillen, doppen, ontbolsteren; breken (hennep), snoeven op; r. de bast of schil los-laten, verliezen; **—illado,** a. van de korst ontdaan (gesmolten metaal, lood-platen).
descaspar, v. tr. van roos of vuil ('t hoofd) ontdoen.
descasque, m. afpelling (van kurk).
descasta/do, a. ont-aard (kind); **—r,** v. tr. een ras bederven; r. ont-aarden.
descaucionar, v. tr. (rechtst.) ontheffen v. e borg-stelling.
descaud/alado, a. zonder kapitaal of fortuin; verarmd; **—illado,** a. in wan-orde vluchtend; **—illar,** v. tr. in wan-orde doen vluchten.
descebar, v. tr. van 't slaghoedje ontdoen, van 't kruit ontdoen ('t zund-gat).
desceega/miento, m. (het) weer ziende maken; weg-neming der verblinding; **—r,** v. tr. de verblinding weg-nemen, v. e. dwaling genezen.
descenden/cia, f. afstamming; afstammeling; **—te,** a. neer-gaand, afstammend, = **descendiente.**
descend/er, v. intr. dalen; afstammen, (**descender de,** afstammen van); zijn krediet of aanzien verliezen; aan 't onderwerp komen waar-over men wil spreken; voort-komen, afgeleid zijn; de rivier afvaren; tr. naar beneden brengen, lager leggen of zetten; **—ida,** f. (oud) = **descenso; —iente,** a. dalend, neer-gaand; afstammend, afkomstig; m. f. afstammeling; **—imiento,** m. daling, lager-zetting of -legging; afneming (van 't kruis).
descenizar, v. tr. van de asch ontdoen.
descens/ion, f. (sterrek.) daling, „descensie"; afdaling, lager-zetting of -legging; **—ional,** a. (sterrek.) van de „descensie"; **—o,** m. daling, neder-daling; helling, hellende weg; val (van een hooge rang); argument waarbij men van 't algemeene op 't bizondere komt.
descentralizacion, f. decentralizatie.
desceñir, v. tr. ontgorden.
descepar, v. tr. ontwortelen; met de grond gelijk maken, geheel afbreken; van struiken of wortel-einden zuiveren.
descerar, v. tr. (bije-korven van de honigraten ontdoen.
decerc/ado, a. open, zonder omwalling of heining; **—ador,** m. die de vijand dwingt om een beleg op te breken; **—ar,** v. tr. een omsluiting verbreken; (oud) een beleg doen opbreken; **—o,** m. (oud) opheffing v. e. beleg; ontzet.
descerebrar, v. tr. het verstand doen verliezen.
descerraja/do, a. losbandig; **—r,** v. tr. ontgrendelen; het slot verbreken; *descerrajar la escopeta,* het geweer afschieten.
descerrumarse, v. r. een poot verstuiken (paard)
descervigar, v. tr. (oud) de nek omdraaien.
descetranar, v. tr. (oud) invreten tot het merg (een boom).
descifra/ble, a. ontcijferbaar; **—r,** v. tr. ontcijferen; muziek kunnen lezen.
descimentar, v. tr. (oud) omver-halen, geheel afbreken.
descinchar, v. tr. van de singel ontdoen (paard enz).
descingir, v. tr. (oud) = **desceñir.**
desclav/ador, m. gereedschap om spijkers uit te trekken; **—ar,** v. tr. van de spijkers ontdoen; ontnagelen (kanon, paarde-hoef); **—azon,** f. (ook **desclavamiento**), ontnageling; ('t) uithalen der spijkers; **—ijar,** v. tr. los-pinnen, los-pluggen, de pinnen of nagels weg-nemen.
descoagula/cion, f. vloeibaar-making, vloeibaarheid (van iets dat in natuurlijke staat vloeibaar is); **—r,** v. tr. weer vloeibaar maken; r. weer vloeibaar worden.
descobajar, v. tr. v. e. tros afnemen, b. v. een druif.
descobertura, f. (oud) ontdekking.
descobijar, v. tr. de kleeren, het dek of de beschutting ontnemen; openbaren, ruchtbaar maken.
descoca/do, a. onbeschaamd; **—r,** v. tr. van de rupsen ontdoen; r. onbeschaamde taal uitslaan.
descocer, v. tr. (oud) verteren (spijzen).
descoco, m. onbeschaamdheid, onhebbelijkheid.
descocho, a. (oud) al te gaar.
descodar, v. tr. los-rijgen, het met wijde steken genaaide los-maken (prov. Aragon), = **deshilvanar.**
descoger, v. tr. uitrollen, los-wikkelen; wat opgeschort was weer neer-halen; (oud) kiezen (**= escoger**); r. ontluiken (bloemen).
descogo/llar, v. tr. de over-vloedige knoppen v. e. vrucht-boom weg-nemen; **—tado,** a. kort-halzig; met zeer onbedekte hals; **—tar,** v. tr. dood-slaan, de nek breken; het gewei afsnijden; een hevige slag op de nek geven.
descolar, v. tr. de staart afsnijden; het uiteinde afsnijden.
descolchar, v. tr. (zeet.) uitrollen losdraaien (een kabel).
descolgar, v. tr. (iets dat hangt) afnemen; de behangsels weg-nemen; r. zich langs een touw af laten glijden; zich naar beneden storten.
descoligarse, v. r. uit een bond treden.
descolm/ar, v. tr. afstrijken (een maat); verminderen; **—illar,** v. tr. van de slag-tanden ontdoen.

descolor/ar, v. tr. ontkleuren, de kleur verzwakken; **—ido,** a. kleur-loos, bleek; *ponerse descolorido*, verbleeken; **—ir,** v. tr. = **descolorar.**
descolla/damente, adv. vastberaden; op hooge toon; **—miento,** m. (oud) fierheid, hooghartigheid, meerderheids-vertoon; **—r,** v. tr. over-treffen in hoogte, te boven gaan (ook fig.).
descombrar, v. tr. ontruimen, ontdoen van hindernis of verstopping; weg-jagen (uit huis).
descombustion, f. ontneming der zuur-stof v. e. verbrand lichaam, = **desoxigenacion.**
descom/edido, a. grof, onfatsoenlijk; buitensporig, boven-matig; **—edimiento,** m. grofheid, onbeleefdheid, onvormelijkheid; buitensporigheid, uitspatting; **—edirse,** v. r. zich vergeten, uitvaren, de eerbied uit het oog verliezen; zich te buiten gaan; **—er,** v. intr. (fam.) zijn gevoeg doen; **—imiento,** m. voorgewende minachting voor wat men gaarne zou willen hebben; gebrek aan eet-lust, = **desgana.**
descomod/ado, a. ongemakkelijk, lastig; **—idad,** f. ongemakkelijkheid, ongerief, nadeel, schade.
descómodo, a. ongemakkelijk, ongeriefelijk, lastig, = **incómodo.**
descompadrar, v. tr. in onmin brengen; r. in onmin raken, geen vrienden meer zijn.
descompañar, v. tr. (oud) alleen laten, niet meer gezelschap houden, = **desacompañar.**
descompas, m (oud) over-maat, onevenredigheid, buitensporigheid; **—ado,** a. overmatig, buitensporig; **—arse,** v. tr. de grenzen over-schrijden, zich te buiten gaan.
descompletar, v. tr. on-vol-ledig maken, schenden.
descomponer, v. tr. uit elkaar nemen; in de war maken; in wan-orde brengen; ontbinden (chem. verbindingen); r. uit elkaar gaan; in wan-orde raken; zich vergeten, de welvoegelijkheid uit het oog verliezen; leelijk worden (het weer); van streek raken ('t hoofd).
descompos/icion, f. storing, verwarring; ontbinding (chem. verbindingen); ontleding (taalk.); ontbinding (van 't bloed); (het) uit elkaar doen, (het) uiteen nemen; gelaats-verandering; **—tura,** f. zie **descomposicion**; slordigheid, nalatigheid, onachtzaamheid; verwaarloozing der vormen, drift-vervoering; gebrek aan ingetogenheid.
descompuesto, a. aanstoot-gevend, aanstootelijk, tegen de vormen; uitermate nalatig of slordig.
descomulga/cion, f. (oud) kerk-ban, = **excomunion; —miento,** m. (oud) kerk-ban, = **excomunion; —r,** v. tr. in de kerkban doen, = **excomulgar.**
descomun/al, a. ontzaggelijk; monster-achtig; boven-matig; on-even; **—ion,** f. kerk-ban, = **excomunion.**
desconceptuar, v. tr. bekladden, in discrediet brengen, = **desacreditar.**
desconcerta/do, a. onordelijk, slordig; ontwricht, verstuikt, uit het lid; **—r,** v. tr. storen, verstoren, in de war maken; van streek brengen; verplaatsen, afzetten, uitelkaar-doen; verplaatsen, afzetten, uit elkaar-doen; intr. zonder maat of orde te houden spreken; r. van streek raken (ook fig.); uit het lid gaan; zich vergeten, de vormen uit het oog verliezen; 't niet meer eens zijn, oneenig worden; *se desconciertan las medidas*, de maat-regelen treffen geen doel.
desconcharse, v. r. afschilferen, roofjes of korstjes los-laten (bij een huid-ziekte); het vernis of de kleuren verliezen, afbladderen; = **descostrarse** en **descascararse.**
desconcierto, m. wan-orde, verwarring; gebrek aan samen-werking; ontwrichting; onklaarheid v. e. machine; twee-spalt, oneenigheid; gebrek aan omzichtigheid, lichtvaardigheid; verlegénheid; nalatigheid; buik-loop.
desconcord/e, a. (oud) oneensgezind, = **desacorde; —ia,** f. twee-spalt; tegenstand.
desconfia/do, a. wan-trouwig; **—nza,** f. wan-trouwen; gebrek aan vrijmoedigheid, schuchterheid; jaloezie; **—r,** v. tr. wantrouwen.
desconform/ar, v. intr. 't niet eens zijn, niet eenstemmig zijn; **—e,** a. strijdig tegengesteld; afwijkend, ongelijk; **—idad,** f. oneen-stemmigheid, strijdigheid; verschil, ongelijkheid.
desconhort/amiento, m. (oud) neerslachtigheid, moedeloosheid = **desaliento; —ar,** v. tr. (oud), ontmoedigen, = **desanimar; —e,** m (oud), ontmoediging, neerslachtigheid, = **desaliento.**
desconoc/er, v. tr. mis-kennen, „negeeren"; niet kennen; doen alsof men iets niet weet; *desconocer un beneficio*, een weldaad niet erkennen; **—idamente,** adv. zonder medeweten, zonder te kennen; met ondankbaarheid; **—ido,** a. onbekend; ondankbaar; onherkenbaar; weinig bekend, „opskuur"; **—ido, -a,** m. f. onbekende; **—imiento,** m. ondankbaarheid = **ingratitud.**
desconoscer = **desconocer.**
desconsejar, v. tr. ont-raden, afbrengen van iets = **desaconsejar.**
desconsentir, v. tr. niet toestaan, niet toestemmen in; 't niet eens zijn.
desconsidera/cion, f. verlies der openbare achting; gering-schatting; **—do,** a. onberaden, ondoordacht.
desconsola/cion, f. verdriet, = **desconsuelo; —do,** a. verdrietig; (fam.) zwak (de maag) door gebrek aan voedsel; **—r,** v. tr. verdrieten, bedroeven.
desconstruir, v. tr. uiteen-halen, uit-elkaar-doen; ontleden.
desconsuelo, m. verdriet; zwakte van de maag.
descontagiar, v. tr. ontsmetten, besmetting voorkomen.
descontar, v. tr. diskonteeren; inhouden, aftrekken; afbreken (fig.).
descontent/adizo, a. moeilijk tevreden te stellen; **—amiento,** m. ontevredenheid; misverstand, oneenigheid; **—ar,** v. tr. mishagen, ontstemmen; **—o,** a. ontevreden; m. ontevredenheid, ongenoegen, onvoldaanheid.
descontinu/ar, v. tr. afbreken, niet voortzetten; **—o,** a. onsamenhangend.
desconveni/ble, a. ongeschikt; veel zwarigheden makend; (oud) onbehoorlijk; **—encia,** f. gebrek aan overeen-stemming, onevenredigheid; ongelijkheid, verschil; ongeschiktheid, ongerief; **—ente,** a. ongelegen, be-

zwaarlijk; niet overeen-stemmend; te onpas; **—r,** intr. niet overeen-stemmen; on-geschikt, ongelegen zijn.
desconversa/ble, a. on-gezellig; **—r,** v. tr. (oud) gezelschap mijdend.
desconvidar, v. tr. een uitnoodiging afzeggen; aanbod of belofte intrekken.
descopar, v. tr. van de top ontdoen (boom).
descorazona/damente, adv. ontmoedigd; laf; **—miento,** m. ontmoediging, neerslachtigheid; **—r,** v. tr. van 't hart berooven; 't hart veroveren; ontmoedigen, neer-slaan; intr. (oud) de moed verliezen.
descorch/ar, v. tr. kurk afpellen, afschillen; (een bije-korf) open-breken; stelen door inbraak; **—etar,** v. tr. los-haken.
descordar, v. tr. ontsnaren; intr. (oud) niet een-stemmig, oneens-gezind zijn, = **descordar.**
descorderar, v. tr. (lammeren) spenen.
descordojo, m. (oud) vreugde, genoegen.
descordonar, v. tr. van de korst ontdoen (de stampers eener kruit-molen).
descornar, v. tr. onthoornen, de hoorens afsnijden; (fam.) *dejarlos descornar*, of: *que se descuernen,* laten ze maar vechten.
descoronar, v. intr. de achterste rij schijven aanbreken (dam-spel); (oud) onttronen, de kroon ontnemen, = **destronar.**
descorrear, v. intr. de huid verliezen (gewei v. e. hert dat opkomt).
descorre/cto, a. (oud) onjuist, niet korrekt, = **incorrecto; —gido,** a. onjuist, niet korrekt; (oud) onverbeterlijk (in slechte zin), los-bandig.
descorrer, v. intr. terug-loopen; vloeien; tr. weder terug afleggen (een weg); opzij-schuiven (gordijn), openen.
descortés, a. onbeleefd, onheusch.
descortesía, f. onbeleefdheid, onhoffelijkheid.
descortezar, v. tr. van de bast ontdoen, schillen, pellen; fatsoeneeren, manieren geven; r. zijn bast of schil los-laten; ontbolsteren, manieren leeren.
descos/edura, f. los-torning; **—er,** v. tr. los-tornen; in onmin brengen; *no descoser la boca,* of *los labios,* geen boe of ba zeggen; r. los-tornen; al te vrij praten; (fam.) een wind laten; **—ido,** m. los-torning, los-getornd gedeelte; a. los-getornd; babbel-ziek, indiscreet of onkiesch; onmatig; *como un descosido,* als iem. die niet weet wat hij zegt; *comer como un descosido,* eten als een wolf.
descostillar, v. tr. de ribben breken of uithalen; de rugge-graat stuk slaan; r. zich de ribben breken.
descostrar, v. tr. van de koorts ontdoen, afschilferen, afschillen.
descostreñimiento, m. (oud) dolle los-bandigheid.
descostumbro, f. (oud) verlies van de een of andere gewoonte.
descotar, v. tr. (oud) 't verbod opheffen om over een weg of over een eigendom te gaan.
descoyunt/amiento, m. ontwrichting; matheid, loomheid in de leden; **—ar,** v. tr. ontwrichten, verstuiken, uit het lid maken; lastig vallen, kwellen, vermoeien; r. zich verstuiken; **—o,** m. (oud) verstuiking, ontwrichting, = **decoyuntamiento** of **—imiento** m.
descrec/encia, f. afname, vermindering; **—er,** v. tr. verminderen; intr. afnemen, verminderen; korter worden (dagen); afloopen (vloed).
descrédito, m. discrediet, verlies van goede naam.
descre/encia, f. ongeloof, ongeloovigheid; **—er,** v. tr. niet gelooven, niet meer gelooven; intr. ongeloovig zijn, geen geloof hebben; **—ido,** a. ongeloovig, moeilijk te overtuigen; ongeloovig (die geen geloof heeft).
descrestar, v. tr. de kam afsnijden (b. v. een haan).
descriarse, v. r. vurig verlangen, verteerd worden van begeerte; de grootste bewijzen van toewijding geven.
describir, v. tr. beschrijven; omschrijven (meetk.),
descrinar, v. tr. (oud) de haren in de war maken, = **desgreñar.**
descrip/cion, f. beschrijving; omschrijving (meetk.); (rechtst.) inventaris, boedel-beschrijving; **—tivo,** a. beschrijvend; **—tor,** a. beschrijvend; omgeschreven (meetk.); **—, -a,** m. f. beschrijver; **—orio,** a. (oud) = **descriptivo.**
descrismar, v. tr. hard op 't hoofd slaan; woedend maken; r. woedend worden, opstuiven; zich toewijden.
descristianar, v. tr. doen opstuiven, woedend maken.
discritor, a. beschrijvend; **—, -a,** m. f. beschrijver.
descrudec/er, v. tr. (ruw garen) wasschen om het te verven; de cocons koken om ze af te winden (zijde); **—imiento,** m. de handeling van **descrudecer.**
descruzar, v. tr. wat gekruist is uiteen-doen.
descuadernar, v. tr. (een boek-band) los-maken; uiteen-rukken, in de war maken.
descuadrilla/do, m. lende-lamheid (v. e. paard); **—rse,** v. r. lende-lam worden.
descuaj/ar, v. tr. smelten; wieden, (stronken) uitrukken, diep omgraven; ontmoedigen, neer-slaan; **—e,** m. of **—o,** m. rooiing, uitrukking van stronken, wieding, diepe omwerking.
descuart/elar, v. intr. (zeet.) bijna vóor de wind gaan; **—izar,** v. tr. in vier kwartieren verdeelen; in stukken snijden (vleesch).
descubiert/a, f. ontdekking; verkenning; soort pastei, die van boven open is; *á la —* = 't volgende; **—amiente,** adv. openlijk, onbedekt; **—o,** m. deficit, te-kort; tentoonstelling van 't Heilig Sakrament; *á —,* ongedekt aan 't vuur v. d. vijand bloot-gesteld; *al—,* onbedekt; *estar en—,* niet gedekt zijn (koopman); *en todo lo—,* in de heele bekende wereld.
descubri/cion, f. (oud) hoog-gelegen wachthuis, observatie-post; **—dero,** m. hooge plek met ruim uitzicht; **—dor, -a,** m. f. ontdekker; verkenner; onthuller v. e. geheim; **—miento,** m. ontdekking; ontsluiering; opening; uitstorting; *—del pecho,* ontboezeming, uitstorting van 't gemoed; **—r,** v. tr. ontdekken; ontsluieren; open-maken, van 't deksel of dek ontdoen; (wild) op 't spoor komen; toonen, ontblooten, laten zien; verkennen; blootstellen; *—el cuerpo,* zich bloot geven, zich bloot-stellen (aan zijn tegen-stander in een gevecht, en fig.); *—el pastel,* het geheim verklappen; *—la hilaza,* kaal zijn (kleedingstuk), (fam.) slechte neigingen toonen; (fig.)

—terreno, het terrein verkennen; r. de hoed afnemen; zich doen kennen, zich ontsluieren a. a.
descuello, m. boven-uit-steking, meerderheid; uitnemendheid; hoog-moed, hoog-hartigheid.
descuento, m. esconto, disconteering, gedeeltelijke terug-betaling; inhouding, korting; boete voor zonden.
descuern/acabras, m. hevige, ijs-koude noorde-wind; **—o,** m. barsch-heid; hoon, beleediging.
descuid/ado, a. zorgeloos; slordig; onnet (op kleeding, huis enz.); onvoorbereid; *coger descuidado,* onverhoeds over-vallen; **—ar,** v. tr. ontslaan, ontheffen v. e. zorg: verwaarloozen, veronachtzamen; beletten op zijn hoede te zijn; intr. onbezorgd zijn; zich niet verzorgen; zorgeloos zijn; *—en otro,* zich op iem. verlaten in de zorg voor iets; r. zich veronachtzamen; een afspraak missen, een plicht verzuimen; **—o,** m. achteloosheid, gebrek aan ijver; on-achtzaamheid; on-attentie, onbeleefdheid; berispelijke daad; ('t) ongekleed of slordig gekleed zijn; *al —,* niets latende merken; *con —,* nalatig; *por —,* in afgetrokkenheid, bij ongeluk.
descuitado, a. onbezorgd.
descular, v. tr. 't onderste van iets breken, de bodem inslaan; r. zijn bodem verliezen.
descultizar, v. tr. (oud), al te duistere, schoon keurige, gekunstelde woorden uitleggen.
descumbrado, a. vlak, plat, zonder uitsteeksels.
descumplir, v. tr. niet vervullen, niet nakomen, ver-on-achtzamen.
descurtir, v. tr. de verbrandheid of bruinwording der huid weg-nemen; r. zijn bruinheid of verbrandheid (door de zon) verliezen.
desdar, v. tr. terug-draaien (touw-slager), losmaken, los-gespen.
desde, pr.p. sedert, sinds; van af, van uit; *desde entónces,* van toen af; *desde el principio,* van begin af aan; *desde ahora,* van nu af-aan; *desde luego,* dadelijk al, onmiddellijk.
desdecir, v. tr. loochenen, heeten liegen; (oud) de wettigheid ontkennen; intr. niet „kloppen", niet bij elkaar passen; in verval raken; over-hangen, over-hellen; ont-aarden, verbasteren; r. zijn woorden intrekken.
desden, m. min-achting, ruwe weigering, norsch antwoord; onverzorgde kleeding; *estar al —,* ongekleed zijn; *al —,* zonder iets te laten merken, zich voor den domme houdend = **al descuido.**
desdentado, a. tandeloos.
desdentar, v. tr. de tanden uittrekken.
desdeñ/able, a. verachtelijk; te versmaden; **—anza,** f. (oud) min-achting = **desprecio; —ar,** v. tr. min-achten; versmaden; min-achtend weigeren; gering-schattend verwaarloozen; r. zich niet verwaardigen; **—o,** m. (oud) = **desden,** of **menosprecio; —oso,** a. min-achtend; trotsch.
desdevanar, v. tr. een kluwen los-winden, terwijl men er een ander van maakt.
desdicha, f. ongeluk; ramp; behoeftigheid, armoede; (fam.) *ponerse hecho una desdicha,* zich erg vuil maken; **—do,** a. ongelukkig; *ser un—,* een sukkel, een goeie sul zijn.
desdinerar, v. tr. (oud) van zijn geld berooven.
desdoblar, v. tr. omslaan, uitvouwen, openvouwen; uitleggen; *la hoja,* de draad v. e. gesprek weer opnemen.
desdona/do, a. grof, onbehouwen (in spraak of handelingen); **—r,** v. tr. (oud) terug-nemen (wat men gegeven heeft).
desdorar, v. tr. 't verguldsel weg-nemen; (fig.) iemands eer of roem verkleinen.
desdormido, a. (oud) niet goed wakker; verschrikt, = **despavorido.**
desdoro, m. on-eer; verkleining van eer of roem.
desea/ble, a. wenschelijk, begeerlijk (= te begeeren); **—dero,** a. = 't vorige; **—r,** v. tr. verlangen, wenschen; toe-wenschen; vereischen.
deseca/cion, f. droging; uitdroging; **—miento,** m. = 't vorige.
desecar, v. tr. drogen, droog maken; r. uitdrogen, verdrogen.
desech/adamente, adv. op lage wijze; **—ar,** v. tr. versmaden; verwerpen, weigeren; wegwerpen; op-zij-zetten, ter-zijde-stellen; (fam.) *no —ripio,* de geringste gelegenheid niet voorbij laten gaan; **—o,** m. afval, wegwerpsel, over-blijfsel; verachtelijk iets; minachting.
desedificar, v. tr. (oud) afbreken, sloopen; een slecht voor-beeld geven.
desegui/da, f. (oud) publieke vrouw; **—r,** v. tr. (oud) iemands partij kiezen, beginselen omhelzen.
desella/dura, f. ontzegeling; **—r,** v. tr. ontzegelen.
desembala/je, m. uitpakking; **—r,** v. tr. uitpakken.
desembaldosar, v. tr. de vloer-steenen opbreken.
desemballestar, v. tr. (een pijl) afschieten met hand- of voetboog.
desembanastar, v. tr. uit een mand halen; uit de scheede halen; intr. erop-los praten; r. weten te ontsnappen (gevangen dier).
desembaraz/ado, a. vrij, onbelemmerd; bevrijd, ontlast; gemakkelijk; opgeruimd, „gedaan" (huis, vertrek); **—ar,** v. tr. ont-ruimen; uit de moeilijkheid redden, van hindernissen ontdoen; ruimen, ledigen; ont-warren (zaak); r. zich ontdoen van hindernis en (ook fig.), zich uit de brand helpen; zijn schuchterheid over-winnen; **—o,** m. opruiming, ontruiming; bevrijding van hindernissen of moeilijk-heden; vrijheid, onbelemmerdheid; gemakkelijke voordracht, gemakkelijkheid van zijn woord te doen of te zingen; *con—* vlot, gemakkelijk.
desembarc/acion, f. (oud) = **desembarco;** (oud) ook = **desembarcadero; —adero,** m. landings-plaats, los-plaats; steiger; perron van aankomst; **—ar,** v. tr. ontschepen, lossen; v. intr. aan wal stappen, zich ontschepen; een landing doen; ter wereld brengen, bevallen van; uitkomen (op een portaal, trap); **—o,** m. ontscheping; landing; lossing; portaal (v. e. trap).
desembarg/adamente, adv. (oud) vrij, onbelemmerd; **—ar,** v, tr. (oud) van hindernissen ontdoen; (rechtst.) een beslag-legging opheffen; (oud) purgeeren; (oud) ook uit een toestand van geest-vervoering tot de werkelijkheid roepen, een illuzie doen ophouden;

—o, m. opheffing eener beslag-legging; besluit van de Reken-kamer, waarbij het voorloopig genot van zekere inkomsten wordt toegestaan, in afwachting v. e. koninklijke ordonnantie.

desembarque, m. ontscheping, lossing.

desembarrar, v. tr. van de modder ontdoen.

desembaular, v. tr. uitpakken (koffer); iets uithalen van waar 't opgesloten was; (fam.) zijn hart uitstorten ter zake van.

desembebecerse, v. r. bijkomen, tot bewustzijn komen.

desembelesarse, v. r. een lieve illuzie verliezen, niet meer verrukt of in geest-vervoering zijn.

desembellecer, v. tr. de schoonheid verminderen; intr. minder mooi worden.

desemblan/te, a. (oud) on-gelijk-soortig; niet gelijkend, on-gelijk; **—za,** f. (oud), on-gelijkheid; on-gelijk-soortigheid; on-gelijkendheid.

desemboca/dero, m. uitmonding, ook v. e. smalle door-gang in 't open veld enz.; **—dura**, f. = 't vorige; **—r,** v. intr. uitmonden, uitloopen, uitkomen (op); zich uitstorten (rivier).

desembochar, v. tr. van 't doel weg-jagen (spel).

desemboja/dera, f. vrouw die de cocons der zijde-wormen van de takjes los-maakt; **—r,** v. tr. de cocons der zijde-wormen van de takjes afnemen.

desembols/ar, v. tr. uit de beurs nemen, uitgeven; uit zijn zak halen; **—o,** m. uitgave; voor-schot.

desemboque, m. = **desembocadero.**

desemborrachar, v. tr. ontnuchteren, de dronkenschap ontnemen; r. nuchter worden.

desemborrar, v. tr. de cocons der zijdewormen wasschen, ontgommen; de vlokzijde weg-nemen.

desembosca/da, f. weg-jaging uit een hinder-laag of post; (het) uit het bosch komen (van wild); hoorn-geschal om dit aan te kondigen; **—miento,** m. = **desemboscada; —r,** v. tr. uit een hinder-laag of post verjagen; uit het bosch opjagen; iem. uit een eere-post of begeerde positie zetten; r. uit een hinder-laag komen; uit het bosch komen (wild).

desemboz/ar, v. tr. ontmaskeren, de vermomming ontnemen; r. zich ontmaskeren, onthullen, in zijn ware licht vertoonen; **—o,** m. ('t) zich onthullen, van iem. die 't gelaat bedekt houdt; (fig.) onbeschaamdheid.

desembrarse, v. r. hier en daar uitgestrooid worden of raken.

desembravecer, v. tr. temmen; zachter maken (een opvliegend karakter); r. mak worden; kalmer van aard worden.

desembrazar, v. tr. uit de armen nemen; met alle kracht werpen, smijten.

desembriagar, v. tr. ontnuchteren; r. nuchter worden.

desembridar, v. tr. van de teugel ontdoen; (een wond) openen om die te peilen, te „sondeeren"; de kabel van de steen doen, die men uit de steengroeve heeft opgehaald; r. de teugel verliezen, uit de band schieten, een ongebonden leven leiden.

desembroll/ar, v. tr. ont-warren, in orde brengen; **—o,** m. ont-warring; opheldering, opklaring.

desembuchar, v. tr. opgeven, uitbraken (vogel, zijn voedsel); er alles uitflappen.

desemeja/nte, a. niet gelijkend, zonder gelijke; on-gelijk-soortig, on-gelijk; **—nza,** f. on-gelijkheid, on-gelijk-soortigheid; on-gelijkendheid; **—r,** v. intr. niet gelijkend zijn, anders zijn; tr. 't gelaat veranderen; (oud) vermommen, onkenbaar maken, = **disfrazar.**

desempacar, v. tr. uitpakken; r. bedaren (v. drift).

desempach/ar, v. tr. (de maag) ontlasten; (oud) van de hand zetten, verzenden enz. = **despachar**; r. de beschroomdheid verliezen, vrijmoediger worden; **—o,** m. genezing v. e. indigestie; (oud) verlichting, opluchting, troost, dan = **desahogo**, of: onbevangenheid, dan = **desenfado.**

desempalagar, v. tr. de walg weg-nemen, de eet-lust terug-geven; (het water dat een molen tegenhoudt) laten weg-vloeien.

desempañar, v. tr. uit de luiers doen, van luiers doen verwisselen; (een spiegel enz.) zijn dofheid ontnemen, opwrijven.

desempapelar, v. tr. uit de papieren doen, uitpakken.

desempaquetar, v. tr. uitpakken.

desemparejar, v. tr. schenden (een paar, door één weg te nemen of te breken); iem. aan een persoon van ongelijke stand uithuwelijken; r. een huwelijk doen met iem van ongelijke stand; geschonden worden (b. v. een paar vazen, doordat er één breekt).

desemparentado, a. zonder bloed-verwanten of familie.

desemparvar, v. tr. ('t gedorschte graan) op de dorsch-vloer ophoopen.

desempatar, v. tr. (rechtst.) de staking van stemmen doen ophouden door 't aantal rechters te vermeerderen; de gelijkheid weg-nemen; ont-warren (een zaak); r. staken (stemmen).

desempedrar, v. tr. opbreken (plaveisel, bestrating); *ir desempedrando la calle*, over straat vliegen, ijlen.

desempegar, v. tr. 't pek weg-nemen.

desempeñ/ar, v. tr. lossen (een pand); kwijten (van schuld); zich kwijten van; terugnemen (gegeven woord); iem. helpen om zich ergens uit te redden of door te slaan; r. bij 't stiere-gevecht zich wreken over 't uit-het-zadel-getild-worden door te voet de stier aan te vallen; **—o,** m. inlossing (v. e. pand); kwijting (v. e. belofte, verplichting, schuld); de handeling van **desempeñarse.**

desempeorarse, v. r. herstellen (uit een ziekte).

desemperezar, v. intr. niet meer lui zijn; r. ijverig worden.

desempiolar, v. tr. van de snoer ontdoen (de pooten v. e. valk).

desemplomar, v. tr. van 't lood ontdoen (een baal, een pak).

desempobrecer, v. tr. uit armoede opheffen; r. uit armoede opkomen, minder arm worden.

desempolvar, of **desempolvorar,** v. tr. stoffen, van stof ontdoen; r. of **desempolvorarse,** v. r. zich van stof ontdoen, zich afborstelen.

desemponzoñar, v. tr. v. e. vergiftiging genezen; v. e. hartstocht genezen.

desempotrar, v. tr. weg-rukken wat iets in een muur omsloot, die zaak zelf weg-nemen.

desempozar, v. tr. uit een put halen.
desempulgar, v. tr. ontspannen (een handboog).
desenalbardar, v. tr. van het pak-zadel ontdoen.
desenamorar, v. tr. de liefde of verliefdheid doen ophouden; r. v. e. meening afzien, gevoelens opgeven.
desenastar, v. tr. van het hand-vat ontdoen.
desencabalgar, v. tr. (geschut) van de affuiten nemen.
desencabestrar, v. tr. ont-warren; los-maken van de halster.
desencadenar, v. tr. van de ketting ontdoen; breken (banden van vriendschap a. a.); r. zijn ketens verbreken; uitbarsten, opstuiven.
desencaj/adura, f. = 't volgende; **—amiento,** m. verstuiking; los-raking, ('t) uiteen-vallen of van-elkaar-gaan; **—ar,** v. tr. uit het lid trekken of brengen; ver-stuiken; uiteen-doen, uit-elkaar-halen; uit de kassen laten treden, wijd open-zetten (oogen); uit de scharnieren los-rukken (deur); uit zijn verband halen; r. uit zijn omlijsting of verband los-gaan; misvormd worden (gelaat door ziekte of ongeluk); **—e,** m. (oud) = **desencajamiento; —onar,** v. tr. uit een kist halen; uit een plant-kuip doen, om in de grond over te planten.
desencalabrinar, v. tr. v. e. voor-oordeel of gedachte afbrengen, de bedwelming van dampen of gassen weg-maken; r. (fig.) zijn koppigheid opgeven, weer tot rede komen.
desencalear, v. tr. minder stijf maken, minder strak doen, losser maken.
desencallar, v. tr. weer vlot maken (een gestrand vaartuig).
desencamar, v. tr. uit het hol of nest opjagen (wild).
desencaminar, v. tr. (oud) doen verdwalen a. a. = **descaminar.**
desencant/ar, v. tr. ontgoochelen, onttooveren; **—aracion,** f. opneming der stemmen (bij een verkiezing, door ze uit de „urn" = **cántaro,** te halen); **—arar,** v. tr. (stemmen) opnemen, trekken (bij loterijen); **—o,** m. onttoovering, ontgoocheling.
desencapillar, v. tr. (scheepst.) onttakelen.
desencapotar, v. tr. van de mantel ontdoen; aan den dag leggen, ontdekken; de kop ophalen (v. e. paard); *—las orejas,* de ooren wijd open-zetten, spitsen; *— los ojos,* niet meer pruilen, in 't gelaat zien; r. (fig.) ophelderen, verhelderen, zich ontwolken (voor-hoofd, hemel).
desencaprichar, v. tr. een gril of voor-oordeel wegnemen; r. terug-komen v. e. gril, een dolle verliefdheid a. a.
desencarcelar, v. tr. ontkerkeren, uit de gevangenis ontslaan; (fam.) uit de verlegenheid redden; r. in de vrije lucht gaan; zich los-maken van knellende banden.
desencarecer, v. tr. in prijs verminderen; r. goed-kooper worden.
desencargar, v. tr. (oud) ontladen, afdalen, afschieten, = **descargar.**
desencarnar, v. tr. van het vleesch ontdoen; vernielen, neer-slaan; = **descarnar;** ook de honden afleeren het wild op te eten; (fig. oud) niet meer lief-hebben.
desencasar, v. tr. (oud) = **desencajar.**
desencastar, v. tr. van visch ontdoen, de visch erin verdelgen (rivier, vijver); van insekten zuiveren.
desencastillar, v. tr. (uit kasteel of fort) 't garnizoon verjagen; (uit een bezetene) de duivel drijven; (een gunsteling) in ongenade laten vallen; aan den dag leggen, ontdekken.
desencenagar, v. tr. uit de modder halen.
desencentrar, v. tr. van zijn middel-punt verwijderen.
desencerrar, v. tr. van gevangenschap of opsluiting bevrijden; (fig.) ophelderen, uitleggen, open-leggen.
desencintar, v. tr. van de linten ontdoen.
desenclav/ar, v. tr. ontnagelen (kanon, paard), de spijkers uithalen, los-maken wat vast-gespijkerd was, = **desclavar;** (fig.) iem. met geweld van zijn plaats rukken; **—ijar,** v. tr. van de pinnen ontdoen; (fig.) *—la mano,* los doen laten (uit de hand); *—los dedos,* de ineen-gestrengelde vingers losmaken.
desencog/er, v. tr. uitspreiden, uitrollen; de verdooving of verkleuming weg-nemen; vrijmoediger, ongedwongener maken; r. zich verwarmen, zijn verkleuming of verstijving verliezen; vrij-moedig worden; **—imiento,** m. ontrolling, uitspreiding; ('t) ophouden van verstijving of verkleuming; onbevangenheid.
desencola/dura, f. los-making van wat gelijmd of geplakt is; **—r,** v. tr. los-maken wat geplakt of gelijmd is; r. los-laten, losgaan wat geplakt of gelijmd is.
desencolerizarse, v. r. bedaren (van drift).
desencon/ar, v. tr. de ontsteking eener wond verminderen of weg-nemen; toorn of slecht humeur doen bedaren; alleen zeggen wat men op 't hart heeft; r. niet meer ontstoken zijn (wond); bedaren, beter geluimd worden; **—o,** m. bedaring.
desencord/ar, v. tr. ontsnaren; **—elar,** v. tr. van de touwen of touwtjes ontdoen; uitelkaar-halen (touw).
desencorvar, v. tr. recht-maken, „mes-kant" bezagen (hout).
desencuadernar, v. tr. uit de band nemen, uiteen-halen, = **descuadernar.**
desendemoniar, v. tr. de duivel eruit jagen (bij een bezetene).
desendiablar, v. tr. = 't vorige.
desendiosar, v. tr. vernederen, de hoog-moed fnuiken van.
desendueñarse, v. r. zich ontdoen v. e. „dueña" (geleidster van jonge meisjes en vrouwen).
desenebrar, v. tr. van de draad ontdoen (een naald).
desenfad/eras, f. pl. (fam.) *tener —* de middelen hebben om zich uit de verlegenheid te redden; **—ado,** a. onbezorgd, vroolijk; niet meer boos; ruim; onbeschaamd; **—ar,** v. tr. de ergernis weg-nemen van; de drift doen bedaren van; r. niet meer boos zijn; **—o,** m. vrij-moedigheid; vrij-postigheid, onbeschaamdheid.
desenfajar, v. tr. van band, zwachtel of windsel ontdoen, van de luiers ontdoen = **desfajar.**
desenfaldar, v. tr. wat opgeschort omgeslagen of opgehaald was (rok, broek mouw a. a.) weer neerslaan.

desenfamar, v. tr. belasteren, de eer aanranden, = **disfamar.**
desenfangar, v. tr. van de modder ontdoen.
desenfard/ar, v. tr. (balen of pakken) openmaken ; **—elar,** v. tr. = 't vorige ; **—o,** m. opening van balen of pakken.
desenfilar, v. tr. beschutten voor flank-vuur.
desenfrailar, v. intr. uit het klooster gaan ; (fam.) het juk afschudden, zijn ketens breken; tr. snoeien.
desenfren/acion, f. = **desenfrenamiento ; —ado,** a. teugel-loos, bande-loos ; **—amiento,** m. dolle los-bandigheid, buitensporigheid ; **—ar,** v. tr. van de teugel ontdoen ; r. in woede uitbarsten, opvliegen ; bandeloos worden ; **—o,** m. dolle losbandigheid ; uitbarsting van drift of woede ; — *de vientre,* buik-loop.
desenfundar, v. tr. uit een zak, broek-zak, scheede a. a. trekken of halen.
desenfurecerse, v. tr. bedaren.
desengalanar, v. tr. van de tooi ontdoen.
desenganch/ar, v. tr. los-haken ; uitspannen ; afdanken (soldaat) ; **—e,** m. uitspanning (van paarden).
desengañ/adamente, adv. rond-uit, zonder omwegen : boos-aardig, kwaad-aardig ; **—ado,** a. slecht, leelijk ; ontgoocheld, afkeerig van de wereld geworden ; **—amiento,** m. (oud) = **desengaño ; —ar,** v. tr. uit de dwaling brengen ; ontgoochelen ; de illuzie benemen ; teleur-stellen ; **—ifar,** v. tr. iem. die aan de keel gegrepen is los-maken, bevrijden ; **—o,** m. ontgoocheling, (het) uit de dwaling brengen ; illuzie-beneming, teleurstelling, wat uit de dwaling brengt ; hard verwijt.'
desengarrafar, v. tr. los-laten wat men in de vuist gegrepen heeft.
desengarzar, v. tr. afrijgen, ontsnoeren (kralen enz.)
desengastar, v. tr. uit de kas nemen (edelgesteente), van de kas ontdoen (v. idem).
desengomar, v. tr. ontgommen.
desengoznar, v. tr. uit de hengsels nemen (deur a. a.) = **desgoznar.**
desengrasa/dor, m. werk-tuig om de gezeepte wol te wringen, om stoffen te ontvetten ; **—r,** v. tr. ontvetten, reinigen.
desengrosar, v. tr. dunner maken.
desengrudar, v. tr. los-maken wat geplakt of gelijmd is.
desenhastiar, v. tr. de walg doen ophouden.
desenhebrar, v. tr. van de draad ontdoen (naald) ; ontwikkelen, ophelderen, uitleggen.
desenhechizar, v. tr. (oud) ontheksen, van de beheksing of betoovering genezen.
desenhetra/ble, a. (oud) ontwarbaar ; **—r,** v. tr. (oud) = **desenredar, desenmarañar.**
desenhornar, v. tr. uit een oven halen.
desenjaezar, v. tr. van het tuig ontdoen, onttuigen (paard).
desenjalmar, v. tr. van de **enjalma** (soort pak-zadel) ontdoen.
desenjaular, v. tr. uit de kooi doen.
desenlabonar, v. tr. ontschakelen.
desenlace, m. ontknooping ; los-rijging.
desenladrillar, v. tr. van de vloer-steenen ontdoen.
desenlaza/miento, m. los-rijging ; **—r,** v. tr. los-rijgen ; los-maken ; (fig. oud) onder-scheiden, niet verwarren ; r. zich v. e. verplichting of last ontslaan, los-maken.
desenligar, v. tr. van de lijn ontdoen.
desenlodar, v. tr. van de modder ontdoen.
desenlosar, v. tr. van 't plaveisel ontdoen.
desenlustrar, v. tr. dof maken, bezoedelen, = **deslustrar.**
desenlutar, v. tr. de rouw afdoen, weg-nemen ; vermaken, opvroolijken ; (oud) een gezelschap met droef-geestige gezichten opvroolijken.
desenmarañar, v. tr. ont-warren, in orde brengen.
desenmascarar, v. tr. ontmaskeren.
desenmohecer, v. tr. van de roest ontdoen ; ophelderen, verstaanbaar maken.
desenmordazar, v tr. vol-komen vrijheid van spreken geven, lett. de mond-prop wegnemen.
desenmudecer, v. intr. de tong los-maken, het stil-zwijgen verbreken ; de spraak terugkrijgen.
desenoj/ar, v. tr. de boosheid doen bedaren ; afleiden, opvroolijken ; r. niet langer boos zijn, wat ontspanning of afleiding nemen ; **—o,** m. bedaring ; **—oso,** a. drift-bedarend.
desenredable, a. ont-warbaar.
desenred/amiento, m. ont-warring, ontknooping = **desenredo ; —ar,** v. tr. ont-warren ; duidelijk uitleggen, uiteen-zetten ; uit de modder of uit banden bevrijden (paard) ; r. zich ont-warren, los-maken, bevrijden uit moeilijk-heden : **—o,** m. ont-warring ; ontkoming aan moeilijkheden ; ontknooping.
desenrizar, v. tr. de krullen los-doen, van de krullen ontdoen.
desenrocar, v. tr. v. e. rots werpen.
desenrollar, v. tr. uitrollen = **desarrollar.**
desenroscar, v. tr. uiteen-doen wat ineengekronkeld was.
desensabanar, (fam.) de bedde-lakens ontnemen ; uit de verlegenheid redden.
desensamblar, v. tr. ontbinden, vaneenscheiden, uiteen-halen.
desensañar, v. tr. de woede doen bedaren ; r. bedaren (van woede).
desensartar, v. tr. los-rijgen, afrijgen, lossnoeren (kralen a. a.) ; r. van de snoer losgaan (kralen).
desensebar, v. tr. een levende bok minder vet maken ; ontspannen, wat vrij-af geven ; de smaak van iets weg-maken door iets anders te eten ; r. zijn vet verliezen ; zich wat ontspannen, een luchtje scheppen.
desenseña/nza, f. afleering ; (oud) onwetendheid ; **—r,** v. tr. afleeren, verleeren.
desensillar, v. tr. ontzadelen, afzadelen.
desensoberbecer, v. tr. iemands hoog-moed fnuiken, een toontje lager laten zingen ; r. zijn hoog-moed afleggen.
desensortijado, a. uit het lid, ontwricht.
desentablar, v. tr. van de planken ontdoen die 't paal- of hei-werk omgeven ; in wanorde brengen, in de war schoppen.
desentalingar, v. tr. (de kabel) v. e. anker afdoen.
desentarquinar, v. tr. van de modder ontdoen.
desentend/erse, v. r. zich voor den domme houden, doen alsof men niet verstaat of begrijpt ; **—ido,** a. (oud) onwetend, dom, *darse por desentendido,* doen alsof men niets weet

of begrijpt; zie **ignorante; —imiento,** m. (oud) mis-verstand, dwaling, vergissing; onwetendheid; = **desacierto, despropósito** en **ignorancia.**

desenterra/miento, m. opgraving; **—r,** v. tr. (ie) opgraven; iets verborgens ontdekken; (fam.) afstamming en familie na-snuffelen; aan de vergetelheid ont-rukken, oprakelen; (fam.) *desenterrar los muertos* de dooden uit het graf halen (fig.).

desentido, a. (oud) gek, dom, = **loco, necio.**

desentierramuertos, m. (fam.) kwaad-spreker van dooden.

desentoldar, v. tr. van de uitspansels, over de straten waar een processie voorbij gegaan is, ontdoen; (fig.) ontsieren, onttooien.

desentollecer, v. tr. (oud) de zenuwen uit een toestand van verdooving of zwakte opwekken; de beweging terug-geven (aan een verlamd lid); (fig. oud) uit de verlegenheid helpen.

desenton/acion, f. valsche toon, wan-klank; **—ar,** v. tr. de hoog-moed fnuiken, vernederen; intr. valsch klinken, uit de toon gaan; de stem te hoog verheffen onder 't spreken; r. een ongepaste toon aan-slaan; **—o,** m. valsche toon, wan-klank, = **desentonacion**; (fig.) ook hooge toon, die toorn a. a. te kennen geeft.

desentorcijar, v. tr. uiteen-doen wat gekronkeld, ineen-gedraaid is.

desentornillar, v. tr. los-schroeven.

desentorpecer, v. tr. de verstijving of verdooving weg-nemen; r. zijn verstijving of verdooving verliezen; manieren krijgen.

desentraña/miento, m. (oud) het „zich uitkleeden” ten bate v. e. ander; **—r,** v. tr. de ingewanden uithalen; diep in iets doordringen; r. zich verarmen ten bate v. e. ander, zich voor hem „uitkleeden”.

desentristecer, v. tr. opvroolijken.

desentronizar, v. tr. onttroonen, = **destronar**; ook iemand van zijn gezag berooven.

desentropezar, v. tr. van de hindernissen of bezwaren ontdoen.

desentumecer, v. tr. de verdooving of verstijving weg-nemen; r. het gebruik zijner ledematen terug-krijgen.

desentumir, v. tr. = 't vorige.

desenvain/ar, v. tr. uit de scheede trekken; ontdekken, bloot-leggen; (de klauwen) uitslaan; (fig.) (zijn gevoelens of gedachten) openbaren; **—e,** m. uit-de-scheede-trekken.

desenvelejar, v. tr. de zeilen ontnemen.

desenvendar, v. tr. van de blind-doek of het windsel ontdoen.

desenvenenar, v. tr. van 't venijn of gif ontdoen; een tegen-gift geven tegen.

desenvergar, v. tr. (de zeilen) afslaan, (de ra's) van zeilen ontblooten.

desenvergonzadamente, adv. onbeschaamd, = **desvergonzadamente.**

desenviolar, v. tr. (oud) zuiveren van ontheiliging (kerk).

desenvoltura, f. ongedwongenheid, vrij-moedigheid; vrij-postigheid.

desenvolve/dor, m. iem. belast met huiszoeking of visitatie (lett. uitroller); **—r,** v. tr. uitrollen, los-rollen, los-wikkelen, van de luiers ontdoen; r. zich los-wikkelen; vrijmoediger worden; al te vrij worden.

desenvuelta, f. vrouw van losse zeden of al te vrije manieren.

desenvueltamente, adv. op ongedwongen wijze, vrij-moedig.

desenvuelto, a. losbandig; ongedwongen.

desenyesar, v. tr. van het pleister of de kalk ontdoen.

desenzarzar, v. tr. uit de braam-struiken halen; tot vrede brengen, van de vijanden scheiden; r. uit een leelijke zaak gered worden, van iets heel-huids afkomen.

deseñamiento, m. (oud) gebrek aan onderwijs.

deseñar, v. intr. (oud) teekens geven, met teekens spreken.

deseño, m. (oud), plan, voor-nemen, = **designio.**

deseo, m. verlangen, wensch; *á medida del* —, naar wensch; — *violento*, heftige passie; **—so,** a. verlangend; begeerig.

desequido, a. dor, droog, = **resequido.**

desercion, f. desertie; verzaking; 't afzien v. e. appel (rechtst.).

deserrado, a. (ongebr.) v. e. dwaling teruggekomen.

desert/ar, v. intr. deserteeren; een plaats verlaten waar men gewoonlijk is, zich v. e. gezelschap afscheiden; (rechtst.) een appel opgeven, ervan afzien; **—or,** m. deserteur; — *enemigo*, over-looper; iem. die voor goed een gezelschap verlaat a. a.

deservi/cio, m. ondienst; ontrouw, trouweloosheid jegens zijn souverein; **—r,** v. tr. (oud) een ondienst doen; zijn plicht verzaken jegens zijn vorst.

desescama/cion, f. afschilfering, afpelling; **—r,** v. tr. afschilferen, afpellen.

desescurecer, v. tr. (oud) verlichten, ophelderen, = **aclarar.**

deseslabonar, v. tr. ontschakelen = **deslabonar.**

desespaldacion, f. los-making van de leiboom of van de muur (tuin-bouw).

desespaldar, v. tr. van de lei-boom of muur los-maken (boom, plant); de schouder(s) breken of ontwrichten.

desesper/acion, f. wanhoop; (fam.) *es una* — 't is onuitstaanbaar; **—adamente,** adv. op wanhopige wijze; **—ado,** adv.: *á lo* —, als een wanhopige; **—anzar,** v. tr. de hoop ontnemen, doen wanhopen, zie 't volgende; **—ar,** v. tr. wanhopig maken, de hoop ontnemen; intr. alle hoop verliezen; r. wanhopen, uitermate ongeduldig worden; de hand aan zichzelf slaan.

desestanc/ar, v. tr. de vrije verkoop toestaan v. e. regie-artikel; **—o,** m. of **—amiento,** m. regie ontheffing.

desester/ar, v. tr. van matten of tapijten ontdoen; (fig. fam.) zomer-kleeren aantrekken; (fam.) ook zich scheren; **—o,** m. wegneming der matten of tapijten.

desestim/a, f. (oud): **—acion,** verachting, gering-schatting; verlies van krediet of goede naam; **—ar,** v. tr. niet meer achten; r. zichzelf niet naar verdienste achten, onderschatten.

desestivar, v. tr. verstouwen (lading v. e. schip).

desestopar, v. tr. van 't „werk” of de prop ontdoen.

desfac/cion, f. (oud) vernieling, te-niet-doe-

ning; —**edor,** m. (oud) die te-niet-doet, vernietigt: *desfacedor de agravios y enderezador de tuertos*, hersteller van grieven en opheffer van onrecht (Don Quijote); —**er,** v. tr. (oud) = **deshacer**, te-niet-doen, vernietigen.

desfachat/ado, a. schaamteloos; —**ez,** f. onbeschaamde vermetelheid, onhebbelijkheid.

desfacimiento, m. (oud) schade; vernieling, verwoesting; te-niet-doening.

desfajar, v. tr. ontzwachtelen, van windsels band(en) of gordel ontdoen; de luiers afdoen of los-doen.

desfalc/acion, f. (oud) = **desfalco**; —**ar,** v. tr. afhouden, inhouden (v. e. som); (oud) v. e. plan of meening afbrengen; —**o,** m. afhouding, inhouding, korting (v. e. som).

desfallec/er, v. tr. verzwakken, de krachten verminderen; intr. weg-kwijnen; allengs verzwakken; (oud) = **faltar**, ontbreken a. a.; —**imiento,** m. bezwijming; verkwijning, verzwakking; — *del corazon*, zwakheid van 't hart.

desfamiento, m. (oud) belastering, eer-aanranding, = **disfamacion.**

desfavor/able, a. ongunstig; —**ecedor, -a,** m. f. die tracht te benadeelen of leed aan te doen; a. ongunstig, niet begunstigend; —**ecer,** v. tr. niet langer begunstigen of beschermen; de diensten niet aanvaarden, afstooten, = **desairar**; ook: benadeelen door waarde of verdiensten te verkleinen; niet staan (kapsel, tooi enz.); —**izar,** v. tr. de gunst doen verliezen, uit de gratie brengen, in ongenade doen vallen.

desfechar, v. intr. boog-schieten.

desferra, f. (oud) oneenigheid, tweespalt, = **discordia, disension**; —**r,** v. tr. (oud) van ijzeren beslag of hoef-ijzers ontdoen.

desfertilizar, v. tr. onvruchtbaar maken; r. zijn vruchtbaarheid verliezen.

desfianza, f. (oud) wan-trouwen, = **desconfianza.**

desfigura/cion, f. misvorming, verminking, onkenbaar-making; —**miento,** m. = **desfiguracion**; —**r.** v. tr. mis-vormen, verminken, onkenbaar maken; doen ont-aarden, slecht maken; bederven; r. mis-vormd worden of zich mis-vormen of verminken; geheel van streek raken en 't toonen.

desfijar, v. tr. los-rukken (ook fig.).

desfilachar, v. tr. (oud) uitrafelen = **deshilachar.**

desfila/dero, m. nauwe door-gang of berg-pas; —**diz,** m. (oud) floret- of afval-zijde, = **filadiz**; —**miento,** m. beveiliging voor 't inschieten van 't geschut; —**r,** v. tr. los-rijgen, uit de snoer nemen; (fam.) uitflappen; intr. defileeren, voorbij-trekken (troepen); (volkst.) sterven.

desfile, m. défilé, voorbij-trekking (van troepen).

desflecar, v. tr. uitrafelen.

desflema/cion, f. (het) bevrijden van water; —**r,** v. tr. van water-deelen ontdoen; intr. fluimen, slijm opgeven; r. zijn water-deelen verliezen.

desflocar, v. tr. = **desflecar.**

desflora/cion, f. ('t) afvallen der bloemen; ontmaagding; —**miento,** m. = **desfloracion**; —**r,** v. tr. de bloesem of bloem(en) weg-nemen, doen verwelken, flets of dof maken; ontmaagden; even aanroeren, oppervlakkig behandelen.

desflor/ecer, v. intr. of —**se,** v. r. de bloesem of bloem(en) verliezen; —**ecimiento,** = **desfloracion I**; —**o,** m. afschaving der huiden aan de haar-zijde (bij zeem-touwers).

desfog/ar, v. tr. een uitweg geven (vuur); bot-vieren (een hartstocht, die men lang onder-drukt heeft); v. intr. zich aan zijn woede over-geven, zich luide beklagen; r. zich aan toorn of hartstochten overgeven; —**onar,** v. tr. het zund-gat of de pan breken; (zeet) de steun-stukken (v. e. mast) weg-nemen; —**ue,** m. uitstorting van zijn gal, botviering (van hartstochten); (het) geven v. e. uitweg aan vuur.

desfoliacion, f. ontbladering, val der bladeren.

desfollonar, v. tr. ontbladeren (boomen van de weelderige ranken of over-vloedige bladeren ontdoen).

desfondar, v. tr. de bodem inslaan; (zeet.) de bodem v. e. vaar-tuig door-steken; r. de bodem verliezen.

desforar, v. tr. een privilege dat **fuero** heet opheffen.

desformar, v. tr. mis-vormen.

desforrar, v. tr. van de voering ontdoen.

desfortalecer, v. tr. slechten (vesting-werken), van troepen ontdoen.

desfortificar, v. tr. ontmantelen (een vesting) = **desmantelar.**

desforzarse, v. r. wraak nemen.

desfrena/damente, adv. teugelloos, bandeloos; —**r,** v. tr. van de teugel ontdoen = **desenfrenar**; r. = **desenfrenarse.**

desfruncir, v. tr. (oud) ontplooien, los-vouwen, de vouwen of plooien weg-maken.

desfrut/ar, v. tr. genieten, = **disfrutar**; ook de vruchten eener erfenis plukken; (een terrein) uitputten door er de voortbrengselen van te oogsten, zonder het voldoende te onder-houden; het genot of vrucht-gebruik hebben van; met belastingen over-laden; opbrengen (de grond); *desfrutar á otro*, zijn eigen zaken doen door de invloed of 't gezag v. e. ander; —**e,** m. genot; bezit; = **disfrute.**

desfundar, v. tr. uit zak, broek-zak, scheede a. a. halen, = **desenfundar.**

desgaire, m. gemaakte onverschilligheid of slordigheid; min-achtend air: *al* —, onverschillig-weg, alsof het niets schelen kon.

desgaja/dura, f. breuk v. e. tak waar hij aan de stam vast-zit; —**r,** v. tr. (een tak) afrukken; breken, stuk-maken; verstikken (kiemen van vijandschap); r. los-gaan, in stukken gaan; zich ('t lichaam of de kleeren) verscheuren; (oud) in onmin komen; *se desgajan las nubes*, 't stort-regent.

desgalanar, v. tr. onttooien.

desgalg/adero, m. steilte, steile helling; —**ar,** v. tr. v. e. hoogte werpen; dunner maken (stuk hout, steen, enz.); —**ue,** m. dunner-making (steen, hout enz.).

desgalichado, a. (fam.) slordig gekleed; zonder wereld-kennis.

desgana, f. afkeer, gebrek aan eet-lust; prov. Aragon angst, bezwijming; —**r,** v. tr. de eetlust benemen; tegen-maken, afkeer wekken; r. de eet-lust verliezen; een afkeer krijgen van iets.

desganchar. v. tr. de takken ontrukken.

desgañi/farse, v. r.; —**rse,** v. r.; —**tar-**

se, v. r. uit alle macht, luidkeels schreeuwen.
desgarbado, a. plomp, zonder zwier of bevalligheid.
desgarganillado, a. (oud) slap, week, zonder houding: ook = **desgarbado.**
desgargantarse, v. r. = **desgañitarse.**
desgargolar, v. tr. uitdorschen (hennep).
dasgaritar, v. tr. (zeet.) uit de koers gaan; r. v. e. plan afzien, van idee veranderen; uit de koers gaan.
desgarra/do, a. onbeschaamd, onhebbelijk, driest; **—dor,** a. verscheurend, hart-verscheurend; **—dura,** f. (oud) = **desgarro; —miento,** m. verscheuring; **—r,** v. tr. verscheuren, ook (fig.) 't hart, de ooren; r. zich verwijderen, iemands nabijheid vermijden; zich aan uitspattingen over-geven.
desgarro, m. scheur; verscheuring; onbeschaamdheid, driestheid; opsnijderij, snoeverij; **—n,** m. groote scheur, openrijting, afhangende lap.
desgasificar, v. tr. ontgassen (vloei-stof).
desgast/ador, a. (oud) verkwistend; **—ar,** v. tr. verteren, opmaken; verstompen; beknagen, dun maken; (oud) verduisteren (gelden); (fig.) bederven, slecht maken; — *la comida,* de spijs-vertering bevorderen; — *los humores,* de sappen verdunnen; r. verzwakken; **—e,** m. afknaging, verdunning.
desgatar, v. tr. ontdoen van de plant genaamd **cataire,** (katte-kruid).
desgaznatarse, v. r. = **desgañitarse.**
desglos/ar, v. tr. van „glossen" of verklarende aanteekeningen ontdoen; (rechtst.); bladen (uit een gerechtelijke akte) weg-nemen; **—e,** m. uitwissching of schrapping eener „glosse" of verklarende aanteekening; doorhaling (eener hypoteek).
desgoberna/do, a. geen orde op zijn zaken houdend; uit-elkaar, onklaar; **—dura,** f. afbinding der aderen (bij paarden); **—r,** v. tr. in de war sturen (een administratie, beheer); uit het lid trekken, ontwrichten; afbinden (aderen bij paarden); slecht besturen (schip); r. belachelijke bewegingen maken onder 't dansen of loopen (met opzet).
desgobierno, m. wan-beheer; wan-gedrag; ader-afbinding (bij paarden).
desgolletar, v. tr. de hals afslaan (v. e. flesch), 't boven-eind breken (v. e. vaas); r. (fig.) afdoen wat aan de hals hindert (das, boord).
desgomar, v. tr. ontgommen.
desgonzar, v. tr. = **desgoznar;** (fig.) uit elkaar nemen.
desgorrarse, v. r. zijn hoed a. a. afnemen.
desgotar, v. tr. (oud) laten uitdruipen.
desgoznar, v. tr. uit de hengels of scharnieren nemen (deur a. a.); r. uit de hengsels gaan; (fig.) onnatuurlijke lichaams-verwringingen doen.
desgracia, f. ongeluk; tegen-spoed; ongenade; onbevalligheid; ongevalligheid; ongesteldheid; *caer en —,* in ongenade vallen; *correr con —s,* tegen-spoeden hebben; *por —,* ongelukkiger-wijze; **—damente,** adv. ongelukkig, ongelukkigerwijze; **—do,** a. uit de gunst, in ongenade; on-bevallig, plomp; on-gelukkig, ellendig; *estar —,* tegen-loopers hebben, „wanboffen"; (oud) onwel zijn; *ser desgraciado,* ongelukkig zijn; **—r,** v. tr. de gunst opzeggen, niet meer begunstigen; (oud) mishagen, boos maken; intr. mis-lukken, vroeg aan zijn eind komen, = **malograrse;** r. met iem. breken, zich zijn ongenade op de hals halen; onwel zijn; verbasteren, ont-aarden, zijn geschiktheid verliezen; niet slagen; = **malograrse;** onbruikbaar worden (paard).
desgrad/ar, v. tr. (oud) degradeeren, uit een amt ontzetten, = **degradar;** ook: mishagen, = **desagradar; —o,** m. (oud) onvriendelijkheid, ongenoegen, = **desagrado;** *á —,* ten ongenoegen; **—uar,** v. tr. = **desgradar.**
desgramar, v. tr. van 't honds-gras zuiveren (veld); (uitristen, uitkorrelen; doppen, pellen; van de tros afdoen (b. v. druiven).
desgranar, v. tr. uitdorschen, uitkorrelen, van de druiven of bessen ontdoen; (fam.) dood maken; (fam.) rond-strooien; r. loskorrelen, de bessen of druiven los-laten; verslijten (pan v. e. vuur-wapen).
desgranzar, v. tr. wannen, zeven, ziften; verf fijn-maken.
desgras/ar, v. tr. van vet of vlekken zuiveren, ontvetten, = **desengrasar; —e,** m. uitgedreven vet-deelen; vet bewaard voor verschillende toebereidingen.
desgravámen, m. lossing (van hypoteken), verlichting (van belastingen).
desgreña/do, a. met verwarde haren; (fig) droevig, ontsteld; **—r,** v. tr. de haren in de war brengen, los laten hangen; r. het kapsel los-maken, zich de haren in de war maken.
desguarnecer, v. tr. onttooien, v. e. versiering ontdoen; van krijgs-volk of -voorraad ontblooten; een stuk weg-nemen en zoo onklaar maken (gereedschap, wapen-rusting a. a.); onttuigen, aftuigen (paard, muil-ezel).
desgua/zar, v. tr. bewerken (hout), afschaven; **—y,** m. prov. Aragon, snipper, afgesneden stukje, = **retal.**
desguince, m. papier-werkers-mes om de lompen te snijden.
desguindar, v. tr. (zeet.) strijken, neer-laten (de zeilen a. a.); r. zich laten neer-glijden, snel dalen.
desguinzar, v. tr. de lompen snijden (in een papier-molen).
desguiñapado, a. in lompen gehuld.
desguisado, a. (oud) over-matig, onevenredig, = **desaguisado.**
desgust/ar, v. tr. onaangenaam aandoen, mishagen, tegen-staan, = **desgustar; —o,** m. onaangenaamheid, ongenoegen, = **disgusto; —oso,** a. onaangenaam, onsmakelijk, = **disgustoso.**
deshabido, a. (oud) ongelukkig, = **desventurado, infeliz;** ook: eerloos, dan = **infame.**
deshabita/do, a. onbewoond; **—r,** v. tr. verlaten (huis, stad, land); (oud) ont-volken, de bevolking naar elders over-brengen.
deshabitua/cion, f. ont-wenning, aflegging eener gewoonte; **—r,** v. tr. ont-wennen; r. zich ont-wennen.
deshabitud, f. ongewoonte.
deshacedor, m. alleen in: *deshacedor de agravios,* hersteller van onrecht.
deshacendado, a. niet gezegend met aardsche goederen; die zijn fortuin verloren heeft.
deshacer, v. tr. vernietigen, verbreken: te-

niet-doen; verslaan; omver-werpen, neerslaan; uitwisschen, uit-schrappen; afschaffen; verkwisten; smelten; opheffen (een bepaling, wet a. a.); in stukken verdeelen; oplossen; verminderen, verlichten; afdanken (troepen); dunner maken; — *agravios*, onrecht herstellen; — *la lanza*, niet goed mikken met de lans; — *la mudanza*, een dans-pas of figuur in tegenover-gestelde richting herhalen; r. zich ontdoen (van wat hindert), weg-zenden, afdanken; door een verlangen gekweld worden; zich met heftigheid recht-vaardigen; verdwijnen, optrekken; te veel drukte of toewijding toonen, opgaan in; weg-smelten; vorm of vastheid verliezen; —*se como la sal en agua*, smelten als sneeuw voor de zon (lett. als zout in water); —*se en lágrimas*, weg-smelten in tranen; —*se en vano*, zijn neus stooten (tevergeefs koppig zijn met iets); —*se*, ook: zichtbaar afvallen, mager worden.

deshacimiento, m. de handeling van **deshacer**; (oud) ongerustheid, opwinding; wegsterving van liefde, = **desvivimiento.**

deshaldo, m. (het) scheren der schapen in Maart.

deshambr/ear, v. tr. (oud) de honger stillen; **—ido,** a. (oud) uitgehongerd, uitgeput.

desharrapa/do, a. haveloos, met lompen bedekt; **—miento,** m. haveloosheid, armoede, lompen-plunje; **—r,** v. tr. verscheuren, in flarden scheuren.

deshebillar, v. tr. los-gespen, van de gespen ontdoen.

deshebrar, v. tr. uitrafelen; goud of zilver in draden uittrekken; in zeer dunne plakjes snijden.

deshech/a, f. neder-laag; voor-wendsel, veinzerij; refrein v. e. lied, herhaling v. e. oude dans-pas; eervolle aftocht; losse haren; —**izar,** v. tr. onttooveren, de betoovering of bebeksing ontnemen; **—izo,** m. onttoovering; **—o,** a. hevig, onstuimig (wind, storm a. a.) *fuga deshecha*, over-haaste vlucht; m. afval, wat verloren gaat; **—ura**, f. (oud) = **deshacimiento,** waarvoor men **deshacer** zie.

deshela/dura, f. dooi; ontdooiing; **—r,** (ie) v. tr. ontdooien, doen smelten wat bevroren is; aanmoedigen; (oud) door een anders bescherming over de fortuin zegevieren; intr. dooien; *deshiela*, het dooit; r. ontdooien, smelten.

desherbar, (ie of ye) v. tr. van onkruid ontdoen, wieden.

desher/edacion, f. ont-erving; ont-ervings-akte; (het) onterfd-zijn; (het) ontbreken van erfgenamen, = **desherencia; —edamiento,** m. (oud) = 't vorige; **—edar,** v. tr. ont-er-ven; zijn gunst ontzeggen; r. zoo handelen dat men een erfenis verliest; verbasterd zijn, niet de eigenschappen der voor-ouders hebben; **—encia,** f. ont-erving; (het) ontbreken van erfgenamen; ('t) aan de staat vervallen eener erfenis wegens 't ontbreken van erfgenamen.

deshermanar, v. tr. broeders of zusters in onmin met elkaar brengen; schenden (dingen waarvan een paar voor-komt); r. zich niet als broeders of zusters gedragen; geschonden worden (een paar, b. v. een paar vazen).

desherra/dura, f. paarde-ziekte door het niet beslagen zijn (aan de hoeven); **—r,** (ie) v. tr. de boeien, ijzers, boei-ijzers, afdoen; r. zijn hoef-ijzers verliezen (paard).

desherrumbrar, v. tr. van roest ontdoen.

deshiel/amiento, m. kruiing van 't ijs; ontruiming (eener haven door al de leege schepen eruit te laten gaan); **—o,** m. kruiing van 't ijs; dooi

deshijado, m. (oud) kinderloos.

deshilachar, v. tr. uitpluizen, uitrafelen (weefsel), er pluksel van maken; r. uitrafelen.

deshil/adiz, m. floret- of afval-zijde = **filadiz**; **—ado,** m. uitrafeling eener stof om die à jour te borduren; **—ado,** a. achter-elkaar-aan marcheeren (één voor één): *á la deshilada*, de een achter de ander; (fig.) geniepig; **—ar,** v. tr. uitrafelen, uitpluizen; in plakjes snijden; een zwerm oude bijen afscheiden, door hun een nieuwe korf te geven; r. uitrafelen, afrafelen; **—o,** m. afrafeling, uitrafeling; afscheiding v. e. oude zwerm bijen in een nieuwe korf.

deshilvanar, v. tr. een rijgsel los-tornen.

deshincar, v. tr. uitrukken (spijker uit een muur a. a.).

deshincha/r, v. tr. een zwelling verminderen of doen ophouden; luchten wat men op 't hart heeft en daarbij uitvaren; r. zijn zwelling verliezen, minder gezwollen worden; de drift afleggen, de geest ontspannen; niet meer „opgeblazen" zijn; **—zon,** f. vermindering of ophouding van 't zwellen; slinking v. e. gezwel.

deshoja/dura, f. (oud) ('t) doen afvallen der bladeren; tijd van 't afvallen der bladeren; bladerloosheid; ontbladering; het „strippen" van tabak (de kanten weg-nemen); **—miento,** m. = 't vorige; **—r,** v. tr. ontbladeren, „strippen" (tabak, d. i. de kanten eraf doen); bederven, doen verwelken; intr. de bladeren verliezen; r. ontbladerd raken.

deshoje, m. = **deshojadura**.

deshollejar, v. tr. pellen, schillen.

deshollina/dor, m. schoorsteen-veger, schoorsteen-bezem; (fam.) nieuwsgierige die alles opmerkt; **—r,** v. tr. vegen (de schoorsteen): (fam.) schoone kleeren aantrekken; schoonmaken; (fam.) bespionneeren, begluren, oplettend en nieuws-gierig waar-nemen.

deshonest/ar, v. tr. ont-eeren, belasteren; (oud) mis-vormen, leelijk maken; r. zichzelf te kort doen, zijn eigen waardigheid uit het oog verliezen; **—idad,** f. gemeenheid; onfatsoenlijkheid; on-tuchtige daad of woorden; **—o,** a. gemeen, onfatsoenlijk, onwel-voegelijk; (oud) strijdig met de rede of aangenomen ideeën; (oud) onbeleefd, onnet.

deshonor, m. on-eer; ont-eering; verlies van krediet of goede naam; smaad, beleediging, hoon; **—ar,** v. tr. ont-eeren; in eer en goede naam aanranden; berooven v. e. eere-post of van eer-bewijzen; r. = **deshonrarse.**

deshonra, f. on-eer, discrediet; ont-eering van vrouw of meisje); ongeoorloofde gemeenschap met een vrouw; (oud) gebrek aan eerbied; *tener á* —, ont-eerend en schandelijk achten; **—buenos,** m. lasteraar; iem. die ont-aard is van zijn voor-ouders; **—damente,** adv. op on-eer-volle wijze; **—r,** v. tr. ont-eeren; in on-eer of discrediet brengen; honen, beleedigen, min-achten; (vrouw of meisje) ont-eeren; r. zijn eer verliezen, in oneer komen.

deshonros/amente, adv. op ont-eerende, niet eervolle wijze; **—o,** a. ont-eerend, oneer-vol; schandelijk, smadelijk.
deshora, f. ongelegen uur; vergevorderd nachtelijk uur; *á deshora,* te ongelegener tijd; (oud) op-eens, onverwachts; *venir á deshora* of *á deshoras,* ongelegen komen; — **do,** a. op ongelegen tijd komend, ongelegen; = **intempestivo.**
deshornar, v. tr. uit de oven halen.
deshospeda/do, a. (oud) dakloos, onbehuisd; **—miento,** m. on-gast-vrijheid, weigering v. gast-vrijheid.
deshuesa/do, a. zonder beenderen, zonder botten; **—r,** v. tr. van de botten ontdoen.
deshumano, a. (oud), onmenschelijk, = **inhumano.**
deshumedecer, v. tr. drogen, de vochtigheid weg-nemen; r. drogen, zijn vocht verliezen.
deshumillar, v. tr. uit vernedering opheffen; r. zich krachtig opheffen uit vernedering.
desiderable, a. (oud), begeerlijk, te verlangen, of te begeeren, = **deseable.**
desidi/a, f. vadsigheid, luiheid; on-achtzaamheid; **—oso,** a. lui, vadsig; vuil, smerig op lichaam en kleederen.
desierto, m. woestijn, wildernis; a. ontvolkt, verlaten.
disigua/cion, f. aanduiding, arnwijzing; bestemming; **—r,** v. tr. aanduiden, aanwijzen, (ook voor een amt); benemen, (een plan) maken; **—tivo,** a. aanwijzend, aanduidend.
design/io, m. voor-nemen, plan; **—o,** m. (algebra) verandering van teeken; a. (algebra) verschillende teekens hebbend.
desigual, a. ongelijk, niet gelijkend; oneffen, hobbelig (weg); (oud) over-matig, = **excesivo** of **extremado**; (fig.) moeilijk te bereiken, gevaarlijk; (fig.) onbestendig, veranderlijk; **—ar,** v. tr. ongelijk maken; niet meer bij-elkaar-passend maken; r. overtreffen, uitmunten in verdienste, deugd enz.; — **dad,** f. ongelijkheid, onderlinge afwijking; onbestendigheid van karakter; onrecht; oneffenheid, hobbeligheid (van terrein enz); ongestadigheid (der tijden, van 't weer); — **mente,** adv. ongelijkelijk, op ongelijke wijze; wreed.
desilusionar, v. tr. een illuzie benemen, ontgoochelen, uit de droom helpen; ontnuchteren (fig.); r. zijn illuzies verliezen; ontnuchterd worden (fig.).
desimaginar, v. tr. uit de geest wisschen, uit de herinnering weg-wisschen; uit het hoofd praten; onmogelijk achten.
desimpresionar, v. tr. ontgoochelen, de oogen openen, uit de droom helpen.
desinclinacion, f. afkeer, ongenegenheid.
desinclinar, v. tr. een neiging weg-nemen; tegen maken.
desincorpora/cion, f. uittreding, los-making uit een korps of lichaam; ontbinding (van troepen); afdanking; **—rse,** v. r. zich afscheiden, niet meer een korps of lichaam vormen.
desindiciar, (rechtst,) de aanwijzingen, de vermoedens te-niet-doen.
desinencia, f. (spraakk.) uitgang.
desinfartar, v. tr. ontspannen, op-luchten.
desinfatuar, v. tr. van inbeelding genezen; minder ingebeeld maken.
desinfeccion, f. ontsmetting; het wegnemen der besmetting.
desinficiona/miento, m. het ontsmetten; ontsmetting; **—r,** v. tr. ontsmetten.
desinflamar, v. tr. ontsteking weg-nemen van; r. slinken, niet meer ontstoken zijn; minder vurig zijn, niet meer door dolle passie bezeten zijn.
desinflar, v. tr. de zwelling doen slinken, weg-nemen.
desinquietar, v. tr. ongerust maken = **inquietar.**
desinsacula/cion, f. opneming der stemmen uit de stem-„urn"; **—r,** v. tr. uit de stem-„urn" nemen (de stem-briefjes).
desinterés, m. belangloosheid; **—ado,** a. belangeloos; **—amiento,** m. = **desinterés**; **—ar,** v. intr. (oud) geen belang in iem. stellen.
desintestinar, v. tr. (oud) van ingewanden ontdoen (gevogelte) enz.
desinvernar, v. intr. uit de winter gaan.
desinvertir, v. tr. (mil) een troepen-beweging te-niet-doen, om de eerste slag-orde te herstellen; een finantiëele operatie niet laten door-gaan, de fondsen terug-nemen die ermee gemoeid waren.
desiñ/ar, v. tr. (oud) een plan vormen, = **designar**; (oud) ook: teekenen, zie **diseñar**; **—o,** m. (oud) = **designio**, (oud) ook: teekening, = **diseño,**
desipiencia, f. (oud) onkunde, = **insipiencia.**
desist/encia, f. (oud) = 't volgende; **—imiento,** m. 't afzien van iets, 't niet langer vol-houden; **—ir,** v. intr. afzien van iets, opgeven; ophouden; (rechtst.) afstand doen.
desjarr/etadera, f. instrument waar-mee men het knie-gewricht der stieren door-snijdt, om ze weerloos te maken; **—etar,** v. tr. het knie-gewricht door-snijden; de pas afsnijden (fig.); uitputten door veel aderlaten; *desjarretar el ciervo,* het hert met de hartsvanger afmaken (door 't de knie-pees door te snijden of een slag boven de schouders toe te brengen); **—ete,** m. het afsnijden v. de kniepees; (oud) *tocar á desjarrete,* het signaal blazen dat de stier afgemaakt moet worden door de knie-pees door te snijden.
desjugar, v. tr. het sap uitknijpen, uitpersen.
desjunta/miento, m. (oud), scheiding, ontbinding, = **desunion, separacion**; **—r,** v. tr. vaneen scheiden, ontbinden.
desjurar, v. tr (oud) zijn eed intrekken.
deslabonar, v. tr. ontschakelen, de schakels losdoen (v. e. ketting); de knoopen of handen van iets breken, vaneen-scheiden, uit-elkaardoen; r. zich van iem. los-maken, geen omgang meer met hem hebben.
desladrillar, v. tr. de vloer-steenen opbreken van, = **desenlabrillar.**
deslamar, v. tr. van de modder ontdoen.
deslánguido, a. (oud) zwak, uitgeput.
deslardarse, v. r. vermageren.
deslastr/aje, m. (zeet.) (het) weg-werpen van de ballast; **—ar,** v. tr. (zeet.) van de ballast ontdoen; **—e,** m. (zeet.) = **deslastraje,**
deslat/ar, v. tr. van de latten ontdoen (dak); (oud) afschieten = **disparar**; **—e,** m. (oud) afschieting, knal = **disparo** en **estallido.**
deslava/do, a. (fig.) onbeschaamd, = **descarado**; **—dura,** f. (oud) oppervlakkige vluchtige wassching; ('t) bleeker of zwakker maken door aan vocht bloot te stellen; —

miento, m. (oud) onbeschaamdheid = **descaro;** —**r,** v. tr. vluchtig wasschen of reinigen; (een kleur) over-matig verdunnen; (een stof) bleeker maken door aan vocht bloot te stellen; r. bleek worden (kleur); —**zar,** v. tr. = **deslavar.**
deslayo, m. (oud) alleen in een bijwoord; (oud) *en deslayo*, éen voor éen achter elkaar, = *á la deshilada.*
deslazar, v. tr. los-maken, los-strikken, = **desenlazar.**
desleal, a. on-trouw, trouweloos; —**tad,** f. on-trouw, trouweloosheid, verraad; afval.
deslech/ar, v. tr. (de zijde-wormen) ontdoen van hun leger (over-blijfselen van bladeren enz); —**igar,** v. tr. van de knoppen ontdoen; —**o,** m. prov. Murcia: het weg-nemen van 't leger der zijde-wormen; —**ugar,** v. tr. van de ranken of knoppen ontdoen; —**uguillar,** v. tr. = **deslechugar.**
deslei/do, a. (oud) zwak, week; —**dura,** f. oplossing, aanlenging; —**r,** v. tr. oplossen, aanlengen.
deslendrar, v. tr. van neeten zuiveren (het hoofd).
desleng/uado, a. zonder tong; vuil-bekkig, vuil in de mond; kwaad-sprekerig; —**uamiento,** m. gebabbel, achter-klap; —**uar,** v. tr. de tong uitrukken; r. onbeschaamd praten, onhebbelijke taal uitslaan; —**ñetar,** v. tr. van 't mond-stuk ontdoen (blaas-instrument).
desliar, v. tr. los-maken, open-maken (pak).
desligar, v. tr. los-knoopen, los-maken; ontwarren, uitleggen; vrij-spreken van geestelijke censuur; van windsels of zwachtels ontdoen; *desligar los espiritus*, de kwade geesten bezweren; *desligar el maleficio*, de betoovering weg-maken.
deslinajar, v. tr. (oud) verachten, vernederen, = **menospreciar, envilecer.**
deslind/ar, v. tr. begrenzen, van grens teekenen voor-zien; duidelijk omschrijven of bepalen; —**e,** m. begrenzing: meting (van land).
desliñar, v. tr. van noppen ontdoen (laken).
desliz, m. gelijding, uitglijding, slipping; menschelijke broosheid; ('t) weg-loopen van 't kwik bij zilver-zuivering; —**able,** a. wat uit kan glijden, wat slippen of glibberen kan; —**adero,** m. glibberige plaats, weg; glibberbaan; —**adero** of —**adizo,** a. glibberig, glad; —**amiento,** m. uitglijding, glijding, slipping; —**ar,** v. intr. glijden, uitglijden, slippen, glibberen; over iets heen glijden of glippen (fig.); r. glijden, zich laten glijden; bij ongeluk iets verkeerd zeggen of doen.
desloar, v. tr. mis-prijzen, laken.
deslocar, v. tr. (oud) uit het lid trekken, ontwrichten; uit-elkaar nemen, = **dislocar.**
deslomar, v. tr. de lendenen breken; afbeulen; r. (fig.) zich afbeulen; *no se deslomará*, hij zal zich niet hoeven af te beulen.
desloor, m. (oud) verwijt, laking, = **vituperio.**
desluc/ido, a. (fig.) die zonder eer of voordeel het slacht-offer van iets is; smakeloos, onbevallig; —**imiento,** m. dofheid, duisterheid, gebrek aan glans; on-eer, schaamte over een neder-laag, een niet-slagen; —**ir,** v. tr. verduisteren, de glans of schittering doen tanen van; bekladden, afbreken.
deslumbr/amiento, m. verblinding; verrassing; duizeling; —**ar,** v. tr. verblinden; door schittering overweldigen; —**e,** m. (oud) = **deslumbramiento,** (oud) ook = **vislumbre,** flauwe schijn; flikker-glans.
deslustr/ar, v. tr. de glans of schittering verminderen of weg-nemen; iemands naam bekladden; —**e,** m. vlek, verdoffing van glans; on-eer, smet op de goede naam; —**oso,** a. ont-eerend; verdoffend.
deslutar, v. tr. van de kit- of kleef-stof ontdoen, die een vat afsloot, dat op 't vuur moet gelegd worden.
desmadeja/do, a. week, laf, slap, zonder kracht of sierlijkheid; —**miento,** m. slapheid, matheid; nonchalance, smakeloosheid; —**r,** v. tr. verzwakken, kracht en moed neer-slaan; r. nonchalant alles langs zijn kant laten gaan; kracht en moed missen.
desmajolar, v. tr. de jonge stekken (der wijn-stokken) uitrukken; (de schoen-banden of veters) los-doen.
desmalingrar, v. intr. (oud) kwaad-spreken. = **murmurar.**
desmallador, m. (Zig.-taal) ponjaard.
desmamar, v. tr. spenen, = **destetar.**
desmamonar, v. tr. de water-loten der boomen weg-snijden enz.
desmamparar, v. tr. (oud) een post verlaten = **desamparar.**
desman, m. wan-gedrag; ongeluk; muskusrat; —**ar,** v. tr. in verwarring brengen, (een kudde, door vee af te zonderen); r. zich van de kudde afscheiden.
desmancebar, v. tr. een ongeoorloofd samenleven van man en vrouw beletten of doen ophouden; r. niet langer in concubinaat samen-leven.
desmand/ado, a. afgezegd, afgekommandeerd; buiten de regel; ongehoorzaam = **desobediente;** —**amiento,** m. tegen-bevel, afzegging; regelloosheid, ongehoorzaamheid; —**ar,** v. tr. afzeggen, afkommandeeren; herroepen (legaat); zich te buiten gaan, door drift laten mee-slepen; de onbeschaamdheid hebben (om ...); r. het vaandel verlaten, zich van de kudde afscheiden; —**o,** m. = **desmandamiento;** —**ufar,** v. tr. van de ingewanden ontdoen (slacht-vee).
desmanear, v. tr. van de kluisters ontdoen (paard).
desmang/ar, v. tr. van heft of hand-vat ontdoen; —**ue,** m. (ook **desmangamiento**), weg-neming van 't heft of handvat.
desmanotado, a. linksch, onhandig.
desmantela/do, a. verlaten, van zijn meubels beroofd, slecht ingericht (huis); afgetakeld (schip); zonder masten; ontmanteld (vesting); —**r,** v. tr. slechten (vesting-werken, wallen); verlaten, verwaarloozen; van de masten ontdoen, aftakelen.
desmaña, f. onhandigheid; lafheid, ledig-gang; —**do,** a. onhandig; lui, die nergens voor deugt; —**r,** v. tr. (oud) beletten, (ver)hinderen, = **estorbar, impedir.**
desmarañar, v. tr. ont-warren enz. = **desenmarañar.**
desmarcar, v. tr. van de merken ontdoen.
desmaridar, v. tr. (oud) scheiden (gehuwden) = **descasar.**
desmarojar, v. tr. van maren-takken ontdoen (olijf-boomen).

desmarrido, a. zwak, kwijnend; bedroefd, treurig; r. mager worden, verzwakken; bedroefd worden, zich bedroeven.
desmatar, v. tr. van onkruid ontdoen, wieden.
desmay/adamente, adv. op zwakke, weeke wijze; kwijnend, moedeloos; **—ado**, a. bleek (kleur), in zwijm; zwak; **—amiento**, m. (oud) = **desmayo**; **—ar**, v. tr. in zwijm doen vallen; ontmoedigen, neer-slaan; intr. zich laten neer-slaan; r. bezwijmen, flauw vallen; **—o**, m. bezwijming, flauwte; neerslachtigheid, ontmoediging.
desmazala/do, a. (fig.) zwak, laf, die geen stand kan of wil houden; van streek, uit het veld geslagen; **—r**, v. tr. in de war brengen, uiteen-doen, wan-ordelijk maken = **descomponer** en **embrollar.**
desmedid/a, f onevenredigheid, wanverhouding; maatloosheid; **—o**, a. mateloos, over- of boven-matig; r. van regel of verstand afwijken.
desmedr/ado, a. krom en onder-gebleven (boom); afgenomen, verminderd; **—ar**, v. tr. beschadigen, benadeelen; intr. afnemen, verminderen; r. van zijn goed of mooi voor-komen verliezen; **—o**, m. verlies, schade, vermindering.
desmejora, f. achteruit-gang, verslechtering, verergering; **—miento**, m. = **desmejora**; **—r**, v. tr. verslechteren, beschadigen; r. achteruit-gaan, slechter worden (gezondheid a. a.).
desmelar, v. tr. van de honing ontdoen (bijekorven).
desmelena/do, a. met verwarde of los-hangende haren; **—r**, v. tr. (de haren) los laten hangen, in de war brengen.
desmembra/cion, f.; **—dura**, f. (oud); **—miento**, m. ontbinding, uiteen-valling, verminking; **—r**, v. tr. ontleden, verminken; uiteen-nemen, in stukken deelen; ontbinden.
desmemor/ado, a. (oud) = **—iado**, a. geheugenloos, vergeetachtig; **—iarse**, v. r. vergeten, het geheugen, de herinnering verliezen.
desmenguar, v. intr. (oud) afnemen, minderen, = **menguar**, verlies lijden in fortuin, krediet, verdienste a. a.; tr. verminderen, ontnemen, onttrekken.
desmenti/da, f. logenstraffing; brutale tegenspraak (waarbij men iets heet liegen); **—r**, v. tr. logenstraffen, heeten liegen; anders doen dan men zegt te zullen doen (= *desmentir sus palabras*); verloochenen; *desmentir el camino*, een verkeerde weg inslaan; r. wordt gezegd v. e. gebouw waarvan de degelijkheid slechts schijnbaar was; in strijd met zichzelf handelen, zich verloochenen.
desmenuzar, v. tr. kruimelen, vergruizen, vergruizelen, in kleine stukjes hakken.
desmeollar, v. tr. van 't merg of de „kruim" ontdoen (been, brood a. a.).
desmerec/edor, -a, m. f. die niet langer waardig is, niet meer achting verdient; **—er**, v. intr. niet langer waardig zijn, niet meer verdienen; **—imiento**, m. blaam, wangedrag, 't tegenover-gestelde van verdienste.
desmesura, f. buitensporigheid, gebrek aan maat; aanstootelijkheid; **—do**, a. kolossaal; boven-matig; (oud) onwelvoegelijk, aanstootelijk; **—r**, v. tr. in wan-orde brengen, van streek brengen; r. on-ingetogen optreden, zich te buiten gaan.
desmezclar, v. tr. uiteen-doen (wat gemengd is).
desmigajar, v. tr. of **desmigar**, v. tr. verkruimelen.
desminuir, v. tr. verminderen = **disminuir.**
desmiramiento, m. (ongebr.) gebrek aan voorkomendheid of welwillendheid.
desmirriado, a. (volkst.) mager, schraal, „piepsch".
desmoca/dero, m. snuiter (voor kaars); **—r**, v. intr. (oud) de neus snuiten; tr. (een kind) de neus snuiten.
desmoch/ar, v. tr. een bovenste uiteinde (horens, takken a. a.) afsnijden; verminken; (misbruiken) afschaffen; „toppen"; snoeien; **—adura**, f. of **—e**, m. verminking, afgesneden, overtollige takken; **—o**, m. wat van boven afgenomen of gesneden is; snoeisel, afgesneden takken.
desmoderado, (oud) onmatig, boven-matig. = **desmedido** of **inmoderado.**
desmogar, v. intr. afvallen, zich vernieuwen (gewei v. e. hert).
desmolado, a. kiesloos, zonder kiezen.
desmoldar, v. tr. uit de vorm nemen; r. de vorm verliezen die iets in de „vorm" aangenomen had.
desmont/ar, v. tr. rooien, (grond) schoonmaken; (aarde) vervoeren, weg-halen; (vuurwapen) in de rust zetten; van zijn rijdier berooven; uiteen-doen; het bovenste deel v. e. gebouw omver-halen; intr. uitstappen, afstappen, „afstijgen" (van rijtuig of paard); r. onklaar worden, uit-elkaar-gaan (machine); uitstappen, afstappen (van rijtuig of paard); **—e**, m. wat men bij 't schoon-maken of rooien v. e. terrein weghaalt; ontbossching, ont-wouding; uit-een-haling of onklaar-making (eener machine); **—erado**, a. ontmutst; **—erar**, v. tr. van het bovenste, het pruikje ontdoen.
desmoñar, v. tr. de haar-toet afsnijden of uit-elkaar-halen.
desmoraliza/cion, f. verontzedelijking, onzedelijke invloed, zeden-bederf; **—dor, -a**, m. f. zeden-bederver; **—r**, v. tr. verontzedelijken, de zeden bederven; neer-slaan, ontmoedigen.
desmorona/dizo, a. wankelend, op 't punt van om te vallen; **—r**, v. tr. langzamerhand vernielen; r. in puin vallen.
desmostarse, v. r. fermenteeren, gisten (wijn).
desmotadera, f. nopster, werk-vrouw die 't laken „nopt"; gereedschap daarvoor.
desmot/ador, m. nopper enz.; (Zig.-taal) roover, die kleeren afrooft; **—ar**, v. tr. noppen; (Zig.-taal) voorbijgangers van hun kleeren berooven..
desmote, m. „noppen" van laken.
desmueble, m. ontmeubeling.
desmuelo, m. verlies of ontbreken der kiezen.
desmugrador, m. ontvetter, werk-tuig om de gezeepte wol te wringen.
desmu‸erar, v. fr. van zijn vrouw scheiden (man).
desmullir, v. tr. hard maken wat week en mollig was.
desmura/dor, m. prov. Asturië: goede mui-

ze-kat; **—r,** v. tr. de muren eener stad of vesting neer-halen, ontmantelen; prov. Asturië; ratten of muizen vangen.
desnacionalizar, v. tr. inlijven, ont-nationalizeeren; r. zijn nationaal karakter, zijn onafhankelijkheid a. a. verliezen, zich aan een vreemde mogendheid over-geven.
desnariga/do, a. zonder neus of met zeer kleine (mop-)neus; **—r,** v. tr. ont-neuzen, op de neus slaan of verwonden.
desnatar, v. tr. afroomen; het beste eraf-nemen.
desnatura/cion, f. (oud) = **desnaturalizacion; —l,** a. (oud) onnatuurlijk; **—lizacion,** f. ont-aarding, onnatuurlijk-wording; ontneming van burgerschaps-rechten: verbanning; **—lizamiento,** m. = 't vorige; **—lizar,** v. tr. de burgerschaps-rechten ontnemen; onnatuurlijk, geheel anders maken dan 't natuurlijker-wijze moet wezen; r. zijn nationaliteit verliezen; vreemdeling worden.
desnecesario, a. (oud) onnoodig, = **innecesario.**
desnegar, v. tr. (oud, ie) tegen-spreken, = **contradecir, refutar;** r. zijn woorden intrekken.
desnevar, v. tr. (ie) van sneeuw ontdoen; intr. smelten (sneeuw).
desnichador, m. nesten-uithaler.
desnivel, m. verlies van water-pas-stand; ongelijkheid in hoogte; **—ar,** v. tr. een ander niveau geven, uit de waterpas-stand brengen, niet water-pas maken.
desnoblecer, v. tr. ont-adelen.
desnoviar, v. tr. (volkst.) pas-getrouwden scheiden; een voor-genomen huwelijk niet laten door-gaan van.
desnucar, v. tr. de nek breken.
desnud/amente, adv. naakt; onverholen; duidelijk; **—ar,** v. tr. ontblooten, uitkleeden: ontkleeden; openbaren, bloot-leggen; berooien; (fam.) *desnudar un santo para vestir á otro,* een gat graven om een ander te dempen; r. zich uitkleeden; **—de** zich ontblooten van, zich los-maken van; **—ez,** f. ontblooting, naaktheid; **—o,** a. naakt, ongekleed, uitgekleed; berooidheid; onverholen, duidelijk; (fam.) *no está desnudo,* hij is behoorlijk verzorgd, heeft wat hij noodig heeft; m. naakt-figuur.
desobedec/er, v. tr. niet gehoorzamen aan; **—imiento,** m. (oud) on-gehoorzaamheid.
desobedien/cia, f. idem; **—te,** a. on-gehoorzaam.
desobliga/cion, f. onttrekking aan of opheffing v. e. verplichting; **—r,** v. tr. on-aardig, on-voorkomend zijn jegens; v. e. verplichting ont-slaan; afleiden; vervreemden (aan anderen over-doen); r. een verplichting vervullen, of zich op de een of andere wijze eraan onttrekken; een gegeven woord terug-nemen.
desobstruc/cion, f. het ophouden eener verstopping of obstructie; **—ivo,** v. verstopping genezend.
desobstru/ente, a. (geneesk.) verstopping genezend, purgeerend; **—ir,** v. tr. weg-nemen wat verstopt; purgeeren.
desocasionado, a. van de gelegenheid verwijderd.
desocup/acion, f. werkeloosheid, vrije tijd; **—ado,** a. werkeloos; vrije tijd hebbend; onbezet vrij; **—ar,** v. tr. ruimen, ledigen, ontruimen; **—arse,** v. r. zich vrij-maken van zijn bezig-heden, die afdoen; zich ledigen, vrij-komen.
deso/ir, v. tr. (oud) niet luisteren naar, weigeren toe te staan; doof zijn voor; **—jar,** v. tr. het oog (v. e. naald a. a.) breken; r. zich half blind-staren op iets; 't oog verliezen (naald enz.); **—lacion,** f. groote droefenis; verwoesting, vernieling; **—lado,** a. ontroostbaar, zeer bedroefd; verwoest, vernield; ontvolkt; **—lar,** v. tr. verwoesten, vernielen; (oud) = **desollar; —r.** zeer bedroefd zijn.
desoldar, v. tr. het soldeersel weg-nemen, los-soldeeren.
desoll/adero, m. plaats waar men de menschen »'t vel over de ooren haalt", een hotel b. v.; **—ado,** a. onbeschaamd, brutaal; *figura desollada,* anatomische figuur die de spieren toont; **—ador,** m. (viller); prov. Aragon: = **desolladero;** (fig.) afzetter; **—adura,** f. villing; afgeschaafde plek op de huid, ontvelling; **—amiento,** m. (oud) = **desolladura; —ar,** v. tr. villen; 't vel over de ooren halen, afzetten; afschaven (van huiden); *desollar la zorra* of *el lobo* of alleen *desollarla,* braken; *desollar la mona,* zijn roes uit-slapen; prov. *desollar vivo,* uit-kleeden (bij 't spel), tot de laatste duit laten verliezen; **—arse,** v. r. zich de huid afschaven, een ontvelling krijgen; **—inador,** m. schoorsteen-veger; **—inar,** v. tr. (de schoorsteen) vegen; **—on,** m. ont-velling.
desolucion, f. (oud) ont-binding, afdanking; losbandigheid, = **disolucion.**
deson/ce, m. af-trekking v. e. zeker aantal onsen v. e. hoeveelheid ponden; **—zar,** v. tr. een of meer onsen per pond af-trekken.
desopil/acion, f. (geneesk.) desopilatie, wegneming eener verstopping; **—ativo,** a. (geneesk.) verstopping-weg-nemend.
desopinar, v. tr. (oud) bekladden, in zijn goede naam aanranden; intr. van meening veranderen, of verschillen.
desoprimir, v. tr. aan verdrukking onttrekken.
desórden, m. f. wanorde, verwarring; ordeloosheid; rust-verstoring; wan-gedrag.
desorden/acion, f. (oud) = 't vorige; **—adamente,** adv. wan-ordelijk; buiten-sporig; **—ado,** a. wan-ordelijk, ongeregeld; losbandig; in verwarring (troepen); **—amiento,** (oud) = **desórden; —anza,** f. (oud) = **desórden; —ar,** v. tr. in wanorde brengen, verwarren; degradeeren (een geestelijke); r. wan-ordelijk, ongeregeld, losbandig worden; wijken, in wan-orde geraken (troepen).
desorej/ado, a. met afgesneden ooren; **—ar,** v. tr. de ooren afsnijden.
desorganiz/acion, f. ontbinding, omverwerping der orde; **—ar,** v. tr. ontbinden, de organizatie vernietigen.
desor/ientar, v. tr. verbijsteren, de weg bijster maken, in de war brengen, van streek maken; r. de richting kwijt zijn, in de war raken; **—illar,** v. tr. van de zoom ontdoen; **—tijado,** a. met verstuikte poot(en) (paard); **—tijar,** v. tr. (de grond) om-werken rondom jonge planten.
desos/ar, v. tr. van 't been of de beenderen ontdoen; **—ada,** f. (volkst.) tong.
desoterr/ado, a. (oud) onbegraven, graf-loos, **insepulto; —ar,** v. tr. (oud) opgraven, = **desenterrar.**
desov/ar, v. intr. kuit-schieten (visch); **—e,**

m. het kuit-schieten (van visch); **—illar,** v. tr. afwinden (kluwen); ontwarren, ophelderen, uit-leggen; (ongebr.) aanmoedigen, opwekken.

desoxi/dar, v. tr. de zuur-stof ontnemen; **—genar,** v. tr. = 't vorige.

despabil/aderas, f. pl. snuiter (v. e. kaars); **—ado,** a. met open oogen (in plaats van te slapen, zooals men dacht, een kind); levendig, opgewekt; **—adura,** f. snuitsel (v. e. kaars); **—ar,** v. tr. snuiten (kaars); van 't overtollige ontdoen; vlug weg-zenden; wakker maken, opwekken; (fig.) dooden; r. goed wakker worden; de luiheid van zich afschudden; *despabilarse los ojos,* de oogen goed open hebben, op zijn hoede zijn; **—o,** m. = **despabiladura.**

¡despach/a! i., vlug wat!; **—adamente,** adv. vlug, pront; **—aderas,** f. pl. alles wat men vlug doet; »dood-doener" (antwoord); gelukkige beëindiging eener lastige zaak; **—ado,** a. verzonden, afgedaan; van-de-hand-gezet; **—ador, -a,** m. f. die vlug en veel van-de-hand-zet; door-tastend man; **—ar,** v. tr. van de hand zetten, verkoopen; onder verscheidenen verdeelen; weg-sturen, afschepen; weg-zenden; afdoen (zaak); (fam.) afmaken (dooden); tr. zich haasten, zich ontdoen, zich los-maken; **—o,** m. verkoop, afzet; winkel, verkoop-plaats; verzending, besluit, beslissing; studeer-kamer, bureau, kantoor; patent, brevet; sommatie om te betalen, bevel-schrift (rechtst.); *dar mal despacho,* afschepen, voorzichtig of beleefd weigeren; **—urrar,** v. tr. (fam.) in-elkaar drukken, verbrijzelen, kapot-maken; (fam.) verhaspelen, er maar iets van maken (omdat men geen uitdrukking weet); een „dood-doener" geven; (fam.) *despachurrar el cuento,* 't verhaal afbreken, zonder de rest te willen hooren; *es un despachurrado,* 't is een belachelijke, verachtelijke vent; *dejar despachurrado,* met de mond vol tanden laten zitten; **—urro,** m. (oud) lichaams-verwringing; koddig, lach-wekkend gebaar.

despaci/o, adv. langzaam; zachtjes; gedurende langen tijd; *¡vamos despacio!* langzaam aan!; **—to,** adv. heel langzaam; heel zachtjes.

despag/ado, a. (oud) strijdig; vijandig; **—amiento,** m. (oud) on-tevredenheid; verdriet, ontstemming; **—ar,** v. tr. (oud) verdrieten, ontstemmen, = **descontentar, disgustar.**

despaj/ar, v. tr. dorschen; **—o,** m. (of **despajadura**) dorsching.

despal/adinar, v. tr. (oud) verklaren, te kennen geven; **—dar,** v. tr. = 't volgende; **—dillar,** v. tr. de schouder ontwrichten of breken van; **—mador,** m. helling, werf, plaats waar men schepen kalefatert; **—mar,** v. tr. kalefateren; van de zool ontdoen (paardehoef); (Zig.-taal): stelen, met geweld ontrooven; **—me,** m. kalefatering, breeuwing.

despam/panar, v. tr. van de overtollige ranken en bladeren ontdoen (wijn-stok); intr. (fam.) zijn hart uit-spreken; **—plonar,** v. tr. de scheuten (v. d. wijn-stok) uit-spreiden, vaneen-scheiden; de hand ontwrichten, tengevolge van inspanning.

despan/ado, a. broodeloos; **—ar,** v. tr. prov. Extramadura: het koren in schoven van het land halen; **cijar,** v. tr.; **—zurrar,** v. tr. (fam.) de buik open-rijten, open-snijden van.

despapar, v. intr. de kop te hoog houden (paard).

despar/ar, v. tr. afschieten, = **disparar**; (oud) in de war brengen a. a. = **descomponer,** (oud) ook uit-barsten, = **prorumpir**; **—cimiento,** m. (oud) verspreiding, verstrooiing, = **esparcimiento**; **—cir,** v. tr. (oud), verspreiden, verstrooien, = **esparcir**; **—ear,** v. tr. (oud), van-een-doen, schenden (een paar), = **desparejar**; **—ecer,** v. intr. (oud) verdwijnen, = **desaparecer**; **—ecerse,** v. r. onderling ongelijk zijn, niet op elkaar gelijken; (oud) verdwijnen, = **desaparecerse**; **—ejar,** v. tr. van-een-doen wat bij elkaar past, bijeen-doen wat niet bij elkaar hoort, schenden (een paar); **—pajado,** a. wakker, vroolijk; overal ver-strooid; **—pajar,** v. tr. onderste-boven smijten, dooreenwerpen; verstrooien, hier-en-daar-heen gooien; (fam.) veel en in 't wilde weg-praten; **—pajo,** m. (fam.) wel-bespraaktheid; los-tongigheid; ongedwongen vóor-komen.

desparram/ado, a. ruim, open, uiteen; **—ar,** v. tr. zaaien, strooien, hier-en-daar-heen gooien; ver-kwisten, ver-smijten; r. zich verspreiden, zich verstrooien; zich aan dolle ver maken over-geven; **—e,** m. ver-strooiing (van strooien).

despar/tir, v. tr. uitdeelen, verdeelen; van-een-scheiden (vechtenden); los-maken; **—var,** v. tr. van de dorsch-vloer weg-nemen (gedorscht graan), er een of meer hoopen van maken

despas/ar, v. tr. terug-halen, uithalen (wat door-gestoken was), uit een ring halen; **—ionarse,** v. r. minder harts-tochtelijk worden, v. e. passie genezen, = **desapasionarse**; **—marse,** v. r. (oud) weer bij bewustzijn komen, bijkomen.

despatarr/ada, f. dans-pas waarbij men de beenen bizonder wijd uiteen-doet; (fam.) *hacer la despatarrada,* op de grond gaan liggen en doen alsof men ziek is: **—ado,** a. gevallen met de beenen in de lucht; (fam.) verbluft, verbaasd; uit het veld geslagen, over-bluft; **—ar,** v. tr. (fam.) uit het veld slaan, over-bluffen, over-donderen; r. achter-over vallen met de beenen in de lucht.

despa/ternizar, v. tr. van 't vaderschap berooven; **—ternizarse,** v. r. naam of hoedanigheid van vader verliezen; **—tillar,** v. tr. ('t uiteinde v. e. stuk hout) in een pin of tap fatsoeneeren, zoodat het in een in-keping past; **—vesar,** v. tr. snuiten (een kaars); **—voridamente,** adv. met ontzetting; **—vorido,** a. ontzet, ontsteld; **—vorir,** v. intr. ontstellen, ijzers; alleen in de inf. en 't p. p.; **—vorirse,** v. r. ontstellen, schrikken, ijzen.

despearse, v. r. de voeten mank-loopen, kreupel worden van 't vele loopen.

despech/ado, a. spijtig, landerig; (oud) overladen met belastingen; **—ador,** m. (oud) onmeedogende afperser; **—amiento,** m. (oud) afpersing, over-lading met belastingen, ook = **despecho**; **—ar,** v. tr. ergeren, vertoornen; afpersen, overladen met belastingen; vulg. spenen (met **pecho,** borst, in verband); **—arse,** v. r. zich landerig of spijtig of toornig toonen; **—o,** m. spijt(igheid), ergernis; woede, toorn; verbijting; on-beschaamdheid; spot; (oud) ongeluk; *á despecho,* ten spijt; **—ugar,** v. tr. van 't witte vleesch (aan de borst v. e. vogel) ontdoen; r. hals-

en borst ont-blooten (op onhebbelijke wijze).

desped/azar, v. tr. in stukken snijden, in stukken verdeelen; verscheuren; van-eenrijten (fig. ook het hart); neerschieten op (valk); r. in stukken gaan; (fig.) zich als een waanzinnige aan smart of vreugde over-geven; — **—ida,** f. afscheid; ontslag; vaarwel; *la postrera despedida*, 't laatst vaarwel; **—iente,** m. (oud) procedure, middel om een zaak vlug af te doen; list; flinke afdoening, = **expediente; —imiento,** m. = **despedida; —ir,** v. tr. weg-zenden; ontslaan; afschieten, werpen; uitgeleide doen; afscheiden, afgeven (geur, licht enz.); afschepen, heen-sturen, weg-sturen; *despedir el alma, el espiritu, la vida*, de laatste adem uitblazen; r. afscheid nemen, van elkaar scheidend elkaar groeten; **—regar,** v. tr. van steenen ontdoen.

despeg/able, a. los te maken, van elkaar te scheiden; **—ado,** a. ruw, stuursch, ongenaakbaar; **—adura,** f. vaneen-scheiding, los-making van wat gekleefd of geplakt is; los-raking; **—amiento,** m. belangeloosheid; verwijdering, afkeer van iemand; **—ar,** v. tr. los-maken, los-weeken; wat geplakt, gelijmd of gekleefd is vaneen-doen; van-elkaar-brengen, vaneen-doen; iem. v. e. onder verwijderen, zijn vriendschap voor hem doen opgeven, = **desapegar**; *despegar los ojos*, de door slaap bevangen oog-leden openen; r. los-gaan (wat geplakt, gekleefd of gelijmd is); (fig.) de vriendschap of liefde voor elkaar verliezen; **—o,** m. on-aandoenlijkheid, on-gevoeligheid, onverschilligheid; afkeer; los-making, verwijdering, verkoeling (van vriendschap of liefde); belang-stelling-loosheid; belange-loosheid.

despeinar, v. tr. (de haren) in de war brengen.

despej/able, a. opruimbaar, weg te ruimen; **—ado,** a. ontruimd; helder, wolkeloos; onbevangen, vrij-moedig; levendig, scherp-zinnig; glad, effen; **—ar,** v. tr. ont-ruimen, van hindernissen ontdoen; ont-warren (kwestie); r. zich ontspannen, afleiding nemen; vrijmoediger worden, zijn schuchterheid afleggen; *se despeja el cielo*, de hemel klaart op, ontwolkt zich; *se despeja el enfermo*, de zieke kwikt op; **—o,** m. ont-ruiming; opluchting; ophouden van hindernissen; losse onbevangenheid, gemakkelijkheid van toon.

despel/otar, v. tr. (de haren) dooreen-woelen, verwarren; (oud) de veeren uitpikken (de eene vogel de ander); **—uzar,** v. tr. de haren in de war brengen; de haren te berge doen staan; **—uzarse,** v. r. zich de haren in de war brengen; de haren te berge voelen rijzen; **—uznar,** v. tr. = **despeluzar; —uzo,** m. (oud) verward zijn der haren.

despellej/adura, f. ontvelling, krab, schram; **—ar,** v. tr. villen; de huid afschaven, ontvellen; r. zich de huid afschaven, zich ontvellen.

despen/ador, m. trooster, opbeurder; **—adora,** f. vrouw die de stervenden verstikte om de dood-strijd te beëindigen; **—ar,** v. tr. iemands smart weg-nemen; dooden (vergelijk **despenadora**); **—der,** v. tr. zijn geld en goed verkwisten, opmaken; v. intr. zijn tijd in ledigheid door-brengen.

despens/a, f. „dispens", provizie-kast of -kamer; markt voor bedde-goed, hooi en stroo; betrekking van major-domus of hofmeier (hof-meester); (zeet.) kombuis; pl. **despensas,** (oud) uitgaven, kosten, = **gastos, expensas; —ado,** (fam.) ongeroskamd (paard); **—arse,** v. r. (oud) v. e. gedachte terug-komen, spijt erover hebben; — **ería,** f. (oud) major-domusschap, hof-meesterschap; **—ero,** m. major-domus, eerste bediende, hof-meester; spijs- of kelder-meester; uitdeeler, uitgever (van proviziën); proviand-meester (v. e. schip).

despeñ/adamente, adv. overijld; stout-moedig, vermetel; **—adero,** m. afgrond; onherstelbaar ongeluk; levens-gevaar, onvermijdelijk verlies; afloopend plankier, waar-langs men een stier laat afglijden om hem zwemmend of in een boot te bevechten; a. geschikt om iets ervan af te werpen of om van af te werpen; **—adizo,** a. waarvan men zich makkelijk kan afwerpen; **—adura,** f. (oud); **—amiento,** m. (zie ook **despeño**) af-storting, af-tuimeling; **—ar,** v. tr. afstorten, v. e. hoogte werpen, in een afgrond smijten; r. zich in de diepte storten; zich in losbandigheid storten; **—o,** m. 't zich of een ander in de diepte werpen; vol in de diepte; eer- of naam-verlies; buik-loop; verderf, onder-gang.

despepitarse, v. r. zich schor schreeuwen; zeer rad en luid spreken; onbesuisd spreken of handelen.

desper/cudir, v. tr. reinigen (wat sinds lang vervuild was); **—diciadamente,** adv. nutteloos, zonder baat; **—diciado,** a. verspild, slecht besteed; **—diciar,** v. tr. kwistig weggeven, verspillen, verkwisten, slecht besteden; zijn goed voor een appel en een ei verkoopen; weg-smijten (geld); **—dicio,** m. verspilling, vermorsing; over-schot, weg-werpsel; **—digar,** v. tr. verstrooien, uiteen-drijven; **—ecer,** v. intr. (oud) omkomen, = **perecer;** r. (fig.) vurig verlangen, hunkeren; 't besterven: *desperecerse de risa*, 't besterven van 't lachen; **—ezarse,** v. r. zich uittrekken; **—ezo,** m. uittrekking = **esperezo; —fecto,** m. afslijting, verval, schade; **—filar,** v. tr. afronden, de omtrekken verzachten; r. niet meer in profiel zijn, 't profiel verliezen; **—nada,** f. bokke-sprong in een dorpsdans; **—nado,** a. moê, „op", afgejakkerd; **—nancarse,** v. r. de beenen uit elkaar doen (Am.); **—nar,** v. tr. van de beenen berooven of 't gebruik ervan onmogelijk maken; **—narse,** v. r. zijn beenen uit zijn lijf loopen, zich de beenen breken onder 't loopen.

despert/ador, m. wekker (in alle beteekenissen); zorg, ongerustheid; **—amiento,** m. (oud) ont-waking, wekking, wakker-making; **—ar** (ie), v. tr. wekken; wakker maken; opwekken; te binnen brengen; in 't leven terug-roepen; uit een dwaling helpen; *despertar á quien duerme*, slapende hondjes wakker maken, ook: ouwe koeien uit de sloot halen; **—ar** (ie) v. intr. ont-waken, wakker-worden (ook fig.); r. wakker-worden, ont-waken (ook fig.); zich verheugen; **—era,** f. voor-zorg, „voor-ziende geest", = **prevision.**

despestañar, v. tr. van de oog-haren berooven, de oog-haren uittrekken; r. de oog-haren verliezen; zich wakker houden.

despetrificar, v. tr. uit een toestand van ontsteltenis brengen.
despez/ar, (ie) v. tr. aan 't uiteinde dunner maken; een plan v. e. teekening a. a. in evenredige deelen verdeelen; **—o,** m. verdunning aan 't uiteinde; inwerking v. e. laag bouwsteenen; **—onar,** v. tr. van de steeltjes ontdoen (vrucht); deelen, vaneen-doen; r. zijn steel verliezen (vrucht), zijn as breken (rad, wiel).
despiadado, a. meedoogenloos, = **desapiadado.**
despic/ar, v. tr. de boosheid weg-nemen, weer goed stemmen door voldoening te geven; r. wraak nemen; zich voldoening geven door zich te wreken; **—arar,** v. tr. (fam.) van schelmen zuiveren; **—arazar,** v. tr. prov. Extramadura: de vijgen bepikken (vogels).
despich/ar, v. tr. prov. Andaluzië: (de druiven) van de pitten ontdoen voordat ze geperst worden; de vochtigheid verdrijven; **—ar,** v. intr. sterven.
despid/ida, f. prov. Aragon: goot, **desaguadero;** **—iente,** m. (oud) procedure, list, vlugge afdoening, = **expediente,**
despiert/amente, adv. vernuftig, geestig; **—o,** a. ontwaakt, wakker; zorgzaam, waakzaam, op zijn tellen passend; levendig, bedrijvig; *soñar despierto* (*ue*), lucht-kasteelen bouwen.
despiezo, m. inwerking v. e. laag bouw-steenen, = **despezo.**
despilfarr/ado, a. in lompen gehuld; die zich arm maakt aan onnutte zaken, die smaak noch onderscheidings-vermogen heeft; *casa despilfarrada,* huis-houden van Jan Steen; **—ar,** v. tr. bederven, in wanorde brengen; verspillen, aan onnutte uitgaven besteden; **—o,** m. misbruik; onzindelijkheid; verspilling.
despin/ces, m. pl. tangetjes der laken-nopsters, = **pinzos;** **—tar,** v. tr. uitwisschen (een schildering); de boel in de war schoppen; de kaarten dooreen-warren; een klink in de kabel brengen; **—tar,** v. intr. ontaarden; r. zich met de kaarten vergissen; uit het geheugen gaan (een gezicht a. a.); *no se me despintará,* ik zal hem (haar) wel herkennen, ook al heb ik hem (haar) weinig gezien; **—zadera,** f. laken-nopster; tangetje der nopsters; **—zar,** v. tr. (laken) noppen; **—zas,** f. pl. nop-tangetje = **pinzas.**
despi/ojar, v. tr. luizen; (fam.) uit de ellende opheffen; **—que,** m. voldoening voor een beleediging, wraak daarover.
despizc/ar, v. tr. in kleine stukken breken, verbrokkelen; r. (fig.) al zijn aandacht aan iets wijden, al zijn best voor iem. of iets doen.
despla/cer, m. ergernis, ontevredenheid; tr. mishagen; **—cible,** a. (oud) onaangenaam, = **desagradable,** en gemelijk, knorrig, = **desapacible;** **—nar,** v. tr. (oud) uitleggen, = **explicar;** **—tar,** v. tr. van 't zilver-gehalte ontdoen (metalen); **—te,** m. ontzilvering (zie 't vorige); **—tear,** v. tr. van de verzilvering ontdoen; **—yar,** v. tr. (oud) uitbreiden = **explayar.**
desplazgo, zeer weinig gebruikelijke 1e pers. pres. ind. van **desplacer,** vergelijk **placer.**
despleg/adamente, adv. duidelijk, uitdrukkelijk; **—adura,** f. ontplooiing, uitlegging, opheldering; **—ar,** v. tr. ontplooien, uiteen-spreiden; ten-toon-spreiden; uitleggen, blootleggen; *desplegar una columna,* een colonne ontplooien; r. zich ontplooien (ook troepen), uitspreiden of uiteen-spreiden; ontluiken; **—o,** m. (oud) helderheid van uitdrukkings-wijze; **—uetear,** v. tr. ranken afsnoeien (v. d. wijn-stok).
despliegue, m. ontplooiing, uiteen-spreiding.
desplom/ado, a. „uit het lood", scheef; **—ar,** v. tr. „uit het lood" doen gaan; r. over-hellen, uit het lood gaan; ineenstorten, instorten; **—e,** m. instorting; **—o,** m. over-helling, scheeve stand.
desplugo, pr. pf. van **desplacer.**
desplumar, v. tr. plukken, van veeren ontdoen (gevogelte); afzetten, „villen" (het vel over de ooren halen).
despobla/cion, f. ont-volking.
despobl/ada, f. (oud) ont-volking, = **—amiento,** m.; **—ar,** v. tr. ont-volken.
despo/derado, a. van zijn eigendom a. a. ontzet; **—jar,** v. tr. berooven, door list of geweld zijn eigendom afnemen; uitzetten, ont-eigenen; r. zich berooven, zich ontdoen; *despojarse del hombre viejo,* een nieuw leven beginnen; **—jo,** m. berooving, ont-neming, ont-weldiging; buit; betrekking die men krijgt door over-lijden of over-plaatsing van de titularis; afval in een slachterij; (rechtst.) onttrekking; plundering en het geplunderde; stoffelijk over-schot; lijf v. e. overledene; *despojos,* kliekjes, over-schotjes (van spijzen); *dar despojos por derribos,* de afbraak geven voor de moeite van 't sloopen; *mandamiento de despojo* (rechtst.) bevel tot terug-gave van onrecht-matig verkregen goed; ontruiming, afstand van eigendom.
despol/var, v. tr. afstoffen, van stof ontdoen; **—vorear,** v. tr. van stof ontdoen, af-stoffen; ver van zich af werpen; **—vorizar,** v. tr. (oud) = 't vorige.
despo/ner, v. tr. (oud) deponeeren, in bewaring geven; afzetten (uit een amt), = **deponer;** r. niet meer leggen (kippen enz.); **—ngo** = **depongo;** **—larizar,** v. tr. (wetensch.) depolarizeeren, de polarizatie doen ophouden; **—nzoñar,** v. tr. van gift ontdoen, een tegen-gift geven = **desemponzoñar.**
despor/queronar, v. tr. uit een vieze, vuile plaats halen; **—tillar,** v. tr. een stuk uitslaan, het boveneind afslaan; (oud) = **mellar,** inkepen, kerven, vol schaarden maken.
despos/ado, a. met hand-boeien aan; **—amiento,** m. (oud) = **desposorio;** **—ar,** v. tr. verloven, uithuwelijken; r. zich verloven, huwen; zich vereenigen; **—eer,** v. tr. eigen-dom ontnemen; ont-weldigen; berooven; uit een betrekking zetten; **—eimiento,** m. eigendoms-berooving, afzetting (uit een amt), onttrekking (van voor-deelen a. a.); **—orio,** m. huwelijks-belofte, verloving; huwelijk, huwelijks-inzegening.
déspota, m. despoot.
despótico, a. despotisch.
despot/ismo, m. despotisme, onbeperkt gezag; dwingelandij; **—izar,** v. intr. als despoot optreden; **—ricar,** v. tr. uitflappen, zich onhandig laten ontvallen.
despreci/able, a. verachtelijk, verachtenswaardig; **—ar,** v. tr. verachten, min-achten, ver-smaden; **—alivo,** a. verachtend, minach-

tend; **—o,** m. minachting, verachting; versmading.

despren/der, v. tr. los-maken, bevrijden; r. zich los-maken: snel neer-vallen; afzien (van); zich uit een stof ontwikkelen (gas); afstand doen; **—dimiento,** m. afstand (van goederen); belange-loosheid; **—sar,** v. tr. uit de pers nemen.

despreocup/acion, f. onbevooroordeeldheid; **—ar,** v. tr. v. e. voor-oordeel of over-heerschende gedachten afbrengen; r. zich ontdoen van voor-oordeelen of over-heerschende denk-beelden.

despreven/cion, f. gebrek aan voor-zorg; **—idamente,** adv. onvoorbereid, onverhoeds; **—ido,** a. onvoorbereid; *coger desprevenido,* onverhoeds over-vallen.

desprez, m. (oud) min-achting, = **desprecio,** (oud, rechtst.) verstek.

despriv/ar, v. tr. (oud) in ongenade doen vallen, uit de gunst brengen; intr. (oud) uit de gunst raken, in ongenade vallen.

desprop/iacion, f. (rechtst.) ont-eigening; **—iar,** v. tr. (oud) uit zijn eigendom zetten, van zijn eigendom berooven, = **desapropiar**; **—orcion,** f. on-even-redigheid; **—orcionadamente,** adv. op on-even-redige wijze; **—orcionar,** v. tr. de even-redigheid wegnemen, niet even-redig maken; **—ósito,** m. on-gerijmdheid, onzin; onhebbelijkheid.

desprov|eer, v. tr. van voor-raad berooven; ontblooten van 't noodige, de proviandeering weg-nemen; r. zich ont-rieven; **—eidamente,** adv. onvoorbereid, onverhoeds; (oud) ongelegen, **inopinadamente**; **—isto,** a. ontbloot (fig.), niet voorzien.

despueble, m. of **despueblo,** m. ont-volking.

despuente, m. (oud) scheren der schapen in Maart, = **marceo.**

despues, adv. later, daarna, daarop; *despues de,* na, na afloop van.

despul/ir, v. tr. de glans of polijsting ontnemen; **—sar,** v tr. de bloeds-omloop storen door een beroerte; r. 't bloed in de âren „voelen stollen"; heftige harts-tocht voelen, voort-durend opgewonden zijn.

despumar, v. tr. afschuimen, = **espumar.**

despunt/ar, v. tr. afstompen, de punt afdoen, bot maken, van de top-blaadjes ontdoen (koren); „punten" (stoffen); van de honig-raten ontdoen (bije-korf); (oud) los-tornen; intr. een kaap omzeilen, omvaren; hoop-vol, veel-belovend zijn (jeugd); uitbotten; *al despuntar del dia,* bij 't aan-breken v. d. dag; r. de punt verliezen; **—e,** m. los-making der rijg-draden, die de plooien in de stoffen houden.

desqu/e, adv. (oud) sedert dat, zoodra, = **desde que** en **luego que**; **—ejar,** v. tr. stekken nemen, stekken; **—eje,** m. stekking.

desqui/ciar, v. tr. uit de hengsels lichten (deur); ontredderen, minder stevig maken; uit zijn verband halen; aan 't wankelen brengen (vriendschap, gunst a. a.); **—jarar,** v. tr. de haken breken; **—jerar,** v. tr. (een stuk hout) zagen tot de plaats die de pin moet worden; **—lar,** v. tr. (oud) scheren (dieren), = **esquilar**; **—latar,** v. tr. van gehalte verminderen (van goud); de waarde, de prijs van iets verminderen; **—tamiento,** m. (oud), = **desquite**; **—tar,** v. tr. terug-winnen (wat men bij 't spel verloren heeft), herwinnen; weer goed stemmen; r. zijn schade inhalen (bij 't spel) zich verhalen op iem.; zich wreken; **—te,** m. inhaling van verlies (bij 't spel); vergelding, wraak; *en desquite,* tot vergelding of vergoeding.

desrab/ar, v. tr. ontstaarten, de staart afsnijden; **—otar,** v. tr. van de staart ontdoen (jonge lammeren).

desraigar, v. tr. (oud) ont-wortelen, met wortel en al uithalen, = **desarraigar.**

desrancharse, v. r. zich afscheiden van samen-slapenden; de chambrée verlaten.

desras/pado, a. zonder baard (aren van graan), = **chamorro**; **—trojar,** v. tr. van de stoppels ontdoen, na de oogst; **—trojo,** m. wieding, schoffeling, ontdoen van onkruid.

desrazon/able, a. onredelijk; **—ar,** v. intr. onverstandig praten, onzin uitslaan.

desredondear, v. tr. de afronding weg-nemen, minder rond maken.

desregl/adamente, adv. ongeregeld, = **desarregladamente**; **—ado,** a. ongeregeld, onordelijk, = **desarreglado**; **—arse,** v. r. ongeregeld worden, ongeregeld gaan leven, = **desarreglarse.**

desrelingar, v. tr. van de „lijken" ontdoen (zeilen).

desriscarse, v. r. van boven v. e. rots rollen; zich neer-storten.

desrizar, v. tr. van de krul ontdoen.

desrodriganar, v. tr. (de wijn-ranken) van de staak los-maken (na de oogst).

desroñar, v. tr. ontdoen van de overtollige takken.

destac/amento, m. detachement, troepen-afdeeling; **—ar,** v. tr. (een troepen-afdeeling) afzenden of „detacheeren"; r. zich afscheiden van de hoofd-macht (troepen).

destaj/ador, m. soort smids-hamer; **—amiento,** m. afslag, vermindering, (oud) afleiding, afwijking eener beek van de oorspronkelijke loop; **—ar,** v. tr. een werk aannemen of uitbesteden; prijs en voorwaarden eener onder-neming vast-stellen; verhinderen, beletten; (oud) van zijn loop afleiden, van zijn plaats verwijderen, en: afbreken, storen, in de rede vallen, = **interrumpir**; **—ero,** m.; **—ista,** m. aannemer; **—o,** m. aanneming (v. e. werk); (oud) beschot, afscheiding; (fig) persoonlijke onder-neming; adv. *á destajo,* bij aanneming, ook: met ijver; *hablar á destajo,* spreken alsof men het „aangenomen" had, heel veel; *vender por destajo,* in 't klein verkoopen.

destallar, v. intr. prov. Murcia, over-loopen, over-stroomen (rivier). = **desbordar.**

destalonar, v. tr. afbeitelen (paarde-hoeven); af-trappen (schoeisel); (koepons) knippen.

destap/ada, f. soort pastei (van boven open); **—ar,** v. tr. ontstoppen, ontkurken, open-maken, van 't deksel ontdoen; *destapar una botella,* een flesch ontkurken of er de kapsuul afnemen; **—iar,** v. tr. van de „tapia('s)" ontdoen (*tapia* = buiten-muur, tuin-muur a. a. van klei en stroo); **—o,** m. (fam.) ontkurking; **—onar,** v. tr. v. de spon(ning) ontdoen (vat) en zoo: open-maken.

destaquillador, m. els (v. e. schoen-maker).

destartal/ado, a. in de war, van streek; **—ar,** v. tr. van streek maken, ont-redderen, bederven (machine a. a.).

desta/yar, v. tr. (oud) = **destajar**; (oud) ook: éen voor éen tellen; **—zar,** v. tr. in stukken snijden.
dest/e, desta, desto, (oud) samen-trekking van **de este, de esta** en **de esto**; **—echar,** v. tr. ontdaken, van 't dak ontdoen; **—ejar,** v. tr. van de pannen ontdoen (dak); zonder bescherming, verdediging of waarborg laten; **—ejer,** v. tr. uit-elkaar-halen (weefsel); fnuiken, verijdelen (toeleg, samen-zwering); **—ejerse,** v. r. losgaan, uiteen-vallen (weefsel); **—ellar,** v. tr. (oud) = **destilar**; **—ello,** m. (oud) afdruppeling, zijpeling; glans, af-schijnsel.
destemp/erado, a. (oud), zwak, slap, opgelost = **disuelto**; **—eramiento,** m. (oud) = **destemplanza**; **—lado,** a. onmatig, buiten-sporig; heftig; „schreeuwend", „vloekend", zonder harmonie (schildering); ontstemd (muziek-instr.); **—lanza,** f. onmatigheid (weder, pols), on-standvastigheid (karakter); **—lar,** v. tr. storen, van streek brengen; week maken (staal); ont-stemmen (muziek-instr.); aanlengen, verdunnen, met een vocht mengen; **—larse,** v. r. koorts-achtig zijn, bot of stomp worden; van streek raken; driftig -worden; **—le,** m. ont-stemdheid (v. e. muziekinstr.); storing, ont-reddering, ongesteldheid; drift-bui.
dest/entar, v. tr. aan verlokking of verleiding onttrekken; **—eñir,** v. tr. van de kleur ontdoen; **—eridad,** f. (oud) = **destreza**; **—ernillarse,** v. r. een pees breken; *— de risa*, schudden van 't lachen.
desterr/adero, m. eenzame plaats, gelijkend op een ballings-oord; **—ar,** (ie), v. tr. verbannen, bannen, ver van zich af werpen; van aarde ontdoen; (oud) opgraven = *desenterrar*; *desterrar del mundo*, overal weg-jagen; **—onar,** v. tr. de kluiten of klonten breken (op een stuk land).
destet/adera, f. van punten voorzien instrumentje dat men aan de uiers der koeien doet om de kalveren te spenen; **—ar,** v. tr. spenen; uit het ouderlijk huis weg-nemen (kinderen); r. zich spenen, niet meer zuigen (kind); het ouderlijk huis verlaten, man worden; zich ontwennen; *destetarse con una máxima, con un principio*, een leef-regel, een beginsel met de moeder-melk inzuigen; **—e,** m. spening; ont-wenning (aan de borst) enz.; **—o,** m. = **destete**; aantal gespeende dieren; plaats waar men jonge muil-ezels of gespeende muil-ezels opsluit.
destiempo, a. ontijd, ongelegen tijd; *á destiempo*, op een ongelegen tijd.
destierro, m. verbanning, ballingschap.
destil/acion, f. distilleering, afzijpeling, afdruppeling; filtreering; **—adera,** f. distilleer-kolf, distilleer-toestel; (oud) vernuftig middel; **—ador,** m. distillateur; filter van poreuse aarde; distilleer-kolf; a. distilleerend; geschikt om te distilleeren; **—amiento,** m. = **destilacion**; **—ar,** v. tr. distilleeren; filtreeren; over-halen (vloei-stoffen) afleiden (uit iemands woorden); **—atorio,** a. van 't distilleeren of filtreeren; m. distilleerderij, plaats waar men filtreert; distilleer-kolf.
destin, m. (oud) testament; **—acion,** f. bestemming, bestemmings-plaats; (oud) = **destino** in de zin van lof; **—ar,** v. tr. bestemmen, benoemen; **—o,** m. bestemming; lot; betrekking; bestemming-plaats.
destiñ/ar, v. tr. schoon-maken (bije-korven); **—o,** m. onvoltooide honig-raat van zwart-achtige honig.
destirpar, v. tr. (oud) uitroeien, = **extirpar.**
destit/ucion, f. ontzetting, afzetting (uit een amt); **—uido,** a. verstoken, beroofd, ontdaan; afgezet, ont-slagen; **—uir,** v. tr. afzetten, ont-slaan; versteken of berooven (van).
destoc/ar, v. tr. het kapsel of hoofd-deksel afnemen; **—arse,** v. r. (oud) zich 't hoofd ontblooten.
destorb/ar, v. tr. (oud) hinderen, storen, = **estorbar**; **—o,** m. (oud) hindernis, = **estorbo.**
destor/cer, v. tr. een verdrongen of verdraaid iets recht maken; herstellen, weer op orde brengen; uit- of los-winden; r. zich los-kronkelen of winden; van zijn koers afwijken (schip); **—gar,** v. tr. de takken breken (v. e. eik) door erin te klimmen, om er de eikels uit te halen; **—nillado,** a. (fam.) onbesuisd, onbezonnen; **—nillador,** m. schroeve-draaier, = **desvolvedor**; **—nillado,** schroeve-draaier; **—nillar,** v. tr. los-draaier (schroef); r. door-slaan; uit zijn koers gaan (fig.); **—par,** v. tr. (oud) verminken, mis-vormen.
dest/oserse, v. r. hoesten, om een vraag te ontgaan, of te doen alsof men niet hoort; **—otro, —otra** (oud), samen-trekking van **de este otro** en **de esta otra.**
destr/abar, v. tr. van de kluisters ontdoen; los-maken, vaneen-doen; *destrabar la lengua*, de tong los-maken, de tong-riem snijden; **—ados,** m. pl. prov. Aragon: wollen stoffen voor tapijten en kleeden; **—ailla,** f. los-laten der jacht-honden; v. tr. (de jacht-honden) los-laten; **—al,** m bijl om hout te hakken; **—amar,** v. tr. de inslag of het weefsel (eener stof) uiteen-doen; verijdelen (komplot enz.); **—ancar,** v. tr. (oud) van de sluit-boom ontdoen, de ingang eener haven ontsluiten, = **desatrancar**; **—ejar,** v. intr. (oud) worstelen, strijden; **—enzar,** v. tr. ont-vlechten; een vlecht los-maken; r. los-gaan (wat gevlochten is, haar, matten); **—ero,** m. parade-paard of strijd-ros; a. vaardig met de degen; **—eza,** f. handigheid, vaardigheid; scherm-kunst; list.
destri/butar, v. tr. (oud) ontlasten (van belastingen); **—cia,** f. (oud) nood, behoefte, = **penuria** of **escasez**; **—par.** v. tr. van de ingewanden ontdoen; iets leeg-maken, ledigen; vertreden, met voeten treden; **—paterrones,** m. (fam.) dag-looner, die de grond bewerkt; **—pular,** v. tr. van zijn bemanning ontdoen, aftakelen (schip); **—zar,** v. tr. (oud) in kleine stukken snijden of breken; r. (oud) van wanhoop, woede of verdriet „kapot" zijn; **—unfar,** v. tr. de troeven laten vallen, troef spelen om ze uit te putten.
destro/car (ue), v. tr. weer terug-geven wat men geruild heeft; **—n,** m. geleider v. e. blinde, = **lazarillo**; **—nable,** a. onttroonbaar; **—namiento,** m. onttrooning, vervallen-verklaring van de troon; **—nar,** v. tr. onttroonen; **—ncar,** v. tr. de stam afsnijden, vellen; verminken (beeld, boek of geschrift enz.); dwars-boomen, in de weg treden (iemands plannen); afsnijden, in de rede vallen; **—par,** v. tr. ontbinden (een troep), elk naar zijn kant gaan; r. zich van de troep afscheiden; **—zar,** v. tr. breken,

kapot maken, verbrijzelen; in de pan hakken, verslaan (troepen); verbrassen (zijn fortuin); een deel van 't want kappen; r. kapot gaan (kleeren); **—zo,** m. breking, verbrijzeling, verwoesting, bloed-bad, geweldige nederlaag; **—zon,** a. sleetsch, die veel slijt.

destruc/cion, f. vernietiging, onder-gang; **—tibilidad,** f. vernietigbaarheid, verwoestbaarheid, vergankelijkheid; **—tible,** a. vernietigbaar, verwoestbaar, vergankelijk; **—tivo,** a. vernielend, verwoestend; **—tor, -a,** m. f. vernieler, verwoester; **—torio,** = **destructivo.**

destru/eco, m. = **destrueque; —eque,** m. wederzijdsche terug-gave van 't geruilde; **—iblo,** a. = **destructible; —ir,** v. tr. verwoesten, vernielen, vernietigen; verkwisten (geld, fortuin); ruïneeren.

desturbar, v. tr. (ongebr.) weg-jagen, uitdrijven, weg-werpen.

desu/cacion, f. uitpersing van 't sap, ontsapping; **—dacion,** f. (geneesk.) desudatie, overvloedig zweeten; huid-uitslag, vooral bij kinderen; **—dar,** v. tr. 't zweet weg-vegen, het zweeten doen ophouden.

desue/lar, v. tr. ontzoolen, van de zool ontdoen; **—llacaras,** m. (fam.) lett. „gezichten-viller", d. i. baard-schrapper, barbier; plat: onhebbelijke vlegel; **—llo,** m. ontvelling; villing; (fam.) onhebbelijkheid, onbeschaamdheid; *es un desuello*, ze halen je 't vel over de ooren (zoo duur is 't), zie **desollar; —ro,** m. ontmelking v. d. boter; **—rar,** v. tr. ontmelken, uitwasschen (boter); **—tud,** f. (oud) onbruik, in-onbruik-raking.

desulfurar, v. tr. ont-zwavelen.

desun/cir, v. tr. afspannen (ossen van de ploeg); **—idamente,** adv on-samen-hangend; **—ion,** f. on-eenigheid; on-samen-hangendheid; mis-verstand, on-eens-gezindheid; gebrek aan eenheid in de bewegingen (van troepen); **—ir,** v. tr. uiteen-doen, scheiden; in onmin brengen; r. oneenig worden, twee-dracht krijgen: zich van elkaar scheiden.

desuñar, v tr. de nagels ont-rukken; van de oude wortels ontdoen; r. de nagels verliezen; vergeefsche pogingen doen; hard-nekkig een verkeerde neiging volgen.

desur/car, v. tr. de voren of sporen weg-wisschen, weg-maken; **—dir,** v. tr. ontzoomen.

desus (al), bovenop (ongebr.), = **por encima; —ado,** a. ongebruikelijk; die niet weet hoe de gewoonten zijn; **—ar,** v. tr. ontwennen; r. niet of niet meer gebruikelijk zijn of worden; **—o,** m. onbruik; *caer en desuso*, in onbruik raken; **—tanciar,** v. tr. van de kracht of vastheid berooven, verzwakken.

desva/har, v. tr. van de doode takken enz. ontdoen; **—ido,** a. slungel-achtig, stakerig; (oud) geledigd, verminderd, vermagerd, = **vaciado, desminuido, adelgazado; —idura,** f. (oud) verdunning, vermagering, = **adelgazamiento; —inar,** v. tr. (oud) uit de scheede trekken, = **desenvainar;** uit de dop of schil halen.

desval/ia, f. (oud) = **desvalimiento; —ido,** a. verlaten, verstoken van alle hulp; (oud) vurig, ijverig; **—imiento,** m. verlatenheid, gemis van alle hulp; **—or,** m. lafheid; onwaarde.

desvan, m. vliering; *desvan gatero*, nok-vliering, onbewoonbaar deel van 't huis onder de pannen; *vivir en desvan*, hoog in de lucht wonen; **—ar,** v. tr. los-winden, afwinden (kluwen), ook om een ander kluwen te maken, = **desdevanar; —ecer,** v. tr. doen verdwijnen; verkwisten, vernielen; trotsch, hoog-moedig maken; r. verdampen, optrekken; duizelingen of flauwten hebben; verdwijnen, weg-trekken, vervluchtigen; **—ecido,** a. ijdel, hoog-moedig, trotsch; **—ecimiento,** m. ijdelheid, trots, aanmatiging; verblinding, verbijstering.

desvaporizadero, m. plaats waar een damp opstijgt die men ruikt.

desvar/ar, v. intr. glijden, uitglijden, glippen, = **resbalar** en **deslizarse**; ook: weer vlot raken (schip); **—iable,** a. (oud) ongestadig, veranderlijk; **—iadamente,** adv. dol, onzinnig; (oud) verschillend; **—iado,** a. ijlend, dolzinnig in woord of daad: uit de band, buiten-sporig; (oud) verschillend, afwijkend, = **diferente, distinto; —iamiento,** m. (oud) verschil, verscheidenheid = **diversidad, diferencia; —iar,** v. intr. ijlen, malen; op de stam groeien (loten); onredelijks vragen, voor-stellen of aannemen; v. tr. verschillend maken, varieeren, afwisselen; uiteen-doen: = **diferenciar, variar** en **desunir;** r. v. e. gevolgde regel afwijken; **—io,** m. wartaal, ijlkoorts; dolzinnigheid, buiten-sporigheid; grilligheid; (oud) oneenigheid, verdeeldheid, = **desunion, division, disension.**

desvastigar, v. tr. (oud) van de overtollige loten ontdoen (boom) = **chapodar.**

desveda, f. opheffing v. e. verbod.

desve/dar, v. tr. 't verbod opheffen van; **—ladamente,** adv. zorg-vuldig, nauw-keurig, zich geen rust gunnend; **—lado,** a. slapeloos en vervuld van zorgen en ongerustheid; vol waakzaamheid en ijver; **—lamiento,** m. = **desvelo; —lar,** v. tr. uit de slaap houden, beletten te slapen; voort-durend verontrusten; **—larse,** v. r. de slaap verliezen; zich wakker houden, de slaap over-winnen; zich toewijden, vol-ijverig en waakzaam zijn; **—lo,** m. slapeloosheid, ongerustheid, bezorgdheid.

desven/ar, v. tr. van de aderen ontdoen (vleesch van 't lichaam; ook die van mijnen en op sommige bladeren); **—cijar,** v. tr. een uitzakking of breuk veroorzaken; uiteen-doen, ontbinden; **—cijarse,** v. r. een uithet-lid-gaan of uitzakking op de hals halen; al zijn best doen, zijn beenen uit zijn lijf loopen a. a.; **—dar,** v. tr. van blind-doek, windsel(s) of zwachtel(s) ontdoen; **—taja,** f. nadeel, schade; *tener desventaja*, 't onderspit delven; **—tajoso,** a. onvoordeelig, nadeelig, schadelijk; **—tar,** v. tr. de wind of lucht uitdrijven; ventileeren; **—tura,** f. tegen-spoed, ongeluk; **—turado,** a. ongelukkig, ramp-spoedig; onschadelijk, mak, argeloos; vrekkig, gierig.

desverg/onzado, a. schaamteloos; gemeen; **—onzar,** (üe) v. tr. de schaamte weg-nemen; r. tegen de regelen der wel-voegelijkheid handelen of spreken; ernstig beleedigen; **—üenza,** f. schaamteloosheid, gemeenheid, laagheid.

desvestirse, v. r. zich uitkleeden, = **desnudarse** in die zin.

desvezar, v. tr. (oud) ont-wennen, = **desa-**

vezar, desacostumbrar; ook: de afleggers van het hout van de wijn-stok scheiden.

desvi/acion, f. uitwijking, afwijking; afscheiding, verwijdering; = **desvío**, (afwijking), **apartamiento** (verwijdering) en **separacion** (afscheiding); **—adamente,** adv. met min-achting, uit de hoogte; **—ar,** v. tr. afbrengen, afleiden, doen afwijken; afweren, pareeren (bij 't schermen); ontwijken; afwenden (gevaar a. a.); **—ar,** v. intr. (oud) zich verwijderen = **apartarse**; r. afwijken; van de weg afgaan, verdwalen; op-zij-gaan, plaats maken; **—ejar,** v. tr. van 't oude vee ontdoen (kudde), dat afscheiden; **—gorizar,** v. tr. de kracht ontnemen; minder sterk maken (drank b. v.).

desvío, m. afwijking, ont-wijking, afkeer; afwending; verwijdering; verachting.

desvir/ar, v. tr. rondom 't overtollige afsnijden (een zool); **—gar,** v. tr. ontmaagden; **—ilizar,** v. tr. ontmannen; de mannelijkheid ontnemen; ontzenuwen; **—tuar,** v. tr. verzwakken; de kracht of deugd ontnemen; r. zijn kracht verliezen (b. v. een drank); zijn uitwerking verliezen (geneesm.).

desviv/imiento, m. smachting, ver-smachting van liefde; **—irse**, v. r. smachten van liefde, door de liefde-vlam verteerd worden; branden van ongeduld.

desvolv/edor, m. schroeve-draaier, = **destornillador; —er,** v. tr. ont-rollen, uitpakken, = **desenvolver**; (oud) veranderen, vervormen, hervormen; (oud) ook: (de grond) bewerken, bebouwen.

desyemar, v. tr. van de dooier ontdoen.

desyerb/a, f. (oud) werk-tuig om distels op te ruimen, wied-ijzer, = **escarda; —ar,** v. tr. wieden; **—o,** m. wieding.

desyuncir, v. tr. (oud) uitspannen (ossen v. d. ploeg), = **desuncir.**

deszocar, v. tr. verzwikken (voet).

deszumar, (ook **deszumar**) v. tr. ontsappen, van 't sap ontdoen.

detal, adv. in 't klein (verkoopen), in bizonderheden = **pormenor.**

detall/ado, a. omstandig, met alle omstandig-heden of bizonder-heden; **—ar,** v. tr. in bizonder-heden vertellen of opnoemen; **—e,** m. detailleering, vermelding in bizonder-heden; **—ista,** m. f. die in de bizonder-heden uitmunt; die alles uitpluist.

detardar, v. tr. (oud) uitstellen, verlaten (= later doen zijn, doen plaats hebben); r. (oud) zich verlaten, te laat zijn.

detayar, v. tr. (oud) = **destayar.**

deten/cion, f. oponthoud; uitstel; (rechtst.) aanhouding (v. persoon of goed); wederrechtelijk bezit; **—er,** v. tr. tegen-houden, aanhouden, beletten te gaan; gevangen zetten; weer-houden, inhouden (drift a. a.); r. ophouden, stil-houden, stil-staan; te laat zijn; nadenken, overwegen; inbinden, zich inhouden, zich matigen; blijven steken, in de war raken; **—idamente,** adv. langwijlig, langdurig; uitvoerig; na rijp beraad, na onderzoek a. a.; **—ido**, a. ingehouden, tegen-gehouden; stilgehouden; langzaam, besluiteloos; **—imiento,** m. (oud) = **detencion; —tacion,** f. (rechtst.) onttrekking (van iem. eigen-dom); **—tador, -a,** m. f. (rechtst.) onttrekker, onrecht-matig bezitter; **—tar,** (ie) v. tr. (rechtst.) onttrekken, weder-rechterlijk bezitten of in bezit nemen; **—tor,** m. (oud) = **detentador.**

deter/gente, a. (heelk.) een wond zuiverend; **—ior,** a. minder-waardig, van mindere kwaliteit; **—ioracion,** f. verslechtering; achteruitgang; beschadiging, benadeeling; verkwijning; **—iorado,** a. versleten, bedorven; verkwijnd; **—iorar,** v. tr. beschadigen, bederven; r. bederven, ver-slijten, achteruit-gaan (in die zin); zijn kracht of deugdelijkheid verliezen; ver-kwijnen; **—ioro,** m. af-slijting; ver-kwijning, verval, beschadiging; verder = **deterioracion.**

determin/acion, f. beslissing, vast-stelling; vastberadenheid; **—ado,** a. beslist, vastgesteld; vast-beraden, kloek; **—amiento,** m. (oud) = **determinacion; —ante,** a. determineerend, bepalend, vast-stellend; beslissend; **—ar,** v. tr. vast-stellen, bepalen; beslissen; onder-scheiden, iets kunnen omschrijven of noemen; tot een besluit brengen, overhalen; determineeren; een scheidsrechterlijke uitspraak doen; r. een besluit nemen, partij kiezen; **—ativo**, a. bepalend, determinatief.

deters/ion, f. (heelk.) detersie, reiniging; **—ivo,** a. (heelk.) reinigend (een wond); **—orio,** a. (heelk.) zuiverend; ook in andere zin reinigend.

detest/able, a. af-schuwelijk; verwerpelijk, verachtelijk; **—acion,** f. ver-af-schuwing, verwerping; afkeer; **—ar,** v. tr. ver-af-schuwen, een afkeer hebben van; niet kunnen uitstaan.

detiene-buey, m. stal-kruid (plant).

deton/acion, f. knal, ontploffing; **—ar,** v. intr. knallen, ontploffen; uit de toon gaan.

detor/nar, v. intr. (oud) terug-keeren, nog eens gaan, terug-komen, = **volver; —sion,** f. verrekking (van spieren).

detrac/cion, f. afbreking door kwaad-spreken, achter-klap; verwijdering, afscheiding; **—tar,** v. tr. zwart-maken, belasteren: ook = **detraer; —tor**, m. kwaad-spreker, lasteraar.

detra/er, v. tr. verwijderen; zwart-maken, bekladden, belasteren; **—erse,** v. r. zich verwijderen, van elkaar gaan; **—imiento,** m. (oud) oneer, schande, = **deshonor, infamia.**

detras, adv. achter; achter de rug; **—de,** pr. p. achter.

detr/imento, m. schade, nadeel; beschadiging; **—ítico,** a. (aardk.) bestaande uit overblijfselen, stukjes van rotsen en planten; **—ito,** m. over-blijfselen van vroegere planten en dieren of van rotsen (aardk.).

detumesc/encia, (ziektek.) f. slinking eener zwelling; **—ente,** a. (ziektek.) de zwelling verminderend.

deturpar, v. tr. (oud) verleelijken, misvormen.

deud/a, f. schuld (geld a. a.); zonder verplichting; verwante (vrouw); zie **deudo**; *contraer deudas*, schulden maken; **—o,** m. verwante, zie **pariente**; verwantschap, bloedverwantschap, zie **parentesco**; (oud) = **deuda**; (oud) *tomar en su deudo á alguno*, met iem. verwant worden, zich aan hem vermaagschappen; **—or,** m. schuldenaar; **—oso,** a. (oud) verwant, = **emparentado.**

deus-ex-machina, m. redding uit de hemel, deus-ex-machina, lett. godheid uit het toestel, d. i. tooneel-toestel (Latijn).

deuteria, f. (wetensch.) het uitblijven der na-geboorte.
Deuteronomio, m. Deuteronomium, vijfde boek v. d. Pentateuch.
devalar, v. intr. (zeet.) uit de koers gedreven worden.
devanadera, f. haspel, afwinder, werk-tuig om garen af te winden; tooneel-decoratie die draait en verschillende dingen voorstelt.
devan/ador, -a, m. die garen afwindt; alles waarom garen gewonden wordt; **—ar,** v. tr. afwinden, opwinden, tot een kluw maken; winden, rond-wikkelen; r. zich af- of opwinden, zich winden of wikkelen; *devanarse los sesos,* zich de hersens afbeulen; **—ear,** v. intr. droomen, war-taal spreken; onzin uitslaan; (oud) dolen, = **vaguear**; **—eo,** m. droomerij, verdoling, afdwaling (der gedachten); tijd-verbeuzeling; ijdel pogen: **—tal,** m. voor-schoot, schort.
devast/acion, f. verwoesting; woestenij, tooneel van verwoesting of algeheel verval; **—ar,** v. tr. verwoesten.
deven/gar, v. tr. verdienen door arbeid of diensten; (rechten) verkrijgen: **—ir,** v. intr. (oud) opkomen, plotseling komen.
deviedo, m. (oud) soort boete voor oproerigheid; ook (oud) verbod = **prohibicion**; of; verboden plaats, = **sitio vedado.**
devin/o, m. (oud) voor-speller, voor-zegger, = **adivino** en **adivinador**: **—to,** a. (oud) vervallen (wissel a. a.); = **vencido.**
devis/a, f. (oud) aandeel in de tienden, dat aan de erfgenaam eener **beletria** behoorde (onafhankelijke stad); ook: heerlijk recht; (oud) ook = **divisa,** „kinds-gedeelte"; devies, lijf-spreuk: **—ar,** v. tr. (oud) overeen-komen omtrent (een plan); (oud) ook: ontwaren, gewaar worden, bespeuren, = **divisar**; (oud) ook: aanwijzen (wapens voor een duel); uitdeelen, toedeelen, = **dividir**; verhalen, vertellen.
devoc/ion, f. vroomheid, gods-dienstigheid; toewijding; *devociones,* gods-dienstige verrichtingen: **—ionario,** m. kerk-boek, „heilig uur" enz.: **—ionero,** m. femelaar, bizonder vroom-doend mensch.
devol/ucion, f. teruggave; (rechtst.) devolutie, toevalling v. e. recht: **—utario,** m. (rechtst.) devolutaris, die in 't bezit v. e. hem toegevallen goed komt: **—utivo,** a. (rechtstr.) devolutief, dat een zaak vóor een hooger recht-college brengt (appèl); **—uto,** a. (rechtst.) toegevallen, v. e. recht; **—ver,** v. tr. terug-geven, terug-brengen: over-brengen; r. (rechtst.) terug-komen aan zijn eerste bezitter.
devor/ador, -a, m. f. verslinder (ook fig.); verslindend, verzwelgend (ook fig.); **—ar,** v. tr. verslinden, verzwelgen; *devorar con los ojos,* met de oogen verslinden.
devo/to, a. gods-dienstig, vroom; toegewijd; **—to-a** vrome; *falsa devota,* schijn-heilige, = **beata** en **mojigata**; **—ver,** v. tr. (oud) wijden, toewijden.
dexmero, m. en a. zie **dezmero.**
dext/eridad, f. (oud) = **desteridad** of **destresa**: **—ro,** m. (oud) stuk grond van 72—80 schreden, bij een kerk, en waarvan de opbrengst de dienst ten goede kwam.
deyec/cion, f. (ziektek.) ontlasting, = **defecacion**; uitgeworpen stoffen van vulkanen; **—to,** a. (oud) laag, min, gemeen, verachtelijk, = **vil** en **despreciable.**
deyuso, adv. (oud) onder, beneden = **debajo, abajo, deyuso de** prp. (oud) onder, = **debajo de.**
dezaga, adv. (oud) achter, achteren, zie **zaga** en **detras,**
dezaga de, prp. achter, = **detras de.**
dezm/ar, v. tr. = **diezmar,** tienden opleggen: **—atorio,** m. plaats waar men de tienden deponeert; (oud) die tienden betaalt; tiend-gebied; **—era,** f. (oud) = **—ería,** f. (oud) tiend-gebied; **—ero,** m. tiend-plichtige; tiend-heffer; **—ero,** a. van de tienden.
di, adv. (oud) samentrekking van **de y** = **de alli,** van daar.
dí, *diste, dió, dimos, disteis, dieron,* pr. pf. van **dar,** geven; ook imp. van **decir**: zeg!
dia, m. dag; *dia climatérico,* onheils-dag; *dia de años,* verjaar-dag; *dia de ayuno,* algeheele vasten-dag; *dia de carne,* dag waarop men vleesch mag eten; *dia de pescado* of *de vigilia,* vasten-dag (b. v. Vrijdag); *dia de campo,* dag voor een buiten-partij; *dia de Córpus* of *del Córpus* = *dia de Dios,* Sacraments-dag; *dia festivo,* feest-dag; *dia de media fiesta,* werk-dag waarop de mis verplicht is; *dia de precepto,* dag waarop een mis gehouden en geen handen-arbeid mag gedaan worden; *dia de guardar,* dag waarop men niet werken mag; *dia de huelga,* dag van ontspanning; *dia de trabajo,* werk-dag; *Dia del Juicio,* oordeels-dag; (fig.) van wan-orde, tumult enz.; *Dia de los finados* of *de los difuntos,* Allerzielen; *dia dado,* bepaalde dag, vaste dag; *dias escritos* (ziektek.), crisis-dagen, = *dias críticos*; *dias medicinales,* dagen vrij van crisis (voor een zieke); *Dia de Ramos,* Palm-Zondag; *dia pardo,* grauwe dag; *dia pesado,* drukkende dag, *dia de indulto,* genade-dag (voor misdadigers); *de dia en dia,* dag-in-dag-uit; *de un dia a otro,* van de eenen dag of de andere; *en cuatro dias,* binnen kort; *entre dia,* in de loop van den dag; *en dias de Dios,* nooit; *en los dias de la vida,* nooit; *hoy dia* of *hoy en dia,* heden ten dage, tegenwoordig; *dia por dia,* dag voor dag, dag-aan-dag, dagelijks; *de dias,* eenigen tijd geleden; *otro dia,* een anderen weg, de volgende dag; *el otro dia,* onlangs, laatst; *dias ha,* lang geleden; *dias y ollas,* bij leven en welzijn, zal 't wel is geheuren; *dia y vito,* bij den dag (leven, zonder bekommer-nis om morgen); *hay mas dias que longanizas,* men moet een appeltje voor de dorst bewaren, ook: niets geen haast, we hebben de tijd vóor ons; *no en mis dias,* zoolang ik leef komt daar niet van in; *todo el santo dia,* de lieve lange dag: *el dia de su santo,* zijn (haar) naam-dag (dag van de naam-heilige), ook wel: *sus dias*; *persona de dias,* persoon op leef-tijd; *tener dias,* zijn dagen hebben (van schoonheid, goed humeur enz.); *yendo dias y viniendo dias,* na verloop van tijd, van eenige jaren of maanden enz.; *al cabo de dias,* lange tijd later; *dias geniales,* dagen van groote vreugde, b. v. een bruiloft; *abre el dia,* 't wordt helder weer; *el despuntor del dia,* de dageraad, 't aanbreken van de dag: *se cierra el dia,* 't wordt donker weer; *dar los dias,* feliciteeren op de naam-dag (zie boven); *dar los buenos dias,* goeien dag

zeggen; *rompe el dia*, 't wordt dag; *salir del dia*, uit de klem raken, er goed afkomen; *tal dia hará un año*, dat 's niet de moeite waard, 't is een klein ongelukje; *mañana será otro dia*, morgen hebben we nog een dag; *alcanzar en dias*, ouder zijn, over-leven; *ser del dia*, in de mode zijn; prov. *el dia que te casas ó te sanas á te matas* (lett. de dag dat je trouwt maak je je gezond of je maakt je zelf dood), wanneer je trouwt wordt je gelukkig of ongelukkig, die dag is beslissend voor je verder leven; *hombre entrado en dias*, *las pasiones frias*, met de ouderdom minder harts-tochten; *lo que no se hace el dia de Santa Lucia se hace otro dia*, wat de eene dag niet geeft, kan de andere brengen; *no paran los dios en balde*, de dagen staan niet vergeefs stil, d. w. z. men wordt zonder 't te merken oud; *todos los dias olla, amarga el caldo*, alle-dag hetzelfde verveelt; *dia claro*, heldere dag, ook: gelukkige dag, *bello dia, hermoso dia*, mooie dag; *dia de funcion*, dag v. e veld-slag tusschen oorlog-voerenden; dag van publ. vermakelijk-heden; *dia de mercedes*, dag waarop de vorst genaden en gunsten verleent; dag waarop men mild is; *dia del dicho*, dag der verloving in 't bijzijn van de pastoor; *dia de sufrir*, lijdens-dag; *á dia prefijo*, op een bepaalde, vast-gestelde dag; (rechtst.) *señalar dia*, verdagen.

diabét/es, m. suiker-ziekte; hydraulisch vat met een „sifon" erop; **—ico**, m. lijder aan suiker-ziekte (ook adjectief).

diábeto, m. = **diabétes**, in de tweede beteekenis.

diabl/a, in: *á la diabla*, verkeerd, averechts; **—ado**, a. (oud) bezeten, als een bezetene, = **endiablado**; **—azgo**, m. (oud, fam.) duivels-buurt, duivels-gebied enz.; **—ear**, v. intr. duivelsche dingen zeggen of doen; **—edad**, f. kletserij, booze tooverij; duivelsche boos-aardigheid, duivels-streek; **—ería**, f. geheime invloed v. d. duivel; (fam.) duivelsche, helsche toeleg; duivel-achtigheid; zie **diablura**; **—esa**, f. (oud fam.) duivelin, boos-aardige vrouw; **—illo**, m. duiveltje, lastig kind; slim, intrigeerend mensch; **—iposa**, f. (fam.) schertsende vervorming van **mariposa** (vlinder): duiveltje dat iem. omfladdert; **—o**, m. duivel; boos-aardig man; zeer leelijk persoon; *diablo cojuelo*, hinkende duivel, de boos-aardigste van heel de helsche bent; *el diablo predicador*, preekende duivel, d. w. z. iem. die 't goede aanbeveelt en zelf 't kwade doet; *ese es el diablo!* daar zit de kneep! *el diablo anda en cantillana*, de duivel heeft zich ermee bemoeid, er zal groote moeilijkheid van komen; *el diablo anda suelto*, de duivel ligt steeds op de loer (lett. loopt los); *dar al diablo*, naar de duivel jagen; *dar de comer al diablo*, ondankbaren weldoen; *dar que reir al diablo*, een slechte daad doen; *el diablo se lo ha llevado todo*, alles is naar de duivel bij hem; *tener trato con el diablo*, lett. omgang met de duivel hebben, d. w. z. listig zijn; *se armó una del diablo*, er ontstond een vervaarlijke verwarring; *no es muy diablo*, hij is nogal mak; *tiene el diablo en el cuerpo*, hij heeft de duivel in zijn lijf (doet allerlei ongelooflijke dingen); *eso no vale un diablo*, dat 's geen „duvel" waard; *es un pobre diablo*, 't is een arme drommel, een stumper; *darse á todos los diablos*, „zich aan alle duivels geven" (van toorn of onmacht): *no vale nada, ni para Dios ni para el diablo*, heeleemaal niet waardig, een nulliteit zijn; *tanto quiere el diablo á sus hijos que los saca los ojos*, door te veel van zijn kinderen te houden, bederft men ze en richt ze te gronde; *cuando el diablo reza, engañarte quiere*, als de vos de passie preekt, boer, pas op je ganzen; d. i. wees op je hoede tegen huichelarij; *sabe tanto como el diablo*, hij heeft een duivelachtige geest; *tener pacto con el diablo*, onder de bescherming van de duivel zijn; (volkst) *quebrar, el ojo al diablo*, kwaad verhinderen, slagen tegen alle verwachting in; *vaya el diablo para malo*, laten we uitscheiden, de duivel heeft niets met onze zaken te maken; *vaya el diablo por ruin*, hou je kalm en maak geen ruzie; *hay muchos diablos que se parecen unos á otros*, er zijn veel duivels die op elkaar lijken, d. w. z. veel boos-aardige menschen die overeen-komst vertoonen; *¿que diablos quire V.?* wat duivel wil u toch? *¿cómo diablos ha hecho V. eso?* hoe te duivel heeft u dat gedaan? *mi mujer está como todos los diablos*, mijn vrouw heeft de bokke pruik op; *hace un tiempo como todos los diablos*, 't is een allerellendigst weertje.

diab/lura, f. duivelsche daad: ongehoorde, vreemde daad; **—ólico**, a. duivelsch; afschuwelijk van smaak of van uiterlijk; ongeloofiijk (van stout-moedigheid, bekwaamheid a. a.); **—olines**, m. pl. Napelsch suiker-goed, dat zeer verhittend is; **—olismo**, m. diabolisme, leer omtrent de duivel enz.

diacitron, m. gekonfijte citroen-schil.

diac/onado, m. = **diaconato**; **—onal**, a. van de diaken of het diaconaat; **—onar**, v. intr. bij de mis als diaken optreden; **—onato**, m. diaconaat, de tweede der gewijde orden; **—onía**, f. diaconie, diakenschap; **—onico**, m. diaconicon, sakristy; a. diakonisch, van de diaconie, gedeelte van de pauselijke zetel waar de diakenen zitten (rechts).

diácono, m. diaken, geestelijke verheven tot het diaconaat.

diacrítico, a. diacritisch, onder-scheidend (b. v. **signos diacríticos**, d. teekens).

diadema, f. diadeem (hoofd-sieraad); kroon; aureool, stralen-krans.

diáfano, a. door-schijnend.

dia/fragma, m. midden-rif; tusschen-schot in de neus, tusschen-schot in vrucht-zaden; **—gnósis**, f. diagnose, opmaking der ziekte-verschijnselen; **—gnóstico**, a. diagnostisch, zie 't vorige; **—gonal**, a. diagonaal; **—grafo**, m. pantograaf, instrument om 't beeld v. e. voorwerp op papier te brengen door de omtrekken te volgen; **—grama**, m. diagram, meet-kundige voorstelling (muziek) tafel van toon-wijdten, toon-ladder, gamma (diagram).

dial/éctica, f. dialectiek, redenaar-kunst, logica of rede-kunde; **—éctico**, m. dialecticus, redeneer-kundige of rede-kundige; ook als adj. van de dialectiek of rede-kunst; **—ecto**, m. tong-val, dialect; **—egado**, a. als samen-spraak ingericht; **—ogal**, a. (oud) = **dialógico**; **—ogar**, v. intr. in een samen-spraak spreken; dialogeeren (in de muziek); **—ogia**, f. (wetensch.) herhalen van 't zelfde woord in verschill. beteekenis; **—ógico**, a. dialogisch, in dialoog of samen-

spraak-vorm; **—ogismo,** m. dialogisme, kunst van 't maken van samen-spraken enz.; lange rede-twist; een vraag en een antwoord bij elkaar; **—ogizar,** v. intr. in dialoog of samen-spraak spreken; **—ogo,** m. samen-spraak, dialoog; muziek-stuk in twee partijen die elkaar afwisselen.

diamant/e, m. diamant; soort geschut; soort druk; ook: hoekige vorm der steenen in sommige bouw-werken gebezigd, zooals in bruggen; *diamante bruto*, ruwe diamant; **—ero,** m. (fam.) = **diamantista; —ino,** a. diamant-achtig; steen-hard, hardvochtig; **—ista,** m. diamant-bewerker, -slijper; diamant-handelaar.

diametr/al, a. diametraal; van de door-snede; **—almente,** adv. diametraal, juist tegenover-gesteld, juist het omgekeerde; **—́ico,** a. = **diametral; —́o,** m. diameter, door-snede; middel-lijn.

diamoron, m. moerbeien-siroop.

dian/a, f. (mil.) trom-geroffel als morgen-signaal; **—che, diantre(s),** half-vloek, zooveel als „te duive-kater!"

dia/pason, m. (muz.) diapason, stem-wijdte, toon-wijdte; stem-vork; octaaf; blaas-instrument dat evenals de stem-vork de *la* aangeeft; **—pedésis,** f. bloed-zweeting; **—pente,** m. (muz.) quint; **—pia,** f. (geneesk.) = **miopia,** bijziendheid; **—prea,** f. soort gevlekte pruim; **—quilon,** m. diachylon of lood-pleister; **—riamente,** adv. dagelijks; **—rio,** a. dagelijksch; m. dag-blad; dag-boek; dagelijksche uitgaven; **—rista,** m. dagbladschrijver, dagboek-schrijver, journalist, zie voor 't laatste ook **periodista.**

diarrea, f. diarrhee, buik-loop.

dias/pro, m. of **diaspre** m. jaspis; **—tásis,** f. verrekking, ontwrichting; **—tilo,** m. hal met wijd-uit-elkaar-staande zuilen; **—́tole,** m. hart-beweging; uitzetting der hersenen; lange uitspraak eener korte letter-greep; **—tremo,** m. ontwrichting, verzwikking; **—trofia,** f. verplaatsing van spieren, pezen of zenuwen.

diat/ésis, f. vatbaarheid voor sommige ziekten; **—ónico,** a. (muz.) diatonisch, betreffend de natuurlijke tonen v. d. toon-ladder; **—riba,** f. diatribe, scherpe kritiek.

dibuj/ador, -a, m. f. teekenaar (ook adj.); **—ante,** m. f. teekenaar; **—ar,** v. tr. teekenen; r. zich afteekenen; **—o,** m. teekening; *es un dibujo*, 't is een „beeldje"; *no nos metamos en dibujos*, laten we ons niet met een anders zaken bemoeien.

dic/acidad, f. vinnigheid, neiging tot bijtende spot; **—az,** a. (oud) scherp, vinnig, spot-ziek; **—cion,** f. zegging, zeg-kunst; dictie; **—cionario,** m. woorden-boek; **—cionarista,** m. f. woorden-boek-maker; **—iembre,** m. December.

dict/ado, m. titel van eer of waardigheid, zooals „hertog, graaf" enz.; bijnaam die een historische of algemeen bekende eigenschap aanduidt; inhoud v. e geschrift: „dictée"; **—tador,** m. dictator; die wille-keurig als gebieder optreedt; **—tadura,** f. dictatuur, 't optreden van iem. met onbeperkte macht; diens macht; **—aduria,** f. (oud) = **dictadura; —ámen,** m. ziens-wijze, opvatting; uitgebracht gevoelen na discussie; samenvatting der leer v. e. schrijver; *casarse con su dictámen*. lett. trouwen met zijn zienswijze, d. i. nooit luisteren naar 't oordeel v. e. ander; *tomar dictámen* = *tomar consejo*, raad vragen, te rade gaan; **—tar,** v. tr. dicteeren; voor-schrijven; *dictar la ley*, de wet voor-schrijven; **—atorio,** a. v. e. dictator of het dictator-schap; **—atura,** f. (oud) = **dictadura; —erio,** m. scherp woord, recht-streeksche beleediging.

dich/a, f. geluk; *por dicha*, bij geluk, gelukkig; *dichas*, geneuchten; **—aracho,** m. (fam.) grof of gemeen woord; **—o,** p. p. van **decir,** zeggen; m. gezegde, uitdrukking; (rechtst.) verklaring v. e. getuige; *dicho de las gentes*, wat de menschen ervan zeggen; *dicho y hecho*, zoo gezegd zoo gedaan; *tener por dicho*, 't zich voor gezegd houden; *lo dicho, dicho*, zoo gezegd blijft gezegd; *del dicho al hecho hay gran trecho*, tusschen doen en zeggen lange mijlen „leggen"; *dicho* ook het „ja-woord" vóor de priester; *dicho agudo*, kwink-slag; **—oso,** a. gelukkig.

didácti/ca, f. didactiek, onderwijs-kunst; **—co,** a. didactisch, leerend, onder-wijzend.

die/cinueve, a. negen-tien; **—ciochavo (en—),** in 18°; **—ciocho,** m. acht-tien; **—ciseisavo (en),** in 16°; **—ciseis,** n. zestien; **—cisiete,** n. zeven-tien; **—dro,** m. hoek door twee vlakken gevormd.

diente, m. (Fr. *vrouwelijk*) tand; *diente belfo*, ongelijke, afwijkende tand; *diente de ajo*, knauwtje of bolletje knoflook; *dientes de leche*, melk-tanden; *diente de leon*, paarde-bloem; *diente de lobo*, sterke spijker, polijst-tand; *diente de perro*, beeld-houwers-beitel met twee punten; *diente muro*, soort granaat-appel met pitten gerijd als tanden; *dientes*, slecht genaaide steken; *diente de muerto*, kiezel, grint (= **guija**); *diente extremo*, kies van verstand; *aguzar los dientes*, zich voorbereiden op een goed maal, (lett. zich de tanden scherpen); *los diente se me ponen largos*, mijn tanden worden sleeuw; *arrendar á diente*, wei-grond verhuren, op voorwaarde daar het vee van de gemeene weide toe te laten; *aquí me han nacido los dientes*, hier ben ik geboren en getogen; *me han nacido los dientes en el oficio*, ik ben sinds mijn kindsche jaren in 't vak; *bechinar los dientes*, tande-knarsen; *estar á dientes*, door de honger gekweld worden, ook: zonder hoop hunkeren; *hincar el diente*, de tanden erin zetten; ook zijn eigen belangen behartigen door voor een ander iets te doen; *tener buen diente*, goede eetlust hebben; *dientes postizos*, valsche tanden; *dar diente con diente*, klapper-tanden; *hablar entre los dientes*, binnen-s-monds spreken, mompelen; *enseñar los dientes*, de tanden laten zien; *no me entra de diente adentro*, dat wil me niet best bevallen; *conocer la edad por el diente*, de leef-tijd kennen door de tand(en), d. w. z. ook: iem. door-gronden; *sacar un diente*, een tand uittrekken, ook: geld afzetten, ont-rukken, afpersen; *meter el diente*, 't aandurven; *á regaña-dientes*, met tegen-zin; *mas cerca tengo mis dientes que mis parientes*, 't hemd is nader dan de rok, mijn eigen zaken gaan me meer aan dan die v. e. ander.

diéresis, f. diaeresis, verdeeling v. e. twee-klank in twee letter-grepen; trema.

dierético, m. (geneesk.) bijtend middel.

diesi, f. (muz.) kruis.

diestr/a, f. rechter-hand; de rechtsche plaats;

á la diestra (ongebr.) rechts; gunst, begenadiging, steun; *juntar diestra con diestra*, elkaar een hand geven, vriendschap sluiten; **—amente**, adv. handig, waardig; **—o**, a. handig, vaardig; sluw, listig; gunstig; rechtsch; *á diestro y siniestro*, door dik en dun, zonder nadenken; *el mas diestro la yerra*, 't beste paard struikelt wel eens; *de diestro á diestro*, slim tegen slim; m. teugel, toom, halster; bekwaam schermer, bekwaam stierenvechter; *llevar del diestro*, aan de toom leiden.

diet/a, f. diëet, leef-regel; onthouding van spijs of drank; rijksdag; dokters-loon, enz.; dag-reis, gewoonlijk van tien uur gaans; *mas cura la dieta que la receta*, diëet geneest beter dan medicijnen; *tener á dieta*, op diëet houden, ook: karig eten en drinken geven; *estar á dieta*, slecht gevoed worden; *dietas*, slacht-vee aan boord voor 't eten der zieken; **—ar,** v. tr. (oud) op diëet stellen, = **adietar; —ética**, f. diëtetiek, leer van de leef-regels voor zieken; **—ético,** a. van de diëet of leef-regel.

diez, n. en m. tien; tiende; tien-tal kralen van e. roze-krans, of de groote kraal die elk tien-tal aangeeft; 't cijfer 10; (fam.) *estar como diez de bolos*, lett. zijn als 10 van kegels, d. w. z. 't vijfde rad a. e. wagen; **—ma,** f. = **diezmo; —mada,** f. vertiening, recht van tiend-heffing; **—mar,** v. tr. tiend heffen; decimeeren, een op tien straffen a. a.; **—mero,** m. tiend-betaler, tiend-plichtige: tiendheffer; **—mesino,** a. (oud) van tien maanden; **—mo,** m. tiende, tiende deel (ongebr.), tiend; soort tol bij 't binnen-gaan van 't rijk, of van de eene prov. in de andere; a. (ongebr.) = **décimo**, tiende.

difam/acion, f. eer-roof, bezoedeling der eer; **—ador, -a,** m. f. eer-roover, lasteraar; **—ar,** v. tr. iemand in eer en goede naam aantasten, bekladden; „aan de groote klok hangen", zie **divulgar; —atoria,** f. (oud) = **difamacion; —atorio,** in eer of goede naam aan-tastend, ont-eerend.

difer/encia, f. verschil, onderscheid, afwijking, ongelijkheid; afwisseling (= **variedad**); geschil; *con corta diferencia*, zoo ongeveer, weinig meer of minder; *a diferencia*, in afwijking van, zich onderscheidende van; *diferencias*, veranderen v. e. melodie en van dans-figuren; **—encial,** a. differentiëel, onderscheid-makend; *derechos diferenciales*, differentiëele rechten (die onderscheid maken tusschen de landen van herkomst der goederen); **—encialmente,** adv. (oud) = **diferentemente; —enciar**, v. tr. onder-scheiden, onder-scheid of verschil maken, doen afwisselen; **—enciarse,** v. r. ver-schillend zijn, afwijken; zich onder-scheiden, „afsteken"; de zonderling uithangen, heel bizonder doen; **—ente**, a. verschillend, anders, ongelijk; *es cosa diferente*, dat 's wat anders; **—entemente,** adv. anders, op andere of verschillende wijze; **—ir,** v. tr. uitstellen, verschuiven; **—ir** (ie), v. tr. verschillen, anders zijn, v. e. andere meening zijn; r. zich verlaten (d. w. z. laat zijn).

dif/icil, a. moeilijk; lastig; **—icilmente,** adv. moeilijk; lastig.

dificult/ad, f. moeilijkheid; last; bezwaar, hindernis, beletsel; *apurar la dificultad*, aanhouden om te over-tuigen; *herir en la dificultad*, de wonde plek aanraken; *ponerse de piés en la dificultad*, de koe bij de horens vatten; *la dificultad se queda en pié*, de moeilijkheid, het bezwaar blijft; *dificultades*, moeilijk-heden, bezwaren, tegen-werpingen, hinder-palen; **—ador, -a,** m. f. moeilijk of bezwaren-makend mensch; **—ar,** v. tr. moeilijk-heden opwerpen, bezwaren maken; v. tr. moeilijk of bezwaarlijk maken of verklaren; r. moeilijk worden, zich verwikkelen; **—ista,** m. liefhebber van moeilijkheden, om ze te over-winnen; **—oso,** a. lastig, met veel moeilijkheden gepaard; mis-vormd (gezicht), wan-staltig; bezwaren-makend, zwaar-op-de-hand.

difid/acion, f. manifest eener mogendheid vóor de oorlogs-verklaring; oorlogs-verklaring; **—encia,** f. wan-trouwen, achterdocht; trouweloosheid, on-trouw, on-geloovigheid; **—ente,** a. on-trouw; wan-trouwig.

difin/icion, f. difinitie, bepaling, = **definicion; —ir,** v. tr. (oud) = **definir,** bepalen, definiëeren; **—itivamente,** adv. (oud), beslissend, afdoend, = **definitivamente; —itivo,** a. zie 't vorige, = **definitivo; —itorio,** m. klooster-vergadering der „definitoren", = **difinitorio.**

difiu/encia, f. alom-verbreiding, uit-strooming naar alle kanten; **—ente,** a. zich-alom-verbreidend, overal-heen-stroomend; **—ir,** v. intr. zich overal-heen verbreiden, overal-heen stroomen.

difrac/cion, f. straal-breking (wetensch.); **—tar,** v. tr. (wetensch.) doen breken (stralen); r. (wetensch.) breken (stralen); **—tivo,** a. (wetensch.) straal-brekend.

difrangente, a. (wetensch.) zich brekend, onderworpen aan straal-breking.

difun/dible, a. = **difusible; —dir,** v. tr. uit-storten, uitbreiden; openbaar maken; **—dirse,** v. r. zich uitbreiden, zich verbreiden, algemeen bekend worden; **—to —a** m. f. doode; a. dood; zijn eigenschappen verloren hebbend, geen belangrijk doel meer bereikend; *difunto de taberna*, stom-dronken, met een rood dronkemans-gezicht; *el llanto sobre el difunto*, smeed het ijzer als het heet is.

difus/amente, adv. met uit-storting, of verbreiding; **—ible,** a. (wetensch.) difusibel, snel-opneembaar in het lichaam; **—ion,** f. uit-storting, verbreiding, uit-strooming, uitvloeiing; al te groote uitvoerigheid, langdradigheid; verspreiding, (fig.) on-samen-hangendheid in denkbeelden of taal enz.; **—ivo,** a. zich makkelijk verbreidend of uit-stortend; **—o,** te uitvoerig, breed-sprakig; verward, om-standig.

digam/ia, f. twee-slachtigheid (van mensch of dier) = **hermafrodismo; —o,** a. twee-slachtig (mensch of dier).

dige, m. zie **dije.**

diger/ible, a. verteerbaar; **—ir,** v. tr. verteren, verduwen; over-denken, rustig nagaan; schikken, in-orde-maken; in een warme vloei-stof oplossen; *no puedo digerir lo que me has dicho*, ik kan niet slikken wat je me gezegd hebt; ook: ik kan er niet bij.

digest/ible, a. gemakkelijk-verteerbaar; **—ion,** f. spijs-vertering, verduwing; oplossing in een warme vloei-stof; *hombre de mala digestion*, onaangenaam mensch; *negocio de mala digestion*, netelige zaak; **—ivo,** a. spijs-vertering-bevorderend; m. genees-middel dat de spijs-vertering bevordert, of een

wond minder pijnlijk maakt; **—o,** m. „Digestum”, of Pandecta, verzameling van uitspraken der Rom. rechts-geleerden onder Justinianus.

digit/acion, f. (wetensch.) vinger-vorming; **—al,** a. (wetensch.) van de vingers; f. vinger-kruid; **—alina,** f. werkzaam bestanddeel van vinger-kruid; **—́ulo,** m. (wetensch.) pink of kleine teen; **—o,** m. heel getal onder 10; (sterrek.) vinger-breedte = $^1/_{12}$ van de door-snede van zon of maan.

dign/acion, f. verwaardiging, nederbuigendheid; **—arse,** v. r. zich verwaardigen; **—atorio,** m. waardigheids-bekleeder, dignitaris; **—idad,** f. waardigheid; dignitaat, ligging v. e. planeet in het teeken waar ze de meeste invloed heeft; **—ificante,** a. waardig-makend (de goddelijke genade); **—ificar,** v. tr. waardig-maken, een waardigheid toekennen, verleenen; r. zich waardig maken; **—o,** a. waardig, waard.

digo, onregelm. 1e pers. pres. van **decir,** zeggen (verder als *pedir*).

digres/ion, f. afwijking, afdwaling (van 't onder-werp); **—ionar,** v. intr. af-dwalen (van 't onderwerp); **—ivo,** a. buiten de kwestie of het onder-werp; **—or, -a,** m. f. die graag erom-heen praat, buiten de kwestie gaat.

dije, (ook **dij**) kleinood; snuisterijen die men kinderen om de hals doet.

dije, *dijiste, dijo, dijimos, dijisteis, dijeron,* pr. pf. van **decir,** zeggen.

dilacer/acion, f. (heelk.) verscheuring; **—ar,** v. tr. verscheuren, in stukken scheuren = **lacerar.**

dilacion, f. uitstel, verdaging; *sin dilacion,* zonder uitstel, onmiddellijk, terstond.

dilapid/acion, f. verspilling; dolle verkwisting; **—ar,** v. tr. verspillen, verdoen, in 't dolle weg verkwisten; verduisteren (gelden).

dilat/able, a. (wetensch.) uitzetbaar; **—acion,** f. (wetensch.) uitzetting; (fig.) uitstorting: *dilatacion del corazon,* uitstorting des harten; spanning (der zenuwen); **—adamente,** adv. rijkelijk, ruim, met uitzetting of dijing; **—ado,** a. tal-rijk; **—ar,** v. tr. (wetensch.) doen uitzetten, doen dijen; uitstellen; beroemd maken; spannen, een spanning veroorzaken; *dilatar el corazon,* het hart met vreugde vervullen, verrukken; r. uitweidend, breed-sprakig zijn of worden; *dilatarse en largos discursos,* zich vermeien in lange toespraken en komplimenten; **—ativo,** a. uitzettend, dijend, geschikt om uit te zetten of te dijen; **—oria,** f. = **dilacion,** uitstel; *andar con dilatorias,* ieder keer uitstellen; *traer en dilatorias á alguno,* iem. aan 't lijntje houden, steeds uitstel geven enz.; **—orio,** a. (rechtst.) dilatoir, vertragend, uitstel ten doel hebbend.

dilec/cion, f. menschen-liefde, barmhartigheid; **—to,** a. wel-bemind, teeder-geliefd.

dilem/a, m. dilemma; **—ático,** a. dilemmatisch.

diletante, m. f. dilettant, liefhebber.

dilig/encia, f. werkzaamheid, ijver; persoonlijke zaak of een in opdracht; (fam.) natuurlijke behoefte; (rechtst.) nauw-keurige nasporing, zorgzaamheid, „bekwame spoed”; diligence; (oud) liefde, = *amor, dileccion*; *evacuar una diligencia,* een stap doen, een zaak afdoen; *diligencias,* stappen, maat-regelen tot bereiking v. e. doel; *hacer las diligencias de cristiano,* zijn christelijke plichten vervullen; **—enciar,** v. tr. behartigen, bespoedigen; stappen doen voor; **—enciero,** m. (oud) zaak-waarnemer; **—ente,** a. ijverig; werkzaam; vlug; *andar diligente,* zich haasten.

dilin-dilin, klank-nabootsing voor schellen of bellen: klingeling of tingeling, = **tilintilin.**

dilogia, f. dilogie, dubbel-zinnigheid; drama in twee bedrijven of uit twee stukken bestaande; „dilogie”.

diluc/idacion, f. opheldering, uitlegging; **—idar,** v. tr. ophelderen; **—idario,** m. commentaar; **—idez,** f. helderheid, klaarheid; **—́ido,** a. helder, klaar, klaar-blijkelijk; **—ion,** f. oplossing; **—́ulo,** m. (oud) laatste der zes „nacht-waken”.

dilu/icion, f. = **dilucion; —ir,** v. tr. aanlengen, met water mengen; verdunnen; **—sivo,** a. bedriegelijk (fig.); **—vial,** a.; **—viano,** a. diluviaansch, van de zond-vloed; **—viar,** v. tr. stort-regenen, over-stroomen; **—vio,** m. zond-vloed, groote over-strooming; stort-vloed (van woorden a. a.).

diman/acion, f. voort-vloeiing, oor-sprong; **—ar,** v. intr. voort-vloeien, zijn oor-sprong hebben (ook in eig. zin), voort-komen.

dim/ension, f. afmeting; graad (vergelijking v. d. zooveelste —), ook v. e. „macht” in de alg.; **—es,** m. pl.: *andar en dimes y diretes,* zijn tijd met rede-twisten door-brengen; *excusar (los) dimes y diretes* of *evitar —,* onnoodig over-en-weer-gepraat vermijden.

dimi/diar, v. tr. (wetensch.) in tweeën deelen, half vullen (glas); **—nucion,** f. vermindering; *ir en diminucion,* steeds minder worden; **—nuir,** v. tr. en intr. (oud) verminderen, = **disminuir; —nutamente,** adv. verkleind, in de verkleining; **—nutivo,** a. verkleinend; m. verklein-woord; **—nuto,** a. gebrekkig, onvolmaakt; klein, van geringe afmeting; **—sion,** f. ont-slag, ont-slag-name; *hacer dimision,* zijn ontslag indienen: *dimision de una hipoteca,* opheffing eener hypoteek; **—sorias,** f. pl. brief v. e. bisschop om zijn gezag aan een ander over te dragen, die in zijn plaats beveelt; *dar dimisorias,* op harde wijze weg-sturen, niet willen luisteren naar iem.; *llevar dimisorias,* slecht ontvangen worden, een slecht ont-haal vinden; **—sorio,** a. een ontslag bevattend; **—tir,** v. tr. neer-leggen (ambt); afstand doen van iets nuttigs, het opgeven; r. zijn ont-slag nemen; zich ontdoen van.

din, m. verkorting van **dinero,** geld.

Dinamar/ca, f. Denemarken; **—ques,** a. Deensch; **—ques, -a,** m. f. Deen.

din/ámica, f. (wetensch.) dynamica, leer der krachten; **—ámico,** a. dynamisch; **—amita,** f. dynamiet; **—anómetro,** m. dynamometer, kracht-meter; **—astía,** f. dynastie, vorsten-huis; **—ástico,** a. van de dynastie, van 't regeerende vorsten-huis.

diner/ada, f. hoop geld; groote som gelds die opeens iem. ten deel valt; **—ado,** m. (oud) = **dinerista; —al,** m. „bom duiten”, geld; gewicht om 't alooi van metalen na te gaan; het twaalfde deel zuiver; in Aragon ook: zeer kleine olie- of wijn-maat; **—ista,** m. (oud) geld-man, iem. die er zijn beroep van maakt geld op te hoopen; **—o,** m. geld; penning, twaalfde deel fijn; *dinero burgales,*

goud-geld van Castilië van laag gehalte; *dinero efectivo*, gereed geld (ook: *dinero contante*); *estar mal con su dinero*, slecht met zijn geld omgaan; *dinero llama dinero*, geld maakt geld (lett. „roept"); *el dinero hace al hombre entero*, 't geld maakt de man; *quien tiene dineros pinta panderos*, met een gouden sleutel komt men overal in (lett. die geld heeft schildert tamboerijns!); *es buen dinero*, dat is veilig belegd geld; *dinero es lo que dinero vale*, goed-koop duur-koop; **—oso**, a. rijk, gefortuneerd.

dingolondangos, m. pl. (fam.) prullaria, prulletje.

dint/el, m. drempel, = **lintel**; **—orno**, m. (Ital.) afwerken van 't binnen de omtrek beslotene (bij teekening of schildering).

dio/bre (por), i. (volkst. oud) om Gods-wil, bij God, zie **por Dios**; **—cesal**, a. (oud) = **diocesano**; **—cesano**, a. die een diocese bezit (bisschop); van de diocese (in 't algemeen); **—́cesi** of **—́cesis**, f. diocese, gebied v. e. bisschop; **—́ptrica**, f. dioptrica, leer v. d. licht-breking; **—rama**, m. diorama, soort voorstelling der licht-effecten op verschill. tijden van 't etmaal door een beweegbaar licht.

Dios, m. God; godheid; *dioses*, vaarwel; *á Dios rogando y con el mazo dando*, help je zelf en God zal je helpen; *á Dios y á ventura*, zooals God wil, op goed geluk; *á la buena de Dios*, kort en goed, heel eenvoudig; *á la de Dios*, wat er ook gebeure, zonder verdere overweging; *ande V.* of *vaya V. con Dios*, ga met God; (fam.) laat me met vreê, loop heen; *¡ anda con Dios !* 't zij zoo, wat kunnen we er verder aan doen; *á quien Dios no da hijos, el diablo le da sobrinos*, als men geen persoonlijke zorgen heeft, krijgt men last van anderen; *¡ oy Dios ! ¡ Dios mio ! ¡ Dios eterno !* och God! Heere God! a. a.; *como Dios es servido*, zooals God wil; *si Dios es servido*, als God het wil; *creer en Dios á macha martillo* goed-geloovig, goed vroom zijn; *cuando Dios amanece, para todos amanece*, God laat zijn zon voor iedereen schijnen; *dar á Dios*, de heilige sacramenten der stervenden toedienen; *de ménos nos hizo Dios*, laten we hopen; *Dios consiente, pero no para siempre*, God is lankmoedig, maar rechtvaardig; *Dios los cria y ellos se juntan*, soort zoekt soort; *Dios mediante* of *con la ayuda de Dios*, met Gods hulp; *Dios sobre todo*, laat 't wezen zooals God wil; *Dios te la depare buena*, ik twijfel eraan of je slagen zult; *donde Dios es servido*, God weet waar; *en amaneciendo Dios*, zoodra 't dag is; *es para alabar á Dios*, 't is een zegen van God, 't is een heerlijk iets; *estaba de Dios*, dat moest vroeg of laat gebeuren; *mas puede Dios que el diablo*, moed gevat, niets is onmogelijk; *miente mas que da por Dios*, „hij liegt meer dan hij voor God geeft", hij liegt als een ketter; *Dios guarde á V.*, God behoede u, wees gegroet; *ponerse bien con Dios*, zich tot sterven voorbereiden (lett. zich op goede voet stellen met God); *quiera Dios*, God geve; *quiere dios que*, gelukkig dat...; *¡ válgate Dios !* geduld toch! ook ong. = *¡ válgame Dios !* God bewaar me! *Dios todopoderoso*, God Almachtig.

dios/a, f. godin; **—ear**, v. intr. zich goddelijkheid toekennen, zich tot een godheid maken.

diplom/a, m. diploma, getuig-schrift; **—acia**, f. diplomatie; **—ática**, f. diplomatiek, leer v. d. betrekkingen der volkeren; **—ático**, a. diplomatisch, diplomatiek; van de gezanten; *Cuerpo diplomático*, de gezamenlijke gezant-schappen, „corps-diplomatique"; *lenguaje diplomático*, diplomatieke taal, d. i. dubbel-zinnig of geheimzinnig; *echarla de diplomático*, zich 't air v. e. diplomaat geven; **—atizar**, v. intr. zich de kennis en taal der diplomaten eigen-maken; zich officieus met diplomatieke zaken inlaten.

dípti/ca, f. diptychon, soort naam-register; twee-bladig scherm enz.; **—co**, m. = **díptica**.

diptongo, m. twee-klank.

diput/acion, f. deputatie; zending, afvaardiging; vergadering van afgevaardigden; **—ado**, m. afgevaardigde, kamer-lid; *diputado á cortes*, lid der „Cortes", volks-vertegenwoordiger; **—ar**, v. tr. afvaardigen; voor 't een of ander amt bestemmen.

diqu/e, m. dijk, dam (ook fig.); *saltar los diques*, zich door zijn harts-tochten blindelings laten mee-sleepen; **—ey**, m. katte-bak, achter-bankje aan een rijtuig, voor bedienden.

direc/cion, f. richting; beheer; bestuur, directie; voor-lichting, instrueering; weg-wijzing; adres (*con direccion á*, te adresseeren aan, gericht aan); **—ta**, rechtstreeksch leen; **—tamente**, adv. onmiddellijk; rechtstreeks, regel-recht; **—te ni indirecte**, adv. (Lat.) middellijk, noch onmiddellijk; **—tivo**, a. dirigeerend, richtend, besturend; **—to**, a. onmiddellijk, direkt; op de man af, duidelijk; in rechte richting; recht-streeksch; uit-sluitend gericht; **—tor**, m. direkteur, bestuurder, beheerder, leider; *director espiritual*, geestelijk leider; biecht-vader; *director gerente*, leidend hoofd, verantwoordelijk direkteur; **—torado**, m. directoraat, direkteurschap; **—torial**, a. van 't **directorio**; **—** m. aanhanger van het „Directoire"; **—torio**, a. beheerend, besturend; besturende raad; „Directoire".

dirig/ir, v. tr. richten; beheeren, besturen; inlichten, op weg helpen; instrueeren, bevelen; adresseeren; *dirigir preguntas*, vragen richten; r. zich wenden, zich richten.

dirim/ente, adv. vernietigend, annulleerend; **—ir**, v. tr. verbreken, vernietigen, te-niet-doen; beslechten; oplossen (een moeilijke kwestie).

dirradiacion, f. uitstraling, verspreiding van het licht.

dirruir, v. tr. (oud) = **derruir**.

disant/ero, a. (oud) zondag-houder, zondagsch, = **dominguero**; **—o**, m. (oud) Zondag, feest-dag, zie **domingo**.

discant/ar, v. tr. zingen; voor-dragen (verzen); commenteeren; (oud) in contrapunt zingen, de onder-partij zingen; **—e**, m. soort gitaartje; ook; hooge stem, hooge partij enz. = **tiple** m.; ook: concert van snaar-instrumenten.

discept/acion, f. twist over een punt der scholastieke leer, rede-twist; **—ar**, v. intr. (oud) rede-twisten over een punt der scholastieke leer.

discern/er, v. tr. (oud) = **descernir**; **—imiento**, m. onder-scheiding, onder-kenning, onder-scheidings-vermogen; oordeel des onderscheids; benoeming (v. e. voogd); **—ir**, v.

tr. onder-scheiden, onderkennen; afscheiden, afzonderen; benoemen (een voogd).
discipl/ina, f. tucht; onder-richt, leering; gehoorzaamheid; zweep van riempjes of slaag met zoo'n zweep; wets-betrachting; opvoeding; **—inable,** a. te disciplineeren, onder tucht te brengen; onder-richtbaar; leidzaam; *carácter disciplinable,* gedweeë aard; **—inado,** a. onder tucht; afgericht, behoorlijk onder-richt of onder-wezen; gemarmerd (bloem); **—inante,** a die de tucht eronder houdt; tucht-meester; zelf-kastijder bij openbare processies; **—inar,** v. tr. onder tucht brengen, disciplineeren; onder-richten; africhten; onder gehoorzaamheid brengen; **—inario,** a. disciplinair, om de tucht te hand-haven.
discipul/ado, a. aantal of vereeniging van scholieren of leerlingen; leerlingschap; onderricht, opvoeding; **—ar,** a. (oud) van de leerling(en); **´—o, -a,** m. f. leerling, scholier; discipel, jongere; *Discípulos,* Discipelen, de Apostelen; de even tonen der toon-ladder (re, fa, la, ut), de onevene heeten *maestros*
disco, m. schijf; werp-schijf.
díscolo, a. onhandelbaar; zonderling in opvattingen; ongezellig.
discolor, a. (wetensch.) bont, gestreept.
discon/forme, a. (oud) niet overeen-stemmend, afwijkend = **desconforme; —formidad,** f. (oud) afwijking. = **desconformidad; —tinuacion,** f. afbreking, storing, staking; **—tinuar,** v. tr. afbreken, niet voortzetten = **descontinuar; —tinuidad,** f. onsamenhangendheid, gebrek aan opeen-volging; **—tinuo,** a. onsamenhangend, verbandloos; **—veniencia,** f. oneenigheid, = **desconveniencia** in deze beteekenis; **—veniente,** a. onbehoorlijk, niet passend, ongeschikt, = **desconveniente; —venir,** v. intr. niet passen, niet behoorlijk of geschikt zijn, = **desconvenir.**
discord/ancia, f. valschheid, gebrek aan samen-klank; tweespalt; **—ante,** a. valsch, niet samen-klinkend; stootend, stuitend; oneens-gezind; **—anza,** f. = **discordancia; —ar,** v. intr. valsch klinken, niet goed samen-klinken; 't oneens zijn, niet een-stemmig zijn; „vloeken", het oog of oor hindederen; niets van elkaar hebben, geheel ongelijk-soortig zijn; **—e,** a. afwijkend in inzichten; valsch (muz.); **—ia,** f. tweespalt; twee-dracht; wederzijdsche afkeer; breuk; *la manzana de la discordia,* de twist-appel.
discre/cion, f. verstandigheid; voorzichtigheid; stil-zwijgendheid; discretie; geest; helderheid van geest; kwink-slag; bevalligheid in de wijze van zich uit te drukken; *á discrecion,* zooveel als men lust, naar wel-gevallen; **—cional,** a. naar wel-gevallen, willekeurig; **—pancia,** f. verschil, oneven-redigheid; strijdigheid; **—par,** v. intr. verschillen, niet overeen-stemmen, strijdig zijn; **—tamente,** adv. verstandig, wijs, voorzichtig; **—tear,** v. intr. een mooi-prater zijn, aanspraken maken op mooi spreken; **—to,** a. verstandig; voorzichtig, bescheiden; stilzwijgend; geestig; *dicho discreto,* aardig woord; voorziend; m. soort monnik, aangesteld om zijn bovengestelde te helpen in de leiding der gemeente; *discretos* pok-puistjes, die hier en daar verspreid voor-komen; *cantidad discreta,* bescheiden aantal; **—torio,** m. vergader-plaats der *discretos* (zie boven).
discrímen, m. gevaar, hachelijkheid; verschil, onderscheid; (heelk.) verband op 't voor-hoofd.
discroya, f. (wetensch.) verandering van huids-kleur.
disculp/a, f. veront-schuldiging, exkuus; **—able,** a. vergeeflijk, te verontschuldigen; **—acion,** f. verontschuldiging, = **disculpa; —adamente,** adv. goede redenen opgevend; **—ar,** v. tr. verontschuldigen, rechtvaardigen, billijken; r. zich verontschuldigen.
discurr/imiento, m. (oud) redeneering; **—ir,** v. intr. hier-en-daar-heen-loopen; uitweiden, redeneeren; v. tr. uitdenken, trachten te raden, te begrijpen; uitvinden; een gevolgtrekking maken; *¿ quien tal discurriera ?* wie zou op zoo iets komen?
discurs/ar, v. tr. een rede houden over, redeneeren over; **—ista,** m. spreker, iem. die redevoeringen houdt of gaarne redeneert; **—ivo,** a. redeneerend, in staat om behoorlijk te redeneeren; oordeelkundig; nadenkend, peinzend; achterdochtig, kwaad-denkend; **—o,** m. rede-voering, rede; toespraak; onderhoud; bekwaamheid tot redeneeren, vlug verstand; verloop van tijd, duur; afstand; *discurso vano,* ijdele woorden; *en el discurso de un año,* in de loop v. e. jaar.
discu/sion, f. rede-twist, discussie, bespreking; nauw-keurig onder-zoek; **—tible,** a. te bestrijden, over te twisten, over te redeneeren; **—tir,** v. tr. nauw-keurig nagaan, wikken-en-wegen; tegen-spreken, bespreken, discussiëeren over.
disec/acion, f. **diseccion; —ante,** (geneesk.) ziekelijk uitzettend; dissecant; **—ar,** v. tr. ontleden, „snijden" (in de snij-kamer); r. in staat van ontleding zijn; **—cion,** f. ontleding, dissectie; weg-snijding; **—tor,** m. ontleder, dissector.
diseminar, v. tr. uitzaaien, rond-strooien.
disen/sion, f. twee-dracht, oneenigheid; **—so,** m. tegen-strijdige meening, meenings-verschil; **—tería,** f. dyssenterie, bloed-diarree; **—térico,** a. van de dyssenterie; **—timiento,** m. meenings-verschil; weigering om iets toe te staan; **—tir,** v. intr. 't on-eens zijn; zijn toestemming weigeren.
diseñ/ador, -a, m. f. teekenaar; **—ar,** v. tr. teekenen, meer gebr. **dibujar**; (een plan) ontwerpen, traceeren; **—o,** m. teekening, teeken-kunst, beter: *dibujo*; afteekening, omtrek; beschrijving, om-schrijving.
disert/acion, f. dissertatie, nauw-keurig onderzoek eener kwestie, 't zij schriftelijk of mondeling; akademisch proef-schrift; twistgeschrijf; **—ar,** v. intr. breedvoerig redeneeren, uitweiden; **—o,** welbespraakt.
disfam/a, f. (oud) zie 't volgende, ook: schande, oneer, = **disfamia; —acion,** f. eer-berooving, belastering; **—ador, -a,** m. f. en a. eer-roovend (-er), belasterend (-aar); **—amiento,** m. (oud) = **disfamacion** en **infamia; —ar,** v. tr. in eer en goede naam aantasten; in kwade reuk brengen (koop-waren); **—atorio,** a. ont-eerend, = **infamatorio.**
desfavor, m. verachting; ongenade.
disfonía, f. (geneesk.) moeilijkheid in 't spreken door zwakheid der spraak-organen.
disform/ar, v. tr. mis-vormen, = **deformar, afear; —e,** a. niet behoorlijk ge-

vormd, oneven-redig; mis-vormd, leelijk; reusachtig, ontzaggelijk; **—idad,** f. misvormdheid, wan-staligheid, leelijkheid, = **deformidad**; ook: ontzaggelijkheid, reusachtigheid; **—oso,** a. (oud) misvormd, wan-staltig, leelijk,

disforzarse, v. r. pruilen (Am.).

disfraz, m. vermomming, verkleeding (ook fig.); **—ar,** v. tr. vermommen, onherkenbaar maken, verkleeden.

disfrut/ar, v. tr. genieten; **—e,** m. genot, bezit.

disfuerzo, m. pruilerij (Am.).

disgreg/acion, f. ontbinding, uiteen-valling; **—ar,** v. tr. uit-een-doen, ontbinden; vergruizelen; uiteen-doen-gaan (licht-stralen); **—ativo,** a. ontbindend, verbrijzelend.

disgust/ado, a. ontstemd, landerig; nergens smaak voor hebbend; **—ar,** v. tr. mis-hagen, ontstemmen, naar maken, verbitteren; — r. 't land hebben; 'n afkeer krijgen van iets, of iemand; **—o,** m. wansmaak; gebrek aan eet-lust of trek; ongenoegen, on-aangenaamheid; afkeer; ruzie; *á disgusto,* met tegen-zin; **—oso,** a. on-smakelijk; onaangenaam, naar.

disid/encia, f. scheuring, meening-strijd; — **ente,** a. en m. afgescheiden(e), scheuringmakend (-ker); **—io,** m. (poët.) = **discordia**; **—ir,** v. intr. zich afscheiden, een scheuring maken.

disílabo, a. twee-lettergrepig.

disim/etría, f. (wetensch.) gebrek aan symmetrie; **—étrico,** a. onsymmetrisch; **—il,** a. ongelijk, verschillend; **—ilar,** a. ongelijksoortig; **—ilitud,** f. on-gelijk-soortigheid, verscheidenheid, = **desemejanza.**

disimul/acion, f. geveinsdheid; verdraagzaamheid; ('t) niet doen blijken, ('t) verhelen (van pijn enz.), = **disimulo**; **—ado.** a. geveinsd, verholen; omzichtig; zijn aandoeningen bedwingend; *á lo disimulado,* doende alsof men niets merkt; *hacer el disimulado,* O. I. doof zijn; **—ar,** v. tr. voordoen, de schijn aannemen van; veinzen; zich verdraagzaam toonen ter zake van; doen alsof men on-gevoelig voor, of onwetend is van; aan 't gezicht onttrekken, weg-moffelen; zorgvuldig verborgen houden (plannen); r. wederkeerig verdraagzaam zijn; **—o,** m. veinzing, geveinsheid; geslotenheid, „achterbaksch-heid".

disip/acion, f. ver-kwisting; optrekking; uiteen-valling; ont-spanning (v. d. geest); verdamping; on-geregeld leven, losbandigheid; ledig-gang; **—ado,** a. = **disipador**; en: los-bandig; dag-dievend, werkeloos; **—ador, -a,** m. f. en a. verkwister, (-tend); *disipador de lo ajeno,* verduisteraar, = **malversador**; **—ar,** v. tr. verkwisten, verspillen; opmaken, te-niet-doen; doen verdwijnen, verdrijven, doen optrekken; doen ophouden of bedaren, afleiden, ont-spannen; r. zich verstrooien; weg-trekken, verdwijnen; zich ont-spannen; **—ularse,** v. r. (oud) roos krijgen (uit-slag) = **erisipelarse.**

dislacer/acion, f. verscheuring, = **dilaceracion**; **—ar,** v. tr. verscheuren = **dilacerar.**

dislate, m. dwaasheid, onzin, = **disparate.**

disloc/acion, f. ont-wrichting; ont-reddering, storing (in een machine): uit-elkaar-valling, ontbinding (eener vergadering); **—ar,** v. tr. ont-wrichten; ont-redderen, uit-een-nemen of doen vallen; r. ontwrichten, uit-het-lid-gaan, uit-een-gaan

dismenorrea, f. ongeregelde of moeilijke menstruatie.

dismin/ucion, f. = **diminucion,** vermindering; ook: een paarde-ziekte a. d. zool v. d. hoef; **—uir,** v. tr. verminderen; v. intr. afnemen, minder worden.

disnea, f. aâmborstigheid = **dispnea.**

disoci/acion, f. breuk, scheuring, verbreking v. e. band; ont-binding (eener vereeniging) afscheiden, uiteen-valling van wat bijeen-hoort; **—ar,** v. tr. ont-binden (vereeniging); v. intr. uittreden.

disolu/ble, a. oplosbaar; **—cion,** f. oplossing; uiteen-valling; afdanking; verstrooiing (van troepen); breuk (fig.); ont-binding (der Kamer a. a.); on-gebondenheid (van zeden); *disolucion de la sangre,* bloed-verdunning; **—tivo,** a. oplossend, ontbindend, = **disolvente**; **—to,** a. on-gebonden, losbandig.

disolv/ente, a. oplossend; ontbindend; omver-werpend, anarchistisch; zeden-bedervend; m. oplossende stof; (geneesk.) stof-ophoopingen verdrijvend; oplos-middel; **—er,** v. tr. oplossen; smelten; uit-een-doen, ontbinden; te-niet-doen, nietig-verklaren; storen, afbreken.

dison, m. (muz.) schelle of valsche toon; — **ancia,** f. (muz.) dissonant, valsch akkoord; on-eenigheid, on-evenredigheid; on-samenhangendheid in denk-beelden of uitdrukkingswijze; *hacer disonancia,* stuiten, oor of oog kwetsen; **—ante,** a. (muz.) dissoneerend, valsch; zonder samen-hang; stuitend, kwetsend, in-druischend tegen de aangenomen denk-beelden, tegen de zeden enz.; vreemdsoortig; **—ar,** v. intr. valsch klinken; oog of oor kwetsen, stuiten; on-samenhangend zijn, niet in even-redigheid of in verhouding zijn, niet bij elkaar passen.

dísono, a. oneven-redig, onharmonisch; onsamenhangend.

disopia, f. (geneesk.) gezichts-zwakte.

dispar, a. ongelijk; on-even (getal); = **impar**; **—ada,** f. vlucht; *á la disparada,* vluchtig; **—adamente,** adv. = **disparatadamente**; **—ador,** a. en m. afschieter (oud); trekker (v. e. vuur-wapen); *poner á alguno en el disparador,* iem. 't vuur aan de schenen leggen; **—ar,** v. tr. afschieten, afvuren; afzenden, werpen (een lans a. a.); v. intr. door-slaan, onzin praten, onzinnig handelen, zie **desbarrar** en **desparatar**; afdwalen, verstrooid raken (vee a. a.); v. r. bij ongeluk afgaan (geweer a. a.); woest worden (paard); zich met geweld, in menigte op een punt werpen a. a.; **—atadamente,** adv. onzinnig; **—atado,** a. on-zinnig, ongerijmd; **—atador, -a,** m. f. onzin-prater; **—atar,** v. intr. door-slaan, onzin uit-slaan, onzinnig doen; **—ate,** m. onzin, dolligheid; domme streek; ondoordachtheid; **—atero, -a,** m. f. (Am.) = **disparatador**; **—atorio,** m. hoop onzin; **—cialidad,** f. (oud) verdeeldheid; **—idad,** f. ongelijksoortigheid, ongelijkheid; **—o,** m. schot, afvuring; knal; op-stuiving, opvlieging.

dispasto, m. werk-tuig met twee katrollen.

dispen/dio, m. buiten-sporige uitgave, verspilling (ook van tijd); vrijwillig verlies van leven of eer; **—dioso,** a. kostbaar, veel uitgaven met zich brengend; **—sa,** f. (rechtst.)

dispensatie, vrij-stelling; *dispensas* f. pl. (oud) = **expensas**, uitgaven; —**sable**, a. voor vrij-stelling vatbaar; vergeeflijk; —**sacion**, f. vrij-stelling; uitdeeling, schenking; toekenning; —**sar**, v. tr. vrij-stellen; dispensatie geven; schenken, door de vingers zien, excuzeeren; uitdeelen, toekennen; *dispense V.*, excuzeer me, neem me niet kwalijk; v. r. zich ontslaan (van), iets niet noodig vinden; —**saría**, f. gelegenheid voor gratis-verstrekking van genees-middelen; —**sativo**, a. schenkend, toekennend, toedeelend.

dispepsia, f. slechte spijs-vertering.

dispers/ar, v. tr. ver-strooien, overal verspreiden; op de vlucht jagen, uiteen-drijven (vijand a. a.); —**ion**, f. ver-strooiing, verspreiding; uiteen-jaging; uiteen-valling, ontbinding (vereeniging a. a.); —**o**, a. ver-strooid, verspreid.

displic/encia, f. onbehagelijkheid, ont-stemming, landerigheid; —**ente**, a. on-gevallig, onaangenaam; gemelijk.

dis(p)nea, f. (geneesk.) aâmborstigheid.

dispon/edor, -a, m. f. beschikker, uitvoerder van uiterste-wil-beschikking; ordonnateur; = *testamentario* en *albacea*; —**er**, v. tr. beschikken; in orde maken, voor-bereiden; besluiten, bevelen; — *sus cosas*, zijn zaken regelen; intr. zaak of persoon tot zijn beschikking hebben, beschikken (zooals God); r. zich voor-bereiden, zich gereed-maken; —**go**, pres. 1e pers. enk. van **disponer**, zie **pongo** enz.; —**ible**, a. beschikbaar.

dispos/icion, f. beschikking; regeling, voorbereiding; geschiktheid, geneigdheid; aanleg; gezondheids-toestand; bevel om uit te voeren; juiste verhoudingen; macht, uitvoerende macht; stand (van hemel-lichamen); regeling; inrichting v. e. huis; bevalligheid van persoon en bewegingen; *estoij á la disposicion de V.*, tot uw dienst, beschik over mij; *hallarse en disposicion*, bereid zijn, geschikt zijn; —**itivo**, a. voor-bereidend, beschikkend; regelend.

dispuesto, a. en p. p. van **disponer**, bereid; gestemd; welgemaakt, mooi; *bien* of *mal dispuesto*, wel of onwel.

dispuse, pr. pf. 1e pers. enk. van **disponer**.

disput/a, f. twist; dispuut, debat; rede-twist; —**able**, a. be-twist-baar, waar-over te disputeeren of te debateeren valt; —**ar**, v. tr. betwisten, twisten over; disputeeren over; intr. disputeeren, debateeren; r. elkaar be-twisten, twisten.

disquisicion, f. na-sporing, onderzoek eener waarheid.

dist/ancia, f. afstand; tusschen-ruimte; *á larga distancia*, met groote tusschen-poozen of afstanden; —**ante**, a. ver, verwijderd; —**ar**, v. intr. verwijderd zijn, van iets afstaan; ver-schillen, afwijken; —**erminar**, v. tr. (oud) afperken, afscheiden, begrenzen.

distico, m. distychon, twee-regelig vers.

distin/cion, f. onder-scheiding, afscheiding; voorkeur; distinctie, voornaamheid, waardigheid, aanzien; —**guible**, a. onderscheidbaar, waarneembaar; —**guido**, a. onderscheiden, afgescheiden; gedistingeerd, voor-naam; aanzienlijk; hoog-geacht; m. (oud) soldaat van adellijke geboorte zonder fortuin, die als „kadet" dient; —**guir**, a. onder-scheiden, afscheiden; gewaarworden, waar-nemen; verkiezen, de voorkeur schenken; een onder-scheiding geven, dekoreeren; *distinguir de colores*, een gezond oordeel hebben; *no distinguir lo blanco de lo negro*, erg dom zijn, geen a voor een b kennen; r. zich onder-scheiden, uitmunten; —**tamente**, adv. duidelijk; verschillend, afwijkend; met onder-scheiding; —**tivo**, a. onder-scheidend, kenmerkend; m. distinctief; kenmerk; —**to**, a. verschillend, onder-scheiden; duidelijk, verstaanbaar, waarneembaar; m. (oud) instinkt.

distrac/cion, f. afleiding; afgetrokkenheid; losbandigheid; —**to**, m. (oud) verbreking v. e. contract.

distra/er, v. tr. afleiden, afleiding geven; de aandacht aftrekken; r. afleiding nemen; de aandacht van iets aftrekken; afgetrokken zijn; —**ido**, a. afgetrokken; ongebonden, losbandig; —**igo**, onr. 1e pers. pres. ind. v. **distraer**.

distrib/ucion, f. uitdeeling, verdeeling; belooning der geestelijken voor hun diensten; rang-schikking; —**uidor, -a**, m. f. rondbrenger, uitdeeler; vracht-rijder, bode; —**uir**, v. tr. uitdeelen, verdeelen; rang-schikken; —**utivo**, a. verdeelen, aan ieder zijn deel gevend; —**utor, -a**, m. f. = **distribuidor**.

distrito, m. gebied; distrikt.

disturb/ar, v. tr. storen, verstoren, in de war brengen; —**io**, m. onlusten; oneenigheid, tweespalt.

disua/dir, v. tr. van iets afbrengen, ont-raden, afraden; —**sion**, f. ont-rading, afrading; —**sivo**, a. afradend, ont-radend.

disuelto, a. en p. p. van **disolver**, ontbonden, aan-gelengd, op-gelost.

disyun/cion, f. ontbinding, uiteen-valling; scheidend voeg-woord; uitdrukking waarin elk deel een onafhankelijk geheel vormt; —**ta**, f. (oud) toons-verandering, over-gang (muz.); —**tivo**, a. scheidend; —**to**, a. afgescheiden, zelfstandig verwijderd, = **separado, apartado, distante.**

dit/a, f. waar-borg, cautie, goederen aangewezen tot schuld-afdoening; —**ado**, m. titel; inhoud v. e. geschrift; dicté, = **dictado**; (oud) ook: punt-dicht.

Diteista, m. f. Manicheïst, aanhanger v. d. leer van 't goede en kwade beginsel.

ditirambo, m. dityrambe, Bacchus-lied; soort ode in vrije stanza's.

dito, m. gezegde; woord, = **dicho.**

diu/rético, a. en m. urine-drijvend (middel); —**rnal**, a. = **diurno**; —**rno**, a. van de dag; dagelijksch (sterrek.); dag-(bloem enz.); m. boek der uren, „Heilig uur"; —**turnidad**, f. lengte van tijd, langdurigheid; —**turno**, a. langdurig.

divag/acion, f. 't malen, ijlen; af-dwalen of war-praat uitslaan; —**ar**, v. intr. afdwalen, in uitweidingen vervallen; war-taal spreken, raas-kallen.

divan, m. divan; diwân, raad v. d. Groote Heer, Turksche recht-bank; *el Divan*, de Verheven Porte.

divar/icacion, f. (heelk.) verwijding eener wond; —**icar**, v. tr (heelk.) verwijden.

diver/gencia, f. uiteen-looping, ook van meeningen a. a.; —**gente**, a. uiteen-loopend, divergeerend; —**gir**, v. intr. uiteen-loopen; divergeeren; —**sidad**, f. verscheidenheid; —**sificable**, a. afwisselbaar, waarin verscheidenheid te brengen is; —**sificar**, v. tr.

afwisselen, verscheidenheid brengen in; —**sion,** f. afwending; afleiding, ont-spanning, vermaak; af-dwaling in een discussie; onverwachte aanval (oorlog); *mala diversion,* ongepaste aardigheid; *servir de diversion,* ten speel-bal, voorwerp van vermaak zijn; —**sivo,** a. afleidend, af-drijvend (middel); —**so,** a. verschillend, anders, tegen-gesteld; *diversos,* verscheidene, = *varios*; —**tido,** a. vermakelijk; af-getrokken, speelsch; —**timiento,** a. vermaak; tijdelijke afwending v. e. zaak; zie ook **diversion**; —**tir,** v. tr. afwenden, afleiden; vermaken; af-drijven; *divertirse,* zich vermaken; als toeroep: veel pleizier.

divid/endo, m. deeltal; dividend; —**idero,** a. (ver)deelbaar; —**ir,** v. tr. (ver)deelen; breken; ontbinden, twee-spalt stichten; verdeeldheid zaaien; deelen (rekenk.); divisies maken (van troepen); r. verschill. kanten uitgaan, zich verdeelen; uiteen-gaan; —**uo,** a. (rechtst.) deelbaar.

divieso, m. steen-puist, gezwel

divin/al, a. = **divino**; —**amente,** a. hemelsch, goddelijk; uitstekend, heerlijk; —**idad,** f. goddelijkheid; God; bizonder schoone vrouw; *hacer divinidades,* heerlijke dingen wrochten a. a.; —**izar,** v. tr. als goddelijk erkennen; goddelijk of hemelsch maken; zoo voorstellen, hoog verheffen, ver-afgoden; —**o,** a. goddelijk, hemelsch, heerlijk, genot-vol.

divis/ar, v. tr. gewaarworden, bespeuren; —**ible,** a. deelbaar (ook in de rekenk.); —**ion,** f. (ver)deeling; twee-spalt, verdeeldheid; divizie; afdeeling, gedeelte (v. e. boek a. a.); deel-streepje; vaneen-scheiding; —**ional,** a. van de (ver)deeling; —**ivo,** a. (ver)deelend; m. verband om 't hoofd recht te houden; —**o,** a. verdeeld, oneens; —**or,** a. die (ver)deelt; m. deeler (rekenk.); —**orio,** a. (rechtst.) divisoir, betreffende deeling van goederen; afbakenings-, afscheidings-; m. plankje om de kopie vast te zetten (v. drukkers).

divorc/iar, v. tr. scheiden, verbreken (gehuwden, huwelijk); r. scheiden (gehuwden, vrienden); —**io,** m. echt-scheiding; scheiding, breuk.

divulg/able, a. zonder bezwaar ruchtbaar te maken; —**acion,** f. ruchtbaar- of bekendmaking; —**ar,** v. tr. ruchtbaar maken; openbaar maken; r. ruchtbaar worden.

divulsion, f. scheiding der spieren enz. door sterke spanning.

diz, (oud voor **dice**) zegt **(decir).**

do, adv. (poët.) = **donde,** waar; **doquiera** of **doquier,** waar ook, overal; do (muz.).

dobl/a, f. oude Sp. munt; verdubbeling van inzet (*á la dobla,* zijn inzet verdubbelend); ook: uit den treure; maar-al-door; —**adamente,** adv. dubbel; dubbel-hartig; —**adilla,** f. dubbele inzet; zoo ook: *á la dobladilla = á la dobla*; —**adillo,** a. verkleinw. van **doblado**: gezet, kort en dik; m zoom v. e. zakdoek enz.; zeer sterk garen om kousen te maken; —**ado,** a. dubbel; twee-ledig; gezet, kort en dik; dubbel-hartig, dubbel-tongig; *tierra doblada,* bergachtig land; m. soort lakenmaat, bij 't merken; —**adura,** f. vouw(ing); verdubbeling; extra-paard (in de oorlog); dubbel-hartigheid; soort schape-ragoût; tweedradig koord; —**amiento,** m. verdubbeling; —**ar,** v. tr. verdubbelen; vouwen; omvouwen, ombuigen; doen buigen; een „doublé" maken (biljart); omvaren, omslaan (kaap, hoek v. e. straat); herhalen (aanval); luiden (doods-klok); *doblar á palos,* met stok-slagen afranselen; *doblar la cerviz,* de nek buigen; *doblar la hoja,* het blad omslaan, „een blaadje omslaan"; *doblar la llave,* de sleutel twee-maal omdraaien; *doblar la rodilla,* deknie buigen; *doblar las marchas,* met geforceerde marschen oprukken; r. zwichten, toe-geven, zijn on-gelijk inzien; intr. onbillijk, onredelijk worden; —**e,** a. dubbel; twee-ledig; dubbel-hartig; m. zie **doblez** of **dobladura,** in de eerste beteekenis; gelui van de doods-klok; zekere figuur in een Sp.-dans; (Zig.-taal) ter dood veroordeeld; ook: doortrapt schelmsch; *darlas dobles,* twee-maal 't zelfde zeggen; *llava doble,* dubbele sleutel, aan weers-kanten te gebruiken; —**eado,** met twee-kleurige bloemen (stof); —**e-cuerda,** f. (muz.) dubbele aanslag of greep; —**egable,** a. buigzaam; lenig; —**egadizo,** a. lenig, gemakkelijk te buigen; —**egar,** v. tr. buigen; doen zwichten, 't verzet breken; zwaaien (= **blandir**); r. zwichten; —**e-mano,** m. dubbel klavier v. e. orgel; —**emente,** adv. dubbel, bedriegelijk; —**ería,** f. (ongebr.) dubbele winst; dubbel aandeel; verdubbeling; —**ete,** a. v. e. gemiddelde dikte, tusschen dubbel en enkel; m. het over de band spelen (biljart); —**ez,** f. vouw, vouwing; dubbel-hartigheid, kwade trouw; verdubbeling; —**o,** m. (rechtst.) = **duplo**; —**on,** m. Sp. munt („dubloen"); *doblon de á ciento* (waarde 100 gouden kronen), — *de á ocho* (8 gouden kr.), — *de á cuatro* (4 gouden kr.); — *de oro* (2 gouden kr.), — *sencillo* (15 Fransche „livres'); *doblon de vaca,* vet-vlies v. e. runder-maag; —**onada,** f. aanzienlijke som gelds, (fam.) *echar doblonadas* veel vertoon van rijk-dom maken.

doc/e, n. twaalf; twaalfde; *Cárlos doce,* Karel de twaalfde; m. het cijfer 12; —**ena,** f. dozijn, twaalf-tal; (fam.) *meterse en docena,* zich in 't gesprek mengen, de aandacht willen trekken; —**enal,** a. (oud) bij 't dozijn verkocht of geteld; —**eno,** a. twaalfde = **duodécimo**; m. laken waarvan de schering uit twaalf-honderd draden bestaat; —**eñal,** a. twaalf-jarig, om de twaalf jaar; **´-il,** a. leidzaam, gedwee; pletbaar; **´-ilidad,** f. leidzaamheid, gedweeheid; pletbaarheid; —**ilizar,** v. tr. gedwee maken, temmen, africhten.

doct/o, a. geleerd; —, **-a,** m. f. geleerde; —**or, -a,** m. f. doctor; geneesheer, = (en meer gebr.) **médico**; —**oracion,** f. het doctoreeren (in de teologie); —**orado,** m. doctoraat; —**oral,** a. doctoraal; m. canonicaat, verkregen bij mededinging, met de kwaliteit van doctor in 't canoniek recht; —**orando,** m. doctorandus; —**orar,** v. tr. de graad van doctor verleenen; r. doctoreeren, doctor worden; —**orear,** v. intr. (fam.) de doctor uithangen, geleerd praten a. a.; —**orismo,** m. (fam.) doctoren-bent eener universiteit-; —**ina,** f. geleerdheid, wetenschap; leer; godsdienst-onderwijs; (oud) menigte die in optocht naar de preek gaat; pastorie in West- of Oost-Indië, waargenomen d. e. zendeling; doctrine, geloofs-leer; bekeerde volks-stam in West- of Oost-Indië; catechismus; *niños de la doctrina,* catechizeerende kinderen; *beber la doctrina de ...* de leer inzuigen van ...; *derramar doctrinas,* leer-stellingen verbrei-

den; *no saber la docirina*, geen a voor een b kennen; **—rinador, -a,** m. f. iem. die onderwijst, godsdienst-onderwijs geeft; **—rinal,** a. van de leer, van het onderwijs; m. boek dat de regels en beginsels v. e. onderwijs of leer bevat; **—rinar,** v. tr. onderwijzen, onder-richten; intr. (fam.) de les lezen, de school-meester uithangen; **—rinario,** a. en m. doctrinair, leer-stellig; pedant; **—rinero,** m. catechizeer-meester, catechist; orde-broeder in O.- of W.-Indië, bij inboorlingen; **—rino,** m. wees die men in een gesticht opvoedt tot de dag waarop hij van 't onderwijs daar ontvangen kan gebruik maken.

documen/tar, v. tr. documenteeren, met bewijs-stukken staven; **—to,** m. document; goede raad, wijze lessen; geschreven bewijsstukken; proces-stuk.

dodec/aedro, m dodekaëder, lichaam met twaalf vijf-kantige vlakken; ook als a.; **—ágono,** m. twaalf-hoek, a. twaalf-hoekig.

dodrante, m. (rechtst.) drie vierde deelen eener nalatenschap; gewicht van 9 onsen bij de Romeinen.

dof, m. (muz.) Turksche tamboerijn.

dogal, m. halster; hang-touw (v. e. gehangene); *estar con el dogal al cuello*, in groot gevaar zijn; *echar el dogal*, onder-werpen.

dogm/a, m. dogma, leer-stelling, godsdienstleer; **—ático,** a. dogmatisch; m. dogmatiker, iem. die zweert bij zijn leer; *dogmática*, f. wetenschap der dogma's of leerstellingen; **—atismo.** m. dogmatisme (tegen-over 't „scepticisme"; leer-stelligheid; 't zweren bij bepaalde begrippen enz.; **—atista,** m. f. dogmatisch, iem. die dogmatizeert, die dogma's vast-stelt; **—atizar,** v. tr. en intr. dogmatizeeren, bepaalde leer-stellingen doceeren; bij leer-stellingen zweren, ze telkens aanhalen; op besliste toon uitmaken.

dog/o, m. dog; *comer como dogo*, eten als een wolf; **—re,** of **dogue**, m. dogger, haring-vaartuig.

¿ dola ? samentr. van **do ella**, waar (is) zij?

dol/abro, m. (oud) offeraars-mes; **—adera,** f. kuipers-dissel, of schaaf-ijzer; **—aje** of **duelaje**, m. hoeveelheid wijn die door 't hout der vaten ingezogen wordt; **—ames,** m. pl. geheime gebreken of kwalen (van paarden); **—ar,** v. tr. schaven, afschaven; **—aspiste,** m. giftige slange-soort; **—encia,** f. lijdende toestand: kwaal; (oud) on-eer, schande; (oud) ook: *en dolencias*, in de lijdens-week; **—er,** v. tr. leed doen, pijn doen; *me duelen las mueles*, ik heb kies-pijn; *me duele la cabeza*, ik heb hoofd-pijn; tegenstaan, onaangenaam zijn; *me duele hacerlo*, 't staat mij tegen het te doen; r. gevoelig zijn (voor iemands leed) deel-nemen; zich beklagen, klagen; **—iente,** a. en m. f. klagend(-ger); droevig, treurig; **—iman,** m. doliman, Turksch kleed; **—man,** m. dolman. huzaren-jas; **—o,** m. bedrog; (rechtst.) dolus, kwade bedoeling, opzet; *poner dolo en una cosa*, iets is onredelijke zin uitleggen; **—obre,** m. (oud) snavel, = **pico**; **—omia,** f dolomiet (delf-stof); **—or,** smart; pijn; innige spijt; *estar con los dolores*, in de barens-weeën zijn; *dia de los dolores*, dag ter gedachtenis van 't lijden van Maria; *con dolor*, met groote spijt; **—orido,** a. pijnlijk (plek b. v.); diep bedroefd; m. f. familie-lid dat de rouw bij de begrafenis leidt; **—orosa,** f. Lijdens-volle (Maria); **—oroso,** a. smartelijk; pijnlijk; **—oso,** a. bedriegelijk, met kwade bedoeling.

dom/able, a. tembaar; **—ador, -a,** m. f. temmer, africhter; a. temmend, bedwingend; **—adura,** f. temming, africhting; **—aje,** m. (oud) schade; **—anio,** m. (oud) privaatdomein v. e. prins; **—ar,** v. tr. temmen; bedwingen; africhten; r. zich bedwingen, zich-zelf over-winnen; *sin domar*, on-getemd, wild; **—bo,** m. dom, dom-toren = **media naranja**; **—eñadamente,** adv. zachtzinnig; **—eñar,** v. tr. temmen, mak of gedwee maken; **—éstica,** f. zuster der Visitatie v. d. tweede en derde klasse; **—esticable,** a. gemakkelijk te temmen of mak te maken; **—esticar,** v. tr. mak of tam maken; leidzaam of gedwee maken; r. mak worden; gezellig worden a. a.; **—esticidad,** f. dienstbaarheid; staat van huis-dier; tamheid; **—éstico, -a,** m. f. en a. dienaar, bediende, knecht (dienst-meid); huis-houden, huiselijke staat; van 't huis; huiselijk; huisdier; **—estiquez,** f. = **domesticidad**; **—iciliado,** a. gehuisvest, zijn domicilie hebbend, gedomicilieerd; **—iciliario,** a. van 't domicilie of verblijf; —, **-a,** m. f. bewoner (van ...); **—iciliarse,** v. r. zich metterwoon vestigen; **—icilio,** m. verblijf; domicilie; *contraer domicilio*, zich vestigen; *enviar* of *pasar á domicilio*, aan huis bezorgen.

domin/acion, f. heerschappij, overheersching; de eerste v. d. middelste engelen-hierarchie; **—ador, -a,** m. f. en a. beheerscher, bedwinger; over-heerschend; **—ante,** a. overheerschend, domineerend; boven-uit-stekend; quint (muz.); **—ar,** v. tr. beheerschen, (over-) heerschen; domineeren; uitsteken boven; bedwingen; r. zich beheerschen, be-dwingen; **—go,** m. Zondag; *domingo de adviento*, elk der vier zon-dagen vóor Kerstmis; *d. de Cuasimodo*, de eerste Zondag na Paschen; *d. de la Trinidad*, de eerste Zondag na Pinksteren; *d. de la Pascua de Pentecostés*, Pinkster-Zondag; *d. de carnaval*, de laatste Zondag vóor de vasten; *hacer domingo*, niets uitvoeren, „Zondag vieren"; **—guero, -a,** m. f. en a. (fam.) Zondags-houder; Zondagsch; *sayo dominguero*, Zondags-kleed; **—guillo,** m. poppetje dat altijd weer komt te staan, wanneer 't omgeworpen wordt; vogel-verschrikker in een boom; mannetje dat zich laat bedillen en kommandeeren (in Amerika: *dominguejo* in de zin van vogel-verschrikker en arme drommel); **—ial,** a. van 't domein; **—ializar,** v. tr. tot domein verklaren; **—ical,** a. dominicaal, van de Zondag; *oracion dominical*, Onze-Vader; Zondagsletter; m. Avondmaals-doek; f. Zondagspreek; **—icano,** a. en m. dominicaansch; Dominicaner (monnik); **—ico,** a. v. d. Dominicaner orde; m. Dominicaner (monnik); **—io,** m. domein; gebied, onder-hoorigheid; heerschappij; *dominios*, onderhoorigheden; *dominio útil*, rechten v. d. bezitter v. e. goed bij huur-ceel voor lange tijd.

dom/inó, m. domino (lang kleed voor de Carnaval); domino-spel; winter-kapmantel der geestelijken; **—postura,** f. T. zetten v. e. nieuwe bol op een oude hoed, en weer opstrijken.

don, m. gift, gave, geschenk; *don de gentes*, gave om zich algemeen bemind te maken;

don mutuo, wederzijdsche schenking tusschen echtgenooten; ook: voorvoegsel voor eigennamen, steeds vóor de *voornaam* (f. **doña**); **—acion,** f. schenking, dotatie of donatie; **—ado,** m. broeder, die in een kerkelijke gemeenschap dient, er het kleed van draagt, maar niet tot de orde hoeft te behooren; ook: leeke-broeder in de orde van Malta; **—ador, -a,** m. f. donnateur, schenker, gever; a. gevend, schenkend; **—aire,** m. bevalligheid in bewegingen, manieren, taal enz.; kwinkslag (*decir donaires,* kwink-slagen zeggen); *hacer donaire de una cosa,* luchtig over iets spreken, er weinig gewicht aan hechten; **—airoso,** a. grappig, aardig; aangenaam en zelf-bewust in manieren enz.; **—ar,** v. tr. schenken, een schenking doen; **—ario,** m. (oud) gift, gegeven voorwerp; **—atario,** m. donnateur, schenker; die een donnatie of dotatie ontvangt; a. donnateerend, gedonnateerd; **—ativo,** m. schenking voor staatsbehoeften; hetgeen waaruit een schenking bestaat, wat men geeft; **—cel,** m. (oud) jong edelman voordat hij tot ridder geslagen was; minderj. kind van adellijke ouders; page des konings; nog on-huwbaar jongeling; *pino doncel,* jonge pijn-boom; *vino doncel,* zachte, zoete wijn; *donceles,* korps bestaande uit vroegere pages des konings (de aanvoerder heette: *alcaide*); **—cella,** f. jong meisje; maagd; dienst-meisje; soort smakelijke visch; *doncella amorosa* = *amaranto,* amarante-(bloem) of hane-kam; **—cellez,** f. huwbare staat v. e. jong meisje; **—cellidueña,** f. oude vrijster die huwt; **—cellueca,** f. „vaatje zuur bier"; **—de,** adv. waar (*¿ donde?* waar?); (*¿ en donde?* waar? waar zoo? *el libro donde* of *en donde he leido,* het boek waaruit ik gelezen heb; *el cajon en donde están los papeles,* de lade waarin de papieren zijn; *adonde,* waarheen (*¿ adónde?* waarheen?) *adonde vamos,* waarheen wij gaan, *¿ adónde vamos?* waar gaan wij heen? *por donde,* waar langs, waarover, waar, *por donde pasa el entierro,* waar de begrafenisstoet langs gaat (ook vragend en dan met accent); *de donde,* waar-vandaan (vragend: met accent) *¿ adónde bueno?* waar komt u vandaan? *dondequiera,* waar ook, overal waar; *donde no,* waar niet, zoo niet; **—diego,** m. bekende plant; **—dedia,** dagschoone, (plant) — *de noche,* nacht-schoone of nacht-schade (plant); **—guindo,** m. soort pereboom; **—illero,** m. schelm, die menschen ten eten vraagt om ze bij 't spel te bedriegen; **—ola,** f. kleine wezel van 't martergeslacht; **—osidad,** f. of **donosura,** f. gratie, bevalligheid; **—oso,** a. bevallig, sierlijk; **—simon,** (of **simon**) m. ouderwetsch huur-rijtuig, huur-rijtuig; **—ta,** f. kast v. e. luit.

doñ/a, f. betiteling van dames (evenals **don** alléen vóor de voornaam); (oud) begeleidster van jonge meisjes; non, kleinood, bruids-geschenk; *doñas,* gratificatie aan 't einde van 't jaar aan de smeden der ijzer-mijnen; **—ear,** v. intr. gaarne in gezelschap van dames verkeeren; **—igal,** m. St. Michiels-vijg met rood vrucht-vleesch.

doquier, of **doquiera,** adv. (oud en poët.) waar ook, overal waar.

dor/ada, f. goud-visch; een sterre-beeld; **—adilla,** f. venus-haar (plant); **—adillo,** m. zeer dun ijzerdraad; kwik-staart; **—ado,** a. goud-kleurig, verguld; m. verguldíng, vergulddsel; harder-visch; — **ador.** m. vergulder; **—adura,** f. verguldíng; verguldsel; **—al,** m. vliegen-eter (vogel); **—ar,** v. tr. vergulden; verbloemen; *dorar la píldora,* de pil vergulden.

dórico, a. Dorisch; **—a,** m. f. Doriër.

Dório, m. Dorisch (dialect) en a.

dorman, m. = **dolman.**

dorm/ida, f. tijd dat men in-een-stuk-door slaapt; verdooving der zijde-wormen; leger, schuilplaats (van wilde dieren); **—ideras,** f. pl. gemakkelijkheid om in te slapen; **—idero,** m. slaap-plaats van 't vee; a. slaap-wekkend (middel); **—idor, -a,** m. f. slaap-kop; **—idura,** f. ('t) slapen; **—ilon, -a,** m. f. slaap-kop; a. slaperig, suf; **—as,** f. pl. oor-hangers van goud- en zilvergesteente (Am.); **—ir,** v. tr. slapen; stilstaan (van water); *dormir á cortinas verdes* of *al sereno,* in de open lucht slapen; *dormir á pierna suelta,* in groote gerustheid slapen, op éen oor liggen; *dormir la siesta,* siësta of middag-dutje houden; *dormir sobre ello,* er een nacht over slapen; tr. in slaap maken, doen in-slapen; r. in-slapen, indutten; *nodormirse en las pajas,* niet in-slapen op 't stroo, d. w. z. op zijn zaken passen; **—irlas,** m. een kinder-spel, waarbij er éen de oogen sluit en de anderen zich verstoppen; **—itar,** v. intr. dutten, dommelen; **—itivo,** a. in slaap-makend; m. slaap-middel; **—itor** of **dormitorio,** m. slaap-zaal.

dorn/ajo, m. etens-bak, trog; **—illo,** m. = 't vorige; ook: groote houten nap of kom.

dorotea, f. soort ui.

dors/al, a. van de rug; m. rug-kant; **—o,** m. rug (gewoonl. **espaldas**); achter-zijde, rug-kant.

dos, n. en m. twee, tweede; cijfer **2**; *dos á dos,* twee aan twee; *de dos en dos*; telkens twee; *de dos en dos dias,* om de anderen dag; **—añal,** a. twee-jaarlijksch; **—cientos,** m. twee-honderd; **—el,** m. troon-hemel, baldakijn; loof-prieël; *dosel del cielo,* gewelf des hemels; **—elera,** f. met franje voorzien troon-hemel-doek.

dósis, f. dosis, gift; zekere hoeveelheid: *dósis de amor, de celos.*

dot/acion, f. dotatie, schenking; scheeps-uitrusting; verdedigings-toerustingen (v. e. vesting); **—ador, -a,** m. f. gever, schenker; **—al,** a. van de bruid-schat; *regimen dotal,* regeling, huwelijksche voorwaarden; **—ar,** v. tr. doteeren, schenken; een bruid-schat meegeven; begiftigen; *dotado de...* begaafd met; **—e,** m. bruid-schat; natuurlijke gave; aantal fiches dat elk speler neemt; *dotes,* gaven, talenten.

dovel/a, f. welving, boog-ronding van de gewelf-steen; **—aje,** m. verzameling gewelf-steenen; **—ar,** v. tr. bebouwen tot gebogen gewelf-steenen.

doy, adv. (oud) **de hoy,** van heden af.

doy, onreg. 1e pers. pres. ind. van **dar,** geven.

dozav/ado, a. twaalf zijden of deelen hebbend; **—o,** m. twaalfde deel; **en —,** in **12°** (boek-formaat).

dracma, f. drachme ($\frac{1}{8}$ „ons").

drag, f. dreg; **—ado,** m. (het) dreggen; **—ar,** v. tr. dreggen; uitbaggeren; **—o,** m. drakenbloed-boom; **—on,** m. draak; vlekje in de pupil van 't oog of in een diamant; sterre-

beeld de Slang; dragonder; **—ona**, f. dragon, gouden koord aan een sabel-gevest; trom-geroffel bij de dragonders; **—onear**, v. intr. (Am.) waarnemen, een baantje tijdelijk op zich nemen; *dragonea de párroco*, hij treedt op als geestelijke (bijv. bij een doop); **—ontino**, a. draak-achtig.
dram/a, m. drama, tooneel-spel; **—ática**, m. kunst om drama's te schrijven; **—ático**, a. dramatisch; **—atizar**, v. tr. dramatizeeren, tot een drama maken; **—aturgia**, f. dramaturgie, kunst om voor 't tooneel te schrijven: **—aturgo**, m. dramaturg, tooneelschrijver.
drapero, m. laken-handelaar.
drástico, a. drastisch (middel), sterk-werkend.
drecera, f. rij huizen, laan; (oud) richting.
Dríada of **driade**, f. Dryade, dolende nymph.
dril, m. dril; zwart-koppige Afrik. aap; naaiwerk-tuig.
driva, f. (zeet.) afdrijving, het uit de koers gaan (v. e. schip).
driz/a, f. (zeet.) hijsch-touw; **—ar**, v. tr. (zeet.) hijschen.
drog/a, f. middel, genees-middel; „drogerij"; bedriegerij; knoei-goed; **—uero**, m., **—uista**, m. drogist ('t laatste ook (fig.) bedrieger); **—uete**, m. half-wollen stof.
drom/edario, m. dromedaris; „bak-beest", groot dier; onbeschofte „buffel": **—o**, m. (zeet.) rond-hout dat men als boei drijvende houdt; (oud) geschut.
drope, m. (fam.) mis-punt, ongeluk.
druida, m. druïde (keltische priester).
dual, m. dualis, twee-voud; **—ismo**, m. dualisme (ieder wijsgeerig stelsel dat rekening houdt met twee tegen-gestelde orden van zaken, tegenover „monisme"); **—ista**, m. f. dualist, aanhanger van 't dualisme (zie 't vorige); **—ístico**, a. dualistisch (zie **dualismo**).
dub/a, f. aarden wal of muur; **—io**, a. (oud) (rechtst.) = **dudoso**; **—itable**, a. (oud) = **dudable**: **—itacion**, f. (wetensch.) voorgewende twijfel v. d. redenaar, om tegenwerpingen te voorkomen; **—itativo**, a. twijfeluitdrukkend.
duc/ado, m. hertog-dom, hertog-schap; dukaat (gouden munt); (oud) leger-aanvoering, opper-bevel-hebber-schap; denkb. munt van 11 realen: **—al**, a. hertogelijk; **—ientos**, a. pl. (oud) = **doscientos**, twee-honderd; **—ir**, v. tr. (oud) leiden = **guiar**; (oud) ook: onder-wijzen, leeren.
dúctil, a. (wetensch.) pletbaar, rekbaar.
duct/or. m. (oud) leider, aanvoerder; (heelk.) afvoer-stift, sonde; **—riz**, f. (oud) leidster.
duch/a, f. gekleurde streep in een stof = **lista**; af te maaien strook op een weiland; douche; **—o**, a. gewend, gewoon; handig, vaardig.
dud/a, f. twijfel; weifeling; twijfelachtig punt; *la duda es el principio de la sabiduría*, twijfel is het beginsel der wijsheid; *poner en duda*, in twijfel trekken; *la duda queda en pié*, de twijfel blijft bestaan; *sacar de dudas*, uit de twijfel helpen; *poner dudas*, zwarigheden opwerpen; *sin duda*, zonder twijfel; **—able**, a. twijfel-achtig; **—ar**, v. tr. en intr. twijfelen, betwijfelen; voorzien, vermoeden; weigeren = **rehusar**; niet gelooven; *dudar del hecho*, niet aan 't feit gelooven; *no hay que dudar*, er is geen twijfel mogelijk; **—oso**, a. twijfel-achtig, weifelend.
duel/a, f. duig; een platte ingewands-worm; burcht-gracht; vergiftige boter-bloem; oude munt van 2 reaal of $22\frac{1}{2}$ maravedí; **—aje**, m. = **dolaje**; **—ista**, m. duellist, iem. die van twee-gevechten houdt; ruzie-maker; **—o**, m. duel, twee-gevecht; rouw, lange droefenis; rouw-kleed; = *luto*, rouw-stoet; *duelos*, menschelijk leed; *hacer duelo de una cosa*, verdriet om iets hebben; *los duelos con pan son ménos*, een erfenis verlicht de smart van 't verlies; *sin duelo*, zonder krenterigheid, zonder ernaar om te zien, zonder genade; *retablo de duelos*, droevig tafereel.
due/nde, m. kabouter, huis-duiveltje; soort ge-glansde stof = **restaño**,; *parecer un duende* of *andar como un duende*, overal te gelijk en nergens zijn, opkomen en verdwijnen; *tener duende*, rede tot onrust of bezorgdheid hebben; *moneda de duende* klein geld dat men ongemerkt door de vingers laat glijden; **—ndería**, f. gedruisch van kabouters, huis-duiveltjes enz.: **—ndo**, a. mak (vooral van duiven); **—ña**, f. meesteres, eigenares; huis-vrouw (— *de la casa*); goevernante, leids-vrouw voor jonge meisjes of vrouwen; *dueña de honor*, eere-dame, steeds in 't gevolg der koningin.
dueñ/a de medias tocas, hof-dame van de tweede rang, die een kap droeg zonder garnituur; *dueña de retrete*, paleis-dame; (oud) groote dame in een klooster; meisje in naam, maar niet meer in werkelijkheid; **—o**, m. meester, eigenaar; heer, gebieder (naam die een vrouw geeft aan haar geliefde): *hacerse dueño*, zich meester maken; *no ser dueño de obrar*, niet vrij zijn om te handelen; *ser el dueño de la baila*, de baas van 't „spul" zijn; *es V. muy dueño*, u kan natuurlijk doen en laten wat u wil.
duern/a, f. (oud) kneed-trog, = **artesa**; **—o**, m. dubbel vel druks.
dueto, m. duet.
dulc/amara, f. nacht-schade (plant); **—e**, a. zoet; lief; zacht; m. pl. suikertjes, zoetigheden, gebakjes; zoetheid, = **dulzor**; *dulce de almíbar*, vrucht in suiker-stroop; **—edumbre**, f. = **dulzura**; **—emente**, a. zoet, zacht, lief; **—enta**, f. soort appel, waarvan de appel-wijn uitstekend is; **—ificar**, v. tr. verzoeten, zoet-maken; **—inea**, f. „Dulcinea", iedere vrouw die men liefheeft (naar de aangebedene van Don Quijote).
dulero, m. herder die 't groote vee v. e. dorp hoedt.
dulía; f. eere-dienst der heiligen en engelen.
dulz/aina, f. soort kleine doedelzak; hoeveelheid konfituren enz.; **—aino**, a. wee-zoet, al te sterk gesuikerd; **—amara**, f. = **dulcamara**; **—arron**, a. al te zoet; **—or**, m. = **dulzura**; **—ura**, f. zoetheid, liefheid, zachtheid; **—urar**, v. tr. van de zouten ontdoen.
dun/a, f. duin; = **méganо**; **—eta**, f. kampanje (v. e. schip).
duo, m. duo; **—ceno**, a. = **duodécimo**; m. = **duodeno**; **—decimal**, a. duodecimaal, van twaalf enz.; **—décimo**, a. n. twaalfde; **—décuplo**, a. wat tweemaal twaalf is; **—deno**, m. (ontleedk.) duodenum, eerste der dunne darmen, twaalf-vingerige-darm;

—mesino, a. twee-maandig, twee maanden durend.
dupa, f. dupe, slacht-offer; makkelijk te bedriegen mensch.
dupl/a, f. dubbele portie, op sommige scholen aan de kost-leerlingen verstrekt; **—icacion,** f. verdubbeling; **—icadamente,** adv. verdubbelend, op twee manieren; **—icado,** a. verdubbeld; m. duplicaat, tweede exemplaar; **—icar,** v. tr. verdubbelen; in duplo maken; **—́ice,** a. = **doble; —icidad,** f. dubbelheid; dubbel-hartigheid; kwade trouw; bedrog; **—o,** a. dubbel (wat tweemaal weegt, waard is of bevat); m. tweevoud.
duqu/e, m. hertog; (oud) opper-bevel-hebber; plooien van de sluier der *mantilla*, die 't gezicht vrijlaten; *vivir á lo duque*, als een groot heer leven; **—esa,** f hertogin; leuning-stoel bij wijze van rust-bed.
dur/a, f. = **duracion; —able,** a. duurzaam; **—acion,** f. duur; **—adero,** a. langdurig; duurzaam; **—a-madre; = —a-máter,** f. (ontleedk.) buitenste der drie hersen-vliezen; **—amente,** adv. op harde of wreede wijze; **—ante,** pr. p. gedurende, tijdens; **—anza,** f. duur = **duracion; —ar,** v. intr. duren, aanhouden; (oud) lang ergens blijven; **—aznero,** m. durazno-boom; **—azno,** m. perzik met hard vleesch; ook wel de boom; **—eza,** f. hardheid; wreedheid: on-gevoeligheid; botheid; moeilijkheid om te leeren; *dureza de oido*, hard-hoorigheid; **—o,** hard; on-gevoelig; wreed; stomp, onleerzaam; m. zilveren munt van 20 realen en nominaal 5 fr. doch thans (1904) niet meer dan f 1,80; *duro de cascos*, hard van kop, onleerzaam; *es dura cosa*, 't is een hard ding, hard gelag; *duro de creer*, moeilijk te gelooven; *¡ duro en él!* sla erop! *á duras penas*, met heel veel moeite; *dar en duro*, meer moeilijkheden vinden dan men verwacht had; pl. (fam.) schoenen.
duvilla, f. herfst-peer.
dux, m. doge (v. Venetië).
dux/esa, f. dogaresse (vrouw v. e. doge).
duz, a. (fam.) = **dulce,** zoet.

E

é, c. voor y (vóor **i** of **hi**) en.
e, f. e (letter),
E, verkorting van **Excelencia**; S. E. *Su Excellencia*, V. E. *Vuestra Excellencia*; ook van *este*, oost.
¡ea! i. komaan! welaan! *ea pues*, welaan dan, laat me 's zien.
ebajador, m. plavei-ijzer.
ebaniano, a. ebben-hout-kleurig.
ebanista, m. ebben-hout-werker, mozaiekwerker of -verkooper.
ebano, m. ebben-hout; zwart.
ebeto, m. (geneesk.) buiten-gewone gevoeligheid der tanden.
ebri/edad, f. = **embriaguez,** dronkenschap, be-dwelming; **—o,** a. dronken, bedwelmd; **—oso,** a. lijdend aan dronkenschap.
ebullicion, f. koking, opborreling, zieding; roode vlekken op de huid.
eburina, f. ivorine.
eburneo, a. ivoor-hard, ivoor-achtig.
eccehomo, m. ecce-homo; (fam.) zeer mager en bleek individu; toe-getakeld gezicht.
ecléctico, a. eklektisch.
eclectisme of **eclecticismo,** eklektisme.
eclesiástic/o, a. van de kerk; geestelijk; m. geestelijke; **-a,** f. naam der begin-letters, in de middel-eeuwen, omdat alleen de geestelijkheid zich in de kopieën hunner geschriften ervan bedienden.
eclip/sar, v. tr. verduisteren, eklipseeren; r. zich eklipseeren, stilletjes verdwijnen; **—se,** m. eclips, verduistering; plotselinge verdwijning; **—́sis,** f. = **elipsis,** ellips of uitlating, weglating (spraakk.); **—́tica,** f. zonne-weg; **—́tico,** a. van de verduisteringen, of van de zonne-weg.
eco, m. echo; weer-klank; herhaling van 't laatste woord; holte in een paarde-hoef; *hacer eco*, in goede verstand-houding zijn; ook: uitwerking hebben, opzien baren.
econ/omía, f. zuinigheid; huiselijk beheer; *economia politica*, staat-huishoud-kunde; **—omica,** f. onder-deel der zedekundige wijsbegeerte dat betrekking heeft op het bestuur v. e. huis-gezin, v. e. staat; **—ómico.** a. ekonomisch, zuinig, goed-koop; **—omista,** m. f. ekonomist, staat-huis-houd-kundige; **—omizar,** v. tr. bezuinigen, uitzuinigen, sparen; **—́omo,** m. ekonoom, iem. belast met het beheer v. e. bisdom of een vrij geestelijk goed.
ecua/ble, a. in een vergelijking te stellen (wisk.); **—cion,** f. vergelijking (wisk.); verschil tusschen ware en gemidd. tijd; dagelijksch verschil van 't uur der klok en 't zonne-uur; equatie; **—dor,** m, equator, evenaar; naam v. e. republiek in Z.-Amerika; **—nimidad,** f. gelijk-moedigheid, ziels-rust, onpartijdigheid, billijkheid; **—nte,** m. (sterrek.) equant, cirkel om 't middelp. der regelm. bewegingen; **—torial,** a. equatoriaal, van of bij de evenaar; m. instrument om de dagelijksche bewegingen der sterren te volgen.
ecuestre, a. ruiter-(stand-beeld); van de ridderschap; van 't paard-rijden.
ecúleo, m. houten paard (martel-werktuig), = **potro** in die zin.
ecuménico, a. ekumenisch, voor de heele wereld; (oud) professor v. e. onderdeel van 't ecumenisch onderwijs.
ecuóreo, a. (poët.) van de zee.
echa/cantos, m. verachtelijk mensch; **—corvear,** v. intr. hoere-waard zijn; **—corvería,** f. koppelarij, hoere-waard-schap = **alcahuetería; —cuervos,** m. hoerewaard, koppelaar; bedrieger; (oud) prediker, die in de dorpen geld ophaalde krachtens de cruzada-bul; **—da,** f. worp, gooi, lang-uit-strekking over de grond; **—dero,** m. plaats waar men zich lang-uit neerlegt, een slaapje doet; **—dillo,** m. vondeling, = **niño expósito; —dizo,** a. (oud) weg te werpen, ter zijde te leggen; *huevos echadizos*, leg-eieren; *noticia*

echadiza, tijding die men opzettelijk en in stilte verbreidt; m. vondeling; spion; *echadizos*, afval, vuilnis, wegwerpsel; *tierra echadiza*, aarde gemengd met afval en vuilnis; **—do,** a. geworpen, weg-geworpen; weggezonden, uitgezet; liggend, te bed, (fam.) nog niet op; **—dor, -a,** m. f. die alles wegwerpt, die de gewoonte heeft van weg-werpen; **—dura,** f. worp, werp-afstand; broeisel; neder-ligging, ('t) gaan liggen, zie **echamiento**; **—miento.** m. worp, gooi, het werpen, uitzetten of weg-jagen; (oud) te-vondeling-legging.

echar, v. tr. werpen, gooien; weg-jagen, uitzetten; ont-slaan; schieten (knoppen enz., plant); vast-maken, aandoen (mantel, strik om de hals, halster a. e. paard enz.); doen over-hellen, neer-leggen; los-laten (dier, om te paren); *echar contribuciones*, belastingen (op)leggen; *echar una harenga*, een toespraak houden; *echar una proclama*, een proclamatie uitvaardigen; *echar la culpa á*, de schuld werpen op; *echar suertes*, loten; *echar por un camino*, een weg inslaan; *echar maldiciones*, verwenschingen uitslaan; *echar(se) a correr*, opeens hard weg-loopen; *echar á perder*, bederven; *echar abajo*, of *á tierra*, of *por tierra*, neer-halen, afbreken (huis); *echar á pique*, zinken, doen zinken; *echar á mala parte*, of *á buena parte*, kwalijk nemen, of goed opnemen; *echar á galeras*, tot dwangarbeid veroordeelen; *echar en cara*, in 't gezicht werpen, verwijten; *echar la espalda*, van zich afzetten (on-gerustheid), zich van iets afmaken, iets verwaarloozen; *echar á un lado*, op zij zetten, ter zijde leggen; *echar el áncora* of *las áncoras*, het anker uitwerpen; *echar coche*, er een rijtuig op gaan nahouden; *echar de ver*, toevallig zien, bespeuren; *echar el pecho al agua*, 't wagen; *echar el sello*, bezegelen, bekronen (goed werk, slechte daad); *echar el resto*, 't laatste opzetten, d. w. z. al zijn best doen; *echar la bendicion á*, de hoop op ... opgeven, afzien van; *echar rayos y centellas*, vuur en vlam braken; *echar roncas*, hoonen, smadelijk trotseeren; *echar el cuerpo afuera*, ont-wijken, ontgaan, alle verantwoordelijk weigeren; (fam.) *echar tacos y ternos*, razen en tieren; *echar un guante*, een kollekte of in-schrijving houden; *echar un trago*, een slokje drinken; *no echar en saco roto*, niet te vergeefs of ongestraft iets gezegd hebben; *echele V. un galgo* of *galgos*, loop hem achterna, 't geeft toch niets, 't is toch hopeloos enz.; *echar la cuenta*, de rekening opmaken, berekenen; *echar la ley á un hombre*, een man al te streng beoordeelen; *echar mano á*, de hand slaan aan (de ploeg, het zwaard enz.); *echar enhoramala*, naar de duivel jagen of wenschen: *os echar* (*de*) *ménos*, betreuren missen; *echar petillos á la mar*, alle wrok vergeten; *echar pié á tierra*, voet aan wal zetten; *echar por puertas*, tot armoede brengen; *echar un borron*, een vlek maken; *echar mal olor*, een leelijke lucht afgeven; *echar raices*, wortel schieten; *echar la llave*, op slot doen; — *el candado*, met een hangslot sluiten; (fig.) onherroepelijk weigeren; *echar carnes*, dik worden, „aankomen"; *echar versos*, verzen opzeggen; *echar coplas*, versjes improvizeeren; *echar tierra á un negocio*, een zaak in de doof-pot doen; *echar por el atajo*, de kortste weg nemen; *echar los brazos*, de armen uit-strekken; *echarse*, gaan liggen; zich storten, neer-werpen; *echarse á los piés*, zich aan de voeten werpen, zich vernederen; *echarse á perder*, te loor gaan, bederven, zich in 't verderf storten; *se echa el viento*, de wind gaat liggen.

ech/azon, f. (oud) in zee werpen v. e. deel der lading bij storm; **—eno,** m. goot onder 't dak; aarden bak om 't gegoten metaal in de vorm te gieten.

edad, f. leeftijd; tijd-perk; *la edad de oró*, de gouden eeuw; *edad de discrecion*, leeftijd dat men oordeel des onderscheids heeft; *menor edad*, minder-jarigheid; *mayor edad*, meerderjarigheid; *edad media*, middel-eeuwen; *entrar en edad*, op leeftijd komen; *hombre de mediana edad*, man van middelbare leeftijd.

edecan, m. „aide-de-camp."

edema, m. oedema, zachte witte zwelling zonder pijn.

Eden, m. Eden, paradijs; **—iano,** a. edenachtig, paradijs-achtig, van 't Eden enz.

edic/ion, f. uitgave, druk; **—to,** m. edict; grond-wet.

edific/acion, f. bouw, opbouwing, stichting (fig.); **—ador, -a,** m. f. bouwer; **—ativo,** a. stichtend (fig.), stichtelijk; **—atorio,** a. van de bouw; **—io,** m. gebouw.

edit/ar, v. tr. uitgeven (boek enz.); **—or, -a,** m. f. uitgever; **—orial,** m. of **artículo editorial** (Am.) hoofd-artikel; a. uitgevers- (huis b. v.); van de hoofd-redacteur (Am.).

educ/acion, f. opvoeding, opleiding; onderwijs, zie **enseñanza**; **—ador, -a,** m. f. opvoeder; **—ando, -a,** m. f. leerling eener klooster-school; **—ar,** v. tr. opvoeden, opleiden, onder-wijzen; **—cion,** f. eductie, afleiding uit iets anders; **—ir,** v. tr. educeeren, afleiden.

edulc/oracion, f. ont-trekking der zuren of zouten; **—orar,** v. tr. ontzouten; ontzuren, zoet maken.

édulo, a. eetbaar.

efe, f. ef (letter).

efebo, m. aan zin-genot over-gegeven jongeling; a. goed om te eten (vrucht).

efec/cion, f. opmaken van vergelijkingen (wisk.); **—tivo,** a. stellig; effectief; effekt sorteerend, uitwerking hebbend; m. effectief (v. e. leger); *en efectivo*, in gereed geld; **—to,** m. uitwerking, effekt; traite, wissel; (rechtst.) kennis-name door een hoogere rechter van de uitspraak v. e. lagere in eerste instantie; *efectos públicos*, staats-schuldbrieven; *llevar a efecto*, ten uitvoer brengen; *surtir efecto*, effekt sorteeren, uitwerking hebben; *en efecto*, inderdaad; *efectos*, goederen, bezittingen; **—tuacion,** f. ten uitvoerlegging; verwezenlijking; **—tuar,** v. tr. tenuitvoerleggen, ver-wezenlijken.

efemeridas of **—des,** f. pl. efemeriden of sterre-kundige tabellen, die dagelijks de stand der planéten aangeven; werk dat dag voor dag het verhaal v. e. reeks feiten bevat.

efémero, m. wilde lelie (plant en bloem).

efervesc/encia, f. op-bruisching; **—ente, -a,** op-bruischend; opvliegend.

efesía/co, a. Efesisch, van Efese (in klein Azië); **—no, -a,** Efesiër.

éfeta, adv. woord dat hardnekkigheid te kennen geeft: *fulano éfeta que se ha de casar con fulana*, die en die wil met alle geweld met die en die trouwen.

efiáltes, m. (wetensch.) nacht-merrie, = **pesadilla**.
efic/acia, f. of **eficiencia** f. doel-treffendheid; **—az,** f. of **eficiente,** doel-treffend, dadelijk werkend.
efigie, f. afbeelding, beeltenis, veel gezegd van heiligen.
efímero, a. van één dag; vluchtig; *dicha efímera*, vluchtig geluk.
eflorescencia, f. uitbotting; huid-uitslag.
eflu/encia, f. uit-vloeiing, uit-straling; **—te,** a. uit-vloeiend, uit-stralend; **—vio,** m. (wetensch.) uitdamping, verdamping, uit-strooming; uit-waseming; **—ccion,** f. uit-waseming, uitdamping.
efu/gio, m. (volkst.) uitvlucht; buiten-nissigheid, iets buiten de kwestie om; **—ndir,** v. tr. uit-storten, laten uit-stroomen, rond-strooien (praatje enz.); **—sion,** f. uitvloeiing, uitstorting; uit-strooiing of verbreiding (van leerstellingen enz.); ontboezeming; *efusion del corazon*, uitstorting des harten, vurig gebed.
egeno, a. (oud) arm, behoeftig.
egestion, f. (oud) residu, overblijfsel, = **resíduo.**
egida, f. Pallas' schild; bescherming.
egilope, f. wilde basterd-haver.
egip ciaco of **—ciano, -a,** of **—cio, -a,** Egyptisch, Egyptenaar.
egira, f. Hidjra of tijd-rekening van Mohammed, vlucht van Mohammed (622).
égloga, f. herdersdicht.
ego/ismo, m. egoïsme, zelf-zucht; **—ta,** m. f. egoïst, zelfzuchtige; **—tismo,** m. gewoonte om altijd over zichzelf te praten; **—ta,** m. f. die altijd over zichzelf praat.
egregi/o, a. uitnemend, hoog-staand; **—amente,** adv. op uitnemende wijze a. a.
egrena, f. ijzer beslag tot samen-houding, houvast, kram.
ejarrar, v. tr. van de grove haren ontdoen (huiden).
eje, m. as.
ejecu/cion, f. uitvoering; beslag-legging; **—table,** uitvoerbaar; **—tar,** v. tr. uitvoeren, terecht-stellen, beslag-leggen bij; **—tivo,** uitvoerend; **—tor,** m. ten-uitvoer-legger, executeur; deurwaarder; — — *de justicia*, scherp-rechter, beul; **—toria,** f. adelbrieven; akte eener rechterl. uitspraak; executeurschap; **—torial,** a. (rechtst.) executoir, (akte v. e. geestelijke recht-bank); **—toriar,** een vonnis of uitspraak krijgen; een feit vaststellen, staven; **—torio,** a. executoir (uitspraak, vonnis).
ejem/plar, a. voorbeeldig, ten voorbeeld; m. exemplaar; origineel; voorbeeld, model; toon-beeld; *sin ejemplar*, zonder voorbeeld, ongehoord; ook: voor deze keer en niet weer; — — *con dedicatoria*, presentexemplaar; — **plarmente,** adv. op voorbeeldige wijze; — **plario,** m. boek van feiten en voorbeelden; **—plificar,** v. tr. door voorbeelden aantoonen; **—plo,** m. voorbeeld; *por ejemplo*, bij voorbeeld; *dar ejemplo*, 'n of 't voorbeeld geven.
ejer/cer, v. tr. uitoefenen, oefenen; **—cicio,** m. oefening, tema; uitoefening, vervulling; **—citacion,** f. oefening; **—citar,** v. tr. oefenen; **—citarse,** v. r. zich oefenen; **´—cito,** m. leger; **´—cito permanente,** staand leger.
ejido, m. onbewoond stuk grond aan de ingang v. e. dorp.

el, art. de, het, **el,** hij (het).
elabora/cion, f. verwerking, verdere uit-werking; **—do,** uitgewerkt, uitvoerig; **—r,** v. tr. verwerken, verder uit-werken.
elacion, f. hoog-hartigheid, trots; opgeblazenheid, bombast.
elamí, f. de toon *mi* of *e*.
elanguero, m. gebogen staaf om daaraan de gevangen kabeljauwen te rijgen.
elasti/cidad, f. veer-krachtigheid, uit-rekbaarheid; **—(lásti)co,** a. veer-krachtig, rekbaar; m. gebreide borst-rok a. a.
elatina, f. veronica (plant).
elche, m. afvallige.
ele, f. el (de letter l).
eléboro, m. helleborus (plant), nies-kruid.
elec/cion, f. verkiezing, keus; **—tivo,** a. bij keuze; **—to,** m. verkozene, af-gevaardigde; **—tor,** m. kiezer; **—torado,** m. kiezer-schap, keurvorstendom; **—toral,** m. electoraal; van de kiezers; keurvorstelijk.
electri/cidad, f. electriciteit; **—(léctri)-co,** a. electrisch; **—cista,** m. f. electricien; **—zacion,** f. electrizeering; **—zar,** v. tr. elektrizeeren.
electriz, f. keurvorstin.
electro, m. barn-steen, elektron; *—plata*, elektro-zilver.
electuario, m. purgeerend stroopje.
elefan/cia, f. elefantiasis, soort melaatschheid, = **elefantiásis**; **—te,** m. olifant; **—tino,** a. van de olifant (ook — **ciaco,** —´**tico.**)
elegan/cia, f. elegance, 't smaak-vol zijn; zwier; **—te,** a. elegant.
elegía, f. elegie, treur-zang; **—co,** a. als een treur-zang, v. e. treur-zang.
elegi/bilidad, f. verkiesbaarheid; **—ble,** a. verkiesbaar; te kiezen; **—dos,** m. pl. uitverkorenen, God-zaligen; **—r,** v. tr. verkiezen, uitkiezen.
element/al, a. van de beginselen, de beginselen bevattend, elementair; **—o,** m. element, beginsel; **—os,** m. pl. elementen, beginselen, grond-stoffen.
elenco, m. catalogus, lijst.
eleva/cion, f. verheffing, hoogte, verhevenheid; waardigheid; geest-drift, vlucht; **—do,** a. hoog, lang, verheven; **—r,** v. tr. verheffen, opheffen (*elevar á la potencia n*, tot de n-de macht verheffen); in geest-drift geraken, een hooge vlucht nemen; trotsch worden.
élice, f. = **hélice,** schroef (v. e. stoomboot).
elidir, v. tr. elideeren; verzwakken, ont-zenuwen.
elijacion, f. (scheik.) uit-treksel, af-treksel.
elimina/cion, f. eliminatie, uit-drijving; **—r,** v. tr. elimineeren, weg-doen, uit-zetten.
eliostática, f. heliostatica (wereld-beschrijving met de zon als vast middel-punt).
eliostato, m. heliostaat, instrument om een licht-bundel in een donkere ruimte te laten vallen; instr. om sterren waar te nemen.
eliotropo, m. heliotroop (bloem en plant); (oud) zonne-wijzer.
elip/se, f. ellips; **—´sis,** f. ellipsis, weglating (spraakk.); **—´tico,** a. elliptisch, waaruit weg-gelaten is.
Elisio, m. Elyzeesche velden.
elixir, m. elixir.
elo, adv. daar heb je 'm, = **velslo.**

elocucion, f. zeg-kunst, stijl; manier van spreken.
elocuen/cia, f. wel-sprekendheid; **—te,** a. welsprekend.
elogi/ador, -a, m. f. lover, prijzer; **—sta,** m. lofredenaar; prijzer, lof-redenaar; **—r,** v. tr. prijzen, loven; **—o,** m. lof; **—os,** m. pl. lofredenen.
elongacion, f. (sterrek.) elongatie, verschil tusschen de stand der zon en die v. e. planeet, van de aarde gezien; superatie, onderscheid in snelheid van loop van planeten of dezelfde planeet; (heelk.) onvolkomen ontwrichting, ver-rekking.
elucida/cion, f. opheldering, uitleg; **—r,** v. tr. ophelderen, uitleggen.
elucrubar, v. tr. dag en nacht werken aan (een geleerd werk).
eludir, v. tr. verijdelen; listig ont-wijken; bedriegen, foppen.
ella, pr. zij, haar.
elle, f. iljé (letter ll).
ello, pr. het, er—.
emana/cion, f. uitvloeling, voort-koming; uitwaseming; **—r,** v. intr. uitvloeien, uitstralen; voort-komen; uitwasemen.
emancipa/cion, f. het buiten vaderlijk of voogdelijk toezicht stellen; vrij-making; **—r,** v. tr. buiten vaderlijk of voogdelijk toezicht stellen; vrijmaken; r. zich onttrekken aan vaderl. of voogdel. toezicht, zich vrij-maken, los-maken van knellende banden, zich „emancipeeren".
emascular, v. tr. ontmannen.
embabamiento of **embabiamiento,** m. afdwaling v. d. geest, geestes-storing.
embachar, v. tr. (wol-gevende dieren) in de stal op-sluiten om ze te laten zweeten vóor het scheeren.
embadurna/dor, m. witter; klad-schilder; **—r,** v. tr. besmeren, bekladden, witten.
embai/dor, -a, m. f. bedrieger, oplichter; **—miento,** m. betoovering, bekoring; list, bedrog, oplichterij; **—r,** v. tr. bedriegen, oplichten.
embaja/da, f. gezantschap, zending; **—dor, -a,** m. f. afgezant; **—torio,** a. van 't gezantschap of de gezant; **—triz,** f. echt-genoote v. d. gezant **(= embajadora).**
embala/dor, -a, m. f. inpakker, verpakker, expediteur; **—je,** m. verpakking; **—r,** v. tr. inpakken, verpakken.
embaldosa/do, m. steenen vloer; bevloering met steenen; **—r,** v. tr. met steenen bevloeren.
embalijar, v. tr. in een hand-koffer pakken.
embalo, m = **embalajo.**
embalsa/da, f. vracht v. e. vlot; **—dero,** m. plas van regen-water.
embalsama/dor, m. balsemer; dieren-opzetter; **—miento,** balseming, opzetting (van dieren); **—r,** v. tr. inbalsemen, parfumeeren, (dieren) opzetten.
embals/ar, v. tr. bevrachten (een vlot); graven om regen-water te verzamelen; intr. plassen vormen (regen-water); **—e,** m. plassen-vorming (v. regen-water).
embalumar, v. tr. slecht bevrachten (lastdier), niet weten te bevrachten; r. zich in een lastige zaak steken.
emballena/dor, -a, m. f. korsetten-maker; **—r,** v. tr. van baleinen voorzien; r. zich inrijgen (in een corset).
emballestado, m. zenuw-trekking in de pooten van paarden.
embanastar, v. tr. in een mand doen.
embanca/do, a. op een zand-bank varend of geloopen; **—r,** v. tr. (de spoelen der kettingzijde) op de kanten of 't rol-register verdeelen.
embaraz/ada, a. zwanger; **—adamente,** adv. met moeite, bezwaarlijk; **—ar,** v. tr hinderen, belemmeren, last aandoen; in verlegenheid brengen; r. in verlegenheid raken; lastig worden; **—o,** m. hinder, last, belemmering; zwanger-schap; **—oso,** a. lastig, hinderlijk.
embarba, f. dwars-snoer ter aanbinding v. d. scheer-koordjes bij 't zijde-weven; **—scado,** a. ingewikkeld, verward; **—scar,** v. tr. verwikkelen, verwarren; (visch) bedwelmen; r. verward raken.
embarbecer, v. intr. een baard beginnen te krijgen (ook r.).
embarbillar, v. tr. aaneen-lasschen (planken).
embar/cacion, f. vaartuig; inscheping, vaart; **—cadero,** m. aanleg-plaats, steiger, ankerplaats; perron; **—car,** v. tr. ver-schepen, in-schepen; r. zich in-schepen, zich in een zaak begeven; **—co,** m. in-scheping, ver-scheping.
embar/gador, m. beslag-legger; **—gante,** a. hinderend, belemmerend; *no embargante,* niettemin (meer: *sin embargo*); **—gar,** v. tr. beslag-leggen; belemmeren; doen ont-stellen; r. ont-stellen; **—go,** m. beslag-legging; (oud) van-streek raken v. d. maag; (oud) ook: hindernis, belemmering; *sin embargo,* niettemin, evenwel.
embarniza/dor, -a, m. f. vernisser; **—dura,** f. vernis, vernissing; **—r,** v. tr. vernissen, mooi doen uitkomen.
embarque, m. in-scheping, ver-scheping.
embarra/dor, m. stukadoor, pleister-werker; **—dura,** f. pleistering, pleister; **—ncar,** v. intr. aan de grond raken (schip); r. zich bemodderen, in de war brengen; (oud) de terug-tocht af-snijden; **—rse,** v. r. zich in de modder werken, zich bevuilen; zich tusschen de takken der boomen verschuilen (patrijzen).
embarrilar, v. tr. in vaten of tonnen verpakken.
embasamento of **—miento,** m. grond-muur.
embastar, v. tr. stikken, door-stikken; zie **hilvanar,** idem.
embastecer, v. intr. vet worden, = **engordar**; **—se,** v. r. al te dik worden.
embate, m. branding; woeste aanval, be-springing; botsing; **—s,** m. pl. tegen-slagen in 't leven; wind-vlaag.
embatir, v. intr. slaan, klotsen (golven tegen de rotsen a. a.).
embaucador, -a, m. f. bedrieger, oplichter; **—miento,** m. bedrog, begoocheling; **—r,** v. tr. bedriegen, mooie dingen voor-spiegelen, oplichten.
embaular, v. tr. in een koffer doen; — intr. zich vol-proppen.
embausamiento, m. verbazing.
embausanar, v. tr. oplichten, allerlei moois op de mouw spelden, bedotten, = **atontar.**
embaza/dura, f. donkere of bruine kleur; verbazing; **—r,** v. tr. bruin of donker verven, kleuren; verbazen; **—r,** v. intr. ver-

baasd zijn, belemmeren, hinderen; r. walgen (door genoeg van iets te krijgen), over-verbaasd zijn.
embebe/cerse, v. r. geheel vervuld zijn (de geest), geheel opgaan in: **—cimiento,** m. t. geheel vervuld zijn, 't geheel opgaan (v. d. geest).
embeb/er, v. tr. door-trekken (m. e. vloei-stof); indoen; toevoegen; doen slinken, innemen (stof b. v.); r. zich door-trekken (m. e. vloei-stof, denk-beelden a. a.); — **imiento,** m. doortrekking (m. e. vloei-stof, denkbeelden a. a.); inzuiging.
embele/cador, -a, m. f. bedrieger, oplichter; **—car,** v. tr. bepraten, bedriegen, oplichten; **—co,** m. bedrog, oplichterij, valsche belofte; **—cos,** m. pl. aanhalerij, geflik-flooi (van kinderen); **—ñar,** v. tr. verlammen, verdooven; verbazen, verblinden; **—samiento,** m. of **—so,** m. bekoring, ver-rukking; **—sar,** v. tr. bekoren, ver-rukken.
embellaquecerse, v. r. zich aan schelmerijen over-geven.
embelle/cer, v. tr. verfraaien, vermooien, versieren: **—cimiento,** m. tooi, verfraaiing, versiering.
emberar, v. intr. beginnen te rijpen (druiven).
embermejecer, v. tr. rood verven of kleuren; doen blozen; — intr. rood worden, blozen (ook r.).
embermellonar, v. tr. vermilioen kleuren of verven.
emberrincharse, v. r. „aangaan" (een stout kind).
embesti/da, f. aanval; lastig aanhouden; **—r,** v. tr. aanvallen; om geld a. a. lastig vallen.
embetunar, v. tr. met asfalt of aard-pek bestrijken, asfalteeren.
embicar, v. intr. recht boven 't anker zijn (schip).
embijar, v. tr. met „aquiote" verven (Am. verf-plant).
embizarrarse, v. r. snoeven, zich moedig voordoen.
emblanquecer, v. tr. witten, wit maken; r. wit worden, blank worden.
emblema, m. zinne-beeld, embleem; **—'tico,** a. zinne-beeldig.
embob/amiento, m. versuffing, volkomen afgetrokkenheid; **—ar,** v. tr. op de mouw spelden; afleiden, afgetrokken maken, foppen; r. verwonderd of verrast stil-staan, zich vergapen; **—ecer,** v. tr. van streek brengen (geest), verstompen; r. versuffen, verloomen; **—ecimiento,** m. versuffing, verlooming; overbluffing.
emboca/dero, m. uitmonding; (fam.) *estar al — —*, op 't punt zijn om zijn wensch te krijgen; **—do,** a. goed van smaak (wijn); — **dura,** f. mond-stuk; uitmonding, mond (v. e. rivier); bit (deel dat in de bek is); **—r,** v. tr. in de mond steken; met geweld of list iem, ergens in brengen; doen „slikken": r. in een monding gaan; onverwacht ergens binnen-komen; zich vol-proppen, schrokken.
embochinchar, v. tr. een opstootje of opschudding verwekken.
embodarse, v. r. trouwen en de bruilofts-kosten bestrijden,
embodegar, v. tr. kelderen.
emboj/ar, v. tr. buls-takken voor zij-wormen gereed-maken; **—o,** m.
embola, f. stoot-kussen (aan spoor-wagens); **—r,** v. tr. van ballen voorzien (stiere-horens).
embolism/ar, v. tr. verdeeldheid zaaien, de geesten van streek brengen: **—o,** m.; en: inlassching v. e. maand, ingelaschte maand.
émbolo, m. zuiger.
embols/ar, v. tr. in de beurs doen, innen, ontvangen (geld); **—o,** m.
embon, m. dubbel-huid (ter verwijding v. e. schip); buiten-buik, bolg; **—ada,** f. kalefatering, reparatie (v. e. schip); **—ar,** v. tr. v. e. dubbel-huid voorzien (schip); verbeteren; repareeren; **—o,** lap om een kleeding-stuk te ver-sterken.
emboñigar, v. tr. met koe-mest wrijven of in-smeren.
emboqu/e, m. ingaan v. d. bal bij 't ringspel; ('t) uitkomen in een straat a. a.: **—illa,** f. ijzeren ring v. e. sleutel-gat; **—illar,** v. tr. beginnen (een mijn-gang).
embo/rrachar, v. tr. dronken maken; bedwelmen; **—rrar,** v. tr. op-stoppen; voor de tweede maal kammen (wol); (volkst.) volproppen; **—rrascar,** v. tr. ophitsen, boos maken; **—rrazar,** v. tr. lardeeren (gevogelte); **—rrizar,** v. tr. voor de eerste maal kammen (wol): **—rronar,** v. tr. vol kladden maken; verbroddelen, slordig schrijven; — **rrullarse,** v. r. ruzie maken, krakeelen.
embosca/da, f. hinder-laag; **—dura,** f. (het) zich in hinder-laag leggen; schuil-plaats; — **r,** v. tr. in hinder-laag leggen; verbergen, ver-schuilen: r. zich in hinder-laag leggen; diep een bosch ingaan.
embosquecer, v. intr. bosch worden
embota/do, a. stomp, bot; **—dura,** f. stomp- of botheid; stomp- of bot-making; **—miento,** m. idem; **—r,** v. tr. bot of stomp maken, in een cylindrische doos doen; verstompen, versuffen; r. zijn laarzen aandoen; versuffen, ver-stompen.
embo/tellar, v. tr. bottelen, op flesschen doen; **—ticar,** v. tr. (oud) op-slaan (in magazijn of pak-huis) = **almacenar**; **—tijar,** v. tr. voorzien van aarden kruikjes (een vloer, van onder); **—tijarse,** v. tr. zich opblazen, opvliegen, op-stuiven.
emboz/adamente, adv. terug-houdend, op een afstand; **—ar,** v. tr. het onder-deel van 't gelaat bedekken; een muil-band aandoen; (zijn gedachten) verhelen door dubbelzinnige woorden; **—o,** m. slip v. e. mantel die men over de schouders werpt, om zich in te wikkelen en 't gelaat te bedekken; manier waarop vrouwen zich 't gelaat bedekken, zoodat slechts één oog even zichtbaar is; bedekte termen; verheling van gedachten, bedoelingen; *quitarse el embozo*, 't masker afwerpen.
embrace, m. „embrace" (van gordijnen).
embrave/cer, v. tr. ophitsen, tergen, woedend maken (vooral dieren); **—cimiento,** m. woede, toorn.
embrazar, v. tr. aan de arm doen (schild a. a.).
embrea/dura, f. breeuwing (v. e. schip); **—r,** v. tr. breeuwen.
embregarse, v. r. zich mengen in twisten.
embreñarse, v. r. diep in een bosch, op de bergen of in 't struik-gewas gaan wonen.
embria/gar, v. tr. bedwelmen, dronken maken; ver-rukkend; **—guez,** f. dronkenschap, be-dwelming; ver-rukking.

embridar, v. tr. de teugel aanleggen; de kop op doen houden (paarden).
embrion, m. embryo; eerste kiem.
embriulce, m. heelmeesters-tang.
embrocar, v. tr. over-gieten; afwinden (zijden garen om te borduren); op de leest spijkeren (schoen).
embroll/ar, v. tr. in de war maken, verwikkelen; bedriegen door een leugen-achtig bericht; **—o**, m. bedrog; verwikkeling; breuk, onmin; **—on, -a**, m. f. over-brenger, onminstoker.
embroma/do, a. mistig, nevelig; **—r**, v. tr. plagen (op onschuldige wijze); valsche beloften doen; voor de gek houden (schuldeischer); r. buiten de waard rekenen.
embroquetar, v. tr. aan spitjes doen (pooten van te braden vogels).
embrujar, v. tr. beheksen, betooveren.
embrutecer, v. tr. verdierlijken, verstompen.
embucha/do, m. gevulde varkens-pens; **—r**, v. tr. vullen, stoppen (worsten); vet-mesten (gevogelte); gulzig eten zonder kauwen; volstoppen; r. geld op-potten, zich vol-proppen.
embud/ar, v. tr. met een trechter over-gieten (in een vat); bedriegen, om de tuin leiden; intr. een klop-jacht houden; **—ista**, m. trechter-maker; **—o**, m. trechter; bedrog.
embufetado, a. (fam.) onder de tafel verborgen.
emburujar, v. tr. opeen-hoopen.
embuste, m. leugen, bedrog; **—s**, m. pl. valsche juweelen; **—ar**, v. intr. liegen uit gewoonte; **—ro, -a**, m. f. leugenaar.
embuti/dera, f. rond aanbeeldje v. e. ketelmaker, blik-slager; **—do**, m. inleg-werk; pak, worst; **—dor**, m. graveur; die inleg-werk doet; zilver-smids-stift; **—r**, v. tr. stoppen (worst); inleggen (inleg-werk); (fam.) volproppen, ophoopen, opeen-stapelen.
eme, f. em (letter m).
emenda/ble, a. te verbeteren, voor verbetering vatbaar; **—cion**, f. verbetering; **—r**, v. tr. verbeteren, = **enmendar.**
emergen/cia, f. gebeurlijkheid, toeval, samenloop van om-standigheden; **—te**, a. boven uit-stekend; voort-komend.
emergir, v. intr. uitkomen, boven uitkomen.
emérito, a. gepensioneerd; emeritus.
emercion, f. bovenuit-koming (uit water a. a.); emersie (sterrek.), treding uit de schaduw.
emético, m. braak-middel.
emetizar, v. tr. met een braak-middel mengen, een braak-middel ingeven.
emicránea, f. (wetensch.) scheele hoofd-pijn, = **jaqueca.**
emienda, f. (oud rechtst.) schade-vergoeding; zie ook **enmienda.**
emiente, f. (oud) herinnering, vermelding van iets voorbij-gegaans.
emigra/cion, f. land-verhuizing; **—do, -a**, m. f. land-verhuizer; **—r**, v. intr. land-verhuizen, uittrekken; „heengaan" (naar een beter leven).
eminen/cia, f. hoogte, verhevenheid; „Eminentie" (kardinaals-titel); uitnemendheid; **—te**, a. hoog; hoog-verheven; uitnemend.
emir, m. emir of amir, leger-hoofd bij de Arabieren (een titel).
emi/sario, m. bood-schapper; in 't geheim afgezondene; verlaat v. e. vijver; **—sion**, f. uitgifte; uitzending (v. licht-stralen b. v.); **—tir**, v. tr. uitgeven, uitzenden, afgeven.
emocion, f. aandoening; **—ar**, v. tr. ontroering aandoen, ont-roeren.
emoliente, a. en m. verzachtend, pijn-stillend (middel).
emolument/ar, v. intr. (rechtst. a. a.) bij-verdiensten hebben uit zijn betrekking; **—o**, m. bij-verdienste, emolument.
empacar, v. tr. inpakken, = **empaquetar**, en **encajonar.**
empach/ado, a. bedeesd, „bleu"; **—ar**, v. tr. hinderen, belemmeren, in verlegenheid brengen; verbergen, vermommen; **—o**, m. hindernis, belemmering; indigestie; beschroomdheid, bedeesdheid; **—oso**, a. lastig, hinderlijk.
empadronar, v. tr. op de belasting-kohieren inschrijven.
empajar, v. tr. van stroo voorzien, van matwerk voorzien (stoelen enz.); in stroo pakken; opzetten met stroo.
empalag/amiento, -o, m. over-verzadiging, walg; tegen-zin in eten; **—ar**, v. tr. en intr. tegen-maken, doen walgen, tegenstaan (spijs); **—oso**, a. tegen-staand, walgelijk; vervelend.
empala/miento, m. paal-straf; **—r**, v. tr. aan een paal rijgen.
empaliza/da, f. palisadeering = **estacada**; **—r**, v. tr. palisadeeren.
empal/madura, f. „zwaluw-staart", verbindings-stuk; **—mar**, v. tr. bij wijze van „zwaluw-staart" verbinden, (buizen) aaneen-lasschen; **—me**, m. = **empalmadura.**
empalmillar, v. tr. v. e. keer-dam voorzien (rivier).
empalomar, v. tr. (zeet.) van lijken of zoomtouwen voorzien (zeilen).
empalletado, m. (zeet.) schans-kleed.
empana/da, f. soort gesloten pastei; bedriegelijke handeling; **—r**, v. tr. met pastei-deeg bedekken, een taart maken; bezaaien (met koren); r. schrokken, zich een indigestie eten.
empand/ar, v. tr. buigen, krom-trekken; **—illar**, v. tr. twee kaarten bijeen-doen, om valsch te spelen; handig ontfutselen.
empantanar, v. tr. onder-water zetten (een stuk land); in de modder zetten; belemmeren; r. in de modder raken, ook (fig.).
empaña/dura, f. luier, windsel; verdoffing, smet; **—r**, v. tr. in luiers leggen, inwikkelen (kind); be-smetten, dof maken; r. dof worden, zijn glans verliezen.
empapar, v. tr. door-weeken, door-trekken (met vocht); uitwasschen, op de plank slaan (linnen-goed); r. door-trokken zijn van, doorkneed zijn in.
empapela/dor, -a, m. f. die in papier wikkelt of pakt; **—r**, v. tr. in papier wikkelen; (fig.) zorgvuldig weg-sluiten wat niet de moeite waard is.
empaque, m. inpakking, verpakking; **—tador, -a**, m. f. pakker, inpakker; **—tadura**, f. het inpakken, verpakking; **—tar**, v. tr. inpakken, verpakken.
emparamentar, v. tr. versieren, ver-fraaien, optuigen.
emparar, v. tr. (rechtst.) prov. Aragon: beslag leggen op.
emparchar, v. tr. met pleister bedekken; verbergen, verhelen.

empareda/do, m. en a. gekerkerd (tusschen vier muren); **—miento**, m. kerkering, opsluiting: **—r**, v. tr. kerkeren, tusschen muren zetten; r. zich van de wereld terug-trekken, zich opsluiten.
empareja/dura, f. sorteering, bij-elkaar-voeging van wat bijeen-hoort; **—r**, v. tr. bijeen-voegen wat bijeen-hoort; inhalen, evenaren.
emparentar, v. intr. zich vermaagschappen (ook r.).
emparra/do, m. lat-werk, wingerd-leiding; **—r**, v. tr. lat-werk of wingerd-leidingen maken.
emparrilla/do, m. soort rooster-werk van balken voor de stevigheid van spoor-wegen; **—r**. v. tr. op een rooster leggen of klaar-maken.
emparvar, v. tr. bijeen-doen (koren-schoven, vóor 't dorschen).
empasma, f. geurig poeder tegen 't zweeten.
empast/ador, **-a**, m. f. goed colorist; kwast om dit aan te leggen; boek-binder; **—r**, v. tr. dicht opleggen (verf); met deeg vullen; de kleuren mollig maken; binden (boek); **—e**, m. 't dik opleggen enz. (zie 't vorige).
empastelar, v. tr. 't blauw aanbrengen met pastel.
empat/adera, f. (fam.) opschorting v. e. plan; beletsel; **—ar**, v. tr. een gelijk aantal stemmen halen; opschorten (plan); doen staken, tegen-houden (bouw a. a.); r. een gelijk aantal stemmen op zich vereenigd hebben; tegen elkaar opwegen; *se la empatan*, die zijn aan elkaar gewaagd; **—e**, m. opschorting enz.
empatronar, v. tr. ijken.
empatronizarse, v. r. zich ergens indringen of vestigen, en er allengs de baas spelen.
empavesa/da, f. (zeet.) pavoizeering, feest-versiering; **—do**, m. gezamenlijke vlaggen enz. op feest-dagen; **—r**, v. tr. pavoizeeren.
empavonado, a. blauw-gemaakt, gebrand-verfd (metalen).
empavorecer, v. intr. (oud) schrikken, ontstellen.
empecatado, a. (fam.) die alles onderste-boven haalt; kwaadwillig.
empec/er, v. tr. schaden, onrecht aandoen, beleedigen; **—imiento**, m.
empederni/do, a. verstokt; ongevoelig, versteend; **—r**, v. tr. harden, ongevoelig maken; r. verstokt raken (in 't kwaad), ongevoelig of versteend van hart worden.
empedra/do, m. plaveisel, plaveiïng; a. geplaveid; pokdalig; **—dor**, m straten-maker; **—dura**, f. laag steenen, plaveisel; aanharding door kiezel-steenen of grint; **—r**, v. tr. plaveien; be-grinten; ver-sperren (weg) met hindernissen.
empe/ga, f. pek of ander stopsel; merk van schapen; **—gado**, m. teer kleed; **—gadura**, f. in-smering met pek; pek a. a.; **—gar**, v. tr. met pek in-smeren of stoppen; merken (schapen, met pek); **—guntar**, v. tr. merken (schapen, met pek).
empeine, m. onder-buik; katoen-bloem; dauw-worm; wreef (— *del pié*).
empelar, v. intr. zich met haar bedekken.
empelechar, v. tr. marmer-stukken verbinden, aaneen-lasschen, een kolom van bouw-steenen marmeren.
empelotar, v. tr. tot balletjes maken (vogel-voeder); r. (fam.) elkaar in de haren vliegen.
empelotillado, a. in balletjes; verward, vermengd.
empeltre, m. ent, enting; soort olijf-boom, die opgroeiend zich in tweeën vertakt en zelfs drie of vier keer van zijn eerste richting afwijkt.
empella, f. wreef en zijden (v. e. schoen); (oud): bal, bol = **pella**; **—r**, v. tr. = **empujar, impeler.**
empellejar, v. tr. met huiden bedekken of voeren.
empellon, m. duw.
empenachado, a. gepluimd.
empenachar, v. tr. v. e. pluim voorzien.
empeñ/adamente, adv. koppig, hard-nekkig; **—ado**, a. verpand; in schuld; verbonden (door zijn woord a. a.); **—ar**, v. tr. in pand geven, verpanden (zijn woord: *su palabra*); hulp of bescherming vragen; aangaan (strijd, twist-gesprek a. a.); r. schulden maken; aanhouden, volhouden, volharden; tusschen-beide komen, zijn tusschen-komst verleenen; (zeet.) in een nauw vaar-water komen; **—o**, m. verpanding, beleening; verbintenis; vurig verlangen, aandrang; volharding; bescherming; pand; hard-nekkigheid (in de strijd); gevaar v. e. schip in een nauw vaar-water: *con empeño*, met volharding, krachtig, met aandrang; *en empeño*, tot pand; *¡ qué empeño !* wat 'n last!
empeora/miento, m. verergering; **—r**, v. tr. verergeren, erger maken; intr. erger worden, achteruit-gaan (zieke).
empera/dor, m. keizer; **—triz**, f. keizerin.
emperchar, v. tr. aan een pen of kop-stok hangen, op een stokje zetten (vogel); r. op-stok gaan, op een stokje gaan zitten.
emperdigar, v. tr. even roosteren (patrijs); met spek bruin braden; klaar-maken = **perdigar.**
emperejilar, v. tr. tooien, smaak-vol opknappen (vrouw); r. groot toilet maken, alle moeite doen om te behagen.
emperezarse, v. r. luieren.
empericado, a. (fam.) met een pruik opgedirkt.
emperifollarse, v. r. zich met zorg optooien (oudere vrouwen en zij die 't slecht missen kunnen).
emperla/do, a. met paarlen getooid; **—r**, v. tr. met paarlen tooien.
emperna/do, a.: *bien* of *mal empernado*, goed of slecht ter been; **—r**, v. tr. met klink-nagels vast-maken; opnieuw voeten aanzetten (kousen, sokken).
empero, c. (weinig) echter, evenwel.
emperra/da, f. kaart-spel dat op hombren lijkt; **—r**, v. tr. ergeren, irriteeren; r. m. alle geweld willen hebben, driftig eischen.
empesador, m. soort veeder-stoffer der wevers.
empesebrar, v. tr. stallen (vee).
empesar, v. tr. (ie) beginnen; aanbreken; *ya empieza*, daar begint 't al, daar heb 't al.
empic/ar, v. tr. met een touw aan een galg binden om te wurgen; r. zich hechten, hart voor iets krijgen; **—atadura**, f. ophanging; **—otar**, v. tr. a. d. galg vast-binden.
empina/dura, f. of **—miento**, m. steigering;

het telkens drinken (drinke-broer); optilling, opheffing; **—r,** v. tr. rechtop-zetten; opheffen; veel drinken, zuipen; r. steigeren; zich hoog verheffen; op de teenen gaan staan.

empingorotar, v. tr. (fam.) op iets anders zetten; r. ergens op gaan staan, om beter te zien.

empino, m. verheffing, hoogte; top v. e. kromming (bouwk.).

empiolar, v. tr. van leeren riempjes voorzien (pooten v. valken); gevangen zetten; onderwerpen.

empíreo, m. empyreum, verblijf der gelukzaligen; a. der hemelen; hemelsch, goddelijk, heerlijk enz.

empíri/camente, adv. empirisch, proef-onder-vindelijk; **—co,** a. idem; **—co,** m. empirist; **—(piri)smo,** m. empirisme, proef-onder-vindelijke wetenschap.

empizarra/do, m. leien dak; **—r,** v. tr. met lei dekken, lei-dekken.

emplast/adura, f. bepleistering, ('t) aanleggen v. e. pleister; **—ar,** v. tr. een pleister aanleggen, blanketten, het gelaat verven; (fam.) een zaak belemmeren; r. zich bemorsen, vuil maken; **—ecer,** v. tr. glad maken (doek), om er op te schilderen; **—o,** m. (heelk.) pleister, pap; *estar hecho un emplasto*, steeds klagen over pijnen enz.; kleven als een pleister; *ser un emplasto*, een onnut, onbekwaam mensch zijn.

emplástr/ico, a. slijmerig, kleverig; wat doet etteren; **—o,** m. = **emplasto.**

emplaz/ador, m. (rechtst.) deurwaarder, die sommeert; eischer; **—amiento,** m. of **—o,** m. sommatie, oproeping; plaats, emplacement; **—ar,** v. tr. sommeeren, oproepen (vóor de rechter).

emple/ado, m. beamte; a. besteed, in gebruik gesteld, gebruikt; *bien empleado*, welbesteed, wel-verdiend; *dar por bien empleado*, wel-besteed achten; **—ar,** v. tr. gebruiken, besteden; een betrekking geven; r. zijn tijd besteden; **—o,** m. gebruik; besteding; betrekking.

empleitero, m. prov. verkooper of maker van riet- of biezen-vlecht-werk.

emplenta, f. stuk v. e. muur van mortel en gehakt stroo dat gemaakt is zonder de vorm te verplaatsen; (oud) biezen-vlecht-werk voor matten = **pleita;** **—r,** v. tr. (oud) drukken.

emploma/dor, m. lood-gieter; **—dura,** f. lood-belegging, stempeling met lood; **—r,** v. tr. met lood bedekken, plombeeren of met lood stempelen.

emplum/ar, v. tr. van veeren voorzien, met veeren versieren; met veeren bedekken, na insmering met honing (straf); intr. vluchten (Am.); **—ecer,** v. intr. veeren krijgen.

empobre/cer, v. tr. verarmen, arm maken; v. intr. arm worden; **—cimiento,** m.

empodrecer, v. intr. rotten, = **podrir.**

empolv/ar of **empolvorar,** v. tr. poederen bepoederen; stof opjagen, vol stof maken; **—orizar,** v. tr. een beetje bepoederen.

empolla/do, a. uitgebroed; thuis hokkend; **—dura,** f. broedsel, gebroed; jonge bijen; **—r,** v. tr. broeden, uitbroeden; intr. een nieuwe zwerm voort-brengen (bijen); (oud) blaren a. d. handen hebben.

emponzoña/miento, m. vergiftiging; **—r,** v. tr. vergiftigen.

empopado y á todo paño, a. met wind van achteren en met volle zeilen.

emporcar, v. tr. bevuilen, bezoedelen, vuilmaken; bederven.

emporio, m. wereld-haven; wereld-beroemde plaats.

emposta, f. impost, uit-stekende rand.

empotrar, v. tr. inheien, in-stampen (paal a. a.); vast-sjorren; opsluiten (bijen); ineen-voegen, doen aansluiten.

empozar, v. tr. in een put doen; r. (Am.) poelen vormen (water).

empradizar, v. tr. tot weiland maken.

emprende/dor, -a, m. f. ondernemend, vastberaden mensch (ook a.); **—r,** v. tr. ondernemen; belachelijk maken; lastig vallen om zijn zin te krijgen.

empreña/dor, m. die zwanger maakt; (fam.) die aarts-vervelend is (dan ook vrouwelijk); **—r,** v. tr. bezwangeren; vervelen, lastig vallen; r. 't land hebben (volks-uitdr.).

empresa, f. onder-neming; devies; door 't gouvernement gebreveteerde exploitatie; **—rio, -a,** m. f. impressario, teater-ondernemer.

emprest/ador, -a, m. f. leener, iem. die gaarne leent (aan anderen); **—illador, -a,** (oud) m. f. die links en rechts borgt, leent; **—illar,** v. intr. en tr. (oud) links en rechts borgen, leenen.

empréstito, m. leening of borging.

emprima/do, m. laatste kaarding der wol, na de menging; gefopt, gedupeerd; **—r,** v. tr. inwrijven (doek om te beschilderen), = **imprimar**; voor de laatste maal kaarden (wol); (oud) op de eerste rang plaatsen, voor-op-stellen; iem. om de tuin leiden.

emprimerar, v. tr. (fam.) de eere-plaats geven, de eerste rang toekennen.

empringar, v. tr. bezoedelen met vet of olie; (zijn tegenstander) kwetsen in een duel; zwart-maken, afbreken, = **pringar.**

empuchar, v. tr. strengen garen in loog wasschen.

empuj/ar, v. tr. duwen; weg-duwen, van zijn plaats stooten; aanzetten; **—e,** m. duw, = **empellon**; (fig.) aandrift stoot = **impulso**; *tener empuje*, „fut" hebben, vaart hebben; **—on,** m. stoot; *á empujones*, ruw, met stooten en duwen.

empulg/ar, v. tr. (het boog-koord) in de inkeping leggen, (de boog) spannen; **—uera,** f. inkeping aan de uiteinden v. e. boog om er 't touw stevig aan vast te maken; **—ueras,** f. pl. martel-tuig om de duimen te ontwrichten; *apretar las empulgueras á uno*, iem. die duim-schroeven aanleggen (ook fig.).

empuntar, v. tr. aanpunten (spelden).

empuña/dura, f. hand-vat, heft, greep; begin v. e. verhaal; **—r,** v. tr. aanvatten, met de hand aanpakken (zwaard b. v.).

empuñi/dura, f. (zeet.) 't reeven steken, 't reeven der zeilen met de seizingen; **—r,** v. tr. de schooten hijschen.

empurpurar, v. tr. rood kleuren; r. (oud) consul of kardinaal worden; rood worden.

empusa, f. veel-vormig spook door een verhitte verbeelding voort-gebracht.

empuyar, v. tr. met draad-nagels vast-spijkeren.

emula/cion, f. wed-ijver, mede-dinging; —**dor, -a,** m. f. mede-dinger; —**r,** v. tr. en intr. mede-dingen, door wed-ijver navolgen.
émulo, -a, m. f. mede-dinger, even-knie.
emul/sion, f. emulsie, bloed-verfrisschend drankje; —**sivo,** r. olie gevend.
emundacion, f. reiniging, zuivering.
en, prp. in, op, te; terwijl; zoodra, aan; *en el plato,* op het bord, *en la cindad,* in de stad, *en Madrid,* te Madrid; *en viendole, se lo diré,* zoodra ik hem zie, zal ik 't hem zeggen; *le conozco en el andar,* ik ken hem aan zijn gang; *pensar en, reparar en,* denken aan, letten op.
enaceitarse, v. r. olie-achtig of ranzig worden.
enag/uachar, v. tr. met water over-laden (ook als men te veel vruchten gegeten heeft, de maag): —**uadera,** f. karaf; —**ua(s),** f. (pl.) onder-rok; —**uazar,** v. tr. te veel be-sproeien, door-weeken (grond); —**üelar,** v. intr. (fam.) veel klein-kinderen hebben.
enajena/ble, a. (oud: **enalienable**) ver-vreemdbaar; —**cion,** f. of —**miento,** m. ver-vreemding, afgetrokkenheid van geest; —**nte,** m. f. vervreemder (v. e. goed); —**r,** v. tr. ver-vreemden; ver-rukken; 't hoofd van streek brengen; r. in diep gepeins zijn; gek worden; van zich ver-vreemden.
enalbar, v. tr. wit-gloeiend maken (ijzer); —**dar,** v. tr. 't pak-zadel opleggen; lardeeren.
enalmagra/do, a. niet in aanzien; de achting verloren hebbend; —**r,** v. tr. met roode oker verven of kleuren.
enamor/adillo, a. lichtelijk verliefd; —**adizo, -a,** m. f. licht ont-vlambaar, spoedig verliefd; —**ado** a. verliefd; —**ador, -a,** m. f. verliefde, geliefde; —**amiento,** m. verliefdheid, verliefd-making; —**ar,** v. tr. verliefd maken, liefde inboezemen; 't hof maken; r. verliefd worden; —**icarse,** v. r. een voorbij-gaande verliefdheid voelen.
enanchar, v. tr. (fam.) wijder of ruimer maken.
enano, -a, m. f. (ook a.) dwerg, dwerg-achtig; (Zig.-taal) dolk = **puñal.**
enante, f. druive-bloem, tor-kruid.
enantes, adv. (oud) te voren, zooeven, pas.
enarbolar, v. tr. hijschen, planten (vlag); r. steigeren, = **encabritarse.**
enarcar, v tr. krom trekken (boog), van hoepels voorzien (vaten).
enardecer, v. tr. doen ont-vlammen, verhitten; r ont-vlammen, verhit raken.
enardecidamente, adv. vurig, zeer levendig.
enarena/cion, f. mengsel van zand en kalk, om te witten; —**r,** v. tr. met zand bedekken.
enarma, f. hand-vat (v. e. schild).
enarmonar, v. tr. recht-op zetten; r. steigeren.
enarmónico, a. enharmonisch, bij kwart-tonen opvolgend.
enarra/cion, f. vertelling, verhaling, opsomming; —**r,** v. tr.
enastar, v. tr. aan de stok doen (vlag); op zijn voet-stuk of aan zijn heft bevestigen (wapen).
enastilar, v. tr. de steel zetten aan (een smids-hamer).
encaba, f. hand-vat, steel.
encabalga/miento, m. affuit; —**r,** v. intr. rijden, = **cabalgar**; tr. van paarden voorzien; r. te paard stijgen.
encabell/ar, v. intr. de haren terug-krijgen, een pruik dragen; —**ecerse,** v. r. zijn haar laten groeien.
ecabestrar, v. tr. v. e. halster voorzien; een tamme stier vóor een kudde stieren plaatsen om die te leiden; r. in de war raken.
encabeza/miento, m. soort kadaster voor de belasting-verdeeling; hoofd van geschrift of hoofd-stuk; —**r,** v. tr. bedoeld kadaster of register opmaken, goede wijn onder mindere mengen; r. zijn belasting afbetalen; een nadeel aanvaarden, om een erger te ontgaan; een schuld afkoopen met een som in kontanten.
encabilla/dor, m. maker van scheeps-bouten; —**r,** v. tr. van bouten voorzien (buitenhuid v. e. schip).
encabriar, v. tr. het hout-werk v. e. dak aanbrengen.
encabritarse, v. r. steigeren.
encadena/miento, m. aaneen-schakeling; —**r,** v. tr. aaneen-schakelen, verbinden, ketenen.
encaj/a, f. (fam.) top! de hand erop!; —**ador,** m. die inzet of in-stulpt; instrument daarvoor; —**adura,** f. inzetting, in-stulping; om-sluiting, kastje; —**ar,** v. tr. inzetten, instulpen, ergens indoen, inlasschen (fig.); toedienen, geven (*le encajó un bofeton,* hij gaf hem een flinke oor-vijg); intr. passen (in iets anders), te pas komen, juist te stade komen; —**arse,** v. r. ergens binnen-komen, zonder geroepen of genoodigd te zijn; *se le ha encajado en la cabeza,* hij heeft zich in zijn hoofd gezet...; —**e,** m. in-stulping, inzetting, kastje; kant-werk; trekken (van 't gelaat); —**era,** f. kant-werkster; —**onado,** m. muur van mortel en stroo met hier en daar reepen metsel-werk; —**onamiento,** m. verpakking in een kist of doos; groef met grint voor een weg; gebruik van kisten voor de pijlers v. e. brug; bekisting; (het) kisten; gaten met goede aarde gevuld, om boomen in te planten; —**onar,** v. tr. in een kist of doos doen, bekisten; kisten; door een nauwe doorgang laten gaan; een weg aanleggen tusschen voor dit doel gestelde grenzen; in elkaar stulpen, in elkaar schuiven; juist in de voet-stappen van de voorman treden (soldaten); —**onarse,** v. r. in een nauwe doorgang treden; —**uelado,** m. geruit patroon, geruite stof.
encala/bozar, v. tr. (fam.) in de doos stoppen (gevangenis); —**brinar,** v. tr. naar 't hoofd stijgen (dampen uit de maag); r. (fam.) koppig zijn, een voor-in-genomenheid opvatten; —**da,** f. stuk van paarde-tuig; —**dura,** f. ('t) witten; —**r,** v. tr. witten.
encalma/do, a. slap (handel); —**rse,** v. r. door al te veel vermoeienis en vet-vorming „dampig" worden (paarden); bedaren (wind).
encalomar, v. tr. (fam.) paaien, overhalen.
encalostrarse, v. r. een ziekte krijgen (kind in de eerste tien dagen van 't zuigen).
encalvecer, v. intr. kaal worden.
encalla/dero, f. strandings-plaats, zand-bank; —**dura,** f. stranding; —**r,** v. intr. op de grond raken, stranden; belemmerd worden in de loop eener goede zaak.
encalle/cer, v. intr. eelt krijgen; —**jonar,** v. tr. in een steegje laten gaan; —**jonarse,**

v. r. in een nauw straatje gaan; —**trar**, v. tr. (oud) doen ingaan (denk-beeld).
encama/cion, f. hout-werk om mijn-gangen op te houden; —**r**, v. tr. te bed leggen, 't bed doen houden; r. (fam.) gedwongen zijn 't bed te houden; zijn leger opzoeken (dier); neergeworpen, omgeworpen worden (koren); —**rar**, v. tr. bewaren, wegsluiten op een zolder (graan).
ecambijar, v. tr. door reservoirs leiden (water).
emcambronar, v. tr. af-sluiten door steenlinden (land); met ijzer versterken; r. (fam.) het hoofd hoog houden (onder 't loopen).
encamina/dura, f. weg-wijzing; weg-zending, verzending; —**r**, v. tr. de weg wijzen; aanwijzingen, inlichtingen geven, „op weg helpen"; intr. leiden (een straat, naar de markt a. a.); r. zich op weg begeven; de goede weg volgen om een doel te bereiken.
encamisa/da, f. nachtelijke of morgen-aanval, waarbij de soldaten hun hemd over de andere kleeren heen dragen, om elkaar te herkennen; —**rse**, v. r. op die wijze 't hemd over de kleeren doen.
encampanarse, v. r. (Zig.-taal) zich de airs v. e. groot heer geven.
encanal/ar, v. tr. door kanalen leiden (water); (zeet.) in een kanaal brengen (schip); —**izar**, v. tr. kanalizeeren, kanalen openen, graven.
encana/rse, v. r. door schrik of drift aangegrepen worden (kind, dat schreien wil en niet kan); —**star**, v. tr. in een mand doen of rang-schikken.
encancerarse, v. r. de kanker krijgen, kankerachtig worden, = **cancerarse**.
encandecer, v. tr. tot wit-gloeihitte verhitten.
encandila/dora, f. (fam.) koppelaarster, hoerewaardin, = **alcahueta**; —**do**, a. (fam.) lampvormig om-geslagen (hoed); —**r**, v. tr. verblinden; betooveren, een hallucinatie doen ondergaan; (fam.) boeien door schoonheid; aanblazen (vuur); r. beneveld zijn door te veel drinken a. a.; de oogen wijd open-zetten om ver te zien.
encanecer, v. intr. grijs worden; (oud) worden; veel ondervinding hebben; v. tr. grijze haren doen krijgen door verdriet.
encanija/miento, m. Engelsche ziekte; —**rse**, v. r. Eng. ziekte krijgen.
encanillar, v. tr. (garen) opwinden.
encant/ador, **-a**, m. f. toovenaar, bekoorder; a. betooverend, bekoorlijk; —**amiento**, m. betoovering, bekoring; —**ar**, v. tr. betooveren, bekoren; —**o**, m. bekoring, verrukking; wonder-mooi iets; —**arar**, v. tr. in een urn of vaas doen (loten a. a.); —**orio**, m. (fam.) bekoring; —**usar**, v. tr. vleien, flikflooien, om iets gedaan te krijgen.
encañ/ada, f. nauwe berg-rug of kloof; —**ado**, m. water-buizen (v. e. fontein), riettralie-werk; —**ador**, **-a**, m. f. zijde-opwinder; —**adura**, f. rogge-stroo om stroo-zakken te vullen; —**ar**, v. tr. door buizen leiden (fontein-water); van lei-stokken voorzien (planten); met riet af-sluiten; opgroeien, hooger worden (stroo van koren); —**izada**, f. teenen visch-korf; —**onar**, v. intr. veeren beginnen te krijgen; tr. in een buis doen, door een buis laten gaan; lange plooien (in een hemd) maken; mikken; —**utar**, v. tr. buis-vormig maken; ronde plooien (in een hemd) maken; in een spelde-koker doen.
encap/acetado, a. met een storm-hoed op, (dolende ridder).
encap/achar, v. tr. in groote manden doen om ze in de pers te werpen (olijven); met horren van twijgjes bedekken (wijn-stokken); —**ado**, a. met een mantel om; —**illado**, a. met de monniks-pij om; (fam.) *estar con lo encapillado*, geen andere kleeren hebben dan die aan 't lijf; —**illarse**, v. r. (fam.) monnik worden; —**irotar**, v. tr. (een valk) een kapje opzetten; r. zich bespottelijk kappen; —**nado**, a. gelijkend op een ontmande, = **acaponado**; —**otadura**, f. of —**otamiento**, m. fronsing der wenkbrauwen; —**otar**, v. tr. in een mantel hullen; (de waarheid) verbergen; r. zich in een mantel hullen; de wenk-brauwen fronsen, on-tevredenheid toonen; verduisteren ('t weer, de zon); op het bit drukken, de kop laag houden (paard); —**richarse**, v. r. koppig zijn; een verliefde gril hebben; —**uchar**, v. tr. een kap opzetten; —**uzar**, v. tr. een rouw-mantel aandoen.
encaracolar, v. tr. in een spiraal rollen.
encara/do, a. *bien* of *mal encarado*, goed of kwaad van uiterlijk; —**mar**, v. tr. ergens hoog plaatsen; in de hoogte helpen; (oud): ophemelen; r. klauteren; zich verheffen, hoog opklimmen (in rang a. a.); —**r**, v. tr. recht aankijken, aanleggen (geweer); r. elkaar vlak in 't gezicht kijken (vijanden); —**tularse**, v. r. zich 't gelaat met een masker bedekken.
encarcavinar, v. tr. begraven; intr. een lijke-lucht verspreiden
encarcela/cion, f. in-kerkering, gevangenzetting; —**miento**, m. idem; —**r**, v. tr. kerkeren, gevangen-zetten; tegen elkaar persen (planken, na ze gelijmd te hebben).
encare/cer, v. tr. hoog opgeven van; opbieden, „afslaan" —**cidamente**, adv. met aandrang, met overdrijving; —**cimiento**, m. opbieding, af-slag; ophemeling; aandrang (verzoek).
encar/gado, m. die belast is met; — — *de negocios*, zaakgelastigde; —**gar**, v. tr. belasten, een opdracht geven, toe-vertrouwen; r. zich belasten, op zich nemen; —**go**, m. opdracht, boodschap; aanbeveling; betrekking; *por encargo de*, namens, in opdracht van.
encariñar, v. tr. liefde inboezemen; een gewoonte geven; r. liefde opvatten.
encarn/a, f. of **encarne**, m. wat aan de honden wordt gegeven (van 't wild); —**acion**, f. vleesch-wording, incarnatie; vol-komen genezing (eener wond); vleesch-kleur (op een schilderij); —**adino**, a. naar rozerood zweemend; —**ado**, a. rood (tusschen roos-kleurig en kers-rood); *diablo encarnado*, geïncarneerde duivel, duivelachtig mensch; —**adura**, f. vleezige deelen, eigenschap van 't vleesch v. e. mensch; ('t) in 't vleesch dringen; verwoedheid, v. e. jacht-hond op zijn prooi; —**miento**, m. genezing (v. e. wond); —**ar**, v. intr. mensch worden, incarneeren; weer vleesch vormen (wond); in 't vleesch dringen; een groote indruk op iem. maken; tr. een jacht-hond toelaten om zijn woede te koelen op zijn prooi; vleesch-kleur geven; r.

vleesch krijgen; in elkaar over-gaan; **—ativo,** a. vleesch-vormend (geneesm.); **—ecer,** v. intr. dik worden.

encarniza/damente, adv. wreed, met hard-nekkige woest-heid; **—miento,** m. woeste verslinding (van vleesch, als een hongerige wolf); hard-nekkigheid, woede; **—do,** a. met bloed beloopen (oogen), woedend, hard-nekkig; **—r,** v. tr. in 't harnas jagen; de vleesch-smaak geven (aan honden); r. hard-nekkig zijn; wrok blijven koesteren.

encaro, m. strakke blik, ('t) kijken recht in 't gelaat; ('t) aanleggen (v. e. geweer); karabijn.

encarrilar, v. tr. langs de beste weg leiden (voer-tuig); op weg brengen, in gang brengen; r. de goede weg nemen; niet werken (touw v. e. katrol).

encarroñar, v. tr. doen bederven, doen stinken.

encarrujarse, v. r. in de war raken (draad), = **retorcerse.**

encart/acion, f. = **empadronamiento,** registreering der belasting-schuldigen; hulde der vazallen aan hun heer; de plaats die ze bewoonden; hun aantal; **—amiento,** m. vogel-vrij-verklaring van een niet vóor de rechter verschenene; **—ar,** v. tr. vogel-vrij-verklaren (zie 't vorige); door aanplakking oproepen om voor de rechter te verschijnen; een nieuw lid opnemen (in een vereeniging); op de belasting-registers brengen; r. kaarten hebben waarvan ze zich niet ontdoen kunnen (twee spelers); **—e,** m. stand v. d. kaarten; **—ujado,** m. (Zig.-taal) boezem-doek, lijfje.

encasamento, m. nis, = **nicho.**

encasar, v. tr. „zetten" (een ont-wricht been).

encascabelar, v. tr. van bellen voorzien, belletjes aandoen.

encasquetar, v. tr. op 't hoofd drukken (hoed); in 't hoofd praten; (fam.) op 't hoofd slaan; r. een pet opzetten; zich iets in 't hoofd zetten.

encastar, v. tr. een dieren-ras verbeteren door kruising; intr. telen, zich vermenig-vuldigen.

encastilla/do, a. trotsch; hoog-moedig; **—r,** v. tr. (het te bakken plateel-werk) in kokers of klei-aarden ringen zetten; versterken (plaats); intr. de cel der bije-koningin bouwen; r. zich in een kasteel op-sluiten om het te verdedigen; koppig volhouden, aanhouden; zich versterken om zich te verdedigen.

encastr/ar, v. tr. inzetten, in-stulpen, inlasschen; invoegen; **—e,** m. inzetting, (in)voeging; kas.

en/cáustica, f. met was toebereide verf; inwrijving met was (vloer); **—causto,** m. idem (eerste beteekenis).

encavarse, v. r. zich in een grot of hol verschuilen (dieren).

encebadar, v. tr. te veel haver geven (a. e. paard); r. ziek worden van te veel haver (paard).

encebollado, m. ragoût met uien, kruid-nagelen, kaneel, safraan en olie.

encelar, v. tr. (oud), weg-stoppen; jaloersch maken.

enceldar, v. tr. in een cel sluiten; ook r.

encella, f. teenen vorm voor kaas.

encenaga/do, a. modderig, vermengd met modder; **—miento,** m. ('t) wentelen in modder; **—r,** v. tr. in de modder doen; de zeden bederven; r. zich in modder wentelen (ook fig.).

encend/er, v. tr. aansteken, in-brand-steken; r. beginnen te branden; zich opwinden; driftig worden; rood worden; **—ido,** a. aangestoken; ont-brand; hoog-rood (gelaat); **—imiento,** m. brand, in-brand-steking, aansteking, ont-branding; verhitting (van 't bloed); vurigheid.

encenizar, v. tr. vol asch maken.

encenta/dura, f. of **—miento,** m. ('t) aanbreken van of beginnen aan iets; **—r,** v. tr. aanbreken, beginnen te gebruiken.

encepar, v. tr. in de kluisters zetten; opmaken, monteeren (geweer a. a.); intr. wortel schieten.

encer/ado, m. was-doek; venster-papier of -doek; a. wasch-kleurig; *huevo encerado,* zacht ei; **—adura,** of **—amiento,** m. inwrijving met was; **—ar,** v. tr. inwrijven of vlekken met was; was-doek aanbrengen; **—otar,** v. tr. garen met was-zalf in-wrijven.

encerra/dero, m. plaats waar men de pas geschoren schapen tegen regen beschut; **—dor, -a,** m. f. die op-sluit, weg-bergt; die de ossen naar de slacht-plaats drijft; **—dura,** f. of **—miento,** m. op-sluiting, weg-sluiting; **—r,** v. tr. op-sluiten, weg-sluiten; bevatten; verbergen; in-sluiten (vijand, stad); de terug-tocht af-snijden (vooral van iem. die vastraakt in zijn redeneering).

encerrona, f. verdacht zich terug-trekken, met kwade bedoeling.

encespedar, v. tr. van gras-zoden voorzien.

encestar, v. tr. in een mand of manden doen; de mand-straf toepassen.

encía, f. tand-vleesch.

enciclia, f. kring in 't water, als er een voorwerp in valt.

encíclic/o, a. encycliek; **—a,** f. rond-gaand (schrijven) enclycliek, rond-schrijven v. d. Paus.

enciclopedia, f. encyclopedie.

encierro, m. in-sluiting, weg-sluiting; op-sluiting; plaats waar men de stieren vóor 't gevecht op-sluit.

encima, adv. erboven-op; boven-op; bovendien; bij zich; *llevo dinero encima,* ik heb geld bij me; *encima de nosotros,* boven ons.

encina, f. eik; **—l,** of **—r,** m. eike-bosch of -aanplant.

encinta, a. zwanger; **—r,** v. tr. met linten tooien; een losse strik om de hals v. e. jonge stier werpen om hem te vangen.

encismar, v. tr. een twist veroorzaken.

enciso, m. terrein waar de schapen grazen, zoodra ze gejongd hebben.

enclaustrado, a. gekloosterd, in een klooster opgesloten.

enclav/acion, f. in-spijkering, ('t) inslaan v. e. spijker; **—ado,** a. gewond bij 't beslaan (paard); **—adura,** f. verwonding bij 't beslaan (v. e. paard), inkeping in hout voor 't inzetten v. e. ander stuk; **—ar,** v. tr. spijkeren, vast-spijkeren; verwonden bij 't beslaan (paard); ver-nagelen (kanon); **—ijar,** v. tr. van pinnen voorzien; aaneen-voegen; (Zig.-taal): sluiten, drukken, = **cerrar, apretar.**

enclenque, a. ziekelijk (mensch, m. f.).

enclítico, a. enclytisch, aan 't vorige woord verbonden.

enclocarse, v. r. klokken (kip).
encobar, v. intr. broeden.
encobijar, v. tr. dekken, de nok bekleeden (met zink a. a.), = **cobijar**.
encobrado, a. koper-kleurig.
encocinarse, v. r. (fam.) zich met keukenzaken bemoeien.
encocorar, v. tr. (fam.) vervelen.
encofrar, v. tr. in een koffer doen.
encoger, v. tr. verkorten, samen-trekken; optrekken (schouders); r. zich samen-trekken; verlegen worden.
encogi/do, a. verlegen, linksch; **—miento**, m. samentrekking, verkleining, inkrimping; verlegenheid, linkschheid.
encohetar, v. tr. vuur-pijltjes afschieten op (een stier.)
encojar, v. tr. mank maken; mank worden; ziek worden.
encola/dura, of **—miento**, m. plakking, lijming: **—r**, v. tr. lijmen, plakken.
encolerizar, v. tr. driftig, toornig maken.
encom/endable, a. aan te bevelen; **—endar**, v. tr. aanbevelen; intr. kommandeur worden in de mil. orden; **—endero**, m. commissionnair, agent; eigenaar van Araucaansche slaven in de tijd van de verovering van Chile; **—iar**, v. tr. hoogelijk prijzen, hoog opgeven van; **—icarse**, r. komediant worden, veel met tooneel-spelers omgaan; **—ienda**, f. kommandeur-schap in een mil. orde; aanbeveling; bescherming; opdracht, = **encargo**; f. pl. komplimenten; **—io**, m. lof.
encompadrar, v. intr. (fam.) op zeer vriendschappelijke voet komen.
encon/ado, a. wrok voedend, zeer slecht gestemd: **—adura**, f. of **—amiento**, m. wrok, kwaad-willigheid, 't laatste ook: 't kwaad-aardig worden v. e. wond of abces; **—ar**, v. tr. doen ont-steken; ergeren, tot 't uiterste brengen; r. wrok voelen; kwaad-aardig worden (wond, abces); **—o**, m. wrok, kwade gezindheid; **—oso**, a. wrok voelend, kwaad-willig.
enconrear, v. tr. met olie bewerken (wol, die gesponnen moet worden).
encontr/adizo, a. ontmoetend: *hacerse encontradizo*, tegemoet gaan zonder dat de ander het weet; **—ado**, a. tegen-over, tegengesteld; m. tegen-stander; **—ar**, v. tr. vinden; tegen 't lijf loopen, ontmoeten; r. van meening verschillen; dezelfde gedachte hebben; sympatizeeren; **—on**, m. schok, ('t) tegen 't lijf loopen
encopeta/do, a. uit de hoogte; ijdel; **—rse**, v. r. een hooge toon aannemen.
encorachar, v. tr. in lederen zakken pakken.
encora/jar, v. tr. bemoedigen; boos maken, vertoornen; r. toornig worden; **—r**, v. tr. met leder opmaken; in een lederen zak doen; intr. zijn natuurlijke kleur krijgen (huid v. e. wond); **—zar**, v. tr. met een pantser bedekken; r. ongevoelig worden voor slechte behandeling a. a.
encor/chado, a. stuk kurk dat de visch-netten tot boei dient; **—char**, v. tr. in de korven laten gaan (bijen); **—chetar**, v. tr. haken en oogen aanzetten; **—dar**, v. tr. van snaren voorzien; **—delar**, v. tr. met een touwtje binden; **—donar**, v. tr. koorden aanzetten, met koorden vast-maken; **—ecerse**, v. r. weer nieuwe huid krijgen (wond); **—nadura**, f. horen-vorming; **—nar**, v. tr. met de horens verwonden; van horen voorzien; r. elkaar met de horens stooten; **—nudar**, v. tr. (fam.) tot horen-drager maken: intr. horens beginnen te krijgen; **—ozar**. v. tr. een kap opzetten (veroordeelden der Inquisitie); **—ralar**, v. tr. (een kudde) in de stal leiden; **—tinar**, v. tr van gordijnen en voorhangen voorzien: **—vable**, a. buigbaar; **—vacion**, f ombuiging; **—vada**, f. buiging, ombuiging; on-smaak-volle manier van dansen; *hacer la encorvada*, uit luiheid zich ziek houden; **—vado**, a. krom; **—vadura** f. of **—vamiento**, m. buiging, ombuiging; **—var**, v. tr.
encost/arse, v. r. (oud) te dicht bij de kust komen, zie **acostarse** **—radura**, of **—ramiento**, m. korst-vorming; bovenste v. e. taart; boven-stuk v. e. schoorsteen in kostbaar hout of marmer; **—rar**, v. tr. met een korst bedekken; r. een korst krijgen; verstompen.
encovar, v. tr. in een kelder bewaren; zorgvuldig wegbergen; verbergen (geheim); iem. dwingen om zich te verbergen.
encrasar, v. tr. smerig, vettig maken; r. smerig worden; vet worden; een slecht huwelijk doen; ingeroeste denk-beelden krijgen.
encrespa/dor, m. krul-ijzer: **—dura**, f. 't krullen of frizeeren; **—miento**, m. te berge rijzen der haren: **—r**, v. tr. krullen, frizeeren; r. natuurlijk krullen; de haren te berge voelen rijzen; slecht gemutst worden; woelig worden (zee).
encresta/do, a. trotsch; **—rse**, v. r. zijn kam opzetten (haan); trotsch worden, zich airs geven.
encrucijada, f. kruis-punt van wegen.
encrudecer, v. tr. verbitteren: r. verbitterd worden; zuur worden (spijzen in de maag).
encruelecer, v. tr. wreed maken; r. wreed worden.
encruzar, v. tr. (op 't scheer-raam) de orde aangeven, waarin de draden door moeten gaan.
encuaderna/cion, f. inbinding, — — *en papel*, innaaiing; **—dor**, m. boek-binder; **—r**, v. tr. inbinden.
encuadrar, v. tr. omlijsten.
encubar, v. tr. in een kuip doen; (oud) in een vat op-sluiten met een hond, een kat, een aap en een adder en zoo in 't water werpen (oude straf).
encubertar, v. tr. met een rouw-kleed dekken (paard).
encubier/ta, f. (oud) bedrog; **—tamente**, adv. stilletjes; bedriegelijk; met voorzorg en terug-houdendheid; **—to**, a. verborgen.
encubri/dor, **-a**, m. f. verberger, heler; **—miento**, m. heling, verberging: **—r**, v. tr.
encuentro, m. ontmoeting, schok; duel; boutje (van gevogelte); *ir al encuentro*, tegemoet-komen, tegemoet-loopen (ook *salir al encuentro*, wat ook is: zich als verweerder of beschermer voordoen).
encuitarse, v. r. zich bedroeven = **acuitarse**.
enculatar, v. tr. v. e. bodem voorzien (bije-korf).
encumbra/do, a. hoog, verheven; **—miento**, m. verheffing, hoogte; **—r**, v. tr. opheffen, verheffen, zeer hoog plaatsen; r. zich hoog verheffen, zich boven zijn gelijken stellen.

encunar, v. tr. in de wieg leggen.
encuñar, v. tr. munten, stempelen = **acuñar.**
encureñado, a. op zijn affuit.
encurti/do, m. ingelegd zuur; **—r,** v. tr. op azijn zetten.
enchancletar, v. tr. aftrappen bij wijze van pantoffels dragen (schoenen).
enchapa/do, m. inlegsel van fijn hout; **—r,** v. tr. in een ander vat zetten (kruit-vaatje); inleggen met fijn hout.
enchapinado, a. op een gewelf gebouwd; in de vorm van sloffen of pantoffels.
encharcarse, v. r. in een plas raken; een poel of plas worden (onder-geloopen land).
enchicarse, v. r. kleiner worden, = **achiarse**; ook: (fam.) met de kinderen meedoen, kinderachtig worden.
enchuchar, v. tr. op een ander spoor brengen (trein).
enchu/fado, of **—fe,** m. pijp-koppeling; **—far,** v. tr. met in-schuiving aaneen-koppelen; r. zoo aaneen-gekoppeld zijn.
ende, adv. (oud) daar, = **allí**; (oud) ook: van daar, van hier, = **de allí, de aquí**; adv. (oud): *por ende,* daarom, = **portanto.**
endeble, a. zwak.
endech/a, f. klaag-zang; droevig verhaal in zang; volks-romance; **—adera,** f. gehuurde wee-klaagster (bij begrafenissen), = **plañidera**; **—ar,** v. intr. klaag-zangen zingen voor een doode; (oud): r. zich bedroeven, wee-klagen; **—era,** f. = **endechadera.**
en/demia, f. (wetensch.) endemische ziekte; **—démico,** a. endemisch.
endemonia/do, a. door de duivel bezeten; aller-kwaadaardigst; veel lawaai makend; **—r,** v. tr. kwellen, woest maken; intr. erg 't land hebben, aangaan, tieren.
endent/ar, v. tr. van tanden voorzien, (twee stukken hout) aaneen-verbinden; **—ecer,** v. intr. tanden krijgen.
enderecera, f. dwars-door-loopende weg, rechte weg, zie **derechera.**
endereza/damente, adv. in rechte lijn; met recht-schapenheid; **—do,** a. gunstig; **—amiento,** m. rechtop-zetting, verbetering; vulg. oprichting, = **ereccion**; **—r,** v. tr. rechtop-zetten, recht-maken, op de rechte weg brengen, adresseeren; verbeteren; mikken op, aanleggen; intr. een richting nemen; beslist op iets afgaan; r. zich oprichten, rechtop gaan staan, regel-recht op iets afgaan, zich wenden, adresseeren; weer op dreef komen (in zaken).
endeuda/do, a. in schuld, verplichting hebbend; **—rse,** v. r. zich in schulden steken (= **adeudarse**).
endibia, f. andijvie.
endiabla/da, f. maskerade van als duivels gekleede menschen; **—do,** a. duivelsch; zeer leelijk; **—r,** v. tr. (oud) kwellen, = **endemoniar**; ook: bederven, verderven; alles in de war schoppen; intr. woedend worden; *estar endiablado,* door de duivel bezeten zijn, ongelooflijke dingen doen; woedend zijn.
endilgar, v. tr. terecht-helpen, inlichten; voorstellen; handig doen aannemen, in de handen stoppen; r. (fam.) zich handig ergens binnendringen; *es capaz de endilgarse por el ojo de una aguja,* hij is in staat om door 't oog v. e. naald te kruipen.
endiosa/miento, m. ('t) zich een god wanen; **—r,** v. tr. vergoden, tot godheid maken; r. zich zelf vergoden, in hooge sferen zweven.
endoblado, a. bij twee schapen zuigend (lam).
endolorimiento, m. gevoeligheid (eener pijnlijke plek).
endomingarse, v. r. zich op z'n Zondagsch kleeden, zijn beste kleeren aantrekken.
endorgarse, v. r. al te dik worden (vrouw).
endos/ado, m. degeen aan wie geëndosseerd wordt; **—ador, -a,** of **—ante,** endossant; **—amiento,** m. endosseering; **—ar,** v. tr. endosseeren; op de schouders leggen; **—elar,** v. tr. v. e. hemel voorzien (fauteuil); r. priëelen vormen; **—o,** m. endossement.
endragonarse, v. r. toon en manieren v. e. dragonder aannemen; driftig worden.
endriago, m. draak, monster, dat maagden verslond.
endrin/a, f. wilde pruim; **—al,** m. aanplant van wilde pruime-boomen; **—o,** m. wilde pruimeboom.
endulzar, v. tr. zoet maken; verzachten, verlichten.
endur/ador, -a, m. f. gierigaard (ook a.); **—ar,** v. tr. (oud) = **endurecer,** en uitsparen; **—ecer,** v. tr. hard of sterk maken; ongevoelig maken; harden; r. verstokt of verhard worden; **—ecido,** a. verhard, verstokt; gehard; **—ecimiento,** m. hardheid (= **dureza**); verstoktheid; gehardheid; koppigheid.
ene, f. naam van de letter n.
enea, f. soort bies.
enebr/al, m. aanplant van jenever-besse-boomen; **—ina,** f. jenever-bes; **—o,** m. jenever-besse-boom.
enejar, v. tr. v. e. as voorzien (voertuig).
enemi/ga, f. (fam.) antipatie, hekel, = **enemistad**; **—go, -a,** m. f. vijand (in) tegenstander; **—stad,** f. vijandschap, wrok; **—star,** v. tr. in onmin brengen; r. in onmin raken, vijanden worden.
eneo, a. (poët.) metaalachtig.
energía, f. voort-varendheid, geest-kracht; kracht.
enérgico, a. voort-varend, energiek.
energúmeno, -a, m. f. bezetene; geest-driftige; buiten-sporige drift.
enero, m. Januari.
enerva/cion, f. of **—miento,** m. ontzenuwing; verzwakking, ver-slapping; oude straf (doorsnijding van zenuwen); **—r,** v. tr.
enfad/izo, a. prikkelbaar, gauw boos; **—ar,** v. tr. boos-maken; vervelen; **—o,** m. landerigheid, boosheid; **—oso,** a. vervelend, onaangenaam.
enfaginar, v. tr. aanhitsen; ook = **meter fagina.**
enfald/ado, a. steeds bij de vrouwen, vrouwen-gek; **—ador,** m. groote speld om een rok op te houden; **—ar,** v. tr. besnoeien; opnemen (rok); iets op de schoot v. e. zittende vrouw leggen; **—o,** m. opgenomen rok of schort.
enfangar, v. tr. bemodderen; r. in moeilijkheden komen.
enfard/ar, of **—elar,** v. tr. pakken of balen maken van; **—ador, -a,** m. f. die pakken of balen maakt; **—adura,** of **—eladura,** f. of **—elamiento,** m. inpakking (in balen of pakken).
énfasis, f. nadruk, nadrukkelijkheid.
enfático, a. nadrukkelijk.

enferm/ar, v. intr. ziek worden; tr. ziek maken; verzwakken; **—edad,** f. ziekte; **—ería,** f. zieken-huis, infirmerie; **—ero, -a,** m. f. zieken-oppasser, verpleger; **—izo,** a. ziekelijk; **—o,** a. ziek; ongezond.
enfervorizar, v. tr. (fam.) opwekken, aanzetten, aanvuren, = **acalorar, avivar.**
enfeuda/cion, f. het als leen afstaan; afstand voor lange tijd; **—r,** v. tr.
enfielar, v. tr. in even-wicht zetten (de stang v. e. weegschaal).
enfierecerse, v. r. fier worden; woedend worden, en dan = **enfurecerse.**
enfilar, v. tr. in een rij zetten; in de flank vallen, van voren of van achteren de volle laag geven (schip).
enfitéu/sis, f. erf-pacht; **—ta,** m. f. erfpachter.
enflaque/cer, v. tr. of intr. vermageren; verzwakken, ver-slappen; **—r,** afvallen, mager worden; **—cimiento,** m. vermagering.
enflauta/do, a. gezwollen, bombastisch; m. kanonnen-rij v. e. oorlog-schip; **—dor, -a,** m. f. (fam.) koppelaar; **—r,** v. tr. (fam.) tot het kwade brengen, prostitutie bevorderen.
enflechado, a. v. e. pijl voorzien (boog).
enfoscarse, v. r. uit zijn humeur raken; in een zaak verward raken; somber worden (weder).
enfranjar, v. tr. van franje voorzien.
enfranquecer, v. tr. bevrijden, vrij maken.
enfrasca/miento, m. ('t) verward raken in moeilijk-heden; **—r,** v. tr. in flakons doen; ergens in doen gaan; in een lastige zaak betrekken; r. op een plaats vol struik-gewas komen en er niet uit kunnen; zich in een netelige zaak steken; geheel verdiept zijn in een werk a. a.
enfrena/do, a. de kop goed houdend (paard); **—miento,** m. beteugeling, intorning; **—r,** v. tr. breidelen, onder-drukken, intoomen; zie **refrenar.**
enfrente, adv. tegen-over, aan de overkant.
enfria/dera, f. koel-kan (met ijs); **—dero,** m. koel-plaats; **—miento,** m. afkoeling, verkoeling; **—r,** v. tr. koelen, afkoelen; r. koud worden.
enfundar, v. tr. in een omhulsel doen, in een sloop doen; vullen, en dan = **llenar, henchir.**
enfurecer, v. tr. vertoornen, woedend maken; r. woedend worden; zich ontketenen (wind, zee).
enfurruñarse, v. r. (fam.) pruilen.
enfurtir, v. tr. (laken) vollen.
engace, m. = **engarce**; ook: verbinding van zaken, die in elkaar zitten.
engafar, v. tr. (een hand-boog) spannen.
engafecer, v. intr. (oud) melaatsch worden.
engaitar, v. tr. vleien, flik-flooien.
engalanar, v. tr. en intr. optooien; pavoizeeren; r. zich optooien, mooi aankleeden.
engalgada, a: *liebre engalgada,* door honden op de hielen gezeten haas.
engalgar, v. tr. bijdraaien, tegen-brassen.
engalla/dero, m. trens (tweede teugel); **—do,** a. het hoofd hoog houdend (trotsch, zelfvoldaan); **—rse,** v. r. het hoofd hoog dragen, zich een gewichtig air geven.
enganch/ador, m. werver; **—ar,** v. tr. aanhaken; werven, inspannen (rijtuig, paard); be-trappen, be-driegen; **—e,** m. (of **—amiento**) werving; aanhaking; inspanning (van rijtuig of paard).
engandu/ar, v. tr. (oud) van franje voorzien; **—o,** m. franje van getwijnd koord of draad.
engañ/abobos, m. (fam.) iemand die door bedrog op kosten van onnoozele menschen leeft; aardig, maar waardeloos voorwerp; **—adizo,** a. makkelijk te bedriegen; **—ador, -a,** m. f. bedrieger (ook a. bedriegelijk); **—ar,** v. tr. bedriegen; *engañar el tiempo,* de tijd dooden; r. zich vergissen; ongegronde hoop hebben; **—ifa,** f. (fam.) lok-aas, bedrog; slecht voorwendsel; **—o,** m. bedrog; dwaling, vergissing; **—oso,** a. be-driegelijk, valsch.
engarab/atar, v. tr. (fam.) met de hark grijpen; r. zich krommen, haakvormig worden; **—itarse,** v. r. (fam.) klauteren.
engarbarse, v. r. boven op iets gaan zitten (vogels).
engarce, m. ('t) rijgen aan een metalen draad.
engargant/ar, v. tr. met de bek te eten geven; de tanden v. e. rad in een ander laten grijpen; r. in elkaar grijpen (tand-raderen); **—e,** m. (het) in-elkaar-grijpen (van tandraderen).
engaritar, v. tr. schilder-huisjes neer-zetten; (volkst.) „erin laten loopen", foppen, „beetnemen".
engarrafar, v. tr. (fam.) aanhaken, stevig vast-grijpen.
engarrotar, v. tr. knevelen, binden, = **agarrotar.**
engarzar, v. tr. aan een metalen draad rijgen.
engast/adura, f. of **—e,** m. zetting (v. e. juweel); **—ar,** v. tr. zetten (juweel).
engastri/mismo, m. ('t) buik-spreken; **—mita,** m. f. buik-spreker.
engat/ado, a. schelmsch; **—ar,** v. tr. (fam.) honing om de mond smeren; **—illado.** a. een dikke, volle hals hebbend (paard, stier); **—illar,** v. tr. met ijzeren banden vast-maken; **—usador, —a,** m. f. vleier; **—usamiento,** m. (fam.) vlei-taal, likkerij; **—usar,** v. tr. (fam.) = **engatar.**
engauch/ar, v. tr. een schuinsche richting geven (aan een schoor-steen-pijp); **—ido,** m. schuine richting.
engaviar, v. intr. (Zig.-taal) erg hoog klimmen.
engavillar, v. tr. in schooven doen, = **agavillar.**
engaz... = **engarz (c).**
engendracion, f. (oud) teling, voort-planting, voort-brenging, = **generacion.**
engendr/ador, -a, m. f. voort-planter, teler; **—ar,** v. tr. voort-planten; telen; voort-brengen, teweeg-brengen; „beschrijven" (in de meet-kunde); **—o,** m. ongeboren vrucht, foetus, = **feto**; mis-geboorte (ook fig.); mismaakt mensch.
enger..., zie **inger...** (enten enz.).
engibar, v. tr. gebocheld maken; (Zig.-taal): bewaren, ontvangen, = **guardar, recibir.**
engimelgar, v. tr. (zeet.) schalen (mast of ra).
engina, f. keel-ontsteking = **angina.**
engol/ado, a. die een ring-kraag draagt — **illado,** a. (fam.) aan oude zeden of gewoon-

ten hechtend; **—illarse,** v. r. de bef aandoen, advokaat worden enz.
engoll/ar, v. tr. de kop goed laten houden (paard); **—etarse,** r. opgeblazen zijn.
egolondrinarse, v. r. (fam.) al te groote airs aannemen, zich vergeten; een verliefdheidsgril hebben, = **enamoricarse**
engolosinar, v. tr. belust, verlekkerd maken; r. hunkeren; verlekkerd zijn.
engomar, v. tr. gommen.
engorda/dero, m. plaats of tijd voor 't vetmesten der varkens; **—r,** v. tr. vet-mesten, dik maken; r. dik worden; zich verrijken.
engorr/ar, v. tr. in de weg zitten, een belemmering zijn; r. zich omringen met belemmeringen; **—o,** (fam.) belemmering, hinderpaal; **—oso,** a. lastig, moeilijk, bezwaarlijk.
engoznar, v. tr. van hengsels voorzien, in de hengsels zetten (deur).
engraciar, v. tr. (oud) behagen.
engrande/cer, v. tr. vergrooten, doen aangroeien; over-drij'ven; hoog verheffen, prijzen; **—cimiento,** m. vergrooting, toename, over-drij'ving; buiten-gewone voor-spoed, fortuin etc.
engran/erar, v. tr. op een zolder bergen (graan); **—ujarse,** v. korrelig worden; een deug-niet worden (slecht opgevoed kind).
engrapar, v. tr. met krammen vast-maken.
engrasa/cion, f. of **—miento,** m. olieïng, insmering met vet; **—r,** v. tr.
engredar, v. tr. met leem insmeren, met leem vet-maken (grond).
engrei/miento, m. aanmatiging, ijdelheid; **—r,** v. tr. trotsch, aanmatigend maken; r. een hooge toon aannemen.
engrifarse, v. tr. te-berge-rijzen, = **encresparse** en **erizarse**.
engrosar, v. tr. (ue) dik maken, doen toenemen; intr. dik worden, toenemen.
engrud/ar, v. tr. lijmen, plakken; **—o,** m. lijm van stijfsel of korenmeel.
engrumecerse, v. r. klonteren.
engualdrapar, v. tr. v. e. schabrak voorzien (paard).
enguantarse, v. r. hand-schoenen aandoen.
enguedejado, a. die zijn haren goed geknipt, gekruld a. a. draagt.
enguijarrar, v. tr. begrinten, met kiezelsteenen plaveien.
enguillotar, v. tr. zand in de oogen strooien, handig bedriegen.
enguirlandar, v. tr. van gierlandes voorzien, opsieren.
enguirnaldar, v. tr. van gierlandes voorzien, opsieren.
enguizgar, v. tr. aanzetten, prikkelen.
engulli/dor, -a, m. f. schrok-op; **—r,** v. tr. schrokken, vratig eten.
engurrio, m. droefenis, wee-moedigheid.
engurrumirse, v. r. ver-schrompelen.
engurruñarse, f. (fam.) verwarde veeren hebben (van koude of verdriet, vogels).
enhambrec/er, v. intr. honger hebben; **—ido,** a. hongerig.
enhambrentar, v. tr. (fam.) honger geven, verhongeren, uithongeren.
enharinar, v. tr. met meel bepoederen.
enhasti/ar, v. tr. doen walgen, afkeer opwekken (spijs); **—llar,** v. tr. van pijlen voorzien (pijl-koker); **—oso,** a. vervelend, ergerlijk, = **enfadoso**.
enhatijar, v. tr. toemaken, om ze te verplaatsen (bije-korven).
enhebrar, v. tr. insteken (draad in een naald); een reeks onnoozelheden verkoopen.
enhenar, v. tr. in hooi wikkelen.
enherbolar, v. tr. met gras bezaaien; (oud) vergiftigen met plante-sappen.
enhestar, v. tr. rechtop zetten, oprichten.
enhetrar, v. tr. (oud) dooreen-woelen (haren).
enhielar, v. tr. (oud fig.) gal geven.
enhiesto, a. rechtop, opgericht.
enhilar, v. tr. en intr. rijgen, een draad in een gat steken; „door-slaan", aaneen-rijgen (gedeelten eener rede); op de goede weg brengen.
enhorabuena, f. geluk-wensch; *dar la enhorabuena*, geluk-wenschen; *¡ enhorabuena !* 't zij zoo, à la bonne heure!
enhoramala, adv.; *vaya V. enhoramala!* loop naar de koekoek! zie **noramala,** idem.
enhornar, v. tr. in de oven doen.
enhotar, v. tr. (ue), (oud), ophitsen (houden).
enhuecar, v. tr. uithollen, graven.
enhuerar, v. tr. bederven (bebroeide eieren), onbevruchte eieren leggen.
enig/ma, m. raadsel; **—mático,** a. raadselachtig, onbegrijpelijk; **—matizar,** v. tr. en intr. raadselachtig spreken, maken.
enjabelgar, v. tr. = **enjalbegar.**
enjabonar, v. tr. inzeepen (= **jabonar**); een standje geven, berispen.
enjaezar, v. tr. optuigen, opzadelen.
enjaguar, v. tr. (oud), = **enjuagar.**
enjagüe, m. terug-betaling der voorschotten gedaan door de belang-hebbenden in de lading v. e. schip.
enjalbegar, v. tr. witten, kalken; r. zich blanketten.
enjalm/a, f. licht pak-zadel; **—ar,** v. tr. een muil-ezel daarvan voorzien; **—ero,** m. maker van zulke zadels.
enjambr/adera, f. korf waar de koningin der bijen haar eieren legt (= **casquilla**); moeder-bij; **—adero,** m. plaats waar de bijen zwermen; **—ar,** v. tr. in een korf lokken, doen binnen-gaan (bijen); de nieuwe bijezwermen v. e. korf in een andere laten gaan; een nieuwe zwerm doen voort-brengen; intr. zwermen; zich wonderbaarlijk vermenigvuldigen; **—azon,** m. zwerving (v. bijen); **—e,** zwerm; groot aantal.
enjarciar, v. tr. optakelen (schip).
enjareta/do, m. (zeet.) maneuver om de slappe touwen aan 't want te spannen (fam.) aan de wil v. e. ander onder-worpen; (fam.) afgeraffeld, verzonden, goed-gekeurd, aangenomen; **—r,** v. tr. een koord of touw in een schuif doen (in een kleed).
enjaular, v. tr. in een kooi doen; gevangen zetten.
enjer᷊ar, v. tr. in serge kleeden; zich zonder middelen weten te redden, door zich goed te weeren; „doorslaan".
enjerto, m. mengsel van allerlei.
enjerguinar, v. tr. met roet bemorsen.
enjoy/ar, v. tr. met juweelen tooien; voordeelig doen uitkomen (door tooi); **—elado,** a. met juweelen afgezet.
enjuag/adura, f. = **enjuague** (1); **—ar,** v. tr. spoelen (mond); nog eens in helder water door-spoelen (linnen-goed); **—ue,** m.

mond-spoeling; kom of glas daarvoor bestemd; kuiperij, intrige.
enjuga/dor, m. droog-rek voor luiers; a. drogend; **—r,** v. tr. drogen, afdrogen; r. zich afdrogen; uit-drogen, mager worden.
enjuiciar, v. tr. (rechtst.) een proces instrueeren; intr. een vonnis uitspreken; rijpen (verstand), = **ajuiciar.**
enjulio, m. wevers-boom.
enjuncar, v. tr. (zeet.) met biezen touwen binden (zeilen); ook van ballast voorzien, = **lastrar.**
enjundi/a, f. vet; substantie, kracht; **—oso,** a. vet, veel vet bevattend.
enjunque, m. ballast, zware lading onder in 't ruim.
enjura/miento, m. beëediging; (oud): afstand van eigen-dom; **—r,** v. tr. afstaan (eigen-dom).
enjut/a, f. (wisk.) elk der vier overblijvende drie-hoekige ruimten v. e. vier-kant waarin een cirkel beschreven is: **—ar,** v. tr. doen drogen (pleister-werk); **—ez,** f. (oud), droogte, droogheid, = **sequedad; —o,** a. droog; **—os,** m. pl. stukjes brand-hout, om 't vuur aan te maken.
enlabi/ador, -a, m. f mooi-prater, vleier; **—ar,** v. tr. (oud) mooi-prater, innemen door zijn praten; **—o,** m. (oud) mooi-praterij, inpalming door mooi-praterij.
enla/ce, m. samen-hang, verbinding; verbintenis; huwelijks-band, echt-vereeniging; **—ciar,** v. intr. slap worden.
enlacrar, v. tr. lakken (met pijp-lak).
enladrilla/do, m. bevloering met steenen; steenen plaveisel; **—dor,** m. vloer-werker, vloer-legger; **—dura,** f. = **—do; —r,** v. tr.
enlamar, v. tr. met slib bedekken.
enlanarse, v. r. zich met wol bedekken (schaap).
enlardar, v. tr. met vet insmeren.
enlaza/ble, a. samen-bindbaar, vereenigbaar; **—do,** m. sieraad onder een balkon of trapleuning; **—dura,** f. of **—miento,** m. = **enlace; —r,** v. tr. verbinden, vast-binden; over-vallen, verrassen; rijgen (korset, schoenen); r. zich verbinden; huwen; zich rijgen.
enlegajar, v. tr. in bundels bijeen-doen (papieren).
enlejiar, v. tr. uitloogen, in zeep-sop doen.
enlenzar, v. tr. (ie) met linnen banden bijeen-houden (teedere deelen v. e. houten beeld-houwwerk).
enligar, v. tr. vogel-lijm neer-leggen om vogels te vangen; r. zich door vogel-lijm laten vangen.
enlijar, v. tr. bederven, verderven, = **viciar, corromper;** r. zich bevuilen, = **ensuciarse, emporcarse.**
enlisar, v. tr. glad maken, = **alisar.**
enlizar, v. tr. de scheer-lijsten inzetten (bij 't weven).
enlodar, v. tr. bemodderen.
enloquec/er, v. tr. gek maken; intr. gek worden; geen vruchten geven (boom) **—imiento,** m. gekmaking, gek-wording.
enlosa/do, m. plaveisel van vier-kante steenen; **—r,** v. tr. met vierk. steenen plaveien.
enlozanarse, v. r. levendig, vurig, krachtig worden (vooral paarden); zich vroolijk, vastberaden toonen (personen).
enluci/do, a. glimmend, glanzend; m. = **—dura,** f. of **—miento,** m. witten van muren; **—r,** v. tr. witten, pleisteren; polijsten, poetsen, glanzen.
enlustrecer, v. tr. glanzen (laken).
enlutar, v. tr. met rouw-kleeden behangen; zwart maken (voor-werp); be-droeven; r. zich in rouw-kleederen steken, rouw dragen.
enmadera/cion, f. of **—miento,** m. hout-werk, beschot-werk; **—r,** v. tr. van hout-werk of planken voorzien.
enmagrecer, v. intr. mager worden.
enmalecer, v. intr. bederven, een verkeerde richting geven (karakter a. a.), = **malear.**
enmalletado, a. ingezet, in een kas gezet.
enmantar, v. tr. met een laken dekken, met een deken toedekken (paard); r. zich onder een laken stoppen; een wee-moedig voorkomen aannemen.
enmarañar, v. tr. verwarren (haren, garen a. a.); in de war schoppen; r. in 't dichte woud komen; in de war raken.
enmararse, v. r. (zeet.) in zee steken.
enmaridar, v. intr. een man nemen, trouwen.
enmarillecerse, v. r. geel of bleek worden.
enmaromar, v. tr. binden, met een touw vast-binden (stier, wild dier).
enmasar, v. tr. (troepen) laten aansluiten.
enmascarar, v. tr. maskeeren; vermommen; r. zich maskeeren; zich vermommen, een valsche schijn aannemen.
enmelar, v. tr. met honing mengen; verzoeten, gemaakt-zoet-klinkend maken (woorden); intr. honing maken (bijen).
enmenda/cion, f. verbetering, hervorming ten goede; **—r,** v. tr. (ie) verbeteren; hervormen; minder zuur of scherp maken (door suiker a. a.); *le enmendó la plana,* hij toonde zich knapper dan hij; r. zich verbeteren.
enmienda, f. verbetering, correctie; herstel (van onrecht); berisping, straf.
enmitrar, v. tr. de mijter opzetten, tot bisschop verheffen.
enmocecer, v. intr. weer jong worden.
enmohec/erse, v. r. verroesten; zijn glans, zijn levendigheid a. a. verliezen; verwilderen (in de eenzaamheid); **—imiento,** m.
enmoldado, a. in een vorm gemaakt; (oud): gedrukt, in druk-letters.
enmollecer, v. tr. zacht, week maken; r. week, zacht worden; gevoeliger worden; verweekelijken.
enmondar, v. tr. noppen (laken).
enmordazar, v. tr. een prop in de mond steken; 't zwijgen opleggen.
enmotado, a. (oud) waar een sterk kasteel op staat (hoogte).
enmudecer, v. intr. verstommen; stom worden.
enmuescar, v. tr. in een inkeping steken, doen passen; inkepen.
enmurar, v. tr. inmuren, ommuren.
ennatado, a. room bevattend; vet, vruchtbaar (terrein).
ennegrecer, v. tr. zwart maken, versomberen.
ennoblec/er, v. tr. edel maken; adellijk maken; veredelen; **—imiento,** verheffing in de adel-stand; veredeling.
ennoviar, v. intr. (fam.) trouwen.
ennudecer, v. intr. knoestig worden, klein blijven (boomen), = **anudarse.**

enodrida, a. onvruchtbaar, geen eieren leggend (hen).
enoj/adamente, adv. toornig, boos; —**adizo**, a. gauw boos: —**ar**, v. tr. boos maken, ergeren; r. boos worden; —**o**, m. boosheid, ergernis; —**osamente**, adv. = —**adamente**; —**oso**, a. ergerlijk, onaangenaam.
enología, f. wijn-bouwers-kunst.
enorgullecer, v. tr. trotsch maken; r. zich verheffen op iets, trotsch worden.
enorm/e, a. ontzaggelijk; buitensporig; —**idad**, f. enormiteit, ontzaggelijkheid.
enquiciar, v. tr. in zijn hengsels zetten (deur, venster).
enquillotrarse, v. r. zich opblazen (van trotsch); harts-tochtelijk verliefd worden.
enquimósis, f. (geneesk.) plotselinge onderhuidsche bloed-uitstorting.
enquiridion, m. hand-leiding.
enrabiado, a. woedend.
enraigonar, v. tr. heide-takjes neer-leggen voor de zijde-wormen.
enrama/da, f. gewelf van takken: —**dura**, f. = 't vorige; en: ineen-strengeling van takken: —**r**, v. tr. takken als een gewelf zich ineen laten strengelen.
enramilletar, v. tr. met ruikers tooien.
enramblar, v. tr. uitspreiden (laken) om er een merk op te zetten.
enranciarse, v. r. ranzig worden.
enrarecer, v. tr. dunnen, uitdunnen.
enrasar, v. tr. met de grond gelijk maken, afbreken, = **arrasar**.
enrastrar, v. tr. aaneen-rijgen (cocons v. d. zijde-worm).
enraya/do, m. spaken (v. e. wiel); —**dor**, m. spaak-hamer; —**r**, v. tr. van spaken voorzien (wiel); vast-zetten, een spaak in 't wiel steken (voer-tuig).
enred/adera, f. klim-plant; —**ador**, **-a**, m. f. al te levendig kind; iem. die alles in de war schopt; leugenaar, intrigant; —**ar**, v. tr. in een net vangen, in de war schoppen, verwarren; oneenigheid stichten; in een leelijke zaak betrekken; intr. veel lawaai maken (kinderen); r. in de war raken; (fam.) zich aan een vrouw verslingeren; zich in een twist mengen: —**o**, m. lawaai gedruisch (van spelende kinderen); verwarring; intrige (tooneel-stuk); verzinsel, leugen; verwarde zaak: —**oso**, a. verward, lastig.
enrehojar, v. tr. in bladen fatsoeneeren om te bleeken (was).
enreja/do, m. lat-werk, tralie-werk; soort kant-werk; (Zig.-taal) gevangene; —**r**, v. tr. van lat- of tralie-werk voorzien, met een hekwerk omgeven, de ploeg-schaar inzetten (in een ploeg); met het ploeg-ijzer verwonden (paard of os die hem trekt); (Zig.-taal) gevangen zetten.
enria/dero, m. plaats voor 't weeken van hennep of vlas, root-bak; —**miento**, roting (v. hennep of vlas); —**r**, v. tr. „roten" of weeken (v. hennep of vlas).
enridar, v. tr. op-hitsen, = **azuzar**; (oud) ook: krullen, = **rizar**, ; (oud) vertoornen, irriteeren, = **irritar**.
enrielar, v. tr. in staven maken (metalen, vooral goud, zilver enz.).
enripiar, v. tr. een holte in de grond dempen, toemaken.
enriquec/er, v. tr. verrijken; opsieren; intr. en r. rijk worden: —**imiento**, m. verrijking, rijk-wording.
enriqueño, a. van koning Enrique.
enrisca/do, a. rotsachtig; —**r**, v. tr. op de rotsen laten stijgen; zeer hoog plaatsen; r. zich tusschen de rotsen verbergen.
enristr/ar, v. tr. vellen (de lans); in rissen bijeen-binden (uien, knoflook); intr. recht op zijn doel afgaan, slagen in een moeilijke zaak; —**e**, m. 't vellen (v. e. lans).
enriza/do, m. ('t) gekruld of gefrizeerd zijn: a. gekruld of gefrizeerd; —**miento**, m. ('t) krullen of frizeeren; —**r**, v. tr.
enroblecido, a. hard, sterk als een eik.
enrobustecerse, v. r. sterk worden.
enrocar, v. tr. rokkeeren (in 't schaak-spel); r. aan een rots vast-maken (visch-net).
enrodar, v. tr. straffen met het rad (marteltuig).
enrodeladarse, v. r. zich met een rond schild wapenen.
enrodrigonar. v. tr. wijn-stokken met staken stutten.
enrojecer, v. tr. rood-gloeiend maken; rood kleuren: intr. blozen, rood worden.
enrolla/dura, of —**miento**, m. oprolling, inrolling; —**r**, v. tr.
enromar, v. tr. stomp of bot maken.
enronquec/erse, v. r. heesch worden: —**imiento**, m. heeschheid, ('t) heesch worden.
enroñarse, v. r. schurft krijgen.
enroque, m. rokkeeren (in 't schaak-spel).
enrosar, v. tr. roos-kleurig verven: r. zich met rozen tooien, een mooie huids-kleur hebben.
enroscar, v. tr. in-elkaar-slingeren of winden, kronkelen: ook r.
enrostrar, v. tr. in 't gezicht werpen, verwijten.
enrubi/ar, v. tr. blond kleuren: r. blond worden, een opgewekte tint aannemen; —**o**, m. verf om haren blond te maken.
enrudecer, v. tr. stomp of onnoozel maken; r. verdierlijken, verstompen.
enruinecerse, v. r. klein-zielig worden; beschadigen; slecht van gezondheid worden.
ensabanar, v. tr. in een bedde-laken wikkelen; r. (fam.) onder de dekens kruipen.
ensacar, v. tr. in zakken doen.
ensalad/a, f. salade; mengel-moes; —**era**, f. salade-bak; mand om gewasschen kruiden te schudden; —**illa**, f. schotel van verschill. droge confituren; doosje voorzien van verschill. juweelen.
ensalm/a, f. (oud) Moorsch pak-zadel = **enjalma**: —**ar**, v. tr. ont-wrichte beenderen goed zetten; (oud) een drank geven waarover psalmen gesproken zijn; (oud) ook: kwetsen, kneuzen; *le ha ensalmado*, hij heeft hem 't hoofd ingeslagen; —**ero**, **-a**, m. f. toovenaar: —**ista**, m. f. die een drank toedient waar-over psalmen gesproken zijn; —**o**, m. genezing door zulk een drank; *hacer alguna cosa por ensalmo*, iets doen als bij toover-slag.
ensalobrarse, v. r. ziltig worden als zeewater.
ensalzar, v. tr. hoogelijk prijzen, in de wolken verheffen; een hooge positie geven; r. zich verheffen enz.
ensambenitar, v. tr. (oud) de sanbenito (boet-kleed) der door de Inquisitie veroordeelden aantrekken.
ensambla/dura, f. of —**aje**, m. aaneenlassching van twee stukken hout; —**r**, v. tr.

aaneen-lasschen, ineen-schuiven (twee stukken hout).
ensancha, f. = **ensanche**; en **—s**, f. pl. (fam.) *dar ensanchas*, te veel vrijheid toestaan; *dar ensanchas á un negocio*, een zaak niet over-haasten; **—damente**, adv. ruim, gemakkelijk; **—r**, v. tr. verruimen; **—r** *el corazon*, op adem komen, weer gerust worden; r. afleiding vinden, weer moed scheppen; ook (fam.) voorname airs aannemen: **—e**, m. verruiming; aangezet stuk om ruimer te maken.
ensandecer, v. intr. zot worden.
ensangrentar, v. tr. met bloed bevlekken; r. zich met bloed bedekken; vervuld worden van haat en wrok.
ensaña/do, a. woedend, toornig; **—r**, v. tr. toornig maken, vertoornen; toorn of wrok voelen.
ensartar, v. tr. rijgen, aaneen-rijgen (woorden zonder slot of zin); dwars doorheen gaan; r. zich kwetsen met 't wapen van de tegenstander, zich in een nauwe plaats opsluiten; zich opstapelen.
ensay, m. proef(neming): **—ador**, m. die beproeft, keurt, repeteert; essayeur; **—ar**, v. tr. beproeven (in de zin v. e. proef nemen); aanpassen; repeteeren (les, tooneelstuk); beproeven (een avontuur); r. zich oefenen, proeven met zich-zelf nemen; **—e**, m. proef(neming); essayeeren (goud of zilver); **—o**, m. proef, eerste proeve; repetitie, oefening (b. v. voor een tooneel-stuk); proef-neming, beproeving.
ensebar, v. tr. met smeer of vet inwrijven.
ensedar, v. tr. (pik-draad) v. e. borstel-haar voorzien.
ensena/da, f. inham; reede; **—r**, v. tr. in zijn boezem verbergen; r. een inham of reede binnen-gaan.
enseña, f. (oud) insigne, distinctief, standaard, = **insignia, estandarte**: **—ble**, a. makkelijk te leeren; **—do**, a. onder-richt, onderwézen, afgericht; **—amiento**, of **—nza**, f. onder-wijs, onder-richt, opvoeding; **—ar**, v. tr. onder-wijzen, onder-richten; aanwijzen; r. zich wennen.
enseñorear, v. tr. beheerschen; r. zich meester maken.
enser/ar, v. tr. met biezen matten dekken; **—es**, m. pl. meubilair; gereedschap; proviziën, voorraad.
ensila/je, m. bewaring in silo's (v. graan); **—r**, v. tr.
ensilla/do, a. met holle rug (paard); **—dura**, f. plaats van 't zadel (op een paard); *caballo de buena enselladura*, paard dat het zadel goed draagt; **—r**, v. tr. zadelen; (fam.) *no dejarse ensillar*, zich de kaas niet van zijn brood laten eten.
ensoberbecer, v. tr. trotsch maken; r. trotsch worden; onstuimig worden (zee).
ensogar, v. tr. met touwen binden.
ensolerar, v. tr. v. e. bodem voorzien (bijekorven).
ensoñar, v. tr. droomen, = **soñar.**
ensopar, v. tr. indoopen; (fam.) veel soep laten eten.
ensordec/er, v. tr. verdooven, doof maken: intr. doof worden; **—imiento**, m. verdooving; doofwording.
ensortijar, v. tr. doen krullen, frizeeren; van ringen voorzien (gordijn); r. met ringen tooien; krullen.
ensotarse, v. r. in een boschje gaan.
ensuciar, v. tr. bevuilen, bezoedelen; *la ha ensuciado V.*, u heeft de zaak bedorven; r. zich bevuilen, bezoedelen.
ensueño, m. droom, = **sueño.**
entabica/do, m. afschotting (van kamers): **—r**; v. tr. een beschot of afschotting maken.
entabl/acion, f. plank waarop de namen en functies der priesters in een kerk: **—ado**, a. van planken (vloer); vloer; paard dat slecht wendt; **—adura**, f. het van planken voorzien, bevloering: **—mento**, m. planken dak, bovenste muur-lijst, = **cornijon** of **cornisamento**: **—ar**, v. tr. bevloeren, van planken voorzien; begin maken, aanknoopen (relaties); de stukken rang-schikken (bij 't schaken); **—e**, m. begin-making a. a.; **—illar**, v. tr. in-elkaar-zetten (gebroken been) met plankjes.
entablona/do, m. beschot; **—dura**, f. belegging met planken.
entalamado, m of **entalamadura**, f. dek van grof doek op schuiten, karren enz.
entalamar, v. tr. v. e. dek van grof doek voorzien (schuit, kar).
entalegar, v. tr. (geld) in zakken doen; pakken maken voor op reis.
entalingar, v. tr. opsteken, (een touw) in een anker of anker-ring steken.
entall/able, a. behouwbaar; **—ador**, graveur; werk-tuig v. e. doedelzak-maker of fabrikant van snaar-instrumenten; **—adura**, f. of **—amiento**, m. inkeping, uithouwing, uitsnijwerk; taille, leest; kerf, verwonding: **—ar**, v. tr. uithouwen, kerven; intr. goed aan 't middel zitten (kleed); zich een kerf of snede geven of krijgen; **—e**, m. graveer- of uitsnij-werk; ('t) zitten aan 't middel (v. e. kleed).
entallecer, v. intr. uit-spruiten, loten krijgen.
entapizar, v. tr. van tapijten voorzien, met tapijt(en) bekleeden.
entarascar, v. tr. (fam.) opdirken (meer r. elkaar opdirken).
entarimar, v. tr. bevloeren (met planken).
entarquinar, v. tr. met slijk vetter maken (grond); bevuilen met modder.
ente, m. wezen; (fam.) belachelijk mensch.
entec/ar, v. tr. (oud) plagen, vervelen: **—o**, a. ziekelijk, zwak, = **enfermizo, débil.**
entela/do, a. met doek bedekt; (fam.) die niet duidelijk ziet; **—r**, v. tr. met doek bedekken.
entelerido, a. door koude of door schrik bevangen.
entena, f. ra (beweegbare); **—s**, f. pl. voelhorens; **—do, -a**, stief-zoon, stief-dochter, = **hijastro, -a.**
entend/ederas, f. pl. (fam.) = **entendimiento**: **—edor, -a**, m f. verstaander; *á buen entendedor con media palabra basta* (of ... *pocas palabras*), een goed verstaander heeft aan een half woord genoeg; **—er**, v. tr. (ie) verstaan; begrijpen, vatten; eischen; gelooven, overtuigd zijn van; *á mi entender*, mijns inziens; *eso no se entiende conmigo*, dat gaat me niet aan; *no entiendo de chanzas*, ik hou' niet van grappen; *está entendiendo en ello*, bij houdt er zich mee bezig; *no entiendo de eso*, daar moet ik niets van hebben: r. 't eens zijn; elkaar begrijpen; zijn redenen voor iets hebben; (fam.) *así se*

entiende, zoo is 't aannemelijk, zoo is 't in orde; *se entiende*, dat spreekt van zelf; —**ido**, a. begrepen; verstandig; *no darse por entendido*, doen alsof men niets begrijpt; *darse por entendido*, een teeken van toestemming geven; *entendido por entendido*, dat is afgesproken; —**imiento**, m. verstand, begrips-vermogen; oordeel.
entenebrecer, v. tr. verduisteren; in 't duister, in 't donker laten.
enteo, a. vervuld v. d. goddelijke geest.
enter/amente, adv. geheel-en-al; —**ar**, v. tr. op de hoogte stellen; r. op de hoogte komen; —**ez**, f. (oud) of —**eza**, f. volkomenheid; recht-schapenheid; volharding; trots; —**(ér)ico**, a. van of in de ingewanden; —**izo**, a. gaaf, geheel; —**necer**, v. tr. verteederen, week maken; —**necidamente**, adv. teeder; —**necimiento**, m. verteedering, aandoening; —**o**, a. geheel; koppig; niet gesneden (dieren); gezond en stevig; ferm; m. geheel (wisk.); *por entero*, in zijn geheel, geheel-en-al.
enterr|ador, m. dood-graver, = **sepulturero**; —**amiento**, m. begrafenis, = **entierro**; —**ar**, v. tr. (ie) begraven; (fam.) over-leven; —**onado**, a. met kluiten aarde (wortels); —**onarse**, v. r. zich op 't land „begraven", boer worden.
entesar, v. tr. (ie) kracht geven; stijf maken.
entestado, a. in 't hoofd gezet (gril a. a.).
entibar, v. tr. steunen, stutten. = **estribar**; mijn-gangen stutten, = **apuntalar**.
entibia/miento, m. verkoeling; —**r**, v. tr. verkoelen; r. verkoelen, afkoelen.
entibo, m. stut (v. e. huis = **estribo**, v. e. mijn, = **puntal**).
entidad, f. wezen; belang(rijkheid); *cosa de entidad, de poca entidad*, zaak van belang, van weinig belang.
entierro, m. begrafenis.
entigrecerse, v. r. toornig, woest, driftig worden (als een tijger).
entinar, v. tr. in een kuip of tobbe doen.
entint/adura, f. of —**e**, m. tintgeving; het aanbrengen van inkt; —**ar**, v. tr. tinten; met inkt bevlekken; kleuren aanbrengen (schilderij).
entiznar, v. tr. met de punt v. d. vinger zwart-maken, = **tiznar**.
entolda/do, m. over-spansel; met doeken over-spannen plaats (ook a.); —**r**, v. tr. overspannen (met doek); over-welven (met groen); r. beneveld worden de zon.
entomizar, v. tr. met biezen koorden bespijkeren, om daar het pleister aan te laten houden.
entomologia, f. insecten-kunde, entomologie.
entona/cion, f. intonatie, inzetting, aanhef (v. e. lied enz.); trots; ('t) wind-blazen in een orgel; —**do**, a. goed in de toon; trotsch; —**dor, -a**, m. f. inzetter, aanheffer; orgeltrapper; —**miento**, m. toon; trots; —**r**, v. tr. aanheffen, inzetten, goed in de toon zingen; versterken; r. juist zingen; op krachten komen; aanmatigend worden; —**torio**, m. zeker gezang-boek der R. K. Kerk, dat de verzen der schrift bevat, die voor psalm of gezang dienen.
entonce, adv. (oud) toen, dan.
entónces, adv. toen, dan.
entonelar, v. tr. met een trechter over-gieten; intr. veel drinken.
entono, m. trots, aanmatiging.
entontec/er, v. tr. onnoozel maken, verstompen; intr. zoo worden; —**imiento**, m.
entorcha/do, m. gesponnen snaar v. e. muziek-instrument; goud- of zilver-borduursel; —**r**, v. tr. een kaars maken uit verschill. kleinere; met een metaal-draad bedekken (snaar); met goud- of zilver-draad bestikken.
entornar, v. tr. half-open doen (deur of venster).
entornillar, v. tr. als een schroef fatsoeneeren; toe-schroeven, van schroeven voorzien.
entorno, m. half-open doen (van deur of venster); (oud) omtrek, omstreken.
entorpec/er, v. tr. ver-stijven, verlammen, verdooven; zwaar maken; hinderen, belemmeren, vertragen; —**imiento**, m.
entortar, v. tr. (ue) een oog uithalen; wringen; r. een oog verliezen; zich wringen.
entrada, f. ingang; binnen-komst; toegang; eerste schotels; kaal-wording aan weer-s-kanten van 't voor-hoofd; inzetting, begin (zang, enz.); ontvangst (v. geld); *entrada por salida*, ontvangst en uitgaaf die tegen elkaar opwegen; *de primera entrada*, bij 't eerste begin, bij de eerste aanblik; *eso puede tener entrada*, dat is doenlijk; *entrada de mes*, begin v. e. maand; *entradas y salidas*, ('t) heen-en-weer-loopen; kuiperijen; *entradas de pavana*, ompraterij vóor een ongelegen verzoek; *entrada de buques*, aankomst van schepen.
entrama/do, m. lijst-werk; —**r**, v. tr. omlijsten, binden.
entrambas-aguas, f. pl. samen-loop van twee rivieren. = **confluencia**.
entrambos, a. pl. alletwee, beide(n).
entramiento, m. (rechtst.) alleen in: — *de bienes*, beslag-legging, = **embargo, secuestro**.
entrampar, v. tr. vangen, snappen; bedriegen om geld beet te krijgen; verwikkelen (zaak); r. van alle kanten geld leenen; schulden maken.
entrante, a. binnen-komend, ingaand; inspringend (hoek); *el mes entrante*, de komende maand.
entraña, f. (meestal pl.) ingewand; *echar las entrañas*, alles uitbraken; *tiene malas entrañas*, hij heeft een slecht hart; *llega á las entrañas*, 't is hart-verscheurend; *hacer las entrañas á una criatura*, de eerste melk aan een kind geven; *hacer a uno las entrañas*, vóor of tegen iem. innemen; —**ble**, a. innig, hartelijk; —**r**, v. intr. tot het hart door-dringen; r. innige vriendschap a. a. opvatten voor iem.
entrapa/da, f. meekrap-kleurig zeer gemeen laken; —**do**, a. ongeklaard (wijn); verstopt (filter); —**jar**, v. tr. v. e. compres voorzien (kneuzing); een verband doen om ('t hoofd); —**r**, v. tr. veel poederen om schoon te houden (haar); met lapjes berooken (wijn-stokken); r. gauw stof opnemen (laken a. a.).
entrar, v. intr. binnen-gaan, ingaan; beginnen (jaar, maand a. a.); uit-stroomen (rivier in zee); in-begrepen zijn; zich mengen, zich bemoeien; opvatten (— *en*); goed-keuren, zich tot iets leenen (— *por*); *entrar de rondon*, onverwacht binnen-komen; *entrar como Pedro por su casa*, ongegeneerd binnen-komen; *entrar en el corazon*, tot 't hart door-dringen; *entrar en cuentas consigo mismo*, een zelf-onderzoek houden; *entrar en edad*, op

leeftijd komen; *entrar en camino*, de waarheid erkennen, naar rede luisteren; *entrar en religion*, 't geestelijke kleed aantrekken; *entrar en el uso, en la moda*, zich de gewoonten eigen maken, de mode volgen; *eso no me entra*, dat staat me volstrekt niet aan; *no me entra de dientes adentro*, ik geloof er niets van; *ahora entro yo*, nu is 't mijn beurt; r. ergens binnen weten te komen; *entrarse por las puertas de una casa*, in een huis toegang weten te krijgen zonder voor-gesteld te zijn of zonder goed motief.

entre, pr. p. tusschen; onder (= Eng. among, Fr. parmi, entre); *entre dos luces*, in de schemering; *entre semana*, in de loop van de week, *entre dia*, in de loop van den dag; *andar entre manos*, door ieders handen gaan, bij iedereen bekend zijn; *estar entre dos aguas*, niet weten wat men doen zal; *hablar entre dientes*, tusschen de tanden, binnens-monds, mompelen; *entre tanto*, onder-wijl.

entreabrir, v. tr. even open-maken.

entreacto, m. tusschen-bedrijf, tijd tusschen twee bedrijven; muziek tusschen twee bedrijven v. e. tooneel-stuk.

entreancho, a. van gemiddelde breedte.

entrecanal, m. ruimte tusschen de groeven v. e. zuil.

entrecano, a. wiens of wier haren grijs beginnen te worden.

entrecava, f. omwoeling der aarde, omspitting; **—r,** v. tr.

entrecejo, m. tusschen-ruimte tusschen de wenk-brauwen; ook fronsing der wenkbr., = **ceño** en **sobrecejo.**

entrecerca, f. ruimte tusschen twee ringmuren.

entreclaro, a. van twijfel-achtige helderheid.

entrecoger, v. tr. omsingelen, zoodat iem. niet ontsnappen kan.

entrecoro, m. ruimte tusschen koor en het hoofd-altaar.

entrecort/ado, a. op verschill. plaatsen gesneden; afgebroken (taal, adem); **—ar,** v. tr. op verschill. plaatsen snijden, in 't midden snijden zonder geheel te deelen; afbreken, onder-scheppen; *los suspiros entrecortaban su voz*, de zuchten braken zijn stem af; **—e,** m. ruimte tusschen twee gewelven, het eene op het andere; stompe hoek van v. e. huis.

entrecostilla, f. tusschen-ribbe-stuk.

entrecriar, v. tr. (planten) tusschen andere laten opkomen.

entrecruzarse, v. r. elkaar over en weer kruisen, kruis-gewijze dooreen-loopen.

entrecubierta, f. tusschen-dek.

entrecuesto, m. rugge-graat, = **espinazo.**

entredecir, v. tr. verbieden, niet toelaten.

entredicho, m. verbod; schorsing van functiën; geestelijke censuur.

entredoble, a. van gemiddelde stevigheid (stof).

entrefino, a. noch fijn noch grof.

entrega, f. over-gave, terhand-stelling, overreiking; levering; aflevering: **—dor, -a,** m. f. die over-geeft enz.; (oud): *alcalde entregador*, rechter die kennis neemt v. d. herderszaken; **—r,** v. tr over-geven, over-reiken, terhand-stellen; leveren; (oud): terug-geven; ook: verraden (een plaats die men verdedigen moest); *entregar el alma á Dios*, de ziel aan God overgeven, sterven; r. zich overgeven; **— de,** zich belasten met; geheel zijn vertrouwen geven, zich verlaten.

entrejerir, v. tr. inmengen, inlasschen, invoegen.

entrejuntar, v. tr. aaneen-lasschen (paneelen a. a.).

entrelazar, v. tr. ineen-voegen, -binden.

entreliño, m. tussche-ruimte der wijn-stokken, olijf-boompjes.

entrelistado, a. bont-gestreept; met bloemen of andere teekeningen tusschen de streepen.

entrelucir, v. intr. half, flauw of bij tusschen-poozen glanzen of glimmen.

entremedias, adv. te midden van; m. tusschen-tijd van twee tijd-perken; afstand die twee dingen scheidt.

entremes, m. kort vroolijk tooneel-stukje; vertooninkje tusschen twee bedrijven; (oud): soort van ouderwetsche maskerade; **—ear,** v. intr. een rol spelen in een *entremes*; aardige, grappige dingen zeggen.

entremeter, v. tr. inmengen, tusschen andere(n) plaatsen; andere luiers aandoen; r. zich met zaken bemoeien waar men niets mee te maken heeft; zich ergens indringen.

entremetido, a. bemoei-ziek.

entremezclar, v. tr. mengen, vermengen, dooreen-mengen.

entremiso, m. soort bank met vormen waarop men de kazen maakt.

entremorir, v. tr. uitgaan door gebrek aan brand-stof (vuur a. a.).

entremostrar, v. tr. (ongebr.) even laten zien.

entrencar, v. tr. dunne stokjes door de bijekorven steken.

entrenudos, m. pl. geledingen tusschen knoopen van riet a. a.

entrenzar, v. tr. vlechten.

entreoir, v. tr. maar even hooren, half verstaan.

entreordinado, a. noch fijn, noch grof (stof).

entrepalmadura, f. half-gezwel van sommige dieren.

entrepanes, m. pl. onbebouwde gronden tusschen met koren bezaaide.

entrepaño, a. paneel tusschen twee randversieringen v. e. deur; omlijste glazen wand a. a.; boeke-plank, kast-plank; ruimte tusschen twee zuilen.

entreparecerse, v. r. zich even vertoonen, even zichtbaar worden; bedriegelijk gelijken.

entrepechuga, f. klein gedeelte vleesch naast het witte vleesch van gevogelte.

entrepeines, m. pl. grove wol die tusschen de tanden v. d. kam blijft.

entrepelar, v. intr. (ie) haar van verschill. kleur of tint hebben (meest van paarden).

entrepernar, v. tr. (ie) zijn beenen strengelen in die v. e. ander.

entrepiernas, f. pl. binnendeel der dijen; kruis dat men in een broek zet.

entrepuentes, m. pl. tusschen-dek.

entrerenglon/adura, f. verbetering tusschen de regels; ('t) tusschen de regels geschrevene; **—ar,** v. tr. interlineëeren, tusschen de regels schrijven; **—es,** m. ruimte tusschen twee regels.

entresaca, f. gedeeltelijke en afgebroken open-kapping in een bosch; **—r,** v. tr. schiften, uitlezen.

entresijo, m. verborgen, geheime, inwendige

zaak; *eso tiene muchos entresijos*, 't is een zeer verwikkelde zaak; *es hombre que tiene muchos entresijos*, 't is iem. die erg achterbaksch is.
entresuelo, m. verdieping tusschen gelijkvloers en eerste; opkamer.
entresurco, m. ruimte tusschen twee voren.
entretalla/dura, f. bas-relief-beeld-houwwerk: **—r**, v. tr. in bas-relief bewerken; uitrafelen, in stukjes knippen; onder-scheppen, tegen-houden.
entretanto, adv. onder-wijl, = **entre tanto.**
entretej/er, v. tr. inweven, door-stikken; — **ido**, m. (of **entretejadura**); f. tusschenweving, -weefsel, tusschen-voegsel; — ing.
entretela, f. tusschen-voering: **—r**, v. tr. die inzetten.
entreten/er, v. tr. (ie) onder-houden, vermaken; afleiden; onder-hoúden; — *los ocios*, afleiding nemen; — *los males*, trachten afleiding te vinden voor leed; — *el hambre*, de honger verschalken; r. zich vermaken; te laat zijn; **—go**, 1e p. pres. ind. van **entretener**: **—ida**, f. vermaking, tijd-passeering; *dar la* —, van dag tot dag uitstellen ('t betalen v. e. schuld-eischer): **—ido**, a. vermakelijk: surnumerair in een administratie, die werkt op hoop van vaste aanstelling; — **imiento**, m. vermaak, tijd-verdrijf; (oud): steun voor onderhoud.
entretiempo, m. tijd tusschen herfst en winter.
entretiras, f. pl. strepen v. e. stof.
entretuve, p. pf. 1e p. van **entretener.**
entreuntar, v. tr. ten halve insmeren.
entrevar, v. intr. (volkst.): op de hoogte zijn, weten.
entrevenarse, v. r. zich met het bloed mengen, in de aderen dringen (sappen).
entrevenir, v. tr. (oud) tusschen-beide komen = **intervenir.**
entreventana, f. stuk muur tusschen twee vensters.
entrever, v. tr. even gewaar-worden, flauw of onduidelijk zien.
entreverar, v. tr. mengen.
entrevista, f. afgesproken ontmoeting, onderhoud.
entrincar, v. tr. (oud) = dooreen-warren, = **intrincar.**
entripado, a. in de ingewanden: m. (fam.) innige spijtigheid die men zorgvuldig verbergt; koliek.
entristecer, v. tr. bedroeven; somber maken.
entrojar, v. tr. in de schuren binnen-halen (graan).
entroncar, v. tr. bewijzen dat een familie van dezelfde afkomst is als een andere: intr. zich vermaag-schappen.
entronerar, v. tr. in de zak stooten (bal bij 't biljart-spelen).
entroniza/cion, f. troons-verheffing: **—r**, v. tr.
entronque, m. vermaag-schapping.
entruch/ada, f. machinatie, geheime streken om te slagen: **—ar**, v. tr. (fam.) handig in de val lokken, weten over te halen, te „lijmen": **—on**, m. (grof) schurk, bedrieger; intrigant (ook a.).
entuerto, m. onrecht, beleediging = **tuerto, agravio**: **—s**, m. pl. na-weeën (na de baring).
entullecer, v. tr verlammen, de beweging stremmen: intr. lam worden, = **tullirse.**
entumec/er, v. tr. verstijven, hard maken (een zweer of gezwel): r. stijf worden, aanzwellen (rivier, vloed); **—imiento**, m. verstijving; aanzwelling.
entum/escencia, f. zwelling: **—irse**, v. r. verstijven, als verlamd worden (lid dat men lang niet gebruikt heeft).
entunicar, v. tr. met een smeersel bedekken, om daarop een „fresco" te schilderen (muur); r. (fam.) zich in „tunica", onder-kleed steken, een onder-rok aandoen.
entupi/miento, m. verstopping in een leiding: **—r**, v. tr.; ook: in elkaar drukken, persen.
enturbiar, v. tr. dof maken; troebel of donker maken; in de war brengen; *parece que no enturbia el agua*, je zou hem voor de onschuld zelf houden.
entusias/mar, v. tr. in geest-drift brengen, verrukken: **—mo**, geest-drift, verrukking; geest-vervoering: **—ta**, m. f. entoeziast: — **(ás)tico**, a. geest-driftig.
enucleacion, f. uitsnijding v. e. onderhuidsch gezwel; 't uithalen van de kern of pit.
enumera/cion, f. optelling, opsomming: **—r**, v. tr.
enuncia/cion, f. uiting, manier van te uiten: **—r**. v. tr.: **—tivo**, a. uitend, melding-makend.
envainar, v. tr. in de scheede doen.
envalentonar, v. tr. aanmoedigen, bemoedigen.
envanecer, v. tr. ijdel of hoog-moedig maken; r trotsch worden
envara/damente, adv. links, beschroomd: — **rse**, v. r. beschroomd, verlegen zijn of worden.
envaronar, v. intr. (fam.) sterk en flink worden, man worden.
envasa/dor, m. trechter, iem. die óver-giet of -schenkt: **—r**, v. tr. óver-gieten, óverschenken; (fam.) met volle glazen drinken; door-stéken (met een degen): r. zich kwetsen aan de degen der tegen-partij
envedijarse, v. r. zich ineen-wikkelen, een kluw vormen; vechten, klappen geven en krijgen.
envejec/er, v. tr. (oud) maken, verouderen: intr. (oud) worden: r. idem en: ingeworteld raken (kwaad, misbruik): **—ido**, a. verouderd; ingeworteld; **—imiento**, m. veroudering, ouderdom.
envenena/dor, -a, m. f. vergiftiger, giftmenger: **—miento**, m. vergiftiging: **—r**, v. tr. vergiftigen; hatelijk uitleggen.
enverdecer, v. intr. groen worden (boomen, weiden enz.).
enveredar, v. tr. de weg wijzen, op weg helpen.
enverg/ar, v. tr. (zeet.) aanslaan (zeilen); — **ues**, m. pl. banden om de zeilen mee aan te slaan.
enverjado, m. ijzeren hek.
enves, m. achter-kant, keer-zijde; (fam.) rug; **—ado**, a. de achter-zijde vertoonend.
envesti/dura, f. investituur, bekleeding met een amt, = **investidura**: **—r**, v. tr. met amt of waardigheid bekleeden, (oud) bekleeden = **revestir**: r. hand-gemeen worden.
envia/da, f. (oud) zending, het zenden: — **dizo**, a. wat geregeld gezonden wordt; — **do**, m. afgezondene, gezant.
enviajado, a. schuin, schuin-af.
enviar, v. tr. zenden, sturen; (oud): verbannen; (fam.) *enviar á escardar*, laten ophoepelen.

enviciar, v. tr. verderven; tot ondeugd aanmoedigen; r. zich harts-tochtelijk óver-geven aan kwade neigingen enz.
envidar, v. tr. een „invite" doen; — *en falso,* en valsche „invite" doen; — *el resto,* 't laatste verspelen.
envidi/a, f. afgunst, nijd; naijver; *morir de envidia,* barsten van nijd: **—able,** a. benijdbaar; **—ar,** v. tr. benijden; hunkeren naar; **—ioso,** a. afgunstig, naijverig.
envidrar, v. tr. (ook **envidriar**) verglazen.
enviejar, v. tr. = **envejecer,** of **aviejar.**
envilec/er, v. tr. verlagen, laag of gemeen maken: **—imiento,** m. verlaging, staat van minheid of abjectie.
envinado, a. wijnachtig, naar wijn smakend, erop lijkend.
envinagrar, v. tr. met azijn klaar-maken, van azijn voorzien.
envinar, v. tr. wat wijn bij-doen (in 't water).
envío, m. zending, verzending; remise, toezending = **remesa.**
envion, m. stoot, = **empujon.**
envirar, v. tr. (de wanden der bije-korven) met houten pinnen vast-zetten.
enviscar, v. tr. met lijm bestrijken (b. v. vogel-houtjes); wrevelig, driftig maken.
envite, m. wedden-schap bij 't kaart-spelen; „invite"; uitnoodiging = **convite** m.
enviudar, v. intr. weduwe of weduw-naar worden.
envol/torio, m. pak (in doek); **—tura,** f. windselen (v. e. kind) luiers; vlies om een orgaan; **—ver,** v tr. omwikkelen, in doek pakken; in een envelop doen; omsingelen; verbergen, verhelen; in een beschuldiging betrekken; r. zich in een mantel a. a. wikkelen, zich in liefdes-verwikkelingen steken.
enyerbarse, v. r zich met gras bedekken.
enyesar, v. tr. met pleister bedekken of afsluiten
enyugar, v. tr. inspannen, aan 't juk leggen (ossen).
enzainarse, v. r. (fam.) zich dapper voordoen, voor moedig willen doorgaan.
enzamarrado, a. gekleed in een buis van schape-vacht.
enzarza/do, a. kroezend, ineen-gestrengeld (haar); gewikkeld; **—r,** v. tr.; een stuk grond afsluiten met braam-struiken; tweedracht zaaien tusschen menschen die reeds oneenig zijn; r. in een hachelijke zaak verwikkeld raken; zich opwinden in een redetwist; zich zonder uitweg te midden van braam-struiken bevinden.
enzurdecer, v. intr. linksch worden door onmacht v. d. rechter-hand, of door steeds de linker te gebruiken.
enzurronar, v. tr. in een zak doen.
eñe, f. naam van de letter ñ en de klank ervan.
epacta, f. epakta, aanvulsel van dagen bij 't maan-jaar, om er een zonne-jaar van te maken en de ouder-dom der maan te kennen.
eperlano, m. spiering (visch).
épi/ca, f. epische poëzie; **—co,** a. verhalend, episch.
epiceno, a. gemeen-slachtig (spraakk.).
epicúreo, a. epicuristisch, zinnelijk.
epi/demia, f. epidemie; **—démico,** a. epidemisch.
epidermis, f. opperhuid.
Epifanía, f. Epiphanie, Drie-koningen.
ep/ígrafe, f. opschrift (v. e. gebouw), motto enz.: **—ígrama,** m. epigram, punt-dicht; stekelig woord; **—igramático,** a. epigrammatisch, v. e. punt-dicht, als een puntdicht; schrijver van punt-dichten.
epi/lepsia, f. vallende ziekte: **—léptico,** a. lijdend daaraan.
epilogar, v. tr. herhalen, opsommen.
epílogo, m. epiloog, samen-vatting; nawoord.
epiqueya, f. wijze uitlegging der wet, naar omstandig-heden.
episcop/ado, m. bisdom, bisschoppelijke waardigheid: **—al,** a. bisschoppelijk; **—ologio,** m. lijst van bisschoppen.
epi/sódico, a. episodisch, uit episoden bestaande: **—sodio,** m. episode, klein gedeelte uit een verhaal a. a.
epístola, f. epistel, brief; les uit de Heilige Schrift gelezen vóor de mis.
epistol/ar, a. in of van brieven; v. intr. (vokst.) brieven-schrijven: **—ario,** m. de geestelijke die de *epístola* zingt; brief-schrijver; boek dat de *epistola's* bevat, die men vóor de mis zingt; **—ero,** m. aanheffer der *epistola's.*
epitafio, m. graf-schrift.
epitalamio, m. bruid-zang.
epíteto, m. epitheton, bijnaam, titel.
ep/itomar, v. tr. bekorten, samen-vatten; **—ítome,** m. samen-vatting, uittreksel.
época, f. tijd-perk; *hacer época,* opgang maken.
epodo, m. epode, derde en laatste deel v. e. zang die verdeeld is in *strofe, antistrofe* en *epode,* laatste vers v. e. zang, dat verschill. malen herhaald wordt.
epopeya, f. epopea, helden-dicht; uitvoerig verhaal eener merkwaardige gebeurtenis.
epulon, m. lekker-bek.
epura/cion, f. zuivering, loutering; **—tivo,** a. zuiverend, louterend; **—torio,** a. zuiverend, klarend (fontein).
equi/ángulo, a. gelijk-hoekig; **—dad,** f. rechtvaardigheid, onpartijdigheid; recht-schapenheid: **—distancia,** f. gelijke afstand (meetk.); **—distar,** v. intr. op gelijke afstand zijn (meetk.); **—látero,** a. gelijk-zijdig; **—librar,** v. tr. in even-wicht brengen, laten opwegen; **—librio,** m. even-wicht: **—librista,** m. die 't even-wicht weet te houden.
equino, m. zee-egel geen trema.
equinoccial, a. van de dag-en-nacht-evening.
equip/aje, m. bagage, reis-goed; trek-beesten enz.; **—ar,** v. tr. uitrusten (voor de reis enz.); **—o,** m. uitrusting, toe-rusting, reis-benoodigdheden.
equipara/cion, f. gelijk-stelling door vergelijking; **—r,** v. tr.
equipolen/cia, f. gelijk-waardig-, gelijkmachtigheid; **—te,** a.
equiponderar, v. intr. even zwaar zijn.
equipotencia, f. 't tegen-elkaar-opwegen der machten.
équis, f. naam v. d. letter x.
equitacion, f. rij-kunst, (het) paard-rijden.
equitativo, a. recht-vaardig, redelijk.
equival/encia, f. gelijk-waardigheid: **—ente,** a. gelijk-waardig; **—er,** v. intr. evenveel waard zijn, gelijk-staan.
equivoca/cion, f. vergissing; **—damente,** adv. bij vergissing; **—do,** a. verkeerd (bij vergissing); **—r,** v. tr. iets voor iets anders houden; r. zich vergissen.

equívoco, a. dubbel-zinnig; m. dubbel-zinnigheid.
era, f. tijd-rekening; tijd-perk, eeuw (zooals „gouden eeuw" enz.); groente-perk; dorsch-vloer.
eradicativo, a. krachtig-werken (middel).
eral, m. jonge stier (twee jaar).
erar, v. tr. aanleggen (een tuin).
erario, m. schat-kist.
erec/cion, f. oprichting; erectie; **—to**, a. opgericht, recht-op; **—tor**, m. stichter, oprichter.
eremi/ta, m. hermiet, kluizenaar, = **ermitaño, anacoreta**; **—(mí)tico**, a. v. e. kluizenaar; eenzaam; **—torio**, m. kluizenarij.
ergo, adv. en m. ergo; gevolg-trekking; **—tear**, v. intr. rede-kavelen, woorden-strijd hebben; **—teo**, m. drog-redenen, sofisterij.
erguir, v. tr. opheffen (alleen 't hoofd; *erguir la cabeza*, ook: 't hoofd hoog dragen, zelf-voldaan zijn; r. 't hoofd hoog dragen (zonder *cabeza*).
erial, a. onbebouwd; m. — land, braak-land.
ericera, f. plaats waar men de kastanjes in de buitenste schil neer-legt.
erigir, v. tr. oprichten, bouwen; verheffen tot (*en*); r. zich aanmatigen iets te zijn: *—se en hombre de talento*, een man van talent willen schijnen.
erisipel/a, f roos (ziekte); **—ar**, v. tr. roos veroorzaken; **—atoso** of **—oso**, a. roosachtig; m. lijder aan roos.
eritreo, a. (poët.) van de Roode Zee; m. Roode Zee.
eriz/ado, a. ruig, bedekt met stekels: hachelijk, netelig (*negocio*); **—ar**, v. tr. recht-op zetten (haren a. a.), te-berge doen rijzen; netelig maken; bedekken met stekels of andere recht opstaande puntige dingen; r. te-berge rijzen; zich beleedigd toonen; **—o**, m. stekelvarken; kastanje-schil (buitenste); ijzeren pennen op een muur; „Spaansche ruiter" (balk met ijzeren punten); brommig mensch; getand rad.
ermita, f. kluizenarij; eenzaam huis; **—ño**, m. kluizenaar.
erogar, v. tr. verdeelen (zijn goederen, rijkdommen).
erosion, f. inbijting (van zuren).
eróti/ca, f. erotische poëzie, minne-dicht; **—co**, a. erotisch, minne-.
erubescen/cia, f. roodheid, blozing; **—te**, a. roodheid vertoonend (huid).
eru(c)t/acion, f. oprisping; **—ar**, v. intr. oprispingen hebben, „boeren", = **regoldar**; **—o**, m. oprisping, „baer" = **regüelde** m.
erudi/cion, f. geleerdheid; **—to**, a. geleerd.
eruginoso, a. roest-achtig, roestig.
erup/cion, f. uitbarsting; uitslag (op de huid); **—tivo**, a. eruptief, van uitbarsting of uitslag op de huid.
eruto, m. = **eructo.**
erv/illa, f. zaad van de kleine wikke (plant); **—um**, m. ervum (plant).
erra/da, f. mis-stoot (bij 't biljarten); **—dicacion**, f. uitroeiing (met wortel en al); **—dizo**, a. dwalend, dolend; **—do**, a. die mistast of zich vergist, verdwaald, verkeerd; **—nte**, a. dwalend, dolend; **—r**, v. intr. dwalen; zich vergissen; verdwalen; tr. niet raken, missen: *errar el tiro*, mis-schieten; *errar el golpe*, mis-slaan; **—ta**, f. druk-fout, schrijf-fout; **—(á)tico**, a. = **erradizo**: **—(á)til**, a. (fam.) aan dwaling onder-hévig, twijfel-achtig.
erre, f. naam v. d. letter r; (fam.) *erre que erre*, jawel, je zeurt: *lo mismo me da aches que erres*, 't is me vol-maakt onverschillig; *tropieza en las erres*, zijn tong slaat dubbel (hij struikelt over de *r*'s), d. w. z. door te veel gedronken te hebben.
erroneo, a. valsch, verkeerd, een dwaling bevattend.
error, m. dwaling, mis-slag; fout.
esa, pr. vrouwelijk van **ese**, die, dat.
esbatiment/ar, v. tr. schaduwen (schilderij); met zijn schaduw bedekken; **—o**, m. schaduwing, schaduw-partijen (op een schilderij).
esbelt/eza, f. slankheid; fijn-gebouwdheid; **—o**, slank, fijn-gebouwd.
esbirro, m. gerecht-dienaar, zie **alguacil.**
esbozo, m. ruwe schets; omtrek, = **bosquejo.**
escabech/ar, v. tr. marineeren, op azijn zetten (visch); **—e**, m. visch in 't zuur.
escabel, m. schabel, voete-bankje.
escabros/idad, f. hobbeligheid, ongelijkheid, oneffenheid (v. e. weg); neteligheid (v. e. zaak); **—o**, a.
escabulli/miento, m. ontglipping; uitsluiping, „uitknijping"; **—rse**, v. r
escala, f. ladder; toon-ladder; aanleg-plaats) (haven); **—s**, pl. *—del Levante*, havens aan de Middell. Zee onder Turksche heerschappij; — *franca*; vrij-haven; **—da**, f, of **—miento**, m. beklimming, bestorming; **—do**, a. open-gesneden om ingezouten te worden (visch); **—dor**, **-a**, m, f. beklimmer, inbreker door inklimming; **—fador**, m. vleeschhamer; **—fon**, m. leger-lijst, lijst; **—r**, v. tr. be-klimmen, bestormen; inklimmen.
escálamo, m. dol, roei-pin.
escalda/do, a. met warm water bevochtigd, geschroeid; achterdochtig; vreesachtig; **—r**, v. tr. in water dompelen, schroeien met warm water.
escaldrante, m. (zeet.) spier waaraan men schooten vast-legt.
escaldrido, a. (oud) scherp-zinnig, voorziend.
escaleno, a. (meetk). ongelijk-zijdig.
escaler/a, f. trap: — *de manos*, huis-trapje, — *de ojo*, wentel-trap, — *de salvamento*, nood-trap: **—illa**, f. wasch-plank (met ribbels); trapje: **—eta**, f. toestel om de kanonnen op de affuiten te zetten.
escalf/ado, a. noch glad, noch goed gewit (muur); **—ador**, m. groote pot met handvat om water te koken; **—adura**, f. verhitting; schroeiing; **—ar**, v. tr. verhitten, schroeien, koken (eieren); **—arote**, m. soort slob-kous, die aan de schoen vast zit; **—eta**, f. komfoor, heet-water-vergiet.
escalio, m. verlaten land, braak-land.
escalofrío, m. huivering, koorts-rilling.
escalon, m. trede; sport; **—a**, f. soort ui, waarvan men 't zaad bewaart; **—ar**, v. tr. echelonneeren (troepen).
escal/pelo, m. ontleed-mes; **—plo**, m. leerlooiers-mes.
escam/a, f. schub, schilfer; **—ada**, f. borduursel met schubbetjes; **—ado**, a. achterdochtig geworden door ervaring; met schubbetjes geborduurd; **—adura**, f. af-schubbing, schilfering; **—ar**, v. tr. de schubben af-schrappen, af-schilferen; borduren met schubbetjes; r. achterdochtig zijn door ervaring; **—on**, a. achterdochtig, weerbarstig, ongemakkelijk
escamocho, m. kliekjes (v. e. maal).

escamond/a, f. snoeiing; **—ar,** v. tr. snoeien; 't overtollige weg-nemen; **—o,** m. = **—a.**
escamo/nearse, v. r. tegen-stribbelen, weerbarstig zijn (paard enz.); **—so,** a. schubbig, schilferig; ongemakkelijk (mensch).
escamot/ador, -a, m. f. die weg-moffelt, schelm; **—ar,** of **—ear** v. tr. weg-moffelen.
escampar, v. intr. ophouden met regenen, opklaren; vertragen in ijver; tr. (oud) ontruimen.
escampavia, f. (zeet.) vracht- of voorraadschip.
escamuj/ar, v. tr. snoeien (olijf-boom); **—o,** m.
escancia/dor, m. schenker (aan groote banketten); **—r,** v. tr schenken, uitschenken (wijn): intr. (wijn) drinken.
escanda, f. spelt (soort graan); **—lar,** v. tr. (een gevelde boom) van zijn takken ontdoen.
escandal/izar, v. tr. schandalizeeren, aanstoot geven: r. aanstoot nemen; verstomd staan; **—(cándal)o,** m. schandaal, aanstoot, schandelijke onwelvoegelijkheid; **—oso,** a. schandalig, aanstoot-gevend, opspraak-wekkend.
escandallar, v. tr. uitwerpen ('t lood), peilen.
escand/ecer, v. tr. driftig maken, vertoornen; **—ir,** v. tr. scandeeren (vers).
escantill/ar, v. tr. op een muur een lijn trekken ter hoogte van de borst; **—on,** m. model, patroon; maat, peil.
escañ/o, m. soort bank met leuning (zooals in 't Parlement); voete-bank; **—uelo,** m. voete-bankje.
escap/ada, f. ont-vluchting; escapade, jeugdige dwaasheid; **—ar,** v. intr. ont-snappen, vluchten; gaan galoppeeren (paard); onwillekeurig voor den dag komen, geuit worden; *se me ha escapado, lo siento,* 't is me ontvallen, 't spijt me; **—arate,** m. toon-kast, glazen kast; winkel-raam; **—atoria,** f. handige uitvlucht, red-middeltje; **—e,** m. ontvluchting, ont-snapping; schakel-rad (v. e. uurwerk); dolle galop; *á escape,* in vliegende vaart, zoo gauw mogelijk.
escapola, f. koperen haak.
escapular, v. tr. (zeet.) omzeilen; **—io,** m. schouder-kleed (der priesters), „scapularium" (twee stukjes gewijd laken met een beeldje van Maria, dat men alles om de hals draagt); schouder-draagband.
escaque, m. vakje v. e. schaak-bord; **—ado,** a. geruit als een schaak-bord; **—ar,** v. tr. in vierkanten verdeelen als een schaak-bord.
escara, f. korst, roof (op een wond); soort zwarte puist.
escarabaj/ear, v. intr. zich onrustig en onregel-matig bewegen; krabbelen (slecht schrijven); zekere vrees voelen dat men slecht gehandeld of gesproken heeft, over zich-zelf ontevreden zijn; **—o,** m. zwarte tor; klein, mager, mis-maakt, bewegelijk kereltje; draad in een weefsel, die niet recht loopt; inwendige onregelmatig-heden in een kanon; **—os,** pl. gekrabbel, hane-pooten.
escaramu/cear, v. intr. = **escaramuzar;** **—jo,** m. eende-schelp; wilde rozelaar; **—za,** f. schermutseling; twist; **—zar,** v. intr. schermutselen; hevig rede-twisten.
escarapela, f. ruzie die met een kloppartij eindigt; **—s,** pl. strikjes op een omslagdoekje; cocardes; **—r,** v. intr. ruzie hebben en hand-gemeen worden.
escarba, f. (zeet.) lasch (stukken hout); **—dero,** m. door wilde zwijnen omgewoelde plek; **—dientes,** m. tanue-stoker (= **mondadientes**); **—dor,** m. krabber; hark; **—dura,** f. (of **—o**), m. krabbing of harking; **—orejas,** m. oorpeuter; **—r,** v. tr. krabben, peuteren, uitpeuteren; uithooren, handig onder-zoeken.
escarcela, f. ouderwetsche groote beurs; wei-tasch; ouderwetsch vrouwe-hoofd-sieraad; (oud) boven-dij-stuk (v. e. wapen-rusting).
escarceos, m. pl. wieling in 't water (der zee), tegen-stroom; zwenking op één poot (v. e. paard).
escarcina, f soort harts-vanger.
escarcha, f. rijp, ijzel; **—dera,** f. blikken bus om zekere konfituren te glaceeren; **—r.** v. intr. bevroren zijn; tr. glaceeren.
escard/a, f. distel-steker; **—adera,** f. hak, om de grond licht om te werken; **—ar,** of **illar,** v. tr. van distels zuiveren; ziften; **—illa,** f. of **illo,** m. wied-ijzer, schoffel.
escariador, m. werktuig om gaten te slaan in metaal; vilders-mes.
escarifica/cion, f. insnijding in de huid; **—dor,** m. instrument om zulke insnijdingen te maken; scherpe punten om langzaam bloed weg te zuigen als bloed-zuigers; **—r,** v. tr. insnijdingen maken in (de huid).
escarizar, v. tr. de roof (eener wond) wasschen.
escarla/ta, f. scharlaken; soort scharlakenkoorts; **—tin,** m. grover soort scharlaken van minder helle kleur; **—tina,** f. roodvonk; kleedje, tapijtje, = **alfombrilla;** wollen stof van karmozijn-roode kleur.
escarm/enar, v. tr. kammen (wol enz.); straffen (ondeugend kind); geld ontfutselen: **—entar,** v. tr. streng straffen, zoodat alle lust vergaat om nog eens 't zelfde kwaad te doen; intr. ten eigen koste leeren; **—iento,** m. voorbeeldige bestraffing; heilzame waarschuwing, die op zijn hoede doet zijn.
escarn/ecer, v. tr. honen, met min-achting behandelen; **—ecidamente,** adv. honend, beleedigend; **—ecimiento,** m. of **—io,** m. hoon, min-achtende bejegening.
escaro, m. papegaai-visch.
escarola, f. andijvie; onderw. hals-kant („ruche"); **—do,** a andijvie-kleurig; gekruld, geplooid als een „ruche"; **—r,** v. tr. plooien als een „ruche".
escarp/a, f. binnen-gracht-glooiing, muurschuinte; **—ado,** a. steil van helling; **—adura,** f. steile kant, „escarpement" (vestingbouw); **—ar,** v. tr. recht af-hakken of snijden (rots, sloot, gracht); schoon-maken (beeldhouw- of snij-werk; **—e,** m. schuine afsnijding v. e. stuk hout om 't in een ander te schuiven; **—elar,** v. tr. met het ontleed-mes openen (wond); **—ia,** f. span-haak, spijker met een haak; **—idor,** m. kam om het haar uit te kammen; **—in,** m. wollen schoeisel, luchtig schoentje; **—ion,** m. *en escarpion,* in de vorm v. e span-haak.
escarz/a, f. verwonding door een puntig voorwerp (aan de poot v. e. dier); snede in een paarde-poot die bij 't beslaan gewond is; **—ar,** v. tr. van de honig-raten ontdoen (bije-korven; **—o,** m. vol-voetigheid (v. e. paard).

escas/amente. adv. schameltjes, povertjes, schraaltjes; schaars; met moeite; kleinzielig; **—ear,** v. tr. karig bedeelen; intr. schaarsch zijn; **—ero,** a. (oud) schraal, gierig; **—ez,** f. schaarschte; **—o,** a. schaarsch; schraal; arm-zalig; nauw, niet ruim genoeg; gierig; *escaso de luces,* dom.
escatim/a, f. (oud) gebrek, = **falta, defecto;** —**ar,** v. tr. karig bedeelen, beknibbelen; (oud) de beteekenis v. e. zin verdraaien; — **oso,** a. boos-aardig, sluw, klein-zielig.
escaupil, m. soort katoenen wapen-rusting der oude Mexicanen.
escayola, f. soort pleister om steen na te bootsen (bij de beeld-houwers in gebruik).
escen/a, f. tooneel; **—ario,** m. tooneel-toestel; **—(cén)ico,** a. van 't tooneel.
esceptic/ismo, m. scepticisme; **—(céptic)o,** a. sceptisch; m. scepticus.
escisi/ble, a. in bladen of plakken te snijden; **—on,** f. scheuring (in een staat, een partij a. a.).
Escita, m. Schyt (oud volk).
esclare/cer, v. tr. verhelderen, verlichten, glanzend maken; adelen, eer aandoen; intr. beginnen te dagen; **—cidamente,** adv. met veel luister, op grootsche wijze; **—cido,** a. of **—ciente,** roemrijk, door-luchtig, grootsch; **—cimiento,** m. verlichting; doorluchtigheid, roem-ruchtigheid; dageraad.
esclav/ina, f. pelgrims-kleed; priester-kraag; omslag-mantel voor vrouwen; **—itud,** f. slavernij; soort geestelijke broederschap; — **izar,** v. tr. tot slaaf maken: in slaafsche onderwerping houden; **—o, -a,** m. f. slaaf, slavin.
Esclavon, m. (f. **—a**), a. Slavonisch, Slavoniër; **—ia,** f. Slavonië.
esclusa, f. sluis.
escob/a, f. bezem, veger; **—ada,** f. slag met een bezem; een keer vegen; **—adera,** f. veegster; **—ajo,** m. oude bezem; hoofd-steel, as (v. e. druive-tros); **—ar,** v. tr. vegen, opvegen, weg-vegen; m. aanplant van berken, waarvan men bezems maakt; **—azar,** v. tr. bevochtigen met een natte bezem; **—en,** m. kluis-gat; **—eta,** f. veeren stoffer; **—illa,** f. borstel (= **cepillo**), ook = **escobeta;** ook: stof v. e. goudsmids-werkplaats; distelkopje voor de zijde; **—illar,** v. tr. **—illon,** m. wisscher (v. e. kanon); **—ina,** f. zaagsel van de zwikboor a. a.; **—o,** m. struik-gewas, heide-kruid; **—on,** m. vergrootw. van **escoba,** en: ragebol.
escocer, v. tr. schrijnen, prikkelen; een berouw doen voelen; r. een prikkelend, branderig gevoel hebben, berouw hebben.
Escoc/es, -a, m. f. Schot; ook a. Schotsch; **—ia,** f. Schot-land; ook: groefje (in een zuil); **—imiento,** m. = **escozor.**
escoda, f. steen-houwers-hamer; **—dero,** m. indruk v. e. herts-gewei op een jonge boom; **—r,** v. tr. (de steen) behouwen met een hamer.
escofi/a, (volkst.) hoofd-tooi, muts (v. e. vrouw); **—ar,** v. tr. tooien, met een netje kappen; **—eta,** f. vrouwe-muts; **—etera,** f. modiste, mutse-maakster.
escofina, f. soort grove vijl, rasp; — *de ajustar,* ijzeren of stalen schaaf voor hout; **—r,** v. tr. schaven, vijlen.
escog/er, v. tr. (uit)kiezen, uitzoeken; **—idamente,** adv. schiftend, alleen 't beste eruit nemend; **—ido,** a. uitgezocht, uitgelezen; uitverkoren; **—imiento,** m. keuze; uitzoeking.
escol/ar, a. scholastiek; van de school: m. f. scholier, student; **—arino,** m. of **—ástica,** f. scholastiek; **—ástico,** a. scholastiek, schoolsch, van de school; **—iar,** v. tr. scholiëeren, van verklarende aanteekeningen voorzien; **—imado,** a. ziekelijk, aan Eng. ziekte lijdend; **—imoso,** a. onhandelbaar; **—io,** m. verklarende aanteekening bij een geleerd werk.
escolopendra, f. herts-tong (plant); duizendpoot.
escolta, f. geleide, escorte; **—r,** v. tr. geleiden, escorteeren.
escoll/ar, v. tr. (oud) villen, = **desollar;** intr. op een klip stooten; **—o,** m. klip.
escombr/a, f. opruiming, ont-ruiming van afval, puin a. a.; **—ar,** v. tr.; **—o,** m. afval, vuilnis, puin; makreel (zee-visch).
escom/earse, v. r. moeilijk kunnen wateren (aan „strangurie" lijden); **—erse,** v. r. slijten (harde voorwerpen); **—ido,** a. versleten.
esconce, m. binnen-hoek van twee muren.
escond/edero, m. verstop-plaats, schuilplaats; **—er,** v. tr. verstoppen, verbergen; bevatten, bergen; m. „verstoppertje" (= **escondite**); **—idamente,** adv. in 't verborgene, stilletjes; *á — idas* of *á — idillas,* heimelijk, stilletjes, in 't geniep; **—imiento,** m. verstopping, verberging, verschuiling; **—ite,** m. schuil-hoek; „verstoppertje"; **—rijo,** m. schuil-hoek, geheime berg-plaats.
escontra, f. (oud) aan de kant van, naar.
escontrete, m. steun, stut, schoor.
esconzado, a. hoekig, drie-hoekig.
escopecina, f. (oud) uitspuugsel.
escopelismo, m. opvulling met steenen om onvruchtbaar te maken (grond).
escoper/aduras, f. (zeet.) geteerde planken; **—o,** m teer-borstel (voor schepen).
escopet/a, f. (jacht-)geweer; **—ar,** v. tr. de aarde omgraven (in de goud-mijnen); **—azo,** m. geweer-schot; **—ear,** v. tr. schieten (m. e. geweer); r. (fam.) ruzie maken; elkaar komplimenten maken; **—eo,** m. geweer-vuur; **—ería,** f. met geweren gewapende troep; geweer-vuur, salvo; **—ero,** m. infanterist, man gewapend met een geweer.
escopl/eadura, f. uitbeiteling; **—o,** m. beitel.
escopo, m. (oud) doel.
escora, f. (zeet.) papegaai-stok, stut; **—r,** v. tr. vast-meren, vast-leggen.
escor/bútico, a. lijdende aan „scheur-buik"; **—buto,** m. „scheur-buik" (ziekte).
escorch/apin, m. soort transport-vaartuig; **—e** of **escorzado** of **escorzo,** m. verkleining (bij schilderen door perspectief); **—ado,** a. rood-gekleurd (leeuwen, beren, wolven enz. op een wapen).
escordi/a, f. brem (plant); **—o,** m. gamanderkruid.
escori/a, f. metaal-schuim; droesem, afval, vuil of bezinksel; **—acion,** f. ontvelling; **—al,** m. uitgraving van uitgeputte mijnen; plaats waar men 't metaal-schuim neerlegt; dat metaal-schuim bij elkaar; naam v. e. beroemd klooster niet ver van Madrid; **—arse,** v. r. zich ontvellen; **—ficar,** v. tr. (metaal) afschuimen; **—ficatorio,** m. nap om metaal af te schuimen.

escorpion, m. skorpioen; naam v. e. teeken in de Dierenriem.
escorroso, m. (Cuba, fam.) pret, gekakel, = **regodeo, cacareo.**
escorz/ar, v. tr. in 't verklein schilderen; —**o,** m. verkleining (zie **escorche**); —**onera,** f. schorseneeren (groente).
escot/adizo, a. (oud) ingekort, verkleind; —**ado,** m. of —**adura,** f. hals-uitsnijding (aan een japon); groot tooneel-luik; boog-vormige holte; —**ar,** v. tr. verkorten; uitsnijden (japon aan de hals); zijn bijdrage betalen voor een „pic-nic"; een afvloeiing maken (a. e. rivier); —**e,** m. = —**adura,** f. en: kanten hals-sieraad; bijdrage voor een pic-nic; gelag; —**eras,** f. pl. (zeet.) schoots-katrollen; —**ero,** a. zonder bagage reizend; —**illa,** f. bovendeks-luik, om naar binnen te gaan; —**illon,** m. tooneel-luikje; victualie-luik aan boord; —**in,** m. of —**ines,** m. pl. (zeet.) groot-mars-zeil-schooten.
escozonete, m. mes om noten te bolsteren.
escozor, m. schrijnend, brandend gevoel; zelf-verwijt, wroeging.
escrib/a, m. schrift-geleerde (bij de Joden); —**anía,** f. notariaat; bureel waar registers bewaard; bureau (meubel); inkt-stel; —**anías,** f. pl. school-schrijf-doos; —**ano,** m. notaris, opmaker van akten; — *público,* publieke schrijver; — *de ayuntamiento,* gemeente-secretaris; — *de fechos,* notaris die bij de gerechtelijke beslag-nemingen voorzit; — — *de número,* notaris die alleen in zijn circonscriptie mag fungeeren; —**iente,** m. notaris-, procureurs-klerk a. a., bureelist in een handels-huis; —**ir,** v. tr. schrijven; r. correspondeeren; zich inschrijven.
escriño, m. soort mand van stroo en teenen.
escrit/a, f. letter-baars (visch); —**illas,** f. pl. teel-ballen v. e. ram; —**o,** a. geschreven; p. p. van *escribir*; m. geschrift; akte, schriftelijk bewijs, = **escritura**; —**or, -a,** m. f. schrijver, schrijfster; —**orio,** m. schrijf-tafel; kantoor; bureau; reis-tasch met schrijf-behoeften; secretaire (meubel); —**ura,** f. (ge)-schrift; akte; (de) Schrift; —**urar,** v. tr. openbare bescheiden opmaken; —**urario,** a. van de akten; m. bijbel-uitlegger.
escr/ófulas, f. pl. klier-achtigheid; —**ofuloso,** a. klier-achtig, scrophuleus.
escroto, m. bal-zak, scrotum.
escrupul/illo, m. verkleinw. van —**o**; ook: korreltje in een belletje om het te doen rinkelen; —**izar,** v. intr. bezwaren, scrupules hebben; —**o,** m. gewetens-bezwaar, scrupule; herinnering aan verdachte daad of gedachte; groote nauwgezetheid, angst-valligheid; fijngevoeligheid; zeer klein gedeelte v. e. minuut; kiezel-gruisje, steentje; kleine twijfeling na een uitlegging; scruple (24 grein of $\frac{1}{24}$ ons); —**osamente,** adv. nauw-gezet, angst-vallig; —**osidad,** f. nauwgezetheid; gewetens-volheid; angst-valligheid; —**oso,** a.
escrut/ador, m. = **escudriñador**; en: —**adores,** m. pl. stem-opnemers; —**inio,** m. nauw-keurig onder-zoek; geheime stemming; —**iñador,** m. censor, onder-zoeker, rechter van onder-zoek, examinator.
escuadr/a, f. eskader, smal-deel; winkel-haak (instr.) of wat er op lijkt; afdeeling eener compagnie soldaten; quadrille (vier dansparen); *en* of *á escuadra,* recht-hoekig; —**acion,** f. ('t) vier-kant snijden, kappen enz.; —**ador,** m. werk-tuig v. e. kaarse-maker om te fatsoeneeren; —**ar,** v. tr. vier-kant snijden, kappen enz.; —**eo,** m. vlakte-meting in vierk. meters enz.; —**on,** m. escadron; (oud): infanterie-afdeeling; groote menigte; —**onar,** v. tr. in escadrons op-stellen.
escualid/ez, f. tering-achtigheid, buiten-gewone magerheid; —**o,** a. flets, uitgemergeld, tering-achtig.
escualo, m. honds-haai, = **tollo.**
escuba, f. soort zoete alkoholische drank, waarin safraan.
escucha, f. schild-wacht, voor-post; toezicht-houdende „zuster" in de spreek-kamer; met jaloezieën gesloten tribune; plaats waar men hoort zonder gezien te worden; dienst-bode die bij 't bed van haar meesteres slaapt; *estar de escucha,* op de luister liggen; —**dor,** m. luisteraar; (fam.) advokaat die niet pleit; —**r,** v. tr. luisteren, beluisteren, afluisteren; met genoegen hooren; —*r la razon,* naar rede luisteren; r. naar elkaar luisteren; te nauw-lettend op zijn woorden zijn.
escud/ar, v. tr. met een schild beschutten; beschermen, beschutten; r. zich bedekken met een schild; (fig.) zich dekken enz.; —**eraje,** m. schild-knaap- of stal-meester-schap; —**erar,** v. intr. als schild-knaap of stal-meester dienen; —**ería,** f. functies v. e. schild-knaap of stal-meester; —**eril,** a. een schild-knaap of stal-meester eigen; —**ero,** m. schild-knaap; een titel van adel, ridder a. a.; vermaag-schapt aan een adellijk huis; (oud) schild-knaap v. e. groote dame; jong dat een wild-zwijn volgt; — — *de á pié,* bediende in een koninklijk huis; (oud) ook: schilden-fabriek; —**eron,** m. iem. met adellijke pretenties; —**ete,** m. verkleinw. van —**o**; ook: inzet-lap; regen-schade aan de olijven; *ingertar* of *ingerir de escudete,* met oculeer-schors enten; —**illa,** f. nap, kom; —**illar,** v. tr. in kommen opdienen (bouillon); royaal optreden, op geen kosten zien; —**o,** m. schild; wapen-schild; gouden munt; afsnoering v. e. ader-lating; steun, bescherming; — *de armas,* wapen-schild; *servir de escudo,* ten schild zijn.
escudriña/ble, a. navorschbaar; —**dor, -a,** m. navorscher, onder-zoeker; nieuwsgierige uit-vrager; —**miento,** m. navorsching, navraag; —**r,** v. tr. navorschen, onder-zoeken.
escuela, f. school; —**s,** f. pl. universiteits-gebouwen, waar iedere wetenschap haar zaal heeft.
escuerzo, m. soort padde.
escueto, a. vrij, onbelemmerd, kaal, ontbloot.
escuezn/ar, v. tr. (prov. Aragon): bolsteren (noten); —**o,** m. helft v. e. gepelde groene noot.
esculcar, v. tr. (oud) bespieden.
esculpi/do, a. gebeeld-houwd, uit-gebeiteld; —**dor,** m. = **escultor**; —**dura,** f. = **escultura.**
escult/or, -a, m. f. beeld-houwer; —**ura,** f. beeldhouw-kunst.
escull/ador, m blikken lepel in de olie-molens; —**irse,** v. r. „uit-knijpen", = **escabullirse.**
escupi/dera, f. kwispedoor, spuug-bak; —**dero,** m. spuug-plaats; het blootgesteld zijn aan hoon of smaad; —**do,** m. speeksel, spuug, uitspuugsel, = **esputo**; —**dor, -a,** m. f. iem. die vaak spuugt; —**dura,** f. spuug, uit-spuugsel; uitslag door koorts; —**ir,** v. tr. spugen; weg-smijten omdat men 't niet

aan wil raken; *escupir por el colmillo*, snoeven; *no escupir una cosa*, niet „vies" van iets zijn; intr. koorts-uitslag aan de lippen krijgen; **—tina,** f. 't telkens en bij beetjes spugen.

escurar, v. tr. zuiveren vóor 't vollen (laken).

escur..., (oud) zie **oscur**...

escurri/banda, f. (fam.) uit-knijpertje; buikloop; weg-vloeiing v. e. vocht; slaag, vechterij, = **zurribanda**; **—da,** f. „bone-staak" (vrouw); **—dero,** m. glibberige plaats, = **resbaladero**; **—dizo,** a. glibberig, wegglippend; (fam.) *hacerse escurridizo*, wegglippen; **—do,** a. (fam.) zeer smal in 't middel; **—duras,** f. pl. bezinksel; (fam.) *llegar á las —*, te laat komen, achter 't net visschen; **—miento,** m. glijding, glibbering, = **desliz**; **—r,** v. intr. tot de laatste droppel opdrinken; uit-knijpen, er van door gaan; (oud) overal rond-kijken; (oud) ook: uitgeleide doen; intr. druppel voor druppel neer-vallen; glijden, glibberen, glippen; (oud) (zeet.) krachtig roeien; r. glijden, glippen, glibberen, *escurrirse de entre las manos*, uit de handen glippen.

escuyer, m. soort koninklijke hof-meester, = **veedor de vianda.**

esdrújulo, a. met de klem-toon op de derde van achteren.

ese, f. naam der letter s; *hacer eses*, loopen te slingeren (dronkeman); — m., **esa** f. pr. die, dat; *eso*, dat; *en esa*, aldaar (op de plaats waar de brief heengaat).

esencia, f. wezen; uit-treksel, essence; *es una cosa de —*, 't is een zaak van essentiëel belang; **—l,** a. essentiëel, van wezenlijk belang; degelijk (mensch); van gewicht (dienst); **—rse,** v. r. zich met iem. vereenzelvigen.

esfacelo, m. koud-vuur (in een dik weefsel).

esfer/a, f. bol; sfeer; **—icidad,** f. sfericiteit, bolvormigheid; **—(fér)ico,** a. sferisch, bolvormig; **—oidal,** a. sferoïdaal; **—oide,** m. sferoïde.

esfinge, f. sfinx.

esfínter, m. kring-spier.

esfogar, v. tr. (oud) een uitweg geven (aan vuur), koelen (zijn woede).

esforrocino, m. rank onder aan de wijnstok (die afgesneden moet worden).

esforza/do, a. dapper; krachtig; (oud) *ser esforzado en*, in staat zijn tot, bekwaam zijn in; **—miento,** m. = **esfuerzo**; **—r,** v. tr. aanmoedigen, versterken, staven door voorbeelden; r. zich inspannen, pogingen doen; intr. (oud) weer moed vatten; (oud) ook: in zijn meening versterkt worden.

esfuerzo, m. poging, inspanning.

esfum/ado, m. geponceerde teekening; **—ar,** v. tr. dof maken, verdoezelen, doezelen; **—ino,** m. doezelaar.

esgrim/a, f. scherm-kunst, scherm-gevecht, degen-gevecht; **—idor,** m. schermer, schermmeester; **—idura,** f. scherm-kunst, het schermen; **—ir,** v. intr. schermen; redetwisten.

esguaz/able, a. (oud) doorwaadbaar; **—ar,** v. tr. (oud) doorwaden; **—o,** m. doorwaadbare plaats, voorde; doorwading.

esgucio, m. holle lijst a. e. kroon-lijst.

esguin, m. jonge zalm.

esguince, m. ont-wijking (met het lichaam); gebaar van min-achting of walg; pijn door een verdraaiing van 't lichaam, ver-rekking.

esgüízaro, -a, m. f. Zwitser; a. Zwitsersch; m. *pobre esgüízaro*, arme drommel.

eslabon, m. schakel; vuur-slag; „spat" (paarde-ziekte); bult; hard gezwel aan de kuiten; **—ar,** v. tr. inschakelen, aaneen-schakelen.

esleir, v. tr. (oud) uitlezen, uitkiezen = **elegir.**

eslinga, f. (zeet.) leng, losse knoop om op te hijschen; **—r,** v. tr. (zeet.) lengen maken, a. e. leng ophijschen.

eslora, f. (zeet.) lengte v. e. schip op 't bovendek genomen; **—s,** f. pl. dwars-balken om de buiten-huid steviger te maken.

esmal/tador, **-a,** m. f. brand-verf-werker emailleur; **—adura,** f. brand-verf (-werk); **—ar,** v. tr. met brand-verf bekleeden, emailleeren; tooien, sieren; **—e,** m. brand-verf, email; glazuur; **—in,** m. hemels-blauwe verf voor fresco.

esmer/ado, a. wel-verzorgd, met zorg afgewerkt, gepolijst; *poder esmerado*, onbeperkte macht; **—alda,** f. smaragd; **—ar,** v. tr. polijsten, glanzen; verzorgen, zorg aan iets besteden; r. naar 't volmaakte streven; volijverig arbeiden; **—ejon,** m. dwerg- of steenvalk; klein kanon; **—il,** m. amaril; kwarts of jaspis met ijzer-deeltjes gemengd; **—ilar,** v. tr. met amaril of schuur-papier polijsten of poetsen; **—o,** m. uiterste zorg om iets goed te doen; wel-verzorgdheid; nauw-gezetheid.

esmoladera, f. slijp-steen.

eso, pr. dat; (fam.) *ni por eso, ni por esas*, in weerwil daarvan.

esófago, m. slok-darm.

esotro, -a, pr. (oud) die andere, dat andere samentr. van *ese otro* en *esa otra.*

espabila/deras, f. pl. kaarse-snuiter, = **despabiladeras**; **—r,** v. tr. snuiten (kaars), = **despabilar.**

espaci/amiento, m. spatiëering, open-laten v. e. ruimte of afstand; afstand; wandeling (bij de Karthuizers); **—ar,** v. tr. spatiëeren, een afstand of tusschen-ruimte stellen tusschen; r. een luchtje scheppen; **—o,** m. ruimte, tusschen-ruimte, tusschen-tijd, afstand; spatie („wit" bij 't drukken); *los espacios*, de oneindige ruimte, 't lucht-ruim; **—osidad,** f. ruimheid, uitgestrektheid; **—oso,** a. ruim, uitgestrekt; langzaam (handelend).

espad/a, f. degen; „kraan", uitstekend iemand in 't een of ander („bolle-boos"); (fam.) *fulano es una buena espada*, die en die is een uitstekend beheerder, financier a. a.; torero die de doodsteek geeft: *primera espada*, de „matador", *segunda espada*, zijn hulp; *media espada*, hun plaats-vervanger; toren-spits; **—s,** f. pl. „schoppen" (kaart-spel); *es delgado como una espada*, hij is mager als een spiering (lett. degen); *pez espada*, m. zwaardvisch; *espada en cinta*, degen op zij; *desnudar la espada*, de degen ontblooten; *ceñir la espada*, de degen omgorden; *ceñir espada*, een degen dragen; *entrar con espada en mano*, dadelijk met geweld optreden; *rendir la espada*, de degen óver-geven, zich óver-geven; *dejar la espada*, de mil. dienst verlaten; **—chin,** m. degen-voerder, vechtersbaas; **—adero,** m. zwengel-bank (voor hennep); **—adador,** hennep-zwengelaar; **—aña,** f. gladiolus of zwaard-lelie; klokke-toren met een klok aan een dorps-kerk; zwengel (v. hennep); **—añal,** m. aanplant van zwaard-lelies; **—añar,** v. intr. zwaard-vor-

mig uiteen-gaan (vogel-staart); **—r,** v. tr. zwengelen (hennep); **—avírgen,** m. (Am.) soldaat, die nog nooit gevochten heeft; **—ería,** f. wapen-makers-winkel; **—ero,** m. wapen-maker, degen-fabrikant; **—illa,** f. degentje geborduurd op het kleed der ridders van „Santiago"; werk-tuig om hennep te „braken"; soort roei-riem; degentje; schoppen-aas; **—illar,** v. tr. = **espadar**; **—illazo,** m. gedwongen slag bij 't hombre-spel; **—in,** m. staatsie-degen; **—on,** m. vergrootw. van **—à,** groot slag-zwaard; (fam.) gesnedene; **—rapo,** m. wond-pleister.

espald/a, f. rug, rug-zijde, achter-kant; *á la espalda,* van achteren; *espaldas,* achterbouw; *—s de molinero,* breede schouders; *á —s,* van achteren, verraderlijk; *dar las —s,* de rug toekeeren, vluchten; *dar de —s,* achter-over vallen; *echar á la —,* verwaarloozen, er niet meer aan denken; *echar sobre las — de otro,* op de schouders v. e. ander werpen, *guardar las —s de un amigo,* voor de veiligheid v. e. vriend waken; *guardar las —s,* op zijn eigen veiligheid bedacht zijn; *tener seguras las —s,* een goede steun hebben; *volver las —s á una persona,* iem. de rug toe-keeren; **—ar,** m. schouder bedekking; achter-kant (= **respaldo**); ook = **espalda**; tegen een muur uitgespreide boom; a. (oud) laatste = **postrero**; **—ares,** m. pl. (oud) behangsels om met de rug tegen te leunen; **—arazo,** m. ridder-slag; slag op de rug (met de hand); **—arcete,** m. schouderstuk (v. wapen-rusting); **—aron,** m. idem; **—ear,** v. tr. tegen de achtersteven breken (golven); **—era,** f. muur met leiboomen; **—illa,** f. schouder-blad; halve rugge-breedte (v. e. vest); **—on,** m. verschansing (vesting-werk); **—udo,** a. breed-geschouderd.

espalera, f. = **espaldera.**

espalma, f. beschuttend smeer-sel op muren of hout (op schepen b. v.), „black-varnish"; **—dura,** f. wegneming v. d. hoef (v. paard of ezel); **—r,** v. tr. insmeren met **espalma,** = **despalmar.**

espalto, m. spalt (delf-stof).

espan/cirse, v. r. (oud) zich uitbreiden; **—dir,** v. tr. (oud) verwijden, doen uitzetten.

espant/able, a. = **—oso,** en: wonderbaar, bewonderens-waardig; **—adizo,** a. vreesachtig, schichtig; **—ajo,** m. vogel-verschrikker; schrik-aanjagend mensch of ding; **—alóbos,** m. klap-besseboom, linze-boom, blaasboom; **—amóscas,** m. paarde-dekkleed tegen de vliegen; **—anubládos,** m. schelm, over-brenger, lasteraar, = **sicofanta**; **—ar,** v. tr. doen schrikken of ontzetten, afschrikken; r. schrikken, ontzetten; verbaasd staan; **—avillános,** m. juweelen in nagemaakt goud (koper en zink); **—o,** m. schrik, ontzetting; bedreiging, afschrikking; **—oso,** a. vreeselijk, schrik-wekkend.

España, f. Spanje.

Español, -a, m. f. Spanjaard, Spaansche; a. (met kleine letter) Spaansch; *lengua española,* Spaansche taal; **—izar,** v. tr. verspaanschen; r. Spaansch worden in levenswijze enz.

espara/van, m. sperwer; spat, hard gezwel aan paarde-poot; **—vel,** m. werp-net.

esparci/damente, adv. hier en daar verspreid; verstrooid; **—do,** a. jolig; verstrooid; **—miento,** m. verstrooiing (ook fig.), pret; open-hartigheid, vrij-moedigheid; **—r,** v. tr. verstrooien, hier en daar verspreiden; ruchtbaar maken; r. pret-maken, verstrooiing nemen.

espardeña, f. hennep-sandaal, = **alpargata.**

espárrag/o, m. asperge; **—uera,** f. aspergebed.

esparranca/do, met de beenen uit-elkaar; **—r,** v. tr. (de beenen) uit-elkaar doen; r. onder 't loopen de beenen bizonder wijd uit-een-doen.

espart/al, m. = **—izal,** m. aanplant van esparto-gras; **—ano, -a,** m. f. Spartaan(sche); Spartaansch; **—eña,** f. soort sandaal van esparto-gras; **—ería,** f. vlecht- of mat-werk van esparto-gras; **—ero, -a,** m. fabrikant van esparto-artikelen; **—illa,** f. esparto-borstel om de paarden te borstelen; **—izal,** zie boven; **—o,** m. esparto-gras.

espasm/ar, v. tr. kramp veroor-zaken; r. kramp hebben; (oud) verstomd staan, = **pasmarse**; **—o,** m. stomme verbazing, verpletheid; iets wonderbaarlijks of bewonderenswaardigs, = **pasmo**; **—ódico,** a. krampachtig, stuifachtig

espátula, f. spatel, apotekers-gereedschap om te scheppen a. a.; vogel met spatelvormige bek.

espaviento, m. ontsteltenis; stomme bewondering = **aspaviento.**

espavorecido, a. (af)geschrikt; ontsteld.

espec/ería, f. kruideniers-winkel; kruiderij, specerijen; de handel daarin; **—ia,** f. specerij, kruiderij; **—ial,** a. bizonder, speciaal; **—ialidad,** f. specialiteit, bizonderheid; **—ialmente,** adv. in 't bizonder; **—ialista,** m. „specialiteit" (b. v. geneesheer); **—ie,** f. verscheidenheid, soort, specie; (fam.) verachtelijk wezen; iets als (— *de*); eet-waar; *las dos especies,* de twee speciën (gedaanten van brood en wijn na de consecratie); zichtbare gedaante; gemeen-plaats in de retorica; specie, samen-gestelde poeders; eigenschap; verbreid nieuwtje; gezegde, uitlating: *jamas habia oido semejante especie,* ik had nog nooit zoo iets gehoord: *soltó una especie,* er ontviel hem een gezegde; *en especies,* in baar-geld; **—iero,** m. kruidenier, specerijhandelaar; (oud) ook: apoteker en drogist (zie **boticario** en **droguero**); **—ificacion,** f. afzonderlijke opnoeming, specificeering; **—ificar,** v. tr. specificeeren, afzonderlijk opnoemen; **—ífico,** a. specifiek, in 't bizonder voor iets dienend (genees-middel b. v.); **—ioso,** a. schoon, vol-maakt; specieus, een aanzien van waarheid en recht hebbend.

espect/áculo, m. schouw-spel; tooneel-voorstelling; **—ador, -a,** m. f. toeschouwer, oog-getuige; **—ante,** a. een vooruitzicht hebbend, afwachtend om te handelen; **—ro,** m. spook, schim; *—solar,* zonne-spectrum.

especula/cion, f. speculatie, berekening; bespiegeling; **—dor, -a,** m. f. speculant; bespiegelaar; opmerker; **—r,** v. tr. speculeeren, beschouwen, berekenen; bespiegelen; m. en a. (oud) kunst van spiegel-maken; spiegel-steen; gepolijst ijzer; **—tiva,** f. bespiegelings-vermogen; **—tivo,** a. bespiegelend, speculatief; m. politieke tinne-gieter; **—toria,** f. verklaring der hemel-verschijnselen.

espéculo, m. speculum (heel-kundig instrument).
espej/ado, a. spiegel-achtig; uit verscheidene spiegels bestaande; **—ar,** v. tr. polijsten, glimmend maken als een spiegel; r. (oud) zich in een spiegel bekijken; (poët.) *se espeja el mar,* de zee wordt als een spiegel; **—ear,** v. intr. blikkeren, glinsteren, glanzen; **—ería,** f. spiegel-handel; **—ero,** m. spiegel-handelaar; **—o,** m. spiegel; *se mira en él como en un espejo,* ze kijkt naar hem als in een spiegel (met zooveel liefde); *los ojos son el espejo del alma,* de oogen zijn de spiegel der ziel; ovaal sieraad (in lijst-werk); spiegel (van schip); spiegel-gladde plek in rivier; gladde, glanzende holte in een steen; *no te verás en ese espejo,* je krijgt niet wat je wenscht; *es el espejo del decoro,* ze is 't nec plus ultra van fatsoenlijkheid; **—uela,** soort bit; — *uela abierta,* afwisseling van kleuren; **—uelo,** m. verkl. spiegeltje, gips; talk-blaadje; spiegeltje om leeuwerikken te vangen; droge, geglaceerde confituur; **—uelos,** m. pl. bril.
espelta, f. spelt (graan-soort).
espelunca, f. spelonk.
espeluz/ar, v. tr. de haren verwarren, te berge doen rijzen, = **despeluzar;** r. zie ook daar; **—o,** m. (oud) zie ook daar.
espeque, m. spaak, hef-boom om kanonnen te richten.
espera, f. afwachting, verwachting; uitstel; **—dor, -a,** m. f. die maar steeds blijft hopen; a. die wacht of hoopt; **—nza,** f. hoop; **—do,** a. van hoop vervuld; **—nzar,** v. tr. hoop geven; r. eenige hoop opvatten; **—r,** v. tr. hopen, wachten, afwachten, verwachten; — *en alguno,* hopen op iem.; r. geduld oefenen.
esperez/arse, v. r. zich uittrekken, meer **desperezarse;** —**o,** m. uittrekking.
esperm/a, f. sperma, zaad, = **sémen;** — **aceti,** m. spermaceti; **—ático,** a. van 't sperma of zaad.
espernada, f. einde of laatste schakel (v. ketting).
esperon, m. sneb, puntige voor-steven; **—te,** m. klein bolwerk met uitspringende hoek.
esperriaca, f. zeer slecht soort wijn van uitgeperste druive-schillen enz.
espes/ar, v. tr. verdikken, dik maken, verdichten (weefsel); r. dikker worden; **—o,** a. dik, dicht (v. weefsel, aanplant a. a.); vuil, onzindelijk; massief; **—or,** m. dikte, diepte v. e. vast lichaam; **—ura,** f. dikte, dichtheid; vuilheid.
espet/ado. a. (fam.) dwaas gekleed en stijf loopend; **—ar,** v. tr. aan 't spit rijgen; (fam.) doorsteken; aaneen-rijgen (vertelsels enz.); r. (fam.) zich aan een puntig werk-tuig prikken; ergens komen waar men niet verwacht wordt; een stijve gang aannemen, heel voornaam doen; **—era,** f. (plaats voor) 't keuken-koper-werk; (oud): muur-stuk met haken enz. om er wild op te hangen enz.; **—o,** m. braad-spit (= **asador**); **—on,** m. lange scherpe ijzer-staaf; groote speld; stoot met een lang scherp ijzer; geep (visch) = **aguja.**
espía, m. spion, bespieder; (zeet.): sleepkabel.
espiar, v. tr. bespieden, bespionneeren; met een sleep-touw naar zich toehalen.
espibio, of **—n,** m. (veez.) hals-ont-wrichting.
espico, m. spijk (groote lavender).
espich/ar, v. tr. prikken, = **pinchar;** intr. (fam.) 't hoekje omgaan, uitknijpen; **—e,** m. rapier; (zeet.): nagel-prop of — plug; **—on,** m. prik, steek.
espig/a, f. aar; angel (deel v. mes of degen dat in 't gevest gaat); pin; spijker zonder kop; kruit-loop, buis (v. e. bom); **—adera,** f. aren leester; **—ado,** a. „uit de kluiten gegroeid", lang voor zijn (haar) leeftijd (jongen of meisje); **—ador, -a,** m. aren-lezer, nalezer; **—ar,** v. tr. aren-lezen (na oogst); pinnen maken aan hout; intr. lang worden (jongen of meisje); aren vormen; **—on,** m. stekel; punt; schuin-geplaatste keerdam; — — *de ajo* = *diente de ajo,* bolletje of knauwtje knoflook; (fam.) *ir con espigon,* boos heengaan; **—uilla,** f. aartje; soort strikje of lint met kant; bloemen van populier en enkele andere boomen.
espin, m. alleen in *puerco espin,* stekelvarken; **—a,** f. doorn, stekel; graat; ruggegraat; moeilijkheid, hindernis; neteligheid (v. e. zaak); *encontrarse sobre espinas,* op heete kolen zitten; *estar como una espina,* zeer mager zijn; **—aca,** f. spinazie; **—adura,** f. prik; **—al,** a. v. d. rugge-graat; **—ar,** m. veld met stekelige of doornige struiken; v. tr. prikken (m. e. doorn), kwetsen (fig.), met doorn omringen, afsluiten; **—azo,** m. ruggegraat; **—el,** m. visch-tuig met verscheidene lijnen en dobbers; **—ela,** f. gedicht van tien acht-lettergr. regels, = **décima;** bleeke robijn; **—(in)eo,** a. doornig, doorn-achtig; **—eta,** f. spinet (muz.); **—garda,** f. eenponder (oud geschut); oud geweer met wijde mond; **—illa,** f. scheen; **—illera,** f. beenharnas; **—o,** m. doorn-struik; hage-doorn; mei-doorn; **—oso,** a. doornig; netelig.
espiocha, f. Braziliaansche houweel.
espion, m. spion, = **espía;** **—aje,** m. bespionneering, bespieding.
espira, f. spiraal, wending; **—cion,** f. uitademing; spiratie, wijze waarop de H. G. uit Vader en Zoon voort-komt; **—l,** a. en f. spiraal (vormig); schroef-vormig windsel om cylinder, kegel a. a., spiraal-lijn; **—r,** v. tr. (uit)ademen, uitwasemen; intr. de laatste adem uitblazen; zachtkens waaien; ten einde loopen, afloopen; inspireeren (de genade v. d. H. G.).
espirit/ar, v. tr. bezitten (d. d. duivel); (fam.) driftig maken, ont-roeren; r. v. d. duivel bezeten worden; (fam.) heftig toorn of ongeduld toonen; **—oso,** a. = **—uoso; (pírit)u,** m. geest, geestr. drank; —*s celestes,* pl. engelen; — *vitales,* pl. levens-geesten; *hombre de* —, moedig man; **—ual,** a. geestelijk; levendig, krachtig; *pasto* —, geestelijk voedsel; *gobierno* —, geestelijk bewind, beheer; *padre* —, biecht-vader, geestelijke vader; **—ualidad,** f. geestelijkheid, met geest zijn; **—ualismo,** m. spiritualisme (tegenover materialisme); **—ualista,** m. f. aanhanger daarvan; **—ualizacion,** f. spiritualizatie, vervluchtiging; **—ualizar,** v. tr. de geest uittrekken; spiritualizeeren, geestelijk, onstoffelijk maken; r. in geest over-gaan; zich aan geest-bespiegelingen over-geven; **—uoso,** a. moedig, bezield; geestrijk.
espiroideo, a. spiraals-gewijze gewonden.
espirula, f. spiraal-schelp.
espit/a, f. kraantje; **—ar,** v. tr. (oud) v. e.

kraantje voorzien; **—o,** m. alles wat dient om iets op uit te spreiden, b.v. drukwerk.
esplend/ente, a. (poët.) flonkerend; **—er,** v. intr. flonkeren, glanzen; **—idez,** f. schittering, flonkering; pracht, praal: **—or,** m. glans, schittering, luister; —(**pléud**)**ido,** a. schitterend, prachtig.
esple/nético, a. en m. (oud) lijdende aan miltontsteking; middel voor zoo iem.; —(**plé**)**nico,** a. van de milt; **—nitis,** f. miltontsteking.
espliego, m. gedroogde lavender die men voor de geur brandt.
esplin, m. zwart-galligheid, onverklaarde zwaarmoedigheid; „spleen".
esplique, m. knip voor kleine vogels.
espol/ada, f. = **—azo;** ook: laatste dronk bij 't afscheid („op de val-reep"); **—azo,** m. spoor-slag; **—ear,** v. tr. de sporen geven; aanzetten; **—eta,** f. kruit-loop (v. bom); geestig gezegde aan 't einde v. e. zin; **—in,** m. spoortje; gebrocheerde stof; spoel voor zijde; **—inar,** v. tr. brocheeren (stof); **—io,** m. vrijkomend goed door dood van prelaat of ieder ander; weder-rechtelijk ont-trokken som; **—igne,** m. voet-knecht, die steeds vóor zijn meesters paard loopt; **—ista,** m. idem; of: pachter van *espolio*; **—on,** m. spoor (a. e. vogelpoot), hoorn a. d. poot v. dieren; stroombreker; beer, schoor; scheeps-ram; flauwe helling; (fam.) eelt-vorming a. hiel; **—onada,** f. (oud) uitval der belegerden bij de nadering der belegeraars.
espolvor/ear, v. tr. afstoffen, = **despolvorear; —izar,** v. tr. bepoederen.
espondeo, m. spondee (vers-maat v. twee lange).
esponj/a, f. spons; **—ado,** m. blok zeer poreuze suiker, dat dadelijk in water smelt (zie **azucarillo**); **—adura,** f. af-sponzing; gebrekkige plek in metaal; **—ar,** v. tr. doen opzwellen door onder-dompeling; r. zich opblazen uit ijdelheid; **—oso,** a. sponsachtig.
esponsal/es, m. pl. verlovings-plechtigheid; **—icio,** a. van de verloving.
espontáne/amente, adv. spontaan, plotseling en onwillekeurig opkomend; **—idad,** f. spontaneïteit, 't plotselinge en onwillekeurige opkomen; toe-stemming v. d. wil; **—o,** a. spontaan, plotseling en onwillekeurig opkomend.
esponton, m. halve piek der oude infanterie; **—ada,** f. saluut met de e.
esporádico, a. sporadisch, slechts hier en daar voorkomend.
esporo, m. spoor (van kryptogamen).
esport/ada, f. wat een vrouwen-tas of spoorweg-mandje kan inhouden; **—ear,** v. tr. in een *espuerta* mee-nemen, bij zich dragen; **—illado,** m. beduimeld; **—illero,** m. commissionnair voor de markt-proviziën; **—illo,** m. soort taschje of mandje van esparto-gras; **—on,** m. groote idem.
espos/ar, v. tr. de hand-boeien aan-leggen; **—as,** f. pl. hand-boeien; **—o, -a,** m. f. echt-genoot(e).
espuela, f. spoor (om paard aan te zetten); aan-sporing; wat de vorm v. e. spoor heeft; *arrimar las espuelas*, de sporen geven; *calzar las espuelas*, zich voor-bereiden om te paard te stijgen; *calzar espuelas*, van adellijke geboorte zijn; *estar con las espuelas*, aan de voor-avond v. e. reis zijn; (fam.) *estar con las espuelas*, het laatste oliesel ontvangen hebben (om 't punt op de reis n. d. eeuwigheid te aanvaarden).
espuerta, f. zakje, taschje of mandje van esparto-gras.
espulg/adero, m. verzamelings-plaats der bedelaars; **—ar,** v. tr. van on-gedierte zuiveren, vlooien; na-pluizen om kwaad te vinden; **—o,** m. vlooiing, na-pluizing a. a.; kwaadwillige na-pluizing.
espum/a, f. schuim; — *de mar*, meer-schuim; **—adera,** f. afschuimer (keuken-gereedschap); **—ajo** of **—arajo,** m. schuim uit mond of bek (bij woede a. a.); **—ajoso,** a. (oud) vol schuim; **—ar,** v. tr. afschuimen; intr. schuimen; **—ear,** v. tr. schuim afnemen; **—ero,** m. plaats waar 't zoute water schuim vormt; **—illa,** f. krip, floers (stof); **—illon,** m. crêpon (wol en zijde); **—oso,** a. schuimend, schuim-afgevend.
espurio, a. bastaard; namaak, onecht.
espurriar, v. tr. even bevochtigen.
esput/ar, v. intr. spugen; **—o,** m. spuugsel, slijm, fluim.
esquebrajar, v. tr. kloven (hout); r. barsten, kloven vertoonen (hout, aardewerk enz.).
esqueje, m. stek, aflegger (v. plant).
esque/la, f. briefje, katte-belletje; *esquela amorosa*, minne-briefje; **—leto,** m. geraamte; **—ma,** m. schema, begrip; **—na,** f. ruggegraat; **—ro,** m. groote lederen beurs, die aan de gordel gehangen wordt.
esqui/ciar, v. tr. schetsen; **—cio,** m. schets.
esquif/ar, v. tr. (zeet.) van roei-riemen voorzien (vaar-tuigje), zeil-vaardig maken; **—e,** m. licht bootje.
esquil/a, f. belletje, hals-klokje; bel; **—ar,** v. tr. scheren (wol); plat = **esquilmar; —eo,** m. het scheren, de tijd of de plaats er voor; **—eta,** f. = **—a; —imoso,** a. (fam.) moeilijk te voldoen; **—mador,** m. kommies belast met het binnen doen komen der voortbrengselen v. d. oogst; **—mar,** v. tr. de voort-brengselen v. d. oogst binnen-halen; — *mar la tierra*, de aarde uit-putten (wordt van de planten gezegd); **—mo,** m. oogst, inoogsting; **—on,** m. hals-bel of -klokje; bel.
esquin/a, f. hoek (v. straat of gebouw); *doblar la* —, de hoek omgaan; *estar de* —, tegen elkaar gekant zijn; **—ado,** a. hoekig, hoeken vormend; **—azo,** m. = **—a; —ela,** f. beenstuk (v. wapen-rusting); **—encia,** f. keelontsteking; **—zador,** m. die in stukjes scheurt; plaats waar de in stukjes gescheurde lompen neer-gelegd worden (in papier-fabriek); **—zar,** v. tr. in stukjes scheuren (lompen in papier-fabriek).
esquirla, f. (heelk.) been-splinter.
esquirol, m. (Aragon) eek-hoorn, = **ardilla.**
esquista, f. schiefer of schilfer-steen.
esquiv/ar, v. tr. ont-wijken, ont-loopen; r. uit-knijpen, onbemerkt heen-gaan; **—ez,** f. koele ont-wijking; **—eza,** f. (oud) idem; **—o,** a. weinig toeschietelijk, koel ont-wijkend.
esquizado, a. gevlekt (marmer).
est, m. oost.
estab/ilidad, f. onwankelbaarheid, standvastigheid, duurzaamheid; **—le,** a. onwankelbaar, standvastig, duurzaam; **—lear,** v. tr. tam maken (vee), ('t) wennen aan de stal; **—lecer,** v. tr. vestigen, oprichten; instellen, inrichten; vast-stellen, staven; r. zich vestigen; **—lecido,** a. gevestigd; vast-gesteld; ge-

staafd; **—lecimiento,** m. vestiging, oprichting; inrichting, instelling; vast-stelling; **—lerizo** of **—lero,** m. stal-knecht; **—lo,** m. stal (voor koeien enz.).
estaca, f. staak, gepunte paal; knuppel; *estar á la —*, aan handen en voeten gebonden, geen oogenblik vrij zijn; *agarrar una —*, zich met een staak wapenen; **—da,** f. palissadeering, staketsel; afzetsel; **—r,** v. tr. een staak in de grond zetten, er een stuk vee aan binden; met palen of staken afzetten, palissadeeren; r. stijf zijn (als een paaltje) van de koude; **—zo,** m. stoot of slag met een staak of knuppel.
estacion, f. toestand; jaar-getijde, seizoen; statie, bezoek der kerken bij 't jubel-aflaatjaar; station, aanleg-plaats; afstand die een kruiser op zee aflegt; partij afvalligen, statie (v. vaste ster); **—al,** a. van 't seizoen of jaar-getijde; stationnair; *calenturas estacionales*, aanhoudende koortsen; **—ario,** a. stationnair, blijvend, zich niet verplaatsend; **—ero,** m. die dikwijls aan-legt, de kerken bezoekt; (oud) = **librero,** boek-handelaar.
estacha, f. sleep-kabel, harpoen-lijn.
estad/a, f. verblijf, op-onthoud, tijd voor laden en lossen; **—al,** m. vadem; land-maat van 11 □ voet; in-gezegend lint dat men aan de hals draagt; kerk-kaars, = **—cirio**; **—ía,** f. (Am.) verblijf; **—io,** m. ren-baan; stadium; **—ista,** m. statisticus; **—ística,** f. statistiek; **—ístico,** a. statistisch, v. d. statistiek; **—izo,** a. in staat van bederf door gebrek aan beweging; stil-staand (water); **—o,** m. staat, toestand; lijst, opgave, „staat"; (de) staat, rijk; gestalte; jaar-geld v. d. vorst; (oud) gevolg v. d. koning, staatsie; *— llano* m. middel-klasse; *— honesto*, toestand voor 't huwelijk (v. jong meisje); *reo de —*, staatsmisdadiger; *caer de su —*, van zijn staat vervallen; *tomar —*, huwen; *tener mesa de —*, open tafel houden (generaals en mil. gouverneurs vroeger tijd); **—ojo** of **—oño,** m. = **estaca.**
estafa, f. schurkerij, schelmerij; **—dor, -a,** m. f. schurk, oplichter; **—r,** v. tr. listig stelen, schurkerij plegen.
estaf/ermo, m. beweegbare lede-pop, een gewapend man voor-stellend; belachelijk gekleede vent; **—ero,** voet-knecht (bij een ruiter), = **espolique**; **—eta,** f. looper, post-looper, post-kantoor; **—etero,** m. soort brieven-gaarder; **—etil,** v. de **estafeta.**
estagna/cion, f. stil-stand (v. vloei-stoffen); stagnatie; **—nte,** a. stil-staand (water).
estaj/ero, m. aannemer (van werken), = **destajero**; **—o,** m. aanneming (v. werk), = **destajo.**
estalacion, f. graad van hiërarchie bij de waardigheids-bekleederseener katedrale kerk, v. e. kapittel.
estalac/mita, f. stalagmiet (druipsteen op de bodem); **—tita,** f. stalactiet (druipsteen van boven).
estall/ar, v. intr. uiteen-barsten; knallen; uitbarsten (toorn enz.); **—ido,** m. knal; donder-slag; uitbarsting; (fam.) *estar para dar un —*, op 't punt zijn om uit te barsten; *dar un —*, uitbarsten, iets opzien-barends doen; een knal of gekraak veroorzaken.
estambre, m. hennep-draad, meel-draad.
estamento, m. (oud) stenden-vergadering in Spanje; stand.
estame/ña, f. dun wollen weefsel; **—ñete,** m. id. van mindere soort.
estamp/a, f. prent, plaat; indruk, spoor (= **huella**); = **traza**; (plat) proeven v. e. drank (= **catadura**); *buena estampa*, goed voorkomen; *dar á la estampa*, laten drukken; **—ado,** m. bedrukking (stof); a. bedrukt (stof) met een heet ijzer; **—ador,** m. drukker, stempelaar; **—ar,** v. tr. drukken, stempelen; een indruk maken; **—ería,** f. prenten-fabriek of -handel; **—ero,** m. prenten-handelaar a. a.; **—ida,** f. = **—ido**; (oud) *dar estampida*, uiteen-barsten; **—ido,** m. uitbarsting, knal; **—illa,** f. stempeltje; ook (Am.) post-zegel, = **sello de correos**; **—illar,** v. tr. met een stempeltje merken.
estan/cacion, f. of **—camiento,** m. (dit meer), stil-stand (v. water a. a.), stagnatie (in zaken a. a.); **—car,** v. tr. doen stil-staan (water a. a.), stil-stand veroorzaken; verbod van verkoop, in „régie" brengen; verlammen (zaken); **—cia,** f. verblijf; oponthoud; vertrek (kamer); land-huis; (Am.) runder-dépot; stanza, koeplet; **—ciero,** m. iem. die een „estancia" beheert; **—co,** m. régie-verbod; verkoop-plaats der „régie" (v. tabak, zegels enz.); a. water-dicht (schip).
estandarte, m. standaard, veld-teeken; scheeps-vlag; vlag.
estangurria, f. strangurie, of moeilijke water-loozing.
estanqu/e, m. vijver; **—s,** pl. (Zig.-taal) zadel; **—ero,** m. vijver-opziener; verkooper in een régie-verkoop-plaats (b.v. van tabak, postzegels enz.); **—illero,** m. verkooper van tabak in 't klein; **—illo,** m. verkleinw.; tabaks-verkoop-plaats.
estant/al, m. (oud) beer, schoor, = **estribo**; **—e,** a. blijvend (vee dat niet verhuist); zittend; m. boeke-rek; **—ería,** f. boekeplanken, rijen planken; **—erol,** m. (zeet.) dubbele galei-haak, tent-haak; **—igua,** f. spook, schrik-beeld; lang, mager, uitgeput mensch; **—ío,** m. apatisch mensch; a. stil-staand (water).
estanza, f. (oud) = **estancia**; (oud) ook: goede staat van bewaring, ('t) lang goed blijven.
estañ/ador, m. vertinner; **—ar,** v. tr. vertinnen; foeliën (spiegels); **—o,** m. tin.
estaqu/ero, m. eenjarig dam-hert; **—illa,** f. verkleinw. v. **estaca**; houten pin, om de zool die men naait vast te houden; zeer lange spijker; **—illador,** m. groote schoenmakers-els; **—illar,** v. tr. met pinnen vastmaken.
estar, v. intr. wezen, zijn; zich bevinden, in een toestand verkeeren; voorkomen, bestaan; *— para*, op 't punt zijn, om; *— por*, in de verzoeking of verleiding om: *estoy por decirselo*, ik ben in de verzoeking om 't hem (haar, hun, u) te zeggen; *— en*, begrijpen, vatten: *estoy en ello*, ik vat 't; *¿ está V.?* heeft u 't begrepen? *— en*, van plan zijn om: *estoy en hacerlo*, ik ben van plan 't te doen; kosten: *este vestido me está en cuarenta florines*, dit pak kost me f 40; *— por*, ook: nog te doen: *es cosa que está por hacer*, 't is een zaak die nog te doen is, nog niet gedaan is; wachten: *está á ver venir los acontecimientos*, hij wacht de gebeurtenissen af; *— bien*, goed staan (kleed); 't goed maken, wel-varend zijn; *— á todo*, bereid tot alles; *— en*

todo, van alles op de hoogte zijn; — *sobre si*, op zijn hoede zijn; *no — en si* buiten zichzelf zijn; — *á punto de*, op 't punt zijn van; — *á mano*, vlak bij de hand zijn; — *en ascuas*, op heete kolen zitten; *¿ estamos ?* hebben we elkaar begrepen? *estar en casa de amigos*, bij vrienden logeeren; r. blijven, zich kalm houden; *estar en sus trece*, stand-houden.
estarci/do, m. gedoezelde teekening; **—r**, v. tr. doezelen.
estarna, f. klein soort patrijs.
estática, f. statica of evenwichts-leer.
estatu/a, f. (stand-)beeld; **—aria**, f. kunst van stand-beelden te maken; **—ario, -a**, m. f. beeld-houwer, beeld-zuil; a. geschikt voor beelden, beeldhouw-; **—ir**, v. tr. verordenen, statueeren; **—ra**, f. gestalte; **—to**, m. statuut; ordonnantie.
estay, m. (zeet.) stag.
este-a, pr. deze, dit; (fam.) *en estas y en esotras*, *en esto*, onderwijl; in de tusschen-tijd; *para esta* of *por estas*, soort bedreiging met de vingers op voorhoofd of lippen.
este/árico, a. van stearine; **—arina**, f. stearine; **—ática**, f. spek-steen.
estebar, v. tr. in kuipen persen om te verven (stoffen).
estel/a, f. zog (v. e. schip); **—ar**, a. vol sterren, besternd; **—aria**, f. leeuwe-klauw (plant); **—ario**, a. van de sterren; **—ífero**, a. (poët.) met sterren bezaaid; **—ion**, m. wit en zwart gevlekte hagedis; **—ionatario**, m. (rechtst.) verkooper van iets dat niet het zijne is; **—ionato**, m. die misdaad.
estema, m. (wetensch.) gewaar-wording, sensatie, = **sensacion.**
estenogra/fía, f. stenografie, = **taquigrafía**, (meer); **—fiar**, v. tr. stenografeeren; **—'fico**, a. stenografisch; **—(nógra)fo**, m. stenograaf.
estentóreo, a. stentors-; *voz estentórea*, stentors-stem.
estepa, f. veld-roos; **—r**, m. aanplant van veld-rozen.
estera, f. mat; **—r**, v. tr. bematten, met matten bekleeden; intr. (fam.) te gauw winter-kleeren aantrekken.
estercol/adura, f. of **—amiento**, m. bemesting; **—ar**, v. tr. bemesten; intr. mest uitwerpen (vee); **—ero**, m. mest-raper; plaats voor mest; **—izo**, a. mest-achtig.
ester/corario, a. (wetensch.) van de uitwerpselen; m. mest-kever; **—cuelo**, m. bemesting.
estéreo, m. stère, kubieke M.
estereo/grafia, f. stereografie; **—gráfico**, a. stereografisch; **—(ó)grafo**, stereograaf; **—métrico**, a. stereometrisch; **—(ó)metro**, m. stereometer; **—scopio**, m. steroscoop; **—tipado**, m. het stereotypeeren; eerste druk-proef v. d. drukkerij; **—tipar**, v. tr. stereotypeeren; **—tipia**, f. stereotypie; **—típico**, a. stereotyp; vast; m. gestereotypeerd boek.
esterero, m. matten-vlechter of -verkooper.
estéril, a. onvruchtbaar; dor; pl. (sterrek.) teekenen der Tweelingen, der Maagd en v. d. Leeuw; **—(teril)izar**, v. tr. sterilizeeren; onvruchtbaar of dor maken.
esteri/lla, f. matje; goud- of zilver-galon v. e. duim breedte; f. pl. witte stof voor hemden enz.; **—o**, m. stère, kubiek M.
esterlina, f. sterling: *libra esterlina*, pond sterling.
esternon, m. borst-been.
estero, m. bedekking met matten; de tijd van 't bematten, rivier-arm die aanzwelt met de vloed; pl. aangeslibde gronden.
esterquilinio, m. plaats waar men de mest ophoopt.
estertor, m. gereutel, gekreun; *estertores de risa*, gegiegel; **—oso**, a. reutelend (ademhaling).
estesia, f. estesie, vermogen om gewaarwordingen te hebben.
estétic/a, f. estetica of schoonheidsleer; wetenschap der gewaarwordingen; **—o**, a. esthetisch.
estev/a, f. ploeg-handvat; (zeet.) groote staak om wol-balen te persen; **—ado**, a. met x-beenen; **—on**, m. = **—a.**
estezado, m. dam-herte-leder.
estiaje, m. laag-water.
estiar, v. intr. stil-houden.
estiba, f. ballast; berging; laad-stok; **—dor**, m. wol-berger, stevedoor; **—r**, v. tr. stouwen, pakken.
estibi/a, f. of **—o**, m. antimonium; **—ado**, a. antimonium-houdend.
estiércol, m. mest.
Estigia, f. Styx (rivier der onder-wereld).
estigma, m. schand-vlek, brand-merk.
estig/mata, f. lit-teeken; stempel (in de plantk.); brand-merk, schand-vlek; **—mático**, a. stigmatisch; **—matizar**, v. tr. brand-merken; vervloeken; bannen (kerkelijk).
estilar, v. intr. de gewoonte hebben van ..; (oud): een geschrift opstellen naar een model; r. in gebruik, in de mode zijn.
estilbon, m. (Zig.-taal) dronk-aard.
estilete, m. (heelk.) sonde.
estilia, f. monument uit één steen in obelisk-vorm.
estilo, m. stijl; schrijf-stift; manier van doen; *por el estilo*, van dien aard.
estima, f. achting; opvatting, beoordeeling; waarde; (zeet.) berekening der dagelijksche route; **—ble**, a. achtens-waardig; schatbaar, te berekenen; **—cion**, f. = **estima**, en: waarde-berekening, schatting; gehechtheid; **—dor, -a**, m. f. schatter; **—r**, v. tr. schatten; achten; beoordeelen; **—tiva**, f. oordeelsvermogen; instinkt; **—tivo**, a. estimatief, schattend.
estimul/ante, m. opwekking, opwekkend middel; **—ar**, v. tr. prikkelen, opwekken, aanzetten; **—tímul(o)**, m. prikkel, middel om aan te zetten, spoor-slag, aan-sporing.
estinco, m. skink-hagedis.
estío, m. zomer, = **verano.**
estipend/iar, v. tr. stipendiëeren, een stipendium of toelage geven; **—iario**, m. die een stipendium of toelage ontvangt; **—io**, m. stipendium of toelage.
estipti/cidad, f. of (meer) **—quez**, f. hardlijvigheid; samen-trekkendheid, stoppendheid; **—(típti)co**, a. stoppend (middel).
estipula/cion, f. (rechtst.) voorwaarden, bedingingen, stipulatie; **—r**, v. tr. bedingen, stipuleeren.
estira, f. stoot-mes, schaaf-ijzer der leer-looiers; **—damente**, adv. nauwelijks genoeg; (oud) met kracht trekkend; **—do**, a. uitgestreken, zich erg deftig voor-doend; **—jar**, v. tr. (volkst.) = **—r** v. tr. (uit)rekken; iets aangenaams laten geven; — *las piernas*, een

groote wandeling gaan doen; — *el bolsillo*, zijn geld ontzien: r. zich rekken, uitrekken; **—zar**, v. tr. (volkst.) = **—r.**
estir/ijon, m. of **—on**, m. ruk; (fam.) *dar un estiron*, erg groot worden in weinig tijd.
estirpe, f. afstamming, ras, stam.
estítico, a. = **estíptico.**
estiva, f. laad-stok (= **estiba**); (zeet.) berging, stouwing, lading; ballast v. e. galei; stouwplaats; **—cion**, f. en **—ador**, m. zie **estibacion** en **estibador.**
estiv/al, a. van de zomer, zomersch, = **veraniego**; **—ar**, v. intr. 's zomers verblijven; tr. stouwen; **—o**, a. = **—al**; m. (Zig.-taal) vrouwe-schoen.
esto, pr. dit.
estocad/a, f. degen-stoot; harte-stoot, doodsteek; *estocada por cornada*, leer om leer; **—or**, m. (oud) = **estoqueador.**
estofa, f. stof (Fr. étoffe); eigen-schap van laken; relief-borduurwerk; *hombre de estofa*, man van beteekenis; **—do**, m. gestoofd vleesch a. a.: **—r**, v. tr. in relief borduren; op goud schilderen, de kleur die onnut op 't verguldsel achter-blijft weg-nemen; stoven.
estoi/cismo, m. stoïcisme; ongevoeligheid of vertoon daarvan; **—co**, a. stoïcijnsch; ongevoelig; Stoïcijn; **—smo**, m. = **—cismo**, m.
estol/a, f. stool (priester-kleed); **—idez**, f. hardhoofdigheid, botheid; **—(tól)ido**, a. aarts-dom, hard-hoofdig.
estoma/cal, a. of **—tical**, van de maag; maag-versterkend; **—gar**, v. tr. vervelen.
estómago, m. maag; — *aventurero*, iem. die steeds bij zijn vrienden eet, klap-looper; *ser persona de* —, sterk, geduldig, gehard zijn; *me ladra el* —, mijn maag jeukt; *hacer mal* —, onaangenaam aandoen; *revolver el* —, doen walgen; *no quedar nada en el* —, alles zeggen wat men te zeggen heeft; *quedar algo en el* —, niet alles zeggen; *tener buen* —, zich weten te beheerschen (bij beleediging b.v.).
estomaguero, m. maag-lap (v. kind).
estop/a, f. „werk", afval van vlas, hennep a. a.; grove stof daarvan gemaakt; *no hay estopas para tapar tantas bocas*, er is niet genoeg om zooveel monden te stoppen: **—ada**, f. vlok vlas of werk voor 't spin-rokken; **—ar**, v. tr. met „werk" stoppen; **—eño**, a. van „werk" of daarop gelijkend: **—erol**, m. (zeet.) groote spijker met ronde kop; lont van kabel-garen; **—illa**, f. in brandewijn geweekte lont, daarna in kruid gerold; 't loste gedeelte van spin-vlas; zeer dun en luchtig doek; **—in**, m. prop van „werk" (voor een kanon); **—on**, m. 't grofste gedeelte van „werk"; pak-linnen, zeil-doek; **—oso**, a. „werk"-achtig.
estoque, m. lange stoot-degen; degen-punt; elk lang gepunt werktuig; *estoque real*, koninklijke degen, vooruit-gedragen bij plechtigheden, als zinne-beeld van recht en macht; *baston de* —, degen-stok; **—ador**, m. stieren-vechter, die de stier afmaakt; **—ar**, v. tr. degen-stooten toebrengen, „uitvallen"; **—o**, m. uitval, degen-stoot.
estoraque, m. storax (gom), samen-trekkende gom.
estorb/ador, -a, m. f. dwars-in-de-weg, iem. die steeds hindert; **—ar**, v. tr. hinderen, in de weg zitten, te veel zijn; **—o**, m. hinder-(nis); beletsel; *de estorbo*, in de weg, hinderend.
estorn/ija, f. luns-pen (a. e. wiel); **—ino**, m. spreeuw; **—udar**, v. intr. niezen; **—udo**, m. nies, een keer niezen.
estotro, pr. = **este otro**, deze of dit andere.
estrab/ismo, m. scheelheid; **—on, -a**, m. f. (oud) scheele; a. scheel.
estracilla, f. verkl. v. **estraza**: lapje, flard; *papel de* —, vloei-papier, zie **estraza.**
estrad/a, f. weg, hooge weg; *batir la estrada*, (mil.) op verkenning uitgaan; **—o**, m. salon, hooger, grooter en mooier vertrek dan de andere; gezelschaps-zaal; salon-ameublement; troon-estrade; soort aanrecht-bank bij bakkers-oven; pl. zitting-zalen der gerechtshoven; *hacer estrados*, zitting houden; *citar para estrados*, vóor een recht-bank doen verschijnen.
estrafalario, a. toe-getakeld, op-gedirkt; buiten-sporig in zienswijze en spreken.
estrag/ado, a. los-bandig; **—ar**, v. tr. bederven (zeden, goede smaak); (oud) verwoesting veroorzaken; **—o**, m. vernieling, verwoesting; slachting; zeden-bederf.
estramb/osidad, f. scheelheid; **—ote**, m. refrein; **—ótiamente**, adv. op vreemdsoortige wijze; **—ótico**, a. (fam.) erg vreemdsoortig, raar.
estrang/ol, m. worg (ont-steking bij paarden); **—ul**, m. mond-stuk (v. e. muziek-instr.); **—ulacion**, f. (fam.) worging, verwurging; **—ular**, v. tr. worgen; **—urria**, f. moeilijke waterloozing (= **estangurria**).
estrap/ada, f. (oud) marteling, bestaande in 't ophalen en weer laten zakken, zonder de grond te raken; **—ontin**, m. klap-zetel in een rijtuig a. a.
estrat/agema, m. (krijgs-)list; **—egia**, f. krijgs-kunde; **—égico**, m. strateeg; a. strategisch, krijgs-kundig; **—ificacion**, f. in lagen-legging; **—ificar**, v. tr.; **—o**, m. stratum, laag.
estrave, m. voor-steven.
estraz/a, f. lap, flard, vod; *papel de* —, vloei-papier; **—ar**, v. tr. in flarden of lapjes scheuren; **—o**, m. verscheuring in flarden.
estrech/adura, f. nauwte, vernauwing; **—amente**, adv. nauw; nauwkeurig; strikt, streng; **—amiento**, m. vernauwing, klemming, drukking; (oud) = **estrechez**; **—ar**, v. tr. vernauwen; drukken; dringen, dwingen, in 't nauw brengen; (oud) beletten, tegenhouden; r. zich bezuinigen; dringen om plaats te maken; intiemer, inniger worden; elkaar in de armen sluiten; r. *con una persona*, intiem met iem. spreken, zijn hart open-leggen; **—ez**, f. nauwte, smalheid; innige verstand-houding; behoeftigheid; groote eenvoud v. levens-wijze; **—eza**, f. idem; **—o**, a. nauw; smal; innig; strikt; streng-levend; — *de medios*, op zwart zaad; m. kanaal, zeeëngte, straat; pas; **—ura**, f. = **—ez.**
estrega/dera, f. soort haar-borstel; **—dero**, m. scheuk-paal of -boom; wasch-plaats voor linnen-goed; **—dura**, f. wrijving; **—r**, v. tr. wrijven, scheuken.
estrell/a, f. ster, „gesternte"; soort doek; (Zig.-taal) kerk; — *fugaz*, vallende ster; — *del pastor*, morgen- of avond-ster (in 't eerste geval *matutina*, anders *vespertina*); *campar con su* —, voor-spoedig zijn; *alzarse á las —s*, erg trotsch zijn; *querer contar las —s*, 't onmogelijke willen; *tener* —, geluk hebben; (fam.) *viajar* of *andar con —s*, 's nachts

reizen; (zeet.) *tomar estrella*, pools-hoogte nemen; *tiene una — en la frente*, ('t paard) heeft een „bles"; **—ada**, f. leeuwe-klauw (= **estelaria**,); **—adero**, m. pan om eieren te bakken; **—ado**, a. gesternd, vol sterren; *caballo —*, (paard m. e.) „bles"; *huevos —s*, spiegel-eieren; **—amar**, f. lelietje v. dalen; **—amiento**, m. zwerk, firmament; **—ar**, v. tr. vergruizelen, in stukken breken; — *huevos*, spiegel-eieren bakken; r. — *con uno*, iem. met zijn lans 't vizier door-bóren, fig. openlijk aanvallen; **—era**, f. (zeet.) sloep-zij of kip-takel; **—ero**, m. (oud) sterre-wichelaar; paard dat de kop in de wind steekt; **—on**, m. groote ster; zon (vuurwerk); ster boven op een altaar.

estremec/er, v. tr. doen sidderen of trillen; doen huiveren; r. sidderen, huiveren; **—imiento**, m. huivering, siddering, rilling.

estremiche, m. (zeet.) hek-balk, dwars-balk a. d. spiegel.

estren/a, f. eerste gebruik v. iets, „début" enz.; pl. nieuwjaars-geschenken; **—ar**, v. tr. voor 't eerst gebruiken, opvoeren (tooneel-stuk); intr. 't eerste geld van de verkoop des daags ontvangen; r. in functie treden, debuteeren, 't eerste verkoop-geld ontvangen; — **o**, m. begin, eerste gebruik, in-dienst of functie-treding, eerste opvoering; **—que**, m. biezen kabel, spil- of stag-takel; **—uo**, a. krachtig, moedig.

estreñi/do, a. geconstipeerd, hard-lijvig; schriel, krenterig, vrekkig; **—miento**, m. verstopping, hard-lijvigheid; **—r**, v. tr. verstopping veroorzaken; r. lijden aan hard-lijvigheid; zich verkleinen, vernederen.

es/trépito, m. plof, ontploffing; gedruisch; (rechtst.) *sin — ó figura de juicio*, zonder vorm van proces; **—trepitoso**, a. luid-ruchtig, met veel gedruisch.

estr/ia, f. groefje eener zuil; **—iado**, a. gegroefd (zuil); **—iador**, m. roede om getrokken loopen te maken; **—iar**, v. tr. groeven, groeven maken.

estrib/adero, m. steun, stut; **—ar**, v. intr. gesteund worden, steunen op iets; gegrondvest zijn op iets; **—era**, f. ring v. e. handboog; pl. of **—eros**, stijgbeugel-riemen; **—ería**, f. fabriek van of handel in stijgbeugels; **—eron**, m. balken over een gladde plaats; oneffenheid van terrein; **—illo**, m. refrein; stop-woord, lievelings-uitdrukking; **—o**, m. beer, schoor; stijgbeugel; trede (v. rijtuig); (Zig.-taal) bediende; *estar con el pié en el —*, met de voet in de stijg-beugel staan (op 't punt van vertrek); *ir al —*, naast een ruiter loopen (knecht); *estar sobre los —s*, vast in de stijg-beugels zitten, voet bij stuk houden; *perder los —s*, riskeeren dat men uit het zadel gelicht wordt; fig. 't hoofd verliezen; **—or**, m. stuurboord.

estricnina, f. strichnine.

estricote, m. *al —*, in verwarring (bij 't kolf-spel); ook in 't algemeen.

estrict/amente, adv. strikt(-genomen); **—ez**, f. striktheid, stiptheid; **—o**, m. strikt; recht-vaardig, billijk; stipt, nauw-gezet.

estrid/ente, a. (poët.) schel; **—or**, m. schel geluid, schelle kreet.

estrige, f. kat-uil.

estrillar, v. tr. ros-kammen.

estrinque, m. (zeet.) = **estrenque.**

estripacuentos, m. spel-breker.

estro, m. (poët.) bezieling, dicht-ader; — *venéreo* (geneesk.) verzotheid op vrouwen; zeer gevaarlijk soort vlieg.

estrobo, m. strik, strop, pak-strop.

estrofa, f. strof, couplet.

estrop/ajear, v. tr. wrijven of schoon-maken met een doek (muur); **—ajo**, m. vaat-doek; prul, lor, vod (persoon of zaak); **—ajoso**, a. stamelend, stotterend; schunnig; prullig, voddig; **—ear**, v. tr. mishandelen, verminken; metsel-kalk maken; r. zich met een snijdend werk-tuig gevaarlijk verwonden enz.

estrovo, m. (zeet.) = **estrobo.**

estructura, f. bouw, structuur; ineen-zetting, inrichting.

estruend/o, m. gedruisch, ont-ploffing, knal; lawaai, volks-oploop; groote bijval; **—oso**, a. luid-ruchtig, met donderend gedruisch; alom-weerklinkend (bijval).

estruj/adura, f. of **—amiento**, m. gedrang, verdringing; **—ar**, v. tr. (uit)persen, dringen; (fam.) met kracht drukken (hand); r. elkaar verdringen; **—on**, m. laatste persing (voor slechte wijn); stevige drukking (in de armen b. v.).

estuante, a. te heet of verhit.

estua/cion, f. eb en vloed (der zee); **—rio**, m. (zeet.) bij vloed onder-loopend terrein; riviermond als reede.

estu/cador, m. stukadoor; **—car**, v. tr. stukadooren, (be)pleisteren; **—che**, m. doos, étui; (fam.) *es un —*, hij kan van alles; — *molar*, m. wel van tanden voorzien kakebeen; — *del rey*, eerste heel-meester des konings; **—co**, m. stuuk, pleister(-werk).

estudi/adamente, adv. met overleg, met opzet; **—ador**, **-a**, m. f. (fam.) hard-studeerend mensch; **—antazo**, m. goed en knap student; **—ante**, m. student, scholier; repetitor (i. e. schouw-burg); **—antil**, a. (fam.) van de student, „studentikoos"; **—antino**, a. student-achtig, a. d. student eigen, „studentikoos", *á la estudiantina*, op studenten-manier; **—anton**, m. vergr. groote student; oude, vuile student; **—ar**, v. tr. (be)studeeren, beoefenen; instudeeren, leeren; nauwkeurig nagaan, navorschen; **—o**, m. studie, navorsching; list, voorgewend iets; pl. studiën, volledige opvoeding; pl. — *menores*, spraak-kunst, retorica enz., — *mayores*, hoogere wetenschappen; **—osamente**, adv. met studie, met groote zorgvuldigheid; **—oso**, a. leer-gierig, veel-studeerend.

estuf/a, kachel; broei-kas; verwarmings-toestel; kamer met verhitte lucht, stoof; **—ador**, m. stoof-pan; **—ar**, v. tr. verwarmen (vertrek); **—ero**, m. kachel-maker of verkooper; **—illa**, f. stoof.

estult/icia, f. (oud) zotheid, dwaasheid; **—o**, a. (oud) zot, dwaas.

estuosidad, f. koorts-hitte; hitte veroorzaakt door zonne-steek.

estupefac/cion, f. (geneesk.) verstijving; (fam.) stomme verbazing; **—tivo**, a. verstijvend, verdoovend (middel); **—to**, a. verstomd van verbazing.

estupendo, a bewonderens-waardig, wonder-baarlijk.

estup/idez, f. aarts-domheid; **—(túp)ido**, a. aarts-dom, olie-dom; **—or**, m. stomme verbazing; verstijving; **—rador**, m. ver-krachter; **—rar**, v. tr. ver-krachten; **—ro**, m. verkrachting.

estuqu/e, m. = **estuco**; —**ero,** m. of —**ista,** m. stukadoor.
estrugar, v. tr. polijsten, glanzen (aarde-werk).
esturion, m. steur (visch).
(*)
et, c. (oud) = **y** en **é**, en.
etapa, f. (mil.) marsch-proviziën; plaats waar men die uitdeelt; magazijn der proviziën voor de „etapen".
etcétera, enzoovoort.
étele, -la, -lo, adv. daar heb je hem, haar, het; zie **hétele,** idem.
éter, m. eter (vloei-stof).
etéreo, a. eterisch; *espacios —s, bóveda etérea,* f. hemelsche ruimten, hemel-gewelf; ook: *eterífico.*
eterizar, v. tr. eterizeeren, met eter mengen, eter geven.
etern/al, a. = —**o,** a.; —**almente,** adv. = —**amente,** eeuwig; —**idad,** f. eeuwigheid; —**izar,** v. tr. vereeuwigen; —**o,** a. eeuwig; m. God; ook **Padre Eterno,**
étic/a, f. zedeleer; —**o,** a. etisch, zedekundig.
étimo, m. (oud), zie **etimología.**
etimo/logía, f. woord-afleiding; —**lógico,** a. van woord-afleiding, etymologisch; —**logista,** m. etymoloog, woord-afleidkundige; —**logizar,** v. tr. afleiden (woord).
etiología, f. leer der ziekte-oorzaken; leer van oorzaak en gevolg.
Etíop/e, of —**iano,** m. Etiopiër.
Etiopía, f. Etiopië.
etiópico, a. Etiopisch.
etiquet/a, f. plicht-plegingen, etikette; amtsgewaad; ceremoniëel; *está de rigorosa estiqueta,* hij draagt het officiëele kostuum; *estar de etiqueta,* elkaar stijf behandelen; —**ero,** m. iem. die te veel plicht-plegingen maakt.
Etna, m. Etna; (poët.) vuur-spuwende berg.
étnico, a. heidensch.
etno/grafía, f. volks-beschrijving, etnografie; —**gráfico,** a. volk-beschrijvend, etnografisch; —**(nó)grafo,** m. volks-beschrijver, kenner der etnografie, etnograaf; —**logía,** f. volken-kunde; —**lógico,** a. volken-kundig, etnologisch; —**(nó)logo,** m. volken-kundige, etnoloog.
eubiótica, f. leer om gezond te leven, eubiotiek.
eucalipto, m. eucaliptus.
euca/ristía, f. sacrement waarbij brood en wijn, lichaam en bloed van Christus worden; —**rístico,** a. van dat sacrement.
eudemonismo, m. zede-leer van gelukkig te zijn vóór alles.
eu/fémico, a. eufemistisch, verzachting (in 't zeggen); —**femismo,** m. eufemisme, verbloemde uitdrukking; —**fonía,** f. welluidendheid; —**fónico,** a. eufonisch, wel-luidend.
eunuco, m. gesnedene (in een harem).
euro, m. (poët.) zuiden-wind.
Europ/a, f. Europa; —**eo, -a,** m. f. Europeaan; a. Europeesch.
evacua/cion, f. ontlasting; ont-ruiming, evacuatie; —**r,** v. tr. doen uitgaan; ontlasting bewerken; ont-ruimen; afdoen (zaak); —**tivo,** a. ont-ruimend, ont-lastend; m. ont-lasting-middel.
evadir, v. tr. ontkomen aan; r. ont-snappen; zich handig onttrekken.
evagacion, f. opeen-volging van afgetrokken oogen-blikken in een godsd. verrichting, zie **divagacion.**
evaluar, v. tr. schatten, waardeeren, = **valuar.**
evangél/ico, a. evangelisch; m. f. Protestant; —**(gel)io,** m. evangelie; —**(gel)ista,** m. evangelist; —**(gel)izar,** v. tr. evangelizeeren, het evangelie prediken.
evapora/cion, f. of —**miento,** m. verdamping, vervluchtiging, uitwaseming; groote licht-zinnigheid; —**do,** a. los-bandig, zeer licht-zinnig; —**r,** v. tr. doen verdampen of vervluchtigen, uitwasemen; opvroolijken; r. verdampen, licht-zinnig leven, een los-bol worden; verdwijnen; —**tivo,** a. wat doet verdampen of vervluchtigen; —**torio,** m. vat om te doen verdampen.
evaporizar, v. tr. en r., zie **evaporar.**
evasi/on, f. ont-snapping; ont-wijking, ont-wijkend antwoord; —**va,** f. ont-wijkend antwoord; —**vamente,** adv. ont-wijkend; —**vo,** a. idem.
event/o, m. gebeurtenis; uitslag; *á todo evento,* in allen geval, wat er ook gebeure; —**ual,** a. eventueel, gebeurlijk; —**ualidad,** f. gebeurlijkheid; —**ualizarse,** v. r. twijfelachtig worden (gegronde hoop); —**ualmente,** adv. eventueel.
eversi/on, f. omver-werping, verwoesting; —**vo,** a. omver-werpend.
eviccion, f. uitzetting (rechtst.).
evidencia, f. klaarblijkelijkheid; — *racional,* zekerheid door redeneering verkregen; — *de hecho,* door feiten; *poner en evidencia,* op de voorgrond stellen, toonen; —**ciar,** v. tr. staven, duidelijk maken, (aan)toonen; —**te,** a. klaarblijkelijk; —**temente,** adv. idem.
evirilacion, f. castratie, ontmanning.
eviscera/cion, f. uithaling der ingewanden; —**r,** v. tr.
evita/ble, a. vermijdelijk, te vermijden of te ontgaan; —**cion,** f. vermijding; —**r,** v. tr. vermijden, ontgaan.
evitern/o, a. met begin, maar zonder einde; —**idad,** f. eeuwigheid; tijd-duur die begonnen is, maar niet eindigt.
evo, m. duizend-jarig tijd-perk; tijd-duur zonder einde; (poët.) zeer lange tijd.
evoca/ble, a. aanroepbaar; —**cion,** f. aanroeping; —**r,** v. tr. aanroepen, tot zich roepen; aan zich trekken (rechts-zaak); —**torio,** a. wat dient om aan te roepen of tot zich te trekken.
evolu/cion, f. troepen-beweging, evolutie; ontwikkeling van 't lage tot het hooge organisme; (muz.) omzetting van hoog in laag en omgekeerd; vloot-beweging; —**cionar,** v. intr. evoluties a. a. maken; —**ta,** f. spieraallijn; —**tivo,** a. veranderlijk door ontwikkeling. a. a.
evulsi/on, f. (wetensch.) afrukking; —**vo,** m. afrukkend (heelk. instr.).
ex- (pr.f.) gewezen, ex- : *ex-catedrático,* gewezen professor, ex-professor.
ex abrupto, adv. onverwachts, onvoorbereid.
exaccion, f. afpersing.
exacerba/cion, f. toeneming in hevigheid; verbittering; opzweeping; —**r,** v. tr. doen

(*) Wat niet onder **es-** gevonden wordt, zoeke men onder **ex-.**

toenemen in hevigheid; verbitteren, opzweepen; r. toenemen (ziekte), heviger worden (harts-tocht a. a.).
exact/amente, adv. juist, nauwkeurig; **—itud,** f. juistheid, nauwkeurigheid; **—o,** a. juist, nauwkeurig, goed passend; *esta pieza viene exacta,* dit stuk past goed; *la tapa de esta caja es exacta,* de deksel van deze doos past juist; **—or,** m. afperser; in de oudheid: hij die de schuldenaars vervolgde: inspecteur der werk-lieden; ontvanger van rechten.
exagera/cion, f. over-drijving; **—r,** v. tr. over-drijven; **—tivo,** a. over-drijvend.
exágono, a. en m. zes-hoek(ig).
exalta/cion, f. of **—miento,** m. opwinding; geest-vervoering; verheffing; (scheik.) hoogste graad van zuivering; (sterrek.) teeken waarin een hemel-lichaam de meeste invloed heeft; verheffing tot een geestelijke waardigheid; **—do,** a. opgewonden, geest-driftig; **—r,** v. tr. hoog prijzen; opwinden, in geestdrift doen ont-steken; (scheik.) zooveel mogelijk zuiveren; verheffen; r. zich opwinden enz.
exámen, m. examen; nauw-keurig onderzoek; getuigen-verhoor.
exámetro. m. hexameter (ver-smaat).
examina/cion, f. onder-zoeking, zie **exámen; —dor, -a,** m. f. examinator; a. onderzoekend; **—ndo, -a,** m. f. examindus (-da); **—r,** v. tr. examineeren, nauwk. onder-zoeken, nagaan; verhooren (getuigen); r. zelf-onderzoek doen (= **hacer exámen de conciencia,** voor de biecht).
exangüe, a. bloedeloos; zonder wils-kracht; beuzelachtig (gedicht a. a.)
exanimacion, f. (ziektek.) „ontzieling” (dood of schijn-dood).
exánime, a. zielloos, geen teeken van leven gevend.
exantema, m. (ziektek.) uitslag op de huid.
exarca, m. exarch; **—ado,** m. exarchaat.
exaspera/cion, f. vertwijfeling, het tot het uiterste gebracht zijn; koorts-toename; **—r,** v. tr. tot het uiterste of in ver-twijfeling brengen.
exaudir, v. tr. verhooren (gebed).
excava, f. omgraving (om boom); **—cion,** f. uitgraving; (gegraven) holte; **—r,** v. tr. (uit)-graven.
excede/nte, a. over-schietend; m. overschot, 't meerdere); **—r,** v. tr. over-treffen, te boven gaan; r. zich te buiten gaan; zichzelf overtreffen.
excelen/cia, f. uit-stekendheid, voor-treffelijkheid; Excellentie; **—te,** a. uitstekend, voortreffelijk.
excels/itud, f. hoog-verhevenheid; **—o,** a. hoog-verheven; uitnemend.
ex/centricidad, f. afstand tusschen de middelpunten; uitmiddel-puntigheid, zonderlingheid, excentriciteit; **—céntrico,** a. uitmiddelpuntig, met verschill. middel-punten; zonderling, excentriek.
excep/cion, f. uitzondering; pl. (rechtst.) excepties, verzet; **—cional,** a. bij wijze van uitzondering, exceptioneel; **—cionar,** v. tr. (rechtst.) excepties verleenen a. a.; **—to,** adv. uitgezonderd, behalve, tenzij: *lleveselo V todo, excepto esto,* neem u maar alles mee, behalve dit; **—tuar,** v. tr. uitzonderen.
excerta, f. excerpt, uit-treksel.
exces/ivo, a. buiten-sporig, boven-matig; **—o,** m. buiten-sporigheid, over-maat, 't zich te buiten gaan; (rechtst.) *cometer un exceso* een misdaad begaan.
excita/cion, f. opwekking, aansporing; **—r,** v. tr.; **—tivo,** a. aansporend; opwekkend (middel).
exclama/cion, f. uitroep, kreet; **—r,** v. tr. uitroepen; intr. roepen, een kreet slaken; **—tivo,** a. uitroepend; **—torio,** a. een uitroep aanduidend.
exclu/ir, v. tr. uitsluiten; uitzetten; **—sion,** f. of **—siva,** f. uitsluiting; **—sivamente,** adv. uitsluitend (ook **—sive**); **—sivo,** a. idem.
excogita/ble, a. uitdenkbaar, voorstelbaar; **—cion,** f. uitdenking, verbeelding, overdenking; **—r,** v. tr. over-denken, zich voorstellen, verbeelden.
excomu/lgamiento, m. = **—nion,** f. kerkban; **—lgar,** v. tr. excommuniëeren, in de kerk-ban doen.
excre/cencia, f. uitwas; **—cion,** f. uitscheiding, excretie; uitgescheiden sappen, vochten; **—mental,** a. = **—menticio,** a. van 't uitgescheidene of de uitwerpselen; **—mento,** m. uitwerpselen en uitscheidingen (v. 't lichaam); **—mentoso,** a. excrement-achtig.
excret/a, f. (wetensch.) uitscheiding (van vochten a. a.); **—ar,** v. tr. uitscheiden (vochten a. a.); **—o,** a. uitgescheiden (vocht a. a.); **—or,** a. uitscheidend, vochten uitloozend (ook **—orio**).
excursion, f. uitstapje; uitval.
excusa, f. verontschuldiging; vrij-stelling; (oud) rente die vrij van belasting is; (oud) ook: *á excusas,* onder voor-wendsel; **—baraja,** f. teenen mand voor gewoon gebruik; **—ble,** a. ver-ont-schuldigbaar, vergeeflijk; als onnoodig te beschouwen; **—do,** a. vrij van betaling; overbodig, onnut, gereserveerd; ver-ont-schuldigd; m. tiend door particulieren betaald; *es excusado,* 't is overbodig, tijdverlies a. a.; *meterse en la renta del excusado,* zich met zaken bemoeien die iem. niet aangaan; „zekere plaats” (= **retrete** en **lugares**); **—dor, -a,** m. f. die verontschuldigt of vrijstelt; m. plaats-vervanger, substituut; (rechtst.) amtelijk aangewezen verdediger v. e. beschuldigde; **—lí,** m. (vrouwe-)schortje; **—r,** v. tr. ver-ont-schuldigen; vrij-stellen; vermijden; overbodig achten of verklaren; r. zich rechtvaardigen, ver-ont-schuldigen; — *de pleitos* of — *pleitos,* zich vrij-stellen van processen, of ('t tweede) ze vermijden.
excusion, f. beslag op goederen v. e. onvoldoend gedekt schuldenaar; schok van val of ont-plofling.
execra/ble, a. waard om uitgekreten, verfoeid te worden; **—cion,** f. of **—miento,** m. uitkrijting, verfoeiing; **—do,** a. uitgekreten, verfoeid; **—r,** v. tr. uitkrijten, ver-foeien **—torio,** a. een ver-foeiing bevattend (eed).
exedra, f. vergadering van geleerden in de oudheid.
exegé/sis, f. bijbel-verklaring, exegese; **—tico.** a. exegetisch.
exen/cion, f. vrij-stelling; ontheffing; **—tamente,** adv. met vrijstelling of ontheffing; duidelijk, rond-uit; **—tar,** v. tr. vrij-stellen, ontheffen; **—to,** a. vrijgesteld, ontheven; vrij (van); ontbloot, beroofd (van); — *de descanso,* beroofd van rust; — *de ambicion,* ontbloot van eerzucht; m. officier in de lijf-wacht

(ongeveer = kolonel); man van onafhankelijke aard, die zich niet geneert.
exequi/as, f. pl. uitvaart, plechtige begrafenis; **—ble,** a. uitvoerbaar, te bewerk-stelligen.
exéresis, f. (heelk.) uithaling v. e. vreemd, schadelijk voorwerp.
exergo, m. ruimte voor opschrift en jaartal onder aan een medalje.
exhala/cion, f. uitademing, uitwaseming; uitdamping; groote snelheid („*como una exhalacion*") ; **—r,** v. tr. uitademen, uitwasemen, uitblazen (— *el último suspiro*, de laatste adem); r. zich veel moeite geven voor iets lof-waardigs; zich verheffen (tot God); — *en deseos, en amor* a. a., branden van verlangen, van liefde a. a.; **—torio,** a. voor de uitdamping.
exhausto, a. uitgeput, uitgedroogd.
exheredar, v. tr. (rechtst.) ont-erven = **desheredar.**
exhibi/cion, f. (rechtst.) vertoon (van papieren, akten); **—r,** v. tr. toonen, overleggen (papieren a. d. rechter).
exhort/acion, f. vermaning, aansporing; **—ar,** v. tr.; **—ativo,** a. of **—atorio,** a. aansporend, vermanend: **—o,** m. (rechtst.) eisch, requisitoir; rogatoire commissie.
exhuma/cion, f. opgraving (v. e. lijk); **—r,** v. tr.
exicial, a. (oud) doodelijk, sterfelijk, = **mortal.**
exig/encia, f. eisch; behoefte; (oud) afpersing,= **exaccion**; **—ente,** a. (veel)eischend; **—ible,** a. te eischen: **—ir,** v. tr. eischen.
exigu/ïdad, f. kleinheid, geringheid, beperktheid: **—o,** a.
eximi/o, a. zeer bizonder, uitnemend; **—r,** v. tr. vrijstellen, ontheffen.
exinanicion, f. (ziektek.) uitputting, volkomen ont-ruiming.
exir, v. intr. (weinig) uitgaan, heengaan, = **salir.**
existen/cia, f. bestaan; leven; pl. voorraad, bestaande zaken, wat nog in 't magazijn is; **—te,** a. bestaand, vóor-komend.
existima/cion, f. schatting, meening; **—r,** v. tr. schatten, oordeelen, achten.
existir, v. intr. bestaan, voorkomen.
éxito, m. uitslag; *buen éxito*, goede afloop of uitslag.
ex-libris, m. ex-libris, boek-merk.
Exodo, m. Exodus (in de Bijbel).
exófago, m. slok-darm.
exómetro, m. kanteling der baar-moeder.
exonera/cion, f. ont-heffing, ont-lasting, ontslag: **—r,** v. tr.
exopilativo, a. (geneesk.) laxeerend.
exorable, a. verbiddelijk, ver-murwbaar.
exorbitan/cia, f. buiten-sporigheid; bovenmatigheid; **—te,** a.
exorci/smo, m. duivel-banning, bezwering; **—sta,** m. duivel-banner of -bezweerder; — **zar,** v. tr.
exordio, m. inzet, aanhef.
exorna/cion, f. opsiering (v. rede-voering a. a.) **—r,** v. tr.
ex/otérico, a. voor 't publiek bestemd, algemeen: **—ótico.** a. exotisch, v. e. vreemd klimaat.
expansi/ble, a. uitzetbaar; **—on,** f. uitzetting (opzwelling); **—vo,** a. zich kunnende uitzetten; zich gaarne uitstortend; *alma expansiva*, of *génio enpansivo*, open-hartige ziel of geest.
expatria/cion, f. vaderlands-verlies ('t zij door vertrek of door verbanning; **—r,** v. tr. verbannen, uitzetten.
expecta/cion, f. verwachting, afwachting (eener groote gebeurtenis); feest-dag van Onze Lieve Vrouw (18 Dec.); *hombre de expectacion*, man, waarop men bouwt; **—tiva,** f. gegronde verwachting; aanspraak op iets toe-komstigs.
expectora/cion, f. (geneesk.) expectoratie, 't „opgeven"; **—nte,** a. wat doet „opgeven" (slijm); m. slijm-losmakend middel; **—r,** v. tr. „opgeven" (slijm), spuwen.
expedicon, f. verzending, afzending, uitzending; expeditie, veld-tocht a. a.; **—ario,** a. van de expeditie, expeditionnair; **—ero,** m. die zendingen van Rome doet komen (v. d. Paus).
expedi/dor, m. afzender, verzender, expediteur; **—ente,** m. procedure, verzameling proces-stukken; afdoend middel (voor zaak of proces); goed bestier, behartiging; list; *dar — á un negocio*, een zaak in gang brengen; **—r,** v. tr. afdoen, snel beëindigen; een akte van de noodige formaliteiten voorzien: **—tamente,** adv. afdoend, snel; **—tivo,** a. snel afdoend; **—to,** a. afgedaan; in staat tot handelen, tot het nemen v. e. besluit.
expeler, v. tr. uitstooten, verjagen; uitdrijven (kwade vochten a. a.).
expen/dedor, -a, m. f. die gaarne of veel uitgeeft; (rechtst.) in-omloop-brenger van valsche munt; **—der,** v. tr. uitgeven (aanzienl. som); **—dio,** m. (oud) uitgave, vertering, = **gasto, dispendio**; **—sas,** f. pl. uitgaven, kosten, = **gastos.**
experi/encia, f. onder-vinding, ervaring proef (natuurk. a. a.); **—mentado,** a. bedreven, ervaren: **—mentador, -a,** m. f. die proeven of experimenten doet; **—mental,** a. proef-ondervindelijk, door ervaring verkregen; **—mentar,** v. tr. door ondervinding of proeven bewijzen; ondervinden, ervaren; **—mento,** m. proef, experiment.
expert/amente, adv. op bekwame ervaren wijze: **—o,** a. ervaren, bedreven.
expia/cion, f. boete, boete-doening; **—r,** v. tr. boeten voor; zuiveren (tempel); **—tivo,** a. of **—torio,** a. die boet, wat dient om te boeten of te zuiveren.
explana/cion, f. uitlegging, verklaring; **—r,** v. tr.
explayar, v. tr. uitbreiden, verruimen; r. lange wandelingen maken enz.; uitweiden in een rede.
expletivo, a. expletief, onnoodig voor de duidelijkheid, maar toch kracht bijzettend: *echeme V. de aqui á esos miserables*, gooi me die ellendelingen hier 't huis uit (*me* is expletief).
explica/ble, a. verklaarbaar; **—cion,** f. uitleg, verklaring; bij-legging (v. twist); **—deras,** f. pl. (fam.) gemakkelijkheid om zich goed te ver-klaren; **—dor, -a,** m. f. uitlegger, verklaarder; (oud): commentator; **—r,** v. tr. uitleggen, ver-klaren; r. zich ver-klaren, zich rekenschap geven; **—tivo,** a. of **—torio,** a. uitleggend, ver-klarend.
expli/cito, a. in duidelijke bewoordingen.
explora/cion, f. of **—miento,** navorsching, onderzoek; ontdekkings-tocht; **—dor, -a,**

m. f. ontdekker, navorscher; spion aan een buitenl. hof; **—r,** v. tr. navorschen, als ontdekkings-reiziger onder-zóeken; trachten te doen spreken; **—torio,** m. (heelk.) cateter, sonde.

explosi/ble, a. ontplofbaar; **—on,** f. ontploffing, uitbarsting.

explota/ble, a. exploteerbaar, ontginbaar; **—cion,** f. ontginning, exploitatie; **—dor, -a,** m. f. ontginner, exploiteur; uitbuiter; **—r,** v. tr. ontginnen, exploiteeren: uitbuiten, afzetten.

expolia/cion, f. berooving, plundering; **—dor, -a,** m. f. (oud) beroover, plunderaar = **despojador;** **—r,** v tr. (oud) berooven, (be)plunderen, = **despojar;** **—rio,** m. kleed-kamer in een bad-huis; **—tivo,** a. de hoeveelheid bloed aanzienlijk verminderend: *sangria expoliativa,* over-vloedige ader-lating.

exponе/ncial, a. die een exponent heeft (grootheid, in de wisk.); **—nte,** a. wat een feit uiteen-zet, duidelijk maakt; exponent, (wisk.); exposant, tentoon-steller; inzender; **—r,** v. tr. uiteen-zetten: tentoon-stellen; (aan de zon) bloot-stellen (plant); uitleggen, verklaren; overlaten, prijs geven, blootstellen (aan gevaar a. a.); te vondeling leggen; r. zich bloot-stellen; — *á un exámen,* zich aan een examen onder-wérpen.

exporta/cion, f. uitvoer; **—r,** v. tr. uitvoeren, exporteeren.

exposi/cion, f. tentoon-stelling; uitlegging, bloot-legging; verhaal; ligging ten opzichte van licht of lucht; **—tivo,** a. uitleggend, verklarend; **—(pósi)to,** m. vondeling; **—tor,** m. doctor in de godgeleerdheid, die de H. S. verklaart.

expremijo, m. teenen hor, waarop men de kaas uitperst.

expres/ado, a. boven-genoemd: *el expresado Don Fulano de Tal,* boven-genoemde Meneer zus en zoo; **—amente,** adv. uitdrukkelijk; opzettelijk; **—ar,** v. tr. uitdrukken (in woorden of beelden); r. zich uitdrukken; **—ion,** f. uitdrukking, gezegde; voorstelling, wedergave; geschenk; uitdrukking (v. gelaat enz.); **—ivamente,** adv. met uitdrukking, op gevoel-volle, tot het hart sprekende wijze; **—ivo,** a. vol uitdrukking; uitdrukkelijk; **—o,** a. uitdrukkelijk, formeel; m. expres, sneltrein; expres-bode.

exprimi/dera, f. druip-plank of -rek (v. apoteker); **—r,** v. tr. uitpersen, uitwringen; zich krachtig uitdrukken.

exprobracion, f. verwijt.

exprofeso, adv. (Lat.) grondig, met kennis van zaken; met opzet.

expropia/cion, f. (rechtst.) ont-eigening; beslag-legging, zie **desapropiacion;** **—r,** v. tr.

expuest/amente, adv. zich bloot-stellend of bloot-gevend; **—o,** a. bloot-gesteld, tentoongesteld, ook p. p. van **exponer.**

expugna/cion, f. verovering, inname; **—dor,** m. dwinger, veroveraar; **—r,** v. tr.

expuls/ar, v. tr. uitdrijven, verbannen; **—ion,** f. uitzetting, verbanning; **—ivo,** a. uitdrijvend (middel); **—or,** m. uitstooter (instr.), ejector.

expurg/acion, f. rechtvaardiging; zuivering, correctie v. e. geschrift, waarin verkeerde dingen voorkomen; reiniging; **—ar,** v. tr. zuiverend, reinigen; van dwalingen of verkeerd-heden ontdoen (geschrift); **—ativo,** a. of **—atorio,** a. zuiverend, om zich te zuiveren: m. expurgatorium, lijst van verboden boeken; **—o,** m. zuivering; ('t) ontdoen van dwalingen a. a. (geschrift); zifting, keuze.

exquisito, a. keurig; puik; fijn.

éxtasi of **éxtasis,** m. geest-drift, geest-vervoering, verrukking; *quedarse en éxtasis,* in de wolken zijn; (ziektek.) ziekte die van beweging en gevoel berooft; droom met open oogen.

extático, a. extatisch, in verrukking of geestvervoering.

extemporáneo, a. terstond bewerkstelligd, uitgevoerd; buiten-tijds, ongelegen.

exten/der, v. tr. uitstrekken, uitspreiden; uitbreiden; — *la pierna,* zijn beenen wat verzetten, gaan wandelen; opstellen (akte); r. zich uitbreiden, grooter worden, zich verbreiden, zich uitstrekken; uitweiden; **—didamente,** of **—samente,** adv. uitvoerig, uitgebreid; **—sible,** a. voor uitbreiding vatbaar; **—sion,** f uitbreiding; „zetting" (v. e. been a. a.); uitgestrektheid; **—sivo,** a. uitgebreid, extensief; **—so,** a. uitgestrekt; *por* —, in extenso, uitvoerig; **—sor,** a. om te strekken (spier).

extenua/cion, f. uitputting, algemeene verzwakking; verzachting, verzachtende omstandigheden; **—do,** a. uitgeput; **—r,** v. tr. uitputten, verzwakken; verzachten; **—tivo,** a. uitputtend, verzwakkend.

exterior, a. uitwendig, uiterlijk (ook s. en dan m.); *hombre de* —, man v. e. goed uiterlijk; **—idad,** f. uiterlijkheid; uiterlijke schijn; **—mente,** adv. uitwendig, van buiten af.

extermin/acion, f. of **—io,** m. verdelging, uitroeiing; **—ador, -a,** m. f. verdelger, uitroeier; **—ar,** v. tr.

externo, a. uitwendig; buiten- of uit-wonend.

extin/cion, f. uitdooving; kwijt-schelding (v. e. misdaad); betaling (van schuld); uit-sterving (v. geslacht a a.); **—guible,** a. uitdoofbaar, kwijt-scheldbaar, terug-betaalbaar; **—guir,** v. tr. uitdooven, blusschen; onderdrukken (harts-tocht enz.); uitdelgen; lesschen; r. uitgaan (vuur), uitdooven, uit-sterven, wegsterven; **—tivo,** a. verdelgend.

extirpa/cion, f. uitroeiing, ont-worsteling; uitdelging, verdelging; **—dor,** m. wied-ijzer; m. f. verdelger; **—r.** v. tr. uitroeien; ontwortelen; verdelgen.

extorsion, f. afpersing, knevelarij; afzetterij.

extra, pr. p. (Lat.) en adv. (Sp.), boven en behalve, buiten; *tiene una pension extra de su sueldo,* hij heeft een pensioen buiten en behalve zijn salaris.

extrac/cion f. uit-trekking; afkomst; herkomst; wortel-trekking; **—tar,** v. tr. een uittreksel maken; **—to,** m. uittreksel aftreksel; winnend lot; ('t) zetten op een nummer; **—tor,** a. om uit te trekken of af te trekken; m. uit- of aftrek-middel, werktuig.

extradicion, f. uitlevering (v. misdadigers).

extraer, v. tr. uittrekken, aftrekken; naar buiten brengen, uitvoeren; trekken (de wortel, wisk.); — *de una iglesia,* op rechtsbevel uit een kerk halen (misdadiger).

extrajudicial, a. buiten-gerechtelijk.
extramúros, adv. (Lat.) buiten de stad.
extranjer/ía, f. vreemdeling-schap; vreemde zeden en gewoonten; **—o, -a,** m. f. vreemdeling; a. vreemd.
extrañ/acion, f. = **expatriacion; —amiento,** m. uitzetting, verbanning; **—ar,** v. tr. verbannen, uitzetten; vervreemden; vreemd vinden; ontevredenheid toonen; *entraño mucho que* of *me extraña mucho que,* ik verwonder me of 't verwondert me zeer dat; r. zich verwonderen; zich verwijderen om niet terug te keeren; **—ez,** f. (oud) = **—eza,** f. verwondering, verrassing; *me causa extrañeza lo que V. me dice,* wat u me zegt doet me verbaasd staan; **—ño,** a. vreemd, = **extranjero**; ook: vreemd, zonderling, verwonderlijk; raar; niet-verwant, „geen familie", niet van 't gezelschap enz.
extraordinario, a. buiten-gewoon; m. speciale koerier of boodschapper; bizonder gerecht; *por entraordinario,* als iets extra's of bizonders.
extrasecular, a. eeuw-overlevend, v. e. andere eeuw, van de oude tijd.
extravaga/ncia, f. buiten-sporigheid; **—nte,** a. buiten-sporig; m. pl. pauselijke constituties toegevoegd aan het kanoniek recht; **—r,** v. intr. buiten de gebaande wegen gaan; buiten-sporig handelen of spreken.
extravasa/cion, f. uitstorting uit de vaten (sappen bloed); **—rse,** v. r. uit de vaten treden.
extravenarse, v. r. uit de aderen treden (bloed).
extrav/iado, a. afgelegen (straat b. v.). verdoold, verdwaald (v. geest); **—iar,** v. tr. doen (ver)dwalen; r. verdwalen; afdwalen, van 't onder-werp afwijken; **—ío,** m. (ver)dwaling; fout, mis-stap; geestes-afdwaling, = **desvarío.**
extrema/(da)mente, adv. tot het uiterste gedreven. in de sterkste mate, grootelijks; veel; **—do,** a. in de hoogste mate; (fam.) heftig, over-spannen; **—r,** v. tr. tot het uiterste opvoeren; ergens aan 't uiteinde zetten (vee); zooveel mogelijk klaren of zuiveren; (oud): scheiden (bij 't spenen van lammeren); r. zich zelf over-tréffen, zijn uiterste best doen.
extremauncion, f. laatste olie-sel (sacrement der stervenden),
extremeño, -a, m. f. Extremaduriër; a. Extremaduraasch, van de Sp. prov. Extramadura.
extrem/idad, f. uiteinde; levens-einde; einde; heftigheid; pl. uiterste lede-maten; afval van geslachte dieren; **—o,** a. uiterst; onredelijk, boven-matig; heftig; zich aan 't uiterste eind bevindend; m. uiterste; uiteinde; hoogste mate; dreigend gevaar; *lance —,* hachelijke gebeurtenis; *con — —,* ten hoogste, ten zeerste; *de á —,* van 't eene uiteinde naar 't andere; (fam.) *hacer —s,* op dolle wijze vreugde of smart te kennen geven; *ir de un — al otro,* van 't eene uiterste in 't andere gaan; *conformes en ambos entremos,* 't volmaakt eens, vol-maakt eenstemmig; **—oso,** a. = **extremado.**
extrínseco, a. uitwendig, uiterlijk (tegen-over **intrínseco**), extrinsiek; (rechtst.) = **extrajudicial.**
extumescencia, f. zwelling.
exuberan/cia, f. over-vloed, over-maat; overtollige weelderigheid; **—te,** adv. overtollig weelderig of over-vloedig, over-matig.
exúbero, a. gespeend (kind).
exuda/cion, f. (geneesk.) exsudatie, (uit)-zweeting; 't „uitslaan" (v. hout enz.); **—r,** v. intr. uitzweeten; „uitslaan"; zweeten.
exulcera/cion, f. (ziektek.) zweer-vorming, verzwering; **—r,** v. tr. verzwering veroorzaken; r. verzweren.
exulta/cion, f. opgetogenheid; **—rse,** v. r. opgetogen zijn, opsporingen van vreugde.
exutorio, m. (heelk.) kunstmatige zweer.
ex-voto, m. „ex-voto", voor-stelling, beeld, schilderij a. a. aangeboden aan een kerk of heilige ter herinnering aan een gelofte, een genezing a. a. (ook **presentalla.**)
eyacula/cion, f. uitsorting (van vochten, stuif-meel a. a.); vurige bede; **—torio,** a. voor de zaad-uitstorting (leiders).
ezotérico, a. ezoterisch, verborgen, duister (geschrift).
ezteri, m. ezteri, groene-jaspis met bloedroode vlekjes (van Zuid-Amerika).

F (*)

f, verk. van **franco(s),** franc(s); **forte** (Ital.), krachtig (muz.); zesde Zondags-letter.
fa, m. (muz.) fa, vierde toon v. d. gamma.
faba, f. (oud) boon, = **haba.**
fabarraz, f. luize-kruid.
fabear, v. intr. (Aragon): stemmen met witte en zwarte boonen.
fabl/a, f. (oud) = fabel, **fábula** en **habla**; **—ar,** v. tr. (oud) = **hablar,** spreken; **—istan,** m. (oud) spreker, veel-prater, = **hablador.**
fabordon, m. (muz.) muziek-stuk waarin de onderste stem de hoofd-partij aangeeft.
fábrica, f. fabriek; vervaardiging; (ge)bouw; kerkelijke goederen en 't beheer daarvan.
fabrica/cion, f. vervaardiging; fabrikatie; fabrikaat; **—dos,** m. pl. fabrieks-waren; **—dor, -a,** m. f. = **—nte,** m. f. fabrikant; ook: praatjes-maker, kwaad-spreker; **—r,** v. tr. vervaardigen, fabriceeren; verzinnen, uitdenken; *— su fortuna,* zijn fortuin maken.
fabri/l, a. v. d. werkman, handen-(arbeid); **—lmente,** adv. (oud) op kunstige wijze, naar de regels v. d. kunst; **—quero,** m. kerkeraads-lid belast met de wereldlijke belangen der parochie; (oud) = **fabricante.**
fabuco, m. beuke-noot.
fábul/a, f. fabel; intrige (v. e. roman enz.); praatje; *ser la — de todos,* overal over de tong gaan; **—acion,** f. kunst om fabels te maken; (oud) gesprek, = **conversacion;**

(*) Wat men onder F niet vinden kan, zoeke men onder H.

—**ador, -a,** m. f. fabel-dichter, = **fabulista;** —**ar,** v. tr. fabels schrijven of vertellen; fabels aan een verhaal toe-voegen; kletsen; (oud) = **confabular;** —**ista,** m. fabel-dichter; —**izar,** v. tr. (oud) = **fabular;** —**oso,** a. fabelachtig; verzonnen.
faca, f. (oud) bit, = **haca** en **jaca.**
faccion, f. partij; het op schild-wacht staan; (mil.) actie, krijgs-daad; (oud) vorm of eigenaardigheid, waardoor iets zich onderscheidt; pl. trekken (v. 't gelaat); — *de testamento*, bekwaamheid om te testeeren; —**ar,** v. tr fatsoeneeren, de behoorlijke vorm geven; een opstand op touw zetten; r. zich beginnen te vormen (gelaats-trekken v. e. kind); —**ario,** m. lid eener partij (vooral revolutionnair).
faccioso, a. oproerig, woelig.
faceci/a, f. (oud) scherts, grap; —**oso,** a. grappig.
face/dor, -a, m. f. (oud) maker, = **hacedor** en **factor;** —**ndera,** f. (oud) korvee, heere-dienst; —**r,** v. tr. (oud) doen, maken, = **hacer;** —**s,** f. pl. (oud) wangen, = **mejillas;** ook = **haces,** bataljons, eskadrons; —**ta,** f. geslepen kant, facet; —**to,** a. = —**cioso.**
facial, a. van 't gelaat; *ángulo* —, gelaatshoek.
facienda, f. (oud) land-goed, = **hacienda;** (oud) ook: krijgs-daad, taak, bezigheid.
fácil, a. (ge)makkelijk, toeschietelijk, meegaand; zwak; *dias fáciles,* onbewolkte dagen (poët), *ondas fáciles,* vreed-zame golven.
facili/dad, f. gemakkelijkheid; meegaandheid; zwakheid (in harts-tochten); gebrek aan stil-zwijgendheid of ingetogenheid; licht-zinnigheid; —**tacion,** f. vergemakkelijking; —**tar,** v. tr. vergemakkelijken; verschaffen; —**tario, -a,** m. f. die alles makkelijk vindt.
facimiento, m. (oud) vervaardiging; (oud) ook: vertrouwelijke omgang; vleeschelijke gemeenschap.
facin/a, f. (oud) hoop (schoven enz.); —**eroso,** m. misdadiger (die een misdaad gedaan heeft, die steeds gereed is om er een te begaan; roover.
facist/elo, m. of —**ol,** m. koor-lessenaar; (oud) bisschops-zetel bij openbare plechtigheid.
facsimile, m. fac-simile, afdruk (van schrift vooral).
facti/ble, a. doenlijk, uitvoerbaar; —**cio,** a. onecht, nagemaakt; analoog gevormd (woord).
factor, m. (oud) maker; hoofd v. e. factorij; makelaar v. e. handels-huis; factor (rekenk.); —**aje.** m. (oud) = —**ía,** f. factorij (vooral in de Indiën).
factotum, m. factotum, „duivels-toejager".
factur/a, f. faktuur; vervaardiging; techniek van verzen-maken; — *de carga,* faktuur voor de douane; —**ar,** v. tr. in rekening brengen, de faktuur opmaken; vervaardigen, fabriceeren; —**ista,** m. fakturist, hij die de fakturen opmaakt.
faculta/d, f. bekwaamheid, vermogen; bevoegdheid; faculteit; pl. middelen, vermogen(s); —**r,** v. tr. machtigen, bevoegd verklaren; —**tivo,** a. onverplicht; naar 't vermogen; v. e. kunst, een wetenschap, een bedrijf; m. geneesheer; hij die als meester, als goed kenner spreekt, zonder van beroep kunstenaar a. a. te wezen.
facultoso, a. (oud) bemiddeld rijk, = **acomodado, rico.**
facund/ia, f. wel-sprekendheid; babbel-zucht; —**o,** a. wel-sprekend.
facha, f. uiterlijk, aanzien; — *á* —, gezicht tegen gezicht; *tiene mala* —, hij heeft een ongunstig uiterlijk; —**da,** f. voor-kant, voorgevel; voor-blad.
fachend/a, f. ijdelheid; m. f. pronkerig, aanstellerig; —**ear,** v. intr. pronkerig, voornaam doen; —**ista** of —**oso,** a. (fam.) ijdel op mooie kleeren en wel-stand.
fada, f. (prov. Gal.) soort appel; (oud) fee, = **hada.**
fado, m. (oud) lot, = **hado.**
faena, f. lichamelijke arbeid; taak; voortdurende bezigheid des geestes.
faeton, m. faeton (vierw. ruim rijtuig).
fagina, f. takke-bos (voor verschansingen a. a.); roffel voor rust; koren-schooven; (oud) = **faena;** *meter* —, overbodige, vaak misplaatste woorden opeen-hoopen; —**da,** f. verzameling van takke-bossen, daarvan gemaakte versterking of schans.
faisan, m. fazant; —**a,** f. wijfjes-fazant.
faj/a, f. gordel-band, doek om 't middel; zone, „gordel"; sjerp; — *de suela,* ledeten drijf-riem; —**adas,** f. pl. (zeet.) omwoeling van touw, beslag-kleed; —**ar,** v. tr. omgorden, omwikkelen met een gordelband of sjerp; inbakeren (kind); intr. (fam. — *con uno*) aanvallen; (Zig.-taal) met de zweep geven; —**ardo,** m. soort „vol-au-vent" (pastei); —**eado,** a. (bouwk.) in strooken of gordels verdeeld; —**ero,** m. gebreide gordel om een kind in te wikkelen; maker of verkooper van *fajas;* —**o,** m. (oud) bundel, bos, = **haz** en **atado;** pl. luiers, windsels.
fala, f. soort lans of lange helle-baard.
falacia, f. bedrag, valsch-heid.
falang/e, f. falanx (strijdwijze der Grieken); bataljon voet-volk in aaneen-gesloten colonne; soort venijnige spin; tarantella; plant tegen vergiftige insekten; pl. kootjes (der vingers en teenen); —**ia,** f. of —**io,** m. soort spin (zie boven).
fálaris, f. witte non, nonnetje (vogel).
falaz, a. bedriegelijk.
falbalá, m. strook (onder a. e. japon).
falc/ado, a. aan de rand omgebogen als een zeis; —**ar,** v. tr. met een zeis afsnijden; —**e,** f. zeis; —**icular,** a. of —**iforme,** zeis of sikkel-vormig; —**idia,** f. (oud recht) kwart eener erfenis, dat de erfgenaam van de door hem uit te reiken, te ruim gestelde legaten van de erflater kon inhouden; (fam.) wat door gouverneur of gouvernante v. d. onderhouds-gelden der leerlingen wordt ingehouden; —**ífero,** m. zeis-dragend.
falcon, m. kwart- of half-ponder (kanon); —**ete,** m. slang (onderw. kanonnetje).
fald/a, f. pand (v. e. jas enz.), staart-stuk (v. os); voet (v. berg); pl. rokken, schoot (v. vrouw); rok; (fam.) *mucho pueden las faldas,* de invloed der vrouw is groot; —**amenta,** f. of —**o,** = —**a;** —**ellin,** m. onder-rok; —**ero,** m. schoot-hondje; vrouwe-gek, vrouweliefhebber; —**icorto,** a. met korte panden, kort van onderen (rok); —**illas,** f. slippen (v. kleed); —**istorio,** m. lage bisschops-zetel; —**on,** m. onder-rok; slip (v. manne-hemd); pand (v. jas enz.), dak-helling; zadel-aanhangsel, om het been te beschermen; —**riquera,**

f. zak (i. kleeding-stuk), = **faltriquera**; —**udo**, m. (Zig.-taal) schild, = **broquel.**
falencia, f. gebrek aan zekerheid in een bewering; leugen-achtigheid, valsch-heid.
falena, f. (wetensch.) nacht-vlinder.
fali/bilidad, f. feilbaarheid; —**ble**, a. feilbaar; aan dwaling bloot-gesteld; —**miento**, m. (oud) bedrog, leugen.
fall/a, f. kloof, scheur (mijnb.); soort „mantilla"; —**ar**, v. tr. troeven; vonnissen, uit-spraak doen; —**eba**, f. ijs-beugel om raam te sluiten; —**ecedero**, a. (oud) sterfelijk, vergankelijk; —**ecer**, v. intr. over-lijden; (oud) (be-) eindigen, uitputten; (oud) ook: van 't noodige verstoken zijn; ook: dwalen; afzien van; —**ecido**, a. zwichtend, moedeloos; —**ecimiento**, m. overlijden, sterf-geval; —**idero**, a. = **perecedero**, vergankelijk, sterfelijk; —**ido**, a. gefailleerd, bankroet gegaan; mislukt, niet geslaagd; —**o**, m. vonnis, uitspraak; oordeel-velling.
falordia, (Aragon) bedriegerij.
fals/a, f. (prov. Aragon) (graan)-zolder; (muz.) wan-klank, valsch akkoord; —**abraga**, f. klein bastion; —**ada**, f. snelle neer-waartsche vlucht der roof-vogels, = **calada**; —**amente**, adv. op valsche wijze, niet naar waarheid; —**ar**, v. tr. (oud) = —**ear**, v. tr. vervalschen; te ver door-buigen (sabel enz.); — *el cuerpo*, zwichten onder een last, geen weer-stand bieden aan een schok; — *una sentinela*, een schild-wacht omkoopen; intr. zwichten, bezwijken; (muz.) niet zuiver, valsch zijn; —**ario**, m. falsaris; huichelaar; —**edad**, f. of —**ía**, f. valschheid, onwaarheid; —**ete**, m. (muz.) falset; soort kurk; *venir de* —, dubbelhartig handelen; —**ificable**, a. vervalschbaar; —**ificacion**, f. vervalsching; —**ificador, -a**, m. f. vervalscher; —**ificar**, v. tr. vervalschen; —**illa**, f. papier met lijnen, om onder een ander te leggen; —**ío**, m. (prov. Murcia) soort vulsel van brood, vleesch, knof-look en kruiderijen; —**o**, a. valsch; onecht; onwaar; verkeerd; onbetrouwbaar (rijdier); — *testimonio*, valsch getuigenis; *carta* —, kaart die geen waarde heeft in 't spel; *cerrar en* —, de sleutel omdraaien, maar niet sluiten; *á* —*o*, ten onrechte, verkeerd; *de* —, op valsche wijze; *juramento* —, valsche eed; *puerta* —, achter-deurtje; (plat) achterste.
falt/a, f. gebrek; gemis; fout; weg-blijven der regels (bij een vrouw of meisje); te min gehalte (v. munt); nalatigheid; mis-slag; *á* — *de*, bij gebrek aan; *por* — *de dinero*, door gebrek aan geld; *hacer* —, noodig zijn, ont-breken; *caer en* —, in een mis-slag vervallen; *sacar* —*s*, fouten of gebreken opnoemen, ze vertellen; *sin* —, zonder fout, zonder mankeeren; —**ar**, v. intr. ont-breken; niet tegen-woordig zijn, mankeeren; over-lijden; zijn plicht niet ver-vullen; on-eer-biedig zijn; niet na-komen (woord); missen (bij 't schieten); breken, losschieten a. a. (touw, steun-punt a. a.); — *á la verdad*, de waarheid te kort doen; (fam.) *sin* — *una coma*, in de puntjes, zeer nauwkeurig; —**o**, a. behoeftig; gebrekkig, waaraan iets ont-breekt; (oud) gierig, vrekkig; — *de juicio*, onzinnig, dwaas.
faltr/ero, m. en a. zakke-roller(achtig); —**iquera**, f. zak (in kleed); (fam.) *rascar la* —, zijn zakken door-zoeken; = **bolsillo.**
falúa, f. klein laag vaartuig met zeilen en riemen.
falucha, f. kleine *falúa* met een naar de voor-steven hellend Latijnsch zeil.
fama, f. faam, beroemdheid; (oud) *echar* —, ruchtbaar maken; *tener* —, beroemd zijn; *dar* —, accrediteeren; *de pública voz y* —, van algemeene bekendheid; (prov.) *cria buena* — *y échate á dormir*, zorg voor een goede naam en leg je te slapen.
famélico, a. hongerig (weinig), = **hambriento.**
familia, f. familie; gezin; huis-gezin; *comer con la* —, thuis eten; (fam.) groep of vereeniging van menschen van 't zelfde vak, dezelfde partij a. a.; *¡familia, arriba!* kom boven, kinderen! *en* —, intiem, op voet van vertrouwelijkheid; —**r**, a. gemeenzaam; van de familie of het gezin; familiaar; mak; *demonio* —, huis-duiveltje; m. vertrouweling: goede kennis; iem. toegevoegd aan bisschop of prelaat; studie-meester aan een college; lid der Inquisitie, die de veroordeelden bijstond; —**ridad**, f. gemeenzaamheid, vertrouwelijkheid, vrijpostigheid; —**rizar**, v. tr. vertrouwelijk of gemeenzaam maken; gewennen; r. zich op vertrouwelijke voet stellen, zich wennen of gemeenzaam maken; vrijpostig worden; —**rmente**, adv. op vertrouwelijke of gemeenzame voet, familiaar; —**tura**, f. amt van *familiar* der Inquisitie, of van studie-meester; aanneming in de Alcantara-orde.
famoso, a. beroemd; berucht (dan vóor 't woord: *famoso ladron*, beruchte dief); (oud) zichtbaar, blijkbaar.
fámul/a, f. dienst-meid, = **criada**; —**o**, m. (fam.) dienst-knecht; ook: studie-meester in een college.
famulato, m. (oud) dienst-personeel; dienstbaarheid, = **servidumbre.**
fanal, m. mast-lantaarn; kust-licht; (fig.) licht (wat de geest verlicht); soort glazen lampe-kap; glazen stolp.
fanático, a. fanatiek, dweepziek; over-spannen, geëxalteerd, = **exaltado.**
fanat/ismo, m. fanatisme, dweep-zucht; opwinding; —**izador**, a. opwindend, tot dweepzucht aanzettend (ook s.); —**izar**, v. tr.
fandang/o, m. fandango, bizondere Spaansche dans-muziek; aardige verwarring, heerlijke roezemoes; *este mundo es un* —, *y el que no baila es un tonto*, deze wereld is een heerlijke warrel-dans, en die niet meedanst is een dwaas; —**ear**, v. intr. luidruchtig pret-maken, = **jaranear**; —**uero**, m. en a. die v. d. *fandango*, van pleizier houdt.
fanega, f. Sp. graan- en land-maat; vier schepels; 84 pond gewicht; —**da**, f. stuk land dat 1 *fanega* graan opbrengt; *á* —*s*, in overvloed.
fanfarr/ía, f. (fam.) opsnijerij; —**on**, m. en a. snoever, opsnijder; —**onada**, f. snoeverij, gezwets, opsnijerij; —**onear**, v. intr. snoeven, zwetsen, opsnijen; —**onería**, f. bluf, gesnoef enz.
fanfurriña, f. (fam.) kleine drift-uiting; drift om een kleinigheid.
fang/al, m. modder-poel of -plek; —**o**, m. modder; —**oso**, a. modderig, vol slijk.
fantas/ear, v. intr. (oud) droomen, fantazeeren; vertoon maken; —**ía**, f. fantazie; verbeelding(s-kracht); afwijking van 't gezichts-orgaan; kunst-rijderij bij de Mooren; pl.

aaneen-verbonden fijne paarlen; **—iar,** v. intr. (fam.) verbeelden, inbeelden, = **imaginar**; **—ma,** f. schim, spook; droom-beeld; **—magoría,** f. geesten-vertooning (met spiegels a. a.), fantasmagorie; **—mon,** m. ijdel man, die zich gewichtig vóor-doet; **—(tás)tico,** a. fantastisch, in de verbeelding bestaande; die meer schijn dan waarde heeft (iemand).

faquin, m. sjouwer, pakjes-drager; nietig mensch; **—ismo,** m. de eigen-schap van zoo te zijn.

farabustea/dor, m. (Zig.-taal) handige dief; **—r,** v. tr. (Zig.-taal) zoeken, weg-moffelen, = **buscar, escamotar.**

farallon, m. (zeet.) eilandje, groote uit zee oprijzende rots.

faramall/a, f. geleuter; vertelseltje, verzinsel; m. man die verzinsels debiteert; leuterkous; **—ear,** v. intr. onzin verkoopen; **—ero,** m. = **—a,** m. = **—on,** m.

farándul/a, f. Provençaalsche ronde-dans; (oud) kermis-tooneel-stuk; **—èro,** m. kleine intrigant, ellendelingetje; kermis-tooneel-speler; bedrieger, leugen-brok.

farandúlico, a. betrekking hebbende op de *farándula.*

faraon, m. soort kaart-spel (kans-spel), = **banca.**

faraute, m. fat uit het volk; bood-schapper van twee menschen, die hij beiden bedriegt; (fam.) duivels-toejager; (oud) tolk, = **intérprete**; (oud) ook: wapen-herold; (oud) ook: régisseur die de korte inhoud van 't tooneelstuk opzeide vóor 't begin; (Zig.-taal) bediende v. e. publieke vrouw.

fard/a, f. oude vreemdelingen-belasting; (Zig.-taal) pak linnen-goed; (fam.) *pagar la —,* er voor de kosten „invliegen"; **—aje,** m. reisgoed; **—ar,** v. tr. van kleeren en linnengoed voorzien; r. zich uitrusten; **—o,** m. baal, pak.

farellon, m. = **farallon.**

fáres, f. pl. (prov. Murcia) duisternis.

farfalá, f. = **falbolá**; ook: strook geplooide stof aan een kleed, gordijn enz.

farfalloso, a. (prov. Aragon) stotterend, hakkelend; brabbelend (ook s.).

farfan, m. Kristen-ruiter in dienst bij Mohammedanen; tegenw. een familie-naam; **—te** of **—ton,** m. zwetser, snoever, opsnijer; geur-maker; kwak-zalver; **—tonada,** f. zwetserij, snoeverij; **—tonería,** f. opsnijerij, groot-sprekerij, kwak-zalverij.

fárfaro, m. (Zig.-taal) geestelijke, = **clérigo.**

farfulla, m. f. brabbelaar, ook **—dor, -a,** m. f.; **—r,** v. intr. brabbelen; (fam.) afraffelen, haastig doen; dooreen-rommelen.

fargallon, m. (fam.) poen; onbesuisd mensch.

farillon, m. = **farellon** en **farallon.**

farináceo, a. (wetensch.) meel-achtig, poederig.

faringe, f. strotten-hoofd.

faríngeo, a. van 't strotten-hoofd.

faringítis, f. ontsteking van 't strotten-hoofd.

farinoso, a. meel-achtig, met een wit poeder bedekt.

farisai/co, a. farizeesch, schijn-heilig; **—smo,** m. farizeïsme; schijnheiligheid; wreedheid.

fariseo, m. Farizeeër; schijn-heilige; (fam.) leelijke lange slungel, iem. van onaangenaam uiterlijk enz.; (fam.) hard-vochtig mensch.

farmacéutic/a, f. artsenij-bereid-kunde; **—o,** a. artsenij-bereid-kundige; m. apotheker, drogist.

farmacia, f. artsenij-bereiding; apotheek, zie **botica.**

fármaco, m. geneesmiddel (weinig), = **medicamento.**

farma/copea, f. farmacopea, leer der artsenijbereiding; **—cópola,** m. apoteker (weinig), = **boticario**; **—coteca,** f. medicijn-kist.

farnero, m. (oud) zeef, wan, = **harnero.**

faro, m. vuur-toren; leidend licht; **—l,** m. scheeps-lantaarn; straat-lantaarn; winderig, opgeblazen mensch; **—lear,** v. intr. veel vertoon van drukte maken, = **fachendear**; **—lero,** m. lantaarn-drager; lantaarn-fabrikant; (fam.) vertoon-maker; **—lico, lillo** of **—lito,** m. lantaarntje; ook: een klimplant; **—lon,** m. mooi-doener, geur-maker zonder degelijkheid.

farot/a, f. (prov.) schaamteloos zot wijf; groot vrouw-mensch; **—on,** m. brutale „vlerk".

farpa, f. punt (v. e. banier of standaard a.a.); **—do,** a. met uitgesneden punt.

fars/a, f. klucht; parodie; troep tooneel-spelers die kluchten vertoonen; **—ante,** m. grappen-maker; klucht-vertooner; die zich mooier vertoont dan hij is enz.; **—eto,** a. gewatteerde borst-rok onder een harnas.

farra, f. soort visch, die gezouten bewaard wordt.

fárrago, m. prulle-boel, rommel.

farraguista, m. war-hoofd, schijn-geleerde.

farro, m. gepelde gerst.

fas, m. wat geoorloofd is; alleen in: *por — ó por néfas,* te recht of ten onrechte, billijk of niet.

fascal, m. (prov. Aragon) hoop van tien schooven.

fasc/es, f. pl. pijlen-bundel (zinne-beeld van macht en een-dracht); **—iculado,** a. in een bundel of bundels (wortels b.v.); **—ículo,** m. bundeltje, bosje; **—inacion,** f. betoovering, beheksing; bekoring; bundel-vorming, verkeerde groei (v. planten); **—inar,** v. tr. betooveren, beheksen; bekoren; verblinden (fig.).

fase, f. schijn-gestalte (der maan enz.); aanzien; voorbijgaande toestand of vorm.

fastial, m. pyramide-vormige nok.

fastidi/ar, v. tr. ergeren; vervelen; ongeduldig maken; (fam.) verdriet of onrecht aandoen; een poets bakken; r. zich vervelen of ergeren (voor 't eerste meer **aburrirse**); **—o,** m. ergernis; verveling; landerigheid; **—oso,** a. ergerlijk, vervelend.

fasto, m. = **fausta**; pl. tafelen waarop de Romeinen de feest-, vergader- en gerechtsdagen aanteekenden; titel v. e. gedicht van Ovidius; gedenk-boeken.

fast/osamente, of **—uosamente,** adv. luister-rijk, met praal; **—uoso,** a. luister-rijk, praal-lievend; wijdsch.

fatal, a. nood-lottig; *término —,* fatale termijn; **—idad,** f. nood-lot(tigheid): ongelukkig toeval; **—ismo,** m. fatalisme; **—ista,** a. en s. fatalist (die gelooft in de voor-hestemming zonder vrije wil); **—mente,** adv. op noodlottige wijze; naar 't lot uitgemaakt heeft.

fatídico, a. het lot kenbaar makend (vogelvlucht, eik a. a.); onheil-spellend.

fatig/a, f. afmatting, afmattende arbeid; zwakke adem-haling; (oud) last, kwelling, =

vejacion, molestia; —adamente, adv. moeite-vol, moeizaam; —ar, v. tr. afmatten; vervelen, lastig vallen; (Zig.-taal) stelen; —oso, a. vermoeiend, afmattend; spoedig moê; inspannend.
fatu/idad, f. ingebeeldheid; onnoozelheid; —**ismo**, m. onnoozelheid; ingebeeldheid; —**o**, a.
fauces, f. pl. mond-holte; bek (van roofdieren).
faufau, m. (fam.) trots; vertoon.
faun/a, f. dieren-wereld, fauna; —**o**, m. faun (fabelachtig wezen).
fausto, m. praal, luister; a. voor-spoedig, gelukkig
fautor, -a, m. f. begunstiger, bevorderaar; mede-plichtige; —**ía**, f. begunstiging (eener partij), medeplichtigheid.
favila, f. (poët.) asch eener verbrande stad.
favonio, m. (poët.) zefier, weste-windje.
favor, m. gunst (bewijs); strikje; *á la justicia*, gewapende macht, hulp! *por* —, als een gunst; *en* —, ten gunste, ten bate; *estar á — de alguno*, op de hand van iem. zijn; *tener á uno en su* —, op iem. kunnen rekenen; —**able**, a. gunstig, voordeelig; —**ecedor, -a**, m. f. begunstiger; a. gedienstig, voorkomend; —**ecer**, v. tr. begunstigen; bevorderen; eeren, met onder-scheiding behandelen; —**itismo**, m. stelsel van gunstelingen; —**ito**, a. en s. begunstigd; gunsteling; lieveling.
fayado, m. vliering, zolder.
fayanca, f. houding waarin 't lichaam geen steun heeft.
faz, f. (poët.) gelaat, = **rostro, cara, semblante**; zijde, vlak; opper-vlak; ook = **fase**; — *de la nasa*, opening v. d. fuik; toestand (v. zaken); voor-kant (v. munt = **anverso**); (oud) bundel; (oud) ook = **haz**, escadron; — *á* —, vlak tegen-over elkaar; *en* —, tegen-over; *á primera* —, op 't eerste gezicht; *en — y en paz*, in 't openbaar en in vrede.
fazo, m. (Zig.-taal) = **pañuelo**, zak-doek.
fe, f. geloof; goede trouw; *creer una cosa como artículo de* —, iets vast en stellig gelooven; *hombre sin* —, onbetrouwbaar man; *empeñar su* —, zijn woord verpanden; *estar de buena* of *de mala* —, te goeder of te kwader trouw zijn; (fam.) — *política*, politiek geloof; (fam.) *dar* —, de geldigheid staven, beamen; *hacer* —, staven; *á* —, zonder twijfel; *á fe mia*, op m'n woord; *á buena* —, zeer zeker; *profesion de* —, geloofs-belijdenis; *acto de* —, akte van geloof; *auto da* —, auto-da-fe, plechtigheid der Inquisitie vóor de terecht-stelling v. e. veroordeelde.
fea/ldad, f. leelijkheid; —**mente**, adv. op leelijke, op misvormde wijze.
feble, m. „zwak", zwakke zijde; onderwaardige munt; a. zwak; —**mente**, adv. zwak.
febrero, m. Februari.
febricitante, a. koortsig, lijdende aan interm. koortsen.
febrífugo, a. en m. koorts-werend (middel).
febril, a. koorts-achtig.
fecal, a. van de uitwerpselen; *materias — es*, faecaliën, uitwerpselen.
fécula, f. (scheik.) zet-meel; drab, neer-slag; soort stijfsel.
fecul/encia, f. urine-bezinksel; —**ento**, a. (scheik.) een bezinksel of neer-slag gevend; —**oso**, a. (scheik.) zet-meel-houdend.
fecund/acion, f. vruchtbaar-making, bevruchting; —**ador**, a. vrucht-baar-makend; —**ar**, v. tr.; —**idad**, f. vrucht-baarheid; over-vloed; vrucht-baar-makend vermogen; —**izar**, v. tr. = —**ar**; —**o**, a. vruchtbaar; overvloedig.
fecha, f. datum, dag-teekening; —**r**, v. tr. dateeren, dag-teekenen.
fech/oría, f. of —**uría**, f. mis-daad.
federa/cion, f. bond(-genootschap); —**do**, a. = **confederado**; a. in bond-genootschap, verbonden; —**l**, a. bond-genootschappelijk; *gobierno* —, bonds-regeering; —**lismo**, m. stelsel van bond-staten, 't aanhangen daarvan; —**lista**, m. aanhanger van 't vorige; —**rse**, v. r. zich tot een bond vereenigen, = **confederarse**; —**tivo**, a. v. d. bond of 't bond-genootschap.
feeza, f. (oud) = **fealdad**,
féfere, m. snuisterij, wisse-wasje,
fehaciente, a. (rechtst.) stavend, bevestigend.
feila, f. (volkst.) flauwte.
feldespato, m. veld-spaath.
felic/e, a. (poët.) = **feliz**; —**idad**, f. geluk; —**itacion**, f. geluk-wensch(ing); —**itar**, v. tr. geluk-wenschen.
feligres, -a, m. f. parochiaan, gemeente-lid, gemeentenaar; —**ía**, f. parochie, gemeente; gemeentenaarschap; = **parroquia.**
felino, a. kat-achtig.
Felipe, m. Filips: *Felipe el Grande*, Filips. de Tweede („de Groote").
feliz, a. gelukkig; —**mente**, adv. gelukkig(lijk), voorspoedig, behouden.
felon, a. verraderlijk; oproerig (vazal); —**ía**, f. verraad; oproerigheid, wreedheid.
felp/a, f. peluche (fluweel-achtige stof); —**illa**, f. chenille; —**oso**, a. fluweel-achtig, zacht op 't gevoel (deken enz.); —**udo**, a. idem.
fembra, f. (oud) = **hembra**, vrouw.
femeni/l, a. vrouwelijk, v. d. vrouw; —**no**, a. vrouwelijk.
femine/o, a. = **femenino**; —**idad**, f. vrouwelijkheid.
fementid/amente, adv. en —**o**, a. trouweloos.
femoral. a. (wetensch.) v. d. dij of het dijbeen.
fémur, m. (wetensch.) dij-been.
fend/a, f. spleet of barst in hout; —**iente**, a. (oud) = **hendiente**, splijtend, klovend; m. sabel-houw (met het heele scherp).
fenec/er, v. intr. aan zijn eind komen, uitgeput raken; tr. eindigen, voltooien; —**imiento**, m. einde, afloop; ophouden van bestaan.
fenestraje, m. (oud) gevénsterte (al de vensters bijeen, hun plaatsing a. a.).
fenic/e, of —**io, -a**, f. Feniciër; —**ia**, f. Fenicië; —**io**, a. Fenicisch.
fénix, m. fenix; zeldzame zaak, zeer bizonder, uitnemend mensch; een vlinder-soort.
feno, m. (oud) = **heno**, hooi.
fenomenal, a. v. e. lucht- of natuur-verschijnsel; zeer bizonder, fenomenaal.
fenómeno, m. lucht-verschijnsel, natuur-verschijnsel; fenomeen.
feo, a. leelijk; mis-maakt.
Fera, f. Fera (gesternte).
feracidad, f. vruchtbaarheid.
feral, a. gelijk een roof-dier, wreed.
ferandina, f. stof van zijde, katoen en wol.

feraz, a. vruchtbaar.
ferentario, m. (oud) slinger-werper; pl. licht-gewapende soldaten (bij de Romeinen).
fereto, m ijzeren staafje; Spaansche bloedsteen, vezelige bloed-ijzersteen.
féretro, m. lijkbaar; dood-kist.
feria, f. kermis; week-dag, werk-dag; pl. kermis-geschenken (*dar —s*, die geven; *—s, mayores*, de dagen der Heilige Week; (fam.) *revolver la —*, in de war schoppen; **—do**, a. week-werk-(dag), ook **—l**; **—r**, v. tr. verkoopen, koopen, verhandelen; (iem.) vrij-houden op de kermis, hem een geschenk geven.
ferida, f. (oud) wond, = **herida**; (oud) ook: slag, stoot, = **golpe.**
ferino, a. v. e. roof-dier, roofdier-achtig.
ferir, v. tr. (oud) wonden, = **herir.**
ferlin, m. een Eng. wollen stof.
ferment/acion, f. gisting; **—ar**, v. tr. doen gisten; v. intr. gisten; **—ativo**, a. gisting veroorzakend; **—o**, m. gist; kiemen van haat a. a.
ferm . . . zie **herm . . .**
fernambuco, m. soort Braziliaansch verfhout (naar de plaats).
fernandina, f. soort stof.
feroce, a. (poët.) voor **feroz.**
fero/cidad, f. woestheid, wreedheid; **—z**, a. woest, wild, wreed.
ferra, f. = **farra.**
ferrada, f. ijzeren knots.
ferra . . . zie **herr . . .**
férreo, a. ijzer-houdend, ijzerachtig; van 't ijzeren tijd-perk; hard, stevig, „ijzeren".
ferrer/ia, f. ijzer-smelterij, smederij; **—o**, m. (oud) smid = **herrero.**
ferre/ruelo, m. soort lange mantel zonder kraag; **—te**, m. koper-sulfaat; brand-ijzer; ijzeren staaf; **—tear**, v. tr. met een ijzer merken; werken met een hoef-smids-hamer, smeden met een ijzeren werk-tuig.
férrico, a. (scheik.) in samen-stellingen: *sales férricos*, ijzer-zouten enz.
ferri/ficacion, f. verwerking tot ijzer; **—lito**, m. ijzer-steen; bazalt.
ferro/carril, m. spoor-weg; **—jar**, v. tr. (oud) = **aherrojar**, in de boeien slaan; **—nas**, f. pl. (Zig.-taal) ruiter-sporen; **—so**, a. ijzer-achtig of houdend.
ferrug/iento, a. = **inoso**, a. ijzer-achtig, ijzer-deeltjes bevattend.
fértil, a. vruchtbaar.
fertili/dad, f. vruchtbaarheid; **—zar**, v. tr. vruchtb. maken, bevruchten.
férula, f. scheerling (gift-plant) = **cañaheja**; en: plak (straf-werktuig op ouderw. scholen); macht; *estar bajo la férula de un hombre poco mirado*, onder de macht v. e. weinig ontziend man staan.
férvido, a. vurig, gloeiend, brandend = **ardiente.**
ferv/iente, a. vurig, innig; **—or**, m. gloed, vuur (fig.); (oud) = **hervor**, koking zieding; **—oroso**, a. = **—iente.**
fest/al, a. van de feest-dagen; **—ejador, -a**, m. f. en a. zeer voorkómend, uiterst beleefd, zich uitputtend in beleefd-heden; **—ejar**- v. tr. feestelijk onthalen, „fêteeren"; **—ejo**, of **—eo**, m. feestelijk onthaal; **—ero**, m. intendant der muziek-koren; **—in**, m. festijn, banket, feest-maal; **—inacion**, f. haast, haastige gang; **—ival**. a. (oud) = **—ivo**; **—ividad**, f. pret, vroolijkheid; feestelijkheid; **—ivo**, a. feestelijk; vroolijk, voorkomend, liefkoozend; **—on**, m. festoen; **—onear**, v. tr. festoeneeren.
fetal, a. (heelk.) van de fetus (ongeb. kind).
fetidez, f. stank.
fétido, a. stinkend.
fetiquismo, m. feticisme; blinde vereering, aanbidding.
feto, m. fetus, ongeboren kind.
feud/al, a. feudaal, leen-heerlijk, leen-roerig; van 't leen-stelsel; **—alidad**, f. leen-roerigheid; **—alismo**, m. leen-stelsel; **—atario**, m. en a. leen-man; leen-roerig; **—o**, m. leen (in 't leen-stelsel), leen-roerigheid.
fia/do, a. (oud) betrouwbaar, zie **confiado**; *al fiado*, op krediet, op goed vertrouwen, *en fiado*, onder borg-stelling; **—dor, -a**, m. f. borg; koord a. d. kraag v. e. mantel om hem vast te houden; toom; rust (v. e. geweer a. a.); koord voor een valk; (fam.) *— de muchachos*, zweep, achterste; *salir —*, zich als borg aanbieden; *dar —*, borg-stelling geven; **—dura**, f. = **fianza.**
fiambr/ar, v. tr. vleezen klaar-maken om koud op te dienen; **—e**, a. en m. koud (vleesch); **—era**, f. doos met deksel voor koud vleesch op reis.
fia/nza, f. borg-tocht; *poner en —*, een paarde-hoef met mest omgeven, om die zachter te maken; **—r**, v. tr. borg zijn voor; op krediet verkoopen; vertrouwen op; toevertrouwen; *— el pecho*, zijn hart uitstorten; intr. hopen op (iemand).
fiat, m. fiat! 't zij zoo! fiat (rechtst.), bevel tot uitvoering.
fibr/a, f. vezel, zenuw; **—ina**, f. fibrine; **—oso**, a. vezel-achtig.
fica/nte, m. (Zig.-taal) speler; **—r**, v. tr. en intr. spelen.
ficcion, f. verzinsel, verdichtsel; **—ario**, a. op een rechts-fictie berustend; die aan verzinsels gelooft of er zich van bedient.
ficédula, f. vijgen-eter (vogel).
ficti/cio, of **—vo**, a. verdicht, gekunsteld, gefingeerd.
ficha, f. fiche.
fide/comiso, of **—icomiso**, m. fidei-commis; **—digno**, a. geloof-waardig, betrouwbaar; **—icomisario**, m. fidei-commissaris; **—lidad**, f. trouw; **—os**. m. pl. vermicelli.
fido, a. (oud) = **fiel**, trouw.
fiducia, f. (rechtst.) vertrouwen, schijn-verkoop; **—l**, a. wat een teeken is waarop men afgaat, vertrouwt; **—rio**, m.(rechtst.) degeen die een erfenis aan een ander doet toekomen.
fiebre, f. koorts (meer: **calentura**).
fiel, a. trouw; m. f. geloovige; hefboom (v. balans); commissaris voor maten en gewichten; ijker; (oud) veld-rechter voor gerechtelijke twee-gevechten; *— de la llave de escopeta*, rust van geweer-trekker; *en —, en el —*, of *en su —*, juist gewicht gegeven; **—ato**, m. bureel voor de ijk (ook **—azgo**, oud: **—dad**).
fieltr/aje, m. bekleeding met vilt; **—ador**, m. vilt-maker; **—ar**, v. tr. met vilt bekleeden, vilt bereiden; **—o**, m. vilt.
fiemo, m. dieren-drek; **—so**, a. vol drek, drek-achtig.
fier/a, f. roof-dier; **—abras**, m. snoever, zwetser; **—eza**, f. woestheid; terug-stootende leelijkheid; (volkst.) dapperheid; woede; fierheid; **—o**, a. woest, wreed, kwaad-aardig

(dier); terug-stootend; ontzaggelijk; (volkst.): dapper; pl. snoeverij, dreigementen: *echar —s*, „opspelen", dreigementen uitstooten.
fiesta, f. (feest-)dag; goed onthaal; — *de guardar*, feest- of rust-dag; fig. groote ontvangst, dans-avondje enz.; *estar de —*, goed-geluimd zijn; *no estar para —s*, slecht gemutst zijn; *hacer —s*, aan-halen (een kind).
figmento, m. potte-bakkers-werk.
figon, m. minne herberg, waar men slecht eet; (oud) = **figonero**; **—al,** a. daarop lijkend, er veel van hebbend; **—ero,** m. houder van zulk een inrichting.
figur/a, f. figuur; gedaante; beeltenis, voorstelling; gebaar; stijl-wending, stijl-sieraad; „pop" (in 't kaartspel); plan v. e. gebouw; — *de tapiz*, belachelijk figuur; — *de bulto*, beeld (ten voeten uit of borst-beeld, van marmer enz.); *hacer —*, invloed hebben; *componer —*, met anderen samen voor-komen, zonder bizonder opmerkelijk te wezen; *hacer —s*, grimassen, gebaren maken; *hacer triste —*, een droevig figuur maken; — *de academia*, naakt figuur; — *adamente* of — *ativamente*, op figuurlijke, over-dráchtelijke wijze; **—ado,** a. versierd, ver-fraaid; ver-onder-stéld, gefingeerd; over-drachtelijk; met een menschelijk gelaat erop (wapen); **—ante,** m. figurant; **—ar,** v. tr. vóor-stellen; een gedaante geven; belang-wekkend zijn, op de voor-grond treden a. a.; r. zich vóor-stellen, verbeelden; *¡ figúrese V.!* stel u voor! **—tivo,** a. figuurlijk, over-drachtelijk, een zinne-beeld vormend; **—ería,** f. gezichts-vertrekking; **—ero,** m. (oud) grimassen-maker; **—illa,** f. belachelijk menschje; **—in,** m. mode-plaat; pop; **—on,** m. opgeblazen mensch.
fij/a, f. scharnier v. e. venster; zie voor oud: **hija**, dochter; **—acion,** f. vast-hechting, bevestiging, vast-stelling; vast-making; **—acarteles,** m. aan-plakker; **—ado,** a. vast-(gemaakt); **—amente,** adv. vast, strak; **—ar,** v. tr. vast-maken, -stellen, -zetten, bepalen; vestigen (de oogen op); r. letten op; *no me he — ado en ello*, ik heb er niet op gelet; zich vestigen; een besluit nemen; een ernstig man worden; (fam.) trouwen; **—eza,** f. vastheid; **—o,** a. vast, duurzaam, bestendig; zeker.
fil derecho, m. „haasje-over"; *estar en — —*, in even-wicht zijn.
fila, f. rij; gelid: *en —*, in een rij, in 't gelid; **—ila,** f. bombazijn; **—mento,** m. vezel; **—mentoso,** a. vezelig, -achtig; **—miento,** m. het spinnen; **—ndrias,** f. pl. herfst-draden; vleesch-vezels v. e. herte-poot; soort kleine wormen, waar vogels last van hebben; **—ndro,** m. buidel-dier; **—ntropía,** f. menschen-liefde; **—ntrópico,** a. mensch-lievend; **—'ntropo,** m. menschen-vriend, filantroop; **—rete,** m. schans-kleed, bekleeding daarmee; **—rmónico,** m. filharmonisch; **—'stica,** f. „werk" (v. touw); **—tería,** f. woorden-vloed, geleuter; **—tero, -a,** m. f. veel-prater, leuteraar; (Zig.-taal) beurzen-snijder; **—tura,** f. (het) spinnen.
filban, m. draad aan een geslepen mes, braam.
filderretor, m. soort buil- of zeef-doek, dunne stof.
fileno, a. (fam.) week, verwijfd.
filete, m. draadje, vezeltje; tong-riem; boor-lint, tres; trens; streepje, scheidings-teeken; *gastar muchos —s*, te veel woord-spelingen gebruiken; lende-stuk (vleesch), haas; figuur-lijn; **—ar,** v. tr. koordjes maken; voorzien van sier-lijnen enz.
filia/cion, f. afstamming; inschrijving v. e. nieuwe soldaat, met naam en sinjalement; **—l,** a. v. e. kind: *amor —*, kinder-liefde; **—r,** v. tr. inschrijven (soldaat); **—rse,** v. r. zijn afkomst bewijzen; lid worden.
filibuste/ar, v. intr. zee-roof plegen; **—ro,** m. zee-roover, vrij-buiter.
filicida, m. f. kinder-moordenaar.
filigrana, f. filigraan.
filili, m. (fam.) fijn en teer; *mujer —*, zeer fijn gebouwde vrouw.
filípica, f. heftige, satyrische rede-voering.
filipichin, m. soort ruw-wollen stof met bloemen.
Filipin/as, f. pl. Filipijnen; **—o,** m. Filipijnsch, bewoner van de Filipijnen.
fílis, m. aantrekkelijkheid; kunst om met alles in de smaak te vallen; (poët.) naam voor bezongen schoone.
filisteo, a. (volkst.) groot, reus-achtig.
filo, m. scherp (van wapen); deelings-lijn; (oud) = **hilo,** draad; (zeet.) wind-richting, richtings-lijn; *dar el —*, of *sacar el —*, slijpen, scherpen, wetten; *darse un — á la lengua*, gaan kwaad-spreken; *embotar los —s de un arma*, een wapen bot maken; de geest af-stompen a. a.
filo/logía, f. filologie, taal-kunde; **—lógico,** a. filologisch, taal-kundig; **—(ló)logo,** m. filoloog, taal-kundige; **—n,** m. mijn-ader; **—sofado,** m. wijs-geerig gepeupel; letter-kundig jaar; **—sofal,** a. (oud) = **—sófico**; komt voor in: **piedra —**, steen der wijzen; **—sofar,** v. intr. filozofeeren; **—sofastro,** m. prul-filosoof; **—sofear,** v. intr. doen of praten als een wijs-geer; **—sofesco,** a. iron. van 't filozofen-broed; **—sofía,** f. filozofie, wijs-begeerte; **—sófico,** a. filozofisch, wijs geerig; **—sofismo,** m. leer der valsche pro feten, aan-hangen van valsche leer-stellingen; **—sofista,** m. f. iem. die dat doet; **—'sofo,** m. filozoof, wijs-geer.
filóxera, f. wijn-luis.
filtr/acion, f. door-zijpeling; lek; filtratie; **—ante,** a. door-zijpelend, filtreerend; **—ar,** v. tr. filtreeren; intr. door-zijpelen; **—o,** m. filter; liefde-drank.
fimbria, f. zoom, boor-lint, franje v. e. kamer-japon of ander ruim lang kleed.
fimo, m. uitwerpselen.
fin, m. einde; doel-wit, doel-einde; *dar —*, 't leven eindigen, sterven; *en —*, ten slotte, eindelijk; *por —*, ten slotte; *por — y postre*, tot besluit; *á — de*, ten einde; **—able,** a. wat eindigen kan; **—ado,** a. overleden; **—al,** a. van 't einde, aan 't einde, eind—: *exámen —*, eind-examen; m. (uit)einde; **—alizar,** v. tr. beëindigen; intr. bezwijken, ophouden te bestaan; **—almente,** adv. eindelijk, ten slotte; **—amiento,** m. vol-eindiging; over-lijden; **—anciero, -a,** m. f. financier; **—ar,** v. intr. over-lijden; r. „het besterven" van verlangen naar iets.
finca, f. onroerend goed, land-goed.
fineza, f. fijnheid; „attentie" (geschenk a. a.); fijne taal en manieren; fijn kompliment; (oud) volmaaktheid van handen-arbeid.
fingi/do, a. geveinsd; **—dor, -a,** m. f. valschaard, veinzaard; **—miento,** m. veinzerij, ge-

veinsdheid; —**r**, v. tr. veinzen, voor-doen; bedriegelijk nadoen.
fini/ble, a. (oud) eindigbaar; —**quito**, m. afrekening, kwijting; —**r**, v. tr. (oud) voleindigen, beëindigen, afmaken; —**´timo**, a. naburig, aan-grenzend.
fino, a. fijn; fijn-beschaafd, voor-komend, net; trouw, aan-hankelijk; diskreet, kiesch, schrander; (oud) slim.
finta, f. nood-belasting; (oud) schijn-uitval.
finura, f. fijne manieren, fijne beschaving in taal enz.; scherpzinnigheid, schranderheid; fijnheid, kieschheid.
firm/a, f. onder-teekening, hand-teekening; — *entera*, hand-teekening vol-uit, *media* —, zonder voor-naam, — *en blanco*, in blanco; —**amento**, m. zwerk, firmament; (oud) steun, grond-slag; —**an**, m. firman, besluit v. d. Sjah; —**ante**, m. f. onder-teekenaar; —**ar**, v. tr. onder-teekenen; —**e**, a. stevig, flink; ferm; onwankelbaar, vast; *mantenerse* —, stand-houden; *¡ firmes !* geeft acht!; —**eza**, f. stevigheid, vastheid, flinkheid, standvastigheid.
fiscal, m. fiskaal, officier van justitie; a. fiskaal v. d. schat-kist; —**ía**, f. fiskaal-schap, openbaar-ministerie; —**izar**, v. tr. critizeeren, laken; intr. de functies van fiscaal uitoefenen.
fisco, m. fiscus, schat-kist, staatskas.
fisg/a, f. visch-harpoen; spotternij, poets; —**ar**, v. tr. een poets bakken, bespotten; met de harpoen visschen; —**on**, **-a**, m. f. spotter; nieuwsgierige; (ook = **fisgador**, **-a**); —**onear**, v. tr. = —**ar**; en: nauw-keurig of nieuws-gierig opnemen om er over te berichten.
físi/ca, f. natuur-kunde (in engere zin); —**co**, a. fiziek, lichamelijk: m. natuur-kundige.
fisil, a. (oud) broos, breekbaar.
fisio/logía, f. fiziologie, leer der levens-verschijnselen; —**nomía**, f. gelaat(s-uitdrukking); —**´logo**, m fizioloog.
fiso/nomía, f. = **fisionomía**; —**nómico**, a. van de gelaats-uitdrukking of -trekken; —**nomista** of —**´nomo**, m. gelaats-kenner.
fistol, m. leeperd, slimmerd (vooral in 't spel).
fístola of **fístula**, f. fistel (soort zweer).
fisura, f. barst, scheuring; —**cion**, f. gebarsten toestand.
fitora, f. drie-tand om mee te visschen.
flabela/cion, f. ('t) beweging brengen in de lucht om koelte te krijgen; (heelk.) flabellatie; —**do**, a. waaier-achtig.
flac/amente, adv. zwakjes, slap; flauw; —**o**, a. mager; zwak, slap; — *de memoria*, zwak van geheugen; — *de virtud*, zwak van deugd; m. zwak: *ese es su flaco*, dat is zijn zwak; —**ura**, f. magerheid.
flagel/acion, f. geeseling; —**ar**, v. tr.; —**o**, m. dorsch-vlegel.
flagra/ncia, f. gloed, brand; juist begane daad, verschheid v. e. vergrijp; —**nte**, a. juist begaan, versch (daad); brandend, gloeiend, glinsterend: —**r**, v. intr. schitteren, glinsteren, gloeien, branden.
flajol/é, m. (muz.) flageolet; —**ista**, m. die op de flageolet speelt.
flama, f. zie **llama**, vlam; en: een sieraad op de sjako; —**nte**, a. vlammend; gloednieuw.
flamberga, f. groote zware degen.
flamear, v. tr. doen wapperen, = **tremolar**; en intr. (oud) = **llamear**, vlammen.
flamen/co, a. en s. Vlaamsch, Vlaming; flamingo (vogel); —**quilla**, f. middel-groote schotel.
flamígero, a. (poët.) vlammen-dragend, bliksem-voerend (adelaar); fonkelend, vlammend.
flámula, f. wimpel; water-hanevoet (plant).
flan, m. room-taart.
flanco, m. zijde (v. e. dier); flank; —**nada**, f. vierde parade links in de zijde (schermen).
Flandes, pl. Vlaanderen.
flanela, f. flanel.
flanquea/dor, m. (mil.) verkenner, eclaireur; —**r**, v. tr. flankeeren; (mil.) de flanken dekken; (vestingb.) een ander deel dekken, beschermen; in de flank aan-tasten.
flaque/ar, v. intr. verzwakken, de moed verliezen, zwichten; —**za**, f. = **flacura**, magerheid; en: zwakte; „zwak"; zwakheid (vooral v. e. vrouw die valt); flauwte.
flat/o, m. winderigheid (van 't lichaam), wind; —**oso** of —**noso**, a. winderig (idem); —**ulencia**, f. (ziektek.) opgeblazenheid, winderigheid (van 't lichaam); —**ulento**, a.
flaut/a, f. fluit; (fluit = zeer breed, platbodemd vaar-tuig; —**ado**, a. als een fluit, aangenaam klinkend (stem); —**eado**, m. de fluit-tonen, hooge toonen in een orgel; als orgelpijpen naast elkaar liggende voor-werpen; —**ista**, m. fluitist; —**os**, m. p. (fam.) alleen in: *pitos* —*s*, spel, tijd-verdrijf, *cuando pitos flautos cuando flautos pitos*, er gebeurt bijna altijd 't tegen-over-gestelde van wat men wenscht.
flavo, a. geel-bruin.
flech/a, f. pijl, = **saeta**, **dardo**; —**ador**, m. = —**ero**, m. met pijl en boog gewapend soldaat: —**azo**, m. pijl-schot; —**ería**, f. afschieting van pijlen.
fleco, m. franje (v. gordijn a. a.).
fle(g)ma, m. „flegma", slijm; zelf-beheersching: leukheid.
flemático, m. flegmatiek, zelf-beheerschend; leuk; slijmerig.
flem/e, m. = instrument om dieren te aderlaten; —**on**, m. bloed-gezwel; —**oso**, a. slijmerig.
flet/ador, m. bevrachter; die een schip in huur neemt; —**amento**, m. bevrachting, huur v. e. schip; —**ar**, v. tr. bevrachten, huren (schip); —**e**, m. bevrachting, huur.
flex/ibilidad, f. buigzaamheid, lenigheid; —**ible**, a.; —**ion**, f. buiging; verbuiging; —**or**, a. en m. buigend, buiger (spieren); —**uoso**, a. kronkelend.
flocadura, f. boordsel, franje.
floj/ear, v. intr. = **flaquear**; —**edad**, f. zwakte; weekheid, onachtzaamheid; zwakheid; —**el**, m. dons; —**era**, f. = —**edad**; —**o**, a. week, onachtzaam; zwak; —**eado**, a. voorzien van lange franje.
flor, f. bloem, bloesem; *andarse en* —*es*, een antwoord ont-wijken, niet recht op 't doel afgaan, zich laten bidden vóor men iets aanneemt; — *de la maravilla*, b.v. gezegd v. e. herstellende, die zeer snel bijkomt; *estar en* —, in bloei zijn, in de fleur zijn; *ser la* — *de la canela*, heel mooi zijn; *caer en* —, in de bloeitijd sterven; —**a**, f. flora; —**acion**, f. bloeiwijze, bloei-tijd; —**al**, a. en m. van de bloem, bloem-blad; — *de lis*, lelie (in een wapen); —**eado**, a. met krullen (hoofd-letters); —**ear**, v. tr. met bloemen tooien; (Zig.-taal) bedrie-

gen in 't spel; (fig.) mooie woordjes, komplimentjes zeggen; **—ecer,** v. intr. bloeien; r. schimmelen; **—eciente,** a. bloeiend; **—entin,** a. en s. Florentijn(sch); **—eo,** m. lieve woordjes, hof-makerij; tijd-verdrijf; Sp. dans-pas; getokkel op de gitaar; **—era,** f. bloemen-meisje; **—ero,** m. bloemen-vaas; -maker; bloem-stuk (schilderij); zwendelaar, mooi-prater; **—escencia,** f. bloei-wijze, bloei; **—escer,** (oud) = **—ecer**; **—esta,** f. boschage; bekoorlijk plekje; bloem-lezing; **—estero,** m. bosch-wachter; **—eta,** f lederen sieraad aan een singel (paard); **—ete,** m. floret; draad ruwe zijde, soort lint daarvan; een dans-pas; fijn soort schrijf-papier; **—etear,** v. tr. met bloemen tooien; met de floret schermen; **—etista,** m. meester op de floret; **—icomo,** m. (poët.) met bloemen in 't haar; **—ido,** a. in bloei; bloem-getooid; uitgelezen, puik; die bloem-rijk spreekt, die in de bloei-tijd is a. a.; **—ifero,** a. (poët.) bloemen-dragend, -brengend; **—ilegio,** m. bloem-lezing, verzameling gedichten; **—ismo,** m. (fam.) manie voor bloemen; **—ista,** m. lief-hebber, kweeker of schilder v. bloemen; die kunst-bloemen verkoopt; **—on,** m. krul of bloem-versiering; vignet.

flos sanctorum, m. boek der heiligen.

flot/a, f. vloot; *llega la flota*, er komt een groote som gelds; **—acion,** f. of **—adura,** f. vlotting of drijving; deel van 't schip dat aan de opper-vlakte van 't water is; **—amiento,** m. of **—e,** m. het drijven; (oud): wrijving; *á* —, drijvend; *sacar á* —, een gestrand schip weer vlot maken; kurken aan netten (= **encorchadura**); **—illa,** f. flottieltje, vlootje; **—ista,** m. handelaar op de flottieljes van Amerika.

fluctu/acion, f. schommeling, fluctuatie; onbeslistheid, besluiteloosheid; **—ar,** v. tr. in golven vloeien; schommelen; besluiteloos zijn; **—oso,** a. aan schommeling, aan tegengestelde stroomingen onder-hevig.

fluencia, f. strooming (v. d. tijd).

flui/dez, f. vloeibaarheid; **—do,** a. vloeibaar; vloeiend; **—r,** v. intr. vloeien, stroomen; etteren.

flujo, m. vloed (in zee); (uit-)vloeiing; woorden-vloed; stof die 't vloeibaar maken der metalen bevordert.

flúor, m. fluor; **—ita,** f. fluor-spaat.

flus, m. schoorsteen-pijp.

fluvi/al a. van de rivieren; **—átil,** a. van of in zoet water levend.

flux, m. suite van kaarten derzelfde kleur; (fam.) *hacer* —, alles in 't spel verloren hebben; *estar de* —, gelukkig zijn (in 't spel); **—ibilidad,** f. (wetensch.) vloeibaarheid; **—ible,** a. gemakk. vloeibaar te maken; **—ion,** f. vloeiing; *método de — es*, differentiaal-rekening; **—ionario, -a,** m. f. en a. lijder aan of lijdend aan vloeiingen; aan vl. onder-hevig.

foca, f. zee-leeuw, zee-kalf.

foco, m. (natuurk.) brand-punt; (wisk.) middelpunt v. e. kromme lijn; soort politieke club; fokke-zeil

fofo, a. week, slap.

fog/aje, m. haard-geld (belasting); **—aril,** m. signaal-vuur; **—ata,** f. vreugde-vuur; oven eener kleine mijn; — *á la inglesa*, keuken-kachel; **—on,** m. keuken-fornuis; kombuis; zund-gat; vuur-haard (v. e. locomotief); **—onadura,** f. planken om de mast; **—onazo,** m. ont-vlamming v. h. pan-kruit; **—onero,** m. stoker; **—osidad,** f. vurigheid, onstuimigheid; **—oso,** a.; **—ote,** m. takkebos (v. klein hout); **—ueacion,** f. opnoeming naar haard-steden of gezinnen; **—uear,** v. tr. aan 't vuur gewennen (soldaten); **—uero,** a. (oud) van 't vuur of de vlammen; m. kolen-bakken.

foja, f. (oud) = **hoja,** blad; ook: folio, bladzijde v. e. bundel proces-stukken a. a.

folgo, m. voeten-zak, -warmer.

folia, f. (oud) krankzinnigheid, = **locura**; **—s,** pl. Sp. dans in 3/4 maat, en de muziek daarbij; (fam.) *eso va por las —s*, dat heeft kop noch staart; nachtelijke pretjes op kleine plaatsen, vreugde-vuren enz.

fol/iacion, f. blad-vorming, blad-vernieuwing; zie **foliatura**; **—iar,** v. tr. pagineeren; foliëeren; **—iatura,** f. pagineering; **—iculo,** m. (ontleedk.) hol vlies of weefsel, waaruit een uitscheidend kanaal loopt; huls; **—ijones,** m. pl. oude Kastiliaansche dans; **—io,** m. folio, folio-formaat; — *español*, 4° formaat; — *frances*, het dubbele daarvan; — *indico*, blad v. d. kaneel-boom; *al primer* —, dadelijk, zonder (zich) te (laten) wachten, gezegd v. e. lichtvaardige uiting; (fam.) *de á* —, ontzaggelijk (ook ongunstig).

foll/ados, m. pl. onderw. knie-broek, zeer wijd en geplooid; **—aje,** m. gebladerte; **—ajear,** v. intr. gebladerte vóorstellen (schilderen); **—ar,** v. tr. met bladeren tooien; blazen m. e. blaasbalg (= **afollar**); (oud) vertreden, = **hollar**; (oud) ook: verwoesten (land); r. zachte winden laten; **—ero,** of **—etero,** m. blaasbalg-fabrikant; **—eta,** f. wijn-maat (± ¼ L.); **—etin** m. feuilleton; blaadje; **—etinista,** m. f. feuilleton-schrijver; **—eto,** m. brochure; smaad-schrift; **—on,** m. vuur-pijl die niet knalt; veest; loot, nieuwe tak; a. onachtzaam, lui; lof; min, laag; **—onería,** f. (oud) laagheid v. karakter; lafheid, luiheid, onachtzaamheid.

foment/acion, f. verwarming met natte omslagen; **—ar,** v. tr.; ook: koesteren, heimelijk bevorderen; **—ativo,** a. verwarmend met natte omslagen, verzachtend op die wijze; **—o,** m. koestering; bescherming; voedsel voor vuur, harts-tocht enz.; steun; aanmoediging: Binnenlandsche Zaken, Binnenl. Bestuur; ook = **—acion.**

fómes, m. bestendige oorzaak van opwinding en aanzetting tot kwaad.

fonacion, f. stem-vorming.

fónas, m. (oud) zit-vlak v. e. broek, herstel daaraan; **—`cia,** f. (oud) kunst van de stem te vormen; **—`cio,** m. (oud) meester daarvoor.

fond/a, f. hotel; restaurant; **—ado,** a. v. e. bodem voorzien (vat); **—eadero,** m. (zeet.) anker-plaats; **—ear,** v. tr. voor anker leggen, 't anker uitwerpen; grondig onder-zoeken; uithooren, uitvorschen; onder-zoeken (schip, of er ook smokkel-waar is); = **sondear,** peilen, *bucear*, duiken, dompelen; *calar*, strijken, neer-laten; — *con la quilla*, op 't zand loopen, vast-raken; **—eo,** m. ankering; bezoek der douane-amtenaren; onderdompeling, duiking; **—illon,** m. op de bodem gebleven wijn, die men erin laat bij 't opnieuw vullen; oude Alicante-wijn; **—ista,** m. f. hotel- of restaurant-houder; **—o,** m. bodem; diepte, onderste deel; grond(-slag);

achter-grond; ware aard (karakter); fonds, kapitaal; verstandelijke vermogens; *echar á* —, in de grond boren (schip); —**on**, m. (oud) = **hondon** kuil, gat; en (oud) *de* —, heelemaal op de bodem.
fonétic/a, f. klank-leer; —**o**, a. fonetisch, klank-.
fong/inoso, a. vol padde-stoelen; —**osidad**, f. (heelk.) uitwas, wild vleesch.
fónico, a. geluids-.
fonil, m. schoorsteen (v. stoom-boot).
fonje, a. week, sponsachtig.
fono, m. gehoor-apparaat.
font/al, a. v. e. fontein; —**ana**, f. (poët.) = **fuente**, fontein; —**anal**, a. = —**al**; m. streek vol bronnen; —**anería**, f. fonteinmakers-kunst; water-buizen, — leidingen; —**anero**, m. fontein-maker of -opzichter; —**anoso**, a. (oud) = —**anal**.
foque, m. fokke-zeil.
forajido, a. misdádig, die veel mis-daden gepleegd heeft.
foral, a. (rechtst.) v. e. **fuero**; ook = **forense**.
forá/men, m. gat (v. e. molen-steen); —**neo**, a. buitenlandsch; *vicario* —, vicaris wiens jurisdictie onafhankelijk is van die v. d. ordinaris; —**no**, a. = —**neo**; (oud): wantrouwig, schuw = **(h)uraño**.
forastero, a. buitenlandsch; vreemd (aan); m. vreemdeling, buitenlander.
forbante, m. kaper zonder kaap-brieven; zee-schuimer.
forca, f. (oud) = **horca**; en (oud) = **horquilla**.
forcej/ar, v. intr. zich inspannen, pogingen doen; weer-stand bieden, tegen-spreken; (oud) tr. = **forzar**; —**ear**, v. intr. = —**ar**; —**on**, m. heftige poging; —**udo**, a. (oud) = **forzudo**.
forceps, m. tang (ook **forfex**).
for/ense, a. v. d. balie, 't gerechts-hof, —**ero**, a. v. d. **fuero**; m. (oud) belastbaar, belasting-plichtig (= **pechero**); (oud) ook: ontvanger der **fuero**, rechten; —**ista**, m. rechts-kundige in zake **fueros**.
forja, f. goud-smederij; smeding; metselkalk; —**dor**, m. smid; —**dura**, f. smeding; —**r**, v. tr. smeden; verzinnen (leugens, verhalen).
forlon, m. sjees met vier zit-plaatsen = **furlon**.
forma, f. vorm, gedaante; stelsel, gedrag; avond-maal-brood (voor de leeken); ernst; — *de letra*, hand(-schrift); *de* — *que*, op zulk een wijze dat; *en* —, in alle ernst, naar de regel; *dar* —, rang-schikken, in orde maken; *hombre de* —, aanzienlijk man; —**ble**, a. vormbaar; —**cion**, f. vorming; verheffing (tot een macht, wisk.); inrichting, instelling; vorm, gedaante; —**dor**, **-a**, m. f. vormer; —**dura**, f. vorm, gedaante; —**l**, a. formeel, uitdrukkelijk; vormelijk; v. d. vorm; ernstig, vol-wássen; —**lidad**, f. vormelijkheid; ernst; formaliteit; —**lista**, a. aan vormen gehecht; —**lizar**, v. tr. de vorm geven; r. boos worden; —**lmente**, adv. naar de vorm, vormelijk; uitdrukkelijk; —**r**, v. tr. vormen; r. zich vormen, groeien, een gedaante aannemen; —**triz**, a. f. vormend (kracht-vermogen a. a.).
formejar, v. tr. (zeet.) vast-leggen (in haven); ruimen ('t dek).
formero, **-a**, m. f. vormer; rib (v. gewelf).
formicante, a. zeer zwak (pols).
fórmico, a.: *ácido fórmico*, miere-zuur.
formid/able, a. vreeselijk, schrik-wekkend; —**oloso**, a. vreesachtig, ook = 't vorige.
formillon, m. hoede-makers-vorm.
formon, m. schrijnwerkers-beitel; hostie-vorm.
fórmul/a, f. formule; uitdrukkings-wijze; *todo eso es una pura* —, dat is alles louter voor de vorm; —**áble**, a. te formuleeren, in woorden uit te drukken; —**ár**, v. tr. formuleeren, opstellen; in woorden uitdrukken; —**ário**, m. formulier-boek (v. gebeden en eeredienst); formulair; —**ista**, m. f. en a. sterk aan formaliteiten gehecht.
fornelo, m. (oud) komfoor om sjokolade klaar te maken a. a.; zie **hornillo**.
fornic/acion, f. hoererij; bezoedeling der Joden bij hun over-gang tot afgoden-dienst; —**ar**, v. intr. hoereeren; —**ario**, a. van hoererij, onkuisch; m. hoereerder; —**io**, m. = —**acion**.
fornido, a. stevig, stoer.
fornitura, f. (boek-drukk.) typen die gegoten worden ter aanvulling; foernituur, lederwerk (v. soldaat).
foro, m. gerechts-zaal; Forum (in Rome); achter-grond (v. tooneel); in somm. provinciën recht dat de pachter aan de eigenaar betaalt.
forr/ado, a. (fam.) rijk; —**adura**, f. voering, het voeren (v. kleeding-stuk); —**aje**, m. voeder; fourrage; het snijden van gras enz. als voeder; (fam.) *abundancia de* —, overvloed van voorraad, vooral groenten; —**ajeador**, of —**ajero**, m. fourrageur, soldaat die gaat fourrageeren (paarden); die verwoest of onderste-boven haalt; —**ajear**, v. intr. fourrageeren, voeder ophoopen; tr. (paarden) voederen; —**ar**, v. tr. voeren (kleeding-stuk); omhullen; met koper beslaan (schip); —**o**, m. voering; dubbele wand (v. e. schip), beslag.
fort/achon, a. (fam.) stoer, sterk; —**alecer**, v. tr. versterken; —**alecimiento**, m. versterking; (oud) = **fortaleza**; —**aleza**, f. fort, goed versterkt plaatsje; kracht, standvastigheid; —**espiano**, m. piano(-forte); —**ificacion**, f. vesting-bouw; versterkingen; —**ifacado**, a. versterkt; —**ificador**, **-a**, m. f. die versterkt; vestingbouw-kundige; —**ificante**, a. versterkend; opbeurend; —**ificar**, v. tr. versterken = —**alecer**, ook: van versterkingen of versterkings-werken voorzien; r. zich versterken, zich behoorlijk op onvoorz. omstandigheden voorbereiden a. a.; —**ificatorio**, a. v. d. vesting-bouw; —**in**, m. fortje, tijdelijke versterking in 't veld; —**itud**, f. (oud) = —**aleza**; —**úitamente**, adv. door een (gelukkig) toeval; —**úitas**, f. pl. (oud) ongeschreven wetten, gewoonterecht; —**úito**, a. toevallig (goed) treffend.
fortun/a, f. fortuin; geluk(je); (fam.) — *de la Mancha*, ommelet met ham; (zeet.) storm; naam v. e. zeil; *correr* —, op fortuin varen, lange tochten doen op zee; *por* —, gelukkig, bij geluk; —**ado**, a. (oud) gelukkig, fortuinlijk, = **afortunado**; —**oso**, a. idem.
forz/adamente, adv. met dwang, tegen-wil-en-dank; —**ado**, m. dwang-arbeider, galeislaaf, galei-boef; a. gedwongen; *risa* —*a*, gedwongen lach; misplaatst, kwetsend, aan-

stootelijk; (oud) adv. zie **—osamente; —ador**, a. die geweld gebruikt of dwingt; m. verkrachter; **—al**, m. ongetand deel (v. e. kam); **—amiento**, m. dwang; ver-krachting; **—ar**, v. tr. dwingen; forceeren (slot); met geweld bemachtigen; ver-krachten; r. = **esforzarse**, zich inspannen; **—osa**, f. geforceerde zet in 't dam-spel; noodzaak om tegen-wil-en-dank in iemands voor-deel te handelen; *me hizo la* —, hij noopte me tot toegeven of toestaan; **—osamente**, adv. met dwang, tegen-wil-en-dank; **—oso**, a. noodzakelijk; (oud) sterk, = **fuerte**; (oud) ook heftig, hevig, = **violento**; **—udo**, a. sterk, stoer.

fosa, f. groeve; graf; (oud) gracht; **—dura**, f. graving; (oud) gracht; **—l**, m. (oud) kerkhof, plaats daarvoor bestemd, = **cementerio**; (oud) ook: graf, groeve; **—r**, v. tr. (oud) door een gracht omringen.

fosforescen/cia, f. glinstering, het „lichten" of fosforesceeren (b. v der zee); **—te**, a. lichtend als fosforus; fosfor-zuur met grooter zuurstof-gehalte.

fosfór/ico, a van fosfor, fosfor-achtig; **—ina**, f. fosforesceeren van zekere visschen a. a.; **—ización**, f. fosforizatie, invloed der fosforzure kalk in 't dierlijk organisme; **—o**, m. fosforus; —*s de cera*, was-lucifers (meer: *cerillas*); — *de escopeta*, slag-hoedje; — (*de luz*), lucifer, vuur-houtje; bijnaam van Diana en v. d. morgen-ster of Lucifer; **—oso**, a. fosfor-zuur.

fosil, a. fossiel, in versteende vorm; m. fossiel, versteend dier.

fosinges, f. pl. (ziektek.) roode vlekken op de beenen door de warmte.

foso. m. sloot, gracht; rond gat, = **hoyo.**

foto/grafía, f. licht-druk, fotografie; **—grabar**, v. tr. fotografeeren, = **—grafiar; —gráfico**, a. fotografisch; **—(ó)grafo**, m. fotograaf; **—tipía**, f. foto-typografie; **—tipografiar**, v. tr.

frac, m. rok (heeren-kleeding).

fracas/ar, v. intr. stuk-slaan (schip op een klip); **—o**, m. gedruisch, geraas (van breken enz.); opschudding; opspraak; val met breuk; „krach".

fraccion, f. breking; partij-groep; breuk (wisk.), = **quebrado**; **—amiento**, m. het in stukken breken, breuk; **—ar**, v. tr.; **—ario**, a. gemengd (getal met breuken); v. e. fractie, partij-groep of breuk.

fractura, f. gewelddadige breuk; inbraak; **—r**, v. tr. een breuk veroorzaken; breken, verbreken.

fraga, f. soort struik, framboze-struik, zie **frambueso.**

fragan/cia, f. = **fragrancia**, 't vlammend, gloeiend, glanzend zijn; ('t) op-heeter-daad betrapt worden; **—te**, a. =**fragrante**; **en** — = **en fragrante**, op-heeter-daad.

fragata, f. fregat; fregat-vogel; soort insekt.

frágil, a. broos, breekbaar; wankelbaar; teeder; **—idád**, f.

frag/mento, m. fragment; stuk, brok; beensplinter (= **esquirla**); **—or**, m. (poët.) gedruisch; **—osidad**, f. oneffenheid, hobbeligheid; dichtheid v. e. groot woud; **—oso**, a. oneffen, hobbelig; geraas-makend.

fragran/cia, f. geur; „goede reuk" (van verdiensten enz.), reuk van heiligheid; **—te**, a. geurig; geparfumeerd; *en* —, op heeter-daad (betrapt).

fragua, f. slote-makers-winkel; sloto-makerij; smidse; brand-punt van beroeringen a. a.; (fam.) *un estómago bueno es la — de la salud*, een goede maag is de „smidse" der gezondheid; **—dor, -a**, m. f. verzinner van leugens, = **forjador, -a**; **—r**, v. tr. smeden; verzinnen, uitdenken; op-touw-zetten; hard worden (pleister-werk).

frail/ada, f. grove vrijmoedigheid; **—e**, m. = **religioso**, m. monnik, geestelijke broeder; soort zee-hond; plooi aan de ceintuur v. e. japon; „wit" (druk); — *de misa y olla*, eenvoudige ongeleerde monnik, alleen goed voor mis en koor-hulp; *á lo* —, op zijn gemak, zonder zich te geneeren; **—ecico**, m. monnikje; vadsig dom mensch, = **ave fria; —enge** of **—eño** of **—esco**, a. monnik(s)-; monnik-achtig; **—ero**, a. die veel met monniken in aanraking komt; **—ía**, f. monnik-schap, priester-schap.

frambues/a, f. framboos; **—o**, m. framboze-struik.

frámea, f. (oud) werp-spies.

franca/chela, f. smul-partij, = **comilitona**; buiten-partij zonder meisjes of vrouwen; buiten-sporigheid; **—lete**, m. riem met gesp (om een pak); **—mente**, adv. rond-borstig, vrij-moedig; vrij (verkoopen); vrijelijk.

frances, a. en s. (f. **—a**) Fransch, Franschman, Fransche; (fam.) *despedirse á la francesa*, ongemerkt of zonder groeten heen-gaan; **—illa**, f. anemoon, gele paasch-bloem; **—ismo**, m. gallicisme.

Francia, f. Frankrijk.

francisc/ano, m. en a. Franciscaner (monnik); grijze kleur; **—o**, a. en m. idem; ook eigen-naam, Franciscus, Frans.

franc/mason, m. vrij-metselaar; **—masonería**, f. vrij-metselarij; **—o**, a. vrij, rond-borstig, vrij-moedig; ongedwongen; franco, vrij van rechten; (zeet.) *navegar* —, zeilen met goede wind van achteren; (fam.) *estar* —, kant en klaar zijn; *lengua* —*a*, lingua franca (brabbeltaal in de Levant); m. Frank (ook de Turksche en Arab. naam voor Europeaan); frank; **—olin**, m. vogel die veel op een patrijs lijkt.

franchipan, m. gebak van room, amandelen enz.; reuk-werk (uit jasmijn).

franela, f. flanel, = **flanela.**

frang/ente, m. (oud) tegen-spoed; **—ible**, a. breek-baar; **—ir**, v. tr. (oud) in (veel) stukken breken; **—ollar**, v. tr. breken (graan); afraffelen, haastig en slecht afmaken; **—ollo**, m. graan als pap gegeten; **—ote**, m. pak of baal, die de helft van een muil-ezels-vracht uitmaakt.

franj/a, f. franje; **—ar** of **—ear**, v. tr. van franje voorzien; **—ista**, m. f. franje-verkooper of -maker.

franque/amiento, m. (oud) vrij-lating (v. e. slaaf enz.); **—ar**, v. tr. vrij-stellen, vrij-laten; frankeeren; hoffelijk ter beschikking van iem. stellen; vrij-maken, de belemmeringen wegnemen; (een schip) zoo stellen dat het van de eerste gunstige wind gebruik kan maken; toegang verleenen; — *la puerta*, (iem.) zijn deur openen; — *el paso*, vrije door-tocht geven; r. — *con un amigo*, aan een vriend zijn hart bloot-leggen; iem. ter wille zijn; (zeet.) zich voor de afvaart gereed-maken; **—o**, m. frankeering, vooruit-betaling; **—za**,

f. vrij-stelling; edelmoedigheid, mildheid; gemeenzaamheid, vrijmoedigheid; *con* —, rond-uit.

franqu/ía, f. (zeet.) ('t) zeil-klaar zijn; **—icia**, f. vrij-dom, vrij-stelling; voor-recht, om politieke redenen a. a.

frasco, m. flacon; — *de pólvora*, kruit-horen; (zeet.) — *de fuego*, soort bus om brand te maken.

fras/e, f. (vol)zin, uitdrukking; niets-zeggende of holle bewering; fraze; stijl; (fam.) *gastar —s*, mooi praten; **—ear**, v. intr. (muz.) frazeeren; **—eologia**, f. fraseologie, zin-bouw; stijl, uitdrukkings-wijze; **—ista**, m. frazenmaker.

frasque/ra, f. flesschen-kast, -kelder, -kist; **—ta**, f. frisket, drukkers-raam.

fratern/a, f. strenge berisping; **—al** of **—o**, a. broederlijk, van broeders; **—almente** of **—amente**, adv. broederlijk; **—idad**, f. broederschap, broederlijkheid; **—izar**, v. intr. zich verbroederen, als broeders leven.

fratricid/a, m. broeder-moorder; **—io**, m. broeder-moord.

fraud/ar, v. tr. (oud) bedriegen, oplichten; **—e**, m. bedrog, oplichterij, fraude; smokkelhandel; over-treding; handig verzinsel om te bedriegen; **—ulencia**, f. bedriegelijkheid; **—ulento**, a.; **—uloso**, a. tot bedrog geneigd, vol bedrog.

fraxinela, f. klein essche-kruid

fray, m. (slechts vóor namen) frater, monnik, geestelijke broeder.

frazada, f. wollen sprei, deken.

frecuen/cia, f. ('t) veel voor-komen, gestadig terug-komen, veel gebruiken of bezoeken; **—tacion**, f. gestadige omgang, ('t) dikwijls bezoeken; **—tador**, **-a**, m. f. die veel ergens of bij iem. komt; **—tar**, v. tr.; **—tativo**, a. herhaling uitdrukkend b. v.: *juguetear*, dartelen, frekwentatief (w.w.) van *jugar*, spelen; **—te**, a. dikwijls vóorkomend; adv. zie **—temente**, adv. vaak, dikwijls, herhaalde malen.

freg/adero, m. goot-steen; **—ado**, m. (het) vaten-wassen; **—ador**, m. die (de vaten) wascht; ook = **—adero**; vaat-doek, zie **estropajo**; **—atriz**, f. vaten-waschter, = **—ona**, f.; **—otear**, v. tr. oppoetsen.

frei/dura, f. (het) bakken, bakking; wat dient om te bakken; iets gebakkens; **—le**, m. ridder v. e. mil. orde; kapelaan daarvan; **—r**, v. tr. bakken; lastig vallen, vervelen; (fam.) *—sela á alguno*, iem. handig beet-nemen; *al — de los huevos lo verá*, (u) zal 't zien als 't op betalen aankomt; **—ria**, f. gemeenschap van ridder-broeders (zie **freile**).

fréjol, m. tuin-boon (zie **frijol** en **judía**).

frener/ía, f. zadel-makerij, -winkel, (ook voor ander paarde-tuig); **—o**, m. werk-man die bitten maakt; wissel-wachter.

frene/sí, m. of **—sía**, f. dolheid, razernij; hevige harts-tocht, blinde toorn; **—(é)tico**, a. dolzinnig, razend.

fren/illar, v. tr. strijken en vast-leggen (riemen); **—illo**, m. tong-riem; muil-band; **—o**, m. toom, bit; rem (ook fig.); *tascar el* —, aan de toom bijten, ongeduldig zijn, spijtig zijn; *correr sin* —, toomeloos voort-hollen, losbandig leven; *trocar los —s*, verwarren, verkeerd begrijpen, 't eene voor 't andere houden; **—ologia**, f. frenologie, karakter-beoordeeling naar schedel-knobbels; **—ólogo**, m. frenoloog.

frent/al, a. van 't voor-hoofd; **—aza**, f. groot voor-hoofd; **—e**, f. voor-hoofd; voorkant (van munten = **anverso**), overkant; front; gevel; — *de banderas*, de vooraf-gaande vaandels; (fam.) *arrugar la* —, 't voor-hoofd fronsen; *hacer* —, het hoofd bieden; (fam.) *llevarlo escrito en la* —, het op 't voor-hoofd geschreven dragen; — *á* —, vlak tegen-over elkaar; *en* —, tegen-over; — *por* —, juist aan de over-kant; *de* —, voorwaarts! **—ero**, m. valhoed; **—udo**, a. (fam.) met breed, hoog voor-hoofd.

freo, m. (zeet.) smalle zee-straat tusschen twee eilandjes.

fresa, f. aard-bezie; geplooide kraag; knobbelige kring om een herts-gewei; hart-vormige dubbel-schelp; **—da**, f. (oud) gewone pap, waarin versche boter; **—l**, m. aardbeien-bed; aardbei-struik; **—r**, v. intr. (oud) mompelen, mopperen; de gaten v. e. blaasinstrument maken.

fresc/a, f. morgen-, maar vooral avond-koelte; (fam.) *salir á la* —, 's morgens vóor of 's avonds na de hitte uitgaan; (fam.) onhebbelijkheid; *decir una* —, een onhebbelijkheid zeggen; **—achon**, a. patertje-goed-levenachtig, met een volle-maans-gezicht; **—al**, a. met zout geconserveerde visch; (oud) koel (lucht); **—amente**, adv. kalm-weg; zoo even; **—o**, a. frisch, koel; (fam.) *se ha ido con viento* —, hij is gauw heen-gegaan, onvoldaan; versch, pas aangebracht of gemaakt; *noticia —a*, versche tijding; koel-bloedig; (fam.) *beber* —, geen ongerustheid opvatten; *estar*, *quedar* of *quedarse* —, wan-boffen, er leelijk afkomen; *está V.* —, nu is u wel-af! *quedarse tan* —, volkomen koel-bloedig blijven; **—on** a. frisch-wangig, dik, gezond en frisch; **—or**, m. frischheid, koelte (lucht); vleesch-kleur (schilderk.); vulg. = **—ura**; frischheid, koelte; koelbloedigheid; ongeneerdheid; onhebbelijkheid, platheid; ongeroerdheid, onverschilligheid voor iets.

fresilla, f. kleine aard-bezie, Chile-aard-bei.

fresn/al, m. esschen-aanplant, -boschje; **—o**, m. esch, essche-hout; (oud, poët.) lans.

freso, m. (oud) = **franja**; **—n**, m. haag-appel.

fresquista, m. f. fresco-schilder.

fretado, a. (wapenk.) van tralies of getraliede staven voor-zien.

frey, m. broeder, titel der ridders v. d. militaire orden.

frez of **frez/a**, f. uitwerpselen van sommige dieren; sporen achter-gelaten door een wild-zwijn; visch-kuit; vraat-zucht (der zijdewormen na de huids-wisseling); **—ada**, f. = **frazada**; **—ar**, v. intr. vuil doen (van dieren); vreten (zijde-wormen); kuit-schieten, daartoe bijeen-scholen; de grond omwoelen, sporen achter-laten (wild dier).

friab/ilidad, f. brosheid, vergruisbaarheid; **—le**, a.

fria/ldad, f. koudheid, koude; doch meer: koelheid, ongevoeligheid, onverschilligheid; mindere gloed door ouderdom; vochtigheid; mis-plaatst woord; **—mente**, adv. koel(tjes), koud (zonder gloed of gratie); **—(á)tico**, a. kouwelijk; zot, belachelijk.

fric/acion of **—cion**, f. wrijving, inwrijving.

frica/ndó, m. fricandeau (gelardeerde kalfs- of osse-schijf); **—r**, v. tr. wrijven; **—sé**, m. of **—sea**, f. vleesch-ragoût.

friega, f. (in)wrijving (met flanel b.v.).
friera, f. „winter" aan de hiel(en).
frigid/ez, f. koelheid, koudheid (fig.); impotentie; '**—o,** a. koel, koud (fig.).
Frigio, s. (en a. zonder hoofdl.) Phrygiër, Phrygisch.
frigorífico, a. koud-makend (mengsel b.v.).
frio, a. koud; impotent; gloedloos; m. koude: *hace* —, het is koud; *¡ qué — !* wat 'n koude! (fam.) *quedarse* —, verrast, over-bluft zijn; *eso no me da ni — ni calor,* dat laat me volkomen koud; *los —s,* de koude tijd; *sangre fria,* koelbloedigheid; **—lego,** a. (oud) zie **friático; —lento,** a. idem; **—lera,** f. kleinigheid, bagatel; willekeurig stuk voedsel om nauwelijks de honger te stillen; (fam.) *¡ es una — !* 't is een kleinigheid (ironisch).
fris/a, f. baai, duffel; frizeer-machine; genopte wol; *caballo de* —, Spaansche ruiter (balk met ijzeren punten); **—ado,** m. Friesch of Holl. linnen; **—ador,** m. krul- of nop-ijzer, soort drijf-beiteltje; machine om laken te noppen; **—adura,** f. het frizeeren of het noppen; **—ar,** v. tr. krullen, frizeeren, noppen; (fam.) even aanraken; nauwelijks ontkomen of ontgaan; (zeet.) de geschut-poorten) van een reep doek voorzien tegen 't water; tegen-de-draad-in strijken; intr. overeenstemmen, sympatizeeren; **—eta,** f. halfwollen, half-katoenen Holl. stof; **—o,** m. fries (platte lijst); behangsel-rand; **—os,** m. pl. schilder-werk aan de kap of de zoldering van zalen enz.; **—ol** of **—oles = frijoles = judías,** tuin-boonen; **—on,** m. f. Fries, a. Friesch (paard b.v.).
frit/a, f. (oud) = **fritada**; ook: fritte (voor glas-bereiding); zand en zout (voor id.); koking daarvan; calcinatie, gecalcineerde stof; **—ada,** f. bakking, gebak (mengsel van in boter, olie of vet gebakken dingen); **—ar,** v. tr. tot glas te verwerken stoffen „calcineeren"; **—ero,** m. werk-man voor 't „calcineeren" of gloeien; **—o,** a. gebakken; (fam.) *estar* —, „gesjochten", aan lager wal zijn a. a.; **—ura,** f. (oud) = **—ada.**
frivol/idad, f. wuftheid, beuzelachtigheid; **—ité,** f. „frivolité" (dames-hand-werk); '**—o,** a. wuft, beuzel-achtig.
frixion, f. ontleding = **disecacion.**
fromentáceas, f. pl. tarwe-achtigen.
frond/a, f. (oud) = **hoja,** blad en gebladerte; **—escencia,** f. blad-vorming; planten-groei; **—osidad,** f. blader-rijkdom; weelderigheid (v. planten-groei); **—oso,** a. blader-rijk, lommer-rijk.
front/al, a. van 't voor-hoofd; voorhoofdband (tegen hoofd-pijn en v. e. non), pranger (voorhoofd-marteling); werk-tuig v. e. gitaren-maker; kop-riem, hoofd-band (v. paard); **—alera**; f. versiering vóor een altaar; **—era,** f grens (ook **—ería**); **—erizo,** a. v. d. grens, tegenover-gelegen; **—ero,** a. tegenover-liggend; m. = **frentero**; hoofd v. grens-troepen; adv. = *en frente,* tegenover; **—il,** m. kop-mat voor ossen; kop-riem; **—ino,** a. met een teeken aan de kop (paard).
fróntis, m. (bouwk.) hoofd-gevel; driehoekige versiering boven een deur, een venster a. a.; **—picio,** m. idem; en: gelaat; voor-plaat (v. boek).
fronton, m. = **fróntis** 2; en (zeet.): steile in zee uitstekende berg; — *de popa,* spiegel (-versiering).
frot/acion, f. wrijving; schuring; schenking; **—e,** m. idem; **—adura,** f. of **—amiento,** m. idem; **—ar,** v. tr. wrijven; schenken; schuren, schoon-maken met een wrijf- of schuur-lap.
fruct/ero, a. (oud) = **frutal; —escencia,** f. vruchten-tijd, tijd voor 't rijpen; **—ífero,** a. vrucht-dragend; **—ificacion,** f. vruchtzetting, -draging, vruchten-tijd; het doen vrucht-dragen; geheel der bloem- en vruchtdeelen; **—ificar,** v. tr. vruchten voortbrengen, dragen (ook fig.); **—uoso,** a. vruchten voort-brengend; nuttig, voordeel-aanbrengend.
frugal, a. sober, met weinig tevreden; *comida* —, eenvoudig maal; **—idad,** f. eenvoudigheid; soberheid; matigheid.
frugífero = fructífero.
frui/cion, f. genot (b. v. in 't genot van goede gezondh.); **—r,** v. intr. genieten; tr. genieten v. e. lang-begeerd iets; **—tivo,** a. voordeelig, aangenaam.
furment/al, of **—icio,** a. van 't graan of de tarwe.
frunci/damente, adv. fronsend, de wenkbr. fronsend; al nauwer wordend; **—do,** m. fronsing; rimpel in papier of doek, vouw, plooi; **—miento,** m. fronsing; leugen, verdichtsel; **—r,** v. tr. fronsen; plooien, rimpelen; (de waarheid) verbloemen; r. een verdrietig gezicht zetten.
frusler/a, f. (oud) metaal uit afval van andere metalen; **—ía,** f. nietigheid, beuzelarij; nietige som.
frustr/áneo, a. nutteloos, zonder uitwerking; **—ar,** v. tr. verijdelen, fnuiken; berooven van iets dat iem. toekomt of dat hij verwacht: — *á uno de sus derechos,* iemands rechten benemen; — *las esperanzas,* de verwachtingen verijdelen; **—atorio,** a. ijdel (belofte a. a.), nutteloos.
frut/a, f. vrucht, fruit: graan, veld-vrucht; — *del tiempo,* vrucht van 't jaar (de tijd), of wat de tijd geeft (winterkou, zomer-warmte a. a.); — *de sarten,* soort pan-gebak; — *nueva,* nieuwe vruchten; **—ajes,** m. pl. loof-werk met vruchten en bloemen erin; **—al,** a. vrucht-dragend; **—era,** f. vruchten-verkoopster; **—ería,** f. vruchten-zaak, -winkel, -bewaarplaats; **—ero,** m. vruchten-verkooper; verhandeling over vruchten; vr. mand; doek daarover; vr. stuk (schilderij); (oud): toe-klappend muur-tafeltje waarop tusschen-tijds vruchten klaar-stonden; **—escente,** a. struik-achtig; **—ice,** m. struik; **—ífero,** a. = **fuctífero; —illa,** f. soort korrels waarvan roze-kransen gemaakt; **—o,** m. vrucht; **—os,** m. pl. veld-vruchten, oogst; — *de bendicion,* wettig kind; *sacar* —, voordeel trekken; *trabajar sin* —, zijn tijd en moeite voor niet geven, vruchteloos arbeiden.
fúcar, m. rijk-aard, zeer rijk man.
fuego, m. vuur; „brand"; haard, huisgezin; gloed; vurigheid; *¡ — !* vuur! — *de Sant Anton* of *San Anton,* „brand" over 't heele lichaam; *á — lento,* met klein vuur; *echar* —, gloeiend heet zijn, opvlammen van drift; *tener —s,* energie, vlugheid, voortvarendheid hebben; *—s artificiales,* vuur-werk.
fuelgo, m. (oud) adem.
fuell/ar, m. kaarsen-versiering van verguld

papier; **—e,** m. blaas-balg; beweegbare rij-tuig-kap; opeen-gepakte wolken op een berg; (fam.) verklikker, bespieder.
fuente, f. bron; fontein; schotel; — *de mar*, spuit-visch; grijze zee-anemoon.
fuer (á), adv. zie *á fuero*; **—a,** adv. en pr.p. (met **de**) buiten; — *de la casa*, buitens-huis; — *de poblacion*, op zijn allerbest, zoo mooi mogelijk; — *de poblado*, buiten bewoonde oorden; *salir — de casa*, erop uitgaan, boodschappen doen; — *de tiempo*, ontijdig, ongelegen; *ir — de camino*, niet weten wat men zegt; *por de —*, buiten af, van buiten; *de — parte*, van buiten-af; — *de*, behalve, buiten; *¡— !* weg, uit m'n weg! — *de sí*, buiten zichzelve; f. open zee, „ruime sop"; **—as,** adv. = **—a**; **—as ende,** (oud) = **—a de**; **—o,** m. gerechts-hof, recht-bank; gerecht; recht-spraak, rechts-gebied; rechter-stoel van 't geweten; geestelijke jurisdictie; voorrecht eener bepaalde betrekking, v. e. volk, privilege; — *militar*, voorrecht om door een mil. rechts-college berecht te worden; *á fuer(o) de*, in de hoedanigheid van, krachtens; **—os,** m. pl. privilegiën, b. v. in de Baskische provinciën; (oud), (rechtst.), = **foro,** rechts-zaal; Forum; (fam.) (sing.) het recht dat iem. zich aanmatigt om gebiedend te spreken, iets te eischen a. a.: *¿con qué — viene ese hombre á mi casa?* met welk recht komt die man in mijn huis? *reconvenir en su —*, iem. voor zijn natuurlijke rechters dagen; **—te,** f. sterk, krachtig, stoer, groot van stuk; zwaar (tabak), koppig, zwaar (wijn a. a.); m. fort, versterkte plaats; „fort": *la música es su —*, de muziek is zijn „fort"; adv. flink, hard: *dé V. —*, klop u maar hard; onbuigzaam, onwrikbaar (karakter); *en lo —*, op 't ergst: *en lo — del invierno*, in 't ergst v. d. winter; — *za*, f. kracht; — *mayor*, hoogere macht, overmacht; *sacar —s de flaqueza*, 't hoofd ophouden in tegen-spoed; *á — de*, door veel *á — de ruegos*, door veel smeek-beden; **—zas,** f. pl. troepen, krijgs-macht.
fuesa, f. (oud) = **sepultura,** graf.
fuete, m. rij-zweep, zweep.
fug/a, f. vlucht; (muz.) fuga, aandrift, jeugdige onbesuisdheid; *ponerse en —*, op de vlucht gaan; *poner en —*, op de vlucht drijven; **—acidad,** f. vluchtigheid; **—arse,** v. r. de vlucht nemen; **—ilo,** m. oor-smeer; troebeling in urine; **—itivo,** a. voortvluchtig; wat makkelijk verloren gaat; (poët.) = **—az,** m. f. vluchteling.
fuina, f. soort groote wezel.
fulano, m. zeker iemand, Dinges, N. N.
fuldense, m. monnik die de regels van St. Bernardus volgde.
fulg/encia, f. = **—or**; **—ente,** a. (poët.) schitterend, fonkelend; **—ido,** a. (poët.) idem; **—or,** m. glans, fonkeling, schittering; **—uracion,** f. fonkeling der zuiverings-kroes op 't oogen-blik van 't metaal-zuiveren; weer-licht; **—ural,** a. van de bliksem; — **urante,** a. bliksemend, flikkerend; (poët.) fonkelend; **—uzar,** v. intr. blinken, glansen, fonkelen; (neer-)bliksemen, flikkeren.
fúlica, a. korhen.
fulidor, m. (Zig.-taal) dief, dienst-knecht, die buitens-huis mede-plichtigen heeft.
fulig/enes, m. pl. walmende dampen die zich van de zon los-maken; **—inoso,** a. walmend, vettig, roetig.
fulmin/acion, f. uitbarsting, uitvaardiging v. e. ban-vloek enz.; **—ado,** a. door de bliksem getroffen; **—ador,** a. (poët.) (neer-)bliksemend; **—ante,** a. veel geraas en getier makend; knallend op 't vuur; **—ar,** v. tr. knallen, uiteen-barsten; uitvaardigen (bul, ban-vloek); intr. razen en tieren; **—ario,** a. bliksem-vormend; **—ato,** m. knal preparaat; **—eo,** a. (poët.) gelijk de bliksem; **—oso,** a. (poët.) = **—ante.**
fulle/ar, v. intr. valsch spelen; **—resco,** a. van de valsche speler; **—ría,** f. (fam.) bedrog bij 't spel; **—ro,** m. valsche speler; schurk.
fullet, m. kleine zaag der kam-fabrikanten.
fum/ada, f. trek (aan sigaar of pijp); **—adero,** m. rook-gelegenheid, kroeg; **—ador, -a,** m. f. rooker; **—ar,** v. tr. rooken; intr. rook afgeven; **—arada,** f. rook-walm, -wolk; stopsel (v. pijp); **—ífero,** a. rook-uitstootend, -afgevend; **—ífugo,** a. rook-verdrijvend; — **igacion,** f. berooking (met kruiden, aromatische harsen a. a.); bloot-stelling aan rook; rooking (van vleesch a. a.); **—igar,** v. tr. (be)rooken, aan rook bloot-stellen; r. fumigaties nemen (tegen astma b. v.); **—igatorio,** a. van of voor berooking, bloot-stelling aan dampen; m. doos, waarin alles voor 't bijbrengen van drenkelingen; berookings-toestel; **—ista,** m. rook-verdrijver (man); — **istería,** f. rook-verdrijverij; **—ívoro,** a. rook-verbrandend; m. hol toestel op een licht om de rook erin te doen verdwijnen; **—arolas,** f. pl. fumarolen (op vulkanen); dampen daarvan; **—osidad,** f. rookerigheid; **—oso,** a. rookerig.
funámbulo, m. koorde-danser.
funcion, f. functie; uitoefening, amts-bezigheid; uitvoering, opvoering, plechtigheid, publieke vermakelijkheid; gevecht, treffen; — **es,** f. pl. waarneming, ('t) in de plaats doen van iets of iem. anders: *eso hace — de*, dat doet de dienst van; **—al,** a.; **—amiento,** m. werking; v. d. levens-functiën; **—ar,** v. intr. zijn functiën of verrichtingen doen, werken (orgaan, machine); **—ario,** m. amtenaar, beamte, — *público*, openbaar amtenaar.
funda, f. omslag, omhulsel; sloop; pistooltasch aan zadel): *quitarse la —*, zich in staat stellen om zich geheel aan iets te wijden; **—cion,** f. stichting; grond-legging, grond-slag; schenking(s-akte) aan een stichting; **—damente,** adv. met grond, met volkomen zekerheid; **—do,** a. gegrond; goed gesteund; **—dor, -a,** m. f. stichter; — **mental,** a. fondamenteel; grond-(stellingen b. v.); **—mentar,** v. tr. de grond-slagen leggen; oprichten, verzekeren, grond-vesten; **—mento,** m. grond-slag; grond; fondament, aars (= **ano**); **—r,** v. tr. stichten; oprichten; doen steunen, gronden; r. steunen, zich gronden.
fund/ente, a. sap-rijk, in de mond smeltend; m. smelt-middel; **—ería,** f. smelting, smelterij; **—ible,** a. smeltbaar; **—icion,** f. = **—ería**; **—ir,** v. tr. smelten, vloeibaar maken; snel uitgeven (geld), verkwisten, laten weg-smelten; mengen (kleuren); (oud) = **hundir,** in doen zakken, indrukken enz.; r. smelten, smeltbaar zijn; (oud) instorten; **—o,** m. bodem; zie **fondos,** fondsen.
fúnebre, a. begrafenis-(plechtigheid b.v.); somber, doodsch.

funera/l, a. v. d. begrafenis; m. begrafenis-(plechtigheid); *á la funerala* adv. met de wapens onder arm bij mil. geleide v. e. begrafenis; **—lias** of **—rias,** f. pl. (oud) = **—l; —rio,** a. van de begrafenis; *columna —a,* zuil waarop urn; m. (oud) orde-leider bij begrafenis.
funéreo, a. (poët.) begrafenis-.
funesto, a. nood-lottig, akelig, ramp-spoedig.
fungo, m. wild vleesch (in wond of zweer); fungus; **—so,** a. wild-vleesch of fungus-achtig.
furgon, m. kar, wagen.
furnicular, a. met koorden, daaruit bestaand; *máquina —,* machine met een samen-stel van touwen, om te hijschen of tillen.
fuña/dor, m. (Zig.-taal) ruzie-maker; **—r,** v intr. id.: ruzie maken of zoeken.
furfur, m. schilfers, vuil (op 't hoofd).
furi/a, f. woede, razernij; furie; ergste, heetste oogenblik (*— del combate*); **—bundo,** a. en s. razend(e), in een vlaag van razernij; woedend; driftig, maar zwak (man); **—oso,** a. woedend, razend; buiten-gewoon, hevig.
furion, m. (oud) gesloten karos.
furo, a. wild (dier); m. úitstekend mond-stuk, snuit.
furor, m. woede, razernij; zie ook **furia;** buiten-sporige lief-hebberij voor iets; groote opgang, „furore".
furriel, m. fourier; opzichter over dwang-arbeiders; fourage-meester in de koninkl. stallen.
furriera, f. sleutel-bewaarder-schap in 't paleis.
furtiv/amente, adv. steels-gewijze; **—o,** a. steelsch, clandestien.
furúnculo, m. karbonkel (gezwel); **—so,** a. karbonkel-achtig.
fusa, f. $\frac{1}{32}$ noot in de muziek, fusa.
fusco, a. somber, donker.
fusible, a. smeltbaar (ook **fúsil**).
fusil, m. geweer (om te schieten); *— de piston,* percussie-geweer; **—amiento,** m. fusileering; **—ar,** v. tr. fusileeren; **—azo,** m. geweer-schot; **—ería,** f. met geweren gewapende troepen; geweer-vuur; **—ero,** m. fuselier.
fusion, f. smelting, samen-smelting, menging, fuzie; **—ario,** a. aan-hanger der fuzie of ineen-smelting van partijen; **—ista,** a. van de fuzie; m. lid der fuzie.
fusor, m. smelt-kroes, -pan.
fusta, f. ouderw. roei-scheepje met zeilen; rijzweep; koetsiers-zweep; klein brand-hout; soort wollen stof; **—n,** m. half-katoenen stof; **—neado,** a. (Zig.-taal) afgeranseld; **—nero,** m. fustan-werker (zie boven).
fuste, m. houten onder-stuk voor verschillende machines; houten zij-stukken van 't zadel, schacht (eener zuil, lans); (poët.) lans; ('t) wezen(lijke) eener zaak; **—ro,** a. schachtachtig; m. draaier (werkman), = **tornero; —te,** m. geel verf-hout, sumak.
fustiga/cion, f. afranseling met de zweep of m. e. stok; **—r,** v. tr.
fustina, f. metaal-smelterij.
fusto, m. = **fuste.**
fustoc of **fustoque,** m. soort geel verf-hout, fustok.
futesa, f. (plat) nietigheid, min sommetje a. a.
fútil, a. beuzel-achtig; wuft; **—idàd,** f. beuzel-achtigheid enz.
futur/a, f. belofte v. e. betrekking, een goed a. a., waardoor men aan-spraken heeft op 't beloofde; aan-staande vrouw, verloofde; **—ario,** a. (rechtst.) die zulk een futura-recht bezit; **—icion,** f. ken-merk, aard van 't geen gebeuren moet; toekomstigheid; toe-komstig leven; **—o,** m. toe-komst, toe-komende tijd; aan-staande echtgenoot; a. toe-komstig, in de toe-komst liggend.

G., verkorting van **gruesa** (gros) en **grano** (grein); in de boekdrukk. zevende bladz. v. e. boek; zevende Zondags-letter.
gabacho, m. Fransch-man, Fransch (gekscherend); ook: vuilik, geniepig, gluiperig.
gaban, m. jas, over-jas.
gabardina, grof over-kleed; kiel.
gabarr/a, f. plat-boômd rivier-vaartuig; lichter; soort visschers-vaartuig; **—ero,** m. schipper eener *gabarra*; matroos die ze laadt en lost; **—o,** m. gezwel onder aan een paarde-poot; „pip" (v. vogels); fout in laken-weefsel; drukkende last; fout in een rekening.
gábata, f. houten nap, bak.
gabazo, m. uitgeperste suiker-riet-stok.
gabel/a, f. zout-belasting; verkoop-plaats; (fam.) iedere belasting; drukkende last, verplichting; **—o,** m. ruimte tusschen de wenkbrauwen.
gabinete, m. kamertje; kabinet (des konings enz.); *— de lectura,* lees-zaal, lees-kamer.
gacela, f. gazelle.
gacet/a, f. krant, blaadje; nieuwtjes-aanbrenger, kwaad-spreker enz.; **—ero,** m. journalist of verkooper van kranten of nieuwsblaadjes, ook fig. voor **gaceta; —in,** m. geschreven blaadje; **—ista,** m. krantenlezer, liefhebber van nieuwtjes; redakteur v. e. *gaceta.*
gach/as, f. pl. maïs-pap; (fam.) allerlei lepelspijzen; *á —,* op handen en voeten; *hacerse á las —,* zich wennen aan wat behaagt; **—eta,** f. veer (v. e. slot); **—o,** a. de kop laag houdend (paard, en vooral os); *sombrero —,* hooge puntige hoed met platte rand; **—on,** a. (fam.) snoezig (kind); vleiend, vleierig; **—onada,** = **—onería** f.; **—onear,** v. intr. vleien, flikflooien; vertroetelen, omzichtig en kiesch behandelen; **—onería,** f. (fam.) gekunstelde aanvalligheid, mooi-doenerij; **—uela,** f. = **gacheta; —umbo,** m. bast, schil.
gaci, a. en s. nieuw-bekeerde Kristen, neofyt.
Gaditano, a. en s. iemand van Cádiz, Gaditaansch.
gaf/a, f. krom ijzer om de handboog te spannen; **—s,** (fam.) bril; sing. stok met een of

twee weer-baken; **—ar**, v. tr. (oud) met een gaffel pakken; **—edad**, f. of **—ez**, f. elefantiasis (soort lepra); **—ete**, m. gesp, haak = **corchete**; **—o**, m. lepra-lijder; a. lam aan handen en voeten.

gait/a, f. doedel-zak; dunne magere hals; (fam.) *salir con una —*, een lastig verzoek doen; *estar de —*, „lollig", aangeschoten zijn; *templar —s*, iem. zijn boos humeur ontnemen; **—ería**, f. harlekijns-pak; smaak om zich zoo te kleeden; (fam.) bestudeerde neerbuigendheid; mooi-doenerij, flik-flooierij; **—ero**, m. doedel-zak-speler; licht-hoofdig mensch, wiens spreken men nooit in ernst opvat; a. die zich vreemd kleedt.

gaj/e, m. gage, salaris, wedde; (iron.) *—s del oficio*, tegens v. e. beroep; **—ero**, m gage- of wedde-trekkend persoon; **—o**, m. afgescheurde boom-tak; afgehouwen boom-tak met de vruchten eraan; partje v. e. sinaasappel; verbinding van twee naburige bergen; (oud) los te maken aanhangsel; **—oso**, a. met veel takken.

gala, f. (hof-)feest; gala-kleed; vertoon; *hacer — de sus malas costumbres*, zijn kwade gewoonten vrij vertoonen; *llevarse la —*, uitmunten.

galafate, m. kalefatering = **calafateo**; handige dief; slimmerd, leeperd; **—ar** = **calefatear**, kalefateren.

galan, m. knap, wel-gebouwd man; geliefde, hof-maker; *primer —*, tooneel-speler voor de jong-minnaars-rollen; **—amente**, adv. op bevallige, galante wijze; **—cete**, m. saletjonker; **—o**, a. mooi; vernuftig, schrander; **—te**, a. hoffelijk, galant; **—teador**, m. hofmaker; **—tear**, v. tr. 't hof maken; paaien, vleien, om iets gedaan te krijgen; **—teo**, m. hof-making, hof-makerij; **—tería**, f. hoffelijkheid; edelmoedigheid, welwillendheid.

galápago, m. schild-pad; (oud) dak van vereenigde schilden; galerij om een muur aan te vallen; gleuf waar 't ploeg-ijzer ingaat; spleet in een paarde-hoef; stil-zwijgend mensch; *tiene mas conchas que un —*, hij verbergt zorg-vuldig zijn gedachten.

galapo, m. touw-slagers-wuit; drijf-tol.

galardon, m. loon, belooning, gratificatie; **—ar**, v. tr. beloonen.

galarin, m. telling met vermeerderende reeks.

Gálata, m. f. en a. Galatiër, Galatisch.

galavardo, m. (oud) groote lomp-gebouwde man; lui, nonchalant.

Galaxia, f. Melk-weg, = **Via láctea.**

galban/a, f (fam.) mat-heid, loom-heid; **—ero** of **—oso**, a. (fam.) lui, slap, week; **—o**, m. galbanum-gom.

gálbulo, m. cypres-appel.

galces, m. (oud) uitkijk op een galei.

galdre, m. (oud) soort over-kleed (uit Gelderland).

galdrope, m. (zeet.) stuur-reep.

galea, f. (oud) = **galera**, galei; (Zig.-taal) twee-wielige kar; **—za**, f. oude Venetiaansche galei (met zeilen en riemen).

galena, f. lood-mijn; lood-glans.

galén/ico, a. Galenisch; **—ismo**, m Galenisme, leer v. Galenus; **—ista**, m. aanhanger dier leer.

galeno, a. (zeet.) matig (wind).

galeo, m. zwaard-visch; **—n**, m. galjoen (oud schip); **—ta**, f kleine galei; lange, overdekte schuit; **—te**, m. galei-boef.

galer/a, f. galei (oud vaar-tuig); dwang-arbeid; kar v. e. vracht-rijderij; verbeter-huis voor lichte vrouwen; rij bedden in een ziekenhuis; *azotes y galeras*, altijd 't zelfde slaveleven; **—ada**, f. galei-vracht; „galei" (druk); **—ero**, m. karre-voerder bij een vrachtrijderij.

galería, f. galerij; gang; mijn-gang.

galerin, m. houten galei (druk).

galerno, m. koude N.W. wind.

galfarro, m. onbetrouwbaar mensch; (oud) stille verklikker.

galg/a, f. teef v. e haze-wind; molen-steen (v. e. olie-molen); soort kwaad-aardige huiduitslag om de hals; anker-spil; kat of klein anker; span-ketting of rem v. e. rijtuig; **—o**, m. haze-wind-hond; (fam.) *echele V. un —*, 't is verloren moeite: je krijgt niets van hem gedaan a. a.; **—ueño**, a. hazewind-achtig; **—ala**, f. (zeet.) smeersel van kalk, olie en teer.

gálgulo, m. wiele-waal, goud-meerl.

galib/ar, v. tr. (zeet.) stukken hout bewerken op een „mal" of model; **—o**, m. mal, model voor een schip; omtrek v. d. kiel; snit der achterdeelen; sierlijke verwijding (in vaas, gezichts-hoek a. a.).

galic/ano, a. Gallicaansch, van de Fransche kerk; **—ismo**, m. gallicisme.

Galicia, f. Galicië (in Spanje).

gálico, m. (ziektek.) syfilis; a. Gallisch.

galicoso, a. en s. (volkst.) syfilitisch.

galile/a, f. Galilea, voor-portaal of kapel a. d. ingang v. e. kerk; **—o**, a. en m. f. Galileesch, van Galilea.

galillo, m. huig.

galima, f. (Zig.-taal) kleine dief-stal; **—r**, v. tr. (id.) stelen, = **robar.**

galimatías, m. war-praat, onbegrijpelijk, ververward gesprek of rede.

gali/o, m. wal-stroo (plant); **—podio**, m. witte wierook, vloeibare pijn-hars; **—zabra**, f. vaartuigje in de Middell. Zee met Lat. zeil.

galoch/a, f lederen schoen met houten zool; overschoen; **—ero**, m. verkooper of maker daarvan; **—o**, m. en a. (fam.) straat-slijpende jongen.

galon, m. galon; **—eadura** f. galon-boordsel; **—ear**, v. tr. galonneeren, omboorden met galon; **—ero**, m. galon-fabrikant.

galop/ada, f. ('t) galoppeeren; een eindje in galop; soort Russische dans; **—ar**, v. intr. en intr. (doen) galoppeeren; **—e**, m. galop; haast, vaart: *á galope*, in allerijl, heel gauw; **—ear**, = **—ar**; **—eo**, m. = **—e**; **—in**, m. loop-jonge; straat-jonge, bengel; nietswaardig mensch; **—inada**, f. kwâ-jongesstreek a. a.; **—o**, m. = **—in.**

galván/ico, a. galvanisch; **—ismo**, m. galvanisme; **—izacion**, f. galvanizatie; **—izar**, v. tr. galvanizeeren.

galvardina, f. regen-kleed, -mantel.

galla, f. gal-noot, = **agalla.**

galladura, f. „hane-trée" van 't ei.

gallard/a, f. Sp. dans, en de muziek daarbij; druk-letter tusschen klein-romein en kleintekst; **—amente**, adv. kranig, flink; **—ear**, v. intr. kranig of flink praten, optreden a. a.; **—ete**, m. (zeet.) wimpel; **—eton**, m. (zeet.) distinctief v. e. kapitein ter zee, die drie oorlog-schepen kommandeert; **—ía**, f. flinkheid, viefheid; wat al te vrije taal of handeling; kloekheid, kranigheid; **—o**, a. kranig,

flink; wat al te vroolijk of vrij; welgebouwd.

gallar/eta, f. smient (soort eend); **—uza,** f. soort kap-mantel; *gente de* —, land-lieden.

gallear, v. tr. „treden" (haan a. a.); intr. haantje de voorste willen wezen; r. toornig worden.

galleg/ada, f. troep Galiciërs (uit Sp. Galicië) die in andere prov. werk zoeken; eigen-aardigheid of trek dier lieden; **—o,** a. en s. Galicisch, Galiciër.

galleta, f. scheeps-beschuit; soort spuit-flesch.

gall/icinio, m. nachtelijk hane-gekraai; **—ina,** f. hen, kip; wijfje van alle hoenderachtigen; laf man; (fam.) *echar una* —, een hen laten broeden; — *ciega*, blinde-mannetje; *viva la — aunque con su pepita*, laat ons lijden, maar trachten te leven (lett. leve de kip, al is 't met de pip); — *de rio*, koet, water-hoen; **—ináceas,** a. en m. pl. hoenderachtig(en); **—inaza,** f. hoender-achtige roofvogel; **—inería,** f. hoender-markt; lafheid; **—inero,** m. kippen-hok of -ren; hoenderkoopman, = **recovero**; kippe-mand; (zeet.) kippen-hok aan boord; (fam.) gekakel onder vrouwen; **—ineta,** f. = **—ina de rio**; **—ipavo,** m. kalkoen (ook **pavo, -a**); **—ito** of **—illo,** m. haantje; jonge durf-al tegen-over vrouwen; —*ito de lugar*, haantje van 't dorp; **—o,** m. haan, mannetje der hoender-achtigen; — *silvestre*, bosch-haan; — *de pelea*, kemp-haan; (fam.) *ser el — del pueblo*, 't haantje van 't dorp zijn; *salir con su pata de* —, van de hak op de tak springen; *ojo de* —, ekster-oog; *cada — en su gallinero*, ieder bij zich thuis; *correr* —, buitens-huis slapen; *tener mucho* —, trotsch doen; *levantar el* —, de stem verheffen; *sin eso, otro — me cantaria*, zonder dat, zou ik heel anders af zijn; *al canto del* —, bij 't eerste hanegekraai.

gallof/a, f. stuk brood (aan een bedelaar); mengsel van soep-groenten; aalmoes a. d. Santiago-pelgrims; land-loopers-, luilakke-leven; verhaaltje; **—ar** of **—ear,** v. intr. land-loopen, luilakken, van bedelen leven; **—ero** of **—o,** m. land-looper die van bedelen leeft.

gallogina, f. soort kraaiend hoen.

gallon, m. (bouwk.) knop; zode.

gama, f. (muz.) gamma, toon-ladder; wijfje v. e. dam-hert.

gamacha, f. bastaard-nachtegaal met zwarte kop.

gamarra, f. dubbele spring-teugel.

gambet/ada, = **—a,** dwars-sprong; **—ear,** v. intr. kromme sprongen maken (paard); **—o,** m. korte mantel.

gambotes, m. pl. (zeet.) knieën, stutten.

gamela, f. soort mand.

gamella, f. uitholling van 't juk v. e. os; etens-trog.

gametría, f. voorspelling door letter-verschuiving en 't maken van anagrammen.

gam/ezno, m. jong dam-hert; **—o,** m. damhert; *correr como un* —, loopen als een „haas".

gamonito, m. wilde loot onder aan een boom.

gamu/cería, f. gems-leder-fabriek; **—cero,** m. gems-leder-maker; **—no,** a. gems-(leder)-achtig; **—uza,** f. gems-(leder); **—uzado,** a. gems-kleurig.

gan/a, f. lust, trek; *de buena* —, van ganscher harte, heel graag; *de mala* —, met tegenzin; *no me da la gana*, ik heb er geen trek in; *estar sin —s*, geen eet-lust hebben; *no tengo — de fiestas*, ik heb niets geen lust in gekheid-maken; **—able,** a. win- of verdienbaar; **—adería,** f. kudde van 't zelfde vee; vee-handel, vee-teelt; **—adero,** m. vee-eigenaar; vee-handelaar; **—ado,** m. vee, kudde; — *vacuno*, rund-vee; — *lanar*, wolvee; — *de cerda*, troep zwijnen; **—ador, -a,** m. f. (fam.) die goed zijn kost verdient, werkzaam mensch; a. = **ganancioso**; (oud) overwinnaar; **—agana** (*al*), adv. gewone dampartij, tegenover **al —a pierde**, wie wint verliest; **—ancia,** f. verdienste, winst; (fam.) *estar de* —, gelukkig zijn (in 't spel); *no le arriendo la* —, ik zou niet graag in zijn plaats willen zijn (van iem. die in een valsche pozitie is); **—ancial,** m. verdienste, profijt, a. profijtelijk, winst-aanbrengend; winst; pl. in de gemeenschap verworven goederen; **—anciero,** a. (oud) die werkt om te verdienen; **—ancioso,** a. winnend, verdienend; winstgevend; **—apan,** m. man zonder bepaald beroep, die allerlei karweitjes doet; **—apierde** (*al*), adv. die wint verliest (dam-partij); **—ar,** v. tr. winnen; verdienen; voordeel trekken; zich meester maken van; omkoopen (rechter, getuigen); — *terreno*, terrein winnen, veld w.; — *tiempo*, tijd winnen; — *el jubileo*, in de kerken gaan in tijden van jubel-feesten, om algeheele kwijt-schelding van zonden te krijgen.

ganch/ero, m. sjouwer; man die aan de jaaglijn loopt; **—o,** m. boom, boots-haak; staak met weer-haak; haak, iets waaraan men kan blijven haken; **—oso,** a. haak-vormig.

gandalin, m. schild-knaap.

gand/aya, f. lui, vagebondeerend leven; soort muts; *andar á la* —, straat-slijpen, lanterfanten; **—ido,** a. bedrogen, betooverd; (Zig.-taal); m. arm; **—ul,** m. werkelooze; en a. intrigant van min allooi.

ganfalon = **gonfalon,** lans-vaantje, (kerk)-banier; — *ero*, banier-drager; hoofd v. enkele Ital. republieken (van vroeger tijd).

ganforro, a. (volkst.) schelm, deugniet.

ganga, f. hazel- of water-hoen der Pyreneeën; koopje, aardig meevallertje: (fam.) *andar á caza de —s*, op koopjes uitgaan; iron. *buena* —! dat 's ook een koopje!

gangarilla, f. oude klucht v. h. Fransche tooneel.

ganglio, m. zenuw-knobbel, -knoop.

gangoso, a. door-de-neus-sprekend.

gangren/a, f. koud-vuur; aanstekelijk kwaad; **—ado,** a. door koud-vuur aangetast, verrot; **—arse,** v. r. koud-vuur krijgen, gaan rotten; **—oso,** a. door koud-vuur aangetast, koud-vuur-achtig.

gangue/ar, v. intr. door-de-neus-spreken; **—o,** m. (het) door-de-neus-spreken.

ganguil, m. groot visschers-vaartuig; baggerschuit.

ganil, m. kalk-steen; a. korrelig.

ganoso, a. begeerig, belust.

gans/a, f. gans (wijfje); **—aron,** m. ganzejong; idioot; die loopt als een gans; **—o,** m. gans (gent); (oud) huis-onderwijzer; m. onopgevoed, dom, brutaal mensch; a. lui onverschillig.

gante, m. laken-handel; zeil-doek; Gent; **—s,** a. en s. Gentsch, Gentenaar.

ganzúa, f. looper (valsche sleutel); schelm, dief; stille verklikker; **—r**, v. tr. een deur m. e. „looper" open-maken.
gañan, m. herders-knecht; dag-looner; sjouwer-man.
gañi/do, m. gejank (v. e. hond); **—dor, -a**, m. f. janker, huiler; **—les**, m. pl. kraakbeen-deelen waaruit het gejank of geblaf v. e. hond voortkomt; **—r**, v. intr. janken (hond).
gañote, m. (volkst. en Am.) keel, strot.
gao, m. (Zig.-taal) luis, = **piojo**.
gapa, f. plant waar de bijen op verzot zijn.
garabat/ada, f. harpoen-worp; **—ear**, v. intr. en tr. harpoeneeren; krabbelen (bij 't schrijven), ompraten; **—eo**, m. = **—ada**, en: gekrabbel (schrift); ompraterij, geklets; **—illo**, m. harpoentje; moeilijkheid in 't spugen (ironisch); **—o**, m. haak aan een muur om iets aan op te hangen; pl. hane-pooten, krabbels; onsierlijke bewegingen in 't loopen of spreken; verkeerd kruis-teeken; **—oso**, a. krabbelig (schrift).
garabito, m. vruchten-stalletje in de open lucht.
garambaina, f. wissewasjes (lintjes en strikjes a. a.); pl. bespottelijke gebaren of lichaams-verwringingen; knoei-werk (schrift).
garamon, m. (druk) klein-romein, garamond.
garant/e, m. borg; **—ía**, f. waarborg, garantie; vaste verzekering; **—ir**, v. tr. waarborgen, voor iets instaan, garandeeren; **—izar**, v. tr. idem.
garañon, m. dek-ezel; los-bandig man, die omgang heeft met verscheidene vrouwen.
garapacho, m. soort ragoût.
garapin, m. enter-haak.
garapiñ/a, f. gestolde vloei-stof; (oud): zwart galon, a. d. eene kant glad, a. d. andere gewerkt; zeer fijne beschuit; soort suiker-goed; **—ado**, a. gestold; gekonfijt, in suiker; **—ar**, v. tr. drank met ijs klaar-maken, versuikeren; **—era**, f. gereedschap v. e. limonadeverkooper om ijs-drank te maken.
garapit/a, f. zeer dicht net voor kleine visschen; **—o**, m. water-wormpje.
garapullo, m. raket (= **rehilete**).
garba, f. koren-schoof.
garbanz/al, m. met erten beplant terrein; **—o**, m. grauwe ert; — *de agua*, kaliber v. e. fontein-pijp a. a.; *echar —s á alguno*, lett. iem. erten toe-gooien, d. i. hem tot spreken dwingen; *tropezar en un* —, in alles moeilijkheden vinden; **—uelo**, m. ertje; ook: spat (paarde-ziekte).
garb/ar, v. tr. in schooven zetten; **—ear**, v. intr. zekere zwierigheid vertoonen in 't loopen; (Zig.-taal) tr. op roof uitgaan; **—ias**, f. pl. soort spijs van allerlei groenten; **—illador**, m. wanner; **—illar**, v. tr. wannen; **—illo**, m. soort teenen wan; **—in**, m. soort haarnetje; **—ino**, m. Z.W. wind op de Middell.-Zee; **—o**, m. bevalligheid, zwier (vooral in 't loopen); natuurlijke gemakkelijkheid om alles aan te pakken; beminnelijke voorkomendheid; **—on**, m. mannetjes-patrijs; **—oso**, a. zwierig, bevallig in 't gaan a. a.; die gaarne goed en snel helpt of iem. aan zich verplicht; **—ullo**, m. standje, oploop, verwarring.
garce/ro, m. reiger-jagend (valk); **—ta**, f. jonge reiger; bullepees om dwang-arbeiders te ranselen; pl. gewei-uitspruitsels v. e. ree; (oud): soort „poney"-haar-dracht; (zeet.) gevlochten touwen, riemen.
gard/ar, v. tr. ruilen; (oud) = **guardar**, bewaren; **—illo**, m. (Zig.-taal) jonge knaap; **—uja**, f. afval-erts te Almaden; **—uña**, f. steen-marter; **—uño**, m. (fam.) gauw-dief.
garf/a, f. klauw; (fam.) *echar la* —, flink aanpakken, aangrijpen; **—ada**, f. klauwgreep; **—ear**, v. tr. iets in 't water trachten te grijpen, om 't eruit te halen; **—iña**, f. (Zig.-taal) dief-stal, = **hurto**; **—iñar**, v. tr. idem: stelen, = **hurtar**; **—io**, m. doorbaal-haakje, werk-tuig tot over-spinning met zijde, klamp, enterhaak; gesp.
gargaj/eada, f. gespuw, gerochel; **—ear**, v. tr. en intr. spuwen, fluimen; **—iento**, a. dikwijls fluimend; **—o**, m. fluim, spuug; **—oso**, a. = **—iento**.
gargant/a, f. keel; zee-straat, nauw; wreef; nauwe berg-pas; *tener un nudo en la* —, een brok (lett. knoop) in de keel hebben; **—ada**, f. slok, teug; **—ear**, v. intr. met „loopjes" zingen, tierelieren; (Zig.-taal) bekennen door foltering; (zeet.) een strop of lus maken, zij-lijnen a. e. touw vast-maken en ze door steenen laten gaan; **—eo**, m. „loopje" (bij 't zingen), getierelier; **—il**, m. uitsnijding voor de hals (a. e. scheer-bakje); **—illa**, f. keeltje; hals-snoer.
gárgar/a, f. gorgeling; gorgel-drank; **—ismo**, m. ('t) gorgelen, gorgel-drank; **—izar**, v. tr. gorgelen.
gargol, m. gergel, duig-keep; a. onbevrucht (ei) = **huero**.
gárgola, f. uiteinde v. e. dak-goot; menschen- of diere-kop a. e. dak-lijst.
gargotero, m. mars-kramer.
garit/a, f. wacht-huisje, wacht-torentje, opkamertje; optrekje; hokje, zekere plaats; **—ero**, m. speelhuis-houder; bezoeker daarvan; (Zig.-taal) heler; **—o**, m. speel-huis, dobbel-gelegenheid; spel-winst; (Zig.-taal) huis; **—on**, (Zig.-taal) vertrek = **aposento**.
garl/a, f. (Zig.-taal) gebabbel, praatje; **—ador, -a**, m. f. (fam.) babbelaar, prater; **—ar**, v. intr. (fam.) babbelen, steeds doorpraten; **—ear**, v. intr. (Zig.-taal) zegevieren, = **triunfar**; **—ito**, m. fuik; val(-strik); (fam.) *caer en el* —, in de val loopen (lett. vallen); **—opa**, f. groote schaaf.
garnacha, f rechters-toga; rechter in een toga, zijn functies; soort violette druif en de wijn daaruit.
garo, m. zee-kreeft.
garulla, f. over-gebleven druiven in een plukkers-mand; (fam.) volks-hoop; **—da**, f. troep deug-nieten.
garz/a, f. reiger(-vêeren); **—o**, m. grijs-achtig; **—on**, m. (oud) adj. majoor in de koninkl. garde; **—ota**, f. = **garceta**; (oud): pluim op een hoed.
garr/a, f. leeuwe-klauw; adelaars-klauw; *caer en las —s de*..., in de klauwen vallen van...; *echar á uno las —s*. iem. aangrijpen, de klauwen naar hem uitslaan; *gente de la* —, schelmen-bende; **—afa**, f. karaf, waterkruik met tuit; **—afal**, a. ontzaggelijk (kerssoort); in 't alg. van alles wat ontzaggelijk of zeer groot is: *error* —, ontzaggelijke dwaling; *mentira* —, ontz. leugen; **—apiñar**, v. tr. grijpen, weg-kapen; **—ancha**, f. oude zwarte degen; **—ancho**, m. afgescheurde

boom-tak; (oud) = **gancho**; **—apata**, f. ongedierte van wol-vee; **—apateador, -a**, m. f. krabbelaar, slechte schrijver; **—apatear**, v. intr. krabbelen, knoeien (schrift); **—apaton**, m. = **—apato**; *cometer un —*, een groote domheid begaan; **—ar**, v. intr. op zijn anker wijden; **—o**, m. hand (Zig.-taal), = **mano**; **—oba**, f. St. Jans-brood, = **algarroba**; **—obal**, m. aanplant van St.-Jans-brood-boomen; **—obilla**, f. Sint-Jans-brood-boome-hout (voor 't geel-maken van leder); **—ocha**, f. werp-spies; piek der *picadores*; **—ochada**, f. lans-worp n. e. stier; lans-wond v. e. stier; **—ochador**, m. goede spies-werper (stieren-gevecht); **—ochear**, v. tr. met een spies werpen (n. e. stier) = **agarrochar**; **—ochon**, m. werp-spiesje; lange hand-spies; **—on**, m. speer (v. e. haan enz.), = **espolon**; stompen van afgescheurde takken; **—otal**, m. olijven-aanplant; **—otazo**, m. knuppel, groote stok; stok-slag; **—ote**, m. stok, knuppel; wurging, verstikking (dood-straf) met een hals-ijzer; **—otillo**, m. hevige keel-ontsteking; worg (paarde-ziekte); **—ucha**, f. blok-katrol, takel; **—udo**, a. met klauwen.

gárrulo, a. kwinkeleerend (vogel); praatziek.

gas, m. gas; **—a**, f. gaas.

Gascon, -a, m. f. en a. Gaskonjer, van Gaskonje; **—ada**, f. zwetserij, snoeverij; **—ear**, v. tr. zwetsen; **—izar**, v. tr. en intr. praten, uit-spreken als een Gaskonjer.

gas/ómetro, m. gas-meter, gaso-meter; **—eoso**, a. gas-achtig, schuimend; **—ificacion**, f. gas-vorming, omzetting in gas; **—icable**, a. in gas om te zetten.

gason, m. aard-kluit.

gast/able, a. wat de moeite waard is om uit te geven; **—ado**, a. versleten, uitgegeven; **—adero**, m. (volkst.) uitgave; **—ador, -a**, m. f. geld-uitgever; slijtsch; mil sapeur; *condenado en calidad de gastador*, tot dwang-arbeid veroordeeld; **—adura**, f. slijtage, versletenheid; **—amiento**, m. uitgave, verteren; verslijten, afdragen; gewoonlijk hebben; *gasta buen humor*, hij is altijd goed geluimd; verliezen, verkwisten: *gastar el tiempo*, tijd verkwisten; (vulg.) — *flema*, langzaam zijn; r. (ver-)slijten: *todo se gasta hasta las piedras*, alles slijt tot de steenen toe; **—o**, m. uitgave, vertering; *dar el —*, = **talar**, verwoesten (vijand in een land); ook: het heele gesprek op zich nemen; pl. kosten; *— menudos*, kleine onkosten.

gástr/ico, a. (ontleedk.) gastrisch, v. d. maag; **—onomia**, f. gastronomie, buik-dienst; **—ónomo, -a**, m. f. gastronoom, die voor zijn buik leeft.

gat/a, f. kat (wijfje); (zeet.) bazaans-mars; portuur-lijns-haak, kat-haak; **—parida**, f. magere spiering (lett. kat die pas gejongd heeft); *hacer la — muerta*, schijn-heilig, schijn-zedig zijn; pl. dak van horren voor arbeiders onder een muur; *andar á —*, op handen en voeten kruipen; **—ada**, f. list v. e. haas, die ineen-duikt, om de honden voorbij te laten loopen; handige dief-stal; guitestreek; **—afura**, f. taart van kruiden en gestremde melk; **—atumba**, f.: *hacer la —*, vriendschap, ziekte a. a. voorwenden; **—azo**, m. groote kat, kater; **—eado**, a. met kättevel; **—eamiento**, m. krab; **—ear**, v. intr. met handen en voeten klauteren; stelen; krabben; **—era**, f. gat onder aan een deur (voor de kat); **—ería**, f. verzameling katten; voorgewende onderwórpenheid, (fam.) bende deug-nieten; **—ero**, of **—esco**, a. van de kat, kat-achtig; **—illazo**, m. ('t) los-laten v. d. haan v. e. vuur-wapen; (fam.) *dar —*, mislukken, zijn slag missen; **—illo**, m. katje, poesje; kiezen-trekker (instr.); haan, trekker (v. vuur-wapen); gezwel a. d. hals v. e. muilezel, die door de hals-band gewond is; schelm-achtig kind; **—o**, m. kat, kater; spaar-pot, zak met geld; kuipers-tang; haak om de kamers in de kanonnen open te leggen; — *de agua*, bodem-looze muizen-val boven een bak water; — *de algalia*, bizam (soort asch-grauw, kat-achtig dier in Afrika); — *montes*, wilde kat; (fam.) *hasta los —s quieren rapatos*, alle kleintjes willen groot wezen; *correr como —s por brasas*, zonder omkijken wegloopen (lett. loopen als katten over gloeiende kolen); *buscar cinco piés al —*, slapende honden wakker maken (lett. vijf pooten aan de kat zoeken); *llevar el — al agua*, over-winnen (lett. de kat naar 't water brengen); *de noche todos los —s son pardos*, 's nachts zijn alle katten grauw; — *escaldado del agua fria huye*, lett. een in heet water geschroeide kat vlucht voor koud water (iem. die afgeschrikt is); leep, sluw mensch; **—uno**, a. v. d. kat, kat-achtig; **—uperio**, m. on-smakelijk mengsel van likeuren; verwarde zaak.

gaucho, a. scheef (een opper-vlak waarop maar in één richting een rechte lijn kan aangebracht), (Am.) vee-drijver.

gaudeámus, m. (Lat.) vermakelijkheid, feest.

gavanza, f. elegantier, wilde roos.

gavasa, f. hoer, = **ramera.**

gaveta, f. lade; geld-laadje.

gavia, f. (zeet.) mars; ronde kuil voor boom; krankzinnigen-hok; mars-zeil; mars-steng; (oud), beker, glaasje, = **copa.**

gavial, m. Indische krokodil.

gaviero, m. mars-gast, uitkijk.

gavieta, f. bazaans- en boeg-spriet-mars.

gavilan, m. leeuweriks- of toren-valk; roeipen, dol; zijde v. d. punt v. e. schrijf-pen; „korf" v. d. greep v. e. Spaansche degen.

gavill/a, f. koren-schoof; bende; **—ada**, f. (Zig.-taal) in éene „slag" gestolen voorwerpen; **—ador**, m. Zig. dief aan 't hoofd van zijn bende; **—ar**, v. tr. Zig. de dieven-bende verzamelen; de gestolen voorwerpen op een hoop doen; **—ero**, m. plaats waar men de zwaden koren opeen-hoopt.

gavina, f. groote zee-meeuw.

gavion, m. schans-korf; met wol gevulde bodemlooze mand, om het hoofd v. e. loopgraaf te dekken; hoed met zeer breede rand.

gaviota, f. meeuw.

gavota, f. gavotte (dans en melodie).

gay/a, f. streep (v. gestreepte stof); (Zig.) meisje van pleizier: — *ciencia*, dicht-kunst; **—adura**, f. streping (v. stof); **—ar**, v. tr. met strepen bedrukken (stof); **—o**, m. soort ekster, gaai.

gaza, f. pak, strop; lus; Zig. = **gazuza**; **—pa**, f. (fam.) bedrog, oplichterij; **—pela**, f. rumoerige twist; **—pera**, f. konijne-hol; **—po**, m. jong konijn; (fam.) ontdekte leugen; klein stevig ventje; ongrammatikale taal;

pon, m. vergrootw.; scherpzinnig man die overal weet binnen te dringen.
gazmol, m. kanker aan de tong van roofvogels.
gazmoñ/ada, f. of beter **—ería,** f. huichelarij; **—ero,** a. of **—o,** (dit ook s.), huichelaar, huichelachtig, schijn-heilig.
gaznat/ada, f. keel-greep; **—e,** m. keel-opening.
gazofia, f. afval, kliekjes, vuilnis = **bazofia.**
gazofilacio, m. Jeruzalemsche tempel-schat.
gazpach/ero, m. eten-brenger aan maaiers a. a.; **—o,** m. soort voedzame, verfrisschende pap der oogsters.
gazuza, f. vraat-honger.
(*) **ge,** f. (de letter) g.
geera, f. uitgedroogd moeras.
geiser, m. geiser.
gela/sino, a. die bij 't lachen zichtbaar worden (tanden); **—tina,** f. gelei, gestold sap; gelatine; gesuikerde gelei van vruchte-sap; **—tinoso,** a. op gelei a. a. gelijkend.
gélido, a. gemakkelijk stollend of bevriezend.
gelineta, f. kriel-kip.
gema, f. steen-zout; edel-gesteente; knop (v. plant).
gemel/a, f. bloem v. e. jasmijn-tak geënt op een oranje-boom; **—os,** m. pl. tweelingen; stutten voor de mast; tooneel-kijker; wapenk. evenw. banden, strooken.
gemi/do, m. gekreun, zucht; lange en droevige toon v. e. snaar-instrument; **—dor, -a,** a. en s. kreunend, een kreunend geluid gevend.
Gémin/is, m. pl. Tweelingen (sterrek.); **—o,** a. dubbel, als tweelingen.
gemir, v. intr. kreunen, zwaar zuchten; koeren (tortel-duif); kraken (hout v. meubels).
gemonias, f. pl. straf-plaats en tevens plaats om de lijken der misdadigers ten toon te stellen.
gemula, f. kiem-beginsel.
genciana, f. gentiaan (plant).
gendarme, m. gendarme; politie-soldaat; **—ría,** f. gendarmerie.
genea/logía, f. genealogie, stam-boom; **—lógico,** a. genealogisch; **—logista,** m. genealoog.
gener/acion, f. voort-teling; (na)geslacht; kroost; **—ador,** m. en a. voort-brengend, telend (ook gezegd v. d. lijn die een vlak vormt, of het punt een lijn); **—al,** a. algemeen; *en* —, in 't algemeen; *por lo* —, over 't geheel, meestal; m. generaal; hoofd v. e. monniken-orde; pl. — *de la ley*, algemeene rechts-regels a. a.; **—ala,** f. roffel voor 't verzamelen; alarm; generaals-vrouw; **—alato,** m. generaal-schap, -s-rang; opperbevel; **—alidad,** f. algemeenheid; meerendeel: *la — de los hombres*, 't meerendeel der menschen: *en la* —, voor 't meerendeel; **—alísimo,** m. opper-bevelhebber (ook over generaals); **—alizacion,** f. veralgemeening, generalizatie; **—alizar,** v. tr. ver-algemeenen, algemeen toepassen; **—almente,** adv. in 't algemeen, algemeen; **—ativo,** a. voortbrengend, telend, v. d. voort-teling.
genérico, a. van de soort, van de heele soort of 't heele geslacht.
géner/o, m. geslacht; soort; pl. artikelen, waren, stoffen: — *manufacturados*, manufacturen; **—osidàd,** f. edelmoedigheid; mildheid; **—oso,** a.
Génesis, f. Genesis; scheppings- of wordingsleer.
geni/al, a. geniaal; van iemands aard of neiging, eigenaardig; **—o,** m. genie; aard; eigenaardigheid; aanleg; — *vivo*, opvliegende, driftige aard; — *y figura hasta la sepultura*, tot het graf dezelfde aard en 't zelfde uiterlijk (bij de mensch); **—tal,** a. v. d. voortteling; *partes —és*, teel-deelen; **—tivo,** m. genitief, 2e naamv. in 't Latijn, waarvan de andere kunnen afgeleid worden; **—tor,** m. teler, vader; **—tura,** f. = **generacion.**
genízaro, a. van vader en moeder van verschill. nationaliteit; m. soldaat van de sultanslijf-wacht.
genol, m. (zeet.) oplanger.
Génova, f. Genua.
Genoves, -a, m. f. en a. Genuees, Genueesch.
gent/e, f. lieden, menschen ('t Fransche „monde" en „gens"); volk; *¿ qué dirá la — ?* wat zullen de menschen ervan zeggen? — *del pueblo*, menschen uit het volk; *buena* —, goed volk; — *de montera* (muts) of *de capa parda* (grauwe mantel), land-lieden, buitenlui; — *honrada*, fatsoenlijke lui; — *perdida*, tuig, slecht volk; — *de paz*, vrienden, goed volk; *de — en* —, van geslacht op geslacht; — *de plaza*, drentelaars; — *moza*, jong volk; **—ecilla,** f. „kleine luiden", „kleine man"; **—il,** a. aardig, sierlijk; — *donaire*, bevalligheid (in 't spreken), gratie; aardig-pratend; m. heiden; — *hombre*, edelman in de omgeving des konings; — *hombre de boca*, edel-man die de koning volgt, vooral in de kerk; (oud) edel-man die voor de koninkl. tafel zorgde; — *hombre de cámara*, kamer-heer; **—ileza,** f. aardigheid, bevalligheid (in 't spreken vooral); elegance, gratie, voorkomendheid, vriendelijkheid; handigheid, vaardigheid; **—ilicio,** a. v. d. natiën; van ras of familie; **—ílico,** a. aan heidenen eigen; **—ilidad,** f. heidendom, de heidensche volken; **—ilismo,** m. gods-dienst der heidenen; **—ilmente,** adv. aardig, vriendelijk, voorkomend; handig; **—io,** m. menigte, volkshoop, mensche-massa; **—uza,** f. heffe des volks.
genuflexion, f. knie-buiging, knieling.
genuino, a. echt, zuiver.
geoda, f. arend-steen.
ge/odesia, f. landmeet-kunde; **—odésico,** a. v. 't land-meten, geodesisch; **—ografía,** f. aard-rijks-kunde; **—ógrafo, -a,** m. f. aardrijks-kundige; **—ográfico,** a. aard-rijkskundig; **—ología,** f. aard-kunde; **—ólogo, -a,** m. f. geoloog, aard-kundige; **—ológico,** a. aard-kundig, geologisch; **—ómetra,** m. f. meet-kundige; **—ometría,** f. meet-kunde; **—ométrico,** a. meet-kunstig.
geranio, m. geranium.
gerbo, m. spring-muis.
geren/cia, f. beheer; **—te,** m. beheerder.
gerifalte, m. gier-valk.
geringa, f. spuit; lavement-spuit.
german/esco, a. van de Zigeuner-taal; **—ía,** f. platte taal der Zigeuners; (oud) concubinaat, bijwijverij = **amancebamiento**; **—ico,** a. Germaansch; **—ismo,** m. germanisme; **—o,** m. f. en a. Germaan(sch), Duitsch(er) (zie **Aleman**).
gérm/en, m kiem; hane-trêe (in een ei);

(*) Wat men bij **ge** of **gi** niet vinden kan, zoeke men bij **je** of **ji.**

—**inacion,** f. (ont)kieming; —**inàl,** a. v. d. kiem, v. 't kiemen; —**inàr,** v. intr. (ont)-kiemen; —**inativo,** a. kieming-bevorderend.
gertas, f. pl. (Zig.) ooren, = **oidos** en **orejas.**
gerundi/ada, f. monniken-uitdrukking, nadruk in 't spreken v. e. monnik; —**o,** m. (spraakk.) gerundium; die met nadruk spreekt of schrijft; verwaande dom-kop.
gest/acion, f. gestatie, tijd van 't dragen of drachtig zijn; (oud) lichaams-oefening voor gezondheid; —**atorio,** a. = **silla gestatoria,** gedragen stoel (thans van de Paus); —**ero,** m. potsen- of grimassen-maker; —**iculacion,** f. ('t) gebaren-maken; —**icular,** v. intr. gebaren maken; a. op een gebaar gelijkend; —**ion,** f. sollicitatie; —**ionar,** v. intr. solliciteeren, zich moeite geven, stappen doen om een doel te bereiken; —**o,** m. gebaar; gelaats-vertrekking, uitdrukking: *mal* —, ongunstig voor-komen; *me hizo un* —, hij gaf me een teeken; *estar de buen* —, er uitzien alsof men goed gestemd is; *poner* —, een leelijk gezicht zetten; *hacer gestos,* 't gezicht vertrekken.
getudo, a. = **jetudo,** dik-lippig; pruilerig.
giallomina, f. gele oker.
giarola, f. zee-patrijs.
gib/a, f. bochel (meer: **corcova**); vervelendheid; —**ado,** a. of —**oso,** gebocheld.
gib/e, m. zeef; —**oya,** f. onvergiftige groote mooie slang.
gigant/a, f. reuzin; heliotroop; —**e,** m. reus; *á paso de* —, met reuzen-schreden, snel; —**eo,** a. of —**esco,** reusachtig; ontzaggelijk: *obra gigantesca,* reuzen-werk; —**illa,** f. kartonnen dwerg met groote kop; kleine dikke vrouw; opgeschoten meid; —**ino,** a. = —**esco**; —**izar,** v. intr. (oud) als een reus doen; tr. reusachtige vormen geven; —**on,** m. vergrootw.: pl. kartonnen reuzen bij optochten; *echar á uno los —es,* iem. harde waarheden zeggen.
gigote, m. soort ragoût; *hacer* —, in stukjes snijden.
gijas, f. pl. spier-kracht: *hombre de pocas* —, krachteloos man.
gilba, f. volks-naam v. d. ververs-brem (plant).
gimelga, f. (zeet.) mast-wang; —**r,** v. tr. van mast-wangen voorzien.
gimn/asia of —**ástica,** f. gymnastiek; —**asio,** m. gymnasium, plaats voor lichaams-oefeningen (bij de Grieken); —**ástico,** a. gymnastisch.
gimote/ar, v. intr. jammeren; klagen zonder ernstige reden; —**o,** m. gewee-klaag, gejammer.
ginebr/a, f. ratel; laddertje (op pak-dier); jenever; gegons v. stemmen; een kaart-spel; Genève; —**ada,** f. soort gebak; —**es, -a,** of —**ino, -a,** m. f. en a. van Genève, bewoner van G.
genec/eo, m. vrouwen-verblijf bij de Grieken, waar gearbeid werd: —**ologia,** f. gynekologie (fysiologie en patologie van de vrouw); —**ólogo,** m. gynekoloog, vrouwen-arts.
ginet/a, f. genet-kat (soort wezel); korte lans; —**e,** m. ruiter (oorspr. licht-gewapend —), zie **jineta** en **jinete,** idem.
ginga, f. groote Japansche hennep.
ginglar, v. intr. schommelen (op koord of schommel a. a.).
gion, adv. (volkst.) ja.
gipaeta, f. lammer-gier.
gispo, m. gips, = **yeso**; —**so,** a. = **yesoso.**
gir/ada, f. zwenking, wending; kuite-flikker (in 't dansen); —**ado,** m. op wie getrokken (wissel); —**ador, -a,** trekker (v. wissel); —**aldilla,** f. weer-haan, wind-wijzer; —**ándula,** f. bundel water-stralen; vertakte kandelaar; diamanten oor-hangers; narcis-lelie, gele amarillis; zon (vuur-werk); —**ante,** m. f. trekker (v. wissel); —**ar,** v. tr. zwenken, wenden, draaien; een „kuite-flikker" maken; trekken op (wissel, *contra*); (zeet.) zee-roof plegen = **robar por las mares**; —**asol,** m. zonne-bloem; opaal-achtige steen; —**atoria,** f. revolver; —**atorio,** a. (als) draaiend op of om een as; *puente* —, draai-brug; —**ifalte,** m. gier-valk; —**o,** m. zwenking, wending, draai; trekking (v. wissel), wissel; circulatie; beheer, directie: *este negocio no tiene buen giro,* deze zaak wordt niet goed geleid; —**onar,** v. tr. afronden (een goud- of zilver-werk).
gis, m. krijt.
gitan/ada, f. Gitano-streek of gezegde; troep Gitano's of Zigeuners; flikflooierij, handige aanhaling; —**esco,** a. v. d. Zigeuners; —**o, -a,** m. f. Gitano, Zigeuner; leeperd; *ojos —s,* mooie oogen vol uitdrukking; *casa de —s,* huis-houden van Jan Steen; a. (oud) Egyptisch.
glabela, f. ruimte tusschen de wenk-brauwen.
glac/ea, f. soort appel; ijs-kruid; —**ial,** a. ijs-koud, ijs-achtig; *frio* —, ijs-koude, groote koude; —**is,** m. glacis; glooiing; lichte doorschijnende kleur (schilderen); aan een stoomketel aangebrachte verwijding; strookje loovertjes a. a. (borduursel); horizontaal plat waar suiker-brooden in de zon gezet worden; reeks steken (naai-werk).
gladi/ador, m. zwaard-vechter; ruzie-maker, bekke-snijder; —**o,** m. zwaard-lelie.
gláfico, a. v. d. beeldhouw-kunst; m. steen waarop letters.
gland/e, m. eikel (v. d. roede); —**ula,** f. klier; zacht gezwel; knobbel op een blad of stengel; —**ulacion,** f. toestand der klieren; —**uloso,** a. klieren bevattend, vol klieren.
glas/é, m. glanzige zijde; a. geglansd; —**eado,** a. stralend, glanzend; —**ear,** v. tr. glansen.
glasto, m. ververs-weede (plant).
glauco, a. poederig, wit-achtig groen; blauw-achtig groen; m. soort oester.
glicerina, f. glycerine.
glifo, m. groef-streep (als sieraad).
glinola, f. glinola, zeer verbreide plant in Spanje (ficoïde).
glob/ario, a. uit bolletjes bestaande (delfstof); —**o,** m. bol; ballon; globe; aard-bol; — *del ojo,* oog-bal; *en* —, globaal, over 't geheel genomen; —**oso,** of —**ular,** a. bolvormig.
glóbulo, a. bolletje (b. v. bloed-lichaampje).
glori/a, f. roem, glorie; zaligheid; *con las —s se olvidan las memorias,* eer en roem doet vergeten; *que esté en* —, zaliger (als men een overledene noemt); *tener á* —, zich beroemen; *estar en sus —s,* niets meer te wenschen hebben; —**arse,** v. r. zich beroemen, bogen; zich volkomen gelukkig voelen; —**eta,** f. lust-huisje; prieël; klein park; —

ficacion, f. verheerlijking (in de hemel); — **ificar**, v. tr. verheerlijken; r. zich beroemen; —**oso**, a. roem-rijk; verheerlijkt (in de hemel); snoevend = **jactancioso**.

glos/a, f. glosse, kommentaar; soort parodie (dicht-werk); —**ador**, m. commentator, verklaarder; —**ar**, v. tr. glosseeren, van verklarende aanteekeningen voorzien; een parodie in verzen maken; (muz.) variaties spelen zonder 't tema te veranderen of er telkens op terug komen; critizeeren, slecht uitleggen; op een verhaal borduren; —**ario**, m. glossarium, soort woorden-boek; —**e**, f. = —**a**; —**illa**, f. zeer kleine letter-soort.

glótis, f. stem-spleet.

gloton, a. gulzig, vraat-ziek; soort Laplandsche das (dier); —**amente**, adv. gulzig; —**ear**, v. intr. gulzig eten; „schrokken"; —**ería**, f. gulzigheid, vraatzucht.

glucin/a, f. zoet-aarde, beril- of glucineaarde; —**io**, glucinium.

glúten, m. kleef-stof, lijm-stof.

glutin/acion, f. aaneen-kleving, = **aglutinacion**; f. ; —**oso**, a. kleverig, lijmig.

gnomo, m. kabouter, aard- of berg-geest; —**logia**, f. gnomologie; —**(mó)logo**, m. gnomoloog; —**n**, m. gnomon, wijzer v. e. zonne-wijzer; stift om de zonne-hoogte bij 't solstitium te weten; winkel-haak = **(escuadra)**.

goberna/ble, a. bestuurbaar; —**cion**, f. = **gobierno**; *ministerio de la* —, ministerie van binnenl. zaken; —**dor**, m. gouverneur, bestuurder; —**dora**, f. gouvernante, vrouw v. e. gouverneur; —**r**, v. tr. besturen, leiden; —**tivo**, a. = **gubernativo**, besturend.

gobierno, m. bestuur, besturing, bestier; gebied; Zig. toom, teugel, = **freno**; *ama de* —, huishoudster; *por via de buen* —, als bestuurs-maatregel; *por su* —, „a governo", om u aan te houden, tot uw naricht.

goce, m. genot, genieting.

goda, f. gebaarde schel-visch.

godeño, a. (Zig.) rijk; m. rijk-aard.

godería, f. (Zig.) uitnoodiging om te komen eten; goede maaltijd.

Godo-a, s. en a. Got, van 't Goten-land, Gotisch.

gofo, a. plomp, lomp.

goitroso, m. Amerik. hagedis met roos-kleurige krop; pelikaan; a. met een krop; krop-achtig.

gol/a, f. keel (= **garganta**); strop-das, ring-kraag; uitholling v. e. scheer-bakje (voor de hals); ingang v. e. fort, „keel"; nauwe haven-ingang; —**afre**, m. gulzig-aard = **gloton**; —**eta**, f. kleine twee-master (50 tot 100 ton); —**fan**, m. water-lelie (= **nenúfar**); —**fin**, m. dolfijn (= **delfin**); —**fo**, m. golf, inham; chaos, war-boel; poel v. onheil; een kaart-spel; —**illa**, f. Spaansche kraag (v. rechters enz.); (fam.) *ajustar la* —, een goede afstraffing toedienen.

golondr/era, f. (Zig.) piket soldaten; —**ero**, m. (Zig.) plunderend soldaat; —**ina**, f. zwaluw; persoon zonder vast verblijf; *una — no hace verano*, één zwaluw maakt geen zomer; —**inera**, f. zwaluw-kruid; —**ino**, m. mannetjes-zwaluw; oksel-gezwel; (Zig.) soldaat; land-looper; (fam.) *voló el* —, de vogel is gevlogen; onze hoop is weg; —**o**, m. lust, gril, trek; fantazie, hersen-schim; *andar en —s*, horen-schimmige plannen maken.

golos/amente, adv. gulzig; gretig; —**ina**, f. lekkernij; gulzigheid, vraatzucht; alles wat heb-zucht opwekt; —**inar** of —**inear**, v. intr. op lekkernijen belust zijn; —**mear** id.; —**o**, a. lekker; gulzig.

golpe, m. slag, stoot, houw; (fam.) indruk, b.v. van iem. die in een gezelschap verschijnt; *ha dado* —, hij heeft „furore" gemaakt; *de* —, op-eens; *de un* —, in éen slag, in éen keer; *un — de sangre*, een beroerte; — *de gente*, oploop, volks-menigte; *un — de la fortuna*, een tegen-slag der fortuin; *si sale bien el* —, als de maat-regel goed uitwerkt; *al — de campana*, als de klok slaat (precies); *de — y porrazo*, plotseling en onstuimig; — *de viento*, wind-vlaag; *darse —s de pecho*, zich op de borst slaan (b.v. in de R. K. kerk); —**adero**, m. geluid van slaan of stooten; —**ado**, m. (Zig.) luik, deur, = **postigo**, **puerta**; —**adura**, f. (het) slaan, kloppen of stooten; —**ear**, v. tr. kloppen, slaan, stooten op; —**eo**, m. = —**adura**.

golle/ría, f. lekkernij; (fam.) *pedir —s*, al te veel-eischend zijn; —**ro**, m. schelm, die zich in een volks-menigte mengt, om zijn slag te slaan; —**te**, m. hals, keel; (fam.) *estar hasta el gollete*, de keel uithangen.

goma, f. gom; — *arabiga*, Arabische gom; — *elástica*, gom-elastiek; — *guta*, guttegom; — *laca*, gom-lak.

gomarr/a, f. (Zig.) kip, = **gallina**; —**ero**, m. (Zig.) kippen-dief; —**on**, m. (Zig.) kuiken.

gom/ero, a. of **gomífero**, gom-gevend (boom); m. gom-boom; —**ita**, f. gom (in eig. zin); —**oso**, a. gom- of lijm-achtig, kleverig; —**orresina**, f. gom-hars.

gonagra, f. knie-jicht.

gonce, m. hengsel, = **gozne**.

góndol/a, f. gondel; zeer groot rijtuig; —**èro**, m. gondelier.

gonfalon, m. = **ganfalon**, banier met slippen, wimpel; (oud) vaandel; —**ero**, m. banier-drager; magistraat-hoofd v. sommige republieken in Italië (eertijds).

gongo, m. gong (muziek-instr.).

gongoris/mo, m. Gongorisme, navolging van Gongora; gezwollen stijl; —**ta**, m. zoo'n navolger a. a.

gonio/metría, f. hoek-meting, goniometrie; —**métrico**, a. goniometrisch; —'**metro**, m. hoek-meter (voor kristallen).

gonorrea, f. druiper.

gorbion, m. soort geborduurd taf; borduurkoord; gom-hars v. d. wolfs-melk (plant).

gord/al, a. (oud) dik; —**ana**, f. stiere-vet; —**eza**, f. (oud) dikte; —**iano**, a. Gordiaansch: *nudo* —, Gordiaansche knoop; *cortar el nudo* —, de G. knoop door-hakken; —**o**, a. dik, vet, lijvig; *hilo* —, dik garen, draad; (fam.) rijk; (oud) lomperd, domkop; m. vet (v. vleesch); (fam.) *hablar* —, aanmatigend spreken; *tener la lengua —a*, lastig spreken (een dikke tong hebben); *hacer la vista —a*, doen alsof men niet ziet of begrijpt; *tener letras —s*, geen a voor een b kennen; —**ura**, f. dikte, vetheid, zwaarlijvigheid.

gorfe, m. wieling in een rivier.

gorga, f. valke-voeder; (zeet.) knie aan 't galjoen, onder-knie, schegge.

gorgear, v. intr. en **gorgeo**, zie **gorj** ...

gorgoj/o en —**illo**, m. koren-worm; —**oso**, a. door koren-worm aangevreten.

gorgo/nela, f. Hollandsch linnen; —**ran**, m.

grove gekeperde zijde- of wollen stof; **—rita,** f. lucht-blaasje of -belletje (in water); **—ritar,** v. intr. „loopjes" zingen; **—riteo,** m. 't zingen v. „loopjes"; **—rito,** m. „loopje", roulade; **—retear,** v. intr. borrelen, lucht-blaasjes afgeven; **—teo,** m. uitspuiting of -gutsing van water, uit dak-goot a. a.; **—tero,** m. mars-kramer, rond-venter.

gorguer/a, f. oude hals-kraag (v. vrouwen); hals-stuk (aan harnas); **—an,** m. = **gorgoran.**

gorguz, m. soort oude werp-spies.

gorigori, m. (fam.) lijk-dienst; *le cantarán el —*, men zal hem begraven.

gorj/a, f. zie **garganta,** keel; en: vogel-borst; (fam.) *estar de —*, lollig zijn; zie **gorga** 2.; **—al,** m. priester-kraag over de kazuifel; **—ear,** v. intr. kwinkeleeren, „loopjes" zingen; r. beginnen te stamelen (kind); **—eo,** m. gekwinkeleer, getierelier, zingen van „loopjes"; stameling (v. kind); **—erete,** m. (chir.) instrument om een tangetje in de blaas te brengen.

gormar, v. tr. en intr. braken, zie **vomitar;** (Zig.) door geweld 't gestolene terug moeten geven.

gorullo, m. klontertjes, harde stukjes in deeg; klitjes in wol; **—n,** m. (Zig.) cipier.

gorr/a, f. muts (zie **montera**); *— de cuartel*, politie-muts; (fig.) = **—ista;** (fam.) *ser duro de —*, erg hoed-vast zijn (onbeleefd); *andar* of *vivir de —*, klap-loopen; **—ada,** f. = **—etada;** **—ero,** m. mutsen-maker of -verkooper; klap-looper; **—etada,** f. groet met de muts; (oud) diepe, nederige buiging; **—in,** m. = **—ino;** **—inera,** f. varkens-kot; **—inería,** f. kudde zwijnen; zwijnerij; vuilheid; **—ino,** m. big; vuil, slecht gekleed kind; grof onopgevoed mensch; **—ion,** m. musch; *— de seta*, of *de matorral*, groen-vink (= **curruca**); **—ionera,** f. musschen-zwerm; bende deugnieten; **—ista,** m. klap-looper; **—o,** m. ronde muts; *— de dormir*, nacht-muts; **—on,** m. arme student, die vaak bij zijn vrienden eet; spil, as eener machine, gladde ronde kiezel-steen; zieke zij-worm; **—ona,** f. hoer; **—onal,** m. steen-achtig terrein.

got/a, f. druppel; slok; kleinste vocht-maat; jicht; *— rosa* f. water-pokken, = **viruelas locas;** *— ciática*, heup-jicht; *— serena*, plotselinge obstructie v. d. gezichts-zenuw; *— á —*, druppel voor druppel; *no ver, no oir —*, niets zien, hooren; *no me ha quedado — de sangre*, lett. er is me geen druppel bloed over-gebleven (zoo geschrokken was ik); **—eado,** a. gespikkeld; **—ear,** v. intr. druppelen, lekken; tr. met tegen-zin en schriel geven; **—era,** f. goot; reet in zoldering, waardoor 't lekt; sporen v. lekkage; „val" (aan bed-gordijnen); iem., voor een kind, dat altijd vraagt; nood-zakelijkheid om steeds geld op te dokken.

gótico, a. Gothisch; ouderwetsch; achterlijk in denk-beelden.

got/ino, m. soort myrobolaan (vrucht); **—oso,** a. jichtig, aan jicht lijdend.

goz/ar, v. tr. genieten; *— de Dios*, ter ziele zijn; r. zich verheugen, zich gelukkig achten, zich toe-juichen; **—ne,** m. hengsel; **—o,** m. genot, genieting, vreugde; uitslaande vlam v. e. stroo-vuur; *el — en el pozo*, de pret in 't water gevallen (lett. in de put); *no caber en si de —*, buiten zich zelven van vreugde; *saltar de —*, dansen van pret; *los —s de la Virgen*, gezangen aan Maria; **—oso,** a. vol vreugde, „in zijn nopjes".

gozque, m. basterd-mops, kleine hond.

graba/do, m. gravure, prent; **—dor,** m. graveur; **—dura,** f. (het) graveeren; **—r,** v. tr. graveeren, griffen: *— en la memoria*, in 't geheugen griffen; een diepe indruk maken; **—zon,** m. = **—dura.**

gracej/ar, v. intr. aardig praten, kwink-slagen zeggen; **—o,** m. bevalligheid in 't spreken; aantrekkelijkheid van persoon.

graci/a, f. bevalligheid, gratie; aanvalligheid; gunst; genade; *pedir por —*, als gunst vragen; *decaer de la —*, uit de gunst raken, gunsteling-af zijn; *— de Dios*, Gods genade; *estado de —*, staat van genade; naam: *„¿ Cuál es su — de V ?"* hoe heet u? *caer en —*, in 't oog vallen als aangenaam; *no estar para —s*, slecht gemutst zijn; *decir dos —s*, iets aardigs vertellen; *dar —s* of *los —s*, danken; *¡ —s !* dank u! *¡ eso tiene — !*, nou dat 's ook aardig, die is goed, hoor; pl. aantrekkelijkheden; **—able,** a. te vergeven, voor gratie vatbaar; **—ádis,** f. of **—ola,** genade-kruid; **—osamente,** adv. beleefd, netjes, lief; gratis; spontaan, zonder aanleiding; **—osidad,** f. beleefdheid, beminnelijkheid; gratificatie, tegemoet-koming; aanvalligheid, bevalligheid; **—oso,** a. beleefd, beminnelijk; zacht, fatsoenlijk; bevallig; m. komiek; grappen-maker.

grad/a, f. trede (= **escalon**); spreek-kamer v. e. nonnen-klooster; pl. amfiteaters-gewijze banken; werf; **—acion,** f. traps-gewijze opklimming; amfiteaters-gewijze opstelling, inrichting; over-gang v. d. eene kleur in de andere; **—ar,** v. tr. eggen; **—atim,** adv. (Lat.) traps-gewijze, allengs; **—ería,** f. reeks banken boven elkaar; **—ina,** f. beeldhouwers-beitel; **—iolas,** = **graciola;** **—o,** m. graad, rang, waardigheid; trap; (goed)-gezindheid: *de buen* en *de mal —* (dit ook *mal de su —*), met zin of tegen-zin; *ni — ni gracias*, om te zeggen dat men in 't geheel geen erkentelijkheid heeft of schuldig is; pl. de vier lagere orden in de geestelijke staat; **—uacion,** f. rang-verdeeling; het gradueeren; rang, graad; **—uado,** a. (mil.) gegradueerd, de rang hebbend zonder de functies; (scheik.) traps-gewijze verhoogd (temperatuur door vuur); **—ual,** a. gradueel, naar rang of graad; verzen die gezegd worden tusschen 't epistel en 't evangelie; kerk-boek waarin alles staat, wat gedurende mis van de koor-lessenaar gezongen wordt; **—ualmente,** adv. allengs, traps-gewijze; **—uando,** m. die een akademische graad zal erlangen; **—uar,** v. tr. gradueeren, in graden verdeelen; een graad toekennen; traps-gewijze vermeerderen; achten, oordeelen; r. gradueeren (een akad. graad krijgen).

gráfi/co, a. grafisch (door een voor-stelling); met letters of teekens; geschikt voor 't beeldhouwen; **—la,** f. kartel-rand om medaljes; instrument om die te maken.

grafi/o, m. schilders-werktuig; **—to,** m. grafiet.

graj/a, f. wijfje v. e. gaai; **—ea,** f. suiker-boon; **—ero,** m. vogel-handelaar in gaaien; **—o,** m. gaai; **—uno,** daarop lijkend.

gram/a, f. wild gras, honds-gras; *— de amor*, minnarijtje; *— canina*, f. witte rein-varen;

—**al,** m. met honds-gras a. a. begroeid terrein; —**allera,** f. heng (waaraan waterketel hangt); —**ática,** f. spraak-kunst; —**atical,** a. grammaticaal, spraak-kunstig; —**ático,** m. spraak-kunstige, grammaticus; —**atiquería,** f. school-meesterij; —**atista,** m. (in de oudheid) lees- en schrijf-onderwijzer; die de spraak-kunst leert of onderwijst; —**il,** m. kruis- of meet-hout; —**illa,** f. houten sabel; spadel of schop-vormig werktuig der touw-slagers; —**íneas,** m. pl. gramineeën; —**ito,** m. grammiet (agaat of roode jaspis, met witte letter-achtige streepjes); —**o,** m. gram.
grampa, f. kram, klamp.
gran, a. vóor subst. met mede-klinker (ook h), anders **grande,** groot.
grana, f. zaad (v. planten); scharlaken; *labios de* —, roze-lippen; — *del paraiso,* cardamom; —**da,** f. Granàda (stad in Z. Spanje); granaat-appel (Ind. „delima"); granaat (bom); granaat als mil. sieraad; — *real,* soort kleine bom; —**dera,** f. mil. handgranaat-tasch; —**dero,** m. grenadier; —**do,** m. granaat-boom (Ind. „delima"); a. wat groot geworden is, zich onder-scheiden heeft enz.; —**je,** m. korreling (v. kruit); —**lla,** f. gekorreld metaal; —**llador,** m. die 't meel uit de zemelen haalt; —**llar,** v. tr. korrelen (metaal); —**r,** v. intr. graan, of veel zaad opleveren; tr. tot korrels maken, (kruit) korrelen; —**te,** m. grenaat (edel-gesteente); grenaat-kleurige katoenen stof; —**tin,** m. ouderw. scharlaken-roode stof; —**zon,** f. zaadvoort-brenging, zaad-tijd.
gran/bestia, f. tapir = **anta;** —**cánon,** groote canon (drukk.).
grand/e, a. groot; m. groote, edel-man „grande"; —**emente,** adv. op grootsche wijze; vol-kómen, zeer goed; groot-scheeps; (oud); grootelijks, uiterst; —**eza,** f. grootheid; „grande"-schap, klasse der „grandes"; grootte; edel-moedigheid; praal, vertoon; (oud) = —**or;** —**ilocuente** of —**ilocuo,** a. in verheven stijl sprekend; —**iosidad,** f. grootschheid, verhevenheid; —**ioso,** a. grootsch, verheven, majestatisch; —**or,** m. grootte; grootheid (wisk.); —**ura,** f. = —**or.**
grane/ado, a. korrelig, gekorreld, (mil.) *fuego* —, peleton-vuur; —**ador,** m. graveurs-werktuig; —**ar,** v. tr. bezaaien (grond); korrelen; —**l,** m. hoop korrels, alleen in: *á* —, bij hoopen, zonder te tellen; —**lar,** v. tr. korrelen, nerf aan 't leder geven; —**o,** m. korreling (v. kruit); —**ro,** m. graan-zolder, koren-opslag-plaats, schuur; hoogste verdieping; —**te,** m. soort graveer-stift; —**tería,** f. zaad-handel; —**tero,** m. zaad-handelaar.
granévano, m. tragakant (plant met gele gom) = **alquitira.**
granguardia, f. hoofd-wacht, veld-wacht vóor in een kamp.
granl/do, a. en s. (Zig.) rijk(-aard); kontante afdoening; —**lla,** f. zaadje; noppen aan de achter-kant van zekere wolle-stoffen; —**llo,** m. graan-korreltje; kwaad-aardig knobbeltje onder de staart der sijsjes en distel-vinken; —**lloso.** a. vol puistjes of knobbeltjes (op de huid); —**r,** v. tr. (schilderk) = **granear;** —**telado,** a. grantet-achtig (marmer b. v.); graniet met stipjes; '—**tico,** a. granieten, v. graniet; —**to,** m. graniet; grof marmer; '—**voro,** a. graan-etend; —**zada,** f. hagelbui; —**zar,** v. intr. hagelen; tr. door hagel bederven; —**zo,** m. hagel; *caer como* —, als hagel neer-vallen; „strontje" op 't oog.
granj/a, f. schuur; land-huis; meierij, pachthoeve; —**ear,** v. tr. verwerven; winnen (gunst a. a.); —**eo,** m. verwerving; —**ería,** f. verpachting of beheer v. e. land-goed; opbrengst daarvan; —**ero,** m. pachter of beheerder v. e. land-goed.
gran/o, m. (graan) korrel; graan; koren; bes; — *de racimo,* druive-bes; — *de grosella,* aalbes; oneffenheid; knobbeltje; puistje; (Zig.) dukaat; 11 realen; 2 peseta en 75 céntimos; *separar el — de la paja,* 't kaf van 't koren scheiden (lett. het graan van 't stroo); *sacar* —, profijt trekken; —**oso,** a. korrelig, goed gekorreld; —**oto,** m. (Zig.) gerst; —**uja,** f. losse druiven; —**ujado,** a. = —**oso;** —**ujiento,** a. vol korrels of bessen; —**ujo,** m. (fam.) aangezichts-puistjes; —**ujoso,** a. = —**ujiento;** —**ulacion,** f. granulatie, verkorreling (der metalen); korrelachtigheid; ronde gezwelletjes op de huid; —**ular,** v. tr. verkorrelen (metalen); —**uloso,** a. = —**oso,** en: granuleus, uit korrels bestaande.
granz/a, f. meekrap (verf-stof plant); pl. ziftsel (van allerlei zaken); —**ones,** m. pl. overblijfsels van hard stroo, die de paarden niet gegeten hebben; —**oso,** a. slecht gewand.
grañon, m. gries-meel; in de korrel gekookt koren.
grapa, f. kram; schurft aan de pooten (paard); (zeet.) klamp; — *de Holanda,* zeeuwsche meekrap in poeder; — *marina,* ingewands-wormen met haakjes rondom de bek.
gras/a, f. vet; vuiligheid, vettigheid, zie ook —**illa;** —**era,** f. druip-pan; —**eza** = **grosura,** en nog beter: **gordura,** dikheid, zwaarlijvig-heid; —**iento,** a. smerig, vettig, = **mugriento;** —**illa,** f. sandrak (soort hars); —**o,** a. vet, olie-achtig; —**oso,** a. vet-achtig; veel vet bevattend; —**ura,** f. = **gordura.**
grat/a, f. kras-borstel; —**amente,** adv. aangenaam, om genoegen te doen; —**ar,** v. tr. schoon-maken m. e. kras-borstel (vijl, verguld-werk a. a.); —**el,** m. (zeet.) seizing, beslag-lijn; —**ificacion,** f. gratificatie; extra-uitkeering, extra-belooning; —**ificar,** v. tr. begunstigen; (fig.) streelen; —**il,** m. rand v. h. zeil die a. d. ra vast-zit; seizing om een rif te steken: breedte (v. e. zeil); '—**is,** adv. gratis, voor niets, kosteloos; — *dato,* a. kosteloos gegeven; —**itud,** f. dankbaarheid; —**o,** a. aangenaam; (oud) dankbaar, = **agradecido;** —**uidad,** f. kosteloosheid; —**úitamente,** adv. gratis, kosteloos; bij wijze van gunst; —**úito,** a. kosteloos; ongegrond; zonder belang.
grav/a, f. fijn zand; zand-steen-poeder; —**ámen,** m. last, bezwarende verplichting; —**ar,** v. tr. belasten, bezwaren; drukken d. e. last; —**e,** a. ernstig; deftig; gewichtig; laag, zwaar (toon); —**edad,** f. ernst; gewichtigheid; deftigheid; zwaarheid, laagte (v. toon); —**emente,** adv. ernstig; statig (muz.); —**igrado,** a. langzaam of statig stappend; —**itacion,** f. zwaarte-kracht; —**itar,** v. intr. zich neigen, aangetrokken worden naar iets; zwaar drukken op iets; steunen; —**osamente,** adv. op drukkende wijze.
grazn/ador, a. krassend (als een raaf); (Zig.) verklapper, verklikker; —**ar,** v. intr. kras-

sen (als een raaf); (Zig.) verklappen; **—ido,** m. raven-gekras; kreet v. e. gaai, v. e. gans, arend enz.; verder elk heesch geluid.
greba, f. been-plaat (in wapen-rusting).
grec/a, f. snij-werk, net-werk; a. **—isco,** Grieksch (in „Grieksch vuur"), in 't water brandend; **—ia,** f. Grieken-land.
gred/a, f. leem, klei; **—al,** m. leem- of klei-grond; **—oso,** a. leem of klei bevattend.
grefier, m. griffier v. h. Paleis.
greg/al, a. of **—ario,** a. in kudden levend (dieren) een kudde vormend; m. „Grieksche" wind, d. i. N.-O.
gregori/ano, a. gregoriaansch, *colendario* — Gr. kalender; **—llo,** m. soort omslag-doek; **—o, -a,** m. f. Gregorius, **—ia.**
greg/uería, f. verward geschreeuw; **—üescos,** m. pl. ouderw. broek; **—uizar,** v. intr. Hellenismen gebruiken, grecizeeren.
gremi/al, m. schoot-doek (v. e. prelaat); a. v. e. gilde of vak-vereeniging; **—o,** m. schoot (der Kerk); gilde, vak-vereeniging.
grenacha, f. soort zwarte druif; wijn daar-uit.
greno, m. (Zig.) zwarte slaaf.
greñ/a, f. haar-bos verward haar; war-boel: (fam.) *agarrarse por las —s,* elkaar in de haren zitten; **—udo,** a. met verward haar.
gresca, f. lawaai, rumoer; ruzie.
gresillon, m. volks-naam voor krekel.
greva, f. (oud) = **greba**; glooiend strand.
grey, f. kudde klein vee; gemeente (kerkel.); (oud) republiek; menschen v. d. zelfde richting; m. (Zig.) eeuw waarin men leeft.
griego, -a, m. f. en a. Griek(-in); Grieksch; m. Grieksch (taal); *hablar en* —, onverstaanbare taal spreken.
griet/a, f. barst; **—ado,** a. met barsten; — **arse,** v. r. barsten; **—oso,** a. barstig.
grif/a, f. middel-schrift (niet rond, niet loopend); **—alda,** m. groote Afrikaansche arend (grijp-arend); **—ita,** f. schuitvormige fossiele schelp; **—o,** m. lammer-gier; griffioen: zwikje (in vat), tap-kraan; smousje (hond); pl. opstaande haren; **—on,** m. kraan (v. e. fontein).
grigallo, m. vogel die op de patrijs en het berg-hazelhoen lijkt.
grill/a, f. wijfjes-krekel; **—aje,** m. nagerecht van amandelen en pinie-nooten; **—ar,** v. intr. tjilpen, zingen (als een krekel); tr. (oud) voet-boeien aandoen; r. uitbotten; — **era,** f. krekel-gat; krekel-doosje; **—ero,** m. cipier, die voet-boeien aanlegt; handelaars in krekels; plaats waar veel krekels zijn; — **ete,** m. voet-boei; dwang-arbeider aan boord v. e. oorlog-schip; **—o,** m. krekel; teedere stengel (v. plant); pl. voet-boeien; hindernis, beletsel; (fam.) *andar á casa de —s,* zijn tijd verbeuzelen; **—otear,** v. intr. snerpen, tjilpen (krekel).
grim/a, f. Senegalsche geit; paniek; **—azo,** m. hevige paniek; karikatuur-profiel; — **orio,** m. toover-boek, wichel-boek; duistere taal; moeilijk leesbaar schrift.
grímpol/a, f. bazaans-wimpel, weer-haan; **—òn,** m. groote vlag a. d bazaans-mast.
gringo, (fam.) „Grieksch", onverstaanbare taal; (Am.) Engelsch-man v. d. mindere klasse.
griñon, m. soort zeer duurzaam hout (uit Guyana); nonne-kap; vrucht v. d. abrikozen-boom geënt op de perzik-boom.
gris, a. grijs; — *de hierro,* kleur van gepolijst ijzer; — *de lino,* rood-achtig grijs; — *de perla,* parel-grijs; **—ar,** v. tr. polijsten (diamant); **—ella,** f. grauwtje, grauw-in-grauw (schilderk.) witte en bruine haren door-een; grijze tint (v. schilderij); **—eta,** f. gewaterde grijze zijde; grisette (beter: **costurerilla,** naaister-tje); **—on, -a,** m. f. en a. Grauw-bunderlandsch (-er).
grit/a, f. geschreeuw (v. veel stammen), (oud): strijd-kreet; gejuich, uitfluiting, toejuiching; kreet der valkeniers; — *foral,* kreten van afkeuring, daging voor de rechter; *dar* —, uitjouwen; *armar* —, een oploop veroorzaken; **—ador, -a,** m. f. die schreeuwt onder 't spreken; **—ar,** v. intr. schreeuwen, krijten, roepen; zeer luid spreken; **—ería,** f. = **—a;** **—o,** m. kreet; geschreeuw; (Zig.) koren; *á* —, met geschreeuw, kreten; *á — herido,* uit alle macht schreeuwend; *dar el* —, alarm roepen; **—on,** a. schreeuw-leelijk.
gro, m. dikke zijden stof, gro.
grofa, f. (Zig.) publieke vrouw.
gromo, m. knop, loot.
gron of **groum,** m. „groom" (Eng.), palfrenier, maar ook kleine lakei.
gropos, m. pl. katoen in inkt-kokers, = **cendales.**
grosell/a, f. aal-bes; **—ero,** m. aalbesse-struik; **—negro,** zwarte besse-struik
gros/ería, f. grofheid, lompheid; **—ero,** a. grof; lomp, onhebbelijk; **—or,** m. dikte, omvang; **—ura,** f. vetheid, dikte, = **grasura;** ook: vet van gevogelte, reuzel; ingewanden van dieren als gerecht.
grotesco, a. kluchtig; belachelijk; potsierlijk; ook = **grutesco.**
grua, f. kraan (til-machine); wind-as; kaapstander.
grues/a, f. gros (12 dozijn); **—amente,** adv. ruim, over-vloedig; in 't groot; **—o,** a. dik, omvangrijk; grof (niet fijn); dom, stomp; zwaar; (oud) makkelijk te begrijpen; m. gros ('t), 't grootste aantal; *en* —, in 't groot = *por mayor.*
grujidor, m. gruis-ijzertje (werk-tuig v. e glazen-maker).
grull/a, f. kraan-vogel; kraan (om te tillen), een oud belegerings-werktuig; **—ada,** f. (fam.) politie-macht, troep p.-agenten; **—ero,** m. op de kraan-vogels of kranen betrekking hebbend; rechter over water-wegen en bosschen; *señor* —, heer die de bosschen v. d. vazal kon gebruiken; die op kraan-vogels jaagt (valk); **—o,** m. (Zig.) politie-agent.
grum/ete, m. licht-matroos; **—o,** m. klonter (melk, bloed a. a); **—oso,** a. klonterig, geklonterd; met kleine harde oneffenheden; *madera —a,* korrelig hout.
gruñ/ente, m. (Zig.) varken; **—ido,** m. geknor (v. varken enz.); **—idor,** m. mopperaar; (Zig.) biggen-dief; grommer, brommer; **—idura,** f. gegrom, gebrom, geknor; **—ir,** v. intr.
grup/a, f. achter-lijf (van rij- en last-dier); **—ada,** f. stort-bui met veel wind; (zeet.) wind-vlaag, = **racha,** en stort-zee, = **golpe de mar;** **—era,** f. staart-riem; **—o,** m. groep; (zeet.) losse knoopen aan de kabels, = **gorupos.**
grut/a, f. grot; **—esco,** a. v. e. grot.
Gruyera, f. Gruyère (kaas).
guaca, f. graf-terp der Indianen; **—mayo,** m. kaketoe, papegaai met mooie schitterende veeren.

guachapear, v. tr. met handen of voeten 't water doen kabbelen; klepperen, 't geluid v. e. hinkend paard nadoen.

guácharo, a. (oud) die altijd huilt; ziek, water-zuchtig; m. een nacht-vogel.

guacharrada, f. (fam.) val in water of modder.

guachinango, m. Mexicaan in Mexico geboren, zoo ook bewoner der Antillen; onkiesch leep mensch.

guadafiones, m. pl. kluisters (voor paarden).

guadañ/a, f. zeis; **—ero,** m. maaier; **—il,** a. zeis-achtig.

guadapero, m. wilde pere-boom; jonge die a. d. maaiers eten brengt.

guadarnés, m. zadel- of tuig-kamer.

guadramaña, f. bedrog.

gua/dua, f. bamboe; **—ira,** f. logger-zeil (drie-hoekig); **—iro,** m. veer-pont, loods-boot; **— jete** in: — *por* —, leer om leer; **—lá,** intr. stellig, zeker!

guald/a, f. gele verf-plant; **—ado,** a. die of wat een gele tint heeft; **—eras,** f. pl. zijwangen v. e. affuit; **—o,** a. = **—ado.**

gualdrap/a, f. schabrak; scheur aan oud kleeding-stuk; **—azo,** m. geklapper der zeilen; **—ero,** a. in lompen gehuld; **—illa,** f. kleine schabrak; en: (fam.) schunnig gekleed persoon.

gualdrines, m. pl. (zeet.) looze geschut-poorten.

guanaco, m. alpaca (dier in Chile).

guanches, m. pl. oude bewoners van Teneriffe.

guano, m. guano, vogel-nest.

guant/a, f. lichte-kooi; **—ada,** f. oor-vijg met een gehandsch. hand; **—e,** m. handschoen; (fam.) *salvo el* —, excuzeer de handschoen (bij 't hand-geven); *arrojar el* —, de hand-schoen neer-werpen, uitdagen; *echar el* —, de hand op iem. leggen; *echar un* —, een kollekte houden; *poner blando como un* —, lett. zacht maken als een „hand-schoen", heelemaal tot bedaren brengen; *calzar* en *descalzar los* —*s*, de hand-schoenen aan- en uittrekken; *levantar el* —, een uitdaging aannemen; *quitarse los* —, de luiheid verdrijven; *dar* —*s*, een extra-belooning geven; **—elete,** m. ijzeren hand-schoen (= **manopla**); **—ería,** f. hand-schoene-winkel, -fabriek; **—ero,** m. h.-handelaar, -fabrikant.

guanin, a. van slecht allooi (goud).

guap/amente, adv. koen, dapper; zeer goed; **—ear,** v. intr. dapper „doen"; ijdel zijn op zijn kleeding; **—eton,** m. en a. vergrootw. v. **—o**; **—eza,** f. moed, dapperheid, stoutmoedigheid; **—o,** a. dapper, stoutmoedig; mooi, goed gekleed; goed, beminnelijk; galant; **—ote,** a. „rond" en zonder komplimenten.

guarag/ua, f. (Am.) gedraai; wulpsche beweging; ompraterij: *déjese V. de —s, y vamos al asunto,* nu geen praatjes, maar op 't doel af; **—üero, -a,** m. f. (Am.) iem. die zich aan 't vorige schuldig maakt.

guaran, m. dek-ezel, = **garañon**; **—go,** m. (Am.) een woud-boom in Am.; **—gal,** m. (Am.) bosch van die boomen.

guarapo, m. aangename drank v. gegist suiker-riet.

guarda, f. wacht, wachter, waker, oppasser; — *sellos,* groot-zegel-bewaarder; —*almacen,* m. magazijn-meester; —*costa,* m. kust-wacht (mil.); — *de un monte,* boschwachter, kodde-beier; — *de un soto,* jachtopziener; — *de vista,* iem. die toezicht houdt; nakoming, inacht-neming of -name, lage kaart(en); plaat a. a. v. e. slot; boekband, bindsel; schut-bladen vóor en achter (boek); al wat behoedt of waarborgt of beveiligt; kommies bij 't zout-monopolie; douane van 't oktrooi of kommies v. d. indirekte belastingen; **—ble,** a. bewaarbaar, goed te bewaren; **—bosque,** m. hout-vester; **—cabo,** m. (zeet.) kous (in touw); **—cábras,** m. f. geiten-hoeder; **—caladas,** m. klap-venster, dak-venster; **—cóstas,** m. (zeet.) kust-wacht (schip); **—damente,** adv. wel-bewaard; **—dor,** m. gierigaard die alles bewaart; nauw-gezet inacht-nemer der wet a. a.; — *de huérfanos,* m. voogd over weezen, = **tutor**; a. die er van houdt zorg-vuldig te bewaren; **—frénos,** m. wissel-wachter; **—infante,** m. kussentje om de heupen op te vullen; **—jóyas,** m. bewaarder der kroon-juweelen; bewaar-plaats daarvan; **—lado,** m. leuning (v. brug); **—mancebos,** m. (zeet.) ra-touwen die de matrozen ophouden onder 't maneuvreeren; **—mano,** m. korf, stoot-plaat, gevest (v. degen a. a.); **—monte,** m. „rust" v. e. vuur-wapen; **—papo,** m. storm-band (v. sjako a. a.); **—pélos,** m. medaljon voor haar; **—piés,** m. soort mooie onder-rok, boven de gewone, = **zagalejo** en **brial**; **—polve,** m. al wat voor 't stof beschermt; stuk leer op de wreef v. d. laars (te paard); binnenste kast (v. e. horloge); **—puerta,** f. voor-hang of scherm, = **antepuerta**; **—r,** v. tr. bewaren, (be)waken; de wacht houden over; toezicht houden op; in-acht-nemen; houden (niet afgeven); — *rencor,* wrok blijven koesteren; *¡ guarde V. ceremonia !* orde! (fam.) *¡ guarda Pablo !* laten we ons daar wel voor wachten! *Dios guarde á V.*, God behoede u, d. w. z. wees welkom; *guarde Dios á V.*, vaarwel; (fam.) — *el bulto,* op je lijf passen, op z'n hoede zijn; — *las fiestas,* de feestdagen in-acht nemen; — *memoria,* herinnering houden (van); **—raya,** f. grens-lijn; **—río,** m. ijs-vogel; **—ropa,** f. kleeren-kast, kleerenbewaar-plaats; bewaarder der kleederen enz.; **—rse,** v. r. op zijn hoede zijn; zich onthouden (van); **—sellos,** m. groot-zegelbewaarder; **—timon,** m. (zeet.) achter-stukken, kanonnen in de konstabel-kamer; **— vajilla,** f. plaats voor 't bewaren van 't vaat-werk, bewaarder daarvan.

guard/ería, f. wachters-diensten; **—ia,** f. wacht; hoede; garde; bewaker; — *real,* konink. garde; — *de corps,* lijf-wacht; — *civil,* Sp. gendarmerie; m. officier der konink. garde; — *marina,* adel-borst; *entrar de* —, de wacht betrekken; *salir de* —, v. d. wacht afgelost worden; *ponerse en* —, in de gevechts-stelling gaan staan; *¡ en — !* opgepast! in de gevechts-stelling! *de* —, op zijn hoede, op wacht (*estar de* —, op wacht staan); **— ian,** m. overste der Franc. monniken; (be)-waker, behoeder, opzichter; oude titel v. e. parochie-pastoor; **—ianato,** m. = **—ianía,** wakers-betrekking; wachterschap; distrikt waar een klooster zijn inzamelingen houdt; **—illa,** f. zolder-kamertje; dak-venster; zeker naaisel in een hemd; zie ook **guarda**; **— ines,** m. pl. (zeet.) touwen om de val-poorten (der geschut-poorten) aan op te hangen; affuits-trap, touw of takel om een kanon te bewegen; **—oso,** a. spaarzaam; schriel.

guare/cer, v. tr. huis-vesting verleenen; intr.

(oud) genezen; r. huizen, schuilen; zich (be)hoeden; **—ntigio,** m. (rechtst.) akte waarin aan-sporing aan iedere macht om voor de uit-voering v. e. vonnis of uit-spraak te zorgen.
guari/da, f. hol (v. wild dier), leger (idem); schuil-plaats (tegen regen enz.), toevluchtsoord; plaats, huis waar men veel komt; **—n,** m. speen-varken, laatst-geborene v. e. nest; **—rse,** v. r. (oud) = **guarecerse**; **—smo,** m. cijfer, optelling v. cijfers, een som of hoeveelheid voor-stellend; *no tiene —*, 't is onberekenbaar.
guarne, m. (zeet.) touw-worp,
guarn/ecer, v. tr. voorzien van 't noodige, opmaken (japon a. a.); toe-rusten met (*de*); „zetten" (edel-steen); bezetten (met troepen); tooien; (oud) uit-rusten, van bagage enz. voorzien; **—és,** m. = **guadarnés**; **—icion,** f. opmaking (met kant b.v.); sieraad, tooi; garnituur; *— de una espada*, garnituur v. e. degen (deelen van 't heft); garnizoen; bezetting; garnizoens- of bezette plaats; soldaten uitgezonden om v. e. partikulier te eischen wat hij schuldig is; man in huis (bij schuldenaars); haard en schoor-steen-mantel; pl. tuig (v. rij- of trek-paard); **—icionería,** f. zadel-makerij, zadel-makers-werk; **—icionero,** m. zadel-maker.
guarniel, m. lederen beurs der muil-ezeldrijvers.
guarro, m. (fam.) zwijn (vuil mensch); en. varken = **cerdo.**
¡guarte!, kijk uit! pas op!
guaruba, f parkiet met roode borst.
guas/o, —a, m. f. (Am.) = **gaucho** in de Plata-republieken: koeie-jonge; ook: vangstrik, die toegeworpen wordt door zoo'n koeien-jonge („cow-boy"); **—a,** f. domheid; **—on,** m. f. en a. (And.) grappig, uiig; ook: flauw.
¡guay!, i. wee!; *— de ti!* wee u! *tener muchos —es*, over-stelpt zijn met tegenspoeden; **—aba,** f. guave-vrucht, = Indische *djamboe*; **—abero,** m. kleine vogel die zich daarmee voed; **—abo,** m. guave- of djamboeboom.
guberna/cion, f. (oud) = **gob...**; **—mental,** a. gouvernementeel, v. 't bestuur of gouvernement; **—tivo,** a. van 't bestuur uitgaande, of ertoe behoorend.
gubi/a, f. guts (soort beitel); **—lete,** m. vorm voor pasteitjes of gebakjes; deze zelf, = **cubilete.**
gudra, f. (mil.) takke-bosje met hars-achtige stoffen ingesmeerd, om mee te werpen.
guedej/a, f. vlok haar op de slapen; leeuwemanen; *agarrar la fortuna por las —s*, de fortuin bij de haren vatten; **—oso,** a. of **—udo,** met veel haren op de slapen, met weelderige manen.
guemul, m. (Am.) vierv. dier van 't lama-geslacht.
guerr/a, f. oorlog, krijg; strijd; *gente de —*, krijgs-lieden; *rayo de la —*, krijgs-bliksem, veroveraar; *— civil*, burger-oorlog; *— abierta*, verklaarde oorlog (fig.); *armar —*, oorlog verwekken; *hacer —*, beoorlogen, vijandig zijn jegens; *hacer la —*, iem. de oorlog aandoen, hem kwellen; *— intestina*, strijd der hartstochten; ook = **—civil**; *— galana*, bloedsparende oorlog; **—eador,** m. krijger; (fam.) die van strijd houdt; **—ear,** v. tr. en intr. (be)oorlogen, krijg-voeren; iem. vervolgen, kwellen; **—ero,** a. en m. krijgs-man, die van oorlog houdt; **—illa,** f. vliegende bende; „guerrilla"; **—illador,** m. = **—illero**; **—illar** of **—illear,** v. intr. als vrij-schutters elkaar (be)vechten; in losse benden oorlogvoeren; **—illero,** m. scherp-schutter v. e. regiment; lid v. e. vliegende bende; bendehoofd.
gui, m. mare-tak, mistel; **—a,** m. f. gids; leider, leids-man; gelei-biljet v. e. rond-venter; langste loot v. e. wingerd-leiding; reis-gids; spoor-boekje; (muz.) eerste gedeelte eener „fuga"; leisel; pl. voor-paarden, disselpaarden; punten (v. d. snor); top-reep; *en —*, als leider dienend; *carruaje á —s*, rijtuig met vier-span; alles wat dient om aan te wijzen of te leiden; dag-wijzer voor 't breviarium; werktuig om de dril-boren te leiden, om kammen te maken; f. pl. de twee sluitstukken v. e. waaier; **—adera,** f. zie **—a**; **—ado,** a. voorzien v. e. geleide-biljet voor de douane; **—ador, -a,** m. f. (ge)leider; **—ar,** v. tr. (ge)leiden, richten, mennen, tot gids zijn; intr. uit-loopen (weg); r. afgaan (op, *por*), zich richten (naar, *por*); na-volgen, na-doen.
guid/o, a. (Zig.) goed; **—ó,** m. visch-net met hand-vat.
guija, f. kiezel, grof zand; **—rral,** m. steenachtige grond; **—rrazo,** m. steen-worp; **—rreño,** m. kei- of steen-achtig; hard, sterk; **—rro,** m. kei, steen; **—rroso,** a. keiïg, steen-achtig.
guij/eño, a. hard als een kei; onvermurwbaar, ongevoelig; **—o,** m. grint, verhardingsmateriaal v. wegen; **—on,** m. grint, insekt dat de tanden aan-tast; **—oso,** a. kiezel-bevattend.
guill/a, f. over-vloedige oogst; **—ame,** m. soort schaaf met breed ijzer; **—ote,** m. vrucht-gebruiker; dag-dief, vage-bond; onnoozele, onervaren speler; **—otina,** f. guillotine (onthoofdings-toestel); **—otinar,** v. tr. daarmee ont-hoofden.
guimbalete, m. (zeet.) pomp-zwengel.
guinch/ado, a. (Zig.) vervolgd; = **perseguido**; **—ar,** v. tr. prikke(le)n, aan-zetten, = **aguijonar**; **—o,** m. meeuw; angel, punt.
guind/a, f. morel; (fam.) *échele V. —s á la tarasca*, wat u daar zegt heeft geen zin (lett. werp u maar kersen naar de slang, in een processie); **—ado,** m. met morellen klaargemaakt; **—al,** m. en **—alera,** f. aan-plant van morellen; **—al** en **—o,** m. morelleboom; **—aleta,** f. (zeet.) hijsch-touw; **—aleza,** f. kabel om de mast te hijschen; **—amaina,** f. (zeet.) begroeting met vlaggen (v. twee schepen); **—ar,** v. tr. hijschen, ophalen; voor de neus weg-halen; ophangen (straf); r. langs een touw glijden; binnensluipen, binnen-glippen; **—astes,** m. pl. (zeet.) laad-takels; **—illa** of **—ita,** f. morelletje; ook: ronde, morel-vormige Indische peper; **—illo,** m. verkleinw. v. **guindo,** maar ook: *— de Indias*, Spaansche peper-plant.
guindola, f. (zeet.) hijsch-toestel om te lossen; reken-machine.
guing/a, f. gingham, stof v. katoen en schors; **—ar,** m. goud-houdende leem-grond in Nigritië; **—ueto,** m. ruw-wollen stof v. Amiens.

guinj/a, f. of **—ol,** m. jujube-vrucht, = **azufaifa;** **—o,** m. of **—olero,** jujube-boom.
guiñ/ada, f. of **—o,** m. of **—adura,** f. knip-oogje; (zeet.) onmerkbare afwijking der voorsteven v. e. schip; **—apo,** m. lomp, vod; **—ar,** v. intr. knippen m. d. oogen; schuin kijken; (zeet.) tijdelijk v. d. koers afwijken; **—arol,** m. (Zig.) degeen tot wie men een teeken met de oogen maakt; **—on,** m. (Zig.) knip-oogje, wenk met de oogen.
gui/on, m. richt-vaan(-drager): kavalerie-standaard; gilde-banier of -kruis; vaandel in een processie, = **guia;** leider v. e. quadrille v. dansers; verbindings-streepje; (muz.) teeken („segno"); pl. (zeet.) krom-houten die de vrangen a. d. verleng-stukken der spanten verbinden; **—par,** v. tr. (iem. die zich verbergt) gewaar worden; **—rigay,** m. gebrabbel, onverstaanbare taal; gekakel (van door-elkaar-heen-pratenden); **—pé,** m. kant-werk; **—rindola,** f. hom of boezem v. e. hemd; **—rnalda,** f. festoen, bloem-slinger; pl. stukken die de voor-steven versterken en afronden; (oud, mil.) geteerde takke-bossen, krans-vormig gesteld, om 's nachts de werken des vijands waar te nemen; **—rnaldar,** v. tr. festoeneeren; van bloem-slingers enz. voorzien.
guis/a, f. wijze, manier; **—ado,** m. ragoût om de eet-lust op te wekken; **—andero,** m. kok; **—antes,** m. pl. (dop-)erten; de plant; **—ar,** v. tr. toe-bereiden, klaar-maken (spijzen); inrichten, regelen (zaak); (oud) vleezen inmaken; **—arma,** m. helle-baard, twee-snijdende bijl; **—armero,** m. hellebardier; **—o,** m. toebereiding (v. spijzen); **—opillo,** m. doek om de lippen v. e. zieke te bevochtigen, ook **hisopillo;** **—ote,** m. slechte ragoût.
guit/a, f. pak-garen, = **bramante;** **—ar,** v. tr. met pak-garen naaien; **—arra,** f. gitaar; stamper voor pleister; (fam.) *no está bien templada la —,* hij is niet goed gemutst (lett. de g. is niet goed gestemd); **—arrar,** v. tr. de gitaar tokkelen; **—arrero,** m. gitaar-fabrikant, -maker; **—arrillo,** m. of **—arro,** m. soort tokkel-viool, = **tiple;** **—arrista,** m. gitaar-speler; **—arron,** m. groote gitaar; geniepig mensch (ook niet-ongunstig: die goed ter-sluiks, guitig kan zijn); **—on,** m. deugniet, land-looper; (oud) fiche bij 't spel; **—onear,** v. intr. leven als bedelaar of land-looper; **—onería,** f. bedelaars- of land-loopers-leven; troep bedelaars of land-loopers.
guizgar, v. tr. aan-zetten, prikkelen, = **enguizgar.**
gul/a, f. lekker-bekkerij; **—es,** m. pl. (wapenk.) rood, „keel"; **—ino,** m. soort Ind. meerl; **—oso,** a. en s. lekkerbek(kig).
gumena, f. (zeet.) anker-touw, kabel-touw; pl. touwen om te meeren.
gumia, f. soort ponjaard.
gur, m. witte katoenen stof; **—a,** f. (Zig.) 't gerecht; ook: zwart-zijden muts der Venetiërs; **—apas,** f. pl. (Zig.) galeien; **—bion,** m. borduurders-koord; oude zijden stof; wolfs-melk; **—bionado,** a. met borduur-koord gemaakt, genaaid; **—do,** a. versuft, verwezenloosd, geheel onbevattelijk; **—no,** m. grijze knor-haan (visch); **—ote,** m. soort kaas-koek; **—rufero,** m. knol (paard); **—rumina,** f. (fam.) al te groote goedheid eens echtgenoots; **—rumino,** m. (fam.) al te goedig echtgenoot (man); **—ullada,** f. = **grullada;** **—ullo,** m. olijven-uitpersel (= **burujo**); **—umete,** m. licht-matroos, = **grumete;** **—upie,** m. croupier (bij de roulet); assistent v. e. bankier; **—vio,** a. krom = **encorvado.**
gusan/ear, v. intr. wriemelen, wemelen (als mieren enz.) = **hormiguear;** **—era,** f. plaats waar veel mieren of insekten; (fam.) over-héerschende hartstocht; **—iento,** a. worm-stekig, vol wormen; **—o,** m. worm; *el — de la conciencia,* gewetens-knaging; *— de luz,* glim-wormpje, = **luciérnaga** en **noctícula;** *— de San Anton,* cochenille = **cochinilla;** *— de seda,* zijde-worm; **—illo,** m. gewerkt linnen; gedraaid goud- of zilver-draad; verzilverd koper-draad (v. snaren).
gusarap/iento, a. die wormen heeft; in staat van ontbinding; **—o,** m. algemeene naam v. allerlei infuzie-diertjes.
gusbadul, m. soort edelsteen.
gust/able, a. proefbaar, -waardig; **—acion,** f. of **—adura,** f. proeving; **—ar,** v. tr. proeven; van iets houden (*de*): *gusto de la caza,* ik hoû van jagen; behagen, aanstaan; *me gusta la fruta,* ik hoû van fruit; trek hebben: *¿ gusta V.?* heeft u trek?; **—ativo,** a. smaak; **—azo,** m. groot genoegen; **—illo,** m. smaakje, na-smaak; **—o,** m. smaak; lust, trek; genoegen; lief-hebberij; meening; *¡ que — !* wat 'n pleizier! *mucho — me ha dado V.* u heeft me een groot genoegen gedaan; *diga V. su —,* zeg wat uw zin, meening is; iron. *alabo el —,* ik bewonder (lett. prijs) je smaak; *hágame V. el — de ...,* doe me 't genoegen te ...; *por —,* om een gril, uit een geest van verzet; **—osamente,** adv. met genoegen; **—oso,** a. lekker; aangenaam, genoegelijk; bereid-willig: *lo haré —,* ik zal 't met genoegen doen.
gutagamba, f. guttegom.
gutiámbar, f. een amber-achtige gom.
gutural, a. keel-: *consonante —,* keel-medeklinker.
guzman, m. adellijk jong-mensch die als gemeen-soldaat dient; **—ia,** f. een Peruaansche plant.
guspatar/ero, m. (Zig.) inbreker; **—o,** m. (Zig.) gat, = **agujero.**

H

h (ache), f. ha, letter h.
¡ha!, int. ha! helaas!
haba, f. boon in de peul; tuin-boon; een paarde-ziekte; *— de laguna,* groote tuin-boon; *— de Egipto,* heilige lotus; pop (v. rupsen); gezwel a. d. hals onder of achter de ooren;

pl. witte en zwarte boonen om te stemmen; *son —s contadas*, dat komt volkomen uit, 't is een uitgemaakte zaak; *Rey del —*, boon-koning (die de witte boon getroffen heeft).
Haban/a (la), Habana, hoofd-stad v. Cuba; **—ero, -a,** m. f. en a. Habanaasch; van Habana; f. een dans en wijs; **—o,** a. Habanaasch; m. Havana (sigaar).
habar, m. boonen-veld.
haber, v. tr. hebben (doch alleen als hulpw.) en intr. er zijn, voorkomen; *he caido*, ik ben gevallen; *ha muerto*, hij is gestorven; *hay mucha gente*, er zijn veel menschen; *ha habido de todo*, er is van alles geweest; *¿ hay peras ? las hay*, zijn er peren ? er zijn er; m. have en goed, bezit; credit; actief: mil. soldij; v. tr. (oud) hebben, bezitten, = **tener.**
haberí/a, f. uitvoer-recht; pl. winsten, loon; goederen; **—o,** m. landbouw-gereedschap, = **apero.**
habichuela, f. boontje; sperzie-boon(-plant); Sp. boon (groot, roode bloesem); *la —*, de hoeveelheid boonen op de markt; de voorraad; de soort.
hábil, a. bekwaam; handig, bedreven; rechtst. bevoegd; gerechtigd; geldig, onweerlegbaar; *en tiempo —*, te-gelegener-tijd; **—idàd,** f. bekwaamheid, handigheid, bedrevenheid; pl. bekwaam-heden; toeren; kunstjes (v. hond a. a.); **—itaciòn,** f. (rechtst.) habilitatie, herstelling van rechten; **—itadamènte,** adv. recht-hebbend, bevoegd; **—itàdo,** a. kapitein-kwartier-meester; **—itàr,** v. tr. (rechtst.) habiliteeren, de uitoefening van rechten geven; iem. voorzien van al wat noodig is om ...; *— un documento*, een document van alle wettelijke formaliteiten voorzien; *—una casa*, een huis inrichten, bewoonbaar maken; r. zich van al 't noodige voorzien om in staat te zijn tot handelen a. a.
habilla, f. boontje; paarde-boon.
habita/ble, a. bewoonbaar; **—cion,** f. vertrek, kamer; woning; **—dor, -a,** f. = **—nte,** m. f. bewoner; **—r,** v. tr. bewoner; intr. wonen.
hábit/o, m. kleed, kleeder-dracht; *tomar el —*, monnik worden; *colgar el —*, monnik- af worden (lett. de pij ophangen); gewoonte; **—uaciòn,** f. (oud) gewenning, aanwenning; **—uol,** a. gewoon, gebruikelijk; **—ualidàd,** f. = **hábito,** en gewoonte; **—ualmènte,** adv. gewoonlijk, meestal; *— llega á esta hora*, meestal komt hij om deze tijd; **—uàr,** v. tr. gewennen; r. zich gewennen, gewend raken aan, = **acostumbrarse; —ùd,** f. (oud) gewoonte = **hábito** en **costumbre.**
habl/a, f. spraak, (het) toespreken: *ha perdido el —*, hij heeft zijn spraak verloren; *le ha vuelto el —*, hij heeft zijn spraak-vermogen terug-gekregen; *le niega el —*, hij spreekt hem niet toe „negeert" hem; **—ado,** a. in: *bien* of *mal —*, die net beschaafd of grof spreekt; **—ador, -a,** m. f. veel-spreker, over-brenger, praatjesmaker; **—aduría,** f. geklets, klets-praatjes; **—anchin,** m. jeugdige veel-prater; **—ar,** v. tr. spreken, praten; in betrekking staan tot een vrouw (dit in verband met de gewoonte om naar 't balkon te praten); iem. spreken, toespreken (*á*); een onderhoud hebben met (*con*); *— de nariz*, door de neus praten; *— ingles*, Engelsch spreken; *— alto*, luid spreken; *— bajo*, zacht spr.; ook *— paso*; *— á tontos y á locas*, doorslaan, onzin uitslaan; *— claro*, duidelijk spr.; *— de memoria* of *de cabeza*, pr. om te pr., zonder grond; *— de véras*, in ernst spr.; *— de vicio*, uit gewoonte klagen; *— en comun*, in 't algemeen spr.; *—por —*, pr. om maar te pr.; *— gordo*, een groote stem op zetten, groote woorden gebruiken; *está hablando*, 't is „sprekend" (portret); prov. *quien mucho h. mucho yerra*, die veel spreekt, vergist zich vaak (dwaalt...); *— al alma*, tot het hart spr.; *— al aire* of *al bulto*, in 't wilde weg pr.; *— de tejas abajo*, spr. over aardsche zaken; *— por detrás*, achter de rug pr. *—lo todo*, niets kunnen verzwijgen; *— por boca de ganso*, spr. van hooren-zeggen; *— por los codos*, vermoeiend zijn door veel pr.; *dar que —*, aanleiding tot praatjes geven; r. in vriendsch. betrekking staan; *no se hablan*, zij zijn in onmin; *no se hable mas de ello*, laten we er verder over zwijgen; **—atista,** m. f. (fam.) veel-prater; iem. die goed spreekt; **—illa,** f. verhaaltje, verzinsel, praatje.
habon, m. gezwel a. d. huid.
haca, f. = **jaca,** hit; *¿ qué — ?* waartoe? **—nea,** f. tel-gangster, kleine merrie die de tel-gang loopt; paard van gemiddelde grootte.
hace/dero, a. doenlijk, mogelijk; **—dor, -a,** m. f. maker, schepper; *el supremo Hacedor —*, de Schepper; pachter, beheerder v. e. land-goed; schrander, bekwaam man, die kan optreden; **—ndado,** m. bezitter v. vaste goederen; **—ndar,** v. tr. een generaal tot heer, eigenaar v. e. provincie, een grond-gebied maken; r. onroerende g. koopen; **—ndeja,** f. klein land-goed; **—ndera,** f. heere-dienst; **—ndoso,** a. spaarzaam, zuinig; verstandig landman, die zijn bezit kan verbeteren enz.; man die goed werkt a. a.; **—ndista,** m. financier, geld-man; **—r,** v. tr. maken, doen; bevatten (inhoud): *esta cuba h. 1000 arrobas*, dit vat houdt 1000 arroba's (± 18000 L.); over-tuigen, veroorzaken: *tus consejos me han hecho mala obra*, je raadgevingen hebben me kwaad gedaan; zoeken, zich verschaffen: *— dinero*, geld „maken", d. i. zoeken; gewennen: *es preciso —le al trabajo*, 't is noodig hem aan werken te wennen; intr. beschikken, bevelen, zoo en zoo inrichten, zorgen voor: *hice que fuesen á buscar al médico*, ik zorgde ervoor dat men de dokter ging roepen; gepast; geschikt zijn, behooren: *creo que —al caso el ir*, ik geloof dat het geschikt is te gaan; *fulano h. á médico*, Dinges is geschikt voor dokter; geleden zijn: *h. hoy veinte años*, 't is nu twintig jaar geleden; *— por*, zien dat: *haga V. por venir*, zie dat u komt; zich interesseeren voor: *haga V. por él*, interesseer u voor hem; *— de* of *el, la*, spelen, uithangen: *h. de sabio*, hij hangt de geleerde uit (ook speelt de rol van); *— pedazos*, stuk-maken, in stukken breken; *— añicos*, in kleine stukjes scheuren; *— la vista gorda*, doen alsof men niets ziet; *— de las suyas*, een van zijn streken uithalen; *— noche*, over-nachten; *— caso de*, geven om, letten op, *— memoria*, 's goed nadenken, 't zich herinneren; *— tiempo*, al wachtend de tijd dooden ;*— alto*, halt houden, opletten dat iets gebeurt; *— las veces de otro*, iem. vervangen; *— del cuerpo* of *una necesidad*, of *una diligencia*, zijn behoefte doen; *dicho y hecho*, zoo gezegd, zoo gedaan; *hecho y derecho*, kant en klaar; *— alarde*, bogen op (*de*); *— buena*

una venta, instaan voor iets dat verkocht is; — *mala obra*, last veroorzaken; — *su agosto*, van de gelegenheid gebruik maken om zijn slag te slaan; — *cortesias*, herhaaldelijk groeten; — *eco*, uitwerking hebben, zich doen opmerken; — *fiestas*, aanhalen (kind); — *hincapié en* ..., een steun-punt nemen op ..., (fig.) stand houden, weerstand bieden; — *honras*, plecht-statig begraven; — *hora*, 't gunstige oogenblik af wachten; — *la rosca del galgo*, heengaan om niet terug te komen, als men verwacht wordt; — *lugar*, plaats maken; — *la merced* of *el favor de* ..., zoo goed zijn om ...; — *novedad*, verrassing wekken; — *oidos de mercader*, O. I. doof zijn; — *papel*, een rol spelen, op de voor-grond treden; *hizo que lloraba*, hij deed alsof hij schreide; — *que hacemos*, veel geschreeuw en weinig wol; — *raya*, uitmunten; — *sombra*, nijd wekken; (fig.) beschermen een ontsnapping begunstigen; *hace frio, calor*, 't is koud, warm (weer); r. zich wennen: — *al frio*, zich aan de koû wennen; — *con*, aanschaffen; — *de rogar*, zich laten bidden; — *cargo de*, op zich nemen; begrijpen, in aanmerking nemen; — *atrás, á un lado*, achter-uitgaan, op de kant drukken, steunen; worden: *se h. dura la cosa*, de zaak wordt ondragelijk; *se h. tarde*, 't wordt laat; — *rojo*, rood worden; — *el tonto*, zich voor den domme houden; (zeet.); — *á la vela*, onder-zeil gaan; ook — *á la mar*; *no saber qué* —, niet weten wat aan te vangen, zich erg vervelen; — *cruces*, zijn verbazing te kennen geven (door 't teeken des kruizes te maken); — *de nuevas*, erg verwonderd doen; — *dueño de*, zich meester maken van; — *lugar*, zijn weg vinden, carrière maken; *por mas que se haga*, hoeveel men ook doe.

hacia, adv. naar; tegen (v. tijd) ongeveer, in de buurt; *levantar los ojos — el cielo*, de oogen ten hemel heffen; *ese punto cae hacia Madrid*, dat punt ligt in de buurt van M.; *llegará V. — mediados de Julio*, u zal tegen 't midden van Juli aankomen.

hacicular, a.: *columna* —, zuil die als 't ware uit een bundel bestaat.

hacien/da, f. land-goed, land-bezit; inkomsten daaruit; fortuin, eigen-dom; schat-kist, fiscus (dan ook: — *pública*); *redondear una* —, een eigen-dom ontlasten door betaling der schulden a. a.; *derramar la* —, zijn goed slecht beheeren a. a.; pl. huis-houden, huiselijke zaken, arbeid van 't gezin a. a.; —**te**, m. f. en a. in: **fe** —, vertrouwbaar (persoon).

hacimiento, m. (oud) daad, verrichting; — *de gracias*, dank-zegging, = **accion de gracias**; — *de rentas*, publieke veiling v. e. pacht enz.

hacina, f. hoop schoven: ophoping, stapel; — *de heno*, hooi-berg; — **miento**, opeen-hooping, opstapeling; —**r**, v. tr. ophoopen, opstapelen.

hach/a, f. mooie kerk-kaars; bijl; — *de viento*, hars-fakkel; —**azo**, m. bijl-houw; —**e**, f. ha (de letter); —**(e)ar**, v. tr. hakken, door- of in- stukken- of om-hakken; intr. hakken, houwen; —**ero**, m. groote kandelaar voor een groote kerk-kaars; hout-hakker, = **leñador**; mil. sapeur, = **gastador**; (oud) wachter op een wacht-torentje; —**on**, m. groote bijl; hars-fakkel; (oud) ontzaglijke lampion bij een verlichting; —**uela**, f. bijltje; (zeet.) enter-bijl.

had/a, f. fee; —**o**, m. lot; nood-lot; lots-beschikking; fatum; dood.

halag/ador, -**a**, f. en a. aanhalerig vleierig (persoon); altijd lief sprekend; —**ar**, v. tr. liefkoozen; aanhalen; vleien; streelen: *este viento es tan suave que halaga*, deze wind is zoo zacht dat hij ('t gelaat) streelt; —**o**, m. liefkoozing, aanhalig woord, streeling, vleiende taal; aantrekkelijkheid; —**üeño**, a. vleiend, streelend; aantrekkelijk.

halar, v. tr. (zeet.) hijschen, tillen; sleepen.

halcon, f. valk; —**ado**, a. valk-achtig; —**ear**, v. intr. aanhalen (publieke vrouwen de voorbij-gangers); —**era**, f. valkerij, valkeniers-kunst, valken-jacht; —**ero**, m. valkenier; — *mayor*, groot-valkenier.

hald/a, f. groote ruime zak; (oud) zie **falda**, rok; een opgehouden-rok-vol; zie —**ada**; —*s en cinta*, de rokken erg hoog-op onder 't loopen; *de —s ó de mangas me lo darán*, op de eene of andere manier zal men het mij geven; —**ada**, f. een schoot-vol; —**ear**, v. intr. de rokken laten zwieren, de panden v. d. jas; —**raposo**, a. in lompen, = **andrajoso**; —**udo**, a. breede panden hebbend.

halieto, m. zee-arend.

hálito, m. adem(-haling); wasem; tochtje, windje; —**so**, a. opstijgend in damp als adem.

halo, m. licht-kring; kring om de tepel; —**za**, f. houten schoeisel.

halteri/o, m. halter (om te gymnastizeeren), —**sta**, m. die werkt met halters.

halla/dor, -**a**, m. f. (uit)vinder; —**r**, v. tr. vinden; — *que* ..., vinden dat ...; uitvinden; r. zich bevinden, zijn; — *bien* of *mal*, wel of onwel zijn; — *cien con una cosa, en una casa*, tevreden zijn met een zaak, met een huis; elkaar ontmoeten, aantreffen; *no* —, niet aarden, niet op zijn gemak zijn; —**zgo**, m. vondst.

hama/ca, f. hang-mat; —**quero**, m. drager v. e. hang-mat (bij wijze van draag-stoel).

hambr/e, f. honger; hongers-nood; *morirse de* —, van honger omkomen, 't besterven v. d. honger: *á buen — no hay mal pan* (of *pan duro*), honger is de beste saus (voor goede honger is geen slecht brood); —**ear**, v. tr. (oud) uithongeren; intr. honger hebben; vurig begeeren; *andar hambreando*, altijd natuurlijke honger hebben; *estar hambreando*, niets hebben om de honger te stillen, honger lijden; —**iento**, a. hongerig, begeerig; —**una**, f. erge hongers-nood op een plaats.

hanebana, f. zwart bilze-kruid.

hanega, f. fanega (graan-maat); —**da**, f. = **fanegada**, zulk een hoeveelheid.

haragan, m. luilak, dag-dief; —**amente**, adv. niets uitvoerend; —**ear**, v. intr. luilakken; —**ería**, f. dag-dieverij, luilakkerij.

harapo, m. lomp, vod, lap; —**so**, a. in lompen; voddig.

harbar, v. tr. (ver)knoeien, bederven, in de war schoppen.

harbora, f. vreugde-kreet.

haren, m. harem; publiek huis.

harija, f. arsenik-houdend poeder aan 't gewelf der mijnen.

harin/a, f. meel; elke gemalen stof; (fam.) *esa es — de otro costal*, dat is heel wat anders (lett. meel v. e. andere zak); —**era**, f. meel-bewaar-plaats; —**ero**, m. meelhandelaar; —**oso**, a. meel-achtig, bedekt met een wit poeder.

harmatan, m. koude Afrik. wind, die zeer gezond is.

harm/onía = **armonía**; **—ónica,** f. harmonica; **—ónico,** a. harmonisch, = **armónico**; **—onioso,** a. samen-klinkend, harmonieus, = **arm..**; **—onista,** m. harmonie-kenner, = **arm..**

harnero, m. zeef; wan.

haronear, v. intr. luilakken.

harp... = **arp...**

hart/ada, f. = **—azgo**; **—amente,** adv. al te veel; **—ar,** v. tr. verzadigen; bevredigen (verlangen, begeerten); te veel geven, over-laden, doen walgen; lastig vallen; r. zich verzadigen (ook fig.); **—azgo,** m. verzadiging, verzadigdheid; **—o,** a. vol-doende, over-vloedig; adv. te veel, al te, al te zeer; **—on,** m. (Zig.) brood; **—ura,** f. verzadiging, zatheid, zie **—azgo**; volkomen bevrediging der begeerte(n).

hast/a, pr.p. tot (van plaats en van tijd), zelfs, tot zelfs, ja zelfs; *— llorar,* tot schreiens toe; *— la última hora,* tot het laatste uur; *— el fin,* tot het einde; *— los extraños se entenecieron,* zelfs vreemden werden verteederd; **—ar,** v. tr. (Zig.) verlengen, uitstrekken; v. e. schacht of heft voorzien, = **enhastar**; zie **astar,** idem; **—ial,** m. pak-linnen, = **jastial**; (oud) gevel; **—iar,** v. tr. vervelen; tegen-staan (spijs); intr. zot zijn van (*de*), zich erg vervelen; (oud) lastig vallen, = **fastidiar**; **—ío,** m. walg; afkeer, over-verzadiging.

hataca, f. oor (v. pot); groote houten lepel; rond stuk hout om deeg te vormen, spatel.

hataj/ar, v. tr. verdeelen (in kleinere, een kudde); **—o,** m. kleine kudde, deel eener groote.

hate/ar, v. tr. inpakken, om op reis te gaan; **—ría,** f. week-voorraad der herders; hun plunje, reis-zak enz.; **—ro,** m. herder die eten brengt aan zijn kameraden.

hatijo, m. wat een bije-korf bedekt.

hatik, m. Arab. paard (uit dek-hengst en last-merrie).

hat/illo, m. kleine kudde; (fam.) *echar el — al mar,* zijn geduld verliezen; *coger el —,* op-eens weg-gaan; **—o,** m. kudde; pak goed om op reis te gaan; verzameling volk; (oud) schape-stal, = **redil**; *revolver el —,* tegen elkaar opzetten; *dar al diablo el — y el garabato* (*g.* = haak, kram), alles naar de duivel wenschen.

haute, m. (wapenk.) wapen-schild met verscheidene wapens erop.

hay! i. o! ai! au!

hay/a, f. beuk; (oud) paasch-geschenk a. d. dans-meester; **—al,** m. beuke-bosch; **—edo,** m. idem; **—o,** m. coca; **—uco,** m. beuke-nootje.

haz, m. bundel, bos; gezicht; opper-vlak, vóor-zijde (dan = **faz**); rechte zijde (v. stof); *á la — = á la faz*; **—a,** f. akker-grond; (oud) hoop, = **monton, rimero**; **—ada,** f., **—adada,** f., **—adon,** m., **—adonada,** f. hak, slag van of hanteering v. e. hak, groote hak, slag van of hanteering daarvan, = **azada** enz.; **—aña,** f. dappere daad, helden-daad; slechte daad, wan-daad; **—añería,** f. gemaaktheid, nufferij; **—añero,** a. die of dat nuffig of gemaakt is; **—añosamente,** adv. dapper; **—añoso,** a. held-haftig; **—mereir,** m. mik-punt in een gezelschap; *ser el —,* 't mikpunt voor aardigheden zijn.

¡he! int. he! (om te roepen); adv. he; *— aquí,* ziehier, daar heb je nu; *— lo aquí,* hier heb je 't; *heme aquí,* daar heb je me nu.

hebdómada, f. (wetensch.) week, = **semana**; (oud) zeven-jarig tijd-vak; **—rio,** a. wekelijksch; m. monnik die de week heeft; week-blad.

heb/e, f. schaam-haar; **—en,** a. de smaak hebbend v. d. muskadel-druif; **—illa,** f. gesp, koppel; **—illero,** m. handelaar in of maker v. koppels of gespen.

hebra, f. draadje; afgepast naai-garen; vezel; mijn-ader; straal eener dikke vloei-stof; lenigheid; pl. vezels, losse wortel-draden.

hebr/aico, a. Hebreeuwsch; **—aismo,** m. hebreïsme; **—aista,** m. Hebreïst, Hebreeuwsch-kenner (ook **—aizante**); **—eo,** m. Hebreeuwsch, Jood; (fam.) onbegrijpelijk iets, „abracadadra"; **—oso,** a. = **fibroso,** vezel-achtig.

hect/área, m. hectare; **—ógrama** of **—o,** m. hecto-gram; **—ólitro,** m. hecto-liter; **—ómetro,** m. hecto-meter; **—óstero,** m. hecto-stère, 100 kubieke meter.

hech/a, f. (oud) voor **fecha,** datum; alleen in: *de esta — todo se perdió,* voor deze keer, op deze datum, is alles verloren; **—iceresco,** a. van tooverij of hekserij hebbend; **—icería,** f. beheksing, betoovering; zie **—izo**; **—izar,** v. tr. beheksen, betooveren; **—izo,** m. beheksing, betoovering; persoon, geest die behekst of betoovert; a. valsch, nagemaakt (haar a. a.), = **postizo**; **—o,** m. feit; daad; gebeurtenis; *es un —,* 't is een feit; *es un — inaudito,* 't is een ongehoord feit; a. en part. pass. v. *hacer,* gedaan, gemaakt, afgeloopen, voldongen; gewend; *está —,* 't is gebeurd; *está — al trabajo,* hij is aan werken gewend; *de —,* inderdaad, feitelijk; *— y derecho,* kant en klaar; volslagen: *hombre — y derecho,* volslagen man (geen kind meer); ook in: *hélo aquí — y derecho,* hier heb ik 't zooals 't altijd geweest is; *dicho y —,* zoo gezegd zoo gedaan; *al —,* eigenlijk gezegd, in de grond; *en el — mismo,* wegens, juist van wege...; **—ura,** f. vervaardiging, making, verrichting; maaksel (ook fig.); *no tiene —,* 't is niet te doen, 't is zeer slecht gemaakt.

hed/entina, f. stank; **—er,** v. intr. (ie) stinken; tr. vervelen; **—iondez,** f. stank, bederf; zeden-bederf, zie **—or**; **—iondo,** a. stinkend; m. bunzing; **—or,** m. stank.

hedrar, v. tr. voor de tweede maal bewerken (wijn-gaard).

hefestita, f. hefestiet (edel-steen, vuurkleurig).

hegira, f. hidjrah, vlucht van Mohammed, jaar-telling der Mohammedanen.

hela/da, f. vorst; bevriezing; **—do,** a. bevroren; versteend (van schrik): *esta noticia me ha dejado —,* dit bericht heeft me versteend van schrik; m. ijs (vruchten-ijs a. a.); **—dónico,** m. ijs, ijs-drank, vruchten op ijs, ook = **azúcar rosado** (lett. roze-suiker), doch dan meer **—s**; **—miento,** m. (oud) bevriezing, stolling; **—r,** v. tr. en intr. bevriezen, koude veroorzaken; vriezen; r. bevriezen, stollen; 't erg koud hebben.

helech/ar, m. varen-veld; **—o,** m. varen-(kruid).

helgad/o, a. met ongelijke, slecht gerangschikte tanden; **—ura,** f. ongelijkheid der tanden.

Helena, f. Helena (vrouwe-naam); St. Elmus-vuur.

heliante, f. zonne-bloem.
hélice, f. schroef; slak; buiten-omtrek van 't oor; Groote Beer; pl. spiraal-vormig sieraad aan 't kapiteel der Korintische zuil.
heli/ografía, f. heliografie; **—ográfico,** a. heliografisch; **—ógrafo,** m. heliograaf; **—otipo,** m. heliotiep; **—otropio,** m. heliotroop (plant).
Hel/vecia, f. Helvetië (Zwitserland); **—vético,** a. Helvetisch, van Helvetië.
hematita, f. hematiet (delf-stof), bloed-steen; ijzer-oxyde; a. bloed-stelpend.
hembr/a, f. vrouwtje, wijfje (v. dieren); ijzeren moer; vingerling; oog (tegen-over haak); vrouw (vaak poëtisch); **—ear,** v. intr. bronstig zijn (mannetjes-dier); slechts vrouwelijke jongen of dochters ter wereld brengen; **—illa,** f. oogje, elk toe-stelletje waarin een ander deel sluit of past.
hemi/ciclo, m. half-cirkel-vormige bank (amfiteaters-gewijze); **—sférico,** a. half-bol-vormig; **—sferio,** m. half-rond; **—sferoidal** of **—sferoide,** a. half-bol-vormig; **—stiquio,** m. helft v. e. alexandrijn (poëzie); de vier eerste lettergr. v. e. Fransche vers-regel van tien.
hemorr/agia, f. bloed-vloeiing, -uitstorting; **—oides,** f. pl. aambeien, = **almorranas.**
hen/aje, m. ('t) hooien, hooi-tijd; **—ar,** v. tr. hooien; m. weide, kunst-matig wei-land.
henchi/dor, m. vuller, opblazer, opstopper; vol-propper; **—miento,** m. opblazing, vulling; op-stopping; opgeblazenheid; **—r,** v. tr. (i) vullen, opblazen; over-laden (m. gunsten a. a.); r. zich vullen, vol-proppen; opgeblazen zijn.
hende/dor, m. splijter, klover; **—dura,** f. spleet, kloof; **—r,** v. tr. (ie) splijten, kloven; zich een weg banen door, klieven; r. open-splijten, open-gaan (in tweeën).
hendi/dura, f. = **hendedura**; **—miento,** m. splijting, kloving; ook = 't vorige.
henea/dor, -a, m. f. hooier; **—r,** v. tr. hooien.
heniestosa, f. plokje of bos brem.
hen/il, m. hooi-berg-plaats, hooi-berg; **—o,** m. hooi; **—ojil,** m. kouse-band, = **cenojil**; **—oso,** a. veel hooi gevend, over-vloedig voêr opleverend (wei-grond).
heñir, v. tr. (i) voor de laatste maal kneden (om er de vorm aan te geven, deeg); (fam.) *hay mucho que* —, er is heel wat te doen.
hepátic/a, f. lever-kruid; **—o,** a. v. d. lever.
hepta/edro, m. zeven-vlak; **—gonal,** a. zeven-hoekig; **—́gono,** m. zeven-hoek.
heptameron, m. werk, dat in zeven dagduren verdeeld is.
heráldic/a, f. wapen-kunde; **—o,** a. heraldiek, wapen-kundig.
heraldo, m. heraut, wapen-koning.
herb/áceo, a. (wetensch.) gras-achtig; **—ajar** of **—ajear** v. tr. en intr. (laten) weiden; grazen; **—aje,** m. kruiden; (fam.) drank v. kruiden-sappen; (oud) weide-recht in Aragon; (oud) ook: doek v. kruid-vezels; **—ajero,** m. die een weide pacht; **—ar,** v. tr. met gras bereiden (kruiden); **—ario,** m. herbarium, kruiden-verzameling; pl. gras-zoden onder water; **—ecer,** v. intr. groen worden, zich groen voor-doen (planten, weiden); **—elina,** f. ziekelijk, mager schaapje dat men in de weide zet; **—ería,** f. kruiden-mart; **—ívoro,** a. planten-etend, gras-etend; **—olado,** a. vergiftigd met kruiden-sappen (pijlen); **—olario,** a. die gewoonlijk kruiden zoekt; m. herborist, kruid-kundige, kruiden-zoeker; erg afgetrokken mensch; kruiden-, bloemen- en wortel-handelaar; **—orista,** m. kruid-kundige, kruiden-zoeker; **—oristería,** f. winkel v. e. kruiden-handelaar; **—orizar,** v. intr. kruiden-lezen; **—oso,** a. waar (veel) gras groeit; gras-achtig; **—udo,** a. grazig, bedekt met gras.
herc/uláneo, —ulano of **—úleo** of **—ulino,** a. herkulisch: *fuerza —a,* herkulische kracht.
hered/ad, f. stuk akker-land; **—aje,** m. (oud) = **herencia**; **—amiento,** m. het erven; (oud) erfenis; (oud) ook: land-bezit; **—anza,** f. (oud) buiten-goed; **—ar,** v. tr. erven; (oud) zijn erf-genamen noemen (in 't testament), testeeren; (oud) ook: land-bezit krijgen; **—ero, -a,** m. f. erf-genaam; (oud) land-bezitter; **—itorio,** a. erfelijk.
herej/e, m. f. ketter; **—ía,** f. ketterij; onzinnig voor-stel; beleedigende taal.
herencia, f. erfenis, erf-goed; *adir la — con inventario,* onder benifice van boedel-beschrijving een erf. aan-vaarden.
her/esiarca, m. heresiarch, hoofd eener kettersche sekte; kettersche schrijver; **—etical** of **—ético,** a. kettersch; **—eticar,** v. intr. = **etizar**; **—eticidad,** f. ketter-achtigheid; **—ético,** a. kettersch; **—etizar,** v. intr. ketterij prediken of verdedigen.
heri/da, f. wond; (oud) wond v. e. blank wapen; *respirar por la —,* wrok openbaren bij herinnering of woord; **—dela,** f. lei die meer lang dan breed is; **—do,** a. en part. pass. v. **herir,** gewond, gekwetst; m. gewonde, gekwetste; **—miento,** m. verwonding; **—r,** v. tr. (ie) wonden, kwetsen; tokkelen, aan-raken (toetsen of snaren); intr. (oud.) — *de piés y manos,* slaan met handen en voeten; stuip-bewegingen aan handen en voeten hebben; — *el aire con quejas,* luid jammeren en klagen (lett. de lucht slaan met klachten); — *por los mismos filos,* de vijand met zijn eigen wapenen bevechten (*filo,* scherpe kant).
hermafrodita, m. man-vrouw, kween.
herman/a, f. zuster (ook geestelijke); (Zig.) hemd; (Zig.) pl. schaar, ooren; **—able,** a. verbroederbaar; bij elkaar passend, goed samen kunnen gaan; **—ado,** a. voor elkaar als „geknipt", goed samen-gaand; **—al,** a. broederlijk, = **fraternal**; **—ar,** v. tr. bij elkaar brengen, samen doen gaan; broederlijk verbinden; r. zich verbroederen; goed bij elkaar komen; **—azgo,** m. = **—dad,** f. broeder-schap, broeder-bond; *Santa —,* recht-bank ingesteld onder Ferdinand en Isabella, om kennis te nemen van straat-roof enz.; gewapende macht van die recht-bank, die vooral van de Inquisitie was; **—ear,** v. tr. broeder noemen (oud gebruik); **—o,** m. broeder, ook geestelijke; voorwerp dat geheel gelijk is aan iets anders, maat; — *carnal,* vleeschelijke broeder (v. één vader en moeder); — *de leche,* zoog-broeder; — *de madre,* br. v. moeders-zijde; — *político,* zwager; *medio-* —, half-broeder; **—uco,** m. smaad-naam voor leeke-broeders.
hermétic/amente, adv. hermetisch: — *cerrado* of — *tapado,* herm. gesloten; **—o,** a. hermetisch; *ciencia, filosofía, química —a,* of *de Hérmes Trismegisto,* hermetische wetenschap (d. i. natuurw.): wijs-begeerte, schei-

kunde (alchemie en alg. geneesk. in de oudheid).
hermos/ear, v. tr. verfraaien, vermooien; versieren, tooien; ophemelen; **—o,** a. schoon, mooi, fraai; **—ura,** f. schoonheid.
herni/a, f. breuk (ziektek.); **—ario,** a. betrekking hebbende op een breuk; **—ola,** f. breuk-kruid; **—oso,** a. aan een breuk lijdend; breuk-achtig.
Hérodes, m. Herodes: *andar de H. á Pilátos*, van H. naar Pilatus gaan, d. i. van kwaad tot erger vervallen.
héro/e, m. held; **—icidád,** f. heldhaftigheid; **—́ico,** a. held-haftig; **—ida,** f. helden-dicht; **—ificár,** v. tr. tot een held maken; **—ina,** f. heldin; **—ismo,** m. helden-moed, heldendaad.
herp/e, f. (oud) val-hek vóor een poort, *—es marinas*, door de zee op 't strand geworpen kostbare stoffen; **—es,** f. pl. herpes, uitslag in kleine blaasjes; **—ético,** a. herpetisch van die uitslag.
herra/da, f. emmer; **—dero,** m. stempeling van vee (met ijzer); plaats waar dat gebeurt; **—dura,** f. hoef-beslag, -ijzer; (het) beslaan; *mostrar las —s*, de hoef-ijzers toonen, dat is „slaan" (paard); *dar una en el clave y otra en la —*, onhandig zijn; **—je,** m. ijzeren beslag, ijzer-werk; ('t) beslaan met ijzer; **—mienta,** f. ijzeren gereedschap; tanden (als ze goed zijn); hoorn, gewei, = **cornamenta;** **—r,** v. tr. (met ijzer) beslaan; stampelen (vee, met ijzer).
herr/en, m. voeder, = **forraje**; ook = **—enal** of **—eñal,** m. veld bezaaid met boekweit enz. (paarde-voeder); **—ería,** f. smidse, ijzer-smelterij; ijzer-winkel; door werk-lieden bewoonde plaats waar steeds gehamerd wordt; **—ero,** m. smid; (Zig.) lange mantel; **—eron,** m. slechte smid; **—eruelo,** m. lange mantel zonder kraag, = **ferreruelo**; en: **saxicola, rubicola** (vogel); **—ete,** m. beslag a. e. veter of nestel; **—eteador,** m. of **—etero,** m. die nestel-beslag maakt; **—etear,** v. tr. beslaan (nestels, veters); **—in,** m. = **—umbre; —umbrar,** v. tr. een ijzersmaak geven (water); r. een ijzer-smaak krijgen; **—umbre,** f. ijzer-roest; ijzer-smaak; **—umbroso,** a. roestig.
herv/entar, v. tr. (ie) even laten koken, opwarmen; **—idero,** m. koking, zieding; moeilijke adem-haling; gewriemel, gekriewel; **—ir,** v. intr. koken, zieden; *la sangre me hierve*, mijn bloed kookt; **—or,** m. koking, zieding; borreling; vurigheid, groote ijver; (oud) koppigheid; **—orizarse,** v. r. = **enfervorizarse**, vurig worden, in gloed ontsteken.
hesita/cion, f. aarzeling, weifeling; **—r,** v. intr.
hespér/ico of **—́io,** a. van Hesperië (oude naam voor Spanje); *sistema —*, Hesperisch berg-stelsel; **—ídea,** f. mirten-planten; pl. hesperideeën (mirten en citrus-soorten, waarmee de Tuin der Hesperiden beplant was).
Héspero, m. (poët.) avond-ster.
heter/óclito, a. (wetensch.) afwijkend v. spraakkunstige analogie; (fam.) vreemd, zonderling (humeur, gebouw, naam enz.); **—odoxia,** f. onrechtzinnigheid; afwijking v. meeningen; **—odoxa,** a.; **—ogéneo,** a. heterogeen, v. verschillende aard, samen-gesteld uit deelen v. uiteen-loopende aard; **—ogeneidad,** f. heterogeneïteit (zie 't vorige).

hétic/a, f. slepende koorts; **—o,** a. lijdend daaraan.
hetiquez, f. = **hética.**
hexa/hedro, m. zes-vlak; **—́gono,** m. zeshoek; **—́metro,** m. hexameter (zesvoetig vers).
hez, f. droesem; pl. *las heces del pueblo*, de heffe des volks.
hi, m. (oud) alleen in: *hi de puta*, hoere-kind (als scheld-woord); *hí, hì, hi*, i. hi hi hi (van lachen).
hiali/no, a. op glas gelijkend; *cuartz —*, berg-kristal; **—to,** m. Mullersch glas, hyaliet.
hia/nte, a. met een of meer hiaten (vers); **—to,** m. hiaat, gaping; weglating, leemte.
hibern/al, of **—izo,** a. wintersch, winterlijk; **—es,** a. en s. Hybernisch, Hybernier (voor Iersch en Ier); **—iano,** a. van Hybernia of Ierland; **—́ico,** a. = **—es.**
híbleo, a. (poët.) honig-zoet (als de honig v. d. Berg Hibla).
hibrid/ismo, m. gebruik van woorden uit verschill. talen gevormd; twee-slachtigheid.
híbrido, a. hybridisch, tweeslachtig, uit twee talen of stammen a. a.
hidalg/amente, adv. edel-moedig; **—arse,** v. r. (fam.) zich voor-naam voordoen (alleen in de onbep. wijs); **—o, -a,** m. f. hidalgo, ridder van geboorte; zoon van zuiver adellijk bloed; — *de bragueta* (lett. „gulp"-edel-man) edel-man door 't hebben van zeven zoons; — *de gotera* (lett. groot-ridder), edel-man op zijn woonplaats, maar niet elders; — *de ejecutoria*, edel-man bereid om zijn aanspraken door stukken aan te toonen; — *como el gavilan*, erkentelijk, trouw ridder; — *de privilegio*, door de koning geadelde; *por los cuatro costados*, edel-man v. vier kwartieren; — *de pobre cuna*, arm edel-man („van arme wieg"); **—uía,** f. edelegeboorte; adel; zielen-adel.
hidra, f. hydra; water-slang; Slang (gesternte); groen-achtige poliep; en water-plant; **—to,** m. (scheik.) hydraat.
hidráulic/a, f. leer v. d. beweging der vloeistoffen en haar toepassing; **—o,** a. van de beweging der vloei-stoffen; *máquina —a*, werk-tuig dat het water opvoert; *arquitectura — a*, water-bouwkunde; m. water-bouwk. ingenieur.
hidria, f. hydria, Grieksche water-kruik.
hidro-/clorato, m (scheik.) hydro-chloraat; **—clórico,** a. hydrochlorisch: *ácido —*, zoutzuur; **—dinámica,** f. hydro-dynámica, leer v. d. krachten en bewegingen der vloei-stoffen; **—fobia,** f. water-vrees, honds-dolheid; **—(ó)geno,** m. water-stof; **—grafía,** f. water-beschrijving (rivieren enz.); **—gráfico,** a. hydrografisch; **—ógrafo,** m. hydrograaf; **—(ó)metro,** m. hydrometer; **—pata,** m. water-dokter; **—patía,** f. water-genees-kunde; **—pático,** a. water-geneeskundig; **—pesía,** f. water-zucht; **—(ó)pico,** a. water-zuchtig; **—stática,** f. leer van 't even-wicht der vloei-stoffen; **—statico,** a. van die leer, van 't even-wicht der vloei-stoffen.
hiedra, f. klim-op.
hiel, f. gal; *echar la —*, zijn gal uitstorten; *beber la —*, zijn bitterheid, verdriet enz. ontveinzen; — *de tierra*, aard-rook, duiven-kervel; — *de buey*, gal-steen (bij os); *no hay miel sin hiel*, geen rozen zonder doornen.
hielo, m. ijs (natuurlijk); stuk ijs; *es frio como*

un —, hij heeft een hart van ijs; *se quedó como un* —, stond verplet; *estar hecho un* —, door-en-door koud zijn.
hiemal, a. wintersch, winterlijk, winter-(plant b. v.); *montes* —*s*, steeds besneeuwde bergen; *solsticio* —, winter-zonne-stil-stand.
hien/a, f. hyena; **—ino,** a. hyena-achtig.
hienda, f. mest.
hierático, a. hieratisch, heilig.
hieroglí/fico, a. = **jeroglifico.**
hierba, f. gras, kruid, = **yerba**; — *buena*, munt; — *cana*, getimmerte waarop 't andere rust; **—doncella,** f. maagde-palm.
hierro, m. ijzer; scherp of snijdend wapen; stift, ijzeren gereedschap; — *albo*, wit-gloeiend ijzer; — *colado* of *fundido*, giet-ijzer; — *carretil*, ijzer-beslag enz. voor rijtuigen; — *en hojas*, plaat-ijzer; — *de llantas*, velg-ijzer; — *planquilla*, ijzer in vierk. staven; — *varilla*, ijzer in dunne stangen; — *de lanza*, lans-punt; *agarrarse á un* — *caliente*, „zich a. e. gloeiend ijzer vast-houden", wanhopig volhouden om zijn doel te bereiken; *al* — *caliente batir de repente*, smeed het ijzer als het heet is; *machacar en* — *frio*, zijn tijd en moeite verliezen (lett. koud ijzer stampen); *quien á* — *mata, á* — *muere*, die met het zwaard doodt, sterft door 't zwaard: *cabeza de* — sterke kop, volhoudende, onwrikbare geest; onleerzaam mensch; pl. boeien; — *para planchar*, strijk-ijzers.
higa, f. amulet, hoofd-beweging tot spot; *mi escopeta ha dado* —, mijn geweer is geketst; *hacer la* —, de neus ophalen (over iem.) a. a.; *no se me da una* —, of *no se me dan dos* —*s*, 't kan me niets schelen.
hígado, m. lever; (oud) scheik. verbinding; — *de azufre*, zwavel-verbinding; *malos* —*s*, slecht hart; *tener* —*s*, moed hebben; *echar los* —*s, trabajando*, werken als een paard (lett. door 't werken zijn lever uitwerpen); *estar hasta los* —*s*, de keel uithangen; *le comería los* —*s*, ik zou 'm willen opvreten.
higate, m. soort van ragoût.
higi/ene, f. hygiene, gezondheids-leer; — **énico,** a. hygienisch, goed voor de gezondheid.
hig/o, m. vijg; venerische zweer a. de anus; *pan de* —*s*, koek van vijgen, amandelen, specerijen enz.; **—uera,** f. vijge-boom; — *loca* of *de Egipto*, wilde vijge-boom; = *cabrahigo*; — *breval*, vroeg-rijpe v. b., = *breval*; — *de Indias*, Indische vijge-boom; **—ueron,** m. groote Amer. vijge-boom = **nopal**; **—uereta,** f. palma-christi; *aceite de* — castor-olie.
higro/metría, f. hygrometrie (vochtigheids-meting der lucht); **—́metro,** m. hygrometer, vocht-meter.
hij/a, f. dochter; **—astra, -o,** f. m. stief-dochter; -zoon; **—o,** m. zoon, kind, jong; iem. v. e. groote stad: — *de Madrid*, zoon v. M.; = *espiritual*, geestelijke zoon, biechteling; — *mio*, mijn zoon, mijn jongen; — *de bendicion*, wettig kind; — *politico*, schoonzoon; — *natural*, natuurlijk kind; — *bastardo*, bastaard; — *de leche*, zoog-kind, voedsterling; — *de la tierra*, kind van onbekende ouders; *el Hijo del Hombre*, de Zoon des Menschen (Christus); *cada uno es* — *de sus obras*, ieder is een kind van zijn werken; *todos somos* —*s de Adan*, we zijn allen Adam's nakroost; **—odalgo, -a,** m. f. (voor **hijo de algo**, kind van iets), zie **hidalgo;**
—uela, f. kartonnen deksel v. d. avondmaals-beker; erf-portie; kleine matras; lakensche of linnen band; onder-hoorigheid eener parochie; pl. achter-zijde v. e. spiegel **—uelo, -a,** m. f. jongetje, meisje; uitlooper; wortel-scheut.
hil/a, f. rij, gelid, = **hilera**; dunne darm; wiekje van pluksel; ('t) spinnen, spin-tijd; *á la* —, op een rij, de een na de ander; pl. pluksel voor wonden; **—able,** a. spinbaar; **—acha,** f. uitgerafelde draad; **—achoso,** a. uitrafelend; **—ara,** f. rij steenen (bij 't bouwen); (zeet.) breedte der boei-planken of gangen; **—adillo,** m. floret-zijde (draad); soort lint daarvan; **—ado,** m. gesponnen draad; **—ador, -a,** spinner; **—aje,** m. spinsel, manier van sp.; spin-arbeid; vilt-kruid; **—andería,** f. spinnerij; **—andero, -a,** m. f. spinner, spin-zaal; koord-dans; — **ar,** v. tr. spinnen; verzinnen, uit zijn duim zuigen; — *delgado*, (lett. dun spinnen) spitsvondig redeneeren; — *largo* (lett. lang sp). langzaam spreken of handelen; — *en verde*, zijde afspinnen, als de pop v. d. zijde-worm nog niet geheel gevormd is; **—aracha,** f. = **—acha; —aridad,** f. lach-lust, algemeen gelach; **—aza,** f. = **—ado**, en: grof draad; gekruiste of anders loopende draden in weefsel; *descubrir la* —, de draad vertoonen door-gesleten zijn; **—era,** f. rij, gelid; trekplaat (om metaal te spinnen); balk die de dak-ribben steunt; **—ero,** m. mijn-ader, waardoor water zijpelt; **—o,** m. draad, garen; scherp (van wapen a. a.), zie **filo**; vezel; stroom; sliert; *el* — *del discurso*, de draad van 't gesprek; *el* — *de la vida*, de levens-draad; *el* — *de la corriente*, de loop der zaken; — *de ensalmar*, pak garen; — *crudo*, ongebleekt garen; *caer* — *á* —, met een straaltje neer-vallen; *cortar al* —, langs de draad snijden; *estar pendiente de un* — aan een zijden draadje hangen; *volver á tomar el* —, de draad weer opvatten; prov *por el* — *se saca el ovillo*, men oordeelt naar wat men ziet; **—on,** m. eelt-achtig gezwel.
hilvan, m. rijgsel; **—ar,** v. tr. rijgen (los naaien); afraffelen.
hímen, m. maagd-vlies; vliesje v. e. bloem-knop.
himeneo, m. (poët.) huwelijk, echt.
himn/ario, m. gezangen-boek, verzameling hymnen; **—o,** m. gezang, hymne; — *nacional*, volks-lied.
himplar, v. intr. brullen (panter).
hin, m. gehinnik.
hinc/adura, f. inzetting, insteking; **—aplé,** m. flinke neer-zetting v. d. voet; steun-punt voor de voet; grond of voorwendsel waarop men volhoudt; *hacer* —, stand-houden; — **ar,** v. tr. inzetten, insteken; — *la uña*, een goede slag doen; — *el diente*, kwaad-spreken; — *las rodillas*, de knie buigen; r. stevig steunen; — *de rodillas* of alleen —, knielen; zich over-geven, genade vragen; (oud) besluiteloos blijven; **—on,** m. meer-paal.
hincha/do, a. opgeblazen (ook fig.); aanmatigend; gezwollen (stijl); **—miento,** m. (oud) = **—zon; —r,** v. tr. opblazen, opvullen met lucht of vocht; — *un globo*, een ballon vullen; ijdel maken, trotsch maken; r. opzwellen, gevuld raken; opgeblazen of ijdel worden; **—zon,** f. zwelling, opblazing; gezwollenheid; belachelijke eigen-waan.

hiniesta, f. brem, = **retama.**
hinnible, a. hinnekend.
hinoj/al, m. venkel-aanplant; **—o,** m. venkel; pl. (oud en poët). knieën; *de —*, op zijn knieën, geknield, = **de rodillas.**
hintero, m. kneed- bakkers-trog.
hipar, v. intr. hikken; hijgen; vurig verlangen, snakken, hunkeren.
hipérbol/a, f. kegel-snede, hyperbool; *—s conjugadas*, concentrische kegel-sneden; **—e,** m. en f. beeld, over-dréven uitdrukking; **—́ico,** a. hyperbolisch, in beeld-spraak (meest over-dréven).
hiperdulía, f. eere-dienst v. Maria.
hipiano of **hípico,** a. van paarden.
hipnal, m. een geel-grijze giftige slang.
hipnóti/co, a. hypnotisch; slaap-wekkend; **—smo,** m. hypnotisme.
hipo, m. hik; hijgend smachten; **—condría,** f. hypochondrie; diepe zwaar-moedigheid; **—cóndrico,** a. hypochondrisch; zwaar-moedig, zwart-gallig; ziek in de verbeelding; **—condrio,** m. (wetensch.) onder-buik; zwaarmoedig, zwart-gallig mensch; verbeeldings-ziekte; **—cresía,** f. huichelarij; **—(ó)crita,** a. en m. f. huichelaar, -achtig; **—(ó)dromo,** m. paarde-spel; **—pótamo,** m. nijlpaard; **—teca,** f. hypoteek; **—tecar,** v. tr. verhypotekeeren; **—tecario,** a. v. e. hypoteek, recht-gevend op een hypoteek of die bezittend; **—(ó)tesi(s),** f. hypoteze, „stelling"; **—tético,** a. op hypotezen berustend.
hipsiano, a. (weinig) = **horizontal.**
hirc/ino, a. bok-achtig: *olor —*, bokke-lucht; **—ismo,** m. bokke-lucht; **—osidàd,** f. bok-achtigheid.
hirculacion, f. ziekte in de wijn-stok door te veel bemesting.
hiriente, a. kwetsend (zie **herir**).
hirma, f. zoom eener stof (meestal v. e. andere kleur) = **orillo.**
hírona, f. vierv. dier in Brazilië, op de hyena gelijkend.
hirsut/ado, a. borstelig, ruig; **—o,** a. (poët.) met opstaande haren.
hiscal, m. soort esparto-touw.
hisgina, f. (scheik.) de kleur-stof van cochenille.
hisop/ada, f. besprenkeling met wij-water; **—ear,** v. tr. zoo besprenkelen; **—illo,** m. doek om de lippen v. e. zieke te bevochtigen; **—o,** m. hysop (bijbelsche plant); besprenkeling met wij-water, wijwater-kwast.
hispa/lense, m. f. iem. geboortig uit Sevilla; a. Sevillaansch; **—nense,** a. en s. Spaansch, Spanjaard; **—(á)nico,** a. Hispanisch, Spaansch; **—nismo,** m. Hispanisme, Spaansche zeggings-wijze; **—nizar,** v. tr. verspaanschen, = **españolar;** **—no,** a. (poët.) Spaansch, van Spanje.
híst/er, m. mest-kever; **—érico,** m. hysterie = **mal de madre;** a. hysterisch, v. d. baar-moeder.
histori/a, f. geschiedenis; *— antigua*, oude geschiedenis; *— universal*, algemeene g.; *— natural*, natuurlijke historie; (fam.) lastig iets, zaak, geval, gebeurtenis; pl. voor-wendsels, verhaaltjes; *dejémonos de —s*, laten we er niet omheen praten; **—ado,** a. met kleine versieringen opgetooid; **—ador, -a,** m. f. historie- of geschied-schrijver; **—al,** a. historisch, geschiedk. feiten vermeldend; (oud) = **histórico;** (oud) ook: m. historisch verhaal; **—ar,** v. tr. opsieren; een hist. schilderij maken; intr. een verhaal maken of doen; **—(óri)co,** a. historisch, v. d. geschiedenis; *hecho —*, historisch feit, geschiedk. gebeurtenis; (oud) = **historiados;** **-eta,** f. verhaaltje, geschiedenisje; *cuéntenos V. alguna — divertida*, vertel u ons eens 't een of ander aardig verhaaltje.
histri/on, m. potse-maker; (iron.) komediant; **—ónico,** a. v. e. potse-maker of komediant; **—onisa,** f. (poët.) = **comedianta.**
hit/a, f. kram, pin; spijker zonder kop; **—o,** m. (fam.) „kneep", „knoop", grootste moeilijkheid; grens-paal of -steen; doel (om op te schieten); *dar en el —*, de spijker op de kop slaan; *mirar de — en —*, scherp aan-kijken; *mudar de —*, van idee veranderen; a. zwart (paard).
hoacin, m. soort Mexicaansche fazant.
hoache, m. witte porselein-aarde.
hobachon, a. kwabbig, paffig.
hobino, m. soort paard met zeer aangename gang.
hobo, m. soort Indische pruime-boom.
hocic/ada, f. stoot met de snuit (v. varken); bruusk antwoord; stoot tegen de neus; **—o,** m. snuit; dikke lippen; (fam.) smoel (trekken); (fam.) *estar de —*, pruilen; *meter el — en todo*, overal zijn neus („snuit") in steken; **—udo,** a. met lange snuit.
hocino, m. snoei-mes; insluiting eener rivier tusschen twee bergen; hoek v. d. voet v. e. berg bij een rivier.
hociquera, f. soort muil-band.
hodómetro, m. passen-teller a. a.; instrument om te tellen (passen, omwentelingen).
hog/ada, f. moerassig terrein vol modder en water; **—año,** adv. dit jaar; **—ar,** m. haard(-stede); huiselijke haard, huis; **—aza,** f. huishoud-brood (rond en plat); mik; **—uera,** f. vreugde-vuur; groot vlammend vuur; (oud) brand-stapel.
hoj/a, f. blad (ook v. papier); lemmet; *— (de) lata*, blik; *— de puerta*, blad v. e. deur; los-ingezette mouw; braak-land; *— berberisca*, geel-koper-plaat; *doblemos la —*, laat ons een blaadje omslaan; *volver la —*, ompraten, doen alsof men niet beloofd heeft; *color de — seca*, kleur v. e. dor blad; **—alatería,** f. blik-slagerij; **—alatero,** m. blik-slager; **—aldrado,** a. als blader-deeg of „feuilletée"; **—aldrar,** v. tr. tot blader-deeg maken; **—aldre,** m. ('t) maken v. blader-deeg; **—aldrista,** m. die goed blader-deeg kan maken; **—arasca,** f. dor, afgevallen blad; dicht gebladerte; woorden-vloed; **—eadura,** f. door-bladering (v. e. boek); **—eamiento,** m. idem; **—ear,** v. tr. dóor-bladeren (boek); bladeren (metaal); **—oso,** a. lommer-rijk, blader-rijk; **—udo,** a. idem; **—uela,** f. blaadje; flensje; olijven-afval, om weer onder de pers te doen; goud- of zilver-blad, om er draad van te trekken.
¡hola! int. hei daar! hola!; *— de esas tenemos! tan atrevido eres!* wat! kom je daarmee aan! ben je zoo branie!; *—, no es malo!* wel, kijk, dat is niet kwaad!
holan, m. Vlaamsch batist; **—da,** f. Holland, Nederland, linnen; **—des, -a,** m. f. en a. Hollander, Hollandsch; **—dilla,** f. Silezisch linnen, gelijkend op dat van Holland; geglaceerd linnen.
holga/chon, a. lui, vadsig; **—do,** a. zijn ge-

mak nemend; op zijn gemak; ruim, loszittend; *estar* —, veel ruimte hebben; —**nza**, f. werkeloosheid (vrijwillig), ledigheid; vrije tijd; tijd-verdrijf; —**r**, (ue) v. intr. rust nemen, zijn gemak nemen, luieren; niet in gebruik of functie zijn; *mi caballo huelga en la caballeriza*, mijn paard staat ongebruikt in de stal; r. tijd-verdrijf, ont-spanning nemen; vol-doening voelen; *mucho me huelgo de lo que V. me dice*, wat u me zegt doet me veel genoegen; —**zan**, m. en a. luilak, luiaard, = **haragan**; —**zanear**, v. intr. luilakken, luieren; —**zanería**, f. luiheid, luilakkerij.

holg/orio, m. (fam.) pret; —**ueta**, f. (fam.) = —**ura**, f. partij (b.v. buiten-), ook ruimte, breedte, = **anchura.**

holocausto, m. brand-offer (bij de Joden, waarbij een dier in zijn geheel geofferd werd); offerande.

hológrafo, m. hoogte-meter.

holoturias, f. pl. worm-vormige straal-dieren (week-dieren).

holl/adura, f. vertreding, vertrapping; (oud) recht te betalen voor 't door-laten v. vee; —**ar**, v. tr.; ook min-achten; over-treden; —**eco**, m. soort boonen v. d. Nijl-oever; —**ejo**, m. harde, leer-achtige schil of bast van sommige vruchten, die makkelijk loslaat; —**in**, m. roet-achtig, -kleurig; roet; —**iniento**, a. vol roet.

hombr/acho, m. stoere kerel; —**e**, m. mensch; man; — *de edad*, man v. zekere leeftijd; — *bueno*, vroed-man; — *de armas tomar*, vast-beraden, kloek, strijd-vaardig man; — *de bien*, fatsoenlijk man; *mal* —, slecht man; — *honrado*, eerlijk, eerbaar man; — *de mundo*, man v. d. wereld; — *de bigotes*, man v. karakter (lett. met snorren); — *de paja*, sullig willoos man; — *de buena capa*, man die zich goed voor-doet; — *de buenas letras*, knap man; — *de copete* of *mucho copete*, man v. hooge geboorte; — *de dos caras*, dubbel-hartig man; — *de fondos*, man v. middelen; — *de carrera*, man v. carrière; — *de pelo en pecho*, moedig en koel-bloedig man (lett. met haar op de borst); — *de peso*, man v. e. rijp oordeel; — *liso y llano*, rond man; — *para poco*, man die voor weinig deugt; — *grande* of *grande* —, groot man; — *alto*, groote man; — *del dia*, held, man v. d. dag; — *de negocios*, man v. zaken; *hacerse* —, volwassen worden; *hacer del* —, voor volw. man willen door-gaan; — *apercibido*, man die gewaarschuwd is (v. e. gevaar); *el — propone y Dios dispone*, de mensch wikt, maar God beschikt; — *bien nacido*, wel-geboren m.; — *bien criado*, wel-opgevoed m.; — *bien enseñado*, wel-onder-wezen, opgevoed man; — *de buena educacion*, m. van goede opvoeding; — *culto*, beschaafd m.; — *atento*, hoffelijk, wel-levend m.; — *dejado*, a. onachtzaam, onverschillig m.; —**ear**, v. intr. voor een man, willen door-gaan; gelijk-op willen doen met iem. boven zich; man-achtig doen (vrouw); —**era**, f. schouder-stuk (v. harnas); —**ía de bien**, f. achtens-waardigheid; —**illo**, m. schouder-stuk (v. e. lijf); —**o**, m. schouder; *á* — of *á —s*, op schouder; *llevar á —s*, op schouder dragen; *armas al* —, geweer op schouder; *echarse á —s* of *sobre los —s*, op de schouders nemen (last, moeite); *encoger los —s*, de sch. optrekken (eigenl. samentrekken, en daarmee onverschilligheid of berusting te kennen geven); —**uno**, a. manachtig (vrouw).

homenaje, m. hulde; vazallen-plicht tegenover de suzerein; eed van trouw; vereering; hulde-bewijs, -betoon.

homeópat/a, m. homeopaat, hom. geneesheer; —**ía**, f. homeopatie; —**'ico**, f. homeopatisch.

hom/érico, a. Homerisch, v. Homerus; —**erista**, m. Homerist, kenner v. Hom.; pl. Hom. zangers.

homicid/a, m. f. moordenaar; a. moordend, moord-dadig; *mirada* —, moord-lustige blik; —**io**, m. moord; —**proditorio**, m, moord met voor-bedachten rade, sluip-moord.

homil/ía, f. preek, homilie, evangelische toespraak; pl. brevier-lessen bij de metten; vervelende zede-les; —**iario**, m. verzameling van zulke *homilias*; —**ista**, m. maker van homilieën.

hominicaco, m. verwijfd man.

homo/céntrico, a. concentrisch; —**geneidad**, f. homogeneïteit, gelijk-soortigheid; —**géneo**, a. homogeen, gelijk-soortig, uit gelijk-soortige deelen bestaande; *cuerpo* —, homogeen lichaam; —(**ó**)**logo**, a. homoloog, over-eenkomstig; gelijk-luidend; *lados —s*, over-eenkomstige zijden; —(**ó**)**nimo**, a. homoniem (zelfde woord met andere beteekenis); van dezelfde naam.

honcejo, m. sikkel, korte bijl; tuinmans-mes.

hond/a, f. slinger (om te werpen); (zeet.) schrooi-touw; —**amente**, adv. diep, innig; —**arras**, f. pl. (prov. Rioja) drab, droesem; —**azo**, m. slinger-worp; —**ear**, v. tr. (zeet.) peilen, = **sondar**; verlichten (geladen schip); —**ero**, m. slingeraar; —**illos**, m. pl. achter-stuk v. e. broek; —**o**, a. diep, hol; m. diepte, bodem, = **fondo**; —**on**, m. uitgraving, holte; oog (v. e. naald); —**onada**, f. laag door hoogten omgeven terrein; —**ura**, f. diepte; *meterse en —s*, zich in gevaarlijke zaken steken; —**duras**, f. pl. Honduras (in Midden-Amerika).

honest/amente, adv. fatsoenlijk, zedig (vooral van meisjes); —**ar**, v. tr. eeren, eer aandoen, vergoelijken, = **honorar** en **cohonestar**; —**idad**, f. zedigheid, kuischheid; —**o**, a. deugd-zaam, eer-baar, zedig; welgeboren, wel-opgevoed, van zuivere zeden; billijk: *precio* —, billijke prijs; *estado* —, ongehuwde staat.

hongo, m. padde-stoel, champignon; vilten hoed („dop").

honor, m. eer-(bewijs); pl. eere-amten; eerbewijzen, eere-saluut; —**able**, a. eer-zaam; eer-vol; achtens-waardig; —**ario**, m. honorarium (belooning voor de arbeid v. schrijvers, advokaten enz.); a. honorair, alleen bij wijze van eer (zonder functiën); eere-; —**ífico**, a. eer-gevend; titel voerend (zonder bezoldiging).

honr/a, f. eer(-gevoel); pl. laatste eer, lijkdienst; —**adamente**, adv. als man van eer; op eer-volle wijze; —**ado**, a. braaf, rechtschapen, eerlijk; geacht, achtens-waardig; —**ador**, -**a**, m. f. die eert; —**adez**, f. zie 't vorige met -heid; —**ar**, v. tr. (ver)-eeren; eer bewijzen; — *á Dios*, God eeren; — *á sus padres*, zijn ouders eeren; — *con una visita*, met een bezoek ver-eeren; r. zich vereerd voelen; zichzelf eer aan-doen (door daden); —**illa**, f. groote angst-valligheid voor

't oordeel der wereld; **—osamente,** adv. = **—adamente**; **—oso,** a. eervol, vereerend; passend, waardig.

hontanar, m. bronnen-land, = **fontanal.**

hop/a, f. soort priester-kleed, soutane; **—alanda,** f. ruime herders- of vrouwen-mantel; soort korte over-jas („casaque"); **—ear,** v. intr. met de staart kwispelen; dartelen, = **corretear**; **—o,** m. dikke, ruige staart (vos b.v.); (fam.) *seguir el — á alguno,* iemands spoor volgen; *tomar el —,* plotseling heengaan, verdwijnen; *sudar el —,* zich veel moeite geven.

hoque, m. toegift bij een koop, aangeboden maaltijd na een koop enz.

hora, f. uur; tijd (voor iets); tijd-stip; — *de comer,* etens-uur, etens-tijd; *á la — de la muerte,* op 't uur des doods; *es —,* 't is tijd; — *intempestiva,* ongelegen tijd, ontijd; *á la — justa,* op 't juiste uur, oogenblik; *en mala —,* op een slecht tijd-stip; *vaya V. en — mala,* laat me met vreê; *en — buena,* 't zij zoo, welaan; *lo espero de — en —,* ik wacht het (hem) ieder oogen-blik; *á cada —,* elk oogenblik, t'elken tijd; *á todas las —s del dia,* op elk uur v. d. dag; pl. getijden(-boek); *—s menores,* kleine of korte uur-gebeden; *por —,* voor 't oogen-blik; *á la — de ahora,* op dit oogen-blik; *hacer —,* wachtend de tijd verdrijven; *se hace — de marchar,* 't wordt tijd om te vertrekken; *le llegó la —,* zijn laatste uur was geslagen; *no se ganó Zamora en una —,* Keulen en Aken zijn niet in één dag gebouwd; *¿qué — es?* hoe laat is 't? *son las dos, es la una,* 't is twee, één uur; — *menguada,* nood-lottig oogen-blik; **—dacion,** f. (door-)boring; uit-boring; **—dado,** m. aan weers-kanten door-gestoken cocon (zijdeworm); **—dar,** v. tr. (door-)boren; **—do,** m. geboord gat of gaatje (door-en-door); grot, spelonk; **—mbre,** m. gaten in een kist olijven, waardoor ze afdruipen; **—rio,** a. v. d. uren; wat uurs-gewijze gedaan wordt; m. uur-wijzer.

horc/a, f. galg; dikte a. e. tak bij de stam; hooi-vork; — *pajera,* hark; *señor de — y cuchilla,* eigen-gerechtigd heer (feodaal recht); **—ado,** a. galg-vormig; **—adura,** f. uitvorking (v. e. boom); *—ajadas (á —),* schrijlings; **—ajadura,** f. ('t) uit-een doen der dijen; boven-grens der dijen; herte-kop met vertakt gewei; **—ajo,** m. gareel, hals-band (v. e. paard); **—ate,** m. gareel v. e. karrepaard; **—o,** m. tris uien; zie **—a.**

horchata, f. orgeade, amandel-drank.

horda, f. horde (zwervende stam); bende, troep; — *de bandidos,* dieven-bende.

hordiate, m. een verfrisschende drank.

horfandad, f. ouderloosheid, = **orfandad.**

horizont/al, a. horizontaal; f. voorname lichte-kooi; **—e,** m. gezicht-einder, kim, horizon.

horm/a, f. vorm, uiterlijke gestalte; leest, bak-vorm a. a.; (fam. iron.) *hallar la — de su zapato,* zijn man, zijn portuur vinden (lett. de leest van zijn schoen); zie **forma**; **—ero,** m. leesten-maker; vormen-maker of -handelaar; **—iga,** f. mier; pl. (Zig.) dobbelsteenen; **—igo,** m. ziekte a. d. snavel v. roof-vogels; **—igon,** m. beton; **—igos,** m. pl. soort versnapering v. hazel-noten-deeg en honig; **—igoso,** a. vol mieren; **—iguear,** v. intr. kriewelen, krioelen; een prikkelend gevoel op de huid hebben; „slapen" (v. h. been b.v.); **—igueo,** m. gekriewel, gekrioel; „slaap" (in de leden); **—iguero,** m. miere-nest; (fam.) groot aantal; **—iguillar,** v. tr. zilver-poeder m. e. mengsel roeren; **—iguillo,** m. holte tusschen vleesch en hoef (paard); **—illa,** f. knoope-vorm.

horn/abeque, m. halve-maan (vesting-bouw); **—acero,** m. stoker eener kleine smelterij; **—acina,** f. altaar-nis; **—acho,** m. uitgraving (i. e. berg, om er aarde of delf-stoffen uit te halen); **—ada,** f. oven-vol (brood); ploeg ter-dood-veroordeelden a. a.; **—aguear,** v. tr. uitgraven, delven (om steen-kolen te winnen); **—aguera,** f. steen-kool, meer: **carbon de piedra**; **—aguero,** m. steen-kool-houdend; -achtig; ruim; **—aza,** f. goud-smids-oven; mengsel v. antimonium enz. om aarde-werk te glanzen; **—azo,** m. groote oven; kroon-koek; **—ear,** v. tr. stoken (oven, om brood te bakken); **—ecino,** a. (oud) onwettig kind; **—ería,** f. bedrijf v. e. openbare oven; **—ero,** m. die 't brood i. d. oven doet; houder v. e. openbare oven; **—ija,** f. brand-hout voor de oven; **—ijero,** m. verkooper van zulk brand-houd; **—illa,** f. keuken-fornuis; nisjes, hokjes in de muur v. e. duiven-hok; **—illo,** m. oventje; soort vuur-houder; keuken-fornuis; mijn (om rotsen te laten springen a. a.); **—o,** m. oven; hoog-oven; (Zig.) kot, gevangenis; — *de poya,* dwang-oven, gemeente-oven; (fam.) *calentarse el —,* levendig, opgewonden worden (gesprek).

horóscopo, m. horoskoop, wichelarij; (oud) sterre-wichelaar.

horqu/eta, f. boot naar buiten springende roei-gaten; **—illa,** f. galgje, vorkje; hooivork (met twee tanden); (heelk.) instrument om de tong op te houden; haar-speld; (oud) vork voor een geweer.

horr/enda, a. afgrijselijk, gruwelijk; **—́eo,** m. afgezonderde graan-zolder met twee deuren voor de tocht; **—ible,** a. vreeselijk, akelig; buitensporig, heel erg, heel slecht: *frio —,* vreeselijke koude; **—́ido,** a. = **—endo**; **—ificamente,** adv. spottend: om er bang van te worden, akelig, griezelig; **—ífico,** a. idem; ook ontzettend, buitensporig; zie **—endo**; **—ipilacion,** f. „kippe-vel"; **—ísono,** a. (poët. en iron.) oor- of hart-verscheurend; **—o,** m. vrij-gemaakte slaaf; vrij van zorgen; *salir —,* er goed afkomen, den dans ont-springen; **—or,** m. afschuw, afgrijzen; afkeer, verfoeiing; afschuwelijkheid; ont-zetting; **—orizar,** v. tr. doen ont-zetten, doen gruwen; r. ont-zetten; **—oroso,** a. afschuwelijk, akelig; (fam.) foei-leelijk; **—ura,** f. vuilnis.

hort/aliza, f. moes; soep-groenten; **—elano,** m. tuin-man; ortolaan (vogel); **—ensia,** f. hortensia; **—era,** f. groote houten nap; (fam.) winkel-bediende; **—ícola,** a die van tuinieren houdt; v. h. tuiniers-bedrijf; **—icultor,** m. tuin-bouwer, warmoezenier.

hosanna, f. hosanna; (fam.) *cantar el —,* zich verheugen, victorie kraaien.

hosco, a. gebronsd (v. huid); (fam.) die een onaangenaam uiterlijk heeft; trotsch; **—so,** a. ruig.

hosped/ador, -a, m. f. gast-vrij; **—aje,** m. gast-vrijheid; onder-komen; ook = **—ería**; gelag; **—ar,** v. tr. herbergen, gast-vrijheid verleenen; intr. in zijn college blijven zonder

kost (student m. e. beurs); r. zijn intrek nemen (in een hotel enz.); **—ería,** f. herberg (in oude beteekenis), logement; gasten-verblijf (in sommige kloosters); **—ero,** m. hotelhouder (tegenw. **hotelero**).
hospic/ano, m. arme uit een gesticht; a. v. h. gesticht; **—o,** m. gesticht; oude-mannen- of vrouwen-huis; ónder-komen.
hospital, m. hóspitaal, zieken-huis; gesticht; (fig.) uiterste ellende; mil. — *de sangre,* ambulance; **—ario,** a. gást-vrij, gast-vrijheid verleenend; pl. Malteezer ridders enz.; **—ero, -a,** m. f. hospitaal-knecht; gást-vrij; a. en s. hospitaal-beamte; lijder, die uit een zieken-huis ont-slagen wordt; **—icio,** a. v. gastvrijheid, daarvan de aard hebbend; **—idad,** f. gast-vrijheid; verblijf i. e. zieken-huis.
host/al, m (oud) = **hostería; —alaje,** m. (oud) = **hospedaje; —alero,** m. herbergier (die muilezel-drijvers herbergt enz.) = **mesonero; —erero,** m. soort hotel- of pension-houder; **—ería,** f. logement, ónderkomen v. reizigers.
hosti/a, m. hostie; ouwel; **—ario,** m. hostiedoos; **—ero,** m. ouwel-maker,-handelaar; — **gadamente,** adv. koppig, hard-nékkig; — **gador, -a,** m. f. onkiesch, onvoorzichtig, kastijder, verbeteraar; **—gar,** v. tr. lastig vallen, kwellen; onkiesch of onvoorzichtig kastijden; tot het uiterste vervolgen (dier); — **go,** m. door wind en regen verweerde plek (v. e. muur); **—l,** a. vijandig; **—lidad,** f. vijandigheid, vijandschap; vijandelijkheid; — **lizar,** v. tr. bestoken, vijandelijk-heden aandoen; trachten te benadeelen; **—lmente,** vijandig.
hotelero, m. hotel-houder.
Hotentote, m. Hottentot.
hoto, m. (oud) vertrouwen; *en* —, in vertrouwen.
hoy, adv. heden, vandáag: — *dia,* — *en dia* of *en el dia,* op de dag van heden, vandáag; *ántes* — *que mañana,* liever vandaag dan morgen; *de* — *á mañana,* vandaag of morgen, ieder óogen-blik (kan hij komen b.v.); *de* — *en adelante,* van heden af, voortaan ook *desde* —.
hoy/a, f. groeve; graf, = **sepultura**; holte, kuil v. d. wijn-stok; **—ada,** f. ingezonken terrein (tusschen hoogten); **—o,** m. kuil; rond gat; pok-putje; graf, = **sepultura**; *hacer un* — *para tapar otro,* een gat graven om een ander dicht te maken; **—oso,** a. pokdálig; met gaatjes; **—uelo,** m. gaatje, kuiltje (ook in de wang a. a.); knikker-spel met een kuiltje.
hoz, f. sikkel; door-gang tusschen twee bergen op vlak land; *meterse de* — *y de coz en una cosa,* zich te hooi en te gras met iets bemoeien waar men buiten staat; **—adura,** f. door (wilde) zwijnen ómgewoeld terrein; **—ar,** v. tr. ómwoelen (grond door wild zwijn).
huacal, m. hor (vlecht-werk); krat, mand.
huaico, m. (Am.) neer-gestorte steen-massa in rivieren, waardoor over-strooming.
huano, m. = **guano.**
huarda, f. zee-arend, ijs-duiker.
huaro, m. (Am.) zweef-toestel in plaats v. e. brug.
hubara, f. soort groote Afrik. trap-gans.
huch/a, f. langwerpige kleer-koffer bij de boeren; spaar-pot; **—ear,** v. tr. schreeuwen: najouwen; **—ocho,** m. kreet om de valk terug te roepen.
huebr/a, f. wat een span ossen in éen dag kan afploegen; dag-loon (v. e. dag-looner); **—ero,** m. ploeg-knecht; eigenaar, verhuurder van trek-dieren (muil-ezels).
huec/a, f. spiraals-gewijze inkeping in een spin-rokken of spil; **—o,** m. holte, uitholling; (volkst.) mooie zeer lage stem; valsch haar; vorm om „en relief" te drukken; (zeet.) diepgang; a. hol, uitgehold; (fam.) winderig, leeghoofdig.
huélfago, m. kort-ademigheid (v. paarden).
huelg/a, f. staking, rust in 't werken: braakligging; — *de la bala,* verschil tusschen de kogel-doorsneè en die van 't kanon; **—o,** m. adem; ook: partij (b. v. buiten-) = **holgura.**
huell/a, f. spoor (dat iem. of iets achter-laat): voet-spoor; traceering (plan); *seguir las* —*s,* 't voet-spoor volgen; **—o,** m. betreden grond of bodem; stap v. h. paard; onder-rand v. d. hoef.
hueque, m. soort lama van N.-Amerika.
huerca, f. (Zig.) gerecht.
huérfa/go, m. = **huélfago; —no, -a,** m. f. wees, weeze; a. ouderloos.
huero, a. onbevrucht (ei); leeg-hoofd; *el intento ha salido* —, de poging is vruchteloos gebleken.
huert/a, f. moes-tuin; **—ero,** m. warmoezenier, tuin-eigenaar.
hues/a, f. groeve, graf, = **sepultura; —o,** m. been, bot; pit (v. vrucht); kalk-ziftsel; moeilijkheid v. e. zaak („knoop"); lor, wat waardeloos is of geen belang heeft; (fam.) *estar en los* —*s,* vel en been zijn; *á otro pero con ese* —, maak dat een ander wijs (lett. naar een andere hond met dat bot); *desenterrar los* —*s de alguno,* bij iem. „ouwe koeien uit de sloot halen"; **—illo,** m. (Am.) in de zon gedroogde perzik; **—oso,** a. beenig, been-achtig.
huesped, m. gast, logé; huis-vester, gást-heer; (fam.) indringer, klap-looper; (fam.) *ser* — *en casa,* alleen met etens-tijd thuis zijn.
hueste, f. (poët.) leger, heir, = **ejército.**
huesudo, a. grof van beenderen.
huev/a, f. ei v. e. visch of insekt; pl. kuit (v. visch); **—ar,** v. intr. leggen (vogels; — **era,** f. eier-stok (v. kip); eier-dopje; **—ero,** m. eier-koopman; eieren-eter, -liefhebber; **—o,** m. ei; — *de faltriquera,* suiker-goed dat men in de zak draagt; — *duro,* hard ei, Paasch-ei; — *blando,* zacht ei; — *estrellado,* spiegel-ei; — *fresco,* versch ei; — *pasado por agua,* gekookt ei; —*s revueltos,* roer-eieren; (fam.) *andar como sobre* —*s,* als op eieren loopen; *sobre un* — *pone la gallina,* alles wil een begin hebben.
huguinas, f. pl. been- en arm-stukken (v. e. harnas).
Hugo/note, m. f. Hugenoot; **—nótico,** a. Hugenootsch; **—notismo,** m. Hugenotisme.
hui/da, f. vlucht, = **fuga; —dero,** m leger (v. haas); **—dizo,** a. voort-vlúchtig, vluchtend; **—r,** v. intr. vluchten, vlieden; — *del peligro,* het gevaar ont-vlieden; (fam.) tr. — *el cuerpo,* zich handig weten te ont-trekken; r. vluchten.
hule, m. was-doek; was-doeken bedekking v. d. hoed (tegen regen); Indische gom geschikt om doek te wassen.
hull/a, f. steen-kool, = **carbon de piedra; —aje,** m. invloed v. steen-kool op ijzer;

—**era**, f. steen-kolen-mijn; —**ero**, m. steen-kolen-graver of werk-man in steen-kolen; a. steen-kool-houdend; —**oso**, a. idem.
human/al, a. (oud) = —**o**; —**ado**, a. mensch-geworden (God); —**amente**, adv. humaan; menschelijk; —**ar**, v. tr. (poët.) vermenschelijken; — *los salvajes*, de wilden beschaven; r. mensch worden (God); —**idad**, f. mensch-heid, mensch-dom; menschelijkheid; humaniteit, mensch-lievendheid; pl. of *letras* —*as*, „humaniora", oude letteren; sing. zwaar-lijvigheid; —**ista**, m. humanist, die de oude talen studeert of onder-wijst; —**itario**, a. de belangen der menschheid betreffend; —**itarismo**, m. 't streven naar 't heil der menschheid; —**izar**, v. tr. = —**ar**; r. idem; —**o**, a. humaan; menschelijk; mensch-lievend; *género* —, menschelijk geslacht; *los* —*s*, de stérvelingen; menschen; —**tino**, m. stekel-haai.
hum/areda, f. rook, damp; —**azga**, f. belasting op haard-steden; —**azo**, m. door de neus geblazen rook-wolk; (fam.) *dar* —, iem. beleedigend afschepen (eig. een rook-wolk in 't gezicht blazen); —**ear**, v. tr. rooken, walmen, dampen; —**ectacion**, f. bevochtiging; bereiding met water; —**ectar**, v. tr. bevochtigen, nat maken; zie —**edecer**; r. zich ver-frisschen; —**ectativo**, a. bevochtigend, ver-frisschend; —**edad**, f. vochtigheid; damp, uitwaseming (v. grond); vocht sporen; klamheid; —**edal**, m. vochtig terrein; —**edecer**, v. tr. bevochtigen, nat maken; —**́edo**, a. vochtig, nat.
hum/eral, a. v. d. schouder; —**ero**, m. schoor-steen-pijp; rook-uitgang; —**ildad**, f. nederigheid; zedigheid; — *de garabato*, (iron.) gehuichelde néderigheid; —**ilde**, a. nederig; zedig; —**ildemente** of —**ildosamente**, adv. néderig; —**iliado**, a. (oud) voor —**illado**; —**illacion**, f. vernédering; zelf-vernédering, ootmoed; —**illadamente**, adv. = **ildemente**; —**illadero**, m. heiligen-beeld op de openbare weg, waarvoor men knielt; —**illar**, v. tr. vernéderen, verootmóedigen; r. zich vernéderen of verootmóedigen; (oud) knielen om te bidden; zich verlagen; —**illo**, m. verkleinw. v. **humo**: pl. aanmatigende toon, gegrond op ijdele hoop; —**itero**, m. (Am.) verkooper van —*ita's*; —**o**, m. rook, damp; zie —**areda**; (fam.) *subirse el — á las narices*, boos worden (lett. de rook in de neus opstijgen); *obrar, hablar á — de pajas*, handelen, spreken zonder nadenken; pl. hoog-moed; haard-steden; —**or**, m. vocht, lichaams-vocht; sap; aard; pruilerij, mokkerij; humeur; — *tétrico*, zwart-gálligheid; *desgastar los* —*s*, de sappen verdunnen; —*s frios*, „klieren"; —**orada**, f. gril; aardigheid, gekheidje; —**orado**, a. gehumeurd; *mal* —, kwaad-sáppig; —**oral**, a. uit de lichaams-sappen voort-komend; —**orismo**, m. leer der lichaams-sappen; —**orista**, m. f. humorist, humoristisch schrijver; arts die de ziekten aan de veránderingen der sappen toeschrijft; a. (fam.) humeurig; „moeilijk" in de omgang; —**orístico**, a. humoristisch; —**oroso**, a. vol-sáppig; —**oso**, a. rookerig; dampig.
hundi/miento, m. inzakking, verzakking, inzinking, weg-zinking; instorting; ineenzijging; —**r**, v. tr. doen inzakken, ineenzinken enz.; breken, drukkend breken; inslaan, holler maken; de mond snoeren, „overdonderen"; verpletteren door een gewicht, een krachts-inspanning; r. zinken; inzakken, instorten; (fam.) — *la casa á gritos* of *á voces*, 't huis in rep en roer brengen.
Húng/aro, a. en s. Hongaar, Hongaarsch; —**ária**, f. Hongarije.
hura, f. (ziektek.) karbónkel, hard gezwél, bloed-zweer; hura, W.I. note-boom; —**can**, m. orkaan; —**ñería**, f. licht-geraakt wantrouwig karakter; —**ño**, a.
hurg/ar, v. tr. oppoken, aanstoken; plagen, kwellen; —**on**, m. pook; (fig.) degen-stoot, = **estocada**; —**onada**, f degen-stoot, = **estocada**; —**onazo**, m. idem; —**onear**, v. tr. peuteren (in 't vuur), rommelen; rammelen (met wapens), doen alsof men vecht; —**onero**, m. pook, = —**on**.
huron, m. das (dier); snuffelaar; —**a**, f. wijfjes-das; —**ear**, v. tr. jagen met een das; snuffelen, na-pluizen; —**era**, f. dasse-hol; schuil-plaats; —**ería**, f. na-snuffeling; —**ero**, m. jager met een das (op konijnen); dasse-fokker of -handelaar.
hurra, m. hoera (kreet); —**ca**, f. ekster.
hurta/damente, adv. steels-gewijze, = **furtivamente**; — *dillas* (*á* —), in alle stilte, stilletjes; —**dor, -a**, m. f. dief, zie **ladron**; —**gua**, f. (oud) gieter; —**r**, v. tr. stelen; weg-stoppen, ver-bergen; — *el cuerpo*, uit-knijpen, zich handig eruit draaien; r. ontsnappen, ont-komen; —**ropa**, m. soort kinder-spel.
hurto, m. dief-stal; gestolen zaak; plagiaat; *á — de sus padres*, achter de rug van zijn ouders; *ser cogido con el — en las manos*, op heeter-daad betrapt worden.
hurvio, m. druive-pit.
husada, f. vlok om af te spinnen, spil-vol.
húsar, m. huzaar.
husill/o, m. schroef v. e. pers; pl. water-leidingen; —**ero**, m. die aan de water-leidingen werkt.
Husita, m. Hussiet.
husm/a, m. in: *andar á la* —, na-snuffelen wat men raadt of vermoedt; —**eador, -a**, m. f. die dat doet; —**ear**, v. tr. de reuk van iets hebben, (na-)snuffelen; intr. beginnen te rieken (vleesch); —**o**, m. „luchtje" (aan vleesch); *estar al* —, de geschikte gelegenheid afwachten, beloeren.
huso, m. spil, spin-rokken; ijzeren staafje dat men in een klos doet om zijde af (op) te winden.
huspillon, m. half glas wijn dat men bij wijze van boete-doening laat drinken.
huta, f. hut; jagers-hut.
hutía, f. Indische rat.

I

I, f. letter i; *poner los puntos en la i,* de puntjes op de i zetten.
Iber/ia, f. Iberië (oude naam voor Spanje en Portugal); **—'ico,** a. Iberisch, *peninsula ibérica,* Iberisch schier-eiland; **—o, -a,** m. f. Iberiër, Iberisch.
íbidem, adv. (Lat.) te zelfder plaatse.
íbis, m. ibis (heilige vogel in 't oude Egypte).
ibitino, m. groote Filipijnsche slang.
icneumon, m. slangen-dooder, ichneumon (Indische *tjerpelai*).
icno/grafía, f. (wisk.) plan (v. e. gebouw a. a.); **—gráfico,** a. daarop betrekking hebbende.
icón/ico, a. ikonisch: *estátua —a,* stand-beeld dat men voor over-winnaars bij de Grieksche spelen oprichtte; **—oclásta,** m. beeld-stormer; **— ografía,** f. beeld-beschrijving; **—olatría,** f. afgoden-dienst, beelden-aanbidding; **—ología,** f. leer der beelden en monumenten.
icor, m. wond-water; dunne etter; **—oso,** a. bloederige etter afscheidend (zweer).
icosaedro, m. twintig-vlak.
ictericia, f. geel-zucht.
ictíneo, m. onder-zeesche boot.
ictio/grafía, f. visch-beschrijving; **—logía,** f. leer der visschen.
ida, f. gang; ('t) heen-gaan, vertrek; over-ijlde daad; spoor (v. wild); aanval; *—s y venidas,* 't komen en gaan; *ir y volver* of *ida por vuelta,* maar even heen-en-weer; *ida y vuelta,* heen-en-terug, „retour".
idea, f. denk-beeld, idee; *no puede V. formarse — de ello,* u kan er zich geen denk-beeld van vormen; (fam.) *tengo una — de eso,* ik herinner daar mij iets van; **—l,** m. ideaal, droom-beeld; **—lismo,** m. idealisme tegen-over „materialisme", ('t) hechten aan idealen; **—lista,** m. idealist; **—lizacion,** f. idealizatie; **—lizado,** a. ont-worpen, uit-gedacht; **—lmente,** adv. in de voor-stelling; **—r,** v. tr. ont-werpen, uit-denken; zich een voor-stelling van iets maken (b.v. een plan).
ídem, pr. (Lat.) 't zelfde, idem; **—ista,** m. f. die altijd 't idee van een voor-ganger volgt.
idénti/co, a. identiek, volkomen gelijk of 't zelfde; **—dád,** f. identiteit, ('t) gelijk of 't zelfde zijn; **—ficacion,** f. identificatie, be-vinding dat iets of iem. gelijk is of 't zelfde of dezelfde is; **—ficar,** v. tr. dat bevinden.
ideo/grafía, f. ideografie, recht-streeksche voorstelling door beelden; **—gráfico,** a. ideografisch, voor-gesteld door beelden; **—logía,** f. ideeën-leer; **—lógico,** a. ideologisch; **—(ó)logo,** m. ideoloog, iem. die buiten de werkelijkheid blijft en met ideeën dweept; kenner v. d. ideeën-leer.
id/ilio, m. idylle; **—ílico,** a. idyllisch.
idiólatr/a, m. zelf-vergoder; **—ía,** f. zelf-vergoding.
idiom/a, m. taal-eigen, idioom; taal (b.v. hof-taal enz.); **—ático,** a. idiomatisch, van het taal-eigen.
idio/sincrasia, f. (wetensch.) eigen-aardig temperament; idiosynkrazie; **—ta,** m. f. en a. idioot; onnoozel; **—tez,** f. of **—tismo,** m. idiotisme, onnoozelheid.
idólatr/a, a. afgoden-dienend, ver-áfgodend: *— de su mujer,* dol op zijn vrouw; **—ar,** v. tr. aanbidden (afgod), ver-afgoden; **—ía,** f. afgoden-dienst, ver-áfgoding; **—'ico,** a. v. d. afgoden-dienst; afgodisch.
ídolo, m. afgod.
id/oneidad, f. (wetensch.) geschiktheid, even-redigheid; **—óneo,** a. geschikt.
ídus, m. idus (15e Maart, Mei, Juli en Oct. en de 13e der overige) bij de Romeinen.
iglesia, f. kerk; *— mayor,* katedraal; *Iglesia me llamo,* „ik heet kerk" (antw. v. e. misdadiger, die, in een kerk gevlucht, zijn naam niet zeggen wil); *cumplir con la —,* zijn paasch-plichten vervullen (als Katoliek); *— militante,* de geloovigen op aarde; *— triumfante,* de heiligen in de hemel.
ign/aro, a. onwetend, = **—orante**; **—'eo,** a. v h. vuur; als vuur; **—escente,** a. gloeiend, in vuur; brandend; **—icion,** f. gloei-toe-stand (v. metaal); **—ífero,** a. vuur-dragend, over-brengend; **—ívomo,** a. vuur-spuwend; **—ívoro,** a. vuur-etend; **—obilidad,** f. (oud) onedelheid; **—oble,** a. (oud) onedel, min, = **innoble**; **—ominia,** f. schande, oneer; eerloosheid; **—ominioso,** a. schan-delijk; eerloos; **—orancia,** f. onwétend-heid, onbekéndheid (met iets); *— crasa,* grove onwétendheid; *— supina,* op 't gezicht te lezen onwétendheid; (rechtst.): *— de derecho,* onbekéndheid met de wet; *— de hecho,* on-bekéndheid met de feiten; **—orante,** a. onwétend; onbekénd (met), niet op de hoogte (van); **—orantino,** m. spot-naam voor zekere geestelijke broeders die onderwijs geven; **—orantismo,** m. toestand v. onwétendheid (in een land b.v.); **—orar,** v. tr. niet weten, onbekénd zijn met, niet op de hoogte zijn van; **—oto,** a. (oud en poët.) onbekénd, = **desconocido.**
igual, a. gelijk; effen: *terreno —, piso —,* effen terrein, gladde bodem; *sin —,* zonder weergade; bestendig, steeds aan zichzelf gelijk: *carácter —*; *al — de,* even-zeer als; *en — de...,* in plaats van...; *por —,* gelijkelijk, juist gelijk; **—a,** f. over-eenkomst, koop; metselaars-schiet-lood; gelijk-making, gelijk-stelling, effen-making, nivelleering; **—acion,** f. idem; **—ado,** a. effen, gelijk-gemaakt; **—ador, -a,** m. f. water-passer; iem. die alles of allen gelijk wil maken; **—amiento,** m. = **—alacion**; **—ar,** v. tr. gelijk maken; glad of effen maken, nivelleeren; even-aren, gelijk-stellen; r. zich gelijk-stellen a. a.; 't eens worden, over-éenkomen; **—dad,** f. gelijkheid, over-éenstemming; éenstemmigheid; effenheid; **—mente,** adv. gelijkelijk, even-zeer.
iguana, f. leguaan (waarin wij 't artikel bij 't woord getrokken hebben) = de Indische *biawak.*
ija/da, f. = **—r**; en: steek in de zij; **—dear,** v. intr. hijgen (vooral zooals een paard); **—r,** m. zijde, flank (v. e. dier).

ila/cion, f. gevolg; **—tivo,** a. als gevolg voort-vloeiend uit iets.
ilegal, a. onwettig; **—idad,** f. onwettigheid; **—mente,** adv. onwettig.
ilegible, a. onleesbaar.
ilegitim/idad, f. onecht-, onwettig-, onrechtmatigheid; **—ar,** v. tr. onwettig maken, als onrechtm. beschouwen of onrechtm. maken; **—(gítim)o,** a. onrechtm., onwettig, onecht.
íleon, m. dunne darm.
ileso, a ongeschonden.
iletrado, a. ongeletterd, ongeleerd.
ilía/co, a. (geneesk.) v. h. ileum of de dunne darm: *pasion —a,* hevige pijn in de dunne darm; *arteria —a,* dunne-darms-slag-ader, vertakking v. d. buiks-aorta; *tabla —a,* basrelief waarop voor-stellingen uit de Ilias; m. Amer. vink; **—da,** f, Ilias.
iliberal, a. on-liberaal; niet vrij-zinnig of mild; kruiperig; **—idad,** f. schrielheid; onvrijzinnigheid; onedel-moedigheid; kruiperigheid.
ilícit/amente, adv. op ongeoorloofde wijze, tegen wet of zede; **—o,** a. ongeoorloofd, strijdig met wet of zede; *contrato —,* ongeóorloofde overéen-komst.
ilimitado, a. onbegrensd, onbeperkt.
ilíquido, a. niet vlottend, niet geliquideerd (schuld).
iliterato, a. ongeletterd, onwétend.
ilógico, a. onredelijk, onlogisch.
ilota, m. heloot (slaaf in Sparta); a. in elléndige barbaarsche toestand.
ilimuna/cion, f. verlichting; toestand van verlicht zijn (ziel); illuminatie; **—do,** a. verlicht (op bizondere wijze door God); vrome bijgeloovige aansteller; **—r,** v. tr. verlichten; doen schitteren; illumineeren; r. plotseling een „licht zien opgaan"; zich verlichten, zich onder-richten; **—tivo,** a. verlichtend, licht gevend (op mystieke wijze b.v.).
ilus/ion, f. illuzie, droom-beeld; hersenschim, bedriegelijke voor-stelling of verwachting; **—ionar,** v. tr. illuzies geven, door droombeelden verblinden; r. zichzelf mis-léiden met illuzies; **—ivo,** a. = **—orio**; **—o,** a. misleid door illuzies, bedrogen uitgekomen; fantastisch geest-driftig; **—orio,** a. bedriegelijk, schoon-schijnend; (rechtst.) illusoir, slechts in de verbeelding bestaand, van nul en geener waarde; **—tracion,** f. doorlúchtigheid; groote kennis; toelichting, verluchting, illustratie; geïllustreerd blad; **—trar,** v. tr. glans of roem bijzetten; toelichten; verluchten, illustreeren; r. zich beroemd maken, naam maken; **—tre,** a. beroemd, befaamd; door-luchtig, van hooge geboorte; van groote geleerdheid; l. (Zig.) laarzen; **—trísimo,** a. bizondere titel der bisschoppen; *Su Señoria —a* of *Su —a,* Zijne Hoogheid.
imág/en, f. beeld; beeltenis, voorstelling; plaat(je), prent(je); *— celeste,* hemel-globe; *quedar para vestir —es,* oude vrijster worden (lett. blijven om (heiligen) beelden aan te kleeden); **—inàble,** a. verbeeldbaar, voor te stellen; **—inacion,** f. verbeelding, voorstellings-vermogen; *ni me ha pasado por la —,* 't is zelfs niet in mijn gedachten opgekomen; **—inamiento,** m. (oud) idem; **—inàr,** v. tr. verbeelden, uitdenken, ont-werpen; (oud) met beeltenissen tooien; een indruk maken op, = **impresionar**; r. zich verbeelden; **—inària,** f. (mil.) extra-wacht voor een onvoorzien geval; **—inariamènte,** adv. in de verbeelding; **—inàrio,** a. slechts in de verbeelding bestaande; onwerkelijk; m. beeldhouwer, graveur; **—inativa,** f. verbeeldingskracht; **—inativo,** a. met een goed voorstellings-vermogen, met lévendige verbeeldings-kracht.
iman, m. zeil-steen, magneet; **—tar,** v. tr. magnetisch maken.
imbeato, a. onzalig, ongelukkig.
imbebible, a. ondrinkbaar.
imbecil, a. zwak v. geest, onnoozel; zwak (kind, in de prille jeugd); **—idad,** f. zwakte v. geest, onnoozelheid.
imberbe, a. baardeloos; m. soort zee-jonker (visch).
imbibicion, f. door-wéeking; inzuiging, opzuiging.
imbornal, m. (zeet.) spie- of spui-gat.
imborrable, a. on-uitwischbaar.
imbrica/cion, f. opeen- en ineen-voeging als bouw-steenen; **—do,** a. op die wijze gelegd.
imbui/do, a. door-trokken (m. e. vocht, fig. van denk-beelden a. a.); **—r,** v. tr. om de tuin leiden, listig bedriegen, bepraten; r. doortrokken worden v. leer-stellingen, valsche voor-stellingen enz.
imita/ble, a. navolgbaar, na te doen; navolgens-wáard; **—cion,** f. navolging, nabootsing; **—do,** a. nagevolgd, nagedaan, nagemaakt; **—dor, -a,** m. f. navolger, namaker; **—r,** v. tr.: **—tivo,** a. navolgend a. a.; **—torio,** a. idem.
impacien/cia, f. ongeduld; onrust; **—tar,** v. tr. ongeduldig maken, 't geduld doen verliezen; r. dat verliezen; **—te,** a. ongeduldig.
impacto, m. (wetensch.) indringings-punt, punt v. inwerking, impactum.
impagable, a. onbetaalbaar.
impalpab/le, a ontastbaar; **—ilidad,** f.
impar, a. oneven (getal); **—cial,** a. onpartijdig; **—cialidad,** f.; **—idad,** f. onevenheid, ongelijkheid; **—tible,** a. ondeelbaar; **—tibilidad,** f.; **—tir,** v. tr. hulp vragen, gewapende macht aanvragen (de eene juridictie a. e. ander).
impasable, a ongebeurlijk, wat niet kan gebeuren.
impasib/ilidad, f. ongevoeligheid, hardvochtigheid; **—le,** a.
imp/avidez, f. onverschrokkenheid; **—ávido,** a.
impecab/ilidad, f. zondeloosheid; onvermogen om te zondigen, onberispelijkheid; **—le,** a.
impedi/do, a. verlamd, lam; belet (part. pass. v. **impedir**); **—mento,** m. beletsel, verhindering; hindernis; *— legitimo, dirimente,* wettig nietig-makend beletsel, (voor een huwelijk b v.); **—r,** v. tr. verhinderen, beletten; *— de hacerlo* of *que se haga,* beletten het te doen; r. lam worden.
impeler, a. aandrijven, aanzetten, nopen; lastig vallen; de stoot geven; óver-halen; tot geweld dwingen; prikkelen.
impenetra/bilidad, f. ondoordríngbaarheid; **—ble,** a., en ondoorgróndelijk.
impeniten/cia, f. onboetvaardigheid; **—te,** a.
impensado, a. ongedacht, onverwacht.
imperan/te, a. (wichelarij) over-heerschend (teeken); **—r,** v. tr. met gezag bevelen, wetten stellen; intr. heerschen (als keizer); **—tiva,** f. gebiedende toon: *tomar la —,* een

toon v. gezag aannemen, als onbeperkt heerscher optreden; —**tivo**, a. gebiedend; m. gebiedende wijs; —**toria**, f. meester-wortel (geneesk. plant); —**torio**, a. keizerlijk, = **imperial**; (oud), = **imperioso.**

imperceptible, a. onverstaanbaar, onverneembaar, onmerkbaar.

impercusa, f. hol-gesneden ; (niet bol-op, medalje).

imperdible, a. onverliesbaar, wat men niet verliezen kan (spel, proces a. a.).

imperfec/cion, f. onvolmáaktheid; —**to**, a. onvolmaakt; onvolm. verleden tijd („imparfait").

imperforable, a. ondoorbóorbaar.

imperial, a. keizerlijk; imperiale (v. rijtuig); Russische gouden munt van ± f. 20; soort groote pruim, = **cascabelillo**; in een kegel uitloopende koepel; —**ismo**, m. imperialisme; —**ista**, m. f. imperialist (die in de politiek steeds naar uitbreiding van grond-gebied streeft).

imperi/cia, f. onbedrevenheid, onervarenheid; —**o**, m. rijk; keizer-rijk; heer-schappij; macht, over-wicht; *mero* —, souvereine macht; *mixto* —, macht v. d. wet; —**osidad**, f. dringendheid, gebiedendheid; hooghártigheid; —**oso**, a. bevelend; heerschzuchtig; uit de hoogte; *necesidad —a*, dringende nóod-zaak.

imperito, a. onbedreven, onwétend, onervaren.

impermeab/ilidad, f. ondoordringbaarheid (voor vocht); —**le**, a.

impermutable, a. niet te veranderen, onverwisselbaar.

impersonal, a. onpersoonlijk.

impersuasible, a. onovertuigbaar.

imperterrito, a. on-versaagd, on-ver-schrokken.

impertinen/cia, f. gemelijkheid van zieke kinderen of sukkelende grijsaards; ongelegenheid, ontijdigheid; langwijligheid; niet-ter-zake-passend-heid; —**te**, a veel-eischend, ongemakkelijk (een zieke,een gemelijk mensch); ongelegen; niet-ter-zake-dienend; onbeschaamd.

imperturbable, a. niet van zijn stuk te brengen; onverzettelijk; koel-bloedig, rustig.

impétigo, m. ruidigheid, slepende huiduitslag.

impetra, f. verkrijging der oor-konden voor een kerkelijk goed, waar-over een rechtsgeding gevoerd wordt, en dat men op eigen risico neemt; —**cion**, f. erlanging, verkrijging (v. e. goed enz.); —**r**, v. tr. erlangen, door verzoek verkrijgen of gedaan krijgen.

ímpetu, m. aan-drift; onstuimigheid; stoot (de „stoot" aan iets geven); —**osidad**, f. onstuimigheid ; verder = **ímpetu**; —**oso**, a. onstuimig; hevig, heftig, dol-driftig, opvliegend.

imp/iedad, f. onvroomheid; onmeedoogendheid; —**ío**, a. onvroom, ongeloovig; onmeedoogend; m. ongeloovige, tegen-stander v. h. geloof.

impla, f. (oud) sluier, vrouwen-hoofd-bedekking, = **velo** en **toca**; —**cabilidad**, f. onverzoenlijkheid; —**cable**, a.

implant/acion, f. inplanting; —**r**, v. tr. inplanten, stichten.

implaticable, a. met wie men niet praten kan; over wat men niet spreken kan; onuitvoerbaar.

implexo, a. implex, waarin lots-veranderingen voor-komen (drama enz.).

implic/acion of —**ancia**, f. betrokkenheid (in een misdaad a. a.); tegen-spraak (schoolterm); —**ar**, v. tr. betrekken, verwikkelen; mee-sleepen; impliceeren, met zich brengen, in zich besloten dragen; — *contradiccion*, tegen-spraak in zich sluiten; —**atorio**, a. tegen-spraak in zich sluitend; —**ito**, a. erin begrepen, in-zich-sluitend; stil-zwijgend bedoeld.

implora/cion, f. afsmeking; —**r**, v. tr. afsmeken; aan-roepen (God).

implume, a. vederloos.

impoli/tica, f. onwellévendheid; grofheid van taal of manieren; —**o**, a. onbeleefd; onpolitiek.

impoluto, a. (oud) onbezoedeld, rein, vlekkeloos.

imponderable, a. (wetensch.) onweegbaar; niet te wegen; onnaspeurlijk.

impone/dor, m. insteller, oplegger; belastingheffer; vorm-opmaker (druk); —**nte**, a. en m. indruk-wekkend; ontzag-afdwingend; —**ar**, v. tr. opleggen (plicht a. a.); instellen; misleiden, voor zeker geven wat valsch is; op de hoogte stellen, onder-richten; valsch of tenonrechte beschuldigen; afdwingen (eerbied a. a.); opmaken (de vorm, bij 't drukken).

impopular, a. niet populair, niet bij 't volk bekend of bemind; —**idad**, f. onbemindheid bij 't volk.

importa/cion, f. invoer; invoering; —**dor**, **-a**, m. f. invoerder, importeur; —**ncia**, f. belangrijkheid; belang, gewicht(igheid); *darse* —, zich een air v. gewicht geven; *dar — á*, gewicht hechten aan; —**nte**, a. gewichtig, belangrijk; —**r**, v. tr. invoeren, importeeren; intr. van belang zijn, ertoe afdoen (*no importa*, 't doet er niet toe); bedragen (een som): *el todo importa tanto*, 't geheel bedraagt zooveel; r. waard zijn, bedragen.

import/e, m. bedrag; prijs, waarde; —**unacion**, f. ('t) lastig-vallen, lastig verzoek; —**unar**, v. tr. lastig vallen; —**unidad**, f. hinderlijkheid; lastig-valling; —**uno**, a. hinderlijk, lastig, ongelegen.

imposib/ilidad, f. onmogelijkheid; —**ilitar**, v. tr. onmogelijk maken; ongeschikt, onbekwaam maken, in de onmogelijkheid brengen; r. onmogelijk worden; zich in een toestand van onmogelijkheid stellen; —**le**, a. onmogelijk, ondoenlijk.

impos/icion, f. oplegging, belasting (met iets); opmaking (der vorm, bij 't drukken); — *de las manos*, oplegging der handen; —**itor**, m. oplegger (v. belastingen); —**ta**, f. (bouwk.) impost, uitstekende rand, deel v. e. lood-rechte muur, waar een boog of arcade begint; dwars-hout v. e. deur met boven-licht; boven-licht; —**tor**, **-a**, m. f. bedrieger, misleider; lasteraar, valsch-beschuldiger; —**tura**, f. bedrog, misleiding; laster; huichelarij.

impoten/cia, f. onmacht, onvermogen (ook om de bijslaap te doen); —**te**, a. onmachtig, onvermogend (zie 't vorige).

impracticable, a. onuitvoerbaar; onbruikbaar, onbegaanbaar; *camino* —, onbegaanbare weg.

impreca/cion, f. ver-vloeking, verwénsching; —**r**, v. tr.; —**torio**, a. verwénschend, vervloekend.

impregna/ble, a. inprentbaar, vatbaar; —

cion, f. inprenting; **—r,** v. tr. inprenten, doortrékken (met ideeën, vochten); r. zich inprenten, zich doortrékken.
impremeditado, a. niet met voor-bedachten rade.
imprenta, f. druk; indruk; drukkerij; drukkunst.
imprescindible, a. onontwijkbaar, streng verplicht.
imprescript/ible, a. niet voor te schrijven; *derecho* —, ongeschreven recht; **—o,** a. niet voor-geschreven.
impres/ion, f. indruk; druk; — *clara*, heldere druk; uitgave; *primera* —, eerste indruk; **—ionable,** a. voor indrukken vatbaar; **—ionar,** v. tr. een indruk maken op; (ont)-roeren (fig.); r. een indruk krijgen, onder de indruk komen; **—o,** m. druk-werk, gedrukt stuk; pl. „druk-werk" (zooals men op een te verzenden stuk zet); **—or,** m. drukker.
imprevis/ible, a. niet te voorzien; **—ion,** a. gebrek aan voor-zorg; **—to,** a. onvoorzien.
imprim/acion, f. grond-verf; **—ible,** a. drukbaar, te drukken; **—ir,** v. tr. drukken; een indruk maken op (lett.); zich inprenten, een indruk achter-laten op de geest.
improba/bilidad, f. onwaarschijnlijkheid; **—ble,** a.; **—dor, -a,** a. en m. f. afkeurder, afkeurend; **—r,** afkeuren, veroordeelen.
im/probidad, f. onrechtschapenheid; **—́probo,** a. en pijnlijk; vruchteloos.
improducti/bilidad, f. on-voort-brengbaarheid; **—ble,** a.; **—vo,** a. onvruchtbaar; vruchteloos; geen voordeel aan-brengend.
improlífico, a. onmachtig-makend; anti-afrodisiakon (geslachts-drift-keerend middel).
improper/ar, a. in 't gezicht werpen, verwijten; **—io,** m. bitter verwijt; hoon.
impropi/edad, f. onwelvoegelijkheid (v. taal b.v.); **—o,** a. ongepast; onwelvoegelijk.
improporcion, f. onevenrédigheid; **—ado,** a. ongeëvenredigd, niet in verhouding.
improrogable, a. onuitstélbaar.
impróspero, a. onspoedig, ongelukkig.
impróvid/amente, adv. zonder voor-zorg; **—o,** a. onvoor-bereid, = **desprevenido.**
improvis/acion, f. improvizatie, onvoorbereide voordracht; **—ador, -a,** m. f. improvisator; **—amente,** adv. onverwachts; **—ar,** v. tr. improvizeeren; onvoorbereid voor-dragen (v. d. vuist); **—o(de—),** adv. = **amente; —to,** a. ont-bloot (van), onvoorbereid door gebrek aan voor-zorg; *á la —a*, = **—amente.**
impruden/cia, f. onvoorzichtigheid; **—te,** a. onvoorzichtig.
impúbero, a. en m. die de leeftijd van manbaarheid nog niet bereikt heeft.
impuden/cia, f. schaamteloosheid; onkuischheid (ook in woord of daad); **—te,** a. onbeschaamd, schaamteloos.
impu/dicicia, f. oneerbaarheid, onkuischheid; **—́dico,** a. onkuisch; oneerbaar.
impuesto, m. belasting, heffing, schatting; a. en part. pass. van *imponer*, opgelegd.
impugna/ble, a. te weer-léggen, weer-légbaar; **—cion,** f. weder-legging, tegen-spraak; **—dor, -a,** m. f. betwister, bestrijder, weer-légger; **—r,** v. tr. betwisten, weer-léggen; **—tivo,** a. betwistend, weer-léggend.
impuls/ar, a. de stoot geven, aan-drijven, = **impeler; —ion,** f. aan-drift; stoot (fig.); **—ivo,** a. die op aan-driften handeld; wat de stoot geeft; **—o,** m. stoot; aan-drijving; **—or, -a,** m. f. aan-drijvend(e), stoot-gevend(e kracht).
impun/e, a. ongestraft, straffeloos; **—emente,** adv. straffeloos; **—idad,** f. straffeloosheid
impur/eza, f. onzuiverheid, onreinheid; **—o,** a.
imputa/bilidad, f. (het) als schuld aan te rekenen zijn, of aan iemand toe te schrijven wezen; **—ble,** a.; **—cion,** f. betichting, toe-rekening, toe-schrijving (meest van kwaad); **—r,** v. tr. toe-rekenen (meest kwaad); toe-schrijven; **—tivo,** a. tóe-rekenend (kwaad meestal), betichtend van.
inacaba/ble, a. onvoltooibaar, wat nooit eindigt; **—do,** a. onvoltooid.
inacesib/ilidad, f. ontoegankelijkheid; **—le,** a.
inac/cion, f. werkeloosheid, ledigheid; **—tivo,** a. werkeloos; traag.
inaceptable, a. on-aannémelijk.
inadaptable, a. on-aanpasbaar, niet geschikt of passend te maken.
inadecuado, a. ongeschikt, niet bijbehoorend.
inadivinable, a. niet te gissen of te raden.
inadmisi/bilidad, f. on-aannémelijkheid; **—ble,** a.
inadmision, f. weigering om toe te laten, afwijking.
inadvert/encia, f. achteloosheid, onoplettendheid; **—idamente,** adv. bij ongeluk, door achteloosheid; **—ido,** a. onbesuisd, onvoorzichtig.
inagotable, a. onuitputtelijk.
inaguantable, a. onuitstaanbaar, onduldbaar.
inajenable, a. onvervreemdbaar.
inalterable, a. onveranderlijk; **—mente,** adv en: zonder de minste ontroering.
inamisi/bilidad, f. (godsd.) onverliesbaarheid; **—ble,** a.
inamovi/bilidad, f. onafzétbaarheid; **—ble,** a.
inan/e, a. ledig, ijdel, beuzel-achtig, zie **vano** en **fútil; —icion,** f. uit-putting; *caerse de* —, van uitputting neer-zijgen; **—idad,** f. wereld-tijdperk tot de wet v. Mozes; ijdelheid, beuzelachtigheid; leêgte, niet.
inanim/acion, f. onbezieldheid; **—ado,** a. onbezield (ook **inánime**),
inapagable, a. onbluschbaar; onleschbaar.
inapeable, a. onafneembaar (stuk timmerhout); onbegrijpelijk (handeling); stijf-hoofdig, koppig.
inapelable, a. zonder hooger beroep.
inapeten/cia, f. afkeer v. spijzen, gebrek aan eet-lust; **—te,** a. die gebrek aan eet-lust heeft.
inaplica/ble, a. niet toe te passen; **—cion,** f. gebrek aan ijver; **—do,** a. on-ijverig, -onattent.
inapreciable, a. onschatbaar.
inaptitud, f. ongeschiktheid.
inarticulado, a. niet duidelijk uitgesproken.
inasequible, a. onerlangbaar.
inasociable, a. onvereenigbaar.
inatacable, onaantastbaar, onbestrijdbaar.
inatencion, a. achteloosheid, = **desatencion.**
inaudito, a. ongehoord; vreemd.
inaugura/cion, f. inwijding; **—l,** a. openings-, inwijdings-; **—r,** v. tr. inwijden, plechtig openen; in de oudheid: de vogelvlucht nagaan, = **agorar.**

inaveriguable, a. onstaafbaar, niet te staven of na te gaan.
incaico, a. (Am.) betrekking hebbend op een bepaalde Inca, b.v. *la ciudad —a Cajamarca.*
incalculable, a. onberekenbaar.
incamera/cion, f. incameratie, toevoeging v. e. land of v. inkomsten a. h. pauselijk Domein; **—r,** v. tr. die toevoeging doen.
incandescen/cia, f. gloei-toestand; **—te,** a. in die toestand.
incansable, a. onvermoeibaar, onvermoeid.
incantable, a. niet te zingen.
incapa/cidad, f. onbekwaamheid, onvermogen; (rechtst.) — *de hecho y de derecho,* wettig algeheel onvermogen; **—z,** a. niet in staat.
incardinacion, f. beheer v. geestelijke goederen.
incasable, a. die men niet kan huwen.
incásico, a. (Am.) van de Inca's; *la ciudad —a es Cuzco,* de Stad der Inca's is Cuzco (alleen Atahualpa werd terecht-gesteld te Cajamarca).
incasto, a. onkuisch, = **deshonesto.**
incauto, a. onvoorzichtig; licht-geloovig.
incendi/ar, v. tr. in brand steken, doen ontbranden, in lichte laaie zetten; **—o,** m. brand.
incens/acion, f. bewierooking; **—ador, -a,** m. f. bewierooker; **—ar,** v. tr.; **—ario,** m. wierook-vat; **—ivo,** a. brand-stichtend, brand veroorzakend; **—urable,** a. onberispelijk.
incentivo, m. prikkel; voedsel (v. e. hartstocht a. a.).
incert/eza, f. (oud) = **—idumbre;** f. onzekerheid; veranderlijkheid (weer); twijfel-moedigheid; **—itud,** f. (oud), idem.
incesante, a. onophoudelijk.
incest/o, m. bloed-schande; — *espiritual,* geestelijke bloed-schande (tusschen peet en peete-kind, biecht-vader en biechtelinge); **—uoso,** a. bloed-schandelijk.
incicatrizable, a. onheelbaar (wond).
inciden/cia, f. ongeval; vallen v. e. straal op een vlak, invals-hoek; **—talmente,** adv. = **—temente; —tario,** a. vittend; die nieuwe moeilijk-heden opwerpt; **—te,** m. = **—cia;** pl. aanhangsels, bijvoegsels; — *de comercio,* huur en klandizie; **—temente,** adv. bij wijze van ongeval; bij gevolg, bij gelegenheid.
incidir, v intr. gebeuren, toevallig treffen, onverwachts plaats hebben; vervallen (in): — *en una falta,* in een mis-stap vervallen.
incienso, m. wierook; *dar —,* bewierooken, vleien.
incierto, a. onzeker, twijfel-achtig; veranderlijk (weer); besluiteloos.
incinera/cion, (scheik.) verbranding tot asch; **—ble,** a. te verbranden; **—r,** v. tr. tot asch verbranken.
incipiente, a. beginnend, zich pas vertoonend a. a.
incircuncis/ion, f, onbesnedenheid; — *del corazon,* on-verootmoedigd hart; **—o,** a. onbesneden; on-verootmoedigd.
incircunscripto, a. onbeperkt.
incis/a, f. zinnetje; onder-afdeeling eener periode, eener uitgedrukte gedachte (muziekterm); **—ion,** f. insnijding; keep; (poët.) = **cesura,** cesuur; kwaad-sprekerij; **—ivo,** a. verzachtend, de sappen verdunnend (middel); snijdend, scherp; *dientes —s,* snij-tanden; **—orio,** a. wat snijdt of kan snijden.
incita/cion, f. opzetting, aanzetting; **—dor, -a,** m. f. opzetter, aanzetter (tot kwaad); **—miento,** m. opzetting, aanzetting, ophitsing; **—r,** v. tr.; **—tiva,** f. (rechtst.) bevel v. e. hooger rechts-college aan een lager om recht te doen; **—tivo,** a. aanzettend, opzettend, ophitsend.
incivil, a. onbeleefd, onfatsoenlijk; **—idad,** f. -heid; **—mente,** adv. op onbeleefde wijze.
incivismo, m. gebrek aan besef van burgerplicht.
inclemen/cia, f. onbarmhartigheid; (poët.) gestrengheid; — *del tiempo,* ruwheid v. h. weer; **—te,** a. onbarmhartig, streng, ruw.
inclina/cion, f. neiging; knik, hoofd-buiging; -buiging; helling, overhelling; **—do,** a. geneigd, hellend; *bien —,* met goede neigingen; **—r,** v. tr. doen (over)-hellen, neigen; r. overhellen, geneigd zijn; een zij-weg inslaan.
ínclito, a. beroemd, vermaard.
inclu/ir, v. tr. insluiten; inbegrijpen, bijrekenen; **—sa,** f. vondeling-huis; *hijo de la —,* vondeling; **—sero, -a,** m. f. en a. vondeling; **—sion,** f. insluiting, het ingesloten of inbegrepen zijn; **—sivamente,** adv. inkluis, erbij gerekend; **—sive,** adv. inclusief, erbij rekenend = 't vorige; **—sivo,** a. insluitend, erbij rekenend; **—so,** a. ingesloten.
incoativo, a. (spraakk.) inchoatief (dat een beginnen uitdrukt, werkw), b.v. **envejecer,** oud worden (beginnen te worden).
incobrable, a. on-inbaar.
incoercible, a. (wetensch.) niet op te sluiten: *flúidos —s,* niet op te sluiten stroomen (als electriciteit, licht enz.); niet te bedwingen.
incógnito, a. onbekend; incognito.
incoheren/cia, f. on-samen-hangendheid; **—te,** a. onsamenhangend, = **inconexo.**
incoloro, a. kleurloos, bleek.
incólum/e, a. ongedeerd, onbeschadigd; **—idad,** f. -heid.
incombust/ibilidad, f. onbrandbaarheid; **—ible,** a.; **—to,** a. onverbrand.
incomensurable, a. onmetelijk.
incomerciable, a. onverhandelbaar.
incomible, a. oneetbaar.
incomo/dar, v. tr. lastig vallen, storen; **—didad,** f. last, over-last, stoornis; ongemakkelijkheid, ongeriefelijkheid; **—do,** a. lastig, ongemakkelijk.
incomparable, a. onvergelijkelijk, -baar, weergaloos.
incompasivo, a. onmeedoogend; zonder deernis.
incompatib/ilidad, f. onvereenigbaarheid (v. karakters b.v.), niet tegelijk waar te nemen zijn (v. betrekkingen); **—le,** a.
incompeten/cia, f. onbevoegdheid; **—te,** a.
incompleto, a. onvolledig.
incomplexo, a. eenvoudig, niet samengesteld of ingewikkeld.
incomponible, a. niet bij te leggen, niet in orde te maken.
incomportable, a. (oud) on-veroorloofbaar.
incomprensib/ilidad, onbegrijpbaarheid; **—ble,** a. niet te begrijpen.
incomprimible, a. on-samen-drukbaar.
incomunica/bilidad, f. on-mede-deelbaarheid; **—ble,** a.; **—do,** a. eenzaam-opgesloten (gevangene); **—r,** v. tr. zoo opsluiten.
inconciliable, a. onverzoenlijk, -baar

inconcuso, a. on-wederlégbaar.
incondicional, a. onvoorwaardelijk.
inconducente, a. ongepast, ongelégen.
inconexo, a. on-samenhángend.
inconfeso, a. (rechtst.) die geen bekentenis gedaan heeft (beschuldigde).
incongru/encia, f. on-overeenkómstigheid; onbehoorlijkheid, incongruentie; **—ente;** a. ongepast; **—idad,** f. = **—encia; —o,** a. onovereenkómstig, niet voegend, onvoegzaam, onbehoorlijk; strijdig met de taal, met de zeden enz.
inconmens ... zie **incomens** ...
inconmuta/bilidad, f. on-ontzetbaarheid, onveranderlijkheid (v. bezit); **—ble,** a.
inconquistable, a. onneembaar (vesting enz.).
inconsecuen/cia, f. gebrek aan aanéen-schakeling, aan verband, inconsequentie; **—te,** a. dat gebrek hebbend.
inconsciente, a. onbewust.
inconservable, a. niet te bewaren.
inconsidera/cion, f. ongedachtigheid, kleine onvoorzichtigheid in 't spreken; **—do,** a. onoverdacht, ongedachtig; niet wel-overwógen.
inconsiguiente, a. zonder gevolgen, onbeteekenend.
inconsisten/cia, f. onvastheid, onbesténdigheid; gebrek aan samenhang of eenheid; **—te,** a.
inconsolable, a. ontroostbaar.
inconstan/cia, f. onbesténdigheid, onstandvastigheid; **—te,** a.
inconstitucional, a. ongrond-wéttig, incontitutioneel.
inconsulto, a. onoverdacht, over-ijld; niet of niet meer geraadpleegd.
inconsumido, a. onverteerd.
inconsútil, a. ongenaaid (alleen van het kleed van Jezus).
incontable, a. ontelbaar, talloos.
incontaminado, a. onbesmét; smetteloos.
incontestable, on-aanvechtbaar, on-wederlegbaar.
incontinen/cia, f. onmatigheid; (ziektek.) — *de orina*, onwille-keurige urine-loozing (lett. het niet kunnen tegen-houden); **—te,** a.; **—ti,** adv. op-staande-voet, aanstonds.
incontrastable, a. on-weerstaanbaar, onoverwinnelijk.
incontrovertible, a. on-wederlegbaar.
inconvenien/cia, f. ongemak, ongerief, tegenspoed; ongeschiktheid, onvoegzaamheid; **—te,** m. bezwaarlijkheid, inconvenient; a. onbehoorlijkheid, onvoegzaam, ongepast.
inconvertible, a. niet om te zetten (b.v. een stof in een andere).
incordio, m. (ziektek.) lies-gezwel, bubo.
incorpor/acion, f. inlijving; **—al,** a. (oud) = **—óreo; —almente,** adv. onbelichaamd; **—ar,** v. tr. mengen, bijeen-doen, (zooals de apoteker); inlijven; r. zich aansluiten bij, bijeen-voegen; **—eidad,** f. onlichamelijkheid; **—'eo,** a. onbelichaamd; onstoffelijk; ontastbaar; (rechts.) *cosa —a*, onstoffelijk iets, zooals b.v. tol-recht.
incorrec/cion, f. onzuiverheid (van stijl a. a.); onherstélde fout; **—to,** a. onzuiver, ongekuischt
incorregi/bilidad, f. onverbeterlijkheid (niet-voor-verbetering-vatbaarheid); **—ble,** a. onverbeterlijk (in slechte zin).
incorrup/cion, f. on-vatbaarheid v. bederf; smetteloosheid (v. leven); **—tibilidad,** f. idem en: on-omkóopbaarheid; **—tible,** a.; **—to,** a. onbedorven.
incrasa/nte, a. verdikkend (de sappen, geneesm.); **—r,** v. tr. verdikken.
increado, a. ongeschapen.
incre/dibilidad, f. ongelooflijkheid; **—dulidad,** f. ongeloovigheid; **—'dulo,** a. ongeloovig; **—ible,** ongeloofiijk.
incremento, m. toename, = **aumento;** aanvoegsel, verérgering (eener ziekte a. a); increment (wisk.); differentiëele grootheid.
increpa/cion, f. strenge berisping; **—r,** v. tr. streng berispen, beknorren.
incruento, a. onbloedig (offer a. a.).
incrusta/cion, f. inlegging (zooals mozaïek), bekorsting; **—do,** a. bedekt, bemanteld; m. inleg-werk; **—r,** v. tr. inleggen (als mozaïek), bekleeden met; over-korsten; bemántelen.
incuba/cion, f. broeding, broei-tijd; incubatie (v. e. ziekte); **—r,** v. tr. uit-broeden.
íncubo, m. soort spook dat vrouwen verkracht; incubus, nacht-merrie, zie **pesadilla.**
incuestionable, a. onbetwistbaar.
inculca/cion, f. inscherping, inprenting; **—r,** v. tr.: — *malos principios*, slechte beginselen inprenten.
inculpa/bilidad, f. onbeschuldigbaarheid, onschuld; **—ble,** a.; **—cion,** f. beschuldiging, betichting; **—do,** a. beschuldigd; **—r,** v. tr. beschuldigen, betichten; laken.
incult/ivable, a. onbebouwbaar; **—ivado,** a. (oud) = **—o,** a. onbebouwd, onbeschaafd, onontwikkeld; **—ura,** f. onbebouwdheid; onbeschaafdheid.
incumb/encia, f. bevoegdheid, competentie (v. e. rechter); **—r,** v. intr. (rechtst.) van de bevoegdheid zijn (van): *ese deber le incumbe al cura y no á mi*, die plicht is van de bevoegdheid van de pastoor en niet van mij.
incur/able, a. ongeneeslijk; **—ia,** f. zorgeloosheid, verwaarloozing; **—ioso,** a. en ook: on-nieuwsgierig, onbezorgd.
incur/rimiento, m. ('t) begaan van of vervallen in (een mis-slag); **—rir,** (en) v. intr. vervallen, op de hals halen; **—sion,** f. (mil.) ingeval, zie **correría;** onder-zoekingstocht.
indaga/ble, a. te onder-zoeken, navorschbaar; **—cion,** f. onder-zoek, na-speuring, na-vorsching; **—dor, -a,** m. f. onder-zóeker, na-vorscher; **—r,** v. tr.; **—torio,** a. (rechtst.) van onder-zoek: *medio* —, middel van onderzoek (naar de schuldige a. a.).
indebido, a. on-verplicht, on-rechtvaardig, onrédelijk.
indecen/cia, f. on-welvóegelijkheid, on-fatsoenlijkheid; onkieschheid: **—te,** a.
indecible, a. onzeggelijk, onuitsprekelijk.
indecis/ion, f. onbeslistheid; besluiteloosheid; **—o,** a.
indeclina/bilidad, f. onverbuigbaarheid; **—ble,** a.
indecólito, m. indicoliet (blauwe delf-stof); tormalijn.
indecoro, a. onwaardigheid, onvormelijkheid; **—so,** a.
indefect/ibilidad, f. onvergánkelijkheid; **—le,** a.
indefendible, a. onverdedigbaar.
indefini/ble, a. onbepaalbaar, niet te omschrijven; **—do,** a. onbepaald, onbeperkt; **—to,** a. (wisk.) oneindig.

indeleb/ilidad, f. on-uitwischbaarheid; **—le,** a.
indelibera/cion, f. over-ijldheid, ondoordachtheid; besluiteloosheid; **—do,** a. onoverdacht, over-ijld.
indemn/e, a. schadeloos-gesteld; vrij v. verlies of schade; (rechtst.) onverlét, zonder schade ('t afkomen v. e. proces); **—idad,** f. (het) schadeloos-eraf-komen; onverletheid; **—izacion,** f. schadeloos-stelling, schade-vergoeding; **—izar,** v. tr. schadeloos-stellen.
indemostrable, a. on-bewijsbaar.
indent/acion, f. inkeping; deuk; **—r,** v. tr. inkepen; deuken.
independ/encia, f. onafhankelijkheid; **—iente,** a.; **—izar,** v. tr. onafhankelijk maken; r. zich onafhankelijk maken.
indescifrable, a. on-ontcijferbaar; on-ontwarbaar, niet te ont-warren.
indescribible, a. = **indescriptible.**
indescriptible, a. onbeschrijflijk.
indesignable, a. niet aan te wijzen of aan te duiden.
indestructi/bilidad, f. onverwoest- of vernietigbaarheid; **—ble,** a.
indetermina/ble, a. onbepaalbaar, niet vast te stellen; **—cion,** f. onbepaaldheid; onbeslistheid, besluiteloosheid; **—do,** a. onbepaald; onbeslist, besluiteloos.
indevo/cion, f. onvroomheid, ongodsdienstigheid; **—to,** a.
índex, m. = **índice;** *congregacion del —*, censuur-recht-bank te Rome; index, lijst van verboden boeken.
India, f. Indië (ook wel West-Indië); groot fortuin daar verworven; **—da,** f. aantal Indianen (Amerika); **—na,** f. gedrukte katoenen stof, sits; *— blanca,* wit katoen („calico"); **—nero,** m. fabrikant of werkman in gedrukte katoenen stoffen; **—nista,** m. kenner der Indiaansche talen; **—nizar,** v. intr. doen of spreken als Indianen; **—no, -a,** m. f. Indiaan; rijk geworden Amerikaan of iem. die rijk uit Amerika terug-komt; a. Indiaansch, van Z. Amerika of W. Indië.
indica/cion, f. aanwijzing, aanduiding; **—dor, -a,** m. f. aanwijzer; (ontleedk.) wijsvinger, of de spier ervan; indicator; Amer. vogel wiens kreet de plaats van bijen-nesten aan-geeft; **—nte,** m. en f. verschijnsel in een ziekte; **—r,** v. tr. aan-wijzen, aanduiden; *la mano del reloj indica la hora,* de wijzer van de klok wijst 't uur aan; te kennen geven, wijzen op; **—tivo,** a. aanwijzend; m. aantoonende wijs.
indic/cion, f. samen-roeping v. e. concilie; *— romana,* Romeinsche indictie, tijd-perk van 15 jaar waar-naar de kanselarij v. Rome zich regelt voor de verzending der pauselijke bullen; **´—e,** m. = **—io,** en: klok- of zonnewijzer; wijs-vinger; inhouds-opgave; index, lijst van verboden boeken (v. Rome uit); **—iado,** a. bekend om zijn slechte neigingen; verdacht v. e. begaan mis-drijf; **—iador, -a,** m. f. (rechtst.) brenger van aanwijzingen; (oud) = **—ar; —iar,** v. tr. (rechtst.) aanwijzingen geven; verdenken door aanwijzingen; (oud) = **—ar; —io,** m. aanwijzing; teeken, kenmerk.
índico, m. (oud) indigo, = **añil**; a. van Indië (alleen van zaken).
indiferen/cia, f. onverschilligheid; **—te,** a.; **—tismo,** m. indiferentisme (stelsel-matige onverschilligheid vooral in gods-dienst).

indígen/a, m. en f. inboorling; **—o,** a. inlandsch, v. d. inlanders; **—ato,** m. inboorling-schap, -s-recht; **—eidad,** f. inboorlingschap; **—cia,** f. behoeftigheid; behoeftige klasse; **—te,** a. en s. behoeftig(e).
indigest/arse, v. r. onverteerd blijven; **—ible,** a. onverteerbaar; **—ibilidad,** f. -heid; **—ion,** f. slechte spijs-vertering; indigestie; over-verzadiging en daardoor stoornis in de spijs-vertering; **—o,** a. onverteerd of onverteerbaar; *obra —a,* onvol-dragen werk.
indigeta, m. half-god (oudheid).
indign/acion, f. verontwaardiging; **—ar,** v. tr. verontwaardiging, toornig maken; r. verontwaardigd worden; **—idad,** f. onwaardigheid; beleediging; *¡es una —!* 't is een schandaal! **—o,** a. onwaardig, gemeen, laag; s. onwaardige.
índigo, m. indigo, = **añil; —´fero,** a. indigohoudend; **—tèro,** m. indigo-plant; **—tería,** f. indigo-aanplant of -fabriek; indigo-kuip.
indio, a. en s. Indiaan(sch) van W.-Indië of Z. Amerika; blauwe kleur; *— de carga,* Indiaansche sjouwer; (fam.) stommeling; **—´filo,** a. Indianen-beschermend.
indirect/a, f. toe-speling, bedekt gezegde; om-praterij, waaruit een andere bedoeling blijkt; *—s del Padre Cobos,* grove vrijmoedigheid, die recht op de man afgaat; **—illa,** f. (verkl.) idem 1; **—o,** a. niet recht-streeksch, middellijk, indirect.
indirigible, a. niet te richten of te sturen.
indiscernible, a. niet te onder-scheiden; onbemerk- of-bespeurbaar, = **imperceptible.**
indisciplina, f. gebrek aan tucht; **—ble,** a. niet onder tucht te brengen; **—do,** a. zonder tucht, ongedisciplineerd.
indiscre/cion, f. onbezonnenheid, onbescheidenheid, babbel-zucht, indiscretie; **—to,** a.
indisculpable, a. onvergeeflijk, onverschoonbaar.
indiscutible, a. onbetwistbaar; niet over te redeneeren of rede-twisten.
indisolu/bilidad, f. onoplos-, onontbindbaarheid; **—ble,** a.
indispensable, a. onmisbaar, on-ontbeerlijk.
indispo/ner, v. tr. ont-stemmen, boos maken; in een ongunstige gesteldheid of stemming brengen; r. boos worden a. a.; **—nibilidad,** f. onbeschikbaarheid; **—nible,** a.; **—sicion,** f. ongesteldheid; tegen-ingenomenheid, ongunstige stemming (jegens).
indispuesto, a. ongestéld, van streek; ontstemd.
indisputable, a. onaanvechtbaar, onbetwistbaar, niet over te rede-twisten.
indistin/guible, a. niet te onder-scheiden; **—tamente,** adv. zonder onder-scheid te maken; onduidelijk, vaag; **—to,** a. onduidelijk, niet onder-scheiden of te onder-scheiden; onwaarnéembaar.
individu/alidad, f. persoonlijkheid, eigenaardigheid; **—alismo,** m. (wetensch.) individualisme (tegen-over gemeenschaps-gevoel); **—alista,** m. f. individualist; **—alizar,** v. tr. elk persoonlijk beschouwen; individualizeeren, afzonderlijk nemen; **—almente,** adv. ieder afzonderlijk, individueel; **—ar,** v. tr. in 't bizonder beschouwen, één voor één nemen; intr. een individu uitmaken; **—(dividu)o,** m. individu, afzonderlijke persoonlijkheid, afzonderlijk lid eener kategorie of klasse.
indivis/ibilidad, f. onverdeelbaarheid; **—i-**

ble, a.; **—o,** a. onverdeeld; m. onverdeeld bezit.
indócil, a. onleerzaam, onleidzaam; **—idád,** f.
indocto, a. ongeleerd, onwetend.
índole, f. inborst, aard.
indolen/cia, f. vatsigheid; wézenloosheid; ongevoeligheid; onvatbaarheid voor vreugde of leed; **—te,** a.
indom/able, a. ontembaar, = **—'ito**; **—ado,** a. ongetemd; **—eñable,** (oud) = **—able**; **—esticable,** a. niet mak te maken; **—'ito,** a. ontembaar, fier, hoog-moedig, hoog-hártig.
indotado, a. zonder bruid-schat.
indubita/ble, a. ontwijfelbaar; **—blemente** of **—damente,** adv. zonder twijfel.
induc/cion, f. aan-leiding, aan-drijving; inductie; **—ir,** v. tr. leiden (tot), brengen (tot iets, iem.), induceeren; een gevolg-trekking maken (uit).
indul/gencia, f. vergevens-gezindheid, toegevendheid; pl. aflaten (der Kat. kerk); **—gente,** a.; **—tar,** v. tr. kwijt-schelding verleenen (a. e. veroordeelde); **—tario,** m. (kanoniek recht) hij die recht heeft op een prebende uit kracht v. e. indult (pauselijke vergunning); **—to,** m. indult, vergunning a. a. bij pauselijke bul verleend; recht v. d. Spaansche koning op de voort-brengselen v. Amerika; recht v. d. koning van Frankrijk op een beneficium a. a., amnestie; kwijt-schelding v. straf.
indumento, m. (wetensch.) indument, opperhuid der planten.
induracion, f. verharding, zie ook **endurecimiento.**
industri/a, f. nijverheid, naarstigheid; (huis-) vlijt; *vivir de* —, op goed geluk leven; *caballero de* —, fortuin-zoeker; *de* —, met opzet, met een toeleg; **—al,** a. industrieel; nijverheids-; **—ar,** v. tr. africhten, leeren; r. zich toe-leggen, allerlei middelen uit-denken voor iets, = **ingeniarse**; **—oso,** a. naarstig, nijver; vaardig; met naarstigheid of vaardigheid verricht of gemaakt.
inebria/r, v. tr. dronken maken, meer; *emborrachar* en *embriagar*; **—tivo,** a. bedwelmend, dronken makend.
inedia, f. (wetensch.) ont-houding van voedsel.
inédito, a. on-uitgegeven.
inefa/bilidad, f. onuitsprekelijkheid; **—ble,** a.
inefectivo, a. zonder uitwerking of gevolg.
inefica/cia, f. ondoeltreffendheid; onheilzaamheid; **—z,** a.
inejecu/cion, f. gebrek aan uit-voering; **—table,** a. onuitvoerbaar.
inelegante, a. onsierlijk, onbevallig.
ineligible, a. onverkiesbaar.
inenarrable, a. onvertelbaar, en = **inefable.**
inep/cia, f. nietigheid, beuzelarij; onzinnigheid; **—to,** a. en ongeschikt; **—titud,** f. ongeschiktheid, onbekwaamheid.
inequitativo, a. onbillijk, on-recht-vaardig.
inequívoco, a. niet dubbel-zinnig; onmiskenbaar.
iner/cia, f. traag-heid; *fuerza de* —, traagheid (natuurk.), inestie; **—me,** a. ongewapend; weerloos; zonder dorens a. a.; **—rable,** a. onfeilbaar, niet-falend (schot a. a.); **—te,** a. traag; krachteloos, moedeloos; **—vacion,** f. (geneesk.) inwendige werking der zenuwen.
Ines, f. eigennaam Agnes.
inescrutable, a. on-uitvorschbaar, on-naspeurbaar.
inescudriñable, a. = 't vorige.
inesperado, a. onverwacht, onverhóopt.
inestimable, a. onschatbaar
inevita/bilidad, f. onvermijdelijkheid; **—ble,** a.; **—do,** a. onverméden.
inexact/itud, f. onnauwkeurigheid; **—o,** a.
inexcusable, a. onvergeeflijk.
inexhausto, a. onuitputtelijk, on-uitgeput.
inexigible, a. niet te eischen.
inexorable, a. onverbiddelijk; (fam.) onhandelbaar, humeurig of driftig tegen iedereen.
inexper/iencia, f. onervarenheid; **—imentado,** a. onervaren, = **—to,** a.
inexpiable, a. onboetbaar, niet voor te boeten.
inexplicable, a. onverklaarbaar.
inexplorado, a. on-doorvorscht, nog niet door-reisd.
inexpugnable, a. onneembaar (stad a. a.).
inextenso, a. niet uit-gebreid.
in extenso, (Lat.) adv. uitvoerig.
inextensible, a. niet uit te breiden.
inextinguible, a. onbluschbaar.
inextricable, a. on-ont-warbaar.
infactible, a. ondoenlijk.
infali/bilidad, f. onfeilbaarheid; **—ble,** a.
infam/acion, f. (rechtst.) eere-roof, infamatie; **—dor, -a,** m. f. eere-roover, lasteraar; **—ar,** v. tr. de eer rooven, belasteren; zwartmaken; **—ativo,** a. bekladdend, eer-roovend; **—atorio,** a. belasterend, naam en faam belagend; **—e,** a. eerloos, laag, min; *casa* —, slecht huis, publiek huis; **—ia,** f. eerloosheid; schandelijkheid, gemeenheid; smaad.
infan/cia, f. kindsheid; **—cino,** m. olie v. groene olijven; **—do,** a. (oud) afschuwelijk, onnoemelijk erg; **—ta,** f. Infante (Sp. prinses); klein meisje (beneden de zeven j.); **—tado,** m. apanage v. e. Sp. infant; infant-schap; **—te,** m. Sp. prins; kind beneden de zeven j.; fig. (oud) dochter des konings; infanterist; — *de coro,* koor-knaap; **—teria,** f. voetvolk; **—ticida,** a. en s. kinder-moorder of -moordend; **—ticidio,** m. kinder-moord; **—til,** a. kinderlijk; **—zon,** m. hidalgo die vrij van alle dienst is, maar zonder heerschersrechten; jongere zoon v. d. Sp. koning, zie **-te**; bij uit-breiding: iedere edel-man; a. van adellijk bloed; **—zonazgo,** m. gebied v. e. edel-man, die *infanzon* is; **—zonía,** f. „infanzon"-schap.
infarto, m. (geneesk.) verstopping v. e. lichaams-kanaal.
infatigable, a. onvermoeibaar.
infatua/cion, f. dwaze voor-ingenomenheid, verzotheid; **—do,** a.; **—r,** v. tr. dwaas voor iem. of iets innemen, verzot maken op (**de**); r.
infausto, a. onspoedig, ramp-spoedig; ongelukkig.
infec/cion, f. besmetting, aansteking; stank; **—tar,** v. tr., = **inficionar**; **—to,** a. stinkend, bedorven; besmét(tend); verpést; **—undidad,** f. onvruchtbaarheid; **—undo,** a. onvruchtbaar.
infeli/cidad, f. ongeluk; ongenade; **—z,** a. ongelukkig; m. (fam.) sukkel, stumper.
inferencia, f. gevolg-trekking, zie **ilacion.**
inferior, a. minder-(waardig), lager(-geplaatst); onderste; **—idad.** f. minder(waardig)heid onder-geschiktheid.

inferir, a. afleiden, als gevolg opmaken.
infern/áculo, m. hinkel-spel; **—al,** a. helsch; **—ar,** v. tr. helsch- of hel-waardig maken; tot de hel verdoemen.
infestar, v. tr. door invallen verwoesten, afplunderen; over-zwérmen; verpésten; intr. stinken.
infeuda/cion, f. in-huur-geving voor 10—90 jaar, = **enfeudacion; —r,** v. tr. = **enfeudar.**
infiable, a. onbetrouwbaar.
infibula/cion, f. „ringen" (v. e. dier), waardoor de voortteling onmogelijk wordt; **—r,** v. tr.
inficionar, v. tr. besmetten, aansteken; r.
infid/elidad, f. ontrouw, belofte-breuk; ongeloof; **—encia,** f. trouw-breuk; misbruik v. vertrouwen; **—ente,** a. oneerlijk, trouwbreukig.
infiel, a. en s. ontrouw(e); ongeloovig(e).
infierno, m. hel, helsch lawaai; eet-zaal v. e. klooster, waar de monniken afzonderlijk vleesch eten; onder-grondsch gedeelte v. e. door paarden gedreven molen; zie ook **infernáculo;** pl. onder-wereld a. a.
infigurable, a. niet voor te stellen; niet in beeld te brengen.
infiltra/cion, f. in- of door-zijpeling; **—rse,** v. r.
ínfimo, a. aller-laagst; aller-minst.
infini/ble, a. (oud) oneindig; **—do,** a. = **—to; —tésima,** f. (wisk.) oneindig klein deel; **—tesimal,** a. (wisk.) oneindig klein; **—tivo,** m. onbepaalde wijs; **—to,** a. oneindig; *al* —, in 't oneindige; m. *el* —, 't oneindige; adv. oneindig.
infirma/cion, f. (rechtst.) ongeldig- of nietig-verklaring; **—r,** v. tr.; ook: verzwakken.
infla/cion, f. (ziektek.) (op)zwelling; opgeblazenheid; **—mabilidad,** f. ont-vlambaarheid; **—mable,** a. ont-vlambaar, opvliegend, „heet-gebakerd"; **—macion,** f. ont-vlamming; ont-steking; opstuiving (drift); opstijging v. bloed n. d. kop (bij varkens), waardoor ze dol worden; **—mamiento,** m. (oud) = 't vorige; **—mar,** v. tr. doen ont-vlammen, ont-steken; doen opstuiven; opzwepen (hartst.); r. ont-steken, in brand raken, opvlammen; **—matorio,** a. ont-steking-veroorzakend, gepaard met ontst.; bestaande uit een ont-vlamming of ont-steking; **—nqueable,** a. (mil.) niet in de flank aan te vallen; **—r,** v. tr. met lucht of vocht vullen, opblazen; — *un globo,* een ballon vullen; opgeblazen maken, met waan vervullen, zie **engreir;** r. opzwellen, opgeblazen of verwaand worden.
inflexi/bilidad, f. onbuigzaamheid, onwrikbaarheid; **—ble,** a.; **—on,** f. buiging, stembuiging; flexie (verbuiging en vervoeging); breking (der stralen); over-helling.
infli/ccion, f. oplegging (v. straf of boete), veroordeeling tot lijf-straf; **—ctivo,** a. opleggend of op te leggen (straf of boete); **—gible,** a. oplegbaar (straf, boete); **—gir,** v. tr. opleggen (straf of boete).
inflorescencia, f. bloei-wijze.
influ/encia, f. invloed; **—ir,** v. tr. invloed hebben op; intr. inwerken; — *en el espiritu de la época,* invloed hebben op de geest des tijds; **—enciar,** v. tr. invloed oefenen op; **—jo,** m. = **—encia,** en: over-wicht (zedelijk); **—yente,** m. f. (beter dan **—ente**) invloed hebbende persoon.
inforciado, m. tweede deel der wet-geving v. Justinianus.
inform/acion, f. voorlichting, inlichting, op-de-hoogte-stelling; (rechtst.) getuigen-verklaringen; (oud) opvoeding; — *de vita e moribus,* onder-zoek naar de levens-wandel (v. e. sollicitant); (rechtst.) — *de hecho* of *de derecho,* memorie, factum v. e. advokaat; — *sumaria,* sommaire instructie; — *de pobre* of *de pobreza,* onderzoek naar de behoeftigheid (voor vrij-stelling); pl. onderzoek n. adeldomsrechten; **—al,** a. en m. f. onvormelijk (mensch); on-ernstig, niet in ernst te gelooven (mensch); **—alidad,** f. onvormelijkheid; on-ernst, onbetrouwbaarheid; **—ante,** m. bericht-gever over onder-zoek n. e. familie, haar afkomst enz.; **—ar,** v. tr. inlichten, voor-lichten, op de hoogte stellen; wijsbeg. de wezenlijke vorm v. e. lichaam zijn; de vorm geven; r. zich op de hoogte stellen, informeeren; **—ativo,** a. inlichtend; wijsb. de vorm, 't wezen gevend; **—e,** a. vormeloos, niet de vereischte vorm hebbend; m. inlichting, informatie; zie **—acion.**
infort/ificable, a. niet versterkbaar; **—unadamente,** adv. ongelukkig(-lijk); bij ongeluk; **—unado,** a. ongelukkig; onspoedig (ster); **—unar,** v. tr. ongelukkig maken; (oud) kwellen, plagen; **—unio,** m. ongeluk, tegen-spoed; onheil; ongenade.
infosura, f. bevangenheid, verstijving (bij paarden), = **aguadura.**
infrac/cion, f. inbraak; over-schrijding (der wet a. a.), inbreuk (op); **—tor, -a,** m. f. inbreker; over-treder; inbreuk-maker.
infraescripto, a. (oud) =
infrascrito, a. onder-geteekend(e): *el — declara,* onder-geteekende verklaart.
infraganti, adv. (Lat.) op heeter daad, = **enfragante.**
infralapsarios, m. pl. (godgel.) god-geleerden die geloofden dat de mensch na Adam noodzakelijker-wijs gedoemd moest wezen.
infrangible, a. on(ver)breekbaar; (oud) onschendbaar, onovertreedbaar.
infra/octava, f. de zes dagen tusschen een feest-dag en zijn „octaaf" (8e dag); **—octavo,** a. dag v. e. „octaaf" (Kat. Kerk); **—scripto,** a. (oud) = **—scrito.**
infrecuentado, a. onbezocht, onbetréden.
infringir, v. tr. over-treden, inbreuk maken op, breken (b.v. de vasten).
infruccion, f. = **infurcion.**
infruct/ífero, a. onvruchtbaar, vruchteloos; **—uosidad,** f. vruchteloosheid; **—uoso,** a. vergeefsch, vruchteloos.
ínfula, f. (oudh.) priester-diadeem, wit-wollen band om 't hoofd v. e. priester; *—s de vanidad,* walm v. ijdelheid.
infund/ado, a. ongegrond; **—ible,** a. onsmeltbaar, ook: in te gieten, in te boezemen; **—ir,** v. tr. (oud) storten, gieten; (oud) ook: afgieten, een afgietsel maken; inboezemen (vertrouwen, eerbied a. a.), schenken.
infurcion, f. (oud) schatting der pachters voor 't onderhoud v. h. kasteel.
infus/ion, f. afgieting; -sel; infuzie, injectie; *estar en* —, aan de voor-avond zijn van e. betrekking te krijgen a. a.; *echar en* —, een afgietsel maken (vloei-stof); **—o,** a. aangeboren, door de natuur ingegeven; **—orio,**

a. afgietsel-(diertjes); m. spuitje om vloeistoffen in de aderen te spuiten.
ingen/erable, a. onteelbaar: *naturaleza* —, onteelbare wezenlijke en onveranderlijke natuur der dingen; **—iar,** v. tr. uitdenken, ont-werpen, verzinnen; r. middelen verzinnen, zich 't hoofd breken (om iets te bereiken); **—iatura,** f. (fam.) handigheid, streek, uitdenksel om zijn doel te bereiken; **—iería,** f. (oud) genie, vesting-bouwkunde; **—iero,** m. ingenieur, vesting-bouwkundige: — *hidraulico*, water-bouwk. ing.; — *hidrógrafo*, ing. v. d. water-staat; *cuerpo de —s*, genie-korps; **—io,** m. genie, geest; man van genie; kuiperijen, listen en streken om zijn doel te bereiken; boekbinders-pers om af te snijden; — *de azúcar, de pólvora*, suiker-, kruit-molen; **—iosidad,** f. vernuftigheid; genialiteit; **—ioso,** a. vernuftig; geniaal; **—ito,** a. aangeboren; *cualidad —a*, aangeboren eigensch.; **—te,** a. ontzaggelijk; **—uidad,** f. oprechtheid, vrij-moedigheid; naief-heid, eenvoud; oudh.: vrije geboorte (bij de Romeinen); **—uo,** a. oprecht, vrij-moedig; naief, eenvoudig; vrij-geboren (bij de Romeinen).
inger/idura, f. ent(ing); **—ir,** v. tr. = **—tar**; en: inleggen, inzetten; te pas brengen, inlasschen; r. zich mengen, bemoeien; **—tar,** v. tr. enten; r. (door aanraking); **—to,** m. ent; geënte boom.
ingestion, f. opslurping door de verduwingskanalen.
ingle, f. lies.
Inglaterra, f. Engeland.
Ingles, -a, m. f. en a. Engelsch, Engelschman(-e); *á — la inglesa*, op z'n Engelsch, d. i. bloederig (vleesch).
inglete, m. lijn die een hoek van 90° in twee van 45° deelt.
ingobernable, a. onbestuurbaar.
ingraduable, a. niet te gradueeren, in graden te verdeelen.
ingramatical, a. onspraak-kunstig.
ingrat/itud, f. ondankbaarheid; **—o,** a. ondankbaar; onvruchtbaar; onaangenaam, ongevallig.
ingre/diente, m. bijbehoorend bestanddeel, ingrediënt; **—sar,** v. intr. binnen-komen (v. sommen); **—sion,** f. intreden (v. e. ster, in de wichelarij); **—so,** m. toegang; ingang, open deur, binnen-komst, intrede; ('t) binnenkomen (van sommen); toetreding (v. e. lid); altaar-voet, = **pié de altar.**
inguin/al, a. van de lies of liezen; = **—ario.**
ingurgita/cion, f. inslikking, (fam. en ongebruikelijk); **—r,** v. tr. (oud, fam.) inslokken (drank).
inhábil, a. onbedreven; **—idàd,** f.; **—itacìon.** f. onbekwaam-verklaring; **—itàr,** v. tr.; onbekwaam maken, de middelen ont-nemen; r. zich onbekwaam tot handelen maken; van streek raken (machine).
inhabit/able, a. onbewoonbaar, onherbergzaam; **—acion,** f. onbewoondheid, 't niet-meer-bewoond-worden; **—ado,** a. onbewoond; **—(hábit)o,** f. ongewoonte; **—uado,** a. ongewoon, ongewend; **—ual,** a. ongewoonlijk, ongebruikt.
inhala/cion, f. opzettelijke in-ademing; **—r,** v. tr.
inheren/cia, f. samen-hang, onafscheidelijkheid; **—te,** a.: *el peso es — al cuerpo* zwaarte behoort natuurlijkerwijze bij 't lichaam.
inhestar, v. tr. (oud) recht zetten, opzetten; oprichten = **enhestar.**
inhibi/cion, f. verbod, weigering v. rechtsingang; **—r,** v. tr. rechts-ingang weigeren; **—torio,** a rechts-in-gang weigerend; verbiedend.
inhonorar, v. tr. (oud) ont-eeren, = **deshonorar.**
inhospedable, a. (oud) =
inhospita/ble, a. ongast-vrij; **—lidad,** f. ongastvrijheid, onherbergzaamheid; **—lario,** a. wars v. gast-vrijheid; strijdig met de plichten der gast-vrijheid.
inhuma/cion, f. ter-aarde-bestelling; **—r,** v. tr.
inhuman/idad, f. onmenschelijkheid; **—o,** a.
inicia/cion, f. inwijding (in geheimen a. a.); onder-richting in de beginselen; **—do,** a. en s. (ingewijd(e), onder-richt(e); **—dor, -a,** m. f. inwijder, beginner, onder-richter; die 't initiatief neemt; **—l,** a. en f. begin-, beginnend; begin-letter, initiaal; **—r,** v. tr. inwijden (in leer, geheimen enz.), in de beginselen onder-richten; 't initiatief nemen van; **—r,** zich inwijden enz.; **—tiva,** f. initiatief, eerste stoot, eerste begin; **—tivo,** a. beginnend, 't initiatief nemend.
inicuo, a. ongeréchtig; onrechtvaardig.
inigual, a. (oud) = **desigual,** ongelijk; **—dad,** f. = **desigualdad.**
inimaginable, a. indenkbaar, zich niet te verbeelden of voor te stellen.
inimitable, a. onnavolgbaar.
ininteligible, a. onbegrijpelijk, onverstaanbaar.
iniquidad, f. ongerechtigheid, onrechtvaardigheid; verdorvenheid; wandaad.
injuri/a, f. beleediging, hoon; *—s del tiempo*, slechte invloed van 't weer; **—ar,** v. tr. beleedigen, honen; beschadigen, schenden; r. zich beleedigd achten; elkaar beleedigen; **—oso,** a. beleedigend, smadelijk.
injust/amente, adv. onrechtvaardig, onbillijk: *quien no sabe dar, siempre pide —*, die niet weet te geven vraagt altijd op onbillijke wijze; **—icia,** f. onrecht, onrechtvaardigheid; **—o,** a. onrechtvaardig, onrecht-mátig; m. ongeréchtige.
inlegible, a. (oud) = **ilegible,** onleesbaar.
inlevable, a. onuitstaanbaar, onduldbaar.
inmaculado, a. onbevlekt, onbezoedeld; *—a concepcion*, onbevlekte ontvangenis.
inmanejable, a. niet te hanteeren; onhandelbaar.
inmanente, a. blijvend, onafscheidelijk.
inmarcesible, a. onverwelkbaar.
inmaterial, a. onstoffelijk; **—idad,** f.; **—ismo,** m. geloof aan 't on-stoffelijke (tegenover „materialisme"); **—ista,** m. f. die daaraan gelooft; **—izar,** v. tr. on-stoffelijk maken of daarvoor houden.
inmedia/cion, f. onmiddellijkheid; onmiddellijke nabijheid; **—tamente,** adv. onmiddellijk; **—to,** a. onmiddellijk, vlak bij; *llegar á las —as*, in 't wezenlijke v. d. zaak komen; (fam.) *dar pos lar —as*, de mond snoeren door pakkende woorden.
inmemor/able, a. = **—ial,** a. onheugelijk, over-oud.
inmens/o, a. onmetelijk, ont-zaggelijk; **—idad,** f. onmetelijkheid, oneindigheid; **—urable,** a. niet te meten, mateloos.

inmerecido, a. onverdiend.
inmergir, v. tr. onder-dompelen, onder water zetten, = **sumergir.**
inmérit/amente, adv. op onverdiende wijze; **—òrio**, a. onverdienstelijk.
inmersi/on, f. onder-dompeling; onder-water-zetting; immersie, intrede v. e. ster in de schaduw eener andere; begin v e. eklips; verdwijning v. e. ster in de stralen der zon; **—vo,** a. onder-dompelend; *calcinacion —a,* beproeving v. goud in sterk water.
inminen/cia, f. dreiging, dreigende nabijheid; **—te,** a.
inmisc/ible, a. onvermengbaar; **—uirse,** v. r. zich inmengen, bemoeien.
inmó/bil, a. onbewegelijk; pal; **—bilidàd,** f.; **—ble,** a. onbewegelijk, onbeweegbaar, zie **—bil** (meer gebr.)
inmodera/cion, f. ongematigdheid, buitensporigheid; **—ado,** a.
inmodest/ia, f. onbescheidenheid; oningetogenheid, onzedigheid; **—o,** a.
inmodificable, a. onveranderbaar.
inmola/cion, f. slachting, offering; **—dor,** m. (oudh.) offeraar (die slacht); **—r,** v. tr. offeren (door slachten), ook (fig.); r. zich op-offeren.
inmoral, a. onzedelijk; **—idad,** f.
inmortal, a. on-sterfelijk; **—izacion,** f. onsterfelijk-making, vereeuwiging; **—izar,** v. tr., zoo maken.
inmoto, a. roerloos, onbewegelijk.
inmovible, a. onbewegelijk, zie **inmoble.**
inmueble, m. en a. onroerend (goed).
inmund/icia, f. onreinheid; vuilnis; **—icidad,** f. onreinheid (fig.); **—o,** a. onrein; vuil.
inmun/e, a. vrij(-gesteld van belasting a.a.); **—idad,** f. vrij-stelling; ('t) vrij-zijn (van).
inmuta/bilidad, f. onveranderlijkheid; onvermurwbaarheid (der ongevoeligen); **—ble,** a.; **—cion,** f. verandering, ont-roering, bewogenheid; **—r,** v. tr. bewegen; roeren; schudden; levendig treffen, een zichtbare verandering veroorzaken; r. zich bewogen of getroffen voelen; dit op 't gelaat toonen.
innato, a. aan-geboren.
innavegable, a. onbevaarbaar, niet voor varen geschikt, onzeewáardig.
innecesario, a. niet noodzakelijk, onnoodig.
innegable, a. onloochenbaar, niet te ontkennen.
innervacion, f. (wetensch.) innervatie, inwendige zenuw-werking.
innoble, a. van on-adellijke geboorte; laag, gemeen.
innocu/idad, f onschadelijkheid; **—o,** a. (oud).
innominado, a. (rechtst.) onbenoemd; *contrato —*, onbenoemd kontrakt.
innova/cion, f. nieuwigheid, vernieuwing; **—dor, -a,** m. f. invoerder van nieuwigheden; nieuw-lichter; vernieuwer; **—miento,** m. = **—cion**; **—r,** v. intr. en tr. nieuwigheden invoeren; vernieuwen.
innumera/bilidad, f. ontelbaarheid; **—ble,** a.
inobedien/cia, f. ongehoorzaamheid; **—te,** a.
inobservan/cia, f. niet-in-acht-neming; **—te,** a. die niet in-acht-neemt.
inocen/cia, f. onschuld; onnoozelheid (in goede zin); **—tada,** f. onschuldig gezegde a. a.; **—te,** a.; pl. onnoozele kinderkens; **—ton,** a. en s. zeer onnoozel, kinderlijk onnoozel; onnoozele hals.
inocul/acion, f. (in)enting; **—ar,** v. tr. (in-)enten; inprenten; **—ista,** m. aan-hanger van inenting.
inocupado, a. werkeloos, amteloos.
inodoro, a. niet riekend, zonder geur.
inofens/ivo, a. onschadelijk, mak, niemand hinderend; **—o,** a. ongedeerd, = **ileso.**
inoficioso, a. (rechtst.) weder-rechtelijk, recht-verkortend (testament b.v.), onbehoorlijk, onplichtmatig.
inolvidable, a. onvergételijk.
inope, a. niets-bezittend, arm.
inopurtun/idad, f. ongelégenheid, ongepastheid; **—o,** a.
inorgánico, a. anorganisch, niet-organisch.
in pace, m. (Lat., oud) in-pace, monnikengevangenis.
in prontu, adv. (Lat., oud) dadelijk, terstond; voor de vuist.
inquiet/ador, -a, m. f. en a. verontruster (-tend); **—ar**, v. tr. verontrusten, ongerust maken; r. zich **—**; **—o,** a. ongerust. onrustig; rusteloos; **—ud**, f. ongerustheid, = **intranquilidad.**
inquilin/ato, m. huurder-schap; huur; huurrecht; **—o, -a,** m. f. huurder; (rechtst.) bezitter in naam v. e. ander; = **arrendatario.**
inquina, f. (fam.) afkeer, hekel.
inquirible, a. na- of uit-te-vorschen.
inqui/ridor, -a, m. f. uit-vorscher onderzoeker (der harten a. a.); **—sicion,** f. onderzoek, navorsching; Inquisitie (kerkelijke rechtbank); (fam.) *hacer* — of *auto de fé,* te verbranden papieren opruimen; **—sidor,** m. inquisiteur, rechter v. d. Inquisitie; **—sitivo,** a. (oud) na-vorschend, onder-zóekend; **—sitoriado**, a. door de Inquisitie veroordeeld; **—sitorial,** a. v. d. Inquisitie.
insabroso, a. onsmakelijk, flauw, = **insípido.**
insacia/bilidad, f. onverzadelijkheid; **—ble,** a.
insacula/cion, f. (rechtst.) het in de urn doen v. d. nummers voor een loting; **—dor,** m. die de namen in de urn doet; **—r,** v. tr. dat doen.
insalubr/e, a. ongezond (land a. a.); **—idad,** f.
insan/able, a. ongeneeslijk; **—o,** a. gek; ongezond, schadelijk voor de gezondheid.
insápido, a. onsmakelijk, = **insípido.**
insaturable, a. onverzadigbaar, vooral fig. (iets, van een vloeistof).
inscri/bir, v. tr. inschrijven; een opschrift maken; inteekenen; r. = **suscribirse,** inteekenen; **—pcion,** f. opschrift; inschrijving (b. v. op 't groot-boek); **—tor**, m. inschrijver, register-houder.
inscrutable, a. (oud) ondoorgróndelijk, onnavórschbaar.
insculpir, v. tr. inbeitelen, uitbeitelen, = **esculpir.**
insec/cion, f. insnijding, keep; **—tero,** m. insekten-doos of -kast; **—til,** a. (oud) als een insekt; **—to,** a. insekt; **—tologia,** f. insekten-kunde, = **entomologia**; **—tólogo, -a,** m. f. insekten-kundige, entomoloog, = **entom/ólogo** of **—ologista.**
inseguridad, f. onzekerheid.
insenescencia, f. onverouderbaarheid.
insens/atez, f. onverstandigheid; daad v. e. verstandelooze; **—ato**, a. ont-zind, gek; onverstandig; onredelijk, onzinnig; **—ibilidad,** f. ongevoeligheid; **—ible,** a.; **—ibilizar,** a. ongevoelig maken.

insepara/bilidad, f. onafscheidelijkheid, onscheidbaarheid; **—ble,** a.
insepult/ado of **—o,** a. onbegraven, grafloos.
inser/cion, f. inlassching; opneming (in een blad of tijd-schrift); inplanting; **—table,** a. opneembaar; inlaschbaar; **—tar,** v. tr. inlasschen enz. (zie 't vorige); **—to,** a. (oud) = **ingerto,** geënt.
inservible, a. waarloos, niet meer dienstig of bruikbaar (zaken).
insidi/a, f. hinderlaag, belaging, = **asechanza; —ador, -a,** m. f. belager; a. belagend; **—ar,** v. tr.; **—oso,** a. verraderlijk, belagend; een val-strik verbérgend.
insign/e, a. beroemd, befaamd; luister-rijk; hoog-geboren, voornàam; bizonder (ook: berucht): — *ladron,* beruchte dief; **—ia,** f. insigne, onder-scheidings-teeken; pl. eereteekenen; (oud) vaandels, veld-teekens; **—ificacion,** f. = **—ificancia,** f. onbeteekenendheid, onbeduidendheid; **—ificante,** a.
insinua/cion, f. insluiping; handige gunstafvleiing; hatelijke toe-speling; bedekt gezegde; wenk; oud recht; terhand-stelling van gerechtelijke voor-werpen, „insinuatie"; **—nte,** a. insinueerend, bedekt toe-spelend, een wenk gevend a. a.; **—r,** v. tr. doen insluipen, behendig invoegen; toe-spelen enz. (zie 't vorige); r. insluipen, behendig weten in te dringen.
insip/idez, f. flauwheid, on-smakelijkheid, smakeloosheid, lafheid; **—́ido,** a.; **—iencia,** f. onwetendheid; oordeel-loosheid; **—iente,** m. onwétende, oordeel-looze.
insist/encia, f. aan-drang, aan-houden; **—ir,** v. tr. aan-dringen; de nadruk leggen op; intr. aan-houden.
ínsito, a. natuurlijk, ingeboren.
insocia/bilidad, f. ongezelligheid, eenzelvigheid; **—ble,** a.
insocial, a. on-maatschappelijk, on-sociaal.
insola/cion, f. bloot-stelling a. d. zon in een houder; (oud) wandeling in de zon; zonnesteek; zonne-bad; **—r,** v. tr. in een houder a. d. zon bloot-stellen; r. een zonne-steek krijgen enz.
insoldable, a. onsoldeerbaar (dan beter: *sin soldadura*); ook: onherstelbaar (verzuim a. a.).
insolen/cia, f. onbeschaamdheid, onhebbelijkheid; vrijpostigheid; hoog-hartige taal; verwatenheid; **—tar,** v. tr. onbeschaamd maken; r. onhebbelijk zijn of doen; **—te,** a.; (oud) vreemd.
insóli/dum, adv. (Lat. rechtst.) gezamenlijk, in gemeenschap; **—to,** a. ongebruikelijk, ongewoon.
insolu/bilidad, f. onoplósbaarheid; **—ble,** a., zie ook **indisoluble;** ook: niet te betalen.
insolven/cia, f. onvermogen om te betalen; **—te,** a. insolvent, onvermogend om te betalen.
insomn/e, a. slapeloos; **—io,** m. slapelóosheid.
insondable, a. onpeilbaar; on-door-gróndelijk.
insonoro, a. onwel-luidend; geen klank of geluid gevend.
insoportable, a. onuit-staanbaar, onduldbaar.
insostenible, a. onhoudbaar (bewering a. a.).
inspec/cion, f. toezicht; ('t) nazien; inspectie; **—cionable,** a. na te zien; **—cionar,** v. tr. nazien; toezien op; inspecteeren; **—tor, -a,** m. f. inspecteur, opziener.
inspira/cion, f. bezieling; inspiratie, ingeving; in-ademing; **—dor, -a,** m. f. bezieler; ingever; a. v. d. in-ademing; bezielend; **—r,** v. tr. inboezemen; bezielen; ingeven, inademen
instab/ilidad, f. onbesténdigheid; wankelbaarheid; **—le,** a.
instala/cion, f. inzetting; installatie, in-dienststelling; **—r,** v. tr.
instan/cia, f. aan-drang; dringende bede; instantie; eisch (rechtst.); *juez de primera —,* rechter in eerste instantie; **—eidad,** f. oogenblikkelijkheid; dadelijkheid; **—́eo,** a. oogen-blikkelijk, v. éen oogen-blik; **—te,** m. oogen-blik; *al —,* dadelijk, terstond; *á cada —,* ieder oogen-blik; *en un —,* in een oogwenk; *por —s,* van 't eene oogen-blik op 't andere, onophoudelijk; **—temente,** adv. met aan-drang, dringend.
instar, v. intr. aan-dringen, aan-houden; de nadruk leggen; vol-houden, „op iets staan".
in statu quo, adv. (Lat.) in dezelfde toestand als te voren.
instaura/cion, f. plechtige opening v. spelen a. a.; herstel, vernieuwing, restauratie, wederopbouw; **—dor, -a,** m. f. oprichtend, instellend; weder-opbouwend, herstéllend; **—r,** v. tr.; **—tivo,** a. herstéllend, tot herstél of weder-opbouw dienend; weder-instelling (v. spelen).
instiga/cion, f. opzetting (tot kwaad), aandrijving; inblazing; **—dor, -a,** m. f. aanzetter, inblazer; **—r,** v. tr.
instila/cion, f. (in)druppeling; **—r,** v. tr. (in)druppelen; ongemerkt doen indringen, (dwalingen a. a.).
instint/ivo, a. instinkt-matig; van of door 't instinkt; **—o,** m. instinkt; ingeving v. d. Heilige Geest; *por —,* instinkt-matig.
instit/or, m. (oud) handels-bediende; **—orio,** m. (rechtst.) institoir (tegen de patroon v. e. handels-bediende met wie men zaken gedaan heeft); **—ucion,** f. instelling, inzetting; (oud) opvoeding; instituut, = **instituto;** reglemént; pl. verzameling grond-beginselen; **—uidor, -a,** m. f. insteller; hoofd v. e. onderwijs- of opvoedings-instelling, kostschoolhouder; **—uir,** v. tr. instellen, oprichten; (oud) onder-richten, onder-wijzen; (rechtst.) institueeren, bij testament aan-wijzen; r. zich opwerpen als, zich maken tot; **—uta,** f. instituten, beginselen v. Romeinsch recht, door Justinianus ingesteld; **—uto,** m. instelling; instituut; reglement; statuten; **—utor, -a,** m. f. = **—uidor, a.**
instridente, a. (oud) snerpend, schel, oorverscheurend, = **estridente.**
instruc/cion, f. ónder-richt, leering, onderwijzing; geleerdheid; instructie, voor-loopig onder-zoek (eener straf-zaak); pl. aan-wijzingen; gebruiks-aanwijzing; **—tivo,** a. leerzaam, onder-richtend; **—tor, -a,** m. f. instructeur, onder-richter, leeraar, onderwijzer.
instrui/do, a. geleerd; onder-richt; op-dehoogte-gesteld; (rechtst.) geïnstrueerd; **—r,** v. tr. onder-richten, leeren, onder-wijzen; inlichten, voorlichten; instrueeren; r. zich op-de-hoogte-stellen, studeeren; geleerd worden.
instrument/able, a. te instrumenteeren; **—acion,** f. instrumentatie; ('t) componeeren voor de verschillende instrumenten; **—al,** a. in-

strumentaal, v. instrumenten; wat voornamelijk aan-leiding gegeven, wat een voorname rol in iets gespeeld heeft; *prueba* —, geschreven bewijs-stukken; *testigos* —, getuigen tegen-woordig bij de opmaking v. e. akte; —**ista,** m. die op een instrument begeleidt of speelt; —**o,** m. instrument; werktuig, gereedschap; middel, persoon, zaak die tot een doel leidt; akte; — *de cuerdas*, snaarinstrument; — *de viento*, blaas-instr.; *tocar un* —, een instrument bespelen.

insuave, a. onzacht, onaangenaam (-klinkend).

insubordina/cion, f. tuchteloosheid; insubordinatie; —**do,** a.; —**rse,** v. r. zich tegen boven-gestelden verzetten, insubordinatie plegen.

insubsisten/cia, f. onstandvastigheid, lichtzinnigheid; —**te,** a.; en: ongegrond.

insu(b)stancial, a. onzinnelijk; onvoedzaam, zonder substantie, niet substantiëel; veranderlijk, licht-zinnig.

insudar, v. intr. zwoegen, zich afsloven (weinig).

insuficien/cia, f. ontoereikendheid, onvoldoendheid; onbekwaamheid; ongeschiktheid door zwakte; —**te,** a.

insufla/cion, f. (geneesk.) inblazing; —**r,** v. tr.

insufrible, a. onduldbaar; afschuwelijk leelijk, slecht, onaangenaam.

ínsul/a, f. (oud) eiland, = **isla**; —**ano,** a. (oud) eiland-bewonend; m. eilander; —**ar,** a. v. e. eiland, = **isleño.**

insuls/ez, f. flauwheid, smakeloosheid; —**o,** a.

insult/ador, -a, m. f. beleediger; a. die gaarne of steeds beleedigt; —**ante,** a. beleedigend, kwetsend; —**ar,** v. tr. beleedigen: — *con palabras*, met woorden, — *por escrito*, in geschrifte, *de hecho*, met de daad; r. elkaar beleedigen; (geneesk.) een toeval krijgen, = **accidentarse**; —**o,** m. beleediging.

insum/e, a. (oud) kostbaar; —**ergible,** a. niet onder water te zetten; —**iso,** a. weerspannig, ongehoorzaam.

insuperable, a. onoverkómelijk: *obstáculo* —, onoverk. bezwaar.

insur/gente, m. opstandeling, oproerling; a. weer-barstig, steeds in verzet; —**gir,** v. intr. (oud) in opstand komen, oproer-maken, muiten; —**reccion,** f. opstand, oproer, verzet; —**reccional,** oproer-, opstands-; —**reccionar,** v. tr. opstand verwekken, doen opstaan; r. in opstand komen, oproer-maken.

insustancial = **insubstancial.**

inta/cto, a. onaangeroerd; ongedeerd, ongeschonden; onbesproken; —**ngibilidad,** f. on(aan)tastbaarheid; —**ngible,** a.

integr/al, a. volledig, geheel; *cálculo* —, integraal-rekening (wisk.); —**almente,** adv. in zijn geheel; —**ante,** a. integreerend: *parte* —, integreerend deel; —**ar,** v. tr. (wisk.) de integraal vinden v. e. differentiëele grootheid; —**idad,** f. rechtschapenheid; geheelheid, volkomenheid; maagdelijke reinheid; —**o,** a.

intel/eccion, f. (oud) begrip, opvatting; (oud) ook: verstand; —**ectivo,** a. verstands-, verstandelijk: *facultad —a*, verstandelijk vermogen, begrips-vermogen; —**ecto,** m. (wetensch.) verstand, intellect, = **entendimiento**; —**ectual,** a. verstandelijk, v. h. verstand, intellectueel, geestelijk; —**igencia,** f. verstand; schranderheid; vernuft; verstandhouding: *buena* —; *en la* —..., met dien verstande...; *estar de* —, het eens zijn; —**igenciado,** a. onder-richt, op-de-hoogte; —**igente,** a. verstandig; schrander; vernuftig; m. deskundige, = **perito**; —**igible,** a. begrijpelijk, verstaanbaar; bovennatuurk.: slechts in 't begrip bestaand.

intempera/do, a. buiten-sporig, onmatig, ongetogen; —**ncia,** f. buiten-sporigheid, onmatigheid, ongebondenheid; —**nte,** a.

intempest/a, f. (poët.) diepe vredige stille nacht; —**ivo,** a. ongelegen, te-onpas.

intencion, f. bedoeling, voor-nemen; instinktmatige kwaad-aardigheid van sommige dieren: *toro de* —, kwaad-aardige bedaarde stier; (oud) *dar* —, hoop geven; (fam.) *primera* —, eerste aandrift die steeds goed is, vrij-moedigheid; *con segunda* —, met een bij-gedachte; *con* —, met opzet; *cura de primera* —, eerste verband (v. e. wond); —**adamente,** adv. met voor-bedachten rade, met bedoeling, opzèttelijk; —**ado,** a. alleen met **mal** en **bien**; met kwade of goede bedoelingen; —**al,** a. v. d. bedoeling, het opzet; opzèttelijk enz.; —**almente,** adv.

intenden/cia, f. administratie, beheer, rentmeesterschap; intentance; intendant-schap; —**ta,** f. vrouw v. e. intendant, beheerder, rent-meester; —**te,** m. bij-zelf.

inten/sidad, of —**sion,** f. hevigheid, innigheid; hooge mate; —**sivo** = —**so**; a. hevig, vurig, innig; —**tar,** v. tr. trachten, beproeven; (rechtst.) beginnen, instellen (proces, vordering); voor 't belangen, de verzoeking zwichten, om een onverstandig slecht voornemen uit te voeren; —**to,** m. doel-wit, oogmerk; *con* — *de*, met de bedoeling om; *de* —, met opzet, expres; a. (oud) = **atento**; —**tona,** f. (fam.) vermetele poging.

ínter, pr. p. (oud) = **ínterin,** Lat. vaak bij een ander woord gevoegd, om de beteekenis aan te vullen en te veranderen; —**cadencia,** f. (geneesk.) onregelmatige pols-slag; storing, verkoeling der vriendschap; onstandvastigheid, licht-zinnigheid in intieme betrekkingen; verlies v. kracht in stijl a. a.; —**cadente,** a. (geneesk.): *pulso* —, ongeregelde pols; —**calacion,** f. inlassching v. e. dag of maand, intercalatie; —**calado,** a. ingelascht (een dag, maand); —**calar,** v. tr. inlasschen, invoegen; —**ceder,** v. intr. een goed woord doen voor, opkomen voor iem.; (oud) tusschen beide komen; —**cepcion,** f. afbreking, onder-schépping; —**ceptacion,** f. onderschepping, storing, tegen-houding; —**ceptar,** v. tr.; —**cervical,** a. (ontleedk.) intercervicaal, v. d. hals-spieren; pl. hals-spieren; —**cesion,** f. bemiddeling; —**cesor, -a,** m. f. bemiddelaar; —**cesorio,** a. bemiddelend, bemiddelings-; —**cidencia,** f. intercidentie, kleine „val" in 't koor-gezang; —**ciso,** a. in stukken gesneden; *mártires —s*, in stukken gesneden martelaren; (oud) halve feest-dag (waar men na 12 werkt); —**clavicular,** a. (ontleedk.) interclaviculair, tusschen de sleutel-beenderen; —**colunio,** m. zuilen-afstand, ruimte tusschen twee zuilen; —**costal,** a. (ontleedk.) tusschen-ribsch; —**currente,** a. (geneesk.) intercurrent, tusschen-loopend, zich mengend met...; ongeregeld: *pulso* —, ongeregelde pols; *calentura* —, tusschen-koorts; —**cutáneo,** a. (ontleedk.) tusschen-huidsch, tusschen vel en vleesch; —**decir,** v. tr. verbieden, meer: **prohibir** en **vedar**; —**dic-**

cion, f. verbod; schorsing; **—dicto,** m. idem.
interes, m. belang(-stelling), baat; pl. kapitaal; interesten, rente; **—adamente,** adv. op baatzuchtige veile wijze; belang-hebbend; **—ado,** a. belang-hebbend, betrokken; belang-stellend: *corazon* —, belang-stellend hart; baat-zuchtig: *servicio* —, baatz. dienst; m. f. geïntresseerde. belang-hebbende, betrokkene; gierig, schriel; (oud) rijk, vermogend, = **acaudalado; —ante,** a. belang-wekkend, belang-rijk, interessant; boeiend, aanlokkelijk; **—ar,** v. tr. belang inboezemen, interesseeren, boeien, aanlokken; aangaan; intr. voordeel trekken; r. zich interesseeren, belang-stellen; betrokken zijn, belang hebben; **—esencia,** f. (weinig) aanwezigheid (in een vergadering a. a.).
interfoliar, v. tr. door-schieten (met wit papier, boek).
ínterin, m. tusschen-tijd; adv. „ad interim", voorloopig, tusschentijds: **—amènte,** adv. tusschentijds; **—amiento,** m. (rechtst.) goedkeuring, ratificatie; **—àr,** v. tr. (rechtst.) (oud) bevestigen, goed-keuren, ratificeeren; een betrekking „waar-nemen"; **—ato,** m. = **—idàd,** f. waarneming-schap, waarnemingsduur (v. e. betrekking); **—ino,** a. tusschentijdsch, waarnemend.
interior, a. inwendig, binnen-wonend; innerlijk; m. binnen-deel; binnen-huis; ('t) innerlijke; ('t) inwendige, binnen-kant; **—idad,** f. wat binnen-in, inwendig is; innerlijk; pl. (fam.) verborgen gedachten; huiselijk leven, thuis; **—mente,** a. inwendig, van-binnen, innerlijk.
inter/jeccion, f. tusschen-werpsel, uitroep, zooals **ay**! och!; **—lineacion,** f. interliniëering, interligne (tusschen-geschreven of over-geslagen regel); **—lineal,** a. interlineair, tusschen de regels geschreven; **—linear,** v. tr. interliniëeren, tusschen de regels schrijven, een regel over-slaan om er wat tusschen te schrijven, = **entrerenglonar; —locucion,** f. gesprek, woorden-wisseling; **—locutor, -a,** m. f. (mede)-spreker (van die in gesprek zijn), toe-gesprokene of toe-sprekende; bemiddelaar; pl. sprekenden, sprekers (in een gesprek); **—locutorio,** a. (rechtst.) interlocutoir (niet beslissend, maar noodig voor de instructie eener zaak); **—lunio,** m. (sterrek.) interlunium (tijd waarin de maan niet verschijnt); **—mediar,** v. tr. tusschen-beide komen; in een bepaalde verhouding mengen; **—mediario,** a. tusschen-liggend, tusschen-optredend; **—medio,** a. idem; m. „entr'acte" of tusschen-spel; tusschen-tijd; tusschen-gerecht (spijs); scheik. bind-middel, oplossings-middel, tusschen-persoon, bemiddelaar.
inter/minable, a. onvoltooibaar, oneindig; **—mision,** f. afbreking, storing; (geneesk.) intermissie, tijd tusschen twee koorts-aanvallen, = **—mitencia;** f. afbreking, storing, het intermitteerend zijn v. koorts; **—mitente,** a. intermitteerend, telkens heengaand en terugkomend: *calentura* —, interm. koorts; **—mitir,** v. tr. (oud) afbreken, storen; **—nacion,** f. invoer; *derechos de* —, invoer-rechten; **—nar,** v. tr. invoeren; insluiten, doen inwonen, verplichte woon-plaats aan-wijzen; intr. binnen-dringen, binnen-komen; r. binnen-dringen; intiem worden met een vriend; **—no,** a. inwendig, inwonend; adv. (ongebr.) *de* —, inwendig, innerlijk, = **—iormente;** god-geleerdheid: *culto* —, eere-dienst v. d. ziel; *actos* —*s*, daden der ziel (tegen-over God); **—nodio,** m. geleding (ruimte tusschen twee „knoopen" van riet a. a.); geneesk.): = **coyuntura,** geleding; **—nuncio,** m. internuntius (pauselijk vertegenwoordiger); **—pelacion,** f. interpellatie, aanroeping; **—pelar,** v. tr.; (rechtst.) sommeeren om te antwoorden, de waarheid over iets te zeggen; aandringen op de nakoming v. e. bevel; **—polacion,** f. interpolatie (wisk.); inlassching, tusschen-voeging; **—polar,** v. tr.; en: ophouden om te hervatten; een reeks feiten of opmerkingen door één wet verbinden; **—poner,** v. tr. tusschen-stellen, tusschen-plaatsen; bemiddelend of met gezag tusschen-beide-komen; — *apelacion*, appel aanteekenen; r. tusschen-beide-komen, van-een-scheiden: zich tusschen twee in plaatsen; **—posicion,** f. tusschen-plaatsing; tusschen-ligging; tusschen-komst, bemiddeling; tusschen-tijd; **—pósita persona,** f. (rechtst.) „derde", die tusschen-beide-komt; **—presa,** f. onder-neming (mil.); **—pretacion,** f vertolking, uitlegging, verklaring; vertaling; vertaal-kantoor; **—pretable,** a. vertolk-, vertaalbaar, verklaarbaar; **—pretador, -a,** m. f. vertolker; vertaler; **—pretar,** v. tr. vertolken; verklaren, uitleggen; vertalen; — **pretativo,** a. vertolkend, verklarend.
intérprete, m. f. tolk; vertolker; zichtbaar teeken eener gewaarwording.
inter/puesto, a. tusschen-gesteld, -geplaatst, ingemengd; tusschen-gelegen; **—regno,** m. tusschen-regeering; **—rogacion,** f. onder-vraging, vraag; verhoor; vraag-teeken; zie **pregunta,** vraag; **—rogador, -a,** m. f. vrager, onder-vrager; a. vragend; **—rogante,** a. en m. f. vragend, vraag-teeken, = — **rogacion; —rogar,** v. tr. onder-vragen, verhooren (verhoor afnemen); zie **preguntar,** vragen; **—rogativo,** a. (spraakk.) vragend: *tono* —, *pronombre* — enz., vragende toon, vr. voorn.-w. enz.; **—rogatorio,** m. (rechtst.) verhoor, onder-vraging; a. vragend, = **—rogativo; —rumpir,** v. tr. in de rede vallen; storen, afbreken; r. zich -; — **rupcion,** f. storing, (het) in-de-rede-vallen; afbreking; *sin* —, zonder ophouden of afbreken; **—ruptor, -a,** m. f. die soort, afbreekt of in de rede valt; a. storend a. a.: *murmullo* —, storend gemompel; **—secarse,** v. r. (wisk.) elkaar snijden (lijnen, vlakken); — **seccion,** f. (wisk.) snij-punt, snij-lijn; snijding; (rechtst.) tusschen-tijd; **—sticio,** m. tusschen-ruimte, tusschen-tijd, = **intervalo;** (natuurk.) ruimte tusschen de moleculen; pl. tijd tusschen twee ordeningen voordat men priester wordt; **—trigo,** m. „smetting" der huid bij kleine kinderen, „door-rijden" of „blik-aars" (door paard-rijden); **—tropical,** a. tusschen-keerkringsch; **—usurio,** m. (rechtst.) interesten verschuldigd voor 't gebruik v. e. voorwerp; — *dotal*, die verschuldigd v. d. bruid-schat; **—valario,** a. met tusschen-ruimte, of -poozen geplaatst, gesteld; in de tusschen-ruimten geplaatst, in de tusschen-poozen voorkomend of aangebracht; — **valo,** a. tusschen-tijd, -ruimte, toon-val; *lúcidos* —*s*, heldere tusschen-poozen, oogenblikken; **—valvulario,** a. (plantk.) afschottend, bij wijze van afschotting (in een vrucht); **—vencion,** f. bemiddeling, interventie; eere-

acceptatie (v. wissel); (rechtst.) interventie in een vooraf-bestaand geding; **—venir,** v. intr. tusschen-beide-komen, bemiddelend optreden; (rechtst.) vragen om als interveniënt in een geding ont-vankelijk te zijn; **—ventor, -a,** m. f. bemiddelaar, die tusschen-beide-komt; (zeet.) kontroleur; *juez* — waarnemend rechter; kommissaris, opziener v. e. openbaar beheer; kontroleur.

intest/ado, a. (rechtst.) zonder testament; — **inal,** a. ingewands-; pl. ingewands-wormen; **—ino,** m. (ontleedk.) ingewand, darmen; a. in 't lichaam voorkomend; binnenlandsch, huiselijk: *guerra —a,* burger-oorlog; *disensiones —as,* huiselijke oneenig-heden.

intim/acion, f. wenk, kennis-geving; (rechtst.) intimatie, ('t) laten teekenen door getuigen; — **ador, -a,** m. f. aanzegger; **—ar,** v. tr. aanzeggen, kennis-geven in naam der wet; sommeeren op eigen gezag; r. zich intiem maken, in iemands genegenheid of vertrouwelijkheid binnen-dringen; (oud) door-dringen, insluipen, zich inwerken; **—atorio,** a. (rechtst.) sommeering, aanzegging in naam der wet; — **idacion,** f. schrik- of vrees-aanjaging, beangstiging; **—idad,** f. vertrouwelijkheid, innige verstand-houding; **—idador, -a,** m. f. die schrik of vrees aanjaagt, schuchter maakt; **—idar,** v. tr.; r. schuchter of bevreesd worden, een afschrik krijgen, zich laten over-bluffen; **⁄—o,** a. vertrouwelijk; intiem; innig; innerlijk; volkomen gelijk.

intitula/cion, f. betiteling; titel; **—r,** v. tr. betitelen, een titel geven.

intolera/ble, a. onduldbaar; niet te veróorloven of toe te laten; **—ncia,** f. onverdraagzaamheid; **—nte,** a.; **—ntismo,** m. stelsel, leer van onverdraagzaamheid.

intonso, a. (poët.) met ongeknipt of verward haar; on-opgevoed, on-geschoold; on-afgesneden (boek).

intoxica/cion, f. vergiftiging, = **envenenamiento;** **—dor,** a. en s. vergiftiger, -end; **—r,** v. tr. = **envenenar.**

intra/dos, m. afronding a. d. binnen-zijde (v. gewelf); **—muros,** adv. (Lat.) in de kom v. d. stad, binnen-steeds; **—nsitable,** a. onbegaanbaar, onbereisbaar (weg); **—nsitivo,** a. (spraakk.) onovergankelijk; **—nsmisible,** a. niet over te brengen; **—smutable,** a. geen vorm-verandering onder-gaande (insekt); — **table,** a. onhandelbaar; onbewerkbaar (metaal); onbegaanbaar (weg); **—uterino,** a. in de baarmoeder.

intre/pidez, f. on-verschrokkenheid; **—́pido,** a.

intriga, f. intrige, verwikkeling; kuiperij, gekonkel; geheime minne-handel; **—nte,** a. en s. intrigant; intrigeerend; **—r,** v. tr. intrigeeren; intr. kuipen, konkelen; verwikkelingen in een stuk maken.

intrinca/cion, f. door-een-warring, -menging (v. zaken die niet bijeen-hooren); **—damente,** adv. verward, verwikkeld; **—miento,** m. = **—cion;** **—r,** v. tr.; r. verdwaald raken.

intrínseco, a. intrinsiek; innig; innerlijk: *bondad —a,* innige goedheid; *valor —,* intrinsieke, innerlijke waarde; stil-zwijgend; (fig.) zie **íntimo.**

intro/duccion, f. inleiding, binnen-leiding, binnen-voering; invoering; introduceeren; **—ducir,** v tr.; **—ductor, -a,** m. f. invoerder, binnen-leider; introducent, die introduceert; invoerder v. nieuwigheden, = **innovador;** **—ductorio,** a. inleidend, openend, beginnend; **—́ito,** m. gebed a. h. begin der mis; begin, aanvang; voor-bereiding, inleiding; pl. vers der H. S. dat men vóor een psalm of gezang zingt.

intrus/ion, f. indringing; weder-rechtelijk bezit; **—o, -a,** m. f. indringer.

intui/cion, f. ingeving; ziening van God; intuitie; *por —,* bij intuïtie; **—tivo,** a. bij wijze v. ingeving of ziening; intuïtief, onafhankelijk v. buiten-invloeden.

intumescencia, f. (ziektek.) zwelling, opblazing, = **hinchazon;** hooge zee aan 't einde v. d. vloed (poët.).

inulto, a. (poët.) ongewroken, ongestraft.

inunda/cion, f. over-strooming; **—r,** v. tr. over-stroomen, onder-water zetten; r. overstroomd worden; al te veel drinken van iets.

inurban/idad, f. onhoffelijkheid; **—o,** a.

inus/ado, a. (oud) = **desusado** en = **—itado,** a. ongebruikelijk; **—tion,** f. (geneesk.) inwendige brand-wond.

inútil, a. onnuttig, nutteloos; vergeefsch; **—idàd,** f. -heid; **—izàr,** v. tr. nutteloos, vergeefsch maken; **—mènte,** adv. onnut, vergeefs.

invad/eable, a. ondoor-waadbaar; **—ir,** v. tr. invallen, over-vállen; weder-rechtelijk nemen, aan-matigen.

invalid/acion, f. ongeldig-making of -verklaring; inbreuk op rechten; (rechtst.) — *de un acto,* vernietiging v. e. akte; **—ad,** f. (oud) ongeldigheid, nietigheid, = **nulidad;** **—ar,** v. tr. nietig- of ongeldig-verklaren; r. zijn geldigheid verliezen, v. onwaarde worden; **—ez,** f. ongeldig-, nietigheid; **—́o,** a. en s. ongeldig, nietig; gebrekkig, afgeleefd, onbekwaam tot arbeid; invalide; pl. invalidenhuis; pensioen of onder-komen der invaliden.

invaria/bilidad, f. onveranderlijkheid; — **ble,** a.

invas/ion, f. inval, overvalling; plunder-tocht; (ziektek.) *la — de una enfermedad,* 't uitbreken eener ziekte; **—or, -a,** m. f. die invalt, over-valt of een plunder-tocht doet.

inve/ctiva, f. scheld-woord; bittere, heftige toe-spraak; **—hir,** v. tr. (oud) uitvaren (tegen); **—ncible,** a. onverwinlijk, onoverwinlijk; **—ncion,** f. uitvinding; vindingrijkheid; vinding, vondst, = **hallazgo;** verzinsel; — *de la Cruz,* kruis-vinding; **—ncionero, -a,** m. f. = **—ntor, -a;** ook: bedrieger, = **embustero -a** en **engañador -a;** **—ndible,** a. onverkoopbaar; **—ntador, -a,** m. f. (oud) = **—ntor, -a;** **—ntar,** v. tr. uitvinden; uitdenken; verzinnen; **—ntariar,** v. tr. (rechtst.) een boedel beschrijven, inventarieëren; **—ntario,** m. inventaris, boedel-beschrijving; *con beneficio* of *á beneficio de —,* met benefice v. boedelbeschrijving; **—ntiva,** f. vinding-rijkheid, uitdenk-vermogen; (oud) = **—ncion;** **—ntivo,** a. vinding-rijk; **—nto,** m. = **—ncion;** **—ntor, -a,** m. f. uit-vinder, uit-denker; verzinner; leugenaar.

invern/áculo, m. winter-kas; **—ada,** f. duur v. e. winter; over-wintering; **—adero,** m. winter-weide; winter-kas of -serre, = **—áculo;** **—al,** a. winterlijk, wintersch, v. d. winter; **—ar,** v. intr. over-winteren; **—izo,** a. winter-(plant, dier, feest-dag).

inverosímil, a. onwaarschijnlijk; **—itud**, f. -heid.
inver/sion, f. omkeering; omvérwerping; **—so**, a. omgekeerd, tegen-overgesteld; *á la —a*, omgekeerd; **—tir**, v. tr. omkeeren, omvér-werpen; steken in (zijn geld).
investi/dura, f. bevestiging (i. e. waardigheid), investituur; **—gable**, a. on-naspeurbaar, on-door-dringbaar (geheim a. a.); **—gacion**, f. naspeuring, nazoeking, nasporing; onderzoek; **—gador, -a**, m. f. naspoorder, navorscher, a. a.; **—gar**, a. nasporingen doen naar; **—r**, v. tr. bekleeden (met een amt), bevestigen (in een waardigheid); in 't bezit stellen (van rechten).
inveter/ado, a. verouderd, ingeworteld; **—rse**, v. r. verouderen (kwaal), zich inwortelen.
inviar, v. tr. (oud) zenden, = **enviar.**
invicto, a. onverwinlijk, on-overwonnen.
inv . . . zie **env . . .**
invierno, m. winter.
invinacion, f. invinatie, vereeniging van Christus' wezen met de gewijde wijn.
inviola/bilidad, f. onschendbaarheid; **—ble**, a.; **—do**, a. ongeschonden, rein.
invi/sibilidad, f. onzichtbaarheid; **—sible**, a.; **—tacion**, f. uitnoodiging, = **convite**; **—tante**, m. f. (veel gebr.) uit-noodiger, gast-heer, -vrouw; **—tar**, v. tr.; en: aanzetten (tot), leiden (tot); **—tatorio**, a. noodend tot het loven v. God (bij de „metten"); v. e. uitnoodiging a. a.
invoca/cion, f. aanroeping, inroeping; **—r**, v. tr.; en: smeken om; **—toria**, f. = **—cion**; **—torio**, a. aanroepend, inroepend.
involucr/ado, a. (plantk.) voorzien v. e. hulsel, of krans v. dek-blaadjes; **—ar**, v. tr. (fam.) in de war schoppen, moeilijk-heden opwerpen i. e. zaak; **—o**, m. hulsel, krans v. dek-blaadjes.
involuntari/edad, f. onwillekeurigheid; **—o**, a.
involutado, a. met omgekrulde randen.
invulnerable, a. onkwetsbaar.
inyec/cion, f. inspuiting, injectie; **—tar**, v. tr.
iod/ado, a. gejodeerd, met jodium gecombineerd; **—o**, a. jodium; **—rato**, m. jodraat; **—uro**, m. jodide.
ipecacuana, f. ipecacuana (geneeskr. plant).
ippo, m. ipoe (Indisch planten-gif).
ipso facto, adv. (Lat.) door 't feit zelf, door 't feit alleen.
ípsola, f. soort Constantinopelsche wol.
ir, v. intr. gaan, zich begeven; verwed worden: *van cien pesetas*, ik verwed 100 p.; gemoeid zijn: *en eso le va su buena suerte*, zijn geluk is daar mee gemoeid; aangaan, belang inboezemen: *me va mucho en ello*, ik stel er veel belang in; verschillend zijn: *va de uno á otro como de la noche al dia*, 't eene verschilt van 't ander als dag en nacht; uitloopen, uitkomen (op): *esta calle va al consulado*, deze straat komt uit op 't consulaat; steeds maar doen, voort-gaan met, allengs doen of worden (met een part. pres.): *va siempre perdiendo*, hij verliest maar steeds; *va mejorando*, hij wordt allengs beter; blootgesteld zijn aan: *va vendido*, hij loopt 't grootste gevaar onder-weg; zijn, gaan; *iba bien puesto*, hij gaat goed gekleed; *al —*, onder 't gaan; — *á los alcances*, op de hielen zitten; — *tras alguno*, iem. achterna-loopen, -gaan; — *léjos*, verwijderd zijn, ver gaan; -- *bien*, beter worden; wel zijn: *¿cómo va? ¿va bien?* hoe gaat 't? gaat het goed? — *fuera de razon* of *de camino*, afdwalen, v. d. goede weg afgaan (fig.); (fam.) — *á la mano*, op iem. passen, tegen-houden, weer-houden; — *al encuentro*, tegemoet gaan; (fam.) — *de manga*, twee handen op één buik zijn; *sin — le ni venirle*, of *sin que le vaya ni le venga*, zonder dat hem iets aangaat; *vaya*, goed, 't zij zoo; (iron.) *bueno va*, nou, die is ook goed, dat's fraai; *tanto se le da por lo que va como por lo que viene*, alles is hem onverschillig; — *en partes*, samen doen, elk een aandeel nemen (i. e. onder-neming); r. heengaan (Fr. *s'en aller*), vertrekken, op weg gaan; — *por alto*, uit het geheugen gaan, uit het oog verloren gaan; *se le van los ejos tras ella*, hij heeft zijn oogen geen oogenblik van haar af; — *de la mano*, verwaarloosd worden (vormen, betamelijkheid); — *á pique*, zinken; — *al otro mundo*, naar de andere wereld gaan.
ira, f. toorn; woede; *¡ — de Dios!* een vloek; *descargar la —*, zijn woede luchten; **—cundia**, f. neiging tot toorn, toornigheid; **—cundo**, a. vertoornd; **—scible**, a. licht ontvlambaar, v. e. driftige aard, opvliegend.
íris, m. regen-boog; straal-breking (als door een prisma); vrede-stichter; iris, edel-gesteente; iris, regenboog-vlies (in 't oog); **—ado**, a. regenboog-kleurig.
Irland/a, f. Ierland; Iersch linnen; **—es, -a**, a. en s. Iersch, Ier.
ironí/a, f. ironie, scherts, waarbij men anders bedoelt dan men zegt; **—́co**, a. ironisch.
irracion/able, a. onrédelijk; onverstandig; verstandeloos, rédeloos, = **—al**, a. en ook: niet nauw-keurig uit te drukken getal; *lineas —es*, lijnen in geen betrekking tot elkaar; **—alidad**, f. onrédelijkheid, rédeloosheid.
irradia/cion, f. uit-straling; **—r**, v. tr. uitstralen, stralen uit-zenden.
irrazonable, a. onrédelijk, niet voor rede vatbaar.
irrealizable, a. onverwézenlijkbaar, onuitvoerbaar.
irreconciliable, a. onverzoenlijk.
irrecreativo, a. onvermakelijk, geen afleiding verschaffend.
irrecuperable, a. on-herkrijgbaar, on-herwinbaar niet terug te krijgen.
irrecusable, a. onweerlégbaar, niet te wraken (rechter, bewijs, getuige).
irredimible, a. zonder mogelijke verlossing; niet terug te koopen.
irreducible, a. on-herleidbaar.
irreflexi/on, f. gedachteloosheid, ongedachtigheid; **—vo**, a. onoverdácht.
irreformable, a. on-hervormbaar.
irrefragable, a. on-wedersprékelijk.
irrefutable, a. onweerlégbaar.
irregular, a. onregelmatig, ongerégeld; ongelégen: *llegar á hora —*, op een ongelégen uur komen; m. onbevoegde (geestelijke); **—idad**, f. onregelmatigheid, ongerégeldheid, onbevoegdheid (v. e. priester, die onder de kanonieke censuur is).
irreligio/n, f. godsdienstloosheid; **—sidad**, f. ongodsdienstigheid; **—so**, a.
irremediable, a. onherstélbaar, ongeneeslijk.
irremisible, a. onvergeeflijk, onverschoonbaar.
irreparable, a. onherstélbaar, niet meer goed te maken.

irreprensible, a. onberispelijk.
irreprochable, a. onberispelijk, waar geen verwijt over te maken valt.
irresistible, a. onweerstáanbaar.
irresolu/ble, a. onoplósbaar; **—cion,** f. besluiteloosheid; **—to,** a.
irrespetuoso, a. oneerbiedig.
irresponsable, a. onverantwóordelijk, niet verantwoordelijk.
irresuelto, a. = **irresoluto.**
irretractable, a. onherróepelijk, niet weer in te trekken.
irreveren/cia, f. oneerbiedigheid; **—te,** a.
irrevocab/ilidad, f. onherróepelijkheid; **—le,** a.
irriga/cion, f. irrigatie, bewatering; **—r,** v. tr. irrigeeren, bewateren; **—torio,** m. (heelen geneesk.) irrigator, instrument om te bevochtigen, spuit.
irris/ible, a. (beter **risible**), belachelijk, bespottelijk; **—ion,** f. bespotting; hatelijke aardigheid; **—orio,** a. met spottende hatelijke bedoeling.
irrita/bilidad, f. prikkelbaarheid, groote gevoeligheid; **—ble,** a.; **—cion,** f. prikkeling; ergernis; **—dor, -a,** m. f. die prikkelt of ergert; ook a.; **—miento,** m. = **—cion; —nte(mente),** a. en adv. ergerlijk; **—r,** v. tr. prikkelen; ergeren; r. zich —.
írrito, a. van onwaarde, nietig.
irroga/ble, a. te veroorzaken, aan te doen, berokkenbaar; **—cion,** f. ver-onrecht-váardiging, onbillijke bejégening; **—dor, -a,** m. f. die nadeel berokkent; **—r,** v. tr. aan-doen, berokkenen, veroorzaken (weinig): *le irrogó gran perjuicio,* (hij) berokkent hem groot nadeel.
irrupcion, f. óverval, plotselinge los-breking of los-barsting.
Isabel, f. eigenn. Isabella.
iságog/e, f. (oud) inleiding, = **introduccion;** **—́ico,** a. inleidings-, v. d. inleiding.
isáti/da, f. indigo-plant; soort vos; **—́na,** f. (scheik.) zuivere indigo.
iserina, f. korrelig titanium, titanium-zand.
isla, f. eiland; alleen-staand huis, eenzame plaats.
Islam, m. Islâm, Moh. gods-dienst en instellingen; **—́ico,** a. Islamitisch, Muzelmansch, Moslimsch of Mohammedaansch; **—ismo,** m. Islamisme.
Island/a, f. IJsland; **—es, -a,** a. en s IJslandsch; IJslander.
isl/eño, -a, s. en a. eilander, eiland-bewoner; **—eo,** m. van rotsen omgeven terrein, zonder zichtbare toegang; **—ote,** m. klein, eenzaam eiland.
Ismaelita, s. en a. Ismaëliet, = **Agareno** en **Sarraceno.**
isósceles, a. en s. gelijk-beenig(e drie-hoek).
isomeria, f. herleiding van breuken tot dezelfde noemer.
Israel/ita, s. en a. Israeliet, Israelitisch; **—ítico,** a. Israelitisch.
istmo, m. land-engte; (ontleedk.) afscheidinkje tusschen larynx en farynx.
italian/ismo, m. italianisme, uitdrukking a. h. Italiaansch ont-leend; **—o, -a,** a. en s. Italiaan(sch); **—izar,** v. tr. en intr. Italiaansch maken en Italiaansch doen.
itálico, a. Italisch, v. h. oude Italië (het Z. O. deel v. h. tegenwoordige) of Groot-Griekenland; *carácter itálico,* cursieve letter, ook *bastardilla* (*letra* —) genoemd.
item, adv. (Lat.) evenzoo, ook nog; m. post (in een rekening, groot-boek enz.); 't punt in kwestie: *ese es el* —, dat is de moeilijkheid; *ese es otro* —, dat is een andere kwestie, ander punt; — *mas,* en zoo meer.
itera/ble, a. (oud) herhaalbaar, voor herhaling vatbaar; **—cion,** f. herhaling; **—r,** v. tr. (oud) herhalen, zie **repetir; —tivo,** a. (rechtst.) herhaaldelijk en met tusschen-poozen: *órden —a,* iteratief bevel.
itericia, f. = **ictericia.**
itinerario, a. reis-, weg-; *pilar* —, wegwijzer (weg-pilaar); m. reis-verhaal, reisroute; (mil.) vooruit-gezonden officier om voor logies te zorgen; pl. reis-beden (op of voor de reis); (oude zeet.) zee-route, = **derrotero.**
iva, f. veld-cypres.
ivern/al, a. (oud) = **invernal,** winter-lijk, -sch; **—ar,** v. intr. (oud) = **invernar,** over-winteren.
ix/ia, f. ixia (soort bol-gewas); **—ion,** m. (sterrek.) zuidelijk gesternte, Ixion; sterrebeeld v. Hercules; **—odo,** m. teek, dierluis.
iza, f. (Zig.) hoer; (zeet.) takel, om de ra's te hijschen; **—do,** m. (Zig.) in verstand-houding met een vrouw; **—ga,** f. bies-bosch; bies-grond; **—r,** v. tr. hijschen.
izquierd/a, f. links (che kant): *á la izquierda,* links; = **siniestra; —ear,** v. intr. links aanvatten; linksch zijn; verkeerd, onhandig doen; uit de goede richting raken; **—o,** a. linksch, linker; (oud) onhandig, verkeerd; verdraaid; naar binnen gekeerd (achter-pooten v. e. paard); *echarlo todo á mano —a,* alles verkeerd opvatten of kwalijk nemen; linksch (die alles met de linker-hand doet.

J

J. (choota) f. jee, letter j.; **J. C.** *Jesu-Cristo,* Jezus Christus, **J. M.** *Jesus-Maria,* Jezus Maria; **J. B.** *Juan-Bautista* (Johannes de Dooper).
jabalcon, m. klamp; dak-rib; **—ar,** v. tr. met klampen steunen; van dak-ribben voorzien.
jabalí, of **jabal/in,** m. wild-zwijn; — *alunado,* wild-zwijn met omgebogen slag-tanden 5 jaar oud; **—ina,** f. zeug v. e. wild-zwijn; lange werp-spies; **—on,** m. **jabalcones; —onar,** v. tr. = **jabalconar; —uno,** a. v. h. wild-zwijn.
jabard/ear, v. intr. een eigen zwerm vormen (bijen); **—illo,** m. nieuw zwermpje (bijen); kroeg, rook- en drink-gelegenheid: verzameling drinke-broers; **—o,** m. nieuwe jonge bijezwerm; bende (in slechte zin).
jabato, m. wilde big.
jabeba, of **jabega,** f. soort Moorsche fluit.

jábeg/a, f. net over de heele breedte v. e. rivier; verscheidene netten aan-een; **—uèro**, m. (Andal.) visscher met zoo'n net; a. die manier v. visschen betreffend.
jabeque, m. oorlogs-roei-en-zeil-vaartuig op de Middellandsche Zee.
jabí, m. soort kleine wilde appel; soort Grenadasche druif met zeer kleine bessen.
jabino, m. (prov.) groene eik, = **chaparro.**
jabl/adera, f. gereedschap om tonnen van duig-kepen te voorzien; **—e**, m. duig-keep; uiteinde ervan.
jabon, m. zeep; (fam.) — *de Palencia*, waschplank; dracht slagen; (Andal.) — *de piedra*, erg harde zeep in blokjes, slagen met linnengoed op de wasch-steen; *dar un* —, duchtig door-halen, berispen; **—ado**, m. inzeeping; schoon-making met zeep; ingezeept of in-tezeepen linnengoed, wasch-goed; **—adura**, f. = 't vorige; pl. zeep-sop; **—ar**, v. tr. inzeepen, met zeep wasschen, afzeepen; onderhanden-nemen, berispen; **—cillo**, m. stukje, balletje zeep; stukje zeep, waarmee de kleermaker aanstreept; **—era**, f. zeep-kruid of -wortel (water-plant); **—ería**, f. zeep-ziederij, -fabriek; **—ero**, m. zeep-zieder, fabrikant; **—ete**, m. = **—cillo**; — *de olor*, stukje geurige zeep; **—oso**, a. zeepachtig.
jaca, f. hit, klein paard, (Am. merrie-hit) = **haca.**
jacapú, m. Braziliaansche vogel (zwart met rood vlekje onder de hals).
jácar/a, f. soort lyrisch gedicht in recitatieven, en zangen op muziek; een dans-wijs; dans; gezelschap jonge lieden, die 's nachts op straat zingen; (fam.) last daarvan als men slapen wil; praatje, verzinsel; (fam.) *no estoy para —s*, ik ben niets gestemd tot lachen; **—andá**, m. (Am.) een goed soort meubel-hout; **—andana**, f. (Zig.) boeven-bende; hun bizondere taal; **—andina**, f. (Zig.) idem; en: kleine cantate v. verdacht allooi; bevalligheid v. d. zanger; **—andino**, a. v. e. **jácara**; **—eàr**, v. intr. *jácaras* zingen; 's nachts in de straten zingen; (fam.) verzinsels opdisschen; vervelen door zijn verhalen; **—èro**, m. liefhebber van zingen, die steeds neuriet; goed-lachsch, gek-scherend mensch; **—o**, m. snoever, opsnijder; *á lo* —, op zwetsende, snoevende wijze.
jace/na, f. klomp, draag-klos (balk); **—r**, v. tr. (oud), werpen, gooien, = **tirar**, **arrojar**; **—rina**, f. zeer dunne maliën-kolder; **—rino**, a. staal-achtig.
jacint/ina, f. hyacintine (soort edel-gesteente, die op hyacint lijkt); **—ino**, hyacint-kleurig; hyacint-achtig; **—o**, m. hyacint (edelgest. en bloem); a. hyacint-blauw (violet-kleurig blauw).
jacio, m. (zeet.) volkomen wind-stilte.
jaco, m. klein paard, hit (Am. hengst-hit); sagum, oorlogs-kleed der Rom.; der Perzen en der Franken.
jacob/ea, f. St. Jacobs-bloem (wond-heelend); **—ino**, **-a**, s. en a. Jacobijn(sch); **—inismo**, m. Jacobinisme, tyrannieke volks-regeering; ruwe en bloedige dwingelandij uitgeoefend door of in naam v. h. volk.
jacra, m. palm-suiker.
jacta/ncia, f. gezwets, snoeverij, grootspraak; **—ncioso**, a. snoeverig, zwetsend; **—rse**, v. r. zwetsen, snoeven, zichzelf prijzen.
jaculatoria, f. schiet-gebéd.
jada, f. hak (landbouw-werk-tuig) = **azada.**
jade, m. bitter- of nier-steen (nefriet, nefritisch gesteente); **—ante**, a. hijgend; **—ar**, v. intr. hijgen; **—o**, m. hijging, gehijg.
jadiar, v. tr. (Aragon) met de hak omwerken, delven.
jaecero, m. paarde-tuig-maker.
jaen, a. wordt gezegd v. e. bepaalde soort druif.
jaez, m. tuig (v. paard enz.); slag, allooi, soort karakter; (Zig.) kleeren, plunje.
jagra, m. = **jacra.**
jaguar, m. jaguar (Am. panter); **—ete**, m. zwarte Am. panter; **—go**, m. wilde rosmarijn.
jaharr/ar, v. tr. bepleisteren (muur); **—o**, m. pleister (op muur).
jalapa, t. jalappe (geneeskr. plant); „wonder van Peru" (andere geneeskr. plant).
jalbeg/ar, v. tr. witten, kalken, = **enjalbegar**; met een schoonheids-middel behandelen (huid); r. zich bedienen v. schoonheidsmiddelen; **—ue**, m. witsel, wit-kalk; blankétsel.
jald/e, of **—o**, a. goud-geel; **—re**, m. kleur der vogels.
jale/a, f. gelei; (fam.) *hacerse una* —, zich erg verteederen, weg-smelten, = **derretirse**; **—ar**, v. tr. ophitsen (jacht-honden); in de handen klappen (voor danseres); teedere, hoffelijke woordjes toespreken; intr. dansen op een levendige opgewekte wijs; **—o**, m. jacht-kreet, straat-gekakel; (fam.) opgewekte bevallige bewegingen onder 't loopen; zeer opgewekte dans-wijs; die dans
jáles, m. (oud) grof doek over een pak koopwaren.
jaletina, f. zeer gezuiverde gesuikerde gelei met vruchten-sap bereid; dril v. gevogelte en zeer jong kalfs-vleesch; gelatine.
jalm/a, f. pak-zadeltje, = **enjalma**; **—ero**, m. maker v. pak-zadeltjes, = **enjalmero.**
jalon, m. báken-stok, piket-paal; **—ear**, v. intr. en tr. bakens of piket-palen zetten, afzetten daarmee.
jallullo, m. (Andal.) soort koek onder gloeiende houts-kool bereid.
Jamaic/a, f. Jamaica; **—ano**, **-a**, s. en a. Jamaicaasch, bewoner van J.
jamas, adv. nimmer, nooit: (oud) altijd, = **siempre**; immer ooit; (oud) ook: soms, eens: *si jamas*, als ooit, als eens; adv. — of *por* —, voor altijd, voor immer; *por siempre —, amen*, tot in alle eeuwigheid, amen; — *de los —es*, voor immer; voor alle tijden; *para* of *por siempre* —, voor een heele eeuwigheid; *nunca* —, nooit of te nimmer.
jamava, m. Ind. taf met gouden bloempjes.
jamba, f. deur-post; naar-buiten-uit-springende venster-bank; steun-pilastertje; **—je**, m. deur-post; grond- of steun-muur; zij-muur (schoorsteen-mantel).
jámb/ico, a. (oud) jambisch, = **yámbico** of **iámbico**; **—o**, m. (oud) jambe (versmaat), = **yambo** of **iambo.**
jamelga, f. knol (paard).
jamerda/na, f. plaats voor slacht-afval; **—r**, v. tr. uithalen, schoon-maken (slacht-dier); slordig, haastig wasschen.
jamete, m. soort ouderwetsch doek; **—ría**, f. (Murcia) vleierij, = **zalamería.**
jamilla, f. afdruipsel v. opgestapelde olijven, = **alpechin.**
jam/on, m. ham; dij of schouder gezouten

varkens-vleesch, zie **pernil**; —**uga,** f. of —**ugas,** f. pl. dames-zadel met leuning.
jándalo, a. gezegd v. d. eigen-aardige mooie spraak en schijnbaar gemaakte gang der Andaloeziërs.
jangada, f. (zeet.) vlot van masten a. a. (fam.) *hacer una* —, een onhandigheid doen.
jangua, f. soort kanonneer-boot (sloep).
janóvaro, m. soort Amer. panter.
Jansenis/mo, m. Jansenisme (met zeer strenge kerkelijke moraal); —**ta,** s. en a. Jansenist, — isch; —'**tico,** a. Jansenistisch.
jant/io, m. klis-plant; —**olina,** f. santonine (worm-verdrijvende plant), Tartaarsche alsem.
janual, a. als Janus, met twee gezichten; Janus betreffend; m. Janus-koek (oudh.).
Japon, m. Japan; —**es,** -**a** of —**ense,** m. f. en a. Japanner, Japansch.
jaque, m. opsnijer, zwetser; los-bol, slecht-levend mensch; schaak (in 't schaak-spel); *dar — al rey*, schaak de koning, — *mate*, schaak-mat; (fam.) — *de aqui*, kras op, snij uit! *estar muy* —, zich ferm, beslist toonen; *poner en* —, schaak-mat zetten, iem. erin laten loopen, een on-aangenaam iets bezorgen; —**ar**, v. tr. schaak geven; intr. zwetsen, de praal-hans uithangen, pochen; —**ca,** f. schele hoofd-pijn; —**l,** m. (wapenk.) vier-kant, ruit; —**lado**, a. geruit (als een dam-bord); —**ro,** m. kam om de haren een bizondere vorm te geven; —**ta,** f. (oud) kiel, zie **chaqueta**; —**ton,** m. groote lange kiel, rond man, die recht-door-zee gaat.
jáquim/a, f. of —**on,** m. kop-stuk (v. paard) v. d. halster gemaakt; halster; —**àzo,** m. smadelijke bejegening (lett. slag met de jáquima).
jara, f. = **jaguargo**, wilde rosmarijn; en: houten zeer scherpe in 't vuur geharde pijl; —**cerval,** soort veld-roos; —**be,** m. siroop v. planten- of vruchte-sap; iedere te sterk gesuikerde drank; (fam.) *todo eso no es mas que — de pico*, of *es — de pico*, is maar klets; —**bear,** v. tr. met siroop mengen (drankje); intr. slurpen, lebberen; r. veel drankjes gebruiken, druk medicineeren; —**l,** m. met heide begroeid terrein; lastige, verwikkelde zaak; —**mago,** m. mieriks-wortel; —**mugo,** m. vischje om als aas te dienen; —**na,** f. gewoel; luid-ruchtige pret v. jonge-lieden; gedruisch, lawaai; —**ndina,** f. (Zig.) schelmen-bende; —**near,** v. tr. luid-ruchtige pret maken; —**nero,** a. lawaai-wakend (v. iem. die zich zoo vermaakt), luid-ruchtig; vroolijk gekheid-makend jong-mensch; — **nista,** m. idem. (in Amerika); —**zo,** m. pijl-wond.
jar/cia, f. groot pak van allerlei of van dezelfde zaken; pl. tuig, want; visch-tuig; — **din,** m. tuin, gaarde, hof; (zeet.) „galerij" (zekere plaats); (Zig.) winkel, kermis; donkere kleur v. d. troebele smaragd; — *botánico*, plante-tuin; —**díneo,** a. vlekkig, troebel (edel-gest.); —**dinera,** f. standaard waarop een bloemen-bak a. a.; gerecht uit verschill. groenten; —**dinero,** m. tuin-man tuinier, = **hortelano**; —**dinista,** m. = 't vorige; en: tuin-liefhebber; —**eta,** f. sleuf (in stof, voor koord a. a.); (zeet.) ramming (beveiliging tegen kogels door stukken oud touw); —**etera,** f. = **retera**; —**ife,** m. sjerief (afstammeling v. Mohammed), = **jerife**; —**ifo,** a. trotsch op zijn mooie kleeren en uiterlijk; —**o,** a. wild-zwijn-achtig (een zwijn, door 't borstelige zijner zwart-achtig-grijze haren); —**opar,** v. tr. drankjes ingeven; (fam.) iem. iets goeds te drinken geven bij wijze v. drankje; —**ope,** m. verzachtend, kalmeerend drankje. stroopje; bittere drank; —**opear,** v. tr. = —**opar.**
jarr/a, f. aarden kan, groote kruik; *órden de la* —, oude ridder-schap in Aragon; (fam.) *poner los brazos en —s*, de handen op de heupen zetten; —**ear,** v. intr. vaak de wijn-kruik vullen en ledigen; dikwijls met de kruik naar 't water gaan; —**ero,** m. potte-bakker; (oud) herbergier, = **tabernero**; —**etar,** v. tr. (oud) de knie-spieren door-snijden, = **desjarretar**; (fig.) verzwakken, ontzenuwen; —**ete,** m. knie-gewricht; knie-spier; lange scheut, spriet (tak); sprong, onregelmatige kromming (a. e. gewelf); deel v. e. bit; naar binnen of buiten afwijkend punt i. e. kromme lijn; *tener buenos —s*, bizonder goed ter been zijn; —**etera,** f. kouse-band; knie-gesp v. e. broek; *órden de la J—*, Orde v. d. Kouse-band; —**o,** m. kan, water-kan, lampet-kan; (fam.) *echarle á uno un — de agua*, iem. een emmer water over 't lijf gooien (d. i. de geest-drift of hoop benemen); —**on,** m. groote kan of kruik; vaas; onder-of voet-stuk.
jasa, f. (oud) insnijding, inkerving in de huid, = **sajadura**; —**dor**, m. (oud) = **sajador,** die een insnijding i. d. huid maakt, die ader-laat; —**r,** v. tr. = **sajar.**
jaspe, m. jaspis (steen); (volkst.) gestreept marmer; namaak-jaspis; —**eado,** a. jaspis-kleurig gemarmerd; —**eadura,** f. streperig-making als jaspis, marmeren; —**ear,** v. tr.
jastial, m. pak-linnen; gedeelte v. e. muur.
jateo, a. gezegd v. e. kleine hond, die bij de vossen-jacht gebruikt wordt.
jato, m. kalf, zie **becerro.**
jaula, f. kooi; (fam.) krot; (fam.) *aporrearse en la* —, met het hoofd tegen de muur loopen (fig.), lett. zich afsloven, spartelen in de kooi.
jauría, f. koppel (jacht-honden); waak-hond.
jauto, a. (Aragon) flauw, laf, = **soso.**
Java, f. Java; —**nes,** -**a,** s. en a. Javaan(sch) (ook **Javo**).
jayan, m. groote, stoere kerel; (Zig.) hoofd-man der boeven.
jaz/arino, a. Algiersch, v. Algiers; —**illa,** f. (beter **jacilla**), spoor (achter-gelaten); — **min,** m. jasmijn; — *real*, Spaansche j.; —**míneas,** f. pl. jasmijn-achtigen.
jebe, m. aluin.
jecticacion, f. (geneesk.) jectigatie, plotselinge op-springing v. d. pols, als teeken v. hersen-storing; soort vallende ziekte.
jef/atura, f. (*politica*), eerste magistraat-schap i. e. provincie; zijn huis of bureel; —**e,** m. hoofd(-man), aan-voerder, chef; — *politico*, prefect (zooveel als Commissaris der Koningin bij ons); boven-stuk v. h. schild, een derde ervan beslaande (in wapen); — *de escuadra*, = *contra almirante*, schout-bij-nacht.
jem/a, f. deel v. e. balk waar nog de bast omheen zit; steen-zout; —**al,** a. een halve voet lang; zie —**e**; —**e,** m. span (v. d. hand); (fam.) gezicht (v. e. vrouw); —**oso,** a. nog de schors hebbend (balk).
jenab/e of —**le,** m. mosterd, = **mostaza.**
jengibre, m. gember.
Jeova, m. Jehova.

jeque, m. sjeich (bij de Arabieren); (Aragon) bedel-zak; zie ook **jaque,** schaak.
jerar/quía, f. hiërarchie; klasse; stand; **—quico,** a. hiërarchisch, naar de rang.
jerboa, f. Egypt. spring-muis.
jeremiada, f. jeremiade; (fam.) voort-durend geklaag en gejammer.
Jerez, m. Jerez- of Sherry-wijn.
jerg/a, f. grof doek; dieve-taal, = **germanía**; onverstaanbare taal, Koeterwaalsch; **—on,** m. stroo-zak: hobbe-zak; (fam.) buik, pens; **—uilla,** f. zeer dunne zijden of wollen stof, ook gemengd.
jerif/alte, m. gier-valk; **—e,** m. sjerief, afstammeling v. Mohammed.
jeri/gonza, f. dieve-taal, Koeterwaalsch, = **germanía**; onbegrijpelijk of onverstaanbaar iets; daad tegen de gebruiken of welvoegelijkheid; (fam.) *andar en —s,* ompraterijen houden, ze duidelijker trachten te maken door gebaren; **—nga,** f. vrouwe-spuit, lavement-spuit, injectie-spuit; **—ngacion,** f. inspuiting, lavement; **—ngar,** v. tr.; ook: lastig vallen; iem. veronrechtvaardigen, groot nadeel berokkenen; r. zich erg vervelen; een teleur-stelling of mis-rekening hebben; (fam.) *jeringate,* neem een lavement; bezit je ziel in lijdzaamheid a.a.; **—ngazo,** m. een keer inspuiten (beter: **jeringatorio**); **—nguilla,** f. wilde jasmijn.
jeroglífico, a. hiëroglyfisch; m. hiëroglyf, geheim-zinnig letter-teeken.
jeronimita, m. lid v. d. St. Jeroen-orde.
Jerónimo, m. Jeroen, Jeronimus; behoorend tot de St. Jeroens-orde.
Jerusal/en, m. Jeruzalem; **—imitano,** s. en a. Jeruzalemmer, -sch.
jerpa, f. loot a. d. voet v. e. wijn-stok.
Jesu/cristo, m. Jezus-Christus; **—ita,** m. Jezuïet; f. vrouwelijke Jezuïet (een onderorde der Jezuïeten); **—itada,** f. Jezuïetenstreek; **—ítico,** a. jezuïetisch, v. d. Jez.-orde; **—itismo,** m. Jezuïeten-dom, jezuïtisme; **—s,** m. Jezus; veel gehoorde vloek: *¡—mil veces!* uitroep v. schrik (J. duizend maal); *en un —,* in een oog-wenk; *Compañía de J.,* Jezuïeten-orde; **—sear,** v. intr. telkens J. roepen; **—seador,** m. die dat vaak doet.
jet/a, f. dikke lippen; (fam.) *estar con —,* een leelijk gezicht zetten; **—ar,** v. tr. (Aragon) iets i. e. vloei-stof oplossen, ermee mengen; **—o,** m. korf ingericht om bijen te lokken; **—udo,** a. dik-lippig; pruilerig (beter, vooral in Am: **—on, -a**).
jib/a, f. bult (o. d. rug); **—ado,** m. gebocheld; **—ar,** v. tr. vervelen, vermoeien met verhalen a. a.; **—ia,** f. sepia of inkt-visch; **—ion,** m. rug-plaat v. d. inkt-visch; **—osidad,** f. bultigheid, gebocheldheid, bochel.
jícara, f. chocolade-kopje; **—zo,** m. kopjevol vergiftigde chocolade of koffie.
jifer/ada, f. houw, slag, snede met een slagers-mes; **—ía,** f. slagers-bedrijf; **—o,** a. slagers-; m. slagers-mes; slager.
jifia, f. zaag-visch.
jiga, f. levendige dans-wijs; matrozen-dans, horlepijp.
jilguero, m. distel-vink.
jinet/a, f. wilde kat, genet-kat; (oud) korte kapitein-lans (bij de Spanjaarden); bizondere manier v. paard-rijden: *montar á la —,* met zeer korte stijg-beugels rijden; (oud) vee-belasting; zijden epaulet; sergant-rang; (fam.) *tener los cascos á la —,* gauw op de beentjes getrapt zijn (d. i. gauw boos worden); **—e,** m. lansier, ruiter met schild; (goed) ruiter; **—etazo,** m. uit-stekend ruiter.
jin/glar, v. intr. schommelen als op een schommel; (Zig.) ruiken; **—ja,** f. (oud) jujube, = **azufaifa**; **—jo,** m. (oud) jujubeboom, = **azufaifo,** evenals **—jolero,** m. (id.); **—jol,** m. (id.) = **azufaifa.**
jipijapa, f. (Am.) groote stroo-hoed van Cuba.
jira, f. reep stof: pic-nic zonder vrouwen; (fam.) *hacer —s un vestido,* een kleeding-stuk in flarden scheuren; (fam.) *hacer —s y capirotes,* dol-zinnig over-ijld handelen; **—fa,** f. giraffe; **—ldete,** m. soort fijn koor-hemd; **—pliega,** f. likke-pot v. aloë.
jirofle, m. kruid-nagel-boom.
jiron, m. strook onder a. e. japon; opgerolde banier vooraan in een processie; drie-hoek of driehoekige figuur (wapenk.); flard, afgescheurde of bij-hangende lap; stuk, brok; **—ado,** a. in flarden, verscheurd; (wapenk.) in driehoekige deelen verdeeld.
jirpear, v. tr. van onder bloot-leggen (wijnstok).
jiste, m. bier-schuim.
¡jo! ho, hei! uitroep om paarden te doen stil-staan.
joa of **joba,** f. (zeet.) verleng-stuk op de wangen.
Joaquin, m. eigen-naam, Jochem; **—a, —ita,** f. idem voor vrouw of meisje.
jockei, m. verb. Engelsch: jockey; ook: paarden-handelaar.
joco, m. soort orang-oetan.
jocos/erio, a. luchtig en ernstig tevens (stijl); **—idad,** f. boertigheid, jovialiteit; **—o,** a. vroolijk; boertig; ondeugend, ironisch.
jofaina, f. lampet-kom, = **aljofaina.**
jofre of **jorfe,** m. muur v. droge steen.
jogl/ar, m. (oud) = **juglar,** potse-maker, jongleur; **—ería,** f. tijd-verdrijf, vermakelijkheid.
jolgorio, m. lol, pret.
Jóni/co, s. en a. Joniër, Jonisch; **—o,** a. idem.
jonjolí, m. (oud) vroolijkheid; sesam (plant), = **ajonjolí.**
jora, f. (Am.) toebereide maïs, om *chicha* (maïs-drank) van te maken.
jorco, m. (Extram.) soort bacchanaal op kleine schaal.
jorgina, f. heks, toovenares, = **hechicera** of **bruja.**
jorna/da, f. dag-reis; reis; traject, afstand reizens; dag-taak; (mil.) gevecht, dagvechtens; bedrijf v. e. tooneel-stuk; levens-duur; (fam.) onder-néming, poging; aantal gezette en afgedrukte bladen op één dag; gebeurtenis, omstandigheid, gelégenheid; (mil.) *— rompida,* krijgs-voorval waarbij 't heele leger betrokken is; *al fin de la —,* per slot v. rekening; *á grandes* of *largas —s,* met groote dagreizen, dag-taken; *caminar por —s,* voorzichtig handelen; **—l,** m. dag-loon, dag-taak gronds; *trabajar á —,* bij den dag werken (met dag-loon); dag-taak v. e. arbeider; **—lar,** v. intr. bij den dag werken (tegen dag-loon).
jorob/a, f. bult, bochel; **—ado,** a. en s. gebocheld(e); **—ar,** v. tr. (fam.) vervelen, lastig vallen; **—eta,** m. f. (= **jorobadito -a,** bocheltje, gebocheld menschje).
joropa, m. Zuid-Am. palm.
jorro (á—), adv. (zeet.) op sleep-touw.

jostrado, a. afgestompt (lans-punt of alles wat erop lijkt).
jota, f. j. (de letter); jota, tittel of jota, iets gerings; niets; Spaansche dans-wijs; die dans; (oud) soort ragoût; *no saber una* —, geen a voor een b kennen; niets van iets afweten; *sin faltar una* —, zonder iets over te slaan, volmaakt in orde.
jovada of **juvada,** f. (Aragon) dag-taak gronds voor een paar muil-ezels.
Jove, m. (poët.) Jupiter.
jóven, a. jong; m. f. jongeling, jong-mensch, jong-meisje; zie **mozo -a, muchacho -a**; —**ado,** m. voort-zetting der studies v. e. jonge monnik na zijn geloften.
jovial, a. joviaal, vroolijk, jolig; —**idad,** f. joligheid.
joy/a, f. juweel; kleinood; prijs voor deugd, moed, vaardigheid; geschenk als teeken v. erkentelijkheid; rond loof-werk (a. zuil of kanon); pl. kleinodiën in een mandje a. e. jong-gehuwde gegeven; —**ante,** a. glanzig (zijde); *pólvora* —, zeer fijn kruit; —**el,** m. namaak-juweel; —**era,** f. juweelen-handelaarster; (oud) borduurster v. kostuums en andere groot-toilet-artikelen; —**ería,** f. juweliers-winkel, juweelen-handel of fabriek; juweliers-vak; —**ero,** m. juwelier, bij uitbreiding: goud-smid; —**o,** m. dolik (onkruid); —**osa,** f. (Zig.) degen.
juagarzo, m. doorn-struik der berg-streken.
Juan, m. Jan, Johan, Johannes; (Zig.) armen-bus i. d. kerk; — *de Garona,* luis, = **piojo**; — *Diaz,* hang-slot, slot; — *Dorado,* gouden munt; — *marchir,* kleine infanterie-sabel, = **machete**; — *platero,* zilveren munt; — *tarafe,* dobbel-steen, zie **dado**; *es un buen* —, 't is een goeie vent; — *de buen alma,* of — *lanas,* goeie lobbes, goeie sukkel, goedzak; *hacer San* —, er-van-door-gaan (knecht, meid); —**a,** f. eigenn. Johanna; —**ero,** m. (Zig.) armen-bus-dief (a. d. kerk); —**ete,** m. uitstekend beentje v. d. groote teen; wang- of oog-been; (zeet.) bram-zeil; pijnlijke eelt-knobbel a. d. voet; —**etudo,** a. met een uitstekende been-knobbel a. d. groote teen.
juard/a, f. vlek in een slecht-gezuiverd stuk laken; —**oso,** a. niet behoorlijk ont-vet (laken).
jubeter/ia, f. uitdragerij; —**o,** m. uitdrager.
jubil/acion, f. non-activiteit met behoud van salaris (magistraat); (oud) jubel-aflaat-jaar; —**able,** a. die voor —*acion* in aanmerking kan komen; —**ado,** a. in 't genot v. e. —*acion*; —**ador,** m. die een —*acion* verleent; —**ar,** v. tr. een —*acion* verleenen; intr. (oud) jubelen, zich verheugen; tr. (fig.) iets op pensioen stellen, niet langer gebruiken; —**eo,** m. jubel-aflaat-jaar; godsdienstige verrichtingen om die aflaat te verdienen; Joodsch jubel-feest (om de 50 j.); *ganar el* —, algemeene aflaat of kwijt-schelding v. zonden krijgen; —**o,** m. groote vreugde.
jubon, m. wambuis; (fam.) zweep-straf; *tener buen* — *en Francia,* pochen op iets dat men niet heeft; —**ero,** wambuis-maker of -verkooper.
jud/aico, a. Joodsch, Judaïsch; *piedra* —*a,* jode- of olijf-steen; *interpretacion* —*a,* joodsche uitlegging, d. w. z. afwijkend v. d. waarheid; —**aismo,** m. Joden-dom. Joodsche godsdienst; ketterij v. Leo Judas; —**aita,** m. Judaïet, Joodsche republiekein; —**aizar,** v. intr. de joodsche wet volgen; (fam.) als een Jood leven; tr. bedotten; bocht zeer duur verkoopen; —**ería,** f. Joden-wijk; Joden-belasting; (oud) = —**aismo**; —**ía,** f. Jodin; boon; — *haba,* pronk-boon; — *de careta,* zeer kleine gespikkelde boon; — *peruana,* Peruaansche boon (bloed-zuiverend); —**iada,** f. Jode-streek, Judas-streek; onmenschelijkheid; woeker; —**icacion,** f. oordeel(-velling), meening; —**icantes,** m. pl. (Aragon) onderzoekers v. h. gedrag der gewone rechters; —**icatorio,** a. (oude rechtst.) om recht te doen; —**icatura,** f. rechterschap, rechts-bevoegdheid, loopbaan v. e. rechter; —**icial,** a. rechterlijk, judicieel: *poder* —, rechterlijke macht; —**iciario,** a. v. d. sterre-wichelarij; m. sterre-wichelaar; —**iega,** f. olijf voor olie-winning, maar niet gegeten; —**iego,** a. v. e. Jood of Jodin; —**ihuelo,** m. Joodje; —**io,** m. Jood; (fam.) woekeraar; — *de señal,* gemerkte bekeerde Jood; *cara de* —, terugstootend uiterlijk; slecht Christen; gierigaard; trompet-blazer vooraan i. e. processie — *errante,* Wandelende Jood.
juego, m. spel; werk, beweging v. e. machine; stel; speel-goed; speel-gelegenheid; — *del ajedrez,* schaak-spel; — *de damas,* dam-spel; — *de naipes,* kaart-spel; *tener buen* —, een goed spel hebben (bij 't kaart-spelen); — *delantero de un carruaje,* voor-stel, voor-gedeelte v. e. rijtuig (tegen-over — *trasero*); hanteering: — *de espada, de florete,* h. van de degen, de floret; speling: — *de palabras,* woord-speling; — *de manos,* goochelen; — *de manos* — *de villanos,* v. hondjes-spel komt katjes-spel; — *de suerte,* kans-spel, hazard-spel; — *de la oca,* ganze-bord; *casa de* —, speel-huis; — *de niños,* kinder-spel; *parece un* — *de niños,* 't lijkt wel kinder-spel; *no es* — *de niños,* 't is (lang) geen kinder-spel; — *de envite,* spel waarbij men de inzet kan verhoogen; —*s olimpicos,* Olympische spelen; —*s florales,* bloem-spelen te Toulouse.
juera, f. (Extram.) soort zeef.
juéves, m. donder-dag; — *gordo,* laatste d.-d. vóor vasten-avond; — *santo,* d.-d. vóor Goede Vrijdag; — *de las comadres,* tweede d.-d. vóor Vasten-avond; *cosa del otro* —, ongehoord iets.
juez, m. rechter; beoordeelaar; kenner; — *conservador,* rechter aan wie in 't bizonder 't waken over corporatie-rechten was opgedragen; — *de informe,* r. die optreedt tegen over-tredingen van rechterlijke ambtenaren; — *del estudio,* r. over studente-gedrag; — *in curia,* apostolisch protonotaris v. d. paus. nuntius in Spanje; *J— supremo,* Hoogste Rechter (God); — *de heredades,* r. over hout-vesterij-zaken; — *de comision,* r.-commissaris; — *ad quem* (Lat.) of *de alzadas,* r. in appel; — *a quo,* r. v. wie men appel aanteekent; *Libro de los Jueces,* Boek der Richteren.
jug/ada, f. trek, spel: *es buena* —, dat 's goed gespeeld; streek: *me ha hecho una mala* —, hij heeft me een leelijke streek geleverd; —**adera,** f. wevers-spoel. = **lanzadera**; —**ador, -a,** m. f. speler; — *de manos,* goochelaar; schelm; *el mejor jugador sin cartas,* lett. de beste speler (blijft) zonder kaarten: de beste wordt vergeten a. a.; —**ar,** v. intr. en tr. spelen, uit-spelen; hanteeren; foppen; goed

werken, in gang zijn (machine a. a.); een rol spelen; optreden in; — *fuerte* of *grueso*, hoog spelen; — *una mala pasada* (= *hacer una mala* — *ada*), een leelijke poets bakken; (fam.) *le ha jugado una*, ze heeft er hem (hij heeft er haar) een geleverd; — *el lance*, een zaak wijs leiden; — *limpio*, eerlijk spel spelen; — *los años*, voor niets, voor 't genoegen van 't spel spelen; — *á los cientos*, piket spelen; — *al rehilete* of *al volante*, raket spelen (ook „pluim-bal"); (fam.) — *sela de codillo*, iem. vóor zijn, een vlieg afvangen; (fam.) *se ha jugado cuanto tenía*, hij heeft al wat hij had verspeeld (beter *ha jugado* ...); **—arreta,** f. (fam. slecht spel, domheid in 't spel; bedriegerij; **—lar,** m. potsen-maker, hans-worst, = **farsante; —laresa,** f. potsen-maakster; **—lería,** f. goocheltoer, kunstje; **—o,** m. sap; 't voornaamste, 't hoofdpunt; (fam.) *sacar* —, voordeel trekken; *sacarle el* — *á alguno*, iem. uitzuigen; **—osidad,** f. sappigheid; **—oso,** a., ook: profijtelijk, voordeelig; **—ue,** m. smeer, nattig vuil; **—uete,** m. speel-goed; (poët.) „speel-bal"; mik-punt v. spotternij); spotternij; grapje; liedje; geestig geschriftje, boekje; **—uetear,** v. intr. dartelen; gekheid maken; **—ueton,** a. speelsch, dartel.

juici/ero, m. (oud) die er maar op-los oordeelt; **—o.** m. oordeel, uitspraak (v. rechter of deskundige); *J— Universal* of *Final*, Laatste Oordeel; (rechtst.) *pedir en* —, in rechten vragen; *parecer en* —, in rechten opkomen, verschijnen; (fam.) *se me amontona el* —, ik verlies er 't hoofd bij; *se le asienta el* —, hij wordt verstandig (jong-mensch, dat onbesuisd is); *¿está V. en su* —*?* is u bij uw verstand? waar denkt u aan? *estar fuera de* —, niet weten wat men zegt, zijn verstand kwijt zijn; *es ¡cosa de perder el* —, 't is iets om je verstand bij te verliezen; *es un* —, je raakt eronder verdwaald (zoo druk is 't er), 't is ontelbaar; *se me vuelve el* —, ik wor' er nog gek van; *eso me quita el* —, dat maakt me dol; (rechtst.) *á* — *de peritos*, naar 't oordeel van deskundigen; **—oso,** a. verstandig, een gezond oordeel hebbend; oordeel-kundig gedaan.

julepe, m. verzachtend, kalmeerend drankje; nood, vrees, haast, schrik; „standje", berisping, zie **zurra,** idem.

Julian, m. eigenn. Julianus; **—a,** f. Juliana.

julica, f. koet (water-vogel).

Julio, m. eigenn. Julius; Juli (maand); **—a,** f. Julia.

julo, m. 't mooiste, sterkste en makste dier uit een kudde, dat de anderen gaarne volgen.

jumelas, f. pl. twee opstaande stukken hout, die bij de samen-stelling v. e. pers te pas komen.

jument/a, f. ezelin; **—il,** a. ezels —; **—o,** m. ezel, = **asno**; ook als scheld-woord.

junc/ada, f. merg v. bies met boter (middel tegen „droes"); **—al** of **—ar,** m. riet-bosch, biesch-bosch; **—aria,** f. soort meekrap; **—ia,** f. cyper-gras; (prov.) *vender* —, voor een man v. gewicht willen doorgaan; **—iana,** f. manie om anderen wat op de mouw te spelden; **—iera,** f. aarden pot met gaatjes gevuld met planten en bloemen, om vertrekken te parfumeeren; **—ino,** a. rieten; **—o,** m riet, bies; jonk (vaar-tuig); **—oso,** a. vol riet of bies; riet- of bies-achtig.

juni/o, m. Juni; **—or,** m. jonge monnik die zijn proef-tijd en studiën voortzet na het doen der geloften; **—́pero,** m. Juniperus, jeneverbessen-boom.

Juno, f. Juno (godin); naam v. e. planeet.

junqu/era, f. = **junco; —eral,** m. = **juncal; —illo,** m. rietje, biesje; jonquille of tijloos (bloem), gele narcis; bol daarvan; koord-werk in de gleuven v. zuilen; bamboe, licht stokje of zwiepje.

junt/a, f. raad, vergadering, verzameling; — *de provincia*, prov. raad; — *de ministros*, minister-raad; — *de médicos*, consult v. dokters; — *de pícaros*, boeve-bende; — de *comercio*, handels-rechtbank, kamer v. koophandel; — *de descargos*, koninklijk comité om de staat der Civiele Lijst na te gaan; — regentschaps-raad; (oud) zie **juntura;** — **adura,** f. = **—ura; —amente,** adv. samen, bijeen; **—ar,** v. tr. vereenigen, bijeen-voegen, aaneen-voegen; verzamelen, vergaderen; — *dinero*, geld opzamelen, ophoopen; — *las manos*, de handen vouwen, genade vragen a. a.; r. vergaderen, bijeenkomen; zich aaneen-sluiten, zich bijeen-voegen of aaneen-voegen; aansluiten; samendoen; in ongeoorloofde gemeenschap leven (man en vrouw); **—era,** f. soort schrijn-werkersschaaf; **—o,** adv. bij, nabij, dicht bij of aan; *venga V.* — *á mi*, kom u eens dicht bij me; *pon la silla* — *á la ventana*, zet de stoel bij 't raam; m. totaal, in: *por* —, in 't geheel: *me dió por* — *20 pesetas*, hij gaf me in 't geheel 20 p. (zooveel!); **—ura,** f. ('t) samenkomen, aaneen-voeging, punt v. aanraking, aan-sluiting; geléding; (oud) bijeen-komst.

Júpiter, m. Jupiter; tin.

jura, f. eed v. trouw a. d. vorst bij troons-bestijging; (oud) eed, = **juramento**; — *de banderas*, eed a. h. vaandel; **—do,** m. gezworene; **—dor, -a,** m. f. vloeker; (oud) die in rechten zweert; **—doría,** of **—duría,** f. waardigheid, functiën v. gezworene; **—mentacion,** f. eeds-aflegging (v. vorsten a. a.); **—mentado,** a. beëedigen; r. zweren, een eed afleggen; **—mento,** m. eed; vloek, godslastering; — *asertorio*, bevestigende eed; — *cominatorio*, dreig- of wraak-eed; — *de calumnia*, eed die de waarheid eener beschuldiging bevestigt; — *execratorio*, eed met verfoeiing en onder-werping aan de beloopen straf; — *supletorio*, suppletoire eed; **—r,** v. tr. zweren, d. e. eed bevestigen, bekrachtigen; vloeken; — *un empleo*, de amts-eed afleggen; — *ante el juez*, vóor de rechter zweren; — (fam.) — *como un carretero*, vloeken als een ketter (lett. karre-voerder); (rechtst.) — *en su ánima*, naar eer en geweten zweren; *se la ha jurado*, hij heeft wraak tegen hem (haar, hun) gezworen; r. elkaar iets zweren; — **toria,** f. (Aragon) zilveren plaat waarop 't Evangelie, waarop de magistraten zweren; a. (rechtst.) *caucion* —, borg-stelling op eed berustend; **—torio,** m. akte van eeds-aflegging (Aragon).

jurdia, f. soort visch-net.

jurel, m. visch v. d. karper- en zeelt-geslacht.

jur/idico, a. juridisch; rechterlijk; (rechtst.) *dia* —, zittings-dag der recht-banken; **—io,** m. (oud), = **—o; —isconsulto,** m. rechtskundige, man v. h. recht; **—isdiccion,** f. jurisdictie, rechts-bevoegdheid, rechts-gebied; — *delegada*, gedelegeerde jurisdictie; **—is-**

diccional, a. jurisdictioneel, rechts-bevoegdheid hebbend; **—ispericia**, f. = **isprudencia**; **—isperito**, m. = **isconsulto**; **—isprudencia**, f. jurisprudentie, rechts-geleerdheid; rechts-verklaring; rechts-bedeeling; **—ista**, m. jurist, rechts-geleerde; **—o**, m. blijvend eigendoms-recht; jaar-geld, pensioen uit koninklijke revenuen; (oud) census, = **censo**; adv. *por — de heredad*, bij wijze v. blijvende, erfelijke rente; (fam.) *de —*, volstrekt noodzakelijk; **—ugo**, m. bijen-eter (mooi vogeltje).

jus/barra, f. steek-palm; **—ello**, m. soort gemengde soep v. bouillon; **—gar**, v. tr. (oud) veroordeelen tot het verlies v. iets; **—ta**, f. steek-spel, lans-rijderij; (Zig.) officier v. justitie, politie-agent; **—tador**, m. lans-rijder (op een steek-spel); **—tamente**, adv. juist, precies, net; **—tar**, v. intr. lans-rijden (in steek-spel); **—tedad**, f. (oud) rechtvaardigheid; ook oud: gepast-heid, geschikt-heid; **—teza**, f. (oud) juist-heid, juist-passendheid.

justi/cia, f. rechtvaardigheid, gerechtigheid; recht; rechts-macht; (oud) *— de sangre*, onbeperkte macht (over leven en dood); *— de Aragon*, oudtijds hoogste rechter in A.; *— mayor*, idem in Castilië; *— original*, onschuld v. Adam; *¡— de Dios!* uitroep: gerechtigheid Gods! *es de —*, 't is volkomen rechtvaardig; *¡favor á la —!* gewapende macht! eerbied voor de wet! *pedir en —*, in rechten vorderen; *pedir —*, recht vragen; *hacer —*, recht doen, recht-spreken; *en —*, rechtens; *ejecutor de —*, beul; *¡—! ¡—!* roep om iets of iem. aan te houden, dadelijk recht te doen; **—ciador**, m. (oud) die recht sprak; **—ciable**, a. waarbij de justitie moet optreden; **—ciar**, v. tr. (oud) recht doen, berechten, = **ajusticiar**; ook: veroordeelen, = **condenar**; **—ciazgo**, m. (oud) rechter-schap, -functiën; **—ciero**, a. die gaarne recht doet of recht-spreekt of dat laat doen; ook: strak, stijf, onbuigzaam, = **rígido**; **—ficable**, a. te recht-vaardigen; te billijken; **—ficacion**, f. recht-vaardiging, billijking; billijkheid; (rechtst.) ontslag v. rechts-vervolging; herstel in toestand v. genade (v. zondaar); (druk.) lengte der regels; recht-zetting (bij 't lettergieten); manifest; **—ficado**, a. handelend volgens recht en rede; *es un hombre muy —*, 't is een recht-vaardig man; **—ficador, -a**, m. f. die recht-vaardigt of billijkt; die de letter-vormen recht-zet; gereedschap daarvoor; **—ficar**, v. tr. recht-vaardigen, billijken; juist maken, recht-zetten, de juiste lengte aan de regels geven (zetter); in staat v. genade herstellen (zondaar); r. zich recht-vaardigen; **—ficativo**, a. recht-vaardigend, in 't gelijkstellend; **—llo**, m. lijfje (v. e. vrouw); **—preciable**, a. te schatten; **—preciador, -a**, m. f. schatter; **—preciar**, v. tr.; **—o**, a. juist; recht-vaardig; billijk; *muy —*, te nauw (kleed); adv. juist; *al —*, in de juiste afmeting; *en —s y en creyentes así es*, ik verzeker 't je bij al wat heilig is a. a. (lett. onder recht-vaardigen en geloovigen, zoo is 't).

juven/al, a. (oud) jeugdig, = **juvenil**; pl. *juegos —es*, juvenalia, Neronische spelen, feesten (in 't oude Rome); **—il**, a. jeugdig, v. d. jeugd; **—tud**, f. jeugd.

juzga/ble, a. te beoordeelen; **—do**, m. rechter (alleen-sprekend), recht-bank; rechterschap of -functiën; bevoegdheid, jurisdictie v. e. rechter; **—dor, -a**, m. f. beoordeelaar (vooral in slechte zin: „afbreker", „vitter"); **—duría**, f. rechter-schap, -functiën, = **judicatura**; **—miento**, m. beoordeeling, oordeel; **—múndos**, m. die alles beoordeelt, vitter; **—r**, v. tr. en intr. (be)oordeelen; recht-spreken; achten; opmaken, uitmaken; (oud) *— á derecho de su dedo*, oordeelen, berechten naar zijn luim; *— á troche moche*, zonder onder-zoek een kwestie uit-maken; (rechtst.) *— sin apelacion*, in laatste instantie oordeelen, een vonnis of uit-spraak doen.

K

K, f. ka, letter k.

ka, f. naam v. d. letter k.

kabin, m. kâwîn, Mohammedaansch huwelijk.

kadéun, f. hoofd-vrouw v. d. sultan.

kadina, f. elk der vier daarop volgende vrouwen.

kaleidofono, m. kaleidofoon.

kali, m. kalium; zout-kruid een zee-plant en haar asch.

kalmia, f. kalmia (giftige heide).

kan, m. khan (prins).

kaolin, m. porselein-aarde.

kar/abe, m. barn-steen; **—ábico**: **ácido —**, barn-steen-zuur.

karata, f. soort aloë, waarvan draad, lont en stijfsel gemaakt.

karmes, f. kermis in Holland of Vlaanderen; — of *kermes*, f. roode uitwas op eiken en 't insekt dat die veroorzaakt (verf-stof); kermes, antimonium-verbinding.

Karoling/io of **—iano**, a. Karolingisch.

kiló/gramo, m. kilogram; **—metro**, m. kilometer.

kiosco, m. kiosk, muziek-tent.

kiótomo, m. (heelk.) instrument (voor rectum en amandel-operaties).

kirsváser, m. kirschwasser (likeur).

kirsotomia, f. ader-spat-operatie.

klipeda, f. Afrik. basterd-marmot.

knout, m. knoet (Rusland).

koran of **coran**, m. koran.

korban, m. offer (bij de Mohammedanen).

kuan, m. karmijn-plant.

L

L, f. (élé) el, letter l.
la, art. f. de, het; m. (muz.) *la* = *a*.
labe, f. (weinig) vlek, smet, = **mancha;** **—rintico,** a. dool-hof-achtig; **—rinto,** m. dool-hof.
labi/a, f. (fam.) los-lippig-heid, wel-bespraakt-heid; (iron.) mooi-praat; **—ado,** a. lip-bloemig; **—as,** f. pl. lip-bloemigen; **—al,** a. lip-; f. lip-klank; **—hendido,** a. met een haze-lip; **—o,** m. lip; *—o belfo,* dikke onder-lip; *tener el corazon en los —s,* 't hart op de tong dragen; *morderse los —s,* zich op de lippen bijten; *no morderse los —s,* geen blad vóor de mond nemen; *no despegar los —s,* geen mond open-doen (lett. de lippen niet vaneen-doen).
labor, f. (Fr. labeur als uitz. m., dit als uitz. f.) arbeid, werk; orde, schikking; naai-werk, „werkje"; veld-arbeid; *— blanca,* gewoon naai-werk aan wit goed; *ir á la —,* naar school gaan; pl. borduur-werk; drijf-werk; (Zig.) *hacer —s,* zich moeite geven om te slagen; **—able,** a. bewerkbaar; **—atorio,** m. laboratorium; scheik. werk-plaats; **—ear,** v. tr. = **labrar;** **—eo,** m. mijn-bewerking; (zeet.) het stellen van 't touw-werk; **—era,** f. knappe arbeidster; **—ío,** m. = **—;** **—ioso,** a. arbeid-zaam, werk-zaam; bewerkelijk, lastig.
labr/adero, a. bewerkbaar; **—adio,** a. = **—antío;** **—ado,** a. uitgewerkt, bewerkt, gewerkt (stof, goud en zilver); pl. (Zig.) soort laarsjes; **—ador, -a,** m. f. boer, boeren-arbeider; land-man; f. (Zig.) hand; m. Labrador (in Am.); **—adoresco,** a. landelijk, boersch; **—antin,** m. (Mancha) kleine boer; **—antío,** a. bewerkbaar (land); **—anza,** f. veld-arbeid, land-bewerking; land-bezit, lan-derijen; **—ar,** v. tr. bewerken, bearbeiden; *— moneda,* munt slaan; (zeet.) 't touw-werk stellen; **—ero,** m. een steure-net; **—iego,** m. land-man, boeren-arbeider; **—o,** m. (on-gebr.) = **labio,** lip; soort visch (lip-visch); boven-lip der insekten.
laca, f. lak (Indisch, Japansch); lak-werk, lak-meubels; **—yo,** m. lakei; (oud) voet-knecht; (oud) infanterist die zijn heer i. d. oorlog volgde; lint-strikje a. d. pols v. e. vrouwen-hemd; **—yuno,** a. (fam.) v. e. lakei.
lace/dor, m. (Am.) lazo-werper; **—ar,** v. tr. v. strikjes voorzien; ('t wild) binnen schot lokken; **—demonio,** a. en s. Lakedemoniër, -isch; **—racion,** f. verscheuring, vaneen-rijting; **—rado,** a. ellendig, arm-zalig; **—rar,** v. tr. verscheuren; (oud) schriel leven; een verdiende straf onder-gaan; twee-spalt stichten; intr. (oud) ellende lijden; r. zelf-kastijdingen doen; **—ria,** f. armzalig-heid, ellende; lepra; **—ría,** f. (oud) traps-gewijze aangebrachte strikjes; **—rio,** m. (oud) = **—ria;** **—rioso,** a. ellendig, behoef-tig; **—rta,** m. gemeene spin-visch.
laciniado, a. in reepjes: *hoja —a,* gespleten blad.
lacio, a. verlept, flets; kwijnend; slap; *pelo —,* sluik haar.
lac/ónico, a. lakoniek, leuk, bondig; **—onia,** f. Laconië; **—onio,** a. en s. Lakoniër, -isch; **—onismo,** m. lakonisme, kort, leuk, ant-woord; **—onizar,** v. intr. zuinig leven; de Lakoniërs nadoen; lakoniek, kort en leuk zijn in 't spreken.
lacr/a, f. lit-teeken; klein, niet opvallend ge-brek (a. mensch of voor-werp); **—ar,** v. tr. benadeelen (gezondheid); een gebrek of pijn veroorzaken (vooral uitwendig); bedroeven: *— el corazon,* 't hart grieven; r. een gebrek krijgen; **—́ima,** = **lágrima;** **—imable,** a. tranen-wekkend; **—imacion,** f. (oud) tranen-vloed; traning; **—imal,** a. traan-, traan-klier-; *fistula —,* zweer in de binnen-oog-hoek; **—imar,** v. intr. (oud) schreien, zie **llorar**; tranen; **—imatorio,** a. en m. traan-vat (om tranen op te vangen); *vaso —, urna —a,* tranen-vaas, -urn; **—imoso,** a. be-traand, in tranen badend; smart-tranen wekkend.
lácris, m. rosmarijn (struik) = **romero.**
lact/acion, f. zoging, zoog-tijd, = **—ancia,** f.; **—ante,** m. f. zuigeling; **—ario,** a. melk-gevend; *columna —a,* zuil in 't oude Rome waar men vondelingen neer-legde; **—ato,** m. (scheik.) lactaat; **—́eo,** a. melk-achtig; -ig; *via —a,* melk-weg; **—escente,** a. melk-achtig, water melk-wit kleurend; **—icinio,** m. melk en zuivel; pl. alleen in: *bula de —s,* bul waarbij 't eten van zuivel-produkten in de vasten toegestaan werd; **—icinoso,** a. melk-achtig, -wit; **—ífero,** a. melk-gevend, melk-sap bevattend; **—ífico,** a. melk-voort-brengend, 't melk-geven-bevorderend; **—ómetro,** m. lacto-meter, melk-meter; **—úmen,** m. melk-korst (der zuigelingen); **—uoso,** a. (oud) = **—́eo.**
lacustr/al, a. in of bij 't water groeiend; **—e,** a. (oud) vochtig; moerassig; gronderig (visch).
ládano, m. gom-hars (v. e. veld-roos).
lad/eamiento, m. ont-wijking (v. e. slag); **—ear,** v. tr. ter zijde zetten, stellen, niet recht zetten; ter zijde laten hellen; naast iem. loopen; erom-heen praten; intr. afwij-ken (magneet-naald); r. ter zijde hellen, over-buigen; tot iets of iem. neigen; *— con alguno,* iem. ont-wijken, koel ont-vangen; **—eo,** m. = **—eamiento;** **—era,** f. helling (v. e. berg); (oud) kant, zijde, = **lado;** **—ería,** f. valleitje o. d. helling v. e. berg; **—ero,** a. (oud) zij-, ter-zijde gelegen, = **lateral;** **—ierno,** m. soort v. altijd-groene kruis- of wege-doorn; **—illa,** f. plat-luis; lastig mensch; **—illo,** m. lederen rol-gordijn der ouder-wetsche rijtuigen; **—inamente,** adv. listig; **—ino,** a. vroeger gezegd v. h. Castiliaansch en van iem. die een vreemde taal kende; listig, geslepen; **—o,** m. kant, zijde (ook v. h. lichaam en dan = **costado**); *al —,* naast; *¡ á un — !* op zij! *entrar por un —,* binnen-sluipen, -dringen; *hacerse á un —,* inschik-ken, op zij gaan; *ir — á —,* zij aan zij gaan; *mirar de —,* met een schuin oog aan-kijken;

de uno y otro —, van weers-kanten, van hier en daar; *de dos* —*s*, twee-zijdig, bilateraal; —*s*, kanten, zij-vlakken; **—on,** m. wilde rosmarijn, = **jara; —ra,** f. gekéf; gekakel, geklééts; **—rador, -a,** a. en s. blaffend (hond, die 't wild niet nadert); -er; schreeuwer, keffer; (oud) hond, = **perro; —rar,** v. intr. blaffen, keffen; (fam.) keffen, aan-gaan, kwaad-spreken; lastig vervolgen; scherp berispen; vergeefs dreigen; **—rido,** m. geblaf, gekéf; **—rillado,** a. met baksteentjes bevloerd; **—rillador,** m. vloerlegger, = **enladrillador; —rillal,** m steen-bakkerij; **—rillar,** v. tr. (oud), = **enladrillar,** vloer-steenen leggen; **—rillazo,** m slag of worp met een bak-steen; **—rillero,** m. steen-bakker; **—rillo,** m bak-steen, bouw-steen; plak (chocolade); (Zig.) dief; **—rilloso,** a. (oud) belegd met bak-steenen; bak- of vloer-steen-achtig; **—rocinio,** m. (oud) = **latrocinio,** dief-stal; **—ron, -a,** m. f. dief, -egge; „dief" a. e. kaars; keer-dam, die water a. e. molen onttrekt; **—ronamente,** adv. steels-gewijze, stilletjes; **—ronera,** f. dieven-hol; kwadetrouw v. e. handelaar; keer-dam; zie **ladron,** en **latrocinio;** (oud) spaar-pot (= **hucha** en **alcancía; —ronería,** f. = **latrocinio,** dief-stal; **—ronicio,** m. idem.

lagañ/a, f. oog-vuil, wat uit de oogen zijpelt = **legaña; —oso,** a. loopend (de oogen).

lagar, m. druiven-pers; plaats daarvoor; **—ejo,** m. verkleinw.; *hacer* —, in de manden stuk-gaan (druiven); **—ero,** m. wijn-perser; olie-perser; = **—eta,** f.; **—ta,** f. vrouwtjes-hagedis; **—tado,** a. bont-gestreept, = **alagartado; —tera,** f. hagedisse-gat, scheur i. e. muur; **—tero,** m. hagedisse-jager, vogel die erop aast; **—tezna,** f. = **—tija;** f. kleine grijze hagedis, muur-hagedis; **—tijo,** m. dezelfde (mannetje); **—tijero,** m. = **—tero; —to,** m. hagedis; (oud) kruis der St. Jacobs-orde (Santiago-o.); kanten oksel-stuk v. e. koor-hemd; arm-spier, biceps; geslepen, handige kerel; (Zig.) landelijke nacht-dief, steeds vermomd; — *de Indias*, kaai-man, = **caiman;** *buen* —, slim man die niet te vertrouwen is.

lagias, f. pl. mooie gekleurde Indische stof (uit Pégoe).

lago, m. meer; — *de leones*, ondergrondsche bewaar-plaats voor leeuwen; **—po,** m. haze-pootje (plant); **—sta,** f. (oud) sprink-haan, = **langosta; —stin,** m. (oud) zee-kreeft; **—tear,** v. intr. (fam.) flikflooien, vleien uit eigen-belang; **—tería,** f. flikflooierij; **—tero, -a,** m. f. en a. flikflooier, -end, vleiend uit eigen-belang.

lágrim/a, f. traan; drup vloei-stof; sap dat uit de wijn-stok loopt; *vino de* —, voorloop v. wijn; *llorar á — viva*, heete tranen plengen; —*s de David* of *de Job*, traan-gras, Maria-, Christus- of Jobs-traan; — *de Holanda*, glas-tranen, spring-glaasjes; — *marina*, zee-traan (waarschijnlijk eitjes v. visch of week-dier); pl. — *de ciervo*, herts-tranen (v. genees-krachtig gehouden); *cohetes de* —, vuur-pijlen met licht-balletjes; *se le saltan las* —, hij barst in tranen uit; — *de Moises* of *de San Pedro*, opgeraapte steenen om te steenigen; **—able,** a. (oud) betreurens-waardig, = **deplorable; —al,** a. traan-; zie **lacrimal;** m. binnen-ooghoek; **—ar,** v. tr. (oud) tranen storten, = **llorar;** tranen; **—on,** m. groote traan; a. tranerig, tranend (oogen); **—oso,** a. huilerig, tranerig, = **—on;** ook; verteederend, tranen-wekkend; betreurens-waardig, = **deplorable;** hars of gom-gevend.

lagun/a, f. meertje; lagune; laag modderig terrein; plas in moeras-land; leemte (in boek a. a.); stoornis, afbreking; **—ajo,** m. modder-plek, plas; **—ar,** m. dak-planken; **—ero,** a. lagune-, moeras-; **—oso,** moerassig; vol plassen.

laic/al, a. leeke- (niet geestelijk); **—cismo,** m. uitsluiting v. d. geestelijkheid uit onderwijs en politiek.

laido, a. (oud) beleedigend, smadelijk, = **afrentoso** en **ignominioso;** droevig; (oud) leelijk (fig.).

lairen, a. die men een jaar bewaren kan (druif).

laja, f. gladde, platte steen, = **lancha;** (zeet.) platte klip a. d. opper-vlakte.

lama, f. slijk, schuimend water bij storm; m. Peruaansch plante-gif; Tartaarsche priester; lama (vierv. dier).

lam/bel, m. bij-teeken voor later-geborenen (op wapen); **—brequines,** m. pl. afhangende sieraden a. d. helm (op wapen); (oud) linten om de kap aan de helm-kam te verbinden; banden onder het kuras.

lambrija, f. ingewands-worm, = **lombriz;** zeer mager, lang mensch, „boone-staak".

lambrusca, f. soort wilde wijn-stok; de vrucht ervan.

lame/dal, m. modderig oord; **—dor, -a,** m. f. likker (hond die dat veel doet); m. verzachtend hoest-middel; lok-aas; *dar* —, zijn tegenstander eerst laten winnen, om hem dan te plukken (bij 't spel); **—dura,** f. likking, het likken; **—ntable,** a. beklagens-waardig, betreurens-waardig; **—ntacion,** f. klacht, gewee-klaag; **—ntador, -a,** m. f. die altijd klaagt of jeremiëert; **—ntar,** v. tr. beklagen, bejammeren; intr. klagen, jammeren; r. zich beklagen, zijn leed bejammeren; **—nto,** m. klacht, jammer-klacht; **—ntoso,** a. klagelijk, klagend; beklagens-waardig, te bejammeren; **—plátos,** m. (fam.) scheld-woord voor bedienden in groote huizen; lekker-bek; **—r,** v. tr. likken, op-, aflikken; *buey suelto bien se lame*, beter vrijgezel dan getrouwd (lett. losse os likt zich goed); **—ron,** a. en s. lekker-bek(kig), die gaarne likt.

lamido, a. (fig.) versleten.

lámin/a, f. plaat (metaal); koper-gravure; schilder-werk o. e. waaier; **—ado,** a. (ontleedk.) bladerig, uit bladen of plaatjes bestaande; versierd met zilver-plaatjes; **—ador,** m. die metaal plet; plet-machine; **—ar,** v. tr. pletten (metaal), overal even dik maken; haastig aflikken; a. (delfstofk.) uit blaadjes bestaande (op de breuk); **—oso,** a. voorzien v. blaadjes of plaatjes; daaruit bestaande; als een plaat.

lam/iscar, v. tr. gretig op- of af-likken; **—oso,** a. modderig, vol slijk.

lamp/acear, v. tr. (zeet.) zwabberen; **—adario,** m. lamp-stander, -houder; oudh.: lampe-drager v. d. Keizer in Konstantinopel; **—ara,** f. lamp; (oud) licht uit een lichtend voorwerp; (fig.) iets dat verlicht; olie-vlek; boom vóór de deur eener bruid geplant, mei-

boom; —**arero, -a,** m. f. die de lampen onderhoudt; lampen-verkooper, -fabrikant; —**arilla,** f. lampje, rolletje papier om aan te steken; nacht-lampje; pl. (oud) soort wollen stof voor voering, zeef-doek; —**arin,** m. ring waar een lamp op gezet wordt; —**arista,** m. = —**arero**; —**aron,** m. groote lamp; ook: olie-vlek; pl. klier-gezwellen; —**asado,** a. (wapenk.) met uitstekende tong (leeuw b. v.); —**atan,** m. china-wortel, = **china**; —**azo,** m. klis-plant; zwabber (a. boord); —**iño,** a. baardeloos = **imberbe**; —**ion,** m. groote lantaarn (bij wijze v. lampion); illumineer-glas of -potje; soort lampje; —**iro,** m. licht-kever, glim-worm; —**o,** m. (poët.) bliksem-straal, flikkering; —**ote,** m. Filipijnsche stof; —**rea,** f. lamprei (visch, soort aal); —**rear,** v. tr. lamprei-saus toebereìden; —**rehuela,** f. rivier-visch als de lamprei; —**sana,** f. wilde- of akker-kool; —**ugo,** m. een visch; —**urda,** f. klein klis-kruid.

lana, f. wol; (fam.) gemunt zilver; — *peladiza* of *de pelada,* pluk-wol; — *de cardas,* wol der dijen (slechte); — *en barro,* fijne wol vóor 't spinnen; — *de caidas,* wol der pooten; (fam.) prov. *ir por —, y volver transquilado,* lett. om wol gaan en geschoren terug-komen, verlies in plaats v. winst hebben; —**da,** f. kanon-wisscher; —**do,** a. wollig, donzig, = **lanuginoso**; —**r,** a. wollig, wol-gevend; *ganado* —, wol-vee.

lance, m. worp, = **tiro**; uitslag; gelegenheid, geval; (gelukkig) toeval; aardig geval; twist, ruzie; goed-overlegde slag in 't spel; voorval in een drama; — *de fortuna,* toeval v. h. lot, slag v. d. fortuin; *comprado de* —, als „koopje" gekocht; (oud) werp-tuig; —**ar,** v. tr. lans-steken toebrengen, m. e. lans wonden; —**ra,** f. (mil.) lansen-rek; —**ro,** m. lansier; lansen-fabrikant; —**ta,** f. (heelk.) lancet; —**tada,** f. prik met een lancet; = —**tazo**; —**tero,** m. lancet-doos.

lancurdia, f. kleine forel.

lanch/a, f. platte gladde steen; (zeet.) sloep; patrijze-val; — *cañonera.* kanonneer-boot; —**ada,** f. sloep-lading, sloep-vol; —**ar,** m. vind-plaats v. **lanchas**; —**ero,** m. schuite-voerder; sloep-eigenaar; —**on,** m. groote lichter (vaartuig), = **gabarra.**

land/a, f. heide; —**e,** m. eikel, = **bellota**; —**grave,** m. land-graaf; —**graviado,** m. land-graafschap; —**ó,** m. landauer (rijtuig); —**re,** f. (ziektek.) soort klier-gezwel; (oud) verborgen bedelaars-zak; ook: eikel, = **bellota**; —**recilla,** f. kliertje eikeltje, gezwelletje; —**rero,** a. bedelaar die zijn geld in zijn kleeren genaaid draagt; —**rilla.** f. steek v. e. insekt.

lan/eria, f. wollen-goederen-winkel; —**ero, -a,** m. f. wol-handelaar; wol-werker.

lang/aruto, a. en s. magere slungel, mager en slungel-achtig; —**osta,** f. sprink-haan; zee-kreeft; schurk; —**ostera,** f. kreefte-net; —**ostero,** m. kreefte-visscher; boot voor de kreefte-vangst; —**ostin,** m. soort groote garnaal, zee-kreeft; —**ostino,** m. sprink-haantje; —**oston,** groote kreeft; ook groote sprink-haan (smaragd-groen); —**uidecer,** v. intr, kwijnen; —**uidez,** f. of —**uideza,** f. kwijning; moedeloosheid, slapheid; —́**uido,** a. kwijnend, smachtend verliefd; slap, moedeloos.

lan/icio, a. wol-; van wol; *borra* —, wol-afval, vlok-wol; —**ífero,** a. wol-dragend, -gevend; —**ificacion,** f. of —**lanificio,** m. m. wol-bereiding, -bewerking; —**nígero,** a. wollig (plant); —**illa,** f. verkl. van **lana**; wollen mousseline; zekere Vlaamsche wollen len stof; —**nío,** a. = —**ar**; a. wollig, wol-; —**ípedo,** a. met wollige pooten; —**osidad,** f. wolligheid, fluweeligheid (b. v. van de perzik); —**oso,** a. wollig, goed voorzien v. wol = —**udo**; —**teja,** f. linze, = **lenteja**; —**tejuela,** f. (beter **lentejuela**), loovertje; —**terna,** f (oud) lantaarn, = **linterna**; —**tisco,** m. (oud) = **lentisco,** mastik-boom; —**udo,** a. wollig, sterk-bewold; —**uginoso,** a. wollig, harig, donzig.

lanz/a, f. lans; rijtuig-boom; (oud); m. lans gewapend soldaat; vurige verheveling; — *en ristre,* gevelde lans; *á punta de* —, zonder de minste verschooning; *arrojar la* —, de hand-schoen toewerpen; *buena* —, goed krijgs-man; iron. laf-aard; (fam.) *echar —s al mar,* zijn tijd weg-gooien, iets nutteloos doen; *no ha quedado — en hiesta,* de vijand is volkomen verslagen; *quebrar —s,* een lans breken; twisten; *pagar —s,* zekere belasting der adellijke huizen betalen; *medir —s,* zich meten; elkaar een bezit betwisten; —**ada,** f. lans-stoot, -steek; — *de á pié,* lans-steek a. e. stier toegebracht door een ontzadeld ruiter; *mereceria una — de moro zurdo,* hij zou een lans-steek verdienen v. e. linksche moor, d. w. z. een doodelijke steek; —**adera,** f. wevers-spoel; (fam.) *andar como una* —, van 't kastje naar de muur gezonden worden; —**ador, -a,** m. f. werper; die goed en ver werpt; — *de tablado,* (oud) ridder die i. e. steek-spel zijn lans recht naar een hoog-geplaatst doel wierp; —**afuego,** m. (mil.) lont-stok, = **botafuego**; —**amiento,** m. worp. werping; (zeet.) lengte v. e. schip van boeg tot voorsteven; te-water-lating (v. schip); —**ar,** v. tr. werpen, gooien; weg-zenden, weg-jagen; braken; los-laten (valk); (rechtst.) uitzetten, doen opbreken; een stoot geven, in gang brengen; te-water-laten; — *la vista,* een blik werpen; — *rayos,* bliksem-flitsen uitzenden; r. zich werpen, ijlen; zich neer-werpen; (oud) achterna ijlen, binnen-gaan, -dringen; —**torpedos,** m. torpedo-werper; —**on,** m. groote lans; kleine dikke lans v. e. veld-wachter.

laña, f. kram; pl. gries-meel-deeg in lint-vormige reepjes; —**dor,** m hersteller van aarde-werk, porselein a. a.; —**r,** v. tr. aarde-werk enz. herstellen met krammetjes.

lap/a, f. kim (op wijn enz.); nap-schelp (week-dier); klis-plant; —**achar,** m. holle plek vol modder; —**arocele,** f. (heelk.) onderbuiks-breuk; —**ato,** m. purgeerende plant; —**icero,** m. potlood-houder.

lápid/a, f. steen waarop in-schrift; —**aciòn,** f. steeniging, = **apedreamiento**; —**ar,** v. tr.; —**ària,** f. juweliers-kunst; handel in edel-gesteenten; —**àrio,** m. handelaar of bewerker v. edel-gesteenten; a. van beschreven steenen; —́**eo,** a. v. d. steen, steenen, steen-achtig; —**ificaciòn,** f. steen-vorming, versteening; —**ificàr,** v. tr. versteenen; —**ífico,** a. geschikt om steenen te vormen (sap); —**oso,** a. steen-achtig, vol steenen.

lápillo, m. lapillo, gruis in lava.

lapiro, m. Cayenne-hout (rood of licht-geel).

lapi/slázuli, m. lapis-lazuli of lazuur-steen; —'**z,** m. pot-lood; — *negro,* zwart-krijt; — *plomo,* potlood-erts. onzuiver grafiet; potlood; —**zár,** v. tr. met potlood of zwart-krijt teekenen; m. (oud) potlood of grafiet-aarde.
lapo, m. (fam.) slag met het plat v. e. wapen.
Lapon, -a, m. f. Laplander, Laplandsch; —**ia,** f. Lapland.
lapso, m. verloop v. tijd; a. vervallen (in zonde).
laqu/eario, m. (oud) atleet gewapend met net en dolk; —**isto,** a. lakist (behoorende tot de „meer"-dichters in Engeland en hun navolgers); pl. m. Lakisten (zooals Wordsworth).
lar, m. (poët.) haard, een water-vogel.
larario, m. (oud) laren-tempeltje.
lard/a, f. lichten der zee bij riem-slag; —**ar,** v. tr. lardeeren; met vet bedruipen; afranselen; —**ear,** v. tr. idem; —**era,** f. lardeer-instrument, = **mechera;** —**ero,** a. alleen in: *Juéves* —, Vette Donderdag; —**o,** m. spek; —**on,** m. (druk) nooit op de witte rand, correctie daar aangebracht; —**oso,** a. vet, vettig; veel vet bevattend (spek a. a.).
lares, m. pl. huis-goden; (poët.) huis, huiselijke haard, ook: pot-haken.
larg/a, f. (zeet.) ruime sop, afstand van de kust; *tomar la* —, 't ruime sop kiezen; aangezet stuk zool; pl. uitstel, vertraging; *dar* —, op de lange baan schuiven of iem. ruim de tijd geven; —**amente,** adv. ruim, lang; te lang (iron.); —**ar,** v. tr. los-laten, laten schieten, vieren; r. in volle zee gaan; ervan-door-gaan; —**o,** a. lang (v. lengte en tijd); mild; breed-sprakig, lang-wijlig; over-vloedig (maal); te lang; (zeet.) los! = *¡ suelto !* 't van wal steken; (fam.) *largo como pelo de huevo,* lett. lang (mild) als haar van een ei, d.w.z. schriel; adv. lang(e tijd); *pasear* —, lang wandelen; *esto va* —, dit duurt lang; *á la corta ó á la* —*a,* vroeg of laat, als men 't minst erop verdacht is; — *y tendido,* in over-vloed; *á la* —*a,* op de langen duur, na een onbepaalde tijd; *á lo* —, langs: *á lo* —*de la costa,* langs de kust; *vestida de* —, de lange kleeren (meisje); *de* — *á* —, van 't eene einde naar 't andere, over de heele lengte; *gastar* —, veel geld uitgeven; *pasar de* —, voorbij-gaan zonder groeten; m. — = **longitud,** lengte (geogr.); —**ueado,** a. gestreept, = **rayado;** —**ueros,** m. pl. deur- of vensterposten; dwars-houten a. d. voeten v. e. zijdewevers-stoel; —**ueza,** f. lengte, uitgestrektheid in de lengte; mildheid, edel-moedigheid; —**ura,** f. geogr. lengte, = **longitud.**
lárice, m. larix of lorke-boom.
laring/e, f. larynx, strotten-hoofd; (volkst.) Adams-appel; —'**eo,** a. v. d. larynx, 't strotten-hoofd; —**oscopio,** m. keel-spiegel, laryngoscoop; —**otomía,** f. (heelk.) laryngotomie, operatie a. h. strotten-hoofd.
laro, m. visch-etende zee-vogel, larus (zie **lar**).
larva, f. larve (v. insekt); (oud) masker, vermomming, = **máscara, disfraz;** pl. m. (oud) booze geesten; f. dolende zielen der ongerechtigen.
lasaña, f. = **laña,** soort lint-vormige vermicelli; soort „beignets".
lascar, v. tr. (zeet.) langzaam vieren.
lasciv/ia, f. wulpsch-heid; wat ertoe leidt; —**ioso,** a. (oud), = —**ivo,** a. wulpsch, geil.
lasedad, f. (oud), = **lasitud.**
láser, m. lazer-kruid, meester-wortel; — **picio,** m. laserpitium, witte enziaan, duivelsdrek.
las/itud, f. matheid, afgematheid; —**o,** a. slap, week, = **flojo;** mat, moê.
lasquenete, m. (oud) lans-knecht (Duitsche voet-knecht).
last/ar, v. tr. voor een ander betalen, geduldig wachtend lijden, dulden; —'**ima,** f. medelijden; jammer; *tener* — *á uno,* iem. beklagen, medelijden hebben met iem.; *dar* —, deernis wekken, ook *causar* —; *no me causa ninguna* —, 't laat me koud; pl. leed, ellende, narigheden: *ha venido á contarme sus* —*s* of *á llorar* —*s,* hij is me zijn leed komen vertellen; *¡ es* — *!* 't is jammer; *¡ qué* — *!* hoe jammer! —**imar,** v. tr. leed doen, pijn doen; ont-roeren; kwetsen, beleedigen; r. zich pijn doen; zich beklagen, medelijden toonen over (*de*); —**imero,** a. klagelijk, deernis-wekkend, verteederend, roerend; —**o,** m. vordering in rechten tot terugbetaling eener geleende som; —**rador,** m. handelaar in ballast (v. schepen); —**rar,** v. tr. van ballast voorzien (schip); iets vaster zetten door 't gewicht te vermeerderen; r. zich gewicht of voornaamheid geven; —**re,** m. ballast (v. schip of ballon); ernst in 't oordeelen.
lasun, m. smeerling (kleine rivier-visch), = **locha.**
lat/a, f. lat; blikken doos of bus; *dar una* —, vervelende of leugen-achtige dingen vertellen; —**amente,** adv. ruim; uit-gebreid; met alle vrijheid v. handelen; —**anero,** m. Amer. waaier-palm; —**astro,** m. vier-kant stuk als basis v. e. zuil, plint, = **plinto;** —**ente,** a. verborgen, sluimerend; latent; *fluxion* —, niet te voor-schijn tredende verkoudheid; —**eral,** a. zijde-, zij-; *parte* —, zij-deel; *puerta* —, zij-deur; zijdelingsch; —**eranense,** a. v. St. Jan v. Lateraan; —**erino,** a. bouw-steen-achtig, -kleurig; —**ero,** m. iem. die vervelende dingen vertelt; —**iclave,** m. (oud) laticlavia, purperen rand op senators-rok (ook —**iclavia**); —**ido,** m. klopping, popeling; steek (b.v. in de zij); eigenaardige kreet v. e. jacht-hond als 't wild hem ontgaat; —**iente,** a. popelend, kloppend, = **palpitante;** —**ifundio,** m. klucht-verwarring, bedrog, ont-zaggelijke beet-nemerij; — **igazo,** m. zweep-slag; -geklap; tegen-spoed; „standje" (berisping); —'**igo,** m. zweep; koord v. e. unster of weeg-haak (om onder 't wegen tegen te houden).
lati/guear, v. tr. zweepen; intr. doen klappen (zweep); —**guero,** m. zweepen-handelaar, -fabrikant; —**guera,** f. riem met gesp (v. paarde-tuig); geeseling; —**n,** m. Latijn; *saber mucho* —, leep zijn; *coger á uno en un mal* —, iem. op een fout betrappen (vooral taal-fout); —**najo,** m. (fam.) Latijnsche spreuk, aanstellerig aan-gehaald; —**namente,** adv. in goed Latijn; —**near,** v. intr. Lat. woorden in een gesprek of rede mengen; —**nidad,** f. latiniteit, Latijnsche taal; pl. Lat. schrijvers; —**nismo,** m. latinisme, Lat. uitdrukking of zegs-wijze; —**nista,** m. f. Latinist; —**nizacion,** f. latinizeering, overbrenging in 't Lat.; —**nizar,** v. tr. verlatijnschen, in 't Lat. over-brengen; intr. Latijn spreken; —**no,** a. Latijnsch: *lengua* —*a*;

vela —a, Latijnsch zeil (drie-hoekig); *buque —,* vaar-tuig met zoo'n zeil; **—noso,** a. Latijnsch, v. d. Lat. taal (volkst.); **—ir,** v. intr. kloppen, popelen; steken (pijn); schreeuwen als een jacht-hond, die zijn prooi ziet ont-snappen.
látiro, m. aard-aker; zee-eikel (week-dier).
lati/rostros, m. pl. (wetensch.) lepelaars (vogels, stelt-loopers); **—tar,** v. intr. (oude rechtst.) verstek plegen, niet verschijnen; **—tud,** f. breedte (geografische of hemels-); breedte, uitgestrektheid; ruimte, vrijheid v. handelen; uitgestrektheid in 't algemeen; **—tudinal,** a. breedte-; in de breedte genomen; **—tudinarios,** m. pl. een zeer verdraagzame sekte.
lato, a. uitgestrekt, uitgebreid, ruim; breedsprakig; vaag, voor verschillende uitleggingen vatbaar; **—n,** m. geel koper of messing; **—nero,** m. koper-slager, blik-slager; (Aragon) vogel-besse-boom, = **almez**; (Murcia) waterleiding, = **reguera, canaliza.**
latrocinio, m. dief-stal; gestolen zaak.
laud, m. luit (muziek-instrument); **—àble,** a. prijzens-waardig; **´—ano,** m. laudanum; **—àr,** v. tr. (oud) prijzen, loven, = **alabar; —ativo** of **—atorio,** a. loffelijk; **—atoria,** f. lof, lof-tuiting; **´—e,** f. graf-steen met opschrift; (oud) lof, = **alabanza;** pl. lof (i. d. Kat. kerk); **—èmio,** m. (rechtst.) heerlijke rechten op de verkoop der landerijen; **—o,** m. (oud) kontrakt, regeling, schikking, = **convenio.**
launa, f. plaat (metaal); soort leem, waarvan men zeer goede dak-pannen maakt.
láur/ea, f. (oud) lauwer-krans; **—eàdo,** a. gelauwerd; m. laureaat, gelauwerde; **—eàndo,** m. die a. e. universiteit gradueert of gradueeren moet; **—eàr,** v. tr. lauweren; beloonen, eer geven; gradueeren a. e. universiteit; **—edàl,** m. aan-plant v laurier-boomen; **—èl,** m. laurier-boom; lauwer, over-winning, zege; *coger —es,* lauweren plukken; **—éola,** f. (oud) kellerhals (zeer gevaarlijke plant); **—íneo,** a. laurier-achtig; **—íneas,** f. pl. laurier-achtigen; **´—o,** m. (poët.) roem, zege; overwinnaars-eer; voldoening dat men goed gehandeld, lof verdiend heeft a. a.; **—océraso,** m. laurier-kers.
lava, f. lava; erts-wassching; **—bo,** m. altaar-doekje; handen-wassching (bij de mis); de woorden daarbij; wasch-tafel; **—cáras,** m. stroop-likker, lompe vleier; **—cias,** f. pl. vaat-water, vaten-sop; slechte drank, waarin te veel water, sopje; **—dero,** m. wasch-gelegenheid, -plaats; wasch-huis, -inrichting; **—do,** m. erts-wassching; wasschen (met O.I. inkt a. a.); **—dor, -a,** m. f. = **—ndero -a,** wasch-man, wasch-vrouw; poets-stok (v. geweer); **—dura,** f. wasch (het wasschen), ook = **—cias; —jo,** m. uitgeholde steen, drink- of wasch-trog; **—mános,** m. hande-wasch-stel; **—miento,** m. (oud) wassching; lavement; **—nco,** m. wilde eend; **—ndera,** f. wasch-vrouw; **—ndero,** m. wasch-man; **—'ndula,** f. groote lavendel, spijk, = **espliego; —nesa,** f. pestilentie-wortel (galega officinalis); **—plátos,** m. borde-wasscher, vate-wasscher; **—r,** v. tr. (af)wasschen; — *de yeso,* met fijn pleister bestrijken (muur); — *la cara,* in 't gezicht prijzen; (iron.) beleedigen; — *los cascos,* flink door-halen, de waarheid 's zeggen; — *una afrenta, el honor,* een beleediging, de eer afwasschen (m. bloed); (prov.) *con una mano se lava la otra y con las dos la cara,* als de eene hand de andere wascht, dan worden ze beide schoon; **—reto,** m. Alpen-forel (salmo lavaretus); **—reno,** m. lavaronus (Middel-landsche zee-visch); **—tiva,** f. lavement, inspuiting in de anus; spuit daarvoor a. a.); **—torio,** m. wassching; afvoerend afkooksel; voet-wassching op Heilige Donderdag; hande-wassching bij de mis; Am. wasch-toestel, = **lavabo; —zas,** f. pl. = **—cias; —ega,** f. schilferige lei-steen v. vuur-vaste potten.
lax/acion, f. laxeering, ont-lasting v. d. buik; **—amiento,** m. idem; **—ante,** a. laxeerend, purgeerend; m. laxans, purgeer-middel; **—ar,** v. tr. los-maken, ont-spannen, purgeeren; **—ativo,** a. = **—ante; —iflor,** a. met uiteen-staande bloemen; **—idad** of **—itud,** f. ont-spanning, los-making, los-heid; laks-heid, onverschilligheid; **—o,** a. los, slap; laks, bijna los-bandig; *costumbres —as,* losse zeden.
laya, f. aard, allooi, soort slag: *él y otros de la misma —,* hij en anderen van 't zelfde slag; kleine spade, schop; **—r,** v. tr. omspitten m. e. **laya.**
laz/ada, f. losse knoop; **—areto,** m. lazaret, huis v. afzondering voor besmettelijke zieken (pest-lijders); **—arillo,** m. geleider v. e. blinde (meestal een kind); pl. zeer-hoofdige kinderen in 't St.-Lazarus-hospitaal; **—arino,** a. zeer-hoofdig, melaatsch, = **tiñoso** en **leproso; —arista,** m. priester v. St. Lazarus; **—o,** m. strik(je); vogel- of wild-strik; „lasso", werp-strik (Z. Am.); val-strik: *le ha tendido* of *armado un —,* hij heeft hem een strik gespannen; band: *los —s de la amistad,* de banden der vriendschap; — *corredizo* (beter dan *escurridizo*), lus; *tener el — á la garganta,* met het touw om de hals loopen, in nood zijn; pl. zekere contra-dans-figuur; trekjes, pen-teekeningetjes onder 't schrijven; **—ulita,** f. lazuur-steen.
le, pr. datief m. en f. (van *él* en van *ella*); ook acc. m. (voor personen, schoon men het door veel schrijvers ook voor zaken vindt gebruikt, evenals *lo* ook voor personen).
leal, a. trouw aan de wet; wettig; rechtschapen; trouw; betrouwbaar, geloof-waardig; **—tad,** f. trouw, betrouwbaarheid a. a.
lebr/ada, f. haze-peper; **—atillo,** m. klein haasje; **—ato,** m. haasje, jong v. e. haas; **—el,** m. of **—ero,** m. haze-wind; **—ela,** f. teef v. e. haze-wind; **—ijano, -a,** m. f. en a. van Lebrija, distrikt in Granada; **—illo,** m. terrien, aarden pot in omgekeerde kegel-vorm of half bol-vormig; **—on,** m. groote haas; iem. die bang is als een haas; **—uno,** a. (oud) haas-achtig.
leccion, f. les; lees-stuk; lezing; **—ario,** m. koor-boek voor 't lezen of zingen bij de metten; **—ista,** m. privaat-onderwijzer; -leeraar.
lecito, m. (oudh.) flesch-vormige reuk-vaas.
lect/or, -a, lezer; lector in een klooster; lector, mindere broeder; lector a. e. Universiteit (oud); **—orado,** m. lectoraat, lector-schap; **—al,** m. kanunnik die teologie onderwijst; f. prove, teologale waardigheid; **—oría,** f. lector- of voorlezer-schap i. e. gemeente; **—uario,** m. likke-pot, = **electuario; —ura,** f. lezing, voorlezing; stelling uitgelegd door een professor; mediaan (druk-letter).

lech/ada, f. metsel-kalk; vodden-pap voor papier; hom (v. visch); **—al,** a. zoogend: *ternero lechal,* zoog-kalf; melk-sap bevattend (plant); **—ar,** a. melk-gevend; **—e,** f. (Fr. le *lait*), melk; melk-sap; eerste onder-richt; *ternero, cochinillo de —,* speen-kalf, speen-varkentje; *vaca de —,* melk-koe (ook fig.); *— de gallina,* vogel-melk (plant); *— de viejos,* wijn; *— de tierra,* purgeerend poeder uit gewasschen salpeter; *— virginal,* tinctuur v. benzoë in wijn-geest; *estar en —,* niet rijp zijn (vrucht); *está el* of *la mar en —,* er is windstilte (ook fig., vóor de storm); *mamar con la —,* met de melk inzuigen; *tener la — en los labios,* nog niet droog achter de ooren zijn; *hijo de —,* zuigeling, kind dat men zoogt; **—ecica, —ecilla** of **—ecita,** f. melkje; pl. zwezerik; **—era,** f. en a. melk-gevend, (e. koe); melk-vrouw; melk-kan; **—ería,** f. melkerij; melk-inrichting; **—ero,** m. melk-slijter, -boer; melk-pot; a. melk-achtig; **—eron,** m. melk-emmer; **—etrezna,** f. algemeene naam voor melk-sap-planten; melk-kruid; **—igada,** f. dracht (v. e. dier), „nest" (jonge honden) worp; (fam.) troep gespuis a. a. **—igado,** a. (oud) = **acostado,** bed-legerig; **—in,** of **—ino,** m. (heelk.) dikke wiek v. pluksel in een wond; puisje o. d. huid; **—o,** m. legerstede, sponde (poët. voor bed); bed = huwelijk; laag; **—on,** m. varken, zwijn; vuilik; **—ona,** f. zeug; vuile vrouw; **—oso,** a. melk-achtig, -bevattend; **—ucero, -a,** m. f. (Am.) persoon die na 12 's nachts avonturen zoekt; **—uga,** f. veld-sla, latuw; *— oreja de mulo,* bind-sla of sluit-sla, Romeinsche latuw; *— flamenca,* krop-sla; **—ugado,** a. sla-achtig; **—uguero, -a,** m. f. sla-verbouwer en -verkooper; **—uguilla,** f. ruche, kanten plooisel; **—uguino,** m. kleine veld-sla; vroeg-rijp jong-mensch dat al naar de vrouwen kijkt; verwijfd heertje dat de vrouwen 't hof maakt; **—uza,** f. nacht-uil; (Zig.) nachtelijke dief; vrouw die haar gunsten duur verkoopt.

ledo, a. vroolijk, blij; m. wilde rosmarijn; **—na,** f. (oud) eb en vloed, = **flujo y reflujo.**

lee/dor, -a, m. f. (oud) lezer, die gaarne leest; **—r,** v. tr. lezen; voorlezen; *— de oposicion,* een stelling verdedigen; *— de extra-ordinario,* buiten-gewoon professor zijn; *poder — cátedra,* in staat zijn a. e. universiteit college te geven.

lega, f. leeke-zuster; **—cía,** f. of **—cion,** f. gezantschap, legatie; land door een „legaat" bestuurd; legaatschap (bij de Romeinen); **—do,** m. (oudh.) legaat, ook v. d. Paus; *— á látere,* buiten-gewoon gevolmachtigde v. d. Paus; legaat (bij uiterste wil); **—dor, -a,** m. f. (oud) legaat-maker; **—dura,** f. bindsel der schapen onder 't scheren; **—jo,** m. bundel (papieren); **—l,** a. wettelijk; (oud) trouw aan zijn plichten, loyaal; **—lidad,** f. wettigheid, wettelijkheid; trouw aan zijn wet; rechtschapenheid; **—lizable,** a. legalizeerbaar, te wettigen; **—lizacion,** f. legalizatie, wettiging; **—lizar,** v. tr.; **—lmente,** adv. volgens de wet, wettig, wettelijk; **—́men,** m. legaat, = **—do**; **—mente,** adv. ongeletterd, ongeleerd; **—́mo,** m. slijk; vaste grond waarop men de grondslagen v. e. gebouw zet; **—moso,** a. modderig, slijkerig; **—ña,** f. smeer a. d. oogen; **—ñoso,** a. loopend (oogen); **—r,** v. tr. bij uiterste wil nalaten; afvaardigen, delegeeren, als gevolmachtigde of gezant zenden; **—tario,** a. (oudh.) bestuurd door een „legaat"; m. legataris, degeen die een legaat krijgt (bij testament).

legenda, f. (oud) leven der heiligen, zie **leyenda**; **—rio,** m. schrijver eener legende; verzameling heilige levens.

legía, f. = **lejía.**

legi/ble, a. leesbaar; **—on,** f. legioen heerleger; *— de honor,* legioen v. eer (ridderorde); **—onario,** m. soldaat v. e. Rom. legioen; a. legioens-; **—slable,** a. onder wetten te brengen; **—slacion,** f. wetgeving; wet-gevende macht; **—slador, -a,** m. f. wet-gever; raad-gever, toon-aangever, criticus; **—slar,** v. intr. wet-geven, wetten instellen; **—slativo,** a. wet-gevend; *poder —á,* wetgevende macht; *cuerpo —,* wetg. lichaam; **—slatura,** f. wet-geving, wetg. lichaam; zittings-duur daarvan; **—sperito, -a,** m. f. rechts-geleerde man v. d. wet, = **jurisperito**; **—sta,** m. f. rechts-, wet-geleerde, wets-uitlegger; **—́tima,** f. wettig erfdeel, legitieme portie; **—timable,** a. wettigen; **—timacion,** f. (rechtst.) wettiging, wettigverklaring, legitimatie; **—timar,** v. tr.; **—timidad,** f. -heid; **—timista,** a. en s. aanhanger v. d. wettige erf-rechten (der kroon a. a.); **—́timo,** a. wettig.

leg/o, a. leeke-; on-deskundig; ongeleerd; m. leeke-broeder; *— llano y abonado,* (rechtst.) soliede borg, zonder edelman of geestelijke te zijn; *carta* of *auto de —s,* onttrekking v. e. zuiver wereldsche zaak a. e. geestelijke rechtbank door een hoogste hof; **—on,** m. akker-houweel; **—ra,** f. (heelk.) schedel-boor; veeg-mes, -ijzer (v. hoef-smid); **—racion** of **—radura,** f. (heelk.) schedel-boring; **—rar,** v tr. een schedel-boring doen; m. h. veeg-mes bewerken (hoef); **—ron,** m. veeg-mes of -ijzer; ook = **—ra** in deze beteekenis; **—ua,** f. mijl, uur gaans; *de* of *á una —; á —s* of *de cien —s se conoce,* op een mijl afstands te herkennen, te merken; **—uario,** a. mijl-; *pilar —,* mijl-paal (oudh.); **—umbre,** f. (Fr. le *légume*) groente; **—uminoso,** a. groente-achtig, moes-achtig; **—umista,** m. warmoezenier, groente-teeler.

leible, a. leesbaar (weinig, zie **legible).**

lej/a, f. borden-plank (Murcia); schoorsteenmantel; (oud) legaat; **—anía,** f. verwijdering; verte; **—ano,** a. verwijderd; ver, verre; *estoy muy — de eso,* daar ben ik verre van; **—ía,** f. loog-water, zeep-water; **—́os,** adv. ver; m. verschiet; verte, afstand; gezicht o. e. afstand (figuur op schilderij); *á lo —,* op een afstand; m. verre gelijkenis: *tiene un — de Fulano,* hij heeft een verre gelijkenis met Dinges; *estoy — de quererlo,* ik ben wel verre van 't te willen, voor: *estoy lejano de quererlo.*

lelo, -a, m. f. en a. wouwel, oude zeur-kous; versuft: *estoy —,* ik ben gek, 't hoofd loopt me om; *¿ está V. — ?* ben je dwaas?

lema, m. voorloopige stelling (wisk.); korte inhoud aan 't hoofd v. e. werk a. a.; devies der oude ridders; een water-plant.

lemnisc/ata, f. (meetk.) 8-vormige slinger-lijn; **—eros,** m. liefde-strik in de vorm v. e. liggende ∞; **—o,** m. (oudh.) purperen banden om de overwinnaars-kransen te binden; teeken ÷ om het text-verschil der uitleggers

aan te duiden; Aziatische slang met zwarte en witte ringen.
Lemosino, -a, m. f. en a. iem. van Limoges, Limozijnsch.
len, (a.: *hilo* —, slecht getweernd garen; —**cería,** f. witgoed-handel, linnen-handel; linnen-kamer; —**cero, -a,** m. f. witgoed-, linnen-handelaar; -fabrikant; linnen-mot; —**del,** m. kring beschreven d. e. paard dat een machine drijft; —**drera,** f. fijne kam om mee te „luizen"; —**gua,** f. tong; al wat de vorm v. e. tong heeft; taal; klepel; tong eener balans; nationaliteit v. e. ridder in sommige ridderschappen; — *muerta,* doode taal; — *viviente* of *viva,* levende t.; — *viperina,* adder-tong, laster-tong; — *vulgar,* volks-taal; *mala,* kwade tong: — *de buey,* osse-tong (geneeskrachtig kruid), = — *de ciervo,* („herts-t.); — *de perro,* honds-tong (plant); — *de sierpe,* slange-tong (plant); — *de tierra,* land-tong; *de — en —,* van mond tot mond; *se me ha ido la —,* ik heb 't me laten ontsnappen; *no tener pelos en la —,* wel bespraakt zijn (lett. geen haren op de t. hebben); *tener mucha —,* te veel praten; *tomar —s,* inlichtingen inwinnen, informeeren; —**guado,** m. tong (visch); —**guaje,** m. spraak, taal, taal-eigen; —**guarada,** f. tong-beweging om toe te happen (hond); —**guaraz,** a. bedreven in vreemde talen; kwaad-sprekend; —**guaz,** a. wel-bespraakt; —**güear,** v. tr. (oud) iem. bespieden, nagaan; —**güeta,** f. tongetje; huig; weer-haak, visch-haak, pijl-punt; tong eener balans; boekbinders-mes; klepje v. e. fluit; —**güetada,** f. likking, uitsteking der tong om te likken of te happen (hond a. a.); —**güetería,** f. orgel-register met halve koperen pijpen om blaas-instrumenten na te bootsen; —**idad,** f. zachtheid, toegevendheid; —**iente,** a. verzachtend; —**ificar,** v. tr. verzachten, zie **suavizar;** —**ificativo,** of —**itivo,** a. verzachtend; vertroostend; m. verzachtend middel; —**izar,** v. tr. = —**ificar;** —**ocinio,** m. aanmoediging v. onzedelijkheid der vrouw d. d. echtgenoot; —**on,** m. man die zoo doet; —**te,** m. vergroot-glas; (fam.) oog-glas; lens; pl. bril; lorgnet, = **anteojos;** —**teja,** f. linze; lens, (slinger-gewicht); — *acuática,* water-linze, kroos; lorgnet-glas lens; —**tejuela,** f. loovertje; pl. roode vlekken op de huid; —**tícula,** f. water-linze; —**ticular,** a. lens- of lins-vormig; —**tiscal,** m. mastik-boomen-aanplant of -bosch; —**tisco,** mastik-boom; —**titud,** f. langzaamheid; traagheid; —**to,** a. langzaam; traag; *quemar á fuego —,* op een klein vuur roosteren (verbranden), met kleine plagerijen voort-durend kwellen; (oud) taai en lederachtig (boom-schors); slijmerig, gommig, (geneesk.); —**tor,** m. (geneesk.) slijmig-, kleverig- taaiheid (v. schors).
leñ/a, f. brand-hout; (fam.) *cargar de —,* een pak slaag geven; *llevar — al monte,* water in de zee dragen; *del árbol caido todos hacen —,* v. d. gevallen boom maakt iedereen brandhout; ook en beter: *el árbol caido, todos se suben á las ramas,* als de boom gevallen is, klimt een ieder in de takken; —**ador, -a,** m. f. hout-hakker; —**ame,** m. (oud) timmerhout, hout, = **madera;** (zeet.) hout-voorraad; —**átil,** a. op hout levend; —**era,** f. hout-schuur, bewaar-plaats voor hout; —**ero,** m. brand-hout-handelaar (in Am. —**atero**); ook = —**era;** —**ífero,** a. hout-gevend (zonder meer); —**ívoro,** a. hout-etend; —**o,** m. boom-stronk; soort vaar-tuig; takke-bos; (fam.) dom-kop; —**osidad,** f. hout-achtigheid; —**oso,** a.
leon, -a, m. f. leeuw (ook 't sterre-beeld), leeuwin; — *marino,* zee-leeuw; vóor-naam, Leo; —**ado,** a. (wapenk.) met een klimmende leeuw; —**ardo,** m. vóor-naam, Leonard; —**era,** f leeuwe-kooi; leeuwe-kuil; geheim speelhuis; —**ero,** m. leeuwen-oppasser; houder v. e. geheim speel-huis, = **garitero;** —**es,** a. en m. f. Lyonsch, iem. v. Lyon; of Leoneesch, iem. v. Leon (in Spanje); —**tina,** f. horloge-ketting; —**ino,** a. leeuwe(n)-, leeuwachtig; *versos —s,* verzen, waarbij 't midden op 't einde rijmt; zekere lepra-soort; *contrato —,* waarbij de sterkste 't best-af is; —**tiasa,** f. lepra der Arabieren.
leopardo, m. lui-paard.
lep/ada, f. (zeet.) gedeeltelijke regen-boog vóor een orkaan; —**ar,** v. tr. (Zig.) pellen, plukken (ook fig.); —**idio,** m. kers, lepidium; —**idóptero,** a. stof-vleugelig (insekten, als vlinders enz.); —**óridos,** m. pl. haas-achtigen; —**ra,** f. lepra, melaatschheid; —**rería,** f. leprozen-huis; —**roso,** a. en s. melaatsch, lepra-achtig; lepra-lijder; —**tismo,** m. (ziektek.) uit-tering, algemeene verzwakking; —**tósafo,** m. gevlekt Egyptisch porfier.
ler/cha, f. (Mancha) stokje met omgebogen punt om visch aan te rijgen en op te hangen; —**da,** f. = —**don;** —**do,** a. onhandig, lomp; bot en vatsig; —**don,** m. gezwel a. d. pooten (paard).
Lesb/ence, m. f. en a. Lesbiër, Lesbisch; —**io,** a. Lesbisch: *amores lesbios,* lesbische liefde; —**era,** f. (Am. Perú) domheid, lodderigheid.
les/ion, f. (geneesk.) lesie, beleediging, aandoening; verwonding; nadeel, onrecht i. e. transactie; —**na,** f. els, priem; kromme van hand-vat voorziene graveer-naald; —**nordeste,** m. oost-noord-ooste-wind; —**o,** a. beleedigd (orgaan); beschadigd; benadeeld; gestoord (geest-vermogens); —**te,** m. oostewind; —**trigones,** m. pl. menschen-eters v. Campanië; barbaren.
letal, a. (geneesk.) doodelijk; —**idad,** f. doodelijkheid (eener ziekte a. a.).
let/ame, m. (oud) mest, = **estiércol;** —**anía,** f. litanie; — *de la Virgen,* gebed a. d. H. Maagd; pl. litanieën; fig. vervelende opsomming; —**argía,** f. (ziektek.) onnatuurlijke diepe slaap, letargie; dood-slaap; wezenloosheid; —**árgico,** a. van zulk een slaap, letargisch; daaraan lijdende; —**argo,** m. = —**argía** ('t eerste beter); —**eo,** m. (myth.) Léthé, rivier der vergetelheid; —**icia,** f. vreugde, blijd-schap, = **alegría;** —**ífero,** a. (poët.) dood-aanbrengend; —**ificar,** v. tr. een groote vreugde veroorzaken; —**ra,** f. letter; hand, schrift; tekst (v. muziek); letterlijke beteekenis; letter-type; wissel (verkort v. — *de cambio*); *á la —,* letterlijk, woord voor woord; pl. letteren, letter-kunde; — *dominical,* zondags-letter; — *ferial,* feriaal-, zondags-letter, op de 1e v. d. maand; — *bastardilla* of *cursiva* of *aldina,* cursieve l.; — *numeral,* cijfer; — *versal,* hoofd-letter (druk); — *majúscula,* hoofd-letter; — *minúscula,* kleine l.; *á — vista,* op zicht (betalen); *al pié de la —,* in alle waarheid, net zoo als

het gezegd wordt of geschreven staat; *saber mucha* —, leep zijn; *tener las* —*s gordas*, onwetend zijn; —*s Sagradas*, Heilige Schrift; *la — mata y el espiritu vivifica*, de letter doodt, de geest maakt levend; — *pelada*, gelijk en zeer leesbaar mooi schrift; — *de mano* of alleen —, „hand"; — *de molde*, gegoten letter-type; *tener — menuda*, scherp-zinnig zijn; *escuela de primeras* —*s*, lagere school; *seguir la carrera de las* —*s*, in de rechten studeeren; *la — con sangre entra*, men leert met slaag; —**radería**, f. (oud) letter-lievende vereeniging; pedantisme; —**rado**, m. geletterde, geleerde; rechts-geleerde, advokaat; (fam.) pedant mensch; (oud) die lezen en schrijven kan; —**rero**, m. opschrift; —**rilla**, f. lettertje; soort lyrisch gedicht; —**rina**, f. zekere plaats; —**ron**, m. groote letter; kolossale hoofd-letter gebezigd in de banbullen die aangeplakt worden; —**uario**, m. likke-pot, = **electuario**; —**ura**, f. = **lectura**.

leucorrea, f. (wetensch.) witte vloed (in 't gewone leven: **flores blancas**).

leud/ar, v. tr. doen gisten; doen rijzen; —**o**, a. gerezen; gegist.

leva, f. (zeet.) vertrek, afreis; lichting matrozen, troepen; assaut; *pieza de* —, kanonschot om 't anker te lichten; pl. (oud) streken, schelmerijen; —**da**, f. uitval i. e. assaut; verhuizing der zij-wormen; opheffing der lans als de tegen-partij gevallen is; (oud) trouwelooze handeling; —**dero**, a. wettelijk vorderbaar, uit kracht v. e. overeenkomst; —**dor**, m. (oud) drager, geleider; (Zig.) handige nooit te pakken dief; —**dura**, f. gist; maag-sap; —**ntadamente**, adv. hoog, verheven; —**ntadizo**, a. = —**dizo**; —**ntador**, m. opruier, aanstoker van onlusten; —**ntadura**, f. = —**ntamiento**, m. optilling, -lichting, -heffing; opstand; verhevenheid; —**ntar**, v. tr. optillen, -lichten, -heffen, -richten, -zetten; -ruien; -hemelen; -stoken (een ruzie); coupeeren (kaarten); slag of trek doen (id.); verheffen; — *un falso testimonio*, een valsch getuigenis afleggen; — *al caido*, de gevallene weder opheffen; — *tropas*, troepen lichten; — *cabeza*, 't hoofd weer boven-water krijgen; — *la cabeza* of *la cerviz*, het hoofd opheffen, zich fier toonen; — *los cascos á un jóven*, een jong-mensch 't hoofd op hol maken, hem over 't paard tillen; — *el campo*, 't kamp opbreken; — *el sitio*, de belegering opheffen; — *el corazon á Dios*, 't hart tot God verheffen; — *la casa*, opbreken, verhuizen; — *la caza*, 't wild ophalen (hond); — *una disputa*, een rede-twist verwekken, doen ont-staan; — *la mano*, de hand opheffen (slaan); — *la voz*, de stem verheffen; — *el vuelo*, weg-vliegen; — *el grito al cielo*, luide zijn verbazing te kennen geven, luid schreeuwen van verontwaardiging; — *polvoreda*, stof doen op-stuiven, d.w.z. ruzie schoppen, twist veroorzaken; — *el destierro*, de verbanning opheffen; intr. toenemen, vermeerderen, opklaren; *levanta el tiempo*, 't weer klaart op; r. opstaan (uit bed), zich oprichten, -heffen enz.; beter worden (zieke); *se levanta viento*, er steekt wind op; — *con la ganancia*, heen-gaan nadat men gewonnen heeft; *se me lavanta el estómago*, ik word er misselijk, akelig van; — *á mayores*, te veel pretenties hebben, te veel vrijheid nemen; —**nte**, m. oosten: ooste-wind; schoft-gezwel (paard); *estar de* —, op 't punt zijn om te vertrekken, op stel en sprong, klaar zijn om te vertrekken; —**ntina**, f. Levantijnsche zijden stof of namaak daarvan; —**ntino**, a. Levantijnsch, Levantijn; —**r**, v. tr. (troepen) lichten, = —**ntar**; (oud) = **llevar**; intr. (zeet.) 't anker lichten, onder zeil gaan; (oud) intr. opbreken, heen-gaan.

lev/e, a. licht, gering, zacht; — *sonido*, zacht geluid; *pecado* —, lichte zonde; —**eche**, m. (zeet.) Z.W.-wind op de Middellandsche Zee; —**edad**, f. lichtheid; lichtzinnigheid; —**emente**, adv. licht, gering, zacht: — *herido*, licht gewond; —**iatan**, m. zee-monster, leviatan; krokodil, zee-slang; —**igacion**, f. (scheik.) fijn-wrijving; —**igar**, v. tr.; —**irato**, m. leviraat, Joodsch huwelijk met broedersweduwe; —**ita**, m. leviet; lid v. d. stam Levi; f. „gekleede jas"; —**ítico**, a. levitisch; m. Leviticus (O. Testament).

léxico, m. woorden-boek (hiervoor beter **lexicon**); lexicon; —**logía**, f. woord-verklaring; —**lógico**, a. woord-verklarend: —**n**, m lexicon, woorden-boek (vooral Grieksch).

ley, f. wet; gehechtheid: *tiene mucha — á la familia*, hij is erg aan zijn gezin gehecht; degelijkheid eener waar, zuiverheid van gewicht of maat; allooi (v. metalen); spel-regel; — *antigua*, Oude Wet, O. Testament; *la Ley de Dios*, de Tien Geboden: — *de gracia* of *evangélica*, N. Testament; — *natural*, natuur-recht; *dar la* —, de wet aangeven, toon voeren; *á — de caballero*, woord v. e. man v. eer; *la necesidad carece de ley*, nood maakt wet (lett. mist wet); pl. recht(en): *estudiar* —, in de rechten studeeren; prov. *allá van — do quieren reyes*, de wet der grooten is hun wil; —**enda**, f. legende, overlevering; wat men leest; oude kroniek.

lia, f. gevlochten esparto-gras, koord daarvan; uit-geperste druif die nog na-wijn geeft; (fam.) *está hecho una* —, hij heeft te veel op (is dronken); —**ncha**, f. harde steen van zeer fijne korrel; —**r**, v. tr. binden, vast-maken; (fam.) —*las*, stilletjes heen-gaan; sterven; r. zich verbinden, banden, betrekkingen aanknoopen; —**ra**, f. (And.) soort hoorn-vormige olie-flesch; —**za**, f. teenen bindsel.

liba/ble, a. opslurpbaar; —**cion**, f. plenging, vocht-uitstorting; (fig.) teug, lessching; —**no**, m. Libanon (berg); —**r**, v. tr. in-, opslurpen; plengingen doen; even proeven (drank); —**torio**, m. (oud) meng-vat (v. wijn).

libe/lar, v. tr. (rechtst.) i. d. voor-geschreven vormen inkleeden, opstellen (exploit enz.); schot-schriften schrijven; —**lático**, a. die een vrij-geleide gekocht had onder de Kristenvervolgingen (Kristenen in Rome); —**lista**, m. schrijver v. e. schot-schrift); —**lo**, m. libel, schot- of smaad-schrift; (rechtst.) — *de repudio*, scheidings-exploit (a. d. vrouw); —**racion**, f. (oud) bevrijding, verlossing; —**ral**, a. vrij-gevig, mild; werk-zaam, door-tastend; liberaal, vrij-zinnig; *artes* —*s*, vrije kunsten; —**ralidad**, f. vrij-gevigheid, mildheid; edelmoedige gift; vrij-zinnigheid; —**ralismo**, m. aanhangen van vrij-zinnige denk-beelden; mildheid en welwillende gezindheid; —**ralizar**, v. tr. mild of vrij-gevig maken, vrij-zinnig maken; r. edel-moedig, mild worden a. a.

libert/ad, f. vrijheid; losheid van manieren, onbevangenheid; vergunning; — *de estado*, ongehuwde staat; — *provisional*, voorloopige in-vrijheid-stelling; *poner en* —, in-vrijheid-stellen; **—ado**, a. onbeschoft, vrij-postig; **—ador, -a**, m. f. bevrijder, verlosser; **—ar**, v. tr. bevrijden, verlossen; behoeden; r. zich bevrijden; zich hoeden; **—ario**, a. vrijheid-minnend; al te vrij, vrij-postig; — **ariamente**, adv.; **—icida**, a. vrijheid-doodend; m. dooder; **—inaje**, m. los-bandigheid, licht-misserij; ongeloof; **—inear**, v. intr. losbandig leven; **—ino**, m. en a. losbol; ongeloovige; die zich makkelijk van zijn plichten afmaakt; los-bandig; **—o**, m. vrijgelatene.

Libi/a, f. Lybië; **—́co, -a**, a. en s. Lybisch, Lybiëer.

libi/dinoso, a. wulpsch, wel-lustig; **—tinario**, m. (oud) libitinaris, die 't noodige v. d. begrafenissen leverde; **ad —́tum**, Lat. naar wel-gevallen, vrij.

libr/a, f. pond (16 ons); reken-munt (20 stuivers); Weeg-schaal (v. d. Dieren-riem); gewicht op de balk v. e. olie-molen; — *carnicera*, slagers-pond (v. 36 ons); **—acion**, f. (sterrek.) schijnbare schommeling om de as; schommeling, beweging in de maan of haar vlekken; **—ador, -a**, m. f. bevrijder, verlosser, = **libertador**; intendant der koninklijke stallen; koperen of blikken bakje, om tabak in de weeg-schaal uit te storten; trekker (v. wissel); **—amiento**, m. bevrijding; trekking (v. wissel), wissel; order v. e. bankier a. e. ander om een som te storten, uit te betalen; **—ancista**, m. wissel-houder; schatkist-amtenaar belast met het uitschrijven van mandaten op de ontvangers; **—anza**, f. = **—amiento**; wissel op order v. e. derde op iem. getrokken; **—ar**, v. tr. bevrijden, verlossen, behoeden; trekken (wissel); toe-vertrouwen, in deposito geven; (oud) in rechten vorderen; (oud) een non veroorloven naar de spreek-kamer te komen; intr. ergens goed afkomen (gevaar a. a.): — *bien*; *á buen — será condenado en costas*, als hij (zij) 't er goed afbrengt, zal hij (zij) in de kosten veroordeeld worden; *á mal* —, op zijn ergst, als hij (zij) 't er slecht afbrengt; **—e**, a. vrij; vrij-postig; onbevangen, vrij-staand (gebouw); — *albedrío*, vrije wil (als vermogen); *bienes* —*s*, goederen die vrij verdeeld mogen worden; — *cambio*, vrij verkeer, vrijhandel; **—ea**, f. livrei; verschillende kleuren der „quadrilles" v. e. „caroussel" (paardrijden); **—ear**, v. tr. per pond verkoopen; uit-wegen; **—ejo**, m. klein geschrift, brochure; **—ería**, f. boek-handel, boekerij; **—ero**, m. boek-handelaar; **—eta**, f. pondje; klein pond = 12 ons; boekje, agenda; eenponds-brood; **—ete**, m. boekje; zak-boekje; stoof; **—illo**, m. boekje; — *de cera*, kaarsje als boek opgerold; — *de memoria*, aanteekenboekje, agenda; **—o**, m. boek; (oud) spinrokken (voor wol); — *de caja*, kas-boek; — *de asiento*, register; — *de cuarenta hojas*, kaart-spel; — *verde*, „groen-boek", denkbeeldig register van kennissen en vrienden met hun daden, zeden enz.; = — *de mano*, handschrift, manuscript; — *de partidas*, begrafenis-register (kerk); — *de armas*, wapen-boek; *hacer — nuevo*, een nieuw blaadje omslaan, een nieuw leven beginnen; — *de caballerías*, ridder-roman; — *de coro*, koor-boek; *cantar á — abierto*, op 't eerste gezicht zingen; *¿ quién le mete á V. en —s de caballerías?* waar bemoeit u zich mee?

libúr/nica, f. licht-vaartuig in Livorno; **—́nio, -a**, (oudh.) m. f. en a. bewoner v. Liburnia, Liburnisch.

licántrope, m. woeste krank-zinnige die zich verbeeldt een wolf te zijn; weer-wolf.

licenci/a, f. verlof; vergunning; bandeloosheid; losbandigheid; vrijheid; — *poética*, dichterlijke vrijheid; — *de artes*, examenkommissie voor het baccalaureaat a. d. Universiteit v. Alcalá; *claustro de —s*, vergadering van doctoren in de god-geleerdheid of geneeskundigen aan dezelfde universiteit; *primero en* —, eerste „licenciado" onder verscheidenen, de eerste om de graad te krijgen die bevoegdheid geeft voor les-geven; — **able**, a. af te danken (soldaat); **—adillo**, m. verkleinw.: opgeblazen verwaand ventje; **—ado**, m. die een graad heeft en bevoegdheid voor 't onder-wijs (zooveel als „candidaat" ten onzent); (fam.) die gekleed gaat als l.; a. die zich voor geleerd uitgeeft; (oud) vrij-gemaakt; **—amiento**, m. afdanking (v. troepen, v. e. soldaat); (oud) halen v. e. licentiaat; **—ar**, v. tr. afdanken; een graad geven (universiteit); r. (oud) zich vrij-maken, los-maken v. vormen en fatsoen; **—oso**, a. bandeloos; losbandig.

liceo, m. lyceum (in de oudheid); middelbare school, soort gymnasium.

licit/acion, f. (rechtst.) verkooping bij op-bod gehouden door mede-eigenaars v. e. onverdeeld goed; **—ador**, m. die bij op-bod verkoopt; hoogste bieder, opbieder; **—ar**, v. tr. (rechtst.) gerechtelijk laten verkoopen; bij op-bod, zie **—acion**; **—atorio**, a. (rechtst.) v. e. „licitacion"; **—́o**, a. (rechtst.) geoorloofd, wettig.

lico/perdon, m. wolfs-veest (plant); **—r**, m. vloei-stof, vocht; likeur; **—rera**, f. likeurstelletje; **—rista**, m. likeur-handelaar; — **roso**, a. likeur-achtig, wee-zoet.

lictor, m. (oudh.) lictor, die een consul vergezelde.

licuacion, f. scheiding (v. e. metaal); vloeibaar-making.

lid, f. strijd-perk; afsluiting, slag-boom vóor een paleis; strijd, twist, woorden-wisseling; (oud) pleidooi = **pleito**; **—iador**, m. strijder, worstelaar, kamp-vechter; a. strijdend, kampend; **—iar**, v. intr. strijden, kampen; rede-twisten; (oud) een proces voeren, = **pleitear**; tr. bekampen, bevechten (stieren); **—iense**, a. en s. Lydisch, Lydiër.

liebr/aston, m. jonge haas; **—atico**, m. jonge wijfjes-haas, die nog zuigt; **—e**, f. haas (Fr. *le* lièvre); vrees-achtig man; Haas (sterre-beeld); — *marina*, zee-haas of -maan; (zeet.) rak-klooten voor de groote mast op galeien; (fam.) *coger una* —, in de „modder" raken.

lien/dre, f. neet; (fam.) *cascar las —s*, iem. op zijn kop geven; door redenéering overtuigen; **—teria**, f. (ziektek.) soort buik-loop zonder volkomen vertering; **—térico**, a. van die buik-loop hebbend, daarop gelijkend; — **to**, a. vochtig, klam; **—za**, f. smal windsel v. doek; **—zo**, m. doek; zak-doek (hiervoor meer: **pañuelo**); doek = schilderij; deel v. e. muur, tusschen-wal; gordijn, = **cortina**; — *crudo*, ongebleekt linnen.

liga, f. bond; kouse-band; mare-tak; lijm, vogel-lijm; metaal-mengsel, alliage; (Zig.) vriend-schap, = **amistad**; —**cion**, f. binding; band, vereeniging; —**dura**, f. binding, bindsel; breuk-band; verband (om een been a. a.); woord-verband; verbinding; goede verstand-houding; (muz.) aaneen-sluiting, vloeiendheid der tonen; onderworpenheid; pl. steun-boog; schoor; —**maza**, f. vruchtengom (buiten-op); honing-dauw; —**mento**, m. (ontleedk.) bind-weefsel; —**mentoso**, a. met ineen-gedraaide wortels; —**miento**, m. binding; band, vriendschap; (oud) bind-weefsel; —**pierna**, f. (oud) = **liga**, kouse-band; —**r**, v. tr. binden, vast-maken; alliëeren (metalen); verbinden bijeen-brengen (pers. of zaken); aanknoopen; „een knoop in de draad leggen", d. w. z. door bezwering „impotent" maken; een booze geest in iem. bezweren; de geloovigen nauwer verbinden door de uit-banning v. e. ongeloovige; r. zich tot een bond of vereeniging aaneen-sluiten; rich verbinden (tot iets); —**tura**, f. (oud) = —**dura**; —**turar**, v. tr. = —**r**; —**zon**, f. vereeniging, band, bond; (zeet.) verbinding(s-stukken v. e. schip).

liger/eza, f. lichtheid; vlugheid, viefheid; licht-zinnigheid: onvoorzichtigheid; —**o**, a. licht; vlug, vief, makkelijk; licht-verteerbaar; licht-zinnig, onstand-vastig; *cabeza —a*, licht-hoofd; *á la —a*, met weinig bagage (reis); op licht-zinnige wijze; *obrar de* —, overijld te werk gaan; adv. gauw: *anda* —, haast je, kom gauw terug; m. (Zig) vrouwe-manteltje; —**uela**, f. vroeg-rijpe druif

lignum crucis, m. (Lat.) hout des kruises, reliek daarvan.

liguilla, f. lintje (smal).

Liguria, f. Ligurië; —**no**, **-a**, m. f. en a. Liguriaansch. Ligurisch, Liguriër.

ligustr/e, m. bloem v. h. keel-kruid; —**o**, m. keel-kruid (geneeskr. en met bessen voor blauwe verf-stof).

lij/a, f. zee-hond; vel of leer daarvan; —**ar**, v. tr. polijsten met zee-honde-vel; —**o**, a. (oud) vuil, smerig, = —**oso**.

lil/a, f. seringe; lila-kleur; —**áceas**, f. pl. seringe-achtigen; —**aila**, f. lichte wollen stof; (fam.) prulletje, kleinigheid, nietigheidje; —**ao**, m. (fam.) ijdel vertoon; —**iácea**, f. lelie-achtig.

lilio, m. lilium, middel om de levens-geesten weer op te wekken.

lima, f. vijl; *pasar la* —, er de schaaf (lett. vijl) overheen-halen; limmetje (kleine citroen); — *sorda*, doffe vijl (die geen geluid maakt); (fig.) al wat het leven aantast, langzaam benadeelt; — *musa*, groote rasp-vijl; —**cion**, f. afvijling, vervijling; —**dura**, f. afvijlsel, vijling; afgevijldheid; —**lla**, f. afvijlsel = —**dura**; —**r**, v. tr. (af)vijlen; verfijnen (stijl); r. zich verfijnen, volmáken; —**ton**, m. soort vijl; —**za**, f. slak (zonder huisje); —**zo**, m. slakke-slijm.

limbo, m. buiten-rand (v. zon, maan a. a.); rand v. e. een-bladige bloem-kroon; verblijf der ongedoopt-gestorven kinderen; pl. voorportaal der hel, verblijf der oud-testamentische heiligen.

lim/eño, **-a**, m. f. en a. bewoner v. Lima, daar geboortig; Limaasch; —**era**, f. verkoopster v. „limmetjes" (kleine citroenen); roer-gat, henne-gat; spoor-gat voor de mast; visser, vissing; —**ero**, m. limmetjes-handelaar; limmetjes-boom (kl. citroenen); —**eta**, f. fleschje, fiool; —**ste**, m. fijn laken uit Segovia.

limit/able, a. begrensbaar; te limiteeren; —**acion**, f. begrenzing; beperking; rechts-gebied, distrikt; —**ado**, a begrensd, beperkt; verminderd; met beperkte geest-vermogens, „geborneerd"; gelimiteerd; —**áneo**, a. aangrenzend, grens-; —**ar**, v. tr begrenzen, beperken; karig toedeelen; bekrimpen; limiteeren; —**ativo**, a. beperkend, begrenzend; —**'e**, m. grens; limiet; —**'rofe**, a. aangrenzend, op de grenzen gelegen.

limo, m. slijk, modder, slib; zwart moeras-water a. a.; —**n**, m. citroen; —**nada**, f. limonade; — *de vino*, limonade met wijn erin; —**nado**, a. citroen-geel; —**nar**, m. citroen-aanplant; citroen-boschje; —**nera**, f. lamoen (v. e. rijtuig); —**nero**, m. citroen-boom; citroenen-verkooper (f. -verkoopster); a. lamoen-(paard); —**nio**, m. zee-lavendel; wilde biet; —**scapo**, m. onderste deel v. e. zuil bij de voet; —**sidad**, f. modderig-, slijkerigheid; onzindelijkheid (der tanden); —**sina**, f. groene, roode en witte anemoon; —**sna**, f. aal-moes; —**snero**, m. aalmoezenier; f. (oud) aalmoes-taschje, soort beurs die men a. d. gordel droeg; —**so**, a. modderig, slijkerig.

limpi/a, f. schoon-maak, reiniging; —**adera**, f. harde borstel, zie **cepillo**, borstel; —**adientes**, m. tande-stoker; —**ador**, **-a**, m., f. die schoon-maakt of reinigt; —**adura**, f. = —**a**, en: vuilnis (dat men wegneemt); —**amente**, adv. netjes, zindelijk; rond-uit; —**amiento**, m. = —**adura**; —**ar**, v. tr. schoon-maken, reinigen; zuiveren; (fam.) stelen; winnen (bij 't spel); — *una chimenea*, een schoorsteen vegen; r. zich ...; een beschuldiging te niet doen, zich zuiveren; — *de calentura*, geheel vrij v. koorts worden; —**dez**, f. helderheid, doorschijnendheid; **'—do**, a.; —**eza**, f. zindelijkheid; (fam.) — *de bolsillo*, geld-gebrek; — *de manos*, eerlijkheid bij 't spel; —**o**, a. zindelijk; net; rein; zuiver; (fam.) — *de polvo y paja*, (lett. van stof en stroo) vrij v. alle ongemak of leed; *poner en* —, in 't net schrijven; *sacar en* —, duidelijk afleiden, een klaarblijkelijke gevolgtrekking maken; —**on**, m. schoon-maak, áan-veging, afstoffing; *dar un* —, een „beurt" geven, schoon-maken; (volkst.) ter dege schoon-maken.

linaj/e, m. afstamming; geslacht; aard, kwaliteit v. iets; adellijke bewoners (eener stad); — *humano*, menschelijk geslacht; —**ista**, m. geslacht-kundige, genealoog; —**udo**, m. die boogt op adellijke voor-ouders; die zich op genealogie toelegt.

lin/áloe, m. aloë, Indische boom met geurig zwaar hout; aloë, Arabische plant, allerlei soorten v. e. blijvende plant met worm-verdrijvend purgeerend bloed-stelpend sap; —**ar**, m. met vlas beplant terrein; —**aria**, f. vlas-kruid; —**aza**, f. lijn-zaad; —**ce**, m. lynx of losch; zeer scherp gezicht; scherp-ziend man; —**char**, v. tr. lynchen (in Am.); —**dante**, a. aangrenzend, naast-liggend; —**dar**, v. tr. afperken, begrenzen (veld), = **alindar**; intr. aangrenzen, naburig zijn; —**de**, m. grens-steen, begrenzing; grens-pad; pl. grenzen, grens-palen of -steenen (v. veld); —**dero**, a. aan-grenzend; m. grens(-steen, -paal); *contar*

con — y arrabales, in alle bizonderheden vertellen; **—deza**, f. schoonheid; sierlijkheid; bevalligheid; **—do**, a. mooi, beeld-mooi; m. (fam.) verwijfd man.

líne/a, f. lijn; linie (mannelijke a. a.); afstamming; grens-lijn; soort; regel (druks a. a.); streep; rij; gelid; — *equinoccial*, evennachtslijn, evenaar; *primera* — enz., eerste linie enz. (v. bataillons); *infanteria de* —, linietroepen; *—s de circunvalacion*, versterkingslinien; — *á plomo*, lood-lijn; — *cónica*, kegel-snede; (ontleedk.) — *blanca* of *mediana*, witte buik-streep; — *del viento*, wind-richting; — *visual*, gezichts-lijn; *en — recta*, regel-recht; — *obsidionales*, belegeringslinien; *tirar* —, 't voor- en tegen nagaan; (zeet.) *pasar la* —, de linie passeeren (de evenaar over-gaan); **—áceas**, f. pl. lijnzaadachtigen, vlas-achtigen; **—àl**, a. van de lijnen; (rechtst.) in de orde v. e. geslachtslijn of verwantschaps-lijn; **—amiènto**, m. gelaats-trek, uitdrukking; ont-wérp; **—ar**, v. tr. lijnen trekken, om-lijnen; liniëeren, aflijnen; op één lijn zetten; **—ro, -a**, m. f. (oud) linnen-fabrikant, -koopman; a. vlasachtig.

linf/a, f. lymfa, lichaam-sap; plante-sap; (poët.) water; **—ático**, a. (ontleedk.) lymfatisch, lymfa -: *conducto* —, lymf-kanaal.

ling/ual, a. tong-; **—uete**, m. (zeet.) spil-pal; **—üicultura**, f. studie v. talen; **—üista**, m. taal-kúndige; **—üistica**, f. táal-kunde, linguistiek.

lini/mento, m. smeersel; **—o**, m. = **liño.**

linjávera, f. (oud) pijl-koker.

lin/o, m. vlas; lijn-zaad; (poët.) zeil; *tela de* —, lijn-waad; **—on**, m. dunne, licht-kleurige linnen stof; **—óstomo**, m. doek om de miskelk af te vegen; **—tel**, m. boven-drempel, dwars-hout, dwars-staaf, = **dintel**; **—terna**, f. lantaarn; open torentje; wiel met spillen; (oud) ijzeren kooi waarin de hoofden der ont-hoofden werden tentoon-gesteld; — *sorda*, dieve-lantaarn; — *mágica*, tooverlantaarn; **—ternero**, m. lantaarn-maker, -handelaaf; **—ternon**, m. groote lantaarn; scheeps-lantaarn (a. d. achter-steven); **—ueso**, m. lijn-zaad, = **linaza.**

liño, m. rij wijn-stokken, rij boomen.

lio, m. pak, baal.

lip/es, in: *piedra* —, koper-sulfaat uit Z.-Amerika; **—iria**, f. (ziektek.) lipyrie, hevige aanhoudende koorts, met uitwendige koude; **—itudo**, m. (ziektek.) druipen v. leep-oogen; **—oma**, f. vet-gezwel; **—otimia**, f. bijna volkomen bezwijming; **—opsiquia**, f. lichte bezwijming.

liquefac/cion, f. vloeibaar-wording; **—tible**, a. vloeibaar te maken.

líquen, m. mos.

liquid/acion, f. likwidatie; vereffening; **—ador, -a**, m. f. die vereffent; likwideert; **—ámbar**, m. kopal- of amber-boom; **—ar**, v. tr. likwideeren; vlot, helder, duidelijk maken; vereffenen: *—cuentas, bienes, deudas* enz., rekeningen vereffenen, goederen te gelde maken, schulden afdoen; **—ez**, f. vloeibaarheid; **'—o**, a. vloeibaar; helder, duidelijk; m. pl. dranken.

lir/a, f. lier (muz.); **—ia**, f. (And.) = **liga**, band, kouse-band; **—'ico**, a. lyrisch, bezingend; **—io**, m. lelie; — *blanco* = *azucena* (witte lelie); — *de los valles*, lelietje v. dalen; **—on**, m. alpe-marmot; zeven-slaper, bergrat: *dormir como un* —, slapen als een „os"; **—ondo**, a. onverméngd; adv. *mondo y* —, zuiver en onverméngd.

lis, f. in *flor de lis*, lelie i. e. wapen; — a. Lize, vóor-naam; **—amente**, adv. vlot, glad, helder en duidelijk: *hablar* —, zoo spreken; **—boa**, f. Lissabon; **—bones, -a**, m. f. en a. Lissabonner, Lissabonsch; **—era**, f. berm; glooiing (v. kanaal); ruimte tusschen die en de dijk; **—iado**, a. verminkt, gebrekkig; **—iar**, v. tr. verminken; **—o**, a. glad; rond-borstig; vrij-postig, onhebbelijk; adv. *hablar liso y llano*, rond-uit spreken; (Zig.) m. satijn, taf, zijde; **—onja**, f. vleierij; (wapenk.) ruit; **—onjear**, v. tr. vleien; **—onjero**, a. en s. vleiend, vleier; **—ta**, f. lijst; reep (papier of stof); gekleurde streep (op stof); pl. kleine strepen op tafel-linnen; **—tado**, m. streping (v. stoffen); a. gestreept; **—tel**, m. vierkante lijst (bouwk.); riggel tusschen de groeven eener zuil; **—telo**, m. plat lijst-werk; architraaf-lijst (Dorisch); **—to**, a. vlug, bij-dehand; wakker, op zijn hoede; klaar, gereed; *estoy* —, ik ben klaar; *andar* —, voortvarend optreden; **—ton**, m. soort zijden lint; breede strook, band; venster-lijst; zie ook **filete**; **—toncico**, **—cillo**, **—cito**, m. verkleinw., en klomp, draag-klos (aan 't dak); **—tonería**, f. linten-sorteering, -voorraad; linten-handel; **—tonero, -a**, m. f. en a. linten-verkooper, -fabrikant; **—ura**, f. gladheid; vrij-moedigheid; vrij-postigheid, onhébbelijkheid (vooral in Z. Amerika).

lita, f. soort worm onder de tong v. honden; **—cion**, f. offerande; **—rge**, m. lood-glit, = **almártaga**; **—rgirio**, m. idem.

lite, f. (rechtst.) rechts-geding, proces, = **pleito**; **—ra**, draag-stoel door twee ezels gedragen; **—ral**, a. letterlijk; *sentido* —, letterl. beteekenis; **—ralidad**, f. letterlijkheid; **—ralista**, m. die zich aan de letter houdt; **—rario**, a. letterkundig, literair; **—ratear**, v. intr. wat „beunhazen" in literatuur; **—ratesco**, a. verachtelijk i. pl. v. **literario**; **—ratillo**, m. schrijvertje, prul-auteurtje; **—rato**, m. letter-kundige; **—rateador**, m. prul-schrijver, beun-haasletter-kundige; **—ratura**, f. letter-kunde, literatuur; **—rero**, m. geleider v. e. *litera*; **—romanía**, f. letter-manie.

liti/ásis, f. steen-vorming (in 't lichaam); **—gador, -a**, m. f. pleiter; die houdt van processen; **—gable**, a. waarover een proces kan gevoerd worden; **—gante**, m. f. (rechtst.) pleiter; **—gar**, v. intr. (oud) rede-twisten; **—gio**, m. (rechtst.) proces, rechts-geding; rede-twist; **—gioso**, a. betwist; in geding, in een proces betrokken; die houdt van haarkloverij, processen a. a.; **—sconsorte**, m. f. die mede optreedt in een proces; **—scontestacion**, f. (rechtst.) gerechtelijk antwoord; **—sexpensas**, f. pl. gerechts-kosten, proces-kosten; **—spendencia**, f. (rechtst.) aanhangigheid (v. e. proces).

lito/cola, f. steenhouwers-cement; **—cromía**, f. chromo-litografie; **—crómico**, a. chromolitografisch; **—cromista**, m. die in chromolitografie werkt; **—'fago**, m. worm die door steen of lei boort; **—'filo**, m. en a. op steenachtige plaatsen levend (insekt, plant); **—fito**, m. steen-plant; ster-koraal; valsche koraal; **—glífico**, a. van 't graveeren op

steen, litografisch; **—glifita**, f. fossiel mineraal dat er uitziet als gebeeld-houwde figuren; **—glifo**, m. litograaf; **—grafía**, f. litografie; ook: beschrijving der steenen; **—grafiar**, v. tr. litografeeren, op steen brengen; **—gráfico**, a. litografisch; **—'grafo**, m. litograaf; steenen-kundige; **—ide**, a. steen-achtig; **—'labo**, m. tangetje om blaassteen te verwijderen; **—logía**, f. kennis der gesteenten; **—'logo**, m. steenen-kundige; **—mancia**, f. (oud) wichelarij met steenen (klank daarvan); **—morfita**, f. steen met plant-afdruksels; **—ntríptico**, a. (geneesk.) *remedio, instrumento* —, middel, instrument om blaas-steen(en) te breken; **—ral**, a. kust-, v. d. kust; pl. aan de kust blijvend (visschen); **—'stroto**, m. met mozaïek bevloerd; **—tipografía**, f. lito-tipografie (drukken op steen met gewone druk-letters); **—tomía**, f. (heelk.) steen-verwijdering door buik-operatie; **—tómico**, a.; **—tomista**, m. die zulk een operatie doet; **—tribo**, m. instrument waarmee men of persoon die de blaassteen verbrijzelt; **—tricia**, f. dat verbrijzelen.

litro, m. liter; **—'metro**, m. litro-meter (instrument om 't soortelijk gewicht der vloeistoffen te meten).

lituo, m. (oud) augur-staf; kromme scherpe krijgs-trompet bij de Romeinen.

liturg/ia, f. liturgie, kerk-dienst-regeling, -plechtigheden, en gebeden daarbij; **—'ico**, a. liturgisch, van die regeling enz.; **—ista**, m. schrijver daarover, die ervan op de hoogte of eraan verbonden is.

livian/dad, f. zinnelijkheid; (oud) licht-heid; (oud) ook: licht-zinnigheid; **—o**, a. licht (niet zwaar); licht-zinnig, onbesuisd; gering, onbeduidend; onkuisch; schraal (grond); pl. m. longen (v. koe, os, kalf etc.).

livid/ez, f. lijk-kleurigheid, doods-bleekheid; **'—o**, a.

Liv/orno, m. Livorno (in Italië); **—urnense**, a. en s. Livórnoosch, Livorniër.

lixivia/cion, f. (scheik.) wassching v. asch voor zout-winning; **—l**, a.; *sal* —, zout zoo verkregen.

liz/a, f. post (visch); (oud) strijd-perk, worstelperk; (oud) ook: kamp, strijd, = **lid**; **—ar**, v. tr. polijsten, poetsen, = **alisar**; m. = **alizar**, tegel-wand; **—arda**, f. kleine muur-hagedis; pl. Kaïrosche stof; **—o**, m. schering; **—s** *altos*, grove tanden a. h. einde v. e. wevers-kam.

lo, art. de, het; pr. het, hetgeen, hetwelk.

loa, f. (oud) lof; voor-spel v. e. tooneel-stuk; (oud) voor-bericht; (oud) — *y honor*, lof en eer; **—ble**, a. prijzens-waardig; **—do**, a. geprezen; geloofd; **—dor, -a**, m. f. die prijst; vleier; **—nda**, f. soort scheur-buik; **—r**, v. tr. prijzen, loven; goed-keuren.

lob/a, f. teef v. e. wolf, wolvin; soort soutane; riggels tusschen ploeg-voren; foei-leelijke vrouw; *cerradura de* —, f., slot met wolfs-tanden; **—ado**, m. soort inwendig gezwel (bij paarden); **—agante**, m. soort zee-kreeft (blauw met zwarte vlekken); **—anillo**, m. vet-gezwel; knoest op boom-schors; **—ato**, m. nog zuigend jong v. e. wolf; **—aton**, m. (Zig.) dief v. wol-vee; **—era**, f. (oud) moeilijke toegang; wolven-bosch; **—ero**, a. wolfs-; *postas* —*as*, kleine kogels, schroot, voor wolven; **—ezno**, m. jonge wolf; **—ina**, f. zee-baars; **—o**, m. wolf; — *cerval*, lynx, losch; (Zig.) dief; (fam.) drónke-man; verdedigings-wapen in de oudheid; haak om belégeraars van de wallen af op te halen; — *marino*, zee-rob; zee-wolf (visch); (fam.) *coger un* —, zich bedrinken; *ha visto las ovejas al* —, hij is aan werkelijk gevaar bloot-gesteld geweest; *encomendar las ovejas al* —, de wolf in de schaaps-stal brengen; (prov.) *quien con* —*s anda, á aullar se enseña*, men leert huilen met de wolven in 't bosch; —*s de una misma camada*, lui van 't zelfde allooi (*camada*, nest); *esperar del* — *carne*, zich voor een dienst tot een verkeerde wenden, aan een doovemans-deur kloppen; **—oso**, a. wolf-rijk.

lóbreg/o, a. akelig, somber; droevig, weemoedig; **—uecér**, v. intr. pik-donker worden; tr. donker maken; verduisteren, een schaduw werpen op; intr. nacht worden, = **anochecer**; **—uez**, f. akeligheid, somberheid.

lóbul/o, m. (ontleedk.) lob, lel: pl. zaad-lobben (plantk.); **—illo**, m. lobje, lelletje.

lobuno, a. wolfs-; wolf-kleurig (paard).

loca/cion, f. verhuring; huur-lokaal; huurprijs; (rechtst.) — *y conduccion*, huur- en verhuur; **—l**, a. plaatselijk; *color* —, pl. kleur; *enfermedades* —*es*, pl. ongesteldheden, ziekten; **—lidad**, f. plaatselijke eigen-aardigheid, omstandigheid; lokaal; (schilderk.) passende kleur-keuze; afgehuurde plaats (schouwburg enz.); **—lismo**, m. particularisme (te groote, gehechtheid aan de plaats v. inwoning of geboorte, de tong-val a.a.); **—lizacion**, f. plaatselijkmaking, het tot éen plaats of plek beperken; **—lizar**, v. tr.; **—'rias**, m. (fam.) dwaas, dolle-man; **—tario, -a**, m. f. huurder; **—tivo**, a. v. d. huurder, ten laste v. d. huurder: *reparacion* —*a*, reparatie ten laste v. d. huurder.

locion, f. (scheik.) oplossing, wassching; (geneesk. a. a.) drankje, door-spoelend middel.

loco, a. gek, krank-zinnig; dol; dol-zinnig; *ganancia* —*a*, dol-zinnige, d. i. buitensporige winst; *precio* —, dolle prijs; (fam.) — *de atar*, stapel-gek (lett. om vast te binden); *risa* —*a*, dolle, onbedaarlijke lach; *volver* of *ponerse* —, gek worden; *estar* —, geen gezond verstand hebben; *estar* — *por una mujer*, dol-verliefd zijn op een vrouw; *á tontas y á* —*as*, door dik en dun, door 't dolle heen; *casa de* —*s*, gekken-huis; — *mocion*, voort-beweging; vervoer; **—motivo**, a. verplaatsbaar, verplaatsings-: *facultad* —*a*, verplaatsings-vermogen; **—motiva**, f. = — **motora**, f. locomotief; **—motor —motriz**, a. = **motivo-a**, en: voor de voort-beweging of verplaatsing: *músculo* —, voort-bewegingsspier; *aparato* —, beweeg- of vervoer-toestel; **—movible**, a. verplaatsbaar; **—movilidad**, f.

locu/acidad, f. babbel-zucht; woorden-vloed; **—az**, a. babbel-achtig; **—cion**, f. uit-drukking, gezegde; spreek-trant; **—ela**, f. gemakkelijkheid om op beuzel-achtige wijze over gewone dingen te praten; **—ra**, f. krank-zinnigheid, gekheid; dolheid, dol-zinnigheid; *hacer* —*s*, dwaasheden uithalen; **—sta**, f. sprink-haan (meer: **langosta**); **—torio**, m. spreekkamer i. e. klooster-school v. meisjes.

locha, f. smeerling (visch); — *de mar*, zeegrondel.

lod/azal of **—azar**, m. modder-plek, modderig

oord; **—o,** m. modder, slijk; *poner de —*, beleedigen, honen; *sacar el pie del —*, zich los-werken uit moeilijkheden; slib; **—oso,** a. modderig, slijkerig.

log/aritmo, m. (wisk.) logaritme; **—ia,** f. loge (der vrij-metselaars); **'—ica,** f. logica, rede-kunst; gezonde redeneering; **—ical,** a. (oud) logisch, oordeelkundig gedaan; **'—ico,** a. logisch; m. logicus, rede-kundige; **—ista,** m. (oud) verificateurs der openbare uitgaven te Atene; **—ística,** f. (oud) reken-kunde; *— especiosa*, logaritmische algebra; **—ografía,** f. kunst om even snel te schrijven als 't gesprokene; regels voor de betrekkingen der woorden onderling; **—ográfico,** a. daarop betrekking hebbend; **—ógrafo,** m. die zoo schrijft; **—ogrífico,** v. e. letter-raadsel; wat moeilijk uit te leggen is; **—ogrifo,** m. letter- of woord-raadsel; **—omáquia,** f. woorden-strijd, vitterij; **—ométrico,** a. logometrisch, zie **—ómetro,** m. (wisk.) regel voor de mechanische oplossing der trigonometrische vraag-stukken.

logr/ar, v. tr. verkrijgen; verwerven; gedaan krijgen; bereiken; (oud) benutten, partij-trekken van; (fig.) bezitten (een vrouw); r. tot rijpheid komen (vrucht); **—ear,** v. intr. (oud) tegen rente of woeker leenen; **—ería,** f. woeker = **usura**; **—ero,** m. woekeraar, = **usurero**; m. opkooper v. graan a. a. (verachtelijk); **—o,** m. winst, interest; verkrijging, erlanging, doel-bereiking; woekerrente.

loguer, m. (oud) huur: loon, belooning; **—o,** m. dag-loon.

loma, f. heuvel, terp; **—r,** v. tr. (Zig.) geven, = **dar.**

lomba/gia, f. lenden-zwakheid; **—rada,** f. (oud) geschut; Lombardijsche kool; **—rdada,** f. (oud) schot met dat geschut; **—rdear,** v. tr. (oud) schieten daarmee; **—rdería,** f. batterij daarvan; **—rdero,** m. kanonnier; **—rdía,** f. Lombardije; **—'rdico,** a. Lombardijsch; **—rdo, -a,** m. f. en a. Lombardiër, Lombardijsch.

lombr/iguera, f. citroen-kruid; aard-wormgaatje; **—iz,** f. ingewands-worm; *— solitaria*, lint-worm; aard-wormpje; **—izal,** a. worm-vormig: *músculos — es*, worm v. spieren (zooals van de vingers).

lom/ear, v. intr. de kop bewegen (paard); **—era,** f. buik-riem (v. e. gezadeld paard); **—ico, —illo, —ito,** m. lendentje; kruis-steek om naaien te leeren; **—illos,** m. pl. opgevulde zijden v. e. múil-ezel-pak-zadel a. a.; **o,** m. lendenen; rug (v. boek of mes); riggels tusschen de ploeg-voren; *transportar á —*, per muil-ezel vervoeren; (fam.) *jugar de —*, door zijn bewegingen zijn vreugde toonen; **—oso,** a. (oud) met een úitstekende hooge rug a. a.

lon/a, f. zeil-doek; **—cha,** f. platte steen als een lei; **—donense,** a. en s. Londensch, Londener; **—'dres,** f. Londen; **—drina,** f. soort wollen stof; **—dro,** m. (zeet.) pink (visschers-vaartuig).

long/animidad, f. lank-moedigheid; **—ánimo,** a.; **—aniza,** f. lange worst; al wat lang en dun is; **—ar,** a. langs de heele bijekorf (honig-raat); **—evidad,** f. lang-lévendheid; **—evo,** a.; **—imetría,** f. léngtemeting; **—incuo,** a. (oud) ver; **—itud,** f. geografische lengte, hemels-lengte; **—geocéntrica,** l. met de aarde als middel-punt; **—heliocéntrica,** l. met de zon als middel-punt; **—itudinal,** a. lengte-; **—uera,** f. landtong; **—uería,** f. uitstel, zie **dilacion**; **—ura,** f. (weinig) lengte; lang tijds-verloop.

lonj/a, f. beurs (ook **bolsa**); kruideniers-winkel; halsterriem (lange riem, om 't paard aan te laten rond-loopen a. a.); wol-magazijn; kerk-plein, voor-hof; **—ear,** v. tr. (oud) in magazijn brengen; **—ero, -a,** of **—ista,** m. f. handelaar in ko › iale waren in 't groot; **—eta,** f. verkl.; priëel, = **cenador.**

lontananza, f. (schilderk.) verschiet, diepte.

loqu/ear, v. intr. stoeien, luid-rúchtige pret hebben; dol-heden doen; **—ería,** f. gekkehuis; **—ero, -a,** m. f. gekke-huis-oppasser; *—esca (á la —)* als een echte gek; **—inario,** m. veel-prater; **—iorragia,** f. overmatige kraam-zuivering; **—ios,** m. pl. kraamzuivering.

Loren/a, f. Lotaringen; **—es, -a,** m. f. en a. Lotaringer; —sch; **—zana,** grof doek uit Galicië (Spanje).

lorig/a, f. borst-harnas; (oud) verdedigings-wapen; bus (v. wiel-as); **—ado,** a. gewapend m. e. borst-harnas; **—uero,** a. van het borst-harnas; **—uillo,** m. gezocht verf-hout (v. e. struik).

loro, -a, m. f. papegaai, „lorre"; naprater; a. goud-geel (aren): zwart-achtig-grijs.

los/a, f. vloer-tegel; -steen; graf-steen; **—anje,** m. ruit; **—ar,** v. tr. bevloeren met platte steenen of tegels, = **enlosar**; **—eta,** f. vloer-steentje; vogel-strik in de vorm v. e. 4.

lot/a, f. puit- of kwab-aal; **—e,** m. portie, toegedeeld stuk; lot (loterij); **—ería,** f. loterij; loto-spel; **—ero,** m. die een loterij-bureel houdt; **—o,** m. lotus (plant en bloem); soort vijge-boom met uitstékend ooft; **—ófago,** m. lotus-eter (verondersteld volk in Afrika).

loxo/dromía, f. (zeet.) kromme koers v. e. schip wanneer het steeds dezelfde windstreek houdt; (meetk.) kromme lijn op een sfeer getrokken, die alle meridianen onder een zelfde hoek snijdt); **—drómico,** a.; **—dromo,** m. (zeet.) blad waarop de tabellen v. loxodromie geteekend zijn.

loza, f. fijn verglaasd aarde-werk; (fam); *¡ande la loza!* kom, aan tafel!; **—nía,** f. weelderigheid (v. planten); vuur der jeugd; **—no,** a. jeugdig-vurig; weelderig (plantegroei).

lua, f. soort ros-kam v. esparto-gras; (zeet.) achter-kant der zéilen.

lubri/cacion, f. (oud) = **—cidad**; f. **—can,** m. (oud) morgen-schemering; **—car,** v. tr. = **—ficar**; **—cidad,** f. geilheid, wulpschheid; (oud) glibberigheid; **'—co,** a. geil, wulpsch; glibberig (weinig); **—ficar,** v. tr. glad maken, insmeren; **—ficativo,** a. glad of glibberig makend.

luca/no, -a, m. f. en a. Lucaniër, — sch; *bueyes —s*, olifanten van Pyrrus (zoo door de Romeinen genoemd); m. schale-bijter (insekt); **—s,** m. vóor-naam Lucas; m. pl. (Zig.) speel-kaarten, = **naipes.**

luce/nse, a. van Lucca in Italië; van Lugo in Galicië (Spanje); **—rna,** f. lamp. zie **candil** en **lámpara**; glim-worm, = **luciérnaga**; (Zig.) kaars; **—rnario,** m. (R. K. Kerk) avond-dienst bij lamp-licht; soort straalworm der noordelijke zeeën; **—rnitas,** f. pl.

(Kat. K.) gezongen bij nacht-dienst; —́r**nula,** f. klaver-gras; zaai-klaver; **—ro,** m. schitterende ster; Lucifer, Venus, avond-, morgen-ster; — *del Alba,* morgen-ster; *es un* —, ze is beeld-mooi; *resplandeciente como un* —, glanzend als een sterretje (heel mooi); pl. (Zig.) oogen; dak-venster.

Lucía, f. Lucia.

lúci/damente, adv. klaar, helder, duidelijk; **—daménte,** adv. met eere: *ha salido* —, hij is er met eere afgekomen (bij een debuut); (oud) met helderheid, duidelijkheid; —́**do,** a. licht-uitstralend; helder, duidelijk; — *intervalo,* helder oogen-blik; **—do,** a. schitterend; beleefd, bevallig: *—s hemos quedado,* we zijn er mooi afgekomen (iron.); *banquete muy* —, zeer deftig feest-maal; — **dónico,** a. gezegd van zeker schilder-werk met door-schijnende effecten; **—dúra,** f. (fam.) 't vol-werpen (muur met pleister-kalk); **—ènte,** a. schitterend, glanzend; **—érnaga,** f. glim-worm; Italiaansche licht-kever; **—fèr,** m. Lucifer, Venus (planeet); Lucifer, overste der duivelen; driftig, heftig man; —́**fera,** f. lucifer, zie **fósforo**; **—ferino,** a. Lucifers- —; —́**fero,** a. lichtend (wormen); (poët.) schitterend, glanzend; —́**fico,** a. licht-voortbrengend; **—fugàz,** a. licht-vliedend; —̀**llo,** m. graf (zelden); —́**metro,** m. licht-meter, beter **fotómetro**; **—miènto,** m. glans, weer-schijn; schijnsel; schitterende uitslag; *salir con* —, een groot succes hebben; vertoon, praal; —̂**na,** f. (oud) nachtegaal, = **ruiseñor**; **—o,** a. glanzig (haar v. e. paard enz.); —́**paro,** a. licht-afgevend, -uitstralend; —̀**r.** v. intr. glanzen, schijnen, lichten; uitmunten, uitblinken; aankomen, grooter, dikker worden, er goed gaan uitzien; r. zich rijk kleeden; uitblinken, naam maken.

luco, m. (oud) dicht bosch.

lucr/ativo, a. winst-aanbrengend, -gevend; (rechtst.) *causa — a,* titel v. e. goed bezeten uit kracht v. e. legaat of e. schenking; **—o,** m. winst, voordeel; winst-bejag; *—s y daños,* winst en verlies i. d. handel; **—oso,** a. = **—ativo.**

luctuos/a, f. recht der vroegere heeren op een kleinoód v. elke overleden vazal; **—o,** a. klagend, kreunend: *respiracion —a,* kreunende ademhaling.

lucubra/cion, f. werk van nachtwaken en bovenmatige inspanning, = **elucubracion;** **—r,** v. intr. de nacht werkende door-brengen.

lucu/lita, f. luculliet, soort zwart marmer; — **ma,** m. Peruaansche kaas-achtige vrucht; **—mo,** m. de boom.

lucha, f. worsteling; strijd, kamp; **—dero,** m. roei- of dol-boord; **—dor, -a,** m. f. worstelaar; **—r,** v. intr. worstelen; strijden, kampen, — *con* of *contra,* strijden tegen, met...; **—rniego,** a. die 's nachts op hazen jaagt (jacht-hond).

lud/a, f. (Zig.) vrouw, = **mujer**; **—ada,** f. (oud) soort band die de vrouwen om 't hoofd droegen; **—ia,** f. (Extram.) gist; **—iar,** f. Extram. doen gisten; **—ibrio,** m. verachtelijke uitlaching: hoon-gelach; **—imiento,** m. schok, botsing; **—io,** a. (Zig.) schurk-achtig, = **bellaco;** pl. (Zig.) geld, munt; **—ir,** v. intr. wrijven (twee dingen tegen elkaar).

luego, adv. dadelijk, terstond; straks; vervolgens; — *que,* zoodra; *tan — como,* zoo gauw als, zoodra; dus, bij gevolg: —, *es verdad,* dus 't is zoo; *desde* —, onmiddellijk; gaarne; dadelijk daarop.

luello, m. (Aragon): onkruid in 't koren.

luengo, a. (oud) ver; lang, = **lejano, distante** en **largo.**

luga/no, m. distel-vink, = **jilguero**; **—r,** m. plaats, oord; plek; dorp; passage, plaats (in e. boek); *hacer* —, plaats maken; *hacerse* —, zich plaats maken, „er komen": (rechtst.) *no ha* —, er zijn geen termen; *tener* —, plaats hebben; pl. zekere plaats, = **excusado**; **—rcico, —cillo** of **—cito,** m. plaatsje, dorpje, gehucht; **—rejo,** m. „gat", onaangename plaats; **—reño, -a,** m. f. dorpeling, land-man; a. landelijk, dorpsch; plattelandsch; **—ron,** m. vlek, groot dorp (vaak stil en verlaten); **—rteniente,** m. plaatsvervanger, onder-chef (kanselarij).

lug/o, m. doek v. Lugo (Galicië in Spanje); — **re,** m. logger (vaar-tuig); —́**ubre,** a. akelig, droevig; doods-; droefgeestig.

lui/cion, f. (Aragon) afkoop v. e. belasting (cijns); **—r,** v. intr. (zeet.) schuren, slijten (door wrijving, touw-werk); **—s,** m. Lodewijk; **—sa,** f. Louise; **—smo,** m. (Aragon): heerlijk recht op verkoop v. erfgoed (zie **laudemio**).

luj/o, m. weelde; **—oso,** a. weelderig; **—uria,** f. wulpschheid, wellust; **—uriante,** a. over-weelderig, over-vlóedig; geneigd tot wellust; **—uriar,** v. intr. zich aan wéllust over-geven; paren (bij dieren); **—urioso,** a. geil, wellústig.

lum/aderos, m. (Zig.) tanden, = **dientes**; **—bago,** m. (ziektek.) lumbago, lende-pijn, „spit" in de rug; **—bar,** a. lende-; **—brarada,** f. vreugde-vuur, groot vuur; **—bral,** m. (oud) drempel, dorpel, = **umbral**; — **bre,** f. vuur, brandend iets; haard-vuur; vonken uit vuur-steen, scherpe vóor-kant v. d. hoef; glans, schijnsel; (oud) geleerdheid; (oud) ook; licht der rede; *es la — de mis ojos,* 't is mijn oog-appel; pl. doos met tondel en vuur-slag; **—brera,** f. dak-venster, keldergat: fakkel der wetenschap (mensch); vóorkant v. e. hoef-ijzer; **—inar,** m. licht-gevend lichaam; kaarsen: hemel-lichaam; (oud) tr. = **iluminar,** verlichten; **—inaria,** f. lamp of lampion a. a. om te illumineeren; altaar-lamp; pl. illuminatie; (fig.) sing. venster, = **ventana**; **—inoso,** a. glans-rijk, licht-uitstralend (fig.): verlicht (geest).

lun/a, f. maan; *plenilunio* of — *llena,* volle maan; — *nueva,* nieuwe maan; glas (v. spiegel of bril); lampe-ballon, -kap; (Zig.) rond-as, rond-schild; *media* —, halve maan; (oud) einde v. 't tweede kwartier; *cuarto creciente de* —, eerste kwartiers-maan; *cuarto menguante,* laatste kwartier; *dejar á uno á la — de Valencia,* iem. voor niets laten wachten a. a.; *cara de — llena,* volle-maans-gezicht; *seis —s,* (poët.) voor zes maanden; — *de agua,* witte water-lelie; (fam.) *tener —s,* maanziek, d. i. gek zijn; *ladrar á la* —, het onmogelijke willen; **—acion,** f. maan-wisseling, maan-tijd; **—ada,** f. (oud) ham; **—ado,** a. maan-vormig; **—anco,** a. de eene heup hooger hebbend dan de ander (paard); **—ar,** m. moeder-vlek; éere-smet; een eerste nog te herstellen mis-slag; a. maan(s)-; **—aria,** f. penning-bloem; **—ático,** a. maan-ziek, halfgek; grillig; *caballo* —, paard dat, waar men

zegt, onder de invloed v. d. maan is, en nu en dan vreemde grillen heeft; **—ecilla,** f. halve-maan-vormig kleinood; **—eles,** m. pl. (wapenk.) vier halve-manen in een rozet; **'—es,** m. maan-dag; **—eta,** f. stoel in de „stalles" (v. e. schouw-burg); licht-gat in een gewelf; schaaf-mes (v. e. leer-looier); pl. (oud) bril; sing. nog: halve-maan-vormig kleinood; **—isolar,** a. (sterrek.) lunisolair, samen-gesteld uit zonne- en maan-wenteling (jaar a. a.); **'—ula,** f. half-maantje (wat die vorm heeft); (oudh.) sieraad op schoenen; soort hol-bolle lens.

lup/anar, m. bordeel; **—anario,** a. v. e. bordeel; **—ercales,** f. pl. (oudh.) Pan-feesten te Rome, Lupercalia; aan Pan gewijde plaats; **—erco,** m. (oudh.) Pan-priester; **—ia,** f. rond vet-gezwel onder de huid; **—ino,** a. wolfs-, wolve-; **—ulina,** f. rol-klaver; **'—ulo,** m. hop (plant).

Luque/s, -a, m. f. bewoner van Lucca in Italië; a. van Lucca; **—te,** m. citroen- of oranje-schilletje in wijn.

lusco, a. loensch, bijziende.

Lusitan/ia, f. Lusitanië (oud v. Portugal); **—o, -a,** m. f. Lusitaniër; a. Lusitaansch.

lustr/acion, f. (oudh.) zuiverings-offer, -plechtigheid; **—ador,** a. en s. glanzend; -zer (v. e. stof); **—al,** a. (oudh.): *agua* —, zuiverings-water, om 't volk te zuiveren; *dia* —, soort doop-dag; *hostia* —, zoen- of zuiverings-offer; **—amiento,** m. (oud) hooge onderscheiding; **—ar,** v. tr. glanzen: — *papel,* papier glanzen; (oud) reizen; **—ativo,** a. glans-gevend; **—e,** m. glans, vernis; (oud) = **lustro**; **—ico,** a. (poët.) v. d. glans; **—ina,** f. lustre, grein; **—o,** m. lustrum, vijf-jarig tijd-perk; **—oso,** a. glanzig, glans-rijk.

lut/acion, f. insmering met kleef-stof; **'—en,** m. kit of kleef-stof, om retorten a. a. af te sluiten; kit, ongebluschte kalk met wit v. ei; **—eranismo,** m. leer van Luther; **—erano,** m. Lutheraan; a. Luthersch; **—o,** m. rouw-(kleed); *de* — of *enlutado,* in de rouw; **—ria** f. otter, = **nutria.**

luxa/cion, f. verstuiking, ont-wrichting; **—r,** v. tr. verstuiken enz.

luz, f. licht; *dar á* —, ter wereld brengen; in 't licht geven; — *de* —, licht uit een andere kamer, valsch l.; — *primaria,* l. uit een l.-gevend lichaam; — *secundaria,* weer-kaatst l.; *á buena* —, voorzien van goede inlichtingen, wel-onder-richt; *á primera* —, bij 't krieken van den dag; *salir á* —, verschijnen, uitkomen (boek a. a.); pl. licht-openingen; *á dos* —, dubbel-zinnig; *á todas* —, van alle kanten beschouwd; *entre dos* —, in 't schemer-uur; *hacer dos* —, twee plaatsen tegelijk verlichten.

Ll

llag/a, f. wonde (meer: **herida**); ruimte tusschen twee blok-steenen v. e. muur; **—ado,** a. gewond, gekwetst; diep-bedroefd; **—ar,** v. tr. wonden, kwetsen (vooral fig.): — *el corazon,* het hart diep wonden; r. zich verwonden; zich schrijnen; **—oso,** a. (oud) zwerend, wond-achtig; ook = **—ado.**

llama, f. vlam; lama, Z. Am. schaap (Perú, Chile); **—da,** f. roep; roffel (om in de wapens te roepen); sinjaal v. d. belegerden om te onder-handelen; *tocar* —, de roffel slaan; — *falsa,* loos alarm; **—dor, -a,** m. f. roeper; winkel-jonge om te roepen; pedel v. e. broeder-schap; deur-klopper; **—miento,** m. oproeping, samen-roeping; aan-trekking, verplaatsing v. lichaams-sappen; beschikking waarbij erf-later ongerechtiigden gerechtigd maakt; roeping; bezieling d. d. H. Geest; vriendelijke vermaning; uitnoodiging; **—r,** v. tr. roepen, op-roepen, op-noemen; intr. kloppen (a. deur); — *de parada,* aankondigen dat hij vóor 't wild staat (eig. ligt, jacht-hond; *¿ quien llama?* wie klopt daar? *llaman,* er wordt geklopt; *han llamado,* er is geklopt; r. heeten; — *á engaño,* herroepen wegens misrekening; (fam.) — *andana,* zich doof houden; **—rada,** f. op-vlamming, op-laaiing; plotselinge dadelijk bedarende drift-bui; **—tivo,** a. dorst-opwekkend (spijzen); noodend, opwekkend; **—zar,** m. vette slib- of modder-grond.

llamea/r, v. intr. vlammen, flakkeren; **—nte,** a. vlammend a. a.

llan/a, f. troffel; blad-zijde, = **plana** en **página**; **—ada,** f. vlakte, effen terrein; **—mente,** adv. zonder omwegen, 't kind bij zijn naam noemend; **—eza,** f. = **—ura**; en: rond-borstigheid; minzaamheid; onbevangenheid, 't zonder-omslag-zijn; te-kort-koming in de vormen; (oud) oprechtheid; **—ito,** m. kleine vlakte; **—o,** a. plat, vlak, effen; vriendelijk, minzaam; onbeschoft, onbeleefd; gemakkelijk (in omgang); vrij-moedig, vol eenvoud; eenvoudig (kleed); duidelijk, blijkbaar; *á la —a,* rond-uit; zonder omslag; *carnero* —, schaap; *de* —, heel duidelijk; *de — en* —, in 't openbaar, zonder zich te verschuilen; *tierra —a,* vlak land; *canto* —, koraal-zang; m. vlakte (vooral in Am.); **—ta,** f. soort kool, die 't heele jaar door blijft aangroeien; pl. velgen; **—ten,** m. weeg-bree; pisang; **—to,** m. geween; (fam.) *el — sobre el difunto,* snel middel voor een kwaal; **—ura,** f. vlakte; effenheid.

llapa, f. toe-voeging of toe-passing v. kwik op een metaal; **—r,** v. tr.

llares, f. pl. haal of heng (voor een ketel a. a.).

llave, f. sleutel, ook in d muziek; toets; pan-deksel (v. vuur-wapen); aantje; spil; sluit-steen; boeg-spriet; — *maestra,* looper, valsche sleutel; — *capona,* vergulde sleutel v. e. kamer-heer; *—s de la iglesia,* geestelijke macht; *poner bajo de* —, af-sluiten; *dar vuelta á la* —, de sleutel omdraaien, sluiten; *echar la* —, op slot doen; (fam.) *ahi te quedan las —s,* nu, jij bent de baas, ga verder je gang; *presentar las —s,* de sleutels aanbieden (v. e. vesting); **—ro, -a,** m. f. portier, sleutel-bewaarder, kassier; sleutel-ring, -ketting.

lleco, a. braak, nooit bebouwd (maagdelijk land).
llega/da, f. aan-komst; **—do**, a. nabij, = **cercano**; **—miento**, m. (oud) verwantschap; nadering, bijeen-koming, vereeniging, = **allegamiento**; **—r**, v. intr. aankomen; — *á*, bereiken; met de hand kunnen bereiken; — *á los oidos*, ter oore komen; — *á los postres*, aan 't dessert komen, te laat komen; — *á las manos*, hand-gemeen worden; *le ha llegado su hora*, zijn (laatste) uur is geslagen; — *y besar el santo*, op (gelegen) tijd komen, en vol-dáan heen-gaan; tr. iets bij iets anders brengen; r. naderen, aanspreken (*á*); gauw ergens heen gaan, even ergens heen loopen: *lléguese V. en un instante á la tienda y cómpreme lo que le he dicho*, loop u even naar de winkel en koop wat ik u gezegd heb.
llen/a, f. aan-was (v. e. rivier); **—ar**, v. tr. vullen; vervullen, innemen; — *un puesto*, een betrekking vervullen; — *todos sus deberes*, nl. zijn plichten vervullen; — *un número*, vól-maken; r. zich vol-proppen; — *de vanidad*, vol ijdelheid komen; **—ero**, a. (rechtst.) in zijn geheel, ten volle; **—eza**, f. (oud) = **plenitud**, volheid; **—o**, a. vol; (wapenk.) met figuren van dezelfde kleur; *acertar de —*, flink raken, treffen; *de — en —*, juist in 't midden; m. volte, volheid; groote over-vloed; volle-maan, = **plenilunio**; *estar en el — de sus derechos*, in 't volle genot zijner rechten zijn; **—ura**, f. (oud) volheid, = **—o**.
lleta, f. stengel v. e. bol-gewas.
lleudar, v. tr. (oud) doen gisten, rijzen, = **leudar**.
lleva/da, f. (oud) vervoer, weg-brenging; het dragen; **—dero**, a. verduurbaar, duld- of draagbaar; **—dor, -a**, m. f. drager, brenger. = **portador** (v. e. brief b.v.); pachter, huurder; **—r**, v. tr. dragen; brengen (v. iemand *af*); voor iets in rekening brengen, een prijs vragen: *me llevó una pesata por dos*, hij rekende me één peseta voor twee: voortbrengen (grond); weg-halen, af-houwen; *de un sablazo le llevó la oreja*, met een slag met de sabel hieuw hij hem 't oor af; ouder zijn dan een ander: *le lleva dos años*, hij is twee jaar ouder; verdragen, dulden: *lleva sus males con mucha resignacion*, hij verdraagt zijn leed met veel berusting; leiden, voeren: *este sendero lleva á la iglesia*, dit pad voert naar de kerk; dragen (kleeren), aan-hebben: *llevaba capa*, hij droeg een mantel; ergens in huis brengen, introduceeren: *él es quien me llevó alli*, hij is 't die me daar geïntroduceerd heeft; houden (rekenk.): *seis y seis son doce, pongo dos y llevo uno*, 6 + 6 = 12, (ik zet) 2, 'k hoû er 1; soms voor *haber* (doch dan met overeen-stemming v. h. part. pass. evenals met *tener*): *llevo reunidas treinta medallas*, ik heb dertig medaljes verzameld; *llevo escritas cuatro cartas hoy*, ik heb vandaag vier brieven geschreven (ongeveer = *tengo escritas*..., of *he escrito*...); in pacht bezitten: *he llevado esta tierra veinte años*, ik heb dit land twintig jaar in pacht bezeten; weg-nemen, weg-halen, af-nemen, af-winnen: *me llevaron un duro*, ze hebben me een duro (= 5 pesetas) af-gewonnen; *son capaces de llevarle á V. la camisa*, ze zijn in staat u tot het hemd uit te kleeden (lett. u uw hemd af te nemen); houden (boeken): — *los libros*, boek-houden, de boeken bij-houden; — *adelante*, voort-zetten, door-zetten; mee-nemen, mee-voeren: *te llevaré conmigo*, ik zal je met me mee-nemen; — *camino*, redelijk, duidelijk zijn: *eso lleva camino*, dat is te begrijpen; — *mal* (*camino*), zich leelijk laten aanzien; *este asunto lleva mal* of *mal camino*, deze zaak laat zich leelijk aanzien; r. zich laten mee-slepen (door drift enz.); — *bien*, in goede verstand-houding leven; — *la atencion general*, de algemeene aandacht trekken; met zich mee-nemen: *me llevo la jaula*, ik neem de kooi met me mee; — *tras sí*, na zich sleepen.
llor/adera, f. (oud) schreister bij een begrafenis; **—ador, -a**, m. f. schreier; **—aduélos**, m. (fam.) huile-balk, iem. die altijd schreit; **—ar**, v. intr. schreien, weenen; tr. beweenen, betreuren; — *miseria*, ellende beweenen, d.w.z. zijn leed of armoede vertellen; — *de rabia, de gozo*, schreien v. woede, v. vreugde; **—iquear**, v. intr. grijnen, doen alsof men schreit; **—o**, m. geschrei, tranen; **—on, -a**, m. f. en a. die steeds schreit of grijnt; **—onas**, f. pl. begrafenis-schreister, = **plañideras**; **—osamente**, adv. huilerig, in tranen; **—oso**, a. huilerig, schreierig, blijkbaar geschreid hebbende.
llov/ediza, a.: *agua —*, regen-water; **—er**, v. intr. regenen; — *sobre mojado*, blijven aan-houden (slagen v. h. noodlot), lett. regenen op wat nat is; — *á cántaros*, stort-regenen; **—ido**, m. (oud) iem. die zonder toestemming naar Indië vertrekt; *como —*, als uit den hemel gevallen, lett. als geregend; **—ioso**, a. regen-achtig, = **lluvioso**; **—izna**, f. mot-regen; **—iznar**, v. intr.
llueca, f. klok-hen, = **clueca.**
lluvi/a, f. regen: **—al**, a. (oud) (regen-, = **pluvial**, a.; **—oso**, a. regen-achtig: *tiempo —*, regen-achtig weer.

M

M (émé), em, letter m; verkorting voor *Majestad*, Majesteit; *M. C.*, *mi cuenta*, mijn rekening; *M* = 1000; *M* = 1000 000.
maca, f. beursche plek a. e. gevallen vrucht; vlek, smet; geveinsdheid, heimelijke gedachte; valschheid van karakter; goed-verborgen gebrek; **—ca**, f. apin met korte staart en platte kop; **—dam**, m. macadam (v. wegen); **—na**, f. knods; **—nazo**, m. knods-slag; **—reno, -a**, m. f. en a. (fam.) vroolijke Frans, patertje goed-leven; bizonder liefje eener lichte-kooi; **—rismo**, m. de zes psalmen die beginnen met *beatus* of *beati*; Grieksch gezang ter eere der heiligen; **—rrones**, m. pl

macaroni; **—rrónea,** f. vers in „macaronische" stijl (d.w.z. in volks-taal met Latijnsche uitgangen); **—rrónico,** a. „macaronisch" (zie 't vorige); **—rronismo,** m. „macaronisme" (zie **—rrónea**); **—rse,** v. r. kneuzen, beursch worden (vruchten, door een stoot a.a.).
mace/ador, m. werk-man die katoen of wol vlaakt (klopt); **—ar,** v. tr. vlaken (wol, katoen), kloppen, (papier); ergeren, doodelijk vervelen; **—donia,** f. Macedonië; **—dónico,** a. Macedonisch; **—donio, -a,** m. f. Macedoniër; pl. een Christel. secte; Macedoniërs; **—racion,** f. uit-magering (door vasten a. a.); maceratie (v. e. organische stof in vloei-stof); **—rar,** v. tr. uit-mageren, uitmergelen; in éen vloei-stof weeken (organ. stof); r.; **—rina,** f. schoteltje in 't midden waarvan het kopje sluit; **—ro,** m. knods- of staf-drager (b. v. in de Kamer); **—ta,** f. pot, kuip (voor planten), bloem-pot; bebloemde tak; klop-stok; dik einde v. e. biljart-keu; achterste v. e. schaap.
macilento, a. bleek, droevig, bezorgd, ongerust.
máci/s, m. foelie; minder-waardige schors v. d. note-muskaat-boom; **—cèz,** f. stevigheid, degelijkheid, gelegenheid; **—àr,** v. tr. massief maken, alle openingen vullen; **—̃zo,** a. stevig, massief, gedegen; *oro —*, gedegen goud; solied, stevig, degelijk; m. (bouw-vak) volle, stevige bouw; plok, bosje (riet dat groeit a. a.).
macla, f. kruis-steen; hol-spaat, ster- of kruis-vormig kristál; (wapenk.) uitgebroken ruit, malie.
maco, a. (Zig.) schurk, deugniet; **—ca,** f. (Murcia) soort vroeg-rijpe vijg; **—lla,** f. bosje aren op een halm; tuiltje bloemen op éen stengel; **—na,** f. groote mand zonder hengsel.
macrobia, f. lang leven, hooge ouder-dom.
macu/ba, f. soort uitstekende tabak (v. Martinique); **—ca,** f. soort pere-boom; **—́la,** f. vlek, smet, = **maca**; **—lacion,** f. bezoedeling, bevlekking; **—lar,** v. tr. (druk) zwart of vuil-maken (papier); (be)vlekken; bezoedelen; **—latura,** f. mis-druk; **—loso,** a. (oud) vlekkerig, vol vlekken.
machac/a, f. aarts-vervélende vent; **—adera,** f. stamper (v. e. vijzel); **—ador, -a,** m. f. stamper; **—ar,** v. tr. fijn-stampen; verbrijzelen; aan de ooren zaniken, erg vervelen; — *en hierro frio*, vergeefs aandringen; **—on,** m. lang-drádige spreker of schrijver.
macha/da, f. kudde bokken; (fam.) ezelstreek, ezel-achtigheid; — **do,** bijl, = **hacha**; — **martillo** (**á** —) stevig, hecht; in den blinde, grof en stevig: *obra hecha á —*, werk dat wel stevig is, maar smakeloos; *creer en Dios á —*, en blind geloof in God hebben; — **quería,** f. vervelend aandringen.
mache/ar, v. intr. meer mannetjes dan wijfjes telen (dieren); **—tazo,** m. houw met een korte infanterie-sabel; **—tero,** m. die de takken v. gevelde boomen afsnijdt om ze mee te nemen.
machi/hembrar. v. tr. ineen-zetten, in elkaar laten passen (twee stukken hout), = **ensamblar**; **—na,** f. toestel om schepen te ont-masten; **—nete,** m. mes, bijltje.
macho, m. mannelijk wezen (Fr. mâle); muilezel; haak (tegen-over oog); — *cabrio*, bok; — *romo*, muil-ezel uit hengst en ezelin; pilaar; soort aambeeld; ezel, dom-kop, stijfkop; mannetje (v. dieren); vorm voor een klok; uiteinde v. e. stuk hout, aan een toestel a. a. dat in iets anders gaat; moker; mannelijk kind; (fam.) — *cargado de letras*, geleerd en nergens goed voor; **—n,** m. (bouwk.) beer, steen-muur; **—rra,** f. onvruchtbaar wijfje; **—ta,** f. of **—te,** m. groote houten hamer, klopper; *hecho á* — grof gemaakt.
machu/cadura, f. kneuzing, = **—camiento**; m. **—car,** v. tr. kneuzen; **—cho,** (fam.) ernstig, bezadigd.
Madagascar; **—es, -a,** m. f. en a. Malagas, Malagassisch (van Madagaskar).
madam/a, f. (zelden), = **señora**; **—isela,** f. (zelden), = **señorita**; jong-meisje dat door haar kleeding wil doorgaan voor een groote dame; **—ita,** f. verkleinw., ¡en: m. verwijfd man.
madapolan, m. madapolam, soort perkal voor hemden.
made/faccion, f. (wetensch.) bevochtiging; **—ja,** f. streng (garen a. a.); vlecht (haar); *es una — de lana*, 't is een zout-zak (lamme vent); (fam.) — *sin manda*, iem. met verwarde ideeën; *hacer —*, draads-gewijze afloopen (siroop enz.); *es una — enredada*, 't is een verwarde boel (verw. streng); — **ra,** f. hout; onrijpe vrucht; — *de carpintería*, timmer-hout; — *repelosa*, knoestig moeilijk glad te schaven hout; — *borneada*, krom-getrokken h.; — *del aire*, horens der dieren; *no holgar la —*, onafgebroken werken; paarde-hoef (horen-stof); *sangrar la —*, inkepingen in de stam maken, om sap te winnen; — *en rollo*, gevelde, nog niet ontschorste boom; (zeet.) — *de respeto*, noodrondhoud; (fam.) *ser de mala —*, een leelijke aard hebben; **—rada,** f. voorraad timmerhout; **—raje** of **—rámen,** m. steiger, stelling (aan gebouw); **—rería,** f. hout-stapelplaats; **—rero,** m. hout-koopman; houtvlotter; matroos belast m. h. toezicht op het nood-rondhout; (oud) timmer-man; **—ro,** m. zeer dikke plank; *—s de cuenta*, voornaamstukken, die de grond-slagen v. e. schip vormen.
madona, f. (Italiaansch) Onze Lieve Vrouw, de Heilige Maagd.
madr/as, m. omslag-doekje van zijde en katoen (Indisch); **—astra,** f. stief-moeder (gewoonlijk in ongunstige zin); **—aza,** f. al te zwakke moeder; **—e,** f. moeder; non die de klooster-gelofte afgelegd heeft; baar-moeder; — *patria*, moeder-land; *lengua —*, moedertaal; rivier-bed(ding); riool; — *del vino*, voorloop v. wijn; (zeet.) — *del timon*, deel v. h. roer dat de hengsel-duimen draagt; *salir de —*, buiten haar oevers treden; (fig.) de grenzen te-buiten-gaan; pl. in-houten, spanten; *sacar de —*, 't geduld doen verliezen; **—ecita,** f. moedertje, moeke (liefkozings-woord); **—eclavo,** m. moeder-nagel (kruid-nagel die 2 jaar a. d. boom gebleven is); **—enaga,** f. stof v. katoen en palm-vezel uit de Filipijnen; **—eña,** f. klomp (houten schoen), = **almadreña**; **—eperla,** f. parelmóer (-schelp); **—épora,** f. ster-koraal; **—eporita,** f. versteende ster-koraal; **—eselva,** f. kamperfóelie.
Madri/deno, -a, m. f. bewoner van Madrid; a. Madridsch (meer: **madrileño**; **—gado,** a. en m. die koeien gedekt heeft (stier); (fig.) leep,

slim, = **astuto**; **—gal,** m. madrigaal (soort vers, waarin een dame galant toegesproken wordt); **—galesco,** a. van dien aard (vers); **—gálico,** a. als een madrigaal, v. e. madrig.; **—guera,** f. konijne-hol; **—leño, -a,** m. f. en a. bewoner v. Madrid, Madridsch; **—na,** f. peetemoei; bescherm-ster; stut (v. e. muur); gekruiste riemen tusschen twee opgezadelde paarden, om ze aan de bek te leiden; **—z,** f. (oud) = **matriz**; (oud) ook: plaats waar een kwartel zijn nest maakt; plaats waar de zee-egel zich ophoudt.

madr/ona, f. (fam.) = **—aza,** al te goede moeder; **—oncillo,** m. (oud), aard-bei, = **fresa**; **—oñal,** m. haag-appel-aanplant; **—oñero,** of **—oño,** m. haag-appel-boom; **—ugada,** f. dageraad; 't voor dag en dauw op zijn; *salir de —,* heel vroeg 's morgens uitgaan; **—ugador, -a,** m. f. vroeg-opstaander; **—ugar,** v. intr. vroeg opstaan, overhaast zijn, te vroeg komen; **—ugon,** m. = **—ugador**; (volkst.) het vroeg-op-zijn.

madur/acion, f. rijp-wording; rijpheid; metaal-zuivering; (oud, geneesk.) maturatie, verzachting der kwade sappen, om ze uit te drijven; **—adero,** m. plaats waar men vruchten laat rijp worden; **—ador,** a. wat doet rijpen; **—amente,** adv. rijpelijk, bezadigd; **—amiento,** m. = **—acion**; **—ar,** v. tr. doen rijpen; bestudeeren, tot succes leiden (zaak); intr. rijpen; rijp, bezadigd worden; **—ativo,** a. (geneesk.) bevorderlijk voor 't rijpworden v. e. zweer; verzachtend; m. middel om iemands ergernis of verontwaardiging te doen bedaren, of hem gunstiger te stemmen; **—ez,** f. rijpheid; rijp oordeel; **—o,** a. rijp: *fruta —a,* rijp ooft; *vino —,* belegen wijn; bezadigd: *edad —a,* rijpe leef-tijd; *postema —a,* rijpe zweer; op sigaren-kistjes: zeer zwaar.

maes/a, f. (oud) school-meesteres, vrouw v. e. school-meester; **—e,** m. (oud) meester, zie **maestro**; *— coral,* goochel-toer, = **pasapasa**; **—tra,** f. onderwijzeres; vrouw v. e. school-meester; *— de niñas,* meesteres over novitiae in een klooster; *linea —,* hoofd-lijn in een plan; *obra —,* meester-werk, -stuk; **—traje,** m. = **—tría** f.; **—tral,** m. mistral (hevige N.-W. wind aan de noord-kust der Middellandsche Zee); a. (oud) meesterlijk, -achtig, = **magistral**; **—tralizar,** v. intr. (zeet.) naar 't westen wenden; **—tramente,** adv. meesterlijk, -achtig; **—trante,** m. ridder, lid eener koninklijke rij-vereeniging, oudtijds in Spanje ingesteld; **—tranza,** f. koninklijke rij-vereeniging voor de adel; deel v. e. marine-korps, tuig-huis voor zeil- en touw-werk; bazen en kommandeurs op scheeps-werven; scheeps-werf; **—trazgo,** m. groot-meesterschap v. d. Maltezer orde; (oud) meesterschap; **—tre,** m. groot-meester eener ridderschap; (zeet.) kapitein-ter-zee; (oud) = **doctor, maestro**; *cuartel —,* kwartier-meester, wacht-meester; (oud) *— de campo,* oude kolonels-titel (kavalerie of inf.); *— de plata,* officier belast met het zilver-vervoer uit Amerika naar Spanje; *— de raciones,* bottelier a. b. v. e. schip; **—trear,** v. intr. de meester uithangen, baas-achtig doen; tr. snoeien (wijn-stok); waterpas-maken (muur); vervalschen; tusschen-beide-komen in (zaak); **—tresala,** m. hof-meester i. e. groot huis; **—trescolía,** f. waardigheid v. geestelijk school-hoofd i. e. kapittel; **—trescuela,** m. leeraar in de theologie, zie **cancelario**; **—tría,** f. meesterschap: deftigheid; ernst; geleerdheid; kommando (over een schip); (oud) bedriegerij, veinzerij; *— de la cámara,* hoofd v. h. Kabinet des Konings; dat kabinet; **—tril,** m. bije-cel; **—trillo,** m. meestertje; *cada — tiene su librillo,* ieder meester heeft zijn metode; **—tro,** m. meester (in alle beteekenissen); groote mast; *— criado,* bottelier v. e. schip; *— de capilla,* kapel-meester (koor-leider i. e. kerk); *— de ceremonias,* ceremonie-m.; *— de niños,* schoolm.; *— de obra prima,* meester-schoenmaker; *— de obras,* bouw-ondernemer; *— de cocina,* keuken-m.; *— mayor,* eerste stadsbouw-m.; *— de altas obras,* scherp-rechter; *— en artes,* magister artium (soort doctors-titel); *— de novicios,* opziener der novicen; *— de coches,* wagen-m.; *ser recibido de — en un oficio,* baas, meester worden in een bedrijf; *el ejercicio hace —,* oefening maakt den meester; a. vol-leerd, goed afgericht: *caballo —,* paard.

maga/nel, m. (oud) soort krijgs-werktuig; **—ña,** f. „kamer" of ledige ruimte in een gegoten voor-werp (b.v. kanon); bedrog, geslepenheid; **—rza,** f. soort lelietje v. dalen.

magdaleon, m. genees-middel in de vorm v. e. rolletje (pleisters, zwavel en zalf).

mage . . ., zie **maje . . .**

magi/a, f. tooverij, toover-kunst; *— natural* of *blanca,* tooverij met natuurlijke, onbekende middelen; *— negra,* duivels-tooverij; **'—co,** a. toover-, magisch; *linterna —,* toover-lantaarn; m. toovenaar; **—n,** m. (oud) verbeelding, nog gék-scherend gebruikelijk; kop (hoofd); = **imaginacion**; **—sterial,** a. = **—stral**; **—sterio,** m. meester-schap, onderwijzerschap, doctors-graad, onderwijs-bevoegdheid; waardige houding; *con —,* op meesterlijke wijze; **—strado,** m. magistraat; magistratuur; **—stral,** a. meester(s)-, meesterlijk, meester-achtig; v. e. kanunnik-prove (als de k. doctor in de teologie is); (geneesk.) *composicion —,* samen-stelling volgens voorschrift v. d. genees-heer; *prebenda —,* preceptorale prove; **—stratura,** f. magistratuur; rechterlijke macht.

magna/nimidad, f. groot-moedigheid, grootheid v. ziel; **'—nimo,** a.; **—te,** m. magnaat (in Polen).

magne/sia, f. magnesia (= magnesium-oxyde); **—siado,** a. magnesium-houdend; **—'sico,** a. magnesium-; **—sio,** m. magnesium (metaal); **—'tico,** a. magnetisch; aantrekkend; *virtud —a,* magnetische kracht; **—tismo,** m. magnetisme, aantrekkings-kracht v. d. magneet; *— terrestre,* aard-magnetisme; *— animal,* dierlijk magn.; **—tizable,** a. magnetizeer-baar; **—tizacion,** f. magnetizatie, het magnetisch maken; **—tizar,** v. tr.; ook: een groote aantrekkings-kracht uitoefenen op.

magni/ficar, v. tr. verheerlijken; **—se,** v. r. zich beroemen, stoffen op (*de*); **—ficat,** m. gezang a. d. H. Maagd; **—ficencia,** f. pracht, luister; wijdsche praal; vorstelijk; mildheid; **'—fico,** a. prachtig; grootsch, groot-scheepsch; praal-lievend; **— tud,** grootheid; grootte, omvang; waardigheid; *— de un eclipse,* grootte v. e. verduistering; *—es, comensurables,* meetbare grootheden.

magno, a. in: *Alejandro Magno,* Alexander

de Groote en *Carlomagno*, Karel de Groote; **—lia,** f. magnolia-noot; -bloem; **—lio,** m. magnolia-boom.

mag/o, a. en m. magiër, v. d. magiërs: *los Reyes —s*, de Drie Koningen; **—ra,** f. snede ham; **—recer,** v. tr. en intr. (oud) mager worden, maken, = **enflaquecer**; **—redina,** f. Egyptisch linnen; **—ro,** a. en m. mager (mensch); zonder vet, mager (vleesch).

mag/üer, adv. (oud) ofschoon, alhoewel: *magüer que le plugo la faz bastante*, ofschoon de tronie hem nog al aanstond; **—üeto, -a,** m. f. jonge stier, = **novillo**; **—uillo,** m. soort appel-boom; **—ujo,** m. haak om oud „werk" uit te kalefateren; **—ulladura,** f. kneuzing, = **ullamiento**; **—ullar,** v. tr.; en: beursch maken (vrucht).

Mahom/a, m. Sp. verbastering v. Mohammed; *cerezo de —*, soort kerse-boom (12—15 voet hoog); **—etano, -a,** m. f. en a. Mohammedaan, -sch; **—etismo,** m. Mohammedanisme, Moh. gods-dienst, Islam.

mah/on, m. nanking, katoenen stof zoo in Spanje genoemd, omdat ze veel uit Mahon (Balearische eilanden) uitgevoerd wordt; **—ona,** f. groote Turksche galei; **—ute,** m. deel der vleugels dat aan 't lijf zit (valk).

mai/do, m. gemiauw, = **maullido**; **—mon,** m. melk-brood; **—mona,** f. deel v. e. korenmolen door een paard gedreven; **—tinante,** m. f. die dikwijls de „metten" gaat hooren; priester die erbij moet wezen; **—tinario,** m. metten-boek; **—tines,** m. pl. „metten" in de R. K. Kerk; **—z,** m. maïs, Turksche tarwe (O. I. *djagoeng*); **—zal,** m. maïs-aanplant.

maja, f. stamper; knots, zie **pilon** en **maza**; gekamerde vrouw; op Andaloezische wijze gekleede vrouw (wordt in sommige provinciën gezegd); **—da,** f. schapen-stal, -kot; herders-hut; zie **posada**, herberg (in de oude beteekenis); **—dal,** m. grond die door vee bemest is; **—dear,** v. intr. ergens de) nacht door-brengen (vee); **—derear,** v. tr. koppig aan-dringen, zeurig aan-houden; **—dería,** f. „bok", grove mis-slag; **—dero,** m. stamper (= **pilon**) om te stampen, in een mortier of vijzel; houten stel waarop men vlas braakt; a. met beperkte geestes-gaven en slecht sprekend, vervelend (ook s. m.); m. pl. of — *derillos*, klosjes met hand-vat om kant te maken; **—dor,** m. en a. stamper, iem. die stampt; **—dura,** f. stamping, verbrijzeling, vergruizeling; **—gránzas,** m. (fam.) lomperd, boersch mensch; **—no,** m. hoop steenen als grens voor een veld; **—r,** v. tr. stampen, vergruizelen, zie **machacar,** id.; lastig vallen, zeuren; **—rrana,** f. versch varkens-vleesch (in Andaloezië).

majest/ad, f. majesteit; *su —*, het „viaticum" v. e. stervende; Zijne Majesteit; **—uoso,** a. grootsch, majestatisch; **—uosidad,** f.

maj/o, m. fat, heertje; *un fatuo es obra de la naturaleza, un — lo es de las mujeres y de la vanidad*, een verwaand mensch is natuurwerk, een fat van vrouwen en ijdelheid; a. bizonder net gekleed; parmantig, steeds bereid zijn moed te toonen; **—olar,** m. terrein dat pas met wijn-stok beplant is; **—orca,** f. spil-vol (draad), = **mazorca**; **—uela,** f. mei-doorn-vrucht; schoen-bandje, koord; **—uelo,** m. jonge aan-plant v. wijn-stok; soort haag-appel-boom, veel in Spanje voorkomend; **—ujo,** m. (zeet.) breeuw-haak.

mal, m. kwaal; kwaad; gebrek; ondeugd; pijn; nadeel; *hablar —*, kwaad spreken; *del — el ménos*, van twee kwaden 't minste; pl. kwalen; a. (verkort v. *malo*) slecht, kwaad: *— genio*, slechte aard; adv. slecht, verkeerd, kwaad, kwalijk: *— hecho*, slecht gedaan, gemaakt; *de — en peor*, van kwaad tot erger; *— que le pese*, zijns ondanks; *— de mi grado*, mijns ondanks (beter dan *— que me pese*); *es muy — parecido*, dat ziet men niet graag, dat maakt een zeer slechte indruk; *por — que vaya*, in 't ergste geval; (prov.) *el — ajeno del pelo cuelga*, aan een anders zeer hinkt men niet (lett. hangt aan een haar); *bien venido —, si vienes solo*, een ongeluk komt nooit alleen; *no hay — que por bien no venga*, er is geen kwaad, of er is ook wel wat goeds bij; *— haya V. que no me lo ha dicho*, dat had u me ook wel kunnen zeggen!

mala, f. post-zak, brieven-maal, mail; **—bárico, -a,** a. en s.-Malabaar(sch); **—chin,** m. harlekijn, schuite-voerder met gestreept pak; **—comstumbrado,** a. zonder „wereld", ongemanierd; die slechte gewoonten heeft; **—condicionado,** a. in slechte toestand (vooral waren); **—cuenda,** f. (oud) grof doek v. „werk"; **—gaña,** f. bewerking der Arragoneezen om de bije-zwermen te beletten te verhuizen; **—ga,** f. Malaga; **—gon,** m. hooge kroes, kom; **—gueño,** a. en s. Malagaasch, bewoner v. Malaga; f. bepaalde zang-wijs met veel triolen erin; **—gueta,** f. paradijs-korrels (soort peper); **—mente,** adv. slecht, onvoordeelig; boos-aardig; **—ndante,** a. (oud) ongelukkig, = **desafortunado, infeliz, desdichado**; **—ndanza,** f. (oud) tégenspoed, ongeluk, = **desgracia**; **—ndar,** m. slecht gedrag; verkeerd-loopen, verdwalen; **—ndría,** f. soort melaatschheid; **—ndrin,** m. Arabische roover in de tijd der kruistochten; roover in Frankrijk onder Jan en Karel V; roover in volstrekte zin; slecht mensch, boemelaar; **—quita,** f. malachiet (delf-stof); **—r,** a. (ontleedk.) wangbeen-; **—venido,** a. niet mee-gaand, on-welwillend; in onmin met (*con*); *están —s*, zij zijn niet wel met elkaar; **—ventura,** f. tegen-spoed, on-spoed; ongeluk; **—venturado,** a. ongelukkig, onspoedig; **—venturanza,** f. (oud) = **—ventura**; **—yo,** a. en s. Maleisch, -er.

mal/baratador, -a, m. f. ver-kwister; **—baratar,** v. tr. ver-kwisten; te-geefs wegdoen, verkoopen a. a.; **—casado,** a. (fam.) ongelukkig getrouwd; m. pl. ongelukkig echtpaar; **—casar,** v. tr. een slecht huwelijk laten doen (ouders hun kind); r. dat zelf doen; **—caso,** m. leelijk geval; **—cocinado,** m. worst, alles wat van de ingewanden van slacht-dieren bereid wordt, = **mondongo**; **—cocinar,** v. tr. (fam.) slecht koken; **—comido,** a. uitgehongerd, slecht doorvoed; **—contento,** a. ontevreden, misnoegd; verstoppertje, soort kaart-spel; in 't Fr. „loopende aas"; **—coraje,** een geneeskrachtige plant; **—corte,** m. hout-roof u. e. bosch; **—criado, -a,** a. en m. f. on-ópgevoed mensch (mensch); **—dad,** f. slechtheid, boosheid; **—decidor, -a,** m. f. vervloeker; **—decimiento,** m. (oud) = **—dicion**; **—decir,** v. tr. vervloeken; (oud) kwaadspreken; **—diciente,** a. die steeds vervloekt

of verwenscht; (oud) kwaad-sprekend; —**diciente,** a. die steeds vervloekt of verwenscht; (oud) kwaad-sprekend; —**dicion,** f. vervloeking, verwensching; —**dita,** f. (fam.) tong: *soltar la* —, kwaad-spreken; —**ditamente,** adv. (fam.) heel slecht, om te wanhopen: *esto va* —, dat gaat heel beroerd; —**dito,** a. vervloekt; *es un* —, 't is een ellendeling, er is heelemaal niet mee op te schieten.

male/abilidad, f. pletbaarheid, smedigheid; —**able,** a.; —**ador, -a,** m. f. = —**ante,** m. (Zig.) grappe-maker; los-bol, zéde-bedérver der jeugd; a. die bedérft of vervalscht; —**amiento,** m. bedérf, bedérving (der zeden b.v.); —**ar,** v. tr. bedérven, slechte neigingen geven; vervalschen (wijn b.v.); r. bedérven, slecht worden (vooral eet-waren of wijn); —**con,** m. steen-dam (tegen over-stróoming); —**dicencia,** f. kwaad-sprekerij; —**dicente,** m. f. kwaad-spreker; —**ficencia,** f. boosaardigheid, geneigdheid tot kwaad; —**ficente,** m. f. die kwaad doet aan een ander; —**ficiado,** a, mis-handeld, gekrabd, geschramd; ziek, kwijnend; —**ficiar,** v. tr. beheksen, betooveren; bedérven, vervalschen; —**ficio,** m. hekserij, schadelijke betoovering; heimelijke vergiftiging a.a.; onrecht, nadeel; —**´fico,** a. onheil-aanbrengend; *estrella* —, onheil-spellende ster; kwaad-aardig, tot kwaad-doen geneigd; —**ntrada,** f. (oud) soort tol door gevangenen aan de cipier betaald bij 't ingaan der gevangenis; —**´olo,** m. enkel-been; rieten pijl om vlammende stoffen te werpen; bundel riet-stokken voorzien v. e. werp-spies en brandbare stoffen; —**ta,** f. valies, hand-koffer; (Zig.) lichte-kooi; *hacer la* —, zijn koffer(s) pakken; —**tero,** m. koffertjes- of reis-tasschen-maker, -handelaar; —**tía,** f. schadelijkheid eener spijs; —**tin,** m. mantel-zak (v. e. ruiter); —**ton,** m. groote valies; —**volencia,** f. onwelwillendheid; afkeer; —**´volo,** a. onwelwillend, kwaad-gezind; —**za,** f. (oud) slechtheid, boos-heid, = **maldad**; en: plek vol struikgewas.

mal/fetería, f. (oud) slechtheid, boosheid, = **maldad**; —**gastar,** v. tr. slecht bestéden, versmijten, verkwisten; —**hablado,** a. vuilbekkig, groot v. mond; —**hadado,** a. ongeluk-aanbrengend; —**hecho,** m. en a. misdaad; verkeerd gedaan, slecht gemaakt; —**hechor, -a,** m. f. mis-dadiger; —**herido,** a. zwaar gewond; —**herir,** v. tr. zwaar verwonden; —**hojo,** m. (oud) af-pluksel, weg-werpsel; —**humorado,** a. slecht-van-humeur; kwaad-sáppig; —**icia,** f. kwaad-áardigheid; schadelijkheid; boos-aardig voornemen; boos-aardig gezegde; árgwaan; geslepenheid, scherp-zinnigheid; —**iciable,** a. waarvoor men argwaan moet koesteren; —**iciar,** v. intr. argwaan of achter-docht koesteren; r. argwanen, vermoeden; bedérven, slecht worden (spijs, drank), zie **malearse**; —**cioso,** a. en m. f. boos-aardig; leep, geslepen.

málico, a. (scheik.) *ácido* —, appel-zuur.

mali/gnidad, f. kwaad-willigheid, boos-áardigheid; schadelijkheid, nadeeligheid; —**gno, -a,** a. en m. f. rakker, boos-aardig mensch; boos-aardig; schadelijk, nadéelig; *llaga* —*a*, booze zweer; —**lla,** f. manille (in 't kaartspel: 8 of 9); 7 rood (harten of ruiten); 2 zwart (schoppen of klaver); spel met de vieren, twee tegen twee, met retour of triomf — na de uitdeeling der kaarten — die dan de troef is; —**ntencionado, -a,** a. en m. f. slecht-gezind (mensch); (iem.) met kwade bedoelingen.

mal/mandado, a. ongezéggelijk, moeilijk te gebieden; —**mirado,** a. onkiesch, onbeleefd; (oud) slecht-áan-geschreven; —**o,** a. slecht, kwaad; boos; ongezond, onwel; *no es* —, dat is niet kwaad (= vrij goed); *lo encuentro* —, ik keur 't af; *¡ — !* des te erger, dat's leelijk! a. a.; —**ogrado,** a. onspoed-vol, ongelukkig (b.v. bij vroege dood); —**ogramiento,** m. = —**ogro**; —**ograr,** v. tr. doen mislukken, verijdelen; de hoop benemen; — *el tiempo*, zijn tijd nutteloos zoek-brengen; r. mis-loopen, mislúkken; een vroeg-tijdig einde hebben; niet tot rijpheid komen: *la cosecha de este año se ha malogrado*, de oogst van dit jaar is mis-lukt; —**ogro,** m. mis-lúkking, slechte afloop; —**parado,** a. er slecht afgekomen, mis-hándeld, in slechte toestand; —**paranza,** f. (oud) = **menoscabo,** schade, beschadiging; onrecht; eer-aanranding; ont-trekking eener som; —**parar,** v. tr. (oud) mis-hándelen; —**parida,** f. vrouw die een slechte bevalling, een mis-kraam gehad heeft; —**parir,** v. intr. een mis-kraam hebben; —**parto,** m. mis-kraam; —**portado,** a. schunnig gekleed; —**querencia,** f. (oud) afkeer, onwelwillende gezindheid; —**querer,** v. tr. haten, een kwaad hart toe-dragen; —**quistado,** a. algemeen gehaat, onbemind; —**quistar,** v. tr. in on-min brengen, twee-spalt veroorzaken; r. in on-min raken, zich gehaat maken; —**quisto,** a. = —**quistado**; —**rotar,** v. tr. zijn goed verspillen, verkwisten; —**sano,** a. ongezond (land-streek, klimaat); (oud) die niet gezond is; —**sin,** m. (oud) over-brenger; praatjes-maker; —**sonante,** a. (godgeleerdh.): *proposicion* —, on-rechtzinnige stelling; —**sonar,** v. intr. (oud) verdacht klinken, vermoedens opwekken; een onaangenaam geluid maken.

Maltés, -a, m. f. en a. Maltees, inwoner v. Malta, Malteesch.

maltra/edor, -a, m. f. (oud) vervolger, berisper, zie **perseguidor** en **reprensor**; —**er,** v. tr. (oud) slecht behandelen: *me traen á* —, men laat me sloven, vervolgt me, doet me een slechte behandeling aan; —**tamiento,** m. slechte behandeling; —**tar,** v. tr. mishándelen, slecht bejégenen; beschadigen, bedérven; —**to,** m. slechte behandeling, mishándeling.

maltrecho, a. (oud) er slecht afgekomen, mis-handeld, = **malparado** en **maltratado.**

malu/co, a. (fam.) sukkelend, zwakjes; —**cho,** a. (fam.) id.

malv/a, f. malva of maluwe; *nacido en las* —*s*, van lage geboorte; *ser una* —, een zachtzinnig karakter hebben; —**áceas,** f. pl. malva-achtigen; —**abisco,** m. soort Mexicaansche maluwe, boom-maluwe; —**ado,** a. boos-aardig, slecht (mensch); —**ar,** m. malvazij (soort druif uit Chios of de wijn ervan; —**ersacion,** f. knevelarij, malversatie; ont-trekking van gelden bij een verantwoordelijk beheer; —**ersador,** m. iem. die dat doet; —**ersar,** v. tr. en intr. zulke handelingen

plegen; —**is,** m. soort lijster; —**isto,** a. (oud) onwelvóegelijk.

mall/a, f. malie; maas (v. brei-werk enz.); —**ar,** v. tr. met maliën bekleeden; mazen; —**ero,** m. netten-maker; mazer; —**ete,** m. voorzitters-hamer (v. e. vrij-metselaars-loge); —**eto,** m. koord om een net soort voort te trekken a. a.; —**o,** m. malie- of kolf-spel; malie-baan, kolf-baan; kolf (bij 't spel); —**orca,** f. Majorca, het eiland; —**orquin, -a,** m. f. en a. Majorcaan, -aasch; „morrokijn" (leer).

mam/a, f. tiet; dikke lip, = **jeta**; —**á,** f. moeder, mama; —**acállos,** m. (fam.) stumperd, sukkel (lett. eelt-zuiger); —**ada,** f. zuig-tijd, zoog-tijd; (Am.) koopje, bof, bizonder meevallertje, zie **ganga**; —**adera,** f. glazen zog-opvanger; —**ador, -a,** m. f. zuiger, iem. die 't zog eener vrouw opzuigt of wegzuigt om haar van overvloed te ontdoen; —**andurria,** f. (Am.) bofferij, ('t) steeds boffen; —**anton,** a. nog zuigend (dier); —**ar,** v. tr. zuigen (uit borst of uier); (fam.) gewoon zuigen, lurken = **chupar**; —**ario,** a. v. d. borst of uier; het bloed naar de uiers of borsten drijvend (middel); —**arrachada,** f. prul, knoeischilderij, knoei-boel v. schreeuwende kleuren; wártaal; —**arrachista,** m. klad-schilder; —**arracho,** m. onder-kruiper (klein mannetje); kluchtige figuur; —**brina,** f. Mamber-, Syrische of Indische geit; —**elon,** m. tepel; klier-achtigheid op de huid; —**eluco,** m. Mameluk (Egyptische rijterij uit slaven); —**ella,** f. eikel-vormige aanhangsels onder de hals v. sommige geiten. = **marmella**; —**ífero,** a.: *animales —s,* zoogdieren; —**ilar,** a. v. d. borsten of uiers; —**ilario,** m. Hollandsche weder-dooper; —**ola,** f. streeling onder de kin (kind en oude man); (fam.) flikflooierij; *¡—!* larie! reken er maar niet op; —**on, -a,** a. te-lang-zuigend (kind); (fam.) man die nog kinderachtig doet; kalf dat nog zuigt; pl. uitloopers, wortel-scheuten; nest-veeren, opkomende veeren; —**oso,** a. steeds zuigend (kind); —**otreto,** m. verzameling aanteekeningen, uit-treksels a. a.; afgedankt meubel; (fam.) iem. die ergens te veel is; —**para,** f. dubbele deur; vuur-scherm; kamer-scherm (dan beter **biombe**); alles wat binnens-kamers tegen koû beschermt; —**paros,** m. pl. (zeet.) schotten tusschen de hutten a. a.; —**postear,** metselen, pleisteren; toe- of over-pleisteren; —**postería,** f. metsel- of pleister-werk; verstérking, schans; armen-kollékte; —**postero,** m. metselaar, cement-werker, ontvanger der tienden en armen-kolléktes; —**presar,** v. tr. beginnen te temmen (paarden), zie **domar,** id.; —**puesto,** m. aanvulling m. vul-steenen, kleine blok-steen; *disparar á —,* schieten waarbij men iets stevigs als steun-punt voor 't vuur-wapen bezigt; —**ujar,** v. tr. lebberen, lurken, al maar door een beetje zuigen (zuigeling) = —**ullar.**

man, f. (oud) staat voor **mano,** hand; *herir á — salva,* een slag toebrengen zonder vrees voor tegen-weer; *¡buena — derecha!* ik wensch je wélslagen!

man/á, m. gestold sap v. e. soort esch; manna; manna-gras; over-vloedig voedsel; honing-dauw; —**ada,** f. deel v. e. kudde kleinvee; hand-vol (vooral soep-groenten); (oud) groot aantal personen die samen loopen a. a., nog (fam.) in: *á manadas,* bij troepen; —**adero,** m. water-bron, = —**antial**; herder over een deel eener kudde; a. vloeiend, stroomend (water dat zijn helling volgt); —**antial,** m. bron; oor-sprong, oor-zaak; a. stroomend, afloopend, uit een bron; —**aquin,** m. klein mooi Amerikaansche zang-vogeltje; —**ar,** v. intr. op-wellen, op-borrelen (water u. d. grond); intr. voort-komen (mis-standen a. a.); —**ati,** of —**ato,** m. zee-koe; —**car,** v. tr. verminken (dat men hand of arm mist); —**carron,** (Am.) m. oude knol (paard) ook afpaling van rivier of beek, voor een kleine afstand; —**ceba,** f. bij-zit, concubine, = **concubina**; —**cebía,** f. hoeren-huis, bordeel; —**cebo,** m. jong-mensch; (winkel-)bediende; minnaar eener galante vrouw; —*mayor,* eerste bediende; —**cer,** m. hoere-kind; —**cera,** f. ploeg-staart; —**cia,** f. waarzeggerij, voorspél-kunst; —**cilla,** f. smet, on-eer; (oud) hoon, beleediging; harte-wond; (fam.) *mas vale mancha en la frente que — en el corazon,* beter is een vlek op 't voorhoofd dan een wond in 't hart (uitdrukking v. wanhopige liefde b. v.); —**cillamiento,** m. eerbezoedeling; —**cillar,** v. tr. bezoedelen, vooral wat schitterend wit of blank is; de eer bezoedelen; diep grieven; r. zijn eer bezoedelen; —**cipar,** v. tr. onder-werpen, tot slaaf maken; r. zich tot slaaf maken; —**co,** a. die een hand of arm mist; *no ser —,* niet on-handig zijn; *quedarse —,* een afschrik krijgen v. d. moeilijk-heden van iets en 't opgeven; —**comun (de),** adv. eendrachtig; in samen-werking, gemeenschappelijk; (rechtst.) solidair; —**comunadamente,** adv. in gezelschap, solidair; —**comunar,** v. tr. (rechtst.) de solidariteit v. verscheidene leden eener vereeniging eischen of verklaren; zijn pogingen of middelen bij die v. e. ander voegen, voor een onderneming; r. zich vereenigen, associëeren; —**comunidad,** f. vereeniging v. een of meer personen voor een onderneming; —**cornar,** v. tr. met de handen omver-werpen en tegelijk de nek verdraaien (stier), zoodat 't dier machteloos neerligt; —**cuerda,** f. rad-draaiing (bij rad-foltering).

manda, f. aanbod, belofte; legaat; (oud en prov.) *la — del bueno no es de perder,* denk aan je belofte; —**dero, -a,** m. f. boodschaplooper, iem. wie men wat opdraagt; pakjesdrager, sjouwer; bode, bediende v. e. klooster, = **demandadero**; (oud) procureur; —**do,** m. bevel, order, = **mandato**; boodschap; verwittiging; *hacer —s,* bóodschappen doen (voor een ander); *hacer de una via dos —s,* twee vliegen in éen klap slaan (op éen weg twee bóodschappen doen); —**dor, -a,** m. f. die uit-stuurt, een boodschap laat doen; —**miento,** m. = —**to**; (rechtst.) — *para comparecer,* aanzegging om te verschijnen; — *de arresto,* bevel tot aanhouding, tot inhechtenis-neming; pl. *los —,* de tien geboden; *los cinco —,* de vijf vingers der hand; (fam.) *comer con los — —,* met de handen eten; *poner los — —,* iem. bij de kraag pakken, aanhouden; —**r,** v. tr. bevelen, bevel voeren, gelasten; aanbieden, belóven; legateeren; uitsturen; laten (met allerlei andere w. w.): — *venir,* laten kómen; (fam.) — *á puntillazos,* een despotisch over-wicht uitoefenen; — *á baqueta,* de lui na-rijden (fig.); — *en jefe,* als gebieder optreden, bevel-voeren; *yo lo mando,*

ik gelast het; r. zich bedwingen, zich volkomen beheerschen; in elkaar uitkomen, zoodat men slechts door de eene in de andere kan komen (kamers); **—rin,** m. mandarijn (in China); **—rinato,** m. mandarijnschap; **—rria,** f. breeuw-hamer; **—tario,** m. mandataris, procuratie-houder, die een vol-macht heeft; degeen aan wie de Paus een mandaat heeft toegezonden; **—to,** m. order, bevel, last, mandaat; mandatum, voet-wassching op Donderdag vóor Goede Vrijdag; — *apostólico,* pauselijk mandaat om een zaak gratis af te doen; procuratie, vol-macht.

mand/íbula, f. kaak (vooral onder-kaak); — **ibular,** a. kaak-; **—ibulita,** f. fossiele visch-kaak; **—il,** m. voor-schoot, schort; (oud) vrouwe-schort; paarde-dek-kleed; (Zig.) boodschap-looper eener lichte-kooi; Perzische tulband; **—ilada,** f. voorschoot-vol; **—ilar,** v. tr. glanzen (paard m. e. doek); **—ilejo,** m. schortje; voor-schoot van grof doek; (Zig.) boodschap-looper voor een bordeel; **—ilete,** m. (zeet.) geschut-poort-venster; **—ilon,** m. man die steeds onder vrouwen is; laf-aard; **—o,** m. bevel, gezag; (oud) = **mandato**; beheer; (Zig.) verbanning; **—oble,** m. slag met beide handen m. e. wapen toegebracht; dubbele kaak-slag met beide kanten der hand; **—on,** (fam.) gebiederig, kommandeerend; **—ra,** f. herders-hut; **—rachero,** m. speel-huis; **—rágora,** f. alruin, toover-wortel, mandragore (plant); **—ragorito,** m. inmenging v. mandragore in wijn; **—rágula,** f. = **—rágora**; (oud) spook, schim; **—ria,** m. karakterloos man, van wie men alles gedaan krijgt; **—ril,** m. mandril (groote aap); **—ucable,** a. goed om te eten; **—ucacion,** f. het eten; R. K. kerk: het eten der hostie; **—ucar,** v. tr. (oud) eten, zie **comer**; — **ucatoria,** f. (fam.) iets om te peuzelen, eterij; maal.

mane/a, f. kluister, span-touw, = **traba**; — **ar,** v. tr. kluister aanleggen (paard); **—cilla,** f. slot (v. kerk-boek); wijzer (v. uurwerk); renvooi-teeken in hand-vorm op een gedrukt stuk; zwengel, kruk; **—jable,** a. (makkelijk) hanteerbaar; bewerkbaar; **—jar,** v. tr. hanteeren; betasten; ergens aan-komen, iets aanraken; door de hand laten gaan, beheeren; besturen, bestieren, leiden: — *el pueblo, los espiritus,* het volk, de geesten leiden; — *la palabra,* goed zijn woord doen, vloeiend spreken; r. met gemak handelen, zich bewegen, goed zijn zaken beheeren; **—jo,** m. behandeling, hanteering; beweging v. arm of been; beheer; menning, besturing (v. e. paard); manége, rij-school; **—ota,** f. kluister, = **maniota**; **—ra,** f. manier, wijze; pl. manieren (beter: **modales**); (oud) jas- of vest-zak; (oud) ook: soort; (oud) ook: gulp v. e. ouderwetsche broek, = **bragueta**; (oud) ook: handigheid, vaardigheid; adv. *en — alguna,* op geenerlei wijze; *de — que,* zoo dat (= *de suerte que, de modo que*); *mal y de mala —,* heel slecht; pl. ook: gewoonte, zeden, = **costumbres**; — **ro,** a. (oud) die een andermans verplichtingen en schulden overnam; m. valk die men op de hand draagt; **—s,** m. pl. schim (v. e. doode); **—ta,** f. vilten wrijf-lap voor drukkers en etsers.

manfl/a, f. (fam.) bij-wijf; (Zig.) bordeel; — **otesco,** a. (Zig.) die veel naar bordeelen gaat.

mang/a, f. mouw; spil (v. e. as, dat in de luns gaat); reis-zak (die aan 't eind m. e. schuif sluit); (oud) peleton grenadiers; — *de Hipócrates,* wollen of vilten zak om te filtreeren; zak-vormig net; groot visch-net (in de Middel-landsche Zee); rij jagers om de wolf in te sluiten; (zeet.) grootste scheeps-breedte, scheeps-buik; water-hoos; — *arrocada,* pofmouw; (oud) — *de ángel,* gegarneerde mouw van huis-japon; *tener la — ancha,* veel door de vingers zien (biecht-vader); *andar — por hombro,* zijn zaken verwaarloozen; *ir de — con otro,* met iem. heulen, samen-spannen, „twee handen op éen buik" zijn; (fam.) *tener* of *traer en la manga,* tot zijn beschikking hebben, klaar hebben; (prov.) *buenas son —s despues de pascuas,* alles komt voor wie wachten kan (lett. goed zijn m. na Paschen); pl. profijt, voordeel, nut; hand-slag (wat men betaalt bij 't tot-stand-komen v. e. koop enz.) = **adehala**; *—s postizas,* over-mouwen (bij arbeid); *—s de parroquia,* eene trechtervormig versiersel v. doek, op een kruis a. d. voet v. e. kruis-beeld; **—ajarro,** m. (fam.) slobberige slecht-gemaakte mouw; **—ajo,** m. karakterlooze vent, factotum; **—anesa,** of **—anesia,** f. mangaan; vroeger „bruinsteen"; **—anilla,** f. listige streken, gekonkel, kuiperij; **—anzon,** m. luilak (Am.); — **lar,** m. wortel-boomen-aanplant of -boschje; **—le,** m. Amerikaansche wortel-boom; vrucht daarvan; **—o,** m. hand-vat, heft, steel; — of *mastil de guitarra,* boven-eind v. e. gitaar; de toon-omvang die erop staat; *tener la sarten por el —,* 't heft in handen hebben, weten wat de huis-houding a. a. kost; **—on,** m. pingelaar, sjaggeraar; weder-verkooper; — **onear,** v. tr. (fam.) straat-slijpen; zich bemoeien met wat ons iem. aangaat; **—orrero,** a. (fam.) wat men telkens gebruikt of ter hand neemt; met een heft (mes, tegen-over knip-mes); (oud) met verscheidene feest-dagen; *mes —,* maand waarin verscheidene feestdagen; **—osta,** slangen-dooder, ichneumon; **—ote,** m. ruime, groote mouw; **—uardia,** f. (oud) vóor-hoede; **—ueras,** f. pl. (zeet.) scheeps-goot v. leer of geteerd doek; **—uero,** m. (oud) bende-hoofd bij een krijgs-tocht of jacht-partij (klop-jacht); **—ueta,** f. (oud) lederen pomp, die als een spuit (seringue) werkt; stijl v. e. glazen-deur, waaraan de hengsel-duimen; hand-vatsel v. d. schaar der lakenscheerders; *holanda de —,* soort zeer fijn linnen; **—uitero,** m. moffen-maker; **—uito,** m. soort lange hand-schoen van bont; want; „mitaine".

manía, f. manie.

mani/aco, a. = **—ático**; **—atar,** v. tr. de hand-boeien aan-leggen; **—ático,** a. die een manie heeft; halve gek; zonderling; **—cordio,** m. manichordion (muziek-instrument met klavier en 70 snaren); spinet; **—corto,** a. (fam.) schriel, die ongaarne geeft; **—da,** f. leger (v. wild dier); plaats waar een schuw mensch zich ophoudt; huis waar men afgezonderd leeft; (Zig.) huis; **—festacion,** f. betooging; openbaring, te-voorschijn-treding; **—festador, -a,** m. f. betooger; **—festamiento,** m. (oud) = **—festacion**; **—festar,** v. tr. doen blijken, vertoonen; openbaar-maken, bekendmaken; (Arag.) voor een preventief-gevangene de vrijheid verkrijgen, op grond van valsche aanwijzingen a. a.; **—fiesto,** a. blijkbaar,

klaar-blijkelijk; duidelijk; openbaar; *poner de —*, aan den dag leggen, duidelijk doen blijken; m. manifest, mede-deeling aan het volk; open brief; tentoon-stelling v. h. Heilig Sacrement; **—guetas,** f. pl. soort spillen, om touwen aan vast te maken (op 't achter-kasteel v. e. schip); **—ja,** f. greep, gevest; hand-vat; kluister (voor paard), zie **—ota**; ijzeren ring; ploeg-staart-hand-vatsel; zwengel; **—jero,** m. opper-man (v. werk-volk); **—la,** f. Manila (vaak verkeerdelijk Manilla geschreven); **—largo,** a. lang-handig; mild; **—lla,** f. handje; arm-band (v. vrouw of man); been-ring; hand-boei; **—obra,** f. handen-arbeid, hand-werk; (zeet.) wending, besturing, maneuver; beweging van troepen, leger-oefening; hand-greep; listige toeleg, streek; **—obrista,** m. (zeet.) zee-man die een schip goed bestuurt; krijgs-man die goed de maneuvers uitvoert; a. goed maneuvreerend (troep); **—ota,** f. kluister (v. paard); **—podio** of **—pario,** m. gekonkel, kuiperij, geheime verstand-houding; bedriegerij bij 't verkoopen v. e. paard; **—pulacion,** f. (hand-)bewerking, hanteering, ('t) door de handen laten gaan; **—pulador** (beter dan **—pulante**), die bewerkt of door de handen laat gaan, of hanteert; bemoei-al; **—pular,** v. tr.; ook: bewerken v. e. slecht paard, om 't voordeelig te verkoopen; en zoo ook andere zaken; **—pulario,** m hoofd-man over 10 (bij de Romeinen); soort korporaal; **—́pulo,** m. band om de linker-arm (R. K.); hand-vol; hand-vol; manipel (troepje v. 10 soldaten bij de Romeinen); **—queismo,** m. Manicheïsme (leer van Manes, van een goed en een kwaad beginsel, Ormuz en Ahriman); **—queista** of **—queo,** m.; **—quí,** m. lede-pop; **—r,** v. tr. laten besterven, adelijk laten worden (vleesch); **—roto,** m. en a. die alles weg-smijt, dolzinnig verkwist.

manj/ar, m. fijne spijs; lekker beetje; ontspanning; *— blanco*, „blanc-manger" (soort vla"); pl. kleuren (v. speel-kaarten); **—arejo,** m. (oud) soort „blanc-manger"; **—olar,** v. tr. op de vuist dragen (valk); **—orrada,** f. over-vloedig, maar niet fijn maal.

manlieva, f. aan de huizen opgehaalde belasting.

mano, f. hand; slurf (v. olifant); hand-vol; stamper (in vijzel); zijde, kant: *— derecha, izquierda*, rechter-, linker-zijde; wijzer (v. uur-werk); rol (om cacao te vergruizen); beurt: *es mi —*, 't is mijn beurt; *tener la —*, 't eerst aan 't woord zijn a. a.; slag, trek(spel); vóor-poot (v. e. paard); *venir de buena —*, uit goede bron komen; *dar la última — á ...*, de laatste hand leggen aan...; *besar las —s*, komplimenteeren, de hand kussen; *tener á* (of *á la*) *—*, tot zijn beschikking, bij de hand hebben, naast zich hebben liggen; *estar en buenas —s*, in goede handen zijn; *jugar — á —*, gelijk-op spelen; *alargar la —*, de hand reiken, helpen, begunstigen; *poner la — encima*, er de hand op leggen; kastijden, tuchtigen; *golpe de —*, koene greep of zet; *tener buena —*, een gelukkige keus hebben a. a.; *venir á las —s*, hand-gemeen worden; *de larga —*, sinds lang; *bajo de —* of *por debajo de —*, onder-s-hands, stilletjes; *— en —*, van hand tot hand, v. d. een op den ander; *de la — á la —*, v. d. gever a. d. ontvanger; *tener —*, overwicht of gezag hebben; *¡que Dios nos tenga de su —!* dat God ons bescherme! *echar — á la espada*, de hand a. d. degen slaan; *dar palabra y —*, plechtig (trouw-)belofte doen; *dar una — de yeso* of *de color* a. a., een eerste laagje pleister of verf leggen; *— de papel*, boek papier (24 of 25 vel); *— de hilo* enz., hand-vol garen, waarin verschillende strengen; *sentarse — á —*, in twee-gesprek gaan zitten; *ir á la —*, bedwingen, matigen; *se le va la —*, hij geeft te veel, laat zich ontglippen a. a.; *libro de —*, hand-schrift; *llevar la — blanda*, zacht behandelen; *tener la — pesada*, zwaar zijn hand laten drukken, zwaar tuchtigen enz.; *sentar la —*, kastijden, tuchtigen; *tener la —*, bewaken, streng behandelen; *tocar con la —*, met de hand aanraken, (fig.) de waarheid duidelijk zien; *— izquierda del caballo*, linker-vóorpoot v. h. paard; *—s muertas*, „doode hand" (rechtst.); *jugador de —s*, goochelaar; *dar una — de jabon*, eventjes inzeepen; *estar — sobre —*, werkeloos zijn; *¡á la — de Dios!* kom, laten we 't maar wagen a. a.; *á — salva*, veilig, zonder gevaar te loopen; *andar en —s de todos*, bij iedereen bekend zijn, door iedereen geweten worden; *cargar la —*, overdadig inschenken, toedienen of zich bedienen (aan tafel), in 't algemeen overdadig zijn; *llegar de —s á boca*, onverwacht en ongewenscht komen; (fam.) *llevar por la —*, bij de neus hebben, geheel in zijn macht hebben; *dar de — á un negocio*, een zaak opgeven, ter zijde stellen; *se me va de la —*, 't glipt me uit de handen; *tener buenas —s*, een goed werk-man zijn a. a.; *venir con sus —s lavadas*, met onrechtmatige aanspraken aankomen; *vivir por sus —s*, van zijn arbeid leven.

mano/brero, m. werk-man voor 't onderhoud van kanalen; **—jo,** m. bosje, hand-vol; *á —s*, over-vloedig, bij handen vol; **—lo,** m. = **Manuel,** Emmanuel; m. f. te Madrid: mensch uit de werkende stand met vrijpostige losse en vroolijke manieren; **—pla,** f. ijzeren hand-schoen; iedere hand-bedekking v. e. schoenmaker a. a.; zeer korte koetsiers-zweep; *tela de —s*, zijden stof met gouden bloempjes; **—seable,** a. (Am.) die met zich laten „sollen"; **—sear,** v. tr. aanraken, betasten, door de handen laten gaan; „beduimelen"; **—seo,** m. betasting; hanteering; **—tada,** f. slag met de hand, kaak-slag, oor-veeg; zekere uitval of stoot bij 't schermen; **—tazo,** m. = **—tada** in de eerste beteekenis; **—tear,** v. tr. met de hand slaan; **—teo,** m. gebare-makerij, druk handebeweeg; **—ton,** m. stomp, slag met de hand, zie **—tada.**

manque/dad, f. gemis van hand of arm; gebrek; **—ra,** f. id.

mans/edad, f. (oud) makheid; **—edumbre,** f. zacht-zinnigheid, vredigheid; makheid, tamheid; **—ejon,** a. bizonder mak; **—ion,** f. (oud) nacht-verblijf, verblijf-plaats, pleister-plaats; verblijf; woning; slaap-vertrek; *hacer —*, verblijven, zijn intrek genomen hebben; *hacer una larga —*, ergens lang (ver)blijven; **—ionario,** m. (oud) portier v. e. Grieksche kerk; **—ito,** adv. kalmpjes, zoetjes-aan, = **quedito**; **—o,** a. zacht-zinnig; gedwee, mak, tam; bedaard (v. e. krank-zinnige die vlagen heeft); m. leid-stier (v. wilde stieren), ook bel-hamel (in de oorspronkelijke beteekenis a. a.); **—uetud,** f. = **—edumbre.**

mant/a, f. dek, deken, laken; paarde-dek; *llevar* —, geen enkele trek hebben (kaart-spel, vrij plat); *dar una* —, „jonassen"; *dar una — de palos,* een dracht slagen toedienen; *á — (de Dios),* in grooten overvloed, rijkelijk; (fam.) *tomar la* —, een kwik-insmering onder-gaan (tegen syfilis); pl. groote staart-veeren v. e. valk; **—aterilla,** f. grof doek voor dekken v. pak-paarden; **—eamiento,** m. ('t) „jonassen" in een deken of laken; **—ear,** v. tr.; in Murcia: veel uit huis loopen (vrouw); **—eca,** f. boter, vet, reuzel; al wat zalf-achtig is; — *de azahar,* uittreksel v. oranje-bloesem; **—ecada,** f. bóterham, beboterd stuk brood; **—ecado,** m. soort licht deeg met boter en suiker erin; soort „ijs" (melk-wit); a. = **ecoso,** a. boter-achtig, smeeïg; **—econ,** m. lekker-bek; **—eista,** m. student met mantel en soutane; **—el,** m. tafel-laken; áltaar-kleed; pl. tafel-linnen; *levantar el* —, „afnemen"; **—elería,** f. stel, voorraad tafel-goed; **—eleta,** f. vrouwe-manteltje; **—elete,** m. korte mantel der Spaansche bisschoppen; storm-scherm; (wapenk.) soort korte kap-mantel op de helm; **—ellina,** f. = **—illa**; **—enedor, -a,** m. f. hánd-haver; onder-houder; uitdager (i. e. steek-spel); **—ener,** v. tr. onder-hóuden; hánd-haven; volhouden, verdédigen; de uitdager zijn (i. e. steek-spel); houden (zijn woord, *su palabra*); r. stand-houden; pal staan; goed-blijven; **—enible,** a. te onder-hóuden; **—eniente,** adv. (oud) *herir á* —, met alle kracht een slag met beide handen toebrengen; **—enimiento,** m. ónder-houd, „bestaan"; ónder-stand; mond-voorraad; **—eo,** m. priester-mantel; gelijk-soortige studente-mantel; (oud) wollen onder-rok; **—equera,** f karn-ton; **—equería,** f. boter-handel, -fabriek; **—equero, -a,** m. f. boter-verkooper, -handelaar; **—equilla,** f. toebereide en gespoten boter en suiker; boter (handels-term); **—equillera,** f. boter-vlootje; **—ero,** m. handelaar in dekens, lakens en spreien; **—illa,** f. Spaansche omslag-doek (over 't hoofd en over de borst gekruist); borst-kleed v. e. paard; pl. luiers, windselen; *estar en —s,* nog in de windselen liggen, in de eerste kindsheid zijn; *salir de —s,* mensch, groot worden; pl. luier-mand (als vorstelijk geschenk b.v.); **—illo,** m. uitgespreide mest (-laag); **—o,** m. lange zwarte dámes-mantel; kap-mantel van sommige mónniken; dek-mantel (fig.); schoorsteen-mantel; (wapenk.) — *ducal,* hermelijn-bont, waarop het wapen-schild; **—on,** m. vergrootw. v. **manto**; sjaal; zeer lange mantel (soms zeer kostbaar, vooral door vrouwen uit het volk gedragen); zie **manta**; (oud) = **capa**; pl. japon-oplegsel in breede strooken van boven tot onder.

manu/al, m. hand-boek, hand-leiding; gebeden-boek; a. hande(n); *trabajo* —, handen-arbeid; makkelijk te doen; kneedbaar, mee-gaand; m. pl. hand-uitdeeling aan priesters bij de mis; (oud) soort rechten voor de hand-teekening v. e. rechter; **—almente,** adv. (oud) met de handen; **—brio,** m. zwengel; **—codio,** m. soort paradijs-vogel; **—cordio,** m. = **manicordio,** m. muziek-instrument; **—duccion,** f. vaardigheid der hand bij operaties (heelk.); **—ductor,** m. orkest-direkteur, kapel-meester; **—ella,** f. ijzeren roer-pen; f. m. Levantsch vlas; **—factura,** f. fabriek (van handen-arbeid); **—facturar,** v. tr. vervaardigen, aanmaken (in 't groot, *géneros manufacturados,* manufaktu-ren), = **fabricar**; **—facturero,** a. v. e. fabriek met handen-arbeid; fabrieks-; **—mision,** f. (oud) vrijlating (v. e. slaaf); **—miso,** m. vrij-gelatene; **—misor,** m. vrij-later (v. slaven); **—mitir,** v. tr.; **—scrito,** m. hand-schrift; a. met de hand geschreven; **—tencion,** f. ónder-houd; onder-stéuning; hánd-having (der wet).

manzan/a, f. appel; blok (huizen); — *de discordia,* twist-appel; **—al,** m. of **—ar,** m. appel-boom-gaard; **—il,** a. appel-achtig; **—illa,** f. een bekende wijn-soort; kamille (-zaad); — *romana,* gewone kamille; — *fétida,* stinkende kamille; — *loca,* ververs-kamille (geel); **—illo,** m. gift-appel-boom (met rood-en-witte vrucht); **—o,** f. appel-boom.

mañ/a, f. vaardigheid, behendigheid; list, streek; slechte gewoonte of hebbelijkheid; bos hennep of vlas; *darse* —, zich alle moeite geven, listig te werk gaan; *mas vale — que fuerza,* list is beter dan geweld; **—ana,** f. morgen, ochtend; adv. morgen (Eng. to-morrow, Fr. demain); „morgen brengen"! *por la* —, morgen-ochtend; *de* —, 's morgens; *muy de* —, 's morgens heel vroeg; *pasado* —, over-morgen; — *será otro dia,* morgen hebben we weer 'n dag; **—anica** of **—anita,** f. eerste morgen-krieken; **—ear,** v. tr. = **amañar,** handig regelen, schikken, inrichten; **—ero,** a. handig, listig, „glad"; **—oso,** a. bedreven, handig; innémend, winzaam; **—uela,** f. gewoon guite-streekje, schelme-rijtje; (fam.) iem. die „door-kneed" is in zekere zaak.

mapa, m. land- of zee-kaart; *conocer el* —, 't land kennen; *—mundi,* wereld-kaart (twee half-ronden).

maquia/vélico, a. Machiavellisch (v. d. leer v. Machiavelli); **—velismo,** m. die leer; (fig.) schurk-achtige politiek, gebruik-making v. menschelijke zwakheden enz.

maqui/la, f. (ver)maling; koren-aandeel v. d. molenaar (bij wijze v. loon); een graan-maat (deel v. e. *fanega,* = 8¼ pond gewicht); **—landero,** m. graan-maat om 't maal-loon te bepalen; **—lar,** v. tr. 't maal-loon nemen; **—lero,** m. molenaars-knecht die 't maal-loon opneemt, = **—lon,** m.

máquin/a, f. machine, toestel; machinatie; — *de vapor,* stoom-machine; — *de alta* of *baja presion,* machine met hooge of lage druk; — *neumática,* lucht-druk-machine; drijf-kracht; (fam.) sufferig, onbruikbaar mensch; — *teatral,* tooneel-machinerieën; — *de asador,* spit-draaier, draai-spit; **—acion,** f. machinatie, listige toeleg; **—adòr, -a,** m. f. aan-legger v. e. komplot a. a.; **—àl,** a. machinaal, werktuigelijk, als een machine; **—àr,** v. tr. „kuipen", listige plannen smeden; **—ària,** f. werktuig-kunde; „mekaniek", werk (v. uur-werk of automaat b.v.); **—ista,** m. machinist; uitvinder v. e. toestel.

mar, m. en f. zee; — *bonanza,* kalme zee; — *tempestuosa,* storm-achtige zee; *hacerse al* —, in zee gaan; *ir por* —, over zee gaan; *estar en la* (of *el*) —, op zee zijn; *esta la — muy alta,* er staat een hooge zee; — *de leva,* woelige zee; *en alta* —, in volle zee; *plena* of *plea* —, spring-vloed; *echar lanzas á la* —, water in de zee gooien; *echar pelillos á la* —,

alle wrok vergeten; — *en leche* —, windstilte; (fam.) *meter la — en un pozo*, 't onmogelijke willen; *el — sube*, de vloed komt op; (fam.) *la mar!* eene heele boel! vreeselijk veel.
mara/bú, m. maraboet (vogel); pl. veeren daarvan als tooi; —**buto**, m. „marraboet", a. a. moskee verbonden geestelijke; (oud) storm-zeil v. e. galei; —**ca**, f. (Am.) kansspel van 't gemeene volk; —**gato**, m. en a. uit de z.g. **Maragatería** (streek v. Spanje); ouderwetsche vı ouwen-tooi; —**ña**, f. struikgewas dat een weg onbegaanbaar maakt; war-boel; verwikkeling, intrige; ingewikkelde toestand; (Zig) lichte vrouw; —**ñero**, m. en a. spel-breker; intrigant; = —**ñoso** a.; —**smo**, m. uittering, uitmergeling, algeheele uitputting; —**vedí** (of —**vedis**), m. vroegere kleine munt van verschillende waarde, thans denkbeeldig als ons „stooter" of „schelling"; ook pl. zooals wij „duiten" of „centen" zeggen; —**villa**, f. wonder, meesterstuk; steen-klaver; *flor de la* —, nacht-schade (wortel heet *mirábilis*); *á la* —, uitstekend, opperbest, wonder-mooi (b. v. konden ze 't samen vinden); *por* —, wonder boven wonder; *á las mil —s*, op wonder-schoone wijze; *hacer —s*, wonderen verrichten (fig.) *decir —s*, wonder-schoone dingen zeggen; — *villar*, v. tr. verbazen, verwonderen, bewondering opwekken; r. zich verwonderen; — **villoso**, a. wonderbaarlijk; bewonderenswaardig; uitnémend.
marbete, m. merk-teeken, winkel-merk.
marc/a, f. merk, teeken, handels-merk; indruk; moet; kenteeken; fiche (bij 't spel); munt-stempel; ijk; (oud) mark; *hombre de* —, man v. beteekenis; *de — mayor*, befaamd, berucht; *papel de — mayor*, groot-formaat papier; *de mas de* —, boven of buiten alle maat; —**ador, -a**, m. f. merker, die merkt; ijker; —**ar**, v. tr. een indruk achter-laten; merken; ijken enz.; bestemmen, aanwijzen; markeeren; — *el campo*, 't terrein af-bakenen; —**asita**, f. speer-kies (delf-stof), = **margasita** en **marquesita**; —**ear**, v. tr. scheren (schapen in Maart „marzo"); —**eo**, m. 't scheren v. schapen in Maart; voorjaars-bewerking der bije-korven; —**ial**, m. (oud) geurig poeder om hand-schoenen te begeuren; a. krijgs-, krijgs-háftig: *aire* —, krijgsháftig uiterlijk; *ley* —, krijgs-wet; kranig, ontzag-afdwingend; — **ialidad**, f. krijgsháftigheid; —**o**, m. lijst (v. schilderij, spiegel, venster enz.); gewicht v. 8 ons; standaard (voor maten en gewichten); maat voor water, dat men verkoopt; schoenmakers-maat; —**'ola**, f. werk-tuig om olijfboomen van onkruid te zuiveren.
march/a, f. gang, loop; tocht; marsch; *sobre la* —, terstond; —**ador**, m. (Am.) soldaat die uitstekend marcheert; —**amador**, m. = —**amero**, m. douane-amtenaar die de koopwaren met lood merkt; —**amo**, m. merklood der douane; —**ante**, m. gewild, goed-van-de-hand-gaand (waar); soort stok-visch —**antería**, f. zaak met klandizie; —**apié**, m. (zeet) tree-plank; —**ar**, v. intr. loopen; marcheeren; voort-gaan; r. vertrekken, heengaan; opbreken; —**itable**, a. verwélkbaar, vergankelijk; —**itamiento**, m. verwélking; —**itar**, v. tr. doen verwelken; ontzénuwen, verzwakken; r. verwélken, verflénsen; — **itez**, f. = —**itamiento**; —**ito**, a. verwelkt; verflénst; dof.
mare/a, f. getij (eb en vloed); zee-briesje; op 't water drijvend vuil; bespoeld deel v. h. strand; —**ado**, a. v. h. zee-water geleden hebbend; zee-ziek; —**ador, -a**, m. f. (fam.) aarts-vervélende zániker of leuteraar; (Zig.) die valsch geld in omloop brengt; —**aje**, m. scheep-vaart; koers; —**amiento**, m. zeeziekte; (fam.) wee-making door vervelend gezeur a. a., ook: door verliefdheid; —**ante**, m. ervaren zee-man; (Zig.) zwervende dief; (oud) = **marino**; —**ar**, v. tr. sturen (schip); van streek brengen door geleuter, 't hoofd doen omloopen, wee maken; zee-ziek maken; r. zee-ziek worden, daaraan lijden; — **jada**, spring-vloed; tegen-zee, deining, — **magnum**, (Lat., fam.) onmetelijke ruimte of uitgestrektheid; ontzaggelijke hoeveelheid; verwarring, óor-verdoovend lawaai; —**o**, m. zee-ziekte; wee-heid, misselijkheid; —**ro**, a. zee-(wind); —**ta**, f. opkomend getij, opwaartsche beweging v. h. zee-water, deining; — **tazo**, m. „zee" (die men over zich krijgt a. a.); hooge zee, plotselinge onstúimigheid der zee.
márfega, f. (Arag.) stroo-zak, = **jergon**.
marfil, m. slag-tand (v. e olifant); ivoor; — **eño**, a. ivoor-achtig.
marg/a, f. pak-linnen, soort grof doek; leem, mergel; —**ajita**, f. speer-kies (delf-stof), = **marcasita** en **marquesita**; —**al**, m. = —**uera**; —**ar**, v. tr. met mergel bemesten; intr. hoog op-stuwen of laag weg-loopen (zee); —**arita**, f. madelief(je); parel: *echar —s á puercos*, parelen vóor de zwijnen werpen; —**'en**, m. f. rand, kant, oever; witte rand, „wit"; *escribir al* —, aan de kant schrijven; aanleiding: *dar márgen á* ..., aanleiding geven tot ...; speel-ruimte, gelégenheid, vrije tijd; —**inal**, a. marginaal, aan de kant (geschreven of gedrukt); —**inar**, v. tr. margineeren, aan de kant, in de marge schrijven of drukken; de witte rand afpassen; —**rave**, m. mark-graaf (in Duitschland); —**raviato**, m. mark-graafschap; —**ritino**, m. glas-kralen (als ruil-middel vooral); —**uera**, f. mérgel-groeve; —**uero**, m. mérgel-groeve.
mari/al, m. verzameling gezangen aan Maria; a. Maria-; —**ca**, f. ekster; lammeling, zwakkeling; —**con**, m. man die alleen vrouwelijk werk doet; —**dable**, a. echtelijk; —**dablemente**, adv. = —**talmente**; —**daje**, m. goede echtelijke verhouding; —**dal**, a. = —**tal**; —**dar**, v. intr. (oud) = **casarse**, trouwen; tr. = **casar**, uithuwelijken, doen trouwen; (fig.) bijeen-voegen; —**dazo**, m. goedig echtgenoot; —**dillo**, m. mis-punt v. e. man (echtgenoot); —**do**, m. echtgenoot, man; —**macho**, m. man-wijf, pootig wijf; —**manta**, f. boe-man; —**morena**, f. (fam.) standje, ruzie; —**na**, f. zeevaart-kunde; zee-macht, marine; zee-lucht, -reuk; strand; zee-stuk; *aspirante de* —, adel-borst; —**naje**, m. zeemanschap, zeemans-beroep (ook —**nería**); —**nar**, v. tr. marineeren, op azijn zetten; „inmaken"; bemannen (schip); —**near**, v. intr. (ter zee) varen; —**nerado**, m. bemand (schip), = **tripulado**; —**nería**, f. scheepsvolk, bemanning; zee-manschap; —**nero**, m. zeeman, matroos; meegaand schip (met een ander); —**nesco**, a. zeemans-; —**ngovin**, m. (Am.) muskiet; —**no**, a. zee-, van zee of zee-vaart; m. zee-man, zee-officier; — **on**, m. snoek; —**posa**, f. vlinder; —**posear**, v. intr. fladderen als een vlinder; —

scal, m. maar-schalk; hoef-smid; — *de campo,* véld-maarschalk; **—scalato,** m. of — **scalía,** f. maar-schalk-schap; **—scar,** v. intr. schelpen zoeken aan 't strand; (Zig.) stelen; **—sco,** m. schelp, hoop schelpen; wier- of zee-lucht; (Zig.) dief-stal; **—sma,** f. drassig, onder-water-loopend land; zout-put of -bekken; — **tal** (of **-dal**) v. d. écht-genoot; **—talmente,** adv. op de wijze v. e. echtgenoot, als goede echt-vriend; **—tatas,** f. pl. (Am.) snuisterijen, prulletjes; **'—timo,** a. zee-, bij de zee gelegen; *fuerzas —as,* zee-macht; — **tórnes,** f. herberg-meid in Don Quijote, (fam.) humeurig onoogelijk vrouws-persoon.

marj/al, m. moeras, drassig land; **—oleta,** f. (And.) roode bes v. d. witte-doorn; **—oleto,** m. witte doorn of mei-doorn.

marlota, f. (oud) krijgs-mantel der Spaansche Mooren.

marm/elada, vruchte-moes; **—ella,** f. eikel-vormig aanhangsel a. d. hals v. sommige geiten; **—ita,** f. braad-pan, ijzeren pot; — **iton,** m. keuken-knechtje, koks-helper; — **itonear,** v. intr. als zoodanig dienst doen; **'—ol,** m. marmer, vlakke plaat of steen; — **oleño,** a. mármeren, marmer-achtig; **—olería,** f. marmer-werkplaats a. a.; **—olista,** m. marmer-werker, -graver, verkooper; — **oracion,** f. mármering, gemármerde teekening a. a.; marmer-achtig pleister; **—óreo,** a. marmer-achtig = **—oroso,** a.; **—ota,** f. marmot; **—otear,** v. intr. mummelen, binnensmonds praten.

maro, m. katte-kruid (aromatische plant); — **jo,** m. mare-tak, mistel; **—ma,** f. dik touw (v. hennep, bies of esparto-gras), kabel hijschtouw; touw om e. kanon te sjorren; — *de Arquímedes,* rad met dreggen om e. rivier uit te baggeren; *andar en la —,* op het koord dansen; zich in een leelijke zaak gestoken hebben; **—mear,** v. intr. (Am.) weifelen; met alle winden mee-draaien; **—mero,** m. koorde-danser; (Am.) weer-haan (fig.); **—nita,** m. Maroniet (Kristen in Syrië).

marques, m. (oud) mark-graaf; thans: markies; **—a,** f. markiezin; **—ado,** m. markiesaat; mark-graafschap; **—ina,** f. officierstent; **—ita,** f. marcassiet, = **marcasita** en **margajita.**

marquet/a, f. koek ruw was; **—ería,** f. inleg-werk (hout), beter: **embutido.**

marqui/artife, m. (Zig.) brood, = **pan**; — **—da,** f. (Zig.) publieke vrouw, = **—sa.**

marr/a, f. wijn-bouwers-hak; afwezigheid van wijn- of olijven-teelt; steen-houwers-hamer; **—ajo,** m. haai; a. valsch-bedaard (stier tot aanvallen gereed); **—anchon,** m. (Nav.) = — **ano,** m. varken, zwijn, = **cerdo**; Moor; Spaansche afstammeling der Mooren; (Zigeuner, b. v. bij Cervántes); **—ar,** v. intr. ketsen (vuurwapen), (fam.) mis-loopen, mis-lúkken; **—as,** adv. toen 's, je weet wel, dat eene fameuze a. a.: *la noche de —,* die eene nacht, je weet wel; **—asquin,** m. maraskijn (likeur); — **ido,** a. (oud en fam.) boos, ook = **amarrido,** droef, ter-neer-geslagen; **—o,** m. spel met platte werp-steentjes; ontwijking v. e. slag; teléur-stelling, bedrogen verwachting; versprekíng, mis-slag; „krijgertje"; **—ojo,** m. berberisse-boom; **—on,** m. plat werp-steentje (zie **—o**); **—oquí,** a. en m. marokijn; Marokkaan(sch); = **oquin**; **—ubio,** m. wolfspoot (geneeskr. plant); **—uecos,** m. Marokko; **—ullería,** f. flikflooierij, ongemeende aanhalerij; **—ullero,** m. flikflooier; a. aanhalerig, flikflooierig.

marsellés, a. en m. f. (**—a**) van Marseille, bewoner v. M.; soort geborduurd buis.

marsopa, f. bruin-visch of zee-varken.

mart/a, f. marter(-bont); **—agon,** m. Turksche lelie; f. **—a** (fam.) leep; **—e,** m. Mars (planeet en oorlogs-god); *propio —,* uit-zichzelf; **—elo,** m. (weinig, fam.) jaloezie, minne-nijd; **'—es,** m. dinsdag; — *de carnestolendas,* vasten-avond; **—illada,** f. of **—illazo,** m. hámer-slag; **—illado,** m. (Zig.) weg, = **camino**; **—illador,** m. smeder, werk-man bij de plet-hamer of moker a. a.; **—illar,** v. tr.; intr. (Zig.) loopen, gaan, = **caminar**; **—illo,** m. hamer, klopper (a. deur); (Zig.) weg; — *con orejas* (lett. met ooren) leidekkers-nijptang; *á —,* met of door hamer-slagen; **—ina,** f. soort zee-aal; — **in del rio,** m. ijsvogel (wisselend-blauw); **—inete,** m. gierzwaluw; zilver-reiger; plét-hamer door molen bewogen; papier-molen; *picar de —,* de sporen geven; **—ingala,** f. dij-stuk (v. wapen-rusting); **—iniega,** f. belasting op St. Maartens-dag betaald; **—in pescador,** m. = **—in del rio**; **'—ir,** m. f. mártelaar, slacht-offer; **—irio,** m. mártelaar-schap, marteling; **—irizar,** v. tr. mártelen, gruwelijk kwellen; r. zich af-mártelen a. a.; **—irologio,** m. boek der mártelaren; **—irologista,** m. schrijver daarvan.

marz/al, a. maartsch; **—o,** m. Maart.

mas, adv. meer; liever; conj. maar; pr. meer: *quiero —,* ik wil meer; — *vale tarde que nunca,* beter laat dan nooit; — *que,* ofschoon, alhoewel; ook: al was (zou) 't ook dat...; *—que me mate,* al was 't ook dat hij (zij) me doodde, of: al moest ik mezelf ook van kant maken; *por — que,* hoeveel ook, hoezeer ook; wat ook: — — — *V. diga,* wat u ook zeggen mag; *á lo —,* op z'n hoogst; *los —,* de meesten, 't meerendeel; *cuanto — se tiene, — se quiere,* hoe meer men heeft, des te meer verlangt (wil) men; *la quiere tanto —, cuanto es amable,* hij houdt des te meer van haar, daar ze beminnelijk is; *quiero — esto que eso,* ik hou meer van, ik heb liever dit dan dat; — *de,* meer dan (zonder vergelijking); *tiene — de mil libros,* hij heeft meer dan duizend boeken; *no — que,* niet meer dan = slechts; *á — correr,* ijlings, vliegensvlug (loopend); *á — tardar,* op z'n laatst; *sin — acá ni — allá,* zonder boe of ba, zonder er de reden van te zeggen; *sin — ni —,* zonder eenige aanleiding (b.v. boos worden); — *bien,* veeleer, liever; *lo — ántes,* zoo spoedig mogelijk; *cosa de poco — ó ménos,* zaak van weinig beteekenis; *poco — ó menos,* zoo ongeveer; *á cual —,* om 't hardst, om strijd.

masa, f. deeg; samen-stelling; mórtel, métselkalk; massa; totaal-bezit; **—cotudo,** a. „klef", b.v. brood (= **amazacotado**); op-één-hooping; **—da,** f. meierij, boerderij (in Aragon); **—dero,** m. „meier", iem. die een boerenhofstede heeft (in Aragon).

masca/bado, a. ruw (suiker); **—dura,** f. kauwing; **—r,** v. tr. kauwen; — *retama* (lett. brem kauwen) „'t land" hebben; *está mascando tierra,* (lett. hij (zij) kauwt aarde) hij (zij) is dood; — *tabaco,* pruimen; **'—ra,** f. masker, mom-bakkes; gemáskerde; maskeráde, gemaskerde, gekostumeerde troep; zie

careta (= masker), en **carátula,** id.; —**rada,** f maskeráde, verkleeding met maskers; troep gemaskerden of gekostumeerden; —**rero, -a,** m. f. masker-handelaar of -verhuurder; —**rilla,** f. maskertje (alleen voor 't bovendeel v. h. gelaat), = **lobo**; *quitarse la* — (of *máscara*), het masker afwerpen; —**ron,** m. cariatide (steun-beeld onder balkon a. a.); smoel, tronie (leelijk gezicht); — *de proa*, vóorsteven-beeld; opgeblazen dikzak.

mascu/jar, v. tr. (fam.) onverschillig of moeilijk iets kauwen; kauwen (zijn woorden), en dan = —**llar**; —**lino,** a. mannelijk (ook *niet*-taalk.): *sexo* —, mannelijke kunne; —**llar,** v. tr. kauwen (zijn woorden); '—**lo,** a. mannelijk, = **varon** of, van dieren **macho** (dus *niet*-taalk.).

mase/lúcas, m. pl. (Zig.) speel-kaarten, = **naipes**; —**ra,** f. deeg-, brood-trog; —**ría,** f. = **masada,** meierij, boerderij, in Aragon = **masía**

masiliense, a. en s. = **marselles** ('t eerste meer de oude naam).

mason, m. dikke groote massa enz.; soort deeg om hoenders enz. vet te mesten; = **francmason,** vrij-métselaar; —**ería,** f. = **francmasonería,** vrij-metselarij; '—**ico,** a. vrij-métselaars-, v. d. vrij-metselaars.

masor/a, f. massorah (Hebreeuwsche traditie, óver-levering), tekst-kritiek v. h. Oude Testament; —**ético,** a. daarop betrekking hebbende.

mast/elero, m. (zeet.) mars-steng; —**icacion,** f. vermaling, kauwing; —**icar,** v. tr.; —**icatorio,** a. en m. van 't kauwen, wat men kauwt (om de mond te zuiveren); —**icador,** m. kauwer; kauw- of drenk-gebit (v. paard).

mást/il, m. (zeet.) mast; — *de guitarra* a. a., hals v. e. gitaar a. a.; —**in,** m. dog; '—**o,** m. (Ar.) boom waarop een ander geënt; —**odònte,** m. mastodont (voor-wereldsch dier); —**rànzo,** m. wilde munt (pl.); —**uèrzo,** m. tuin-kers; — **urbaciòn,** f. zelf-bevlekking; —**urbar,** v. r.

masulipatan, m. masoelipatam, fijne Indische katoenen stof.

mata, f. struik(-gewas); plant; bloem-stengel; (fig.) fraaie haar-dos; eerste scheut v. e. plant; schoppen-zeven bij zeker kaart-spel; — *parda*, braam-struik; *saltar de* —, lett. uit struik-gewas springen, d. i. op-eens voorden- dag komen; *salto de* —, plotselinge aanval a. a.; *seguir hasta la* — achter-vólgen; *todo es* —*s por rozar*, lett. 't is alles langs doorn-struiken gaan, d.w.z. 't is een netelige zaak; —**can,** m. (lett. hondendooder); oude, honden-afjakkerende haas; steen-worp naar een hond, vergif voor honden; afbeulend werk; soort kaart-spel; —**candélas,** m. snuiter v. (kaars); *á* —, bij opbod; stilletjes, heimelijk; —**chin,** m. hans-wórst, kluchtige danser; pl. kluchtige dans(ers); (oud) krijgs-dans; —**chinada,** f. hans-wórstige potsen-makerij; —**dero,** m. slacht-plaats, abattoir; —**dor,** m. moordenaar (ook van velen); een der drie hoogste kaarten bij 't hombre; dooder (v. d. stier bij 't stiere-gevecht), voornaamste man „piet", „baas"; —**dura,** f. rug-schaving (v. e. paard door 't zadel); rauwe plek; *dar en las* —*s*, de vinger op de wond leggen, de pijnlijke plek aanraken; —**fuego,** m. brand-spuit; pl. brand-weer; —**hormigas,** m miere-vertreder, d. i. eenvoudige voet-ganger; — **judío,** m. harder (visch); —**lahuva,** f. anijs, = **anis**; —**lóbos,** m. gele wolfs-wortel; —**lon,** m. magere knol met vermoeiende draf; —**lotaje,** m. scheeps-victualiën; (Am.) proviziën voor lange reis; (fig.) slecht maal; prulle-boel, hoop prullen, rommel-zooi; — **lote,** = —**lon**; —**móros,** m. (lett. Mooren-dooder), zwetser; —**nza,** f. slachting; (v. e. varken tegen St.-Maarten); hardnékkig aanhouden; te laat berouw; —**pollo,** m. geel-hout (verf-plant); —**r,** v. tr. dooden; uit-doen (licht a. a.); gruwelijk vervelen, *estan á* —, ze zijn als vuur en water, zijn fel op elkaar gebeten; *á mata caballo*, in vliegende haast, in vliegende ren; r. een door-gereden rug krijgen (paard) enz.; —**rife,** m. slachter die de ossen slacht; — **rrata,** f. een kaart-spel; —**sános,** m. (doodmaker v. gezonden), kwakzalver; —**siete,** m. zeven-dooder, zwetser, snoever.

mate, m. schaak-mat; „mate"-tee (in Paraguay), of halve kalebas waaruit men die drinkt; a. dof, mat (zonder glans); *dar* —, afdwingen, zoo dat men niet meer kan weigeren; iem. met zijn buiten-kansjes „plagen"; —**ar,** v. intr. (Maria) dichter worden (graan); ook r.; Am. *yerba mate* drinken; —**máticas,** f. pl. wiskunde; —**mático,** a. en m. f. wiskunstenaar, wiskundige; —**ología,** f. ijdele weet-begeerte, zucht om, vooral gewijde zaken, na te snuffelen, er 't fijne van op te diepen en te bespreken; —**ólogo, -a,** of —**ologista,** m. f. die daaraan doet; —**ria,** f. stof (de); grond-stof; onder-werp, zaak; uitwerpselen; etter; — *parva*, lichte maaltijd die men mag gebruiken zonder de vasten te breken; geringe wets-overtreding; — *de estado*, staats-zaak, -aangelegenheid; — — *médica*, hand-leiding voor de bereiding v. geneesmiddelen; — *sumaria*, kleine zaak (in rechten); *primera* —, grond-stof, meer — *prima*; — *de oro y plata*, staaf-goud en -zilver (om munt van te slaan); *entrar en* —, op een zaak ingaan (gaan spreken over); —**rial,** a. materieel, stoffelijk; gedégen, zwaar, lijvig; grof, plat; m. ('t) stoffelijke; leger-trein; materieel; pl. materialen, bouw-stoffen; „copie" of „kopij" voor de druk; —**rialidad,** f., ook: vergeeflijke zonde uit onwetendheid; —**rialismo,** m. materialisme; —**rialista,** m. f. materialist; —**rializar,** v. tr. belichamen, stoffelijk maken; —**rnal,** of —**rno,** a. moederlijk, moeders-; *pariente* —, familie-lid v. moederszijde; *lengua* —, moeder-taal; —**rnidad, f.** moederschap.

mati/huelo, m. tuimelaar (poppetje), = **dominguillo**; —**ta,** f. bloed-steen; —**z,** m. schakeering, kleuring, tint; gering verschil; — **zado,** a. bont-getint, met kleur-schakeering; m. kleuren-mengeling; aanbrengen van verschillende kleuren; (wapenk.) met metaal gevlekt, „gespiegeld"; —**zar,** v. tr. met verschillende kleuren tinten; kleuren, tinten.

maton, m. opsnijder, zwetser; bizonder mensch; (oud) jong-gehuwde.

matorral, m. woeste grond met heide of laag struik-gewas; —**illo,** m. boschje v. laag struik-gewas.

matoso, a. bedekt met laag struik-gewas a. a.

matra/ca, f. soort ratel in gebruik in de R. K. K. bij de mis op Donder-dag en Vrijdag vóor Paschen; (fam.) *dar* — —, stekeligheden of schimp-scheuten naar 't hoofd gooien; —**quear,** v. tr. id., ook zonder kwa-

de bedoeling; —**quista**, m. f. iem. die schimpscheuten, hatelijkheidjes zegt; —**s**, m. fiool, lang-halzig fleschje; zware pijl v. e. handboog; zeepzieders-werktuig.

matr/ero, a. leep, slim; —**icaria**, f. moederkruid; —**icida**, m. f. moeder-moordenaar; —**icidio**, m. moeder-moord; —**icula**, f. leden-lijst, lijst van ingeschrevenen; aanmonstering v. matrozen; —**icular**, v. tr. inschrijven (als lid, student enz.), aanmonsteren; —**imonial**, a. huwelijks; —**imoniar**, v. intr. (oud) in den echt treden; —**imonio**, m. huwelijk, echt (poëtisch en als rechtst.); — *consumado*, voltrokken echt (na vleeschelijke gemeenschap); — *putativo*, onwettig huwelijk (door onbekendheid met bestaande beletselen); — *rato*, onvoltrokken, maar toch gesloten huwelijk; (fam.) — *por detras de la iglesia*, lett. h. achter de kerk, d. i. „met de linkerhand"; —**iz**, f. baar-moeder (lichaams-orgaan); matrijs; vorm (om te gieten a. a.); minuut v. e. akte; moer (v. e. schroef); *iglesia* —, moederkerk; *lengua* —, stam-taal, oer-taal; —**ona**, f. matrone, deftige vrouw voorbij de eerste jeugd; vroed-vrouw of die daarvoor fungeert; —**onal**, a. matrone-; mooie geurige bloemen dragend (plant); pl. matronaliën (feest der matronen in 't oude Rome); —**onaza**, f. stevige indrukwekkende matrone.

maturrango, m. (Am.) slecht ruiter.

matut/e, m. smokkel-handel, -waar; —**ear**, v. intr. en tr. smokkelen; —**ero**, m. smokkelaar; —**inal**, a. ochtend-, morgen-; v. d. metten; = —**ino**, a.; *estrella* —, morgen-ster.

maul/a, f. oplichterij, zwendelarij, valsche schijn; fooitje (aan boodschapper of dienstbode); lor, prul; lichte-kooi die zich fatsoenlijk voordoet; m. oplichter, „flesschen-trekker"; *buena* —, iron. lekker brokje, „vent van niks"; —**ería**, f. uitdragers-winkel; oud-róest(-zaak); oplichterij, veinzerij; —**ero**, m. uitdrager, handelaar in oud-róest; (fig.) leeperd, huichelaar, zwendelaar; —**on**, m. groote oplichter enz.

maull/ador, a. miauwend; —**ar**, v. intr. miauwen; —**ido**, m. gemiauw; = —**o**.

Mauri/cio, m. Maurits; —**tania**, Mauritanië (oude naam voor Algiers en Marokko); —**tano, -a**, m. f. en a. Mauritaniër, Mauritaansch.

mausoleo, m. praal-graf; praal-bed.

maxilar, a. kaak-, v. d. kaak.

máxim/a, f. grond-regel, leef-regel; spreuk; (muz.) maxima, noot van acht twee-kwartsmaten; —**amente**, adv. (oud) in de hoogste mate, voornamelijk; —**e**, adv. (fam.) vooral; des te meer; —**iliano**, a. m. f. Maximiliaan, -liana; —**o**, a. grootst, voornaamst; —**um**, m. maximum, grootste aantal; hoogste prijs.

may/a, f. mei-koninginnetje; madeliefje; clown; —**ador**, a. = **maullador**; —**al**, m. boom v. e. olie-molen; dorsch-vlegel; —**ar**, v. intr. = **maullar**; —**eto**, m. stamp-hamer v. papier-molen; —**o**, m. Mei; mei(-boom).

mayor, a. meerder-jarig; grooter, grootst; ouder, oudst; — *de edad*, oudste (in jaren), ook: meerderjarig; *hombre* —, bejaard man; *causas* —*es*, zaken waarover de Heilige Stoel te beslissen heeft; *Ferias* — *es*, Heilige Week; m. majoor; *sargento* —, sergeant-majoor; *estado* —, staf (v. h. leger); (oud) — *general*, divisie-generaal; adv. *por* —, in 't groot; *levantar se á* — *es*; zich vrijheden veroorloven, een familiare toon aannemen; —**al**, m. (oud) hoofd v. e. korps, v. e. gemeenschap; opper-herder; geleider v. e. huur-reiswagen; leider bij de oogst-werkzaamheden; (oud) slaven-opziener (in Am.); (Zig) commissaris v. politie a. a.; —**mampastor**, direkteur v. e. Sint-Lazarus-ziekenhuis; —**alía**, f. (oud) kudde onder een opper-herder; diens loon; —**azgo**, m. eerst-geboorte-recht in Spanje; majoraatsgoed; (fam.) oudste zoon, aan wie 't majoraat toekomt; —**domía**, f. opper-kelnerschap; betrekking van major-domus, hofmeester of kerk-meester; —**domo**, m. man met zoo'n betrekking; —**ía**, f. meerderheid (ook van stemmen); meerderjarigheid; majoors-bureel; —**idad**, f meerderheid, meerdere voortreffelijkheid, = **superioridad**; —**ista**, m. student v. h. hoogste jaar voor 't Latijn; —**mente**, adv. vooral, voornamelijk, bovenal.

mayúscula, f. en a. hoofd-letter.

maza, f. knots; hei-blok; dik einde v. e. biljart-keu; aartsvervelend prater; blok hout aan de staart v. e. hond (op karnaval); dikke staaf; kruiderij; *la* — *y la mona*, onafscheidelijken; —**gote**, m. mortel of cement v. kalk, zand en baksteen-gruis; zeer dikke ragoût, zonder saus; aarts-vervelende zeur-kous; —**da**, f. slag m. e. *maza* (knots enz.); *dar* —, nadeel berokkenen; —**morra**, f. (zeet.) overschotjes van scheeps-beschuit; gevangenis-kost der dwang-arbeiders; gruis; Am. (Perú): spijs van maïs-meel met honing en suiker; —**neta**, f. bol-vormig sieraad op juweelen; —**pan**, m. „marsepein" (suiker en amandelen); —**r**, v. tr. met een **maza** (knots enz.) slaan, kloppen; — *la leche*, melk karnen.

mazmorra, f. onder-aardsche kerker (bij de Mooren).

maznar, v. tr. kneden.

mazo, m. dubbele houten hamer; moker; bundel, pak (linten of andere „garen-en-band"-artikelen); lomperd, onhebbelijke vent; heiblok, stamper; wol-breker; pak-stok (der boek-verkoopers); —*rodero*, m. groote houten hamer (op scheeps-werven); — *de carreta*, naaf; —**nado**, a. (wapenk.) torens of bruggen voorstellend; —**nar**, v. tr. aanstampen (grond); —**nería**, f. metsel-werk: kerk-zilver; relief-werk; —**rca**, f. spil-vol garen; voorstelling daarvan als versiering van spillen eener leuning; maïs-aar; —**rral**, a. grof; lomp, ruw.

mazurca, f. mazurka.

mea/da, f. hoeveelheid urine die men in eene keer loost; = —**dura**; —**dero** m. (fam.) water-plaats; (plat) pis-bak; —**dos**, m. pl. urine; —**dura**, f. = —**da**; ook: water-straaltje; —**ja**, f. „oortje", denkbeeldige kleine muntwaarde; —**ndrita**, f. meandriet, steen-achtig polypen-skelet; —**ndro**, m. (poët.) kronkeling (in rivier); teekening die er een nabootst; —**r**, v. tr. en intr. urineeren, (plat) pissen, zie **orinar**, id. maar niet zoo plat; —**to**, m. (ontleedk.) leider, kanaal: — *urinario*, pis-buis of uretra.

mecán/ica, f. werktuig-kunde; mechaniek, uur-werk; = **maquinaria**; (fam.) machinatie, lage streek; —**ico**, a. mechanisch; werktuigelijk; *arte* —, hand-werk; ook: laag, onwaardig; m. werktuig-kundige, werktuigmaker; —**iquèz**, f. (oud) verachtelijke naam die men vroeger aan handen-arbeid gaf;

—**ismo**, m. mechanisme; bewérktuiging.
mece/dor, m. werktuig om wijn in de kuip, of zeep in de ketel te roeren; —**dura**. f. roering, (het) roeren (v. e. vloeistof); —**nas**, m. Maecenas (bevorderaar van kunsten en wetenschappen); —**r**, v. tr. roeren; wiegen; schommelen, heen-en-weer wiegelen; r. schommelen, zich wiegen; 't lichaam heen-en-weer bewegen, als iem. die bedremmeld is; —**reon**, m. wilde olijf-boom.
meconio, m. papaver-sap; zwarte afgang v. e. pas-geborene.
mech/a, f. pit (v. e. lamp), lont; vlok; pluksel; stukje lardeersel; lok; vlok; (Am.) bijtende spot, voor-de-gek houding; (fam.) *alargar la* —, „uithalen", meer uitgeven dan gewoonlijk; *aguantar la* —, zich schikken, geduld oefenen; —**ador**, m. die 't vleesch of gevogelte lardeert; —**ar**, v. tr. lardeeren; —**era**, f. gereedschap om te lardeeren; —**ero**, m. pit (v. e. lamp), brander; lont-stok; —**ificar**, v. tr. (Am.) voor de gek houden; —**inal**, m. duive-hokje (in duive-til), duive-gat; schavot-gat; —**on**, m. groote lont of vlok; *mechon de cabellos*, dot haar; —**oso**, a. vlokkig; —**usa**, f. (Zig.-taal) hoofd.
medall/a, f. medalje, penning; (oud en fam.) Spaansche munt van 80 frank waarde; —**ero**, m. kast voor medaljes of penningen; penning-kabinet; —**ista**, m. penning-kundige; beter **numismático**; —**on**, m. medaljon: groote penning.
médano, m. duin, heuvel aan de kust.
media, f. kous; sok, zie **calceta**, id., halve **fanega** graan a. a. (vier schepel); —**caña**, f. hol lijst-werk aan de muren; gereedschap om dat te maken; vijl; frizeer-ijzer; —**cion**, f. tusschen-komst; bemiddeling; tusschenruimte; splitsing v. e. kerk-zang; —**dor, -a**, m. f. bemiddelaar, tusschen-persoon; —**na**, f. rug-stuk („filet") v. koe of os; ring aan de ploeg-dissel, = **barzon**; soort zwart brood; —**namente**, adv. middel-matig, tamelijk; zoo zoo; —**naranja**, f. koepel (lett. halve sinaas-appel); —**nería**, f. ('t) aan-een-sluiten (v. huizen a. a.); (oud) bemiddeling; —**nero**, a. scheidings-(muur b.v.), tusschen-liggend of -staand, *pared medianera*, tusschen-wand, -muur; (oud) van middel-matige afkomst, of wat in 't midden is; m. f. bemiddelaar, verzoenend optredend tusschen-persoon; —**nía**, f. middel-matigheid; gematigheid (in iemands eischen b.v.); gemiddeldheid; midden, midden-deel; —**nidad**, f. = 't vorige, en: tusschen-liggend hellend terrein; —**nil**, a. = —**nero**: *pared medianil*, tusschen-muur; —**nista**, m. leerling van de midden-klasse (3e voor Latijn); —**no**, a. (ontleedk.) midden-(ader b.v.); middel-matig; gemiddeld; tamelijk; pl. 3e klasse voor 't Latijn; —**noche**, f. middernacht; maaltijd die de vasten na middernacht breekt; —**nte**, adv. door middel van, middels: *mediante lo cual*, door middel waarvan; *mediante que*, aangezien, over ' its: *mediante Dios*, zoo God wil; *mediante usted lo conseguiremos*, door uw tusschen-komst zullen we 't gedaan krijgen; —**r**, v. tr. half vullen; intr. verzoenend tusschen-beide komen, in 't midden zijn, tusschen-in zijn: *median dificultades pue lo impiden*, er doen zich moeilijkheden voor die het verhinderen; —**stino**, a. midden-: *vena mediastina*, ader v. h. midden-vlies; *planta mediastina*, lytofiet, plant met een door een middel-schot in tweeën gedeelde vrucht; m. middel-vlies; —**tamente**, adv. middellijk; —**tizar**, v. tr. „mediatizeeren" (vorst, land a. a. ontheffen van onmiddellijke afhankelijkheid); —**to**, a. middellijk; —**tor, -a**, m. f. bemiddelaar; quadrille-spel (kaarten).
medica/cion, f. behandeling (v. e. ziekte); —**l**, a. genees-kúndig, medisch; —**mentar**, v. tr. medicineeren, genées-middelen toedienen; —**mentario**, a. v. d. genées-middelen; —**mento**, m. genées-middel; —**mentoso**, a. genees-kráchtig; —**r**, v. tr. (oud), = **medicinar**; —**stro**, m. slecht genees-kúndige, prul-dokter.
medíceo, a. v. d. Medici; *planetas mediceas*, mediceïsche planeten (satellieten v. Jupiter).
medici/na, f. genees-kunde, „medicijnen" (als vak v. studie); —**nal**, a. genees-kráchtig; —**nar**, v. tr. medicineeren, genees-middelen toedienen; —**on**, f. meting, meet-loon.
médico, m. genees-heer, arts, dokter; *médico de cabecera*, huis-arts, lijf-arts; *médico de apelacion*, consulteerend genees-heer; *médico espiritual*, geestelijk arts, d. i. biecht-vader; a. medisch, genees-kundig.
medi/da, f. maat, maat-regel; maat-staf; *guardar la medida*, maat-houden (muz.); *á medida que*... naar-mate...; *á medida de sus deseos*, in overeen-stemming met uw (zijn, haar, hun) wenschen; (fig.) *tomar las medidas á una persona*, iemands karakter opnemen; (fam.) *ajustar las medidas*, zegt men van een uitleg om een misslag te bewijzen, na te gaan a. a.; — —**damente**, adv. met mate, wel-overwógen; —**dor, -a**, m. f. meter, die meet; — *de obras*, opnemer, opmeter; —**era**, f. (kousen-) stopster; —**ero, -a**, m. f. (Aragon) kousen-koopman; iem. die een boerderij voor de helft neemt met een ander; die halveert.
medio, m. midden; (meest pl.) middelen; *en el* —, in 't midden, te midden; *por* —, dwars door; *por* — *de*, door bemiddeling van; *quitar de en* —, door middel van; *ponerse de por* —, tusschen-beide komen; a. en adv. half, ten halve; *á* — *camino*, halverwege; *parecer* —, gevoelen dat het midden houdt; *ha dado la* —*a*, 't is half geslagen; —*a mesa*, bediende-tafel; — *cielo*, deel v. d. meridiaan boven de horizon; — *término*, gemiddelde; *á* —*á rienda*, in korte galop („met halve teugel"), weg-nemen, opruimen (iem. of iets); —*partir*, in-tweeën deelen, halveeren; *á* — *de*, ten halve; —**cre**, a. middel-mátig, = **mediano**; —**cridad**, f. middel-matigheid; —**día**, f. middin; noen, Zuiden; *viento de* —, zuide-wind; —**luto**, m. halve-rouw; een vlinder-soort; —**paño**, m. wollen stof die op laken lijkt.
medi/r, v. tr. meten, opmeten, uitmeten; — *el tiempo*, de tijd benutten; — *las armas*, duelleeren; (plat) — *las costillas* (lett. de ribben m.) afranselen; r. zich meten; elkaar opnemen, nauw-keurig gade-slaan; —**tabundo**, a. peinzend, in gepeins verdiept; —**tacion**, f. over-peinzing, over-dénking stil gebed; —**tador**, m. f. en a. die overpeinst; —**tar**, v. tr.; intr. een stil gebed doen; —**tativo**, a. tot peinzen geneigd; in-zich-zélf-gekeerd; —**terráneo**, a. middel-landsch; Middel-landsche Zee.
medr/a, f. toe-name, groei; beterschap, voor-uit-gang; —**ar**, v. intr. groeien, grooter worden; aan-groeien, toe-nemen; bloeien (fig.),

gedijen; voor-spoed hebben; **—oso,** a. vreesachtig, schuchter; schrikkelijk, schrikbarend.
médul/a, f. merg, pit; **—ar,** a. v. h. merg, merg-; **—ina,** f. (schei-kunde), plante-merg; **—oso,** a. merg-achtig.
mefítico, a. kwaad-aardig (dampen, vloeistoffen).
megámetro, m. (sterrek.) megameter, instrument voor 't meten der ster-afstanden; id. om op zee de „lengte" te bepalen.
mégano, m. duin, = **duna.**
mega/scopio, m. megaskoop, optisch instrument om on-door-schijnende voorwerpen te vergrooten; **—terio,** m. megaterium, voorwereldlijk dier.
mego, a. zacht(-zinnig); vreedzaam.
Mejic/ano, -a, m. f. en a. (beter **Mexicano**), Mexicaan(sch); **—o,** m. (beter met **x**, als voren), Mexico.
mej/ido, a. geklutst met water en suiker (ei); **—illa,** f. wang, koon, = **carrillo,** id.; **—illon,** m. soort eetbare schelp-dier; **—or,** a. en adv. beter; *tanto* —, zooveel te beter; *está* —, hij (zij) is beter (van gezondheid b.v.); *á cual* —, om 't hardst, om strijd; **—ora,** f. beterschap, verbetering; aan méde-erf-genaam tóegekend voorrecht; beroep op hooger rechter; **—oramiento,** m. = verbetering vooruit-gang; **—orana,** f. marjolein (geurige bloem); **—orar,** v. tr. verbeteren; bevoorrechten (érf-genaam); appél aanteekenen, in hooger beroep komen; intr. verbéteren, beter worden; r. beter worden, vooruit-gaan (in gezondheid); (zeet.) elders ankeren; **—oría,** f. beterschap; verbétering.
mel/ada, f. geroosterd brood in honing; **—ado,** a. honing-kleurig; goud-vos (paard); **—aducha,** f. soort melige appel; **—ancolía,** f. wee-moed; zwart-galligheid; zwaar-moedigheid; **—ancólico,** a wee-moedig; zwart-gallig; droevig, somber; **—ancolizar,** v. tr. bedroeven, droevig of wee-moedig stemmen; r. zoo worden; **—anda,** f. balletje (pastei) v. wit-van-ei, suiker en oranje-bloesem; **—andro,** m. zee-hond; **—anita,** f. melaniet (steen-soort); **—anósis,** f. (wetensch.) gele koorts. = **vómito negro,** „zwart-braking"; **—anto,** m. melantus (plant); **—apia,** f. kleine zeer zoete appel; **—ar,** v. tr. verdikken (suiker-riet-sap door verhitting); m. kleine witte zeer zoete Spaansche vijg; **—aroso,** m. soort citroen-boom met roos-geurige vrucht.
mélas, m. (ziektek.) zwarte vlek op de huid.
mel/aza, f. melasse, suiker-stroop; **—cocha,** f. soort peper-koek; **—cochero,** m. die 't vorige verkoopt; **—ena,** f. manen, haar-dos; *traer* of *llevar por la melena*, bij de haren erbij sleepen, dwingen; **—eno,** m. (fam.) lomperd; **—enudo,** a. sterk behaard; die veel en leelijk haar heeft; **—ero,** f. ziekte der meloenen (door regen); **—ero,** m. honing-koopman; honing-pot a. a.
melg/acho, m. zee-hond, = **lija**; **—ar,** m. klaver-veld.
meli/anto, m. meliantus (bloem), Afrikaansche pimpernel; **—ero,** m. soort witte druif.
mel/ífero, a. honing-gevend; **—ificacion,** f. honing-voort-brenging (door de bijen); **—ificar,** v. tr. honing voort-brengen, maken; **—ifluidad,** f zoet-vlóeiend-heid, zoet-sáppigheid; **—ífluo,** a.: *palabras melifluas*, honing-zoete woordjes; **—ilote,** m. steen-klaver (vlinder-bloemig).
melindr/e, f. preutsche aanstellerij, behaagziek gepruil; soort poffertje met honing; **—ear,** v. tr. *melindre* vertoonen; **—ero,** = **—oso**; **—illo,** m. zeer smal lint; **—izar,** v. intr. (fam.) = **—ear**; **—oso, -a,** m. f. en a. preutsch-aanstellerig (meisje), geveinsd-onwillig (man) a. a.; *hacer la melindrosa*, pruilen, preutsch doen; (fam.) zich aanstellen alsof men iets niet wil dat men toch vurig begeert; valsche bescheidenheid of kieschheid toonen.
mel/isa, f. melisse- of citroen-kruid; **—ívoro,** m. en a. honing-eter (dier); honingetend.
melo/coton, m. perzik (mooie soort die aan de pit hecht); de boom; **—cotonero,** m. perzik-boom; **—día,** f. melodie, zang-wijze; **—dioso,** a. melodieus, wel-lúidend; **—drama,** m. melodrama (drama met muziek, of drama met veel gevóeleriglieid); **—dramático,** a. melodramatisch; **—ja,** f. water dat gediend heeft om honing te wasschen; **—manía,** f. muziek-manie; **—maníaco,** of **—'mano,** m. f. muziek-gek.
melon, m. meloen; — *de agua*, water-meloen, Indische „smangka", = **sandía**; *cabeza de melon*, kaal-kop; *calar el melon*, een mes in een meloen steken om die te proeven; (fig.) „iemand aan de tand voelen", zijn aard nagaan; **—ar,** m. meloen-bed, -aanplant; **—ero,** m. meloene-verkooper, -planter.
melo/pea, f. (oud) melopea, regels v. d. zang; **—sidad,** f. honing-zoet-heid, zoet-vlóeiendheid; **—so,** a. honing-zoet; zoet-sáppig, lievig; **—te,** m. melasse, stroop; (Murcia) honing-conserf.
melsa, f. milt, = **bazo,** (meer gebr.) ook: langzaamheid, temerigheid, lijzigheid.
mell/a, f. deuk, indruk; afbrokkeling, uitholling; *no hacer* —, geen indruk maken; **—ado,** a. die een vóor-tand verloren heeft; **—ar,** v. tr. deuken, een stuk uitslaan, afbrokkelen; iem. minder achten a. a.; **—izas,** f. pl. soort worst waar honing in is; **—izo,** a. tweeling-; meer: **gemelos**; **—on,** m. toorts, fakkel (van stroo).
membr/ana, f. vlies(je); **—anoso,** a. vliesachtig, vliezig; **—anza,** f. (oud) herinnering, aandenken; **—arse,** v. r. (oud) zich herinneren; **—ete,** m. minuut (v. e. geschreven stuk); hoofd, adresseering, naam en kwaliteit boven aan brief a. a.; briefje met vriendschappelijke uitnoodiging; (fam.) *hacer* of *escribir una cosa de membrete*, iets in-derhaast doen, af-raffelen; **—illa,** f. wilde kwee; **—illar,** m. kwee-aanplant; **—illero,** m. membrillo-boom; **—illo,** m. kwee(-boom); **—udo,** a. met forsche léde-maten.
memento, m. herinnerings-teeken, iets om ergens aan te herinneren; pl. gebeden bij de mis voor lévenden en dooden; *hacer* —, lang of diep nadenken.
memo, a. en s. sufferd, suf-kop; onnoozele hals, zie **tonto,** ongeveer hetzelfde; **—rable,** a. heugelijk, de herinnering of 't aandenken waard, gedenk-waardig; **—rando,** a. = **—rable**; **—rar,** v. tr. in herinnering brengen, aanhalen; **—rativo,** a. (oud) die (goed) onthoudt, zich herinnert; **—ria,** f. geheugen; herinnering, aandenken; memorie (geschrift); *no hago* (of *no tengo*) *memoria de eso*, dat her-

inner ik me niet; pl. groeten: *dé V. muchas memorios á fulano,* doe u vooral mijn groeten aan Dinges (meer: **recuerdos**); gedenkschriften; *memoria de gallo,* garnale-memorie (lett. hane-); *flaco de memoria,* zwak v. geheugen; *aprender de memoria* (of *de cabeza*), uit het hoofd leeren; *borrar de la memoria,* uit het geheugen weg-wisschen; *hacer memoria,* ook: zich goed herinneren, bedenken, in de herinnering nagaan; *tener en memoria,* in aandenken houden; **—rial,** m. memoriaal (koopmans-boek); verzoek- of smeek-schrift; *— ajustado,* m. uittreksel uit procés-stukken; *perder los — es,* totaal vergeten; a. van 't geheugen; herinnerend, gedenk-; **—rialista,** m. straat-schrijver (in Spanje), klerkje; schrijver v. gedenk-schriften; **—rion,** m. uitstékend geheugen; **—rioso,** a. geheugen-vast; **—rista,** a. en s. (Am.) = 't vorige.

mena, a. (zeet.) dikte v. touw-werk; **—dor,** m. zijde-winder, -háspelaar (in Murcia); **—je,** m. huis-houding; **—r,** v. tr. winden, háspelen (zijde, in Murcia); **—stasia,** f. (ziektek.) hevige pijn bij de menstruatie.

mencion, f. vermelding: *hacer — honorable de alguno,* iem. eervol vermelden, hem met eere noemen; **—able,** a. vermeldbaar; **—ar,** v. tr. vermelden, aanhalen, noemen.

mendi/cacion, f. = **—guez; —cante,** a. bédelend; m. pl. bedel-monniken; **—cidad,** f. bédelarij, behoeftigheid zoodat men bedelen moet; **—ganta,** f. bedelaarster; **—gante,** m. = **—cante; —gar,** v. tr. bédelen; **—go,** m. bedelaar; **—guz,** f. noodzakelijkheid om te bédelen, = **—cidad.**

mendoso, a. gebrékkig, onjuist.

mendrugo, m. brood-korst; pl. overschotjes, iets daarvan gemaakt.

mene/ador, -a, m. f. omwerker (v. graan); a. bewégelijk, onrustig, zie **inquieto; —ar,** v. tr. omwerken; in beroering brengen; roeren; bewegen; *— las manos,* de handen roeren, d. w. z. gaan vechten; *— el bulto,* = *sacudir el bulto,* afranselen; r. zich roeren, werkzaam zijn a. a.; **—o,** m. bewégelijkheid; beweging, roerigheid; (fam.) strenge berisping, bestraffing; **—ster,** m. behoefte, gebrek (aan iets); pl. (oud) amts-plichten; bezigheden, gereedschap v. e. hand-werks-man; behoeften (natuurlijke); *es menester ...,* 't is noodig ...; **—steroso,** a. behoeftig; **—stra,** f. schotel v. gemengde groenten; pl. droge groenten; (fig.) *menestra,* verwarring; **—stral,** m. hand-werks-man.

men/fita, f. menfiet (steen-soort); soort onyx; **—gajo,** m. (murcia) flard, lap; **—gano,** m. dinges: *zutano y mengano,* zeker iemand en die ander (als men geen namen wil noemen).

mengua, f. vermindering; afname; nóod-druft; schande om gebrek aan moed; gebrek, minderwaardigheid; **—do,** a. laf; ongeschikt; lam-léndig; krénterig; ongelukkig, nood-lóttig, ramp-spoedig (tijd, oogen-blik): *hora menguada,* noodlottige stond; m. pl. verminderde steken (in een kous of sok); **—nte,** f. ('t) afnemen, zakken (maan, water); eb; verval (fig.); **—r,** v. intr. afnemen, zakken; tr. verminderen (steken bij 't breien).

meni/anto, m. water-klaver; **—na,** f. (oud) hof-juffertje, éere-dametje; (fam.) vrouwelijk schaam-deel; **—nge,** m. hersen-vlies; **—ngeo,** a. hersen-vlies-; **—no,** m. (oud) hof-jonkertje; (oud) ook = **niño,** kind, knaapje; **—sco,** m. meniscus, hol-bolle lens; (oud) half-maantje.

menjurge, m. ook: **menjurje,** (fam.) poespas, raar mengsel (v. dranken).

menor, a. minder; kleiner, geringer; minderjarig; jonger; *— edad,* minder-járigheid; *— de edad,* minder-jarig; *el hijo —,* de jongste (jongere) zoon; *por —,* in 't klein (verkoop); m. pl. zesde en vijfde klas bij de studie van 't Latijn; *órdenes —es,* mindere orders (geestelijkheid); *clérigo de —es,* geestelijkheid die de vier mindere orders heeft; *clérigos —es,* ordes-geestelijken; **—ca,** f. Menorca ('t eiland); **—ía,** f. minderheid, ('t) minder of lager in rang zijn; *— de edad,* minder-jarigheid; **—idad,** f. minderheid; minder-jarige leeftijd; **—ista,** m. Latijn-studeerende van de vijfde of zesde klas; **—ques,** a. of **—quin,** a. van Menorca; **—a,** m. f. bewoner van M.; **—ragia,** f. vloeiingen, te overvloedige „zaken" of „regels"; **—rea,** f. báarmoeder-bloeding.

ménos, adv. minder (niet zooveel); *deme V. algo —,* geef u me wat minder; min, behalve: *todos — V.,* allen zonder u, behalve u; *siete — dos son cinco,* zeven min twee is vijf; *á lo — por lo —,* minstens, op zijn minst; *cosa de —,* ding v. geringe waarde; *mucho —,* des te minder, veel minder; *ni mas ni —,* noch meer noch minder; *poco mas ó —,* zooveel ongeveer, 't zal daaromtrent wezen; *venir á —,* achteruitgaan, waarde verliezen; *echar de —,* betreuren, missen; *no es nada — que tonto,* hij (zij) is gewoon zot; m. *haysu mas y su — en el negocio,* er zijn mee-loopers en tegen-vallers in de handel; **—cabar,** v. tr. bederven; inhouden, aftrekken, achterhouden (v. iets, een som b. v.); afbreken (iemands naam); **—cabo,** m. beschadiging; schade, nadeel; afbreuk (v. naam), inhouding, achter-houding; **—preciable,** a. verachtelijk te verachten; **—preciante,** a. verachtend, min-achtend; **—preciar,** v. tr. verachten, min-achten; **—precio,** m. min-achting; afslag, prijs-vermindering; **—tásis,** f. (ziektek.) 't weg-blijven der regels.

mensa, f. tafel-geld (inkomsten der abten enz.): *— abacial,* dat van abten; **—je,** m. boodschap; bestélling, wat iem. draagt en aan huis bezorgt; **—jería,** f. boodschapperschap, bestéller-schap, kruierij, bestél-kantoor; rijtuig-verhuurderij, stal-houderij; **—jero, -a,** m. f. boodschapper, bode; bestéller, kruier; voor-bode.

ménsola, f. sluit-steen (v. gewelf).

menstr/uacion, f. menstruatie, maandelijksche „regels" (der vrouwen); **—ual,** a.: *flujo —,* maand-vloed, regels; **—ualmente** of **mensualmente,** adv. maandelijks; **—uar,** v. tr. de „regels" hebben, menstrueeren; **—uo,** m. = **—uacion,** (scheik.) vloei-stof om vaste stoffen op te lossen; bloot-stelling daaraan; **—uosa,** f. menstrueerend, de regels hebbend.

mensu/al, a. maandelijksch; **—la,** f. tafeltje; eerste begin; **—ra,** f. meer: **medida,** maat; **—rabilidad,** f. meetbaarheid; **—rable,** a. meetbaar; **—rador, -a,** m. f. meter, iem. die meet; **—ral,** a. voor 't meten, om te meten; **—rar,** v. tr., meer **medir,** meten.

ment/a, f. munt (plant); **—ado,** a. vermeld; beroemd; **—al,** a. geestelijk; *oracion —*

stil gebed; *restriccion* —, voorbehoud dat men bij zich-zelf maakt; **—almente,** a. geestelijk; innerlijk; **—ar,** v. tr. afroepen (afwezige); aanhalen, in herinnering brengen; **—astra,** f. wilde munt; **—e,** f. geest; meening; zin, beteekenis, *tener en la* —, in de gedachten houden, hebben: (oud) *de buena* —, gaarne; **—ecatería,** f. gebrek aan geestigheid; **—ecato,** a. en s. wind-buil, zotskap, „oud wijf"; **—idero,** m. (lett. plaats waar gelogen wordt) verzamel-plaats voor menschen die graag een nieuwtje hooren of vertellen.

menti/r, v. tr. (ie) en intr. liegen; „vloeken", d. i. niet bij elkaar komen of passen: (fam.) *miente mas que da por Dios,* „hij liegt meer dan hij om Gods wil geeft" (aan aalmoezen), d. w. z. hij liegt steeds; **—ra,** leugen, jokken; (fam.) *decir — para sacar verdad,* „leugen zeggen om waarheid uit te halen; — *oficiosa,* leugen „om best-wil"; **—rilla,** f. leugentje; *de —s,* uit gekheid (niet in ernst); **—roso,** a. leugenachtig, die altijd liegt; bedriegelijk; fouten bevattend; **—'s,** i. (oud) je liegt! of: dat 's gelogen!

men/tor, m. gids, Mentor, leids-man; **—udamente,** adv. klein-zielig; in alle bizonderheden; in 't klein; **—udear,** v. tr. dikwijls 't zelfde doen; in de kleinste bizonder-heden vertellen; intr. over kleine dingen schrijven; dikwijls voorkomen of gebeuren, krioelen: *los yerros menudean en este papel,* de fouten krioelen in dit stuk; **—udeo,** m. 't veelvuldig voorkomen, doen of gebeuren; koop of verkoop in 't klein; **—udero, -a,** m. f. die de afval van slachterijen verkoopt; **—udillo,** a. verkl.; m. pl. kleine losse deelen van gevogelte (hart, lever, kop, pooten); koot (v. paarde-poot); **—udo,** a. klein; nietig; gering; „piet-luttig"; (oud) schroom-vallig, kleinmoedig; *dinero* —, klein-geld; *andar á paso* —, met kleine pasjes loopen; *cortar* —, klein snijden; *labores* —, hand-werkjes; m. recht op vruchten en soep-groenten; pl. afval, geld; adv. **á menudo,** dikwijls, vaak.

meñique, m. pink; a. in *dedo* —, id.

meoll/ada, f. (And.) hersens v. e. geslacht stuk vee; hersen-schotel; **—ar,** m. (zeet.) getweernd touwtje om de wind-as; **—o,** m. = **médula,** f. merg; (oud) hersenen; (fig.) kern, pit; (fam.) *no tiene* —, 't is een onbesuisd mensch.

meon, m. (plat) pies-kous, die veel piest; paarde-bloem; **—a,** f. (scheld-woord), pies-kous; m. pies-in-bed.

mequetrefe, m. „vent van niks", nullig mensch.

mer/amente, adv. louter, alleen maar; **—ar,** v. tr. mengen, dooreen-roeren (vloei-stoffen); aan-lengen (wijn).

merca, f. (fam.) inkoop = **compra**; **—chifle,** m. mars-kramer; **—dear,** v. intr. venten, hándelen; **—der,** m. koop-man; (Zig.-taal) gauw-dief; — *baratero,* m. mart-bederver; — *por mayor, por menor,* groot-, klein-handelaar; **—dería,** f. handels-waar, = **—ncía,** f.; handel; (Zig.-taal) gestolen goed; **—do,** m. mart, koop(-prijs); martprijs; (fam.) *puede vender en un buen* —, hij is slimmer dan wie ook; **—dor,** m. (oud) = **—der**; **—duría,** f. = **—dería**; **—l,** m. koperen munt uit de tijd van Ferdinand III (de Heilige; **—ncía,** f. koop-waar; handel, negotie, in beide beteekenissen, = **—dería**; **—nte,** m. handelaar; a.: *buque* —, koopvaardij-schip; **—ntil,** a. handels-; *espíritu* —, handels-geest; *carrera* — handels-loopbaan; zie **comercial,** idem; **—ntivol,** a. (oud) koopmans-schrift; **—r,** v. tr. koopen, zie **comprar,** id.

merce/d, f. genade. gunst; loon, soldij; „genadigheid" als betiteling: *vuestra* of *vuesa* of *su merced,* UEdele (in Andaloezië nog gebruikelijk vooral tegen ouders: *¿ Quiere su merced?*); zie **usted,** u, hieruit voort-gekomen; een geestelijke orde: *padres de la Merced,* paters die zich 't vrij-koopen van gevangenen ten doel stelden; (oud) erbarmen, genade; — *de agua,* water-uitdeeling bij wijze van gunst; (fam.) *entre — y señoría,* noch goed noch kwaad; *estar á* —, overgeleverd (aan), geheel afhankelijk zijn van; *hágame V. la* —, doe me 't groote genoegen; oude kanselarij-term: *pena de la nuestra* —, op straffe van verbeurte van onze gunst; *no está hoy para — es,* hij is niet goed-gunstig gestémd van-daag; (oud) *muchas — es,* veel dank; **—nario,** a. wat voor geld gedaan wordt, veil; m. huurling; soort monnik („pater redemptionis"); omkoopbaar man; **—ría,** f. „garen-en-band"; **—ro, -a,** m. f. winkelier in „garen-en-band".

mercur/ial, a. van kwik; *friccion* —, inwrijving met kwik; f. bingel-kruid (laxeerend); **—ificacion,** f. (scheik.) ontwikkeling (v. metalen, ertsen, door kwik); **—io,** m. kwik; Mercurius (de ster en de godheid); een soort vlinder; — *dulce,* calomel.

merd/ellon, a. vuil, smerig (b. v. een meid of knecht); **—osa,** a. (plat) bevuild met st.; smerig.

merec/edor, a. die 't verdient; verdienstelijk; **—er,** v. tr. verdienen, waardig zijn een gunst te ontvangen; *he merecido del ministro,* ik heb gedaan gekregen v. d. minister ...; *he merecido de V.,* u heeft me de dienst bewezen ...; waard zijn: *este caballo no merece cien francos,* dat paard is geen 100 fr. waard; *dar en que merecer,* deugden beoefenen; **—idamente,** adv. wel-verdiend; **—ido,** m. wel-verdiende straf; belooning; *dar su* —, beloonen, vergélden, bestraffen; *lleva su* —, hij heeft zijn verdiende loon; **—imiento,** m. = **mérito.**

merchante, m. **marchante**; a. = **mercante.**

meren/dar, v. intr. (ie) tusschen-tijds wat eten; wáarnemen wat een ander doet of zegt; kijken naar de kaarten van zijn „partner"; tr. (fam.) voor de neus weg-kippen (baantje); **—dero,** m. raaf die 't eten v. oogstende boeren tracht weg te kapen; „uit-spanning", gelegenheid voor buiten-partijen; eet-huisje in een tuin; **—dona,** f. (vergrootw.) over-vloedige tusschen-maaltijd; **—gue,** m. sprits (gebak).

meretr/icio, a. (oud) van lichte-kooien; **—iz,** f. lichte-kooi, publieke vrouw.

merg/ansar, m. duiker-eend; **—o,** m. duikelaar, duiker.

merid/iana, f. middag-lijn; **—iano,** m meridiaan, middag-cirkel; a. v. d. middag; **—ional,** a. zuidelijk.

merienda, f. licht maal tusschen-tijds, „hapje"; (fam.) bult; — *de negros,* jan-boel, wanorde; (fam.) *juntar —s,* „botje bij botje"

doen, samen geld bijeen-doen; vrede sluiten, zich verzoenen.
merin/dad, f. burge-méesters-bevoegdheid; kom eener gemeente; **—o,** m. burge-méester eener gemeente d. d. koning benoemd (hij zelf — *mayor,* zijn adjunct door hem zelf aangesteld, — *menor*); soort schaap met uitstékende wol; herder eener groote kudde van zulke schapen; recht om vee te laten grazen op gemeene weiden of op particulier weiland; recht of daad van overbrenging n. n. d. berg-weiden; *carnero* —, merino-schaap; *lana —a,* merino-wol.
mérit/o, m. verdienste, deugdelijkheid; — *de condigno,* goede werken verricht „in staat van zonde"; *—s de un proceso,* wat men tot zijn voordeel weet bij te brengen in een geding; *hacer — de un cosa,* iets aanhalen, erover spreken; *alegar —s,* zich op verdiensten beroepen, die aanhalen; **—òrio,** a. verdienstelijk; god-zalig; m. vrij-williger, „surnumerair".
merl/a, f. meerl (vogel), = **mirlo** en **zorzal**; **—in,** m. (zeet.) pik-touwtje, marling; hout-kloof-bijl; **—ina,** f. orgel met uurwerk; **—o,** m. meerl (vogel); en zeelt (visch), = **zorzal marino**; (oud) = **—on,** m. gedeelte muur tusschen twee openingen, tin, kanteel; **—uza,** f. soort schel-visch.
merm/a, f. afname, waarde-vermindering; — **—ar,** v. intr. afnemen, in waarde achteruitgaan; **—elada,** f. marmelade (sinaas-appel- of kweeën-moes); (fam.) *brava* —, mooi zooitje, herrie, rommel.
mero, a. louter, enkel, puur, alleen: *en el — hecho,* in 't feit alleen; m. zeelt (visch), zie **merlo**; **—cela,** f. dij-breuk; **—de,** m. strooperij, roof (v. soldaten op marsch), zie **pillaje,** id.; **—deador,** m. „maraudeur", soldaat die rooft of stroopt; **—dear,** v. intr. „maraudeeren", op roof uitgaan (soldaat); — **dista,** m. = **—deador.**
mes, m. maand; (prov.) *caer en el — del obispo,* op tijd komen om te slagen; *—es mayores,* laatste maanden der zwangerschap; — *lunar,* maan-maand; — *embolésmico,* ingelaschte maand (in 't maan-jaar).
mes/a, f. tafel; *buena* —, goede „tafel" (maal); *la santa* —, tafel voor de „communie", avondmaal-tafel; overloopje (tusschen trappen); tafel-land; „mensa", tafel-geld v. e. abt; partij biljart; — *de cambios,* handels-bank; — *de estado,* open tafel (v. gouverneurs enz.); — *redonda,* openbare tafel. „table d' hôte"; — *franca,* „open tafel" (waar iedere vriend welkom is); *cubrir la* —, de tafel dekken; *levantar la* —, „afnemen" (de tafel); *sentarse á — puesta,* op kosten v. e. ander leven; — *traviesa,* dwars-tafel (hooger geplaatst dan die in de eetzaal, in een klooster); *media* —, bedienden-tafel, maal voor 't dienst-personeel; **—ada,** f. maand-loon, maand-duur; — **adura,** f. (oud) uitrukking der haren; uitgerukt haar; **—ar,** v. tr. uitrukken (haren, baard); (oud) = **pelar,** pellen, schillen; r. zich haar of baard uitrukken; **—eguería,** f. bewaking van wijn- of boom-gaard; — **eguero,** m. wijn- of boomgaard-waker; — **entérico,** a. (ontleedk.) v. d. darm-scheel; **—enterio,** m. darm-scheel; **—ero,** m. maand-looner, die bij zijn meester eet; — **eta,** f. overloopje bij een trap (= **mesa**): berg-plat, klein tafel-land, = **mesa.**
Mes/ías, m. Messias; *esperado como el* —, met ongeduld verwacht; **—iazgo,** m. messias-schap.
mes/illa, f. verkl.; tafel-geld voor het bedienden-personeel v. h koninklijk huis, op reis; berisping op gek-scherende toon; over-loopje tusschen twee trappen; lijst (om venster); — **illo,** m. eerste maand-vloeiing na een bevalling; **—merismo,** m. Mesmerisme (soort spiritisme); **—mo,** pr. (oud) = **mismo**; — **nada,** f. (oud) kompanjie soldaten onder de onmiddellijke bevelen van hun heer; **—nadería,** f. (oud) 't onder de onmiddellijke bevelen van zijn heer staan; **—nadero,** m. zulk een soldaat; **—ogótico,** a. Mesogotisch, d. w. z. van de Goten die in Mesië woonden („Moesia").
meson, m. herberg, logement; (fam.) *casa que parece un* —, of *se parece á un* —, 't lijkt wel „de zoeten inval"; huis waar veel rumoer is a. a.; **—aje,** m. straat met veel herbergen of logeménten; **—ero, -a,** herbergier(-ster), logemént- en stal-houder; **—ista,** m. bediende in zoo'n herberg.
mesora, f. (kerk) intervál in de getijden.
mesquino, = **mezquino.**
mest/a, f. vereeniging voor veeteelt; *el honrado consejo de la* —, twee-jaarlijksche vergadering der rijkste veehouders en hun vertrouwde herders, om over de vereenigings-belangen te spreken; **—al,** m. onbebouwd land; **—eño,** a tot de **mesta** behoorend; **—izo,** a. en s. mesties, kleurling, van kruisras (mensch of dier); (Am.) kind van Europeaan en Indiaansche, „mesties"; **—o,** m. soort eik; **—rual,** a. = **menstrual**; — **ruo,** a. (oud) = **menstruo**; **—ura,** f. (Aragon en Galicië) tarwe en rogge dooreen; (oud) mengsel; **—urar,** v. tr. (weinig) = **mezclar**; (oud) een geheim openbáren; **—urero, -a,** m. f. die een geheim openbaart.
mesur/a, f. omzichtigheid, terughoudendheid, afgemétenheid; hoffelijkheid; (fam.) bedaardheid, langzaamheid; = **medida,** maat; — **ado,** a. afgemeten; omzichtig; **—amiento,** m. (oud) = **mesura**; **—ar,** v. tr. (oud) wikken en wegen (woorden), afgemeten spreken; de les lezen, op zijn plaats zetten (jongmensch b. v.); r. zich in-acht-nemen, op z'n tellen passen.
meta, f. eind-paal; grens; = **límite,** grens, **blanco,** doel-wit; **—base,** f. (welsprekendheid) metabasis of omzetting, overgang; **—́bola,** f. (als voren) metabola, vereeniging van verscheidene gelijkluidende woorden b.v. *si no puedes lo que quieres, debes querer lo que puedes,* als je niet kunt wat je wilt, moet je willen wat je kunt; (ziektek.) overgang in een andere ziekte; a. (insekten-kunde) onder-hévig aan vorm-verandering; **—carpiano,** a. (ontleedk.) v. d. midden-hand; — **carpo,** m. id. midden-hand; **—cronismo,** m. (wetensch.) anachronisme door een datum te vroeg te stellen; **—d,** f. (oud) = **mitad,** helft; **—física,** f. metafysica, „boven-natuur-kunde", bespiegelende wijs-begeerte; — **físico,** a. metafyzisch, boven-natuurlijk; — **áfora,** f. (welspr.) beeld, figuurlijke uitdrukking; **—fóricamente,** adv. figuurlijk, overdráchtelijk; **—fórico,** a. idem.; **—forizar,** v. intr. beelden gebruiken, zich in beeldspraak uitdrukken; **—frásis,** (wetensch.),

verklaring in eenvoudige woorden; **—frasta,** (id.) m. vertaler die letterlijk vertaalt; die omschrijft in eenvoudige woorden.

metal, m. metaal; (fig.) aard: — *de voz*, eigenaardige klank der stem, „timbre"; — *machacado*, goud of zilver in natura; **—ario,** m. metaal-werker; **—épsis**, f. (welspr.) figuur waarbij men 't vooraf-gaande voor 't volgende neemt, of omgekeerd, b.v. *le lloramos*, wij beweenen hem, voor: hij is gestorven; **´—ica,** f. metaal- of erts-bewerking; **´—ico,** a. metalen; metaal-; metaal-achtig; m. zilver: *pagar en metálico*, kontant betalen; **—ífero,** a. metaal-houdend; **—ino,** a. = **—´ico**; **—ista,** m. = **—ario,** m.; **—ización,** f. metaal- of erts-vorming; **—izar,** v. tr. metalizeeren, tot metaal maken; r. ook: hard worden, voor alles ongevoelig worden, behalve voor goud of zilver; (fam.) geld bij-een-garen, verdienen; **—ografía,** f. metaal-beschrijving, leer der metalen; **—urgia,** f. metaal- of erts-bewerking, -winning; **—úrgico,** a. van metaal-bewerking enz.; **—urgista,** m. deskundige in zake erts-winning enz.; **—la,** f. zeer licht blad-goud, om verguldsel te repareeren.

metamorfos/ear, v. tr. van gedaante veranderen; r. zich v. gedaante veranderen; **—´is,** f. gedaante-verwisseling; algeheele verandering (v. omstandigheden, uiterlijk a. a.); pl. „Gedaante-verwisselingen" (van Ovidius).

meta/plasmo, m. (wetensch.) woord-verandering (door afkapping enz.); **—státis,** f. (welspr.) figuur waarbij de spreker op rekening v. e. ander stelt wat hij zelf moet erkennen; (geneesk.) overgang in een andere ziekte; **—stático,** a. (geneesk.) onvollédig, onvolkómen: *crisis metastática*, onvolkomen crisis; **—tarsio,** a. (ontleedk.) v. d. midden-voet; **—tarso,** m. (id.) midden-voet; **—´tesis,** f. omzetting (v. letters, klanken): (geneesk.) afleiding of vernietiging der ziekte-aandoening.

mete/dor, -a, m. f. die binnen brengt, binnen-voert; smokkelaar; luiertje, doek voor 't achterste (v. e. kind); **—duría,** f. smokkelarij, smokkel-handel; **—mpsicósis,** f. (wetensch.) ziels-verhuizing; **—muertos,** m. „nood-hulp" bij 't tooneel; koppelaar, konkelaar; **—órico,** a. van de meteoren of luchtsteenen, v. d. luchtgesteldheid; *flor —a*, bloem wier ontluiken v. d. lucht-gesteldheid afhangt; *condiciones —as*, lucht-gesteldheid; **—orismo,** m. (ziektek.) onnatuurlijke onderbuiks-zwelling bij booze koortsen; **—orita,** f. meteoroliet, lucht-steen; **—orizado,** a. tot meteoor geworden a. a.; (ziektek.) *vientre —*, gezwollen onder-buik (bij koorts); **—orizar,** v. tr. (geneesk.) doen zwellen (de buik), wordt gezegd van spijzen, vooral vee-voeder (b.v. klaver); r. opzwellen, opzetten (onder-buik); **—´oro,** m. meteoor, lucht-verschijnsel; weer-verschijnsel (regen, hagel a. a.): *—s acuosos*, water-achtige weer-verschijnselen; *—s aéreos*, wind-achtige idem.

meteor/ografía, f. (wetensch.) weer-kunde, beschrijving der wéer-verschijnselen; **—ógrafo,** m. (id.) instrument om wéer-opnemingen te doen; **—ología,** f. (id.) leer der lucht-verschijnselen; **—ológico.** a. (id.) v. d. weer-kunde of meteorologie; **—omancia,** f. waarzeggerij naar lucht-of wéer-verschijnselen; **—óscopo,** m. (sterrek.) instrument om sterren waar te nemen, of voor weer-verschijnselen.

meter, v. tr. ergens leggen, zetten, plaatsen, „doen"; een beroep doen aannemen; *se lo metió en la cabeza*, hij (zij) heeft 't hem in hoofd gepraat; betrekken (in een geval, zaak); *él es que me ha metido en este negocio*, hij is 't die me in die zaak betrokken heeft; *¿quién le mete á V. en eso?* wat gaat dat u aan? (lett. wie betrekt u daarin); — *ruido, bulla*, leven, lawaai maken; — *miedo*, vrees aanjagen; — *la mano en el pecho*, de hand op 't hart leggen; binnen-smokkelen: —*contrabando*; *metió dos duros ála sota*, hij „zette" twee duro's op de „boer" (bij 't kaart-spel); — *en calor*, opzetten, aanzetten, aanvaren; — *en pala*, handig „beet-nemen"; — *los dedos por los ojos*, knollen voor citroenen verkoopen; — *paz*, vrede-stichten; — *prisa*, verhaasten, tot spoed aan-zetten; — *cizaña*, twee-dracht zaaien; — *en un puño*, de mond snoeren, „vast-zetten"; (plat) — *su cucharada*, zich ongevraagd in-mengen; — *en la jaula*, in de kooi, in de „pot" doen; r. zich bemoeien, zich begeven in; worden (gezegd v. beroepen enz.); *no me meto en nada*, ik bemoei me nergens mee; *en todo se mete*, hij (zij) heeft zijn (haar) neus overal in; *no se meta V. en eso*, bemoei u daar niet mee, steek je daar niet in; — *en dibujos*, zich bemoeien met dingen die men niet begrijpt; — *fraile, soldado*, monnik, soldaat worden; — *á hombre de negocios*, zich in zaken steken, zaken gaan doen; — *en un pantano*, zich in een moeras werken, zich compromiteeren; — *de hoz y de coz*, blindelings op iets ingaan; *no saber dónde —*, zich niet weten te bergen (v. schaamte a. a.).

meti/culoso, a. angst-vallig; **—do,** a. ingesloten, omsloten; *estar muy —*, er zeer in betrokken zijn; m. sterk sop om te wasschen); **—miento,** (fam.) m. verstand-houding.

met/ódico, a. stelsel-matig, metodisch; stelsel-vast; gerégeld-levend; **—odismo,** m. metodisme (sekte); **—odista,** m. f. aanhanger dier sekte; **´—odo,** m. stelsel, metode; leer-wijze; „regel": *el método es la madre de la prontitud*, regel is spoed; **—ónico,** a. (sterrek.) metonisch; *ciclo —*, maan-cyclus van 19 jaar; **—onimia,** f. (wetensch.) redekúnstige figuur die oorzaak voor gevolg, 't inhoudende voor de inhoud neemt enz., of omgekeerd; **—onomasia,** f. (id.), vertaling naar de omschrijving in een andere taal (hoedje, kleine hoed, naar *petit chapeau* a. a.); **—opa,** f. □ tusschen-ruimte v. Dorische triglyfen; **—oposcopio,** f. waarzeggerij naar gelaats-trekken; **—opóscopo,** m. zoo'n waar-zegger; **—ralgía,** f. (ziektek.) baarmoeder-pijn.

metrall/a, f. schroot (v. kanon); (fig. plat) klein-geld; **—ar,** v. tr. met schroot beschieten; **—azo,** m. schroot-schot (v. kanon).

métri/ca, f. (oud) metriek, leer v. d. versbouw; **—co,** a. metrisch, in vers-maat; *medida —a*, maat v. e. gedicht, dicht-maat, *arte —a*, = **métrica sistema—**, metriek stelsel; **—ficación,** f. versbouw, = **versificacion**; **—ficár,** v. tr. = **versificar,** in vers-maat zetten.

metr/ista, m. f. (oud) = **metrificador,** die verzen maakt; **—ítis,** ontsteking in de baarmoeder; **—o,** m. maat, metrum (v. ge-

dicht of muziek); meter; **—odinia,** f. (ziektek.) pijn in de baarmoeder; **—ografía,** f. maat-beschrijving; (ziektek.) baarmoeder-beschrijving; **—ología,** f. maat-leer; **—omanía,** f. manie v. verzen-maken; **—ónomo,** m. metronoom, instrument om de maat der muziek te regelen; **—ópoli,** f. hoofd-stad (groote); áarts-bisschóppelijke kerk; aarts-bisschop; moeder-land; **—ópolis,** f. (oud), id.; **—apolitano,** a. aarts-bisschoppelijk; m. aarts-bisschop; **—optósis,** f. (heelk.) verzakking der baarmoeder; **—orragia,** f. (ziektek.), baarmoeder-vloeiingen (hevige); **—orésis,** f. (id.) baarmoeder-scheuring; **—óscopo,** m. (heelk.) baarmoeder-spiegel.

mevelavita, m. Turksche kwak-zalver, wonder-doener.

Mexic/ano, -a, a. en s. Mexicaans(ch); **'—o,** m. Mexico.

mey/a, f. soort kreeft; **—on,** m. soort venkel (geneeskr. plant).

mezcl/a, f. mengsel, menging, mengeling; — *de colores*, kleuren mengeling; (oud) verwarring; onduidelijkheid; bedrog; (nieuw) kruising, kruis-ras; **—able,** a. mengbaar; **—adamente,** adv. door-elkaar; **—ador, -a,** m. f. menger; (oud) die verkeerd over-brengt; stoke-brand; **—adura,** f.; **—amiento,** m. = **mezcla**; **—r,** v. tr. mengen, vermengen; (oud) tweedracht stoken; r. zich inmengen, bemoeien; — *con gentezuela*, zich inlaten met slecht gezelschap; = — *en un asunto para componerlo*, zich met een zaak bemoeien, om die bij te leggen; **—illa,** f.: *paño de —*, grijs laken.

mezcolanza, f. (fam) poespas.

mezqui/ndad, f. armoedigheid; armzáligheid; schrielheid; kleinzieligheid; **—no,** armzalig; armoedig; kleinzielig; schriel, krénterig; **—ta,** f. moskee.

mi, pr. poss. mijn, van mij; *mi amigo*, mijn vriend, *mi amiga*, mijn vriendin; m. mi, de toon of noot „e" (muz.).

mí, pr. pers. mij: *para mí*, voor mij; maar: *me dió*, gaf mij.

mia, pr. poss. f. mijne; **—ja,** f. kruimel; **—r,** v. intr. miauwen, = **maullar**; **—sma,** m. miasme, kwade damp, uitwaseming; **—smático,** a. miasmatisch, v. kwade dampen.

miau, f. miauw!

mica, f. mica (metaal); **'—ceo,** a. (wetensch.) mica-achtig; *pizarra —a*, mica-houdend lei, = **'—cieo,** a.

mico, m. miko, lang-staartige aap met hel-rood gezicht en hel-roode ooren.

micro/cosmo, m. (wetensch.) wereld in 't klein; (de) mensch; mikrokósmos; **—cústico,** a. (id.) klank-versterkend; **—fonía,** f. (id.) zwakheid der stem; **'—fono,** m. mikrofoon, instrument dat zeer zwakke geluiden kan overbrengen; **—melia,** f. (ziektek.) onnatuurlijke kleinte v. e. orgaan; **'—metro,** m. mikro-meter, instrument om de doorsnede der hemel-lichamen, hun onderlinge afstand enz. te meten; *—objetivo* = **heliometro**; **—scópio,** a. mikroskopisch; zeer klein; **—scopio,** m. mikroskoop, vergroot-glas; — *simple*, m. met éen lens; — *compuesto*, met meerdere; — *solar*, zonne-m.

micho, -a, m. f. poes.

mida, f. (oud) samentr. v. **medida,** maat in sommige streken; ook: worm in linzen; snuit-kever.

midas, m. soort zee-schildpad, soort twee-vleugelig insekt.

miedo, m. vrees; *no hay* — of *no tengas* —, wees maar niet bang a. a.; — *cerval*. „doodsangst", groote vrees; *mucho — y poca vergüenza*, veel vrees en weinig berouw (eig. schaamte).

miel, f. honi(n)g; — *de gota*, afdruipend suiker-sap bij de laatste zuivering van suiker; — *de tierra*, suiker-sap uit de tweede zuivering; — *de prima*, zoo uit de eerste; — *rosada*, rozen-honing; — *silvestre*, wilde honing; — *de cañas*, suiker-riet-sap; — *sobre hojuelas* („honing op platte koekjes"). geluk op een geluk; *quien se hace —, moscas se le comen* („die zich tot h. maakt, de vliegen eten hem op"), alte-goed is buurmans gek; *no es la — para la boca del asno*, dat 's geen kost voor iedereen (lett. honing is niet voor een ezelsbek); **—ga,** f. klaver; getijgerde haai, soort meerval; hark (om te harken); **—otísis,** f. (ziektek.) rugge-mergs-tering.

miembro, m. lid; ledemaat; — *viril*, mannelijk lid; lid eener vergelijking (wat aan weerskanten van het gelijk-teeken staat).

miente, f. denk-vermogen; pl. alleen gebruikelijk: nadenken, overdenking, gedachte; *poner las mientes en* ..., zijn gedachten laten gaan over, over iets nadenken.

miéntras, conj. terwijl, onderwijl dat; **—tanto,** adv. onder-tusschen, in de tusschentijd, „onder-de-hand"; *miéntras yo despacho el correo, vaya V. á pasearse*, terwijl ik de correspondentie af doe, kan u gaan wandelen; *leamos miéntras tanto*, laten wij onderwijl lezen.

miera, f. jenever-olie (oleum juniperi); hars v. d. zee-den.

miércoles, m. Woensdag; — *corvillo*, Aschwoensdag (ook: — *de ceniza*); — *santo*, Woensdag v. d. lijdens-week.

mierda, f. (plat) stront; vuilnis; **—cruz,** f. keller-hals (plant).

mierra, f. draag-stoel; soort baar vroeger van boom-takken gemaakt om de sneeuwbergen af te dalen.

mies, f. oogst, pluk (fig.) groot aantal bekeeringen; *meter la hoz en — ajena*, een voetje lichten, uit het zadel lichten (lett. „de seis in een andermans oogst zetten").

miga, f. kruimel; kruim; ziertje, klein beetje; pl. pap v. e. klein kind; *hacer buenas* —, in eendracht leven ('t omgekeerde: *hacer malas* —, slecht over-wég kunnen); **—ja,** f. kruimpje; nietigheidje; pl. kliekjes, restjes; **—jada,** f. = 't vorige; **—jon,** m. kruim (v. h. brood = **miga**); kern, 't wezenlijke van iets; **—r,** v. tr. ver-krúimelen.

migraña, f. beter **jagueca,** f. schele hoofdpijn.

Miguel, m. (f. **Micaela**) Michiel; Michaël (aarts-engel).

miguelete, m. soort militie in Catalonië tegen roovers.

mij/ar, m. gierst-veld; **—ero,** derde-uurgaans; zie **milla**; militaire grens-paal; **—o,** m. gierst; — *silvestre*, zwart-koren, wilde gierst; — *de Italia*, gierst in aren (goed voer).

mil, n. duizend; *dos mil*, twee duizend.

milady, f. My Lady, Engelsche titel voor adellijke dames; Lady.

mila/grero, -a, m. f. „mirakel-mensch", iem.

die steeds aan wonderen gelooft a. a.; —**gro**, m. wonder, mirakel; *hacer —s*, wonderen doen, ook (fig.); *vivir de —*, wonder boven wonder blijven leven, als door een wonder gered worden; *¡ — !* 't is ongehoord, heb je nou ooit! *averiguar lo vida y —s*, achter een andermans lévens-omstandigheden trachten te komen; —**groso**, a. wonderbáarlijk; bewónderens-wáardig; *cura —a*, wonder-genezing, als door een wonder; wonder-doend: *imágen —a*, wonder-doend beeld; *arte —a*, wonder-kunst, d. i. wonder-doende of bewónderens-wáardige k.; —**n.** f. Milaan.

Mila/nes, -a, a. en s. Milanee-(ch), van Milaan; (Zig.-taal) pistool; —**no**, m. wouw, kieken-dief (roof-vogel); vliegende visch; *mesa de —*, slordige maal-tijd van uitgehongerde menschen.

mile/nario, a. (rekenk.) duizend eenheden bevattend; duizend-jarig: *reino —*, duizend-jarig rijk; m. duizend-jarig tijd-perk; pl. sekte die aan 't duizen-jarig rijk van Christus na „de Opstanding" gelooven; —**no,** a. uit duizend draden geweven; —**nrama,** f. duizend-blad, Achilles-kruid (bloed-stelpend, worm-verdrijvend); —**nta,** f. (fam.) duizend, = **mil**; —**ño,** m. = —**no**; —**poro**, m. punt-koraal; —́**simo,** n. en s. a. duizendste; —**sio, -a,** m. f. en a. van Milete.

mil/flores, m. duizend-bloemegeur; —**granа,** f. granaat-appel, = **granada**; —**hojas,** f. = —**enrama.**

mili/ar, a. gierst-achtig; —**ario,** a. mijl-(steen b.v.); —**cia,** f. krijgs-kunst; militie; pl. gewapende burgers en boeren; lótelingen; *milicia urbana*, burger-wacht; —**ciano,** m. militie-soldaat; —́**gramo,** m. milli-gram; —**litro,** m. milli-liter; —́**metro,** m. millimétér; —**onésimo,** a. = **millonésimo**; —**tante,** a. strijdend: *iglesia —*, gemeenschap der geloovigen op aarde (R. K. kerk); —**tar,** a. militair, krijgs-, krijgsmans-; m. militair, krijger, krijgs-man; v. intr. de wapens dragen, als krijgs-man dienen; strijden, kampen; opkomen voor, pleiten voor (aangevoerde reden); —**taron,** m. „ouwe snorrebaard", echte ijzer-vreter, oud-soldaat; —**tarote,** m. onbeschofte soldaat.

milocha, f. „vlieger" = **cometa.**

mil/or(d), m. Engelsch: My Lord, tot adellijken; pl. **milores**; —**piés,** m. duizend-poot; a. duizend- of veel-pootig; —**vio,** m. (fig.) vraat; roof-zúchtig man.

mill/a, f. mijl (oorspronkelijk 1000 schreden); —**ar,** m. duizend-tal; gewicht v. 3½ pond cacao (soms meer); — *de cuento*, billioen; —**arada,** f. duizend-tal; *por —s*, bij duizenden; —**o,** m. = **mijo,** gierst; —**on,** m. millioen; —**onario,** m. millionair; —**onésimo,** n. (a. en s.) millioenste.

mimar, v. tr. vertroetelen; r. zich verweekelijken, zich-zelf in alles toegeven.

mimbr/al, m. aanplant v. teen-wilgen; —**e,** m. teen-wilg; *de —*, teenen (wieg, mand a. a.); „zwiepje": *flexible como un —*, lenig als een wilgen-takje, als een zwiepje; —**eño,** a. als een teen-wilg; —**era,** f. = —**al**; —**eral,** id.; —**oso,** a. teenen; lenig als een wilge-takje.

mim/iambo, m. mimiambe, soort jambisch vers; —́**ica,** f. mimiek, gebaren-spel; —́**ico,** a. gebaren-; —**o,** m. hans-worst, potse-maker; liefkoozing, aaiing; vertróeteling; nuf-figheid; —**ografía,** f. leer van 't gebaren spel; —**ográfico,** a. van die leer; —**osa,** f. „kruidje-roer-me-niet" = **sensitiva**; —**oso,** a. bedorven, vertroeteld; verwijfd.

min/a, f. mijn; (fig.) *volar la —*, een verborgen plan ontdekken; maat v. 78 L. voor droge waren; loop-graaf; — *mayor*, (Zig.) goud, — *menor*, (id.) zilver; —**ador,** m. mijn-werker; sapeur, schans-graver; graaf insekt; —**al,** a. mijn-, v. d. mijnen, mijnbouw-; —**ar,** v. tr. onder-mijnen, onder-gráven; opwroeten; —**arete,** = **alminar,** „minaret", torentje voor gebeds-afroeping (b. d. Mohammedanen); —**eral,** m. delf-stof, mineraal; a. mineraal, delf-stóffelijk; —**eralista,** m. delf-stof-kúndige; —**eralizar,** v. tr. tot mineraal maken; —**eralogía,** f. délfstof-kunde; —**eralógico,** a. delf-stof-kúndig; —**eralogista,** of —**erálogo,** m. mineraloog, delf-stof-kúndige; —**ería,** f. mijn-bouw, berg-bouw, mijn-ontginning; mijn-bouw-maatschappij a. a.; —**ero,** w. mijn-werker, berg-werker, erts-laag; oor-sprong.

ming/a, f. (plat) mannelijk lid; — *fria*, onmachtig man; (Am.) vrij-willige karwei der dag-looners op de ondernemingen; —**o,** m. roode bal op 't biljart.

mini/ar, v. tr. in miniatuur, in 't ver-kléin schilderen „pointilleeren"; —**atura,** f. miniatuur, verklein; *en —*; —**aturista,** m. miniatuur-schilder; —́**ma,** f. (muz.) halve-noot; —**mista,** m. leerling der zesde (laagste) klasse Latijnsche school; —**mizar,** v. tr. tot het minimum herleiden; —́**mo,** m. minimum; pl. minder-broeders; leerlingen der zesde (laagste) klasse Latijnsche School; —**o,** m. menie (verf-stof); —**sterial,** a. ministeriëel; m. aanhanger, a. h. ministerie; —**sterio,** m. ministerie; bediening, openbaar amt; *llenar su —*, zijn amts-plicht vervullen; — *público*, openbaar ministerie; — *de Estado*, Ministerie v. Buitenlandsche zaken; — *de Fomento*, —, v. Kunst en Wetenschappen; — *de Hacienda*, — v. Financiën, — *de la Gobernacion*, — v. Binnen-landsche Zaken; — *de Ultramar*, — v. Koloniën; — *de Gracia y Justicia*, — v. Justitie; —**strador,** m. bedienaar, helper; zie **administrador**; —**strar,** v. tr. toedienen; bedienen, vervúllen (amt), zie **administrar**; —**stril,** m. gerechts-dienaar; speel-man (op blaas-instrumenten); pl. blaas-instrumenten; —**stro,** m. minister; bedienaar; officier v. justitie; — *de Dios*, priester; (oud) — *de capa y espada*, minister v. staat zonder portefeuille; — *general de Franciscanos*, generaal der Franciskanen (monniken).

minor/acion, f. (geneesk.) lichte en gemakkelijke ontlasting; (schilderk.) verzachting der omtrekken; —**ar,** v. tr. verminderen, verzachten; afslaan (in prijs); r. kleiner worden, afnemen; —**ativo,** a. en m. zacht purgeerend (middel); —**ía,** f. minderheid; kleinheid („van stuk", koop-waar); —**idad,** f. minder-járigheid; —**ista,** m. minorist, minder-broeder van St. Franciscus; die de mindere ordeningen heeft.

minu/cia, f. tiend op klein fruit; nietigheid, beuzelarij, kleinigheid; —**elosidad,** f. angst-valligheid, groote nauw-gezetheid; —**cioso,** a.; —**é,** m. (oud) = —**ete**; m. menuét (deftige dans in 3 tempo's); —́**scula,** f kleine letter; —**ta,** f. „klad", minuut, „legger";

uittreksel, korte aanteekening; —**tar**, v. tr. het klad, de legger, de minuut of een uittreksel maken; korte aanteekeningen houden; —**tario**, m. minuut- of legger-boek; —**tería**, f. minuut-streepjes (op wijzer-plaat); —**tero**, m. minuut-wijzer; schrijver voor afschriften en uittreksels a. d. Romeinsche kanselarij; —**tisa**, f. soort Spaansche anjelier; —**to**, m. minuut.

miñ/arse, r. (Zig.-taal) uit-knijpen, heen-gaan; —**on** = **miguelete**, bizondere militie tegen roovers (Catalonië); —**ona**, f. zeer kleine druk; —**oneta**, f. reseda.

mío, pr. poss. (a. en s.) mijn; *es mío*, 't is van mij, *eres mía*, je bent de mijne, van mij; *lo mío*, het mijne, *el mío*, de mijne, *la mía*, de mijne; *padre mío*, „vader mijn" (in vormelijke toespraak); *muy Señora mía*, geachte mevrouw, *amigo mío*, waarde vriend; *soy mío*, ik ben baas over mezelf; *de mío*, uit mezelf, geheel op-me-zelf.

mio/grafía, f. spier-beschrijving; *—́grafo*, m. toestel om spier-samen-trekkingen te meten, spier-beschrijver, -kundige; —**logía**, f. leer der spieren; —**logista**, m. spier-kundige.

mio/pe, a. en m. f. bijziend, myoop; kort-zichtig; —**pía**, f. bijziendheid, miopie; kort-zichtigheid; —**pismo**, m. = 't vorige; *—́sis*, f. (ziektek.) blijvende samen-trekking der pupil v. h. oog.

mio/sótis, f. vergeet-mij-niet (plantje met blauwe bloempjes); —**tilidad**, f. spier-beweging; —**tomía**, f. spier-ontleding.

miquelete, m. = **miñon.**

mira, f. korrel (v. vuur-wapen); *linea de —*, vizier-lijn; oog-merk, doel-wit; *poner la — en*, 't aanleggen op ..., een oogje hebben op ...; pl. jacht-kanonnen a. d. vóorsteven; *tiene sus —*, hij voert iets in 't schild, heeft bepaalde bedoelingen; —**bel**, m. kleine gele pruim, ook de boom; soort gouds-bloem; soort wolfsmelk, die op de cyprés lijkt; —**bolano**, m. myraboláan of zalf-noot (geneeskr.); ook de boom; —**culoso**, a., meer **milagroso**; —**da**, f. blik, oog-opslag; —**dero**, m. (volkst.) uitkijk, plaats waar men een ruim uitzicht heeft; = —**dor**; —**do**, a. bedachtzaam, omzichtig; die zijn wereld kent; aangenaam v. vormen; —**dor, -a**, m. f. toe-schouwer, kijker; m. uitkijk(-toren), terras, „bevedére"; mooi uitzicht; visschers-vaartuig voor tonijne-vangst; —**dura**, f. (het) kijken; —**guama**, f. slanke palm-boom (op Cuba); —**je**, m. licht-verschijnsel, „fata morgana", wéerschijn, gezichts-bedrog, -begoocheling; —**mamolin**, m. verbastering van **amir-al-mumi-nin**, Arabisch: Heer der geloovigen, titel der *Chalifah's*; —**miento**, m. voorkómendheid, ontzien, „attentie"; —**r**, v. tr. kijken, beschouwen, aankijken; — *por*, passen op; *mirando á*, met het oog op; *mira!* kijk ereis aan, zie nu 's enz.; — *á la cara*, naar de oogen kijken, erop-uit zijn om genoegen te doen; — *atravesado*, met een schuin oog aankijken, van ter zijde kijken; — *sobre hombro*, met min-achting (lett. over schouder) aankijken of bekijken; — *por encima*, even vluchtig inzien of bekijken; — *de arriba abajo*, van hoofd tot voeten opnemen; — *vizco* of *bizco*, loenschen, scheel-kijken; — *con malos ojos*, met schele oogen aanzien; — *de hito en hito*, scherp aankijken, aanhoudend opnemen; *por lo que me mira*, voor zoover mij aangaat; r. zich bekijken, waarnemen (b.v. in een spiegel; wel overwegen: *mírese V. en ello* of *mírelo V. bien*, overweegt u 't wel, bedenk wel wat u doet; — **sol** m. = **girasol**, zonne-bloem.

miria/da, f. myriade, zeer groot aantal (10.000 gram); —**gramo**, m. myria-gram (100000 gram); —**litro**, m. myria-liter (10.000 L.); *—́metro*, m. myria-meter (10.000 M.); *—́rea*, f. myriare (10.000 A.); *—́stero*, m.

mir/ífico, a. (poët.) wónderbaar, verrássend; —**iñaque**, m. snuisterij, sieraadje van geringe waarde; uitstaande onder-rok (ook — *de jaula*); —**iti**, m. Braziliaansche palm (vrucht zoo groot als een ei, bladeren tot dak-bedekking); —**la**, f. meerl-wijfje (vogel); pl. (Zig.-taal) ooren; —**lamiento**, m. zwaar-wichtig vóorkomen, gemaakte deftigheid; —**lar**, v. tr. (oud) = **embalsamar**, bálsemen; r. erg gewichtig doen; —**liflor**, m. en a. saletjonker; aangenaam, wonder-mooi; die op meisjes loert; —**lo**, m. meerl (vogel); vogel zonder bek of pooten (wapenk.) en = —**lamiento**; —**mecia**, f. (ziektek.) jeukend uitwasje onder de voet of in de hand.

miron, -a, m. f. aangaper, die steeds aangaapt, kijk-graag; (fam.) „piet-lut"; (plat) toekijker.

mirr/a, f. myrre (geurige hars); —**ado**, a. met myrre gekruid (b.v. **vino-**); —**auste**, m. duive-pastei (met amándel-melk, kanéel, suiker enz.); —**ino**, a. myrre-achtig; *—́is*, m. (plant) muskus-kervel.

mirt/idano, m. (Zig.-taal) mirte-vrucht; ook: loot onder aan de mirt; —**iforme**, a. mirte-blad-vormig (b.v. *corónculo* — mirte-blad-vormig overblijfsel v. h. maagde-vlies); —**ino**, a. mirte-achtig; —**o**, m. mirte (altijd groene struik, zinne-beeld der min); — *del Brabante*, konings-peper.

misa, f. mis (R. K. kerk); — *cantada* of — *mayor*, hoog-mis; — *rezada*, gewone mis; *decir —*, de mis lezen: *ir á —*, naar de mis gaan; *oir —*, de mis hooren, bij-wonen; *decir —s*, missen laten lezen; (fam.) *despabilar una —*, een mis afraffelen; — *del gallo*, middernacht-mis op Kerstmis; — *de requiem*, lijk-mis; — *nueva*, eerste mis v. e. priester; — *solemne*, mis met muziek; *ayudar la —*, mis-dienst verrichten; — *del Espiritu Santo*, mis vóor de zitting v. e. krijgs-raad a. a.; — *de alba*, vroeg-mis; —*seca*, mis aan boord v. e. schip (zonder mis-brood); — *de cazador*, afgeraffelde mis; *tocan á —*, de mis-klok luidt; *fraile de — yolla*, domme monnik (alleen goed voor mis-lezen en eten); *cantar —*, zijn eerste mis lezen (nieuwe priester); —**cantano**, m. gewijde priester; die zijn eermis leest; (Zig.-taal) haan; —**l**, m. mis-boek, gebéde-boek.

misan/tropía, f. menschen-haat; zwart-galligheid, menschen-schuwheid; —**trópico**, a. menschen-schuw, -hatend; —**tropo**, m. f. menschen-hater, zwart-gallig mensch.

misar, (oud) de mis gaan bijwonen; —**io**, m. = **acólito**; m. altaar-dienaar, akoliet.

misc/elanea, f. mengsel, mengeling, mengelwerk; pl. allerlei vermakelijkheden (oudh.); —**ibilidad**, f. mengbaarheid; —**ible**, a. mengbaar, te mengen.

mise/ñorear, v. tr. (fam.) telkens met „miseñor" toespreken; —**rable**, a. ellendig; arm-

zálig; klein-zielig; m. f. elléndeling(e); —**rablemente,** a. elléndig, in armoede; kréntterig, schriel; —**racion,** f. barm-hartigheid, = —**ricordia;** —**ramente** = —**rablemente;** —**rear,** v. intr. jammeren, jeremiëeren; klein-zielig handelen; —**rere,** m. miserere (gebed tot Christus met de vasten); hevige koliek (met braking der uitwerpselen); 50e psalm, tijd daarvoor; —**ria,** f. ellénde; armzáligheid; behoeftigheid, nood-druft; klein-zieligheid; krénterigheid of schrielheid; (fam.) nietigheid, bagatél, kleinigheid; *comerse de* —, opgevreten worden door ellende, ongedierte en armoede; —**ricordia,** f. barm-hartigheid, erbarmen; genade; *implorar la — divina,* de goddelijke genade inroepen; *pedir* —, om erbarmen smeeken; *¡—!* genade! erbarmen!; —**ricordioso,** a. barmhártig; genadig; *por Dios* —, om de barmhartige God; —**ro,** a. iets verhévener dan —**rable;** ook gierig, en m. gierig-aard: *misero avariento,* vrek; —**rrimo,** a. (superl. v. **misero**), zeer elléndig enz.

mision, f. zending: missie, opdracht; zendingspost(kosten daarvoor); —**ario,** m. zéndeling; = — **ero.**

misiv/a, f. brief-zending; zend-brief, officiëele of dienst-brief; —**o,** a. zend-, om te zenden: *carta —a.*

mism/edad, f. (volkst.) „eigen-zelf-heid"; —**o,** a. zelf, zelfde, eigen; *lo* —, hetzelfde, ook adv.: evenzeer; *ser lo* —, hetzelfde zijn, op 't zelfde neer-komen; *estar lo* —, niet veranderd zijn; *lo — me da,* dat is mij 't zelfde, om 't even; *lo — tiene,* dat komt op 't zelfde neer; *al — tiempo,* te-zelfder-tijd, te-gelijker-tijd; *ahora* —, op staande voet; *hoy* —, vandaag nog; *por lo* —, om dezelfde reden, juist daarom; *del — modo,* desgelijks, op dezelfde wijze of manier.

mis/ogamia, f. misogamie, haat tegen 't huwelijk, afkeer van 't h.; —**ógamo,** m. die zulk een afkeer heeft; —**oginia,** f. vrouwen-haat; —**ogino,** m. vrouwen-hater; —**tagogia,** f. inwijding in de mystériën; —**tamente,** adv. alleen gezegd v. e. geding dat èn tot het geestelijke èn tot het burgerlijke recht behoort; —**tar,** v. tr. „kikken", iets zeggen, uitbrengen (meestal met ontkenning); —**tela,** f. zoete en sterke drank (brandewijn, water, suiker en kaneel); —**terio,** m. mystérie, geheim, geheimenis; kerkelijk tooneel-spel (in de middel-eeuwen); (fam.) *ahi está todo el* —, daar heb je 't heele geheim; *hablar con* —, in raadselen spreken; *hacer —s,* geheimzinnig doen, geheim houden (dan met *de*); *no se ha hecho por falta de* —, dat 's ook niet zonder geheimzinnigheid, zonder aanleiding geschied; —**erioso,** a. geheimzinnig.

místi/ca, f. mystiek; „fijnheid" (uiterlijke vroomheid); —**cismo,** m. mysticisme; —**co,** a. mystisch, mystiek; „fijn"; m. klein Grieksch vaartuig; —**con,** m. en a. vergrootw. v. 't vorige: „fijne"; (iron.) die boos wordt om de minste gekheid; — **fori,** (Lat.) gemengd, gezegd van misdrijven die door wereldsche èn geestelijke recht-banken beide te berechten zijn; —**líneo,** a. (meetk.) gezegd v. d. hoek gevormd door een rechte lijn en een kromme.

mist/o, m. gemengd lichaam; aan de lucht ontvlambare stof, lucifer; a. gemengd, gekruist (v. ras); *proposicion —a,* verhouding v. vooraf-gaande en volgende term eener evenredigheid vergeleken met hun verschil; —**ura,** f. (scheik.) mengsel; tarwe en rogge door-één om brood te bakken; masteluin of meng-koren; —**urar,** v. tr. mengen, vermengen.

mit/a, f. mijt (b. v. kaas-mijt: — *de queso*); úitwaseming der beer-putten; —**ad,** f. helft; „weder-helft" (man tegenover zijn vrouw of omgekeerd); — *y* —, half om half, ieder de helft; *á la — del camino,* halver-wege; *en — del camino,* op 't midden v. d. weg; —**an,** m. Silezisch linnen a. a., = **holandilla;** —**ayo,** m. heeredienst-plichtige bij de Indianen; —**igacion,** f. (geneesk.) verzachting, verlichting; léniging; ook v. e. strenge maatregel; —**igar,** v. tr. en r. (zich) matigen, inbinden; —**igativo,** a. lénigend verzachtend, verlichtend; = —**igatorio;** —**icultura,** f. (wetensch.) mossel-kweekerij; —**in** of —**ing,** m. meeting, vergadering; —**ismo,** m. mytisme, mytenleer; —**o,** m. myte, verdichtsel; —**ología,** f. mytologie, fabel-leer; —**ológico,** a. mytologisch, fabel-achtig; —**ologista,** of —**ólogo,** m. f. mytoloog, kenner der fabel-leer; —**on,** m. mitaine, hand-schoen voor de bovenste helft der hand.

mitr/a, f. myter, bisschops-hoed; (plat) spotmuts der veroordeelden door de Inquisitie; (meetk.) hoek van 55°; —**odo,** a. gemijterd, recht hebbende op het dragen v. e. mijter; —**al,** a. mijter-achtig; —**ar,** v. intr. een bisdom erlangen; tr. een bisdom verleenen; r. de mijter opzetten, bezit nemen v. e. bisschops-zetel; —**ax,** m. opaal-achtige steen, „girasol"; —**idato,** of —**idate,** m. tegengif (likke-pot daarvoor); —**illa,** f. verkl. v. **mitra;** breuk-kruid (plant).

mítulo, m. (wetensch.) mossel; anders: *almeja* en *mejillon.*

miuro, a. (geneesk.) ongelijk-matig én afnemend (pols-slag).

mix . . . zie **mis.**

mixtion, f. mengsel; zwak bijtend middel a. a.

miz en **mizo, -a,** m. f. poes, poesje, = **micha,** enz.

mnem/ónica, f. geheugen-leer; —**ónico,** a. van 't geheugen of 't onthouden; —**otecnia,** f. mnemotechniek, geheugen-gymnastiek.

mobili/ario, a. meubel-, meubel-achtig, van onroerend goed; onroerend; —**dad,** f. beweegbaarheid, bewégelijkheid; veranderlijkheid; — *de las facciones,* bewegelijkheid der trekken.

mobl/ar, v. tr. (ue) meubileeren, meubelen; beter: **amueblar;** —**e,** a., bewegelijk, beter: **móbil.**

moc/a, m. Mokka (Arabische koffie); —**adero,** m. (plat) snot-doek; ook —**ador,** m. (even plat); —**ante,** m. (Zig.-taal) zie 't vorige; —**arro,** m. (plat) druppel aan de neus; —**aya,** m. palmpje van Guiana; de vrucht (amandel-vormig).

moce/ar, v. intr. veel naar de meisjes of vrouwen gaan; de jongeman uithangen; —**dad,** f. jeugd, jeugdige leeftijd (ook tusschen 20 en 40 ongeveer); jongelingschap; —**ro,** m. vrouwen-liefhebber, licht-mis; —**ton, -a,** m. f. stevige stoere jongeman, stevige lange meid.

moch/ada, f. stoot met de kop, m. d. horens; —**azo,** m. kolf-stoot (v. e. geweer); —**eta,**

f. kapitéel; hoek-steen v. deur of venster; —il, m. boere-knecht; —ila, f. ransel; wei-tasch; bédel-zak; *hacer* —, zijn vóorraad op-doen; —ilero, m. soldaat die op de ransels moet passen; —in, m. beul, = **verdugo**; —o, a. ont-horend, zonder horens, horen-loos; met kort-geknipt haar; van de takken ontdaan; af-geknot; (wapenk.) geknot, onge-wapend; —uelo, m. kát-uil; *le tocó el* —, hij heeft heel weinig gekregen, is er slecht afgekomen.

moci/on, f. beweging; vervoer; neiging, voor-keur; verheffing (der ziel tot God); motie, voorstel; —to, -a, m. f. knaap, jong-meisje.

moco, m. snot, slijm; droes (paarde-ziekte); verkoolde punt v. e. kaarse-pit; afdruipsel (v. kaars); slak (v. ijzer); bék-knobbel (v. kal-koen); gewone hane-kam (plant met purper-roode bloemen); *mirar á — de candil*, zich geen tijd geven om goed te zien of uit te zoeken; *se le cae el* —, 't is een snot-neus; *no sabe quitarse los —s*, hij kan zijn snot (nog) niet afvegen, d. i. hij is zeer onnoozel; *le he qui-tado los —s*, ik heb hem van jongs-af gekénd (lett. heb hem zijn snot weggeveegd); (plat) *quitar los —s*, een oor-vijg geven; *le parece á V. moco de pavo?* „lijkt het u pauwe-snot", d. i. houdt u 't voor onbeteekenend; —sidad, f. slijmerigheid, snótterigheid; —so, a.; —uelo, m. (fam.) snot-neusje.

mod/a, mode; *á la — antigua*, naar de oude mode; *seguir la* —, de mode volgen; *vestirse á la* —, zich naar de mode kleeden; —al, a. voorwaarde of beperking bevattend; *cuer-das* of *notas — es*, modale snaren of noten (terts en sixt); m. pl. manieren; *finos* —, fijne manie-ren; — *groseros* of — *toscos*, grove manie-ren; —alidad, f. modaliteit, manier van zijn, eigenschap om in zekere vormen vóor te komen (de stof), modaliteit; ook: wijze of manier, vorm = **modo, manera** of **forma**.

mode/lar, v. tr. boetseeren; modeleeren, vor-men; r. zich regelen (naar); zich vormen (naar), tot modél nemen; —lo, m. modél, voorbeeld; *tomar por* —, tot model of voor-beeld nemen; vorm (voor 't gieten v. e. klok), zie **molde**, idem; — *vivo*, levend model; —racion, f. matiging; gematigdheid; zelf-be-perking; —rado, a. matig; gematigd; sober (eten en drinken enz.); bezadigd (denk-beel-den, b.v. politiek); —rador, a. en m. lei-der; matiger, die matigt of leidt; —ra-miento, m. = —racion; —rantismo, m. gematigde politiek; —rar, v. tr. matigen, lénigen; inperken (begeerten, harts-tochten), inhouden; r. zich —; —rativo of —rato-rio, a. matigend, beperkend a. a.

modern/amente, adv. tegenwoordig, op mo-dérne manier; —ismo, m. nieuw woord; modernisme; —izar, v. tr. modernizeeren; vernieuwen, nieuw-modisch maken, inrich-ten enz.; —o, a. nieuwerwetsch; modérn; nieuw; *los —s*, m. pl. de menschen v. d. nieuwere tijd (ongeveer na 500).

modest/ia, f. bescheidenheid; ingetógenheid (b.v. v. e. jong-meisje); —o, a. eenvoudig (tegen-over weelderig), zie verder 't vorige.

módico, a. billijk, middel-mátig; minwaardig; *del* —, erg goed-kóop.

modific/acion, f. matiging, verzachting; wij-ziging (b.v. in wet of régeling) verandering; wijze van zijn (eener stof); —ador, a. wij-zigend; matigend, minderend; —ar, v. tr. zie boven; r. van wezen veranderen; —ati-vo, a. = **ador**; m. wat de zin, de beteeke-nis verandert; = —atorio.

modi/llon, m. neut (S-vormig versiersel); —o, m. oude Romeinsche maat voor droge wa-ren; —smo, m. eigen-aardige zegs-wijze; —sta, f. modiste; a. (weinig en ironisch) steeds de mode volgend, die een móde-gek is.

mod/o, m. wijze, manier; toon-schaal, toon-soort; — *indicativo*, aantoonende wijs; *á mi* —, op mijn manier; *de este* —, op deze wij-ze; *de — que*, zoodat; *de un — ó de otro*, op de een of andere manier; *de todos —s*, in alle geval, hoe 't ook zij; *al — que*, evenzeer als; *de cierto* —, op zekere wijze (klem-toon op *wijze*); pl. manieren, vormen = **moda-les**; —orra, f. sláperigheid, lódderigheid, sóezerigheid; dood-slaap (fig.); slaap-dronken-heid; (oud) kleurlooze vrucht; —orrado, a. soezerig, slaperig, in een staat v. sláperig-heid vervallen, zie **amodorrado**; —or-rar, v. tr. zoo maken (zie boven), = **amo-dorrar**; ook r.; —orro, a. lódderig, soe-zig, sufferig; m. soes-kop, suf-kop.

modrego, m. en a. mis-punt, lammeling, lam-lendig, niets-waardig; zie 't vorige m.

modul/acion, f. toons-verandering, -over-gang, modulatie; stem-buiging; ómzetting in een andere toon-soort; harmonische over-gang; —ario, a. half-Grieksch, half Ro-meinsch (bouw-stijl); '—o, m. maat(-staf); middel-lijn (v. munt, zuil a. a.); módulus (in de wiskunde.

moeda, f. Portugeesche gouden munt van ± f 16.

mof/a, f spotternij; scherts, boert; —ador, -a, m. f. spotter; spot-vogel; —adura, f. = —a; —arse, v. r. (de) bespotten, de spot drijven, gek-scheren; —eta, f. miasme, stik-walm, kwade damp, drek-lucht; bunzing of stink-dier; —ético, a. dief, benauwend; stin-kend; —letes, f. pufferige wangen; —letu-do, a. bol-wángig.

moga, f. (plat) geld; —te, m. vernis (voor aarde-werk); *de medio* — of *á medio* —, als geweten-stiller („pour acquit de conscience"); —to, m. = **mogigato**.

moge/les (of **mojeles**), m. pl. (zeet.) honds-eind; —ra, f. vogel-besse-boom.

mogicon = **mojicon**.

mogo/llon, (de-), adv.: *llegar de* —, onver-wacht, on-aangekondigd aankomen; *vivir de* —, „klap-loopen", leven op kosten van ande-ren; m. klap-looper; onverwachte komst; —te, m. aard-hoop, heuveltje, terp; alleen-staande berg met vlakke top; duin; pl. eer-ste gewei (v. e. hert in 't tweede jaar).

mogrollo, m. klap-looper.

mohada, zie **mojada**.

moharra, f. lans- of vaandel-punt, = **mu-harra**; —che, m. = **mamarracho**; = —cho, m. belachelijke toetakeling, „opdir-king"; potsierlijke vent, mis-baksel.

mohatr/a, a. m. gezegd v. e. woeker-verbin-tenis waarbij zeer duur en bij schuld-beken-tenis op krediet verkocht, en zeer goedkoop en tegen gereed-geld terug-gekocht werd; schijn-verkoop; —ar, v. tr. zoo verkoopen; —ero, -a, m. f. woekeraar die zich daar-mee afgeeft.

moh/ecer = **enmohecerse**, v. intr. verroes-ten; —iento, a. = —oso; —in, m. „lee-

lijk gezicht", „zuur gezicht"; **—ina,** f. mokken, pruilerij; **—indad,** f. (oud) = 't vorige; **—ino,** a. die mokt of pruilt; uit paard en ezelin geboren; m. bank-houder (bij kaartspel); **—o,** m. roest; schimmel; verroesting (door ledig-gang); (fam.) *no dejar criar moho*, goed aan de gang houden, voort-durend gebruiken; **—so,** a. beschimmeld; muf (eetwaren a. a.).

Moises, m. Mozes.

moja/bana, f. korst v. kaas en meel, soort gebak, = **almojabana**); **—da,** f. nat-wording, „nat pak"; (fam.) por, steek (m. mes of dolk); stukje brood (om te soppen); **—dor,** m. water-bakje om de vingers te bevochtigen bij 't spinnen; papier-werkers-kuip; a. die vochtig maakt (werk-man); **—dura,** f. „nat pak", 't vochtig-worden, bevochtiging; **—r,** v. tr. bevochtigen, nat-maken; (fam.) betrekken in, halen in (een rare zaak a. a.); — *la sopa*, de soep over de sneedjes brood gieten; r. nat worden, een nat pak oploopen, natte voeten krijgen a. a.; **—rrilla,** f. „vroolijke Frans", altijd vroolijk mensch.

moj/e, m. en f. saus; **—í** of **—il,** = **—icon;** en: soort taart-gebak, = **cazuela mojí** of **mojin; —icon,** m. mep, slag met de hand op 't hoofd; stoot (bij ongeluk, tegen 't hoofd). bons; **—igatería,** f. of **—igatez,** f. schijnheiligheid; **—igato, -a,** m. f. en a. schijnheilig(e), huichel-achtig lief en voorkómend; **—on,** m. grens-paal, -teeken (v. e. stuk land); hoop, stapel, = **monton**; pachter of verpachter; **—ona,** f. verpachting der wijn-belasting (op 't land in de herbergen gehouden); áfbakening, begrénzing (v. landerijen); — **onacion,** f. = **amojonamiento,** zie 't onmiddellijk vooraf-gaande; **—onar,** v. tr. afbakenen, begrenzen, = **amajonar**; — **onera,** f. grens-strook, plaats waar de grensteekens staan; **—onero,** m. roeier (v. belastbare dranken), schatter, = **aforador.**

mol/a, f. (verlosk.) maan- of moederkalf (levenlooze vleesch-klomp, waarvan een vrouw bevalt); **—ada,** f. wrijfsel verf; — **ar,** a. molen-steen, maal- (*diente* —, maaltand, kies); m. kies, soort steen voor molensteenen, steen-groef daarvan.

mold/ado, m. lijst-werk, giet-werk; **—ar,** v. tr. in een vorm gieten, fatsoeneeren, vormen, = **amoldar**; r. evenzoo; **—ávico, -a,** m. f. en a. (oud) Moldaviër, Moldavisch; drake-kop (plant); **—avo, -a,** m. f. en a. idem; **—e,** m. vorm (om iets in te gieten of te bakken of ook in een drukkerij); *echar en el* —, in de vorm gieten, doen; *de* —, in druk; (fam.) *me viene de* —, dat komt me juist van pas, dat heb ik juist noodig a. a.; **—ear,** v. tr. = **—ar**; **—ura,** f. lijst (op of bij deur of venster); lijst-werk, rond loof-werk aan zuil); **—urar,** v. tr. loof- of lijst-werk maken.

mol/e, f. massa, klomp; omvang, gevaarte (zeer groot iets); a. week, zacht; **—écula,** f. molecúle; **—ecular,** a. moleculair, v. d. molecúlen; **—edero,** a. vermáalbaar, te malen; **—edor, -a,** m. f. die malen of fijn-wrijven moet; lastig mensch; **—edura,** f. fijn-wrijving, vermaling, maalsel, = **—ienda**; - **endero,** a. die laat malen of maalt; die 't koren n. d. molen draagt, brengt; chocolademaker die cacao fijn-stoot, stampt; **—er,** v. tr. malen, vermalen, fijn-wrijven, -stampen; verbrijzelen, vergruizen; vervélend aanhouden, lastig-vallen; intr. zeuren; malen (ook fig.); r. zich over-mátig vermoeien met loopen; (fam.) zich vergeefsche moeite geven om iem. te over-tuigen; **—ero,** m. molen-steenhouwer; handelaar in molen-steenen.

molest/ador, -a, m. f. last-post, iem. die lastig-valt of verveelt; **—amiento,** m. = — **ia**; **—ar,** v. tr. plagen, lastig-vallen; kwellen; r. zich een last getroosten, zich de moeite geven: *no se moleste V.*, geef u geen moeite; **—ia,** f. last; moeite; vervéling; ongerief; **—o,** a. lastig; vervélend; ongeriefelijk; hinderlijk.

molet/a, f. (verkl.) v. **muela**; wrijf-steen (v. schilders, drogisten enz.); inkt-steen (v. drukkers); slijp-rol, -schijf; **—on,** m. „molton" (voor dekens b.v.).

moli, m. soort knoflook (zwak riekend); — **bdena,** f. of **—o,** m. (scheik.) molybdeen (element); zwart krijt; **—cie,** f. week-heid; verwéekelijking, verwijfdheid; slapheid; **—do,** a. afgemat, afgebeuld; **—enda,** f. vergruizing; fijn-wrijving, vermaling; maalsel; — *de chocolate*, 25 pond chocolade; plagerij, érgernis; m. plaag-geest, „zeur-kous": *es un* —, hij is onuitstaanbaar vervelend; *es una* —, 't is ergerlijk, aarts-vervelend; **—ente,** a. malend, die of wat maalt; verder = **corriente,** vloeiend, vlot; **—ficacion,** f. weekmaking, zacht-making; verzachting, verweeking; (geneesk.) spier-verlamming; **—ficar,** v. tr. (geneesk.) zacht of week maken a. a.; **—ficativo,** a. wat zoo maakt of kan gemaakt worden; **—miento,** m. = **—enda**; ook: mat-heid vermoeidheid; **—na,** f. een Spaansche wol-soort; **—nar,** m. (oud) rij windmolens; **—nera,** f. molenarin, mólenaarsvrouw; **—nería,** f. mólenaars-bedrijf, -vak; **—nero,** m. mólenaar; a. molen-, maal-(koren b.v.); **—nete,** verkl.; draai-boom(pje); molentje; kruis-rad; wind-raadje (v. rad, aan wind-molen); steunsel (onder schuif-raam); soort rónde-dans; **—nillo,** m. koffie-molentje; tand-rad a. e. spil om chocolade te roeren en te doen schuimen; **—nismo,** m. molinisme, leeraar v. d. Spaansche monnik *Molina* over de genade door de enkele liefde tot God; quietisme; molinisme tegenover jansenisme; godsdienstig epikurisme; **—nista,** m. f. aanhanger dier leer; **—no,** m. molen; — *de agua*, water-molen, — *de viento*, wind-molen, — *de aceite*, olie-molen; onrustig mensch, (plat) „kwik-gat"; (fam.) mond, „bak-huis" of bakkes; *piedra de* —, molensteen; *rueda de* —, molen-rad.

mol/ondro, m. lui-aard, lúi-lak; — *oso*, molussus (Lat. vers-voet v. 3 lange); **—ucas,** f. pl. Molukken; **—uscos,** m. pl. week-dieren.

moll/ar, a. broos, „bros"; malsch; makkelijk en winst-gevend; vleezig (vrucht); **—ear,** v. intr. week worden; verslappen, verweekelijken; zwichten; laf toegeven; **—edo,** m. vleezig deel v. d. boven-arm, v. h. been; kruim (v. brood); **—eja,** f. krop, voor-maag (v. vogels); kalfs-zwezerik; kliertje op 't borst-stuk v. e. kalf; **—ejon,** m. vergr. v. — **ja**; „dikkert", dik mensch, „kwabzak"; **—era,** f. (fam.) kruin (v. 't hoofd); *buena* —, „goeie kop"; *es cerrado de* —, hij (zij) is onbevattelijk; *es duro de* —, hij (zij) heeft 'n harde kop; *tiene sentada la* —, hij (zij) is verstandig geworden; **—eron,** m. (Zig.) stalen helm; **—ete,** m. zacht broodje; pl. bolle wangen, dikke w.; **—etudo,** a. bol-

wangig, = **mofletudo**; —**izna,** f. = **llovizna,** f. koude mot-regen; aangenaam regentje, buitje; —**iznar** en —**iznear,** v. intr., zie **lloviznar,** mót-régenen.
moment/áneo, a. oogenbliks-, oogenblikkelijk, kort-stondig, momentaan; —**o,** m. oogenblik; tijd-stip; gewicht, belang(-rijkheid); *cosa de poco* —, zaak v. weinig belang, v. geringe beteekenis; (wetensch.) moment, hoeveelheid beweging, uitwerking der kracht v. e. hefboom a. a.; (wisk.) moment, verschil; *al* —, áanstonds, dadelijk; *á cada* —, telkens, ieder oogen-blik; *en el* — *que,* zoodra, aangezien; *en un* —, in een oogenblik, „in 'n wip"; *por* —*s,* ieder oogenblik.
mom/ería, f. „verkleeden", vermomming; „afgesproken werk", „onder-gestoken kaart"; kunstje (m. kaarten a. a.); aanstellerij, vertóon; —**ero,** m. kostuum-maker voor maskerades; —**ia,** f. mummie; slordige vent; zwarte ent-was; —**ificacion,** f. mummificatie, bálseming (der lijken); (oud) beendermerg; —**io,** a. uitgemergeld, brood-mager; —**o,** m. gebaren-spel, stom spel (v. tooneelspeler); (fam.) lief-koozing, lievigheid; uitdaging om te spelen, iets „op te zetten"; bankhouder (bij kaart-spel a. a.), degeen die tegen al de anderen speelt; (fam.) *hacer* —*s á una mujer,* een vrouw 't-hof-maken; —**onte,** m. mooie Indische fazant (vogel).
mon/a, f. apin (vrouwtjes-aap); roes v. e. drónke-man); dronk-aard; lederen dij-bedekking v. e. **picador**; houten bal voor dwangarbeiders (aan de voet); *quedarse como una* — of *hecho una* —, beteuterd staan, overbluft zijn; *aunque la* — *se vista de seda,* — *se queda,* al draagt een aap een gouden ring, hij blijft toch maar een leelijk ding (lett. al kleedt de apin zich in zijde, ze blijft een apin); a. mooi, „snoezig": *es muy* —, ze is heel mooi, ziet er „snoezig" uit; *es muy* —*o* (minder gebr.): 't is (hij of zij is) heel mooi, zeer fraai; —**acal,** a. mónnik(s)-: *hábito* —, monniks-kleed; —**acato,** m. (iron.) monnik-schap; —**acillo,** m. koorknaap (i. e. klooster); —**acordio,** m. manichordion (muziek-instrument met toetsen en 70 snaren); —**ada,** f. aperij, ape-kunsten; (wetensch.) eenheid, ondeelbaar bestanddeel der geestelijke en stoffelijke wezens; „monade", wezen dat zich door deeling voortplant; valsche liefkoozing; pl. „aanhalen" van of door een kind, liefkoozingen; sing. ook: aardig prulletje; —**ago** of —**aguillo,** m. = —**acillo**; —**aquismo,** m. (iron.) monniken-broed, monniken-dom.
monar/ca, m. alleen-heerscher, monarch; —**da,** f. (Am.) geurige plant; —**quía,** f monarchie; alleen-heerscherschap; — *absoluta,* volstrekte alleen-heerschappij; —**'quico,** a. monarchaal; —**quismo,** m. monarchisme, stelsel v. alleen-heerschappij, een-hoofdige regeerings-vorm; —**quista,** m. monarchist, aanhanger van 't voren-genoemde; —**quizar,** v. tr. een-hoofdig maken (regeering).
mon/asterial, a. = —**ástico.**
monast/erio, m. klòòster; —**'ico,** a. klooster-, v. 't klooster, monniks-.
mond/a, f. snoeiïng (v. boomen) schoon-maak; zuivering; snoei-tijd; pl. feesten ter eere v. d. Moeder-maagd; —**adientes,** m. tande-stoker, tande-peuter; —**ador, -a,** a. en s. zuiverend; gereedschap, werk-tuig om schoon te maken, te zuiveren, te snoeien; zuiveraar, reiniger, snoeier; —**adura,** f. schoon-maak, reiniging, zuivering, pelling, schillen (v. vruchten); pl. doppen, schillen; afval v. schoonmaak; —**aorejas,** m. oor-peuter; —**ar,** v. tr. schoon-maken, schillen (vrucht), pellen (ei, vrucht); (fam.) plukken, uitschudden (= berooven); r. vervellen (mensch, dier); —**ejo,** m. gestopte varkens-pens; —**ica,** f. f. mondica, mijn die arm aan tin is; steenachtigheid in tin-mijnen; mondica of wit arsenik-houdend pyriet; —**o,** a. zuiver; gezuiverd; onvermengd; — *y lirondo,* volkomen zuiver; —**onga,** f. (fam.) slons; —**ongo,** m. al wat uit ingewanden v. slacht-vee gemaakt wordt: worst, saucijs enz.; —**ongonizar,** v. tr. tot worst a. a. maken; —**onguero, -a,** m. f. varkens-slachter of worsten-verkooper; —**onguil,** a. v. e. varkens-slachter.
moned/a, f. munt (geld-stuk en plaats waar 't „geslagen" wordt); (fam.) *pagar en la misma* —, met dezelfde munt betalen; (fam.) „duiten", geld, „centen"; — *sonante,* klinkende munt; — *menuda* of — *suelta,* kleingéld; *batir* —, munt slaan; — *falsa,* valsche munt; — *legal,* wettig betaal-middel; *la Casa de la* —, de Munt; —**aje,** m. aan-munting, ('t) munten; —**ar,** en —**ear,** v. tr. = **amonedar** en **amonedear,** v. tr., (aan-)munten; —**ería,** f. munt-plaats, munterij, munt; —**ero,** m. munter; — *falso,* valsche munter.
mone/ría, f. aperij; aardig prulletje, = **monada**; —**sco,** a. (fam.) aap-achtig; —**tario,** m. munte-verzameling; kast daarvoor; a. munte(n)-, v. munten; *union* —*a,* muntunie; —**tizar,** v. tr. munt-slaan, aanmunten; gelds-waarde geven (effekten).
monfí, m. (oud) Moorsche roover.
mong/e... of —**i...,** zie **monj/e...** of —**i...**
Mongol, -a, m. f. Mongool; —**ia,** f. Mongolië; —**'ico,** a. Mongoolsch.
moni/caco, m. (fam.) dwergje, „krates"; —**cion,** f. monitie, aan-maning vóor de banvloek; = **amonestacion**; —**gote,** aanstaand geestelijke die de kruin-schering heeft ondergaan; m. (plat) leeke-broeder; leek; „beun-haas" (= iem. die zijn werk niet verstaat); —**llo,** m. verkl. v. **mono**; ouderwetsch korset; —**podio,** m. (oud, fam.) kuiperij, gekonkel; nieuw: streken, knoeierijtjes.
monis, m. vernuftig gemaakt stukje speelgoed; pl. (volkst.) „duiten", „centen".
mónita, f. (fam.) stroop-likkerij, slim nederigheids-vertoon.
monitor, m. = **admonitor**; —**ia,** f. id., aanmaning (v. d. biecht-afnemer om tot bekentenis eener misdaad te dwingen); —**ial,** a. van zulk een aanmaning, = —**io,** a.
monj/a, f. non: — *lega,* leeke-zuster; (fam.) *cara de* — *boba,* „boppekop", „bolle-boos" (= dik gezicht); pl. vonkjes die loslaten van papier dat zonder vlam op-brandt; —**e,** m. monnik; —**il,** a. monniks-, monnike(n)-, v. e. monnik; m. nonne-kleed; pl. (oud) wijde open mouwen; —**io,** m. nonne-leven, ('t non-zijn.
mon/o, m. aap; (fam.) *quedarse hecho un* —, er bekaaid afkomen; a. snoezig, mooi; lief; —**ocordio,** m. muziek-instrument met één snaar om de maat aan te geven; —**ócromo,** a. monochroom, van één kleur (teekening, plaat); —**oculista,** m. één-oogige

(soms in gekheid); **—óculo,** m. monocle, oog-glas; **—odía,** f. (oud) eenstemmig leed; **—ofisismo,** m. (wetensch.) monofyzisme, die slechts een enkele natuur in Christus aanneemt; **—ogamia,** f. monogamie, huwelijk met één vrouw; **—ógamo, -a,** m. f. een-maal gehuwd man; man, die slechts een vrouw huwt; **—ografía,** f. monografie (wetensch.) stuk over een bepaald onderwerp; **—ógrafo,** m. schrijver eener monografie; **—ograma,** m. monogram, naam-cijfer.

mon/ólito, m. en a. monoliet, uit één steen bestaande, b.v. *obelisco* —, obelisk uit één stuk; **—ólogo,** m. monolóog, alléen-spraak, voordracht van één persoon, = **soliloquio;** **—omanía,** f. monomanie, krankzinnigheid in één bepaalde zaak; overdreven liefhebberij; **—omaníaco,** a. = **—omaniático,** die aan monomanie lijdt; van monomanie, monomanie-achtig; = **—ómano;** **—omaquia,** f. twee-gevecht, duel; **—ometalismo,** m. stelsel v. e. enkele munt-standaard (òf zilver òf goud); **—ometalista,** m. aanhanger van dat stelsel; **—ómetro,** m. gedicht van één enkele maat; **—omio,** m. (zoo ook **binomio,** in de algebra) enkelvoudige grootheid; algebraïsche grootheid die niet door teekens verdeeld is; **—opástos,** m. enkele katrol; **—opolio,** m. alléen-handel, monopólie, alléen-verkoop; uitsluitende rechten of aanspraken op 't genot van iets a. a.; **—opolista,** m. f., meer: **—opolizador, -a,** m. die monopolizeert, vóor zich alleen in-beslag-neemt, als alleen-handelaar optreedt a. a.; **—opolizar,** v. tr. monopolizeeren, voor zich alleen in-beslag-nemen a. a.; **—osilábico,** a. uit een-letter-grepige woorden bestaande (gedicht); **—osílabo,** a. één-letter-grepig.

mono/te, m. baviaan; potsierlijke pop van porselein a. a. (Chineesch of Japansch); **—teismo,** m. monoteïsme, godsdienst-stelsel met één god; **—teísta,** m. f. aanhanger van zoo'n stelsel; die één god aanbidt; **—'tiro,** a. één-schelpig (week-dier): *concha —a,* enkelvoudige schelp; **—tonía,** f. eentónigheid; **—'tono,** a. eentónig; **—tríglifo,** m. ruimte v. e. enkele drie-kloof tusschen twee zuilen; **—tipo,** a. één-vormig, v. één type.

monseñor, m. monseigneur (Fransche titel voor bisschoppen en hoog-adellijke personen).

monstru/o, m. monster, gedrócht; **—osidad,** f. monster-achtigheid gedrocht; mis-baksel, mis-geboorte; **—oso,** a. monster-achtig, gedrochtelijk.

monta, f. paar(-tijd) der paarden; bedrag, waarde; sinjaal voor opstijgen; **—cargas,** m. toestel om lasten te tillen; **—dero,** = **—dor;** **—do,** m. (oud) bereden wapen-knecht; gehárnast paard; kavallerist, ruiter-soldaat; **—dor,** m. goed ruiter; stijg-blok, -bank (v. ruiters); **—dura,** f. paarde-tuig; ruiter-uitrusting; **—je,** m. opstelling of monteering (der kanonnen); pl. affuiten, = **cureñas;** **—nera,** f. eike-bosch waar varkens vet-gemest worden met eikels; tijd daarvoor; oogst v. bosch-produkten; (fam.) *estar en* —, goed zijn natje en droogje krijgen; **—nero,** m. veld- of bosch-wachter; **—no,** a. berg-, v. d. bergen.

mont/ante, m. slag-zwaard; soort vuur-werk; vlucht v. e. vogel boven zijn prooi (wapenk.); *echar el* —, een twist doen bedaren (lett. het zwaard werpen, d. i. tusschen de vechtenden); bedrág (meer **importe,** m.); **—antear,** v. tr. sabel-schermen; (fam.) baasachtig doen; **—antero,** m. sabel-vechter; **—aña,** f. berg; (Zig.) — *de pinos,* bordeel, hoere-huis; **—añes, -a,** m. f. en a. berg-bewoner, van de bergen afkómstig, daar geboren; **—añeta,** f. bergje, heuvel; **—añoso,** a. bérg-achtig: *pais* —, berg-achtig land; **—ar,** v. tr. ópstijgen; — *en cólera,* toornig worden; — *á caballo,* te paard-stijgen; tr. berijden, rijden op; — *un caballo,* een paard berijden; bedragen: — *la cuenta monta tanto,* de rekening bedraagt zooveel; spannen, stellen (vuur-wapen); — *la brecha,* in de bres springen; opwinden: — *un reloj,* (horloge); betrekken: — *la guardia,* (wacht); ómzeilen, ómvaren: — *un cabo,* (kaap, land-punt); **—raz,** a. v. d. bergen, berg-(bewoner b.v.); wild, woest; onbeschaafd, onbehóuwen, zonder wereld-kennis; m. veld- of bosch-wachter; **—azgo,** m. te betalen recht op door-trekkende kudden; plek waar ze door-trekken.

¡ montas ! f. (fam. en oud) en daar heb je 't nu al! adv. dat wil zeggen...

monte, m berg (oud en fam.) in 't enkelvoud weinig zonder nadere aanduiding; *atravesar el* —, de bergen óver-trekken; *por —s y valles,* langs bergen en dalen, van her en der, van overal; „stok", kaarten op stok; bosch; (fig.) ragebol (hoofd met overvlóedig haar); — *tallar,* bosch v. hák-hout; — *alto,* hoog hout, hoog-op-gaand woud; — *bajo,* laag hout, laag bosch; — *hueco,* dun bosch (tegenover „dicht"); — *cerrado,* oud eike-bosch; — *de piedad,* „berg v. barm-hartigheid", d. i. lommerd, bank v. leening; *prometer —s de oro,* gouden bergen beloven; naam v. e. spel, zooveel als dubbel „lansquenet".

mont/ea, f. ('t) steen-houwen, steen-houwers-kunst; plan v. e. gebouw op papier; steun-pilaar (onder gewelf); jacht in een bosch; **—ear,** v. tr. jagen (op groot wild); 't plan of de hoogte v. e. gebouw teekenen; **—era,** f. muts; **—erería,** f. mutse-winkel; **—erero, -a,** m. f. mutse-maker, -verkooper; **—ería,** f. jacht-kunst, -bedrijf; **—ero,** m. jager, — *de Espinosa* of *de cámara,* soort kamer-heer, die 's nachts de wacht hield bij 's konings slaap-vertrek (moest als ridder te Espinosa geboren zijn); — *de trailla,* jacht-meester die de troep honden leidde; — *mayor,* opper-jacht-meester, hoofd der wolve-jacht; *casa del* —, jacht-huis; **—es,** a. woest, wild; *gato* —, wilde kat; **—escos,** m. pl. (fam.) *hay — y capelotes,* er is „mot" (= ruzie, twist); **—esa,** f. ridder-orde van onze Lieve Vrouw in 1817 ingesteld; **—esino,** a. wild, in de bosschen wonend; (oud) boersch, landelijk; schuw, = **agreste** en **huraño.**

mont/o, m. zie **—a;** **—on,** m. hoop, stapel; (een „boel" (= veel: *me ha dicho un — de cosas,* hij (zij) heeft me een boel dingen gezegd; „sta-in-de-weg" = onnut mensch; *de* —, door- en over-elkaar, door-één; *en* —, op 'n hoop, op 'n stapel; *á —es,* bij hoopen overvloedig; **—oya,** f. (oud) Spaansche dans; **—ubio, -a,** m. f.; (Am.) onbeschaafd mensch uit de bergen, de bosschen; **—uoso,** a. berg-achtig; **—ura,** f. rij-dier; houten ónder-stel. houten of metalen gestél, „montuur" (v. e bril b.v.); monteering, opstelling; hárnas, tuig (v. e. paard); samen-stel (v. onderdeelen).

mon/uelo, m. verkl. v. **mono,** aap, (fam.) ingebeelde jonge kwast; **—umental,** a. monumentaal; grootsch, wijdsch; **—umento,** m. monument, gedenk-teeken; in Spanje: vooral 't Heilig Graf, in de Heilige week met groote praal in de kerken vertoond; **—zon,** m. moeson (periodieke wind in de Indische Zeeën).

moñ/a, f. (weinig) léde-pop; (fam.) zuur gezicht, ont-stemdheid; dronkenschap; stiere-vechters-háar-toet; **—o,** m. toet, haar-wrong; kuif (v. vogels); staart-pruik; **—udo,** a. gekuift (vooral kippen).

moqu/ear, v. intr. snotteren, veel snuiten (de neus); verkouden in 't hoofd zijn; huilerig zijn, drenzen (= telkens schreien); **—ero,** m. „snot-doekje", kinder-zakdoekje; **—eta,** f. moket, soort meubel-stof (die op fluweel lijkt); **—ete,** m. stomp in 't gezicht; **—etear,** v. tr. (volkst.) stompen uitdeelen; r. elkaar stompen geven; **—ífero,** a. snotterig, die snot a. d. neus heeft; **—illo,** m. verkl. v. **moco**; droppel a. d. neus (bij verkoudheid a. a.); een honde-en-paarde-ziekte; *dar codillo y* —, de pot winnen nadat men „codille" gemaakt heeft (bij 't hombre-spel); **—ita,** f. druppeltje water a. d. neus.

mor/a, f. moer-bei, -bezie; (rechtst.) uitstel; **— acho,** a. zwart-achtig violét (kleur v. bijna-rijpe olijven); **—ada,** f. verblijf, woning, woon-oord; **—ado,** a. purper, moerbei-kleurig; **—ador, -a,** m. f. (poët.) bewoner; **— aga,** f. (aren-)lezing; **—al,** m. moerbei-boom (— *blanco* en — *negro*); f. moraal, zede-leer; zédelijkheid, moreele persóonlijkheid; a. moreel, zédelijk; *necesidad* —, zédelijke behoefte; *certeza* —, zedelijke overtuiging (lett. zekerheid); **—aleja,** f. (fam.) zedelijke strekking, zéde-lesje (v. e. vertelling a. a.); **— alidad,** f. zédelijkheid, moraliteit; (oud) soort zedekúndig toonéel-spel; **—alista,** m. moralist, zedekúndige; zéde-meester; **—alizable,** a. te moralizeeren, moralizéerbaar; **—alizacion,** f. moralizeering; moreel-making, verzédelijking; **—alizador, -a,** m. f. die zéde-preekt of moralizeert; zede-meester; zeden-verbeteraar; raad-gever; **—almente,** adv. zedelijk, moreel; *está ya muerto* —, is reeds zédelijk dood; *física y — imposible,* fysiek en moreel onmogelijk, ondoenlijk; **— anza,** f. (oud en poët.) verblijf; **—ar,** v. intr. wonen, toeven, verblijven; **—atoria,** f. uitstel (meestal v. betaling).

morb/idez, f. week-heid, molligheid (v. kleuren, vleesch); **—ido,** a. week, mollig: ziekelijk; **—ífico,** a. ziekte-: v. d. ziekte; **—o,** m. (ziektek.) ziekte; **—oso,** a. (ziektek.) ongezónd, ziek-makend.

morc/ella, f. vonkje; **—illa,** f. bloed-worst; (fam.) foutje, b.v. in piano-spel; **—illero, -a,** m. f. varkens-slager die bloed-worst verkoopt, verkoopster v. bloed-worst; **—illo,** a. git-zwart: *caballo* — (paard); m. boven-arm; **—on,** m. dikke bloed-worst; (fam.) „prop", kort en dik kéreltje.

morda/cidad, f. bijtendheid, vinnigheid; bitsheid, stékeligheid; scherpte, ('t) bijtend zijn (b.v. vloei-stoffen); **—cilla,** f. verkl. v. — **za**; en: groote tong; **—nte,** m. bijtende stof, bijt-middel; instrument om de kopie op het plankje te bevestigen; **—z,** a. bijtend, scherp; bits; stekelig: *genio* of *humor* —, bitse aard, stékelig humeur; **—za,** f. prop (in de mond); pl. zilversmids-tángetje.

mord/edor, -a, m. f. en a. bijter, bijtend, aanvallend; **—edura,** f. beet; **—er,** v. tr. (ue) bijten, grijpen, pakken (instrumenten, tang b. v.); bijtend inwerken (bijt-middelen); invreten; kwaad-spreken, beknibbelen; *morderse los dedos* of — *la lengua,* zich verbijten (lett. in de vingers bijten); — *el freno,* op het bit knagen; **—icacion,** f. (ziektek.) prikkeling, jeuking; **—icante,** a. prikkelend, bijtend, scherp; *sal* —, bijtend zout; ook = **mordaz** (fig.); **—icar,** v. tr. prikkelen, bijten, scherp zijn; **—icativo,** a. = **—icante**; **—ido,** p. p. v. **morder** en a. gebeten; aangebroken, verminderd; **—iente,** m. bijt-middel om verguldsel a. a. op metalen te hechten; **—imiento,** m. = **—edura**; **— iscar,** v. tr. knabbelen, knagen; **—isco,** m. beet, hap, afgebeten stuk; **—iscon,** m. vergr. flinke hap, beet; stuk-uit; schurftkruid; **—óreo,** a. bruin met rood door-één; m. pracht-mees, Amerikaansche vink; duif.

morel/a, f. nacht-schade (plant); — *tuberosa,* aard-appel (de plant); — *furiosa,* wolf-kers; water-hoen (vogel), = **fúlica**; — **de sal** m. donker karmozijn voor fresco-schildering.

moren/a, f. grof bruin-brood: visch die veel van tong heeft; aambei, = **almorrana**; **— ico, —illo, —ito,** m. verkl. v. **moreno**: bruin-achtig; **—illo,** zwart poeder op de vogel-beten der geschoren schapen; **—o,** a. bruin; m. bruine (v. huids-kleur); — *con gracia* of — *agraciada,* mooi-bruin meisje; *ponerse* —, gebruind raken (in de zon); *Sierra —a,* Bruine Gebergte (in 't Zuiden van Spanje).

more/ota, m. f. Moreoot(sch), v. Morea in Grieken-land; **—ra,** f. witte moerbezie-boom; **—ral,** m. aanplant v. moerbezie-boomen; **— ría,** f. Mooren-wijk.

mórfico, a. slaap-wekkend, verdoovend; vervélend, saai.

morfin/a, f. morfine (alkaloïde uit opium); **— ómano,** m. morfinomaan, iem. die verslaafd is aan morfine.

morga, f. droesem, neer-slag v. olijf-olie; **— nático,** a. morganatisch: *casamiento,* —, morg. huwelijk.

moribundo, a. stervend, weg-kwijnend.

mórico, a. (scheik.) v. moerbeien: *ácido* —, moerbeie-zuur.

moriego, a. v. e. Moor.

moriger/able, f. voor matiging of inperking, vatbaar; **—acion,** f. matiging, inperking; **— ar,** v. tr.; en weer tot zijn plicht brengen, intoomen; r. weer tot orde en regel komen.

mori/llo, m. haard-ijzer; Moortje; **—na,** f. geneeskr. plant uit de Levant; **—nelo,** m. kleine pluvier (water-vogel).

mori/r, v. intr. (ue) sterven dood-gaan, overlijden; (fam.) — of *—se de frio,* dood-gaan v. koû, zoo ook: *de hambre,* v. honger; *de impaciencia,* v. ongeduld; *de risa,* v. h. lachen; (fam.) — *sin decir Jesus,* in-eens uit-knijpen, 't hoekje omgaan; — *vestido,* een geweldige dood sterven; *se va muriendo,* hij (zij, 't) sterft allengs weg, ontslaapt zacht en kalm; r. zelfde beteekenissen als *morir*; **—sco,** a. Moorsch; m. pl. Mooren v. Spanje (na 1592 over-gebleven en gekérstend); **— sma,** f. Moorsche gods-dienst; troep Mooren; **—squeta,** f. (fam.) Mooren-streek, list, -krijgslist; slimmigheid, leepheid, streek; **—squetero,** m. óolikert, slimme vogel.

morl/aco, a. kwazi-onnoozel of kinder-achtig, kwázi-dood-góed; **—es,** m. fijn doek, linnen v. Morlaix; (fam.) — *de* —, 't is kóekoek éen zang, 't is lood om oud ijzer; — **on,** a. = **—aco.**
Mormon, -a, m. f. Mormoon (sekte in Am.)
morm..., m. = **murm...**
moro, -a, m. f. en a. Moor, -sch (= Sarracénen, Arabieren in Spanje); *vino* —, „ongedoopte" d. i. onverméngde, onáangelengde wijn; (fam.) *—s van, —s vienen,* hij houdt z'n roer niet meer recht, heeft 'n nat zeil op (= is dronken); *—s y cristianos,* spiegel-gevechten voorstellende de strijd v. M. en Kristenen; *jugar á —s y cristianos,* krijgertje spelen; (fam.) *cuidado con eso, porque habrá —s y cristianos!* pas op daarmee, of we krijgen 't aan de stok!; **—cada,** f. kóp-stoot v. (rammen); **—leda,** f. moerbezie-boschje; **—n,** m. heuvel(tje); **—ncho,** a. (oud) ontbladerd; kaal; **—ndanga,** f. onnoozelheid; wissewasje, nietigheid; *asunto de* —, zaak v. niets; — **ndo,** a. geschoren, kaal; bláderloos, takloos; m. leeke-broeder zonder geschoren kruin; ták-looze boom; **—nía,** f. soort spijs uit ei-vruchten (Jav. **tèrong**) = **alboronía.**
moros/idad, f. langzaamheid, onverschilligheid, laks-heid; **—o,** a.; *juro* —, goederen in geding die aan de fiscus vervallen zoolang niet opgeëischt door de rechthebbende.
morquera, f. (Aragon en Murcia) soort tijm (plant).
morr/a, f. schedel; — *calva,* „morra", een kinderspel (opheffen v. vingers zooveel als de hoofdman beveelt); **—ada,** f., ongeveer = **morocada,** kop-stoot; **—al,** m. haver-zak (v. paarden op reis); ransel (v. soldaat); **—alla,** f. oud-roest; hoop onnutte dingen; (fam.) vodderij, arm-zalig iets; „min zootje"; kat-visch (kleine visch, te klein om te bakken); balletje, váng-bálletje (spel), = **boliche; —illo,** m. verkl. v. **morro,** snuitje; groote kiezel-steen; soort klier-aanhangsel a. d. hals v. e. schaap; vet-kwab onder de kop v. e. stier; plat steentje (a. rivier-oever of strand); spiegel-slijp-steen; **—iña,** f. besmetting onder dieren (epizootie); zwaar-móedigheid; **—ion,** m. soort lichte helm; duizeling v. e. roof-vogel; **—o,** m. snuit; dikke ónderlip; kwab; *andar al* — of *á la morra,* elkaar spélenderwijs klapjes geven; (fig.) *jugar al — con alguno,* zijn woord niet houden; a. spinnend (kat); (zeet.) *poner la bandera al* —, de vlag in sjouw hijschen (om hulp te vragen, als rouw a. a.); **—ocotudo,** a. (fam.) erg moeilijk; **—on,** m. (zeet.) sjouw (opgerolde vlag); **—oncho,** m. poesje; a. mak, zacht-zinnig, = **manso; —oñoso,** a. (Am) achterlijk, zwak en on-ontwikkeld; **—udo,** a. met dikke úitstekende snuit; met dikke vooruitstaande lippen.
mort/adela, f. dikke gekruide Italiaansche worst; **—aja,** f. lijk-kleed, lijk-wade; keep in hout (om een pen in te voegen), = **muesca; —al,** a. doodelijk; stérfelijk; *pecado* —, dood-zonde; *fastidio* —, doodelijke ergernis, vervéling; (fam.) eeuwig, oneindig: *una legua* —, een oneindig uur loopen, gaans; *enemigo* —, doods-vijand; m. pl. stérvelingen; **—alidad,** f. stérfelijkheid; sterfte; **—andad,** f. aantal gesneuvelden, dooden, gedooden, gedoode dieren (bij 't stiere-gevecht b.v.), = **—alidad; —ecino,** a. aan ziekte gestorven (dier); weg-kwijnend, langzaam uitgaande; (fam.) *hacer la —a,* doen alsof men doodziek is; **—erada,** f. saus met fijn-gestampte knoflook; een vijzel-vol stampsel; — **erete,** m. mortier (kanónnetje); nacht-kaars; **—ero,** m. vijzel; mortier (kanónnetje); mortel(-kalk); soort muts; kleine dikkert; dik achterste; **—eruelo,** m. verkl.; gehakt v. varkens-lever; **—icinio,** m. aan ziekte gestorven dier; **—ífero,** a. (geneesk.) doodelijk; moordend; **—ificacion,** f. afsterving; verootmóediging; teleur-stelling, tegen-spoed; verdeemóediging; vernédering, beschaming; (heelk.) verstérving (v. e. lichaams-deel); ('t) bestérven (v. vleesch); **—ificar,** v. tr. doen bestérven (wild a. a.); zelf-kastijding- opleggen; ver-deemóedigen, ver-ootmóedigen; beschamen, vernéderen; teleur-stellen; r. zich verdeemoedigen, verootmoedigen a. a.; — **uorio,** a. dood(s)- sterf- begrafenis-: *casa —a,* sterf-huis; m. overlijden, begrafenis; tijd tusschen sterf-dag v. e. Maltezer ridder en de 1e Mei daarna, gedurende welke de orde de inkomsten v. d. overledene geniet.
mor/ueco, m. (oude) dek-ram (dier); **—ula,** f. kort uitstel; **—uno,** a. Moorsch; **—usa,** f. geld, zie **dinero,** id.
mosa, f. éland (groot hert, N. Am.); Maas (rivier); **—ico,** a. Mozaïsch: *ley —a,* M. wet; m. mozaïek, inleg-werk van steen; — **ista,** m. mozaïek-werker.
mosc/a, f. vlieg; zwart rond pleistertje (op 't gezicht); stippel, vlekje (op stoffen); Vlieg (klein zuidelijk sterre-beeld); (fam.) kwaad humeur, booze bui; (fam.) geld; lastig mensch, die b.v. telkens over iets komt zániken; — *fulgurante,* vuur-vlieg; **— muerta,** f. schijnheilige nuf; pl. weg-springende vonken (v. vuur); *picado de la* —, boos worden; — *en leche,* („vlieg in melk"), donkere vrouw die zich in 't wit kleedt; *—s blancas,* sneeuwvlokken; *papar* —, met open mond staan; *sacudir* — („vliegen af-schudden"); zich van alle hindernissen ontdoen; **—ada(nuez—),** f. muskaat-noot; *árbol de la* —, muskaat-note-boom; **—arda,** f. horzel, paarde-vlieg; paal-worm; **—ardear,** v. intr. eieren leggen (bijen-koningin); **—ardon,** m. groote horzel; **—areta,** f. soort vliege-vanger (vogel); **—atel,** m. en a. soort druif en de wijn ervan; m. vervélend dom en aanmatigend mensch; **—on,** m. vergr. v. **mosca**; slimmerd, slimme vogel.
mosqu/eado, a. gestippeld, gespikkeld; — **eador,** m. vliege-verdrijver (paarde-haar a. e. stok); (fam.) staart; **—ear,** v. tr. de vliegen verjagen; — *las espaldas,* een paar striemen m. d. rij-zweep geven; op geraakte toon antwoorden; r. boos worden, zich geraakt toonen; **—eo,** m. verjaging der vliegen, ('t) áf-vliegen; **—ero,** m. vliege-vanger ('t een of ander om vliegen mee te vangen); — **eruela,** f. muskadél-peer; **—etado,** n. (wapenk.) gevéderd: *escudo* —, gevederd schild; **—etazo,** m. muskét-schot, -vuur; **—ete,** m. muskét (vuur-wapen); **—etería,** f. troep musketiers; „parterre" (tooneel: zitplaatsen op de vloer); **—eteril,** a. (fam.) v. h. „parterre" v. e. tooneel; **—etero,** m. musketier; — parterre-toeschouwer; **—il,** a. v. e. vlieg, vliege-, = **—ino,** a.; **—itero,** m. muskiete-gordijn, „klamboe"; **—ito,** m. muskiet, mug.

most/acera, f. mósterd-pot; **—acero,** m. mósterd-handelaar; -maker, -fabrikant; **—acilla,** f. snippe-hagel; pl. glas-korreltjes; **—acho,** m. snor, knevel, = **bigote**; zwarte vlek op 't gelaat; (zeet.) pl. juffers, schijven; **—achon,** m. marsepijn met amandelen; **—achoso,** a. met zware knevels; **—ajos,** m. pl. struik gelijkend op laurier, m. dikke breede bladeren en goed hout; **—aza,** f. mosterd; (fam.) fijne hagel; glas-kraaltjes; (fam.) *hacer* —, de neus te bloede slaan; *la — sube á las narices*, „de mosterd stijgt n. d. neus", d. i. 't bloed wordt verhit, zie **amostazarse,** boos-worden a. a.; **—azo,** m. mosterd-plant, zie **—aza**; zeer dikke most (dan vergr. v. **mosto**); **—ear,** v. intr. sap afgeven (druiven in de pers); worst in de tonnen doen; most met oude wijn mengen; **—ela,** f. bundel wijn-ranken; **—elera,** f. bewaar-plaats v. bundels wijn-ranken; **—illo,** m. taart-gebak bereid met zoete kruidwijn; saus met mosterd en zoete wijn erin; **—o,** m. most (versche wijn); druive-sap; **—agustin,** soort pastei v. meel, zoete wijn en kruiden.

mostr/able, a. toonbaar, te vertoonen; **—ador,** m. en a. (ver)toonder; leer-meester (v. schermen of dansen b.v.); toon-bank (i. e. winkel); toon-tafel; uitstal-kast; naald v. e. zonne-wijzer; **—anza,** f. (oud); **—ar,** v. tr. (ver)toonen, laten zien; doen blijken (eigenschappen b.v.); (aan)wijzen ('t uur b.v.); aantoonen (de waarheid b.v.); — *las herraduras* ('t beslag, de hoeven); slaan (paard); — *el camino*, de weg wijzen; r. zich vertoonen, zich voor-doen; zich doen gelden (b.v. als man v. gezag of kennis); **—ario,** m. = **muestrario**; **—enco,** a. zonder bekénde eigenaar (land b.v.); vagebond, land-looper; dom en ruw man.

mot/a, f. nop (b.v. in laken); pluisje (a. kleederen); (fam.) foutje, smetje, gebrekje; aardrand (aan een sloot b.v.); **—acen,** m. (Aragon) = **almotacen,** mart-klerk, inspekteur v. maten en gewichten; **—acila,** f. kwikstaartje; fijn-snávelig vógeltje; **—ar,** v. tr. (Zig.) stelen, „gappen"; **—e,** m. motto, spreuk; bij-naam (v. iem.); (Am.) gekookte maïskorrels; **—ear,** v. intr. met loovertjes bestikken; (Am.) *mote* eten; **—ejador,** m. spot-vogel; vitter (die altijd áanmerkingen maakt); **—ejar,** v. tr. hekelen; vitten; **—ete,** m motét (half geestelijk half wereldsch kerk-gezang); (oud) refrein; **—ilar,** v. tr. zeer kort knippen (haar), scheren; zie **alfeitar,** gewoon voor scheren; **—ilon,** m. (fam.) leeke-broeder; **—in,** m. oproer, muiterij; **—inista,** m. f. muiteling(e); **—var,** v. tr. staven, motiveeren; veróorzaken, aanleiding geven tot...; **—ivo,** m. aanleiding; grond (v. e. handeling); motief (leidende melodie); *de su* —, uit zich-zelf, uit eigen beweging; *con — de su mala salud*, wegens zijn slechte gezondheid; **—olita,** f. kwik-staartje, zie **—acila**; **—olito,** a. onnoozel, makkelijk te foppen; = **olótico**; **—on,** m. pl. *—es* (zeet.) scheeps-katrollen; **—onería,** f. ('t heele) stel scheeps-katrollen; **—or, -a,** m. f. drijver, beweger; drijf-veer; drijf-kracht; motor; a. drijf-, drijvend; **—oso,** m. wit-staart; **—riz**; a. drijf-, drijvend; *fuerza* —, drijfkracht; **—u propio** (voor *proprio*, Latijn), adv. uit eigen beweging, als rechts-term a. a.

mov/edizo, a. bewegelijk, wankelbaar; verplaatsbaar; wankel-móedig: *genio* —, w. karakter; **—edor, -a,** a. en s. aandrijver, aanstoker, opwekker: — *de riñas*, ruzie-stoker, twistverwekker; **—edura,** f. mís-kraam (slechte bevalling) = **aborto,** dat ook mis-geboorte beteekent, (oud) beweging, verplaatsing; **—er,** v. tr. bewegen; verroeren, verplaatsen; opwekken, aanstoken (onéenigheid); ont-roeren, bewegen; aanzetten (tot kwaad); — *á compasion*, tot medelijden bewegen; r. zich bewegen, verroeren, van zijn plaats gaan; zich roeren, zich „weeren" (= druk zijn); **—ible,** a. beweegbaar, verstélbaar, verplaatsbaar, wisselend: *fiesta* —, feest dat niet op een vasten dag valt; (sterrek.) *signos —s*, wisselende teekens (de 4 v. d. Dieren-riem); zie **—il**; **—iente,** a. bewegend; (wapenk.) *pieza* —, bewegend stuk, dat uit het schild schijnt te komen; **—il,** a. bewégelijk; beweegbaar; onstandvástig (karákter), wankelmóedig; onbesténdig; *columna* —, vliegende colonne; m. beweeg- of drijf-kracht; *primer* —, eerste stoot; **—ilidad,** f. bewégelijkheid; verplaats- of verzétbaarheid; onbesténdigheid, wankel-móedigheid, onstandvástigheid; **—ilizacion,** f. beweegbaar-making; mobilizatie of mobilizeering (v. troepen); **—ilizar,** v. tr. mobilizeeren; r. mobiel worden of m. verklaard worden; **—imiento,** m. bewéging, bewéeg; verplaatsing, verzétting; aandrift (— *vivo, violento*, sterke, bevige aandrift); *dar el* —, de stoot geven; *poner en* —, in beweging zetten, in gang brengen; pl. aandoeningen (der ziel, v. h. gemoed); stappen (tot het bereiken v. e. doel); beroeringen (in 't gemoed, onder 't volk a. a.); mutatiën (onder ambtenaren a. a.); *primer* —, eerste aandrift; (sterrek.) loop der hémel-lichamen: — *propio*, eigen beweging; — *rapto*, tegen-gestelde b.; — *de rotacion*, kring-loop; ás-wénteling.

moxa, f. ruige alsem (Aziatische plant); róletje watte a. a. daarvoor in de plaats gebrand.

moy/a, f. (Am.) zwavel-houdende vulkanische aarde; pot daarvan; **—aco,** m. Canadeesche eend; **—ana,** f. (oud) mortier voor steenen kogels; zémel-brood voor de groote herdershonden; (fam.) kul, fopperij; verzinsel.

moz/a, f. jong-méisje; meid; jonge vrouw: wasch-plank, -bord; laatste potje (v. e. spel); *buena* —, knappe meid of vrouw; — *de cántaro*, water-draagster, werkster; **—albete,** m. stevige jonkman, kloek jong-mensch; **—arábe,** m. Kristen-Arabier in Spanje; **—arábigo,** a. (volkst) mozarabisch (zie 't vorige); **—corra,** f. (plat) slet, straat-hoer; **—nado,** a. (wapenk.) geknot, ongewapend (leeuw a. a.); *arma —a*, stompe lans, m. e. ring; **—o,** m. jong-ménsch, jonkman; kelner, koffie-huis-bediende, knecht = **camarero**; — *de cordel*, kruier, sjouwer-man; — *de tahona*, bakkers-jonge; — *de cocina*, koksjonge; — *quintado*, jongeling die loten moet, lóteling; — *de cámara*, scheeps-jonge, kajuitsjonge; (fam. en iron.) — *de buen recado*, (lett. v. goede boodschap), die een boodschap slecht uitvoert; a. jong = **jóven.**

mu, f. (fam.) maf = slaap; *vamos á la* —, laten we gaan maffen; zie **rorró,** m. idem; boe! (geluid v. e. os).

muc/eta, f. kap-mantel der doctoren; bisschops-stool; **—ilaginoso,** a. plante-slijm bevattend; slijmerig, kléverig; **—ilago,** m.

kleef-stof- of plante-slijm enz. (zie boven).
muco, m. (wetensch.) voor **moco**: slijm a. a.; **—sidad,** f. (wetensch.) slijmerigheid, slijmbevattend; **—so,** a.: *membrana —a,* slijmvlies.
muchach/ada, f. (kwâ-)jonges-streek; jongelui-s-onbezonnenheid, -onbesuisdheid; **—ear,** v. intr. kinder-achtig handelen, doen; kinderlijk pret-hebben; **—ería,** f. = **—ada;** **—ez,** f. jonges-tijd, knape-leeftijd; **—o,** m. jonge, knaap; **—a,** f. meisje.
much/edumbre, f. hoeveelheid; ménigte, groot aantal; **—o,** a. veel; adv. erg, zeer; pr. veel, pl. vele(n); *la —a prudencia,* 't vele geduld; *lo siento —,* 't spijt me zeer (lett. ik voel 't zeer); *— me cuesta,* 't valt me zwaar; *se me da —,* er is mij veel aan gelegen; *tiene —as ganas de irse,* (hij) heeft veel lust om heen te gaan; *—as veces,* dikwijls, vele malen; **—itanga,** f. (Am.) domme menigte.
mud/a, f. verandering, wijziging ('t laatste door menschen aangebracht); verschooning (kléeren); (oud) blanketsel, toilet-poeder a. a.; ruien (v. vogels), vervéllen (v. slangen); plaats daarvoor; wat dan afvalt; „baard-in-de-keel" ('t omslaan der stem in de overgangs-leeftijd); *estar en —,* stil toe-luisteren, zwijgend aan-hooren; **—able,** a. veranderlijk, onbesténdig; **—amiento,** m. (oud) = **—anza,** f. verandering; overgang; wijziging (door menschen); (rechtst.) *— de dueño,* overgang v. eigendoms-recht, verandering v. eigenaar; verhuizing; (fam.) *¡ — !* eruit! weg van hier!; *hacer —s,* verschillende dans-passen verrichten; **—ar,** v. tr. en intr. veranderen, wijzigen; anders worden; doen verhuizen; verwisselen; *— de puesto,* zijn plaats verwisselen voor een andere; *— de vestido,* van kleeren doen verwisselen, verkleeden; *— de ideas,* v. denk-beelden veranderen, zijn inzichten wijzigen, (fig.) *— de bisiesto,* zijn optreden, zijn houding jegens iem. veranderen; r. verhuizen, zich verkléeden („z. ómkleeden" is een germanisme); *se ha mudado mucho,* hij is erg veranderd.
mud/ejaro, a. en s. (oud) Moorsch vazal v. e. kristen in Spanje; **—ez,** f. stomheid; stilzwijgen; **—o,** a. stom; spráke-loos; zwijgend; stil; *letra —a,* stomme letter, „muta"; *quedarse —,* sprakeloos staan (v. verbazing a. a.); pl. zwijgende dienaren bij Oostersche vorsten.
mue/blaje, m. meubeleering, inrichting; **—ble,** m. roerend goed (b.v. land-huis); pl. huis-raad; (fam.) *es un —,* 't is een meubelstuk, een „nonsens-vent"; **—ca,** f. gezichtsvertrekking, (fam.) leelijk gezicht; grimás; huichel-gezicht; **—la,** f. molen-steen, slijpsteen; hoeveelheid water genoeg om een molen in gang te brengen; hoop (b.v. mest-); terrein-verheffing; kies of máal-tand; *— del seso* of *del juicio,* kies v. verstánd; (plat) *—s de gallo,* bek zonder tanden; *— de dados,* negen paar dobbel-steenen; *entre dos —s cordales nunca metas los pulgares,* bemoei je nooit met familie-twisten of ruzie tusschen man en vrouw.
muell/aje, m. kaai-geld, haven-geld; **—e,** m. veer (terug-springend iets); haven-hoofd, pier; kaai(-muur); (oud) juweelen-taschje dat de dames aan de gordel droegen; pl. groote tangen (der munters); (fam.) *tiene flojos los —,* hij laat ze vliegen; a. week, slap; verweekelijkt, verwijfd
muérdago, m. máre-takken, = **liga,** in deze zin.
muerm/o, m. droes (paarde-ziekte); **—oso,** a. droezig, aan droes lijdend (paard).
muert/e, f. dood: (fig.) *es una —,* 't is 'n éllende a. a.; *hacer una buena —,* zacht en kalm ontslapen, een schoone dood sterven; *herido de —,* doodelijk gewond, getroffen; *enemigos de —,* doods-vijanden; *aborrecer de —,* doodelijk haten, veráfschuwen; *á — ó á vida,* „erop of eronder" (bij 't nemen v. e. wanhopig genees-middel); **—o,** a. en p. p. van **morir,** dood, gestorven; *agua —a,* stilstaand water; *madera —a,* dood hout; *obras —as,* bovenwerk (v. e. schip), zie *obra*; *hojas —as,* dorre bladeren; m. doode, *los —s,* de dooden; *desenterrar los —,* lett. de dooden opgraven, d. w. z. van gestorven menschen „alles ophalen"; *contar á uno con los —,* iem. heelemaal vergeten, geen rekening meer met hem houden; *ha —,* hij is gestorven; *está —,* hij is dood.
mues/ca, f. in-keping, kerf (in hout); **—o,** m. (oud) zie **bocado,** beet; **—tra,** f. staal(tje), monster, model; bewijs; wijzer-plaat; zakuurwerk (meest **reloj**), blijk; ('t) stil-staan (v. e. jacht-hond bij 't wild); *dar —s,* bewijzen of blijken geven; *enseñar la — del paño,* 't monster v. het „goed" laten zien („goed" hier = doek, stof); *sobre —,* volgens monster; **—trario,** m. toon-kast, verzameling stalen of monsters; staal-kaart, monster-zending.
mufl/a, f. (scheik.) moffel (vuur-vast vat); **—ir,** v. tr. (Zig.) schransen (plat voor eten).
muger, = **mujer.**
mug/ido, m. geloei (koe, os, doch **niet** de stier; *el toro brama,* dus *bramido,* geloei v. e. stier); **—il,** m. harder (visch); *— volante,* vliegende visch; **—ir,** v. intr. loeien (koe, os, zie **—ido,** ook wind a. a.), bulken (koe, kalf, deze ook: **berrear**); **—o,** m. = **—il.**
mug/re, f. vuil (aan kleeren) door 't dragen, vettigheid; *quitar la —,* schoon-maken (jaskraag b.v.); **—riento,** a. vuil, vettig (zie 't vorige), smerig; **—ron,** m. loot, aflegger (v. e. plant, op de aarde gelegd om wortel te schieten); **—uete,** m. lelietje-van-dalen.
muharra, f. ijzeren beslag v. e. vaandelschacht enz., = **moharra.**
muir, v. tr. melken, = **ordeñar** (dit meer).
mujer, f. vrouw (ook = echt-genoote); *— de su casa,* huiselijke vrouw; *— de gobierno,* goede huis-vrouw; *— de corte,* „galante" vrouw; *tomar —,* 'n vrouw nemen, trouwen; **—cilla,** f. verkl. vrouwtje; onnoozel vrouwmenschje; **—iego,** a. vrouwelijk; op vrouwen gesteld; m. (de) vrouwen, als kunne (= sekse), geslacht; vrouwen-dom; **—il,** a. vrouwe(n)-; *una voz —,* een vrouwe-stem; **—ío,** m. vrouwen-dom, aantal vrouwen; **—ona,** f. vergr., groote vrouw; man-vrouw; forsche zware vrouw.
mújol, m. = **mujil.**
mula, f. muildier, muil-ezel(in); *— de paso,* muilezel om op te rijden, rij-ezel; *— de coche,* trekezel; *mozo de —s,* muil-ezel-jonge; **—da,** f. troep of span muil-ezels; **—dar,** m. mestvaalt, vuilnis-belt of -stort-plaats; **—r,** a. muil-ezel(s)-; v. d. muil-ezels; **—tero,** m. = **muletero;** **—to,** m. mulat (kleurling uit blanke en zwarte).
mul/ero, m. múil-ezel-jonge v. e. land-man;

—eta, f. kruk (voor manken of kreupelen); stut, steun; *esta noticia lleva* —, dit is oud nieuws (*llevar* —, op krukken gaan, lett. kruk dragen)); Portugeesch visch-vaartuig; muil-ezelinnetje onder de twee jaar; **—etada,** f. troep múil-ezels en -ezelinnen; — **etero,** m. muil-ezel-drijver (tevens eigenaar); **—etilla,** f. krukje; (fig.) och, dinges, wat woû ik ook weer zeggen a. a.; zwiepje buigzaam stokje; werp-spiesje v. d. **matador** (bij 't stiere-gevecht); **—eto,** m. jonge muilezel onder de twee jaar; **—illa,** f. (oud) tooneel-laarsje.

mulo, m. muil-ezel (uit hengst en ezelin of ezel en merrie).

mult/a, f. boete (als geld-straf); **—angular,** a. veel-hoekig; m. véel-hoek; **—ar,** v. tr. beboeten; **—iforme,** a. veel-vórmig; **—ilátero,** a. (meetk.) veel-zijdig; **—iparo,** a. veel jongen tegelijk barend (dier); **—iplicable,** a. vermenig-vúldigbaar; **—iplicacion,** f. vermenig-vúldiging; **—iplicador,** m. vermenig-vúldiger; **—iplicando,** m. vermenig-vuldig-tal (wat v. wordt); **—iplicante,** m. vermenig-vúldig-glas; „waringin" of ficus indica; **—iplicar,** v. tr. vermenig-vúldigen, ver-veel-vúldigen; intr. of r. zich vermenig-vúldigen = sterk in aantal toenemen; **—íplice** = **—́iplo**; **—iplicidad,** f. veel-vúldig- of menig-vuldigheid; groot aantal; **—́iplo,** m. veelvoud; a. veel-vúldig, menig-vúldig; **—itud,** f. menigte, *la* —, de groote hoop (menschen).

mull/a, f. bloot-legging der boven-wortels v. d. wijn-stok, omgraving daarvan; **—ido,** m. afgegraven (plant, rondom de stam); (fig.) mollig, zacht; **—idor,** m. = **muñidor**; — **ir,** v. tr. rondom afgraven (boom, wijn-stok); (fig.) toebereidselen maken.

mund/ano, a. wereldsch; **—ificar,** v. tr. reinigen, zuiveren (e. wond b.v.); **—ificativo,** a. reinigend, zuiverend (e. wond b.v.); — **illo,** m. droog-toestel, -bord a. a.; bed-warmer; kánt-kússentje; **—o,** m. wereld; wereldkennis „bak-beest" (b.v. groote koffer), „bom"; *echar al* —, ter wereld brengen; *tiene mucho* —, hij heeft veel wereld-kennis d. i, zeer goede vormen a. a. *el otro* —, de andere wereld; *anda el — al reves,* dat 's ook de omgekeerde wereld; *el gran* —, de groote wereld; *morir para el* —, voor de w. sterven; *salir de este* —, de w. verlaten; *ver* —, overal heen reizen; *todo el — lo sàbe,* de heele wereld (= ieder-éen) weet het; — **inovi** of **—onuevo,** m. „rare-kiek-kast" (op een kermis); **—ología,** f. wéreld-kennis, lévens-ervaring; **—ólogo,** m. iem. v. veel wéreld-kennis.

municion, f. leeftocht (proviand); mond- of krijgs-voorraad (ammunitie); **—ar,** v. tr. proviandeeren, v. voorraden voorzien; **—ero,** m. leverancier, meer: **proveedor**; **—era,** f. kruit-horen, patroon-tasch.

muni/cipal, a. gemeentelijk, stedelijk; **—cipalidad,** f. gemeente-bestuur, meer: **ayuntamiento**; **—́cipe,** m. (oud) bewoner eener Italiaansche stad — met Romeinsche burgerschaps-rechten; **—cipio,** m. zulk een stad; **—ficencia,** f. mild(dadig)heid, vrij-gévigheid; **—́fico,** a. mild, vrijgévig, = **liberal**; **—toria,** f. (oud) verstérkings-kunst (der véstingen).

muñ/eca, f. pop (om mee te spelen a. a.); pols-gewricht; **—eco,** m. beweegbaar mannetje v. hout a. a., marionét; poppetje, tuimelaar, duikelaar a. a. (spéel-goed); — **equear,** v. tr. en intr. oefeningen m. h. pols-gewricht doen, de pols verdraaien; — **equera,** f., (oud) arm-ring, -band; **—equería,** f. overdádige op-tooiing of óp-schik; — **idor,** m. koster; pedél; degeen die óproept (bij een broederschap); **—ir,** v. tr. óproepen (leden eener broederschap); **—on,** m. groote arm-spier; stomp (v. afgesneden lichaamsdeel); spil, waarop iets draait (roer, kanon); **—onera,** f. hengsels v. h. affuit, die de spillen dragen.

muqu/icion, f. (Zig.) eterij, wat er te eten is, maal, zie **comida**; **—ir,** v. tr. (Zig.) schransen, vreten (plat voor: eten), zie **comer.**

mur, m. muis, = **raton** (meer); **—al,** a. muur-, wand-, v. d. muur; *corona* —, muurkroon (bij de Romeinen, geschonken aan hen die 't eerst de muur v. e. belegerde plaats beklommen hadden); *mapa* — wand-kaart; **—alla,** f. wal, vésting-muur; (zeet.) dikte der scheeps-wand; **—ar,** v. tr. ommúren, toe-metselen, af-muren.

murc/eo, m. (Zig.) spek, = **tocino**; — **ia,** f. Murcia (gewést in Spanje); **—iano,** a. en s. Murciaan(sch), v. Murcia; **—iégalo,** en meer **—iélago,** m. vleer-muis; **—igallero,** m. of **—iglero,** m. (Zig.) dief bij nacht; **—io,** m. (Zig.) = **ladron,** dief.

mur/ecillo, m. = **músculo**; **—ena,** f. moer-aal, murena (zee-visch); **—ex,** (of **—́ice,** m. purper-schelp; **—ga,** f. muziekkorps met blaas-instrumenten, militaire muziek.

muri/a, f. pekel, zout-oplossing; **—acita,** f. muriaciet, zee-zout; chloor-zure kalk; **—ático,** a. chloor-houdend; *ácido* —, zóut-zuur; **—iato,** m. (scheik.) zout uit zout-zuur en een „basis" of „alkali"; **—ó, —eron,** pr. pf. 3e pers. sing. en pl. v. **morir.**

murmu/jear, v. intr. = **—rar**; **—llo,** m. gemurmel (i. water a. a.), gemompel; geruisch (v. bladeren); **—racion,** f. áchterklap, kwaad-sprekerij; **—rador, -a,** m. f. kwaad-spreker; **—rar,** v. intr. kwaad-spreken; mómpelen; mopperen; morren (deze twee bij ontevrédenheid); ruischen (bladeren), múrmelen (water); **—́reo,** m. = **—llo**; **—rio,** m. id.

muro, m. muur; (volkst.) schild.

murr/ia, f. droef-géestigheid; matheid; zwaarte in 't hoofd; **—ina,** f. (oud) zoete kruid-wijn; **—o,** a. droef-géestig, somber; „sip" (plat); **—ion,** m. = **morrion,** lichte helm.

murt/a, f. myrte (plant); (Zig.) olijf-boom; — **era,** f. myrte-boschje; (Zig.) olijf-boschje, -aanplant; **—illa,** f. (Am.) heester, waarvan de vrucht een soort wijn levert; ook **—ina**; **—ones,** m. pl. myrte-bessen.

mur/ucuca, f. (Am.) soort passie-bloem, met heerlijke vruchten; **—ucuya,** f. passiebloem = **granadilla**; **—ueco,** m. = **morueco,** oude dek-ram.

mus/a, f. muze; *las nueve —s,* de negen Muzen; (fam.) *entender la* —, iem. in de gaten hebben; **—araña,** f. spits-muis; pl. tijdelijke schémering vóor de oogen: *tiene —s delante de los ojos,* het schemert hem (haar) voor de oogen; (fam.) *está pensando en las —s* hij (zij) zit te suffen, te mijmeren.

musc/ardina, f. schimmel op zij-wormen; — **ípula,** f. soort kruidje-roer-me-niet; **—o,** m. muscus(-dier), = **almizcle**; ook = **mus-**

go; **—osidad,** f. mos-achtigheid; soort schimmel in de pens der herkauwende dieren; **—ulado,** a. gespierd; *estatua —a,* beeld waar de spieren sterk uitkomen; **—ular,** a. spier-, v. d. spieren; *fuerza —,* spierkracht; **—ulatura,** f. spier-stelsel; **—́ulo,** m. spier; mossel; soort walvisch; (oudh.) belegerings-dak; pl. dij-spieren; **—uloso,** a. = **—ado,** ('t eerste in de ontleedk.).

mus/elina, f. moeselien; **—elineta,** f. zeer dun id.; **—eo,** m. museum; **—erola,** f. neus-riem (v. e. paard); **—gaño,** = **musaraña**; **—go,** m. mos (plant).

música, f. muziek, toon-kunst; muziek-boek; leven, gedruisch, geraas (iron. voor elk onaangenaam geluid); (fam.) *váyase V. con la — á otra parte,* kras toch op met je geleuter; (id.) *vámonos con la — á otra parte,* laten we opbreken, heengaan; *no entiendo de —,* ik wil daar niets van hooren, 't is verloren moeite dat je erover begint; *con buena — nos viene,* daar komt u me met wat fraais aan boord.

music/al, a. muzikaal; muziek-, toonkunst-; *drama —,* muziek-drama; **'—o, -a,** m. f. musicus(-a); tóon-kunstenaar; muzikant (dit minder voornáam); muziek-meester (die les geeft), kapél-meester (die een orkest bestiert); a. = **—al**; **'—o,** m. gemeene kroeg met lichte meiden; **—omanía,** f. verzotheid op muziek; overdreven liefhebberij voor m.; muziek-manie; **—ómano, -a,** m. f. die daaraan lijdt.

musi/quear, v. intr. muziek-maken; (oud) op muziek zetten; **—tacion,** f. (oud) ('t) mompelen, binnen-s-monds spreken; gemompel; **—tar,** v. intr. mummelen, mompelen.

mus/lo, m. dij; pl. broek; (oud) hozen a. a.; **—mon,** m. basterd-dier uit ram en geit; **—querola,** f. muskadel-peer = **mosqueruela**; **—taco,** m. kleine wit-neuzige aap; vógel-besse-boom; (oud) soort táart-gebak; **—tela,** f. of **—o,** m. puit-aal; **—telino,** a. wezel-achtig, gelijkende op een wezel (zoogdier); **—telo,** = **—tela**; **—tio,** a. triestig, droevig; dof, verflenst (blad, plant); **—ulman, -a,** m. f. Muzelman, Moslim ('t laatste wetensch.), Mohammedaan; a. Mohammedaansch, Moslimsch.

mut/a, f. koppel jacht-honden; **—abilidad,** f. verwisselbaar, veránderlijk, verpláatsbaar; **—able,** a. = **mudable**; **—acion,** f. = **—anza,** f. en: tooneel-verandering; weersverandering; **—́ico,** a. (plantk.) stekel- of spits-loos; **—ilacion,** f. verminking; áfzetting (v. arm of been); **—ilador, -a,** m. f. verminker; verdraaier, verknóeier (b.v. van stijl bij 't vertalen); **—ilar,** v. tr. (zie 't vorige); **—o,** m. soort Braziliaansch hoen (= kip); **—ual,** a. (oud) = **—uo**; **—ualidad,** f. wederkeerigheid, wederzijdsch-heid, ónderlingheid; stelsel van onderlinge verzekering; **—ualista,** m. aandeel-houder eener ónderlinge verzekering-maatschappij; **—uamente,** adv. wederkéerig, ónderling; **—uo,** a. id.; en: m. leening onder bórg-stelling; — *vencimiento —,* gemiddelde verval-tijd.

muy, adv. zeer; heel, erg (dit fam.); *— bueno,* heel goed; *— sabio = sapientísimo,* zeer geleerd; *Muy Señor mio,* Weledele Heer.

muzárabe, a. = **mozárabe.**

N

N. (éne) en, naam der letter n; = **fulano, -a,** Dinges; *n. b. = nota bene,* (Lat.) let wel, nota bene.

nab/ab, m. nabob; rijk-aard; **—al,** m. raapveld knolle-tuin; rapen-aanplant; **—ato,** m. (Zig.) rugge-graat, = **espinazo**; **—ería,** f. soep of ragoût met rapen of knollen; hoeveelheid knollen of rapen; **—ina,** f. raapzaad; **—iza,** f., meer **—izas,** raap-stelen (waarvan sla, salade); *salada de —,* sla v. raap-stelen; **—la,** f. soort psalmen-boek der Joden; **—o,** m. raap; knol; pen-wortel; spil (v. e. trap): (Zig.) beslag(-legging), = **embargo**; (plat) ding, mannelijk lid.

nácar, m. parel-móer; -kleur; **—a,** f. spiraal-vormige zee-schelp; **—ádo,** a. met parel-móer ingelegd, daaruit vervaardigd; p. m. kleurig (iets licht-rood en oranje); **—ón,** m. minder-waardig parel-móer.

nac/ela, j. half-ovaal lijst-werk; **—encia,** f. (oud) geboorte = **nacimiento**; **—er,** v. intr. geboren worden; ontstáan (zaken); ontkiemen, opkomen (planten); — *de,* voort-komen uit; *ha nacido para ello,* hij is ervoor in de wieg gelegd (lett. ervoor geboren); *ha nacido V. muy tarde,* u is wat groen (lett. zeer laat geboren. d. i. heeft weinig ondervinding); *nací primero,* lett. ik ben 't eerst geboren, d. w. z. ga vóor u, ben ouder dan u a. a.; **—ido,** a. en p. p. van **nacer,** geboren: *bien —,* wèlgeboren, van hooge geboorte; *mal —,* van minne, lage geboorte; *recien —,* pas-geboren; *me viene como —,* (dat) komt me heerlijk te pas, dat tref ik mooi; *los —s,* de menschen, 't mensch-dom; **—iente,** a. ópgaand (zon of maan); geboren-wordend; *al sol —,* bij 't opgaan v. d. zon, „vóor dag en dauw”; *una pasion —,* een opkomende passie, liefde; **—imiento,** m. geboorte; begin, ontstaan; oorsprong; opkomst (v. zon of maan).

nacion, f. volk, natie; land (waar de menschen bedoeld zijn): *la — entera le lloró,* 't gansche land beweende hem; soms: geboorte, afkomst: *español de —,* = *— de nacimiento,* Spanjaard van afkomst, geboorte; **—al,** a. rijks- (*museo —,* rijks-museum); volks-, inlandsch, v. h. land, v. h. volk, der natie; v. d. nationale garde; **—alidad,** f. nationaliteit, land-aard, volk; volks-geest; volks-karakter; vaderlands-liefde; **—alizar,** v. tr. nationaal maken; tot de land-aard doen behooren; — *la bandera de...,* onder eigen vlag brengen (v. e. schip gezegd); r. zich de land-aard eigen maken; en = **naturalizarse,** zich laten naturalizeeren, genaturalizeerd worden.

nada, pr. niets (fam. niks); *hace —* of *no hace — que estuvo aqui,* zoo net was hij (zij)

hier; (fam.) — *me importa*, 't kan me niks schelen (ook — *se me da*); *por — me cai*, 't scheelde weinig of ik was gevallen; *se ofusca por —*, hij wordt boos om niets, om nietigheden; *mas vale algo que —*, beter iets dan niets; *no digo —*, goed, ik heb niets gezegd; — *ménos que eso*, niets minder dan dat; *como quien no dice —*, zoo maar klakkeloos, alsof hij niets bizonders zeide; adv. volstrékt niet, geen denken aan; f. niet; *una —*, een nietigheid, een wissewasje.

nad/aderas, f. pl. zwém-toestel (b.v. blazen of kurken); **—adero**, m. zwem-plaats, -gelegenheid, -kom (gegraven); **—ador, -a**, m. f. zwemmer: *es buen —*, hij zwemt goed; — **adura**, f. zwem-kunst, ('t) zwemmen; **—ar**, v. intr. zwemmen; drijven (zaken); (fam.) *estoy nadando en esta blusa*, ik zwem in deze bloeze (is me te wijd); — *en sudor*, baden in 't zweet; **—ería**, f. (oud) nietigheid; kleinigheid.

nad/ie, pr. niemand; — *ha venido*, niemand is gekomen; *no ha venido —*, er is niemand gekomen; **—ir**, m. (sterrek.) **nadir** (tegenover *zenit* of hoogste punt v. d. zichtbare hemel als halve bol gedacht); **—o(á—)** zwemmend, drijvend; *echarse á —*, zich te water begeven om te zwemmen; (fig.) zich wagen; *salir á —*, zich al zwemmende redden; (fig.) met moeite ontkomen; *volver á poner á —*. weer vlot-maken.

naf/a, f. oranje-bloesem-water, zie **azahar**, oranje-bloesem; **— e**, m. nafé, ketmia-vrucht (soort maluwe); **—ta**, f. nafta (vloeistof verwant met petroleum).

nágas, m. plant verwant m. d. gúttegomboom; Indische ijzerhout-boom.

nagu/as, f. pl. voor **enaguas**, onder-rok; **—ela**, f. hut.

nai/fe, f. ruwe diamant in pyramide-vorm; **—pe**, m. speel-kaart: *barajar los —*, de kaarten schudden; *cortar los —*, de k. „coupeeren"; *dar el —*, 'n goed spel hebben; *le da el — para eso*, hij (zij) is daar juist geschikt voor; *estar como un —*, mager zijn als een talhout, een „scharminkel"; (fig.) *tener buen* of *mal —*, erg voorspóedig of erg ongelukkig zijn.

nalg/a, f. bil; **—ada**, f. ham, = **pernil** (dit meer); pl. (fam.) klappen op de billen: *ha llevado —s*, hij heeft op z'n billen gehad; — **atorio**, m. (fam.) zit-vlak, onder-eind v. d. rug; **—udo**, a. met dikke billen; dik-billig; **—uear**, v. intr. (fam.) m. d. billen werken; **—uilla**, f. deel v. d. naaf v. e. rad.

nan/a, f. (oud) getrouwde vrouw die een klein kind heeft; **—céico**, a. in: *ácido —*, melk-zuur (= **ácido lácteo**); **—cila** of — **cella**, f. holte tusschen twee voet-ringen (v. e. zuil); **—dú**, m. nandóe, Amerikaansche struis-vogel; **—giroba**, f. pompoen-achtige plant; **—guer**, m. Senegalsche gazelle; — **sa**, f. visch-vijver (meer: **estanque**).

nao, f. (poët.) schip, vaartuig; **—chero**, m. (poët.) schipper; **—nato**, a. (id.) op een schip geboren.

Nap/ea, f. Napea (nimf v. berg, bosch en wei); **—el**, m. blauwe wolfs-wortel, monniks-kap (gift-plant); **—itela**, a. in: *araña —*, spin waarvan 't web, in lagen boven elkaar, naar boven toe losser wordt; **⁻oles**, f. Napels (stad); **—olitana**, f. term uit 't kaart-spel: 3, 2 en aas 't aantal 7 vormend; een wollen stof; (plat) slechte ziekte; **—olitano, -a**, m. f. en a. Napolitaan(sche), Napolitaansch.

naranj/a, f. sinaas-appel, oránje-appel; — *de la China*, s. a. met zeer dunne schil (Java: djeroek); *media —*, bolle koepel; (fam.) pl. *—s!* morgen brengen! nee, hoor! a. a.; — **ada**, f. orangeade, drank v. sinaas-appel-sap, suiker en water; oránje-marmelade; **—ado**, a. oránje-kleurig, = **anaranjado**; **—al**, m. oranje-tuin, aanplant v. oranje-boomen; oranjerie, laan v. oranje-boomen; **—azo**, m. slag, of worp m. e. sinaas-appel; **—ería**, f. oranjerie; **—ero, -a**, m. f. sinaas-appelman, -vrouw (die ze verkoopt); a. waarop kogels zoo groot als s. a.: *trabuco —*, oud geweer met wijde loop; **—o**, m. oranje-boom, sinaas-appel-boom.

narc/afto, m. geurige bast v. d. boom die zekere Arabische korrel-wierook levert; — **iso**, narcis (bol-gewas, bloem); (fig.) iem. die erg met zijn uiterlijk is ingenomen; — **ótico**, a. narkotisch, slaap-wekkend, verdoovend: *remedio —*, verdoovend middel; m. zoo'n middel; **—otina**, f. (scheik.) narkotine, uit opium bereid door oplossing in alkohol; **—otismo**, m. (geneesk.) narkotisme, slaap-zuchtige aandoening.

nardo, m. aromatische plant met geurige witte bloemen, borstel-gras; nardus (wel-riekende olie bij de Ouden).

nar/es, f. pl. (Zig.) neus-gaten, = *ventanas de la nariz* of eenvoudig *narices*; **—igon**, m. vergr. v. *nariz*: gróot-neus (= iem. m. e. groote n.); **—icera**, f. neus-ring; **—igudo**, a. groot-néuzig; **—iz**, f. neus; boeg of neus (v. e. schip); punt; — *aguileña*, arends-n., — *chata*, platte n., — *(ar)remangada*, wip-neusje; — *puntiaguda*, punt-n.; *un palmo —*, een „lange neus" (schimp-gebaar met de handen); *hablar de —*, door de n. spreken; pl. neusgaten, ook neus; (fam.) *dejar á uno con un palmo de —ces*, iem. overdónderd of teleur-gesteld laten staan; *se le han hinchado las —ces*, hij (zij) is boos geworden; *tiene las —ces largas*, hij (zij) heeft 'n fijne neus (voorziet „alles" enz.); *tiene —ces de perro perdiguero*, hij (zij) „heeft de neus v. e. patrijs-hond", d. w. z.: laat zich niet béet-nemen a. a.; *llevar por las — ces*, bij de neus leiden (= bedotten); *torcer las — ces*, een leelijk gezicht zetten (lett. de n. verwringen); *se lo he dicho en sus — ces*, ik heb 't hem (haar, u, hun) in 't gezicht gezegd; — **izado**, a. geneusd, groot-neuzig.

narr/able, a. vertél- of verhaál-baar, oorbaar; — **acion**, f. verháal, vertélling; **—ador, -a**, m. f. verhaler, vertéller; **—ar**, v. tr. verhálen, vertéllen; **—ativa**, f. verhaál- of vertél-trant; -kunst; **—ativo**, a. verhálend, vertéllend; *la parte — a*, 't verhalende deel; = **—atorio**, (iets deftiger).

narria, f. soort slede; soort draag-stoel om sneeuw-bergen af te gaan; (fam.) dikke „schommel" (vrouw).

narval, m. nárwal (kleine wal-visch).

nas/a, f. fuik; (oud) groote kegel-vormige mand voor brood, meel a. a.; **—al**, a. neus-, v. d. neus, nazaal: *sonido —*, neus-geluid, -klank; f. neus-klank; — *almente*, door de neus; **—ardo**, m. orgel-register met neusgeluid; **—era**, f. plaats voor 't zetten van fuiken (om te visschen); **—i**, m. Nasi, voorzitter der Joodsche „Sanhedrin"; **⁻ico**, a (wetensch.) met zeer lange neus; m. neus

aap; —**icórneo,** m. néus-hoorn-kéver (insekt); —**o,** m. (fam.) „gével" (= neus); —**on,** m. vergr. v. **nasa**; groote fuik voor kreeften enz.

nat/a, f. room; puikje (= 't beste): *la flor y la — de los caballeros andantes*, de bloem en 't puikje der dolende ridders; (fam.) *es la — de la honradez*, hij is zoo eerlijk als goud; pl. room-kaas; —**acion,** f. zwem-kunst, ('t) zwemmen; —**al,** a. geboorte-, v. d. geboorte-plaats of 't geboorte-land: *suelo* —, geboorte-grond; a. en m. verjaar(-dag), geboorte-dag; (oud) Kerst-mis; —**alicias,** f. pl. (oudh.) natalitiae, feesten in Rome ter eere der goden die de geboorten onder hun toezicht hebben; —**alicio,** a feest ter herdénking der geboorte (v. e. groot man b.v.); Kerst-dag; — **átil,** a. = —**atorio,** a. zwem-, drijvend: *vejigas —s*, zwem-blazen; *ejercicio* —, zwem-oefening; m. zwém-gelégenheid, -plaats (meer: **nadadero**); —**eron,** m. afgeroomde kaas = **requeson**; —**illas,** f. pl. toebereide room (eieren, melk en suiker en nog wat): koffie-room, chocolade-r. enz.; —**ío,** m. ('t) opkomen, geboorte (v. planten); —**ividad,** f. geboorte-dag v. Christus, Maria of Johannes den Dooper; Kerst-mis; zie **navidad,** (gewone verkorting); — **ivitate** (**á** —) Lat. van de geboorte af (b.v. **loco a. n.**, krankzinnig geboren); —**ivo,** a. geboortig, afkómstig; aangeboren (eigenschap): *virtud —a*, aangeboren deugd; *oro* —, gedégen goud; —**o,** a. „ex officio", d. w. z als bij-behoorend iets van, als voort-vloeiend uit de betrekking of waardigheid: *como alcalde es presidente — del ayuntamiento*, als burgeméester is hij van-zelf voorzitter v. d. gemeente-raad; —**ron,** m. (oud) natron; (thans) kool-zure soda; —**ura,** f. (oud) = **naturaleza**; *á* — (weinig), van nature; —**ural,** a. natuurlijk; aangeboren; inlandsch; naturel (muz.); m. inboorling; aard, in-borst; *del* —, naar 't leven; — *terco*, koppige aard.

natur/aleza, f. natuur; aard; natuur-staat; (oud) vrouwelijk teel-deel, geslachts-orgaan; *el hábito es una segunda* —, de kleederen zijn een tweede natuur, d. w z. „de kleeren maken de man"; —**alidad,** f. natuurlijkheid, geboorte-recht, gebóortigheid; —**alismo,** m. naturalisme (ook in de literatuur); —**alista,** m. f. kenner der natuurlijke historie, natuurvorscher, -onder-zoeker, naturalist; —**alizacion,** f. naturalizatie (gelijk-stelling m. d. landslieden); —**alizar,** v. tr. zie 't vorige; r. ook: zich eigen maken; —**almente,** adv. natuurlijk; eenvóudig-weg (iets zeggen b v.); van nature.

naufrag/ar, v. intr. schip-breuk lijden; geruïneerd worden; —**io,** m. schip-breuk; ruïneering, ramp; onder-gang; —**o, -a,** m. f. schip-breukeling; a. in een schip-breuk verongelukt a. a.; *mercancias —as*, vergane koopmans-goederen.

nau/maquia, f. (oudh.) zee-slag; —**maquiano,** m. strijder in zoo'n zee-slag; —**scopo,** m. nauskoop (kijker voor zeer verre afstanden op zee): —**sea,** misselijkheid; zee-ziekte; walg; —**seabundo,** a. wálgelijk, misselijk-makend; —**sear,** v. intr. walgen, wálgingen hebben; —**seativo,** a. = —**seabundo.**

naut/a, m. zée-man; meer: *marinero*; —**ica,** f. zéemans-kunst, zee-vaart; —**ico,** a. zée-vaart-, zéemans-; m. (poët.) schipper; ook: zee-vaart-kundige; —**ilo,** m nautilus, groote zee-schelp; schelp-vormig bootje.

nav/a, f. vol-komen effen vlakte; vlak-land; —**aja,** f. zak-mes; — *de alfeitar*, scheermes; slag-tand v. e. wild-zwijn; kwade-tong; soort lange dubbele schelp; pl. (twee) ijzeren beslagen v. d. hand-boog; eerste herts-hoorn-vertakkingen (2e jaar); —**ajada,** f. sneetje bij 't scheren; mes-steek, -wond; —**ajazo,** m. = —**ajada**; —**ajero,** m. scheermes-houder, -doos; lap a. a. om 't scheer-mes aan af te vegen (onder 't scheren); man uit het volk die veel met de **navaja** omgaat; —**al,** a. zee-vaart-, scheep-vaart-, zee-; *fuerza* —, zee-macht; *combate* —, zee-slag; *condiciones —es*, scheepvaart-toestanden; —**arra,** f. Navarre (in Spanje); —**arro, -a,** a. en s. Navarrees(ch), van Navarre; —**e,** f. schip, algemeene naam voor kleine en groote oorlogs-schepen, bij uitbreiding ook voor elk zeilschip, anders **buque**; schip (v. e. kerk); *la — del Estado*. het schip v. staat; —**ecica,** —**illa,** —**ita,** f. verkl. v. **nave**; —**illa,** f. wierook-vat in de vorm v. e. scheepje; —**egable,** a. bevaarbaar; —**egacion,** f. scheep-vaart; vaart; ('t) varen; —**egador,** m. = —**egante,** zee-man (v. d. groote vaart); —**egar,** v. intr. varen (op zee en de groote rivieren).

nav/eta, f. wierook-vat i. d. vorm v. e. scheepje (R. K. kerk); ook; (geld-)laadje, = **gaveta**; —**icela,** f. scheepje (weinig), hulkje; —**icular,** a. in: *hueso* —, schuitbeen (i. d. voet) en *enfermedad* —, ziekte daarin (bij 't paard); —**idad,** f. gebruikelijke samentrékking van **natividad,** Kerstmis; —**ideño,** a. Kerst-mis-, b.v. in *dados —s*, Kerstmis-dobbel-steenen; —**iero,** m. reeder, eigenaar v. schepen; —**igabilidad,** f. bevaarbaarheid; —**ío,** m. schip met twee of drie dekken; — *de linea*, oorlog-schip (driedekker), linie-schip; — *de guerra*, oorlogsschip; voor — *mercante*, koop-vaarder, koopvaardij-schip, beter: **buque** m.; — *de aviso*, advies-vaartuig, -jacht; *montar un* —, een schip uitrusten.

náyade, f. stroom-nimf, najade (nimf der rivieren en bronnen); water-spin.

Nazareno, -a, a. en s. Nazarener, Nazareensch; Nazarener, naam eener sekte die Christus slechts als mensch vereerde; m. beeld v. Christus in een rood kleed met de riet-staf en de doornen-kroon.

nazora, f. room, = **nata.**

nearca, m. (oudh.) nearch, Grieksch vlootvoogd: a. van zoo'n vloot-voogd.

nebl/adura, f. soort slaap-ziekte der schapen; schadelijke mist (voor 't gewas); —**í,** m. valk-soort, die zeer woest aanvalt; —**ina,** f. dikke mist.

nebul/osidad, f. nével-achtigheid, lichte nevel; —**oso,** a. nevel-achtig, beneveld; onduidelijk, vaag: *idea —a*, vaag denkbeeld; somber: *semblante* —, somber gelaat; f. (sterrek). nével-vlek.

nece/ar, v. intr. onzin praten, raas-kallen; koppig aanhouden, volhouden; —**dad,** f. onnoozelheid; ézel-achtigheid; koppigheid, hals-stárrigheid; —**saria,** f. privaat, zekere plaats; —**sario,** a. noodzakelijk; noodig, *ántes lo — que lo útil*, 't noodzakelijke vóor 't nuttige; *procurar* of *proveer lo* —, voor 't noodige zorgen (in een handels-brief b.v.); —**sidad,** f. noodzakelijkheid; nood, nood-druft; nood-dwang; *hacer de — virtud*, van de nood een deugd maken; drang der omstan-

digheden; *es de — absoluta que V. vaya*, het is volstrekt noodzakelijk dat u gaat; *me veo en la —*, of *estoy reducido á la — de...*, ik zie me in de noodzakelijkheid, ik zie me gedwongen (genoopt) om...; *está en la última —*, ze (hij) is in de uiterste nood; pl. behoeften, lévens-benoodigdheden; *— del cuerpo* lichaams-behoeften (beter: natuurlijke b.); **—sitado,** a. behoeftig; **—sitar,** v. tr. vereischen, noodig hebben, noodig maken; noodzaken, dwingen; intr. behoefte hebben; r. noodig of noodzakelijk zijn: *se necesita mucho tino*, er is veel beleid noodig...; *cuanto se necesite se lo daré á V.* al wat er noodig mag wezen, ik zal 't u geven.

necio, a. onwetend; dom; onnoozel; koppig, onhebbelijk.

necro/logía, f. necrologie, lévens-bericht; verzameling levens-berichten lijst v. óverledenen; **—lógico,** a.: *artículo —*, nekrologisch opstel, artikel, d. w. z. een levens-bericht bevattend; **—logio,** m. dooden-register, nekroloog; **—'logo,** m. nekroloog, schrijver van lévens-berichten a. a.; **—'polo,** m. dooden-stad; dooden-akker (poët.), groot kerkhof met veel monumenten; **—'sis,** f. verstérving (van levend vleesch, aan 't lichaam).

néctar, m. nektar, goden-drank; **—'io,** m. honing-kelk (i. e. bloem).

necuácuam, adv. (Lat.) in geenen deele, heelemáal niet (dit fam.).

nef/a, f. (oud) = **nafa**; **—ando,** a. afgrijselijk, afschuwelijk; *pecado —*, afschuwelijke zonde, tegen-natuurlijke zonde; **—ario,** a. = **—ando.**

néf/as, adv.: *por fas ó néfas*, terecht of ten onrechte, geoorloofd of niet; **—ásto,** a. (oudh.) noodlottig; *dias —s*, voorgeschreven rust-dagen, dagen van rouw; sing. *dia —*, onheils-dag.

nefralg/ia, f. (geneesk.) nier-kramp; **—'ico,** a. v. d. nier-kramp, nefralgisch.

nefr/ético, a. (geneesk.) nier-, v. nier-ziekte; *cólico —*, nier-koliek; *remedio —*, middel tegen nier-ziekte; **—ita,** f. nier-ziekte, -ontsteking; **—olítico,** a. nier-steen-; *iscuria —a*, algeheel weg-blijven v. urine-loozing, „nefritische ischurie"; **—ologia,** f. verhandeling over de nieren; **—otomía,** f. operatie in de nieren, „nefrotomie".

nega/ble, a. lóochenbaar, te ontkennen, te weigeren; **—cion,** f. ontkenning; ontkennings-woordje; weigering; **—dez,** f. onbekwaamheid; onvátbaarheid, ongeschiktheid; **—do,** a. volstrekt ongeschikt of onvátbaar; **—dor, -a,** m. f. ontkenner; loochenaar, afvallige v. d. R. K. kerk; **—miento,** m. (oud) = **=cion**; **—r,** v. tr. ontkennen, loochenen, negeeren; weigeren; *— una deuda*, een schuld niet erkennen, negeeren; r. weigerachtig zijn, weigeren; laten zeggen dat men niet thuis is; iem. niet ontvangen; *se negó á decirlo*, hij (zij) weigerde het te zeggen; **—tiva,** f. = **—cion,** f.; weigering; ontkenning; *mantenerse en la —*, weiger-achtig blijven, blijven ontkennen; **—tivo,** a. ontkennend; weiger-achtig; (algebra) negatief.

negligen/cia, f. verwáarloozing; slordigheid; onnauw-kéurigheid; **—te,** a.

negoci/able, a. verhándelbaar; waarover te onderhándelen valt; **—acion,** f. onderhándeling: „zaak" (koopmans-daad); m. zaak (a. e. ministeriëel bureau); de stukken daarover; **—ante,** m. koopman; onder-hándelend; **—ador,** m. onderhándelaar; tusschenpersoon; **—ar,** v. tr. verhándelen, kóophandel drijven in, met; onder-hándelen; omkoopen; *— al mejor cambio posible*, zoo voordeelig mogelijk verhandelen (effekten b.v.); **—o,** m. zaak (v. koop-handel); aangelégenheid, zaak; winst, voordeel; *— concluido*, afgedane zaak; afgehandeld iets; *—s cuantiosos*, groote zaken (handel); **—oso,** a. die goed voor zijn zaken is

negr/a, f. negerin; **—al,** a. zwart-achtig; **—ear,** a. intr. naar zwart zweemen; donker v. kleur worden; rijpen (koren, dat donkergetint wordt); **—ecer,** v. intr. zwart worden, **ennegrecer**; **—ería,** f. (Am.) neger-kolonie, neger-bevolking (eener **hacienda** of landelijke onderneming in Amerika); **—ero,** a. neger-: *buque —*, neger-schip, slavenschip; **—eta,** f. donker-kleurige koet (vogel); **—illa,** f. negerinnetje; zee-visch met zwartachtige schubben; **—illera,** f. aanplant v. zwart-achtige peppels of populieren.

negr/o, a. zwart; donker; *dia —*, donkere dag; *humor —*, somber humeur; *— de crímenes*, zwart van mis-daden; *el — de las uñas*, het vuil der nagels; *un — de uñas*, een ziertje, een haar = (klein beetje); (fam.) *sobre — no hay tintura*, 't is de moriaan gewasschen („op zwart is geen verf"); *ponerse —*, bruin worden (b. v. door de zon); *le puso como un —*, hij heeft hem vreeselijk doorgehaald; m. neger; zwarte kleur; (fam.) *se volvió como una merienda de —s*, 't werd een „jan-boel"; *— cimarron*, marroon, bosch-neger (gevluchte slaaf); *— de humo*, lamp-zwart; zwartsel; **—or,** m. (oud) = **—ura,** f. zwart-heid; donkerte, duisterheid (v. e. plaats); donkere dag; **—uzco,** a. zwart-achtig.

negu/ijon, m. tande-ziekte, waardoor ze zwart worden; **—illa,** f. (plant) zwarte komijn, gemeene bolderik, venus-haar; (rechtst.) aanhoudende ontkenning; **—ndo,** m. soort O.-I. boom waarvan de bladeren naar salie smaken en rieken.

nem/a, f. stempel(ing); **—oral,** (poët.) bosch-, woud-; **—on,** m. (oud) aard-geest, -mannetje; **—oroso,** a. (poët.) id. en bósch-rijk.

nen/e, m. (fam.) zúigeling, klein kind; **—ias,** f. pl. (oudh.) neniae, lijk-zangen; **—úfar,** m. water-lelie, plomp.

neófito, m. nieuw-bekeerde, neofiet.

neolog/ía, f., of **-ismo,** m. nieuw woord, nieuwe uitdrukking; 't laatste ook wel: zucht naar nieuwe woorden; **—(ólog)o,** m. die nieuwe woorden smeedt of gebruikt.

nepotismo, m. nepotisme, familie-regeering; ('t) voort-helpen v. familie-leden.

Neptuno, m. Neptunus; *el tridente de N.*, de drie-tand van N.

ner/eida, f. nereïde, zee-nimf, een soort zeeschelp; **—ion,** m. oleander = **adelfa**; **—ita,** f. halve-maans-horen (schelp).

Neron, m. (eigen-naam) Nero; **—iense,** a. Neroniaansch, v. Nero.

nerv/ado, a. geribd; waarop de nerven sterk uitkomen (bláderen); geaderd; **—adura,** f. nerven-stelsel (v. bláderen); ('t) aanbrengen v. peezen; rib-werk; ribbeling (v. e. boekrug); boordsel, bies (v. stof); **—ino,** a. zénuwen-sterkend; **—io,** m. zénuw; nerf (v. e. blad); pees; *el dinero es el — de los negocios*, 't geld is de ziel der zaken (v. d. han-

del); ribbe, ribbel (op boek-rug); snaar; pl. (oud) soort banden voor misdadigers; *ramo de —s*, zénuw-tak; **—iosidad,** f. = **—osidad,** f.; **—ioso,** a. zénuw-achtig; zénuw-; gespierd; *estilo* —, gespierde stijl; *sistema* —, zénuw-stelsel of -gestél; geribd (bladeren a. a.); **—osidad,** f. zénuw-achtigheid; gespierdheid; pézigheid; geribdheid (v. bladeren a. a.); **—oso,** a. = **—ioso; —udo,** a. met uitkomende pezen (hals b.v.), gespierd, geribd, zie **—ioso,**

nes/ciencia, f. (oud) onwetendheid; **—ga,** f. geer.

net/amente, adv. kort en goed, duidelijk, helder; **—o,** a. helder, duidelijk; netto; smetteloos, schoon (zonder vlekje), onbezoedeld; zuiver: *producto* —, netto-provenu, zuivere opbrengst; = *resultado* —, en dit ook: zuiver resultaat; *beneficio* —, zuivere winst, netto-winst; *respuesta —a*, kort-en-bondig antwoord (dat geen twijfel óverlaat); voetstuk (v. e. zuil).

neum/a, f. m. aanduiding der noten door letters, haakjes, streepjes (kerk-gezang); uitdrukking der gedachten door teekens en enkele woorden; **—ático,** a. lucht-druk, pneumatisch; **—onía,** f. long-ontsteking; = **pulmonía; —ónico,** a. v. long-ontsteking.

neur/algia, f. zénuw-pijn; **—álgico,** a. v. zenuw-pijn, als zénuw-pijn; **—ítico,** a. = **nevrítico,** a. zénuw-stillend; **—ologia,** f. leer der zénuw-ziekten; verhándeling daarover; **—ópata,** m. zenuw-arts.

neutr/al, a. onzijdig, neutraal (grond-gebied b. v.); *mantenerse* —, zich onzijdig houden; **—alidad,** f. onzijdigheid, neutraliteit; **—alizacion,** f. onzijdig(heids)-verklaring; (scheik.) neutralizatie (b.v. een zout: *una sal*); **—alizar,** v. tr. onzijdig maken, verklaren (land); neutralizeeren (een zout, een midden-stof voor elektriciteit enz.); onschadelijk maken, krachteloos maken; **—o,** a. (spraakk. a. a.) onzijdig; onpartijdig.

nev/ada, f. sneeuw-val; **—adilla,** f. (plant) duizend-knoop; schurft-kruid; **—ar,** v. intr. (ie) imp. sneeuwen; tr. besneeuwen, bepóederen, bestúiven; **—asca,** f. = **—ada,** en: sneeuw-vlaag; **—atilla,** f. = kwik-staartje (vogel), = **aguzanieve; —era,** f. koelkamer; sneeuw- of ijs-kelder, -bewaar-plaats; **—ereta** = **—atilla; —eria,** f. ijs-winkel, gelégenheid om ijs te eten; **—ero,** m. verkooper v. koele dranken en ijs; **—isca,** f. = **—asca; —oso,** a. sneeuw-; besneeuwd; *montaña —a*, sneeuw-berg, *tiempo* —, sneeuwweer.

nevr/algia, f. enz. zenuw-pijn, = **neuralgia** enz.; **—ítico,** a. enz. = **neurítico,** enz.

nexo, m. knoop, = **nudo**; adv. (Zig. nee.

ni, c. noch; evenmin, zelfs niet, (ook niet: *no me gusta ni esto ni aquello,* ik hoû noch van dit noch van dat, ik mag dit évenmin als dat; *ni por pienso,* ik denk er zelfs niet aan, a. a.; *ni lo vi,* ik heb 't évenmin, ook niet, of zelfs niet gezien; *ni tampoco,* al evenmin; (fam.) en niet zuinig ook, òf ik: *le he dicho cuatro verdades, ni tampoco,* ik heb 'm duchtig de waarheid gezegd, en niet zuinig ook.

niara, f. hoop stroo met het koren er midden-in.

Nicaragua, f. Staat in Midden-Amerika.

Nice/a, f. Nikea: **—o, -a,** a.; *consilio niceo* of *niceno* of *de Nicea,* consilium of kerk-vergadering v. Nikea; **—no,** a. = 't vorige.

nic/ociana, f. tabaks-plant, nicotiana, zie **tabaco; —ólao,** m. nicolaum (nieuw metaal, samen met nikkel gevonden); **—olas,** m. — a. f. Nikolaas, Klaas; **—olo,** m. soort agaat (zwart en wit); **—otina,** f. nicotine.

nict/acion, f. (wetensch.) knipping (der oogen); **—alope,** a. die 's nachts kan zien (dieren); **—ante,** a: *membrana* —, derde oog-lid; **—émero,** m. (oude sterrek.) etmaal, **—erinos,** (wetensch.) m. pl. nacht-vogels; **—icorax,** m. (wetensch.) nacht-uil, = **buho.**

nicho, m. nis (i. e. muur); met moeite veróverde plaats.

nid/ada, f. nest (als verzamel-woord); nestvol; **—al,** m. broei-plaats, broederij; (v. kippen); nést-ei (in 't nest gelegd om de kip te doen leggen); (fig.) broei-nest; schuil-hoekje, berg-plaatsje (v. geld b.v.); **—ificar,** v. intr. néstelen, een nest maken; **—o,** m. nest; soms = **—al**; *saltó el pájaro del* —, de vogel is geknipt (lett. is uit 't nest gesprongen); — *de cajas,* nest v. doozen (die in elkaar sluiten).

nie/bla, f. mist, nevel; wolk (vóor de oogen); roest (in 't koren); (Zig.) vroegte, dageraad; **—go,** a. in *halcon* —, in 't nest gevangen valk; **—l,** m. holle graveering met zwart email opgevuld, „niellé; **—lar,** v. tr. zoo opvullen (zie 't vorige); **—ta,** f. kléin-dochter; **—to,** m. kléin-zoon, kléin-kind; **—ve,** f. sneeuw; *agua de* —, sneeuw-water (w. waarin sn. om te ver-frisschen.

Nigricia, f. Nigritië, Soedan.

nigr/ina, f. (plant) soort mare-takken; (delfst.) soort bérg-kristál; **—omancia,** f. zwarte kunst (tooverij), 't oproepen v. geesten a. a.; **—omante,** m. duivels-kunstenaar; **—omántico,** a. v. d. zwarte kunst; m. = **—omante.**

nigua, f id., venijnig zeer klein insekt dat ondér de huid kruipt.

nihilis/mo, m. nihilisme; **—ta,** m. f. en a. nihilist(e); nihilistisch.

nil/as, f. Indisch weefsel v. boom-schors en zijde; **—go,** m. nijlgau (Z. Afr. antiloop).

Nilo, m. Nijl.

nill/a, f. (wapenk.) geankerd kruis; **—ado,** a. in *cruz —a,* = 't vorige.

nim/iamente, adv. min, klein-ziellg; breedvoerig, wijd-loopig, kinder-achtig; **—iedad,** f. min-heid, klein(zielig)heid; angst-vallige breed-vóerigheid; kinder-achtigheid; **—io,** a.

ninf/a, f. nimf; (fig. oud) jonge vrouw; pop (v. insekt); f. pl. (ontleedk.) nymfae (der vrouwelijke scheede); **—ea,** f. water-lelie; **—o,** m. verwijfd jong-ménsch; **—omana,** (ziektek.) of **—omaniaca,** f. nymfomaan, jong-meisje of vrouw die aan geslachtswoede lijdt; **—omanía,** f. (id.) nymfomanie, geslachts-woede.

ningun(o), pr. ind. a. geen enkel, geen een, geen; géener-lei: *ningun hombre,* geen enkel man; *no he visto ninguno,* ik er geen enkele gezien; s. niemand, niet één; dan = *nadie* en *ninguien*; *entre todos ellos — podia competir con él,* onder hen allen kon niemand met hem wéd-ijveren; *no hay* —, er is niemand.

nini nana, on. en zoo voort-geleuterd.

niñ/a, f. meisje; (fam.) jong-méisje; pl. — *de los ojos,* pupillen der oogen: *la quiere como*

á las — de sus ojos, hij heeft haar lief als zijn oog-appel; **—ada**, f. kinder-achtigheid, „flauwiteit"; zie **—ería**; **—ato**, m. levend kalf i. e. geslachte koe; **—ear**, v. intr. kinder-achtig doen, speelsch zijn als een kind; **—era**, f. kinder-meid; **—ería**, f. kinder-achtigheid; kleinigheid; kinder-praat; aanhá-ligheid v. kinderen; **—ero, -a**, m. f. en a. die v. kinderen houdt; **—ez**, f. kinds-heid, kinder-leeftijd; **—o, -a**, m. f. kind; m. pl. kinderen (tegenover volwássenen, *niet* tegen-over ouders, want dit is *hijos*); *ya no era niña cuando me casé*, ik was geen kind meer toen ik trouwde; *Niño Jesus*, Kindeke Jezus; *— expósito*, vóndeling; *— de la doctrina*, kind dat nog op de katechismus gaat; *— de la rollona*, man v. leeftijd die zich als jong-ménsch gedraagt.
nioto, m. visch-lijm.
nipos, m. (plat) gemunt geld.
niqu/el, m. nikkel; **—elar**, v. tr. vernikke-len; **—iscocio**, m. (volkst.) ik ben doof aan dat oor, ik wil er niks van weten; **—il**, a. on-inbaar, onverhaalbaar; m. insolvente schuldenaar.
nísp/era, f. mispel, = **níspola**; **—́ero**, m. mispel-boom.
nítido, a. (poët.) schitterend, glanzend; kristal-helder.
nitos, (plat) zooveel als: „hoepel-stokken met hane-veeren" a. a. (als antwoord op de vraag, wat iem. gegeten heeft).
nitr/al, m. plaats waar zich veel salpéter vormt; **—ato**, m nitraat, salpeter-zuur zout; *— de potasa*, „salpéter"; *— de plata*, zilver-nitraat, nitras argénti of „helsche steen"; **—ería**, f. salpéter-groeve, -vind-plaats; **—́ico**, a. salpeter-: *ácido —*, salpeter-zuur; m. (volkst.) salpeter-zuur, „sterk water"; **—ito**, m. nitriet; **—o**, m. salpeter; **—ogeno**, m. stik-stof; **—oglicerina**, f „schiet-katoen" of nitro-glycerine; **—oso**, a. salpéter-houdend, -achtig.
nivel, m. óppervlak; water-pas (instrument); *de —*, op één hoogte; ook: gelijkelijk, gelijk-op; *— de agua*, oppervlak v. 't water, water-spiegel; *— de espíritu*, geestelijke hoogte; **—able**, a. nivel-leer-baar, te nivelleeren of wáter-passen; **—acion**, f. nivelleering, wáter-passing; **—ador, -a**, m. f. die alles gelijk maakt; **—ar**, v. tr. wáter-pas maken, nivelleeren, wáter-passen; op gelijke hoogte brengen of stellen, volkomen gelijk of effen maken; **—eta**, f. strijk-stok (voor droge waren).
níveo, a. (poët.) sneeuwig, sneeuw-wit.
niv/erola, f. sneeuw-klokje; **—oso**, m. ni-vôse (republikeinsche maand, van 21 Dec.—20 Jan., ingesteld met de Fransche revo-lutie).
Nixo, m (sterrek.) Nixos (sterre-beeld).
no, adv. nee(n), niet, geen; *¿quieres ó no?* wil je of niet? *¡no!* nee! *no entiendo de bur-las*, ik hou niet van (die) gekheid; *no vale nada*, 't is niets waard; *no vale la pena*, 't is de moeite niet (waard); *no propinas*, geen fooien; *no mas*, niet meer, genoeg; *por si ó por no*, voor alle gebeurlijkheden, als 't 's mocht noodig zijn; *no me moleste V.*, plaag me niet, hinder me niet.
nob/iliario, m. register v. adel, bóek v. adel; a. adel(s)-; **—le**, a. adellijk, van adel ('t laat-ste v. personen); edel(áardig); *alma —* edele ziel; **—lemente**, adv. op edel(áardig)e wijze; edelmóedig; **—leza**, f. adel; adel-dom (dit fig.); edel-áardigheid.
nocedal, m. aanplant v. note-boomen.
noc/ion, f. begrip, notie; „benul" (fam.); **—ivo**, a. schadelijk.
noct/ambulismo, m. ('t) nacht-wandelen, noctambulisme; **—ámbulo, -a**, m. f. nácht-wandelaar(és); **—ilios**, m. pl. soort gestaarte vleer-muizen; bruine vl.; **—iluca**, f. glim-worm; **—íluco**, a. 's nachts licht-gevend; 's nachts ontluikend (planten); **—urlabio**, m. nocturlabium, instrument om 's nachts de hoog-te eener ster te nemen; **—urnal**, a. = **—urno**, a. nachtelijk, nacht-; *asamblea —a*, nachtelijke vergadering; *ave —a*, nacht-vo-gel; pl. nacht-vlinders, -dieren.
noch/e, f. avond, nacht; (Zig.) terdood-veroor-deeling; *de —*, 's nachts; *á boca de —*, bij 't ingaan v. d. nacht; *Noche Buena*, kerst-nacht; *— toledana*, dóor-gefuifde of dóor-ge-braste nacht; *buena —*, een nacht v. pret; *bue-nas —s*, goede nacht, goeden avond (wensch, ook zonder dat men naar bed gaat); *á — cerra-da*, toen (als) 't volslagen nacht was (is); *dejar á buenas —*, 't gezelschap zonder licht laten; *tem-prano es —*, u komt te vroeg, 't is bepaald te vroeg; *de — todos los gatos son pardos*, 's nachts zijn alle katten grauw; *quien por amor se casa, buenas noches y malos dias pasa*, die uit liefde trouwt, brengt goeden achten en slechte dagen door; *venga V. esta — á las ocho*, komt u van-avond om 8 uur; **—ebueno**, m. kerst-krans (koek met eieren en honing erin); kerst-haard-blok (dik stuk bránd-hout); **—ielo**, a. (oud) zwart-achtig; **—izo**, m. wilde hazel-noot.
nod/acion, f. (geneesk.) knobbel-vorming i. d. beenderen, nodus; **—al**, a. knoop-; **—átil**, a. v. e. knoop die een geléding vormt; **—o**, m. knoop, knobbel; *un — en la garganta*, een brok i. d. keel (bij groote áandoening); **—riza**, f. min, voedster.
noema, f. (redek.) figuurlijke uitdrukking in tégen-gestelde zin; denk-beeld in 't alge-meen.
nog/ada, f. gekruide note-saus voor visch; **—ado**, m. „noga" (suiker-goed); **—al**, m. note-boom, *madera de —*, note-hout; **—uerado**, m. nóte-hout-kleurig; **—ueral**, m. = **nocedal.**
noli/cion, f. (godgel.) afwézigheid v. d. wil; **—metángere**, m. (Lat.) „raak-me-niet aan", kruidje-roer-me-niet (plant); kwaad-áardige zweer; **—sar**, v. tr. (oud) bevrachten, = **fletar.**
nom/a, m. (oud) gezongen gedicht; gewest in 't oude Egypte, win-gewest; wet, régel; **—ada** of **—ade**, a. zwervend, nomadisch, no-made(n)-; m. nomade; *pueblo —*, nomaden-volk.
nombr/adamente, adv. met name genoemd, naams-gewijze; **—adía**, f. beroemdheid; **—ado**, a. beroemd; **—ador**, m. die benoemt = **nominador**; **—amiento**, m. benoe-ming; opnoeming (v. namen), afroeping; **—ar**, v. tr. noemen; benoemen (tot een amt); melden, opnoemen(namen); r. zijn naam a. a. noemen; heéten, genoemd worden (beter: *llamarse*); **—e**, m. naam naam-woord; *— de familia*, familie-naam, „van" (dit fam.); *— de bautizo* of *de bautismo* of *de pila*, vóor-naam (eig. doop-naam); *en — de*, in naam van; *decir el — de las pascuas*, uitschelden,

beleedigen; *poner* —, de prijs noemen; *hizo* — *de Dios*, hij zette zich moedig aan 't werk, hij beval zijn ziel aan God, a. a. (d. w. z. hij begon, waagde zich); pl. (álgebra) leden eener twee-ledige grootheid.

nomenclatura, f. stelsel v. benamingen (b v. in de scheikunde, in de natuurlijke historie enz.), wijze van naam-geving, nomenclatuur.

nómina, f. naams-afroeping.

nomin/acion, f. = **nombramiento;** — **ador, -a,** m. f. die benoemt of aanstelt; noemer, opnoemer; —**al,** a. naam(s)-; in naam, nominaal; *valor* —, nominale waarde; —**alias,** f. pl. naam-dagen (bij de Romeinen); —**almente,** adv. naams-gewijze; slechts in naam; —**atario,** m. benoemde; —**ativamente,** adv. met vermelding v. d. naam; —**ativo,** m. (spraakk.) nominatief, naamval v. 't onderwerp; a. noemend, vermeldend; m. pl. grond-beginselen; —**o,** m. iem. die „op de nominatie staat" (voor e. amt).

nomocánon, m. verzameling wetten a. a.

non, m. óneven getal; pl. (meer gebr.) id.; ¡*non!* nee, nee en nog 's nee! (fam.) *quedar de* —, er kaal afkomen, in de steek gelaten worden; *ha dicho —es*, hij heeft bepaald geweigerd; *pares ó —es*, even of óneven (in 't spel); *estar de —es*, ergens te veel zijn, of ook: in een stemming zijn om op alles „nee" te zeggen; *andar de —es*, lánterfanten, loopen te lúmmelen (zonder werk).

non/a, f. nona (een der 7 canoniale waren na *secta*; (oudh.) pl. 6e dag v. Januari, Februari, April, Juni, Augustus, September, November, December en 7e der andere maanden, bij de Romeinen; sing. 3 uur 's namiddags; — **ada,** f. (weinig gebr.) ziertje, klein beetje; —**agenario, -a,** m. f. en a. Negentig-jarig(e); —**agésimo,** a. negentigste; m. (sterrek.) hoogste punt v. d. zonne-weg of ecliptica; —**agonal,** a. v. 't getal 9; —**nato,** a. gezegd v. e. kind dat door de keizer-snede uit het moeder-lijf gehaald is; —**o,** = **noveno;** —**plus ultra,** m. (Lat.) non plus ultra, toppunt, 't aller-hoogste, aller-beste a. a. (lett. niet meer verder): *el — de la perfeccion social*, het toppunt v. maatschappelijke volmaking; —**uplo,** a. négen-voudig.

noobstante, adv. (ook in twee woorden) ondanks, in weerwil van, niet-tegenstaande.

nopal, m. nopal-cactus, vijge-distel.

noqu/e, m. looi-put (om de huiden te weeken); groote hoeveelheid olijven om onder de pers te doen; —**ero,** m. leer-looier, = **curtidor** (meer).

nora/buena, f. geluk-wensch, = **enhorabuena;** —**mala,** f. verwénsching = **enhoramala.**

norai, m. (zeet.) meer-paal a. a., waaraan men een vaartuig vast-legt.

nord, m. noorde-wind; —**est** of —**este,** m. noord-oost; —**estada,** f. wind-vlaag uit het noord-oosten; —**estazo,** m. hevige noord-ooster (wind); —**estear,** v. intr. (zeet.) noord-oost-om gaan; —**oestear,** = **noruestear.**

nor/ia, f. schep-rad voor bewátering v. velden, Maleisch *kintjir*; heen-en-wéer-geloop zonder nut; zaak om er draaierig van te worden; —**ial,** a. van zoo'n **noria;** —**ma,** f. winkel-haak, regel, standaard, peil; norma; —**mador, -a,** m. f. die de regel aangeeft; —**mal,** a. normaal, wat de regel aangeeft; *escuela* —, normaal-school; *linea* —, lood-lijn; *estado* —, normale (d. i. gewone) toestand.

Nor/mandia, f. Normandië; —**mando, -a,** m. f. Normandiër, Normandisch; —**nordeste,** m. noord-noord-óost(er), of —**noreste;** —**noroeste,** m. noord-noord-west(er); — **oestada,** f. stijve noord-wester (wind); — **oestazo,** m. zeer koude noord-wester (wind); —**oeste,** m. noord-west(er); —**oestear,** v. intr. = —**uestear;** —**tada,** f. noorde-wind (vlaag, weêr daarmee); —**te,** m. noord, noordewind; leid-star, gids, regel, *América del Norte*, Noord-Amérika; —**tear,** v. intr. 't noorden houden, om de n. houden (schip a. a.); —**uega,** f. Noorwegen; — **uego, -a,** m. f. en a. Noor, Noorsch; — **ueste** = —**oeste;** —**uestear,** v. intr. (beter: —**oestear**) noord-west-om varen, gaan.

nos, pr. pers. ons (nooit *wij* in 't tegenwoordige Spaansch, zie **nosotros**); *vámonos* voor (*vamos-nos*), laten we heengaan; *Dios nos guarde*, God behoede ons; *no nos deja caer en la tentacion*, leid ons niet in verzoeking (lett. laat ons niet vallen ...); *nos dió su ayuda*, (hij) gaf ons zijn hulp; (oud en nog in kanselarij-taal) ik, wij in 't enkelvoud bedoeld, en wij meervoud (dit uitsluitend oud); —**aries,** m. pl. soort Indisch wit lijnwaad; —**ocomio,** m. zieken-huis; —**ología,** f. ziekte-leer, -register a. a.; —**ologista,** m. f. schrijver daarover; —**omántica,** f. genees-kunst door betóovering; —**otros —as,** pr. pers. wij (nominatief en na preposities): — *no hemos estado ahi*, wij zijn daar niet geweest; *todo recae sobre* —, alles komt op ons neer, draait op ons uit.

nost/algia, f. heim-wee; —**álgico,** a. heimwee voelend; -achtig; —**omania,** f. idem, wat sterker.

nota, f. noot, aanteekening, notitie, verklaring; (muziek-)noot; rekening (= **cuenta**); leelijke mis-slag; roep (= reputátie); *tiene mala* —, hij (zij) staat in een kwade roep; *caer en* —, in een misslag vervallen, een groote fout begaan; — *de aviso* (handel), advies; *tomar buena* —, goede nota nemen: — *declaratoria*, inklarings-bewijs; — *de precios*, prijs-lijst; *notas de un exámen*, punten op een exámen; —**bilidad,** f. opmérkelijkheid, merk-wáardigheid; groote bekéndheid; bekend man, bekende vrouw; —**ble,** a.; m. pl. notabelen, voorname lieden; —**blemente,** adv. aanmérkelijk, aanzienlijk; *ha disminuido* —, 't is aanmérkelijk minder geworden; —**cion,** f. (muz. a. a.) voorstelling door teekens of letters, schrijf-wijze; (handel) noteering; (oud) opmerking; —**je,** m. 't aanbrengen v., noten (op rollen v. muziek-doozen a. a.).

nota/r, v. tr. opmerken, (be)mérken, bespeuren; merken; aanteekenen, noteeren; aanschrijven (goed of slecht); door teekens of letters aanduiden; *noto un yerro en esta página*, ik merk een fout op deze blad-zijde; *está mal notado*, hij (zij) staat slecht aangeschreven; *note V. que*, merk op, dat...; *hacerse notar*, opzéttelijk in 't oog loopen; —**ría,** f. notaris-amt, notariaat; notaris-kantoor; —**riado,** a. notarieel; — **riato,** m. notariaat; —**rio,** m. notaris; — *mayor de los reinos*, koninklijk notaris (in Spanje); — *apostólico*, notaris a. 't pauselijk hof.

noti/cia, f. bericht, tijding, nieuws: *buena* —, goed nieuws; pl. ook kennis, kundig-heden:

no carece de —s, hij (zij) heeft wel eenige kennis; sing. ook: notie, begrip, benúl (dit fam.) *no tengo — de ello*, ik heb er geen notie van, ik heb er geen flauw idee van; *una — vaga*, een flauw begrip, flauwe herinnering; **—ciar**, v. tr. kennis-geven, inlichten; notificeeren (stadhuis-woord); **—ciero**, m. bericht-gever; **—cioso**, a. onderricht; kundig; m. veelzijdig geleerde, veel-zijdig bekwaam man; **—ficacion**, f. kénnis-geving, aanzegging; notificatie; **—ficar**, v. tr. in de vereischte vorm in-kennis-stellen, notificeeren; inlichten, verwittigen; **—lla**, f. randnoot, kant-teekening.

noto, m. (poët.) noorde-wind; — *bóreo*, zeedeining noord- of zuid-waarts, door de zuidewind; a. (weinig) bekend; (rechtst.) buitenéchtelijk (kind); **—riamente**, adv. klaarblijkelijk; op gerucht-makende wijze; **—riedad**, f. algemeene bekéndheid, rúchtbaarheid; *es de — pública*, 't is algemeen ruchtbaar; *acto de —*, notariëele akte om een feit of gebeurtenis te staven als van algemeene bekéndheid; **—rio**, a. algemeen bekend, ruchtbaar, wereld-kúndig, berucht.

nov/acion, f. vernieuwing (v. e. kontrakt a. a.); (rechtst.) verandering van titel; **—aculita**, f. soort slijp-steen; **—ador, -a**, m. f. nieuw-lichter, invoerder v. nieuwigheden, v. nieuwe denk-beelden a. a.; **—al**, a. pas-ontgonnen (land); m. pl. geestelijke tienden daarvan geheven; **—ar**, v. tr. vernieuwen (kontrakt a. a.); **—atada**, f. daad of streek v. e. nieuweling; **—ato**, m. nieuweling, leerling, aspiránt; **—ator**, m. = **—ador**; **—ecientos**, num. a. pl. negen-honderd; **—edad**, nieuwheid, nieuwigheid; gebeurtenis v. eenige beteekenis (vooral onverwacht); verwóndering; *me causa —*, 't verwondert me; *hacer —*, verwondering wekken, bevreemden; *no hay —*, er is niets bizonders gebeurd; *sin —*, zonder óngeval; **—el**, (oud) nieuw: — *caballero*, nieuwe ridder (d. w. z. kórtelings tot ridder geslagen); **—ela**, f. roman; novelle, ook als wets-voorstel (oorspronkelijk: bijbepaling bij 't wet-boek v. Justinianus); **—elar**, v. intr. nieuwtjes jagen; **—elería**, f. nieuwerigheid, zucht tot al wat nieuw is; nieuwtjes-makerij; **—elero**, m. nieuwtjes-jager, -verkooper; a. belust op nieuwtjes; **—ista**, m. f. roman-schrijver (-ster); **—ena**, f. negen-tal; noveno (negendaagsche gods-dienst-oefening voor de een of andere genade); **—enario**, m. novenarium, gids voor de novénen (zie aldaar); **—eno**, a. en num. s. négende, negende (deel), b.v. van de tienden volgens pauselijk bevél te verdeelen; **—enta**, num. f. négentig; **—enteno**, a. en s. (weinig) num. négentigste; **—enton, -a**, m. f. négentig-járige.

novi/a, f. jong-getrouwde (vrouw); verloofde, aanstaande, bruid (dit in Nederland eerst na de ondertrouw); **—ciado**, m. novitiaat; leertijd proef-tijd, leer-jaren; **—cio, -a**, m. f. novice, próef-klóosterling(e); nieuweling, beginneling (i. e. vak); „groen"; **—ciote**, m. (vrij plat) groote lobbes v. e. nieuweling die niet meer jong is; **—embre**, m. November; **—lunio**, m. nieuwe maan; **—lla**, f. (poët.) vaars, jonge koe die nog niet gekalfd heeft; **—llada**, f. troep jonge stieren; stiere-gevecht met jonge stieren; **—llero**, m. plaats waar men jonge stieren houdt; hun bewaker; hun weiding (fig.) kind dat „schooltje schuilt" of „een slijpertie maakt" (stil v. school wegblijft); **—llo**, m. jonge stier, j. os; (fam,) bedrogen echtgenoot, „horen-drager".

nov/io, m. jong-echtgenoot, pas-getrouwd man; verloofde, aanstaande, vrijer (dit onbeschaafd); bruidegom (dit in Nederland alleen na de ondertrouw); **—ísimo**, a. zeer nieuw; laatste, nieuwste: — *recopilacion*, laatste verzámeling (wetten).

nub/ada, f. stort-bui; vlucht (vogels), drom (menschen), schare; = **—arrada**, f.; **—arrado**, a. met kleur-wisseling, met kleurglanzen; **—arron**, m. groote wolk, donderwolk; **—e**, f. wolk; vlucht (vogels); drom, schare (menschen), zwerm (vogels, insekten); — *de polvo*, stof-wolk; oog-vlek, „wolk vóor de oogen"; pl. wolkjes (in diamant); verkoeling (v. vriendschap a. a.); *levantar á* of *hasta las —*, in de wolken verheffen; *está por las —*, 't is peper-duur; *tener una — en el corazon*, een stil verdriet hebben; **—ícula**, f. (ziektek.) wolk vóor de oogen.

núbil, a. huwbaar; *edad —*, huwbare leeftijd; **—ilidad**, f. huwbaarheid.

nubl/ado, m. wolken-massa, gewolkte; onzékerheid, vaag vermoeden; verkoeling (v. vriendschap a. a.); *ya descarga el —*, de wolk breekt los; 't stort-regent; (fig.) de bom barst los (v. iem. die driftig wordt a. a.); (Zig.) mantel, = **capa**; a. bewolkt; benéveld; *cielo —*, bewolkte hemel; *entendimiento —*, benéveld verstánd; **—ar**, v. tr. bevolken, benévelen, = **anublar**; **—o**, a. = **—ado**; **—osidad**, f. bewolkt-heid, nével-achtigheid; flauwheid, vaagheid; **—oso**, a. = **nebuloso**, bewolkt, overwólkt; nével-achtig, flauw, vaag.

nuca, f. nek.

nuci/ente, a. (oud) schadelijk, nadéelig; **—frago**, a. nóten-etend, v. noten levend: *instrumento —*, instrument om noten te kraken.

núcleo, m. kern (ook fig.); hart, binnenste; zuil of stijl (v. e. wéntel-trap).

nud/ibranquio, a. met kale takken; **—illo**, m. verkl. knoopje, geleding, knokkel (v. e. vinger); knobbeltje; **—o**, m. knoop; knobbel (op de huid a. a.); geléding (v. riet a. a.); knoest (in hout); verwíkkeling (v. e. drama); band (v. vriendschap), dan beter **lazo**; **—gordiano**, gordiaansche knoop; *tener un — en la garganta*, een brok in de keel hebben; — *flojo*, lus; — *corredizo*, strop, glijdende knoop; **—osidad**, f. knóbbel-achtigheid; geleedheid, ('t) geleed-zijn (v. planten; knoestigheid (v. hout); **—oso**, a. geleed; knóbbelig, knoestigheid.

nuégados, m. pl. soort noga-koek (m. amandelen, noten en honing).

nue/ra, f. schoon-dochter; **—sa**, f. soort ansjovis: *—stramo* (*nuestro amo*, onze heer, meester), viaticum der stervenden; (Zig.) = **escribano**, notaris, publiek schrijven.

nuestro, pr. poss. a. en s. ons, van ons, onze; *nuestros*, de onzen, die van onze partij a. a.; *lo nuestro*, het onze; *Padre nuestro que estás en el cielo ...*, Onze Vader die in den hemel zijt...

nuev/a, f. tijding, bericht, = **noticia**; *correo de malas —s*, brenger v. slecht nieuws, jobsbode; *hacerse de —s*, doen alsof men van niets weet, erg verwónderd doen; **—amente**, adv. onlangs, kórtelings, kort-geléden,

pas; op-nieuw; **—e,** num. a. en s. negen, negende; *Pio Nueve*, Pius de negende, maar *Cárlos Quinto*, Karel de Vijfde; *el — del mes*, de 9e v. d. maand; **—o,** a. nieuw; *me coge de —*, 't bevreemdt me, 't verrast me; *poner como —*, duchtig door-halen (iron. „als nieuw maken", zooals een jas die uitgestoomd wordt); *á —a cuenta*, op nieuwe rekening; *de —*, op-nieuw; *traigo algo de —*, ik breng iets nieuws; *lo — place*, 't nieuwe trekt aan (behaagt).

nuez, f. noot (vooral okker- of wal-noot); adamsappel (knobbel a. d. keel); *— vómica*, braaknoot; *— moscada*, muskaat-noot; *mas es el ruido que las nueces*, veel geschreeuw en weinig wol; **—a,** f. (plant) wilde wingerd.

nugatorio, a. bedriegelijk, teléurstellend.

nul/amente, adv. geenszins, in-geenen-deele; **—idad,** f. nietigheid (ook v. e. akte); pl. kleine gebreken (in 't karakter); **—o,** a. nietig, van nul-en-geener-waarde; volstrekt onbekwaam, nullig (*es un hombre —*, 't is een nul); geen, afwezig.

Num/ancia, f. (oudh.) Numantia; **—antino,** a. en s. (oudh.) Numantijn, -sch, v. Numantia (in Spanje onder de Romeinen); **´—en,** m. vernuft, genie; goede of kwade geest; *— tutelar*, bescherm-geest; *no hay — sin demencia*, „geen groote geest zonder razernij", d. i. „hoe grooter geest hoe grooter beest"; **—eracion,** f. númmering, telling; **—erador,** m. (rekenk.) teller (v. e. breuk), tegenover noemer (**denominador**); **—eral,** a. getal(s)-, tel-, *adjetivo —*, bijvóegelijk tel-woord - *letras —es*, letters met getals-waarde (zooals z. g. Romeinsche cijfers); **—erar,** v. tr. tellen; foliëeren, pagineeren (boek); nummeren; optellen, opsommen; **—erario,** m. klinkende munt, gereed geld; a. met getallen, v. getallen; *—* **erata pecunia** (Lat. rechts., fam. gebruikt); adv. met klinkende munt; **—erativo,** a. númmerend, rangschikkend; **—éricamente,** adv. numeriek, naar 't aantal, in aantal; **—érico,** a. = **—eral;** **´—ero,** m. getal (ook taal-kundig); aantal; nummer (cijfer als merk); telwoord; *un crecido —*, een belangrijk aantal; *— par* of *impar*, even of oneven getal; *infinito —*, oneindig aantal, *— infinito*, oneindig getal; *— compuesto, cardinal, ordinal*, samen-gesteld, hoofd-, rang-getal; pl. *Números*, Numeri (4e boek v. Mozes); *— de oro*, gulden-tal; welluidendheid (v. e. vers); *de —* of *del —*, mee-tellend, tot het vaste korps behoorend (tegenover „surnumenair"); *un sin —*, een groot aantal); *—s premiados*, winnende nummers, prijs-nummers; *digame V. el — de la casa*, zeg u me 's 't nummer v. 't huis; **—erosidad,** f. tál-rijkheid, veel-tálligheid; **—eroso,** a.; ook: harmonisch, welluidend: *verso —*, w. vers.

Númid/a, a. en m. f. Numidiër, -disch; **—ia,** f. Numidië.

numism/al, a. munt-achtig, op een munt gelijkend; **—ática,** f. múnt-kunde, pénningkunde; **—ático, -a,** m. f. penning- of muntkúndige.

num/o, a. (oudh.) numus, Romeinsche munt; **—ularia,** f. (plant) Judas-penning, penningkruid.

nuna, f. wit Chineesch lijnwaad.

nunca, adv. nooit, nimmer (dit minder); *— jamas*, nooit of te nimmer; *— he oido semejante cosa*, nooit heb ik iets dergelijks gehoord; *no viene —*, hij (zij) komt nooit; *¡ — !* nooit!

nunci/atura, f. nunciatuur, amt of bevoegdheid v. e. nuntius, nuntius-schap; **—o,** m nuntius (pauselijk gezant); ook: edelman-gezant op de Poolsche land-dag.

nuncupat/ivo, a. (rechtst.) nuncupatief, móndeling; *testamento —*, m. testamént; **—orio,** a. bij wijze v. opdracht, als opdracht (brief a. a.); m. de naam aanduidend.

nundin/a, f. (oudh.) Romeinsche mart-dag (om de 9 dagen); **—acion,** f. vertier, handels-verkeer op de mart-dagen; **—al,** a. van die mart-dagen; m. pl. de 8 eerste letters v. 't alfabet.

nuño, -a, m. f. (oud) heer, dame, tegenwoordig: *don, doña*, doch alleen vlak vóor een vóornaam.

nupci/al, a. huwelijks-, echtelijk; *bendicion —*, huwelijks-inzegening; *lecho —*, huwelijksbed; **—as,** f. pl. (poët.) voor *boda(s)*, bruiloft; huwelijk; bruilofts-feest.

nutacion, f. (plantk.) nutatie, wending naar de zonne-kant; (sterrek.) schijnbare beweging der aard- of maan-as a. a.

nutr/a, f. = **—ia,** otter; *— marina*, zee-otter; **—icario,** m. voeder, man die met de voeding der vondelingen belast is (i. e. gesticht); **—icio,** a. (wetensch.) voedend, voor de voeding: *jugo —*, v. -sap (der planten); **—icion,** f. voeding; preparaat om de uitwerking v. e. genees-middel te bepalen; **—imental,** a. (oud) = **—itivo;** **—imento,** m. = **—icion,** doch is meer 't gewone; ook; voedsel, 't geen waarmee men voedt of gevoed wordt; **—ir,** v. tr. voeden; zoogen (een kind); koesteren, voeden (denkbeeld b.v.); **—itivo,** a. voedend; voedzaam (= geschikt voor voeding): *sustancia —a*, voedende zelfstandigheid, voedingsstof; *vida —a*, spijs-vertering; *aparato —*, voedings-organen; **—itun,** m. (oudh.) smeersel v. lood, olie en azijn of nacht-schade-sap; **—iz,** f. voedster, min; meer: **nodriza.**

Ñ

Ñ, f. (énjee), bizondere Spaansche letter, voorstelling v. d. klank die in 't Nederlandsch met **nj** wordt aangeduid, b.v. in Spanje, **España.**

ña/gaza, f. lok-vogel, lók-aas, = **añagaza;** **—me,** m. maniok of *ketéla-pohon*; **—que,** m. hoop af-val, vuilnis; **—to,** a. (Am.) plat, = **chato**; *la ñata* (Am.) de Dood.

ñeque, m. (Am., Perú) stoerheid, kracht, moed; „fut" (dit fam.).

ñi/quiñaque, m. (fam.) prutserij, min iets (drukt min-achting uit); **—zca,** f. (Am. fam.) stukje, pl. gruizelementen; *hacer —s*, in duizend stukjes breken a. a.

ño/clos, m. pl. soort ronde koekjes v. eieren, boter, suiker, wijn en anijs-zaad; —**ñería,** f. toestand v. kindsch zijn (door ouderdom = **chochez**; —**ño,** m. oude man die kindsch is; —**rbo,** m. (Am.) passie-bloem, = **pasionaria** en **granadilla**; *sus ojos son dos* —, haar oogen zijn twee passie-bloemen.

O, f. o (letter); m. verk. v. **oeste,** oost(en). 1. o! alleen bij toespraak of aanroeping (zie ¡**oh**!); conj., of: *tu ó yo,* jij of ik; *plata ú oro,* zilver of goud, (**ú** vóor een **o**); f. verk. v. **orden,** order.

oásis f. oaze (in de woestijn).

obcec/acion, f. (wetensch.) ver-blinding; verduistering, geest-verbijstering; —**ado,** a. (weinig) ver-blind, verbijsterd; —**ar,** v. tr. en r.

obduracion, f. (oud) stijfhoofdigheid.

obed/ecer, v. tr. gehoorzamen, opvolgen; — *las órdenes,* de orders opvolgen; — *á sus padres,* zijn ouders gehóorzamen; (fig.) buigen zonder te breken: *el hierro obedece,* 't ijzer buigt zonder te breken; —**ecimiento,** m. (weinig) = —**iencia**; f. gehóorzaambeid: *á la — de V.,* ik ben tot uw orders; —**iencial,** a. gehoorzaamheids-, v. gehoorzaamheid; gehóorzamend a. e. bizonder góds-bevél; — *ienciario,* geestelijke die een prebénde waarneemt; onder-geschikt geestelijke; —**iente,** a. gehóorzaam; buigzaam; onderdánig; —**ientemente,** adv. gedwée.

obe/jaruco, m. (oud), bijen-eter (vogel), = **abejaruco**; —**lisco,** m. obelisk, gedénknaald; verwijzings-teeken; —**lo,** m. (oud verbindings- of herhalings-teeken (-); —**ncadura,** f. want (v. e. schip); —**nques,** m. pl. (zeet.) touwen v. h. staande want; — **rtura,** f. (nieuw) ouverture (b.v. v. e. opera); —**sidad,** f. zwaarlijvigheid; vetheid (dit fam.); —**so,** a.

óbice, m. (weinig) beletsel, hinder-paal.

obisp/ado, m. bis-dom; —**al,** a. = **episcopal,** bisschoppelijk; —**alía,** f. bisschóppelijk paleis; (oud) = —**ado**; —**ar,** v. intr. bisschop worden, tot b. verheven worden; —**illo,** m. verkl., voorstelling v. St. Nikolaas door of voor kinderen op 6 December; stuitje v. gevogelte (achterste deel); —**o,** m. bisschop; soort zee-monster; — *in partibus infidelium,* b. in een niet R. K. land; — *auxiliar* of *de anillo,* pláats-vervangend b.; (Zig.) haan, = **gallo.**

óbit/o, m. „obitus", jaar-mis ter herdenking v. e. doode; —**uàrio,** m. geestelijke die door overlijden v. d titularis een kerkelijk goed erlangt; a. en m. dooden-(lijst).

obje/cion, f. tégen-werping, bezwaar; —**table,** a. waartegen bezwaren zijn in te brengen; —**tar,** v. tr. tégen-werpen, bezwaar maken tegen; —**tivamente,** adv. bij wijze v. tégen-werping; —**tivo,** m. en a. objectief (v. e. kijker), v. 't object of voorwerp. voorwérpelijk; —**to,** m. vóorwerp; doel; *el — de su adoracion,* het voorwerp zijner aanbidding; *con — de,* met het doel om; *tener por* —, ten doel hebben.

obla/cion, f. offerande, offer; (oud) mis (R. K. kerk); (oud) gift der leen-mannen (vazállen) op verzoek v. d. heer; (oudh.) provinciale belasting; —**da,** f. graf-offer op Allerzielen; —**ta,** f. mis-offer; gratificatie a. d. kerk-bedienden als vergoeding voor kosten en diensten; —*s, oblatae,* zekere nonnen-congregatie te Rome; —**to,** m. oblaat, leeke-broeder; leek die i. een klooster diensten verricht; oud-soldaat die in een klooster gehuisvest is.

oblea, f. ijzer-koekje, „oblie"; ouwel.

obli/cuar, v intr. schuin-gaan, scheef-gaan of -loopen; met streken omgaan, niet rechtdoor-zee gaan, slinks te-werk-gaan in zaken; —**cuidad,** f. schuinte, schuinsche of scheve stand; slinksch-heid (v. gedrag); —**cuo,** a. schuin, scheef; (fig.) slinksch (gedrag) zijdelingsch (lof, toespeling a. a.); *caso* —, naamval die niet de nominatief is; —**gacion,** f. verplichting, plicht; schúld-bekéntenis; schuldbrief, obigátie; inrichting v. e. rijks-leverancier of diens voorraden; — *á la gruesa,* bodemerij-brief; — *de ferrocarril,* spóorweg-obligátie; — *de bienes raices,* land-obligatie; *anular una* —, een schúld-bekéntenis afdoen, afbetalen; *emision de —es,* uitgifte v. obligaties of schuld-brieven; *sorteo de* —, uitloting v. schuld-brieven; *cumplir con sus —es,* aan zijn verplichtingen voldoen; zijn verpl. nákomen; *faltar á sus —es,* zijn plicht verzáken, verzuimen; —**es**, pl. (plichten als huis-vader voor) vrouw en kinderen a. a.; —**gado,** m. rijks-leverancier; (muz.) obligato, d. w.z. stuk dat niet over-geslagen mag worden; verplichte (persoon die de verplichting heeft); —**gador,** m. die verplicht, = **obligante**; —**gar,** v. tr. verplichten, nopen; iem. aan zich verplichten; r. zich verplichten (tot), een verplichting op zich nemen; elkaar verplichten; —**gatorio,** a. verplicht (ónderwijs b.v.); verbindend, dwingend; *cláusula —a,* dwingende clausule; *servicio* —, dienstplicht.

oblongo, a. lang-wérpig.

obnoxio, a. (oud) bloot-gesteld, onder-hévig; = **expuesto.**

oboé, m. hobo (muziek-instrument).

óbolo, m. obool (Grieksch geld-stukje = $\frac{1}{6}$ drachme); koperen muntje; gewicht v. 12 grein; penningske.

obr/a, f. werk, árbeid; reparatie; — *de,* ongeveer, zoowat; *la casa está en* —, 't huis in reparatie; *Amsterdam dista de Harlem — de tres leguas,* Amsterdam ligt op drie uur afstands van Haarlem; — *maestra,* meesterstuk; *buena* —, wel-daad; — *prima,* schoenwerk, schoen-makers-vak; — *de Romanos,* monnike-werk (langwijlig werk); (fam.) *no tiene — buena ni palabra mala,* hij (zij) houdt nooit zijn (haar) woord; —(*s*) *muer-*

ta(s), deel van 't schip boven de water-lijn; — *vivas*, dat onder 't water; —*s pias*, vrome werken; *poner por* —, ten uitvoer brengen; *dar* —, werk verschaffen (a. werk-lieden b.v.); **—ada,** f. dag-werk, dag-taak (v. veld-arbeid); **—ador, -a,** m. f. arbeider, hand-werks-man (meer: **obrero**); werk-plaats; **—adura,** f. pérs-sel olijf-olie (opbrengst v. éen maal persen); **—aje,** m. fabriek; bereidings-plaats, makerij; **—ajero,** m. meester-knecht; baas, opzichter in een fabriek; **—ar,** v. tr. uitvoeren; bewerk-stelligen, uitwerken; verrichten; intr. handelen; zich gedragen, optreden; „iets doen" (= ontlasting hebben; afgang hebben); *obró mal contigo*, hij (zij) heeft slecht tegen je gehandeld; *¿ cuántas veces obró nuestro pacientito?* hoeveel maal is ons patiëntje „afgeweest"? *esta desgracia obró un gran cambiamiento en ella*, dit ongeluk werkte een groote verandering in haar uit.

obrep/cion, f. (kanselarij-term) obreptie, d. i. bemachtiging door slinksche middelen, opzettelijke verheling der waarheid a. a.; **—ticio,** a. door „obreptie" verkregen (zie boven); betrapt op verheling der waarheid.

obr/ería, f. werkmans-arbeid; voor kerk-bouw bestemde inkomsten; **—ero, -a,** m. f werkman, árbeider; hand-werks-man (tegenover fabrieks-arbeider); zéndeling; kérke-raads-lid belast met de wéreldsche zorg v. d. gemeente-leden; **—izo,** a. in: *oro* —, goud van 't hoogste gehalte.

obscen/idad, f. ontúchtigheid; onwelvóegelijkheid; **—o.** a.

o(b)scu... zie **oscu...**

obse/cuente, a. gehóorzaam, gedwée; **—quiador, -a,** m. f. en a. voorkómend (persoon), vol atténties; = **—quioso,** a.; **—quiante,** a. die 't hof maakt (a. e. vrouw); **—quiar,** v. tr. hoffelijk of beleefd behándelen, bejégenen; „fêteeren" ; 't hof maken; beleefdheden aandoen, bewijzen; **—quio,** m. voorkómendheid; heeschheid, groot betoon v. vriendelijkheid en beleefdheid; *en — de*, ter eere van ten pleiziere, ten genoege van; **—quioso,** a. = **—quiador:** a. **—rvable,** a. waarnéembaar; **—rvacion,** f. opmerking; wáarneming (v. e. verschijnsel b.v.); verkénning (v. vijandelijke troepen-bewegingen); nákoming, náleving, betráchting (v. bevelen of voorschriften), dit beter: — **rvancia**; quarantaine (v. schepen); **—rvador -a,** m. f. opmerker; nákomer, nálever (v. voorschriften a. a.); — **rvancia,** f. = **—rvacion,** in de laatste beteekenis; *poner en* —, van kracht maken (een bepaling, een wet); regel, inzetting, gebruik; **—rvante,** m. observánt, Franciscaner (monnik); **—rvar,** v. tr. opmerken (= een opmerking maken); wáarnemen; tegen-werpen, inbrengen tegen (bij een discussie); náleven, nákomen, ópvolgen (regel of wet); **—rvatorio,** m. observatorium, stérre-wacht.

obs/esion, f. bezéten-heid; obsessie, aanhóudende inbeslág-neming der zinnen, der gedachten a. a.; **—eso,** a. bezéten; geheel in beslág-genomen, aanhóudend vervúld of gekwéld; **—idiana,** f. obsidiaan, vulkanische onyx, vroeger als glas gebézigd (lava-glas); **—idio,** m. belégering (meer: **sitio**); blokkade, blokkéering; **—idional,** a. belegering(s)-; beleg-; *corona* —, krans verleend aan de veld-heer die v. e. beleg bevrijdde; *moneda* —, „belég-munt", d. i. munt die gedurende een belég uitgegeven wordt; *ejército* —, belegérings-troepen, -leger.

obst/aculizar, v. tr. híndernissen in de weg leggen, bezwaren opwerpen tegen; **—áculo,** m. hindernis, hinderpaal, belétsel; bezwaar (dit meer v. onstoffelijken aard); **—ante** in **no obstante,** pr. p. niettegen-stáande, in weerwil van: — — *las dificultades se hará*, in weerwil der bezwaren, zal het gedaan (gemaakt) worden; **—ar,** v. intr. in de weg staan, bezwa-en opleveren; **—étrico,** a. verlos-kúndig; *arte —a*, verlós-kunde; **—etricia,** f. verlós-kunde; **—inacion,** f. stijf-hóofdigheid, eigen-zinnigheid, halsstárrigheid; kóppigheid (dit fam.); **—inado,** a.; **—inarse,** v. r. (**á**) eigen-zinnig zijn, hard-nekkig volhouden; aanhouden a. a.; met alle geweld willen, doorzetten (dit fam.); **—truccion,** f. verstópping; belémmering (in 't verkeer b.v.), verspérring; *política de* —, politiek v. moedwillige belémmering (obstructie), = **—truccionismo; —tructivo,** a. verstóppend, belémmerend; **—truir,** v. tr. verstoppen (buis), belémmeren; tégenhouden; afsluiten, verspérren (weg a. a.); — *el paso*, de weg verspérren, de pas afsnijden; r. verstópt raken (buis, kanaal), enz.

obtemper/ante, a. (rechtst.) meegáand, nederbúigend; **—ar,** v. tr. (id.): — *á la justicia*, aan de geréchtigheid voldóen, gehóorzamen.

obten/cion, f. (rechtst.) erlánging, verwérving (dit door moeite); **—er,** v. tr. (ver)krijgen, erlangen; gedaan krijgen (dan = **conseguir**): — *una cosa de alguno*, iets v. iemand gedaan krijgen; **—to,** m. (kanselarij) kerkelijk goed, beneficium, canonicaat.

obtestacion, f. dringende bede, bezwering, bedreiging.

obtura/cion, f. verstopping, afsluiting; dicht-making (v. e. opening); **—dor,** m. en a. prop, afsluitsel, klep, klepje; afsluitend; **—r,** v. tr. verstóppen, dicht-maken, afsluiten.

obtus/ángulo, a. (meetk.) stomp-hoekig; **—o,** a. stomp, *ángulo* —, stompe hoek; *entendimiento* —, stomp verstand.

obué, m. = **oboé.**

obus, m. houwitser, mortier.

obv/encion, f. kerkelijke belasting; bij-inkomsten (boven de bezoldiging), of de gewone verdiensten, bij-verdiensten; **—iable,** a. (weinig) te voorkómen; **—iar,** v. tr. voorkómen, tegemóet-komen aan: — *un inconveniente*, a. e. bezwaar tegemoet-komen; **—io,** a. klaarblijkelijk, in 't oog vallend; „voel- en tastbaar".

oc/a, f. gans, meer: **ganso**; (Am.) wortel waarvan men een smakelijke dikke brij maakt, die **kawi** heet; *juego de la* —, „ganze-bord'„ ganze-spel; **—al,** a. in: *pera* —, een fijne peer-soort; m. dubbele of drievoudige larf in éen cocon v. d. zijde-worm, of de zijde ervan; **—alear,** v. intr. zulk een dubbele of drievoudig cocon vormen (zijde-wormen).

ocasion, f. gelégenheid; *poner en* —, aanleiding geven; *perder una buena* —, een goede gelegenheid laten voorbij-gaan, laten ontsnáppen, ontglippen; *aprovechar la* —, v. d. gelégenheid gebruik maken; *no perder* —, geen enkele gelégenheid laten voorbij-gaan; *en — de*, ter gelegenheid van; *por* —, bij gevál, bij tóeval; **—ador, -a,** m. f. stóke-

brand, ruzie-stoker; **—al,** a. toevállig; áanleidend; *causa* —, áanleidende oorzaak; — **almente,** adv. bij voorkomende gelégenheid, bij gevál of tóeval; **—ar,** v. tr. veróorzaken; aanleiding of gelégenheid geven.

oc/aso, m. westen; „wester-kim" (poët.); einde, dood; gewoon woord: **occidente**; — **cidental,** a. westelijk (sterrek.) na de zon ondergaand (planeet); **—cidente,** m. westen; (poët.) uiteinde, dood; **—ciduo,** a. (poët.) westelijk; **—cipital,** a. achter-hoofd(s)-; **—cipucio,** m. achter-hoofd; **—cision,** f. (oud) dood-slag, moorderij; **—ciso,** a. (oud) gedood, gevéld (*niet* v. boomen); *tañer de —a,* 't horen-geschal laten klinken ten teeken dat het wild dood is.

oceánico, a. oceanisch, oceaan(s)-; **—́ano,** m. oceaan of wereld-zee; **—lot,** m. Amerikaansche tijger-kat.

oci/ar, v. intr. (oud) ledig-loopen (fam. leegloopen), geen amtelijke of andere werkzaamheden meer verrichten; **—o,** m. vrije tijd; wérkeloosheid; ont-spanning; lédig-gang, wegloopen; **—osidad,** f. ledigheid, werkeloosheid; traag-heid; **—oso,** a. wérkeloos; traag; ijdel; nutteloos: *palabras —as,* ijdele woorden.

oclocracia, f. ochlokratie, regeering v. 't lage volk.

ocre, m. oker (ijzer-oxyd, verf-stof).

oct/áedro, m. (meetk.) acht-vlak (lichaam); **—agonal,** m. acht-hoekig (figuur); **—ágono,** m. acht-hoek; **—ante,** m. (stérrek.) octant, sector met e. hoek v. 45° of afstand v. 45° of 135° tusschen twee planéten; instrument om hoogte en afstand te meten; — **ava,** f. ácht-tal; octave, week na een der groote kerk-feesten; 8e dag der „octave"; (muz.) octaaf; ácht-régelig-vers; **—avar,** v. intr. een octaaf hooger stellen of spelen; — **avario,** a. v. d. octave (zie boven); **—avia,** f. octavia (éigen-naam); **—avin,** m. octaaf-fluitje; **—avo,** num. a. en s. achtste, achtste deel; kleurling uit blanke en quadroon (in Am.); *en* —, in 8° (-formaat); **—avio,** m. Octavius, éigen-naam; **—il,** a. (sterrek).: *aspecto* —, „octiel aspect", d. i. onder een hoek van 45°; **—ogenario,** a. en m tachtig-járig(e); **—ogentésimo,** num. a. en s. acht-honderdste; **—ogésimo,** num. a. en s. táchtigste; **—osilábico,** a. acht-lettergrépig; **—osilabo,** a. van acht létter-grepen: *verso* —; **—ubre,** m. Oktober; **—uplicar,** v. tr. veracht-vóudigen; **—́uplo,** a. acht-vóudig.

ocu/lacion, f. enting (v. boomen); **—lar,** a. oog-; *testigo* —, oog-getuige; *vidrio* —, oog-glas; *nervio* —, oog-zenuw, gezichts-zenuw; **—larmente,** adv. met eigen oogen; duidelijk zichtbaar, klaarklijkelijk; (oud) *convencerse* —, zich door eigen aanschouwing overtúigen; **—́leo,** a. van oogen voorzien: *bien* —, v. goede oogen voorzien, schérp-ziend; — **lista,** m. f. oog-arts, oog-heelkúndige.

ocult/acion, f. (sterrek,) ocultatie, tijdelijke ont-trekking a. 't oog; verdwijning; verbérging, ver-schúiling; **—ar,** v. tr. aan 't oog ont-trekken; verbérgen, ver-stóppen; **—ismo,** m. occultisme, geheime wétenschap (soort spiritisme); **—o,** a. verbórgen: aan 't oog ont-trokken; verhólen: *en* —, in 't verbórgene, in 't geheim; *enfermedad —a,* geheime of verborgen kwaal: *ciencia —a,* = **ocultismo**; *enemistad —a,* verhólen vijandschap.

óculus christi, m. (bloem, plant) aster.

ocup/acion, f. bézigheid; bezétting (v. e. land of stad); bëtrékking, beróep; **—ado,** a. vol, bezét (plaats of betrékking; druk: *estoy muy* —, ik ben erg druk, ik heb 't erg druk; *tener el estómago* —, een overláden maag hebben; **ador, -a,** m. f. die bezét of inneemt (plaats a. a.); **—ar,** v. tr. bezétten, innemen (plaats a. a.); bézig-heden, werk verschaffen; — *un puesto,* een betrékking bekleeden, vervúllen ('t eerste meer van hooge betrékkingen); r. zich bézig-houden (met, **de**); zich inlaten (met, **de**), onlédig zijn.

ocurr/encia, f. gebéurtenis; ínval (gedachte); *es una buena* —, 't is een goed idee, een goede inval; *tiene —s muy extrañas,* ze heeft vreemde invallen; — *de acreedores,* vergadering v. krediteurs; **—ir,** v. intr. gebeuren; in de gedachte vallen of komen; te-binnenschieten (= zich op eens iets herinneren a. a.); tegemóet-gaan (dit meer: **ir al encuentro**); *se me ocurre que seria mejor dejarlo asi,* 't komt me nu voor dat het beter zou zijn het zoo te laten.

och/ava, f. achtste (deel) v. e. ons, v. e. **vara** (roede) en eenige oude munts-waarden; **—avar,** v. tr. acht-hoekig maken (bij 't bouwen); **—avo,** m. dubbele Castiliaansche munt v. twee *maravedi's*; (Am.) munt (± f 0,12); **—enta,** num. a. en m. tachtig; — **enton, -a,** m. f. en a. (fam.) tachtig-jarig(e); **—o,** num. a. en m. acht; *dar con los —s y los nueves,* iem. goed de waarheid zeggen; **—ocientos,** num. a. en m. acht-honderd.

oda, f. ode (lyrisch gedicht); **—lisca,** f. odalisk (harem-vrouw); **—xismo,** m. jeuk aan 't tand-vleesch bij 't doorkomen der tanden.

odi/ar, v. tr. haten; **—o,** m. haat; **—osidad,** f. hátelijkheid; verfoeilijkheid; **—oso,** a. hátelijk, afkeer-wekkend: *hacerse* —, zich gehaat maken; **—sea,** f. Odyssea, reis v. Ulyssus; (fig.) reis vol wederwáardigheden; **—ta,** f. kleine ode (spot-dichtje).

od/ómetro, m. odométer (instrument om de afgelegde weg te meten); **—ontalgía,** f. (wetensch.) kies- of tand-pijn; **—ontálgico,** a. v. kies- of tand-pijn; **—ontofía,** f. (wetensch.) (het) tanden-krijgen; **—ontologia,** f. tand-kunde, odontologie.

odor/abilidad, f. ruikbaarheid; **—́able,** a.; **—ífero,** a. geurig.

odre, m. wijn-zak, zak uit boks-huid voor vloei-stoffen; drónk-lap, zuip-lap (plat).

oénas, f. wilde duif.

oes/norueste, m. West-Noord-West; **—te,** m. West(en); **—udseste,** m. West-Zuid-West.

ofato, m. een soort marmer.

ofen/dedor, -a, m. f. zie **—sor**; **—der,** v. tr. beleedigen, kwetsen; — *con la vista,* door zijn tegenwóordigheid érgernis wekken; r. boos worden, zich beleedigd toonen; = **formalizarse**; **—sa,** f. beleediging; mis-slag, vergrijp, zonde; **—sar,** v. tr. (oud) = **—der**; **—siva,** f. aanval, aanvallende houding; *tomar la* —, zoo'n houding aannemen; **—sivo,** a. aanvallend; beleedigend, kwetsend; *armas —as,* aanvals-wapenen; **—sor, -a,** m. f. beleediger, die een vergrijp of mis-slag begaan heeft.

ofer/ente, a. en s. aanbiedend(e), aanbieder; — **ta,** f. (aan)bod, aanbieding; offer (eerste gedeelte

der mis); **—torio,** m. zie 't vorige; en **ofertorium,** gebed dat aan 't offer vooraf gaat (bij de mis).
ofi/asia, f. (wetensch.) haar-ziekte; **—cial,** a. officieel, amtelijk; m. officier; amtenaar a. e. ministerie; kommies; kleer-makers- of schoen-makers-knecht a. a.: — *de sastre, de zapatero*; **—ciala,** f. kleer-maakster, naaister; **—cialazo,** m. vergr.; bekwaam werkman; **—cialía,** f. kommies-schap; **—cialidad,** f. officiers-korps.
ofic/iador, m. leider v. d. kerk-dienst, ook **—iante**; **—iar,** v. tr. helpen de mis te lezen of te zingen; officieeren, een mis celebreeren enz.; **—ina,** f. kantóor, burȩel, bureau; pl. keuken en bij-behooren eener groote huishouding; zie **despacho,** kantoor; — **de correos** (Am.) post-kantoor, = **correo** in Spanje; **—inal,** a. genees-krachtig: *plantas —es*; **—io,** m. plicht; ámts-bézigheid; betrekking, beroep; ambacht, bedrijf; kerkdienst; openbare bid-stond; officiëele brief; notaris-kantoor; dienst(-betoon); *el Santo —*, de Inquizitie-rechtbank; — *de difuntos*, lijkdienst; *aprender un —*, een ambacht of bedrijf leeren; — *manual*, hand-werk; *corre bien el —*, 't bedrijf gaat goed (= is winst-gévend); *de —*, amts-halve, ex officio; *mozo de —*, lage bediende aan 't hof; *tomar una cosa por —*, zich iets tot gewoonte maken; *hacer bien su —*, zijn plichten goed waarnemen, of ook (een werk-tuig) goed zijn dienst doen; *no tener — ni beneficio*, zonder een cent op straat staan (lett. geen beroep noch goed hebben); *me ha hecho malos —s*, hij (zij) heeft me een ondienst gedaan; **—ionario,** m. brevier; — **iosidad,** f. gedienstigheid; vol-ijverigheid, naarstigheid; (het) officieus zijn; **—ioso,** a.; *mentira —a*, leugen om vriendelijk, gedienstig te zijn; (iron.) opdringerig, kleverig.
ofi/cleide, f. serpent met kleppen (muziek-instrument); **—ófago,** m. slangen-eter; — **oglosa,** f. slangen-tong (soort varen); — **ólatra,** a. slángen-aanbiddend; **—olatría,** f. slángen-aanbidding; **—omancia,** f. (oudh.) slangen-bezwéring, waarzeggerij met slangen; **—ta,** f. ofiet (delf-stof) of slange-steen, ook *mármol —*; **—uro,** m. straal-dier.
ofre/cedor, -a, m. f. aanbieder, die (aan)biedt of een aanbod doet; ook **ofertador**; **—cer,** v. tr. (aan)bieden; offeren, opdragen (bij de mis); *ir á ofrecer*, met haar kind aan 't altaar komen om het God aan te bieden (vrouw die pas bevallen is); *quien bien reza bien ofrece*, „die goed bidt, biedt goed aan, offert goed" (gezegd v. iemand die zijn belofte niet houdt en dat goed-praat); r. zich aanbieden; zich voordoen, opkomen, aankomen; *¿que se ofrece?* wat gebeurt er? wat is er? wat is 't geval? *¿qué se le ofrece á V.?* wat wenscht u? waarmee kan ik u dienen?; **—cible,** a. aan te bieden; **—cimiento,** m. aanbod, aanbieding. = **oferta**; ook: inval, opkomende gedachte: *es muy buen —*, 't is een goed idee; **—nda,** f. offer, offerande; wat men bij een begrafenis betaalt a. d. pastoors die niet deelen in de kerkelijke „tienden"; kollekte voor een arme priester die zijn eerste mis leest; **—ndar,** v. tr. en intr. tot een offerande maken, een offerande brengen; een géldelijke bijdrage geven voor een ondernéming.
oft/almía, f. (ziektek.) oog-ziekte; **—álmico,** a. van oog-ziekte; **—almoscopio,** m. oogspiegel; oftalmoskoop; **—almotomía,** f. oftalmotomie, oog-ontleding, snijden in oog of oogen.
ofusc/acion, f. of **—amiento,** m. verduistering, verblinding; over-scháduwing; — *de vista*, gezichts-verduistering, schémering voor de oogen; **—ar,** v. tr. verduisteren, verblinden; verbijsteren ('t verstand); in de schaduw stellen, overscháduwen (en zoo mis-hagen); r. dof of duister worden; boos worden; vreezen dat men overscháduwd wordt a. a.
oge... **ogi**..., zie **oje**... **oji.**
ogro, m. wilde-man; „vraat".
¡oh! i. o! uitroep v. verbazing, bewondering a. a.: *¡oh! sí*, o, stellig!
oi/das (**de —**), adv. van-hooren-zeggen; **—ble,** (oud) hoorbaar.
oi/do, v. tr. gehoor; oor (als gehoor; orgaan, vergelijk **oreja,** uitwendig oor); lucht-gat: blaasopening (om op te blázen); *abrir los —s*, de ooren open-zetten, goed toe-luisteren; *hablar al —*, in 't oor fluisteren; *dar —s*, gehoor geven (aan), luisteren naar (praatjes b.v.); *taparse los —s*, zich de ooren sluiten; *tener buen —*, een goed gehoor hebben, *ser duro* of *teniente de —*, hard-hóorig zijn; *hacer —s de mercader*, „koopmans-ooren maken", d. i. Oost-Indisch doof zijn; *ha llegado á mis —s*, 't is me ter oore gekomen; *negar los —s*, weigeren te luisteren; *abrir tanto —*, de ooren „wijdopen" zetten; *zumbido en los —s*, gesúis, gegóns in de ooren; **—dor,** m. auditeur, rechter; **—doría,** f. lid-maatscháp eener rechtbank, auditeurschap.
oigo, 1e pers. pres. ind. van **oir**: ik hoor.
oir, v. tr. hooren; luisteren naar; gehoor verleenen; — *misa*, de mis bijwonen; *no ha oido campanas*, hij (zij) weet van geen toeten of blazen, is nog erg „groen"; *oiga V.*, luister u 's even; *Dios le oiga*, God moge zijn wenschen vervullen, zijn beden verhooren; *¡oigamos!* laten we 's luisteren! *¡oye!* hoor! pas op! *ahora lo oigo*, ik hoor 't nu voor 't eerst.
ojal, m. knoops-gat; **—á,** i. God geve; zoo God wil; gave God: — *fuera hoy lo mismo*, gave God dat 't nu evenzoo ware; **—aladera,** f. knoops-gaten-maakster; **—aladura,** f. stel knoops-gaten; **—alar,** v. tr. v. knoops-gaten voorzien; **—me,** f. verzuurde of met azijn áan-geléngde pekel.
ojaranza, f. (plant) hage-beuk.
oje/ada, f. oogje, knip-oogje, vluchtige blik, vergelijk **mirada,** blik; **—ador, -a,** m. f. die oogjes geeft, lonker, -ster; m. man die 't wild in 't bosch terug-jaagt; pl. drijvers (op de jacht); **—ar,** v. tr. aandachtig gade-slaan, kijken naar; oogjes geven, toe-lonken; drijven (wild); beteuteren, „weg-kijken", schuw of verlegen maken (met de oogen); r. schuw worden; **—o,** m. drijf- of klop-jacht; *echar un —*, zoo'n jacht houden, 't wild opdrijven; *ir á —*, opsnuffelen, opscharrelen, opzoeken; **—ra,** f. blauwe kring (om 't oog); **—riza,** f. (fam.) lánderigheid of érgernis over de aanwézigheid v. iem. die men niet mag lijden; **—roso,** a. met blauwe kringen om de oogen; = **—rudo**; **—te,** m. oogje (voor een veter a. a.); **—teado,** m. stel oogjes of gaatjes (a. e. korset b.v.); **—tear,** v. tr. van oogjes of gaatjes voorzien (kleeding-stuk); **—tera,** f. stijve rand v. e. korset om er de oogjes of

néstel-gaatjes te maken; gereedschap om de ringetjes daarvoor te maken.

oji/alegre, a. „lach-oogig", met vroolijke oogen; **—enjuto,** a. met droge oogen (die nooit schreien), met on-betraande oogen; — **gallo,** (Am.) mengsel v. slechte wijn met bocht v. brandewijn; **—miel,** m. drank v. honing en azijn; **—moreno,** a. bruin-oogig; **—negro,** a. zwart-oogig; **—tos,** m. pl. oogjes (vooral mooie); **—va,** f. spits-boog (a. e. gebouw); *en* —, in spits-boog-vorm (vensters); **—val,** a. ogivaal, spits-boog-vormig, ook **ogival**; **—zaino,** a. met een kwaad of boos oog; **—zarco,** a. met grijs-blauwe oogen.

ojo, m. oog (ook v. e. naald), gaatje, oogje; néstel-gaatje; punt of oog (v. e. letter-type); aars-gat; boog (v. e. brug); in-zeeping; *tener el — en una cosa,* 't oog op iets houden; *á vista de —* of *de —s,* klaar-blijkelijk, -in-'t-oog-vallend, opvállend; — *de buey,* (zeet.) wolk boven de Tafel-berg (a. d. Kaap); *al* —, op 't eerste gezicht; — *de amura,* strop (v. e. touw); — *de chivo* (zeet.) „bokjes-oog", lucht-verschijnsel vóor een orkaan (deel regen-boog); — *de gallo,* „hane-oog" (bizondere hel-roode wijn-kleur); — *de gato,* kat-oog (steen); — *al cristo que es de plata,* „oog op 't Christus-beeld, want 't is van zilver", d. i. geef je oogen de kost, kijk goed uit a. a.; *calcular á* —, op 't oog rekenen (zonder maat of gewicht); (fam.) *á — de buen cubero,* met een geoefend oog voor maat; *tiene sangre en el* —, „hij (zij) heeft bloed in 't oog", d. i. heeft karakter, wils-kracht; *cae como piedra en — de boticario,* „'t valt als een steen in een apotékers-oog," d. i. komt erg van pas; *le trae sobre* —, hij (zij) houdt hem in 't oog; *vale un — de la cara,* 't is onbetaalbaar; *llena el* —, 't doet zich goed voor, doet 't oog aangenaam aan; pl. mazen v. e. net; oogen (in kaas, in brood, op de soep); *á cierra* — of *á — cerrados,* blindelings, in goed vertrouwen; *la quiere como los — de la cara,* hij (zij) heeft haar lief als haar oog-appel („de oogen van 't gelaat"); *á — vistos,* ópenlijk"; *bajar los* —, de oogen neerslaan; *dar de* —, vlak tegen-óver elkaar komen te staan; *dar en los* —, opvallen, in 't oog vallen; *no vuelvas á parecer delante de mis* —, kom niet weer onder mijn oogen; *dichosos los — que ven á V.,* „gelukkig de oogen die u zien", d. i. wat heb ik u in lang niet gezien; *en un abrir y cerrar de* —, in een ommezientje, in een oog-wenk; *meter por los* —, „door de oogen in-brengen" d. w. z. dwingen om aan te nemen; *meter los dedos por los* —, „de vingers voor de oogen houden", d. i. knollen voor citroenen verkoopen; *no cerrar los* —, geen oog toe-doen (= niet slapen); *no quitar los — de encima,* er de oogen niet af (kunnen) houden; (fam.) *no tener adonde volver los* —, „niets hebben waarheen men de oogen wenden kan", d. w. z. geen deelnemend mensch in 't ongeluk; *ofender los* —, het oog beleedigen, kwetsen; *poner los — en alguno,* 't oog op iem. laten vallen; (fam.) *un caballero cuatro* —, een meneer met „vier oogen" (gebrild); *quebrar los* —, de oogen ver-blinden (schel licht b.v.); *quebrarse los* —, de oogen bedérven (lett. zich de oogen breken); *sacar los* —, de oogen uitkrabben (lett. uithalen); *salta á los* — 't springt in 't oog; *tocar en los niños de los* —, de gevoeligste snaar treffen (lett. de pupillen); *tener los — tiernos,* huilerige oogen hebben, de oogen naar tranen hebben staan; — *que no ven, corrazon que no siente,* „oogen die niet zien, hart dat niet voelt", d. i. uit het oog, uit het hart.

ojuelo, m. verkl.; pl. schelmsche of schalksche oogen; bril.

ol/a, f. golf, baar (dit poët.); deining, holle zee; — *de marea,* vloed-golf, golf-slag bij vloed; — *grande,* groote golf, deining; **—aje,** m. golf-breking, 't breken der baren; op-éénvolgende baren; **—an,** m. Schotsch linnen; **—eada,** f. hooge zee, hevige werking der golven; pl. volks-drommen; soms: goede olie-winning; **—eado,** m. die „bediend", d. i. 't olie-sel der stervenden gehad heeft (dus op sterven ligt); **—eaginoso,** a. olie-houdend, olie-achtig; *sustancia —a,* olie-achtige zelfstandigheid; **—eaje,** m. = **—aje**; **—eandro,** m. (plant) oleander, = **adelfa**; — **ear,** v. tr. 't laatste oliesel toedienen, „bedienen"; **—eastro,** m. wilde olijf-boom, = **acebuche**; **—eaza,** f. water uit gepérste olijven; **—edero,** a. riekend, een reuk afgevend; **—edor, -a,** m. f. die altijd iets goeds op-snuffelt, „ruikt"; **—efiante,** a. olie-gevend, -vormend; **—eina,** f. oleïne, olie-zuuréter; **—́eo,** m. = **aceite** (dit meer); *los* — of *los santos* —, 't laatste oliesel; *pintura al* —, olie-schildering, ('t) schilderen met olieverf; (fam.) *está al* —, zij (hij) ziet er keurig-mooi uit; **—eosidad,** f. olie-achtigheid, oliehoudendheid; **—eoso,** a.; = **aceitoso.**

ol/er, v. tr. (huele) ruiken; intr. rieken (meest: ruiken), een geur of stank verspreiden, afgeven: *huele mal,* riekt kwalijk, (fam.) stinkt, ruikt leelijk; *huele bien,* riekt goed (fam.) ruikt lekker; *oler á herejia,* naar ketterij rieken, (fam.) naar de mutserd ruiken; *este asunto no me huele bien,* deze zaak lijkt me niet, staat me niet aan; **—faccion,** f. (het) ruiken; **—fatear,** v. tr. snuffelen, ruiken, beruiken, opsnuiven; (fam.) vermoeden, vóorgevoelen; **—fato,** m. reuk(-orgaan); **—fatorio,** a. reuk-: *nervio* —, reuk-zenuw; — **íbano,** m. oostersche geurige hars, olibanum; **—iera,** f. olie-fleschje, olie-stelletje, = **aceitera**; heilige-olie-kruikje.

oli/garquía, f. oligarchie, regeering v. enkelen; **—gárquico,** a. oligarchisch, v. zulk een regeering; **—gista,** a. weinig metaal bevattend (delf-stof).

olimp/íada, f. (oudh.) olympiade, vier-jarig tijd-perk tusschen de olympische spelen; = **—íade,** f. (oud); **—́ico,** a. olympisch: *juegos* —, olympische spelen; **—o,** m. (oudh.) Olympus, goden-berg.

olio, m. (oud) = **oleo.**

oli/scar, v. tr. = **olfatear**; intr. (weinig) „een luchtje" krijgen, beginnen te bederven (vleesch a. a.); **—va,** f. zie **—vo**; olijf, = **aceituna**; kát- of nácht-uil, = **lechuza**; **—vado,** a. olijf-kleurig; **—var,** m. olijf-tuin, -aanplant; v. r. onder 't bakken vol blazen komen (brood-korst); **—varda,** f. soort édelvalk; **—vario,** a. olijf-vormig; (ontleedk.) *grano* —, olijf-v. gezwélletje; — **vastro de rodas,** m. geel- en zwart-geaderde aloë; **—vera,** f. olijf-boom, = **—vo**; **—vífero,** a. (poët.) olijven-rijk; **—villa,** f. dwerg-olijf-boom; — **vina,** f. básterd-smarágd; **—vo,** m. = — **vera,** olijf-boom; (fam.) *olivo y aceituno*

todo es uno, 't is lood om oud-ijzer, 't is koekoek één zang.

olm/eda, f. of **—edo**, m. iepen- of olmen-laan; olmen-boschje of -aanplant; **—o**, m. olm, iep; *es pedir peras al* —, „'t is peren aan de iep vragen", d. w. z. 't onmogelijke eischen.

ológrafo, a. (rechtst.): *testamento* —, olografisch testament, d. i. geheel zelf-geschreven.

olona, f. soort zeil-doek uit Bretagne.

olor, m. reuk; geur, „lucht" (dit fam.); hoop na een belofte; — *de santidad*, reuk v. heiligheid; pl. meest: geuren (in goede zin); *mal* —, nare reuk, stank; **—oso**, a. geurig; riekend, wel-riekend; *flor* —*a*, wel-riekende of geurige bloem.

olv/idable, a. (oud) makkelijk te vergeten, vergételijk (weinig); **—idadizo**, a. vergéetachtig; *hacerse* —, doen alsof men iets vergeten heeft; **—idado**, a. en p. p. vergeten: *eso está* —, „dat 's vergéten en opgeborgen"; **—idar**, v. tr. vergéten; verzuimen; *había olvidado que era domingo, así es que ha olvidado el ir á la misa*, hij was vergeten dat het Zondag was, en zoo heeft hij verzuimd naar de mis te gaan; r. door 't hoofd gaan: *se me olvidó*, 't is me door 't hoofd gegaan; — **ido**, m. vergételheid, (het) vergéten; *está en el* —, 't is in vergételheid geraakt; (fam.) in 't vergéet-boek.

oll/a, f. ijzeren pot of „pan, stoof-pan; huspot (spijs); draai-kolk; „eenvoudige burger-pot"; (fig.) maag; — *carnicera*, f. zeer groote vleesch-pot of -pan; — *de cohetes*, soort vuurwerk („vuurpijl-pot"); —*podrida*, f. rommel-pot (v. allerlei vleezen met groente), (plat) rats; poes-pas; rommel-zooi; (muz.) pot-pourri, „rommel-potje", „allegaartje"; *gana lo bastante para hacer cocer la* —, hij (zij) verdient voldoende om de schoorsteen rookende te houden („de pot te laten koken"); **—ar**, a. pot-vormig; geschikt om er potten van te maken (steen, klei); **—ejo**, m. druive-schil, = **hollejo**; **—ería**, f. potte-bakkerij, potte- of aarde-werk-fabriek; **—ero**, m. potte-bakker, hándelaar in aarde-werk.

oma/gra, f. schouder-jicht; **—so**, m. derde maag der herkáuwende dieren.

om/bela, f. bloem-scherm (een bloei-wijze); — **bligada**, f. 't midden-deel v. e. vel dat gelooid is of wordt; **—bligo**, m. navel; „kelknaad" (v. e. vrucht), kiem-groeve; — *de Vénus*, venus-navel-kruid; **—bliguero**, m. navel-bandje; **—brómetro**, m. régen-meter.

ombu, m. (Am.) snel-groeiende schaduw-boom in Z.-Amerika.

om/ecillo, m. verbasterd uit **homicidio**, moord, man-slag (in **Don Quijote**); **—ega**, f. o-méga, laatste letter v. h. Grieksche alfabet: *el alfa y la omega*, de alfa en de o-méga, 't begin en 't eind; **—ental**, a. buik-vlies-; — **ento**, a. (wetensch.) buik-vlies, = **redaño**.

omi/nar, v. tr. = voorspéllen, duiden op, een vóorteeken zijn voor, = **agorar**; **—noso**, a. onheil-spéllend; **—sion**, f. weglating; verzuim, nálatigheid; *salvo error y* —, s. e. e. o. behoudens fout of weglating; **—so**, a. wég-gelaten, óvergeslagen; nágelaten (= niet gedaan); nalátig(lui); **—tir**, v. tr. weg-laten, over-slaan; nálaten; *no* — *diligencias*, geen moeite sparen.

ómnibus, m. omnibus.

omni/ciencia, f. alwétendheid; **—forme**, a. alvórmig, v. allerlei vorm; **—́geno**, a. alsoortig; **—́modo**, op allerlei wijzen of manieren; **—potencia**, f. almacht; **—potente**, a. almáchiig; **—presencia**, f. al-om-tegenwóordigheid; **—scio**, a. al-wétend; **—́voro**, a. alles-etend (dier).

omo/fagia, f. ('t) eten v. rauw vleesch; **—́fago**, a. die rauw vleesch pleegt te eten; **—plato**, m. schouder-blad; **—cotilo**, m. holte v. h. schouder-blad.

ona/gra, f. (plant) gele wéderik; **—gro**, m. wilde ezel; (oudh.) kleine katapúlt (belégerings-werktuig); **—nismo**, m. onamisme, zélfbevlékking; **—nista**, m. onanist, zélf-bevlékker.

onc/e, num. a. en s. elf; *tener la cabeza á las* —, erg heet gebakerd zijn, gauw op de teentjes getrapt zijn; *hacer las once*, iets tusschentijds gebruiken voordat men gaat eten (vergelijk ons „twaalf-uurtje"); **—ear**, v. tr. bij onsen geven of af-wegen; **—ejera**, f. strikken om kleine vogels te vangen; **—emil**, m. (Zig.) soort wam-buis (lett. elf duizend), zie **cota**; **—eno**, num. a. en s. elfde, zie **onzavo**; **—ijera**, f. = **—ejera**; **—ita**, f. verkl. v. **onza**[1]; (wapenk.) loschje.

ond/a, f. = **ola**, f., golf, golving; plooi (i. e. kleed); **—eado**, a. golvend, gególfd; — **eador**, m. (Zig.) dief die erop-uit is om iets van zijn gading te vinden; **—ear**, v. intr. golven, kábbelen; wápperen, (vlag), fládderen, (lap); flákkeren (vlam); tr. onduléeren (haar); — *á un niño*, eenvoudig ónder-dómpelen bijwijze v. doop, zonder eenige plechtigheid; (Zig.) nagaan, polsen nauw-lettend gade-slaan, = **tantear**; **—ecágono**, a. elf-hoekig.

oner/ario, a. (rechtst.) verantwóordelijk, d e een last of opdracht heeft: *tutor* —, onerair voogd, d. i. die verantwóording schuldig is van zijn beheer; *á titulo* —, onder bezwarende vóorwaarden; (oudh.) laad-schip; — **oso**, a. drukkend, bezwaarlijk, bezwarend; *deber*, drukkende plicht, *legado* —, bezwaard legaat.

onfa/comeli, f. (Am.) drank v. brandewijn, honing, amber en kruiden, door de negers gedronken; **—locele**, f. (ziektek.) navelbreuk; **—lotomía**, f. (heelk.) doorsnijding der nável-streng.

ónice = **ónique**, f. = **ónix**.

oniquino, a. (wetensch.), nágel-kleurig.

onir/ocracia, f. kunst v. droomen-uitleggen; **—ocricia**, f. droom-uitlegging; **—ocrítico**, **-a**, m. f. droom-uitlegger.

ónix, f. onyx (soort bruin-witte agaat met kleur-lagen); = **ónice** of **ónique**.

ono/crótalo, f. pelikáan (vogel); **—mancia**, f. voorspelling uit namen ('t Maleische **abdjad**); ook: kunst om veel namen te onthouden; **—mástico**, a. wat opgenoemd of aangewezen moeten worden; naam(s)-; *tábula* —*a*, náam-tabél, -register; *dia* —, naamdag; m. naam-stelsel, benamings-wijze; f. = **—motología**, f. terminologie, wijze van naam-geving; **—matológico**, a. v. naamgeving, naam(s)-; **—matopeya**, f. klanknabootsing, onomatopée; **—tauro**, m. fabeldier uit stier en merrie of ezelin.

ont/ina, f. (plant) met verscheidene stengels, kleine dikke ovale blaadjes, en trosjes gele bloempjes; zeer geurig; **—ología**, f. ontologie, leer van 't wezen en 't ontstaan; — **ológico**, a: *tratado* —, ontológische verhándeling.

onz/a, f. ons (gewicht); onderdeel v. d. door-

snede eener zuil; losch of lynx (dier); *dar por —s*, schriel geven; *mas vale — de sangre que libra de amistad*, lett. (een) ons bloed is meer waard dan een pond vriendschap, d. i. men zoekt toch altijd weer zijn familie-leden; — *de oro* of —, oude Spaansche gouden munt v. ± f38 waarde; **—avo**, num. a. en s. elfde (vooral deel); *un* —, een elfde deel, zie **onceno**.

opa, f. balk-gat (i. e. muur), gat voor de dak-sparren (weinig); **—cidad**, f. ondoorzichtigheid, dof-heid; **—co**, a. ondoorzichtig, dof; somber; betrokken; *está V.* —, u is wat somber.

ópalo, m. opáal (melk-kleurige edelsteen met kleur-wisseling).

opcion, f. vrije keuze; *tener — entre...*, de keuze hebben tusschen; *entre vicios y desgracias no hay* —, er is geen keuze tusschen ondeugd en ongeluk (ze hooren bij-één).

ópera, f. muziek-drama, toon-spel, ópera (dit 't meest); (fam.) lastige zaak, (Ind.) een heele perkara.

oper/able, a. te onder-némen, onder-néembaar, doenlijk; operéerbaar; **—acion**, f. onder-néming; zaak, trans-actie; bewérking, operátie; *—es bancarias*, bank-operaties; *—es de agiotage*, beurs-operaties; — *es de giro* of *de cambio*, wissel-zaken; (wisk.) berékening; bewérking; genáde-werking; **—ador**, m. operateur, heel-kúndige; a. werkend, hándelend; **—ar**, v. tr. bewerken, verrichten: — *un milagro*, een wonder verrichten; opereeren; een (wisk.) bewérking doen; werken: *el remedio opera bien*, 't middel werkt goed; **—ario**, m. hand-werks-man (meer: **obrero**); prediker, apostolische „dienst-knecht"; — **ativo**, a. werkend, uitwerkend; hándelend; **—atorio**, a. (heelk.) door of met of van of voor operátie; **—a**, m. f. operátie-wijze; **—'culo**, m. deksel, kieuw-deksel; **—eta**, f. operette, en verkl. v. **ópera**; **—oso**, a. zwaar, moeizaam: *tarea —a*, zware taak.

opi/áceo, a. opium-houdend, -bevattend, = **—ado**, a.; **—ata**, f. opiaat, likke-pot; tandpasta; **—ato**, a. = **—ado**; **—lacion**, f. (wetensch.) verstópping; weg-blijven der „zaken"; **—lado**, a. (id.) ver-stópt; **—lar**, v. tr. (id.) opileeren, toe-stoppen (b.v. lichaams-openingen); r. de „zaken" niet krijgen (jong-meisje); **—lativo**, a. stoppend, een ver-stópping veróorzakend.

opi/mo, a. (oudh.): — *despojos*, buit v. e. overwonnen generaal, overvloedig, rijk (b.v. *cosecha —a*, rijke oogst); **—nable**, a. betwistbaar: voor be-spreking vatbaar of geschikt; **—nado**, a. in een roep: *mal* —, in een kwade roep; **—nante**, a. en m. die meent of oordeelt; **—nar**, v. intr. zijn meening zeggen, van-oordeel zijn; *¿qué opina V.?* wat denkt u? wat is uw meening, uw oordeel?; **—nático** of **—nativo**, a. (oud) meening(s)-; gedachte-; die v. e. zonderlinge, buitenspórige meening is; **—nion**, f. meening, gevoelen; roep, oordeel; *ese jóven me merece de buena* —, dat jonge-ménsch staat me wel aan; *esta es mi* —, zoo is mijn gevoelen; *la — general*, het algemeen gevoelen, *la — pública*, openbare meening „de publieke opinie".

opio, m. opium.

opíparo, a. luister-rijk, grootsch; *un — refresco*, een luisterrijk onthaal.

opi/stógrafo, a. ook op de achter-zijde beschreven; **—tulacion**, f. hulp-bieding, steun.

oplomaquia, f. (oudh.) twee-kamp v. zwaard-vechters.

opobálsamo, m. balsem-sap; Judea-balsem-boom.

opo/nente, a. (rechtst.) die in verzet komt; m. tégen-stander, opponént; **—ner**, v. tr. tégen-stellen, tegen-óver-stellen; tegen-werpen; — *serenidad al furor*, tegenwoordigheid v. geest stellen tegen-óver woede; — *los antiguos á los modernos*, de ouden tegen-over de nieuwen stellen; r. in verzet komen (tegen, **á**); tegen-gesteld-zijn (aan, **á**); zich verzetten, zich kanten (tegen, **á**); in de weg komen: *cuando no se oponga nada*, wanneer niets in de weg komt; mede-dingen naar een prijs; dingen naar een leer-stoel.

op/ongo, 1e pers. sing. pres. ind van **oponer**; **—opónaco**, m. soort gele, genees-krachtige gom.

oportun/amente, adv. te zijner tijd, te gelegener tijd; **—idad**, f. gunstige gelégenheid, 't juist-van-pas- of juist-op-tijd-komen; — **ismo**, m. politiek naar omstandigheden; **—ista**, m. opportunist; **—o**, a. juist van pas of op-tijd, gelegen (tijd), gunstig: *el momento* —, het gunstige oogen-blik.

opos/icion, f. verzét, tégen-kanting; tégen-stelling; oppozitie (politiek en sterre-kúndig); médedinging om een leer-stoel enz.; — **itivo**, a. van verzét; **—'ito**, m. tegen-óver-liggende plaats; *al* —, tegen-óver, = **enfrente**; **—itor**, m. die zich verzét, in verzét komt of zich tégen-kant.

opres/ion, f. onder-drúkking, verdrúkking; néer-drukking; drukking, zwaarte, gedrúktheid; beklimming, benauwing; **—ivo**, a. onder-drúkkend, néer-drukkend; **—o**, a. verdrúkt: onder-drúkt; **—or**, m. onder-drúkker, verdrúkker.

opr/imir, v. tr. onder-drúkken, verdrúkken néer-drukken; (oud) beklémmen, benauwen; **—obio**, m. smaad, = **—obrio**.

opt/acion, f. uiting v. e. wensch of voorkeur; — **ar**, v. tr. zijn voorkeur te kennen geven voor, kiezen; meer gewoon: **escoger**; **—ativo**, m. wénschende wijs, óptatief; a. wenschend, voorkeur uitdrukkend.

ópti/ca, f. leer v. h. licht en van 't gezicht; **—co**, a. gezicht(s)-; m. opticus, brillen-handelaar; gezicht-kundige.

optim/acia, f. voornaamste burgers; **—ismo**, m. optimisme, vroolijke lévens-opvatting; **—ista**, m. f. optimist, iem. die alles van de lichtste kant opneemt.

opuesto, a. en p. p. v. **oponer**, tégen-gesteld, tegenóver-gesteld; *al lado* —, a. d. tegenóver-gestelde kant; *lo* —, het tegenóver-gestelde; *es lo — de optimista*, hij (zij) is het tegen-óver-gestelde v. optimist.

opugn/acion, f. (weinig) bekamping, bestrijding, weer-stand, tégen-stand; **—ador**, **-a**, m. f. kamp-lústige, strijd-zúchtige, strijd-váardig mensch; beter: **—ante**, m. f.; **—ar**, v. tr. (oud) = **pugnar**.

opul/encia, f. groote rijk-dom; overvloed; **—ento**, a. schat-rijk; weelderig, over-vlóedig.

opúculo, m. werkje, geschriftje.

opus/e, *—iste, —o, —imos, —isteis, —ieron*, pr. pf. v. **oponer**, (gaat evenals *poner*).

oque/dad, f. (oud), in verband met **hueco**, hol, holte, leegte = **concavidad** en **vacío** (dit: leegte); **—dal**, m. hoog opgaand hout,

woud; **—ruela,** f. knoopje in te sterk getweernd garen.

ora, conj. 't zij dat ..., of ...: *ora rie, ora llore,* 't zij dat hij (zij) lacht of weent; of hij (zij) lacht of schreit (dit fam.); **—cion,** f. rede, rede-voering, toe-spraak; rede (= het spreken); gebéd (tot God); — *fúnebre,* lijkrede; — *mental,* stil gebéd; — *jaculatoria,* schiet-gebéd; — *dominical,* gebed des heeren, „pater noster" (dit R. K.), „Onze Vader"; pl. angelus (ávond-gebed); (fam.) *iré á las* —, (of *á la* —), ik zal tegen 't donker gaan; *las —s de la Iglesia,* de gebeden der Kerk; *las —s de la misa,* de mis-gebéden; **—cional,** m. gebéden-boek, gebéds-uur; a. sámen-gesteld: *locucion* —, sámen-gestelde uitdrukking; **—cionero, -a,** m. f. gebéden-múmmelende bédelaar, -rés, iem. die overal rédevoeringen tepás-brengt.

oráculo, m. orákel.

or/ador, -a, m. f. rédenaar, -ster; spreker; iem. die zich tot de Paus wend om een bul; *buen* —, goed spreker, rédenaar; **—al,** a. móndeling; *exámen* —, móndeling examen; *tradicion* —, mondelinge óverlevering; m. groote sluier v. d. Paus.

orang of **—utan,** m. orang-hoetan of majas (soort groote aap, verkeerdelijk *orang-oetang* genoemd).

ora|r, v. intr. een stil gebéd doen, een réde(-voering) houden; v. tr. verzoeken, smeken; **—rio,** m. sjerp bijwijze v. stool eertijds door de priesters gedragen; **—te,** m. krankzinnige, waanzinnige, gek; *casa de —s,* gekken-huis, krank-zinnige-gesticht, = *casa de locos,* en *manicomio* (dit déftiger); **—toria,** f. uiterlijke wel-sprékendheid, rédenaars-kunst; — *sagrada,* kánsel-welsprékendheid; **—toriense,** m. lid der congregatie v. h. Oratorium; **—toriano,** m. priester der congregatie zóoeven genoemd; **—torio,** m. oratorium (gewijde muziek); bid-kapél; a. rédenaars-, rede-; *estilo* —, rédenaars-stijl; *figura —a,* oratorisch beeld.

orb/e, m. baan, weg, kring-loop v. e. planeet; bol, globe, kloot (dit oud); **—icular,** a. bolvormig, kring-: *movimiento* —, kring-bewéging; **—icularmente,** adv. in een kring: *moverse* —, zich in een kring bewégen; **—icúleo,** a. (wetensch.) plat en rond.

órbit/a, f. (oog-)holte -kas; baan, weg, kringloop (v. e. planeet); **—ário,** a. der baan (v. e. planeet); v. d. oogholte(n); *agujero* —, oog-holte (ook **seno** —).

orc/a, f. soort wal-visch; buts-kop; **—adas,** f. pl. Orkney-eilanden; **—aneta,** f. alkannét, roode verf-stof daaruit; **—ina,** f. orcine, een kleur-stof; **—o,** m. (poët.) ónder-wéreld, Orcus; **—otomía,** f. kastreering: áfzetting der teel-ballen.

orch/ata, f. orgeade, koele drank; **—illa,** f. verf-mos, verf-stof daarvan.

ordalia, f. „oordeel" (in oude zin, als godsoordeel).

órden, m. orde, régeling, volg-orde, órdelijke toestand; orde (= dier- of plante-soort); *en — of con* —, in orde, in overéen-stemming; *mantener en* —, in orde houden, de orde bewaren onder; *cada cosa por su* —, alle dingen op hun beurt; *trastornar el* —, de orde (en rust) verstoren; *establecer el* —, orde en regel instellen; *poner* —, orde stellen of brengen; f. bevél; (ridder-)orde; bestélling, order; *estoy á las —es de V.,* ik ben tot uw dienst; *hasta nueva* —, tot nader order; — *de arresto.* bevel tot gevángen-neming, héchtenis; *á mi propia* —, aan mijn eigen order; *de — y por cuenta de,* op order en voor rékening van; *ejecutar una* —, een order of bestelling uitvoeren; — *religioso de la — de Santo Domingo,* broeder v. d. Dominicaner orde.

ord/enacion, f. órdening, priester-wijding; **—enada,** f. (wisk.) ordinant (zekere lijn); **—enadamente,** adv. órdelijk, in goede orde; **—enador, -a,** m. f. bevélen-gever, -ster; régelaar, -ster (bij begrafenissen); ordonnateur (die betalings-orders uitschrijft), ook: *comisario* —; **—enando,** m. ordinandus, d. i. die de priester-wijding ontvangen moet; **—enante,** a. ordinant, bisschop die tot priester wijdt; hij die de wijding ontvangt; **—enanza,** f. régeling, ordonantie: reglemént; oppasser, „ordonnans" (v. e. officier); *es de* —, 't reglement schrijft het voor; pl. wetten, ordonnantiën; **—enar,** v. tr. órdenen, régelen, schikken; bestéllen (kóop-waren); ordenen of tot priester wijden; r. zich in orde opstellen, ordéntelijk leven; een of de gewijde orders ontvangen.

ordeñ/adero, m. pot a. a. waarin gemolken; **—ador, -a,** m. f. melker, -ster; **—ar,** v. tr. melken.

ord/inal, a. orde-; *números —es,* rang-getallen; **—inariamente,** adv. gewoonlijk, gemeenlijk; gemeen, grof (gemaakt); **—inario,** a. gewoon; alledaagsch; geméen; *la vida —a,* 't gewone leven; m. dagelijksche kost; bode die op een bepaalde dag vertrékt of aankomt, gerégelde dienst-man, muil-drijver vracht-rijder, voerman, enz.; „ordinaris" (professor, bisschop); *de* —, gewoonlijk, meestál; *por lo* —, id.; *como de* —, zooals gewoonlijk; **—inativo,** a. orde-; *números —s,* orde- of rang-nummers; **—o,** m. ordo, jaarboekje v. de kerk-dienst.

ore/adas, f. pl. berg-nimfen, dochters v. Jupiter en Hekate = **—ades,** f pl.; **—ar,** v. tr. luchten (een vertrék, kamer a. a).; r. een luchtje scheppen; **—gano,** m. (plant)wilde marjolein.

orej/a, f. oor (uitwéndig), oor-schelp; oor (v. e. pot a. a.), ézels-oor) a. e. blad i. e. boek), lipje (v. e. schoen); *aguzar las —s,* de ooren spitsen, (fig.) scherp toe-luisteren: *apearse por las —s,* „langs de ooren v. h. paard af-stijgen," d. i. uit het zadel geworpen worden; *estar á la* —, zich niets laten ontglippen van wat gezegd wordt; (fam.) *calentar las —s,* „de ooren warm maken", d. i. de ooren wasschen, duchtig de waarheid zeggen; *repartir —s,* valsche getuigenissen op-scharrelen; *tener la — de,* het vertrouwen genieten van; *tirar la* —, aan 't oor, de ooren trekken; (fig.) kaarten trekken; *haber visto las —s al lobo,* „de wolf z'n ooren gezien hebben", d. i. te-náuwer-nood aan een gevaar ontsnapt zijn; *volver con las —s caidas* „met hangende ooren terúg-komen", beschäámd terúg-komen; — *de vénus,* venus-oor (schelp); — *de oso,* béren-oor (plant); — *de raton,* haviks-kruid; **—ear,** v. intr. de ooren schudden (paard a. a.), zich lang „laten bidden"; **—era,** f. oor-klep (v. e. helm, e. muts a. a.); **—eta,** m. hoek-ornement; schoen-lipje; **—on,** m. bólwerks-oor (a. vesting-werken); in de zon gedroogd en gesuikerd sneetje der pavia-perzik; ruk a. d. ooren; **—udo,** a. met groote ooren, lang-oorig.

ore/nga, f. (zeet.) = kiel met voor- en achtersteven, = **cuaderna;** **—o,** m. luchting, ('t) „een luchtje-scheppen"; zachte wind; **—spe,** m. (oud) goud-smid; **—xia,** f. (wetensch.) aanhoudende honger.

orf/anatorio, m. (Am. in verscheidene republieken) wees-huis, = **inclusa;** **—andad,** f. ouderloos-heid, wees-schap; **—ebrería,** f. goud-smids-kunst; goud-smids-winkel, -werk; **—elinato,** m. (Am.) wees-huis, = **inclusa;** **—eo,** m. Orfeus; **—o,** m. (visch) soort zee-brasem.

organ/ero, m. orgel-maker, -handelaar; **—́ico,** a. orgánisch, bewerk-tuigd; *química —a,* orgánische scheikunde (die van dierlijke en plant-aardige stoffen); *defecto —,* organisch gebrek (d. i. aan een der orgánen); organiek (wet, **ley**); **—illo,** m. órgeltje; spéel-doos; **—ismo,** m. organisme; sámen-stel; **—ista,** m. organist, órgel-bespéler; **—izacion,** f. bewérk-tuiging; organizatie, inrichting; *— judicial,* réchtelijke organizatie; **—izar,** v. tr. bewérktuigen; organizeeren, inrichten; *— festividades,* féestelijkheden organizeeren; **—́o,** m. orgáan (ook b.v. eener partij); zintuig; orgel; rij metalen buizen waarop sneeuw, en waarover men dranken afkoelt; *— del oido,* gehoor-orgaan; gehoor-zin-tuig.

org/asmo, m. (geneesk.) zwelling; verhoogde levens-werking; **—ías,** f. pl. Bacchus-feesten; sing. bras-partij, slemp-partij, zwelgerij; **—iastas,** f. pl. (oudh.) orgiasten (vrouwen bij de oude slemp-partijen).

orgull/eza, f. (oud) = **orgullo,** m. trots, hóog-moed; fierheid; **—oso,** a. trotsch hoogmóedig; fier.

oricalco, m. „korintisch koper" (mengsel v. goud, zilver en koper).

orient/al, a. oostersch; m. f. oosterling; **—alismo,** m. orientalisme, „oostersche" wetenschappen; **—alista,** m. f. orientalist, beoefenaar v. oostersche wétenschappen (vooral talen); **—ar,** v. tr. oriënteeren, naar de wind-streken zetten (kompas-plaat); bij de wind sturen (schip); op weg helpen, op de hoogte brengen (b.v. van een plaats); r. zich op de hoogte stellen enz.; **—e,** m. Oost(en); kleur-speling v. parel-moer-; *el gran —* het Groot-Oosten (der Vrijmetselaars-loges); (poët.) geboorte; jeugd.

ori/ficio, m. mond-stuk; mond; lichaams-opening; **—flama,** f. oriflamme (banier der oude Fransche Koningen); **—́gen,** m. óorsprong; afkomst, afstamming v. e. persoon, een volk a. a.) afleiding (= afkomst, v. e. woord); **—ginal,** a. oorsprónkelijk; m. origineel (tegenover afschrift, kopie a. a.); zónderling vreemd-soortig mensch); **—ginalidad,** f. oorsprónkelijkheid; zónderlingheid; **—ginalmente,** adv. op oorsprónkelijke, origineele wijze; ook = **—ginariamente,** oorsprónkelijk, in 't eerst; **—ginar,** v. tr. veroorzaken, aanleiding geven tot: *sus palabras han originado una disputa,* zijn woorden hebben aanleiding gegeven tot een réde-twist; r. voort-komen (uit), uitgaan (van): *de allí se ha originado todo el mal,* daar-uit is al het kwaad voort-gekomen; **—ginariamente,** adv. in 't eerst, oorsprónkelijk, in den beginne, = **—ginalmente;** **—ginario,** a. afkómstig, geboortig; *persona —a de,* een persoon afkomstig uit (of van).

orill/a, f. rand, oever, zoom; koude wind; *á la — del rio,* a. d. oever der rivier; *á la — del precipicio,* a. d. rand v. d. afgrond; *á orillas del mar,* a. d. zee-oever; *salir á la —,* op het droge komen (ook fig.); **—ar,** v. tr. ten einde brengen, volkómen afdoen (zaak); ombóorden; tot overéenstemming komen, 't eens worden a. a.; intr. de oever volgen, langs de kant of rand gaan; r. aan de kant of rand blijven gaan, de oever blijven volgen a. a.; zelf-kant

ori/n, m. roest; **—na,** f. urine, pis (dit plat); **—nal,** m. nacht-spiegel, pis-pot (dit plat); **—nar,** v. intr. urineeren, pissen (dit plat); **—necerse,** v. r. verroesten, roestig worden; **—niento,** a. roestig, verróest; **—nque,** m. boei-reep, touw a. e. net; **—ol,** m. wielewaal, goud-meerl; **—undo,** a. = **—ginario;** **—x,** m. (oudh.) fabel-achtig dier; soort gazél of wilde bok.

orl/a, f. zoom; gekártelde rand (v. munten), gording (v. 't onder-stuk eener zuil); rand b.v. krater-rand); boordsel; **—ador, -a,** m. f. die boordt, ombóordt; **—adura,** (om)-boordsel, omzóoming; **—ar,** intr. (om)boorden, omzóomen; **—eanes,** a. Orleansch; **—a,** m. f. Orleanser, -sche; **—eanista,** m. f. Orleanist, -e, aanhanger v. h. huis Orleans.

orlo, m. (oudh.) soort jacht-hoorn.

orm/esí, m. soort zijden stof met glans-wisseling; **—inio,** m. groot scharlei-kruid.

orn/ado, a. en p. p. v. **ornar,** versierd; **—amentar,** v. tr. = **—adornar,** (ver)sieren, tooien; **—amento,** m. sieraad; ver-siersel; tooi (meer bij kleeding a. a.); pl. priester-gewaad; *la modestia es el — de la mujer,* bescheidenheid is het sieraad der vrouw; **—ar,** v. tr. = **—adornar,** (ver)sieren, tooien; **—ato,** m = **—amento;** **—itología,** f. vogel-kunde, ornitologie; **—itológico,** a. vogel-kundig; ornitologisch: *gabinete —,* kabinet v. opgezette vogels („ornitologisch k."); **—itomancia,** f. waarzeggerij uit de vogel-vlucht, meer: *augurio* of *auguracion.*

oro, m. goud; *— acuñado,* gemunt goud; *— en barras* of *en tejos,* g. in staven; *— en pasta,* klomp g.; *vale tanto — como pesa,* hij (zij, 't) is zijn (haar) gewicht in goud waard; *— en polvo,* stof-goud; *no es — todo lo que reluce,* 't is niet alles goud wat er blinkt; *— batido,* blad-goud; *— fulminante,* knal-g.; *— mate,* mat-g.; *— molido,* goud-poeder, -poeier; *pico de —,* „gouden snavel", d. i. wel-sprékende mond; *ha hecho V. un trato de —,* u heeft daar een prachtig zaakje gedaan; *— es lo que — vale,* goud en zijn waarde zijn één-en-'t-zelfde; *se ha hecho de —,* hij (zij) heeft een ontzäggelijk fortuin gemaakt; pl. ruiten (in 't kaart-spel); **—́bias,** m. soort fijne wierook; **—fres,** m. (oud) goud- of zilver-galon; **—grafía,** f. berg-beschrijving, natuurlijke gestéldheid v. h. land ten opzichte der bergen, orografie; **—ndado,** a. (oud) gegolfd, golvend (haar); **—nga,** f. éier-padde-stoel; **—ndadura,** f. (oud) golving, golf; **—ndo,** a. lijvig, buikig (vaas a. a.); (fam.) deftig, gewichtig; *estilo —,* gezwollen stijl; **—nga,** f. éier-pádde-stoel; **—pel,** m. klater-goud; (fam.) iets onechts, dat veel vertoon maakt; *gastar mucho —,* veel uitgeven aan allerlei vertóon; **—pelero,** m. fabrikant v. klater-goud; **—péndola,** f.; **—zuz,** m. zoet-hóut.

orp/imentar, v. tr. met geel ratte-kruid kleuren, verven of mengen; **—imente,** m. geel

ratte-kruid of arsénicum (ook arsenik); opermént (gele verf-stof), zwável-zuur arsenik; **—ino**, m. operment, = **—imente**; en: sedum (plant).
orqu/esta, f. orkést; (oud) dans-plaats, plaats der senatoren in de schouw-burg, plaats voor de muzikanten; **—éstico**, a. (oudh.) der dans-kunst; **—a**, f. dans-kunst; **—ide** of **—ídea**, f. orchidee; **—iocele**, f. (ziektek.) zak-breuk; **—ítis**, f. (id.) ont-stéking in de teel-ballen, (plat) „dikke ballen".
orre, in: *en* —, los, niet in zakken.
ort/ega, f. kor-hoen; **—iga**, f. brand-netel; (fam.) *es un verdadero ramo de —s*, „'t is een bosje brand-netels", d i. een kribbe-bijter; **—igar**, v. tr. met brand-netels slaan, daarmee branden; r. zich daaraan branden, steken; **—ivo**, a. oostelijk, ooster-, v. d. opkomst: *latitud —a*, (sterrek.) morgen-wijdte; **—o**, m. (id.) (punt v.) opkomst v. e. hemellichaam; **—ocero**, a. met rechte horens of vóel-sprieten; m. een schelp-dier; **—odoxia**, f. recht-zinnigheid, ortodoxie; **—odoxo**, a. recht-zinnig, ortodox; **—odromía**, f. (zeet.) in rechte lijn áfgelegde weg (v. e. schip); **—ogonio**, m. (wisk.) recht-hoek; **—ografía**, f. spel-kunst, spelling; (bouwk.) voor-stelling der hoogte v. e. gebouw; rechte door-snêe v. e. vesting-werk; **—ográfico**, a. spelling-, spel-: *regla —a*, spél-regel; **—opala**, f. (oudh.) staande wórsteling; **—opedia**, f. heel-gymnastiek (verkeerdelijk „heil-gymnastiek" genoemd), ortopedie; **—opédico**, a. v. heel-gymnastiek, ortopédisch: *instituto* —, inrichting v. heel-gymnastiek; **—opedista**, m. ortopedist, arts-specialiteit in heel-gymnastiek; **—ópnea**, f. (geneesk.) aam-borstigheid bij 't liggen; **—ópteros**, m. pl. recht-vleugeligen (insekten); **—orómbico**, a. met récht-hoekig of rúit-vormig ónder-vlak; **—osa**, f. veld-spaat; **—ostadio**, m. (oud) órtostadion, Grieksche tunica met rechte plooien.
oru/ga, f. wilde rakét (plant); rups (larf v. e. insekt); saus v. wilde rakét en suiker of honing; **—jo**, m. druive-moer, -úitpers-sel.
orv/ayo, m. (poët.) dauw, = **rocío**; **—eto**, m. blind- of háge-slang; soort kolibri (zeer kleine vogel); **—ietano**, m. tegengif v. kruiden; a. v. Orvieto (in Italië); **—a**, m. f. bewoner v. O.
orz/a, f. pot (b.v. voor vruchte-moes, geléi-pot; boei-lijn; pl. (zeet.) planken om naar de boei-lijn te gaan; *¡ á orza!* scherp bij de wind! loeven!; **—ada**, f. (zeet.) loef (wind-zijde); **—ar**, v. intr. (zeet.) loeven, = *andar á orza*; **—uelo**, m. „strontje" (puistje op 't oog-lid); patrijze-strik; val (v. schadelijk gedierte).
os/a, f. berin, wijfjes-beer; — *mayor*, — *menor*, Groote, Kleine Beer (sterre-beeld); **—adamente**, adv. stout-móedig; vermétel; onbesuisd; brutáal; **—adía**, f. stout-móedigheid, vermétel-heid; onbeschváamd-heid; **—ado**, a. stout-móedig, vermétel; brutáal; **—amenta**, f. geraamte, béender-gestél; gebéente; zie **esqueleto**, geraamte; **—ar**, v. tr. durven, meer **atreverse**; intr. verméel of stoutmóedig zijn; **—ar(io)**, m. knekel-huis.
oscil/acion, f. schómmeling, slingering (b.v. bij een uur-werk); (fig.) weifeling; **—ante**, a. slingerend; schómmelend; **—ar**, v. intr. schómmelen, slingeren; (fig.) wéifelen, wánkelen; **—atorio**, a. schómmelend, slingerend (beide v. hangende voorwerpen); wánkelend (iets dat staat); *movimiento* —, slinger-bewéging.
oscit/acion, f. (geneesk.) 't geeuwen of gapen; **—ancia**, f. (oud) on-opléttendheid.
osc/oforias, f. pl. (oudh.) Theseus-feesten; **—ulacion**, f. (wisk.) raking in éen punt; raakpunt; (poët. en iron.) kus; **—ular**, v. tr. (wisk.) in éen punt raken; (poët. en iron.) kussen; **—ulatorio**, a. raak-, rakend; (iron.) v. e. kus; **—́ulo**, m (poët.) kus, = **beso**; — *de paz*, verzoenings-kus.
oscu... = **obscu**...
oscur/amente, adv. duister,; on-ópgemerkt in stilte, in vergételheid; **—antismo**, m. obscurantisme, afkeer van verlichting of beschaving, „geest-domperij"; **—antista**, m. geest-domper; **—ecer**, v. tr. zoo verduisteren; verdónkeren, donker-maken; *las preocupaciones oscurecen el entendimiento*, voor-óordeelen verduisteren het verstánd; (impers.) donker worden, *al* —, bij 't donker of duister worden, bij 't vallen v. d. duisternis; r. donker of duister worden; **—ecimiento**, m. verdúistering; **—idad**, f. dúisternis (gebrek aan licht), duister-heid (meer fig.); ondúidelijk-heid; lage geboorte; **—o**, a. duister, donker; *ya hace* —, 't is al donker; *hombre* —, obscuur (= onbekénd) man.
óseo, a. beenig, been-achtig.
os/era, f. bére(n)-hol, -nest; **—ero**, m. = knékel-huis, = **—ario**; **—esno**, m. bére-jong, beertje; **—eta**, f. (Zig.) koppelarij, minne-handel; *echar de la* —, een groote mond opzetten, razen en tieren; **—iánico**, a. Ossiaansch, naar Ossian (gefingeerde Schotsche bard): *estilo* —, Ossiaansche stijl; **—ianismo**, m. Ossianisme, navolging v. Macpherson (Ossian); **—ificacion**, f. been-vorming; **—ífico**, a. been-vormend; **—ífrago**, m. visch-arend; **—íride**, f. bloem en plant, die op vlas-kruid lijkt; **—ívoro**, a. de beenderen aantastend, wat in de beenderen of 't been vreet; *ulcera —a*, zweer die in 't been vreet; **—mio**, m. osmium, (metaal); **—munda**, f. soort varen met bloemen.
oso, m. beer; lomperd, „buffel".
os/queocele, f. (ziektek.) volkómen breuk; **—taga**, f. (zeet.) dikke kabel; **—tagra**, f. been-tang; **—tensible**, a. vertóonbaar; (fig.) in-'t-oog-springend; **—tensiblemente**, adv. op opzien-bárende wijze, met vertóon; **—tension**, f. vertóon, ten-toon-spreiding; opzíchtigheid; ten-toon-stelling van relieken (R. K.); **—tensivo**, a. ten-toon-spreidend, met vértóon gepaard; *de un modo* —, op opzichtige wijze; **—tentacion**, f. vertóon, prónkerigheid; opzichtigheid (in kleeding b.v.); ten-toon-spreiding; *vanidosa* —, ijdel vertoon; **—tentador, -a**, m. f. vertoon-maker, pronker -ster; (fam.) geur-maker; a. vertóonend, prónkend, prónkerig; **—tentar**, v. tr. vertóonen, ten-toon-spreiden, pronken of pralen met; intr. pronken, „geur-maken", „geuren"; **—tentativo** of **tentoso**, a. prálend, prachtig, wijdsch (feest-maal b.v.).
osteo/grafía, f. beender-beschrijving, leer der beenderen of osteografie; **—logía**, f. been-der-leer, osteologie (meer in 't algemeen); **—malaxia**, f. (ziektek.) „Engelsche ziekte" (in de beenderen) = **raquítis**; **—tomía**, f. been-der-operatie, verhándeling daarover.
ost/ion, m. (And.) = **—ra**, oester; **—ráceo**, a. oester-achtig; **—racismo**, m. (oudh.) os-

tracisme, „scherven-gerecht"; (fig.) uitbanning; **—rera,** f. oesterbank, -put; **—ro,** m. = **—ra**; (oudh.) purper(-schelp).
Ostrogodo, -a, m. f. Oost-Got, a. Oost-Gotisch.
osu/do, a. met grof beender-gestel, grof-bée-nig; **—no,** a. bere(n)-: *raza —a,* beren-ras.
otalg/ia, f. (ziektek.) oor-pijn; **—'ico,** a. van of tegen oor-pijn: *remedio —,* middel tegen oor-pijn.
ot/añez, m. (volkst. en oud) bejaarde ridder, stal-meester eener voorname dame; **—eador, -a,** m. f. bespieder, spion; **—ear,** v. tr. bespieden (terrein); (oud) aandáchtig gádeslaan; **—ero,** m. heuveltje op een vlakte, „kopje"; **—́ico,** a. oor-: *remedio —,* oor-middel; **—ítis,** f. óor-ontstéking; **—o,** m. groote trap-gans; **—on,** m. Otto; **—omana,** f. groote zétel, stoel zonder rug-leuning; **— omano, -a,** m. f. Turk, -in; a. Turksch, zie **turco.**
otoñ/a, f. fluwéel-bloem; **—ada,** f. herfst-seizoen, -getij; **—al,** a. hersft-: *viento —,* herfst-wind; **—ar,** v. intr. de herfst buiten door-brengen; impers.: *ya otoña,* 't is al herfst-weer; intr. in de herfst weer groen worden (boomen, weiden); r. goed door-régend worden (bouw-land); **—o,** m. herfst.
otorg/amiento, m. verléening, tóe-kenning (v. e. akte, vergunning a. a.); **—ante,** a. en s. (rechtst.) die volmacht verleent, last-gever, committént; partij die verleent of toekent bij kontrakt; **—ar,** v. tr. verléenen, toe-kennen; (rechtst.) een notariëele akte laten opmaken, -„passeeren"; vólmacht verléenen.
otro, a. ander, anders; pr. ind. een ander, iemand anders; *¿hablaba V. de él?* sprak u over hém? *no, de —,* nee, over een ander (over iem. anders); *deme V. —,* geef u me een ander; *—a vez,* nog eens, nóg-maals, weder-óm, wêer (dit fam.); *algun —,* deze of gene andere, iem. anders; *— alguno,* ieder ander (wie ook); *ya es —, muy —,* hij is al anders, heel anders (dan vroeger): *hablar es uno, obrar es —,* zeggen is iets, doen wat anders; *—a cosa,* iets anders: *hablemos de —a cosa,* laten we over wat anders spreken; *el — dia,* laatst, onlangs; *— dia,* 'n andere dag, later 's: *hablaremos de eso — dia,* we zullen daar later wel 's over spreken; *¡á —s con ese hueso!* of *¡á —s perros con ese hueso!* maak dat 'n ander wijs (lett. naar anderen of voor andere honden met dat been); *esa es —a,* dat 's alweer wat fraais: *por —a parte,* v. e. andere kant, boven-dien; *á —a parte,* elders heen, ergens-anders heen of naar toe, *en —a parte,* elders, ergens-anders (dit fam.); **—si,** adv. boven-dien, buiten-dien, overigens; m. (rechtst.) nieuwe eisch tot onder-stéuning v. d. eerste.
otubre, m. (oud) = **octubre,** October.
ov/a, f. zee-wier; **—acion,** f. openbaar hulde-betoon, ovatie; (oudh.) kleine zége-praal of triomf (b. d. Romeinen); **—acionar,** v. tr. huldigen met een of meer ovaties; **—ado,** a. ei-rond; ei-vórmig, ovaal; = **—al**; **—alado,** a. in *agujero —,* zit-been-gat; **—́alo,** m. ei-rond, ováal; **—ar,** v. intr. eieren-leggen, = **aovar**; **—ario,** m. eier-stok (bij mensch of dier), vrucht-beginsel (bij planten), = **—era**; **—ecico, —ecito, —ecillo,** m. eitje; **—eja,** f. schaap; *— sarnosa,* schurftig schaap (ook fig.); *cada — con su pareja,* „ieder schaap met zijn maat", d. i. soort bij soort, soort zoekt soort; *— extraviada,* verdoold schaap; *encomendar las —s al lobo,* „de schapen bij de wolf áan-bevélen", d. i. de wolf in de schaaps-kooi brengen; zie **carnero,** schaap (meer met het oog op 't vleesch); **—ejero, -a,** m. f. schàap-herder, -herderin; **—ejuno,** a. schape-, schaaps-: *queso —,* schape-kaas; **—era,** f. = **—ario**; **—ero,** a. vaal (paard); *ojos —,* zeer licht-kleurige oogen, bijna wit; **—iducto,** m. ei-leider; **—iforme,** a. ei-vormig; dik als ei-wit; **—il,** m. schaaps-kooi, -stal; **—illar,** v. tr. opwinden, afwinden (garen, wol in een kluw doen); r. in-elkaar-duiken, ineen-gedoken zitten (b.v. onder een tafel), = **aovarse**; **—illejo,** m. verkl. v. **—illo**; vers-regel v. 8 lettergrepen, elk gevolgd d. e. rijm-woord; *decir de —,* improvizeeren en daarbij de eerste vers-regel laten rijmen op een opgegeven woord; **—illo,** m. kluw, klúwen; kluit, klomp, verwarde massa; (Zig.) pak plunje, linnen-goed; *hacerse un —,* in-éen-duiken, in-elkaar-kruipen (b.v. om zich te ver-stóppen); **—íparo,** a. (wetensch.) eier-leggend; **—ispillo,** m. vogel-stuit, -achterste; **—oide,** a. (wetensch.) ei-vormig, ei-rond; ook s.; **—́olo,** m. (bouwk.) lijst-werk, waarvan de doorsnede bol uit-staat; **—oso,** a. met wier bedekt; **—ovivíparo,** a. ovovivipáar (waarvan 't ei in 't moeder-lijf door-breekt); **—́ula,** f. vrouwelijk ei; **—́ulo,** m. mannelijk ei; eitje (v. planten).
¡ox! ox! i. kreet om kippen of andere vogels weg te jagen.
oxal/ato, m. zuring-zout; **—'ico,** a. in: *ácido —,* zuring-zuur; **—'ida,** f. zuring; **—me,** m. pekel-azijn.
ox/ear, v. tr. kippen a. a. met **¡ox!** weg-jagen.
oxi/acante, f. berberisse-boom; **—cedro,** m. kleine ceder-soort; Libysche ceder; **—crato,** m. mengsel v. water, azijn en suiker; **—dable,** a. oxydeer-baar; **—dacion,** f. oxydatie; **—dado,** a. geoxydeerd; **—idar,** v. tr. oxydeeren; r. oxydeeren, roesten; **'—do,** m. oxyde; **—dulado,** a. licht of zwak geoxydeerd; **—'dulo,** m. oxyduul, zwak oxyd; **—genable,** a. verbindbaar m. zuur-stof; **—genacion,** f. verbinding m. zuur-stof, oxydatie, oxydeering; **—genado,** a. met zuur-stof verbonden, geoxydeerd; **—genar,** v. tr. met zuur-stof verbinden, oxydeeren; r. zich met.., oxydeeren; **—'geno,** m. zuur-stof; **—'gono,** a. scherp-hoekig: *triángulo —,* scherp-hoekige driehoek; **—'maco,** m. soort roof-vogel; **—mel,** m. honing-azijn; **—moron,** m. (oud) onaangenaam-vriendelijke vraag; **—opia,** f. scherp-ziendheid; **—rincos,** m. pl. spits-bekkigen, -neuzigen (visschen); **—tártaro,** wijn-steen-zuur; **—zacre,** m. oxy-saccharum, soort stroop v. azijn en suiker.
¡oxte!, scheer je weg! *sin decir — ni moxte,* zonder boe of ba te zeggen.
oyentes, m. pl. toe-hoorders: *estas son, — mios, — las propias palabras de Cristo,* dit, mijne hoorders („broeders en zusters") zijn de eigen woorden v. Christus.

P

P, f. pee, letter p; verkorting v. *pié*, voet (maat); *P. D.* = *posdata*, post-scriptum (P. S.) *p. p.* = *próximo pasado*, jongst-léden (j.l.) ook *por poder*, per procuratie (p. p.); *p. v.* = *próximo venturo*, eerst-kómend (e. k.); *p.* of *pes.* ook voor *peseta* (nominaal = 1 frank, echter meestal veel minder); *p. °/₀* = *por ciento*, percént, ten honderd: p.

pab/ellon, m. vlag, banier, standaard; paviljoen (gebouwtje); bedde-hemel; *—ilo*, m. pit (v. e. kaars), verkoold uit-einde daarvan; *—ulo*, m. voedsel; meer gewoon: **alimento**.

Pablo, m. eigen-naam, Paul(us).

pac/a, f. pek, baal; dier uit Brazilië dat op een speen-varkentje lijkt; **—al,** m. een boom waarvan de asch genees-kráchtig moet wezen; **—alias,** f. pl. (oudh.) Pacaliae, vredesfeesten in Rome; **—ana**, f. (Am.) Louisiaansche zwarte note-boom; **—aso,** m. soort buffel uit de Congo; **—ato,** a. vreedzaam; zacht(zinnig); **—ay,** m. (Am.) boom met gelijk-námige vrucht; **—ayar,** m. (id.) aanplant v. **pacay**-boomen.

pac/edero, a. waarop vee mag of kan grazen; **—edura,** f. ('t) grazen, weiding (v. vee); **—er,** v. intr. (zoo) grazen, in de wei(de) loopen; *el ganado está paciendo*, 't vee is aan 't grazen, *llevar á —*, laten grazen, in de wei brengen; tr. ook weg-vreten, knagen, afslijten; **—érnica,** f. slijp-steen; **—eron,** m. wijn-blad-luis, = **brugo**; **—iencia,** f. geduld, lijdzaamheid; *tenga V. —*, heb u (maar) geduld; —! geduld maar! *con la — se gana el cielo*, geduld overwint alles (lett. met g. wint men de hemel); *probar la —*, het g. op de proef stellen; *gastar la — á alguno*, iemands g. uitputten; *tentar la —*, 't geduld in verzoeking brengen; **—iente,** a. geduldig lijdzaam; m. patiënt, lijder; (rechtst.) veroordeelde; **—ificacion,** f. herstél v. d. vrede; bevrédiging; vréde-stichting; rust; **—ificador, -a,** m. f. vrede-stichter; bevrediger; rust-herstéller; **—ificar,** v. tr.; ook r. bedaren, tot rust of vréde komen (b.v. hartstochten); **—ífico,** a. vréed-zaam, vrede-lievend; kalm, bedaard; (rechtst.) *titular —*, titularis met ón-aangevochten rechten of aanspraken; m. Stille of Groote Oceaan, ook: *Océano —*.

Pac/o, m, (fam.) eigen-naam, Frank, voor *Francisco*; ook: Amerikaansche stelt-looper die op de ooievaar lijkt; kameel-achtig dier dat wol geeft; en: paco, geel-achtig zilver-houdend erts; **—orreo,** m. Zuid-Amerikaansche boom met geurige vrucht; **—otilla,** f. reis-pak, bundeltje goed dat men mee-draagt; (fam.) reis-goed, bagage; *hacer su —*, een bizonder goed zaakje doen; *hacer la —*, de pakkerij doen, inpakken; **—otillero,** m. (Am.) mars-kramer; **—tar,** v. tr. (rechtst.) overéen-komen, een verdrag of overéen-komst aangaan of sluiten; **—to,** m. overéen-komst; verbintenis, verdrag, tractaat; *tiene — con el Malo*, „hij (zij) heeft een afspraak met de duivel" (v. iem. die bij allerlei onbesuisd-heden ongedeerd blijft); *con — de*, op voorwaarde dat...; *el — federal de Suiza*, het bonds-verdrag v. Zwitserland; **—tólidas,** f. pl. nimfen v. d. Paktolós; **—tolo,** m. Paktolós, rivier in Lydië, die stof-goud bevát; vandaar: bron v. rijkdom; *la pluma de un hábil escritor es un cetro y su tintero el Pactolo*, de pen v. e. bekwaam schrijver in een schepter en zijn inkt-pot de Paktolós.

pach/on, m. dood-bedaard en langzaam man; **—a,** m. f. patrijs-, speur-hond, zie **perdiguero,** id.; **—orra,** f. koel-bloedigheid, flegma; volkomen zelf-beheersching; **—orrudo,** a. en s. lam-zak, lam-léndig (vent die sufferig en langzaam is).

padec/er, v. tr. lijden, onder-gáan; verdúren; *— muchas penas y trabajos*, veel smarten en ellénden ondergáan; *— muerte y pasion*, de grootste tegen-spoed verduren; **—imiento,** m. leed, het onder-gáan of lijden.

padilla, f. kácheltje; oventje met lucht-gat.

padr/astro, m. stief-vader; (fig.) groote hinder-paal; (mil.) gunstige stelling, beheerschende pozitie; slecht vader; nij-nagel; (Zig.) procureur des Konings; **—azo,** m. = **—on**; **—e,** m. vader; pater (geestelijke); *el Padre Eterno*, de Eeuwige Vader (God); pl. ouders; *de — alemanes*, van Duitsche ouders; voorvaderen; *— de familia*, huis-vader; *muestros primeros —s*, onze eerste ouders (Adam en Eva); *tener el — alcalde*, invloed-rijke familie hebben; **—ear,** v. intr. teelen; als fok-dier dienen (b.v. als dek-hengst); **—illo,** m. dek-stier, -hengst; **—ina,** f. peete-moei, = **madrina**; **—inazgo,** m. peet-schap, (het) peet zijn; **—ino,** m. peet(-vader), doop-heffer; naam-gever (klok, schip); ridder die een nieuweling voor-stelt; die „voorhangt" of „introduceert"; soldaat die door een te fuzileeren soldaat gekozen wordt om de blind-doek vóor te doen; pl. getuigen (bij twee-gevecht); **—on,** m. lijst v. ingezétenen eener stad; gedenk-teeken; kwade roep; al te toegévend vader, = **—azo**; **—onazgo,** m. minder dan **patronato,** patronaat, beschérm-heer-schap; **—onero,** (oud) patroon, bescherm-heer, -heilige.

paella, f. Valenciaansch rijst-gerécht met stukjes vleesch.

paflon, m. boven-kant v. e. kroon-lijst.

pag/a, f. loon, betaling; soldij (v. soldaten); wedde, saláris, traktement; belooning, vergelding (ook fig.); *buena —*, goed loon, goede betaling; *— alta*, hoog loon, hoog salaris; *ver la — al ojo*, al naar de betaling arbeiden a. a.; **—able,** a. te betalen, betaalbaar, beter **—adero,** a.: *— tal dia en tal parte*, dan en dan en daar en daar betaalbaar of te betalen; *— á (la) vista*, betaalbaar op zicht (wissel); m. wie, of waar men, iets betaalt; betalings-kantoor; **—ado,** a. en p. p. v. **pagar,** voldaan, vergenóegd, bevrédigd; betaald; *— de si mismo*, zelf-voldaan; (fam.) *estamos —s*, we zijn „kiet", wéderzijds voldáan; *está muy — de ella*, hij is erg met haar ingenomen; *— de antemano*, vooruit-betaald; **—ador, -a,** m. f. betaler of die betalen moet; betaal-meester; *mal —*, slechte betaler; **—aduría,** f. betaal-kan-

toor; **—al,** f. pagaai; (roei-)spaan; **—amento,** m. = **—a; —anales,** (oudh.) Paganalia, akker-bouw-feesten; **—anismo,** m. heiden-dom; **—ano, -a,** m. f. heiden, -dín; (oudh.) dorpeling; a. heidensch, ongelóovig; **—ar,** v. tr. betalen; afdoen (schuld); bekoopen; vergelden, belóonen (weldaad); — *en papel,* in papier betalen; — *en metálico,* in klinkende munt betalen; — *con su persona,* zich goed v. e. taak kwijten, „zich weeren"; *¡ tu me la pagarás!* je zult ervoor bloeien (bloeden)! lett. je zult me die betalen; — *su escote,* zijn gelag betalen; — *en buena moneda,* volkómen voldóening geven; — *una visita,* een bezoek beántwoorden; (fam.) — *con el pellejo,* „met zijn huid betalen" (d. i. met zijn leven); (fam.) — *la farda,* 't duur betalen, zie **farda**; — *de contado,* kontant b.; — *á plazos,* in termijnen b.; — *á (la) vista,* op zicht b.; — *á presentacion,* op vertoon b.; — *á cuenta,* op afrekening, op afbetaling b.; r. — *de palabras,* zich met praatjes of beloften vergenóegen; **—aré,** m. bevel-schrift tot betaling, „mandaat"; schúld-bekéntenis; accépt, sola-wissel; — *á órden,* assignatie; — *al portador,* wissel aan toonder; — *respaldado,* geëndosseerde w.; — *por vencer,* loopende w.; — *vencido,* vervallen w., *—s en cartera,* w. in portefeuille.

page/l, m. zee-haan of -barbeel; **—ron,** m. soort kat.

págin/a, f. blad-zijde; eerste loot die uit de knop v. d. wijn-stok komt; **—àr,** v. tr. pagineeren, de blad-zijden númmeren.

pago, m. betaling, storting; *hacer un* —, een betaling doen; *buen — le ha dado,* hij (zij) heeft hem zijn weldaden vergolden, is hem erkénteltjk geweest; *en — de,* als vergélding voor, in dank voor; (volkst.) *quedo* —, ze hebben me betaald, gegeven wat me toekwam; **—da,** f. pagóde (Chineesche tempel); poppetje met schómmelende kop; gouden munt van ± f 4,50 waarde; pagode(-mouw); **—dita,** f. Chineesche spek-steen; **—te,** m. zonde-bok; (Zig.) jóngetje dat dienst doet in een „slecht huis"

pagro, m. roode visch die op de zee-haan lijkt.

paguro, m. kluizenaars-kreeft.

pai/la, f. voet-bad; (And.) pan, braad-pan; — **rar,** v. intr. (zeet.) wind-stilte hebben; opbrassen; gaan stil-liggen (zeil-schip); **—ro,** m. (zeet.) 't liggen met tegen-gebraste zeilen; *poner al* — = *paizar,* gaan stil-liggen met tegen-gebraste zeilen.

pais, m. land; (schilderk.) land-schap; **—aje,** m. land-schap; **—ana,** f. soort dans; — **anaje,** m. land-genoot-schap; boeren en burgers (tegen-over militairen); **—ano,** m. lands-man; „burger" (niet-militair).

paj/a, f. stroo; larie (zaak of woorden zonder beteekenis); — *de agua,* water-aandeel; — — *de esquinanto* of *de meva* of *cálamo aromático,* calmus; — *larga,* rietje (om te zuigen b.v.); (fig.) slungel, sla-dood (lange kerel); (fam.) *nunca le he echado — ni cebada,* ik heb nooit 't minste met hem uitstáande gehad; *buscar la — en el oido,* ruzie zoeken; *no importa una* —, dat doet er geen zier toe a. a.; *todo eso es* —, *vamos al asunto,* dat alles is maar geleuter: ter zake; *no era costal de* —, „hij (zij) was geen stroozak", d. i. was ook niet van gisteren; *quitar la* —, 't eerst de wijn proeven; *ve la — en el ojo ajeno y no ve la viga en el suyo,* hij ziet de splinter in een ándermans oog en ziet de balk niet in 't zijne; *dormirse en las —s,* „in 't stroo in-slapen", d. i. zijn zaken verwaarloozen; *echemos —s,* laten we a. e. strootje trekken (wie 't langste eind krijgt); *en un dame y quítame allá esas —s,* „in een geef me en haal me die strootjes daar 's weg", d. i. in een wip, een ómmezien; *un quítame allá esas —s,* een nietigheid; **—ada,** f. stróo-haksel met zeemelen (vee-voeder); — **ado,** a. stroo-kleurig; **—ar,** m. stroo-zolder, -berg-plaats.

pájar/a, f. wijfje v. e. vogel; soort vlieger (als een vogel); (fam.) — *de cuenta,* snol (plat), lichte-kooi; **—eàr,** v. intr. vogels-vangen; lánterfanten, land-loopen; **—èl,** m. distel-vink, = **jilguero; —èra,** f. groote vógel-kooi, volière; **—ería,** f. zwerm vogels; **—ero,** m. vógelaar, vógel-vanger; lánterfanter, land-looper; a. grappig, snaaksch; — **illa,** f. akelei, klokjes-bloem (sier-plant); verkl. v. **pájara**; varkens-milt en ook wel v. andere dieren; bedrémmeldheid; *hacer temblar la* —, van streek brengen, verlegen maken, bang maken; **—ito,** m. (verkl. fam.) *quedarse como un* —, vredig en kalm sterven; **—o,** m vogel; *á vista de* —, in vogel-vlucht; (fam.) *buen* —, slimme vogel; — *bobo,* soort meer-kol (vogel); — *resucitado,* kolibrí (zeer kleine v.); — *solitario,* meest (fig.) ongezellig mensch, iem. die eenzaam leeft; — *niño,* pingwin of vet-gans; **—òta,** f. los praatje, onbetróuwbaar bericht (Fr. „canard"); = **—otàda; —ràco,** m. of **—rùco,** m. nooit geziene vogel, die men dus niet herként.

paj/aza, f. lig- of stal-stroo (v. e. paard); — **azo,** m. stroo-wond a. h. oog v. e. paard; **—e,** m. page, hof-knechtje; in Spanje ook: huis-knecht die de jonge vrouwen naar de kerk, op de wandeling a. a. volgt; — *de escoba,* scheeps-jonge, kajuits-jonge; — *de bolsa,* portefeuille-drager v. e. hoog staats-dienaar; — *de cámara,* kamer-dienaar v. e. vorstelijk persoon; (oud) — *de jineta,* kavallerist die zijn kapitein volgde; (oud) — *de guion,* page die 't koninklijke wapen draagt in 's konings gevolg; (oud) — *de lanza,* wapen-knecht, schild-knaap v. e. ridder; **—ecico,** m. verkl. v. **paje**; ook: „knaapje" (= klein tafeltje). kandelaar-drager; **—era,** f. hoek v. d. stal voor 't dagelijksch stroo; **—ero,** m. stroo-handelaar, -vervoerder; **—illa,** f. strootje, ook (Am.) in de Indische beteekenis voor sigaret met maïs-blad; **—izo,** a. van stroo, stroo-kleurig (frisch-geel); **—oso,** a. met stroo gemengd; stroo-achtig; — **uela,** stroo-wis, strootje; zwavel-stokje; **—ujero,** m. mest-hoop, hoop vuil stroo; **—uz,** m. lig- of stal-stroo, = **—aza; —uzo,** m. mest met stroo erin.

pal, m. (wapenk.) = **palo,** paal.

pala, f. schop, spade; kole-schop; schepper; plat gedeelte v. riem of roei-spaan; bodem der zetting v. e. édel-steen; schaaf-mes (om huiden af te schrappen); kroon (der tanden); list; bedrévenheid, vaardigheid; wreef (v. e. schoen); slag-plank (voor de wasch), kaats-plankje (voor 't kaats-spel); *hacer* —, de bal terug-kaatsen; (Zig.) iemands aandacht afleiden, terwijl hij bestolen wordt; *meter* —, iem. ertoe brengen belang te stellen in een onder-

néming; *meter su media* —, er zelf belang in stellen; (fam.) *es corta* —, hij (zij) snapt er niet veel van, heeft er weinig benul van; pl. voor-tanden v. e. paard; **—bra,** f. woord; spraak (= ook manier v. spreken); — *solemne*, plechtig woord (= belofte); *dar su* —, of *empeñar su* —, zijn woord geven of verpanden; *retractar su* —, zijn w. intrekken; *tener la* —, 't w. hebben; *pedir la* —, 't w. vragen; *negar la* —, 't w. ontzeggen, weigeren; *tomar la* —, 't w. nemen; *no entiendo una* — of *ni* — *entiendo*, ik begrijp er geen woord van, (fam.) ik snap er de ballen van; *no entiendo* — *de eso*, ik weet daar niets van, heb er heelemaal geen verstand van; *la* — *de Dios*, Gods W.; *oír la* — *divina*, een preek a. a. hooren; — *de rey*, vorsten-w., onverbreekbaar w.; — *de matrimonio*, trouw- of huwelijks-belofte; — *pesada*, aanstootelijk of kwetsend w.: — *por* —, w. voor w.; overgeslagen: *santa* —, ongeduldig afgewacht w., „'t groote w."; *coger por la* —, bij 't w. nemen; *de* —, luid, „hard-op" (dit fam.); *dejar con la* — *en la boca*, met de mond vol tanden laten zitten (weg-loopen zonder een woord verder te willen hooren); *faltar á su*—, zijn w. breken; *tengo que decir á V. una* —, ik heb u iets ('n woord) te zeggen; *correr la* —, een w. van mond tot mond laten gaan; *vive bajo su* —, hij doet maar alles wat hij wil, zonder naar iem. te luisteren; *tratar mal de* —, met woorden beleedigen; *soltar la* —, van zijn w. ont-slaan; *soltar una* —, zich een w. laten ont-vállen; *llevar la* —, 't w. voeren (voor anderen); — *de cumplimiento* of *de buena crianza*, plicht-plégingen, beleefdheids-woorden; *á medias* —, met halve woorden, onduidelijk; (fam.) — *preñadas*, geheim-zinnige w.; — *formales*, ernstige w.; — *mayores*, laat-dunkende, trotsche w.; *en dos* —, in een enkel w. (eig. twee); *en pocas* —, id.; *tener* — *con alguno*, w. met iem. hebben (d. i. ruzie); *trocar las* —, de w. dooreen-haspelen; *torcer las* —, de w. verdraaien; *no tengo mas que una* —, mijn w. is me heilig; *no tiene mas que* — 't is maar een mooi-prater, een „op-snijer"; **—brada,** f. grof woord, scheld-woord; = **—brota,**; — **brería,** f. klets(-praat), geklets; **—brero,** m. veel-belover, die nooit zijn woord houdt; a. veel belovend en weinig ná-komend; — **brita,** f. los woordje, aardig gezegde; fijn of stékelig woord; (fam.) *hombre de —s, mansas*, „stroop-likker" (vleierig en weinig oprécht); **—brota,** f. = **—brada; —ciego,** m. hóveling; a. paleis-: *intrigas —as*, paleis-intrigen.

pala/cio, m. paléis; adellijk land-huis; — *encantado*, betóoverd paleis; *hacer* —, laten zien wat men onder de mantel verborgen had; **—cra** of **—crana,** f. stuk of klomp gedegen goud; **—da,** f. schop-vol, schepper-vol; riem-slag, róei-bewéging; **—dar,** m. gehémelte, verhémelte (i. d. mond); *la lengua se me pega al* —, mijn tong kleeft aan mijn gehémelte (v. dorst); **—dear,** v. tr. smaak doen krijgen, trek of smaak opwekken, (ook bij een pas-geboren kind voor 't zuigen); intr. trek in zuigen te kennen geven door lip-bewéging (zuigeling); r. even proeven (wijn, likeur a. a.); **—deo,** m. ('t) proeven lip-geluid v. e. zuigend kind; **—dial,** a. gehémelte-, verhémelte-, palatáal: *la r española es* —, de Spaansche r is palataal, verhémelte-klank; **—din,** m. paladijn, ridderlijke held; dolend ridder; **—dinamente,** adv. als een echte paladijn; in 't openbáar, ópenlijk; **—dino,** a. ópenlijk, openbáar; — **do,** a. (wapenk.) in palen verdeeld (verticaal); **—́dion,** m. Palladium, bol-werk v. d. staat; **—fren,** m. (oud) dames-paard; parade-paard (bij plechtige intochten a. a.); paard waarop de rij-knecht zijn meester volgt (in Spanje); **—frenero,** m. stal-knecht; palfrenier; — *mayor*, opper-stál-meester; — **malla,** m. kolf-spel; **—menta,** f. (zeet.) stel riemen v. e. galei; *estar bajo la* — *de*..., overgeléverd zijn aan...; **—mida,** f. soort tonijn (lijkt op de makréel).

palan/ca, f. hef-boom, hand-spaak (om te lichten of te tillen); koevoet; palissade; (zeet.) takel; touw-slagers-draaistok; **—cada,** f. druk op een hef-boom of spaak; slag met een spaak a. a.; **—cana,** f. = **—gana,** f. tijl, blikken bak, wasch-kom; **—cra,** f. touw met visch-lijnen eraan; **—gana,** f. = **—cana,** f. en (Am.) snoever, „opsnijer", bluffer; — **ganada,** f. snoeierij, gezwets, blufferij; **—ganear,** v. intr. „geuren", bluffen, „opsnijen"; **—quera,** f. palissadeering; **—quero,** m. arbeider met een hand-spaak of koevoet; — **queta,** f. spaakje a. a.; laad-stok; halter (om mee te „turnen"); **—quin,** m. palankijn, Oostersche draag-stoel; (zeet.) takeltje; touw om de zeilen te hijschen; sjouwer(man), kruier; (Zig.) inbreker, dief.

pala/stro, m. sluit-haak (v. e. slot); **—tina,** f. (pels-)kraag v. dames; soort groote aap; palts-gravin; **—tinado,** m. palts-graafschap, palts-grafelijke waardigheid; **—tino,** m. palts-graaf; stad-houder in Polen; hóveling, paleis-bewoner; a. gehémelte- of verhémelte-(b.v. *hueso* —, gehémelte-been); (oudh.) van de Palatijnsche heuvel: *juegos —s*, Palatijnsche spelen; *Monte* —, Palatijnsche heuvel (een der zeven v. 't oude Rome); **—tro,** m. plaat-ijzer; **—zo,** m. slag m. e. stok of schop; stok-slag; **—zon,** m. hout-werk (i. e. gebouw).

palco, m. loge (in een schouw-burg a. a.); (oud) tribune, stellage voor feestelijk-heden.

pale/ador, m. spitter, boeren-arbeider die spaadt of spit; **—aje,** m. stuw-arbeid der matrozen; 't kolen-scheppen; **—a**... (oud) zie **palia**...; **—nque,** m. afperking, afpaling voor stéek-spelen („toernooien") a. a.; glooiend plankier bij feestelijkheden a. a.; — **ntino, -a,** a. en s. iem. van Palencia (in Spanje); **—ografía,** f. paleografie, bestudeering v. oude hand-schriften, opschriften enz.; **—ográfico,** a. paleográfisch; **—ógrafo,** m. kenner of beoefenaar v. oude schrifturen enz.; **—ología,** f. óudheid-kunde; **—ólogo,** m. oudheid-kúndige; **—ontografía,** f. beschrijving der voor-wereldsche dieren, planten a. a., paleontografie; **—ontología,** f. wetenschap, leer daarvan; **—ontólogo,** m. beoefenaar dier wetenschap, paleontoloog; **—ría,** f. afwatering, draineering (v. land); **—ro,** m. schoppen- of spaden-handelaar; polder-werker (om land te draineeren); (oudh.) soort sapeur of genie-soldaat; **—stino,** a. en s. Palestinaasch, v. Palestina, Palestiniër, -sche; **—stra,** f. (oudh.) worstel-perk, gymnastiek-gelegenheid; **—́strica,** f. (oudh.) gymnastiek, sport; **—́strico,** a. (id.) gym-

nástisch, sport-: *ejercicios* —*s*, gymnastische oefeningen (in de paléstra's); —**ta,** f. schopje, spaantje; spadel; palet (v. schilders); schoep (v. e. schep-rad); metselaars-truffel; lang plat instrument om vleesch te kloppen; koleschop (v. d. kachel); schouder-blad, = —**tilla,** f. (b.v. bij een stier); *viene de* —, komt erg van pas; *lo hizo en dos* —*s*, hij (zij) deed het in een wip (in een ómmezien); *media* —, métselaars-leerling, -maatje; —**tada,** f. truffel-vol, schep m. d. truffel; —**tero,** m. jong dam-hert v. twee jaar; (Zig.) dief die de aandacht v. d. bestólene afleidt (terwijl een ander aan 't stelen is); —**tilla,** f. zeer klein schopje of spaantje; zwaard-vormig kraakbeentje onder 't borst-been; mortel-bak (v. metselaars); *me ha levantado la* —, hij heeft me gekrenkt; *poner á uno la* — *en su lugar*, iem. op zijn plaats zetten; —**to,** m. damhert; (fig. fam.) pummel; boer, buiten-man; —**tó,** m. winter-jas; vergelijk **saco**; —**ton,** m. baard (v. e. sleutel); —**toque,** m. soort kapót-jas zonder mouwen, in de vorm v. e. priester-schouder-kleed, (scapulier); —**tuvio,** m. (Am.) wortel-boom (zooals in N. I. de **bakau** of, verkeerdelijk, *bako-bako*).

pali/a, f. mis-kelk-dékseltje; gordijn v. 't tabernákel; mis-kleedje, waarop de hostie en de mis-beker worden gezet; —**acion,** f. bewimpeling, bemánteling (der waarheid); lénigíng, verzachting; —**ador, -a,** m. f. bemántelaar (weinig), die bewimpelt of bemántelt; —**ar,** v. tr. bemántelen, bewimpelen, trachten goed te praten; verzachten, lénigen (kwaal b.v.); tijdelijk verhélpen; —**ativo,** a. tijdelijk verhélpend, schijnbaar genézend; m. tijdelijk hulp- of genees-middel, lénigend of verzachtend middel; —**atorio,** a. als zoo'n middel dienend; bemántelend, bewimpelend; —**cur,** m. mieren-eter (vogel); —**decer,** v. intr. bleek worden, verbleeken; —**dez,** f. bleekheid, bleeke kleur.

pálido, a. bleek.

pali/llero, m. verkooper of handelaar in tande-stokers; naalden- of tande-stoker-kokertje; —**llo,** m. houtje, stokje, pennetje (om ergens in te steken), paaltje (in de grond), mastje (zie **palo**): en: brei-naald-koker; kleppertje (bij Spaansche dansen), „castagnette; meer dan *castañuela*; tande-stoker; (Am.) boom met zeer geurige smakelijke vruchtjes; — *de tambor*, trommel-stok, = **baqueta**; — *de barquillero* of — *de suplicaciones*, soort wijzer die op een plaat ronddraait, om te spelen om lekkernij; pl. stokjes om kant mee te maken; bijkomstige wisse-wasjes; —**mpsesto,** m. palimpsest (opnieuw beschreven hand-schrift); —**nodia,** f. palinodie; intrekking van 't geen men gezegd heeft; *cantar la* —, „terug-krabbelen", intrekken wat men gezegd heeft; —**o,** m. mantel, huis-kleed v. e. geestelijke; = **capa** en **balandran**; pallium (geestelijk kleed) en (oudh.) zijden mantel, prijs der winners bij de wed-loopen; witte sluier met zes zwarte kruisen erop, door de Paus aan de bisschoppen gezonden; baldakijn; (draagbare) troonhemel, draag-hemel; *recibir bajo de* —, een plechtige ontvangst, receptie houden; —**que,** m. gekeuvel, aangename kout; —**sandro,** m. palisánder(-hout), (Am.) ook = **jacarandá,** zeer gezocht meubel-hout; —**tos,** m. pl. k(n)ibbel-stokjes (voor 't k(n)ibbel-spel; — **troque,** m. houtje, stukje hout; —**za,** f. pak slaag of rammeling (m. e. stok); flink „standje" (= berisping); schitterende weerlégging; *dar una buena* —, een flink pak slaag geven; —**zada,** f. palissade(ering), zie **empalizada,** beter: stakétsel (om visch tegen te houden); afdamming door palen.

palm/a, f. palm-tak, -boom; palm (v. d. hand); zool (v. e. paarde-hoef); — *sacarina*, f. wijn- of suiker-palm (Jav. **arèn,** verkeerdelijk **arèng**); *liso y llano como la* — *de la mano*, „glad en vlak als de palm v. d. hand"; *llevarse la* —, de eere-palm halen, d. w. z. overwinnen of uitmunten; *traer en* —*s*, (fig.) op de handen dragen; *andar en* —*s*, algemeen bemind zijn („op de hand-palmen loopen"); —**acristi,** f. palma-christi (plant), wonder- of ricinus-boom (uit de pit „wonder-olie" of ricini-olie); —**ada,** f. klap (m. d. vlakke hand); *darse una* — *en la frente*, zich op 't voorhoofd slaan, als gebaar om zich iets te binnen te brengen; pl. hand-geklap, zie **aplauso**; m. applaus; —**ar,** m. palmbosch, aanplant v. palm-boomen; volders-distel, iets om een hooge hoed weer op te strijken a. a.; a. palm(e)-; v. tr. (Zig.) geven tegen-zich-zelf-in; intr. (fam.) uitknijpen, de hoek omgaan (= sterven); —**areal,** m. soort palm der Antillen; —**ario,** a. tastbaar, klaar-blijkelijk: *es* — *todo eso*, dat is alles zoo klaar als een klontje; *género* —, palmegeslacht; —**atoria,** f. kandelaar met handvat (zonder voet), hand-blaker; (oud) plak = **férula**; —**ear,** v. tr. in de handen klappen; (een) klapje(s) met de hand geven; tr. afpalmen (meten hoeveel „span"); (Zig.) zweepstraf opleggen; r. (zeet.) langs de kust varen, de kust „houden"; —**ejares,** m. pl. (zeet.) krop-wangen (a. d. boeg); —**enta,** f. (Zig.) brief die eenig nieuws bevat; —**entero,** m. brieven-besteller; —**eo,** m. meten met de hand; —**era,** f. palm-boom, vooral dadelpalm; — *brasileña* —, Braziliaansche waaierpalm; —**ero,** m. pelgrim terug uit 't Heilige Land (die palm-takken mee-bracht); verzorger v. palmen; —**eta,** f. plak (vroeger op de scholen); slag daarmee (op de hand), = **férula**; —**ífero,** a. (vooral poët.) palmen-dragend, -voort-brengend; —**illa,** f. soort blauw-achtig laken te Cuenca in Spanje vervaardigd, = **plantilla**; f. binnen-zooltje (v. e. schoen); —**ípedos,** m. pl. (wetensch.) zwem-vliespootigen (dieren als de eend, de gans); —**itieso,** a. „stijf-zolig" (paard met rechtstaande hoeven); —**ito,** m. verkl. v. **palmo**; en: korte waaier-palm zonder stam (in Z.-Spanje) met smakelijke vleezige vruchtjes en geelachtige bloempjes; wortel ervan ('t merg als salade); (fam.) aardig „snuitje" (v. vrouw of meisje); —**o,** m. palm (maat v. 8 duim 3½ streep); kinder-spel met koperen geld-stukken, die geworpen worden; span, (afstand tusschen duim en pink bij uitgestrekte hand]; *dejar á uno con un* — *de narices*, iem. beteuterd of overbluft laten staan; *no hemos adelantado un* — *de tierra en el asunto*, we zijn met de zaak geen stap (lett. geen palm-breed gronds) verder gekomen; *han defendido el terreno* — *á* —, ze hebben de grond voet voor voet verdédigd; *no es mas que un* — *de tierra*, 't is maar een klein lapje grond; *crece á* —*s*, hij (zij) groeit met den dag (met hand-breedten); *medir* — *á* —*s*, op 't oog

meten; **—otear,** v. tr. = **—ear; —oteo,** m. hánd-gekláp, klap m. d. vlakke hand, (fam.) mep; klap m. d. plak (oud-tijds in de school).

palo, m. stok; hout; kleur (v. kaarten); fuzileer-paal; óphaal, staart (v. d. *p* b.v.); boom, paal; zit-stok (v. roof-vogels); staart (v. sommige vruchten), mast; staaf, stok (v. e. kanón-wisscher); veront-wáardiging over een gezegde; stok-slag; bepróevende tegen-spoed; — *de tinte,* verf-hout; — *de Brasil* (**brasilete**), geel verf-hout; — *de Campeche* (in México) campeche-hout; — *pernambuco,* bloed-hout of Nicarágua-hout; — *fustete* of *mora,* sumak, of geel verf-hout (= **brasilete**); — *santo* of — *de las Indias,* pokhout; — *dulce,* zoet-hóut; *„el Médico á Palos",* „de Dokter door Klappen" (Spaansche omwerking door *Moratin* van *Molière's* „Médecin malgré lui"); (zeet.) *andar á — seco,* met gereefde zeilen varen; *es del mismo —,* hij (zij) is van 't zelfde hout gesnéden; *él tiene el mando y el —,* hij heeft alles te zeggen, is ópper-máchtig; (zeet.) *— mayor,* groote mast; — *de mesana,* bezaans-mast; — *de trinquete,* fokke-mast; (fam.) *andar á —s,* 't aan de stok krijgen, vechten, krakéelen; *de — inclinado,* los-bándig, liederlijk; — *de vivar,* soort roei-spaan; — *de ciego,* stok-slag in-'t-wilde-weg; zie **árbol,** ook = **palo,** mast.

palom/a, f.; — *torcaz,* hout-duif; — *silventre,* wilde d.; — *zorita,* ring-d.; — *correo,* póst-d.; *suave como una —,* zacht als 'n duifje; *la Santa —,* „de Heilige Duif", d. i. de Heilige Geest; pl. witte golf-kopjes (vóor een storm); **—aduras,** f. pl. (zeet.) naden der zeil-banen; **—ar,** m. duive-til, -hok; -fokkerij; **—ariego,** a. steeds terug-keerend naar 't hok (duif); **—ear,** v. intr. op duiven jagen; **—era,** f. winderige open plek, windhoek; duiven-hokje, -tilletje; **—ería,** f. duive-jacht; **—ero,** m. pijl v. e. hand-boog, = **virote**; dúive-hándelaar; **—illa,** f. duifje; en: (plant) aard-rook, dúive-kérvel; ruggegraat (v. e. paard); schimmel, wit paard, welving of ronding v. e. zadel; vlinder; standerd (v. e. beeld a. a.); kom waarin een spil draait; wit insektje dat de gerst-korrels aantast; **—ina,** f. duive-mest, -drek; soort druif; duive-kervel, aard-rook (plant) = **—illa; —ino,** m. jong v. e. duif; (fam.) poepvlek in 't hemd; *empanada de —s,* duifjespastei; **—o,** m. mannetjes-duif, doffer; *Juan Palomo,* sukkel.

palo/n, m. (wapenk.) banier; **—r,** m. bleekheid; **—tada,** f. stok-slag; *no da —,* hij (zij) heeft er geen flauw benul van; *no ha dado —,* hij (zij is er nog niet eens aan begonnen, wist niet hoe hij (zij) 't aan moest leggen; **—te,** m. stokje, staafje, trommel-stok; pl. „hane-pooten" (op- en neer-halen om te leeren schrijven); **—teado,** m. dans met geklepper v. stokjes; klop-partij als eind v. e. redetwist; **—tear,** v. intr. met stokjes leven maken, klépperen; harrewarren, hevig kibbelen; **—teo,** m. getik of geklépper v. stokjes tegen elkaar.

palp/able, a. tastbaar; klaarblijkelijk; — **adura,** f. of beter **—amiento,** m. betasting, bevoeling, (het) tasten; **—ar,** v. tr. betasten, bevoelen; **—ebra,** f. ooglid; — **ebral,** a. v. h. oog-lid; **—ígero,** a. van tasters voorzien; *boca —a,* bek met tasters of voel-sprieten (v. insekt); **—ista,** f. met tasters of voel-horentjes (insekt); **—itacion,** f. pópeling (v. h. hart); trilling, klopping; lillen (pas gestorven dier b.v.); **—itante,** a. pópelend (hart); lillend, kloppend, trillend (nog levend vleesch a. a.); **—itar,** v. intr. (zie 't vorige); **—o,** m. voel-horen, voel-spriet (v. e. insekt).

palt/a, f. (Am.) vrucht die op een groote peer lijkt; **—o,** m. boom met die vrucht.

palu/damento, m. (oudh.) militaire mantel der Romeinsche krijgs-oversten; **—de,** f. (oud) moeras, = **marjal** of **pantano;** — **doso,** a. moerassig, drassig; **—mbrario,** a. op hout-duiven jagend (valk); **—rdo,** m. lomperd, vlegel; **—stre,** a. moeras-; *terreno —,* moeras-land; m. truffel.

pall/ar, v. tr. zuiveren (erts); m. (Am.) boonsoort grooter dan de grauwe ert; ook: lel (v. h. oor), = **lóbulo; —on,** m. hoevéelheid getoetst goud; 't essayeeren (toetsen) v. goud met zilver-alliage.

pam/bo, m. Indische visch die men lang kan bewaren; **—ema,** f. (fam.) nietigheid, beuzelarij, die men van belang wil doen schijnen; (fam.) flauwiteit; **—pa,** f. (Am.) dorre vlakte in Z.-Amerika, tusschen Buenos Aires en Chile; Filipijnsche boom met goed hout.

pámpana, f. wijn-rank, wingerd-loof; *zurrar la —,* ránselen, af-straffen.

pamp/anada, f. sap v. wijn-ranken dat men bézigt uit gebrék aan zuur druive-sap; **—anado,** a. (wapenk.) met een druive-tros a. d. tak; **—anaje,** m. massa wijnranken; óptakeling, opdirking (dit fam. = overmatige tooi); **—anilla,** f. schaam-gordel v. wijn-ranken of bladeren (der wilden a. a.).

pámpan/o, m. jonge wingerd-tak of rank met de bladeren; een zee-visch die op de harder lijkt; **—òso,** a. bedekt met wingerd-loof; knoppig, knoppen voort-brengend.

pamp/ero, m. (Am.) „pampas"-wind op de Zuid-zee-kust (uit de „pampas" van Patagonië); **—irolada,** f. knof-look-saus; (fam.) onhebbelijkheid, dólligheid; **—lemusa,** f. pómpelmoes (soort groote sinaas-appel, onze O.-I. *djeroek Bali*); **—lilla,** f. (plant) soort muur-kruid; **—lina,** f. water-linze, kroos; haviks-kruid; (fig.) grimás, veinzerij; pl. „kunsten", „fratsen"; **—lones, -a,** m. f. en a. (bewoner) van Pampluna (in Spanje); — **orcino,** m. varkens-brood, cyclamen; — **ringada,** sneetje geroosterd brood met jus; = **pringada**; ook: zotte-praat, ongerijmdheid.

pan, m. brood; graan, koren; koek (in on-eigenlijke beteekenis); klomp, kluit; *los —es,* het graan, koren; — *cotiano,* dagelijksch brood; *el — nuestro de cada dia dánosle hoy,* „geef ons heden ons dagelijksch brood"; *es mi —,* ik heb 't „brood-noodig"; — *de hostia* of — *ázimo,* hostie (ongegist brood); — *blanco,* wit, — *tierno,* zacht, — *sentado,* oud-bakken, — *duro,* hard, — *negro,* rogge-br. („zwart br."); *fresco,* versch br.; — *de centeno,* rogge-br.; — *de cebada,* gerste-; — *de trigo,* tarwe-br. (bruin); — *de avena mondada,* br. v. gepelde haver; — *de flor,* tarwe-br. (wit); — *casero,* huis-bakken br.; — *de oro* of *de plata,* klomp gedegen goud of zilver; *azúcar en —,* broodsuiker; — *de azúcar,* suiker-brood; — *de jabon,* stuk zeep; — *de la boda,* witte-broods-

weken; — *de municion*, kommies-brood; — *de perro*, honde-brood; — *mal conocido*, stank voor dank; *jugar á — ó vino*, kruis of munt spelen; — *pintado*, geglansd br. (met wit v. ei); *decir — por —, vino por vino*, de dingen bij hun naam noemen, „klare wijn schenken"; *á — y agua*, op water en brood; *sostener á — y manteles*, geheel onderhóuden; *no come el — de balde*, moet hard werken voor zijn brood („eet het br. niet voor niets"); *repartir como — bendito*, „uitdeelen als hostie-brood", d. i. schriel, in kleine beetjes; *son tortas y — pintado*, „'t is gebak en geglansd brood", d. w. z. bij 't andere wat nog komen moet b.v.; *á buena gana no hay — duro*, honger is de beste saus.

pana, f. bombazijn, katoen-fluweel; pl. (zeet.) bodem-planken; **—cea,** f. middel tegen alle kwalen; **—dear,** v. tr. broodbakken en verkoopen; **—dería,** f. brood-bakkerij, -bakkers-kunst, -bedrijf, -vak; **—dera,** f. bakkers-vrouw, brood-bakkerin; brood-mand; **—dero,** m. brood-bakker, -bak; **—dizo,** m. of **—rizo,** m. fijt (vinger- of nagel-zweer); (fam.) sip gezicht, pijnlijke trek; ook: bleek-neus, ziekelijk-uitziende vent; **—do,** a. bedekt met brood-kruimels of stukjes brood; *agua —a*, water waarin geroosterd brood is geweekt; **—l,** m. in: — *de miel*, honing-raat (ook honig-raat); — *de azúcar*, geurig- en sponsachtig stuk suiker; **—má,** m. Panama, *sombrero de Panamá*, P.-hoed; **—mericano,** a. Pan-Amerikaansch (heel Amerika omvattend); **—r,** v. tr. paneeren, met brood-kruimels bedekken (zie **—do**); **—rizo** = **—dizo**; **—rra,** m. (fam.) lámmeling, ongeluk, mis-punt; **—tela,** f. panatela, lange en dunne sigaar; **—tica,** f. brood-voorraad; -depôt.

panc/a, f. maïs-vlies (op Java *klobot*), dat om de aar zit; *cigarrillos de —*, „strootjes", d. i. sigaretten met maïs-vlies i. pl. v. papier; **—ada,** f. schop, trap (m. d. voet); verkoop in 't groot; **—arpia,** f. krans uit allerlei bloemen; **—arpo,** m. (oudh.) gevecht v. e. mensch tegen allerlei dieren; **—era,** f. buik-bedekking, -plaat (v. e. harnas); **—racia,** f. (oudh.) de vijf gymnastische oefeningen; **—rático** of **—reático,** a. van **pancréas**; m. alvleesch-klier; *jugo pancreático*, alvleesch-sap; **—reacion,** f. (plant) zee-ajuin.

pand/ar, v. tr. (Zig.) verschikken (kaarten, om valsch te spelen); **—eadura,** f. overhelling; **—ear,** v. intr. overhellen, uitspringen (muur, gebouw); r. hellen, zijn evenwicht verliezen; **—eta,** f. koopmans-boek; pl. pandekten (verzameling wetten, v. Justinianus); **—emia,** f. (wetensch.) epidemie; **—émico,** a. pandémisch, epidémisch; **—emonio,** m. vergader-zaal der dúivelen, pandemonium; **—eo,** m. overhelling, uitspringing; **—erada,** f. stel tamboerijns; slag met of op een tamboerijn; onhébbelijkheid, onhébbelijke taal; **—erazo,** m. slag met of op een tamboerijn; **—erete,** m. tamboerijntje; tusschen-schot v. bak-steenen; (Zig.) valsch spel; **—eretear,** v. intr. m. e. tamboerijn de stem begeleiden, of erop dansen; **—ereteo,** m. getokkel op de tamboerijn; dans met tamboerijn-begeléiding; **—eretero, -a,** m. f. tamboerijn-speler, -speelster; **—ero,** m. tamboerijn; „ratel", klets-kous (dit meer v. e. vrouw), Lázarus-klep (dit zeer fam.).

pand/iculacion, f. (wetensch.) 't zich uitrekken om te geeuwen, pandiculátie; **—illa,** f. troep los-bollen; verzameling pret-makende jongelui, „lollig troepje" (fam.); komplót; **—illero** = **—llista**; m. intrigánt; **—o,** a. naar 't midden licht gebogen; langzaam, laks, „lijzig" (iem.); rustig, vreedzaam (stroomend water); **—ora,** f. luit; Pandora; *la caja de —*, de doos van Pandora (waarin alle leed werd bewaard); **—orga,** f. valsch concert, helsche muziek a. a.; (fam.) páttepoef, schommel (= dik, zwaar wijf); **—urria,** f. = **bandurria,** een snaar-instrument.

pane/cillo, m. broodje; **—gírico,** m. loflied, -tuiting; a. lovend, prijzend; **—girismo,** m. overdréven lof; panegyrisme, zucht tot prijzen of loven; **—girista,** m. lof-redenaar; **—la,** f. ruwe West-Indische suiker; peppel-blaadje in een wapen; **—ra,** f. graanzolder; wijd-uitstaande mand voor pas-gebakken brood; (oudh.) soort edel-steen met vruchtbaar-makend vermógen; **—tas,** f. pl. (zeet.) dwarse bodem-planken; **—tela,** f. = **panatela**, brood-pap; **—tería,** f. (oud) lokaal voor brood-uitdeeling, in 't kóninklijk paleis a. a.; **—tero,** m. beamte over die brood-uitdeeling.

pánfilo, m. klaver-bóer (bij sommige kaartspelen); spélletje waarbij 't woord ¡ — ! tegen een brandende kaars wordt uitgesproken, dié van hand tot hand gaat en die men zoo tracht uit te blazen; „Jan Salie", laat-komer, vatsige vent.

pan/fletista, m. schrijver v. e. pamflet, schotschrift; **—fleto,** m. zoo'n geschrift; **—golin,** m. geschubde hagedis; **—gónios,** m. (delfstofk.) kwarts-prisma.

paniaguado, m. tafel-genoot, kameráad, boezem-vriend.

pánico, a. in: *terror —*, paniek, schrik die iedereen bevángt.

pani/culado, a. in risten bloeiend; *tallo —*, steeltje met zulk een bloei-wijze; **—culo,** m. bloeiwijze in een rist; **—ego,** a. veel koren opbrengend; houts-kool-zak; veel brood etend; **—ficable,** a. geschikt voor brood-bakken, om br. van te maken; **—ficacion,** brood-bereiding; **—ficar,** v. tr. bewerken voor bezaaiïng met koren (land); **—lla,** f. olie-maatje (waarin ¼ pond, *libra*); **—zal,** m. vogel-gierst-veld, pánik-koren-veld; **—zo,** m. vogel-gierst of pánik-koren.

panjí, m. Filipijnsche boom met goed hóut voor scheeps-bouw.

panlargo, a. dat de pooten uit-strekt.

pano/fobia, f. (wetensch.) nachtelijke angstigheid gepaard met koorts, stuipen en zweeten bij kinderen; **—cha,** f. = **—ja**; **—ja,** f. aar (van maïs, panik-koren enz.), zie **mazorca**; **—mia,** f. (wetensch.) verzameling v. alle wetten; **—plia,** f. (oudh.) vollédige wapen-rusting; thans: wapen-trofee, -rek.

panó/ptico, m. panópticum (tentoon-stelling v. allerlei voorstellingen); gebouw waar men v. e. zeker punt al de onderdeelen kan overzien; **—rama,** m. panoráma; vér-gezicht; **—rámico,** a. als v. e. panoráma; *vista —a*, vér-gezicht.

panta/gruélico, a. pantagruelsch (als van Pantagruel bij Rabelais), d. i. die steeds eten en drinken kan; **—leon,** m. soort hakkebord (muziek-instrument) met snaren; **—lon,**

m. broek, pantalón; **—lla,** f. scherm, oog-, vuur-scherm; lampe-kap; stroo-man, iem. die zijn naam leent; — *de chimenea*, haard-scherm; **—tana,** f. afperking met vischnetten; **—tano,** m. modder-poel; (fam.) moerás (= moeilijke zaak, waar men niet uit weet te komen); **—tanoso,** a. modderig, drassig; (fam.) nételig, erg lastig.

pante/ismo, m. panteïsme (God vereenzélvigd met de wereld); **—ena,** f. soort aalfuik; **—on,** m. (oudh.) tempel voor alle goden; thans: tempel gewijd a. d. graven v. vorstelijke of beroemde personen; **—ra,** f. panter; *piedra de* —, panter-steen (soort gevlekte agaat of jaspis).

pant/ina, f. bundel strengen; **—ógrafo,** m. pantográaf, instrument om teekeningen over te trekken; **—ómetra** of **—ómetro,** m. hoek- of ál-meter; **—omima,** f. stom-spel, gebaren-spel, tooneel-spel zonder spreken, pantomime; **—omímico,** a. alleen met gebaren (tooneel-spel a. a.); **—omimo,** m. tooneel-speler die zoo speelt; **—oque,** m. (zeet.) buiging der wangen op 't meest gewelfde gedeelte v. e. vaar-tuig; **—orrilla,** f. kuit (v. h. been); (Am.) *tener* —, veel inbeelding hebben; *acariciar la — de alguno*, iemands ijdelheid streelen; **—orrillero,** f. soort sok om de kuiten te vormen; **—orrilludo,** a. met dikke kuiten; (Am.) verwáand, ingebeeld; **—uflazo,** m. slag met een pantóffel; — **uflo,** m. pantóffel.

pan/ura, f. (zeet.) Chineesch vaartuig; **—za,** f. pens, buik (vooral dikke), bol uitsteeksel; *Sancho Panza*, schild-knaap van Don Quijote, zoo genoemd als voorstelling van al wat plat en prozaïsch is; — *al trote*, „buik in draf", d. w. z. iem. die op de zoek is v. e. maal; — *en gloria*, patertje-goed-leven; (fam.) — *de oveja*, perkament waarop 't diploma van *bachiller en letras* (Fr. bachelier ès lettres); *debo no rompe* —, lett. „ik ben schuldig" breekt de buik niet, d. i. staat niet gelijk met klinkende munt; **—zada,** f. buik-vol, -vulling; stoot tegen de buik; (fam.) *darse una* —, zich 's goed de buik vullen, vol-op pret-maken; *me di una — de baile*, ik heb 's mijn hart opgehaald aan dansen; (fam.) — **zon,** m. dik-buik; **—zudo,** a. dik-búikig.

pañ/al, m. luier; pis-lap (v. e. zuigeling) achter-pand (v. e. hemd); (fam.) *se le pega el* —, hij krijgt er smaak in, „'t pakt" a. a., ook gezegd v. iem. die verliefd is en 't gezelschap van zijn aangebedene zoekt; pl. luier-goed, windselen; *está en* —, 't ligt nog in de windselen (= is pas begonnen a. a.); ook: is onnoozel als een zuigeling; **—alon,** m. vergr. v. **pañal**; (fam.) iem. die zijn broek vaak niet dicht-knoopt, zoodat hij een stukje van zijn hemd laat zien; **—ero,** m. láken-håndelaar; **—ete,** m. nog-al dik doek, — goed, fantazie-stof voor broeken; pl. zwem-broek, schaam-gordel, bekleeding om de schaamte te bedekken (bij wilde volken); **—izuelo,** m. zak-doekje; **—o,** m. laken (wollen stof); doek, „goed", stof (voer kleeren in 't algeméen); lap laken; bedoeking, behángsel; zeil; moeder-vlek(je); dof plekje op een spiegel of in een diamant; strontje (a. 't oog); „weer"; — *burdo*, grof goed, grove stof; — *de manos* = *toalla*, hand-doek; — *de tumba*, lijk-wa(de), lijk-kleed; — *de cáliz*, kelk-sluier (v. d. mis-kelk of -beker); *—s menores*, onder-goed; *tiene — en que cortar*, 't gaat maar van de hooge boom, hij snijdt laken uit een groot stuk, d. i. neemt 't er maar van; *—s calientes*, „warme doeken", halve maatregelen; — *de excusa*, kamer-japon (v. e. man); **—ol,** m. (zeet.) bunker, berg-plaats, -hok (op een schip); **—olero,** (zeet.) onder-officier op een schip die voor de materialen v. kanonnier, boots-man en timmer-man zorgt; **—oleta,** f. hals-doekje; **—olon,** m. sjaal; — *de burato*, krip (een zwarte stof); — *de punto de encaje*, kant-stof; **—oso,** a. in lompen gehuld; **—uelo,** m. zak-doek.

pap/a, m. paus (hoofd der R. K. kerk); (Am.) drie-kleurige vink; f. voedsel; f. pl. gesuikerde brood-pap (waarin boter); maïs-pap (Am. en prov.) aard-appelen, = **patatas**; **—á,** m. papá, vader, pa (dit fam.); pl. (kinder-taal) ouders, = **padres**; **—able,** a. tot paus verkiesbaar; **—acote,** m. vlieger; — **ada,** f. onderkin; hals-kwab (v. e. stier); (oud) **—adgo,** m. = **—azgo**; **—adilla,** f. ónder-kinnetje; **—ado,** m. paus-schap, -dom; duur v. e. paus-schap; **—afigo,** = **—ahigo**; — **ahuévos,** m. (Am.) „dik-kop" bij processies, = **cabezudo**: (Am.) *gigantes y* —, = **gigantes y cabezudos**; **—agayo,** m. papegaai; (fig.) na-prater; lip-visch; een bonte tulp-soort; (Zig.) smeeres, diender (= politie-agent); **—ahigo,** m. oor-kleppen (eener Spaansche muts); vijgen-eter (vogel); **—al,** a. pauselijk; *dignidad* —, pauselijke waardigheid; m. (Am.) aard-appel-veld; **—alina,** f. muts met oor-kleppen; **—amóscas,** m. lett. „vliegen-happer", vliegen-vanger (vogel); licht-gelóovige, die men „alles op de mouw kan spelden"; = **—anátas**; m. (lett. roomhapper); **—andujo,** a. „beurs" (= overrijp); pappig, week; **—ar,** v. tr. (fam.) ophappen, op-slokken, inslikken zonder te kauwen; (plat) bikken, schransen (= eten); — *moscas*, zitten te suffen, zich volmaakt onverschillig toonen; **—'aro,** m. boere-kinkel, die verbaasd is over alles; **—arrábias,** m. brompot, mopperaar, nurks; **—arrasolla,** f. boeman (om kinderen bang te maken); — **arrucha,** f. tastbare leugen, onzinnig verzinsel, zótte-klap; **—asal,** m. kinder-spel met strepen in de asch; zakje asch waarmee ze elkaar slaan, als ze mis gespeeld hebben; (fam.) leeg-looper, dag-dief; beuzelarij, nietigheid; **—aya,** f. papaja (O.- en W.-Indische vrucht, Javaansche *katès*, gelijkend op een dikke gladde komkómmer, maar met zacht oranje vrucht-vleesch); **—ayo,** m. papaja-boom (zie 't vorige); **—azgo,** m. = **—ado.**

papel, m. papier (in alle beteekenissen); wissel; rol (i. e. tooneel-stuk a. a.), tooneel-speler; *es el mejor — de la compañía*, hij (zij) is de beste acteur (actrice) v. d. troep; *hacer* —, een rol spelen; — *de escribir*, schrijf-p., post-p.; — *de cartas*, brief- of post-p.; — *de imprenta*, druk-p.; — *de estraza*, grauw pak-p. (on-gelijmd); — *secante*, vloei-p.; — *vitela*, velijn-p.; — *rayado*, gelinieerd-p.; — *de paja*, stroo-p.; — *inútil*, scheur-p.; — *de cigarras* (of *cigarrillos*); — *pintado* (of *de entapizar*), behangsel-p.; — *de seda* (of — *José*), zeer dun vloei-p. om bloemen te maken enz.; — *majado*, „papier-mâché"; — *de luto*, rouw-p. (m. e. rouw-rand); — *de lija*, (of *de arena*), schuur-p.; — *de calcar*, kalkeer-

p.; — *de forro*, dik pak-p.; — *para excusados*, plee-p.; — *sellado*, gezegeld p.; — *moneda*, papieren geld; *buen* —. goede wissel; — *seguro*, soliede wissel; — *de puño*, eigenhandig geschreven verklaring, schúld-bekéntenis; — *corto*, papier (wissel) op kort zicht, — *largo*, papier (wissel) op lang zicht; —*negociable* (of *de comercio*), handels-papier; *tiene buenos —es*, hij (zij) heeft goede papieren (aanspraken a. a.); *embarrar* —, p. bekladden, d. i. aan veel schrijverij doen; *—es de á bordo*, scheeps-papieren; *—es del Estado*, staats-schuld, staats-papieren: *los —es del dia*, de bladen van heden.

papel/ada, f. klucht, grap: *todo no pasó de una* —, 't ging alles niet verder dan een grap; **—ear,** v. intr. in papieren schárrelen, paperássen verleggen; (fig.) de gewichtige man uithangen, erg gewichtig doen; **—ejo,** m. boekje, vlucht-schrift; **—era,** f. secretaire, lessenaar; (fam.) paperassen-boel, papieren-rommel; **—ería,** f. ='t laatste, en: papier-handel; **—ero,** m. papier-hándelaar, -fabrikánt; áansteller, komediant (iem. die gevoelens voorwendt die hij niet heeft a. a.); **—eta,** f. briefje, kaartje (om kennis te geven, uit te noodigen a a.); **—ina,** f. vaas (op een voet en als een omgekeerde kegel); **—ista,** m. papiere-man, persoon die over de stukken, de papieren gaat; **—on,** m. vergr.; ook: lang stuk, — geschrift; man die alles doet om gewichtig te schijnen; **—onado,** a. (wapenk.) geschubd; **—ote,** m. prul-boek, -artikel, prul-schrijverij; = **—ucho,** m.

pap/era, f. króp-gezwél; **—ero,** m. pap-potje (voor kinder-pap); **—ialbillo,** m. (prov.) fret (dier); = **huron**; **—ilas,** f. pl. (ontleedk.) huid-tepeltje of -papil, b.v. op de tong; **—iliónides,** m. pl. (wetensch.) papilioniden, eigenlijke vlinders; **—illa,** f. pap(je); **—illota,** f. papilliot (in 't haar); **—ion,** m. baviaan (groote aap-soort); **—iráceo,** a. in: *concha —a*, schulp v. d. seort der papyraceeën, d. i. „papier-achtigen" (zeer dun); (plantk.) vliezig; **—irífero,** a. (wetensch.) geschikt voor papier-bereiding; **—iro,** m. papyrus (-riet); **—irelada,** f. = **pampirolada**; **—irotada,** f. slag m. d. vlakke hand op de haar-toet of -wrong; **—irote,** m. knip voor de neus; **—ismo,** m. (iron.) paperij, papendom; papisme of pauselijke macht a. a.; — **ista,** m. papist, (plat) paap (scheldwoord voor R. Katolieken).

pap/o, m. krop (v. vogels); valke-voeder; distel-bloem; króp-gezwel; vette onder-kin; (plat) kut; — *de viento*, fok (storm-zeil): *eso está en — de buitre*, dat is voor göed verlóren („dat is in een gierenkrop"); (fam.) *hablar con* — op hooge toon spreken: *hablar — á* —, rond-uit of vlak-in-'t-gezicht spreken; (fam.) *querer uno en el — y otro en el saco*, „'t eene in de krop en 't andere in de zak willen hebben" d. i. ontvangen en nóg begeerig zijn (de vinger krijgen en de heele hand willen hebben); pl. garnituur v. strooken (aan japon a. a.); **—orreta,** f. (Am.) in: *hablar de* —, „praten als een water-straal"; **—udo,** m. krop-, met een krop: *paloma —a*, krop-duif; **—ujado,** a. dik-halzig (kip); **—́ula,** f. (ziektek.) puisten, zweeren.

paqu/ebote, m. mail-boot, -stoomer, paket-boot; **—ete,** m. pak, paket; **—idermos,** m. pl. (wetensch.) dik-huidigen.

par, m. paar; koppel; pair, „peer", (lid v. h. parlement in Engeland of eertijds in Frankrijk); dak-spant; gelijke; — *de zapatos*, paar schoenen; *puerta abierta de — en* —, (wagen-)wijd-open deur; *á —es*, in paren, twee aan twee; *sin* —, zonder wéder-gade; a. even (getal), gelijk, gelijk-soortig; *al* —, naast elkaar, gelijker-wijs, even-zóo, behalve ook *á la* —); — *es ó nones*, even of ón-even (in 't spel).

para, pr. p. voor, om te, ten behoeve van: *es — V.*, 't is voor u; — *siempre*, voor altijd; *lo hago — darle á V. un gusto*, ik doe 't om u een genoegen te doen; — *que*, conj. (op)dat: *se lo digo á V. — lo sepa*, ik zeg 't u, dat u 't zou weten; *tengo — mi que lo sabe*, ik voor mij houd 't ervoor dat hij (zij) het weet: *¿ — qué serviria?* waartoe zou het dienen? *quiero salir — desahogarme*, ik ga er eens uit om een luchtje te scheppen; *eso será — mañana*, dat zal voor morgen wezen; *este tren sale — Madrid á las ocho*, deze trein vertrekt naar M. om 8 uur; *le dan poco — lo que merece*, ze geven hem (men geeft hem) weinig naar 't geen hij verdient; — *con*, jegens, tegen-over: — *conmigo ha procedido bien*, tegen-over mij heeft hij goed gehandeld; *¿ quién es V. — con ella?* wie is u tégen-over haar? *¡ — bien sea!* geluk ermee! **—bien,** geluk-wensch, felicitatie, = **felicitacion**; *le doy á V. mis — es*, ik wensch u geluk (feliciteer u); **—́bola,** f. (wisk.) parabóol; gelijkenis: *la — del hijo pródigo*, de gelijkenis v. d. verloren zoon; **—bolano,** m. die graag met beelden of gelijkenissen spreekt; (oudh.) zwaard-vechters die de pest-lijders oppasten; **—bólico,** a. in een parabóol gebogen, parabólisch; allegórisch, zinne-béeldig; **—caidas,** f. pl. val-machine, toe-stel; — **centésis,** f. (heelk.) water-aftapping; — **céntrico,** a. (wisk.) paracentrisch; *curba —a*, paracéntrische kromme lijn (waarop een zwaar lichaam steeds in gelijke tijden 't middel-punt nadert of er zich van verwijdert; — **—cleto,** m. Heilige Geest die vertroost; — **clético,** a. v. d. Heilige Geest, troostend; m. Grieksch kerk-boek; **—́clito,** m. = — **cleto**; **—cronismo,** m. (wetensch.) later-stelling v. e. tijd-stip; **—da,** f. op-onthoud, pleister-plaats; verblijf, vertóef; (muz.) rust, pauze; verzamel-plaats voor vee; uit- of afspanning (voor paarden a. a.); post-loods, -huis (v. post-paarden); (oud) toe-bereidselen; dam om molen-water dat naar de molen vloeit af te dammen; inzet op een kaart; halt (van troepen); parade, wapen-schouwing; stalletje, kraam, winkeltje; pareering, (parade bij 't schermen); verdubbeling v. d. inzet, ombuigsel eener kaart bij verdubbeling v. d. inzet daarop; 't plotseling stil-staan (v e. jacht-hond); *hacer — en alguna parte* (zich) ergens ophouden, vertoeven.

parad/era, f. verlaat (i. e. kanaal a. a.); weer; **—ero,** m. pleister-, verblijf-plaats, halte; uit-einde, af-loop, waar iets op uit-loopt; *ignoro su* —, ik weet niet waar hij (zij) zich ophoudt of: waar het is, ze zijn; — **—etas** of **—illas,** f. pl. dans met rust-pauzen; **—igma,** m. over-zichtje (b.v. van vervóeging); **—isa,** f. soort Corsicaansche druif; **—iseo,** a. paradijs-, paradijs-achtig; parijdijs-vogel; **—islero,** m. jager die op de loer ligt, op 't wild loert; nieuwtjes-jager,

praatjes-maker of -rond-strooier; **—o,** a. onhandig, linksch, onbeholpen; vatsig, nalátig; *coche* —, terras, balkon a. a. op drukke straat, plein, mooi uitzicht; *lo mejor* —, 't puikje, de keur (= 't beste); *quedarse* —, verblúft staan; zich niet meer verroeren; *bien* —, gelijk-tijdig ophouden v. dans en muziek (bij de bolero-dans); stand der dansers op dat oogen-blik; *lo han dejado mal* —, ze hebben 'm leelijk toe-getakeld; *alma —a*, ongevoelig hart; **—oja,** f. paradox, gewaagde bewéring; **—ojal,** a. zeer paradoxáal, uiterst gewaagd (v. e. bewéring); **—ójico,** a. paradoxaal, stout, gewaagd (bewéring); **—ojo,** a. = **—ójico**; **—or,** a. stil-staand op 't sinjaal (goed gedresseerd paard); speler die hoog inzet; groote pleister-plaats, uit-spanning.

para/fernal, a. (rechtst.) buiten de bruidschat om, parafernaal: *bienes —es*, parafernale goederen; **—fina,** f. paraffien, paraffine; **—frasear,** v. tr. omschrijven, uitwerken; **—́frasis,** f. omschrijving, parafraze (muz.); **—fraste,** m. (wetensch.) parafrast, vertolker, uitlegger; (fam.) om-prater, lief-hebber v. uit-weiden; **—frástico,** a. omschrijvend, parafrástisch; **—fuego,** m. muurtje vóor 't trek-gat (in glas-blazerijen); **—goge,** f. toevoeging eener niet-etymologische klank of letter aan een woord, paragoge; **—gógico,** a. paragogisch, op die wijze toegevoegd (zie 't vorige); **—́grafo,** m. = **párrafo**; **—granizo,** m. „hagel-afweerder", -afleider (met stroo omwoelde staak); **—́guas,** m. régen-scherm, paraplú; **—guayano, -a,** m. f. en a. Paraguayaan, -sche, van Paraguay (staat in Z.-Amerika); **—huso,** m. druif- of borst-boor.

paraíso, m. paradijs, galerij (in de schouwburg); — *terrenal*, aardsch p.; *ave del* —, paradijs-vogel; *grana de* —, cardamom.

paral, m. afloopende balken waarlangs een schip van stapel loopt; **—áctico,** a. (sterrek.) parallaktisch, v. d. parallaxis of 't verschilzicht; *curba —a*, parallaktische kromme lijn; **—aje,** m. (sterrek.) parallaxis of verschilzicht; = **—ásis** en **—axe**; **—elipídedo,** m. (meetk.) parallelopipedum, d. i. door zes parallelogrammen begrensd prisma; **—elismo,** m. (het) evenwijdig loopen; **—elo,** a. evenwijdig, parallél, vergelijking, gelijk-stelling; *todo — ofende porque cada uno se cree el mejor de su especie*, iedere vergelijking is kwetsend, omdat iedereen zich de beste van zijn soort waant; **—elogramo,** m. (meetk.) parallelográm (vierhoekige figuur met evenwijdige zijden); **—ipómenon,** m. Paralipómenon, aanvulling op 't Boek der Koningen (Bijbel); **—́isis,** f. verlamming, beroerte; **—ítico,** a. verlamd, door een beroerte getroffen; *miembro* —, verlamd lid (v. h. lichaam); **—izar,** v. tr. verlammen (ook fig.); **—ogismo,** m. paralogisme, valsche redenéering uit onwétendheid.

parament/ar, v. tr. tooien, sieren; **—o,** m. tooi, versiering; zádel-óvertrek; kant-steen; gladde kant v. e. bouw-steen; *—s sacerdotales*, ornaat v. e. priester.

parámetro, m. (meetk.) paraméter, constante in een vergelijking of in de constructie v. e. kromme.

páramo, m. woestenij, on-herbérgzaam oord; „negerij" (fam.).

paran/cero, m. jager met vogel-lijm of met strikken (op vogels); **—gon,** m. toon-beeld; vergelijking; *poner en — con*, vergelijken met, op één lijn stellen met; **—gonar,** v. tr. vergelijken, op één lijn stellen; opvullen, gelijkmaken (letter-typen); **—info,** m. plechtige rede na een candidaats-examen; (oudh.) bruids-jonker; brenger van goede tijding; **—omasia,** f. klánk-overéenkomst tusschen woorden van verschillende talen; **—za,** f. jacht-hut, plaats v. samenkomst v. jagers.

parao, m. prauw, klein vaartuig in O.-Indië.

parapet/ar, v. tr. borst-weringen opwerpen; r. zich achter een borst-wering opstellen, zich verschansen (ook fig.); **—o,** m. borst-wering, leuning, kaai-muur.

paraplegía, f. (ziektek.) gedeeltelijke verlamming, paraplexie.

parar, v. tr. tégen-houden, weer-houden, áfweren; doen stil-houden (b.v. paard, rijtuig); — *la consideracion*, nadenken; *dejar parado*, doen opkijken, verbazen; — *la atencion*, de aandacht vestigen op; intr. stil-houden, ophouden; op iets uitloopen: — *en mal*, — *en bien*, op goed, op kwaad uitloopen; bij 't wild stil-staan (jacht-hond); *eso viene á — en locura*, dat loopt op krankzinnigheid uit; *la disputa vino á — en que todos se fueron*, de twist liep erop uit dat iedereen heen-ging; *la cosa de que se habla para en mi poder*, de zaak waarover gesproken wordt is in mijn handen; *sin* —, zonder ophouden; zonder verwijl, op-staande-voet; m. een kaartspel, lansquenet; r. stil-staan (persoon, uurwerk), besluiteloos blijven staan.

para/rayo, m. bliksem-afleider; **—sceve,** m. Goede Vrijdag; meer: **Viernes santo**; **—selene,** f. licht-kring om de maan, bij-maan; **—sema,** f. (zeet.) relief-figuur a. d. voorsteven; **—sismo,** m. (ziektek.) paroxysme; schijnbare stil-stand in de levens-funktiën; **—́sito,** m. klap-looper, tafel-schuimer; (oudh.) parasiet, hij die 't toezicht houdt op het gewijde koren; a. woeker-: *planta —a*, woeker-plant; m. pl. parazieten, ongedierte; **—sítico,** a. parazitisch, als of van ongedierte of woeker-plant; **—sitismo,** m parazitisme, ('t) klap-loopen of tafel-schuimen, ('t) leven op kosten v. e. ander a. a.; **—sol,** m. zonne-scherm, parasól, meer: **quitasol** en **sombrilla**; **—stade,** m. (bouwk.) pilaar tot steun v. e. gewelf; **—́stata,** m. (ontleedk.) prostata.

parata, f. terras (op een heuvel).

parcamente, adv. schraal, sober.

Parcas, f. pl. Parken, schik-godinnen oët.) de dood.

parce, m. (Lat.) lett. vergéef, vrij-stelling v. straf op een Spaansche school.

parch/azo, m. vergr. groote pleister; (fam.) schelme-streek; **—e,** m. pleister; trommelvel (v. e. trom); iets dat dient om iets leelijks te bedekken.

parc/ial, a. gedeeltelijk; partijdig (iemands optreden); **—idad,** f. partijdigheid; ('t) gedeeltelijk of ten deele zoo of zoo zijn; **—idad,** f. = **parquedad**; f. en **parsimonia.**

parco, a. sober, eenvoudig-levend; voorzichtig, stil-zwijgend.

pard/al, m. musch, meer: **gorrion**; pluvier (vogel); giraffe; man van 't plattelánd („grauw-jas";) slimmerd, leeperd; **—ear,** v. intr. grauw of bruin lijken of eruit-zien; bruin

of grauw worden; ¡—lez! int. verdikke! te duive-kater!; —illa, f. = —illo, m. vlasvink; en: grof grauw laken; *gente del* —, land-volk, buiten-lui; —o, a. grijs, grauw; somber (weder); *voz —a*, diepe bas, die gesluierd klinkt; — *oscuro*, dof-grauw; — *claro*, licht-grijs; *de noche todos los gatos son —s*, bij avond zijn alle katten grauw; —usco, a. grijs- of grauw-achtig.

pare/ar, v. tr. paren, bijeen-doen wat bijeen hoort; twee-aan-twee bij-een-doen; —**cer,** v. intr. lijken, schijnen, zich vertoonen; voor den dag komen, verschijnen; impers. schijnen, toe-schijnen, vóorkomen: *parece que*,'t schijnt dat; *me parece*, 't komt me voor; 't schijnt me toe; — *en justicia*, in rechten verschijnen, opkomen; *parecen estar muy unidos*, ze schijnen 't best met elkaar te kunnen vinden; r. lijken (op, *á*); *obre V. como mejor le parezca*, handel maar naar uw beste inzicht, naar wat u het best lijkt; m. uiterlijk, vóorkomen; meening, inzicht; *tiene buen* —, hij (zij) ziet er gunstig uit, heeft een gunstig vóorkomen; *está casado con su* —, hij is niet van zijn meening af te brengen, hij zweert erbij; —**cido,** a. gelijkend, eender van uiterlijk of vóorkomen, eruit-ziend; *es bien* —, ziet er lief of aardig uit; *es mal* —, 't is niet passend, niet behoorlijk, „'t staat niet"; *retrato muy* —, zeer gelijkend portret.

parecimiento, m. gelijkenis, = **parecido.**

pared, f. muur; wand; — *maestra*, muur v. gehouwen steen (v. e. gebouw); — *medianera*, midden-muur, scheidings-muur; *vivimos — en medio*, we zijn maar door een muur gescheiden; (fam.) *dejar á uno pegado á la* —, „iem. tegen de muur geplakt laten", d. i. diep vernederen; *dar contra la(s) —(es)*, met het hoofd tegen de muur loopen, radeloos zijn; *las —es oyen*, de muren hebben ooren; *arrimarse á la* —, tegen de muur leunen; *no han quedado mas que las —es*, er zijn alleen de vier muren overgebleven; —**año,** a. door een midden-muur gescheiden; —**on,** m. dikke muur, vooral als overblijfsel.

pare/górico, a. (geneesk.) kalmeerend, pijnstillend: *remedio* —, zoo'n middel; —**ja,** f. paar, koppel (mannetje en vrouwte), zie **par** = paar; doeblét (bij 't triktrak-spel); maat (een v. twee); weder-gade, gelijke; *buena* —, mooi paar (dat goed bij elkaar komt); *por —s*, bij paren; *cada oveja con su* —, soort zoekt soort (lett. ieder schaap met zijn maat); *correr —s*, evenáren, tegen-elkaar-óp-gaan; —**jo,** a. (volkst.) daarbij-behoorend, daaraangelijk; adv. *por* —, evenzoo, desgelijks; —**la,** f. (plant) patiëntie (een zuring-soort); —**elia,** f. bij-zon, weerkaatsing der zon i. e. wolk; = —**elio.**

par/énesis, f. (wetensch.) ópwekking tot de deugd); —**enético,** a. zoo ópwekkend; —**enquimatoso,** a. behoorend bij of gelijkend op; —**enquimo,** m. (ontleedk.) spons-achtig weefsel (der ingewanden), cel-weefsel (der planten).

parent/al, a. ouderlijk, v. verwanten of familie; —**ela,** f. familie-betrekking; familie, bloed- en aan-verwanten; —**esco,** m. (familie-)verwantschap; — *espiritual*, geestelijke —, ook tusschen peet-ouders, de kinderen en hun ouders.

paréntesis, f. wat tusschen haakjes staat, die haakjes zelf.

pare/o, m. rang-schikking of samen-voeging in paren; —**s,** m. pl. nageboorte = **secundinas**; —**sia,** f. halve verlamming.

pari/a, m. paria; ver-stóoteling, ver-schóppeling; f. pl. hulde: *rendir —s*; ook (wetensch.) moeder-koek, na-geboorte (zie 't fam. **pares**); (oud) *hacer paria*, echt-breuk plegen; —**da,** f. vrouw die pas bevallen is; —**dad,** f. gelijk(-vormig, -soortig)heid; gelijke waarde, equivalént; *no corre* —, er is geen vergelijking te maken; —**dera,** f. plaats waar de schapen jongen; (het) jongen (v. schapen); tijd daarvoor, jong-tijd; —**dora,** a. veel-jongen-gevend, vruchtbaar (dier); —**ente,** m. f. en a. bloed-verwant(e), familie-lid; gelijke; echtgenoot, man, (dit fam.) ook: — *mayor*; pl. familie(-leden), verwanten; *no tiene — pobre*, „heeft geen arm familie-lid", d. i. geeft zijn geld erg gemakkelijk uit, kent de waarde van 't geld niet; —**etal,** a. wand-; *huesos —es*, wand-beenderen (v. h. hoofd); —**etaria,** f. muur-kruid; —**ficar,** v. tr. m. e. voorbeeld aantoonen; —**huela,** f. draag-baar, pl. gebruikelijker; —**lera,** f. draag-, schoor- of rust-balk; —**o,** m. Paros-marmer.

pari/r, v. tr. baren (menschen); jongen (dieren); leggen (vogels); (fig.) iets moeilijks uitleggen; (fam.) — *á medias*, iets maar half uitleggen; *poner á* —, in 't nauw drijven, tot spreken dwingen.

pari/siense, a. Parijsch, m. f. Parijzenaar, Parijsche (vrouw); —**silábico,** a. van 't zelfde aantal letter-grepen.

parla, f. radheid v. tong; gekakel, geklets; —**dillo,** m. frazen-makerij (weinig); —**dor, -a,** m. f. babbelaar, veel-prater; prater, dan = **hablador**; a. veel-pratend, babbel-ziek; —**duria,** f. (fam.) gezeur, lastig gepraat, gebabbel, soms = **habladuría**; —**enbalde,** m. f. die zijn (haar) tijd verpráat, die voor niets praat of babbelt; —**mental,** a. parleménts-, v. d. vólks-vertegenwóordiging; —**mentar,** v. intr. onder-hándelen, parlementeeren; in een schikking treden; —**mentario,** a. parlementair, v. h. parlemént of de vólks-vertegenwóordiging; m. onder-hándelaar, parlementair; —**mento,** m. vólks-vertegenwóordiging, parlemént, = **congreso**; onder-hándeling; onder-hándelaar, = —**mentario**; redevoering i. e. vergadering; —**nchin -a,** m. f. en a. babbelaar, praatjesmaker, óverbrenger; —**nchinería,** f. (fam.) klets; babbel-achtigheid, -zucht; —**ntes,** a. pl. (wapenk.) in: *armas* —, „sprekende wapens", d. i. waarvan 't voornaamste deel de naam uitdrukt.

parl/ar, v. intr. dóor-slaan, kletsen; onzin uitslaan; praten (dieren, z. a. de ekster, de papegaai); overbrengen, praatjes maken; —**atorio,** m. spreek-kamer (b.v. in een klooster), = **locutorio**; —**ería,** f. (fam.) gebabbel, geklets; achter-klap, over-brengerij; gekwinkeleer, gekweel (v. vogels), gemúrmel (v. water); —**ero,** a. babbel-ziek; die overbrengt, kletst; (poët.) babbelend, múrmelend (beekje a. a.); sprekend, veel-zéggend (uiterlijk, woorden a. a.); —**eta,** f. gemeenzaam praatje, onder-onsje; —**on -a,** a. veel-pratend, praat- of babbel-ziek; —**otear,** v. intr. (zeer fam.) wauwelen.

parm/a, f. (oudh.) schild; —**entera,** f. aardappel, meer **patata**; —**esana,** f. zonneblind, „jaloezie" waardoor men alleen van

ter-zijde kijken kan; **—esano, -a,** m. f. Parmezaan, -sche, iem. v. Parma; a. Parmezaansch: *queso* —, P. kaas; **—ulario,** m. (oudh.) schild-drager.
Parnaso, m. Parnassus, Dichter-berg.
paro, m. mees (vogel); **—dia,** f. parodie; — **diar,** v. tr. parodiëeren, bespóttelijk voorstellen, op beláchelijke wijze nadoen; **—´dico,** a. parodisch, v. e. parodie; (alg.) *grados* —*s*, opéen-volgende termen in een vergelijking; **—dista,** m. parodist, schrijver v. (een) parodie(ën); **—la,** f. (fam.) zotte-klap, gekákel; *gastar mucha* —, praat-ziek zijn.
pároli, m. verdúbbeling v. d. eerste inzet; omgeslagen hoekje der kaart waarop men dubbel inzet, = **parada.**
paron/ímico, a. bijna gelijk-luidend, paronimisch; **—´imo,** m. paroniem, bijna-gelijk-luidend woord; **—omasia,** f. vereeniging van gelijk-luidende of bijna-gelijkluidende woorden in een zin: *nueve meses de infierno y tres meses de invierno,* negen maanden hel en drie maanden winter ('t klimaat v. Madrid).
parótid/a, f. (ontleedk.) parotide, klier onder 't oor; **—ítis,** f. ont-steking daarvan; **—´eo,** a. (ziektek.) in *esquinencia* —*a*, ontsteking in de keel en in de oor-speeksel-klier.
paroxismo, m. = **parasismo.**
parp/adear, v. intr. (oud) = **pestañear,** knipoogen; **—´ado,** m. oog-lid (bovenste), *no he cerrado los* —*s*, ik heb de oogen niet geloken (lett. de oog-leden); **—alla,** of **—ala,** of **—asola,** of **—allota,** f. oude koperen munt ter waarde v. 7 céntimos.
parque, m. park; afgeperkt graas-veld voor schapen; — *de artillería,* artillerie-park; — *vacúnico,* vaccine-park; **—dad,** f. soberheid, matigheid; zelf-beperking; zuinigheid, schrielheid, dan = **parsimonía.**
parra, f. wingerd-leiding (met de wingerd erbij); wingerd tegen een muur a. a.
parrafada, f. (fam.) in: *echar una* —, een boom opzetten, over alles en nog wat praten (twee vrienden b.v.).
párrafo, m. paragráaf(-teeken); (fam.) *echar* —*s*, lang en buiten de kwestie om spreken.
parr/agon, m. ijk, merk (van zilver); **—al,** m. = **parra,** en: verscheidene wingerd-leidingen bijeen; wingerd die veel loten schiet maar weinig vrucht draagt; groote honingpot; **—ar,** v. intr. een priëel vormen (een boom met zijn takken); **—icida,** a. en s. vader-moordend, -er; **—icidio,** m. vadermoord; **—illa,** f. kruik; pl. braad-rooster; (Zig.) folter-bank; **—iza,** f. leiding v. wilde wingerd.
párroco, m. pastoor der parochie.
parr/on, m. = **—iza**; **—oquia,** f. parochie(-kerk); **—oquial,** a. parrochiaal, parochie-; **—oquialidad,** f. parochie-rechten tusschen pastoor en gemeente-leden; v. d. pastoor op de tienden, v. d. gemeente-leden op geestelijke hulp a. a.; **—oquiano, -a,** m. f. en a. gemeente-lid, gemeentenaar (v. e. geestelijke); klant, afnemer; geregelde bezoeker, deel-nemer (aan bijeen-komsten a. a.).
parsim/onia, f. soberheid; zuinigheid; schrielheid (overdréven zuinigheid); omzichtigheid; **—ónico,** a. of meer **—onioso.**
parte, f. deel, gedeelte, aandeel; oord, plaats; kant, zijde, streek; rol op het tooneel); **m.** geschreven rapport gezonden door een bizondere bode; (fig.) die bode; bizonder post-station voor leger-hoofden, het vorstelijk huis a. a.; *ir á la — en un negocio,* voor een deel i. e. zaak betrokken zijn; *voy á tal* —, ik gá daar en daar heen (naar die plaats); *de la — de mis padres,* namens of van de kant v. mijn ouders: *á la — de allá,* aan de andere zijde, kant; *tirar* —, nut trekken, baat hebben; *de ocho dias á esta — = hace ocho dias,* sinds acht dagen; *por otra* —, overigens; *en otra* —, elders; *en ninguna* —, nergens; *no tengo arte ni — en el asunto,* ik heb part nog deel aan de zaak; *por mi* —, voor mijn part (fam.), wat mij aangaat; — *por* —, stuk voor stuk, punt voor punt; *de — á* —, dwars door, door en door; *hizo de su — para conseguirlo,* hij (zij) deed wat hij (zij) kon om 't gedaan te krijgen; pl. geslachts-deelen; natuurlijke of verworven eigenschappen; partijen (pleitend in een geding); *por* —, 't een na 't ander, achtereenvolgens (*tratar,* behandelen b.v.); — *contratantes,* kontrakteerende partijen; *nombrar* —, de schuldigen a. a. opnoemen; *en todas* —, overál.
part/ería, f. (oud) verlós-kunde, vroed-vrouwschap; **—ero,** m. verlos-kúndige; **—esana,** f. (oud) lange héllebaard; **—ible,** a. verdéelbaar; **—icion,** f. verdeeling; (rekenk.) deeling, deelen; **—icionero,** m. = **—icipe;** **—icipable,** a. waaraan men deel kan nemen; mede-déelbaar; **—icipacion,** f. déelneming, deel-name; (ook dat men *aan* iets neemt); méde-deeling; **—icipante,** a. deel-hebbend, -nemend; m. f. deelnemer, -neemster; aandeelhouder (i. e. handels-onder-neming b.v.); — **icipar,** v. intr. deel-nemen, -hebben; iets hebben van (*de*), deelen (in iemands lot); tr. kénnis-geven, méde-deelen; r. elkaar médedeelen; **—ícipe,** a. deel-hebbend, mede-plichtig (dit a. e. misdaad); m. f. deel-nemer (a. d. een of andere daad), deel-hebber (= die aanspraak heeft op een deel, een aandeel); **—icipial,** a. (spraakk.) deel-wóordelijk, deelwoords-; **—icipio,** m. (spraakk.) deel-woord; **—ícula,** f. deeltje; (spraakk.) rede-deeltje; **—icular,** m. partikulier, privaat persoon; ónder-werp, zaak; *en este* —, over dit onderwerp, te dezer zake; a. bizonder, eigen-aardig; apart, afgescheiden; *talento* —, bizonder talent; *en* —, in 't bizonder, vooral; *hablar en* —, apart of onder-vier-oogen spreken; *gabinete* —, apart kamertje; *no tiene nada de* —, dat is niets bizonders; **—icularidad,** f. bizonderheid, eigen-aardigheid; gemeenzaamheid, vertrouwelijke omgang; *una — de la lengua española,* een eigenaardigheid der Spaansche taal; **—iculario,** a. van het rede-deeltje of partikel; **—icularismo,** m. particularisme (bevordering van bizondere belangen met verwaarloozing der algemeene); **—icularista,** m. particularist (zie 't vorige); **—icularizar,** v. tr. in de bizonderheden nagaan, in 't bizondere geval toepassen; iem. bizondere aandacht schenken; r. zich door eigen-aardigheid doen opmerken; voor iem. voorkeur toonen; **—icularmente,** adv. vooral, (in 't) bizonder, in bizonderheden; *me lo contó* —, hij (zij) vertelde 't mij in bizonderheden; *le honraron* —, men eerde hem bizonder; **—ida,** f. vertrek; partij (= gezelschap, hoeveelheid handels-waren), stuk (land), deel; post (i. e. rekening of boek); inschrijving in de parochie-boeken (geboorte, dood enz.); *jugar*

una — de ajedrez, een partij schaak spelen; (fam.) *resulta en la — un monton de papeluchos*, er komt van 't heele zaakje niets dan een berg paperassen; *estoy de —*, ik ben op 't punt van vertrekken; *las Partidas*, zeer oud wet-boek v. Castilië; (fam.) *las siete —s del mundo*, „de zeven deelen der wereld"; *una buena —*, een aardige streek, een bewijs v. vriendschap; *una mala —*, een leelijke streek; *— simple, — doble*, enkele, dubbele boek-houding; **partida** ook voor **guerrilla**.

part/idario, m. aanhanger (eener partij a. a.), partij-ganger; lid eener vliegende bende a. a. = **guerrillero**; **—idarismo,** m. overdrijving v. partij-geest; **—idarista,** m. die zich daaraan schuldig maakt (zie 't vorige); **—ido,** m. partij (politieke, en = belang enz.) middel, besluit; beroep; *el — republicano en los Estados Unidos*, de republikeinsche p. in de Vereenigde Staten; *sacó — de sus vicios*, hij trok partij van zijn ondeugden; *es preciso tomar un —*, er moet een besluit genomen worden; *su hijo abrasó el — de la toga*, zijn (haar) zoon koos het beroep v. advokaat; *se asegura que es un buen —: es hija única de ricos padres, hermosa y muy virtuosa*, men verzekert dat het een goede partij is: ze is eenige dochter v. rijke ouders, mooi en zeer deugdzaam; **—idor,** m. verdeeler, uitdeeler; toestel voor water-verdeeling of plaats dier verdeeling; haar-scheider (soort kam); (oud, rekenk.) deeler; **—ija,** f. aandeel, toegewezen gedeelte; = **—icion**; *hacer —es*, een deeling maken (v. iets dat onder elkaar verdeeld moet worden); **—il,** a. (sterrek.) in: *aspecto —*, gedeeltelijk aspect; **— imento** of **—imiento,** (oud) = **—icion** en **division,** (ver)deeling.

partir, v. tr. (ver)deelen; breken; afdeelen, afscheiden (land b.v.); intr. vertrekken, = **marcharse**; voort-komen (uit); *de alli parte la dificultad*, daaruit komt het bezwaar voort; *— por en medio*, de zaak doorzetten zonder verdere overwégingen; *— el camino*, „de weg deelen". d. i. elkaar tegemoet gaan; *— la diferencia*, f. 't verschil deelen; r. *— la ganancia*, de winst onder-elkaar verdeelen; uit-éen-gaan, van-éen-gaan: *se le parte el corazon*, zijn (haar) hart gaat van-éen, breekt; **—itivo,** a. (spraakk.) een deel uitdrukkend, deel-, deelend; *número —*, deelend telwoord, breuk-getal; **—itura,** f. (muz.) partituur (volledige muziek v. e. opera, symfonie enz.).

parto, m. bevalling, baring; jong-geborene; geestes-voortbrenging, -voortbrengsel; *— de los montes*, berg die een muis baart, d. i. klein resultaat na groote verwachting; *su mujer está de —*, zijn vrouw ligt in de kraam, is juist bevallen; **—logía,** f. verhandeling of leer over de baring.

parv/a, f. koren op de dorsch-vloer; (fig.) groote menigte, groote hoeveelheid; (fam.) *a buen viento va la —*, de zaak gaat op rolletjes (d. i. heel goed); *salirse de la —*, de weg kwijt zijn, een verkeerde weg gaan; **—edad,** f. of **—idad,** f. (meest fig.) kleinheid, armzaligheid; ook: nietigheid; en: vasten-dag; **—o,** a. klein; nietig, zie **pequeño**, klein; **—ulez,** f. (oud) kleinheid, = **—edad,** of **—idad**; **—́ulo,** a. en s. klein; kleintje, klein kind; onnoozel, licht-geloovig; (fig.) arm-zálig, stúmperig.

pasa, f. rozijn (gedroogde druif); ('t) trekken (v. vogels); **—bálas,** m. kogel-mal (artillerie); **—ble,** a. wat erdoor kan, rédelijk, vrij goed, = **—dero**; **—caballo,** m. paardepont, ook **—caballos**; **—calle,** m. straatliedje bij gitaar; marsch (muz. om op te marcheeren); zekere dans; **—da,** f. voor-bijgang, ('t) voorbij-gaan, door-tocht; lijf-rente, voldoende rente om van te leven; streek (in slechte zin); (oud) schrede, pas van meer dan 5 voet; *de —*, in 't voorbij-gaan, ter-lóops; *jugar una —*, een leelijke streek doen, een leelijke poets bakken; **—dera,** f. voorde, steenen om een beek over te gaan a. a.; **—deramente,** adv. rédelijk, támelijk, wat ermee door kan; **—dero,** a. (zie 't vorige); *tiene una casa muy —a*, hij (zij) heeft een vrij goed huis; (oud) vergánkelijk; **—dillo,** m. dubbel borduur-werk (aan weerskanten); **—dizo,** m. gang, doorloop; handige ont-wijking (in 't gesprek); **—do,** a. verschóten (kleur), verkleúrd; oud(-bakken); beurs, overrijp (vrucht); *lo —, —*, wat voorbij is, is voorbij, gedane zaken nemen geen keer, of: laten we 't gebeurde vergeten; m. verléden, verleden tijd; *— definido = pretérito perfecto*, tijd v. h. Spaansche werk-woord, overeenkomend m. h. Latijnsche perfectum en gedeeltelijk m. d. Fransche „passé défini"; pl. *los —*, de áfgestórvenen, = *los antepasados*; **—dor, -a,** m. f. veerman (die overzet), voer-man (die per kar a. a. vervoert), vrachtrijder; gréndeltje, knip (a. e. deur); smókkelaar; pin; haar-naald; grove rijg-naald, rijgpen; **—dura,** f. over-tocht, over-gang; **—ge,** m. = **je**; **—gonzalo,** m. (fam.) stootje onder 't voorbij-gaan; **—je,** m. voorbijgang, ('t) voorbij-gaan, door-loopen of doortrekken, = **paso**; gang, door-loop, door-gang; plaats (v. e. schrijver); (muz.) over-gang v. d. eene toon in de andere; recht dat de Sint. Jans-ridders betaalden om hun beroep uit te oefenen; *hacer —s*, „passages" zingen (bijkomstige versierselen); **—jeramente,** adv. in 't voorbij-gaan, ter-loops, vluchtig = **de pasada**; **—jero,** m. passagier (v. trein of boot), reiziger; voorbij-ganger; a. voorbijgaand; vergánkelijk, tijdelijk; druk-bezocht, veel-begaan (weg a. a.); **—juego,** m. 't terug-gooien u. d. bal over 't hoofd der tegenpartij (bij 't kolf-spel); **—manar,** v. tr. met passement opdirken (overdádig opsieren); **—manería,** f. passemént-handel, -makerij; **—mano,** m. leuning (v. e. trap); passemént; bies (langs jas of broek); (zeet.) loop-gang; **—mento** of **—miento,** m. (oud) = **pasaje,** en: overlijden, dood.

pas/ante, m. voorbij-ganger; prokureurs-klerk a. a.; jong advokaat in zijn proeftijd; assistent v. e. genees-heer; repetitor a. e. **colegio**; **—antía,** f. proef-tijd, leer-tijd (bij advokaat a. a.); **—apan,** m. (plat) keel-gat; **—apasa,** m. goochel-toer; valschheid in 't spel, looze streek; **—apiedra,** f. (plant) steen-breke; **—aporte,** m. pas-poort, doorgangs-bewijs; reis-pas; vergunning, verlof om 't een of ander te doen; *— aportear*, een reis-pas a. a. geven, verleenen.

pasa/r, v. intr. voorbij-gaan, over-gaan, doorgaan, door-loopen (dit ook *— adelante*); in omloop zijn (munt); door-trekken, door-reizen; *— por delante*, vóor-langs voorbij-gaan; *eh, puede —*, och, 't kan ermee door; *— á*

secundas nupcias, hertrouwen, een tweede huwelijk aangaan; — *por una puerta*, door een deur gaan; *¡pase V.!* binnen! ook: loop door, als 't u belieft; — *plaza de bobo* of *de tonto*, voor een sukkel doorgaan; — *de mano en mano*, van hand tot hand gaan; — *por encima de*, boven-over gaan, (fig.) te-boven komen (*una dificultad*, een bezwaar); — *de raya*, „over de streep gaan", d. i. de maat te buiten gaan; — *al crédito de alguno*, op iemands credit schrijven; — *en aduana*, door de douane laten gaan; — *en silencio*, stil-zwijgend voorbij-gaan, onverméld laten; — *por alto*, binnen-smokkelen; (fam.) *ir pásando*, schámeltjes leven; r. naar de vijand overloopen; verslijten, ophouden, opgaan, door 't hoofd gaan, verléppen (bloem) a. a.; m. leven(tje): *buen* —, goed léventje, *mal* —, schámel bestaan, arm-zálig leven; *se me pasó*, 't is me door 't hoofd gegaan; *se me pasó por alto*, ik heb er niet op gelet, 't is aan mijn aandacht ont-snapt: *mis temores se pasaron*, mijn vrees is voorbij; —**tiempo**, m. tijd-verdrijf, ont-spánning; —**turo**, m. scholier met wie gerepeteerd wordt; —**vante**, m. of **pase**, geleide-brief, pas; —**volante**, m. (oud) plaatsvervuller (als soldaat gekleed, om een kompanjie voltállig te maken; (oud) soort slang (oud kanón); —**voleo**, m. = —**juego**.

pascu/a, f. Paschen; — *florida*, palm-zondag; — *de Natividad*, octave van Kerst-mis; *dar las* —, een paasch-bezoek brengen; *estar como una* —, er vroolijk uitzien; *si se pierde, santas* —, als 't mis met hem loopt, wel bekome 't hem ('t raakt mij weinig a. a.); —**al**, a. paasch-, v. Paschen; —**illa**, f. eerste Zondag na Paschen.

pase, m. pas, pas-poort vergunnings-bewijs, verlóf; —**ador, -a**, m. f. groote wandelaar, -ster; a. met aangename stap (paard); —**ante**, m. wandelaar, slénteraar; — *en corte*, straatslijper; —**ar**, v. tr. laten wandelen, laten loopen, mee uit wándelen gaan, door-wandelen; — *un caballo*, een paard 's laten loopen; — *la calle*, een straat afwandelen, telkens doorloopen (om een vrouw); — *la capa*, zich 's gaan verzetten, zich vertréden (mantel om); — *la cátedra*, de kateder opgaan zonder dat er één toehoorder is; — *las calles*, „door de straten gaan", d. i. op een ezel, terwijl men gegeeseld wordt; r. wandelen, toeren (i. e. rijtuig); zich vermeien, zich vertréden; intr. stappen (paard); *anda á* — of *vete á* —, loop heen, laat me met vreê; —**o**, m. wándeling, toer (i. e. rijtuig), rit; wandel-rit; wandelplaats; weg v. e. stoet; ('t) voorbij-trekken (v. e. stoet); —**ro**, m. muil-dier dat steeds stapt.

pasi/bilidad, f. vatbaarheid voor aandoeningen; —**ble**, a. voor lijden of aandoeningen vatbaar; —**corto**, a. die of dat kleine stappen of schreden doet; kort v. stap (paard); —**flora**, f. = **pasionaria**; —**largo**, a. met lange schreden of stappen, lang v. stap (paard a. a.); —**llo**, m. verkl. pasje; gang(etje), over-loop; lange steek (bij 't naaien); —**on**, f. lijden (v. Christus), passie; harts-tocht; groote liefde of begeerte of 't voor-werp daarvan; —**onaria**, f. passie-bloem; —**onario**, m. passionarium, boek dat het lijden v. Christus verhaalt; —**onero**, m. priester die de passie zingt; pl. priesters die in 't hospitaal te Zaragoza de zieken oppassen; —**onista**, m. = 't vorige in de eerste beteekenis; —**to**, adv. zachtjes, stilletjes, op de teenen; met gematigdheid, bedaard; —**trote**, m. iets tusschen tel-gang en korte draf; —**va**, f. (spraakk.) lijdende beteekenis; —**vamente**, adv. lijdelijk; (spraakk.) in lijdende zin; —**vidad**, f. lijdende toestand; lijdzaamheid, lijdelijke toestand (zonder te ontroeren); —**vo**, a. lijdend, passief (spraakk.); lijdelijk (zonder ontroering of verzet); m. schuld, passief (tegenover „actief").

pasm/ado, a. verkléumd; (wapenk.) visch met open bek; —**ar**, v. tr. verbazen; ontzétten, hevig doen schrikken; intr. bezwijmen, flauw-vallen (dit fam.); verplét staan; sprakeloos staan (van schrik, verbazing of bewóndering); r. door schrik bevangen worden enz.); —**arota**, f. gehuichelde ontzetting, verbazing of groote bewóndering, = —**arotada**; —**o**, m. ontzetting (schrik), verrassing (v. iets onverwachts), verbazing, of bewondering; wonder, iets bewonderens-waards: *es un* —, 't is wonder-baarlijk; —**oso**, a. wonder-báarlijk, ontzettend a. a. (zie **pasmo**).

paso, m. pas, stap, schrede (dit 't minst gewone); door-tocht, voorbij-gang; berg-pas nauwte, zee-straat; adv. langzaam-aan; *el* — *de Calés*, 't nauw v. Calais; — *comun*, gewone pas (= 2½ voet); — *geométrico*, meetkunstige pas (= 5 voet); *dar* —*s inútiles*, onnoodige stappen doen (i. e. zaak); *á* —*s de gigante*, met reuzen-schreden; *tener el* —, de voor-rang hebben, de eere-plaats innemen; *al* — *que*, onderwijl, met-een dat, tegelijker-tijd, naar mate; *mal* —, moeilijke stap; — *resbaladizo*, lett. glibberige schrede, d. i. moeilijke omstandigheid, lastig geval; *salvar el* —, over-springen, een sprong doen; — *en falso*, mis-stap, mis-greep; — *falso*, verkeerde stap (uit de pas); *hacer entrar en* —, „weer in de pas brengen", d. i. weer gehoorzaam maken, tot de orde terug-brengen; — *libre*, vrije door-gang, vrije toegang; *las* —*s de la pasion*, de „statiën" v. d. kruis-gang (v. Christus); — *de comedia*, passage v. e. tooneelstuk; *yo te seguiré los* —*s*, ik zal je op (al) je schreden volgen, ik zal je nagaan; *á* —*s contados*, „met getelde schreden", d. w. z. langzaam; *por sus* —*s contados*, op zijn dooie gemak; — *á* —, stap voor stap, langzaamaan.

paspié, m. Bretonsche dans(-wijs);

pasquin, m. of —**ada**, f. hekel-schrift, spotternij, spot-prent; —**ar**, v. tr. belachelijk voor-stellen, parodiëeren.

past/a, f. deeg, beslág, = **masa**; (fig.) maaksel, samen-stel, gehalte; *hombre de buena* —, man v. e. goede inborst of goed gestél; (iron.) onnoozele hals; boek-band in kalfs-leer; pasta, pulp (v. vruchten), pap; — *de almendras*, amandel-past; pl. meel-spijzen als vermicelli, noedels enz.; —**aca**, f. (Z. Am.) spijs v. vet-vlies en varkens-pootjes; —**ar**, v. tr. weiden; intr. grazen; —**eca**, f. (zeet.) blok, katrol v. e. groot hijsch-touw; —**el**, m. pastei, deeg-klomp; klad, klodder (vet); vernuftige schikking die ieder-een voldoet; bizondere kuiperij, intrige v. één persoon; dikkerd; schikking der kaarten om te winnen: *descubrir el* —, achter 't geheim v. e. intrige komen; —**elería**, f. pastei-gebak; -bakkerij; —**elero**, m. pastei-bakker; —**elon**, m. vergr.;

vleesch- of vruchten-taart; **—era,** f. pastei-schotel; **—ero,** m. werk-man in een olie-molen die de klomp olijf-pulp kneedt; **—illa,** f. pastille, tablétje, koekje; **—inaca,** f. een visch v. d. tong-soort; (oud) wortel, peen, = **zanahoria; —inas,** f. pl. on-afgebakende wei-gronden, onbezaaide velden; **—o,** m. wei-grond, -land; vee-voeder; — *seco,* droog vee-voeder; voedsel (in 't algemeen); *á* —, bij 't eten (wijn); *á todo* —, zonder iets anders (spijs); *vino de* —, gewone wijn, tafel-wijn; **—or, -a,** m. f. herder, -in, hoeder, -ster; m. geestelijke (herder); *el — universal,* de Paus; *el Buen Pastor,* de Goede Herder (Christus); **—oral,** a. (fig.) hérderlijk, herder(s)-; *carta* —, hérderlijke brief (v. e. bisschóp aan zijn „kudde"); f. pastoral, herders-dicht, -spel; **—orear,** v. tr. weiden, hoeden; **—orela,** f. (muz.) pastorelle (⅝ maat); **—oreo,** m. herders-beroep; **—oría,** f. herder-schap; — **oril,** a. herderlijk, herder(s)- : *vida* —, herders-leven; **—osidad,** f. deeg-achtigheid, (fam.) kledderig-, klódderig-heid (dit dikker dan 't vorige); **—oso,** a. deeg-achtig (zie 't vorige); *boca —a,* slijmerige of kléverige mond (vooral na een „fuif-avond"); *tierra —a,* klei-achtige bodem; *colorido* —, klónterige verf (op een schilderij); **—ura,** f. vee-voeder(ing); wei-grond; **—uraje,** m. wei-grond; gemeene weide; wéide-belásting.

pata, f. poot; wijfjes-eend (zie **pato**): — *de cabra,* onvoorziene hinder-paal; — *de gallo,* late uit-vlucht om zijn woord niet te houden; — *de leon,* (plant.) leeuwe-klauw; — *galana,* gemaskeerde die bij de processie op Sacraments-dag de ménigte uit-een-drijft, (volkst.) hinkelde-pink, manke; *á la — la llana,* zonder omslag, zonder kompliménten; (fam.) *á* — op de kakkies (voeten); (fam.) *cayó —s arriba,* hij (zij) viel onderste-boven („pooten om-hoog"); *andar á la — coja,* strómpelen; (fam.) *estamos* —, we zijn „kiet"; *enseña la* —, hij (zij) toont nog duidelijk dat hij (zij) van mindere afkomst is, a. a.; **—ca,** f. koper-munt v. 8 céntimos; **—con,** m. gesnoeide zilveren munt (1 ons gewicht); **—che,** m. lichter, schuit (v. douane-amtenaren a. a.; **—da,** f. trap, schop; stap; *no quiero dar pie ni — en el asunto,* ik wil geen vin uit-steken voor die zaak; **—gorrillo,** m. gehakt v. varkens-ingewanden; **—gua,** f. boom in Chile; — **lear,** v. intr. tráppelen; **—leo,** m. getráppel; **—leta,** f. trilling; (fam.) bibberatie; (id.) flauwte; **—letilla,** f. oude dans.

pata/n, -a, m. f. pummel, boere-kinkel, echte boerin; **—nería,** f. lompheid, ruw-heid; — **rata,** f. nietigheid, beuzelarij; pl. fratsen, geleuter a. a.; **—ratero, -a,** m. f. „piet-lut" (fam.), iem. die op elke kleinigheid let; **—rraez,** m. (zeet.) pardoens (touwen om de masten te steunen); **—sca,** f. (Am.) een Indiaansche spijs; (fam.) *armar* -, mot maken, ruzie schoppen; **—ta,** f. áard-appel; = **papa** in Am.; *—s fritas,* gebakken áard-appelen; — **tal,** m. aard-appel-veld = **papal** in Am.; **—tus,** m. (fam.) plotselinge ongestéldheid, toeval (= zénuw-aanval a. a.); **—vino, -a,** m. f. en a. Paduaner, Paduaansch, v. Padua.

pate, a. (wapenk.) in pooten uitloopend; — **ador,** m. schoppend paard; **—adura,** f. tráppeling, getrappel; ver-trápping, ver-tréding; **—ar,** v. tr. ver-tráppen, ver-tréden; intr. tráppelen, trappen (paard b.v.); (fam.) loopen, draven; **—na,** f. patena, miskelk-schoteltje; soort medaljon m. e. béeltenis door boerinnen a. d. hals gedragen; **—ntar,** v. tr. patenteeren, een patént geven; **—nte,** m. patént; diploma, getuig-schrift; scheeps-pas; (fam.) *pagar la* —, trakteeren als men lid wordt v. e. korps a. a.; — *de corso,* kaper-brief; — *de sanidad,* gezondheids-pas; a. klaar-blijkelijk, duidelijk; **—ntemente,** adv. (zie 't a.); **—ntizar,** v. tr. overtúigend bewijzen.

pátera, f. (oudh.) offer-schaal.

pater/nal, a. váderlijk, vader(s)-; *amor* —, vader-liefde; **—nidad,** f. váderschap; **—nizar,** v.intr. op de vader gelijken; **—no,** a. vader(s)-, v. vaders-zijde: *tio* —, oom v. vaders-zijde.

patet/a, m. krom-beenig mensch, fatsoenlijke naam voor de duivel, drommel; *que se lo lleve* —, laat de drommel hem halen; *todo se lo llevó* —, alles is naar de maan; **—́ico,** a. gevoel-vol, roerend, patétisch.

pati/abierto, a. wijd-beensch; **—́bulo,** m. schavót, plaats of werk-tuig voor de dood-straf; galg; **—ca,** f. verkl., iron. voor: groote voet; (fam.) *poner de —s en la calle,* vier-kant op straat zetten; **—co,** m. eendje; — **estebado,** a. krom-béenig, m. mis-maakte beenen; **—hendido,** a. m. gespleten hoeven; **—lla,** f. verkl.; en: zekere zetting der linker-hand op de gitaar; roer-stang; vizier-korrel (v. e. vuur-wapen); pl. bakke-baarden; (fam.) (de) klauwen v. d. duivel; (de) duivel (zelf); **—lludo,** a. met bakke-baarden; — **macizo,** a. met ongespleten hoeven; — **muleño,** a. klein-hoevig (als een muil).

pat/in, m. verkl. van **patio,** kleine binnen-plaats; soort zee-zwaluw; pl. schaatsen; **—́ina,** f. groen-achtige door de tijd gevormde roest-laag, -kleur; eigenaardige tint v. e. oud schilderij.

pati/o, m. binnen-plaats (onmiddellijk achter de ingang v. e. Spaansch huis, vooral in 't Zuiden); parterre v. e. schouwburg; binnen-plaats i. e. klooster; **—ra,** f. (Am.) soort varken; **—tieso,** a. (fam.) stok-stijf uitgestrekt; roerloos v. schrik, verlégenheid a. a.; stijf-beenig, -pootig; **—tuerto,** a. met ver-wrongen of kromme beenen; **—zambo,** a. met o-beenen.

pato, m. eend; **—chada,** f. domme streek; **—genia,** f. (wetensch.) leer v. d. oorzaken der ziekten, patogenie; **—jo,** a. krom-béenig, met de voeten binnen-waarts; **—logía,** f. (wetensch.) ziekte-leer, -kunde, patologie; — **lógico,** a.; **—n,** a. met groote voeten of pooten.

patrañ/a, f. verzinsel, valsche tijding; **—ero,** m. praatjes-maker, verspreider v. praatjes of verzinsels.

patri/a, f. vader-land; — *celestial,* hemelsch vaderland; **—arca,** m. patriárch, áarts-vader; kerk-vader; titel v. sommige hooge preláten; **—arcado,** m. patriarchaat, rechts-gebied v. e. patriarch; **—arcal,** a. patriarcháal, aarts-váderlijk; *dignidad* —, aarts-váderlijke waardigheid; **—ciado,** m. patricaat, patriciër-schap; **—cio,** m. patriciër; adel-lijke, aanzienlijke; **—monial,** a. van 't vaderlijk erf-deel; *bienes —es,* goederen van 't ouderlijk erf-deel; **—monio,** m. ouderlijk erf-deel; erf-deel, vermógen; wat noodzake-lijker-wijze behoort tot...; **—o,** a. váder-landsch: *el suelo* —, de vader-landsche grond, -bodem; váderlijk: — *potestad,* vaderlijke

macht; **—ota,** m. vader-lander, patriót, va-lands-gezinde; **—ótico,** a.; **—otería,** f. vaderlands-liefde v. verdacht allooi a. a.; **—oterismo,** m. dat tot stelsel gemaakt; **—otero, -a,** m. f. iem. die daar aan doet; vader-lands-lievend; vaderlands-, vaderlander(s)-; **—otismo,** m. vaderlands-gezindheid, betoon v. vaderlands-liefde; **—ística,** f. studie v. d. leer der kerk-vaders.

patr/ocinar, v. tr. beschérmen, verdédigen (ook in rechten); **—ocinio,** m. beschérming, steun, verdédiging; al te groote toegévendheid (voor de buitensporigheden v. e. jongmensch b.v.); **—on,** m. (mil.) huisheer bij wie men ingekwartierd is, patroon, (minder deftig of fam.) baas; schipper; bescherm-heilige, beschérmer, beschérm-heer, dan = **patrono**; modél (= patroon, b.v. waarnaar iets geknipt wordt); **—ona,** f. (mil.) huis-vrouw bij wie men ingekwartierd is; ook: hoofd-galei; en: patronesse, bescherm-vrouw; bazin, vrouw v. d. patroon; **—onado,** m. patronáat, recht om tot een prebende of prove te benoemen; beter **—onato**; **—onal,** a. patroons-, v. d. bescherm-heilige; *fiesta —*, feest-dag v. d. schuts-heilige (ook schuts-patroon); **—onar,** v. tr. als schipper optreden over een vaartuig; **—onato,** m. bescherm-heer-schap, patronaat; beschérming, gunst; *— de legos,* vrije goederen tot majoraat gemaakt, op voorwaarde v. d. stichting eener liefdadigheids-instelling a. a.; = **—onazgo,** m.; **—onímico,** a. bij wijze v. geslachts- of familie-naam: *nombre —*; **—ono,** m. = **—on**; en: onmiddellijk heer over een leen-goed; **—ulla,** f. nacht-wacht, patroelje; **—ullar,** v. intr. een nachtelijke ronde doen (soldaten, politie).

patu/do, a. met veeren op de pooten (vogel); **—ulla,** f. bende; **—ullar,** veel leven maken onder 't loopen; gaan en komen, heen-en-wéer-loopen; zich reppen en roeren voor een zaak.

paul/atino, a. langzaam-afgedaan, wat beetje voor beetje gedaan wordt; **—ina,** f. ban-brief; (fig.) scherpe aanval bij geschrift of woord.

pauperismo, m. pauperisme; 't veel voorkomen v. armoede.

paus/a, f. pauze (tooneel, muziek); tusschenpoos, afbreking; langzaamheid; *andar con —*, langzaam loopen; *—cantar por —s,* met tusschen-poozen vertellen; **—adamente,** adv. langzaam, met tusschen-poozen; **—ar,** v. intr. pauzeeren, even rusten of ophouden (in zang, werk a. a.).

paut/a, f. liniëer-plank; (fig.) voor-beeld; **—ador,** m. liniëerder; **—ar,** v. tr. liniëeren; (fig.) voorbeelden v. goed gedrag toonen.

pav/a, f. kalkoen (wijfje); *pelar la —*, op straat staan praten m. e. vrouw of meisje a. e. venster (man), lett. „de kalkoen plukken" (een onaangenaam werk! dat vooraf-gaat aan 't aangename eten); **—ada,** f. jong gemést hoen; **—amo,** m. kaneel-hout (Z. Am.); **—ana,** f. pavane, oude deftige dans(-wijs); (oud) zekere dames-kraag tot over de schouders; hout v. d. braak-noot-boom; *entrada de —*, ontijdig verlangen; *zurrar la —*, afranselen, een „pak" geven; **—ero, -a,** m. f. kalkoene-hoeder, -hoedster; **—es,** m. groot vierkant schild; **—esa,** f. vonk; pl. asch, puin: *reducir á —s,* in de asch leggen (stad b.v.); *es una —*, er is nog maar 'n vonkje leven in, of: zij (hij) is erg zwakjes; **—esada,** f. (zeet.) (oud) doek over een schip om de bewégingen aan boord te verbérgen; **—ía,** f. soort perzik die d. a. pit hecht; Pavia in Italie; **—imento,** m. vloer, plaveisel (dit v. steenen), be-stráting; **—imentar,** v. tr. bevloeren, plaveien (straat); **—iota,** f. zeemeeuw, = **gaviota**; **—ipollo,** m. kalkóentje, kalkoens-kuiken.

pavo, m. kalkóen (haan); *— real,* pauw; = **—n,** m.; *—n silvestre,* kor-hoen; **—nada,** f. korte wandeling, korte pret; (fig.) praal, vertoon; **—nar,** v. tr. blauw-glanzig maken (staal); **—nearse,** v. r. loopen te pronken, met veel vertoon loopen of zich laten zien.

pavor, m. vrees, af-schrik, angst; meer gewoon: **miedo,** zie **pavura** f.; **—de,** m. hoofd v. 't kapittel eener collegiale kerk; doctor in beide rechten (kerkelijk en wereldlijk); **—día,** f. betrekking v. **pavorde**; **—oso,** a. vrees- of schrik-aanjagend, schrikbárend; door angst bevangen.

pavura, f. = **pavor.**

pay/ador, m. (Am.) gaucho-zanger en gitaarspeler; **—ar,** (Am.) v. intr. samen zingen en spelen („gauchos" in Z.-Am., in wed-strijd); **—asada,** f. hansworste-streek; toevallig goed raden of juist handelen; **—aso,** m. kermis-pótse-maker, paljás, hans-worst; **—o,** m. en a. dórpeling, man uit 't lage volk; domme boer, pummel; (Zig.) herder.

paz, f. vrede; vréedzaamheid (karakter-eigenschap), vrédigheid (kalmte, rust); zilveren kelk-schoteltje dat men laat kussen, „pacem"; ook vrouwe-naam; *estamos en —*, we zijn kiet, nu staan we gelijk, is de zaak veréffend; *¿quién va?* wie daar? *¡gente de —!* goed volk! *descansar en —*, in vrede rusten; *Moro de —*, over-wónnen Moor die trouw gezworen heeft; *sacar á — y salvo,* voor iem. borg staan; *¡—!* geen ruzie daar! hoû je kalm, bedaard! *déjeme V. en —*, laat me met vrêe; **—guato,** m. stumpert, stakkert.

peaj/e, m. brugge-geld, -tol a. a.; **—ero,** m. tol-gaarder a. e. brug a. a.

pea/l, m. boven-kant v. d. voet v. e. kous of sok; sukkel; **—na,** of **—ña,** f. voet-stuk v. e. heilige op een áltaar; trede v. e. altaar (fig.) steun, gunst.

peb/ete, m. reuk-werk om te branden; voetzoeker (vuur-werk); **—etero,** m. schaaltje om *pebete* in te branden; klomp gedégen zilver; **—rada,** f. saus waarin peper, zout, azijn enz.; **—re,** m. peper; meer: **pimienta**; ook: sterk gepéperde saus.

pec/a, f. rood huid-vlekje, zomer-sproet; **—able,** a. zondig, voor zonden vatbaar; **—adero,** m. (Am.) plaats waar men zondigt zoo b.v. een hérberg, een bordeel, of schértsender-wijs alle plaatsen waar men zich aan 't een of ander te buiten gaat; **—ado,** m. zonde; (fam.) duivel; gebrék, fout, smet; **—ador, -a,** m. f. zondaar, -es; (fig.) iem. die wat mis-dáan heeft, en: dóm-kop; **—aminosamente,** adv. een zonde begaande; **—aminoso,** a. zondig, tot zondigen leidend; **—ar,** v. intr. zondigen; *castigar por donde se peca,* kastijden met datgene waarin gezondigd wordt; *tanto se peca de mas como de ménos,* „men zondigt evenzeer door meer dan door minder", d. i. door te veel als door te

weinig; *el cuadro peca por las proporciones,* de schilderij zondigt in de afmetingen.
pec/e, m. mengsel v. metsel-kalk (mortel) en stroo; **—eño,** a. pek-kleurig; visch-achtig (reuk); **—era,** f. visch-kom; **—iluengo,** a. met lang aan-hangsel (vrucht); **—inal,** m. modder-poel, -plek.
pécora, f. (oud) wol-vee; (fam.) bótterik, stómmerik; *es mala —,* 't is niet veel zaaks, 'n onbetrouwbare vent a. a.
peco/rea, f. plúndering, stroop-tocht, roof v. levens-middelen (door soldaten b. v.) ;véediefstal; *ir á la —,* op roof uitgaan, een stroop-tocht gaan doen; **—so,** a. met vlekjes of sproeten in 't gezicht.
pectoral, m. geborduurd borst-kruis der R.K. bisschoppen); borst-, *pastillas —es,* borst-tablétjes.
pecu/ario, a. vee-; **—lado,** m. verdúistering (v. openbáre gelden); ongeoorloofde emolumenten daaruit; **—lador,** m. iem. die zich aan verduistering v. openbare gelden schuldig-maakt; **—liar,** a. persoonlijk, v. d. amtskring, v. d. bevoegdheid a. a.; **—lio,** m. eigen geld-verdienste v. e. onder-geschikte; kleine kudde; **—nia,** f. (oud, nog fam.) duitjes, geld; **—niario,** a. geld-, géldelijk; *recursos —s,* géld-middelen; *interés —,* géldelijk belang; **—nioso,** a. (oud en nog fam.) rijk; **—rino,** m. geurige vrucht die men met cacao vermengt om chocolade te maken.
pech/a, f. belasting, en zie **pecho**; **—ar,** v. tr. (oud) belasting of schatting opbrengen; **—era,** f. front, borst-stuk (v. e. hemd of óverhemd, v. e. harnas; (oud) hals (v. e. vrouw); **—ería,** f. betaling der belastingen, verplichting om die te betalen; **—ero,** a. belastingschúldig, -plichtig; m. slábbetje, kwijl-lapje; **—iblanco,** a. met witte of blanke borst; **—icolorado,** m. vlas-vink; **—ina,** f. schulp; schaal v. e. schelp; **—o,** m. borst; pl. (fam.) borsten; moed; stil-zwijgend-heid; (oud) belasting die alleen op de kleine lieden gelegd werd; *echar el — al agua,* moedig wagen, een gevaar trotséeren; *á — abierto,* rond-bórstig, rond-úit; ook: onbeschérmd, ongedékt; *á lo hecho —,* wat gedaan is, is gedaan, daarover niet meer getreurd; *dar el —,* de borst geven (a. e. kind): *entre — y espalda,* „tusschen borst en rug", in de maag, (fig.) in 't hart; *meter la mano en el —,* de hand op 't hart leggen; *tener —,* veel kunnen verduren, geduldig of lijdzaam zijn; *tomar á —s,* met lust en ijver aanpakken; ter harte nemen, zich zeer aantrekken; *echarse de —s,* voor-over gaan liggen, zich plat op de buik leggen; **—uga,** f. wit vleesch v. gevogelte (v. d. borst); (fam.) borst, (Am.) misbruik v. vertrouwen; **—ugon,** m. slag m. d. vuist op de borst; m. f. (Am.) persoon die v. vertrouwen of goedheid misbruik maakt; **—uguera,** f. aanhóudende hoest (als iem. „'t op de borst heeft").
peda/gogía, f. opvoed- en onderwijs-kunde, pedagogie; **—gógico,** a. opvoed-kúndig, pedagogisch; **—gogo,** m. opvoed-kúndige, opvoeder; (iron.) man die een ander geheel naar zijn hand zet, volkomen beheerscht.
ped/al, f. (muz.) pedáal, trapper; **—alear,** v. intr. met pedaal of trapper werken (b.v. iem. op een fiets, een pianist a. a.); **—aleo,** m. 't werken met een trapper of pedáal; **—áneo,** a. die staande recht-spreekt (dorpsrechter); **—ante,** m. pedante of school-meester-achtige man, verwaand mensch; **—antear,** v. intr. de pedant uit-hangen, verwaand of school-meester-achtig doen; **—antería,** f. pedanterie, school-meester-achtigheid, verwaandheid; **—antesco,** a. schoolmeester-achtig; **—antismo,** m. = **—antería.**
pedazo, m. stuk; brok; — *del alma,* hartediefje (lett. stuk v. d. ziel); *un — de pan,* een stuk brood; *hacer —s,* in stukken breken of scheuren, verbrijzelen; *estoy hecho —s,* ik ben dood-moe; *caerse á —s,* in stukken vallen, uit-een-vallen (b.v. van ouderdom).
peder/asta, m. pederást, sodomieter (dit plat); **—astía,** f. pederastie, sodomie; **—nal,** m. vuur-steen; steen in 't algemeen; **—nalino,** a. (poët.) hard als vuur-steen: *entrañas —s,* een gemoed zoo hard als steen (lett. ingewanden).
pedest/al, m. voet-stuk; steun; **—re,** a. te voet afgelegd (weg), voet-: *viaje —,* voet-reis; *estatua —,* stand-beeld; **—remente,** adv. voet; néderig; *viajar —,* een voet-reis doen.
pedi/cela, f. (wetensch.) bloem-steel, verg. **tallo,** steel, stengel; **—coj** of **—cox,** m. ('t) hinken, sprong op één been; **—cular,** a. v. d. luis-ziekte; — **—'culo,** steel(tje); **—curo,** m. lik-doorn-snijder, pedikuur; a. die de verzorging der voeten op zich neemt; **—do,** m. buiten-gewone bij-drage die men van belasting plichtigen vraagt; bestelling, order; **—dor, -a,** m. f. lastig verzoeker; **—dura,** f. 't verzoeken of vragen (om iets); **—gon** of **—güeño,** a. die maar-al vraagt (om 't een of ander); **—luvios,** m. pl. voet-bad; **—mano,** m. en a. welker voeten als handen dienst doen (dieren); **—mento,** m., meer: **peticion**; f. verzoek-schrift (in rechten); *á — de,* ten verzoeke van.
pedio, a. (wetensch.) voet-: *músculo —,* voetspier.
ped/ir, v. tr. verzoeken, vragen (om iets), bestéllen; *—cuenta,* reken-schap vragen; *— las cuentas,* overlegging der rekeningen, boeken a. a. vragen; — *limosna,* om een aalmoes vragen, bédelen; — *la novia,* zijn „novia" ten huwelijk vragen (a. d. ouders); — *peras al olmo,* 't onmogelijke vragen; *á — de boca,* naar harte-wensch; *no hay mas que* of *no se puede — mas,* men kan niet meer verlangen; *este articulo se pide mucho,* dit artikel wordt veel gevraagd; **—o,** m. wind, scheet (dit plat); **—oncular,** a. v. d. bloem- en vrucht-steel; **—orrera,** f. reeks winden achter-een, of 't geluid daarvan m. d. mond nagebootst: sprong v. e. paard terwijl 't met-een een wind laat; (oud) pl. span-broek der ruiter-knechten; **—orrero,** m. winde-later; **—orreta,** f. geluid met de lippen dat een wind nabootst.
pedr/ada, f. steen-worp; ('t) gooien m. steenen; cocarde; strikje v. rood lint op de slaap v. e. vrouw; schimp-scheut, hatelijke aanval a. a.: *viene como — en ojo de boticario,* „dat komt als een steen-worp in een apotekers-oog", d. i. zeer te pas; **—ea,** f. 't steenewerpen; gegooi m. steenen v. kinderen tegen elkaar; **—egal,** m. steen-achtige plaats, steen-veld; **—egoso,** a. steen-achtig, vol steenen; die aan graveel of steen in de blaas lijdt; **—ejon,** m. groote losse steen midden op de weg a. a.; **—eñal,** m. (oud) vuursteen-geweer korter dan 't muskét; **—era,**

f. steen-groeve; **—ería,** f. édel-gestéenten; **—ero,** m. steen-houwer; mortier voor steenen kogels; (oud) slinger-werper; juwelier, handelaar in edel-gesteenten; vóndeling; **—isca,** f. grove hagel; **—iscal,** m. = **—egal; —isco,** m. en **—isquero,** m. = **—isca; —iza,** f. = **—era**; en: steen-hoop.

Pedr/o, m. eigen-naam, Piet, Pieter, Petrus, ook: (Zig.) nacht-kleeding v. e. dief; (id.) grendel (v. e. deur); (fam.) *picame, Pedro, que picar te quiero,* „pik mij Pieter, want ik wil je pikken", wordt gezegd v. iem. die ruzie zoekt m. e. ander die daartoe al geneigd is; **—oso,** a. = **—egoso; —usco,** m. brok rots; brok steen voor een beeld-houwer; blok (marmer a. a.).

pedúnculo, m. bloem- en vrucht-steel.

peer, v. intr. een wind laten, (plat) een scheet laten.

pega, f. ('t) plakken, aan-plakking; vernis v. aarde-werk; (fam.) welgeslaagde poets die men iem. bakt; pak ransel, — slaag; ekster (vogel); *saber á la* —, zijn slechte opvoeding verráden; *ser de la* —, tot de troep, het gezélschap of de club behooren; **—dillo,** m. verkl. v. **—do,** in: *es — de mal de madre,* de vent blijft kleven als een klit, is niet weg te krijgen; **—dizo,** a. kléverig, plakkend; lijmerig, besméttelijk; die zonder uitnoodiging blijft eten; **—do,** a. (fig.) on-ontloopbaar, áanhoudend; stevig hechtend, klevend; *está pegado,* 't is er vlak-bij; **—dor, -a,** m. f. plakker, aan-plakker, behanger; — *de carteles,* plakker v. aanplak-biljetten; a. die van slaan of ranselen houdt: *madre muy —a,* zeer ransel-lustige móeder; **—dura,** f. (het) plakken of -aan-plakking; **—joso,** a. kléverig; aan-stékelijk, besméttelijk, = **—dizo**; en: zacht, mollig, aangenaam.

pegar, v. tr. plakken, lijmen, kleven; ranselen, een pak geven; tegen-aan duwen, — brengen; aansteken, besmétten (m. e. ziekte); — *á la banda,* tegen de band spelen (biljartbal); — *parche,* een „koopje" geven, een teleur-stelling bezorgen; — *contra una pared,* tegen een muur aan duwen; toe-doen, sluiten (de oogen); *—le fuego,* er de brand in steken; *me la ha pegado,* hij (zij) heeft 't me geleverd, een poets bakken; intr. wortel-schieten, opkomen; *la flor ha pegado,* de bloem is opgekomen; *la idea no ha pegádo,* 't denk-beeld heeft niet „gepakt"; *no pegué los ojos por todo la noche,* ik heb de heele nacht geen oog geloken, toegedaan; r. blijven plakken, kleven (v. iem. die met alle geweld wil blijven eten a. a.); zich hechten (uit genégenheid); sterk aan-elkaar kleven; *el mal se pega,* de ziekte is besméttelijk; *su voz se pega á los oidos,* haar (zijn) stem blijft in de ooren klinken (lett. hecht zich aan).

Pega/so, m. Pegasus, dichter-ros; ook naam v. e. sterre-beeld; **—ta,** f. (Am.) = **pega** of **chasco,** koopje, poets, teleur-stelling.

pegoman/cia, f. voor-spélling of waar-zegging uit de bronnen, pegomancie; **—tico,** a. van die waar-zegging.

pegote, m. pek- of pik-pleister; (fig.) on-smakelijk gerecht; klap-looper (iem. die zonder uitnoodiging steeds komt eten a. a.).

pegu/era, f. opgehoopt pijn-hout, om er pek uit te halen; **—ero,** m. pek- of pik-verkooper, of -inzamelaar; **—jal,** m. stukje grond dat iem. aan een knecht laat om het ten eigen bate te bewerken; **—jalero,** m. kleinboer, keuter-boer, herder eener kleine kudde a. a.; **—jar,** m. = **—jal; —zon,** m. handvol vlok-wol; **—nta,** f. merk op schapen door de eigenaar aangebracht; **—ntar,** v. tr. merken (zie 't vorige).

pein/ado, m. kapsel; manier om 't haar op te maken; **—ador, -a,** m. f. kapper; kapmantel (die men aandoet als men zich kapt); **—adura,** f. (het) kammen of kappen (van 't haar); opkamming; kamsel (afgevallen haren, door 't kammen); **—ar,** v. tr. kammen, kappen (dit met groote zorg, zooals bij dames door een kapper); even aanraken, er net even mee in aanraking komen, dan syn. met **rozar** (deur die stroef gaat: *peina al umbral,* schuurt tegen de drempel) een talus maken a. d. voet v. e. rots of berg door aarde weg te nemen; (poët.) de lucht, 't water klieven; (fig.) tooien; kuischen (stijl); r. zich kammen, 't haar opmaken; **—azo,** m. drempel, dwars-hout (v. e. venster); vensterkozijn; **—e,** m. kam; *cortar el pelo á sobre* —, 't haar boven een kam knippen (zooals een kapper); **—ería,** f. kappers-winkel, kamme-fabriek a. a.; **—ero,** m. kamme-fabrikant, -handelaar; **—eta,** f. kromme kam (op 't achter-hoofd).

pej/e, m. visch, meer: **pez**; ook: leepe vent, slimmerd; **—emuller,** m. meer-min, zeewijf; **—iguera,** f. (fig.) wat voort-durend hindernis geeft: *es una* —, 't is een elléndig iets, 'n eeuwige last.

pel, f. huid, meer: **pellejo** en **piel; —adera,** f. haar-uitval; uitgevallen wol van vachten in kalk; **—adero,** m. broei-ketel (voor huiden en vachten), plaats waar men huiden of vachten zoo broeit; **—adilla,** f. suikerboon; kiezel-steentje (aan 't strand); pl. wol v. gedoode schapen; **—ado,** a. kaal, onbegroeid; *letra —a,* keurig maar onversierd schrift; **—ador,** m. hout-peller (die de schors, de bast af-pelt) enz.; **—adura,** f. pelling, schilling, ('t) ontdoen v. d. bast of de schors a. a.; **—afustan,** m. schooier; **—agállos,** m. scheld-naam voor een leeg-loopende man uit 't lage volk, „balie-kluiver"; **—agátos,** m. ongelukkig werkeloos man.

pelag/ia, f. (wetensch.) schilfers op 't hoofd, meer: **caspa**; soort zee-kwal; **—iano -a,** m. f. en a. aanhanger der leer v. Pelagius (zie 't volgende); **—io,** m. naam: Pelagius (Eng. monnik die de erf-zonde loochende); **—oscopio,** m. optisch toe-stel om op de bodem v. d. zee te zien.

pel/aire, m. werk-man die 't laken kaardt (m. e. distel); **—airía,** f. kaarding (v. laken); **—aje,** m. kleur v. 't haar (v. dieren); (fam.) plunje, dos; **—ambrar,** v. tr. van 't haar ont-doen (huiden), = **apelambrar; —ambre,** m. haar op 't lichaam; haar-dos; haar van huiden afgehaald; geringe behaardheid; looiers-kalk; **—ambrera,** f. behaarde deelen v. 't lichaam; 't losgaan der wol in de kalk; looierij; **—ambrero,** m. leer-looier; **—ámen,** m. (volkst.) = **—ambre; —amesa,** f. haar-plukkerij, vecht-partij van lui die elkaar in de haren zitten; **—ámida** of **—ámide,** f. visch die op de makreel lijkt; ook: soort tonijn.

pelan/dusca, f. (plat) slet, hoer; **—trin,** m. klein boertje, keuter-boer.

pelar, v. tr. pellen (eieren, vruchten), schillen

(vruchten), plukken (gevogelte), en = berooven, afzetten, kort afknippen (haar); — *la pava* (zie **pava**); r. de haren of de wol verliezen; *se peló las barbas de rabia*, „hij trok zich de baard-haren uit v. woede".

pelaruécas, f. scheld-woord: spinster, = **hilandera.**

peld/año, m. sport (v. e. ladder); **—efebre,** m. oude stof uit geite-haar.

pele/a, f. gevécht, strijd, kamp (dit poët.); twist; venijnige woorden-strijd; afmatting (v. arbeid); *gente de* —, krijgs-lieden: *no es hombre de* —, hij is lang geen vechters-baas; —**ador,** a. (oud) strijd-, vecht-lustig, kampend, twist-zoekend; —**ar,** v. intr. vechten, strijden; debateeren, een woorden-strijd hebben; zich afbeulen, af-sloven; r. met elkaar vechten (hand-gemeen); —**char,** v. intr. veeren of haar krijgen: rijk beginnen te worden, erboven-óp komen (ook finantiëel); —**le,** m. stroo-pop, pop v. lappen a. a.; speel-goed; onnoozele bloed die zich laat beet-nemen; —**te,** m. 4e troef in zeker kaart-spel; *en* —, poedel-naakt; —**tería,** f. pelterij, bont-handel, -bewérking, -winkel; —**tero,** m. bonthandelaar, -werker.

pelgar, m. vent v. niets.

peli/a, f. een Indische slang; —**agudo,** a. met lang en stekelig haar; nételig (zaak), zeer lastig; —**blanco,** a. met wit-haar, witharig; —**blando,** a. zacht-harig; —**cabra,** f. sater m. e. bokke-vel; —**́cano,** m. pelikaan; tang v. e. tand-arts; —**corto,** a. kort-harig; —**́cula,** f. vélletje, huidje, vliesje, schilfer (dit op 't hoofd b.v.); —**che,** m. (Am.) verzoek om geld met de bedoeling 't niet terug te geven; —**chero,** m. (Am.) oplichter, = **petardista**; —**forra,** f. (fam.) lichte vrouw; —**grar,** v. intr. gevaar loopen; dreigen in te storten, te niet te gaan a. a.

peli/gro, m. gevaar; *estar en* —, in gevaar verkeeren; *correr* —, gevaar loopen; *el enfermo está de* —, de zieke ligt gevaarlijk; *sacar de* —, redden; *quien ama el* —, *perece en él*, die 't gevaar zoekt, komt er in om; *al riesgo y — de*, op eigen risico; — **groso**; a. gevaarlijk, háchelijk (aan gevaar onderhévig); —**largo,** a. lang-hárig; —**illo,** m. haartje, dons-haar; baar-kloverij, kleinigheid als aanleiding tot twist; *no tiene —s en la lengua*, „heeft geen haar op de tong", d. i. is rad v. tong, kan goed praten; *reparar en —s*, op nesterijen letten; *echemos —s á la mar*, laten we alle getwist op-zij-zetten; —**lloso,** a. gauw op de teenen getrapt (gauw boos); —**negro,** a. zwart-hárig; —**rojo,** a. rood-hárig; —**rubro,** a. blond(-hárig); —**tieso,** a. met borstelig haar, ruig-hárig; —**to,** m. verkl., zie —**llo**; *soplar un* —, „een haartje wegblazen" (kind dat daarmee belooft „zoet" te zullen zijn); —**tre,** m. kwijl-wortel; —**trique,** m. klater-goud (fig.), mooi prul a. a.

pelm/a, m. = —**azo**; —**acería,** f. lángzaamheid; —**azo,** m. on-verstóorbaar, hartstóchteloos, dood-bedaard man; zwaar te verteren spijs, die zwaar op de maag valt.

pelo, m. haar, haren; dons(-haar); bont (als kleeding-stuk); vlos-zij(de); haartje, pluisje; vlekje, smetje, gebrékje (in diámant, metaal a. a.); een ziekte a. d. uiers; een paardeziekte (a. d. hoeven die afschilferen); — *de bíbaro*, bever-haar, -bont; *á contra* —, tegen 't haar op, ongelégen; — *de cofre* of *de Júdas*, rood haar; *ha llegado á* —, hij (zij) is op tijd gekomen; 't is juist van-pas gekomen; *montar un caballo en* —, een paard zonder zadel berijden; *carne de* —, vleesch v. d. slachter (tegenóver dat v. gevógelte b. v.); *gente de* —, menschen v. geld, rijke lui; *hombre de — en pecho*, man met „haar op de tanden" (lett. op de borst); *es largo como — de huevo*, hij (zij) valt dood op 'n cent (lett. lang als een ei-haar); *no le ha tocado al — de la ropa*, hij heeft 'm niet aangeraakt; *cambiar — á* —, gelijk-op ruilen; *el — le reluce*, „zijn (haar) haar glimt", d. i. hij (zij) is gelukkig (Indisch-Hollandsch: „zijn neus krult"); *la cosa tiene —s*, de zaak is nételig (lastig), de toestand is hachelijk; —**n,** a. kaal, haar-loos; ontbloot v. alles, berooid; schráperig, inhálig; (And.) jongste zoon v. goeden huize; —**nería,** f. berooidheid, ellénde; —**silla,** f. haviks-kruid (giftig voor schapen); —**so,** a. = **peludo**; ook (Zig.) kap-mantel (nl. met een kap) of deken; —**ta,** f. bal (om mee te spelen); kogel; kaatsbal, -spel; (volkst.) publieke vrouw; ballónnetje (om op te laten); *dejar en* —, tot 't hemd uitkleeden (= geheel berooven); *en* —, spier- of moeder-naakt; *juego de* —, kaatsspel, -baan; *rechazar la* —, de bal terugwerpen (een bewéring beantwoorden m. e. tégen-bewéring); —**tari,** m. bal-speler; —**tazo,** m. bal-worp; —**te,** m. geite-haar (om op te stoppen, kussens te vullen); —**tear,** v. intr. wat in 't wilde-weg kaatsen voordat 't spel begint; hárre-warren, rede-twisten; overhóop smijten, -halen; twisten over de posten v. e. rékening; r. met elkaar rede-twisten, hárre-warren; —**tera,** f. vrouwe-ruzie; —**tería,** hoop of partij ballen; hoop stop- of vul-haar; —**tero,** m. balle-maker, -fabrikánt; hij die ze de spelers aangeeft; standje, ruzie, réde-twist, dan ook wel = **pelotera;** —**tica,** —**tilla** of —**tita,** f. verkl. v. **pelota**; en: (oud) zelf-kastijding v. dwepers (in 't openbáar); —**ton,** m. vergr. v. **pelota**; en: plok verward haar; peloton (soldáten), troepen-afdeeling; troep menschen bijeen.

pelt/a, f. (oudh.) klein rond schild met een punt; —**raba,** f. (Zig.) knap-zak; —**re,** m. mengsel v. tin en lood; —**rero,** m. tin-handelaar, fabrikant v. tinnen vóorwerpen.

pelu/ca, f. pruik(-drager); (fam.) *echar una* —, de les lezen, kapittelen; —**con,** m. vergr. v. **peluca**; en: (fig.) die een groote pruik draagt; —**do,** a. behaard, ruig; m. mat v. zeer lange geklopte biezen; —**quería,** f. kappers-winkel, -zaak, pruike-makerij, -winkel; —**quero,** m. kapper; pruike-maker; —**sa,** f. of —**silla,** f. dons (als op sommige vruchten); haartjes (v. oud linnen-goed).

pelv/ímetro, m. (wetensch.) pelvi-meter, verlos-kúndig instrument om 't bekken te meten; —**́is,** (id.) pelvis, benéden-deel v. d. buik.

pell/a, f. bal (vooral sneeuw-), balletje, kluitje; aardig sommetje, „bom duiten"; boven-leêr (v. e. schoen); soort reiger (asch-kleurig); —**ada,** f. worp m. e. sneeuw-bal; troffel-vol kalk; *no dar* —, niet vóort-kunnen (m. e. werk); —**eja,** f. vacht; (oud) vélletje, schilfertje; (volkst.) publieke vrouw; (Zig.) vrouwe-rok; —**ejería,** f. zeem-touwerij, zeemleer-handel; —**ejero,** m. zeem-bewérker -handelaar; —**ejina,** f. dun vélletje, vachtje; —**ejo,** m. huid, vel (v. dier of

mensch); schil (v. iets zachts, v. vleezige vruchten); *perder el* —, er de huid bij verliezen (ómkomen); *no cabe en el* —, hij (zij) barst uit zijn (haar) vel (= is erg dik); *no tiene mas que el* —, hij (zij) is vel en been (= heel mager); —**ejudo**, m. met kwabbig vel; —**ica**, f. dek v. diere-huid; kleed daarvan, dit = —**ico**, m. —**iquero**, m. fabrikant v. of handelaar in dekens v. diere-huid; —**iza**, f. pels; -mantel, -jas; —**izcar**, v. tr. knijpen; een stukje afnemen; weg-kapen, stilletjes ontfútselen; peuzelen (eten en daarbij de tanden weinig van-een doen); (zeet.) — *el viento*, tegen de wind inkrimpen; r. erge spijt hebben (lett. zich knijpen), ook: hartstochtelijk naar iets verlangen; —**izco**, m. kneep(je); (fam.) ziertje, sikkepitje (dat men m. d. vingers weg-neemt); beet (m. d. tanden); spijt, wroeging; — *de monja*, klein bitter-koekje; —**on**, m. lange pels; en: (Am.) schabrak bij wijze v. kússentje (op 't paard, onder 't zadel).

pen/a, f. (v. 't gemoed) smart, (v. 't lichaam) pijn, onaangename gewáar-wording; straf; linten hals-sieraad waarvan de uit-einden op de borst neer-vallen; boven-nok (v. e. ra); *bajo — de muerte*, op doods-straf; *me da — verlo*, 't doet me pijn het te zien; *ordinaria*, gewone straf, d. i. dood-straf; *lo he conseguido á duras —s*, ik heb 't met veel moeite gedaan gekrégen; *cada cual tiene sus —s*, ieder-een heeft zijn zorgen, verdriet; —**acho**, m. kuif (v. sommige vogels); pluim, véder-bos (op een hoed a. a.); (fig.) trots, hóog-moed; —**ado**, m. (oud) vaas met zeer nauwe hals, waar 't vocht druppels-gewijze uit-kwam; (Zig.) veroordeelde (tot de galeien); —**al**, a. straf-, b.v. *código* —, straf-wetboek; —**alidad**, f. stráffelijkheid, onderhévigheid aan straf; nárigheid; verdríetelijkheid; —**ar**, v. tr. straffen, een straf opleggen; intr. lijden, ondergáan; in pijnlijke afwachting zijn; kwijnen, lang lijden; zich afkwellen, liefde- of minne-pijn lijden; r. gevoelig zijn voor een anders leed; —**ates**, m. pl. huis-goden; (fig.) eigen haard, huis; —**ca**, f. prikkelig blad (v. d. distel); (fig.) geesel a. a.; —**car**, v. tr. een veroordeelde m. d. geesel of zweep a. a. áf-ránselen; —**caza**, m. geesel-slag (zie **penca**); —**chicarda**, f. (Zig.) vóorgewénde twist om een vrede-stichter aan te lokken, die dan bestolen wordt; —**udo**, a. met prikkelige bláderen; —**uria**, f. (Zig.) slet; = —**danga**, f. = **ramera**, idem; —**dejo**, m. schaam-haar; bangert; —**dencia**, f. ruzie, twist; —**denciar**, v. intr. ruzie-maken, twisten; —**denciero**, m. „bekke-snijer", twist-zoeker.

pend/er, v. intr. hangen (= opgehangen zijn); afhangen: *eso pende de su llegada* (ook *depende*), dat hangt van zijn komst af; —**iente**, f. helling (v. e. berg), glooiing; m. oorbel, -hanger; a. hangend, loopend: *cuentas —s*, loopende rékeningen (nog niet áfgedane); —**il**, m. vrouwen-ómslag-doek; *tomar el* —, heimelijk vluchten; = —**ingue**; *-́***dola**, f. (oud) = **pluma**, pen, zie **péñola**, en: slinger; *reloj de* —, slinger-uur-werk; *reloj de — de pared*, muur-klok (m. slinger); —**olaje**, m. prijs-recht op alles wat aan boord v. e. buit-verklaard schip op 't boven-dek te zien is; —**olear**, v. tr. heen-en-weer doen slingeren; r. slingeren; —**olero**, a. (oud) (op)-gehangen, die hangt; —**olista**, m. schrijver, klerk m. e. mooie hand; die met streken of kuiperijen omgaat, schelm; —**olon**, m. wig-vormig stuk hout als schoor; —**on**, m. banier, vaandel, stándaard (v. troepen), vlag (v. schepen a. a.); ruiter-vaandel; uit-hang-bordje; (oud) ridder-vaandeltje; óver-gebléven lapjes v. e. kostuum a. a.; bepaalde boomen die men van 't kappen uit-sluit; magere groote vrouw; *derecho de — y caldera*, recht v. „vaandel en ketel" der heeren v. Castilië, d. i. om zich bij 't ten strijde trekken m. d. koning te laten vooraf-gaan door vaandel en ketel; — *alzar el — de* —, de vaan v. .... omhóog-heffen; *-́***ulo**, a. (af)hangend; m. (sterrek.) slinger-uur-werk, dat de gemiddelde tijd aangeeft.

pen/e, m. (wetensch.) penis, mannelijk lid, — téeldeel; —**élope**, f. Penelope, voorbeeld v. vrouwelijk geduld en v. deugd; —**eque**, m. (fam.) dronke-man die loopt te slingeren; — **ique**, m. „penny" (Eng. munt- en gelds-waarde), ook wel Duitsch „pfennig"; — **etrable**, a. door-dring-baar; —**etracion**, f. dóor- of in-dringing(-s-vermogen); scherp-zinnigheid; doordringende blik (geestelijk); — **etrador**, **-a**, m. f. scherp-zinnig mensch; a. scherp-zinnig, -ziend; —**etrante**, a. door- of in-dringend; —**etrar**, v. tr. doordringen, dring-en door of in iets, (fig.) doorbóren; — *el corazon*, 't hart doorbóren; doorgrónden (geheel begrijpen, ter-dége kennen); intr. binnen-dringen, in-gaan; r. zich door-dringen (v. e. waarheid b.v.: *de una verdad*); —**etrativo**, a. wat makkelijk in- of dóor-dringt; — **ígero**, a. (poët.) gewiekt, gevleugeld; —**ínsula**, f. schier-eiland (vooral 't Iberische, Spanje en Portugal); —**insular**, a. v. e. schier-eiland; m. bewoners v. e. schier-eiland.

peniten/cia, f. boete(doening); berouw, boet-váardigheid; —**cial**, a. boete-, v. boete of boet-vaardigheid; —**ciado**, **-a**, m. f. boeteling, -e; tot boete veroordeelde; —**ciar**, v. tr. (zie 't vorige); —**ciaría**, f. amt v. boete-oplegger (priester), v. d. priester belast met het opleggen v. bepaalde boete-doeningen; — **ciario**, m. die priester (zie 't vorige); —**ta**, f. bóetelinge, biechtelinge, berouw-volle of boet-váardige; —**te**, a. berouw-vol, boet-vaardig, boetend; m. biechteling, bóeteling; (oud) lid eener boete-doende broederschap.

peno/les, m. pl. in-kepingen a. h. uit-einde v. d. ra's om zeilen aan vast te sjorren; — **so**, a. pijnlijk, smartelijk; lastig, zwaar (arbeid).

pens/ado, a. voor-zien (= voorúit-gezien); opzéttelijk; voor-genomen, voor-bedacht; *caso* —, geval met-voor-bedachten-rade; *de* —, met ópzet; *de caso* —, met vóordacht, wel-voor-dácht; —**ador**, **-a**, m. f. denker, -ster; a. die nadenkt, na-dénkend; —**amiento**, m. gedachte, denk-beeld; denk-vermogen; viool (bloem); *en un* —, in een ómmezien, in een wip; *ni por* —, zelfs niet in de gedachten, „geen denken aan"; —**ar(le)**, v. tr. denken, uit-denken; over-denken, na-denken over meenen, gelooven (= veronderstéllen dat iets zoo of zoo is); *dar en que* —, te denken geven; *sin — lo*, of *sin — en ello*, zonder erbij te denken; *sin* —, onverwacht; *lo ha pensado V. bien*? heeft u er goed over ná-gedacht?; —**ativo**, a. na-dénkend, peinzend; in gepeins of in gedachten; —**il**, m. afhan-

gende tuin, lust-hof; **—ion,** f. pensioen, jaarlijksche uitkeering; afgemat-heid, zware vermoeidheid; — *bancaria*, lijf-rente door een bank uitgekeerd; **—ionar,** v. tr. pensioneeren, op pensioen stellen; **—ionario,** m. gepensioneerde, degeen voor wie of aan wie men een pensioen uitkeert; **—ionista,** m. gepensioneerde die een pensioen van staat of vorst geniet.

pent/aedro, m. (wisk.) vijf-vlak; **—ágono,** m. (wisk.) vijf-hoek; **—ámetro,** m. (oudh.) vijf-voetig vers; **—apetáleo,** a. (wetensch.) vijf-bladig (bloem-kroon); **—ateuco,** m. Pentateuch (de 5 boeken v. Mozes); **—ecostés,** m. Pinksteren (neder-daling v. d. Heilige Geest); **—élico,** a. (oudh.) in: *mármol* —, Pentélisch marmer, beroemd, v. d. berg Pentelikós bij Aténe; **—ésis,** f. Maria-lichtmis (der R. K. kerk).

penúltimo, a. vóor-laatste.

penu/mbra, f. schemer-licht, half-dónker; over-gang van licht tot donker (v. e. schilderij); **—ria,** f. behoeftigheid, nood-druft (= erge armoede).

peñ/a, f. rots(-massa); **—ascal,** m. rots-gevaarte, -opstapeling; (fig.) hobbelige weg; **—asco,** m. rots, = **peña,** doch dit op zee meer: groote rots; **—ascoso,** a. rots-achtig; **—ol de la galera,** f. einde v. d. spriet van 't zeil; **—ola,** f. (oud) = **péndola,** pen; **—on,** m. alleen-staande rots, b.v.; — *de Gibraltar.*

peon, m. voet-ganger, -reiziger; knechtje, leerling (b.v. bij een metselaar); pion v. 't schaakspel, dam-schijf; (oud) voet-knecht, infanterist; **—ada,** f. dag-marsch, -werk, -huur; ook: troep pionniers die samen arbeiden (soldaten), ploeg ;werk-lui; *pagar la* —, met gelijke munt betalen; **—aje,** m. (oud) troep voet-volk (aan 't werk b.v.); ook: arbeiders-bevolking, arbeids-loon; **—ero,** m. genie-soldaat, pionnier, schans-graver; baan-breker, pionnier; **—ía,** f. pioen-roos; **—za,** f. tol (speel-goed).

peor, a. en adv. erger, slechter (vergelijkende trap v. **malo** en **mal**); *lo — es que no quiere comer*, 't ergste is dat hij (zij) niet wil eten; *está — que estaba*, 't is nòg erger dan 't al was; *de mal en* —, van kwaad tot erger, hoe langer hoe erger a. a.; *habla — que V.*, hij spreekt slechter dan u; *lo que es* —, *no paga*, wat erger is, hij betaalt niet; — *que* —, dat 's nòg al erger; *tanto* —, des te leelijker, des te erger of kwader; **—ía,** f. verérgering, achteruit-gang (b.v. v. e. zieke); **—mente,** adv. des te erger, te slechter.

pep/erino, m. grijze bouw-steen; vulkanische tuf-steen; **—ian,** m. (Am.) een Z. Amerikaansche schotel; **—inar,** m. zaai-bed voor komkómmers; **—inillo,** m. augúrkje; **—ino,** m. komkómmer; — *del diablo*, wilde komkommer; *no se me da un* —, 't kan me geen lor schelen; **—ita,** f. pip (v. vogels); pit, kern (b.v. v. e. vrucht); klomp(je) metaal (goed b.v.); *viva la gallina con su* —, „leve de kip met z'n pip", d. i. laten we niet ontmoedigd zijn; *no tiene la — en la lengua*, ze is niet van de tong-riem gesneden (ze kan goed praten), vrouwe-naam, Josefina; **—ito,** m. manne-naam, Jef, Jozef; **—itoria** ,f. kippe-ragoût, gehakt; (prov.) lekkernijtje, lekker hapje, — schóteltje; rommel-zoótje, poespas, zie **picadillo**; **—itoso,** a. die de pip heeft (vogel); veel pitten bevattend (vrucht); **—lon,** m. (oudh.) peplum, vrouwe-mantel; **—on,** m. soort kauwoerde (pompoen-soort).

péptico, a. spijs-vertéring bevórderend.

pequeñ/amente, adv. klein-geestig, arm-zálig; **—ez,** f. kleinte, klein-heid; minheid (handeling); onbetéekenend-, onbedúidendheid; gering-heid; klein-géestigheid; **—o,** a. klein, min, gering; klein-géestig.

pequin, m. Pekingsche, Chineesche zijde (stof).

per/a, f. peer; sik (dit meer **perilla**); *dar para —s*, afstraffen, kastijden (kind); *escoger como entre —s*, de vrije keuze, 't maar voor 't kiezen hebben: *poner las —s á cuatro*, in 't nauw brengen, iemands ongelijk bewijzen of laten bekénnen; **—ada,** f. ingemaakte peren, pere-geléi; **—aile,** m. laken-bereider, wolhandelaar, = **pelaire**; **—al,** m. pere-boom; **—aleda,** f. pere-boom-gaard; **—alejo,** m. soort witte populier; **—altar,** v. tr. een parabool-vormige koepel bouwen; **—anton,** m. kleine gele pruim, = **mirabel**; groote Indische waaier, zie **pericon**; (fam.) lang mensch, bone-staak; **—aza,** f. peer v. e. geënte boom.

perc/a, f. baars; **—al,** m. perkál (witte katoenen stof); **—alina,** f. perkalien, gekleurd glad perkál; **—ances,** m. pl. vervál (v. bedienden); emolumenten, toevállige baten, bijinkomsten; tegen-spoed, on-áangenaamheden; **—atador, -a,** m. f. en a. behoedzaam (mensch); **— atar,** v. intr. (oud) op zijn hoede zijn, zich wachten voor; ook: bespeuren; r. zich in-acht nemen.

perc/epcion, f. wáar-neming; gewáar-wording, bespeuring; begrip; **—eptible,** a. waar-néembaar; **—eptivo,** a. wáar-nemings-: *sentido* —, waar-nemings-vermogen (ook: *facultad —a*); **—ibible,** a. te innen, (bedrag); **—ibir,** v. tr. wáar-nemen; ontvangen, innen (gelden), dit meer: **cobrar.**

per/cnótero, m. groot soort gier, Alpen-gier; **—cudir,** v. tr. (oud) verdoffen, dof-maken (glans); **—cusion,** f. stoot, botsing; slag; terug-kaatsing; **—cusor,** m. (kérkelijk recht) dader v. e. aanval tegen een geestelijke.

perch/a, f. zit-stok (v. vogels, kippen a. a.), kap-stok (voor hoed of mantel); rek; lange staak; schippers-boom; patrijze-strik; teeken a. e. barbiers-winkel (m. e. scheer-bekken eraan); pl. (zeet.) vrangen; **—ada,** f. rij vogels, kippen a. a. op een zit-stok bij-elkaar; **—ar,** v. tr. op 't droog-rek hangen (laken in de fabriek); r. zich hoog op iets neer-zetten, hoog-en-droog gaan zitten op iets dat uitsteekt; **—on,** m. lange wingerd-loot, die veel druiven belooft; **—onar,** v. intr. verscheidene looten a. d. wingerd laten, als men die snoeit; op jacht strikken zetten.

perd/edero, m. gelégenheid of aanleiding tot verlies; **—edor, -a,** m. f. verliezer, verliezende partij (spel); **—er,** v. tr. (ie) verliezen; mis-loopen (de trein b.v.); — *un pleito*, een procés verliezen; te-gronde-richten, verlóren doen gaan; in 't ongeluk storten; intr. achteruit-gaan, in waarde verliezen; — *de vista*, uit 't oog verliezen, niet meer zien (iem.) *echar á — una cosa*, iets bedérven, sterk beschadigen; *echar á — una jóven*, een jong-meisje ongelukkig maken; — *pié*, geen grond meer raken (m. d. voeten); *tener que* —, iets te verliezen hebben; *no tener que* —

niets te verliezen hebben; — *el color*, verschieten, verbleeken (zaak of persoon); — *los colores*, zijn (gezonde) kleur verliezen; — *los estribos*, „de stijg-beugels kwijt-raken", d. i. het hoofd, de bezinning; r. verdwalen, misloopen, verkeerd-gaan; te-gronde-gaan; elkaar kwijt-raken (i. e. gedrang); in de war raken, erin verdwaald raken (lastige zaak); verloren-gaan, te-niet-gaan (eigenschappen a. a.); — **ible**, a. verliesbaar, dat men kan verliezen (procés); —**icion**, f. verdóemenis, verderf; verkwisting, weg-werping; —́**ida**, f. verlies, schade; aflaat (v. water), plaats waar 't wegvloeit of af-loopt; *obrar con* —, met verlies werken; *ir á —s y ganancias*, winst en verlies deelen; *sufrir una* —, een verlies lijden; — *por goteo*, verlies door lekkage; *gran — de sangre*, groot bloed-verlies; *dejar* —, verlies geven, schade ópleveren; —**idamente**, adv. harts-tóchtelijk, hévig, wan-hopig; *está enamorado* —, hij is wan-hopig, dol verliefd; —**idizo**, a. waarvan men niet weet waar 't is; —**ido**, a. en p. p. van **perder**, verlóren; verdwaald; verdórven (= slecht, boos-aardig); dol verliefd; *mujer —a*, vrouw v. slechte zeden; *es una —a*, 't is een lichtekooi; —**idoso**, a. verliezend, a. d. verliezende kant; —**igana**, f. = —**igon**; — **igar**, v. tr. weer op-warmen (vleesch), even roosteren (patrijs); (fig.) máat-régelen nemen om een plan te doen slagen; —**igon**, m. mannetjes-patrijs die als lok-vogel dient; verkwistend jong-ménsch; pl. schroot, hagel; — **iguero**, a. in: *perro* —, patrijs-hond; — **imiento**, m. = —**icion**; —́**ida**.

perdiz, f. patrijs; — *macho* of — *garbon*, mannetjes-p.; *perdices en campo raso*, „patrijzen op vlak terrein", d. i. iets onbereikbaars, onmogelijks; *la — con la mano en la nariz*, een patrijs moet een luchtje hebben, wil hij goed zijn (lett. de p., met de hand op de neus).

perdon, m. vergéving, vergiffenis, kwijt-schelding (v. straf); *pedir* —, vergiffenis vragen, of (minder ernstig) exkuus vragen; *le pido á V. mil —es*, ik vraag u duizend-maal exkuus; *con — de V.*, met uw wélnemen; — **able**, a. vergeeflijk; kwijt te schelden; — **ar**, v. tr. vergéven; kwijt-schelden (straf); *perdone V. que me tome la libertad*, neem me niet kwalijk dat ik zoo vrij ben, Meneer; *Dios todo lo perdona todo, pero los hombres nada*, God vergeeft alles, maar de menschen niets; —**avídas**, m. gróot-spreker, pocher, snoever, búlle-bak.

perd/ulario, a. nalatig, slordig; —**urable**, a. eeuwig-durend, onvergánkelijk; *es la vida* —, 't gaat maar uit den treure door, 't eindigt niet.

perec/ear, v. intr. luieren; uit lui-heid op de lange baan schuiven, uit-stellen; —**edero**, a. stérfelijk; m. honger-oord, gelégenheid om van gebrék te bezwijken; —**er**, v. intr. ómkomen; bezwijken; te-niet-gaan, vergaan, vervallen; r. (oud) ver-smachten, ver-kwijnen (v. liefde a. a.), vurig verlangen; —**imiento**, m. ('t) vergaan, ('t) omkomen; ver-kwijning, ver-smachting.

pere/grinacion, f. (oud) verre reis, pelgrimstocht; —**grinamente**, adv. heel bizonder, zeldzaam aardig of bekoorlijk; —**grino**, a. zie 't vorige; en: ter-bede-vaart gaande; trekkend (vogel); *impresiones — as*, vluchtige indrukken, voorbij-gaande impressies; m. bé-de-vaart-ganger; —**jil**, m. peter-sélie.

peren/deca, f. hoer, = **ramera, puta** enz.; —**dengue**, m. óor-hanger, -bélletje; pl. (vrouwen-)tooi; (fig.) omslag, last; —**nal**, a. = —**ne**; ook: krank-zinnige die geen héldere oogenblikken heeft; —**ne**, a. besténdig, gestadig, eeuwig-dúrend, altijd opgeruimd; *fuente — de poesia*, besténdige bron v. poëzie; *loco* —, = —**nal**; —**nidad**, f. gestadigheid, besténdigheid, eeuwig-durendheid, lange duur; —**nizar**, v. tr. besténdigen, vereeuwigen, steeds doen voortduren; —**torio**, a. beslist, nadrúkkelijk.

perez/a, f. luiheid, vatsigheid; —**oso**, a. lui, vatsig.

perfec/cion, f. volmaakt-heid (toestand), volmáking (daad); voltooiing (v. e. gebouw b.v.); *toca el piano con* —, hij speelt uitstekend piano (fam. „in de perfectie"); —**cionamiento**, m. volmáking, áfwerking; —**cionar**, v. tr. volmáken, voltóoien, geheel áfwerken; r. zich volkómen bekwamen, b.v. in 't spreken v. e. taal; —**tamente**, adv. op volmáakte wijze; uitstekend, best; —**tible**, a. te volmáken, voor volmáking vatbaar; — **tisimado**, m. perfectisimaat, d. i. betrekking v „perfectisimo"; —**tísimo**, (oudh.) m. gewestelijk land-voogd in 't Oost-Romeinsche Rijk; —**tivo**, a. tot volmáking méde-werkend, leidend, vol-máking bevórderend; —**to**, a. volmáakt; af, áfgewerkt, geheel zooals 't wezen moet; *pretérito* —, verleden tijd v. 't Spaansche werkwoord ongeveer gebruikt op de wijze als de Engelsche *past tense* of *preterit*.

perfi/ciente, a. volmákend; —**dia**, f. trouweloosheid; valschheid, verráad; (muz.) perfidia (hardnekkig terug-keeren v. e. zelfde passage); —́**do**, a. trouweloos; woord-bréukig, ón-trouw.

perf/il, m. profiel, snit, dóorsnede (v. e. gelaat b.v.); —**iladura**, f. omlijning in doorsneê; —**ilar**, v. tr. in profiel of door-snede voor-stellen; zich ter zijde plaatsen zoodat men minder opper-vlak vertoont; —**oracion**, f. door-bóring, maken v. e. gat of gaten; —**orado**, a. met een gat of gaatje erin; — **orante**, a. doorborend, ergens een gat of gaatje in makend; (ontleedk.); m. hand-spier; —**orar**, v. tr. door-boren, ergens een gat of gaatje in maken; —**orativo**, a. dienend om te doorbóren, een gat of gaatje ergens in te maken; —**umador, -a**, m. f. reuk-werk-maker of -handelaar, parfumeur; a. geurig-makend, door-géurend a. a.; —**umar**, v. tr. geurig-maken, door-géuren, parfumeeren; — **ume**, m. geur (aangenaam); reuk-werk; reuk, lucht (kan aangenaam en on-aangenaam wezen); *suave* —, zoete geur; —**umería**, f. reuk-werk-fabriek, -winkel, -zaak; reuk-werkerij; —**umero, -a**, m. f. = —**umista**; m. f. reuk-werk-maker, -handelaar, parfumeur.

perfunctorio, a. (weinig) spoorloos voorbijgaand; zoo maar zonder er veel aandacht aan te geven.

pergamin/ería, f. perkament-fabriek, -handel; —**ero**, m. perkament-maker, -handelaar; —**o**, m. perkamént; pl. stukken, bescheiden (akten v. ádeldom a. a., op perkament).

pergeñ/ar, a. zich spitsen, zich bevlijtigen, slim uitdenken of verzinnen; —**o**, m.

handigheid, bedrévenheid, bij-de-hand-heid.
peri/ambo, m. periambe (vers-voet v. twee korten); **—ánto,** m. bloem-kelk; **—´bolo,** m. (geneesk.) over-brenging der sappen naar de lichaams-oppervlakte; (oudh.) tempel-hof, -gaarde; **—cardio,** m. (ontleedk.) hart-vlies, pericardium; **—carpio,** m. vrucht- of zaad-hulsel.
pericia, f. (oud) erváren-heid.
Peri/co, m. eigennaam (Pietje?); vlok valsch haar („toer"); lang-staartige papegaai met beveerde wangen; kleine Europeesche papegaai; soort wezel die a. d. takken hangt en op vogels aast; **—con,** m. zeer groote waaier; **—condro,** m. (ontleedk.) kraakbeen-vlies; **—cote,** m. (Am. kleine muis); **—cráneo,** m. bekkenéel-vlies; **—dote,** m. basterd-smaragd, ook **—doto**; **—dromo,** m. peridróom, galerij tusschen zuilen en muren; overdékte wandel-galerij; **—ecos,** m. pl. (wetensch.) aard-bewoners onder dezelfde breedte-graad, om-woners; **—egeto,** m. (wetensch.) kust-beschrijving; (oud) gids voor vreemdelingen; **—erésis,** f. (heelk.) in-snijding rond-om een zweer; **—ero,** m. kleine vogel v. d. kleur v. e. leeuwerik; **—falias,** f. pl. (oudh.) Perifalliën, Priapus-feesten; **—feria,** f. (wetensch.) omtrek, opper-vlak; **—folio,** m. kervel; pl. vrouwen-tooi, tooi-zaken; ook **—follos**; **—frasear,** v. tr. en intr. omschrijven, ómpraten; commenteeren, uitleggen; **—gallo,** m. ónder-kinnetje; breed hel-rood lint; lange schrale gestalte; (zeet.) blók-katról, takel; **—geo,** m. (sterrek.) perigeum, stand dichtst bij de aarde; **—helio,** (sterrek.) perihelium, stand dichtst bij de zon.
perill/a, f. peertje (v. **pera**); knopje; sik (punt-baard); zadel-knop; (zeet.) mast-kloot, (fam.) *viene de —s,* dat komt uitstékend te pas; **—an,** m. (fam.) schelm; (iron. en vriendschappelijk) *buen —,* goeie kerel.
perímetro, m. (meetk.) omtrek.
peri/neal, a. (ontleedk.) van 't perineum; **—neo,** m. (id.) perineum, bil-naad; **—nola,** f. dráai-tólletje (met cijfers a. a.); lévendig klein dik vrouwtje; **—odicidad,** f. het periodiek-zijn, of telkens op bepaalde tijden geschieden a. a.; **—ódico,** a. periodiek, op vaste tijden terug-komend, geschiedend; m. tijd-schrift, blad; dag-blad, dan = **diario**; **—odista,** m. f. journalist, dagblad-schrijver, publicist (dit iem. die bijdragen aan tijdschriften levert zonder vast a. e. blad verbonden te zijn); **—neumonía,** f. (ziektek.) long-ontsteking; **—´odo,** m. perióde, tijd-perk; omloop, kring-loop (v. e. ster); (geneesk.) verloop (v. koorts); **—osto,** m. been-vlies; **—ostitis,** f. been-vlies-ont-steking; **—ostósis,** f. been-vlies-zwelling; **—patético,** a. peripatetisch, om-loopend of -wandelend; m. áanhanger der filozofie v. Aristotéles; **—patetismo,** m. die filozofie (zie 't vorige); **—pato,** m. zie **—patético.**
peri/pecia, f. lots-wisseling; pl. wederwáardigheden; **—pneumonía,** f. = **—neumonía**; **—polígono,** a. in: *cristal —,* kristal met veel-vlakkig prisma; **—´ptero,** m. gebouw waarvan de buiten-zijde met zuilen omringd is; **—puesto,** a. op-gedirkt, opzichtig aangekleed; **—quillos,** m. pl. „suikertjes", suikergoed; **—quito,** m. kleine papegaai der oude wereld, parkiet; top-zeil; **—scios,** m. pl. rond-omscháduwigen (pool-bewoners); **—scópico,** a.: *anteojo —,* toe-stel (soort kijker) om om zich heen te zien; **—spermo,** m. (plantk.) buiten-kiemwit; **—stáltico,** a. (geneesk.) peristáltisch: *movimiento —,* bewéging (der darmen) bij de spijs-vertéring, wórms-gewijze bewéging; **—stilo,** m. zuilen-galerij, -gang, zuilen-voorhal.
peri/to, a. erváren, bekwaam; m. des-kúndige, kenner; *nombrar —s,* deskundigen aan-stellen, benoemen; **—toneal,** a. (ontleedk.) buik-vlies-; **—toneo,** m. (id.) buik-vlies; **—tonítis,** f. búik-vlies-ontstéking.
perju/dicar, tr. benádeelen, schaden; onrecht aandoen, ver-onrecht-váardigen; *el mal estado del tiempo ha perjudicado la cosecha,* de slechte weers-gesteldheid heeft de oogst geschaad; **—dicial,** a. nadéelig, schadelijk; **—icio,** m. nádeel, schade; onrecht; **—rador, -a,** m. f. en a. mein-éedig(e); = **—ro;** **—rarse,** v. r. mein-éedig zijn, een valsche eed doen; **—rio,** m. mein-eed, valsche eed; geschonden plechtige belofte, gebroken woord a. a.; **—ro,** a. mein-eedig, woord-breukig.
perl/a, f. parel; *es una —,* 't is een pareltje (sprekende over een mooi gezichtje); *hablar de —s,* heel mooi spreken; **—adura,** f. knóbbeltjes op een herte-gewei; **—ático,** a. die de vallende ziekte heeft, epileptisch; **—esía,** f. vallende ziekte; **—engar,** v. intr. (zeet.) in zee steken, 't ruime sop kiezen.
perman/ecer, v. intr. blijven, verblijven, vertoeven; stand-houden; **—encia,** f. aanblijven, voortduring; verblijf (op een plaats); **—ente,** a. blijvend; duurzaam, besténdig.
perme/abilidad, f. door-dringbaarheid; **—able,** a. door-dringbaar (vooral voor vloeistoffen).
permi/sion, f. verlóf, vergúnning, = **permiso,** behalve in *por — de Dios,* als God wil; **—so,** m. (zie **—ion**); *pedir —,* verlóf of vergunning vragen; *tengo — de mis padres,* ik heb verlof van mijn ouders; *no puedo dar —,* ik kan (er) geen vergunning (voor) geven, kan (je) geen verlof geven (ook in de zin v. vrij-af); *con —,* met uw verlof of uw wélnemen; **—stion,** f. bijmenging; **—tir,** v. tr. toestaan, verórloven, vergunnen, toe-laten (zonder 't uit-drukkelijk te zeggen), niet beletten; *puedo —me este lujo,* ik kan me die weelde verórloven.
permut/a, f. ruiling, wisseling; **—able,** a. ruilbaar, verwisselbaar; **—acion,** f. (kanoniek recht) ruil v. kerkelijke beneficiën; (alg.) permutátie; **—ar,** v. tr. ruilen, omwisselen; permuteeren.
pern/ada, f harde stoot met het been; bokke-sprong, vreemde sprong; **—eador, -a,** m. f. goede looper, wandelaar die goed loopt of wandelt; die maar-al bokke-sprongen maakt; **—ear,** v. intr. bokke-sprongen maken, allerlei gekke sprongen maken; **—ería,** f. verzámeling bouten of klink-nagels; **—etas,** f. pl. in: *en —,* met bloote beenen; **—iabierto,** a. wijd-beens (onder 't loopen); **—icioso,** a. verdérflijk; zeer schadelijk, zeer nadeelig; **—igon,** m. gekonfijte Genueesche pruim; **—il,** m. ham, = **jamon**; **—io,** m. hengsel (v. e. deur); **—iquebrar,** v. tr. de beenen breken; **—ituerto,** a. (fam.) krom-beenig.
pern/o, m. (ijzeren) bout of klink-nagel; **—octar,** v. intr. over-nachten; de nacht wakende door-brengen; **—octero,** m. buizerd of muize-valk.

pero, m. groot soort appel in peer-vorm; conj. | maar, doch; m. „maar", bezwaar: *hay un solo* —, er is een enkel „maar" (bezwaar); *lo quisiera,* — *no puedo,* ik zou 't (wel) willen, maar ik kan niet; zie **mas**, id.; en **sino** (dit na een ontkenning); *es hermosa sin* —, ze is mooi zonder dat er iets op aan te merken is; —**dactiliano,** (ontleedk.) m. en a. lange teen-spier; —**grullada,** f. waarheid „als een koe", gemeen-plaats; —**grullo,** m. onmogelijke vent met zotte invallen (als M. de la Palisse, een Molière-type).

per/ol, m. ontzaggelijke peer-vormige ketel; —**one,** m. kuit-been; —**oracion,** f. slot-som (v. e. rede, een pleidooi a. a.); hoog-drávende redenéering; —**orar,** v. intr. een lange omhaal v. woorden gebruiken; samen-vatten, tot een slotsom komen (na een rede); —**orata,** f. vervélende tóe-spraak, réde-voering; —**ote,** m. (verkl.); soort wrange peer; —**oxidado,** a. veel zuur-stof bevattend, per-oxydaat; —**óxido,** m. per-oxyd, hoogste graad v. oxydatie of verbinding m. zuur-stof; —**pendicular,** a. lood-recht, verticaal; —**pendículo,** m. wat lood-recht neer-valt; lood-lijn.

perpe/tracion, f. (rechtst.) vol-vóering; —**trador, -a,** (id.) m. f. dader (v. e. mis-daad); —**tua,** f. witte stroo-bloem; —**tuacion,** f. besténdiging; voort-zetting; ver-onéindiging; —**tuan,** m. (handel) stof uit Portugal; —**tuar,** v. tr. besténdigen; ver-onéindigen, in 't oneindige voortzetten; —**tuidad,** f. eeuwig-dúrend-heid, duur in 't oneindige; —**tuo,** a. besténdig, altijd-durend.

perp/iaño, m. strek-steen (die door een heele muur gaat), draag-steen; —**lejidad,** f. verbijstering, groote verlégenheid; —**lejo,** a. verbijsterd, in groote verlégenheid; (fam.) beteuterd, over-dónderd; —**unte,** m. borst-lap, gewatteerd wambuis.

perr/a, f. teef; (fam.) *soltar la* —, „de teef los-laten", d. i. de huid verkoopen voordat de beer gevangen is, vooruit rékenen op iets onzékers; —**ada,** f. troep jacht-honden; (fam.) gemeene streek, valsch-heid; —**amente,** a. (fam.) honds, gemeen, fielterig enz.; —**azo,** m. vergr. groote hond; —**enque,** m. (fam.) twist-ziek, kribbig; (fam.) rúzie-mákerig; —**era,** f. honde-hok (voor de jacht-honden); honde-baantje (= slecht betaalde betrekking waar men zich af-slooft a. a.); wan-betaler; ouwe knol (paard); —**ería,** f. troep v. allerlei honden; pl. *decir —s,* onhébbelijkheden zeggen, vúil-bekken; —**ero,** m. soort kerk-wachter; waker over de jacht-honden; groot honde-liefhebber (die er veel op-ná-houdt); —**ezno,** m. jonge reeds gespeende hond; —**illo,** m. (verkl.) hondje; haan (v. 't geweer); — *de falda,* schoot-hondje; — *raposero,* das-hondje (voor de vosse-jacht).

perro, m. hond; rekel, reu (mannetjes-hond); — *de aguas* of *de lana,* poedel; — *de muestra,* jacht-hond; — *de presa,* bul-hond, dog; — *guion,* hond die de troep jacht-honden leidt; — *de ayuda* of *de Terranova;* — *de busca,* speur-hond; — *faldero,* schoot-hondje; — *de ojo,* „staande" hond; — *lebrel,* hazewind(-hond); (fam.) *un* — *de negocio,* een beroerd zaakje; — *de todas bodas,* klap-looper op pret- of smúl-gelégenheden; *por dinero baila el* —, met geld doe je veel; *echar á —s,* weg-smijten, verwerpen; *su fué como* — *con cencerro,* „ging heen als een hond met 'n bel om", d. i. is af-gedropen a. a.; *á otro* — *con ese hueso,* vertél dat aan je grootje, maak dat 'n ander wijs (lett. naar 'n andere hond met dat been); —**una,** f. honde-brood; —**uno,** a. alleen in: *olor* —, honde-lucht, -reuk.

Pers/a, m. f. Pers, Perzische; a. Perzisch, v. Perzië; —**ia,** f. Perzië.

perse/cucion, f. vervolging, achter-vólging, vijandelijk optreden; (fam.) plagerij; —**ga,** f. m. soort baars; —**guidor, -a,** m. f. vervolger, -ster, kweller, -ster; —**guimiento,** m. achter-volging (v. d. vijand, v. misdadigers a. a.); *ir en* — *de..,* achter-vólgen, nazetten; —**guir,** v. tr. achter-vólgen, vervolgen; (achter)ná-zetten; op de hielen zitten; (fam.) plagen, „zoeken"; —**vante,** m. (oud) soort wapen-knecht; —**verancia,** f. volhárding; —**verante,** a. volhárdend, vólhoudend; —**verar,** v. intr. volhárden, vólhouden; *si perseveras en ello ¡buen provecho!* als je daarmee voort-gaat, wel bekome het je! *si persevera á mentir...,* als hij (zij) volhoudt te liegen.

persi/ana, f. zónne-blind, open-slaande jaloezie; soort door-stikte stof, marcelline; —**caria,** f. vlooie-kruid; —**co,** m. soort perzik(-boom); (oud) Perzisch; —**gnarse,** v. r. een kruis slaan (R. K.), (fam.) sterk verwonderd zijn, verblúft staan.

persist/encia, f. aanhóudendheid, vólhouden; —**ente,** a. (aan-)blijvend; —**ir,** v. intr. áanhouden, vól-houden, volhárden; bij iets blijven; — *en su modo de pensar,* bij zijn denk-wijze blijven.

person/a, f. persoon; *quiero presentarme en* —, ik wil me persoonlijk aanmelden, (bij hem) vervoegen; *buena,* —, aangename verschijning, persoonlijkheid, *hacer de* —, een persoonlijkheid willen wezen, doen alsof men een persoon van gewicht is; *de* — *á* —, v. aangezicht tot aangezicht; — *de cuenta,* persoon v. beteekenis; *á tanto por* —, op zooveel of tegen zooveel per persoon, of per hoofd; —**ado,** m. personaat (geestelijke waardigheid); —**aje,** m. personage, persoon; iem. v. beteekenis, persóonlijkheid; *un* —, zeker iem. (een onbekende); —**al,** a. persoonlijk; m. personeel; persoonlijk vóorkomen, persoonlijkheid; *el* — *docente,* het onderwijzend of doceerend personeel; —**alidad,** f. persoonlijkheid, karákter; persoonlijke beleediging, -tóe-spéling; —**alismo,** m. personalisme, 't alles op zichzelf toepassen; zelf-zucht; —**alizar,** v. intr. persóonlijkheden zeggen; persoonlijke tóe-spélingen maken; persoonlijk voorstellen; r. (rechtst.) een verzoek-schrift a. e. recht-bank indienen om afschrift v. e. akte; —**almente,** adv. persoonlijk, in eigen persoon; —**ería,** f. záak-waarnemer- of agént-schap; —**ero,** m. záak-waarnemer, prokureur; —**ificacion,** f. ver-persóonlijking; —**ificar,** v. tr. ver-persóonlijken; persoonlijk voorstellen; —**illa,** f. verkl. menschje, aardig persoontje.

perspect/iva, f. perspektief; ver-gezicht, verschiet; *tener en* —, in 't verschiet, in 't vooruit-zicht hebben; —**ivo,** a. perspektief, in 't verkórt; *vista —a,* verschiet-zicht, perspektief; m. die de perspektief bestudeert of onderwijst.

perspic/acia, f. scherp-zinnigheid; scherpe blik, dóor-zicht; = —**acidad;** —**az,** a.

scherp-zinnig; scherp v. gezicht, v. gehoor enz.; **—uidad,** f. helderheid, scherp-omlijndheid; **—uo,** a. helder, duidelijk; voor-de-hand-liggend, klaar-blijkelijk.

persua/dir, v. tr. overtúigen, overréden; óverhalen, bewegen (tot een daad); r. zich overtuigen, verbeelden; **—sible,** a. te overtúigen, óver te halen, over-réedbaar; **—sion,** f. over-réding; over-túiging; **—siva,** f. overrédings-kracht; **—sivo,** a. over-túigend, overrédend, die weet over te halen of te bepráten (dit fam.); *elocuencia —a,* overtuigende wel-sprékendheid.

perten/ecer, v. intr. (toe)behooren; toekomen; *la casa que le pertenece á él,* het huis dat hém toebehoort; *esta materia pertenece á la botánica,* dit onderwerp (deze stof) behoort tot de plant-kunde; *el jardin pertenece al museo,* de tuin (be)hoort bij 't museum; **—encia,** f. aanhoorigheid, bijbehooren; pl. aanspraken; *no cedo mis —,* ik sta mijn aanspraken niet af, ik sta niet af wat me toekomt.

pértig/a, f. of **—al,** m. staak, lange lat; **—o,** m. boom (v. e. rijtuig).

perti/guería, f. kerk-bewaarder-schap; **—guero,** m. kerk-bewaarder; **—nacia,** f. (oud) koppigheid, stijf-hóofdigheid; hard-nékkigheid; **—naz,** a. vast-beráden, hard-nékkig; **—nente,** a. passend, behoorlijk, bij-behoorend; **—nentemente,** adv. id.; en: naar den aard, als deskundige.

pert/rechar, v. tr. versterken, v. voorraden a. a. voorzien (stad); uitrusten, tóerusten, van 't noodige voorzien; **—recho,** m., beter **—rechos,** m. pl. krijgs-voorraad, -toerustingen (v. e. plaats); toestellen, werktuigen, instruménten (voor de een of andere bewérking); **—urbacion,** f. ont-stéltenis, beroering, storing; **—urbador, -a,** m. f. die of wat stoort; a. storend, in-beroering-brengend; **—urbar,** v. tr. storen, in opschudding of beroering brengen; de orde verstoren, in de war brengen.

Perú, m. Peru (staat in Z. Am.).

Peru/ano, -a, m. f. Peruaan-sche; a. Peruaansch, v. Perú; **—étano,** m. wilde pereboom; **—lero,** a. (plat) in Perú geslagen, gemunt (geld); rijke oud-gast uit Perú; **—viano, -a,** s. en a. = **—ano, -a.**

perver/sidad, f. verdórvenheid, slechtheid; **—sion,** f. omzetting v. goed in kwaad, slechtheid; **—so,** a. verdorven, doortrápt slecht; **—tible,** a. licht te bedérven of te verdérven; **—timento,** m. = **—sion**; **—tir,** v. tr. bederven, verdérven, op de slechte weg brengen; *el vino ha pervertido su buena indole,* de wijn heeft zijn goeden aard bedorven.

pervi/gilio, m. slápeloosheid, veel nacht-waken; **—nca,** f. maagde-palm, -kruid.

pes/a, f. gewicht (stuk metaal om te wegen a. a.); *conforme caigan las —s,* „naarmate de gewichten vallen" d. i. dat kan er naar wezen, we zullen 's zien; **—acartas,** m. brieve-weger; **—ada,** f. (oud) nacht-merrie; **—adamente,** adv. zwaar, zwaar-op-de-hand; log (zich moeilijk bewégend); vervélend; **—adez,** f. zwaarte; lang-drádigheid (b.v. van een rede-voering), vervélendheid; logheid, langzaamheid; flauwheid (in de prijzen); **—dilla,** f. nacht-merrie; **—ado,** a. zwaar; log; vervélend, zwaar-op-de-hand, langzaam; onhebbelijk grappig; **—ador, -a,** m. f. wéger; weeg-schaal, baláns; **—adumbre,** f. leed; spijt, verdriet; *dar —,* leed aandoen, verdriet aandoen; **—́ame,** m. rouw-beklag, betuiging v. deelname of deelneming: *dar el —,* of *dar un —,* zijn deel-neming betuigen, condoleeren; **—ante,** m. „wichtje" (als de helft v. e. gram); **—antez,** f. = **—adez**; **—ar,** v. tr. wegen; over-wégen (overdénken); intr. zwaar zijn, drukken, tot iemands last zijn; *mal que le pese...,* al doet hij (zij) ook nóg zoo'n moeite...; *me pesa en el alma,* 't doet me innig leed, ik heb er erge spijt van; m. spijt, leed: *á —,* ten spijt, ondanks, niettegen-stáande, in weerwil: *á — suyo,* zijns ondanks; *á — de los motivos graves, no ha querido venir,* in weerwil van (of niet-tegenstaande) de ernstige gronden (die ervoor bestonden) is hij (zij) niet willen komen; *lo hice con mucho —,* ik deed het met veel tegenzin, zeer tot mijn spijt; **—aroso,** a. berouw-vol, spijtig; verdrietig.

pesc/a, f. visscherij, visch-vangst; wat óp-gevischt is; *gran —,* zee-visscherij; **—adería,** f. visch-mart, -afslag; **—adero, -a,** m. f. visch-handelaar, -verkooper; **—adilla,** f. jonge kabeljauw; **—ada,** f. zoute-visch, stokvisch; **—ado,** m. visch (meer als voedsel, tegenover *pez*); *— de mar,* zee-visch, *— de rio,* rivier-visch; *— flor,* zee-netel; *— salado,* gezouten visch, zie **pescada**; **—ador, -a,** m. f. visscher, visch-vrouw; **—ante,** m. kraan (om lasten te tillen); bok (koetsiersplaats); tegen-wicht bij tooneel-verandering in gebruik; **—ar,** v. tr. visschen; (fam.) oppikken, snappen; op-duikelen, te pakken krijgen; *— en rio revuelto,* in troebel water visschen; **—ozada,** of **—ozon,** m. slag op 't achter-hoofd, in de nek; **—ozudo,** a. dikhalzig, met vleezige hals; **—uezo,** m. hals, boezem (**cuello** zit hooger); *erguir el —,* de borst opzetten; *agarrar por el —,* bij de keel pakken; *torcer el —,* de nek omdraaien (kip a. a.); **—uño,** m. wig, keg, = **cuña.**

pese/bre, m. ruif; krib(be), voêr-trog (voor vee); jong-gezelle-tafel; (fam.) *tengo buen —,* ik heb goed mijn natje en mijn droogje; **—brejo,** m. tand-kas (v. e. paard); **—brera,** f. heel stel ruiven, kribben of troggen; **—bron,** m. bodem v. e. rij-tuig (waar men de voeten zet); **—ta,** f. Spaansche zilveren munt v. 50 céntimos, schómmelend tusschen ± 25 en 40 cent N. C. = 4 **reales (de vellon).**

pesi/llo, m. goud-schaaltje; **—mismo,** m. pessimisme; zwart-gálligheid; **—mista,** m. pessimist, zwart-kijker, zwart-gállig mensch; **—́mo,** a. zeer slecht, heel leelijk; *objetos de — gusto,* voorwerpen v. d. aller-slechtste smaak.

peso, m. gewicht; zwaarte (fig.), last; *hombre de —,* man v. gewicht; réken-munt v. nomimaal 3 fr. 75 ongeveer; *— fuerte* of *— duro,* id. 5 fr. piaster; *— bruto,* bruto-, grof-gewicht; *— falto* of *— manco,* slecht gewicht (te weinig); *— neto,* netto-, zuiver-gewicht; *al —,* bij 't gewicht; *oro de —,* goud v. h. wettig gehalte; *á — de oro,* zeer duur, tegen zijn gewicht in goud; *tomar en —,* op de hand wegen; *llevo todo el — de la cosa,* ik draag al de last v. d. zaak.

pes/puntar, v. tr. door-stikken, aan beide zijden bestikken; **—punte,** m. stik-werk (soort naald-werk); **—quera,** f. visch-plaats, -gebied; **—quería,** f. visscherij, visch-recht,

-vangst, zie **pesca,** (beter voor 't laatste); visch-plaats, -gelégenheid; **—quisa,** f. na-vorsching, -zoeking, nauw-keurig, onderzoek; **—quisar,** v. tr. na-vorschen, -zoeken, nauw-keurig onderzóeken; **—quisidor, -a,** m. f. onder-zoeker, na-vorscher, rechter v. instructie.

pest/aña, f. oog-haren, -haar, wimper (*—s*, wimpers), rij haartjes; bies, boordsel (op een naad); **—añear,** v. intr. knip-oogen, de oog-leden open- en dicht-doen; **—añeo,** m. knip-oogje, ('t) voort-durend knippen m. d. oogen; **—e,** f. pest; **—ífero,** a. walgelijk stinkend, „pestilént"; pest-aanbrengend; **—ilencia,** f. besmétting, pest; aan-stéking of verbreiding v. e. kwaad a. a.; pest-walm, -stank; **—ilencial,** a. m. d. pest besmét-tend; wálgelijk stinkend, = **—ilencioso**; **—ente,** a. algemeen besméttelijk (ook fig.); pestilént; **—illo,** m. tong of schoot v. e. slot; deur-lat, -schuif, -grendel; **—iño,** m. soort poffertje; **—orejo,** m. deel v. 't hoofd achter oor.

pet/aca, f. reis-tasch, valies; sigáre-koker; **—́alo,** m bloem-blad; **—aquilla,** f. (Am.) vruchte-mandje v. bladeren; **—ar,** v. tr. (fam.) 't oog aangenaam aandoen: behagen, bevallen; **—ardear,** v. tr. open doen springen (b.v. een deur m. e. spring-bus); een koopje geven, bedotten; **—ardero,** m. die spring-bussen of voet-zoekers afschiet a. a.; **—ardista,** a. en s. schelm; op-lichter, bedrieger; **—ardo,** m. voet-zoeker, zwermer; „koopje", leelijke poets; oplichterij; *dar —*, een poets bakken; *llevarse —*, leelijk op zijn neus kijken; **—ate,** m. (Am.) biezen mat; arme drommel; *es un pobre —*, 't is een arme drommel; **—atero,** m. verkooper of maker v. **petates**; **—auro,** m. (oudh.) wip-spel; **—embo,** m. een Middel-landsche-zee-visch; **—equias,** f. (ziektek.) soort koorts-vlekken; sing. vlekken-koorts.

peti/cano, of **—icánon,** m. klein canon (soort druk-letter); **—cion,** f. verzoek (-schrift), aan-vraag; petitie (in de kamer); **—metre, -tra,** m. f. fat, heertje, nufje; **—torio,** a. (rechtst.) petitoir: *accion —a*, actie om eigendom aan te vragen.

pet/o, m. borst-stuk (v. e. harnas); **—once,** m. chineesche steen waar porselein van gemaakt wordt; **—órito,** m. (oudh.) voer-tuig op vier wielen.

petr/al, m. borst-harnas voor een paard; **—árquico,** a. van of als Petrarca (stijl); **—arquizar,** v. intr. Petrarca nadoen, (fam.) de schuchtere minnaar uithangen; **—el,** m. storm-vogel; **—́eo,** a. steen-achtig; **—ificacion,** f. ver-stéening, ver-steend voor-werp; **—ificar,** v. tr. doen ver-stéenen; r. versteenen; **—ífico,** a. ver-steenend; **—óleo,** m. pretroleum, aard-olie; **—osidad,** f. steen-achtigheid; **—osilex,** m. vuur-steen; **—́us in cúnctis,** m (Lat.) mánusje v. alles (iem. die van alles wat, maar niets dégelijk weet).

petulan/cia, f. dartelheid, uitgelátenheid; lévendigheid; **—te,** a. (zie 't vorige) en: onstuimig, driftig.

pez, m. visch (meer als dier, tegenover **pescado** als voedsel); (fam.) *está como el — en el agua*, heeft een léventje als een prins; *ha picado el —*, de visch heeft gehapt, aan 't aas gebéten; f. pik, pek; *— griega*, kolofoon, viool-hars; *dejar — con —*, vernéderen (pek tegen pek, in e. wijn-zak v. binnen met pek besmeerd); **—on,** m. aan-hangsel (v. blad of vrucht); tepel (der borst); knop, knobbel; kegel-vormige hoogte, -berg-top; naaf (-bus, v. e. rijtuig); **—onera,** f. es, s-vormige kruk; tépel-dopje (v. was, op de tepel); **—uelo,** m. franje, boordsel; **—uña,** f. ge-spleten hoef, *mal de —*, klauw-zeer.

pia/che, alleen in: *tarde piache*, je komt te laat daarmee aan, je hebt dat te laat bedacht; **—da,** f. gepiep (v. jonge kuikens); **—dor, -a,** m. f. en a. steeds piepend (e. vogel); **—doso,** a. vroom; genádig, vol méde-doogen; **—far,** v. intr. tráppelen (paard); **—máter** of **—madre,** f. hersen-vlies.

pian pian of **pian piano,** adv. (fam.) zacht-jes-aan, zoetjes-aan.

pian/o, (muz.) adv. zacht; m. of **—forte,** m. piano, klavier; **—ista,** m. pianist, klavier-speler.

pia/r, v. intr. piepen (kuikentje); (fam.) om iets jéngelen, zeuren; **—ra,** f. troep of kudde varkens (of zwijnen); **—riego,** a. rijk aan vee.

pica, f. piek; *pasar por las —s*, nárigheden of tégen-spoeden ondervinden; *poner una — en Flándes*, 't er gelukkig afbrengen, (iron.) vrij-wel ón-verrichter-záke terug-komen, al heel weinig uitgericht hebben; *á — seca*, met moeite en last en zonder eenig voordeel; **—cero,** a. jagend op eksters (roof-vogel); **—cureba,** f. Braziliaansche tortel-duif; **—da,** f. steek, prik, pik (b.v. met de snavel, in Am. ook van bepaalde insekten, die door hun steek kwaad-áardige zweren aan 't vee geven) zie ook **—dura**; **—dero,** m. rij-baan, -gelegenheid (voor paard-rijden); paarde-dressúur, -áfrichting; brons-tijd (der dieren): plaats waar de mannetjes dan de wijfjes gaan opzoeken; (zeet.) stapel-blok (onder 't schip); **—dillo,** m. soort ragoût; „frikadel"; **—do,** m. door-prikte teekening, waar men het houtskool-zakje over-heen gehaald heeft; a. beleedigd, (fam.) op z'n teentjes getrapt; *mar —a*, onstuimige zee; **—don,** m. (zeep-zieder ij) plaats waar men de soda fijn-maakt; **—dor,** m. pikeur, paarden-africhter; ruiter met een piek in 't stiere-gevecht; **—dura,** f. prik (naald), steek (insekt), pik (snavel v. e. vogel); **—fuego,** m. pook; **—higo,** m. vijgen-eter (vogel), = **papahigo**; **—greca,** f. klap-ekster (soort roof-vogel); **—madéros,** m. groen-achtige specht.

pica/nte, a. scherp, bijtend; prikkelend, sterk (spijzen b.v.); m. prikkel (iets dat prikkelt), (Am.) sterk-gekruide spijs, scherp woord, prikker (wat prikt); **—ntería,** f. verkoop-plaats v. zulke sterk-gekruide spijzen; **—ño,** a. (fam) schooier, lánd-looper; m. ('t) lappen v. e. schoen; **—pedrero,** m. steen-houwer; **—porte,** m. klink v. e. deur); looper, huis-sleutel; **—poste,** m. = **—madéros.**

picar, v. tr. prikken (met scherp voorwerp, b.v. speld); steken (mug of wapen); pikken (snavel); door-stikken (matrás); jeuken, prikkelen (= scherp of sterk zijn v. spijzen a. a.); érgeren, eeniger-máte beleedigen; aanzetten, prikkelen: *eso pica la curiosidad*, dat prikkelt de nieuws-gierigheid; *— en*, ont-aarden in, per slot van rékening uitloopen op, ook: bijten aan (haak); *el cuento pica en historia*, 't verhaal ontaardt (nog) in een geschiedenis: *la libertad que se toma pica en licencia*, de vrijheid die hij zich veroorlooft ont-aardt in on-

hébbelijkheid; *ha picado en el anzuelo*, „heeft aan de haak gebeten", heeft toegehapt, is erin-gevlogen; *—la vena*, f. een aderlating doen, = **sangrear**; ook: de juiste toon v. dichter-geest-drift aanslaan; *— muy alto*, erg hoog willen vliegen (fig.); r. (fam.) op-de-teentjes-getrapt zijn, zich beleedigd achten; zich beroemen (op, *de*), stoffen op, erg veel werk maken (van), door de mot aangetast zijn; *— en el juego*, doorgaan met spelen (kaart b.v.), ondanks verlies; *— de honor*, door eer-gevoel geprikkeld worden tot krachts-inspanning a. a.; **—raza**, f. ekster, = **urraca.**

picar/dear, v. intr. dártelen, schertsen; aan uit-spattingen doen; **—día,** f. schelmerij; gemeene streek; guite-streekje, snakerij (b.v. v. e. kind, dan eig. iron.); **—esca,** f. troep schelmen of deug-nieten; **—esco,** a. schelmsch; snaaksch, guitig; grappig, „leuk"; **—illo,** m. verkl. guitje, snaakje.

pícar/o, m. schelm; guit, snaak; a. schelmsch, guitig, snaaksch; *es un — de profesion*, 't is een schelm v. beroep, d. i. doortrápte; pl. keuken-jonges; **—òn,** m. vergr., aarts-deugniet a. a. ook: (Am.) soort beignet; **—onèro, -a,** m. f. (Am.) verkooper v. **picarones**; **—òte,** m. vergr., schurk; **—rehucho,** m. kwik-staartje (vogel), = **aguzanieve.**

pica/sena, f. (Am.) érgernis, spijtigheid, wrok; **—toste,** m. gerecht v. geroosterd brood (in olie) gesuikerd en met wijn toebereid; ook: soort appelmoes met brood erin; **—za,** f. = **picaraza**; **—zo,** m. steek (m. e. piek b.v.), prik of pik (zie **picadura**, dat meer op de hándeling slaat, dit meer op de uitwerking); **—zon,** m. jeuk, jeuking; prikkel, sterke drank; geilheid; huiverigheid, ongerustheid (om tot een hándeling over te gaan).

pícea, f. lid-steng, soort spar.

pich/el, m. wijn-beker (v. metaal); **—elería,** f. wijn-beker-fabriek, -makerij; **—on,** m. duif(je), zie **paloma.**

picnóstilo, m. piknostiel, tempel met zeer op-elkaar-gedrongen zuilen.

pico, m. snavel, bek (v. e. vogel); houwéel (om mee te houwen, b.v. rots); tuit, mond (v. e. water-kan b.v.); top, spits (v. e. berg; over-schot v. e. ronde som; (fam.) bek, snater, snuit (voor mond); (fam.) *no puede callar el —*, ze (hij) kan 'r (z'n) bek niet houden; *ciento y —*, honderd en zooveel; *— de oro*, „gouden snavel", d. i. wel-bespraakte mond; *tiene mucho —*, hij (zij) is wel-bespraakt; *andar á —s pardos*, de licht-mis uithangen, een vrouwe-liefhebber zijn, boemelen, doel-loos rond-loopen, heen-en-weer-loopen; **—lete,** m. kleine kram (a. e. slot); **—n,** m. schimpscheut; kleine houts-kool; **—so,** a. mottig, pok-dálig, door de pokken geschonden; **—ta,** f. schandpaal; **—tada,** f. = **—tazo**; m. pik m. d. snavel; **—te,** m. soort grof laken; **—tear,** v. tr. pikken, op-pikken, be-pikken; (fig.) iem. door leelijke hakken kwetsen; intr. snateren, kákelen (voor praten); r. elkaar hatelijkheden zeggen, harre-warren; **—tería,** f. hatelijkheid, bits-heid, stékeligheid; gehárrewar, ruzie om nietigheden; **—tero,** a. scherp, tégensprékerig; **—tillo,** m. grof kamelot (wollen stof).

pich/incha, f. (Am.) koopje, = **ganga**; **—uncho, -a,** m. f. liefje, minnaar, -es.

pie, m. voet; poot (v. dier of meubel), ook: voet als maat v. 12 duim en als vers-voet; grond-kleur (v. zijde); (fam.) *bajo de tal —*, op zulk een voet; *está en buen —*, 't is in goede staat; *no puedo hacer — aqui*, ik kan hier geen grond raken (in 't water staande); *andar á pie*, te voet gaan; *estar en —*, staan; *eché á tierra á las cuatro*, ik stapte af om vier uur (uit 't rijtuig a. a.); *al — de la letra*, letterlijk, zonder overdrijving; *bajo el — de cien duros*, tegen een prijs v. honderd duro's; *dió — á unas enquivocaciones cómicas*, 't gaf aanleiding tot een paar kluchtige vergissingen; *— adelante*, schrede of pas voorúit; *hacer — con bola*, net rond-komen, juist kunnen leven; *hallarse — con bola*, net genoeg hebben om te kunnen leven (zonder weelde); *— de altar*, toevallige inkomsten v. e. priester; hals-ijzer (v. e. veroordeelde), arm of hanger (voor een lamp); *— de gallo*, geforceerde dam (spel); *— derecho*, stijl, post (v. e. deur); (zeet.) *— de roda*, uit-einde v. d. kiel; *— de cabra*, koe-voet; laarze-trekker; *— de gato*, trekker (v. e. geweer); *— de rey*, opvouwbare liniaal; *á — enjuto*, droog-voets; *á — firme*, vast-beraden, stevig; *á — llano*, op dezelfde hoogte; *á — quedo*, zonder een vin te verroeren, zonder zich eenige moeite te geven; *dar por el —*, in de grond-vesten aantasten, ondermijnen; *dejar á —*, ontslaan, uit de dienst zetten; *perder —*, de grond niet meer raken, geen grond meer voelen (ook fig.); *poner el — sobre el pescuezo*, de voet op de nek zetten (zie **pescuezo**); *tengo el — en dos zapatos*, ik heb twee koorden op mijn boog, d. i. als 't eene niet lukt, dan zeker 't andere a. a.; *tomar —*, wortel-schieten; *volver — atras*, zwichten, terug-krabbelen; *ha nacido de —s*, is met de helm geboren (erg voor-spoedig); *me pongo á los — de V., señora*, „ik leg mij aan uwe voeten, Mevrouw" (formule aan 't slot v. e. brief); *ya arrastra los —s*, hij is al stok-oud („sleept zijn voeten voort"); *de —s á cabeza*, van top tot teen, van hoofd tot voeten; *está á los —s de los caballos*, hij is diep-vernéderd („aan de pooten der paarden"); *eso no tiene —s ni cabeza*, dat heeft kop noch staart, dat is onzinnig; *ha puesto —s en pared*, hij heeft zich dwars gezet, de kop ertegen-in gezet; *poner —s en polvorosa*, hals-over-kop vluchten, -wegloopen; *sacar los —s de las alforjas*, zich uit moeilijkheden weten los te werken (*alforjas*, zadel-tasch); *buscar cinco —s al gato*, „vijf pooten aan een kat zoeken", d. i. spijkers op laag water zoeken, zwarigheden zoeken.

pie/dad, f. vroomheid, ouder-liefde; piëteit (tegen-over dooden); mede-lijden, deernis, dit = **lástima**; **—dra,** f. steen; kei; pit, kern (v. vruchten); vuur-steen; *— de amolar*, slijp-steen; *— de toque*, toets-steen; *— escándalo*, steen des aan-stoots; *— angular*, hoek-steen; *— iman*, zeil-steen, magnéet; *— fundamental*, grond-steen; *— de Bolonia*, sulfaat v. zwaar-spaat; *— pómez*, puim-steen; *— en bruto*, ón-geslépen steen; *— de afilar*, slijp-steen (v. e. schare-slijper); *— infernal*, helsche steen (lapis infernalis); *no han dejado — por mover*, ze hebben hemel en aarde bewogen, alles in 't wérk gestéld; *cada — en su agujero*, „ieder steen in zijn gat", d. i. alles op zijn plaats; *poner la primera —*, de eerste steen leggen; *tiene — en el rollo*, „heeft een steen in zijn rol", d. i. heeft eenig krediet;

se hielan las —s, 't vriest dat het kraakt.
piel, f. huid, vel.
piélago, m. (poët.) zee, oceaan.
pienso, m. voeder (v. e. paard (b.v.).
pierna, f. been (lichaams-deel); bout (v. gevogelte, lam a. a.); partje (v. e. noot); ongelijkheid in breedte (v. e. stof); — *de sábana*, breedte v. e. laken tusschen de zelf-kanten; *dormir — á suelta* of *á — tendida*, rustig slapen (zonder van iets af te weten); *las —s de la eme*, de beenen v. d. em (letter); *voy á esterar las —s*, ik ga me wat vertréden, ik ga wat bewéging nemen; *meti* of *puse —s al caballo*, ik zette de sporen erin (in 't paard); *ha echado —s*, is goed bijgekomen (na een ziekte); *—s de algaravan*, spille-beenen (lang en mager); *cortar las —s*, vleugel-lam maken, d. i. machteloos maken; *—s de gaita*, „doedel-zak-beenen", d. i. erg dun.
pie/ton, m. voet-ganger, -reiziger; looper, bode te voet; **—za,** f. stuk; vertrék (v. e. huis); stuk geschut; nar (grappe-maker a. e. hof); geld-stuk; tooneel-stuk; *buena* —, (iron.) 'n lekker brokje (persoon); *quedó hecho una* —, hij (zij) bleef verplet staan; *vanidad y pobreza todo en una* —, hoe kaler hoe royaler (hoe trotscher), lett. „ijdelheid en armoede alles in een stuk"; — *por* —, stuk voor stuk; *hacer —s*, afbreken op alle manieren (door kwaad-sprekerij), stuk-maken; *—s*, dam-schijven, -stukken.
piezgo, m. vel v. e. boks-poot (die tot hals dient v. d. wijn-zak).
pífano, m. fluit (geblazen bij 't slaan der trom); pijper (die op zulk een fluit blaast).
pifi/a, f. mis-stoot (bij 't biljart-spelen; **—ar,** v. tr. mis-stooten (bij 't biljart-spelen); foppen, voor de gek houden.
pig/argo, m. zee-arend; ook: soort gazelle; **—meo,** m. pygmee (fabelachtig dwerg-volk); dwerg, klein mánnetje.
pihuela, f. poot-band v. e. valk; hindernis, beletsel.
pija, f. (plat) piel, lul, pik (mánnelijk lid).
pil/a, f. stapel; pijler (v. e. brug); „munt", munt-zijde, (kant waar de „beeldenaar" op staat); doop-font; drink-bak, -trog (voor vee); fontein-bekken; water-bak (v. e. fontein a. a.); wol-oogst, -snit; (wapenk.) spitse paal; — *del agua bendita*, wijwater-vat, -bak; *nombre de* —, doop-naam, = **nombre de bautismo**; *sacar de* —, ten doop houden (kind); — de *Heron*, Herons-bal, -fontein (zooals b.v. een syfon voor spuit-water); — *de Volta*, kolom v. Volta, volta-zuil; **—ada,** f. hoeveelheid gestampte mortel-kalk, bak-vol; groote hoop zout, hooi a. a.; **—ancas,** f. pl. in: *sacar de* —, uit moeilijkheden redden; **—ar,** m. pilaar, zuil v. metsel-werk; paal, stut, schoor; steun; — *de café, de teatro*, a. a. steun-pilaar v. e. koffie-huis, v. e. schouwburg (d. i. vast bezoeker); **—astra,** f. pilaster, vierkante pilaar die er als een zuil uitziet.
pildero, m. pille-doos, -pot.
píldora, f. pil; *tragar —s*, pillen slikken; *tomar —s*, p. innemen; (fam.) *dorar la* —, de pil vergulden; *ha tragado la* —, hij heeft de pil geslikt.
pil/on, m. vergr. v. **pila**: groot fontein-bekken; beweegbaar gewicht (v. e. rooster); steen voor tegen-wicht in de olie-molens; *beber del* —, aan losse praatjes geloof slaan ook: zich laten omkoopen (rechter); — *de azúcar*, suiker-brood; *llevar alguno al* —, iem. bij de neus leiden, alles laten doen wat men wil; **—onero,** a. in *noticias —as*, straat-nieuws a. a.; en: die zulk nieuws gretig opvangt en verbreidt; **—ongo,** a. uitgedroogd, spichtig; *castaña —a*, gepelde en gedroogde kastanje
píloro, m. onderste maag-opening, -monding.
pil/oso, a. = **peludo,** harig, ruig; **—otaje,** m. loods-kunst, -geld; paal- of hei-werk; — **otin,** m. loods-leerling, -maat; **—oto,** m. loods; — *de puerto*, haven-loods; **—trafa,** f. slecht vleesch, met vel en pezen eraan a. a.
pill/ada, f. schelme-streek, schurkerij; (fam.) guite-streek, slimme zet; **—ador, -a,** m. f. plúnderaar; **—aje,** m. plúndering; **—ar,** v. tr. plunderen; weg-grissen, -kapen, afdwingen, ont-rooven; betrappen (op een leugen b.v.) te pakken nemen, grijpen; (fam.) te pakken krijgen, pakken, nemen: — *una indigestion*, een indigestie te pakken krijgen, zich over-éten; — *un cernicalo* of — *una mona*, lett. een vrouwe-mantel of een apin te pakken krijgen, d. i. zich uit ongewoonte dronken drinken; **—ería,** f. schurke-bende, troep deugnieten of schelmen; **—o,** m. en a. (fam.) schelm(-sch), schurk(-achtig); guit(ig), snaak(sch).
pim/bera, m. reuze-slang v. Ceilon; — **chion,** m. (Am.) hooge pijn-boom in Araucanië; **—entada,** f. gepéperde saus; **—ental,** m. vier-kant tuin-bed waarop de Cayenne-peper geteeld wordt; **—entero,** m. péper-bus; — **enton,** m. vergr. v. **pimienta,** grove peper; gestampte zwarte peper; **—ienta,** f. peper; — *de Guinea*, Cayenne-peper; (fam.) *es vivo como una* —, hij is erg heet-gebakerd (gauw driftig), is erg op-vliegend; (fam.) *tiene mucha sal y* —, ze is erg geestig en gevat; (fam.) *eso tiene sal y* —, dat is peper-duur; *le despaché con sal y* —, ik heb hem voor goed af-gescheept; — **iento,** m. Spaansche peper (rood); *de cerecilla* (of **cerecilla**), kleine ronde roode peper.
pimp/in, m. kinder-spel waarbij in de hand geknepen wordt; **—inela,** f. (plant) pimpernél; **—ollar,** m. laag hak-hout; (fam.) kinder-kamer; **—ollecer,** v. intr. zich ontwikkelen, goed opschieten (plant); **—ollo,** m. loot (v. e. boom), jong hout dat uit het hakhout schiet; roze-knop, mooi meisje („knopje"), knap jong mensch; **—olludo,** a. vol knoppen of loten (boom).
pin/a, f. kegel-vormige grens-paal; velg (v. e. rad); **—abete,** m. zekere spar of 't hout ervan; **—áculo,** m. top, spits, top-punt; *poner en el* —, hoog verheffen; **—al,** m. = **—ar,** m. pijn-bosch, denne-bosch; **—ariego,** m. pijn-, pijn-boom; **—astro,** m. wilde pijnboom; **—aza,** f. groote sloep, pinás, laadschuit met zeilen en riemen.
pincarrasc/al, m. aan-plant v. zwarte populieren; **—o,** zwarte populier.
pincel, m. penseel, kwast; **—ada,** f. penseelstreek: *dar la última* —, de laatste hand a. e. werk leggen; **—ero,** m. penseel- of kwastenhandelaar, -maker; borstel- of hei-boendermaker of -verkooper.
pincerna, m. f. schenker, bottelier, vrouw die zulk werk doet.
pinco, m. kleine kaap-vaarder (v. minder dan 100 ton).
pinch/adura, f. (fam.) prik, steek (met iets scherps of puntigs); **—ar,** v. tr. (fam.) prik-

ken, door-steken, door-prikken; **—auvas,** m. (lett. druive-prikker) aan-stéllerig of „gemaakt" mensch; iem. die uit vertoon met een degen loopt; die degen; **—e,** m koksmaat, -hulp, keuken-jonge; **—o,** m. scherpe punt, aan-gepunt stuk hout a. a.; graveernaald; pin, prikkel, priem.

pindárico, a. Pindarisch, naar de trant v. Pindaros (Grieksch dichter).

pin/eda, f. lint (half wol, half katoen) van levendige kleuren, om kouse-banden van te maken; **—gajo,** m. lap, flard, afgescheurd stuk; **—ganitos,** m. pl. (fam.) *estar en* —, het hoogte-punt bereikt hebben, een hooge meneer zijn a. a.; **—güe,** a. vet; *tierra* —, vette grond; **—guosidad,** f. vet-heid, vruchtbaar-heid; **—illo,** m. véld-cyprés.

pin/o, m. pijn-boom; *tocar las campanas á* —, de klokken uit alle macht luiden; *estar en* —, staan, recht-op staan; **—ocha,** f. pijnboom-loof; **—ocho,** m. pijn-appel.

pinole, m. geurig poeder om in de chocolade te doen.

pinoso, a. pijn-boom-, pijn-boom-achtig.

pinque, f. pink (visschers-vaartuig).

pint/a, f. lit-teeken; ken-teeken; vlek (op de huid); pint (maat); *la cosa tiene buena* —, de zaak ziet er goed uit, laat zich goed aanzien; *tiene la — de*..., lijkt op..., heeft veel van...; pl. vlekken-koorts; **—acilgo,** m. distel-vink, **jilguero**; **—ada,** f. parel-hoen of „poule pintade"; **—adera,** f. werktuig om 't brood te merken voordat het in de oven gaat; **—adillo,** m. = **—acilgo**; **—ado,** a. gevlékt, gespikkeld; (fig.) *el mas* —, de baas, de bolle-boos, de matador (d. i. de beste); *viene* —, 't zit geschilderd, 't past uitstekend; *no puedo sufrirle, ni aun* —, ik kan hem niet uitstaan, „zelfs niet geschilderd"; **—amónas,** m. (fam.) klad-schilder; **—ar,** v. tr. schilderen, verven, kleuren; — *al óleo, á fresco, al aguada,* schilderen met olie-verf, fresco, met water-verf; intr. zich kleuren, beginnen te blózen (vruchten die rijp worden); — *como querer,* in zijn eigen voordeel voorstellen, vertéllen; r. — *solo,* boven allen uitsteken, uitblinken; **—arrajar,** (fam.) bekladden, (be)knoeien, slecht schilderen; **—arrajo,** (fam.) klád-schildering, broddel-werk; **—arroja,** f. zee-hond(e-vel) = **lija**; **—iparado,** a. sprekend gelijkend; — **or, -a,** m. f. schilder, -es; **—oresco,** a. schilder-achtig; **—orrear,** v. tr. en intr. kladden, knoeien; **—orzuelo,** m. prul-, kladschilder; **—ura,** f. schilder-kunst, schilderij, schildering; — *al fresco,* fresco-schilderen; — *al óleo,* schilderen met olie-verf; — *al temple,* sch. met water-verf; — *de figulina,* sch. op aarde-werk.

pínula, f. koper-plaatje a. 't uit-einde v. e. diopteer- of vizeer-liniaal; (plantk.) veertje, pluimpje.

pinz/as, f. pl. tang (voor 't vuur a. a.) tángetje; **—on,** m. vink; **—ote,** m. roer-stang, -pen.

piñ/a, f. pijn-appel; ananás (tropische vrucht); pot (bij 't biljart); klomp metaal door kwik uit het erts getrokken; pl. zilver-koek; — **on,** m. noot v. d. pinie-pijnboom, amandel; pijn-appel, dén-appel; spits; kleinste tand-rad, invallend rad; koot v. d. vleugel v. e. roofvogel; pl. veertjes onder de vleugels v. e. valk; *comer los —es,* kerst-maal houden; — **onado,** a. trap- of pyramide-vormig oploopend; **—onata,** f. noga v. amandelen; — **onate,** m. id. v. pijn-appels; **—uela,** f. zijden stof met pijn-appels bestikt.

pio, a. vroom, zie **piadoso**.

piacha, f. pluimpje v. edel-gesteenten.

pio/jento, a. vol luizen; **—jera,** f. luizekruid; **—jería,** f. berg-plaats van de kleeren der armen in een gast-huis; (fig.) groote ármoede; **—jo,** m. luis; — *pegadizo,* platluis, (fig.) klit (= iem. die men niet ontloopen kan a. a.); **—joso,** a. luizig; armóedig, vies, vuil; **—la,** f. (zeet.) touwtje; **—rno,** m. brem (plant), = **retama.**

piósis, f. (geneesk.) aanhoudende oog-afscheiding.

pip/a, f. „pijp" (= vat), tabaks-pijp; pit (v. vruchten), = **pepita**; mond-stuk (v. e. hobo); *tomar* —, z'n hoed nemen en heengaan; — **ar,** v. intr. 'n pijp (tabak) rooken; **—ería,** f. groote hoeveelheid tonnen of vaten; **—ero,** m. kuiper; **—í,** m. pieper (vogel); **—iar,** v. intr. piepen, tjilpen kleine (vogel); **—irigallo,** m. háne-kámmetjes (klaver-soort); — **iripao,** m. volks-feest (met spijs- en wijnuitdeeling; *tierra del* —, lui-lekker-land; — **iritaña,** f. fluitje v. rogge-stroo a. a., = — **itaña,** f.; **—o,** m. ekster met roode vlek op de kop; **—orro,** m. (fam.) fagót (blaas-instrument; **—ote,** m. vaatje (voor honing, boter, olijven a. a.); **—ta,** f. mooi Am. vógeltje.

pique, m. ruzietje; verkoeling tusschen menschen; „piek", eerste slag v. 30 in 't piketspel; drie-hoekig stuk a. h. uit-einde der kiel v. e. schip; *irse á* —, zinken; *echar á* —, doen zinken; *está á — de perderse,* is op 't punt om onder te gaan, verloren te gaan a. a.

piqu/é, m. „piqué" (stof voor vesten b.v.); — **era,** f. ingang v. e. bije-korf; pit (v. e. gaslamp), brander; **—eta,** f. houweel b.v.; — **ete,** m. paaltje; pikét (soldaten); **—etero,** m. houweel-bewaarder; **—etilla,** f. bijltje; **—in,** m. (Lima, Perú) vrijer = **novio**; **—ineo,** m. (id.) hof-makerij; **—inear,** v. tr. (id.) 't hof maken.

pir/a, f. brand-stapel; **—acanta,** f. vuur-doren (plant); **—agua,** f. káno, prauw uit één boom-stam; **—amidal,** a. pyramidaal, pyramide-vormig; ontzággelijk; **—ámide,** f. pyramide (meetkunstig lichaam en oudheid; — **amidoide,** f. pyramidoide (meetkunstig lichaam); **—ata,** m. zee-roover, -schuimer; **—atear,** v. intr. zee-roof plegen, zee-schuimen; **—atería,** f. zee-roof; af-persing, knevelarij; **—ático,** a. zeeroovers-; *costumbre — á,* zee-roovers-gewoonte.

Pire/neos, m. pl. Pyreneeën; **—no,** m. pyreen, soort edel-gesteente in de vorm v. e. olijf-pit; **—́o,** a. in *fuegos —s,* vuur-werk in een besloten ruimte; **—tologia,** f. (geneesk.) verhándeling over koortsen, pyretologie; — **tro,** m. kwijl-wortel, bértram; *polvo de — del Caúcaso,* soort insekte-poeder; **—xia,** f. (id.) kén-téekenende koorts, pyrexie.

pir/ita, f. pyriet; **—itoso,** a. pyriet-achtig; **—litero,** m. witte hage-doorn.

piro/balístico, a. in: *máquina —a,* werktuig dat door middel v. vuur projectielen, werpt, pyrobalistisch toe-stel; **—́bola,** (oudh.) werp-tuig voor brand-projectielen; **—́fago,** m. vuur-vreter, a. -vretend; **—́fano,** a. in: *piedra —a,* steen die bij 't vuur

door-schijnend wordt; —́**foro,** m. in de lucht ont-brándende stof; —**ga,** f. = **piragua;** —́**geno,** a. door vuur ont-staan; —**mancia,** f. (oudh.) waar-zeggerij door 't vuur; —́**metro,** m. pyrométer (instrument om de meerdere of mindere hevigheid v. vuur te bepalen); —**pear,** v. tr. mooie woordjes toespreken; —**po,** m. pyroop, karbonkel; Boheemsche granaat; hoffelijk woord tot een vrouw of meisje; keurige taal; —́**scafo,** m. stoom-boot, meer: **vapor;** —́**scopo,** m. pyroskóop (werk-tuig om uit-stralende warmte te meten); —́**sis,** f. (geneesk.) brandend gevoel in de maag; —**tecnia,** f. vúurwerkers-kunst; —**técnico,** a. pyrotechnisch, vuur-werkers-; —́**xeno,** m. kiezel-zout.

pirr/iquio, m. vers-voet v. twee korten; —**ónico,** a. van Pyrro; = —**oniense,** a. en s. aanhánger van Pyrro's leer (twijfel aan alles); —**onismo,** m. die leer (zie 't vorige).

pirueta, f. kuite-flikker, = **voltereta;** en: sprong met volkomen omkeering (paard).

pis/ada, f. tred, néer-zetting der voeten of v. d. voet; voet-spoor; *seguir las —s de alguno,* iemands voet-spoor volgen, in iemands voetstappen treden; —**ador,** m. treder v. druiven; hóog-stappend paard; —**adura,** f. vertréding, vertrápping; —**afalto,** m. mengsel v. aard-pek en pek; —**ar,** v. tr. vertréden; betréden; vast-stampen, of zóo hard maken (een terrein); (fig.) in 't stof treden, vernéderen; intr. treden, stappen; *pisa bien,* (ze) heeft een mooie gang; —**aúvas,** m. druiven-treder; —**averde,** m. (fam.) fat, salét-jonker („groen-treder").

pisc/atorio, a. visscherij-, visch-vangst-; —**icitura,** f. visch-teelt; —**ina,** f. vijver; water-bak; visch-vijver; —́**is,** m. Visschen (teeken v. d. Dieren-riem); —**o,** m. (Am.), aarden nap; —**olábis,** m. (fam.) hárt-verstérking (eten of drinken).

pis/o, m. verdieping; vloer; plaats waar men de voet zet; *primer —,* eerste verdieping; — *bajo,* beneden-huis, -verdieping, aan straat; — *principal,* bij verkorting *principal* („pral"), eerste verdieping; *hay buen —,* de straat is droog (lett. er is goed treden); —**on,** m. houten stamper (v. e. strate-maker); —**onear,** v. tr. (aan-)stampen, = **apisonar;** —**otear,** v. tr. vertrappen, vertréden, kapót treden, -trappen; intr. trappelen; —**oteo,** m. vóet-getrappel; vertréding, vertrápping.

pist/a, f. (voet-)spoor; *seguir la — de alguno,* iemand op de voet volgen, na-volgen, zijn spoor volgen; —**acho,** m. pistache-boom, = **alfóncigo;** -noot; — *de tierra,* aard-noot; —**adero,** m. stamper (in een vijzel); —**ar,** v. tr. (fijn-)stampen; —**ero,** m. soort drinkglas voor een zieke (m. e. tuit); —**ilo,** m. stamper (v. e. bloem); —**o,** m. soep v. gevogelte (voor een zieke of herstéllende); ook: een eier-gerecht m. tomaten enz., *se lo he dado á —s,* ik heb 't hem in kleine beetjes gegeven; —**ola,** f. pistool; — *giratoria* revólver; —**olera,** f. pistool-houder, -tasch, holster; —**oletazo,** m. pistool-schot; —**elete,** m. zakpistool; —**on,** m. zuiger (v. e. pomp), = **émbolo;** slag-hoedje, percussie-dopje; —**oresa,** f. soort dolk of ponjaard; —**raje,** m. (fam). raar zoopje, gemeene poespas (drank a. a.).

pit/a, f. soort aloë met zijde-achtige vezel; die vezel in bereide toestand; —**agórico,** a. van Pythagóras; —**ancería,** f. bureel v. giftenuitdeeling (in een klooster); —**ancero,** m. aalmoezenier (in een klooster); —**anza,** f. portie spijs en wijn voor een monnik; rantsoen, dagelijksche uitdeeling, bedéeling; —**aña,** f. afscheiding uit zeere oogen, = **legaña;** —**añoso,** a. loopend (oogen); —**ar,** v. intr. pijpen, op een kleine fluit spelen; zijn bijdrage, zijn gelág betalen; porties uitdeelen (weinig); —**arra,** f. = —**aña** en **legaña;** —**arroso,** a. = —**añoso;** —**ezna,** f. ijzeren bout in een val of klem; —**ipié,** m. (meetk.) graad-lijn, = **escala;** —**irrojo,** m. rood-borstje.

pit/o, m. fluitje; pijp (kleine fluit); vogel v. h. ekster-geslacht; (fam.) *no se me da un —,* 't kan me geen lor schelen; *no toco — en eso,* ik heb daar niets mee te maken, 't is geheel buiten mij; —**on,** f. hoorntje; scheut, spruit, loot; —**onisa,** f. (oudh.) waar-zegster; *la — de Endora,* de heks v. Endor (oud Testamént); —**orra,** f. snip, = **chocha;** —**pit,** m. Zuid-Am vógeltje, = **pipi;** —**uita,** f. (wetensch.) slijm, snot (dit fam.); —**uitario,** (id.) a. slijm-, snot-; —**uitoso,** (id.) a. slijmerig, snótterig.

píxide, f. hostie-vaas (R. K. kerk).

pizarr/a, f. (lei)-steen; school-bord; —**al,** m. lei-groeve; —**eño,** a. lei-kleurig, -achtig; —**ero,** m. lei-werker, -dekker.

piz/ca, f. ziertje, klein beetje (lett. wat men tusschen twee vingers neemt); *no veo —,* (fam.) ik zie „geen steek", ik zie niets; —**pireta,** f. zeer lévendige en gevatte vrouw; —**perina,** f. opgewekte gezellige vrouw; —**pirigaña,** f. kinder-spélletje, waarbij men elkaar handig even in de vingers knijpt.

placa, f. plaat (foto- b.v.), plakaat; „plaque" (v. e. ridder-orde), groot-kruis; (fam.) = fluim, spuwsel; —**bilidad,** f. bedaarbaarheid (v. drift a. a.), verzoenbaarheid.

pláceme, m. vórmelijke geluk-wensch, zie **parabien** en **felicitacion,** gewone woorden.

plac/enta, f. moeder-koek, placenta; —**entero,** a. vroolijk, behagelijk, aan-minnig; *sitio —,* aan-minnig oord; —**entin,** a. van of uit Piacenza in Italië; —**er,** v. tr. behagen, aanstaan, meer: **gustar;** m. genoegen, vergenóegdheid; wellust, lust; zie **gusto,** genoegen; zie ook **complacer,** behagen; pl. vermaken; —**ero,** a. van de plaats, plaatselijk, v. d. mart; die pleegt op de marten of pleinen te vertoeven; —**eta,** f. verkl. v. **plaza,** pleintje, zie **plazuela.**

plácible, a. (oud) aangenaam.

plácido, a. vreedzaam, zacht-zinnig, bedaard.

plafon, m. onder-vlak v. d. uitsprong eener kroon-lijst.

plag/a, f. plaag, epidemie; wonde, smart (weinig), zie **llaga;** *las siete —s de Egipto,* de zeven plagen v. Egypte; pl. ook: de vier wind-streken; —**ado,** a. in: *está — de,* krioelt van; —**arse,** v. r. een huid-ziekte oploopen, krijgen; — *de sarna,* schurft krijgen; —**iar,** v. tr. plagiaat plegen, letter-dieven; (intr.) —**iario,** a. en m. letter-dievend, -dief; (oudh.) die kinderen of slaven steelt, en vrije menschen verkoopt; —**io,** m. plagiaat, letter-dieverij.

plan, m. zie **plano;** (zeet.) bodem v. h. ruim; plan, voorhebben; ópzet, plan; —**a,** f. troffel, schaaf, blad-zijde; schrijf-voorbeeld; — *mayor,* staf v. e. regiment; *emendar* of *corregir la —,* een fout herstéllen, verbéteren; —**ador,** m. polijster, glad-maker v. vaat-werk v. goud of zilver; —**azo,** m. (Am.) slag m. h. plat v. e. sabel of degen, = **cintarazo.**

planch/a, f. plaat, plak, plank, blad (metaal); strijk-ijzer; (zeet.) *—s de agua*, beweegbaar plankier voor werk-lui die een schip kalefáteren; **—ada**, f. (zeet.) kanon-vloer; **—ado**, m. strijk-goed; ('t) strijken (v. kleederen); — **ar**, v. tr. strijken (kleederen), = **aplanchar**; **—ear**, v. tr. aanhechten, (weinig) plakken (iets plats op iets plats); **—eta**, f. meet-tafel; **—uela**, f. plat staaf-ijzer.

plan/es, m. pl. (zeet.) platte wangen, wangen onder in 't schip; **—eta**, m. planéet, dwaal-ster; azuifel die kort v. voren is; — **etario**, a. planéten-: *sistema —*, planétenstelsel; m. planetarium, voor-stelling of nabootsing v. d. loop der planéten; **—ga**, f. (ook wel **planco**) een zee-vogel; **—icié**, f. vlakte, meer: **llanura**; **—imetría**, f. vlakke meetkunde, planimetrie; **—isferio**, m. half-rond (op een kaart, b.v. van de aarde); **—terrestre**, half-rond der aarde, **—celeste**, hemel-half-rond.

plano, m. vlak (in de meetk.), opper-vlak, plat; plan, teekening, opzet; a. vlak, effen; *dar de —*, met het plat slaan...; adv. *de —*, geheel-en-al, zonder iets over te slaan; *cantar de —*, alles bekénnen; (rechtst.) zonder de gewone formaliteiten; *caer de —*, lang-uit op de rug vallen; **—metría**, f. vlakke-meting, vlakke meet-kunde; **—́metro**, m. planométer, instrument om oppervlakten te meten.

plant/a, f. plant; (voet-)zool; plan (v. e. gebouw); neerzetting der voeten (bij 't dansen); plan, voor-stel; *poner en —*, ten uitvoer brengen; (fam.) *echar —s*, de lichtmis uithangen, (fam.) pierewaaien, zwábberen; **—acion**, f. aanplant, (het) planten; plantage, tuin (b.v. koffie-tuin); **—ador, -a**, m. f. planter; **—ar**, v. tr. planten, in de grond zetten; laten staan, aan zijn lot overlaten; *bien plantado*, stevig ingezet, pal-staand; — *un bofeton*, een oorvijg of een draai om de ooren geven; r. zich neerzetten, pal ergens gaan staan of zitten, stilstaan, zich neer-zetten a. a.; **—ario**, m. zaai-bedding, kweek-bed; **—ear**, v. tr. (een plan) vormen, op touw zetten (dit fam.); — **el**, m. aanplant, kweek-bed v. jonge boomen; boomgaard; **—ificar**, v. tr. een plan of voornemen ten uitvoer brengen; **—ígrados**, m. pl. (wetensch.) zóol-tréders; **—illa**, f. verkl. plantje; plánnetje; eerste zool (v. e. schoen); slot (v. e. vuur-wapen); herleid plan (in andere verhouding); *he mandado echar —s á mis zapatos*, ik heb nieuwe zolen aan mijn schoenen laten zetten; **—illar**, v. tr. zolen zetten aan schoeisel, kousen of sokken; **—ío**, m. (het) planten; aanplant (= de planten zelf); jonge wijn-stok; jong hout; jonge boom-gaard; a. in aanplant, te planten; — **ista**, m. plante-liefhebber; hovenier, opzichter over vorstelijke lust-hoven a. a.; **—on**, m. jonge boom, geschikt om over te planten; soldaat die als straf op post moet blijven tot hij afgelost wordt op nader orde; *he estado de — por mas de una hora*, ik heb meer dan een uur op 'm gewacht a. a.; **—osa**, f. (Zig.) kop, glas (om uit te drinken).

plan/udo, a. (zeet.) klein en met weinig diepgang (schip); **—ura**, f. (oud) vlakte, = **llanura**.

plañ/idera, f. wee-klaagster bij begrafenissen; **—ido**, m. geschrei, geween; gekreun; **—ir**, v. intr. schreien, weenen, meer: **llorar**; wee-klagen; kreunen.

plaque/ador, m. plaat-werker; plateerder, maker v. opgelegd hout- of aarde-werk; — **ar**, v. tr. tegen-áan-leggen, beleggen (iets plats met iets plats).

plasm/a, f. serum, bloed-wei; **—ador, -a**, m. f. kneder, vormer, boetséerder, potte-bakker; **—ar**, v. tr. vormen, kneden, boetséeren (ook potte-bakkers-werk); **—o**, m. (wetensch.) oer-vorm, oer-beeld; eerste type, modél.

plas/on, m. soort warme melk-spijs; **—ta**, f. deeg, klei, klodder, kluit (al wat kneedbaar is); knoei-goed, lap-werk, slecht pleisterwerk; **—te**, m. pleister met lijm-water; — **tecer**, v. tr. (be)pleisteren; **—́tica**, f. boetseer-kunst (het) boetseeren of modeleeren; **—́tico**, a. vormend, plastisch, in een tastbare vorm gebracht.

plat/a, f. zilver; *la —*, 't zilver (lepels en vorken, tee-servies a. a.), 't zilver-werk; *hablar en —*, zonder om-wegen spreken; *limpio como una —*, zuiver als een „brand" (= zwaard), d. i. volkomen zuiver of rein; **—aforma**, f. plat(-dak); **—al**, m. (Am.) hoop geld = **dineral**; **—anal**, m. = **anar**, m. plataan-aanplant, plataan-bosch(je); pisang-aanplant.

plátano, m. plataan; pisang (= banáan).

plate/ado, a. zilveren, zilver-achtig; **—ador**, m. verzilveraar; **—adura**, f. verzilvering; zilver-laagje; **—ar**, v. tr. verzilveren; — **resco**, a. fantazie- (ornamenten in de bouwkunst); **—ría**, f. wijk der zilver-smeden; zilver-smids-werk, -smederij, -vak; **—ro**, m. zilver-, goud-smid.

plát/ica, f. gesprek, twee-spraak; kristelijke toe-spraak, preek; (oud) praktijk, = **práctica**; (fam.) *de — en —*, van 't eene woord op 't andere; (fam.) *vamos con la — á otra parte*, laten we 't gesprek ergens anders voort-zetten; *echar la — á otra parte*, over iets anders spreken, 't onderwerp van 't gesprek veranderen; **—icàr**, v. tr. (weinig) samen-spreken, een twee-gesprek voeren; — **itificàr**, v. tr. in zilver veranderen, verzilveren.

plati/ja, f. schar (plat-visch); **—llas**, f. pl. Silezisch linnen; **—llo**, m. verkl., bordje, schóteltje; onderwerp, zaakje; *hacer —*, op 't „chapiter" komen, over een bepaalde zaak komen te spreken, er kwaad van zeggen; pl. (muz.) bekkens; — *ligeros*, lichte schóteltjes, liflafjes; **—na**, f. platina; = **—no**, m.

plato, m. bord (om uit te eten); schotel (= spijs), b.v. — *de carne*, vleésch-schotel; zie **fuente** (=spijs-inhouder); — *hóndo*, diep bord; — *llano*, plat bord; *dar —*, de kost geven; *hacer —*, bedienen (aan tafel): *haga V. — á la señorita*, bedien u de juffrouw 's; *mucha bulla y nada entre dos —s*, veel lawaai om niets; *poner el —*, in de noodzakelijkheid brengen om te spreken; *es mi —*, 't is mijn „lijf-spijs", mijn lust en mijn leven; (fam.) *es — de segunda mesa*, 't is maar een noodhulp, iets dat of iem. die men neemt bij gebrek aan beter.

plat/ónico, a. platonisch; naar of volgens Plato; *amor —*, platónische liefde; m. volger v. Plato's wijs-begeerte; - **onismo**, m platonisme, wijs-begeerte of leer v. Plato; — **udo**, m. (Am.) rijk-aard.

plausi/bilidad, f. aannémelijkheid, geloofwáardigheid; **—ble**, a.

plaustro, m. (poët.) voer-tuig, wagen, kar; zie **carro.**
play/a, f. strand; **—ado,** a. met breed strand, met breede en vlakken oever; **—ero, -a,** m. f. visch-boer, -vrouw die de versche visch van zee naar de mart brengt.
plaza, f. plaats; mart, plein (open ruimte in een stad of dorp); — *de armas,* exercitie-veld, oefen-terrein (voor soldaten); *sentar —,* als soldaat in dienst gaan; — *de comercio,* handels-plaats; *no ha entrado en la —,* 't is niet aan de mart gekomen (koop-waar); *en esta —* (ook met weglating van *plaza*), op deze plaats, alhier; *en esa —* (ook met weglating van *plaza*), ten uwent, te uwer stede, op uwe plaats; *no quiero pasar — de tonto,* ik wil niet voor een zot doorgaan; — *alta,* hoog vesting-werk om geschut op te zetten; — *baja,* batterij die achter de kant v. e. bastion staat; *hombre de —,* gevestigd man, v. e. gevestigde pozitie; *sacar á la —,* ruchtbaar maken; *hacer —,* kléin-handelaar zijn, kléin-handel drijven; — *de dependiente,* betrekking v. handels-bediende.
plaz/o, m. termijn; uitstel, strijd-perk, kamp-plaats; *pagar á —s,* in termijnen betalen; *conceder —s mas largos,* langere betalings-termijnen toe-staan; *á — corto,* op korte termijn; — *de estilo,* gebruikelijke termijn; **—uela,** f. verkl. pleintje; — *de tilos,* plein rondom beplant met linde-boomen, linde-plein (dit b.v. als naam).
plé, m. 't tegen-de-muur aankomen v. d. bal (kolf-spel).
ple/amar, f. volle zee; **—be,** f. plebs, gepeupel, jan-hágel; **—beyo, -a,** m. f. en a. plebéjer, -ische, plebéjisch, (iem.) v. lage afkomst; **—biscito,** m. (oudh.) plebisciet, volks-uitroep na bijeen-roeping door de tribunen; **—ca,** f. (druk) streepje, lijntje, filet.
plectro, m. (oud.) plectrum (soort strijk-stok); (poët.) poëzie, zang.
pleg/able, a. vouwbaar, plooi-baar; buigzaam. voor over-réding of beprating vatbaar; **—adamente,** adv. verward, verwikkeld; **—adera,** f. vouw-been, -tuig; **—adizo,** a. vouw- of plooibaar; buigzaam; **—ado,** m. vouw, plooi, vouwing, plooiing; **—ador, -a,** m. f. vouwer, plooier, plooi- of vouw-tuig; wevers-boom, houten rolletje voor lijn-waad; **—adura,** f ('t) vouwen, vouwing of plooiing; **—amiento,** m. id.; **—ar,** v. tr. plooien, (op)vouwen: oprollen (stof); buigen, temmen, „breken" (b.v. een paard); r. in plooien vallen, zich opvouwen, zwichten, buigen; **—aria,** f. gebéd; (weinig) smeek-bede; belluiden bij de hoog-mis, op 't oogenblik der „verheffing"; pl. openbare bid-stonden; (fam.) *hacer —s,* smeken en bidden.
plegue á Dios, (subj. van **placer,** weinig), het behage God, het moge God behagen.
pleit/a, f. biezen vlecht om matten te maken; **—eador, -a,** m. f. pleiter; die altijd in processen gewikkeld is; **—ear,** v. tr. en intr. pleiten; een proces voeren, procedeeren; **—ista,** a. en m. f. (beter dan **—eador**), pleiter, proces-voerder a. a., pleit-bezorger; **—o,** m. réchts-geding, procés; debát, woorden-strijd; twist, strijd, oneenigheid; procedure, proces-stukken; — *de acreedores,* afstand v. goederen (ten bate der schuld-eischers); — *de justicia,* crimineele zaak; *siempre anda á — con él,* hij ligt altijd overhóop met hem, of ook: heeft altijd 't een of ander met hem uitstáande; *poner á —,* openlijk in verzét komen; *creo que con eso tengo mal —,* ik geloof dat ik me daarmee een leelijk zaakje op de hals gehaald heb; *vista del —,* pleidooi; *vi el — mal parado y me fui,* ik zag dat mijn kansen leelijk stonden en ik ging heen; *es — perdido.* lett. „'t is een verloren procés", ook (fig.) 't is een verloren of wanhopige zaak; *mas vale mal ajuste que buen —,* beter een slechte schikking dan een goed procés; *salí con el —,* ik won 't proces, ik won de zaak.
plen/amar, f. = **pleamar; —amente,** adv. ten volle, in zijn geheel; **—ariamente,** adv. waarbij alle leden aanwezig zijn (zitting houden, b.v. kamer of rechtbank); **—ario,** a. vol; *sesion —a,* zitting waarbij alle leden tegenwóordig zijn; vereenigde zitting (der kamers); **—ilunio,** m. volle-máan; **—ipotenciario,** m. gevolmáchtigde; **—itud,** f. volheid (meest figuurlijk); ook: vol-blóedigheid; *la — de sus derechos,* de volheid zijner rechten; **—o,** m. (oud) = **lleno**; in: — *poder,* vól-macht, en verder overdráchtelijk (= figuurlijk): *en —a juventud,* in de volle jeugd.
ple/onasmo, m. pleonasme, verkeerde begrips-herhaling m. e. ander woord; **—onástico,** a. pleonástisch; **—onasto,** m. (delfst.) pleonast, bruine granaat, schorl; **—rósis,** f. (geneek.) plerosis, krácht-herstél na uitputting door over-vlóedige afgang; **—rótico,** a. en m. vleesch-vormend, krácht-herstéllend (middel).
plét/ora, f. (wetensch.) vol-sàppigheid, vol-blóedigheid; **—órico,** a. pletorisch, volblóedig a. a.
pleur/a, f. borst-vlies, pleura; **—esía,** f. pleuris, borst-vlies-ontsteking; **—ético,** a. lijdend aan lóng-ont-stéking of daarop lijkend, daarvan hebbend; **—itides,** f. pl. (muz.) soort register dat op en neer gaat voor de lúcht-régeling der orgel-pijpen; **—odinia,** f. (wetensch.) pijn in de zij(de); **—opleumonía,** (id.) borst-vlies- en lóng-ont-stéking, pleuro-pleumonie.
plexo, m. zenuw-streng, plexus.
Pléyadas of **Pléyades,** pl. Pleiaden, 't vroegere Zéven-gestérnte.
plie/go, m. buiging, plooiing, vouwing = **doblegamiento**; *en este —,* hier in-gesloten; vel papier, omslag, envelóp (v. e. brief); bevél, order (mil.); (zeet.) verzégelde orders; — *de prensa,* laatste proef (druk); **—gue,** m. plooi, vouw; rimpel; zie **doblez,** beter voor dubbel-hartigheid, kwade trouw.
plinto, m. plint, gording, zuil-onder-stuk.
plom/ada, f. pótlood-erts, onzuiver grafiet; schiet-lood (v. e. metselaar b.v.); koordje v. e. geesel, waaraan balletjes lood; lood v. e. visch-net; (oud) lood, geweer-kogel; **—ar,** v. tr. plombeeren (tand-arts), met lood bestémpelen, -bekleeden, = **emplomar; —azon,** m. vergúlders-kússentje; **—bagina,** f. grafiet, ijzer-carbuur, pótlood (om te poetsen); **—ería,** f. lood-gieterij, -gieters-werk; -gieters-werkplaats; **—ero,** m. lood-gieter; **—izo,** a. lóod-achtig.
plomo, m. lood; schiet-lood, pijl-lood, = **plomada**; *á —,* lood-recht; *no tiene — en la cabeza,* hij is erg licht-zinnig; *andar* of *ir con pies de —,* met looden schoenen gaan (let.) voeten).

plugo, pr. p. f. 3e pers. sing. (weinig) en **placer,** behagen.

plum/a, f. ve(d)er; pen (om mee te schrijven) pluim (sieraad); *tiene* —, hij (zij) is rijk; — *de sombrero,* pluim op de hoed; *echar* —, weer veeren krijgen, d. i. weer op dreef komen, her-stéllen a. a.; *rasgo de* —, pennestreek; *gente de* —, „menschen van de pen" prokureurs, notarissen enz.; **—ada,** f. pennekras, -streek, indooping der pen; *no daré una* —, ik zal geen letter schrijven: *una — de tinta,* één pen-vol inkt, één in-dooping v. d. pen; **—ado,** a. geheel in de veeren (vogel); **—aje,** m. gevéderte, véder-dos (dit poët.), pluim; **—ajería,** f. veder-bereiding, -handel; **—ajero,** m. veder-handelaar, bereider; **—azo,** m. donzen bed; **—azon,** m. = **—aje.**

plúmbeo, a. looden, v. lood.

plum/eada, f. schâduwing (door even-wijdige lijntjes); **—ería,** f. = **—ajería;** **—ero,** m. stoffer v. veeren, „plumeau"; **—ífero,** a. (poët.) gevéderd; **—ista,** m. penne-likker, schrijvertje, klerkje; **—on,** m. dons; **—oso,** a. véderachtig; donzig.

plural, m. en a. meervóud(ig); **—idad,** f. meervoudigheid, veel-vúldigheid; betrekkelijke meerderheid (v. stemmen).

plúteo, m. boeke-plank (i. e. boekerij).

plu/tónico, a. (wetensch.) plutónisch, door aardkorst-verandering ontstaan; **—via,** f. (oud) regen; **—vial,** a. regen-, regen-achtig; m. soort régen-mantel; **—vlómetro,** m. régen-meter; **—vioso,** a. régen-achtig, met overvloedige regens: *clima* —, regen-achtig klimaat; regen-aanbrengend; *viento* —, regen-wind.

pneum/ática, f. leer v. d. lucht-druk; **—ático,** a. lucht-druk-, pneumátisch; **—onía,** f. long-ontsteking.

po! int. pu!

poa, f. (zeet.) stuk touw met een lus aan 't uit-einde.

pobeda, f. aanplant v. populieren of peppels, peppel-boschje.

pobl/acho, m. gepeupel, heffe des volks, uitvaagsel; **—achon,** m. vergr. v **pueblo,** ellendig dorp; **—acion,** f. bevolking; volksmassa die naar een ander land verhuist; (het) bevolken; plaats, stad; *dé V. una vuelta: quiero ver la* —, rij eens wat om: ik wil de stad 's zien; **—ado,** a. en m. bevolkt(e plaats), bewoond (oord): *ya estamos en* —, we zijn al in een bewoond oord; m. stad gehucht, dorp; **—ador, -a,** m. f. stichter eener volk-planting, volk-planter, kolonist; **—ar,** v. tr. bevolken, vullen met lévende wezens; r. bevolkt raken, vol worden; **—azo,** m. groot vlek öf ruime stad met weinig bevolking.

pobo, m. witte populier of -peppel.

pobr/e, a. arm, armóedig; (fam.) *es un — hombre,* 't is een stumper(t); — *vergonzante,* arme die zich schaamt (voor zijn armoede); *era una — comida,* 't was een armzálig maal; *los —s,* de armen; **—emente,** adv. armelijk, op armoedige wijze; arm-zálig; *escribe* —, hij schrijft armzalig slecht; **—ero,** m. aalmoezenier (monnik met de armen-zorg belast; **—eta,** f. (fam.) hoer uit ármoede; **—ete,** m. (id.) arme kerel, stakker(t); **—etería,** f. armoedigheid; gemeenheid die men zegt of doet; behoeftigheid, ontbéring; troep arm volk; **—eto,** m. = **—ete;** **—eton,** m. vergr. v. **pobrete,** straat-arme, dood-arme; sukkel; **—eza,** f. ármoede, armóedige boel, plunje; *caer en la* —, tot armoede vervallen; — *de ánimo,* gebrek aan moed.

poc/ero, m. put-werker; **—ilga,** f. varkenskot, -hok; krot, zie **porqueriza;** **—illo,** m. (chocolade-)kop; **—́ima,** f. drankje; (fig.) bitter drankje; = **—ion,** f.

poco, a. weinig, gering: *las —as casas modernas,* de weinige nieuwerwetsche huizen; *es —a cosa,* 't is weinig zaaks; *lo — que le he visto,* de weinige malen dat ik hem gezien heb; adv. weinig, in geringe mate: — *á* —, beetje voor beetje, langzaam-aan; — *mas ó ménos,* „weinig meer of minder", d. i. ongeveer zoo, 't scheelt niet veel; *se me da* —, 't kan me weinig schelen; — *hace que ha salido,* hij (zij) is kort geléden de deur uitgegaan; *hombre para* —, „vent van niks"; *por — of está en — que no me caigo,* 't scheelde weinig of ik was gevallen; *tener en* —, weinig waardeeren, — op iets letten, — om iets of iem. geven; m. beetje, kleine hoeveelheid, weinig, alleen in: *un* —, een beetje: *un — de pan,* een beetje brood; pr. ind. weinige(n) enkele(n): *—s siguen su ejemplo,* enkelen volgen zijn (haar, hun) voorbeeld.

póculo, m. (poët.) beker, glas, bokaal.

pocho, a. ont-kleurd, ver-kleurd, kleur-loos.

pod/a, f. snoei(ing); afgesnoeide takken; snoei-tijd; **—adera,** f. snoei-mes, = **—on,** m.; **—ador,** m. snoeier; **—agra,** f. voet-jicht, pódagra; (fam.) 't „pootje"; **—agre,** a. jichtig; **—ar,** v. tr. snoeien; **—enco,** m. dashond.

poder, v. tr. (ue) en intr. kunnen, vermogen, gelijk aan (wisk.); *no — mas,* niet meer kunnen doen, niet verder kunnen gaan; *no puedo ménos de darle mi ayuda,* ik kan niet nálaten hem mijn hulp te geven; *no puedo verlo,* ik kan 't ('m) niet zien, niet uitstaan; *trabajo hasta no — mas,* ik werk zooveel als ik maar kan („tot ik niet meer kan"); impers. kunnen, mogelijk zijn; *puede ser que venga,* 't kan wezen dat hij komt, misschien komt hij; *no puede ser,* dat kàn niet; m. vólmacht, máchtiging; procuratie, mógendheid, macht; *conferir* of *dar un* —, een volmacht verleenen; *está en su* —, 't is zijn macht, zijn vermogen; in zijn bezit; *los grandes —es,* de groote mógendheden; *p. p.* = *por poder,* p. p. = per procuratie; pl. (dipl.) *plenos —es,* volmacht v. e. gevolmáchtigde; **—dante,** m. machtiging of volmacht-gever; **—habiente,** m. gevolmáchtigde, houder eener volmacht of procuratie-houder; **—io,** m. macht, gezag, vermogen, fortuin; **—oso,** a. machtig, gewéldig, krachtig; *remedio* —, krachtig middel; *hombre* —, machtig man, maar ook: krachtig man; *los —s,* de grooten, de machtigen.

pod/ómetro, m. podométer, instrument om de schreden te tellen; **—on,** m. snoei-mes, = **—adera.**

podre, m. etter, = **pus;** **—cerse,** v. r. (ver)-rotten, bedérven; **—cimiento,** m. (ver)rotting, róttenis; ontbinding = **pudrimiento;** **—dumbre,** f. rotheid, róttenis.

poe/ma, m. gedicht, dicht-stuk; **—sía,** f. poëzie, dicht-kunst; dichterlijkheid; dicht-stuk, gedicht; **—ta,** m. dichter; **—́tica,** f. verskunst, leer v. d. vers-bouw, poëtiek; **—́tico,** a. poëtisch, dichterlijk; *imágen —a,* dichterlijk beeld; **—tisa,** f. dichterés; **—tizar,** v. intr.

verzen maken, dichten; tr. dichterlijk voorstellen, poëtisch maken.
Pola/co, -a, m. f. en a. Pool, Poolsch, v. Polen; **—cra,** f. zeil- en tevens roei-vaartuig in de Middel-landsche Zee; **—ina,** f. slob-kous; **—r,** a. pool-, v. d. pool of pool-streken; **—ridad,** f. polariteit, richting naar de pool (v. d. magneet); **—rizacion,** f. (wetensch.) polarizatie (v. h. licht); **—rizar,** v. tr. polarizeeren (licht-straal).
pole/a, f. ka(s)trol, = **garrucha**; **—adas,** f. pl. soort pap; **—ame,** m. stel ka(s)trollen (v. e. schip); **—'mica,** f. oorlogs-kunst; polemíek, twist-geschrijf, dogmátische godgeleerdheid; **—'mico,** a. polémisch, strijd-, strijd-vaardig, -lustig
pólen, m. stuif-meel, pollen (der bloemen).
pole/o, m. (plant) poleí; (fam.) ijdel vertoon, opzichtigheid; (volkst.) speel-hol, kroeg waar gedobbeld wordt; **—ví,** m. hooge dames-hak.
poli/andria, f. veel-mannigheid, polyandríe (tegenover **poligamia**, veel-vrouwigheid; **—andro** of **—ándrico,** a.; **—antea,** f. alfabétische verzámeling v. passages en beroemde woorden; **—arquía,** f. poly-archie, veel-hoofdige regeering; **—carpo,** m. verzameling kerkelijke verórdeningen; **—céfalo,** a. veel-hoofdig, -koppig; **—cía,** f. politie; gemeentelijk beheer; wel-lévendheid, hóffelijkheid, voorkómendheid; net-heid, gepaste houding en gedrag; **—citacion,** f. gelofte, belofte aan God of staat; **—cracia,** f. polycratie, regeering v. velen; **—cromo,** a. veelkleurig; **—chinela,** f. soort dans; m. Jan-Klaassen, hans-worst; grappe-maker, spotter; **—ero,** m. poetser, poets-tuig, polijster of glanzer; laken of leder tusschen duim en wijsvinger om garen af te winden enz., = **pulidero** of **pulidor**; **—edro,** m. veel-vlak; **—'fono,** a. polyfóon, veel-klánkig; **—gamia,** f. polygamie, veel-vrouwigheid, veel-wijverij; **—'gamo,** a. polygáam, veel-voudig, meer dan een vrouw hebbend; **—glota,** f. veeltalige (Bijbel); **—gloto,** a. veel-talig, veeltalen-sprekend a. a.; **—'gono,** m. veel-hoek; exercitie-veld voor kanonniers; a. veel-hoekig; **—lla,** f. mot; *comido por la —*, door de mot opgevreten, — aangetast; **—llera,** f. wilde rosmarijn; **—mnia,** f. Polyhymnia, muze der lyrische dicht-kunst
polin, m. steenen rol(ler); **—acion,** f. (wetensch.) bestuiving, stuif-meel-afscheiding; **—esia,** f. Polynezië; éilanden-wéreld; **—omio,** m. (algebra) veel-termige vorm, polynomium.
poli/o = **poleo**; **'—po,** m. poliep, véel-arm (dier); **—podio,** m. (plant.) éngel-zoet; (dier) duizend-poot; **—poso,** a. poliep-achtig, -vormig; **—pero,** m. poliepen-skelét; **—'ptico,** a. veel-bladig; m. soort register v. cijnzen, renten enz.; **—silábico,** a. veel-lettergrépig; = **—sílabo,** a.; m. veel-lettergrépig woord; **—técnico,** a. polytéchnisch; *escuela —a*, polytechnische school; **—teismo,** m. polyteïsme, veel-godige gods-dienst; **—teista,** m. polyteïst.
pol/ítica, f. politiek, stáat-kunde; **—iticamente,** adv. op politieke wijze; handig en slim overlegd; beleefd; **—ítico,** a. staatkúndig, politiek; beleefd; aangetrouwd, door huwelijk vermaagschapt, „behuwd"; *hermano —*, behuwd- of schoon-broeder, zwager, = **cuñado**; *hermana —a*, schoon- of behuwdzuster; *padre —*, schoon- of behuwd-vader, = **suegro**; *madre —a*, schoon- of behuwdmoeder, = **suegra**; zoo ook *primo —*, aangetrouwde neef enz.; *estamos —s*, we liggen overhóop, hebben ruzie (*Espuma* v. Palacio Valdes, bl. 243); **—itiquear,** v. intr. (fam.) in politiek liefhebberen, aan politiek doen.
póliz/a, f. polis; bewijs, schriftelijke verbintenis, sámen-spreking, beraad-slaging; — *de segura*, polis van verzékering, assurantie-polis; **—ón,** m. dag-dief, straat-slijper.
pol/o, m. pool; — *del iman*, magnétische pool; doel-wit, oog-merk, hoofd-doel; — *ártico* of — *boreal*, noord-pool; — *antártico* of — *austral*, zuid-pool; **—onesa,** f. polonaise (dans in ¾ maat); **—tron,** a. (fam.) lui, vatsig; **—trona,** f. leuning-stoel, luie of gemakkelijke stoel (met rug- en arm-leuning); **—tronear,** v. intr. luilakken, lánterfanten, lúieren; **—tronería,** f. lúilakkerij, gelánterfanter; **—tronizarse,** v. intr., beter **apoltronizarse** v. r. verluieren, zich wennen a. e. lui leven.
polu/cion, f. ontheiliging (v. e. tempel, kerk a. a.), bezoedeling; zélf-bevlekking; onwillekéurige nachtelijke zaad-loozing; **—to,** a. bezoedeld, ontheiligd.
polv/areda, f. stof-wolk; hevig gekrakeel, twist-gesprek; **—ificar,** v. tr. (fam.) vergruizen, verpoederen, tot poeder (poeier) maken, = **pulverizar**; **—illo,** m. verkl. fijn stof; **—ito,** m. id. klein snuifje; **—o,** m. stof (n.), snuifje, poeder of poeier; *un — de pimienta*, een greepje peper (tusschen duim en vinger); *oro en —*, stof-goud; *—s de arroz*, rijst-poeder „poudre de riz"; *sacudir el —*, „'t stof afschudden", d. i. afrossen, afranselen; *está en —*, hij (zij) lijdt armoede; *ha levantado —*, hij (zij of 't) heeft van zich doen spreken; *echar un —*, (plat) een punt zetten; pl. stofjes, stof-deeltjes; haar- of pruike-poeder; — *de cartas*, strooi-zand (om inkt te doen drogen); — *de la madre celestina*, wonder-poeier.
pólvora, f. kruit, bus-kruit; *es una —*, vliegt op als buskruit; *no tengo —*, ik heb geen duiten; *está gastando su — en salvas*, hij (zij) verschiet zijn kruit (doet vergeefsche pógingen); *mojar la — de alguno*, iemands drift doen bedaren; *hoy tenemos —*, we hebben vandáag vuur-werk; — *de algodon*, schiet-katóen.
polvor/eamiento, m. bepoedering, over-póeiering; **—ear,** v. tr., = **empolvorar**; **—iento,** a. stoffig, poeierig; bestóven, vol stof; **—in,** m. meel-buskruit; kruit-bewaarplaats, -huis, -molen; **—ista,** m. kruit-maker, -fabrikánt; vuur-werk-maker, = **cohetero**; **—izar,** v. tr. verpoeieren, tot poeier of poeder maken, = **pulverizar**; **—oso,** a. stoffig; poeier- of poeder-achtig; *puso pies en —a*, hij (zij) zette 't op een loopen, ging ervandóor.
poll/a, f. kippetje, hoentje; poel, póelie, póeleke, poetje (lief-koozings-woord voor jonge meisjes); inzet, pot(-spel); — *de agua*, waterhoen, = **gallineta**; **—ada,** f. legsel, broedsel, nest (als verzamel-woord): *tenemos buena —*, we hebben een mooi nest eieren (of kuikens); **—astro,** m. vet kippetje of hoentje; **—astron,** m. (fam.) stevige groote jongen, — knaap; (plat) leukert, onverschil-

lige bliksem; **—era,** f. kippe-hok, -ren; loop-wagen (om te leeren loopen); crinoline; **—ería,** f. poeliers-winkel; partij gevogelte; **—ero,** m. kippe-hok (waar ze slapen); m. en a. poelier, handelaar in gevógelte; zijn kar; **—ez,** f. tijd tusschen twee keer ruien (der roof-vogels); **—ina,** f. ezelin; **—ino,** m. ezel (vroeger een die nooit beréden of beláden was geweest); dom-kop, lomperd; onnoozele bloed, sukkel; **—ito,** m. verkl. jong kuiken = **polluelo**; (fig.) erg groen jongménsch; **—o,** m. kuiken, hoentje; (jacht-term) vogel die nog nooit geruid heeft; (fig.) groen jongménsch; ook — *nuevo* en dan = **pollito**; — *con* —, jong bij jong enz.

pom/a, f. klein soort wilde appel; klein vaasje om reuk-werk te branden; reuk-fleschje of -doosje; balletje reuk-werk (kruiden a. a.) in de zak; **—ada,** f. pommade, haar-zalf; — **ar,** m. áppel-boom-gaard, áppel-tuin; **—ito,** m. fleschje, kruikje, flakónnetje.

pómez, f. in: *piedra* —, puim-steen.

pom/ífero, a. (poët.) áppel-dragend; **—o,** m. vrucht met pitjes, vooral appel; flakon, reuk-fleschje; sabel-knop (aan 't gevést); (bloem-)ruiker, (fam.) boekét; **—ona,** f. vruchten-beschrijving, pomona; Pomona, godin der vruchten.

pomp/a, f. praal, luister; op-tocht; *—s*, bellen of blazen (v. neervallend regen-water); op-bolling onder aan een uitstaande rok; uitgespreide pauwe-staart; scheeps-pomp, = **bomba**: *—s del mundo*, wereldsche luister; **—ear,** v. intr. veel praal vertoonen; r. in staatsie met groot gevolg zich vertoonen; veel vertoon maken; vergr. **pavonearse**; (lett. „zich pauwen"); **—oso,** a. luister-rijk, pralend; hoog-drávend (stijl b.v.).

ponch/ada, f. groote hoeveelheid „punch"; **—e,** m. „punch" (drank), (fam.) pons; Engelsche hans-worst, Jan Klaassen; **—o,** m. (Am.) soort eenvoudige regen-mantel; a. slap, week, verweekelijkt; vatsig.

pon/cil, m. groote geurige citroen; **—derable,** a. weegbaar; (fig.) overwéegbaar; **—deracion,** f. even-wicht(s-leer), leer v. d. zwaarte-kracht; harmonie; weging, overwéging; overdréven lof; **—derador, -a,** m. f. óphémelaar, overdrijver, leugenaar; (ná-)wéger, die overwéegt of nagaat, die „wikt en weegt" (= overlégt); **—derar,** v. tr. en intr. in evenwicht brengen; nauw-keurig nagaan, overwégen, overléggen; wegen, zwaar zijn; zijn gewicht laten voelen, drukken; overdréven prijzen, óphémelen, hoog opgeven van; **—derativo,** a. overdréven, overdrijvend; **—derosidad,** f. zwaarheid, zwaar-wichtigheid; (fig.) gewichtigheid (vooral min-gunstig); — **deroso,** a. zwaar, zwaar-wichtig, zwaar-op-de-hand.

pon/edero, m. leg-plaats (van kippen), nest-ei (kalk-ei); **—edor, -a,** m. legger; af-slager (op een verkóoping); f. legster (kip), eier-leggende kip; **—ente,** a. (Rom. kanselarij) de actie instellend; **—er,** v. tr. leggen, zetten, doen stellen, (eieren-) leggen; — *el sombrero en la cabeza*, de hoed op 't hoofd zetten; — *el libro en la mesa*, 't boek op tafel leggen; — *en la biblioteca*, in de boeke-kast zetten; — *en órden*, in orde brengen, rang-schikken; — *á la disposicion*, ter beschikking stellen; — *los ojos en algo*, een oogje op iets hebben; — *la mano en*, „de hand leggen op", d. i. slaan; — *manos á la obra*, de handen aan 't werk slaan; — *pies en polvorosa*, er-van door gaan; — *pies en pared*, „de voeten tegen de muur zetten", d. i. zich verzetten; — *obstáculos*, bezwaren maken, hindernissen in de weg leggen; — *en la cárcel*, in de gevángenis zetten; — *los vestidos*, de kleeren aantrekken: — *dudas*, twijfel opperen, — uiten; — *en duda*, in twijfel trekken; *lo pongo en noticia de V.*, ik stel er u mee in kennis; — *en tierra*, lossen, aan wal zetten; — *al aire, al sol*, luchten, in de zon zetten; *le he puesto sal en la mollera*, ik heb 'm 's mores geleerd (lett. zout op de kruin gedaan); *se lo dije, pero él puso ceño* (meer: *mala cara*), ik zeide 't hem, maar hij zette een boos gezicht, fronste de wenkbrauwen; *no podia sufrirlo mas y he puesto las peras á cuatro* (of *á cuarto*), ik kon 't niet langer dulden, en ik heb mijn gezag 's laten gelden: (fam.) *voy á — una carta, dos palabras*, ik ga 's 'n brief, 'n paar woordjes schrijven; *no pongamos toda nuestra felicidad en las cosas de este mundo*, laten we niet al ons geluk stellen in de dingen dezer wereld; *pongo estudio en pronunciar bien*, ik leg me erop toe om goed uit te spreken; *eso no quita ni pone*, dat heeft er niets mee te maken, dat doet er niets toe; — *dinero á ganancia*, geld uitzetten of ergens in steken; *¿ha puesto V.?* heeft u ingezet (bij 't spel); *le pusimos á él por testigo*, we namen hém tot getuige; (fam.) *mire V. como me ha puesto el pillo*, kijk u maar 's hoe de beroerling me toegetakeld heeft, in welke toestand hij me gebracht heeft a. a.; *¡como ponen miedo con todas sus amenazas!* wat brengen ze er de vrees in met al hun dreigementen! *despues de darle un hartazgo, le puse en la calle*, na hem eens flink genoeg te hebben laten eten, heb ik hem op straat gezet; — *bien*, — *mal á alguno*, iem. goed doen, iem. kwaad doen, benádeelen; — *un anuncio en los diarios* (of *periódicos*), een aankondiging (adverténtie) in de bladen zetten; — *precio*, een prijs stellen; op prijs stellen (= waardeeren); *pongamas que no lo haya visto*, laten we 's aannemen dat hij (zij) 't niet gezien heeft; *la gallina pone dos huevos al dia*, de kip legt twee eieren daags; r. beginnen, zich zetten tot iets; worden (zoo of zoo, vooral op-eens); ondergaan (zon of maan); zich kleeden, zich uitdossen, zich tóetakelen (dit in slechte zin); *me pongo al trabajo muy temprano*, ik begin zeer vroeg te werken; *si lo oye, se pondrá alegre*, als hij (zij) 't hoort, zal hij (ze) blij zijn; *cuidado, señor, por esta vida cómoda se pondrá gordo*; *créame V.*, pas op, meneer, door dit gemakkelijk leven zal u dik worden, geloof me maar; *el sol se pone á las cinco*, de zon gaat om vijf uur onder; *se han puesto de acuerdo*, ze zijn 't eens geworden, hebben 't op een akkoordje gegooid; *la cocinera se pone en jarras cada vez que se enfada*, de keuken-meid zet de handen op de heupen ieder keer dat ze boos wordt; *la señora sabe ponerse bien*, mevrouw weet zich goed te kleeden; *mira, como se ha puesto el pícaro*, kijk 's hoe de guit zich toegetakeld heeft; *no quiero ponerme bien con él*, ik wil 't niet bijleggen met hem; *póngase V. en mi lugar*, stel u zich 's in mijn plaats; *asustado se puso en pie*, verschrikt stond hij (zij) op; *cuidado que V. no se ponga malo*, voorzichtig dat u niet ziek wordt; *ponerse*

bueno, er weer goed uit gaan zien, weer volkomen gezond worden; *nada se le pone por delante*, hij (zij) ontziet niets; *el viento se ha puesto*, de wind is gaan liggen.

pon/go, onreg. 1e pers. v. pres. ind. v. **poner; —iente,** m. westen(-wind); **—leví,** m. (oud) ouderwetsche dames-schoenen met hooge houten hakken; **—taje,** m. = **—tazgo,** m. brúgge-geld, -tol; **—tear,** v. tr. bruggen bouwen, — maken; **—tificado,** m. hooge-priester-schap, paus-schap; **—tifical,** a. hooge-priesterlijk, pauselijk; pontificaal; *de* —, in pontificaal, in groot ornaat (bisschop b.v.); **—tificar,** v. intr. hooge-priester, paus zijn; als paus optreden; **—tífice,** m opper-priester (zoo ook wel voor bisschop), hooge-priester, paus; *el Supremo Pontífice*, de Paus; — **tificio,** a. = **—tifical; —til,** m. werktuig bij de spiegel-fabrikatie; spiegel-glas waarop men amaril uitspreidt; **—tilar,** v. tr. pontilleeren, met de *pontil* bewerken, (zie aldaar); **—ton,** m. ponton, brug-schuitje; zwaar dreg-vaartuig; lichter; woon-schuit; plat-bôomde schuit met een mast voor gevangenen; — **ero,** m. pontonnier, soldaat v. d. schip-brug-dienst; **—zoña,** f. vergif(t), gif(t), venijn; — **zoñoso,** a. giftig, venijnig.

pop/a, f. áchter-steven; *castillo de* —, (oud) kastéel, thans: achterdek; *tiene el viento en* —, „hij (zij) heeft de wind van achteren", d. i. is in de gunst (in de pas, staat in een goed blaadje); **—amiento,** m. tikje met de vlakke hand op 't hoofd; **—ar,** v. tr. zoo op 't hoofd tikken, uit gekheid, om te halen of uit minachting; aaien, streelen; vertróetelen, aanhahalen, liefkoozen; (oud) beleedigen, honen; — **eses,** m. p. (zeet.) stag v. d. fokke-mast.

popul/acho, m. gepeupel, jan-hagel, gemeen volk; **—acion,** f. = **poblacion; —ar,** a. volks-, populair; (bij 't volk) bemind; **—aridad,** f. volks-gezind-, algemeene bemindheid of bekéndheid; **—arizar,** v. tr. onder 't volk brengen, algemeen bekénd of bemind maken; r. populair worden, bij 't volk bekénd of bemind raken; **—eon,** m. verzachtende zalf, populeum; **—oso,** a. sterk- of dichtbevolkt, volk-rijk, tal-rijk.

poqu/edad, f. geringheid; klein-zieligheid; — **ito,** a. verkl. v. **poco**; — *persona*, min ventje of menschje; — *cosa*, een heel klein beetje (uitdrukking v. e. bedelaar); — *á poco*, ongeveer = *poco á poco*, zacht wat, zachtjesaan, kalmpjes-aan; m. beetje, klein beetje: *deme V. un* —, geef me een klein beetje.

por, prp. door; voor; om, wegens; in enz.; *venga V. por aquí*, kom u hier-langs (hierdoor); *una esquela escrita por tí*, een briefje geschreven door jou; *¿por quién me toma V.?* voor wie ziet u me aan (houdt u me)? *hazlo por mí*, doe 't voor mij (om mij, om mijnent-wil); *por ser muy viejo no ha podido venir*, om zijn hooge ouderdom (door te zijn...) is hij niet kunnen komen; *por (el amor de) Dios*, om Gods-wil; *por si acaso*, voor 't geval, als 't eens mocht wezen of gebeuren; *no lo hago por dinero*, ik doe 't niet voor geld (zoo dat ik betaald word) of: ik ik doe 't om geld (met de bedoeling om geld te krijgen); *por sí ó por no*, voor alle gebeurlijkheden; *por mas que digan*, wat ze ook zeggen mogen; *todo está por hacer*, alles moet nog gedaan worden, d. i. niets is nog géreed (klaar); *sí, por cierto*, ja, stellig; *por demas*, al te zeer; *por lo demas*, voor 't óverige, óverigens; *por ahora no puedo*, voor 't oogenblik (op 't oogenblik) kan ik niet; *si V. viene por la mañana*, als u in de ochtend ('s ochtends) komt; *por la tarde, por la noche, por estas horas*, in de namiddag (of vooravond) 's na-middags in de nacht, 's nachts, om deze tijd (v. d. dag); *por entónces ya tendrás tu diploma*, tegen die tijd (dán) heb je je getuig-schrift (diploma) al; *lo haremos por cuenta y mitad*, we zullen 't voor gemeenschappelijke rékening doen; *estas mercaderías se venden por peso*, deze artikelen (waren) worden bij 't gewicht verkocht; *al por mayor*, in 't groot, *al por menor*, in 't klein; *cinco por ciento*, vijf percént; *hágalo V. por el buen órden*, doe u 't voor de goede orde.

porc/elana, f. porseléin(-aarde); **—elete,** m. pisse-bed (insékt); **—ino,** a. varkens-; *pan* —, varbrood, cyclamen; m. big; buil (op 't hoofd); **—ion,** f. deel, aandeel, gedeelte; portie; *lo recibe por —es*, hij (zij) ontvangt het bij gedeelten, telkens een deel; *camarero, deme V. una — de uvas*, aannemen, een portie druiven (tot een kelner); — *congrua*, onderstand v. e. pastoor (geld-uitkeering); **—ionero,** a. deel-hebbend, déel-nemend (aan), = **partícipe;** — **ionista,** m. die een aandeel heeft (in), die deel heeft (aan); kost-leerling; **—iúncula,** f. id., jaarlijksche uitkeering aan de Franciskaner-kloosters; plechtigheid op den dag der uitkeering.

porcuno, a. big(ge)-, varkentjes-.

pordios/ear, v. intr. bédelen (steeds *por Dios*, om Gods-wil, roepen); **—ería,** f. bedelarij, bédel-bedrijf; **—ero, -a,** m. f. bédelaar (zie 't eerste woord).

porf/ía, f. twist, woorde(n)-strijd, -wisseling, rúzie; hard-nékkig- koppig-heid, aanhouden; lastigheid, ongelégenheid; *blasfemaron á* —, ze vloekten (zeiden gods-lasteringen) om strijd, (fam.) tegen-elkaar-op, om 't hardst; **—iado,** a. hard-nékkig, koppig; **—iador, -a,** m. f. twist-zoeker, ruzie-maker, (fam.) Jantje kontrárie; **—iar,** v. intr. (rede-)twisten (over); lastig, aanhouden, koppig volhouden; — *con alguno sobre necedades*, met iem. rédetwisten over onnóozelheden.

pórfi/do, m. porfier (soort marmer), = **—ro; —rio,** m. purper-hoen (water-vogel); **—ro,** m. = **—do; —roide,** a. porfier-achtig; — **rizàr,** v. tr. fijn-wrijven op een harde steen (tot fijn poeder).

porfij/ar, (oud) als een kind aannemen (zoo ook de afleidingen: **—amiento,** m. en; — **ador**).

porgadero, m. zeef.

pori/dad, of —**dat,** f. (oud) geheim; **—smo,** m. (wetensch.) eenvoudige stelling; **—'stico,** a. poristisch, *método* —, poristische metóde (die bepaalt op hoeveel manieren een vraagstuk kan ópgelost worden; **—tas,** f. pl. fossiele poliepen.

por/menor, m. bizónderheid; *cuénteme V. todas los —es*, vertél u me 's al de bizónderheden; **—nografía,** f. pornografie, onzédelijke schrijverij, vuil-schrijverij; **—nógrafo,** m. pornogràaf, schrijver v. vuile boeken.

poro/s, m. pl. poriën; **—sidad,** f. poréus-heid, ('t) vol zeer kleine gaatjes zijn; **—so,** a. poreus, vol zeer kleine gaatjes.

porqu/e, conj. omdat, doordat; wijl (dit stijf); **porqué,** adv. waarom? m. (fam.) onderstand

voor levens-onderhoud; m. *no me dijo el —*, hij zei me het waarom niet; **—era,** f. leger (v. e. wild zwijn); **—ería,** f. zwijnerij, vuilheid, smérigheid; grofheid; (fam.) smeer-lapperij, vuilnis; pl. (fam.) vruchten of lekkernijen die schadelijk voor de gezondheid zijn; **—eriza,** f. zwijne- of varkens-kot, = **pociiga**; **—erizo,** m. zwijne- of varkens-hoeder; = **—ero,** m.; **—eron,** m. (fam. en oud) politie-agént; **—eta,** f. kákkerlak, = **cucaracha**; **—ezuelo, -a,** m. f. verkl. v. **puerco,** várkentje, zwijntje, kleine vuil-poes.

porr/a, f. knuppel; (fam.) bluf, inbeelding: *tiene mucha —*, heeft veel bluf, ook knop v. e. stok (fam.) *es una —*, 't is een vervélende zeur; **—ada,** f. knuppel-slag; stomp (m. d. vuist); *llevar* of *darse una —*, zich hard stooten, of erg pijnlijk vallen, een flinke „bons" doen; **—ería,** f. (fam.) hard-nékkig aanhouden; **—eta,** f. groen blad v. uien, knoflook, prei enz. (fam.) *en —*, poedel-naakt; **—illa,** f. verkl. kamertje v. e. hoef-smid; soort gezwel in de gewrichten (paard); **—illo,** m. in: *á —*, bij de vleet (= zeer overvlóedig); **—ina,** f. groen (jong) koren; en = **—eta**; **—ino,** m. jonge prei om over te planten; **—o,** a. (fam.) log, loederig, aarts-dom; m. loeder, bótterik; **—on,** m. groote water-kruik met een tuit; zuig-flesch; (volkst.) log slaperig loederig mensch.

port/a, f. deur. = **puerta**; pl. (zeet.) geschut-poorten; **—abandera,** m. (mil.) standaard- of vaandel-schoen; **—abotellas,** m. flessche-rek; **—acartas,** m. brieven-tasch; **—ada,** f. vóor-gével; titel-blad; (kerk-)portaal; (fam.) groote mond, bek, smoel; pl. ketting (bij 't weven); **—ador, -a,** m. f. drager, houder, óverbrenger; spijs-drager (toe-stel in kloosters); *el — de esta es el Señor don Andrés Fernandez,* overbrenger dezes is de Heer A. Fernandez (bij een áanbevélings-brief b.v.); **—aestandarte,** m. vaandel-drager, standaard- of vaandel-schoen (zie **—abandera**); **—aestribo,** m. stijg-beugel-riem; **—afusil,** schouder-riem, geweer-koppel; **—aguion,** m. (mil.) ruiter-vaandrig, hij die 't teeken voor 't hereenigen der troepen draagt; **—ahachon,** m. fakkel- of toorts-drager; **—al,** m. portaal, voor-hof, portiek; veranda; **—aleña,** f. schiet-gat (voor geschut), geschut-poort; luik daarvan; **—alero,** m. poort-beamte (voor de stedelijke invoer-rechten); **—alon,** m. vergr. v. **—al,** scheeps-trap (om aan boord te komen); **—anario,** m. (ontleedk.) onderste máag-opening; **—amanteo,** m. reis-zak; **—amonédas,** m. beurs, portemonnaie; **—ante,** m. tel-gang (linker- of rechter-pooten tegelijk); **—antillo,** m. verkl.; vlugge en korte gang der jonge veulens; **—añolas,** f. pl. (zeet.) geschut-poorten; **—aparaguas,** m. paraplú-stander; **—apaz,** m. en f. mis-schaal (waarop de kelk), die men laat kussen (R. K.).

port/arse, v. r. zich gedragen, zich houden, optreden; *es un hombre que sabe —*, 't is een man die weet hoe hij moet optreden, of: die zich weet te gedragen; *¡ os habeis portado !* jelui hebben 't er mooi afgebracht; jullie hebben je kranig gehouden!; **—átil,** a. draagbaar; *diccionario —*, zak-woorden-boek; **—aventanero,** m. schrijnwerker voor deuren en vensters; **—azgo,** m. tol(-kantoor, -huis); **—e,** m. (edele) houding, (aangenaam) gedrag of optreden; porto, port (v. e. brief); vracht, vervoer, verzéndings-kosten; laad- of vervoer-ruimte, dráag-vérmógen; **—ear,** v. tr. per rijtuig of wagen (of kar) vervoeren, per rijtuig (ergens) brengen; slaan met deuren; r. trekken (trek-vogels): *se portean á Egipto,* ze trekken naar Egypte; **—ento,** m. wonder (wonder-schoon iets), wonder-ding; *¿ ha visto V. su nuevo cuadro? es un portento,* heeft u zijn nieuwe schilderij gezien? 't is wonder-mooi; **—entoso,** a. wonderbáarlijk; **—eo,** m. vervoer(kosten, dan = vracht); **—ería,** f. ingang, poort (v. e. klooster); portiers-beroep, -huisje, -kamertje; deur v. h. vrouwe-verblijf; **—ero, -a,** m. portier, -ster, deurwachter, -res; **—ezuela,** f. verkl. v. **puerta,** zak-klep (in een jas b.v.).

pórtico, m. portiek, zuilen-hof.

port/illo, m. bres, gat (in een muur a. a.), scheur, barst (b.v. in een bord); (fig.) achterdeurtje, red-middel, middel om te slagen; luikje (in een deur); pl. kleine slag-boomen in een stad, om voertuigen te beletten; **—on,** m. vergr. v. **puerta,** poort tusschen twee binnen-plaatsen v. e. groot huis

Portu/gal, m. Pórtugal; **—gues, -a,** m. f. Portugees, -sche, Portugeesch (taal); a. Portugéesch.

porv/enir, m. toekomst; **—ida,** i. (grof) in: *¡— ida de Dios!* bij God („bij 't leven Gods").

pos, adv. (weinig) achterna, achter, vervolgens; *ir en — de las vanidades de este mundo,* de ijdelheden dezer wereld na-jagen; *ir en —*, ook: navolgen. nadoen.

pos/a, f. doods-klok, gelui voor een doode; ('t) ophouden v. e. begrafenis-stoet gedurende de „responsoriën" (R. K.); (oud) zie **pausa** en ook **descanso,** rust; pl. billen; **—ada,** f. hérberg; logies, kamer in een logemént; mes lepel en vork in een doos; ('t) stil-staan op de achter-pooten (v. e. paard); **—aderas,** f. pl. = **posas**; **—adería,** f. (oud) = **—ada**; **—adero, -a,** m. f. logement-houder, herbergíer; zie **hotelero,** hotél-houder; **—ar,** v. intr. in een logement vertoeven, logeeren; pauzeeren, rusten, even ophouden; tr. even neerzetten om op adem te komen (vracht, last); r. neer-strijken (vogels), neerslaan (bezinksel, drab); **—data,** f. post-scriptum (P. S.), wat onder aan een brief geschreven wordt, na de onderteekening; **—eedor, -a,** m. f. bezitter; (rechtst.) *tercero —*, derde bezitter; **—eer,** v. tr. bezitten, volkomen beheerschen, grondig verstaan of kennen; r. zich meester zijn, zelfbeheersching hebben; **—eipo, -a,** m. f. en a. bezéten(e), dol-zinnig(e); m. bebouwde grond, erf.

poses/ion, f. bezit(ting); *poner* of *dar en — de,* in 't bezit stellen van; **—ional,** a. bezits-, v. bezit; *derechos —es,* bezits-rechten; **—ionar,** v. tr. in 't bezit stellen; r. bezit nemen; **—ionero,** m. eigenaar v. vee, die de door hem eerst gepachte weigrond koopt; **—ivo,** a. bezittelijk; *pronombre —*, bezittelijk voor-naam-woord; **—o,** a. (weinig) bezéten (door de duivel). zie **energúmeno,** id.; **—or, -a,** m. f. = **poseedor, -a**; **—orio,** a. bezits-recht gevend.

posib/ilidad, f. mogelijkheid; **—ilitar,** v. tr. mogelijk maken, de uitvoering vergemákkelijken van; **—le,** a. mógelijk, doenlijk; *he hecho todo lo —*, ik heb al 't mógelijke

gedaan; *no tengo —s para tanto*, daarvoor heb ik geen middelen genoeg, ben ik niet rijk genoeg; *carezco de —*, ik mis de fondsen, de middelen; **—lemente,** adv. mógelijlijker-wijs.

posi/cion, f. ligging, plaats; stelling; pozitie, betrékking; verhóor (vóor de rechter); **—tivamente,** adv. stellig, vast; bepaald; **—tivista,** m. prositivist (die alleen aan 't bewézene gelooft); **—tivo,** a. stellig, vaststaand; pózitief (tegen-óver négatief in de wisk); (spraakk.) m. stéllende trap; (plat) geld, „duiten"; **—to,** m. silo, graan- voorraad-schuur in een stad; **—tura,** f. = **postura.**

pos/ma, f. (fam.) bedaardheid; lijzigheid; a. onverstóorbaar a. a.; **—o,** m. bezinksel, drab; vocht-ophooping; **—on,** m. matten stoel, zetel, = **posadero**; **—poner,** v. tr. ná-stellen, later stellen; uit-stellen; opofferen, ópgeven; **—ta,** f. paarde-post, post-huis, afspanning, uit-spanning; afstand tusschen twee posten (twee uur gaans); 't reizen met postpaarden; *ir en —*, met de post-wagen reizen; *tomar la —*, de post-wagen nemen; *seguir la —*, „de post volgen", bizonder snel handelen; (fam.) *lo hizo á posta*, hij (zij) deed 't met opzet (exprés); pl. zeer grove hagel voor reebokken; m. post-looper, koerier.

post/comunion, f. gebed na de „kommunie" (deel der mis, R K.); **—e,** m. post, stut, paal; schoól-jongen die zijn straf uit-staat; *venga V. pronto, no quiero llevar un —*, kom u spoedig, als 't u belieft, ik wil niet wachten als 'n gek a. a.; *huelo el —*, ik voorzie hómmeles, onáangenaamheden (en vermijd ze); *me dió — mas de media hora sin concederme nada*, hij (zij) hield me meer dan een half uur aan de praat zonder me iets toe te staan; *estaba como un — todo el tiempo, escuchándome con la mayor atencion*, hij (zij) stond de heelen tijd stil en met de groote aandacht naar me te luisteren; **—elero,** m. (zeet.) krom-hout v. d. „spiegel", achter-steven; **—ema,** f. of **—emacion,** f. gezwél, etterbuil, = **apostema**; en: langzaam mensch dat op zich laat wachten; verborgen wrok; (fam.) *no hágase V. —*, maak u nu maar niet dik; *las cosas no me hacen —*, ik trek me de wéreldsche zaken weinig aan, of ook: ik ben erg openhártig; **—emero,** m. ontleed-mes; **—ergacion,** f. algeheele verwáarloozing, ver-onáchtzaming; **—ergar,** v. tr. bevórdering weigeren (in een amtelijke, maar vooral militaire loop-baan); **—eridad,** f. nágeslacht, nakómeling-schap; **—erior,** a. later, ná-komend, achter iets staand of liggend; m. pl. (oud en fam.) áchterste; **—erioridad,** f. het (achtér)na-komen, achteraan zijn a. a.; **—eriormente,** adv. daarna, ten slotte; **—eta,** f. (bij-een-)voeging (der letters, bij 't drukken); **—igo,** m. luikje, lokét, geheime deur; deur met één blad; (zeet.) luik v. e. geschut- op patrijs-poort; m. pl. luiken, blinden; deur-bladen, „deuren"; **—iguillo,** m. verkl. nood-deurtje, achter-deurtje; **—illa,** f. korst of roof (op een wond); **—illar,** v. tr. van een „apostille" of opschrift voorzien, apostilleeren, = **apostillar**; **—illon,** m. post-koetsier, -voerman, postiljon; vóor-rijder; (zeet.) post-schuit; **—illoso,** a. korstig, -achtig; **—izo,** m. pruik, valsch haar; a. bijgemaakt, aangelascht; valsch; *dientes —s*, valsche tanden; **—liminio,** m. (oudh.) postliminium, herstél in alle rechten (v. e. gewezen krijgs-gevangene); **—meridiano,** a. (wetensch.) namiddag; **—or,** m. (vendu-)afslager, = **ponedor**; **—parto,** m. tweede lam (v. éen schaap), tweede worp of bevalling.

postr/acion, f. algeheele uitputting (v. e. zieke); **—ador, -a,** m. f. vernéderaar; m. bid-stoel; **—ar,** v. tr. vernéderen, neer-slaan, omvér-werpen; r. neer-knielen; zich vernéderen; **—e,** a. (weinig) laatste, laatst-kómende, = **—ero**; m. de laatste bij 't spel; *por fin y —*, ten slotte, eindelijk, 't allerlaatst; pl. ná-gerecht, dessért; **—emo,** a. = **=er(o),** a. laatste, laatst-kómend; **—imerías,** f. pl. (wetensch.) eind-doel, v. h. leven, 's menschen bestemming, laatste gedachten, dood en hiernámaals; **—imero,** a. (weinig) a. laatste.

postul/ado, m. (wisk.) voorlóopig als bewézen aangenomen stelling, postulaat; **—ador, -a,** m. f. postulator (belast met het nagaan, of er termen zijn voor een heilig-verklaring); die in een kapittel stemt voor een die door wet of orde-regel wordt uitgesloten; **—ante,** m. en a. aanvrager, verzoeker, sollicitánt; verzoekend a. a., = **pretendiente**; **—ar,** v. solliciteeren (om een betrékking); aanhouden, aan-dringen; om een dispensatie of vrij-stelling vragen; stemmen voor een uitgesloten kandidaat-bisschop.

póst/umo, a. geboren na de dood v. d. vader, nágelaten (werk b.v.): *obras —as*, nágelaten werken; **—ùra,** f. houding (willekéurig); gestalte (ónwillekéurig); (het) planten; accijns op voedings-middelen; bod, op-bod; akkoord, overéenkomst; blankétsel (op 't gezicht); ('t) leggen v. vogels, leg-tijd); datgene waarom gewed wordt, inzet; pl. jonge plantjes.

pot/able, a. drinkbaar; **—aje,** m. soep, saus, nat; brouwsel, poespas, drankje; méngelmoes; **—ajería,** f. moes-tuin; soep-groente; gedroogde groente, bewaar-plaats voor de groenten; **—ajier,** m. hof-beamte over de groenten; **—ala,** f. (zeet.) steen om 't andere uiteinde v. e. schip in evenwicht te houden; **—ar,** v. tr. (voor de grap) drinken, zie **beber**, 't gewone; ijken (maten en gewichten); **—asa,** f. pót-asch; **—asio,** m. kali of potassium.

pot/e, m. aarden kook- of bloem-pot; ijk-, proef- of standaard-maat, -gewicht; *beber á —*, uit flesch of tuit drinken; heel veel drinken; *á —*, overvloedig, „bij de vleet"; **—encia,** f. macht, vermógen, kracht (ook in de werk-tuig-kunde; mógendheid (staat); *las —s del alma*, de vermógens der ziel; *la — de un remedio*, de kracht v. e. genees-middel; (wisk.) *elevar á la tercera —*, in de derde macht verheffen; *la — de una pieza*, de draagkracht v. e. „stuk" (geschut); pl. (negen) krans-stralen om 't hoofd v. het kindeke Jezus; zie **poder**, m. macht, mógendheid; **—encial,** a. (geneesk.) na eenigen tijd werkend (vooral brand-middel); macht(s)-, vermógend, macht-hebbend, = **potente**; — innerlijk vermógen; mogelijkheid om in de plaats te treden, gelijk-wáardigheid; **—encioso,** a. sterk-gekruid; **—encialmente,** adv. in macht of vermógen; **—entado,** m. groot-mácht-hebber, potentaat, ópperheer; **—ente,** a. vermógend, machtig, = **poderoso**; stevig, stoer; krachtig en vol teel-kracht; **—entilla,** f. een genees-kráchtige plant; **—enza,** (wapenk.) kruis met dwars-hout boven-

aan; **—enzado**, a. (wapenk.) gekruist; — **erna**, f. sluip-poort (in vesting-werken); — **estad**, f. macht, gezag; waardigheid die met **corregidor** overeenkwam; *patria potestad*, vaderlijke macht, -lijk gezag; (wisk.) = **potencia** (dit meer); pl. koor, orde v. engelen; **—estativo**, a. (wetensch.) v. d. wil afhankelijk; **—inque**, m. (volkst.) medicijn, middeltje; **—ísimo**, a. (weinig) voornaamste, eerste, machtigste; **—ista**, m. (fam.) pimpelaar, drinke-broer, drinker.

potr/a, f. (fam.) verzakking, breuk a. a.; — **anca**, f. jong merrie-veulen (tot drie jaar); **—ear**, (fam.) pesten, 't land opjagen (voor: lastig-vallen); **—era**, f. kop-bedekking v. hennep voor veulens; **—ero**, m. specialiteit voor breuken; bewaker van veulens; **—illa**, f. oude man die erg jeugdig wil doen; **—o**, m. veulen (tot drie jaar); hijsch-„broek" voor paarden; folter-bank, „houten paard", liesbuil, bubo = **incordio**; *estoy como en un* —, ik sta duizend angsten uit, ik zit op heete kolen a. a.; **—oso**, a. die een breuk of verzakking heeft; (fam.) die boft = gelukkig is.

poy/a, f. bakken v. h. brood in een volksoven; betaling daarvoor; **—al**, m. kleed over een steenen bank; **—ata**, f. kast voor vaat-werk, glàze-kast, porselein-kast; honoraria voor zekere rechters; **—o**, m. steenen bank; zittings-gelden aan de rechters betaald.

poz/a, f. poel, plas; (hennep-) rot-put; gemeenschàppelijke inzet (spel), plaats waar die gestort wordt; holte in 't brood waarin honing; (fam.) *le lame la* —, hij (zij) zet hem (haar) geld af; **—al**, m. put-emmer, rand v. e. put; **—anco**, m. plas (op straat b.v., dan = **charco**), zie **poza**; **—o**, m. put; regen-bak; (fam.) *es un — de ciencia*, 't is een bollebóos, een wonder v. geleerdheid; — *de nieve*, ijs-kelder, -kamer; voor drink-water-put ook: **aljibe** en **cisterna**.

prácti/ca, f. praktijk; tóepassing; gebruik (= zede); vrij verkeer (met een land); **—càble**, a. uitvóerbaar, toe-te-passen, bruik-baar; begaanbaar (weg); **—cante**, m. assistent (v. e. arts, geneesheer); repetitor (a. e. school); **—càr**, v. tr. toepassen; (de amts-bezigheden) waarnemen, in praktijk brengen (= *poner en prática*); praktizeeren (arts); ten-uitvoer-leggen of uitvoeren (denkbeeld), bewerk-stélligen (maatregel), uitoefenen (amt, bedrijf); nàkomen (godsdienst-plichten); bouwen, aanbrengen (trap) aanleggen (óverweg); — *las virtudes*, de deugden beoefenen, betrachten; — **co**, a. praktisch, daad-wérkelijk, toegepast; *ciencia —a*, toegepaste wetenschap; m. praktisch man; praktizéerend geneesheer of arts; haven-loods; **—còn**, m. vergr., man v. d. praktijk (zonder examens b.v.).

prad/era, f. wei(de), weiland; = **—ería**, f.; **—eroso**, a. (plantk.) weide-; **—o**, m. weiland; plantsoen aan de ingang eener plaats; *el Prado*, het Prado te Madrid, *Museo del* —, Prado-museum te Madrid waar de beroemdste schilderijen van Murillo, Velasquez enz. bijeen zijn.

pragmáti/ca, f. buitengewone wet (op afwijkende wijze afgekondigd); **—co**, a. —*a sancion*, „pragmatieke sanctie", plechtige régeling van vorstelijke familie-belangen of kerkelijke aangelégenheden, b.v. die van 1723 ten gunste van Maria Theresia (v. keizer Karel VI); m. (rechtst.) schrijver over nationale wét-geving.

pra/seo, m. of **prasio**, m. groen kwarts, groen-achtig, agaat, chrysopraas; **—vedad**, f. verdórvenheid; **´—xis**, f. = **práctica**.

pre, m. soldij, vijf-daagsche soldij; **—ámbulo**, m. inleiding, pl. ook: omprateríj, omhaal v. woorden: *déjese V. de —s*, maak u niet zoo'n omhaal v. woorden, praat u er niet zoo omhéen; **—benda**, f. prove, prebénde (inkomsten v. e. kanúnnik of dom-heer); — **bendado**, a. die een prove heeft (zie 't vorige); **—bendar**, v. tr. een prove of prebénde geven; **—bostal**, a. v. e. opperste, opziener of provóost; *juicio* —, rechterlijke uitspraak zonder appél (in kriminéele zaken); — **bostazgo**, m. provoost-schap (zie 't volgende); **—boste**, m. provóost, summier récht-sprékend rechter.

pre/cario, a. hachelijk, v. willekeur of toeval afhànkelijk; kort van duur; **—caucion**, f. voor-zorg(-s-maatregel), omzichtigheid; — **caucionarse**, v. r. zijn voorzorgs-maatregelen nemen, zich hoeden; = **—cautelarse**, dat als niet zuiver wordt beschouwd; **—caver**, v. tr. voorkómen, (fam.) áf-kavéeren; r. zich hoeden, zijn maatregelen nemen tegen iets; **—cavido**, a. erop-verdacht, op zijn hoede; **—cedencia**, f. voor-rang, recht op een hoogere plaats (aan tafel bij plechtige feesten b.v.); **—cedente**, a. de vóor-rang hebbend, die of dat voorgaat of voorâf-gaat; m. vooraf-gegaan feit, = **antecedente**; — **ceder**, v. tr. vóorgaan, voorâf-gaan: de vóor-rang hebben op, 't winnen van; **—ceptista**, a. die voor-schriften moet geven; — **ceptivo**, a. voor-schriften bevàttend; — **cepto**, m. voor-schrift, les, onder-richting; *los Preceptos*, de Gebóden; **—ceptor**, m. huis-onderwijzer, -meester, gouverneur.

prec/es, f. pl. gebéden uit 't Oude Testamént, verzen uit de Bijbel als psalm of gezang gezongen (R. K.): (oud) sméek-gebéd, -béde; aan de Heilige Stoel; **—esion**, f. (sterrek.) precéssie terug-gang der even-nachts-punten); (redek.) schijnbare verzwijging, b.v.: „ik zal niet spreken van ..."; **—iado**, a. kostbaar; en m. ingebeelde dwaas, (fam.) kwibus; — **iador, -a**, m. f. schatter, waardéerder, taxeerder, = **apreciador**; **—iarse**, v. r. bogen op (de), zich laten voor-staan op, zich veel verbeelden van; vertoon maken van (iets verdienstelijks), zich uitgeven voor; *se precia de hermosa*, ze laat zich veel vóorstaan op haar schoonheid; **—inta**, f. léder-beslag (v. e. koffer), riem, band; **—intar**, v. tr. met léderen riemen beslaan (kist, om die steviger te maken), een riem of band om een pak doen; soms bij wijze v. vergunnings-bewijs voor de octrooien.

preci/o, m. prijs, belóoning, loon; *el — de sus fatigas*, 't loon voor zijn zwoegen; *poner* —, bieden (een bod doen); *poner en* —, „loven en bieden", onderhándelen over een prijs; *poner á* —, op prijs stellen, in waarde houden; **—osa**, f. nuffige veel-eischende ingebeelde vrouw; (R. K. kerk) ziel-mis voor een weldoener, gelden voor de geestelijken welke die houden; **—osamente**, adv. zorg-vúldig, keurig; **—osidad**, f. kóstbaarheid; ingebeeldheid a. a. eener **preciosa**; **—oso**, a kóstbaar; aller-liefst, béeld(er)ig, snoezig a. a

(kind, plaatje enz.); aller-leukst, aller-gezélligst (prater); —**osura,** f. snoezigheid enz. (zie 't vorige); —**picio,** m. afgrond; (fig.) groot onheil a. a.; —**pitacion,** f. over-ijling, overháasting; (scheik.) neer-slag; —**pitadamente,** adv. overháast, in over-ijling vliegens-vlug; —**pitado,** m. (scheik.) neer-slag, precipitáat; —*blanco,* wit pr. (waarvan witte kwik-zalf); a. over-ijld, onbesuisd; —**pitante,** m. (scheik.) dat doet neer-slaan, precipiteerend; —**pitar,** v. tr. (scheik.) neer-slaan; anders: neer-werpen, -smijten (v. e. hoogte of in een diepte of met een vaart); te haastig of voorbárig behándelen, inrichten of afdoen; r. zich storten, — werpen (v. e. hoogte of in een diepte of met een vaart); zich overháasten, overijld zijn, voorbárig te werk gaan, onbesuisdheden begaan; *la fiera se precipitó sobre él,* het wilde dier wierp zich op hem; —**pitoso,** a. vol afgronden of ravijnen; —**samente,** adv. juist, precies; nauw-keurig noodzákelijker-wijs, on-ontbéerlijk; —**sar,** v. tr. dwingen, noodzaken; noodzákelijk maken, = **necesitar**; —**sion,** f. noodzákelijkheid, = **necesidad**: *me pone en la — de decirlo,* ('t) brengt me in de noodzakelijkheid 't te zeggen; nauw-keurigheid (vooral in 't spreken of schrijven); fijne onderscheiding, zuivere inácht-name; —**sivo,** a. dwingend, wringend, nopend; *circunstancias —as,* dringende omstándigheden.

pre/ciso, a. noodzákelijk; noodig; precies, stipt, juist, nauw-keurig; beknopt; zákelijk (rede a. a.); *es — que se quede,* 't is noodig dat hij (zij) blijft; *mi padre es muy —,* mijn vader is erg stipt, precies; *llegar á la hora —a,* op 't juiste uur aankomen; —**citado,** a. voornóemd, boven-verméld; ⌣**cito,** a. en m. gevloekt(e), verworpen, verwórpeling, = **réprobo**; —**claro,** a. beroemd, luisterrijk; edel, wijdsch, grootsch; —**cocidad,** f. vroeg-rijpheid; —**cognicion,** f. (oud) vóorwéten; —**conizacion,** f. preconizátie, verklaring van 't conclave dat de benoemde bisschop de vereischte eigenschappen bezit; —**conizador,** m. lóf-rédenaar, (fam.) ópbémelaar, = **panegirista**; —**conizar,** v. tr. openlijk prijzen, hoogelijk roemen; (fam.) ópbémelen; preconizeeren, verklaren dat de benoemde (bisschop) de vereischte eigenschappen heeft; —**conocedor, -a,** m. f. en a. die voorziet; —**conocer,** v. tr. voorzien, van-tevoren opmaken; —**cordial,** a. (ontleedk.) v. h. midden-rif; *parte —,* midden-rif-streek (dus boven de navel).

pre/coz, a. vroeg-rijp; voor-bárig, ontijdig; —**cursor, —a,** m. f. vóorlooper, bode; a. voor-áf-gaand, vóor-gaand; —**deceso,** m. vooráfgaand overlijden; —**decesor, -a,** m. f. vóorganger; pl. ook, voor-ouders, -zaten; —**decir,** v. tr. voor-zéggen, -spéllen; —**definicion,** f. (godgel.) vóor-bestémming, Gods wil over 't lot der wereld; —**definir,** v. tr. vooruit vast-stellen; —**destinacion,** f. (godgel.) bestémming, beschikking; —**destinado,** a. vóor-bestémd, -beschikt; —**destinar,** v. tr. vóor-bestemmen, -beschikken; —**determinacion,** f. en —**determinar,** v. tr. zie vorige woorden.

predi/al, a. (rechtst.) van geldelijke aangelégenhéden en érfenissen; ⌣**ca,** f. preek (der Protestánten), sermoen; predik-plaats, prédiking; —**cable,** a. prédik-baar, waarover te prédiken valt; *término —,* woord dat men als eigenschaps-aanduiding kan bézigen; —**cacion,** f. = **prédica**; —**cado,** m. tóegekénde of ontzegde eigenschap; predicaat of gezégde; —**cador, -a,** m. f. prédiker: predikánt; zédepreeker; —**camento,** m. (fam.) roep, naam; predicamént, een der kategorieën v. Aristotéles; —**cante,** m. predikánt (der Protestánten); —**car,** v. tr. prédiken, (fam.) preeken; zéde-preken houden: hoog opgeven (van iets), voor-houden, -preeken, -kauwen (= aanhoudend zeggen a. a.); (volkst.) klaagliederen aanheffen, een jobs-bode zijn; —**catorio,** m. (oud) preek-stoel, spreek-gestoelte, = **púlpito.**

predi/ccion, f. voorzégging, voor-spélling; —**leccion,** f. voorliefde, -keur, zie **preferencia,** syn.; —**lecto,** a. geliefd, boven anderen verkozen, uitverkoren; *mi autor —,* mijn geliefde schrijver (liefste schr.); —**o,** m. grond-eigendom, landerijën; onroerend goed: — *rústico,* buiten-goed; — *urbano,* onroerend goed in de stad; —**sponer,** v. tr. voor-bestemmen, van-te-voren geschikt of vatbaar maken; —**sposicion,** f. aanleg; vatbaarheid; —**spuesto,** a. voor-beschikt, -bestemd; geschikt of vatbaar.

predomin/acion, f. over-héersching, (het) op de vóor-grond treden, = —**io**; —**ante,** a. over-héerschend, op de voorgrond tredend, overwégend; *su calidad —,* zijn meest opvallende, zijn hoofd-eigenschap; —**ar,** v. tr. overhéerschen, op de vóor-grond treden; predomineeren, 't meest vóorkomen of zich 't meest doen gelden; —**io,** m. = —**acion**; en: óverwicht (zédelijk).

preeminen/cia, f. voor-rang; -recht (v. rang of waardigheid); ('t) vóor-gaan (bij een ander); —**te,** a. úit-stekend, over-treffend, úitblinkend; *tiene virtudes —,* hij (zij) heeft schitterende deugden, deugden die úitblinken.

pre/establecer, v. tr. (wetensch.) van te-voren vast-stellen, voorúit-bepalen; —**excelso,** a. grootsch, verhéven; —**existencia,** f. (wetensch.) voor-bestaan; —**existente,** a. (id.) voorbestaand; —**existir,** v. intr. te-voren bestaan of vóorkomen; *Dios, criador del mundo, preexistia á su obra,* God, schepper der wereld, bestond reeds vóor zijn werk; —**facio,** m. vóor-woord, inleidend-; inleiding: prefátie (v. d. mis, R. K.); vóor-bericht (v. e. boek, zelden en dan = 't volgende); —**facion,** f. vóorbericht (v. e. boek), meer: **prólogo**; —**fecto,** m. prefect, voorzitter v. e. kapittel, bestuurs-hoofd, hoofd v. gewéstelijk bestuur; school-opziener; hoofd-kommissaris v. politie (te Parijs); (oud) hoofd v. beheer; —**fectoral,** a. v. d. prefect(e)-, gewest-hóofdelijk; —**fectura,** f. prefectuur, prefect-schap (in Frankrijk), gewéstelijk bestuur (id.); (oud) soort magistraat met toezicht belast; —**ferencia,** f. vóor-keur; pl. blijken of teekenen v. voorkeur; —**ferible,** a. verkieslijk, te verkiezen; —**ferir,** v. tr. verkiezen, liever hebben; stellen boven (*á*); intr. vóor-gaan, de vóorkeur genieten.

prefi/guracion, f. vooráf-gaande vóor-stelling, vóor-beeld, modél; —**jacion,** f. vooruit-bepaling, vást-stelling v. e. tijd; —**jado,** a. vooruit-bepaald of -vást-gesteld; —**jar,** v. tr. vooruit-bepalen of -vást-stellen; —**jo,** a. te-voren bepaald, vooruit vást-staande; *todo*

se hace á horas —as, alles geschiedt op (van-te-voren) vast-gestelde tijden (uren); m. (spraakk.) vóor-voegsel, prefix; **—nicion,** f. (rechtst.) vast-stelling (v. e. termijn, een verdáging a. a.); **—nir,** v. tr. (id.) vast-stellen (zie 't vorige).

pre/floracion, f. (wetensch.) voor-bloei-toestánd (v. e. plant); **—fulgente,** a. hel-fónkelend.

pregon, m. bekend-making (bij bekken-slag b.v., door een omroeper); (fam.) steeds herhaalde lof-tuitingen, lof-getrompét; **—ar,** v. tr. bij trompét-schal bekénd-maken; algemeen bekend-maken; (fam.) rond-bazuinen; (id.) óp-kammen, óp-bémelen, in de hoogte steken; (oud) verbannen; **—eo,** m. geroep der blinden die nieuws aankondigen; geroep v. rondventers; **—ería,** f. ômroeper-schap; soort heffing (belásting); **—ero, -a,** m. f. omroeper; úit-bazúiner; *dé V. un cuarto al —*, lett. geef een c. aan de om-roeper, d. i. ongeveer: wat 'n indiscrétie!

pregunt/a, f. vraag; *estoy á la cuarta —*, ik zit op zwart zaad, d. i. ik heb in 't geheel geen geld; **—ador, -a,** m. f. vrager; **—ar,** v. tr. vragen (om iets te weten), zie **pedir,** vragen om iets te hebben of gedaan te krijgen; **—on, -a,** m. f. en a. vraag-al; a. vraag-ziek.

pre/historia, f. vóor-geschiedenis, vóor-historisch tijd-perk; **—histórico,** a. vóor-históriseh; **—inserto,** a. (wetensch.) te-voren ingelascht, -ingevoegd; **—judicial,** a. (rechtst.) prejudicieel, te-voren te beréchten of uit te maken (bij de rechter); **—judicio,** m. te voren gedane uitspraak, -gevéld oordeel; **—juzgar,** v. tr. vooruit (be)óordeelen; vluchtig beóordeelen; **—lacía,** f prelaatschap; **—lacion,** f. (réchtst.) vóor-recht (v. kinderen v. edel-lieden op zekere goederen of die van magistraten op het amt); **—lada,** f. abdis, overste (in een nonne-klooster); **—lado,** m. prelaat; prior (in een klooster); **—doméstico,** huis-preláat (v. d. Paus); **—latura,** f. = **—lacía,**; **—liminar,** a. toelichtend, v. d. voor(áf-gaande)-besprékingen; m. wat vooraf-gaat, vóor-bereidende werkzaamheid, vóor-bespréking; *—es de la paz*, vóor-besprékingen tot een vrédes-verdrág; **—liminarmente,** adv. bij wijze van inleiding of voorbereiding, of vóor-bespréking; **—ludiar,** v. intr. een voor-spel spelen; (fam.) met ompraterij beginnen, erom-heen zeuren voodat men tot de zaak zelf komt; **—ludio,** m. vóor-spel, ook fig.; = (oud) **—lusion,** f.; **—maturo,** a. vroeg-rijp; voor-bárig, ontijdig.

prem/editacion, f. vóor-dacht; (rechtst.) *con —*, met vóor-bedachten rade; **—editar,** v. tr. (vooruit) bedenken, bezinnen of verzinnen; **—iador, -a,** m. f. belooner; **—iar,** v. tr. beloonen, vergélden; *Dios se lo premie á V.*, God vergelde 't u; **—io,** m. belooning; loon (alleen fig.); premie (b.v. *de seguro*, v. e. verzékering, *de demora*, voor uitgestelde betaling); *á —*, boven pari, met agio; **—iosamente,** adv. knellend, drukkend, nauw, = **apretadamente,** en nauw-sluitend, juist van pas, = **ajustadamente**; **—ioso,** a. nauw, -sluitend (kleeding-stuk); (fig.) benépen; bekrómpen (in eig. zin); **—isas,** f. pl. (wetensch.) premissen, stellingen waarvan men uitgaat; **—iso,** a. vooruit-gezonden, bij voorbaat afgezonden; **—ura,** f. (fam.) nood, drang; nóod-druft (= gebrek); (fig.) klem, groote verlégenheid; = **aprieto**; dringendheid, = **urgencia.**

prend/a, f. pand; juwéel; stuk góed, meubel; *en — de su amistad*, als teeken v. vriendschap; hand-geld, -slag (bij een koop); pl. natuurlijke gaven, lieve eigenschappen; liefde-panden (vrouw en kinderen); *meter —s en*, zich warm maken voor, veel belang stellen in; **—ado,** a. verliefd (op), hoogelijk ingenomen (met); **—ador, —a,** m. f. pand-gever of -nemer; **—ar,** v. tr. in pand geven of nemen, verpanden; intr. bekoren, doen verlieven, sterk voor zich innemen; r. liefde opvatten voor (*de*), verliefd worden op (*de*) zich sterk hechten aan (*de*); **—dedero,** m. haak(je), gesp, hechter (alles waarmee men kleéren vast-maakt); (oud) haar-lintje; **—edor,** m. vanger, pakker, agent belast met het opvatten of aanhouden v. e. persoon; **—er,** v. tr. opvatten, gevangen nemen of -zetten (dit in de gevangenis); vast-maken (b.v. met een speld, *con un alfiler*) — *fuego á*, in brand steken; intr. wortel-schieten; vlam-vatten, áangaan (hout op de haard b.v.); paren (dieren); r. zich tooien, kleeden, opknappen; blijven haken (b.v. aan dorens of spijkers); gevangen raken, in de val loopen; **—ería,** f. uitdragerij, uitdragerswinkel; **—ero, -a,** m. f. uitdrager; **—ido,** m. tooi (v. e. vrouw); **—imiento,** m. gevangen-neming; ('t) wortel-schieten.

preu/ocion, f. vóor-opvatting, -begrip, voor-áf-gaand denkbeeld; **—ombre,** m. vóornaam, = **nombre de bautismo** of **de bautizo.**

prens/a, f. pers; *la Prensa*, de Pers (naam v. e. groot Z.-Am. blad); *está en —*, is ter perse; *me ha metido en una —*, hij heeft me in een moeilijk parkét gebracht; **—ado,** m glans v. gemangeld goed; **—ador, -a,** m. f. perser, mangelaar; **—adura,** f. (het) persen, persing; **—ar,** v. tr. persen, mángelen, = **aprensar**; **—ista,** m. werkman aan de pers (drukkerij).

preñ/ado, a. zwanger (ook fig.); *—a* = **encinta,** drachtig (dier); vol of beladen met iets; m. zwangerschap (v. e. vrouw); = **—ez,** f. (id.) ronding, bobbel (op een effen vlak); verlégenheid, verwárring (als men iets onáangenaams verwacht) of: blijde verwachting, hoopvol uitzicht (op iets).

preo/cupacion, f. voor-óordeel; voor-ingenómenheid (vóor of tegen); afgetrókkenheid, ont-stemdheid; in-beslág-name (der gansche aandacht); **—cupar,** v. tr. in-bezit-nemen of in-beslag-nemen vóor een ander; geheel vervullen (geest of gemoed); bizonder innemen (vóor of tegen iets of iem.); **—pinante,** a. en m. die oordeelt of een meening uit vóor een ander; **—pinar,** v. tr. dat doen (zie 't vorige).

preordin/acion, f. vóor-órdening; **—ar,** v. tr. van-te-voren órdenen of régelen.

prepar/acion, f. vóor-bereiding; tóe-bereidsel, tóe-bereiding; = **—amiento,** m.; **—ar,** v. tr. voor-bereiden; tóe-bereiden (spijzen, genees-middelen); **—ativo,** m voorbereiding; pl. vóor-bereidende máat-régelen, aanstalten, toebereidselen (b.v. *para un viaje*, voor een reis); **—atorio,** a. vóor-bereidend.

preponder/ancia, óver-wicht; (het) over-

héerschen of overwégend zijn; **—ante,** a. overwégend; *voto* —, beslissende stem; overhéerschend; **—ar,** v. intr. meer wegen, meer gewicht in de schaal leggen (fig.); de dóorslag geven.

prepo/ner, v. tr. vooróp-stellen; vóor-voegen; **—sicion,** f. vóor-zetsel, prepozitie; **—sicional,** a. v. e. voorzetsel, voorzetsel-áchtig; **—sitivo,** a. (spraakk.) vóor-gevoegd; **—'sito,** m. prevoost (v. e. kapittel); óverste (eener orde); **—situra,** f. prevoost-schap, waardigheid van óverste.

prepos/teracion, f. óm-zetting, door-éen- of omvér-wérping; **—teradamente,** adv. wanórdelijk; **—terar,** v. tr. om-zetten, door-een- of omvér-wérpen; **—'tero,** a. verdraaid, achterste-voren, verkéerd.

prepoten/cia, f. óver-macht, al te groote macht; **—te,** a. over-máchtig.

prepucio, m. (ontleedk.) voor-huid, preputium.

prerogativa, f. bizonder vóor-recht, prerogatief, *las —s de la corona,* de kroon-rechten.

pres/a, f. ópvatting, gevangen-neming; soep met vleesch erin, vangst; prooi; buit, buitgemaakt voor-werp; klauw (v. e. roof-vogel); dijk, dam, schut-sluis; schut v. e. water-molen; *hacer* —, vast-grijpen, -pakken; pl. scherpe of omgebogen hoek-tanden (der verscheurende dieren); **—ada,** f. prei-groene kleur; **—agiar,** v. tr. voorspellen; áankondigen; **—agioso,** a. gelijk een voor-spélling, als een vóor-teeken of vóor-bode; **—agio,** m. vóor-teeken; voor-spélling; vóor-bode; **—ago,** a. voor-zéggend, -spéllend.

presbit/erado, of **—ato,** m. priester-schap; **—eral,** a. priesterlijk; **—eriano, -a,** m. f. en a. presbyteriaan(sch); **—erio,** m. pastorie; kóor-hek (R. K.); **—ero,** m. priester.

prescien/cia, f. vóor-kennis, wétenschap (v. God omtrent de toekomst b.v.); **—ciente,** a. vóor-wétend; **—cindible,** a. wat óver-geslagen of ter-zijde-gelaten kan worden; **—cindir,** a. óver-slaan, ter-zijde-laten; **—cribir,** v. tr. vóor-schrijven; intr. (rechtst.) verjaren; vervliegen (hoop); **—cripcion,** f. vóor-schrift; recht-verkrijging door verjáring of on-áfgebroken bezit; **—criptible,** a. voor te schrijven; **—criptiva,** a. bepérkend; **—cripto,** a. = **—crito,** a. vóor-geschreven, van-te-voren omschréven of bepérkt.

presea, f. kostbaar kléin-ood; rijk geschenk, rijke offer-gave.

presen/cia, f. tegen-wóordigheid; aan-wézigheid; áanwezen; — *de ánimo,* tegen-woordigheid v. geest, zelf-beheersching; — *real,* wérkelijke tegen-w. v. Christus in 't brood en de wijn (R. K.); (fig.) lévendige herinnering die 't aanwezen van 't geen men begeert te binnen brengt; *buena* —, mooie verschijning (man of vrouw); **—cial,** a. tegenwoordigheids-, aan-wezigheids-, v. d. teg. of aanw.; **—cialmente,** adv. in áanwezen, persoonlijk; **—tacion,** f. vóor-stelling; feest v. Maria Presentatie (21 Nov.); voordracht(s-recht) voor een kerkelijke toelage (prove a. a.): *á* —, op zicht (wissel); **—tado,** m. en a. lett. vóor-gedragen(e), nl. tot de doctorsgraad of een professoraat (teoloog); iem. die ergens pas vóor-gesteld is; iem. die verschijnt uit kracht v. e. dag-vaarding; **—tador, -a,** m. f. vóor-steller v. (persoon), aanbieder (v. zaak); vóor-drager (v. persoon); **—talla,** f. gelofte-gift, ex-voto (b.v. een been uit was, als men hersteld is v. e. been-breuk, R. K.); **—ar,** v. tr. vóor-stellen (persoon, b. v. in gezélschap); aanbieden (b.v. geschenk of ver-ont-schúldiging); indienen (vóor-stel, wetsontwerp), aanhángig maken (id.); r. zich vervoegen (bij iem.); verschijnen (op een dagvaarding); zijn diensten aanbieden; **—te,** a. tegen-wóordig (= nu bestaand en = niet afwézig); aanwézig (= vóorkomend, en zich ergens bevindend); m. tegenwóordige tijd (ook in de spraakk.); aanwézige; geschénk; *hacer un* —, een geschénk geven; *hacer* —, áankondigen, doen weten, vóor de geest brengen; *lo tengo* —, ik ben er mij wel van bewúst, ik herinner 't me goed; *al* —, of *de* — of *—mente*; in adv. tegenwóordig: *por lo — no estoy dispuesto,* voor 't oogenblik ben ik niet genégen; *con la* —, bij deze (in een brief); *el* 25 *del* —, de 25*ste* dezer (maand), = **del corriente** of **del actual**; *está de cuerpo* —, ligt in staatsie (lijk); *ni ausente sin culpa, ni — sin disculpa,* lett. (er is) evenmin een afwezige zonder schuld als een áanwezige zonder ver-ont-schúldiging (spreek-woord); **—temente,** adv. tegenwóordig, thans, nu; op 't oogenblik; **—tero,** m. die voor-draagt voor inkomsten of toelagen uit geestelijk goed (beneficium); **—timiento,** m. vóorgevoel; (geneesk.) eerste koorts-aandoening; **—tir,** v. tr. een vóor-gevoel hebben van; voor-zien, vermoeden.

preser/o, m. dag-looner die belast is met het toezicht op een **presa,** of wáter-molen-schut; **—vacion,** f. behóud, (het) bewáren, bewáring; **—vador, -a,** m. f. bewaarder, behoeder; **—var,** v. tr. bewaren, behoeden; *que Dios nos preserve,* God behoede ons; **—vativo,** a. en m. (vóor-)behoedend, vóor-behoed-middel.

presid/ario, m. = **—iario**; **—encia,** f. voorzitter-schap, prezident-schap; recht om vóor te zetten of hooger te zitten (aan tafel); **—enta,** f. vóor-zitster, prezidente; echt-genoote v. d. prezident of voor-zitter; **—ente,** m. vóor-zitter, prezident; professor die een student bijstaat, welke een stelling verdédigt; **—ial,** a. v. e. **presidio** (Spaansche stráf-kolónie met fort in N.-Afrika); m. landgerecht; **—iar,** v. tr. garnizoen leggen in een stad of fort; **—iario,** m. dwang-arbeider in een **presídio**; **—io,** m. bezetting eener vesting, fort ergens in een kolonie; straf-kolonie in N. Afrika met fort; dwang-arbeid (in zoo'n kolonie); (fig.) steun, gewapende bijstand; **—ir,** v. tr. vóor-zitten; helpen met het verdédigen eener stelling (professor); de leiding hebben van.

pres/illa, f. band, boordsel, tres- of lis-band; lus, lis; boek-sluiter, -slot; **—ion,** f. druk, drukking, (oud) prooi v. e. valk, gevángenis; **—o, -a,** m. f. gevángene; aangehoudene (om in de gevángenis gezet te worden).

prest, a. (mil.) gereed, klaar; **—a,** f. munt (plant); **—acion,** f. (rechtst.) aflegging (b.v. eeds-); (het) opbrengen v. schatting, v. belasting, v. pacht a. a., betaling; prestatie, betoon (b.v. dienst-); **—adizo,** a. uitléenbaar, uit te leenen; **—ado,** (*de* —) adv. te leen, ook: hachelijk, onzéker, tijdelijk; *tomar* —, leenen (*van* iem.), *pedir* —, te leen vra-

gen; —**ador, -a,** m. f. leener (vooral geld-); —**amente,** adv. vaardig, snel; —**amera,** f. soort enkelvoudige prove (inkomsten uit geestelijk goed); —**amería,** f. waardigheid v. iem. die zoo'n „prestamera" heeft; —**amero,** m. iem. die een „prestamera" heeft; — **amista,** m. geld-schieter, -leener; **´amo,** m. leening; geleend iets; —**ancia,** f. uitnémendheid, voortréffelijkheid, uitstékendheid, = **excelencia** f.; —**ante,** a., = **excelente;** —**ar,** v. tr. leenen (aan), uitleenen, in leen geven: — *oidos,* het oor leenen; — *juramento,* een eed afleggen; intr. dienst doen, dienstig zijn, van dienst zijn; rekken (een stof); r. zich tot iets leenen, zich tot iets laten vinden (tot, *á*); rekken (stof).

prest/e, m. prester die de groote mis leest, bij-gestaan door een diaken en een onderdiaken; —**er,** m. prester, ontvlambare en zeer hevige meteoor; soort gevaarlijke slang; —**eza,** f. vlugheid, vaardigheid (fig. ook v. d. geest); —**igiador,** m. goochelaar; toovenaar; —**igio,** m. begóocheling, toover-werking, wonder-macht; prestige of zédelijk óverwicht; —**igioso,** a. oog-verblindend, wonder-; die of dat zédelijk óverwicht bezit; — **imonio,** m. bizonder fonds tot onderhoud v. e. priester (geen prebénde); —**iños,** m. pl. soort póffertjes of beignets; —**ito,** adv. pront, fluks; *¡ea —!* kom, gauw wat!; —**o,** a. gauw, bij-de-hand, vlug; adv. gauw (zie 't vorige dat een verkl. is).

presum/ible, a. vermoedelijk, van te voren op te maken of na te gaan; —**ido,** a. verwaand, laat-dunkend; —**ir,** v. tr. vermoeden, bij gissing opmaken; *es de — que no tendremos buena temporada,* 't is te verwachten dat we geen goed seizoen zullen hebben; intr. ingebeeld of verwaand zijn, veel eigenwaan hebben.

presun/cion, f. vermoeden, verdénking (ten kwade); inbeelding, verwaandheid, eigenwaan; —**tamente,** adv. op bloot vermoeden; —**tivo,** a. vermoedelijk (troons-opvolger b.v.) **valor —,** vermoedelijke waarde; —**tuoso,** a. verwaand, ingebeeld.

presup/oner, v. tr. opmaken, van-te-voren aannemen, veronder-stéllen, voor-óp-stellen; —**osicion,** f. voorróp-stelling, voor-afgaande veronder-stelling; opmaking; —**uestar,** v. tr. begrooten, opmaken (kosten voor iets); — **uesto,** a. van-te-voren opgemaakt; m. begróoting, búdget; besték (v. e. bouw-werk a. a.); staat v. uitgaven.

presur/a, f. spoed, vaardigheid, zie **prisa,** haast; —**osamente,** adv. haastig, ijlings vliegens-vlug; —**oso,** a. zeer haastig, veel haast hebbend.

pret/al, m. borst-stuk (v. e. paarde- of muilezel-tuig); —**ender,** v. tr. verlangen; streven naar...; dingen naar (de hand v. e. meisje b.v. of een betrekking); aan-spraak maken op; voornemens of van-plan zijn; — **endiente,** m. die naar iets dingt, dinger; *me presentó á su —,* ze stelde me voor aan haar verloofde (of aanstáande); —**endienta,** f. die naar iets dingt of solliciteert (betrekking b.v.), die naar iets streeft; —**ension,** f. verlangen, streven; aan-spraken; pl. ('t) werk-maken v. e. meisje of vrouw; *anda en — es,* hij doet alle moeite (voor een betrekking, om een vrouw te krijgen a. a.); — **ericion,** f. voorbij-gang (v. e. wettig erfgenaam); geveinsde weg-lating: ik zal niet niet spreken van...; ('t) voorbij-gegane; — **erir,** v. tr. uit een testamént weg-laten, daarin over-slaan (naam v. e. zoon a. a.); — **érito,** a. voorbij(-gegaan), verléden; m. (spraakk.) verleden tijd, meest — **perfecto** genoemd.

pret/ernatural, a. boven-natuurlijk, = **sobrenatural;** —**exta,** f. Romeinsch kleed; —**extar,** v. tr. vóor-wenden; —**exto,** m. voor-wendsel, uit-vlucht; (fam.) smoesje; *tomar por —,* als of tot voorwendsel nemen; *con —,* onder 't voorw.; *bajo ningun —,* onder geen enkel v.; —**il,** m. leuning (v. e. brug), weg met kaaimuur langs een rivier; —**ina,** f. léderen gordel (om de lendenen); band (v. e. broek); *le he puesto en —,* ik heb 'm de duim-schroeven aangezet (fig., b.v. om hem tot betaling te dwingen); ook: ik heb hem in groote moeilijkheden gebracht.

pretor, m. (oudh.) pretor, Romeinsch landvoogd over een win-gewest; —**ía,** f. zie **pretura;** —**ial,** a. (id.); = —**iano,** a. (id.) v. d. pretor (zie aldaar); m. pl. pretorianen, soldaten der keizerlijke lijf-wacht; —**iense,** a. v. e. pretor; —**io,** m. (id.) pretorium, pretors-huis, recht-spraak of recht-bank, of -tent.

pretura, f. (oudh.) pretor-schap, zie **pretor.**

preval/ecer, v. intr. 't winnen (van), de overhand hebben (over); gedijen, groeien (plant of dier); —**er,** v. intr. (oud) meer waard zijn, op de voorgrond treden; —**erse,** v. r. partij trekken (van), zijn voordeel doen (met), voordeel trekken uit; (fam.) een uitvlucht verzinnen, zich m. e. voorwendsel ergens afmaken.

prevaric/acion, f. plichts- of ámts-verzáking; —**ador, -a,** m. f. plichts- of ámtsverzáker; schender der trouw of overtréder; —**ar,** v. intr. plichts- of ámts-verzáking plegen; verzaken v. partij of aanhang; schenden (v. plichten); —**ato,** m. (rechtst.) plichtsverzaking v. e. advokaat, die de belangen van zijn cliënt benadeelt.

preven/cion, f. voor-raad; toebereidselen; voor-zorg (tegen gevaar b.v.) voor-ingenomenheid, voor-óordeel; verwittiging; *á —,* uit voorzorg; *de —,* voor geval van nood, bij voorbaat: *poca —,* onvoldoende voorraad of leeftocht (dit op reis); geringe voorzorg; — **ido,** a. voor-bereid; verwittigd, op de hoogte gesteld; voorzien(d); —**ir,** v. tr. voor-bereiden; op de hoogte stellen, verwittigen; vóorbehoeden, voor-kómen (gevaar), vóor-zijn (b. v. met een aanbod of een bewéring); bevoor-óordeelen; voorkómend zijn (met diensten) jegens; r. vóorzorgs-maatregelen nemen; zich voor-uit op de hóogte stellen; zich voorbereiden; —**tivamente,** adv. (rechtst.) vooruit, bij vóorbaat; —**tivo,** a. vóor-behoedend; blijk-gevend v. vóor-ingenómenheid.

prev/er, v. tr. voorzien (= van-te-voren of vooruit-zien); —**iamente,** adv. voorúit, van te voren; —**io,** a. vooráfgaand; —**ision,** f. ('t) vóor-zien of vooruit-zien; vóor-zorg; —**isor, -a,** m. f. zorgzaam of voorúit-ziend mensch.

prez, m. roem, glorie; prijs of loon voor een eervolle daad.

pri/apismo, m. priapisme (voort-durende pijnlijke erectie van 't lid, zonder geslachts-drift); —**esa,** f. = —**sa;** —**eto,** a. zwart-achtig, erg donker (v. gelaats-kleur); (oud) in de

klem, in groot gevaar, in de verdrukking a. a., = **apretado**; —**ma,** f. 't eerste der getijden (R. K.); nicht (= Fr. cousine); quintsnaar v. viool of gitaar; premie (v. verzékering a. a.); (mil.) tijd tusschen 8 en 11 's avonds; (oudh.) eerste drie uur v. e. dag (bij de Romeinen).

prim/acía, f. vóor-rang; primaat-schap; —**acial,** a. primaat(s); —**ado,** m. primaat, eerste aarts-bisschop; — *de España,* aarts-bisschop v. Toledo; —**al.** a. éenjarig (lam of geitje; m. zijden koord; —**ariamente,** adv. voornámelijk, in de eerste plaats; —**ario,** a. voornaamste; m. doctor die een leer-stoel heeft en 's morgens college geeft; —**avera,** f. lente, voorjaar; —**azgo,** m. neef-schap, verwant-schap; —**er,** a. zie —**ero**; —**era,** f. soort kaart-spel (waarin vier van dezelfde kleur 't hoogst zijn); —**eramente,** adv. ten eerste, in de eerste plaats; —**eriza,** f. moeder v. e. éersteling of eerste kind; —**erizo,** a. eersteling-(vruchten); —**ero,** a. eerste; adv. eerst: *yo vengo* —, ik kom eerst.

primi/cerio, a. boven collega's of vak-genooten uit-stekend, uit-némend, voor-tréffelijk; m. oudste, eerste dóm-heer; —**cia,** f. eersteling; —**ciel,** a. eerstelinge(n)-; —**clerio,** m. = —**cerio**; —**lla,** f. vergiffenis voor een eerste mis-stap; —**tivo,** a. oorspronkelijk, oer-; *estado* —, oer-toestand.

primo, m. neef (Fr. cousin); — *hermano* of — *carnal,* volle neef; (fam.) sul; a. uitnémend, best, v. uitstékende hoedánigheid; (oud) meest-bedréven, váardigst; —**génito,** a. eerst-gebóren, oudste (kind); —**genitura,** f. eerst-gebóorte-recht, eerst-geboortig-heid.

primor, m. volmáaktheid (i. e. kunst); *ah, canta con* —, o, ze zingt heerlijk mooi; —**dial,** a. oer-, oudst; —**ear,** v. intr. úitmunten, uit-blinken (i. e. kunst a. a.); —**osa,** a. keurig, voortréffelijk, (fam.) puik.

princ/esa, f. prinsés; —**ipado,** m. vórstendom; (fig.) voor-rang a. a.; —**ipal,** a. voornáamste; *cuarto* — of *piso* — (verkort —, *pral*), eerste verdieping; *lo principal,* het voornaamste, de hoofdzaak; m. hoofd-som; (rechtst.) hoofd-punt; *guardia del* —, hoofdwacht; *el* —, de patroon, de direkteur, 't hoofd der zaak; —**ipalmente,** adv. hoofdzákelijk, voornámelijk, in hoofdzaak; —**ipe,** m. prins, vorst (dit meer voor bestuurs-hoofd tevens); *el* — *de los poetas,* de dichter-vorst; —**ipela,** f. soort Engelsch kamelót (ruwwollen stof); —**ipiador, -a,** m. f. beginner, áanlegger (v. werk of ondernemer); —**ipiante,** m. f. beginner, beginneling (= leerling die begint); —**ipiar,** v. tr. beginnen aan, een begin maken met (werk of ondernéming); —**ipio,** m. beginsel (= eerste begin; oor-sprong, grond-regel, en = zédelijke grondslag); begin; *los* —*s de la matemática,* de beginselen der wiskunde; *en el* —, in den beginne, in 't eerst; *á* —*s de Abril,* in 't begin v. April, in de eerste dagen v. April; —*s,* ook: eerste geréchten (entrées); —**ipote,** m. (fam.) grootheidje.

pring/ada, f. gesausd sneetje brood; —**ar,** v. tr. vet-maken, met iets vets bevuilen, vlekken; (fig.) bezóedelen, bekladden; zijn tégen-stander kwetsen (i. e. twee-gevecht); r. zich bevuilen of bezoedelen; „knoeien" (onrecht-matige winsten maken); —**on,** a. vuil, smérig; m. bevuiling, bezóedeling, bevétting; —**ue,** m. f. gesmolten vet; vet-vlek.

prior, m. prior; rechter-konsul; —**a,** f. abdis, óverste v. e. nonne-klooster; —**al,** a. v. d. prior, priors-; —**ato,** m. prioraat (kerk of huis voor gods-dienst-oefeningen onder een prior of abdis) = —**azgo**; —**idad,** f. voorbestaan; voor-rang; voor-hand (bij 't spel).

prioste, m. gilde-hoofd, hoofd, overste eener broederschap.

pris/a, f. haast; *de* —, snel, haastig, gauw; *no hable V. tan de* —, spreek u niet zoo snel (gauw); = **priesa**; *tengo* —, ik heb haast; —**ar,** v. tr. (oud) (gevangen)nemen; —**co,** m. soort perzik; —**ion,** f. gevángenis; aanhouding, gevángen-néming; prooi (v. e. valk); pl. hand-boeien; —**ionero** m. gevángene; —**ma,** m. prisma; —**mático,** a. prismátisch, prisma-achtig, prisma-; —**moïde,** a. prisma-vormig; m. prisma-achtig lichaam; —**te,** m. zaag-visch; —**tino,** a. oud, oer-; —**uelo,** m. muil-korf, -band voor een fret, om de konijnen niet dood te bijten.

priv/acion, f. ontbéring; onthouding (vrij-willig of opgelegd); gemis (v. goed gezelschap, **de buena compañía**); —**ada,** f. privaat, zekere plaats, (meer: **excusado** of **lugares**); vuilnis, straat-vuil, drek; —**adero,** m. privaat-ruimer; —**ado,** m. gúnsteling; a. privaat, partikulier, in kleine kring, onder-ons; *vida* —*a,* familie-leven, huiselijk leven; —**anza,** f. gunst-betoon (v. e. vorstelijk persoon); te groote vertróuwelijkheid (v. e. man en een vrouw); —**ar,** v. tr. berooven (iem.) onthouden (iets aan iem.), ontzeggen; intr. op voet v. groote vertrouwelijkheid staan (m. e. vorstelijk persoon a. a.), in de gunst staan; —**ativo,** a. ont-némend; ont-kénnend; ontkénnend vóor-voegsel.

privileg/iar, v. tr. bevóor-rechten; —**io,** m. bizonder-vóor-recht, privilege; — *de invencion,* patênt op een uitvinding; *con* —, gepatenteerd.

pro, m. vóordeel, profijt, = **provecho**; *en* — *de,* ten voordeele, ten profijte van; *hombre de* —, nuttig, bekwaam man; braaf man; *el* — *y el contra,* het voor en het tegen; —**a,** f. (zeet.) vóor-steven; *poner la* —*á,* de voorsteven richten, koers-zetten naar, streven naar; —**babilidad,** f. waar-schijnlijkheid; —**bable,** a.; —**bacion,** f. proef-tijd, probatie (v. e. proef-kloosterling); —**bado,** a. beproefd; —**bador, -a,** m. f. proever (v. spijs of drank), beproever; bewijzer, die aantoont of bewijst; —**banza,** f. gerechtelijk bewijs; —**bar,** v. tr. (ue) beproeven; proeven (spijs of drank); op de proef stellen; bewijzen, aantoonen, ondervinden; (rechtst.) — *la coartada,* zijn (het) „alibi" bewijzen (dat men niet ter plaatse was); intr.: — *mal,* niet goed blijken te zijn, niet passen of uitkomen, niet deugen; *este clima me prueba mal,* dit klimaat is niet geschikt voor me; *me prueba bien,* past me, lijkt me; —**bático,** a. in *la piscina* —*a,* het badwater v. Bethesda; —**bativo,** a. proef-; bewijzend, aantoonend; —**batorio,** a. geschikt om als bewijs te dienen, overtuigend; —**bidad,** f. recht-schápenheid, braafheid; —**blema,** m. vraag-stuk; vraag; (fig.) raadsel, zonderling; —**blemático,** a. twijfelachtig, problemátisch, ráadsel-achtig; —**bóscide,** f. (wetensch.) tromp, slurf, snuit (v. e. olifant); gewoon woord: **trompa**; —

cacidad, f. onbeschaamdheid, onhébbelijkheid; **—caz,** a.
proce/dencia, f. herkomst, (v. zaken) afkomst (v. personen); uitvoer-artikel; **—dente,** a. herkómstig, afkómstig; voortkomend (uit, *de*), verklaarbaar (uit, *de*); **—der,** v. intr. voortkomen, -vloeien, -spruiten, herkomstig zijn; óptreden, te-werk-gaan; *es — en infinito*, dat duurt in 't oneindige zoo voort, daar komt geen eind aan; m. optreden; handelwijze; **—dido,** m. voort-brengsel, produkt; **—dimiento,** m. handel-wijze; voort-spruitsel, wat voort-spruit of voort-komt (uit, *de*), voort-vloeisel; *— judicial* (of *procedor —*) geréchtelijk optreden, -e behandeling; rechtshandel; **—laria,** f. storm-regel; **—loso,** a. (poët.) storm-achtig.
prócer, m. iem. v. d. hooge ádel; pl. hoogste édelen; a. hoog, verhéven.
proce/sal, a. procés-, geding-; **—sar,** v. tr. instrueeren (crimineel geding), rechts-ingang verleenen tegen een delinquent; **—sion,** f. vóort-koming, voort-vloeiïng; kérkelijke optocht, procéssie; stoet, optocht: *ir en —*, in optocht loopen; **—cesional,** a. v. d. procéssie of kérkelijke optocht; stoet- of optochtachtig; **—cesionarias,** f. pl. soort rupsen, die achter-elkaar-aan voort-kruipen; **—cesionario,** m. processionarium, gebéde-boek voor de processies (R. K.); **—so,** m. procés, (rechts-)geding; (oud) voort-gang.
proci/gal, f. insekt dat 't geluid v. e. lier nábootst; **—nto,** m. (oud) gereedheid, bereidheid (vooral tot strijden).
proclam/a, f. afroeping, plechtige bekéndmaking, of afkondiging, proclamátie; uitroeping (tot hoofd, vorst a. a.); **—acion,** f. = **—a**; en: tóejuiching; **—ar,** v. tr. afkóndigen, uitvaardigen (besluit, bevél a. a..); uitroepen (tot koning a. a.); r. ook: zijn eigen lof uit-bazuinen.
proclítico, m (wetensch.) toonloos woord dat als met het volgende in éen adem wordt uitgesproken.
procónsul, m. (oudh.) proconsul, Rom. magistraat bestemd om later consul te worden; **—ado,** m. proconsulaat; proconsul-schap; **—ar,** a. proconsuls- b.v. *dignidad —*, procónsuls-wáardigheid.
procr/eacion, f. (voort-)teeling, vóort-brenging; na-kroost; **—eador, -a,** m. f. teeler, voort-brenger; **—ear,** v. tr. teelen, vóortbrengen; scheppen; **—eativo,** a. vóortbrengend, teelend; **—onismo,** m. (wetensch.) prochronisme (te-vroeg-stelling v. e. geschiedkundig feit); **—usto,** m. léder-kever; Prokrustos, *leche de —*, Pr.-bed (waarvoor men, om er in te passen, een stuk van de beenen moest verliezen).
procur/a, f. prokureurs-amt; procuratie, vólmacht, = **—acion,** f.; dit ook: kosten eener kerk voor de bezoekende bisschop a. a.; **—ador,** m. prokuréur; die volmacht geeft; *— de pobres*, gezegd v. iem. die een zaak verdédigt die hem volstrekt niet aangaat; **—aduria,** f. prokuréurs-amt, -kantoor; **—ar,** v. tr. verschaffen; trachten; prokuréur zijn; een schikking bewerken (tusschen personen).
prodig/alidad, f. óver-daad; brood-drónkenheid; verkwisting; spil-zucht; **'—amente,** adv. overdádig, kwistig; **—ar,** v. tr. verkwisten, ver-spillen- overdádig of kwistig bedeélen; niet sparen, veil hebben (goed en bloed); r. (fam.) overal en te allen tijde kla 'staan om diensten te bewijzen enz.; **—io,** m. wonder; *— del arte*, wonder der kunst; **—ioso,** a. wonder-, wonderbaarlijk; ontzettend groot of erg; **'—o,** a. overdádig; brood-dronken; verkwistend; zijn leven veil hebbend.
pródromo, m. vóor-looper (fig.): *el — de la revolucion*, de v. der ómwénteling.
produc/cion, f. vóort-brenging, productie; **—ente** of **—ible,** a. voort- of te-weeg-te-brengen; **—idor,** m., voort-brenger, producent, = **—tor**; **—ir,** v. tr. vóort-brengen: teweegbrengen, ópléveren: *la virtud produce la felicidad*, de deugt brengt het geluk voort; voorbrengen (zijn verdédiging, zijn argumenten); r. voor den dag komen, zich voor-doen, zich uiten: *— en términos elegantes*, in fraaie bewoordingen zich uiten; **—tible,** a. in staat voort te brengen; **—tivo,** a. veel ópléverend, loonend (b.v. **trabajo,** arbeid,); **—to,** m. voort-brengsel; opbrengst (v. gronden, *tierras* a. a.); uitslag, rezultaat; produkt eener verménigvúldiging), *— neto* of *— líquido*, netto- of zuivere opbrengst, — provenu; **—tor, -a,** m. f. en a. = opbrengst, voort-brenger, die of wat teweeg-brengt of óplévert, zie **producente** en **producidor.**
produje, *—dujiste, —dujo, —dujimos, —dujisteis, —dujeron*, pr. pf. van **producir.**
proe/jar, v. intr. (zeet.) tegen wind en stroom varen; **—l,** m. matróos aan de vóor-steven; **—mial,** a. v. b. voor-bericht, als een v.-b.; **—mio,** m. voor-bericht-woord, = **prólogo;** **—eza,** f. dapperheid; (fam.) dolle streek; avontuurtje.
profan/acion, f. ont-heiliging, -wijding; **—ador, -a,** m. f. ont-heiliger, -wijder; **—amiento,** m. = **—acion**; **—ar,** v. tr. ontheiligen, -wijden; **—idad,** f. al te groote weelde in de kleeding; onwelvóegelijke kleeding; **—o,** a. ongewijd, onheilig; wéreldsch (tegen-over géestelijk, gods-dienstig); a. en m. f. on-ingewijde.
profe/cía, f. voor-zégging, -spelling; profetie; **—ticio,** a. in: *bienes —s*, erf-goederen uit de opgaande linie.
profe/rir, v. tr. (ie) uiten, uitbrengen (woord, kreet), uit-spreken; **—sar,** v. tr. uitoefenen (bedrijf, amt); belijden (gods-dienstige overtuigingen); prédiken (in on-eigenlijke zin), verkóndigen; als professor college geven; *le profesó amistad*, hij (zij) voelde vriendschap voor hem (haar); **—sion,** f. erkéntenis, openlijke verklaring; bedrijf, beroep, amt: belijdenis (geloofs- a. a.); *—es liberales*, vrije beroepen; **—so,** a. die de órde-gelófte afgelegd heeft; **—sor,** m. leeraar (meest middelbaar onderwijs); onderwijzer (meest lager onderwijs); professor (als titel, of bij hooger onderwijs, doch dan meer **catedrático**); **—ado,** m. leeraar- of professor-schap (zie 't vorige), proféssoráat; **—ta,** m. profeet, ziener; **—tal,** a. proféti̇sch, proféte(n)-; **'—tico,** a. profétisch; **—tisa,** f. profetés, zienerés; **—tizar,** v. tr. profetéeren, voorzien; voor-zéggen, -spelen.
profi/ciente, a. (vér-)gevórderd; m. f. bekwame, (ver-)gevórderde; **—cuo,** a. voordéelig; weldádig, gezónd (spijs, drank a. a.), = **provechoso**; **—lática,** f. (wetensch.) profilaktiek, leer der vóor-behoeding v. kwalen; **—láctico,** a. (id.) vóor-behoedend,

vóor-behoed-: *remedio* —, vóor-behoed-middel.

profluvion, f. (geneesk.) verwijdering door uit-vloeiïng.

prófugo, a. voort-vlúchtig, dolend; m. vlúchteling; óverlooper, desertéur.

profu/ndar, v. tr. = **—ndizar; —ndidad,** f. diepte, diep-zinnigheid; **—ndizar,** v. tr. dieper maken, uit-diepen; diep dóor-dringen in, door-grónden; **—ndo,** a. diep, -zinnig; *un pozo* —, een diepe put, (meer: **—hondo**), — *respeto*, diepe eerbied. — *sueño*, diepe slaap; **—samente,** adv. over-vlóedig, rijkelijk; **—sion,** f. óver-vloed, mildheid; *una — de flores*, een vloed v. bloemen, een bloemenpracht; **—so,** a. mild(-dadig): rijk, overvlóedig.

progen/ie, f. (wetensch.) na-kroost, geslacht; **—itor,** m. vóor-vader; **—itura,** f. = **—ie.**

progr/ama, m. pográm; **—esar,** v. intr. vórderen, vórderingen maken; **—esion,** f. voort-gang; progréssie; **—esivamente,** adv. geléidelijk, alléngs; **—esivo,** a. geléidelijk, voort-schrijdend; **—eso,** m. voorúit-gang (b. v. der wétenschap); voort-gang (= vóorwaartsche bewéging); vórdering (b.v. in 't leeren); béterschap (v. e. zieke).

prohi/bicion, f. verbód; **—bir,** v. tr. verbieden; **—bitivo,** a.; = **—bitorio,** a. verbiedend, verbods-; *reglamentos —s*, verbódsbepalingen; **—jacion,** f. = **—jamiento; —jador, -a,** m. f. die een kind als 't zijne (hare) aan-neemt, pleeg-vader, -moeder; — **jamiento,** m. áan-neming (als kind); — **jar,** v. tr. áan-nemen (als kind), adoptéeren; zijn naam leenen aan; plechtig als lid aannemen; beschérmen, bevóogden.

prohombre, m. vóor-man, leider, leids-man, man v. ervâring a. a.; pl. vroede mannen.

prójimo, m. naaste; *no tiene* —, lett. hij (zij) heeft geen naaste, d. i. bezit geen naastenliefde.

prol/acion, f. (muz.) 't aanhouden op een létter-greep; loopje (v. tonen); **—e,** (na-) kroost; **—egómeno,** m. uitvoerig vóor-bericht, in-leiding; **—épsis,** f. (redek.) figuur waardoor men tégen-werpingen voorkómt en ont-zénuwt; **—éptico,** a. (geneesk.) in: *calentura —a*, proléptische koorts (waarvan de aanvallen telkens met korter tusschen-poozen komen); ook in: *año* —, jaar buiten de gewone grenzen der tijd-rékening; **—etario,** m. proletariër; a. en s. have-loos, zonder eigendom; behoeftig, nood-lijdend; **—ífero,** a. (wetensch.) uit welker schijf andere bloemen voort-komen; **—ífico,** a. téelend, vruchtbaar (dier, mensch), zich sterk verménig-vúldigend; **—ijidad,** f. lang-drádigheid, breed-sprákigheid; **—ijo,** a. lang-drádig, al te breed-vóerig, breed-sprákig; gerékt.

prólog/o, m. vóor-bericht, woord; prolóog (v. e. tooneel-stuk a. a.); **—uista,** m. maker v. e prolóog, prologist.

prolon/ga, f. sleep-touw; **—acion,** f. verlénging; prolongátie, uit-stel; **—amiento,** m. = **—acion; —ar,** v. tr. verléngen, langer maken; prolongeeren (schuld-bewijs, wissel); (zeet.) langs-zij leggen.

prol/oquio, m. grond-regel, -stelling; — **usion,** f. vóor-spel; áankondiging.

prome/diar, v. tr. door-midden of in tweeën deelen; intr. bemiddelend optreden, tusschen beide komen, een schikking maken; **—dio,** m. midden, middel-punt; **—sa,** f. belofte toe-zegging; promesse, schúld-bekéntenis; gelófte (v. godsdienstigen aard b.v.); **—ter,** v. tr. beloven, toezeggen; r. ook: hopen op; — **timiento,** m. = **—sa,** (dit meer).

promi/nencia, f. verhéffing; uit-steeksel; uitnémendheid; **—scuamente,** adv. door-elkaar, door-éen, zonder onderscheid; **—scuar,** v. intr. op een vasten-dag de vasten maar half betrachten (R. K.); **—scuidad,** dooréen-menging; dubbelzinnigheid; ontuchtige samen-leving; **—scuo,** a. gemengd, dooréen-geméngd; dubbelzinnig; ontuchtig samenlevend; **—sion,** f. in: *tierra de* —, land v. belofte; **—sorio,** a. een belofte bevattend; *acto* —, akte waarbij men iets belooft, verbíntenis.

promo/cion, f. bevórdering (b.v. van 't kwaad, van de bloei der kunsten, maar ook: van lagere tot hoogere rang); **—ntorio,** m. vóor-gebergte; (fig.) dik, log, onnut vrouwspersoon; **—tor,** m. bevorderaar; leider; die de stoot geeft, aanlegger (dit meestal ongunstig); promotor (die de doctors-titel verleent); (rechtst.) — *fiscal*, rechter v. instructie; — **vedor, -a,** m. f. aan-stoker; opruier, opzetter (meestal tot kwaad); **—ver,** v. tr. bevórderen; aan-stoken; opruien; bevórderen (tot hooger rang), promoveeren.

promulg/acion, f. afkondiging (v. e. wet enz.); **—ar,** v. tr. afkondigen (wet a. a.).

pron/acion, f. „pronátie", ('t keeren v. d. hand met de palm naar omláag; **—ador,** m. en a. (ontleedk.) pronátor, die de handpalm naar omlaag draaien (spieren); **—eidad,** f. óverhelling, neiging; **—o,** a. (oud) geneigd, genégen; **—ombre,** m. (spraakk.) vóornaam-woord, pronóom; **—ominal,** a. (id.) vóornaam-wóordelijk, pronominaal; *verbo* —, werkwoord m. e. vóornaam-woord (b.v. **irritarse; —osticacion,** f. voor-spélling; **—osticar,** v. tr. voor-spéllen, -zéggen; — **óstico,** m. vóor-teeken; voor-spélling; prognóse (v. arts over een ziekte); wéer-voorspéller (instrument).

pron/to, a. gereed, klaar; vlug; pront, volijverig; bereid; spoedig, snel opvliegend, driftig; *la comida está —a*, het eten is klaar; *estoy — á todo*, ik ben tot alles bereid; m. eerste opwelling, aandrift; geestige zet, kwinkslag; adv. snel, gauw; *de* —, op-eens, in-eens; *por el* —, bij de eerste aanblik of óog-opslag, 't aller-eerst; **—tuario,** m. uit-treksel; boek waarin opkomende gedachten, invallen van 't oogenblik neergeschreven worden; kort begrip, overzicht; **—unciacion,** f. uitspraak; (rechtst.) áfkondigings-akte; **—unciamiento,** m. = 't vorige; en : manifést, openlijke verklaring (na een ómwénteling); **—unciar,** v. tr. uit-spreken; openlijk verklaren; r. zich openlijk in staat v. opstand verklaren.

propa/gacion, f. vóort-planting; verbreiding (v. h. geloof: *de la fe*); **—ganda,** f. propaganda; (vereeniging tot) verbreiding v. denkbeelden; **—gandista,** m. propagandist, ijveraar, verbreider, lid v. zoo'n vereeniging (zie 't vorige); **—gar,** v. tr. voort-planten; verbreiden (denkbeelden, geloof); r. zich verbreiden; **—gativo,** a. verbreidend, verbreidings-; **—lar,** v. tr. wereld-kúndig maken, openlijk verklaren wat geheim moest blij-

ven; —**o**, m. verschansing op 't kasteel (v. e. schip).
propa/rtida, f. (weinig) tijd vóor 't vertrek; —**sarse**, v. r. zich verméten, zich verstouten: *se ha propasado á contestar*, hij (zij) heeft zich verméten te antwoorden.
propen/der, v. intr. neigen, óverhellen, neiging vertoonen; —**sion**, óverhelling, neiging; —**so**, a. geneigd, óverhellend; vatbaar (voor, *á*).
propi/amente, adv. eigenlijk; in eigenlijke zin; —**ciacion**, f. verzoening; gunstig-stemming; *sacrificio de* —, zoen-offer; —**ciar**, v. tr. gunstig stemmen, verzoenen; —**ciatorio**, m. propitiatorium (gouden plaat onder de ark); gunstig stemmend, verzoenend; —**cio**, a. gunstig (gestémd); —**edad**, f. eigendom; eigenschap (ongeveer = **calidad**); —**etario**, **-a**, m. f. eigenaar -es; —**na**, f. fooi, drink-geld; week-, zak-geld (v. kinderen); (oud) promotie-maaltijd a. e. universiteit; —**nar**, v. tr. (geneesk.) voor-schrijven, recepiëeren, = **recetar**; (fam.) tot drinken uitnoodigen, een dronk bieden; —**ncuidad**, f. nabijheid; verwánt-schap; —**ncuo**, a. (oud) nabij, ná-bestaand; verwánt.
propio, a. eigen; eigenlijk; geschikt, behoorlijk, gepást, passend; *en —s téminos*, in behoorlijke of gepaste bewoordingen; *nombre* — eigen-naam; *en —a mano*, in eigen handen; *al* —, goed- of wel-gelijkend; *es — de él*, 't is hem eigen, 't is iets van hem; *en mi —a casa*, in mijn eigen huis; m. boodschapper; extra-koeli (koloniën); pl. eigendommen (v. gemeente, vereeniging a. a.).
propóleos, m. pl. soort was (waarmee de bijen de reten v. d. korf toe-stoppen).
propo/nente, a. vóor-stellend, -dragend; —**ner**, v. tr. vóor-stellen, -dragen (voor een amt); —**nible**, a. vóor te stellen; vóor te dragen (persoon).
propo/rcion, f. (goede) verhouding, onderlinge verhouding, even-rédigheid; goede gelégenheid; *estar en — de*, een goede gelégenheid hebben om (ook *tener una p. d.*); *las —s*, de afmétingen; *á* —, naar verhouding; —**rcionadamente**, adv. passend, met in-acht-name der verhoudingen, der afmetingen, der vormen, naar behooren; naar verhouding; —**rcional**, a. (wisk.) in verhouding met de gelijksoortige grootheden; evenrédig; —**rcionalmente**, adv. (id.) op even-redige wijze; —**rcionar**, v. tr. de verhóudingen of áfmétingen in-acht-nemen bij; verschaffen, aan de hand doen (geld, gelégenheid a. a.); r. zich ver- of aan-schaffen; de tering naar de néring zetten; —**sicion**, f. voorstel; stelling (ook in de wis-kunde); aanbod, offérte (in de handel); —**´sito**, m. vóornemen; doel; bewéring, gezégde; *á* —, te pas, juist-van-pas, ter-snede (opmerking b.v.); *de* —, met opzet; *fuera de* —, geheel te-ónpas, ongepast; buiten de zaak om.
prop/uesta, vóor-dracht (v. e. persoon voor een amt); en = **proposicion**; —**ugnáculo**, m. bolwerk; fort, vesting; —**ulsa**, f. of —**ulsion**, f. = **repulsa**.
pror/ata, adv. naar verhouding, naar rato; *á* —, ponds-ponds-gewijze; —**atear**, v. tr. ponds-ponds-gewijze verdeelen (som); —**ateo**, m. ponds-ponds-gewijze verdeeling; —**oga**, f. = —**ogacion**, f. uitstel; verdaging (b.v. v. e. vergádering); —**ogar**, v. tr. uitstellen, verdagen; —**umpir**, v. intr. uitbarsten, voor-den-dag springen, uit-breken; *prorumpió en un amargo llanto*, barstte uit in bitter schreien.
pros/a, f. proza; —**ador**, **-a**, m. f. (fam.) scherp of hatelijk mensch; ook; = **prosista**; —**áico**, a. prozaisch; laag-bij-de-grond; —**aismo**, m. ('t) prozaïsch of laag-bij-de-grond zijn; —**apia**, f. stam, ras, geslacht; —**cenio**, m. (oudh.) voor-grond v. h. tooneel; —**cribir**, v. tr. ter dood veroordeelen zonder vorm van procés; verbannen, verjagen, uit-stooten; —**cripcion**, f. terdóod-veroordeeling zonder vorm v. proces; —**ecucion**, f. vervolging, voort-zetting; = —**eguimiento**, m.; —**eguir**, v. tr. voort-zetten, vervolgen.
pros/élito, m. bekeerling; nieuwe partij-genoot; —**ista**, m. proza-schrijver; (fam.) bombastische mooi-prater; —**odia**, f. (spraakk.) prosodíe, leer v. uitspraak, klemtoon, lange en korte léttergrepen enz., ook: leer der versmaten; —**ódico**, a. prosodisch; vérs-leer- (zie 't vorige); —**pecto**, m. prospectus; —**peramente**, adv. voor-spóedig, vóor de wind; —**perar**, v. intr. gedijen; bloeien (fig.); voor-spóedig zijn; slagen; —**peridad**, f. vóor-spoed; bloei; **´-pero**, a. voor-spóedig; bloeiend (bijv. een nijverheids-ondernéming); **´-tata**, f. (ontleedk.) voorstander-klier.
prost/ernacion, f. neder-knieling, ('t) zich ter-aarde-werpen (als eerbieds-betuiging) verootmóediging, vernéderlng = —**ernamiento**, m.; —**ernarse**, v. r. zich op de knieën werpen, neder-knielen; zich verootmóedigen, zich vernéderen; —**ilo**, a. slechts vóor van zuilen voorzien; —**itucion**, f. (lichaams-) veilheid; prostitútie; —**ituir**, v tr. veil hebben; verlagen; prostitueeren; r. veil zijn, zich prostitueeren; zich uit eigen-belang alles laten wél-gevallen; —**ituta**, f. lichte-kooi, hoer; —**rar**, v. tr. (oud) vernéderen.
prot/agonista, m. hoofd-persoon in een treur-spel; (fig.) leider; **´-asis**, f. uiteenzetting (eig. v. h. onderwerp v. e. tooneelstuk); —**ático**, a. protatisch, v. d. uiteenzetting (zie 't vorige); —**eccion**, f. bescherming; —**ector**, **-a**, m. f. beschermer; protector (éen kardinaal belast met de behartiging v. zekere belangen v. vreemdelingen); —**ectorado**, m. bescherm-heerschap; protectoraat (zekere regeerings-vorm); —**ectoría**, f. daden of karakter v. e. beschermer, ook = 't vorige in de eerste beteekenis; —**ectriz**, f. bescherm-vrouw(e); —**eger**, v. tr. beschermen; —**eo**, m. die voor alle personen speelt; die voortdurend van vorm verandert; proteüs; —**ervia**, f. verstoktheid (in 't kwaad); zeden-verachting; = —**ervidad**, f.; —**ervo**, a. verdórven; bándeloos, ontúchtig; —**esta**, f. verweer; openlijk uitgesproken verzét; protést; betuiging, verzekering, belofte; —**estacion**, f. verweer-schrift, verzékering, betuiging, zie 't vorige; —**estante**, a. en s. protestant(sch); —**estantismo**, m. protestantisme; —**estar**, v. tr. stellig verzékeren, betuigen of verklaren; verzét verklaren, protestéeren; —**estativo**, a. van zulk een betuiging (zie **protesta**); protést-; —**esto**, m. (handel) protést, rechts-voorbehoud wegens wán-betaling.
proto/albeitar, m. eerste vee-arts; —**colar**, v. tr. in 't akten-boek inlasschen (in 't pro-

tokól), inschrijven, boeken, registreeren, = — **colizar**; —**colo,** m. protokól; boek der openbare bescheiden of akten; nótulen van congrés of conferéntie; formulier-boek; congrés-besluit; (register) der etikette v. e. staats-hoofd (— *de cumplidos*); —**mártir,** m. eerste mártelaar (St. Stefaan); —**medicato,** m. betrekking v. eerste lijf-arts des konings; soort raad v. onderzoek en goedkeuring voor nieuwe artsen, bij wijze van rechtbank samen-gesteld; —**médico,** m. eerste lijf-arts des konings; lid v. genoemde raad (zie 't vorige); —**notario,** m. protonotáris, eerste notaris a. h. pauselijke hof; —**tipo,** m. oer-type, (eerste) vóorbeeld of modél; werktuig v. e. lettergieter.

protutor, m. toeziende voogd.

prove/cto, a. (vér-)gevórderd, bedréven (in kunst of wétenschap); —**cho,** m. vóor-deel (tegen-óver nádeel); winst, profijt; heil, goed, heilzame werking; *hombre de* —, beste brave man; *¡buen —!* wel bekome 't je, ook: smákelijk eten! *no es tonto para su provecho,* hij is ook niet van gisteren (waar 't zijn belangen raakt); pl. over-winstjes, kleine emoluménten; —**choso,** a. voordéelig, profijtelijk; winst-gevend; heilzaam, gezond (spijs of drank a. a.); —**edor,** m. (leger-)leverancier, léveraar; (fam.) kost-winner; —**eduría,** f. magazijn v. leeftocht, v. levens-middelen (voor stad of leger); leverancier-schap; —**er,** v. tr. voorzien (van), uitrusten (met); voorzien (een kwaad), voorkómen; verleenen (amt of waardigheid); r. zich van 't noodige voorzien, -uitrusten; zich hoeden (voor, *de*); ontlásting hebben (v. 't lichaam); —**ido,** m. vonnis, uitspraak, oordeel, decreet; *atenerse á lo* —, zich aan 't uitgesproken oordeel houden; —**imiento,** m. voorziening, toe- of uitrusting; lévering; —**na,** f. aflegger (v. e. wijn-stok a. a.); —**ngo,** v. tr. 1e. pers. sing. pres. ind. van 't volgende; —**nir,** v. intr. voort-komen (uit) ont-staan (uit); *todo eso proviene de su falta de prevision,* dat alles komt voort uit zijn gebrek aan voorzorg; —**nzal,** a. en s. Provençaal(sch).

proverb/iador, -a, m. f. iem. die steeds spréek-woorden aanhaalt; m. verzameling spreek-woorden of spreuken; —**ial,** a. spreek-wóordelijk; —**iar,** v. intr. (fam.) steeds spreuken of spréek-woorden aanhalen; tot een spreekwoord of spreuk maken; —**io,** m. spreuk, spréek-woord; tooneel-stukje dat m. e. spréek-woord eindigt, waarvan 't een toepassing is; —**ista,** m. (fam.) zegger v. spreuken of spréek-woorden.

próvidamente, adv. met vóor-zorg, zorgvúldig, bedacht-zaam.

provi/dencia, f. voorzienigheid; vóor-zorg; onmiddellijk tóegediend genees-middel; *auto de* —, voorloopige uitspraak, provisoir arrest; —**dencial,** a. voorzienigheids-, gelijk een voorzienigheid; voorzorgs-; —**denciar,** v. tr. een vonnis uitspreken; voorzorgs-maatregelen nemen; bevélen geven, voorzieningen treffen; —**dente,** a. (oud) alles-voorziende en voor alles zorgend.

próvido, a. zorgzaam.

provinci/a, f. provincie, (fig) gebied; (oud) win-gewest (fam.) buiten, provincie; *modales de* —, manieren v. buiten-menschen; *gente de* —, buiten-menschen; (oud) oude rechtbank voor burgerlijke zaken; — *marítima,* departement der Marine; —**al,** a. provinciaal, buiten-; m. man v. buiten, v. d. provincie; provinciaal of overste v. e. orde-provincie (v. geestelijke broeders); (oud) gerechtelijke akte; —**alato,** m. provincialaat, waardigheid v. **provincial** (zie aldaar), provinciaal-schap; —**alismo,** m. provincialisme, uitspraak, woord of uitdrukking uit de provincie; —**ano, -a,** a. en s. geboren in de Baskische provincie Guipúzcoa; uit of van die provincie.

provis/ion, f. voor-raad; leeftocht, lévensmiddelen (dan ook — *es*); recht om een prove te begeven; voorraad-schuur, opslagplaats a. a.; pl. akte v. aan-stelling (voor een betrekking); —**ional,** a. voorloopig; (rechtst.) provisoir; *sentencia* —, voorloopige uitspraak, privisoir vonnis, zie —**orio**; —**ionalmente,** adv. bij vóorbaat, voorlóopig; —**o,** adv. (oud) ter-stönd; *al* —, zonder verwijl, onmiddellijk; —**or,** m. algemeen vicaris v. e. bisdom; door de bisschop aangewezen rechter of zijn vervanger; —**orato,** m. rechts-gebied of rechtbank v. d. provisor (zie aldaar); vicariaat-generaal; —**oría,** f vicariaat, -generaal v. e. bisschop of aarts-bisschop; —**orio,** a. (Am.) voorloopig; —**to,** a. voorzien en p. p. van **proveer.**

provoc/acion, f. uitdaging, uit-tarting, uitlokking; *una — al duelo,* een uitdaging tot een twee-gevecht of duél; —**ador, -a,** m. f. en a. uitdager, uittarter, uitlokker, uitdagend, -tartend, -lokkend; *una mirada —a,* een verlokkende of tartende blik; —**ar,** v. tr.; ook wel (fam.) misselijk maken, doen walgen; —**ativo,** a. met opzet beléedigend, -kwetsend, tartend a. a. (zie **provocador**).

próxim/amente, adv. eerst-daags, binnen kort, = **dentro de poco**; onlangs; bij benádering, om-en-nabij; in de buurt, in de omtrek; —**idàd,** f. nabijheid, ómtrek; verwantschap; —**o,** a. nabúrig; naast-bij-komend; *viernes* —, a. s. (aanstaande) Vrijdag; *el año* —, volgend jaar.

proyec/cion, f. uitwerping, -stooting, worp; voort-stuwing (v. iets dat weg-geschoten wordt); uitgieting, -storting (bij lepels vol b. v.); (wisk.) projectie, vlakke neerslag; *fuerza de* —, voort-stuwend vermogen; —**tar,** v. tr. ontwerpen; (een plan) maken, beramen; afbeelden op een vlak, projecteeren; gieten (een vocht of vloei-stof); werpen (beeld op een scherm b.v.); —**til,** m. werp-tuig, projectiel; —**tista,** m. f. (iron.) plannen-maker; —**to,** m. vóornemen, plan; ontwérp (*de ley,* wets-); —**tura,** f. uit-steeksel, úit-stekend deel.

prud/encia, f. voorzichtigheid; bedachtzaamheid, verstandigheid; —**encial,** a. wél-overlégd; —**ente,** a. voorzichtig; bedachtzaam.

pru/eba, f. bewijs; proef(je); druk-proef; repetitie (v. e. tooneel-stuk) = en beter **ensayo**; — *judicial,* gerechtelijk onderzoek; *á — de bomba,* bom-vrij; —**nela,** f. pupil (v. h. oog, = **pupila**; —**rito,** m. jeuk; kitteling; onweerstáanbare trek; geilheid, wulpschheid; —**sina,** f. cyaan (gas); —**siato,** m. blauw-zuur-zout; —**sico,** a. (scheik.) in: *ácido* —, blauw-zuur.

psicomancia, f. géesten-bezwéring.

¡pu! i. bah!

pua, f. punt, prikkel, stekel; tand (v. e. kam b.v.); stek (v. e. plant); zorg, onaangenaamheid; stékeligheid, scherp woord, hátelijk-

heid; *la — de una peonza*, de ijzeren punt v. e. tol.

pub/ertad, f. huwbaarheid; overgangs-tijdperk der huwbaarheid, puberteit; **—es,** of **—is,** m. (ontleedk.) schaam-streek; **—escencia,** f. (plantk.) ruigheid; **—escente,** a. behaard, met donzige haren bedekt; **—escer,** v. intr. in de huwbare leeftijd komen; daar de verschijnselen van vertoonen.

pública, f. in 't openbaar verdédigde stelling (a. d. hoogeschool); (Am.) rechts-zitting.

public/able, a. voor uitgave geschikt, waard om úitgegéven of openbaar gemaakt te worden; **—acion,** f. openbáar-making; uitgave (v. e. boek); bekend- of rucht-baar-making; *las últimas —es*, de laatste uitgaven (boeken a. a.); **—ador, -a,** m. f. openbáar-, publiekmaker, die ruchtbaarheid of bekéndheid geeft; uitgever (v. e. boek); **—amente,** adv. in 't openbaar, publiek; openlijk (tegenover in 't geheim); **—ano,** m. (oudh.) tollenaar, tol- of belasting-gaarder; pl. menschen die zaken met geld doen; **—ar,** v. tr. openbáren, bekénd-, ruchtbaar- of openbaar-maken, publiceeren; uitgeven (boek b.v.); afkondigen, aanplakken (de ondertrouw, *las amonestaciones*); **—ata,** f. bewijs v. afkondiging der bans eener priester-wijding; **—idad,** f. openbáarheid, ruchtbaarheid; publiek; **—ista,** m. publicist, schrijver in tijdschriften a. a.; ook die over publiek recht schrijft of het onderwijst; **´—o,** a. openbaar, publiek; ruchtbaar, algemeen bekend; *es —a voz y fama*, 't is algemeen bekend, iedereen weet 't; m. publiek, algemeen; *en —*, in 't openbaar, publiek.

pucelana, f. róod-achtig vulkánisch zand, waar cemént van gemaakt wordt (naar *Puzzuoli* in Italië).

puch/ada, f. meel-pap (om te pappen); **—ecilla,** f. dunne pap; **—era,** f. (fam.) huspot, ratjetoe; **—erico,** m. verkl. v. **puchero,** potje; „lipje": *hacer —s*, een lipje trekken (kind dat gaat schreien), zie de beide volgende woorden; **—erito,** m. id.; **—ero,** m. pot (om te koken); huspot, huiselijke pot; leelijk gezicht, „lip" (v. e. kind dat gaat schreien), getrouwde hof-maker; — *de enfermo*, zieke-kostje, -schoteltje; *hacer —s*, een leelijk gezicht zetten, een lipje trekken (kind dat gaat schreien); (fam.); *empina el —*, „houdt de pot op", d. i. heeft genoeg om „stil te leven"; **—es,** m. f. pl. maïs-pap; **—o,** m. (Am.) stompje (v. e. sigaar of sigarét), ziertje, beetje; *pagar á —s*, bij kleine beetjes betalen; *no vale un —*, is geen cent waard, *no me importa un —*, kan me geen lor (geen zier) schelen; **—uela,** f. (id.) lor, prul, ding v. weinig waarde

pucia, f. glazen vat voor afgietsels (bij een apotéker).

pud/e, *pudiste, pudo, pudimos, pudisteis, pudieron*, pr. pf. van **poder,** kunnen; **—ibundo,** a. schaamachtig of bedeesd van aard; **—icicia,** f. kuischheid, ingetógenheid (vooral v. e. vrouw); **´—ico,** a. kuisch, íngetogen; **—in,** of **—ingo,** m. pudding (fam.) podding; **—or,** m. kuisch-heid; ingetógenheid; bedeesdheid; **—oroso,** a. schuchter; **—redumbre,** = **putrefaccion; —ridero,** m. mest-hoop, rot-put, fermenteer-kuil; pl. graf-nissen der Spaansche koningen en vorstelijke familieleden in 't Escurial (bij Madrid); **—rido,** a. rot, verrot, ontbonden; **—ridor,** m. rot-bak (voor papier-lompen); **—rigorio,** m. ziekelijk man; **—rimiento,** m. rotting, rotheid; ontbinding; „kwaad bloed"; zelf-kwelling (door leed of zorgen); **—rir,** v. tr. doen rotten, tot ontbinding of bedérf doen overgaan; leed of verdriet doen; r. rotten, bedérven; zich kwaad bloed maken (over iets érgerlijks); *se me pudre la sangre*, ik vreet me op (van érgernis).

pue/bla, f. naam van ettelijke plaatsen; **—blo,** m. dorp, plaats, gehucht; bewoond oord; volk; volks(-klasse); *los —s de Europa*, de volken v. Europa; pl. gezamenlijke steden ,dorpen enz.; **—nte,** m. f. brug; (zeet.) dek; onrust-deksel (v. e. uur-werk); kam (v. e. snaar-instrument); gezamenlijke snaren (id.); — *levadizo*, ophaal-brug; — *giratorio*, draai-brug; — *cerril*, vlonder (voor vee); — *colgante*, hang-brug; — *de los asnos*, gemeen-plaats, dood-onnoozele bewering of zaak van niets, ezels-bruggetje (b.v. om iets te onthouden); — *de barcas*, schip-brug; pl. dwars-houten op de ladder v. e. wagen of kar.

puer/ca, f. zeug (vrouwtjes-varken); pissebed (insekt); (geneesk.) klier-achtig gezwél; — *montés*, wilde zeug (v. e. ever-zwijn), *jabalina*; **—camente.** adv. liederlijk, vuil; *se portó —*, hij gedroeg zich liederlijk (als een zwijn); **—co,** m. varken, zwijn; — *montés*, wild zwijn, -varken, ever-zwijn, = **jabalí**; — *de simente*, fok-varkentje (nl. „beer" of mannetje); — *espin*, stekel-varken; — *marino*, zée-egel; ook: bruin-visch of zee-varken; *no hay — al que no llegue su San Martin*, lett. er is geen varken waarvoor Sinte Maarten niet komt (de slacht-dag), d. i. aan alle geluk komt eenmaal een eind a. a.; *al mas ruin — la mejor bellota*, lett. voor 't slechtste varken de beste eikel, d. i. de fortuin is onrechtvaardig of grillig; a. smerig, vuil; schunnig (hándeling); hondsch, onhebbelijk (zeer onbeléefd); **—icia,** f. kinder-leeftijd (tot 12 voor meisjes, tot 14 voor jongens); **—il,** a. kinder-achtig; klein-geestig, beuzel-achtig; **—ilidad,** f. kinder-achtigheid; beuzelarij, nietigheid; **—ro,** m. prei, wrat (vléesch-gezwélletje); **—ta,** f. deur; poort (groote deur); *la Puerta*, de Porte (= het Sultans-bestuur in Turkije); — *trasera*, achter-deur(tje); — *ventana*, venster-blind, -luik; — *falsa*, geheime deur; *le pusieron á la —* (van *poner*), ze zetten hem op straat, stuurden hem weg; *anda de — en —*, hij (zij) gaat van deur tot deur (om te bédelen); *ya está por —s*, hij (zij) is al straat-arm; *llaman á la —*, er wordt geklopt (lett. ze kloppen ...); pl. oktrooi-kantoor; *derecho de —*, recht van invoer; **—taventana,** f. zie 't vorige, en = **contraventana,** id.; **—tecita,** f. verkl., luik je, deurtje; **—to,** m. haven; berg-pas (vandaar: *es un —*, 't is een bar oord, woestenij); — *de arribada*, vlucht-haven; — *de salvamento*, toevluchts-oord; — *franco*, vrij-haven; — *de carga*, haven v. inlading of verschéping; — *de descarga*, of *de desembarque*, ontschépings- of los-haven; — *de destino*, bestemming, -s-plaats, -haven; *tocará en el* (of *al*) — *de Matanzas*, zal de haven v. M. aandoen, daar aanleggen; *tomó* (of *ganó*) *un —*, liep een haven binnen; — *seco*, grens- tol- of douane-kantoor.

pues, conj. want; dan, dus, nu, zoo dan, nu dan; nu ..., en ... (onder 't vertellen, als men ophoudt om zich te bedenken); aangezien, daar, daar nu eenmaal; — *no lo sabía*, nu goed, ik wist 't niet; — *¿ cuántos somos ?* nu, met ons hoevelen zijn we dan? — *así es, debo decírselo*, nu 't zoo is, moet ik 't hem (haar, hun) zeggen, *¿ — qué?* hoe nu? hoe heb ik 't nu? — *ese hombre es mi padre*, nu dan, die man is mijn vader; *¡ — ya!* wel ja, natuurlijk (dat spreekt); *¿ — no?* is 't niet zoo? 't is immers zoo? (iron.) — *sí*, welzéker, dat kun je denken; *¿ — y qué ?* en wat dan nòg? *¿ y — ?* en wat dan verder? — *bien*, nu goed dan, welnu; *lo echó en mala parte, no ha vuelto*, hij (ze) heeft 't kwalijk genomen, want hij (ze) is niet terug-gekomen; **—ta,** f. inzet (bij 't spel); — *del sol*, ondergang der zon; *á — del sol*, bij zons-ondergang; **—te,** m. post (die troepen innemen en = betrekking); plaats (v. samen-komst b.v.); stálletje, winkel(tje); kraam-bed; stoeterij (v. paarden); post of plaats waar een jager zich opstelt; p. p. v. **poner**, gezet, gesteld; — *que*, aangezien.

¡puf! int. foei! oef! a. a. (bij walg v. e. stank a. a.).

púgil, m. (oudh.) vuist-vechter; **—ár,** v. tr. soort Joodsche katechismus; **—áto,** m. vuist-gevecht, boks-partij.

pugn/a, f. strijd (fig. b.v. der elementen); — **acidad**, f. vecht-lust, strijd-zucht; strijd-lustigheid, krijgs-haftigheid; **—ar,** v. intr. strijden, vechten; met alle geweld willen of doorzetten.

puj/a, f. (op)bod, (het) opbieden of bieden (op een verkooping); (oud) stooting, duwing; (id.) voordeel, vóor-sprong, meerderheid; **—ador, -a,** m. f. bieder, af-slager (op een verkooping of „vendutie", zooals men in N. Indië zegt); **—ámen,** m. (zeet.) gedeelte der zeilen dat weer-stand biedt aan tégenwind; die weerstand; **—ante,** a. stoer, stevig; machtig; rijk; in de gunst; **—anza,** f. kracht, macht; **—ar,** v. tr. (op)bieden; (voort-)drijven, (weg-) duwen; soms: de baas zijn over, overtreffen; intr. vergeefsche pogingen doen; **—avante,** m. voeg-mes (v. e. hoef-smid); **—o,** m. aandrang, kramp, buik-pijn (meest **pujos de vientre**); ook: woeste begeerte, onweerstaanbare aandrift of lust; *tuve un — de reir*, ik kreeg op eens een onweerstaanbare lust tot lachen; misbruik, al te druk gebruik, manie; bui; (fam.) *es preciso aguantar el —*, je moet je pil slikken, je in 't onvermijdelijke schikken; (fam.) *á —s*, met horten en stooten, met moeite voort-strompelend.

pul/critud, f. reinheid, zuiverheid; netheid, keurigheid; kuischheid (zédelijke eigenschap); **—cro**, a. zie 't vorige; en: fraai, onberispelijk; **—ga,** f. vloo(i); (fam.) *le echaste la — tras de la oreja*, je zette hem (haar) 't vuur aan de schenen, je maakte hem bang; *tiene malas —s*, hij (zij) is licht-geraakt, houdt niet van gekheid; **—gada,** f. duim (maat); **—gar,** m. duim (vinger); groote teen (of — toon); *menear los —es*, bij 't spelen handig de kaarten hanteeren; (fam.) *es cosa hecha por sus — es*, 't is een ding van zijn eigen maaksel; **—garada,** f. greep of druk tusschen duim en wijs-vinger; soms: snuifje; **—gon,** m. druif-luis; **—goso,** a. vol vlooien; **—guera,** f. plaats vol vlooien, zie **—guero**; en: vlooie-kruid; **—guero,** m. (fam.) vlooie-krot a. a., soms (fam.): nor (= gevangenis); **—guiento, -a,** m. f. mensch of dier dat vol vlooien zit.

puli/can, m. kieze-trek-tang; **—damente,** adv. keurig net; in de puntjes; beleefd, netjes; **—dero,** m. = **—dor; —dez,** f. keurigheid (vooral in kleeren); glans, schittering (v. iets dat gepoetst of gepolijst is); **—do,** a. (fam.) snoezig, allerliefst; keurig afgewerkt; gepolijst, gepoetst; **—dor,** m. poetser, polijster, poets- of polijst-instrument; lapje laken of leder tusschen duim en wijsvinger om garen af te winden; **—mentar,** v. tr. (op)poetsen, polijsten; (fig.) afwerken, verfijnen, verfraaien enz.; **—mento,** m. (op)-poetsing, glanzing; ook = **—dez; —r,** v. tr. = **—mentar**; r. beleefde manieren krijgen, ontpummelen, ontgroenen; glanzig of glad worden: *los guijarros se pulen por el continuo movimiento del agua*, de kiezel-steenen worden glad door de aanhoudende beweging van 't water.

pulm/on, m. (ontleedk.) long; *tengo buenos — es*, ik heb goede longen; gemeenzamer: **bofes** en **livianos**; **—onar**, a. long-, v. d. longen; *arteria —*, long-slág-ader; **—onaria,** f. long-kruid (genees-kráchtige plant); — *de encina*, long-mos; — *de los Franceses*, havikskruid; **—onía,** f. long-ziekte; — ontstéking; **—oniaco,** a. aan lóng-ont-stéking lijdend.

pulp/a, f. vrucht-vleesch; pulp; moes; plantaardig cel-weefsel, vezel-stof; **—ejo,** m. lel: — *de la oreja*, oor-lel; vleezige top v. d. vinger; **—ería,** f. (Am.) kramerij; **—ero,** m. (id.) kruidenier, handelaar in allerlei levensbenoodigdheden, kramer; **—eta,** f. plak, sneetje (v. e. vrucht, v. vleesch a. a.); **´—ito,** m. preekstoel, preek-gestoelte; **—o,** m. kwal, poliep; *le puso como un —*, hij sloeg hem lam, gaf hem een geducht pak slaag; **—oso,** a. vleezig, dik en sappig (blad b.v.); brijig, moezig.

pul/que, m. sap v. e. agave-soort (door insnijding afgetapt); magney-sap, -drag; **—quería,** f. winkel waar men **pulque** verkoopt; **—sacion,** f. klopping (der pols a. a.) hartslag; vinger-tokkeling (op snaar-instrumenten); **—sador, -a,** m. f. polser; die de pols voelt of met de pols werkt, of een sterke pols heeft; **—sar,** v. tr. betasten, bevoelen; de pols voelen van; (fam.) polsen; intr. kloppen, pópelen (zelden); **—sativo,** a. (geneesk.) kloppend, met geklop gepaard (pijn); **—sera,** f. árm-band, -sieraad, pols-verband; pl. haar op de slapen; **—sion,** f. (wetensch.) pulsie, druk; **—sista,** m. en a. arts die door pols-voelen de ziekte nagaat; **—so,** m. pols; hand-gewricht; *tomar el —*, de pols voelen; (fam.) polsen; *tiene —s*, hij (zij) heeft een sterke pols-gewricht, heeft takt; *á —*, enkel door de kracht v. d. pols.

pul/ular, v. intr. zich sterk vermènig-vúldigen; wémelen (= in groot aantal vóorkomen); voert-woekeren (kwaad b.v.); overal uitschieten (looten v. boomen); **—verizacion,** f. verpoedering of verpoeiering, fijn-wrijving; vermorseling of vergruizing; **—verizar,** v. tr. verpoederen of verpoeieren, fijn-wrijven, -maken; vermórselen of vergruizen, vernietigen; r. poeder of poeier worden; vergruizen; **—verulento,** a. licht-verpóederbaar, makkelijk te vergruizen of fijn-te-wrijven

pull/a, f. hoon, grove beleediging, leelijke hátelijkheid (schimp-scheut); *echar —s*, belachelijk maken, bespotten; soort bóom-arend (vogel); **—ista,** m. iem. die schimp-scheuten of leelijke hátelijkheden uit.

puma, m. (Am.) Chileensche leeuw.

pun/as, f. pl. (Am.) koudste hoog-vlakten der Andes; **—cion,** f. (oud) prik, steek; **—cha,** f. pen, stekel, doorn = **pua** (stekel) of **espina,** (doorn); **—donor,** m. eere-zaak, punt v. eer; groote gevoeligheid in zake eer; (iron. en fam) kittel-óorigheid; **—donoroso,** f. fijn-gevoelig, kiesch; (fam.) kittel-óorig; **—gente,** a. prikkelend, stekend, stékelig; **—gentivo,** a. (oud) prikkelend, opwekkend; **—gimiento,** m. steking, prik(king); **—gir,** v. tr. prikken, steken; **—gitivo,** a. van prikkelende aard; **—ible,** a. strafbaar; **—icion,** f. straf, bestraffing, kastéiding; **—́ico,** a. en s. (oudh.) Punisch: *guerras —as*, Punische oorlogen; Puniër, Kartáger; *fe —a*, ontrouw, valsche trouw.

punt/a, f. punt, uit-einde; top (bovenste uiteinde); stompje (v. sigaar of sigarét), = **colilla**; aangename pittige smaak (v. wijn b. v.); ('t) stilstaan (v. e. jacht-hond); graveerstift, -naald; priem, els a. a.; keper (op een wapen-schild); *de — en blanco*, in 't wilde weg; *tiene —s de loco*, hij (zij) is van Lotje getikt (is een beetje gek); *hacer —*, tegenwerken, -streven, -spreken; *hace — el halcon*, de valk neemt zijn vlucht (op de valkenjacht); pl. om-oogjes, picotjes (aan kantwerk); (fig.) horens (v. e. stier); *están andando en —s*, ze zoeken over en weer ruzie; *— roma*, stompe punt (tegenover *— aguda*, scherpe); **—ada,** f. steek (v. naai-werk;m. e. degen a. a.); *— de costada*, steek in de zij; (fam.) *aun no he dado — en ello*, ik heb er nog geen steek aan gedaan (= nog niets); *dar una —*, „een steek (onder water) geven"; ook: een stille wenk geven; **—al,** m. stut (v. hout tegen een muur); steun; puntige ophooging; **—apié,** m. schop (m. d. voet); *le di un —*, ik gaf hem een schop, of ook: ik liet hem ophoepelen, maakte me van hem af; **—ar,** v. tr. met punten aanduiden; (de afwézigen) aanteekenen (in 't koor op 't oogenblik dat de kerk-dienst zal beginnen, (R. K.); van punten en komma's voorzien, punctueeren = **—uar**; **—eado,** m. (muz.) „pizzicato" (met de vingers gespeelde tonen op snaarinstrumenten); rijgsch (manier v. naaien); **—ear,** v. tr. „pizzicato" spelen (zie 't vorige); met stipjes of puntjes merken, aanduiden; **—el,** m. ijzeren blaas-pijp (der glasblazers); **—era,** f stroo-bloem, = **siempreviva**; **—ería,** f. (het mikken, — richten (m. en v. e. vuur-wapen); *tomar la —*, mikken (intr.), richten (tr.); *¡qué —!* wat 'n zuiver schot! (fig.) oog-merk; **—ero,** m. mikker, goed schutter; a. goed richtend of -mikkend; steen-houwers-beitel; kaarte-stok, stok om aan te wijzen; letter-aanwijzer (voor kinderen gebruikt die de letters leeren); **—iagudo,** a. puntig, scherp; **—illa,** f. verkl., en: smalle kant (stof); borduursel v. e. kanten doekje; *andar de —*, op de teenen loopen; *me puse de —* (v. *poner*), ik hield uit alle macht aan; **—illazo,** m. = **—apié**; **—illo,** m. verkl. v. **punto**, en: muggezifterij, haar-klooverij, krakeel; *andar en —s*, over beuzelarijen vallen, haarkloven, „spijkers op laag water zoeken"; **—illon,** m. = **—apié**; **—illoso,** a. haar-kloverig; bizonder licht-geraakt; **—o,** m. punt (in de meetk. en als lees-teeken); stip(je), punt(je), vlekje; punt (= onderwerp); steek (m. e. naald waaraan een draad); pl. punten (die men aanteekent a. a.); $\frac{1}{12}$ v. e. streep (dus $\frac{1}{144}$ duim); *— de salida* of *— de arranque*, punt v. uitgang of v. vertrek, uitgangs-punt; oogenblik, tijd-punt, -stip; korrel (om te richten of te mikken); gat (i. e. kous of sok); gaatje (i. e. riem); stik- borduur- of kant-werk; toestand; gaarheid, toestand v. goed gaar zijn; *— céntrico*, middel-punt; *— de apoyo*, steunpunt; *— de vista*, gezichts- of oog-punt; *estaba á — de salir*, (ik) was op 't punt om uit te gaan; *á — fijo*, op een bepaald of geschikt oogenblik, juist v. pas; *en mal —*, te onpas, te kwader ure, op een óngelegen oogenblik; *lo sé á — fijo*, ik weet het volkomen goed, ken het (of hem) nauwkeurig; *ahora hagamos —*, laat ons (laten we) nu eindigen; *— en boca*, mondje(s)-dicht, stilte a. a.; *de todo —*, alleszins; *— por —, se lo expliqué*, punt voor punt legde 't hem (haar) uit; *son las tres en —*, 't is precies drie uur; *— mas ó — ménos* (= *poco mas ó ménos*), ongeveer, „plus minus"; *en — á*, = *en cuanto á*, wat betreft of aangaat; *voy al — = voy luego* of *voy en seguida*, ik kom (ga) dadelijk, terstond; *dos —s*, dubbele punt (als leesteeken); pl. mazen (v. gebreide zaken a. a.); *— equipolados*, muziek-noten; *habia puesto los —s muy altos*, hij (zij) wilde veel te hoog vliegen; *tomar —s para un exámen*, zich voorbereiden voor een examen (door alles nog eens in hoofdzaken na te gaan); *vamos por —s*, laten we voet bij stuk houden, geregeld alles bespreken; **—oso,** a. met punten en uitstéeksels; puntig, kantig; erg fijn-gevoelig, (fam.) kittel-óorig; **—uacion,** f. punten en komma's, punctuatie, interpunctie; **—ual,** a. stipt, nauw-gezét, juist: *mi reloj es muy —*, mijn horloge (klok) gaat zeer juist; **—ualidad,** f. stipt- of nauw-gezét-heid; nauw-kéurigheid; zekerheid; goed-passendheid, goede verhouding; **—ualizar,** v. tr. met de grootste nauwkéurigheid opzeggen; fijn uit- of af-werken; de laatste hand leggen aan; **—ualmente,** adv. stipt, precies; letterlijk, woordelijk; **—uar,** v. tr. van punten en komma's, van lees-teekens voorzien, punctueeren; **—ura,** f. prik(je), steek, gaatje; puntuur of tympaan-stift (v. e. drukker).

punz/ada, f. prik of steek (m. e. scherp voorwerp); steken (v. zweer, ekster-oog enz.); (fig.) schrijning, harte-pijn = **—adura,**; **—ador, —a,** m. f. prikker, steker, priem, prik- of steek-instrument; **—adura,** f. = **—ada**; **—ante,** a. scherp, m. e. scherpe punt a. a. (werk-tuig); **—ar,** v. tr. (dóor-)prikken, (dóor-)steken; verwonden, (be-)prikken; gaatjes maken in; steken (zweer, ontsteking a. a.); (fig.) schrijven, in de ziel pijn doen; **—on,** m. (steek) priem, stift, door-slag, drével; munt-, keur-, ijk-stempel; soort eeresleutel (v. enkele hóf-beámten); staafje ijzer m. e. letter aan 't uit-einde; **—onería,** f. stel gegoten letter-typen.

puñ/ada, f. stomp, vuist-slag; *dar una — en el cielo*, een gat in de hemel slaan, of: m. d. handen naar de maan grijpen; *vinieron á las —s*, ze raakten hand-gemeen, gingen el-

kaar te lijf; **—ado,** m. hand-vol, handje-vol (ook als; kleine hoeveelheid); *á —s,* bij handen-vol; (iron.) *gran — son tres moscas,* dat is een droevig klein beetje; **—al,** m. ponjaard, dolk; **—alada,** f. dolk-steek; (fig.) steek in 't hart, felle pijn, hevige smart; *soséguese V., no es — de pícaro,* stel u gerust, 't is geen dood-wond, of: 't heeft zoo'n haast niet; *dar de —s,* met dolk-steken doorbóren; **—etazo,** m. vuist-slag, niet zoo beschaafd als **puñada; —o,** m. vuist; gesloten hand; vuist- of hand-vol; pols-boord, manchét, hand-vat, greep; *como un —,* klein („als een vuist"); *echó la mano al — de su espada,* hij sloeg de hand aan de greep van zijn degen; *lo hizo á — cerrados* (v. *hacer*), hij (zij) deed het blindelings, met blind vertrouwen; *de propio —,* eigen-hándig; *con estas palabras le metió en un —,* met deze woorden had hij (zij) hem zoo gedwee als een lam gemaakt; *mi tio es apretado como un —,* mijn oom is bizonder gierig; *firma de —,* handteekening, = **firma**; *buenos —,* (fam.) stevige knuisten; *es hombre de —s,* 't is een sterke kérel, (fam.) een kracht-patser; (id.) *á ver, si V. aprieta los —s, lo conseguirá,* kom, als u goed aanpakt, krijgt u 't klaar (gedaan); *vivo por mis —s,* ik leef van mijn werk, van mijn handen-arbeid.

pup/a, f. korst, roof (op een wond, een zweer a. a.); pijn (als kinder-woord); **—ila,** f. pupil (v. h. oog en: voedsterlinge); **—ilaje,** m. minderjarige leeftijd, ('t) pupil zijn; volle kost, vollédig „pension"; kost-geld; *estar á —,* bij iem. in de kost zijn; **—ilar,** a. v. e pupil; **—elero, -a,** m. f. kost-huis- pension-houder (-ster), houder (-ster) v. e. kommensálen-huis (dit in Nederland van minder soort); **—ilo,** m. pupil; kost-ganger, kommensáal (zie 't vorige woord); **—itre,** m. léssenaar (of, minder: lézenaar); **—oso,** a. korstig, met rooven overdekt; korst- of roof-achtig.

puqui/o, m. (Z. Am.) kristal-heldere bron, die een vijver vormt; **—al,** a. als of van een **puquio.**

pur/amente, adv. louter, zuiver; kuisch; eenvoudige weg, niet anders dan: *es — una cuestion de paciencia,* 't is niets anders dan een zaak van geduld, dan = **meramente; —eza,** f. zuiverheid; reinheid; kuischheid; belángelóosheid; *ha obrado con —,* hij is als man van eer te werk gegaan; **—ga,** f. zuivering, reiniging (van 't lichaam); purgátie, nemen of geven v. e. purgeer-middel; purgeer- of laxeer-middel, leelijk-smakende drank, kwade tijding; **—gacion,** f. zuivering, purgátie (= het purgeeren); *la — de sangre,* de zuivering na een bevalling; pl. druiper; **—gador, -a,** m. f. zuiveraar, purgeerder; purgeer-middel; a. purgeer(end), laveer(end); **—gante,** a. en m. zie 't vorige en = **—gativo** a.; **—gar,** v. tr. reinigen, zuiveren, louteren (dit poët.); purgeeren, een purgátie laten innemen; (een zonde) boeten; r. zich zuiveren of louteren; een purgeer-middel innemen, (fam.) „schoon-schip" maken; **—gativo,** a. = **—gante; —gatorio,** m. vágevuur; (fam.) elléndige toestand, beproeving; **—idad,** f. in: *en —,* zonder ómwegen, klaar en duidelijk; **—ificacion,** f. zuivering, loutering; *la —,* Maria-licht-mis; **—ificador, -a,** m. f. die reinigt of loutert; doek waarmee de priester de kelk afdroogt; **—ificar,** v. tr. reinigen, zuiveren, louteren; r. zich ter „purge" stellen, zich rechtváardigen; veertien dagen na de bevalling naar de kerk gaan en zijn kind den Heer aanbieden (Spaansch Katoliek gebruik); **—ificatorio,** a. lóuterend, reinigend, zúiverend; **—ismo,** m. purisme, aanstéllerige zucht naar zuiverheid van taal); **—ista,** m. f. purist (zie 't vorige); **—itanismo,** m. puritanisme (leer der „Puriteinen" in Engeland); **—itano, -a,** m. f. en a. puritein(sch), puriteinsche.

pur/o, a. zuiver; rein, kuisch; adv. louter: *se cae de — gordo,* hij (zij) valt om van louter dikte; m. sigaar (vooral Havana-); **-́pura,** f. purper(-schelp); **—purado,** m. kardinaal (een der hoofd-prelaten te Rome), = **cardenal;** a. purper-kleurig; **—purar,** v. tr. púrperen (poët.); purper-kleurig tinten, —verven, —kleuren; **—purear,** v. intr. purper-tinten aannemen, zich púrperen (poët.); **—púreo,** a. purperen, purper(-kleurig); **—purina,** f. gemalen brons om te vernissen; meekrap-rood; koper-rood; **—purino,** a. naar purper zweemend; **—rela,** f. na-wijn, zeer slechte wijn; **—riela,** f. iets dat men versmaadt of gering-schat, prul; **—ulencia,** f. éttering, (ver)zwéring; **—ulento,** a. etter-, verétterd, étterend, zwérend; **-́vido,** m. (plant) op peterselie gelijkende plant (Fransch persil d'âne).

pus, m. (geneesk.) etter; gewoon woord: **podre, materia; —e,** *pusiste, puso, pusimos, pusisteis, pusieron,* p. pf v. **poner,** leggen, zetten; **—ilánimo,** a. klein-zielig; laf; wil-loos; **—ilanimidad,** f. klein-zieligheid enz. (zie 't vorige); **-́tula,** f. juist; **—uloso,** a. puistig.

put/a, f. (plat) hoer, slet; **—aismo,** m. hoereboel (dit plat), -huis, hóerendom, hoererij; = **—anismo,** m.; **—añear,** v. intr. (plat) hoere-loopen, licht-missen; **—añero,** a. en m. (plat) hoere-looper, -jager, die naar de hoeren gaat; **—ativamente,** adv. naar men meent, veronderstéllender-wijs; **—ativo,** a. vermeend, daarvoor gehouden: *padre —,* vermeende vader, die daarvoor gehouden wordt; **—eal,** m. (oudh.) deksel v. e. gewijde put, gegraven op een plek waar de bliksem is ingeslagen; **—ear,** v. intr. (plat) = **—añear; —ería,** f. hoererij; prostitútie; bordeel, hoere-huis ('t laatste plat); hóer-achtigheid; **—ero,** a. en m. = **—añero; —esco,** a. hoerig, hoer-achtig; **—refaccion,** f. (wetensch.) ontbinding, (fam.) rotting; gewoon: **pudrimiento** en **podredumbre; —refactivo,** a. (id.) rotting- of ontbinding veroorzakend; **—refacto,** a. (id.) ontbonden, bedorven; (fam.) rot, gewoon: **podrido** of **pudrido; —ridez,** f. (id.) staat v. ontbinding, bedérf; **—rido,** a. rot- (b.v. rot-koorts), rottend; **—rificar,** v. tr. (wetensch.) in ontbinding of bedérf doen overgaan, doen rotten.

puzol, m. = **—ana,** f., = **pucelana,** lava-gruis (voor cemént).

Q, f. ku; *la q* (spreek uit: koe), de q.
que, pr. rel. die, welke, dat, hetwelk; *la palabra que digo*, 't woord dat ik zeg; *lo que sé*, wat ik weet; *¿ qué ?* wat? wat voor een? *¡ qué...!* wat...! wat een..! *¿ qué niñerias son esas ?* wat zijn dat voor kinder-achtigheden? *¿ qué es eso ?* wat is dat? *¿ qué quiere V. ?* wat wil u? *¡ qué rabia !* wat 'n woede!; *¡ qué bueno es ese señor !* wat is die meneer goed! *¡ qué tiempo tan bonito !* wat 'n mooi weer! *¿ qué tal ?* hoe is 't? hoe bevalt je dat (of die)? *¿ y qué ?* en wat dan nòg? conj. dat: *sabes que toco bastante bien ?* weet je dat ik vrij goed speel (piano b.v.)? *uno que otro*, de een of ander; *tener que*, moeten; *no tiene nada que ver con eso*, heeft daarmee niets te maken.
quebr/acho, m. soort Am. hout; **—ada**, f. ravijn, hol terrein, verzakking (in 't terrein); **—adero**, m. alleen in: — *de cabeza*, hoofdbreken, tobberij, „muizenissen"; minne-pijn; **—adillo**, m. dames-hakje (v. e. schoen); ('t) sierlijk buigen v. d. voet onder 't dansen; **—adizo**, a. breekbaar, teeder (meestal „têer" in deze zin) = **—ajoso**; **—ado**, a. on-effen (terrein), geaccidenteerd; gebroken (grijs-aard); breuk-, gebroken (getal); failliet, bankróet, (fam.) op de flesch; die een verzakking of breuk heeft; *andar de pie* —, slechte zaken doen; m. breuk(-getal), gefailleerde, iem. die failliet gegaan is; *rehabilitar á un* —, een gefailleerde in eer herstellen, rehabiliteeren; *azúcar* —, bruine suiker; **—ador, -a**, m. f. breker, vernieler; — *de imágenes*, beeld-stormer; voor verbreker, schender (die inbreuk maakt op een verbod a. a.) beter: **—antador**; **—adura**, f. breuk, verzakking; = (het) breken of verbreken, dan = **rompimiento**; **—aja**, f. barst(je), kloofje; *—s en los labios*, barstjes in de lippen; **—ajar**, v. tr. = **resquebrajar**, kloven, splijten, doen bersten of barsten; **—ajoso**, a. = **—adizo**; **—amiento**, m. = **—antamiento**; **—antador, -a**, m. f. overtréder, verbréker; breek-al, = **—ador**; **—antadura**, f. = **—antamiento**; **—antahuésos**, m. visch-arend; vervélende vent; een kinderspélletje; **—antamiento**, m. (ver)bréking; overtréding, schending (v. e. overeenkomst a. a.); breuk (b.v. been-breuk; afgemátheid, afgetobdheid; verbréking (v. e. testamént); **—antanuéces**, m. note-kraker; kraai (vogel); **—antaolas**, m. golf-breker, dam in zee; **—antar**, v. tr. breken; doen barsten, wankel maken; overtréden, schenden (kontrakt a. a.), verbréken (meest fig., b.v. testament); in- of uitbreken (dief b.v.); afjakkeren; erg vervélen; stampen (i. e. stamp-molen, erts); *agua quebrantada*, even opgewarmd water; *me he quebrantado la cabeza*, ik heb me 't hoofd gebroken; *le está quebrantando la cabeza*, hij (zij) zeurt hem aan zijn (haar) hoofd, of ook: hij (zij) is bezig hem te vermurwen (zachter te stemmen); r. ook: oud en gebrekkig worden; **—anto**, m. (het) barsten, scheuren of kapot-gaan; innig berouw; ramp, onheil, zeer gevoelig verlies; afgemátheid, (fam.) òpheid; ontroering, innige deernis, getroffenheid; **—ar**, v. tr. (ie) breken; (door- of om-)buigen; intoomen, in toom houden; flets doen uitzien (gelaat); (oud) afbreken, storen (gesprek); (id.) vermurwen, verzachten; intr. failliet of bankróet gaan; (fam.) op de flesch of fout gaan; afgebroken worden, verkoelen (vriendschap); stuk-gaan, breken; *siempre quiebra la soga por lo mas delgado*, lett. altijd breekt het (pot-)touw om 't zwakker (zijn), omdat het zwakker is (dan de pot), d. i. met groote heeren is 't slecht kersen-eten; r. ook: een breuk of verzakking krijgen; *quebrarse la cabeza* = *quebrantarse la cabeza*, zich 't hoofd breken, „blokken" (= hard studeeren).
québulo, m. de beste soort myrobolaan of zalf-noot.
quech/e, m. Eng. vaartuig met vierkante achtersteven (Eng. *ketch*); **—ua**, m. f. en a. naam der inlanders v. Perú en hun taal.
qued/a, f. (oud) terugtocht, afmarsch; taptoe (in een vesting-stad); **—ada**, f. (het) blijven of aan- of achterblijven; **—ar**, v. intr blijven; overblijven; achterblijven; worden, op iets uitloopen; *quedamos amigos como ántes*, we zijn even goede vrienden als te voren gebleven; *quedó como un tonto*, hij (zij) stond als verdwaasd; *entónces, quedó satisfecho*, toen was hij tevréden: *¿ en qué quedamos ?* waar blijven we nu bij, d. i. wat hebben we besloten? *hemos quedado en esta página*, we zijn bij (of op) deze bladzij gebleven; *¿ en qué quedará esto ?* waar moet dit (of dat) alles heen? *quedé en ayunas*, ik bleef (er) nuchter (van), d. i. ik heb er niets van gesnapt; *él quedó debajo*, hij bleef onder, d. i. verloor 't, delfde 't onderspit, (fam.) leî 't af; *y V. quedó bien*, en u is er mooi afgekomen (ook iron.); *quedaron limpio*, ze bleven berooid achter, kwamen er berooid af; r. blijven, worden; en: blijven steken, niet verder kunnen; *quedarse á oscuras* of — *á buenas noches*, in 't duister blijven, in 't donker gelaten worden (ook fig.); *se quedó helado*, hij (zij) stond verplét; **—ito**, a. en adv. verkl. rustigjes, dood-bedaard, zachtjes; *¡ — !* zacht wat! kalmpjes aan!; **—o**, a. rustig, kalm, bedaard; adv. zacht(jes); *lo hice á pie* —, ik heb 't gedaan zonder een vin te verroeren, zonder een vinger uit te steken; *¡ — ¡* stil!
quehacer, m bezigheid; *cada uno tiene sus —s*, iedereen heeft zijn bezigheden, zijn zaken.
quej/a, f. klacht; aanklacht (bij de rechter b.v.); grief: *tengo —s contra ella*, ik heb grieven tegen haar; *no quiero dar* —, ik wil geen klachten inbrengen; **—arse**, v. r. klagen; een aanklacht instellen of indienen, klachten inbrengen (dan = **dar queja** of, bij een rechter, = **querellarse**; verwijten doen, grieven ópperen; **—icoso**, a. klaagziek, steeds klagend; **—ido**, m. gekérm, gekréun, gestéen, geklaag; *dar —s*, kermen, kreunen, stenen; **—igal**, m. terrein beplant met *quejigos*; **—igo**, m. soort steen-eik; **—o**, m. (oud) klacht; **—osamente**, adv. klágelijk; met wrok; **—oso**, a. misnóegd, onte,

vréden; mokkend; **—umbre,** m. (oud klacht; **—umbroso,** a. altijd zuchtend en klagend; (oud) klagend, klágelijk; ook: mokkend, die wrok voelt; **—ura,** f. (oud) onáangename dienst-váardigheid.

quel/idonia, f. zwaluw-wortel (plant); zwaluw-steen; = **—inota,** f.; **—onea,** f. zeeschildpad; **—onianos,** m. pl. (wetensch.) schildpad-achtigen; **—onita,** f. soort agaat, in de vorm v. e. schildpad.

quema, f. brand; verbranding; *huir de la —,* (fig.) zich uit de brand redden; **—do,** a. verbrand, aangebrand; **—dero,** m. plaats v. verbranding (vooral op de brand-stapel); **—dor, -a,** m. f. (ver)brander (zie **quemar**); (oud) brand-stichter; **—dura,** f. brand-plek, -wond; verbranding, (het) branden; **—joso,** a. bránderig (v. smaak); **—r,** v. tr. branden, verbranden (dit meer: in zijn geheel); (fig.) ver-kwisten, ver-spillen; voor een appel en een ei verkoopen; overtuigen, (fam.) volkomen afmaken, dood-slaan (door woorden); *á — ropa,* met 't geweer of 't pistool op de borst, (fig.) op de man af, vlak in 't gezicht; intr. branden, gloeiend zijn; r. ook: verteerd worden (v. liefde a. a.), branden (v. ongeduld); „zich branden" (= ergens dichtbij zijn zonder het te weten); verbrand raken of verbranden (in de zon); *— las cejas,* lett. zich de wenk-bráuwen verbránden, d. i. 's avonds, 's nachts hard werken bij lamplicht; *— la sangre,* zich opvreten; **—zon,** m. brand, verbránding; bránderigheid, sterke jeuk, kriebeling (ook fig., b.v. om iem. te straffen); spijtigheid, onderdrukte wrevel, wrok.

quepo, 1e pers. enk. pres. ind. v. *caber* ergens in kunnen of passen, waar al de pers. pres. subj. naar gevormd worden (**quepa** enz).

quépis, m. kepi, soldate-pet.

quequier, a. (f. **-a**), oud: welke ook, wie ook.

querell/a, f. aan-klacht, beschúldiging tegen een persoon, bij de rechter), klacht (over een zaak, id.); twist; verwijt; verzoek om nietigverklaring (v. e. testament); *he presentado — contra él,* ik heb een klacht ingesteld tegen hem, heb hem in rechten aangeklaagd; **—ante,** m. f. en a. (áan)klager (zie 't vorige), áanklagend; **—arse,** v. r. zich beklagen (*de,* over), een klacht instellen of indienen of voorbrengen; ook: twisten, dit beter: **reñir;** **—oso,** a. = **quejoso,** en: klágelijk, klagend.

quer/encia, f. gewone wei-grond (v. vee); schaaps-kooi, schapen-hok; (fig.) lievelingsoord, -plekje, plaats waar men gewoonlijk heengaat; eigen woning; (oud) genégenheid, liefde; **—encioso,** a. gehecht aan de stal, daar nog nooit uit weg geweest (vee); **—er,** v. tr. (ie) willen, wllen hebben; liefhebben, (fam.) houden van; (ver)eischen; *sabes que te quiero,* je weet dat ik van je hôu; *este asunto quiere prudencia,* deze zaak eischt voorzichtigheid; *quiere V.?* wil u (ervan) hebben?; **—ido,** m. geliefde, beminde; (fam.) vrijer; ook: schand-jonker, (fam.) mietje; **´—mes,** m. kérmes(-bezie, rood uitwas op een eikeblad); antimoon-sulfaat, kérmes (braakmiddel); **—ube,** m. (poët.), = **querubin;** **—úbico,** a cherubijne-, v. e. cherubijn; m. naam v. e. loflied op de cherubijnen (in de Grieksche kerk); **—ubin,** m. cherubijn (soort engel).

ques/adilla, f. pastij van kaas, eieren en boter; confituur-taartje; **—ear,** v. intr. kaas maken; **—era,** f. kaas-makerij, -bewaarplaats; kaas-vorm; **—ería,** f. kaas-maaktijd, -makerij; **—ero,** m. kaas-maker of -verkooper; **—o,** m. kaas; *— de bola,* Edammer kaas; (plat) *dos de —,* twee (stuivers) kaas, d. i. iets zeer mins of armzaligs; **—ta,** f. kollékte, inzámeling (voor de armen); **—tero,** m. inzamelaar van liefde-giften, bédelmonnik.

quet/odon, m. klip-visch; **—zale,** m. (Am.) groote groene vogel.

quevedos, m. pl. bril, = **lentes,** (fam.) **gafas.**

qui/a, int. nee maar! dat kan je denken!; **—cial,** m. post (v. e. deur); **—cio,** m. hengsel; spil (waarom iets draait, fig.); omstandigheid waarvan iets afhangt; *sacar de —,* uit zijn hengsels rukken; uit zijn verband halen, 't hoofd doen verliezen, misbruik maken van iemands geduld a. a.; **—dam,** m. (fam.) dinges, ongenoemde, zeker iemand; **—didad,** f. (wetensch.) wezen, innerlijke gesteldheid, -eigenschappen.

quid pro quo, (spr. ki-pro-kwó) m. mis-vatting, vergissing waardoor men een verkeerd woord gebruikt.

qui/ebra, f. breuk, scheur, ópening; barst (in de aarde); stuk-gaan of beschadiging; bankbreuk, faillissement, bankroet; *— fraudulenta,* bedriegelijke bank-breuk; *declararse* of *constituirse en —,* zich failliet of in staat van faillíssement verklaren; **—ebro,** m. (muz.) refréin, triller; genéurie; slingering onder 't loopen, lichaams-schómmeling, -buiging; **—en,** pr. rel. wie, die, degene die, pl. **quienes:** *quien calla otorga,* wie zwijgt, stemt toe; *el librero á quien le ordené el diccionario,* de boekhandelaar bij wie ik het woorden-boek besteld heb, zie **que; ¿ —én ?** pr. interr. wie? *¿ quién vive?* wie daar? *¿ quiénes son esas señoras?* wie zijn die dames?; **—eta,** f. (Am.) rust-uur in een nonne-klooster; zie **quiete; —etar,** v. tr. doen bedaren, stillen, = **aquietar; —etismo,** m. quietisme (leer die de menschelijke volmaking ziet in de oplossing van eigen wil in God en in een lijdzaam- bespiegelend leven); **—etista,** m. f. aanhanger van die leer (zie 't vorige); ook iron.: een gek die vroom doet en een losbandig leven leidt; **—eto,** a. rustig, kalm, bedaard, vreedzaam; mak (tegenóver wild, een paard b.v.); *estaban quietas las aguas,* de wateren waren rustig; **—etud,** f. rus(tigheid), bedaardheid, kalmte; vredigheid, (poët.) vrede.

quij/ada, f. kaak, kinne-bak; **—al,** m. kies, maal-tand; **—ar,** m. = **—ada; —arudo,** a. met stevige kaken; **—ones,** m. pl. hánevoet; **—otada,** f. streek of uiterlijk v. e. „quijote"; **—ote,** m. dwaas die als beschermer der verdrukten optreedt of telkens zédepreeken houdt (naar de held uit het boek v. Cervantes, *Don Quijote,* ten onzent gewoonlijk met de Fransche verbastering *Don Quichotte* genoemd); **—otería,** f. = **—otada;** **—otesco,** a. Don Quichotte-achtig; (zie **quijote**).

quil/atador, m. ijker (v. maten en gewichten); **—atar,** v. tr. ijken (zie 't vorige); **—ate,** m. karáat (v. goud, edel-gesteente enz.); *no tiene dos —s de juicio,* hij (zij) heeft geen

twee karaten verstand, d. i. zeer weinig; — **atera,** f. parel-meter (instrument met gaatjes waardoor men de paarlen laat gaan); — **ífero,** a. (wetensch.) in *vasos —s,* chijl-vaten (spijs-vertering); —**ificacion,** f. (id.) chijl- of voedings-sap-vorming; —**ificarse,** r. tot chijl of voedings-sap overgaan; —**ma,** f. zak; —**o,** m. chijl, lichaams-sap; — **ógramo,** m. = **kilógramo**; —**ómetro,** m. = **kilómetro**; —**on,** m. (geneesk.) lipzwelling; dik-lip (iem. met dikke lippen); — **óbis,** f. (wetensch.) vorming v. 't voedingssap, chylose; —**oso,** a. (id.) chijl-achtig, op voedings-sap gelijkend.

quill/a, f. (zeet.) kiel (v. e. schip); —**otro,** a. (fam.) die of dat andere.

quimba, f. (Am.) bokke-sprong.

quim/era, f. twist, (fam.) ruzie; hersen-schim, lucht-kasteel; (oudh.) chimera, een mytisch monster; —**érico,** a. hersen-schimmig; dolzinnig; —**erista,** a. en m. f. twist-ziek; ruzie-zoeker; (oud) fantast, droomer, iem. die steeds lucht-kasteelen bouwt of zich hersenschimmen in 't hoofd haalt; —**ia,** f. (oud); = **´ica,** f. scheikunde, chemie; **´ico,** a. scheikúndig, chémisch; m. scheikúndige, chémicus; —**ista,** m. alchimist, = **alquimista**; —**o,** m. (wetensch.) spijs-brij, -bal (in de maag); —**on,** m. kimono, Japansche kamerjapon; —**ósis,** f. (geneesk.) chymoze, ontsteking der oogleden waarbij deze zich omkeeren.

quin/a, f. kina (geneeskrachtige bast); —**as,** f. pl. dubbele vijf (op dobbel-steenen); Portugeesch wapen; —**orio,** m. door vijf deelbaar; geld-stuk v. d. derde grootte; —**calla,** f. ijzer-, blik- of koper-werk; —**callería,** f. ijzer-, blik- of koper-waren; blik-slagerij, -slagers-winkel; —**ce,** n. vijftien; ook vijftiende; — *dias,* veertien dagen (als tijdmaat); *el — del mes,* de vijftiende v. d. maand; *Luis —,* Lodewijk de Vijftiende; — *le va,* ieder vijftien (bij 't kaats-spel); *dar — y falta,* sterker staan (id.); —**cena,** f. vijftien-tal; een speel-wijze (v. 't orgel); tijd v. veertien dagen; *dentro de una —,* binnen veertien dagen; —**cenal,** a. veertien-daagsch; *revista —,* veertiendaagsch bericht, overzicht; veertien-daagsch tijd-schrift; —**ceno,** a. num. ord. vijftiende; —**cuagenario, -a,** a. en s. vijftig-jarig(e); (oudh.) aanvoerder of hoofd-man over vijftig soldaten; opzichter over 50 huizen of overste van 50 monniken; —**cuagésima,** f. Zondag vóor de vasten (R. K.); —**cuagésimo,** a. num. ord. vijftigste; —**cunce,** m. plaatsing van vijf voorwerpen met één in 't midden; a. zoo geplaatst (planéten b.v.); —**décima,** f. vijftiende-(deel); —**denio,** m. tijdperk v. vijftien jaar; —**gentésimo,** a. vijf-honderdste (500e); —**ientos,** n. pl. vijf-honderd; *esos son otros —,* daar heb je weer zoo iets fraais (iron.); —**ina,** f. kinine (koorts-middel); —**o,** m. kina; *goma —,* kina-gom (geneeskrachtig); **´ola,** f. (fam.) tegenvaller, wan-bof; pl. (kaart-spel) reversi-spel, vier kaarten v. verschillende kleur; *—estar de —s,* een veelkleurig gestreept kostuum dragen; *estar de —,* wanboffen, „pech" hebben; —**olear,** v. tr. bij 't *quinolas*-spel telkens vier v. verschillende kleur maken (zie 't vorige); — **olillas,** f. pl. = **´olas.**

quinqu/é, m. olie-lamp met lucht-trekking (moderateur), ook gewone olie-lamp, hanglamp; —**enal,** a. vijf-jaarlijksch (om de vijf jaar); —**enio,** m. termijn of tijdperk v. vijf jaar; —**erema,** f. (oudh.) vijf-riemsche galei; —**illería,** f. teenen drager voor vruchten (die de verkoopsters vóor zich dragen); ook = **buhonería,** f. straat-venterij; —**illero,** m. = **buhonero,** straat-venter.

quint/a, f. lust-verblijf, „buiten"; loting voor dienst-plicht (v. soldaten); *entrar en —,* loten, waarbij elk vijfde nummer getrokken of eruit; (muz.) quint; —**ador,** a. die voorzit bij de loting; —**al,** m. gewicht v. honderd pond (*libras*); —**alada,** f. (zeet.) uitkeering aan de bemanning uit de vrachtgelden; —**aleño,** a. een *quintal* inhoudend, wegend; = — **alero,** a.; —**añon,** a. honderd-jarig; stokoud; —**ar,** v. tr. trekken (een lot, bij de loting voor de krijgs-dienst); fuzileeren (één op vijf man dood-schieten); de vijfde dag nemen (v. d. maan, om haar invloed vast te stellen); —**ería,** f. meierij, boerderij, pachthoeve; —**erno,** m. pakje van vijf vel papier; „kien", vijf bezette nummers op een rij, worp waarbij iedere dobbel-steen vijf aanwijst a. a.; —**ero,** m. pachter; boere-knecht, dag-looner; —**eto,** m. kwintét (muziek-stuk met vijf partijen); —**il,** a. in: *aspecto —,* afstand van 72° (graden) tusschen twee planéten; m. (oudh.) vijfde maand (Juli); —**illa,** strofe v. vijf verzen (= regels); *siempre anda en —s,* hij (zij) zoekt altijd ruzie; —**illo,** m. vijfde verdieping (alleen op 't groote plein te Madrid); —**in,** m. fijne en losse stof v. Quintin in Bretanje; doek om te builen; —**o,** a. vijfde; m. vijfde (deel); lóteling; (rechtst.) vijfde deel v. erf-goederen; *mejorar en tercio y quinto,* het preciput v. e. vijfde a. e. erfgenaam toekennen (pr. = voorrecht bij testamént); (rechtst.) vijfde-recht; (muz.) quint; —**uplar,** v. tr. vervijf-vúldigen, of -vóudigen; **´uplo,** a. vijf-vuldig of -vóudig.

quiñ/on, m. winst-aandeel; deel v. e. gemeenschappelijk bezéten stuk grond; —**onero,** m. deel-hebber, aandeel-houder.

qui/onanta, f. (plant) chionanthus, sneeuwbloem; —**pe,** m. (Z. Am.) soort bandelier der Indiaansche vrouwen, om leeftocht, kleeren of zelfs een kind in te dragen; —**pos,** m. pl. kipo's, koorden v. verschillende kleur met knoopen erin, om te tellen en om jaartallen uit te drukken bij de oude Peruvianen.

quir/agra, f. hand-jicht, chiragra; —**ie** of —**ieleison,** m. kyrie eleison, litanie (R. K.); *jugar los quiries,* om de prijs v. e. mis spelen; —**inal,** m. Quirinaal, paleis v. d. Paus te Rome; pl. (oudh.) quirinaliën, feesten v. Romulus; —**ita,** f. stalactiet die de vorm v. e. hand heeft; —**ite,** m. (oudh.) Romeinsch „ridder"; —**lando,** m. soort bas der negers; —**ografario,** m. (rechtst.) schuld-eischer uit kracht v. e. onderhandsche akte zonder hypoteek; —**ógrafo,** m. chirograaf, akte voorzien v. d. handteekening v. e. vorst of privaat persoon, vooral gezegd v. e. bewijsstuk dat in tweeën kan gedeeld worden, zoodat ieder der kontraktanten een orgineel v. h. stuk heeft; —**ología,** f. vinger-taal; — **omancia,** f. chiromancie, waarzeggerij uit de lijnen v. d. hand; —**omántico,** m. f. en a. waarzegger of voorspeller (zie 't vorige); van zoo'n waarzegger, waarzeggers-; —**on,**

m. olijf-worm; **—onomía,** f. (oudh.) soort gebaren-spel; **—opedista,** m. chiropedist (die handen en voeten geneest); **—oteca,** f. (fam.) hand-schoen; **—otonía,** f. (godgel.) hand-oplegging; -uitstrekking ten teeken van stem-uitbrenging; **—úrgico,** a. héel-kundig, chirurgisch; **—urgo,** m. heelkúndige, chirurg.

quis, m. (delfst.) kies; **—a,** f. Mexicaansche peper.

quis/e, *quisiste, quiso, quisimos, quisisteis, quisieron,* pr. pf. v. *querer*, willen; **—icosa,** f. raadsel, rebus; lastig-te-begrijpen bewéring a. a.; **—quilla,** f. f. (fam.) haar-kloverij; nietigheid, beuzelarij; kinderachtige ruzie uit overgevóeligheid of eigen-liefde; **—quilloso,** a. kittel-oorig, overdréven fijn-gevoelig; **—to,** a. alleen in *bien* of *mal* —, wélbemind of ónbemind; m. (ziektek.) kyst, soort vét-gezwél; ook: chist, vliezig kapje v. e. gezwél.

quit/a, f. (rechtst.) kwijting; int. stil toch! de hemel bewaar ons! a. a.; ook: ik geloof er geen woord van (of *¡quita allá!*); **—acion,** f. inkomsten, bezoldiging, traktemént; **—ador, -a,** m. f. áfnemer, wordt gezegd v. e. hond die 't wild v. e. andere hond overneemt om 't aan de jager te brengen; **—aguas,** m. paraplú, régen-scherm, meer: **parágnas**; **—aipon,** m. sieraad a. a. dat men aan- en af-doet (*de* —, valsch); **—ameriendas,** f. (plant) tijloos; **—amiento,** m. wég-neming = of ont-neming of áfneming; **—amótas,** m. = **—apelillos,** m. f. lett. pluisjes- of haartjes-wegnemer, d. i. over-gedienstig mensch; **—apesáres,** m. f. lett. leed-wegnemer, d. i. bekoorlijk oord of persoon; **—apon,** m. hoofd-sieraad v. e. muil-ezel (gekleurde wol), pluim; ook = **—aipon**; **—ar,** v. tr. weg- of af-nemen, ontnémen (— *á*), beletten (— *de*): *la quité de ser la mamá,* ik belette dat ze voor moedertje speelde (kinderen onder elkaar); in de zin van afweren beter **parar**, pareeren; (fam.) — *la crisma,* lett. het laatste oliesel afnemen, d. i. door iem. te dooden beletten dat hij met de heilige sacramenten sterft; (fam.) — *la capa,* uitschudden, berooven; *voy á —me las barbas,* ik ga me 's scheren; (id.) — *la cara,* een oor-vijg geven; — *los dientes,* de tanden uit de mond slaan; *sin — ni poner,* lett. zonder wegnemen noch neerzetten, d. i. net zooals 't er staat, letterlijk; *está al* —, 't staat op eindigen, afloopen, los-raken a. a., in 't algemeen: is van korten duur; r. plaats maken, ergens vandaan gaan, uit-trekken, -doen; *quitate de ahi,* ga daar vandáan; *quiteselo V. de la cabeza,* praat u hem (haar, hun) dat uit het hoofd; *me quito las botas,* ik trek mijn laarzen uit; **—asol,** m. parasól, zonnescherm, = **sombrilla**; **—e,** m. áfwering, verdédiging; paráde (bij 't schermen); **—erpino,** m. Cayenne-peper; **—o,** a. (oud) ontslágen, áf (v. e. schuld a. a.).

Quit/o, hoofd-stad v. Ecuador in Z. Am.; **—rin,** m. soort sjees.

quizá of **quizas,** adv. misschien, wellicht.

R

R, f. (spreek uit: éré), er, naam der letter r.

rabab, m. „rebáp", Arabische naam eener drie-snarige viool.

raba/da, f. achter-deel (der slacht-dieren); **—dan,** m. helper v. d. opper-herder, tweede herder; **—dilla,** f. nier-streek, léndenen; stuit, ónder-deel der rugge-graat (vooral v. vogels); **—doquin,** m. (oud) kanonnetje van zeer klein kaliber; **—nal,** m. knolle-land; **—nera,** f. knolle-veld (v. wilde knollen); knolle-verkoopster; gemeen wijf; **—nero,** m. knolle-koopman, -verkooper; a. (fig.) te kort (vrouwe-rok); **—nico, —nillo** of **—nito,** m. verkl. v. **rábano**, knólletje; ook: zuur smaakje in de wijn; (fam.) bits- of scherpheid (in 't karakter); (id.) razend verlangen om iets te hebben.

rábano, m. knol; (fam.) *tomar el — por las hojas,* lett. de knol voor de bláderen nemen, d. i. zich leelijk vergissen.

rab/azuz, m. stroop v. sap v. zoet-hout; **—dologia,** f. rabdologie, ('t) rekenen met stokjes waarop cijfers; **—domancia,** f. waar-zeggerij met stokjes die door-elkaar gegooid worden; **—ear,** v. intr. „kwispelstaarten", d. i. 't lichaam heen-en-weer-draaien als teeken v. bedrémmeldheid; **—el,** m. (oud) boere-viool met drie snaren, ook = **rabab,** en (fam.) billen v. e. kind; **—era,** f. plank a. a. achter op een krui-wagen om de vracht tegen te houden; onderstuk v. e. hand-boog; uit-ziftsel (v. graan); **—eto,** m. soort kákkerlak; **—í,** m. rábbi (Joodsch priester).

rabi/a, f. woede, razernij, dolheid; honds-dolheid; rage, overdréven liefhebberij, manie; (fam.) *poseido de mal de* —, lijdend aan kiespijn, (fig.) wanhópig verliefd; *le tiene* —, hij (zij) is woedend op hem (haar); *me da* —, 't maakt me woedend; *espumar de* —, schuimbekken v. woede; **—ar,** v. intr. razend of woedend zijn; „razen en tieren", aangaan; *rabio de sed,* ik ben gek v. d. dorst, ik heb een razende dorst; *rabio de las muelas,* ik heb een razende kies-pijn; **—atar,** vast-binden, (a. d. staart) vastbinden; **—can,** a. stekel-harig (paard b.v.), = **—cano**; **—corto,** a. kort-staartig (paard), (al) te kort (mantel, rok enz.); **—ieta,** f. „kippe-drift", kinderdrift, kleine opbruisching; *tiene —s,* hij (zij) is opvliegend; **—horcado,** m. fregát-vogel; **—largo,** a. lang-staartig; sleepend, te lang (mantel a. a.); **—llo,** m. verkl., staartje; ook: zwart vlekje in een zieke graan-korrel; **—ínico,** a. rabbijnsch; **—nismo,** m. rabbinisme, leer der rabbijnen; **—nista,** m. rabbinist, volgeling dier leer; **—no,** m. — **rabí**; **—oso,** a. woedend, razend; dol (ook = lijdend aan honds-dolheid); heftig; **—salsera,** a. (fam.) onbeschaamd, onhebbelijk (wijf); **—za,** f. uit-einde; eind v. e. hengel-roede; (zeet.) talie-reep; (Zig.) hoer.

rabo, m. staart, aanhangsel; bengelende lap a. a.; spits-staart-vogel; *aun queda el —por desollar*, lett. de staart blijft nog te villen, d. i. 't moeilijkste komt nog; *están siempre á en —*, ze zitten hem altijd op de hielen; *volver con el — entre piernas*, lett. met de staart tusschen de pooten terug-komen, ook: met hangende pootjes terugkomen; (fam.) *le miran de — de ojo*, ze kijken hem met een schuin oog aan; (fam.) hand-vat, steel (b.v. v. e. braad-pan; pl. ook: modder onder aan de mantel; **—seada,** f. bespatting, spat (vooral v. modder); **—sear,** v. tr. bespatten, bemodderen, beslijken; **—so,** a. van-onder uitgerafeld (kleed); **—tear,** v. tr. de staart korter maken (b.v. bij lámmeren); **—teó,** m. (het) korten der staarten (v. lammeren), de tijd ervoor.

rabudo, a. lang-staartig.

rac/amento of **—a,** m. f. (zeet.) rak; **—eles,** m. pl. (zeet.) uit-stekende deelen vóor en achter a. e. schip, om de golven terug te drijven; **—imo,** m. tros (vooral druive-); (fam.) gehángene; **—imoso,** a. beladen met trossen (wingerd b.v.); **—iocinacion,** f. (het) redeneeren; **—iocinar,** v. intr. rédelijk nadenken, zijn verstand gebruiken; redeneeren; bewijs-voeren; réde-twisten; verstándig redenéeren; **—iocinio,** m. redeneering; oordeel, rede (= verstand; bewijs-voering).

racion, f. rantsoen; prove v. e. kanunnik of dom-heer; dag-loon; **—abilidad,** f. verstandigheid, het rédelijk of rationeel zijn; rede; **—al,** a. rédelijk, met rede begaafd; verstandig, rédelijk; m. borst-lap v. e. joodsche opper-rabbijn; **—alidad,** f. = **—abilidad**; ook: aannémelijkheid, gepastheid; **—alismo,** m. rationalisme (wereld-beschouwing die uitsluitend op de rede berust); **—almente,** adv. rédelijker-wijze, op verstándige of aannémelijke wijze; **—ero,** m. geestelijke die e. prove in een kapittel geniet; **—ista,** f. die van rantsoen of dag-loon leeft.

racha, f. (zeet.) = **ráfaga.**

rada, f. (zeet.) reede (fam. reê).

radi/acion, f. uit-straling; **—ante,** a. stralend, schitterend; **—ar,** v. intr. stralen, schitteren; **—arios,** m. pl. (wetensch.) straaldieren; **—cacion,** f. (id.) (het) uitzenden v. wortels, vestiging; **—cal,** a. wortel-; grond-, grondig; *cura —*, grondige genézing; *palabra —*, grond-, stam-, wortel-woord; **—calismo,** m. radicalisme; **—calmente,** adv. in de grond, grondig (zie verder **radical**); **—car,** v. tr. en intr. vestigen, (doen) wórtelen, wortel-schieten, = **arraigar** (meer); r. wortel-schieten, zich vestigen; **—coso,** a. wortel-achtig; **—o,** m. (wisk.) straal; spaak-been (a. d. benéden-arm); radius; *en el — de dos leguas*, in een omtrek van twee mijlen; **—ómetro,** m. radiométer (sterre-kundig instrument); **—oso,** a. stralend, fónkelend.

rae/dor, m. strijk-stok (voor grutters enz.), = **rasero**; **—dura,** f. af-schrapsel, af-strijksel; **—r,** v. tr. (af)schrappen, (af)schrapen, (af)krabben, (af)rafelen; r. slijten, de draad vertoonen (kleederen).

raf/a, f. steun of schoor v. e. muur van leem en stroo; bevloeiings-water uit een kanaal afgeleid; rij steenen in een leem- en stroomuur om die sterker te maken a. a.; **—aga,** f. ruk-wind, berg-wind; dreigende wolk; plotselinge licht-glans; **—ear,** v. tr. stutten, schoren (muur); **—ez,** f. (oud) laag, min; néderig; = **rahez.**

rai/do, a. versléten; af-geschraapt, -gesléten); brutaal, onhebbelijk; **—gal,** a. v. d. wortel, van bij de wortel (hout); **—gon,** m. vergr. v. **raiz,** stomp, overgebleven stuk wortel; **—miento,** m. = **raedura**; **—z,** f. wortel (ook in de wisk.); — *cuadrada*, vierkants-wortel; — *cúbica*, kubiek- of derde-machts-wortel; *se lleva á — de la carne*, 't wordt op 't bloote lijf gedragen (b.v. flanel); *cortar de —*, bij de wortel afsnijden; (fig.) uitroeien; *cortar á —*, met de grond gelijk-maken; *bienes raices*, grond-bezit, onroerende goederen; *rasar á — de...*, gaan vlak langs...

raj/a, f. krul, spaander (v. hout); spleet, barst; oude gemeene stof; *sacar —*, zijn portie of deel krijgen bij een uitdeeling, weten gedaan te krijgen (door bidden en smeeken a. a.); *ha salido de capa de —*, hij (zij) is er boven-op, is weer boven-water; *hacer —s*, onhandig snijden of kerven; niet ontzien, slecht behandelen; **—adillo,** m. fijn frangipanni-gebákje; **—adizo,** a. splijt- of kloofbaar; **—adura,** f. reet, scheur, barst (b.v. in een muur); **—ar,** v. tr. splijten, klooven, in reepen snijden; slecht afhandelen, over iets onzin uitslaan; r. barstjes of scheurtjes krijgen; barsten, half opengaan; **—eta,** f. ouderwetsche stof met helle kleuren.

ral/ea, f. ras, gebroed (dit ongunstig); kliek; allooi; *mala —*, tuig; *gente de la misma —*, lui van 't zelfde allooi; ook: liefste prooi v. d. valk; **—ear,** v. intr. dun of ijl worden; (zich) uitzetten of verruimen; **—eon,** a. dikwijls zijn lievelings-prooi grijpend (valk); **—eza,** f. ijlheid, dunheid; **—o,** a. ijl, dun; los (= niet dicht opéen).

rall/adura, f. raspsel, af-schraapsel; **—ar,** v. tr. raspen, af-schrapen; **—o,** m. rasp: (fam.) mottig gezicht; **—on,** m. (oud) pijl v. e. hand-boog.

ram/a, f. tak; (fig.) loot; vertakking; *esta — de la familia*, deze tak der familie; — *de ciencia*, tak v. wetenschap; *tabaco en —*, ruwe tabak; *andar de — en —*, uitweiden over bijzaken; *andarse por las —s*, om een kwestie heen draaien; *asirse á las —s*, slechte verontschúldigingen aanvoeren; **—ada,** f. getakte, gewelf v. takken, = **enramada** en = **ramaje**; **—adan,** m. Ramadán, naam der 9e Mohammedaansche maand, vasten-maand; **—aje,** m. = **—ada** en **enramada,** en: loofwerk op een stof; **—al,** m. streng (een v. meerdere die samen-gevlochten worden); (fig.) aanhangsel, iets dat bij iets anders hoort; halster-riem; riem; snoer; mijn-ader; gedeelte trap tusschen twee portalen; **—alazo,** m. riem-slag; striem (van zoo'n slag); sporen v. roos (ziekte); rumátische pijn; (fig. fam.) „veeg uit de pan" (kwaad dat iem. overkomt uit de tegenspoed v. e. ander); wind-stoot, -ruk; **—bla,** f. zand-grond; rots-spleet, waarlangs 't regenwater neer-bruischt; keurig bezánde wandel-plaats; vlakke zand-strook langs een rivier; **—blazo,** m. zand-grond; **—era,** f. hoer; **—ería,** f. hoere-huis; hoererij, hoereleven; **—ero,** a. nog op de takken zittend (jonge valk); **—ificacion,** f. vertakking; tak; afdeeling, onderdeel; **—ificarse,** v. r. zich vertakken, zich (in onderdeelen) splitsen;

—illete, m. ruiker, tuil, boekét; bosje, bundel; **—illetera,** f. bloemen-, ruiker-verkoopster, bloeme-meisje; **—illetero,** m. vaas(je) voor een ruiker, bloem-vaas (b.v. op een altaar); **—iza,** f. bundel afgesneden takken met de groene bladeren eraan; loof, groen gebladerte; **—o,** m. tak, twijg; vak; *— tiene —s de loco,* hij (zij) is een beetje dwaas, heeft een tik van de molen beet; afdeeling, departement; *Domingo de Ramos*, Palm-Zondag; **—ojo,** m. = **—iza;** **—on,** m. loof met twijgjes voor 't vee in de winter; ook = **ramal**; eigen-naam: Reimond; **—onear,** v. tr. de takken afsnijden, snoeien; looten afvreten (vee); **—oneo,** m. snoeiing, afsnijding v. takken of twijgen; **—oso,** a. sterk vertakt, veel-getakt, veel-takkig.

ramp/a, f. kramp (a. d. beenen), = **calambre** m; en: helling, hellend vlak, afloopend plankier; **—ante,** a. staand (in een wapen b.v. leeuw); néderig, kruipend; **—iñete,** m. naald om de dikte v. e. kanon te meten; **—lon,** a. klotsend, zwaar neerkomend (schoen, laars); lomp, grof, plat; **—lonería,** f. lomp-, grof-, platheid; m. kram, klamp; **—ojo,** m. overgebleven stel takjes v. e. druive-tros, = **raspa** en **escobajo;** **—ollo,** m. ent, griffel (om te enten).

ramujos, m. pl. bosjes sprokkel-hout, takkebossen.

ran/a, f. kikvorsch (fam.) kikkert; *no es —,* hij (zij) is lang niet dom; *cuando la — tenga pelos*, wanneer een kikkert haren krijgt, d. i. nooit; *— de zarzal,* groene pad: **—acuajo,** m. zeer jonge kikvorsch, = **renacuajo;** **—cajada,** f. ontwórteling; **—cajado,** a. gewond door een splinter; **—ajo,** m. splinter; **—car,** v. tr. (oud) uitrukken, los-trekken; **—ciadura,** f. ranzig-, garstigheid, (het) verzuurd of bedorven zijn; **—ciarse,** v. r. ranzig, gárstig worden of verzuren, bedérven; **—cidez,** f. = **—ciadura;** **—cio,** a. (zie 't vorige); (fam.) *hombre —,* bezadigd man; ook: afgeleefd man; *oler á —,* muf ruiken; *ponerse —,* muf, ranzig a. a. worden; **—cioso,** a. ranzig, garstig, muf; ook: slecht v. smaak, met een luchtje eraan; **—cheadero,** m. plaats waar de soldaten soep eten, hut; **—chear,** v. intr. met velen bijeen ergens in één vertrek onder-dak zijn (soldaten, werkvolk); **—chero,** m. kamer-wacht (bij de soldaten); **—cho,** m. soldaten of werkvolk in een vertrek gehuisvest, hun gemeenschäppelijke maaltijd; menage (v. soldaten); kliek, menschen die zich afzonderen; kamp v. wilden, (Am.) vee-fokkerij; *— de Santa Bárbara,* kruit- of konstabel-kamer (op een schip); (fam.) *hacer —,* ruim baan maken; *comer en —,* aan een gemeenschäppelijke tafel eten; **—da,** f. kant-garneersel (a. e. japon); **—dado,** a. met gewone kant opgemaakt (kleed); **—aje,** m. kant-werk (van gewone kwaliteit); **—dal,** m. fijn zijde-netwerk, fijn maas-werk; **—dera,** f. kant-werkster (v. net-kant); **—gífero,** m. ren-dier; **—go,** m. rang, graad; maatschappelijke positie; *es de poco —,* hij (zij) is van geringe beteekenis; *ocupar el primer —,* de hoogste plaats bekleeden; **—gua,** f. plaat waarop een spil draait, kom waarin iets draait; **—illa,** f. verkl., kikkertje; vork-beentje (v. e. paardepoot); ziekte a. d. hiel (bij paarden, muilen enz.); pl. koot (v. e. paarde-poot); **—ina,** a. (ontleedk.) in: *vena —,* kikvorsch-ader; ook f.: soort kreeft (die op een kikvorsch lijkt); **´—ula,** f. kikvorsch-gezwel (onder de tong); **—únculo,** (plantk.) boter-bloem(-achtig); **—ura,** f. grove sponning (in hout); **—urar,** v. tr. een sponning maken, uitgroeven.

rapa/bolsas, m. zakke-roller; **—cejo,** m. eenvoudige gladde franjes; **—cería,** f. kinder-achtigheid, kwajónges-streek; **—cidad,** f. roof-zucht, -gierigheid; **—do,** a. kaal-geschoren; **—dor, -a,** m. f. (schape-)scheerder; (fam.) barbier, scheer-baas (dit van minder soort); **—dura,** f. (het) scheeren; **—gon,** m. melk-muil, vlas-baard (ongebaard jongmensch); **—miento,** m. = **—dura,**; **—nte,** a. roof-ziek, -zuchtig; (wapenk.) = **rampante;** **—pies,** m. voet-zoeker (vuurwerk); **—r,** v. tr. (fam.) de baard schrappen, scheeren; roof plegen, zich vergrijpen aan een ander mans goed; **—z,** m. knaap van 10—12 jaar; **—za,** (zeer fam.) jong meisje; a. roofgierig, hebzuchtig; pl. *rapaces,* roofvogels; **—zada,** f. = **—cería.**

rap/é, m. snuif-tabak; **—e,** m. afschrapping, baard-schrapping, ('t) zich haastig scheeren; **—idez,** f. snelheid, vlugheid; **´—ido,** a. snel, vlug; pl. stroom-versnellingen; **—iego,** a. in: *ave —a,* roof-vogel; **—iña,** f. roof; plúndering; knevelarij; *ave de —,* roofvogel ('t gewone woord); **—iñador, -a,** m. f. afzetter, afperser (of die afzetterij of afpersing duldt); **—iñar,** v. tr. (fam.) handig rooven of afzetten; met geweld rooven of afpersen; **—ista,** m. (fam.) baard-schrapper, anders: **barbero;** **—o,** m. soort knol; **—ónchigo,** m. (plant) rapunsel.

rapo/sa, f. vos (vrouwtje), = **zorra;** (fig.) slim mensch; **—sear,** v. intr. slim doen als een vos; **—sera,** f, vosse-hol; **—sería,** f. leepheid, slimme streek; **—sino,** a. = **—suno;** **—so,** m. vos (mánnetje); **—suno,** a. vosse(n)-; vos-achtig.

rap/sodia, f. rapsodie, stukken uit Homérus; ook: rátjetoe in dicht of ondicht; **—sodista,** m. rapsodist; prul-schrijver of -dichter; **—to,** m. schaking; oplichting of ontvoering v. e. kind of v. e. non; ziels-verrukking; (geneesk.) ijlhóofdigheid; kort-stóndige opstuiving, drift-bui; **—tor,** m. schaker, ontvoerder.

raqu/eta, f. rakét; **—etero,** m. rakétte-maker; **´—is,** m. as (der gras-achtigen); (ontleedk.) wervel-kolom; **—ítico,** a. rachitisch, aan Engelsche ziekte lijdend; krom gegroeid, mis-vormd; **—itis,** f. rachitis, Engelsche ziekte (aan rugge-graat en lange beenderen).

rar/amente, adv. zelden; **—efaccion,** f (wetensch.) verdunning, ijl-making; **—efacer,** v. tr. (wetensch.) = **—ificar;** **—efactivo,** a. (wetensch.) verdunnend, ijl-makend; **—eza,** f. zeldzaamheid; zonderling- of vreemdsoortigheid; ook = **—idad,** f. ijlheid, dunheid; **—ificacion,** f. = **—efaccion;** **—ificar,** v. tr. ijl- of dun-maken, verdunnen; r. ijl of dun worden; **—ificativo,** a. = **—efactivo;** **—o,** a. zeldzaam; weinig voorkomend; vreemd-soortig, raar; ijl, dun (stoffen); *raras veces,* zelden, = *raramente.*

ras, m. gladde opper-vlakte; *— con —,* volkomen waterpas; *tocar — con —,* even aanraken; *— de marea,* vloed-golf; **—adura,** f. glad-strijking (v. graan-maten a. a.); éffening, glad-making; **—amente,** adv. openlijk, rond-uit; **—ar,** v. tr. glad-strijken (een

volle maat), de juiste maat geven; onder 't voorbij-gaan even raken; **—cadera,** f. = **—cador,** m. ros-kam; strijk-stok (voor maten); schrapper, krabber, schaaf-ijzer; in de eerste beteekenis = **almohaza**; ook: soort vrouwe-haar-sieraad; **—cadura,** f. roskamming, afkrabbing of -schraping; schraapsel of af-schrapsel; **—camiento,** m. = **—cadura**; **—car,** v. tr. krabben, (af)schrappen, (—)schrapen; met de nagels krabben = **arañar** (om pijn te doen); *el comer y el — no quiere mas que empezar*, lett. eten en krabben wil niet meer dan beginnen, d. i. de eetlust komt wel onder 't eten; (fam.) *descuidarse en* —, een goede gelegenheid laten ontglippen; (fam.) *llevó que* —, lett. hij heeft (iets) meegenomen om te krabben, d. i. hij heeft raak gekregen; **—cazon,** m. jeuk; **—co,** m. (oud) gekrab, (het krabben); **—con,** m. riet-hoen (stelt-looper); (oud) ruw, oneffen, knoestig, knóbbelig; **—cuñar,** v. tr. = **—guñar**; **—cuño,** m. = **—guño**; **—el,** m. (zeet.) smalste deel v. e. schip; **—ero,** m. strijkstok (voor maten); niveau, gelijkheid v. rang a. a.; **—ete,** m. dunne stof die op sa- tijn lijkt.

rasg/ado, a. in één stuk open-gaand (venster), open-gescheurd; *boca —a*, zeer groote mond; *ojos —s*, groote welgevormde oogen; **—adura,** f. open- of vaneen-scheuring; scheur; **—ar,** v. tr. verscheuren, af-, open- of van-een-scheuren; r. scheuren (een stof, en kleeding-stuk); **—o,** m. streek, haal (m. d. pen, 't penseel a. a.); trek; geestige zet, kwink-slag: karakter-trek; **—on,** m. = **—adura**; **—ueado,** m. aanslag met al de vingers der rechterhand (op de gitaar); **—uear,** v. intr. zoo de gitaar bespelen (zie 't vorige); **—ueo,** m. = **—ueado**; = **—uñar,** v. tr. met de nagels a. a. krabben; schetsen; **—uño,** m. krab; (fam.) schram, voor **herida,** wond; schets.

ras/illa, f. soort serge (lichte wollen stof); steenen vloer (v. tegels in de huizen); **—o,** m. satijn; open veld; *dormir al* —, in de open lucht slapen; a. plat, vlak, glad; eenvoudig, gewoon; *soldado* —, gewoon soldaat; onbewolkt (hemel); onbehaard, glad-geschoren: *dejar* —, heel kort afknippen; *banco* —, gewoner **taburete,** kruk, taboerét; *cielo* —, zóldering, plafónd; (wapenk.) *escudo* —, wapen-schild zonder meer erbij; *tabla —a*, (fig.) braak terrein, maagdelijk verstand; zeer onwetend mensch; **—oliso,** m. soort gladde stof.

rasp/a, f. rasp; bast, kaf (v. koren); hoofdgraat, rug-vin (v. e. visch); geraamte v. e. druive-tros waar de druiven af zijn (= **escobajo** en **rampojo**); afschraapsel v. d. vleesch-kant v. huiden: (fam.) *ir á la* —, op roof uitgaan; (fam.) *tender la* —, zich in zijn volle lengte uitstrekken; **—adera,** f. troffel of truffel, schraap- of schaaf-mes; **—adillo,** m. (Zig.) soort valschheid bij 't spel; **—ador,** m. (heelk.) schraap-ijzer (om beenderen af te schrapen); **—adura,** f. (af-)schrapsel of -schraapsel; uitkrabbing (v. schrift), geraspte brood-korst; **—amiento,** m. = 't vorige in de eerste beteekenis; **—ar,** v. tr. raspen; krabben, schrappen, schrapen; prikkelen (drank a. a. in de keel); áfraspen (brood), even (aan)raken; **—ear,** v. intr. spatten (pen op 't papier).

rasquetas, f. pl. schrap-ijzer, krabber (om 't schip schoon te maken).

rast/el, m. leuning, laag hek; balustrade; **—ill...** = **—rill...**; **—ra,** f. slede, (fam.) sleê, = **narria**; trek, voort-trekking (*llevar á la* —, voort-sleepen, -trekken); spoor, kenteeken; eg (landbouw-werktuig); tris (uien of droge vruchten aan een touw); jong veulen dat de moeder volgt); **—rear,** v. tr. op 't spoor volgen; nasporen; napluizen (nauwkeurig nagaan, onderzoeken); intr. laag bij de grond zijn (fig.); dicht bij de grond vliegen (vogel); **—rero,** m. opzichter over slachthuizen; a. kruipend (dier a. a.); goed het spoor volgend (jacht-hond); kruiperig, laaghartig, néderig; **—rillada,** f. opharksel; **—rillador, -a,** m. f. hennep-bereider; egger (= die egt); aan-harker (v. h. hooi b.v.); **—rillar,** v. tr. hékelen (vlas); met een hark schoonmaken (graan op de dorsch-vloer); eggen (m. d. eg bewerken); **—rilleo,** m. (het) eggen; **—rillo,** m. hekel, kaarde, (om vlas a. a. te bewerken); val-hek (om een poort af te sluiten); pan (v. e. vuur-wapen); werk (v. e. slot); **—ro,** m. spoor, ken-teeken; slede, (fam.) sleê, zie **rastra**; aanwijzing; wijk der uitdragers en oude-kleer-koopen in Madrid; werk-tuig om te schrapen of te harken, hark; **—rojera,** f. braakland; **—rojo,** m. stoppels (na 't graan-oogsten).

rasura, f. afschrapping of -schraping, afkrabbing, = **raedura**; pl. wijn-droesem (om zilver te poetsen); **—dor,** m. scheerbaas, baard-schrapper, scheer-instrumentje; **—r,** v. tr. scheeren, (haar)knippen.

rata, f. rat; aandeel, portie; sterre-kijker (visch); — *por cantidad*, ponds-ponds-gewijze; **—fía,** f. ratafia, Oostersche drank uit brándewijn, vruchten, suiker enz.

rate/ar, v. tr. naar verhouding verminderen; naar verhouding, ponds-ponds-gewijze verdeelen; ont-fútselen, aftroggelen; intr. kruipen, zich voort-sleepen; **—l,** m. (dier) Afrikaansche das; **—o,** m. evenrédige of ponds-pondsgewijze verdeeling. = **prorateo**; **—ría,** f. aftróggeling, ont-fútseling; laagheid, kruiperigheid; **—ro,** a. kruipend, langs de grond gaand of vliegend: schurk-achtig; valsch, verráderlijk, laaghartig, kruiperig.

rati/ficacion, f. officieele bekrachtiging (b.v. v. e. verdrag); **—ficador, -a,** m. f. die bevéstigt of bekrachtigt; **—ficar,** v. tr. officieel bekrachtigen of goedkeuren; **—ficativo,** a. bevéstigend, bekráchtigend; **—ficatorio,** a. van bevéstiging of bekrachtiging; **—go,** m. zaken noodig voor 't vervoer en 't bewaren v. e. wagen-lading wijn (tegelijk mee-vervoerd); **—habicion,** f. (rechtst.) bekrachtiging eener akte opgemaakt door een procuratie-houder of gevolmáchtigde; **—na,** f. gekrulde wollen stof (met kleine moesjes); **—nar,** v. tr. **ratina** maken; **—to,** m. verkl. poosje, oogenblikje.

rato, m. poos; *tener un buen* —, een oogenblik v. geluk of genoegen beléven; *mal* —, oogenblik v. verdriet of tegen-spoed; *un — de conversacion*, een poosje praten; *adios, hasta otro* —, dag, tot ziens; *hace* —, 't is al een heele poos geléden; *á —s*, zoo nu en dan 's, bij tusschen-poozen; *á —s perdidos*, in verloren oogenblikken, *de — en* —, van tijd tot tijd; **—n,** m. muis; (zeet.) onderzeesche klip waar de kabels tegen schuren; — *campesino*, veld-muis; **—nar,** v. tr. knagen (muis); **—nera,** f. muize- of ratte-val; **—nero,** a.

muize(n)-, ratte(n); v. muizen of ratten; = —**nesco.**
rau/dal, m. stort-beek, berg-beek; —**do,** a. onstuimig, hevig, snel; —**ta,** f. in: *tomar la* —, op weg gaan, op reis gaan (weinig).
ray/a, f. streep, lijn; grens(-lijn); tong (visch); *ya pasa de* —, 't loopt de spui-gaten uit, 't is al te erg; *tener á* —, binnen de perken houden; *hacer* —, uitmunten; *tres en* —, een hink-spelletje met in elkaar-geschreven cirkels; —**ado,** m. streepen (v. e. stof) 't gestreept zijn; —**ano,** a. aangrenzend; —**ar,** v. tr. streepen, lijnen trekken; onder-schrappen; door-schrappen, -slaan; royeeren (v. e. ledenlijst enz.); intr. uitmunten, -blinken; uit-stralen, beginnen te schijnen (licht, dageraad a. a.); —**o,** m. straal; schijnsel, glans; rechte lijn die de richting aangeeft; bliksem; *es un* —, hij (zij) is zeer gevat, zeer scherpzinnig; *un* —, ook: een ramp; plotselinge hevige pijn; *echar* —*s,* razen en tieren; —**oso,** a. streepig, v. streepen voorzien; —**uela,** f. „streepje", kinder-spel (naar een streepje gooien).
raz/a, f. ras, geslacht; *mala* —, ook: slechte aard; hoef-kloof (paard); (oud) licht-, zonnestraal; —**on,** f. rede (= verstand); reden (= oorzaak, en verhouding); pl. argumenten, redenéeringen, bewijs-gronden; rédenen; (fam.) *razon de pie de banco,* onzinnige reden, nónsens-argument; *á — de tanto,* tegen zooveel; *dar — de si,* rekenschap van zijn gedrag geven; *en — de,* op grond of uit kracht van; *ponerse á —es,* een twist-gesprek beginnen; —**onable,** a. rédelijk, billijk; —**onador, -a,** m. f. iem. die goed redenéert; —**onamiento,** m. redeneering; redeneer-vermogen; —**onar,** v. tr. redenéeren-, zie **raciocinar**; ook: spreken.
re, m. (muz.) re, naam v. e. noot; —**a,** f. (rechtst.) schuldige, misdadige (vrouw).
reac/cion, f. terug-werking, reactie; nawerking; —**cionario,** a. tegen-werkend; reactionnair; —**io,** a. tegen-stribbelend; koppig, stijf-hóofdig, = **rehacio**; —**tivo,** a. (wetensch.) reageerend; m. pl. reageer-middelen; —**tor,** m. reactionnair, iem. die een reactie bewerkt.
read/mision, f. weder-opname, -toelating; —**mitir,** v. tr. weder-ópnemen, -toelaten; —**opcion,** f. nieuwe of tweede aanneming of adoptie.
reagrav/acion, f. zeer-zwáar-making; —**ar,** v. tr. zeer zwaar maken.
rea/gudo, a. zeer scherp, zeer fel; —**justar,** v. tr. weer in orde brengen.
real, m. naam eener kleine munt, 25 céntimos (¼ *peseta*)); — *de plata,* zilveren real v. v. 50 céntimos; kamp, vooral koninklijk deel of dat van de generaal; — *de agua,* waterstraal uit een buis v. e. real door-snede; *sentar los —es,* een kamp opslaan (troepen); a. wérkelijk, wézenlijk; kóninklijk; prachtig; —**ce,** m. relief; licht-werking op een schilderij; verhoogde werking; luister; úitstekende rand om een wiel a. a.; verhooging, ophooging; *de* —, bol-op, hoog-op; —**engo,** a. koninklijk, v. h. domein des konings; *casa —a* (Am.) huis zonder lasten, zoo ook *fundo* —, onbezwaard fonds; —**era,** f. cel in een honig-raat, = **maestril**; —**idad,** f. wérkelijkheid, wézenlijkheid; *es la* —, 't is de zuivere waarheid; *en* —, wérkelijk, heusch (ook: *en — de verdad*); —**illo** of —**ito,** m. verkl. v. **real,** id.; —**ismo,** m. partij des konings, konings-gezindheid; (wetensch.) realisme, wijsgeerig stélsel waarbij men alleen rekening houdt met de wérkelijkheid; —**ista,** m. aanhanger des konings, konings-gezinde; (wetensch.) realist (zie 't vorige); —**izable,** a. verwézenlijkbaar, te verwézenlijken; —**izacion,** f. verwézenlijking); —**izar,** v. tr.; en: realizeeren; —**mente,** adv. wérkelijk, inderdáad; —**zar,** v. tr. verhoogen; ophoogen (grond a. a.); (fig.) met valsche briljanten bezetten.
rean/imar, v. tr. weder doen opleven; weder opwekken (moed a. a.), doen herleven; r. weer moed scheppen; opleven (iets dat kwijnt); —**udar,** v. tr. weder aanknoopen.
reap/aricion, f. weder-verschijning; —**ertura,** f. weder-ópening, -ópen-stelling.
reasu/mir, v. tr. hervatten; — *la jurisdiccion,* de behandeling tot zich trekken (hooger rechts-college tegenover een lager); —**ncion,** f. weder-opvatting, hervatting; nieuwe behandeling (v. e. geding door hooger rechtscollege).
reat/a, f. touw waarmee paarden achter elkaar aan de staart vast-gemaakt zijn; derde paard vóor een rijtuig; (fig.) ja-broer; *votar de* —, ja en amen zeggen; —**adura,** f. aan-een-hechting, -binding; weder-verbinding; —**ar,** v. tr. aan elkaar binden (paarden a. d. staart enz.); op nieuw verbinden; heréenigen; weder vast-binden; —**o,** m. het **reo,** misdadige of beschuldigde zijn.
reaventar, v. tr. nógmaals wannen.
reba/ja, f. prijs-verlaging, af-slag; vermíndering; —**jar,** v. tr. verlagen, verminderen of af-slaan (in prijs); verzwakken, flauwer maken (kleuren); afbreken, lager stellen, (iemands verdienste); r. zich vernéderen, zich verlágen; —**jo,** m. groef, in-kerving; indrukking (v. e. boog-gewelf); —**laje,** m. wieling, dwárreling, maal-stroom; —**lsa,** f. stilstaand water; stil-stand der vochten; —**lsarse,** v. r. ergens (stil) blijven staan (water); opgestopt zijn (lichaams-vochten); —**nada,** f. snede, (fam.) sneê, sneetje (b.v. brood), part (b.v. meloen); —**nar,** v. tr. in sneden of sneêtjes of parten snijden (brood, vrucht enz.); —**nco,** m. tweede zuil-stoel (eener zuil); —**ñadera,** f. haak (om iets uit een put op te halen); —**ñar,** v. tr. uithalen, ophalen (b.v. uit een put), = **arrebañar**; —**ñego,** a. in kudden levend of vóorkomend; —**ño,** m. kudde (schapen of andere wol-dieren); troep, ménigte; drom; —**sadero,** m. plaats waar een schip maneuvreeren moet om een klip te ontgaan; —**sar,** v. intr. (een gevaarlijke plaats) voorbij-zeilen; ontwijken (vijand); —**star,** v. intr. (fam.) meer dan genoeg zijn; —**tar,** v. tr. (oud) wegnemen, ont-rukken, rooven; meer: **arrebatar**; —**te,** m. twist, geschil; —**timiento,** m. weer-stand, terug-drijving; —**tiña,** f. (fam.) in: *andar á la* —, elkaar betwisten, uit de handen grissen; ook = **arrebatiña,** strooi-geld; —**tir,** v. tr. terugslaan (aanval), weer-stand bieden aan; schrappen (v. e. rékening); af-slaan (bij 't schermen); weer-léggen (bewéring); zich verzetten tegen; om-slaan (naad); —**to,** m. plötselinge onstuimige aanval; óver-val; aan-drift, opwelling: *campanas á* —, alárm-klok; storm- of brand-klok; (fam.) *de* —, opeens, plötse-

ling; *en un* —, in een opwelling of eerste aandrift; —**toso**, a. ontstuimig, ondoordácht; —**utizacion**, f. weder-doop(ing); —**utizar**, v. tr. weder doopen.
rebe/ber, v. tr. (telkens) weer drinken; —**co**, a. (fam.) weer-bárstig, onhándelbaar; —**larse**, v. r. in opstand komen; zich verzetten; —**lde**, a. opróerig, weer-spánnig; m. ópstandeling, rebél; weer-spánnige; —**ldía**, f. opstand; verzet; weer-spánnigheid; (rechtst.) versték: *condenado en* —, veroordeelde bij versték; —**lion**, f. = **rebeldía**; —**llin**, m. halve-maan (vesting-werk); —**llon**, a. onwillig (paard); —**ncazo**, m. slag m. e. **rebenque**; —**nque**, m. bulle-pees of zweep; —**tear**, v. tr. (oud), boorden, omzoomen; —**za**, f. (zeet.) plaatselijke afwijking in de richting v. d. vloed; laag water-planten (b.v. in een vijver).
rebien, adv. (fam.) opperbest, heel goed.
rebin/adura, f. derde beploeging; —**ar**, v. tr. voor de derde maal beploegen.
rebirar, v. tr. over een andere zijde wenden (schip).
rebisabuelo, -a, m. f. bét-over-gróotvader, -gróotmoeder.
rebiznieto, -a, m. f. bet-achter-kleinkind, -kleinzoon, -kleindochter.
rebl/andecer, v. tr. (oud) verzachten, weeker of zachter maken; —**e**, m. (fam.) billen.
rebocillo, m. plooi der Andaloezische mantilla over kin en mond.
reboll/ar, m. bosch v. laag hout; —**idura**, f. holligheid in 't gietsel v. e. kanón; —**o**, m. boom-stam; eike-loot; —**udo**, a. in elkaar gedrongen (gestalte); zeer ruw en ongelijk v. oppervlak (diamant).
rebo/ñar, v. intr. stil-staan door te veel water (molen); —**sadero**, m. plaats waar iets overloopt; —**sadura**, f. óverlooping, óvervloeiing (v. vocht en fig.); —**samiento**, m. (geneesk.) overvloeiing v. vochten; —**sar**, v. intr. óverloopen, óvervloeien, al te overvloedig zijn; — *de alegria*, zich niet kunnen houden v. vreugde; —**tadera**, f. kam (v. e. laken-werker); —**tar**, v. tr. terug-slaan (bal bij 't kaats-spel); intr. weer opspringen (bal) terug-springen; tr. treffen bij terug-kaatsing (kogel); —**te**, m. weer opspringen (v. d. bal in 't kaats-spel); terug-springing, -kaatsing; *de* —, door terug-kaatsing, van de weer-ómstuit; —**tica**, f. apotékers-weikplaats =**laboratorio**; winkel-kamer; —**tin**, m. (plantk.) tweede blad v. d. moerbezie-boom; —**zar**, v. tr. wikkelen in (meel b.v.); r. zich vermommen (= **embozarse**); verbloemen, verzachten (woorden); verhélen (hándelingen); —**zo**, m. = **embozo**, vermomming, verbloeming; *hablar sin* —, onverbloemd spreken.
rebram/ar, v. intr. vaak schreeuwen (zooals herten); loeien (wind, gólven); met een gedruisch antwoorden op een gedruisch; —**o**, m. geschreeuw (v. e. hert).
rebudiar, v. intr. knorren (ever-zwijn).
rebu/eno, a. (fam.) heel goed, opper-best; —**far**, v. intr. hijgen en blazen (v. drift of vermoeienis); —**jal**, m. aantal schapen of andere wol-dieren beneden 50; lapje minder-wáardige grond; —**jarse**, v. r. zich wikkelen (in, *de*), een sjaal omslaan; —**jo**, m. bundel, pak (bijeen-gewikkeld); sluier; —**llicio**, m. groot gedruisch; —**llir**, v. intr. in beroering komen, zich in beweging zetten; —**rujar**, v. tr. (fam.) onordelijk, door elkaar inwikkelen, slordig inpakken; —**rujon**, m. bundel (rommel bij elkaar); —**sca**, f. nazoeking, ná-lezing; grábbeling; na-pluizing; af-val, overschotjes; —**scador, -a**, m. f. nalezer, aren-lezer; —**scar**, v. tr. (zie —**sca**), ook: na-snuffelen; —**sco**, m. bijeen-zoeking; ná-lezing, aren-lezing; ná-zoeking; overblijfsels, af-val (zie —**sca**); —**znador**, a. die balkt (als een ezel), die nonsens uitslaat om te overbluffen; m. schreeuw-leelik; —**znar**, v. intr. balken (ezel); nonsens uitslaan om te overbluffen; —**zno**, m. gebalk (v. e. ezel); zotteklap.
reca/bar, v. tr. afbidden, afsmeeken; —**do**, m. boodschap; *ir á un* —, een boodschap gaan doen; *decir un* —, een partikuliere mededeeling doen; — *de* of *para escribir*, schrijf-gereedschap, -behoeften; *enviar* —*s*, de komplimenten doen of zenden, een geschenkje toezenden; *dar* —*s*, de komplimenten overbrengen van...; *hacer un mal* —, een misslag, een domheid begaan; *venir con mal* —, met een leelijke boodschap of tijding komen; —**er**, v. intr. terug-vallen, nog eens vallen, wederom vervallen, weer instorten (zieke); te-beurt vallen; neerkomen (op); —**ida**, f. weder-instorting (v. e. zieke); aanloop (v. e. gewelf); —**lar**, v. tr. doordringen, zie **calar**, id.; (zeet.) weer heviger opsteken (wind); r. = **calarse**.
recal/cadamente, adv. opgehoopt, opeengedrongen, tegen-elkaar-aan gedrukt; —**car**, v. tr. opstapelen, -hoopen, opeen-dringen, persen, samen-drukken; herhalen; r. met kracht of met welbehagen iets overzeggen; zich in een ruime leun-stoel laten vallen; — *el pie*, zijn voet verstuiken; —**citrar**, v. intr. zich hals-starrig verzetten, weerbarstig zijn; — **entamiento**, m. opwarming; oplaaiing v. passie, minne-gloed; —**entar**, v. tr. opwarmen; 't bloed verhitten (liefde-begeerte), lust doen ontbranden; — *el pienso*, „'t voeder opwarmen", d. i. het besnuiven maar niet kunnen eten (paard); r. een heftige liefde-begeerte voelen; bederven (granen door gebrek aan lucht); —**zar**, v. tr. ponceeren, m. e. houts-kool-zakje overtrekken (teekening); aanaarden, mest toevoegen; (een muur v. onderen) herstellen, weer sterk maken; —**zo**, m. aan-aarding; herstelling v. h. onderste v. e. muur; bekleedsel der velgen v. e. rad; = —**zon**, m.
recam/ador, -a, m. f. borduurder, = **bordador**; —**ar**, v. tr. en relief-borduren, van nieuw borduursel voorzien; —**́ara**, f. kleerekast, garderobe; 't geheel der kleederen, juweelen enz., lijfgoed; dubbel-hartigheid, valschheid; slot, kamer v. e. geweer; stoet, sleep, gevolg (op reis); —**biar**, v. tr. opnieuw wisselen of ruilen; opnieuw trekken (wissel); opnieuw kosten leggen op een geprotesteerde; —**bio**, m. tweedewisseling of ruil; tweede trekking (v. e. wissel), kosten daarop; —**o**, m. relief-borduursel, geborduurd knoops-gat.
recan/canilla, f. vóorgewend hinken (v. e. kind); —**tacion**, f. herroeping, = **palinodia**; —**ton**, m. grens- of hoek-steen (a. h. einde v. e. straat, a. d. deur v. e. huis).
recap/acitar, v. tr. ernstig overwégen, in de herinnering nagaan; —**itulacion**, f. korte samen-vatting of herhaling; —**itular**, v. tr. (zie 't vorige).

recarg/a, f. nieuwe lading, overlading, vracht, last; **—ar,** v. tr. opnieuw laden, óverladen, overláden (te veel laden); overdrijven, bespottelijk voorstellen; vervéIen; een aanklacht verzwaren; opnieuw aanvallen; in hevigheid verdubbelen (koorts); **—o,** m. nieuwe aanklacht; aanhouding v. e. gevangene voor nieuwe aanklachten; verérgering der koorts.

recat/a, f. (het) voor de tweede maal proeven, nog eens proeven; **—ado,** a. bescheiden; omzichtig, terughóudend; **—ar,** v. tr. nog-eens proeven; uit kuischheid of welvoegelijkheid omsluieren; uit voorzichtigheid verbérgen; ontzien, vreezen: — *los designos de Dios,* Gods beschikkingen; r. omzichtig of angst-vallig te werk gaan; zich weinig vertoonen; op zijn hoede zijn; **—ear,** v. tr. = **regatear,** loven en bieden, sjaggeren; versjaggeren, verhándelen; **—ería,** f. = **regatonería,** klein-handel; **—o,** m. omzichtigheid, wijs beleid; bescheidenheid, ingetógenheid; geheim; **—on, -a,** a. en s. = **regaton, -a,** die van loven-en-bieden, van afdingen of sjaggeren houdt; **—onear,** v. tr. = **regatonear,** in 't groot koopen om in 't klein te verkoopen; **—onería,** f. = **regatonería,** en = **recatería.**

recaud/acion, f. inning (v. e. belasting a. a.), inkasseering; ontvangst-kantoor; **—ador,** m. ontvanger, inner (v. belastingen a. a.); **—amiento,** m. = **—acion; —ar,** v. tr. innen, ontvangen; **—o,** m. = **—acion;** en = **caucion,** zekerheid-stelling, borg-stelling; zekerheid, veiligheid: *poner en* —, in veiligheid brengen of stellen.

reca/var, v. tr. opnieuw graven, dieper —; **—zar,** v. tr. opnieuw vervolgen (losgelaten vogel, door een valk); **—zo,** m. gevést (v. e. degen); rug (v. e. mes).

recel/ador, m. paard alleen dienend om de bronstige merries aan te vuren; **—amiento,** m. = **recelo; —ar,** v. tr. duchten, vreezen, verdénken; vurig maken (wat de hengst doet, die **recelador** genoemd wordt); r. wantrouwig zijn, wantrouwen; beducht zijn; op zijn hoede zijn; schichtig zijn (paard); **—o,** m. beduchtheid, wántrouwen, áchterdocht; **—oso,** a. beducht; wantróuwig, achterdóchtig.

recent/adura, f. bewaarde hoeveelheid gist; **—al,** a. en m. pas geboren (lam); **—ar,** v. tr. de gist in 't deeg doen; van schoone lakens voorzien.

recep/cion, f. ontvángst; receptie; **—ta,** f. (rechtst.) boete-register; **—táculo,** m. houder (vat, holte waarin iets opgevangen wordt); plaats v. samen-scholing; verzamelplaats; vergader-bak; leger, schuil-plaats, hol; bloem-bodem; **—tador, -a,** m. f. heler, heelster; **—tar,** v. tr. helen; verborgen houden (personen die de overheid zoekt); (oud) = **recetar,** iets voorschrijven (recépt); **—tivo,** a. (wetensch.) ontvankelijk, indrukken opvangend (organen); **—tor, -a,** m. f. commissaris belast met het onderzoek naar 't gedrag; ontvanger der boeten enz. aan de gerechts-hoven; en = **tesorero,** schat-meester, penning-meester; **—toría,** f. ontvangerschap of ontvangers-kas a. d. gerechts-hoven, kapittel-kas, = **recetoría**; amt v. **receptor** (zie aldaar).

rece/so, m. (sterrek.) tijdelijke verdwijning v. e. hemel-lichaam achter de aarde, de maan enz.; **—ta,** f. voor-schrift, recépt (v. een arts enz.); lijstje v. aan te koopen zaken; **—tador,** m. dokter die veel recépten schrijft; **—tar,** v. tr. voorschrijven; — *largo,* zich niet geneeren, veel-eischend zijn; **—tario,** m. recépten-verzámeling, -boek; **—tor,** m. = **receptor; —toría,** f. amt of kas v. e. ontvanger a. e. gerechts-hof of a. e. kapittel.

reci/al, m. ontstuimigé stroom (v. e. rivier); **—amente,** adv. krachtig, gewéldig; **—bí,** m. korte kwitantie; **—bidero,** a. te ontvangen, aan te nemen; **—bidor, -a,** m. f. ontvanger; Malteezer ridder, belast met de ontvangsten; **—bidora,** f. (Am.) vroed-vrouw; **—bimiento,** m. ontvangst (bij zich aan huis); ook verkorting v. *sala de* —, ontvang-kamer, salón; rust-altaar (voor 't sacrament, gedurende een processie); **—bir,** v. tr. ontvangen; opvangen; installeeren (in een amt); **—bo,** m. = **—bimiento;** en: kwitantie; (het) ontvangen v. e. brief, uitnoodiging a. a.; *la Señora no está de* —, Mevrouw ontvangt niet (of: heeft belét); *de* —, ook: aannemelijk, te aanvaarden; *pieza de* —, ontvang-kamer.

recien, adv. pas, onlangs, in: — *nacido,* pasgeboren, — *casado,* pas getrouwd, — *venido* of — *llegado,* pas aangekomen; **—te,** a. nieuw, pas-gebeurd, onlangs voorgevallen; **—temente,** adv. onlangs, pas, kort-geléden.

recinto, m. omtrek, kom, kring (wat er binnen ligt).

recio, a. sterk, krachtig; hard, stevig (wat niet licht breekt); kras (oud mensch); flink, ferm; moeilijk, lastig; *tierra —a,* vette grond; adv. krachtig, te hard, hardhándig: *pegar* —, hard straffen; *hablar* —, al te luid spreken.

récipe, m. (geneesk.) recépt; *dar un* —, een berisping geven.

recip/iángulo, m. hoek-meter (v. vaste lichamen); **—iendario,** m. hij die plechtig geïnstalleerd of gedecoreerd wordt; **—iente,** m. recipiént; ontvanger: klok (v. d. lucht-pomp); a. die ontvangt of opvangt; **—́roca,** f. = **—rocidad; —rocacion,** f. wederzijdsche betrekking, — inwerking; terug-werking; **—rocidad,** f. wederkéerigheid; uitwisseling; wéder-vergélding; **—́roco,** a. weder-kéerig, hetzelfde terug-doend, beantwoordend.

recisorio, a. vernietigend, annuleerend, = **rescisorio.**

recit/acion, f. opzegging (v. verzen b.v.), voor-dracht; **—ado,** m. (muz.) recitatief, = **—ativo; —ador, -a,** m. f. voor-drager; **—ar,** v. tr. opzeggen, voor-dragen; **—ativo,** m. = **—ado.**

reclam/acion, f. bezwaar, tegen-werping; eisch, vórdering; klacht; **—ar,** v. tr. eischen, vórderen, aandringen op; roepen (vogels); intr. in verzet komen, zich beklagen, bezwaren maken; **—e,** m. (zeet.) tuin- of hombergat; **—o,** m. vogel-fluitje; lok-vogel; teeken om te roepen; (rechtst.) eisch, vordering; (fig.) aantrekking; oproeping, oproep: (fam.) *acudir al* —, komen toeloopen (waar iets genoegelijks te wachten is).

recle, m. rust-tijd voor een kanunnik.

reclin/acion, f, neer-vleiing (v. h. hoofd); **—ar,** v. tr. doen rusten, neervleien; r. zich neervleien, zich in een rustende houding stellen; **—atorio,** m. leuning, leun-kussen: bid-stoel.

reclu/ir, v. tr. nauw in- of op-sluiten; **—sion,** f. kluizenarij; op-sluiting; *poner en* —, veroordeelen tot opsluiting; **—so,** a. in een-

zaamheid levend, kluizenaar; —**ta,** f. nieuwe lichting (soldaten); rekrúut; —**tador,** m. onder-officier die soldaten aanwerft; —**tar,** v. tr. aanwerven (ook anderen dan soldaten).

reco/brable, a. terug te krijgen, te herwinnen; —**brar,** v. tr. herkrijgen, herwinnen; r. zich herstellen van zijn verliezen; weer bijkomen enz.; —**bro,** m. herkrijging, herwinning; —**cer,** v. tr. opkoken, nog eens koken, lang bij zich houden (gedachte, meening); r. branden (v. ongeduld a. a.); —**cido,** a. opgekookt; (fig.) doorkneed; ook: inwendig zeer gekweld; —**dadero,** m. (oud) = **reclinatorio**; —**dar,** v. intr. ombuigen, een bocht maken (rivier a. a.); r. met de elleboog leunen; —**do,** m. inham, kreek; kromming, bocht; —**gedero,** m. rommel-kamer in een huis; verzamel-plaats, instrument om bijeen te garen; —**gedor, -a,** m. f. gastvrij mensch; bijeen-gaarder, verzamelaar; —**ger,** v. tr. terughalen; oprapen; binnenhalen (graan), opschuren; hérbergen, huisvesting of onderdak verleenen; oogsten, plukken; trekken (winsten); bijeen-zamelen; opschorten, omslaan (kleed); inhalen (zeilen), ophalen (fooien, aalmoezen); terug-nemen (voorstel); dwingen de kop neer te houden (paard); r. naar huis gaan, naar bed gaan; zich terugtrekken; in zichzelve keeren, stil gaan overpeinzen; stil gaan leven; —**gida,** f. (oud) schuilplaats, hulp, beschutting; terug-tocht, -trekking; pl. vrijwillig of door 't gerecht opgesloten vrouwen; —**gido,** a. stil of teruggetrokken levend; waarvan 't achterdeel niet evenredig met de andere deelen ontwikkeld is (paard); f. opgeslotene; —**gimiento,** m. terug-getrokkenheid, inzichzelf-gekeerdheid; overpéinzing; afzondering, stil leven; (fam.) ingetógenheid, zedigheid; terug-neming, -haling, binnen- of op-haling enz.; —**lar,** v. tr. nog eens of op-nieuw laten doorzijgen, nog eens ziften; —**leccion,** f. verzameling spreuken a. a.); samen-vatting; oogst; inzameling, inning v. belasting op de aard-vruchten, in geld of natura; bizondere overpeinzing (bij sommige klooster-orders); diepe inkeer tot zich zelve; —**lectar,** v. tr. bijeen- of inzamelen (oogst); —**leto,** m. Franciskaner monnik v. d. bespiegelende orde; eenzaam of stil-levend mensch.

recom/endable, a. áanbevélens-wáardig; —**endacion,** f. áanbevéling; *carta de* —, áanbevélings-brief; —**endar,** v. tr. áanbevélen, sterk aanraden; (rechtst.) opnieuw in héchtenis laten nemen; —**endatorio,** a. een áanbevéling bevattend, áanbevélend, = —**endaticio**; —**pensa,** f. belooning; vergoeding; schádeloos-stelling; vergélding; *en* —, daartegenóver; overigens, v. e. andere kant; —**pensable,** a. vergoedbaar, beloonbaar; —**pensacion,** f. = —**pensa**; —**pensar,** v. tr. vergoeden; schadeloos-stellen; beloonen, vergélden; —**poner,** v. tr. weer in orde maken, weer op orde stellen, opnieuw régelen; we(d)er samenstellen; —**posicion,** f. weer-in-orde-making; nieuwe samenstelling.

recon/centramiento, m. concentratie, sámentrekking op één punt, verplaatsing naar 't midden; —**centrar,** v. tr. op één punt vereenigen; verbérgen, verhélen (hartstocht a. a.); r. in gepeinzen verzonken, droevig gestemd zijn; —**ciliacion,** f. verzoening; tweede biecht; absolutie; —**ciliar,** v. tr. verzoenen; r. ook: voor de tweede maal biechten; —**comerse,** v. r. (fam.) zich schurken of scheuken, zich draaien en wringen v. pret; —**comio,** m. (fam.) schurking, schouder- en rug-beweging van jeuk of pleizier; (id.) achterdocht, kwaad vérmoeden; lichaams-vertrekking, wringing door drang of lust tot iets; —**́dito,** a. diep-verborgen, geheimzinnig (gevoelens, aandoeningen); —**duccion,** f. (rechtst.) verlénging, hernieuwing v. e. overéen-komst (huur-ceel b.v.); —**ducir,** v. tr. (rechtst.) verléngen, hernieuwen (kontrakt); —**ocer,** v. tr. herkénnen (= opnieuw kennen); erkennen; nagaan, onderzoeken, verkennen (b.v. een terrein); —**ocido,** a. erkentelijk, dankbaar; —**ocimiento,** m. erkéntelijkheid; belooning; verkénning (b.v. v. e. terrein), onderzoek; erkénning; bekéntenis; herkénning (= het opnieuw kennen); schúldbekéntenis; —**quista,** f. her-óvering; heróverde zaak; —**quistar,** v. tr. her-óveren, terugwinnen, -erlangen; —**sideracion,** f. (het) opnieuw in overweging nemen; —**siderar,** v. tr. nog eens overwégen, nog eens beraadslagen over; —**struccion,** f. weder-opstelling, -opbouwing, 't weer in-el-kaar-zetten of samen-stellen; —**tar,** v. tr. opnieuw tellen, óver-tellen; tellen, opnemen, één voor één nagaan; —**tento,** a. (fam.) erg in zijn nopjes, zeer vergenoegd; m. groote vreugde; —**vencion,** f. verwijt; vermaning; (rechtst.) tegen-eisch, -klacht; —**vencional,** a. (rechtst.) in: *demanda* —, tegen-eisch, -klacht; —**venir,** v. tr. weerléggen; een tegen-eisch of -klacht instellen tegen; verwijten, vermanen.

reco/pilacion, f. compilatie; verzámeling uit verschillende werken; —**pilar,** v. tr. compileeren, bijeen-brengen uit verschillende werken; samen-vatten, in 't kort herhalen; —**quin,** m. inéen-gedrongen kéreltje.

record/acion, f. (oud) = **recuerdo**; —**ar,** v. tr. herinneren, doen denken aan, te-binnen-brengen; intr. bijkomen (uit een bezwijming); —**ativo,** a. herinnerings-(feest), ter herinnering; = —**atorio.**

recorr/er, v. tr. álloopen, dóor-loopen, doorreizen; vluchtig inzien, herstéllingen doen (i. e. huis); — *la memoria,* 't geheugen nagaan; —**ida,** f. onderzoek, ('t) nagaan; reparatie; — *de los fondos*, kalefátering.

recort/adura, f. uitknipping, uitsnijding, = **recorte**; pl. afknipsels, afval; —**ar,** v. tr. uitknippen, uitsnijden (b.v. figuur in papier): — *estampas,* prentjes knippen; afknippen, gelijk of effen knippen; —**e,** m. uitknipsel, -uitknipping, uitsnijding; pl. afknipsels, snippers.

recorv/ar, v. tr. = **encorvar,** (om)buigen; —**o,** a. krom, gebogen.

recos/er, v. tr. toe-naaien, weer dicht- of aannaaien, overnaaien; —**tadero,** m. rust-bank, kanapee (weinig); —**tado,** a. liggend, in liggende houding; —**tar,** v. tr. tegen iets aan zetten, doen leunen; r. zich neervleien, in een gemakkelijke houding gaan liggen.

recov/a, f. opkoop v. eieren in 't groot (op 't land om ze in de stad in 't klein te verkoopen); troep jacht-honden; afdakje (tegen de regen); —**eco,** m. kromming, bocht; (fig.) list, slinksche streek; —**ero,** m. poelier, koopman in gevogelte en eieren.

recre/acion, f. = —**o**; —**ar,** v. tr. vermaken, vreugde geven; r. zich vermaken, genoegen hebben; pleizier hebben in plagen, tegen-spreken a. a.; —**ativo,** a. vermakelijk,

genoegen of afleiding verschaffend; **—cer,** v. intr. weer groeien, opgroeien; **—cimiento,** m. aangroeiing, = **crecimiento**; weder-opgroeiing; **—ido,** a. weer wild geworden (getemde roofvogel); **—mento,** m. (geneesk.) sappen die zich van 't bloed afscheiden en er zich weer mee mengen; **—mentoso,** a. (id.) in: *humores —s,* uit 't bloed afgescheiden sappen die weer opgenomen worden (zooals speeksel enz.); **—o,** m. vermaak, tijd-verdrijf, ontspanning; *tomar algun —,* wat afleiding nemen; *viaje de —,* pleizier-reisje.

recrimin/acion, f. tegen-beschuldiging of -smaad; **—ar,** v. tr. een tegen-beschuldiging of -verwijt doen.

recru/cetado, a. (wapenk.) waarvan elke arm weer in een kruis eindigt (kruis); **—descencia,** f. aanwas, toename (b.v. in hevigheid).

rect/a, f. (meetk,) rechte lijn; **—al,** a. (ontleedk.) v. d. endel-darm; **—amente,** adv. in rechte lijn; op rechtvaardige, op volkomen billijke wijze; **—angular,** a. recht-hóekig; **—ángulo,** m. récht-hoek; a. recht-hoekig *triángulo —,* rechthoekige drie-hoek; **—tificacion,** f. recht-making, verhélping, verbétering; (scheik.) tweede distillatie; (wisk.) rectificatie, ('t) vinden v. d. rechte gelijk a. e. gegeven kromme; **—tificar,** v. tr. rechtmaken, verhélpen; nogmaals distilleeren; **—tificativo,** a. verbéterend, herstéllend (akte of rékening tegenover een andere); **—tilíneo,** a. recht-lijnig, in rechte lijn; **—itud,** f. rechtheid (v. e. lijn); recht-schapenheid; juistheid, correctheid; **—o,** a. recht, rechtop; *linea —a,* rechte lijn; recht-streeksch; recht-schapen, recht door zee, oprecht; *ir via —a,* regel-recht gaan; *en sentido —,* in eigenlijke beteekenis; m. endel-darm; **—or,** m. rector (magnificus; dit laatste v. e. universiteit); pastoor; **rectora,** overste over nonnen; **—orado,** m. rectoraat; **—oral,** a. rectoraal, v. d. rector, rectors-; **—orar,** v. intr. rector worden; **—oría,** f. = **—ado.**

recu/a, f. troep muilen of ezels, eigendom v. e. vaste bode (*ordinario*); (fam.) trits, lange rij, sliert; **—adro,** m. (meetk.) in een kwadraat uitgedrukt oppervlak v. e. door een kromme lijn afgesloten figuur; quadratuur; **—dimiento,** m. mandaat (betálings-bevél a. e. reken-plichtige); **—dir,** v. tr. iem. helpen door hem een voorschot te geven op wat hem toekomt; laten uitdruipen; hervatten; (intr.) terug-springen; (oud) toeloopen, = **acudir**; **—ento,** m. natelling; optellen, opnoeming, afroeping der namen; **—erdo,** m. herinnering; pl. groeten, komplimenten: *dé V. muchos —s á su señor padre,* doe vele groeten aan Mijnheer uw vader; **—esto,** m. helling, stijgend of oploopend terrein; **—lada,** f. stap achteruit; achteruit-gang, -loopen; **—lar,** v. intr. terugloopen, achteruit-gaan; (fam.) terug-krabbelen; uitstellen, verschuiven; **—lo,** a. zonder staart (kip); m. = **—lada**; **—lones** in: *á —,* adv., achterwaarts, terug-loopend; **—perable,** a. terug te erlangen, herwinbaar; **—peracion,** f. wéder-erlánging, herwinning; **—perar,** v. tr. terug-erlangen, herwinnen; r. zich schadeloos-stellen, zich herstéllen; **—perativo,** a. terug-gevend; terug-winnend; **—ra,** f. kam-zaag; instrument om de tanden der kaarden vaneen te doen; **—rar,** v tr. de tanden maken (v. e. kam of kaarde); **—rrir,** v. intr. hulp vragen, zijn toevlucht nemen; **—rso,** m. toeverlaat, toevlucht; hulp-middel; beroep, appêl, actie om schadevergoeding; **—sable,** a. wraakbaar; betwistbaar; afwijsbaar; onbetrouwbaar; **—sacion,** f. wraking; betwisting; **—sar,** v. tr. wraken, betwisten; verwerpen; r. zichzelf (b.v. als getuige) wraken, verwerpen.

rechaz/ador, -a, m. f. terug-stooter, -drijver; verwérper; **—amiento,** m. terug-stooting, -drijving of -werping; **—ar,** v. tr. terug-stooten, -drijven; -werpen; doen terugspringen; weerleggen, zaak beantwoorden; **—o,** m. terug-drijving, -springing, weerómstuit; *de —,* door de weeróm-stuit.

rechi/fla, f. (fam.) uitlachen, uitjouwing, bespotting; **—flar,** v. tr. uitlachen om wat men iem. onnoozel laat zeggen; uitjouwen, bespotten; **—namiento,** m. geknars, schel of snerpend geluid; **—nar,** v. tr. knarsen, schel of snerpend geluid geven; morrend gehoorzamen; knarse-tanden; **—no,** m. snerpend of schel geluid (v. twee dingen tegen elkaar aan); geknars, tande-geknars.

rechoncho, a. (fam.) mollig, goed in 't vleesch.

red, f. net; *— de araña,* spinne-web; *— de pájaros,* slecht weefsel (lett. vogel-net); *caer en la —,* in de strik vallen; *— de hierro,* tralie-werk v. e. raam; **—accion,** f. redactie; opstelling; **—actar,** v. tr. redigeeren; opstellen, in-elkaar-zetten; **—actor, -a,** m. f. redacteur, redactrice; **—ada,** f. ophaling v. h. net, net-worp, vangst; **—año,** m. epiploon, buik-vlies; **—ar,** v. tr. 't net uitwerpen, m. e. net vangen; **—argucion,** f. tegen-werping met dezelfde argumenten; **—arguir,** v. tr. met dezelfde argumenten tegen-spreken; **—ecica, —cilla** of **—cita,** f. verkl. v. **red**. netje, haar-netje; **—edor,** m. omtrek; *al —,* rondom, in de omtrek; **—el,** m. voor-steven, achter-steven; **—encion,** f. verlossing; los-kooping, vrij-kooping; hulp uit ellende, vertroosting van groot leed; **—entor, -a,** m. f. los-kooper, verlosser; *el Redentor,* de Verlosser; redemptorist (belast met het vrijkoopen der gevangenen); **—ero, -a,** nette-maker, -verkooper; v. e. net, nette(n)-; **—hibicion,** f. (rechtst.) koop-vernietiging; **—hibitorio,** a. (rechtst.) koop-vernietigend; **—ículo,** m. werk-zakje, -tasje.

redi/cho, a. (fam.) in 't oneindige herhaald, overgekauwd; gemaakt (uitspraak); **—ezmar,** v. tr. een tweede „tiend" heffen; **—ezmo,** m. belasting van $\frac{1}{9}$ op wat reeds door „tiend" getroffen is; **—l,** m. schaapskooi, schape-stal; **—mible,** a. terug te koopen, vrij te koopen, te verlossen; **—mir,** v. tr. terug-koopen; vrij- of los-koopen; hulp verleenen bij een groote tegenspoed; *— un censo,* 't kapitaal v. e. jaarlijksche uitkeering of cijns terug-betalen; r. *— de una vejacion,* een dienst-prestatie afkoopen; **—ngote,** m. gekleede jas; **—to,** m. bate; interest, rente; pl. baten, interessen, voordeelen; **—tuable,** a. baten afwerpend, voordeelen aanbrengend; = **—tual**; **—tuar,** v. tr. baten afwerpen, rendeeren.

redo/blado, a. bizonder breed bij gewone lengte (gestalte); *paso —,* versnelde pas; **—blamiento,** m. verdubbeling; toename; **—blar,** v. tr. verdúbbelen; roffelen (de trom);

inslaan, klinken; **—ble,** m. herhaling, verdúbbeling; roffel; **—ma,** f. fiool, kegel-vormig glazen vat (i. een apotheek); **—mado,** a. leep, slim.
redond/a, a. f. door veel bijeen-vergaarde cocons opgeleverd(e zijde); f. weiland; zeil v. e. twee-master, de ra waaraan dat zeil; *á la —*, in 't rond; f. (Zig.) over-rok; **—amente,** adv. in de rondte, rond-uit, recht-doorzee; **—eamiento,** m. (af)ronding, afgerondheid; **—ear,** v. tr. afronden, rond maken; achterstand regelen; in 't rond zetten; r. rond-worden; zijn bezit vermeerderen; **—el,** m. ronde mat v. *esparto*-gras voor 's winters; (fam.) kring; mantel zonder kraag; **—ela,** f. borde-matje, onder-leggertje v. metaal (onder borden); **—ez,** f. rondheid; **—illa,** f. vers v. vier regels v. acht lettergrepen; gedichtje met refrein met dezelfde rijmen aan 't eind der koepletten; **—o,** a. rond; v. zuiver adellijke afkomst (*hidalgo —*, edelman v. vier kwartieren); rond-borstig; beslissend, kort en bondig; m. kring, rondte; *caerse —*, languit op de grond vallen; *vestido de —*, voor 't eerst in een pónnetje gekleed (kind); *en —*, in de rondte, krings-gewijze; **—on,** m. groote kring, — cirkel.
red/opelo, m. (het) tegen de haren op strijken; twist, vecht-partij; (fam.) *al —*, tegen 't haar op, tegen de draad in; (id.) *traer al —*, over iem. als een knecht beschikken, hem met weinig achting behándelen; **—or,** m. ronde esparto-mat; **—rojo,** m. verwaarloosd trosje bij de wijn-oogst; late vrucht die niet tot rijpheid komt; kind met Engelsche ziekte; = **—ruejo,** m.; **—uccion,** f. vermindering, aftrek; verkleining; ont-trekking der zuurstof a. e. oxyde; inname v. e. sterkte; zetting (v. e. been of arm); óverhaling, overtúiging; pl. hutten v. bekeerde Indianen; (wisk.) herleiding; **—ucible,** a. herleidbaar; verminderbaar, verkleinbaar; **—ucidamente,** adv. op verkleinde schaal, zeer nauw, bekrompen; **—ucir,** v. tr. dwingen, verplichten, nopen; onderwerpen; herleiden; verminderen; tot iets doen overgaan (*la leña en ceniza*, hout in asch); beperken; verkleinen; inkrimpen (inkomsten); r. ook: uitloopen op, neerkomen op: *todas esas palabras se reducen á pedir dinero*, al die woorden komen neer op geld vragen; overgaan in enz.; — *á buenas*, bijdraaien, redelijk worden; **—uctivo,** a. wat een reductie ten gevolge heeft; verminderend, beperkend, herleidend; **—ucto,** m. redoute (vesting-werk); **—undancia,** f. gezwollenheid, breed-sprakigheid, overdaad; **—undante,** a. (zie 't vorige); **—undar,** v. intr. overvloeien, overdádig zijn; ten voordeele of ten nadeele van iem. uitvallen; **—uplicacion,** f. verdúbbeling; **—uplicar,** v. tr. verdúbbelen.
reedific/acion, f. weder-opbouwing, herbouw; **—ar,** v. tr. weder-opbouwen.
reele/ccion, f. herkiezing; **—gir,** v. tr. herkiezen.
reem/barcar, v. tr. overschepen, verschépen, opnieuw inschepen; r. zich weder inschepen; (fig.) zich weder in een zaak begeven; — **bargar,** v. tr. weder beslag leggen op; — **bolsar,** v. tr. terug-betalen; dekken; schádeloos-stellen; weder in de zak steken; — **bolso,** m. terug-betaling, dekking, schádeloos-stelling; **—plazante,** m. f. plaats-vervanger; **—plazar,** v. tr. vervángen; opvolgen; **—plazo,** m. vervánging.
reen/cuentro m. weder-ontmoeting; (het) tegenkomen of tegen-elkaar-aan komen, zie **encuentro,** id.; twee-gevecht, zie **encuentro** (dat beter is); (scheik.) *vasos de —*, distilleer-kolven; **—ganchamiento,** m. (mil.), = **—ganche;** **—gancharse,** v. r. (mil.) weder dienst-nemen; **—ganche,** m. (mil.) reëngagement, weder-indienst-treding; **—gendrar,** v. tr. opnieuw telen, verwekken; een nieuw leven geven door de genade; **—sayar,** v. tr. weder beproeven; nogeens repeteeren; **—sayo,** m. (het) weder beproeven; tweede repetitie (v. e. tooneel-stuk); **—vidar,** v. tr. hooger inzetten, overbieden; dat voorstellen; **—vite,** m. hooger bod, hoogere inzet; voorstel om hooger in te zetten.
reexaminar, v. tr. weder onderzoeken; een her-examen afnemen, opnieuw examineeren.
refa/ccion, f. lichte maaltijd; **—jo,** m. wollen onder-rok.
refec/cion, f. gemeenschappelijke maaltijd (b. v. v. monniken); zie **refaccion;** **—torio,** m. eet-zaal (b.v. in een klooster).
refer/encia, f. verwijzing, referentie; verhaal; **—endario,** m. = **refrendario,** referendaris; ook = **relator,** rapporteur (bij 't gerecht); **—ente,** a. betrekking hebbende op (*á*); **—ible,** a. wat in verband gebracht, of gerapporteerd, verhaald kan worden; — **imiento,** m. verhaal, verslag; rapport; — **ir,** v. tr. (te) verhalen, rapporteeren; verwijzen; betrekking doen hebben op (*á*); r. betrekking hebben op (*á*), zich beroepen op (*á*); *eso se refiere á lo precedente*, dit heeft betrekking op 't voorafgaande.
refi/lon, (*de —*), adv. terloops, in 't voorbijgaan; *herido de —*, even gekwetst, nauwelijks geraakt; **—nacion,** f. = **—nadura;** **—nadera,** f. rol om chocolade-deeg te kneden; **—nado,** a. verfijnd; geslepen, uitgeslapen; fijn, teêr; **—nadura,** f. verfijning, zuivering; fijne afwerking; verfijndheid; **—nar,** v. tr. verfijnen, zuiveren; fijn afwerken; raffineeren (suiker); **—no,** a. volkomen zuiver; zeer fijn; suiker raffinaderij; **—tolero, -a,** m. f. die de zorg heeft over de eetzaal; — **torio,** m. = **refectorio.**
refle/ctar, v. intr. = **—jar;** **—ja,** f. (oud) = **—xion;** **—jar,** v. tr. terug-kaatsen, weerkaatsen; **—jo,** m. weer-káatsing, weerschijn; a. teruggekaatst (licht); **—xibilidad,** f. vatbaarheid voor weer-káatsing of weerschijn; **—xible,** a. weerkaatsbaar; **—xion,** f. terug-kaatsing, weer-schijn; over-péinzing, -dénking; **—xionar,** v. tr. nadenken over, overpeinzen; **—xivamente,** adv. na rijp overleg; **—xivo,** a. nadenkend, peinzend; (wetensch.) terug-kaatsend.
refl/orecer, v. intr. weder bloeien; weder opbloeien; **—uir,** v. tr. terug-vloeien; — **ujo,** m. m. eb; (fig.) tegen-spoed; *flujo y reflujo*, eb en vloed.
refocil/acion, f. genoegen, genieting; ('t) zich op zijn gemak stellen; versterking, opfrissching; **—ar,** v. tr. genoegen of genot verschaffen; r. (meer gebruikelijk), zijn genoegen ervan nemen; zich te goed doen; **—o,** m. = **—acion.**
refor/jar, v. tr. over-smeden, nog eens smeden; **—ma,** f. herstel tot de oude orde van zaken; hervorming, vernieuwing; ook =

remonta, remonte; (fig.) afdanking v. e. oud voorwerp; **—mable**, a. hervormbaar, te hervormen; **—macion**, f. hervorming, nieuwe regeling, = **—ma**; **—mado**, a. (mil.) buiten dienst; **—mador, -a**, m. f. hervormer enz. (zie 't volgende); **—mar**, v. tr. hervormen, vernieuwen; opnieuw régelen; in de oude vorm herstellen of een nieuwe invoeren; verminderen (troepen); r. zich hervormen, een ander mensch worden enz.; **—matorio**, a. hervormend; **—zada**, f. smal lint; omwonden snaar v. e. instrument in de lagere tonen; **—zado**, a. met dikkere wand (loop v. e. vuur-wapen); **—zar**, v. tr. versterken; r. sterker worden.

refrac/cion, f. straal-breking; baan-afwijking door 't komen in een andere midden-stof; **—tar**, v. tr. breken (stralen). v. richting veranderen (zie 't vorige); **—tario**, a. weerspannig, oproerig; die zijn woord niet nakomt; zeer moeilijk smeltbaar; **—to**, a. (wetensch.) gebroken (licht), v. richting veranderd.

refran, m. spreekwoord; (fam.) *tiene —es para todo*, hij (zij) weet overal wat op, weet zich overal handig uit te redden; **—gibilidad**, f. (wetensch.) breekbaarheid (v. stralen); **—gible**, a. (id.) breekbaar (stralen).

refreg/adura, f. wrijving, = **—on**; **—amiento**, m. afwrijving, inwrijving; **—ar**, v. tr. wrijven; in- of af-wrijven; (fig.) met woorden aanvallen; r. zich wrijven; omgang hebben met; aanstoot nemen aan; **—on**, m. wrijving, af- of in-wrijving; door wrijven afgesleten plek.

refreir, v. tr. overbakken; even bruin-maken in de pan.

refren/amiento, m. beteugeling, inhouding, intooming; **—ar**, v. tr. beteugelen; **—dacion**, f. afteekening, contra-sein of gezien-teekening v. e. paspoort of ander stuk; **—dador**, m. (Am.) referendaris, zie **—dario**; **—dar**, v. tr. voor gezien teekenen, contrasigneeren; (fam.) twee maal van dezelfde schotel eten; (oud) ijken; **—dario**, m. refendaris; die contrasigneert; **—data**, f. contrasein; voor-gezien-teekening.

refresc/ador, a. verfrisschend (beter 't volgende); **—ante**, a. id.; **—ar**, v. tr. verfrisschen; verkoelen (dranken); versch maken, opfrisschen, vernieuwen; intr. frisch of koel worden; aanwakkeren (wind); tegen de avond wat gebruiken; r. zich verfrisschen, zich opfrisschen; uitrusten; **—o**, m. verfrissching; verversching; opfrissching, ('t) weer bij krachten komen; gebruikelijke lichte maaltijd tegen de avond; pl. versche mond-voorraad (voor troepen); vervérschingen; *de* —, opnieuw, als verstérking, er nog bij.

refri/ega, f. strijd, gevecht; rédetwist; **—geracion**, f. (wetensch.) = **—gerio**, (geneesk.) afkoeling; **—gerante**, a. (id.) afkoelend, verfrisschend; m. (scheik.) koeler; **—gerar**, v. tr. (id.) afkoelen; versterken (door goede voeding a. a.); r. zich wat opfrisschen (een slok drinken en wat eten); (fam.) de dorst lesschen; **—gerativo**, a. (id.) afkoelend, koud-makend; **—gerio**, m. (id.) afkoeling; (het) weer op krachten komen; voorloopige lichte maaltijd, kleine „hart-versterking"; **—ngir**, v. tr. breken, de richting veranderen (v. e. licht-straal); r. breken, v. richting veranderen (door overgang in een andere midden-stof).

refuerzo, m. verstérking, hulp; stuk ijzer gesoldeerd a. e. ander.

refu/giado, -a, m. f. vluchteling (uit een ander land); landverhuizer, zie **emigrado**; **—giar**, v. tr. huisvesting verleenen, onder zijn bescherming nemen; r. vluchten bij, zijn toevlucht nemen bij iem.; **—gio**, m. schuilplaats, toevluchts-oord; voorwendsel; *casas de* —, toevluchts-oorden (huizen voor armen); **—lgencia**, f. schittering, fonkeling; **—lgente**, a. schitterend, fónkelend; **—lgir**, v. intr. (zie 't vorige); **—ndicion**, f. (het) weder smelten; ommunting (v. geld); **—ndir**, v. tr. weder smelten, om-smelten; omwerken (boek); intr. uitvallen, neerkomen op: *eso refunde en su provecho*, dat valt in zijn (haar, hun) voordeel uit; **—nfuñadura**, f. opsnuiving; (het) morren of tegen-pruttelen; **—nfuñar**, v. intr. brommen, mopperen, morren, pruttelen; (op)snuiven; **—nfuño**, m. = **—nfuñadura**; **—tacion**, f. weerlégging; **—tar**, v. tr. weerléggend.

rega/dera, f. gieter; greppel, = **reguera**; **—dero**, m. = **—dera**; **—dío**, m. bevloeiing, bewatering, besproeiing; a. bewaterbaar, dan = **—dizo**; **—dizo**, a. bewaterbaar, besproeibaar (grond), = **—dío**; **—dor, -a**, m. f. die besproeit of begiet; werktuig om de tanden der kammen te trekken; **—dura**, f. besproeiing, begieting; **—jal**, m; = **—jo**, m. poel, plas, die 't water uit een beek ontvangt; die beek; **—la**, f. verschansing; **—lada**, f. koninklijke stal voor de parade-paarden; die paarden; **—lado**, a. lekker, smakelijk; *bocado* —, lekker hapje; **—lador, -a**, m. f. gastvrij of vrijgevig man (-e vrouw); stuk hout met stroo, bies enz. erom heen, om de wijnzakken van buiten op te poetsen; **—lar**, v. tr. ten geschenke geven, schenken; onthalen, aan zijn tafel ontvangen a. a. r. zich trakteeren, zich te goed (aan, *de*), een lekker leventje leiden; **—lero**, m. officier v. h. huis des konings belast met de vruchten en bloemen voor de prinsen; **—lía**, f. vorstelijk prerogatief; privilege, bizonder voorrecht; gratificatie (aan amtenaren); persoonlijk genot v. e. stoffelijk goed samenhangend met de welvaart, de gemakken van 't leven; **—licia**, f. zoet-hout, = **orozuz**; = **—liz**, m. = **—liza**, f.; **—lo**, m. geschenk; onthaal, feest-maal; genieting; *vivir con* —, een leventje zonder zorgen leiden; (fam.) een lui en lekker leventje leiden; **—lon**, a. die houdt v. lui en lekker leven; **—lonería**, f. (fam.) gewoonte om 't er goed van te nemen, lui en lekker te leven a. a.; **—ña**, in: *á regañadientes*, met tegenzin, tegen-spartelend, -pruttelend; **—ñamiento**, m. „standje", berisping; **—ñar**, v. tr. berispen, een „standje" maken; de tanden vertoonen (hond); opengaan (vruchten, vooral kastanje); *recibir á regañadientes*, met een zuur gezicht ontvangen; **—ño**, m. flink standje, straffe berisping; aangebrand en gebarsten brood; **—ñon**, a. steeds mópperend of prúttelend; **—r**, v. tr. besproeien, bevochtigen; bevloeien, bewateren; **—ta**, f. greppel, sloot; roei-wedstrijd; **—te**, m. ontwijking (met het lichaam); draaierij; **—teador, -a**, s. en a. die v. sjaggeren of pingelen houdt; **—tear**, v. tr. loven en bieden, over de prijs onderhandelen; afdingen;

minder geven dan iets waard is; iets af trachten te doen van wat men beloofd heeft; intr. een roei-wedstrijd houden; **—teo,** m. afdinging, onderhandeling over de prijs; **—tería,** f. = **—tonería;** **—tero, -a,** s. en a. kleinhandelaar, sjaggeraar; die kleine beetjes afneemt; **—to,** m. goot, slootje; **—ton, -a,** s. en a. die van sjaggeren of pingelen houdt, beter **—teador;** klein-handelaar, = **—tero;** **—tonear,** v. tr. in 't groot opkoopen om in 't klein te verkoopen; **—tonería,** f. klein winkeltje, waar men kleine hoeveelheden verkoopt, slijterij; **—zar,** v. tr. opschorten (rokken), = **arregazar;** **—zo,** m. schoot; *tener un niño en el —*, een kind op schoot hebben (of houden); (poët.) *recibir en su —*, met liefde ontvangen.

regen/cia, f. regentschap; voorzitterschap v. e. koninklijke audientie in Spanje; professoraat (vooral v. rechten); Barbarijsche staten; **—eracion,** f. herstél, hernieuwing; weder-ópleving, zedelijke wedergeboorte; zuivering; **—erador, -a,** m. f. en a. hersteller, hernieuwer; nieuw leven gevend; **—erar,** v. tr. herstellen, hernieuwen; zédelijk doen herboren worden, weder doen opleven; **—erativo,** a. herstéllend, hernieuwend, de levenskrachten herstéllend, nieuw-leven-gevend; **—ta,** f. regentés, vrouw v. d. regént; **—tar,** v. tr. als regént besturen; onderwijzen; gaarne de baas spelen; **—te,** m. regént; doceerend hoogleeraar; — *de imprenta,* bestuurder eener drukkerij, meester-knecht daarvan; **—tear,** v. intr. airs v. meerderheid aannemen.

regi/cida, a. konings-moordend; m. -moorder; **—cidio,** m konings-moord; **—dor,** m. bestuurder, beheerder; gemeente-amtenaar; — *de semana,* schepen, gemeente-amtenaar, die voor de week belast is met de zaken en de politie; **—doría,** f. of **—duría,** f. functie v. gemeente-raads-lid; **—men,** m. leefregel; regime; regeering (in de (spraak-kunst); bestuur; **—mentar,** v. tr. in regimenten indeelen; een goede tucht handhaven; oefenen (troepen); **—miento,** m. regiment; (oud) gemeente-raad; (oud) bestuur, bewind; **—o,** m. koninklijk; vorstelijk, grootsch; **—on,** f. streek; **—onalismo,** m. overdreven liefde voor de streek waar men geboren is en taal en zeden van die streek, particularisme; **—r,** v. tr. (i) regeeren, besturen; heerschen; van kracht of geldig zijn; *el año que rige,* 't loopende jaar; *el veinte del que rige,* de twintigste dezer (maand); intr. makkelijk sturen (roer); **—strador,** m. beamte v. h. oktrooi, kommies der zout-belasting; soort notaris-controleur belast met openbare registers; na-pluizer, zeer nieuwsgierig mensch; **—strar,** v. tr. onderzoeken, nagaan; — *con la vista,* met de blik nagaan, opnemen; registreeren, in een register schrijven, inschrijven; — *el equipaje,* de bagage nazien (b.v. aan de grens); **—stro,** m. register; onderzoek; inschrijvings-bewijs; boek-legger; plaats van waar men kan waarnemen; register-schip (dat een vergunning heeft om handel te drijven met Spaansch-Amerika); **—tar,** v. tr. braken, zie **vomitar,** id.; **—tivo** a. (weinig) besturend, regeerend.

regl/a, f. liniaal; regel, voor-schrift; riggel; pl. regels, zaken, maand-stonden; *vivir con —*, gerégeld leven; *estar en —*, van zijn papieren voorzien zijn a. a.; — *de oro,* — *de proporcion* of — *de tres,* regel v. drieën; *á —*, naar rede en billijkheid; **—ado,** a. gerégeld; sober; ook = **periódico,** op gerégelde tijden komend a. a.; **—amentar,** v. tr. reglementeeren; a. reglementair, volgens 't reglement, voorschrift-matig; **—amento,** m. reglement, voor-schrift; régeling; **—ar,** v. tr. régelen; linieeren; a. onder een vaste regel levend (monnik of non); *puerta —*, deur v. h. tralie-hek (i. e. klooster); **—eta,** f. interlinie (v. d. drukker); **—on,** m. groote liniaal (v. e. metselaar of strate-maker).

regnícola, m. f. en a. ingezetene v. e. rijk.

rego/cijadamente, adv. uitbundig, vroolijk; **—cijador, -a,** m. f. die de boel aan de gang maakt (bij pretjes a. a.); **—cijar,** v. tr. zeer verheugen; r. zich zeer verheugen, groote vreugde voelen; **—cijo,** m. groote vreugde; *dia de —*, dag v. groote pret of vreugde; pl. openbare vreugde-feesten; **—dearse,** r. (fam.) zich op zijn gemak zetten, genieten, smullen (v. eten); de spot drijven; **—deo,** m. genieting, ('t) zich lekker neervleien enz.; weigering, teneinde zich te laten bidden; spotternij, pretje; **—jo,** m. brood-restjes op tafel; kind dat te klein is voor zijn leeftijd.

regol/dano, a. wild in: *castaña —a,* wilde kastanje; **—dar,** v. intr. boeren, oprispen, = **eructar;** **—far,** v. intr. terug-stroomen naar zijn bron en een plas vormen; **—fo,** m. terug-strooming; water-plas; inham (a. d. kust).

regona, f. breede greppel, sloot.

regordete, a. dik en vet; een beetje te goed in 't vleesch.

regost/arse, r. pleizier krijgen in iets dat men niet kende; **—o,** m. pleizier dat men in iets nieuws krijgt.

regres/ar, v. intr. terug-keeren; weder in 't bezit komen v. e. prebende of prove, waarvan men afstand gedaan heeft; **—ion,** f. (het) terugloopen of -keeren, terug-gaande bewéging; **—o,** m. terug-keer; regrés; recht van wederbezit-neming.

regruñir, v. intr. voort-durend brommen of mopperen.

regüeldo, m. „boer", oprisping, = **eructo;** ook: snoeverige uitdrukking.

regu/era, f. sloot, water-leiding, bevloeiings-kanaal; **—ero,** m. streep vocht, dat uitgestort wordt; **—ilete,** m. = **rehilete;** **—lacion,** f. schatting, raming, vergelijking; **—lador, -a,** m. f. die regelt, afmeet, schikt; regulateur (i. e. uurwerk enz.); **—lar,** a. gerégeld; stipt; gewoon, dikwijls voorkomend; onder een orde-regel levend (i. e. klooster); behoorlijk, flink, duchtig; v. tr. régelen, in orde schikken; regels stellen; — *los votos,* de stemmen opnemen; **—laridad,** f. geregeldheid; regelmaat; stiptheid; **—larmente,** adv. gerégeld, volgens de regel; gewoonlijk; **—lo,** m. winter-koninkje; basiliskus; (sterrek.) Regulus, ster in 't sterre-beeld de Leeuw.

regurgit/acion, f. weder-opkomen (v. h. voedsel in de keel), uittreding (v. vocht uit een vat); **—ar,** v. intr. (geneesk.) uittreden (v. vocht uit een gat) weder-opkomen (v. voedsel in de keel).

reha/bilitacion, f. eer-herstel, herstél in de vorige toestand; rehabilitatie (bijv. na een faillissement); **—bilitar,** v. tr. herstéllen (in

de vorige toestand, in zijn eer); r. weer in zijn rechten komen; **—cedero,** a. over te doen, = **—cible; —cer,** v. tr. over-doen, -maken; repareeren, in orde maken; weer instellen; r. weer op krachten komen; van aard veranderen; de slag-orde herstéllen; **—cible,** a. = **—cedero; —cimiento,** m. herstél; aard-verandering a. a.; **—cio,** a. weerbarstig.

rehartar, v. tr. vol-proppen met voedsel; r. zich vol-proppen.

rehen, m. gijzelaar; *en —es,* tot waarborg, als garantie; **—chimiento,** m. op-stopping, -vulling; **—chir,** v. tr. (zie 't vorige).

rehil/andera, f. mólentje op een stok (speelgoed), = **—era; —ar,** v. tr. tweernen, twijnen, opnieuw wringen (garen, zijde enz.); intr. wankelen, waggelen; snorren (als een pijl); **—era,** f. = **—andera; —ete,** m. volant (bij 't rakét-spel); stok met papier aan 't eene eind, bij wijze van pijl; **—o,** m. (fam.) wánkeling, wággeling.

rehogar, v. tr. stoven (vleesch, visch).

rehollar, v. tr. vertréden, vertrappen.

rehu/ida, f. listen v. e. hert om te ontkomen; **—ir,** v. intr. en tr. weg-vluchten voor de jagers: ontwijken; verwerpen, afkeuren; afwijzen, van de hand wijzen.

rehundir, v. tr. over-smelten; in de handen weg-smelten (geld); onder i. e. vloei-stof dómpelen; r. terug-vallen (in water, in zonden enz.), terug-zinken.

rehurtarse, v. tr. listig de honden 't spoor bijster maken (hert).

rehusar, v. tr. weigeren; afwijzen, verwérpen; r. onwillig zijn a. a.

rei/dor, -a, m. f. lacher, die gaarne lacht; **—mpresion,** f. herdruk, nieuwe druk; **—mprimir,** v. tr. herdrukken; **—na,** f. koningin; **—nado,** m. regeering (v. e. vorst); macht, overheersching, (het) heerschen; **—nar,** v. intr. regeeren; heerschen; op de voorgrond treden, de overhand hebben.

rein/cidencia, f. (het) terug-vallen in een mis-slag of ondeugd; **—cidir,** v. intr. terugvallen, weder vervallen (in een ondeugd a. a.); **—corporacion,** f. her-opneming, -inlijving; **—corporar,** v. tr. (zie 't vorige); **—o,** m. rijk; koninkrijk; **—tegracion,** f. weder-inbezit-stelling, weder-geheel-wording; **—tegrar,** v. tr. (zie 't vorige); r. weder in zijn bezit komen, weder terugkeeren op zijn post enz., van waar men afwezig geweest is; **—tegro,** m. weder-in-bezit-stelling.

rei/r, v. intr. (i) lachen; r. id. en gekheid maken, uitlachen; in zijn vuistjes lachen; niet geven om (*de*); *se rie de sus amenazas,* hij (zij) lacht om zijn (haar, hun) dreigementen; *reir á carcajadas,* schaterlachen; (fam.) *reirse entre si,* onnoozel lachen; **—teracion,** f. herhaling; **—teradamente,** adv. herhaaldelijk; **—terar,** v. tr. herhalen, over doen; **—terativo,** a. herhalend, hetzelfde nog eens zeggend; herhaling te kennen gevend; **—vindicacion,** f. (rechtst) terug- of op-vordering; eisch; **—vindicar,** v. tr. (id.) opeischen, terug-vorderen.

rej/a, f. hek, tralie-werk (vóor een venster b. v.); *— del arado,* ploeg-ijzer; *dar una —,* een keer omploegen; **—acar,** v. tr. óverploegen, = **arrejacar; —ada,** f. hek, = **verja; —algar,** m. zwavel-arsenik; **—azo,** m. stoot met het ploeg-ijzer; **—o,** m. punt, angel; ronde spijker om een deur; lange adem; weer-klinkende stém; **—on,** m. scherpe gepunte ijzeren staaf; korte werp-spies (voor stiere-gevechten); soort korte dolk; **—onazo,** m. spies-worp (op een stier); **—oneador,** m. die handig met de *rejon* werpt; **—onear,** v. tr. de *rejon* naar de stier werpen; **—uela,** f. verkl. stoof; **—uvenecer,** v. tr. jong maken, verjongen; intr. jong worden.

rela/cion, f. betrekking, relatie; verhaal, relaas; *entrar en —es con una muchacha,* een liefdes-betrekking met een meisje aangaan; *hacer —,* betrekking hebben; (fam.) *— de ciego,* onmógelijk verhaal; *entablar —es,* betrekkingen aanknoopen; **—cionar,** v. tr. vertellen, verhalen; r. betrekking hebben (op, *á*); **—cionero,** m. publieke omroeper; **—jacion,** f. verslapping; staking v. werk; ontheffing v. e. gelofte, v. e. eed; overgave v. d. geestelijke a. d. wereldlijke rechter tot uitvoering v. e. dood-vonnis; ook = **quebradura,** verzakking, breuk, scheur; **—jado,** a. verslapt, verdorven; **—jador,** a. verslappend, verwéekelijkend, slecht makend; **—jamiento,** m. = **—jacion; —jar,** v. tr. verslappen; ontheffen (v. e. gelofte of eed); verweekelijken; in de grond bedérven; a. d. wereldlijke rechter overgeven; de maag van streek maken: ophouden te werken, de geest ontspannen; r. verslappen, verdorven worden; een breuk krijgen; **—merse,** v. r. zich de bek aflikken (hond); (fig.) al te veel zorg bestéden aan zijn kapsel of kleeding; **—mido,** a. gemáakt; opgedirkt.

relámp/ago, m. bliksem; flikkering, flits; soort „strontje" in 't oog v. e. paard; *hay —s,* het bliksemt; **—aguear,** v. intr. bliksemen; flikkeren; **—agueo,** m. gebliksem, bliksem-flikkeringen.

relan/ce, m. (het nog eens of over werpen (v. h. net); nieuw avontuur; kans die men loopt; twijfelachtige hoop; boffen of wanboffen (bij 't spel); *de—,* wat of wie men bij toeval tegenkomt, 's tegen 't lijf loopt; **—zar,** v. tr terug-werpen, drijven; weer in de urn doen (de stembriefjes).

relapso, a. terug-gevallen (in ondeugd a. a.)

rela/tador, -a, m. f. verhaler, verteller; **—tar,** v. tr. vertellen, verhalen; verslag v. e. geding doen; **—tivamente,** adv. betrekkelijk; **—tivo,** a. betrekkelijk; *pronombre —,* betrekkelijk vóornaamwoord; **—to,** m. verslag, verhaal; = **—cion; —tor,** m. verslaggever of rapporteur v. e. procés; verhaler, verteller; **—toría,** f. rapporteurschap; **—var,** v. tr. over-wasschen, nog eens **—; —ve,** m. over-wassching.

rele/er, v. tr. overlezen, herlézen; **—gacion,** f. interneering, verbanning naar een bepaalde plaats, zie **destierro,** verbanning; **—gar,** v. tr. interneeren, naar een bepaalde plaats verbannen; **—j,** m. = **—je; —jar,** v. intr. dunner worden (naar boven toe, muur); **—je,** m. (het) nauw of dun doen toeloopen; **—nte,** m. koude ongezonde damp die 's avonds opstijgt; onverstoorbaarheid v. aard; **—ntecer,** v. intr. door de dauw zacht worden; r. langzaam worden; **—vante,** a. verhéven; edel; *sujeto de —s prendas,* iem. met hooge eigenschappen; **—var,** v. tr. aflossen (schildwacht); onthéffen (v. e. eed enz.); ópheffen (vervallen familie): meer glans, kracht of

smaak geven; beter doen uitkomen (kleuren); **—vo,** m. aflossing (v. e. schildwacht); soldaat die aflost.
reli/cario, m. reliek-kastje, plaats waar relieken bewaard worden; **—ef,** m. (mil.) nieuwe aanstelling v. e. officier die lang op non-activiteit geweest is; **—eve,** m. relief, hoogsel; *—alto* —, hoog-opliggend beeld-werk, haut relief; *bajo* —, half-verheven beeld-werk; *— entero,* volkomen relief; verhooging, glans; pl. kliekjes, overschotjes vleesch; **—ga,** f. toegevoegd metaal a. e. alliage; **—gacion,** f. toevoeging v. e. metaal a. e. alliage; **—gar,** v. tr. opnieuw binden; toevoegen a. e. alliage; **—gion,** f. godsdienst; **—gionario,** m. of **—gionista,** m. die de hervormde godsdienst volgt; **—giosidad,** f. godsdienstigheid; **—gioso,** a. godsdienstig; m. f. kloosterling, monnik, **—a** non; **—mar,** v. tr. overvijlen; poetsen, afwerken; **—nchador,** a. steeds hinnekend (paard); **—ncho,** m. gehinnik; **—nga,** f. (zeet.) lijk, zoom-touw; **—ngar,** v. tr. van lijken of zoom-touwen voorzien (zeilen); intr. in de lijken zetten, bij de wind brassen; **—quia,** f. overblijfsel; reliek.
reloco, a. (fam.) stapel-gek.
reloj, m. uur-werk, hórloge, klok; — *de longitud,* scheeps-chronometer die de ware tijd aangeeft; — *de péndola,* slinger-uurwerk; — *de sol,* zonne-wijzer; — *de arena* of *ampolleta,* zand-looper; — *de bolsillo,* zak-uurwerk, horloge; *mano* of *manecilla de* —, wijzer (v. e. uur-werk); **—era,** f. horloge-hanger, -doos; **—ería,** f. uurwerk-makerij, horloge-makerswinkel; **—ero,** m. uurwerk-maker, horloge- of klokke-makér.
relu/ciente, a. blinkend, fonkelend; **—cir,** v. intr. blinken, fonkelen; licht terugkaatsen; **—char,** v. intr. terug-worstelen, bestrijden; **—mbrar,** v. tr. een schel licht afzenden, een weerschijn afgeven; **—mbre,** m. pot-smaakje (aan aangebrand vleesch); **—mbron,** m. vluchtig licht-schijnsel; zaak die slechts een voorbijgaande indruk maakt.
rell/anar, v. tr. weer vlak maken; r. zich neervleien: — *en una poltrona,* zich in een leuningstoel neervleien; **—enadura,** f. vulsel (v. gevogelte b.v.); **—enar,** v. tr. nog eens vullen; opvullen (met vulsel, b.v. gevogelte); op-stoppen; vol-proppen (met voedsel); r. zich volproppen enz.; **—eno,** m. wederom vol of gevuld; m. vulsel (b.v. in gevogelte); vulling (v. gevogelte); **—ente,** m. = **relente;** **—entecer,** v. intr. = **relentecer.**
rema/char, v. tr. klinken, vast-klinken; bevestigen, verzékeren; aanhouden, volhouden, honderd maal overzeggen; **—che,** m. vastklinking; **—llar,** v. tr. maliën-kolders weer in orde maken; **—miento,** m. roeiing, (het) roeien; **—necer,** v. intr. op-eens weer komen opdagen (van iets dat verondersteld wordt reeds ver weg te zijn; **—neciente,** a. overblijvend; **—nente,** m. (*lo* —), overblijfsel, ('t) overblijvende.
reman/gadura, f. = **—go;** **—gar,** v. tr. op-stroopen (broek, mouwen), = **arremangar;** **—go,** m. op-strooping, opschorting (v. kleeren); (fig.) bij-de-handheid, vlugheid (vooral v. vrouwen); **—sarse,** v. r. gaan stilstaan (water, dat geen af-vloeiing heeft); **—so,** m. stil-staand water (plek in een rivier).
rema/r, v. intr. roeien; v. tr. voort-roeien, ergens heen-; (fig.) zich veel moeite geven; **—tadamente,** adv. dol, dol-zinnig; **—tado,** a. voltóoid, doch meest met **loco**; *loco* —, stapel-gek; ook alleen: dol, door 't dolle heen, woest, wanhopig; **—tamiento,** m. = **—te;** **—tar,** v. tr. afmaken, voltóoien; publiek verkoopen; a. d. laatste bieder toewijzen (op een verkooping); een naaisel afbreken door verscheidene steken of knoopen, afmaken ('t wild op jacht); intr. eindigen; **—te,** m. uit-einde; einde; openbare verkooping, vendutie; toewijzing (a. e. bieder); kroon, kroon-lijst, boven-eind; volmaking; *por — de desgracia,* tot overmaat v. ramp; *al fin y al* —, ten langen leste; *de* —, zonder hulp-middel of genees-middel; geheel en al; **—tista,** m. af-slager (op verkoopingen).
reme/cer, v. tr. heen-en-weer bewegen; **—dador, -a,** m. f. naäper; die een ander nadoet of navolgt; **—damiento,** m. = **—do;** **—dar,** v. tr. naäpen, nadoen; anderen nadoen om belachelijk te maken; **—diable,** a. te verhélpen, geneeslijk, herstélbaar; **—diador, -a,** m. f. genézer, herstéller, verhélper; **—diar,** v. tr. verhélpen; genézen: herstellen; **—dio,** m. middel (om iets te verhelpen); genees-middel; gerechtelijke actie; procureur; *no tiene* —, er helpt niets aan, 't moet (ook *sin* —); *ya no tiene* —, er is niets meer aan te doen, 't is uit; **—dir,** v. tr. over-meten, nogeens meten; **—do,** m. naäping, navolging; **—mbracion,** f. (oud) herinnering; **—mbranza,** f. (oud) flauwe herinnering; **—mbrar,** v. tr. (oud) zich flauw herinneren; **—morar,** v. tr. (oud) herinneren, in herinnering brengen, = **recordar;** **—morativo,** a. herinnerend, wat te binnen brengt; **—ndado,** a. gevlekt, bont (dieren, vooral paarden); **—ndar,** v. tr. lappen, herstéllen; (fam.) een kleine fout herstéllen; **—ndon,** m. lapper, iem. die oude plunje of schoenen verstélt; *zapatero* —, schoen-lapper; **—ra,** f. slag-veder of -pen; **—ro,** m, roeier; **—sa,** f. (geld-)zending); **—sador, -a,** m. f. afzender; **—sar,** v. tr. de haren uittrekken; **—son,** m. (het) bij de haren grijpen (ook zichzelf): ('t) plotseling doen stil-staan v. e. paard; ruk, schok; **—ter,** v. tr. weer neerleggen of zetten; v. luier verwisselen (klein kind).
remi/che, m. tusschen-ruimte der banken (in de galeien); **—el,** m. tweede uitpers-sel v. suikerriet; **—endo,** m. lap (ingezette); herstél; smout-werk (licht drukwerk); (fam.) geborduurd kruis op een ridder-kleed; *es — de otro paño,* lett. 't is een lap van andere stof, d. w. z. past er niet bij; pl. witte stukken (boekbinders-uitdrukking); *á —s,* van de hak op de tak, zoo telkens een keer.
Remigio, m. eigen-naam Remigius.
remilg/ada, f. nuf; ingebeelde aanstelster; **—ado,** a. gemaakt en aanstellerig in alles; **—arse,** v. r. zich aanstellen, gemaakt doen; **—o,** m. gemaaktheid, geaffecteerdheid.
remi/niscencia, f. flauwe herinnering; onverwachte opleving eener herinnering; **—rado,** a. die zijn wereld kent, de menschen weet te geven wat hun toekomt, gevoeligheden weet te ontzien enz., meer **mirado;** **—rar,** v. tr. nogmaals zien, nog eens zien; r. zich goed bedenken, iets van alle kanten bekijken; **—sible,** a. vergeeflijk; **—sion,** f. terug-zending; kwijt-schelding, vergiffenis;

nalátigheid, verzuim; vermindering, afname (v. koorts); verwijzing (door een teeken), ook **llamada** en **nota**; **—sivo,** a. verwijzend; **—so,** a. nalátig; treuzelig, langzaam; **—soria,** f. remissoriale brief (die naar een andere rechter verwijst); **—sorio,** a. kwijtscheldend, vergévend; **—tente,** m. afzender; **—tir,** v. tr. toezenden; uitstellen, verdagen; r. steunen op of verwijzen naar een anders advies, zich beroepen op een uitspraak enz.

remo, m. riem; (fam.) honde-baantje; *está atado al —,* hij is geen oogenblik vrij, slooft zich steeds af; *echar al —,* tot de galeien veroordeelen; *navegar á vela y —,* lett. met zeilen en riemen varen, d. i. al het mogelijke doen, „alle zeilen bijzetten"; *á todo —,* hard roeiend; pl. schoft-aderen (v. e. paard); **—cion,** f. verplaatsing; over-plaatsing (v. e. amtenaar); **—jadero,** m. vergiet; **—jar,** v. tr. (in)doopen, onder-dompelen; nat-maken; **—je,** m. bevochtiging, nat-making (der aarde, om suiker te raffineeren); **—jo,** m. bevochtiging, indooping, fooitje voor een geluk-wensch; *echar en —,* lett. laten weeken, d. i. zoetjes-aan voorbereiden, in orde maken; **—lacha,** f. beet-wortel; **—lar,** m. riememaker (om mee te roeien); v. tr. (Zig.) dobbel-steenen vervalschen.

remol/car, v. tr. op sleep-touw hebben of nemen; **—er,** v. tr. over-malen, fijner malen, (Am.) luidruchtige pret maken, = **jaranear**; **—ienda,** f (Am.) luidruchtige pret = **jarana**; **—imiento,** m. over-maling; **—inar,** v. intr. in de rondte draaien; **—inear,** v. tr. in de rondte (laten) draaien; intr. = 't vorige; **—ino,** m. wérveling, wárreling (v. wind); wieling (v. water); verscheidene vlechten over elkaar op 't voorhoofd; drom zich verdringende menschen a. a.; **—on,** m. bovenste slag-tand v. h. everzwijn; a. treuzelachtig, niet vatbaar voor aansporing; **—onear,** v. intr. treuzelen, beuzelen; **—que,** m. (het) sleepen of op sleeptouw nemen.

remont/a, f. (mil.) remonte; **—ar,** v. tr. van nieuwe paarden voorzien; ophalen; iem. dwingen om zich te verwijderen; weer opknappen, vernieuwen; hoog weg-vliegen (opgeschrikt wild); r hoog opvliegen, zich hoog verheffen, een vlucht, een vaart nemen; zich v. e. nieuw paard of v. nieuwe paarden voorzien; **—e,** m. verheffing, hooge vlucht; vaart; **—ista,** m. (mil.) officier belast met de remonte.

remoque, m. schimp-scheut, vinnig woord; **—te,** m. slag m. d. achterkant v. d. hand op de neus; hatelijkheid, steek; (fam.) verzotheid op een vrouw; hofmakerij.

rémor/a, f. uitstel, verlating; hinder-paal; schild-visch; **—ar,** v. tr. uitstellen, verschuiven; **—dedòr,** a. knagend (gewetens-wroeging); **—dèr,** v. tr. knagen, een ernstige mis-slag verwijten (gewéten); opnieuw bijten, weer beginnen te knágen (ongerustheid); r. een bedwongen gevoel laten doorschemeren; **—dimièuto,** m. berouw, wroeging.

remostar, v. tr. met most mengen (oude wijn); r. beurs worden (vruchten), geplet worden; zacht worden, de most-smaak aannemen (wijn).

remo/tamente, adv. heel in de verte; onwaarschijnlijk; **—to,** a. ver-verwijderd, verweg; onwaarschijnlijk; *estoy muy — de querer,* ik ben wel verre van te willen; *peligro !—,* onwaarschijnlijk gevaar; **—ver,** v. tr. verwijderen, van de plaats zetten, verplaatsen; opwekken, aanzetten: woelingen, oneenigheden opwekken; uit de weg ruimen (hinderpaal); overplaatsen (amtenaar); in beweging brengen (sappen); **—vimiento,** m. beweging, ver- of over-plaatsing; (fam.) geest-beroering, ontroering, troebelen in de Staat, woelingen; **—zar,** v. tr. en intr. weer jong maken, verjongen, weer jong worden; r. weer jeugdig worden, zich zoo maken.

rempuj/ar, v. tr. duwen; met ijver nastreven, in weerwil van alle hinderpalen; **—o,** m. duw, terug-duwing; druk (v. e. gewelf); **—on,** m. harde duw, ruwe stoot.

remu/da, f. verandering; (het) zich verkleeden, andere klee(de)ren (die men aantrekt), schoon pak, schoon goed; **—damiento,** m. schoone klee(de)ren (die men aantrekt); verschooning; verwisseling of verandering; **—dar,** v. tr. verwisselen, van plaats doen veranderen; van paarden verwisselen; r. zich verschoonen, andere klee(de)ren aantrekken; **—llir,** v. tr. rondom afgraven, = **mullir**; **—neracion,** f. vergoeding, belooning; **—nerar,** v. tr. vergoeden, vergelden, beloonen; **—neratorio,** a. (rechtst.) bij wijze van belooning toegekend.

remusg/ar, v. intr. (fam.) ruiken, snappen; **—o,** m. zeer frissche wind; **—uillo,** m. verkl. v. h. vorige.

rena/cer, v. intr. herboren worden; (fig.) in menigte zich vermeerderen; **—cimiento,** m. weder-geboorte (ook door de doop); Renaissance; **—cuajo,** m. zeer jonge kikkert; mis-baksel met veel aanmatiging.

Renato, m. eigen-naam, Renatus.

ren/cilla, f. twist waarvan men wrok bewaart; gedienstige mede-deeling die tweespalt doet ontstaan; **—cilloso,** a. twistziek; haat-dragend: die ervan houdt door overbrengerij onder vrienden te stoken; **—co,** a. die afgebeuld, „op" is en niet dan met moeite loopen kan; **—cor,** m. wrok; **—coroso,** a. haat-dragend, wraak-zuchtig; **—coso,** a. met één teel-bal (lam v. een of twee jaar); **—daje,** m. tuig (v. e. rijpaard); pl. leidsels, teugels; **—dajo,** m. spot-vogel, = **arrendajo**; **—dar,** v. tr. (Galicië) voor de tweede maal snoeien en mesten (wijnstok); **—dicion,** f. overgave; opbrengst, revenu (v. gronden), dan = **rendimiento** (meer); **—didamente,** adv. nederig, met algeheele toewijding, volkomen onderwérping; **—dido,** a. toegewijd; op, afgemat; **—dija,** f. reet, barst i. e. muur; **—dimiento,** m. opbrengst; afgematheid; onderwérping; toewijding; (het) toegedaan zijn (a. e. vrouw); **—dir,** v. tr. opbrengen; overgeven; óverleggen, indienen (— *una cuenta,* een rekening); onderwérpen; afmatten; afjakkeren; — *homenaje,* hulde brengen; — *el alma,* de geest geven (= sterven); r. zich overgeven, zich onderwérpen; „op" zijn van vermoeienis, niet meer kunnen.

reneg/ado, a. en m. afvallig(e), renegaat (vooral v. h. Christendom), zedeloos man; **—ar,** v. tr. loochenen, verloochenen; intr. afvallen (v. h. geloof); een vreeselijke hekel aan iem. hebben; gods-lasteringen uiten.

rengífero, m. rendier, = **rangífero.**

reng/lada, f. omhulsel der nieren; nieren-ra-

goût; **—le,** m. of **—lera,** f. (oud), rij; **—lon,** m. regel (schrift of druk); pl school-schriften a. a.; **—onadura,** f. liniëering; geliniëerd papier; **—o,** m. = **renco**; (fam.) *dar con la de* —, iem. bedriegen na hem moois te hebben voor-gespiegeld; *hacer la de* —, doen alsof men ziek is.

reni/ego. m. (ver)loochening (vooral v. Christus); **—tencia,** f. weer-stand, afkeer; **—tente,** a. afkeerig, gekant tegen ....

renombre, m. roep, beroemdheid.

reno/vacion, f. vernieuwing, hernieuwing, opfrissching; **—vador, -a,** m. f. hernieuwer, hervormer; **—vamiento,** m. = **—vacion;** **—var,** v. tr. vernieuwen, hernieuwen (dit: opnieuw doen, herhalen); opfrisschen; (*—la memoria,* het geheugen); — *la llaga,* de (oude) wond weer open-maken; — *un pagaré,* een schuld-bekentenis prolongeeren; **—vero, -a,** a. en s. uitdrager, weder-verkooper.

renquear, v. intr. strompelen, met moeite loopen.

rent/a, f. rente, jaarlijksche inkomsten; — *vitalicia,* lijf-rente; — *en bienes raices,* inkomsten uit land-bezit; *á* —, in pacht; **—ar,** v. tr. opbrengen (aan inkomsten, rente), afwerpen, rendeeren; **—ería,** f. fonds dat rente afwerpt, iets dat gepacht is; **—ero, -a,** m. f. pachter, rentenier; **—illa,** f. verkl. v. **renta**; een kaart-spel, pacht-spel; *las siete —s,* de zeven verpachte middelen (v. d. Staat); **—ista,** m. financier, geld-man; rentenier; **—ístico,** a. van 't finantie-wezen; **—o,** m. pacht-hoeve, inkomsten; **—oy,** m. soort kaart-spel (iets als „triomf").

renuencia, f. afkeer om te handelen enz.

renu/evo, m. knop, loot; stek(je); **—ncia,** f. afstand, (het) afstand doen; **—nciable,** a. waarvan men afstand kan doen; **—nciacion,** f. = **—ncia**; — *de sí mismo,* zelfverloochening; **—nciamiento,** m. = **—ncia;** **—nciar,** v. tr. afstand doen (van, *á*), opgeven, niet meer willen erkennen, niet meer doen aan ('t spel b.v.); „renonce' hebben (kaart-spel); r. — *á sí mismo,* zichzelf verloochenen; **—nciatorio,** m. degeen ten gunste van wie men afstand doet; **—ncio,** m. „renonce" (bij 't kaart-spel): *cometer un* —, onwillekeurig aanstoot geven, daardoor verbazen.

reñ/ido, a. in vijandschap, (fam.) „overhoop" (liggend): *están —s,* ze zijn in vijandschap met elkaar, ze liggen overhoop; ook: langdurig, lang vol-gehouden, hard-nékkig: *combate* —, hard-nékkig gevecht; **—idor, -a,** m. f. twist-zoeker, vechters-baas; die houdt van rede-twisten, van tegen-spreken; **—ir,** v. intr. (i) twisten, ruzie hebben, — maken; *hemos reñido,* we hebben ruzie gehad; tr. beknorren, berispen; vinnig betwisten.

reo, m. veroordeelde, misdadiger; verdédiger (advokaat); soort zalm.

reoctavar, v. tr. een tweede achtste heffen (v. rechten op vloeistoffen).

reojo (de —), adv. met een schuine blik, scheef: *mirar de* —, met een schuine blik aankijken, scheef naar iem. of iets kijken, met leede oogen zien.

reorganiz/acion, f. nieuwe régeling, reorganizatie; **—ar,** v. tr. opnieuw régelen of inrichten, reorganizeeren.

repa/gar, v. tr. te hoog betalen, een buitensporige prijs geven; **—jo,** m. weide-plaats (voor wild), afgesloten door heggen.

repantigarse, v. r. zich ongeneerd lekker neervleien in een ruime gemakkelijke stoel a. a.

repa/pillarse, v. r. (fam.) veel oppeuzelen, veel en langzaam eten; **—rable,** a. herstelbaar, te repareeren; opmerkelijk en berispelijk; **—racion,** f. herstél; verstélling (v. lijfgoed); reparátie; pl. vergadering v. studenten om samen nog eens na te gaan wat er behandeld is; **—rada,** f. zij-sprong v. e. schichtig paard; **—rador, -a,** m. f. hersteller; verstéller (v. lijf-goed); die repareert; die op onbescheiden wijze op alles let en overal aanmerkingen op maakt, bemoei-al; **—ramiento,** m. = **—racion** en **—ro;** **—rar,** v. tr. herstéllen; repareeren; verstéllen (lijfgoed); opmerken, letten (op, *en*); vergoeden, schadeloos-stellen voor; *no he reparado en ello,* ik heb er niet op gelet; — *en pelillos,* bezwaren maken uit alles, spijkers op laag water zoeken; r. zich matigen, zich bedwingen; (oud) schip en bemanning laten rusten v. e. lange reis a. a.; **—rativo,** a. herstéllend, tot herstél; **—ro,** m. herstél, reparátie; opmerking, tegen-werping; bezwaar, grief; *hacer* —, opmerken; *poner — en,* moeilijkheid maken met, bezwaar vinden in; uitwendig middel voor de maag (tegen buikpijn, winden); beschutting, wat waarborgt voor...; *andar en —s,* over kleinigheden vallen; *hallar sin* —, zonder fout bevinden; **—ron,** a. die steeds fouten in een ander opmerkt, vitterig.

repart/ible, a. verdeelbaar; **—icion,** f. verdeeling; **—idamente,** adv. bij gedeelten; **—idero,** a. wat verdeeld moet worden; **—imiento,** m. verdeeling in aandeelen, kávelingen of perceelen; omslag (v. e. belasting); verdeeling v. dividenden; **—ir,** v. tr. verdeelen, in kávelingen of perceelen uitgeven; omslaan (belasting); **—o,** m. (fam.) verdeeling, deeling, = **—imiento.**

repas/adera, f. schaaf; **—adora,** f. wolkaardster; **—ar,** v. tr. en intr. nog eens voorbij-gaan; doorloopen, nog-eens nagaan; vóor 't vuur drogen (ondergoed); afsponzen, reinigen (wol); — *los asientos,* de posten doorzien (in de boeken); **—ata,** f. berisping, (fam.) standje; *dar una fuerte* —, een flink standje geven; **—o,** m. overlezing, (het) doorlezen, (het) nog-eens nagaan; revizie, herziening (v. e. boek); berisping, (fam.) standje; **—tar,** v. tr. voor de tweede maal laten weiden; **—to,** m. vee-voeder, = **pasto.**

repatriar, v. intr. repatrieeren, naar 't vaderland terugkeeren.

repe/char, v. intr. en tr. een helling opgaan, bestijgen; **—cho,** m. helling, oploopend terrein; **—lar,** v. tr. aan de haren trekken, ze met moeite uitkammen; een eindje galoppeeren; de uiteinden van 't gras afvreten (vee): (fig.) beknibbelen, uitzuinigen; **—ler,** v. tr. terug-drijven, afstooten; verwerpen (voorstel); **—lo,** m. nij-nagel; onbespeurbaar iets dat een deel van 't lichaam hindert; kleine woorden-wisseling, klein geschil; poos galoppeeren; streek tegen de haren in (m. d. kam); afkeer, tegen-zin; **—lon,** m. geruk a. de haren; afrukking; poos galoppeeren; stoot, bons (in 't voorbij-gaan); adv. *á —es,* bij stukken en brokken; **—loso,** a. knoestig,

hobbelig, ruw v. oppervlakte; **—llar,** v. tr. weer over-pleisteren.
repen/sar, v. tr. opnieuw denken, weer over-denken; **—te,** m. eerste aandrift; onvoorziene gebéurtenis; ingeving, inspiratie; *en un* —, in een eerste aandrift; *de* —, plotseling; *al hierro caliente batir de* —, smeed het ijzer als het heet is; *tocar de* —, op 't eerste gezicht spelen; **—tinamente,** adv. = **de repente; —tino,** a. plotseling, onverhoedsch; **—tista,** m. f. improvizátor, -trice; **—ton,** m. onvoorzien geval; eerste aandrift (dit beter **repente**).
repeor, a. en adv. nog slechter, nog erger.
reper/cudida, f. weeróm-stuit, terug-slag; **—cudir,** v. tr. en intr. = **—cutir; —cusion,** f. terug-drijving (der vochten); terug-kaatsing, terug-slag; weerklank, herhaling der zelfde klanken; **—cusivo,** a. (geneesk.) terug-drijvend; **—cutir,** v. tr. terug-drijven; terug-kaatsen (licht b.v.); intr. op-springen, terug-springen; **—torio,** m. repertorium (van muziek-stukken enz.); tabél, verzameling, inventáris
repe/sar, v. tr. óver-wegen, opnieuw wegen; **—so,** m. óverweging; plaats waar men óverweegt; *echarse de* —, met zijn heele gewicht vallen of zich werpen op (ook fig.); **—ticion,** f. herhaling; stelling voor 't examen om „licenciado" te worden; slag-werk (v. e. uurwerk); **—tidamente,** adv. herhaaldelijk; **—tido,** a. en p. p. herhaald; *con repetidas gracias,* met herhaalde dank; *repetidas veces,* herhaalde malen; **—tidor, -a.** m. f. herhaler, overhoorder (v. lessen); repetitor (v. studenten); (zeet.) schip dat de seinen herhaalt; **—tir,** v. tr. herhalen; overzeggen; opeischen wat men gegeven heeft, terug-vragen; intr. „boeren" laten na eten of drinken; r. hetzelfde zeggen of doen wat men gezegd of gedaan heeft; **—titorio,** a. herhalings-; een herhaling bevattend.
repi/capunto (de —), adv keurig, (fam.) in de perfectie; **—car,** v. tr. fijn snijden of hakken; de klokken luiden door ze aan één kant met de klepel te laten slaan, zekere slag in 't pikét-spel maken (men maakt 30 en telt 42 punten); (fam.) *en salvo está el que repica,* de beste stuurlui staan aan wal (lett. veilig staat de luider); r. stoffen op (*de*), ijdel zijn op; **—narse,** r. = **—remontarse,** een hooge vlucht nemen a. a.; **—ntar,** v. tr. over-schilderen; polijsten, glad maken; **—que,** m. klokke-gelui, -spel; (fam.) geraas, leven; naam v. e. slag in 't pikét-spel (zie **—car**); **—quete,** m. groot klokke-spel; gelegenheid, ontmoeting; kleine twist; negentig (in 't pikét-spel); **—quetear,** v. tr. levendig of vroolijk de klokken luiden; zeer vlug bespelen (vooral gitaar of castagnetten); r ruzie krijgen; **—sa,** f. wand- of spiegel-tafeltje; riggel, uitspringende rand, uitspringend muur-sieraad; neut (s-vormig versiersel); **—so,** m. na-wijn (slechtste soort v. water en wijn-moer); a. (oud) verdrietig, spijtig (over iets), berouw-vol; **—zcar,** v. tr. telkens knijpen, kneepjes geven, = **pellizcar; —zco,** m. kneep(je), = **pellizco.**
eplant/ar, v. tr. overplanten, opnieuw planten; weer in de grond zetten; **—ear,** v. tr. het plan v. e. gebouw weer overmaken volgens de fondementen; **—eo,** m. (het) maken van zoo'n plan (zie 't vorige).
reple/cion, f. geneesk.) overmaat (v. vochten), overvulling; **—gar,** v. tr. weer opvouwen of plooien; r. (mil. zich weer bij 't korps voegen waarvan men zich afgescheiden had; terug-trekken (troepen); **—to,** a. zwaarlijvig.
réplica, f. (weder-) antwoord; (muz.) herhaling in de octaaf; repliek; steek-woord (woord, waarna men invalt, bij 't tooneel-spelen).
replic/ador, -a, m. f. die altijd wat terug te zeggen heeft; **—ar,** v. tr. (rechtst.) repliceeren; weer antwoorden; intr. volhouden tegen de bewéringen der tegenpartij; tegenstribbelen (op een bevél); **—on,** a. (fam.) die altijd wat te antwoorden heeft.
repo/blacion, f. weder-bevolking; **—blar,** intr. weder bevolken, weder bezetten, vol maken met (*de*); r. zich weder bevolken; weer vol worden (hoofd met haar); **—da,** f. weder-behakking, weder-afsnijding; **—dar,** v. tr. weder behakken of afsnijden; **—drir,** v. tr. geheel weg-rotten, = **repudrir; —llar,** v. intr. zich sluiten, een krop vormen (kool, salade); **—llo,** m. kool, krop; voor 't eerste ook **berza** en **col; —lludo,** a. krop-vormig; ineen-gedrongen (persoon); **—ner,** v. tr. op zijn plaats leggen, weer neerleggen of neerzetten; herstéllen, repareeren; vervangen door een gelijk voorwerp; hervatten, repliceeren; (rechtst.) een proces weer opvatten zooals men het gelaten heeft; r. weer bijkomen, weer op krachten komen, zich herstéllen (ook in eer of waardigheid).
report/acion, f. matiging, inhouding; **—ado,** a. gematigd, voorzichtig, behoedzaam; **—amiento,** m. inhouding, weerhóuding; **—ar,** v. tr. eerbied of vrees afdwingen; dwingen om de vormen, 't fatsoen in acht te nemen; dwingen tot matiging, zelf-bedwang enz.; verwerven, zich verschaffen; aanbrengen, weer meenemen, wegdragen; (oud) beloonen voor een dienst; r. zich inhouden, bedwingen, zich behoorlijk gedragen.
repos/ado, a. rustig, kalm, = **quieto, tranquilo, sosegado; —ar,** v. intr. rusten, uitrusten (gewoner: **descansar**); rustig of gerust zijn; *repose en pas,* hij ruste in vrede; r.; **—icion,** f. terug-legging, -zetting; herstél in de oorspronkelijke staat a. a.; **—o,** m. rust; stil-stand; gerustheid, kalmte (gewoner: **descanso** voor rust).
repost/ería, f. kunst om na-gerechten, dessert-artikelen te bereiden; plaats waar dat geschiedt of waar ze bewaard worden; spijs- of voorraad-kamer, waar de bedienden eten; hof-meesterschap (in een paleis of groot huis); **—ero,** m. hof-meester; dek-kleed met vorstelijk wapen op 't vracht-dier dat op reis de mond-voorraad vervoert.
repregunt/a, f. (rechtst.) nieuwe vraag over 't zelfde onderwerp; **—ar,** v. tr. (id.) opnieuw onder-vrágen.
repren/der, v. tr. berispen, laken; **—sible,** a. berispelijk, laakbaar; **—sion,** f. berisping; (fam.) standje; **—sor, -a,** m. f. berisper, laker.
repre/sa, f. stil-stand (v. h. water, v. zaken die niet vlotten); wrok, haat-dragendheid; (zeet.) op de vijand heróverd schip; *moler de* —, plotseling loskomen, een stort-vloed van woorden zeggen; **—salia,** f. weer-wraak; vergélding; **—sar,** v. tr. (stroomend water

a. a.) tegenhouden; bedwingen (hartstochten); (zeet.) een schip heroveren; **—sentacion,** f. voorstelling; vertegenwóordiging; néderig verzoek (a. d. koning); innemende verschijning; **—sentador, -a,** m. f. = **—sentante**; (oud) toneel-speler; **—sentante,** m. f. vertegenwóordiger; verzoeker; afgevaardigde; **—sentar,** v. tr. voorstellen (b.v. *el cuadro representa*..., het schilderij stelt voor...); vertegenwóordigen; r. vóor de geest brengen; **—sentativo,** a. vertegenwóordigend; **—sion,** f. onder-drúkking, stuiting, tégen-gang.

reprim/enda, f. (fam.) = **reprension**; **—ir,** v. tr. onder-drúkken, tégen-gaan, stuiten; inhouden; r. zich bedwingen, zich binnen de perken houden.

repro/bable, a. afkeurens-wáardig, verwérpelijk; **—bacion,** f. afkeuring, verwérping; veróordeeling (in fig. zin); afwijzing (v. e. examinandus); **—bado,** a. en s. = **réprobo**; **—bador, -a,** m. f. die alles afkeurt; a. afkeurend (gebaar b.v.); **—bar,** v. tr. afkeuren, verwérpen (hiervoor beter: **desaprobar**); afwijzen (examinandus); r. — *á sí mismo,* zelf-verwijt hebben; **—batorio,** a. afkeurend; **'—bo,** m. verwórpeling, verdoemde; **—char,** v. tr. verwijten; voor de voeten werpen om beschaamd te maken; **—che,** m. verwijt; verwérping, versmading; **—duccion,** f. voort-planting, '—téling; weder-aangroeiing; na- of over-druk, namaak; herháling; (het) weer aanvoeren, bij-brengen (ter verdédiging b.v.); weder-gave; **—ducir,** v. tr. voort-planten, '—télen; herhálen, weder aanvoeren (ter verdédiging b.v.); na- of overdrukken, namaken; wéergeven (iemands trekken op een portret a. a.); **—ductible,** a. voor voort-planting of vóortteling vatbaar; weer te geven; na- of over te drukken, na te maken; **—mision,** f. herhaalde of hernieuwde belofte; **—pio,** a. onwillig (paard).

repraeba, f. nieuw bewijs, nieuwe proef.

reptil, m. kruipend dier.

república, f. gemeenebést, republiek; *la — literaria,* de republiek der letteren.

repu/blicanear, v. intr. bespottelijk vertoon v. republikeinsche gezindheid maken; **—blicanismo,** a. republikeinsche gezindheid, republicanisme; **—blicano,** a. republikeinsh; m. republikein; **—diacion,** f. verstooting (v. e. vrouw); verwérping, uitsluiting, uitstooting, zie **—dio,** dat dan beter is; **—diar,** v. tr. verstooten; (fig.) verwérpen, afwijzen; **—dio,** m. verstooting; verwerping, uitstooting, uitsluiting; **—dricion,** f. verbitting v. h. bloed door groote narigheid; groote narigheid; **—drir,** v. intr. heelemaal weg-rotten; r. zich veel kwaad bloed maken, door zich in te houden; **—esta,** f. tweede inzet (spel); **—esto,** m. reserve-voorraad; aanrecht-tafel; adv. *de* —, voor geval v. nood (sprekend v. reserve-voorraad); **—gnancia,** f. afkeer, weerzin, walg; **—gnante,** a. weerzin-wékkend, wálgelijk; **—gnar,** v. tr. tegen-gesteld zijn aan, tegen zijn; afkeer wekken of hebben, (wetensch.) tegen-spraak impliceeren; **—lgar,** v. tr. (om)zoomen, een rand om een pastei maken, de laatste hand aan iets leggen; **—lgo,** m. zoom, rand; *reparar en —s,* spijkers op laag water zoeken (v. kleinigheden bezwaren maken); **—lido,** a. gemaakt, geaffecteerd; **—lir,** v. tr. weer poetsen; (fam.) opdirken, al te mooi aankleeden; r. zich aanstellerig kleeden; **—lsa,** f. terug-drijving, afstooting; verwerping, uitsluiting; weigering, (ver)loochening, ontkenning; **—lsar,** v. tr. af-stooten, afwijzen, verwérpen; weigeren; loochenen; **—lsion,** f. = **—lsa**; **—lsivo,** a. afstootend (kracht), terug-drijvend; **—lular,** v. intr. weer in menigte geboren worden, opkomen, ontstaan; **—llo,** m. opspringing, gebaar van verrassing, vrees, schrik a. a., pijltje met papier eraan, = **rehilete.**

repunt/a, f. land-punt, -tong, kaap; ruzie, twist; overschot, afval; **—ar,** v. intr. (zeet.) beginnen op te komen (vloed); r. verschalen (wijn); elkaar tegen-werken, dwars-boomen, tegen-spreken; **—e,** m. begin v. d. vloed.

repurgar, v. tr. nog eens zuiveren.

reput/acion, f. roep, goede naam; openbare meening; **—ar,** v. tr. achten, meenen te zijn, houden voor...

reque/brador, m. en a. galant, man die tracht de vrouwen te behagen; **—brar,** v. tr. galant zijn jegens ..., 't hof maken; **—mado,** a. verbrand door de zon; wiens bloed vergiftigd is van verkropt lijden enz.; m. een fijn zwart weefsel voor zomer-manteltjes; **—mamiento,** m. brandend gevoel; gebrande plek; branderigheid; **—mar,** v. tr. roosteren, braden; kwaad bloed zetten; r. branden v. ongeduld, begeerte enz.; **—ridor, -a,** m. f. die kennis geeft in de gebruiljke wettige vormen; **—rimiento,** m. (rechtst.) opvordering, opeisching; **—rir,** v. tr. opeischen, opvorderen; onderzoeken om over de toestand te oordeelen, nakijken; (ver)eischen; met aandrang of liefde verzoeken; **—son,** m. witte kaas.

requi/ebro, m. verliefde praatjes, hofmakerij; triller (bij 't zingen); **—em,** m. requiem (plechtige lijk-mis); **—lorio,** of beter **—lorios,** m. pl. kleine sieraden ter volmaking van de tooi eener vrouw; **—ntador,** m. bieder bij vijfde gedeelten op een openbare verkooping; **—ntar,** v. tr. bij een vijfde opbieden; **—nto,** m. tweede vijfde; kleine klarinet in *si*; **—sa,** f. rond-gang, ronde v. e. cipier in een gevangenis; **—sicion,** f. oproeping van soldaten, opkommandeering (v. paarden enz.); **—sito,** m. vereischte zaak, vereischte omstandigheid; autentiek stuk; **—sitoria,** f. (rechtst.) rogatore commissie; **—sitorio,** a. een wets-voorstel of vraag betreffend; m. (rechtst.) eisch; **—ve,** m. galon, bies.

res, f. stuk vee.

resa/ber, v. tr. grondig weten; intr. vervélen door 't uitkramen van geleerdheid; **—biar,** v. tr. een gebrek geven; een slechte gewoonte laten aannemen; r. bederven, een slechte gewoonte aannemen (een slechte gang, een paard); een soort wrok voelen die men door de gedachte voedt; **—bio,** m. gebrek door gewoonte gekregen; leelijke na-smaak; **—ca,** f. branding, tegen-zee; trekking op de ondertceekenaar v. e. onbetaalde wissel; **—lado,** a. zeer aantrekkelijk, zeer innémend; **—lir,** v. intr. uitspringen.

resal/tar, v. intr. terug-springen, -stuiten, -gekaatst worden; los-raken, afschilferen; uitspringen; in 't oog vallen, zich scherp afteekenen; **—te,** m. uitspringend deel (v. e. gebouw); glans, schittering; ook = **—to,** m. op- of terug-springing; uitspringend gedeelte

weeróm-stuit; **—udar,** v. tr. terug-groeten; verscheidene malen of opnieuw groeten; **—utacion,** f. weder- of terug-groet; **—vla,** f. aanwijzing der jonge boomen die niet gekapt mogen worden in een bosch in aankap; **—vo,** m. jonge boom die niet gekapt mag worden.

resarci/dor, a. vergoedend, schádeloos-stellend; **—miento,** m. vergoeding, schádeloosstelling; **—r,** v. tr. (zie 't vorige).

resbal/adero, m. glibberige plek, — plaats; **—adizo,** a. glibberig, glad; **—adura,** f. (uit)glijding, spoor v. uitglijding of uitglipping; = **—amiento,** m.; **—ar,** v. intr. (uit)glijden, glibberen, (uit)glippen; **—on,** m. uitglijding, onwillekeurige mis-slag; **—oso,** a. = **—adizo.**

rescaldar, v. tr. branden, schroeien (met heete vloei-stof), = **escaldar.**

rescat/ador, -a, s. en a. die terug-koopt; die vrij-koopt (gevangene, slaaf); **—ar,** v. tr. vrij-, los- of terug-koopen; tot elke prijs terug-vinden wat men verloren heeft; r. zich vrijmaken, verlossen a. a.

rescindir, v. tr. casseeren, vernietigen (akte).

rescis/ion, f. cassatie, vernietiging (v. akte, vonnis a. a.); **—orio,** a. vernietigend; m. (rechtst.) rescisorium, voornaamste grond voor vernietiging.

rescoldo, m. warme asch; onbestemde onrust; soort wroeging.

rescripto, m rescript, antwoord v. d. openbare macht dat als wet dient; vermaningsbrief, pauselijk aanschrijven over een rechtskwestie.

rese/cacion, f. uit- of op-droging, droog-making; **—car,** v. tr. nog-eens drogen, doen uitdrogen, droog-maken, drogen; r. uitdrogen, droog worden; (ver)kwijnen; **—co,** m. droge boom of struik; a. uitgeput (mensch); **—dá,** m. réseda; **—gar,** v. tr. over-maaien, nog eens maaien; **—llar,** v. tr. over-stempelen (geld); **—llo,** m. nieuwe munt-stempel.

resemb/lar, v. intr. (oud) gelijken; **—rar,** v. tr. nog eens zaaien, over-zaaien.

resent/imiento, m. (het) weder voelen (v. e. ziekte a. a.); wrok; begin van breuk (v. e. breekbaar voorwerp); **—irse,** v. r. terugslag voelen (v. iets dat een ander overkomen is), weer iets voelen (v. e. kwaal a. a.); deel hebben aan een gebeurtenis; wrok voelen, haat-dragend zijn; de sporen dragen v. e. breuk die ophánden is (breekbaar voorwerp).

rese/ña, f. telling der troepen; sinjalement; inlichtingen (omtrent een persoon); (oud) voorspélling, vóorteeken; **—ñar,** v. tr. sinjaleeren, 't sinjalement geven van; **—quido,** a. vóor de tijd droog geworden.

reserv/a, f. wat men achterhoudt of in voorraad houdt, reserve; omzichtigheid, stil-zwijgendheid; **—acion,** f. (het) in voorraad houden of bewaren (voor bepaald doel), (het) reserveeren; **—ado,** a. beleid-vol, wijs; omzichtig, stil-zwijgend; *caso* —, afzonderlijk geval waarvoor alleen de paus of de bisschop absolutie geeft; **—ar,** v. tr. in voorraad houden, achterhouden; bewaren, ter zijde leggen; vóorbehouden.

resfri/ado, m. verkoudheid, = **constipado; —adura,** f. verkoudheid, afkoeling (v. e. paard enz.); **—amiento,** m. = **—ado; —ar,** v. tr. koud maken; verkouden doen worden; intr. bekoelen, afkoelen, in gloed verminderen; kouder worden (weder); r. koud of verkouden worden enz.; bekoelen, zijn kracht verliezen enz.

resguard/ar, v. tr. waarborgen, beschermen; r. zich hoeden, zich in acht nemen; **—o,** m. voorzorg; schuil-plaats, veilige plaats; waarborg; schúld-bekéntenis; kwitantie; post v. oktrooi-amtenaren.

resid/encia, f. (gewoon) verblijf; rezidentie; verantwoording v. e. rechter aan zijn opvolger; rezident-schap; zendings-post der Jezuïten in Chili; **—encial,** a. waarbij verplicht wonen op de plaats (amt); **—enciar,** v. tr. rékenschap vragen of geven v. d. toestand eener administratie enz. (gezegd v. hooge amtenaren); ter verantwoording roepen; **—ente,** m. minister-rezident; lands-kind; **—ir,** v. intr. verblijven, zijn gewoon verblijf hebben; rezideeren (vorsten); voorkomen (in), gevestigd zijn (in); **—uo,** m. overschot, overblijfsel.

resiembra, f. tweede bezaaiing (v. e. terrein, zonder rust ertusschen).

resign/acion, f. berusting, gelatenheid; afstand (v. e. prove enz.); **—adamente,** adv. gelaten, met berusting; **—ar,** v. tr. afstand doen van ten gunste van iem.; r. berusten, zich onderwérpen; **—atario,** m. degeen te wien gunste men afstaat.

resi/na, f. hars; — *tacamaca*, tacamaca-hars (tegen hoofdpijn); **—noso,** a. hars-achtig, rijk aan hars; **—sa,** f. tweede aanslag v. accijns op dranken enz.; **—sar,** v. tr. de inhoud der vocht-maten nogmaals verminderen, naar verhouding v. d. aanslag in de accijns; **—stencia,** f. weerstand, verzet; vastheid, weerstands-vermogen; **—stero,** m. zonnegloed tusschen 12 en 3 bij groote hitte; geweldige hitte door weerkaatsing v. h. zonlicht; plek waar men die voelt; **—stible,** a. te weerstaan; te verduren, uit te houden; **—stir,** v. intr. weerstand bieden; zich verzetten tegen (*á*); verduren, verdragen, lijden; gemakkelijk verdragen, goed kunnen tegen; r. zich verdédigen, zich verzetten; bewijs v. kwaadwilligheid geven.

resm/a, f. riem (twintig boek papier); **—illería,** f. kantoor-boekhandel, handel in schrijfbehoeften.

resobr/ar, v. intr. veel meer dan genoeg zijn, zoodat er veel overblijft; **—ino, -a,** m. f. zoon of dochter v. neef of nicht (dit in de zin v. Fransch cousin, cousine).

resol, m. weerkaatsing v. h. zonlicht, de zonne-gloed; **—ana,** f. wind-vrije zonnige plek; **—ano,** a. wind-vrij en zonnig; **—ar,** v. tr. over-plaveien, nog-eens plaveien of bevloeren (dit v. e. huis); v. e. nieuwe zool voorzien.

resollar, v. intr. (ue) snuiven, blazen, met gedruisch ademen; sterk adem-halen; (fig.) de stilte verbréken; *no resuella,* hij (zij) zegt geen woord, geeft geen kik (dit b.v. bij pijn); (fig.) weer op adem komen.

resol/uble, a. oplosbaar; **—ucion,** f. besluit; vast-beradenheid; oplossing; **—utamente** = **resueltamente**; **—utivamente,** adv. kort en goed; **—utivo,** a. oplossend; m. beslissend argument; **—uto,** a. (oud) = **resuelto; —utorio,** a. (rechtst.) ontbindend, vernietigend; **—vente,** a. (geneesk.) oplossend; **—ver,** v. tr. oplossen; beslissen, besluiten; r. besluiten (tot, *á*); oplossen, overgaan (tot, *á*),

reso/nancia, f. weer-galm, -klank; na-galm; —**nante,** a. weergalmend, 't geluid weergevend of terugkaatsend.
resondrar, v. tr. (Am.) beleedigen, uitschelden.
resopl/ar, v. intr. met kracht in een buis blazen; snuiven, brieschen (v. e. paard); hijgen en blazen (uit angst a. a.); —**ido,** m. gesnuif, gebriesch (v. e. paard); geblaas; = —**o,** m.
resor/ber, v. tr. weer inslikken, — opslurpen; —**te,** m. veer (die terug-springt); veer-kracht; werk-drang; drijf-veer; bevoegdheid, gebied.
resp/aldar, v. tr. endosseeren (wissel); r. met de rug leunen; zich de schouder ontwrichten (paard); —**aldo,** m. rug, achterzijde, -kant; endosseering, = **endoso**; rugleuning (v. e. stoel); —**ectar,** v. tr. eerbiedigen, meer: —**etar**; *por lo que respecta á V.*, voor 't geen u betreft; —**ectivamente,** adv. = —**ective** (Lat.), respectievelijk, ieder van zijn kant; —**ectivo,** a. ieder in 't bizonder betreffend, respectief; —**ecto,** m. betrekking v. e. zaak tot een andere; prp. betreffend, terzake van, wat aangaat; — *de*, ten aanzien van, met betrekking tot, in vergelijking met; *con — á eso*, te dien opzichte, dien-aangaande; *al —*, naar verhouding van; —**etable,** a. eerbied-waardig, eerbaar; —**etar,** v. tr. eerbiedigen, eeren; ontzien; —**eto,** m. eerbied; verhouding, betrekking; *por —s humanos*, om 't oordeel der menschen; *de —*, voor geval van nood (iets dat men bewaart), ook: statie- (paard, rijtuig); *estar de —*, voor een plechtigheid of officiëele gelégenheid gekleed zijn (in amtskostuum b.v.); —**etuoso,** a. eerbiedig; —́**ice,** m. aalmoes of offerande bij de mis; (fam.) bits, kort antwoord; korte berisping; —**igar,** v. tr. aren lezen; —**igon,** m. dwangnagel (overgroeide randjes der nagels); —**ingar,** v. intr. achteruit-slaan (met de pooten); tegen-stribbelen, zich verzetten; —**ingo,** m. (het) achteruit-slaan; tegen-stribbeling, verzét; —**irable,** a. inadembaar, voor 't ademen geschikt; —**iracion,** f. adem-haling; —**iradero,** m. adem-halings-orgaan; kelderluik, -gat, lucht-gat; —**irar,** v. intr. ádemen, adem-halen; uitblazen, op adem komen; (fig.) toonen, aan den dag leggen, levendig verlangen; *sin —*, ademloos; sprakeloos; — *por la herida*, lett. ádemen door de wond, d. i. navoelen (verdriet enz.), erover spreken; *no tener por donde —*, geen enkele goede verontschuldiging kunnen geven, niet weten wat te antwoorden; *no respiró*, hij (zij) heeft geen woord kunnen antwoorden; —**iro,** m. uitstel; verademing; (het) weer op adem komen of uitblazen.
respland/ecer, v. intr. schitteren; —**eciente,** a. schitterend; —**ecimiento,** m.; = —**or,** m. glans, schittering; pracht, luister, praal.
respon/dedor, -a, m. f. die altijd antwoordt of door-redeneert; —**dencia,** f. (oud) = **correspondencia,** brief-wisseling enz.; —**der,** v. tr. en intr. antwoorden, beantwoorden; betrekking hebben op; instaan voor; —**on,** a. (fam.) die altijd een antwoord klaar heeft; —**sable,** a. verantwóordelijk; —**sabilidad,** f. verantwóordelijkheid; —**sar,** of —**sear,** v. intr. beurt-spraak, -zang doen, een responsorium zeggen (R. K.); —**sivo,** a. (rechtst.) een antwoord bevattend; —**so,** m. responsorium, gebed voor een doode; —**sorio,** m. responsorium, beurt-spraak of -zang (R. K.).
respuesta, f. antwoord.
resque/bradura, f. barst, scheur, = —**brajo**; = —**brajadura**; —**brajar,** v. tr. = —**brar**; —**brajo,** m. = —**bradura**; —**brajoso,** a. wat makkelijk barst of scheurt; met barsten of scheuren; —**brar,** v. tr. kloven, splijten, even open-maken; r. open-splijten, half open-gaan; —**mar,** v. tr. en intr. de tong branden, erg sterk zijn (spijs, drank); —**mazon,** f.; = —**mo,** m. prikkeling, branding op de tong.
resquicio, m. reet (i. e. muur, deur enz.); (fig.) aanwijzing, vinger-wijzing.
resta, f. rest (v. e. aftrekking); —**blecer,** v. tr. herstéllen, weer in zijn vorige staat brengen; weer in 't bezit stellen; r. herstéllen (v. e. ziekte), weer op orde of in orde komen; zich weer vestigen; —**blecimiento,** m. herstél; hervéstiging; —**llar,** v. intr. klappen (zweep); —**nte,** m. overschot, restant; —**ñadura,** f. stelping (v. bloed), stremmen, stillen; vertinnen; —**ñar,** v. tr. stelpen (bloed), stremmen, stillen, = **estancar**; weer of over-vertinnen; —**ñasangre,** f. = **alaqueca,** bloed-steen (amulét tegen neusbloeding); —**ño,** m. soort geglansde stof; —**r,** v. tr. aftrekken (rekenk.); intr. overblijven; *resta que hacer*, er blijft te doen; —**uracion,** f. weder-instelling (v. het koningschap b.v.); herstél, weder-opbouwing, reparatie; —**urador, -a,** m. f. hersteller, weder-opbouwer; —**urante,** a. krachten-gevend, herstéllend; weder-opbouwend; m. zeer krachtige vleesch-soep; restaurant, eethuis (beter: **fonda**); —**urar,** v. tr. herstéllen, repareeren, weder-opbouwen; weder-instellen (koningschap); r. zich verstérken, weer op krachten komen; (fam.) de inwendige mensch verstérken; —**urativo,** a. herstéllend a. a. = —**urante.**
rest/inga, f. klip onder water, blinde klip; ondiepte, bank; —**ingar,** m. plek vol klippen; —**itucion,** f. terug-gave; —**ituible,** a. (rechtst.) wat terug-gegeven moet worden; (id.) wat weer bij de erfenis gevoegd moet worden; —**ituir,** v. tr. terug-geven, in de vorige staat herstellen; r. terugkomen op de plaats van waar men zich verwijderd had; —**itutorio,** a. (rechtst.) wat de terug-gave inhoudt of beveelt; —**o,** m. over-blijfsel, -schot, rest; pl. stoffelijk overschot; overschotjes; —**regar,** v. tr. ruw slijpen (diamánt); —**riccion,** f. beperking; voorbehoud; —**rictivo,** a. beperkend; —**ricto,** a. beperkt; —**ringir,** v. tr. beperken; —**riñimiento,** m. stelping, stremming; hard-lijvigheid (meer **estreñimiento**); —**riñir,** v. tr. (geneesk.) samen-krimpen; inkrimpen, verminderen; r. zich beperken tot (*á*) enz.
resu/citar, v. tr. uit de dood doen verrijzen; (fig. fam.) hernieuwen; uit de dood oproepen, doen herleven; doen opleven, snel herstéllen; intr. weer opleven, uit de dood herrijzen, in 't leven terugkomen; —**dacion,** f. door- of uit-zweeting; —**dar,** v. intr. dooror uit-zweeten, = **trasudar**; —**dor,** m. door- of uit-zweeting, = **trasudor**; —**ello,** m. snuiving, blazing, sterk ademhalen; —**eltamente,** adv. vast-beraden; beslist; vermétel; —**elto,** a. besloten; vast-beraden; beslist; vermétel.

result/a, f. uitslag, resultaat; vacature door bevordering v. d. amtenaar die de betrekking vervulde; *de —s*, ten gevolge van, door de weeróm-stuit; **—ado,** m. resultaat, uitslag; gevolg-trekking; **—líquido,** netto-provenu, -opbrengst; **—ar,** v. intr. voortkomen (uit, *de*), 't gevolg zijn (van); blijken te wezen.

resum/bruno, a. rossig-zwart-achtig (gevéderte v. e. valk); **—́en,** m. samen-vatting; uittreksel; besluit (einde); *en —*, in 't kort, per slot v. rékening; **—idamente,** adv. bij elkaar genomen, in 't kort; **—ir,** v. tr. samen-vatten (in weinig woorden); r. neerkomen op (*en*), in 't kort zijn a. a.

resuncion, f. (oud) samen-vatting, resumptie.

resur/reccion, f. weder-opstanding, herrijzenis (uit de dood); (fam.) verrassende genézing; **—tida,** f. terug-springing; **—tir,** v. intr. terug-, weer op-springen; uit-spuiten = **brotar,** (v. water).

reta/blo, m. altaar-blad, -stuk; schildering; poppen-tooneel; *— de dolores*, „tafreel v. smarten" (iemands gelaat); **—car,** v. tr. de bal twee maal raken (bij 't biljarten); **—cería,** f. verzameling stukken v. verschillende stoffen; **—co,** m. soort korte buks of karabijn; dik soort biljart-keu; klein ineengedrongen mannetje; **—dor,** m. duellist, uitdrager; **—guardia,** f. achter-hoede; **—hila,** f. lange sliert; dreun; vervélende opsomming; *de —*, elkaar onafgebroken opvolgen (vooral woorden); **—jar,** v. tr. rondom af-knippen of -snijden; versnijden (pen); besnijden (oud), = **circoncidar,** **—l,** m. afknipsel, snipper.

retall/ar, v tr. retoucheeren (de reeds uitgewischte lijnen v. e. gravure); **—ecer,** v. intr. nieuwe loten of twijgjes krijgen; **—o,** knop, loot, = **pimpollo, renuevo.**

retam/a, f. brem; — *de España*, Spaansche brem; **—al,** m. brem-veld, -aanplant; = **—ar,** m.; **—era,** f. plaats waar men de brem ophoopt; ook = 't vorige; **—ero,** a. brem-; brem-verkooper.

retapar, v. tr. weer afsluiten, — bedekken of toedekken.

retar, v. tr. uitdagen (tot een duel); iem. openlijk aanvallen, hem uit de hoogte en met harde woorden toespreken; **—dacion,** f. = **—do**; (rechtst.) uitstel, verdaging; **—damiento,** m. wat een vertraging veroorzaakt; **—dar,** v. tr. vertragen; uitstellen; ophouden, beletten te vertrekken; r. zich ophouden, zich verláten; te laat komen; **—do,** m. uitstel, vertraging.

reta/sa, f. tweede taxatie, (het) voor de tweede maal prijzen (= een prijs bepalen); **—sacion,** f. her-taxatie, nieuwe prijs-bepaling; **—sar,** v. tr. her-taxeeren, op-nieuw de prijs bepalen; **—zar,** v. tr. verdeelen, in stukken snijden; **—zo,** m. stuk; brok, afgesneden deel.

retej/ador, m. lei- of panne-dekker; **—ar,** v. tr. de nok herstellen; (fam.) iemands kleeren verstellen, hem opnieuw in de kleeren steken; **—o,** m. herstel a. e. dak.

retemblar, v. intr. dubbel huiveren; daveren, met groot gedruisch beven, sidderen.

reten, m. troepen-afdeeling voor geval v. nood; **—cion,** f. terug- of tegen-houding; afzondering, bewaring, achter-houding; opheffing; gelijktijdige waarneming v. twee betrekkingen; **—er,** v. tr. tegen- of terug-houden, achterhouden; over-houden; voor zich (be)houden; onthouden (= zich herinneren); ophouden, beletten te gaan, = **detener;** r. zich bedwingen, zich matigen; **—idamente,** adv. langdurig; uitvoerig = **detenidamente;** **—tar,** v. tr (ie) opnieuw bedreigd worden door een aanval (v. e. kwaal, b.v. jicht); *está retentado de la gota*, hij wordt bedreigd door een nieuwe aanval van jicht; **—tiva,** f. geheugen; *tiene mucha* of *buena —*, hij (zij) heeft een goed geheugen; **—tivo,** a. weerhóudend, onthoudend.

rete/ñir, v. tr. (i) over- nog eens verven; **—samiento,** m. stremming of omslaan (der melk in de maag v. e. kind); ontsteking der borsten (bij kraam-vrouwen); kneding, = **—so;** **—sar,** v. tr. (oud) stijf of hard maken, = **atesar;** r. hard worden door te veel zog (bij de geit enz.); **—so,** m. = **—samiento.**

reti/cencia, f. opzettelijke geveinsde weglating of verzwijging (in een rede); **—́cula,** f. kruis-draden (in 't objectief v. e. teleskoop); vrouwen-breiwerk-taschje; Net (naam v. e. sterre-beeld in 't zuidelijk half-rond); **—cular,** a. net-vormig; **—na,** f. net-vlies; **—nte,** m. over-vérving, het op-nieuw verven; **—ntin,** m. (het) tuiten of gonzen v. d. ooren, gesuis; eigenaardige ironische klank in woorden; **—nto,** a. donker, bij 't zwart af (stier); **—ñir,** v. intr. helder weerklinken; **—racion,** f (druk) onbedrukte achter-zijde v. papier; (het af)drukken; **—rada,** f. terug- aftocht; toevluchts-oord; (fam.) uitvlucht, streek; **—radamente,** adv. onderhands, heimelijk; in afzondering; *vivir —*, in afzondering (stil) leven; **—rado,** a. gepensioneerd (officier); eenzaam (oord); stil-levend, ver van de wereld; **—rar,** v. tr. terug- of weg-trekken; weg- of terug-nemen; de achter-zijde v. e. blad papier bedrukken; — *un letra*, een een wissel inlossen; — *una órden*, een bestelling afzeggen; r. zich terug-trekken; terug-trekken; naar bed gaan; zich van de wereld terug trekken, = **recogerse**; — *á buen vivir*, afstand doen van de wereld, = *recogerse á buen vivir*; uit de dienst gaan; **—ro,** m. terug-trekking; eenzaam verblijf, oord v. afzondering; (het) verlaten v. d. militaire dienst; *Buen Retiro*, naam v. e. voormalig vorstelijk lust-verblijf bij Madrid, thans publiek park.

reto, m. verwijt; uitdaging; **—bar,** v. tr. met leder bekleeden; **—bo,** m. bekleeding met leder; **—car,** v. tr we(d)er aanraken; nog eens nazien, verbéteren, afwerken; hervormen, wijzigen; r. zich verbeteren, zijn werk nazien en verbéteren; **—ñar,** v. intr. we(d)er uitbotten (plant); huid-uitslag krijgen; = **—ñecer;** **—ño,** m. uitbotting, loot; **—que,** m. bizondere verzorging om af te werken; overgewerkte plaats (v. e. schilderij); nieuwe aanval v. e. kwaal.

retor/cedor, -a, m. f. garen-tweerner of -twijner; **—cedura,** f. = **—cimiento;** **—cer,** v. tr. nog eens wringen; omkrullen, oprollen; verwringen, verdraaien (beteekenis) v. woorden); **—cimiento,** m. verwringing, verdraaiing; (het) tweernen of twijnen; **—́ica,** f. réde-kunst; (fam.) redenaar-kunst, over-rédings-kracht; mooi-praterij, holle frazemakerij; **—́ico,** a. retorisch, v. d. rede-

kunst; m. rede-kunstenaar; scholier der retorica-klasse; **—namiento,** m. terug-zending, -gave; **—nar,** v. tr. terug-zenden, -geven; beantwoorden (gevoelens); terug-keeren, -komen; **—nelo,** m, kort tema dat ieder koeplét voorafgaat of sluit; kleine symfonie vóor de zang; herhaling (in gezang); **—no,** m. terug-keer, -komst (vooral rijtuig, paard a. a. terugkomend na uitgehuurd te zijn); omkeer; beantwoording (v. gevoelens); wat men terug-krijgt; retour-vracht; ruil-handel; **—sion,** f. terug-betaling met eigen munt, beantwoording met eigen argumenten; **—sivo,** a. die beantwoordt met dezelfde argumenten; **—ta,** f. refort (bij de chemie), distilleer-kolf; **—tero,** m. (oud) voet-pad, en verder alleen in: *traer al* —, iem. naar zijn wil draaien; en: *al* —, rondom; **—tijar,** v. tr. in allerlei bochten wringen of draaien, sterk verwringen, = **ensortijar**; **—tijon,** m. wringing, tweerning, twijning; verrékking, verstuiking; — *de tripas*, snijdingen in de buik, koliek.

reto/star, v. tr. over-bakken. roosten; **—zada,** f. (oud) onkuische aanhaling; **—zador, -a,** m. f. en a. die houdt van stoeien of mallen; **—zadura,** l. = **—zo**; **—zar,** v. intr. stoeien, gekheid maken, mallen, kittelen, (fam.) kietelen om aan 't lachen te maken; dartelen (lachje om de lippen enz.); **—zo,** m. kitteling, (fam.) kieteling, onkuische aanraking; darteling; **—zon,** m. speel-ziek, stoei-lustig, „mal".

retrac/cion, f. terug-trekking; samen-trekking, ineen-krimping; **—table,** a. voor intrekking vatbaar; **—tacion,** f. intrekking (v. woorden b.v.), terug-neming; **—tar,** v. tr. intrekken, terug-nemen; r. terug-komen van 't geen men gezegd heeft, zijn woorden intrekken; **—to,** m. (rechtst.) terug-name v. e. verkochte érfenis.

retra/er, v. tr. (rechtst.) terug-nemen, intrekken (verkochte érfenis); afbrengen (v. e. voornemen); beletten terug te komen door onbeleefde ontvangst; een weldaad of dienst voor de voeten werpen; r. zich onthouden; afzien v. e. voornemen enz.; **—ido,** m. vluchteling in een kerk (om geen dood-straf te ondergaan); a. menschen-schuw, bedeesd en daardoor niet in gezelschap komend; **—imiento,** m. vlucht in een kerk (om de dood-straf te ontloopen); onthouding (v. spreken of handelen, om de een of andere reden); leven in afzondering; oord v. afzondering.

retranca, f. staart-riem.

retra/sar, v. tr. uitstellen, achteruit-zetten, = **atrasar**; **—so,** m. uitstel.

retrat/ar, v. tr. afbeelden, 't portrét maken van; — *fotográfico*, fotografisch portret; **—ista,** m. portrét-schilder; **—o,** m. portrét, beeld.

retre/chería, f. gemaaktheid, aanstellerij; nufferij; **—chero, -a,** m. f. en a. gemaakt, aanstellerig, aansteller, -ster; **—ta,** f. taptoe; **—te,** m. pruil-kamertje, „boudoir", studeer- of bid-vertrek; zekere plaats, (fam.) plee.

retribu/cion, f. loon, belooning, vergoeding; honorarium aan geestelijken die een dienst hebben gehouden; (zeet.) retributie op de prijs van 't heele schip, zijn inhoud en de waarde van 't geen men weg-geworpen heeft om het lichter te maken; **—ir,** v. tr. beloonen, vergoeden, vergélden.

retro/accion, f. (rechtst.) térug-werkende kracht; **—activo,** a. (id.) terug-werkend; **—ceder,** v. intr. terug-treden, -deinzen; zich uit een onder-neming terug-trekken; achteruitgang (prijzen); **—cesion,** f. (rechtst.) terug- of in-trekking; terug-treding, -deinzing, wijking; **—ceso,** m = **—cesion**; achteruitgang; (geneesk.) het terug-komen der sappen; **—gradacion,** f. (sterrek.) terug-loop; **—gradar,** v. intr. terug-loopen, -gaan; **—grado,** a. terug-loopend, achteruit-tredend, -loopend; **—traccion,** f. (rechtst.) retroactie, verondersteld vooraf-gaan aan 't werkelijk bestaan v. e. feit; **—traer,** v. tr. (id.) aan een feit een vroeger plaats hebben toeschrijven dan in werkelijkheid het geval is; **—vendendo,** m. (Lat.) verkoop met recht v. weder-inkoop, recht v. terug-koop; **—vender,** v. tr. (rechtst.) terug-verkoopen tegen dezelfde prijs; **—vendicion,** f. terug-verkoop a. d. verkooper; **—venta,** f. = **—vendicion.**

retru/car, v. intr. over de band raken (bij 't biljart-spel), hooger inzetten (kaart-spel); **—co,** m. = **—que**; **—écano,** m. dubbel-zinnigheid, wóord-spéling; *andar en —s*, wóord-spélingen maken; **—que,** m. (het) over de band raken (bij 't biljart-spel); hoogere inzet (bij een soort grof kaart-spel).

retular, v. tr. v. e. etikét voorzien, = **rotular.**

retum/bante, a. búlderend, dónderend, dáverend: groote indruk makend; **—bar,** v. intr. dreunen, weergálmen, dáveren, dónderen; weerklinken; **—bo,** m. weergalm, dreun; dóndering, dávering.

retundir, v. tr. scheren, = **tundir**; (geneesk.) terug-drijven (sappen).

reu/ma, f. verkoudheid, = **constipado** en **resfriado**, en = **reumatismo**; **—mámetro,** m. stroom-meter; **—mático,** a. rumatisch; v. e. verkoudheid; **-a,** m. f. iem. die aan rumatiek lijdt; **—matismo,** m. rumatisme; **—nion,** f. vereeniging; samenkomst, vergádering; verzoening; **—nir,** v. tr. vereenigen; verzamelen, bijeen-brengen; verzoenen; r. zich vergaderen; zich verzamelen, bijeen-komen, bij elkaar komen, zich verzoenen.

revalid/acion, f. weder-geldig-making of -verklaring (akte enz.); **—ar,** v. tr. weder geldig maken of verklaren.

revancha, f. wraak, vergelding; beantwoording (eener daad); revanche (in 't spel); *en* —, als weer-wraak, daartegen-in; *tomar la* —, wraak nemen, vergélden, terug-doen.

reve/edor, m. die nog eens naziet of overleest, = **revisor**; **—lacion,** f. openbaring; **—lador, -a,** m. f. die openbaart, openbaarder, openbaarster; ontwikkelaar; **—lamiento,** m. openbaring (= bekend-making), dan = **—lacion**; **—lantismo,** m. revelantismo (leer die in de Openbaring verklaring zoekt voor alle ziel- of zede-kundige vragen); **—lar,** v. tr. openbaren (in de zin v. bekendmaken = **descubrir**); (geneesk.) de vochten afleiden v. h lijdende deel.

reven/dedera, f. = **—dedora**; **—dedor, -a,** m. f. weder-verkooper; **—der,** v. tr. weder-verkoopen, terug-verkoopen; **—irse,** v. r. niet tot volle wasdom komen, mis-vormd worden; bederven (drank of spijs); **—ta,** f. weder-verkoop; **—tadero,** m. gevaarlijke plek; *esta escalera es un* —, deze trap is om

je nek te breken; **—tar,** v. tr. doen barsten, doen uiteen-springen; afbeulen, afjakkeren; intr. barsten, uiteen-springen; (fam.) — *de envidia,* barsten van nijd; — *de hambre,* dood-gaan v. d. honger; r. zich dood-zwoegen; barsten (= te veel gegeten hebben); — **tazon,** m. branding, golf-slag tegen de kust a. a.; **—ton,** m. (het) barsten; afbeuling, afjakkering; *darse un* —, zich half lam werken a. a.; beklimming v. e. steilte; moeite om uit iets lastigs of gevaarlijks te komen.

rever, v. tr. terug-zien, weerzien; nog-eens zien; óver-zien, na-zien, dan = **repasar;** **—beracion,** f. weer-glans, -schijn, -straling, terug-kaatsing (v. licht of warmte); **—berar,** v. tr. terug-kaatsen, -stralen, weerkaatsen (licht, warmte); intr. terug-stralen, weerkaatst worden, een weerschijn afgeven; **—bero,** m. reflector (achter een vlam); gedrukt gewelf v. e. oven; *fuego de* —, vuur met een vlam die op de brand-stof gebogen is; ook = **—beracion; —decer,** v. intr. we(d)er groen worden; we(d)er jong, sterk of krachtig worden; **—encia,** f. vereering, diepe eerbied; (diepe) buiging; **—enciable,** a. eerbiedig, waardig, eerwaardig; **—encial,** a. eerbiedig, onderdanig; **—enciar,** v. tr. vereeren, hoog houden; **—endas,** f. pl. brief v. e. bisschop om zijn macht aan een ander over te dragen die in zijn plaats beveelt; — **endísimo,** a. zeer eerwaarde (titel v. bisschoppen en monniken); **—endo,** a. eerwaarde (titel v. monniken enz.); (fam.) uiterst omzichtig, gemaakt deftig en gereserveerd enz.; eer(bied)-waardig; **—ente,** a. eerbiedig, néderig; **—sibilidad,** f. terugvalbaarheid (v. goederen op de kroon, op erfgenamen); **—sible, —sible,** a. terugvallend (aan erfgenaam a. a.); **—sion,** f. terug-valling; terug-keer (ook v. e. door kruising gewijzigd type); **—so,** m. achterkant, keer-zijde.

reves, m. verkeerde kant of zijde (v. e. stof); kant waar de zoom omgeslagen is; tegen-óvergestelde, omgekeerde; tegen-spoed; slag met het boven-vlak der hand; *al* —, aan de achterkant; omgekeerd, in tegen-óvergestelde zin; in de war, door-elkaar; *de* —, met de achter-kant (b.v. van de hand of een wapen); schuin; **—ado,** a. moeilijk, stug, onhandelbaar (karakter); lastig te lezen (schrift); *parto* —, moeilijke bevalling; **—ar,** v. tr. braken, overgeven, = **vomitar;** — **ino,** m. nullo- of reversi-spel; *cortar el* —, iemands plannen dwars-boomen; een einde maken aan een drift-bui, een onhebbelijkheid, onzinnige pretentie enz; **—timiento,** m. bekleeding, bedekking; (het) aandoen of aantrekken (v. e. officieel gewaad); beschoeiingsmuur; **—tir,** v. tr. bekleeden, bedekken; aandoen (priester-gewaad); beschoeien; r. zijn priester-gewaad aandoen.

revez/ar, v. intr. elkaar aflossen, beurtelings arbeiden; **—o,** m. aflossing van, afwisseling bij de arbeid.

reviejo, m. dorre tak; a. stok, oer-oud.

revi/ndicar, v. tr. weder opeischen; r. eerherstel eischen, zich zuiveren v. onrechtmatige blaam; **—rar,** v. tr. (zeet.) weder wenden, over een andere boeg wenden.

revis/ar, v. tr nog eens nazien, overlezen, revideeren; **—ion,** f. (het) nagaan of nazien, revizie; **—or,** m. die nog eens naziet, revisor; **—oría,** f. revisor-schap; **—ta,** f. overzicht; nauwkeurige nakijking; parade, revue der troepen; revizie v. e. procés, revue (tijdschrift met een overzicht van kunst a. a.); **—tar,** v. tr. opnieuw behandelen, revideeren (procés); de revue langs gaan, de troepen inspekteeren.

reviv/idero, m. zijde-worme-kweekerij; — **ificacion,** f. (het weder doen opleven, (het) doen herleven, (het) weder opfrisschen (v. d. kleur), (het) teruggeven van de natuurlijke vorm (aan metalen); **—ificar,** v. tr. (zie 't vorige); **—ir,** v. intr. we(d)er opleven, herleven; aanwakkeren, weer aangaan.

revoc/able, a. herroepbaar, voor intrekking vatbaar; afzetbaar; **—acion,** f. herroeping, terug-roeping, intrekking; afzetting (uit een amt); **—ador, -a,** m. f. herroeper; intrekker; metselaar die met pleister bestrijkt; — **adura,** f. = **revoque; —ar,** v. tr. herroepen, intrekken; terug-roepen, afzetten (uit een amt); weer met pleister bestrijken; **—ativo,** a.; = **—atorio,** a. herroepings-; *acto* —, herroepings-akte; **—o,** m. uitwendige kleur v. e. muur; versterking met brem (v. e. groote ben van teenen gemaakt).

revol/ar, v. intr. (ue) weer op- of weg-vliegen; (Zig.) door 't venster springen enz. om te vluchten (dief); **—cadero,** m. modderige plek waar wilde zwijnen in woelen; **—carse,** v. r. zich wentelen (in modder, ondeugden); **—car,** v. intr.; = **—otear,** v. intr. fladderen; dartelen; wapperen; **—oteo,** m. geflapper; gewapper; gedartel; **—tillo,** m. rommel, verwarde hoop; touw v. schapedarm; verwarring; **—ton,** m. worm die zich in de wingerd-loten rolt; **—toso,** a. woelig; luid-ruchtig; tot opstand geneigd; volks-opstoker; **—ucion,** f. omwenteling; ómmekeer; **—ucionar,** v. tr. tot omwenteling brengen; in beroering brengen; een algeheele verandering bewerken; r. zich in staat v. omwenteling verklaren a. a.; **—ucionario,** a. en m. omwentelings-(man), revolutionnair; **—vedero,** m. plaats waar men draait, keert of wendt; **—vedor, -a,** m. f. oproer-maker, onrust-stoker, stókebrand; **—ver,** v. tr. (ue) roeren; in beroering brengen; onlusten opwekken; onderst-boven halen, dooreen-halen: in zijn geest keeren en wenden, wikken en wegen; in onmin brengen; r. zich (ver)-roeren; *no puede uno* —, men kan zich hier niet roeren.

revoque, m. dikke pleisterlaag (op een oude muur).

revuel/co, m. om- en om-wenteling (v. dieren), omwoeling; **—o,** m. (het) weder opvliegen, (het) keeren en wenden in de vlucht (v. vogels); *en* —, of *en un* —, licht als de wind; *de* —, op de terug-keer; **—ta,** f. bocht, wending; omweg; slimme streek; oproer, opstand; standje; vecht-partij; hevige woorden-wisseling; plotselinge ommekeer (in denkbeelden enz.); *á* —, alles op een hoop, dooréén; **—tamente,** adv. verward door-één; **—to,** a. = **revoltoso**; en: duister, moeilijk te begrijpen; mak, luisterend naar de toom (paard).

revuls/ion, f. (geneesk.) afleiding, afvoering (v. vochten); **—ivo,** a. (id.) afleidend, afvoerend (vochten); *sangría* —*a*, afvoerende ader-lating; = **—orio,** a.

rey, m. koning; (volkst.) varkens-hoeder; —

de banda, patrijs die de anderen aanvoert; — *de codornices*, wachtel-koning (vogel); (fam.) *no temer ni — ni roque*, voor niets of niemand bang zijn; **—erta**, f. hevige twist, geharrewar; ruzie; vecht-partij.

rez/ado, m. kerk-dienst; **—ador, -a**, m. f. die veel bidt; **—agarse**, v. r. achter-blijven; **—ar**, v. tr. bidden, een gebed doen; zijn brevier lezen; (fig.) mompelen, mummelen; brommen; *no* —, niet reppen over, niet noemen, b.v. aan 't eind v. e. brief; **—e** ..., zie **rece** ...; **—no**, m. teek, honde-luis; **'—o**, m. gebéd; dagelijksche kerk-dienst; lezing v. h. brevier; **—on**, m. vier-armig anker; **—ongador, -a**, m. f. brommer, mopperaar; **—ongar**, v. intr. mompelen, prévelen, mummelen; **—onglon**, a. = **—ongador**; = **—ongon**.

rezum/adero, m. door- of uit-sijpeling, -zweeting; **—ar**, v. intr (zie 't vorige), ook r.; **—o**, m. door- of uit-sijpeling, hetgeen door- of uit-sijpelt.

Rhin, m. Rijn.

ria, f. monding eener rivier in zee; **—chuelo**, m. verkl. v. **rio**, riviertje; **—da**, f. overstrooming v. e. rivier.

rib/a, f. (oud) oever; **—aldería**, f. zwijnerij, beest-achtige pret; **—aldo**, m. en a. bordeel-bezoeker, wellústeling; **—azo**, m. hoogtetje, helling; **—era**, f. oever, rivier-kant; oever-land; **—ereño**, a. aan de oever wonend; **—a**, m. f. oever-bewoner; **—eriego**, a. aan de oever grazend (kudde) of weidend (herder); **—ero**, m. afsluiting met haag of aarde a. a. rondom of langs water; **—ete**, m. zoom, boordsel; kwink-slag, waardoor een gezegde aardig wordt; **—etear**, v. tr. omboorden, -zoomen.

rica/dueña, f. (oud) dochter van *ricohome* of *ricohombre*, d. i. groot heer; = **—hembra**, f. (oud); **—mente**, adv. rijk, weelderig; overvloedig; smakelijk.

ricl/al, a. waar na de snit een tweede klaver of zelfs koren opkomt (veld); **—no**, m. ricinus-plant (waarvan de castor- of wonder-olie).

rico, a. rijk; prachtig; lekker, heerlijk; — **hombre** of **—home**, m. titel v. aanzienlijken, edel-lieden.

ridi/culez, f. belachelijk-, bespottelijkheid; — **culizar**, v. tr. belachelijk maken of — voorstellen; **—'culo**, a. belachelijk, bespottelijk, zot; m. belachelijkheid, lach-wekkendheid; = **—culez**, en **redículo** (werk-taschje).

riego, m. bewátering, besproeiing, bevloeiing (v. land); begieting (v. e. plant).

riel, m. staaf (- ijzer, - goud enz.), rail; **—era**, f. molen om de metalen tot staven te maken.

rienda, f. (meestal pl.) teugel, toom; (fig.) ook = **freno** (toom, rem); *aflojar las —s*, de teugels wat slapper maken; *á media —*, in korte galóp; *á — suelta*, in volle vaart (lett. met losse teugel); *volver las —s*, de teugels wenden, van richting veranderen; *tener las —s*, de teugels inhouden; *ganar las —s*, de teugels grijpen; *soltar la — (á)*, botvieren (harts-tochten); *tirar de las —s*, intoomen, beteugelen; aan de teugels trekken.

riesgo, m. gevaar, (handel) risico; *correr — — de*, de kans of het gevaar loopen van; *á todo —*, wat er ook gebeure; *al — y peligro de*, op gevaar (en kosten) van.

rif/a, f. loterij; (fam.) kibbelarij; **—ador**, m. die een voorwerp verloot; **—ar**, v. tr. een voorwerp verloten; (fam.) kibbelen; r. (zeet.) scheuren, barsten (zeil); **—irrafe**, m. (fam.) kibbelarij, krakéel.

rig/idez, f. stijfheid; stroefheid; groote strengheid; strenge zeden; **'—ido**, a. stijf, strak; (geneesk.) ongeregeld (pols); streng; **—odon**, m. zeer opgewekte melodie in twee-kwartsmaat; dans daarop, die veel van onze „lancier" heeft; **—or**, m. (ge)strengheid; nauwgezetheid; hardheid; *en —*, streng of strikt genomen; *es de —*, 't is bepaald noodig, men kan er niet buiten; **—orismo**, m. al te strenge zede-leer; — *de principios*, strengheid v. beginselen; **—orista**, m. en a. al te strengzédelijk, aanhanger eener al te strenge levens-opvatting; **—orosamente**, adv. = — **urosamente**; **—oroso**, a. = **—uroso**; **—urosamente**, adv. streng, hard; striktgenomen; **—uroso**, a. streng, hard, nauwgezet; *invierno —*, strenge winter.

rij/a, f. fistel in de traan-klier (met uitvloeiing en ontsteking); ruzie; **—o**, m. brons-tijd; (fig.) lomperd; geilheid; *la perra está en —*, de teef is loopsch; *la gata está en —*, de kat is krolsch; **—oso**, a. geil, bronstig; hinnekend als er een merrie in de buurt is(hengst); ruzie-maker.

rim/a, f. rijm; brood-boom; pl. verzen, rijmen; **—ador, -a**, m. f. en a. rijmer, rijmend; — **ar**, v. tr. wroeten, doorzoeken; intr. rijmen, verzen maken; rijmen (op, *á*); **—bombar**, v. intr. weerklinken, dreunen, dáveren; — **bombo**, m. weer-galm, -klank; dreuning, dávering; **—ero**, m. stapel, ordelijke hoop.

rincon, m. hoek; verborgen plekje; klein stukje grond; **—ada**, f. inspringende hoek van twee muren, hoek; **—cillo**, m. hoekje, stil plekje; **—era**, f. hoek-tafeltje, -plank; — **ero**, a. schuin gemaakt (bije-korf), in een hoek.

ring/la, f. (fam.) = **lera**; = (fam.) **—le**, m.; **—lera**, f. rij, gelid, opeen-volging, trits; *en —*, op een rij; **—lero**, m. geliniëerd blad papier om onder een ander te leggen; **—orrango**, m. (fam.) krul, fraaie penne-zwaai (onder 't schrijven); opvallende versiering, verfraaiing.

rin/oceronte, m. neus-hoorn, rinóceros; — **óceros**, m. neus-hoorn-vogel; hoorn-kever.

riñ/a, f. twist, scheld-partij; heftige woordenwisseling; **—on**, m. nier; binnenste (v. e. land); *tener cubierto el —*, rijk, welgestéld zijn; pl. nieren, léndenen; **—onada**, f. omhulsel der nieren, nier-vet; nier schotel.

rio, m. rivier; — *arriba*, de rivier op, rivier-opwaarts; — *abajo*, de rivier af, rivier-afwaarts; *á — revuelto ganancia de pescadores*, in troebel water is 't goed visschen; **—platense**, a. van Rio de la Plata; **—stra**, f. dak-stoel-pijler.

rip/ia, f. lat; **—iar**, v. tr. van latten voorzien; **—io**, m. overblijfsel; puin; stop-lap (in een vers); *meter —*, nietigheden in een ernstig gesprek mengen; *no perder —*, alle goede gelégenheden weten aan te grijpen; — **uario**, m. oever-bewoner; a. a. d. oevers wonend.

riqueza, f. rijkdom; smakelijkheid; overvloed; pl. rijkdommen, schatten.

ris/a, f. lach; pret; *es cosa de —*, 't is belachelijk; *eso da —*, 't is om te lachen; *una carcajada de —*, een schater-lach; *¡ qué —a !*

wat 'n pret; *reviento de* — (v. *reventar*), ik barst v. h. lachen; *estallar de* — in lachen uitbarsten; (fam.) — *de conejo*, grijns, gedwongen lach; —**ada,** f. lach-bui, gelach; —**co,** m. steile rots die men beklimmen moet; —**coso,** a. vol steile rotsen; —**ibilidad,** f. belachelijkheid; —**ible,** a. belachelijk; —**ita,** f. glim-lach, fijn lachje; —**otada,** f. uitbundig gelach (v. velen); sterke lachbui (v. één); —**tra,** f. tros uien om een stroo-bindsel; —**tre,** m. rust (v. e. geweer enz.); holte (waarin de lans rust); —**ueño,** a. lachend; vroolijk; *cara* —*a*, lachend gezicht.

rit/a, f. kreet der herders, om de schapen bijeen te roepen; **´—mico,** a. rytmisch, in de maat; —**mo,** m. rytme, maat(-slag); —**o,** m. ritus, voorgeschreven eere-dienst; —**ual,** a. volgens de ritus, ritueel; waarin de ritus; m. ritueel, eeren- of vormen-dienst; —**ualista,** m. ritualist, schrijver over eeren- of vormen-dienst in de kerken.

rival, m. mede-dinger; -minnaar; —**idad,** f. wed-ijver, mede-dingerschap; concurrentie, dan = **competencia**; —**izar,** v. intr. wed-ijveren.

riz/a, f. schade, vernieling; verspilling, vermorsing; slachting; hooi-afval die vertrapt wordt; —**ado,** m. ronde plooi (aan manchetten enz.); —**ar,** v. tr. krullen, beter: **enrizar**; r. krullen; —**o,** m. krul; lok; (zeet.) pl. reef, rif; *tomar* —*s*, een rif steken.

roa, f. = **roda**; —**no,** a. wit, grijs en rood gevlekt (paard).

rob, m. verdikt vruchte-sap; —**ador,** a. roover; —**aliza,** f. (visch) soort baars; **´—alo,** m. baars (zoet-water-visch); —**ar,** v. tr. rooven; stelen; — *por las mares*, zee-rooverij plegen; —**ezo,** m. soort wilde geit, = **bicerra**; —**in,** m. roest, = **moho, orin**; —**ladura,** f. vast-klinking (v. e. nagel); —**lar,** v. tr. de punt v. e. spijker waar ze uitkomt plat-slaan; klinken; —**le,** m. steeneik; *fuerte como un* —, sterk als een boom; —**ledal,** m. eike-bosch, -n-aanplant; = —**ledo,** m. —**lizo,** a. hard, stevig; —**lon,** m. lange spijker geklonken op een ijzeren plaatje dat het meubel beschermt enz.; —**o,** m. roof, dief-stal; ontvoering, schaking; —**oracion,** f. verstérking; —**orar,** v. tr. verstérken; —**orativo,** a. (geneesk.) verstérkend; —**rar,** v. tr. een notariëele akte van verkoop a. a. opmaken; —**re,** m. = —**le** (dit beter); —**ustecer,** v. tr. stevig of sterk maken; —**ustez,** f. stevigheid, stoerheid; —**usto,** a. stevig, sterk; stoer, gespierd; *complexion* —*a*, stevig gestél.

roc/a, f. rots; *firme como una* —, stevig als een rots; —**adero,** m. zots-kap v. d. veroordeelden der Inquisitie (= **coroza**); spil (v. e. spin-rokken, waar-omheen men het vlas wond); papieren zakje (op het vlas aan een spin-rokken); = —**ador,** m. spil (v. e. spin-rokken); —**alla,** f. ingelegde schelpjes en steentjes, schelp-grot-werk; gekleurde glaskorrels; glas-koralen; —**allero,** m. schelpwerk-maker; —**ambor,** m. (Z. Am.) hombre-spel = **tresillo**; —**amborear,** v. intr. hombre-spelen.

roc/e, m. wrijving; vluchtige aanraking; —**iada,** f. dauw(-val); (fig.) regen: *una — de balas*, een regen v. kogels; lichte besproeiing, besprénkeling; —**iador,** m. sprenkel-kwast; —**iadura,** f. besprénkeling; = —**iamiento,** m.; —**iar,** v. tr. besprénkelen, even druppels-gewijs bevochtigen; over verscheidene personen tegelijk kwaad-spreken; intr. mot-regenen; r. vochtig worden onder een mot-regen a. a.; zich met een dronk verfrisschen; —**in,** m. knol, slecht paard, werkpaard; (fam.) onhandige lomperd; (fam.) *el diablo se ha llevado — y manzanas*, de duivel heeft paard en appels meegenomen, d. i. alles is naar de maan, weg; (fam.) *Sancho y su* —, lett. Sancho en zijn knol (ezel), d. i. twee onafscheidelijken; —**inal,** a. v. e. knol of slecht paard; van of eigen aan een onhandige lomperd; —**inante,** m. Rocinante (het paard v. Don Quijote); (fam.) = — **in**, knol enz.; —**ío,** m. dauw; besprénkeling.

rocio, m. (oud) mantel met knoopen.

roda, f. uiteinde v. d. voor- of v. d. achtersteven, = **roa**; —**ballo,** m. (visch) tarbot; —**da,** f. wiel-spoor; —**dera,** f. blad-rolster (rups); —**dero,** a. (gemakkelijk) rollend; —**dos,** m. pl. voer-tuigen; —**dura,** f. rolling, (het) rollen; —**ja,** f. verkl. v. **rueda,** raadje, wieltje; rol v. e. ka(s)tról; houten balletje, draai-schijf; —**je,** m. rader-werk; —**no,** m. Rhône (rivier); —**pié,** m. schot-, paneel-werk; nagemaakte draperie; voetkleedje om of onder een tafel; —**plancha,** f. plaatje in een slot; —**r,** v. tr. (ue) doen rollen, voort-rollen; intr. rollen; draaien; loopen over (= handelen over een onderwerp); rond-gaan; van een hoogte vallen, tuimelen; in omloop zijn; dolen, dwalen: vergeefsche pogingen doen; *echarlo todo á* —, in de war schoppen, ook: er de brui aan geven (= ongeduldig worden); *le ha rodado bien la fortuna*, de fortuin is hem (haar) gunstig geweest, (fam.) *¡ ruede la bola!* laat de bal rollen, d. i. laat de wereld gaan zooals ze gaat.

rode/abrazo, (**á** —) adv. uit alle macht; —**ar,** v. tr. omringen; omgorden; omgeven, om iets of iem. heen staan; intr. een omweg maken; draaien, erom-heen draaien; —**la,** f. groot rond schild; —**o,** m. omweg, bocht, kromming; draaierij, ompraterij; kalvermart; *andar por* of *con* —*s*, met streken omgaan; *hablar sin* —*s*, zonder omwegen spreken; —**on,** m. kuite-flikker, rond-draaiing; —**ro,** a. van de wielen of raderen; —**te,** m. draag- of val-kussen; wrijf-hout (a. e. wagen); kapsel v. gevlochten haar op de kruin; versiering v. e. slot; (wapenk.) helm-dekkleed; —**zno,** m. schep-rad v. e. water-molen.

rod/illa, f. knie; dweil; *doblar la* —, de knie buigen; *pedir de* —*s*, op de knieën afsmeken; *estar de* —*s*, op de knieën liggen, knielen; —**illada,** f. knie-buiging, en kniestoot en dan: = —**illazo,** m.; —**illeras,** f. pl. knie-stukken (v. e. harnas); —**illo,** m. rol; —**illudo,** a. die dikke knieën heeft; —**omel,** m. roze-honing; —**rigar,** v. tr. de wijn-stokken van staken voorzien; jonge boomen steunen, v. lei-stokken voorzien; —**rigon,** m. wingerd-staak; lei-stok v. e. jonge boom; (fam.) page v. e. aanzienlijke jonge dame.

roe/dor, -a, m. f. en a. knager; *gusano* —, knagende worm, verdriet; —**dura,** f. (af-)knaging; —**l,** m. (wapenk.) gekleurd schijfje; —**la,** f. stuk ruw goud of zilver in de vorm v. e. rond broodje; —**r,** v. tr. knagen aan, afknagen, kluiven; knabbelen; onder-mijnen; invreten (zuren

a. a.); *tener un buen hueso que* —, lett. een goed been om te knagen hebben, d. i. een voordeelig baantje hebben; lang reden tot spijt a. a. hebben; (fam.) — *los zancajos de*... lett. de hielen knagen van, d. i. in zijn afwezigheid kwaad spreken van; *dar hun hueso que* —, een bot te knagen geven, d. i. reden tot ongerustheid, stof tot nadenken geven; **—te,** m. gegist granate-sap als medicijn.

rog/acion, f. gebéd; pl. kerkelijke optochten en openbare gebéden in de lente voor de aardsche goederen; **—ador, -a,** m. f. bemiddelaar, = **intercesor**; **—ar,** v. tr. (ue) verzoeken; bemiddelen, tusschen-beide komen; vragen, uitnoodigen; *hacerse* —, zich laten bidden; **—ativa,** f. smeking, néderig verzoek; openbare gebéden in tijden van ramp-spoed; **—ativo,** a. verzoekend, biddend.

roido, a. waar een stuk(je) afgenomen is (voordat men 't geeft, b.v. uit krénterigheid); afgeknaagd.

roj/ear, v. intr. rood of rossig worden, = **enrojecer**; **—ete,** m. blankétsel; **—ez,** f. rossigheid, rood-achtigheid; **—izo,** a. rossig; **—o,** a. rood; goud-kleurig; rossig, rood (haar); — *alambrado*, zeer donker-rood; **—ura,** f. = **—ez.**

rol, m. katalogus, naam-lijst; rol (v. matrozen); **—dana,** f. ka(s)trol, takel; **—de,** m. kring.

roll/a, f. steun-kussentje voor ingespannen muil-dieren; **—ar,** v. tr. rollen, tot een rólletje maken; — *tabaco*, tabak met touwen bijeen binden; **—izo,** a. mollig, stevig, goed in 't vleesch; in een rol; **—o,** m. rol; schand-paal; lang-werpig rond kiezel-steentje; rol procés-stukken; rond broodje; *enviar al* —, weg-sturen, onhebbelijk terug-sturen; **—on,** m. fijne zémelen; zémelen met wat meel, = **acemite.**

Roma, f. Rome.

rom/adizarse, v. r. een koude in 't hoofd vatten; **—adizo,** m. verstopte neus, verkoudheid in 't hoofd; **—ana,** f. unster; *hacer* —, de unster volkomen in evenwicht houden; *venir á la* —, het juiste gewicht hebben; **—anar,** v. tr. met een unster wegen; **—ance,** m. Kastiliaansche taal (oude naam); romance; *hablar en buen* —, zonder omwegen spreken; **—ancear,** v. tr. (oud) in 't Spaansch vertalen (vooral uit 't Latijn); **—ancero, -a,** m. f. romance-dichter; m. romancen-verzameling; **—ancesco** of **—anesco,** a. romance-achtig; romantisch; roman-achtig, dan = **novelesco**; **—ancista,** m. (oud) vertaler v. Latijnsche schrijvers in 't Spaansch; iem. die slechts Spaansch kent (en geen Latijn); **—anear,** v. tr. met de unster wegen; intr. a. d. eene kant meer dan a. d. andere wegen; **—aneo,** m. weging (met de unster); (het) zwaarder wegen a. d. eene kant dan a. d. andere; **—anero,** m. stang of hefboom v. e. unster; **—anina,** f. soort biljart-tafeltje waarop kegels door een tol worden omgesmeten; **—ano, -a,** m. f. en a. Romein, -sche; Romeinsch; **—anticismo,** m. romantisme; **—ántico,** a. en s. romantisch; **—aza,** f. soort zuring; **—bo,** m. ruit; tárbot, dan = **rodaballo**; **—boidal,** a. ruit-vormig; **—boide,** m. vierkante rugge-spier; ruitje; **—eral,** m. aanplant v. rosmarijn; **—ería,** f. béde-vaart; (oud) id. naar Rome; **—ero,** m. rosmarijn; bede-vaart-ganger, pélgrim; soort visch (soort honds-haai); **—o,** a. bot (niet scherp), stomp; plát-, stomp-neuzig; m. dier uit paard en ezelin, muil-dier; *armas* **—as,** wapenen zonder punt (bij 't schermen b.v.).

romp/ecabeza, m. raadsel, rebus; **—ecoches,** m. zeer sterk weefsel; **—edera,** f. soort hamer, om gaten in ijzer te maken, te smeden enz.; **—edero,** breekbaar, = **frágil**; **—edor, -a.** m. f. die erg breeksch of slijtsch is; **—edura,** f. = **rotura**; **—er,** v. tr. breken; verbreken; doorknéeden (in zaken, b.v.); — *la cabeza*, aan 't hoofd zeuren, zániken; — *un camino*, een weg banen, aanleggen; *hombre de rompe y rasga*, lett. man v. breek en scheur, d. i. durf-al; *rompe los dientes*, hij (zij) krijgt tandjes; — *la valla*, 't ijs breken, de eerste stappen doen; r. zich breken; — *la cabeza*, zich 't hoofd breken, zich goed oefenen in, zich grondig bekend maken met; **—ientes,** m. pl. blinde klippen; branding; **—imiento,** m. breking, verbréking; breuk (b.v. tusschen menschen); ontginning (v. e. terrein); branding; achter-grond, diepte.

ron, m. rum (drank); — *de laurel*, bay-rhum (vooral gebruikt om 't hoofd te wasschen); **—ca,** f. snorkerij, snoeverij; kreet v. d. bronstige gems; (fam.) *echar* **—s,** snoeven; dreigen, opspelen; (fig.) schor zijn; **—cador, -a,** m. f. snurker; een Middel-landsche-zee-visch; opzichter in de Almaden-kwik-mijnen; **—car,** v. intr. snurken, snorken; schreeuwen, zooals 't hert naar de hinde; (fam.) dreigen, opspelen; luid snuiven; **—cear,** v. tr. en intr. beuzelen; met tegenzin handelen; bronstig worden, de paartijd ingaan; (fam.) flikflooien, aaien; paaien; (zeet.) zwaar, langzaam drijven; **—cería,** f. beuzelarij; flikflooierij, vleierij; logheid, langzaamheid (in de vaart v. e. schip); **—cero,** a. en s. beuzelaar; die zijn tijd verbeuzelt; flikflooier; die aait of paait; zwaar drijvend (slecht zeilschip); **—co,** a. schor, heesch; **—con,** m. generale bas-toon; spel op de doedel-zak.

ronch/a, f. blaar, blein (door een slag of door branden); (fam.) groote uitgaaf v. geld; dun, rond schijfje; *levantar* —, plagen door tot uitgaven te dwingen; **—ar,** v. tr. kraken, opknabbelen, = **ronzar**; intr. indrukken op de huid maken.

rond/a, f. ronde, nacht-wacht; serenade; uitdeeling der kaarten; *ser cogido por la* —, lett. gegrepen worden door de nacht-wacht, d. i. op heeter daad betrapt worden; *hacer la* —, de ronde doen, eromheen gaan om te bespieden; **—ador,** m. doler, dwaler; **—alla,** f. onmogelijk verhaal; (Aragon) serenade; **—ar,** v. tr. draaien, doen omgaan of rondgaan; intr. de nachtelijke ronde doen; 's nachts langs de straten dolen; rond-loopen om van 't oogenblik gebruik te maken dat men een meisje aan 't venster kan spreken; **—el,** m. (oud) rondeel (soort gedicht v. dertien regels); **—in,** m. (mil.) ronde v. e. onder-officier op de wallen om de schild-wachten wakker te houden; nacht-wacht v. e. marine-tuighuis; **—í** of **—is** of **—iz,** m. bodem v. edel-gesteenten; **—ó,** m. (muz.) rondo, rond-gezang a. a.; **—on,** m. alleen in: *entrarse de* —, onverwachts binnen-komen.

ronfea, f. (oud) twee-snijdend slag-zwaard.

ron/quear, v. intr. heesch of schor spreken; **—quera,** f. schor- of heeschheid; **—quido,**

m. gesnurk, gerond: brommend geluid dat erop lijkt; **—za,** f. in: *ir á la* —, (zeet.) onder de wind blijven (schip dat te veel voor de stroom is afgedreven); **—zal,** m. halster; (zeet.) hijsch-toestel aan boord, = **palanca.**

roñ/a, f. smerigheid, vuiligheid; verouderde schurft bij een wol-dier; zedelijke besmetting; **—ada,** f. touwen ring om de ra-banden voor afsnijden te beschermen; **—ería,** f. vrekkigheid; gemeen bedrog; **—oso,** a. (fam.) min, minnetjes, elléndig; schurftig (schoop); smerig, onzindelijk.

rop/a, f. kleederen, „goed"; — *blanca,* wit goed, linnen-goed; — *de cama,* bed-linnen; — *de mesa,* tafel-goed, -linnen; — *sucia,* vuil goed, vuile wasch; *quitarse la* —, zich uitkleeden; — *vieja,* met uien toebereide ragoût v. gekookt osse-vleesch; — *á la mar,* al wat los is overboord (bij storm, om 't schip te verlichten); — *de levantar,* kamer- of huisjapon; morgen- of nacht-goed; *buena* —, persoon v. goed uiterlijk; uitstekende wijn; *hombre de poca* —, arm man, ook waar weinig „bij zit" a. a.; *no tocar al pelo de la* —, lett. niet aan de pluizen ('t haar) van het goed komen, d. i. niets met een zaak te maken hebben, er niet over willen hooren; *aclarar la* —, de wasch doen; **—aje,** m. lijf-goed (kleederen als geheel); **—álico,** a. met een één-lettergrepig woord beginnend en dan telkens een woord v. e. lettergreep meer bevattend vers); **—avejería,** f. uitdragerij, uitdragers-winkel; **—avejero, -a,** m. f. uitdrager, handelaar in oude klee(de)ren; **—ería,** f. uitdragerij, = **—avejería**; **—ero, -a,** m. f. handelaar in gemaakte klee(de)ren; monnik die 't toezicht op de kleeding heeft; groote kleer-kast; knecht voor 't wasch-goed; herder die de kaas maakt; **—on,** m. lang over-kleed; feest-gewaad in de kerk.

roque, m. kasteel (in 't schaak-spel); **—da,** f. rots-achtig oord; = **—dal**; **—do,** m. rots, = **roca** of **peñasco**; **—ño,** a. hard als een rots; **—ro,** a. op rotsen gebouwd; tusschen de rotsen groeiend of levend; **—ta,** f. (oud) hoogste vesting-werk, = **caballero**; pl. torentjes in de oude vesting-werken; **—te,** m. soort fijn koor-hemd.

rorro, m. (fam.) ingebakerd kind, bakerkindje.

ros/a, f. roos; naam: Rosa of Roos; roode vlek (op de huid); roze-strikje; — *de Flándes,* water-vlier-boom, witte sneeuw-bal; — *de Damasco,* herfst- of stok-roos; — *del Japon,* camelia; — *cruz,* hooge rang onder de vrij-metselaars; — *montés* = **peonía**; f. pioen-roos; (zeet.) — *náutica* of — *de los vientos,* wind-roos (v. h. kompás); **—áceas,** f. pl. roos-achtigen (familie v. planten); — **áceo,** a. roos-achtig, -vormig; **—ada,** f. rijp, ijzel, = **escarcha**; **—ado,** a. rooskleurig, roze; met rozen bereid (olie, honing); **—al,** m. rozelaar, roze-struik; — *silvestre,* wilde rozelaar of egelantier; **—ario,** m. roze-krans (om af te bidden); rij, trits; (fam.) *tener el — en la mano y el diablo en el cuerpo,* een huichelaar zijn; **—ca,** f. schroef; krónkeling, kring; *una — de pan,* een brood-krans; *hacer la — del galgo,* heengaan om niet terug te komen wanneer men verwacht wordt; *hacerse una* —, ineen-duiken; — **con,** m. vergr. v. *rosca,* gesuikerd gebak in een krans; **´—eo,** a. roos-kleurig; **—ero, -a,** m. f. plukker der safraan-bloem; **—eta,** f. verkl. v. *rosa,* roosje; rozét; naam: Roosje; rond gaatje op 't blad v. e. snaar-instrument; rood koper; kompás (v. e. uurwerk), klamp; — *de espuela,* wieltje v. e. spoor; **—etado,** a. rozét- of roos-vormig; **—eton.** m. vergr. v. *rosa,* rozét (a. e. gebouw); **—icler,** m. mijn v. rood zilver in Perú; incarnáat, kleur tusschen roze en kerse-rood; **—iforme,** a. (wetensch.) roos-vormig; **—maro,** m. soort visch; soort zee-kalf; **—o,** a. rossig; (fam.) *gastar á — y velloso,* ondoordachte uitgaven doen; *estragar á — y velloso,* bederven of vernielen zonder te ontzien; *disparatar á — y velloso,* onzin uitslaan door 't dolle heen, tegen alles en iéderéen; **—oli,** m. likeur uit brandewijn, suiker en zoet vruchte-sap; — **ones,** m. pl. ingewands-wormen (bij dieren); **—quete,** m. ring-vormig gebakje; **—quilla,** f. ring-vormig droog koekje; (fam.) *no sabe á —s,* lett. smaakt niet naar r., d. i. is lang niet aangenaam; **—trado,** a. snavel-vormig (uitloopend); **—tral,** a. met scheeps-nebben versierd; **—trico** of **—trillo,** m. (oud) kapsel versierd met paarlen in een diadeem op 't voorhoofd; **—trituerto,** a. stuursch, norsch (v. gelaat); **—tro,** m. gelaat; snavel, sneb (meer: **pico**); neb (v. e. schip); *dar en* —, uit de hoogte of hard toespreken; *volver el* —, het hoofd omwenden om met welwillendheid te kijken; — *á* —, vlak tegenover elkaar; *hacer* —, 't hoofd bieden, trotseeren; *á — firme,* met indruk-wekkend of vast-beraden gelaat.

rot/a, f. pauselijk gerechts-hof; *tribunal de la* —; *todo va de — batida,* er is geen hoop meer, alles is verloren; ook: kompas-streek, koers en nederlaag, = **derrota**; **—acion,** f. wénteling, draaiing; **—ar,** v. intr. wéntelen, draaien; **—ativa,** f. rotatie-pers; **—en,** m. rotan (verkeerdelijk „rotting" genoemd) en p. p. van *romper,* (breken); **—ería,** f. schooiers-troep; **—ífero,** m. rader-diertje; (wetensch.) rad-dragend; **—o,** a. gebroken; verscheurd; los-bándig, liederlijk; in lompen gekleed, = **andrajoso**; *nunca falta un — para un descosido,* lett. er ontbreekt nooit een in lompen gekleede voor een die gescheurde kleeren aanheeft, d. i. soort zoekt soort; *no echar en saco* —, lett. niet in een gescheurde zak werpen, d. i. in zijn oor knoopen; *ir* —, haveloos gekleed loopen; **—onda,** f. bak of achter-kast (v. e. diligence); **´—ula,** f. knieschijf, kegel-vormig tablétje; **—ular,** v. tr. van een etikét voorzien, = **retular**; = **ulata,** f. verzámeling etiketten; **´—ulo,** m. etikét; aanplak-biljet, dan = **cartel** (beter); rapport a. d. paus over 't onderzoek tot zaligverklaring; **—unda,** f. rotonde (gebouw); — **undamente,** adv. rond-uit; **—undidad,** f. rondheid v. vormen; **—undo,** a. rond (weigering, loochening), zie **redondo,** id.; — **ura,** f. breuk, = **rompimiento**; opening, scheur, barst, gat; liederlijkheid, los-bándigheid.

roy/a, f. brand (ziekte in 't koren); meekrap (roode verf-stof); **—o,** a. rossig, rood-achtig.

roz/a, f. wieding, (het) los-gewiede, ontgonnen terrein om te wieden, wied-plaats; wrijving, vluchtige aanraking; **—ado,** a. half-bevroren, gestremd; **—adura,** f. ontvelling; wieding; **—agante,** a. indrukwékkend, statig (persoon, deels door zijn kleeding); **—ar,** v. tr. wieden; ontvellen,

schaven (de huid), knabbelen, de topjes afvreten (vee); even aanraken; r. zich ontvellen; (fig.) stámelen, slecht uitspreken; de achter-poot tegen de voor-poot stooten (paard); aanraking hebben met zekere menschen; een schijntje gelijkenis hebben; **—nar,** v. intr. kraken, opknabbelen (vooral met begeerigheid); mompelen, mummelen, binnens-monds spreken of prévelen; **—nido,** m. geknapper, geknabbel, gekraak (van 't eten v. dieren); **—no,** m. ezeltje, jong v. e. ezel; **—o,** m. onkruid en struiken die men opruimt; die handeling.

ru, m. sumak-struik, beter: **zumaque**; **—a,** f. (oud) straat; (oud) groote weg; **—an,** m. Rouaansch linnen; **∸beo,** a. rood-achtig; **—beta,** f. vergif uit een kikvorsch die zoo heet; **—bí,** m. robijn.

rubi/a, f. meekrap (roode verf-stof); **—áceas,** f. pl. planten die roode verf-stof léveren; **—al,** m. meekrap-aanplant, -veld; lokaal waar men met meekrap verft; **—cano,** a. stekelharig (met witte haren hier en daar, paard); **—cundez,** f. robijn-kleur; (geneesk.) roodheid der huid; **—cundo,** a. hoog-rood, zie ook **—o**; **—ficacion,** f. rood-making; **—ficar,** v. tr. rood-maken (ook door rood-trekkend middel); **—n,** m. = **rubí**; en: roest, = **orin**; **—na,** f. (scheik.) roode metaal-verbinding; — *de antimonio*, — *de arsénico*; **—o,** a. blond, licht-bruin (vooral haar); **—on,** a. goud-blond (tarwe-soort).

rub/lo, m. roebel (Russisch geld-stuk van ± f 1.95); **—or,** m. schaam-rood; **—orizar,** v. tr. doen blozen; de eerbaarheid kwetsen; r. blozen enz.; **—oroso,** a. beschaamd (vooral vrouwen of meisjes), zie **vergonzoso** (dit algemeener).

rúbr/ica, f. rood-aarde, rood krijt, roode oker; roode inkt; met rood gedrukte letters; paraaf; pl. wets- of liturgische voorschriften; artikelen, afdeelingen, rubrieken; — *lemnia*, gestempelde klei uit de Grieksche Archipel; **—icár,** v. tr. van een koraal voorzien; **—iquista,** m. kenner der brevier-voorschriften; **∸o,** a. (oud) vurig, hel blond.

Ruc, f. Rok (fabelachtige vogel).

rucio, a. appel-grauw (ezel, paard); — *rodado*, grijs gespikkeld; m. naam v. Sancho Panza's ezel.

rud/a, f. ruit (plant): *es mas conocido que la* —, hij is bekend als de bonte hond; **—era,** f. bouwval, puin-hoop; **—eza,** f. ruwheid; onbeschaafdheid; **—iario,** m. (oudh.) zwaardvechter die om zijn verdienste ontslagen werd; **—imento,** m. eerste begin, grond-beginselen; **—o,** a. ruw; onbeschaafd; onbeschoft.

rue/ca, f. spin-rokken; kromming v. e. stok a. e. uit-einde; **—da,** f. rad, wiel; een ronde zee-visch; uitgespreide pauwe-staart; plakje, sneetje, schijf(je); — *catalina*, wieltje dat het vlieg-wieltje v. e. uur-werk in beweging brengt; *traer en* —, verscheidene menschen om zich heen bezig houden; *ande la* —, ronde-dans v. kinderen; **—do,** m. omloopend opmaáksel onder a. e. rok; mat v. *esparto*-gras; *á todo* —, voor alle gebeurlijkheid, wat er ook gebeure; **—go,** m. verzoek; *por sus* —*s*, op zijn (haar, hun) verzoek of bede (dit laatste sterker).

ruf/ian, m. koppelaar; wellústeling; **—ianar,** v. intr. oud) doen als een *rufian*; **—ianear,** v. intr. zich met koppelarij inlaten; **—ianería,** f. koppelarij; wellústigheid, liederlijkheid; **—ianesco,** a. als een *rufian*; **—o,** a. rossig, rood-harig; krul-harig (weinig).

rug/ido, m. gebrul; gerommel (in de buik); = **—imiento**; m. **—inoso.** a. verroest; **—ir,** v. intr. brullen; **—osidad,** f. ruwheid, grofheid (v. oppervlak); **—oso,** a. ruw, grof (v. oppervlak); gerimpeld.

rui/barbo, m. rabarber (plant); **—deral,** a. op of bij bouw-vallen groeiend; **—do,** m. gedruisch, leven (id.), geraas; gerucht (losse tijding); *sin hacer* —, zonder leven te maken; *mas es el* — *que las nueces*, lett. 't is meer 't gedruisch dan de noten, d. i. veel geschreeuw en weinig wol; **—doso,** a. gedruisch- of leven-makend; luid-ruchtig.

ruin, a. slecht; min, laag; boos-aardig; kwaad-aardig; (fam.) minnetjes (v. lichaamsbouw); smerig; ongeriefelijk; **—a,** f. verval; instorting; verwoesting, vernieling; (het) te gronde gaan; **—dad,** f. slechtheid, laagheid; vrekkigheid; **—oso,** a. bouw-vallig; zeer nadeelig, met ondergang dreigend of die veroorzakend.

rui/ponce, m. (oud) rapunsel (plant); **—póntico vulgar,** m. rabárber (om te eten); **—señor,** m. nachtegaal.

rul/ar, v. intr. rollen enz. = **rodar**; **—o,** m. rol, al wat rollen kan.

rum/bo, m. koers (v. e. schip); wind-streek; lijn die uitkomt op een punt v. d. horizon; richting; het 32e v. h. kompas; **—bon,** a; = **—boso,** a. (fam.) gul, goedgeefsch; ridderlijk; **—ia,** f. herkauwing; **—iador, -a,** m. f. en a. herkauwend (dier); pl. herkauwende dieren; **—iadura,** f. = **—ia**; **—iante,** a. herkauwend; **—iar,** v. tr. herkauwen; nauwkeurig wikken en wegen; **—inante,** a. = **—iante**; **—ion,** a. die veel herkauwt, veel wikt en weegt; **—o,** m. eerste hoepel v. e. ton a. e. harer uiteinden; **—or,** m. gerucht, gedruisch v. stemmen.

runfla, f. (fam.) sliert, rij, lange opeen-volging (vooral v. goede kaarten bij 't spel).

rúnico, a. runisch; *caractéres* —*s*, runen.

runrun, m. (fam.) gedruisch; gegons, getuit (der ooren).

ruñar, v. tr. van duig-kepen voorzien.

rupi/a, f. roepij, munt in Oost-Indië (ongeveer onze gulden); **—cabra,** f.; = **—capra,** f. gems, = **gamuza.**

ruptura, f. (heel- en geneesk.) breuk, anders: **rotura.**

ruqueta, f. wilde raket; zie ook **jaramago,** mieriks-wortel.

rural, a. landelijk; *economía* —, landbouwkunde.

rus. m. = **ru** = **zumaque**; **—co,** m. steekpalm; ook: soort hei-kruid; **—ienta,** a. roodwordend door ijzer; **—ia,** f. Rusland; **—o, -a,** m. f. Rus, Russin, Russisch; **∸tica,** f. (*en* —), ingenaaid (boek); **—ticidad,** f. landelijkheid; lompheid, boerschheid, ongemanierdheid; **∸tico,** a. landelijk; boersch, lomp, ongemanierd; **—tiquez,** f. = **∸ticidad**; = **—tiqueza,** f.; **—tro,** m. = **rumbo.**

rut/a, f. roete; reis-weg; **—ilante,** a. goudglanzig (dampen v. salpéterig-zuur en dit zelf); (poët.) fonkelend, stralend; **—ilar,** v. intr. (poët.) fonkelen, schitteren; **∸ilo,** a.

gulden, goud-kleurig; **—ina.** f. roetine, praktische ervaring, praktijk; sleur (in minder goede zin); **—inario.** a. naar de roetine of de sleur; daarnaar handelend; **—inero,** a. naar roetine of sleur handelend.

S

S (ésé), f. es, naam der letter s; ook verkorting v. *San, Santo,* heilige; *s. semi,* half: *S. S. Su Santidad,* Zijne Heiligheid (de paus); *S. M. Su Majestad,* Zijne of Hare Majesteit; *S. S. S., su seguro servidor,* formule om een brief te eindigen: uw zekere dienaar, zooveel als uw dienst-willige; *S. S., su servidor,* uw dienaar, id.; *S. Sud* of *Sur,* Zuiden.

sábado, m. Zaterdag.

saba/lera, f. rooster v. e. spaar-oven; **—lero,** m. elft-visscher; **´—lo,** m. elft (visch); **´—na,** f. bedde-laken; altaar-kleed; — *santa,* heilige zweet-doek (v. Christus); (fam.) *se le pegan las —s,* lett. de lakens kleven aan hem (haar), d. i. hij (zij) staat laat op; **—na,** f. Savannah, natuurlijke weilanden in Amerika; prairie; **—ndija,** f. kruipend dier; booze vrouw; **—nero,** m. (Am.) Savannah-bewoner; **—nilla,** f. verkl. v. *sábana,* lakentje; huishoud-goed, -linnen; hand-doek enz.; altaar-kleed in de Grieksche Kerk; **—ñon,** m. blaar, blein (v. winter-handen of voeten); (fam.) *comer como un —,* eten als een wolf; **—tario,** a. die de sabbath eert (Jood); **—tico,** a. van de Sabbat, Sabbat-; *año —,* Sabbath- of rust-jaar; **—tina,** f. Zaterdags-dienst, als er geen feest is (R. K.) les samengesteld uit al de lessen v. d. week, die Zaterdags opgezegd wordt; **—tino,** Zaterdag(s)-.

sab/edor, -a, m. f. kenner; weter; **—eismo,** m. Sabeïsme, gods-dienst der Magïers (ster-aanbidders); **—ela,** f. naam v. e. mooie schelp; nereïde; **—er,** v. tr. weten; kennen; vernemen; kunnen (v. iets dat men aanleert); *es de —,* men moet weten; — *una lengua,* een taal kennen; *lo supe de él,* ik vernam het van hem; — *de memoria* of — *de cabeza,* uit 't hoofd weten of kennen; *hacer —,* doen weten, kennis geven; *no sabe de la misa la media,* hij (zij) weet er niets van, (fam.) heeft er geen benul van; *no sé de ella,* ik heb geen bericht van haar, weet niets van haar af; intr. smaken; *sabe bien,* 't smaakt goed; *sabe mal,* 't smaakt leelijk, naar; — *á,* smaken naar, ruiken (of rieken) naar; *me sabe mal* of *bien,* het smaakt mij niet of goed; *sabe mal* ook: 't is zeer onaangenaam, (fam.) 't is beroerd; m. kennis, wetenschap; *su gran —,* zijn groote kennis; *á —,* te weten, namelijk.

sabi/damente, adv. duidelijk, blijkbaar, = **conocidamente;** **—do,** a. die zijn wereld kent; wel-gemanierd enz.; **—dor, -a,** m. f. = **sabedor, -a;** **—duría,** f. wijsheid; (fam.) geleerdheid; naam v. h. Boek der Wijsheid (Oud Testament); **—endas (á —)** adv. willens en wetens; **—na,** f. juniperus sabina (plant, afdrijf-middel); **—nar,** m. aanplant v. sabina; **—no,** a. Sabijnsch, Sabijne(n)-; zwart en wit (paard), = **rodado;** **—o,** a, wijs; geleerd; **—a,** m. f. wijze, geleerde; **—ondez,** f. sluwe scherp-zinnigheid; **—ondo,** a. die doet alsof hij alles weet, zonder iets te weten.

sabl/azo, m. sabel-houw, -slag; **—e,** m. sabel; (wapenk.) zwart (ook: sabel); **—eador,** m. (Am.) soldaat zonder andere verdienste dan 't opsnijden over zijn dapperheid in 't gevecht; **—ear,** v. intr. met de sabel schermen, slaan; de sabreur uithangen; **—ista,** m. sabreur, iem. die goed met de sabel omgaat; **—on,** m. groote sabel.

sabog/a, f. soort kleine elft (zee-visch); **—al,** m. elfte-net.

sabor, m. smaak; pit, geestigheid; tintje, tikje; **—eamiento,** m. (het) smaken, genieten; **—ear,** v. tr. met aandacht en genot proeven; even proeven, om te zien of er iets bij moet a. a.; aanlokken; **—ete,** m. verkl. v. *sabor;* bijvoegsel om smakelijker te maken; lekker bij-smaakje.

Saboy/a, f. Savoye (in Frankrijk); **—ana,** f. (oud) soort ouderwetsch morgen-kleed, open en van voren toegeknoopt, oorspronkelijk uit Savoye; **—ano, -a,** m. f. en a. Savoyaard, Savooysche, Savooysch.

sabroso, a. smakelijk; pittig, geestig; hartig (eenigszins zout).

sab/ueso, -a, m. f. speurhond; **´—ulo,** m. groote sabel; **—uloso,** a. zandig.

sac/a, f. vervoer (v. koopwaren), uitvoer; zak waar veel in kan; uithaling, trekking (eener loterij, v. e. wissel); (rechtst.) eerste afschrift; *está de —,* 't wordt verkocht, is te koop; (fam.) huwbaar; **—abala,** m. instrument om een kogel uit een wond te halen; **—abálas,** m. id. uit geweer of kanon; **—abocado** of **—abocádos,** m. doorslag, uitslag-ijzer, -machine; iem. die altijd slaagt en zijn middelen die hem daartoe dienen; **—abótas,** m. laarze-trekker; **—abuche,** m. bas-bazuin, trombone; **—acórchos,** m. kurke-trekker; **—ada,** f. (alleen in Asturië) afgescheiden deel eener provincie; kolonie v. e. koninkrijk; **—adilla,** f. kleine klop-jacht, jacht-partijtje; **—adinero** of **—adinéros,** m. vodderijen, waar de koopers mee bedot worden; boere-bedrog; **—ador, -a,** m. f. uithaler; trekker (v. e. wissel); — *de piedra,* amtenaar die de omgehakte boomen nagaat; **—adura,** f. ronde uitsnijding (a. d. hals v. e. kleed); **—afilásticas,** m. aftrekker, krasser (a. e. kanon); **—afondo,** m. bodem-trekker, schroef-oog, kogel-tang, schroef- of oog-bout; **—aliña,** f. (oud) werp-spies, -schicht; (fig.) handige zet om een vriend of familie-lid geld af te vragen, = **socaliña;** **—amánchas,** m. vlekke-wegmaker (v. kleederen); **—amiento,** m. vervoer; overbrenging, wegneming of uithaling; **—amuélas,** m. tande-trekker; wat de tanden bederft; **—anabo,** m. haak om de bom uit het mortier te halen; **—anete,** m. lansquenét, een kans-spel (kaarten); **—apeló-**

tas, m. aftrekker, krasser, kogel-trekker; iem. uit de heffe des volks; —**apótras**, m. (fam.) slecht plattelands-geneesheertje.

sacar, v. tr. uithalen, uitbrengen, voor den dag halen of brengen; uittrekken (doorn a. a.); trekken (wissel, lot); uitzonderen; — *una copia*, een afschrift nemen, maken; — *una letra contra*, een wissel trekken op; — *á la vergüenza*, te schande maken, aan de kaak stellen; — *á luz*, het licht doen zien (werk); — *al campo*, op 't terrein roepen, om te duelleeren; — *de borrador*, in 't net schrijven; — *pajas*, a. e. strootje trekken; — *de pañales*, uit de nood redden, uit armoede helpen; — *de pila*, ten doop houden; — *de quicio*, uit zijn hengsels halen, d. i. zijn geduld doen verliezen; — *de su paso*, iem. zijn karakter geweld laten aandoen; (fam.) — *el alma* of *el corazon* of *las entrañas*, lett. de ziel, het hart of de ingewanden uithalen, d. i. tot zijn laatste cent afzetten; ook woedend dreigen; — *un alma del purgatorio*, een ziel uit het vagevuur halen (door bidden), ook fig. uit lijden of moeilijkheid redden; — *el pie del lodo*, lett. de voet uit de modder halen, d. i. er-boven-op-komen; — *el vientre de mal año*, zich eens te goed doen na lang vasten; — *en hombros*, op de schouders (weg-)dragen, uit een gevaar redden; — *en limpio*, de gevolg-trekking maken, er duidelijk uit afleiden; — *fruto*, voordeel trekken, baat hebben; — *fuerzas de flaqueza*, lett. krachten halen uit zwakte, d. i. van de nood een deugd maken; — *la cabeza á la ventana*, 't hoofd uit het raam steken; — *la cabeza*, zich vertoonen, kijken; — *la cara por otro*, het voor een ander opnemen, iem. voorspreken; — *la espada*, de degen trekken; — *la lengua á*, beleedigen, honen (lett. de tong uitsteken); — *los pies de las alforjas*, de luiheid afschudden, zich flink en bekwaam toonen; — *de sus casillas*, 't geduld doen verliezen; — *por la pinta*, naar 't uiterlijk a. a. raden wie iem. is, herkennen; — *raja*, eenig profijt trekken, er iets uithalen, bij winnen; — *de mentira verdad*, uit leugen waarheid halen; — *la cuenta*, de rekening opmaken; berekenen; — *una señorita*, een jonge dame ten dans vragen; *le ha sacado muy bien*, hij heeft hem zeer goed getroffen (op foto of ander portret).

saca/rino, a. suiker-; —**roso**, a. suiker-achtig; —**sillas y sacamuértos**, m. (fam.) teater-knecht voor de dienst binnen; —**suélos**, m. = —**fondo**; —**tapon**, m. = —**córchos**; —**trápos**, m. wisscher (v. e. geweer).

sacerdo/cio, m. priester-schap, -dom; —**cracia**, f. priester-regeering; —**crático**, a. van een priester-regeering; —**tal**, a. priester-, priesterlijk; —**te**, m. priester; —**tisa**, f. priesteres.

saci/able, a. verzadigbaar; —**ar**, v tr. verzádigen; —**edad**, f. verzadigdheid, zatheid; walg.

saco, m. zak; lange overjas zonder taille; plúndering, = **saqueo** (beter); *no echarlo en — roto*, in 't oor knoopen; *la codicia rompe el* —, lett. de hebzucht scheurt de zak, d. i. wie 't onderste uit de kan wil hebben, krijgt het lid op zijn neus; —**cha**, f. (volkst.) zak; —**mano**, m. (oud) = **saqueo**.

sacr/a, f. (oud) „lavabo", gedeelte der mis dat de priester zijn handen wascht eer hij een psalm aanheft die met dit woord begint; (thans) plaat onder glas, rechts v. h. altaar, waarop de woorden die de lavabo-plechtigheid vergezellen; dergelijke plaat, links, vóor 't evangelie v. Johannes aan 't einde der mis; —**amentable**, a. in een toestand dat de sacramenten kunnen toegediend worden; —**amental**, a. sacramenteel, v. h. sacrament; —**amentar**, v. tr. de sacramenten geven, toedienen, „bedienen"; —**amentario**, a. en m. ketter(sch), in zake 't Avond-maal; —**amente**, adv. = **sagradamente**; —**amento**, m. sacrament; *Santo* —, Heilig Sacrament; *administrar, recibir los —s*, de sacramenten toedienen, ontvangen; (fam.) *es incapaz de —s*, 't is een aarts-domkop; —**e**, m. sakervalk (die op de „blauw-voet" lijkt); oud kanónnetje (slang); —**ificadero**, plaats waar men zich opoffert; offer-plaats; —**ificador, -a**, m. f. offeraar; die opoffert; —**ificar**, v. tr. ófferen; ópofferen; r.; —**ificio**, m. offer; ópoffering; —**ilegio**, m. heilig-schennis, ontwijding; —**ilego**, a. heilig-schennend, die heilig-schennis pleegt; ontwijdend; —**ismoche** of —**ismocho**, m. als een koster in 't zwart gekleed, maar haveloos man; —**ista**, m. hij die een prove of prebénde genaamd *sacristania* bezit; —**istan**, m. koster, kerkbewaarder; sacristein; kussentje om de heupen op te vullen en de rokken op te houden, = **tontillo**; —**istana**, f. opzichterés over de sacristie; —**istanía**, f. kerk-bewaarderschap; zekere prove of prebénde; —**istía**, f sacristie; vertrek voor 't kerk-gereedschap; wat daar in is; (fam.) maag; —**o**, a. geheiligd, heilig, gewijd = **sagrado**; *hueso* —, heilig-beentje; —**o -lumbar**, m. (ontleedk.) heilig beens-lende-spier, die de borst samentrekt; —**osanto**, a. aller-heiligst, onaantastbaar.

sacud/ida, f. schok, schudding; dooreenschudding; stoot; (fam.) flink standje; „pak"; —**ido**, a. heftig, ruw; onhandelbaar; m. een dans-pas; —**idor**, m. schudder; werktuig om te schudden, uit te schudden, het stof te verwijderen; —**idura**, f. schudding; (het) uitslaan of uitkloppen (v. e. kleeding-stuk a. a.); —**imiento**, m. schudding; afstooting, versmading; opschudding, opwinding; —**ir**, v. tr. schudden; dooreen-schudden; uitkloppen, uitslaan; afranselen; — *el polvo á alguno*, iem. een pak ransel geven (ook — *el bulto*); r. ook: zich ontdoen v. e. lastig mensch, v. e. verplichting, van zich afschuiven enz.

sáculo, m. bus, doos, urn (waarin men stembriefjes doet enz.).

sach/a, f. wieding; —**adura**, f. wiedsel, wat weg- of uit-gewied wordt; —**ar**, v. tr. wieden; —**o**, m. wied-ijzer, schoffel.

Saduceo, -a, m. f. en a. Saduceeër, Saduceesche.

saet/a, f. pijl; (fig.) wonde in 't hart; kompás-naald; wijzer v. e. uurwerk, = **manecilla**); punt v. e. wijn-rank; Pijl (noordelijk sterre-beeld); (fam.) *echar —s*, razen, tieren, aangaan; scherpe hatelijkheden zeggen; —**azo**, m. pijl-schot, -wond; —**ear**, v. tr. met pijlen beschieten, = **asaetear**; —**era**, f. (oud) schiet-gat, thans: **aspiller**; (fig.) gevangenis-dák-vénstertje; —**ero**, m. (oud) boog-schutter; a. van de lenge v. d. korf (honing-raat); —**í**, m. = **sagatí**; —**ía**, f. Levantijnsch schip; —**illa**, f. verkl. v. *saeta*;

wijzer v. e. horloge; pl. lof-zang der missionarissen; —**in,** m. water-loep v. e. (molen); —**on,** m. zeer lange schicht of pijl v. e. handboog met ijzeren punt.
sáf/ico, m. of *verso* —, safisch vers, d. i. bestaande uit drie trochaeën en twee jamben met een slot-lettergreep; a. Safisch (naar Safo); —**inx,** f. voet-ader; —**io,** m. (And.) zee-aal, = **congrio.**
safra, f. suiker-oogst.
sag/a, f. heks, toovenarés; —**acidad,** f. scherp-zinnigheid; scherpe reuk v. e. jachthond; —**apeno,** m. sagapenum-hars, -gom; —**atí,** m. soort dun wollen weefsel (lijkt op serge); —**az,** a. scherp-zinnig; —**ita,** f. (meetk.) pijl; —**itaria,** f. pijl-kruid; —**itario,** m. boog-schutter, teeken v. d. diereriem; —**ma,** f. (bouwk.) maat.
sagr/ado, a. heilig; gewijd, geheiligd; *sagrada Escritura,* Heilige Schrift; m. heiligdom; plek waar een misdadiger veilig is; *es un — para mí,* daar mag ik niet komen; —**ario,** m. aller-heiligste (i. e. kerk); relieken-kamer; (fig.) toevluchts-oord, onschendbare plek; kapel die als parochie-kerk dient in eenige katedrale kerken.
sagú, m. sago (de boom en zijn produkt).
sahorn/arse, v. r. zich ontvellen, de huid afschaven; —**o,** m. ontvelling, afschaving.
sahu/mado, a. verbéterend, de prijs ervan verhoogend; —**mador,** m. (oud) geur-doos, -koffer; -**a,** m. f. reuk-werk-verkooper, parfumeur; —**madura,** f. geurig-making; reukwerk, geur; —**mar,** v. tr. geurig-maken; —**merio,** m. reuk-werk, geur; geurig iets; geurig-making, parfumeering; = —**mo,** m.; —**quillo,** m. water-vlier-boom.
sai/ca, f. = **saetía**; —**ga,** saïga, soort antiloop v. h. Noorden; —**n,** m. diere-vet; walvisch-traan; vuil op goed of hoed; —**na,** f. tarwe (meer: **trigo** of **trigo candeal**); —**nar,** v. tr. vet-mesten; —**nete,** m. verkl. v. **sain**; deeg v. merg of hersens voor de valken; smaak die een spijs lekker maakt; het pittige van iets; aanlokking, aantrekkelijkheid; volks-tooneel-stukje in één bedrijf aan 't eind v. d. avond; —**no,** m. soort Guineesch biggetje.
saj/a, f. insnijding, = —**adura**; —**ador,** m. die een insnijding in 't vleesch maakt, die aderlaat, = **escarificador** en **sangrador**; —**adura,** f. insnijding; scheur in in de lengte; diepe barst; —**ar,** v. tr. de huid insnijden, openhalen; —**on, -a,** m. f. en a. Sakser, Saksische; Saksisch; —**onia,** f. Saksen.
sal, f. zout; geestigheid. scherpte; *echar en* —, inzouten, in 't zout zetten, pékelen, (fam.) bewaren, uitstellen; *poner — en la mollera,* lett. zout op de kruin leggen, d. i. doorhalen, de les lezen; *echar — en la comida,* zout in 't eten doen; *se ha hecho — y agua,* lett. 't is zout en water geworden, d. i. alles is weggesmolten; opgegaan, weg; *se lo dije con su — y pimiento,* ik heb 't hem (haar, hun) eens goed gezegd (zonder omwegen of flikflooierij); —**a,** f. zaal, groot vertrek; salon, ontvangkamer; — *de apelacion,* hof v. beroep; — *del crimen,* rechtbank in crimineele zaken; *hacer* —, in voldoend aantal aanwezig zijn om rechts-zitting te houden enz.; —**acidad,** f. ontuchtigheid, neiging tot zinnelijkheid; —**adar,** m. zout-bekken; onvruchtbaar land (door 't zee-water); —**adero,** m. soort ruime diepe kist, waarin men varkens-vleesch enz. inzout; —**ado,** a. gezouten; hartig; geestig, pittig, opgewekt; —**ador, -a,** m. f. inzouter; ook = —**adero**; —**adura,** f. inzouting; —**amandra,** f. salamander, ook = —**amanquesa**; = —**amandria,** f.; —**amanqueso,** a. = **salmantino**; —**amanquesa,** f. ster-hagedis; —**amanquino,** a. = **salmantino**; —**ar,** v. tr. zouten; inzouten; in 't zout zetten, pékelen; —**ariar,** v. tr. salariëeren, een vast traktement geven, = **asalariar**; —**ario,** m. salaris, traktement; loon; vergélding, straf; —**az,** a. ontuchtig, onkuisch; —**azon,** f. pékeling, in-'t-zout-zetting; pekel-vleesch of-visch a. a.; inzout-tijd.
salc/e, m. wilg; —**eda,** f. wilgen-aanplant, -boschje; —**edo,** m. vochtig terrein bij een rivier geschikt voor 't groeien van boomen.
salcochar, v. tr. half gaar laten worden en niet toebereiden met 't een of ander (vleesch).
salchich/a, f. braad-worst, saucijs; (mil.) takke-bos; —**ería,** f. varkens-slachterij, spekslagerij; worste-makerij; —**ero, -a,** m. f. varkens-slachter, spek-slager, worste-maker; —**on,** m. vergr. v. **salchicha,** groote saucijs; dikke takke-bos voor de bressen.
sald/ar, v. tr. afbetalen (laatste gedeelte eener rékening); — *la caja,* de kas opmaken; —**o,** m. m. restant-rékening, saldo; (rechtst.) bijslag; som die terug-betaald moet worden (omdat men meer heeft gehad dan zijn aandeel bij een ruil, een verdeeling).
sale/dizo, m. krans- of druip-lijst (a. e. muur); —**gar,** m. plaats waar men vee in 't veld zout geeft; —**p,** m. salep (geneeskr. wortel); —**ra,** f. bak waarin men zout doet voor 't vee; —**ro,** m. zout-vat, -vaatje; zout-pakhuis; (fam.) pittigheid, aantrekkelijkheid, bevalligheid (v. e. vrouw of meisje); —**roso,** a. pittig, aantrekkelijk, bevallig, geestig; —**sas,** f. pl. kloosterlingen v. d. orde der Visitatie; —**ta,** f. verkl. v. *sala,* zaaltje; hof v. beroep.
salg/ada, f. zee-melde: dwerg- of teen-wilg; zijn twijgen (teenen); = —**adera**; —**a,** 1e en 3e pers. pres. cond. v. **salir**: dat ik uit ga, dat hij (of zij) uitga; —**o,** m. id. 1e pres. ind.: ik ga uit; —**uera,** f. aanplant v. teenwilgen, = **mimbrera** en **mimbral.**
sáli/ca, a. in: *ley* —, Salische wet (opvolging alleen in de mannelijke lijn); —**cor,** m. soda-kruid uit Languedoc.
sali/da, f. uitgang; vertrék (v. d. trein enz.), afvaart (v. d. boot); (het) uitgaan (v. d. school enz.); uitval (v. troepen of met woorden); krachtige weerlegging; uitkomst (b.v. om uit de nood te komen); afloop; afzet-gebied, -mart; verkoop, van-de-hand-zetting; opkomst (v. d. zon); *de difícil* —, slecht verkoopbaar; — *de vales,* uitgift v. waarden; *abrirse* —, zich een doortocht banen; —**dizo,** a. = **saledizo**; —**ficable,** a. (wetensch.) makkelijk in zout om te zetten; —**ficacion,** f zoutvorming, omzetting in een zout; —**n,** m. zout-ziederij; —**na,** f. zout-mijn, -groeve, plaats v. zoutwinning; —**nero,** m. zout-zieder, -handelaar; —**no,** a. zouthoudend; ziltig.
salir, v. intr. uitgaan; uittreden; voor den dag komen; opkomen (zon, maan), aftrek vinden (waren); vertrekken (trein enz.), afvaren (boot); voortkomen (uit, *de*); komen (op, *á,* =

kosten); uitkomen (op, *á*: weg, pad); — *con una bobada*, voor den dag komen met een onnoozelheid, een zot gezegde; — *por alguno*, voor iem. opkomen, in de bres springen; — *á campaña*, uittrekken (troepen); — *al campo*, naar buiten (naar 't land) gaan; — *á gatas*, op handen en voeten weg-kruipen, (fig.) zich met moeite ergens uit redden; *lo que ha hecho le saldrá algun dia á la cara*, wat hij (zij) gedaan heeft, zal hem (haar) eenmaal berouwen; — *al camino*, op de weg overvallen (roovers); — *al encuentro*, tegemoetgaan, -treden; — *al paso*, tegenkomen; *le saldrá caro*, 't zal hem (haar) duur te staan komen; — *con la suya*, ten slotte zijn zin krijgen; — *de juicio*, het verstand verliezen (ook fig. van pret a. a.); — *de madre*, uit haar oevers treden (rivier); — *de sus casillas*, zijn geduld of gewone kalmte verliezen, uit zijn slof schieten; — *de mantillas*, lett. uit de luiers komen, d. i. op eigen wieken kunnen drijven; — *de su paso*, harder of snèller gaan dan gewoonlijk, zich te buiten gaan; *le salieron los colores al rostro*, zij (hij) kreeg een kleur, bloosde; *esta calle sale á la plaza*, deze straat komt uit op de mart; *le ha salido mal la cuenta*, 't is hem (haar) slecht bekomen, hij (zij) heeft zich misrekend; — *de laguna y caer en mojado*, lett. uit een plas komen en in de nattigheid vallen, d. i. van de wal in de sloot raken; — *por fiador*, borg zijn, instaan voor iem.; *á salga lo que salga* of *lo que saliere*, wat er ook gebeure; — *mal*, mis-lukken; — *bien*, gelukken; r. uitvloeien, uitloopen (vloei-stof, door een barst b.v.).

sali/trado, a. uit salpéter samen-gesteld; — **tral,** a. salpeter-houdend, -achtig, = —**troso**; —**tre,** m. salpéter; —**trería,** f. bereidplaats v. salpéter; —**trero, -a,** m. f. salpéter-werker, -bereider; —**troso,** a. = —**tral**; —**va,** f. speeksel, (fam.) spuug; — **vacion,** f. speeksel-vloed, -vloeiing; —**val,** a. speeksel-: *glándula* —, speeksel-klier; — **var,** v. intr. kwijlen; —**veras,** f. pl. knobbeltjes op 't bit (om de bek v. h. paard te prikkelen); —**voso,** a. speeksel-achtig; (fam.) spúgerig; kwijlend.

salm/a, f. tonne-maat, = **tonelada**; —**anticense,** a. (wetensch.) = —**antino**; — **antino, -a.** m. f. en a. bewoner v. Salamanca, Salamancaasch; —**ear,** v. intr. psalmen zingen; eentónig voordragen; —**ista,** m. psalm-dichter; psalmen-zanger; —**o,** m. psalm; —**odia,** f. psalm-gezang; eentonig opdreunen der psalmen; eentonige dreun; gezeur; —**odiar,** v. intr. = —**ear**; —**on,** m. zalm (visch); —**onado,** a. zalm-kleurig, = **asalmonado**; —**onete,** m. zee-barbeel (visch); —**orejo,** m. konijne-saus (sterk gekruid); —**uera,** f. pekel; —**uerarse,** r. ziek worden door 't eten van te veel zout (vee).

salo/bral, a. = —**breño**; —**bre,** a. ziltig (niet zoet, water); —**breño,** a. zout-deelen bevattend (grond); —**ma,** f. kreet der matrozen bij 't samen hijschen; —**mar,** v. intr. gezamenlijk schreeuwen bij 't hijschen of sjorren (matrozen); —**mo,** m. pekel-vleesch; — **n,** m. salon.

salp/a, f. naam v. e. zeevisch; —**icadura,** f. bespatting, bezoedeling door opspatting v. vocht; —**icar,** v. tr. bespatten, bezoedelen (door vocht dat spat); vluchtig langs gaan (bij een ernstig onderzoek), van 't een op de ander springen, zonder grondige behandeling, te hooi en te gras behandelen; —**icon,** m. soort ragoût met azijn en veel kruiden; vleesch-slâ; ook = —**icadura**; —**imentar,** v. tr. met zout en peper bestrooien; een dun laagje over iets leggen; —**imienta,** f. mengsel v. peper en zout; —**resar,** v. tr. vleesch ophoopen en ineen drukken in 't pekel-vat en er laagjes zout tusschen doen; — **ullido,** m. huid-uitslag; —**ullir,** v. intr. uitslag vormen, uitslag vertoonen (huid).

sals/a, f. saus; — *de San Bernardo*, eet-lust, honger; —**edumbre,** f. (het) gezouten of ziltig zijn; —**era,** f. saus-kom; —**ero,** m. en a. voor saus geschikt (kruid a. a.); — **eron,** m. = —**a.**

salta/banco, of **saltabáncos,** m. kwákzalver, kunste-maker; —**bardáles,** m. waag-hals (die telkens gevaar loopt op zijn tochten door onvoorzichtigheid); —**barráncos,** m. boodschap-looper die in alle weer en wind uitgestuurd wordt; —**cábras,** m. soort slang; —**charquillos,** m. jong-mensch m. e. springerige gang, fat; —**cion,** f. sprong; (het) springen; dans; —**dero,** m. hooge plek vanwaar men springen kan; water-straal; *estar al* —, op 't punt staan van bevorderd te worden (in rang); —**dor, -a,** m. f. springer; —**dura,** f. afspringend stuk steen (bij 't steen-houwen); — **enbanco,** m. = — **banco**; —**mbarca,** f. grof boere-kleed korte, van achteren open kleeren om zich vrij te bewegen; —**parédes,** m. = —**bardáles**; —**r,** v. tr. en intr. (over-)springen; over-slaan; — *un foso*, over een sloot springen; — *sobre un caballo*, op een paard springen; *la pólvora hace — las minas*, het kruit doet de mijnen springen; — *á los ojos*, in 't oog springen of vallen; — *á las nubes*, opstuiven, boos worden; — *en tierra*, aan wal gaan (v. e. schip); *le saltan las lágrimas*, ze (hij) krijgt de tranen in de oogen; *le saltan los ojos*, hij (zij) kijkt zijn (haar) oogen uit (v. begeerte); *andar á la que salta*, de vrouwen naloopen (de eerste de beste willen hebben); —**regla,** f. zwei, hoek-meter; — **relo,** m. oude Spaansche dans; —**rin, -a,** m. f. danser, -es (die springt onder 't dansen); jongmensch dat húppelend loopt; woelig kind; —**terandate,** m. soort borduursel met breede, gekruiste steken; —**triz,** f. koorde-danseres; vrouw die onfatsoenlijk danst.

salt/eador, m. struik-roover; —**eamiento,** m. straat-roof, diefstal op de wegen; —**ear,** v. intr. rooverij-plegen, een roovers-leven leiden; tr. te hooi en te gras doen; —**eo,** m. aanval, aanranding, = —**eamiento**; —**erio,** m. psalm-boek, psalter; roze-krans v. honderd-vijftig kralen voor even-zooveel Ave Maria's; psalterion, snaar-instrument; —**ero,** a. in de bergen levend, wild, = **montaraz**; —**imbanco** of —**imbánquis,** m. = —**abanco**; —**o,** m. sprong; water-val; — *de lobo*, sloot a. h. einde v. e. laan; — *de trucha*, lett. forelle-sprong, eigenaardige sprong v. e. kunste-maker; — *mortal*, „salto mortale", sprong waarbij men in de lucht geheel en al omzwaait; *dar —s*, sprongen doen, huppelen, springen v. vreugde; *andar á —s*, met sprongen vooruitgaan, met horten en stooten; —**on,** m. groene sprink-haan; a. met

sprongetjes loopend; pl. a. uitpuilen (oogen).

salu/bre, a. gezond (goed voor de gezondheid); **—bridad**, f. gezondheid (v. e. luchtstreek enz.); **—d**, f. gezondheid; heil; zieleheil = **salvacion**; pl. (oud) groeten, = **salutaciones**; *beber á la* —, op de gezondheid drinken; **—able**, a. heilzaam; gezond; **—dador**, m. die links en rechts groet, die gaarne groet; kwakzalver, die door blazen en bidden honds-dolheid enz. geneest; — **dar**, v. tr. groeten; begroeten; uitroepen, proclameeren (vorst a. a.); (oud) honds-dolheid genezen met blazen en bidden; **—do**, m. groet; begroeting; salvo (v. geschut); (oud) groet met buiging.

salu/mbre, f. soort roode schimmel op zout (zoo-genaamd *flor de la sal*); **—tacion**, f. groet, begroeting; eerste deel v. e. preek; — *angélica*, het Angelus; **—tífero**, a. heilbrengend, en = **—dable**.

salva, f. salvo (reeks kanon-schoten); laag (salvo v. scheeps-kanonnen); langwerpig schóteltje, = **salvilla**; (fam.) *hacer la* —, een dronk instellen a. h. einde v. e. maaltijd; *hacer una* —, een rede beginnen m. e. plechtige betuiging v. oprechtheid; *gastar la pólvora en* —*s*, zijn kruit verschieten (tijd en middelen slecht gebruiken); **—cion**, f. redding, ontkoming; uitkomst; verlossing (der ziel), ziele-heil; **—dera**, f. strooi-zand-koker (om zand op schrift te strooien); **—do**, m. (Am.) zémelen, = **afrecho**; **—dor**, **-a**, m. f. redder; verlosser; Verlosser (Christus); — **guardia**, f. vrij-geleide; bescherming; m escorte (v. soldaten); soldaat door de generaal afgezonden om te vrijwaren voor plúndering; **—jada**, f. = **—jería**; **—je**, a. wild, = **silvestre** (vooral v. planten); woudbewonend; woest (land-streek); m. f. wilde; **—jería**, f. menschen-schuwheid; dom of barbaarsch woord; streek v. e. onbeschaafd mensch; **—jez**, f. wildheid; schuwheid (dan = **—jería**); onbeschaafdheid; **—jina**, f. wild dier; onbereid diere-vel; a. met een wild-smaak eraan (vleesch, *carne*); **—jino**, a. van een wilde; **—mento**, a. redding; *puerto de* —, toevluchts-oord, vlucht-haven; = **—miento**, m.; **—r**, v. tr. redden; verlossen; een groote moeilijkheid overwinnen; een verbétering op een wettig stuk legalizeeren; r. zich redden; zich uit de voeten maken (= vluchten); **—tela**, f. voet-, handader; vertakking v. d. arm-ader, die naar de rug v. d. hand gaat.

salv/e, f. salve, gebed aan Maria; **—ia**, f. salie (plant); **—illa**, f. lang-wérpig schoteltje; **—o**, adv. behalve, uitgezonderd, uitgenomen; behoudens, met voorbehoud van; — *el parecer de V.*, behoudens uw meening, uw beter-weten; mits; veilig, buiten gevaar; *estar en* —, buiten gevaar, behouden zijn; *sano y* —, gezond en wel; *á su* —, op uw risico; — *error*, vergissing voorbehouden; — **oconducto**, m. vrijgeleide; al wat vergunning, vrijheid, veiligheid schenkt; **—ohonor**, m. (fam.) achterste, = **trasero** of **asentaderas**.

sall/ador, m. die van distels zuivert, = **escardador**; **—adura**, f. distel-steker, = **escarda**; **—ar**, v. tr. van distels zuiveren, wieden, = **escardar**; **—o**, m. wied-ijzer, schoffel, = **escardillo**.

samb/enito, m. boet-kleed; aanplak-biljet a. d. deuren der kerken, waarin de namen en de straffen der veroordeelden; (fig.) schandvlek; **—laje**, m. aaneen-lassching (v. twee stukken hout), = **ensambladura**; **—uca**, een snaar-instrument; ladder; oud oorlogsen aanvals-werktuig op aaneen-gekoppelde schepen; **—uco**, m. vlier-boom, = **sauco**.

sam/ilis, m. Venetiaansche stof v. goud en zilver; **—psuco**, m. (plant.) marjolein; — **uga**, f. dames-zadel met leuning, = **jamuga**.

san, a. verkort v. **santo**, heilig; **—able**, a. geneeslijk, geneesbaar, te genézen, = **curable**; **—ador**, **-a**, m. f. en a. genézer, genézend; **—alotodo**, m. middel tegen alle kwalen; soort pleister; pleiziertje, genoegen dat geneest tegen alle denkbeeldige kwalen (vooral v. kinderen gezegd); **—amente**, adv. oprecht en te goeder trouw; **—ar**, v. tr. en intr. genézen; **—ativo**, a. genézend, = **curativo**; **—cion**, f. sanctie; goedkeuring; **—cionar**, v. tr. sanctioneeren; goedkeuren; **—cochar**, v. tr. doen opkomen om beter te bewaren, opwellen (vleesch-groente).

sancho, m. eigen-naam Sancho (schild-knaap v. Don Quijote); *al buen callar llaman* —, al te veel praten is verkeerd; *con lo que S. sana Domingo enferma*, waar S. beter van wordt, wordt D. ziek, d. i. de eene zijn nood is de ander zijn brood.

sand/alia, f. sandaal (soort schoeisel); — **alino**, a. sandel-houten, sandel-hout-kleurig; **—́alo**, m. sandel-hout; munt (geneeskr. plant); **—araca**, f. sandarák (soort gom); rood operment, rood zwavel-arsenik; zelfstandigheid waarmee de bijen zich voeden; — **ez**, f. onnoozelheid (uit onervárenheid); **—ia**, f. soort meloen (Indische *smangka*); **—io**, a. onnoozel, onervåren; **—ix**, m. rood loodoxyde.

sane/ado, a. vrij, gereed, onbezwaard (goed); **—amiento**, m. borg-stelling, waarborg; — **ar**, v. tr. borg-staan voor; verhélpen, herstéllen; **—s, (por vida de —)** i. drommels, deksels!

sangley, m. en a. Chinees die handel-drijft op de Filipijnen.

sangr/adera, f. lancet, mesje om te aderlaten, = **lanceta**; kom voor 't bloed (bij aderlating); geul, kanaal (tot afvoer v. water uit een kanaal); **—ador**, m. chirurgijn of heelmeester die aderlaat; pl. bloed-zuigers. = **sanguijuelas**; **—adura**, f. ader-lating, bloed-aftapping, = **sangría**; afvoer-geul v. e. kanaal, bevloeiings-geul; **—ar**, v. tr. aderlaten; (fam.) geld afzetten; een afvoer-geul maken tot bevloeiing of tot water-afvoer van land; intr. bloeden: *la nariz sangra*, de neus bloedt; **—aza**, f. rot bloed, slecht bloed; **—e**, f. bloed; — *fria*, koel-bloedigheid; *á* — *fria*, in koelen bloede; *hospital de* —, veldhospitaal; *tener* — *en el ojo*, een goed man v. zaken zijn, zijn plichten behoorlijk nakomen, vervullen; *tomar la* —, het eerste verband op een wond leggen; *chupar la* — *de alguno*, iem. uitzuigen; *le hace mala* —, het zet hem kwaad bloed, het ergert hem, doet hem verdriet; *hacerse mala* — *de*, zich érgeren over; **—ecilla**, f. bloedschotel (v. lams-, schape- of vogel-bloed); — **ía**, f. aderlating (meer dan **—adura**); afvoer-geul, bevloeiings-kanaaltje; binnen-kant v. d. élleboog: geld-afzetting, uitzuiging; —

lento, a. bloedig; bloed-storting veroorzakend; wreed, bloed-dorstig; bloed-rood.

sang/ual, m. visch-arend; **—uaza**, f. = **sangraza**; **—üifero**, a. bloed-bevattend; **—üificacion**, f. (wetensch.) bloed-vorming; **—uijuela**, f. bloed-zuiger; uitzuiger; **—uinaria**, f. duizend-knoop (plant, stelp-middel); **—uinario**, a. bloed-dorstig, wreed; **—uíneo**, a. bloed-kleurig; bloed-; vol-bloedig; sanguinisch (v. temperament); bloed-vermeerderend; = **—uino**; **—uinolento**, a. (geneesk.) met bloed erin (spuwsel); **—uinoso**, a. van bloed; **—üisorba**, f. (plant) soort pimpernél.

san/ícula, f. breuk-kruid (plant); **—idad**, f. gezondheid (toestand van iets dat gezond is, b.v. klimaat); het gezond zijn: *boleta de —*, bewijs v. gezondheid (dat men vrij is, v. besméttelijke ziekten); oprechtheid, goede trouw; zuiverheid (v. moraal b.v.); *junta de —*, gezondheids-commissie, -raad; **—i**, f. etter; = **—́ies**, f.; **—ioso**, a. étterend, etterachtig; **—itario**, a. gezondheids-, v. d. openbare gezondheid; **—juanista**, m. ridder v. d. Johanniter-orde; a. van die orde; **—miguelеño**, a. omstreeks Sint-Michiel (29 September) geplukt (vijgen); **—o**, a. gezond; recht-schapen; zuiver.

sans/crito, m. sanskriet (heilige taal v. Indië); a. sanskriet(sch); **—imoniano**, a. en s. aanhanger v. h. stelsel v. Saint-Simon; **—imonismo**, m. dat stelsel; **—imonista**, m. = **—imoniano**.

sant/a, m, = **santuario**; **—abárbara**, f. (zeet.) kruit-kamer; **—amente**, adv. op heilige wijze; (fam.) oprecht; (iron.) onnoozel, dom; **—asantórum**, Heilige der heiligen (bij de joden) tabernakel, hostie-kastje; (fam.) iets dat men niet aanraakt a. a.; **—elmo**, m. Sint-Elmus-vuur; **—ero, -a**, m. f. opzichter over een eenzame kapel of kluizenarij; altijd biddende vrome; **—iago**, i. (oud) oorlogskreet uit de tijd der Mooren enz.: *¡ — y cierra España!*; m. aanval bij verrassing; **—iagueño**, a. tegen Sint Jakob geplukt (vruchten); **—iagues, -a**, m. f. en a. bewoner v. *Santiago de Compostella* in Spaansch Galicië, Santiagoosch; **—iaguista**, a. en m. ridder v. d. Sint-Jacobs-orde; **—iamen**, m. (fam.) oogenblik: *en un —*, in een ommezien, oogwenk, in een wip; **—idad**, f. heiligheid, *Su Santidad* Zijne Heiligheid (de Paus); **—ificacion**, f. heiliging; heilig-making; viering, eering, in-acht-name (der heilige dagen); **—ificador**, a, heiligend; *espíritu —*, heiligende geest; *gracia —a*, heiligende genade; m. heilig-maker; **—ificar**, v. tr. heiligen; heilig-maken; eeren, vieren, in-acht-nemen (heilige dagen); r. zijn onschuld betuigen; zijn eigen lof zingen; vertoon v. zedigheid doen; **—iguada**, f. het slaan v. e. kruis, alleen in: *para* of *por mi —*, op mijn woord; **—iguador, -a**, m. f. (oud) kwakzalver die met het slaan v. kruisen en het prévelen v. woorden alle kwalen genas; **—iguamiento**, m. (het) slaan v. e. kruis; **—iguar**, v. tr. (oud) een kruis slaan, gebéden zeggen over een zieke; (fig.) om de ooren slaan, straffen; r. een kruis slaan; **—ísimo, -a**, a. allerheiligst, zeer —; *el —*, het heilige sacrament; **—o**, a. heilig; *el Espíritu —*, de Heilige Geest; *un — hombre*, een heilig man (zeer deugdzaam enz.); *no saber á qué — encomendarse*, geen raad meer weten; *el — del dia*, de man v. d. dag; *el Padre —*, of *el — Padre*, de Heilige Vader (de Paus); *—a palabra*, lang verwacht woord; *se perdió, y —as pascuas*, 't is weg en daar moeten we ons bij neerleggen; *si es así, —as pascuas*, als 't zoo is, in vredes-naam, er is niets aan te doen; *si es así, — y bueno*, als 't zoo is, dan is alles best; m. heilige(-beeld); (mil.) wacht-woord (naam v. e. heilige); *alzarse con el — y la limosna*, lett. er vandoor gaan met de heilige en de aalmoes, d. i. alles voor zich nemen; *á — tapado*, in stilte, (fam.) stikem; *dia de todos —s*, Allerheiligen; **—olina**, f. cyprés-kruid; **—on**, m. Mohammedaansche vrome, heilige; huichelaar; **—oral**, m. verzameling preeken ter eere der heiligen; handleiding voor de dagelijksche dienst, voor 't koor-gezang in een kerk (R. K.); **—uario**, m. heiligdom; Heilige der heiligen; (fig.) kerk, priesterschap, heilige zaken; **—ucho**, a. = **—urron**, a. dweep-ziek vroom, steeds biddend; **—a**, m. f. (fig.) man of vrouw die overdreven vroom en zedig is; **—urronería**, f. femelarij, overdreven vroomheid; huichelarij, schijn-heiligheid.

sañ/a, f. hard-nekkigheid, vurig verlangen naar wraak; opgekropte wrok; *atacaron con —*, ze vielen fel, hard-nékkig aan; *le tiene —*, hij (zij) koestert wrok tegen hem (haar); **—oso**, a. = **—udo**, a. prikkelbaar; onverzoenlijk; haat-dragend.

sap/an, m. sapan-hout (verf-stof); **—idez**, f. smakelijkheid, hartigheid; **—́ido**, a. smakelijk, hartig; **—o**, m. pad(de); (fam.) *echar —s y culebras*, razen, aangaan tegen iem.; sterk mopperen tegen iem.; zijn verontwaardiging luchten over een afwezige; *pisar el —*, laat opstaan (lett. op de pad treden); **—onáceo**, a. zeep-achtig; **—onaria**, f. zeepkruid, -wortel; **—onificacion**, f. zeep-vorming; **—onificar**, a in zeep omzetten, tot zeep maken; **—orífico**, a. smaak-voortbrengend, -gevend.

saqu/e, m. (het) uitslaan v. d. bal (bij 't kaatsen); die hem uitslaat; punt, streep van waar hij geworpen wordt; **—eador, -a**, m. f. plúnderaar; **—amiento**, m = **—eo**; **—ear**, v. tr. plunderen; geld afzetten; **—eo**, m. plúndering en uitmoording; **—ero**, m. zakken-verkooper, -maker; **—iforme**, a. zakvormig; *aneurisma —*, zak-vormig slág-ader-gezwél.

sar/aguete, m. avond-partijtje, feestje, dans-partijtje; **—ampion**, m. mazelen; **—ao**, m. gekostumeerd bal; groote avond-partij; gala-receptie.

sarcas/mo, m. sarcasme; **—́tico**, a. sarcastisch.

sarco/cela, f. (heelk.) teelbal-gezwel; **—cola**, f. vleesch-lijm; **—colina**, f. sarcocoline, zelf-standigheid uit de vleesch-lijm; **—́fago**, m. sarkofaag, steenen dood-kist; a. en m. die het vleesch der viervoetige dieren eet; **—ma**, f. (heelk.) vleesch-gezwel; **—matoso**, a. (id.) vleesch-gezwel-achtig; **—́tico**, a. vleesch-vormend.

sard/a, f. soort kleine zee-visch, = **caballa**; **—esco**, a. van Sardinië, Sardisch; v. e. hit of ezeltje; (fam.) stug, onhandelbaar; m. ézeltje; **—ina**, f. sardijn (visch); *—s arenques*, bokking; (fam.) *estar como —s en banasta*, als haringen in een tónnetje opeen-gepakt

zitten, staan a. a.; (fam.) *la última — de la banasta*, lett. de laatste sardijn uit de mand, d. i. het laatste geld om uit te geven; — **inel,** m. metsel-werk v. bak-steen; —**inero, -a,** m. f. visch-boer, -vrouw; *hablar como una —a*, spreken als een visch-wijf; (fam.): *es una verdadera —a*, 't is een echt visch-wijf; a. sardijne-; —**ineta,** f. stuk dat men v. een kaas afsnijdt als men ze maakt; pl. galons op de mouwen der soldaten in de keur-kompanjieën; slagen op de handen met de vingers, (kindér-spel); —**io,** m. soort kornalijn (edel-gesteente); —**o, -a,** m. f. en a. Sardiniër, Sardi(ni)sche, Sardisch; —**onia,** f. wáter-hánevoet; —**ónica,** f. bruinroode agaat; —**ónico,** a. honend-spottend, sardonisch; —**onio,** m. = —**ónica**; —**ónix,** f. sardonyx (edel-gesteente).

sarg/a, f. serge, saai (stof); — *de lana sucia*, onbereide wol, serge van die wol; soort teenwilg; —**al,** m. aanplant of groep v. teenwilgen (*sargas*); —**asa,** f. sargasso (soort tropisch zee-wier); —**azo,** m. zee-gras; —**o,** m. harder (visch); — *volador*, vliegende visch; —**uero,** m. serge- of saai-fabrikant, -koopman; —**ueta,** f. fijne saai of serge.

sarjent/a, f. lange héllebaard; —**ear,** v. intr. als onder-officier of sergeant optreden, kommandeeren; op de toon v. e. onder-officier spreken, eischen; lastig vallen; régelen, bevélen; —**ía,** f. sergeant-schap, graad v. onder-officier; —**o,** m. sergeant, onder-officier; (oud) plaats-vervangend lid aan 't koninklijk gerechts-hof te Madrid; — *mayor*, majoor; — *de plaza*, plaats-majoor.

sarm/entera, f. plaats waar men de wijn-ranken bewaart; —**entoso,** a. rank-achtig, -vormend; —**iento,** m. wijn-wingerd-rank.

sarn/a, f. schurft; hevig verlangen, dolle lust; (fam.) *no le falta sino — que rascar*, lett. hem (haar) ontbreekt niets dan schurft om te krabben, d. i. hij (zij) heeft alles naar wensch en klaagt nog; — *con gusto no pica*, wat men met genoegen doet, is niet lastig; — *perruna*, honde-schurft; (fam.) *es mas viejo que la —*, 't is over-oud, oer-oud, oud als de wereld; —**oso,** a. schurftig.

sarpull/ido, m. huid-uitslag; kleine zeer roode puistjes, dicht op elkaar; (fig.) vlooie-beten; —**ir,** v. tr. bijten (vlooien); r. met kleine puistjes bedekt zijn; (fig.) door de vlooien gebeten worden.

sarr/acénico, a. Sarraceensch; —**aceno, -a,** m. f. en a. sarraceen, -sche, -sch, (Spaansche) Moor; —**acina,** f. gevecht, strijd waarbij bloed vergoten wordt; —**ia,** f. soort biezen net om stroo te vervoeren, = **espuerta**; —**illa,** f. wilde marjolein (plant); —**illo,** m. gereutel (v. e. stervende); arum; —**io,** m. steen-bok; —**o,** m. tand-steen; vuil op de tong; —**oso,** a. tandsteen-.

sart/a, f. snoer, gerégen kralen; opeen-volging v. woorden; lange sliert, lang gezeur; = —**al,** m.; —**en,** f. pan (koeke-pan); (fam.) *tiene la — por el mango*, zij (hij) heeft de pan bij 't hand-vat, d. w. z. is de baas; *fruta de —*, poffertjes a. a.; *dijo la — á la caldera: quítate allá, culinegra*, de pot verwijt de ketel dat-ie zwart ziet; —**enada,** f. pan-vol; —**enazo,** m. slag m. e. koeke-pan; —**eneja,** f. kleine koeke-pan; —**orio,** m. (ontleedk.) kuit-spier.

sas/afras, m. sassafras (boom); —**tra,** f. modiste, naaister; —**tre,** m. kleer-maker, (fam.) snijder; *es corto —*, hij verstaat weinig van zijn vak; *entre —s no se pagan hechuras*, onder collega's, vak-genooten laat men zich niet betalen; —**trecillo,** m. verkl. kleer-makertje; —**trería,** f. kleeder-makerij, kleermakers-winkel.

sat/an of —**anas,** m. satan, 't hoofd der duivelen; —**ánico,** a. satanisch, duivelsch; —**élite,** m. safelliet (v. e. planeet); trawánt, gewapende vólgeling; ´—**ira,** f. satire; — *mordaz*, bijtende kritiek; —**iriásis,** f. (geneesk.) satiriasis, voortdureude ziekelijke erectie v. d. roede met hevige geslachts-drift; —**írico,** a. satirisch; —**irio,** m. water-rat; —**irion,** m. boks-standel-kruid; —**irizar,** v. tr. satires maken op, belachelijk maken; ´—**iro,** m. sater; wellustig, cynisch man.

satisdacion, f. (rechtst.) borg-tocht, = **fianza,** f.; —**faccion,** f. voldoening; — *de obra*, herstel der zonde door boete na de biecht; *á — de*, tot voldoening van: —**facer,** v. tr. voldóen; bevrédigen; —**factorio,** a. bevrédigend, voldoend; —**fago,** 1e pers. pres. ind. van —**satisfacer**; —**fecho,** a. voldáan, bevrédigd; tevréden: *estoy —*, ik ben tevreden; —**fice,** —*ficiste*, —*fizo*, —*ficimos*, —*ficisteis*, —*ficieron*, pr. pf. v. **satisfacer.**

sativo, a. gezaaid of geplant.

sátrapa, m. satráap (gouverneur in 't oude Perzië); groot heer.

satrapía, f. satraap-schap (zie 't vorige).

satur/acion, f. (scheik.) verzádiging (v. e. oplossing); verzádiging (door eten); —**ar,** v. tr. verzádigen (ook v. e. oplossing); r. zich verzadigen, genoeg krijgen van (*de*); —**nal,** a. van saturnus; pl. saturnaliën, Saturnusfeesten; rumoerig, losbandig feest; —**nino,** a. saturniaansch (v. gestél, somber); —**no,** m. Saturnus; (fabel-leer) de tijd; (oude scheik.) lood.

sau/ce, m. wilg; — *cabruno*, teen-wilg; — *de Babilonia*, treur-wilg; —**cedal,** m. wilgebosch(je), = **salceda**; —**co,** m. vlier (boom); —**quillo,** m. dwerg-vlier; —**sería,** f. plaats waar de afgenomen spijzen des konings worden gebracht, waar men ze verkoopt; menschen die er zich mee bezighouden, hun winkels; —**sier,** m. beamte aan 't hof, zooveel als hof-meester belast met de afgenomen spijzen; —**tor,** m. (wapenk.) Latijnsch kruis; —**z,** m. = —**ce**; —**zal,** m. = —**cedal** en **salceda**; —**zgatillo,** m. kuisch-boom.

sav/ia, f. (plante-)sap; kracht (v. d. wijn); (fig.) der jeugd, v. h. leven; —**oya,** f.; —**oyano, -a,** m. f. en a. = **Saboya** en **saboyano, -a.**

sax/afrax, f. = —**ífraga**; —**átil,** a. tusschen de steenen groeiend, levend; ´—**eo,** a. steen-achtig, steenen; —**ifraga,** f. steenbreke (plant); —**ifrago,** (geneesk.) blaassteen brekend; —**ifras,** m. sassafras-boom, **sasafras.**

say/a, f. lang vrouwe-kleed met mouwen; som door de koningin betaald aan de vrouw in haar dienst die gaat trouwen of non wordt; (oud) — *de reina*, soort saai of serge; — *entera*, kleed m. e. sleep; — *inglesa*, soort Chineesch taf v. helle kleuren; —**al,** m. grove wollen stof; monniks-pij; *debajo del — algo hay*, schijn bedriegt (in iemads uiterlijk); —

aleria, f. winkel voor, handel in grove wollen stoffen a. a.; **—alesco**, a. gelijkend op **sayal**; **—alete**, m. soort flanél voor ondergoed; **—ete**, m. (oud) soort kleed met ruime mouwen en panden; **—o**, m. soort grove boere-kiel; (fam.) jas; (id.) *dije para mi —*, ik zei zoo bij mezelf; *hacer de su capa un —*, in volle vrijheid handelen, zonder dat iem. er iets op te zeggen heeft; *cortar un —*, afbreken (vooral afwezige); **—on**, m. vergr. v. **saya**; (oud) beul; (id.) politie-agent; (fam.) groote leelijk gebouwde kerel; **—uela**, f. flanéllen hemd der Dominicaner monniken; **—uelo**, m. soort lijfje of korsét.

saz, m. (oud) wilg, = **sauce**, m.

sazon, f. jaar-getijde, seizoen (voor een bepaald iets, bijv. vruchten); tijd: *á la —*, te dien tijde, toen; bizondere toebereiding (v. spijzen); *— del vino*, drinkbaarheid v. d. wijn; *no está en —*, 't is buiten de kwestie, te onpas; **—adamente**, adv. in rijpheid; goed toebereid (met kruiden a. a.); **—ador, -a**, m. f. die de spijzen goed toebereidt, smakelijk maakt; die een fijne smaak heeft; **—amiento**, m. bizondere toebereiding (met kruiden, saus a. a.); toebereidselen; (fig.) kruiding, veráangenaming; **—ar**, v. tr. toebereiden (met kruiden, saus a. a.); kruiden, smakelijk maken; doen rijpen; r. rijpen, rijp worden.

se, pr. zich; *de si*, van zich, *á si*, aan zich enz.; maar *consigo*, met zich (in pl. v. *con si*); *—́*, 1e pers. pres. ind. v. **saber**, weten.

seb/ácico, a. (scheik.) in *ácido —*, vet-zuur; **—atos**, m. pl. sebaten, zouten uit vet-zuur en zekere bases; **—esta**, f. zwarte borst-bezie; **—esten**, m. jujubes-borst-bezie-boom; **—esto**, m. borst-bezie-boom; **—illo**, m. geitjes-vet (voor de huid); soort zachte zeep; **—o**, m. vet; **—oso**, a. vet(tig), vet-achtig.

sec/a, f. droogte; munt(-gebouw); (geneesk.) ontsteking der klieren, droog gezwél; zandplaat; = **—ano**, m.; *á —s*, droog(jes), zonder iets aangenaams dat er bij komt; *á —s y sin llover* (droog en zonder regen), zonder aanleiding; zonder waarschuwing; **—acul**, m. kruis-distel; **—adal**, f. droog, dor terrein = **sequedal**; **—adero**, m. droog-plaats (voor kruit, leder enz.); droog-toestel, -blad; **—adillo**, m. frangipanni-koek; **—amente**, adv. droogjes, droog-weg; koel(tjes); **—ano**, m. veld alleen door de regen besproeid; zand-bank boven water; **—ansa**, f. een kaart-spel (waar twee of drie kaarten elkaar opvolgen m. e. punt meer: 2 en 3, 3 en 4 enz.); **—ante**, f. (meetk.) secans (snij-lijn); a. en m. vloei-papier (ook: *papel —*), = **teleta**; uitdrogend, verdorrend; vervélend, het geduld uitputtend; **—ar**, v. tr. drogen, droog-maken; verdorren (geest, gemoed); r. drogen, droog worden; uitdrogen, verdrogen; verdorren (planten); vermágeren, uitdrogen; **—cion**, f. (meetk.) sectie; afdeeling; sectie; **—cionar**, v. tr. in afdeelingen of secties verdeelen.

seceso, m. (geneesk.) ontlasting.

seco, a. droog; dor; gedroogd; *fruta —a*, gedroogde vrucht; *materia —a*, dor onderwerp; (zeet.) *á palo —*, met gereefde zeilen; *en —*, op 't droge, op de vaste wal; zonder aanleiding; *respuesta —*, bot antwoord; *dejar en —*, lett. op 't droge laten, d. i. met de mond vol tanden laten staan, of: zonder een cent achter-laten; *pan —*, droog brood

secre/cion, f. afscheiding (v. vochten); verwijdering, dan = **apartamiento**; **—ta**, f. zekere plaats, (fam.) sekreet; stelling met gesloten deuren verdedigd, voor de graad v. *licenciado* in kanoniek recht; pl. gebeden die de priester zeer zacht uitspreekt; **—tamente**, adv. stilletjes, in 't geheim; **—tar**, v. tr. (geneesk.) afscheiden (vochten); **—taria**, f. vrouwelijke sekretaris; **—taría**, sekretaris-schap; kantoor v. d. sekretaris; archief zijner akten; **—tario**, m. sekretaris, vaak ook voor minister, dan = **ministro**; **—tear**, v. tr. fluisteren (vrouwen onder elkaar); **—tista**, m. natuur-kundige, die de voortbrengselen en geheimen der natuur bestudeert; (fam.) die steeds geheimzinnig praat; **—to**, m. geheim; *— á voces*, publiek geheim; *de —*, in 't geheim; *en —*, geheim, ondershands, stilletjes; a. geheim; **—torio**, a. (geneesk.) afscheiding.

sect/a, f. secte, gezindheid; **—ario**, a. en s. aanhanger; bekenner v. zekere gezindheid; **—or**, m. (meetk,) sector; sterre-kundig instrument; verhoudings-maat.

secu/az, m. dweep-ziek volgeling; **—ela**, f gevolg; opeen-volging (v. menschen, die elkaar onafgebroken opvolgen); **—encia**, f. suite (kaarten); proza-stukken die elkaar opvolgen (R. K. kerk); **—estracion**, f. = **—estro**, m.; **—estrar**, v. tr. beslag leggen op; afzonderen door ze in hechtenis te zetten (personen); door derden doen bewaren; **—estro**, m. bewaring door derden, beslag-legging; in bewaarder-hand gesteld goed; bewaarder v. e. betwist goed; **—lar**, a. = **seglar**, wéreldlijk; *brazo —*, wéreldlijke rechter; wereldsch; **—laridad**, f. wéreldlijkheid; wereldlijke recht-spraak; **—larizacion**, f. verwéreldlijking, (het) brengen onder wereldsche invloeden; **—larizado**, m. tot de wereld teruggekeerde monnik; **—larizar**, v. tr. verwéreldlijken, onder wéreldlijke invloed brengen; r. wéreldlijk worden; weer in de wereld terugkeeren (monnik, bij vergunning v. d. paus).

secund/ario, a. bijkomstig, in de tweede plaats geldend; **—ina**, f. na-geboorte (als men 't geen nakomt bedoelt: plur. *secundinas*).

secura, f. droogte, droogheid, = **sequedad**.

sed, f. dorst; *arder de —*, branden v. dorst; *apagar la —*, de dorst lesschen; (fam.) *es incapaz de dar una — de agua*, lett. hij (zij) is niet in staat een dorst water te geven, d. i erg vrekkig; **—a**, f zijde (stof); borstel (haar v. varkens enz.); *— cruda*, ongesponnen zijde; *— ocal*, watten; *papel de seda*, vloei-papier (om bloemen te maken enz.); *capullo de —*, cocon; *es como una —*. hij (zij) is zeer zacht-zinnig, zacht als een lam; **—áceo**, a. stijf en dun als een varkens-haar; **—adera**, f. werk-tuig om de hennep te hékelen; **—al**, m. visch-hengel; secton, propje watten, draadje dat dient om een opening open te houden en vochten af te leiden; **—an**, m. fijn Sedansch laken; **—ativo**, a. (geneesk.) pijn-stillend, bedárend; **—e**, f. zetel; bis- of aarts-bisdom; *— plana*, bisdom, waarvan de bisschop leeft (tegenover *— vacante*); *la Santa —*, de Heilige Stoel (de pauselijke waardigheid); **—ear**, v. tr. edel-gesteenten, metalen enz. börstelen, schuieren, poetsen; **—ementoso**, a. een neer-slag op bezinksel vormend (vloeistof); **—entario**, a. aan een vaste woonplaats gebonden; zittend (leven b.v.); —

eña, f. stof geweven van 't grove deel v. hennep; **—eño**, a. zijde-achtig; **—era**, f. borstel, schuier v. varkens- of ever-zwijnehaar; **—ería**, f. zijde-fabriek, -magazijn, -handel; **—ero**, m. zijde-werker, die verkoopt wat hij maakt enz.; **—icion**, f. oproer; opstand; **—icioso**, a. oproerig; **—iento**, a. dorstig; begeerig; **—imento**, m. neer-slag, bezinksel; grover deel; **—oso**, a. zijde-achtig, zacht als zijde; **—uccion**, f. verleiding; **—ucir**, v. tr. verleiden; **—uctivo**, a. verleidelijk, verlokkend; **—uctor, -a**, m. f. verleider, -ster.

seg/able, a. oogstbaar, maaibaar; **—ada**, f. (oud), = **siega**; **—adera**, f. sikkel, = **hoz**; **—ador, -a**, m. f. oogster, graan-snijder; maaier; **—ar**, v. tr. oogsten, snijden (koren); maaien; weg-maaien; **—azon**, f. maaiing, maai-tijd; **—lar**, a. wéreldlijk; *clero* —, wereldlijke geestelijkheid (niet door een gelofte gebonden); leeke-, wereldsch; **—mento**, m. (meetk.) segment; klein afgesneden stuk; **—regacion**, f. afscheiding, afzondering; **—regar**, v. tr. (zie 't vorige); **—regativo**, a. afscheidend, afzonderend; **—rí**, m. soort taf; **—uida**, f. vervolg, voortzetting; *de* —, achtereen-volgens; *en* —, dadelijk, terstond; daarna (syn. **luego**); **—uidilla**, f. Spaansch liedje en dans-wijs; pl. (fam.) buik-loop, diarrée; **—uidillero, -a**, m. f. seguidilla-zanger, -es; **—uido**, a. opeen-volgend; *todo* —, in eens door, steeds maar door (tocht); effen (weg); pl. steken (v. e. breikous) die afnemen om de voet af te sluiten; **—uidor, -a**, m. f. volger, vervolger; m. papier met lijnen (als onderlegger); **—uimiento**, m. vervolg, achtervólging; voortzetting (v. e. procés).

seguir, v. tr. (i) volgen; voort-gaan, doorgaan, vervolgen; — *su camino*, zijn weg vervolgen; — *los pasos*, op de schreden volgen, de stappen (= 't gedrag) nagaan; (mil.) — *el alcance*, de vijand in zijn schuilplaats vervolgen; *¿cómo sigue su señora madre?* hoe gaat 't met Mevrouw uw moeder (d. i. hoe gaat ze vooruit met haar ziekte of ongesteldheid)?; r. elkaar (op)volgen; voortkomen, 't gevolg zijn.

segun, pr. p. volgens, naar; overeen-komstig, al naar-mate van; — *sus méritos*, naar zijn verdiensten; — *trabaje*, al naar(-mate) hij (zij) werkt; *ahí está — y como V. me lo ha dado*, daar is 't net zooals u 't mij gegeven heeft; — *yo*, volgens mij, naar mijn oordeel; — *eso*, daarom, dien-tengevolge; **—da**, f.; — *de cambio*, tweede wissel-brief; **—damente**, adv. in de tweede plaats, ten andere; **—dar**, v. tr. herhalen, over-zeggen, over-doen; intr. helpen, bijstaan; **—dario**, a. = **secundario**; **——dilla**, f. (fam.) water verkoeld met ijs dat al gediend heeft; klooster-klokje voor de dág-régeling; **—dillo**, m. bijvoegsel, bijslag v. brood, v. spijzen a. a. aan de etenstafel v. e. klooster; **—dinas**, f. pl. = **secundinas**; **—do**, a. tweede; (oud) ook: gunstig, = **favorable**; m. sekonde (60e deel v. e. minuut); **—don**, m. jongere broeder).

segur, f. bijl; (oudh.) bundel met de bijl der lictoren (in Rome); **—ador**, m. = verzekeraar, assuradeur, = **asegurador**; **—amente**, adv. stellig, zeker; veilig; **—ar**, v. tr. (oud) verzekeren, = **asegurar**; **—idad**, f. zekerheid; veiligheid; stevigheid, hechtheid; **—o**, a. zeker, stellig; vast; veilig; betrouwbaar; *estoy — de él*, ik ben zeker van hem, maak staat op hem; *á buen* —, stellig en zeker; *dar por* —, als stellig opgeven; *de* —, stellig, vast; *obrar sobre* —, in alle veiligheid handelen, besluiten; *al* —, onder borg-tocht; m. vervoer- of geleí-biljet (v. goederen); verzékering, assurantie; — *sobre la vida*, levens-; — *contra incendio*, brand-; — *mútuo*, v. op weder-keerigheid; — *marítimo*, zee-assurantie; *hacer* of *efectuar el* —, de verzekering bezorgen; *sin* —, onverzékerd; *póliza de* —, verzekerings-polis; *corredor de —s*, makelaar in verzékeringen; *prima de* —, verzékerings-premie; *contrata de* —, v. kontrakt.

seid/e, m. fanatiek vólgeling, trawánt; **—ismo**, m. dweep-zucht v. e. man die blindelings een partij, een gods-dienst aanhangt; **—ría**, f. Mohammedaansch doctorschap; **—ro**, m. Mohammedaansch doctor (bij de sjiïeten).

seilo, m. naam v. e. visch die tot de wentelaars of meervallen behoort.

seis, num. card. zes; m. zes(-tal); **—avado**, a. zes-hoekig en zes-kantig; = **—avo**, a.; en: m. zesde (deel); *libro en diez y seisavo*, boek in 16° (zestiende); **—cientos**, num. zes-honderd; **—e**, m. koor-knaap in sommige kerken v. Spanje (vooral in Andaloezië); **—en**, m. soort geld-stuk; **—eno**, num. ord. zesde, = **sexto**; **—illo**, m. (muz.) twee triolen v. zestiende noten; kwart-maat in 't algemeen; zes-voud.

sejetal, a. tusschen de veld-vruchten groeiend.

selaf/ia, f. (geneesk.) wrijving met de hand v. e. ziek deel.

sel/eccion, f. keuze, verkiezing, uitkiezing, = **eleccion**, en: teelt-keus; **—ecto**, a. uitgezocht; uitverkoren; (fam.) keurig; *obras —as*, uitgezochte werken, bloem-lezing uit de werken van; **—ena**, f. naam v. e. visch; **—eniato**, m. selenium-zuur-zout; **—énico**, a. van de maan; (scheik.) selenium-; **—enífico**, a. (scheik.) selenium-vormend; **—enio**, m. selenium; **—enita**, f. (scheik.) zwavel-zure kalk, gips; en: selenium-zuurzout; **—enitoso**, a. (scheik.) seleniet-achtig; **—enografía**, f. maan-beschrijving; **—enostato**, m. instrument om de maan waar te nemen; **—ismo**, m. (wetensch.) het stotteren; **—éucidas**, m. pl. Seleukiden, koningen v. Syrië; **—éucides**, f. pl. soort vogels die op sprink-hanen azen; **—va**, f. woud; **—vagino**, a. of **—vático**, a. (poët.) der wouden, wild; **—vatiques**, f woest-, onbeschaafdheid (v. karakter); **—voso**, a. = **—vático**.

sell/ador, m. stempelaar; verzégelaar; **—ar**, v. tr. stémpelen; zégelen, verzégelen; de laatste hand aan iets leggen; bevéstigen, er zijn zegel aan hechten; **—o**, m. stempel; zegel; eigenaardig ken-merk, „cachet"; *papel del* —, gezégeld papier; — *de correos*, post-zegel; *poner el — á*, het zegel op iets drukken, op afdoende wijze bewijzen (zijn onbekwaamheid b.v.); beëindigen, voltooien; — *de Salomon*, Salomons-zegel of wáter-hane-voet.

sema/foro, m. kust-telegraaf; **—na**, f. week; week-loon; *entre* —, in de loop v. d. week, op een week-dag; — *santa*, heilige week (ook — *grande*), *mala* —, maand-stonden, =

ménstruo of **mes**; *hombre de tres* —*s*, lett. man v. drie weken, wordt spottend gezegd v. iem. die veinst over gebrek aan eetlust te klagen of klaagt over 't eten dat men hem voorzet; —**nal**, a. wekelijksch, eens in de week verschijnend; —**nalmente**, adv. wékelijks; —**nario**, a. = —**nal**; m. gebéde-boek voor alle dagen der week; week-blad; —**nería**, f. functie v. d. officier v. d. week; verzameling akten v. e. recht-bank a. h. einde v. iedere week; —**nero**, **-a**, a. en m. f. die de week-dienst heeft, officier v. d. week; *actor* —, tooneel-speler die gedurende een week het beheer en de régeling heeft.

sem/blante, m. gelaat; uiterlijk; aanzien (eener zaak); *buen* — en *mal* —, goed en slecht uiterlijk, goede en slechte ontvangst; *las cosas presentan buen* —, de zaken laten zich goed aanzien; —**bradío**, a. bezaaid of geschikt om bezaaid te worden (grond); —**brado**, m. zaad, zaaisel; bezaaide velden, waar 't zaad begint op te komen; —**brador**, **-a**, m. f. zaaier; —**bradura**, f. zaaisel, (het) zaaien; zaai-tijd; —**brar**, v. tr. zaaien; (rond-)strooien, uitstrooien; (mil.) — *de sal*, met de grond gelijk-maken (stad); — *discordia*, tweedracht zaaien; —**ejable**, a. daarop gelijkend, te vergelijken; (oud), = —**ejante**; —**ejante**, a. dergelijk; gelijkend (portret), = **parecido**; pl. (meetk.) gelijk-vormig (b.v. drie-hoeken: *triángulos*); —**ejanza**, f. gelijkenis, gelijken, met elkaar overeen-komen; —́**en**, m. zaad (dierlijk).

semen/cera, f. (oud) = —**tera**; —**cina**, f. mengsel v. worm-kruid-soorten; —**tal**, a. zaad-, v. h. zaaisel; —**tar**, v. tr. zaaien, bezaaien; —**tera**, f. zaaisel, zaai-zaad, -tijd; zaad (v. twee-dracht enz.); —**tero**, m. zaadzak (v. d. zaaier); zaai-machine; —**tino**, a. in de zaai-tijd geplukt (vrucht); —**estre**, a. zes-maandelijksch; m. half-jaar, semester; verlof v. zes maanden.

semi/blanco, a. half-wit (brood); —**breve**, f. (mur.) heele noot; —**capro**, m. half-bok (bij-naam v. Pan); —**circular**, a. half-kring- of cirkel-vormig; —**círculo**, m. half-kring of -cirkel; —**copado**, m. (muz.) synkope; —**corchea**, f. zestiende noot; —**diámetro**, m. halve door-snede, — middel-lijn of straal; —**diapason**, m. (muz.) octaaf verminderd met een halve toon; —**diapente**, m. (muz) kwint verminderd m. e. halve toon, valsche kwint; —**diatesaron**, m. (muz) kwart verminderd m. e. halve toon, valsche kwart; —**difunto**, a. half-dood; —**dios**, m. half-god; —**ditono**, m. terts mineur; —**doble**, a. niet zoo plechtig als dubbel (feest); —**dragon**, m. half draak half mensch; —**fusa**, f. (muz.) twee-en-dertigste noot; —**gola**, f. verlenging v. d. tusschen-wal; —**hombre**, m. half-man; —**leñoso**, a. half-struik-vormig; minder hard dan hout; —**lunio**, m. halve-maan; —**lla**, f. zaad; pl. zaai-zaad; —**lladero**, m. = —**llero** m.; —**llama**, f. kamille-zaad, = **manzanilla**; —**llero**, m. zaai-bedding; —**metal**, m. (oud) half-metaal (b.v. zink, antimoon enz.); —**nal**, a. zaad-, v. h. zaad; —**nario**, m. kweek- of zaai-bedding; seminarie, priester-school; —**narista**, m. seminarist, leerling v. e. seminarie; —**nífero**, a. (ontleedk.) zaad-leidend, -voerend; —́**nima**, f. (oude muz.) kwart-noot- (fig.) iets zeer onbeduidends, miniems; —́**nulas**, f. pl. stuif-meel der planten); —**octava**, f. vier-regelig gedicht met kruis-rijm; —**plena**, a. (rechtst.) = *prueba* —, onvoldoend bewijs; —**recto**, a. m.; *ángulo* —, hoek v. 45° (graden); —**te**, m. semiet, soort katoen uit de Grieksche Archipel; —́**tico**, **-a**, m. f. en a. Semiet, -ische, Semitisch; —**tono**, m. (muz.) halve toon; —**vibracion**, f. halve slingering (v. e. slinger-uurwerk); —**vivo**, a. half-levend; —**vocal**, f. semi- of half-vokaal; —**vulpa**, f. opossum, Amerikaansch buidel-dier.

sémola, f. gries-meel.

sem/oviente, a. zelf-bewegend; —**piterna**, f. stof v. geképerde wol; —**piternamente**, adv. uit den treure, eeuwig door; zich steeds herhalend; waar nooit een eind aan komt; —**piterno**, a. eeuwig-levend, zeer lang levend; *vieja* —, stok-oud vrouwtje.

sen, m. senne-struik; —**a**, f. de zes v. d. dobbel-steen; —**ado**, m. senaat; raad der ouden; —**ara**, f. stukje grond v. e. arme land-bouwer, v. e. keuter-boertje; —**ario**, m. getal zes; Lat. vers v. zes voeten, gewoonlijk jamben; a. zesde; —**atorio**, a. senatorisch, v. e. senator; —**cillez**, f. eenvoud; enkel-voudigheid (tegen-over samen-gestéldheid); —**cillo**, a. eenvoudig; enkel-voudig; —**da**, f. pad (smalle weg); *la* — *de la virtud*, het pad der deugd; *si hay camino, no tomes por una* —, als er een weg is, moet je niet langs een pad gaan; —**derar**, v. tr. paden aanleggen, openen; —**derear**, v. tr. langs paden leiden; op weg brengen, op de weg der deugd geleiden, = **asenderear**; —**dero**, m pad, = —**da**; —**dos**, a. pl. elk afzonderlijk beschouwd onder verscheidene; ettelijke (fam) v. h. aantal toosten, toegebrachte stooten enz.); —**ectud**, f. (wetensch.) ouderdom; —**escal**, m. groot-meester v. h. koninklijke huis; séneschalk; hoofd der justitie in een zeker gebied, en v. d. adel saam-geroepen voor den oorlog; —**escala**, f. vrouw v. d. séneschalk; —**escalía**, f. seneschalk-schap, zijn gebied; —**il**, a. grijs-aards-, v. e. oude man of vrouw; —**o**, m. boezem; borst (— *derecho*, — *izquierdo*, rechter-, linker-); schoot (eener vrouw); golf, zee-boezem; etter-zak; (wisk.) simus; pl. afgronden (der hel, v. h. vagevuur en v. h. vóor-portaal der hel).

sens/acion, f. gewaar-wording; aandoening; —**acional**, a. sensationeel; —**ato**, a. verstandig, wijs; —**ibilidad**, f. gévoeligheid; licht-geraaktheid, prikkelbaarheid; —**ible**, a. (fijn-)gevoelig; licht-geraakt, prikkelbaar; spijtig, betreurens-waardig; *me es muy* —, 't doet me zeer leed, 't spijt me zeer; —**itiva**, f. kruidje-roer-me-niet; —**itivo**, a. van de zinnen; van 't gevoel; fijn-gevoelig; —**orio**, m. sensorium, indrukken-centrum (in de hersens); —**ual**, a. zinnelijk; —**ualidad**, f. zinnelijkheid; —**ualismo**, m. zinnelijkheids-leer.

sent/ada, f. in *de una* —, in éene keer, in één slok. = **asentada**; —**adillas (á—)**, adv. als een vrouw gezeten (op een rij-dier); —**ado**, a. oud (brood); bezadigd, wijs; ingeschreven (i e. register); *el tiempo está* —, 't weer is vast. beständig, = **asentado**; —**ar**, v. tr. (ie) zetten, plaatsen, doen zitten; gronden, grond-vesten, doen berusten; = **asentar**: vestigen, oprichten: — *los reales*, een kamp opslaan; *una proposicion*, een

voorstel ter tafel brengen: — *las costuras*, de naden glad-strijken; in een register schrijven, inschrijven; — *la mano*, slaan (kind b.v.); intr. — *bien*, goed zitten (kleed), passen; *no me sienta bien*, 't bekomt me niet goed (voor de gezondheid); r. gaan zitten; *estar sentado*, zitten; **—encia**, f. vonnis; veroordeeling; oordeel; uitspraak; spreuk; **—enciar**, v. tr. een vonnis vellen, vonnissen, veroordeelen; — *á muerte*, ter dood veroordeelen; oordeelen; een moeilijkheid oplossen: **—encioso**, a. spreuk-achtig; als een oordeel of uitspraak; **—idamente**, adv. gevoelig, op gevoelige toon; op klágelijke toon; **—ido**, m. zin-tuig; zin, beteekenis; richting; rede, verstand; *el — del olfato*, het reuk-zintuig; *los cinco —s*, de vijf zintuigen; *perder el —*, het hoofd verliezen, niet meer weten waar men is; (fam.) *cuesta un —*, 't kost een hoop geld; a. boos, beleedigd, gebarsten; er de terug-slag van voelend; *darse por —*, zich beleedigd toonen; **—imental**, a. uit het gevoel voort-komend; over-gevoelig, sentimenteel; **—imentalismo**, m. overdreven vertoon van gevoel, gevoelerigheid; **—imiento**, m. gevoel; spijt, berouw; barst (in een muur); **—ina**, f. hoos-gat, pomp-zode; (fig.) poel (b.v. ongerechtigheden); **—ir**, v. tr. (ie) voelen, gevoelen; betreuren, spijt over iets hebben; beseffen (b.v. de waarheid v. iets); ruiken; — *de muerte*, vreeselijke spijt hebben (over, *de*); *sin —*, ongemerkt, zonder dat iem. het hoort; *lo siento en el alma*, 't spijt me erg; *siento no poder decirselo á V.*, 't spijt me 't u niet te kunnen zeggen; *dar que —*, leed aandoen; m. gevoelen, meening; *en mi —*, naar mijn meening; r. de weer- of terug-slag voelen, nog eens een aanval krijgen v. e. kwaal a. a.; weer wrok voelen over (*de*); zich voelen: *no me siento bueno*, ik voel me niet wel.

señ/a, f. teeken; ken-merk; wenk, gebaar om iets te kennen te geven; *hacer una — con la cabeza*, even knikken (een teeken met het hoofd maken, geven); *hablar por —s*, met teekens spreken, pl. adres; **—al**, f. ken-merk, teeken, ken-teeken; beeld, zinne-beeld; aandenken; (Zig.) officier v. justitie; = **signo** in de zin v. teeken des kruises op de hostie; vlekje; spoor; voor-teeken; merk, merkstreep; (fam.) — *de borrico frontino*, lett. teeken v. e. aan de kop gemerkte ezel, d. i. daad waaruit men iemands onbetrouwbaarheid merkt; — *de la cruz*, teeken des kruises: — *de tronca*, merk-teeken aan vee (door een of beide ooren af te snijden); — *mortal*, teeken v. d. dood; *ni — de tal cosa*, geen spoor daarvan; *dar —*, voorschot geven op een koop; *dar — de...*, doen alsof...; pl. litteekenen v. d. vijf wonden v. Christus; **—aladamente**, adv. nadrukkelijk, in 't bizonder; **—alado**, a. aangewezen; beroemd; *á dia —*, op de overeen-gekomen dag; (fam.) — *de la mano de Dios*, van God geteekend (m. e. lichaams-gebrek); **—alamiento**, m. verdaging, verwijzing naar een andere dag; aanwijzing, bestemming (v. fondsen); (rechtst.) bijlegging (v. e. geschil); pl. traktement, bezoldiging; **—alar**, v. tr. aanwijzen; in 't bizonder opmerken, onderscheiden; sinjaleeren; verdagen, naar een andere dag verwijzen; kwetsen; doen opmerken, wijzen op; seinen (schepen door overeen-gekomen teekens); — *con el dedo*, met de vinger aanwijzen; r. zich onderscheiden enz.; **—alero**, m. (oud) die het wapen v. h. koninklijk huis mocht voeren; **—aleza**, f. (oud) = **—al**; **—ar**, v. intr. (oud) teekens geven; **—era**, f. (oud), vlag, = **pendon**; **—ero**, a. (oud) bizonder, speciaal; die de koninklijke standaard mocht uitsteken bij de kroning (stad); m. die (vaak) teekens geeft of maakt; **—olear**, v. tr. jagen met aas of lok-vogel a. a.

señor, -a, m. f. heer, dame; mijnheer (fam.) meneer, mevrouw (in de toespraak); *el Señor*, de Heer; meester, baas (= die beschikt over iets), b.v. *soy — de mi bolsillo*, ik ben baas over mijn beurs (zak); *muy señor mio*, weledele heer; *echarla del —*, of *hacer del —*, 't heer uithangen, de groote meneer spelen; *el — presidente*, mijnheer de prezident; (oud) — *de horca y cuchillo*, lett. heer v. galg en mes, d. i. hooge gerechts-heer; **—a**, f Vrouwe, Lieve Vrouw (Maria); meesteresse; mevrouw, dame; *¿comó está su señora?* hoe maakt uw vrouw het?; **—aje**, m. = **—eaje**, m.; **—azo**, m. vergr., groote meneer, groote hans; **—eaje**, m. heerlijke rechten; **—ear**, v. tr. beschikken, heerschen over, zich als meester laten gehoorzamen; r. zijn gezag laten gelden, genieten van macht en aanzien; **—ia**, f. heerlijkheid, ook een titel: *su —*, Uwe Hoogheid a. a.; **—il**, a. heere-(huis b.v.: *casa —*), v. d. heer; **—io**, m. heerlijke rechten; grond v. d. heer (waarop heerlijke rechten); **—ita**, f. verkl. jonge dame, mejuffrouw; jonge-juffrouw (dit tegen kinderen); (oud) freule, adellijke jonge dame; — **ito**, m verkl. zoon v. d. heer des huizes, jonge meester, jonge meneer; jongeheer; ook wel door minderen gebezigd voor: mijnheer.

señuelo, m. lok-vogel.

sep/a, *sepas, sepa, sepamos, sepais, sepan*, pres. subj. v. **saber**; **—ancuántos**, (fam.) slag m. d. boven-kant v. d. hand; oor-vijg; **—arable**, a. scheidbaar; **—aracion**, f. scheiding; afscheiding, afzondering; verwijdering; **—aradamente**, adv. afzonderlijk; **—arar**, v. tr. scheiden; afscheiden, afzonderen; verwijderen, ontbinden; r. van-een-gaan; (v. elkaar) scheiden; **—arativo**, a. scheidend; **—aratorio**, m. glazen of ander vat om een scheikundige ontleding te bewerken; **—edon**, m. slang-hagedis; **—elir**, v. tr. (oud) begraven, = **sepultar** en **enterrar**; **—ia**, f. sepia of inkt-visch; zijn inkt (sepia).

sept/enario, m. en a. van zeven; tijd-perk van 7 dagen; 7 dagen durend; zeven-jarig tijd-perk; **—e...** en **—i...**, zie **set...**; **—uagenario**, a. en m. f. zeventig-jarig(e); **—uagésima**, f. derde Zondag vóor de vasten; **—uagésimo**, a. zeventigste; **—uaplicar**, v. tr. verzeven-voudigen; **—uplo**, a. zeven-voudig.

sepul/eral, a. graf-; *voz —*, graf-steen; — **cro**, m. graf, (meer: **—tura**, f.); *el santo sepulcro*, het Heilige Graf (v. Christus); **—tador**, m. dood-graver; begraver, verberger, = **—turero**; **—tar**, v. tr. begraven, meer; **enterrar**; dompelen, verbergen; **—tura**, f. graf; begrafenis; bijzetting (dit v. voorname personen); **—turero**, m. dood-graver.

sequ/edad, f. droogte, droogheid; dorheid; — **edal** of **—eral**, m. dor terrein; **—ero**, m. droog-plaats; -blad, = **secadero**; **—eroso**, a. droog, vatbaar v. uitdroging; **—ete**, m. droog stuk brood; tik, doffe slag; dorheid

v. gemoed, v. karakter, koelheid, stijfheid; —**ía,** f. droogte (vooral in de keel); uitdroging; —**illo,** m. ring-vormig droog koekje; —**ío,** m. droogte (= droge tijd); **´—ito,** m. gevolg (v. volgelingen); opgang (= succés); *tiene —*, het (hij, zij) maakt opgang, valt in de smaak a. a.; —**izo,** a. dor, onvruchtbaar.

ser, v. intr. zijn, wezen; *por — pobre*, omdat hij (zij) arm was (waren); m. wezen, *— viviente*, levend wezen; bestaan; —**a,** f. zak v. esparto-gras voor houts-kool; —**áfica,** f. schijn-heilige (vrouw, meisje); —**áfico,** a. van de serafijnen (soort éngelen); *órden —a*, orde v. d. Franciscanen; die 't vizioen v. e. serafijn gehad heeft; (fam.) *hacer la —a*, huichelen om zijn doel te bereiken; —**afin,** m. serafijn (soort engel); —**afina,** f. soort gekrulde wollen stof; —**aje,** m. houts-koolzak (v. gevlochten stroo), —**ancolin,** m. licht-geel, rood gespikkeld marmer; —**apino,** m. sagapenum-gom; —**ba,** f. sorbe-peer of -appel; —**bal,** m. sorbe-boom; —**eicultor,** m. zijde-kweeker; —**eicultura** f. zijde-teelt; —**enamente,** adv. koel-bloedig, met tegenwoordigheid v. geest; —**enar,** v. tr. en intr. bedaren, kalmeeren; gerust-stellen; helder maken of worden, ophelderen (hemel a. a.); r. opklaren; kalmeeren, bedaren; —**enata,** f. serenade; —**enero,** m. muts tegen de avond-lucht; —**ení,** m (zeet.) bootje voor de dienst v. e. schip; —**enidad,** f. kalmte, bedaardheid; helderheid; doorlúchtigheid (titel); *— de ánimo*, tegenwoordigheid v. geest; —**eno,** m. avond-vochtigheid, -koelte; nachtwachter; a. helder (weder a. a.); kalm, bedaard; koel-bloedig; *dias —s*, heldere of ook gelukkige, wolken-looze dagen; *gota —a*, zwarte staar (soort blindheid).

seri/amente, adv. ernstig, in ernst, in allen ernst; —**e,** f. reeks, série; —**edad,** f. ernst; *con —*, in ernst, zonder gekheid; —**jo** of —**llo,** m. korfje voor vijgen, rozijnen enz.; —**o,** a. ernstig; *enfermedad —a*, ernstige ziekte; *se ha puesto serio*, hij is ernstig geworden.

sermon, m. preek, gods-dienstige toespraak; —**ar,** v. intr. (oud) prediken, (fam.) preêken; —**ario,** m. preeken-verzameling; a. geschikt voor een preek; —**eador, -a,** m. f. en a. die veel zede-preeken houdt; zede-meester; —**ear,** v. tr. (fam.) zede-preeken houden tegen; —**ero,** m. preeker, iem. lange preeken houdt of gaarne lange, vervélende toespraken of zede-preeken houdt.

serna, f. stuk bebouwbare grond.

ser/oja, f. dorre bladeren; sprokkel-hout; —**on,** m. groote strooien zak om op een muilezel te laden; seroen; —**onero,** m. verkooper of maker v. *serones*; —**osidad,** f. (geneesk.) water-achtig bestand-deel v. bloed, melk enz.; —**oso,** a. (geneesk.) water-achtig, serum-bevattend.

serp/a, f. aflegger (v. e. wijn-stok); —**ear,** v. intr. = —**entear,** krónkelen; —**entaria,** f. draak- of slange-wortel; —**entario,** m. Serpentarius of Ofineus, noordelijk sterre-beeld; —**entear,** v. intr. = —**ear;** —**entícola,** a. en s. slangen-aanbidder; —**entin,** m. serpentijn of slange-steen (soort marmer); spiraal- of slang-vormige buis (v. e. distilleerkolf waarin het distillaat vloeibaar wordt); haan v. e. zoogenaamde haak-bus (oud geweer); —**entina,** f. slange-steen; drakewortel; langs (oud kanón); water-achtige zwelling a. d. voetjes v. jong-geborenen; Chineesche schild-pad m. e. slange-kop; serpentine (lang smal strookje gekleurd papier); —**entino,** a. slang-achtig; —**enton,** m. vergr. v. *serpiente*; serpént (koperen blaas-instrument); —**iente,** f. slang (meer: **culebra**); *lengua de —*, slange-tong; Slang, noordelijk sterrebeeld; —**igina,** (geneesk.) dauw-worm; —**iginoso,** a. (geneesk.) zich kronkelen uitbreiden (uitslag, puist); —**igo,** m. dauw-wurm-achtige zweer; **´—ol,** m. wilde of veldtijm; = —**olio.**

serr/adizo, a. zaag-, b.v. *madera —a*, zaaghout; —**ado,** a. getand, gekarteld, = **aserrado**; —**ador,** m. zager; —**aduras,** f. pl. zaagsel, = **aserraduras**; —**allo,** m. serail, paleis v. d. Sultan v. Turkije; vrouwe-verblijf; hárem; —**anía,** f. berg-keten, -land; —**ano,** a. berg-, in de bergen wonend; —**ar,** a. zagen, = **aserrar;** —**átula,** f. zaag-blad, schaar-kruid; —**ijon,** m. weinig uitgestrekte berg-keten; —**in,** m. = **serraduras** en **aserraduras**; —**ino,** a. zaagvormig, v. d. zaag; —**irostros,** m. pl. zaagsnáveligen (vogels); —**ucho,** m. hand-zaag; instrument v. kamme-makers (voor de tanden).

sert/a, f. (Zig.) hemd; **´—ula,** f. (plantk.) tuiltje, bloei-wijze v. éenbloemige sténgeltjes, = **´—ulo,** m.

serv/ador, m. bewaarder, bijnaam v. Jupiter; —**ar,** v. tr. (oud) houden, betrachten (wetten, heilige dagen enz.); —**ato** of **ervato,** m. (plant) varkens-staart; —**entesio,** m. (poët.) middel-eeuwsch lyrisch gedicht; —**ible,** a. dienstig, nuttig; —**iciador,** m. ontvanger v. d. vee-tol; —**icial,** a. gedienstig, hulpvaardig; m. lavement, inspuiting; —**iciar,** v. tr. de vee-tol innen; —**icio,** m. dienst; servies (b.v. eet-); —**idero,** a. nog dienstig, nog te gebruiken; persoonlijk te vervullen (betrekking); —**ido,** a. gediend, bediend; *siendo Dios —*, of *si Dios es —*, als God wil; *donde Dios es —*, waar 't Gode behagen zal; *ser —*, goed-vinden; —**idor, -a,** m. f. dienaar, dienaresse; geestelijke die een prebénde waarneemt; stilletje of nacht-stoel; *— de V.*, uw dienaar, om u te dienen; *hacer —*, een buiging maken; s. s. s. = *su seguro servidor*, beleefdheids-fraze onder aan een brief, zooveel als uw dienstwillige dienaar (uw dw. dr.); —**idumbre,** f. dienst-personeel; dienstbaarheid; —**il,** a. slaafsch; kruiperig; —**illa,** f. marokkijnen dans-schoentje; —**illeta,** f. servét; vinger-doekje; —**iola,** f. kraan- of anker-balk; —**ir,** v. tr. en intr. (i), dienen, bedienen; opdienen; 't hof maken; uitslaan (bal); *— á* of *para*, dienen voor, nuttig of dienstig zijn voor: *— de padre*, als of tot vader dienen: *para — á V.*, om u te dienen; *¿de qué sirve eso?* waartoe dient dat? *— á dos manos*, vol-ijverig dienen; r. zich bedienen (van, *de*); *sírvase V. remitirme*, wees zoo goed mij te zenden; *ha sido Dios servido*, God heeft gewild; —**itas,** m. pl. Servieten, een soort monniken.

ses/eda, f. hersen-schotel (gebakken of met een saus); **´—amo,** m. sesam (plant); *aceite de —*, sesam-olie (uit het zaad); —**ear,** v. intr. de *z* en de *c* vóor *e* en *i* als *s* uitspreken (zoo *coser* verwarren met *cocer*, *caza* met *casa* enz.); —**elí,** m. seseli-kruid, berg-eppe; —**enta,** m. en num. card. zestig; —**entena.** f. zestig-tal; —**enton, -a,** a. en m. f. zes-

tig-jarig(e); —**eo**, m. het uitspreken van *z* en *c* vóor en *i* als *s* (zie *sesear*); —**era**, f. deel v. d. schedel dat de hersenen inhoudt; —**ga**, f. geer, = **nesga**; —**gadamente**, adv. schuin, geerend; —**gadura**, f. schuinte, schuine lijn; valsche plooi op een kleed met een schuin-opgezet stuk der stof; schuine knip met de schaar; —**gar**, v. tr. schuin knippen, snijden; intr. schuin gaan, staan, geeren; ómgaan, een midden-weg nemen; —**il**, a. (plantk.) zonder steel, zittend; —**ion**, f. zitting; samen-spreking; —**ma**, f. zesde deel v. e. terrein; zesde v. e. **vara** (roede); soort gebied-verdeeling; —**mero**, m. bestuurder v. e. **sesmo**, of kanton; —**mo**, m. kantón, distrikt; —**o**, m. (meestal pl.) hersens; oordeel; steen a. a. waarop een pot steunt; *beber los —s*, door veel te eischen iem. wanhopig maken; *perder el —*, 't verstand verliezen; *devanarse los —s*, zich 't hoofd breken; —**quiáltero**, a. in de verhouding v. 3 tot 2; —**quimodio**, m. (oud) ander-halve schepel; —**quitercio**, a. (oud) de eenheid en een derde bevattend; —**teadero**, m. schaduw-plek (om 's middags te rusten) = —**tero** en —**til**; —**teador**, **-a**, m. f. reiziger die in de schaduw de middag-rust houdt; die „siësta" houdt; —**tear**, v. tr. een middag-dutje doen; op reis 's middags in de schaduw rusten; —**tercio**, m. Romeinsch zilveren geld-stukje van 4 as (100 s. = 1 **aureus** = ongeveer 10 gulden); —**tero**, m. en —**til**, m. = —**teadero**; —**udo**, a. verstandig, oordeel-kúndig.

set/a, f. padde-stoel; kop, brándende pit (v. e. kaars b.v.); borstel (haar v. e. varken); (fam.) dikke vooruitstekende lippen; —**ena**, f. zeven-tal; zeven maal zooveel; pl. veroordeeling om zeven maal te betalen hetgeen men genomen heeft; *pagarlo con las —s*, op die wijze betalen; een te strenge straf ondergaan; —**enario**, a. uit zeven bestaande; m. zevental dagen; oud wet-boek v. d Heilige Ferdinand; —**enio**, m. zeven-jarig tijd-perk, duur v. zeven jaar; —**entrion**, m. noorden; noord-pool; —**entrional**, a. noordelijk; —**eno**, a. = *´*—**imo**; —**enta**, f. zeventig; m. pl. *los —*, de zeventig vertalers v. h Oude Testament uit het Hebreeuwsch in 't Grieksch; —**enton**, **-a**, m. f. en a. zeventig-jarig(e); —**iembre**, m. September; *´*—**ima**, f. suite v. zeven kaarten; (muz.) septime; *´*—**imo**, a. en m. zevende (deel); —**o**, m. haag, heg; boschje doorn-struiken; —**u . . .** = **septu . . . .**

seudo, m. zeis; in samenstellingen: valsch, voorgewend, pseudo; *´*—**nimo**, m. pseudoniem, schrijvers- of schuil-naam.

sev/erianos, m. pl. naam eener sekte die de wet v. Mozes als gevloekt beschouwden; —**eridad**, f. (ge)strengheid; nauw-gezetheid; —**ero**, a. (ge)streng; nauw-gezét; —**icia**, f. onménschelijkheid; pl. (rechtst.) mis-handelingen (van man tegen vrouw, ouders tegen kinderen); —**illano**, **-a**, m. f. en a. Sevillaan, -sche, -sch; —**a**, Sevillaansche dans (met castagnetten).

sex/agonal, s. en m. zes-hoek(ig), = **hexágono**; —**agenario**, **-a**, m. f. zestig-jari(ge); —**agésima**, f. tweede Zondag vóor de eerste v. d. vasten; —**agésimo**, a. zestigste; —**angular**, a. zes-hoekig; —**ángulo**, m. zes-hoek; —**enio**, m. zes-jarig tijd-perk, duur v. zes jaren; —**o**, m. sekse, kunne; —**ta**, f. zesde uur (na zons-opgang), getijde dat op 't zesde uur wordt gelezen; —**tante**, m. sextant; Sextant (noordelijk sterre-beeld); —**tario**, m. sextarius, een Romeinsche maat; —**til**, a. sextiel: *aspecto —*, stand v. twee planeten die 60° v. elkaar verwijderd zijn; —**tilla**, f. koeplét v. zes regels, = —**tina**; —**to**, num. ord. zesde; m. zesde (deel); *´*—**tula**, f. munt v. h. gewicht v. éen *real* en vijf *maravedi's*; *´*—**tulo**, m. zesde v. e. ons, vier scrupel; —**tumvirato**, m. sextum-viraat (priesters onder Augustus); —**tumviro**, m. sextum-vir, éen der zes priesters v. Augustus; —**tuplicar**, v. tr. ver-zes-voudigen; *´*—**tuplo**, a. zes-voudig; —**ual**, a. geslachtelijk, seksueel.

si, conj. indien, als; of (bij indirecte vraag); immers; *si no tiene nada*, hij (zij) heeft immers niets, mankeert immers niets; **sí**, adv. ja; wel degelijk, wél; *hay muchos que sí lo creen*, er zijn er velen die 't *wel* gelooven; m. ja-woord; **sí**, pr. pers. (na een voorzetsel, behalve *con*), zich; *por sí*, door of voor zich; *para sí*, voor zich (maar *consigo*, met zich).

sib/arita, m. f. sybariet; zeer zinnelijk levend mensch; —**arítico**, a. sybaritisch; verwijfd-zinnelijk; —**aritismo**, m. sybaritisme (zie 't vorige); —**il**, m. kleine holte in de rots om de wijn en 't water frisch te maken, en 't vleesch goed te houden; —**ila**, f. (oudh.) Sibylla, profetés; (fam.) oude vrouw die geleerd of geestig wil doen; —**ilante**, a. en f. (poët.) sissend; ook: sis-klank; —**ilino**, a. Sibyllijnsch: *libros —s*, S. boeken; —**ilismo**, m. sibyllisme, geloof a. d. Sibyllijnsche boeken; —**ilista**, m. Sibylliste, die de S. boeken bestudeert.

sica/mor, m. ciclamor (boom); —**rio**, m. gehuurde sluip-moordenaar.

sicil/gia, f. samen- of tegen-stand v. zon of maan; —**liano**, **-a**, m. f. en a. Siciliaan, -sche, -sch; *´*—**lico**, m. drogiste-gewicht v. zes scrupels.

siclo, m. sikkel (geld-stuk en gewicht der oude Joden).

sico/fanta, m. aanbrenger, lasteraar; pluimstrijker; —**mancia**, f. toovenarij en voorspelling uit vijge- en andere bladeren; *´*—**moro**, m. sycomoor, wilde Egyptische vijgeboom.

sider/acion, f. (geneesk.) afsterving (v. e. lichaams-deel); plotseling vervál v. krachten; —**al**, a. sterre(n)-; *año —*, tijd der gansche aard-omwenteling; *´*—**eo**, a. van de sterren; *año —*, omwenteling der zon v. e. meridiaan waar ze zich bevindt met een vaste ster tot haar terug-keer naar dezelfde ster; —**ismo**, m. sterren-aanbidding; —**itis**, f. ijzer-spaat; ook de naam v. e. lip-bloemige plant; —**ografía**, f. staal-graveer-kunst; —**ógrafo**, m. staal-graveur; —**olito**, m. versteend skelét v. e. ster-poliep; —**omancia**, f. waarzegging uit de vonken v. gloeiend ijzer; —**omántico**, **-a**, m. f. en a. waar-zegger uit vonken v. gloeiend ijzer; —**otecnia**, f. ijzer-smeed-kunst; —**otécnico**, a. van de kunst v ijzer-bewerken.

sidra, f. appel-wijn.

siega, f. graan-oogst; snit.

siem/bra, f. (het) zaaien; zaai-tijd; zaai-zaad; —**pre**, adv. altijd, steeds; *para — jamas*,

voor alle tijden, tot in alle eeuwigheid; — **previva,** f. stroo-bloem.
sien, f. slaap (lichaams-deel); **—ita,** f. siënief (steen-soort).
sierpe, f. slang, = **serpiente**; tang, onhebbelijk wijf; *lengua de* —, slange-tong (kwaadsprekend): *es una* —, 't is een vogel-verschrikker (leelijke vrouw); **—cilla,** f. verkl., slangetje; uitlooper, wortel-scheut.
sier/ra, f. zaag; berg-keten; **—vo, -a,** m. f. slaaf, slavin, = **esclavo, -a**; lijf-eigene; dienaar: — *de Dios*, dienaar Gods; slaaf in de liefde; — *de pena*, veroordeelde tot mijnarbeid, mijn-slaaf.
sies/o, m. aars (v. dieren); **—ta,** f. tijd voor de middag-rust; middag-slaapje.
siete, num. card. zeven; zevende; *el — del mes*, de zevende der maand; m. zeven, getal zeven; **—añal,** a. zeven-jaarlijksch; **—durmientes,** m. pl. zeven slapers (kristen-martelaren); gezegd v. h. lange slapen v. iem.; **—enrama,** f. (plant) zeven-blad; **—mesino,** a. zeven-maandsch (kind); zwak, nietswaardig; **—ñal,** a. zeven-jarig, zeven jaar oud (dier of zaak).
sífil/is, f. syfilis; **—ítico,** a. syfilitisch.
sifo/ides, m. zwaard-been; **—n,** m. sifón; hevel; hoos (v. water op zee).
sigil/acion, f. (geneesk.) moeder-vlek, teeken; **—ado,** a. geken-merkt, geteekend (door zédelijk of lichamelijk gebrék); **—ar,** v. tr. 't diepste stil-zwijgen bewaren; **—aria,** f. vette klei-aarde; **—o,** m. (oud) zegel, merk; (thans onverbreekbaar geheim); **—oso,** a. geheim.
sig/lo, m. eeuw; ('t) wereldlijke ('t laatste meer op zédelijk gebied); — *de oro*, gouden eeuw: *buen* —, zalige eeuwigheid, eeuwig leven; *hombre de un* —, beroemd man; *por el — de todos mis pasados*, soort aanroeping, vooral bij dreigen om zich te wreken; *vivir fuera del* —, niet meer van deze wereld zijn; *por* of *en los —s de los —s*, in alle eeuwigheid; **—nar,** v. tr. en r. een kruis slaan; — **natura,** f. = **señal, signo** en **carácter,** teeken, ken-merk, karakter; ondertéekening v. gedrukte bladen; **—nífero,** a. een onderscheidings-teeken of ken-merk dragend; **—nificacion,** f. beteekenis = **—nificado**; en kennis-geving, aanzegging; **—nificado,** m. beteekenis = **—nificacion** en **sentido** (zin); **—nificador, -a,** m. f. en a. aanduider, aanzegger; beteekenend, aanduidend (sterrek.) significator, punt v. d. zonne-weg dat een gebeurtenis aanduidt; **—nificar,** v. tr. beteekenen, beduiden; aanduiden; aanzeggen, kennis-geven; **—nificativo,** a. veel betéekenend, veel-zéggend; **—no,** m. teeken; teeken des kruises op de hostie (bij de mis); pl. teekenen (verschijnselen a. d. hemel die naar men meent gebeurtenissen aankondigen, of v. d. Dieren-riem); **—uiente,** a. volgend; later, = **posterior.**
sílab/a, f. letter-greep; **—àr,** v. intr. = — **eàr**; **—àrio,** m. eerste lees-boekje; abcboekje; **—ear,** v. intr. in letter-grepen scheiden, de letter-grepen afzonderlijk uitspreken.
silb/a, f. gefluit in een schouw-burg; **—ador, -a,** m. f. en a. (uit)fluiter, fluitend; fluit-vogel; Amerikaansche slinger-aap; **—ar,** v. intr. fluiten; uitfluiten, sissen (slangen); — **ato,** m. fluitje; (ontleedk.) lucht-pijp; kunstmatig aangebracht gat a. d. anus (bij paarden); **—ido,** m. gefluit; — *de oidos*, (het) tuiten of suizen der ooren; **—o,** m. = **—ido**; gegier of gefluit v. d. wind; gesis der slangen enz.; **—oso,** a. (poët.) fluitend, sissend.
sil/enciario, a. stil-zwijgend; stil; m. die 't stilzwijgen laat bewaren, die stilte gebiedt; **—enciero,** a. die stilte oplegt of gebiedt, = 't vorige; **—encio,** m. stilte; stil-zwijgen; *imponer* —, stilte opleggen, 't stil-zwijgen opleggen; **—encioso,** a. stil; **—eno,** m. eigen-naam Silenus; luiaard (dier); naam v. e. dag-vlinder en v. e. plant; pl. saters: **—épsis,** f. syllepsis, woord-figuur waarbij men een woord een ander geslacht of getal geeft dan het betreffende, zoodat men de spraak-kunst a. d. gedachte opoffert, of: rede-kunstige figuur waarbij men een woord in de eigenlijke en in de figuurlijke beteekenis gebruikt; **—ería,** f. grond waarin onder-aardsche bewaar-plaatsen voor graan (silo's); **—ero,** m. = **silo**; **—esio, -a,** m. f. en a. Silezier, -ische; -isch: **´—ex,** m. vuur-steen, = **pedernal**; **´—fide,** f. of **—fo,** m. sylf of lucht-geest; **—ibo,** m. Onze-Lieve-Vrouwe-distel (geneeskr.); **´—ica,** f. peul, dop; **—icato,** m. (scheik.) silicaat, kiezel-zuur-zout; **´—ice,** m. kwarts, silicium-dioxyde; **—icio,** m. pij, boet-hemd, = **cilicio**; **—icoso,** a. kiezel-achtig, kiezel-aarde bevattend; **´—igo,** m. plant die tusschen de tarwe groeit; **´—icua,** f. oud gewicht = vier grein; ook = **´—ica.**
silo, m. silo, graan-bewaar-plaats onder de grond; kuil, holte in de grond; **—bálsamo,** m. balsem-struik, -hout; **—gismo,** m. sluit-reden; **—gizar,** v. intr. redeneeren; **—grafía,** f. xylografie, drukkerij met ingesneden planken; **—´grafo,** m. hout-snijder; **´—ide,** a. hout-achtig; **—n,** xylon, katoen-plant.
siluro, m. steur (visch).
silv/a, f. verzámeling losse dicht-stukjes; woud-gedicht; méngelingen; (oud) woud, = **selva**; **—anos,** m. pl. bosch-geesten; soort mooie dag-vlinders; **—ático,** a wild, woud- = **selvático**; **—estre,** a. wild; woud-, bosch-; **—ia,** f. soort anemoon; **—ícola,** a. en s. woud-bewoner (-wonend); ook een soort schild-vleugelige insekten; **—oso,** a. wild; bosch-, woud-, = **selvático** en **selvoso.**
sill/a, f. stoel; sjees; draag-stoel; zadel; bisdom = **sede**; — *apóstolica*, Heilige Stoel; — *de manos*, draag-stoel; — *equina*, holte v. h. wigge-been; — *poltrona* (meest enkel *poltrona*), leuning-stoel, fauteuil; — *de tijera*, vouw-stoel; *de — á* —, onder vier oogen; — **ar,** m horizontale laag gehouwen steenen in een muur; **—arejo,** m, vierkante vloer-steen, = **adoquin**; **—era,** f. stalling voor draag-stoelen; **—ería,** stel stoelen; koor-omgang; zadel-makerij. -handel; gehouwen steenen waarvan een muur gebouwd is; — **ero,** m. stoele-maker, -handelaar; zadel-maker, -handelaar, = **guarnicionero**; — **eta,** f. verkl. v. **silla,** stoeltje; krukje; stilletje, kamer-gemak; wrijf-steen voor cacao; **—etero,** m. stoelen-drager; -maker, -matter; **—ico,** m. stilletje, nacht-stoel; **—on,** m. leuning-, arm-stoel; vrouwe-zadel.
sim/a, f. diepe afgrond; **—ado,** a. met diepe afgronden; **—aruba,** f. geneeskrachtige bast (tegen dyssenterie enz.); **—bólico,** a. zinnebeeldig, symbolisch; v. gelijksoortige natuur; **—bolizacion,** f. zinne-beeldige voorstelling;

—**bolizar**, v. tr. zinne-beeldig voorstellen; v. intr. gelijk-vormig zijn, overeen-stemmen; *el sol simboliza con el oro*, de zon gelijkt op goud; *´*—**bolo**, m. zinne-beeld, beeld, symbool; herkénnings-teeken; embleem; —**bología**, f. leer der ziekte-verschijnselen; —**etría**, f. even-rédigheid, symmetrie; —**étrico**, a. even-rédig gevormd, symmétrisch; —**ía**, f. = **mona**; —**iente**, f. zaad, = **semilla**; (fam.) *no quedará V. para — de rábanos*, lett. u zal niet blijven voor knol-zaad, d. i. u gaat ook eenmaal heen (om plaats te maken); —**ienza**, f. verbreiding, voort-planting der planten; (oud) zaaisel, zaai-tijd, -zaad, = **sementera**.

símil, a. dergelijk, gelijkend; m. gelijkenis, beeld; wat precies op iets anders lijkt of wie sprekend op een ander lijkt.

simi/lar, a. gelijk-soortig; dergelijk, erop-gelijkend: —**lirate**, m. (Zig.) fielt, laf-aard; —**litud**, f. gelijkheid; gelijkenis, = **semejanza**; vergelijkend; —**litudinario**, a. eenigs-zins gelijkend; —**lor**, m. nagemaakt goud (zink- en koper-mengsel); —**o**, m. aap, = **mono**.

simon, a. en m. huur-(rijtuig); huur-koetsier; —**ía**, f simonie, verkoop v. kerkelijke zaken, waardigheden a. a.; —**iaco**, a. waarbij „simonie" plaats heeft; m. verkooper v. kerkelijke zaken (zie 't vorige); = —**iático**.

simp/ar, a. weerga-loos, zonder gelijke (beter **sin par**); —**atía**, f. sympatie, ingenómenheid met persoon of zaak; —**ático**, a. sympatiek; —**atizar**, v. intr. sympatizeeren, ingenomen zijn met iets of iem.; —**lazo**, -**a**, m. f. en a. vergr. v. *simple*, olie-dom. bótterik; —**le**, a. enkel(-voudig) · eenvoudig; onnoozel, licht-geloovig; — *soldado*, gemeen soldaat (= eenvoudig s.); —**leza**, f. onnoozelheid, licht-geloovigheid; —**licidad**, f. enkelvoudigheid; eenvoud; eenvoudigheid; —**lificacion**, f. vereenvóudiging; —**lificar**, v. tr. vereenvoudigen; —**lista**, m. die v. e. enkele prebénde geniet (geestelijke); —**lon**, -**a**, m. f. en a. = —**lazo**; —**lonazo**, -**a**, m., f. en a. kinkel, bótterik, = —**lazo**; —**osiaca**, f. (oudh.) tafel-zang.

simul/acion, f. voorwendsel; geveinsdheid; —**acro**, m. beeld, afbeelding, afgods-beeld; spook, schim; schijn-beeld; ijdele vertooning; —**adamente**, adv. bedriégelijk; —**ado**, a. schijn-; geveinsd; nagemaakt; —**ador**, -**a**, m. f. veinzer; die iets voorwendt; —**ar**, v. tr. veinzen, voorwenden, doen voorkomen; —**taneidad**, f. gelijk-tijdigheid; —**táneamente**, adv. gelijk-tijdig, tegelijkertijd; —**táneo**, a. gelijk-tijdig.

simun, m. simoem (booze wind in de Sahara).

sin, pr. p. zonder; — *eso*, *no*, zonder dat, nee; *estoy todavía — ver á tu hermana*, ik heb je zuster nog (steeds) niet gezien; *una fiera — domar*, een ongetemd wild dier; — *par*, zonder weder-gade, weergaloos; — *embargo*, niettemin, toch; —**agoga**, f. synagoge, Jode-kerk; —**alagmático**, a. weder-zijds bindend (kontrakt); —**alefa**, samen-trekking v. twee letter-grepen tot een (a. h. einde v. e. woord en 't begin van 't volgende, zooals *vid'amarga*, bitter leven, vlugge uitspraak v. *vida amarga* enz.); —**ancia**, f. keel-ontsteking door 't aangedaan worden der spieren v. h. slok-darm-hoofd (achterste deel v. d. mond); —**antéreas**, f. pl. planten m. vergroeide helm-knoppen; —**antérico**, a. (zie 't vorige); —**apismo**, m. (geneesk.) mosterd-pap enz.; —**artrósis**, f. (ontleedk.) onbewégelijke geléding (v. beenderen); —**celador**, m. beitelaar, steen-houwer, = **cincelador**; —**cerador**, -**a**, m. f. die verontschuldigt of recht-vaardigt; —**cerar**, v. tr. verontschuldigen, recht-vaardigen; —**ceridad**, f. oprechtheid, open-hártigheid; —**cero**, a. oprecht, open-hártig; *´*—**copa**, f. (spraakk.) woord-verkorting (door 't uitstooten v. letter of letter-greep); (muz.) verbindings-noot; —**copal**, a. met flauwte of onmacht gepaard; —**copar**, v. tr. samen-trekken; *´*—**cope**, m. (geneesk.) flauwte, onmacht; —**copizar**, v. tr. een flauwte veroorzaken; r. flauw vallen; —**crésis**, f. (geneesk.) stremming, opeen-hooping; —**cretismo**, m. poging tot een samen-smelting v. verschillende stelsels of sekten; —**cronía**, f. tijdrekenkunde (nl. om geschied-kundige jaartallen te schikken a. a.); —**crónico**, a. op gelijk-tijdige feiten betrekking hebbend; —**cronismo**, m. gelijk-tijdigheid (vooral v. geschiedkundige feiten); *´*—**crono**, a. gelijk-tijdig (bewegingen); —**cronología**, f. verhandeling over gelijk-tijdige gebeurtenissen in de geschiedenis; —**déresis**, f. recht-schapen geweten dat natuur-lijker-wijze neigt naar recht en billijkheid; (fig.) gezond verstand; —**dicado**, m. vergadering v. *síndico's*; —**dicato**, m. betrekking v. *síndico*, duur daarvan; syndicaat; = —**dicatura**; —**dicador**, -**a**, m. f. (rechtst.) aanklager, beschuldiger; —**dicar**, v. tr. aanklagen, bij 't gerécht aanbrengen; een vermoeden tegen iem. uiten; —**dicatura**, f. = —**dicato**; *´*—**dico**, m. raads-gevolmáchtigde, rechts-kundig advizeur = **procurador**; curator (i. e. faillissement); gilde-hoofd; —**ecdoque**, f. synekdoche, rede-kunstige figuur waarbij men een deel voor 't geheel of 't omgekeerde, de enkele voor de soort enz. noemt; zoo *cien velas*, honderd zeilen voor: *cien buques*, honderd schepen; —**éresis**, f. (taalk.) samen-trekking v. twee letter-grepen tot één; v. twee klinkers tot één twee-klank; —**ergia**, f. samen-werking; *´*—**fito**, m. symfytum (geneeskr. plant), = **consuelda**, smeer-wortel of -kruid; —**fonía**, f. (muz.) symfonie; lier; —**genesia**, f. klasse der saam-helmigen (planten).

sing/ladura, f. (zeet.) weg die een schip in 24 uur aflegt; —**lar**, v. intr. (zeet.) met volle zeilen varen; —**lones**, m. pl. (zeet.) versterkings-stukken a. d. zijden v. e. boot; galei-slaven; —**ular**, a. bizonder; vreemd, zonderling; enkel-voudig: m. en a. énkel-voud, enkel-vóudig; —**ularidad**, f. bizonderheid zonderlingheid; —**ularmente**, adv. in 't bizonder; vreemd, zonderling, bizonder.

siniestr/a, f. en a. f. (oud) linker (-hand): *á la — mano*; —**o**, m. tiek, gewoonte óm steeds dezelfde beweging te maken; bespottelijke gewoonte; a. ramp-spoedig, nood-lottig; boos-aardig; verdérflijk; linksch; *á diestro y á —*, door dik en dun, te pas en te onpas.

sin/igual, a. zonder gelijke of weder-gade; —**número**, m. ontelbaar aantal.

sino, conj. maar (= Duitsch *sondern*, dus na een ontkenning); zoo niet, dan alleen; maar ook nog; *no lo cree, — lo sabe*, hij (zij) gelooft het niet, maar weet het; — *comó her-*

mano, á lo ménos como amigo, zoo niet als broeder, dan ten minste als vriend; m. = **signo, destino**; **—ble**, a. (wapenk.) sinopel, groen; **—ca**, f. (geneesk.) aanhoudende koorts; **—cal**, a. van zoo'n aanhoudende koorts; **—́co**, a. (geneesk.) aanhoudend (koorts); **—dal**, a. synodaal, v. d. synode; **—dático**, m. bijdrage der geestelijke voor 't onderhoud v. d. bisschop; **—́dico**, a. synodisch, v. d. synode; betrekking hebbend op 't samen-komen v. sterren, en v. d. maan m. d. zon; **—́do**, m. synode, kerk-vergadering; (sterrek.) synode, conjunctie (zie **—́dico**); **—́logo**, m. en a. kenner v. h. Chineesch, sinoloog; **—nimia**, f. zin-verwantschap (v. woorden); **—́nimo**, a. en m. synoniem, zin-verwant (woord); = **—́nomo**, a.; **—ple**, a. (wapenk.) = **—ble**.

sinóp/sis, f. samen-vatting, kort begrip, = **compendio**; som, = **suma**; **—́tico**, a. samen-vattend, voor één oog-opslag bewerkt: *tabla —a*, overzichts-tabel.

sinovi/a, f. lede-water of gewrichts-slijm; **—al**, a. van het lede-water, synoviaal.

sinquísis, f. verwarde zins-bouw.

sinrazon, f, onrecht, onbillijkheid.

sins/abor, m. verdriet(elijkheid); weerzin, walg (na genot); **—onte**, m. spot-vogel v. Virginië.

sint/áctico of **—áxico**, a. (spraakk.) syntaktisch, v. d. zins-bouw en 't gebruik in de zin; **—áxis**, f. syntaxis, leer v. zins-bouw en woord-gebruik; **—́esis**, f. samen-stelling (uit de gescheiden deelen); syntesis, overgang tot het geheel uit de onder-deelen; (heelk.) samen-voeging, aaneen-lassching; **—ético**. a. syntetisch (zie 't vorige); **—etismo**, m. samen-stellende metode; (heelk.) 't geheel v. strekken, bijeen-voegen, zetten en verbinden v. e. breuk; **—́oma**, m. verschijnsel, kenteeken, voor-bode; **—omático**, a. ken-teekenend, tot de ken-teekenen eener ziekte a. a. behoorend; **—onia**, f. verkort verhaal; **—ósis**, f. (geneesk.) symptose, samen-trekking der vaten.

sinu/osidad, f. bocht(igheid), hoekigheid, krónkeling, kromming; — *de palabras*, bochtigheid, draaierij in 't spreken; **—oso**, a. krónkelend, bochtig; hoekig.

sio, m. (plant) water-eppe, = **sion**.

sipedon of **sipidon**, m. naam v. e. vaalroode N.-Amerikaansche slang.

siquier, conj. (poët.) of **siquiera**, id. ten minste, *ni... siquiera*, zelfs niet (ook wel *ni — ...*).

siracusano, -a, m. f. en a. syrakuziër, -ische, -isch.

sir/ena, f. sirene (half visch, half vrouw); verlokster, verleidster; **—os**, m. pl. hommelvliegen; **—sa**, f. touw om de netten op te halen, de booten voort-te-trekken; **—gado**, a. op sleep-touw genomen; **—gar**, v. tr. op sleep-touw nemen, voort-trekken (boot); **—go**, m. getweernde of getwijnde zijde; stof daarvan gemaakt.

sir/íaco, m. Syrisch (taal); **—íaca**, m. f. en a. Syriër, -sche, -sch; **—iásis**, f. zonne-steek, = **insolacion** (dit meer); **—io**, m. Sirius (ster), sterre-beeld v. d. Groote Hond; ook = **—íaco**; **—le**, m. uitwerpselen v. wol-vee; **—oco**, m. Sirocco (zuid-ooste-wind op de Middel-landsche Zee); **—ria**, f. = **—le**; **—tes**, f. pl. verplaatsbare zand-bank, gevaarlijke kusten v. Afrika; **—vienta**, f. dienstmeisje, meid (Am. voor **criada**); vrouw die een paar uur voor de huis-houding komt; **—viente**, m. dienaar, knecht.

sis/a, f. accijns, belasting op dranken en op olie; over-winstje op inkoopen (v. d. keukenmeid a. a.); overschotje, kliekje; ongeoorloofd winstje (door 't afsnijden v. e. stuk laken a. a.); bord v. e. vergulder; **—ador, -a**, m. f. bedrieger (in de zin v. e. bediende die meer in rekening brengt dan hij of zij betaald heeft, v. e. kleer-maker die stukken stof afknipt en achter-houdt enz.); **—ar**, v. tr. bedriegen (zie 't vorige); de inhoud der vochtmaten verminderen naar-mate de accijns verhoogd wordt; een laag verguldsel aanbrengen; **—ero**, m. ontvanger der accijnsen; **—imbrio**, m. knol-radijs; **—on**, m. soort berg-hazel-hoen; ook = **—ador, -a**, (dan ook **—ona**); **—táltico**, a. samen-trekkend; **—tema**, m. systeem, stelsel; **—temático**, a. stelsel-matig, systemátisch; **—́tole**, f. (ontleedk.) samen-trekking der hart-spier; verandering v. e. lange letter-greep in een korte; **—tro**, m. sister (oud Egyptisch speel-tuig, soort luit).

sit/ia, f. soort bid-stoel voor vorsten enz.; taboerét voor vrouwen (i. d. kerk) = **sitial**; **—iador, -a**, m. f. belégeraar; a. belégerend; **—ial**, m. bid-stoel voor vorsten; taboerét, krukje; **—iar**, v. tr. belégeren, lastig vallen; **—ibundo**, a. dorstig, meer: **sediento**; **—io**, m. plaats, oord; plek; zitplaats; belégering; zomer-rezidentie; — *de recreo*, lust-verblijf; **—o**, a. (rechtst.) gelégen, gezegd v. e. onroerend goed; **—uacion**, f. ligging, stand; betrekking, pozitie; toestand, staat; aanwijzing v. fondsen voor een betaling; **—uado**, m. betaling aangewezen op; aanwijzing v. renten op een erfenis of bepaald fonds, die verhypotekeerd zijn op die rente; **—uar**, v. tr. plaatsen, aanwijzen voor betaling (fondsen); een fonds aanwijzen voor de betaling eener rente; r. zich plaatsen, een pozitie krijgen.

so, pr. p. (oud) onder, thans nog met *capa, color, pena* enz.: *so capa*, onder de dek-mantel; *so color*, onder 't voor-wendsel; *so pena*, op straffe; **—asar**, v. tr. even braden, halfgaar braden; **—ba**, f. kneding; afranseling, afrossing; **—baco**, m. oksel; **—badero**, a. kneedbaar, week of zacht te maken; **—badura**, f. kneding, verkreukeling; **—bajadura**, f. (het) hard hanteeren, kneden, kreuken; = **—bajamiento**; **—bajar**, v. tr. ruw kreukelen of hanteeren, samen-drukken; verkreukelen; **—baquera**, f. uitsnijding a. d. oksels (a. e. kleed); **—baquina**, f. okselreuk, -lucht.

sob/ar, v. tr. kneden, zacht-drukken; afranselen; verkreukelen, verfrommelen; — *pieles*, huiden bereiden; — *la masa*, het brood-deeg kneden; — *el fieltro*, 't filt doorwérken; **—arba**, f. neus-riem (v. e. paard); **—arbada**, f. ruk a. d. teugel; ruwe afstraffing, kastijding; **—arcar**, v. tr. onder de arm dragen; de mantel onder de arm opslaan; **—ejanía**, f. (oud) óver-daad, over-maat; **—ejano**, a. (oud) over-dádig, over-mátig; **—ejo**, a. over-vloedig; **—eo**, m. riem die de boom v. d. ploeg a. h. juk verbindt; **—eranamente**, adv. op soevereine wijze; uitstekend; uiterst; volstrekt; **—eranía**, f. opper-heerschappij, soevereiniteit; hoogheid, trots; **—erano**, a. opper-máchtig, soeverein; m. soeverein, opper-

beer; **—erbia,** f. trots, hoováardigheid, aanmatiging; drift-bui; **—erbio,** a. trotsch, hoováardig, aanmatigend; prachtig, verhéven; **—ina,** f. houten pen; **—on, -a,** = **—onazo,** m. luiaard; a. lui, hangerig; **—ornacion,** f. = **—orno**; **—ornado,** a. verdeukt in de oven (brood); **—ornador, -a,** m. f. verleider, aanstoker tot kwaad; **—ornal,** a. bijgevoegd (klein gewicht bij de last v. e. last-dier); **—ornar,** v. tr. verleiden, tot kwaad aanstoken, omkoopen; — *testigos*, getuigen omkoopen; **—orno,** m. verleiding, omkooping.

sobr/a, f. over-daad, -maat; -gewicht, waarde; *de* —, te veel, over: *los hay de* —, er zijn er over; pl. overschotjes, kliekjes; **—adamente,** adv. overdádig, -mátig, meer dan voldoende; **—adar,** v. tr. een huis met vliering of graan-zolder bouwen; **—adillo,** m. verkl. v. **—ado,** graan-zoldertje; úitstekend dakje; scherm over een balkon enz.; soort insteekverdieping, -kamer; **—ado,** m. vliering, graan-zolder; a. schat-rijk; in overvloed: *tener dinero* —, geld in overvloed hebben; (oud) vrij-postig jong-mensch; adv. al te veel, veel te veel; ruim genoeg; **—ancero,** a. werkelooze, straat-slijper; m. (Murcia) boereknecht boven 't gewone aantal; **—ante,** a. over-schietend, -blijvend; m. overschot, -blijfsel; **—ar,** v. intr. te veel zijn, de maat te boven gaan; *ni sobra ni falta*, er is juist genoeg (niet te veel en niet te weinig); **—asar,** v. tr. van gloeiende kolen omringen, die eronder doen (pot of pan op 't vuur).

sobre, pr.p. op; over; boven, behalve; — *eso no hay mas que hablar*, daarvoor hoeft niets meer gezegd te worden; *estar* — *si*, op zijn hoede zijn; *voy* — *él*, ik zit hem op de hielen; *está siempre* — *ella*, ze (hij) valt haar steeds lastig; adv. erboven-op, = **encima**; — *las olas*, over (boven) de golven; — *mas y ménos*, zoo ongeveer; — *dos leguas*, ongeveer twee uur gaans; m. adres; enveloppe, brief-omslag; **—abundante,** adv. meer dan noodig, over-mátig, = **superabundante**; **—abundar,** v. intr. meer zijn dan noodig is, overvloedig aanwezig zijn, = **superabundar**; **—aguar,** v. intr. op of aan de oppervlakte v. h. water zijn, daarop loopen, zich voort-bewegen; **—agudas,** f. pl. vier-tonige toon-ladder door Aretinus a. h. Grieksche muziek-stelsel toegevoegd; **—agudo,** a. zeer schel, boven de gewone hooge tonen gaande; **—aliento,** m. korte adem; **—alzar,** v. tr. nog hooger stellen, nog opslaan (prijs); **—añadir,** v. tr. nog aan toevoegen, nog bijdoen; **—añal,** a. overjarig (lam enz.); **—asada,** f. soort geroosterde saucijs op de Balearen; — **asar,** v. tr. weer aan 't spit doen, op nieuw braden; **—bolinas,** f. pl. (zeet.) nok-, demp-gording, touwen a. h. midden v. d. ra vast-gemaakt; **—cama,** f. voet-deken, bedde-sprei; **—cánon,** m. (rechtst.) extra-cijns, eerste rente boven de cijns; **—caña,** f. beenig onderbeens-gezwel; **—carga,** f. óver-lading, -vracht; nieuwe last, nieuw verdriet; overgordel (v. e. paard); **—cargar,** v. tr. overláden, te veel last opleggen, te veel bezwaren; plat-strijken, -persen (naden); een dubbele naad maken; **—cargo,** m. supercarga, opzichter over de lading; amtenaar v. d. Oost-Indische Compagnie die voor haar koopt en verkoopt; **—carta,** f. enveloppe, brief-omslag; herhaalde aanzegging v. e. recht-bank voor de uitvoering v. e. uitgesproken vonnis; **—cartar,** v. tr. een bevel tot ten-uitvoer-legging v. e. vonnis herhalen (recht-bank); **—cebadera,** f. (zeet.) fok (zeil); — **cédula,** f. herhaald bevél v. h. bestuur tot de uitvoering v. e. vooraf-gaand bevél; — **ceja,** f. voor-hoofd boven de wenk-brauwen; **—cejo,** m. (het) fronsen der wenk-brauwen; **—ceño,** m. = **—cejo**; **—cerco,** m. cirkel op een andere; **—cincha,** f. overgordel (v. e. paard), breede singel; = — **cincho**; **—claustro,** m. kamer, logies boven een klooster; **—coger,** v. tr. overvállen, aangrijpen; een groote verrassing veroorzaken; r. door schrik of vrees bevangen worden; **—comida,** f. dessért, na-gerecht; (fam.) toetje; **—copa,** f. deksel v. beker of glas; **—crecer,** v. intr. te veel aangroeien (vleesch in een wond); **—cruces,** m. pl. vier spaken kruiselings over elkaar in een water-rad (om te putten); **—cubierta,** f. tweede enveloppe, over-dek; **—dezmero,** m. adjunct v. d. tiend-ontvanger; **—dicho,** a. boven-genoemd; **—diente,** m. úitstekende tand; — **dorado,** a. verguld; **—dorar,** v. tr. vergulden; (fam.) verzachten, mooier inkleeden (woorden), doch dan beter: **dorar**; **—edificar,** v. tr. overbóuwen; **—empeine,** m. deel v. d. slob-kous dat boven de wreef is; **—entender,** v. tr. = **—ntender**; **—faz,** f. opper-vlak(te); afstand tusschen de buitenhoek v. e. bastion en de verlengde zijde; — **guarda,** m. bij-wacht, waker bij een ander of anderen; **—haz,** f. opper-vlak; over-trek; **—hueso,** m. beenig onderbeens-gezwel (v. e. paard), = **—caña**; verdrietelijkheid, érgernis, toename v. vermoeienis; **—humano,** a. boven-menschelijk; **—jalma,** f. dek voor muil-ezels; **—lecho,** m. bovenste opper-vlak v. e. steen-laag in de bouw v. e. muur; — **llave,** f. dubbele sleutel (v. e. deur); — slot; paleis-officier belast met het toezicht op de deuren; (zeet.) bewaker v. e. buit-gemaakt schip; **—lleno,** a. te vol; **—manera,** adv. in hooge mate, buiten-gewoon; ongehoord; **—mano,** f. beenig vóor-poot-gezwel (a. d. hoef) bij last-dieren; **—mesa,** f. tafel-kleed; *de* —, na tafel, na 't eten, als na-gerecht of dessért; **—mesana,** f. (zeet.) bram-zeil v. d. fokke-mast; **—muñonera,** f. spil-band (a. e. kanon); **—nadar,** v. intr. boven-drijven; — **natural,** a. boven-natuurlijk; buitengewoon; **—nombre,** m. bij-naam; **—ntender,** v. tr. bedéktelijk te kennen geven; **—paga,** f. extra-betaling; **—paño,** m. oplegsel, dubbele stof; **—parto,** m. afloop, na-sleep v. e. bevalling; **—paso,** m. korte galop, soort telgang; **—pelliz,** f. koor-hemd; **—peso,** m. over-gewicht, -lading; **—pié,** m. beenig gezwel a. d. hoef; **—poner,** v. tr. boven-stellen, hooger schatten; boven op iets leggen of zetten (figuren, om te zien of ze elkaar dekken); r. zich stellen boven, zich verheven achten boven: — *á respetos humanos*, zich boven 't oordeel der menschen verheven achten; **—precio,** m. prijs-verhooging; ongehoorde prijs; **—puerta,** f. deur-hangsels, -gordijn; roede waarin dit hangt; **—puesto,** a. overtróffen; wat men op iets legt, zet of doet; ook gezegd v. d. honing-raat gemaakt nadat de korf vol was en die op de andere staat; *bordar de* —, erbij borduren, verzin-

nen; —**pujamiento,** m. overtréffing, (het) te-boven-gaan; —**pujanza,** f. groote kracht; —**pujar,** v. tr. overtréffen, te-boven-gaan; een hooger bod doen; —**quilla,** f. (zeet.) kolsem, mast-spoor; kim-kiel; —**ropa,** f = —**todo**; —**saliente,** m. die zich onderscheidt (kapitein eener kompanjie); officier v. pikét, troepen-afdeeling altijd gereed om uit te rukken of op te stijgen; surnumeraar, een boven 't gewone aantal aangesteld; tooneel-speler die ook voor een ander invalt; boven de gewilde grootte; uitnémend; voortréffelijk; —**salir,** v. tr. en intr. de maat te buiten gaan; zich onderscheiden, zijn mede-dingers overtréffen; —**saltar,** v. tr. bespringen, zich werpen op; aangrijpen, bevangen (angst, schrik); intr. sterk uitkomen (onderdeel v. e. schilderij b.v.); r. opspringen, door schrik, vrees a. a. overvallen of bevangen worden; —**salto,** m. ontzetting, schok, plotselinge hevige indruk v. e. tijding, v. e. gebeurtenis enz.; *de* —, met schrik, met een schok; —**sanar,** v. tr. een schijn v. genézing voort-brengen; vermommen, verbloemen (iets slechts); —**sano,** adv. opper-vlákkig, schijnbaar (genézing); geveinsd; —**scrito,** m. adres (v. e. brief); —**seer,** v. tr. (rechtst.) verdagen; —**seguro,** adv. zeer stellig, onfeilbaar zeker; —**seimiento,** m. (rechtst.) verdaging; —**sello,** m. dubbel zegel op een akte; —**servas,** f. pl. (zeet.) oploop; —**solar,** v. tr. van een nieuwe zool voorzien, zolen; een houten vloer met een andere beleggen; —**stante,** m. opzichter, opper-man; —**sueldo,** m. extra-betaling, -loon; —**suelo,** m. twee-de-houten vloer, dubbele —; —**tarde,** f. vóor-avond (tusschen namiddag en donker); —**tejer,** v. tr. met draden door-wérken, -stikken; —**tercero,** m. onafhankelijk amtenaar toegevoegd a. d. *tercero* voor de verantwoording der tienden; —**todo,** m. óverjas; —**veedor,** m. opziener, inspecteur; —**venda,** f. zwachtel over een komprés; —**venida,** f. onverwachte aankomst; —**venir,** v. intr. plotseling of onverwacht komen; —**verterse,** v. r. óverloopen; —**vesta,** f. (oud) kamizool zonder mouwen; —**vestir,** v. tr. een kleed over andere kleeren aantrekken; —**vidriera,** f. tralie-werk v. ijzer-draad vóor een venster; —**viento,** m. (zeet.) ruime bak-stags-wind; *ir á* —, scherp bij de wind houden; *ponerse* of *estar á* —, de wind aan loef-zijde brengen of hebben; —**vista,** f. vizier (v. e. helm); —**vivir,** v. tr. overléven langer leven dan.

sobr/iedad, f. soberheid, eenvoud (vooral in eten en drinken); —**ino, -a,** m. f. neef, nicht (tegen-over oom en tante); — *segundo*, achter-neef; —**io,** a. sober, eenvoudig (vooral in eten en drinken).

soca/ire, m. (zeet.) toestand v. e. schip dat de werking v. d. wind tracht te ontgaan; lij-zijde v. h. schip; matroos die rustig in zijn hang-mat ligt; —**liña,** f. handige geld-aanvraag bij vriend of familie-lid; —**liñar,** v. tr. op een handige manier geld vragen of krijgen v. vriend of familie-lid; —**liñero, -a,** m. f. mooi-prater die geld weet los te krijgen onder allerlei voorwendsels; —**marero,** m. onder-kamerheer; —**pa,** f. voorwendsel, schijn-reden, *á* —, stilletjes, heimelijk; —**piscol,** m. = **sochantre**; —**rra,** f. (het) zengen, door de vlam halen; —**rrar,** v. tr. (zie 't vorige); —**rren,** m. neus-drup (v. h. dak); —**rrena,** f. tusschen-ruimte, -holte, scheur in de bodem v. h. schip, = —**rreña;** —**rrina,** f. (fam.) (het) even over 't vuur halen, = **chamusquina**; —**rron, -a,** m. f. en a. achter-hóudend, achter-baksch, leeperd, (fam.) die 't achter de mouw heeft, geniepig; —**rronería,** f. hard-nékkig stil-zwijgen terwijl men kwaad in 't zin heeft; achter-bakschheid; —**va,** f. uitgraving; kuil a. d. voet v. e. boom om water op te vangen voor 't bevochtigen der wortels; —**var,** v. tr. onder de grond graven, uitgraven, een holte graven onder; —**von,** m. dóor-graving v. e. berg.

soci/abilidad, f. gezelligheid (= het houden v. gezelschap); —**able,** a. geschikt voor maatschappelijk verkeer of omgang; gezellig, v. gezelschap houdend; —**al,** a. maatschappelijk; *nombre* —, firma, handels-naam, = **razon** —; —**edad,** f. maatschappij; (handel) vénnootschap; gezelschap; —**nianismo,** m. Socinianisme, leer die de mysteriën in de gods-dienst, vooral die v. Christus, verwerpt en zijn goddelijkheid loochent; —**niano, -a,** m. f. en a. Sociniaan(sch), zie 't vorige; —**o,** m. lid; kompanjon, associé.

soco/lor, m. drog-reden waaronder men de ware motieven verbergt; —**nusco,** m. cacao uit Soconusco, die zeer gezocht is; —**rredor, -a,** m. f. en behulpzaam, hulp-vaardig, gedienstig; —**rrer,** v. tr. helpen, bijstaan; —**rrido,** a. en p. p. géholpen, gesteund of ondersteund; behulpzaam, hulp-vaardig; van levens-behoeften voorzien (mart enz.); —**rro,** m. hulp, bijstand; *¡* — *!* help!

socr/ático, a. en m. Socratisch, volgeling v. S.; —**ocio,** m. soort zalf waar safraan in voorkomt, socrotium.

sochantre, m. onder-voorzanger.

sod/a, f. soda, = **sosa**; —**io,** m. sodium of natrium (metaal); —**omía,** f. sodomie, paederastie; —**omita,** m. en a. sodomieter, paederast; —**omítica,** a. sodomitisch.

soez, a. vuil, onzindelijk (vooral met 't eten); —**mente,** adv. als een zwijn.

sof/á, m. sófa; —**aldar,** v. tr. (het kleed) omslaan, opschorten; oplichten wat iets bedekt, het ontblooten; —**aldo,** m. (het) omslaan of opschorten; —**ion,** slecht onthaal, hoofd-stooting; onhebbelijke weigering of afwijzing; —**ismo,** m. sofisme, drog-reden; —**ista,** m. en a. sofist(isch); —**istería,** f. spits-vondigheid, bedriegelijke redeneering; —**isticacion,** f. vervalsching; om-de-tuin-leiding; —**isticar,** v. tr. en intr. vervalschen; bedriegen, om-de-tuin-leiden; —**ístico,** a. sofistisch, spits-vóndig; bedriegelijk; —**ito,** m. houten zoldering in vakken of met rozetten; —**lama,** f. bleeke of flauwe vlam (v. iets dat slecht brandt of uitgaat); gloed in 't gelaat; vermákelijke fopperij; fijne spot, ernst gekscherend of gekheid ernstig gezegd; —**lamar,** v. tr. even over 't vuur halen, fijntjes bespotten of spotten met, verlégen maken; —**lamero,** m. (fam.) fijne spotter, die b.v. gaarne iem. verlégen maakt; —**ocar,** v. tr. verstikken, = **sufocar**; —**reir,** v. tr. even bakken; —**renada,** f. ruk a. d. teugel; strenge berisping, (fam.) flink standje; —**renar,** v. tr. aan de teugel rukken; iem. duchtig doorhalen, hard de waarheid zeggen; —**renazo,** m. = —**renada.**

sog/a, f. touw; lengte-maat v. 100, 120 vadem

(verschillend); (fam.) *dar* —, iem. op zijn praat-stoel zetten, laten door-slaan; *arrojar la — tras el caldero*, de hoop laten varen, er de brui aan geven; *hacer* —, achter-blijven bij reis-genooten; *llevar la — arrastrando*, gespuis zijn; (fam.) *estar con la — á la garganta*, in gevaar, in nood verkeeren, a. d. genade v. d. overwinnaar óvergeléverd zijn; *no se ha de mentar la — en casa del ahorcado*, lett. men moet niet over het touw reppen in 't huis v. d. gehangene; i. foei!; —**ueria**, f. touw-slagerij, -magazijn; —**uero**, m. touw-slager, -verkooper; —**uilla**, f. verkl. v. *soga*; zeer dunne haar-vlecht.

sojuzg/ador, m. onderwérper; die talent, geest-kracht of middelen heeft om de menschen aan zich te onderwérpen; —**ar**, v. tr. onderwerpen, imponeeren (zie 't vorige).

sol, m. zon; sol (muziek-noot); *es hermosa como un* —, lett. ze is schoon als een zon; — *con uñas*, zon die telkens schuil-gaat; *de — á* —, van de ochtend tot den avond; *no dejar á — ni á sombra*, onafgebroken vervolgen of kwellen; *aun hay — en las bardas*, lett. er is nog zon in de borst-harnassen (der paarden). d. i. alles is nog niet verloren; (fam.) *volverse al — que nace*, lett. zich wenden naar de zon die opkomt, d. i. het met de sterkste partij houden; —**acear**, v. tr. = —**azar**; —**ada**, f. bevloering v. kamer of voorhal, = **suelo**; —**ado**, m. tegel-vloer; —**ador**, m. tegel- of vloer-legger; —**adura**, f. tegel-bevloering; -vloer.

sola/mente, adv. alleen. slechts; (fam.) maar; pas: *murió hace una semana* —, hij (zij) stierf pas een week geleden; —**na**, f. zonnige plek; bedekt terras, balkon a. d. zuidkant om er 's winters de zon te hebben; —**náceas**, f. pl. nacht-schade-achtigen (planten); —**nina**, f. solanine (giftig alkaloïde uit de nacht-schade); —**no**, m. ooste-wind, voor de zuidelijke provinciën v. Spanje = **levante**, maar in werkelijkheid verstikkend warme zuide-wind; —**pa**, f. opslag, lapél v. e. kleeding-stuk; valsch karakter; valschheid, veinzerij; diepe en onregel-matige wond met nauwe opening (bij dieren); —**pado**, a. valsch, achterbaksch, heimelijk; —**pamiento**, m., = —**pa**; —**par**, v. tr. over de borst kruisen, toe-knoopen (jas, vest); r. zich in zichzelf opsluiten, achterbaksch zijn, het achter de mouw hebben; —**pe**, m. = —**pa**; —**po**, m. (fam.) = **sopapo**; *á* —, heimelijk, stilletjes; —**r**, v. tr. bevloeren met tegels of vloer-steenen of parkét-vloer; a. zon(s)-; m. bouw-grond, stand-plaats v. e. huis; kasteel, zate; —**riego**, a. (oud) leen-; (thans) v. adellijken huize; oud-adellijk, erf-adellijk (goed b.v.); —**z**, m. opbeuring, troost; pleizier, vermaak; *á* —, op onderhóudende of vermakelijke wijze; —**zar**, v. tr. vermaken, verheugen; ontspanning geven; r. zich vermaken, - ontspannen; —**zo**, m. (fam.) zonne-gloed.

sold/ada, f. loon (v. e. dienst-bode); —**adero**, a. waaraan loon verbonden is, gesalariëerd; —**adesca**, f. (de) gewone soldaten (als geheel); —**adesco**, a. soldaatachtig; —**ado**, m. soldaat, (poët.) krijger; — *raso*, gemeen soldaat: — *bisoño*, soldaat die pas in dienst is; —**ador**, m. soldeer-kolf; werkman die soldeert; —**adura**, f. soldeersel; gesoldeerde plek; (fam.) oplapsel, onvoldoende poging om een mis-slag te herstellen; —**an**, m. sultan; —**anela**, f. zee-wind; —**ar**, v. tr. soldeeren; (fam.) oplappen, slecht verhelpen.

sole/ar, v. tr. in de zon zetten, bruineeren, = **asolear**; —**cismo**, m. fout tegen de syntaxis of woord-voeging; —**dad**, f. eenzaamheid; ook als vrouwe-naam; —**jar**, m. open zonnige plek; —**mne**, a. plechtig; (fam.) geestig, opgewekt, leuk; —**mnidad**, f. plechtigheid; algemeene bekendheid; *pobres de* —, bepaalde bédelaars onder de armen; —**mnizacion**, f. plechtige viering; —**mnizar**, v. tr. plechtig vieren; hoog prijzen; met zijn tegenwoordigheid vereeren, opluisteren.

soler, v. intr. (ue) plegen, gewoon zijn; *suele venir á las ocho*, hij (zij) pleegt (is gewoon) om acht uur te komen; —**a**, f. drempel; platte steen onder een schoor; dunne houten plaat (voor opleg-werk); stil-staande molensteen; —**cia**, f. takt; —**ía**, f. tegels of vloersteenen; houten blokjes voor parkét-vloer; —**o**, m. (And.) stil-liggende molen-steen.

sole/ta, f. zool (v. e. kous of sok); *tomar* —, vluchten; *apretar* —, zijn pas versnellen, hard loopen; —**tar**, v. tr. een nieuwe voet zetten aan (kous of sok); = —**tear**, v. tr.; —**tero, -a**, m. f. kousen-stopper, -ster, die er nieuwe voeten aanzet; —**vantamiento**, m. (oud) opstand, = **sublevacion**; —**vantar**, v. tr. (oud) opruien, tot opstand aanzetten, = **sublevar**; = —**var**, v. tr. (oud).

solf/a, f. zang-oefening (op de noten); beginselen v. zang-leer; (fam.) *una — de palos*, een dracht slagen; (id.) *hecho con* —, in de puntjes gerégeld, in de nauw-keurigste afmetingen; —**eador, -a**, m. f. goede muziek-lezer, zanger van 't blad; die vaak lichamelijke straf oplegt; —**ear**, v. tr. van 't blad muziek lezen, zingen terwijl men de noten noemt; (fam.) afranselen; —**eo**, m. (het) van 't blad zingen, (het) zingen terwijl men de noten noemt; (fam.) rammeling, pak slaag; —**ista**, m. musicus die muziek van 't blad leest.

soli/citacion, f. aanzoek, verzoek; bede; (het) werk-maken van iets, (het) dingen naar iets; ook wel verkeerdelijk voor **solicitud**; —**citador, -a**, m. f. verzoeker, hij die dingt of streeft naar iets; sollicitant (naar een betrekking); —**citar**, v. tr. aanzoeken, dingen naar, werk maken van aanzetten, aandrijven; aanhouden om, dringend vragen om; áanbevélen (rechts-zaak); solliciteeren; (oud) een vrouw tot het prijs-geven van haar eer aanzetten; —**cito**, a. vol-ijverig; vol toewijding, zorgzaam; —**citud**, f. bezorgheid, zorgzaamheid; minder goed = **solicitacion**; verzoek-schrift, rekést; dringend verzoek; —**dar**, v. tr. bevéstigen, staven; —**dario**, a. (rechtst.) solidair; elk persoonlijk aansprakelijk, voor elkaar instaand, gemeene zaak makend; —**deo**, m. kalótje, kapje (v. e. priester); —**dez**, f. dégelijkheid: stevigheid, soliditeit; —**dificacion**, f. (wetensch.) vastwording, (het) in vaste toestand komen; —**dificar**, v. tr. vast-maken in vaste toestand brengen, stevig maken; r. zoo worden; —**do**, m. vaste stof, -lichaam; a. in vaste toestand, vast; solide, stevig, dégelijk, grondig; —**loquiar**, v. intr. een alleen-spraak houden; —**loquio**, m. alleen-spraak; —**man**, m. sublimaat (v. kwik); —**o**, m. troon, = **trono**;

—taria, f. lint-worm; **—tario, -a,** m. f. en a. eenzelvig mensch; afgelegen, verlaten, eenzaam; patience-spel dat men alleen speelt; kluizenaar; solitaire, afzonderlijke diamant; **—to,** a. gewoon; **—viadura,** f. hulp om een last te tillen; **—viar,** v. tr. helpen om een last te tillen; r. zich even, half oprichten; **—vio,** m. optilling, oplichting.

sol/o, a. alleen; (muz.) solo; adv. alleen, slechts; — *quisiera...*, ik zou alleen maar willen...; *no — lo ha dicho, sino que tambien lo ha hecho,* hij (zij) heeft het niet alleen gezegd. maar hij (zij) heeft het gedaan ook; **—omillo,** m. rugge-stuk (v. e. varken); = **—omo,** m.; **—sticial,** a. v. d. zonne-wende, -stilstand; **—sticio,** m. dag-en-nacht-evening, zonne-wende, -stil-stand; **—tadizo,** a. handig los-gelaten; **—tador, -a,** m. f. die loslaat; **—tar,** v. tr. los-laten; laten ontvallen (woorden); los-maken; — *la risa,* in lachen uitbarsten; (oud) afstand doen v. e. recht, een schuld opgeven, kwijt-schelden, v. e. verbintenis ontslaan; r. los-breken (hond, paard); los-komen (beginnen te händelen of te spreken); **—tería,** f. staat v. vrijgezel of meisje, ongehuwde staat; **—tero, -a,** m. f. vrij-gezel, jong-méisje; **—tura,** f. vrijmoedigheid; onbevangenheid; wel-bespraaktheid; vrij-lating; los-händigheid; **—ubilidad,** f. oplosbaarheid; **—uble,** a. oplosbaar; **—ucion,** f. oplossing; **—utivo,** a. oplossend, los-makend; **—vencia,** f. soliditeit: middelen om te betalen; **—ventar,** v. tr. betalen, = **pagar**; r. zich kwijten van (*de*), afdoen; **—vente,** a. solvent, de middelen hebbend om te betalen; vrij v. schulden; *es —*, hij is solvent, kan zijn schulden betalen, *está —*, hij heeft zijn schuld(en) betaald.

soll/ado, m. (zeet.) hok waar de scheeps-beschuit bewaard wordt; **—amar,** v. tr. even over 't vuur halen, schroeien, = **socarrar;** **—astre,** m. keuken-knechtje; vuil en slordig jong-ménsch; slimme schelm; **—astría,** f. betrekking v. keuken-jongen; schelmerij, schelme-streek; **—astron,** m. en a. vergr. v. *sollastre*, groote schelm, zeer listig; **—o,** m. steur, = **esturion;** **—ozar,** v. intr. snikken; **—ozo,** m. snik.

som/a, f. meel om zwart brood te maken; **—anta,** f. (fam. en fig.) pak slaag; **—aten,** m. (oud) bewoners eener provincie gewapend om ten strijde op komen op 't luiden der klokken; *tocar á —*, alarm luiden.

sombr/a, f. schaduw; schim (= geest); *hacer —*, in 't licht staan, (fig.) overschäduwen, in de schaduw stellen; — *de Venecia,* bruine aarde om te schaduwen, donkere kleuren; *ni — de verdad,* geen schijntje v. waarheid; *ni por —*, heelemaal niet, geenszins; *poner á la —*, in de gevángenis zetten; **—aje** of **—ajo,** m. loover-dak, priëel; pl. (fam.) schaduwen die men werpt als men zich vóor 't vuur heen en weer beweegt; **—ear,** v. tr. schaduwen, de schaduwen aanbrengen (op een schilderij); **—erazo,** m. vergr. v. **—ero,** en slag m. e. hoed; **—erera,** f. hoede-doos; **—erería,** f. hoede-fabriek, -winkel, -handel; **—erero,** m. hoede-maker, -handelaar; **—erillo,** m. verkl. v. **—ero,** hoedje, en: venus-navel-kruid; **—ero,** m. hoed; hemel v. e. preek-stoel; recht om de hoed op te houden (vóor de koning); — *de tres picos,* driekante steek; — *de teja,* lett. dak-pan-hoed, d. i. steek v. e. Spaansche priester; — *gacho,* hoed m. breede platte rand; — *de copa,* hooge zijden hoed, (fam.) kachel-pijp; (fig.) man, omdat in Spanje de vrouwen veel een *mantilla* dragen en geen hoed: *muchas mujeres y ni un solo —*, veel vrouwen en geen enkele man; *calar el —*, de hoed inslaan; *quitarse el —*, de hoed afnemen; **—ía,** f. plek waar de zon nooit schijnt; **—illa,** f. verkl. v. *sombra*; en: zonne-scherm, parasól; **—ío,** a. somber; donker; beschaduwd.

some/ro, a. opper-vlakkig; (fig.) wat er boven (op) is; in der haast gemaakt; **—ter,** v. tr. onderwérpen; r. zich onderwerpen; zich schikken; toestemmen; **—timiento,** m. onderwérping, onderwórpenheid.

somn/ambulismo, m. = **sonambulismo;** **—ámbulo, -a,** m. f. en a. = **sonámbulo;** **—ífero,** a. (poët.) slaap-brengend; **—ilocuo,** a. (wetensch.) in de slaap pratend; **—olencia,** f. slaap-zucht; slaperigheid; dommel.

som/onte, a. ruw, onbereid; *paño de —*, laken v. ruwe wol; **—orgujador,** m. duiker, = **buzo;** **—orgujar,** v. tr. onder water doen, indompelen; intr. duiken, = **bucear;** **—orgujo,** m. duiker, duikelaar, duikereend; *á lo —*, onder water, (fam.) achterbáks, stikem; = **—orgujon,** m.; **—ormuj...** = **—orguj...;** **—pesar,** v. tr. op de hand wegen.

son, m. geluid, klank; gerucht; (fam.) *al — que me tocan bailo,* ik geef van 't zelfde terug, ik betaal met dezelfde munt; *al — de...*, op de wijze van (het volks-lied b.v.); *en — de monosprecio,* op een minachtende toon; *sin ton ni —*, zonder slot of zin, ongerijmd; *á — de tambor, de trompetas,* met trom-geroffel, met trompét-geschal; **—adera,** f. (fam.) gesnuit, (het) snuiten (v. d. neus); **—adero, -a,** m. f. die luidruchtig snuit; m. zakdoek (minder goed); **—aje,** f. bélletjes v. e. tamboerijn; **—ajero,** m. rinkel-bel; **—ambulismo,** m. somnambulisme, nacht-wandelen; **—ámbulo, -a,** m. f. en a. nacht-wandelaar. -aarster, -wandelend; somnambúle, iem. die in de slaap spreekt en handelt; **—ante,** a. = **—oro;** **—ar,** v. tr. (ue) doen klinken, bespelen (instrument); de neus snuiten (v. e. ander); een toespéling maken op, op iets slaan of betrekking hebben; intr. klinken, geluid geven; r. zich snuiten; gezegd worden: *se suena que la Corte marcha para Aranjuez,* men zegt dat het Hof naar Aranjuez vertrekt; **—ata,** f. (muz.) sonate; **—da,** f. diep- of peil-lood; (heelk.) sonde; deel der zee waarvan de diepte bekend is; **—dable,** a. te peilen, peilbaar; **—dalesa** of **—daleza,** f. (zeet.) touw met diep- of peil-lood eraan; **—dar,** v. tr. peilen; sondeeren (diepte v. e. wond meten); = **—dear;** **—deo,** m. peiling; sondeering; **—ecillo,** m. verkl. v. **son,** flauw geluid; **—eto,** m. sonnét, klink-dicht; **—iche,** m. (Zig.) stilte; **—ido,** m. geluid, klank; — *de voz,* klank v. d. stem; **—oridad,** f. welluidendheid: eigenschap v. geluid te geven; **—oro,** a. wel-luidend; geluid-gevend; **—reirse,** v. r. glim-lachen; **—risa,** f. glim-lach, lachje; **—rodarse,** v. r. in de modder raken (wielen); **—rojar,** v. tr. flink berispen,

geducht de waarheid zeggen in 't bijzijn v. anderen; doen blozen; = **—rojear**; **—rojo,** m. hoon, beleediging; schaam-rood; (het) blozen of doen blozen; **—rosar,** v. tr. een rozige tint geven; even laten blozen; een aangename gewaarwording geven, die doet blozen; **—rosear,** v. tr. = 't vorige; r. blozen uit gekwetste eerbaarheid of gevleide eigen-liefde, zie **—sacamiento**; **—roseo,** m. blos; **—saca,** f. flikflooierij, aanhalerij (b.v. om geld los te krijgen a. a.); **—sacador, -a,** m. f. flikflooier, vleier (om iets te krijgen of gedaan te krijgen); **—sacamiento,** m. beter dan **—saca**; **—sacar,** v. tr. stilletjes of ongemerkt uit een zak nemen, met geflikflooi of lieve praatjes los-krijgen, gedaan krijgen, zoo vernemen a. a.; (rechtst.) op slinksche manier een beklaagde die ontkent verhooren; **—saque,** m. = **—saca**; **—sonete,** m. geluid v. in de maat geslagen tikjes; (fam.) schertsende toon.

soñ/ador, -a, m. f. droomer; iem. die veel droomt; **—ar,** v. tr. droomen; (fam.) *ni he soñado en ello,* ik heb er in de verste verte niet aan gedacht; **—oliento,** a. slaperig.

sop/a, f. soep; — *de vino,* brood in wijn gedoopt; — *borracha,* dunne sneetjes brood gebakken in gezuiverde olijf-olie, met veel suiker, even overstrooid met kaneel, en in wijn gebraden tot dat deze geheel opgezogen is; (fam.) — *de arroyo,* kiezel-steen op 't strand; *andar á la* —, „op de soep loopen", gezegd v. arme studenten die in de vacantie v. d. liefdadigheid gaan leven, met de gitaar om de hals rondtrekkend; *estoy hecho una* —, ik ben door-nat: (fam.) heb te veel gedronken; — **aipa,** f. soort poffertjes met honing; **—alancar,** v. tr. optillen, lichten m. e. hefboom; **—alanda,** f. ruime herders- of vrouwe-mantel, soort korte over-jas = **hopalanda**; **—anda,** f. dak-balk; hang- of draag-riem (v. e. rijtuig); **—apear,** v. tr. (fam.) klappen met de hand geven, vooral in 't gezicht, oor-vijgen geven, = **—etear,** 2e beteekenis; **—apo,** m. slag onder de kin; klep (b.v. veiligheids-klep); **—ar,** v. tr. de soep over de sneetjes brood gieten; **—ear,** v. tr. indoopen, soppen; (fig.) onderwerpen; een groot overwicht hebben over ...; vertréden, vertrappen; **—eña,** f. holte, uitholling onder een rots; natuurlijke grot; **—era,** f. soep-terrien; **—ero,** m. soep-eter; a. diep: *plato* —, soep- of diep bord; **—esar,** v. tr. op de hand wegen, = **sompesar**; **—etear,** v. tr. sneetjes brood in de saus doopen; iem. ruw berispen, hard de waarheid zeggen; — **eton,** m. vergr. v. *sopa,* overvloedige soep, stukje brood dat men in de kuipen der olie-molens doopt; flinke oor-vijg, slag in 't gezicht; *de* —, op-eens, onverwachts; **—ista,** m. arme student, die in de vacantie v. liefdadigheid leeft.

sopl/adero, m. kelder-luik, -opening; **—ado,** a. (op)geblazen; opgedirkt; **—ador, -a,** m. f. blazer; onrust-stoker, stoke-brand; **—adura,** f. geblaas, blazing, (het) blazen; — **amócos,** m. (fam.) slag op de neus, oor-vijg, muil-peer; **—ar,** v. tr. blazen, opblazen, aanblazen, uitblazen; (fam.) inblazen, influisteren; (fam.) ontfutselen, voor de neus weghalen; aanklagen, beschuldigen; (een dam) blazen; intr. blazen, waaien (wind); veel drinken; *sopla la fortuna,* de fortuin is (hem) gunstig; *sopla, vivo te lo doy,* Lotje leeft nog (kinder-spel); — *y sorber no puede junto ser,* lett. blazen en opslurpen kan niet te zamen wezen"; r. (fam.) zich *soplado* voordoen (zie dat woord); **—ete,** m. blaas-pijp (der goud-smeden enz.); **—ido,** m. (oud) en (fam) = **soplo**; **—illo,** m. verkl. zuchtje; iets zeer lichts of zwaks; *manto de* —, mantel v. zeer luchtig taf; *moneda de* —, koper-muntje onder Filips de Vierde; **—o,** m. blazing, geblaas; tocht, zuchtje; geheim bericht; aanklacht; *no tiene mas que un* — *de vida,* hij (zij) heeft slechts een adem-tocht levens, d. i. is bijna dood, is dood-zwak; *es un* —, 't is maar een oogenblik; éventjes; **—on, -a,** m. f. aanklager, verklikker.

sop/on, m. = **—ista**; **—oncio,** m. (fam. flauwte, bezwijming.

sopor, lichte sluimering; dommel; **—ífero,** a. slaap-wekkend; *bebida* —*a,* slaap-drankje; **—oso,** a. verdoovend, een gevaarlijke slaap wekkend; **—table,** a. dragelijk, te verdragen of verduren; **—tador, -a,** m. f. en a. veel verdragend, die veel verdraagt, die lijdzaam is; **—tal,** m. soort voor-hal in land-huizen, hotels enz.; pl. galerij langs huizen; **—tar,** v. tr. verdragen, verduren, uithouden; **—te,** m. (wapenk.) schild-houder.

sopuntar, v. tr. punten zetten onder (een woord om het beter te doen uitkomen).

sor, f. „zuster", naam die nonnen v. sommige kloosters elkaar geven; **—ba,** f. (oud) sorbe-peer, -appel, = **serba**; **—ber,** v. tr. opslurpen; opsnuiven (fig.) verzwelgen, verslinden (afgrond, zee), opslokken; (fam.) *lo sorbería,* hij zou hem kunnen opslokken, inslurpen, d. i. hij is veel sterker; — *los mocos,* de snot ophalen (kinderen); **—bete,** m. sórbet (drank); **—beton,** m. vergr. v. *sorbo,* groote slurp, slok; ophaling v. d. neus; **—bible,** a. opslurp- of opslorpbaar (vloei-stof); op te snuiven (geur); **—bicion,** f. opslurping of opslorping (vloei-stof), opsnuiving (geur), opzuiging (gassen en vloeistoffen); voor dit laatste beter: **absorcion**; **—bo,** m. slurp; ophaling, opsnuiving; iets heel gerings.

sord/amente, adv. dof, weinig hoorbaar; heimelijk; **—era,** f. doofheid; **—idez,** f. walgelijke smerigheid, vuilheid; klein-geestige vrekkigheid, krénterigheid; **—́ido,** a. walgelijk vuil, min, smerig; **—ina,** f. demper, toon-doover; doffe trompét; *á la* —, heimelijk, in stilte, (fam.) achterbaks; **—o, -a,** m. f. en a. dof; doove; *ruido* —, dof gedruisch; *está* —, hij is doof (= wil niet hooren), *es* —, hij is doof (= kan niet hooren); *dolor* —, doffe smart; — *como una tapia,* lett. als een muur, d. i. doof als een kwartel; *no hay peor* — *que él que no quiere oir,* er is geen erger doove dan hij die niet hooren wil; **—omudez,** f. doof-stomheid; **—omudo,** a. doofstom.

sor/ítes, m. (wetensch.) ketting-sluit-rede; — **na,** f. laksheid, langzaamheid; onverstoorbaarheid; achterbaksche aard; (fam.) *cantar la* —, zich vrij aan losbandigheid overgeven; **—nar,** v. intr. (Zig.) slapen; (fam.) maffen; **—naviron,** m. slag met het boven-vlak der hand; **—o,** a. m. geel-bruin (valk); **—oque,** m. gang-steen (rots waaraan metaal); — **prender,** v. tr. verrassen; overvállen; r. verwonderd of verrast zijn; **—presa,** f. verrassing; overválling; **—ra,** f. kiezel-zand,

dat als ballast op een schip dient; —**riego,** m. toevallige loop-afwijking eener rivier; besproeiing v. e. terras van uit een hooger liggend dat reeds besproeid is.

sort/eador, -a, m. f. en a. die de loten of een lot trekt (loterij); m. die met de lans de stieren bevecht; —**eamiento,** m. = —**eo**; —**ear,** v. tr. trekken (loterij); met de lans bevechten (stieren); —**eo,** m. trekking (loterij, loting), = —**eamiento**; —**ija,** f. vinger-ring; gordijn-ring enz.; krul (haar); *correr* —, ring-rijden; —**ilegio,** m. toove(na)rij, hekse-kunst; —**ilego, -a,** m. f. en a. waar-zegger, -zeggend.

sos/a, f. kalium; soda-plant; —**amente,** adv. koud, smakeloos, onbevallig; —**egado,** a. bedaard, kalm, rustig; —**egar,** v. tr. (ie) doen bedaren, kalmeeren; intr. rust genieten, er zich aan overgeven; rustig slapen; r. kalmeeren, bedaren; *sosiéguese V.*, stel u gerust; —**ería,** f. flauwheid, smakeloosheid; —**iego,** m. kalmte, bedaardheid, rust; —**layar,** v. tr. schuin stellen, - maken, - doen gaan; —**layo,** m. schuinte, schuine stand; *de* —, schuin; —**o,** a. flauw, smakeloos, laf; —**pecha,** f. achter-docht, (kwaad) vermoeden; verdénken, een kwaad vermoeden van of achterdocht hebben tegen; —**echoso,** a. verdacht; achter-dóchtig, wan-tróuwig; —**quin,** m. verraderlijke zij-slag, -stoot; —**ten,** m. steun; hulp; volkomen even-wicht v. e. schip dat goed belast is; —**tenedor, -a,** m. f. beschermer, steuner; onderhouder (v. e. vrouw buiten huwelijk); —**tener,** v. tr. (ie) onderhóuden; steunen, ophouden; bewéren, volhouden; uithouden, staan, verduren: — *un ataque,* een aanval staan, weerstáan; aanhouden (toon); r. stand-houden, weerstand bieden; goed blijven; elkaar verdédigen, steunen; —**tenido,** m. (muz.) dubbel kruis; —**tenimiento,** m. steun, ónderhoud.

sota, f. boer (in 't kaart-spel); —**banco,** m. úitstekend voet-stuk, postament waarop een beeld, lijst-werk a. h. boven-eind v. d. kromming v. e. gewelf; —**caballerizo,** m. iem. m. d. rang onder opper-stal-meester; —**cómitre,** m. tweede officier v. h. roei-volk der galeien; —**cola,** f. staart-riem, = **baticola**; —**coro,** m. onder-koor (i. e. katedraal); —**lcaide,** m. onder-cipier; —**lugo,** m. de tweede hoepel aan elk uit-einde v. e. ton; —**montero,** m. tweede jacht-meester; —**na,** f. priester-rok; dracht slagen; —**near,** v. tr. (fam.) afranselen, afrossen; ´—**no,** m. kelder, onder-aardsch vertrék; —**cristan,** m. onderkoster; —**ventarse,** v. r. (zeet.) onder de wind zijn, door de wind v. d. koers geraakt zijn; —**vento,** m. (zeet.) lij-zijde, zijde onder de wind.

sot/echado, m. beschutte plek (tegen regen); gedeelte beschut tegen regen door het uitspringen v. h. dak; —**eño,** a. in 't bosch groeiend, bosch-; —**erraneo,** a. onder-aardsch; = —**errano,** = **subterraneo**; —**errar,** v. tr. begraven, onder de grond stoppen, meer: **enterrar**; —**illo,** m. verkl., boschje; —**o,** m. oever-plek vol boomen; dicht boschje; pr.p. onder, beneden, lager dan; —**oestómago,** m. vierde maag der herkauwende dieren; —**ominístro,** m. coadjutor bij de Jezuïeten; —**rozo,** m. as (v. e. voer-tuig); —**uer,** m. (wapenk.) Sint Andries-kruis.

su, pr. poss. zijn; haar; hun; uw; S. S. S. *su seguro servidor,* uw dienst-willige (eigenlijk: veilige) dienaar; pl. **sus,** zijn, haar, hun, uw; —**arda,** f. vettige huid-afscheiding der dieren, b.v. aan de wol; —**asorio,** a. overrédend, in staat te overréden of over te halen; —**ave,** a. zacht, week.

suav/ecito, a. verkl. mollig (= zacht), week; —**idad,** f. zachtheid, weekheid; zacht-aardigheid, zacht-moedigheid; zoetheid (v. klank b.v.); —**izador,** m. scheer-riem; —**izar,** v. tr. verzachten; verzoeten; week maken; aanzetten (scheermes).

sub/alcaide, m. = **sotalcaide**; —**alpino,** a. sub-alpijnsch, benéden de Alpen gelegen; —**alterno,** m. en a. ondergeschikt(e), b v. *oficial* —, officier onder de rang v. hoofd-officier; —**arrendador, -a,** m. f. onderpachter; —**arrendamiento,** m. onder-(ver)pacht(ing), = —**arriendo**; —**arrendar,** v. tr. onder-(ver)pachten; —**arriendo,** m. onder-(ver)pacht(ing); —**asta,** f. verkooping bij af-slag; = —**astacion**; —**astar,** v. tr. bij af-slag verkoopen, (fam.) onder de hamer brengen; —**cinericio,** a. onder de asch gebakken (brood); —**clavero,** m. tweede sleutel-bewaarder in zekere militaire orden; —**colector,** m. onder-collecteur; —**comendador,** m. plaats-vervanger v. d. kommandeur; —**conservador,** m. (rechtst.) rechter door de bewaarder gemachtigd; —**decano,** m. onder-deken (amt); —**delegacion,** f. sub-delegatie, tweede delegatie; —**delegado,** m. en a. onder-gedelegeerde, gemachtigde v. e. gemachtigde; —**delegar,** v. tr. subdelegeeren, delegeeren of machtigen door e. gemachtigde; —**diaconado** of —**diaconato,** m. onder-diakonaat; —**diácono,** m. onderdiaken; —**distincion,** f. onderscheiding in een onderscheiding; —**distinguir,** v. tr. een onderscheiding maken in een onderscheiding, een bij-kwestie meer onder-verdeelen; ´—**dito,** m. onderdaan; a. onder-geschíkt; —**dividir,** v. tr. onder-verdeelen; —**division,** f. onder-verdeeling, -afdeeling; —**duplo,** m. helft v. e. helft; —**ejecutor,** m. uitvoerder v. e. last uit kracht eener delegatie of machtiging; ´—**er,** m. suber, kurk-achtige zelfstandigheid; —**eroso,** a. kurk-achtig, op „suber" gelijkend.

subi/da, f. (op)stijging, rijzing; kleine verheffing, hoogte; toename; opslag (v. prijs); —**dero,** m. plaats om te stijgen, naar boven te gaan, of waarlangs men naar boven gaat of stijgt; —**do,** a. donker (v. kleur), b.v. *amarillo* —, donker-geel; verhoogde geur, smaak, prikkel (vooral wijn); hoog (prijs); —**miento,** m. = —**da**; —**nquilino, -a,** m. f. onder-huurder; —**ntrante,** a. (geneesk.) intredend voordat de andere aanval geëindigd is; *calentura* —, koorts die zoo intreedt; —**r,** v. intr. stijgen; rijzen; naar boven gaan of komen; naar de hoogte gaan, hooger in prijs worden; tr. opslaan; naar boven brengen; ophoogen, verhoogen; r. stijgen, — *á la cabeza,* naar 't hoofd stijgen (wijn); — *á mayores,* zich vrijheden veroorloven, veel pretentie hebben; ´—**tamente,** adv. plotseling; = —**taneamente,** adv.; —**taneo,** a.; = ´—**to,** a. onverwacht, plotseling; *de* —, op-eens, plotseling.

sub/jecion, f, subjectie, rede-kúnstige figuur waarbij men zichzelf vraagt en ook antwoordt; —**juntivo,** m. aanvoegende wijs, subjunctief of conjunctief; —**levacion,** f. oproer,

opstootje; opstand, = **solevacion**; **—levar**, v. tr. tot oproer of opstand aanzetten, opruien; r. in opstand komen, oproerig worden; **—limacion**, (scheik.) sublimatie of vluchtig-making; **—limado**, m. (kwik-)sublimaat, ook — **corrosivo**; **—limar**, v. tr. verheffen, hooger stellen; (scheik.) sublimeeren of vluchtig-maken; **—limatorio**, m. (scheik.) vat voor sublimatie of vluchtig-making; **—lime**, a. verhéven; **—limidad**, f. verhévenheid; **—lujacion**, f. verrékking, verstuiking; **—lingual**, a. onder de tong liggend; **—lunar**, a. onder-máansch; — **marino**, a. onder-zeesch; **—múltiplo**, a. in een ander getal een zeker aantal malen begrépen; **—órden**, m. (rechtst.) verdeeling eener a. e. schuld-eischer toegewezen som in een order; *en* —, in de tweede plaats in aanmerking komend, bij een ander voorkomend; **—ordinacion**, f. onder-geschiktheid; tucht (mil.); **—ordinado**, a. onder-geschikt; — **ordinar**, v. tr. onder de bevélen v. e. ander stellen, onder-geschikt maken; **—polar**, a. onder de pool; **—preceptor**, m. tweede meester of onderwijzer, hulp-onderwijzer (vooral in huis); **—repcion**, f. (rechtst.) verkrijging door vervalsching of verschalking; achterbaksche handeling; verberging der waarheid a. e. rechter; **—repticio**, a. langs slinksche wegen verkrégen; op onwettige of ongeoorloofde wijze gedaan of gedaan gekrégen; **—rigadier**, m. (oud) onder-brigadier, -officier in de koninklijke lijf-wacht; **—rogacion**, f. overdracht v. rechten op een ander, gerechtelijke plaats-vervanging; **—rogar**, v. tr. een ander in zijn plaats en rechten stellen, in de plaats v. e. ander benoemen; **—sanar**, v. tr. herstellen (onrecht, schade); verontschuldigen; **—scribir**, v. tr. = **suscribir**; **—scripcion**, f. = **suscripcion**; **—secuente**, a. = **—siguiente**; — **seguirse**, v. r. nakomen, opvolgen; voortkomen; onmiddellijk volgen; **—sidiario**, a. (rechtst.) subsidiair, in de plaats v. andere straf komend; steunend, verstérkend; als géldelijke hulp; **—sidio**, m. belasting; subsidie, géldelijke steun; **—siguiente**, a. nakomend, opvolgend; eruit voort-vloeiend; **—siguientemente**, adv. daarna, daarop (onmiddelijk) volgend; **—sistencia**, f. onderhoud, voeding; voort-bestaan; (het) van-kracht blijven; **—sistir**, v. intr. voort-bestaan; van-kracht blijven; bestaan, zijn onderhoud hebben, voort-leven; **—solano**, m. ooste-wind; — **sta...** zie **susta...**; **—stilar**, a. en f. lijn die de gemeenschappelijke snij-lijn is v. e. zonnewijzer-plaat en v. e. zonnewijzer lood-recht daarop, substilaire lijn; **—st... = sust...**; **—tangente**, f. sub-tangens; **—tender**, v. tr. (meetk.) een koorde trekken, een rechte lijn tegenover een hoek; **—teniente**, m. onder-luitenant, vaandrig; **—tensa**, f. (meetk.) koorde; **—terfugio**, m. list, slimme streek om aan iets te ontkomen; uitvlucht; **—terráneo**, a. onder-grondsch; m. onder-aardsche of onder-grondsche ruimte, sous-terrain; **—tilar**, a. en f. = **—stilar**; **—triplice** of **—triplo**, a. drie-maal i. e. ander begrepen; **—título**, m. bij-, onder-titel; — **urbano**, a. en s. v. de buiten-wijken; m. voor-stad, buiten-wijk; **—urbicario**, a. vroeger tot de diœcese v. Rome behoorend; **—urbio**, m. voor stad, buiten-wijk; **—vencion**, f. onderstand (in geld), géldelijke steun; subsidie (dit v. d. overheid); **—venir**, v. tr. géldelijk steunen; subsidiëeren; **—version**, f. omvér-werping (v. d. staat); **—versivo**, a. omvér-werpend, staats-gevaarlijk; **—sersor**, m. omvér-werper (v. d. staats-orde a. a.); **—vertir**, v. tr. omvér-werpen; **—yugar**, v. tr. onderwérpen, ónderbrengen.

suc/arillo, m. (Zig.) page, knechtje v. e. aanzienlijke; **—arro**, m. (Zig.) knecht; **—cino**, m. barn-steen; **—cion**, f. (geneesk.) zuiging.

suce/der, v. onpers. en tr. gebeuren; opvolgen, komen na, vervángen; **—sible**, a. opvolgbaar, in de plaats van wie men komen kan; **—sion**, f. opvolging; erf-opvolging, érfenis; opeen-volging v. tijd of zaken; afstammelingen; **—sivamente**, adv. achtereenvolgens, de een (of het een) na de ander (het ander); **—sivo**, a. opeen-volgend: *en lo* —, in den vervolge, voortaan; **—so**, m. gebeurtenis; afloop, uitslag; wel-slagen, gelukking (beter **éxito**); opeenvolging of verloop v. tijd, = **sucesion** (b. ter); **—sor, -a**, m. f. opvolger; afstammeling.

suci/edad, f. vuilheid; laagheid, (fam.) smérige streek; **—nato**, m. (scheik.) succinaat (barn-steen-zuur-zout); **—́nico**, a. barnsteen-(zuur); **—ntamente**, adv. kortelijk, in 't kort; beknopt; **—nto**, a. beknopt; er ondergebonden, omgord; **—o**, a. vuil; gemeen.

suc/o, m. (geneesk.), sap = **jugo**; — *nutricio*, voedings-sap; **—otrino**, a. aloë-(sap); **—́ubo**, a. onder-liggend (démon als vrouw); **—́ula**, f. kraan (om lasten te tillen), = **cabria**; **—ulento**, a. sappig; (fam.) voedzaam, krachtig; **—umbir**, v. intr. bezwijken, zwichten; (rechtst.) een geding verliezen; **—ursal**, a. en f. bij-(kantoor, magazijn enz.).

sud, m, zuiden; zuide-wind; = **sur**.

suda/dero, m. inrichting voor een zweet-bad; zak-doek om 't zweet af te drogen; vergiet; gedeelte waar 't water druppel voor druppel weg-loopt; **—r**, v. intr. en tr. zweeten, uitzweeten; (fam.) weinig tegelijk en met tegenzin geven; druipen, zijpelen; — *sangre*, lett. bloed zweeten, d. i. hard werken, zich afsloven; **—rio**, m. alleen goed in *el santo* —, heilige zweet-doek (v. Christus); **—torio**, a. = **sudorífico**.

sud/este, m. zuid-oosten, zuid-ooste-wind; — **oeste**, m. zuid-west; **—or**, m. zweet, zweeting; pl. moeite, last; *al — de tu frente*, in 't zweet uws aanschijns; **—oriento**, a. doornat v. h. zweet; **—orífero**, a. of **—orífico**, a. zweet-(middel b.v.), om te zweeten; — **oso**, a. zweeterig, bezweet; **—sudeste**, m. zuid-zuid-oost(e-wind); **—sudoeste**, zuid-zuid-west(e-wind).

Sue/cia, f. Zweden; **—co, -a**, m. f. en a. Zweed, Zweedsch(e); **—gra**, f schoon-moeder; **—gro**, m. schoon-vader; **—la**, f. zool; bereid leder; tong (plat-visch), = **lenguado**; rib, drempel-stuk; voet-stuk, = **zócalo**; *pícaro de siete —s*, doortrapte schelm; *no le llega á la — del zapato*, zij (hij) is niet waard zijn (haar) schoenen op te binden.

suel/da, f symfytum (geneesk plant), = **consuelda**; **—dacostilla**, f. dag-schoone (soort winde); **—do**, m. oude Romeinsche munt, tegenwoordig in Aragon = een halve „real" zilver; soldij (loon v. e. soldaat); salaris, traktement; loon; Fransche „sou" (halve stuiver) = 5 centimes; — *á libra* of *por libra*,

poods-ponds-gewijze; *burgales* of *bueno*, sou v. Burgos (oudé Spaansche munt); — *menor*, kleine „sou" (was = 8 *meajas*, en heette ook *ochosen*); *á* —, tegen loon; *tener á su* —, in loon-dienst hebben: —**o**, m. grond; vloer; bodem; hoef; verdieping (v. e. huis); (oud) achterste; — *natal*, geboorte-grond; *venir al* —, instorten (gebouw); *echarse al* —, zich vernéderen; *sin* —, zonder bodem: —**ta**, f. los-making; kluisters (a. d. pooten v. e. paard); *dar* —*s*, vrij-af geven (a. school-kinderen): —**to**, a. los: vlug; ongebonden, wat schuin; (oud) vrij-gezel, ongetrouwd; *dinero* —, klein-geld; — *de lengua*, los-lippig.

sue/ño, m. slaap; droom; — *ligero*, lichte slaap, — *pesado*, zware slaap; — *profundo*, diepe slaap; *no dormir* —, geen oog toedoen; *ni por* —*s*, in de verste verte niet; *dormir á* — *suelto*, vast en gerust slapen; *descabezar el* —, even de oogen sluiten: —**ro**, m. wei of hui; — *de la sangre*, water-deelen v. h. bloed; —**roso**, a. water-achtig, = **seroso**.

suerte, f. lot (levens-lot en uit een loterij); soort; figuur bij 't stiere-gevecht (b.v. *capear* of *banderillear*); *de* — *que*, zoodat, = *de modo que* of *de manera que*; *de esa* —, op die wijze, = *de ese modo*; *echar* —*s*, loten, strootje-trekken; *entrar en* —, in de loting gevallen zijn.

suficien/cia, f. voldoendheid, genoegheid; bekwaamheid; *á* —, voldoende, genoeg: —**te**, a. voldoende, genoeg, genoegzaam; bekwaam.

suf/ocacion, f. verstikking: —**ocador, -a**, a. verstikkend; *vapor* —, stik-damp: m. f. verstikker: —**ocar**, v. tr. verstikken; (fig.) in de doofpot stoppen (zaak), smoren; r. stikken: —**raganeo**, m. hulp- of wij-bisschop; —**ragar**, v. tr. helpen, bijstaan; begunstigen; voldoen, betalen; het noodige verschaffen voor uitgaven: —**ragio**, m. hulp, bijstand; stem, = **voto**: pl. gebéden voor een doode: —**rible**, a. duldbaar, dragelijk: — **rida**, f. (Zig.) bed, = **cama**: —**ridera**, f. stuk ijzer dat de slote-makers tusschen het te doorboren stuk en 't aanbeeld doen: — **rido**, a. verdraag-zaam; lankmoedig: m. sullig echt-genoot die (doet alsof) hij niets merkt: —**ridor, -a**, m. f. lijdzaam, geduldig mensch: —**rimiento**, m. leed, smart; (het) lijden; lijdzaamheid, verdraagzaamheid: —**rir**, v. tr. lijden, dulden, velen: r. (oud) zijn toorn bedwingen; (fam.) *no* — *ancas*, ongemakkelijk, weinig verdraagzaam zijn; *no* — *cosquillas*, lett. geen kittelen velen, d. i. gauw op de teentjes getrapt zijn, spoedig boos worden: —**umigacion**, f. berooking, bedamping (voor gezondheid): —**usion**, f. onderhuidsche uitstorting van bloed of gal.

sug/erir, v. tr. inblazen; op 't idee brengen van, in de gedachten brengen: —**estion**, f. inblazing, ingeving; aanzetting (tot kwaad); —**eto**, m. persoon, iemand: *es un buen* —, 't is een goed iemand, (fam.) 't is een goeie vent; *un* — *de mérito*, een man v. verdienste; *cierto* —, zeker iemand; onderwerp, subject (v. e. volzin).

sui/cida, m. f. zelf-moordenaar, -es: —**cidio**, m. zelf-moord: —**za**, f. Zwitserland: —**zo, -a**, m. f. Zwitser, Zwitsersch(e).

suje/cion, f. onderwérping; afhankelijkheid, onderwórpenheid; lastig-valling; vast-binding, banden waarmee iets vast of bijeen-gehouden wordt: —**tar**, v. tr. onderwérpen; tegen-, vast-houden, bedwingen: —**to**, m. onderwórpen; gedwongen; onderhévig (= dikwijls lijdend aan), onder-geschikt; onder de verplichting (van); — *al error*, aan dwaling onderhévig.

sul/c... zie **surc...**: —**fatado**, a. (scheik.) met zwavel-zuur behandeld, sulfaat-achtig: —**fato**, m. (scheik.) sulfaat, zwavel-zuur-zout: —**fito**, m. (scheik.) zwavelig-zuur-zout: — **fúreo**, a. met een zwavel-verbinding behandeld; zwavel-achtig: *ácido* —, zwavel-zuur; —**furoso**, a zwavel-houdend: —**tan**, m. sultan: —**tana**, f. sultana; — *válida*, moeder v. d. sultan.

sum/a, f. som (gelds a. a.); totaal; optelling; *en* —, om kort te gaan: —**ador, -a**, m. f. opteller; verkorter of die een uittreksel maakt: —**amente**, adv. in hooge mate, ten zeerste: —**ar**, v. tr. optellen; verkorten, een uittreksel maken uit; *suma tanto*, beloopt zooveel (= *importa tanto*): —**aria**, f. (rechtst.) gerechtelijk onderzoek: —**ariamente**, adv. in 't kort; kort en goed: — **ario**, a. verkort; kort en bondig: m. uittreksel, samen-vatting; ook = —**aria**: — **ergimiento**, m. = —**ersion**: —**ergir**, v. tr. onder water zetten, over-stroomen: r. zinken, verdrinken, zich dompelen: —**ersion**, f. over-strooming; onder-water-zetting, ónderdómpeling: —**idad**, f. (oud) hoogste deel, — punt: —**idero**, m. riool, afvoer-kanaal: — **iller**, m. kelder-meester; — *de corps*, groot kamer-heer; — *de cortina*, eerste aalmoezenier; — *de la cava*, schenker; — *de panatería*, brood-meester, -uitdeeler: —**illería**, f. kelder-meester-schap (a. a.. zie 't vorige): — **inistracion**, f. = —**inistro**: —**inistrador, -a**, m. f. leverancier: —**inistrar**, v. tr. léveren, voorzien van; toedienen: —**ir**, v. tr. = **consumir**, voor de bediening van de mis; in de grond verbergen; weg-maken, doen verdwijnen; verwarren, onder andere dingen door mengen; r. onder water of in een afgrond verdwijnen: —**ision**, f. onderwérping, onderwórpenheid, gedweeheid: — **iso**, a. (zie 't vorige): —**ista**, die een uittreksel maakt; hij die slechts uittreksels kent: —**o**, a. hoogste, uiterst; *con* — *respeto*, met de diepste eerbied; *el* — *pontífice*, de paus; *á lo* —, op zijn hoogst; *en* — *grado*, in de hoogste mate: —**óscapo**, m. krom gedeelte a. h. boven-einde v. e. zuil: —**últulas**, f. pl. samen-vatting v. de eerste beginselen der logica: —**uliste**, m. die de beginselen der logica bestudeert: —**ulístico**, a. (oud) behoorend tot de eerste beginselen der logica: —**últiplo**, m. getal dat in een ander getal een zeker aantal malen begrépen is, factor.

sun/cho, m. (zeet.) ijzeren hoepel v. e. machine: —**cion**, f. communie v. d. priester bij de mis: —**tuario**, a. van de weelde; *ley* —*a*, wet op de weelde (om die te bepérken): — **tuosidad**, f. praal, overdádige weelde: — **tuoso**, a. prachtig, grootsch, wijdsch, met veel onkosten gepaard.

supe, *supiste, supo, supimos, supisteis, supieron*, pr. pf. v. **saber**.

supe/dáneo, m. steun onder een kruis-beeld: —**ditacion**, f. onderwérping; —**ditar**, v. tr. onderwérpen; onder de voet krijgen, vertréden (in deze zin minder): —**rable**, a. overkómelijk, te overwinnen (b.v. moeilijkheden).

super/abundancia, f. groote óvervloed: — **abundante,** a. zeer overvlóedig, overdádig; overtállig: —**abundar,** v. intr. in groote óvervloed voorkomen, zeer overvlóedig zijn; —**acion,** f. (sterrek.) klimmen boven: — **ádito,** a. (oud) er nog bijgevoegd: —**ar,** v. tr. overkómen, te boven komen; te boven gaan; overtréffen, hooger zijn dan: —**chería,** f. listig bedróg, oplichterij: —**chero,** a. listig bedriegend: —**eminencia,** f. hooge waardigheid, hoog-verhévenheid: —**eminente,** a. hoog-verhéven: —**erogacion,** f. wat men boven zijn plicht doet: —**erogatorio,** a. boven zijn plicht gedaan of te doen: —**fetacion,** (wetensch.) superfoetatie, ontvanging v. e. tweede vrucht (in 't moeder-lijf); overtollige bombast, woorden-praal: —**ficial,** a. oppervlákkig: —**ficialidad,** f. opper-vlákkigheid; —**ficiario,** a. (rechtst.) = —**ficionario**: — **ficie,** f. opper-vlak(te): —**ficionario,** a. (rechtst.) die 't gebruik v. h. oppervlak v. grond heeft tegen een jaarlijksche vergoeding: —**fino,** a. zeer, bizonder fijn; in hooge mate beleefd, (fam.) oer-beleefd: —**fluidad,** f. overbódigheid, overtólligheid: —**´fluo,** a. (zie 't vorige): —**humeral,** m. gordel der Joodsche priesters: —**intendencia** f. opper-toezicht; amt, woning enz. v. d. superintendent: —**intendente,** m. super-intendent: —**ior,** a. hooger, hoogste; verhéven, hoog; *el Rhin* —, de Boven-Rijn; *hombre* —, hoogstaand man: — en **-a,** m. f. hooger-gestelde, meerdere superieur: —**iorato,** m. superieurschap: —**ioridad,** f. meerderheid; uitnemendheid, voortreffelijkheid: —**iormente,** adv. op hoogere, veel betere wijze dan een ander; voortréffelijk: —**lativo,** a. hoogste trap (v. vergelijking), hoogste graad: —**numerario,** a. boven 't aantal benoemd, surnumerair: m. onbezoldigd kommies, surnumerair: —**óxido,** m. (scheik.) super-oxyd: —**posicion,** f. boven-óp-stelling, boven-elkaar-plaatsing: —**sticion,** f. bij-geloof: — **sticioso,** a. bij-geloovig: —**sustancial,** a boven-stoffelijk (het mis-brood): —**vivencia,** f. langst-lévendheid, overléving; recht v. amtsopvolging bij vacature door sterf-geval.

supino, m. (spraakk.) supinum (werkwoordelijk naam-woord dat als infinitief gebezigd wordt): a. met de voorkant naar boven gericht; op 't gelaat te lezen, duidelijk aan te zien (b.v. domheid).

supl/antacion, f. verdringing, onder-krúiping; vervalsching: —**antador, -a,** m. f. ónderkruiper, verdringer: —**antar,** v. tr. verdringen, onder-krúipen; vervalschen; — *á un rival,* een mede-dinger verdringen: —**ecion,** f. aanvulling: —**efaltas,** m. (fam.) noodhulp, iem. die men neemt uit gebrek aan een ander: —**ementario,** a. aan-vullings-, aanvullend: —**emento,** m. aan-vulling, aanvulsel; bij-voegsel; supplement; vervollédiging: —**etivo,** a. of —**etorio,** a. aan-vullend, vervollédigend: —**´ica,** f. bede, smeking, smeek-bede, dringend verzoek; verzoek-, smeek-schrift: —**icacion,** f. smeking, = 't vorige; (rechtst.) beroep v. h. vonnis v. e. recht-bank op dezelfde recht-bank; pl. *cañulillos de suplicaciones,* ijzer-koekjes of „oublie's": —**icar,** v. tr. smeken; verzoeken; (rechtst.) beroep aanteekenen, in hooger beroep gaan: —**icatoria,** f. rogatoire commissie (opdracht v. e. rechter of recht-bank om in zijn rechts-gebied zekere werk-zaamheden te verrichten: —**icio,** m. lijf-straf; terécht-stelling; diepe lang-dúrige smart; strafplaats, -tuig; ellénde, marteling: —**idor, -a,** m. f. plaats-vervanger: —**ir,** v. tr. aanvullen; vervangen; de plaats vervullen of waarnemen van; 't ontbrekende bijvoegen.

sup/oner, v. tr. veronderstéllen; ónder-schuiven (kind); valsch aangeven of opgeven: — —**ongo,** 1e pers. pres. ind. v. *suponer*; — **ortar,** v. tr. verdragen, verduren, = **sobrellevar**: —**osicion,** f. veronderstélling; vermoeden, gissing; ónder-schuiving (v. e. kind), valsche aangifte; aanzien, rang, gezag: — **osíticio,** a. verondersteld, verzonnen, ingebeeld: —**ositivo,** a. veronderstéllend, v. d. veronderstélling, ónder-schuiving of valsche aangifte: —**ositorio,** a. = 't vorige: m. soort uitwendig middel in 't fondement gedaan om de buik los te maken.

supr/ema, f. recht-bank der Inquisitie; zitting v. d. recht-bank vóor-gezéten door de groot-inquisiteur: —**emacía,** f. suprematie; opper-macht; meerder- of voortréffelijkheid: —**emo,** a. hoogste; uiterste; *el ser* —, het Opper-wezen (God): —**esion,** f. onder-drúkking; weg-lating; (het) weg-blijven (b.v. van de regels: — *menstrual*; — *de parto,* 't dooden v. e. kind in 't moeder-lijf of bij de geboorte): —**imir,** v. tr. onderdrukken, doen weg-blijven; weg-laten, verzwijgen; afschaffen: —**ior,** m. onder-prior: —**iorato,** m. onder priorschap.

supu/esto, a. veronderstéld, stil-zwijgend bedoeld: m. veronderstélling; valsche aangift; *en el* — *de que es asi,* in de veronderstélling dat het zoo is; conj. — *que,* aangezien, = **puesto que**; *por* —, natuurlijk: —**racion,** f. (geneesk.) etter-afscheiding, éttering: —**rar,** v. tr. door vuur de vochtigheid verdrijven; vertéren, doen verdrijven; doen ètteren: intr. ètteren: —**rativo,** a. wat doet ètteren: = — **ratorio**: —**se,** *supusiste, supuso, supusimos, supusisteis, supusieron,* pr. pf. v. **suponer**: — **tacion,** f. schatting, raming, berékening: —**tar,** v. tr. schatten, ramen, berékenen: —**tativo,** v. schattend, volgens berékening.

sur, m. zuid, zuiden; *América del Sur,* Zuid-Amerika; = **sud**: —**a,** f. (ontleedk.) kuitbeen: —**cador, -a,** m. f. en a. door-klievver, -klievend: —**caño,** m. prov. voor **lindero,** grens-paal a. a.: —**car,** v. tr. voren maken in; door-klieven (schip de golven b.v.); streepen trekken op: —**co,** m. vore of voor; kras, streep; rimpel op 't voor-hoofd: —**gidero,** m. anker- of landings-plaats: — **gir,** v. tr. en intr. (zeet.) aankomen, aan wal komen; — *en el puerto,* aanlanden in de haven; uit-springen, -spruiten, = **surtir**; opdoemen, alléngs boven de kim komen, = **salir**; (fig.) opkomen, verrijzen, zich verheffen: —**tida,** f. sluip-deur, -poort (in vestingwerken, uitkomend op een gracht); geheime deur; uitval (v. belégerden): —**tidero,** m. afvoer-kanaal v. e. vijver; plaats waar men voorraad opdoet: —**tido,** m. sorteering; voorraad; reis-benoodigdheden: —**tidor, -a,** m. f. leverancier: m. water-straal: —**timiento,** m. voorraad, voorziening; provizie, = —**tido**: —**tir,** v. tr. van voorraad voorzien; léveren, een sorteering van gelijk-soortige zaken léveren; sorteeren, bijeen-schikken: intr. (oud) uit de grond komen opwellen; voort-komen (uit, zooals onheil enz.);

(zeet.) landen, ankeren, = **fondear**; r. zich van 't noodige voorzien.
susc/eptibilidad, f. vatbaarheid; over-gevoeligheid; **—eptible,** a. vatbaar; over-gevoelig; gauw beleedigd; = **—eptivo,** a.; **—itacion,** (oud) aandrijving, aansporing; **—itar,** v. tr. opwekken, doen verschijnen of ontstaan; berókkenen.
sus/cribir, v. tr. onder-téekenen, in-teekenen; r. zich (onder-)teekenen; **—cricion** of **—cripcion,** f. onder-teekening, hand-teekening; in-teekening, in-schrijving; **—critor, -a,** m. f. onder-teekenaar; **—odicho,** a. boven-genoemd, -verméld; **—pender,** v. tr. ophangen; opschorten, verdagen; schorsen (amtenaar); in spanning houden; verstomd doen staan; tijdelijk opheffen of buiten werking stellen; r. steigeren; **—pension,** f. opschorting, verdaging; tijdelijke buiten-werking-stelling; spanning, gespannen verwachting; schorsing (v. e. amtenaar of priester); **—pensivo,** a. opschortend, tijdelijk opheffend a. r.; **—pensor,** m. en a. ophouder; ophangend; **—pensorio,** a. ophangend, ophoudend; m. hang-band, suspensoir, breukband; **—picacia,** f. achter-dóchtigheid; **—picaz,** a. achter-dóchtig, wan-tróuwig; **—pirar,** v. intr. en tr. zuchten; snakken of smachten naar; **—piro,** m. zucht; kristallen fluitje; fondant-suiker-goed; **—piroso,** a. buiten-adem; hijgend; **—tancia,** f. zelf-standigheid, stof; wezen; kern; (het) wézenlijke; onderhoud; smaak (der spijzen); oordeel; *no tiene —*, heeft geen smaak, geen grond, er is geen touw aan vast te knoopen; *en —*, in hoofd-zaak, in 't kort; **—tancial,** a. = **—tancioso**; **—tanciar,** v. tr. verkorten, een uittreksel maken van; bewijzen of staven; (rechtst.) een zaak instrueeren; **—tancioso,** a. voedzaam, krachtig; dégelijk; **—tantífico,** a. veel substantie bevattend; **—tantivamente,** adv. als zelf-standig-naam-woord; **—tantivar,** v. tr. tot een zelf-standig-naamwoord maken, als zoodanig bézigen; **—tantivo,** a. zelf-standig; m. zelf-standig-naamwoord; **—tentable,** a. te verdédigen, vol te houden, houdbaar (bewéring b.v.); **—tentacion,** f. onderhoud, voeding, levens-onderhoud; **—tentáculo,** m. steun; **—tentador, -a,** m. f. onderhouder, beschermer; **—tentamiento,** m. (oud) = **—tento**; **—tentante,** m. verdédiger, deféndens v. e. stelling of teze; **—tentar,** v. tr. onderhóuden, het onderhoud verschaffen; verdédigen, voorstaan, volhouden (meening); r. zijn onderhoud vinden, zich genéren; *— del aire*, van de lucht leven; **—tento,** m. levens-onderhoud, voeding; **—tillo,** m. verkl. v. *susto*, kleine schrik; **—titucion,** f. vervanging, in-de-plaats-stelling; **—tituir,** v. tr. vervangen, in-de-plaats-stellen; **—tituto,** m. substituut, plaats-vervangend.
sust/o, m. schrik; *dar un —*, laten schrikken; **—raccion,** f. onttrekking, ontvreemding, verduistering, aftrekking (rékenen); **—raer,** v. tr. onttrekken, ontvreemden, verduisteren; aftrekken; = **restar** (rékenen); r. zich onttrekken.
susurr/acion, f. = **susurro**; **—ador, -a,** m. f. die mompelt of fluistert; overbrenger v. e. valsch gerucht; **—ar,** v. tr. mompelen, fluisteren; r. als flauw gerucht de ronde doen, gefluisterd worden; **—o,** m. gemompel, gefluister; geruisch (van bladeren enz.) gemurmel (van water); **—on, -a,** m. f. en a. die geheimzinnig praat, fluisteraar, fluisterend, múrmelend, ruischend (zie 't vorige).
sutil, a. dun, fijn, teer, ijl; handig, listig; sluw; onmerkbaar en snel-doordringend (gif); spitsvóndig (redeneering); gemakkelijk ont-snappend, ont-wijkend; **—eza,** f. dun-, fijn-, teer-, ijlheid (zie 't vorige); *— de manos*, vlugheid in de handen (van de goochelaar); = **—idad,** f.; **—izacion,** f. vervlúchtiging (v. vloei-stoffen); **—izar,** v. tr. verfijnen, verdunnen, teer of ijl maken; *— la sangre*, het bloed verdunnen; **—mente,** adv. handig; fijntjes; leepjes.
sut/orio, a. schoen-makers-; **—ura,** f. (ontleedk. en heelk.) naad, hechting; **—ural,** a. van een naad of hechting.
suver/sion, f. omvér-werping, = **subversion**; **—sivo,** a. omvér-werpend. = **subversivo**; **—tir,** v. tr. = **subvertir,**
suyo, -a, pr. poss. 3e pers. zijne, hare, hunne, zijn, haar, hun; uwe, uw; *un amigo —*, een vriend van hem; *lo —*, het zijne, hare, hunne; *todo esto es —*, dit alles is van hem, haar, hun, u.

T

T, f. (tee) tee (de letter t).
¡ ta ! i. duidt aan dat men vermoedt wat er komen zal: *¡ ta, ta!* zie je, daar heb je 't, dat is 't!
taba/co, m. tabak; ziekte v. zekere planten, = **roya**; *— de humo* of *de hoja*, rook-tabak; *— torcido*, sigaren; *— de mascar*, pruim-tabak; *— en rama*, ruwe tabak; *— de polvo* of *rapé*, snuif-tabak; *— de semonte*, geheel onbereide tabak uit Havana; *á mal dar tomar —*, men moet zich weten te schikken; **—coso, -a,** m. f. en a. (fam.) groote liefhebber v. snuiven; vol tabak, bevuild door tabak; **—lada,** f. (fam.) = **—nazo**; en: val op 't achterste; **—lario,** m. = **tafanario**; **—lear,** v. tr. heen-en-weer bewégen; intr. op een tafel trommelen met de vingers; **—nazo,** m. (fam.) klap m. d. hand, oor-vijg.
tabanco, m. draag-bak(je).
tábano, m. horzel.
taba/ola, f., beter **batahola**, lawaai, groot leven; **—que,** m. werk-mandje (v. vrouwen), spijkertje met kop; *como pera en —*, met groote zorg-vuldigheid (bewaard); **—quera,** f. tabaks-, snuif-doos; pijpe-kop; *— de humo*, pijp (kop en steel); **—queria,** f. tabak-depôt (v. d. regie), = **estanco** of **estanquillo**; **—quero,** m. tabaks-handelaar, = **estanquero** (houder v. e. tabak-depót); ook buiten de regie (dus ongeoorloofd); **—quista,** m. sterke rooker of snuiver; tabak-kenner.
tabar/dete of **—dillo,** m. heete koorts (door zonne-steek); **—do,** m. tabberd, lange boerekiel.

tabern/a, f. hérberg, kroeg, wijn-huis; **—áculo**, m. tabernakel; hostie-kastje (R. K.); **—ario**, a. herberg-, kroege-; gemeen, grof; **—ero, -a**, m. f. herbergier, -ster; **—illa**, f. kroegje (verkl.), vooral buiten de stad.

tábes, m. (geneesk.) tering; rugge-mergs-tering (dit ook — *dorsal*).

tabí, m. moiré-, zijden stof.

tabi/ca, f. afstand tusschen de ribben v. e. dak; hun steun-punt; **—car**, v. tr. afschotten, door een beschot afgescheiden; toemaken wat open moet wezen; **—con**, m. sterk of dik beschot; **'—do**, a. (geneesk.) rot, bedorven; **—'fico**, a. (geneesk.) tabes-achtig (zie dit woord); **—que**, m. beschot, tusschenschot, -muur.

tabl/a, f. plank; baan (v e. kleed); bureel of kantoor v. d. voorzitter eener recht-bank; tabél; tafel (minder juist), = **mesa**; tuinbed; slagers-bank, voor schilderen klaar gemaakt doek; — *de cuentas*, of — *pitagórica*, tafel v. vermenigvúldiging; pl. dam-schijven; *las —s*, de planken (het tooneel); land-kaart; — *de río*, grootste breedte eener rivier; — — *rasa*, maagdelijk verstand; — *del pecho, del muslo* enz., vleezigste deel v. d. borst, v. d. dij enz ; *salvarse en una* —, lett. zich op een plank redden, d. i. als door een wonder ontkomen; (fam.) *es de* —, dat is zoo gebruikelijk; pl. — *de la ley*, Tafelen der Wet; — *reales*, triktrak-spel; — *alfonsinas*, Alfonsinische tabellen (sterrek.); (zeet.) — *de quilla*, eerste buitenste kiel-planken; *órden a raja* —, uitdrukkelijk bevél; *—s de ripia*, latten waarop de dak-pannen rusten; **—achina**, f. houten schild; **—acho**, m. duiker-klep (in een vijver b.v.), = **compuerta**; *echar el* —, het woord benémen, de mond snoeren; — **ado**, m. stellage, stijger; schavót (voor terécht-stellingen); (oud) houten zoldering; léssenaar; tooneel; (Zig.) gezicht, gelaat, (plat) smoel; **—aje**, m. stel planken; **—ajería**, f. ondeugd van 't spel; geregeld bezoek der speel-huizen; **—ajero**, m. timmerman die stellages of stijgers maakt; bureelist voor de plaats-kaarten in 't stieren-circus; ontvanger der belastingen; slager aan zijn slagers-bank; **—antes**, m. pl. tafel-linnen; **—ar**, m. tuinbed; **—azo**, m groote water-plas; slag m. e. plank; **—azon**, m. plank-werk voor een gebouw, zóldering; **—ear**, v. tr. bedden maken in een tuin; een terrein effen maken, éffenen; tot platen maken (ijzer), pletten; — **eo**, m. (oud), schavót; **—ero**, m. plank gereed om te gebruiken; dikke balk waarvan men planken zaagt; dam-, schaak-bord; toonbank; speel-huis; werk-bank; *estar en* —, te koop zitten, aan de blikken van iedereen bloot-gesteld zijn; *ponerse en* —, zich tentoon-stellen; *poner su vida al* —, zijn leven in gevaar brengen, bloot-stellen; **—eta**, f. plankje (om iets op te zetten); tablét, = **pastilla**; *estar en —s*, op heete koolen zitten, in gespannen verwachting zijn; *dejar á uno tocando —s*, iem. vergeefs laten komen, teleur-stellen; (fam.) *quedarse tocando —s*, buiten blijven, niet ontvangen worden, niet geroepen worden tot...; **—eteado**, m. geklepper v. onvaste planken; **—etear**, v. intr. laten klépperen (losse planken waarover men loopt); **—illa**, f. tablétje, pastieltje; plat(je); aankondiging op een plankje; plankje; agenda, zak-boekje; — *de meson*, herberg-uithangbord; *—s de San Lázaro*, Lazarus-klep, klepper der melaatschen; **—on**, m. vergr. v. *tabla*, dikke plank; **—oncillo**, m. plaats op de onderste treden in een stieren-circus.

tab/olaza, f. palét, = **paleta**; **—uco**, m. krot, hok (klein kamertje); **—urete**, m. kruk(je), taboerét; pl. (oud) half-kring-vormig parterre in de schouw-burg.

taca/da, f. stoot (bij 't biljarten); **—maca**, f. tacamaca-gom; **—ñear**, v. intr. vrekkig of krénterig zijn; haar-kloven; **—ñería**, f. krénterig- of vrekkigheid; schelmerij, list; — **ño**, a. zie 't vorige; en: min beknibbelend, haar-klovend; lastig (onopgevoed kind).

tac/eta, f. kuipje v. e. olie-molen; **—'itamente**, adv. stil-zwijgend bedoeld; in stilte; **'—ito**, a. verzwégen, stil-zwijgend begrepen; **—iturnidad**, f. stil-zwijgendheid, stilheid; **—iturno**, a. stil, stil-zwijgend; somber.

tac/o, m. keg; houten pen; prop v. e. vuurwapen; biljart-keu; (fam.) vloek; lans zonder ijzer of met stompe ijzeren punt; slok wijn met een stuk brood om op kracht te blijven; **—on**, m. hak (v. e. schoen); **—onear**, v. intr. (fam.) op de hakken of hielen loopen; onder 't gaan leven maken met de hielen of hakken; **—onero**, m. hakken-maker; **'—tica**, f. taktiek, krijgs-kunst; **'—tico**, a. taktisch, krijgs-kundig; **—to**, m. tast-orgaan, gevoel; takt, = **tino**.

tach/a, f. vlek, smet; gebrék, onvolkómenheid; *sin* —, smétte- of vlékkeloos; *poner —s á una cosa* of *á uno*, gebréken vinden in iets of iem.; **—able**, a. berispelijk, laakbaar; **—ado**, a. bevlékt, besmét, beticht of beschuldigd van...; uitgeschrapt, doorgehaald (woord); *hombre* —, man die in een slechte reuk staat enz.; **—ar**, v. tr. verwijten; laken (iets), berispen (iem.); uitschrappen, doorhalen (geschreven of gedrukt woord); fouten of gebréken vinden in...; — *testigos*, getuigen wraken; **—on**, m. uitschrapping, doorhaling (v. e. woord); gegalonneerd boordsel (v. e. kleed); vergulde of verzilverde spijker; **—onar**, v. tr. galonneeren (jas a. a.); v. vergulde of verzilverde spijkertjes voorzien; **—onería**, f. boordsel v. e. gegalonneerde rok enz.; **—oso**, a. besmét, bezoedeld; gebrékkig; **—uela**, f. tapijt-spijkertje.

tadorno, m. mergus serrator (soort eend).

taf/anario, m. (fam.) billen; **—etan**, m. taf; pl. vlaggen, vaandels; vaderlandsche kleuren; (fam.) *no está la Magdalena para —es*, hij (zij) is niet best gestemd, uit zijn (haar) hum; — **ilete**, m. soort marokijn; geite- of bokke-vel te Tafilet bereid; **—iletear**, v. tr. het uiterlijk v. tafilét-let leder geven (a. schoeisel); **—iletería**, f. zeem-le(d)er-bereiding, -makerij, -fabriek; **—urea**, f. paarde-pont, -schip (plat vaartuig).

tagar/nina, f. distel; ook soort tabak (om te pruimen); **—ote**, m. soort Egyptische valk; notaris-klerk; arme edelman; groote slungel; **—otear**, v. intr. krabbelen, slecht schrijven; met verkortingen schrijven.

tah/a, f. distrikt, land-streek, = **comarca**; **—alí**, m. fraaie bandelier; breede bandelier voor de degen; **—aral**, m. met tamarisken beplante plaats, tamarisken-boschje; **—eño**, a. met roode baard, rood-gebaard; **—ona**, f. koren-molen door paarden bewogen; bakkerij waar meel uit zoo'n molen gebruikt wordt; **—onero**, m. molenaar, bakker (zie **tahona**);

—**ulla.** f. land-maat; zesde v. e. *fanega*, dus ⅓ schepel; —**ur,** m. kaart-speler v. beroep; handige speler; valsche speler, oplichter; —**urería,** f. speel-huis, -kroeg; valsch-spel.

tai/beque, m. (oud) afscheidings-muur: —**mado,** a. (fam.) geniepig, kwaad-aardig; —**monía,** f. schelmerij, valsche streek, kwaadaardigheid; —**ta,** m. (fam. Am.) papá, vader; *ajo* —, (fam.) manier om iem. te zeggen dat hij kinderachtig doet.

taj/a, f. hout-werk v. e. ezels-zadel enz.; inkeping als merk; —**ada,** f. snede, sneetje, plak(je); heeschheid, schorheid (door verkoudheid); *hacer* —*s*, in plakjes of sneetjes snijden; (fig.) vernielen, stuk maken; *hacer el caldo* —*s*, iets dat te weinig is onder verscheidene personen verdeelen; *haga V. ese caldo* —*s*, zie dat u eruit-komt, zich eruit redt; *mas vale el caldo que las* —*s*, lett. het vleesch-nat is meer waard dan de sneetjes, d. i. de hoofdzaak is beter dan 't bijkomstige; —**adera,** f. hak-mes: —**adero,** m. hak- of keuken-blok; —**adilla,** f. verkl. v. —**ada**, sneetje, plakje, schijfje (citroen b.v.); —**ado,** a. gesneden; m. e. schuine balk erin (wapen); steil ingesneden (rots): —**ador, -a,** m. f. iem. die goed pennen versnijdt: —**adura,** f. (het) snijden; insnijding, keep: —**amar,** m. bruine zee-meeuw; (zeet) loef-houder, scheg-onder-stut: —**ante,** m. slager, slachter, vleesch-snijder en -verkooper, = **cortador;** —**aplumas,** m. pénne-mes, = **cortaplúmas;** —**ar,** v. tr. snijden, in plakjes of sneetjes snijden; versnijden (pen): —**o,** m. insnijding, inkeping; snede; sabel-houw; snijding, (het) snijden of versnijden; slagers-hakblok; *pondría la cabeza en un* —, ik zou er mijn hoofd om willen verwedden: —**on,** m. groot keuken-hak-blok; (And.) ader v. aarde of zachte steen, waar men kalk van maakt; (Zig.) logement, logies, = **hostería:** —**uela,** f. schabél, kruk (in Oud-Kastilië), = —**uelo.**

tal, a. zoodanig, zulk; — *cual* of — *como*, evenzoo als; 't eerste ook middel-matig; *¿qué —?* hoe? hoe is 't? *un —, una —*, zeker iemand; *con — que*, mits; *no hay —*, dat is niet zoo, dat is niet waar; *otro que —*, daar heb je zijn gelijke.

tala, f. (het) vellen v. e. bosch; snoeiing, uitdunning (v. takken); verwoesting (door brand, oorlog a. a.); *juego de* —, kinder-spel, waarbij men een stokje met een ander weg-slingert: —**barte,** m. degen-gordel: —**dor, -a,** m. f. vernieler, verwoester: —**drar,** v. tr. met een avegaar of zwik-boor door-bóren; schel klinken, de ooren verdooven; (fig.) de verborgen zin v. e. woord nasporen enz.; — —**dro,** m. avegaar of zwik-boor; gaatje daarmee gemaakt: —**mera,** f. boom waarop men de lok-vogel voor de duiven zet: —**mo,** m. huwelijks-, bruids-bed; bruids-kamer (waar 't staat).

talan/quera, f. afsluiting, slag-boom v. d. stiere-circus; veilige plaats; *hablar desde la* —, zich buiten schot dapper toonen: —**te,** m. geschiktheid, talent; wijze v. aanvatten bij 't handelen; humeur, luim, gemoeds-gesteldheid.

tal/ar, v. tr. vellen, omhakken (bosch); neerbranden en verwoesten (vijand enz.): a. lang, sleepend (statie-kleed): —**co,** m. talk, speksteen: —**ed,** m. sluier der Joden in de synagoog: —**ega,** f. zak die men in de hand kan dragen; wat erin zit; staart-pruik, haarzak; luiertje (v. kleine kinderen); duizend stukken v. vijf frank in een zak; (fam.) aantal te biechten zonden; geweten dat ze draagt; —**egazo,** m. vergr. v. *talega*; en: slag m. e. zak; —**ego,** m. lange nauwe zak om te dragen; lang en dun lichaam zonder houding; (fam.) *tener un buen* —, een bom duiten hebben; —**eguilla,** f. zakje, verkl. v. *talega*; en (fam.): — *de la sal*, dagelijksche uitgaven; —**ento,** m. talent; gave, beter: bekwaamheid: —**entoso,** a. (fam.) die talent heeft; —**ion,** m. wéder-vergélding: —**ionar,** v. tr. de straf der wéder-vergélding opleggen, toepassen; —**isman,** m. tálisman; toover-middel; —**ismánico,** a. van een tálisman; —**mente,** adv. zoodanig, zoozeer; —**mud,** m. Tálmoed (heilig boek der Joden); —**múdico,** a. talmoedisch, v. d. T.: —**mudista,** m. Jood die zich a. d. Tálmoed houdt; T. kenner, uitlegger; pl. schrijvers v. h. boek; —**on,** m. hiel (v. d. voet), hak (v. schoeisel); eerste gedeelte v. h. oranje-blad; overblijvend stuk; talon (v. e. chèque-boek); dubbel gebogen holle lijst (bouw-werk); —**onear,** v. intr. vlug loopen; —**onero,** m. (Zig.) herbergier: —**onesco,** a. (fam.) v. d. hiel(en): —**paria,** f. gezwélletje of wrat op 't hoofd: —**que,** m. leem-houdende aarde geschikt voor smelt-kroezen: —**vina,** f. melk-achtige zelf-standigheid uit sommige zaden; spijs daarmee klaar-gemaakt.

tall/a, f. uithouwing, wijze v. beeld-houwen; kras met de graveer-naald; bloed-prijs (op 't hoofd v. e. mis-dadiger); gestalte (v. hoofd tot voeten); kerf-stok; snit; (oud) soort belasting; *media* —, bas-relief, half verheven beeld-werk: —**ado,** a. (uit)gesneden, (uit)gehouwen, gebeeld-houwd, gegraveerd; (wapenk.) m. e. stengel v. e. andere kleur; *bien* —, wel-gevormd, en goed uitziend; m. (Zig.) vrouwe-rok; —**ador,** m. koper-graveur; die bij 't spel de kaarten geeft; —**adura,** f. beeld-houw-werk, gravure, hout-snijwerk; (het) uitgeven der kaarten; inkeping, insnijding, snede, = **entalladura:** —**ar,** m. hak-hout, jong bosch tot 25 jaar; v. tr. beeld-houwen, uitsnijden, graveeren, inkepen; geven (de kaarten); belasting opleggen (oud); —**arin,** m. in stukjes gesneden noedels a. a.; —**arola,** f. zeer smal stalen mesje om 't fluweel in de fabrieken te reinigen; droog-scheerders-kam: —**e,** m. middel (v. h. lichaam); snit (v. kleeren); rand v. e. japon, v. e. broek; geschiktheid: *no es de — para tanto*, hij (zij) is daar niet tegen opgewassen, hij (zij) deugt daar niet voor; — *delgado*, dun middel; —**ecer,** v. intr. uitloopen, in knop staan, uitbotten, = **entallecer;** —**er,** m. werk-plaats, atelier; blad waarop verscheidene servies-stukken (zoutvat, peper-bus, suiker-pot enz.): —**ista,** m. beeld-houwer, graveur; voor 't eerste meer: **escultor:** —**o,** m. steel, stengel; —**udo,** a. met sterke steel of stengel; flink-opgeschoten, uit de kluiten gewassen (kind); ingewórteld (gewoonten), ingekankerd; (fam.) te oud, te veel ten-achter (mode enz.); —**uelo,** m. verkl. steeltje, sténgeltje.

tam/ándoa, m. en f. (Am.) miere-beer; —**añamente,** adv. zooveel, zoozeer; —**añito,** verkl., in: *quedar* —, onder een hoedje te

vangen zijn, geheel onder de indruk van zijn tegen-stander zijn: **—año,** m. grootte, omvang; *de mucho —*, v. groote omvang; zeer gewichtig, belangrijk: a. zoo groot, even groot: *de —a velocidad*, met zulk een groote snelheid: **´—aras,** f. pl. tros dadels; takkebos v. rijs-hout: **—arindo,** m. tamarinde (Indische *asam*), vrucht en boom; **—arisco,** m. tamarisk (boom), = **—amariz,** m.: **—arrizquito** of **—arrusquito,** a. (fam.) heel klein.

tamb/alear, v. intr. wankelen; ook r.: **—aleo,** m. wankeling: **—anillo,** m. krans- of druip-lijst: **—arillo,** m. spanen of kartonnen ronde doos a. a.: **—ien,** adv. ook, evenzeer: *¿se ha de añadir esto —?* moet dit er ook bij gedaan worden?: **—or,** m. trom, trommel; trommel-slager, tamboer (die de trom slaat); rond borduur-raam, borduurtrommel; kant-klopsters-trommel; trommel v. e. horloge; cylinder-vormige barometerdoos; rader-kast; kap om de kop v. e. luik of 't roer; ruimte tusschen dubbele deuren, tocht-portaal; trommel-holte in 't oor; zeef, teems; koffie-trommel (om koffie te branden); vuur-mand; *á — batiente*, met slaande trom: **—orete,** m. mast-blok (om de eene mast in de andere te zetten): **—oril,** m. lange smalle trom of trommel: **—orilada,** f. (fam.) val op de billen; slag m. d. hand op hoofd of rug, = **—orilazo**: **—orilear,** v. intr. op de tamboerijn slaan: v. tr. uitbazuinen, rond-trommelen: **—orilero,** m. tamboerijn-speler: **—orilete,** m. dresseerplankje (v. e. drukker): **—orillo,** m. verkl. kinder-trommeltje: **—oritear,** v. intr. = **—orilear**: **—oritero,** m. = **—orilero.**

Támesis, m. Theems.

tam/iz, m. zeef, teems (om te filtreeren), doorzijg-doek: **—izador,** m. zeefter (v. glas): **—izar,** v. tr. zeeften, ziften, laten doorzijgen: **—o,** m. dons v. h. weefsel op het weef-getouw; overblijfselen v. gedorscht graan op de dorsch-vloer; opveegsel onder een bed: **—orlan,** m. Tamerlan, naam v. e. Tartaarsche vorst; ironisch v. iem. die zich erg voornaam voordoet: **—poco,** adv. even-min, ook niet; *ni yo —*, en ik even-min: **—ujo,** m. doorn-struik die op de huls lijkt.

tan, adv. zoo, even-zoo; *— malo es el uno como el otro*, de eene is al even slecht als de ander; *no es tan despreciable*, is niet zoo verachtelijk; *¡que cara — bonita!* wat 'n mooi gezichtje!: m. geluid v. d. trom enz.: **—aceto.** m. worm-kruid: **—da,** f. beurt, aantal personen tegelijk in- of uitgelaten, opgepakt of verbannen enz. (Eng. *badge*), taak, dag-werk (v. e. arbeider); dracht slagen; *es nuestra —*, 't is onze beurt: aantal trekken (in 't kaart-spel), aantal keeren spelen (biljart) enz.

tang/anillas (en —), adv. op onvaste, wankelende wijze: **—anillo,** m. verkl., werpschijfje; houtje, wigje, steuntje (om iets recht of vast te zetten); **´—ano,** m. werpschijf, keil-steentje: **—ara,** m. kleine Braziliaansche vogel (ongeveer als de musch): **—ente,** a. rakend, raak-: f. (meetk.) tangens: **—ibilidad,** f. voelbaar-, tastbaarheid: **—ible,** a. (zie 't vorige): **—idera,** f. (zeet.) soort groote kabel: **—o,** m. avond-partij, bal v. Zigeuners; neger-bal in Zuid-Amerika.

tant/álico, a. tantalisch, Tantalus-; (scheik.) tantalus-(zuur): **—alizar,** v. tr. kwellen: **´—alo,** m. naam: Tantalos (Grieksche fabelleer); koerikaka of Amerikaansche pelikaan; columbium (metaal): **—arantan,** m. rombom-bom a. a. (trom-geroffel); (fam.) herhaald ruw slaan of kloppen: **—eador,** m. goede rekenaar, die goed zijn maat-regelen neemt, de kansen nagaat enz.; biljart-jonge die de punten telt: **—ear,** v. tr. nauw-keurig onderzóeken, aandachtig berékenen, wikken en wegen; polsen (om gezindheid na te gaan), aan de tand voelen; de punten tellen (bij 't spel): **—eo,** m. (het) wikken en wegen, nauw-keurig ónderzoek om zijn maatregelen te nemen, polsing: **—ico,** **—illo** of **—ito,** a. en pr. indef. klein beetje, (een) ietsje, (een) tikje: **—o,** a. en pr. indef. zooveel, zekere hoeveelheid, even veel (correlatief v. *cuanto*); *por —*, *por lo —*, daarom: m. afschrift; slag; pl. punten bij 't spel (vooral biljart); fiches: adv. zoozeer, zoo, zoo lang, zooveel, evenzoo; *— mas, ménos, mejor, peor*, des te meer of zooveel meer, minder, beter, slechter of erger; *— de ello*, overvlóedig, zooveel als men wil; *— mas cuanto*, meer of minder; *— monta*, men kan even goed, 't komt op 't zelfde neer; *— por —*, = *al —*, op dezelfde voorwaarden, op dezelfde voet, tegen dezelfde prijs; *algun —*, een klein beetje; *en —* of *entre —*, terwijl, onderwijl dat; *ni —, ni tan poco*, niet te veel en niet te weinig; *no me hagas —*, drijf me niet tot het uiterste; *otro —*, net zoo, even zoo, ook zoo; *otro — mas*, dubbel, eens zooveel; *— mas*, veeleer; *— como*, evenzeer als; *— mejor*, des te beter; *— peor*, des te erger; *— ménos*, des te minder; *abrir — ojo*, groote oogen opzetten; *á — por barba*, zooveel per hoofd; *estar á —s*, beiden evenver zijn, elkaar niets te verwijten hebben, gelijk staan in 't spel.

tañ/er, v. tr. tokkelen, bespélen (snaar-instrument): **—ido,** getokkel; getingel v. e. klok.

tao, m. (wapenk.) tau, T-figuur; dit figuur geborduurd op 't kleed der kommandeurs v. d. orde v. St. Antonius.

tapa, f. deksel; hoornig deel v. d. paardehoef; plakje le(d)er v. e. hak; *— de los sesos*, hersen-pan; *levantar la — de los sesos*, een schot in 't hoofd zenden, *levantarse* enz. (fam.) zich voor de kop schieten: **—balazo,** m. prop om een kogel-gat in een schip te stoppen: **—boca,** m. „mondje-dicht", hand op iemands mond om 't zwijgen op te leggen; antwoord dat de mond snoert, (fam.) dood-doener: **—cas,** f. pl. kappertjes: **—culo,** m. (plant) wilde rozelaar: **—da,** f. geheel gesluierde vrouw (om niet herkénd te worden): **—dera,** f. pot-deksel a. a. (fig.) welwillend mede-plichtige; soort kap: **—dero,** m. al wat dient om toe te maken, toe te stoppen, toe te dekken enz.: **—dillo,** m. kostuum eener gesluierde om niet herkénd te worden; loods (gebouwtje), overdekte gang, = **cobertizo**; gedempte tonen van 't orgel; *de —*, incognito (alleen v. vrouwen); **—dizo,** m. uit-sprong van 't dak om 't water ver v. d. muur te werpen: **—dor, -a,** m. f. die toestopt, afsluit of toedekt: m. deksel dat insluit: **—dura,** f. toedekking, afsluiting; inelkaar-schuiving of -plaatsing: **—funda,** f. holster-deksel (v. pistolen): **—miento,** m. = **—dura**: **—piés,** m. zijden onder-rok: **—r,** v. tr. toedekken, toedoen, afsluiten; (toe)stop-

pen; bedekken, verhélen; (fam.) — *bocas*, de monden snoeren, laster de kop indrukken; — *la boca*, het zwijgen opleggen, de mond snoeren; r. — *de medio ojo*, een oog gedeeltelijk onbedekt laten (vrouwen met de sluier); — *los oidos*, zich de ooren toehouden.
tape/rujarse, (fam.) zich op onbevallige wijze ergens-in wikkelen; het gezicht onvolkomen bedekken; —**rujo,** m. (fam.) slecht deksel; (het) slechte omdoen v. e. sluier, infrommeling enz.; —**tado,** a. donker, somber, donker-kleurig; —**te,** m. tafel-kleed; voetkleedje; groen laken der speel-tafel; speeltafel.
tapi/a, f. muur (afzonderlijk), tuin-muur enz.; — *real*, muur v. klei en kalk; —**ador,** m. metselaar die muren maakt v. mortel uit leem en gehakt stroo; —**al,** m. opstaande planken waartusschen men een leem- en stroo-muur opricht; (fam.) *tenga V. el* —, houd u even op, straks kan u doorgaan: —**ar,** v. tr. met een muur afsluiten, om-múren; deuren en venters sluiten; zich afzonderen; —**cería,** f. tapisserie; stof voor behang; —**cero,** m. tapijt-werker, stoffeerder, behanger; —**ería,** f. afsluitings-muur; —**oca,** f. meel uit cassave of arrowroot (in Zuid-Amerika); ook = **sagú**; —**ro,** m. tapir (dier); —**z,** m. stoffen behang; —**zar,** v. tr. van behang of muur-tapijten voorzien, daarmee bekleeden, = **entapizar.**
tap/on, m. prop; spon, bom (v. e. vat); — **sia,** f. tapsia of basterd-turbit-struik; toorts (plant); —**ujar,** v. tr. toetakelen, potsierlijk aankleeden, in iets wikkelen enz.; (fam.) optakelen, weer een mooie schijn geven; — **ujo,** m. inwikkeling (vooral 't hoofd), toetakeling; (fam.) verdachte manier v. handelen of zich gedragen.
taqu/e, m. klik, geluid v. e. veer, een slot dat toegaat enz; —**igrafía,** f. stenografie, snel- of kort-schrift; —**igráfico,** a. stenografisch; —**ígrafo, -a,** m. f. stenográaf.
tara, f. tarra; kerf-stok, -hout; (fam.) *ménos la* —, als je 't borduursel eraf neemt (v. e verhaal); —**cea,** f. inleg-werk (stukjes hout v. verschillende kleur); —**cear,** v. tr. van inleg-werk voorzien, inleggen; —**fada,** f. (Zig.) valsch spel, bedrog bij 't spel; —**fana,** f. (fam.) douane; —**fes,** m. pl. (Zig.) dobbel-steenen; —**gallo,** m. blokje of stok a. d. hals v. sommige dieren; —**gontía,** f. draak- of slange-wortel; —**goza,** f. (Zig.) stad, dorp; —**mazo,** m. toeval, beroerte.
tar/ambana, m. en f. dolle kop, onbezonnen mensch; —**ando,** m. Laplandsch rendier; — **ángana,** f. bloed-worst, = **morcilla**; — **antela,** f. tarantella, dans-wijs om iem. die door de *tarantella* gebeten is te doen dansen, om te zweeten; —**antismo,** m. tarantisme, ziekte door de steek v. d. tarantella-spin; — **ántula,** f. tarantella of tarántula.
tara/rá, f. tetterettét (geluid v. d trompét); — **rear,** v. tr. en intr. neuriën; —**rira,** f. (fam.) luid-ruchtig vermaak; *estar de* —, luid lachen, pret hebben; —**sca,** f. kartonnen draak in de processies op Sacraments-dag; (fam.) draak, vogel-verschrikker (leelijke vrouw), tang, heks; (fam.) *echale guindas á la* —, lett. gooi morellen naar de draak, d. i. wat je daar zegt héeft geen zin; —**scada,** f. beet (m. d. tanden); (fam.) afbijting, bits antwoord; — **scar,** v. tr. knabbelen (hond); —**scon,** m. = —**sca**; —**villa,** f. onrust (v. e. molen); pénnetje om de houten klink v. e. deur op te lichten; snateraar, babbelaar, flap-uit; woorden-vloed; —**́xis,** f. (ziektek.) taraxis of oogontsteking door uitwendige oorzaak; katarrale oftalmie; —**y,** m. tamarisk (boom); — **za,** f. mot; —**zar,** v. tr. bijten, = **atarazar**; kwellen, plagen; —**zon,** m. moot (v. visch).
tarbea, f. (oud) groote zaal.
tard/ador, -a, m. f. draler, talmer, treuzelaar; laat-komer; —**anáos,** m. schild-visch, = **rémora**; —**anza,** f. verlating, uitstel, langzaamheid; —**ar,** v. intr. dralen, lang blijven; *á mas* —, uiterlijk, op z'n laatst; —**e,** f. na-middag, voor-avond; *dar las buenas* —*s*, goeie-middag wenschen; adv. laat; *mas vale* — *que nunca*, beter laat dan nooit; *pagará* —, *mal y nunca*, hij zal nooit ofte nimmer een cent betalen; (fam.) — *piache*, 't is te laat, je bent er te laat bij enz.; — *ó temprano*, vroeg of laat; —**ecica** of —**ecita,** f. verkl. zoo tegen de avond; —**epiache,** adv. (fam.), zie **tarde**; —**íamente,** adv. laat, dralend; —**íflora,** a. laat-bloeiend; —**ígrado,** m. (wetensch.) langzaam voortgaand; —**ío,** a. laat; traag; laatrijpend (vrucht); ontijdig (laat); —**o,** a. log, vadsig, traag v. begrip; —**on,** a. zeer zwaar en log, olie-dom.
tare/a, f. taak; vermoeienis v. d. arbeid; pl. geestes-arbeid enz.; —**tero,** m. paal-worm; —**to,** m. paal-worm ('t dier in de schelp).
targ/a, f. schild, = **adarga**; —**́um,** m. targum, Chaldeeuwsche commentaar op de Hebreeuwsche tekst v. h. Oude Testament; —**umista,** m. auteur v. e. targum (zie 't vorige).
tari, m. palm-wijn; —**a,** f. (oud) soort schild; —**da,** f. soort „tartana" (bootje in de Middellandsche zee m. drie-hoekig zeil); —**fa,** f. tarief; —**far,** v. tr. een tarief opmaken van; —**ma,** f. ophooging, trede; —**n,** m. (prov.) real, = ± f 0,09 N. C.; —**na,** f. rund-vleeschschotel.
tarj/a, f. oude Kastiliaansche munt van 5 céntimos; kerf-stok (om op te teekenen wat iem. op krediet koopt); soort groot schild, = **targa**; — **ador, -a,** m. f. die op de kerf-stok aanteekent; —**ar,** v. tr. inkepingen maken op de kerf-stok; —**eta,** f. kaartje, vizite- of naamkaartje; — *postal*, verkort *postal*, brief-kaart; prijs-merk (op handels-waren); verguld versiersel op de lijst v. e. schilderij; —**etazo,** m. (fam.) afgeven v. e. kaartje om een bezoek te vermijden.
tar/ma, f. mijt, made; —**quía,** f. = **targa** en **taria** en **tarja**; —**quin,** m. modder v. d. bodem v. e. vijver; —**quinada,** f. (fam.) aanslag op of aanranding van de eerbaarheid; —**raconense,** a. v. Tarragona, Tarragonees(ch) en -sche; —**raja,** f. hout-schroef, schroef-boor; —**rascar,** v. tr. (Zig.) openen; met geweld trekken; —**reñas,** f. pl. kleppers (v. kinderen); —**ro,** m. gelei- of konfituur-pot; potje; terrien; —**sero,** m. voetwortel-dier (half-aap); —**siano,** a. van de voet-wortel; —**so,** m. (ontleedk.) voet-wortel; —**ta,** f. taart; —**́tago,** m. gewone ricinus (plant); tegen-spoed; gekheid, scherts; — **tajear,** v. intr. stámelen; stótteren (gebrek); —**tajoso,** a. stotterend; m. f. stotteraar, -ster; —**talear,** v. intr. (fam.) wánkelen; wággelen; weifelen, aarzelen (met spreken); —**tamudear,** v. intr. stámelen; brábbelen; stótteren; verward spreken; —**tamudez,** f.

stóttering, stámeling; **—tamudo**, a. stótterend; **—tana**, f. klein Middellandsche-Zeevaartuig met drie-hoekig zeil; soort reis-wagen; soort jan-pleizier (rijtuig met meer dan twee dwarse banken).

tart/áreo, a. (scheik.) wijnsteen-zure . . .; (poët.) van de Tartarus of onder-wereld; **—arizar**, v. tr. met wijnsteen-zuur zuiveren; **—́aro**, m. (poët.) Tartarus, onder-wereld; (scheik.) wijnsteen-zuur; *sal de —*, wijn-steen-zuur-zout; *— emético*, braak-wijn-steen; **—aroso**, a. (scheik.) wijn-steen-zuur-achtig; **—era**, f. inkeping v. d. spil v. e. spinne-wiel, = **totera**; **—rato**, m. (scheik.) tartraat of wijn-steen-zuur-zout; **—rito**, m. (scheik.) tartriet, zout v. wijn-steen-zuur en verschillende bases.

tarug/a, f. soort Peruaansch schaap; **—o**, m. houten pen.

tas, m. draagbaar aambeeld; **—a**, f. tax (vast-gestelde prijs der levens-middelen); takseering, schatting; aanslag (v. belasting); **—acion**, f. takseering, taksatie; **—adamente**, adv. spaarzaam, sober; **—ador**, m. taksateur; degeen die 't honorarium der prokureurs regelt; **—ajo**, m. snede of plak gerookt of ook wel ander vleesch; **—ar**, v. tr. takseeren, régelen, vast-stellen (prijs v. levens-middelen); aanslaan (i. d. belasting); de leef-regel v. e. zieke vast-stellen; **—car**, v. tr. hennep zwengelen met het zwengel-hout; grazen, afknabbelen (gras); *— el freno*, aan 't bit bijten (paarden); **—co**, m. wat los-raakt v. d. hennep als die geslagen (gezwéngeld) wordt; **—conio**, m. leem geschikt voor smelt-kroezen, = **talque**; **—quera**, f. ruzie, twist; **—quile**, m. steen-schilfers; **—taz**, m. poeder der oude smelt-kroezen om vaat-werk te poetsen; **—to**, m. ranzige of sterke smaak (v. boter enz.); **—ugo**, m. = **tejon.**

tatara/buelo, -a, m. f. bet-over-groot-vader, -moeder; **—deudo, -a**, m. f. onbekende verre voor-vader of -moeder; **—nieto, -a**, m. f. bet-achter-kleinzoon, -dochter.

tátas, in: *andar á —*, beginnen te kruipen en te loopen (klein kind); ook = *andar á gatas*, op handen en voeten kruipen.

¡tate! i. o jawel, ja juist (zie *ta*), en: o jawel, ik herinner me!

tato, m. gordel-dier; a. die lispelt (de s tusschen de tanden uitspreekt).

tau = **tao**; **—jía**, f. ingelegd metaal, damasceering, = **ataujía**; **—maturgo**, m. wonder-doener; **—rete**, m. kruk(je), = **táburete**; **—rino**, a. van de stier, stiere-; **—ro**, m. Stier (tweede teeken v. d. Dierenriem); **—róbolo**, m. (oudh.) soort zoen-offer waarbij een stier geslacht; **—romaquia**, f. stiere-vechters-kunst.

tauto/cronismo, m. gelijk-tijdigheid v. twee daden; eigenschap eener tautochrone kromme; **—́crono**, a. tegelijker tijd gedaan, geschied (trilling, beweging; **—́gramo**, a. en m. tautográm, gedicht waarin alle woorden m. d. zelfde letter beginnen; **—logía**, f. tautologie, onnoodige herhaling derzelfde gedachte met verschillende woorden; **—lógico**, a. tautologisch (zie 't vorige).

tavillar, v. tr. merken (laken).

tax/idermia, f. kunst v. h. opzetten v. dieren; **—́is**, (heelk.) taxis, terugbrenging v. e. deel naar zijn natuurlijke plaats, zetting.

taz, m. alleen in: *— á —*, 't een voor 't ander (in ruil); **—a**, f. kop(je); bak (v. e. fontein); nap (houten kop); **—mía**, f. graanheffing vooruit bij iedere dorsching gedaan door de tiend-ontvangers; **—on**, m. bak (v. e. openbare fontein).

té, m. tee (drank, bladeren en plant); *— de Europa*, mannelijke eere-prijs (plant); *— de Francia*, kleine Provencaalsche salie (plant); **—te**, pr. pers, je, jou; *de ti*, van jou; *contigo*, met jou.

te/a, f. toorts v. pijn-boom- of ander hars-achtig hout; *la — de la discordia*, de fakkel der twee-dracht; **—ame**, f. of **—ámide**, f. Etiopische steen, die ijzer afstoot; **—atinos**, m. pl. orde-geestelijken; **—atral**, a. tooneelachtig, teatraal; **—atro**, m. schouwburg, (fam.) komedie; (fig.) tooneel.

Teb/aida, f. Tebaïs (in Opper-Egypte); **—ano, -a**, m. f. en a. Thebaan(sch) -sche; **—́as**, f. Tebe (in Egypte en in 't oude Griekenland); **—eo**, a. = **—ano.**

tecl/a, f. toets (v. d. piano enz.); nételige kwestie; moeilijk karakter; (fam.) verborgen veer (die terug-springt); *dár en la —*, 't juiste woord treffen; **—ado**, m. klavier (v. piano, orgel enz.); **—ear**, v. intr met de vingers over de toetsen gaan; tr. (fig.) verschillende middelen beproeven om te slagen.

tecn/ico, a. technisch, v. h. vak; *términos —s*, technische of vak-termen; **—ología**, f. technologie; **—ológico**, a. technologisch.

tech/ado, m gedakte, dak, zie **techo**; **—ar**, v. tr. overdakken, v. e. dak voorzien; **—o**. m. dak, zoldering; *— paternal*, ouderlijke woning; **—umbre**, f. dak-bedekking, -aanbrenging, -legging.

ted/ero, m. groote ijzeren luchter; **—éum**, m. Te Deum (lofzang); dienst waarbij; **—iar**, v. tr. walgen, een afkeer hebben van (minder juist); **—io**, m. walg, afkeer, tégen-zin; **—ioso**, a. vervélend; afkeer-wekkend.

tegumento, m. (ontleedk.) vliezig bekleedsel, huid, vlies; ei-vlies.

teismo, m. teïsme (god-geloof).

tej/a, f. dak-pan, hol gedeelte v. d. wang v. e. mast; *á — vana*, haastig gedekt (dak), voorloopig met pannen belegd; (fig.) vluchtig gedaan; *hablando de —s abajo*, lett. v. d. pannen omlaag, menschelijker-wijze gesproken; **—adillo**, m. verkl. v. **tejado**; en: afdakje, luifel, zonne-scherm; kaarten waaiers-gewijze vast-gehouden; afhangende slip der *mantilla* op het voorhoofd; regen-gootje v. e. rijtuig; **—ado**, m. dak, -werk; *recorrer un —*, een dak herstéllen, repareeren; **—ar**, m. panne-bakkerij; v. tr. dekken (met dak-pannen); **—aroz**, m. uitsprong v. h. dak; **—azo** m. slag m. e. of v. e. dak-pan; **—edor, -a**, m. f. wever, weefster; **—edura**, f. weving, weefsel; **—er**, v. tr. weven; opstellen (stuk, redevoering enz.); op touw zetten, beramen; zijn voeten kunstig dooreen-doen (bij 't dansen), kuite-flikkers slaan enz.; *— y destejer*, telkens wat anders willen, geen vast plan hebben; **—era**, f. of **—ería**, f. = **—ar**; **—ero**, m. panne-maker, -dekker; **—ido**, m. weefsel, gewéven stof; **—o**, m. linde; ronde, ongefatsoeneerde plak metaal; onbewerkt goud; **—oleta**, f. pan-scherf (v. e. dak-pan); **—on**, m. das (dier), = **tasugo**; **—uela**, f. verkl. v. *teja*, dák-pannetje; hout v. e. zadel; **—uelo**, m. verkl. v. *tejo*, linde-

boompje; dak-pan-scherf, léderen vierkantje met de titel op de rug v. e. boek.

tel/a, f. doek, stof, (fam.) goed; vlies, weefsel; kim-vliesje op vloei-stoffen; vlies over 't oog; (fig.) val-strik; vrucht-vliesje, -huid; — *de araña*, spinne-web (ook *telaraña*); — *de cebolla*, vlies om een ui; *ver por — de cedazo*, iemands gedachten raden; *penetrar* of *llegar á las —s del corazon*, in 't hart doordringen; **—ar,** m. weef-getouw, -stoel; *armar un —*, een weef-getouw opstellen; **—araña,** f. spinne-web; nietig iets; wolkje bij heldere hemel; *eso se cura con una —*, dat is gemakkelijk te genezen; *los ojos se le hacen —s*, zijn oogen worden dof; *tener —s en los ojos*, niet goed zien wat vóor iem. is; *mirar las —s*, zitten te suffen, on-oplettend zijn; **—éfono,** m. telefóon; **—efónico,** a. telefonisch.

tele/gráfico, a. telegrafisch; *linea —a*, telegráaf-lijn; *noticia —a*, telegrafisch bericht; **—'grafo,** m. telegráaf; **—ra,** f. wig, pen a. d. ploeg-schaar; wrijf-hout (a. e. wagen); pl. dwars-houten, -liggers (a. d. affuit v. e. kanon); **—scópico,** a. teleskopisch; **—scopio,** m. teleskoop, sterre-kijker; **—sia,** f. soort edel-gesteente, saffier; **—ta,** f. vloei-papier; soort stof om mee te ziften (in papier-fabrieken); **—ton,** m. soort grove zijden stof uit Tours.

teli/lla, f. verkl.; vrucht-, zaad-huls; **—na,** f. soort twee-schalig schelp-dier; **—no,** m. soort zalf of reuk-werk uit versche olie, honing, honing- of steen-klaver enz.

tel/on, m. tooneel-gordijn; *se apea el —*, de gordijn valt; *se levanta el —*, de gordijn gaat op; **—onio,** m. belasting-kantoor; *hecho a manera de —*, zonder zorg of ordeloos gedaan, gemaakt; **—uro,** m. tellurium (metaal).

tell/iz, m. schabrák, paarde-dek (onder 't zadel); **—iza,** f. rijke bed-sprei.

tem/a, m. tema, ónderwerp; opstel (meer: **composicion**), tema, (vertaling a. a.); koppigheid; gril, dwaasheid; inval v. e. gek; dwaas lievelings-ideetje, iets of iem. waar men dol op is; — *celeste*, stand der sterren, om de horoskoop te trekken (wiggelarij); (prov.) *cada loco con su —*, ieder heeft zoo zijn stok-paardje, zijn manietje; *seguir su —*, door 't dolle heen zijn zin doorzetten; *por —*, uit pure koppigheid; **—ático,** a. volgens 't onderwerp geschikt, gedaan; (oud) koppig, hals-starrig.

tembl/adero, m. trillende grond (moerassig), = **tremedal;** **—ar,** v. intr. (ie) beven, rillen; trillen; (fam.) *me tiemblan las carnes*, ik krijg er kippe-vel van, zoo bang ben ik; **—eque,** m. trillend veertje op de hoed, aigrette; **—equear,** v. intr. (fam.) bibberen; = **—etear;** **—on,** a. béverig; bang v. aard; (fam.) *hacer la —a*, de bange uithangen (met bedoeling); **—or,** m. béving, trilling, rilling; bibbering (v. koude); vrees en beving; — *de tierra*, = **terremoto;** m. áard-béving; **—oso,** a. béverig, dikwijls bévend, rillend of trillend; door béving bevangen.

tem/edero, a. geducht, te vreezen, te duchten; **—edor, -a,** m. f. klein-moedig, vreesachtig, angst-vallig; **—er,** v. tr. vreezen, borg zijn voor, duchten; *teme al que te teme*, vrees degeen die u vreest; **—erario,** a. stout(-moedig); vermétel; **—eridad,** f. stout-, stout-moedig-, vermétel-heid; **—eron,** a. (fam.) bluffer, zwetser; **—eroso,** a. vreesachtig; vrees-wékkend; geducht, vervaarlijk; **—ible,** a. geducht, vervaarlijk; te duchten (b.v. slechte tijding); gevaarlijk; **—or,** m. vrees; beduchtheid, twijfel aan welslagen; **—oso,** a. eigen-zinnig, hals-stárrig; tégen-werkend.

temp/anador, m. ijzeren haak, instrument om de bije-korven open te maken; **—anar,** v. tr. deksels doen op (bije-korven); **'—ano,** m. (oud) pauk, ketel-trom, = **timbal**; schoongemaakte helft v. h. varken zonder de hammen; tamboerijn; bodem v. e. vat, de duigen die het sluiten; — *de hielo*, ijs-kegel; **—erado,** a. = **—lado;** **—eramento,** m. gestél, natuur-neiging, temperament; temperatuur (der lucht), schikking; uitstel met schikking, vermindering v. e. betaling enz.; midden-weg; zweving, afwijking v. d. gewone zuiverheid; afbetaling in mindering; **—erancia,** f. matigheid, ingetogenheid, = **sobriedad;** **—erante,** a. en m. verzachtend, mátigend, témperend (genees-middel); **—erar,** v. tr. mátigen, témperen, = **atemperar;** **—eratura,** f. lucht-gesteldheid, temperatuur; **—erie,** f. mengsel; overeen-stemming v. vier elementaire eigenschappen; temperatuur; **—ero,** m. geschikte tijd voor 't zaaien; zaaitijd; **—estad,** f. storm, onweer; vlaag v. toorn; *decir —es á*, úitvéteren, dóorhalen; **—estar,** v. intr. (oud) donderen, onweeren; **—estivamente,** adv. bij tijds, te pas, juist v. pas; **—estivo,** a. geschikt, passend; tijdig; **—estoso,** a. = **—estuoso,** storm-achtig; **—la,** f. lijm v. eiwit in water, om met water-verf te schilderen; **—ladera,** f. (zeet.) soort verlaat, schuif- of val-deur (in sluizen); **—lado,** a. gematigd; matig, sober, (eten en drinken) ingetogen (zeden); *clima —*, gematigd klimaat; **—lador, -a,** m. f. matiger, temperaar enz.; stem-instrument; stemmer (meer **afinador**); **—ladura,** f. (het) stemmen (v. piano's enz.); **—lanza,** f. matigheid, soberheid; ingetògenheid (v. zeden); gematigdheid (der lucht); kleuren-harmonie (op een schilderij); (oud) harding (v. stalen wapens); **—lar,** v. tr. matigen, témperen, verminderen; verzachten; harden (staal); laten vasten (valk, de dag vóor de jacht); met elkaar laten harmoniëeren (kleuren in een schilderij); — *la gaita*, lett. de doedel-zak stemmen, d. i. iemands kwaad humeur afleiden; r. zich matigen, inbinden; **—larios,** m. pl. tempel-ridders, tempeliers (oude militaire orde); **—le,** m. matige hitte; harding (v. staal enz,), staling; *pintar al —*, met water-verf schilderen; **—lista,** m. f. water-verf-schilder, -és; aquarellist; **—lo,** m. tempel; **'—ora,** f. elk der vier getijden (v. vasten), quatertemper (R. K.); **—orada,** seizoen; tijd-perk; tijdje; verblijf (buiten b.v.); *la — de baños*, het bad-seizoen; *pasar una — en un lugar*, ergens een tijd doorbrengen; *á —s*, van tijd tot tijd; **—poral,** m. ruk-wind, wind-vlaag (op zee); *buen ó mal —*, goede of slechte lucht-gesteldheid; a. wereldsch, aardsch; tijdelijk; voorbij-gaand, vergánkelijk; **—oralidad,** f. rechts-gebied v. h. wereldlijk gezag v. e. bisschop; (fam.) *echar — es* (beter *tempestades*), harde waarheden zeggen; **—oralizar,** v. tr. tijdelijk maken (inkomsten eener prebénde); vergankelijk maken; **—oralmente,** adv. tijdelijk, voor een poos, een wijle; **—oráneo,** a. vergankelijk; tijdelijk, voorbij-gaand; **—orario,** a. voor een bepaalde tijd, met beperkte duur; **—orizador, -a,** m. f. draler, uitsteller; —

orizar, v. intr. en tr. dralen, uitstellen tot gelégener tijd; bezig zijn om de tijd te dooden; **—ranal,** a. vroeg-rijp (vruchten); — **ranamente,** adv. vóor de tijd, ontijdig; — **ranero,** a. voorbárig, ontijdig, vóor zijn tijd, zie 't volgende; **—rano,** a. vroeg-tijdig, voorbárig, ontijdig, vóor zijn tijd; (te) vroeg.
temulento, a. dronken, beschonken.
ten/a, f. hoop brand-hout, = **tinada**; aantal (vee); **—acear,** v. tr. kwellen, fólteren, met gloeiende tangen pijnigen, = **atenacear**; (fig.) aandringen, aanhouden, lastig vallen; — **acicas** of **—acillas,** f. pl. verkl. tángetje; snuiter (voor een kaars); bláas-steen-tángetje; **—acidad,** f. vast-hóudendheid, kléverig-, taaiheid; koppigheid, hals-stárrigheid; hard-nekkigheid; **—ada,** f. ossen-stal; — **allon,** m. klein tang-werk, bril-werk (in vesting-werken); **—antes,** m. pl. schild-houders (i. e. wapen); **—ar,** m. (ontleedk.) spier v. d. duim en v. d. groote teen, tenar; — **az,** a. kléverig, vast-klevend, -houdend; koppig, hals-stárrig; hard-nékkig; schriel, vrekkig; **—aza,** f. tang; tang-werk (in vestingwerken); slag-tanden; pl. dun tángetje; — **azada,** f. (het) trekken of grijpen m. d. tang; beet, hap (ergens in); **—azon,** m. in 't wilde gelost schot (op jacht); *parar de* — in eens inhouden of laten stil-staan (paard); **—ca,** f. zeelt (visch); — **con ten,** adv. gelijk op; langzaam-aan, beetje voor beetje.
tend/al, m. huif, dek-kleed (over een schuit), zonne-scherm (b.v. vóor een winkel); **—alera,** f. (fam.) rommel, zootje; **—alero** of — **edero,** m. stel droog-lijnen of -rekken; — **edor, -a,** m. f. die spant of uitstrekt; strikke-spanner enz.; **—edura,** f. uit-spanning, uit-strekking, gespannen of uit-gestrekt iets; — **ejon,** m. kraam, stálletje, winkeltje (b.v. voor dranken); **—el,** m. meet- of richt-snoer; **—encia,** f. strekking; uitstrekking; bedoeling; **—ente,** a. met de strekking; **—er,** v. tr. (ie) strekken, uit-strekken; spannen; (uit-) rekken (langer maken); — *á*, ten doel hebben beoogen, richten op; — *por tierra*, neerslaan, dooden; r. zich uitstrekken, lang-uit gaan liggen; uit nalátigheid vergeten, verzuimen; **—erete,** m. soort kaart-spel; ook = **—alera**; **—ero, -a,** m. f. winkelier; — **ezuela,** f. verkl. v. *tienda*, winkeltje; — **ido,** m. tribune (voor toeschouwers), oploopende banken in 't stiere-circus; uitspanning, uithanging (v. linnen-goed om te drogen a. a.); afloopend gedeelte v. e. dak tusschen nok en goot; **—inoso,** a. (ontleedk.) pees-achtig, -vormig, pezig; **—on,** m. pees, kraak-been bij de kroon v. e. paarde-poot.
tene/brario, m. groote twee-armige kandelaar, waarvan men de kaarsen achtereen-volgens uitdooft; **—brícolas,** f. pl. nácht-kevers; **—brosidad,** f. duisterheid; donkere schaduw; **—broso,** a. duister, somber; die van duisternis houdt; geheim-zinnig; onbegrijpelijk, verward; **—dero,** m. (zeet.) ankergrond, goede anker-plaats; **—dor,** m. houder, eigenaar; boek-houder; vork; — *de bastimentos*, leverancier v. victualiën (voor een schip); **—duría de libros,** f, boekhouding, (het) boek-houden; **—ncia,** f. tegenwóordig bezit; luitenant-schap; (oud) goederen, kapitaal, fortuin.
ten/er, v. tr. (ie) hebben, bezitten; houden, vast-houden; — *en las manos*, in de handen houden; — *ganas*, lust, trek hebben; — *miedo*, bang zijn, vrees hebben; — *para si*, de overtuiging hebben; — *que hablar*, moeten spreken; — *que hacer*, iets te doen hebben; *tengo que ir al médico*, ik moet naar de dokter gaan; *le tengo por bueno, por un buen sujeto*, ik houd hem voor goed, voor een goeie man; *lo tiene en poco*, hij (zij) geeft er niet veel om; — *años*, oud worden; *na las tiene todas consigo*, hij (zij) is niet zonder ongerustheid; —*no tiene cosa suya*, alles wat hij (zij) heeft behoort aan zijn (haar) vrienden, d. w. z. hij (zij) geeft alles weg; — *en la uña*, op zijn duimpje kennen; — *á bien*, goed-vinden, gelieven; — *cara de pocos amigos*, er óngunstig uitzien; — *cuidado con*, oppassen voor; — *el ojo alerta*, op zijn hoede zijn, de oogen goed open houden; — *suspenso*, in spanning houden; — *á raya*, onder de duim houden; — *ojeriza á alguno*, een hekel aan iem. hebben; *¿que tienes?* wat mankeer je? wat heb je? *eso no tiene nada que ver con su llegada*, dat heeft niets te maken met zijn komst; *¿qué edad tienes?* hoe oud ben je? *tengo diez años*, ik ben tien jaar; *le tiene envidia*, hij (zij) is jaloersch op hem (haar); — *celos*, jaloersch zijn (vrouw op man of man op vrouw); *tengo á la vista su apreciable del 15 del corriente*, uw geëerde van de 15de heb ik in mijn bezit (in een brief); r. zich houden, stil-houden, ophouden; stevig blijven staan; *tente en buenas*, zeg nu maar verder niets (nadat je zooveel moois gezegd hebt); **—enería,** f. leer-looierij; **—esmo,** m. (geneesk.) pijnlijke aandrang zonder te kunnen afgaan; **—nia,** f. lint-worm; **—ientazgo,** m. stad-houder- of luitenantschap; **—iente,** m. plaats-vervanger, stad-houder, luitenant; — *coronel*, luitenant-kolonel; — *de rey*, kommandant eener vesting onder de gouverneur; (fam.) — *de oido*, doof aan één oor; (fig.) gierig; **—or,** m. inhoud (v. e. geschrift); stevigheid, duurzaamheid, besténdigheid; tenór (hooge manne-stem en man met zulk een stem); **—sion,** f. spanning; ingespannenheid (v. geest); **—so,** a. gespannen.
tent/acion, f. verzoeking, verlokking, verleiding; aanvechting, lust; *caer en la* —, zwichten voor de verzoeking; **—acular1o,** a. voeldraad-achtig, v. vang-armen of voel-horens voorzien; m. een soort ingewands-worm; — **áculo,** m. vang-arm, voel-horen; voel-draad; **—ado,** a. aangeraakt, betast; beproefd, aangevochten; **—ador, -a,** m. f. en a. verzoeker, verleider, verlokker; *el espiritu* —, de duivel (verlokkende geest); **—amiento,** m. betásting, bevoeling; peiling, polsing; proef; poging; aanraking; **—ar,** v. tr. betásten, bevoelen; beproeven, nagaan; peilen, polsen, (fam.) aan de tand voelen; verzoeken, verleiden, verlokken; aanvechten, 't verlangen opwekken; — *la paciencia*, het geduld beproeven; — *á Dios*. God verzoeken; — *la espada*, twee maal met de degen slaan (bij 't schermen); **—ativa,** f. poging; (het) probeeren; (rechtst.) aanslag op de bezitter v. e. érfenis; **—ativo,** a. beproevend, probeerend, proef-, geschikt om 't te probeeren of beproeven; **—e bonete (á — —),** adv. (fam.) veel; *comer á* — —, zich zat eten; **—emozo,** m. stut, steun; schoor.
tenu/e, a. teer; dun, slap; fijn; zwak; **- idad,** f. teerheid; dunheid, slapheid; zwakheid; fijn-

heid; **—ta**, f (rechtst.) gemeenschappelijk genot v. betwist goed gedurende het geding; **—tario**, a. (rechtst.) van zulk gemeenschappelijk genot (zie 't vorige).
teñ/idura, f. (het) verven of kleuren; **—ir**, v. tr. (i) verven; tinten, kleuren; bezoedelen, bevuilen.
teo/cracia, f. teokratie, priester-regeering; **crata**, m. teokraat, priester met wereldlijke macht; **—crático**, a. teokratisch, v. e. priester-regeering; **—dicea**, f. Gods rechtvaardigheid, verhandeling daarover; deel v. **d.** filosofie dat over God handelt; **—dolita**, f. teodoliet (land-meters-instrument); **—gonía**, f. geboorte der goden; godsdienst-stelsel der heidenen, teogonie; **—logal**, m. kanunnik of dom-heer belast met teologisch onderwijs en prédiken; a. op god-geleerdheid, op God betrekking hebbend; *virtud* —, kristelijke hoofddeugd; **—logía**, f. god-geleerdheid, teologie; **—lógico**, a. god-geleerd, teologisch; **—logizar**, v. intr. teologizeeren, over god-geleerdheid spreken; **—́logo**, m. gód-geleerde, teoloog; **—rema**, m. (wisk.) stelling, teoréma; **—ría**, f. of **—́rica**, f. teorie; **—́ricamente**, adv. in teorie; **—́rico**, a. teorétisch; m. teoréticus; **—rizar**, v. intr. en tr. teoretizeeren, teorieën uitspreken, opmaken; **—sofismo**, m. teosofisme; **—́sofo**, m. teosoof.
tepe, m. gras-zode om een aarden muur te maken; **—izquinte**, m. soort Amerikaansch dam-hert.
terap/eutas, m. pl. soort Joodsche monniken; **—éutica**, f. genezings-leer, Teropeutica; **—éutico**, a. terapeutisch, v. d. genezings-leer.
terc/ena, f. centraal kantoor der tabaks-regie; **—enista**, m. directeur van zoo'n kantoor (zie 't vorige); **—er**, a. num. ord. (verkort v. *tercero*) derde; m. derde vogel die de reiger aanvalt; **—era**, f. terts; suite v. drie kaarten v. d. zelfde kleur (beter **tercia**); **—eramente**, adv. in de derde plaats, ten derde; **—ería**, f. koppelarij; recht v. tusschen-komst door de pleiters of procés-voerders a. e. derde betaald; bewaarderschap der tienden tot hun verdeeling onder de belang-hebbenden; **—erilla**, f. terzét, soort gedichtje van drie vers-regels; **—ero**, num. ord. derde; m. bemiddelaar, tusschen-persoon; — *en discordia*, scheids-rechter bij een twist; **—erol**, m. (zeet.) wat in de derde klasse wordt gesteld; **—erola**, f. soort karabijn; **—eto**, m. zie — **erilla**; **—ia**, f. derde v. e. roede (maat); tertie, derde uur v. d. dag (R. K.); 60e deel v. e. seconde (tijd en hoek); derde parade rechts (schermen); (oud) pl. de twee negenden der tienden vooruit geheven voor de koninklijke schat-kist; **—iacion**, f. wieding m. d. hak; **—iado**, m. harts-vanger, korte sabel; lint v. gemiddelde breedte; (wapenk.) in drieën verdeeld; *azúcar* —, bruine suiker; **—iana**, f. derden-daagsche koorts; **—ianario**, a. lijdende aan derden-daagsche koorts; **—ianela**, f. soort dubbel zeer glanzig taf; **—iano**, a. wat van twee keer eens voorkomt, komt a. a.; **—iar**, v. tr. dwarshouden (stok a. a. om iem. tegen te houden); voor de derde maal beploegen; met de hak wieden; (wapenk.) in drieën verdeelen; intr. 't derde deel v. iets uitmaken; tusschen-beide komen; r. (zeet.) van ter zijde komen (wind); **—iario**, m. ribbe v. e. Gotisch gewelf; — **iazon**, f. derde bewerking (v. grond); **—io**, m. derde (deel); pak (helft v. d. vracht v. e. muil-ezel); (oud afdeeling der Spaansche infanterie, bataljon; *pujador de* —, die de prijs m. e. derde verhoogt; *hacer mal* —, een ondienst doen; pl. juiste verhoudingen v. d. ruiter en het paard (½ van de grond tot de stijgbeugel, ⅓ van deze tot de heupen, ⅓ van daar tot de kruin v. h. hoofd v. d. ruiter); **—iopelado**, a. fluwéel-achtig; **—iopelo**, m. fluwéel; **—o**, a. koppig, hals-stárrig; volhóudend, hard-nékkig.
tere/binto, m. terpentijn-boom; **—te**, a. stevig in 't vleesch, mollig.
ter/giversacion, f. uitvlucht; **—giversar**, v. intr. uitvluchten zoeken, dralen, ontwijkende antwoorden geven; **—iaca**, f. likkepot tegen slange-beet, triakel; = **triaca**; **—icia**, f. geel-zucht = **ictericia**; **—liz**, m. grof zak-linnen, gegomd doek.
term/al, a. termaal; *agua* —, warme bron; **—as**, f. pl. warme bronnen; (oudh.) baden; **—inacho**, m. (fam.) onbehoorlijk, onfatsoenlijk woord; **—inacion**, f. uitgang; (fam.) afloop, einde; **—inajo**, m. (fam.) leelijke, barbaarsche uitdrukking, vuil woord; **—inal**, a. de top vormend (bloem b.v.); het einde uitmakend; **—inante**, a. afdoend, uitdrukkelijk; *órden* —, uitdrukkelijk, onherróepelijk bevél; **—inar**, v. tr. afmaken, beëindigen, een eind maken aan; bepérken, begrenzen; intr. uitgaan (op, *en*); **—́inativo**, a. v. d. uitgang (spraak.), de uitgang vormend; **—inico**, **—illo**, **—ito**, m. verkl. v. *término*; gezocht, geaffecteerd woord; **—́ino**, m. einde; grens; term, uitdrukking, bewoording; termijn (v. betaling); — *medio*, midden-weg, tegemoet-koming v. weers-kanten; (oudh.) grens-beeld, term; **—inote**, m. barbarisme, ongebruikelijk, geaffecteerd woord; **—ómetro**, m. termométer.
tern/a, f. vóor-dracht v. drie personen voor een betrekking, drie-tal; pl. twee drieën (trik-trakspel); **—ario**, a. drie-tallig, uit drie eenhdden bestaand, uit drie elementen samen-gesteld; door drie deelbaar; (muz.) *medida —a*, driekwarts-maat; **—ecico** of **—ecito**, verkl. v. **tierno**, erg malsch; **—ero**, **-a**, m. f. kalf; **—era**, ook: kalfs-vleesch; **—eza**, f. teederheid; malschheid; **—ezuelo**, a. = — **ecico**; **—illa**, f. kalfs-borst-kraak-been; — **illoso**, a. kraak-been-achtig; **—o**, m. drietal van de zelfde soort; groep v. drie nummers die alle bij één loting moeten uitkomen; gelégenheids-kleuren der priester-kleeding en v. h. altaar-kleed; *echar —s*, vloeken uitstooten (ook *echar tacos y —s*, razen en tieren); **—ura**, f. teederheid; verteedering; teedere liefde a. a;
terquedad, f. koppigheid, stijf-hoofdigheid.
terra/da, f. soort bruine verf met ijzer-oker gemaakt; **—dgo**, m. = **—zgo**; **—do**, m. terrás, plat(-dák); **—ja**, f. trek-plaat, -ijzer; schroeve-machine; trap in de klokke-toren; **—je**, m. = **—zgo**; **—jero**, m. = **—zguero**; **—l**, m. en a. land-wind; land-; — **plen**, m. aarde tusschen twee muren; aard-ophooging; deel v. e. vesting-werk; **—plenar**, v. tr. een aard-ophooging maken; aarde achter een muur leggen; een „terre-plein" maken (vesting-werk); **—́queo**, a. uit land en water opgebouwd; **—teniente**, m. land-

eigenaar; -huurder; **—za,** f. groote vermiste aarden water-kan; **—zgo,** m. voordeelige grond; pacht daarvoor betaald; **—zguero,** m soort huurder voor lange tijd, erf-pachter.
terre/ar, v. intr. leege plekken tusschen de bebouwing vertoonen (land); **—moto,** m. aard-beving, = **temblor de tierra**; **—nal,** a. aardsch, wereldsch; v. d. vaste wal; **—no,** m. terrein; *ganar —*, veld winnen; *perder —*, terrein verliezen; a. = **—enal**; **´—o,** a. met aarde gemengd, aard-achtig; met aard-geur, -kleur of -smaak; van aarde; **—ra,** f. aard-heuveltje, -hoopje; pulverulator, kleine vogel die zich in de aarde of 't zand rolt; **—ro,** dicht bij de grond vliegend (vogel); laag bij de grond (verstand a. a.); m. = **terrado**; uitgegraven grond; aard-hoop, terp; heuveltje waarop de schijf om schijf te schieten; die schijf; (fam.) *hacer —*, uit de verte of op een afstand zijn hof maken; **—stre,** a. = **—nal**; **—zuela,** f. stukje slechte grond.
terri/ble, a. vreeselijk, verschrikkelijk, ijselijk; (fam.) verwonderlijk, naar enz.; **—ficacion,** f. (scheik.) verzameling der aard-achtige deelen in de gisting; **—ficar,** v. tr. tot aarde maken; ontzetten, verpletten; **—´fico,** a. = **—ble**; **—no,** a. aarden; **—torial,** a. territoriaal, het grond-gebied omvattend; **—torio,** m. (grond-)gebied; = **—zo,** a. aard-achtig, met aarde gemengd.
terr/omontero, m. aard-hoop, heuveltje, terp; **—on,** m. aard-kluit; klonter; pl. gronden, land-bezit; *á ropa —*, glad-af, rakelings langs; **—ontera,** f. kloof (tusschen bergen); **—or,** m. schrik, ontzetting, ijzing; **—orismo,** m. schrik-bewind, terrorisme; **—orista,** m. terrorist, opruier; **—oso,** a. aard-achtig, = **térreo**; **—uno,** m. slechte grond.
ters/o, a. glad, effen; glanzig; **—ura,** f. glans, effenheid, gladheid.
tert/il. m te betalen recht op zijde (nog uit de Moorentijd); **—ulia,** f. avondje, avond-partijtje, -gezelschap; hoog-gelegen loges in de schouwburg; **—uliano,** a. lid v. e. avond-gezelschap.
terzuelo, a. die als derde 't nest verlaat (roof-vogel); m. derde.
tes/ar, v. tr. (zeet.) de touwen spannen; **—auro,** m. tesaurus, Latijnsch woordenboek; **—o,** m. tafel-land, plateau; **—on,** m. volharding; onwrikbaar besluit; **—orería,** f. schat-kist; departement v. financiën; penning-meesterschap; **—orero, -a,** m. f. schat-, penning-meester; tesaurier; **—oro,** m. schat; schat-kist.
test/a, f. (het) bovenste v. h. hoofd, voorhoofd; hoofd; *— coronada*, gekroond hoofd; **—áceo,** a. a. en m. schaal-dier; **—acion,** f. schrapping, door-streping, doorhaling; **—ada,** f. = **—erada**; **—ador, -a,** m. f. erf-later, -laatster; **—adura,** f. uitschrapping, wat doorgehaald is, doorhaling; **—amentaría,** f. uitvoering v. e. uiterste wil of testament; vergadering der executeurs v. e. érfenis; **—amentario,** a. uitvoerder v. e. uiterste wil of testament, = **albacea**; a. testamentair, v. e. testament of uiterste wil; **—amento,** m. erf-lating, uiterste wil, testament; *Antiquo Testament*, Oude Testament, Oude Verbond, *Nuevo Testamento*, Nieuw Testament, Nieuwe Verbond; **—ar,** v. intr. zijn uiterste wil opmaken, zijn testament maken; doorhalen, doorschrappen (woord a. a.); **—arudo,** a. koppig, stijf-hoofdig; **—era,** f. hoofdeneind (v. e. bed), = **cabecera**; achter-zijde (v. e. rijtuig); hoofd-stel (v. paarde-tuig); voorkant v. iets; *— de la mesa*, hoofd v. d. tafel; **—erada,** f. slag of stoot m. h. hoofd; stijf-hoofdigheid; **—ero,** m. = **—era**; **—ículo,** m. teel-bal; **—ificacion,** f getuigenis; **—ificar,** v. tr. getuigen, als getuige verklaren, getuigenis afleggen; **—ificativo,** a. getuigend, getuigenis gevend; **—igo,** m. getuige; *— de oido*, getuige v. hooren zeggen; *— de vista*, oog-getuige; *— falso*, valsche getuige; *— cohechado*, omgekochte getuige; **—imonial,** a. getuigenis gevend, blijken gevend; pl. getuig-schrift v. goed gedrag; **—imonio,** m. getuigenis, getuige-verklaring; **—uz,** m. hoogste deel v. d. voorkant v. d. kop v. sommige dieren (vooral de os).
tesura, f. stijfheid, onbuigzaamheid; stijve gemaakte deftigheid.
tet/a, f. borst, (fam.) tiet; *dar la —*, de borst geven; *niño de —*. zuigeling; **´—ano,** m. (geneesk.) tétanos, stuip met plotseling verstijving van 't heele lichaam; **—ar,** v. tr. zoogen, de borst geven, (fam.) de tiet geven, = **atetar**; **—era,** f. tee-pot; **—ica, —illa** of **—ita,** f., verkl. tepel (v. de vrouw, en vooral v. d. man); (fam.) *dar en la —*, de gevoelige plek aanraken; **—on,** m. vergr. v. **teta**; puntig heuveltje; **—ona,** a. f. (fam.) zwaar v. borsten.
tetra/cordio, m. tetrakordion, vier-snarige lier; muziek-stelsel der ouden met slechts vier tonen of drie intervallen; **—´edro,** m. tetraeder (vier-vlakkig lichaam, waarvan alle vlakken gelijkzijdige drie-hoeken zijn); **—gonia,** f. vier-hoek; **—´gono,** a. vierhoekig, = **cuadrilátero**; **—grama,** f. tetragram, mystieke uitdrukking om God aan te duiden (vier-letterig woord in 't Grieksch); **—logia,** f. tetralogie, reeks v. vier tooneelstukken (waarvan een z.g. tooneel-spel, in de oudheid); **—s,** m. kor-haan, berg- of woudhoen; **—stilo,** m. (oudh.) vier-zuilige tempel; a. vier-zuilig.
tétrico, a. zwart-gallig; erg somber en stil.
teutónico, a. Teutonisch, v. d. Teutonen.
text/o, m. tekst; **—orio,** a. weefbaar; weef-, v. d. weef-kunst; **—ual,** a. volgens de tekst, in overeen-stemming m. d. tekst; **—ualmente,** adv. woord voor woord; **—uario,** m. boek met niets dan tekst (geen commentaar); **—ura,** f. weefsel, samen-weefsel; weving; samen-voeging.
tez, f. huids-kleur; vliesje, laagje; glanzige opper-vlakte; **—ado,** a. zwart(-gemaakt) = **atezado.**
tia, f. tante; **—ra,** f. tiara (Perzisch hoofd-deksel en v. d. Paus), drie-voudige kroon.
tib/ieza, f. lauwheid; onverschilligheid, slapheid; **—io,** a. lauw; slap, onverschillig; zorgeloos; **—or,** m. martaváan (groote verglaasde aarden pot); **—uron,** m. haai.
tiempo, m. tijd; we(d)er, weers-gesteldheid; maat (in de muziek); *no tengo —*, ik heb geen tijd; (fam.) *—s duros*, kwade tijden; *aprovechar el —*, de tijd benutten; *hace buen —*, 't is mooi, goed weer; *á —*, op tijd, tijdig; *por — fijo*, voor een bepaalde of vaste tijd; *de — en —*, van tijd tot tijd; *en su — y lugar*, te gelégener tijd en plaats; *en todo*

—, te allen tijde; *en cierto* —, indertijd, vroeger's; *hace mucho* —, lang geléden; *para pasar el* —, om de tijd door te brengen, als tijd-passeering.

tien/da, f. tent; winkel; — *portátil*, kraam; *mancebo de* —, winkel-jonge, -bediende; —**ta,** f. (heelk.) bougie, voor onderzoek v. d. pis-buis enz.; (fig.) onderzoek naar iets verborgens; *andar á* —*s*, op de tast-af gaan (in 't donker b.v.); —**to,** m. tast(-gevoel), het tasten; (fig.) kiesch en fijn oordeel; groote omzichtigheid; stok (v. e. blinde); balanceerstok (v. e. koorde-danser); schilders-stokje; (fam.) hapje, mond-vol; vrije maal-tijd; proefaanval; *á* —, op de tast, in 't wilde, zonder te weten wat men moet doen; *con* —, voorzichtigjes, bedaard; *por el* —, op de tast-af, op 't gevoel-af.

tier/namente, adv. teederlijk, op hartelijke of innige wijze; innig; —**no,** a. teeder (hartelijk, innig); teer (breekbaar, zwak); week, zacht; roerend; *pan* —, zacht brood; *edad* —, teedere leeftijd; *un* — *adios*, een roerend vaarwel; —**ra,** f. aarde; grond; land; *ir* — *á* —, laag bij de grond blijven (fig.); *poner* — *en medio*, lett. land ertusschen in zetten, d. i. vluchten; — *húmeda y crasa*, vette en vochtige (wei-)grond.

tieso, a. stijf; stijf-hoofdig, onbuigzaam; *tener* —, stand-houden, volhouden; *hombre* —, stijfdeftig man met gemaakte manieren; *tenerselas* —*as á alguno*, niet toegeven, zich onbuigzaam toonen jegens iem.; m. stijfheid, onbuigzaamheid.

tiesto, m. scherf; bloem-pot (dit meer: **maceta de flores**).

tif/o, m. = ⁄—**us**; —**on,** f. tyfon, wervelwind; ⁄—**us,** m. tifus of rot-koorts.

tijer/as, f. pl. schaar; sing. (fig.) wat kruiselings over-elkaar geslagen is; ezel voor een schilderij; *cama de tijera*, opvouwbaar bed op schragen; afwaterings-sloot, -geul (v. land); schape-scheerder; kwaad-spreker (-ster); *médico de media* —, onbeteekenend doktertje; (fam.) *buena* —, een knappe vent; goeie gast, flink eter; *echar la* —, aanvatten een begin maken; —**ada** of —**etada,** f. knip m. d. schaar; afknipsel; —**etas,** f. pl. verkl. v. *tijeras*; wingerd-hecht-ranken; —**etear,** v. tr. en intr. knippen; (fam.) over kwesties praten waar men niets in te zeggen heeft.

til/a, f. = —**o**; —**dar,** v. tr. een fout of onvolkomenheid in een geschrift verwijten, die aanteekenen of doorhalen; kleine verwijten maken, vitten; accentueeren, v. toonteekens voorzien; —**de,** m. f. teekentje boven de *n* om er de *nj*-uitspraak aan te geven; toon-teeken, accent; ziertje, heel klein beetje; (fam.) *todo ello no vale una* —, 't is alles geen lor waard, beteekent niets; —**iáceas,** f. pl. linde-achtigen; —**o,** m. linde.

tilla, f. (zeet) boven-dek; gang-boord.

tim/ba, f. speel-partij; —**bal,** m. pauk, ketel-trom; —**bolero,** m. pauken-slager; —**birimba,** f. = —**ba**; —**birimbear,** v. intr. spelen in een *timba*; —**birimbero,** m. houder v. e. *timba*; —**bra,** f. boone-kruid, = **sarrilla**; —**bre,** m. (wapenk.) helm-top, stuk boven 't schild; (fig.) schitterend wapen-feit; schel (b.v. tafel-); eigenaardige klank.

tim/idez, f. vreesáchtigheid, schuchterheid; ⁄—**ido,** a. (zie 't vorige); —**on,** m. boom of dissel (v. e. rijtuig of kar); roer-stang; —**onear,** v. intr. sturen (schip), 't roer hanteeren; —**onel,** m. roer-ganger; —**onera,** f. henne-gat, gat voor de roer-stang; —**onero,** m. = —**onel**; —**orato,** a. angst-vallig (v. geweten).

timp/anillo, m. verkl. v. *timpano*; persraampje (v. e. drukker); —**anitis,** f. (geneesk.) tympanitis of zwelling v. d. onderbuik door winden; ⁄—**ano,** m. gehoor- of trommel-vlies; gevel-veld; omlijst paneel; persraam (v. e. drukker); pauk, ketel-trom, = **timbal.**

tina, f. = —**ja**; —**co,** m. kuipje, tóbbetje; —**da,** f. hoop brand-hout; afdak voor de ossen om voor de regen te schuilen, als ze 't warm hebben; —**ja,** f. kuip, tobbe; —**jon,** m. kuip, bak, vat om regen-water op te vangen.

tin/ea, f. mot, koren-mot; —**elo,** m. eet-kamer der dienst-boden; —**ta,** f. een zeevisch, = **boga**; —**ge,** m. nacht-valk; —**glado,** m. zoldering- of dak-latten; —**gle,** f. glazemakers-mes; —**icla,** f. oude wapen-rok; —**ieblas,** f. pl. duisternis; verblinding; soort avond-dienst in de heilige week, op woensdag, donderdag en vrijdag; —**illo,** m. mostkuip; —**o,** m. roetine; beleid; vastheid v. hand, zekerheid (v. schot); takt; kiesch oordeel; fijnheid v. gevoel; *perder el* —, de klus kwijt-raken.

tint/a, f. inkt; (fam.) *escribir de buena* —, een brief schrijven die op pooten staat; — *simpática*, kleurlooze inkt, die pas zichtbaar wordt bij verwarming v. h. schrift; tint (bij 't schilderen); —**ar,** v. tr. = **teñir,** kleuren, tinten; —**e,** m. verf, (het) verven; bedriegelijk uiterlijk, waas; (het) enkele voorkomen; —**erillo,** m. zaak-waarnemer, iem. die de advokaat speelt zonder het te zijn; —**ero,** m. inkt-pot; —**illo,** m. licht-rood en vrij krachtig (wijn), — *de Rota*, een bekende wijnsoort; (fig.) melk-muil, groen jong-mensch; —**o,** a. geverfd, gekleurd; rood: *vino* —, roode wijn; —**orería,** f. ververij; —**orero, -a,** m. f. verver; —**ura,** f. verf; (het) verven, tint, kleur (v. iets dat geverfd is), = —**e**; verf-stof; tinctuur; opper-vlakkige kennis, tintje, schijntje; *sobre negro no hay* —, 't is de moriaan gewasschen, of aan 't kwaad is niets te doen; —**urar,** v. tr. (minder juist) verven, beter **teñir**; een vluchtig overzicht geven.

tiñ/a, f. droog hoofd-zeer; elléndige vrekkigheid; mot; soort rups die zich in zijn huls wikkelt; —**oso, -a,** m. f. en a. die hoofdzeer heeft; vrekkig, gierig, min; —**uela,** f. war-kruid.

tia, f. tante; *la* — *Joaquina*, Tante J. (ook als 't geen familie is, bij 't volk).

tio, m. oom; *el* — *Antonio*, Oom A. (bij 't volk ook als 't geen familie is).

tip/le, m. (muz.) hooge partij; die ze zingt; persoon met schelle stem; fluitje; soort groote viool; (zeet.) zeil v. e. *feluca* met gestoken riffen of reven; —**o,** m. type; letter-type; —**ografía,** f. druk-kunst; drukkerij; —**ográfico,** a. typografisch, v. h. boek-drukken; —**ógrafo,** m. drukker; ⁄—**ula,** f. water-spin; —**ulario,** a. tot de water-spinnen behoorend.

tira, f. bandje, strook; pl. notaris-rechten voor een afschrift v. e. akte in executoire vorm; —**braguero,** m. breuk-band; —**buzon,** m.

kurke-trekker; **—cabeza**, f. hoofd-trekker, verlos-kundig instrument; **—cuello**, m. bandelier, sabel- of degen-riem; **—da**, f. eindweegs afgelegd zonder stil te houden; trekking (loterij enz.); lang tijds-verloop; lang wachten; sliert zinnen of vers-regels; worp, werping, (het) werpen; **—do**, m. door de trek-plaat gehaald (metaal); afdruk, oplage; **—dor, -a**, m. f. trekker; schutter; jager (soldaat); drukker, die a. d. pers werkt; — *de oro*, goud-trekker (die goud door de trekplaat haalt om er goud-draad van te maken), lood-trekker, rad om 't lood in repen te trekken; trek-pen (om inkt-lijnen te trekken); — **miento**, m. trekking, uittrekking; **—mira**, f. holle weg, kloof; (fam.) sliert v. dingen, namen, woorden enz.; **—mollar**, v. intr. (zeet.) vieren, los-gooien; **—na**, f. oude Spaansche romance-aria; **—nía**, f. tyrannie, dwingelandij; **´—nico**, a. tyranniek, als een tyran of dwingeland; **—nizacion**, f. tyrannizeering, (het) tyranniek behandelen; **—no, -a**, m. f. tyran, dwingeland, gewéldenaar; **—nte**, m. streng, trek-riem (v. e. rijtuig); bind- of nok-balk, bodem-plank; ribben (v. e. gewelf); pl. bretéls, broek-banden over de schouders; stuk hout dat de dak-stoel-pijler ophoudt, dwars-balk; a. strak; **—ntez**, f. geréktheid, langheid; spanning, strekking; **—pié**, m. span- of knie-riem (v. schoen-makers); **—r**, v. tr. trekken, weg-trekken, voort-trekken; werpen, weg-gooien; schieten, afschieten; afdrukken, opleggen; — *á*, zweemen (naar, *á*), kleur; *ir tirando*, in de beslommeringen v. h. leven gaan, (fig.) veel moeite en last hebben; (fam.) — *á degüello*, iem. ondiensten doen, hem vijandig gezind zijn; *tira y afloja*, teleur-stelling; r. zich werpen meer: **echarse**,

tir/ela, f. gestreepte stof; **—ica** of **—illa**, f. verkl. v. *tira*; strookje, reepje stof; **—itaña**, f. een minder-waardige zijden stof; (fig.) kleinigheid; **—itar**, v. intr. rillen, bibberen (v. koude); **—itona**, f. vóor-gewénde beving, huivering; **—o**, m. (voor-)span (v. e. voertuig); schot (v. geweer of pistool); lading (v. e. vuur-wapen); leelijke streek, ondienst; lengte v. h. heele been v. binnen geméten; schouder-breedte; *errar el* —, missen, misschieten; *acertar el* —, treffen; *á* — *de fusil*, op een geweer-schot afstands; *á* —, bij de hand, onder 't bereik; — *de piedra*, steenworp; **—ocinio**, m. (oud) noviciaat, proeftijd v. e. monnik; **—on**, m. ruk: *de un* —, met een ruk, ook: in éens door zonder op adem te komen, *no le arrancarán á tres* — *es*, lett. ze zullen hem met drie rukken niet uittrekken, d. i. je kunt hem niet zoo makkelijk weg-krijgen; **—oriro**, m. (fam.) tonen v. e. blaas-instrument; pl. (fam.) blaas-instrumenten; *es un* —, 't is een vent v. niks, ongevaarlijk mensch; **—otear**, v. tr. en intr. in 't wilde weg beschieten; ook (fig.) met schimp-scheuten of spotternijen over-stélpen; **—oteo**, m. (het) over-en-weer schieten, weder-zijdsche beschieting; (fig.) bestoken (met spot a. a.); **—ria**, f. (fam.) hekel, afkeer; *le tiene* —, hij (zij) heeft een hekel aan hem (haar); **—so**, m. tyrsus of bacchus-staf; pluim-vormige bloei-wijze.

tis/ana, f zoet-hout-water met altea en aftreksel v. andere planten enz.; **´—ico, -a**, m. f. en a. tering-lijder, -es, lijdende aan tering); **´—is**, f. tering; long-tering; **—ú**, m. samen-weefsel (goud of zilver op zijde).

tit/anio, m. titanium (metaal); **—anita**, f. titaniet, roode schorl; **´—ere**, m. marionét; pl. poppen, poppen-spel, -tooneel; sing. ook: sul, iem. die men alles laat doen wat men wil; **—erero**, m. = **—iritero**; **—í**, m. capucijner- of rol-staart-aap (Am.); **—ilacion**, f. kitteling, lichte prikkeling; **—ilar**, v. tr. kittelen, (fam.) kietelen; **—iritaina**, f. (fam.) ketel-muziek, slechte muziek; verdoovend gedruisch v. h. stemmen v. instrumenten; — **iritero**, m. houder v. e. poppen-spel; **—o**, naam: Titus; ook: ert v. d. Láterus-soort; vierkante boon; kamer-pot; soort klein hondje; **—ubear**, v. intr. weifelen; aarzelen; wankelen; beslúiteloos zijn; **—ubeo**, m. aarzeling, weifeling; wankeling; besluiteloosheid; **—ular**, a. titulair, alleen de titel voerend; v. tr. betitelen, een titel geven, = **intitular**; intr. een titel krijgen (baron, graaf enz.); r. getiteld zijn, de titel voeren v., = **intitularse**; **—ulillo**, m. verkl. titeltje; *andar en —s*, klein-geestig, piet-luttig zijn; **—ulo**, m. titel; aanspraak (op, *á*); pl. titels, diploma's met toekenning v. e. titel; *á* — *de*, in de kwaliteit v., onder voorwendsel v.

tiz/a, f. verkoolde herts-horen; fijn-gestooten krijt; (Am.) krijt; **—na**, f. zwartsel; **—nar**, v. tr. met de vinger zwart-maken (uit gekheid); (fig.) bekladden, zwart-maken; **—ne**, m. f. roet; **—o**, m. rookend stuk houts-kool; **—on**, half-verkoold stuk brand-hout; brand of roest in 't koren; vlek op iemands naam (weinig); **—ona**, f. naam v. d. degen v. d. Cid (Spaansche held tegen de Mooren), verder: flikkerende degen, slag-zwaard enz.; — **onazo**, m. vergr. v. *tiron*, en: slag met een **tizon** (zie dat woord); (fam.) helle-vuur (meer **tizonazos**); **—oncillo**, verkl.; en: koren-ziekte, brand-roest.

tlaspi, m. tasch-kruid (geneeskr.)

toalla, f. hand-doek.

tob/a, f. tuf-steen; witte, droge en harde aarde onder de zuivere aarde; tand-steen; **—era**, f. oven-, blaas-balg-gat; **—illo**, m. enkel; scheen-been.

toc/a, f. vrouwe-muts; hoofd-sieraad; stof om hoofd-sieraden van te maken; kap-mantel; — *de monja*, barét, roeiers- of jockey-pet; **—ado**, m. kapsel; **—ador, -a**, m. f. aanraker; speler (v. e. muziek-instrument), bespéler; toilet-tafel, -kamer; **—amiento**, m. (het) raken, aanraking; zelfverwijt, vrome droefheid over zondigheid of verkeerd gedrag; berouw; — *ilicito*, ongeoorloofde aanraking, betasting; **—ante**, pr.p. betréffend, aangaande; **—ar**, v. tr. aanraken, raken; betasten, bevoelen; aanroeren (een onderwerp); betreffen, aangaan; spelen, bespelen (muziek-instrument); toetsen (m. d. toets-steen); luiden (klok); te beurt vallen, treffen; de beurt zijn van; aan de grond loopen, stooten tegen; *tocan á muerto*, de doods-klok luidt; — *marcha*, de generaal-marsch slaan; *se ha tocado ese punto*, men heeft dat punt aangeroerd; *le ha tocado la suerte*, hij is in de loting gevallen (voor soldaat); *eso no me toca á mi*, dat raakt mij niet, gaat mij niet aan; *á V. le toca hablar*, 't is nu uw beurt om te spreken; r. elkaar (aan)raken, vlak bij elkaar liggen, aansluiten enz.; **—ata**, f. (oud) stukje muziek op een snaar-instrument; thans: op

elk instr.; **—ayo, -a,** m. f. en a. die dezelfde naam draagt; naam-genoot.
tocin/ero, -a, m. f. varkens-slager, spek-slager; **—o,** m. varkens-vleesch; *— gordo,* spek; *un —,* een half varken.
tocon, m. stomp, wortel-stuk (v. e. gekapte boom); arm- of been-stomp a. a., = **muñon.**
toch/edad, f. lompheid; **—o,** a. lomp; m. knuppel.
todavia, adv. nog; echter, niet-te-min, evenwel, toch; *— no ha venido,* hij (zij, het) is nog niet gekomen; *nadie lo sabe —,* niemand weet het echter.
todo, pr. ind. (ge)heel; al; elk, ieder; alles, pl. alle(n); m. geheel, totaal; adv. geheel, geheel-en-al, (fam.) heelemaal; *toda la casa,* het heele huis; *todo eso,* dat alles; *todos los dias,* alle dagen, iederen dag; *todo hombre capaz,* ieder bekwaam man; *quien todo lo desea nada tiene,* die alles begeert, krijgt niets; *eres mi todo,* je bent mijn alles; *el todo asciende á,* het totaal beloopt; *está todo mojado,* 't is heel-en-al nat, heelemaal vochtig; *á todo correr,* zoo hard mogelijk loopend; *á todo tirar,* 't verst dat 't gaan kan a. a.; *á todo mas,* op zijn hoogst, zijn meest; *en un todo,* geheel-en-al; *no lo comprendo del todo,* ik begrijp het heelemaal niet; *estoy en todo,* ik ben op de hoogte van alles; *se mete en todo,* hij (zij) bemoeit zich met alles; *hace á todo,* is goed voor alles, is overal geschikt voor.
toesa, f. lengte-maat v. zes voet, vadem (1,88 M. bij ons).
to/fo, m. beenig uitwas; **—ga,** f. toga; **—gado,** a. en m. met de toga aan; rechter, magistraats-persoon a. a.; **—ison,** m. alleen in *Toison de oro,* Gulden Vlies (orde).
tol/ano, m. verhémelte-gezwel (bij paarden); **—dadura,** f. zonne-scherm, -tent; meer: bedekking (der zon door wolken); **—dar,** v. tr. overspannen (met doek), overwélven (met groen), overscháduwen (de zon door wolken), = **entoldar;** r. betrekken (het weer); **—dilla,** f. (zeet.) kampanje; **—do,** m. zonnescherm, -tent.
tole, m. uitroep v. verontwaardiging; (het) uiten v. zulke kreten; *tomar el —,* vluchten, het haze-pad kiezen; **—dano, -a,** m. f. en a. Toledaan, Toledaansch, -sche, van Toledo (in Spanje); **—rable,** a. dragelijk, duldbaar; **—rancia,** f. verdraagzaamheid; godsdienstvrijheid; **—rantismo,** m. tolerantisme, stelsel waarbij men alle godsdiensten toelaat a. a.; **—rar,** v. tr. dulden, verdragen; toelaten (vooral iets laakbaars); **—te,** m. (zeet.) dol, roei-pin.
tol/ondro, m. buil (op 't hoofd enz., v. e. slag of stoot); **—ondron, -a,** m. f. en a. onbesuisd, onbezonnen mensch, „dolle kop"; **—va,** f. molen-trechter; **—vanera,** f. stofwolk.
toll/adar, m. modder-poel, plaats vol modder, = **atolladero;** **—o,** m. honds-haai (heeft veel v. d. zee-hond).
tom/a, f. greep, hoeveelheid die men tegelijk neemt; inneming; een keer innemen (geneesmiddel): *— de posesion,* bezit-name; *— de hábito,* (het) aannemen v. h. orde-kleed, toetreding tot een geestelijke orde; *— de razon,* inschrijving v. e. brevét enz.; **—ador, -a,** m. f. nemer, afnemer, kooper; goed gedresseerde jacht-hond; pl. (zeet.) seising, beslaglijn; riemen; **—ar,** v. tr. nemen; gebruiken (spijs of drank); innemen (genees-middel, vesting); *— sobre si,* op zich nemen; *— estado,* gaan trouwen, zich vestigen (b.v. als arts); *— cuentas,* rekenschap vragen; *— tierra,* aan wal gaan; *— ánimos,* moed vatten; *— tabaco,* snuiven; *— la delantera,* vooruit gaan (vóor anderen); *— las de Villadiego,* ervandoor gaan; *mas vale un toma que dos te daré,* lett. meer is waard éen „neem" dan twee „ik zal je geven", d. i. éen vogel in de hand is beter dan tien in de lucht; *— soleta* of *el portante,* heengaan, (fam.) uitknijpen, ervan-door gaan; r. roesten, zijn glans verliezen; *—las con alguno,* ruzie krijgen met iem.; **—ás,** m. eigen-naam: Tómas; **—asa,** f. id. v. e. vrouw; **—ate,** m. tomaat (plant en vrucht); **—atera,** f. tomaat-plant, -aanplant; **—ento** of **—iento,** m. dons, wolligheid (op planten); **—entoso,** a. wollig, vilt-achtig; **—illar,** m. tijm-aanplant; **—illo,** m. tijm (geurige plant); **—in,** m. oud Spaansch gewicht voor edele metalen (ongeveer 73 gram); **—inejo,** m. klein vogeltje in Perú; **—ismo,** m. Tomisme, leer v. d. heilige Tómas v. Aquino over de genade en de voorbestemming; **—ista,** m. aanhanger dier leer (zie 't vorige); **—iza,** f. touwtje v. bies of esparto-gras; **—o,** m. deel (v. e. boek), boek-deel; spottend: dik lichaam eener vrouw; *de — y lomo,* ontzaggelijk.
ton, m. = **tono;** *sin — ni son,* zonder slot of zin, ongerijmd, zonder reden; **—ada,** f. liedje, wijs; **—adilla,** f. zang-spel (tooneelstukje met zang); **—ante,** a. (poët.) donderend; *Júpiter —,* de Donderende Zeus (of Jupiter); **—dino,** m. ring onder a. e. zuil; houten rólletje; **—el,** m. ton, vat; tonnemaat, gewicht v. 2000 pond, zuiver 920 K.G.; = **—elada;** **—elada,** f. tonne-maat (zie 't vorige, laatste beteekenis); **—elería,** f. kuiperij kuipers-winkel; **—elero,** m. kuiper; **—elete,** m. rok onder a. e. harnas (in 't Théatre-Français der 17e en 18e eeuw); **—ga,** f. pleistér- of kalk-laag a. a.; = **—gada;** **—ico,** m. verstérkend middel; a. veer-krachtig (weefsel); grond-: *nota —a,* grond-toon; *acento —,* woord-klem-toon; **—illo,** m. onhebbelijke of onaangename toon (v. antwoorden, spreken, lezen a. a.); **—o,** m. toon, klank; toon-soort; graad v. kracht, v. spanning a. a.; *el buen —,* de goede toon (= goede manieren); **—sura,** f. kruin-schering; **—surar,** v. tr. de kruin scheren; **—tada,** f., = **—tería;** **—ear,** v. intr. dwaasheden of zotheden doen of zeggen; **—tedad,** f. of **—tera,** f. (fam.) of **—tería,** f. dwaasheid, zotheid; onnoozelheid; **—tillo,** m. kussentje om de heupen op te vullen (v. vrouwen); **—to, -a,** m. f. en a. dwaas, zot; onnoozel(e hals); *quedarse hecho un —,* verbluft staan, geheel verbouwereerd zijn; **—una,** f. (fam.) = **—ería.**
top/acio, m. topaas (goud-gele edel-steen); **—ada,** f. = **—etada;** **—ar,** v. tr. stooten (ook v. e. ram, met de horens); vinden, een vondst doen; goed-vinden, „top" zeggen op iets, een koop afsluiten; **—e,** m. top; stoot, schok; vraag-punt, moeilijk punt; (zeet.) top v. e. mast; hoogste rand (v. iets dat met vloei-stof gevuld wordt): *hasta el —,* tot aan de rand, boorde-vol; **—era,** f. mols-hoop; **—etada,** f. stoot m. d. horens (v. vechtende

rammen); stoot tegen 't hoofd; **—etar,** v. tr. en intr. met de kop op elkaar inloopen (rammen); stooten, tegen iets aan loopen; **—eton,** m. stoot, schok; **—etudo,** a. stooten m. h. hoofd of m. d. horens gevend; **´ico,** m. en a. plaatselijk (genees-middel); gemeenplaats, algemeen argument; **—ino,** a. m. over-kootig (paard); dat op een stelt-hoef loopt (id.); **—o,** m. mol; (fig.) blinde door onwetendheid; **—ografía,** f. topografie, plaats-beschrijving; **—ografico,** a. topografisch, v. d. plaats-beschrijving.

toque, m. aanraking, betasting; gelui, luiden der klokken; toets: *piedra de* —, toets-steen; — *de luz,* belichting (v. e. schilderij); (fam.) *dar un* —, polsen, handig nagaan of iem. voor iets te vinden is enz.; **—ado,** m. het slaan der beenen onder 't dansen; kuite-flikker; oefening om ze lenig te maken.

tor/ácico, a. (wetensch.) = **—áxico; —ada,** f. troep stieren; **—al,** a. wat dient tot voornaamste grond-slag (bouw-kunst); **´ax,** m. (ontleedk.) borst-kas, -holte; **—áxico,** a. borst-kas-, borst-; **—bellino,** m. bui v. wind en regen; wervel-wind; woelig kind; war-boel, plaats waar een vreeselijke drukte heerscht; **—caz,** a. in: *paloma* —, hout-duif, wilde duif; **—cecuello,** m. draai-hals (vogel); **—cedor, -a,** m. f. wringer; twijnder of tweerner; m. spil om garen te tweernen of twijnen; wreede smart of pijn; **—cedura,** f. wringing; twijning of tweerning; slechte wijn uit reeds uitgeperste druiven; **—cer,** v. tr. wringen; twijnen of tweernen; verdraaien (verkeerd overbrengen of een verkeerde uitleg geven); intr. van de goede weg afraken; van richting veranderen; *no dar su brazo á* —, zijn zwakheden zorgvuldig verbergen, zijn ongelijk niet erkennen; r. zich verstuiken; verzuurde (wijn); (fam.) — *los puños,* erge spijt hebben; **—cida,** f. pit (lampe- enz.); **—cidamente,** adv. schuin, dwars; verkeerd; **—cidillo,** m. getweernde of getwijnde zijde; **—cido,** m. soort konfituur (lang en kronkelend); a. gedraaid, gewrongen; *estoy — con él,* ik ben op kwade voet met hem; *tabacos —s,* sigaren; **—cijon,** m. tweerning of twijning; verstuiking, snijding (in de buik), = **retortijon; —cimiento,** m. buiging; afdwaling (v. d. deugd); omschrijving, ompraterij; **—culado,** m. schroef-moer; **´culo,** m. kleine pers; **—della,** f. zang-lijster; **´diga,** f. reep runder-leer om een soort schoeisel van te maken; **—dillo,** a. en m. f. appel-schimmel; **—do,** m. zang-lijster, = **—della;** a. = **—dillo; —eable,** a. geschikt om in 't stiere-circus bevochten te worden (stier); **—eador,** m. stieren-vechter, = **—ero;** a. in *caballo* —, paard dat gewend is aan stieren in 't circus; **—ear,** v. intr. in 't stieren-circus tegen stieren vechten; (de koeien) naar de stieren leiden; tr. (fam.) om de tuin leiden; gekheid maken over (*de*); **—eo,** m. (het) bevechten v. stieren in 't stieren-circus; **—erías,** f. pl. (Am.) in: *hacer* —, op schandelijke manier licht-missen; **—ero,** m. stieren-vechter; **´es,** m breede band onder om een zuil; **—ete,** m verkl. v. *toro*; (fam.) lastig op te lossen moeilijkheid; gerucht, gemompel in 't publiek; **—ga,** f. klos (a. d. hals v. dieren); **—il,** m. stieren-hok (in 't stieren-circus); **—illo,** m verkl. v. *toro,* stiertje; pen, nagel (v. d. band v. e. wiel); (fam.) onderwerp v. gesprek; (ontleedk.) bilnaad, = **perineo; —iondo,** a. vurig (stier, koe); **—loroto,** m soort herders-fluit, schalmei.

tormen/ta, f. storm, orkaan; ramp-spoed; **—tilla,** f. geneeskr. plant: suiker-wortel; **—tin,** m. (zeet) storm-fok; **—to,** m. kwelling; plaag; hevige ongerustheid; marteling; **—toso,** a. storm-achtig; (zeet.) dat gemakkelijk zijn masten verliest (schip.

tormo, m. puntige rots bovenop andere alstop.

torn/a, f. terug-gave; (poët.) terug-keer, -komst; opening aangebracht in een kanaal om een tuin te besproeien; pl. stroo-afval v. d. ossen; *volver las —s,* hetzelfde terug-doen; **—aboda,** f. na-bruiloft (de volgende dag); **—ada,** f. terug-keer; **—adizo,** m. dezerteur, overlooper; **—aguía,** f. contra-merk v. d. douane, bewijs v. herkomst; **—apunta,** f. houten muur-stut (uit een balk). = **puntal;** (fam.) *a* —, weder-zijds, -keerig; **—ar,** v. tr. terug-geven (meer: **devolver**); — *á,* nog eens doen, = **volver á** (dit meer); intr. terug-keeren (gewoner: **volver**); **—asol,** m. zonne-bloem, = **girasol;** weer-glans met kleur-schakeering; **—asolado,** a. met v. kleur veranderende weer-glans; **—asolar,** v. tr. een weer-glans geven met kleur-schakeering (weefsel a. a.); **—eador,** m. = **—ero; —átil,** a. (oud) gedraaid; **—aviron,** m. = **—iscon; —ear,** v. tr. draaien, op de draai-bank bewerken; (rang-)schikken (woorden); intr. draaien, in de rondte gaan; (oud) deel-nemen a. e. toernooi of steek-spel; **—eo,** m. (oud) toernooi, steek-spel; **—esa,** f. non belast met het toezicht op de draai-kas of -lade (in een nonne-klooster); **—ero,** m. (kunst-)draaier; buiten-bediende (in een klooster); **—illero,** m. dezerteur (soldaat die wegloopt); **—illo,** m. schroef-nagel; bank-schroef; (oud) dezertie (v. e. soldaat); **—iscon,** m. mep om de ooren, slag tegen 't hoofd (ook bij ongeluk), = **—aviron; —o,** m. draai-bank; draai-kas of -lade, plaats waar die is; *en* —, rond-om, er-om-heen; kromming, bocht (v. e. rivier); (rechtst.) terug-gave.

toro, m. stier; — *corrido,* voorname los-bol; rand boven a. d. zuil, = **cordon;** *correr —s,* een stiere-gevecht geven; *ciertos son los —s,* er is geen twijfel meer aan; *quedarse* of *verse en los cuernos del* —, lett. op de horens v. d. stier blijven (of zich zien), d. i. hulpeloos aan gevaar bloot-gesteld zijn.

toron/don, m. bult (op 't hoofd a. a.) = **tolondro; —doso,** a. klonterig; **—ja,** f. soort groote citroen; **—jil,** m. of **—jina,** f. citroen- of melisse-kruid; **—jo,** m. citroenboom (die de *toronja's* geeft).

torozon, m. snijdingen, pijn in de buik (bij paarden).

torpe, a. hard-hoorig; linksch, onhandig; onzédelijk, ontuchtig; *oido* —, hard-hóorigheid; **—dero,** m. torpedo-boot; **—dista,** m. torpedist; **—do,** m. sidder-rog (visch); torpedo; **—za,** f. lompheid, onhandigheid; ontuchtigheid; schand-daad; — *de oido,* hard-hóorigheid.

torr/ar, v. tr. roosten, braden, = **tostar; —e,** f. toren; kasteel (schaak-stuk); — *de viento,* lucht-kasteelen; **—efaccion,** f. (het) branden of roosten; **—ejon,** m. torentje; slecht gebouwde toren; **—entada,** f. overstrooming door regens in 't gebergte (*bandjir*);

door zulk een water-stroom gevormde uitholling; —**ente**, m. stort-beek; stort-vloed; —**entera**, f. berg-kloof, ravijn, holle weg; —**eon**, m. slot-toren; —**eznada**, f. sneetjes gebakken ham; —**eznero**, m. (fam.) lui, vadsig jongmensch; liefhebber v. ham; —**ezno**, m. sneetje ham; ⁻́**ido**, a. gloeiendheet, verzéngend; *zona* —, heete zone; —**ija**, f. sneetje brood in wijn enz. gedoopt, bedekt met geklopte eieren en gebakken in boter of olie; —**ontera** of **-o**, m. heuveltje; —**ontes**, a. gezegd v. e. soort witte druif.

torsion, f. wringing, verwringing, verdraaiing.

tort/a, f. taart; pastei, = —**ada**, f.; —**era**, f. of —**ero**, m. kneep, insnede in de spil v. e. spinne-wiel (voor de draad); taarte-pan; —**illa**, f. eier-struif, -koek, ommelét; ⁻́**ola**, f. tortel-duif; —**olico**, m. verkl. tortel-duifje; (fig.) ongevaarlijk, goedig man; ⁻́**olo**, m. tortel-duif (doffer); —**ozon**, m. soort druif; —**uga**, f. schild-pad; (oudh.) dak v. schilden, bedekte galerij om op de muur eener vesting aan te vallen; —**uosidad**, f. bochtigheid; —**uoso**, a. bochtig, krónkelend; —**ura**, f. márteling; kwelling; ellende, smart.

torv/isco, m. keller-hals (plant); —**o**, a. ontzettend, afgrijselijk.

torzal, m. koordje, stréngetje; hoede-lint, -band.

tos, f. hoest; —**cano**, **-a**, m. f. en a. Toskaner, Toskaansch, -sche; *órden* —, Toskaansche bouw-orde (de eenvoudigste der vijf); —**co**, a. on-opgevoed, boersch; grof; onbewerkt; kunsteloos; —**er**, v. intr. hoesten; —**edura**, f. (het) hoesten; ⁻́**igo**, m. (wetensch.) vergift, gift-stof; groot leed; —**iguero**, m. vernis- of terpentijn-boom; schurftboom; —**quedad**, f. ruwheid; onbehouwenheid, boerschheid; grofheid.

tost/ada, f. stukje geroosterd brood (om in de chocolade te doopen enz.); —**adura**, f. (het) roosteren (v. brood); —**ar**, v. tr. roosteren; branden (koffie enz.); r. zich koesteren in de zon, bij een vuur enz.; —**on**, m. geroosterde sisser-erten; een Portugeesche zilveren munt; houten werp-spies met een in 't vuur geharde punt; gebraden speen-varkentje.

total, m. som, totaal; a. algeheel, totaal; *ruina* —, algeheele onder-gang; —**izar**, v. tr. optellen, tot een geheel bijeen-brengen; totalizeeren; —**mente**, adv. geheel-en-al, heelemaal.

totilimundi, m. kurioziteit, kijk-kastje, „rarekiek-kast", = **mundinovi** en **mundonuevo**.

totavia, of **tova**, f. kuif-leeuwerik.

toucan, m. toekang of neus-hoorn-vogel; zuidelijk gesternte, beter: **tucan**.

tóxico, m. (oud) = **tósigo**.

toxico/grafía, f. toxicografie, beschrijving der vergiften; —**logia**, f. toxicologie, vergiften-leer.

tozo, a. de gestalte v. e. dwerg hebbend (op een schilderij); —**lada**, f. slag op de haarwrong of toet; = —**lon**, m.

tozu/do, a. koppig, stijf-hoofdig; —**elo**, m. vleezige hals v. e. slacht-dier.

traba, f. kluister (v. e. paard); hindernissen, hinderpalen; wat samenbindt of -houdt; pl. riemen om de pooten v. e. jong paard, om het draven te beletten en krachtig te leeren stappen; —**cuenta**, f. reken-fout; twist, woorden-strijd; —**do**, a. verbonden, verzameld, bijeen-gevoegd; stevig, stoer (man); dat een witte vlek heeft a. twee pooten v. dezelfde kant (paard); —**dura**, f. vereeniging, bijeen-voeging, verbinding; —**jador**, **-a**, m. f. en a. werk-man, dag-looner; werkzaam, arbeidzaam; —**jar**, v. tr. werken, arbeiden; kwellen, smart aandoen; op harde wijze africhten, dresseeren; intr. zich moeite geven, werken voor iets enz.; —**jo**, m. werk, arbeid; moeite, last; — *le ha de costar*, 't zal hem (haar) moeite kosten; *con mucho* —, met veel moeite; *dia de* —, werk-dag; pl. tegen-spoed; lang ziek-zijn; wederwaardigheden; —**joso**, a. lastig; bezwaarlijk; moeilijk te krijgen of te doen; —**r**, v. tr. vereenigen, samen-voegen; — *disputa*, een twist-gesprek beginnen; — *un caballo*, een paard kluisters aandoen; r.: — *de palabras*, ruzie krijgen; —**zon**, f. vereeniging, samen-voeging; verbintenis, verbinding.

trab/illa, f. broek-riempje, sous-pied (onder de schoen); losse steek in een gebreide kous; —**on**, m. ring a. d. poot v. e. paard (waaraan een touw, om het vast te binden, als het graast); schoor-, rust- of draag-balk; —**uca**, f. groote klapper, voet-zoeker (vuurwerk); —**ucador**, **-a**, m. f. suffert, iem. die zich telkens vergist, de dingen dooreenwart enz.; —**ucar**, v. tr. verwarren, dooreen-gooien verkeerd begrijpen; onderste-boven gooien, dooreen-warren, de draad doen verliezen (iem. die spreekt); r. in de war raken; —**ucazo**, m. schot m. een donder-bus (oud geweer); onverwachte slag, ongelukkig toeval; —**uco**, m. donder-bus (oud geweer met wijde mond); ook groot pistool met id.; maat (v. 9 voet); (oudh.) katapúlt, = **catapulta**, een oorlogs-werk-tuig.

trac/amundana, f. (fam.) manie om steeds te ruilen; —**cion**, f. trekking, (het) trekken; trek-vermogen; uittrekking; aanbrenging.

Traci/a, f. Tracië (land); soort git; —**as**, m. noord-noord-west; —**sta**, m. ontwerper.

tracto, m. spanne tijds (weinig); (R. K.) vers.

trad/icion, f. óverlévering; (rechtst.) afgifte; —**icional**, a. naar de óverlévering, traditioneel; —**uccion**, f. vertaling, overzetting; —**ucir**, v. tr. vertalen, overzetten; —**uctor**, **-a**, m. f. vertaler, overzetter; —**uje**, *tradujiste*, *tradujo*, *tradujimos*, *tradujisteis*, *tradujeron*, pr. pf. v. **traducir.**

traer, v. tr. (aan)brengen; aankondigen; met zich brengen; bij zich hebben (geld b.v.); dragen (kleederen); (fam.) — *á mal* —, van iemands zwakheid of meegaandheid misbruik maken; — *al caso*, iets ter snede zeggen; — *al retortero*, alles doen met de hulp v. iem.; — *entre manos*, onder handen hebben (uitvoering v. e. plan enz.); r. zich kleeden (goed of slecht).

traf/agador, m. = —**icante**; —**agar**, v. intr. = —**icar**; ⁻́**ago**, m. handels-verkeer; zorgen, beslommeringen (door zaken); —**almejo**, a. vast-beraden, stout-moedig; —**icante**, m. handelaar; —**icar**, v. intr. handel-drijven, hándelen; ⁻́**ico**, m. = ⁻́**ago** (eerste beteekenis).

traga/canta, f. boks-doorn, dragánt (plant), soort gom; —**deras**, f. pl. = —**dero**, m. (fam.) keel-gat; —**dor**, **-a**, m. f. slikker, opslokker, vraat; gúlzig-aard; —**hombres**, m. (fam.) zwetser, opsnijer; ⁻́**lafo**, m. soort hert of steen-bok; —**ldábas**, m. (fam. lett.) opslokker, gulzig-aard, vraat; —**léguas**, m.

(fam.) flink looper („mijlen-slikker"); **—luz,** m. en f. dak-raampje; kélder-vénstertje; — **ntada**, f. boorde-vol glas; **—nton, -a,** m. f. en a. (fam.) gulzig-aard, = **—ldábas**; en (volkst.): lekker-bek, smul-paap; **—a,** f. overvloedig maal, smul-partij, = **comilitona**; (fig.) schrik door een verontrustende tijding, of droevige gebeurtenis; **—r,** v. tr. (in)slikken; opslokken, doorslikken; schrokken (gulzig eten); (fam.) *no puedo —le*, ik kan hem niet zetten, niet uitstaan; *no puedo —lo*, ik kan er geen vrede mee nemen, kan er niet overheen; (fam.) — *saliva*, lett. spuug inslikken, d. i. stil leed verdragen.

trage, zie **traje.**

trag/edia, f. treur-spel, tragédie; **´—ico**, a. tragisch; droevig, nood-lóttig; m. treur-speldichter; tooneel-speler die bekwaam is op te treden in een treur-spel; **—icomedia**, f. treur-spel met komische gebeurtenissen en dat vroolijk eindigt, tragikomédie; **—icómico,** a. tragisch en tegelijk grappig, tragikomisch.

tragin, zie **trajin,**

trag/o, m. slok, teug; (fig.) erge tegen-slag, harte-wond, smartelijke aandoening enz.; *echar un* —, 's wat drinken, (fam.) een borrel pakken; *me ha dado mal* —, hij (zij) heeft me een naar oogenblik bezorgd; oor-klep; *á —s*, bij beetjes; **—on**, a. gulzig, vraat-ziek; **—onería,** f., beter **glotonería**, gulzigheid.

trai/cion, f. verraad; *á* —, door verraad, op verráderlijke wijze; **—da**, f. (het) aanbrengen, (de) aanvoer, (het) brengen; **—dor, -a**, m. f. en a. verrader, verraadster, verráderlijk; — **go,** 1e pers. pres. ind. v. **traer**, brengen enz.; **—lla**, f. koppel-band,-riem; vlokje, kwastje a. h. uiteinde v. e. zweep enz.; rol om een weg plat te maken: **—llar,** b. tr. glad-maken, effenen (weg of straat met een rol); **—na,** f. groot sleep-net.

traj/e, m. kleedij, kostuum, kleeding; — *de gala*, gala-kostuum; —, *trajiste, trajo, trajimos, trajisteis, trajeron*, pr. pf. v. **traer**, brengen enz.; **—ear**, v. tr. zich smaak-vol kleeden; vaak v. kleeren verwisselen, veel werk van mooie kleeding maken; **—in,** m. = **—ino**; en: romp-slomp v. h. huishouden, drukte, beslommering; **—inante**, m. karre-voerder, vrachtrijder, = **—inero**; **—inar,** v. tr. vervoeren, transporteeren (per voertuig); van de eene plaats naar de andere gaan, 't land afreizen, reizen en trekken; **—inero,** m. = **—inante**; **—ino,** vervoer, handels-verkeer; verkeer.

tralla, f. koetsier-zweep; (zeet.) lijk, zoomtouw, = **relinga.**

tram/a, f. in-slag; (fig.) weefsel (v. leugens b.v.); *la — de la vida*, de levens-draad; komplót, samen-spanning; **—ador, -a,** m. f. inslag-maker (bij 't weven); beramer v. e. komplót of sámen-zwering; **—ar,** v. tr. inslaan, inschieten (draad bij 't weven); smeden, beramen (komplót a. a.); **´—ite**, m. trajékt, af te leggen afstand; (rechtst.) weg die een zaak volgen moet; *—s regulares*, geregelde gang v. zaken (bij een rechts-zaak); **—o,** m. eind weegs; trajékt, af te leggen afstand; stuk trap tusschen twee overloopjes of tusschen portalen; **—ojo,** m. bandje v. stroo om een koren-schoof; sterkste gedeelte v. h. stroo; **—ontana,** f. noorde-wind, noord-zijde; *perder la* —, (plat) de tromontanen verliezen, d. i. de klus kwijt-raken, in de war raken; — **ontano,** a. aan de andere zijde der bergen gelegen, = **ultramontano**; **—ontar,** v. intr. over de bergen gaan (vooral de zon); tr. helpen ontvluchten (gevangene); **—oya,** f. mechanische tooneel-verandering, toestel daarvoor; gevaarlijke handige intrigant.

tramp/a, f. val, val-strik; bedrog bij 't spel of bij een koop; iem. of iets met verborgen leelijke eigenschappen; (fam.) *todo se lo llevó la mala* —, de duivel heeft zich ermee bemoeid, de zaak is heelemaal verkeerd geloopen; pl. schulden; — *adelante*, kom, geen moed verloren!; **—al,** m moerássige, modderige plaats; **—antojo,** m. bedriegerij, valsche schijn; **—eador, -a,** m. f. brutale bedrieger, oplichter; **—ear**, v. tr. oplichten, slim bedriegen; intr. oplichterij plegen; — **illa,** f. verkl.; en kijk-gaatje om te zien wat er in de winkel gebeurt; **—ista,** m. en a. oplichter, bedrieger; schurk-achtig; **—oso, -a,** m. f. en a. valsche speler, die op oneerlijke wijze schulden maakt; onbetrouwbaar (mensch).

tranc/a, f. dwars-hout om een deur af te sluiten; **—ada,** f. = **—o**; **—ahilo,** m. groote knoop a. e. draad; **—ar,** v. tr. met een dwarshout afsluiten (deur), = **atrancar**; **—azo,** m. knuppel-slag; **—e,** m. hachelijk oogenblik; typisch geval; gerechtelijke verkoop; *á todo* —, wat er ook gebeure; **—o,** m. (fam.) groote stap; *en dos —s*, in twee stappen.

tran/chete, m. le(d)er-snij-mes, snij-beitel (werk-tuig v. schoen-makers enz.); **—quera,** f. palissadeering, stakétsel, = **palizada** en **estacada**: **—quero,** m. deur- of vensterpost; **—quilidad,** f. gerustheid; rustigheid; kalmte, bedaardheid; **—quilizar,** v. tr. gerust-stellen; tot bedaren brengen, kalmeeren; **—quilo,** a. gerust; rustig; kalm, bedaard; **—quilla,** f. verkl. v. **tranca**; en: val-strik, hinderlaag, list.

trans/accion, f. trans-actie, onderhandeling over een geschil; **—alpino,** zie **trasalpino**; **—andino,** a. trans-andinisch, over de Andes (Zuid-Amerika); **—ar,** v. intr. transigeeren, onderhandelen; **—atlántico**. zie **trasatlántico**: **—c...** zie **trasc...**; **´—eat,** (Lat.) goed, 't zij zoo, ik wil wel; **—eunte,** m. en a. voorbij-ganger, -gaand; **—f...** en — **gr...,** zie **trasf...** en **trasgr...**; — **icion,** f. overgang; **—ido,** a. verkleumd, door-en-door koud; weg-kwijnend, stervend v. smart of uitputting enz.; **—igible,** a. waarover te onderhandelen of te transigeeren valt; **—igir,** v. tr. onderhandelen over, een akte passeeren om een zaak te schikken; **—itable,** a. begaanbaar (weg); **—itar,** v. intr. op reis ergens voorbij-gaan; **—itivo,** a. (rechtst.) overdraagbaar, vervreemdbaar; overgánkelijk (werk-woord); **´—ito,** m. (het) voorbij-gaan of doortrekken; doortocht; pleisterplaats; bevórdering (tot een hoogere rang); **—itorio,** a. voorbij-gaand, tijdelijk; wat als overgang dient; **—...,** zie verder **tras...**

trapa, f. Trappisten-orde; *órden de la* —, id.; ook: getrappel, gestamp-voet; gedruisch, geschreeuw; **—cear,** v. intr. bedriegen in de handel; tr. iem. iets op de mouw spelden, liegen; **—cería,** f. = **—za**; **—cero,** m. leugenaar, leepe bedrieger; **—cete,** m. (oud) gedeeltelijk dubbel rékeninge-boek; **—cista,** m. = **—cero**; **—jo,** m. lomp, lor, oude

lap; **—joso,** a. in lompen, met lompen bedekt; **´—la,** m. f. die leugen-praatjes verkoopt, praatjes-maker; leugen-praatjes; **—lear,** v. intr. (fam.) babbelen, klets- of leugen-praatjes verkoopen; **—lon, -a,** m. f. leugenaar, bedrieger; **—za,** f. bedriegerij, fraude.

trap/eciforme, a. trapezium-vormig; **—ecio,** m. (meetk,) -trapezium; **—ería,** f. hoop oude lappen, rommel, „zooitje"; uitdragerij; vodden-handel; **—ero, -a,** m. f. vodde-raper; **—ezoide,** a. tragezoïdaal, trapezium-achtig, -vormig; **—iche,** m. suiker-fabriekje; **—illo,** m. verkl. v. **trapo**; kameniertje met wie men een liefdes-betrekking heeft; *estoy de —*, ik ben ongekleed, in mijn huis-kleeding enz.; **—o,** m. vod, lomp; (zeet.) zeil-werk, zeilen; *á todo —*, met volle zeilen; met alle macht; *le puso como un —*, hij (zij) heeft hem diep vernéderd.

traqu/e, m. knal; kruit-loop; (fam.) *— barraque*, bij iedere gelegenheid, te pas of te onpas; **—ea,** f. lucht-pijp; **—ear,** v. intr. kraken, uiteen-barsten, klépperen (als een ooievaar; tr. roeren; **—eartería,** f. = **—ea**; **—eo,** knal, klap (v. vuur-werk); schok, roering, stoot; **—ido,** m. knal, ontploffing.

tras, pr. p. na; achter (voor 't eerste meer **despues**, voor 't tweede **detras**); *uno — otro*, de een na den ander; *— de haberme engañado, me ha insultado*, na mij bedrogen te hebben, heeft hij (zij) mij beleedigd; *— una ausencia de mas de un año*, na een afwezigheid van meer dan een jaar (poët.) voor *despues de una a.*); *echar la soga — la caldera*, lett. het touw de ketel achterna gooien, d. i. het opgeven, er de brui aan geven; **—alcoba,** f. vertrek achter een alkoof; **—alpino,** a. transch-alpijnsch, a. d. ander zijde der Alpen gelegen; **—anteayer,** adv. vóor-eergisteren; **—ca,** f. léderen riem; **—cabo,** m. (het) beentje-lichten (ook fig.); **—canton,** m. hoek-paal; kruier a. d. hoek v. een straat; *dar —*, lang op straat laten wachten; **—cartarse,** v. r. een goede kaart wegdoen en een slechte in de plaats nemen; **—carton,** m. (het) wegdoen... (zie 't vorige); **—atlántico,** a. trans atlantisch, a. d. overzijde v. d. Atlantische Oceáan; **—cendencia,** f. voortreffelijkheid, uitblinking boven een ander; mogelijke gevolgen eener gebeurtenis; scherp-zinnigheid; **—cendental,** a. uitmuntend boven een ander; *filosofia —*, op a priori vast-gestelde wetten gegronde wijs-begeerte; **—cender,** v. intr. te boven gaan, van deze zijde naar de andere gaan; uitblinken boven een ander; doordringen (geur), zich verbreiden, uitlekken (geheim); **—col,** m. (oud) sleep (v. e. japon); **—colar,** v. tr. filtreeren; r. uit- of door-zijpelen (vocht); **—conejarse,** v. r. achter-blijven (fret, na een konijn uitgezogen te hebben); (fam.) achter-blijven, 's nachts laat uitblijven; **—cordarse (de),** v. r. vergeten (meer: **olvidar**); **—coro,** m. deel v. e. kerk achter 't koor; **—corral,** m. plaatsje achter in de hoender-hof v. e. boerderij; (fam.) achterste, billen; **—cribir,** v. tr. over-schrijven; transcribeeren (in een ander letter-schrift overbrengen); **—cuarto,** m. achter-kamer; **—curso,** m. verloop (v. tijd); **—doblar,** v. tr. ver-drie-voudigen, = **triplicar**; **—doblo,** m. drie-voud; **—dos,** m. binnen-vlakte der steen-lagen v. e. muur; **—egar,** v. tr. óvergieten (vloei-stof); met lange teugen bóorde-volle glazen leeg-drinken; **—eñalar,** v. tr. ontmerken, 't merk of teeken verplaatsen; **—era,** f. achter-kant, -deel; **—ero,** m. achterste; (fam.) zit-vlak; a. achteraan gelégen, tot het achter-deel behoorend; *quedarse —*, achter-blijven; **—ferir,** v. tr. overdragen, overdoen; overbrengen, vervoeren; r. overgaan, zich begéven; **—figuracion,** f. gedaante-verwisseling; verheerlijking, transfigurátie (v. Christus op de berg Tabor); **—figurar,** v. tr. v. vorm of gedaante doen verwisselen; r. verheerlijkt worden (Christus); **—formacion,** f. vorm-verandering, gedaante-verwisseling, vervórming; **—formar,** v. tr. veranderen, vervórmen, een andere gedaante geven of doen aannemen; r. anders worden, van levens-wijze, zeden a. a. veranderen, van gedaante verwisselen, zich veranderen in enz; **´—fuga,** m. overlooper, deserteur, = **desertor**; = **´—fugo,** m.

tras/fundir, v. tr. overgieten, overstorten; achtereen-volgens aan verscheidenen mede-deelen; r. zich verbreiden, algemeen bekend worden, = **difundirse**; (heelk.) óver-tappen (bloed); **—fusion,** f. mede-deeling v. d. eenen a. d. anderen; over-tapping (v. bloed); óvergieting; **—go,** m. kabóuter-mánnetje, kwel-geest; levendig, dartel kind, „woel-water"; **—gresion,** f. overtreding (eener wet a. a.); **—gresor, -a,** m. f. overtréder (v. e. wet enz.); **—hoguero,** m. groot blok hout (in de haard); a. die van poken in 't vuur houdt; **—hojar,** v. tr. dóorbladeren, vluchtig dóorlezen; **—humante,** a. naar andere weiden overgaand (al naar 't seizoen, kudden); **—humar,** v. intr. naar andere weide gaan (kudden); **—iego,** m. óvergieting, óver-tapping; **—ijado,** a. uitgemergeld, dun-lijvig; **—lacion,** f. overbrenging; overzetting, vertáling; **—ladar,** v. tr. overbrengen, verplaatsen; over-schrijven; vertálen, overzetten; **—lado,** m. gelegalizéerd afschrift; volkomen gelijkenis (weinig); (rechtst.) mede-deeling v. e. eisch, v. e. réchts-vordering a. d. partij tegen welke die geschiedt; **—laticio,** a. overdráchtelijk, zinne-béeldig; = **—lativo,** a.; **—lucidez,** f. onvolkomen doorzichtigheid of doorschijnendheid (der edel-gesteenten, delf-stoffen a. a.); **—luciente,** a. doorzichtig, doorschijnend; **—lucirse,** v. r. doorzichtig of door-schijnend zijn; door een doorzichtig voorwerp heen te zien zijn; beginnen bekénd te worden, dóor-schemeren (waarheid b.v.); **—lumbramiento,** m. verblinding (meer: **deslumbramiento**); **—lumbrarse,** v. r. verblind worden (meer: **deslumbrarse**); verdwijnen; **—luz,** m. dóor-schémering, licht dat dóor-schijnt; weer-glans (v. e. stof, v. e. schilderij dat men van ter-zijde bekijkt); **—mallo,** m. drie-dubbel net (over een rivier uitgezet); houten kolf (bij 't kolfspel); **—mano,** m. die „de achter-hand" heeft, tweede in 't spel; *á —*, ergens verstopt; **—marino,** a. overzéesch, overwálsch; **—migracion,** f. (volks-)verhuizing; *— de las almas*, ziels-verhuizing; **—migrar,** v. intr. naar een ander land verhuizen; **—minar,** v. tr. onder-mijnen, = **minar**; onder de grond loopen; een sterke lucht verspreiden; **—misible,** a. over te brengen, overbrengbaar; over te dragen, vervreemdbaar

(goederen); —**mision,** f. over-brenging; — over-dracht, vervreemding (v. goed); doorlating (v. licht); —**mitir,** v. tr. overdragen, vervreemden (goed); overbrengen, v. 't eene geslacht op 't andere overbrengen; doen overgaan (roem enz.); —**mochar,** v. tr. snoeien (boomen); —**montar,** v. tr. de vlucht vergemakkelijken, helpen vluchten; intr. de bergen óvertrekken, achter bergen óndergaan (zon); —**mutable,** a. vervormbaar, veranderbaar, voor omzetting vatbaar; —**mutacion,** f. omzetting, verandering (i. e. andere stof b.v.); —**mutar,** v. tr. omzetten, veranderen; —**mutativo,** a. omzettend, veranderend; = —**mutatorio,** a., —**nochada,** f. doorwáakte nacht; —**nochado,** a. flets en onfrisch, wegens slapelooze nacht; verwelkt, verlépt; —**nochador, -a,** m. f. nacht-braker, die de nacht wakende doorbrengt; — **nochar,** v. intr. de nacht opblijven, wakende doorbrengen, „nacht-braken"; ook r. id.; —**nombrar,** v. tr. de namen veranderen van, van naam doen verwisselen; — **oir,** v. tr. verkeerd hooren, verkeerd verstaan; —**ojado,** a. met vermoeide, fletse oogen; —**oñado,** a. droomerig; — **oñar,** v. intr. wakende droomen; zich aan droomerijen overgeven; —**padano,** a transpadaansch, a. d. overkant v. d. Po gelégen; —**palar,** v. tr. dooreen-werken (graan met een schop); —**papelarse,** v. r. onder de papieren raken, wegraken (b.v. brief); — **parencia,** f. doorschijnendheid, doorzichtigheid; —**parentarse,** v. r. dóor-schijnen, dóor-schémeren, (door-)slijten, kaal worden (kleeding-stuk); —**parente,** a. doorschijnend, doorzichtig; m. transparant (doorschijnend papier enz); —**pasacion,** f. = —**paso**; —**pasamiento,** m. overtréding; — **pasar,** v. tr. overdragen, a. e. ander overdoen; doorbóren, doorstéken; — *el corazon*, het hart doorbóren; —**paso,** m. (rechtst.) overdracht (v. e. recht, een bezitting a. a.); diepe smart; overtréding (der wet a. a.).

tras/pecho, m. beenen stukje op 't hout v. e. hand-boog; —**pié,** m. (het) achteruit-zetten v. e. voet om te blijven staan; wankeling; *hacer —s*, wankelen, niet vast op zijn beenen staan; —**pillarse,** v. r. vermágeren door gebrék aan voedsel; —**pintar,** v. tr. de kleur v. e. kaart trachten gewaar te worden aan het aantal lijnen dat erom-héen is; r. anders uitvallen dan men gedacht had; — **piracion,** f. (geneesk.) uitwaseming, transpiratie; —**pirar,** v. intr. uitwasemen, transpireeren (lichaams-vochten); r. uitlekken, beginnen bekénd te worden; —**plantar,** v. tr. óverplanten; óverbrengen, verplaatsen; — **plante,** m. óverplanting; verplaatsing, óverbrenging; —**poner,** v. tr. van zijn plaats zetten, verzetten; r. zich aan 't gezicht onttrekken (zon); —**portacion,** f., meer — **porte**; —**portar,** v. tr. vervoeren; (muz.) transponeeren (in een andere toon-soort zetten); —**porte,** m. vervoer, transport; vervoering, aandrift; —**portin,** m. zeer zachte matrás bij wijze v. veeren bed; —**posicion,** f. omzetting; (muz.) transpositie (zie —**portar**); —**puesta,** f. verplaatsing; onttrekking aan 't gezicht (door bergen, boomen a. a. b.v. de zon); vlucht, ontsnapping; bij-gebouwtjes; tweede plaatsje (achter een huis); —**puse,** enz. pr. pf. v. **trasponer**; —**quilar,** v. tr. scheren (schapen), = **esquilar**; mishándelen; —**quilon,** m. vlok slecht geknipte haren; afgeperste of verkrégen geldsom; sneê bij 't scheren, (fam.) kerf; litteeken v. e. snee of houw; (fam.) *hecho á —es*, slecht gemaakt, afgeknoeid; —**tada,** f. vlegel-streek, vlégel-achtigheid; —**tano,** m. (oud) beentje-lichten; —**te,** m. toets, vakje v. d. steel v. e. gitaar, v. e. luit enz.; *dar al — con una cosa*, iets vernielen, verloren doen gaan; *dar al* —, ook: omslaan, zinken; — **teado,** m. toetsen-indeeling v. d. steel v. e. gitaar of luit a. a.; —**tear,** v. tr. v. e. toetsen-indeeling voorzien (steel v. e. gitaar enz.); van zijn plaats zetten (meubels), rommelen; de juistheid der gitaar- of luit-toetsen nagaan; zich 't hoofd breken om te slagen; — **tejador,** m. beter: **retejador,** lei-dekker, panne-legger; —**tejar,** v. tr., beter **retejar** (zie 't vorige); —**tera,** f. berg-plaats voor huis-raad of meubels; —**tería,** f. oude meubels, oud huis-raad; —**tienda,** f. winkel-kamer; veinzerij, achter-gedachte; *tiene mucha* —, hij (zij) is zeer achterbaksch, achterhóudend; —**to,** m. huis-raad; oud meubel; onnut iets, waarloos ding; „sta-in-de-weg", prul v. e. vent a. a.; —**tornador, -a,** m. f. die de boêl dooreen-schopt, alles in de war brengt; die hindert door zijn tegenwóordigheid; —**tornamiento,** m. = —**torno**; —**torna,** v. tr. omvér-gooien, -werpen, -smijten; in de war schoppen, onderste-boven gooien; van streek maken; r. van de wijs raken, zijn tegenwóordigheid v. geest verliezen a. a.; —**torno,** m. omvér-werping, beroering; verwarring; —**trabado,** a. zwart of bruin met witte vlek a. d. poot (paard); —**trabillar,** v. intr. weifelen, stamelen; — **trocamiento,** m. van-zijn-plaats-zetting, uit zijn-verband-neming a. a. = —**trueque**; — **trocar,** v. tr. van zijn plaats zetten, uit zijn verband halen; —**tuelo,** m. verkl. v. *trasto*, mis-punt, onbetéekenende vent; —**trueque,** m. = —**trocamiento**; —**udar,** v. tr. en intr. uitzweeten, dóorzweeten; —**udor,** m. uit- of door-zweeting; —**untivamente,** adv. in hoofd-punten, per extract (afgeschreven); —**ustanciacion,** f. verandering v. wezen; omzetting v. brood en wijn in vleesch en bloed v. Christus (bij de mis, R. K.), transsubstantiatie; —**ustanciar,** v. tr. een stof in een andere omzetten; —**venarse,** v. r. uit de aderen treden (bloed). = **extravenarse**; —**versal,** a. en m. f. schuin-snijden, over-dwárs, dwars-liggend; (afstammeling) in de zij-linie; —**verso,** a. dwars; — **verter,** v. tr. óverloopen (vocht).

trat/able, a. gedwee, handelbaar; rédelijk, met wie men onderhándelen kan; mak (dier); —**ado,** m. verhándeling; tractaat, verdrág; —**amiento,** m. behándeling; omgang (meer: **trato**); eere-titel die men aan personen geeft naar hun rang of aanspraken; (oud) schikking, verdrag. = **convenio** en **ajuste**; *dar* —, naar zijn rang betitelen of behandelen (voornáam persoon); —**ante,** m. kleinhandelaar (in de een of andere eet-waar); — **ar,** v. tr. behándelen (in alle beteekenissen); onderhándelen over; régelen (zaak); trakteeren, onthalen (ook ironisch); omgaan met (*á*), in huis komen bij (*á*); r. zich goed in-achtnemen, goed voor zich-zelf zorgen; loopen over, betreffen, gelden: *no se trata de ser*

rico, sino se trata de vivir, 't is niet de kwestie rijk te rijk, maar 't geldt (hier) te leven; *se trata de ...,* Fransch: *il s'agit de ...*; **—o,** m. behándeling; ontvangst, onthaal; omgang; handel, handels-verkeer, overéen-komst; ongeoorloofde liefdes-betrekking; *de buen* —, met een aangename omgang; *en el — familiar,* in de gemeenzame omgang; *tiene malos —s,* hij (zij) heeft slechte omgang, verkeert in slecht gezélschap; — *de negros,* handel in negers, d. i. slaven-handel.

trav/ersa, f. (wapenk.) dwars-balk; pl. (zeet.) pardoens, touwen om de masten te steunen; **—es,** m. schuinte, dwarste; tegen-spoed; *dar al* —, mis-lúkken, mís-loopen; *de* — of *al* —, dwars, dwars-óver, over-dwárs, (dwars)er door-heen; **—esaño,** m. dwárs-balk, = **atravesaño; —esar,** v. tr. dwars door-(heen)-gaan; óversteken, kruisen; dwars-legger (balk); doorstéken, doorbóren enz. = **atravesar; —esear,** v. intr. woelig, onrustig zijn (kinderen); tr. in fijne bizonderheden bespreken, „uitspinnen"; **—esero,** a. dwars-liggend, -gelegd; m. péluw; **—esía,** f. over-tocht (over zee); over-vaart; tocht, reis; korte binnen-weg, = **atajo; —esío,** m. plaats waar mén over-steekt, over-vaart enz.; **—esura,** f. guite-streek, stoutigheid, snakerij; kattekwaad; scherp-zinnigheid; gelukkige keuze der middelen om te slagen in een moeilijk geval; **—ieso,** a. vol katte-kwaad, guitig, snakig (kind); scherp-zinnig; die een voorziende geest, een scherpe blik heeft; dwarsliggend of -gelegd.

tra/yectil, m. en a. vaartuig; wat dient om een tocht te doen, te varen, te reizen; — **yectoria,** f. (meetk.) kogel-baan, baan (v. e. bewégend voorwerp); **—za,** f. trek; omtrek; ontwerp; middel om een vóornemen, een plan uit te voeren; uiterlijk, aanzien (v. persoon of zaak); goede of slechte wijze v. doen bij 't werken; *el tiempo tiene mala* —, 't weer ziet er slecht uit; **—zador, -a,** m. f. ont-wérper; **—zar,** v. tr. ont-wérpen, met lijnen aangeven; trekken (lijnen a. a.); 't voorbeeld geven, aangeven hoe men handelen moet; traceeren, uitdenken; **—zo,** m. ont-wérp, plan, teekening; plooien der draperieën (op een schilderij).

trébedes, f. pl. drie-voet, stander op drie pooten.

treb/ejo, m. kinder-speel-goed; gekheid, scherts; pl. schaak-stukken; gereedschap (voor een ambacht a. a.); **—entina,** f. (oud) = **trementina; ́—ol,** m. klaver(-blad).

trec/e, num. card. dertien; dertiende (bij datum, en namen v. vorsten, hoofd-stukken enz.); (fam.) *mantenerse en sus* —, stand houden, geen hand-breed wijken; **—enazgo,** m. een waardigheid in de Sint-Jakobs-orde; **—eno** of **—ésimo,** num. ord. dertiende; **—ientos, -as,** num. card. drie-honderd.

trech/el, m. zwart-achtig koren; **—o,** m. afstand, tijd-ruimte; *del dicho al hecho hay gran* —, „tusschen doen en zeggen lange mijlen leggen"; *á —s,* bij tusschen-poozen, nu en dan.

trefe, a. dun, licht en buigbaar; *peseta* —, p. die valsch lijkt.

tregua, f. wapen-stil-stand, bestánd; (het) tijdelijk ophouden (v. pijnen), staking; *sin* —, onverpoosd, maar-al-door.

treint/a, num. card. dertig dertigste (datum, hoofdstuk, vorst); — *y una,* een-en-dertig, een kaart-spel; **—anario,** m. dertig-tal, (b.v. dagen a. d. zelfde zaak besteed, missen voor een doode); **—añal,** a. dertig-járig; **—ena,** f. dertig-tal; **—eno,** num. ord. dertigste.

treja, f. terug-sprong, terug-kaatsing over de band (biljart).

trem/ebundo, a. ijzing-wekkend, vreeselijk; **—edal,** m. moerassig terrein dat trilt onder de voeten; **—endo,** a. geducht, ontzettend; ontzag-wékkend; **—entina,** f. terpentijn; — **esino,** a. drie maanden oud, v. drie maanden; **—ó,** m. (ook **trumó**) penánt-spiegel; **—olar,** v. tr. ontplooien, doen wapperen (vlag); **—olina,** f. hevige regen-bui met wind; gedruisch, verwarring, wanorde; **́—ulo,** a. bevend. trillend.

tren, m. trein; na-sleep; — *directo,* direkte trein; **—a,** f. (Zig.) gevángenis, „nor"; (oud) bandelier voor de degen; **—cas,** f. pl. rietstokjes die de honing-raten in een bije-korf ophouden; *meterse hasta las* —, in de modder zakken, (fig.) zich in een leelijke zaak gestoken hebben; **—cilla,** f. koordje, snoertje, lintje; **—cillar,** v. tr. met koord of lintjes afzetten, omboorden; **—cillo,** m. lint om een hoed; **—os,** m. pl. wee-klachten v. Jeremias; **—za,** f. vlecht; **—zadera,** f. vlecht; band; **—zado,** m. haar-vlecht; **—zar,** v. tr. vlechten.

treo, m. (zeet.) galei-zeil, nood-zeil.

trep/a, f. (be)klimming, (be)klautering; golvend omboordsel; list, bedriegerij; (fam.) afrossing, rammeling; **—ador, -a,** m. f. klimmer, klauteraar, die houdt v. klimmen of klauteren; **—anacion,** f. (heelk.) trepanátie of schédel-boring; **—anar,** v. tr. (heelk.) een schédel-boring doen; **́—ano,** m. (heelk.) instrument om de schédel-boring mee te doen; **—ar,** v. intr. klimmen, klauteren.

tres, num. card. drie; derde (hoofdstuk, vorst, datum); **—bolillo (al —),** adv. zoo geplant dat telkens een boom of plant in 't midden v. vier andere staat; **—doblar,** v. tr. = **triplicar,** verdrie-vóudigen; **—doble,** m. drievoud, = **triple; —illo,** m. hombre-spel (kaart-spel dat in Amerika *rocambor* heet); **—mesino,** a. = **tremesino; —tanto,** adv. drie-maal zooveel.

treta, f. schijn-stoot (bij 't schermen); list, streek.

Tréveris, f. Trier.

tri/aca, f. triákel of teriák (een likke-pot tegen slange-beet); **—angular,** a. drie-hoekig; **—ángulo,** m. drie-hoek; — *rectángulo,* recht-hoekige dr.; — *equilateral,* gelijk-zijdige dr.; — *isósceles,* gelijk-beenige dr.; — *escaleno,* ongelijk-zijdige dr.; triángel (muziek-instrument); Triangel (sterre-beeld); **—ar,** v. intr. onrustig zwermen (bijen in en uit de korf); **—arios,** m. pl. soldaten v. h. derde korps v. h. Romeinsche legioen; **—baquio,** m. tribrache vers v. drie korten; **—bu,** f. stam (volk); **—bulacion,** f. weder-wáardigheid, tégen-spoed, bezoeking; **́—bulo,** m. (oud) water-noot; rouw-beklag; geklaag, gekreun; **—buna,** f. tribune; spreek-gestoelte; **—bunado,** m. (oudh.) tribunaat; **—bunal,** m. recht-bank, gerécht; **—bunicio** of **—búnico,** a. (oudh.) v. e. tribuun; **—buno,** m. (oudh.) tribuun, volks-tribuun; **—butacion,** f., schatting, meer: **—buto; —butar,** v. tr. schatting betalen, opbrengen; hulde bewij-

zen; — *gracias*, dank zeggen; **—butario, -a,** m. f. en a. schat-plichtig(e), zij-(rivier); **—buto,** m. schatting; **—cenal,** a. dertig-jaar durend, dertig-jarig; **—color,** a. drie-kleurig; **—corne,** a. met drie punten, hoeken of horens; **—cornio,** m. drie-kantige steek; **—dente,** m. drie-tand, skepter v. Neptunus; a. drie-tandig; **—do,** a. lévendig, vurig; vlug en aaneen-gesloten (paard-rijden); **—duano,** a. van drie dagen; **—́duo,** m. tijd-perk v. drie dagen; **—edro,** a. (meetk.) drie-vlakkig; **—enal,** a. drie-jarig, v. drie jaar; *cargo* —, drie-jarig amt; **—enalidad,** f. drie-jarige duur (v. e. amt); **—enio,** m. drie-jarig tijd-perk; **—erarca,** m. (oudh.) bevel-hebber over een galei met drie rijen roeiers; **—erarquía,** f. zoo'n bevel-hebberschap (zie 't vorige); **—fauce,** a. (poët.) met drie muilen of bekken (de Hel-hond); **—́fido,** a. (poët.) in drieën gespléten, verdeeld; **—folio,** m. klaver(-blad), meer: **trébol**; **—forme,** a. drie-vormig; **—́gamo,** a. die drie vrouwen heeft; **—gaza,** a. f. in *paja* —, tarwe-stroo; **—gla,** f. knor- of zee-haan (visch); **—́glifo,** m. triglijf, drie-kloof (versiering op Dorische fries).

trig/o, m. tarwe; — *tremesino*, zomer-koren; — *chamorro*, vroege tarwe; — *rubion*, goud-gele tarwe; — *centeno*, rogge; — *mezclado*, masteluin, meng-koren (half tarwe, half rogge); — *de Indias*, Turksche tarwe, maïs; pl. staand koren; **—́ono,** m. drie-zijdig prisma; instrument om de bogen der teekens op de zonne-wijzers te trekken; (sterrek.) in: *aspecto* —, = *aspecto trino*, zie **trino**; a. drie-hoekig; **—onometría,** f. drie-hoeks-meting of trigonometrie; **—onométrico,** a. trigonométrisch, v. d. drie-hoeks-meting; **—ueño,** a. licht-bruin (gelaats-kleur); **—uera,** f. kanarie-zaad; **—uero,** a. tusschen 't koren of de tarwe groeiend.

tri/lateral, a. (meetk.) drie-zijdig; = **—látero**; **—lingüe,** a. drie-tàlig; **—logia,** f. trilogie, tooneel-stuk in drie deelen.

trill/a, f. zee-barbeel (visch), = **salmonete**; ook = **trillo**; en: dorsch-tijd, (het) dorschen; **—adera,** f. = **—o**; **—ado,** a. afgezaagd; alledaagsch, triviaal; *camino* —, gebaande weg; voor een ieder te bereiken, doenlijk; **—ador,** m. dorscher; **—adura,** f. dorsching, (het) dorschen; **—ar,** v. tr. dorschen; een weg volgen, veel daarlangs gaan (ook fig.); mishandelen, leed doen; **—o,** m. dorsch-werktuig (in bijna geheel Spanje een soort eg).

tri/mestre, m. kwartaal, tijd v. drie maanden; **—́metro,** a. en s. jambisch, jambe; **—mielga,** f. sidder-rog, = **torpedo**; **—nacrio,** a. (poët.) Siciliaansch; **—nado,** m. triller; (het) kwinkeleeren of kwelen; **—nar,** v. intr. trillers slaan; kwelen, kwinkeléeren; woedend worden.

trinc/a, f. verzameling v. drie dingen v. d. zelfde aard; drie-tal aspiranten naar een leer-stoel; (fam.) drie-tal stam-gasten, gerégelde bezoekers a. a.; (zeet.) — *del baupres*, boeg-spriet-seizing of -gording; (id.) *estar á la* —, met tegen-gebraste zeilen liggen; **—adura,** f. (zeet.) soort plat-bodemd vaartuig met hooge voor-steven en drie Latijnsche zeilen, voor de kust-vaart; **—afía,** f. (zeet.). touw dat vast-zit aan jaag-lijn en zoom-touw of „lijk"; **—apiñones,** m. (fam.) onbezonnen jong-mensch; **—ar,** v. tr. in stukken breken; klinken (bij 't drinken); (zeet.) — *la nao*, scherp bij de wind houden; (id.) — *los cabos*, de kabels aanhalen; (id.) intr. stil-liggen, met tegen-gebraste zeilen liggen.

trinch/ante, m. voor-snijder; snijdend voorwerp; **—ar,** v. tr. (aan-)snijden, voor-snijden (vleesch, gevógelte); uitmaken (kwestie); **—eo,** m. (oud) vleesch-, snij-plank; **—era,** f. loop-graaf, uitgraving (bij belégeringen); *abrir* —, loop-graven maken; *montar la* —, de wacht aan de loopgraven betrekken; **—erar,** v. tr. (oud) verschansingen enz. aanleggen, = **atrincherar**; **—ero,** m. vleesch-plank, -schotel.

trin/eo, m. slede, (fam.) slee; **—ga,** f. strand-loopertje; **—gle,** m. lood-gieters-mes; **—idad,** f. drie-eenheid; naam eener geestelijke orde; **—itaria,** f. drie-kleurig viooltje (bloem); **—itario,** m. en a. Trinitariër, monnik v. zekere geestelijke orde (zie **—idad**); **—o,** a. uit drie afzonderlijke wezens bestaande; m. triller (bij zang); in: *aspecto* —, trigonaal-stand (v. twee planeten, die 120° in lengte verschillen); (fam.) *echar* —*s*, razen en tieren, aangaan; **—omio,** m. (alg.) trinomium (grootheid uit drie termen bestaande); **—quetada,** (zeet.) het zeilen alleen met de kluif-fok; (fam.) *pasar una* —, een ellendige tijd doormaken; **—quete,** m. fokke-mast (op drie-masters, de voorste op twee-masters); drie-hoekig zeiltje a. d. groote mast v. schepen met Latijnsche zeilen; kaats-baan; *á cada* —, bij iedere stap die je doet, overal; *un hombre como un* —, een kerel als een boom.

trio, m. trio (in de muz.); opening v. e. bijekorf voor de bijen; **—nes,** m. pl. sterren die de groote en kleine Beer vormen.

triorque, m. soort kieken-dief (roof-vogel).

trip/a, f. ingewand; pens; buik; (plat) — *vacía*, platte buik; pl. ingewanden; (plat) *dolor de* —*s*, pijn in 't lijf; (fam.) *hacer de* —*s corazon*, van de nood een deugd maken; **—artir,** v. tr. in drieën splitsen, deelen; **—artito,** a. in drieën verdeeld, gesplitst, drie-deelig; **—e,** m. trijp of trijp-fluweel; **—ería,** f. handel in ingewanden, pens a. a.; hoop ingewanden; **—ero, -a,** m. f. handelaar in ingewanden, pens a. a.; m. stuk flanél op de buik gedragen; **—le,** a. en m. drie-voudig; drie-voud; drie-maal zoovéel; **—licar,** v. tr. verdrie-voudigen; drie-maal hetzelfde doen; **—́lice,** a., beter **—le**; **—licidad,** f. drie-vóudigheid; — *del alma*, drie-vóudigheid der ziel (gevoel, wil, verstand); **—lo,** a. = **—le**; **—́oli,** m. Tripolis; soort rood poets-goed; **—olino, -a,** m. f. en a. Tripolitaan(sch), -sche; **—tongo.** m. triftong, drie-klank; **—udo,** a. (fam.) gebuikt, dik-lijvig; **—ulacion,** f. bemanning (v. e. schip), scheeps-volk; **—ulantes,** m. pl. schépelingen; bemanning; **—ular,** v. tr. bemannen (schip); uitrusten (id.); ook: tusschen-voegen, mengen, = **interpolar** en **mezclar.**

tri/quitraque, m. geluid v. verscheidene slagen achteréen; soort vuur-pijl; **—reme,** m. (oudh.) galei met drie rijen roeiers, triremis.

tris, m. geluid v. brekend glas-werk; (fam.) ómme-zientje, wip, heel klein eindje; haartje, ziertje; *por un* — *se mata*, 't scheelde een haartje of hij (zij) had zich van kant gemaakt; *en un* —, in een wip, in een omme-zientje; **—agio,** m. trisagium, kerk-zang waarin het woord *sanctus* drie-maal gezegd wordt (R.

K.); **—ca,** f. gekraak, geknister (van schelpjes, noten); **—car,** v. tr. verwarren, vermengen, dooreen-doen; (fam.) vervélen, 't land opjagen (door blikken, aardigheden a. a.); onder de voeten laten kraken, laten knisteren; rond-dartelen; **—eccion,** (meetk.) verdeeling v. e. hoek in drieën; **—ilabo,** a. drie-lettergrépig; **—megista,** f. (druk) letter-type tusschen groot en klein in; **—te,** a. droevig, treurig; triest (weder, landschap a. a.); droef (poët.); **—teza,** f. droefenis, droefheid, bedroefdheid, treurigheid; **—ulco,** a. (poët.) drie-puntig.

trit/on, m. (oudh.) triton (zee-god, half mensch half visch); **-´ono,** m. (muz.) groote seconde; **—óxido,** m. (scheik.) derde zuur-stof-verbinding; **—uracion,** f. vermaling, fijn-stooting, vergruizing; **—urar,** v. tr. (zie 't vorige).

triunf/ador, -a, m. f. en a. triumféerend, overwinnend, triomfántelijk; overwinnaar, zegevierder; **—al,** a. triomf-; *arco* —, triomf- of zege-boog; **—ar,** v. tr. zégevieren, triomféeren; **—o,** m. zege triomf; (kaart-spel) troef.

tri/unvirato, om drie-manschap; **—unviro,** m. drie-man, lid v. e. drieman-schap; **—vial,** a. alle-daagsch; gemeen; **—vialidad,** f. gemeenheid, alledáagschheid; **—vio,** m. drie-sprong punt v. samen-komst v. drie wegen); **—za,** f. lap, flard, stuk; (zeet.) hijsch-touw, = **driza**; *hacer —s,* in flarden scheuren.

troc/adamente, adv. om en om, 't een voor 't ander; **—ador, -a,** m. f. ruiler, iem. die graag ruilt; **—aico,** a. trochaeïsch: *versos —s,* trochaeïsche verzen, trochaeën; **—ar,** v. tr. ruilen, omruilen; **—atinta,** f. (fam.) ruil; belachelijke ruiling of omwisseling; **—atinte,** m. gemengde kleur; **—isco,** m. f. kegel-vormige pastieltje; **—o,** m. zee-maan of maan-visch.

troch/a, f. binnen-pad, -weg; **—emoche (á —),** adv. (fam.) door dik en dun, zonder nadenken.

tro/feo, m. zege-teeken, trofee; **—glodita,** a. en s. hol-bewoner, -bewonend; barbaarsche woesteling; gulzig-aard.

troj/a, f. graan-zolder; (oud) proviand-zak v e. soldaat; **—ado,** a. in de „troja" geborgen (zie 't vorige); **—e,** f. graan-zolder, -berg-plaats, ook wel **troy**; **—el,** m. (oud) pak, baal; **—ero,** m. degeen die zorgt voor de graan-zolders.

tromp/a, f. jacht-, wald-horen; bazuin; slurf (v. e. olifant); snuit (v. e. insékt); scheeps-horen; mond-harmonica; groote tol; — *de Eustaquio,* Eustachische buis (verbinding v. oor en mond); *—s de Falopio,* ei-leiders; *anunciar á son de —,* uit-bazuinen; **—ada,** f. (fam.) het vlak tegen-elkaar-aan loopen; **—ar,** v. intr. tollen; **—azo,** m. stoot v. twee dingen of personen tegen-elkaar-aan; stoot ergens tegen-aan, bult, kneuzing daardoor; **—earse,** v. r. vlak tegen-elkaar-aan loopen, tegen-aan botsen; **—eta,** f. trompét, horen; (fam.) klets, iem. die alles rond-vertelt; m. trompetter, horen-blazer; **—etear,** v. tr. (fam.) rond- of uit-bazuinen, overal rond-vertellen; **—etería,** f. trompét-werk (v. h. orgel); **—etero,** m. trompetter, horen-blazer; trompette- of horen-fabrikant, -maker; kaak- of kinnebak-spier; (fam.) uitbazuiner, schreeuwer, flap-uit; **—etilla,** f. hórentje (b v. voor doove menschen om te hooren); snuitje, slurfje; **—icar,** v. tr. strompelen, telkens ergens tegen-aan loopen of struikelen; **—icon,** m. = **tropezon**; **´is,** m. (fam.) vuist-slag, stomp; *andar á —,* stompen, elkaar vuist-slagen geven; **—o,** m. tol (speelgoed); **—on,** m. verg. v. 't vorige; *de —* zonder te meten, zooveel als men wil.

tron/ada, f. donder(-slag), onweer; *habrá —,* er komt onweer; **—ado,** a. bar (in 't behandelen v. anderen); **—ador,** a. die uit de toon gaat; niet met 't overige overeen-stemmend, een wanklank gevend; **—ar,** v. intr. en imp. dónderen, búlderen; **—car,** v tr. knotten, een stuk snijden van; een gedeelte weg-laten van, verminken; **—co,** m. stam (v. e. boom); eerste bekende vóor-vader; romp (lichaam zonder hoofd en léde-maten); (fam.) *dormir como un —,* slapen als een os; *es un —,* hij is ongevoelig voor alles, geeft nergens om; **—cha,** f. (Am.) groot stuk vleesch; *obtener buena —,* een goed baantje krijgen, of een goed zaakje doen; **—char,** v. tr. afsnijden; met geweld een deel v. d. stengel afrukken enz.; **—cho,** m. stronk, b.v.: — *de berza,* kool-stronk; **—chudo,** a. stronkig, m. e. groote of dikke stronk; **—era,** f. schiet-gat; zak (aan 't biljart); (fam.) luid-rúchtig mensch die er maar op los kletst; **—ido,** m. (ge)donder; **—o,** m. troon; **—zar,** v. tr. insnijden, dóor-kloven, met één slag dóor-breken plooien in een kleed maken; **—zo,** a. met gekloofde oor-spits (paard, om te laten zien dat het geen diensten meer kan doen).

trop/a, f. troep; *las —s,* de troepen; *en —,* in menigte; **—el,** m. menigte, drom, heen-en-weer-geloop of gewoel der menigte; *en —,* bij drommen; *de —,* overhaast, hals-over-kop; **—elía,** f. onrecht, knevelarij; machts-misbruik; onverwachte overvalling, misbruik v. ruwe kracht; **—ezadero,** m. hobbelige, oneffen of moeilijke weg; **—ezadura,** f. struikeling, (het) ergens tegen-aan loopen; **—ezar,** v. intr. struikelen; ergens tegen-aan loopen; een mis-slag begaan; — *con,* tegen 't lijf loopen, opeens ontmoeten; **—ezon,** m. struikeling, stoot of bons ergens tegen-aan, = **—iezo**; *á —es,* al struikelend of strómpelend, met veel hindernissen; **´ico,** m. keer-kring; *entre los —s,* tusschen de keer-kringen of in de tropen; a. tropisch, keer-krings-, *año —,* tropisch jaar, d. i. tusschen de twee nacht-en-dag-eveningen; figuurlijk, overdráchtelijk; **—o,** m. figuurlijke uitdrukking, beeld.

troqu/e, m. = **trueco**; **—el,** m. merk, stempel op zilver-werk; **—eo,** m. trochae (versvoet v. e. lange en éen korte); **—illo,** m. groef tusschen twee voet-ringen onder a. e. korintische zuil.

trot/aconvéntos, f. (fam.) koppelaarster, = **alcahueta**; **—ador, -a,** m. f. en a. draver, goede draver; goed dravend; **—ar,** v. intr. draven; veel loopen; (fam.) veel boodschappen doen enz.; **—e,** m. draf; *al —,* in draf, haastig; (fam.) *meter en los —s,* africhten, een gewoonte geven; zoo en zoo leeren doen; **—illo,** m. verkl. drafje, sukkel-drafje; **—on,** a. slechte draver (paard).

trova, f. vers, gedicht der oude minne-zangers of troubadours; **—dor,** m. trabadour of minne-zanger.

trozo, m. brok, stuk; *leamos un —,* laat ons een stukje lezen; — *de camino,* eind-weegs.

truco, m. beter **trucos,** oud biljart-spel zonder zakken; stoot v. twee biljart-ballen, en = **retruque,** (het) raken over de band; — **lento,** a. bloedig, wreed.
truch/a, f. forél; — *asalmonada,* zalm-forel; (fam.) *es muy* —, 't is een slimmerd; —**ero,** m. forelle-visscher, -verkooper; —**iman,** a. en s. schelm(sch), bedrieger; tusschen-persoon; —**uela,** f. stok-visch.
true/co, m. = **trueque;** —**no,** m. donder(-slag); —**que,** m. ruil, ruiling; *á — de,* in ruil voor, ook: ten-einde: *lo haré á — de evitar cuestiones,* ik zal 't doen om (= ten-einde) kwesties te vermijden.
truf/a, f. leugen-praatje, grove leugen; —**ador, -a,** m. f. praatjes-maker, verteller v. leugentjes, v. verhaaltjes.
truhan, -a, m. f. en a. grappe-maker, grappig; (fam.) hans-worst; —**ada,** f. klucht, grap, pots, grappe-makerij; ongepaste aardigheid; —**ear,** v. intr. grappen maken, kluchten verkoopen; —**ería,** f. hans-worsterij, grappe-makerij; —**esco,** a. grappig, kluchtig.
tru/jaman, m. drogman, tolk (in 't oosten); —**jamanear,** v. intr. als tolk of drogman optreden; in commissie inkoop en ruil v. koopmans-goederen enz. verrichten; als makelaar optreden; —**jamanía,** f. makelarij; drogmanschap, tolk-schap; —**jiman** = —**jaman;** —**lla,** f. gedruisch, lawaai; troffel (v. e. metselaar), = **llana;** —**llo,** m. taling (water-vogel); —**mo,** m. penánt-spiegel, = **tremo;** —**ncamiento,** m. afknotting, verminking; —**ncar,** v. tr. afknotten, een stuk afslaan, afnemen, afbreken; verminken, een stuk weglaten (v. e. tekst enz.); —**nco,** a. geknót; —**que,** m. oud populair kaart-spel; —**quiflor,** m. een gecombineerd kaart-spel, ongeveer als **truque.**
tu, pr. pers. je, jij; gij, ge; *tú eres quien lo ha hecho,* jij bent het die het gedaan heeft; **tu** (zonder accent) pr. poss. jouw, van jou, van je; uw; *hágase tu voluntad,* Uw wil geschiede (tot God); —**áutem,** m. (Lat.) voornaamste punt, knoop, moeilijkheid; *ese es el* —, daar zit 'm de knoop; (fam.) hoofd-persoon, rad-draaier, aanlegger a. a.
tub/érculo, m. (wortel-)knol; tubérkel, knobbel; —**erculoso,** a. met wortel-knollen; met tubérkels, tuberculeus; —**ería,** f. buizen- of pijpen-stelsel; tuberaria (geneeskr. plant); —**erosa,** f. tuberoos (geurige bloem); —**erosidad,** f. knobbel-achtigheid), knobbel- of knol-vorming; —**eroso,** a. knobbelig, knollig; —**o,** m. buis, pijp; —**ularia,** f. tubularia (plant-dier met buigzame buis).
tuc/a, f. wilde wingerd; —**o,** m. (Z.Am.) soort nacht-uil.
tuciorista, a. die de zekerste, betrouwbaarste meening volgt.
tudel, m. mond-stukje v. d. fagót.
tuer/ca, f. schroef-moer; —**to, -a,** m. f. en a. een-oogig (mensch); m. (oud) onrecht, ongeréchtigheid, beleediging; *á — ó á derecho,* beter: *á tuertas ó á derechas,* goedschiks of kwaad-schiks, te recht of ten onrechte; *enderezar —s,* onrecht herstellen (Don Quijote).
tuétano, m. merg (der beenderen); *un frio que penetra hasta el* —, een koú die in merg en been dringt; *sacar los —s,* tot het hemd uitkleeden (al 't geld a. a. ontnemen).
tuf/arada, f. gulp, walm (rook, warmte a. a.); —**o,** m. benauwde lucht, walm; pl. haar-lokken over de ooren; trots, ijdelheid, hoog-moed.
tul, m. tulle (stof).
tulip/an, m. tulp; —́**ero** of —**ífero,** m. (Am.) tulpen-boom.
tull/idura, f. valke-drek; —**imiento,** m. lamheid; —**ir,** v. intr. drek loozen (valk); r. lam worden.
tumb/a, f. graf, -tombe, -steen, -zerk; (fam.) val, buiteling; —**ador,** m. hout-snijder, vervaardiger v. houten vaat-werk; —**aga,** f. tómbak, mengsel v. koper en zink; ook v. goud, zilver en koper enz.; ring daarvan; —**agon,** m. arm-band v. tómbak; —**ar,** v. tr. iem. op de grond smijten (bij 't worstelen); betrappen; intr. op de grond vallen, rollen; r. lang-uit gaan liggen; —**illa,** f. bedde-pan, -warmer; —**o,** m. tuimeling; buiteling; val, bons; (fam.) *á — de dado,* op goed geluk, wat er ook gebeure; — *de la olla,* bodem v. d. pot, slechte bouillon, slecht vleesch-nat; —**on,** m. koffer met bol deksel; (fam.) luilak die altijd ligt; achterbaksch, geniepig.
tum/efaccion, f. zwelling, gezwél, buil; —**efacer,** v. tr. een zwelling of buil veroorzaken; r. opzwellen, oploopen; —**escencia,** f. gezwollenheid, zwelling, buil; —́**ido,** a. (op-)gezwollen, = **hinchado;** —**or,** m. bult, buil, gezwél; —**ulario,** a. v. e. graf: *piedra —a,* graf-steen; —́**ulo,** m. graf; graf-voorstelling v. e. monument in een kerk bij een lijkdienst; katafálk; —**ulto,** m. tumúlt; gedruisch v. veel menschen; —**ultuario,** a. met tumúlt gepaard, storm-achtig; tegen vormen en wetten in; = —**ultuoso,** a.
tun/a, f. zwervend niets-doend leven; nopal, Indische vijge-boom; —**ante,** m. en a. vagebond, land-looper; -achtig; (fam.) licht-mis, losbol; —**ar,** v. intr. boemelen, straat-slijpen; flaneeren; —**da,** f. (het) scheren (v. laken); pak slaag; —**dicion,** f. = 't vorige in de eerste beteekenis; —**didor,** m. lakenscheerder; —**didura,** f. (het) scheren (v. laken), = —**dicion** en —**da;** —**dir,** v. tr. scheren (v. laken); (fam.) flink afstraffen; —**dizno,** m. wol-afval, vlok-wol (v. geschoren laken); —́**ez,** f. Tunis; —́**ica,** f. van voren open onder-kleed; onder-kleed der Ouden; vlies; —**icela,** f. kleine túnica; —**o,** m. = —**ante;** *buenos —s,* goeie maatjes.
tup/é, m. kuif; —**ido,** a. dicht (weefsel); —**ir,** v. tr. dicht maken (weefsel); r. zich volproppen.
turb/a, f. drom, troep volk; (fam.) *la* —, het gepeupel, 't geringe volk; turf (brand-stof), veen; —**acion,** f. ontroering; verwarring, ontsteldheid; —**ador, -a,** m. f. en a. onruststoker, verontruster, = **perturbador;** —**al,** m. turf-graverij, veenderij; —**amulta,** f. (fam.) volks-menigte, oploop; verwarde drom; —**ante,** m. túlband, hoofd-doek; —**ar,** v. tr. ontroeren; troebel maken (vochten), beter: **enturbiar;** verwarring veroorzaken; doen ontstellen, van streek maken, (fam.) verbouwereeren; r. van streek raken; ontroeren; in de war raken; —**ativo,** a. (rechst.) in 't rustig bezit storend; —**idez,** f. of —**iedad,** f. troebelheid, dofheid; —**ina,** f. schroef (v. e. stoomboot enz.), water-schroefrad, turbine; —**inado,** a. spiraals-gewijze gewrongen, gedraaid; —**ino,** m. Indische turbit-struuk (winde); —**io,** a. troebel, dof;

duister, verward, onduidelijk; **—ion**, m. stort-bui; wervel-wind; opeenhooping v. tegen-spoeden; **—itomineral**, m. geel kwik-sulfaat; **—onada**, f. stort-bui met wind; **—ulencia**, f. woeligheid, uitgelatenheid; beroering; troebelheid; **—ulento**, a. woelig, onrustig; uitgelaten.
turco, -a, m. f. en a. Turk(sch), Turksche, Turkin; m. (volkst.) wijn.
tur/gencia, f. (geneesk.) opzwelling; **—gente**, a. opzwellend, een opzwelling veroorzakend; **—íbulo**, m. wierook-vat; **—ibulario**, m. = **—iferario**; —, m. wierook-vat-drager; **—ista**, m. f. toerist, pleizier-reiziger; **—lerín**, m. (fam.) dief; **—ma**, f. teel-bal; pl. — *de tierra*, truffels; **—malina**, f. tormalijn (kiezel-achtig gesteente dat licht polarizeert); **—nar**, v. intr. afwisselen, om beurten doen; beurtelings een amt uitoefenen; **—nio, -a**, m. f. scheel, schele, = **bizco**; streng v. blik; **—no**, m. beurt, volg-rang; **—on**, m. das (dier), = **tejon**; **—pitud**, f. schande, schand-daad, = **torpeza**, en onhandigheid; **—quesa**, f. turkóos (blauwe edel-steen); vorm (waarin iets gegóten enz.); **—ques, -a**, m. f. en a. (oud) Turk(sch), Turksche, Turkin; =**quia**, f. Turkije; **—quesado**, a. = **—quí**; **—quesco**, a. zie **turco**; *á la —a*, op z'n Turksch; **—quí**, a. turkóos-kleurig; **—quino**, a. turkoos-blauw.
turr/ar, v. tr., beter **torrar**, braden; branden, roosteren; **—on**, m. noga, (amandelen met suiker enz.); **—onada**, f. (volkst.) steen-worp.
turu/lato, a. (fam.) verbouwereerd, beteuterd: *quedarse —*, beteuterd staan; **—lés**, a. erg hard (druif); **—mbon**, m. buil a. h. hoofd enz.
tus, i. woord om een hond mee te roepen; **—ílago**, m. hoef-blad (plant) = **fárfara**; = **—o**; **—on**, m. schape-vacht, -wol; (oud) = **toison**; **—ona**, f. (fam.) hoer, = **puta**, **ramera**.
tut/eamiento, m. = **tuteo**; **—ear**, v. tr. familiaar met *tu* toespreken: r. elkaar zoo toespreken: **—ela**, f. voogdij; **—elar**, a. beschérmend, béschérm-: *ángel —*, beschérm-engel; **—ía**, f. zink-oxyde-afzetting; **—or, -a**, m. f. voogd, -és; beschérmer; **—oría**, f. voogdij, voogdschap; **—riz**, f. voogdés, = **tutora**: **—uma**, f. (Am.) kleine kalebas, die op een komkommer lijkt, vrucht v. d. *tutumo*-boom; (fam.) kop, hoofd: *es muy duro de —* hij (zij) is erg dom; **—umo**, m. (Am.) boom met de *tutuma*-vrucht (zie 't vorige).
tuve, *tuviste*, *tuvo*, *tuvimos*, *tuvisteis*, *tuvieron*, pr. pf. van **tener**, hebben enz.
tuy/a, f. levens-boom, tuja; **—o, -a**, pr. poss. (het, de) jouwe; uwe; *los tuyos*, je vrouw en kinderen; de uwen.

U

U (oe) f. u, letter u; ook: of, in plaats v. **ó** vóor *o* of *ho*, b.v. in: *plata ú oro*, zilver of goud.
ubérrimo, a. (superl.) zeer overvloedig, zeer vruchtbaar.
ubi/cacion, f. voorkomen of zich bevinden v. e. lichaam op een bepaalde plaats; **—carse**, v. r. op een bepaalde plaats zijn; **—cuidad**, f. alom-tegenwóordigheid.
ubr/e, f. uier; **—era**, f. mond-zweertje, zweertje in de bek.
udómetro, m. regen-meter, udométer.
ueste, m. en a. west(en), *el ueste*, het westen.
uf/anarse, v. r. zich beroemen, stoffen (*de*, op); **—aneza**, f. (oud) = **—anía**, f. zélf-voldaanheid, ijdelheid over kleine dingen, vurigheid (v. e. paard); = **—anidad**, f. (oud) vreugde; **—anero**, a. (oud) = **—ano**, a. trotsch, hoog-moedig, ijdel; opgetogen; **—o (á —)**, adv. zoo-maar zonder uitgenoodigd te zijn.
ujier (of **hujier**), m. deur-wachter; deur-waarder, geréchts-bode.
úlcer/a, f. zweer, zwérende plek; **—acion**, f. (ver)zwéring; **—ar**, v. tr. een zweer veroorzaken, doen étteren; verbitteren, grieven; r. gaan zweren, verzwéren; **—oso**, a. vol zweren, zweerachtig.
ulmaria, f. geite-baard (plant).
ult/erior, a. verder-óp-gelégen, aan gene zijde; later, nákomend; *una carta —*, een latere brief; **—eriormente**, adv. verder-óp, later, behalve wat gezegd of gedaan is; **—́imamente**, adv. ten slotte, ten laatste, eindelijk; **—imar**, v. tr. afmaken, voltóoien; **—imátum**, m. ultimatum, dreig-brief; **—́imo**, a. laatste; uiterste; *estar á los —s*, op 't uiterste, liggen (= stérvende zijn); *á —s del mes*, in de laatste dagen der maand; **—ra**, adv. bovendien, meer; ultra-, aan de andere kant, aan gene zijde; m. heet-hoofd (in de politiek); **—rajar**, v. tr. hoonen, diep beleedigen; **—raje**, m. hoon, zware beleediging; **—rajoso**, a. honend, smadelijk; **—ramar**, m. over-wal, land aan gene zijde der zee; ultramarijn (lapis-lazuli-blauw); a. van de overkant der zee, overwálsch; **—ramarino**, a. overwálsch, van overzée; m. pl. kruideniers-waren; **—ramontanismo**, m. ultramontanisme, (het) toekennen v. onbeperkte wéreldlijke macht a. d. Paus; **—ramontano**, a. van de andere kant der bergen; ultramontaan (zie 't vorige); **—ramundano**, a. (wetensch.) buiten-wéreldsch; **—róneo**, a. wat zich aanbiedt, voordoet zonder dat men 't zoekt.
umb/ela, f. bloem-scherm (soort bloei-wijze); **—elífero**, a. (wetensch.) bloem-scherm-dragend (plant), umbellifeer; **—ilical**, a. navel-; *cordon —*, navel-streng; **—ral**, m. drempel, dorpel; boven-drempel, dwars-hout (v. deur of venster); pl. drempel, dorpel; **—ralar**, v. tr. v. e. boven-drempel of dwars-hout voorzien (deur of venster); **—ría**, f. belommerde plek, lommer; **—río**, a. somber; **—roso**, a. schaduw-rijk.
un, -a, art. ind. een, 'n, eene; *un hombre*, een man, *una mujer*, een vrouw; *un aguila*, een adelaar; *una abeja*, een bij.
un/ánime, a. een-stémmig, unaniem; **—unánimemente**, adv. een-stemmig, met algemeene

stemmen; **—animidad,** f. een-stémmigheid; **—cion,** f. zalving, in-smering; laatste oliesel; — *del Espiritu Santo,* vertroosting v. d. Heilige Geest: pl. inwrijvingen met kwik-zalf (tegen sifilis); **—cionario,** a. iem. die tegen sifilis met kwik-zalf ingesmeerd, ingewreven wordt; **—cir,** v. tr. voor de ploeg spannen (ossen); **—decágono,** a. elf-hoekig; **—décimo,** num. ord. elfde; m. elfde deel; *dos —s,* twee elfden; **—décuplo,** a. elf-voudig; **—dísono,** a. (poët.) met ruischende golfjes; **—doso,** a. golvend.

ung/arina, f. kiel, lang los kleed over andere kleeren heen, = **anguarina**; **—ido,** a. en p. p. gezalfd: **—ir,** v. tr. zalven, in-smeren, in-wrijven; **—üento,** m. zalf, smeersel oliesel.

úni/camente, adv. uitsluitend, enkel; **—co,** a. eenig, enkel; uitsluitend.

uni/cornio, m. één-hoorn (fabel-achtig dier); **—dad,** f. eenheid; **—damente,** adv. eens-gezind, eenstemmig; **—ficar,** v. tr. tot éénmaken, eenheid in iets brengen; **—formar,** v. tr. eenvormig maken, uniform maken; r. zich in zijn uniform steken; 't eens worden enz.; — **forme,** m. uniform: a. een-vormig, eenstemmig; **—formidad,** f. een-vórmigheid, een-stémmigheid; **—génito,** a. eenig-geboren (v. Christus); **—on,** f. vereeniging; verbintenis; eendracht; bond, genootschap; verband, verbinding; peer-vormige parel; gelijkenis van de eene parel op de andere; — *hipostática,* persoonlijke vereeniging van 't woord met de menschelijke natuur; **—onistas,** m. pl. unionisten, sekte die de Drieëenheid loochent; **—personal,** a. met een persoon (werkwoord); **—r,** v. tr. vereenigen, verbinden, bijeen-voegen; r. zich vereenigen, verbinden enz.; **—son,** m. samen-klinking (v. verschillende instrumenten); **—́sono,** a. een-stemmig; **—tario,** a. naar eenheid strevend, eenheid bevorderend; m. pl. unitariërs (die in God slechts één persoonlijkheid zien); **—tivo,** a. vereenigend; *vida —a,* „vereenzélvigend" leven, van de ziel met God; **—valvo,** a. een-schélpig; **—versal,** a. universeel, algemeen; algemeen ontwikkeld; **—versalidad,** f. algeméenheid, universeelheid, (het) universeel zijn; **—versidad,** f. hooge-schóol, universiteit; oók, verkeerd, voor 't vorige; **—verso,** m. heel-al; a. universeel, algemeen, = **—versal**; **—vocacion,** f. een-námigheid; **—́voco,** a. eennámig, aan verschillende dingen gemeen.

uno, -a, num. card. één; pr. ind. iemand, men; *no tengo mas que una,* ik heb (er) maar één (b.v. *tarjeta,* kaartje); *¡ cuánto trabajo tiene uno con ciertos amigos!* wat een last heeft men met sommige vrienden!; *uno á uno,* één voor één (of *uno por uno*); *uno tras otro,* de een na de ander; *uno y otro,* de een en ander, allebei; *una no es ninguna,* eenmaal is geen maal; *una por una,* stellig, in alle geval; *una y buena,* één maar een geduchte, vreeselijke (twist a. a.); *una y no mas,* 't is goed voor eens, maar dan niet meer; *á una,* samen, alles tegelijk; *andar á una,* samen gaan.

unt/adura, f. in-smering met vet, oliïng; = **—amiento,** m.; **—ar,** v. tr. met vet insmeren, oliën; — *las manos,* omkoopen; r. zich vet maken, zich met een vet, met olie in-smeren; **—o,** m. smeersel, vet; **—uosidad,** f. vettigheid, olie-achtigheid; zalvendheid; **—uoso,** a. vettig, olie-achtig; zalvend; **—ura,** f. = **—adura**; en, smeersel, oliesel, vet om mee in te smeren.

uña, f. nagel, klauw; — *de caballo* (poët.) paarde-hoef; pl. „lange vingers", neiging tot stelen; *ser — y carne,* onafscheidelijk zijn; *tener en la —,* op z'n duimpje kennen; *sacar por la — al leon,* de leeuw aan de nagels kennen; *hincar la —,* lett. de nagel erin steken, d. i. van de gelégenheid gebruik maken, om zijn slag te slaan; *—s abajo,* de hand-palm naar beneden (bij 't schermen); *—s arriba,* de hand-palm naar boven (id.); *comerse las —s,* zich verbijten; **—ada,** f. krab (met de nagels); **—arada,** f. slag met de klauw; **—ate,** m. (fam.) kneep m. d. nagel; **—ero,** m. nagel-zweer, fijt; **—eta,** f. knip m. d. vinger om een knikker voort te drijven.

up/as, m. gift-boom, oepas; **—ispa,** f. hop (vogel), = **abubilla**.

ura/cho, m. (ontleedk.) blaas-band, urachus (band v. d. foetus tusschen blaas en navel); **—nia,** f. urania (muze der sterre-kunde); **—nografía,** f. hemel-beschrijving, uranografie; **—nográfico,** a. v. hemel-beschrijvend, uranografisch; **—nologia,** f. hemelkunde, uranologie; **—ño,** a. schuw.

urba/nidad, f. hoffelijkheid; **—no,** a. hoffelijk; steedsch.

ur/ca, f. hoeker (soort Hollandsch schip); — **chilla,** f. violette kleur uit zekere planten.

urd/idera, f. scheer-raam (bij 't weven); — **ir,** v. tr. scheren (tegenover inslaan bij 't weven); beramen, smeden (plannen enz.).

ur/ea, f. pis-stof, ureum; **—étere,** m. pis-leider; **—eterítis,** f. ontsteking v. de pis-leider of de pis-buis; **—ético,** a. van de pisbuis, voor de pisbuis; **—etra,** f. pis-buis.

urg/encia, f. drang, dringendheid; nood-drang; **—ente,** a. dringend, geen uitstel duldend; **—ir,** v. intr. dringen, dringend of noodzakelijk zijn; *es una medida que urge,* 't is een dringende maat-regel.

úri/co, a. (scheik.) pis · *ácido —,* pis-zuur; — **nário,** a. urine-, v. d. urine of pis: *canal —,* pis-leider; m. urinoir, water-bak; (plat) pisbak.

urn/a, f. urn; — *cineraria,* urn voor de asch v. e. doode; **—ica,** f. urntje, vaasje.

uro, m. oer-os, wilde stier; **—mancia,** f. kunst v. pis-kijken (en zoo ziekten te bepalen).

urraca, f. ekster; (fam.) *hablar mas que una —,* doorslaan als een ekster.

ursino, a. beer-achtig; m. zee-egel.

us/ado, a. versleten; gebruikt; *al —,* naar 't gebruik (d. i. met dertig dagen zicht, wissel); **—agre,** m. soort invretende schurft; — **aje,** m. (oud) gebruik, zede; **—anza,** f. gewoonte, gebruik, zede; **—ar,** v. tr. gebruiken, bezigen; gewoon zijn te doen; — *de rigor, de maña,* met strengheid, met handigheid te werk gaan; r. 't gebruik zijn; slijten, zie **gastarse,** id; **—encia,** f. m. f. (samentrekking) Uwe Eerwaardigheid: **—eñoría,** f. samen-trekking v. *Vuestra Señoria,* Uw Heerschap (bij ons zoo niet gebruikelijk); — **ía,** f. = 't vorige; **—o,** m. gebruik; gewoonte; *en cada tierra su —,* 's lands wijs 's lands eer; *—s y costumbres,* zeden en gewoonten.

ust/ed, pron. m. f. (samentrekking v. *vuestra merced,* uwe genade, geschreven *V.* of *Vd.*) U; *¿ quiere V.?* wil u? pl. **ustedes,** U; *¿ qué buscan Vds, señores?* wat zoekt u,

heeren?; **—ion,** f. (heelk.) het branden, b.v. met „lapis infernalis" of „helsche steen"; (scheik.) verbranding; **—orio,** a. brand- in: *espejo* —, brand-spiegel (die werkt als een brand-glas).

usu/al, a. gebruikelijk; **—almente,** adv. gewoonlijk, meestal; **—capion,** f. (rechtst) „usucapio", verkrijging door gebruik, door feitelijk bezit; **—capir,** v. tr. (rechtst.) verkrijgen door gebruik, door feitelijk bezit; **—fructo,** m. (rechtst.) vrucht-gebruik; voordeel, profijt; **—fructar,** v. tr. 't vrucht-gebruik hebben van; **—fructuario,** a. van vrucht-gebruik; vrucht-gebruiker, -ster; **—ra,** f. woeker; **—rar,** v. intr. = **—rear;** **—rario,** a. woeker-; **—rear,** v. intr. woeker-winsten maken, woekeren; winst maken; **—rero, -a,** m. f. woekeraar.

usurp/acion, f. overwéldiging, onwettige aanmatiging; **—ador, -a,** m. f. overwéldiger; die zich aanmatigt; **—ar,** v. tr. overwéldigen; zich weder-réchtelijk toe-eigenen of áan-matigen.

ut, m. (muz.) ut, do, c; **—ensilio,** m. voorwerp v. dagelijksch gebruik, benoodigdheid; pl. benoodigdheden, gerij; ook wat men a. e. ingekwartierde soldaat moet verschaffen.

uter/inidad, f. (rechtst.) het uit éen moeder, maar niet v. d. zelfde vader zijn, uteriniteit; **—ino,** a. baarmoeder-; (rechtst.) uit éen moeder, maar niet v. d. zelfde vader; (ziektek.) *furor* —, „furor uterinus", soort geslachts-woede bij vrouwen; **´—o,** m. baarmoeder, uterus.

útil, a. nuttig; voordeelig; m. nut, voordeel, baat = **—idàd;** **—idàd,** f. nut, nuttigheid; **—izàr,** v. tr. benutten, tot zijn nut of voordeel aanwenden; r. zich nuttig maken voor zich-zelf of anderen; voordeel trekken; **—mente,** adv. nuttig, op nuttige of voordeelige wijze.

utop/ia, f. droom-land; droom-beeld, hersenschim; utopie; **—ista,** m. utopist; droomer.

Utre/que, f. Utrecht; **—ro, -a,** m. f. jonge stier (tot drie jaar), jonge koe.

ut supra (Lat.) als boven.

uv/a, f. druif; (fam.) „strontje" (puisje a. h. oog-lid); — *de gato,* huis-look (plant); — *de raposa,* bitter-zoet (id.); — *lupina,* gele wolfswortel; — *tintilla,* zeer donkere druif; **—ada,** f. druiven-overvloed; **—aguemaestre,** m. (oud) militair brieve-besteller; **—ate,** m. druive-moes; met druiven of zoete wijn geconfijte vruchten; **—ayema,** f. soort wilde wingerd; **´—ea,** f. vaat-vlies (v. 't oog), donker deel daarvan; **—ero, -a,** m. f. druive-koopman, -koopvrouw; **´—ula,** f. huig; **—ular,** a. huig-; *glándula* —, huig-klier; **—ularias,** f. pl. een plante-familie v. liliaceeën of lelie-achtigen.

V, f. (wee) wee, naam der letter *v* (bij ons vee); *V.* voor *usted,* u; ook voor: *véase,* (men) zie; V. M. *Vuestra Majestad,* Uwe Majesteit.

vac/a, f. koe; rund-vleesch (v. d. koe), soepvleesch; groote platte met leer bekleede koffer (op rijtuigen); *cuero de* —, koeie-le(d)er; maatschap in 't spel (winst en verlies deelend); — *de San Anton,* gevlekt lieve-heersbeestje; — *de la boda,* degeen die voor de anderen en zichzelf 't genótene betaalt; *pierna de* —, runder-schenkel; **—acion,** f. (oud) vacatie, het onvervuld zijn v. e. betrekking, = **—ante**; pl. vacantie, (op school en a. d. rechtbank); **—ada,** f. kudde koeien of ossen; **—ante,** f. vacatie, open-staan eener betrekking; onvervulde betrekking, plaats; **—ar,** v. intr. onvervuld zijn, vaceeren; in de vacantie zijn; zich wijden aan, zich toeleggen op een werk.

vaci/adero, m. afvoer-kanaal voor vuil water a. a., goot-steen enz.; **—amiento,** m. loozing, lédiging; verwijdering; afgang, stoelgang; **—ar,** v. tr. lédigen, leeg maken; uithollen, uitgraven; r. afgaan, stoelgang hebben; onwillekéurige ontlasting; (fig.) zijn hart uitstorten; een geheim onwillekéurig verraden; **—edad,** f. leegte, ledigheid, (fam.) leegheid; leegheid v. hoofd, oordeelloosheid enz.; onnoozelheid, botheid; **—ero,** m. herder v. onvruchtbare schapen; **—lacion,** f. wánkeling; wéifeling, áarzeling; **—lante,** a. wánkelend; weifelend, áarzelend; **—lar,** v. intr. wánkelen, wággelen; wéifelen, áarzelen; **´—o,** a. ledig, (fam.) leeg; ijdel; m. leegte, ledige ruimte; gebrék, ontbering; luchtlédig; vaceering, vacatie (v. e. betrekking); *de* —, adv. leeg (zonder iets mee te voeren, voertuig); **—sco,** m. brokjes, stukjes kwikzilver die op de grond vallen en 't metaal breken om de ovens te vullen.

vaco, a. vacant, open, onvervuld (betrekking).

vacu/idad, f. leegte; **—ismo,** m. vacuïsme, leer der lédige ruimte; **—ista,** m. aanhanger dier leer (zie 't vorige); **—na,** f. vaccinatie of kóepok-in-enting; koepok-stof; **—nacion,** f. vaccineering, (het) vaccineeren; **—nador, -a,** m. f. in-énter, vaccinateur; **—nar,** v. tr. in-énten; **—´nico,** a. in-entings-, vaccine-; *virus* —, pok-stof (om in te enten); **—no,** a, rund-, runder-; *ganado* —, rund-vee; **—o,** (wetensch.) lucht-lédig, ledige ruimte; a. = **vacío.**

vad/e, m. scholiers-portefuilje (voor papier, pennen enz.); **—able,** a. door-wáadbaar (rivier enz); makkelijk te overkómen (moeilijkheid); **—ear,** v. tr. door-wáden; beproeven, probeeren om een bezwaar te overkómen; **—emecum,** m. portefuilje, = **vade**; zakboekje, boekje of ander voorwerp dat men meestal bij zich draagt; **—era,** f. voorde, doorwaadbare plek (voor voertuigen); **—o,** m. voorde, doorwaadbare plek; hulp-middel; *pasar á* —, doorwáden; *tentar el* —, zien of men erdoor kan waden, de moeilijkheid te boven kan komen; **—oso,** a. met doorwaadbare plekken erin (kust, rivier enz.).

vaga/bundo, a. land-loopend, dwalend; m. leeg-looper, land-looper; **—mente,** adv. flauwtjes; vaag; **—mundear,** v. intr. (fam.) leeg-loopen, land-loopen; **—mundo,** a. = **—bundo**; **—ncia,** f. land-looperij, zwervend

leven; —r, v. intr. dwalen, dolen; land-loopen; straat-slijpen, dag-dieven; zijn verbeelding laten dwalen; m. vrije tijd; *tener* —, tijd over hebben; langzaamheid, onachtzaamheid; **—rosamente,** adv. langzaam, flauwtjes, dralend enz.; **—roso,** a. (poët.) langzaam, traag.

vag/ido, m. gekrijt, geschreeuw (v. kleine kinderen); **—ina,** f. (moeder-)schede, vagina, **—inal,** a. van de (moeder-)schede, vaginaal.

vag/o, a. dwalend, dolend, zonder vaste bezigheid; vaag, onbepaald, onbestémd, onzeker, flauw; *dar en* —, 't doel missen, doelloos praten of handelen; *voz —a*, flauw of onbestémd gerucht; m. land-looper, leeg-looper; **—ueacion,** f. afdwaling der verbeelding; **—uear,** v. intr. = **vagar; —uedad,** f. vaag-, onbestemd-, onzeker-heid; weifelendheid; **—uemaestre,** m. militair brieve-besteller, = **uvaguemaestre; —uido,** m. (zeet.) orkáan, = **huracan**; en: = **vahido**; a. aan duizelingen onderhévig.

vahar, v. intr. = **vahear; —ada,** f. benauwde of onwelriekende uit-aseming of uitwaseming, walm, gulp; **—era,** f. mond-zweertje (v. e. zuigeling); **—ina,** f. (fam.) warme damp uit de aarde.

vah/ear, v. intr. onwelriekend uitademen of uitwasemen; **—ido,** m. duizeling; kort-stondige verbijstering; **—o,** m. damp, walm, gulp (vooral met een benauwde lucht eraan).

vai/da, a. f. in: *bóveda* —, gewélf dat door vier, twee a. twee evenwijdige vlakken doorsnéden is; **—na,** f. schede; dop, peul, schil; — *abierta*, oude schede v. e. Spaansche degen die bijna over haar heele lengte open is.

vain/záras, m. (plat) lámmeling; **—ero,** m. schede-maker, -verkooper-, -handelaar; **—ica,** f. verkl. v. *vaina*; dun dopje of schilletje; zeer fijne plooitjes a. d. manchetten; **—illa,** f. verkl. v. *vaina*; vanielje (plant en kruiderij).

vaiven, m. schómmeling, slingering; wederwaardigheden.

vajilla, f. vaat-werk (borden, glazen, enz.).

val, m. (oud) vallei, dal, = **valle; —aco, -a,** m. f. en a. Walachijer, Walachijsch(e); **—aquia,** f. Walachije; **—ar,** a. van de muren of wallen; *corona* —, stede-kroon; **—e,** m. (Lat.) 't ga je goed!; vrij-stelling v. straf (a. e. school); inzet (bij 't spel); — *real*, koninklijke bon (gelds-waardig papier); **—edero,** a. geldig, betaalbaar; **—edor, -a,** m. f. beschérmer, verdédiger; **—entacho,** m. = **—enton; —entía,** f. dapperheid; **—enton,** m. schetteraar, zwetser; **—entonada,** f. snoeverij, zwetserij; **—entonazo,** m. = **—enton; —eo,** m. stroo-zak voor vuilnis; voet-mat v. esparto-gras; hoed met breede rand; **—er,** v intr. waard zijn; verschaffen; van kracht zijn; — *mas*, beter zijn, te verkiezen zijn; tr beschermen; *valga lo que valiere*, in elk geval, wat er ook gebeure; *¡ válgate Dios!* of *¡ vágame Dios!* uitroep v. verwondering en ongeduld: God bewaar me! ook v. berusting; *mas valdria callar*, 't zou beter wezen te zwijgen; *mas vale tarde que nunca*, beter laat dan nooit; *hacer* —, laten gelden: *el ménos* —, de waarde-vermindering, de vermindering in aanzien; *no puedo — con él*, ik kan niet met hem opschieten; *vale tanto oro como pesa*, hij (zij) is zijn (haar) gewicht in goud waard; r. zich bedienen van (*de*), gebruik maken van; — *de todos los medios*, van alle middelen gebruik maken; **—eriana,** f. valeriaan (plant); **—eroso,** a. dapper, moedig; **—etudinario,** a. ziekelijk, sukkelend; **—ga,** 1e en 3e pers. enk pres. subj. v. **valer**; **—go,** 1e pers. pres. ind. v. **valer; —ia,** f. prijs, waarde; gunst, krediet, dan = **—imiento.**

vali/dacion, f. geldig-verklaring, goed-keuring; **—damente,** adv. op geldige wijze; **—dar,** v. tr. geldig verklaren, — maken, goedkeuren; doen gelden; **—dez,** f. geldigheid; innerlijke waarde; **´—do,** a. geldig; krachtig, gezond; **—do,** m. gunsteling (v. e vorst enz.); **—ente,** a. krachtig, stevig; dapper; geducht: — *bribon*, geduchte schurk; **—miento,** m. gunst (bij een regeerend vorst); invloed, macht; (oud) bizondere heffing door de vorst ingesteld in dringende gevallen; **—za,** f. (zeet.) boei, baken.

valona, f. ouderwetsche geplooide dubbele hals-kraag.

valor, m. waarde; dapperheid; opbrengst; — *en cuenta*, waarde in rekening; — *recibido*, waarde genoten; **—ador,** m. schatter; **—ar,** v. tr schatten, de juiste prijs bepalen; = **—ear,** v. tr.; **—ía,** f. waarde, prijs, = **valía.**

Valparaiso, f., stad in Z.-Amerika.

vals, m. wals.

valu/acion, f. schatting, waarde-bepaling; **—ador,** m. = **valorador; —ar,** v. tr. schatten, prijzen, de waarde bepalen.

valv/a, f. schelp, schaal; klep; schuif; **´—ula,** f. klepje; klep (b.v. stoom-klep).

vall/a, f. palissade, afsluiting met palen; on-over-schrijdbare grens; *romper la* —, 't ijs breken, de eerste stappen doen; de eerste moeilijkheden overwinnen; **—adear,** v. tr. = **—ar; —ado,** m. heg, doorn-haag; **—ar,** v. tr. omheggen, met een haag afsluiten; **—e,** m. dal, vallei; **—ecico, —illo,** m. verkl. v. **valle,** valleitje, klein dal.

vampiro, m. vampier (geest, groote vleermuis); uitzuiger.

vanaglori/a, f. ijdelheid, roem-zucht, praalzucht; **—arse,** v. r. stoffen op, ijdel zijn op (de); **—oso,** a. ijdel, praal-ziek, roemzúchtig.

van/amente, adv. te vergeefs; kinderachtig; zonder grond; prallend, blufferig, ijdel; **—dalia,** f. oude naam voor Andaloezië; **—dalismo,** m. vandalisme, barbaarsche verniel-zucht; **´—dalo,** m. en a. vandáal; schenner (of schender) v. kunst of heiligdommen; **—dola,** f. (zeet.) nood-mast; **—ear,** v. intr. (minder zuiver) ijdele woorden spreken; kletsen; **—guardia,** f. voor-hoede; **—idad,** f. ijdelheid; *ajar la* —, de ijdelheid fnuiken, neerslaan; **—idoso,** a. ijdel; **—iloquio,** m. woorden-praal, onnutte woorden-vloed; **—istorio,** m. (fam.) opsnijderij; **—o,** a. ijdel; le(d)ig; vergeefsch: *—s esfuerzos*, ijdele of vergeefsche pogingen; *esperanza —a*, ijdele hoop (= ongegronde); *en* —, tevergeefs; *avellana —a*, leege hazel-noot.

vapor, m. damp; walm, wasem (dit laatste vochtig); stoom-boot; pl. (oud) dampen; **—acion,** f. uitdamping, úitwáseming, = **evaporacion; —ar,** v. tr. en intr. (uit)dampen, úitwásemen; = **—ear** of **—izar,** v. tr. en intr.; **—izador,** vaporisator, damp-toestel (voor zieken); **—izacion,** f. verdamping; damp-vorming; uitdamping; úitwáseming; **—oso,** a. dampend, dampig, vol damp of stoom.

vapul/acion, f. geeseling; **—ar,** v. tr. (fam.) geeselen, = **azotar.**
vaqu/ear, v. tr. dekken (koe door een stier); **—ería,** f. koeie-stal; verzameling koeien; **—eriza,** f. osse-stal, voor de winter; **—erizo,** a. koeie(n)-, van of voor koeien; m.; = **—ero,** m. koe(ie)-hoeder; a. zoo gekleed, erop lijkend, als een koe(ie)-hoeder; *sayo* —, koe(ie)-hoeders-kiel (warm kleed voor de winter); **—eta,** f. runder-le(d)er, waarvan men de zolen maakt; **—eteado,** a. (fam.) door leed en tegenspoed gestaald, gehard tegen vermoeienis a. a.; **—etear,** v. tr. (fam.) door de spits-roeden laten loopen; harden, aan harde arbeid wennen; **—illa** of **—ita,** f. verkl. v. *vaca,* vaars, koetje; *cuando te dieren la —, corre con la soguilla,* lett. wanneer ze je het koetje geven, loop dan (heen) met het touwtje, d. i. profiteer van de gelégenheid.
var/a, f. roede (ook als maat) minder dan een meter, lange buigzame stok; staf (als waardigheids-teeken); rechts-gebied, gezag v. e. officier v. justitie; kudde v. veertig of vijftig zwijnen; — *de la justicia,* de gerechtigheid, de justitie; — *de liga,* lijm-roede; — *real,* konings-staf; — *de pescar,* hengel, -roede; — *alta,* onaantastbaar gezag der vrede-rechters (*alcaldes*); — *divinatoria,* toover-staf(om bronnen mee te vinden enz.); — *larga,* piek der *picadores*; *poner una* —, een stier tegenhouden met de „vara", ook: hem zoo op de wei-grond terug drijven; pl. lamoen (v. e. rijtuig); *caballo de —s,* lamoen-paard; **—adera,** f. (zeet.) stel planken buiten boord om 't schip tegen 't stooten v. groote balen a. a. te beschermen; **—adero,** m. geschikte plek om een schip op 't zand te laten loopen, om het te kalefáteren; **—al,** m. staak, lange stok (b.v. om vruchten af te slaan); **—apalo,** m. sterke lange stok; slag met zoo'n stok of roede; (fam.) teleur-stelling, koopje, wanbof; **—ar,** v. tr. van stapel laten loopen, tewater-laten (schip); intr. stranden, aan de grond loopen; niet voort kunnen, vast-zitten (zaak); **—asceto,** m. vlecht-werk v. takken; **—azo,** m. slag m. e. roede of staak; **—dasca,** f. zwiepje, klóppertje; **—dascazo,** m. slag m. e. zwiepje, of m. e. klóppertje; **—eadura,** f. = **—eo**; **—ear,** v. tr. uitkloppen (met een kloppertje); afslaan (vruchten, eikels a. a.); tegenhouden, in bedwang houden (stier m. d. piek); (uit)meten m. d. roede; **—endaje,** m. (zeet.) wrangen; **—enga,** f. (zeet.) wrang; **—eo,** m. (het) afslaan v. vruchten; (uit)meting m. e. roede of el; **—eta,** f. lijm-stokje; streepje (over stof); schimp-scheut, vinnige steek; (fam.) *irse de* —, buik-loop hebben; **—etear,** v. tr. streepjes over een stof maken.
vari/able, a. veranderlijk (aan verandering onderhévig); wisselvállig (lot b.v.); onbestendig ('t weer b.v.); veranderbaar (te veranderen, wat kan veranderd worden); **—acion,** f. afwijking; verandering; afwisseling; — *de las estaciones,* (af)wisseling der jaar-getijden; — *de la aguja,* afwijking v. d. magneet-naald, v. h. kompás; **—amente,** adv. op verschillende wijzen of manieren, afwisselend; **—ante,** a. veranderlijk, ongestádig (karakter b.v.); f. variant (afwijkende tekst, andere lezing); **—ar,** v. tr. afwisselen; intr. afwijken, varieeren, veranderen; **—ce,** f. ader-spat; **—cose,** a. van of door ader-spatten; *tumor* —, zwelling door ader-spatten; **—edad,** f. verscheidenheid; onstand-vástigheid, veránderlijkheid; **—lla,** f. stokje, roetje; zwiepje; gordijn-roede; pl. kaak-beenderen, kaken; smalle plankjes onder de buil (bij bakkers); **—llaje,** m. stel reepjes waaruit een waaier bestaat, geraamte v. e. waaier; **—ólico,** a. pokke(n)-; **—o,** a. = **—able**; en: pl. verscheidene, allerlei; *me habló de —sasuntos,* hij (zij) sprak me over verscheidene zaken.
varon, m. man (tegenover vrouw, en dit dan **hembra**); *á juicio de buen* —, naar 't oordeel v. e. vroed-man; (zeet.) — *es del timon,* kettingen of touwen in de plaats v. d. roerstang, in nood-geval; **—ía,** f. mannelijke tak v. e. geslachts-boom; **—il,** a. mannelijk; *con ánimo* —, met manne-moed.
vas/allaje, m. vazal-schap; leen-man-schap; onweerstaanbaar óver-wicht; afhánkelijkheid, dienstbaarheid; **—allo, -a,** m. f. vazal, leen-man, -vrouw; ónderdaan; slaaf (van zijn harts-tochten); *mal* —, óntrouw ónderdaan; **—ar,** m. keuken-kast; borde-rek; **—congado, -a,** m. f. en a. Baskiër, Baskisch(e); **—cuence,** m. Baskisch (taal); koeterwáalsch, onbegrijpelijke taal; **—cular,** a. (ontleedk.) vaat-rijk; **—era,** f. = **—ar**; en: nacht-kastje, -tafeltje; glaze- en karaffe-mand; **—ija,** f. vat (voor vloei-stoffen); tonnen, pijpen i. e. kelder enz.; **—illo,** m. verkl. v. *vaso,* glaasje; cel in een honig-raat en in sommige provincies deze zelf; **—o,** m. glas; vaas, vat voor vloei-stoffen (in 't algemeen, dus niet alleen = ton); tonne-maat, inhoud (v. e. schip); — *de eleccion,* uit-verkoren werk-tuig, of -vat; pl. (bloed-)vaten; **—tago,** m. loot, uitlooper; afstammeling; **—tedad,** f. uitgestréktheid; **—to,** a. uitgestrékt.
vat/e, m. ziener; dichter, profeet; **—icinio,** m. voor-spélling, -zégging.
vaya, f. fopperij; loopje, grove leugen; *dar* —, voor de gek houden, om uit te lachen; i. och kom! kom! komaan! goed! welaan! *¿ pagámos juntos? ¡ vaya!* zullen we samen betalen? goed! *¡ vaya una gracia!* nou, die is ook goed! *¡ vaya, déjeme V. en paz!* kom laat me met rust!
vec/ero, -a, m. f. en a. die een enkele keer komt, die op zijn beurt komt; (oud) klant, zie **parroquiano,** tweede beteekenis; **—inal,** a. bure-, v. d. bewoners eener plaats; v. d. parochie; **—inamente,** adv. dicht-bij, nabij; **—indad,** f. nabúrigheid (nabijheid); (na)búurschap; ook: = **—indario,** m. de buren; de bewoners v. e. kleine plaats, v. e. stads-wijk; **—ino, -a,** m. f. en a. buur, buur-man, -vrouw; nabúrig, naast-gelegen, nabij-gelegen; stads- of buurt-bewoner.
ved/a, f. jacht-verbod (gedurende zeker deel v. h. jaar); **—ar,** v. tr. verbieden; beletten, verhinderen; **—egambre,** m. helleborus (plant), nies-kruid, = **eléboro**; **—eja,** f. lok haar op de slapen, manen, = **guedeja**; **—ija,** f. vlok gemengde wol, = **bedija**; **—ijero, -a,** m. f. opraper, bijeen-gaarder van de fijnste wol bij 't scheren der schapen; **—ijoso,** a. = **—ijudo,** a. kroes-harig (als wol).
veed/or, m. opziener over maten en gewichten; huis-beheerder in groote huizen; officier-inspekteur der koninklijke stallen; werkbaas in een fabriek of werk-plaats; onbescheiden opmerker, nieuws-gierig mensch

(oud) inspekteur bij de parades; **—uría,** f. opzichterschap, inspekteurschap, inspekteurs-kantoor; huis-meesterschap.

vega, f. uitgestrekte vruchtbare vlakte; vruchtbare vallei.

veget/acion, f. plante-groei; **—al,** a. plant-aardig, plante(n)-; *reino* —, planten-rijk; m. gewas, plant; **—ar,** v. intr. groeien; vegeteeren, een plante-leven leiden; **—ativo,** a. voor groei vatbaar, groei-bevorderend.

veh/emencia, f. heftigheid, onstuimigheid; hevigheid; — *del viento*, hevigheid v. d. wind; — *de las pasiones*, heftigheid der hartstochten; **—emente,** a. heftig; hevig (zie 't vorige), onstuimig; **—iculo,** m. voertuig.

veint/e, num. card. twintig, twintigste (dan in beteekenis = **vigésimo**); *el — del mes*, de 20ste der maand; *capitulo* —, 20ste hoofdstuk; **—en,** m. klein oud goud-stuk = 20 realen; **—ena,** f. twintig-tal; a. twintigste, twintigste deel; **—enario,** a. twintig-jarig; **—eno,** num. ord. twintigste; van twee duizend draden schering (laken); **—idoseno,** a. van twee duizend twee honderd draden schering (laken); **—iuna,** f. een-en-twintig (soort kaart-spel).

vej/acion, f. kwelling, plagerij; verdrukking, knevelarij; **—ámen,** m. = 't vorige; en: grappige satire op dichters die naar een prijs dingen in een wed-strijd; **—aminista,** m. iem. die zulk een satire schrijft (zie 't vorige); **—ancon, -a,** m. f. (fam.) ouwe sok, ouwe bes (gezegd v. iem. die zich voor oud houdt en dat telkens zegt); **—ar,** v. tr. kwellen, plagen; onderdrúkken, knévelen; **—arron, -a,** m. en a. (fam.) heel oud, stok-oud; ouwe sok, ouwe bes; **—estorio,** m. (fam.) man v. zekere leeftijd; oud lor, ding dat te oud is om ergens voor te dienen; **—ete,** m. lévendig oud mannetje; belachelijke grijsaard; **—ez,** f. ouderdom; oudheid (v. e. gebouw); oud nieuws: *á la — viruelas*, lett. voor de ouderdom pokken, d. i. wat oud is moet geen jeugdige verlangens hebben a. a. (ook verkeerdelijk gezegd van iets dat te laat komt); **—iga,** f. (pis-)blaas; blein, blaar; pl. pokken = **viruelas**; week knie-bochtgezwel (bij een paard); **—igatorio,** m. en a. (instrument) dat blaren op de huid maakt.

vel/a, f. zeil; wake, (het) waken, opblijven (niet slapen), = **velada**; kaars; *pasar la noche en* —, de nacht wakende doorbrengen, de heele nacht opblijven; *navigar á toda* —, met volle zeilen varen; *dar la* — of *darse á la* —, onder zeil gaan; (fig.) heengaan; (fam.) *hacer fuerza de* —, de laatste pogingen doen om zijn doel te bereiken; **—acho,** m. fok, fokke-zeil; **—acion,** f. (het) waken (= het niet-slapen); pl. huwelijks-voltrekking; *se cierran las* —, er mogen geen kerkelijke huwelijken voltrokken worden (in een bepaald deel v. h. jaar, R. K.); **—ada,** f. het (samen) waken, de nacht slapeloos doorbrengen; nacht-arbeid, wat 's nachts gelezen wordt; **—ador, -a,** m. f. waker, waakster (bij een doode, in een slaapzaal); m. knaapje, klein rond tafeltje; tafel om 's nachts aan te werken; **—aje,** m. of **—ámen** m.; zeil-werk; **—ar,** v. intr. waken, (fam.) opblijven, wakker blijven; de wacht houden; nauw-lettend gadeslaan; zijn werk 's nachts voort-zetten; op zijn beurt eenige uren voor het Heilige Sacrament doorbrengen (R. K.); tr. in den echt verbinden, trouwen; waken bij (een zieke of een lijk); **—arte,** m. fijn laken dat niet meer gedragen wordt; **—eidad,** f. zwakheid v. karakter; wuftheid, wispel-túrigheid; voorbijgaande opwelling, neiging; **—eidoso,** a. wuft, wispel-túrig, onstand-vástig; **—ería,** f. kaarse-makerij, -handel; **—ero,** m kaarse-maker, -handelaar; a. zeil-; m. zeil-schip (= *buque* —); *buen* —, goede zeiler, goed zeil-schip; **—eta,** f. wind-wijzer; (ook fig.: iem. die die draait met de wind); **—ete,** m. zeer fijne sluier in sommige provinciën gedragen; **—icacion,** f. (geneesk.) stuip-trekkende beweging der vézelen; **—illo,** m. verkl. sluiertje; soort door-stikte sluier met zilveren bloempjes; **—ites,** m. pl. (oudh.) lichte troepen bij de Romeinen; jagers in Frankrijk; **—o,** m. sluier; groot gordijn; *bajo el — de la modestia*, onder de sluier der zedigheid; **—ocidad,** f. snelheid; **—on,** m. staande lamp of luchter met verscheidene pitten; **—onera,** f. voet (v. e. lamp); **—orio,** m. (Am.) het sluieren v. e. kinder-lijkje; **—oz,** a. snel.

vell/era, f. vrouw die haar bedrijf maakt van 't uittrekken v. dons-haartjes; **—o,** m. dons-haartjes; lichaams-haar; dons op vruchten; **—ocino,** m. Gulden Vlies; (oud) schape-vacht, al de wol van één schaap; **—on,** m. vacht; al de wol van één schaap; vlok wol; koperen munt; *real de* —, reaal (*de vellon* overbodig), een koperen munt; **—onero,** m. werk-man die de wol bij 't scheren verzamelt en ophoopt; **—orí,** m. grijs laken (v. d. wol-kleur); = **—orin,** m.; **—orita,** f. sleutel-bloem; koekoeks-bloem; **—osidad,** f. ruigheid, bedaardheid; **—osilla,** f. haviks-kruid; **—oso,** a. ruig, behaard, met dons-haar bezet; **—udo,** a. = 't vorige; en m. trijp, pluis-fluweel, = **pana.**

ven/a, f. ader (ook mijn-ader enz.); luim, stemming; — *de agua*, brónnetje onder de grond, water-ader; — *poética*, dicht-ader; —*s de loco*, slag v. d. molen, d. i. een tikje krankzinnigheid; *coger á alguno de* —, iem. in een gunstige stemming waarnemen (om iets gedaan te krijgen): *le ha dado la* —, hij (zij) heeft weer zijn (haar) humeurtje te pakken; *hallar la* —, een nieuw middel vinden om uit een moeilijkheid te komen; **—ablo,** a. werp-spies, -schicht, wapen om op wilde zwijnen te jagen; *echar —s*, uitvaren tegen iem.; **—adero,** m. leger der reeën in een bosch; **—ado,** m. ree; soort Peruaansch hertje; **—aje,** m. bron (v. e. rivier); water-massa (v. id.); **—al,** a. ader-, v. d. áderen; veil, koopbaar, omkóopbaar; **—alidad,** f. veilheid, omkóopbaarheid; **—ático,** a. grillig, maan-ziek; **—atorio,** a. jacht-, v. d. jacht; **—cedor, -a,** m. f. en a. overwinnaar, -winster; overwinnend, zege-vierénd; **—cejo,** m. gier-zwaluw; stroo-bandje om koren-schoven; **—cer,** v. tr. overwinnen, zege-vieren over; overtréffen; te boven komen (moeilijkheden); intr. vervallen (termijn, wissel); *el dia en que vence la letra*, de verval-dag v. d. wissel; r. zich overwinnen, zich vermannen; **—cida,** f. overwinning, (poët.) zege, zege-praal, = **victoria**, en **vencimiento**; derde en laatste keer: *esta será la* —, dat is de laatste keer, zonder genade, geen verder uitstel meer enz.; **—cimiento,** m. overwinning, (het) overwinnen; zege;

behaald voordeel; vervál-dag (v. e. wissel enz.).

vend/a, f. zwachtel, windsel; blind-doek; oud vorstelijk diadeem; **—aje,** m. zwachtel, -doek; kommissie-loon voor een verkoop; **—ar,** v. tr. omzwachtelen, omwinden; verbinden (wond); blind-doeken (ook fig.); **—aval,** m. Zuid-westen-wind; **—edor, -a,** m. f. verkooper, handelaar (in 't een of ander genoemds); **—ehúmos,** m. iem. die zich voordoet als gunsteling v. e. aanzienlijke, om te bedriegen; **—eja,** f. openbare verkooping, vendutie; **—er,** v. tr. verkoopen; — *al quitar,* verkoopen met recht v. weder-inkoop; — *gato por liebre,* lett. een kat voor een haas verkoopen, d. i. knollen voor citroenen verkoopen, bedriegen; — *palabras,* met mooie woorden betalen; — *por las nubes,* peperduur verkoopen; r. zich verkoopen, zich laten omkoopen; zijn geheim loslaten, uit onvoorzichtigheid, uit vrees a. a.; — *al contado,* kontánt verkoopen; — *por mayor, por menor,* in 't groot, in 't klein verkoopen; — *en globo,* „en bloc" verkoopen (de heele partij tegelijk); — *á plazo,* op bepaalde termijn; — *al fiado,* op krediet verkóopen; — *á entregar,* op levering verkoopen; *quedarse sin* —, onverkocht blijven; — *su fondo,* uitverkoopen; **—ible,** a. verkoopbaar; veil, omkoopbaar; **—imia,** f. wijn-oogst; (fig.) groote baten, rijke winst; **—imiador, -a,** m. f. druivelezer, wijn-oogster; **—imiar,** v. tr. (de druiven) inzamelen, oogsten; zijn slag slaan; de vrucht v. zijn moeite genieten; (fam.) iem. dooden; **—o,** m. rand (v. laken).

Venecl/a, f. Venetië; **—ano, -a,** m. f. en a. Venetiaan, -sch, -sche.

vene/no, m. venijn, (ver)gif(t); wrok, verborgen haat; **—noso,** a. giftig, venijnig; *zumo* —, gift-sap; *planta* —*a,* gift-plant, giftige plant; (fam.) kwaad-áardig; *lengua —a,* venijnige tong; **—ra,** f. kam-schelp (door bedevaart-gangers of pelgrims op de borst gedragen); orde-kruis (der ridder-orden); **—rable,** a. eer-waardig; eerwáarde (titel v. geestelijken); **—racion,** f. vereering; **—rar,** v. tr. vereeren; **—́reo,** a. venérisch; *mal* —, venérische ziekte; *acto* —, vleeschelijke gemeenschap; **—ro,** m. erts-ader (beter **veta**); water-bron; schaduw-streep die 't uur aanwijst op een zonne-wijzer.

veng/ador, -a, m. f. en a. wreker, wrekend; *justicio —a,* wrekende gerechtigheid; **—anza,** f. wraak, wéder-vergélding; **—ar,** v. tr. wreken, wéder-vergélden; r. zich wreken wraak nemen (op, *de*); **—ativo,** a. wraakgierig, -zuchtig; wraak-.

veni/a, f. diepe buiging als groet; gevraagde en toegestane vergunning; vergiffenis voor een beleediging, kwijt-schelding; (rechtst.) meerderjarig-verklaring; **—al,** a. vergeeflijk; *pecado* —, vergeeflijke zonde; **—alidad,** f. vergeeflijkheid; **—da,** f. komst; ondoordáchtheid; *idas y —s,* heen-en-weer-geloop, (het) komen en gaan van menschen; **—dero,** a. toekomstig, komend, kunnende komen; pl. nakómelingen, nágeslacht.

venir, v. intr. (ie) komen, voort-komen (uit, *de*); *le vino una idea,* hij (zij) kreeg een idee, kwam op een idee; *me vino una herencia,* ik kreeg een erfenis (of *una India,* een groot fortuin uit Amerika); *el año que viene,* 't komende jaar; *viene de una familia humilde,* hij (zij) komt af v. e. eenvoudige familie; *su prosperidad viene de su vida loboriosá,* zijn voorspoed komt voort uit zijn werkzaam leven; *viene bien,* 't komt goed van pas, 't komt juist op tijd; — *á tierra,* invallen, instorten (gebouw), beter: *—se á tierra;* — *en,* er ten slotte toe komen om..., besluiten om...: *vino en consentir en ello,* hij (zij) stemde er ten slotte in toe; *venga esa carta,* geef óp die brief; *venga,* kom, vlug wat; — *á ser,* er op neerkomen (te zijn), neerkomen op: *eso viene á ser lo mismo,* dat komt op hetzelfde neer; *no viene á cuento,* past niet hierbij, komt niet hiermee overeen; — *á las manos,* hand-gemeen worden; — *á menos,* minder worden; *ha venido el parto derecho,* de bevalling is gemakkelijk geweest; (fig.) de zaak is goed v. stapel geloopen; *no hay mal que por bien no venga,* er is geen ongeluk zonder gelukje; *estoy á lo que venga,* ik ben voorbereid op alles; *venga lo que viniere,* wat er ook gebeure; r. vaak in dezelfde zin gebezigd als *venir.*

venoso, a. aderig, vol aderen; *carne —a,* vleesch vol áderen.

vent/a, f. verkoop; hérberg op een groote weg; (fig.) groot verlaten bijna ingestort huis enz.; *haga V.* — *con nosotros,* stap u 's bij ons af (tot reiziger); *estar* of *hallarse de* —, te koop zijn; **—aja,** f. voordeel; voorsprong, meerderheid; **—ajoso,** a. voordeelig; profijtelijk; **—alla,** f. klep(je), lucht-gat; **—ana,** f. venster, raam; *—s de la nariz,* neus-gaten; (fam.) *echar por la* —, uit het raam gooien, uit het venster werpen, ook: verspillen, verkwisten („over de balk smijten"); *asomarse á la* —, zich aan 't venster vertoonen, uit het raam kijken; *hacer* —, vóor 't venster staan of zitten om zich te laten kijken (vrouw); *salir por la* —, door 't venster eruit gaan, ook: ergens slecht afkomen; *tirar á — señalada,* een hatelijke toespeling maken aan een bekend adres; **—anaje,** m. al de vensters v. e. huis; **—anazo,** m. slag m. e. venster-blind, -luik; **—anear,** v. intr. zich dikwijls a. h. venster vertoonen; **—anera,** a. steeds aan 't venster zittend (vrouw); **—anero,** a. steeds naar vensters kijkend waar vrouwen zitten; **—anica, —illa,** f. venstertje, raampje; **—anico, —illo,** m. luikje (boven in een vensterluik a. a.); **—ar,** v. tr. en intr. wind maken, waaien; ruiken, in de neus krijgen, = **—ear;** **—arron,** m. sterke wind, ruk-wind; **—eadura,** f. holte in een gietsel, luchtblaasje; **—ear,** v. tr. en intr. waaien, bewaaien, blazen; ruiken, in de neus krijgen; trachten uit te vinden, na-snuffelen; luchten, aan wind bloot-stellen; r. barsten (bouwsteen v. slechte kwaliteit); vol wind komen, opzwellen; een wind laten; **—ero, -a,** m. f. herbergier, -ierster a. e. weg; **—ilacion,** f. luchting, lúcht-vervérsching, ventilatie; **—ilador,** m. ventilátor, lucht-ververschings-toestel; **—ilar,** v. tr. luchten, de lucht verversehen van, ventileeren; vóor de beraadslaging (een zaak) bespreken; intr. drijven, omgaan (dampen, wind enz.); r. waaien, rondgaan, drijven (wind, lucht); een luchtje scheppen; zich wat gaan ontspannen; **—isca,** f. ruk-wind uit de bergen; **—iscar,** v. intr. en imp. waaien en sneeuwen tegelijk; **—iscoso,** a. bloot-gesteld aan wind-vlagen (hooge stre-

ken; **—olera,** f. wind-vlaag, -stoot; vlaag, bui; *le sigue la* —, hij heeft de wind v. achteren; **—olina,** f. (zeet.) flauwe ongestadige wind; **—or, -a,** m. f. hond die een goede reuk heeft; **—orrero,** m. open plek blootgesteld a. d. heerschende winden; **—orrillo,** of **—orro,** m. schamel of min herbergje a. d. weg; **—osa,** f. laat-kop (om „koppen te zetten"); lucht-gat, uit-loozings-gat; (fam.) *pegar una* —, lett. een „kop zetten", d. i. geld afzetten; **—osear,** v. intr. winden laten, = **—osearse; —osedad,** f. = **—osidad; —osero,** a. die graag „koppen zet" (arts a. a.); **—osidad,** f. winderigheid, opgezétheid; **—oso,** a. winderig (plaats); wat winden doet ontstaan (in 't lichaam); **—rada,** f. worp, nest (v. dieren, al de jongen van éene keer jongen) = **—regada; —ral,** a. buik-, v. d. buik; **—recha,** f. visch-buik; **—regada,** f. = **—rada**; en (fig.): menigte zaken die tegelijk komen; **—rera,** f. buik-gordel; buikplaat (v. e. hárnas); **—rículo,** m. hart-kamer; maag der herkauwers; **—rílocuo,** m. buik-spreker; **—riloquia,** f. (het) buik-spreken; **—roso** of **—rudo,** a. buikig, gebuikt, dik-buikig; **—ura,** f. voorspoed, geluk, zie **felicidad** en **dicha**; fortuin, gelukkig toeval, gelukje; *á* — of *á la aventura*, op goed geluk; *decir la buena* —, de toekomst voorspellen; *la —de García*, (fam.) een wan-bof, een tegen-looper, een koopje; *por* —, bij geval, bij toeval, soms: *si por — le ves*, als je hem soms ziet; *probar* —, zijn geluk beproeven; *mala* —, tegen-spoed; **—urero,** a. toevallig; m. avonturier, geluk-zoeker, (oud) gelukkig, = **—uroso; —urina,** f. soort minder edelgesteente met goud-schilfertjes erin; mengsel v. email-glas en gesmolten messing; goudpoeder onder vernis; **—uro,** a. komend, aanstaande; *el veinticinco p. v.* (*próximo venturo*), de 25ste eerst-komende; **—uron,** m. groote voorspoed; (fam.) groote bof; **—uroso,** a. gelukkig, fortuinlijk.

Vénus, f. Venus, godin der liefde en der schoonheid; naam v. e. planeet; (oude chemie) koper; venus-schelp; **—tidád,** f. (oud) fraaiheid, schoonheid; bevalligheid; **—to,** a. (oud) fraai, schoon.

ver, v. tr. zien; *ir á* —, gaan zien, ook: gaan opzoeken, bezoeken; *vea V. si ha venido*, ga U 's kijken, of hij (zij) gekomen is; *vea V. si está todo arreglado*, ga U 's kijken of alles in orde is; — *claro*, duidelijk zien; *no — gota*, geen steek zien, geen jota begrijpen; — *mundo*, reizen; — *venir*, geduldig wachten, zien aankomen, op de uitkijk staan; — *y creer*, slechts zijn eigen oogen gelooven; *á mi* —, naar mijn inzien, mijns inziens; *á* —, kom, laat 's kijken, zeg 's op; *es cosa muy de* —, 't is een zeer merkwaardig iets; *aun está por* —, dat moet nog bewezen worden, dat staat nog te bezien; *no puede — le*, hij (zij) kan hem niet zien, niet uitstaan; *no tiene nada que — con eso*, 't heeft niets daarmee te maken; r. elkaar zien, elkaar bezoeken; — *con alguno*, een appeltje met iem. te schillen hebben; *me veré en ello*, ik zal er 's over denken; — *y desearse*, moeite hebben om eruit te komen, om een zaak te beëindigen; *á mas* —, of *hasta mas* —, tot (weder-)ziens; *ya se ve*, dat 's logisch, dat begrijp ik best; m. uitzicht, aanzien; gezicht (zin-tuig).

vera, f. rand, uiteinde; pl. waarheid, werkelijkheid, oprechtheid; ijver, vuur; *de* —, werkelijk, waarlijk, in alle ernst; *entre — y burlas*, half ernst half gekheid; **—cidad,** f. waarheids-liefde, waarachtigheid; **—nada,** f. tijd voor de zomer-weide (v. h. vee); **—nadero,** m. zomer-weide; **—nar** of **—near,** v. intr. de zomer buiten doorbrengen; in de zomer-weide grazen (vee); **—neo,** m. zomer-verblijf; plaats waar 't vee de zomer doorbrengt; **—nero,** m. = 't vorige in de laatste beteekenis; **—niego,** a. zomersch, zomer-; door de zomer lijdend, mat; (fig.) onvolmáakt, gebrekkig; *excursion —a*, zomer-uitstapje; **—no,** m. zomer; **—tro,** m. veratrum (geneeskr. plant); **—z,** a. geloof-waardig; waarheid-lievend; waaráchtig.

verb/al, a. werk-wóordelijk, werk-woords-; *forma* —, werk-woords-vorm; móndeling, met het gesproken woord; **—asco,** m. koningskaars (plant); **—almente,** adv. mondeling; **—ena,** f. ijzer-kruid, verbena; **—eracion,** f. trilling, golving; klotsing; weer-káatsing (v. h. licht enz.); **—erar,** v. tr. beuken, klotsen tegen, woeden tegen (wind, golven); **—i gracia** (Lat.) bij vóorbeeld; als volgt; **—o,** m. werk-woord; woord (tweede persoon der Drieëenheid); **—osidad,** f. woorden-rijkdom, -omhaal; **—oso,** a. woorden-rijk, snápachtig.

verd/acho, m. koper-groen = **—ete; —ad,** f. waarheid; *cantar á uno sus —es*, iem. eens goed de waarheid zeggen; *en* —, heusch, wérkelijk, waarlijk: *en — no puedo*, ik kan wérkelijk niet; *hombre de* —, waarheid-lievend man; *la pura* —, de zuivere waarheid; *si va á decir* —, om de waarheid te zeggen; — *es que no se atreve*, 't waar dat hij (zij) niet durft; *V. no tiene gran apetito ¿ — ?* u heeft geen groote eetlust, wel? *estamos al quince del mes ¿no es — ?* (of ook alleen: *¿ verdad?*), we hebben de 15e, niet waar? *no son todas las —es para dichas*, al wat waar is kan men nog niet zeggen; **—aderamente,** adv. waarlijk, naar waarheid, wezenlijk; **—adero,** a. waar, echt; waaráchtig; — *tabaco de Sumatra*, echte Sumatra-tabak; **—al,** a. in: *ciruela -o* —, soort groen-achtige pruim (de boom met *-o*); **—e,** a. groen; kras (oude man); m. groen (kleur, en gebladérte a. a.); *darse un* —, (oud) zich te goed doen; **—ea,** f. groen-achtige Toskaansche wijn; **—ear,** v. intr. groen worden; **—eceledon,** m. bleek-groen (zooals wilge- of perzik-blad); **—ecer,** v. intr. groen worden (boomen, planten); **—ecillo,** m. groen-vink = **—erol; —eesmeralda,** a. smaragd-groen; m. id.; **—egambre,** m. nies-kruid; **—egay,** a. en m. helder groen; **—eguear,** v. intr. = **—ear; —emar,** a. en m. zee-groen; **—emontaña,** m. berg-groen; **—erol,** m. groen-vink, = **—ecillo; —eron,** m. soort groen-vink; **—ete,** m. = **—acho** = **cardenillo; —evejiga,** m. blaas-groen; **—in,** m. groenheid, onrijpheid; volks-naam voor koper-groen; kroos (groene laag op stil-staand water); **—inegro,** a. donker-groen; **—ino,** a. zeer helder groen; **—olaga,** f. postelein; **—or,** m. groen, groene kleur der planten; jeugdige kracht, krasheid; pl. jeugd, jeugdigheid; **—oso,** a. groen-achtig; groenend, groen-wordend; **—oyo,** m. groen-achtig mos op muren en vochtige steenen; **—ugado,** m. heupkussentje (onder de japon); **—ugal,** m.

slechte grond vol struik-gewas, braam-struiken enz. die moeilijk weg te krijgen zijn; —**ugo,** m. beul, scherp-rechter; loot (v. e. plant); zweep-slag, striem; fijn degen-lemmet; gewetens-kwelling; —**ugon,** m. lange diepe striem; groote loot (v. e. plant); —**uguillo,** m. blad-knobbel; smal scheer-mes; —**ulero, -a,** m. f. groente-man, -vrouw; warmoezenier; (fam.) *tratarse como —as*, elkaar bejegenen als visch-vrouwen (lett. groente-vrouwen); —**ura,** f. = —**or**; en: elke soep-groente; wat gebladerte, „groen" voorstelt.

vered/a, f. pad; order of bericht aan verscheidene naburige dorpen of steden; —**ero,** m. boodschapper, bode (zie 't vorige).

verg/a, f. ra; mannelijke roede; pees v. e. hand-boog; (zeet.) — *de periquito*, fokke-ra; —**ajo,** m. bulle-pees; —**onzante,** a. beschaamd; *pobre* —, arme die zich voor zijn armoede schaamt; —**onzoso,** a. schandelijk, smadelijk; beschamend; beschaamd, beschroomd; *partes —as*, schaam-deelen; —**uear,** v. tr. afranselen, m. e. roede slaan; —**üenza,** f. schaamte (van zich-zelf); beschroomdheid; schande (oneer); smaad; — *mal entendida*, valsche schaamte; *tener* —, zich schamen, schaamte voelen; *sacar á la* —, aan de kaak stellen; *morirse de* —,'t van schaamte besterven; —**ueta,** f. roetje, zwiepje, staafje.

veri/cueto, m. gevaarlijke berg-weg; pl. gewaagde redeneeringen; —**´dico,** a. waarheidlievend; geloof-waardig, waaráchtig; —**ficacion,** f. onderzoek (naar de waarheid, de echtheid); —**ficar,** v. tr. nagaan (of iets waar of echt is), verifiëeren; r. zich bevéstigen, zich bewaarheiden; plaats hebben; —**ficativo,** a. bevorderlijk tot het nagaan der waarheid of echtheid; dienend om de waarheid of echtheid na te gaan; —**símil,** a. waarschijnlijk; —**similitud,** f. waarschijnlijkheid

verj/a, f. tralie-werk (v. ijzer, zooals vóor de beneden-vensters in Spanje, of van hout); —**el,** m. bloeme- of groente-tuin; (fig.) iets aangenaams voor 't oog; —**elero,** m. (oud) hovenier.

verm/ejo, a. hoog-rood (vooral de kleur v. e. stier); —**ellon,** m. vermiljoen (verf-stof en kleur); a. vermiljoen (-kleurig, -rood); —**icular,** a. worm-vormig; kronkelend; van de wormen, door wormen veroorzaakt; *enfermedad* —, ziekte door ingewands-wormen a. a. veroorzaakt; —**icularia,** f. soort huislook (geneeskr. plant tegen scheur-buik); —**iforme,** a. (ontleedk.) worm-vormig: *apéndice* —, worm-vormig aanhangsel v. d. blinde darm; —**ífugo,** a. worm-verdrijvend; —**inoso,** a. = —**icular.**

vernal, a. lente-: *equinoccio* —, lente-dag-en-nacht-evening.

verónica, f. eere-prijs; ook vrouwe-naam.

vero/símil, a. waarschijnlijk, het stempel der waarheid dragend, = **verisímil**; —**similitud,** -. = **verisimilitud.**

verr/aco, m. ongesneden mannelijk varken (beer); —**aquear,** v. intr. brommen, grommen, teekenen v. toorn geven; —**iondez,** f. brons-tijd der varkens; eigenschap der slechte en ongare soep-groenten; —**iondo,** a. bronstig (beer, varken); slecht en ongaar; —**uga,** f. wrat; —**ugoso,** a. vol wratten, wrattig; wrat-vormig, -achtig; = —**uguiento,** a.

vers/ada, f. slecht gedicht, rijmelarij, klepper-mans-poëzie; —**al,** a. (druk) kapitale, hoofd-(letter); —**alilla** of —**alita,** f. kleine hoofd-letter; —**ar,** v. tr. studeeren, een cursus volgen in; intr. pleiten vóor of tegen (een argument); r. zich toeleggen op, zich oefenen in; redenen vóor of tegen hebben, pleiten; —**átil,** a. makkelijk draaiend; (fig.) veranderlijk, onbesténdig, onstandvástig; —**atilidad,** f. veranderlijkheid, onbesténdigheid; —**ícula,** f. kast voor de koor-boeken; —**iculario,** m. hij die zorg-draagt voor de koor-boeken; —**ículo,** m. vers (in de Heilige Schrift); —**ificacion,** f. vers-bouw; -kunst; —**ificador, -a,** m. f. verzen-maker, die gemakkelijk wat samen-rijmt; —**ificar,** v. intr. verzen maken, rijmelen; —**ion,** f. over-zetting, vertaling; lezing, vertolking; —**ista,** m. verzen-maker, -liefhebber; —**o,** m. vers; — *suelto*, vrij vers (niet a. e. bepaalde maat gebonden).

vértebra, f. wervel (v. d. rugge-graat).

vert/ebral, a. wervel-, v. d. wervels; —**edera,** f. strijk-bord (a. e. ploeg); —**edero,** m. goot-steen, goot; —**edor,** m. goot, afvoer-kanaal; hoos-vat (om water uit te hoozen); —**ellos,** m. pl. (zeet.) rakken (geregen houten ballen die de beweging der ra's vergemákkelijken); —**er,** v. tr. storten, (poët.) plengen; óvergieten, óverstorten; overzetten, vertalen; laten vallen, los-laten (wat geheim moest blijven), kwetsende of onkiesche woorden uitspreken; — *sangre, lágrimas*, bloed, tranen storten; —**ibilidad,** f. (oud) gemákkelijkheid v. beweging naar alle kanten; —**ible,** a. gemakkelijk overal-heen te bewegen; veranderlijk, ongestádig; —**ical,** a. vertikaal, staand, recht-standig; —**´ice,** m. kruin (v. h. hoofd); top-punt (v. e. hoek enz.); puntje (v. e. toren); top (v. e. berg); hoogte-punt, glans-punt; —**icidad,** f. (het) zich naar alle kanten of in de rondte kunnen bewegen; —**icilado,** a. met in een ring om de stengel of tak staande bloemen; —**icilos,** m. pl. ring-vormige bloeiwijzen om de stengel of tak; —**iente,** m. f. helling, glooiing; —**iginoso,** a. duizeling-wékkend; —**´igo,** m. duizeling; zwijmeling; —**ugado,** m. = **verdugado.**

ves/ana, f. ploeg-vore over de heele lengte v. e. veld; vak grond tusschen twee voren; —**icacion,** f. (het) opkomen v. blaren (op de huid door 't koppen zetten); —**pasiana,** f. arm-stoel met doorstóken zitting; —**´pero,** m. avond-ster; —**pertino,** a. avond-.

vest/íbulo, m. voor-hal, vestibule; —**ido,** m. en a. kleed, kleeding; pak, kostuum, gekleed; — *de corte, de gala*, hof-, gala-kleed of -kostuum; *hallarse* of *estar* — *y calzado*, 't goed hebben, aan niets gebrek lijden; *cortar un* —, uitkleeden, afbreken, kwaad-spreken van (*á*); —**idura,** f. kleeding, = 't vorige; priester-kleed; kostuum (officieel); —**igio,** m. spoor; —**iglo,** m. mormel, mismaakt wezen; —**imenta,** f. minder dan —**ido** en —**idura**; —**ir,** v. tr. (i) kleeden, aankleeden; bekleeden; behangen; met steenen versterken (vesting-werken); ook = **revestir,** bekleeden; *el sastre que me viste*, de kleermaker die mij kleedt (beter: bij wie ik me laat kleeden); r. zich kleeden, aandoen (dit ook intr.: *viste bien*, hij kleedt zich goed); zich bekleeden; een air aannemen (zie **revestir-**

se); **—uario,** m. kleeding (der soldaten); kleed-kamers, kleeder-kast; **—ugo,** m. olijf-loot.

vet/a, f. ader (v. delf-stoffen); adertje in marmer, hout a. a.; streepje i. e. stof; **—ado** of **—eado,** a. geaderd, door-áderd; **—erano,** m. en a. oud-gediend(e), veteraan; oud-geworden in een beroep; **—erinaria,** f. vee-artsenij, = **albeiteria**; **—erinario,** m. vee-arts of die als zoodanig optreedt, = **albeitar**; a. vee-artsenij-kúndig; *escuela —a,* vee-artsenij-school; **—o,** m. veto, verbod; **—ustez,** f. ouderdom, oudheid (v. gebouwen enz.); (fam.) ouderdom (v. menschen); **—usto,** a. oud, al-oud (zie 't vorige).

vez, f. keer, maal; beurt; *la única —,* de eenige maal of keer; *la primera —,* de eerste keer; *cada uno á su —,* ieder op zijn beurt; *en — de,* in plaats van; *á la —,* tegelijk(ertijd); *algunas veces,* eenige malen, soms, somtijds; *á las veces,* soms, somwijlen; *es mi —.* 't is mijn beurt; *hacer las veces de alguno,* iem. vervangen, zijn functies waarnemen; *otra —,* nogmaals, wederom.

via, f. weg; handel-wijze, middel; (genees- en ontleedk.) weg, kanaal, leider; spoor (v. h. wild); vervoer-middel; via, over; *por la — de tierra,* over-lánd (reizen b.v.); *hacer de una — dos mandados,* lett. twee boodschappen in éene keer doen, twee vliegen in één klap slaan; — *láctea,* melk-weg (a. d hemel); *las —s digestivas,* de verduwings-kanalen; **—dera,** f. deel v. d. weef-stoel dat de veeren in bewéging brengt; **—dor,** m. (oudh.) viator, beamte belast met het oproepen der senatoren op 't land; **—jador, -a,** m. f. reiziger; die gaarne reist, liefhebber v. reizen, zie **—jero**; **—jante,** m. f. en a. reiziger (vooral handels-reiziger), reizend; **—jar,** v. intr. reizen; **—jata,** f. pleizier-reisje; korte reis; **—je,** m. reis; een keer brengen, „vrachtje"; portie water aan ieder partikulier uitgedeeld, leiding waarlangs dat gaat; *buen —,* goede reis; — *de recreo,* uitstapje, pleizier-reis; *estar en —,* op reis zijn; — *de regreso,* terug-reis; — *de ida y vuelta,* heen-en-terug-reis; **—jero, -a,** m. f. reiziger; **—l,** m. laan v. boomen; a. reis-, van reizen of doortrekken; **—nda,** f. voedsel; spijs; **—ndante,** m. reiziger (minder); die altijd reist en trekt; **—raza,** f. buik-loop (der paarden); dolle streek, ondoordachte handeling; **—'tico,** m. sacrament der stérvenden (R. K.), viaticum; reis-penning, -geld (voor geestelijken).

vibor/a, f. adder; **—ézno,** m. addertje, jong v. e. adder; a. adder-.

vibr/acion, f. trilling; **—alidad,** f. (geneesk.) vibraliteit, (het) beurtelings in- en uittrekken; **—ar,** v. intr. trillen; tr. drillen (doen trillen, lans b.v.); **—átil,** a. trillend, in staat om te trillen; *pelo —,* tril-haar; **—atilidad,** f. voor trilling vatbaar.

vicar/ia, f. vicaris-schap, vicariaat; stadhouder of plaats-vervangerschap; **—io,** m. vicaris; stede-houder (poët.) of plaats-vervanger; — *de Cristo,* de Paus (stede-houder v. Christus); — *de monjas,* biecht-vader v. nonnen in een klooster.

vice, alleen in samen-stellingen, = vice, d. i. plaats-vervangend; **—almirante,** m. vice-admiraal; **—canciller,** m. vice-kanselier; **—cónsul,** m. vice-consul; **—consulado,** m. vice-consulaat; **—gerente,** m. plaats-vervangend bestierder of beheerder; **—legacion,** f. vice-legátie; **—legado,** m. vice-legaat; **—nal,** a. van twintig jaar, om de twintig jaar toegekend, voor twintig jaar geldig; **—nte,** m. eigennaam: Vincént; **—patrono,** m. plaats-vervangend patroon; **—penitenciaría,** f. vice-penitentarius-schap, betrekking v. plaats-vervangend boet-prediker; **—penitenciario,** m. vice-penitentiarius, hulp-boet-prediker; **—prepósito,** m. plaats-vervanger; **—presidencia,** f. onder-voorzitterschap, onder-prezidentschap; **—presidente,** m. onder- of vice-voorzitter, vice-prezident; **—provincia,** f. aantal geestelijke huizen beschouwd als tot één provincie of kring vereenigd; **—provincial,** m. vice-provinciaal (geestelijke waardigheid); **—rector,** m. vice-rector (geestelijke); conrector; **—rectoría,** f. vice-rectoraat; conrectoraat; **—senescal,** m onder-séneschalk; **—versa,** adv. (Lat.) vice-versa, over en weer, bij afwisseling, de een of 't een voor de ander of 't ander.

vici/ar, v. tr. bedérven; vervalschen: — *una escritura,* een geschrift vervalschen; slechte gewoonten leeren, van de goede weg afbrengen; r. bedérven, slechte gewoonten aannemen, op kwade wegen raken; **—o,** m. ondeugd; gebrék; *quejarse de —,* klagen uit kwade gewoonte; pl. grillen, kuren (v. e. kind); **—oso,** a met ondeugden behépt; vol gebréken; verkeerd; nukkig (paard); *círculo —,* redeneering „in een kringetje"; **—situd,** f. gerégelde afwisseling (der jaargetijden enz.); wissel-válligheid; weder-wáardigheid (meestal pl. ook in 't Sp.); **—situdinario,** a. op zijn beurt plaats-hebbend, invallend.

víctim/a, f. slacht-offer; offer-dier; **—ário,** m. (oudh.) victimarius, die de offerdieren verschafte en de offers bereidde.

víctor, i. hoera! leve! = **vítor.**

victor/ear, v. intr. hoera roepen enz.; tr. toejuichen, = **vitorear**; **—ia,** f. overwinning, (poët.) zege; i. victórie!; **—ial,** a. overwinnings-; **—ioso,** a. overwinnend, zege-vierend.

vicuña, f. wol-dier in Zuid-Amerika; hoed van die wol; vicuña-wol; wollen stof daarvan (*álpaca*).

vid, f. wijn-stok, wingerd (ontleedk.) navel-streng v. d. vrucht; — *silvestre,* wilde wingerd; **—a,** f. leven; — *mía,* mijn leven, mijn schat; *buscar la —,* levens-onderhoud zoeken, iemands leven napluizen; *dar mala —,* een naar leven bezorgen; *darse buena —,* het er goed van nemen, een lekker léventje leiden; *de por —,* voor 't (heele) leven; *en mi —,* nooit van m'n leven; *en — de mi padre,* bij 't leven van mijn vader; *escapó su — por milagro,* hij (zij) redde zijn (haar) leven als door een wonder; *mudar de —,* van levens-wijze veranderen; *va pasando la —,* hij (zij) leeft krapjes; *por — de tu padre,* in naam van je vader (bij een smeek-bede); *por — mia,* zoowaar als ik leef.

vidr/iado, m. verglaasd aarde-werk; **—iar,** v. tr. verglazen (aardewerk); r. glazig worden (de oogen v. e. stérvende); **—iera,** f. ruit, ruiten; glazen wand; *licenciado —,* gezegd v. iem. die bij elke stap die hij doet bang is dat hem wat overkomt; **—iería,** f. glas-bewerking; -blazerij; **—io,** m. glas (stof); ruit; (fig.) uiterst gevoelig klein-zeerig man;

bujerias de —, klein glas-werk, snuisterijen v. glas; —**loso**, a. glazig, glas-achtig; glibberig; zeer licht-geraakt.
vidual, a. weduwe(n)-.
viej/ecito, m. oudje, oud kéreltje (v. *viejo*); —**era**, f. (Am.) meisje dat zich het hof laat maken door oude mannen; —**ero**, m. jonge man die 't hof maakt aan oude vrouwen; —**o**, a. oud; *ser perro* —, man v. ervaring zijn; *á perro — no hay tús tús*, een ouwe rot neem je zoo licht niet beet; (fam.) *es mas — que la sarna*, lett. 't is ouder dan de schurft, d. i. 't is zoo oud als de wereld; *cuentos de vieja*, baker-sprookjes; m. grijs-aard, = **anciano**.
Vien/a, f. Weenen; —**es**, -**a**, m. f. en a. Weener, -in, Weensch(e).
vient/o, m. wind; (zeet.) — *largo*, passaat-wind; *tenia — de la intriga*, hij (zij) had vermoedens v. d. kuiperij; *ir contra — y marea*, tegen wind en stroom opgaan (ook fig.); *el — afloja*, de wind gaat liggen; (fam.) *larguémonos con — fresco*, laten we heengaan; —**re**, m. buik; afval v. ingewanden; holte; (fam.) *descargar el* —, de buik ontlasten, ontlasting hebben; *le conozco desde el — de su madre*, ik heb hem geboren zien worden; *sacar el — de mal año*, zich eens duchtig te-goed-doen na lang vasten; *yegua de* —, fok-merrie; *hacer del* —, naar achteren gaan, stoel-gang hebben; —**recillo**, m. buikje; maag der herkauwers.
viérnes, m. Vrijdag; *dia de* —, vasten-dag; *comida de* —, vasten(-maal).
viga, f. balk; — *de lagar*, boom v. d. wijnpers.
vig/ente, a. vigeerend, van kracht (wet a. a.); —**ésimo**, a. twintigste; —**ía**, f. hoog-gelegen wacht-huisje; (zeet.) uitkijk, schild-wacht op een mast, op een rots; die rots; —**ilancia**, f. waakzaamheid; —**ilante**, a. waakzaam; —**ilar**, v. intr. waken; —**ilativo**, a. wakker-houdend; —**ilia**, f. nacht-waken, slapelooze nacht, = **vela** in deze zin; vooravond v. sommige feesten; onthouding v. vleesch, vasten die ermee gepaard gaan; vasten-dag.
vigor, m. kracht; geest-kracht; —**ar**, v. tr. verstérken; —**osidad**, f. krachtigheid; (het) van-kracht-zijn; —**oso**, a. krachtig.
vig/ota, f. (zeet.) wind-as (ook wel: **bigota**); —**uería**, f. balk-werk v. e. gebouw.
vihuel/a, f. gitaar, = **guitarra**; —**ista**, m. gitaar-speler, = **guitarrista**.
vil, a. laag, min, laag-hartig; —**eza**, f. laagheid, laag-hártigheid; —**ipendiar**, v. tr. voor laag uitmaken, neerhalen, versmaden; —**ipendio**, m. versmading, min-achting; —**o**, m. afwezigheid v. steun, v. grond-slag: *en* —, in de lucht; *levantar en* —, in de lucht optillen, in de hoogte heffen en zoo houden; *llevar en* —, op gevaarlijke wijze dragen; —**orta**, f. ring-spel (ringen van en op stokjes geworpen); ring om er draden, touwen door te halen enz.
vill/a, f. vlek, groot dorp; burgeméester, gemeente-bestuur; — of *casa de* — of *casa de ayuntamiento*, stad-huis, raad-huis; —**adiego**, m. alleen in: *tomar las de Villadiego*, met de noorder-zon vertrekken, verdwijnen; —**aje**, m. dorp (weinig, meer: **pueblo** en **aldea**); —**anaje**, m. dorperschap, -dom; —**ancico**, m. kerk-lied ter eere der H. Maagd, vooral op Kerst-nacht enz.; pl. (fam.) gejenk, gehuil v. e. bedorven kind; —**ancicquero**, m. maker v. *villancicos* (zie 't vorige); —**anería**, f. = —**anía**; —**anesco**, a. dorperlijk, boersch; —**anía**, f. laagheid; minne gierigheid; smaad, beleedigingen, onrecht; —**ano**, -**a**, m. f. en a. laag-hártig (mensch), eerlooze; boer, dorpeling; (oud) dorper; lomp(erd); min, laag, schandelijk; —**azgo**, m. burgschap, het *villa*-zijn (zie dat woord); belasting op de *villa's*; —**ivina**, f. soort doek; —**oría**, f. boerderij, hoeve, hof-stede; landhuis, = **casería**; —**orin**, m. soort grof laken; —**orrio**, m. gehucht; gat v. e. plaatsje, nest.
vinagr/e, m. azijn; —**era**, f. azijn-fleschje, -flakon; —**ero**, m. azijn-fabrikant, -verkooper, -handelaar; —**illo**, m. verkl. zwakke azijn; oud blanketsel met azijn erin; soort rozen-azijn voor snuif-tabak, die snuif-tabak; —**oso**, a. azijn-achtig; met een naar ongezellig karakter.
vina/jera, f. wijn-kannetje (voor de mis); —**riego**, m. eigenaar v. e. wijnberg; a. wiens grond met wijn-stok beplant is; —**tería**, f. wijn-handel; wijn-kroeg, winkel v. e. wijnhandelaar; —**tero**, m. wijn-handelaar; brenger v. wijn aan huis; —**za**, f. na-wijn, (v. reeds uitgeperste druiven); —**zo**, m. zeer zware wijn.
vinc/apervinca, f. maagde-palm (plant); —**ulable**, a. (rechtst.) tot majoraats-goed te maken (onroerend goed); —**ulacion**, f. (rechts). verheffing tot majoraats-goed, d. i. dat het steeds onvervreemdbaar op de oudste zoon, de kinderen enz. overgaat; —**ular**, v. tr. tot majoraats-goed maken (zie 't vorige); tr. besténdigen; r. zich aaneenschakelen; —**ulo**, m. band, schakel (vooral fig.); servituut (op een goed); *los — del matrimonio*, de banden des huwelijks.
vin/dicacion, f. wraak(-neming); terúg-, ópvordering; —**dicar**, v. tr. wreken; op-eischen, terug-vorderen; — *su derecho*, opvorderen waar men recht op heeft; verdédigen (in geschrifte, iem. die onrechtvaardig aangevallen is); —**dicativo**, a. wraak-, wrekend, = **vengativo**; verdédigend, iem. vrij-pleitend v. e. beschuldiging a. a.; —**dicta**, f. wraak, = **venganza**; — *pública*, vervolging v. e. mis-drijf in naam v. d. Staat; —**e**, *viniste, vino, vinimos, vinisteis, vinieron*, p.pf. v. **venir**; —**ífero**, a. wijn-gevend; —**ificacion**, f. wijn-bereiding; —**o**, m. wijn; — *de dos orejas*, goede, smakelijke wijn; — *de tres hojas*, wijn v. drie jaren; — *cascarron*, pittige wijn; — *bautizado*, lett. „gedoopte" wijn, d. i. met water áangeléngde; —**olencia**, f. dronkenschap (meer: **borrachera** en **embriaguez**); —**olento**, a. dronken, beschonken; m. drónkaard; —**oso**, a. wijnachtig, -kleurig a. a.; die veel wijn drinkt, aan wijn verslaafd.
viñ/a, f. wijn-stok, wingerd, = **vid**; wijn-berg, -gaard; *la — del Señor*, de wijn-gaard des Heeren (de Kerk); leering der geloovigen; (fam.) voorrechten, eigendommen enz.; (fam.) *es una* —, 't is een voordeelig baantje; (fam.) *como hay —s*, lett. zooals er wijn-stokken zijn, d. w. z. zoo zeker als twee-maal twee is vier; *de todo tiene la* —, 't is niet alles roze-geur en mane-schijn; —**adero**, m. boer die over de wijn-stokken waakt; —**ador**, m.

wijn-bouwer; --**edo,** m. wijn-berg, -gaard; —**ero,** m. wijn-berg-bezitter; —**eta,** f. vignét, drúk-sieraad.

viol/a, f. (bas-)viool (muziek-instrument); —**áceo,** a. violét-achtig; —**acion,** f. verkrachting, eere-roof (v. vrouw of meisje); schending (v. e. gebód enz.) = —**amiento**; —**ado,** a. violét, -kleurig; *jarabe* —, violestroop; —**ador, -a,** m. f. schender; verkrachter; —**amiento,** m. = —**acion**; —**ar,** v. tr. schenden (gebod a. a.); verkrachten (vrouw of meisje); —**encia,** f. geweld; bevigheid, heftigheid (dit laatste vooral v. gemóeds-bewégingen); —**entar,** v. tr. met geweld dwingen, met dwang doorzetten; forceeren, met geweld openen, binnen-treden enz.; r. zich gewéld aandoen; zich bedwingen; —**ento,** a. hevig, onstuimig, gewéldig; heftig (dit vooral v. gemóeds-bewégingen), geweld-dádig; *muerte —a,* geweld-dádige dood; —**eta,** f. viooltje (bloem); —**in,** m. viool, vedel (muziek-instrument); viool-speler; —**inista,** m. f. violist, viool-speler; —**on,** m. violoncél, (fam.) cel; -speler; —**oncelo,** of —**onchelo,** m. kleine violoncél; —**oncillo,** m. verkl. v. —**on,** slechte violoncellist.

viperin/a, f slange-kruid (geneesk. plant); —**o,** a. adder-; *índole —a,* adder-aard.

viquitortes, m. pl. (zeet.) galerijen (waar een zekere plaats is enz.).

vir/a, f. pijl met zeer scherpe punt; brandzool; —**ada,** f. draaiing (v. e. schip enz.), wending; —**ador,** m. (zeet.) klein gang-spil; —**ar,** v. intr. (zeet.) draaien, wenden; —**aton,** m. soort pijl met gekruiste vogeltjes, die in de lucht rond-draaide; —**azon,** m. veel voorkomende wisseling v. land- en zeewind; —**eina,** f. onder-koningin, vrouw v. e. onder-koning; —**einato,** m. onder-koningschap; —**ey,** m. onder-koning.

virg/a aurea, f. verga aurea („gouden roede"), naam eener geneeskr. plant; ⁄**en,** f. maagd; m. jongeling die nog geen vleeschelijke gemeenschap gehad heeft; a. in: ongemengde verf; *aceite* —, zuiverste eerste olie (verkregen zonder persing der olijven); *cera* —, *metal* —, ongesmolten was, metaal; *tierra* —, nog nooit bebouwde grond (maagdelijke —); f. Heilige Maagd (Maria); —**inal,** a. maagdelijk, maagde(n)-; *leche* —, maagdemelk (middel voor de gelaats-kleur); = —**íneo,** a.; —**inidad,** f. maagdelijkheid; ongeréptheid; —**o,** m. maagd-dom, -vlies; (sterrek.) Maagd, een der teekens v. d. Dierenriem; ⁄**ula,** f. staafje, zwiepje; pl. aanhalings-teekens; —**ulilla,** f. komma, = **coma**; haaltje met de pen in 't algemeen.

vir/il, a. mannelijk; m. rond glas v. e. hostie-kastje of monstrans; ook 't kastje zelf en glazen kastje in 't algemeen; —**ilidad,** f. mannelijkheid; manbaarheid; —**ipotente,** a. huwbaar (meisje); —**ola,** f. beslag-ring (a. h. heft v. e. gereedschap); —**olento,** a. pokdalig; a. d. pokken lijdend; —**ote,** m. = —**aton**; en: vechters-baas; uitnoodigings-briefje; bout v. h. hals-ijzer (waarmee een mis-dadiger a. d. schand-paal vast-zat); stijf man, hark, die erg nauw-lettend de vormen in acht neemt enz.; *mirar por el* —, op z'n tellen passen; —**otillo,** m. verkl. v. 't vorige; pl. recht-opstaande houten stut; —**oton,** m. = —**aton.**

virt/ual, a. aanwezig maar zich niet uitend, zeker vermogen bezittend zonder het uit te oefenen, virtueel; *intencion* —, virtueel voornemen (nog niet tot uitvoering gebracht); —**ualidad,** f. aanwezig maar zich niet uitend vermogen, virtualiteit; —**ualmente,** adv. door 't feit zelf zonder nadere aanduiding, virtueel; —**ud,** f. deugd; deugdzaamheid; kracht, vermogen; dapperheid; pl. vijfde engelen-koor; *varita de las* — (of *de las siete* —), toover-staf, goochel-stokje; *en virtud — de* uit kracht van; —**uoso,** a. deugdzaam.

viru/elas, f. pl. pokken; blad-knobbeltjes; — *locas,* water-pokken; *hoyoso de* —, pok-dalig; —**lencia,** f. virus, besmettelijke etter; kwaad-aardigheid, venijnigheid; —**lento,** a. virus-, smet-stof-bevattend; kwaad-aardig; ⁄**s,** m. virus, smet-stof der zweren; —**ta,** f. krul, spaander.

visa/gra, f. scharnier, = **bisagra**; —**je,** m. gezichts-vertrekking, grimas, „gezicht", zie **mueca** (meer); —**r,** v. tr. vizeeren, voor „gezien" teekenen.

viscacha, f. Chileensch knaag-dier met kostbaar bont, zoo groot als een konijntje.

víscera, f. ingewand, = **entraña.**

visc/o, m. lijm, = **liga**; —**osidad,** f. kléverig-, lijmig-heid; —**oso,** a. kléverig, lijm(er)ig.

vis/era, f. vizier, oog-klep (v. e. harnas); klep (v. e. pet enz.); —**ibilidad,** f. zichtbaarheid; —**ible,** a. zichtbaar; blijkbaar, klaarblijkelijk; —**illos,** m. pl. ráam-górretjes; —**ion,** f. ziening; gezicht (= het zien); vizioen, droom-gezicht; spook (ook voor zeer leelijk mensch); —**ionario,** a. die vizioenen heeft, of openbaringen krijgt; m. droomer; ziener; —**ir,** m. vizier (Turksch minister); —**ita,** f. bezoek; onderzoek, navorsching; nakijking, inspektie; *pagar la* —, het bezoek beantwoorden; *tengo que pagar diez —s del médico,* ik moet tien bezoeken (vizites) v. d. dokter betalen; pl. bezoekers, vizites; —**itacion,** f. vizitatie (bezoek v. Maria a. d. H. Elizabet); ook: naam v. e. orde, vizitatie = **salesas**; —**itador, -a,** m. f. (gestadig) bezoeker; m opziener, inspekteur; —**ivo,** a. v. h. gezichts-vermogen; —**lumbrar,** v. tr. beginnen gewaar te worden; flauw zien; opper-vlakkig kennen, een flauw idee hebben van; in 't oog krijgen, vluchtig zien; —**lumbre,** f. flauwe schijn; schijntje, flauwe gelijkenis; schémering; —**o,** m. hoog punt met ver uitzicht; glanzend glad vlak; wisselende weer-schijn (op een stof a. a.); voorwendsel, valsche schijn; aanzien v. gelijkenis; *tener* —, zich voordéelig voordoen; *hacer mal* —, 't oog onaangenaam aandoen, een ongunstige indruk maken; *a dos —s,* met dubbele bedoeling; — *de un negocio,* aanzien v. e. zaak, zooals ze zich voordoet; —**orio,** a. = —**ual**; ⁄**pera,** f. voor-avond (= vorige dag); *estoy en —s de casarme,* ik ben op 't punt van te gaan trouwen (a. d. voor-avond van mijn huwelijk); *la — del dia de su nombramiento,* de dag vóor zijn (haar, hun) benoeming; pl. vesper (dienst v. 3 uur, R. K.).

vist/a, f. gezicht(s-vermogen); gezicht of uitzicht; — *baja* (of — *corta*), bijziendheid; — *risueña,* lachend uitzicht (landschap); *hacer la — gorda,* doen alsof men niets ziet; *á primera* —, op 't eerste gezicht; *le conozco de* —, ik ken hem van aanzien; *echar la* —, even een blik werpen (op, *á*); *le perdí de* —, ik

verloor hem uit het oog; *poner á la* —, vóor oogen stellen, aantoonen; laten zien; *lo tengo á la* —, ik houd het in 't oog, ik vergeet dat niet; *tengo á la — su muy apreciable*, ik heb uw zeer geëerde in mijn bezit (begin v. e. brief); *está desmejorando á — de ojos*, hij (zij) wordt ziender-oogen slechter, gaat zichtbaar achteruit, *¡ hasta la —!* tot ziens! *considerándolo de este punto de* —, het van dit gezichts-punt uit beschouwende; m. nakijker bij de douane; pl. samenkomst v. twee personen voor een zaak; geschenken tusschen twee verloofden de dag vóor 't huwelijk gezonden; balkon, galerij, vensters aan straat; **—azo,** m. vluchtige blik; *dar un* —, vluchtig bekijken; **—illas,** pl. hooge plek met ver-gezicht; **—oso,** a. opzichtig; fraai, met veel vertoon; **´—ula,** f. Weichsel (rivier).

visu/al, a. van 't gezicht(s-vermogen), = **visorio**; *línea* —, gezichts-lijn; **—ra,** f. verkenning, persoonlijk onderzoek; onderzoek door aangewezen deskundigen (experten).

vit/ácora, f. kompás-huisje; **—al**, . leven(s)-; voor 't leven noodzakelijk; **—alicio,** a. voor 't leven; *renta —a*, lijf-rente (d. i. voor 't leven); **—alidad,** f. levens-kracht, -vatbaarheid; **—ando,** a. te mijden (iem. die in de kerkelijke ban is); **—ela,** f. velijn, bereid kalfs-vel: *papel* —, velijn-papier; **—elina,** f. (geneesk.) donker-gele gal; **´—or,** i. bravo! m. feest ter eere v. iem.; bord waarop men naam en daden v. e. persoon vermeldt en dat men ter eere van hem tentóon-stelt, = **víctor**; m. eigen-naam Victor, = **Víctor**; **—orear**, v. tr. toejuichen; **—oria**, f. overwinning, = **victoria**; **´—rio** a. glas-achtig; glazen, v. glas.

vitr/ificable, a. tot glas te maken (aarde); **—ificacion**, f. omzetting in glas, glas-bereiding; **—ificar,** v. tr. in glas veranderen; r. verglazen, glas worden, glazig of glas-achtig worden; **—iólico,** a. vitriool-, v. vitriool; *ácido* —, zwavel-zuur, verkeerdelijk „vitriool-olie" genoemd; **—iolo**, m. vitriool, kopersulfaat.

vitu/alla, f. mond-voorraad, leef-tocht; (fam.) levens-middelen voor 't gezin; **—perable,** a. laakbaar, verwérpelijk; **—peracion**, f. verwijt, laking, berisping; **—perador, -a**, m. f. verwijter; **—perar,** v. tr. verwijten, berispen (persoon), laken (gedrag); **—perio,** m. verwijt; laakbare daad; **—perioso** of — **—peroso**, a. zeer beleedigend, kwetsend.

viud/a. f. weduwe; **—al**, a. weduwe(n)-; **—edad**, f. weduw-schap, = **—ez,** f.; alimentatie a. e. weduwe gedurende haar weduwschap; vrucht-gebruik dat de langst-levende echt-genoot v. al de nagelaten goederen heeft; weduwe-pensioen (v. d. weduwe v. e. officier); **—ez,** f. = **—edad** (eerste beteekenis); **—o,** m. wéduwnaar; a. in weduwlijke staat, verweeuwd.

viv/a, i. vivat! bravó! m. toejuiching, = **aplauso**; **—ac,** m. bivák; **—acidad,** f. levens-kracht, groei-kracht; vlugheid; scherpzinnigheid; schittering (v. kleuren); **—amente**, adv. levendig; naar 't leven; **—andera**, f. marketéntster; **—andero**, m. zoetelaar, handelaar in eetwaren (bij troepen), die 't leger volgt; **—aque**, m. klein wachthuis voor de nacht-patroelje; **—aquear**, v. intr. bivakkeeren, de nacht in 't bivák doorbrengen; **—ar,** m. park waarin wilde dieren onderhouden worden; konijne-perk enz.; **—aracho,** a. (fam.) kittig, vlug en lévendig; **—az,** a. lang-lévend (vooral plant); krachtig; lévendig, scherpzinnig; **—era,** f. = **—ar**; **´—eres,** m. pl. leef-tocht, mond-voorraad; levens-middelen, **—ero,** m. kweekbed, -plaats, -vijver enz.; **—eza,** f. lévendigheid; vlugheid; licht-geráaktheid; voortvárendheid; uitval, vernuftig antwoord; glans v. kleuren (= **—acidad**); scherp-zinnigheid; **—idero,** a. bewoonbaar, waar men op zijn gemak in wonen of vertoeven kan; **—idor, -a,** m. f. en a. pret-maker, goed-lever; die er lekker van leeft; die lang leeft; **—ienda,** f. woning, verblijf; woon-plaats, -oord; — **ificacion,** f. levend-making, verlévendiging; **—ificador, -a,** m. f. en a. levend-maker, leven-gever, -gevend; verlévendigend; **—ificar,** v. tr. levend maken leven geven; vloeibaar maken; r. herléven, ópleven, weer kracht en lévendigheid krijgen; **—ificativo,** a. verstérkend; **—ífico,** a. opwekkend, leven-gevend, leven-makend; **—íparo,** a levend-barend; *animales —s*, levend-barende dieren; **—ir,** v. intr. leven; wonen; *la calle donde vivo*, de straat waarin ik woon; — *á lo grande*, als een groote meneer leven; — *de su trabajo*, van zijn arbeid leven; *viva V. mil años*, ik dank u hartelijk; **—o,** a. levend (= leven hebbend); lévendig; prikkelbaar, licht-geraakt; *quemar* —, levend verbranden; *caballo* —, lévendig paard; *fuego* —, helder vuur; *expresion —a*, innig gevoeld woord, krachtig woord; *al* —. de natuur afgekeken, naar 't leven, sprekend gelijkend (portrét a. a.); *á —a fuerza*, met geweld; *tiene el genio* —, hij (zij) is opvliegend van aard; *cal —a*, ongebluschte kalk; *le como* —, lett. ik eet hem levend op, d. w. z. ik ben veel sterker dan hij; *lo lloro á lágrima —a*, ik betreur 't met heete tranen; *piedra* of *peña —a*, vastzittende steen of rots; *de —a voz*, met luider stem; *le aseguro que ha llegado á lo* —, ik verzeker je dat het raak geweest is (gezégde b v.); *tocar en lo* —, de gevoelige plek raken; m. koordje v. e. andere kleur op de naden v. e. kleed, een japon.

Vizca/ya, f. Bizcaye; **—cha,** f. groot soort Indische haas; **—ino, -a,** m. f. en a. Bizcajer, -isch(e).

viz/condado, m. burg-graafschap; **—conde,** m. burg-graaf; **—naga,** f. venkel (ook **biznaga**).

voca/blo, m. woord (meer: **palabra**); — **bulario,** m. woorden-lijst, -boek; **—cion,** f. roeping; **—l,** a. door de stem uitgedrukt of voort-gebracht; *música* —, vokale muziek, tegenover *música instrumental*, instrumentale m.; f. klinker, klink-letter; m. afgevaardigde, lid eener beraad-slagende vergadering, vooral politieke; **—lmente,** adv. móndeling; — **lizacion,** f. zang-oefening ('t zingen of oplezen v. noten van 't blad zonder woorden); **—lizar,** v. tr. en intr., zie 't vorige; **—tivo,** a. aanroepend; m. vocatief, naam-val v. de toespraak of aanroeping.

voc/eador, -a, m. f. schreeuwer; rond-bazuiner; **—ear,** v. intr. schreeuwend spreken; luide zich beklagen; tr. in 't openbaar uitmaken; heftig beknorren, (fam.) úitvéteren; zie **gritar**, schreeuwen, roepen; **—ería,** f. geschreeuw, = **gritería**; **—iferacion,** f.

(het) spreken met stem-verheffing, (het) door-een-roepen en schreeuwen; —**iferador, -a,** m. f. schreeuwer in een vergadering; uitbazuiner, iem. die misplaatste dingen uitschreeuwt, rond-bazuint; —**iferar,** v. tr. (oud) openlijk ophemelen, hoog verheffen; intr. schreeuwen, schreeuwend praten; —**inglería,** f. geschreeuw door-elkaar; gekakel, gebabbel; —**inglero,** a. en m. (fam.) schreeuw-leelijk; die blèrt; babbel-ziek.

volta, f. woord om te doen ophouden bij 't dobbelen of bikkelen, of om 't spel ongéldig te maken.

vola/dera, f. plankje v. h. rad v. e. watermolen; —**dero,** m. hals-brekende plek, gevaarlijk punt; a. vliegend; vluchtig, voorbijgaand; —**dizo,** m. uit-springend, úit-stekend (balkon a. a.); —**do,** a. (fam.) bekaaid, er kaal afgekomen, leelijk eraan-toe; m. sponsachtig stuk suiker, = **esponjado**; uit-stek uit-sprong, úit-springend deel; —**dor,** m. vuur-pijl; vliegend; *pez* —, vliegende visch; *cohete* —, vuur-pijl; —**dora,** f. volkomen ontwikkelde sprink-haan in Argentinië; —**dura,** f. (het) springen of in de lucht laten springen (met kruid).

volan/das (en —), adv. in: *ir y venir en* —, vliegens-vlug heen en teruggaan; —**dera,** f. bovenste molen-steen v. e. olie-molen; —**dero,** a. ongestádig, vluchtig; die nooit lang blijft, die weinig „stoel-vast" is; —**dillas (en —) = en volandas**; —**te,** a. vliegend; vluchtig, onbestendig, niet blijvend; m. volant: stukje kurk met veeren eraan (om te „raketten"); vlieg-wiel; (fig.) pols-slag; palfrenier; —**ton,** m. jong v. e. vogel dat uitvliegt.

vola/pié (á —), adv. half loopend half vliegend; *matar á* —, dooden door schuin op de linker-voet te glijden en zoo de stier die niet aanvalt te door-stéken (stiere-gevecht); —**r,** v. tr. (ue) doen opvliegen, opjagen (wild door de hond); doen of laten springen (mijn); nazetten (valk een andere vogel); intr. vliegen; *vuela el tiempo,* de tijd vliegt; *lo hará como* —, hij (zij) zal 't nooit doen (even-min als vliegen); *sacar á* —, algemeen bekend maken; —**tería,** f. „vlucht" vogels onderhouden voor de jacht; pluim-vee; vliegend gedierte; redeneering die kant noch wal raakt; —**́til,** a. vliegend, kunnende vliegen; vluchtig (ook voor olie-soort b.v.), veranderlijk; —**tilidad,** f. vluchtigheid, veranderlijkheid; (het) kunnen vliegen; —**tilizacion,** f. vluchtig-making (v. vloeistoffen); —**ilizar,** v. tr. vluchtig maken; r. vluchtig worden; —**tin,** m. koorde-danser; —**tinear,** v. intr. op 't koord dansen.

volc/able, a. kantelbaar; —**adura,** f. = **vuelco**; —**an,** m. vulkáan of vuur-spuwende berg; gevaarlijk gekuip; —**ánico,** a. vulkanisch; —**ar,** v. intr. (om)kantelen, omvallen, omslaan; neerslaan (koren door regen of wind); tr. omsmijten, omvér-werpen, onderste-boven gooien; van gedachten doen veranderen; tot het uiterste brengen, geheel v. streek maken.

vol/ear, v. tr. de bal bij 't kaats-spel ontvangen en terug-werpen voordat hij neervalt; —**eo,** m. terug-slaan v. d. bal in de vlucht (zie 't vorige); *de un* —, met één slag; —**icion,** f. wils-werking, (het) willen; —**itivo,** a. wils-; —**quearse,** v. r. zich wéntelen; —**taico,** a. Voltaïsch; *pila* —*a,* kolom v. Volta; —**tariedad,** f. licht-zinnigheid, on-stand-vástigheid; —**tario,** a. licht-zinnig, on-stand-vástig; —**teador, -a,** m. f. huppelaar op 't koord; die voltigeert, heen-en-weer vliegt of fladdert; —**tear,** v. tr. omvér-werpen (bij 't wórstelen b.v.); doen draaien; in de war sturen; onderste-boven gooien; intr. voltigeeren, huppelen, heen- en weer-vliegen, fladderen; —**tejear,** v. intr. rond-draaien, rondom-gaan; voltigeeren, heen-en-weer vliegen, fladderen; (zeet.) wenden, een andere koers laten nemen; —**tereta** of —**teleta,** f. omzwenking op een been, ronddraaiing op de teenen (onder 't dansen); volte (m. h. paard); omkeering der troef-kaart; —**ubilidad,** f. bewégelijkheid, gemakkelijkheid om in de rondte te draaien; wankelmoedigheid, on-stand-vastigheid; — *de la lengua,* radheid v. tong; —**úbilis,** f. volúbilis, zekere planten die kronkelend groeien; —**uble,** a. bewégelijk, makkelijk-wéntelend, -draaiend; krónkelend (stengel); veránderlijk, wankel-móedig; —**úmen,** m. grootte, volume: (boek-)deel; —**uminoso,** a. lijvig, groot v. stuk; veel-déelig (boek).

volunt/ad, f. wil; wel-willendheid; *de buena* —, gaarne, bereid-willig; *ganar la* —, iemands goede gezindheid verwerven; *quitar la* — *de,* afbrengen, ontraden; *captar la* —, iem. gunstig stemmen, innemen voor iets; —**ariamente,** adv. vrij-willig, ongedwongen, uit eigen bewéging; —**ariedad,** f. vrij-willigheid, eigen bewéging; —**ario,** a. vrij-willig; ongedwongen; m. vrij-williger, volontair; —**arioso,** a. eigen-zinnig.

volu/ptuoso, a. wel-lústig, wulpsch; —**ta,** f. spiraal-vormig sieraad; rol-schelp, toot.

volv/a, f. schil v. d. eetbare padde-stoel of champignon; —**er,** v. (ue) tr. (om)keeren (om)wenden; (om)draaien; teruggeven (gewisseld geld enz.), = **devolver**; plotseling zoo of zoo maken (gek b.v.); *le ha vuelto loco,* zij (hij) heeft hem gek gemaakt; — *la hoja,* het blad omslaan; — *las espaldas,* de rug toekeeren; — *caras,* front maken (tegen de vijand b.v.); — *la cara,* het gelaat omwenden, omkijken; — *á la carga,* de taak hervatten; *no tener donde* — *los ojos,* nergens steun vinden; intr. terug-keeren, -komen; *ha vuelto á las andadas,* hij (zij) is in dezelfde fout vervallen; — *por alguno,* 't voor iem. opnemen; — *á,* nog-eens doen, over-doen: *volví á decirlo,* ik zeide 't nog-eens; — *á casa,* naar huis terug-keeren, -gaan; — *sobre si,* zich herstellen, weer bij zinnen komen a. a.; — *en si,* bijkomen (uit een bezwijming), ook: tot rede komen; — *por si,* voor zijn rechten, zijn eer opkomen a. a.; — *con el rabo entre las piernas,* met de staart tusschen de beenen terugkomen; r. zich omkeeren, omkijken; zich rond-draaien; andere maat-regelen nemen, v. plan veranderen; terug-keeren, -gaan: verschalen (wijn), omslaan (melk); worden (opeens): — *loco,* gek worden; — *atras,* weer achteruit-gaan; (fig.) van zijn woorden terugkomen, van gedachten veranderen; — *contra alguno,* tegen iem. worden, het op hem gemunt hebben enz.; —**o,** of —**́ulo,** en darmkronkel-koliek; —**ocio,** m. draai-wormpje.

vómi/ca, f. etter-vorming in de long (die men uitspuugt); —**co,** a. braak-, b.v. *nuez* —*a,* braak-noot.

vomit/ar, v. tr. (uit)braken, overgeven; — *injurias*, scheld-woorden uitbraken, uitstooten; *ganas de* —, lust tot braken; **—ivo,** a. braak-, om te braken; m. braak-middel; **⌐o,** m. braking; braaksel (wat uitgebraakt wordt); (fam.) *volver al* —, in dezelfde fout vervallen; *—negro,* (Am.) gele koorts; **—on,** a. de melk weer opgevend (zuigend kind); **—ona,** f. (fam.) braking door te veel eten; **—orio,** a. braak-; m. braakmiddel; m. (oudh.) in- en uitgang in de Romeinsche teaters.
vora/cidad, f. vraat-zucht; groote onmatigheid (in 't algemeen); (fig.) verwoestingen door een brand; **—'gine,** f. wieling, draaikolk; **—ginoso,** a. vol wielingen of draaikolken (water); **—z,** a. vraat-ziek; gulzig; *lobo* —, lett. vraat-zuchtige wolf, gezegd v. e. liederlijk levend man.
vor/mela, f. gevlekte steen-marter (dier); **⌐tice,** m. wérveling v. water of wind, draaikolk; **—ticela,** f. vorticella, een klok-vormig week-diertje dat draaiing in 't water maakt, om zoo zijn voedsel te zoeken; **—tiginoso,** a. dwarrelend; wérvelend, wielend als een draai-kolk
vosotros, -as, pr. gij, gij-lieden (fam.) jelui, jullie: *¿quién os ha dicho que no quisiera ir con vosotros, niños?* wie heeft je (jullie) gezegd dat ik niet met jullie mee zou willen gaan, kinderen?
vot/acion, f. stemming (voor een verkiezing b.v.), (het) stemmen; **—ador, -a,** m. f. stemmer; vloeker; **—ante,** a. en s. stemmend, stemmer; **—ar,** v. intr. stemmen, zijn stem uitbrengen: vloeken, verwenschingen uiten; **—ivo,** a. gelofte-, v. e. gelofte; *capilla —a,* gelofte-kapel, kapel gebouwd ter nakoming eener gelofte; **—o,** m. stem (om te stemmen); gelofte; offerande, exvoto; pl. verlangens, wenschen; — *solemne,* plechtige gelofte; *dar su* —, zijn stem uitbrengen (op, *á*), zijn meening zeggen (over); *ser un* —, stemgerechtigd lid zijn, (fig.) in staat zijn goed te oordeelen; *echar —s,* verwénschingen uiten, vloeken; *¡— va!* bliksem!; pl. kloostergelofte.
voz, f. stem (orgaan, geluid enz.); toon, geluid; woord (meer: **palabra**); pl. geroep, geschreeuw; gerucht, tijding; — *pública,* volks-meening, openbare meening; *á — en grito,* met luider stemme, met geschreeuw; *dar una* —, roepen (iem. op een afstand); *en alta* —, luid, hard-op; *en — baja,* zacht; *tiene — deliberante* of *— consultativa,* hij heeft raad-gevende of advizeerende stem; *— activa,* volledig stem-recht; — *pasiva,* recht om gekozen te worden; *á una* —, een-stémmig; *tomar la* —, het woord nemen; *á voces,* schreeuwend; *secreto á voces,* publiek geheim; **—nar,** v. intr. schreeuwen (zwaan), gelijkend op 't „krassen" v. d. raaf (**graznar**).
vuecelencia of **vuecencia,** m. f. samentrekking v. *vuestra excelencia,* Excellentie (om aan te spreken).
vuel/co, m. (om)kanteling, (het) omslaan (v. e. rijtuig); val op de zijde; (geneesk.) onwillekeurige opspringing; stuip-beweging der spieren of zenuwen; *me dió un — el corazon,* ik kreeg een schok in mijn hart; *dar un* —, op de grond rollen, ómkántelen (van iets dat staat of gaat); **—ta,** f. draai, keer; (om)keering, (om)draaiing; terug-keer, -komst; toertje (m. e. rijtuig of te voet), eindje-om (wandelen); toe-gift (bij een ruil); omslag, mansjét; achter-kant, keer-zijde (v. e. stof); slag (v. e. touw ergens omheen); ommekeer, algeheele verandering; *ha dado mucha* —, hij (zij) is erg veranderd; *luego estaré de* —, ik ben dadelijk weer terug; *dar una — de azotes,* eens een dracht zweep-slagen geven; *dar — á la llave,* de sleutel omdraaien, afsluiten; *¡vuelta!* op nieuw! nog 's over! ook: omdraaien! terug!; *á la* —, bij de terug-keer, op de thuis-reis; *cuando V. esté de* —, wanneer u terug is; *de V. — á la esquina,* sla u de hoek om (v. d. straat); *dar una — por su casa,* even thuis aanloopen (om te zien, of er iets bizonders is); *poner de — y media,* billijke verwijten makén; *andar á —s con alguno,* altijd met iem. hárrewarren; *andar en —s y revueltas,* niet recht op het doel afgaan; *dar —s por la calle,* in de straat maar steeds heen en weer dwalen (als men naar iem. zoekt b.v.); *no hay que darle —s, la cosa tiene que ser asi,* je hoeft er niet meer op terug te komen, de zaak moet nu eenmaal zoo wezen; **—to,** p.p. v. **volver,** terugkeeren.
vues/a, f. samen-trekking v. *vuestra merced,* uwe genade, U, zie **usted**; **—eñoria,** f. Uwe Hoogheid a. a., samen-trekking v. *vuestra señoria*; **—tro,** pr. poss. uw, (fam.) van jelui, van jullie, jullie (alleen in deftige of verheven toespraak (b.v. van de kansel, en anders tegen kinderen of ondergeschikten); *¿— padre no está?* is je vader er niet, kinderen?
vulg/acho, m. heffe des volks, schuim; **—ar,** a. gemeen, plat, vulgair; algemeen aangenomen of verbreid (geloof, taal, meening); **—aridad,** f. gemeenheid, platheid; **—arizar,** v. tr. plat of gemeen maken; ook: algemeen bekénd maken; r. plat of gemeen worden; algemeen bekénd worden; **—armente,** adv. plat, in de platte taal; op gemeene, platte manier; *llamado* —, in de volks-mond genoemd ...; **—ata,** f. vulgata (Latijnsche vertaling v. h. Nieuwe Testament, R. K.); **—o,** m. (gemeen) volk, domme menigte.
vul/neracion, f. kwetsing, verwónding (weinig); **—nerar,** v. tr. wonden, kwetsen (fig.), aanranden (id.); **—neraria,** f. wonden-heelend, goed voor wonden (plant); **—nerario,** a. wonden-heelend; m. wond-water, -middel; **—peja,** f. vos, zie **zorra** en **raposa**; **—va,** f. (moeder-)scheede, vulva; ook wel voor **matriz,** báar-moeder.

X

X (ékies), f. iks, naam der letter x.
xantium, m. xantium, water-plant.
xapoipa, f. soort panne-koekje of flensjes.
xato, m. kalf (tot een jaar) in Galicië en Asturië.
xífias, m. een zuider-gesternte; m. zwaard-visch.
xif/ion, m. zwaard-blad; **—oides,** m. en a. (wetensch.) kraak-been-vorkje onder aan 't sternum of borst-been.
xilo/carpo, a. boom met steen-vrucht; **—copo,** m. hóut-doorbórende bij; **—́fago,** a. hout-vretend; **—́filas,** f. pl. polygamia (planten-klasse); **—glifo,** m. hout-snijder, beeld-werker in hout; **—logía,** f. xylologie, leer der hout-soorten enz.; **—n,** m. katoen-plant; **—steon,** m. struik met braak-bessen (in de Pyreneeën).
ximio, -a, m. f. = **simio, -a,** aap, apin.
xíris, m. pl. drie-helmigen (planten-klasse).
xisto, m. (oudh.) oefen-plaats.

Y

Y (i-grieega), y griega, y of Grieksche i, letter y; — conj. en, afwisselend met é vóor *i* of *hi*: *padre é hijo*, vader en zoon; ook om een vraag in te leiden: *¿ y como está V.?* en hoe maakt u het?
ya, adv. reeds, al; terstond, oogenblikkelijk; ja, jawel, o jawel; *ya ... ya*, nu eens ... dan ... eens ...; conj. daar toch, aangezien, nu ... toch; *ya está hecho*, 't is al in gedaan; *ya voy*, ik ga al, ga dadelijk, terstond; *ya viendo ya llorando*, nu eens lachend dan eens schreiend; *ya que V. ha venido, bablemos de ello ahora*, nu u toch (eenmaal) gekomen is, laten we nu erover spreken; *ya que V. no quiere, dejémoslo*, aangezien u niet wil, moeten we 't zoo maar laten.
yaca, f. een Indische boom, zeer hoog en sterk, met lang-werpige zwart-achtig groene vrucht.
yac/ente, a. liggend; **—er,** v. intr. liggen; *aquí yace...*, hier ligt...; *aquí yace el punto de la dificultad*, daar zit 'm de knoop; **—ija,** f. lig-plaats, slaap-plaats; *es de mala —*, hij (zij) is een slecht slaap-kameraad; ook: is in een staat v. opwinding. onrust; **—imiento,** m. ligging (b.v. der aard-lagen); kust-vormig, -ligging.
yac/on, m. een Braziliaansche vogel; **—te,** m. jacht (vaar-tuig); **—tura,** f. verlies, schade; **—́ulo,** m. pijl-karper (visch).
yámb/ico, a. jambisch (vers); **—́o,** m. jambe, vers-voet v. éen korte en éen lange.
yanacon, m. (Perú) persoon aan wie een stuk grond verhuurd wordt om het te bebouwen; **—ar,** v. tr. een land-goed of deel ervan verdeelen om zoo te verhuren (zie 't vorige).
yaro, m. arons-wortel of kalfs-voet.
yatagan, m. soort korte stoot-sabel in 't oosten m. e. ribbel over de heele lengte.
yedra, f. klim-op (plant), = **hiedra.**
yegua, f. merrie; **—cera,** f. stoeterij; **—da,** f. troep merries; **—r,** a. merrie-, v. d. merrie.
yegüero, m. bewaker of hoeder v. merries.
yelmo, m. helm, = **casco.**
yema, f. loot, knop: pulp, spons-achtige massa; — *de huevo*, geel v. ei, dooier; (fig.) beste gedeelte, puikje, 't „neusje v. d. zalm"; *dar en la —*, in 't hart v. d. zaak doordringen.
yerb/a, f. kruid; gras; *pisar una mala —*, lett. op een kwaad kruid trappen, d. w. z. uit zijn humeur zijn; — *carmin*, nacht-schade, bitter-zoet; — *pajarera*, f. vogel- of muur kruid; — *de la celada*, duizend-gulden-kruid: — *del cáncer*, kanker-kruid; geel-hout, sumak; — *de San Juan*, al 't mogelijke, alle denkbare middelen; — *de escoba*, bezem-kruid; — *de amor*, geurige rézeda; pl. kruiden, ongemaaide weide; (fam.) *crece como la mala yerba*, groeit op als onkruid; *don fulano y otras —s*, gemeenzame groet: „mijnheer Dinges en al zijn andere titels" (schertsend); **—ajo,** m. onkruid; *mantenerse de —s*, v. kruiden leven; **—azal,** m. met gras bedekt veld; (zeet.) plek water met zee-kroos en water-planten.
yerm/ar, v. tr. door de bewoners doen verlaten; ontvolkt en woest achter-laten; **—o,** a. verlaten, ontvolkt en onbebouwd; woest (vooral berg-streek).
yern/almente, adv. (fam.) als schoon-zoon; **—ar,** v. tr. (fam.) dwingen om schoonzoon te worden; **—o,** m. schoon-zoon.
yero of **yeros,** m. zwarte wikke (plant); berg-ert.
yerro, m. dwaling, mis-vatting, fout; — *de cuenta*. reken-fout; — *de imprenta*, druk-fout; — *judicial*, gerechtelijke dwaling; afwijkingen, kleine afdwalingen in een anders goed gedrag.
yerto, a stijf, hard; verkleumd (v. koude); *se quedó —*, hij stond verplét; *dejar —*, verstomd of verplét laten staan.
yes/al, m. pleister- of gips-werkplaats; gips-groeve; = **—ar,** m.; **—ca,** f. tonder, lont; die of wat makkelijk vuur vat, opstuift; voedsel voor een harts-tocht; **—era,** f. = **—al; —ería,** f. (het) bewerken in gips; **—ero,** m. gips-werker, -handelaar; **—izo,** a. gips-achtig; **—o,** m. gips; **—on,** m. afgeschilferde pleister, stukken kalk v. e. oude muur.
yezgo, m. dwerg-vlier.
yo, pr. pers. ik; *¿ quién está ahí?* wie is daar? *soy yo*, ik ben 't; *Yo el Rey*, ik de Koning (koninklijk zegel in Spanje).
yogar, v. intr. zich vermaken, vooral ge-

slachtelijke omgang hebben; (oud) verblijven, vertoeven.
yuca, f. een Amerikaansche plant.
yug/ada, f. een dag ploegens land; **—o**, m. juk; *llevar un* —, een juk dragen; *imponer el* —, 't juk opleggen; *sacudir el* —, 't juk afschudden; *sujetarse al* —, zich onder 't juk krommen; **—uero**, m. ploeg-knecht.
yugual, a. (ontleedk.) v. d. juk-beenderen (halsaderen).
yunque, m. aambeeld; standvastigheid in tegen-spoed: *estar al* —, gedwongen zijn om al de slagen van 't noodlot te dragen.
yunt/a, f. koppel, span (ossen vóor een ploeg); **—ería**, f. verzameling ploeg-koppels; stal; **—ero**, m. = **yuguero.**
yusera, f. onderste molen-steen of legger v. e. olie-molen.
yuxtaposicion, f. (wetensch.) juxta-pozitie, bijeenvoeging.
yuyuba, f. jujube (vrucht), = **azufaifa.**

Z

Z (zeeda), zed, letter z.
¡za! i. weg! ksjt! om honden weg te jagen.
zábido, m. aloë (geneeskr. plant) = **zabila.**
zabord/a, f. (zeet.) of **—o** of **—amiento**, m. stranding, (het) op 't zand loopen; **—ar**, v. intr. stranden, op 't zand loopen.
zabra, f. (oud) logger voor de kust-vaart a. d. Cantabrische kust.
zabu/car, v. tr. roeren, (vloei-stoffen) mengen; **—llida**, f. of **—llidura**, f. of **—llimiento**, m. onder-dompeling, duiking; **—llir**, v. tr. (onder-)dompelen, doen duiken; r. duiken, zich onder-dompelen; zich ergens verbérgen, verstoppen.
zaca/pela, f. of **—pella**, ruzie, vecht-partij; geraas, gedruisch; **—ría**, m. Zacharías; **—tin**, m. Moorsche naam v. e. klein pleintje v. Granada; pleintje.
zacear, v. tr. weg-jagen (honden door *¡ za!* te roepen).
zaf/ar, v. tr. (op)tooien; (zeet.) voorbereiden tot de strijd door 't wegnemen der hang-matten, 't weghalen der schotten enz.; r. uitknijpen, ervan-doorgaan; iets ontwijken (*de*); **—ería**, f. boerderij, land-hoeve; gehucht; — **—iedad**, f. boerscheid, lompheid v. manieren; **—io**, a. grof, lomp, boersch, onopgevoed; m. zee-aal; **—ir**, m. saffier (donkerblauwe edél-steen); blauw des hemels; — **irino**, a. saffier-blauw; **—iro**, m. = **—ir**; **—o**, a. (zeet.) ledig, ontladen (schip); veilig over of langs de klippen; van iets af, mooi ontkomen, zonder kleur-scheuren afgekomen, zonder schade eraf; **—re**, m. bismut-poeder (in de aarde-werk-fabrieken gebezigd).
zag/a, f. achter-deel v. e. rijtuig; wat er op laadt of inlegt; *ir en* —, achteraan loopen, zich haasten om te bereiken of in te halen; *andar á la* —, id.; *quedar(se) en* —, achterblijven; (fam.) *no queda en* —, hij (zij) kan meedoen, hoeft voor niem. onder te doen; — **al**, m. jongeling; herder; muil-ezel-drijver die het rijtuig ment; **—ala**, f. jong-meisje, jonge herderin; **—alejo**, m. soort onder-rok gedragen over de andere (**enaguas**); — **uan**, m. soort vóor-hal of vestibule, bedekte ingang v. e. groot huis; **—uete**, m. verkl. v. h. vorige; **—uero**, m. achter-blijver (op reis b.v.).
zaha/reño, a. wild, niet mak te krijgen (valk); ongezéllig, onbeminnelijk; **—rron**, m. (oud) harlekijns-pakje; (fam.) grappe-maker.
zaher/idor, -a, m. f. (fam.) iem. die ervan houdt hatelijkheidjes te zeggen; **—imiento**, m. (fam.) hatelijkheidje, vinnigheidje; **—ir**, v. tr. (fam.) hatelijk toespreken, een steek onder water geven.
zahin/a, f. Indiaansche gierst of sorgo; — **ar**, m. aanplant v. Indiaansche gierst.
zahon, m. soort wijde broek voor op jacht enz.; **—dar**, v. tr. door-wroeten, uit-graven; intr. in de grond zakken (voeten).
zahorí, m. ziener; slechts fig. van een groot vernuft.
zahorra, f. bállast (v. e. schip), = **lastre.**
zahum/ador, m. droog-rek (voor luiers), = **enjugador**; **—ar**, v. tr. door-géuren, parfumeeren, = **sahumar**; **—erio**, m. reukwerk, = **sahumerio.**
zahurda, f. varkens-kot; (fig.) krot, schamele woning.
zai/da, f. soort reiger en zijn veêren; **—no**, a. geheel zwart of bruin-rood, zonder vlekje (paard); (fig.) valsch, geveinsd.
zalá, f. gebed met buigingen der Mohammedanen; (fam.) *hacer la* —, zijn hof maken.
zala/garda, f. hinder-laag; schermútseling (v. ruiterij); val op jacht; (fam.) koopje, fopperijtje; straat-rumoer; **—ma** of **—mería**, f. lievigheid, aanhálerigheid; *hacer —s*, flikflooien, lievig áanhalen om iets gedaan te krijgen; **—mero, -a**, m. f. en a. flauwe lief-doener, laffe pluim-strijker, flik-flooier; flauw lievig, aanhálerig.
zale/a, f. schape- of lams-vacht; **—ar**, v. tr. weg-jagen (honden); langs de grond laten sleepen (stof a. a); **—ma**, f. eerbiedige groet met buiging; **—mar**, v. tr. zoo groeten (als de Mohammedanen, zie 't vorige).
zallar, v. tr. richten (een stuk geschut).
zamacuco, m. (fam.) sukkel.
zamanca, f. pak slaag, ransel.
zamarr/a, f. pels, gevoerd herders-buis; — **ear**, v. tr. de prooi schudden om die te verscheuren (wolf, hond); schudden, sleuren, voorttrekken; hevig te lijf gaan in een woorden-wisseling; **—ico**, m. verkl. v. **zamarro**, m. pels v. schape- of lams-vacht; herders-brood-tasch v. schape-vacht; **—illa**, f. verkl. v. **zamarra**; en: berg-poléi (plant); **—o**, m. pels v. schape- of lams-vacht; schape-vacht; schijnbaar vadsig, maar „uitgeslapen” man.
zamb/aigo, m. f. en a. kleurling v. negerin en indiaan of neger en indiaansche, daarvan afstammend; **—arco**, m. borst-gareel v. e. muil-ezel vóor een voertuig; **_́igo** of **—o**, a. met x-beenen, krom-béenig (met knieën

binnen-waarts); soort groote Amerikaansche aap; **—oa,** f. kwee ingeënt op een citroen-boom; **—omba,** f. groote trom (op 't land); **—ombo,** m. (fam.) domme dik-zak; **—orotudo,** a. (fam.) plomp en groot v. stuk (man); onbenúllig, niets-waardig door onbekwaamheid; **—ra,** f. Moorsche dans, nog in Spanje gedanst; melodie daarvoor; feest-gedruisch, lawaai v. pret-makende menschen; **—ucar,** v. tr. (fam.) weg-moffelen; kaarten onder 't spelen weg-stoppen; r. **—uco,** m. bedrog bij 't spel door kaarten weg te moffelen; **—ullida,** f. onder- of in-dompeling; = **—ullidura; —ullirse,** v. r. zich onder-dompelen, = **zabullirse.**

zamp/ada, f. (fam.) vol-propping, zwelgerij; **—apalo,** m. = **—atórtas; —ar,** v. tr. verzwelgen, veel en lang v. iets eten; weg-moffelen (iets tusschen andere dingen in); r. gauw binnen-glippen om niet gezien te worden; **—atórtas,** m. schrokker, schrok-op; (fam.) uils-kuiken (iem. die onnoozel kijkt, niets schijnt te begrijpen) = **—apalo; —oña,** f. schalméi, herders-fluitje; (poët.) fluit, flageolét; **—uzar,** v. tr. onder water stoppen, in- of onder-dompelen; weg-moffelen, verstoppen, verdonkere-manen; **—uzo,** m. in- of onder-dompeling.

zan/ahoria, f. wortel, peen (groente); **—ahoriate,** m. geconfijte wortelén, = **azanoriate; —ca,** f. poot (v. e. vogel), vooral v. stelt-loopers; lange beenen; **—cada,** f. groote stap; *en dos —s,* in twee stappen; **—cadilla,** f. „beentje" (van beentje-lichten); **—cado,** a. flauw (b.v. zalm die geen smaak heeft); **—cajear,** v. intr. (fam.) de straten afloopen, door modder en vuiligheid loopen; **—cajera,** f. óptred (v. e. rijtuig); **—cajiento,** a. = **—cajoso; —cajo,** m. Achilles-pees; (fam.) krátes (slecht gebouwd kéreltje); lomperd, dom-oor; *no llegar al —,* niet bij iem. te vergelijken zijn, ver benéden hem staan; **—cajoso,** a. lang-beenig; met x-beenen, krom-beenig; schooier (met armzalig schoeisel aan); **—carron,** m. ontvleesd been (vooral v. h. been); (fam.) sla-dood, slungel (mager en lang man); slecht onwetend onderwijzer; **—co,** m. stelt; *poner en —s,* voort-helpen, vooruit-werken (iem.); *subirse en —s,* zich veel laten voorstaan op zijn snel-verkregen fortuin a. a.; **—cudo,** a. lang-beenig; **—cudos,** m. pl. stelt-loopers (vogels).

zándalo, m. sandáal, = **sándalo.**

zang/ala, f. grof-linnen voering-stof; **—amanga,** f. handige leugen; **—aganear,** v. intr. land-loopen; **—ano,** m. hommel, horzel; (fam.) klap-looper bij zijn familie; **—arilla,** f. tijdelijke water-molen 's zomers voor 't koren; **—arilleja,** f. vuil-poes, smeer-poes, slons (meisje); **—arrear,** v. intr. langs al de snaren tegelijk strijken (op de gitaar); **—arriana,** f. duizelingen (een schape-ziekte); in sommige streken ook: droefheid, neer-slachtigheid; elders: loomheid (door warmte), sláperigheid; **—olotear,** v. tr. en intr. heen en weer bewegen, steeds verroeren; — *las piernas,* steeds de beenen heen-en-weer bewegen; **—oloteo,** m. drukke bewéging, belachelijke en gewoonlijk onwelvóegelijke roerigheid, bewégelijkheid; **—otear,** v. tr. en intr. = **—olotear; —oteo,** m. = **—oloteo; —uanga,** f. (fam.) vóor-gewénde ziekte; (fam.) *hacer la —,* de zieke uithangen, doen alsof men ziek is; **—uango,** m. treuzelaar, sukkel; **—uayo,** (fam.) jan-hén, kijk-in-de-pot

zan/ja, f. loop-graaf, gracht; uitgraving voor de grond-slagen v. e. gebouw; begin, grondslag (in 't algemeen); *abrir las —s,* een begin maken m. e. werk; **—jar,** v. tr. een sloot of uitgraving maken; een moeilijkheid uit de weg ruimen, een zaak afdoen; **—queador, -a,** m. f. die wijd-beens loopt; stapper, flinke looper; **—quear,** v. intr. wijd-beens loopen; zich reppen, de beenen uit zijn lijf loopen; **—quilargo,** a. lang-béenig; **—quillas,** f. pl. beentjes, pootjes; = **—quitas.**

zapa, f. soort schop of spâ; bereid vel, zooals v. d. zee-hond; nagemaakt „segrijn" (door bewérking als drijf-arbeid); ondergráving, loop-graaf; *caminar á la —,* door lóop-graven vooruitkomen (troepen); **—dor,** m. sapeur, soldaat-mijn-werker, infanterist die 't werk doet v. e. genie-soldaat, die loop-graven aanlegt a. a.; **—r,** v. intr. van-onder uit-graven, de grondslagen v. e. gebouw weg-breken; **—rrastrar,** v. intr. zijn kleed laten sleepen enz.; **—rrastroso,** a. steeds bemodderd, vol straat-vuil; grof, ruw afgewerkt; **—rrazo,** m. val onder 't gaan; smak, bons; (fam.) onverwacht ongeluk.

zapat/a, f. houtje, wigje, steentje (om iets recht te zetten of te steunen); soort schoeisel, laarsje; **—azo,** m. slag m. e. schoen; getrappel (v. e. paard); bons, gedruisch v. e. val; **—eado,** m. Spaansche dans waarbij getrappeld; **—ear,** v. tr. mishándelen; intr. tráppelen; **—eo,** m. mishandeling, (het) schoppen of trappen; **—era,** f. schoen-makers-vrouw; schoenmaakster; rotte olijf; **—ería,** f. schoen-makerij, -makers-winkel; schoene-magazijn; — **—ero,** m. schoen-maker; **—eta,** f. slag m. d. hand tegen de schoen, als men opspringt v. vreugde; i. *¡—!* hei, ho daar!; **—illa,** f. stukje le(d)er a. d. haan v. e. geweer; soort vrouwe-pantoffel, muiltje; licht kamer-schoeisel, pantoffel; onderlaag (onder een schoor); stukje le(d)er a. d. top v. e. florét; **—illero, -a,** m. f. pantoffel-handelaar, -maker; **—o,** m. schoen, schoeisel; — *botin,* bottien; (fam.) *estar como tres en un —,* erg in de klem, in nood zitten; *no le llega ni á la suela del —,* lett. hij (zij) komt hem (haar) zelfs niet a. d. zool v. d. schoen, d. i. is verre zijn (haar) mindere; (fam.) *no gana para —s,* hij (zij) verdient geen cent, doet niets dan straat-slijpen; *cada uno sabe donde le aprieta el —,* iedereen weet ('t best) waar hem de schoen wringt.

zap/e, i. om een kat weg te jagen: husj! a. a.; ook zooveel als: God bewaar me!; — **uzar,** v. tr. in 't water dompelen; knoeien, broddelen, = **chapuzar.**

zaq/ue, m. wijn-zakje; (Am.) drónkelap, zuiplap; **—ear,** v. tr. óvergieten, -schenken; — **izami,** m. vliering; armzálig krot of verblijf.

zar, m. czaar, keizer (v. Rusland); **—a,** f. Turksche tarwe, = **maiz; —abanda,** f. naam v. e. deftige dans in 3/4 maat; melodie daarvoor; iets dat leven maakt, dat lawaaierig is; *no importa las coplas de la —,* 't is van geen beteekenis; **—gate,** m. (Am.) minne vent; **—agatona,** f. vlooie-kruid; — **agoza,** f. Saragossa (in Spanje); **—agüel-**

les, m. pl. Valenciaansche boere-broek (ruim, half Moorsch, half Grieksch); **—amallo**, m. (Am.) = **—gate**; **—anda**, f. wan, = **criba**; ook: wan voor druiven, benoodigdheid in een wijn-pers; **—andador, -a**, m. f. wanner, wanster; **—andajas**, f. pl. snuisterijen, wissewisjes, kleinigheden; **—andar**, v. tr. wannen; luchtig en snel heen-en-wéer-bewégen; schiften, 't goede van 't slechte scheiden; = **—andear**; r. heen-en-weer-wiegelen of zich draaien en wenden onder 't gaan; **—andeo**, m. wiegelende gang; **—andillo**, m. kleine wan: klein kittig, levendig vlug menschje; **—apatel**, m. mengsel v. verschillende groenten; **—atan**, m. boos-aardige zweer die door de behandeling erger wordt; **—aza**, f. soort fijn katoenen gaas; pl. vergiftigd deeg; ratten-vergif.

zarc/ear, v. tr. schoon-maken, uitboenen (leiding, buis, met braam-struiken); intr. op dezelfde plaats steeds heen-en-weer-gaan; **—ero**, m. en a. das-hond, geschikt om in de (braam-)struiken mee te jagen enz.; **—eta**, f. koet (water-vogel); **—illos**, m. pl. óorringetjes; hecht-ranken (b.v. bij wijn-stok); **—o**, a. licht(-blauw).

zar/evitz, m. czaréwitz, oudste zoon v. d. czaar; **—ina**, f. czaritza, keizerin v. Rusland; **—ja**, f. haspel om zijde af te winden en te tweernen; **—pa**, f. klauw, = **garra**; vuil onder a. e. japon of mantel; *echar la —*, de hand op iets of iem leggen, grijpen, vatten; *se hizo una —*, hij (zij) werd dóor-nat v. d. regen; **—par**, v. tr. (zeet) 't anker lichten, onder-zeil gaan; **—pazo**, m. val v. e. zwaar lichaam: bons, smak; slag m. d. klauw.

zarra/catin, m. uitdrager, weder-verkooper; **—mpla**, m. f. (fam.) onhandige speler, „schutter"; **—mplin**, m. (fam.) ongeveer = 't vorige; ook onhándig werk-man; **—mplinada**, f. (fam.) onhándigheid; domheid bij 't spel; **—pastra**, f. = **zarpa**, tweede beteekenis; **—pastron**, m. (fam.) in lompen gehuld en vuil; = **—pastroso**, a.

zarri/a, f. (straat-)vuil, bemoddering onder a. d. kleeren, = **cazcarria**; **—ento**, a. bemodderd, bevuild met straat-vuil.

zarz/a, f. (doorn-)struik; doorn-haag; **—agan**, m. zeer koude weste-wind; **—al**, m. plek bedekt met doorn-struiken, bramen; **—amora**, f. soort braam-bes; **—aparrilla**, f. naam v. e. geneeskr. wortel uit Perú; **—arosa**, f. wilde roos, elegantier; **—o**, m. hor van riet a. a.; **—oso**, a. vol doorn- of braam-struiken; **—uela**, f. soort komédie-stukje met zang (soms vier op éen avond gegeven).

¡zas! i. klets! tok! tok! woord om een slag of stoot weer te geven, vooral herhaaldelijk stooten of kloppen; *¡zas! ¡zas!* klets, klets! bons! bons!; **—candil**, m. onvoorzien ongeval; listig man die de menschen handig beet-neemt.

zatara, f. vlot.

zazoso, a. die moeilijk spreekt, die de s als z (Engelsche th) uitspreekt, = **ceceoso**.

zeda, f. zed, naam der letter z.

Zelandia, f. Zeeland.

ze... = **ce...** (beter **ce...**).

zinc, m. zink (metaal).

¡zis, zas! i. (fam.) klits, klets! a. a. (geluid v. slagen).

zizaña, f. dolik (onkruid in 't koren); oneenigheid, twee-spalt; *meter* of *sembrar —*, twee-spalt zaaien.

zócalo, m. (vierkant) voet-stuk.

zoc/lo, m. klomp, houten schoeisel, = **zueco** en **chanclo**; **—o**, m. = **zueco**; *andar de —s en colodros*, onnoodig heen-en-weer loopen; **—oba**, f. Indische plant, tegen-gif; boom uit Z.-Amerika.

Zodíaco, m. Dieren-riem.

zofra, f. breede singel, deel v. h. tuig v. e. trek-muil-ezel; soort Moorsch kleedje, tapijtje.

zoilo, m. slecht criticus; benijder, afgunstige.

zolocho, a. dom, sukkelig.

zollip/ar, v. intr. snikken, = **sollozar**; **—o**, m. snik, = **sollozo**.

zon/a, f. zone, aard-gordel; **—cería**, f. flauwe praat, laffe onzin; **—zo**, a. onbevállig, flauw, onaangenaam.

zoo/fito, m. zoofyt, soort week-dieren (b.v koraal); **—logía**, f. dier-kunde, zoölogie; **—lógico**, a. dier-kúndig, zoölogisch; **—́logo**, m. dier-kúndige, zoölóog.

zópas, m. f. (fam.) lispelaar (die in 't Spaansch *z* in pl. v. *s* uitspreekt).

zop/enco, a. (fam.) lomperd, pummel; **—o**, a. lam; m. onhandige lomperd; *ser un —*, een ouwe sok zijn, een lomperd a. a.

zoquet/e, m. stuk hout; houten klaas, ongevoelig, onbetéekenend man; *— de pan*, groot stuk brood; **—ero**, m. bédelaar die slechts om een stuk brood vraagt; **—udo**, a. ruw, ongepolijst.

zorita, a. f. wild, in: *colomba —*, wilde duif.

zorr/a, f. vos (teef), ook vos in 't algemeen; slet, hoer; roes, dronkenschap: *dormir la —*, zijn roes uitslapen; *— corrida*, slimme vos, ouwe rot, door de wol geverfde kerel, vrouw; (fam.) *no es la primera — que ha desollado*, lett. 't is niet de eerste vos die hij (zij) gevild heeft, d. i. hij (zij) doet 't niet voor 't eerst, is goed op de hoogte a. a.; (fam.) *no hay — con dos rabos*, lett. er is geen vos met twee staarten, zegt men tot iem. die iets dat niet meer bestaat wil laten erkennen, schoon men weet dat het er niet meer is; *tengo —*, ik voel me zwaar in 't hoofd en dof v. geest; **—astron, -a**, m. f. en a. slimme vos, uitgeslapen; **—era**, f. vosse-hol; rookerige keuken of kamer; hoofd-pijn, ergezwaarte in 't hoofd; **—ería**, f. vosse-slimheid; **—ería**, f. vosse-slimheid; (fam.) list; **—ero**, a. (zeet.) slecht luisterend naar 't roer (schip); die achter-blijft, moeite heeft om de anderen te volgen; voor de vosse-jacht (hond); **—o**, m. mannetjes-vos; slimmerd; pl. stoffer v. vosse-staarten a. a.; **—onglon**, a. (fam.) treuzelig, sukkelig; **—uno**, a. vosse(n)-.

zorzal, m. meerl (vogel); handige vent.

zoster, f. gordel-roos.

zote, m. dom-kop, zot.

zozobr/a, f. (oud) gevaarlijke tegen-wind; (thans) bezorgdheid, ongerústheid; onophoudelijk verdriet; ongelukkige worp met dobbel-steenen; schip-breuk; **—ar**, v. intr. in gevaar zijn, gevaar loopen van om te slaan (door de wind, schip); gevaar loopen om te verongelukken; zich verontrústen, verdrietig zijn.

zueco, m. klomp, houten schoeisel, of schoen met houten zool, hooge pantoffel; gedicht v. e. eenvoudige stijl; naam v. e. bloem („dames-slofje").

zuiza, f. (oud) kompanjie of regiment v. jongelieden bij een volks-feest; klop-partij, waarbij wapens gebruikt.
zula/car, v. tr. met teer insmeren, in de teer zetten, met *zulaque* insmeren; **—que,** m. teer; en: soort aard-pek gemaakt v. kalk, olie, „werk" enz.
zull/a, f. Spaansche háne-kámmetjes; (volkst.) drek-stoffen; **—arse,** v. r. (fam.) ontlasting hebben of winden laten zonder dat men 't helpen kan; **—enco,** a. (fam.) steeds onwillekeurig winden latend (oude man); = **—on,** a.
zuma/car, v. tr. met sumak bereiden (le(d)er); **—que,** m. sumak(-struik); (fam.) wijn; **—ya,** f. kerk-uil.
zumb/a, f. vee-belletje; fopperij om te doen lachen; **—ar,** v. intr. gonzen; gegons in de ooren hebben; grappen maken of fopperijtjes doen om te laten lachen; r. *de,* iem. foppen, grappen met hem uithalen; **—ido,** m. gegons, gesuis; **—on,** a. grappig, die houdt v. voor de gek houden, v. mallen.
zum/o, m. sap; profijt, nut; (fam.) — *de cepas* of *de parras,* druive-sap, wijn; **—oso,** a. sappig; smakelijk en voedzaam.
zupia, f. verzuurde of verschaalde wijn; sop, vocht dat leelijk smaakt of er leelijk uitziet; weg-werpsel, bocht.
zurc/ido, m. = **—idura; —idor, -a,** m. f. toe-haler, stopper, stopster; koppelaar, = **alcahuete; —idura,** f. toe-haling, stop; **—ir,** v. tr. toe-halen, stoppen; liegen, leugens op leugens stapelen.
zur/do, a. linksch; linker-, v. d. linker-hand; (fam.) *no es* —, hij (zij) is uitgeslapen, is niet van gisteren; **—o,** a. hout-, wild (duif), zie **zorita.**
zurráa, f. pak slaag (a. e. kind), lichámelijke kastijding; lange discussie over een moeilijk punt; lange bestudeering v. e. onderwerp; lange berisping; i. nóg! om aan te duiden dat het lange aanhouden verveelt; **—ador,** m. leer-looier; **—apa,** f. pl. drab, droesem, bezinksel; onaangenaam, drenzig, ziekelijk kind; (fam.) *el primer tapon —s,* bij de eerste poging al mis; **—apilla,** f. verkl v. *zurrapa;* pl. bezinkseltjes; **—aposo,** a. troebel, dof (vloeistof); **—ar,** v. tr. looien (le(d)er); kastijden (kind); te pakken nemen, in 't nauw brengen (met redeneeren); r. elkaar slaan; elkaar flink te lijf gaan (in een discussie); zich onwillekeurig bevuilen (door ontlasting); **—iagar,** a. ranselen, slaan (m. e. zweep); **—iagazo,** m. zweep- of rotanslag a. a.; mislúkking; slecht onthaal, spijt of schaamte daarover; **—iago,** m. zwiepje, zweep, iets waarmee men ranselt; koord of zweep om de tol te laten draaien; **—iar,** v. intr. (fam.) gonzen, suizen; met schreeuwerige stem praten of onvolkómen de woorden uitsprekend; **—ibanda,** f. kastijding, slaag; ruzie, vechterij; **—iburri,** m. (fam.) schooier, „proleet"; „schorriemorrie"; rumoerige bende, hoop menschen; **—ido,** m. soort verdooving door een water-val, het geklots der zee a a.; verward gedruisch v. stemmen; gegons, gehommel; = **—ío; —ir,** v. intr. gonzen, suizen (ooren); **—on,** m. brood-zak (der herders); zaad-hulsje (v. graan); vlies om de foetus of ongeboren vrucht; baal (koopmans-goederen); **—ona,** f. huichel-achtige zédelooze vrouw; intrigante die voortdurend menschen misléidt; **—uscarse,** v. r. zijn ontlasting onwillekeurig loozen, vooral met geraas, zie **zullarse; —usco,** m. halfverbrand stuk brood; **—ullo,** m. (fam.) lang rond stuk, rol.
zutano, -a, m. f. Dinges; — *ó fulano,* die of die (ongenoemde).
¡zuzo! i. om een hond te roepen of aan te hitsen: ks! ks! a. a.; **—n,** m. stinkende zwaard-lelie (water-plant) of gladiolus.
zymologia, f. zymologie of leer der gistingsverschijnselen.

Addenda et Corrigenda.*)

p. 2 vulle men in — *súplase* — *abonar en cuenta*, krediteeren; *abono*, abonnement, inteekening;
p. 5 vulle men in — *súplase* — **acometivo** a. aanvallen, strijdlústig, **acometividad,** f. strijdlustigheid, brutaliteit;
p. 7 vulle men in — *súplase* — **adaraja** f. ruimte om een steen in te voegen, uit-tandig; **adarga,** f. ovaal léderen schild; **adargar** v. tr. met een schild beschutten; **adarme** m. (oud) halve drachme of $^1/_{16}$ ons; **adarmento** m. (oud) groot vee; **adarve** m. opening tusschen twee tinnen v. e. muur; **adavar** v. tr. (oud) verbazen, overbluffen; **adatar** v. tr. een register van uitgaven bijhouden; **adaza** f. panik-koren, vogel-gierst; **adazilla** f. soort v. h. vorige; **adecenamiento** m. (het) bijeen-brengen v. mannen bij tien-tallen; **adecenar** v. tr. zoo bijeenbrengen, verzamelen (zie 't vorige); **adecuacion** f. bijeen- of aan-passing; **adecuado** a. geschikt, doel-treffend; **adecuar** v. tr. aan- of bijeen-passen;
p. 9 vulle men in — *súplase* — **afrecho,** m. zémelen, = **salvado;**
p. 12 vulle men in na **ahito** a. — *súplase despues de* **ahito** — verzadigd; na **ajilimójili,** Spaansche peper;
p. 15 vulle men in na **algazara** — *súplase despues de* **algazara** — lawaai;
p. 19 vulle men in na **allá** — *súplase despues de* **allá** — *mas allá*, verder-op, aan gene zijde;
p. 22 vulle men in — *súplase* — **anestésico,** pijn-stillend middel; **Aníbal,** Hannibal;
p. 25 vulle men in na **apartado** — *súplase despues de* **apartado** — afzonderlijke post-bus;
p. 28 vulle men in na **apunte** — *súplase despues de* **apunte** — schelm;
p. 29 vulle men in — *súplase* — **Argel,** m. Algiers, **Argelia,** f. Algiers;
p. 30 vulle men in — *súplase* — **Armando,** Herman;
p. 31 vulle men in na **arriba** — *súplase despues de* **arriba** — op!
p. 32 vulle men in na **arruinar** — *súplase despues de* **arruinar** — ruïneeren; leze men na **artefacto** — *léase despues de* **artefacto** — fabrieks-**werk;**
p. 34 vulle men in na **asistencia** — *súplase despues de* **asistenica** — bediening;
p. 39 vulle men in — *súplase* — **Austria,** f. Oostenrijk; **austriaco** a., Oostenrijksch. Oostenrijker; na **autor** — *despues de* **autor** — bedrijver, dader;
p. 41 vulle men in na **azafate** — *súplase despues de* **azafate** — prezenteer-blad;
p. 43 vulle men in — *súplase* — **baladí** a. lichtzinnig, wuft, onbeduidend;
p. 49 vulle men in — *súplase* — *belga* a. en m. Belg, Belgisch, **Bélgica,** f. België; **belgico,** a. Belgisch;
p. 50 vulle men in — *súplase* — **bíbaro,** m. bever;
p. 51 verbetere men — *corrijase* — *bien mas*: *mas bien*, veel-éer;
p. 52 vulle men in — *súplase* — **biselado** a., met geslepen rand; **bisiesto** m. bijgevoegden dag in een schrikkeljaar; *año bisiesto*, schrikkel-jaar;
p. 55 vulle men in — *súplase* — **bote,** verzameling, repertorium;
p. 58 vulle men in — *súplase* — **brinco,** juweeltje, aardig ventje; **brion,** boom-mos;
p. 61 vulle men in — *súplase* — **caballejo** m. hitje;
p. 64 vulle men in — *súplase* — **caja,** bus; **cajon** m. groote kist, groote la-kast;
p. 65 vulle men in — *súplase* — **calaña** f. model, patroon; karakter;
p. 70 men vulle in — **cañal** of **-cañar**, ook = **cañaveral**; **cnolin** leze men — *léase* — **caolin, capazon: caparazon**;
p. 75 vulle men in — *súplase* — **carraspearse** v. z. zich de keel schrapen; **carraspeo** m. schraping van de keel;
p. 78 vulle men in — *súplase* — **catinga** f. weiland met eenige boomen en boschjes in Midden-Amerika;
p. 80 vulle men in — *súplase* — **cegar** v. tr. (ie);
p. 81 vulle men in — *súplase* — **cenismo,** algemeene taal; **conobial** leze men — *léase* — **cenobial**;
p. 85. **canabrino, cenegética**, leze men — *léanse* — **cinabrino, cinegética;**
p. 91 **colche** leze men — *léase* — **colcha;**
p. 92 vulle men in — *súplase* — **colgar** (ue); **Colombia**, f. Columbië; **Colon,** m. Columbus;

*) Men verbetere zooveel mogelijk de fouten voordat men het w.b. raadpleegt.
Se corrijan los yerros antes de consultar el diccionario.

p. 94 *comida de poma*, leze men — *léase* — *comida de goma*;
p. 111 vulle men in — *súplase* — **corriente**, ook; gewoon;
p. 116 vulle men in — *súplase* — *jugar á moros y cristianos*, ook: krijgertje spelen
p. 117 **cuadropedal**, a. met vier *posten* leze men — *léase* — met vier pooten;
p. 123 vulle men in — *súplase* — **Curazao** m. Curaçao;
p. 126 vulle men in — *súplase* — **chinche**, ook „punaise";
p. 128 **chus**: *sin decir chus mi mus*, leze men — *léase* — *ni mùs*;
p. 129 vulle men in — *súplase* — **damiana** f. Mexikaansche tee.
p. 130 **dar** ... *par por supuesto* leze men — *léase* — *dar por supuesto*;
p. 133 vulle men in — *súplase* — **decomiso** m. beslag, confiskatie;
p. 144 **dasatesado** leze men — *léase* — **desatesado**;
p. 162 vulle men in — *súplase* — **despalillar** v. tr. van de stokjes ontdoen;
p. 171 vulle men in — *súplase* — **Diego**, m. Jakob;
p. 178 vulle men in — *súplase* — **divisoria** *de las aguas*, f. water-scheiding; **docente** a. doceerend, onderwijzend;
p. 180 **dondiego** — **dedia** leze men — *léase* — *de dia*; men vulle in = *súplase* — **dormir** v. tr. (ue); **dormitor** of **dormitorio**, slaap-zaal, -kamer;
p. 191 **encañizada** f. teenen visch-korf, leze men — *léase* — teenen visch-korf, en omperking van riet;
p. 198 vulle men in — *súplase* — **enrevesado**, moeilijk te bewerken, verward, onhandelbaar;
p. 207 vulle men in — *súplase* — **escueto**... schraal;
p. 223 vulle men in — *súplase* — **fascículo**... áflevering;
p. 224 vulle men in — *súplase* — **Federico** m. Fréderik;
p. 230 vulle men in — *súplase* — **fosco** a. (zeet.) mistig, nevelig
p. 231 vulle men in — *súplase* — **frente**... m. front, voorkant;
p. 232 vulle men in — *súplase* — **frijoles** m. pl. boonen, = **judías**;
p. 233 **fuer** *za* leze men **fuer** — **za (fuerza)**;
p. 238 vulle men in — *súplase* — **gayi** m. Chileensche reuze-kikvorsch;
p. 243 vulle men in — *súplase* — **granuja**... m. ploert;
p. 243 vulle men in — *súplase* — **gratificacion**... fooi;
p. 245 vulle men in — *súplase* — **guadua** ruigte (Perú);
p. 248 vulle men in — *súplase* — *haber de*, moeten, zullen;
p. 248 **habituol** leze men — *léase* — **habitual**;
p. 250 vulle men in — *súplase* — **hecho**... p. p. van **hacer**, doen, maken
p. 253 vulle men in — *súplase* — *hincar el diente*... de voet dwars zetten
p. 257 vulle men in — *súplase* — **huanaco** m. wol-dier in Perú;
p. 257 vulle men in — *súplase* — **huelguista** m. staker; **huemul** m. groot Chileensch hert; **huespeda** f. vrouwelijke gast;
p. 263 vulle men in — *súplase* — **inclinarse**... bukken;
p. 266 vulle men in — *súplase* — **induje**, *indujiste*, *indujo*, *indujimos*, *indujisteis*, *indujeron*, pr. pf. van **inducir**;
p. 268 vulle men in — *suplase* — **inimistado** a. in onmin, gebrouilleerd; **inismitarse**, v. r. in onmin raken, in vijandschap komen;
p. 285 vulle men in — *súplase* — **largar** ... lossen (geweer-schoten);
p. 295 vulle men in — *súplase* — *dar* **lugar**, aanleiding geven;
p. 296 **llave** ... aantje, leze men — *léase* — kraantje;
p. 298 vulle men in — *súplase* — **machete** m. kap-mes, hak-mes, korte sabel;
p. 302 vulle men in — *súplase* — **mancha** f. vlek, smet; boschje; *la Mancha*, naam v. e. provincie; (fam.) *no es — de judío*, 't is geen dood-wond ('t is niet erg); — **amiento** m. bevlekking, bezoedeling — **ar** v. tr. besmetten, bezoedelen, bevlekken; — **ega** f. veelkleurig lint als kouseband ;— **ego-a**, m. f. en a. van de Mancha, bewoner der Mancha; — **on** n. vergr. v. **mancha**; opeen-hooping v. planten op bewerkt stuk grond;
p. 305 vulle men in — *súplase* — **manta** ... sjaal;
p. 309 vulle men in — *súplase* — **matrimonio** ... echt-paar, getrouwde menschen;
p. 310 *por — de*, door bemiddeling van, *quitar de en—*, door middel van; leze men — *léase* — *por medio de*, door bemiddeling van, door middel van; *quitar de en—*, wegnemen, uit de weg ruimen;
p. 312 vulle men in — *súplase* — **mensualidad**, f. maandelijksche uitkeering of betaling;
p. 377 vulle men in — *súplase* — **pitera** f. = **pita**;
p. 380 vulle men in — *súplase* — **podrido** a. rot;
p. 462 vulle men in — *súplase* — **telera** ... brood (Eng. *loaf*).